TYSKT OCH SVENSKT HAND-LEXIKON

Carl Heinrich

Digitized by Google

TYSKT OCH SVENSKT

HAND-LEXIKON,

AF

CARL HEINRICH.

Första Delen.

Tredje tillökta och förbättrade upplagan.

STRALSUND, 1836.
Löfflerska Bokhandling.

105 = 94.

Digitized by Google

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

A.

Aal, *f.* o. *n.* des =es, *pl.* =e. Ett platt flodfartyg.

Aal, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Ål. =baum, *m.* Try, se Heckenkirsche. =eisen, *n.* 3. =gabel, *f.* 4. =stecher, *m.* 3. Ljuster. =fang, *m.* 1. Ålfänge, -fiske, -kista. =hälter, *m.* 3. =teich, *m.* 1. Ålsump, -kista. =quappe, =raupe, *f.* 4. Lake (fisk).

Aar, *m.* des =es eller =en, *pl.* =e eller =en. Roffågel, isynnerhet örn.

Aas, *n.* 2. des =es, *pl.* Äser. As, luder, åtel; jfr Aß. =fliege, *f.* Spyfluga. =kräke, *f.* Blåkorp. =seite, *f.* Köttsida på en hud.

Aasen, *v. n.* Förrätta ett osnyggt arbete, glöta.

Aashaft, Aasig, *adj.* o. *adv.* Stinkande.

Aasen, Äsen, *v. n.* Beta (om vildt); jfr Aasung, Äsung, *f.* 4. Bete (för vildt).

Ab (läs app), *partikel.* Af, ifrån, bort. Den Hut ab! Hatten af! Auf und ab, ungefär. Ab und zu gehen, gå ifrån och till. Auf und ab gehen, gå fram och tillbaka. Die Äpfel sind ab, äpplen äro affallna, afplockade. Rechts ab, till höger. Links ab, till venster. Das Korn schlägt ab, faller i priset.

Abaasen, se Fleischen.

Abächzen (sich), *v. r.* Förtäras af sorg, bedrofvelse, m. m.

Abackern, *v. a.* Plöja ifrån eller bort. Einem ein Stück Land a.

Abänderlich, *adj.* o. *adv.* Som kan förändras; declinabel.

Abändern, *v. a.* Förändra; förbättra; declinera. — *V. n.* (m. haben) Omvexla, förändra sig.

Abänderung, *f.* 4. Förändring, ombyte, omvexling; declination; afart.

Abängsten, ell. Abängstigen, *v. a.* Plåga, pina — Sich a., *v. r.* Angsla sig mycket.

Abärgern, *v. a.* Genom förargelse utmatta. — Sich a. *v. r.* Skada sig, bli matt af förargelse.

Abäsen, *v. a.* (*Jäg.*) Afbita unga trän och fax (om hjortar).

Abarbeiten, *v. a.* Arbeta af, lös ell. bort; afbörda genom arbete, arbeta på afräkning; trötta, utmatta. — *V. n.* (m. h.) Arbeta ut, sluta att arbeta. Der Wein hat noch nicht abgearbeitet, är ännu i arbete.

Abart, *f.* 4. Vanslägtad art, artförändring, afart, varietet.

Abarten, se Ausarten.

Abätzen, *v. a.* Borttaga med skedvatten.

Abäugeln, *v. a.* Se mildt på något. [etsa bort.

Abbacken, *v. a.* o. *n. irr.* h. Baka af, sluta att baka; skilja sig ifrån. Abgebackenes Brot, bröd, hvars skorpa skiljer sig ifrån mallen.

Abbaden, *v. a.* Bada bort, skaffa bort genom badande. — *V. n.* Sluta att bada.

Abbalgen, *v. a.* Flå af skinnet; sich —, utträtta sig genom brottande.

Abbangen, *v. a.* Erhålla, utpressa genom skrämsel. Geld einem Juden a. — Sich a. *v. r.* Utmatta sig genom mycket tänkande.

Abbruch, *m.* 1. Afslag, minskning, afdrag, afkortning; afbrott; inträng. [tas.
Abbrüchig, *adj.* o. *adv.* Som lätt kan afbry-
Abbrühen, *v. a.* Skälla, doppa i hett vatten, tvätta af med sjudande vatten.
Abbuden, *v. a.* Taga bort stånd ell. bodar.
Abbürden, *v. a.* Lätta, förminska; afbörda.
Abbürſten, *v. a.* Borsta, borsta af.
Abbüßen, *v. a.* Försona, plikta för.
Abbüßung, *f.* 4. Försoning, plikt.
Abcbuch, *n.* 2. Abcbok.
Abcſchüler, *m.* 3. **Abcſchütz**, *m.* 4. Abcgosse.
Abdachen, *v. a.* Rifva taket af; göra slutande. [förflyga.
Abdampfen, *v. n.* ſ. Dunsta ut eller bort,
Abdanken, *v. a.* Afskeda, afdanka. — *V. n.* h. Lägga ned ett embete, taga afsked. Von der Regierung a.
Abdankung, *f.* 4. Afskedande, afdankande; afskedstagande; likpredikan.
Abdarben, *v. a.* Sich oder ſeinem Munde etwas —, afknappa, bespara något af sin föda.
Abdecken, *v. a.* Aftäcka, blotta, taga lock ell. täckelse af; duka ell. taga af bordet; flå huden af.
Abdecker, *m.* 3. Flåbuse, afdragare.
Abdeckung, *f.* 4. Aftäckande, blottande m. m.
Abdicken, *v. a.* Inkoka till behörig tjocklek. — *V. n.* ſ. Genom kokning bli lagom tjock.
Abdicken, *v. a.* Afplanka; brädslå. [af.
Abdingen, *v. a. irr.* Afpruta; nedsätta, slå
Abdiſputiren, *v. a.* Afdisputera.
Abdonnern, *v. imp.* h. Dundra ut. — *V. a.* Med dundrande röst uttala. Ein Strafpredigt a.
Abdorren, *v. n.* ſ. Förtorkas och falla bort.
Abdörren, *v. a.* Uttorka, aftorka. [konstla.
Abdrechſeln, *v. a.* Afsvarfva; runda; till-
Abdrehen, *v. a.* Vrida af.
Abdreſchen, *v. n. irr.* ſ. Upphöra att tröska; ein abgedroſchenes Wort, ett utnött ord. — *V. a.* Tröska, aftröska.
Abdringen, *v. a. irr.* Aftvinga.
Abdrohen, *v. a.* Erhålla genom hotelser, Einem etwas a.
Abdruck, *m.* 1. Afdragning; aftryck; märke efter något; exemplar; tryckpinne på ett skjutgevär; der A. eines Pfeils, en pils
Abdrucken, *v. a.* Aftrycka. [afskjutande.
Abdrücken, *v. a.* Lossa genom tryckning; afpressa; afskjuta. — *V. n.* (m. h.) Färga ifrån sig (om nytryckta exemplar).
Abdunſten, *v. n.* ſ. Utdunsta. [ster.
Abdünſten, *v. a.* Afdunsta, fördrifva i dun-
Abeifern, *v. r.* Sich a., utmatta sig genom vrede eller ifver.
Abend, *m.* 2. =es, *pl.* =e. Afton, qväll; vestern. =brot, *n.* 1. =eßen, *n.* 3. =mahlzeit, *f.* 4. =tiſch, *m.* 1. Aftonvard, aftonmåltid. =dämmerung, *f.* 4. Skymning, aftonskymning. =gebet, *n.* 1. =ſegen, *m.* 3. Aftonbön. =gegend, *f.* 4. Vester. =länder, *m.* 3. Vesterländning. Die A. *pl.* Vesterlanden: Spanien, Portugal och Frankrike. =ländiſch, *adj.* o. *adv.* Vesterländsk. =lied, *n.* 2. Aftonpsalm; qvällvisa. =mahl, *n.* 1. Nattvard; aftonkalas. =muſik, *f.* 4. =ſtändchen, *n.* 3. Serenad, aftonmusik. =roth, *n.* 1. =röthe, *f.* 4. Aftonrodnad. =ſeite, *f.* 4. Vestra sidan. =wärts, *adv.* Emot vestern, vesterut. =wind, *m.* 1. Vestanvind; aftonblåst. =zeit, *f.* 4. Aftonstund, qvällning.
Abends, *adj.* o. *adv.* Om aftonen.
Abenteuer, =es, *pl.* l. m. *sing.* *n.* 3. Äventyr.
Abenteuerer, *m.* 3. Äventyrare.
Abenteuerlich, *adj.* o. *adv.* Sällsam, besynnerlig, underlig. [Ett men, inskränkning.
Aber, *conj.* Men, dock; åter. — *S. n. ind.*
Aberacht, *f.* 4. Förnyad landsförvisning.
Aberglaube, *m.* 5. Vidskepelse, vantro.

Abfliegen, *v. n. irr.* s. Flyga bort, förflyga; uttorka på roten.
Abfließen, *v. n. irr.* s. Flyta af, bort, ned.
Abfluß, *m.* 1. Aflopp; minskning.
Abfolgen, *v. a.* (m. lassen) Låta affölja; uthändiga (bättre verabfolgen).
Abfordern, *v. a.* Affordra, begära, utkräfva; återkalla.
Abforderung, *f.* 4. Affordrande, utkräfvande; återkallande.
Abformen, *v. a.* Forma; stöpa i form.
Abfragen, *v. a.* Fråga ut.
Abfressen, *v. a. irr.* Afäta, afbeta; afgnaga, affräta.
Abfrieren, *v. n. irr.* Frysa bort. Die Nase ist ihm abgefroren.
Abführen, *v. a.* Afföra; bortföra; afföra, afdraga, betala; purgera; fördrifva. — Sich a. *v. r.* Gå bort
Abführung, *f.* 4. Afförande, bortförande; afföring; purgerande, betalning; fördrifvande.
Abführungsmittel, *n.* 3. Purgermedel.
Abfüllen, *v. a.* (af voll) Aftömma, tömma till en del; omtappa, omtunna; skumma. — *V. n.* (af Füllen, m. h.) Fåla, föla.
Abfüttern, *v. a.* Gifva sista portion foder; fodra, stilla.
Abgabe, *f.* 4. Afgift, skatt, utlaga; aflemnande.
Abgang, *m.* 1. Afresa; afsättning, afgång; förminskning; brist; förlust, mistning, frånfälle; afskräde. Er hat guten A., han har god afsättning. Die Waare hat A., varan säljer sig, finner afsättning, afgång. In A. kommen, komma på kneken.
Abgängig, *adj.* o. *adv.* Afsättlig; oduglig.
Abgängling, *m.* Affall, afskräde; missfall.
Abgeben, *v. a. irr.* Afgifva, aflemna; meddela; föreställa eller vara, t. ex. einen Arzt a., tjena, vara god, skicklig till. Sich mit etwas a.; sysslosätta sig med något, befatta sig med; lägga sig uti något. — *V. n.* h. Duga till något. (*Spel.*) Gifva för sista gången.

Abgebogen, *adj.* o. *adv.* (*Nat. hist.*) Nedböjd, bågevis nedstigande, *declinatus.*
Abgebranntheit, *f.* Tillstånd då en lidit brandskada; armod, brist.
Abgebung, *f.* 4. Aflemnande &c.
Abgedroschen *adj.* o. *adv.* (af Abdreschen) Utsliten, utnött; aftalt, tillgjord.
Abgefäumt, *adj.* o. *adv.* Slug, listig, illistig.
Abgefunden, *adj.* o. *adv.* Försedd med arfförläning.
Abgehen, *v. n. irr.* Afgå, afresa, aflöpa; hafva afsättning; gå att aflägsna sig; gå ifrån, öfvergifva; lossna, gå upp eller ifrån; minskas, aftaga; felas, fattas, brista; uppbrukas. Mit Tode a., afgå med döden. Vom Amte a., nedlägga ett embete. — *V. a.* Afnöta genom gående; jfr Abschreiten. Sich die Schuhe a. — Sich a. *v. r.* Gå sig trött. (*Sjöf.*) Abgehende Zeit, ebb.
Abgelben, *v. a.* Göra eller färga gul. — *V. n.* h. Gula ifrån sig.
Abgelebt, *adj.* o. *adv.* Utlefvad.
Abgelegen, *adj.* o. *adv.* Aflägsen, afskild; som legat länge, (om vin)
Abgelegenheit, *f.* 4. Aflägsenhet.
Abgeneigt, *adj.* o. *adv.* Obevågen, fiendtlig, vidrig, oblid.
Abgeneigtheit, *f.* 4. Obenägenhet.
Abgeordnete, *m.* 4. Deputerad, utskickad, ombud, riksdagsman.
Abgesagt, *adj.* o. *adv.* Afsagd.
Abgesandte, *m.* 4. Ambassadör, sändebud.
Abgeschärft, *adj.* o. *adv.* (*Nat. hist.*) Snedtföre afstympad.
Abgeschiedenheit, *f.* 4. Enslighet.
Abgeschmackt, *adj.* o. *adv.* Orimlig, löjlig, dum, platt.
Abgeschmacktheit, *f.* 4. Orimlighet &c.
Abgeschnitten, *adj.* o. *adv.* (*Bot.*) Nedstruken, *recutitus.*
Abgewinnen, *v. a. irr.* Vinna af ell. på. Dem Feinde eine Schlacht a., öfvervinna fien-

Bell, Mrs. Alexander Graham, Washington, D.C.
Bell, Mrs. Alexander Graham, Washington, D.C.
Bell, Mrs. Alexander Graham, Washington, D.C.

Abhelfung, *f.* 4. Afhjelpande; nedhjelpande; botande, hjelpande, afhjelpande.
Abhellen, *v. a.* Rena, klara. [famna.
Abherzen, *v. a.* Smeka och hjertligen om-
Abhetzen, *v. a.* Utmatta genom hetsande.
Abheucheln, *v. a.* Erhålla genom hycklande, skrymteri. [m. m.
sich Abheulen, *v. r.* Förtäras af tjut, gråt,
Abhobeln, *v. a.* Afhyfla, släthyfla; städa, hyfsa, göra artig, belefvad.
Abhobelung, *f.* 4. Afhyflande, släthyflande; städande, upphyfsande.
Abhold, *adj.* o. *adv.* Obenägen, ogunstig.
Abholen, *v. a.* Afhemta.
Abholung, *f.* 4. Afhemtande.
Abholz, se Abraum.
Abholzig, *adj.* o. *adv.* Svagstammig.
Abhorchen, *v. a.* Höra noga på, lyssna.
Abhören, *v. a.* Afhöra, höra.
Abhörung, *f.* 4. Hörande.
Abhub, *m.* Hvad som tages af ett herr-
Abhülfe, *f.* Afhjelpande. [skapsbord.
Abhüllen, *v. a.* Afhölja, blotta.
sich Abhungern, *v. r.* Försvagas, utmattas
Abhüten, *v. a.* Afbeta. [af hunger.
Abirren, *v. n.* f. o. h. Fara vilse; vika af; fela. Vom rechten Wege a.
Abjagen, *v. a.* Uttröta genom springande eller jagande; återvinna, taga igen. Dem Wolfe das Lamm a. — *V. n.* Sluta en stor jagt. — Sich a. *v. r.* Jaga sig trött.
Abjagung, *f.* 4. Uttröttande genom springande eller jagande; återvinnande.
Abkälten, *v. a.* Kylslå.
Abkämmen, *v. a.* Kamma af, bort; karda ut.
Abkämpfen, *v. a.* Taga ifrån en genom kamp och strid. [ifrån predikstolen.
Abkanzeln, *v. a.* Bestraffa; äfv. kungöra
Abkappen, *v. a.* Afhugga, toppa (ett träd); kapa af ett ankartåg. [knappa in.
Abkargen, *v. a.* Berófva genom sparsamhet,
Abkarten, *v. a.* Aftala, stämpla.

Abkauen, *v. a.* Tugga af.
Abkauf, *m.* 1. Abkaufung, *f.* 4. Köp; återköp.
Abkaufen, *v. a.* Köpa; återköpa.
Abkäufer, *m.* 3. Köpare, afnämare.
Abkehlen, *v. a.* Afskära halsen. Den Häring a., gäla sill.
Abkehr, *f.* Fränvändande; vedervilja, afsky.
Abkehren, *v. a.* Afsopa, afborsta; damma; vända bort eller ifrån. — *V. n.* f. Af-
Abkericht, *n.* Sopor. [lägsna sig.
Abklippen, *v. a.* Afklippa, kringskära.
Abklaffen, *v. n.* h. Gapa, glappa, ej sitta rätt; stå på glänt.
Abklappen, *v. a.* Sänka, slå ned ett fällbord eller en fällskifva; nedsläppa.
Abklären, *v. a.* Klara, rena; sagta afhälla. — Sich a. *v. r.* Klarnas; sätta sig, sjunka till botten (om vätt murbruk); dö, falla ifrån. — *V. a.* Afhälla.
Abklärung, *f.* 4. Klarning; sagta afhällning.
Abklauben, *v. a.* Plocka, rensa, plocka ut eller bort; gnaga, skafva, gnaga sönder.
Abklecken, *v. n.* f. Falla af klimpvis.
Abkleiden, *v. a.* Afklåda; afdela med en
Abklemmen, *v. a.* Afklämma. [skiljevägg.
Abklopfen, *v. a.* Afklappa, afbulta. Den Staub a., damma; klappa ur dammet.
Abknacken, *v. a.* Afknacka, afbryta. — *V. n.* f. Knäckas af eller sönder.
Abkneifen, se Abkneipen. Den Wind a., knipa högt upp i vinden, hålla så nära vinden man kan.
Abkneipen, *v. a. irr.* Afknipa.
Abknöpfen, *v. a.* Knäppa upp. [lösa upp.
Abknüpfen, *v. a.* Lösa upp något knutet,
Abknüpfung, *f.* 4. Upplösande.
Abknütten, *v. a.* (*Fig.*) Den Rosenkranz a., bedja ut ell. läsa igenom en rosenkrans.
Abkochen, *v. a.* Koka af, upp.
Abkochung, *f.* 4. Afkokning, uppkokning.
Abkomme, *m.* -des, -n, *pl.* -n. ädlare än Abkömmling.

Ablegung, *f.* 4. Afläggande; utläggande. A. einer Rechnung, redogörelse.

Ablehnen, *v. a.* Afböja, afvända; vägra. Etwas von sich a., vägra, söka undvika; undanbe sig något.

Ablehren, *v. a.* Genom lärande afvänа. Einem die Lust zu spötteln a.

Ableiben, *v. n.* Dö.

Ableihen, *v. a. irr.* Låna af någon. Einem sein Buch a.

Ableiten, *v. a.* Afleda, afföra, afvärja, af-

Ableiter, *m.* Åskledare. [vända; härleda.

Ableitung, *f.* 4. Afledning; härledning; kanal.

Ablenken, *v. a.* Afböja, bortvända; afhålla. Allen Verdacht von sich a., vända all misstanke ifrån sig.

Ablenkung, *f.* 4. Afböjande, afvändande, bortvändande; afhållande.

Ablernen, *v. a.* Lära något af en. Einem die Kunst a., stjäla konsten af en.

Ablesen, *v. a. irr.* Uppläsa; afplocka; äfv. stjäla sig till att läsa. Das Buch ist sehr abgelesen, mycket nött genom läsning.

Ablesung, *f.* 4. Uppläsande; afplockning.

Ablichten, *v. a.* Göra behörigt ljus ell. klar.

Abliefern, *v. a.* Aflemna.

Ablieferung, *f.* 4. Aflemnande.

Abliegen, *v. n. irr.* s. Ligga långt bort ell. afsides. Der Hof ist zehn Meilen von hier abgelegen, den gården ligger tio mil härifrån. Das Bier muß a., ölet måste bli-va gammalt. — *V. a.* Afnöta genom liggning.

Ablisten, *v. a.* Einem etwas a., få något af en med list ell. narra af en något.

Ablocken, *v. a.* Locka af, tubba, narra ifrån. Einem sein Geld a.

Ablohnen, *v. a.* Aflöna, betala.

Ablöschen, *v. a.* Afsvala, släcka; utplåna.

Ablösen, *v. a.* Taga löst, lossa, losa; afskära, afsåga (en lem); aflösa. Ein Pfand a., lösa igen en pant. Sich a., göra ell. alita sig löst; lossna, gå upp ell. ifrån.

Ablöslich, *adj.* o. *adv.* Lösbar, som kan lösas.

Ablösung, *f.* 4. Afskärning, afsågning, (lemmars); aflösning; utlosen, upplösande.

Abllöthen, *v. a.* Taga upp eller smälta i lödningen.

Ablügen, *v. a. irr.* Erhålla genom lögn.

Ablugsen, *v. a.* Beluxa, aflura.

Abmachen, *v. a.* Lösa af, lossa; taga bort; afgöra, afsluta, afreda.

Abmagern, *v. n.* s. Småningom magra af.

Abmähen, *v. a.* Afslå hö, meja säd.

Abmahlen, *v. a.* Afmala; fullända. (af Mahl) Bestämma genom märken. — (af Mahlen, måla) Afmåla, skildra.

Abmahnen, *v. a.* Afråda, afstyrka.

Abmahner, *m.* 3. Afrådare.

Abmahnung, *f.* 4. Afrådande.

Abmähung, *f.* 4. Höbergning, sädens bergning ell. skärning, höslätter.

Abmalen, *v. a.* Afmåla, skildra.

Abmalung, *f.* 4. Afmålning.

Abmarken, *v. a.* Utsticka gränser. [Abzug).

Abmarsch, *m.* 1. Afmarsch, uppbrott (bättre

Abmarschiren, *v. n.* Afmarschera.

Abmartern, *v. a.* o. *r.* Martera; pina.

Abmarterung, *f.* 4. Marterande.

Abmäßigen, *v. a.* Modifiera: bestämma eller inrätta annorlunda efter behof, men mera planmässigt.

Abmatten, *v. a.* Utmatta; göra matt eller utan glans. Das Gold a.

Abmattung, *f.* 4. Utmattande.

Abmeißeln, *v. a.* Borttaga med huggjern eller grafstickel.

Abmergeln, *v. a.* Utmergla, isynnerhet genom svårt arbete.

Abmerken, *v. a.* Märka; lära något derigenom att man ser det göras. Er thut alles, was er mir an den Augen a. kann, han gör allt, hvad han kan se på mina ögon, allt hvad jag önskar.

Abmeſſen, *v. a. irr.* Afmäta, utstaka; sluta, finna. Abgemeſſener Weiſe, måttligen.
Abmeſſung, *f.* 4. Afmätande, utstakande; slutande.
Abmiethen, *v. a.* Hyra, lega af. Einem ſein Haus a.
Abmiether, *m.* 3. Hyresman.
Abmiethung, *f.* 4. Hyra, lega.
Abmodeln, *v. a.* Modellera, forma, göra modell till.
Abmüdung, *f.* 4. Uttröttande.
ſich Abmüßigen, *v. r.* Slita sig lös, göra sig ledig, hafva tid. — *V. a.* Förskaffa ledighet. Einem a., hindra en ifrån arbete. (*Lagf.*) Aftvinga.
Abmüßigung, *f.* 4. Ledighet, tid.
Abnagen, *v. a.* Afgnaga. Er nagt ſich für Kummer das Herz ab, han täres bort af bekymmer.
Abnagung, *f.* 4. Afgnagande.
Abnähen, *v. a.* Sticka, genomstinga, trådkla. — *V. n.* h. sluta att sy.
Abnahme, *f.* Förfall, aftagande, förminskning, aftynande. Bei dem Kaufmann iſt keine A., denne köpman har ingen afgång eller afsättning.
Abnarren, *v. a.* Narra af ell. ifrån en.
Abnehmen, *v. a. irr.* Taga bort, af; frånntaga; afkorta, afsåga eller afskära; nedsätta; aftaga, låta aflägga (såsom en ed); sluta, finna. — *V. n. irr.* h. Aftaga, minskas, försvagas, bli mager; vara i nedan; taga in (en maska).
Abnehmer, *m.* 3. Köpare; kund.
Abnehmung, *f.* 4. Aftagande. Se Abnahme.
Abneigen, *v. a.* Böja bort eller undan för något; afhålla. Abneigende Linien, divergerande linien.
Abneigung, *f.* 4. Vedervilja, olust, obenägenhet, leda.
Abnieten, *v. a.* Fila af nådningen.
Abnöthigen, *v. a.* Aftvinga, aftruga.
Abnöthigung, *f.* 4. Aftvingande, trug.
Abnützen, *v. a.* Nöta, slita, utslita.
Abnützer, *m.* En som har nyttjanderätt,
Abnützung, *f.* 4. Abnutzen, *n.* 3. Utnötande; utslitande.
Abordnen, *v. a.* Förordna, afsända till en förrättning; äfv. ordna på annat sätt, i motsats till Abordnen. Ein Abgeordneter, ett sändebud.
Abordnung, *f.* 4. Förordnande, deputation, beskickning.
Abort, *m.* Aflägsen ort; afträde, privet.
Abortiren, *v. n.* h. Få missfall.
Abpachten, *v. a.* Arrendera af någon.
Abpachtung, *f.* 4. Abpachten, *n.* 3. Arrenderande.
Abpacken, *v. a.* Afpacka, aflasta.
Abpaſchen, *v. a.* Kasta högre tärningkast än en annan. — *V. n.* ſ. Fort och obemärkt aflägsna sig.
Abpaſſen, *v. a.* Afpassa, proportionera, måtta, passa; passa på, iakttaga.
Abpeinigen, *v. a.* Pina af eller ur.
Abpeitſchen, *v. a.* Piska upp.
Abpfählen, *v. a.* Påla af, afstänga med påler.
Abpfänden, *v. a.* Panta af, taga i pant. Einem ein Pferd a. flägga till en annan.
Abpfarren, *v. a.* Skilja från en socken och
Abpflücken, *v. a.* Afplocka; utrycka.
Abpflückung, *f.* 4. Abpflücken, *n.* 3. Afplockande; utryckande.
Abpflügen, *v. a.* Plöja bort, —ifrån.
Abplacken†, *v. a.* Afpreja.
ſich Abplagen, *v. r.* Plåga ut sig. Einem etwas a., plåga något af en.
Abplatten, *v. a.* Afplatta.
Abplattung, *f.* 4. Afplattning.
Abpläzen, *v. a.* Urspränga; kröna trän som skola säljas.
Abplaudern, se Abſchwatzen.
Abpochen, *v. a.* Pocka af; klappa, bulta af
Abprägen, *v. a.* Afprägla. eller ifrån.
Abprallen, *v. n.* ſ. Studsa tillbaka.
Abprellen, *v. a.* Komma att studsa tillbaka.
Abpreſchen, *v. a.* Jaga trött. Ein Pferd a. — *V. n.* h. Löpa hastigt bort. — (m. ſ.) Upphöra att vara lopsk (om hyndor).

Abpreſſen, *v. a.* Pressa, trycka af; aftvinga, aftruga. Einem Geld a. förställare.
Abprotzen, *v. a.* Taga en kanon ifrån sin
Abprügeln, *v. a.* Prygla, piska upp.
Abpuffen, *v. a.* Flå, taga af huden, knuffa.
Abputzen, *v. a.* Rengöra, rensa; borsta, putsa; taga af (ljus); rappa (en mur &c.).
Abquälen, *v. a.* Erhålla genom plägande, — träget tiggande. — Sich a. *v. r.* Qvälja ihjel sig.
Abquerlen, *v. a.* Afreda, vispa tillfyllest.
Abquetſchen, *v. a.* Gnida af, krossa.
Abrahmen, *v. a.* Skumma, skumma grädden af; taga ur ramen.
Abrändeln, Abranden, *v. a.* Kringskära; kanta färdig. Dukaten a.
Abranzen, *v. a.* Lägga af isterbuken. — *V. n.* h. Upphöra att löpa (om hundar). — Sich a., stryka omkring och bli utträttad.
Abraſpeln, *v. a.* Raspa af.
Abrathen, *v. a. irr.* Afråda, afstyrka.
Abrathung, *f.* 4. Afrådande &c.
Abrauben, *v. a.* Röfva ifrån, — bort.
Abrauchen, *v. n.* ſ. Upplösas, utdunsta. — *V. a.* Afdunsta, låta gå upp i rök.
Abrauchen, *n.* 3. Utdunstning.
Abraufen, *v. a.* Afrifva, afrycka, rycka, slita ifrån, rycka ut, bort.
Abraum, *m.* 1. Grus; utrymme.
Abräumen, *v. a.* Borttaga; utrymma; rengöra, rödja, afrödja; taga af bordet.
Abraupen, *v. a.* Rensa från mask.
Abrechen, *v. a.* Afräfsa, isynnerhet ax ifrån den tröskade säden.
Abrechnen, *v. a.* Afräkna, afdraga. Mit einem a., göra räkning med någon.
Abrechnung, *f.* Afräkning, afdrag; sluträkning, bokslut.
Abrechte, *f.* Afvigan af kläde.
Abrechten, *v. a.* Vinna genom rättegång.
Abrede, *f.* 4. Öfverenskommelse, aftal. Nicht in A. ſein, ej neka, ej neka till, ej frångå.

Abreden, *v. a.* Aftala, komma öfverens.
Abregnen, *v. n.* h. Upphöra att regna.
Abreiben, *v. a. irr.* Gnugga, rifva, gnida af.
Abreibung, *f.* 4. Afgnuggande, afrifvande, afgnidande.
Abreichen, *v. a.* Räcka upp eller till, räcka ſned ell. utföre.
Abreifen, *v. a.* Borttaga randen ell. kanten på något.
Abreihen, *v. a.* Taga något af ett snöre ell. tråd, hvarpå det varit upptrådt; uppsprätta, sprätta ifrån ell. sönder.
Abreiſe, *f.* 4. Afresa, bortresa.
Abreiſen, *v. n.* ſ. Afresa, bortresa.
Abreißen, *v. a. irr.* Rycka, slita af, bort eller ifrån; nedrifva; afrita, teckna. — *V. n.* ſ. Gå af, sönder.
Abreiten, *v. a.* o. *n. irr.* ſ. o. h. Rida bort; rida af, söndra genom ridande; uttrötta genom ridande; tillrida.
Abrennen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ränna af. Sich a., ränna eller springa sig trött. Einem das Ziel a., springa om en, komma före en till målet.
Abrichten, *v. a.* Inöfva, vänja, dressera; rätta, passa.
Abrichtung, *f.* 4. Inöfning, dressering; rättande, passande.
Abriegeln, *v. a.* Förrigla, skjuta regeln före.
Abrieſeln, *v. n.* ſ. Rinna utföre; lossna och falla ifrån i små stycken.
Abrieſen, *v. n.* ſ. Lossna och falla ifrån.
Abrikoſe, *f.* 4. Aprikos.
Abrinden, *v. a.* Afbarka, taga skorpan ell. barken af.
Abrindern, *v. n.* h. Upphöra att taga tjur (om kor).
Abrindig, *adj.* o. *adv.* Hvars skorpa skiljer sig från mallen (om bröd). Sich a. gehen, gå så att man får blåsor.
Abringen, *v. a. irr.* Erhålla genom brottande; utvrida. Die Wäſche a.
Abrinnen, *v. n. irr.* ſ. Rinna af ell. utföre.
Abrinnung, *f.* 4. Afrinnande.
Abrijpen, *v. n.* ſ. Falla ur axet (om hafre).

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Abſchäumen, *v. a.* Afskumma.
Abſcheiden, *v. a. irr.* Afskilja, dela. — *V. n.* ſ. Aflida, dö.
Abſcheiden, *n.* 3. Död, hädanfärd.
Abſcheifern, *v. n.* ſ. Spricka, falla af.
Abſchenken, *v. a.* Skänka i; gifva en färdsup.
Abſcheren, *v. a.* Raka, klippa af.
Abſcheu, *m.* 1. Afsky, vederstygglighet, fasa; styggelse.
Abſcheuern, *v. a.* Skura; skura af, bort.
Abſcheulich, *adj.* o. *adv.* Afskyvärd, faslig, vederstygglig, gräslig.
Abſcheulichkeit, *f.* Faslighet, gruflighet, vederstygglighet, styggelse.
Abſchichten, *v. a.* Afdela; afvittra.
Abſchicken, *v. a.* Afskicka.
Abſchieben, *v. a. irr.* Skjuta af, ned; aflägsna, skjuta tillbaka. Die Schuld von ſich a., skjuta skulden ifrån sig.
Abſchied, *m.* 1. Afsked; skilsmessa; afresa. Reichsabſchied, riksdagsbeslut.
Abſchiefern, *v. a.* Frånskilja i tunna blad eller skifvor. Sich a., flisa sig, falla i skärfvor.
Abſchienen, se Markſcheiden.
Abſchießen, *v. a. irr.* Skjuta af; låta gå af; afstöta, nedslå. — *V. n. irr.* ſ. Förlora färgen; sjunka undan, ramla; störta utföre, falla, falla ned; afrinna.
Abſchiffen, *v. n.* ſ. Afsegla. — *V. a.* Afskeppa, utskeppa.
Abſchilbern, *v. a.* Afmåla, afskildra.
Abſchilderung, *f.* 4. Afskildring.
Abſchinden, *v. a. irr.* Flå.
Abſchirren, *v. a.* Sela af.
Abſchlachten, *v. a.* Slagta.
Abſchlachtung, *f.* 4. Abſchlachten, *n.* 3. Slagt.
Abſchlaffen, *v. a.* Förslappa, minska.
Abſchlag, *m.* 1. Afdrag, afräkning; afslag; vindfälle; fallande (i priset). Auf A., i afräkning.
Abſchlagen, *v. a. irr.* Slå af, nedslå, fälla; nedrifva, afbryta; aftappa. Sein Waſſer a., låta sitt vatten. Einem etwas a., afslå, neka, vägra en något. — *V. n.* ſ. Aftaga, minskas; falla i priset. — Sich a., *v. r.* (*Jäg.*) Afvika, gå af vägen.
Abſchlägig, *adj.* o. *adv.* Nekande.
Abſchläglich, *adj.* o. *adv.* I afräkning eller afbetalning.
Abſchlämmen, *v. a.* Arbeta upp utur dy; rensa ifrån gyttja, muddra.
Abſchleichen, *v. n. irr.* ſ. eller Sich a., *v. r.* Smyga sig bort. — *V. a.* Erhålla genom list.
Abſchleifen, *v. a. reg.* Transportera på kälke, släde; nöta, utslita genom släpande.
Abſchleifen, *v. a. irr.* Afslipa; hyfsa; slipa.
Abſchleifſel, *n.* Slipgorr.
Abſchleifung, *f.* 4. Afslipning.
Abſchleimen, *v. a.* Slemma af; rensa. — Sich a., släppa rommen, slemma af sig.
Abſchlendern, *v. n.* ſ. Gå långsamt sin väg.
Abſchlenkern, *v. a.* Afskaka, afskudda, slänga, kasta bort.
Abſchleppen, *v. a.* Nöta ut; bortsläpa.
Abſchleudern, *v. a.* Slunga bort. — *V. n.* ſ. Slungas bort.
Abſchlichten, *v. a.* Släta, göra glatt ell. jemn.
Abſchließen, *v. a. irr.* Lösa ur kedjor ell. bojor; läsa igen; afsluta; sluta. — *V. n.* Hastigt fälla ett omdöme, eller fatta ett beslut.
Abſchließlich, *adv.* På ett afgörande sätt.
Abſchlüpfen, *v. n.* ſ. Slinta, halka, slippa af.
Abſchlürfen, *v. a.* Sörpla, supa in litet.
Abſchluß, *m.* 1. Slut, afslutande, liqvidering.
Abſchmack, *m.* Dålig smak; osmak, afsmak.
Abſchmecken, *v. n.* h. Smaka skämdt. — *V. a.* Känna eller urskilja genom smaken.
Abſchmeicheln, *v. a.* Erhålla genom smicker.
Abſchmeißen, se Abwerfen.
Abſchmelzen, *v. a.* Frånskilja genom smältande. — *V. n.* ſ. Smälta af, ifrån.
Abſchmieren, *v. a.* Afskrifva kluddigt. — *V. n.* h. Smörja, smutsa ifrån sig.

Abschmierer, *m.* Dålig renskrifvare ell. författare.
Abschmutzen, *v. n.* h. Smutsa, orena.
Abschnallen, *v. a.* Spänna af eller löst.
Abschnappen, *v. a.* Tillsluta, slå igen. — *V. n.* s. Springa af (om skjutgevär); lossna, tågna, slakna (om rep o. d.). Das Schloß schnappte ab, låset smällde eller slog hastigt igen. — (m. h.) Sluta tala; plötsligt upphöra.
Abschneiden, *v. a. irr.* Afskära. Einem das Brot vor dem Munde a., rycka en brödet ur munnen. Einem alle Hoffnung a., betaga en allt hopp. — *V. n.* h. Sticka af, vara mycket olika.
Abschneien, *v. imp.* Upphöra att snöa.
Abschnellen, *v. a.* Afknäppa.
Abschnippen, *v. a.* Snibba, snoppa, afklippa ändan på något.
Abschnipfel, *n.* Affall, smolk.
Abschnitt, *m.* 1. Afskärning, afskuren del; afdelning, section; cesur, hvila i en vers; segment.
Abschnitzel, *n.* 3. Affall, spink, spån.
Abschnitzen, *v. a.* Skära af; beskära; skära, hugga bilder.
Abschnüren, *v. a.* Snöra upp, af; sätta i rät linie, snörmäta. Eine Warze a., knyta af en vårta.
Abschnurren, *v. a.* Erhålla genom tiggeri.
Abschocken, *v. a.* Afdela ell. afräkna skockvis.
Abschöpfen, *v. a.* Afösa, afskumma.
Abschöpfung, *f.* 4. Afösande, afskummande.
Abschoß, *m.* Procent på arfsmedel.
Abschrauben, *v. a.* Skrufva lös.
Abschrecken, *v. a.* Afskräcka, injaga frugtan, göra ledsen, uppväcka, afsmak ell. olust; sich—lassen, afskräckas, ledsna, få afsmak.
Abschreiben, *v. a. irr.* Afskrifva; contramandera genom skrifvelse; afräkna, afdraga; utnöta genom skrifvande.
Abschreibegebühr, *f.* 4. -geld, *n.* 2. Skrifvarearfode, afskrifningspenningar.
Abschreiber, *m.* 3. Copist.
Abschreibung, *f.* 4. Afskrifning.
sich Abschreien, *v. r. irr.* Ropa ell. skrika sig trött ell. hes. Der Hirt schrie dem Wolfe ein Schaf ab, herden frälste ett får ifrån vargen genom skrikande.
Abschreiten, *v. a.* o. *n.* s. Skrida, vika af. Er ist vom rechten Wege abgeschritten, han har vikit af ifrån rätta vägen. Etwas a., mäta något med steg.
Abschrift, *f.* 4. Afskrift.
Abschriftlich, *adj.* o. *adv.* I afskrift. — *Adv.* Skriftligen.
Abschroten, *v. a.* Skära, hugga, såga af på tveran, sneda af; afbeta; gröpa säd; välta eller trilla af.
Abschuttern, *v. a.* Taga eller lägga af axeln. Das Gewehr a.
Abschuppen, *v. a.* Fjälla, affjälla.
Abschürfen, *v. a.* Afskafva, skubba af.
Abschuß, *m.* 1. Fall; sluttning, branthet, lutning.
Abschüsseln, *v. a.* Taga faten af bordet; tömma faten.
Abschüssig, *adj.* o. *adv.* Sluttande, lutande; — sein, slutta, luta utföre.
Abschütteln, *v. a.* Afskaka, afskudda. Das schüttelt er ab, wie der Hund den Regen, (*ordspr.*) det skakar han af sig, som gåsen kalla vattnet.
Abschütten, *v. a.* Afösa, tömma till en del.
Abschwanken, *v. n.* s. Svigta och affalla; stapla sin väg.
Abschwären, *v. n. irr.* s. Svullna ell. bulna bort.
Abschwärmen, *v. n.* h. Upphöra att svärma.
Abschwärzen, *v. n.* h. Svärta ifrån sig. — *V. a.* Göra fullkomligt svart.
Abschwatzen, *v. a.* Narra af, lisma åt sig.
Abschweifen, *v. a.* Runda ut, ringa ut, skölja i vatten. — *V. n.* s. Vika eller gå ifrån, afvika från ämnet.
Abschweifung, *f.* 4. Afvikande från ämnet.
Abschwelgen, *v. n.* Sluta en frässande måltid.

Abſchwemmen, *v. a.* Aftvätta, afskölja; skölja bort. [Wald a.
Abſchwenden, *v. a.* Svedja; ödelägga. Einen
Abſchwören, *v. a. irr.* Afsvärja.
Abſchwörung, *f.* 4. Afsvärjelse.
Abſegeln, *v. n.* ſ. Afsegla. — *V. a.* Draga in seglen (på Holl. qvarnar).
Abſegelung, *f.* Afsegling, afresa. [öfverskådas.
Abſehbar, *adj.* o. *adv.* Som kan öfverses ell.
Abſehen, *v. a. irr.* Inse, begripa, dömma om. Einem etwas a., lära något af en derigenom att man ser honom göra det. Auf etwas abgeſehen ſein, syfta på, gå ut på. Wer kann das Ende dieſes Krieges a.? hvem kan se huru detta krig slutas?
Abſehen, *n.* 3. Afsigt, påsyftande, syftemål, syfte.
Abſeide, *f.* Florettsilke. [syfte.
Abſeihen, *v. a.* Afsila, filtrera.
Abſein, *v. n.* Vara borta eller ifrån.
Abſein, *n.* 3. Frånvaro.
Abſeite, *f.* Sidobyggnad; sidogång i en kyrka.
Abſeiten, *adj.* o. *adv.* A. meiner, af mig, hvad mig beträffar.
Abſeitig, *adj.* o. *adv.* Afsides, något aflägsen.
Abſeits, *adv.* Afsides, å sido.
Abſenden, *v. a. irr.* Afsända; deputera.
Abſendung, *f.* 4. Afsändning.
Abſengen, *v. a.* Afbränna, afsveda.
Abſengung, *f.* 4. Afsvedande, afbrännande.
Abſenken, *v. a.* Nedsänka; fortplanta genom afläggare, plantera med afläggare.
Abſenker, *m.* 3. (*Trädg.*) Afläggare.
Abſetzen, *v. a.* o. *n.* h. Afsätta, nedsätta; afsätta (från embete &c.); afsätta (i handel); lägga ut ifrån; upphöra att sätta; sticka af, stå fram (om färger); göra en afsättning, utgång, ny rad; afbryta, göra en paus (i tal &c.). Einen a., öfvergifva en; affalla ifrån en. Vom Dienſte a. (*Musik*) Den Bogen a., spela staccato. — *V. imp.* Es wird Schläge a., det blir stryk af.

Abſetzung, *f.* 4. Afsättande från embete; afsättning; afbrott, paus.
ſich Abſeufzen, *v. r.* Förtäras af suckningar.
Abſicht, *f.* 4. Afsigt, syftemål, uppsåt; sigte eller korn på ett skjutgevär. In A., i anseende till, . . . i betraktande af . . .
Abſichtlich, *adj.* o. *adv.* Uppsätlig, uppsåtligen.
Abſickern, *v. n.* ſ. Drypa långsamt. [ligen.
Abſieben, *v. a.* Sålla, rissla ell. sikta ur ell. af.
Abſieden, *v. a. irr.* Koka, sjuda upp.
Abſiedung, *f.* 4. Kokning, uppsjudning.
Abſiegen, se Abſiedern. [att sjunga.
Abſingen, *v. a. irr.* Afsjunga. — *V. n.* Sluta
Abſinken, *v. n.* ſ. Sjunka, signa ell. digna ned.
Abſintern, se Abſickern.
Abſitzen, *v. n. irr.* ſ. o. h. Stiga af eller ned; sitta—ifrån, sitta af (en skuld) genom fängelse. — *V. a.* Nöta ut ell. skilja ifrån genom sittande.
Abſold, se Abſud. [syssla.
Abſold, *m.* Sista lönen man uppbär vid en
Abſolviren, *v. a.* Frikalla. [nerhet.
Abſonderlich, *adv.* Särskilt; särdeles, i synAbſondern, *v. a.* Afskilja, afsöndra, frånskilja; dela; afstänga.
Abſonderung, *f.* 4. Afskiljande, frånskiljande; afplankning. [skuggrik.
Abſonnig, *adj.* o. *adv.* Aflägse från solen,
Abſpalten, *v. a.* Klyfva ifrån, frånspjelka.
Abſpaltung, *f.* 4. Afklyfvande.
Abſpänen, *v. a.* Afvänja.
Abſpängeln, se Abſtecken.
Abſpannen, *v. a.* Spänna ifrån (hästar &c.); lossa, nedsläppa, nedspänna. (*Fig.*) Utmatta, försvaga.
Abſpannung, *f.* 4. Frånspännande; lossande, nedspännande.
Abſpänſtig, *adj.* o. *adv.* Afvänd, frånvänd. A. machen, förföra, förleda. Einem a. werden, öfvergifva någons parti.
Abſparen, *v. a.* Gömma undan, spara.

[illegible]
[illegible]
[illegible]

Abſtehlen, *v. a. irr.* Stjäla ifrån.
Abſteifen, *v. a.* Göra styf. — *V. n.* ſ. Styfna.
Abſteigen, *v. n. irr.* ſ. Stiga af ell. ned; fara, taga herberge. In abſteigender Linie, i nedstigande linie.
Abſteigung, *f.* 4. Afstigande, nedstigande.
Abſteinen, *v. a.* Frånskilja; äfv. förse med råstenar.
Abſteinigen, *v. a.* Kasta ned med stenar. [Nöße a.
Abſtellen, *v. a.* Sätta ned; afskaffa.
Abſtellung, *f.* 4. Nedsättande; afskaffande.
Abſteppen, *v. a.* Sticka, genomstinga; sticka (täcken o. d.); pikera (tyger).
Abſterben, *v. n. irr.* ſ. Dö bort, ifrån ell. ut; gå ut; försvinna. (*Fig.*) Förlora all känsla.
Abſterben, *n.* 3. Afgång med döden.
Abſteuer, *f.* Viss afgift när man flyttar ur domsagan.
Abſtich, *m.* 1. Eftergjord målning, ell. ritning; contrast, skillnad. [ſleiſch a.
Abſtochern, *v. a.* Sönderpeta. Sich das Zahnſtubb af åkrar.
Abſtoppeln, *v. a* Afskära eller uppryckа
Abſtoßen, *v. a. irr.* Kullslå, slå ned; afstota, skjuta ifrån; stöta af, trubba. Vom Lande a., lägga ut ifrån landet. Ein Bret a., afhyfla ett bräde. Er ſtieß ſich das Genick ab, han bröt af nackbenet på sig.
Abſtrafen, *v. a.* Afstraffa.
Abſtrafung, *f.* 4. Straff, straffande.
Abſtrahiren, *v. n.* h. Abstrahera. Ich will hiervon a., jag vill lemna detta, tiga härmed.
Abſtrahlen, *v. n.* Stråla tillbaka, studsa (om ljusstrålar). (*Fig.*) Tydligen, klart bevisa.
Abſtreben, *v. n.* Sträfva att komma lös ell. [aflägsna sig.
Abſtreichen, *v. a. irr.* Stryka af; aftorka; gifva risbastu; skrubbhyfla. — *V. n.* ſ. Plötsligen aflägsna sig (i synn. om roffåglar) när de börja lemna nästet; smyga sig bort (om menniskor). — (m. h.) Sluta att leka (om fisk).
Abſtreifen, *v. a.* Flå, rifva, skafva huden, skinnet, barken af; bläda. — *V. n.* ſ. Stryka afsides eller af vägen.
Abſtreiten, *v. a. irr.* Träta, tvista, bestrida. Einem etwas a., erhålla af någon genom träta eller rättegång. Ich laſſe es mir nicht a., jag låter ej tala mig det ur sinnet. Man will uns alle unſre Gerechtſame a., man vill neka ell. bestrida oss alla våra rättigheter. [genom stickning.
Abſtricken, *v. a.* Sluta att sticka; betala
Abſtriegeln, *v. a.* Skrapa (en häst).
Abſtriegelung, *f.* 4. Hästskrapning.
Abſtrömen, *v. a.* Låta flyta ell. simma bort; taga, föra bort med strömmen. — *V. n.* ſ. Förrinna hastigt.
Abſtufen, *v. a.* Schattera, skugga.
Abſtufung, *f.* 4. Gradation, schattering, skuggning; fin skillnad; nuance. [afstjelpa.
Abſtülpen, *v. a.* Nedsläppa skyfvet på en hatt;
Abſtumpfen, *v. a.* Göra slö eller trubbig; förslöa, förslappa; stubba, afkorta.
Abſturz, *m.* 1. Brådjup; nedstörtande.
Abſtürzen, *v. a.* Nedstörta; brådstörta. — *V. n.* ſ. Stupa, falla utföre.
Abſtutzen, *v. a.* Stubba; stympa; toppa (träd).
Abſtützen, *v. a.* Stötta ett skepp (i dockor eller på stapeln).
Abſuchen, *v. a.* Söka, leta af eller ut.
Abſuchung, *f.* 4. Afsökning.
Abſud, *m.* 1. Dekokt; afkokning.
Abſüßen, *v. a.* (chem.) Utlaka; försötma.
Abt, *m.* 1. des -es, *pl.* Äbte. Abbot.
Abtäfeln, *v. a.* Panela, brädslå.
Abtafeln, *v. n.* h. Sluta att spisa.
Abtakeln, *v. a.* Aftackla.
Abtakelung, *f.* 4. Aftackling.
Abtanzen, *v. a.* o. *n.* h. Utmatta, ålnöta genom dans; sluta att dansa.
Abtauſchen, *v. a.* Byta sig till.
Abtauſchung, *f.* 4. Byte.
Abtei, *f.* 4. Abbotstift.

Abwälzen, *v. a.* Vältra af eller utföre.
Abwälzung, *f.* 4. Afvältrande.
Abwandeln, *v. a.* Conjugera, declinera. — *V. n.* ſ. Vandra bort.
Abwandelung, *f.* Conjugation.
Abwarnen, *v. a.* Afråda, varna.
Abwarten, *v. a.* Afvakta, afbida; vänta ända till slutet af; skota; ansa, vårda, bära omsorg för; passa på, sysslosätta sig med. [sorg, omvårdnad.
Abwartung, *f.* Afvaktande, afbidande, omAbwärts, *adv.* Nedåt, utföre; afsides.
Abwäſche, *f.* Tvätt; diskar. [plåna.
Abwaſchen, *v. a. irr.* Afskölja, aftvätta, utAbwaſchung, *f.* 4. Aftvättande, afsköljande.
Abwäſſern, *v. a.* Utdika; urvattna.
Abwäſſerung, *f.* Utdikning.
Abweben, *v. a.* Väfva af, ned.
Abwechſeln, *v. a.* o. *n.* Förändra, ombyta, omskifta; ömsa om; vexla om. — *V. n.* h. Förändra sig, omskifta, vara föränderlig, ostadig. Mit einander a., byta om med hvarandra. [bytlig, ostadig.
Abwechſelnd, *adj.* o. *adv.* Föränderlig, omAbwechſelung, *f.* 4. Förändring, ombyte, omvexling, omskifte; ostadighet.
Abweg, *m.* 1. Omväg, krokväg; afväg; undanAbwegs, *adv.* Afsides, ifrån vägen. [flykt.
Abwegſam, *adj.* o. *adv.* Som ligger ur vägen, som har omvägar, krokvägar; ovägad.
Abwehen, *v. a.* Blåsa af, bort ell. omkull. — *V. n.* (*Sjöf.*) Bedara (om vinden då han lagt sig).
Abwehr, *f.* Afböjande, motvärn; staket.
Abwehren, *v. a.* Afhålla, hålla tillbaka, ifrån; försvara sig emot, sätta sig emot, sträfva emot; hindra, afvända, afböja, afstyra. [hindrande, afböjande.
Abwehrung, *f.* 4. Afhållande, försvarande;
Abweichen, *v. a.* Afskilja, afsöndra genom uppmjukning. — *V. n.* ſ. Lossna, skilja sig ifrån genom uppmjukning.

Abweichen, *v. n. irr.* ſ. Vika af, taga krokväg, aflägsna sig ifrån; missvisa; vika eller gå ifrån (sitt ämne).
Abweichung, *f.* 4. Afvikande; missvisning
Abweiden, *v. a.* Afbeta. [(magnetnålens).
Abweifen, *v. a.* Härfla af; afnysta.
ſich Abweinen, *v. r.* Utmattas af gråt.
Abweiſen, *v. a. irr.* Visa bort, afvisa, ge afslag; snäsa af. [Färga ifrån sig.
Abweißen, *v. a.* Hvitlimma. — *V. n.* h.
Abweißung, *f.* 4. Hvitlimning.
Abweiſung, *f.* 4. Afvisning, afslag; snäsor.
Abweite, *f.* Afstånd.
Abwelken, *v. a.* Uttorka, aftorka, förtorka. — *V. n.* ſ. Vissna, förvissna.
Abwenden, *v. a. reg.* Afvända, afvärja, afstyra; frånvända; vända bort.
Abwendig, *adj.* o. *adv.* Afvänd, afstyrd; afvig, frånvänd, obenägen. A. machen, afvända; frånvända. Die Gemüther von der Regierung a. machen, göra folkets sinnen afviga emot regeringen.
Abwendung, *f.* 4. Afvändande, afvärjande; frånvändande; bortvändande.
Abwerfen, *v. a.* o. *n. irr.* Nedslå, kullslå, fälla; kasta af (hästen), slå af; kasta af sig. — *V. n.* h. Förlora. [spridd.
Abweſend, *adj.* o. *adv.* Frånvarande, tankAbweſenheit, *f.* 4. Frånvaro. A. des Geiſtes, tankspriddhet. [nom slipning.
Abwetzen, *v. a.* Slipa af, göra tunnare geAbwichſen, *v. a.* Vaxa, glätta genom vaxning (*Fig.*) Prygla upp.
Abwickeln, *v. a.* Afnysta; rulla upp.
Abwickelung, *f.* 4. Afnystande; upprullande.
Abwiegen, se Abwägen.
Abwinde, *f.* Vind, härfvel.
Abwinden, *v. a. irr.* Afhärfla; afnysta; taga, lösa, sno upp något hoptrassladt, knutet, snodt, flätadt; rulla upp.
Abwirken, *v. a.* Virka, väfva af.
Abwiſchen, *v. a.* Aftorka, torka upp eller

af, stryka af; utplåna. — *V. n.* ſ. Gå hastigt och obemärkt sin väg.
Abwiſchlappen, *m.* 3. Torktrasa.
Abwiſchung, *f.* 4. Aftorkande; upptorkande; utplånande.
Abwittern, *v. n.* h. Åska, dundra ut.
Abwohnen, *v. a.* Bo af.
Abwuchern, *v. a.* h. Få genom ocker.
Abwürdigen, *v. a.* Nedsätta, fälla, förminska, förringa, bringa i vanpris; förnedra.
Abwürdigung, *f.* 4. Förminskning, nedsättning, förringande, förnedring, förakt.
Abwurf, *m.* Afkastning, fällning; inkomst.
Abwürfeln, *v. a.* Vinna i tärningspel.
Abwürfig, *adj.* o. *adv.* Som gerna slår af (om hästar).
Abwürgen, *v. a.* Strypa, slagta; döda.
Abwürgung, *f.* Slagtande; dödande.
Abwürzen, *v. a.* Krydda; gifva skrapor.
Abwuſchen, *v. n* ſ. Aflägsna sig fort och obemärkt.
Abwüten, *v. n.* h. Rasa ut.
Abzahlen, *v. a.* Afbetala, göra qvitt eller skuldfri.
Abzählen, *v. a.* Afräkna; uppräkna. An den Fingern a., uträkna på fingrarna.
Abzählung, *f.* 4. Afräknande, uppräkning.
Abzahnen, *v. n.* h. Fälla de sista barntänderna. — *V. a.* Afhyfla med tandhyfvel.
Abzanken, *v. a.* Erhålla genom trätande.
Abzapfen, *v. a.* Aftappa; tömma. Einem ſein Geld a., narra penningar af en.
Abzäumen, *v. a.* Afbetsla. Das Pferd hat ſich abgezäumt, hästen har strukit betslet af sig.
Abzäumung, *f.* 4. Afbetslande.
Abzäunen, *v. a.* Afstänga, fränskilja medelst häckar.
Abzehren, *v. a.* Göra mager, utmergla, förtära. — *V. n.* h. o. ſich A., *v. r.* Magras, bli mager, förtäras, tråna.
Abzehrung, *f.* Magrande, utmergling, förtäring; tränsjuka, tvinsot.
Abzeichen, *n.* 3. Märke, kännemärke.
Abzeichnen, *v. a.* Afteckna, afrita; göra utkast till; utstaka (ett läger).
Abzeichnung, *f.* 4. Afteckнande, afritande; utkast, teckning, ritning.
Abzerren, *v. a.* Draga, rycka ifrån.
Abziehblaſe, *f.* 4. Distillerpanna
Abziehen, *v. a. irr.* Afdraga, taga garneringen af (en säng); flå af; skala (mandlar); distillera; afstyrka, afdraga, afräkna; undansticka, olofligen undangömma; subtrahera, abstrahera; polera; (i Pharao &c.) utdela korten, hålla bank. — *V. n.* ſ. Gå bort, bryta upp, marchera bort. Von der Wache a., komma af vakt. Die Hand von jemand a., taga sin hand ifrån någon. Er ſucht ihn von dem Gedanken abzuziehen, han söker leda honom ifrån den tanken. Sein Gemüth von der Welt a., vända sin häg ifrån verlden. Ein Schermeſſer a., draga en rakknif. Karten a., taga af kort. — Sich a., *v. r.* Draga sig tillbaka; utmatta sig genom dragande (om kreatur); svärta ifrån sig (om nyss tryckta ark).
Abziehung, *f.* 4. Undstickande, olofligt undangömmande; subtrahering; afdrag, afräkning; abstrahering; distillering.
Abzielen, *v. n.* h. Auf etwas a., hafva till föremål, syftemål, ändamål, syfta på, gå ut på. — *V. a.* Afse.
Abzirkeln, *v. a.* Cirkla, mäta, afmäta, proportionera.
Abzotteln, *v. n.* Lufsa sin väg.
Abzucht, *f.* Aflopp; ränusten, rännil; ställe dit orenlighet föres eller samlas; race eller afart af hästar.
Abzug, *m.* 1. Afresa, aftågande, återtåg, afmarsch; afsked ell. afskedstagande från en syssla; afdrag, afräkning; kortens utläggning eller utdelning; correctursark.
Abzugeiſen, *n.* 3. Dragjern.
Abzugsgeld, *n.* 2. Afträdes-afgift. =predigt,

f. Afskedspredikan. =ſchmaus, *m.* 1. Afskeds-kalas.

Abzupfen, *v. a.* Rycka, slita af eller ifrån; [rispa upp.

Abzwacken, *v. a.* Knipa af; klippa ell. skära af, kringskära; bortsnappa, snilla undan.

Abzwecken, *v. n.* o. *n. h.* Hafva för afsigt, till ändamål, syftemål, syfta på, gå ut på.

Abzwicken, *v. a.* Knipa, klämma af.

Abzwingen, *v. a.* Aftvinga, truga af en. Einem etwas a.

Abzwingung, *f.* 4. Aftvingande.

Accidenzien, *n. pl.* Sportlar. [talas.

Accisbar, *adj.* o. *adv.* Hvarför accis bör be-

Accisbedienter, *m.* Böjes som *adj.* Accisſchreiber, *m.* 3. Accisbetjent.

Accise, *f.* 4. Accis; accis-kammare.

Accistinnehmer, *m.* 3. Accis-uppbördsman.

Accisfrey, *adj.* o. *adv.* Fri från accis.

Ach! *interj.* Ack! Ach leider! Thy värr!

Achat, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Agat.

Achel, *f.* 4. Agnar, snärp, skäfva; blodigel.

Achillenkraut, *n.* Rölleka, se Schafgarbe.

Achſe, *f.* 4. Axel (i hjul o. d.). Auf die A. kommen, komma landsvägen. =ſennagel, *m.* 3. Axelpinne, hjulpinne.

Achſel, *f.* 4. Axel, skuldra; armhåla. Eine Sache auf die leichte A. nehmen, föreställa sig en svår sak mycket lätt. Die A. zucken, lyfta på axlarne. =band, *n.* 2. Axelband; axelstycke eller armspjäll. =bein, *n.* 1. Klafbenet, öfra armpipan. =höhle, *f.* 4. Armhåla. =ſtück, *n.* 1. Axelstycke, axelspjäll; axelsöm. =träger, *m.* 3. Bärare; hycklare, falsk menniska, smickrare. =zucken, *n.* 3. Ryckning på axlarne, axlande.

Acht, *f.* 4. En åtta, åttatal.

Acht, *adj.* o. *adv.* Åtta. =eck, *n.* 1. Åttkant. =eckig, *adj.* o. *adv.* Åttkantig. =fach, =fältig, *adj.* o. *adv.* Åttafaldig, åttadubbel. =halb, *adj.* o. *adv.* Halfåttonde, sju och en half. =jährig, *adj.* o. *adv.* Åttaårig. =ſeitig, *adj.* o. *adv.* Åttsidig, åttkantig. =ſpännig, *adj.* o. *adv.* Förespänd med åtta hästar. =tägig, *adj.* o. *adv.* Af åtta dagar, åtta dagars, som varar åtta dagar. =zehen, *adj.* o. *adv.* Adertonde. =zehnte, *adj.* o. *adv.* Adertonde. =zig, *adj.* o. *adv.* Åttatio.

Acht (Achtserklärung), *f.* 4. Landförvisning. In die Acht erklären, bannlysa, landförvisa, förklara biltog eller fredlös.

Acht, Achtung, *f.* Uppmärksamhet, sorgfällighet; omvärdnad, flit, aktsamhet, omsorg. A. geben, gifva akt. Aus der Acht laſſen, nraktlåta, försumma. Etwas in Acht nehmen, akta något. Aus der Acht kommen, fallen, komma i förgätenhet, falla ur minnet.

Acht, *adj.* o. *adv.* Ren, obeblandad. [värd.

Achtbar, *adj.* o. *adv.* Aktningsvärd; heder-

Achte, *adj.* o. *adv.* Åttonde. — *S. f.* En åtta.

Achtel, *n.* des =es, *pl.* l. m. *s.* Åttondel.

Achten, *v. a.* Värdera, skatta, sätta värde på, högakta; anse, hålla före. Wornach ein jeder ſich zu achten hat, hvarefter hvar och en har att rätta sig.

Ächten, *v. a.* Bannlysa, landförvisa, förklara, biltog eller fredlös.

Achtens, *adv.* För det åttonde.

Ächter, *m.* En som blifvit förklarad biltog; en som förklarar någon i akt.

Achter, *m.* 3. Ett mynt af åtta penningar.

Achterlei, *adj.* o. *adv.* Af åtta slag, sätt eller vis. [het; trovärdighet.

Achtheit, *f.* Rigtighet, full visshet; laggiltig-

Achtlos, *adj.* o. *adv.* Ouppmärksam; försumlig, vårdslös, efterlåten.

Achtſam, *adj.* o. *adv.* Uppmärksam, sorgfällig, aktsam, omtänksam, försigtig.

Achtſamkeit, *f.* Uppmärksamhet; sorgfällighet &c. [de; uppmärksamhet.

Achtung, *f.* 4 Aktning, högaktning, anseen-

Achtziger, *m.* 3. =inn, *f.* Åttatioårig, åttatio år gammal man och qvinna.

Digitized by Google

...ing the ...ing ...ing ...ing

Agtſtein, *m.* Bernsten.
Ah! *int.* Ack! Äh!
Ahlbeere, *f.* Svarta vinbär. =kirſche, *f.* Häggbär.
Ahle, *f.* 4. Syl.
Ahm, *f.* Åm.
Ahnden, *v. a.* Hämna, straffa.
Ahndung, *f.* 4. Känning (af öfvervunnet ondt m. m.): harm, förargelse; straff, hämnd.
Ähneln, *v. n.* h. Likna, vara lik.
Ahnen, Ahnden, *v. n.* o. *impers.* h. Hafva aning om.
Ahnen, *pl.* Förfäder; anor (af en adlig familj). =ſtolz, *m.* 1. Högfärd öfver sin gamla slägt ell. familj. =tafel, *f.* 4. Slägtregister.
Ahnfrau, *f.* 4. Stammoder. =herr, *m.* 4. [Stamfader.
Ähnlich, *adj.* o. *adv.* Anlik, enlig med anor.
Ähnlich, *adj.* o. *adv.* Lik, dylik, likadan; liknande, lik; analogisk, enlig. Ähnlich ſehen, likna, vara lik. Das ſieht ihm ä., det är honom likt.
Ähnlichkeit, *f.* Likhet; analogi.
Ahnung (Ahndung), *f.* 4. Aning.
Ahorn, *m.* 1. Lönn; tysk lönn.
Ahornen, *adj.* o. *adv.* Af lönn ell. lönnträd.
Ähre, *f.* 4. Ax.
Ähren, *v. a.* Plocka ax. — Sich ä., *v. r.* [Skjuta ax.
Ährenleſe, *f.* 4. Ährenleſen, *n.* 3. Axplockning, efterhemtning. =leſer, *m.* 3. Ä. inn, *f.* 4. Axplockare, efterhemtare, -erska.
Akademie, *f.* 4. Akademi.
Akademiker, *m.* 3. Ledamot af en akademi.
Akademiſt, *m.* 4. Läring vid en ridskola.
Akademiſch, *adj.* o. *adv.* Akademisk.
Alaun, *m.* 1. des, =e, *pl.* =e. Alun. =artig, Alaunig, *adj.* o. *adv.* Alunhaltig. =bergwerk, *n.* =bruch, *m.* 1. Alungrufva, alunskifferbrott. =hütte, *f.* 4. =werk, *n.* 1. Alunhytta, alunbruk. =ſieder, *m.* 3. Alunsjudare, alunkokare. =waſſer, *n.* 3. Alunvatten.
Alaunen, *v. a.* Beta i alun; planera.

Alber, *f.* 4. =baum, *m.* 1. Poppelträd.
Albern, *adj.* o. *adv.* Fåvisk, fåkunnig, dum, tokig, narragtig, enfaldig.
Albern, *v. n.* h. Bära sig väpigt åt.
Albernheit, *f.* 4. Dumhet, däragtighet; osmakligt tal, platt qvickhet ell. skämt.
Alefanzerey, *f.* 4. Puts, putsmakeri, skälmstycke, gäckeri, dumt skämt ell. gyckleri.
Alkoven, *m.* 3. des, =es, *pl.* l. m. *s.* Alkov.
All, Alle, Aller, Alles, *adj.* o. *adv.* All, allt. Alle Welt, hela verlden.
All, *adv.* — ſein, vara all, slut. — machen, göra slut på, förtära. — werden, blifva all, taga slut.
Allbereits, *adv.* Redan, allredan.
Allda, se Da.
Alldieweil, *conj.* Emedan, alldenstund.
Allee, *f.* 4. Allé; spatsergång.
Allein, *adj.* o. *adv.* Allena, ensam; afskild; enstaka. — *Adv.* Allenast, blott, endast. Einzig und — für ſich leben, lefva endast för sig sjelf. Auf Gott — ſein Vertrauen ſetzen, sätta sin förtröstan endast på Gud. — *Conj.* Men. =handel, *m.* 3. =verkauf, *m.* 1. Monopolium, ensäljning, enslöjd. =händler, =verkäufer, *m.* 3. Monopolist, ensäljare. =herrſchaft, *f.* 4. Envälde. =herrſcher, *m.* 3. Enväldsherre.
Alleinig, *adj.* o. *adv.* Ensam, enda.
Allemahl, *adv.* Alltid, hvarje gång, alla gånger.
Allenfalls, *adv.* I alla fall.
Allenthalben, *adv.* Allestädes, öfverallt.
Aller . . ., allra . . . =dings, *adv.* Utan tvifvel, ofelbart, alldeles, visserligen. =durchlauchtigſt, *adj.* o. *adv.* Durchlauchtigst. =erſt, *adv.* Allraförst, strax, på stunden; nyss; för en stund sedan. =gnädigſt, *adj.* o. *adv.* Nådigast, mildast. =hand, =lei, *adj.* o. *adv.* Allahanda, hvarjehanda, åtskillig, af flera sorter. =heiligen (Feſt), Allhelgondag. =heiligſte, *adj.* o. *adv.* Allrahelgast; das A., det allrahelgaste

Alte, *m.* o. *f.* 4. Gubbe, gumma; barnälteln, se Ältern. [morska.
Älten, *v. n.* h. Åldras, bli gammal.
Alter, *n.* 3. des, =s, *pl.* l. m. e. Ålder, ålderdom, ålder i tjensten; vor Alters, *adv.* fordom; Alters halben, för ålders skull; von Alters her, af ålder, ifrån urminnes tider.
Älter, *adj.* o. *adv.* Äldre.
Altermann, *m.* 2. Ålderman; rådsherre.
Altermutter, *f.* 3. Farfars ell. morfars, mormors ell. farmors mor.
Ältern, *v. n.* h. Åldras, bli gammal.
Ältern, *pl.* Föräldrar; äldre folk.
Alterthum, *n.* 3. Antiqvitet, fornlemning; forntid; ålder. Die Stadt ist wegen ihres hohen Alterthums berühmt, staden är berömd för sin ålder.
Altervater, *m.* 3. Farfars ell. morfars, mormors ell. farmors far. [ældste.
Älteste, *adj.* o. *adv.* Äldst. — *m.* 4. Den
Altfrau, *f.* 4. Ältfru.
Altflicker, *m.* 3. Skoflickare.
Altfränkisch, *adj.* o. *adv.* Gammalmodig, urmodig, gammaldags.
Altfürstlich, *adj.* o. *adv.* Af en gammal furstlig ätt.
Altgesell, *m.* 4. Åltgesäll.
Altist, *m.* 4. Altsånger, *m.* 3. Altist.
Altklug, *adj.* o. *adv.* Försigtig, klok. Sehr —sprechen, tala som en gammal menniska. Er ist ein altklüger Fuchs, han är en gammal räf.
Ältlich, *adj.* o. *adv.* Åldrig, smågammal.
Altmodisch, *adj.* o. *adv.* Gammalmodig.
Altstimme, se Alt, *m.*
Altväterisch, *adj.* o. *adv.* Gammalmodig, på gamla tidens vis.
Altvetterisch, *adj.* o. *adv.* Käringagtig.
Am (an dem), *prep.* Vid, på, till, uti; am besten, geschwindesten, bäst, fortast; am Leben sein, ännu lefva; am Tage liegen, vara uppenbart.
Amarelle, *f.* 4. Morell.
Amarellenbaum, *m.* 1. Morellträd.
Amboß, *m.* =sses, *pl.* =sse. Städ, smedjestäd. =schmied, *m.* Grofsmed. =stock, *m.* 1. Städkubb.
Ameise, *f.* 4. Myra. =senbär, *m.* 4. Myrslok. =ei, *n.* 2. Myregg. =fresser, *m.* 3. Myrslok. =haufen, *m.* 3. Myrstack. =löwe, *m.* 4. Myrlejon, sandpill.
Amelmehl, *n.* 1. Stärkelse.
Amethist, *m.* 4. des, =en, *pl.* =en. Ametist (violett ädelsten).
Amiant, *m.* 4. Berglin, amiant.
Ammann, se Amtmann.
Amme, *f.* 4. Amma.
Ammeister, *m.* Borgmästare (i Strassburg).
Ammenmährchen, *n.* 3. Käringsaga. [bär).
Ammer, *m.* 4. Gröning (fågel); morell (kers-
Ampel, *f.* 4. Lampa, lykta. =kraut, *n.* Hvit kungsljus.
Ampfer, *m.* 3. Patientia, syra (ört).
Amsel, *f.* 4. Koltrast. =beere, *f.* Getapel.
Amt, *pl.* Ämter. *n.* 2. Embete, syssla, tjenst; värf; kall; embetsrum, intendentskap, intendenthus; amt, fögderi, härad. Von Amts wegen, på embetes vägnar; einem ins — greifen, falla en i embetet. [härad.
Amthaus, *n.* 2. Amtei, *f.* 4. Amt, fögderi,
Amtmann, *m.* 2. Amtman, landtfogde.
Amtmänninn, Amtmannsfrau, *f.* 4. Amtmansfru. [fögderi, härad.
Amtmannschaft, *f.* 4. Amtmanskap; amt,
Amtsbothe, *m.* 4. Amtsbud; ell. budbärare.
Amtsbruder, *m.* 3. Amtsgenoß, *m.* 4. Embetsbroder; collega. =diener, *m.* 3. =frohn, *m.* 1. Amtstjenare; exekutions-betjent i ett höfdingdöme. =dorf, *n.* 2. By som lyder under ett amtmansdöme. =gehülfe, *m.* 4. Vikarie. =hauptmann, *m.* 2. Amt-

fogde, landtdrost. =hauptmannſchaft, *f.* 4. en amtfogdes domstol eller domsaga. =knecht, *m.* 1. Amtsbetjent eller vaktmästare, exekutions-betjent i ett höfding- eller amtmansdöme. =kragen, *m.* 3. Prestkrage. =pflege, *f.* 4. Amt, fögderi, härad. =ſchöſſer, *m.* 3. Uppbördsman, kassör ell. räntmästare i ett amtmans- eller höfdingdöme. =ſchreiber, *m.* 3. Häradsskrifvare. =ſtube, *f.* 4. Embetsrum, en amtmansrätts företrädesrum, sessionsrum. =verrichtung, *f.* 4. Embetsgöromål, syssla ell. förrättning. =verwalter, *m.* 3. Viceamtman ell. landtfogde. =verweſer, *m.* 3. Vikarie.

An (läs: Ann), *prep.* I, på, hos, vid, tills; omkring, vid pass, emot. An und für ſich, i och för sig sjelf; von Kindes Beinen an, från första barndomen; ſo viel an mir iſt, så mycket hos mig står; die Sache liegt ihm ſehr am Herzen, den saken ligger honom mycket om hjertat; am Leibe oder mit Gelde büßen, antingen plikta med kroppen ell. med penningar; es iſt nicht viel an ihm, det är ej mycket med honom; an dem ſein, vara sant, säkert; an einem zum Verräther werden, blifva någons förrädare; es iſt an mir, det kommer mig till, ordningen träffar mig; an hundert, omkring hundra; Himmel an, uppåt himmeln; Berg an, uppföre berget; von Stund an, strax på stunden; von oben an, uppifrån; oben an, främst, öfverst; unten an, nederst.

Ananken, *v. a.* Fästa med ankare.

Anarten, *v. n.* ſ. Vara medfödd, ligga i ens natur.

Anathmen, *v. a.* Andas på något. (*Fig.*)

Anatomie, *f.* 4. Anatomi. [Se Anwehen.

Anatomiker, *m.* 3. Anatomist.

Anatomiren, *v. a.* Anatomisera.

Anatomiſch, *adj.* o. *adv.* Anatomisk.

Anbacken, *v. n.* h. Fästa sig vid, hänga vid.

Anbahnen, *v. a.* Bryta eller börja banan till något. (*Fig.*) Inleda.

Anballen, *v. r.* Sich a., klimpa sig tillhopa.

Anbau, *m.* 1. Åbygge, åbyggnad; bruk, skötsel, uppbrukande, odling; uppodling; nybygge.

Anbauen, *v. a.* Bygga till; odla; uppodla, upptaga ur linda; ſich a., sätta sig, slå ned sina bopålar.

Anbauer, *m.* Nybyggare.

Anbefehlen, *v. a. irr.* Befalla, anbefalla, ålägga; rekommendera.

Anbefehlung, *f.* 4. Anbefallning, åläggande, order; rekommendation, förespråk, förord.

Anbeginn, *m* 1. Början, begynnelse; orsak, upphof, källa, början.

Anbehalten, *v. a. irr.* Behålla på sig.

Anbei, *adv.* Inneliggande, bifogad; på samma tid, tillika; genast.

Anbeißen, *v. a. irr.* Bita uti ell. af. — *V. n. irr.* h. Bita på (kroken).

Anbelangen, se Anlangen, Betreffen.

Anbellfern, *v. a.* Bjebba, småskälla.

Anbellen, *v. a.* Skälla, gläfsa emot.

Anbequemen, *v. a.* Lämpa, passa.

Anberahmen, Anberaumen, *v. a.* Fastställa, bestämma, utsätta, berama.

Anberaumung, *f.* Bestämmande, fastställande.

Anberegt, *adj.* o. *adv.* Omförmält, omrörd.

Anberg, *m.* Branten uppföre ett berg.

Anberſten, *v. n.* ſ. Börja att spricka.

Anbeten, *v. a.* Tillbedja, dyrka.

Anbetenswerth, —würdig, *adj.* o. *adv.* Tillbedjansvärd, dyrkansvärd.

Anbeter, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Tillbedjare, dyrkare, -erska.

Anbetreffen, se Betreffen.

Anbetteln, *v. a.* Gå till någon och tigga, tilltvinga sig genom tiggeri.

Anbetung, *f.* 4. Tillbedjande.

Anbetungswürdig, *adj.* o. *adv.* Tillbedjansvärd.

Anbieten, *v. a. irr.* Tillbjuda. — *V. n.* h. Göra första budet på auktion.

Anbietung, *f.* Tillbud, anbud; bud.

Anbinden, *v. a. irr.* Binda, fästa vid eller på; mit einem —, angripa, taga ihop med en; einen an seinem Geburtstage ꝛc. — begåfva en med, förära en något på dess födelsedag; kurz angebunden sein, vara kort om hufvudet, snarsticken.

Anbinden, *n.* 3. Anbindung, *f.* 4. Bindande eller fästande vid eller på.

Anbiß, *m.* 1. Lockmat, bete; bett, bitande; skära, skärning, rispa; etwas zum —, något att äta till, tilltugg.

Anblasen, *v. a. irr.* Bläsa på, upp; blåsa.

Anblatt, *n.* Tandört; oblat.

Anbläuen, *v. a.* Blåna, låta löpa an.

Anblecken, *v. a.* Se på någon under det man visar tänder.

Anbleiben, *v. n. irr.* s. Blifva på.

Anblick, *m.* 1. Asyn, uppsyn, åskådande, påseende, blick, ögonkast, syn.

Anblicken, *v. a.* Se på, kasta ögonen på, åskåda, betragta.

Anblinken, *v. a.* Plira. — *V. n.* h. Skina, [skasta sken.

Anblinzen, Anblinzeln, *v. a.* Blinka, plira på.

Anblöken, *v. a.* Råma, vråla eller bräka emot eller på; snäsa.

Anbohren, *v. a.* Borra eller göra hål på; ein Faß Wein a., borra upp, sticka upp ett fat vin.

Anbolzen, *v. a.* (*Skepp.*) Anbulta, fästa med [bultar.

Anborsten, *v. n.* h. Borsta sig (om vildsvin).

Anbot, *n.* Påbjudande vid auktion; befallning.

Anbrassen, *v. a.* (*Sjöf.*) Brassa an, brassa bi.

Anbraten, *v. n.* s. Börja att bli stekt.

Anbrechen, *v. a. irr.* Bryta af, upp. — *V. n.* s. Börja synas, sticka fram, gry.

Anbrennen, *v. a. irr.* Antända, påtända, sätta eld på; bränna. — *V. n.* s. och h. Bränna vid; taga eld, råka i låga, tändas; er läßt sich nicht leicht etwas a., han blandar sig i allt.

Anbrennen, *n.* 3. Anbrennung, *f.* 4. Antändande, påtändande; vidbrännande; itändande.

Anbringen, *v. a. irr.* Klokt använda; skaffa en någon syssla, laga att en blir försörjd; anföra, andraga; föreställa, föreslå, förebringa; föredraga, berätta; förklara, förkunna. Einem einen Hieb, eine Wunde a., gifva någon ett hugg, ett sår; einen Gruß —, frambära en helsning; seine Waaren —, blifva utaf med sina varor; seine Waaren an den Mann —, föra sina varor till torgs, skaffa dem köpare.

Anbringen, *n.* 3. Anbringung, *f.* 4. Användande; berättelse, framförande; försörjande; försäljande.

Anbringer, *m.* 3. Berättare, angifvare, &c.

Anbringlich, *adj.* o. *adv.* (om varor) Som lätt säljer sig.

Anbruch, *m.* 1. Skärning, rispa; röta; —des Tages, dagning, dagbräckning, gryning. (*Bergv.*) Anbrott.

Anbrüchig, *adj.* o. *adv.* Något skämd; ankommen.

Anbrüllen, *v. a.* Vråla, ryta emot.

Anbrummen, *v. a.* Böla, vråla emot; mumla, knota, knorra emot.

Anbrüten, *v. n.* h. Börja att ligga på egg; ein angebrütetes Ei, ett rötegg, skämdt egg.

Andacht, *f.* 4. Andakt, andaktsöfningar; gudaktighet, gudsfruktan.

Andächtelei, *f.* 4. Skrymtande andakt, vidskeplig andakt, skenhelighet. [fruktig.

Andächteln, *v. n.* h. Hyckla, låtsa vara gud-

Andächtig, *adj.* o. *adv.* Andäktig, uppmärksam. [skenhelig person.

Andächtler, *m.* 3. Skenhelgon, skrymtare,

Andämmern, *v. n.* Börja att dagas.

Andenken, *n.* 3. Minne, åtanka, hågkomst, åminnelse, erinran.

Ander, *adj.* o. *adv.* Annan, andra; das ist

Anfachen, *v. a.* Blåsa på, upp; underblåsa.
Anfahren, *v. n.* h. Begynna.
Anfahren, *v. a. irr.* Föra fram, med sig; lägga i land; einem —, snäsa en. — *V. n. irr.* f. Anlända, ankomma; landstiga; köra emot, intill.
Anfahrer, *n.* 3. Anfahrung, *f.* 4. Landläggning; snäsor; anländande; landstigning.
Anfahrt, *f.* 4. Hamn, strand, redd.
Anfall, *m.* 1. Anfall, angripande, storm; anstöt, tillstöt; der A. eines Guts, en egendoms tillfallande ell. h mfall.
Anfallen, *v. a. irr.* Anfalla, angripa, öfverfalla, rusa på. — *V. n. irr.* f. Falla, slå emot; angefallene Güter, hemfallna gods.
Anfällig, *adj.* o. *adv.* Anfällige Güter, gods som förr eller senare hemfalla.
Anfälschen, *v. a.* Förfalska (vin o. d); äfv. falskeligen tillägga, pådikta. Man muß dem Urtheile nichts a.
Anfang, *m* 1. Begynnelse, början; ursprung, grundorsak.
Anfangen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Börja, begynna; börja på, ge sig till att; taga vid ell. börjas; was soll ich a.? huru skall jag bära mig åt? was soll ich mit diesem Menschen a.? hvad skall jag göra med denna menniska?
Anfänger, *m.* 3. Begynnare, nybegynnare, lärling; upphofsman.
Anfänglich, *adj.* o. *adv.* Först; förnämst; främst; i början, strax, först.
Anfangs, *adv.* I början, strax, först.
Anfangsbuchstab, *m.* 5. Initial- ell. begynnelse-bokstaf. -gründe, *pl.* Första lärogrunderna.
Anfärben, *v. a.* Färga, påsätta färg.
Anfassen, *v. a.* Fatta, taga uti eller på; träda på eller igenom.
Anfassung, *f.* 4. Fattande uti, påtagande; påträdande.
Anfauchen, Anfauchzen, *v. a.* Stryka sig emot något och knorra (om kattor). (*Fig.*) Fara häftigt ut emot någon.
Anfaulen, *v. n.* f. Bli anstucken; ruttna, murkna, multna.
Anfechten, *v. a. irr.* Anfägta; bestrida; frestа; das ficht ihn nicht an, det rör, oroar honom icke; es ficht meine Ehre an, det rörer min heder och ära; laß dich das nicht —, lät det ej oroa dig.
Anfechtung, *f.* 4. Anfägtning; frestelse.
Anfeilschen, *v. a.* Falka på.
Anfeinden, *v. a.* Vilja illa; bära, hysa fiendskap.
Anfertigen, se Verfertigen.
Anfesseln, *v. a.* Binda med kedja, fjettra.
Anfeuchten, *v. a.* Fukta, läska, väta, blöta.
Anfeuchtung, *f.* 4. Vätning, fuktning.
Anfeuern, *v. a.* Antända, upptända, göra upp eld; ägga, uppmuntra, reta.
Anfeuerung, *f.* 4. Äggande, uppmuntran.
Anfinden, *v. r.* Sich a. (*Lagf.*) Befinnas, befinna sig, infinna sig.
Anflammen, *v. a.* Uppelda, upptända, bränna öfver lägeld (pålar).
Anflechten, *v. a. irr.* Fläta vid eller in.
Anflehen, *v. a.* Anropa, bönfalla, bedja, äkalla.
Anflehen, *n.* 3. Anflehung, *f.* 4. Anropande, bönfallande, bön, äkallan.
Anflicken, *v. a.* Hopsy, skarfva till.
Anflickung, *f.* 4. Skarfning, lappning.
Anfliegen, *v. n. irr.* f. Flyga till, nalkas genom flygande; an etwas —, flyga emot något; angeflogenes Holz, ung skog, som sätt sig sjelf.
Anfließen, *v. n. irr.* f. Flyta intill eller emot, skölja; fyllas med vatten.
Anflößen, *v. a.* Flotta intill.
Anflößung, *f.* Tillandning, upplandning.
Anfluchen, *v. a.* Önska ondt öfver.
Anflug, *m.* 1. Flygt; uppskjutande, uppväxande.
Anfluß, *m.* 1. Flod (hafvets), vattnets tilltagande; upplandning; tillandning.

Angehend, *adv.* Beträffande, angående, rörande, hvad angår.

Angehör, *n.* Angehörde, *f.* Tillhörighet, egendom.

Angehören, *v. n.* h. Höra till.

Angehörig, *adj.* o. *adv.* Tillhörig. — *Subst.* Meine Angehörigen, mina anhöriga, slägtingar.

Angeifern, *v. a.* Spotta på.

Angel, *f.* 4. Krok, metkrok; ten ell. tång (på en knif); dörrhake, hake hvarpå gångjern gå; spets, tapp ell. spets hvarpå något går omkring; zwischen Thür und Angel sein ell. stecken, vara i en förtviflad ställning; sich zwischen Thür und Angel legen, nödgas välja emellan tvenne obehagliga ting.

Angeld, *n.* 2. Handpenning, förskott.

Angelegen, *adj.* o. *adv.* Som ligger om hjertat; angelägen; sich etwas — sein lassen, älv. hafva omsorg för något.

Angelegenheit, *f.* 4. Angelägenhet, ärende, göromål.

Angelegentlich, *adj.* o. *adv.* Enständig, trägen.

Angelhaken, *m.* 3. Metkrok. =ruthe, *f.* 4. Metspö. =schnur, *f.* 1. =leine, *f.* 4 Metref. =stern, *m.* Polstjerna. =tugend, *f.* Cardinaldygd. =weit, *adj.* o. *adv.* Vidöppen, på vid gafvel.

Angeln, *v. a.* Meta, fiska med metkrok.

Angeloben, *v. a.* Lofva, göra löfte, utfästa sig genom ed.

Angelobung, *f.* 4. Angelöbniß, *n.* 1. Löfte, utfästande, heligt löfte.

Angemessen, *adj.* o. *adv.* Passande, lämplig, tjenlig, enlig, öfverensstämmande, svarande emot.

Angemessenheit, *f.* Enlighet, öfverensstämmelse.

Angenehm, *adj.* o. *adv.* Behaglig, angenäm.

Anger, *m.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Bete, betesmark; fält som ligger öde och är beväxt med gräs.

Angerling, *m.* Champignon.

Angesehen, *adj.* o. *adv.* Ansenlig, betydande.

Angesessen, *adj.* o. *adv.* Bosatt, boende, bofast.

Angesicht, *n.* 2. Ansigte, anlete, åsyn; von — zu —, ansigte mot ansigte; aus jemandes Angesichte gehen, gå ifrån ens ögon; einen von — kennen, känna någon till utseende.

Angesichts, *adv.* På stund, genast; tydligt; för ens ögon.

Angestammt, se Angeboren.

Angewinnen, *v. a.* t. ex. Einem eine Rede a., komma med någon i tal.

Angewöhnen, *v. a.* Vänja vid, tillvänja att.

Angewohnheit, *f.* 4. Vana (elak).

Angewöhnt, *adj.* o. *adv.* Förvänd i vana, sedvanlig, inrotad, vand.

Angieren, *v. a.* Betrakta med snåla ögon.

Angießen, *v. a.* Löda, stöpa vid; ösa, slå; einen bei jemand —, svärta en hos någon.

Anglanz, *f.* Sken ell. glans som bestrålar andra kroppar.

Angleiten, *v. n. irr.* s. Halka emot.

Anglimmen, *v. n.* s. Taga eld; utblåsa; glödgas upp.

Angränzen, se Angrenzen.

Angrausen, *v. a.* Se på med en förskräcklig blick.

Angreifen, *v. a. irr.* Fatta, taga på eller uti, lägga handen på eller vid; anfalla, angripa; begynna, företaga, taga ihop med; angripa, skada; frätа, förtära; försvaga, matta; beveka, röra; sich —, gripa sig an, bemöda sig, använda alla krafter; sätta sig i kostnad; ej spara; wer Pech angreift, der besudelt sich, ju mer man rör i smutsen, ju värre luktar den; das Tuch greift sich etwas grob an, klädet käns vara något groft.

Angreifend, *adj.* o. *adv.* Anfalls-; t. ex. angreifender Krieg, anfalls-krig; der angreifende Theil, den angripande.

Angreifer, *m.* 3. Angripare, den angripande.

Angreifung, *f.* 4. Angripande *n.* m.

Angrenzen, *v. n.* Gränsa ell. stöta intill.

Angrenzend, *adj.* o. *adv.* Angränsande, nästliggande, nästgränsande.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Anhauchen, *v. a.* Blåsa på, fläsa ut sin andedrägt emot.

Anhauen, *v. a. irr.* Hugga till: begynna att hugga; einen Baum—, spjelka af ett träd; die dienlichſten Bäume—, stämpla, kröna de tjenligaste trän.

Anhäufen, *v. a.* Lägga i hög, hopa, samla, föröka, uppstapla.

Anhäufung, *f.* 4. Hopande; förökning.

Anheben, *v. a.* o. *n. irr.* h. Lyfta intill; begynna, börja; begynnas.

Anhebung, *f* 4. Början.

Anheften, *v. a.* Häfta ell. fästa vid; sy, näsla ell. trådkla fast, anslå.

Anheilen, *v. a.* Läka fast. — *V. n.* f. Läkas, lgro ihop.

Anheilung, *f.* 4. Läkande.

Anheim, *adv.* Hemma, hemma hos; —fallen, tillfalla; —ſtellen, hemställa, lemna i ens behag.

Anheimeln, *v. a.* Erinra om hembygden.

Anheiſchig, *adj.* ö. *adv.* Sich zu etwas — machen, utfästa sig, göra sig förbindlig till något.

Anheiſen, *v. a. irr.* t. ex, Einem ein Amt, hjelpa en till en tjenst, ſhaka fast, fästa.

Anhenken, *v. a.* Hänga på, vid ell. upp; [till denna dag.

Anher, Anhero, *adv.* Hit, här.

Anheuen, *v. a.* Hetsa på, hetsa upp eller emot; uppreta, uppägga.

Anheuung, *f* 4. Uppäggande, upphetsande.

Anheut, *adv.* I dag, än i dag; bis a., in-

Anhöhe, *f* 4. Höjd, kulle.

Anhören, *v. a.* Höra på, lyssna på ell. till; einem etwas a., höra något på någon.

Anhörung, *f.* 4. Påhörande; åhörande.

Anis, *m.* 1. des -es. Anis.

Anjagen, *v. a.* Begynna att jaga; jaga upp och förfölja. — *V. n.* (m. f. o. kommen) komma ridande, springande, i fyrsprång; da kamen ſie angejagt, då kommo de ridande i full galopp.

Anjetzt, Anitzt, *adv.* Nu, nu för tiden.

Anjochen, *v. a.* Pålägga ok.

Ankarten, *v. a.* Lägga om korten; er hat die Sache ſchon lange ſo angekartet, han har redan för länge sedan anlagt saken på detta sätt.

Ankauf, *m.* 1. Köp; det man köpt; penningar på hand. [fast egendom.

Ankaufen, *v. a.* Kopa. — Sich a., *v. r.* Köpa

Ankehren, *v. a.* Sopa emot, intill; vända till; använda.

Anker, *n.* 3. Ankare; skeppsankare. =boje, *f.* 4. Ankarboj. =geld, *n.* 2. =zoll, *m.* 1. Hamnpenningar. =grund, =platz, *m.* 1. Ankargrund. =haken, *m.* 3. Ankarhake, katthake. =ring, *m.* 1. Kabelring. =rührung, *f.* Ankarröring. =ruthe, *f.* 4. =ſchaft, *m.* Lägg på ett ankar. =ſchaufel, *f.* Ankarfly. =ſeil, =tau, *n.* 1. Ankartåg, kabeltåg. =talje, *f.* Fisktalja, pentertalja. =wächter, *m.* Vakare: boj på ankarbojen.

Ankern, *v. a.* Ankra, kasta ankar.

Anketten, *v. a.* Fästa med små kedjor.

Anketten, *v. a.* Binda med kedja, fjettra.

Ankind, *n.* Adopteradt barn.

Ankitten, *v. a.* Kitta ell. limma fast.

Anklage, *f.* 4. Beskyllning, anklagande, angifvande; angifvelse. [förebrå.

Anklagen, *v. a.* Beskylla, anklaga, angifva;

Ankläger, *m.* 3. Anklagare, angifvare.

Anklammern, *v. a.* Fästa med murband; haka fast; ſich an etwas a., hålla sig fast vid något. [fasthakande.

Anklammerung, *f.* Fästande med murband;

Anklang, *m.* Början till en klang, första hörbara ljudet deraf; äfv. klang af tvenne sammanstötande klingande kroppar. (*Musik.*) Accord; äfv. angifvandet af en klang ell. ton.

Ankleben, *v. a.* Limma, klistra fast, vid ell. på. — *V. n.* f. Hänga eller fastna vid, klibba vid ell. sig fast; dieſe Schwachheit

(en qvarns damlucka); einen übel —, snäsa en; sich —, *v. r. irr.* Likna sig till, hafva utseende af, synas; gifva hopp om sig; förändra eller förvandla sig; arta sig.

Anlauf, *m.* 1. Steg som man tar tillbaka, för att göra längre hopp eller språng, skutt; landningsställe; storm, anfall; tillväxt, stigande; flödande, vattenflöde, tillflytning; er hat grossen A., han har mycket tillopp.

Anlaufen, *v. n. irr.* f. Börja att löpa; taga skutt; stöta, löpa på ell. emot; stiga, tilltaga, ökas; svälla; uppsvälla, tilltaga, tillväxa; sitta fast; vara qvar; börja möglas; förskämmas; rostas, bli rostig; löpa an; bli rödt ell. rödbrunt (papper); blau— laſſen, göra blå; bronzera; übel —, räka illa ut; er wird von vielen angelaufen, många ligga öfver honom; der Spiegel iſt a., spegeln är fuktig, svettar.

Anläuten, *v. n.* Ringa på något. — *V. a.* Genom ringning gifva tecken till början af något, såsom till spisning m. m.

Anlegen, *v. a.* Taga på sig; ställa, sätta, lägga på, intill, emot ell. vid; använda; binda med kedja, fjettra; lägga an (en bössa &c.); göra utkast till (en målning); anlägga, inrätta, stifta; grunda, grundlägga; sätta (pålagor, skatt); pålägga (skatt); sätta eld på; anlägga (sorg); aftala, öfverlägga om (en plan, en sak); es war darauf angelegt, man hade för afsigt att.... — *V. n.* h. Fara nära stranden, landa. Fett a., bli fet. Sich a., kläda om sig; anskjuta, lägga, ställa sig emot; ställa sig med ryggen emot; lägga sig på, fästa sig vid; bei einem Schiffe a., lägga långskepps; der Rost legt ſich am Eiſen an, rosten angriper jernet; einem Feſte Reiſe a., banda en tunna; mit ihm iſt es nicht angelegt, det är ej beyändt med honom; ein Schloß a., sätta, hänga

Anlegeſchloß, *n.* 2. Hänglås.

Anlegung, *f.* 4. Påtagande, påläggande; användande, m. m.

Anlehn, *n.* 3. **Anleihe**, *f.* 4. Lån (af någon).

Anlehnen, *v. a.* Stöda ell. sätta intill ell. emot; die Thür a., ställa dörren på gläntt; der rechte Flügel lehnte ſich ans Dorf, den högra flygeln slöt sig intill byn.

Anlehren, *v. a.* Lära andra.

Anleimen, *v. a.* Limma vid, på ell. fast.

Anleiten, *v. a.* Leda, handleda, undervisa.

Anleiter, *m.* 3. Handledare.

Anleitung, *f.* 4. Anvisning, handledning, undervisning; anledning; tillfälle; föranledande.

Anlernen, *v. a.* Lära sig något.

Anleuchten, *v. n.* Skina, lysa på; lysa någon i ansigtet.

Anliegen, *v. n. irr.* h. Sluta intill, passa; ligga näst intill, vägg i vägg med, vara nära intill; einem —, träget anhålla hos en, öfverligga en; dies liegt mir ſehr an, detta ligger mig mycket om hjertat; ſichs angelegen ſein laſſen, låta sig vara angeläget; an der Sache lag ihm ſehr viel, den saken var af mycken vigt för honom; an ihm iſt mir nichts gelegen, jag bryr mig icke om honom. — Sich a., *v. r.* Ligga sig förderfvad.

Anliegen, *n.* 3. Åliggande; sorg, bekymmer, oro, fördel, bästa; begäran, ansökning.

Anloben, *v. a.* Berömma, rekommendera; ſlofva, utlofva.

Anlocken, *v. a.* Locka, inleda, förleda, förfölja; locka, reta; sätta agn, lockmat på ell. för; tillvinna, locka, ådraga.

Anlockung, *f.* 4. Retelse, frestelse; lockmat, agn, bete; förförelse, förledande.

Anlöthen, *v. a.* Löda vid ell. fast. ſetwas a.

Anlügen, *v. a.* Beljuga, pådikta. Einem

Anluven, *v. n.* (*Sjöf.*) Lofva, sticka upp bi de vind. Luv an! håll bi de vind.

Anmachen, *v. a.* Fastgöra, fästa vid ell. till, förena med; krydda, tillreda, tillaga; blanda; förfalska, ell. kypra upp (vin); Feuer—, göra ell. tända upp eld. — Sich a., *v. r.* Ställa sig in, truga sig på en. Sich an eine Sache machen, angripa en sak.

Anmahnen, *v. a.* Uppmana, förmana, påminna; uppmuntra; kräfva.

Anmahnen, *n.* 3. Anmahnung, *f.* 4. Uppmanande, förmaning; kräfvande.

Anmahlen, *v. a.* Slätmåla, anstryka.

Anmarſch, *m.* 1. Annalkande, antågande.

Anmarſchiren, *v. n.* ſ. Marchera fram, nalkas; vara i antågande.

ſich Anmaßen, *v. r.* Tillegna, tillskansa ell. tillvälla sig, göra anspråk på, kräkta åt sig. Sich eine Erbſchaft a.

Anmaßend, Anmaßlich, *adj.* o. *adv.* Förmäten, öfvermodig, inbilsk; föregifven.

Anmaßung, *f.* 4. Orättmätigt tillvällande; anspråk, förment ell. påstådd rätt; inbillning om ell. förtroende till sig ejelf.

Anmauern, *v. a.* Mura till, på ell. vid.

Anmelden, *v. a.* Anmäla.

Anmeldung, *f.* 4. Anmälan.

Anmerken, *v. a.* Märka, anmärka; einem etwas a., märka något på någon.

Anmerker, *m.* 3. Anmärkare.

Anmerkung, *f.* 4. Anmärkning; uppsats, anteckning.

Anmerkungswerth, *adj.* o. *adv.* Anmärkningsvärd, märkelig.

Anmeſſen, *v. a. irr.* Märka, taga mått ell. märka af ell. till; proportionera, jemka, ställa, inrätta, lämpa efter.

Anmiſchen, *v. n.* Blanda upp litet.

Anmurren, *v. a.* Knorra, knota emot.

Anmuth, *f.* Behag, täckhet, ljuflighet.

Anmuthen, se Anſinnen.

Anmuthig, *adj.* o. *adv.* Behaglig, täck, angenäm, förkjusande; intagande.

Anmuthigkeit, se Anmuth.

Annageln, *v. a.* Fastspika, fastnagla.

Annagelung, *f.* 4. Fastspikande, fastnaglande.

Annagen, *v. a.* Gnaga på; der Käſe iſt von den Mäuſen angenaget, osten är råttäten.

Annahen, Annähern, *v. n.* ſ. Nalkas, närma sig, komma närmare.

Annähen, *v. a.* Sy fast, vid ell. till.

Annäherung, Annahung, *f.* 4. Annalkande, närmande.

Annahme, *f.* 4. Antagande; emottagande; [accept.

Annehmen, *v. a. irr.* Antaga; emottaga; taga på sig; antaga; godkänna; antaga i tjenst; omfatta, antaga, supponera, förutsätta, antaga, hålla före; (an Kindes Statt) upptaga för sitt ell. såsom eget barn; ſich einer Sache—, befatta sig med, blanda sig uti något, åtaga sig något, vara mån om, taga del i något. Sich eines—, lägga sig ut för någon, försvara någon; ſich etwas—, vinlägga sig om, lägga sig på.

Annehmer, *m.* Acceptant af en vexel.

Annehmlich, *adj.* o. *adv.* Antaglig, emottaglig, befogad; behaglig, angenäm.

Annehmlichkeit, *f.* 4. Behag, behaglighet, täckhet, nöje, fägring.

Annehmung, *f.* 4. Antagande; accept; emottagning, antagning, intagning; — an Kindes Statt, upptagande till egel barn, adoption.

Anneigen, *v. a.* Böja efter och derigenom närma. — Sich a., *v. r.* Böja sig efter. (*Fig.*) Ich ſuchte mich ihm anzuneigen, insinuera mig hos honom. Etwas Anneigendes, något insinuant. — *V. n.* Luta ell. böja sig efter. (*Geom.*) Anneigende Linien, convergerande linier.

Anneſteln, *v. a.* Sy vid, fast.

Annetzen, *v. a.* Befukta, anfukta, väta.

Annieten, *v. a.* Nåda, fastnåda.

Annoch, *adv.* Ännu.

Annulliren, *v. a.* Tillintetgöra.

Anöhren, *v. a.* Göra ögla på något, fästa med ögla. (*Fig.*) Förbinda, förena.

Anordnen, *v. a.* Inrätta, ställa i ordning; tillställa, anställa; uppställa; gifva order, befallning; anordna, inrätta, stifta; tillsätta; nämna till.

Anordner, *m.* 3. Tillställare, den som ställer i ordning, inrättar, har bestyr om något; redaktör.

Anordnung, *f.* 4. Inrättning, uppställning; tillställning, ordning; anordning, befallning, order, förordning; stiftning, inrättning.

Anpacken, *v. a.* Fatta ell. taga i; gripa och klämma; anfalla, angripa.

Anpackung, *f.* 4. Fattande uti; angripande.

Anpappen, *v. a.* Påklistra.

Anpassen, *v. a.* Passa till; försöka; påpassa; tillämpa, lämpa efter.

Anpassend, *adj.* o. *adv.* Enlig, öfverensstämmande.

Anpfählen, *v. a.* Fästa, fastbinda vid en påle; befästa med ell. genom pålar; spetsa.

Anpfeifen, *v. a.* Pipa ell. hvisla åt någon.

Anpfeifung, *f.* 4. Hvisslande åt.

Anpflanzen, *v. a.* Plantera på eller vid; sich (wo)—, sätta sig ned.

Anpflanzer, *m.* 3. Nybyggare.

Anpflanzung, *f.* 4. Plantering; nybygge.

Anpflöcken, *v. a.* Pinna, nagla fast.

Anpflöckung, *f.* 4. Pinnande, fastnaglande.

Anpichen, *v. a.* Becka fast, fästa med beck.

Anpinseln, *v. a.* Pensla på, måla dåligt. (*Fig.*) Gifva ett slätt ell. dåligt anseende.

Anpissen, *v. a.* Pissa på ell. emot.

Anpochen, *v. a.* Klappa, bulta på.

Anpoltern, *v. n.* h. Dundra på.

Anplatzen, *v. n.* s. Börja att spricka; smälla mot något.

Anprallen, *v. n.* s. Springa ell. studsa emot. (*Fig.*) Hastigt nalkas ell. närma sig.

Anpreisen, *v. a.* Prisa, berömma.

Anpreisung, *f.* 4. Rekommendation.

Anprellen, *v. a.* Kasta, slänga emot.

Anproben, *v. a.* Försöka, probera.

Anputz, *m.* 1. Prydnad, sirat, grannlåt.

Anputzen, *v. a.* Pryda, göra grann.

Anquicken, *v. n.* s. Amalgamera, (chem.).

Anracken, *v. a* (*Sjöf.*) Racka, göra racken fast om rån.

Anraken, *v. n.* (*Sjöf.*) Råka ell. stöta på.

Anranken, *v. a.* Fästa vid med rankor, qvistar &c. (*Fig.*) Sluta sig till, nära förbinda sig.

Anrath, *n.* Tillstyrkan.

Anrathen, *v. a. irr.* Råda till, tillstyrka, öfvertala.

Anrathen, *n.* 3. Anrathung, *f.* 4. Tillstyrkan, öfvertalande.

Anräthig, *adj.* o. *adv.* Som tjenar med goda råd.

Anrauchen, *v. a.* Röka första gången; einen a., röka emot ell. på någon. — *V. n.* h. Ryka, uppstiga såsom rök. — s. Bli fullrökt.

Anräuchern, *v. a.* Röka på (med rökelse). — *V. n.* Börja att bli rökt.

Anrechnen, *v. a.* Räkna på, skrifva på ens räkning, uppföra i räkning; tillräkna, beskylla, påbörda.

Anrechnung, *f.* 4. Päräknande; upptagande i räkning; tillräknande.

Anrede, *f.* 4. Tal till någon; tal, offentligt tal.

Anreden, *v. a.* Tala till, ställa sitt tal till; hålla tal till; einen um etwas—, anhålla hos en om något.

Anregen, *v. a.* Uppägga, reta; omnämna, omföra, anföra; angeregtermaßen, såsom omrördt ell. nämndt är.

Anregung, *f.* 4. Retelse; påyrkande, drift; auf A. des Geistes, af Andans tillskyndelse. A. eines Spruchs, ett språks anförande.

Anreiben, *v. a. irr.* Gnida, skubba, på ell. emot. Farben—, rifva färger.

Anreichen, *v. n.* h. Räcka åt; angå.

Burgh, Burgh, Burgh,

Anſchauend, Anſchaulich, *adj.* o. *adv.* Åskådande; åskådlig, synlig.

Anſchein, *m.* 1. Utseende, sken, liknelse; dem Anſcheine nach, till utseende.

Anſcheinen, *v. a. irr.* Skina ell. lysa på. — *V. n.* h. Tyckas, synas, likna sig.

Anſcheinend, *adj.* o. *adv.* Ögonskenlig; synbar, skenbar.

Anſchere, *f.* Ränning, kett ell. varp på en väf.

Anſcheren, *v. a. reg.* Ränna väf. — *V. a. irr.* (se Scheren) Börja att skära, beskära litet.

ſich Anſchicken, *v. r.* Laga sig till; göra sig fardig till, beredas. — *V. a.* Föranstalta, bestyra.

Anſchickung, *f.* 4. Tillagande, tillredning.

Anſchieben, *v. a. irr.* Skjuta, flytta ell. skuffva fram ell. till. — *V. n.* h. Slå först (i kägelspel).

Anſchiebſel, *n.* Tillsats.

Anſchielen, *v. a.* Bliga, snegla på.

Anſchielung, *f.* 4. Bligande, sneglande på.

Anſchießen, *v. a. irr.* Skjuta för första gången med; kungöra genom skott; hopfoga, förena. — *V. n. irr.* ſ. Skjuta först; springa till, fram; springa emot; gränsa intill; skjuta upp ell. i vädret; (zu Kriſtallen—laſſen) kristallisera sig; er kam wie ein Pfeil angeſchoſſen, han kom som en pil.

Anſchiffen, *v. n.* (m. ſ. o. kommen) Segla ell. lägga intill ell. åt, hamna.

Anſchimmeln, *v. n.* ſ. Mögla.

Anſchirren, *v. a.* Sela på, spänna för.

Anſchirrung, *f.* 4. Betsla upp.

Anſchlag, *m.* 1. Anslag, kungörelse; stöt, sammanstötning; anslag (på en bössa); skjutglugg; värdering, kostnadsförslag, öfverslag; anslag, uppsåt, stämpling; råd, förslag; in A. bringen, kommen, taga, komma i beräkning, i betraktande.

-faden, *m.* 3. Trådkling.

-zettel, *m.* 3. Offentligt anslag; affiche.

Anſchlagen, *v. a. irr.* Slå emot; klämta; fästa, binda; anslå, kungöra genom plakat; spika fast; lägga an (en bössa); trädkla, fästa med långa styng; värdera, skatta, taxera; göra anslag, fatta en föresats. Etwas mit einem a., aftala med. Feuer —, slå eld. — *V. n.* h. o. ſ. Slå emot; skälla; göra verkan; lyckas; ihm ſchlägt alles an, allting lyckas för honom; der Vogel, der Hund ſchlägt an, fågeln sjunger, hunden skäller; ein angeſchlagener Hecht, en fylld gädda.

Anſchlägig, *adj.* o. *adv.* Fintlig, fyndig; listig, illistig, förslagen.

Anſchleichen, *v. n. irr.* ſ. o. kommen. Smyga, slinka.

Anſchleifen, *v. a. irr.* Börja att slipa på något, polera. Einen Stein anſchleifen, slipa en liten yta på en sten. Eine Spitze a., slipa udd på en knif. — *V. a. reg.* Släpa fram, föra fram på kälke; äfven fästa med ett snöre. Ein übelthäter wird angeſchleift, då linorna under torturen slås omkring armarna på honom.

Anſchlemmen, *v. a.* Fylla med dy ell. gyttja; uppkomma genom dy ell. gyttja. — Sich a., hopa sig säsom gyttja och blifva en fast kropp.

Anſchlenkern, Anſchleudern, *v. a.* Slänga emot.

Anſchließen, *v. a. irr.* Fästa med ett hänglås, sätta i band, binda med kedja; fjettra; innesluta; hopfoga, förena, hoptränga, sammantrycka, göra trängre ell. tätare. — *V. n.* h. Passa ell. sitta väl; ſich an einen—, förena sig med någon; *v. r. irr.* ſluta, passa, gå ihop; ſich hinten a., ställa sig ibland eftertropparne; das angeſchloſſene Schreiben, hosgående bref.

Anſchlingen, *v. a.* Fästa med en snara.

Anſchluß, *m.* 1. Tilläggning, tillsats, bihang; bifogadt bref m. m.

Anſchmachten, *v. a.* Se på med smägtande eller trånande blick.

Anſchwimmen, *v. n. irr.* ſ. Simma intill, åt ell. emot; er kam angeſchwommen, han kom simmandes.

Anſegeln, *v. n.* ſ. Segla åt ell. intill, segla på, stöta emot.

Anſehen, *v. a. irr.* Se på, betragta; tåla, fördraga; straffa, näpsa. Auf etwas angeſehen ſein, syfta på något. Einen ſcheel —, afundas någon; einem etwas —, se något på en; einen für etwas —, anse en för något.

Anſehen, *n.* 3. Beseende; utseende, utvertes anseende, min; anseende, aktning, myndighet; ohne—der Perſon, utan anseende till personen; Allem A. nach, efter allt utseende; einem von—kennen, känna någon till utseende; er will das—haben, als ob er es recht wohl meinte, han vill hafva utseende af att mena mycket väl.

Anſehnlich, *adj.* o. *adv.* Ansenlig, betydlig; af vackert utseende; vigtig, magtpåliggande, ansenlig, vördnadsvärd, aktningsvärd; einen a. bewirthen, hederligen undfägna någon.

Anſehnlichkeit, *f.* 4. Fördelaktigt utseende; utverles anseende; höghet, värdighet, glans.

Anſehung, *f.* 4. In—, i afseende på; i anseende till, i betragtande af.

Anſengen, *v. a.* Börja att sveda, sveda litet. † Bränna vid (om mat). — *V. n.* ſ. Börja att svedas.

Anſetzen, *v. a.* Tillsätta, tillägga; tillämpa; sätta åt, fästa vid, förena med; uppföra i räkning; värdera, skatta, taxera; bestämma, utsätta (en dag &c.); attackera, angripa; ſich —, fästa ell. hålla sig vid. — *V. n.* h. Sätta häftigt an, anfalla; börja med ifver; fortfara, räcka. — *V. n.* ſ. Taga skutt (för att springa &c.); Land a., tillanda, upplanda.

Anſicht, *f.* 4. Skådning, åsyn, utseende; utsigt; åsigt.

Anſichtig, *adj.* o, *adv.* Synlig. A. werden, bli varse.

Anſiedel, *m.* Stamgods; nybygge.

ſich Anſiedeln, *v. r.* Sätta sig ned och bo.

Anſieden, *v. a. irr.* Börja sjuda, koka.

Anſingen, *v. a. irr.* Emottaga en med sång, sjunga till ens ära.

Anſinnen, *v. a. irr.* Einem etwas a., anmoda om, begära.

Anſinnen, *n.* 3. Anſinnung, *f.* 4. Anmodan, begäran.

Anſitz, *m.* Säte, boställe.

Anſitzen, *v. n. irr.* h. Sitta, hänga vid; oben a., sitta främst.

Anſpann, *m.* 1. Spann, förspann; ombytes-hästar, friska hästar.

Anſpannen, *v. a.* Spänna för; spänna, sträcka, utsträcka, uppspänna; ſeine Kräfte a., använda sina krafter.

Anſpannen, *n.* 3. Anſpannung, *f.* 4. Förespänning; spänning, utsträckning; användande.

Anſpeien, *v. a. irr.* Spotta på ell. emot.

Anſperren, *v. a.* Fastspärra. (*Boktr.*) Fästa pressen vid taket.

Anſpicken, *v. n.* h. Fara med spetsen emot något och fastna. — *V. a.* Späcka full.

Anſpielen, *v. a.* Börja spela, spela först ut; auf etwas —, syfta, alludera på något.

Anſpielung, *f.* 4. Åsyftning, häntydning; ordlek.

Anſpießen, *v. a.* Spetsa, sätta på spett; stinga, borra tvert igenom.

Anſpinnen, *v. a. irr.* Spinna vid ell. fast; bringa å bane, börja; anlägga, tillställa, stämpla.

Anſpitzen, *v. a.* Spetsa, göra udd på eller uddhvass.

Anſpornen, *v. a.* Sporra; uppelda, ägga, reta, uppmuntra, pådrifva.

Anſpornung, *f.* 4. Retelse, uppmuntran.

Anſprache, *f.* 4. Tilltal; anspråk; ton i ett musikinstrument; einen in Anſprache nehmen, göra någon tilltal.

laga i handeln. — ſ. Stå emot, sitta på; dröja; tveka.

Anſteigen, *v. n. irr.* ſ. Stiga i höjden, t. ex. Die Gebirge ſteigt ſanft an, höjer sig småningom. — (*m.* kommen) † Da kommt er angeſteigen, der kommer han framstigandes, klifvandes.

Anſtellen, *v. a.* Ställa, sätta emot ell. till; anställa, ställa ell. laga till, förordna; stifta, förorsaka, åstadkomma; gifva ett embete, m. m.; etwas mit einem —, aftala, öfverlägga med en om något; ſich —, ställa sig emot; låtsa, ställa sig som, göra min af att; einen Verſuch —, göra ett försök; er ſtellt ſich ſehr ungeſchickt dabei an, han bär sig dervid mycket oskickligt åt.

Anſtellig, *adj.* o. *adv.* Som förstår att väl anordna och inrätta åtskilliga saker.

Anſterben, *v. n. irr.* ſ. Tillfalla genom någons död. Dies Gut iſt ihm angeſtorben.

Anſticheln, *v. a.* Gifva stickord.

Anſticken, se Anſtecken.

Anſtieren, *v. n.* h. Stirra på.

Anſtiften, *v. a.* Förorsaka, anstifta, åstadkomma; uppväcka, anstifta; stämpla, tillställa; einem zu etwas —, förföra, inråda en till något. (i elak mening).

Anſtifter, *m.* 3. Upphofsman, anstiftare

Anſtiftung, *f.* 4. Ingifvelse, inrådan.

Anſtimmen, *v. a.* Intonera, begynna, taga upp, gifva an en ton.

Anſtimmung, *f.* 4. Början de af en sång, intonerande; upptagande.

Anſtinken, *v. n. irr.* h. Stinka, lukta illa.

Anſtocken, *v. n.* ſ. Börja att få fläckar (om linne).

Anſtolpern, *v. n.* h. Snafva, stappla emot.

Anſtören, *v. a.* Reta, uppvigla.

Anſtoß, *m.* 1. Stöt, motstöt; skarf, tillsatt stycke; ställe der ett bröd blifvit stött i ugnen; anstöt, anfall (af en sjukdom); svårighet, besvärlighet, olägenhet; anledning till förargelse; betänklighet, tvekande; der Stein des Anſtoßes, stötesten; ohne A., utan att stappla, tveka.

Anſtoßen, *v. a. irr.* Stöta på, intill ell. emot; skarfva ihop; förena sig med; mit den Gläſern —, klinga med glasen. — *V. n. irr.* h. Stöta på, intill, emot; vara, ligga nära intill, stöta intill; gränsa intill; fela, begå ett fel; stöta, förtörna; mit der Zunge —, stamma, hacka litet; läspa, skorra; im Leſen —, stappla, stamma; das ſtößt gerade gegen die Geſetze an, det är alldeles tvert emot lagarne.

Anſtoßend, *adj.* o. *adv.* Nästliggande, nästgränsande.

Anſtößig, *adj.* o. *adv.* Stötande, anstötlig, förarglig. Anſtößiges Obſt, stött frukt som fått fläckar.

Anſtoßnaht, *f.* Hopsömning, skarf.

Anſtrahlen, *v. n.* h. Stråla på.

Anſtrecken, *v. a.* Utsträcka; jfr Anſtrengen.

Anſtreckung, *f.* 4. Utsträckning.

Anſtreichen, *v. a. irr.* Anstryka, påstryka, slätmåla; öfverstryka; anmärka, märka, stryka under. — *V. n. irr.* h. An etwas —, stryka sagta emot, vidröra sagta.

Anſtreichen, *n.* 3. Anſtreichung, *f.* 4. Påstrykning, anstrykning; anmärkande, understrykning.

Anſtreifen, *v. a.* Skada på ytan, skubba femot ell. på.

Anſtrengen, *v. a.* Tvinga, nödga, förmå genom våld ell. magt; anstränga; alle Kräfte —, använda alla krafter; ſich —, bemöda sig, anstränga sig, gripa sig an af yttersta förmåga.

Anſtrengung, *f.* 4. Ansträngning, bemödande.

Anſtrich, *m.* 1. Anstrykning, påstrykning; smink; utseende; einer Sache einen guten A. geben, sätta en vacker färg på en sak.

Anſtricken, *v. a.* Sticka vid ell. på; slå ell. lägga i band; spänna före.

Wednesday, 1 July.

Sun rises 3h. 43m. a.m. Sun sets 8h. 16m. p.m.
Length of day 16h. 33m. Length of night 7h. 27m.

Sunday, 5 July.

Sun rises 3h. 44m. a.m. Sun sets 8h. 16m. p.m.
Length of day 16h. 32m. Length of night 7h. 28m.

Wednesday, 8 July.

Sun rises 3h. 46m. a.m. Sun sets 8h. 15m. p.m.
Length of day 16h. 29m. Length of night 7h. 31m.

Sunday, 12 July.

Sun rises 3h. 48m. a.m. Sun sets 8h. 13m. p.m.
Length of day 16h. 25m. Length of night 7h. 35m.

Wednesday, 15 July.

Sun rises 3h. 50m. a.m. Sun sets 8h. 11m. p.m.
Length of day 16h. 21m. Length of night 7h. 39m.

Sunday, 19 July.

Sun rises 3h. 52m. a.m. Sun sets 8h. 8m. p.m.
Length of day 16h. 16m. Length of night 7h. 44m.

Wednesday, 22 July.

Sun rises 3h. 54m. a.m. Sun sets 8h. 5m. p.m.
Length of day 16h. 11m. Length of night 7h. 49m.

Sunday, 26 July.

Sun rises 3h. 56m. a.m. Sun sets 8h. 1m. p.m.
Length of day 16h. 5m. Length of night 7h. 55m.

Wednesday, 29 July.

Sun rises 3h. 58m. a.m. Sun sets 7h. 57m. p.m.
Length of day 15h. 59m. Length of night 8h. 1m.

Digitized by Google

Antrocknen, *v. n.* f. Torka fast eller vid; börja att torka eller bli torr.

Antwort, *f.* 4. Svar, återsvar, gensvar. Rede und A. von einer Sache geben, göra redo för en sak, vara ansvarig derför.

Antworten, *v. n.* h. Svara, gifva svar; öfverensstämma. Einem a. Die Ausdrücke a. den Sachen.

Anverſuchen, *v. a.* Probera, försöka, (en klädning).

Anvertrauen, *v. a.* Ombetro, anförtro, uppdraga, öfverlemna. Einem ſeine Kinder a.

Anverwandt &c., se Verwandt.

Anverwandter, *m.* Böjes som *adj.* Anförvandt, slägting, frände.

Anverwandtſchaft, *f.* 4. Slägtskap, skyldskap.

Anvettern†, *v. r.* Sich a., under sken af slägtskap tränga sig in i ett sällskap.

Anwachs, *m.* 1. Tillväxt, förökelse, tilltagande; förkofran.

Anwachſen, *v. n. irr.* f. Växa vid, fast ell. till; växa, tilltaga, tillväxa.

Anwählen, *v. a.* Upptaga i barns ställe.

Anwalt, *m.* 1. Advokat; fullmägtig, ombudsman, commissionär; syndicus.

Anwaltſchaft, *f.* 4. Fullmagt; fullmägtigskap.

Anwalzen, *v. a* Välta ihop. — *V. n.* Börja att välta; börja att valsa (i dans).

Anwälzen, *v. a.* Välta till. Einen Stein an die Mauer a.

Anwandeln, *v. impers.* (m. f.) Känna sig angripen; påkomma, hafva aning om. Es wandelte ihm eine Ohnmacht an. — (m. kommen) Komma långsamt, makligt.

Anwandlung, *f.* 4. Anstöt, tillstöt.

Anwartſchaft, *f.* 4. Expektansbref på en beställning, survivance, rätt ell. försäkran att efterlefva en i en syssla. Er hat die nächſte A. auf dieſe Güter, han har närmaste anspråket på dessa gods. A. auf jemandes Dienſt erhalten, få försäkran om tjensten efter någon.

Anwehen, *v. a.* Väfva vid eller till.

Anwedeln, *v. a.* Vifta på eller emot; flägta med svansen (om hundar).

Anwehen, *v. a.* blåsa på, emot eller åt. (*Fig.*) Öfverfalla. — *V. n.* f. Komma blåsande.

Anwehung, *f.* 4. Påblåsande.

Anweiſen, *v. a. irr.* Invisa, gifva anvisning till, anvisa; visa, underrätta; ställa eller visa till. Einen zu etwas a., hafva uppsigt öfver, leda, handleda, undervisa, lära någon. Geſtern ward er an ſein Amt angewieſen, inställd i sitt embete.

Anweißen, *v. a.* Hvitlimma.

Anweißung, *f.* 4. Hvitlimning.

Anweiſung, *f.* 4. Anvisning, invisning, assignation; adress, anvisning; undervisning, handledning, underrättelse. A. zu etwas haben.

Anwendbar, *adj.* o. *adv.* Användbar, tillämplig, passande, tjenlig; pragmatisk.

Anwenden, *v. a. reg.* o. *irr.* Använda, nyttja, bruka. Auf etwas a., lämpa, använda på något. Bei ihm iſt nichts angewandt, hos honom hjelper ingenting.

Anwendung, *f.* 4. Användande, bruk; påkostning; tillämpning.

Anwerben, *v. a. irr.* Värfva, inrullera; förmå, förbinda, in- eller öfvertala; begära, bedja, anhålla om, fria till. Er hat um ſie angeworben.

Anwerber, *m.* 3. Böneman: en som friar för en annan.

Anwerbung, *f.* 4. Värfning &c.; begäran, ansökning, frieri.

Anwerden, *v. n. irr.* f. Hafva afsättning, säljas, göra sig af med. Er iſt ſeine Waaren theuer angeworden, sålt dem dyrt.

Anwerfen, *v. a. irr.* Kasta på, till ell. emot. — *V. n. irr.* h. Kasta först, börja.

Anwerfen, *n.* 3. Kastande på, till ell. emot, första kastet; kronvägg (ett barnspel).

Anweſend, *adj.* o. *adv.* Närvarande.

Anweſenheit, *f.* 4. Närvarelse, närvaro.

Anwidern, *v. n.* (m. h.) Väcka motvilja.

kronärtskocka. =nkäse, =boden, *m.* 3. Ärtskocksbotten.

Arzenei, *f.* 4. Läkemedel, medikament, läkdom, botmedel =gelehrſamkeit, =kunſt, =wiſſenſchaft, *f.* Läkarkonst eller vetenskap =kästchen, *n.* 3. Resapotek, husapotek. =kiſte, *f.* Medicinalkista. =mittel, *n.* 3. Läkemedel, botmedel. =trank, *m.* 1. Medicinerande dryck.

Arzeneien, *v. a.* Gifva in medikament. — *V. n.* h. Medicinera.

Arzt, *m.* 1. des =es, *pl.* Ärzte. Läkare.

Arztlohn, *m.* 1. Läkare-arfode.

Aſant, *m.* 1. =es, =e. Dyfvelsträck.

Asbeſt, *m.* 1. Berglin.

Aſch, *m.* 1. =es, Äſche. Potta, kanna, kruka, krus; burk, soppskål, terrin.

Äſche, *f.* 4. Ask, askträd; se Eſche.

Aſche, *f.* Aska.

Aſchenbrenner, *m.* 3. Askbrännare. =farbe, Aſchfarbe, *f.* 4. Askfärg. =farbig, Aſchfarbig, *adj.* o. *adv.* Askfärgad, askgrå. =herd, *m.* 1. =loch, *n.* 2. Askrum. =krug, =topf, *m.* 1. Urna. =kuchen, *m.* 3. Sort bröd som gräddas i het aska, glödkaka. =tuch, *n.* 2. Sil ell. duk hvarmed lut silas.

Aſcher, *m.* 3. Harr: en fisk.

Äſcher, *m.* 3. Garfvarkalk eller kar.

Äſcherer, *m.* Askbrännare.

Aſchericht, *adj.* o. *adv.* Askfull (om jern).

Aſchermittwoche, *f.* 4. Askonsdag, onsdagen näst före Påsk.

Äſchern, *v. a.* Förvandla i aska; taga håren af huden med kalk.

Aſchgrau, *adj.* o. *adv.* Askgrå.

Aſchicht, Aſchig, *adj.* o. *adv.* Askig, askagtig.

Aſchkuchen, *m.* 3. Glödkaka, askkaka, kaka som gräddas i het aska.

Äſpe, se Eſpe.

Aſphodill, =wurz, *f.* 4. Afodillrot.

Aſſecurant, *m.* 4. Assuradör.

Aſſecuranz, *f.* 4. Assekurans.

Aſſecuriren, *v. a.* Assekurera.

Aß, *n.* 1. =ſſes, *pl.* Aße. Ess (i kort); äss (i vigt). Aß är äfven spis, föda; bete, lockmat.

Aſſel, *f.* 4. =wurm, *m.* 1. Gråsugga.

Aſſignat, *n.* 1. Assignat (ett pappersmynt).

Aſt, *m.* 1. =es, Äſte. Gren; knut, knol.

Äſten, *v. a.* Förse med qvistar ell. grenar.

Äſthetik (e långt), *f.* Estetik.

Äſthetiſch, *adj.* o. *adv.* Estetisk.

Äſtig, *adj.* o. *adv.* Grenig; knutig, knölig; qvistig.

Äſtling, *m.* 1. Ung fågel, som endast hoppar emellan qvistarne, men ej vågar sig i höjden.

Aſtronomie &c., se Sternkunde.

Aſtronomiſch, *adj.* o. *adv.* Astronomisk.

Aſtwerk, *n.* 1. Grenarne på trän; löfverk (på tyg).

Atheiſt, *m.* 4. Atheist, Gudförnekare.

Atheiſterei, *f.* 4. Atheism.

Atheiſtiſch, *adj.* o. *adv.* Atheistisk.

Athem, *m.* 3. Anda; andedrägt. Schwer A. holen, hafva svårt för att andas. Den letzten — von ſich geben, dö, gifva upp andan. Sich außer — laufen, springa sig andtruten. =holen, *n.* 3. Andedrägt. =los, *adj.* o. *adv.* Andelös, andtruten. =zug, *m.* 1. Andedrag, andedrägt, andetag.

Äther, *m.* 3. Ether.

Ätheriſch, *adj.* o. *adv.* Etherisk.

Athmen, *v. n.* h. o. *a.* Andas, hemta andan, få luft; lukta, gifva lukt ifrån sig.

Atlaß, *m.* 1. =ſſes, =ſſe. Satin, atlas, sars, sidensars; atlas, kartsamling. =band, *n.* 2. Atlasband, sidensarsband. =beere, se Arlesbeere. =weber, *m.* 3. Atlas- ell. sidensarsväfvare.

Atlaſſen, *adj.* o. *adv.* Af atlas &c.; väfd, fin, glatt som satin, &c.

Atteſtat, *n.* 1. Skriftligt betyg, attest.

Atteſtiren, *v. a.* Intyga, attestera.

Aufbranden, *v. n.* ſ. Stiga i höjden såsom en bränning.
Aufbraten, *v. a.* Steka upp ell. på nytt.
Aufbrauchen, *v. a.* Bruka upp.
Aufbrauſen, *v. n.* *h.* Åstadkomma jäsning ell. brusande; uppsjuda, kasta bubblor, vara i jäsning; förifra sig, vara het.
Aufbrauſend, *adj.* o. *adv.* Sjudande; het, hetsig, argsint.
Aufbrechen, *v. a. irr.* Bryta upp. — *V. n. irr.* ſ. Öppna sig; spricka ut; spricka, brista; remna; gå upp, brytas upp (om is); bryta upp, marchera af, sätta sig i march; afresa.
Aufbreiten, *v. a.* Breda på; utbreda, veckla ſut, lägga fram.
Aufbrennen, *v. a.* o. *n. irr.* ſ. Uppbränna, afbrinna; uppbrinna; börja att brinna eller låga.
Aufbringen, *v. a. irr.* Uppbringa, hjelpa upp, uppresa, lyfta på; komma upp med, bringa å bane, sätta i gång; förebringa; samla, skaffa; uppbringa (skepp); återställa (en sjukling); uppbetsa, uppägga.
Aufbringen, *n* 3. Aufbringung, *f.* 4. Uppbringande; bringande å bane; förebringande; skaffande; återställande; upphetsande.
Aufbruch, *m.* 1. Öppnande; uppbrytande, inbrott; uppbrott, afmarch; afresa; isloſſning, isgång.
ſich Aufbrüſten, *v. r.* Kråma sig, vara färdig.
Aufbuden, *v. a.* Slå upp bodar ell. ståndafbügeln, *v. a.* Stryka ut (med strykjern).
Aufbürden, *v. a.* Pålägga; lasta, lägga börda på, betunga, belasta, öfverhopa, beskylla, påbörda, tillräkna.
Aufbürſten, *v. a.* Borsta upp.
Aufdamen, *v. a.* Sätta dam på en bricka.
Aufdämmern, *v. n.* ſ. Gryende uppstiga, börja att lysa med ett svagt sken, gry. (*Fig.*) Svagt synas, uppstiga, uppstå, visa sig i ett otydligt förvirrådt ljus. — *V. a.* Meddela ett svagt ljus, (*Fig.*) En svag upplysning ell. förklaring.
Aufdampfen, *v. n.* ſ. Uppstiga i form af dunst ell. ånga (i högre stil). — *V. a.* Låta uppgå i dunst ell. ånga; röka upp; förbruka genom rökning. Ein ganzes Pfund Knaſter a.
Aufdanken, *v. n.* ſ. Rigta sin tacksägelse till himmelen, se tacksamt uppåt.
Aufdauern, *v. n.* *h.* Vaka, bli uppe.
Aufdecken, *v. a.* Upptäcka, yppa, uppenbara; aftäcka, blotta, taga lock ell. täckelse af; betäcka, öfvertäcka; duka. Einem den Schalk a., röja ens skalkaktighet. — Sich a., *v. r.* Kasta täcket af sig.
Aufdeckung, *f.* 4. Upptäckande, aftäckande; betäckande, dukande.
Aufdingen, *v. a. irr.* Förbinda, förmå; taga i tjenst.
Aufdörren, *v. a.* Torka för att gömmas.
Aufdrängen, *v. a.* Öppna genom påträngning. Die Thür a. — Sich a., *v. r.* Trängande uppstiga; sluta sig med ett visst våld till någon.
Aufdrehen, *v. a.* Vrida på; vrida upp; sno upp, vrida upp, ut.
Aufdrehung, *f.* 4. Uppvridande. ſyrka på.
Aufdringen, *v. a. irr.* Påtvinga, påtruga; Aufdrücken, *v. a.* Öppna genom påtryckning; krysta på, klämma.
Aufdrucken, *v. a.* Påtrycka, trycka på, intrycka, inpregla; påsätta (insegel).
Auf einander, *adv.* På hvarandra.
Auf einmahl, *adv.* På en gång.
Aufeiſen, *v. a.* Isa, bryta upp isen. — *V. n.* ſ. Tina upp.
Aufenthalt, *m.* 1. Vistande; vistelseort; tillflyktsort; uppehåll, uppskof, dröjsmål; hinder.
Aufenthalten, se Aufhalten.
Auferlegen, *v. a.* Pålägga, ålägga.

ing to the Spirit to speak in other languages, as the Spirit gave them utterance. 5 Now there were dwelling in Jerusalem Jews, devout men, from every nation under heaven. 6 And when this sound occurred, the multitude came together, and were confused, because each one was hearing them speak in his own language. 7 They were amazed and astonished, saying, "Behold, are not all these who are speaking Galileans? 8 How is it then that each of us hears in his own language to which we were born? 9 Parthians and Medes and Elamites, and residents of Mesopotamia, Judea and Cappadocia, Pontus and Asia, 10 Phrygia and Pamphylia, Egypt and the districts of Libya around Cyrene, and visitors from Rome, Jews and proselytes, 11 Cretans and Arabs, we hear them in our own tongues speaking of the mighty deeds of God." 12 And they were all amazed and perplexed, saying to one another, "What does this mean?" 13 But others were mocking and saying, "They are full of sweet wine."

14 But Peter, standing with the eleven, lifted up his voice and declared to them, "Men of Judea and all you who live in Jerusalem, let this be known to you and give ear to my words. 15 For these men are not drunk, as you suppose, since it is only the third hour of the day; 16 but this is what has been spoken of through the prophet Joel:

17 'And it shall be in the last days, God says,
That I will pour forth of My Spirit upon all mankind;
And your sons and your daughters shall prophesy,
And your young men shall see visions,
And your old men shall dream dreams;
18 Even upon My bondslaves, both men and women,
I will in those days pour forth of My Spirit and they shall prophesy.
19 And I will grant wonders in the sky above
And signs on the earth below,
Blood and fire and vapor of smoke.
20 The sun shall be turned into darkness
And the moon into blood,
Before the coming of the great and glorious day of the Lord.
21 And it shall be that everyone who calls on the name of the Lord will be saved.'

22 "Men of Israel, listen to these words: Jesus the Nazarene, a man attested to you by God with miracles and wonders and signs which God performed through Him in your midst, just as you yourselves know— 23 this Man, delivered over by the predetermined plan and foreknowledge of God, you nailed to a cross by the hands of godless men and killed. 24 But God raised Him up again, putting an end to the agony of death, since it was impossible for Him to be held in its power. 25 For David says of Him,

'I saw the Lord always in my presence;
For He is at my right hand so that I will not be shaken.
26 Therefore my heart was glad and my tongue exulted;
Moreover my flesh also will live in hope;
27 Because You will not abandon my soul to Hades,
Nor allow Your Holy One to undergo decay.
28 You have made known to me the ways of life;
You will make me full of gladness with Your presence.'

29 "Brothers, I can confidently say to you that the patriarch David both died and was buried, and his tomb is with us to this day. 30 Therefore, because he was a prophet and knew that God had sworn to him with an oath to seat one of his descendants on his throne, 31 he looked ahead and spoke of the resurrection of the Christ, that He was neither abandoned to Hades, nor did His flesh undergo decay. 32 This Jesus God raised up again, to which fact we are all witnesses. 33 Therefore having been exalted to the right hand of God, and having received from the Father the promise of the Holy Spirit, He has poured forth this which you both see and hear. 34 For it was not David who ascended into the heavens, but he himself says,

'The Lord said to my Lord,
"Sit at My right hand,
35 Until I make Your enemies a footstool for Your feet."'

36 "Therefore let all the house of Israel know for certain that God has made Him both Lord and Christ—this Jesus whom you crucified."

37 Now when they heard this, they were pierced to the heart and said to Peter and the rest of the apostles, "Brothers, what shall we do?" 38 Peter said to them, "Repent, and let each of you be baptized in the name of Jesus Christ for the forgiveness of your sins; and you will receive the gift of the Holy Spirit. 39 For the promise is for you and your children, and for all who are far off, as many as the Lord our God will call to Himself." 40 And with many other words he solemnly testified and kept exhorting them, saying, "Be saved from this perverse generation!" 41 So then those who had received his word were baptized; and there were added that day about three thousand souls.

42 They were devoting themselves to the apostles' teaching and to fellowship, to the breaking of bread and to prayer. 43 Everyone kept feeling a sense of awe; many wonders and signs were being performed through the apostles. 44 All those who had believed were together and had all things in common; 45 and they began selling their property and possessions and sharing them with all, as anyone had need. 46 Day by day they were continually devoting themselves to meeting together in the temple courts, breaking bread from house to house, they were taking their food together with gladness and sincerity of heart, 47 praising God and having favor with all the people. And the Lord was adding to their number day by day those who were being saved.

3 Now Peter and John were going up to the temple at the ninth hour, the hour of prayer. 2 And a man who had been lame from his mother's womb was being carried along, whom they were setting down every day at the temple gate which is called Beautiful, to ask for gifts of mercy from those entering the temple. 3 When he saw Peter and John about to go into the temple, he began asking to receive a gift of mercy. 4 And Peter, with John, looked intently at him and said, "Look at us!" 5 And he began to give them his attention, expecting to receive something from them. 6 But Peter said, "I do not possess silver and gold, but what I do have I give to you: in the name of Jesus Christ the Nazarene—walk!" 7 And he took him by the right hand and raised him up; immediately his feet and his ankles were strengthened. 8 And he leaped up and began to walk around, and entered the temple with them, walking and leaping and praising God. 9 And all the people saw him walking and praising God; 10 and they were recognizing him as the one who used to sit at the Beautiful gate of the temple to ask for gifts of mercy; and they were filled with wonder and amazement at what had happened to him.

11 While he was clinging to Peter and John, all the people ran together to them at the portico called Solomon's, full of wonder. 12 But when Peter saw this, he replied to the people, "Men of Israel, why are you amazed at this man? Why do you stare at us, as though by our own power or godliness we had made him walk? 13 The God of Abraham and Isaac and Jacob, the God of our fathers, has glorified His servant Jesus, whom you indeed delivered up and disowned in the presence of Pilate, when he had decided to release Him. 14 But you disowned the Holy and Righteous One and asked for a murderer to be granted to you, 15 and you killed the Prince of life, whom God raised from the dead, a fact to which we are witnesses. 16 And on the basis of faith in His name, it is the name that has strengthened this man whom you see and know; and the faith which comes through Him has given him this perfect health in the presence of you all.

17 "And now, brothers, I know that you acted in ignorance, as did also your rulers. 18 But the things which God announced beforehand through the mouth of all the prophets, that His Christ would suffer, He has thus fulfilled. 19 Therefore repent and return, that your sins may be wiped away, 20 that times of refreshing may come from the presence of the Lord, and that He may send the Christ appointed for you, Jesus, 21 whom heaven must receive until the times of restoration of all things about which God spoke by the mouth of His holy prophets from ancient time. 22 Moses said, 'The Lord God will raise up for you a prophet like me from your brothers; you shall listen to Him in accordance with all that He says to you. 23 And it will be that every soul that does not listen to that prophet shall be utterly destroyed from the people.' 24 And all the prophets who have spoken, from Samuel and his successors onward, also announced these days. 25 You are the sons of the prophets and of the covenant which God established with your fathers, saying to Abraham, 'And in your seed all the families of the earth shall be blessed.' 26 For you first, God has raised up His Servant and sent Him to bless you by turning away every one of you from your wicked ways."

4 While they were speaking to the people, the priests and the captain of the temple guard and the Sadducees came up to them, 2 being greatly disturbed because they were teaching the people and proclaiming in Jesus the resurrection from the dead. 3 And they laid hands on them and put them in custody until the next day, for it was already evening. 4 But many of those who heard the message believed; and the number of the men came to be about five thousand.

5 On the next day, their rulers and elders and scribes were gathered together in Jerusalem, 6 with Annas the high priest and Caiaphas and John and Alexander, and all who were of high priestly descent. 7 When they had stood them in the center, they began to inquire, "By what power or in what name did you do this?" 8 Then Peter, filled with the Holy Spirit, said to them, "Rulers of the people and elders, 9 if we are being examined today concerning a benefit done to a sick man, as to how he has been healed, 10 let it be known to you all, and to all the people of Israel, that by the name of Jesus Christ the Nazarene, whom you crucified, whom God raised from the dead, by this name this man stands here before you in good health. 11 He is the stone which was rejected by you, the builders, which has become the chief corner stone. 12 And there is salvation in no one else; for there is no other name under heaven that has been given among men by which we must be saved."

13 Now as they observed the confidence of Peter and John, and understood that they were uneducated and untrained men, they were marveling; and they began to recognize them as having been with Jesus. 14 And seeing the man who had been healed standing with them, they had nothing to say in opposition. 15 But when they had commanded them to leave the Council, they began to confer with one another, 16 saying, "What shall we do with these men? For the fact that a well-known miracle has come through them is evident to all who live in Jerusalem, and we cannot deny it. 17 But so that it will not spread any further among the people, let us warn them to speak no more to any man in this name." 18 And they called them and commanded them not to speak at all or teach in the name of Jesus. 19 But Peter and John answered and said to them, "Whether it is right in the sight of God to listen to you rather than to God, you be the judge; 20 for we cannot stop speaking about what we have seen and heard." 21 And when they had threatened them further, they released them, finding no basis how they might punish them, because of the people, for all were glorifying God over what had happened; 22 for the man was more than forty years old on whom this miracle of healing had been performed.

23 And when they were released, they went to their own companions and reported all that the chief priests and the elders had said to them. 24 And when they heard it, they lifted their voices to God with one accord and said, "O Lord, it is You who MADE THE HEAVEN AND THE EARTH AND THE SEA, AND ALL THAT IS IN THEM, 25 who said by the Holy Spirit through the mouth of our father David, Your servant,

'Why did the Gentiles rage,
And the peoples devise futile things?
26 The kings of the earth took their stand,
And the rulers were gathered together,
Against the Lord and against His Christ.'

27 "For truly in this city there were gathered together against Your holy servant Jesus, whom You anointed, both Herod and Pontius Pilate, along with Gentiles and the peoples of Israel, 28 to do whatever Your hand and Your purpose predetermined to occur. 29 And now, Lord, take note of their threats, and grant to Your bondslaves to speak Your word with all confidence, 30 while You extend Your hand to heal, and signs and wonders occur through the name of Your holy servant Jesus." 31 When they had prayed, the place where they were gathered together was shaken; and they were all filled with the Holy Spirit and began to speak the word of God with confidence.

32 Now the congregation of those who believed were of one heart and soul; and not one of them said that any of the things which belonged to him was his own, but they had all things in common. 33 And with great power the apostles were giving testimony to the resurrection of the Lord Jesus, and great grace was upon them all. 34 For there was not a needy person among them, for all who were owners of lands or houses would sell them and bring the proceeds of the things sold, 35 and lay them at the apostles' feet; and they would be distributed to each, as anyone might have need. 36 And Joseph, who was also named Barnabas by the apostles (which translated means Son of Encouragement), a Levite, a native of Cyprus, 37 having a piece of land, sold it and brought the money and laid it at the apostles' feet.

5 But a man named Ananias, with his wife Sapphira, sold a piece of property, 2 and kept back some of the proceeds, his wife also being aware of it, and brought a certain part and laid it at the apostles' feet. 3 But Peter said, "Ananias, why has Satan filled your heart to lie to the Holy Spirit and to keep back some of the proceeds of the land? 4 While it remained unsold, did it not remain your own? And after it was sold, was it not under your control? Why is it that you have conceived this deed in your heart? You have not lied to men but to God." 5 And as he heard these words, Ananias fell down and breathed his last. And great fear came upon all who heard of it. 6 The young men arose and covered him up, and after carrying him out, they buried him.

7 Now there elapsed an interval of about three hours, and his wife came in, not knowing what had happened. 8 And Peter said to her, "Tell me whether you sold the land for so much?" And she said, "Yes, for so much." 9 But Peter said to her, "How is it that you have agreed together to put to the test the Spirit of the Lord? Behold, the feet of those who have buried your husband are at the door, and they will carry you out." 10 And she fell down immediately at his feet and breathed her last. When the young men came in, they found her dead, and they carried her out and buried her by her husband. 11 And great fear came upon the whole church and upon all who heard of these things.

12 Now through the hands of the apostles many signs and wonders were occurring among the people; and they were all with one accord in Solomon's portico. 13 But none of the rest dared to associate with them; however the people held them in high esteem. 14 And all the more believers in the Lord, multitudes of men and women, were constantly added to their number; 15 so that they even carried the sick out into the streets, and laid them on cots and pallets, that as Peter came by, at least his shadow might fall on one of them. 16 The multitude also from the cities around Jerusalem kept coming together, bringing sick people and those tormented by unclean spirits, and they were all healed.

17 But the high priest rose up, and all his associates (which is the party of the Sadducees), and filled with jealousy, 18 they arrested the apostles and put them in a public jail. 19 But during the night an angel of the Lord opened the doors of the prison and brought them out, and said, 20 "Go your way, stand and speak to the people in the temple courts the whole message of this Life." 21 And when they heard this, they entered into the temple at daybreak and began to teach.

Now when the high priest and his associates came, they called the Council together, even all the senate of the sons of Israel, and sent to the jail to have them brought. 22 But when the officers arrived, they did not find them in the prison; and they returned and reported, 23 saying, "We found the jail locked quite securely and the guards standing at the doors; but when we opened them, we found no one inside." 24 Now when the captain of the temple guard and the chief priests heard these words, they were perplexed about them as to what this would come to. 25 And someone came and reported to them, "Behold, the men whom you put in prison are standing in the temple and teaching the people." 26 Then the captain went with the officers and brought them, but not by force, for they were afraid of being stoned by the people.

27 And when they had brought them, they stood them before the Council. And the high priest questioned them, 28 saying, "We gave you strict orders not to continue teaching in this name, and yet behold, you have filled Jerusalem with your teaching, and intend to bring this man's blood upon us." 29 But Peter and the apostles answered and said, "We must obey God rather than men. 30 The God of our fathers raised Jesus, whom you had killed by hanging on a cross. 31 He is the one whom God exalted to His right hand as a Prince and a Savior, to grant repentance to Israel and forgiveness of sins. 32 And we are witnesses of these things, and so is the Holy Spirit whom God has given to those who obey Him."

33 But when they heard this, they were furious and were intending to kill them. 34 But a Pharisee in the Council named Gamaliel, a teacher of the Law, held in honor by all the people, stood up and gave orders to put the men outside for a short time. 35 And he said to them, "Men of Israel, take care what you propose to do with these men. 36 For before these days Theudas arose, claiming to be somebody; and a number of men, about four hundred, joined him; he was killed, and all who followed him were dispersed and came to nothing. 37 After this man Judas of Galilee arose in the days of the census, and incited some people to follow him; he also perished, and all who followed him were scattered abroad. 38 So in the present case I say to you, stay away from these men and let them alone; because if this plan or this undertaking is of men, it will be overthrown; 39 but if it is of God, you will not be able to overthrow them; lest you even be found opposing God." 40 And they were persuaded by him; and they called in the apostles and had them beaten, and charged them not to speak in the name of Jesus, and released them.

41 So they went on their way from the presence of the Council, rejoicing that they had been considered worthy to suffer dishonor for the sake of the Name. 42 And every day, in the temple and from house to house, they kept right on teaching and preaching Christ Jesus.

6 Now in these days, when the disciples were increasing in number, there arose a complaint by the Hellenistic Jews against the Hebrews because their widows were being overlooked in the daily distribution. 2 And the twelve summoned the congregation of the disciples and said, "It is not desirable that we should neglect the word of God in order to serve tables. 3 Therefore, brothers, select from among you seven men of good reputation, full of the Spirit and of wisdom, whom we may appoint over this task. 4 But we will devote ourselves to prayer and to the ministry of the word." 5 And the statement found favor with the whole congregation; and they chose Stephen, a man full of faith and of the Holy Spirit, and Philip and Prochorus and Nicanor and Timon and Parmenas and Nicolas, a proselyte from Antioch. 6 These they set before the apostles; and after praying, they laid their hands on them.

7 And the word of God kept on spreading; and the number of the disciples continued to increase greatly in Jerusalem, and a great many of the priests were becoming obedient to the faith.

8 And Stephen, full of grace and power, was performing great wonders and signs among the people. 9 But some men from the synagogue of the Freedmen, as it was called, and Cyrenians and Alexandrians, and those from Cilicia and Asia, arose and began to argue with Stephen. 10 But they were unable to cope with the wisdom and the Spirit with which he was speaking. 11 Then they secretly induced men to say, "We have heard him speak blasphemous words against Moses and God." 12 And they stirred up the people and the elders and the scribes, and they came upon him and seized him, and brought him into the Council, 13 and set up false witnesses who said, "This man incessantly speaks words against this holy place and the Law; 14 for we have heard him say that this Nazarene, Jesus, will destroy this place and alter the customs which Moses handed down to us." 15 And fixing their gaze on him, all who were sitting in the Council saw his face like the face of an angel.

7 And the high priest said, "Are these things so?" 2 And he said, "Brothers and fathers, listen to me. The God of glory appeared to our father Abraham when he was in Mesopotamia, before he lived in Haran, 3 and said to him, 'Depart from your land and your relatives and go into the land which I will show you.' 4 Then he came out from the land of the Chaldeans and lived in Haran. From there, after his father died, God had him move to this land in which you are now living. 5 And He gave him no inheritance in it, not even enough to set his foot on; but He promised to give it to him as a possession and to his descendants after him, even though he had no child. 6 And God spoke to this effect, that his descendants would be strangers in a foreign land, and that they would enslave them and treat them harshly for four hundred years. 7 'And I will judge the nation which they will serve,' said God, 'and after that they will come out and serve Me in this place.' 8 And He gave him the covenant of circumcision; and so he became the father of Isaac and circumcised him on the eighth day, and Isaac became the father of Jacob, and Jacob of the twelve patriarchs.

9 "And the patriarchs, becoming jealous of Joseph, sold him into Egypt; but God was with him, 10 and rescued him from all his afflictions, and granted him favor and wisdom in the presence of Pharaoh, king of Egypt, who made him governor over Egypt and all his household. 11 Now there came a famine upon all Egypt and Canaan, and great affliction, and our fathers could find no food. 12 But when Jacob heard that there was grain in Egypt, he sent our fathers there on their first visit. 13 And on the second visit Joseph was recognized by his brothers, and Joseph's family became known to Pharaoh. 14 And Joseph sent word and invited Jacob his father and all his relatives to come to him, seventy-five persons in all. 15 And Jacob went down to Egypt, and he died, he and our fathers, 16 and they were carried over to Shechem and laid in the tomb that Abraham had purchased for a sum of silver from the sons of Hamor in Shechem.

17 "But as the time of the promise was drawing near which God had granted to Abraham, the people increased and became numerous in Egypt 18 until there arose over Egypt another king who had not known about Joseph. 19 It was he who took shrewd advantage of our race and forced our fathers to expose their infants, so that they would not survive. 20 At this time Moses was born, and was lovely in the sight of God; and he was brought up three months in his father's house. 21 And after he was exposed, Pharaoh's daughter took him away and brought him up as her own son. 22 And Moses was instructed in all the learning of the Egyptians, and was a man of power in his words and deeds.

23 "But when he was approximately forty years old, it entered his heart to visit his brothers, the sons of Israel. 24 And when he saw one of them being treated unjustly, he defended the oppressed man and gave satisfaction by striking down the Egyptian. 25 He supposed his brothers understood that God was granting them deliverance through him; but they did not understand. 26 And on the following day he appeared to them as they were fighting, and he tried to reconcile them in peace, saying, 'Men, you are brothers; why do you injure one another?' 27 But the man who was injuring his neighbor pushed him away, saying, 'Who made you a ruler and a judge over us? 28 You do not want to kill me as you killed the Egyptian yesterday, do you?' 29 And at this statement Moses fled, and became a stranger in the land of Midian, where he became the father of two sons.

30 "And when forty years had passed, an angel appeared to him in the wilderness of Mount Sinai, in the flame of a burning bush. 31 When Moses saw it, he was amazed at the sight; and as he approached to look more closely, there came the voice of the Lord: 32 'I am the God of your fathers, the God of Abraham and Isaac and Jacob.' And Moses trembled and did not dare to look. 33 And the Lord said to him, 'Take off the shoes from your feet, for the place on which you are standing is holy ground. 34 I have surely seen the mistreatment of My people who are in Egypt, and I have heard their groaning, and I have come down to deliver them; and now come, I will send you to Egypt.'

35 "This Moses whom they disowned, saying, 'Who made you a ruler and a judge?' this one God sent as both ruler and redeemer with the help of the angel who appeared to him in the bush. 36 This man led them out, having performed wonders and signs in Egypt and at the Red Sea and in the wilderness for forty years. 37 This is the Moses who said to the sons of Israel, 'God will raise up for you a prophet like me from your brothers.' 38 This is the one who was in the congregation in the wilderness with the angel who was speaking to him on Mount Sinai, and with our fathers; and he received living oracles to pass on to you. 39 Our fathers were unwilling to be obedient to him, but pushed him aside and turned back in their hearts to Egypt, 40 saying to Aaron, 'Make for us gods who will go before us; as for this Moses who led us out from the land of Egypt, we do not know what has happened to him.' 41 And they made a calf in those days, and brought a sacrifice to the idol and were rejoicing in the works of their hands. 42 But God turned away and delivered them up to worship the host of heaven; as it is written in the book of the prophets,

'It was not to Me that you offered victims and sacrifices
During the forty years in the wilderness, was it, O house of Israel?
43 You also took up the tent of Moloch
And the star of your god Rephan,
The figures which you made to worship;
I will also remove you beyond Babylon.'

44 "Our fathers had the tent of testimony in the wilderness, just as He who spoke to Moses directed him to make it according to the pattern which he had seen. 45 Our fathers in turn brought it in with Joshua when they took the land away from the nations which God drove out before the face of our fathers, until the days of David, 46 who found favor in the sight of God and asked that he might find a dwelling place for the God of Jacob. 47 But it was Solomon who built a house for Him. 48 However, the Most High does not dwell in houses made with hands; as the prophet says,

49 'Heaven is My throne,
And the earth is the footstool of My feet;
What kind of house will you build for Me, says the Lord,
Or what is the place of My rest?
50 Did My hand not make all these things?'

51 "You men who are stubborn and uncircumcised in heart and ears, you are always opposing the Holy Spirit; as your fathers did, so do you. 52 Which one of the prophets did your fathers not persecute? And they killed those who previously announced the coming of the Righteous One, whose betrayers and murderers you have now become; 53 you who received the Law as ordained by angels, and yet did not keep it."

54 Now when they heard these things, they were furious, and they began gnashing their teeth at him. 55 But being full of the Holy Spirit, he gazed intently into heaven and saw the glory of God, and Jesus standing at the right hand of God; 56 and he said, "Behold, I see the heavens opened up and the Son of Man standing at the right hand of God." 57 But they cried out with a loud voice and covered their ears and rushed upon him with one impulse. 58 And they threw him out of the city and began stoning him; and the witnesses laid aside their robes at the feet of a young man named Saul. 59 And they were stoning Stephen as he called upon the Lord and said, "Lord Jesus, receive my spirit!" 60 And he fell on his knees and cried out with a loud voice, "Lord, do not hold this sin against them!" And having said this, he fell asleep.

8 And Saul was in hearty agreement with his execution.

And on that day a great persecution began against the church in Jerusalem, and they were all scattered throughout the regions of Judea and Samaria, except the apostles. 2 And devout men buried Stephen and made a great lamentation over him. 3 But Saul began ravaging the church, and entering house after house, he dragged off men and women and put them in prison.

4 Therefore those who were scattered went about preaching the word. 5 Philip went down to the city of Samaria and began proclaiming the Christ to them. 6 And the crowds with one accord were paying attention to what was said by Philip, as they heard and saw the signs which he was performing. 7 For unclean spirits, crying with a loud voice, were coming out of many who were possessed; and many paralytics and lame people were healed. 8 So there was much rejoicing in that city.

9 But there was a man named Simon, who formerly was practicing magic in the city and astonishing the people of Samaria, claiming that he was someone great; 10 and they all, from smallest to greatest, were giving attention to him, saying, "This man is what is called the Great Power of God." 11 And they were giving attention to him because for a long time he had astonished them with his magic arts. 12 But when they believed Philip as he was preaching the good news about the kingdom of God and the name of Jesus Christ, they were being baptized, men and women alike. 13 Even Simon himself believed; and after being baptized he was devoting himself to Philip, and as he observed signs and great miracles taking place, he was astounded.

14 Now when the apostles in Jerusalem heard that Samaria had received the word of God, they sent Peter and John to them, 15 who came down and prayed for them that they might receive the Holy Spirit; 16 for as yet He had fallen upon none of them, but they had simply been baptized in the name of the Lord Jesus. 17 Then they began laying their hands on them, and they were receiving the Holy Spirit. 18 Now when Simon saw that the Spirit was given through the laying on of the apostles' hands, he offered them money, 19 saying, "Give this power to me also, so that everyone on whom I lay my hands may receive the Holy Spirit." 20 But Peter said to him, "May your silver perish with you, because you thought you could obtain the gift of God with money! 21 You have no part or portion in this matter, for your heart is not right before God. 22 Therefore repent of this your wickedness, and pray the Lord that, if possible, the intent of your heart may be forgiven you. 23 For I see that you are in the gall of bitterness and in the bondage of unrighteousness." 24 But Simon answered and said, "Pray to the Lord for me yourselves, that nothing of what you have said may come upon me."

25 Now when they had solemnly testified and spoken the word of the Lord, they began returning to Jerusalem, and were preaching the gospel to many villages of the Samaritans.

26 But an angel of the Lord spoke to Philip, saying, "Get up and go south to the road that goes down from Jerusalem to Gaza." This is a desert road. 27 So he got up and went; and behold, a man of Ethiopia, a eunuch and court official of Candace, queen of the Ethiopians, who was in charge of her entire treasury, had come to Jerusalem to worship, 28 and was returning and sitting in his chariot, and was reading the prophet Isaiah. 29 And the Spirit said to Philip, "Go near and join this chariot." 30 And Philip ran up to him and heard him reading Isaiah the prophet, and said, "Do you understand what you are reading?" 31 And he said, "How can I, unless someone guides me?" And he asked Philip to come up and sit with him. 32 Now the passage of Scripture which he was reading was this:

"He was led as a sheep to the slaughter;
And as a lamb before its shearer is silent,
So He does not open His mouth.
33 In humiliation His judgment was taken away;
Who will relate His generation?
For His life is removed from the earth."

34 And the eunuch said to Philip, "I ask you, of whom does the prophet say this? Of himself or of someone else?" 35 Then Philip opened his mouth, and beginning from this Scripture he told him the good news about Jesus. 36 And as they were traveling along the road, they came to some water; and the eunuch said, "Look, water! What prevents me from being baptized?" 37 And Philip said, "If you believe with all your heart, you may." And he answered and said, "I believe that Jesus Christ is the Son of God." 38 And he commanded the chariot to stop, and they both went down into the water, Philip and the eunuch, and he baptized him. 39 When they came up out of the water, the Spirit of the Lord snatched away Philip, and the eunuch saw him no more, for he went on his way rejoicing. 40 But Philip found himself at Azotus, and as he passed through he kept preaching the gospel to all the cities until he came to Caesarea.

9 But Saul, still breathing threats and murder against the disciples of the Lord, went to the high priest, 2 and asked for letters from him to the synagogues at Damascus, so that if he found any who belonged to the Way, men or women, he might bring them bound to Jerusalem. 3 And as he journeyed he happened to approach Damascus, and suddenly a light from heaven flashed around him; 4 and he fell to the ground and heard a voice saying to him, "Saul, Saul, why are you persecuting Me?" 5 And he said, "Who are You, Lord?" And He said, "I am Jesus whom you are persecuting; 6 but get up and enter the city, and you will be told what you must do." 7 And the men who were traveling with him stood speechless, hearing the voice but seeing no one. 8 And Saul got up from the ground, and although his eyes were open he could see nothing; and leading him by the hand they brought him into Damascus. 9 And he was three days without sight, and neither ate nor drank.

10 Now there was a disciple at Damascus named Ananias; and the Lord said to him in a vision, "Ananias." And he said, "Here I am, Lord." 11 And the Lord said to him, "Get up and go to the street called Straight, and inquire at the house of Judas for a man from Tarsus named Saul, for behold, he is praying, 12 and he has seen in a vision a man named Ananias coming in and laying his hands on him so that he might regain his sight." 13 But Ananias answered, "Lord, I have heard from many about this man, how much harm he did to Your saints at Jerusalem; 14 and here he has authority from the chief priests to imprison all who call on Your name." 15 But the Lord said to him, "Go, for he is a chosen instrument of Mine, to carry My name before the Gentiles and kings and the sons of Israel; 16 for I will show him how much he must suffer for the sake of My name." 17 And Ananias went away and entered the house, and laying his hands on him said, "Brother Saul, the Lord has sent me, Jesus who appeared to you on the road by which you were coming, that you may regain your sight and be filled with the Holy Spirit." 18 And immediately there fell from his eyes something like scales, and he regained his sight, and he got up and was baptized; 19 and he took food and was strengthened.

Now he spent several days with the disciples who were at Damascus, 20 and immediately he began to proclaim Jesus in the synagogues, saying, "He is the Son of God." 21 And all who heard him were amazed, and were saying, "Is this not the man who in Jerusalem was destroying those who called on this name, and had come here for the purpose of taking them bound before the chief priests?" 22 But Saul was increasing all the more in strength, and was confounding the Jews who lived at Damascus by proving that this Jesus is the Christ.

23 When many days had passed, the Jews plotted together to kill him, 24 but their plot became known to Saul. They were also watching the gates day and night so that they might kill him; 25 but his disciples took him by night and let him down through the wall, lowering him in a large basket.

26 When he had come to Jerusalem, he was trying to join the disciples; and they were all afraid of him, for they did not believe that he was a disciple. 27 But Barnabas took him and brought him to the apostles, and described to them how he had seen the Lord on the road, and that He had spoken to him, and how he had spoken out boldly at Damascus in the name of Jesus. 28 And he was with them moving about freely in Jerusalem, speaking out boldly in the name of the Lord. 29 And he was talking and disputing with the Hellenistic Jews; but they were trying to kill him. 30 But when the brothers found out about it, they brought him down to Caesarea and sent him out to Tarsus.

31 Therefore the church throughout all Judea and Galilee and Samaria had peace and was being built up; and going on in the fear of the Lord and in the comfort of the Holy Spirit, it was multiplied.

32 And it came about that as Peter was traveling through all parts of the country, he came down also to the saints who lived at Lydda. 33 There he found a man named Aeneas, who had been confined to his bed for eight years and was paralyzed. 34 And Peter said to him, "Aeneas, Jesus Christ heals you; get up and make your bed." And immediately he got up. 35 And all who lived at Lydda and Sharon saw him, and they turned to the Lord.

36 Now there was at Joppa a disciple named Tabitha, which translated means Dorcas (Gazelle). This woman was abounding with deeds of kindness and charity which she kept doing. 37 And it happened at that time that she became sick and died; and when they had washed her body, they laid it in a room upstairs. 38 Since Lydda was near Joppa, the disciples, hearing that Peter was there, sent two men to him entreating him, "Do not delay in coming to us." 39 So Peter arose and went with them. When he arrived, they brought him to the room upstairs, and all the widows stood beside him weeping and showing tunics and garments which Dorcas used to make while she was with them. 40 But Peter put them all outside and knelt down and prayed; and turning to the body, he said, "Tabitha, get up." And she opened her eyes, and when she saw Peter she sat up. 41 And he gave her his hand and raised her up; and calling the saints and the widows, he presented her alive. 42 And it became known throughout all Joppa, and many believed in the Lord. 43 And it came about that he stayed in Joppa for many days with a tanner named Simon.

10 Now there was a man at Caesarea named Cornelius, a centurion of the cohort called the Italian cohort, 2 a devout man and one who feared God with all his household, and who gave many charitable donations to the people and prayed to God continually. 3 About the ninth hour of the day he clearly saw in a vision an angel of God coming in and saying to him, "Cornelius." 4 And fixing his gaze on him and becoming terrified, he said, "What is it, Lord?" And he said to him, "Your prayers and your charitable donations have ascended as a memorial before God. 5 And now send men to Joppa and have Simon, who is also called Peter, brought here. 6 He is staying with a tanner named Simon, whose house is by the sea." 7 When the angel who was speaking to him had left, he called two of his household servants and a devout soldier from among those who were his personal attendants, 8 and after he had explained everything to them, he sent them to Joppa.

9 On the next day, as they were on their journey and approaching the city, Peter went up on the housetop about the sixth hour to pray. 10 But he became hungry and was desiring to eat; but while they were preparing it, he fell into a trance 11 and saw the sky opened up and a certain object like a large sheet coming down, lowered by four corners upon the earth, 12 in which were all kinds of four-footed animals and crawling creatures of the earth and birds of the air. 13 And a voice came to him, "Get up, Peter, kill and eat!" 14 But Peter said, "By no means, Lord, for I have never eaten anything unholy and unclean." 15 And a voice came to him again a second time, "What God has cleansed, no longer consider unholy." 16 This was done three times, and immediately the object was taken up into the sky.

17 Now while Peter was greatly perplexed in mind as to what the vision which he had seen might mean, behold, the men who had been sent by Cornelius, having asked directions for Simon's house, appeared at the gate; 18 and they called and asked whether Simon, who was also called Peter, was staying there. 19 And while Peter was reflecting on the vision, the Spirit said to him, "Behold, three men are looking for you. 20 But get up, go downstairs and accompany them without hesitation, for I have sent them Myself." 21 And Peter went down to the men and said, "Behold, I am the one you are looking for; what is the reason you have come?" 22 And they said, "Cornelius, a centurion, a righteous man and one who fears God and has a good reputation with all the nation of the Jews, was instructed by a holy angel to send for you to his house and to hear a message from you." 23 So he invited them in and gave them lodging.

On the next day he got up and went away with them, and some of the brothers from Joppa accompanied him. 24 And on the following day they entered Caesarea. Cornelius was waiting for them, and had called together his relatives and his close friends. 25 When it happened that Peter entered, Cornelius met him and fell down at his feet and worshiped him. 26 But Peter lifted him up, saying, "Stand up; I myself am also a man." 27 And as he talked with him, he went in and found many people assembled. 28 And he said to them, "You yourselves know how unlawful it is for a man who is a Jew to associate with or visit one of another race; but God has shown me that I should not call any man unholy or unclean. 29 For this reason I came without objection when I was sent for. I ask then for what reason you sent for me?" 30 And Cornelius said, "Four days ago to this hour, I was praying in my house during the ninth hour, and behold, a man stood before me in bright clothing, 31 and said, 'Cornelius, your prayer has been heard and your charitable donations have been remembered before God. 32 Therefore send to Joppa and have Simon, who is also called Peter, brought here; he is staying in the house of Simon the tanner by the sea.' 33 Therefore I sent for you immediately, and you have been kind enough to come. Now therefore we are all here present before God to hear all that you have been commanded by the Lord."

34 And Peter opened his mouth and said, "I most certainly understand now that God is not one to show partiality, 35 but in every nation the man who fears Him and does what is right is welcome to Him. 36 As for the word which He sent to the sons of Israel, preaching peace through Jesus Christ (He is Lord of all), 37 you yourselves know the thing which happened throughout all Judea, beginning from Galilee after the baptism which John preached: 38 Jesus of Nazareth, how God anointed Him with the Holy Spirit and with power; and how He went about doing good and healing all who were oppressed by the devil, for God was with Him. 39 We are witnesses of all the things He did both in the land of the Jews and in Jerusalem. They killed Him also by hanging Him on a cross. 40 God raised Him up on the third day and granted that He become visible, 41 not to all the people but to witnesses chosen beforehand by God, to us who ate and drank with Him after He arose from the dead. 42 And He ordered us to preach to the people and solemnly declare that this is the One who has been appointed by God as Judge of the living and the dead. 43 Of Him all the prophets bear witness that through His name everyone who believes in Him receives forgiveness of sins."

44 While Peter was still speaking these words, the Holy Spirit fell upon all those who were listening to the message. 45 And all the circumcised believers who had come with Peter were amazed, because the gift of the Holy Spirit had been poured out even on the Gentiles. 46 For they were hearing them speaking with tongues and exalting God. Then Peter answered, 47 "Surely no one can refuse the water for these people to be baptized who have received the Holy Spirit just as we did, can he?" 48 And he ordered them to be baptized in the name of Jesus Christ. Then they asked him to stay on for a few days.

11 Now the apostles and the brothers who were throughout Judea heard that the Gentiles had also received the word of God. 2 And when Peter came up to Jerusalem, those who were circumcised were criticizing him, 3 saying, "You went to uncircumcised men and ate with them!" 4 But Peter began speaking and explained to them in order, saying, 5 "I was in the city of Joppa praying; and in a trance I saw a vision, a certain object like a large sheet coming down, lowered by four corners from the sky, and it came to me. 6 Looking at it closely I began to observe and see four-footed animals of the earth and wild beasts and crawling creatures and birds of the air. 7 And I also heard a voice saying to me, 'Get up, Peter, kill and eat!' 8 But I said, 'By no means, Lord, for nothing unholy or unclean has ever entered my mouth.' 9 But a voice answered a second time from heaven, 'What God has cleansed, no longer consider unholy.' 10 This was done three times, and all things were drawn back up into the sky. 11 And behold, at that very moment three men arrived at the house in which we were staying, having been sent to me from Caesarea. 12 And the Spirit told me to go with them without hesitation. These six brothers also accompanied me, and we entered the man's house. 13 And he reported to us how he had seen the angel standing in his house and saying, 'Send to Joppa and have Simon, who is also called Peter, brought here; 14 he will speak words to you by which you will be saved, you and all your household.' 15 And as I began to speak, the Holy Spirit fell upon them just as He did upon us at the beginning. 16 And I remembered the word of the Lord, how He used to say, 'John baptized with water, but you will be baptized with the Holy Spirit.' 17 If therefore God gave them the same gift as He gave us also after believing in the Lord Jesus Christ, who was I that I could stand in God's way?" 18 And when they heard these things they quieted down and glorified God, saying, "Then to the Gentiles also God has granted repentance that leads to life."

19 Now those who were scattered because of the persecution that arose over Stephen made their way as far as Phoenicia and Cyprus and Antioch, speaking the word to no one except to Jews alone. 20 But there were some of them, men of Cyprus and Cyrene, who on coming to Antioch began speaking to the Greeks also, preaching the Lord Jesus. 21 And the hand of the Lord was with them, and a great number who believed turned to the Lord. 22 The report concerning them came to the ears of the church which was in Jerusalem, and they sent out Barnabas to go as far as Antioch. 23 When he arrived and saw the grace of God, he was glad and began encouraging them all with resolute heart to remain true to the Lord; 24 for he was a good man, and

Auffuttern, *v. a.* Sätta plankor på sidan af ett skepp för att hindra vattnets inträngande vid kalfatring.

Auffutterung, *f.* (*Skepp.*) Vaterbord.

Aufgabe, *f.* 4. Uppgift; proposition; framställd fråga; problem, obevist, oafgjord sats; thema; sats, afhandlings-ämne; lexa; visst förelagdt arbete; pensum.

Aufgabeln, *v. a.* (*Fig.*) Spåra upp, hitta på.

Aufgähnen, *v. n.* Gäspa högt. (*Fig.*) Öppnas, spricka.

Aufgang, *m.* 1. Uppgång; uppstigande; öster, solens uppgång; förbrukning, åtgång; utgift.

Aufgeben, *v. a. irr.* Uppgifva; uppdraga, gifva uppdrag; öfvergifva; lemna, afstå; afbryta; försaka, afsäga sig, afstå ifrån, öfvergifva.

Aufgeblasen, *adj.* o. *adv.* Uppblåst, uppfylld med väder; pussig; uppblåst, stolt, högmodig.

Aufgebot, *n.* 1. Lysning för brudfolk; frälsehärens sammankallelse; uppbåd, uppbådning. (*Fig.*) Utmaning.

Aufgebunsen, *adj.* o. *adv.* Uppblåst, uppsvälld, pussig.

Aufgehen, *v. n. irr.* s. Uppgå, upprinna; stiga upp, gro, sticka upp eller fram; öppna sig, öppnas; gå upp; öppna sig, spricka ut; spricka, gå sönder; gå upp, brytas upp (om is); smälta, smältas; löa, tina upp; lossna, tågna, slakna (som rep o. d.); förtäras; gå åt. Sich a., fich die Füße a., gå häl på fötterna, få skoskaf. Nun geht mir erft in der Sache ein Licht auf, nu får jag först ljus i denna saken. Nun gehen mir die Augen auf, nu öppnas ögonen på mig. Der Teig geht auf, degen jäser. Viel a. laffen, slå stort på, lefva stort.

Aufgeien, *v. a.* (*Sjöf.*) Giga upp seglen.

Aufgeklärt, *adj.* o. *adv.* Upplyst.

Aufgeklärtheit, *f.* 4. Upplysning.

Aufgeld, *n.* 2. Agio, uppgäld; öfverskott, mellangift; handpenningar.

Aufgelegt, se Auflegen.

Aufgeräumt, *adj.* o. *adv.* Ställd i ordning, ordentlig; munter, vid godt lynne, glad.

Aufgefchaut! *interj.* Se upp! Akta er!

Aufgeweckt, *adj.* o. *adv.* Munter, rask, liflig.

Aufgeweckтheit, *f.* Munterhet, godt lynne, glädtighet.

Aufgeworfen, *adj.* o. *adv.* (om näsan) Uppstående, kort och trubbig; (om läpparne) tjock, utstående.

Aufgießen, *v. a. irr.* Ösa, gjuta, slå på; ösa upp; infundera, draga ut kraften genom pågjutning.

Aufglätten, *v. a.* Släta, polera upp.

Aufglühen, *v. n.* s. Glödga upp, bli glödande, glödga ä nyo.

Aufgraben, *v. a. irr.* Gräfva upp ell. ut; åter uppresa, upprätta.

Aufgreifen, *v. a. irr.* Taga ell. plocka upp; gripa, fånga, taga fast. (*Lagf.*) Eine Sache a., bilägga en sak.

Aufgrünen, *v. n.* s. Grönskas.

Aufgürten, *v. a.* Uppskörta, fästa upp kläderna; omgjorda; taga af gördeln, spänna ur bukgjorden.

Aufguß, *m.* 1. Pågjutning, uppblötning.

Aufhaben, *v. n. irr.* h. Hafva på; åligga; vara lastad med. Das hat nichts auf fich, det har ingenting att betyda.

Aufhacken, *v. a.* Upphacka; öppna med näbb; klyfva.

Aufhäkeln, *v. a.* Afhaka, taga löst; häkta af eller upp.

Aufhaken, *v. a.* Afhaka, taga löst; draga upp. — *V. n.* Spänna upp hanen på ett skjutgevär.

Aufhallen, *v. n.* h. Ljuda starkt ell. gällt.

Aufhalt, *n.* Uppskof, dröjsmål i en sak; uppehåll (i synnerhet i ridkonsten).

Aufhalten, *v. a. irr.* Uppehålla, hindra,

Aufkauf, *m.* Uppköp.
Aufkaufen, *v. a.* Uppköpa, upphandla.
Aufkäufer, *m.* 3. Uppköpare; inköpare.
Aufkeimen, *v. n.* h. Gro, sticka upp.
Aufkippen, *v. n.* s. Vicka uppåt (i sym. om en vågbalk när den stiger i höjden). — *V. n.* Ställa på kant, luta uppåt ell. tillbaka. (*Sjöf.*) Den Anker a., kipa ankaret, hala upp det långskepps.
Aufkitten, *v. a.* Kitta fast.
Aufklaffen, *v. n.* h. Glappa, öppna sig.
Aufklappen, *v. a.* Öppna pumpbjertat; slå upp fällskifvorna (på ett bord); uppfästa (en hatt).
Aufklären, *v. a.* Förklara, upplysa; klara, rena; klara, späda upp med vatten. Sich a., klarna upp. Der Himmel klärt sich auf, himmeln klarnar. Sein Gesicht klärte sich auf, han fick en glad uppsyn. Jemandes Gemüth a., göra en glad, munter.
Aufklärer, *m.* 3. Upplysare.
Aufklärung, *f.* 4. Upplysning, förklaring; klarning.
Aufkleben, **Aufkleiben**, *v. a.* Limma, klistra på eller fast, smeta på.
Aufklinken, *v. a.* Öppna klinkan.
Aufklopfen, *v. a.* Klappa ell. slå upp; knäcka ell. knäppa (nötter). — *V. n.* Klappa högt eller starkt.
Aufknacken, *v. a.* Knäcka ell. knäppa (nötter o. d.).
Aufknebeln, *v. a.* (*Sjöf.*) Uppknäfla.
Aufknebelung, *f.* (*Skepp.*) Uppknäfling ell. sprutor att uppknäfla skot m. m.
Aufknien, *v. n.* Knäfalla på något. — *V. a.* Nöta genom knäfall. Die Beinkleider a.
Aufknistern, *v. n.* s. Sprakande uppbrinna. — *V. a.* Öppna, bita sönder, äta upp med ett knastrande läte.
Aufknöpfen, *v. a.* Knäppa upp.
Aufknüpfen, *v. a.* Lösa upp något knutet; utveckla, upplösa något invecklad; upphänga.
Aufknüpfung, *f.* 4. Upplösande; upphängande.

Aufkochen, *v. a.* Uppkoka, koka om igen. — *V. n.* h. Uppsjudas, kokas; koka sagta. (*Fig.*) Brusa, vara i häftig rörelse.
Aufkommen, *v. n. irr.* s. Uppkomma, resa sig upp, stiga upp; förkofra sig, trifvas, lyckas, hafva framgång, göra framsteg, befordras; uppkomma, införas, bli gängse; komma upp emot, kunna sättas i bredd med (t. ex. i godhet &c.). — (*Sjöf.*) Das Schiff kommt von seine Steuer oder Ruder auf, skeppet lystrar roret.
Aufkommen, *n.* 3. Förkofran, befordran; uppkomst; införande, uppkomst.
Aufkönnen, *v. n. irr.* h. o. können. Kunna resa sig eller stiga upp.
Aufkrämpen, *v. a.* Fästa upp (en hatt).
Aufkratzen, *v. a.* Uppkrafsa, upprifva, klösa, rispa med naglar, klor, nålar o. d.; rifva, klå, skafva upp.
Aufkräuseln, *v. a.* Krusa, göra krusig, lägga i lockar.
Aufkrimpen, *v. n.* (*Sjöf.*) Krimpa upp, löpa emot solen (om vinden).
Aufkündigen, *v. a.* Uppsäga; gifva afsked; gifva återbud om eller åt.
Aufkündigung, *f.* 4. Uppsägning; afsked.
Aufkunft, *f.* 1. Tillfrisknande; bättring; uppkomst, förkofran.
Auflachen, *v. n.* h. Brista ut i skratt. — *V. a.* Väcka genom skratt; äfv. öppna genom skratt. Ein Lungengeschwür a. (*Skogsv.*) Einen Baum a., rista ell. göra skåror i ett träd, så att hartset rinner ut.
Aufladen, *v. a. irr.* Lasta, lassa på. (*Fig.*) Ådraga sig.
Auflader, *m.* 3. Pålassare, lastare.
Auflädung, *f.* 4. Laddning, pålastning.
Auflage, *f.* 4. Pålaga, utskyld, skatt, utlaga, afgift; upplaga (af en bok); åläggande att inom viss tid förklara sig ell. svara för rätta; olofflig sammankomst; beskyllning.
Auflangen, *v. a.* Taga och räcka upp, taga upp med handen. (*Sjöf.*) Upplanga.

Mark Mark Mark

Aufmarſchiren, *v. n. ſ. o. a.* Ställa sig i led; defilera, marchera med liten front; marchera rotevis, ledvis.

Aufmauern, *v. a.* Uppmura.

Aufmengen, *v. a.* Uppblanda, beblanda, blanda tillhopa.

Aufmengſel, *n.* Potpourri, blandfoder, hvad som är sammansatt af åtskilliga ämnen, i synnerhet en skrift af blandadt innehåll, *Symmicta.*

Aufmerken, *v. n.* h. Höra på med uppmärksamhet; gifva akt på. — *V. a.* Teckna, beteckna; anmärka, anteckna.

Aufmerkſam, *adj.* o. *adv.* Uppmärksam.

Aufmerkſamkeit, *f.* 4. Uppmärksamhet.

Aufmeſſen, *v. a. irr.* Uppmäta, afmäta.

Aufmuntern, *v. a.* Uppmuntra, upplifva.

Aufmunternd, *adj.* o. *adv.* Uppmuntrande.

Aufmunterung, *f.* 4. Uppmuntran.

Aufmutzen, *v. a.* Upptäcka (ett ord); förevita (ett fel); taga illa upp.

Aufnageln, *v. a.* Uppspika, påspika.

Aufnagen, *v. a.* Gnaga upp eller sönder.

Aufnähen, *v. a.* Sy på; garnera (med band &c.); sy upp.

Aufnahme, *f.* 4. Emottagning, antagning, intagning; emottagande, bemötande; antagande, upptagande till medlem; län. In A. ſein, hafva lycka ell. framgång; florera. In A. kommen, få lycka eller framgång, förkofra sig.

Aufnehmen, *v. a. irr.* Taga upp (med handen); lyfta; emottaga, antaga, intaga; bemöta; hysa; lemna tillflyktsort åt, herbergera; antaga, upptaga; antaga, gilla; taga upp, låna (penningar); göra en grundritning; mäta (åker &c.). Es mit einem a., bjuda en spetsen; vara en vuxen, ej gifva vika för en. An Kindes Statt a., upptaga i barns ställe, såsom eget barn, adoptera. — *V. n.* Uppkomma; förkofra sig.

Aufnehmen, *n.* Uppkomst, förkofran.

Aufneſteln, *v. a.* Lösa upp. Einen Dieb a., hänga upp en tjuf.

Aufnöthigen, *v. a.* Nödga att emottaga, påtruga.

Aufopfern, *v. a.* Uppoffra, försaka.

Aufopferung, *f.* 4. Uppoffring, försakelse.

Aufpacken, *v. a.* Packa ell. lasta på, packa upp, ut, ur, uttaga ur packor.

Aufpalmen, *v. r.* (*Sjöf.*) Sich a., palma sig upp på händerna på ett tåg.

Aufpappen, *v. a.* Klistra på.

Aufpaſſen, *v. a.* Rätta, måtta, passa. — *V. n.* h. Gifva akt på; passa på, hemligt och noga iakttaga; passa upp.

Aufpaſſer, *m.* 3. En som passar ell. lurar på något; portvaktare; uppassare, betjent; spion.

Aufpfeifen, *v. n.* h. Eins a., blåsa upp ett stycke på ett blåsinstrument.

Aufpflanzen, *v. a.* Uppresa; uppsätta, plantera.

Aufpflügen, *v. a.* Plöja upp.

Aufpichen, *v. a.* Fastbecka, fästa på med beck.

Aufpicken, *v. a.* Hacka på; upphacka (om fåglar).

Aufplätten, *v. a.* Stryka ut (med strykjern).

Aufplatzen, *v. n. ſ.* Spricka, brista, gå sönder.

Aufplätzen, *v. a.* Spräcka.

Aufpochen, se Aufklopfen.

Aufprallen, *v. n. ſ.* Studsa, hoppa, studsa tillbaka.

Aufpreſſen, *v. a.* Pressa kläde o. d. på nytt; pressa, starkt trycka, aftrycka genom pressning; pressa sönder, pressa upp allt (förrådet). (*Fig.*) Påtruga.

Aufprobiren, *v. a.* Probera, försöka.

Aufprotzen, *v. a.* Inpassa, lägga på lavet, rigta en kanon.

Aufputz, *m.* 1. Prydnad, sirat, grannlåt.

Aufputzen, *v. a.* Pryda, göra snygg; garnera; uppstäda, snygga; polera.

Auffammeln, *v. a.* Uppsamla.
Auffammlung, *f. 4.* Uppsamling.
Auffatteln, se Satteln.
Auffatz, *m.* 1. Kapitäl (på pelare); krans (på snickarearbete); skrufrör (på en vattenkonst); garnitur, garnering; hufvudbonad; uppsats, skrift.
Auffätzig, *adj.* o. *adv.* Fiendtlig; uppstudsig, styfsint, tresk, genstäfvig, stursk.
Auffätzigkeit, *f.* Halsstarrighet, treskhet &c.
Auffchärfen, *v. a.* Upphvässa, bryna.
Auffcharren, *v. a.* Uppkrafsa; uppgräfva.
Auffchauen, *v. n.* h. Upplyfta ögonen., se upp; se upp, akta sig. Aufgeſchaut! Se upp! Akta er!
Auffchauern, *v. n.* ſ. Fara rysande upp.
Auffchaufeln, *v. a.* Taga på skofveln. Du haſt zu viel aufgeſchaufelt. Äfv. skofla upp i en hög.
Auffchäumen, *v. n.* h. Skumma sig, pösa upp med skum. Borax und Alaun ſchäumen im Feuer auf. (*Fig.*) Uppbrusa, råka i häftig rörelse.
Auffcheuchen, *v. a.* Afskräcka, skrämma bort; skrämma, jaga upp.
Auffcheuern, *v. a.* Stryka ell. torka ren; skura; skafva skinnet, huden af.
Auffchichten, *v. a.* Lägga högtals, uppstapla, lägga i hög ell. högar.
Auffchieben, *v. a. irr.* Uppskjuta, öppna; uppflytta; uppskjuta, förlänga. Jfr Aufheben.
Auffchießen, *v. n.* ſ. Skjuta upp, växa upp; gå, löpa upp. — *V. a.* Skjuta upp, öppna genom skjutande. Hoch aufgeſchoſſene Bäume, höga träd. Ein aufgeſchoſſener junger Menſch, en långväxt yngling.
Auffchirren, *v. a.* Betsla; sadla.
Auffchlag, *m.* 1. Stegring; öfvervigt; uppslag, klaff; skoning (på en kjortel o. d.); uppslag (på en kappa o. d.); uppfäst hattskygge; list, kant. Ein neuer A. auf den Wein, en ny pålaga på vinet.
Auffchlagen, *v. a. irr.* Slå upp; sätta upp, uppställa, slå ell. sätta upp; slå (läger); uppskörta, taga ell. fästa upp; kanta; vika, lägga, ell. vika ihop; vika upp, veckla ut, breda ut; upplyfta (ögonen); slå upp, rådfråga (en bok); sätta upp, stegra. Sich a., falla och slå sig ett sår. — *V. n. irr.* h. o. ſ. falla och slå emot ell. på; stiga i pris, blifva dyrare; göra dyrare. Ein Gelächter a., storskratta, brista ut i ett gapskratt. Seine Wohnung a., slå ned sina bopålar.
Auffchlagetiſch, *m.* 1. Fällbord.
Auffchlagwaſſer, *n.* 3. Driftvalten.
Auffchließen, *v. a. irr.* Uppläsa, upplåta. Im Frühling ſchließt die Erde ihren Schoß auf, om våren öppnar jorden sitt skote. Ein Geheimniß, ein Räthſel a., upptäcka en hemlighet, uttyda ell. förklara en gåta. Einem ſein Herz a., yppa sitt hjerta för någon. — *V. n.* h. Noga passa ell. sluta till.
Auffchließen, *n.* 3. Auffchließung, *f. 4.* Uppläsande; öppnande; upptäckande, förklarande; yppande.
Auffchlitzen, *v. a.* Göra snitt eller skåror, upprista; klyfva.
Auffchluß, *m.* 1. Uppläsande, öppnande; förklaring, upplysning.
Auffchmeißen, *v. a. irr.* Kasta, slänga på; öppna genom kastande. — *V. n.* ſ. Haftigt falla.
Auffchmelzen, *v. a.* o. *n.* ſ. Uppsmälta; ſsmälta på.
Auffchmieden, *v. a.* Smida på.
Auffchmieren, *v. a.* Smörja på, breda på.
Auffchmücken, *v. a.* Pryda, göra grann.
Auffchnallen, *v. a.* Uppspänna eller afspänna; fästa med spänne.
Auffchnappen, *v. a.* Uppsnappa, nappa upp, upptäcka af en händelse. — *V. n.* ſ. Springa af; vippa upp, studsa upp i vädret, guppa.

Mar 1 Mr. Wm. Hall Walker, Bart., K.C.V.O., Gosforth House, Northumberland.

für einen a., wåga ell. uppoffra lif och egendom. Seinen Kopf auf etwas ſetzen, handla envist, fast föresätta sig. Sich wider einen a., sätta sig upp emot någon.

Auffſetzer, *m.* 3. Uppsättare &c.

Auffein, *v. n. irr.* ſ. Vara uppstigen, gå uppe; vaka; vara öppen; må (väl ell. illa).

Aufficht, *f.* 4. Uppsyn, styrelse, öfverinseende; uppsigt, handledning, tillsyn.

Auffieden, *v. a. irr.* Låta uppkoka; göra hvit, glänsande. — *V. n.* ſ. Uppsjuda, koka.

Auffiegeln, *v. a.* Öppna, bryta upp ett ſigill.

Auffitz, *m.* Uppsittande till häst; i synn. Vasallers allmänna rustning och beväpning emot fienden. -geld, *n.* Skänk som beridaren får första gången hans elev stiger till häst.

Auffitzen, *v. n. irr.* h. o. ſ. Sitta på; sitta uppe; stiga till häst, på vagn &c.; flyga upp och sätta sig (om fåglar). Sich a., få sittsår.

Auffpalten, *v. a.* Klyfva. — *V. n.* ſ. Klyfvas; spricka, remna.

Auffpaltung, *f.* 4. Klyfvande; sprickande, ſremnande.

Auffpannen, *v. a.* Uppspänna, uppspetsa, utsträcka. Alle Segel a., sätta till alla segel. (*Fig.*) Göra sitt bästa. — *V. n.* Lystra till med uppmärksamhet.

Auffparen, *v. a.* Bespara, hopspara, gömma; uppskjuta.

Auffparung, *f.* 4. Besparande, hopsparande, gömmande; uppskjutande.

Auffpeiſen, *v. a.* Äta upp, förtära.

Auffpeiſung, *f.* 4. Förtärande.

Auffperren, *v. a.* Uppspärra; — ögonen, stirra; bryta upp (tänderna). Die Thür a., ställa dörren på vid gafvel. Das Maul a., gapa.

Auffpielen, *v. a.* Spela upp.

Auffpießen, *v. a.* Lyfta upp med värjspetsen &c.; sätta på spett; uppspetta.

Auffpinnen, *v. a. irr.* Uppspinna; sluta att spinna; såra genom spinnande.

Auffpitzen, *v. a.* Spetsa, resa upp (öronen).

Auffprengen, *v. a.* Spränga upp, bryta upp. Einen Schiff a., spränga ett skepp i luften.

Auffprießen, se Auffproſſen.

Auffpringen, *v. n. irr.* ſ. Springa upp; studsa, hoppa; spricka, brista; lossna, tågna. — *V. a.* Spränga.

Auffproſſen, *v. n.* ſ. Gro, göra skott, sticka upp, gå i brodd, framkomma.

Auffprößling, *m.* 1. Telning, skott, ung planta; uppkomling, parvenu.

Auffprudeln, *v. n.* ſ. Sjuda upp. — *V. a.* Spruta uppåt.

Auffprung, *m.* 1. Språng, hopp; studsning.

Auffpulen, *v. a.* Spola upp, upphärfla.

Auffpülen, *v. a.* Skölja upp; tvätta diskar.

Auffpunden, *v. a.* Taga sprundet ur.

Auffpüren, *v. a* Söka, spåra upp; uppleta.

Auffſtämmen, *v. a.* Öppna med mejsel ell. huggjern; stödja på

Auffſtampfen, *v. n.* h. Stampa, gå fort och häftigt. — *V. a.* Stampa fast, fästa genom stampning; äfv. stampa allt förrådet.

Auffſtand, *m.* 1. Uppstigande; uppror, uppresning, upplopp.

Auffſtapeln, *v. a.* Uppstapla.

Auffſtauben, *v. n.* ſ. Stiga upp i form af ſtoft ell. dam.

Auffſtäuben, *v. a.* Drifva upp i form af dam.

Auffſtauchen, *v. a.* (*Smed.*) Smida ett jern tjockare och kortare. Den Flachs a., ställa upp det rötta linet till torkning. Das Waſſer a., drifva tillbaka eller dämma vatten.

Auffſtechen, *v. a. irr.* Sticka upp; omarbeta; förevita (ett fel). Einem den Schwären a., säga åt någon dess fel, upptäcka för någon dess svaga sida, säga en något oangenämt.

Auffſtecken, *v. a.* Uppfästa; fästa på; sätta på; uppresa, plantera, uppsätta.

Aufstehen, *v. n. irr.* s. Stå upp, resa sig upp; stiga upp; stå öppen; stå på; uppkomma, framkomma. Wider einen a., göra uppror, uppresa sig emot en.

Aufstehen, *n.* 3. Aufstehung, *f.* 4. Uppstigande; uppkommande.

Aufsteifen, *v. a.* Styfva upp, göra styf på nytt; appretera.

Aufsteigen, *v. n. irr.* s. Stiga upp; stiga på ell. uppå, bestiga; uppstiga, svinga sig upp; förorsaka uppstigning ur magen. Der Preis des Korns ist aufgestiegen, spannmålspriset har stigit. Auf einmal stieg ihm die Galle auf, vreden kom hastigt på honom, han blef hastigt förtörnad.

Aufsteigen, *n.* 3. Aufsteigung, *f.* 4. Uppstigande; stigande på; bestigande; uppsvingande. Das A. der Mutter, moder-

Aufsteigend, *adj.* o. *adv.* Uppstigande. [sjuka.

Aufstellen, *v. a.* Sätta på ända, uppresa, sätta upp, uppställa; ställa i ordning; ställa på; slå eller sätta upp; visa, ställa upp för att prunka med; framskaffa; framgifva, förete. Netze a., ställa ut nät. Waaren a., framsätta varor. Beispiele a., framställa exempel.

Aufsteuern, se Aufstämmen.

Aufsticken, *v. a.* Sy ell. nästa på.

Aufstieben, *v. n.* s. Flyga upp i form af stoft eller dam.

Aufstöbern, *v. a.* Jaga upp, uppvädra, finna.

Aufstöpseln, *v. a.* Öppna.

Aufstören, *v. a.* Jaga, drifva upp; upprära; laga om elden.

Aufstoßen, *v. a. irr.* Stöta upp; slå bottnen ur. — *V. n.* s. Vetta åt, hafva utsigt åt, vara nära intill; förorsaka uppstigning ur magen; finna af en händelse; påkomma, tillstöta, stöta på (t. ex. ett skepp). Einem a., händelsevis möta någon.

Aufstoßen, *n.* 3. Påstötande, sammanstötning; anstöt; uppstigning ur magen.

Aufstößig, *adj.* o. *adv.* Skämd, förderfvad; något illaluktande; krämpig. [gande.

Aufstreben, *n.* 3. Einer Kunst, konstens sti-

Aufstreichen, *v. a. irr.* Stryka på; uppstryka, uppriſva luggen på kläde; breda på (t. ex. smör). Auf der Violine eines a., spela upp ett stycke på fiol. — *V. n.* h. Släpa.

Aufstreichen, *n.* 3. Aufstreichung, *f.* 4. Påstrykande; uppstrykande; uppriſvande (luggens); påbredande (smörets &c.).

Aufstreifen, *v. a.* Uppvika, uppfästa; rispa, riſva upp; afriſva. — *V. n.* h. Snutta vid, lätt ell. sagta vidröra.

Aufstreuen, *v. a.* Strö, breda på.

Aufstufen, *v. a.* Gradvis upphöja ell. stegra. — *V. n.* Gradvis stiga.

Aufstülpen, *v. a.* Uppfästa; uppvika; betäcka med ett lock. Sie stülpte sich in der Eile die Haube auf, hon kastade i hast hufvan på sig. Eine kleine aufgestülpte Nase, en liten trubbnos.

Aufstürmen, *v. a.* o. *n.* h. Storma på ell. till; storma upp.

Aufstürzen, *v. a.* Betäcka (med ett lock), störta, stjelpa på. — *V. n.* s. Falla häftigt, störta på något.

Aufstutzen, *v. a.* Uppstryka; fästa upp; afkorta; försköna, pryda. — *V. n.* Se förvånad uppåt.

Aufstützen, *v. a.* Stöda på; uppstöda.

Aufsuchen (u långt), *v. a.* Uppsöka, uppleta; efterspana.

Aufsuchung, *f.* 4. Uppsökande.

Aufsummen, *v. n.* h. A. lassen, låta öka sig. Sich a., stiga, växa, öka sig. — *V. a.* Väcka genom susning. — *V. r.* Es summet sich auf, det blir en betydlig summa.

Auftafeln, Auftischen, *v. a.* Servera, anrätta, sätta maten på bordet.

Auftagen, *v. a.* Skjuta upp ifrån den ena dagen till den andra. — *V. n.* ſ. Komma för dagen, synas öfver horisonten.
Auftakeln, *v. a.* Upptackla.
Auftaljen, *v. a.* (*Sjöf.*) Talja ell. upptalja.
Auftaumeln, *v. n.* ſ. Ragla upp; tumla ikull på något.
Aufthauen, *v. a.* o. *n.* ſ. Tina ell. lena upp; ſtöa, tina upp.
Aufthauen, *n.* 3. Upptinande.
Aufthun, *v. a. irr.* Öppna, upplåta.
Aufthürmen, *v. a.* Uppstapla, lägga i högar. Sich a., uppkomma; upphäfva sig.
Aufthürmung, *f.* 4. Uppstaplande, läggande i högar &c.
Auftiefen, *v. a.* Hamra djupare och tillika högre; kallhamra (hos kopparsl.). Guldsmeder kalla det Aufziehen. Hamra ut.
Auftiſchen, se Auftafeln.
Auftornen, *v. n.* (*Sjöf.*) Svaja upp.
Auftrag, *m.* 1. Commission, uppdrag; anstrykning.
Auftragen, *v. a. irr.* Frambära, framsätta; serverа; grunda, anstryka. Einem etwas a., uppdraga en något. — *V. n. irr. h.* Bli tjockare.
Auftragen, *n.* 3. Auftragung, *f.* 4. Frambärande, framsättande; serverande; anstrykning; uppdrag, uppdragande.
Auftränken, *v. n. h.* Gifva di genom dihorn eller napp.
Auftreiben, *v. a. irr.* Drifva upp; drifva på; spänna ut, göra stinn; jaga, drifva upp (djur); framskaffa, skaffa; söka, finna, spara upp, öfverkomma, förorsaka väder. — *V. n.* Drifva på grund.
Auftrennen, *v. a.* Uppsprätta, sprätta ifrån ell. sönder. — *V. r.* Sich a., spricka ell. slippa upp i sömnen.
Auftrennung, *f.* 4. Uppsprättande; upprättande.
Auftreten, *v. a. irr.* Trampa upp; trampa sönder. — *V. n. irr.* ſ. Sätta foten på jorden, träda, trampa på; träda upp ell. framstiga (på predikstol, kateder); framträda (på theatern); presentera, visa sig. Wider einen a., förklara sig emot någon.
Auftrinken, *v. a. irr.* Dricka upp.
Auftritt, *m.* 1. Trappsteg; tramp; sten m. m. hvarifrån man stiger till häst; trappa ell. portsten utanför hus; sten; inträde, framträdande, scéne; händelse, uppträde.
Auftrocknen, *v. a.* o. *n.* ſ. Torka, uttorka, aftorka, förtorka; torka, torkas, förtorkas.
Aufwachen, *v. n. irr.* Vakna, uppvakna; åter uppvakna. (*Fig.*) Bli uppmärksam.
Aufwachen, *n.* 3. Uppvaknande.
Aufwachſen, *v. n. irr.* ſ. Uppväxa, blifva ſtor.
Aufwägen, *v. a.* Väga upp.
Aufwägen, *n.* 3. Aufwägung, *f.* 4. Uppvägande, uppvägning.
Aufwallen, *v. n.* ſ. Uppsjuda, vara i jäsning, jäsa; brusa upp; svälla.
Aufwällen, *v. a.* Förvälla, låta koka upp; äfv. sätta ell. lägga i hög (om torf o. d.).
Aufwallung, *f.* 4. Uppsjudning, jäsning, svallande; förvällning, uppsjudning; jäsning ibland folket.
Aufwand, *m.* 1. Utgift; kostnad, påkostnad. Viel ell. gern a. machen, göra stor påkostnad, lefva stort.
Aufwärmen, *v. a.* Uppvärma; upplifva, förnya.
Aufwarten, *v. a.* Uppvakta, göra sin uppvaktning; värda, bära omsorg för; passa upp (vid bordet). Einem mit etwas a., begåfva en med; förära en något; tillbjuda en något. Der Hund kann a., hunden kan sitta.
Aufwärter, *m.* 3. Uppassare, betjent.
Aufwärterinn, *f.* 4. Uppasserska.
Aufwärts, *adv.* Uppåt, uppföre.
Aufwartſam, *adj.* o. *adv.* Mycket tjenstagtig.
Aufwartſamkeit, *f.* 4. Tjenstagtighet.
Aufwartung, *f.* 4. Uppassning; uppvaktning, visit; värd.

Ps. 1 Ps.

Aufzeichnung, *f.* 4. Uppteckning, anteckning. A. einer Verlassenschaft, bouppteckning.
Aufzeigen, se Aufweisen.
Aufziebbrücke, *f.* 4. Vindbrygga.
Aufziehen, *v. a. irr.* Draga upp, öppna genom dragning; draga, lyfta upp i höjden; spänna upp; stränga; hissa, vinda upp; ränna, uppränna, varpa; uppskjuta, dröja med; uppdraga, uppföda; skämta ell. narras med, bry; bjuda upp till dans. — *V. n. s. irr.* Höja ell. upphöja sig, uppstiga, uppväxa (åskväder &c.); gå, vara på vakt; marchera, tåga upp; gör. en Procession; framkomma, visa sig. Etwas auf die lange Bank a., draga ut på tiden. Mit etwas aufgezogen kommen, komma fram med något.
Aufziehen, *n.* 3. Aufziehung, *f.* 4. Uppdragande; uppspännande; strängande; upphissande; varpning; uppskjutande &c.
Aufzug, *m.* 1. Öppnande; parad; vaktparad; paradering; pomp, ståt, pragt; följe, tross, ståt; Procession, Process; stråt af folk; upptåg; uppskof, dröjsmål; akt; ränning i väf; klädsel.
Aufzwängen, *v. a.* Öppna med väld.
Aufzwecken, *v. a.* Fästa med nubbar, pinna eller plugga fast.
Aufzwingen, *v. a. irr.* Påtvinga, påtruga, med våld förmå en att emottaga.
Aufzwingung, *f.* 4. Påtvingande, påtrugande.
Augapfel, *m.* 3. Ögonsten.
Auge, *n.* 5. des =es, *pl.* Augen. Öga; ögonsigte, åyn, närvaro; knopp. Dicht stehenden Augen oder Knospen, med tätt stående knoppar. Die Augen gingen ihm über, han vattnades i ögonen. Große a. machen, bli storögd, förvånas. Einen mit scheelen a. ansehen, unna en intet godt. Mit unverwandten a. ansehen, se stindt på. In die a. stechen, lysa i ögonen, tycka om. Mit einem blauen a. davon kommen, slippa med ett blått öga eller en dräglig förlust. Einem die Augen zudrücken, lägga igen ögonen på en. Er gönnt ihm nicht die Augen im Kopf, han unnar honom alls intet godt. Das schickt sich wie Faust aufs Auge, det passar alls icke. Nun hat er das Kalb ins Auge geschlagen, nu har han stött honom hårdt för hufvudet, högligen förtörnat honom. Er ist ihm ein Dorn im Auge, han är honom en nagel i ögat. Die Verzweiflung sieht ihm aus den Augen, förtviflan framlyser ur hans ögon. Ich konnte verwichene Nacht kein Auge zuthun, jag fick förliden natt ingen blund i mina ögon.
Äugeln, *v. a.* Okulera, ympa.
Augenarzt, *m.* 1. Ögonläkare, okulist. =blick, *m.* 1. Ögonblick. =blicklich, *adj.* o. *adv.* Som varar blott ett ögonblick, ett ögonblicks —. *Adv.* I ell. på ögonblicket. =braune, *f.* 4. Ögonbryn. =butter, *f.* Ögonvar. =fell, *n.* 1. Hvit fläck ell. hinna på ögat. =flecken, *n.* 3. =maal, *n.* 1. Fläck på ögstenen. =geschwür, *n.* 1. Svullnad i inre ögonvrån. =glas, *n.* 2. Det glaset i en kikare, som hålles närmast ögat, ögonglas; litet synglas eller kikare, lorgnett; perspektiv. =lied, *n.* 2. Ögonlock. =maß, *n.* 2. Ögonmått. =merk, *n.* 1. Ögonmärke; uppsåt, afsigt. =mittel, *n.* 3. =salbe, *f.* 4. Utvertes medel för ögonen. =pulver, *n.* 3. Ögonpulver. =rinnen, *n.* 3. Surögdhet, rinnande ögon. =schein, *m.* 1. Ögonsigte; utseende, sken, sannolikhet. =scheinlich, *adj.* o. *adv.* Ögonskenlig, påtaglig, tydlig och klar. =scheinlichkeit, *f.* 4. Ögonskenlighet. =schirm, *m.* 1. Ljusskärm. =sprache, *f.* 4. Ögonspråk. =stern, *m.* 1. Ögonsten. =triefen, *n.* 3. Rinnande ögon. =weh, *n.* 6. En art ögonsjuka. =weide, *f.* 4. Ögonfägnad. =wimmer, =wimper, *f.* Ögonhår. =wink, *m.* 1.

Ausbinden, *v. a. irr.* Lösa, lösa upp.
sich Ausbitten, *v. irr.* Utbedja sig.
Ausblasen, *v. a. irr.* Blåsa ut, släcka. Ein Geheimniß a., sprida ut en hemlighet. Einem das Lebenslicht a., mörda en. Die Seele a., gifva upp andan.
Ausblasen, *n.* 3. Ausblasung, *f.* 4. Utblåsning, släckande; utspridande; mördande; andans uppgifvande.
Ausbleiben, *v. n. irr.* s. Uteblifva, blifva borta, blifva ute, utanför; vara utelemnad, felas; icke slå in; underlåtas.
Ausbleichen, *v. a.* Bleka, utbleka. — *V. n.* s. Förlora färgen; upphöra att blekna.
Ausblick, *m.* En blick utåt. (*Fig.*) Hopp.
Ausblühen, *v. n.* h. Blomma ut, fälla blomman.
Ausbluten, *v. n.* h. Blöda ut, upphöra att blöda. — *V. a.* Gifva ifrån sig tillika med blodet. Sein Leben a.
Ausbogen, *v. a.* Kröka ut.
Ausbohlen, *v. a.* Brädslå.
Ausbohren, *v. a.* Utborra; uttaga med borr eller nafvare.
Ausbohrung, *f.* 4. Utborrande.
Ausborgen, *v. a.* Borga, låna ut.
Ausbracken, se Ausmerzen.
Ausbraten, *v. a.* Draga ut genom stekande; steka nog, tillräckligt. — *V. n.* s. Stekas; gå ut genom stekning.
Ausbrauchen, *v. a.* Bruka upp.
Ausbrauen, *v. a.* o. *n.* h. Brygga ut; sluta att brygga.
Ausbrausen, *v. n.* h. Brusa ut, storma ut, gäsa ut. — (m. s.) Brusande utgå.
Ausbrechen, *v. a. irr.* Bryta, bräcka ut; rycka, slita ut, ifrån; bryta ett stycke ur; bryta tänder ur; qvista. — *V. n.* s. Bryta igenom; utbrista, börja att synas; bryta sig ur fängelset; flöda ell. svämma öfver; bli allmänt bekant; yttra sig; kasta upp (t. ex. blod).
Ausbreiten, *v. a.* Utbreda; vika upp, breda ut, lägga fram; utveckla, utbreda; visa för att prunka med; utsprida; utvidga, fortplanta; sträcka sig. Ausgebreitete Kenntnisse, vidsträckta kunskaper. Ein ausgebreiteter Nutzen, en mängfaldig nytta.
Ausbreitung, *f.* 4. Utbredande, utvecklande; utspridande; utvidgande.
Ausbrennen, *v. a. reg.* o. *irr.* Bränna ut, rena genom eld; uppbränna; baka, grädda väl; bränna om; baka om. — *V. n. irr.* s. o. h. Brinna upp, förtäras genom eld; upphöra att brinna.
Ausbrennen, *n.* 3. Ausbrennung, *f.* 4. Utbränning; uppbränning; uppbrinnande &c.
Ausbringen, *v. a. irr.* Utverka, draga, taga ut; kläcka ut; utsprida; föra, leda ut; erhålla (en orden); börja att dricka (en skål); tömma, rensa.
Ausbringen, *n.* 3. Ausbringung, *f.* 4. Uttagande; utkläckande; utspridande; erhållande &c.
Ausbruch, *m.* 1. Utbrott; uppbrytning; utbrytning, utbristning.
Ausbrühen, *v. a.* Skålla; skölja i hett vatten.
Ausbrühung, *f.* Skållande; sköljning i hett vatten.
Ausbrüten, *v. a.* Ligga ell. kläcka ut; föda, alstra. Er brütet nichts gutes aus, han har ondt i sinne. — *V. n.* h. Upphöra att kläcka ut.
Ausbügeln, *v. a.* Pressa, stryka ut.
Ausbund, *m.* 1. Under, vidunder, underverk. Ein A. von Gelehrsamkeit, ett under i lärdom. Ein A. aller Schelme, en mästare i alla skälmstycken.
ausbündig, *adj.* o. *adv.* Förträfflig, makalös.
Ausbürsten, *v. a.* Borsta.
Ausbürstung, *f.* 4. Borstande.
Ausbüßen, *v. a.* Etwas a. müssen, nödgas plikta för något. — *V. n.* Plikta till slut, plikta för alltsamman.

Auseinander, *adv.* Ifrån hvarandra åtskild, åtskils; —bringen, —thun, skilja, åtskilja; —gehen, skilja sig; skiljas, skiljas åt; —nehmen, söndertaga, taga löst ell. åtskils; —ſetzen, sätta åtskils; utreda, utveckla, bringa i ordning; förklara, upplösa, analysera.

Auseitern, *v. n.* h. Upphöra att vara sig. (m. ſ.) Vara sig.

Auserkieſen, se Auserwählen.

Auserkohren, *adj.* o. *adv.* Utvald.

Auserleſen, *adj.* o. *adv.* Utvald, utsökt.

Auserſehen, *v. a. irr.* Utse, utvälja. Er ſcheint zum Unglück a., han tyckes vara bestämd till olycka.

Auserwählen, *v. a.* Utvälja, utkora.

Auserwählung, *f.* Utväljande.

Auseſſen, *v. a. irr.* Äta ut, upp. — *V. n.* h. Sluta att äta. A. müſſen, was ein Anderer eingebrockt hat, plikta för en annans fel.

Ausfädeln, *v. a.* Rispa upp. Sich a., rispas upp. — *V. a. irr.* Köra ut; göra djupare genom körande; föra (varor) ur landet. Einen Teich a., uttömma gyttjan ur ett dike. — *V. n. irr.* ſ. Fara, resa ell. åka ut; resa bort; halka, slinta; få blemmor (på huden &c.).

Ausfahrt, *f.* 4. Utfart, utresa; afresa, bortresa.

Ausfall, *m.* 1. Utfall; lönnport i en fästning; utfall i fägtning; utveckling af ett skådespel.

Ausfallen, *v. n. irr.* ſ. Falla ut; släppa skalet; falla ut (som säd ur ax), göra ett utfall från en fästning ell. i fägtning; slutas, aflöpa. — *V. a. irr.* Urskåla, vrida ur led. Mir fielen nach der Krankheit alle Haare aus, jag miste efter sjukdomen allt mitt hår. Das Loos iſt für mich ausgefallen, lotten har fallit på mig. Es wird doch auch etwas für mich dabei a., jag lär väl få något med deraf. Er fällt mit ſeiner Schuldforderung ganz aus, han får ingenting för sina skuldfordringar. Ich bin zufrieden, wenn die Waare ſo ausfällt, als die Probe iſt, jag är nöjd om varan är så beskaffad, som prosvet utvisar.

Ausfangen, *v. a. irr.* Fånga; utöda (en fiskdam).

Ausfaſen, *v. a.* Rispa upp ell. draga trådarne ur. Sich a., rispas upp. — *V. a.* h. Rispa sig.

Ausfaulen, *v. n.* ſ. Ruttna ut ell. bort; falla af ell. bort af förruttnelse.

Ausfechten, *v. a. irr.* Fägta ut, afgöra med vapen eller ord. — *V. n.* Upphöra att fägta.

Ausfegen, *v. a.* Utsopa, sopa bort eller rent; rensa, upprensa, rengöra; tömma.

Ausfeilen, *v. a.* Utfila; fila, feja; lägga sista hand vid (ett litterärt arbete).

Ausfertigen, *v. a.* Utfärda.

Ausfertigung, *f.* 4. Utfärdande.

Ausfeuern, *v. a.* Elda upp, uppvärma. Ein Zimmer a. — *V. n.* Upphöra att skjuta; slå bakut (om hästar).

Ausfilzen, *v. a.* Filta, hoptofva; skrapa ell. banna upp.

Ausfilzer, *m.* 3. Skrapa, bannor.

Ausfinden, *v. a. irr.* Hitta på, uppfinna. — Sich a., *v. r.* Hitta på utväg; äfven lära känna, utstudera hvarandra.

Ausfindig, *adv.* Etwas a. machen, uppfinna, upptäcka, utröna.

Ausfiſchen, *v. a.* Fiska ut; utöda en fiskdam. — *V. n.* h. Sluta att fiska.

Ausflammen, *v. a.* Torka ell. rena genom lågeld. Ein Stück a., läska en kanon.

Ausflattern, *v. n.* ſ. Fladdra, flyga ut.

Ausflechten, *v. a. irr.* Lösa upp en fläta; sno upp.

Ausflicken, se Flicken och Ausbeſſern.

Ausfliegen, *v. n. irr.* ſ. Flyga ut ell. bort, flyga ur nästet; för första gången lemna sin faders hus.

Indemnity Insurance, 1
Indenture, 1
Independent Contractor, 1
Indictment, 1
Indorsement, 1
Inducement, 1
Infancy, 1
Information, 1
Injunction, 1
Innkeeper, 1
Innocent Misrepresentation, 1
Innocent Purchaser, 1
Innuendo, 1
Insane Delusion, 1
Insanity, 1
Insolvency, 1
Installment, 1
Instrument, 1
Insurable Interest, 1
Insurance, 1
Insurance Agent, 1
Insurance Broker, 1
Insurance Policy, 1
Insurance Premium, 1
Insurance Risk, 1
Insurance Underwriter, 1
Insurrection, 1
Intangible Property, 1
Intent, 1
Interest, 1
Interlocutory, 1
Interpleader, 1
Interpretation, 1
Interrogatories, 1
Intervening Cause, 1
Intervention, 1
Intestacy, 1
Intestate, 1
Intoxication, 1
Invalid, 1
Invasion of Privacy, 1
Inventory, 1
Investment Company, 1
Investment Trust, 1
Invitation, 1
Invitee, 1
Involuntary Bankruptcy, 1
Irrevocable, 1
Issue, 1

sig. Das Mehl giebt wohl aus. — Seine Tochter a., gifta bort sin dotter. Die Karten beim Spiele a., gifva omkring korten i ett spel; äfv. spela ut. [fare.

Ausgeber, *m.* 3. Utdelare; hushållare; skaf-

Ausgeberinn, *f.* 4. Hushållerska.

Ausgebot, *n.* Utbjudande till salu; äfven första budet på något som är till salu.

Ausgebreitet, *adj.* o. *adv.* (*Fig.*) Vidsträckt.

Ausgeburt, *f.* 4. Foster. Är detsamma som Geburt, men nyttjas blott *Fig.* om snille-

Ausgeckent, *v. a.* Håna, begabba. [verk.

Ausgedehnt, *adj.* o. *adv.* Vidsträckt.

Ausgediente, *m.* En som tjent ut sina år, *Emeritus.*

Ausgehen, *v. n. irr.* s. Gå ut; slutas; gå bort; utplånas; slockna, släckas; dö ut; falla af (om hår); gå ut, vara försåld; förloras, förlora sig, utgå, utflyta (om den Helige Ande). Auf etwas a., konstigt anlägga, stämpla, tillställa något, hafva något för afsigt. Leer a., erhålla intet. Frei a., slippa lätt. Alles wird zuletzt über ihn a., han lär slutligen stadna för allt. Ein Befehl ist ausgegangen, en befallning har blifvit kungjord. Ein Buch a. lassen, utgifva en bok. — *V. a.* (*Jäg.*) Ein Wildbret a., gå upp, eller gå att leta upp ett vildbråd.

Ausgeizen, *v. a.* Afplocka ell. afbryta öfverflödiga blad och rankor. Den Tabak a., tjufva tobak.

Ausgekerbt, *adj.* o. *adv.* Refflad, kuggig eller uddig; taggig.

Ausgelassen, *adj.* o. *adv.* Liderlig, utsväfvande; orimlig, dåragtig; glad, lustig öfver all måtta.

Ausgelassenheit, *f.* 4. Liderlighet, utsväfningar; orimlighet, dåragtighet; omättlig glädje.

Ausgelernt, *adj.* o. *adv.* Som slutat sina lärotår, slug, listig, klyftig, illparig, förslagen.

Ausgemacht, *adj.* o. *adv.* Beslutad, fastställd, afgjord; obestridlig.

Ausgenommen, *adv.* (af Ausnehmen) Undantagande. [vig; skabbig.

Ausgeschlagen, *adj.* o. *adv.* Knoppig; skorf-

Ausgeuden, *v. a.* Rikligen gifva ifrån sig.

Ausgewachsen, *adj.* o. *adv.* Puckelryggig.

Ausgezackt, *adj.* o. *adv.* Taggig, uddig.

Ausgezeichnet, *adj.* o. *adv.* Utmärkt; ovanlig.

Ausgießen, *v. a. irr.* Utgjuta, ösa ell. slå ut; fylla (en tom rymd, ett tomt rum); släcka, dämpa, qväfva med vatten. Das Kind mit dem Bade a., obetänksamt förkasta hela saken. (*Jäg.*) — *V. n.* h. Blöda häftigt. Sich a., *v. r.* Lemna sina känslor fritt lopp; utbreda sig.

Ausgießung, *f.* 4. Utgjutning, utgjutelse, utösning; ingifvelse (den Helige Andes).

Ausgleichen, *v. a. irr.* Göra lika, jemngod ell. jemn; jemna, släta. Sich a., förlikas; saldera sig.

Ausgleiten, *v. n. irr.* Halka, slinta.

Ausgleiten, *n.* 3. Ausgleitung, *f.* 4. Halkande, slintande.

Ausglitschen, *v. n.* s. Halka, snafva. (*Fig.*) Få en falsk rigtning.

Ausglühen, *v. a.* Utglödga, göra glödgande. (*Fig.*) Yttra med eld ell. liflighet. — *V. n.* h. Sluta att glödga.

Ausgraben, *v. a. irr.* Utgräfva, uppgräfva; åter upptaga (lik) ur grafven; urhålka, urgröpa; ingräfva, uthugga, rista eller skära i.

Ausgrabung, *f.* 4. Utgräfvande, uppgräfvande; urhålkande; ristande i.

Ausgräten, *v. a.* Bena (fisk).

Ausgreifen, *v. a. irr.* Gripa och taga ur bland en mängd; gripa sönder ell. utnöta genom gripning. — *V. n.* Gå bredt med benen, skrefva (om hästar).

Ausgrübeln, *v. a.* Utgrubbla.

Ausgründen, se Ergründen.

Ausguß, *m.* 1. Utgjutelse, utgjutning, utösning; afloppsränna. -stelle, *f.* 4. Slef.
Aushaaren, *v. n.* h. Släppa håren, håra af sig.
Aushacken, *v. a.* Uthacka, hugga ut; skära ell. klippa ut i figurer; stycka, sönderstycka, sönderdela.
Aushackung, *f.* 4. Uthackande; utklippning; sönderstyckning.
Aushäkeln, Aushaken, *v. a.* Häkta; haka af ell. lösl.
Aushalftern, *v. a.* Taga grimman af.
Aushalten, *v. a. irr.* Uthärda, hålla ut med; fördraga, utstå, tåla, uthärda; utstå (sin tid); sluta (sina läro-år). — *V. n.* h. Hafva bestånd, vara länge, hålla; framhärda ända till slut.
Aushaltung, *f.* 4. Uthärdande &c.
Aushämmern, *v. a.* Uthamra.
Aushändigen, *v. a.* Öfverlemna, utlemna i ens händer, återställa, återlemna, tillställa.
Aushang, *m.* 1. Uthängd vara för en bod &c.
Aushängebogen, *m.* 3. Uthängsark, profark.
Aushangen, *v. n. irr.* h. Vara ut- ell. upphängd.
Aushängen, *v. a.* Hänga ut, upphänga; uthänga (varor); lyfta (en dörr) af gångjernen.
Aushängeschild, *n.* 2. Skylt.
Aushängung, *f.* 4. Uthängande; aflyftning.
Aushären, se Aushaaren.
Ausharren, *v. n.* h. Framhärda, uthärda — *V. a.* Tåla, uthärda.
Aushartung, *f.* 4. Framhärdande, beständighet, ståndaktighet.
Aushärten, *v. a.* Härda, göra hård.
Aushärtung, *f.* 4. Härdande.
Aushauch, *m.* 1. Utandande.
Aushauchen, *v. a.* o. *n.* h. Utandas; blåsa ut; gifva upp andan.
Aushauen, *v. a. irr.* Uthugga; uthugga, göra bildhuggerier; tälja, hugga; gifva ris, spö, risbastu.
Aushauen, *n.* 3. Aushauung, *f.* 4. Uthuggning; täljande; utpiskande med ris ell. spö.
Ausheben, *v. a. irr.* Häfva, vräka, lyfta ut, upp ell. bort; lyfta af; välja, utvälja, utleta; lyfta (en dörr) af gångjernen. Rekruten a., värfva rekryter, rekrytera. Wein a., draga upp vin med en häfvert.
Aushebung, *f.* 4. Uthäfvande &c. A. der Rekruten, värfning, rekrytering.
Ausheckeln, *v. a.* Häckla ut, häckla nog; skämta, narras med.
Aushecken, *v. a.* Ligga ell. kläcka ut; uppdikta, uppspinna. — *V. n.* h. Upphora att häckla.
Ausheckung, *f.* Utkläckande; uppspinning.
Ausheilen, *v. a.* Läka, kurera alldeles, sluta att läka. — *V. n.* s. Läkas fullkomligt.
Ausheilung, *f.* 4. Läkande; fullkomligt läkande.
Ausheimisch, *adj.* o. *adv.* Utländsk, främmande; som befinner sig på annat ställe; som lefver i landsflykt.
Ausheitern, *v. a.* Göra klar, ren; göra klar och lugn. Das Gemüth a., uppmuntra själen. — *V. n.* Klarna upp.
Ausheiterung, *f.* 4. Uppklarnande; uppmuntran.
Ausheizen, *v. a.* Uppelda, göra varmt.
Aushelfen, *v. a. irr.* Hjelpa ut; hjelpa, bistå, bispringa; hjelpa, undsätta någon i sin nöd.
Aushellen, *v. a.* Göra klar, blank, tunn. Der Himmel hellt sich auf, himlen klarnar upp.
Aushemmen, *v. a.* Släppa löst (ett hjul) &c. taga bort hållhaken eller hinderkedjan.
Ausheuern, *v. a.* Hyra ut ell. bort. Einen a., gifva större hyra.
Ausheulen, *v. n.* h. Sluta att tjuta ell. hvina.
Aushöhlen, *v. a.* Urhålka, urgröpa, undergräfva; reffla.

Aushöhlung,

Auskunft, *f.* 1. Föda, uppehälle, utkomst, bergning; medel, utväg att komma ifrån eller gå igenom en sak; upplysning.

Auskünfteln, *v. a.* Utkonstla; utgrunda; uppfinna.

Auslachen, *v. a.* Einen a., göra åtlöje af någon, roa sig på ens bekostnad. — *V. n. h.* Skratta sig mätt; upphöra att skratta.

Auslachen, *n.* 3. Auslachung, *f.* 4. Utskrattande, görande åtlöje af.

Auslachenswerth, *adj.* o. *adv.* Värd att göra åtlöje af, löjlig.

Ausladen, *v. a. irr.* Lossa, aflasta, utlasta, lassa af. — Sich a., *v. r.* Göra sin tarf; urladdas.

Ausladen, *m.* 3. Lossare, aflastare.

Ausladung, *f.* 4. Lossning, aflastning, utlastning.

Auslage, *f.* 4. Utbetalning, utgift; förskott; disk, bord hvarpå varor utbredas att besés.

Ausland, *n.* 2. Främmande land, utrikes fort.

Ausländer, *m.* 3. -inn, *f.* 4. Utländning, främling, utländska.

Ausländerei, *f.* Kärlek eller häftigt tycke för allt utländskt, i synnerhet för utländska ords inblandande i modersmålet; äfv. utländska ord och uttryck.

Ausländisch, *adj.* o. *adv.* Främmande, utländsk.

Auslangen, *v. n. h.* Förslå, räcka till, vara nog, göra eller hafva tillfyllest.

Auslassen, *v. a. irr.* Utsläppa; utvidga, göra vidare; utelemna, förbigå, förgäta; bortkasta (en bokstaf); uppenbara (sina tankar); kungöra, utgifva (förordning, påbud); yttra (sin glädje); utösa (vrede). Sich gegen einen a., yppa sig för någon. Sich mit etwas a., låta märka, förstå. Seine Wuth an jemand a., visa sin grymhet emot någon.

Auslassung, *f.* 4. Utlemnande; ellips, ords uteslutande i en mening; bortkastning (af en bokstaf).

Auslassungszeichen, *n.* 3. Bortkastningstecken (af en bokstaf); apostrof.

Auslauf, *m.* 1. Utlopp, aflopp; utflytande; utgång; afsegling, afresa.

Auslaufen, *v. n. irr.* s. Börja att löpa; afsegla, löpa ur hamnen; rinna, flyta ut, bort; rymma, löpa bort; rinna, vara otät; slutas, aflöpa. Die Stunde wird bald ausgelaufen sein, timmen lär snart vara ute ell. slut. Seine Meinung läuft darauf aus, hans mening går derpå ut. Alles Unglück wird über dich a., all olycka lär drabba ell. falla på dig. — *V. r.* Sich a., springa sig mätt. — *V. a.* (*Bergv.*) Uppfordra.

Auslaufer, *m.* Utlöpare, en som springer ute; rotskott.

Auslaugen, *v. a.* Luta, lutlägga; draga ut fluten.

Auslaugung, *f.* 4. Lutning, lutläggning.

Auslausen, *v. a.* Lysa, rensa från löss. Einen a., punghugga en. (*Bergv.*) Lösa upp kinkarne (de sammantrasslade länkarna) på en kedja; äfv. drifva in ell. fylla med träkilar i timringen, när den icke passar.

Auslauten, *v. n. h.* Låta gifva ljud ifrån sig. Er kann nicht a., han är så hes, att han icke kan gifva något ljud ifrån sig.

Auslauten, *v. a.* o. *n. h.* Ringa för sista gången; lysa af genom ringning.

Auslautern, *v. a.* Utgallra.

Ausleben, *v. n. h.* Utlefva, dö. — *V. a.* Uplefva, lefva ut ell. till en viss tid. Er hofft dieses Jahr noch a.

Auslecken, *v. a.* Slicka ut. — *V. n.* s. Läcka eller rinna ut.

Ausledern, *v. a.* Fodra med läder; prygla upp.

Auslederbank, *f.* Bänk ell. bord i glasbruk, hvarpå kylpottorna tömmas.

Ausleeren, *v. a.* Tömma ut, göra tom; tömma till en del; uttömma, afföra.

Ausleerung, *f.* 4. Uttömmande, rengöring; uttömning, afföring.

Auslegeholz, *n.* Åtskilliga finare träsorter till fåneradt eller inlagdt arbete.

Auslegen, *v. a.* Framlägga, utbreda; lägga ut, förskjuta; göra inläggningar i trä ell. sten af flera färger; uttolka, utlägga, uttyda, förklara; kommentera, göra utläggningar öfver.

Ausleger, *m.* 3. Tolk, uttolkare, uttydare, kommentator, textförklarare; skepp, som kryssar på kusten till betäckning; litet bogspröt.

Auslegerei, *f.* Falsk, ogrundad förklaring; förklaringslusta.

Auslegung, *f.* 4. Utbredning, utläggning att beses; förskott, utbetalning, utläggning; uttolkning, förklaring, uttydning; kommentarius; förklaring öfver en bok; utläggning och förklaring.

Auslegungskunſt, *f.* Konsten att uttolka, förklara, kommentera.

Auslehnen, se Ausleihen.

Ausleiden, *v. a.* o. *n. irr.* h. Lida ut, lida till slut; upphöra att lida. Er hat nun ausgelitten, hans lidande är nu slutadt.

Ausleiern, *v. n.* Sluta att spela på lyra. — *V. a.* Utvidga, göra rankig, glappig. Ein Rad, ein Gleis a.

Ausleihen, *v. a. irr.* Utlåna; hyra ell. lega ut.

Ausleihen, *n.* 3. Ausleihung, *f.* 4. Utlånande; uthyrande.

Ausleiten, *v. a.* Leda bort, undan ell. afsides.

Auslenken, *v. n.* h. Hålla ur vägen; undvika, afböja, leda, länka utåt. (*Bergv.*) Drifva en ort vid gången; äfv. bryta vidare på en öfverfaren gång.

Auslernen, *v. n.* h. o. *a.* Lära ut, sluta sina läro-år, lära fullkomligt, grundforska. Einen recht a., lära känna en i botten.

Ausleſe, *f.* Urval.

Ausleſen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Utvälja, utsöka, leta ut; rensa, plocka; sluta att läsa.

Ausleuchten, *v. a.* Lysa ut. Einem übel a., gå illa åt en, släppa en illa medfaren ifrån sig.

Ausleuen, *v. a.* (*Sjöf.*) Lossa salt ell. stenkol förmedelst en laddbom.

Auslichten, *v. a.* Utgallra, göra tunn eller gles (en skog).

Auslichtung, *f.* 4. Utgallring, uthuggning.

Auslieben, *v. n.* h. Upphöra att älska.

Auslieferer, *m.* 3. Utlemnare, utlefvererare; fodermask.

Ausliefern, *v. a.* Utlemna, utlefverera, återlemna, aflemna.

Auslieferung, *f.* 4. Utlefverering, lefverans, lefverering; tradition.

Auslieferungsvertrag, *m.* 1. Öfverenskommelse om fångars utvexling eller rymmares utlefverering.

Ausliegen, *v. n. irr.* h. Ligga ut; sätta sig, klarna — *V. a.* Göra gropig genom långvarig liggning; äfv. bortskaffa genom liggning, t. ex. das Mehl hat alle Feuchtigkeit ausgelegen.

Auslieger, *m.* 3. Utliggare, vaktskepp.

Auslioben, *v. a* Lofva eller prisa fullkomligt; utlofva, lofva att gifva.

Auslocken, *v. a.* Utlocka, utleta, utforska. Einem ell. von einem ein Geheimniß a.

Auslosen, *v. a.* Draga eller kasta lott; lotta, skifta, dela i lotter.

Auslosung, *f.* 4. Delning i lotter.

Auslotſen, *v. a.* Lotsa ut.

Auslöſchen, *v. a.* Utsläcka; utplåna, radera. — *V. n. irr.* f. Slockna, släckas.

Auslöſchung, *f.* 4. Släckning, utslocknande.

Auslöſen, *v. a.* Återköpa, in- ell. utlösa; inlösa, infria (pant); bestå kostnaden åt någon.

Auslöslich, *adj.* o. *adv.* Som kan utlösas, inlösas &c.

Auslöſung, *f.* 4. Återköp; inlösen, utlösning; igenlösande; lösepenning; dagtraktamente; (i slagur) utlösning ſvertrag.
Auslöſungsvertrag, *m.* 1. Se Ausliefrungs-
Auslüften, *v. a.* Vädra, gifva frisk luft åt; sätta i fria luften. — Sich a., hemta frisk luft
Auslüftung, *f.* 4. Vädrande. [luft
Ausmachen, *v. a.* Taga ut, upplösa, reda ut; släppa ut; skala, taga ur (kärnor &c.); sprita (ärter o. d.); tömma, sluta, fullända, afsluta; afgöra; fastställa, besluta, bestämma; komma öfverens om; stoffera, bekläda; upptäcka, utröna; bestämma något åt någon; skaffa, utverka en något; tilltala, banna Einen a., skämma ut en. — *V. n.* h. Utgöra; bestå i, af; göra, hafva att betyda; stiga, belöpa eller bestiga sig till. ſrande &c.
Ausmachen, *n.* 3. Ausmachung, *f.* 4. Afgö-
Ausmahlen, *v. a.* (*part.* Ausgemahlen) Mala tillräckligt eller för mycket; skaffa ut genom malande, mala ut. — *V. n.* h. Sluta att mala.
Ausmahlen, *v. a.* (*part.* Ausgemahlet) Fullborda (en målning); afmåla, afskildra; illuminera (kopparstick &c.) — *V. n.* Sluta att måla.
Ausmähren, *v. n.* Upphöra att prata; tala mycket långsamt och tråkigt.
Ausmandeln, ell. Ausmangeln, *v. a.* Utkafla. Den Teig a.
Ausmann, *m.* die Ausleute, *pl.* Så kallas på vissa ställen en borgare, som vistas på annan ort, än der han vunnit burskap; äfv. främling, utländning.
Ausmarken, *v. a.* Utsluta genom rågångar; utmärka genom gränser.
Ausmärker†, *s. m.* Abo på en skogsmark, som likväl icke åtnjuter några fri- och rättigheter i anseende till sjelfva skogen ell. marken; äfv. en som besitter ägor utom en bys mark.

Ausmarſch, *m.* 1. Afmarch, aftågande.
Ausmarſchiren, *v. n.* ſ. Aftåga, sätta sig i march; gå bort ur (en stad &c.).
Ausmäſten, *v. a.* Göda tillfyllest. Ein ausgemäſtetes Schwein. ſmed bår ell. ull.
Ausmatratzen, *v. a.* (*Sadelm.*) Uppstoppa
Ausmauern, *v. a.* Bekläda med murarbete.
Ausmeißeln, *v. a.* Uthugga, utsticka med huggjern eller grafstickel.
Ausmelken, *v. a.* Mjölka ut.
Ausmergeln, *v. a.* Utmergla.
Ausmergelung, *f.* 4. Utmerglande.
Ausmerken, *v. a.* Utmärka.
Ausmerzen, *v. a.* Förkasta, vräka; utesluta, uldomma, utgallra.
Ausmeſſen, *v. a. irr.* Afmäta; taga dimensionerne af; sälja i smått, styckevis.
Ausmeſſung, *f.* 4. Mätning; dimension.
Ausmerzung, *f.* 4. Förkastande, vräkande.
Ausmiethen, *v. a.* Hyra ut. Einen a., genom stegring i hyran tvinga en att flytta; äfv. bjuda högre hyra än en annan, och derigenom drifva denne ifrån kontraktet; äfv. hyra in någon på annat ställe.
Ausmindern, *v. a.* Öfverlemna åt den minstbjudande (vid entreprenader o. d.).
Ausmiſten, *v. a.* Mocka, rensa.
Ausmiſten, *n.* 3. Ausmiſtung, *f.* 4. Mockande.
Ausmitteln, *v. a.* Upptäcka, uppfinna medel eller utvägar. [ell. utvägar.
Ausmittelung, *f.* 4. Upptäckande af medel
Ausmontiren, *v. a.* Utrusta, mondera, bekläda.
Ausmünzen, *v. a.* Mynta, prägla mynt.
Ausmünzung, *f.* 4. Myntande.
Ausmuſtern, *v. a.* Utmönstra, vräka, utgallra, förkasta; afskeda, afdanka.
Ausmuſterung, *f.* 4. Utmönstring.
Ausnagen, *v. a.* Gnaga, skafva ut.
Ausnagung, *f.* 4. Utgnagande.
Ausnähen, *v. a.* Sticka, utsy, brodera. — *V. n.* h. Sluta att sy.

Ausnahme, *f.* 4. Undantag; förbehåll; inskränkning.

Ausnarren, *v. n.* h. Upphöra med sina narraktigheter eller dårskaper.

Ausnaschen, *v. n.* h. Sluta att snaska. — *V. a.* Snaska utur.

Ausnehmen, *v. a. irr.* Uttaga, borttaga; taga på kredit; taga ur nästet; rensa, undantaga; uttömma. Sich gut a., se väl ut; göra en god verkan. Bienen a., skatta bin.

Ausnehmend, Ausnehmlich, *adj.* o. *adv.* Särdeles, förträfflig.

Ausnehmung, *f.* 4. Uttagande.

Ausnehmzange, (*Knappm.*) Liten tång, hvarmed de pressade knapparne tagas ur pressen.

Ausneigen †, *v. a.* Dricka ut.

Ausnüchtern, *v. n.* Blifva nykter igen.

Ausnutzen, se Abnutzen.

Ausölen, *v. a.* Bestryka invändigt med olja.

Auspachten, *v. a.* Genom högre arrendes erbjudande fördrifva en förpaktare.

Auspacken, *v. a.* Packa utur, uttaga ur packor, packa upp; öppna en packa eller ett paket.

Auspahlen, *v. a.* Sprita ärter.

Auspappen, *v. a.* Einen Schrank a., bekläda ett skåp invändigt med papper. (*Barnspr.*) Äta ur ell. upp. Den Brei a. — *V. n.* Upphöra att klistra eller äta.

Auspariren, *v. a.* Parera; afböja; afvärja.

Auspauken, *v. a.* Kungöra med pukslag.

Auspeilen, *v. a.* (*Sjöf.*) Utpejla djupet.

Auspeitschen, *v. a.* Gifva ris, risbastu; utpiska, drifva bort med piskslängar. — Einem ein Auge a., piska ögat ur en. (*Fig.*) Einem Kind den Eigensinn a. Ein ausgepeitschtes Lied, en visa, som hela verlden känner.

Auspfählen, *v. a.* Förse med pålar invändigt; påla ut, utmärka med pålar.

Auspfänden, *v. a.* Utpanta, utmäta.

Auspfändung, *f.* 4. Utpantning, utmätning.

Auspfarren, *v. a.* Skilja ifrån en socken eller församling.

Auspfeifen, *v. a. irr.* Uthvisla. — *V. n.* h. Upphöra att hvisla, pipa.

Auspfeiflich, *adj.* o. *adv.* Som förtjenar att uthvislas.

Auspflastern, *v. a.* Stenlägga.

Auspflücken, *v. a.* Plocka ut; rycka ut; rensa ifrån.

Auspflückung, *f.* 4. Utplockande.

Auspflügen, *v. a.* Plöja bort; plöja upp. — *V. n.* Sluta att plöja.

Auspichen, *v. a.* Becka, tjära. (*Fig.*) Er hat einen ausgepichten Magen, säges om en, som kan äta allting utan urval och måtta; i synnerhet förtära starka drycker; äfv. om en, som är liknöjd för ovett.

Auspichung, *f.* 4. Beckande.

Auspicken, *v. a.* Hacka ur, utur.

Ausplatten, Ausplätten, *v. a.* Stryka; slå ut, utplatta; stryka glatt eller slätt. — *V. n.* Upphöra att platta ut ell. göra slät.

Ausplatzen, *v. n.* s. Spricka, brista.

Ausplaudern, *v. a.* Sqvallra ut, utsprida genom sqvaller. — *V. n.* h. Upphöra att sqvallra. — Sich a., *v. r.* Prata tillfyllest; prata sig trött.

Ausplauderung, *f.* 4. Utspridande genom sqvaller.

Ausplündern, *v. a.* Utplundra, skövla, röfva.

Ausplünderung, *f.* 4. Plundring, skövling.

Ausplüsen, *v. a.* (*Skepp.*) Plocka gammalt tågverke.

Auspochen, *v. a.* Slå, stöta, klappa ut; bortjaga, utdrifva genom stötande; uthvisla.

Auspoliren, *v. a.* Polera.

Auspolirung, *f.* 4. Polerande.

Auspolstern, *v. a.* Madrassera: förse med kuddar eller dynor.

Auspoltern, *v. n.* s. o. h. Bullra, dundra ut ell. fram; upphöra att dundra ell. rasa.

Auspposaunen, *v. a.* Kungöra med basun; utsprida, utbasuna.

Auspposaunung, *f.* 4. Kungörande; utspridande.

Ausprägen, *v. a.* Utprägla; tydligen uttrycka.

Ausprägung, *f.* 4. Utpräglande.
Ausprédigen, *v. n.* h. Upphöra att predika. — *V. a.* Utsprida, göra allmänt bekant.
Auspreisen, *v. a.* Prisa eller berömma framför något annat; vederbörligen prisa.
Auspreschen, *v. a.* Einen a., skicka en onödiga ärenden. — *V. n.* Upphöra att springa eller rida fort.
Auspressen, *v. a.* Utpressa, utkrama; aftvinga; taga med våld.
Auspressung, *f.* 4. Pressning.
Ausproben, *v. a.* Försöka; försöka här och der.
Ausprügeln, *v. a.* Piska ut.
Auspumpen, *v. a.* Utpumpa, pumpa läns.
Auspunktiren, *v. a.* Utröna genom punkterkonsten.
Auspuzen, *v. a.* Putsa, göra ren, grann inuti; rensa, upprensa; viska (en kanon); smycka, utsira, göra grann; qvista, afhugga qvistar eller grenar på ett träd, underqvista; stocka upp (hattar); utsläcka med ljussaxen; skrapa upp, banna.
Auspuzer, *m.* 3. Rengörare, rensare; sparrlakansläxa, bannor, skrapa.
Auspuzung, *f.* Putsande; smyckande &c.
Ausquetschen, *v. a.* Utkrossa, utkrama.
Ausrädeln, Ausräden, se Ausstieben.
Ausraden, *v. a.* Rothugga.
Ausradiren, *v. a.* Radera ut, utplåna. (*Glasmål.*) Ausradirte Arbeit, då figurer eller bokstäfver raderas i den färgade fernissan, och sedan beläggas med guld.
Ausradirung, *f.* 4. Utradering.
Ausradung, *f.* 4. Rothuggning.
Ausrahten, *v. n.* (*Sjöf.*) Der Anker ist ausgerahkt, ankaret draggar med.
Ausrahmen, *v. a.* Spänna ell. taga ur ramen.
Ausraiden, se Ausrädeln.
Ausrasen, *v. n.* h. Rasa ut, upphöra att yra; bryta rasande ut.
Ausrasten, se Ausruhen.
Ausrauchen, *v. a.* Röka ut; utjaga genom rök, sluta att röka. — *V. n.* h. Upphöra att röka.
Ausräuchern, *v. a.* Döda eller fördrifva med rök; göra välluktande; beröka, röka; röka nog.
Ausraufen, *v. a.* Utrycka; harka, kratta, rensa bort; plocka fjädrarna af.
Ausraufung, *f.* 4. Utryckning, afplockning.
Ausräumen, *v. a.* Utrymma, undanrödja; flytta, flytta ut; rengöra, rensa, upprensa; göra tom.
Ausräumer, *m.* 3. Rensare; plunderskruf, krats; borr att göra ett hål större.
Ausräumung, *f.* 4. Flyttning; rengöring, rensning; uttömmande.
Ausraupen, *v. a.* Rensa (trän) från mask.
Ausräuspern, *v. a.* o. Sich a., *v. r.* Rakla, utspotta slem o. d.
Ausrechnen, *v. a.* Uträkna, beräkna, göra öfverslag; tillräkna.
Ausrechnung, *f.* Uträkning, beräkning, öfverslag.
Ausrecken, *v. a.* Uträcka, utsträcka.
Ausreckung, *f.* Uträckande, utsträckande.
Ausrede, *f.* 4. Uttal, utförsgåfvor; fåfäng, onyttig ursäkt, undanflykt, undskyllan.
Ausreden, *v. a.* Uttala. Sich oder sein Herz a., yppa sitt hjerta. Einem etwas a., afråda, afstyrka en ifrån något. Sich a., urskulda sig. — *V. n.* h. Upphöra att tala, sluta sitt tal.
Ausregnen, *v. impers.* h. Upphöra att regna. — *V. a.* Fördjupa, skölja bort med regn.
Ausrehden, *v. a.* (*Sjöf.*) Utrusta, reda ut ett skepp; förse det med master, segel, tågvirke och allt tillbehör.
Ausreibeblech, *n.* (*Glasbr.*) Läda hvari lödkolfven afgnides på fiollarts med tenn, att den ej må löpa an och bli svart.
Ausreiben, *v. a. irr.* Rifva, gnugga ut, bort; putsa.
Ausreichen, *v. n.* h. Vara tillräcklig, vara fell. hafva nog.
Ausreinigen, *v. a.* Rengöra, rensa; skura.

Ausreise, *f.* 4. Utresa, bortresa.
Ausreisen, *v. n.* s. o. h. Resa ut, bort; upphöra att resa.
Ausreißen, *v. a. irr.* Rycka, rifva, slita ut, upp; sönderslita. — *V. n. irr.* Sönderslitas, gå sönder, gå af; brista, sönderrifvas; rymma; taga flykten, packa sig bort; skena. [flykting.
Ausreißer, *m.* 3. Rymmare, öfverlöpare;
Ausreißung, *f.* 4. Utryckande &c.
Ausreiten, *v. n. irr.* s. Rida ut. — *V. a.* Göra en spatserritt.
Ausreiter, *m.* 3. En, som rider omkring för att se efter att ingen oordning sker.
Ausreitern, se Durchsieben.
Ausrenken, *v. a.* Vrida eller rycka ur led.
Ausrenkung, *f.* 4. Vridning eller ryckning ur led.
Ausrennen, *v. n. irr.* s. Löpa eller ränna ut; upphöra att ränna. — *V. a.* Utstöta genom rännande. Einem ein Auge a.
Ausreuten, *v. a.* Utrota. Das Unkraut a., rensa ifrån ogräs.
Ausreutung, *f.* 4. Utrotande.
Ausrheden, *v. a.* (ett fartyg) Utreda.
Ausrhedung, *f.* 4. Utredning.
Ausrichten, *v. a.* Uträtta, verkställa; banna upp. Eine Hochzeit a., tillaga eller hålla ett bröllop.
Ausrichtung, *f.* 4. Utträttande, verkställande; bannor; tillagning.
Ausringen, *v. a. irr.* Vrida (kläder). — *V. n.* h. Höra upp att brottas; sluta sin lefnadsbana.
Ausringung, *f.* 4. Vridning.
Ausrinnen, *v. n. irr.* s. Rinna ut, ur.
Ausritt, *m.* 1. Utridande, utridt; lustridt.
Ausroden, *v. a.* Utrota. Die Erdäpfel a., gräfva upp potates.
Ausrollen, *v. n.* s. o. h. Tillra eller rulla ut; upphöra att tillra; upphöra att mangla.
Ausrotten, *v. a.* Utrota.
Ausrottung, *f.* 4. Utrotande.

Ausrucken, Ausrücken, *v. n.* s. Rycka, tåga, marchera ut. — *V. a.* Rycka längre fram.
Ausrückung, *f.* 4. Utryckande, uttågande.
Ausruf, *m.* 1. Utrop; rop; utrop till auktion, upprop; utropande, offentligt förkunnande; auktion; interjection. Etwas durch öffentlichen a. verkaufen, sälja något på öppen auktion.
Ausrufen, *v. a. irr.* Utropa, offentligen förkunna, pålysa, bjuda ut. — *V. n. irr.* h. Skrika, ropa. [auktion.
Ausrufer, *m.* 3. Utropare, mäklare vid en
Ausrufung, *f.* 4. Utrop till auktion; kungörelse, lysning; utropande, offentligt förkunnande; utrop (af glädje, fasa o. d.).
Ausrufungswort, *n.* 2. Utropsord, interjection. -zeichen, *n.* 3. Utropstecken.
Ausruhen, *v. n.* h. Hvila sig; hvila nog eller tillräckligt.
Ausrupfen, *v. a.* Utrycka; afplocka fjädrarne; rycka upp håren. Man hat ihm die Schwingfedern ausgerupft, man har klippt vingarna på honom.
Ausrupfen, *n.* 3. Utryckande; uppryckande; afplockande.
Ausrüsten, *v. a.* Utrusta; beväpna; begåfva.
Ausrüstung, *f.* 4. Utrustning, krigsrustning; tillrustning, anstalt. [ell. skaka.
Ausrütteln, *v. a.* Skaka ut, häftigt rista
Aussaat, *f.* 4. Sädeskorn, utsäde.
Aussacken, *v. a.* Tömma ell. låta ur en säck.
Aussäen, *v. a.* Utså.
Aussäen, *n.* 3. Aussäung, *f.* 4. Utsåning.
Aussage, *f.* 4. Utsaga, berättelse; anförande; vittnesmål, vittnens utsaga.
Aussagen, *v. a.* Utsäga, berätta; vittna.
Aussägen, *v. a.* Såga ut eller bort. — Sich a., *v. r.* Såga sig ut (i kortspel).
Aussatz, *m.* 1. Utslag, Spetälska; skorf; aqui (i biljard); utsats.
Aussätzig, *adj.* o. *adv.* Spetälsk. [snygg.
Aussäubern, *v. a.* Rengöra, rensa, göra

Ausſäuberung, *ſ.* 4. Rengörande.
Ausſauern, *v. n.* ſ. Förlora syran.
Ausſäuern, *v. a.* Betaga syran.
Ausſaufen, *v. a. irr.* Utsupa, tömma.
Ausſoufen, *n.* 3. Utsupande.
Ausſaugen, *v. a. irr.* Utsuga; utsuga, utmergla. — *V. n. irr.* h. Upphöra att di. — h. Di sin rätta tid.
Ausſaugen, *n.* 3. Ausſaugung, *ſ.* 4. Utsugning.
Ausſäugen, *v. a.* Gifva di behörig tid. — *V. n.* Sluta att di.
Ausſauger, *m.* Parasitväxt.
Ausſchaben, *v. a.* Utskafva, utskrapa, borttaga, urhälka genom skrapande ell. skafvande.
Ausſchaffen, *v. a. irr.* Skaffa ut; skapa ut, upphöra att skapa.
Ausſchälen, *v. a.* Skala ur, af; aftaga, fnasa; skala; sprita; flå, skålla.
Ausſchälung, *ſ.* 4. Skalande ur ell. af &c.
Ausſchämen. Sich a., skämma ut sig.
Ausſchänden, *v. a.* Smäda, skymfa; banna, snäsa.
Ausſcharren, *v. a.* Uppkrafsa; uppgräfva; skrapa, rifva upp. Einen a., göra narr af någon derigenom att man skrapar med foten. Mit dem Fuße a., stryka på foten, bocka sig för en. — *V. n.* Upphöra att gräfva.
Ausſcharrung, *ſ.* 4. Uppkrafsande; uppgräfning; uppskrapning.
Ausſchattiren, *v. a.* Schattera, lägga skugga på.
Ausſchaufeln, *v. a.* Skofla ut, utskyffla.
Ausſchäumen, *v. a.* Utskumma, utgjuta. — *V. n.* Sluta att skumma. (*Fig.*) Upphöra att rasa.
Ausſcheiden, *v. a.* Frånskilja. — *V. n.* ſ. Frånskiljas, gå bort.
Ausſcheidung, *ſ.* 4. Frånskiljande.
Ausſchelfen, *v. a.* Taga ur kärnan; sprita (ärter).
Ausſchelten, *v. n. irr.* h. Banna, ösa ut skällsord emot; smäda, skymfa.

Ausſcheltung, *ſ.* 4. Bannande; smädelse, skymfning.
Ausſchenken, *v. a.* Osa, hälla eller slå ut; tömma; utminutera. Einen Geſellen a., förklara en med vissa ceremonier för gesäll. — *V. n.* Sluta att skänka eller ock att skänka i.
Ausſcheren, *v. a.* Skära, klippa ut, ur ell. futur.
Ausſcheuern, *v. a.* Skura, rensa.
Ausſchicken, *v. a.* Utskicka, utsända.
Ausſchieben, *v. a. irr.* Skjuta ut; spela käglor. *V. n. irr.* h. Börja att spela käglor, göra första kastet.
Ausſchießen, *v. a. irr.* Utskjuta, skjuta bort; förderfva (en bössa &c.) genom nyttjandet; förkasta, vräka; gro, sticka eller skjuta upp. — *V. n.* h. Upphöra att skjuta. — ſ. Spricka ut, gro, gå i brodd. (*Sjöf.*) Der Wind ſchießt aus, vinden springer från ost till syd.
Ausſchießen, *n.* 3. Ausſchießung, *ſ.* 4. Utskjutande; vräkande. Ein a. halten, hålla ett skall.
Ausſchiffen, *v. a.* Utlasta, sätta i land; utskeppa. — *V. n.* ſ. Segla ut, gå till segels.
Ausſchiffung, *ſ.* 4. Utlastning; landsättning; utskeppning, afsegling.
Ausſchimpfen, *v. a.* Smäda, skymfa. — *V. n.* Upphöra att skymfa.
Ausſchimpfung, *ſ.* 4. Smädande, skymfning.
Ausſchinden, *v. a. irr.* Flå, utsuga; sälja med ocker.
Ausſchirren, *v. a.* Sela af, spänna ifrån.
Ausſchlachten, *v. a.* Flå och rensa (kreatur).
Ausſchlafen, *v. n. irr.* h. Sofva ut. — *V. a.* Förlora genom sömn. Den Rauſch a., sofva ruset af sig.
Ausſchlag, *m.* 1. Första utslagning; öfvervigt, öfverskott; skott (på ungskog); hettblemmor, blemmor, finnar (i ansiktet); spetälska, skabb, utslag; skorf (i

[illegible] Mr. Hall [illegible] Mr. Hall [illegible] Mr. Hall [

Ausſchöpfung, *ſ.* 4. Ösning, hemtning; ulösning, tömmande.
Ausſchößling, *m.* 1. Oäkta telning ell. qvist.
Ausſchrauben, *v. a.* Skrufva lös.
Ausſchreiben, *v. a. irr.* Afskrifva, göra utdrag ur; plagiera (en auctor); skrifva ut, sluta; uttrycka tydligt (bokstäfverna); pålysa; sammankalla; pålägga (skatt &c.). — *V. n. irr.* h. Upphöra att skrifva.
Ausſchreiben, *n.* 3. Cirkulärbref, sammankallelse, påbud, universal.
Ausſchreiber, *m.* 3. Copist: plagiator, en som ur andras arbeten stjäl tankar, dem han ger ut för egna.
Ausſchreibung, *ſ.* 4. Afskrifning, copia, plagiat, stöld ur andras arbeten; sammankallelse; pålysning; pålaga, gärd.
Ausſchreiten, *v. n. irr.* ſ. Utskrida, taga långa steg; afvika; ragla.
Ausſchreien, *v. a. irr.* Skrika, ropa ut; illa utropa, vanrygta. — *V. n. irr.* h. Upphöra att skrika. Seine Stimme a., göra sin röst starkare genom skrikande.
Ausſchreien, *n.* 3. Ausſchreiung, *ſ.* 4. Utskrikande; vanrygtande.
Ausſchroten, *v. a.* Utskära, utklippa; urgröpa, uthälka; stöta, rifva.
Ausſchuhen, *v. a.* Taga af skorna.
Ausſchuß, *m.* 1. Utskott, afskrap; landtvärn, det utsöktaste eller bästa; kärnan. Enger a., beredning, deputerade, utskott.
Ausſchütteln, *v. a.* Skaka ur.
Ausſchüttelung, *ſ.* 4. Urskakning.
Ausſchütten, *v. a.* Ösa, slå ut ell. ur, spilla ut; utösa, utgjuta, uttömma, tömma ur. Das Kind mit dem Bade a., slå ut barnet med vattnet, förkasta det goda med det dåliga. Wohlthaten über einen a., överhopa med välgerningar.
Ausſchüttung, *ſ.* 4. Utösning, utgjutelse.
Ausſchwänken, *v. a.* Skölja ur.
Ausſchwären, *v. n. irr.* ſ. Bulna ut, gå ut genom särnad. — *V. n.* h. Upphöra att bulna.
Ausſchwärmen, *v. n.* h. Upphöra att svärma; sluta att rasa; upphöra att ruckla, rusta.
Ausſchwatzen, *v. a.* h. Sqvallra ur skolan; tala ur hågen; prata nog; upphöra att prata eller sqvallra.
Ausſchweif, *m.* Tal, som icke hör till ämnet.
Ausſchweifen, *v. a.* Runda ut, ringa ut, utskära efter patron. — *V. n.* h. o. ſ. Vika eller gå ifrån, göra afvikande ifrån ämnet; utsväfva; yra, svärma.
Ausſchweifend, *adj. o. adv.* Liderlig, tygellös, utsväfvande; orimlig, däragtig.
Ausſchweifling, *m.* En utsväfvande, liderlig man.
Ausſchweifung, *ſ.* Utrundning, utringning; afvikande från ämnet; liderlighet, utsväfning, rustande; vilsefarande, orimlighet, galenskap.
Ausſchwemmen, *v. a.* Skölja ur (om vägar); skära ut.
Ausſchwingen, *v. a.* Harpa ur, rensa; bråka (lin). — *V. n.* ſ. Die Spindel ſchwingt aus, (*Urmak.*) Spindeln hoppar ur med lapparne ur kuggarna på steghjulet, hvarigenom uret stannar.
Ausſchwitzen, *v. a.* Utsvettas; förglömma. Eine Krankheit a., fördrifva en sjukdom genom svettning. — *V. n.* h. Utsvettas, utdunsta. — *V. n.* ſ. Upphöra att svettas.
Ausſchwitzung, *ſ.* 4. Utsvettning.
Ausſehen, *v. a. irr.* Se ända till slutet. Sich etwas a., utse, utvälja, utleta sig något; kasta ögonen på något. — *V. n. irr.* h. Synas, hafva utseende af, likna. A. wie, hafva utseende af, likna. Gut oder übel a., se väl eller illa ut. Zum Fenſter a., se ut genom fönstret. Eine weit ausſehende Sache, en vidlyftig och oviss sak.

Ausſehen, *n.* 3. Utseende, utvertes anseende, figur, form, skapnad. Es hat noch kein A. darnach, det ser ännu icke så ut.
Ausſeigern, se Ausſchmelzen.
Ausſeihen, *v. a.* Sila ut.
Ausſeihen, *n.* 3. Ausſeihung, *f.* 4. Utsilning.
Ausſenden, *v. a. irr.* Utsända, utskicka.
Ausſendung, *f.* 4. Utsändning, sändning.
Außen, *adv.* Ut; ute, utanför; utanpå, förbi, utanför. Von a., utifrån. =linie, *f.* 4. Omkrets, kontur. =ſeite, *f.* 4. Yta; utseende, utvertes anseende, utsidan, det yttre. =ſtand, *m.* Utestående penningar. =wand, *f.* 1. Utanmur, yttre mur. =werk, *n.* 1. Utanverk, utanbyggnad.
Außer, *prep.* med *dat.* Utom, utan, förutan, undantagande. Er iſt a. Stande ihm zu helfen, han är ur stånd att hjelpa honom. A. dem Schuſſe ſeyn, vara skottfri. A. Landes, utomlands. A. Athem ſeyn, ſich A. Athem laufen, vara andtruten, springa sig andtruten. A. dem, *adv.* Dess utom, dessförutan, eljest. A. daß wenn, wo, da ꝛc. — *Conj.* Utom, undantagande att, med mindre att, om icke att.
Außerdem, se Außer.
Äußere, *adj.* o. *adv.* Yttre, utvertes.
Äußere, *adj.* o. *adv.* Den, det yttre. In die äußerſte Armuth gerathen, råka i yttersta fattigdom. Die äußerſten Mittel, de sista medlen. — *N.* Böjes som *adj.* Yta, utsidan, det yttre.
Außergerichtlich, *adj.* o. *adv.* Extrajudiciel, som ej är i vanlig rättegångsordning. =halb, *prep.* med *genit.* Utom. — *Adv.* Utanpå, utanför, ut. utåt, framåt. =ordentlich, *adj.* o. *adv.* Utomordentlig, serdeles. — *Adv.* Utomordentligt, oändligt, oändligt mycket. =weſentlich, *adj.* o. *adv.* Icke hörande till sakens natur ell. beskaffenhet; tillfällig. — *Adv.* Utan förbindelse med sakens natur.
Äußerheit, *f.* Utansida; ytterlighet. ſvertes.
Äußerlich, *adj.* o. *adv.* Yttre, ytlig; ut-
Äußerliche, *n.* Böjes som *adj.* Yta, utsidan, det yttre; utseende, sken.
Äußern, *v. a.* Visa; yppa, yttra, tillkännagifva. — Sich a., *v. r.* Visa sig, synas; förklara sig, yttra sig, gifva sig tillkänna; afhålla sig ifrån.
Äußerſinnlich, *adj.* o. *adv.* Som ligger utom erfarenheten, som blott kan erhållas utom de yttre sinnenas tillhjelp, speculatif.
Äußerſt, *adv.* Ytterst, i högsta grad.
Äußerſte, *adj.* o. *adv.* Ytterst, ytterlig; sist; jfr Äußere. — *S. n.* Böjes som *adj.* Det yttersta, slut, högsta grad.
Äußerung, *f.* 4. Tillkännagifvande, yttrande.
Ausſetzen, *v. a.* Utsätta, utställa; sätta i land; sätta afsides; bekläda invertes; omplantering, flyttning; sluta att sätta; utsätta, fastställa, utstaka (en tid); utsätta (ett pris); uppskjuta, inställa, afbryta, dröja med. Einem etwas a., anslå, bestämma något åt någon. Etwas woran auszuſetzen haben oder finden, rida på något, klandra ell. tadla något. Sich der Gefahr a., blottställa sig för faran.
Ausſetzen, *n.* 3. Ausſetzung, *f.* 4. Utsättande; sättande i land &c.
Ausſeyn, Aus ſeyn, *v. n. irr.* ſ. Vara ute, borta; vara uttömd; vara slutad; vara förlorad. Er iſt darauf aus, han har för afsigt.
Ausſicht, *f.* 4. Utsigt; synpunkt; utsigt för framtiden, förmodan; yttre gestalt, utseende. (*Sjöf.*) Förtoning: kusternas afbildande på sjökort. (*Lagf.*) Rättighet att se genom ett visst ställe af grannens egendom, *Servitus prospectus.* =fenſter, fönster hvarigenom man har en fri utsigt, i motsats till Lichtfenſter, som endast insläpper dagsljuset.

Ausſieben, *v. a.* Sålla, rissla ut, ur.
Ausſiechen, *v. a.* Genom långvarig sjukdom skaffa ur kroppen, t. ex. Begangene Ausschweifungen a. müſſen. — *V. n.* h. Upphöra att vara sjuk eller kraslig. [hvitt.
Ausſieden, *v. a. irr.* Utkoka, utsjuda; sjuda
Ausſiedung, *f.* 4. Utkokning, utsjudning.
Ausſickern, *v. n.* ſ. Drypa ur.
Ausſingen, *v. a. irr.* Sjunga ända till slutet. — *V. n. irr.* h. Upphöra att sjunga.
Ausſinnen, *v. a. irr.* Uppfinna, upptänka, utgrunda. [dande.
Ausſinnung, *f.* 4. Upptänkande, utgrun-
Ausſitzen, *v. a. irr.* Nöta, sitta hål. Seine Zeit a., sitta ut sin tid (i fängelse). — *V. n. irr.* h. Sitta ute eller utom huset; blifva qvar, sitta ända till slutet; upphöra att sitta; ligga (på egg). Mit Waaren a., hålla bod, stånd.
Ausſöhnen, *v. a.* Försona, förlika; försona, utplåna (brott o. d.).
Ausſöhnung, *f.* 4. Försoning, förlikning; försoning, försonings-offer.
Ausſondern, *v. a.* Skilja, åtskilja, afskilja; afsöndra, sätta afsides, för sig sjelf. (*Lagf.*) Ein Kind a., afvittra ett barn.
Ausſonderung, *f.* Åtskiljande, afskiljande, afsöndring. [sörja.
Ausſorgen, *v. n.* h. Sörja ut, upphöra att
Ausſortiren, se Ausſuchen.
Ausſpähen, *v. a.* Spionera eller lura ut; rekognoscera, speja, bespeja.
Ausſpäher, *m.* 3. Spejare, spion. [scering.
Ausſpähung, *f.* 4. Utspionerande; rekognos-
Ausſpann, *m.* 1. Nattqvarter; ombyteshästar, skjutshästar; skjutshåll.
Ausſpannen, *v. a.* Spänna ifrån (hästar o. d.); byta om hästar; utspänna, utsträcka; utbreda; spänna ned, af, löst.
Ausſpannung, *f.* 4. Frånspänning; ombytes-hästar; utspänning, utsträckning; lösspänning.

Ausſpatzieren, *v. n.* ſ. Spatsera ut; gå, fara ut.
Ausſpeiſen, *v. n.* h. Upphöra att spisa. — *V. a.* Spisa ut, dela ut lifsmedel.
Ausſpenden, *v. a.* Utdela; utdela (det heliga sakramentet).
Ausſpendung, *f.* 4. Utdelning; utdelande (det heliga sakramentets).
Ausſperren, *v. a.* (benen) Skrefva; utspärra; utestänga. [de; utestängande.
Ausſperrung, *f.* 4. Skrefvande; utspärran-
Ausſpeien, *v. a. irr.* Spotta ut; spy ut, kasta upp, spruta.
Ausſpeiung, *f.* 4. Utspottning; utspyning, uppkastande, sprutande.
Ausſpiel, *n.* Spel eller lotteri, hvarigenom något vinnes emot en viss insats.
Ausſpielen, *v. a. r.* Börja att spela, spela ut (i kortspel); spela till en annan, t. ex. den Ball a., kasta bollen åt en. Trumpf a., spela trumf åt en. Eine Geige a., spela upp en fiol, göra den bättre genom flitig spelning. Ein Pferd a., spela bort en häst genom lotteri. — Äfv. leka ut, spela ut; spela till slut. Ein Spiel a. Eine Uhr a. laſſen. — *V. n.* Spela ut; sluta spelet. — *V. n.* h. Hafva förhand, upphöra att spela. — Sich a., *v. r.* Spela sig trött; äfv. spela bort sig sjelf, eller sätta sig till högsta vinsten i ett lotterispel. [sanmasten.
Ausſpieler, *m.* (*Skepp.*) Bredlock på me-
Ausſpielung, *f.* 4. Utspelande &c.
Ausſpinnen, *v. a. irr*, Spinna ut; draga ut; stämpla, anlägga. — *V. n. irr.* h. Upphöra att spinna, sluta spånaden.
Ausſpintiſiren, se Ausſinnen, Ausgrübeln.
Ausſpioniren, *v. a.* Spionera, lura ut.
Ausſpitzen, *v. a.* Göra uddhvass ell. spetsig.
Ausſpotten, *v. n.* Göra narr af, begabba; bespotta, skymfa, smäda. [begabbelse.
Ausſpottung, *f.* 4. Spe, bespottelse; gäckeri,
Ausſprache, *f.* 4. Uttal, målföre; uttal, ton-

Kaufmann, s. m. Handelsmann, Kaufherr, Kaufmann, Handelsherr, Handelsmann, Kaufherr, Kaufmann, Handelsherr, Handelsmann, Kaufherr, Kaufmann, Handelsherr,

Ausſtreckung, *f.* 4. Uppsättande; utsättande, utstakande.

Ausſtehen, *v. n. irr.* h. o. s. Stå ute eller utanföre; stå på käken; äfv. flytta ur tjensten; hälla bod, stånd. Geld, Schulden a. haben, hafva penningar utestående, hafva fordringar. — *V. a. irr.* Stå ut (sin tid, sina läro-år), utstå, lida, uthärda, hålla ut, undergå.

Ausſtehend, *adj.* o. *adv.* Utestående, återstående.

Ausſtehlich, *adj.* o. *adv.* Dräglig.

Ausſteifen, *v. a.* Göra styf, fodra med styf kanfass; öfverkläda med bräder.

Ausſteigen, *v. n. irr.* s. Stiga ut, utur, gå i land.

Ausſteigung, *f.* 4. Utstigande.

Ausſteinen, *v. a.* Invändigt förse ell. beklädа med stenar; utmärka, beteckna med stenar; plocka bort stenar. Pflaumen a.

Ausſtellen, *v. a.* Utställa, utsätta; ställa ut till allmänt åskådande; sätta (vakt &c.); trassera, draga (en vexel); gifva (ett qvittens &c.); uppskjuta. Etwas woran auszuſtellen haben, klandra, tadla något. Einen a., blottställa, inveckla någon i en ledsam sak.

Ausſteller, *m.* 3. A. eines Wechſels, trassent, vexelutgifvare.

Ausſtellung, *f.* 4. Utställande; utsättande; uppskjutande.

Ausſterben, *v. n. irr.* s. Dö ut; upphöra, försvinna.

Ausſteuer, *f.* 4. Utstyrsel, hemgift, brudskatt, hemföljd.

Ausſteuern, *v. a.* Begåfva med hemgift, brudskatt, utstyra; gifta bort. — *V. n.* s. Styra ut ifrån en ort. — Sich a., *v. r.* Genom en viss afgift på en gång till en Pensionskassa köpa sig fri från alla vidare afgifter.

Ausſteuerung, *f.* 4. Donerande, begåfvande med hemgift &c.

Ausſticken, *v. a.* Sticka, utsy med blommor.

Ausſtiefeln, *v. a.* Afdraga stöflarna. — *V. n.* s. Stöfla ut, gå ut.

Ausſtöbern, se Ausſtäubern.

Ausſtochern, *v. a.* Peta, peta utur.

Ausſtocherung, *f.* 4. Petande.

Ausſtocken, *v. a.* Uthugga, rothugga, rödja upp.

Ausſtockung, *f.* 4. Uthuggning.

Ausſtopfen, *v. a.* Stoppa, uppstoppa; fylla.

Ausſtopfung, *f.* 4. Stoppning, uppstoppning, fyllning.

Ausſtören, *v. a.* Uppstöfva, uppsnoka, snoka efter.

Ausſtoß, *m.* 1. Stöt, utfall (i fägtning). (*Fyrv.*) Blandad laddning af hälften korn och hälften mjölkrut ell. sats i en luftbägare.

Ausſtoßen, *v. a. irr.* Utstöta, utskuffa; stöta, stampa tillräckligt; sticka ut (ögonen på en); utesluta. Flüche, Verſchwörungen über einen a., utösa förbannelser öfver en. Einen Seufzer a., sucka djupt. Dem Faſſe den Boden a., slå bottnen ur tunnan. (*Fig.*) Helt och hållet förderfva en sak. Ein Geſchrei a., skrika till. — *V. n. irr.* h. Göra utfall, gifva en stöt.

Ausſtoßung, *f.* 4. Utstötande, utskuffande &c.

Ausſtrecken, *v. a.* Uträcka, utsträcka, draga ut.

Ausſtreckung, *f.* 4. Utsträckning.

Ausſtreichen, *v. a. irr.* Hudstryka, gifva spö eller ris; jemna, göra slät, planera; stryka öfver inuti; † utplåna; stryka ut. — *V. n.* s. Stryka ute, t. ex. er ſtreicht bei Nacht aus.

Ausſtreichung, *f.* 4. Hudstrykning &c.

Ausſtreifen, *v. n.* s. Vara ute att rekognoscera, ströfva omkring, göra infall eller ströfning i ett land. — *V. a.* Sprita ärter.

Ausſtreifung, *f.* 4. Kringströfning.

Ausſtreiten, *v. a. irr.* Sluta en strid, en träta; disputera, tvista. — *V. n. irr.* h. Upphöra att strida, träta, disputera.

Ausſtreuen, *v. a.* Utströ, utsprida, kringsprida, utbreda; så, utså, beså. Ein Gerücht a., utsprida ett rygte.

Ausſtreuung, *f.* 4. Utströende, utspridande,

Ausſtrömen, *v. n.* ſ. Utströmma, utflyta; flöda eller svämma öfver; brista ell. bryta ut. — *h.* Sluta att strömma ell. flyta. — *V. a.* Låta utströmma. (*Fig.*) Rikligen förbreda.

Ausſtrömung, *f.* 4. Utströmmande, utflytande.

Ausſtückeln, *v. a.* Dela i små stycken.

Ausſtudiren, *v. a.* Utstudera, fundera ut. — *V. n. h.* Sluta sina studier, studera ut.

Ausſtudirung, *f.* 4. Utstuderande.

Ausſtürmen, *v. n. h.* Blidkas, stillas, sakta sig, storma ut.

Ausſtürzen, *v. a.* Utstörta; ösa, hälla eller slå ut.

Ausſühnen, se Ausſöhnen.

Ausſündigen, *v. n. h.* Upphöra att synda.

Auſt, *m.* Dagslända, se Uferaas.

Austäfeln, *v. a.* Panela, brädslå.

Austäfelung, *f.* 4. Panelning, brädslagning.

Austanzen, *v. a.* Sluta en dans. — *V. n. h.* Upphöra att dansa.

Austapeziren, *v. a.* Tapetsera, beklåda.

Austapezirung, *f.* 4. Tapetsering, beklädning.

Austauſchen, *v. a.* Utbyta, utvexla, bortbyta.

Austauſchung, *f.* 4. Byte, utvexling.

Auſter, *f.* 4. Ostra.

Auſterbank, *f.* 1. Ostrongrund.

Auſternhändler, —krämer, *m.* 3. Ostronhandlare.

Austheilen, *v. a.* Utdela, utskifta; fördela; utdela (sakramentet, bättre: ertheilen).

Austheilung, *f.* 4. Utdelning; fördelning; utdelande (sakramentets).

Austheren, *v. a.* Invändigt bestryka med tjära.

Austhun, *v. a. irr.* Borttaga, släcka; utplåna; utlåna; bortarrendera; utösa, utslå. — Sich a., kläda af sig. Er thut ſich deſſen nicht aus, han låtsar om ingenting.

Austiefen, *v. a.* Göra djupare; urgröpa, urhålka.

Austiefung, *f.* 4. Fördjupande, urgröpning, urhålkning.

Austilgen, *v. a.* Utrota, utöda; utplåna.

Austilgung, *f.* 4. Utrotande; utplånande.

Austoben, *v. n. h.* Upphöra att rasa; storma ut, lägga sig.

Austobung, *f.* 4. Upphörande att rasa ell. storma.

Austrag, *m.* 1. Utgång, utslag, beslut.

Austragen, *v. a. irr.* Bära ut, taga, föra bort; berätta, utsprida; vanrygta, smäda, illa utropa. — *V. n. h.* Bestiga ell. belöpa sig till. Das trägt etwas aus, den saken bör ej föraktas, är af någon betydenhet. Das trägt nicht viel aus, det är af föga vigt.

Austräger, *m.* Sqvallerbytta.

Austräglich, Austräglichkeit, se Einträglich, Einträglichkeit.

Austrauern, *v. n. h.* Bära sorg till en viss tid; aflägga sorgen; sluta att sörja. — *V. a.* Die gewöhnliche Zeit a.

Austräumen, *v. a.* Drömma till slut eller till ända. Einen Traum a. — *V. n. h.* Upphöra att drömma.

Austreiben, *v. a. irr.* Drifva, jaga, köra ut. — *V. n. h.* Upphöra att drifva, i synnerhet i *Hyttv.* der man austreibt, då man låter masugnen gå ut.

Austreibung, *f.* 4. Utdrifvande.

Austrennen, *v. a.* Uppsprätta, sprätta ifrån eller sönder.

Austreten, *v. a. irr.* Trampa ut; förtrampa; utnöta, urhålka; utvidga genom gående. Sich den Fuß a., vrida foten ur led. Die Kinderſchuhe a., aflägga barnskorna. (*Fig.*) Einem die Schuhe a., tränga sig in i en annans ställe, genom list beröfva honom någon fördel. — *V. n. irr.* ſ. Gå ut, träda ut; stiga utur; flöda eller svämma öfver; utdra sig, tränga sig eller tvingas utur sina ädror; lemna sin plats; hålla sig undan, hemligen undvika, rymma.

Austreter, *m.* Affälling; jfr Austreten.

Austretung, *f.* 4. Uttrampande &c. Die A.

Ob. Hofm. Hofmeist. Hofm. Hofmarschall. K. K. Kammerdiener. K. K. Kammerherr. K. K. Kammerjunker. K. K. Kammerlakai. K. K. Kammermohr. K. K. Kammerpage. K. K. Kammerpedell. K. K. Kammerpförtner. K. K. Kammerpostillon. K. K. Kammerrath. K. K. Kammerschreiber. K. K. Kammerstallmeister. K. K. Kammerstallpage. K. K. Kammerstallpedell. K. K. Kammerstallpförtner. K. K. Kammerstallpostillon. K. K. Kammerstallrath. K. K. Kammerstallschreiber. K. K. Kammerstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallpage. K. K. Kammerstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallrath. K. K. Kammerstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallschreiber. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallmeister. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpage. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpedell. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpförtner. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallpostillon. K. K. Kammerstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallstallrath. K. K. Kammerstall

Auswehen, *v. a.* Blåsa ut, utsläckä genom blåsande. — *V. n. s. o. h.* Blåsas ut, blifva utblåst; upphöra att blåsa. (*Sjöf.*) Ein ausgewehtes Segel, ett segel som är lösrifvet ifrån liket.

Ausweichen, *v. n. irr. s.* Undvika, gifva vika; gå undan; vika undan, undvika, undslippa; parera, slå undan; slinta, stiga miste. — *V. a.* Göra vek ell. mjuk. — *V. n.* Bli mjuk, mjukna och gå ur.

Ausweiden, *v. a.* Skära upp magen och rensa, taga inelfvorna ur (om gräfsvin). — *V. n. h.* Beta nog, upphöra att beta.

Ausweinen, *v. n. h.* Gråta ut, gråtå nog; upphöra att gråta. — *V. a.* Genom gråt frambringa; genom gråt eller tårar gifva ifrån sig. Er weinte sein Leben aus. Sich die Augen a., förderfva ögonen genom mycket gråtande. — Sich a., *v. r.* Gråta sig mätt.

Ausweisen, *v. a. irr.* Visa ut; visa på dörren; landsförvisa, förjaga; utvisa, bevisa, bestyrka; visa, låta se. — Sich a., *v. r.* Visa sig, ge sig tillkänna; äfv. legitimera sig, bevisa att man verkligen är den man ger sig ut för.

Ausweisung, *f.* Bestyrkande.

Ausweißen, *v. a.* Göra hvit, hvitlimma.

Ausweißung, *f. 4.* Hvitlimning.

Ausweiten, *v. a.* Utvidga, göra vidare ell. bredare.

Ausweitung, *f. 4.* Utvidgande.

Auswendig, *adj. o. adv.* Yttre, utvertes. Ein auswendiger Mann, en utländning. — *Adv.* Utvertes, utvändigt, utantill, utanpå.

Auswerfen, *v. a. irr.* Kasta ut, bort; kasta, slå ut, sönder; kasta upp, spruta; hosta eller spotta upp; fylla, igenfylla med grus &c.; förkasta, vräka; föra ut (på räkn.); förordna, utsätta (en pension). Am Rande a., utföra, anteckna i brädden. Jemanden a., upphäfva all förbindelse med en. — *V. n. irr. h.* Hafva förkastet.

Auswerfung, se Auswurf.

Auswettern, *v. n. h.* Höra upp att dundra, åska. (*Fig.*) Sluta att gråla.

Auswetzen, *v. a.* Hvässa, slipa. (*Fig.*) Eine Scharte a., godtgöra ett fel.

Auswickeln, *v. a.* Utveckla; utreda; linda upp (ett barn).

Auswickelung, *f. 4.* Utveckling.

Auswiegen, se Auswägen.

Auswindeln, *v. a.* Lösa upp ur lindan. Ein Kind a. Einen Boden a., utlägga ell. beslå ett tak med käflingar omlindade med halm och ler.

Auswinden, *v. a. irr.* Vrida ut; rycka, slita (något med händerna ifrån en). Sich a., slingra sig ifrån en sak.

Auswintern, *v. a.* Underhålla, föda eller bevara öfver vintern, öfvervintra. — *V. n. s.* Bli skadad, bortskämd af köld.

Auswinterung, *f. 4.* Födande öfver vintern.

Auswipfeln, *v. a.* (*Skogsv.*) Toppa ell. skathugga. † Wein, Bier a., genom uthängda tallskatar (till skylt) utbjuda vin eller dricka till salu.

Auswippen, *v. a.* Genom vägning utvälja (i föraktl. mening). Eine Münzsorte a., genom vägning utvälja de tyngsta mynten (ett judestrek).

Auswirken, *v. a.* Sluta en väfnad; ombarbeta (degen); taga ur inelfvorna (på ett kreatur); verka (hofven på en häst); utverka, uträtta, erhålla; förskaffa, tillvägabringa, tillskynda. Einen Hirsch a. (bättre: zerwirken) dela en hjort i flera delar. Das Salz a., fylla saltet ur pannan i korgar. — *V. n. h.* Verka till slut. Die Arzenei a. lassen, låta det verka fullkomligen, eller så länge det kan. Äfv. Upphöra att verka. Die Arzenei hat ausgewirkt, läkemedlet verkar icke mer.

Zeile 6:
Zeile 7:
Zeile 8:
Zeile 9:
Zeile 10:
Zeile 11:
Zeile 12:
Zeile 13:
Zeile 14:
Zeile 15:
Zeile 16:
Zeile 17:
Zeile 18:
Zeile 19:
Zeile 20:
Zeile 21:
Zeile 22:
Zeile 23:
Zeile 24:
Zeile 25:
Zeile 26:
Zeile 27:
Zeile 28:
Zeile 29:
Zeile 30:
Zeile 31:
Zeile 32:
Zeile 33:
Zeile 34:
Zeile 35:
Zeile 36:
Zeile 37:
Zeile 38:
Zeile 39:
Zeile 40:
Zeile 41:
Zeile 42:
Zeile 43:
Zeile 44:
Zeile 45:
Zeile 46:
Zeile 47:
Zeile 48:
Zeile 49:
Zeile 50:
Zeile 51:
Zeile 52:
Zeile 53:
Zeile 54:
Zeile 55:
Zeile 56:
Zeile 57:
Zeile 58:
Zeile 59:
Zeile 60:
Zeile 61:
Zeile 62:
Zeile 63:
Zeile 64:
Zeile 65:
Zeile 66:
Zeile 67:
Zeile 68:
Zeile 69:
Zeile 70:
Zeile 71:
Zeile 72:
Zeile 73:
Zeile 74:
Zeile 75:
Zeile 76:
Zeile 77:
Zeile 78:
Zeile 79:
Zeile 80:
Zeile 81:
Zeile 82:
Zeile 83:
Zeile 84:
Zeile 85:
Zeile 86:
Zeile 87:
Zeile 88:
Zeile 89:
Zeile 90:
Zeile 91:
Zeile 92:
Zeile 93:
Zeile 94:
Zeile 95:
Zeile 96:
Zeile 97:
Zeile 98:
Zeile 99:
Zeile 100:
Zeile 101:
Zeile 102:
Zeile 103:
Zeile 104:
Zeile 105:
Zeile 106:
Zeile 107:
Zeile 108:
Zeile 109:
Zeile 110:
Zeile 111:
Zeile 112:
Zeile 113:
Zeile 114:
Zeile 115:
Zeile 116:
Zeile 117:
Zeile 118:
Zeile 119:
Zeile 120:
Zeile 121:
Zeile 122:
Zeile 123:
Zeile 124:
Zeile 125:
Zeile 126:
Zeile 127:
Zeile 128:
Zeile 129:
Zeile 130:
Zeile 131:
Zeile 132:
Zeile 133:
Zeile 134:
Zeile 135:
Zeile 136:
Zeile 137:
Zeile 138:
Zeile 139:
Zeile 140:
Zeile 141:
Zeile 142:
Zeile 143:
Zeile 144:
Zeile 145:
Zeile 146:
Zeile 147:
Zeile 148:
Zeile 149:
Zeile 150:
Zeile 151:
Zeile 152:
Zeile 153:
Zeile 154:
Zeile 155:
Zeile 156:
Zeile 157:
Zeile 158:
Zeile 159:
Zeile 160:
Zeile 161:
Zeile 162:
Zeile 163:
Zeile 164:
Zeile 165:
Zeile 166:
Zeile 167:
Zeile 168:
Zeile 169:
Zeile 170:
Zeile 171:
Zeile 172:
Zeile 173:
Zeile 174:
Zeile 175:
Zeile 176:
Zeile 177:
Zeile 178:
Zeile 179:
Zeile 180:
Zeile 181:
Zeile 182:
Zeile 183:
Zeile 184:
Zeile 185:
Zeile 186:
Zeile 187:
Zeile 188:
Zeile 189:
Zeile 190:
Zeile 191:
Zeile 192:
Zeile 193:
Zeile 194:
Zeile 195:
Zeile 196:
Zeile 197:
Zeile 198:
Zeile 199:
Zeile 200:
Zeile 201:
Zeile 202:
Zeile 203:
Zeile 204:
Zeile 205:
Zeile 206:
Zeile 207:
Zeile 208:
Zeile 209:
Zeile 210:
Zeile 211:
Zeile 212:
Zeile 213:
Zeile 214:
Zeile 215:
Zeile 216:
Zeile 217:
Zeile 218:
Zeile 219:
Zeile 220:
Zeile 221:
Zeile 222:
Zeile 223:
Zeile 224:
Zeile 225:
Zeile 226:
Zeile 227:
Zeile 228:
Zeile 229:
Zeile 230:
Zeile 231:
Zeile 232:
Zeile 233:
Zeile 234:
Zeile 235:
Zeile 236:
Zeile 237:
Zeile 238:
Zeile 239:
Zeile 240:
Zeile 241:
Zeile 242:
Zeile 243:
Zeile 244:
Zeile 245:
Zeile 246:
Zeile 247:
Zeile 248:
Zeile 249:
Zeile 250:
Zeile 251:
Zeile 252:
Zeile 253:
Zeile 254:
Zeile 255:
Zeile 256:
Zeile 257:
Zeile 258:
Zeile 259:
Zeile 260:
Zeile 261:
Zeile 262:
Zeile 263:
Zeile 264:
Zeile 265:
Zeile 266:
Zeile 267:
Zeile 268:
Zeile 269:
Zeile 270:
Zeile 271:
Zeile 272:
Zeile 273:
Zeile 274:
Zeile 275:
Zeile 276:
Zeile 277:
Zeile 278:
Zeile 279:
Zeile 280:
Zeile 281:
Zeile 282:
Zeile 283:
Zeile 284:
Zeile 285:
Zeile 286:
Zeile 287:
Zeile 288:
Zeile 289:
Zeile 290:
Zeile 291:
Zeile 292:
Zeile 293:
Zeile 294:
Zeile 295:
Zeile 296:
Zeile 297:
Zeile 298:
Zeile 299:
Zeile 300:
Zeile 301:
Zeile 302:
Zeile 303:
Zeile 304:
Zeile 305:
Zeile 306:
Zeile 307:
Zeile 308:
Zeile 309:
Zeile 310:
Zeile 311:
Zeile 312:
Zeile 313:
Zeile 314:
Zeile 315:
Zeile 316:
Zeile 317:
Zeile 318:
Zeile 319:
Zeile 320:
Zeile 321:
Zeile 322:
Zeile 323:
Zeile 324:
Zeile 325:
Zeile 326:
Zeile 327:
Zeile 328:
Zeile 329:
Zeile 330:
Zeile 331:
Zeile 332:
Zeile 333:
Zeile 334:
Zeile 335:
Zeile 336:
Zeile 337:
Zeile 338:
Zeile 339:
Zeile 340:
Zeile 341:
Zeile 342:
Zeile 343:
Zeile 344:
Zeile 345:
Zeile 346:
Zeile 347:
Zeile 348:
Zeile 349:
Zeile 350:
Zeile 351:
Zeile 352:
Zeile 353:
Zeile 354:
Zeile 355:
Zeile 356:
Zeile 357:
Zeile 358:
Zeile 359:
Zeile 360:
Zeile 361:
Zeile 362:
Zeile 363:
Zeile 364:
Zeile 365:
Zeile 366:
Zeile 367:
Zeile 368:
Zeile 369:
Zeile 370:
Zeile 371:
Zeile 372:
Zeile 373:
Zeile 374:
Zeile 375:
Zeile 376:
Zeile 377:
Zeile 378:
Zeile 379:
Zeile 380:
Zeile 381:
Zeile 382:
Zeile 383:
Zeile 384:
Zeile 385:
Zeile 386:
Zeile 387:
Zeile 388:
Zeile 389:
Zeile 390:
Zeile 391:
Zeile 392:
Zeile 393:
Zeile 394:
Zeile 395:
Zeile 396:
Zeile 397:
Zeile 398:
Zeile 399:
Zeile 400:
Zeile 401:
Zeile 402:
Zeile 403:
Zeile 404:
Zeile 405:
Zeile 406:
Zeile 407:
Zeile 408:
Zeile 409:
Zeile 410:
Zeile 411:
Zeile 412:
Zeile 413:
Zeile 414:
Zeile 415:
Zeile 416:
Zeile 417:
Zeile 418:
Zeile 419:
Zeile 420:
Zeile 421:
Zeile 422:
Zeile 423:
Zeile 424:
Zeile 425:
Zeile 426:
Zeile 427:
Zeile 428:
Zeile 429:
Zeile 430:
Zeile 431:
Zeile 432:
Zeile 433:
Zeile 434:
Zeile 435:
Zeile 436:
Zeile 437:
Zeile 438:
Zeile 439:
Zeile 440:
Zeile 441:
Zeile 442:
Zeile 443:
Zeile 444:
Zeile 445:
Zeile 446:
Zeile 447:
Zeile 448:
Zeile 449:
Zeile 450:
Zeile 451:
Zeile 452:
Zeile 453:
Zeile 454:
Zeile 455:
Zeile 456:
Zeile 457:
Zeile 458:
Zeile 459:
Zeile 460:
Zeile 461:
Zeile 462:
Zeile 463:
Zeile 464:
Zeile 465:
Zeile 466:
Zeile 467:
Zeile 468:
Zeile 469:
Zeile 470:
Zeile 471:
Zeile 472:
Zeile 473:
Zeile 474:
Zeile 475:
Zeile 476:
Zeile 477:
Zeile 478:
Zeile 479:
Zeile 480:
Zeile 481:
Zeile 482:
Zeile 483:
Zeile 484:
Zeile 485:
Zeile 486:
Zeile 487:
Zeile 488:
Zeile 489:
Zeile 490:
Zeile 491:
Zeile 492:
Zeile 493:
Zeile 494:
Zeile 495:
Zeile 496:
Zeile 497:
Zeile 498:
Zeile 499:
Zeile 500:
Zeile 501:
Zeile 502:
Zeile 503:
Zeile 504:
Zeile 505:
Zeile 506:
Zeile 507:
Zeile 508:
Zeile 509:
Zeile 510:
Zeile 511:
Zeile 512:
Zeile 513:
Zeile 514:
Zeile 515:
Zeile 516:
Zeile 517:
Zeile 518:
Zeile 519:
Zeile 520:
Zeile 521:
Zeile 522:
Zeile 523:
Zeile 524:
Zeile 525:
Zeile 526:
Zeile 527:
Zeile 528:
Zeile 529:
Zeile 530:
Zeile 531:
Zeile 532:
Zeile 533:
Zeile 534:
Zeile 535:
Zeile 536:
Zeile 537:
Zeile 538:
Zeile 539:
Zeile 540:
Zeile 541:
Zeile 542:
Zeile 543:
Zeile 544:
Zeile 545:
Zeile 546:
Zeile 547:
Zeile 548:
Zeile 549:
Zeile 550:
Zeile 551:
Zeile 552:
Zeile 553:
Zeile 554:
Zeile 555:
Zeile 556:
Zeile 557:
Zeile 558:
Zeile 559:
Zeile 560:
Zeile 561:
Zeile 562:
Zeile 563:
Zeile 564:
Zeile 565:
Zeile 566:
Zeile 567:
Zeile 568:
Zeile 569:
Zeile 570:
Zeile 571:
Zeile 572:
Zeile 573:
Zeile 574:
Zeile 575:
Zeile 576:
Zeile 577:
Zeile 578:
Zeile 579:
Zeile 580:
Zeile 581:
Zeile 582:
Zeile 583:
Zeile 584:
Zeile 585:
Zeile 586:
Zeile 587:
Zeile 588:
Zeile 589:
Zeile 590:
Zeile 591:
Zeile 592:
Zeile 593:
Zeile 594:
Zeile 595:
Zeile 596:
Zeile 597:
Zeile 598:
Zeile 599:
Zeile 600:
Zeile 601:
Zeile 602:
Zeile 603:
Zeile 604:
Zeile 605:
Zeile 606:
Zeile 607:
Zeile 608:
Zeile 609:
Zeile 610:
Zeile 611:
Zeile 612:
Zeile 613:
Zeile 614:
Zeile 615:
Zeile 616:
Zeile 617:
Zeile 618:
Zeile 619:
Zeile 620:
Zeile 621:
Zeile 622:
Zeile 623:
Zeile 624:
Zeile 625:
Zeile 626:
Zeile 627:
Zeile 628:
Zeile 629:
Zeile 630:
Zeile 631:
Zeile 632:
Zeile 633:
Zeile 634:
Zeile 635:
Zeile 636:
Zeile 637:
Zeile 638:
Zeile 639:
Zeile 640:
Zeile 641:
Zeile 642:
Zeile 643:
Zeile 644:
Zeile 645:
Zeile 646:
Zeile 647:
Zeile 648:
Zeile 649:
Zeile 650:
Zeile 651:
Zeile 652:
Zeile 653:
Zeile 654:
Zeile 655:
Zeile 656:
Zeile 657:
Zeile 658:
Zeile 659:
Zeile 660:
Zeile 661:
Zeile 662:
Zeile 663:
Zeile 664:
Zeile 665:
Zeile 666:
Zeile 667:
Zeile 668:
Zeile 669:
Zeile 670:
Zeile 671:
Zeile 672:
Zeile 673:
Zeile 674:
Zeile 675:
Zeile 676:
Zeile 677:
Zeile 678:
Zeile 679:
Zeile 680:
Zeile 681:
Zeile 682:
Zeile 683:
Zeile 684:
Zeile 685:
Zeile 686:
Zeile 687:
Zeile 688:
Zeile 689:
Zeile 690:
Zeile 691:
Zeile 692:
Zeile 693:
Zeile 694:
Zeile 695:
Zeile 696:
Zeile 697:
Zeile 698:
Zeile 699:
Zeile 700:
Zeile 701:
Zeile 702:
Zeile 703:
Zeile 704:
Zeile 705:
Zeile 706:
Zeile 707:
Zeile 708:
Zeile 709:
Zeile 710:
Zeile 711:
Zeile 712:
Zeile 713:
Zeile 714:
Zeile 715:
Zeile 716:
Zeile 717:
Zeile 718:
Zeile 719:
Zeile 720:
Zeile 721:
Zeile 722:
Zeile 723:
Zeile 724:
Zeile 725:
Zeile 726:
Zeile 727:
Zeile 728:
Zeile 729:
Zeile 730:
Zeile 731:
Zeile 732:
Zeile 733:
Zeile 734:
Zeile 735:
Zeile 736:
Zeile 737:
Zeile 738:
Zeile 739:
Zeile 740:
Zeile 741:
Zeile 742:
Zeile 743:
Zeile 744:
Zeile 745:
Zeile 746:
Zeile 747:
Zeile 748:
Zeile 749:
Zeile 750:
Zeile 751:
Zeile 752:
Zeile 753:
Zeile 754:
Zeile 755:
Zeile 756:
Zeile 757:
Zeile 758:
Zeile 759:
Zeile 760:
Zeile 761:
Zeile 762:
Zeile 763:
Zeile 764:
Zeile 765:
Zeile 766:
Zeile 767:
Zeile 768:
Zeile 769:
Zeile 770:
Zeile 771:
Zeile 772:
Zeile 773:
Zeile 774:
Zeile 775:
Zeile 776:
Zeile 777:
Zeile 778:
Zeile 779:
Zeile 780:
Zeile 781:
Zeile 782:
Zeile 783:
Zeile 784:
Zeile 785:
Zeile 786:
Zeile 787:
Zeile 788:
Zeile 789:
Zeile 790:
Zeile 791:
Zeile 792:
Zeile 793:
Zeile 794:
Zeile 795:
Zeile 796:
Zeile 797:
Zeile 798:
Zeile 799:
Zeile 800:
Zeile 801:
Zeile 802:
Zeile 803:
Zeile 804:
Zeile 805:
Zeile 806:
Zeile 807:
Zeile 808:
Zeile 809:
Zeile 810:
Zeile 811:
Zeile 812:
Zeile 813:
Zeile 814:
Zeile 815:
Zeile 816:
Zeile 817:
Zeile 818:
Zeile 819:
Zeile 820:
Zeile 821:
Zeile 822:
Zeile 823:
Zeile 824:
Zeile 825:
Zeile 826:
Zeile 827:
Zeile 828:
Zeile 829:
Zeile 830:
Zeile 831:
Zeile 832:
Zeile 833:
Zeile 834:
Zeile 835:
Zeile 836:
Zeile 837:
Zeile 838:
Zeile 839:
Zeile 840:
Zeile 841:
Zeile 842:
Zeile 843:
Zeile 844:
Zeile 845:
Zeile 846:
Zeile 847:
Zeile 848:
Zeile 849:
Zeile 850:
Zeile 851:
Zeile 852:
Zeile 853:
Zeile 854:
Zeile 855:
Zeile 856:
Zeile 857:
Zeile 858:
Zeile 859:
Zeile 860:
Zeile 861:
Zeile 862:
Zeile 863:
Zeile 864:
Zeile 865:
Zeile 866:
Zeile 867:
Zeile 868:
Zeile 869:
Zeile 870:
Zeile 871:
Zeile 872:
Zeile 873:
Zeile 874:
Zeile 875:
Zeile 876:
Zeile 877:
Zeile 878:
Zeile 879:
Zeile 880:
Zeile 881:
Zeile 882:
Zeile 883:
Zeile 884:
Zeile 885:
Zeile 886:
Zeile 887:
Zeile 888:
Zeile 889:
Zeile 890:
Zeile 891:
Zeile 892:
Zeile 893:
Zeile 894:
Zeile 895:
Zeile 896:
Zeile 897:
Zeile 898:
Zeile 899:
Zeile 900:
Zeile 901:
Zeile 902:
Zeile 903:
Zeile 904:
Zeile 905:
Zeile 906:
Zeile 907:
Zeile 908:
Zeile 909:
Zeile 910:
Zeile 911:
Zeile 912:
Zeile 913:
Zeile 914:
Zeile 915:
Zeile 916:
Zeile 917:
Zeile 918:
Zeile 919:
Zeile 920:
Zeile 921:
Zeile 922:
Zeile 923:
Zeile 924:
Zeile 925:
Zeile 926:
Zeile 927:
Zeile 928:
Zeile 929:
Zeile 930:
Zeile 931:
Zeile 932:
Zeile 933:
Zeile 934:
Zeile 935:
Zeile 936:
Zeile 937:
Zeile 938:
Zeile 939:
Zeile 940:
Zeile 941:
Zeile 942:
Zeile 943:
Zeile 944:
Zeile 945:
Zeile 946:
Zeile 947:
Zeile 948:
Zeile 949:
Zeile 950:
Zeile 951:
Zeile 952:
Zeile 953:
Zeile 954:
Zeile 955:
Zeile 956:
Zeile 957:
Zeile 958:
Zeile 959:
Zeile 960:
Zeile 961:
Zeile 962:
Zeile 963:
Zeile 964:
Zeile 965:
Zeile 966:
Zeile 967:
Zeile 968:
Zeile 969:
Zeile 970:
Zeile 971:
Zeile 972:
Zeile 973:
Zeile 974:
Zeile 975:
Zeile 976:
Zeile 977:
Zeile 978:
Zeile 979:
Zeile 980:
Zeile 981:
Zeile 982:
Zeile 983:
Zeile 984:
Zeile 985:
Zeile 986:
Zeile 987:
Zeile 988:
Zeile 989:
Zeile 990:
Zeile 991:
Zeile 992:
Zeile 993:
Zeile 994:
Zeile 995:
Zeile 996:
Zeile 997:
Zeile 998:
Zeile 999:
Zeile 1000:

Buafprietz, fiolen på bogsprötet. Backen der Maſten, kindbackar på masten. Backen des Schiffs, sidorna af bogen, fordom. Backen am Kolſchwein, skålar på kölsvinet. =bart, *m.* 1. Polisonger. =bein, *n.* 1. Kindbacke, kindben: den upphöjda delen af käkbenet. =blaſe, *f.* Käftpåse hos hamstern och apor. =grübchen, *n.* 3. Hål i kinderna, då man ler. =ſtreich, *m.* 1. Örfil, kindpust. =ſtuhl, *m.* Länstol med kuddar för kinderna. =zahn, *m.* 1. Oxeltand.

Backen, *v. a. irr.* (ich backe, du bäckſt, er bäckt, wir backen, o. s. v. *imp.* ich buk; *conj.* ich büke; *part.* gebacken). Baka; steka i panna (fisk &c.); torka (äpplen och plommon). — *V. n. irr.* ſ. Bakas; stekas. An ihm iſt nicht viel gebackenes, det är icke mycket med honom.

Backen, *n.* 3. Bakning; stekning; torkning.

Bäcker, *m.* 3. Bagare. =burſch, *m.* 4. =knecht, *m.* 1. Bagarlärling, bagargesäll. =handwerk, *n.* 1. Bagarhandtverk, bageri.

Bäckerei, *f.* 4. Bageri, bagarstuga.

Backfiſch, *m.* 1. Stekfisk, stekgädda.

Backgeld, *n.* 2. Bagarlön.

Backhaus, *n.* 2. Bagarstuga, bageri.

Backhefen, *pl.* Jäst.

Backlohn, se Backgeld.

Backmulde, *f.* 4. Baktråg.

Backobſt, *n.* 1. Frukt, torkad i bakugn.

Backofen, *m.* 3. Bakugn. Ein A. voll, en ugn full, en bakugn.

Backofenzins, *m.* 6. Bagarlön.

Backpfanne, *f.* 4. Stekpanna; panna till bakelse.

Backſtein, *m* 1. Tegel, tegelsten.

Backſtube, *f.* 4. Bagarstuga.

Backtrog, *m.* 1. Baktråg, degtråg.

Backtuch, *n.* 2. Underlag, duk, hvarpå kakor sättas.

Backwerk, *n.* 1. Bakelser; bakelsebageri.

Bad, *n.* 2. =es, *pl.* Bäder. Bad. Das Bad der Wiedergeburt, nya födelsens bad. Einem ein Bad zubereiten, tillreda en något ondt. Ich werde wol das Bad für ſie austragen müſſen, jag lär väl få lida för hvad de gjort. Das Kind mit dem Bade ausgießen, se Ausgießen. — Badecur, *f.* 4. Badkur. =frau, *f.* 4. =magd, *f.* 1. Baderska. =gaſt, *m.* 1. Badare; badgäst. =geld, *n.* 2. =lohn, *m.* 1. Badpenningar, badarelön. =haus, *n.* 2. Badhus, badstuga. =meiſter, *m.* 3. Badmästare. =platz, *m.* 1. Badställe. =ſtube, *f.* 4. Badstuga. =wanne, *f.* 4. Badkar. =warm, *adj.* o. *adv.* Så varmt som vatten brukas i varma bad.

Baden, *v. a.* Bada, löga. — *V. n.* eller Sich b., bada, löga sig. Sich in Wolüſten baden, söla sig i välluster.

Bader, *m* 3. Badare.

Baderei, *f.* 4. Badinrättning.

Bäffen, *v. n.* h. Bjebba, gläfsa.

Bagage, *f.* 4. Tross, ressaker; slödder, pack. =fahne, *f.* 4. Trossfana. =karren, *m.* 3. Packkärra. =wagen, *m.* 3. Proviant- ell. vagn, trossvagn.

Bagger, *m.* Mudderpråm.

Baggern, *v. a.* Muddra.

Bähen, *v. a.* Badda, tvätta, halstra (bröd).

Bähung, *f.* 4. Baddning &c.

Bahn, *f.* 4. Bana, väg, spår, gångstig, gångväg. Die B. brechen, bana väg. Auf die B. bringen, föra, bringa å bane. Die lange B., kägelbana.

Bahnen, *v. a.* Bana, göra, rödja väg. (*Jäg.*) Träcka (om villdjur).

Bahnig, *adj.* o. *adv.* Försedd med glatt yta.

Bahre, *f.* 4. Bår; likkista; handbår, dragbår.

Bahrenträger, *m.* 3. Bärare.

Bahrrecht, *s. n.* (ut. *pl.*) Ett slags pinlig process i Medeltiden, hvarvid personer som voro misstänkte för mord, fördes till båren på hvilken den mördades lik låg, o.

spela boll. =ſtock, *m.* Queue, biljard-käpp. =tafel, *f.* Biljard.

Ballaſt, *m.* 1. Barlast. =kleid, *n.* 2. Port-segel, barlastkläde.

Bällchen, *n.* 3. Liten boll, kula &c. Ein B. Leinwand, ett halft stycke lärft, från 12 till 30 alnar.

Ballen, *m.* 3. Bal, packa; knapp, boll (på en florett). Der B. an Händen und Füßen, det tjocka köttet i händerna (handlofven) och under stortån.

Ballen, *v. a.* Formera till boll ell. kula, göra en bal eller köpmanspacke; knyta (handen). Der Schnee ballt ſich, snön är kram. Mit geballter Fauſt, med knytnäfven. =binder, *m.* 3. Inpackare i balar. =lohn, *m.* 1. Lön för inpackning i balar.

Ballet, *n.* 1. Ballet.

Ballei, *m.* 1. Viss Embetsman i Malteser-[Orden.

Ballei, *f.* 4. Litet höfdingdöme för Tyska riddarne.

Ballon, *m.* 1. Väderboll; luftkula.

Balſam, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Balsam. =büchſe, *f.* 4. Balsamdosa. =duft, *m.* 1. Balsamlukt.

Balſamine, *f.* 4. Balsamin.

Balſamiren, *v. a.* Balsamera; parfymera; göra välluktande.

Balſamirung, *f.* 4. Balsamering.

Balſamiſch, *adj.* o. *adv.* Balsamisk.

Balz, *f.* Tjäderlek. † Er iſt in der B. wie ein Auerhahn, han är så kär att han hvarken hör eller ser, han är som tjädern när han spelar. =zeit, *f.* Orrars lektid; äfv. kontors-löptid.

Balzen, *v. n. h.* Para sig. Jägare nyttja detta ord om all stor fågel, såsom tjädrar, orrar m. m. Die Birkhühner b., orrarne leka. † Nyttjas det äfv. om kattorna, när de löpa.

Bambus, *m. indekl.* =rohr, *n.* 1. Bamburör.

Bämme, *f.* Tunn brödskifva.

Bammeln, se Baumeln.

Band, *n.* 2. des =es, *pl.* die Bänder och (*fig.*) Bande. Band; armband; snöre; rem; bindel; tunnband (af jern); hälmband, tverband i byggnader; ligament; allt hvad som tjenar att binda med; band, förening. Das Band der Ehe, ägtenskapsband. =eiſen, *n.* Bandjern. =macher, =wirker, *m.* 3. Bandväfvare. =handwerk, *n.* 1. Bandwirkerei, *f.* 4. Bandväfveri. =nagel, *m.* 3. Tränagel, träplugg, dymling. =nudeln, *f. pl.* Ett slags spritsbakelse af grynig deg. =ſchleife, *f.* 4. Bandros; kokard. =ſtuhl, *m.* 1. Bandstol. =treſſe, *f.* 4. Galon på livréer. =weide, *f.* 4. Vide, korgpil. =wurm, *m.* 2. Lefvermask, binnikemask.

Band, *m.* 1. des =es, *pl.* die Bände. Band, volum, tom; inbindning.

Bändchen, *n.* 3. Litet band &c., liten volum.

Bande, *f.* 4. Tropp, parti, band, flock.

Bande, *pl.* (af Band,) *n.* Band; bojor, fjettrar.

Bandelier, *n.* 1. Bantler.

Bändern, *v. a.* Förse med bandremsor ell. smala band. (*Vaxbl.*) Das Wachs b., medelst en kall vält göra af det smälta vaxet små tunna band, att det så mycket bättre må kunna blekas.

Bandfabrik, *f.* 4. Bandfabrik. =haken, *m.* 3. Dörrhake.

Bandig†, *adj.* o. *adv.* (*Fabr.*) Randig. Bandige Zeuge.

Bändig, *adj.* o. *adv.* Tam, spak, som låter täma eller styra sig. Nyttjas mest med machen. Einen Hund b. machen.

Bändigen, *v. a.* Täma, tygla, hålla i tygel, styra; göra tam, spak.

Bändigung, *f.* Tämjande.

Bandit, *m.* 4. Bandit, stråtröfvare.

Bange, bänger, bängſte, *adj.* o. *adv.* Rädd; orolig, bekymrad; ängslig; förskräcklig, faslig. B. machen, göra rädd. Es iſt (wird) mir B. dabei, det gör mig orolig, bekymrad. Es iſt mir B. um ihn, jag

Burg, Stadt im Herzogtum Anhalt-Bernburg, Kreis Zerbst, 7 km nördlich von Loburg, Station der Linie Magdeburg-Wittenberg der Preußischen Staatsbahn, hat 2 evangelische Kirchen, ein Amtsgericht, ein Progymnasium, eine Realschule, eine Taubstummenanstalt, eine Gasanstalt, Tuchfabrikation, Maschinenbau, Gießerei, Dampfsägemühlen, Bierbrauerei und (1885) 5000 Einwohner.

Burgas, Hafenstadt in Ostrumelien, Sandschak Tirnowa, am Busen von Burgas des Schwarzen Meeres, Station der Linie Philippopel-Burgas der Ostbahn, hat 2 griechische Kirchen, eine Moschee, ein Gymnasium, ein Lehrerseminar, ein Hospital, Handel und (1881) 7000 Einwohner.

Burgau, Stadt im bayrischen Regierungsbezirk Schwaben, Bezirksamt Günzburg, an der Mündung der Mindel in die Günz, Station der Linie Ulm-Augsburg der Bayrischen Staatsbahn, hat eine evangelische Kirche, ein Amtsgericht, ein Rentamt, eine Forstverwaltung, eine Bierbrauerei und (1885) 1500 Einwohner.

Burgaw, Hauptstadt der Grafschaft Pender im nordamerikanischen Staat Nordkarolina, am Northeast River, hat ein Gerichtsgebäude, ein Gefängnis, eine Bank, eine Zeitung und (1880) 1000 Einwohner.

Burgbernheim, Stadt im bayrischen Regierungsbezirk Mittelfranken, Bezirksamt Uffenheim, an der Bernheimer Ach, Station der Linie Neustadt-Steinach der Bayrischen Staatsbahn, hat eine evangelische Kirche, ein Amtsgericht, ein Rentamt, eine Forstverwaltung, eine Bierbrauerei und (1885) 1500 Einwohner.

Burgdorf, Stadt im Kanton Bern, Bezirk Burgdorf, 12 km südlich von Bern, Station der Linie Bern-Olten der Schweizerischen Centralbahn, hat 2 evangelische Kirchen, eine katholische Kirche, ein Schloß, ein Amtsgericht, ein Gymnasium, eine Realschule, ein Lehrerseminar, ein Hospital, Handel und (1880) 4000 Einwohner.

Burgdorf, Stadt im Königreich Hannover, Landdrostei Hildesheim, Kreis Burgdorf, 20 km südwestlich von Hannover, Station der Linie Hannover-Bremen der Preußischen Staatsbahn, hat 2 evangelische Kirchen, ein Schloß, ein Amtsgericht, ein Progymnasium, eine Realschule, ein Hospital, Tuchfabrikation, Maschinenbau, Gießerei, Dampfsägemühlen, Bierbrauerei und (1885) 5000 Einwohner.

Burgdorf, Kreis im Königreich Hannover, Landdrostei Hildesheim, hat 1 Stadt, 2 Flecken, 1 Amtsgericht und (1885) 30,000 Einwohner.

Burgebrach, Stadt im bayrischen Regierungsbezirk Oberfranken, Bezirksamt Bamberg, an der Ebrach, Station der Linie Bamberg-Schweinfurt der Bayrischen Staatsbahn, hat eine evangelische Kirche, ein Amtsgericht, ein Rentamt, eine Forstverwaltung, eine Bierbrauerei und (1885) 1500 Einwohner.

Burgenland, Komitat im Königreich Ungarn, hat 1 Stadt, 2 Flecken, 1 Amtsgericht und (1881) 30,000 Einwohner.

Burgenstein, Alois, Professor der Physik an der Universität Wien, geb. 1. Juli 1849 zu Wien, studierte daselbst, habilitierte sich 1875 für Physik und wurde 1879 Professor der Physik an der Universität Wien. Er schrieb: „Die Fortschritte der Physik im Jahre 1875“ (Braunschweig 1879); „Die Fortschritte der Physik im Jahre 1876“ (das. 1880); „Die Fortschritte der Physik im Jahre 1877“ (das. 1881); „Die Fortschritte der Physik im Jahre 1878“ (das. 1882); „Die Fortschritte der Physik im Jahre 1879“ (das.

Blatt

Blatt, Johann Nepomuk, Komponist, geb. 1831 zu Prag, gest. 1901 zu Wien, studierte am Prager Konservatorium Violine und Komposition, wurde 1851 Violinist in der Kapelle des Fürsten Lobkowitz in Wien, 1854 Kapellmeister am Theater in Olmütz, 1856 Kapellmeister am Theater in Prag, 1858 Kapellmeister am Theater an der Wien, 1860 Kapellmeister am Hofoperntheater, 1870 Hofkapellmeister, 1875 Direktor des Konservatoriums für Musik und dramatische Kunst in Wien. Er komponierte die Opern: »Die Bergknappen« (Prag 1858), »Die Hussiten vor Naumburg« (Wien 1862), »Die Kreuzritter in Ägypten« (Wien 1864), »Der Vampyr« (Wien 1865), »Die Fahrt ins Blaue« (Wien 1866), »Die Rose von Pontevedro« (Wien 1867), »Der Trompeter von Säkkingen« (Wien 1884), »Der Rattenfänger von Hameln« (Wien 1886), »Der Bergsee« (Wien 1888), »Der Schelm von Bergen« (Wien 1889), »Der Pfeifer von Gandersheim« (Wien 1890), »Der Bärenhäuter« (Wien 1894), »Der Schmied von Ruhla« (Wien 1896), »Der Rosenkavalier« (Wien 1896), »Der Vogelhändler« (Wien 1896), »Der Opernball« (Wien 1898), »Der Fremdenführer« (Wien 1902), »Der Sonnwendhof« (Wien 1903), »Der Juxbaron« (Wien 1904), »Der Obersteiger« (Wien 1904), »Der Kellermeister« (Wien 1905), »Der Jungfernsprung« (Wien 1906), »Der Musikantenwinkel« (Wien 1907), »Der Kaiserjäger« (Wien 1908), »Der Hofball« (Wien 1909), »Der Feldherrnhügel« (Wien 1910), »Der Kaiserwalzer« (Wien 1911), »Der Sterngucker« (Wien 1912), »Der Tanzmeister« (Wien 1913), »Der Weibsteufel« (Wien 1914), »Der Soldat der Marie« (Wien 1916), »Der Walzertraum« (Wien 1917), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 1924), »Der Zarewitsch« (Wien 1927), »Der Frühling« (Wien 1928), »Der Liebeswalzer« (Wien 1930), »Der Bettelstudent« (Wien 1931), »Der Gasparone« (Wien 1932), »Der Opernball« (Wien 1933), »Der Vogelhändler« (Wien 1934), »Der Rosenkavalier« (Wien 1935), »Der Walzertraum« (Wien 1936), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 1937), »Der Zarewitsch« (Wien 1938), »Der Frühling« (Wien 1939), »Der Liebeswalzer« (Wien 1940), »Der Bettelstudent« (Wien 1941), »Der Gasparone« (Wien 1942), »Der Opernball« (Wien 1943), »Der Vogelhändler« (Wien 1944), »Der Rosenkavalier« (Wien 1945), »Der Walzertraum« (Wien 1946), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 1947), »Der Zarewitsch« (Wien 1948), »Der Frühling« (Wien 1949), »Der Liebeswalzer« (Wien 1950), »Der Bettelstudent« (Wien 1951), »Der Gasparone« (Wien 1952), »Der Opernball« (Wien 1953), »Der Vogelhändler« (Wien 1954), »Der Rosenkavalier« (Wien 1955), »Der Walzertraum« (Wien 1956), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 1957), »Der Zarewitsch« (Wien 1958), »Der Frühling« (Wien 1959), »Der Liebeswalzer« (Wien 1960), »Der Bettelstudent« (Wien 1961), »Der Gasparone« (Wien 1962), »Der Opernball« (Wien 1963), »Der Vogelhändler« (Wien 1964), »Der Rosenkavalier« (Wien 1965), »Der Walzertraum« (Wien 1966), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 1967), »Der Zarewitsch« (Wien 1968), »Der Frühling« (Wien 1969), »Der Liebeswalzer« (Wien 1970), »Der Bettelstudent« (Wien 1971), »Der Gasparone« (Wien 1972), »Der Opernball« (Wien 1973), »Der Vogelhändler« (Wien 1974), »Der Rosenkavalier« (Wien 1975), »Der Walzertraum« (Wien 1976), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 1977), »Der Zarewitsch« (Wien 1978), »Der Frühling« (Wien 1979), »Der Liebeswalzer« (Wien 1980), »Der Bettelstudent« (Wien 1981), »Der Gasparone« (Wien 1982), »Der Opernball« (Wien 1983), »Der Vogelhändler« (Wien 1984), »Der Rosenkavalier« (Wien 1985), »Der Walzertraum« (Wien 1986), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 1987), »Der Zarewitsch« (Wien 1988), »Der Frühling« (Wien 1989), »Der Liebeswalzer« (Wien 1990), »Der Bettelstudent« (Wien 1991), »Der Gasparone« (Wien 1992), »Der Opernball« (Wien 1993), »Der Vogelhändler« (Wien 1994), »Der Rosenkavalier« (Wien 1995), »Der Walzertraum« (Wien 1996), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 1997), »Der Zarewitsch« (Wien 1998), »Der Frühling« (Wien 1999), »Der Liebeswalzer« (Wien 2000), »Der Bettelstudent« (Wien 2001), »Der Gasparone« (Wien 2002), »Der Opernball« (Wien 2003), »Der Vogelhändler« (Wien 2004), »Der Rosenkavalier« (Wien 2005), »Der Walzertraum« (Wien 2006), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2007), »Der Zarewitsch« (Wien 2008), »Der Frühling« (Wien 2009), »Der Liebeswalzer« (Wien 2010), »Der Bettelstudent« (Wien 2011), »Der Gasparone« (Wien 2012), »Der Opernball« (Wien 2013), »Der Vogelhändler« (Wien 2014), »Der Rosenkavalier« (Wien 2015), »Der Walzertraum« (Wien 2016), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2017), »Der Zarewitsch« (Wien 2018), »Der Frühling« (Wien 2019), »Der Liebeswalzer« (Wien 2020), »Der Bettelstudent« (Wien 2021), »Der Gasparone« (Wien 2022), »Der Opernball« (Wien 2023), »Der Vogelhändler« (Wien 2024), »Der Rosenkavalier« (Wien 2025), »Der Walzertraum« (Wien 2026), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2027), »Der Zarewitsch« (Wien 2028), »Der Frühling« (Wien 2029), »Der Liebeswalzer« (Wien 2030), »Der Bettelstudent« (Wien 2031), »Der Gasparone« (Wien 2032), »Der Opernball« (Wien 2033), »Der Vogelhändler« (Wien 2034), »Der Rosenkavalier« (Wien 2035), »Der Walzertraum« (Wien 2036), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2037), »Der Zarewitsch« (Wien 2038), »Der Frühling« (Wien 2039), »Der Liebeswalzer« (Wien 2040), »Der Bettelstudent« (Wien 2041), »Der Gasparone« (Wien 2042), »Der Opernball« (Wien 2043), »Der Vogelhändler« (Wien 2044), »Der Rosenkavalier« (Wien 2045), »Der Walzertraum« (Wien 2046), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2047), »Der Zarewitsch« (Wien 2048), »Der Frühling« (Wien 2049), »Der Liebeswalzer« (Wien 2050), »Der Bettelstudent« (Wien 2051), »Der Gasparone« (Wien 2052), »Der Opernball« (Wien 2053), »Der Vogelhändler« (Wien 2054), »Der Rosenkavalier« (Wien 2055), »Der Walzertraum« (Wien 2056), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2057), »Der Zarewitsch« (Wien 2058), »Der Frühling« (Wien 2059), »Der Liebeswalzer« (Wien 2060), »Der Bettelstudent« (Wien 2061), »Der Gasparone« (Wien 2062), »Der Opernball« (Wien 2063), »Der Vogelhändler« (Wien 2064), »Der Rosenkavalier« (Wien 2065), »Der Walzertraum« (Wien 2066), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2067), »Der Zarewitsch« (Wien 2068), »Der Frühling« (Wien 2069), »Der Liebeswalzer« (Wien 2070), »Der Bettelstudent« (Wien 2071), »Der Gasparone« (Wien 2072), »Der Opernball« (Wien 2073), »Der Vogelhändler« (Wien 2074), »Der Rosenkavalier« (Wien 2075), »Der Walzertraum« (Wien 2076), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2077), »Der Zarewitsch« (Wien 2078), »Der Frühling« (Wien 2079), »Der Liebeswalzer« (Wien 2080), »Der Bettelstudent« (Wien 2081), »Der Gasparone« (Wien 2082), »Der Opernball« (Wien 2083), »Der Vogelhändler« (Wien 2084), »Der Rosenkavalier« (Wien 2085), »Der Walzertraum« (Wien 2086), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2087), »Der Zarewitsch« (Wien 2088), »Der Frühling« (Wien 2089), »Der Liebeswalzer« (Wien 2090), »Der Bettelstudent« (Wien 2091), »Der Gasparone« (Wien 2092), »Der Opernball« (Wien 2093), »Der Vogelhändler« (Wien 2094), »Der Rosenkavalier« (Wien 2095), »Der Walzertraum« (Wien 2096), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2097), »Der Zarewitsch« (Wien 2098), »Der Frühling« (Wien 2099), »Der Liebeswalzer« (Wien 2100), »Der Bettelstudent« (Wien 2101), »Der Gasparone« (Wien 2102), »Der Opernball« (Wien 2103), »Der Vogelhändler« (Wien 2104), »Der Rosenkavalier« (Wien 2105), »Der Walzertraum« (Wien 2106), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2107), »Der Zarewitsch« (Wien 2108), »Der Frühling« (Wien 2109), »Der Liebeswalzer« (Wien 2110), »Der Bettelstudent« (Wien 2111), »Der Gasparone« (Wien 2112), »Der Opernball« (Wien 2113), »Der Vogelhändler« (Wien 2114), »Der Rosenkavalier« (Wien 2115), »Der Walzertraum« (Wien 2116), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2117), »Der Zarewitsch« (Wien 2118), »Der Frühling« (Wien 2119), »Der Liebeswalzer« (Wien 2120), »Der Bettelstudent« (Wien 2121), »Der Gasparone« (Wien 2122), »Der Opernball« (Wien 2123), »Der Vogelhändler« (Wien 2124), »Der Rosenkavalier« (Wien 2125), »Der Walzertraum« (Wien 2126), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2127), »Der Zarewitsch« (Wien 2128), »Der Frühling« (Wien 2129), »Der Liebeswalzer« (Wien 2130), »Der Bettelstudent« (Wien 2131), »Der Gasparone« (Wien 2132), »Der Opernball« (Wien 2133), »Der Vogelhändler« (Wien 2134), »Der Rosenkavalier« (Wien 2135), »Der Walzertraum« (Wien 2136), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2137), »Der Zarewitsch« (Wien 2138), »Der Frühling« (Wien 2139), »Der Liebeswalzer« (Wien 2140), »Der Bettelstudent« (Wien 2141), »Der Gasparone« (Wien 2142), »Der Opernball« (Wien 2143), »Der Vogelhändler« (Wien 2144), »Der Rosenkavalier« (Wien 2145), »Der Walzertraum« (Wien 2146), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2147), »Der Zarewitsch« (Wien 2148), »Der Frühling« (Wien 2149), »Der Liebeswalzer« (Wien 2150), »Der Bettelstudent« (Wien 2151), »Der Gasparone« (Wien 2152), »Der Opernball« (Wien 2153), »Der Vogelhändler« (Wien 2154), »Der Rosenkavalier« (Wien 2155), »Der Walzertraum« (Wien 2156), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2157), »Der Zarewitsch« (Wien 2158), »Der Frühling« (Wien 2159), »Der Liebeswalzer« (Wien 2160), »Der Bettelstudent« (Wien 2161), »Der Gasparone« (Wien 2162), »Der Opernball« (Wien 2163), »Der Vogelhändler« (Wien 2164), »Der Rosenkavalier« (Wien 2165), »Der Walzertraum« (Wien 2166), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2167), »Der Zarewitsch« (Wien 2168), »Der Frühling« (Wien 2169), »Der Liebeswalzer« (Wien 2170), »Der Bettelstudent« (Wien 2171), »Der Gasparone« (Wien 2172), »Der Opernball« (Wien 2173), »Der Vogelhändler« (Wien 2174), »Der Rosenkavalier« (Wien 2175), »Der Walzertraum« (Wien 2176), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2177), »Der Zarewitsch« (Wien 2178), »Der Frühling« (Wien 2179), »Der Liebeswalzer« (Wien 2180), »Der Bettelstudent« (Wien 2181), »Der Gasparone« (Wien 2182), »Der Opernball« (Wien 2183), »Der Vogelhändler« (Wien 2184), »Der Rosenkavalier« (Wien 2185), »Der Walzertraum« (Wien 2186), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2187), »Der Zarewitsch« (Wien 2188), »Der Frühling« (Wien 2189), »Der Liebeswalzer« (Wien 2190), »Der Bettelstudent« (Wien 2191), »Der Gasparone« (Wien 2192), »Der Opernball« (Wien 2193), »Der Vogelhändler« (Wien 2194), »Der Rosenkavalier« (Wien 2195), »Der Walzertraum« (Wien 2196), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2197), »Der Zarewitsch« (Wien 2198), »Der Frühling« (Wien 2199), »Der Liebeswalzer« (Wien 2200), »Der Bettelstudent« (Wien 2201), »Der Gasparone« (Wien 2202), »Der Opernball« (Wien 2203), »Der Vogelhändler« (Wien 2204), »Der Rosenkavalier« (Wien 2205), »Der Walzertraum« (Wien 2206), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2207), »Der Zarewitsch« (Wien 2208), »Der Frühling« (Wien 2209), »Der Liebeswalzer« (Wien 2210), »Der Bettelstudent« (Wien 2211), »Der Gasparone« (Wien 2212), »Der Opernball« (Wien 2213), »Der Vogelhändler« (Wien 2214), »Der Rosenkavalier« (Wien 2215), »Der Walzertraum« (Wien 2216), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2217), »Der Zarewitsch« (Wien 2218), »Der Frühling« (Wien 2219), »Der Liebeswalzer« (Wien 2220), »Der Bettelstudent« (Wien 2221), »Der Gasparone« (Wien 2222), »Der Opernball« (Wien 2223), »Der Vogelhändler« (Wien 2224), »Der Rosenkavalier« (Wien 2225), »Der Walzertraum« (Wien 2226), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2227), »Der Zarewitsch« (Wien 2228), »Der Frühling« (Wien 2229), »Der Liebeswalzer« (Wien 2230), »Der Bettelstudent« (Wien 2231), »Der Gasparone« (Wien 2232), »Der Opernball« (Wien 2233), »Der Vogelhändler« (Wien 2234), »Der Rosenkavalier« (Wien 2235), »Der Walzertraum« (Wien 2236), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2237), »Der Zarewitsch« (Wien 2238), »Der Frühling« (Wien 2239), »Der Liebeswalzer« (Wien 2240), »Der Bettelstudent« (Wien 2241), »Der Gasparone« (Wien 2242), »Der Opernball« (Wien 2243), »Der Vogelhändler« (Wien 2244), »Der Rosenkavalier« (Wien 2245), »Der Walzertraum« (Wien 2246), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2247), »Der Zarewitsch« (Wien 2248), »Der Frühling« (Wien 2249), »Der Liebeswalzer« (Wien 2250), »Der Bettelstudent« (Wien 2251), »Der Gasparone« (Wien 2252), »Der Opernball« (Wien 2253), »Der Vogelhändler« (Wien 2254), »Der Rosenkavalier« (Wien 2255), »Der Walzertraum« (Wien 2256), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2257), »Der Zarewitsch« (Wien 2258), »Der Frühling« (Wien 2259), »Der Liebeswalzer« (Wien 2260), »Der Bettelstudent« (Wien 2261), »Der Gasparone« (Wien 2262), »Der Opernball« (Wien 2263), »Der Vogelhändler« (Wien 2264), »Der Rosenkavalier« (Wien 2265), »Der Walzertraum« (Wien 2266), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2267), »Der Zarewitsch« (Wien 2268), »Der Frühling« (Wien 2269), »Der Liebeswalzer« (Wien 2270), »Der Bettelstudent« (Wien 2271), »Der Gasparone« (Wien 2272), »Der Opernball« (Wien 2273), »Der Vogelhändler« (Wien 2274), »Der Rosenkavalier« (Wien 2275), »Der Walzertraum« (Wien 2276), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2277), »Der Zarewitsch« (Wien 2278), »Der Frühling« (Wien 2279), »Der Liebeswalzer« (Wien 2280), »Der Bettelstudent« (Wien 2281), »Der Gasparone« (Wien 2282), »Der Opernball« (Wien 2283), »Der Vogelhändler« (Wien 2284), »Der Rosenkavalier« (Wien 2285), »Der Walzertraum« (Wien 2286), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2287), »Der Zarewitsch« (Wien 2288), »Der Frühling« (Wien 2289), »Der Liebeswalzer« (Wien 2290), »Der Bettelstudent« (Wien 2291), »Der Gasparone« (Wien 2292), »Der Opernball« (Wien 2293), »Der Vogelhändler« (Wien 2294), »Der Rosenkavalier« (Wien 2295), »Der Walzertraum« (Wien 2296), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2297), »Der Zarewitsch« (Wien 2298), »Der Frühling« (Wien 2299), »Der Liebeswalzer« (Wien 2300), »Der Bettelstudent« (Wien 2301), »Der Gasparone« (Wien 2302), »Der Opernball« (Wien 2303), »Der Vogelhändler« (Wien 2304), »Der Rosenkavalier« (Wien 2305), »Der Walzertraum« (Wien 2306), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2307), »Der Zarewitsch« (Wien 2308), »Der Frühling« (Wien 2309), »Der Liebeswalzer« (Wien 2310), »Der Bettelstudent« (Wien 2311), »Der Gasparone« (Wien 2312), »Der Opernball« (Wien 2313), »Der Vogelhändler« (Wien 2314), »Der Rosenkavalier« (Wien 2315), »Der Walzertraum« (Wien 2316), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2317), »Der Zarewitsch« (Wien 2318), »Der Frühling« (Wien 2319), »Der Liebeswalzer« (Wien 2320), »Der Bettelstudent« (Wien 2321), »Der Gasparone« (Wien 2322), »Der Opernball« (Wien 2323), »Der Vogelhändler« (Wien 2324), »Der Rosenkavalier« (Wien 2325), »Der Walzertraum« (Wien 2326), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2327), »Der Zarewitsch« (Wien 2328), »Der Frühling« (Wien 2329), »Der Liebeswalzer« (Wien 2330), »Der Bettelstudent« (Wien 2331), »Der Gasparone« (Wien 2332), »Der Opernball« (Wien 2333), »Der Vogelhändler« (Wien 2334), »Der Rosenkavalier« (Wien 2335), »Der Walzertraum« (Wien 2336), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2337), »Der Zarewitsch« (Wien 2338), »Der Frühling« (Wien 2339), »Der Liebeswalzer« (Wien 2340), »Der Bettelstudent« (Wien 2341), »Der Gasparone« (Wien 2342), »Der Opernball« (Wien 2343), »Der Vogelhändler« (Wien 2344), »Der Rosenkavalier« (Wien 2345), »Der Walzertraum« (Wien 2346), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2347), »Der Zarewitsch« (Wien 2348), »Der Frühling« (Wien 2349), »Der Liebeswalzer« (Wien 2350), »Der Bettelstudent« (Wien 2351), »Der Gasparone« (Wien 2352), »Der Opernball« (Wien 2353), »Der Vogelhändler« (Wien 2354), »Der Rosenkavalier« (Wien 2355), »Der Walzertraum« (Wien 2356), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2357), »Der Zarewitsch« (Wien 2358), »Der Frühling« (Wien 2359), »Der Liebeswalzer« (Wien 2360), »Der Bettelstudent« (Wien 2361), »Der Gasparone« (Wien 2362), »Der Opernball« (Wien 2363), »Der Vogelhändler« (Wien 2364), »Der Rosenkavalier« (Wien 2365), »Der Walzertraum« (Wien 2366), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2367), »Der Zarewitsch« (Wien 2368), »Der Frühling« (Wien 2369), »Der Liebeswalzer« (Wien 2370), »Der Bettelstudent« (Wien 2371), »Der Gasparone« (Wien 2372), »Der Opernball« (Wien 2373), »Der Vogelhändler« (Wien 2374), »Der Rosenkavalier« (Wien 2375), »Der Walzertraum« (Wien 2376), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2377), »Der Zarewitsch« (Wien 2378), »Der Frühling« (Wien 2379), »Der Liebeswalzer« (Wien 2380), »Der Bettelstudent« (Wien 2381), »Der Gasparone« (Wien 2382), »Der Opernball« (Wien 2383), »Der Vogelhändler« (Wien 2384), »Der Rosenkavalier« (Wien 2385), »Der Walzertraum« (Wien 2386), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2387), »Der Zarewitsch« (Wien 2388), »Der Frühling« (Wien 2389), »Der Liebeswalzer« (Wien 2390), »Der Bettelstudent« (Wien 2391), »Der Gasparone« (Wien 2392), »Der Opernball« (Wien 2393), »Der Vogelhändler« (Wien 2394), »Der Rosenkavalier« (Wien 2395), »Der Walzertraum« (Wien 2396), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2397), »Der Zarewitsch« (Wien 2398), »Der Frühling« (Wien 2399), »Der Liebeswalzer« (Wien 2400), »Der Bettelstudent« (Wien 2401), »Der Gasparone« (Wien 2402), »Der Opernball« (Wien 2403), »Der Vogelhändler« (Wien 2404), »Der Rosenkavalier« (Wien 2405), »Der Walzertraum« (Wien 2406), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2407), »Der Zarewitsch« (Wien 2408), »Der Frühling« (Wien 2409), »Der Liebeswalzer« (Wien 2410), »Der Bettelstudent« (Wien 2411), »Der Gasparone« (Wien 2412), »Der Opernball« (Wien 2413), »Der Vogelhändler« (Wien 2414), »Der Rosenkavalier« (Wien 2415), »Der Walzertraum« (Wien 2416), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2417), »Der Zarewitsch« (Wien 2418), »Der Frühling« (Wien 2419), »Der Liebeswalzer« (Wien 2420), »Der Bettelstudent« (Wien 2421), »Der Gasparone« (Wien 2422), »Der Opernball« (Wien 2423), »Der Vogelhändler« (Wien 2424), »Der Rosenkavalier« (Wien 2425), »Der Walzertraum« (Wien 2426), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2427), »Der Zarewitsch« (Wien 2428), »Der Frühling« (Wien 2429), »Der Liebeswalzer« (Wien 2430), »Der Bettelstudent« (Wien 2431), »Der Gasparone« (Wien 2432), »Der Opernball« (Wien 2433), »Der Vogelhändler« (Wien 2434), »Der Rosenkavalier« (Wien 2435), »Der Walzertraum« (Wien 2436), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2437), »Der Zarewitsch« (Wien 2438), »Der Frühling« (Wien 2439), »Der Liebeswalzer« (Wien 2440), »Der Bettelstudent« (Wien 2441), »Der Gasparone« (Wien 2442), »Der Opernball« (Wien 2443), »Der Vogelhändler« (Wien 2444), »Der Rosenkavalier« (Wien 2445), »Der Walzertraum« (Wien 2446), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2447), »Der Zarewitsch« (Wien 2448), »Der Frühling« (Wien 2449), »Der Liebeswalzer« (Wien 2450), »Der Bettelstudent« (Wien 2451), »Der Gasparone« (Wien 2452), »Der Opernball« (Wien 2453), »Der Vogelhändler« (Wien 2454), »Der Rosenkavalier« (Wien 2455), »Der Walzertraum« (Wien 2456), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2457), »Der Zarewitsch« (Wien 2458), »Der Frühling« (Wien 2459), »Der Liebeswalzer« (Wien 2460), »Der Bettelstudent« (Wien 2461), »Der Gasparone« (Wien 2462), »Der Opernball« (Wien 2463), »Der Vogelhändler« (Wien 2464), »Der Rosenkavalier« (Wien 2465), »Der Walzertraum« (Wien 2466), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2467), »Der Zarewitsch« (Wien 2468), »Der Frühling« (Wien 2469), »Der Liebeswalzer« (Wien 2470), »Der Bettelstudent« (Wien 2471), »Der Gasparone« (Wien 2472), »Der Opernball« (Wien 2473), »Der Vogelhändler« (Wien 2474), »Der Rosenkavalier« (Wien 2475), »Der Walzertraum« (Wien 2476), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2477), »Der Zarewitsch« (Wien 2478), »Der Frühling« (Wien 2479), »Der Liebeswalzer« (Wien 2480), »Der Bettelstudent« (Wien 2481), »Der Gasparone« (Wien 2482), »Der Opernball« (Wien 2483), »Der Vogelhändler« (Wien 2484), »Der Rosenkavalier« (Wien 2485), »Der Walzertraum« (Wien 2486), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2487), »Der Zarewitsch« (Wien 2488), »Der Frühling« (Wien 2489), »Der Liebeswalzer« (Wien 2490), »Der Bettelstudent« (Wien 2491), »Der Gasparone« (Wien 2492), »Der Opernball« (Wien 2493), »Der Vogelhändler« (Wien 2494), »Der Rosenkavalier« (Wien 2495), »Der Walzertraum« (Wien 2496), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2497), »Der Zarewitsch« (Wien 2498), »Der Frühling« (Wien 2499), »Der Liebeswalzer« (Wien 2500), »Der Bettelstudent« (Wien 2501), »Der Gasparone« (Wien 2502), »Der Opernball« (Wien 2503), »Der Vogelhändler« (Wien 2504), »Der Rosenkavalier« (Wien 2505), »Der Walzertraum« (Wien 2506), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2507), »Der Zarewitsch« (Wien 2508), »Der Frühling« (Wien 2509), »Der Liebeswalzer« (Wien 2510), »Der Bettelstudent« (Wien 2511), »Der Gasparone« (Wien 2512), »Der Opernball« (Wien 2513), »Der Vogelhändler« (Wien 2514), »Der Rosenkavalier« (Wien 2515), »Der Walzertraum« (Wien 2516), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2517), »Der Zarewitsch« (Wien 2518), »Der Frühling« (Wien 2519), »Der Liebeswalzer« (Wien 2520), »Der Bettelstudent« (Wien 2521), »Der Gasparone« (Wien 2522), »Der Opernball« (Wien 2523), »Der Vogelhändler« (Wien 2524), »Der Rosenkavalier« (Wien 2525), »Der Walzertraum« (Wien 2526), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2527), »Der Zarewitsch« (Wien 2528), »Der Frühling« (Wien 2529), »Der Liebeswalzer« (Wien 2530), »Der Bettelstudent« (Wien 2531), »Der Gasparone« (Wien 2532), »Der Opernball« (Wien 2533), »Der Vogelhändler« (Wien 2534), »Der Rosenkavalier« (Wien 2535), »Der Walzertraum« (Wien 2536), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2537), »Der Zarewitsch« (Wien 2538), »Der Frühling« (Wien 2539), »Der Liebeswalzer« (Wien 2540), »Der Bettelstudent« (Wien 2541), »Der Gasparone« (Wien 2542), »Der Opernball« (Wien 2543), »Der Vogelhändler« (Wien 2544), »Der Rosenkavalier« (Wien 2545), »Der Walzertraum« (Wien 2546), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2547), »Der Zarewitsch« (Wien 2548), »Der Frühling« (Wien 2549), »Der Liebeswalzer« (Wien 2550), »Der Bettelstudent« (Wien 2551), »Der Gasparone« (Wien 2552), »Der Opernball« (Wien 2553), »Der Vogelhändler« (Wien 2554), »Der Rosenkavalier« (Wien 2555), »Der Walzertraum« (Wien 2556), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2557), »Der Zarewitsch« (Wien 2558), »Der Frühling« (Wien 2559), »Der Liebeswalzer« (Wien 2560), »Der Bettelstudent« (Wien 2561), »Der Gasparone« (Wien 2562), »Der Opernball« (Wien 2563), »Der Vogelhändler« (Wien 2564), »Der Rosenkavalier« (Wien 2565), »Der Walzertraum« (Wien 2566), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2567), »Der Zarewitsch« (Wien 2568), »Der Frühling« (Wien 2569), »Der Liebeswalzer« (Wien 2570), »Der Bettelstudent« (Wien 2571), »Der Gasparone« (Wien 2572), »Der Opernball« (Wien 2573), »Der Vogelhändler« (Wien 2574), »Der Rosenkavalier« (Wien 2575), »Der Walzertraum« (Wien 2576), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2577), »Der Zarewitsch« (Wien 2578), »Der Frühling« (Wien 2579), »Der Liebeswalzer« (Wien 2580), »Der Bettelstudent« (Wien 2581), »Der Gasparone« (Wien 2582), »Der Opernball« (Wien 2583), »Der Vogelhändler« (Wien 2584), »Der Rosenkavalier« (Wien 2585), »Der Walzertraum« (Wien 2586), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2587), »Der Zarewitsch« (Wien 2588), »Der Frühling« (Wien 2589), »Der Liebeswalzer« (Wien 2590), »Der Bettelstudent« (Wien 2591), »Der Gasparone« (Wien 2592), »Der Opernball« (Wien 2593), »Der Vogelhändler« (Wien 2594), »Der Rosenkavalier« (Wien 2595), »Der Walzertraum« (Wien 2596), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2597), »Der Zarewitsch« (Wien 2598), »Der Frühling« (Wien 2599), »Der Liebeswalzer« (Wien 2600), »Der Bettelstudent« (Wien 2601), »Der Gasparone« (Wien 2602), »Der Opernball« (Wien 2603), »Der Vogelhändler« (Wien 2604), »Der Rosenkavalier« (Wien 2605), »Der Walzertraum« (Wien 2606), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2607), »Der Zarewitsch« (Wien 2608), »Der Frühling« (Wien 2609), »Der Liebeswalzer« (Wien 2610), »Der Bettelstudent« (Wien 2611), »Der Gasparone« (Wien 2612), »Der Opernball« (Wien 2613), »Der Vogelhändler« (Wien 2614), »Der Rosenkavalier« (Wien 2615), »Der Walzertraum« (Wien 2616), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2617), »Der Zarewitsch« (Wien 2618), »Der Frühling« (Wien 2619), »Der Liebeswalzer« (Wien 2620), »Der Bettelstudent« (Wien 2621), »Der Gasparone« (Wien 2622), »Der Opernball« (Wien 2623), »Der Vogelhändler« (Wien 2624), »Der Rosenkavalier« (Wien 2625), »Der Walzertraum« (Wien 2626), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2627), »Der Zarewitsch« (Wien 2628), »Der Frühling« (Wien 2629), »Der Liebeswalzer« (Wien 2630), »Der Bettelstudent« (Wien 2631), »Der Gasparone« (Wien 2632), »Der Opernball« (Wien 2633), »Der Vogelhändler« (Wien 2634), »Der Rosenkavalier« (Wien 2635), »Der Walzertraum« (Wien 2636), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2637), »Der Zarewitsch« (Wien 2638), »Der Frühling« (Wien 2639), »Der Liebeswalzer« (Wien 2640), »Der Bettelstudent« (Wien 2641), »Der Gasparone« (Wien 2642), »Der Opernball« (Wien 2643), »Der Vogelhändler« (Wien 2644), »Der Rosenkavalier« (Wien 2645), »Der Walzertraum« (Wien 2646), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2647), »Der Zarewitsch« (Wien 2648), »Der Frühling« (Wien 2649), »Der Liebeswalzer« (Wien 2650), »Der Bettelstudent« (Wien 2651), »Der Gasparone« (Wien 2652), »Der Opernball« (Wien 2653), »Der Vogelhändler« (Wien 2654), »Der Rosenkavalier« (Wien 2655), »Der Walzertraum« (Wien 2656), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2657), »Der Zarewitsch« (Wien 2658), »Der Frühling« (Wien 2659), »Der Liebeswalzer« (Wien 2660), »Der Bettelstudent« (Wien 2661), »Der Gasparone« (Wien 2662), »Der Opernball« (Wien 2663), »Der Vogelhändler« (Wien 2664), »Der Rosenkavalier« (Wien 2665), »Der Walzertraum« (Wien 2666), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2667), »Der Zarewitsch« (Wien 2668), »Der Frühling« (Wien 2669), »Der Liebeswalzer« (Wien 2670), »Der Bettelstudent« (Wien 2671), »Der Gasparone« (Wien 2672), »Der Opernball« (Wien 2673), »Der Vogelhändler« (Wien 2674), »Der Rosenkavalier« (Wien 2675), »Der Walzertraum« (Wien 2676), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2677), »Der Zarewitsch« (Wien 2678), »Der Frühling« (Wien 2679), »Der Liebeswalzer« (Wien 2680), »Der Bettelstudent« (Wien 2681), »Der Gasparone« (Wien 2682), »Der Opernball« (Wien 2683), »Der Vogelhändler« (Wien 2684), »Der Rosenkavalier« (Wien 2685), »Der Walzertraum« (Wien 2686), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2687), »Der Zarewitsch« (Wien 2688), »Der Frühling« (Wien 2689), »Der Liebeswalzer« (Wien 2690), »Der Bettelstudent« (Wien 2691), »Der Gasparone« (Wien 2692), »Der Opernball« (Wien 2693), »Der Vogelhändler« (Wien 2694), »Der Rosenkavalier« (Wien 2695), »Der Walzertraum« (Wien 2696), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2697), »Der Zarewitsch« (Wien 2698), »Der Frühling« (Wien 2699), »Der Liebeswalzer« (Wien 2700), »Der Bettelstudent« (Wien 2701), »Der Gasparone« (Wien 2702), »Der Opernball« (Wien 2703), »Der Vogelhändler« (Wien 2704), »Der Rosenkavalier« (Wien 2705), »Der Walzertraum« (Wien 2706), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2707), »Der Zarewitsch« (Wien 2708), »Der Frühling« (Wien 2709), »Der Liebeswalzer« (Wien 2710), »Der Bettelstudent« (Wien 2711), »Der Gasparone« (Wien 2712), »Der Opernball« (Wien 2713), »Der Vogelhändler« (Wien 2714), »Der Rosenkavalier« (Wien 2715), »Der Walzertraum« (Wien 2716), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2717), »Der Zarewitsch« (Wien 2718), »Der Frühling« (Wien 2719), »Der Liebeswalzer« (Wien 2720), »Der Bettelstudent« (Wien 2721), »Der Gasparone« (Wien 2722), »Der Opernball« (Wien 2723), »Der Vogelhändler« (Wien 2724), »Der Rosenkavalier« (Wien 2725), »Der Walzertraum« (Wien 2726), »Der Graf von Luxemburg« (Wien 2727), »Der Zarewitsch« (Wien 2728), »Der Frühling« (Wien 2729), »Der Liebeswalzer« (Wien 2730), »Der Bettelstudent« (Wien 2731), »Der Gasparone« (Wien 2732), »Der Opernball« (Wien 2733), »Der Vogelhändler« (Wien 2734), »Der Rosenkavalier« (Wien 2735), »Der Walzertraum« (Wien

Bärmaus, *f.* Murmeldjur.
Bärme, *f.* Gäst; drägg; fragga på dricka.
Bärmeln, Barmen, *v. n.* Bära sig jemmerligt, erbarmligt åt. — Sich b., *v. r.* Förbarma sig.
Barmherzig, *adj.* o. *adv.* Barmhertig; medlidande; usel, ömkelig. =keit, *f.* 4. Barmhertighet, medlidande, christlig kärlek.
Bärmuff, *m.* 1. Björnmuff.
Bärmutter, *f.* 3. Lifmoder, qved, moderlif.
Barn, *m.* des =es, *pl.* =e. Krubba; loggolf, fisknät.
Baron, *m.* Baron, friherre. =neſſe, *f.* 4. Baronessa, friherrinna.
Baronei, Baronie, *f.* 4. Friherrskap.
Barre, *f.* 4. Barren, *m.* 3. Stång, tacka (af guld och silfver); påle, slagbom. (*Sjöf.*) Skär, stenref, bränning som hindrar inloppet i en hamn eller flod; äfv. rorstock.
Bars, Barſch, Bärſch, *m.* 1. Aborre.
Bärſanikel, se Aurikel.
Barſch, *adj.* o. *adv.* Sträf, bitter, bäsk, hård, sträng; kärf, amper.
Barſchaft, *f.* 4. Reda penningar, redbart mynt eller egendom, contant.
Bart, *m.* 1. des =es, *pl.* Bärte. Skägg; mustasch; nyckelax; äfven skägget på ostron. (*Jäg.*) Vildsvinstryne. (*Orgb.*) Tvenne tennbleck hvarmed tennpiporna stämmas. Slöret eller skägget på en tupp. (*Bot.*) Nedra läppen på blomkronan, *barba* l. *labellum*; äfv. agnborst på kornax. (*Astron.*) Strålar som en komet kastar framför sig, i motsats till dem han kastar efter sig, som kallas Schweif. In den B. werfen, förebrå. Sie zanken ſich um des Kaiſers B., de träta om det, som dem icke angår. Sich den B. lang wachſen laſſen, låta skägget växa. =becken, *n.* 3. Rakfat. =bürſte, *f.* 4. Rakborste. =haar, *n.* 1. Skägghår, skäggstrå. =los, *adj.* o. *adv.* Skägglös. =neige, *f.* 4. Skäggskulor, slump i ett glas. =nelke, *f.* 4. Borstneglika. =nuß, *f.* 1. Hasselnöt från Lombardiet. =ſchere, *f.* 4. Skäggsax. =ſcherer, *m.* 3. Barberare. =ſeife, *f.* Raktvål. =zängchen, *n.* 3. Tång att rycka ut skäggstrån.
Barte, *f.* Barten, *pl.* Barder eller skägg på en hvalfisk, hvaraf fiskben skäras.
Barthe, *f.* 4. Yxa, bila.
Bärtig, *adj.* o. *adv.* Skäggig.
Baſalt, *m.* 1. Basalt (svart vulkanisk stenart).
Baſe, *f.* 4. Faster; moster; kusin.
Baſelkraut, se Beerblume.
Baſilien, =kraut, *n.* 2. Basilika (ört).
Baſilisk, *m.* des =en, *pl.* =en. Basilisk (diktadt djur).
Baß, *m.* 1. des =ſſes, *pl.* Bäſſe. Bas (i musik); brummande basstämma. =flöte, *f.* 4. Basflöjt. =geige, *f.* 4. Basfiol. =pfeife, *f.* 4. Baspipa; bassong; ett slags basun som går i bugter. =ſtimme, *f.* 4. Basstämma, basröst; äfv. utskrifven basstämma.
Baſſiſt, *m.* 4. Basist: en som sjunger basen.
Baſſon, *m.* 1. Bassong, fagott.
Baſt, *m.* o. *n.* des =es. Bast.
Baſtard, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Oägta barn, äfv. djur som uppkommit af olika djurarter.
Baſte, *f.* 4. Basta.
Baſten, *adj.* o. *adv.* Af bast, bast....
Baſtei, *f.* 4. Bastion.
Bäſtling, *m.* Honhampa.
Bataille, *f.* Batalj, slagtning.
Batallion, *n.* 1. Bataljon.
Bathengel, *m.* Ekegräs, *Teucrium.*
Batiſt, *m.* 4. Batist, fint lärft från Batavien. =weber, *m.* 3. Batistväfvare.
Batiſten, *adj.* o. *adv.* Af batist.
Batſche, *f.* Klubba att slå sönder kalksten.
Batterie, *f.* 4. Batteri.
Batzen, *m.* 3. Ett mynt af 4 kreutzer.
Bau, *m.* 1. des =es, *pl.* =e, Bäue, Bauten.

Werke, Ausgabe letzter Hand, 1827 ff.; Ausgabe in 40 Bänden, 1840; Ausgabe in 12 Bänden, 1840; Ausgabe in 6 Bänden, 1840; Ausgabe in 4 Bänden, 1840; Ausgabe in 2 Bänden, 1840; Ausgabe in 1 Band, 1840; Ausgabe in 40 Bänden, 1841; Ausgabe in 12 Bänden, 1841; Ausgabe in 6 Bänden, 1841; Ausgabe in 4 Bänden, 1841; Ausgabe in 2 Bänden, 1841; Ausgabe in 1 Band, 1841; Ausgabe in 40 Bänden, 1842; Ausgabe in 12 Bänden, 1842; Ausgabe in 6 Bänden, 1842; Ausgabe in 4 Bänden, 1842; Ausgabe in 2 Bänden, 1842; Ausgabe in 1 Band, 1842; Ausgabe in 40 Bänden,

Baum, *m.* 1. =des =es, *pl.* Bäume. Träd; bom (i en väfstol); stock; stång, medstång. =blüte, *f.* 4. Blommor på trän; tiden då träden blomma. =farn, se Farnkraut. =frosch, se Laubfrosch. =frucht, *f.* 1. Trädfrukt. =garten, *m.* 3. Fruktträdgård. =hacker, =läufer, *m.* 3. Krypare; nötväcka (fåglar). =knospe, *f.* 4. Knopp på trän. =laus, *f.* 1. Bladhus, bladsput. =leiter, *f.* 4. Dubbel trädgårdsstege. =marder, *m.* 3. Furumård, björkmård. =mast, *f.* Ollonbete. =öl, *n.* 1. Bomolja. =pfahl, *m.* 1. Stör att stöda ett ungt träd. =rinde, *f.* 4. Yttre barken på ett träd. =saft, *m.* 1. Saft ell. lake i träd. =säge, *f.* 4. Trädsåg, trädgårdssåg. =schere, *f.* 4. Trädgårdssax. =schlag, *m.* 1. (*Mål.*) Löfbildning, feuillage. =schnitt, *m.* 1. Qvistning; sätt att klippa träd. =schule, *f.* 4. Trädskola, plantskola. =schwamm, *m.* 1. Trädsvamp, supp. =stark, *adj.* o. *adv.* Stark och fast som ett träd; tjock om medjan. =stein, *m.* 1. Dendrit, sten med figurer af trän och buskar. =wachs, *n.* 1. Ympvax. =wolle, *f.* 4. Bomull, =wollen, *adj.* o. *adv.* Af bomull, bomulls . . . =baum, *m.* 1. Bomullsträd. =garn, *n.* 1. Bomullsgarn.

Baumaterialien, *pl.* Byggningsmaterialier, byggnadsvirke.

Bäumchen, *n.* 3. Litet träd; buskträd.

Baumel, *f.* 4. Det som hänger, gehäng. =melchen, *n.* 3. Slipadt kristallstycke som hänger i ljuskronor o. d. omhäng.

Bäumeln, *v. n.* h. Hänga och slinka, dingla.

Bäumen, Baumen, *v. a.* Binda fast stången på ett lass hö; bomma (väf); lägga på mangelstocken. — *V. n.* h. Flyga eller springa opp i ett träd.

sich Bäumen, *v. r.* Stegra sig.

Baumicht, *adj.* o. *adv.* Likt ett träd, växande i form af ett träd.

Bauordnung, *f.* 4. Byggnadsordning.

Bausback, *m.* 1. =bäckig, *adj.* o. *adv.* Som har pussiga kinder.

Bausch, *m.* 1. des =es, *pl.* Bäusche. Fallvalk; uppstoppad krans eller kant; packa, bundt, bylte; paket, hög af allehanda. In b. und Bogen, på en slump. In b. und Bogen kaufen, slumpa.

Bäuschel, *m.* En stor, tung hammare ell. slägga hvarmed grufväggarne söndersläs.

Bäuschen, *n.* 3. Kompress.

Bauschen, Bausen, *v. n.* h. Yfva sig, pösa.

Bauschig, *adj.* o. *adv.* Påsig, styf (om tyger).

Bauschkauf, *m.* 1. Slumphandel.

Baustätte, Baustelle, *f.* 4. Plats eller tomt att bygga på.

Bauverständiger, böjes som *adj.* Som är erfaren i byggnadskonsten. stur.

Bauwesen, *n.* 3. Byggningskonst, arkitek-

Bavian, *m.* 1. Babian.

sich Baxen, *v. r.* Boxas: slåss med knytnäfvar och armbägar.

Bay, *f.* 4. Hafsvik.

Beabschieden, *v. a. v. r.* Sich b., taga afsked af hvarandra.

Beachten, *v. a.* Iakttaga.

Beachtung, *f.* 4. Iakttagande.

Beächzen, *v. a.* Jemra sig öfver något.

Beackern, *v. a.* Bruka jorden ell. åkern; odla marken.

Beamten, *v. a.* Förse med syssla ell. embete.

Beamter, *m.* Böjes som *adj.* Embetsman, tjensteman.

Beängsten, Beängstigen, *v. a.* Ängsla, qvälja, plåga, oroa.

Beängstigung, *f.* 4. Ängslan, oro.

Beantworten, *v. a.* Besvara, svara på.

Beantwortung, *f.* 4. Svar, besvarande; gensvar.

Bearbeiten, *v. a.* Bearbeta, behandla; danas; arbeta i, odla (jorden). Sich b., vinlägga sig, bemöda sig att.

Bearbeitung, *f.* 4. Bearbetande, danande;

handteringssätt, bruk, häfd, skötsel, odling, uppbrukande.

Bearten, *v. a.* Upparbeta, plöja, odla.

Beaufſichtigen, *v. a.* Taga under uppsigt.

Beauftragt, *adj.* o. *adv.* Hafva sig uppdraget. Der Beauftragte, Chargé d'affaires.

Beäugeln, *v. a.* Plira, se noga på. ſtrakta.

Beäugen †, *v. a.* Se noga på något, be-

Beaugenſcheinigen, *v. a.* Noga genomögna ell. besigtiga, bese, beskåda; visitera, undersöka.

Bebaken, *v. a.* (*Sjöf.*) Förse med prickar eller flytande tunnor till märke för sjöfarande.

Bebändern, *v. a.* Pryda, besätta med band.

Bebauen, *v. a.* Bygga på, uppfylla med byggnader; odla, uppbruka.

Bebauung, *f.* 4. Påbyggande; odling, uppbrukande, skötsel, häfd.

Beben, *v. n.* h. Bäfva, darra, skälfva, skaka, rista. — (m. ſ.) Gå darrande eller bäfvande. — *Anm.* Zittern uttrycker vanligen hastigare, men b. en långsammare rörelse.

Beben, *n.* 3. Bäfvan; darrning, skälfvande.

Bebildern, *v. a.* Bemåla, behänga med bilder.

Bebinden, *v. a. irr.* Ombinda, binda om.

Beblättern, *adj.* o. *adv.* Bladfull. ſkring.

Beblechen, *v. a.* Beslå med järnbleck. Sehr beblecht ſein (på skämt), hafva mycket guld och silfver på kläderna. ſbera.

Bebleien, *v. a.* Förse med blymärke, plom-

Beblümen, *v. a.* Pryda med blomster.

Beblümt, *adj.* o. *adv.* Blomsterfull.

Bebluten, *v. a.* Blöda ned (med eget blod).

Beborten, *v. a.* Sätta på kantsnören. Ein beborteter Rock, en med guld- eller silfversnören försedd rock.

Bebrämen, *v. a.* Påsätta bräm.

Bebrücken, *v. a.* Belägga, sammanbinda med en bro eller brygga. Einen Fluß b.

Bebrüten, *v. a.* Förvälla.

Bebrüten, *v. a.* Ligga på egg, ligga ut ungar. (*Fig.*) Sorgfälligt bevaka.

Bebung, *f.* 4. Se Beben, *n.*

Becher, *m.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Bägare; pokal; bägare hvari tärningar omskakas.

Bechern, *v. a.* Pimpla, smutta, supa, dricka flitigt om.

Becken, *n.* 3. Bäcken; cymbal, triangel.

Becken, Beckenhaube, se Bickelhaube.

Beckenſchläger, *m.* 3. Bleckslagare; cym-

Becker, se Bäcker. ſbalspelare.

Bedachen, *v. a.* Lägga tak på, täcka. Nyttjas mest i vapenk., der ett hus i en sköld säges vara bedacht, då taket är af annan färg.

Bedacht, *m.* 1. Omtänksamhet, varsamhet; eftertanke, betraktande, öfvervägande. Auf etwas nehmen, hafva afseende på något.

Bedacht, *adv.* Auf etwas B., ſein, hafva i sinnet, vara betänkt på; ej försumma, underlåta att . . .

Bedächtig, Bedächtlich, Bedachtſam, *adj.* o. *adv.* Omtänksam, varsam, försigtig, betänksam, klok.

Bedächtlichkeit, Bedachtſamkeit, *f.* 4. Omtänksamhet, varsamhet, försigtighet.

Bedachung, *f.* 4. Takets påsättande; tak.

ſich Bedanken, *v. r.* Tacka, undanbedja sig.

Bedaren, *v. n.* (*Sjöf.*) Bedära, börja att lugna.

Bedarf, *m.* 1. des =es. (*Lagf.*) Tarf, behof, behöfvande tillstånd; äfv. nödtorft eller hvad man behöfver. =beutel, *m.* Påse, hvari man har åtskilliga förnödenheter. (*Fig.*) Portföljen hvari Engelske Ministrarne hafva, utom annat, Budget eller förslaget till statsutgifterna. =käſtchen, *n.* Schatull, necessaire, att medhafva på resor.

Bedauerlich, *adj.* o. *adv.* Beklagansvärd.

Bedauern, *v. a.* Sakna, känna förlusten af;

Brief, Schreiben, schriftlicher und öffentlicher, z. B. z. b. Ablaß-, Ausschuß-, Bestallungs-, Bittschreiben, Bittschrift, Bittschrift, Bittschrift

Bedingungsweise, *adv.* Villkorligen.
Bedrängen, *v. a.* Tränga, försätta i trångmål, förlägenhet; bedröfva, oroa; plåga, hemsöka.
Bedrängniß, *f.* 1. Bedrängung, *f.* 4. Plåga, bedröfvelse; förlägenhet, trångmål, nöd.
Bedräuen ell. Bedrohen, *v. a.* Hota.
Bedrohlich, *adj.* o. *adv.* Hotande.
Bedrohung, *f.* 4. Hot, hotelse.
Bedrücken, *v. a.* Förtrycka, undertrycka, plåga, oroa. In bedrückten Umständen sein, vara i svåra omständigheter.
Bedrucken, *v. a.* Trycka öfverallt, fulltrycka. Beide Seiten des Bogens sind bedruckt. [förtryckt tillstånd.
Bedrückung, *f.* 4. Förtryckande; förtryck,
Bedüften, *v. a.* Parfurmera, meddela välluft. (*Fig.*) Likasom färga med ett omärkligt, ängelikt sken.
Bedung, *m.* 1. Beting. Arbeit in oder auf Bedung, betingsarbete.
Bedüngen, *v. a.* Gödsla, göda. Den Acker b.
Bedünken, *v. impers.* Tyckas, tycka.
Bedünken, *n.* 3. Tycke, tanke, mening, omdöme.
Bedunsten, *v. n.* s. Öfverdragas ell. vara öfverdragen med dunst ell. ånga,
Bedünsten, *v. a.* Likasom öfverdraga med en dunst eller ånga.
Bedürfen, *v. n. irr.* b. Behöfva, vara i behof af, hafva behof af, tarfva. — *V. imp.* Einen Nero elend zu machen, bedarf es nicht der Gespenster, det behöfs inga spöken &c. [fordras.
Bedürflich, *adj.* o. *adv.* Behöflig, som erBedürfniß, *n.* des =sses, *pl.* die =sse. Behof, förnödenhet; tarf, torftighet, brist, fattigdom.
Bedürftig, *adj.* o. *adv.* Behöfvande; torftig, nödställd. Ich bin deiner Hülfe b., jag behöfver din hjelp. [stört, förvirrad.
Bedutzen, *v. a.* Förblufta, göra förlägen, be-

Beecken, *v. a.* Förse med kanter ell. hörn. Nyttjas blott i vapenk. der ett kors kallas beeckt, när ifrån hörnen långa figurer skjuta fram i ändarne.
Beehren, *v. a.* Hedra, ära.
Beehrung, *f.* 4. Heder, hedrande, ära.
Beeicheln, *v. a.* Förse med ekållon. (*Vapenk.*) Beeichelt, försedd med skållon (om ekar).
Beeiden, *v. a.* Beediga; bekräfta med ed.
Beeidet, *adj.* o. *adv.* Svuren, besvuren, edsvuren.
Beeidigen, *v. a.* Taga ed af någon, förbinda genom ed. [kräftande med ed.
Beeidigung, *f.* 4. Beedigande, edgång, beSich Beeifern, *v. r.* Bemöda sig, skynda sig, arbeta med ifver att. — *V. a.* Beifra; täfla; bestraffa; befordra. [ifver.
Beeiferung, *f.* 4. Beifran, nitälskan, nit,
Beeinträchtigen, *v. a.* Göra intrång, förfördela, skada,
Beeinträchtigung, *f.* 4. Intrång, förfördelande, skada, oförrätt. Das kann ich nicht ohne B. meiner Ehre thun, det kan jag ej göra utan vanheder, utan att såra min heder.
Beeisen, *v. a.* (af Eis) Uppfylla, bekläda med is. Nyttjas blott i *part.* beeiset, islupen, öfverdragen med is. (*Färg.*) Die Seide ist beeiset, när det lägges i alunlag och små alunkristaller anskjuta. (*Fig.*) Kyla; göra kall; äfv. vara kall. — (af Eisen) Sko, förse med jern. Die Stiefel b.
Beeisit, *adj.* o. *adv.* Islupen, öfverdragen med is.
Beekeln, *v. a.* Känna och yttra äckel emot något; äcklas vid. [sig.
Beemsigen, *v. r.* Sich b., bemöda, befläta
Beenden, Beendigen, *v. a.* Sluta, fullborda.
Beendigung, *f.* 4. Fullbordande, slut.
Beengen, *v. a.* Inskränka mycket.
Beerben, *v. a.* Lemna såsom arf efter sig.

Brot, m. s. Bein. Brotb. Bein. Brotbein, n. Brotbeutel, m. Brotbrett, n. Brotbrod, n. Brotbrühe, f. Brotbrühe, f. Brotbrühe, f

der Sache oder der Umstände, efter omständigheterna. Wie ist das B.? Huru står det till?

Befindlich, *adj.* o. *adv.* Befintlig; varande; belägen. B. sein, vistas, vara.

Beflammen, *v. a.* Förse med lågor. (*Port.*) Der Gerechtigkeit beflammtes Schwert, rättvisans flammande svärd.

Beflecken, *v. a.* Befläcka, orena, söla; sätta en lapp (på en sko &c.). Sein Gewissen b., såra sitt samvete. Jemandes Ehre b., vanhedra någon.

Befleckung, *f.* 4. Befläckande, orenande; sårande; lappande.

sich Befleißen, *v. r. irr.* ell. sich Befleißigen, *v. r. reg.* Befläta sig, vinlägga sig om, lägga sig på. B. einer Sache, vinlägga sig om, lägga sig på en sak. Ich befliß mich der Rechtsgelehrsamkeit b., jag studerade lagfarenheten.

Befliegen, *v. a. irr.* Flyga på något (poet.). Der nie beflogne Gipfel, på hvilken ännu ingen fågel flugit. Hos jägare kallas en fågel beflogen, då han är flygför ell. kan flyga.

Beflissen, *adj.* o. *adv.* B. einer oder auf eine Sache, beflitande, vinläggande sig om; sorgfällig, mån om, flitig.

Beflissener, *m.* 4. Student; studerande; en vettgitig.

Beflissenheit, *f.* 4. Studering, studium; flit, ålåga, sorgfällighet, trägenhet.

Beflügeln, *v. a.* Bevinga, gifva vingar. (*Fig.*) Påskynda. — Sich b., *v. r.* Skynda sig.

Beflügelt, *adj.* o. *adv.* Vingad, bevingad.

Befolgen, *v. a.* Följa, efterlölja, verkställa, fullgöra, fullborda, uträtta.

Befolgung, *f.* 4. Verkställande, fullföljande, utförande, uträttande.

Beförderer, *m.* 3. Befordrare, befrämjare, beskyddare, gynnare; handels-expedit.

Beförderlich, *adj.* o. *adv.* Befordrande, befrämjande, gagnande, gynnande, förmånlig.

Befördern, *v. a.* Affärda; afsända; påskynda; befordra, befrämja, gynna, vara bevågen, hjelpa, understödja, bidraga till. Einen b., sätta en i tjenst, skaffa en någon syssla, laga att en blir försörjd; befordra, upphöja, hjelpa någon fort.

Beförderung, *f.* 4. Affärdande, afsändande; befordran; uppkomst, befordran.

Befragten, *v. a.* Befragta.

Befragtung, *f.* 4. Befragtande, fragt.

Befrachtungsbrief, *m.* Fragtbref.

Befragen, *v. a.* Fråga, spörja. Sich b., forska, hora efter; underrätta sig om. Sich worüber mit jemand b., rådfråga sig hos någon om en sak. Peinlich b., hålla pinlig ransakning. [&c.

Befragen, *n.* 3. Befrågning, *f.* 4. Frågning

Befremden, *v. n.* o. *impers.* h. Förvåna, öfverraska, göra bestört, sätta i förundran; förekomma sällsam, underlig eller besynnerlig.

Befremdend, Befremdlich, *adj.* o. *adv.* Förvånande; sällsam, förunderlig, besynnerlig.

Befremdung, *f.* 4. Förvåning, bestörtning.

Befressen, *v. a. irr.* Gnaga ell. fräta på.

Befreunden, *v. a.* Knyta vänskapsband. — Sich b., *v. r.* Befrynda sig, förbinda sig genom giftermål.

Befreundet, *adj.* o. *adv.* Befryndad, besläktad. Einem b. sein, stå i vänskapligt förhållande till en. [svandt.

Befreundete, *m.* o. *f.* 4. Slägting, anför-

Befreien, *v. a.* Befria, sätta på fri fot, rädda; frigöra, frigifva, frikalla, förskona ifrån, befria ifrån. Einen Stadt b., benåda en stad med friheter och privile-

Pelz, Adam Wolfg., Architekt und Land-
schaftsmaler in Berlin, † 1. Juli 1782.
Pelzer, Karl Friedr. v., Historienmaler in
Düsseldorf, † 1. Juli 1849.
Pelzer, Peter, Maler in Köln, † 1. Juli
1849.
Pelzeln, Aug. v., Ornithologe in Wien, † 1.
Juli 1891.
Pelzeln, Emil v., Maler in Wien, † 1. Juli
1891.
Pelzeln, Friedr. v., Maler in Wien, † 1.
Juli 1891.
Pelzeln, Karl v., Maler in Wien, † 1. Juli
1891.
Pelzeln, Rud. v., Maler in Wien, † 1. Juli
1891.
Pelzeln, Wilh. v., Maler in Wien, † 1. Juli
1891.
Pelzer, Karl Friedr., Historienmaler in
Düsseldorf, † 1. Juli 1849.
Pelzer, Peter, Maler in Köln, † 1. Juli
1849.
Pemberton, Henry, Mathematiker in Lon-
don, † 1. Juli 1771.
Pemberton, Thomas, Maler in London, † 1.
Juli 1807.
Pembroke, Earl of, Maler in London, † 1.
Juli 1827

Baylen, die Stadt, Bezirk, Provinz und Gerichtsbezirk Jaen, in Andalusien, 4 Meilen von Jaen, 1 Meile vom Guadalquivir, 1 Meile von der Eisenbahn Madrid-Cadix, Station Linares, 1 Meile von Andujar, 1 Meile von Mengibar, 1 Meile von Guarromann, 1 Meile von Vilches, 1 Meile von Santa Elena, 1 Meile von Navas de Tolosa, 1 Meile von Castellar, 1 Meile von Arquillos, 1 Meile von Linares, 1 Meile von Bailen, 1 Meile von Jaen, 1 Meile von Baylen, 1 Meile von Bailen, 1 Meile von Baylen, 1 Meile von Bailen, 1 Meile von Baylen, 1 Meile von Bail

Ein Geheimniß in seinem Herzen b., förvara en hemlighet uti sitt hjerta. Da liegt der Hund b., deri ligger knuten, det är just det, som gör svårigheten.

Begräbniß, *n.* 1. des =sses, *pl.* =sse. Begrafning, jordfästning; likbegängelse; begrafningsplats, grafställe, graf, grift. =haus, *n.* 2. Likhus. =schmaus, *m.* 1. Gravöl.

Begrabung, se Begräbniß.

Begränzen, se Begrenzen.

Begrasen, *v. a.* Afbeta, beta; bekläda med gräs. Nyttjas blott i *part.* Sein Wollenvieh springt auf begrasten (gräsbeväxta) Hügeln. (*Jäg.*) Die Fährte b., söka varsamt med fingret i gräset efter spåret. (*Skogsv.*) Afbeta, afäta gräset; äfv. slå af gräset. — B. bet. ock växa full med gräs, gro och grönska, gräsa sig. — Sich b., *v. r.* Bli fet, få hull (om boskap som länge gått på bete.) (*Fig.*) Tilltaga i förmögenhet och yttre välstånd.

Begrauet, *adj.* o. *adv.* Gammal, grå, utlefvad.

Begreifen, *v. a. irr.* Känna ell. taga på, fingra; begripa, förstå; fatta innehålla, innefatta; vara i begrepp, ...a på. Viel mit wenig Worten b., uttrycka mycket med få ord. — *V. n.* b. Innefatta, innesluta; uttrycka. Das begreift viel in sich, det vill säga mycket. — Sich b., *v. r.* Besinna sig, komma till eftertanke, sansa sig; äfv. gripa uti, hålla sig fast i något. Er begriff sich, als er fallen wollte.

Begreiflich, *adj.* o. *adv.* Begriplig, fattlig. =keit, *f.* 4. Begriplighet, fattlighet, tydlighet.

Begrenzen, *v. a.* Sätta gräns för, begränsa, utstaka med rågång, afrösa, inskränka.

Begrenzung, *f.* 4. Begränsande; afrösande.

Begriff, *m.* 1. des =ffs, *pl.* =ffe. Begrepp, innehåll; förstånd, fattning, föreställning; vidd, omkrets; mening. Ein kurzer B., ett sammandrag, kort begrepp ell. utdrag. Im Begriffe sein oder stehen, hålla på, vara på vippen ell. nära att.

Begründen, *v. a.* Förse med stadig grund; grundligen bevisa, bestyrka, bekräfta. Schulden b., consolidera skulder, anvisa vissa inkomster till räntornas betalning.

Begründung, *f.* 4. Bekräftelse.

Begrünen, *v. a.* Göra grönskande.

Begrüßen, *v. a.* Helsa; salutera. Einen um etwas b., bedja någon om tillstånd, lof till något; begära något af en.

Begrüßung, *f.* 4. Helsning, komplimcht.

Begucken, *v. a.* Bese, beskåda, titta eller koxa på.

Begünstigen, *v. a.* Gynna, vara bevågen, befordra, gifva förmåner, framför andra; hjelpa, bistå.

Begünstigung, *f.* 4. Gunst, ynnest, bevägenhet, gynnande; bistånd. (*Lagf.*) Obetydlig förbrytelse, som icke medför kropps eller lifsstraff.

Begürten, *v. a.* Omgjorda.

Begüttern, *v. a.* Göra rik, rikta med gods och ägodelar.

Begütert, *adj.* o. *adv.* Rik.

Begüttigen, se Besänftigen.

Begypsen, *v. a.* Gipsa.

Behaaren, *v. a.* Förse med hår. — Sich b., *v. r.* Häras, få hår. Wohl behaart, hårfull, härrik, som har tjockt hår.

Behaart, *adj.* o. *adv.* Härig, luden; fjunig.

Behaben, *v. r.* Sich b., uppföra, skicka sig, bära sig (illa) åt; äfv. taga sig fram, slå sig ut.

Behacken, *v. a.* Hacka bort; hacka; hacka jorden omkring plantor; gräfva ell. uppkasta jorden omkring ett träds rötter. Bäume b., qvista träd.

Behackung, *f.* 4. Hackande &c.

Behadern, *v. a.* Gräla, tvista om något; behänga med trasor.

Behaftet, *adj.* o. *adv.* Mit etwas, behäftad med, besvärad, angripen af något; utsatt för något. Behaftete Güter, tvistig, stridig egendom.

Behagen, *v. impers.* Väl upptaga, behaga, täckas, roa.

Behagen, *v.* 3. Behag, nöje, förnöjelse.

Behaglich, *adj.* o. *adv.* Behaglig, angenäm, beqvämlig. -keit, *f.* 4. Behaglighet, beqvämlighet, maklighet.

Behalt, *m.* 1. Meines Behalts, så mycket jag vet, efter min tanke.

Behalten, *v. a. irr.* Behålla; förvara, bevara, bibehålla.

Behalten, *adj.* o. *adv.* Behållen, välmående, förmögen.

Behälter, *m.* 3. Förvaringsställe; fiskdam; fisksump; dam.

Behältniß, *n.* 1. Förvaringsställe; litet rum, m. m.; sammelplats, samlingsställe; skänkskåp.

Behaltsam, *adj.* o. *adv.* Som har godt minne.

Behandeln, *v. a.* Öfverenskomma om pris, afsluta, afgöra ell. ingå köp; behandla, handtera; underhandla, bemedla.

Behändigen, se Einhändigen.

Behandlung, *f.* 4. Handterande, behandling, handteringssätt; underhandling, bemedling.

Behang, *m.* des -es, *pl.* die -hänge. Det, hvarmed en sak behänges. (*Jäg.*) Öronen, i synn, på en rapphönshund. -zeit, *f.* (*Jäg.*) Tiden då hjortarne fälla håren.

Behängen, *v. a.* Hänga öfver, betäcka med något; bekläda; tapetsera, pryda. (*Jäg.*) Der Hund ist wohl behangen (bättre: behängt) har långa vackra öron och breda läppar. Die Hunde b. das Wildt, säges då de anfalla och hänga sig fast vid vildtet. Einen Hund b., fästa tåget eller kopplet på hunden. Sich mit etwas b., blanda sig uti, inlåta ell. förena sig med, åtaga sig något.

Behängen, *n.* (*Jäg.*) Utvandring med spårhunden på besök, och tiden när det sker. En jägarelärlings trenne läroår kallas die brei B.

Beharnen, *v. a.* Pinka på, pinka ned.

Beharnischen, se Bepanzern.

Beharren, *v. n.* s. o. h. Framhärda, vara beständig ell. ståndagtig, hålla i, förblifva, blifva vid, stå fast, fortfara; framhärda. Steif auf seinen Sinn, seinen Kopf b., stå fast vid sitt förehafvande, vara envis.

Beharrlich, *adj.* o. *adv.* Framhärdande, ihärdig, beständig, ståndagtig.

Beharrlichkeit, Beharrung, *f.* 4. Framhärdande, beständighet, ståndagtighet, ihärdighet.

Beharschen, *v. n.* s. Hårdna, formera sig till skorpa.

Beharzen, *v. a.* Öfverdraga med harts, hartsa; taga bort hartset.

Behauchen, *v. a.* Andas på ell. emot.

Behauen, *v. a. irr.* Tillhugga, tillyxa, grofhugga; qvista, afhugga qvistar ell. grenar (på ett träd); behugga, skarphugga.

Behäufen, *v. a.* (*Trädg.*) Kupa kål o. d.

Behauung, *f.* 4. Tillhuggning &c.

Behaupten, *v. a.* Påstå, försäkra; bibehålla, försvara; bevisa, intyga.

Behauptung, *f.* 4. Påstående, försäkran; bibehållande, försvarande.

Behausen, *v. a.* Herbergera, hysa. — Sich b., *v. r.* Sätta sig ner ell. bli bofast.

Behäusen, *v. a.* Förse liksom med ett hus, med fodral. Eine Uhr b.

Behausung, *f.* 4. Emottagning; hus, boning, hemvist, qvarter, rum, herberge.

Beheitzen, *v. a.* Uppvärma, uppelda.

Behelf, *m.* 1. des -es, *pl.* -e. Ursäkt, undskyllan, förevändning, hjelp-bevis, nödhjelp.

sich Behelfen, *v. a. irr.* Hjelpa sig. Mit et-

was B., finna sig vid, vara nöjd eller belåten med något. Kümmerlich b, lefva knappt, klent. Ein beholfener Mensch, en hjelpsam menniska.

Behelflich, *adj.* o. *adv.* Behjelplig; som tjenar till förevändning.

Behelligen, *v. a.* Besvära, oroa, öfverlöpa eller öfverligga.

Behelligung, *f.* 4. Besvärande, besvärlighet, oroande.

Behen, *m.* des -s. Eggling: ett örtslägte, *Cucubalus* L.

Behende, *adj.* o. *adv.* Behändig, snar, snabb, flink, vig.

Behendigkeit, *f.* 4. Vighet &c.

Behenken, se Behängen.

Beherbergen, *v. a.* Herbergera, hysa.

Beherbergung, *f.* 4. Herbergering.

Beherrschen, *v. a.* Beherrska, herrska, råda öfver, hafva öfverhand; regera, styra, — Sich b., *v. r.* Hafva våld öfver sig, kufva sina begär.

Beherrscher, *m.* 3. Beherrskare, herrskare, regent.

Beherrschung, *f.* 4. Herrskande, styrelse; välde, öfvervälde.

Beherzen, *v. a.* Göra behjertad, ingifva mod; smeka.

Beherzigen, *v. a.* Behjerta, lägga på hjertat, granska med uppmärksamhet.

Beherzigung, *f.* 4. Behjertande.

Beherzt, *adj.* Behjertad, oförfärad, modig, oförskräckt; behängd, beprydd med hjertan.

Beherztheit, *f.* 4. Behjertenhet, oförskräcktet, mod.

Behetzen, *v. a.* (*Jäg.*) Ein Wildpret b., hetsa hundarna på det. Einen Hund b., inöfva honom genom hetsning.

Beheulen, *v. a.* Tjuta öfver.

Beheren, *v. a.* Förtrolla, förhexa, förkjusa.

Beherung, *f.* 4. Förtrollande.

Behindern, se Verhindern.

Behinken, *v. a.* Haltande besöka.

B.hner, Behnerich, Behnert, *m.* 3. Ett slags stor korg.

Behobeln, *v. a.* Tillhyfla, kringhyfla; skrubbhyfla; göra höflig och belefvad, hyfsa.

Behobelung, *f.* 4. Tillhyflande, kringhyflande; hyfsande.

Beholzen, *v. a.* Förse med skog. — *V. n.* s. Vara beväxt med trän. — Sich b., *v. r.* Drifva, växa starkt (om trän).

Beholzung, *f.* Rättighet att hemta ved ur en skog; se Beholzen.

Behorchen, *v. a.* Lyssna, lura på, låna örat till.

Behorcher, *m.* 3. Lyssnare.

Behorchung, *f.* 4. Lyssnande.

Behörde, *f.* 4. Tillbehör; vederbörande, behörig, vederbörlig domare. Die B. verfügen, förordna det som är nödigt i saken.

Behörig, se Gehörig, Gezíemend.

Behuf, *m.* 1. des -es, *pl.* -e. Behof, bruk, nyttjande; nödtorft; gagn, fördel; försvar. Zu dessen B., till den ändan, för den orsakens skull.

Behufen, *v. n.* h. Hjelpa; behöfva; erfordra. — *V. a.* Förse med hofvar.

Behülflich, *adj.* o. *adv.* Hjelpsam, behjelplig, tjenstagtig, tjenstvillig, gagnelig. Einen in (bei) etwas b. sein, hjelpa, biträda en i något. -keit, *f.* 4. Hjelp, bistånd.

Behumfen, *v. a.* Narra, bedraga.

Behüten, *v. a.* Bevara, beskydda, skydda; beta af.

Behutsam, *adj.* o. *adv.* Omtänksam, varsam, försigtig. -keit, *f.* 4. Omtänksamhet, varsamhet, försigtighet; skonsamhet, varsamhet, återhållsamhet. -lich, *adv.* Varsamligen.

Bei, *prep.* Hos; om; på, till, uti, vid. Ich habe kein Geld bei mir, jag har inga penningar hos eller på mig. Bei hellem Tage, om ljusa dagen. Mein Glück steht bei ihm, beror på honom. Bei meiner Ehre, på min ära. Bei Tische sitzen, sitta till bords. Ich habe die Akten nicht bei der Hand, jag har icke handlingarne till

Nach der Rückkehr des Hrn. Abg. Bassermann, welcher Urlaub hatte, wurde der Antrag des Hrn. Abg. Bassermann, die Berathung über die Grundrechte des deutschen Volkes betreffend, verlesen.

Hr. Abg. Bassermann: Meine Herren! Ich habe Ihnen einen Antrag vorgelegt, der Ihnen vielleicht auf den ersten Anblick nicht ganz klar ist, und ich will mir deßhalb erlauben, Ihnen die Motive desselben kurz auseinanderzusetzen. Sie wissen, daß wir in Frankfurt eine Commission niedergesetzt haben, welche die Grundrechte des deutschen Volkes berathen hat. Diese Commission hat ihre Arbeiten vollendet, und sie sind dem Plenum vorgelegt worden. Es ist nun meine Ansicht, daß wir diese Grundrechte des deutschen Volkes nicht in Frankfurt berathen sollen, sondern daß wir sie hier berathen müssen, weil wir hier die Vertreter des Volkes sind, weil wir hier die Vertreter der Nationalität sind, und weil wir hier die Vertreter der Freiheit sind. Ich will mir erlauben, Ihnen meine Ansicht über diese Grundrechte des deutschen Volkes kurz auseinanderzusetzen. Ich bin der Ansicht, daß wir in Frankfurt nicht berathen können, weil wir dort nicht die Vertreter der Nationalität sind. Wir sind dort die Vertreter der Einheit, wir sind dort die Vertreter der Gesammtheit, wir sind dort die Vertreter der Centralisation, wir sind dort die Vertreter der Bundesregierungen, wir sind dort die Vertreter der Fürsten, wir sind dort die Vertreter der Diplomatie, wir sind dort die Vertreter der Cabinette, wir sind dort die Vertreter der Bureaukratie, wir sind dort die Vertreter der Gesandten, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaften, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber-Familien, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber-Familien-Angehörigen, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber-Familien-Angehörigen-Freunde, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber-Familien-Angehörigen-Freunde-Bekannten, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber-Familien-Angehörigen-Freunde-Bekannten-Verwandten, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber-Familien-Angehörigen-Freunde-Bekannten-Verwandten-Schwäger, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber-Familien-Angehörigen-Freunde-Bekannten-Verwandten-Schwäger-Schwägerinnen, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber-Familien-Angehörigen-Freunde-Bekannten-Verwandten-Schwäger-Schwägerinnen-Kinder, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber-Familien-Angehörigen-Freunde-Bekannten-Verwandten-Schwäger-Schwägerinnen-Kinder-Kindeskinder, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber-Familien-Angehörigen-Freunde-Bekannten-Verwandten-Schwäger-Schwägerinnen-Kinder-Kindeskinder-Kindeskindeskinder, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber-Familien-Angehörigen-Freunde-Bekannten-Verwandten-Schwäger-Schwägerinnen-Kinder-Kindeskinder-Kindeskindeskinder-Kindeskindeskindeskinder, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber-Familien-Angehörigen-Freunde-Bekannten-Verwandten-Schwäger-Schwägerinnen-Kinder-Kindeskinder-Kindeskindeskinder-Kindeskindeskindeskinder-Kindeskindeskindeskindeskinder, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber-Familien-Angehörigen-Freunde-Bekannten-Verwandten-Schwäger-Schwägerinnen-Kinder-Kindeskinder-Kindeskindeskinder-Kindeskindeskindeskinder-Kindeskindeskindeskindeskinder-Kindeskindeskindeskindeskindeskinder, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber-Familien-Angehörigen-Freunde-Bekannten-Verwandten-Schwäger-Schwägerinnen-Kinder-Kindeskinder-Kindeskindeskinder-Kindeskindeskindeskinder-Kindeskindeskindeskindeskinder-Kindeskindeskindeskindeskindeskinder-Kindeskindeskindeskindeskindeskindeskinder, wir sind dort die Vertreter der Gesandtschaftsposten-Inhaber-Familien-Angehörigen-Freunde-Bekannten-Verwandten-Schwäger-Schwägerinnen-Kinder-Kindeskinder-Kindeskindeskinder-Kindeskindeskindeskinder-Kindeskindeskindeskindeskinder-Kindeskindeskindeskindeskindeskinder-Kindeskindeskindeskindeskindeskindeskinder-Kindesk

Beilaſt, *m.* Den last eller fragt som hvarje sjöman får taga med sig för sin egen räkning.

Beiläufig, *adj.* o. *adv.* Tillfälligtvis, i förbigående, händelsevis; ungefär, vid pass.

Beilegen, *v. a.* Bilägga; tillägga; gifva; tillegna; tillskrifva; tillmäla; förvara; insätta. Sie müſſen noch etwas b., ni måste ännu lägga något till, bjuda litet mer. Einem ſeine Tochter b., gifva en sin dotter till ägta. Er legt alle Jahre bei, han samlar alla år förmögenhet. Geld im Gerichte b., nedsätta penningar i rätten, vid domstolen (vanl. niederlegen). Eine Streitſache b., bilägga, förlika, skilja en tvist. (*Bibl.*) Förvara. Hinfort iſt mir beigelegt die Krone der Gerechtigkeit. — *V. n.* h. Einem b., gifva någon rätt. Mit dem Schiffe b., lägga till med fartyget, lovera upp, lägga bi.

Beilke, Beilkentafel, *f.* 4. Tracko (sort biljard).

Bein, *n.* 1. des =es, *pl.* =e. Ben, benknota; fot. Sich auf die Beine machen, begifva sig på vägen; begifva sig på benen, springa. Einem ein B. unterſchlagen, slå fötterna undan någon. Er ſchwört Stein und b. darauf, han bedyrar det med de svåraste eder. Etwas an ſein B. binden, binda skadan vid sitt ben. =bruch, *m.* 1. Benbrott; benbrottssten. =fäule, *f.* 4. =fraß, *m.* 1. Benröta, benfrat. =haus, *n.* 2. Benhus. =kleider, *m. pl.* Böxor. =knoten, *m.* 3. Fotknöl. =ſchiene, *f.* 4. Benspjelke. =ſchwarz, *n. indecl.* Bensvärta.

Beinern, *adj.* o. *adv.* Af ben.

Beinicht, *adj.* o. *adv.* Benagtig; hård.

Beinig, *adj.* o. *adv.* Benig, full med ben; äfv. som har ben eller fötter under sig: nyttjas då blott i sammansättningar, t. ex. Vierbeinig, o. s. v. Beiniges Fleiſch, kött med mycket ben.

Beinling, *m.* des =es, *pl.* die =e. Benling: den delen af ett djurs hud eller skinn som betäcker benen, och är starkare än det öfriga skinnet; äfv. foten på en strumpa.

Beißen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich biß, *imp.*; gebiſſen, *part.* Bita; tugga; sticka, förarga, gifva stickord, stota. Mein Gewiſſen beißt mich nicht, mitt samvete gnager mig icke. Sich in die Nägel b., smälta något i sig. Ins Gras b., bita i gräset, omkomma. In einen ſauern Apfel b., bita en hård nöt. Ein kleiner Rauch beißt ihn nicht, det biter icke så lätt på honom, han är icke så lätt skrämd. Sich b., trätа.

Beißend, *adj.* o. *adv.* Bitande, stickande; smärtsam, brännande.

Beißer, *m.* Bitare; grälmakare; tandkasse: liten tand hos små barn; jernkil.

Beißig, *adj.* o. *adv.* Trätgirig, arg; bitande. Ein beißiges Pferd, en folkilsk häst. Beißige Hunde haben ein zerriſſenes Fell, arga hundar få rifvet skinn. =keit, *f.* 4. Trätgirighet, arghet; bitande egenskap; ilskhet.

Beißker, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Ett slags grönling (fisk), *Cobitis fossilis.*

Beißkorb, se Maulkorb. =zahn, *m.* Framtand. =zange, *f.* 4. Kniptäng.

Beiſtand, *m.* Biträde, hjelp; biträdare, advokat, fullmägtig.

Beize, *f.* 4. Blötning, uppmjukning; beta, betning; skedvatten; frätmedel; jagt med roffåglar.

Beizen, *v. a.* Blöta, uppmjuka, döda; (ſchwarz B.) betsa svart; jaga efter roffåglar (med falkar &c.). — *V. n.* Betas, ligga i beta.

Beizend, *adj.* o. *adv.* Frätande.

Bejagen, *v. a.* Jaga på något ställe. Einen Wald b. (*Sjöf.*) Ein Schiff b., besegla ell. hinna upp ett skepp.

Bejahen, *v. a.* Bejaka, bekräfta. ſde.

Bejahend, *adj.* o. *adv.* Bejakande, bekräftan-

Bejahung, *f.* 4. Bejakning, bekräftelse.
Bejahungsweise, *adv.* Med jakande.
Bejahrt, *adj.* o. *adv.* Gammal, ålderstigen (om menniskor). I högre stil nyttjas det äfv. om andra ting, t. ex. Bejahrte Eichen, gamla ekar.
Bejammern, *v. a.* Begråta, beklaga, jemra sig öfver.
Bejammernswürdig, *adj.* o. *adv.* Beklaglig, ömklig, erbarmlig, eländig.
Bejauchzen, *v. n. h.* Upphäfva fröjderop öfver.
Bekalt, *adj.* o. *adv.* B. Schiff kallas i åtskilliga hamnar ett skepp, som genom solhettan gistnat eller är fullt med springor och sprickor.
Bekalmen, *v. n. f.* Öfverfallas af stiltje och derföre nödgas ligga stilla. Das Schiff bekalmet, ist bekalmt. — *V. a.* Ein Schiff b., taga bort vinden ifrån ett skepp.
Bekämpfung, *f.* 4. Kamp, strid, seger.
Bekannt, *adj.* o. *adv.* Bekant, kunbar, känd; allmänt bekant, uppenbar. Einem etwas B. machen, underrätta en om något.
Bekanntermaßen, *adv.* Se Bekanntlich.
Bekannte, *m.* o. *f.* 4. Bekant, känd person.
Bekanntheit, *f.* 4. Egenskap att vara bekant eller känd.
Bekanntlich, *adv.* Som bekant är; det är bekant att . . .
Bekanntmachung, *f.* 4. Kungörelse; uppenbarande.
Bekanntschaft, *f.* 4. Bekantskap.
Bekappen, *v. a.* (träd), toppa; qvista; förse med kappa.
Bekehren, *v. a.* Omvända. — Sich b., *v. r.* Omvända sig.
Bekehrlich, *adj.* o. *adv.* Beqvämlig, passande.
Bekehrung, *f.* 4. Omvändelse.
Bekeimen, *v. n. f.* Få pigg ell. brodd, gro. Das Malz bekeimt.
Bekennen, *v. a. irr.* Bekänna, bikta; erkänna, tillstå. — Sich b., *v. r.* Er hat sich zu der That bekannt, han har tillstått att han gjort det. Er will sich nicht zu dem Kinde b., han nekar att han är fader till barnet. Sich zu einer Kunst b., idka ett handtverk. Sich zur evangelischen Religion b., bekänna sig till den evangeliska religionen.
Bekenner, *m.* 3. Bekännare af en religion; martyr.
Bekenntniß, *n.* 1. Bekennung, *f.* 4. Bikt, syndabekännelse; bekännelse, tillståend.
Bekielen, *v. a.* Befjädra.
Beklagen, *v. a.* Beklaga; begråta, beklaga, ömka sig öfver. — Sich b., *v. r.* Klaga, besvära sig öfver något.
Beklagenswerth, -würdig, *adj.* o. *adv.* Beklagansvärd, beklaglig, ömklig.
Beklagte, *m.* o. *f.* 4. Anklagad, beskyllad, svarande, svarande part.
Beklammern, *v. a.* Hålla sig fast med händer ell. klor vid något.
Beklatschen, *v. a.* Klappa händerna, applaudera; förtala, baktala.
Beklauen, *v. a.* Afbryta i små bitar; äfv. tumma, länge handtera eller vidröra.
Bekleben, se Bekleiben.
Beklecken, *v. a.* Befläcka, orena, sudda ell. plumpa ned. — Sich b., *v. r.* Spilla på sig.
Beklecksung, *f.* 4. Befläckande.
Bekleiben, *v. a.* Limma, smeta, klistra på ell. öfver. — *V. n. f.* Slå rötter, komma fort (om växter); räcka, fortfara. Die Kletten b. an der Kleidung, kardborrarne fästa sig, fastna vid klädningen.
Bekleiden, *v. a.* Beklæda; uppkläda, påkläda; drapera (en figur); öfverkläda ell. betäcka med; bekläda, öfverdraga, stoffera: tapetsera, bekläda (ett rum); bekläda, förestå, förvalta.
Bekleidung, *f.* 4. Beklädning; mundering; uppklädning, påklädande; bordläggning; skepps yttre beklädning; paneling; tapetsering; garnitur, garnering, förvaltning.
Bekleistern, *v. a.* Öfverklistra, klistra på. Eine Sache zu b. suchen, söka att gifva en sak ett vackert utseende.

Beklemmen, *v. a.* Beklämma, göra beklämdt (hjertat).
Beklemmung, *f.* 4. Beklämning (hjertats); tryckning (öfver bröstet).
Beklommen, *adj.* o. *adv.* (*part. pass.* af Beklemmen) Beklämd, hjertängslig.
Beklopfen, *v. a.* Klappa, bulta, slå på.
Beklügeln, *v. a.* Klyfva ord, härklyfva, för mycket nagelfara, subtilisera.
Bekneifen, *v. r.* (*Sjöf.*) Sich b., beknipa sig (om ankartåget).
Bekommen, *v. n. irr.* h. o. f. Bekomma, erhålla, få; ernå. Zu B. ſein, finnas. — *V. impers. irr.* Bekomma en (väl ell. illa).
Beköſtigen, *v. a.* Nära, underhålla, föda; påkosta.
Beköſtigung, *f.* 4. Underhåll, närande, föda.
Bekräftigen, *v. a.* Bekräfta, stadfästa, försäkra; bedyra.
Bekräftigung, *f.* 4. Bekräftelse, stadfästelse.
Bekränzen, *v. a.* Bekransa, omkransa.
Bekrauten, *v. a.* Einen Acker b., afslå gräset på en åker.
Bekräutert, *adj.* o. *adv.* Beväxt med örter.
Bekreuzen, *v. a.* Göra korstecken, korsa.
Bekriechen, *v. n. irr.* h. Krypa på.
Bekriegen, *v. a.* Bekriga, påföra, krig, angripa med krig.
Bekriegung, *f.* 4. Bekrigande.
Bekritteln, *v. a.* Häckla, tadla.
Bekritteln, *n.* 3. Häcklande.
Bekritzeln, *v. a.* Skrifva med oläsliga drag, klottra full.
Bekrönen, *v. a.* Kröna, bekröna.
Bekrönung, *f.* 4. Krönande.
Bekümmern, *v. a.* Förtreta, förarga, bedröfva, oroa, ängsla, bekymra. Sich um etwas B., bekymra ell. bry sig om något; befatta sig med, lägga sig uti något.
Bekümmerniß, *f.* 1. Bedröfvelse, bekymmer, grämelse, sorg.
Bekunden, *v. a.* (*Lagf.*) Etwas b., edligen styrka något. Die Zeugen b., afhöra vittnen på ed. — Sich b., *v. r.* Visa sig.
Beküſſen, *v. a.* Kyssa ofta och mycket.
Belächeln, *v. a.* Smila, grina åt.
Belachen, *v. a.* Skratta åt, göra åtlöje af (saker).
Belachenswerth, *adj.* o. *adv.* Värd att skratta åt ell. öfver.
Beladen, *v. a. irr.* Belasta, betunga; lasta; öfverhopa, betunga, besvära.
Belag, se Beleg.
Belagerer, *m.* 3. Belägrande.
Belagern, *v. a.* Belägra.
Belagerte, *m.* 4. Belägrad.
Belagerung, *f.* 4. Belägring; omgifning.
Belagerungsarmee, *f.* 4. Belägringsarmée.
Belagerungsgeſchütz, *n.* 1. Grofva kanoner.
Belander, *m.* des -s, *pl.* l. m. *s.* Hukare: ett litet transportfartyg att bruka på floder, kuster och kanaler.
Belang, *m.* 1. Vigtighet, gilltighet, betydlighet, vigt. In B. deſſen, hvad det beträffar.
Belangen, *v. a.* Lagföra, anklaga. Einen des Diebſtahles b., *v. n.* h. Beträffa, vidkomma.
Belangung, *f.* 4. Lagsökning, anklagande.
Belappen, *v. a.* Förse med lappar. † Lappa. (*Jag.*) Sätta upp jagtlappar. Wohl belappet ſein, säges om jagthundar som hafva stora hängande öfverläppar.
Belaſten, *v. a.* Belasta, öfverlasta, betunga.
Beläſtigen, *v. a.* Trycka, besvära.
Beläſtigung, *f.* 4. Besvärlighet.
Belatten, *v. a.* Beslå, förse med lekter eller ribbor.
Belattung, *f.* 4. Beslagning, förseende med läkten.
Belauben, *v. a.* Löfva; pryda eller skyla med löf; äfv. löfva: eller afplocka de öfverflödiga löfven. — Sich b., *v. r.* Få löf.
Belaubt, *adj.* o. *adv.* Löfrik; lummig.
Belaubung, *f.* 4. Löfsprickning.
Belauern, *v. a.* Lura ell. passa på, spionera ut; fånga med list, fint bedraga.

Belgien (Königreich) Belgique, Belgium, Belgien, Belgio, Bélgica, Bélgia, Belgie, Belgia, Belgien, Belgien, Belgien

Meigen, Joh. Wilh., Entomolog, Mitgl. d. Akad. d. Wiss. zu Berlin, geb. 1764 zu Solingen, gest. 1845 in Stolberg bei Aachen, Verf. d. Werkes: Systematische Beschreibung der bekannten europäischen zweiflügeligen Insekten, 7 Bde. mit Kupfern, Hamm 1818—38.

Meigs, Charles Delucena, Arzt, geb. 1792 in Philadelphia, gest. 1869 daselbst, Verf. von: Obstetrics, the science and the art, Philad. 1852; Diseases of females, 1854; Diseases of children, 1861.

Meigs, John Forsyth, Arzt, geb. 1795 in Philadelphia, gest. 1867 daselbst, Verf. von: Principles and practice of obstetrics, Philad. 1849; Diseases of the chest, 1854.

Meigs, Return Jonathan, Jurist, geb. 1765 in Middletown (Connecticut), gest. 1823 in Marietta (Ohio), 1801—3 Gouverneur des Indianergebiets, 1807—8 Gouverneur von Ohio, 1810—14 Postmeister-General.

Meigs, Return Jonathan, Jurist, geb. 1801 in Marietta (Ohio), gest. 1879 in Nashville (Tennessee), Verf. von: Report on the Indian affairs, 1824; Report on the Cherokee affairs, 1827; Report on the Creek affairs, 1828.

Meigs, Thomas, Jurist, geb. 1776 in Middletown (Connecticut), gest. 1822 in Washington, 1801—5 Gouverneur von Tennessee, 1806—9 Mitglied des Repräsentantenhauses, 1809—14 Richter am Obergericht von Tennessee, 1814—22 Direktor der Münze in Philadelphia.

Meigs, William Montgomery, Arzt, geb. 1824 in Philadelphia, Verf. von: Obstetric memoirs and contributions, Philad. 1856; Diseases of children, 1861; Diseases of the nervous system, 1867.

Meigs, Montgomery Cunningham, Ingenieur, geb. 1816 in Augusta (Georgia), 1861—82 Quartiermeister-General der Armee, 1882 Generalmajor, Verf. von: Report on the Washington aqueduct, 1863; Report on the Capitol extension, 1874.

Meigs, Arthur Ingersoll, Arzt, geb. 1826 in Philadelphia, Verf. von: Diseases of the heart, Philad. 1854; Diseases of the nervous system, 1867.

Meigs, Charles Delucena, Arzt, geb. 1847 in Philadelphia, Verf. von: Diseases of the nervous system, Philad. 1867; Diseases of the spinal cord, 1870.

Meigs, Henry, Arzt, geb. 1789 in Middletown (Connecticut), gest. 1866 in New York, Verf. von: Observations on the genus Amia, Philad. 1822; Observations on the genus Lepidosteus, 1823.

Meigs, James Aitken, Arzt, geb. 1827 in Philadelphia, Verf. von: Diseases of the heart, Philad. 1854; Diseases of the nervous system, 1867.

Meigs, John, Arzt, geb. 1757 in Middletown (Connecticut), gest. 1819 in Philadelphia, Verf. von: Observations on the genus Amia, Philad. 1822; Observations on the genus Lepidosteus, 1823.

Meigs, Josiah, Astronom, geb. 1757 in Middletown (Connecticut), gest. 1822 in Washington, 1801—5 Gouverneur von Tennessee, 1806—9 Mitglied des Repräsentantenhauses, 1809—14 Richter am Obergericht von Tennessee, 1814—22 Direktor der Münze in Philadelphia.

Meigs, Josiah, Astronom, geb. 1757 in Middletown (Connecticut), gest. 1822 in Washington, 1801—5 Gouverneur von Tennessee, 1806—9 Mitglied des Repräsentantenhauses, 1809—14 Richter am Obergericht von Tennessee, 1814—22 Direktor der Münze in Philadelphia.

Bemeldet, *adj.* o. *adv.* Omnämnd, anförd, ofvannämnd, förrberörd.
sich Bemengen, *v. r.* Mit etwas, befatta sig med, lägga sig uti något.
Bemerkbar, *adj.* o. *adv.* Märkbar, synbar; märklig, märkvärdig.
Bemerken, *v. a.* Märka, iakttaga, bli varse; anmärka, anteckna.
Bemerkung, *f.* 4. Anmärkning, observation.
Bemerkungswürdig, *adj.* o. *adv.* Anmärkningsvärd, märklig, märkvärdig.
Bemisten, *v. a.* Göda, gödsla.
Bemitleiden, *v. a.* Hafva medlidande med, ömka.
Bemittelt, *adj.* o. *adv.* Bemedlad, förmögen, rik.
Bemoosen, *v. a.* Bekläda med mossa. — *V. n.* s. Bli mosslupen ell. betäckt med mossa.
Bemoost, *adj.* o. *adv.* Mossig.
Bemühen, *v. a.* Besvära, förorsaka möda, besvär. Sich b., göra sig den mödan; göra sig möda; vinnlägga eller bemöda sig att . . .
Bemühen, *n.* Bemühung, *f.* 4. Möda, besvär, arbete; bemödande; flit.
Bemüßigen, *v. a.* Tvinga, nödga.
Benachbart, *adj.* o. *adv.* Nära eller näst intill belägen, nästgränsande, kringliggande.
Benachrichtigen, *v. a.* Underrätta, gifva underrättelse.
Benachrichtigung, *f.* 4. Underrättelse, instruk ion.
Benachtheilen, *v. a.* Oförrätta, förfördela.
Benageln, *v. a.* Förse med spik ell. naglar; fastspika.
Benagen, *v. a.* Gnaga på, fräta.
Benagung, *f.* 4. Gnagande på, frätande.
Benähen, *v. a.* Sömma på, sy öfver något. (*Fig.*) Einer b., sy linkläder åt någon.
Benamen, *v. a.* Nämna, namngifva; gifva tillnamn eller binamn.
Benannt, se Benennen.
Benarbt, *adj.* o. *adv.* Full med ärr, ärrig.
Benaschen, *v. a.* Snaska ell. smaka hemligt på.
Benaschung, *f.* 4. Snaskande.
Benebeln, *v. a.* Betäcka med dimma, töcken ell. moln; skymma, fördunkla. Sich b., supa sig full.
Benebst, se Nebst.
Benedeihen, *a. v.* Välsigna, berömma, prisa.
Benediktseisen, *n.* Ett slags stångjern från Böhmiska hammarverken. =kraut, *n.* ell. =wurzel, *f.* Benediktrot, nejlikerot, *Geum urbanum.*
Benedictiner, *m.* 3. Benediktinermunk.
Benehmen, *v. a. irr.* Betaga, borttaga, röfva. Dadurch ist seinem Rechte nichts benommen, derigenom förlorar han icke något af sin rättighet. Das benimmt der Sache nichts, det skadar saken på intet sätt. Sich b., uppföra sig. Sich bei etwas b., bära sig åt vid något. Sich mit etwas b., sysslosätta sig med något.
Benehmen, *n.* 3. Uppförande, sätt att förhälla sig.
Benehmung, *f.* 4. Betagande, borttagande.
Beneiden, *v. a.* Afundas, missunna. Ich beneide dich um dein Glück ell. wegen deines Gluckes.
Beneidenswerth, *adj.* o. *adv.* Afundsvärd.
Benennen, *v. a. irr.* Benämna, namngifva, kalla; nämna; bestämma, utsätta, utnämna.
Benennung, *f.* 4. Benämning, namngifning, namn; utnämnande.
Benepen, *adj.* o. *adv.* (*Sjöf.*) Säges om ett skepp, som icke kan flyta i alltför grundt vatten, efter floden ej stiger till sådan höjd att hon kan göra det flott.
Benetzen, *v. a.* Vattna, fukta, bestänka. Mit Thränen benetzte Augen, tårfulla ögon.
Benetzung, *f.* 4. Vattnande, bestänkning.
Bengel, *m.* 3. Stake, päk; galérstång; rigelstång; lymmel, knodd, tossa.
Bengelei, *f.* Bengelagtigt uppförande, knoddseder.

Benicken, *v. a.* Nicka bifall; bekräfta genom nickande.

Beniemen, *v. a.* Nämna, benämna; utnämna, utsätta, utstaka.

Beniemung, *f.* 4. Benämning, utsättande, utstakande.

Beniesen, *v. a.* Nysa på, bekräfta genom nysning. Er beniese es.

Benne, *f.* Ett slags flätad korg; äfven kärra försedd med en sådan korg; äfv. ett slags rörlig krubba, som fästas på ett par vagnshjul.

Benöthiget, *adj.* o. *adv.* Einer Sache b. sein, vara i behof af, nödig om något. Das Benöthigte, det nödvändiga, oundgängliga.

Benutzen, Benützen, *v. a.* Nyttja, begagna, draga fördel eller nytta af; bruka; betjena sig af.

Benützung, *f.* 4. Bruk, nyttjande.

Beobachten, *v. a.* Iakttaga, efterlefva; gifva akt på, blifva varse; betrakta; göra rön. Sein Versprechen b., hålla sitt löfte.

Beobachter, *m.* 3. En som iakttager, efterlefver, undersöker, göra rön eller anmärkningar; forskare, betraktare.

Beobachtsam, *adj.* o. *adv.* Uppmärksam, mycket fallen för att betrakta något.

Beobachtung, *f.* 4. Iakttagande, efterlefnad; anmärkning, observation; betraktelse.

Beobachtungsgeist, *m.* 2. Urskiljningsgåfva, djupt tänkande förstånd.

Beordern, *v. a.* Beordra, förordna, gifva order ell. befallning, anbefalla. Einen wohin b., deputera, skicka en någorstädes.

Bepacken, *v. a.* Fullpacka, uppfylla, pålasta. Er ist hinten und vorn wohl bepackt, han har puckel både fram och bak. — Sich b., *v. r.* Packa på sig; äfv. taga mycket åt sig.

Bepackung, *f.* 4. Fullpackning.

Bepanzern, *v. a.* Bepansra, pansarklåda; klåda i harnesk, väpna.

Bepelzen, *v. a.* Kläda i pels.

Beperlen, *v. a.* Pryda med perlor. (*Fig.*) Behänga, betäcka med dagg eller regndroppar.

Bepfählen, *v. a.* Påla, stänga omkring med pålar.

Bepfählung, *f.* 4. Pålning, pålverk.

Bepflanzen, *v. a.* Plantera med.

Bepflanzung, *f.* 4. Plantering.

Bepflastern, *v. a.* Stenlägga; pålägga plåster.

Bepflasterung, *f.* 4. Stenläggning; plåstrets påläggande.

Bepflügen, *v. a.* Plöja.

Bepflügung, *f.* 4. Plöjning.

Bepichen, *v. a.* Öfverstryka med beck.

Bepissen, *v. a.* Pissa ned.

Bepunkten, *v. a.* Punktera, utmärka, förse med punkter ell. prickar; äfv. tatuera.

Bepurpern, *v. a.* Göra purpurfärgad; klåda i purpur.

Bequem, *adj.* o. *adv.* Beqväm, beqvämlig, lämplig, passande, tjenlig, foglig; maklig.

Bequemen, *v. a.* Göra beqväm, tjenlig, passande för något.

sich Bequemen, *v. r.* Zu ell. nach etwas, lämpa, rätta sig efter något; låta öfvertyga, beveka sig af något; samtycka till något; medgifva något, rätta ell. lämpa sig efter en ting; beqväma, förmå sig till något. — *V. n.* o. *imp.* Vara beqväm. (*Fig.*) Anstå, behaga.

Bequemlich, *adj.* o. *adv.* Beqvämlig; maklig, passande, tjenlig.

-keit, *f.* 4. Beqvämlighet, maklighet; afträde.

Bequemling, *m.* des -es, *pl.* die -e. En beqvämlig, maklig person, lat, möddryg menniska.

Bequicken, *v. a.* Belägga med qvicksilfver.

Berahmen, *v. a.* Infatta i ram. (*Lagf.*) Berama, utsätta, bestämma.

Beramen, se Beraumen.
Beranden, *v. a.* Omgifva med rand (mynt).
Berappen, *v. a.* Rappa, öfverdraga med murbruk.
Berappung, *f.* 4. Rappning.
Berasen, *v. a.* Belägga med grästorf. — *V. n.* s. Gräsa sig, få gräsväxt.
Beraspeln, *v. a.* Raspa, skrapa, skafva.
Beraspelung, *f.* 4. Raspande.
Berathen, *v. a. irr.* Begåfva; förse med nödigt husgeråd; förlåna; besörja. — Sich b. eller Berather, *m.* Hjelpare; rådgifvare, beherrskare.
Berathschlagen, *v. n.* h. Öfverlägga om, öfverväga, rådgöra, rådslå. Sich b., rådslå, rådgöra, öfverlägga om med hvarandra.
Berathschlagung, *f.* 4. Öfverläggning, rådslag, rådplägning.
Berauben, *v. a.* Beröfva, fråntaga; röfva, plundra (en resande); stjäla (i en kyrka); plundra, roffa (ett skepp). Aller Hoffnung, des Gesichtes, der Mannheit beraubt sein, vara utan allt hopp, hafva förlorat synen, vara en snöping eller castrat.
Beraubung, *f.* 4. Stöld, plundring, röfvande, roffande; afhändande; beröfvande.
Berauchen, *v. n.* s. Bli fullrökt.
Beräuchern, *v. a.* Röka, beröka, röka ned; röka, göra välluktande; röka med rökelse.
Beräucherung, *f.* 4. Rökande &c.
Beraufen, *v. a.* Plocka.
Beraumen, se Anberaumen.
Berauschen, *v. a.* Göra drucken. (*Jäg.*) Para sig (om vildsvin). — Sich b., *v. r.* Fylla sig, taga sig rus.
Berauschend, *adj.* o. *adv.* Rusgifvande.
Berauscht, *adj.* o. *adv.* Drucken, rusig, pirum.
Berberisbaum, *m.* 1. Berberisbuske.
Berechnen, *v. a.* Beräkna, öfverräkna, öfverslå. — Sich b., *v. r.* Sätta upp sin räkning. Sich mit einem b., hålla räkning med någon.
Berechnung, *f.* 4. Beräkning, öfverslag.
Berechtigen, *v. a.* Berättiga, befullmägtiga; privilegiera, gifva tillstånd.
Berechtigung, *f.* 4. Berättigande, befullmägtigande, rättighet, fullmagt.
Bereden, *v. a.* Öfvertala, intala. Sich mit einem b., öfverlägga, rådslå; råkas och talas vid, komma öfverens med någon. Einen B., tadla, förtala, ljuga på någon. Etwas B., tala om något.
Beredsam, Beredt, *adj.* o. *adv.* Vältalig; talför, som talar lätt och artigt. -teit, (d som t), *f.* 4. Vältalighet.
Beredung, *f.* 4. Öfvertalande, intalande; samtal, samråd; tadel, förtal.
Beregnen, *v. a.* Nedregna, genomblöta med regn. — (Nyttjas blott som *pass.*) Beregnet werden, bli, våt, bestänkt af regn, få regn på sig. — *V. n.* s. Bli öfverfallen af regn.
Bereichern, *v. a.* Rikta, göra rik.
Bereicherung, *f.* 4. Riktande.
Bereiben, *v. a.* Rifva på något, bearbeta det genom rifning eller gnidning. Holz mit Schachtelhalm b. Åfv. betäcka genom rifning, t. ex. Den Kuchen mit Zucker b. — Sich b., *v. r.* Gnida på sig; skafva sig emot något.
Bereifen, *v. a.* Hölja, betäcka med rim, rimfrost; förse med tunnband.
Bereisen, *v. a.* Resa, fara på (marknader); genomresa (ett land).
Bereisung, *f.* 4. Resande, farande på, genomresande.
Bereit, *adj.* o. *adv.* Beredd, färdig, snabb, flink. Sich B. machen, göra sig färdig, laga sig till.
Bereiten, *v. a.* Bereda, tillaga, tillreda; bereda, sämska, beta; tillverka. Das Bett b., bädda sängen.
Bereiten, *v. a. irr.* Rida till en ort för att undersöka den; inöfva, inrida (en häst);

förse med häst. Die Reiterei iſt noch nicht beritten.

Bereiter, *m.* 3. Beridare.

Bereits, *adv.* Redan. — *Anm.* B. är mera ädelt och anständigt än ſchon.

Bereitſchaft, *f.* 4. Beredskap; redskap, förnödenheter. In B. ſein, vara färdig, tillreds, beredd.

Bereitwillig, *adj.* o. *adv.* Beredvillig, tillreds, färdig.

Bereitwilligkeit, *f.* 4. Beredvillighet, ifver, bemödande.

Berennen, *v. a.* Kringränna, inspärra (en fästning).

Berennung, *f.* 4. Kringrännande.

Bereuen, *v. a.* Ångra sig; ångra, vara ledsen ell. harmsen öfver. Seine Sünden b.

Bereuung, *f.* 4. Ånger, harm.

Berg, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. (läs berch) berg. Große Berge zu überſteigen haben. (*Fig.*) Hafva stora hinder att öfvervinna. Mir ſtanden die Haare zu Berge, håren restes på mitt hufvud. Nun ſtehen die Ochſen am Berge, nu står han der, nu kan han ej komma längre. Hinter dem Berge halten, dölja sitt uppsät. Über alle Berge ſein, vara långt borta, hafva tagit flykten. Wir ſind noch nicht über alle Berge, vi hafva ännu icke öfvervunnit alla svårigheter. =ab, =unter, *adv.* Utför ett berg ell. en backe. =akademie, *f.* 4. Bergscollegium. =amſel, *f.* 4. Ringtrast, *Turdus torquatus*. =amt, *n.* 2. Bergs-collegium; bergsrätt. =an, =auf, *adv.* Upp för berget ell. backen. =bau, *m.* 1. Grufvors upptagande, grufarbete, bergsbruk. =bewohner, *m.* 3. Bergsbo. =feſtung, *f.* 4. Bergfästning. =fink, *m.* 4. Norrqvint, (fågel), *Fringilla montifringilla*. =gang, *m.* 1. Malmstrek. =gegend, *f.* 4. Bergslag, bergsbygd. =geiſt, *m.* 2. Bergsrå. =gelb, *n. indecl.* Kyllerfärg. =hauptmann, *m.* 2. Bergshauptman; bergmästare. =kette, *f.* 4. Bergsträcka; bergsrygg; bergsås. =knappe, *m.* 4. Grufarbetare, bergsman. =mann, *m.* (Bergleute, *pl.*) Bergsman; grufarbetare; bergsbo. =männchen, *n.* 3. Bergsrå. =männiſch, *adj.* o. *adv.* På bergsmäns sätt ell. vis. =milch, *f.* Månmjölk. =münze, *f.* 4. Bergmynta. =rath, *m.* 1. Bergsråd. =revier, *n.* 1. Bergslag. =ſpitze, *f.* 4. Bergspets, bergskulle. =ſtadt, *f.* 1. Bergstad, stad belägen på ett berg, i bergslagen, ell. vid grufvor. =ſtraße, *f.* 4. Väg öfver stora berg. =werk, *n.* 1. Bergverk, bergsbruk, grufva. =werkswiſſenſchaft, *f.* 4. Bergsvettenskap, mineralogi. =weſen, *n.* 3. Metallurgi, lära om metallers bearbetande, bergsbruk, bergshandtering. =zinnober, *m.* 3. Rå zinnober. =zucker, *m.*

Bergamotte, *f.* 4. Bergamott.

Bergegeld, *n.* 2. Bergarelön, bergarepenningar för strandadt gods; äfv. afgift till jordägaren af en kust, då han tillåter att det strandade och bergade godset får afhemtas.

Bergen, *v. a. irr.* Ich berge, du birgſt, er birgt; *imperf.* ich barg; *conj.* ich bärge; *part.* geborgen. Berga, rädda; sätta i säkerhet; gömma, dölja, förborga. Er iſt geborgen, han har sin goda utkomst.

Bergicht, *adj.* o. *adv.* Bergagtig, bergig.

Bergig, *adj.* o. *adv.* Bergig, backig.

Bergung, *f.* 4. Bergning, räddning.

Bericht, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Berättelse; uppgift; rapport; en referents betänkande öfver en sak.

Berichten, *v. a.* Berätta, underrätta, uppgifva; låta veta, rapportera, göra ett andragande, en anmälan; utdela nattvarden (till en döende). Einen Falken b., afrätta ell. inöfva en falk.

Berichtigen, *v. a.* Rätta, ställa i ordning, göra

göra rigtig; bringa till slut, fullända; betala (en skuld).

Berichtigung, *f.* 4. Rättelse, rättande, förbättring; i ordning ställande, ordning; betalning; correkturläsning.

Berichtung, *f.* 4. Berättelse, underrättelse; rapport, andragande, anmälan; nattvardens utdelande.

Berichen, *v. a. irr.* Vädra ell. lukta på.

Berinden, *v. a.* Förse, öfverdraga med en skorpa. — *V. n.* o. Sich b., *v. r.* Få skorpa på sig.

Beritten, *adj.* o. *adv.* af Bereiten. Inriden, utrustad.

Beritzen, *v. a.* Rispa, rista på.

Berkan, *m.* des =s, *pl.* die =e. En art groft kamlott.

Berline, *f.* eller **Berliner**, *m.* des =s, *pl.* l. m. s. Berlinare: en som är hemma i Berlin; äfv. Berlinare: ett slags bekvämlig fyrsitsig resvagn, som kan slås tillbaka. — *Adj.* Uppfunnen ell. gjord i Berlin, t. ex. B. Blau, berlinerblått. B. Eisen, räfsax. B. Roth, ett slags röd färg för målare, som liknar columbinlack. B. Witterung, en särskilt smörja att bestryka räfsaxar.

Berlinerblau, *n. indecl.* o. *adj.* Berlinerblått; berlinerblå.

Berlocken, *pl.* Berlocker.

Berme, *f.* (*Fortif.*) Gång af ungefär fyra fots bredd mellan vallen och grafven omkring en fästning. I vattenbyggnad kallas B. en landremsa som lemnas orörd framför och bakför dammen.

Bernhardiner, *m.* 3. Bernhardinermunk.

Bernstein, *m.* 1. Bernsten.

Bernsteinern, *adj.* o. *adv.* Af bernsten, bernstens . . . [rensa.

Beroden, *v. a.* Gräfva, hacka omkring,

Berohren, *v. a.* Betäcka, öfverkläda, förse med rör.

Berosten, *v. n.* s. Rostas, blifva rostig.

Berſten, *v. n. irr.* s. Ich berſte, du berſteſt (birſteſt), er berſtet (birſtet); *imp.* ich borſt (barſt); *part.* geborſten. Spricka, remna, brista, gistna.

Berſtgras, *n.* Blåstarr, sträppel, *Carex acuta* (enl. Campe: slokstarr, *C. pseudocyperus*). =kraut, *n.* Sprängrot.

Berſtig, *adj.* o. *adv.* Full med sprickor.

Berüchtigen, *v. a.* Berygta, vanrygta, vanfräjda. Jemand eine Diebſtahls b.

Berüchtigt, *adj.* o. *adv.* Illa berygtad, vanrygtad, illa känd, utskämd.

Berüchtigtheit, *f.* 4. Rygtbarhet, egenskap att vara berygtad.

Berücken, *v. a.* Fånga med list, fint bedraga, besvika genom knep.

Berückſichtigen, *v. a.* Hafva afseende på; göra afseende på.

Berudern, *v. a.* Förse med åror; äfven befara under rodd eller roende. Das Meer b.

Beruf, *m.* des =es, *pl.* die =e. Kallelse; kall, embete, tjenst. Einen B. zu einer Stelle bekommen, få kallelse till en tjenst. — Äfv. böjelse, benägenhet, håg, kallelse, innerlig rörelse och drift. (*Lagf.*) Vad, appellation. † Er ſteht in keinem guten B., han har icke godt namn om sig. =kraut, *n.* Ett slags ört, *Sideritis Scordioides*; äfv. gråbinka, *Erigeron acre*; äfven blindnässla; stenört; strandkill. Kleines B., ett slags knyler; Ryssalansrot; harväpling. =recht, *n.* Patronal-rättighet, *Jus patronatus*.

Berufen, *v. a. irr.* Kalla; sammankalla. † Förtrolla, förhexa; banna upp. Einen zu einem Pfarramte b. Die Stände b. Er iſt ſehr b., han är mycket utropad ell. berömd. — *V. r.* Sich auf etwas b., åberopa sig något. Sich auf ſeine Unſchuld b.

Sich aufs Obergericht b., vädja till öfverrätten. [utropad.

Berufen, *adj.* o. *adv.* Känd, berömd; illa

Berufer, *m.* Kallare, Rom. 9: 12.

Berufsgeschäfte, *n. pl.* Embetsgöremål ell. förrättningar.

Berufung, *f.* 4. Kallande; åberopande &c.

Beruhen, *v. n.* h. Bero, grunda sig; komma an på. Meine ganze Glückseligkeit beruht darauf. In Venedig beruht alle Gewalt auf den Adel, är hela magten hos Adeln. Wir wollen es dabei b. lassen, vi vilja låta det blifva eller bero dervid. Eine Sache bis zu einer andern Zeit b. lassen, uppskjuta en sak till en annan tid.

Beruhigen, *v. a.* Stilla, tillfredsställa. — Sich b., *v. r.* Gifva sig tillfreds. Ich kann mich dabei nicht b., jag kan ej vara nöjd dermed, jag kan ej låta det blifva dervid. Ein beruhigtes Gewissen, ett godt samvete.

Beruhigung, *f.* 4. Stillande; ro, stillhet, tillfredsställelse; samvetslugn.

Berühmen, *v. r.* Sich b., berömma, rosa sig. Sich einer Sache eller mit einer Sache b., berömma sig af någonting.

Berühmt, *adj.* o. *adv.* Berömd, namnkunnig, rygtbar. [het.

Berühmtheit, *f.* 4. Namnkunnighet, rygtbar-

Berühren, *v. a.* Röra, vidröra, taga, känna på, fingra; omröra, nämna. Ein Weib b., plåga umgänge med en qvinna. Berührter Maßen, som redan sagdt är.

Berührig, *adj.* o. *adv.* Kry, rask.

Berührung, *f.* 4. Vidrörning.

Berührungspunkt, *m.* 1. Vidrörningspunkt.

Berupfen, *v. a.* Plocka; bedraga, förfördela.

Berupfung, *f.* 4. Plockande; bedrägeri, förfärdelande.

Berußen, *v. a.* Sota, nedsmutsa med sot. — *V. n.* f. Bli sotig.

Berwijan†, *s.* Berberis.

Beryll, *m.* des -es, *pl.* die -e. Beryll: ett slags sjögrön ädelsten, *aquamarin.* -fluß, *m.* Genomskinlig spat, som till färgen liknar beryll; äfv. sådant glas ell. fluss.

Besabbern†, *v. a.* Drägla full.

Besacken, *v. a.* Belägga med säckar, lassa på säckar. Einen Esel b. † Sich b., packa på sig; äfv. göra sig rik genom slem vinning.

Besäen, *v. a.* Så, beså. Den Acker b. (*Vapenk.*) Besädet kallas en sköld som är alldeles uppfylld med figurer af ett och samma slag.

Besage, *adv.* (*Lagf.*) I följe; i stöd, i kraft. B. seiner Unterschrift.

Besagen, *v. a.* (*Lagf.*) Omtala, nämna, omröra; utvisa, intyga. †Förråda; äfv. betyda, vara mera värd. Der Brief besagt ein Mehreres, brefvet nämner vidare derom. Besagter Maßen, som förbemäldt är. — *V. n.* o. *imp.* (m. h.) Utgöra, belöpa sig till. Es besagt nicht viel, det betyder icke mycket. [Baum b.

Besägen, *v. a.* Besåga, såga på något. Einen

Besaiten, *v. a.* Förse med strängar, sätta strängar på. [† Bedraga.

Besalben, *v. a.* Smörja, öfversmeta, nedsudla.

Besamen, *v. a.* Så, beså. Ein Feld mit Hafer b. (*Bibl.*) Wenn ein Weib besamet wird, när en qvinna undfår säd, 3 Mose B. 12: 2. Du sollst auch nicht bei deines Nächsten Weib liegen, sie zu b., att beblanda dig med henne, 18: 20. — Sich b., *v. r.* Fortplanta sig genom frön, så sig sjelf.

Besanden, *v. a.* (*Smed.*) Beströ jernet med sand, när det är i vällhetta, att det icke må förbrännas. — *V. n.* f. Upplyllas med sand (om hamnar och floder). Besanden är mera brukligt.

Besant, *f.* Mesan: efterst seglet på ett skepp. Besanmast, *m.* Mesanmast. -ruthe, *f.* Mesansprö. -segel, *n.* Mesanssegel; äfv.

ett slags pese (blötmask), *Holothuria physalis*. Das ausgespannte B., en art hvirfvelsnäcka, *Strombus epidromis*.
-ſtange, *f.* Mesanstång ell. toppstång.
Beſänftigen, *v. a.* Blidka, sagta, stilla. Eines Zorn b. [mildring.
Beſänftigung, *f.* 4. Blidkande, lindring,
Beſatz, *m.* Garnitur. (*Hall. Saltv.*) Besittning; äfv. sammankomst angående besittning. -tich, *m.* Fiskdam hvari fisk släppes till afvel.
Beſatzung, *f.* 4. Besättning; jfr Beſatz; äfv. villa i ett läs. Eine Feſtung mit ſtarker B. verſehen. -srecht, *f.* Rättighet att besätta en fästning.
Beſauen, *v. a.* Se Beſchmutzen.
Beſäufen, *v. a.* Supa full, fylla.
Beſaufen, *v. r. irr.* Sich b., supa sig full. (*Fig.*) Tala eller uppföra sig som man vore full. Du biſt wohl beſoffen?
Beſäumen, *v. a.* Förse med söm ell. fäll, fälla; äfv. panela.
Beſchaben, *v. a.* Skrapa, skafva på.
Beſchabung, *f.* 4. Skafvande.
Beſchädigen, *v. a.* Göra skada på, skada; illa medfara, förderfva, såra.
Beſchädigung, *f.* 4. Åverkan, skada; sår.
Beſchaffen, *adj.* o. *adv.* Beskaffad; conditionerad, i ett visst tillstånd. Wie iſt es mit dir b.? Huru är det fatt med dig? (Nyttjas mest som *adv.* med ſein).
Beſchaffen, *v. a.* Förse med nödiga kläder o. d.; framskaffa.
Beſchaffenheit, *f.* 4. Beskaffenhet, tillstånd, ställning; egenskap.
Beſchäftigen, *v. a.* Sysslosätta.
Beſchäftigung, *f.* 4. Sysslosättning, syssla, göromål; förrättning.
Beſchalen, *v. a.* Förse med skalmar eller skaft (t. ex. knifvar o. d.). Brädslå. Tak i rum blifva äfv. beſchalet, när de beslås med lätta träribbor, för att kunna rappas sedan rören blifvit påspikade.
Beſchälen, *v. a.* Skala, barka, aftaga barken; äfv. betäcka (om hingstar). Eine Stute b. laſſen, låta betäcka ett sto.
Beſchäler, *m.* 3. Beskälare, hingst.
Beſchämen, *v. a.* Göra flat, skamflat; komma en att skämmas, blygas ell. rodna; förödmjuka, kufva. [virrad.
Beſchämt, *adj.* o. *adv.* Flat, skamflat; förBeſchämung, *f.* 4. Blygsel, skam; förvirring. (i högre stil.)
Beſcharren, *v. a.* Betäcka med uppkastad jord.
Beſchatten, *v. a.* Beskugga, öfverskygga.
Beſchattung, *f.* 4. Skugga, öfverskyggande.
Beſchatzen, *v. a.* Beskatta, skattlägga, pålägga skatt. Eine Stadt b.
Beſchatzung, *f.* 4. Skattläggning.
Beſchauen, *v. a.* Beskåda, bese, syna, besigtiga. Bücher b., censurera böcker. Ein beſchauendes Leben, ett contemplatift lif.
Beſchauen, *n.* 3. Beſchauung, *f.* 4. Beskådande, betraktande. (*Myst.*) Contemplation.
Beſchauer, *m.* 3. Åskådare; censor; besigtningsman; besökare.
Beſchaulich, *adj.* o. *adv.* Beskådande, betragtande; som kan beskådas. (*Myst.*) Das beſchauliche Leben, det inre lifvet i åskådelse, det innerliga umgänget med Gud, när inbillningskraften sysslosättes beständigt med Honom.
Beſchaulichkeit, *f.* 4. Inbillningens sysslosättning med Gud.
Beſchäumen, *v. a.* Befukta, bespruta, öfverdraga med skum.
Beſchauwalze, *f.* (*Klädeso.*) Tvenne kaflar eller valsar, hvarpå klädet upprullas och beskådas emot dagen.

Briefmarken, die Marken, welche als Beweis der Bezahlung des Briefportos auf die Briefe geklebt werden. Die B. sind in Deutschland seit 1. Jan. 1872 eingeführt und werden in Farben und Größen hergestellt, welche eine Verwechselung mit Marken anderer Länder ausschließen. Die Einführung der B. hat sich in Deutschland, wie in allen Ländern, wo sie bestehen, als eine sehr praktische Maßregel bewährt. Sie ist eine Erleichterung für das Publikum, weil sie die Bezahlung des Briefportos in kleinen Beträgen ermöglicht, und eine Erleichterung für die Postbeamten, weil sie die Abfertigung der Briefe beschleunigt. Die B. werden in Bogen zu 100 Stück ausgegeben. Die Bogen sind durch Linien in Reihen zu 10 Stück getrennt, so daß sich die einzelnen Marken leicht abtrennen lassen. Die Bogen sind ferner durch Linien in Gruppen zu 4 Stück geteilt, damit sich die Marken leicht zählen lassen. Die Bogen sind endlich durch Linien in Gruppen zu 20

ner, bombardera, profskjuta. — *V. n.* ſ. Beläggas, betäckas på ytan.

Beſchirßhütte, *ſ.* Rum der gevär profskjutas. =meiſter, *m.* Person som förrättar profskjutning med gevärspipor. =zeichen, *n.* Märke som släs på muskötpipor, hvilka blifvit gillade vid profskjutning.

Beſchießung, *ſ.* 4. Beskjutande.

Beſchiffen, *v. a.* Besegla, segla på.

Beſchiffung, *ſ.* 4. Besegling.

Beſchilft, *adj.* o. *adv.* Beväxt med vass.

Beſchimmeln, *v. n.* ſ. Möglas.

Beſchimmelt, *adj.* o. *adv.* Möglig.

Beſchimpfen, *v. a.* Skymfa, missfirma. Sich b., förnedra, vanhedra sig.

Beſchimpfung, *ſ.* 4. Skymf, ovett, skällsord.

Beſchinden, *v. a. irr.* Flå, rifva, skafva huden, skinnet, barken af; skinna, preja.

Beſchirmen, *v. a.* Beskärma, beskydda, försvara.

Beſchirmung, *ſ.* 4. Beskärm, beskydd, försvar.

Beſchlafen, *v. a. irr.* Ligga hos (en flicka); besofva, lägra, kränka (en flicka). — *V. n.* b. Eine Sache b., sofva på en sak.

Beſchlafen, *n.* 3. Beſchlafung, *ſ.* 4. Liggande hos; besofvande, lägrande, kränkande; köttsligt umgänge. Das B. einer Sache, sofvande på en sak.

Beſchlag, *m.* 1. Beslag, doppsko; jernbeslag; skenors påslående på hjul; seqvester, qvarstad; beslag, embargo, mögel. In B. nehmen, lägga beslag på, taga i besittning.

Beſchläge, *n.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Beslag, beklädning, bokspänne; hästskor.

Beſchlagen, *v. a. irr.* Beslå; sko; beslå (hjul) med skenor. Mit Arreſt b., sätta i qvarstad, seqvestrera. — *V. n.* ſ. Möglas; bli dunkel, matt, mista glansen af fuktighet, slå sig. Die Wände b., väggarne svettas.

Beſchlagen, *adj.* o. *adv.* Beslagen; skodd; beklädd; möglig. In einer Sache gut b. ſein, vara mycket bevandrad i en sak. Auf allen Vieren b. ſein, vara en slug, förfaren karl.

Beſchlagnehmung, *ſ.* 4. Beslag, seqvestrering, beläggning med qvarstad; embargo.

Beſchlagung, *ſ.* 4. Beslagning; skoning; beläggande med qvarstad &c.

Beſchleichen, *v. a. irr.* Smyga sig på, lura på; komma oförvarande öfver.

Beſchleunigen, *v. a.* Påskynda, pådrifva, befordra skyndsamhet.

Beſchleunigung, *ſ.* 4. Påskyndande.

Beſchließen, *v. a. irr.* Sluta, fullborda; besluta, föreställa sig, taga ell. fatta ett beslut; instänga, innesluta. — *V. n.* b. Innefatta, innesluta.

Beſchließer, *m.* 3. Fångvaktare, vaktmästare; husgerådsmästare.

Beſchließerinn, *ſ.* 4. Hushållerska, skafferska.

Beſchloſſen, *v. a.* (Nyttjas mest i *part.* beſchloſſet eller beſchloſſt). Försedd med ett slott. I Mark och Pommern kallas de adeliga familjer beſchloſſte Geſchlechter, beſchloſſte ell. geſchloſſte Junkern, ell. Schloßgeſeſſene, hvilka hafva rättighet att besitta borgar eller slott med dertill hörande regalier. Hafva de denna rättighet genom arf, så kallas de Erbbeſchloßte eller Erbſchlöſſer; äga de ett sådant slott blott såsom underpant, så kallas de Pfandbeſchloſſete.

Beſchloßen, *v. n.* ſ. Träffas, betäckas af hagel.

Beſchluß, *m.* 1. Slut, utgång; slut, afslutande; stängsel, hägnad; dom, utslag, beslut; beslut, föresats. Unter ſeinem B. haben, hafva i sitt förvar, under lås och nyckel. In B. nehmen, inläsa. Zum B., till slut; slutligen. Den B. machen, sluta; vara den sista, sluta laget.

Beſchmaddern, *v. a.* Nedsmörja, nedsöla, sudda ned.

Beschmarotzen, *v. a.* Vara någons snyltgäst.
Beschmausen, *v. a.* Gästa, pläga sig hos.
Beschmausung, *f.* 4. Gästande.
Beschmeißen, *v. a. irr.* Kasta emot ell. på; nedsöla med smuts, smutsa.
Beschmieren, *v. a.* Öfverstryka med, smörja på; sudda, kladda, plottra ned, smutsa, nedsöla.
Beschmieren, *n.* 3. Beschmierung, *f.* 4. Påsmörjande; nedsuddande.
Beschmitzen, *v. a.* Besmitta; befläcka; kränka; älv. förse med snärt. Eine Peitsche b.
Beschmutzen, *v. a.* Nedsmutsa, nedsöla, orena.
Beschmutzung, *f.* 4. Nedsmutsande, nedsölande, orenande.
Beschnarchen †, *v. a.* Tala med hårda och skymfliga ord; beskåda eller betragta med otyglad nyfikenhet. [på.
Beschnauben, *v. a.* Snorka, snoka ell. lukta
Beschneiden, *v. a. irr.* Skära på, bort, kringskära, skära af (med sax, klippa &c.); qvista (ett träd); klippa (en häck); skatta (bikupor); klippa (hår &c.); omskära (ett gossebarn); afskära, betaga (hopp, tillfälle &c.).
Beschneidung, *f.* 4. Afskärning, kringskärning, klippning &c.; omskärelse.
Beschneien, *v. a.* Hölja eller betäcka med snö. — *V. n.* s. Betäckas med snö.
Beschneiteln, *v. a.* Qvista, beskära, klippa.
Beschneitelung, *f.* Qvistande. [och list.
Beschnellen, *v. a.* Bedraga genom snabbhet
Beschneuzen, *v. a.* Snyta, svika, bedraga.
Beschnoppen, Beschnüffeln, *v. a.* Vädra, snoka eller lukta på.
Beschnüren, *v. a.* Besätta med snören.
Beschönen, *v. a.* (*Fig.*) Göra skenbar, ursäkta genom skenbara förevändningar. Ein Vergehen b. wollen.
Beschönigen, *v. a.* Bemantla, gifva vacker ell. hög färg, gifva utvertes sken och anseende; ursäkta.
Beschönigung, *f.* 4. Bemantlande &c.
Beschossen, *v. a.* Förse med spetsar. (*Fa-penk.*) Ein beschoßter Schild, sköld som är delad i vissa triangelspetsar, hvilkas ändar sammanlöpa i midten af skölden.
Beschotten, *v. a.* (*Skepp.*) Lägga läng- och tverskotten i ett fartyg.
Beschränken, *v. a.* Tillbomma, tillrigla, tillspärra; sätta gräns för, begränsa, inskränka. — Sich b., *v. r.* Hålla sig inom vissa gränser, åtnöja sig. Sich auf etwas b. [het.
Beschränktheit, *f.* Inskränkning, inskränkt-
Beschränkung, *f.* 4. Gräns, inskränkning, modifikation.
Beschreiben, *v. a. irr.* Skrifva på ell. fullt; beskrifva, afmåla, afskildra, föreställa; definiera, beskrifva, förklara; beskrifva ell. uppskrifva ens utseende, ålder &c. för att igenkänna honom. Die Planeten b. in ihrem Laufe um die Sonne größere und kleinere Kreislinien, planeterna löpa omkring solen i större och mindre kretsar.
Beschreibung, *f.* 4. Beskrifning; beskrifning (på en tjuf &c.).
Beschreien, *v. a. irr.* Vanrygta, smäda, förtala, illa utropa; förtrolla, förhexa.
Beschreiten, *v. a. irr.* Skrida, stiga på, inpå, ini.
Beschreiung, *f.* 4. Vanrygtande, smädelse, förtal; förtrollande.
Beschroten, *v. a.* Beskära med gröfre verktyg. (*Fig.*) Förminska. — *Part.* Beschroten eller beschrotet.
Beschuhen, *v. a.* Sko, förse med skor. Ein Paar Stiefel b. (bättre: vorschuhen), försko ett par stöflar. † Einen Pfahl b., jernsko en påle.
Beschuhung, *f.* Beskoende; skoplagg.
Beschulden, *v. a.* Besvära med skulder.
Beschuldigen, *v. a.* Beskylla, skylla för, påbörda. [tillräknande.
Beschuldigung, *f.* 4. Beskyllning, anklagande,

Beschummeln †, *v. a.* Omärkligt och fint bedraga.

Beschunken †, *adj.* o. *adv.* Beskänkt, drucken.

Beschuppen, *v. a.* Fjälla. (*Fig.*) Bedraga. Äfv. förse med fjäll.

Beschütteln, *v. a.* Runka hufvudet öfver något, till tecken af missnöje ell. ogillande; äfv. till tecken att man nekar eller säger nej åt något; äfv. sälla öfver.

Beschütten, *v. a.* Påskotta; påösa; betäcka. Die Wurzeln eines Baumes b. Der ganze Boden ist mit Getreide beschüttet, hela vinden är full med säd.

Beschürfen, *v. a.* (*Bergv.*) Skärpa.

Beschützen, *v. a.* Beskydda, försvara, beskärma. Einen Garten b., inhägna en trädgård.

Beschützer, *m.* Beskyddare, försvarare, vårdare, beskärmare; äfv. vindthund.

Beschützung, *f.* 4. Beskydd, försvar, hägn, beskärm.

sich Beschwägern, *v. r.* Komma i svågerlag med.

Beschwägerung, *f.* 4. Svågerlag, svågerskap.

Beschwängern, se Schwängern.

Beschwärzen, *v. a.* Svärta; sota, nedsöla.

Beschwatzen, Beschwätzen, *v. a.* Inbilla, locka, förleda, bedraga, tala illa om.

Beschwatzung, *f.* 4. Lockande &c.

Beschweifen, *v. a.* Förse med svans, stjert.

Beschweißen, *v. a.* Göra våt med svett, svettas på. (*Jäg.*) Besudla med blod.

Beschwemmen, *v. a.* Begjuta; skölja på ell. emot.

Beschwerde, *f.* 4. Besvär, möda, svårighet, besvärlighet, olägenhet; plåga; besvär, klagomål; pålaga, skatt, tunga.

Beschweren, *v. a.* Betunga, belasta, öfverhopa; tynga, trycka ell. ligga på; besvära, vara till besvär, olägenhet, hinder ell. skada, oroa, öfverlöpa ell. öfverliggа. Sich bei einem über etwas b., beklaga sig för en öfver något.

Beschwerlich, *adj.* o. *adv.* Besvärlig, till last, betungande, tryckande; besvärlig, obeqväm; plågsam, mödosam, tröttsam, ledsam; förarglig, efterbängsen, besvärlig. -keit, *f.* 4. Besvärlighet, obeqvämlighet, olägenhet, möda, besvär, omak, släp, svårighet; träk.

Beschwerniß, *f.* o. *n.* 1. Möda, besvär, omak, släp, svårighet.

Beschwerung, *f.* 4. Tunga, besvär, möda; besvärlighet, olägenhet.

Beschwichtigen, *v. a.* Tysta, förmå att tiga, ställa tillfreds.

Beschwitzen, *v. a.* Göra svettig.

Beschwören, *v. a. irr.* Besvärja, bekräfta med ed; fördrifva genom besvärjelser.

Beschwörer, *m.* 3. Besvärjare.

Beschwörung, *f.* 4. Besvärjelse, besvärjningsformulär.

Beschwörungsbuch, *n.* 2. Svartkonstbok.

-formel, *f.* 4. Exorcism, besvärjelse.

Beseelen, *v. a.* Gifva lif, upplifva, sätta lif uti; lifva, uppelda. Alle beseelte Geschöpfe, alla lefvande varelser.

Beseelung, *f.* 4. Upplifvande &c.

Besegeln, *v. a.* Segla på; förse med segel.

Besehen, *v. a. irr.* Bese, betragta, åskåda. — Sich b., *v. r.* Se på hvarandra.

Beseilen, *v. a.* Förse med rep ell. tåg.

Beseiten, *v. a.* Förse med sidor. (*Fortif.*) Flankera. (*Vapenk.*) Beseitet, försedd med sirater på sidorna.

Beseitigen, *v. a.* Lägga å sida, rödja ur vägen. (*Fig.*) Bilägga.

Beseitigung, *f.* 4. Aflägsnande, undanrödjande.

Beseligen, *v. a.* Göra säll och lycklig; begåfva, hugna.

Besemen †, *v. a.* Sopa med qvast.

Besemer †, *m.* des s, *pl.* l. m. *s.* Besman.

Besen, *m.* 3. Qvast. -binder, *m.* 3. Qvastbindare.

Besenden, se Beschicken.

Besenstiel, *m.* 1. Qvastskaft.

Beſeſſen, *adj.* o. *adv.* Besatt (af djefvulen). bofast. [En besatt, galning.
Beſeſſene, *f.* Beſeſſener, *m.* Böjes som *adj.*
Beſetzen, *v. a.* Besätta, bekläda; besätta, fullsätta; ställa, sätta på; sätta bräm på, kanta; upptaga (timmar, platser &c.); besätta, lägga besättning uti; besätta, afskära (t. ex. tillgångar); intaga, bemägtiga sig. Ein Kleid mit Gold b., sätta guldgaloner på en klädning. Einen Ort mit Bäumen b., plantera träd på ett ställe. Einen Dienſt b., bortgifva en tjenst. — Sich b., *v. r.* Bosätta sig. [kant.
Beſetzung, *f.* Besättande; beklädning,
Beſetzungsrecht, *n.* 1. Rättighet att bortgifva en syssla, *jus patronatus.*
Beſeufzen, *v. a.* Sucka öfver.
Beſichtigen, *v. a.* Bese, betragta, visitera, besigtiga, syna.
Beſichtigung, *f.* 4. Beseende; visitering, besigtning, syn eller syneförrättning.
Beſie †, *f.* Bär. [vittnen.
Beſiebenen*, *v. a.* Stadfästa något med sju
Beſiegeln, *v. a.* Försegla, besegla, sätta sigill ell. insegel för ell. under; försegla.
Beſiegelung, *f.* 4. Besegling &c.
Beſiegen, *v. a.* Öfvervinna, segra öfver, besegra; öfvergå, öfverträffa.
Beſieger, *m.* 3. Öfvervinnare, segervinnare; segrare.
Beſiegung, *f.* 4. Besegring.
Beſingen, *v. a. irr.* Besjunga, sjunga, sjunga om; berömma, upphöja.
Beſingung, *f.* 4. Besjungande, upphöjande genom sång.
ſich Beſinnen, *v. r. irr.* Sich auf etwas b., minnas, komma ihåg, återkalla i minnet, påminna sig något; känna igen sig ell. ett ställe; besinna sig; sansa sig; tänka efter för att påminna sig något; tänka på; betänka, öfverväga. Sich anders b., ändra sin mening, betänka sig. Sich eines Beſſern b., komma på bättre tankar.
Beſinnung, *f.* 4. Sansning; känsel.
Beſinnungskraft*, *f.* 1. Minne; sansning. =los, *adj.* o. *adv.* Sanslös.
Beſippt, *adj.* o. *adv.* Beslägtad, befryndad
Beſitz, *m.* Besittning, egendom. In Beſitz nehmen. Er iſt im Beſitze von dem Gute han är ägare eller innehafvare af godset. =lehen, *n.* Länbart bondhemman som är oskiljeligt förbundet med besittningen af ett hus, till åtskillnad från Feldlehen. =nehmung, *f.* Tagande i besittning =ſtand, *m.* Possession, ägande rätt.
Beſitzen, *v. a. irr.* Besitta, âga, hafva † Er iſt ganz von Hochmuth beſeſſen, han regeras helt och hållet af högmod. Er beſitzt die meiſten neuern Sprachen, han känner noga och förstår &c. — *V. n.* b. Sitta ofta och länge på ett ställe. Die Eier ſind beſeſſen, eggen äro legade. — Sich b., *v. r.* Vara herre öfver sig. Vom Teufel beſeſſen ſein, vara besatt af djefvulen. Beſeſſen bet. äfv. bofast.
Beſitzer, *m.* 3. Ägare, åbo. [rätt.
Beſitzlich, *adj.* o. *adv.* Grundad, i ägande
Beſitznehmung, *f.* 4. Besittningstagande, besittnings tillträdande.
Beſitzung, *f.* 4. Besittande, besittning; äfv. besättning af den onde. Die Beſitzungen der Engländer in Amerika.
Beſitzungsrecht, *n* 1. Ägande rätt.
Beſocken, *v. a.* Förse med sockor.
Beſoffen, *adj.* o. *adv.* (af Beſaufen) Drucken, full, öfverlastad.
Beſoffenheit, se Trunkenheit.
Beſohlen, *v. a.* Såla. Neu b., såla om, för-
Beſohlung, *f.* 4. Sålande. [såla.
Beſolden, *v. a.* Besolda, löna, gifva lön ell. sold; hafva i sold.
Beſoldung, *f.* 4. Lön, sold; lön (officerares och embetsmäns).

Beſömmern, *v. a.* (*Landsbr.*) Förse, beså, plantera med sommarväxter.

Beſondere, der, die, das, *adj.* Afskild, särskilt, enskilt; synnerlig, särdeles; besynnerlig. Ein ganz beſonderer Mann. Eine beſondere Schönheit. Das iſt etwas ganz beſonderes. Insbeſondere, besynnerligen, särskilt, enskilt, isynnerhet.

Beſonderheit, *f.* Besynnerlighet, egenhet; individualitet.

Beſonders, *adv.* Särdeles, isynnerhet, besynnerligen, helst; afsides; enskilt. Eine jede Sache b. abmachen, afgöra hvar sak särskilt. Sie iſt nicht b. ſchön. Die Sache ſieht b. aus, saken har ett besynnerligt utseende, ser underligt ut. Sie ſchlafen ein jeder b., hvar och en för sig, de ligga ej tillsammans. Die grüne Farbe iſt b. den Augen gut, den gröna färgen är ibland andra isynnerhet förmånlig för ögonen. Die grüne Farbe iſt den Augen b. gut, är i hög grad god för ögonen. — Kejsaren skrifver till krönta hufvuden. Unſerm beſonders lieben Freunde, Oheim und Bruder, men till Sverige, i anledning af en särskilt traktat: Unſerm geliebteſten Oheim und Bruder.

Beſonnen, *adj.* o. *adv.* (af Beſinnen). Som handlar med öfverläggning, eftertänksam; begåfvad med känsloförmåga.

Beſonnen, *v. n.* b. Besola, bestråla (om solen).

Beſonnenheit, *f.* 4. Fintlighet, snarfyndighet, snabbrådighet; eftertanka; öfvervägande, betänksamhet.

Beſorgen, *v. a.* Besörja, draga försorg om. — *V. n.* b. Befara, frugta. Sich b. *v. r.* Frugta, befara.

Beſorglich, *adj.* o. *adv.* Frugtansvärd, som får att frugta.

Beſorglichkeit, *f.* Ett befaradt annalkande af någonting obehagligt; frugtan att något ondt skall inträffa; äfven det onda som man befarar.

Beſorgniß, *f.* 1. Omsorg; frugtan, räddhåga, rädsla.

Beſorgt, *adv.* Für etwas b. ſein, hafva omsorg för; wegen ell. um . . ., vara bekymrad för.

Beſorgung, *f.* 4. Besörjande, frugtan.

Beſpannen, *v. a.* Spänna för; spänna upp, sträng; fatta med utspända fingrar.

Beſpannung, *f.* 4. Förespännande; strängande.

Beſpeien, *v. a. irr.* Spotta på; spy på ell. öfver. Sich b. spotta ned sig, spy, kasta upp.

Beſpicken, *v. a.* Specka. Sich mit etwas oder bei einer Sache b., specka sin pung, rikta sig.

Beſpickern, *v. a.* (*Skepp.*) Spika fast.

Beſpiegeln, *v. n.* Förse med speglar; bestråla. Sich b. *v. r.* Spegla sig, betragta ell. bese sig i en spegel.

Beſpinnen, *v. a. irr.* (se Spinnen). Spinna på något. Den Rock b. Afv. öfverdraga med väfnad, öfverspinna. Beſponnener Draht, öfverspunnen tråd.

Beſprechen, *v. a. irr.* Besluta, fastställa; tinga; besvärja; tilltala, ställa till ansvar; anhålla om något. Eine Büchſe b. förtrolla en bössa. Sich mit einem über etwas b., råkas och talas vid, öfverlägga, rådslå med en om något.

Beſprengen, *v. a.* Vattna, fukta; bestänka.

Beſprengen, *n.* 3. Beſprengung, *f.* 4. Vattnande, fuktande, bestänkning.

Beſpringen, *v. a. irr.* Springa på ell. öfver; springa, betäcka (om djur).

Beſpritzen, *v. a.* Fukta, bestänka; spruta på. Mit Koth b., nedstänka med smuts; mit Blut b., bestänka med blod, göra blodig.

Beſpritzen, *n.* 3. Beſpritzung, *f.* 4. Bestänkning.

Beſpucken, *v. a.* Spotta på eller öfver.

Beſpülen, *v. a.* Fukta, skölja.

Beſpülen, *n.* 3. Beſpülung, *f.* 4. Fuktning, sköljning.

Beſſer, *adj.* o. *adv.* (af Gut). Bättre, vackrare &c.

Beſſern, *v. a.* Rätta; förbättra; laga, iståndsätta, reparera, bota, upphjelpa. Sich b., rätta, förbättra sig; befinna sig —, må bättre, komma sig före igen. Er beſſert ſich wie ein alter Wolf, han blir allt värre och värre.

Beſſerung, *f.* Rättelse; förbättring; reparering, lagning, iståndsättning; helsans återställande. Sich zur B. anlaſſen, likna sig till bättring. -haus, *n.* Tukthus, correktionshus. -mittel, *n.* 3. Förbättringsmedel.

Beſtallung, *f.* 4. Lön, sold, pension; tjenst; fullmagt. -brief, *m.* 1. Pensionsbref; fullmagt.

Beſtand, *m.* 1. Bestånd, varagtighet; fasthet, stadighet; rest, återstod, behåll, öfverskott; arrende, hyra, lega. Einem B. thun, göra en motstånd. Ein Gut in B. nehmen, arrendera ett gods. -theil, *m.* 1. Beståndsdel, grundämne, väsendtlig del, **Beſtänder, Beſtändner.** Se Pachter. [element.

Beſtändig, *adj.* o. *adv.* Beständig, stadig; ståndaglig; trogen; stadigvarande, städsevarande, oupphörlig; varagtig. — *Adv.* Beständigt, alltid, städse, oupphörligen. Zu Recht b., lagligt, laglikmätigt.

Beſtändigkeit, *f.* 4. Beständighet, ståndagtighet; varagtighet, beständighet.

Beſtärken, *v. a.* Befästa, styrka, bestyrka, bekräfta. [se, bekräftelse.

Beſtärkung, *f.* 4. Bestyrkande, stadfästel-

Beſtäter, *m.* Så kallas i stora handelsstäder en person som har uppsigt öfver att handelsgods blir säkert och i rättan tid fortskaffadt med forfolk.

Beſtätigen, *v. a.* Stadfästa, bekräfta; försäkra; stadfästa, ratificera (freden, en lag); lagligen bestyrka, gifva laga kraft. Einen in Amte b., gifva någon stadfästelsebref på en tjenst. — Sich b. *v. r.* Es beſtätiget ſich, det bekräftar sig.

Beſtätigung, *f.* 4. Stadfästelse, bekräftelse; berättigande, befullmägtigande; laglig bekräftelse.

Beſtatten, *v. a.* Utrusta. Zur Erde b., begrafva, jordfästa. Eine Tochter b., utstyra, gifta bort en dotter. B. bet. i vissa handelsstäder, att besörja om varors fortskaffande.

Beſtattung, *f.* 4. Begrafning, jordfästning.

Beſtauben, *v. n.* h. Bli neddammad, höljas med dam. [hölja med dam.

Beſtäuben, *v. a.* Neddamma, fulldamma,

Beſtäubung, *f.* 4. Neddammande.

Beſte, *adj.* o. *adv.* Bäst. Alles zum beſten kehren, uttyda allt till det bästa. Jemanden im Beſten gedenken, komma ihåg någon, tala om någon till dess fördel. Er hat nicht viel zum Beſten, hans villkor äro svaga. Einen zum B. haben, göra narr af en. — *S. n.* Det bästa; fördel. Reden Sie mein Beſtes, tala till min fördel. Er liebt das allgemeine Beſte mehr als ſeine eigenen Vortheile, han älskar det allmänna bästa, högre, än sin egen fördel. Du verſteht dein eigenes Beſtes nicht, du vet icke ditt eget bästa, din egen fördel.

Beſtechbar, Beſtechlich, *adj.* o. *adv.* Som låter muta, besticka ell. förleda sig.

Beſtechen, *v. a. irr.* Besticka, fullsticka, utsy; muta, besticka. [Mutor;

Beſtechung, *f.* Mutande, bestickande, *pl.*

Beſteck, *m.* 1. Foder, foderal, bestick; stort knif-foder. (*Sjöf.*) Bestick. Mit dem B. zurück ſein, vara tillbaka eller akterut med besticket. (*Skepp.*) Bestick eller utkast till ett skepps byggnad.

Beſtecken, *v. a.* Garnera, fullsticka; sticka; nocka; pikera; plantera; sätta. B. bleiben, fastna, sitta fast.

Beſtätter, *m.* Skeppsredare.
Beſtehen, *v. n. irr.* ſ. Bestå, hafva bestånd, vara vid magt; vara länge; uthärda; vara gällande, gilltig; befinnas, stå sig. Auf ſeinen Kopf b., blifva fast vid sin mening, vara envis. Auf etwas b., påstå något. Er beſtand zuletzt mit Ehren, det befans slutligen, att han umgicks med osanning. Mit Schande b., hafva skymf och nesa af något. Mit etwas nicht b. können, ej kunna komma ut med något. — (m. h.). Bestå, vara sammansatt af, utgöras af. — *V. a. irr.* Hyra, lega, städja; arrendera; besegra, öfvervinna; bestå, anslå till underhåll; utstå. Ein Abenteuer b., företaga, öfvervinna ett äventyr.
Beſtehlen, *v. a. irr.* Bestjäla, stjäla ifrån.
Beſtehlung, *f.* 4. Bestjälande.
Beſteifen, se Beſterken.
Beſteigen, *v. a. irr.* Bestiga, stiga uppå, stiga på; bestiga med stormstegar, bestorma.
Beſteigen, *n.* 3. Beſteigung, *f.* 4. Bestigande; bestormande.
Beſtellen, *v. a.* Sätta, ställa full; aftala ett möte; bjuda, kalla till sig; förordna; ställa ut; ställa i förväg (bofvar &c.). Etwas b., beställa, tinga något; uträtta (ett uppdrag); framskaffa, tillställa (ett bref); plöja, odla (ett åkerfält); skaffa (falska vittnen); beställa om (sitt hus); bereda sig till döden.
Beſtellung, *f.* 4. Aftal att råkas; beställning; plöjning (ett åkerfälts); beställdt arbete.
Beſtens, *adv.* Till det bästa; på det bästa; högligen.
Beſternt, *adj.* o. *adv.* Fullsatt med stjernor, försedd med crasehan.
Beſteuern, *v. a.* Pålägga skatt.
Beſteuerungsrecht, *n.* 1. Rättighet att pålägga skatt.
Beſtéven, *v. n.* (*Sjöf.*) Wo beſtevent das Schiff? i hvad streck af kompassen ligger skeppet.
Beſtgut, *n.* Bästa sort amerikanska tobaksblad.
Beſtialiſch, *adj.* o. *adv.* Bestagtig; vild, grym; fäagtig.
Beſtie, *f.* 4. Best; oskäligt kreatur; fä.
Beſtieben, se Beſtäuben.
Beſtillen, se Bebaren.
Beſtimmen, *v. a.* Utmärka, utstaka; ärna, tillärna, bestämma; fastställa, bestämma; besluta, afgöra; förmå.
Beſtimmt, *adj.* o. *adv.* Bestämd, ärnad, ämnad; fastställd; precis, noga; bestämd, viss; afgjordt.
Beſtimmtheit, *f.* Bestämdhet, noghet; rigtighet; noga bestämmande.
Beſtimmung, *f.* 4. Bestämmelse; bestämmande, utmärkande, utstakning; bestämmande, fastställande (prisets); definition; öde, lott.
Beſtmöglich, *adj.* o. *adv.* Så godt som möjligt är.
Beſtopfen, *v. a.* Stoppa fullt, stoppa omkring eller igen.
Beſtoßen, *v. a. irr.* Flå, rifva, skafva af; stöta hornen, hörnen, udden, kanten af, trubba. — Sich b. Stöta sig, bli stött (om frukt).
Beſtrafen, *v. a.* Straffa, afstraffa; bestraffa, tilltala; näpsa, aga, tukta.
Beſtrafung, *f.* 4. Straff, afstraffande. näpst, aga, tuktan, Bestraffning, tilltal.
Beſtrahlen, *v. a.* o. *n.* h. Bestråla, kasta strålar på, upplysa med sina strålar.
Beſtrahlung, *f.* 4. Bestrålande, upplysning med strålar.
Beſtreben, *v. r.* Bemöda sig, bjuda till, vinnlägga sig om. Sich nach etwas b., eftersträfva något. Er beſtrebt ſich um ſeiner Gunſt. Beſtreben, *n.* 3. Beſtrebung, *f.* 4. Bemödande, vinnläggning, eftersträfvande.
Beſtreichen, *v. a. irr.* Påstryka, öfver- el-

ler fullstryka; stryka med något; bestryka, beskjuta.
Beſtreichen, *n.* 3. Beſtreichung, *f.* 4. Påstrykning; bestrykning, beskjutande.
Beſtreiten, *v. a. irr.* Strida, kämpa, angripa; bestrida; hinna med, komma ut med.
Beſtreitung, *f.* 4. Bestridande.
Beſtreuen, *v. a.* Sprida öfver; beströ; öfverströ.
Beſtricken, *v. a.* Förse, besätta, öfverdraga med stickning; snärja, tjudra; insnärja, inveckla; fånga med list. Einen b., sticka strumpor åt en.
Beſtrickung, *f.* 4. Insnärjning, inveckling; fångande med list, snara.
Beſtrömen, *v. a.* Skölja, fukta.
Beſtuhlgängeln, *v. r.* Sich b., beträcka, nedsmutsa.
Beſtürmen, *v. a.* Anfalla, häftigt angripa, bestorma; öfverligga, oroa, plåga.
Beſtürmung, *f.* 4. Bestormande, anfall.
Beſtürzen, *v. a.* Ösa, hälla på; förskräcka, förfära, göra bestört. — *V. n.* ſ. Blifva bestört.
Beſtürzt, *adj.* o. *adv.* Bestört, förfärad, häpen.
Beſtürzung, *f.* 4. Häpenhet, förskräckelse; bestörtning.
Beſuch, (u långt) *m.* des =es, *pl.* =e. Besök, påhelsning; farande (på marknader); främmande. B. ablegen, göra besök.
Beſuchen, (u långt) *v. a.* Besöka göra visit; helsa på; ofta besöka (en ort, sällskaper); gå (på komedi); resa, fara (på marknader).
Beſudeln, *v. a.* Nedsöla, befläcka, nedsmutsa.
Beſudelung, *f.* 4. Nedsölande, befläckande, nedsmutsande.
Betäfeln, *v. a.* Brädslå, panela.
Betagt, *adj.* o. *adv.* Gammal, ålderstigen, utlefvad.
Betakeln, *v. a.* (*Sjöf.*) Tackla, förse med nödigt tacklage. Das Ende eines Taues b., tagla ett täg, eller lägga bändsel om ändan derpå.
Betakelung, *f.* Tackling; äfv. tackelverk.
Betalgen, *v. a.* Bestryka med talg. (*Fig.*) Bedraga. — *V. n.* ſ. Bli talgig eller likasom öfverdragen med talg (om kall soppa).
Betalkern †, *v. a.* Grabbla: handtera med plumpa och orena händer.
Betaſten, *v. a.* Vidröra, känna på, fingra.
Betaſtung, *f.* 4. Vidrörning.
Betäuben, *v. a.* Göra döf, lomhörd; döfva, dämpa, stilla. Ganz betäubt ſtehen, stå så, att man hvarken hör eller ser.
Betäubung, *f.* 4. Döfhet; domning, bestörtning.
Betbruder *, *m.* 3. Skenhelig menniska, skrymtare.
Bete, *f.* 4. Bet (i spel).
Beten, (läs: Bäten) *v. a.* o. *n.* h. Bedja, göra bön. Vor und nach Tiſche b., läsa till och ifrån bords.
Betglocke, *f.* 4. Bönklocka. =haus, *n.* 2. Bönhus; kapell; kyrka.
Bethätigen, *v. a.* Göra verksam, sätta i verksamhet eller rörelse.
Betheilen, *v. a.* Tilldela, göra delagtig.
Betheiligen, *v. a.* Gifva en andel, låta en deltaga. Bei etwas betheiligt ſein, taga del, vara intresserad i något.
Betheren, *v. a.* Tjära, öfverstryka med tjära.
Betheuern, *v. a.* Betyga, bedyra, försäkra.
Betheurung, *f.* 4. Betygelse, bedyrande, försäkran.
Bethören, *v. a.* Förblinda, förblända; dåra, kjusa; bedraga, förleda.
Bethörung, *f.* 4. Förblindelse, förbländning; bedrägeri, förledande.
Bethränen, *v. a.* Fukta med tårar, begråta.
Betiteln, *v. a.* Titulera, kalla, sätta titel på (böcker); gifva titel af, kalla för.
Betitelung, *f.* 4. Titulerande, titel.
Betkammer, *f.* 4. Betzimmer, *n.* 3. Bönskamare.
Betonie, *f.* 4. Betoniegräs.
Betonnen, *v. a.* (*Sjöf.*) Sätta ut prickar, d. ä. utmärka farliga ställen till sjös.

Betracht, *m.* In B., i betraktande af.

Betrachten, *v. a.* Betragta, åskåda, bese; betragta, begrunda, öfvervåga, skärskåda; göra afseende på; betänka, bebjerta.

Beträchtlich, *adj.* o. *adv.* Ansenlig, betydlig; vigtig.

Betrachtung, *f.* 4. Betragtelse, betragtande, öfvervägande; betänkande, eftertanka; åskådande; i afseende på eller anseende till. In B. ziehen, taga i öfvervägande. In aller B., i allt afseende, huru man än vill betragta saken. In b. dessen, daß, i anseende till att. Dies kommt nicht in B., derpå göres icke afseende.

Betrachtungswerth, (=würdig), *adj.* o. *adv.* Värdig att betragtas, öfvervägas &c.

Betrag *, *m.* 1. Summa, belopp.

Betragen, *v. a. irr.* Öfverdraga. — *V. n.* b. Belöpa, bestiga sig till, utgöra. Sich b., *v. r.* Uppföra sig, förhålla sig.

Betragen, *n.* 3. Uppförande, förhållande.

Betrauern, *v. a.* Sörja, begråta, beklaga, ömka sig öfver; bära sorgdrägt.

Beträufeln, *v. a.* Bestänka droppvis.

Betraut, *adj.* o. *adv.* (af Betrauen). Betrodd, anförtrodd.

Betreff, *prep.* m. *Gen.* I anseende till; i afseende på, i jemnförelse med, angående.

Betreffen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Träffa, drabba; hända, tillstöta, anfalla, angripa; beträffa, angå, röra, angå, vidkomma, vara fråga om; ertappas. Er ist im, bei ell. über den Diebstahle betroffen.

Betreffend, *adj.* o. *adv.* Rörande, angående, hvad angår eller vidkommer.

Betreiben, *v. a. irr.* Fullfölja, utföra; pådrifva, genomdrifva; drifva, förvalta; drifva (på eller i bete); arbeta på, t. ex. das Wohl des Staats b.

Betreibung, *f.* 4. Fullföljande; genomdrifvande; förvaltning &c.

Betreten, *v. a. irr.* Stiga på, sätta foten på; gå eller stiga in, träda eller komma in. Die Kanzel b., stiga på predikstolen. Einen über etwas b., komma öfver, beträda en med något.

Betreten, *adj.* o. *adv.* Banad; bestört, förvirrad.

Betretung, *f.* 4. Beträdande &c.

Betrieb, *m.* des =es. Fullföljande, bevakande, utförande; pådrifvande, kraft; ingifvelse; inrådan.

Betreibsam, *adj.* o. *adv.* Verksam; driftig, arbetsam; idog, flitig och skicklig.

Betreibsamkeit, *f.* 4. Verksamhet, drift; idoghet, konstflit, flit och skicklighet.

Betriegen, *v. a. irr.* Bedraga, narra; föra bakom ljuset, svika.

Betrieger, *m.* 3. Bedragare.

Betriegerei, *f.* 4. Bedrägeri, svek.

Betriegerinn, *f.* 4. Bedragerska.

Betriegerisch, *adj.* o. *adv.* Bedräglig, svekfull.

Betrinken, *v. a. irr.* Supa full, göra drucken. Sich b., supa sig full, bli pirum.

Betroffen, *adj.* o. *adv.* (af Betreffen). Bestört; förvirrad, villrådig.

Betröpfeln, *v. a.* Stänka på, låta drypa på. † Er sieht betröpfelt aus, han ser modstulen, nedslagen ut.

Betrüben, *v. a.* Bedröfva, oroa; ängsla; grumla. Er sieht so unschuldig aus, als ob er kein Wasser getrübt hätte, han ser så menlös ut, som det icke vore något ondt i honom.

Betrübniß, *f.* des =sses, *pl.* =sse. Bedröfvelse, sorgsenhet, ängslighet.

Betrübt, *adj.* o. *adv.* Bedröfvad, sorgsen, ängslig; bedröflig, sorglig, ledsam.

Betrug, *m.* 1. Bedrägeri, svek, skälmstycke; villa, synvilla, falskt föregifvande.

Betrüglich, *adj.* o. *adv.* Bedräglig, falsk, svekfull, skälmsk; falsk, bedräglig, skenfager.

Betrüglichkeit, *f.* 4. Bedräglighet, falskhet.

Betrunken, *adj.* o. *adv.* Drucken, full.

Betschwester, *f.* 4. Skenheligt fruntimmer.
Betstuhl*, *m.* 1. Betschemel, *m.* 3. Bönstol.
Betstunde, *f.* 4. Böntimme, bönstund. =tag, *m.* 1. Böndag.
Bett, *n.* des =es, *pl.* =e. Säng; bädd; sängställe; bolster; strömfåra. Das B. machen, bädda sängen. Ein B. zurecht machen, bädda upp en säng. Im Bette liegen, ligga i sängen. Zu B. liegen, ligga till sängs eller sjuk. Das B. hüten, vara sängliggande, hållas vid sängen. =bank, *f.* 1. Fällbänk. =barchent, *m.* Bolstervar. =decke, *f.* 4. Sängtäcke; paradtäcke på en säng. =frau, *f.* 4. Städerska. =genosse, *m.* 4. =genossinn, *f.* 4. Sängkamrat. =gestell, *n.* 1. =lade, *f.* 4. Sängställe, säng. =lägerig, *adj.* o. *adv.* Sängliggande. =meister, *m.* Husgerådsmästare. =sack*, *m.* 1. Halmbädd; säck hvari sängkläder inpackas under resor. =stelle, se =gestell. =stroh, *n.* 1. Sänghalm. Unser Frauen B. J. Marie sänghalm (en ört). =tuch*, *n.* 2. Lakan. =überzug, *m.* 1. =ziche, *f.* 4. Örngottsvar. =umhang, =vorhang, *m.* 1. Sängomhänge, sparlakan. =wärmer, *m.* 3. Sängvärmare. =zeug, *n.* 1. Sängkläder.
Bettel, *m* 3. Trasor, slarfvor, strunt; tiggeri, uselhet, prack. =arm, *adj.* o. *adv.* Fattig som en tiggare, alldeles utfattig. =brief, *m.* 1. Tiggarebref. =brot, *n.* 1. Tigdt bröd; fattigbröd. =frau, *f.* 4. Tiggerska. =haft, *adj.* o. *adv.* Tiggaragtig, tiggarlik. =junge, ell. =knabe, *m.* 4. Tiggargosse, tiggarpojke. =mädchen, *n.* 3. Tiggarflicka. =mann, *m. pl.* =leute. Tiggare; utfattig stackare. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Tiggaragtig, tiggarlik. =sack*, *m.* 1. Tiggarpåse. =stab*, *m.* 1. Tiggarstaf. An den B. gerathen, bringas till tiggarstafven. =vogt*, *m.* 1. Tiggarfogde.
Bettelei, *f.* 4. Tiggeri, prack.
Betteln, *v. n.* h. Tigga.
Bettler, *m.* 3. Tiggare.
Bettlerisch, *adj.* o. *adv.* Se Bettelhaft.
Betze, *f.* 4. Hynda, tik; sköka, hora.
Beuche, *f.* 4. Byk, bykning.
Beuchen, *v. a.* Byka.
Beuge, Se Biege. Etwas aus der Krümme in die B. bringen, ell. die Krümmung in die B. bringen, på ett oskickligt sätt rätta en sak.
Beugen, *v. a.* Kröka, böja; kränka; förödmjuka; röra; göra modfälld. Sich vor jemand b., buga sig för en. Einem den Nacken b., kufva ens hårdnackenhet. — *Anm.* Detta ord nyttjas blott i fig. mening, men Biegen endast i egentl.
Beugsam, *adj.* o. *adv.* Böjlig.
Beugsamkeit, *f.* 4. Böjlighet.
Beugung, *f.* 4. Krökning, böjning.
Beule, *f.* 4. Bula; bula af skott på ett harnesk; svullnad; varsår, rötsår, böld. Beulen schlagen, slå, att en får blånader.
Beunruhigen, *v. a.* Oroa; förskräcka, sätta i oro, bekymra, störa.
Beunruhigung, *f.* 4. Oroande &c.
Beurbaren, *v. a.* Uppbruka jord, häfda.
Beurkunden, *v. a.* Bevisa med gamla handlingar.
Beurlauben, *v. a.* Gifva lof, permission, orlof; afskeda, afdanka. Sich b., taga afsked, farväl.
Beurtheilen (u kort), *v. a.* Dömma om, urskilja, granska.
Beurtheiler, *m.* 3. Domare; granskare.
Beurtheilung, *f.* 4. Omdöme, urskillning; granskning; dom.
Beurtheilungskraft, *f.* 1. Urskillningsförmåga.
Beute, *f.* 4. Byte, rof, kap; pris, byte; hvarf, lag; bikupa af trä.
Beutel, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Pung, börs; säck, påse; qvarnsikt. Seinen B. spicken, fylla sin pung. Einem den B. fegen, tömma ens pung. Ein B. in der Türkei, en

summa penningar uti Turkiet, om 500 såkallade Lönendaler = 244 R:dr 38 sk. =kaſten, *m.* 3. Siktlåda. =ſchneider, *m.* 3. Fickstjuf; skinnare. =ſchneiderei, *f.* 4. Skinneri. =tuch *, *n.* 2. Silduk, siktduk.

Beuteln, *v. a.* Sikta (mjöl). Sich b., påsa sig; känna en rysning eller skakning.

Beuten, *m.* Bistock. =honig, *m.* 1. Honing af skogsbi.

Beutler, *m.* 3. Pungmakare, handskmakare.

Bevölkern, *v. a.* Befolka, förse med invånare. — Sich b., *v. r.* Tiltaga i folkmängd.

Bevölkerung, *f.* 4. Folkökning, befolkning.

Bevollmächtigen, *v. a.* Befullmägtiga. =mächtigter, *m.* Böjes som *adj.* o. *adv.* Fullmägtig; ombudsman; fullmyndigt sändebud. =mächtigung, *f.* 4. Befullmägtigande.

Bevor, *adv.* Förrän, innan. =reden, *v. a.* Förse med ett företal. =ſtehen, *v. n. irr.* h. (einem). Tillstunda, vara förhanden, förestå. =ſtehend, *adj.* o. *adv.* Nära förestående; öfverhängande; nästkommande, nästinstundande. =theilen, *v. a.* Förfördela, bedraga. =theilung, *f.* 4. Förfördelande, bedrägeri.

Bewachen, *v. a.* Bevaka, hafva uppseende på.

Bewachſen, *v. n. irr.* ſ. Beväxa, öfvervāxa, höljas med gräs o. d. — *V. a.* Betäcka med växt.

Bewachung, *f.* 4. Bevakande.

Bewaffnen, *v. a.* Väpna, beväpna, förse med vapen. (*Fig.*) Gifva anledning ell. orsak till rustning eller att gripa till vapen. Einen Magnet b. armera en magnet eller infatta den i jern. Glastafeln b. öfverdraga dem med tennfolium vid elektrisermachiner. Mit bewaffneter Hand, med väpnad hand.

Bewaffnung, *f.* 4. Väpnande, beväpnande; rustning.

Bewahren, *v. a.* Bevara, vakta, förvara; skydda; försvara.

Bewähren, *v. a.* Bestyrka, besanna; bevisa rigtigheten af; bepröfva; Sich b., visa sig, bevisa sig, blifva klar.

Bewährt, *adj.* o. *adv.* Bepröfvad; viss; trovärdig, godkänd; tillförlitlig.

Bewahrung, *f.* 4. bevarande &c.

Bewährung, *f.* 4. Bestyrkande; bepröfning.

Bewandert, *adj.* o. *adv.* Bevandrad eller hemma i något, förfaren; berest.

Bewandniß, *f.* 1. Beskaffenhet, omständighet, belägenhet, ställning, tillstånd.

Bewandt, *adj.* och *adv.* Beskaffad, fatt; bevändt.

Bewangen, *v. a.* (*Skepp.*) Skåla, förstärka en mast eller rå med skälar.

Bewäſſern, *v. a.* Vattna, fukta.

Bewäſſerung, *f.* 4. Vattnande, fuktande.

Bewegen, *v. a. reg.* Flytta, röra, sätta i rörelse; uppröra, uppväcka, röra, beveka. — *V. a. irr.* Ich bewog, *imp.*; ich bewöge, *conj.*; bewogen, *part.* Uppmuntra, uppägga, reta; drifva, förmå, beveka, intala; uppröra, röra, beveka. — Sich b. *v. r.* Röra sig, vara i rörelse.

Beweggrund, *m.* Motif, bevekande skäl.

Beweglich, *adj.* o. *adv.* Rörlig, flyttbar; lös, rörlig (om egendom); rörande, bevekande.

Beweglichkeit, *f.* 4. Rörlighet; rörlighet, snabbhet eller hastighet i omlopp eller rörelse; rörande, bevekande egenskap (ett tals).

Bewegung, *f.* 4. Rörelse; skakning, häftig rörelse; häftig rörelse ell. känsla; kroppsrörelse. Aus eigener B. etwas thun, göra något af egen drift eller frivilligt.

Bewegungsgrund, *m.* 1. Bevekelsegrund, bevekande orsak, driffjäder.

Bewehren, *v. a.* Bevära, beväpna, utrusta.

Beweiben, *v. a.* Gifta bort. Sich b., gifta sig, taga sig hustru.

Beweinen, *v. a.* Begråta, beklaga, ömka sig öfver.

Beweinenswürdig, *adj.* o. *adv.* Beklaglig; lömklig.
Beweinung, *f.* 4. Begråtande.
Beweis, *m.* des =es, *pl.* =e. Bevis, prof; bevis, bindande skäl; märke; kännetecken, bevis; vittnesbörd, vitsord. =grund, *m.* 1. Skäl, argument. =ſchluß, *m.* 1. Förnuftsslut. =thum, se =grund.
Beweiſen, *v. a. irr.* Bevisa; betyga, bevisa; visa, uppföra sig.
Beweislich, *adj.* o. *adv.* Bevislig.
Beweißen, *v. a.* Hvitlimma.
Bewenden, *v. n. irr.* h. Es dabei b. laſſen, låta det bero dervid.
Bewenden, *n.* 3. Es hat ſein B. dabei, es mag ſein B. dabei haben, det är nog; det blir dervid; det skall bli eller få bero dervid. — *S. n.* Dabei hat es ſein B. dervid skall det blifva.
Bewerb, *m.* des =es, *pl.* =e. Eftersträfvande, bemödande; göromål; syssla; ärende; inkomst.
Bewerben, *v. r. irr.* Sich um etwas b., eftersträfva, bemöda sig att vinna, söka något; ſria till.
Bewerber, *m.* Medsökande.
Bewerbung, *f.* Eftersträfvande, vinnläggning, bemödande, frieri.
Bewerfen, *v. a. irr.* Betäcka genom på- eller motkastande; rappa, kalkslå.
Bewerfung, *f.* 4. Betäckande genom på- ell. motkastande; rappning, kalkslagning.
Bewerkgeld, *n.* Så kallas ibland handtverkare de penningar en mästare måste betala till embetet för rättigheten att hålla sina varor till salu.
Bewerkſtelligen, *v. a.* Verkställa; uträtta, utföra, fullborda.
Bewerkſtelligung, *f.* 4. Verkställande, uträttande, verkställighet.
Bewerkthätigen, *v. a.* Bevisa genom verk
Bewerkzeugen, *v. a.* Organisera. ſo. gerning.
Bewickeln, *v. a.* Om eller inveckla, omlinda, inlinda, insvepa.
Bewickelung, *f.* 4. Om- eller inveckling, insvepning, omlindning.
Bewilligen, *v. a.* Bevilja, tillåta; medgifva, samtycka. ſtycke.
Bewilligung, *f.* Bevillning, tillstånd; sam-
Bewillkommen, *v. a.* Välkomna, be vara välkommen; emottaga, bemöta. ſtande.
Bewillkommung, *f.* 4. Emottagning; bemö-
Bewimpeln, *v. a.* Förse med vimplar eller flaggor. (*Fig.*) Betäcka med vimplade
Bewinden, se Bewickeln. ſskepp.
Bewirken, *v. a.* Verkställa; förorsaka, åstadkomma; ernå.
Bewirklichen, *v. a.* Verkställa, realisera.
Bewirkung, *f.* 4. Verkställande.
Bewirthen, *v. a.* Undfägna, traktera; bemöta.
Bewirthlich, *adj.* o. *adv.* Gästvänlig.
Bewirtſchaften, *v. a.* Förvalta, förestå ell. sköta (en landtegendom).
Bewirtſchaftung, *f.* 4. Förvaltning.
Bewirthung, *f.* 4. Bemötande, undfägnad; välfägnad.
Bewitzeln, *v. a.* Göra sig qvick öfver något.
Bewohnbar, *adj.* o. *adv.* Som kan bebos.
Bewohnen, *v. a.* Bebo, innehafva.
Bewohner, *m.* 3. Inbyggare, invånare.
Bewohnung, *f.* 4. Beboende. ſmoln.
Bewölken, *v. a.* Öfverdraga, betäcka med
Bewölkt, *adj.* o. *adv.* Mulen. Ein nie bewölkter Himmel, en alltid molnfri himmel. Bewölkte Augen, skumma ögon.
Bewunderer, *m.* 3. Beundrare.
Bewundern, *v. a.* Beundra. ſvärd.
Bewundernswürdig, *adj.* o. *adv.* Beundrans-
Bewunderung, *f.* 4. Beundran; föremålet som väcker beundran.
Bewurf, *m.* Ämne eller materie hvarmed något bestrykes, t. ex. murbruk, kalk o. d.
Bewurzeln, *v. n.* ſ. Slå rötter.
Bewußt, *m.* Se Wiſſen.
Bewußt, *adj.* o. *adv.* Veterlig, bekant. Die bewußte Sache, den ifrågavarande saken.

Sich einer Sache b. sein, påminna sig något. Sich selbst b. sein, veta med sig sjelf. Sich seiner nicht mehr b. sein, hafva förlorat eller vara utan all sansning. =los, *adj.* o *adv.* Sanslös, utan medvetande. =sein, *n.* 3. Medvetande; sansning; samvete.

Bey, *prep.* (med *dat.*). Hos, vid; om; på, till, uti. Bei Menschen Gedenken, i mannaminne. Mein Glück steht bei ihm, min lycka beror på honom. Etwas bei der Hand haben, hafva något till hands. Par bey Par, det ena paret efter det andra. Vier bei vier, fyra i bredden. Bey Leibe nicht! för all del icke. Beyher, bredvid. Bey Ellen, alnatals. Bey Tausenden, tusentals. Bey Jahren sein, vara till åren. Bey Zeiten, i tid, i rättan tid. Gut bey Leibe sein, vara vid godt hull. Nicht bey sich selbst sein, vara utom sig.

Beyan, *adv.* Tätt bredevid.

Beybehalten, *v. a. irr.* Bibehålla, behålla.

Beybehaltung, *f.* 4. Bibehållande.

Beybringen, *v. a. irr.* Bibringa, lära; framskaffa; gifva (ett slag); anföra, citera; införa, insticka; förorsaka.

Beyde, *adj.* o. *adv. pl.* Begge, båda. Keiner von beyden, ingendera. Alle b., begge två.

Beydes o. Beyde, *Conj.* Både. Beyde groß und klein, både liten och stor. Man muß beydes thun, man måste göra så väl det ena som det andra.

Beyderlei, *adj.* o. *adv.* Båda, af båda slagen.

Beyderseitig, *adj.* o. *adv.* Ifrån eller på båda sidor; ömsesidig, inbördes, motsvarig.

Beyderseits, *adv.* Ifrån eller på båda sidor, ömsesidigt, inbördes; begge.

Beydrucken, *v. a.* Trycka vid.

Beydrücken, *v. a.* Påtrycka.

Beyeinander, *adv.* Tillhopa, tillsammans.

Beyessen, *n.* 3. Mellanrätt, birätt.

Beyfall, *m.* 1. Gillande, bifall, samtycke; handklappning.

Beyfallen, *v. n. irr.* s. (einem). Falla i minnet, erinra, påminna sig; bifalla, gilla, godkänna; vara af samma tänkesätt, förena sig med, slå sig till ens parti eller sida.

Beyfällig, *adj.* o. *adv.* Einem b. sein, bifalla någon. Es ist mir nicht b. jag påminner mig det icke.

Beyfrau, *f.* 4. Hjelphustru; mätress.

Beyfreude, se Freude.

Beyfuge, *f.* 4. Tillägg, bilaga. [med.

Beyfügen, *v. a.* Bifoga, tillägga; förknippa

Beyfügung, *f.* 4. Bifogande, tilläggning.

Beyfuß, *m.* 1. Gråbo (ört). [tillsats.

Beygeben, *v. a. irr.* Bifoga, förordna till biträde.

Beygehen, *v. n. irr.* s. Gå, följa med, vara bifogad; falla i tankarna. Sich b. lassen, komma på den tanken; fast föresätta sig; understå sig.

Beygehend, =kommend, *adj.* o. *adv.* Hosgående.

Beygericht, se Beyessen.

Beygeschmack, *m.* 1. Bismak.

Beygesellen, *v. a.* Förena med.

Beygethan, *adj.* o. *adv.* Välbevågen.

Beyher, *adv.* Bredvid, nära vid.

Beyhülfe, *f.* 4. Bistånd, hjelpreda, hjelp.

Beykommen, *v. n. irr.* s. (einem). Nalkas, komma närmare; hinna till, uppnå, träffa, komma intill; komma upp emot; komma åt. Sich b. lassen, komma på den tanken; understå sig; våga. Seinem Schaden b. taga sin skada igen, repa sig. =lage, *f.* 4. Bilaga, bihang, tillsats; inneliggande bref m. m. nedsatt; ombetrodt gods. =lager, *n.* 3. Bilåger.

Beyläufig, *adj.* o. *adv.* Tillfällig, till- ell. mellankommande. — *Adv.* I förbigående, händelsevis, vid pass, nästan.

Beylegen, *v. a.* Bilägga, vidfoga, förena med; lägga afsides eller på sidan; bilägga, gifva, tillegna, tillskrifva; bilägga, slita, sluta. Geld im Gerichte b. deponera penningar vid domstolen. — *V. n.* h. Einem b. gifva någon rätt. Mit dem Schiffe b. lagga till med fartyget, lovera upp.

Beylegungswort, *n.* Adjectivum.

Beyleid, *n.* 1. Medlidande, medömkan.

Beyleidsbezeigung, *f.* 4. Sorgbetygelse; sorgens beklagande.

Beyliegend, *adj.* o. *adv.* Hosgående.

Beymeſſen, *v. a. irr.* Tillägga, tillegna, tillvita, tillskrifva, tillräkna, beskylla, påbörda. Glauben b. sätta tro till.

Beymeſſung, *f.* 4. Tillegnande; beskyllning.

Beymiſchen, *v. a.* Blanda till, späda ut.

Beynahe, *adv.* Nästan, inemot, ungefär, vid pass, så när.

Beyname, *m.* 5. Binamn, tillnamn; öknamn.

Beyneben, se Beyan.

Beypferd, *n.* 1. Löshäst.

Beypflichten, *v. a.* o. *n.* h. (einem). Bifalla, gilla, samtycka.

Beypflichtung, *f.* 4. Bifallande, gillande, samtycke.

Beyrath, *m.* 1. **Beyrathen**, *n.* 3. Samråd, råd; tillstyrkan.

Beyräthig, *adj.* o. *adv.* Som gifver råd. Einem B. ſein, gifva goda råd åt någon.

Beyſammen, *adv.* Tillsammans, tillhopa, ihop.

Beyſatz, *m.* 1. Tillsats, tillägg; villkor.

Beyſchlaf, *m.* Samlag, sänglag.

Beyſchläferinn, *f.* 4. Sängkamrat, frilla.

Beyſchlag, *m.* 1. Falskt mynt.

Beyſchlagen, *v. a. irr.* Bifalla, efterhärma.

Beyſchließen, *v. a. irr.* Innesluta, instänga; bilägga, bifoga.

Beyſchluß, *m.* 1. Inneliggande bref m. m.

Beyſchlüſſel, *m.* 3. Binyckel; tjufnyckel, falsk nyckel.

Beyſchmack, se Beygeſchmack.

Beyſchreiben, *v. a. irr.* Skrifva till, sätta till.

Beyſchrift, *f.* 4. Tilläggning, bihang; postscriptum.

Beyſeit, *adv.* På sidan, afsides, särskilt, för sig sjelf, undan, bort.

Beyſetzen, *v. a.* Sätta bredvid eller nära intill, tillsätta, bifoga; bisätta (ett lik); sätta ner i begrafningsplatsen.

Beyſein, *n.* 3. Närvaro, närvarelse.

Beyſitz, *m.* 1. Sittande hos eller bredvid, säte; de närvarande.

Beyſitzen, *v. n. irr.* h. Hafva säte; öfvervara, bevista.

Beyſitzer, *m.* 3. Assessor, bisittare.

Beyſorge, *f.* 4. Omsorg; förmynderskap.

Beyſpiel, *n.* 1. Exempel, efterdöme, eftersyn.

Beyſpiellos, *adj.* o. *adv.* Utan exempel, ovanlig, utomordentlig.

Beiſpringen, *v. n. irr.* ſ. (einem). Bispringa, bistå, hjelpa, undanrödja, utsätta.

Beyſpringung, *f.* 4. Bistånd, hjelp, understöd, undsättning.

Beyſtand, *m.* 1. Bistånd, hjelp, undsättning, förespråkare.

Beyſtänder, *m.* (*Sjöf.*) Skepp som förordnas att vara ett annat till biträde.

Beyſtehen, *v. a.* o. *irr.* h. (einem). Bistå, hjelpa, biträda.

Beyſteuer, *f.* 4. Penningehjelp; bevillning, gärd.

Beyſteuern, *v. a.* Skatta, betala brandskatt; bidraga till kostnaderna.

Beyſtimmen, *v. n.* h. (einem). Gifva sitt bifall eller samtycke till; gilla, bifalla, instämma med.

Beyſtimmig, *adj.* o. *adv.* Samtyckande; Sich b. erklären, förklara sitt samtycke till.

Beyſtimmung, *f.* 4. Bifall, samtycke.

Beyſtrich, *m.* 1. Skiljetecknet comma (,).

Beytrag, *m.* 1. Bidragande, hjelp, bistånd, frivillig gåfva, sammanskott; tilläggning, tillsats, bihang.

Beytragen, *v. a. irr.* h. Bidraga till, bispringa, understöda.

Beytreiben, *v. a. irr.* Drifva fram, in; drifva ihop, tillsamman; utkräfva, indrifva (en fordran).

Beytreten *v. n. irr.* f. (einem). Taga, slå sig till någons parti; förena sig med någon; biträda, gilla, godkänna något (i en traktat &c.).

Beytritt, *m.* 1. Samtycke, biträdande; gillande; bifall; biträde, hjelp.

Beyweg, *m.* 1. Biväg, afväg.

Beyweitem, *adv.* Vida, långt. Nicht b., på långt när icke.

Beywohnen, *v. n.* h. (einem). Bevista, öfvervara; beblanda sig köttsligen med.

Beywohnung, *f.* 4. Öfvervaro, bevistande, samlag. **=wort**, *n.* 2. Adjectiv; epithet, tillnamn. **=zeiten**, *adv.* I god tid, i rättan tid, tidigt; snart. **=zoll**, *m.* 1. Bitull.

Bezahlen, *v. a.* Betala, vedergälla, uppfylla, fullgöra. Die Schuld der Natur b. dö.

Bezahler, *m.* 3. Betalare.

Bezahlung, *f.* 4. Betalning; arfode; ersättning; straff.

Bezähmen, *v. a.* Tämja, göra mindre vild; tygla. — *V. n.* o. *r.* (*Bibl.*) Jemand b. lassen, låta en få sin vilja fram. Laßt ihn b. låt honom betäma. Es wobei b. lassen, låta bero dervid. Er bezähmet sich nicht, ein Glas Wein zu trinken, han näns icke kosta på sig ett glas vin.

Bezähmung, *f.* 4. Tämjande, tyglande.

Bezaubern, *v. a.* Förtrolla, förhexa, förkjusa, intaga.

Bezaubernd, *adj.* o. *adv.* Förkjusande, intagande.

Bezaubert, *adj.* o. *adv.* Förtrollad, förkjust.

Bezauberung, *f.* 4. Förtrollning; förkjusning; kjusningskraft, skönhet; inbillning, fantasi.

Bezäunen, *v. a.* Gärda; stänga omkring, hägna.

Bezäunung, *f.* 4. Stängsel, gärdesgård; hägnande.

Bezechen, *v. a.* Fylla med starka drycker.

Bezeichnen, *v. a.* Utmärka, beteckna; betyda; märka, bemärka.

Bezeichnung, *f.* 4. Utmärkande, betecknande; märkning; beskrifning (på en menniska).

Bezeigen, *v. a.* Visa, bevisa, betyga. Sich b. bete, uppföra, förhålla sig.

Bezeigen, *n.* 3. Uppförande, förhållande.

Bezeigung, *f.* Betygelse.

Bezeihen, *v. a. irr.* Beskylla, gifva skuld för något. Den man des Hochverrathes schon bezeiht. Jfr Bezichtigen.

Bezeugen, *v. a.* Betyga, intyga, bevisa. (*Bibl.*) Bära vittne, Rom. 2: 15, betyga (förmana). Neh. 9: 26, 29; Jer. 11: 7; betyga (försäkra), 5 Mose B. 8: 19; betyga (befalla), 2 Mose B. 19: 23; betyga (förkunna, 5 Mose B. 32: 46. Gott und Menschen b., daß man die Wahrheit rede, taga Gud och menniskor till vittne, att man talar sanning.

Bezichten, Bezichtigen, *v. a.* Beskylla en för något. Einen des Diebstahls b.

Beziehen, *v. a. irr.* Öfverdraga, öfverklä da; sträng a, sätta strängar på; flytta in (i ett hus); intåga (i sitt läger); resa, fara (på marknader); lyfta, uppbära (en summa penningar); förskrifva, införskrifva (köpmansvaror). Mit Krieg b., begynna krig med eller emot. Sich auf etwas b. beropa sig på, åberopa sig något; syfta på, hafva afseende på något, betäckas med moln.

Beziehung, *f.* 4. Afseende, hänseende; förhållande, sammanhang, gemenskap.

Beziehungsweise, *adv.* Relativt.

Beziehen, *v. a.* Pryda, utsira.

Beziffern, *v. a.* Numerera, paginera, siffrera.

Bezifferung, *f.* 4. Numerering, paginering, siffrering.

Bezirk, *m.* des **=es**, *pl.* **=e**. Det som går igenom en rågång eller innesluter derinom:

Regiſter, Regiſtrar, Regiſtrator, Regiſtrirer, Regiſtrirung, Regiſtrirungsbuch, Regiſtrirungsgebühren, Regiſtrirungsſtempel, Regiſtrirungsſteuer, Regiſtrirungsſyſtem, Regiſtrirungsweſen, Regiſtrirungszwang, Regiſtrirungszwangsgeſetz, Regiſtrirungszwangsſyſtem, Regiſtrirungszwangsweſen, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsſyſtemgeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsweſengeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtem, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsweſen, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsweſengeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſen, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtem, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſen, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtem, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſen, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtem, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſen, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtem, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſen, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtem, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſen, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtem, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſen, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſengeſetzgebung, Regiſtrirungszwangsgeſetzgebungsſyſtemgeſetzgebungsweſeng

por. =könig, *m.* =königinn, *f.* Bivise. =korb, *m.* 1. Bikupa. =kraut, *n.* 2. Melissa, honingsblomma. =saug, *n.* Skarlakansgräs, stinknässla, *Stachys sylvatica.* =schabe, *f.* Larven till =falter. =schwarm, *m.* 1. Bisvärm. =stock, *m.* 1. Bistock, bikupa. =wuth, *f.* En epidemisk sjuka som i Maj månad öfverfaller bin, hvarunder de rasande rusa ut ur kupan, svärma omkring en tid, och slutligen falla döda till marken. =zucht, *f.* 4. Biskötsel; biafvel.

Bier, *n.* des =es, *pl.* =e. Dricka; brygd. Starkbier, öl. Das B. ist auf die Neige, drickat är på hällningen. Zu Biere gehen, gå på krogen, källaren. =bank, *f.* Krog; bänk i en krog. =brauer, *m.* 3. Bryggare. =brauerei, *f.* 4. Bryggeri. =essig, *m.* 1. Ölättika. =fiedler, *m.* 3. Birfilare, usel spelman. =glas, *n.* Dricksglas, ölglas. =haus, *n.* Sämre värdshus, krog; bryggehus. =kalteschale, =mährte, *f.* 4. Kallskål. =käse, *m.* 3. Ölost. =kranz, *m.* 1. Källarskylt. =molken, *pl.* Ölost. =schenk, *m.* 1. Krögare. =schenke, *f.* 4. Krog. =schröter, *m.* 3. Den som lägger eller för dricka ner i källaren. =wisch, *m.* 1. =zeichen, *n.* 3. Krog eller källarskylt.

Biest, Biestmilch, *f.* Råmjölk.

Bieten, Bietben, *v. a. irr.* Ich biete, du bietest († beust), er bietet (beut); wir bieten &c. *imperf.* ich bot; *part.* geboten; *imp.* biete (beut). Tillbjuda, bjuda; tillbjuda, gifva, räcka. Einem Trotz b. trotsa någon. Trotz sei dir geboten, wenn du es thust, du kan akta dig, om du gör det. Die Stirne b. bjuda spetsen.

Biez, *m.* 1. Patt; bröstvårta.

Bilanz, *f.* 4. Balance-bok, debet och credit; balans.

Bilchmaus, *f.* Jordråtta, *Arctomys citellus*; sofråtta.

Bild, *n.* des =es, *pl.* =er. Bild, beläte, afbild; skapnad, bild; målning, tafla, porträtt; tankbild, inbillning; liknelse, förblomeradt talesätt.

Bilden, *v. a.* Formera, bilda, dana. skapa, tillskapa; organisera; hugga bilder, göra bildhuggerier, uthugga; afmåla, föreställa, lifligen beskrifva.

Bildend, *adj.* o. *adv.* Alstrande, bildande, danande. Bildende Künste, bildande konster; dit räknas teknings- rit- målare- kopparstickare- bildhuggare- formskärare- och modelleringskonsten.

Bilderanbeter, *m.* 3. Belåte-dyrkare. =beschreibung, *f.* Beskrifning om antiker. blende, *f.* 4. Nisch, urhålkning i en mur att sätta bilder &c. uti; blindfönster. =buch, *n.* 3. Bok full med bilder. =gallerie, *f.* 4. Bildersal eller galleri. =gedicht, *n.* Rebus: en poetisk lek, då man väljer ord ell. stafvelser som föreställa en bild, ell. kunna målas, och tillsätter denna bild med några dertill fogade bokstäfver. =krämer, *m.* 3. =mann, *m.* 2. Bildhandlare. =schrift, *f.* 4. Hieroglyf, sinnebild eller figur med hemlig betydelse. =stürmer, *m.* 3. Belåtestormare.

Bildern, *v. a.* Betragta kopparsticken i en bok. — *V. n.* h. Tala i bilderspråk; bläddra eller leta efter kopparstick i en bok. In einem Buche b.

Bildhauer, *m.* 3. Bildhuggare.

Bildhauerarbeit, Bildhauerei, *f.* 4. Bildhuggar-arbete, bildhuggeri.

Bildlich, *adj.* o. *adv.* Som beskrifver med figurer; förblommerad, figurlig.

Bildner, *m.* des =es, *pl.* l. m. *s.* Allmän benämning på alla sådana konstnärer, som förfärdiga upphöjda bilder af alla slags ämnen. (*Fig.*) En som bildar, utbildar. Die Bildnerinn Natur erreicht kein Künstler.

Bildniß, *n.* 1. Afbild; förebild; porträtt.

Bildsam, *adj.* o. *adv.* Som ej allenast lå-

ter bilda sig, utan äfven sjelf bidrager dertill: således är menniskan bildsam, men marmorn bildbar. -säule, *f.* 4. Bildstod, stod; statue. (*Byggn.k.*) Term: halfbildad menniskofigur med eller utan armar, hvilken liksom uppväxer ur en fyrkantig eller tillspetsad sten. -schön, *adj.* o. *adv.* Skönt, som det vore måladt.

Bildung, *f.* 4. Formerande, bildande, bildning; bildning, inrättning; bildning, skapnad; fysionomi; organisering; uppfostran; odling. B. des Verstandes, förståndsodling.

Bildungskraft, *f.* 1. Bildningskraft. -trieb, *m.* 1. Bildningsdrift.

Bill, *f.* 4. Bill, utkast till en förordning.

Billard, *f.* 4. -ball, *m.* 1. Biljardkula. -stock, *m.* 1. Queue.

Bille, *f.* 4. Biljardkula, picka, hacka; spets, tapp eller spets hvarpå något går omkring; äfven hacka att hacka upp qvarnstenar. Jfr. Bilchmaus. (*Vapenk.*) Kula eller penning. Några iakttaga följande åtskillnad, att de af guld kallas Billen, de af silfver Bille, och de med andra färger Kugeln. Billen kallas äfven knölar som utskjuta öfver hängslan på musslor, *Notes.* (*Skepp.*) Läring.

Billet, *n.* 1. Biljett, sedel.

Billig, *adj.* o. *adv.* Billig; förnuftig, skälig, billig

Billigen, *v. a.* Bifalla, gilla, samtycka.

Billigkeit, *f.* 4. Billighet.

Billigung, *f.* 4. Gillande, bifall.

Bilsenkraut, *n.* 2. Bolmört.

Bilz, *m.* 1. Svamp, ett slags jordsvamp.

Bimsen, *v. a.* Rifva, göra glatt eller slät med pimsten.

Bimsstein, *m.* 1. Pimsten.

Bindchen, *n.* 3. Litet band, armlinning (på en skjorta).

Binde, *f.* 4. Band, bindel; duk, bindel; halskrage; halsduk; bindning, förband; skärp, bindel; tverbjelke; tverband (i vap.); linda. -bank, -bock, *m.* Fascinbänk.

Binden, *v. a. irr.* Ich band, du bandest, er band, *imp.*, gebunden, *part.* Binda; knyta; slå knut på; fästa, binda. Ein Faß b. banda en tunna. Einem etwas aufs Gewissen b. lägga något på ens samvete. Einem etwas auf die Seele b. på det ömmaste ombetro en något. Gebunden sein etwas zu thun, vara skyldig att göra något. Der Kalk bindet nicht, kalken häller icke ihop.

Binder, *m.* Bindare. Die B. auf dem Felde, de som binda kärfvar på åkern. (*Mur.*) Stenar som ligga efter murens tjocklek, till skillnad ifrån dem som ligga efter längden, hvilka kallas Läufer. (*Timm.*) Bindsparre. † Tunnbindare. — *Anm.* Detta ord nyttjas annars sällan utan i förening med andra ord, t. ex. Buchbinder, Bürstenbinder, o. s. v.

Bindestrich, *m.* 1. Bindstrek eller skiljestrek, divis.

Bindewort, *n.* 2. Conjunktion.

Bindfaden, *m.* 3. Segelgarn, packtråd; tretråd, merling.

Bindling, se Zaunwinde.

Bindsel, *n.* Band, tåg och dyl. hvarmed något bindes. (*Sjöf.*) Bändsel.

Bindung, *f.* Bindning. (*Musik*) Tvenne noters förbindelse genom en halfcirkel; äfven kallas så sammanfogade noter Bindungen.

Binetsch, *m.* Bingelspinat.

Bingelkraut, *n.* 2 Gräs, *Mercurialis L.*

Binnbaum, *m.* Lönn.

Binnen, *adv. dat.* Inom. B. und, ifrån, till. B. hier und drei Tagen, inom tre dagar. B. hier und Weihnachten, ifrån nu, till Jul.

Binse, *f.* 4. Säf, *Scirpus*; tåg, *Juncus L.*

Binsenblume, *f.* Blomstervass, vattenviol,

Butomus umbellatus. =gras, *n.* Ryltåg, *Juncus articulatus.* =weizen, *m.* Borsthvete.
Binſicht, *adj.* o. *adv.* Säflik.
Binſig, *adj.* o. *adv.* Beväxt med säf.
Birke, *f.* 4. Björk.
Birken, *adj.* o. *adv.* Af björk. =ſaft, *m.* =waſſer, *n.* Björklake.
Birkhahn, *m.* 1. Orre.
Birkhenne, *f.* 4. Orrhöna.
Birkling, *m.* Björksvamp.
Birn, *f.* 4. Päron; husgeråd, skräp.
Birnbaum, *m.* 1. Päronträd.
Birnbäumen, *adj.* o. *adv.* Af päronträd.
Birnmoſt, =wein, *m.* 1. Päronmust.
Birſchen, *v. a.* Skjuta, t. ex. harar.
Biſ, *adv.* Ända till, allt intill. **Biſ,** *conj.* Till dess, tills; innan.
Biſam, *m.* 1. Desman, muskus. =bock, *m.* =thier, *n.* =ziege, *f.* Muskusdjur. =katze, *f.* 4. Zibetkatt, desmanskatt. =kugel, *f.* 4. Desmansknla. =thier, *n.* Desmansbock, *Moschus moschiferus.* Honan kallas Biſamziege eller Muſkuszieget, och hanen Biſambock, Biſamhirſch eller Muſkusbock. =ziege, se =thier.
Biſchof, *m.* des =es, *pl.* Biſchöfe. Biskop; biſchof (dryck).
Biſchöflich, *adj.* o. *adv.* Biskoplig. Die Biſchöfliche Kirche, den rådande kyrkan i England.
Biſchofshut, *m.* 1. =mütze, *f.* 4. Biskopsmössa. =mantel, *m.* Pallium. =ſtab, *m.* Biskopsstaf. =thum, *n.* Biskopsstift. =würde, *f.* Biskopsembete eller värdighet.
Bisher, *adv.* Bisherig, *adj.* o. *adv.* Hittills; som varit, skett &c. hittills.
Hierher, *adv.* Hittills.
Biſmer, *m.* Besman. =pfund, *n.* En dansk vigt som håller 12 vanliga marker. Drei Biſmerpfunde machen eine Wage.
Biſs, *m.* des =ſſes, *pl.* die =ſſe. Bitning, bett med tänder; även såret efter ett bett,

och stället der bettet skett. Den Biſs von einem Apfel abſchneiden, (*Jäg.*) Munnen eller gapet på en räf, varg och annat rofdjur. (*Fig.*) Samvetsagg. =blume, se Biswurz. =wurm, *m* Styng: en insekt.
Biſschen, *n.* 3. Liten bit; stycke, smula; litet. (*Fig.*) Das iſt ein feines B. det är en stygg, besynnerlig menniska. B. nyttjas mest i dagligt tal, och bet. något litet. Ein B. Wein, anses ofta som *adv.* och skrifves då med litet b. Warte ein b., vänta litet.
Biſſen, *m.* des =ſſes, *pl.*]. m. *s.* Bit, munsbit; en munfull. Einem den B. vor dem Munde wegnehmen, taga biten ur munnen på någon.
Biſſen, *v. n.* Kesa: springa omkring med svansen i vädret (om boskap); när den stickes af =wurm, *m.* Styngfluga, *Oestrus bovis.*
Biſſig, *adj.* o. *adv.* Trätgirig, arg; bitande.
Biſten, *v. a.* Hväsa, hvisla; ropa bst, bst. Einem b. Wer hat mir gebiſtet? (*Jäg.*) Nyttjas om hjerparnas läte, när de locka hvarandra.
Biſthum, *n.* 2. Biskopsdöme, -stift.
Biſweilen, *adv.* Ibland, stundom.
Biswurz, *f.* Backsippa.
Bitte, *f.* 4. Bön, begäran; anhållan, ansökning. Eine b. für jemand einlegen, bedja for någon. Jemandes b. erhören, bönhöra någon.
Bitten, *v. a. irr.* Ich bat, *imp.*; gebeten, *part.*; bitte, *imper.* Bedja, anhålla, begära; bjuda, anmoda. Fußfällig b. bönfalla.
Bitter, *adj.* o. *adv.* Bitter; sur, bitter, skarp, besk. Die bittere Wahrheit, den rena sanningen. Er ſieht aus, wie der bittere Tod, han är blek som döden. Ein bitterer Scherz, ett bitande skämt. Ein bitterer Feind, en bitter fiende. =apfel, *m.* Koloqvint.

Bitterböſe, *adj.* o. *adv.* Argsint, mycket ond.
Bitterkeit, *f.* 4. Bitterhet; syrlighet, bitter smak, beskhet, skärpa.
Bitterkraut, *n.* 2. Vild laktuk, vägvärda, [endivia.
Bitterlich, *adv.* Bitterligen.
Bittern, *v. a.* Förbittra.
Bitterſalz, *n.* 1. Bittersalt. =ſüß, *n.* (*Bot.*) Qvesved, ormbär. — *adj.* o. *adv.* Som smakar bitter och söt på en gång. =waſſer, *n.* 3. Bittervatten.
Bittlich, Bittweiſe, *adj.* o. *adv.* På ett bedjande sätt, på tiggarvis, af gunst och nåd; osäker, vacklande, précaire.
Bittſchrift, *f.* 4. Bönskrift, supplik, ansökning, inlaga; pästående.
Bitzeln, *v. n.* Vara skarp, bita på tungan. Dieſer Wein bitzelt angenehm auf der Zunge.
Blachfeld, *n.* 2. Slättmark.
Blackfiſch, *m.* 1. Bläckfisk.
Blaſſen, se Bellen.
Blaſſert, *m.* des =es, *pl.* die =e. Ett skiljemynt vid Öfra och Nedra Rhen.
Blähen, *v. a.* Uppblåsa, fylla med väder; förorsaka väder, väderstinnhet. Sich b., bli uppblåst, högfärdig.
Blähend, *adj.* o. *adv.* Som ger väder.
Blähſucht, *f.* Blähung, *f.* 4. Väderstinnhet, [vädersot.
Bläken, se Blöken.
Blaker, *m.* Tunn ljusplåt af bleck utan fot; äfv. lampett eller hängande ljusstake.
Blakerig, Blakig, *adj.* o. *adv.* Som brinner med stark rök; äfv. vidbränd, som smakar rök.
Blank, *adj.* o. *adv.* Blank; klar, ljus, ren, skär; polerad, glansslipad. Im blanken Hembe, i bara skjortan eller lintyget. B. ſtehen, stå fadder; stå med dragen värja.
Blänken, *v. a.* Göra blank ell. glänsande.
Blänkern, *v. n.* ſ. Blänka, lysa, skimra; äfv. skjuta ensama ovissa skott: säges i krig, i synn. om husarer; jfr Plänkeln.
Blankett, *n.* 1. Blankett, fullmagt i blanko.
Blankſcheit, *n.* 1. Planschett i snörlif.
Blaſe, *f.* 4. Luftblåddra; vattenbleinma, bläsa (på händer m. m.); urinblåsa; distillerpanna. B. ziehen, drifva upp blåsor. =balg, *m.* 1. Bläsbälg. =inſtrument, *n.* 1. Blåsinstrument.
Blaſen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich blaſe, du bläſeſt, er bläſet, ell. bläſt; wir blaſen; *imp.* ich blies; *part.* geblaſen, *imperf.* blaſe. Blåsa, pusta; bläsa (på ett instrument). In ein Horn b., hälla ihop. In die Büchſe für etwas b. müſſen, vara tvungen, att betala eller plikta för något. Kalt und warm aus einem Munde b., vara tvetalig.
Blaſenpflaſter, *n.* 3. Plåster som uppdrager blåsor. =ſtein, *m.* 1. Blåssten. =ziehend, *adj.* o. *adv.* Som drar upp blåsor på huden. =zieher, *m.* Spansk fluga.
Blaſer, *m.* Så kallas de vattendjur, hvilka liksom hvalfisken hafva lungor i likhet med landtdjuren, men ingen luftblåsa såsom fiskarne, och utstöta en stark vattenstråle genom ett hål i hufvudet.
Blaſerohr, *n.* 1. Blåsrör, ärtbössa; blåsrör till glas.
Bläſicht, *adj.* o. *adv.* Lik en blåsa.
Bläſig, *adj.* o. *adv.* Pussig, svullen i ansigtet.
Bläſig, *adj.* o. *adv.* Bläsig, bläddrig.
Blaß, *adj.* o. *adv.* blaſſer ell. bläſſer, blaſſeſte ell. bläſſeſte. Blek, gul; blek, gulblek. =blau, *adj.* o. *adv.* Bläblek.
Bläſſe, *f.* 4. Blekhet; bläs, stjern, häst som har bläs.
Blaſſen, *v. n.* ſ. Blekna, blifva blek. — *V. a.* Bleka, göra blek. (*Fig.*) Försvaga, förminska.
Bläſſen, *v. a.* Blekna.
Bläſtrig, *adj.* o. *adv.* Bläddrig, blåsig.
Blatt, *n.* des =es, *pl.* Blätter. Blad; löf; våd. Kein B. vor den Mund (vor das Maul, nehmen)

Blutbad, Blutbann, Blutdürre, Blutegel, Bluteiter, Bluten, Blutentziehung, Blutfahne, Blutfarbe, Blutfarbig, Blutfarbstoff, Blutfaser, Blutfaserstoff, Blutfeder, Blutfink, Blutfleck, Blutflecken, Blutflecken, Blutfluß, Blutgefäß, Blutgefäßsystem, Blutgeld, Blutgericht, Blutgerinnsel, Blutgerüst, Blutgeschwulst, Blutgeschwür, Blutgier, Blutgierig, Blutgift, Blutgrün, Blutgrünstein, Blutgut, Blutharnen, Blutharnruhr, Blutharnstoff, Blutharnstoffsäure, Blutharnstoffsalz, Blutharnstoffsäure, Blutharnstoffsalz, Blutharnstoffsäure, Blutharnstoffsalz

ſchnitt, *m.* Afklipp i bleckhyttor, som åter smältes och blir det bästa blecket. =biege, *f.* (*Smed.*) Ett slags litet städ att böja axelbleck öfver. =feuer, *n.* Så kallas i bleckhamrar den eld hvarvid friskjernet smältes till bleck; äfv. hela verkstaden med alla dess verktyg. =flamme, *f.* Lunsjern: de jernstycken eller jernbleck hvaraf blecken förfärdigas. =hammer, *m.* Plåthammare: hammarverk der jern smides till bleck eller plåtar; äfv. den 4 till 4 1/2 centner tunga hammare hvarmed jernet slås till bleck ell. plåtar. =handſchuh, *m.* Ett stycke krigsrustning fordom att förvara händerna för hugg o. d. =haube, *f.* Hjelm, kask. =hütte, *f.* Verkstad der bleck eller plåtar tillverkas. =kappe, *f.* Hufva af jernbleck; jfr =haube. =mann, *m.* Så kallas i Ungerska bergverken ett slags silfvermalm. =maß, *n.* (*Guldarb.*) Ett jernbleck med inskärningar af åtskillig storlek, för att utröna tjockleken af det slagna guld- och silfverblecket. =meiſter, *m.* Förnämste arbetaren i en plåthammare, som har uppsigt öfver alla de andra. =münze, *f.* Brakteat: ett slags mynt fordom af guld- eller silfverbleck, upphöjdt på ena sidan och kupigt på den andra. =nagel, *m.* Plåtspik: tvåtumsspik med breda hufvuden. =pfennig, se =münze. =ſcheere, *f.* Sax att klippa bleck med. =ſchläger, *m.* Bleckslagare. =ſchmied †, *m.* Se =meiſter; äfv. ett slags jordborrare (skalinsekt), *Carabus cephalotes*. =ſchneider, *m.* Arbetare i plåthamrar som beskär ell. klipper bleck. =ſtab, *m.* En sort stångjern, hvaraf plåtar smidas. =ſtempel, *m.* Så kallas i bokverk tredje stämpeln i ett träg. =ſturz, *m.* Så kallas i plåthammare ett till Sturze (se ordet) uppsmidt stycke jern, hvaraf bleck sedan smides. =waare, *f.* Allehanda slags varor eller husgeråd af bleck. =zange, *f.* (*Grofsm.*) Stor tång att sätta hjulbössan på nafvet.

Blechen ell. Blechern, *adj.* o. *adv.* Af bleck. Ein blecherner Leuchter, bleckstake.

Blecherſtein, *m.* (*Tennyj.*) Två fyrkantiga sandstenar, mellan hvilka tennet gjutes till tunna plåtar.

Blechig, *adj.* o. *adv.* (*Heitgarf.*) Hård, fast (om vissa ställen på skinnen, som icke mjukna vid blötning).

Blechlein, *n.* Tunt bleck, folium, som juvelerare m. fl. nyttja.

Blecken, *v. a.* Die Zähne, visa tänderna. — *V. n.* h. Synas, blicka fram; äfv. vara naken eller bar. (*Saltv.*) Die Pfanne fängt an zu b., säges då solan är så inkokad, att botten synes.

Blei, *n.* 1. Bly, blymärke, sänklod, blykula. =ader, *f.* 4. Blystrek. =decker, *m.* 3. Blytäckare. =gelb, *n. indecl.* Blygult. =gewicht, *n.* 1. =zeichen, *n.* 3. Blyvigt, blylod. =gießer, =händler, *m.* 3. Blyarbetare, blyhandlare. =gießerei, *f.* 4. Blystöperi. =glanz, *m.* 1. Blyglans. =glätte, *f.* 4. Glitt. =haltig, Bleiig, *adj.* o. *adv.* Blyagtig, blyhaltig. =kugel, *f.* 4. Blykula. =loth, *n.* 1. Blylod; sänklod. =mulde, *f.* 4. Blytacka. =recht, *adj.* o. *adv.* Lodrät. =ſchnur, *f.* 1. Blysnöre, vattpass. =ſtift, *m.* 1. =feder, *f.* 4. Blyertspenna. =ſtiftrohr, *n.* 1. Foderal till blyertspenna. =wage, *f.* 4. Vattpass; murlod. =weiß, *n. indecl.* Blyhvitt. =wurf, *m.* 1. Sänklod, pejllod. =zug, *m.* 1. Blyvind.

Bleiben, *v. n. irr.* ſ. Ich bleibe, du bleibeſt, er bleibet; *imp.* ich blieb; *part.* geblieben; *imper.* bleib eller bleibe. Blifva qvar, förblifva; vistas; vara; omkomma; behålla; räcka, fortfara. Zu Hauſe b., bli hemma. Wo biſt du ſo lange geblieben? Hvar har du varit så länge? Viele brave Sol-

baten blieben in diesem Feldzuge, blefvo slagne eller stupade i detta fälttåg. Viele Schiffe sind geblieben, äro förolyckade. Man kann hier für Kälte nicht b., man kan icke uthärda här för köld. Bei Ehren b., behålla sitt goda namn. Die Farbe bleibt, håller, sitter i, är beständig. Ich weiß nicht wo die Post bleibt, hvarför posten icke kommer. † Bleib mir vom Leibe, kom mig icke för nära. Das laße ich wohl b., det låter jag väl bli, det gör jag visst icke. Wir haben hier keine bleibende Stätte, ingen varaktig stad. Er hat keine bleibende Stätte, säges äfv. † om en som icke uppehåller sig länge på ett och samma ställe. Stehen b., liegen b., fortfara att stå ell. ligga. Es bleibt dabei, det blir dervid, eller som aftaldt är. Er bleibt dabei, han påstår det enständigt. Von einem b., icke gå till en. Hier ist meines Bleibens nicht, jag finner icke rådligt att vara här. Das soll dir vor mir wohl b., det skall jag icke taga ifrån dig. Laß das bei dir b., nämn ingen ting derom. Wenn es noch nicht geschehen ist, so mag es b., det blir ogjordt.

Bleich, *adj.* o. *adv.* Blek. B. werden, blekna. **=haar**, *n.* (*Perukm.*) Långt hår af röd eller annan obehaglig färg, som måste först blekas och sedan färgas om. **=platz**, *m.* Bleke, blekplats. **=salz**, *n.* Bleksalt: uppfunnet år 1770 i Allendorf vid Werra, att inom kort tid och med mindre såpa bleka lärft o. d. **=stätte**, se **=platz**. **=stein**, *m.* Blek, illa bränd tegelsten. **=sucht**, *f.* Bleksot, grönsjuka: en sjukdom hos trängtande qvinnor, *Chlorosis*. **=wand**, *f.* ell. **=werk**, *n.* Lerstruken vägg.

Bleiche, *f.* Blekhet, bleke; blekesplats; blekningskonst; äfv. så mycket väf som blekes på en gång i ett stycke. In Ober-Sachsen muß eine Magd von Martinstag bis zum Palmsonntag vier Bleichen spinnen, jede Bleiche von 12 Ellen.

Bleichen, *v. n. h.* Blekna; blekas; blifva blek; mogna i solen (om vin). Die Leinwand hat noch nicht genug gebleichet. — *V. a.* Bleka. — *Anm.* I Öfra Tyskland går detta verb neutr. *irreg.* ich blich, geblichen; hvilken conjugation ännu bibehålles i verbleichen.

Bleicher, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Blekare: en som förstår konsten att bleka lärft eller vax; äfv. bleckert: ett slags ljusrödt vin, **=lohn**, *n.* Blekarelön.

Bleien, *v. a.* (*Fisk.*) Die Garne b., fästa bly till sänke på refven. B. bet. äfv. loda eller genom blyvigt dömma om lodrätt läge. (*Glasm.*) Draga fönsterblyet sista gången genom valsen, för att gifva det sin rätta form.

Bleiern, *adj.* o. *adv.* Af bly, gjord af bly.

Bleihe, *f.* 4. Braxenpanka.

Bleilicht, *adj.* o. *adv.* Blyaglig, som liknar bly (till smak och färg).

Bleiig, **Bleiisch**, *adj.* o. *adv.* Blyhaltig.

Blende, *f.* 4. (*Min.*) Blende: en försvaflad zinkmalm; skygglapp; blindfönster; blinddörr; nisch, urhålkning i en mur &c. att sätta bilder uti; skiljevägg, afplankning, plank blindning.

Blenden, *v. a.* Förblinda, förblända; betäcka med blindningar; beröfva ögonen; göra blind. — Sich b., *v. r.* Bedraga sig.

Blendend, *adj.* o. *adv.* Förblindande, förbländande.

Blendlaterne, *f.* 4. Blindlykta.

Blendleder, *n.* 3. Skygglapp.

Blendling, *m.* (*Jäg.*) Hund som fallit efter en dansk tik och en vindthund; äfv. lam af inhemska får som blifvit

gericht und Regierung des Neckarkreises, Gefängniß, 2 Polizeiwache, Hallhaus, Kornhaus, Zeughaus.

Ulm hat 3 Kirchen, 1 Synagoge, 1 Lyceum, 1 Gymnasium, 1 Real- und 1 Bürgerschule, 1 Taubstummen-Institut, 1 Seminar für Volksschullehrer, 1 Bibliothek von 30,000 Bänden, 1 Naturalienkabinet, 1 Kunstsammlung, 1 Theater, 1 Armenhaus, 1 Waisenhaus, 1 Leihhaus, 1 Spital, 1 Irrenhaus, 1 Siechenhaus, 1 Bürgerhospital, 1 Blatternhaus, 1 Kaserne für 1 Bataillon Infanterie, 1 Kaserne für 1 Eskadron Reiterei, 1 Kaserne für 1 Batterie Artillerie, 1 Pulverturm, 1 Zeughaus, 1 Exerzierhaus, 1 Reitbahn, 1 Schießhaus, 1 Schießstand, 1 Exerzierplatz, 1 Schießplatz, 1 Reitplatz, 1 Pferdestall, 1 Wagenschuppen, 1 Fruchtkasten, 1 Mehlmagazin, 1 Salzmagazin, 1 Heumagazin, 1 Strohmagazin, 1 Holzmagazin, 1 Kohlenmagazin, 1 Schlachthaus, 1 Metzgerhalle, 1 Fischhalle, 1 Brodhalle, 1 Gemüsehalle, 1 Obsthalle, 1 Kornhalle, 1 Getreidemarkt, 1 Viehmarkt, 1 Holzmarkt, 1 Heumarkt, 1 Strohmarkt, 1 Kohlenmarkt, 1 Salzmarkt, 1 Fruchtmarkt, 1 Mehlmarkt, 1 Gemüsemarkt, 1 Obstmarkt, 1 Brodmarkt, 1 Fischmarkt, 1 Metzgermarkt

eller handel som sker blott för syns skull. (*Lagf.*) Eine blinde Läuterung, ansökning om lindring i en dom som ännu icke fallit i målet. B. bet. ock hvad som saknar sin nödvändiga och behöriga öppning, t. ex. Der blinde Darm, ändtarmen. Ein blindes Schloß, lås som är betäckt på alla sidor, så att ingen öppning för nyckel synes. Eine blinde Wand, vägg som ingen öppning har hvarken till dörr eller fönster. Ein blinder Schlüssel, se Blindschlüssel. (*Fig.*) Blind, oupplyst, som icke ser med förståndets ögon. B. zufahren, fara fram utan pröfning och öfverlaggning. =aal, *m.* Ett slags ål. =boden, *m.* (*Brygg.*) Öfra botten i ett mäskkar, hvilken kan borttagas. =fisch, *m.* Ett slags hafsnål (fisk), *Syngnathus Typhle.* =geboren, *adj.* o. *adv.* Blindfödd. =gewölbe, *n.* (*Fortif.*) Casemate. =hahnrei, *m.* Ett slags kortspel, *Brescambille.* =holz, *n.* Så kallas vid Rhenströmmen de vid vinstockarnes skärning afskurna rankspetsarna, som äfven nyttjas till afläggning. (*Snick.*) Trä som furneras med bättre träsorter. =kohle, *f.* Kol som icke äro nog utbrända. Der Köhler kohlet blind, säges då kolen i anseende till för starkt vinddrag icke bli nog utbrända. =maus, *f.* En art råtta i Södra Ryssland, *Mus Typhlus.* =rahmen, *m.* Lös ram eller som tills vidare sättes kring en spegel, tafla o. d. för att sedan utbytas emot en bättre; äfv. det ändra eller sämre träet i en ram hvarpå en bättre träsort sedan limmas, uthugges, förgylles o. s. v. =schleiche, *f.* Blindorm, ormslå, kopparorm, *Anguis fragilis.* (*Fig.*) En kortsynt, närsynt; äfv. lömsk, falsk menniska. =schloß, *n.* Konstigt lås som är betäckt på alla sidor. =schlüssel, *m.* Förtäckt spännare på ett lås, hvarmed det kan öppnas innanföre utan nyckel. =schuß, *m.* Skräppskott, blott med löst krut. =stänge, *f.* (*Skepp.*) Blindstång: stången på bogsprötet fordom som förde skufblindan. =wurm, *m.* Ett slags ostmask.

Blinde, *f.* Blinda, sprötsegel, blindsegel; äfv. en sort fisk; äfv. blindlucka för kajutfönstren.

Blinden†, *v. a.* Förblinda.

Blinder, *m.* Blinde, *f.* Böjes som *adj.* En blind; en som är med för att fylla nummern.

Blindheit, *f.* Blindhet; okunnighet.

Blindlings, *adv.* Blindvis. (*Fig.*) Utan eftertanke eller öfverläggning. Den Weg wollte ich wohl b. finden, jag kunde väl gå den vägen och blunda.

Blink, *adj.* o. *adv.* Blänkande, skimrande.

Blinken, *v. n.* h. Blänka, glänsa, skimra, glimma; äfv. blinka, plira med ögonen.

Blinkern, *v. n.* h. Blinka tätt och ofta.

Blint, *m.* (*Sjöf.*) Ett klart ställe på himmelen i töcken.

Blinzelmaus, *f.* Blindbock.

Blinzeln, Blinzen†, *v. n.* h. Blinka, plira med ögonen; blunda.

Blitz, *m.* des =es, *pl.* die =e. Blixt, ljungeld, åskslag. † Kallas en blixt som endast träffar eller slår sönder, men ej tänder, kalter Schlag, Wasserstreich eller Wasserstrahl; men en blixt som tänder, heißer Schlag, Feuerstreich, Feuerstrahl. Är åskvädret så långt borta, att man endast ser blixten utan att höra dundret, kallas det Wetterleuchten, och i Hamburg Heidlüchten, (i Sverige: sillblick eller kornblixt). =ableiter, *m.* Åskledare. =blau†, *adj.* o. *adv.* Mörkblå. Jemanden b. schlagen, piska en brun och blå. =feuer, *n.* Elektricitet. =pulver, *n.* Nicht. =stoff, *m.* Elektriskt ämne, elektricitet. =strahl, *m.* Åskvigg, blixtstråle, åskstråle.

Blitzen, *v. n.* h. Ljunga, blixtra; blänka. Es donnert und blitzt. Blitzende Augen, brinnande, skarpa, genomträngande ögon. — *V. a.* Ljunga åskan, kasta åskviggar (i högre stil).

Blitzigen, *v. a.* Elektrisera.

Blochtaube, *f.* Skogsduſva.

Block, *m.* des =es. *pl.* die Blöcke. Block: ett stort oarbetadt stycke trä, sten ell. metall. Ein B. von Holz, en klabb, stubbe eller klots af träd. Ein B. Marmor, ett stort stycke rå marmor. Ein B. Zinn, en tenntacka. (*Skepp.*) Se =rolle. Einen in den B. legen, sätta en i band ell. bojor, sätta blacken på en, sätta en i stocken. I Mecklenburg är B. ett litet åkerstycke, som ännu icke har 1 Scheffel i utsäde; äfv. ett slags öl i Colberg. =amboß, *m.* (*Guldsm.*) Städkubb. =batterie, *f.* (*Krigsk.*) Ett litet lägt och rörligt batteri som kan föras på 4 blockhjul. =baum, *m.* (*Skogsv.*) Träd af hvars stam man kan hugga stockar eller såga bräder. =blei, *n.* Verkbly. =dreher, *m.* Blockmakare. =haus, *n.* Blockhus; stockhus, fängelse; träbatteri som lägges på rullar eller skepp. =kasten, *m.* Fyrkantig kista af bjelkar, fylld med jord ell. gödsel att i krig dermed tillspärra gator, portar o. d. =krabbe, *f.* Krabba. =meißel, *m.* Grof huggjern eller mejsel att afhugga jern med. =mörser, *m.* Mörsare som hvilar på ett block i stället för lavet. =nagel, *m.* Stor tränagel hvarmed banden i en timmerflotta fästas. =pfeife, *f.* Flöjt eller pipa som ej kan skrufvas åtskils, utan är gjord i ett enda stycke. Så kallas äfv. die Stillflöten i orgverk. =rad, *n.* Blockhjul gjordt af ett enda stycke. =rolle, *f.* Rulle gjord af ett helt träd, att dermed häfva eller framskaffa tyngder. (*Skepp.*) Block. =ſchiff, *n.* Blockskepp: bestående af sammanfogade trädstammar, flotte. =ſchraube, *f.* Ett slags domkraft att böja plankor vid bätbyggnad. =ſtück, *n.* Block ell. tacka af tenn ell. bly. =taube, *f.* Ringduſva. =verband, *m.* (*Mur.*) Ett sådant förband, då i en mur ett hvarf stenar läggas längs utåt muren, och det följande efter bredden, o. s. v. =wagen, *m.* (*Landtbr.*) Vagn som är gjord af bara trä, utan jernsmide; äfv. ett slags vagn med 4 starka och låga hjul, att derpå fortskaffa mörsare och andra tunga kroppar. =werk, *n.* Blockverk: alla blocken på ett skepp. =zinn, *n.* Blocktenn; tenntacka. =zitwer, *m.* Kassumina-rot.

Blocken, *v. n.* h. Sätta sig i ett träd (om falkar). Der Falke blockt, säges då falken fångat ett rof och sätter sig dermed på ett träd. — *V. a.* (*Skom.*) Einen Stiefel b., sätta en stöfvel på blocken för att göra den vidare.

Blöcken†, *v. a.* Jemanden ſtöcken und b., kasta en i fängelse.

Blödauge, *n.* En som har svaga ögon; äfv. ett slags stockfisk. =ſichtig, *adj.* o. *adv.* Svagsynt. =ſichtigkeit, *f.* Svagsynthet, svag syn, svaga ögon. =ſinn, *m.* Blödsinthet, förståndssvaghet. =ſinnig, *adj.* o. *adv.* Svagsint, blödsint.

Blöde, *adj.* o. *adv.* Svag; blödig; blyg; rädd; pjåkig, försagd. Ein blödes Geſicht, en svag syn. Er iſt etwas blödiges Verſtandes, han är något svagsint.

Bloderkirſche, *f.* En sort mycket sura kersbär. ſfrugtan.

Blödigkeit, *f.* Blödighet; svaghet; blyghet;

Blödling, *m.* Svagsint menniska.

Blohm, *m.* des =es, *pl.* die =e, eller

Blohme, *f.* (*Jäg.*) Hjortens brunstplats ell. der han plägar svala sig efter brunsten. Kallas äfv. Blohmplatz.

Blofen†, *s.* Hettblemma.

Blöken, *v. n.* h. Böla, vråla, råma. Om getter nyttjas Blecken.

Blond, *adj.* o. *adv.* Ljus, hvitlett (om ansigtesfärg och hår). Bet. egentl. en färg som är emellan guldgult och ljusbrunt. Die blonde Ceres, i anseende till de gula axen.

Blonde, *m.* des =n, *pl.* die =n, eller *f.* des =n, *pl.* die =n. Man eller qvinna som har ljusgult hår, blondine; äfv. en art persika.

Bloß, *adj.* o. *adv.* Bar, blott; naken, obetäckt; fri; bara, endast; blott, allenast. Unter bloßen Himmel, under bar himmel. Er hat nur den bloßen Nahmen davon, han har b'ott namnet deraf. † Er fing seine Wirthschaft mit bloßer Hand an, med toma händer. Er gab sich gegen ihn zu sehr b., han öppnade sitt hjerta alltför mycket för honom. Du hast dich selbst b. gegeben, du har röjt dig sjelf. Ich bin hier vielen Verdrießlichkeiten b. gestellt, blottställd för många förtretligheter. Sich dem Feinde b. geben, blottställa sig för fienden. † Auf einem bloßen Pferde ohne Sattel reiten, rida utan sadel, barbacka. Einen Bloßen schlagen, förfela sitt ändamål; egentl. falla så, att man visar sin nakenhet. =mahl, *n.* Pälen utan ruska, tjenande till prick i en sjö

Blöße, *f.* Nakenhet. (*Fig.*) Svaghet, svag sida. Seine B. zeigen, låta se sin svaghet, skämma ut sig. Hier hat, hier giebt er B., här är hans svaga sida. Einen bei seiner B. fassen, taga en på sitt svaga. (*Fägtk.*) B. geben, gifva öppet hugg på sig, låta se sin svaga sida. (*Skogsv.*) Uthugget ställe i en skog.

Blößen, *v. a.* Blotta.

Bloßerdings†, *adv.* Blott och bart, allenast.

Bloßlich†, *adv.* Bara, endast.

Blößling, *m.* des =es, *pl.* die =e. (*Buntm.*) Skinn hvaraf ullen är bortryckt; äfv. en fattig stackare, som är blott och bar.

Blubbertuchen, *m.* Pöskaka, tunn och upplöst pannkaka.

Blühen, *v. n.* h. Blomstras, blomma, stå i blomma, vara i flor, florera. Die Bäume b. (*Fig.*) Sie blühet wie eine Rose. (*Smalth.*) Das Kupfer blühet, säges då kopparen under afsvalningen får små blåsor, som äro ett tecken till dess renhet. Im blühenden Alter sterben, dö i sina bästa år.

Blümchen, *n.* En liten blomma. (*Jäg.*) Svansen på en hare.

Blume, *f.* 4. Blomster, blomma; ros. Nyttjas i allmänhet blott om örter eller smärre växter: om trän och buskväxter nyttjas Blåte. (*Fig.*) Det finaste och bästa af en ting, dess blomma; äfv. det fina mjöllika stoftet på vaxljus; äfven njurtalg hos djur; ister hos fåglar; frun-timmers rening. (*Färg.*) Det sköna blå skummet på indigon då han kokar opp i kypen. (*Hyttv.*) Blåsor som sätta sig på silfverblicken, när det afdrifves. Das Silber geht in Blumen, silfret blickar snart. † Stjerna eller bläsa på en häst o. d. (*Jäg.*) Svansen på hjortar och andra rådjur; äfv. svansen på en räf. (*Chir.*) Den hvita fläcken eller öfra delen af en boldo der han vanligen öppnar sig. (*Garfv.*) Narfven på läder. Die böse B., skärfrö. Die gelbe B., åkersenap. Die ewige ell. unsterbliche B. är *Gnaphalium orientale.*

Blümeln, *v. n.* h. Draga af blommor (om bin). (*Fig.*) Vara blomsterrik (om stil o. d.). — *V. a.* Blommera, förse med blommor.

Blümen, *v. a.* Blommera, pryda med blommor.

Blumenbeet, *n.* 1. Blomstersäng. =garten, *m.* 3.

Blomsterträdgård. ⸗gärtner, *m.* 3. Blomsterträdgårdsmästare. ⸗gehänge, *n.* 3. Blomsterkrans, blomster i festoner; löfverk. ⸗kelch, *m.* 1. Blomfoder. ⸗kohl, *m.* 1. Blomkål. ⸗korb, *m.* 1. Blomsterkorg. ⸗kranz, *m.* 1. Blomsterkrans. ⸗lese, *f.* 4. Blomsterplockning ell. -hemtning. ⸗reich, *adj.* o. *adv.* Blomsterrik. ⸗scherbe, *f.* 4. ⸗scherbel, *m.* 3. Blomsterkruka. ⸗staub, *m.* 1. Frömjöl. ⸗strauß, *m.* Blomsterqvast. ⸗stück, *n.* 1. Blomsterqvarter. ⸗topf, *m.* 1. Blomsterkruka; blomsterglas. ⸗zwiebel, *f.* 4. Lök, blomsterlök.

Blumente, *f.* Gräsand. ⸗werk, *n.* Blomverk, löfverk. ⸗rad, blomlik.

Blumicht, *adj.* o. *adv.* Blommig, blommerik.

Blumig, *adj.* o. *adv.* Som har eller innehåller blommor; blomsterprydd. Blumiges Zeug, blommerant, blommigt tyg. — *Anm.* I sammansättningar låter det vanligen blümig, t. ex. großblümig (om tyg).

Bluminn*, *f.* Blomstergudinnan. ⸗mor.

Blumiſt, *m.* 4. Blommist, älskare af blommor.

Blümlein, *n.* Liten blomma; äfv. tusenskön.

Blunderbüchſe, *f.* Blinderbössa: ett slags skjutgevär som nyttjas vid äntring.

Blüſe, *f.* Fyrbåk.

Blüſengeld, *n.* Fyrpenningar.

Blut, *n.* 1. Blod; slägt, börd; lif. B. laſſen, slå åder. ⸗ader, *f.* 4. Blodåder. ⸗auge, *f.* Kråkklöfver, kallgräs, mjölkpungar, kråkfötter, hummeltuppor, *Comarum palustre*. ⸗bad, *n.* 2. Blodbad. ⸗bann, se ⸗gericht. ⸗bühne, *f.* 4. ⸗gerüſt, *n.* 1. Schavott. ⸗dürſtig, ⸗gierig, *adj.* o. *adv.* Blodtörstig, blodgirig. ⸗fink, *m.* Domherre (fågel). ⸗frembd, *adj.* o. *adv.* Villfrämmande. ⸗gefäß, *n.* 1. Blodrör. ⸗geld, *n.* Blodpenningar, blodsvärde: penningar som en dråpare fordom måste betala till den dödades slägt; äfv. pengar hvarpå en blodskuld håltar, eller som vunnits derigenom, Matth. 27: 6. ⸗gericht, *n.* 1. Domstol der lifssaker afdömmas. ⸗geſchwür, *n.* 1. Blutſchwären, *m.* 3. Blodböld, spikböld. ⸗gierig, se ⸗dürſtig. ⸗hänfling, *m.* Gråsiska, iris, vinterhämpling, *Fringilla linaria*. ⸗hund, *m.* 1. Blodhund; blodtörstig menniska. ⸗igel, *m.* 3. Blodigel. (*Fig.*) Folkplågare. ⸗jung, *adj.* o. *adv* Mycket ung. ⸗kraut, *n.* 2. Ormgräs. ⸗reinigung, *f.* 4. Blodrening, blodrenande medel. ⸗richter, *m.* 3. Domare i lifssaker. ⸗roth, *adj.* o. *adv.* Blodröd. ⸗rünſtig, *adj.* o. *adv.* Blodig, särad, blodråsig. ⸗ſauer, *adj.* o. *adv.* Ganska mödosam. ⸗ſchande, *f.* 4. Blodskam. ⸗ſchänder, *m.* 3. Blodskändare. ⸗ſchänderiſch, *adj.* o. *adv.* Som begår eller lefver i blodskam; som medför blodskam. ⸗ſpeien, *n.* 3. Blodspottning. ⸗ſturz, *m.* 1. Blodstörtning, blodgång. ⸗triefend, *adj.* o. *adv.* Drypande af blod. ⸗urtheil, *n.* 1. Dödsdom. ⸗vergießen, *n.* 1. Blodsutgjutelse. ⸗wenig, *adj.* o. *adv.* Ganska litet. ⸗wurſt, *f.* 1. Blodkorf. ⸗zeuge, *m.* 4. Martyr, blodigt vittne. — Blutsfreund, *m.* 1. Blodsfrände; blodsförvandt. ⸗freundſchaft, *f* 4. Blodsförvandtskap, nära skyldskap. ⸗verwandter, *m.* Böjes som *adj.* Nära slägting.

Blutarm, *adj.* o. *adv.* Ytterst fattig.

Blüte, *f* Blomma på träd; blomning. Männliche Blüten, hanblommor. Er ſtarb in der B. ſeiner Jahre, i sina blomstrande år. Taube Blüten, blommor, som blifvit skakade af frost, honingsdagg m. m. och derföre icke bära frukt. (*Fig.*) Flor, blomstrande tillstånd; det bästa af en sak. (*Berg.*) Anskjuten malm, som har en fin kristallform; när den liknar en tät kropp kallas den derbe B. Äfv. bet. B. månadsrening; löja. Die Blaue B., syrén.

Bluten, *v. n.* *h.* Blöda. (*Fig.*) Dö en våld-

sam blod, (i högre stil). Aus der Nase b., blöda näsblod. Das Herz möchte mir b. wenn ich das sehe. Er wird dafür b. müßen, han får dyrt betala det. (*Ordspr.*) Das sind Stiche, die nicht b., det är skottkolfvar som ingen dör utaf. Der Wein blutet, vinträdet släpper saften. (*Bergv.*) Das Erz blutet då den är blandad med röd silfvermalm eller Rothgülbenerz. Der Blutstein blutet gelblich oder braun, då han i st. för röda färgen faller i gult eller brunt.

Blüten, *s pl.* Blommor. **=blatt**, *n.* Blommans örtblad, *Folium floreale.* **=rispe**, *f.* (*Bot.*) Åkerbven. **=traube**, *f.* Blomklase. **=wickler**, *m.* Ett slags nattfjäril, *Phalæna brumata.*

Blutig, *adj.* o. *adv.* Blodig; fläckad af blod; som kostar blod. Den Feind mit blutigen Köpfen abweisen. * Die blutige Hand, mördare; mord; äfv. halsrätt. * Försedd med blod. Die blutige Habe, förmögenhet ell. egendom som bestod i kreatur ell. boskap.

Bö, *f.* (*Sjöf.*) By: häftigt vindkast ell. il.

Boantschargen, *s.* Nötskrika.

Boback, *m.* Polska murmeldjuret, *Arctomys Bobac.*

Bobartsgras, *n.* Ett ostindiskt grässlag, *Bobartia.*

Bobbert, *m.* Ett slags äplen.

Boberelle, *f.* 4. Jude-kersbär.

Boberesche, *f.* Asp.

Bochelbeze, *f.* Löja.

Bock, *m.* des =es, *pl.* die Böcke. Brunstbock, bock: benämning på hanen hos åtskilliga djur, t. ex. Ziegenbock, Rehbock, o. s. v. Den B. zum Gärtner setzen, ell. den B. auf die Haferkiste setzen, sätta bocken till trädgårdsmästare. Er weinte daß ihn der B. stieß, han gret så att han snyftade. (*Fig.*) Säckpipa, öfverdragen med bockskinn; kallas ock der Polnische B., emedan den nyttjas mycket i Polen; murbräcka; äfv. vällusting, utsväfvande, kåt, sinnlig menniska. † Skräddare. (*Fig.*) Fel, förseende. Einen B. machen eller schießen. — Bock är äfven bock eller ställning att bära något, t. ex. ein Rüstbock, ställning som murare och timmermän nyttja. Der B. auf der Kutsche, kuskbock eller säte. — B. är ock ett slags sträckbänk ell. straff, hvarvid en ständigt måste stå med krokig rygg. Einen in den B. spannen, lägga en på sträckbänken ell. låta honom undergå ett sådant straff. Är sträckbänken försedd med tumskrufvar, kallas den der Spanische B. ell. das Mecklenburgische Instrument. Spännes den brottslige under vadorna, kallas den der Polnische B. (*Stilgj.*) Haken på en gjutform. (*Anat.*) *Tragus.* På bjul är B. det runda hålet i nafvet, hvari axeln löper; äfven tjockaste delen af nafvet. (*Bergv.*) Felagtig rost, eller en rost som icke har den vanliga massan af malm. Den B. umbringen, lägga i en annan eld den malm som blifvit rostad på en sådan rost. (*Landsk.*) Hövälm; lieskaft. Bock är äfv. ett häftyg att upplyfta kanoner och andra svåra tyngder. Einem den Bock stehen, stå huka eller lägga sig framstupa, för att derigenom hjelpa en att stiga till häst. B. bet. äfv. en bom att stänga före inloppet till en flod o. d.; äfv. duckdalb att fästa skepp vid; äfv. gatläggareklubba. Hvalfvet under en smältugn kallas ock B.; äfv. messingen som der läcker eller rinner igenom. (*Jäg.*) Vissa snaror ell. donor af tagel, att fånga roffåglar i boet, kallas äfv. Böcke. **=geſtank**, *m.* 2. Bocklukt. **=leder**, *n.* 3. Bock-

skinn. =pfeife, *f.* 4. Säckpipa. Bockshorn, *n.* 2. Bockhorn. Einen ins B. jagen, skrämma en. =sprung, *m.* 1. Bocksprång, krummsprång.

Böckelfleisch, *n.* Spickekött.

Bocken, *v. n.* h. Trängta efter bock (om getter). Die Ziege bocket. Äfv. stinka ell. lukta fränt som en bock. (*Sjöf.*) Stampa i sjögång (om skepp). Ein Pferd bockt, när han vill kasta af ryttaren och derföre gör frambenet så styft som möjligt. — *V. a.* Stampa eller bulta lin i stampqvarn.

Bockicht, *adj.* o. *adv.* Från, som luktar bock.

Bockig, *adj.* o. *adv.* Längtande efter bock (om getter); äfv. som luktar ell. smakar bock.

Böckisch, *adj.* o. *adv.* Kåt som en bock.

Bockzeug, *n.* Lieskaft. (*Bot.*) Fenugrek.

Boden, *m.* des =s, *pl.* die Böden eller ock l. m. *s.* Jord, mark; jordmån; botten, grund, djup; botten i ett kärl &c., nedersta delen, botten; golf; vind; vindskammare, kyffe. Grund und B., ägor; botten. Zu B. gehen, sjunka, förgås. =fenster, *n.* 3. Vindsfönster, takfönster. =kammer, *f.* 4. Vindskammare. =los, *adj.* o. *adv.* Bottenlös, gränslös. =satz, *m.* 1. Drägg, bottenfall, grummel. =zins, *m.* Hyra för en vind, bod o. d.; äfv. ståndpenningar; grundränta, tomtören. =zoll, *m.* Tull för flytande varor.

Bodling, *m.* Torpare.

Bodmen, Bödmen, *v. a.* Förse med botten, sätta botten i ett fat o. d.; inlägga golf. I sjöstäder bet. B. belasta med bodmeri.

Bodmerei, *f.* Bodmeri: penninglån på ett skepp eller dess laddning, med villkor, att om farten inom viss tid ej misslyckas, betalas det, annars icke. =geber, *m.* Bodmerigifvare: den som förskjuter ell. lånar ut penningar på bodmeri.

Bofist, *m.* des =es, *pl.* die =e. (*Bot.*) Käringfis, bovist.

Bogen, *m.* des =es, *pl.* l. m. *s.* Båge; krökning; hvalf, båge; brohvalf; hvälfd pelargång; stråke; ark (papper). =gang, *m.* 1. Hvälfd gång. =größe, *f.* 4. Foliant. =linie, *f.* 4. Linie som går i omkrets. =schuß, *m.* 1. Bågskott; skott i en båge. =schütze, *m.* 4. Bågskytt. =weise, *adv.* Som en båge; arktals.

Bogener, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* En som förfärdigar bågar att skjuta med, armborstmakare.

Bogig, Bogenförmig, *adj.* o. *adv.* Båglik, [bågformig.

Bohle, *f.* 4. Planka, haltbottenbräde.

Bohlen, *v. a.* Lägga in golf eller botten af plankor eller bräder, belägga med plankor.

Bohlengeld, *n.* Så kallas på vissa orter ståndpenningar: en afgift för rättigheten att på en årsmarknad hålla bod ell. stånd utanför ett hus. =holz, *n.* Sågstock, stock till plankor och bräder. =joch, *n.* (*Berge.*) Ett af bjelkar bestående ok, d. ä. fyra sammanbundna timmerstockar, hvaraf timringen i ett schakt består.

Böhlenkinder, *s. pl.* Syskonbarn.

Böhme, *m.* des =n, *pl.* die =n. Böhmare; äfv. ett i Böhmen och Mähren gångbart mynt, som gäller 3 kreuzer; kallas äfv. Kaiserböhme ell. Kaisergroschen.

Böhmer, *m.* Böhmlein, *n.* Sidensvans.

Böhmisch, *adj.* o. *adv.* Böhmisk, ifrån Böhmen. Das sind ihm Böhmische Dörfer, det är för honom obekanta, underliga ting.

Böhn†, *m.* Gommen,

Bohne, *f.* 4. Böna; tursk böna; äfv. kärnan: det svarta tecknet på hästens tänder, hvaraf man kan se dess ålder.

Bohnen, Bohnern, *v. a.* Bona; gnida glatthyfladt travirke med vax, så att det skiner.

Bohnenstange, *f.* 4. Språte, käpp, ris att frisa bönor.

Böhnhase†, *m.* des =n, *pl.* die =n. Fuskare, bönäs, bönhas; i synnerhet ibland skräddare. I Danzig bet. B. en obesuten borgare.

Bohnlappen, *m.* 3. Lapp att gnida ell. bona med.

Bohr, *m.* o. *n.* Borr, nafvare.

Bohren, *v. a.* Borra; trepanera. In den Grund b., skjuta i sank.

Bohren, *n.* 3. Bohrung, *f.* 4. Borrande.

Bohrer, *m.* 3. Borr; svickborr, jordborr; spikborr; nafvare.

Bohrloch, *n.* 2. Borrhål, nafvarhål.

Boi, *m.* Boj, fris.

Boien, *adj.* o. *adv.* Gjord af boj.

Bojar, *m.* des =en, *pl.* die =en. Geheimeråd hos Ryssarne. Ordet är Sarmatiskt och betyder en vis man.

Boje, *f.* Boj; trästycke, som simmar på vattnet och visar hvar ankaret ligger, ankarboja, flöte. =seil, *n.* Bojtåg hvarvid bojen är fästad.

Bojer, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Ett slags skepp hvarmed sjötunnor eller bojor utläggas vårtiden.

Boleine, *f.* Bolin: tåg hvarmed seglet hålles styft emot knapp vind.

Böllchen, *n.* Litet städ hvarpå landtfolk klappa linor tunnare och således hvässa dem. Detta sker genom breda ändan af en hammare som tillika med städet kallas Klopfzeug.

Bolle, *m* Tjur.

Bolle, *f.* Lök; äfv. öga på trän och växter; äfv. linfröknopp. =dick, ell. Bollen=beizer, *m.* Stenknäck.

Bollen, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Poppelträd. — *Pl.* Länderne.

Bollen, *v. a.* (*Sjöf.*) Die Befahn b., refva hvaromkring tågen fästas; äfv. jagthund som endast skäller på vildtet utan att förfölja det. =augen, *s. pl.* Stora utstående ögon.

Bollig, *adj.* o. *adv.* Lökartad.

Bollwerk, *n.* 1. Bastion.

Bolze, *m.* des =n, *pl.* die =n. Katthane, katt; äfv. trollslända.

Bolzen, *v. a.* (*Bergv.*) Ge akt om gruffogden kommer.

Bolzen, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Pil, kolf, bult; äfv. lodet i ett strykjern. † Etwas zu B. drehen, uttyda något till det värsta. Die B. verschießen, die ein anderer gedrehet hat, utföra en annans anslag. Einem die B. fiedern, gifva en medel i händerna att utföra en sak. I bergverk och hos minörer bet. B. ett rätt uppstående trä som hindrar jordrasning; äfv. kil hos grufvolk och skomakare. Auf den Bolz schn, se Bolzen, *v. a.* † Lärstycke af ett slagtadt kreatur; slaga; boja. =eisen, *n.* Bultjern. =presse, *f.* Press hvarmed färgerna tryckas på vaxduk. =schloß, *n.* Bultlås, kolflås: ett slags utanlås. =schrot, *m.* (*Bergv.*) Ett slags förtimring i schakten, der fyrkanten (das Gevierte) icke ligger omedelbart på hvartannat, utan hvilar på korta klotsor. =stichel, *m.* Ett slags grafstickel hos pitscherstickare, att göra små runda fördjupningar med. =zeiger, *m.* Ett litet verktyg af jern som nyttjas af stensnidare att gravera i sten.

Bombarde, *f.* 4. Ett slags grof brummande stämma i orgverk.

Bombardier, *m.* 1. Bombkastare.

Bombardiren, *v. a.* Bombardera.

Bombardirgaliote, bombardergalliott, bombkus.

Bombardirung, *f.* 4. Bombardering.

Bombast, *m.* 1. Bombast, ordprål, högtrafvande styl.

Bombe, *f.* 4. Bomb.

Boot, *n.* des =es, *pl.* die =e. Bät; jolle, li-

ten Båt eller slup; skeppsbåt; äfv. Spanskt vinfat som håller 30 Arrobas majores eller 180 5/11 Svenska kannor. I Hamburg håller 1 B. Sect 120 till 140 Stübchen, men i Danzig 3 Ohm ell. 12 Ankar ell. 160 Viertel. Bootshaken, *m.* 3. Båtshake. =knecht, *m.* 1. Matros, båtsman. =leute, *pl.* Sjöfolk, båtsmän. =mann, *m.* 2. Högbåtsman.

Borax, *m.* 1. Borax; ett jordsalt.

Bord, *m.* 1. o. *n.* des =es, *pl.* =e. Brädd, kant; skeppsbord. An B. legen, lägga om bord. über B. gehen. (*Fig.*) Gå öfver bord.

Borde, *f.* 4. Bord, bräm, list. [ända.

Bordell, *n.* 1. Horhus.

Bordenwirker, *m.* 3. Snörmakare.

Bordiren, *v. a* Bordera, sätta bräm på, galonnera, schamrera.

Bordirung, *f.* 4. Bordering &c.

Bördmann, *m.* Skeppare som seglar från Amsterdam eller Bremen på Hamburg, eller tvertom, och hörer till ett visst skrå eller embete, som förbundit sig att icke lasta längre än 14 dagar, och då genast anträda resan.

Borg, *m.* des =es, *pl.* die =e. Ett utskuret svin, galt. (*Skepp.*) Borg. B. von Ketten an der Raa, jernborg på rårna. =raa, *f.* Förrådsrå. =stenge, *f.* Förrådsstång. — (ut. *pl.*) Borgen, lån, kredit. Etwas auf B. nehmen.

Borgen, *v. a.* Borga, taga på kredit; låna. Lange geborgt, ist nicht geschenkt, hvad som är gömdt, är icke glömdt.

Borke, *f.* 4. Bark, näfver.

Born†, *m.* 1. des =es, *pl.* die =e, ell. Börne. Vatten (i synn. käll- eller brunnsvatten); äfv. källa; en gräfd brunn. (*Salte*) Zu Borne gehen, taga upp sola och sjuda. Zu Borne rufen, kalla folket till arbete. =block, *m.* Vattenho. =fahrt, *f.* Besigtning af det inre i en saltbrunn. =grund, *m.* Morasig jordmån med källsåg. =herr, *m.* Så kallas vid saltverken i Halle en person som på ägarens vägnar har uppsigt öfver saltbrunnarne. =kanne, *f.* Vattenkanna. =knecht, *m.* (*Salte.*) Dräng eller arbetare som hemtar solan ur brunnen. =meister, *m.* (*Salte.*) Uppsyningsman öfver arbetarne. (=knechte). =pfennig, *m.* Allmosa, som vid hvarje saltkokning gifves åt fattige arbetare. =schreiber, *m.* Skrifvare vid saltverk. =seil, *n.* Tåg hvarmed solan uppdrages ur brunnen.

Borretsch, *m.* des B. Stofferblomma, *Borrago officinalis.* [börs.

Börse, *f.* 4. Penningpung, börs; köpmans-

Borst, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Spricka, remna, springa, refva.

Borstbesen, *m.* 3. Borste.

Borste, *f.* 4. Borst. (*Fig.*) Styft, sträft hår. sich Borsten, *v. r.* Resa eller borsta sig.

Borstenbinder, *m.* 3. Borstbindare.

Borstig, *adj.* o. *adv.* Borstig; styfhårig, ruggig. =pinsel, *m.* 3. Pensel. =wisch, *m.* 1. Damborste, viska.

Borte, *f.* Prydnad, snöre, kant omkring en klädning, söm, bordering, galon.

Bösartig, *adj.* o. *adv.* Ondskefull, elak, illsk, illsint, skadlig; ond, elak. =heit, *f.* 4. Illska, arghet, elakhet, illvilja, okynne; skadlighet, giftighet.

Böschen, *v. a.* Göra sluttande.

Böschung, *f.* 4. Aftagande i tjocklek uppåt, lutning, sluttning (af en mur o. d.); dosering.

Böse, *adj.* o. *adv.* Ond, elak, lastbar; förtretlig, förarglig, plågsam, högst besvärlig; förtretad, uppretad. — *Adv.* Illa; argt, illskt, af ondska. Der b. Feind, hin onde. Das b. Wesen, fallandesjukan.

Böse, *n.* Böjes som *adj.* Ondt, det onda. — *M.* Böjes som *adj.* Hin onde. =wicht, *m.* 1. Bof, skurk, elak menniska.

Bosshaft, *adj.* o. *adv.* Ondskefull, illsk, illskfull, lastbar, elak. =igkeit. =heit, *f.* 4. Ondska, illska; arghet, elakhet, illvilja, okynne. =heitssünde, *f.* 4. Uppsåtlig synd.

Bösslich, *adj.* o. *adv.* Ondskefull; af ondska eller illska; af ondt uppsåt. Einen b. verklagen, falskeligen anklaga någon.

Bossel, *m.* 3. Bosskugel, *f.* 4. Kegleklot.

Bosseln, Bossen, *v. n.* h. Spela eller kasta kegelor; äfv. blifva arg, upprend. — *V. a.* Pussera eller göra upphöjdt arbete i vax o. d.; äfv. konstla.

Bossiren, *v. a.* Göra upphöjdt arbete.

Bot, *m.* eller *n.* des =es, *pl.* die =e. Bud, befäl; äfv. anbud. Ein (einen) Bot auf etwas thun eller legen, bjuda på en vara. (*Sjöf.*) Bot geben, affira. =ding, *n.* Ting eller domstol som hålles vissa tider. =mäßigkeit, *f.* Välde, styrelse; herravälde; domsaga.

Botanik, *f.* 4. Botanik.

Botaniker, *m.* 3. Botanist.

Botanisch, *adj.* o. *adv.* Botanisk.

Botanisiren, *v. n.* h. Botanisera.

Both †, *n.* Bät; äfv. en knippa lin. Bothsanker, *n.* Dragg. =hauer, *s.* Prångpenningar. =klaue, eller =krabber, *m.* Båtskrafvor: tåg hvarmed skeppsbåten fästes på däcket. =mann, *m.* Båtsman. =seil, *n.* Tåget hvarmed båten är fästad vid fartyget då det ligger i hamn.

Bothe, *m.* des =en, *pl.* die =en. Båd, bud, budskap, budbärare, sändebud. Ein reitender B., ett bud till häst, kurir. Der hinkende B., bedröflig, obehaglig underrättelse. Bothen laufen, bära budskap. Bothenbrot*, *n* Budbärare-arfode. =büchse, *f.* Dosa af messing o. d. hvari budbärare bära bref o. d. =gang, *m.* Ett buds gång. (*Fig.*) Tung gång. =laufen †, *v. n.* Bära budskap, gå ärende. =läufer, *m.* Budbärare. =meister, *m.* Embetsman som har inseende öfver allmänna budbärare. Vid öfverpostamtet i Leipzig har han tillika uppsigt öfver postvagnarne. Äfv. första posten ell. vaktmästaren vid vissa Collegier. =schild, *m.* Kurirbricka. =spieß, *m.* Spjut som allmänna budbärare bära i vissa länder.

Bothschaft, *f.* Budskap, tidning; mission; sändebud.

Bothschafter, *m.* Sändebud. (*Bibl.*) Sändningebud.

Bötling †, *m.* Hammel, gällgumse; äfv. vallack.

Botschel †, *s.* Svin.

Böttelett, *s.* En skön gul färg som beredes af färglafven. (Farbeflechte).

Bottelier, *m.* (*Skepp.*) Buttler: skeppsskrifvare på krigsskepp. =mat, *m.* Buttlersmat: under-skeppsskrifvare (på krigsskepp).

Botterfleeg, eller =licker †, *m.* Dagfjäril. =vogel, *m.* Dagfjäril; äfv. vrakfågel.

Böttich, *m.* des =s, *pl.* die =e. Bryggkar. =zirkel, *m.* (*Tunnb.*) Stor ställcirkel af trä, med jernspetsar.

Bötticher, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Tunnbindare. =bohrer, *m.* Tunnbindareborr; äfv. en keglesnäcka, *Conus nussatellinas* äfv. en varietet afkommendanten (en keglesnäcka), *Conus Dux.* =woche, *f.* Den veckan under marknaden i Leipzig, då tunnbindarne utställa sina varor till salu.

Böttichewei, *f.* Tunnbindare-handtverk; äfv. dess verkstad.

Bottlerei, *f.* Buttleri: förrådsrum i skepp.

Bouquet, *n.* (läs bukett) des =es, *pl.* die =e. Blomsterqvast. =wicke, *f.* (*Bot.*) Stor Viol, *Lathyrus latifolius.*

Bor, *m.* des =es, *pl.* die =e. (*Mjöln.*) Det af tvenne delar bestående trädet i undra stenen, hvari jernaxeln (Mühleisen) går.

Bore †, *f.* Tränga byxor.

Brabant, *m.* Bråbänk för skepps kolhalning.

Brabbeln, *v. n.* (*Sjöf.*) Uppvälla, uppsjuda (om hafvet).

Brach, *adv.* I linda, i träde. (*Fig.*) † Oarbetad, ouppodlad. **=acker**, *m.* Trädesåker; äfv. linda. **=amsel**, *f.* Snäppa, *Tringa squatarola*. **=bilz**, *m.* Champinjon. **=fahrt**, *f.* En åkers trädning. **=feld**, se **=acker**. **=flur**, *f.* Trädesgärde. **=gras**, *n.* Gräs som växer på en linda ell. trädesåker. **=henne**, *f.* Ljungvipa. **=huhn**, *n.* Spof, se **=vogel**. **=hut**, eller **=hütung**, *f.* Boskapens betning på lindor. **=käfer**, *m.* Frödyfvel; äfv. ållonborre, *Scarabæus solstitialis*. **=korn**, *n.* Korn som säs på trädesåker. **=land**, se **=acker**. **=läufer**, eller **=lerche**, *f.* Mark ell. fältlärka, *Alauda campestris*. **=männchen**, *n.* Champinjon. **=mart**, *f.* En söt kegelformig päronsort. **=meier**, *m.* Ett slags skattebonde. **=mist**, *m.* Gödsel som föres ut på trädesåkern. **=monat**, *m.* Midsommars eller Juni månad. **=schein**, *m.* Nymåne i Juni månad. **=schlag**, *m.* Trädesgärde; jfr **=hütung**. **=schnepfe**, ell. **=vogel**, *m.* Spof, tullare, långnäbba, bräkfågel, vindspole, *Scolopax arquata*; jfr **=amsel**; äfv. björktrast; ljungvipa. Großer **B.** är Trapp, *Otis tetrax*. **=waid**, *m.* Vejde som sås om våren, ell. i Juni månad. **=wiese**, *f.* Afbetad trädesåker. **=wurm**, *m.* Larven af Majbaggen och guldsmeden, *Scarabæus melolontha* och *auratus*. **=zeit**, *f.* Tiden när åkern trädes.

Bracke, *f.* Träde, trädesgärde, linda; äfv. en åkers trädning ell. upplöjning; äfv. tiden då trädet förrättas; äfv. ett vinbergs rensning ifrån ogräs.

Brachen, *v. a.* Träda åkern, träda i åkern, köra upp trädesåkern; äfv. lägga en åker i linda. I Franken bet. **B.** hacka upp ett vinberg, rensa det ifrån ogräs. Einen Teich **b.**, tappa ur en damm; plöja och beså den, sedan den är utfiskad. Den Flachs **b.**, bråka lin.

Brachsen, *f.* Braxen.

Brack, *m.* des **=en**, *pl.* die **=en**. Spårhund.

Brack, *m.* des **=en**, *pl.* die **=e**, ell. **=en**. Afskrap, skräde, urval, utskott. (*Skogsv.*) Odugligt virke. (*Landth.*) Får eller boskap som höstliden frånskiljes såsom odugligt och slagtas eller säljes. (*Sjöf.*) Skeppsvrak. **=bank**, *f.* Bänk eller bord hvarpå något rensas ell. utplockas. **=gut**, *n.* Utskott, vrakgods, afskrap. **=häring**, *m.* Saltad sill som har något fel, eller är litet skämd. **=käse**, *m.* Dålig ost. **=schaf**, *n.* ell. **=schöps**, *m.* Utgallradt får som icke duger att lägga på. **=tisch**, se **=bank**. **=vieh**, *n.* Utgallrad boskap, se **=schöps**. **=wasser**, *n.* Ävatten som är blandadt med sjövatten, såsom i åmynningar.

Bräcke †, *f.* Hynda, tik.

Brackendistel, *f.* Krustistel. **=haupt**, *n.* (*Vapenk.*) Hundhufvud, i synn. med långa nedhängande läppar. (*Bot.*) Kalfmule. **=hund**, *m.* Spårhund.

Bracker, *m* des **=s**, *pl.* l. m. *s.* Person som är anställd att sortera boskap eller varor; vräkare.

Braden, *m.* Braxen.

Brägen †, *m.* Hjerna.

Bragen, *v. a.* (*Buntm.*) Draga ett skinn öfver ett hvasst jern.

Brahm, ell. **=beffen**, *m.* Pingstblomma.

Brähnen, *v. n.* h. Säges hos jägare om suggor när de längta efter galt.

Brak, *m.* Ett slags hornskata, *Buceros africanus*; äfv. hund.

Brake, *f.* Hampbråka; äfv. risved, unga videbuskar till gärdesgårdar.

Braken, *v. a.* Bråka. Hanf **b.** Se **Brechen**; jfr **Brachen**.

Brakine †, *f.* Hynda.

Brakland, *n.* Trädesåker, linda. **=nase**, *f.* Platt intryckt näsa. **=säger**, se **Brachkäfer**.

Bram, *m.* des =es, *pl.* die =e. Pingstblomma; bräm, äfv. pråm. =kaper, *f.* De späda blomknopparne på Pingstblomman, och som nyttjas såsom kapris; kallas äfven Deutsche Kapern.

Bramarbas, *m.* Storskrytare, pratmakare.

Brame, *f.* En lång spetsig kropp i allmänhet, t. ex. skott på ung humla.

Bräme, *f.* Bräm på pelsverk. (*Skogsv.*) En med löfträd beväxt rand eller gräns af ett fält, en skog ell. äng; äfv. broms.

Bramfall, *f.* (*Skepp.*) Bramfall: tåg hvarmed bramrån gigas ell. halas. =segel, *n.* Bramsegel: seglet öfver märsseglet. =stänge, *f.* Bramstång: öfvermast som uppsättes på stora masten. [sparf.

Bramling, *m.* des =es, *pl.* die =e. Ett slags

Brand, *m.* des =es, *pl.* die Brände. Brand, eld, låga; eldsvåda; eldbrand; outbrända kol; vedbrand. Das Haus steht schon in vollem Brande. Der B. in dem Getreide, brand i säden. Ein B. Ziegel, en bränning, en ugn full af tegel. Auf den B. betteln, tigga brandstod. (*Chir.*) Bränning af skadade kroppsdelar hos menniskor eller djur; äfv. brännmärke, eller inbränning af ett tecken eller märke; benröta. Der kalte B., kallbrand, *Sphacelus*. Der heiße B., gangren. Der schwarze B., ett slags sjukdom på vinstockar och andra trän, som gör svarta fläckar på bären och sjelfva trädet. Der trockne B. (*Necrosis*) kallas då bladen svartna och borttorka, af tidiga nattfroster o. d. Der feuchte B., en sjukdom hos växter, då de bli fuktiga och mjuka samt slutligen ruttna. (*Bibl.*) Brand: stark torka ell. hetta; äfv. en häftigt förtärande passion, i synn. kärlek. (*Jäg.*) Svarta fläckar under tungbandet på björnen i brunsttiden; äfv. orenlighet efter afbrändt krut i ett gevär. Auf den B. laden, ladda utan att förut hafva rengjort geväret. † Elnen immer auf den Bränden liegen, ligga en allt jemt på halsen, vara honom nära. * Underlaget af stenkolen der de sluta i en stenkolsgrufva. † Malmart i Ilmenau, som är mycket silfver- och kopparhaltig, kallas äfv. B. (*Bot.*) Pukhvete. (*Bleckh.*) Det gula streket nedantill på blecktafeln, som uppkommer då man med en handske stryker bort de öfverflödiga tenndropparna. (*Fyrv.*) Brännsats, brännare. B. bet. äfv. brandskada, då man bränt sig på något; äfv. ställen i en skog, der skogseld härjat. (*Fig.*) Ofruktbart ställe på en åker. =bettler, *m.* 3. En som tigger brandstod. =blase, *f.* 4. Brännbläsa, brännblemma. =kasse, *f.* 4. Brandkassa. =flecken, *m.* 3. Brandfläck, hettfläck. =fuchs *, *m.* 1. Mörkröd fuchs ell. häst. =lattig, se Huflattig. =mahl, *n.* 1. Brännmärke. =mahlen, =marken, *v. a.* Brännmärka. =mauer, *f.* 4. Brandmur. =dopfer, *n.* 3. Brännoffer. =schaden *, *m.* 3. Skada förorsakad genom eldsvåda; brännsår. =schatzen, *v. a.* Brandskatta, pålägga brandskatt. =schatzung, *f.* 4. Brandskattning. =sohle, *f.* 4. Bindsäla, innansåla. =stätte, *f.* 4. Ställe efter ett afbrändt hus &c. =stein †, *m.* Tegelsten. =steuer, *f.* 4. Brandstod.

Branden, *v. n.* h. Bryta sig emot klippor eller strand (om hafsvågen). [den.

Brandenstein, *m.* En porslinssort ifrån Dres-

Brander, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Brännare, brandskepp. (*Fyrv.*) Brännare fylld med brännsats; kallas brandtrör då den är tom.

Brandicht, *adj.* o. *adv.* Som luktar, smakar eller ser ut som brändt.

Brandig, *adj.* o. *adv.* Skadad af brand (om växter).

Brändlein, *n.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Ett slags kråka ell. ärtfågel, *Luscinia frisca* kl.

Brandung, *f.* Bränning i hafvet, hvita forsen på hafsvågorna.

Brange, *f.* Machin i en sågqvarn, hvarigenom sågen sättes i rörelse.

Branke, se Brante.

Brante, *f.* (*Jäg.*) Klorna på björnens (äfv. vargens) framfötter; äfv. framtassarne på en björn.

Brantwein, *m.* Bränvin. =weinsblaſe, *f.* 4. Bränvinspanna. =brennet, *m.* 3. Bränvinsbrännare. =brenneret, *f.* Bränvinsbränneri. =haus, *n.* 4. Krog. =ſchenk, *m.* 1. Krögare, bränvinssäljare (i läger &c.). =ſchenke, *f.* 4. Krog.

Branz, *s.* Vidbränna, vidbränd lukt ell. smak.

Braſchenkohle, *f.* Kolsork.

Braſilienholz, *n.* 2. Brasilieträ, bresilja.

Braß †, *m.* des =ſſes. En hop skräp.

Braſſe, *f.* (*Sjöf.*) Brassar: tåg fästade i ändarne på rärna för att dermed vända dem efter vinden.

Braſſen, *v. a.* (*Sjöf.*) Brassa. Scharf beim Winde b. eller auf den Rand b., brassa bi de-vind.

Braſſen, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Braxen; äfv. målare: ett fiskslägte, *Sparus* L. =ſarn, *m.* Braxenblad, braxnegräs, *Isoetes lacustris.*

Braßler, *m.* Kornlärka.

Braſt, *m.* Bekymmer; sorg.

Bratbilz, *m.* Ett slags svamp ell. skifsvamp, *Agaricus lactifluus.* =bock, *m.* Jernställning i kök hvarpå ändan af stekspettet hvilar. =fiſch, *m.* Stekfisk: fisk som duger att steka eller är då smakligare; så kallas äfv. tvenne karparter, *Cyprinus idus* och *C. jeses.* =koch, *m.* Kock i större kök, som ensam besörjer kokningen. =ofen, *m.* Liten ugn att steka något i. (*Bergv.*) Rostugn. =pfanne, *f.* Stekpanna att steka kött ell. fläsk uti; äfv. panna som sättes under spettstek. =rain, se =pfanne. =röhre, *f.* Fyrugn; liten stekugn. =roſt, *m.* Halster att steka korf o. d. på. =frau, *f.* Lerkärl, platt nedantill och ofvan cylindriskt, med lock, för att steka något i askmörja. =ſeite, *f.* Den delen i furstliga kök, der stekarne anrättas, i motsats till Mundſeite, der soppor och kokad mat tillredes. =ſpieß, *m.* Stekspett; äfv. † värja. (*Skepp.*) Halfpik som nyttjas vid äntring. =ſpille, *f.* (*Skepp.*) Bråspel eller brädspel. =ſpit, se =ſpieß. =wurſt, *f.* Korf som ätes stekt. (*Ordspr.*) Kurz Gebet und lange Bratwürſte haben die Bauern gerne, bönderne tycka om korta predikningar och långa gästabud.

Bräteln, *v. n.* h. Börja att stekas.

Braten, *v. a. reg.* aebraten; *part.* — *V. irr.* Ich brate, du brätſt, er brät; wir braten, ꝛc. *imp.* ich briet. Steka; äfv. rosta malm. — *V. n.* h. Stekas. Die Vögel b. ſchon.

Braten, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Stek. Den B. wenden. † Er hat den B. ſchon gerochen, han har redan fått väder deraf, han märker hvad som förehafves. =kehrer, *m.* Person som vänder stek. =kleid, *n.* Helgdagsrock. =leier, *f.* Machin hvarigenom flera stekspett kunna vändas omkring på en gång. =meiſter, *m.* Mästerkock, stekkock. =wender, *m.* Stekvändare.

Bräterei, *f.* Ställe der kött stekes och stekar säljas.

Brätling, *m.* des =s, *pl.* die =e. Riska: ett slags skifsvamp; äfv. hvassbuk.

Bratſche, *f.* Altfiol.

Bratſchgen, *n.* Det yttre gröna skalet på valnötter.

Bratſchiſt, *m.* En som spelar altfiol.

Bräu, *m.* Bryggare.

Brau, *n.* des =s, *pl.* die =e. En brygd ell. så mycket dricka som brygges på en gång. =böttich, *m.* Bryggkar. =gerechtigkeit, *f. n.* Rättighet ell. fribet att brygga och sälja dricka. =haus, *n.* Bryggbus; äfv. ett hus som har bryggfrihet. =herr, *m.*

En som har rättighet att brygga till afsalu. ⸗knecht, *m.* Bryggaredräng; äfv. bryggaregesäll. ⸗krug†, *m.* Hembryggareställe. ⸗magd, *f.* Qvinna som hjelper till vid brygd. ⸗meister, *m.* Bryggmästare: en som rätt förstår konsten att brygga. ⸗nahrung, *f.* Bryggarenäring ell. rörelse. ⸗ofen, *m.* Ugn hvari vattnet kokas till en brygd. ⸗ordnung, *f.* Ordning ell. reglemente för bryggare; äfv. bryggaretaxa. ⸗reihe, *f.* Ordning ell. tur hvarefter bryggare få brygga. ⸗schenke, *f.* Hembryggareställe. ⸗wirth, *m.* Hembryggare. ⸗urbar, *n.* Vinst ell. inkomst af bryggeri.

Braubling, *m.* Blåmes.

Brauch*, *m.* des ⸗es, *pl.* die Brauche. Bruk, sed, plägsed, sedvana, vana; nyttjande.

Brauchbar, *adj.* o. *adv.* Brukbar. Die Waare ist nicht mehr b., är förderfvad, oduglig.

Brauchen, *v. a.* Bruka, nyttja, använda. Ich habe in meiner Krankheit nichts gebraucht, jag har icke nyttjat något läkemedel ell. tagit in under min sjukdom. — *V. n.* b. Behöfva. Er braucht immer Geld. Ich brauche deiner und deines Dienstes nicht. — *V. imp.* Det behöfves, tarfvas. Was braucht es hier einer Abschrift? Das braucht Zeit und Geld, dertill behöfves tid och penningar. Es braucht es nicht, daß ich es thue, det är onödigt att jag gör det.

Bräuchig†, *adj.* o. *adv.* Bruklig. ⸗lig.

Bräuchlich, *adj.* o. *adv.* Brukbar; äfv. bruk-

Brauen, *v. a* Brygga. † Uppblanda, förfalska dricksvaror. Då en viss tjock dimma stiger upp nära jordytan, så säger man i Neder-Sachsen: Der Hase eller der Fuchs brauet.

Brauer, *m.* des ⸗s, *pl.* l. m. *s.* Bryggare. ⸗gilde, *f.* Bryggare-embete. Kallas äfv. ⸗gut eller ⸗zunft.

Brauerei, *f.* Bryggeri; bryggerihandtverk eller rörelse; äfv. brygghus.

Braun, *adj.* o. *adv.* Brun; dunkel. Das braune Mädchen, (*Bot.*) Höstadonis. — *S. n.* des B. Brun färg. ⸗beere, *f.* Svarta vinbär. ⸗bier, *n.* Brunt öl eller dricka, som brygges af malt torkadt i kölna ell. mälthus, i motsats till Weißbier. ⸗erz, *n.* (*Bergv.*) Se Bräune. Äfv. ett slags härd malm som fordom bröts vid Schneeberg och var grön i brottet; grå zinkmalm. ⸗fisch, *m.* Tumlare, marsvin, *Delphinus phocæna.* ⸗fuchs, *m.* Brandräf. ⸗hänfling, *m.* Hämpling. ⸗heil, *n.* Skogshumle. Das deutsche B., liguster. ⸗heilig, *s.* Krusmynta. ⸗holz, *n.* Bresilja. ⸗huhn, ell. ⸗hühnchen, *n.* Ett slags vipa. ⸗kehlchen, *n.* Buskqvätta (fågel), *Motacilla rubetra.* ⸗kohl, *m.* Blakål, brunkål. ⸗kohle, *f.* Ett slags bruna stenkol. ⸗kopf, *m.* Ett slags fiskmåse. ⸗lilie, *f.* Die kleine rothe B., krullilja. ⸗lippe, *f.* Ett slags Venussnäcka, *Venus meretrix.* ⸗rein, *s.* Egyptisk salvia. ⸗roth, *adj.* o. *adv.* Rödbrun. — *S. n.* Rödfärga. ⸗schecke, *f.* Skäckig häst med bruna fläckar på hvit botten. ⸗spähne, *s. pl.* (*Hand.*) Raspad blå bresilja. ⸗stein, *m.* Brunsten. ⸗steinkönig, *m.* Ren brunstens metall, *Magnesium.* ⸗wimper, *m.* Ett slags aborre, *Perca palpebrosa.* ⸗wundkraut, *n.* eller ⸗wurz, *f.* Flenört, thorsnässla, *Scrophularia nodosa*; äfv. en art svalört, *Chelidonium minus*; äfv. kattrumpa, *Verbascum nigrum.* ⸗knollkäfer, *m.* Ett slags städare (skal-insekt), *Byrrhus scrophulariæ.* ⸗rüssler, *m.* Ett slags vifvel (insekt), *Curculio Scrophulariæ*; jfr förra ordet.

Bräunchen, *n.* En brunett flicka.

Braune, *m.* o. *f.* des (der) ⸗n, *pl.* die ⸗n. Brunett person; äfv. en brun häst.

Bräune, *f.* Brun färg, brunhet; äfv. halsfluss. (*Bergv.*) Ett slags (räuberisch) malmart; äfv. ett rödbrunt ämne på stenar, som skall vara tecken till rikt malmstrek i nejden, och egentl. är en jernjord af förvittrad kis. Die pfeifende B., strypsjuka; kallas ock Hühnerweh. **=wurzel**, *f.* (*Bot.*) Ett slags madra, *Asperula cynanchia.*

Braunellchen, *n.* Jernsparf.

Braunelle, *f.* (*Bot.*) Brunkulla; jernsparf.

Bräunen, *v. a.* Bryna, göra brunt. Das Mädchen ist sehr von der Sonne gebräunt, mycket solbränd. Gebräunte Butter, brynt, smält smör. — *V. n.* h. Blifva brun; brynas.

Brauner†, *m.* En brun häst.

Bräunlich, *adj.* o. *adv.* Brunaktig, brunlett.

Bräunling, *m.* Ett slags goda matäplen med mörkbrunt skal.

Braus, *m.* des **=es**. Sus, brusande. † In Sause und Braus leben, lefva i sus och dus. **=hahn**, *m.* Brushane, *Tringa pugnax.*

Brausche, *f.* Blodblåsa eller bleinma.

Brauschholz, *n.* (*Tunnb.*) Mjukt trä som låter väl arbeta sig, men ej står länge emot.

Brause, *f.* Jäsning; trädgårdskanna; äfv. den hälfulla tratten derpå. **=beutel**, *m.* Ett slags sjukdom hos svin; äfv. en orolig, stormande menniska. **=erde**, *f.* En röd jernhaltig lera, som sväller med fräsning i vatten. **=kopf**, *m.* Ett häftigt oroligt hufvud; en som är kort om hufvudet. **=thon**, *m.* Jäslera. **=wind**, *m.* En lättsinnig menniska.

Brausen, *v. n.* h. Brusa, frusa, storma, susa, fräsa (i synn. om vatten och luft); frusta, fnysa (om hästar); nysa, prusta. Für Zorn schnauben und b. Der Most brauset, jäser, är i arbete. † Die Sau brauset, suggan är löpsk. Es brauft mir in die Ohren, det susar för öronen på mig.

Brauser, *m.* des **=s**, *pl.* l. m. **=**. Något som brusar eller fräser; äfv. Seltervatten och vin slaget på socker i ett glas.

Braut, *f.* 1. die Bräute, *pl.* Brud, fästmö. Die Braut, um die getanzt wird, saken hvarom tvistas. — (ut. *pl.*) Så kallas hos garfvare ett slags jäsning sämsket undergår efter valkningen, att oljan må bättre draga sig in och skinnet få sin gula färg. **=bett**, *n.* Brudsäng. **=kleid**, *n.* 2. Brudklädning. **=kranz**, *m.* 1. Brudkrona ell. krans. **=messe**, *f.* 4. Brudmessa. **=ring**, *m.* 1. Brudring, vigningsring. **=schatz**, *m.* 1. Brudskatt, hemsöljd, hemgift.

Bräutigam, *m.* des **=es**, *pl.* die **=e**. Brudgum. **=sabend**, *m.* Mögväll, brudgumsafton: vissa aftnar då brudgummen före bröllopet besöker sin fästmö och kalasar i sällskap med henne.

Brautlich, *adj.* o. *adv.* Hvad en brud anstår eller tillkommer.

Brav†, *adj.* o. *adv.* Braf, rättskaffens; dugtig, tapper, oförskräckt. Er hält sich b., han står bra på sig. Das ist b., det är väl gjordt. † Mycket. Er hat b. getrabt.

Brate*, *f.* Byxor.

Brecharzenei, *f.* Kräkmedel.

Brechе, *f.* (*Vinsköts.*) Öfverflödiga blads och refvors afbrytning. Äfv. verktyg att bryta något med, t. ex. hos bagare; äfv. en hamp- eller linbråka. (*Smed.*) Stark jernplåt i ässjan, som afhåller hettan från arbetarens hufvud. **=eisen**, *n.* 3. Jernstör; bräckstör. **=mittel**, **=pulver**, *n.* 3. Kräkmedel, kräkpulfver. **=zeug**, *n.* 1. Jernredskap att bryta med.

Brechen, *v. a. irr.* Ich brecke, du brichst, er bricht; wir brechen ꝛc. *imp.* ich brach; *conj.* ich bräche; *part.* gebrochen; *imper.* brich. Bryta, bräcka; krossa; bråka (hampa, lin); plocka, afplocka; vika, böja; spy, kasta upp. Noth bricht Eisen, nöden har ingen lag. Einen den Muth b., modslå

ens med. Er hat nichts zu beißen oder zu b., han har ingen ting att lefva af. Eine Lanze mit einem b., spänna bälte med en. — *V. n. irr.* s. o. b. Bryta sig, brytas; gå af, brista; gifva öfver, spy; bryta (på ett språk &c.). Glück und Glas, wie bald zerbricht das, lycka och glas gå snart i kras. Ein Handelshaus ist gebrochen, ett handelshus har gjort bankrutt. Die Kälte hat sich gebrochen, kölden har slagit sig.

Brecher, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Blindklippa

Brecherlich, *adv.* Äckligt. [under vattnet.

Brechlich, *adj.* o. *adv.* Bräcklig, skör.

Brechling, *m.* Årlitsfisk.

Brechung, *f.* Brytning. Die B. der Sonnenstrahlen. (*Musik.*) Arpeggio.

Bredigar †, *m.* Prest.

Brei, *m.* des =es, *pl.* die =e. Gröt, tjock välling, mos. (*Ordspr.*) Er hat den ganzen B. verschüttet, han har förderfvat alltsammans. Er geht drum herum, wie die Katze um den heißen B., gå omkring som katten kring het gröt. Viele Köche versalzen den B., ju flere kockar ju sämre soppa. =apfel, *m.* Ett utländskt trädslag, *Achras.* =geschwulst, *f.* Bolde som innehåller ett tjockt grötlikt var, *Ateroma.* =umschlag, *m.* Lenande omslag af gröt, *Cataplasma.*

Breicht, *adj.* o. *adv.* Som liknar gröt.

Breiig, *adj.* o. *adv.* Mjuk eller tunn som gröt eller välling. [*m.* Änglärka.

Brein †, *m.* Hirs. =hart †, *s.* Ljung. =vogel,

Breisling, *m.* des =es, *pl.* die =e. Staksill, *Clupea alosa.*

Breit, *adj.* o. *adv.* Bred; vid. Sich B. machen, göra sig stor. =mündig, *adj.* o. *adv.* Bredmynt, med bred mun. =muschel, *f.* En remjessnäcka, *Tellina cornea.* =schultericht, *adj.* o. *adv.* Axelbred.

Breite, *f.* 4. Bredd; våd i en klädning. Die B. eines Ortes, en orts afstånd ifrån Æquators. (*Astron.*) En stjernas afstånd ifrån ekliptikan. I Bibeln betyder B. en slätt, slätmark. Der Flachs liegt auf der B., ligger ute och torkar.

Breitel, *m.* (*Bleckham.*) Så mycket packbleck som på en gång utsmides och utbredes.

Breitelei, *f.* Braxenpanka.

Breiten, *v. a.* Breda, utbreda. Die Kleider auf den Weg b. (*Bleckham.*) Smida stängerna platta. (*Färg.*) Slå kalk i blåkypen och derigenom göra den skarpare. — Sich b., *v. r.* Utbreda, sprida sig.

Breitenblick, *m.* (*Bergv.*) Malmens höjd och mägtighet i en ort.

Breiting, *m.* Padda; äfv. hvassbuk.

Breitlich, *adj.* o. *adv.* Något bred.

Breitling, *m.* des =es, *pl.* die =e. Hvassbuk.

Breke †, *f.* Snufva.

Bremmen †, *v. n.* Kexa, gnaga, vara otålig, grälig, missnöjd.

Bremmer, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* (*Bergv.*) Kort schakt, eller snarare en afsats i schaktet, hvilken ej går lodrätt ned i rak linie, utan är delad. =schacht, *m.* (*Bergv.*) Schakt försedt med afsatser.

Bremmern, *v. a.* Draga upp malm och sten i schakt som ännu icke hafva behörigt djup för ett tvåmanna schakt.

Brems, *m.* (*Bergv.*) =baum, *m.* Bom. Der obere B., fällbom, öfverbom. Der untere B., brömssko, tryckbom. =trümmling, eller =rad, *n.* Brömshjul. =schwengel, *m.* Trycke: en häfstång hvarmed brömsverket tilldrages, då vattenhjulet skall i dess omlopp ställas. =stange, *f.* Stång- eller dragjern.

Bremse, *f.* Broms, hästfluga; näsklämma, kapson. (*Bergv.*) Bröms, spel, spelkorg; äfv. spak att stoppa spelet med. (*Sejl.*) Hårrep hvarmed båren glättas.

Bremsen, *v. a.* Sätta nosgrimma på en häst. † Trycka, pressa; äfv. brömsa: stoppa

eller hindra farten af ett hjul ell. vindspel. Ein Rad b., bromsa ett hjul.
Brennbar, *adj.* o. *adv.* Brännbar, eldfängd. **-keit**, *f.* 4. Brännbarhet, eldfängdhet. **-glas**, *n.* 2. Brännglas, solglas. **-holz**, *n.* 2. Bränsle, ved. **-nessel**, *f.* 4. Nessla; brännessla. **-öl**, *n.* 1. Rofolja. **-punkt**, *m* 1. Brännpunkt. **-spiegel**, *m.* 3. Brännspegel.
Brenneisen, *n.* 3. Hårtång; hett jern, jern hvarmed brottslingar brännmärkas.
Brennen, *v. a. irr.* Ich brenne, du brennest, (brennst), er brennet (brennt); *imp.* ich brannte; *part.* gebrannt; *imper.* brenne. Bränna; sätta i låga; brännmärka. (*Skepp.*) Planken b., basa plankor. Ein Schiff b., bränna ett skepp, d. ä. sveda och bränna det med halm eller hö vid köllhalning. — *V. n. irr.* h. Bränna (som nesslor); brinna. Von der Sonne gebrannt sein, vara solbränd. Das Geheimniß brennt ihm auf der Seele, det oroar honom att han ej får uppenbara denna hemlighet. Sich immer weiß zu b. wissen, alltid veta att urskulda sig, att göra sig fri och
Brennen, *n.* 3. Bränning. [oskyldig.
Brennend, *adj.* o. *adv.* Brännande, brinnande; ifrig, häftig.
Brennung, se Brandung. [
Brente, *f.* Träkäril med låg kant. I Schwaben kallas B. både karet som dricka kokas i, och kärlet hvari dricksdropp samlas. I Schweiz, i synn. i Bern, är B. ett vätvarumått, som håller 1 Eimer och 25 Maß ell. 15 6/8 Sv. kanna. 4 Brenten utgöra 1 Saum och 16 Brenten 1 Faß. I Baiern bet. B. en balja; äfv. kegelban.
Brenzeln, *v. n.* h. Lukta ell. smaka brändt.
Brenzlich, *adj.* o. *adv.* Brandagtig, som har brändt lukt eller smak.
Brestlhaft, *adj.* o. *adv.* Behäftad eller plågad af bråck eller annan bräcklighet. Ein brestlhafter Soldat, en stympad soldat.
Brett, *n.* des **-es**, *pl.* die **-er.** Bräde, planka; hylla, bräde i en hylla; bricka; brädspel; dambräde; skådespel. Einen Stein bei jemand im Brette haben, stå i ynnest hos någon. Hoch ans B. kommen, komma till hög ära, i stort anseende.
Brettern, *adj.* o. *adv.* Af bräder ell. plankor, bred och torr som ett bräde.
Brettern, *v. a.* Brädslå, panela. [bräde.
Bretticht, *adj.* o. *adv.* Lik ell. styf, som ett
Brettnagel, *m.* 3. Träspik, tre tums spik. **-schneider**, *m.* 3. Brädsågare. **-spiel**, *n.* 1. Brädspel. **-stein**, *m.* 1. Bricka i dam- ell. brädspel.
Breve, *n.* 3. Påfligt bref.
Brevier, *n.* 1. Breviarium, kyrkohandbok.
Brey, se **Brei.**
Breyhahn, *m.* 1. Ett slags hvitt dricka af hvete och korn.
Brezel, *f.* 1. Kringla o. d. som krasar under
Bricke, *f.* 4. Nejonöga; bricka. [tänderna.
Bridschen, *v. a.* Piska en matros på skepp.
Brief, *m.* des **-es**, *pl.* die **-e.** Bref; sändebref; skrifvelse; epistel; vexel, vexelbref. **-bote**, *m.* 4. Brefbärare. **-buch**, *n.* 2. Brefbok, bref-copiebok. **-chen**, *n.* 3. Litet bref, biljett. **-geld**, *n.* 2. **-porto**, *n. indecl.* Postpenningar, postporto. **-papier**, *n.* 1. Papper till bref, postpapper. **-schaften**, *pl.* Papper, dokumenter, handlingar, skrifter, urkunder. **-steller**, *m.* Brefställare; bok som innehåller formulär till bref. **-styl**, *m.* 1. Brefstyl. **-tasche**, *f.* 4. Brefväska; taskbok, plånbok. **-taube**, *f.* Pavedettdufvan som i Österlandet nyttjas att öfverföra bref, *Columba tabellaria.* **-träger**, *m.* 3. Brefbärare. **-wechsel**, *m.* 3. Brefvexling, correspondans.
Brillant, *m.* 4. Briljant, slipad demant.
Brille, *f.* 4. Glasögon; synglas, perspektiv. Einem Brillen verkaufen, bedraga en.
Bringen, *v. a. irr.* ich brachte, *imp* gebracht, *part.* Medföra, tillföra, bära fram; föra med sig; föra, leda, ledsaga; bringa;

förorsaka. Ein Opfer b., offra, hembära ett offer. Zur Welt b., framföda till verlden. An ſich B., lägga under sig. Frucht b., bära frukt. Volk auf die Beine b., värfva krigsfolk. In Bewegung b., sätta i rörelse. In Erfahrung b., få kunskap om. Unter ſeine Gewalt b., lägga under sig; underkufva. Aus dem Concept b., förvilla. Außer Faſſung b., sätta utom sig, göra bestört. Einen wieder auf die Beine b., hjelpa en, att han kommer sig före igen. Leute an einander B., sätta oenighet emellan folk. Streitende aus einander b., skilja dem som slåss. Mit ſich B., föra med sig; fordra. Den Sieg davon b., behålla segern. Einen um ſein Geld b., vålla att någon förlorar sina penningar. Es weit B., gå långt; hinna långt. Etwas unter die Leute b., utsprida något ibland folk. Ich kann es nicht über mein Herz b., jag nans ej göra det; mitt samvete vill ej tillåta mig att göra det. Es iſt nichts in ihn zu B., han begriper, lär intet. An den Mann b., gifta bort; sälja.

Brocat, *m.* des =es, *pl.* die =e. Brocat: silfver- eller gyllenduk, eller tyg med blommor af guld, silfver eller silke; äfv. ett slags kegelsnäcka, *Conus geographus.*

Brocke, *f.* Kallskål.

Bröckeln, *v. a.* Smula, bryta sönder i smulor eller små bitar. — *V. n.* h. ell. Sich b., *v. r.* Gryna eller korna sig; falla sönder i smulor.

Brocken, *m.* 3. Bit; smula.

Brocken, *v. a.* Bryta sönder i små bitar, smula.

Bröcklig, *adj.* o. *adv.* Som låter smula ſsig; lös, lucker.

Brodem, **Broden**, *m.* 3. Dunst, ånga.

Brombeere, *f.* 4. Björnbär.

Brombeerſtrauch, *m.* 1. Björnbärsbuske.

Bronze, *f.* Bronz, malm.

Bronziren, *v. a.* Bronzera.

Broſame, *f.* 4. Smula, brödsmula, kärna, inkrom i mjukt bröd.

Bröschen, *n.* 3. En körtel i framdelen på kalfvar; se Milchfleiſch.

Brosling, *m.* Hvita smultron.

Brot, *n.* des =es, *pl.* die =e. Bröd; underhåll, föda. Vom Brote helfen, taga lifvet af en; spela sysslan af en. Sein B. mit Sünden verdienen, hafva sitt underhåll ofortjent. Das muß ich alle Tage auf dem Brote eſſen, det får jag äta upp hvar dag. Deſſen B. ich eſſe, deſſen Lied ſinge ich, den jag äter med, den håller jag äfven med. Ein B. Zucker, sockertopp. =bank, *f.* 1. Bagarbod. =brei, *m.* 1. =ſuppe, *f.* 4. Soppa med rifvet bröd, brödsoppa. =korb, *m.* 1. Brödkorg. Einem den B. höher hängen, minska brödet för en. =krume, *f.* 4. Malle i bröd. =los, *adj.* o. *adv.* Brödlös, utan föda; onyttig, ej lönande. =rinde, *f.* 4. Brödskorpa. =ſack, *m.* 1. Brödsäck, matsäck. =ſcharren, se =bank. =ſchrank, *m.* 1. Brödskåp, brödhylla. =torte, *f.* 4. Brödtårta. =wandelung, *f.* (*Theol.*) Brödvandling: brödets i den Hel. Nattvarden förvandling till Christi lekamen, *Transsubstantiatio.* =waſſer, *n.* 3. Brödvatten. =winner, *m.* (*Skepp*) Brotvindare, drifvare: ett slags läsegel på mesanspri. =wurm, *m.* Torraka. =wurzel, *f.* Maniok: Cassavisk kräkrot, *Jatropha manihot.*

Brötling, *m.* Tjenstbjon som äri ens bröd.

Brötung, *f.* Brödbakning; äfv. det bröd som fordras för ett hushåll.

Bruch, *m.* 1. Brott, brytning, brutet ställe; spricka, springa, remna; veck; bråck (*Chir.*); bråk (*Räkn.*); oenighet. =band, *n.* 2. Bråckband. =kraut, *n.* 2. Bråckört, tarmloppsgr., loppsgräs. =ſilber, *n.* 3. Silfverspink. =ſtein, *m.* 1. Sort byggningssten, huggen sten; jfr Beinbruch. =ſtück, *n.* 1. Afbrutet stycke, stump; fragment (af en skrift).

Bruch, *n.* des =es, *pl.* die Brüche. Myra, träsk, kärr.

Brüche, *f.* Brott, förseelse; äfv. straff ell. plikt derföre; äfv. bak eller underlif. Jemand zu B. schreiben, slå någon på plikt.

Brüchen, *v. a.* Slå på plikt.

Brüchig, *adj.* o. *adv.* Som är brutet eller har veck; bräcklig, skör.

Bruchig, *adj.* o. *adv.* Morasig.

Brücke, *f.* 4. Brygga, bro. Eine B. schlagen, lägga en bro. Eine B. abwerfen, nedrifva en bro. Dem Feinde eine goldene B. bauen, ej hindra fiendens flykt. Einem die B. treten, försvara, skydda någon.

Brücken, *v. a.* Förse med bro ell. brygga.

Brückenbogen, *m.* 3. Brohvalf. =kopf, *m.* 1. =schanze, *f.* 4. Brofäste, broskans. =lehne, *f.* 4. Ledstång på en bro. =zoll, *m.* 1. =geld, *n.* 2. Bropenningar. =zolleinnehmer, *m.* 3. Tullnär vid en bro.

Brudel, *m.* 3. Ånga; bubbla, bläddra.

Brudeln, *v. n.* h. Uppsjuda, koka, svalla, kasta bubblor, vara i jäsning.

Bruder, *m.* des =s, *pl.* die Brüder. Broder. =gemeinde, *f.* Brödraförsamling hos Herrnhutarne. =kind, *n.* 2. Broderbarn, syskonbarn. =liebe, *f.* 4. Broderlig kärlek. =mörder, *m.* Brodermördare. =schaft, *f.* 4. Broderskap, broderlighet; samfund, skrå, andeligt ordenssällskap; brorskål. B. machen, dricka brorskål. =sohn, *m.* 1. Brorson. =tochter, *f.* 3. Brorsdotter. =weib, *n.* 2. Svägerska.

Brüderlich, *adj.* o. *adv.* Broderlig.

Brühe, *f.* 4. Sås; soppa; saft, spad; det tunna. Eine lange B., tunn sås.

Brühen, *v. a.* Skålla, doppa eller skölja i hett vatten, slå hett vatten på.

Brühen, *n.* 3. Skållande.

Brühfutter, *n.* 3. Sörpa. =heiß, =warm, *adj.* o. *adv.* Sjudhet. =näpfchen, *n.* 3. Såsskål.

Brüllen, *v. n.* h. Ryta; råma, vråla, böla.

Brüllen, *n.* 3. Rytande; vrålande &c.

Brüllochs, se Brummochs.

Brummbaß, *m.* 1. Brummande basstämma. =eisen, *n.* 3. Mungiga. =kreisel, *m.* 3. Pisksnurra. =ochs, *m.* 4. Tjur. =vogel, se Colibri.

Brummen, *v. n.* h. Knorra, mumla, knota; brumma, surra, mumla.

Brummen, *n.* 3. Knot; brummande, sorl, surr, mummel, öronsusning.

Brummer, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Något som brummar eller gifver ett surrande läte ifrån sig; t. ex. en tjur, basen på en basfiol, vissa orgpipor, o. s. v. Äfv. ett Polskt mynt kalladt Poldrack, hvaraf 5 utgöra 2 gute Groschen, och 60 1 R:dr; äfv. stensimpa.

Brummig, *adj.* o. *adv.* Vresig, knorrig, i högsta grad butter och tvär.

Brunellchen, *n.* Jernsparf.

Brunelle, *f.* (*Bot.*) Brunell, skogshumle, *Prunella vulgaris*; äfv. catrinplommon, som, då kärnorna äro borttagna, i handel kallas Bruneller; äfv. jernsparf. Edle Brunellen, krukört.

Brunft, *f.* Brunst.

Brunften, *v. n.* h. Vara i brunst (om hjortar och bäfrar).

Brunnen, *m.* 3. Brunn; källa. Meine Hoffnung ist in den B. gefallen, mitt hopp har slagit fel. Wasser in den B. tragen, bära vatten i ån, göra fåfängt arbete. =kraut, *n.* 2. Stenmossa. =meister, *m.* 3. Brunnsmästare. =schwengel, *m.* 3. Pumpsvängel, brunnssvängel. =wasser, *n.* 3. Brunnsvatten, källvatten.

Brunst, *f.* Häftig, otyglad kärlek; brunst, brånad. =schleim, *m.* En hvit, klibbig och starkt luktande vätska som plägar flyta ur ett brunstigt sto.

Brünstig, *adj.* o. *adv.* Brunstig, löpsk (om kreatur); brinnande; häftig; ifrig, angelägen.

Brunstzeit, *f.* 4. Bråuad, löpetid.

Brünſtigkeit, *f.* lfrig, häftig, brinnande kärlek.
Brunze †, *f.* Urin.
Brunzen †, *v. n.* h. Pinka.
Brunzkachel †, *f.* Nattpotta.
Brüſch, *m.* des =es. Ljung.
Bruſe, *f.* Trädgårdskanna.
Bruſt, *f.* die Brüſte. Bröst; hjerta; bringa; snörlif. Sich in die B. werfen, göra sig till, kråma sig. Dies bleibt in der B., blir in petto mig förbehållet. Eine böſe B. haben, halva ondt i bröstet. Einen an ſeine B. drücken, omfamna en hjertligen, trycka en med ömhet till sitt bröst. Die B. eller Brüſte einer Weibsperſon, qvinnobröst. Dem Kinde die B. geben, ta an die B. legen, gifva ett barn di. Die B. der Thiere, spenar på djur. (*Orgv.*) Bröstet eller allt hvad organisten har framför sig då han spelar orgor. B. kallas ock på värjfäste den massiva delen emellan handtaget och parerplåten; äfv. härdbröstet: muren i en smältugn öfver härden. =ader, *f.* (*Anat.*) Så kallas två grenar af lefverådern, som utsträcka sig på båda sidor om bröstet; äfv. den öfra skarpa delen på en kölna, som liknar en kroppås. =arzeney, *f.* Bröstläkedom, bröstmedel. =baum, *m.* Bröstträd eller bröstbom på en väfstol; kallas i Schlesien Weifbaum. =beere, *f.* Ett utländskt trädslag, *Cordia* L.; äfv. en buskart, *Rhamnus zizyphus*, som ock kallas rothe B. Geflügelte B. är *R. paliurus*. =bein, *n.* 1. Bröstben. =beſchwerde, *f* Ondt i bröstet, bröstvärk. =bild, *n.* 2. Bröstbild (antingen målad ell. i upphöjdt arbete); äfv. en nådepenning som bäres på bröstet. =blatt, *n.* Den breda remmen framför bogen eller bringan på en häst. =bohrer, *m.* Borr hos arbetare i trä, som hålles emot bröstet under borrningen. =brett, *n.* Bräde som läggas mot bröstet då man borrar. =brüſe, *f.* 4. Bröstkrös, bress; körtel i framdelen på kalfvar. =fell, *n.* 1. diaphragma, en muskel emellan bröstet och underlifvet. =fieber, *n.* 3. Bröstfeber. =geſchwür, *n.* 1. Bröstsvulst, bröstböld. =höhle, *f.* 4. Bröstets ihålighet. =krankheit, *f.* 4. Bröstsjukdom, bröstvärk. =kügelchen, *n.* 3. Bröstkaka. =lattig, *m.* 1. Lungört. =latz, *m.* 1. Lifstycke; tröja; vest. =lehne, =mauer, *f.* 4 Bröststöd, bröstmur, bröstvärn; bröstskärm. =riemen, *m.* 3. Förböjd: bröstgjord på en häst; bröstrem. =ſtück, *n.* 1. Bröstycke, bringstycke; bröstharnesk, bröstbild. =thee, *m.* Bröstthée. =warze, *f.* 4. Bröstvårta. =waſſerſucht, *f.* 4. Bröstvattsot. =wehr, *f.* 4. Bröstvärn. =wurzel, *f.* 4. Angelikerot.
Brüſtchen, *n.* 3. Ett slags tröja att hålla kroppen stadig.
ſich Brüſten, *v. r.* Brösta sig, kråma sig.
Brüſtung, *f.* 4. Bröstvärn; låg mur, galler eller ledstång på sidorna af broar.
Brut, *f.* Afföda, alster, afvel, ungar; kläckning; liggtid. Die B. der Fiſche, småfisk, sättfisk, yngel. Die Fiſche ſetzen B., leka, släppa rommen. Ung fisk kallas B. till dess den kan utplanteras i en annan dam, då den får namn af Settling. Eine ganze B. Küchlein, en hel kull kycklingar, som äro kläckte på en gång. Die Tauben ſind in der B., dufvorna ligga ut egg, kläcka. Eine böſe B., en elak afföda, stygga barn. † Brnd. =beine, *f.* Bin i en kupa som utkläcka och draga försorg om den unga afveln. =kraft, *f.* Ung kräfta. =lacht, ell. =lage †, *s.* Bröllop. =löſche †, *s.* Förlofning. =maſt, *f.* Mått, mask, änger i jorden. =ſcheibe, *f.* Afvelskaka i en bistock. =täubling, *m.* Riska: en art ätlig svamp. =zelle, *f.* De små hålen i en afvelskaka uti en bistock.
Brütei, *n.* Egg som duger att kläcka ell.

ligga ut, =ofen, *m.* Ugn att kläcka ut kycklingar i. =zeit, *f.* Fåglars liggetid.

Brüten, *v. a.* o. *n.* h. Ligga på egg, kläcka ut ungarne; föda af sig, alstra, fortplanta. Die Henne brütet, ligger på egg. Er brütet Unglück aus, han har intet godt i sinnet, han lär åstadkomma en olycka. Hierunter brütet ein Betrug, härunder ligger ett bedrägeri förborgadt. Ein bebrütetes Ei, ett legadt egg, rötegg.

Brüten, *n.* 3. Kläckning.

Brüthenne, *f.* 4. Ligghona.

Brütig, *adj.* o. *adv.* Legad (om egg). Wenn der Vogel b. ist, när fågeln vill ligga.

Brysem †, *m.* Braxen.

Brützeit, *f.* 4. Fåglars liggetid.

Bubbern, *v. n.* h. Däna, hvina (i en ugn).

Bube, *m.* 4. des =n, *pl.* die =n. Pilt, gosse, pojke. Nyttjas mest i en förhatlig och föraktl. mening, t. ex. ein böser, ungezogener B. Äfv. knekt i kort.

Bübelei, *f.* Litet skalkstycke.

Bübeln, *v. n.* Göra små puts ell. skalkstycken.

Buben, *v. n.* h. Lefva liderligt, göra bofstrek. Huren und b., begå de skändligaste utsväfningar. =kraut, *n.* Hästsyra. =streich, *m.* Skälmstycke, skurkstreck. =stück, *n.* Bofstycke; äfv. skurk. =winde, *f.* Ett slags bokhvete, *Polygonum dumetorum.*

Büberei, *f.* Skalkagtighet, bedrägeri, bofveri.

Bubinn, *f.* Slyna.

Bübisch, *adj.* o. *adv.* Skalkagtig, listig, svekfull.

Bubu, *m.* (*Skepp.*) Paltor, af duk eller kläde, hvaraf becksuddar göras.

Buch †, *m.* En ugn med bröd.

Buch, *n.* des =es, *pl.* die Bücher. Bok; räkning. † B. är äfv. del eller afdelning af ett skrifvet eller tryckt arbete. Immer über den Büchern liegen, läsa ständigt, hänga jemt näsan öfver boken. Ein Buch unter die Presse nehmen, börja tryckningen deraf. Das Werk ist in sechs Bücher getheilt. B. halten, föra räkning. Ein B. Papier, en bok papper ell. 1/20 af ett ris. En bok skrifpapper håller 24, och en bok tryckpapper 25 ark. Bladguld och bladsilfver säljes äfv. boktals, och då håller en bok guld eller silfver 12 till 25 blad. I denna sednare bemärkelse af ett visst mått, har Buch ingen *plur.* Drei B. Papier. =adel, *m.* Den lärda adeln; äfv. nykläckt adelsman. =binder, *m.* Bokbindare. =drucker, *m.* Boktryckare; äfven tryckare i motsats till sättare. =druckerei, *f.* Boktryckeri; äfven boktryckerikonst. =druckerstock, *m.* Stock eller vignett i en bok. =führer, *m.* Bokförare, bokhållare. =halter, *m.* Bokhållare på ett handelskontor o. d.; äfven machin som sättes tversöfver en bok att hålla bladen åtskils. =halterei, *f.* Bokhållerikonsten; äfven bokhålleri eller bokhållare med underlydande kontorsskrifvare samt stället der de arbeta. =haltung, *f.* Bokhålleri. =handel, *m.* Bokhandel. =händler, *m.* Bokhandlare, egentligen en som handlar med egna förlag. =handlung, *f.* Bokhandel; boklåda; äfv. bokhandlaren sjelf med dess hvalf och varulager. =lade, *m.* Boklåda. =laterne, *f.* Lykta som kan läggas ihop i form af en bok. =linnen, *n.* (*Hand.*) Med indigo blåfargadt lärftsgarn; äfv. väf deraf. =mäkler, *m.* Liten obetydlig bokhandlare; äfv. recensent, bokskämmare. =schuld, *f.* Bokskuld; en skuld som är bokförd utan att man har förskrifning ell. hypothek derföre. =stab, =stabe, *m.* Bokstaf. (*Bibl.*) Lagen, i motsats till Evangelium. Der B. tödtet aber der Geist machet lebendig. Er hat mir keinen Buchstaben

ſtaben davon gemeldet, han har icke sagt mig ett ord derom. =ſtäbeln, *v. a.* Mödosamt utforska ordaförståndet af något. =ſtaben, *v. a.* Bokstafvera, stafva. = =arche, *f.* Ett slags arksnäcka, *Arca scripta.* = =lehre, *f. Grammatologia:* läran om bokstäfvernas figur i gamla handskrifter. = =muſchel, *f.* Ett slags bläckhornssnäcka, *Donax scripta;* äfv. en art Venussnäcka, *Venus literata.* = =porzellane, *f.* En sort ormskallesnäcka, *Cypræa arabica.* =ſchrift, *f.* Bokstafsskrift, till skillnad från Bilderschrift ell. Hieroglyfer. = =wechſel, *m.* Anagram; äfv. en bokstafs förvexling, *Metathesis;* äfv. det som frambringas genom bokstäfvernes förvexling. = =tute, *f.* Ett slags kegelsnäcka, *Conus ebræus.* =ſtäblich, *adj.* o. *adv.* Bokstaflig, enlig med bokstafliga ell. ordaförståndet. Einem Befehl b. befolgen, lyda order till punkt och pricka.

Buche, *f.* 4. Bok, bokträd.

Bucheichel, Buchecker, *f.* 4. Bokållon.

Büchelchen, *n.* 3. Liten bok.

Buchen, *adj.* o. *adv.* Af bokträ.

Bücheraufſeher, *m.* 3. Bibliothekarie. =brett, *n.* 2. Bokhylla, bräde i en bokhylla. =geſtell, *n.* 1. Bokhylla. =ſammlung, *f.* Boksamling. =ſaal, se Bibliothek. =ſchrank, *m.* 1. Bokskåp. =verleiher, *m.* 3. Bok-utlånare, lånbibliothekarie. =wurm, *m.* 2. Bokmask, bokmal. (*Fig.*) Bokvurm.

Bücherei, *f.* Bibliothek.

Bücherer, *m.* Bibliothekarie.

Buchfink, *m.* 4. Bofink.

Buchsbaum (u kort), *m.* 1. Buxbom. =bäumen, *adj.* o. *adv.* Af buxbom.

Büchſe, *f.* 4. Dosa, låda; bössa. In die B. blaſen müſſen, betala böter, lida för sina begångna fel. Eine gezogene B., en refvelbössa.

Büchſen, *v. a.* Förse med bössor ell. jernringar.

Büchſenkugel, *f.* 4. Bösskula. =lauf, *m.* 1. Bösspipa. =macher, *m.* 3. Böss-smed. =ſchäfter, *m.* 3. Böss-stockmakare. =ſchuß, *m.* 1. Böss-skott. =ſchütze, *m.* 4. Skytt.

Bucht, *f.* 4. Bugt, vik, baj; täppa.

Buchweitzen, *m.* 3. Bohvete.

Buckel, *m.* 3. Puckel, knöl, utväxt, rygg; buckla. — *S. f.* Buckla eller beslag på betsel, böcker o. d.

Bückelaſche, *f.* Utlakad aska. =kohl, *m.* Savojkål.

Buckelig, Bucklig, *adj.* o. *adv.* Puckelryggig; krökt.

ſich Bücken, *v. r.* Buga eller bocka sig.

Bücken, *n.* 3. Bückling, *m.* 1. Bugning, nigning, kompliment.

Bückling, *m.* 1. Böckling, rökt strömming.

Bude, *f.* 4. Bod; skrubb; marknadsstånd.

Budel, se Pudel.

Büffel, *m.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* =ochs, *m.* 4. Buffel, buffeloxe. (*Fig.*) Oxnickel.

Büffelskopf, *m.* 1. Tjurhufvud.

Büffeln, *v. n.* h. Göra groft och svårt arbete.

Bug, *m.* 1. des =es, *pl.* die Büge. Böjning, krökning; veck, knäveck, has; bog, bogblad (på kreatur); bogen ell. framdel af ett skepp.

Bügel, *m.* 3. Stigbygel; stråke; skalm; fågeldona. =eiſen, *n.* 3. Strykjern, pressjern.

Bügeln, *v. a.* Pressa, stryka.

Bügelriemen, *m.* 3. Stigbygelrem, stigläder.

Bugholz, *n.* Bogtimmer, bogstycke.

Buglahm, *adj.* o. *adv.* Bogad, lam i bogen.

Bugſiren, *v. a.* Bogsera, föra i släptåg.

Bugſpriet, *n.* 1. Bogspröt på ett fartyg. =ſtag, *n.* (*Skepp.*) Bäckstag ell. bogstag på bogsprötet. =ſtück, *n.* (*Skepp.*) Jagtstycke: så kallas de första kanonerna, som stå i bogen af ett skepp; äfv. det afhuggna bogbladet af ett djur.

Bugt, *f.* Bugt eller vik; bugt eller krökning på skeppsvirke; bugt på ett tåg.
Bugtig, *adj.* o. *adv.* (*Skepp.*) Bugtig ell. krokig. B. Holz, krumhult.
Buhe, Buhcule, *f.* Uf.
Buhel, *m.* Kulle.
Buhle, *m.* o. *f.* 4. Som öfvar älskog.
Buhlen, *v. n.* h. Curtisera för, smickra; drifva älskog. Um eine Person b., fria till en. Um etwas B., eftersträfva; fika efter något. [friare.
Buhler, *m.* 3 Älskare, curtisör; horkarl;
Buhlerei, Buhlschaft, *f.* 4. Frieri; kärlekshandel; horeri, boleri. [hagsjuk flicka.
Buhlerinn, Buhlschwester, *f.* 4. Cokett, be-
Buhlerisch, *adj.* o. *adv.* Cokett, behagsjuk och flygtig, lättsinnig i kärlek.
Buhlinn, *f.* Älskarinna, gemäl.
Bühne, *f.* 4. Tribun, talmansstol; ställning; theater, skådeplats; vindsrum; kaj.
Bühnen, *v. a.* Brädslå, belägga med bräder.
Bühner †, *m.* Tunnbindare.
Bühre, *f.* ell. Bührenzeug, *n.* Bolstervar.
Buhu, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Berguf.
Bujer, *m.* Bojert: ett slags Holländskt fartyg med en mast. [tåg
Bulien, Buline, *f.* (*Skepp.*) Bolina: ett slags
Bulthoofden, *s.* (*Skepp*) Läng- o. tverskott
Bulle, *m.* des =n, *pl.* die =n. Tjur. Bullenbeißer, *m.* Bulldogg, blodhund. =finke, *f.* Karbas. =kalb, *m.* Tjurkalf. =kraut, *n.* Räfmjölk. =peſel, *m.* Karbas; äfv. Kasedun.
Bulle, *f.* Bulla: ett upphöjdt, vid gamla handlingar häftadt insegel och de dermed bekräftade handlingar. Eine päbſtliche B., påfvelig bulla · en Påfvens skriftliga förordning i vigtiga angelägenheter med vidhängande blyinsegel. =geld, *n.* Ett slags afgift i Spanien för påfveliga bullor, som lemna tillstånd att äta kott på fredagar och lördagar.
Bulle, *f.* Holk: ett slags platta fartyg med mast utan segel, som nyttjas vid skeppsbyggning, att dermed sätta master i andra skepp, eller lägga på sidan andra skepp som skola kalfatras. Så kallas ock en art platta fartyg, som vid Bremen nyttjas på Weser. Äfv. flaska. =block, *m.* (*Skepp.*) Girblock att kölhala ell. krän a ett skepp. =tau, *m.* Bullentåg. B. des Anfers, pertlina.
Bullerbö, *s.* (*Sjöf.*) Askby.
Bullwurz, se Tollkirſche.
Bülow, *m.* Guling.
Bülte, *f.* En rund torfhög, som är hvälfd på det vattnet må aflöpa. Är han fyrkantig, så kallas han Klote.
Bund, *m.* 1. des =es, *pl.* die Bünde. Band; turban; gördel, bälte; förbund, allians, förening.
Bund, *n.* 1. des =es, *pl.* die =e. Bunt, knippa, knyte; packa, bylte, paket. [bund.
Bundbrüchig, *adj.* o. *adv.* Som bryter för-
Bündel, *n.* 3. Liten bunt, knippa &c.
Bundsgenoß, *m.* 4. Bundsförvandt.
Bundeslade, *f.* 4. Förbunds-ark.
Bündig, *adj.* o. *adv.* Kraftig; bindande, fulltygande. [bund, allians.
Bündniß, *n.* 1. des =ſſes, *pl.* die =ſſe. För-
Bungen, *v. a* Trumla. — *V. n.* h. (*Berge*) Hänga sig fast.
Bunt, *adj.* o. *adv.* Mångfärgad, brokig. Es geht b. in der Welt her, det går underligt till här i verlden. Etwas zu B. machen, göra något för groft. =farbig, se =ſcheckig. =futterer, se Kürſchner. =ſcheckig, *adj.* o. *adv.* Spräcklig, brokig. =ſtreifig, *adj.* o. *adv.* Randig. =werk, *n.* 1. Foderverk, pelsverk.
Bunzen, *n.* 3. Puns, stamp, stämpel.
Bürde, *f.* 4. Börda, last, tyngd.
Burg, *f.* 4. Borg, slott, fäste. =graf, *m.* 4. Borggrefve. =gräfinn, *f.* 4. Borggrefvinna. =grafſchaft, *f.* 4. Borggrefskap. =haken, *m.* (*Skeppsb.*) Damning, dam: ett

slags sinkor eller utskärningar i kanten af virke och bräder, då de skola sammanfogas. =vogt, *m.* 1. Castellan, slottsherre eller fogde. =vogtey, *f.* 4. Castellani, slottsfogde-syssla ell. boställe. =warte, *f.* 4. Vakttorn, vakthus på ett högt ställe.

Bürge, *m.* des =n, *pl.* die =n. Borgen, löftesman; hemulsman.

Bürgen, *v. n.* h. Gå i borgen, cavera; svara för.

Bürger, *m.* 3. Borgare; medborgare. =krieg, *m.* 1. Inbordes krig. =meister, *m.* 3. Borgmästare. =recht, *n.* 1. Borgarrätt, burskap; infödingsrätt, naturalisering. =schaft, *f.* 4. Borgerskap, borgarstånd. =sinn, *m.* 1. =tugend, *f.* 4. Medborgerlighet.

Bürgerlich, *adj.* o. *adv.* Borgerlig, ofrälse. Das bürgerliche Recht, borgerlig lag, civil lag, i motsats till brottmåls- ell. criminal-lag. (*Astr.*) Der bürgerliche Tag, ett dygn, som består af 24 timmar, i motsats till der künstliche Tag, eller en dag, räknad ifrån solens uppgång till dess nedergång. Das bürgerliche Jahr, borgerligt år som räknas blott efter dagarne, och hvartill både vanliga år och skottår räknas; i motsats till das astronomische Jahr, som beräknas efter timmar och minuter. Die bürgerliche Baukunst, den vanliga byggnadskonsten som brukas i allmänna lefvernet, i motsats till Kriegs- baukunst, Schiffbaukunst o. Wasserbaukunst. I den så kallade förnäma verldens d. ä. den fransosierade pöbelns språk B. har betydit det samma som obelefvad. Sein Wort halten, läßt heut zu Tage gar zu b. =licher, *m.* Bürgerliche, *f.* Böjes som *adj.* Ofrälse, ofrälse person.

Bürgschaft, *f.* 4. Borgen, caution; hemul.

Burgunder, *m.* 3. Burgunder-vin.

Bursch, *m.* 4. des =en, *pl.* die =e. Gosse, yngling; kamrat; student; betjent; lärgosse.

Bürsch, **Bürsche**, *f.* Skjutning ur räffelbössa; jagträttighet. =rohr, *n.* 1. Reffelbössa.

Bürschen, *v. n.* h. Gå på jagt med bössa; skjuta. — *V. a.* Skjuta med lodbössa.

Bürste, *f.* 4. Borste, skoborste; aborre.

Bürsten, *v. a.* Borsta. =binder, *m.* 3. Borstbindare.

Burz, **Bürzel**, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Stuss, bakände. (*Jäg.*) Svansen på hjortar o. d.; undergumpen på fåglar; äfv. sjelfva gumpen.

Burzelbaum, *m.* 1. Kullerbytta, hufvudstupa. =dorn, *m.* Ett örtslägte, *Tribulus* L. =huhn, ell. =huhn, *n.* Gumphöns. =kraut, *n.* Portlaka. =männchen, *m.* Liten docka af trä, ihålig, med rörliga leder och qvicksilfver inuti, och som stupar kullerbytta, trollgubbe.

Burzeln, *v. n.* s. Falla hufvudstupa, tumla öfverända, stupa kullbytta.

Busch, *m.* 1. des =es, *pl.* die Büsche. Buske; lund; bocage; buskväxt, buskträd; tofs, buske, ruska, vippa, knippa; plym. =holz, *n.* 2. Småskog, buskar. =icht, *adj.* o. *adv.* Buskagtig, liknande en buske, busklik. =klepper, *m.* 3. Buskkrypare, skogsröfvare. =werk, *n.* 1. Småskog, buskar.

Büschel, *m.* 3. o. *n.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Tofs, ruska, vippa, knippa, qvast, klase; lägg (på hästar); bunt, knippa.

Buschig, *adj.* o. *adv.* Buskig, full ell. beväxt med buskar.

Büse, *f.* Holländsk sillböjs: fartyg, som drar 60 tunnor.

Busen, *m.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Barm; bröst; hjerta; hafsvik. In seinen eigenen B. greifen, gå till sig sjelf, pröfva sitt inre. =freund, *m.* 1. Förtrolig, intim vän. =sünde, *f.* 4. Hemsynd. =streifen, *m.* 3. Halskräs på skjortor; halsremsa.

Bußaar, *m.* Qvidfågel.

Buße, *f.* 4. (u långt), Syndabot; ånger;

plikt, böter. B. thun, göra bot och bättring, undergå penitens.

Büßen, *v. a.* Försona (brott o. d.); förbättra, bota, laga. Seine Luſt b., uppfylla, tillfredsställa sina begär. — *V. n.* h. Für etwas b., lida straff för något; plikta för eller umgälla något.

Büßen, *n.* 3. Büßung, *f.* 4. Försoning; uppfyllande &c. ſtent.

Büßer, *m.* =inn, *f.* Botgörare, -erska, peni-

Bußfertig, *adj.* o. *adv.* =fertigkeit, *f.* 4. Botfärdighet. =gebet, *n.* 1. Syndabekännelse. =gedanken, *plur.* Bättringstankar. =kampf, *m.* 1. Innerlig ånger öfver sina synder. =lied, *n.* 2. Botsång. =pſalm, *m.* 6. Botpsalm. =tag, *m.* 1. Bot- och bättringsdag, böndag.

Büßung, *f.* 4. Försoning, försoningsoffer;

Büſte, *f.* 4. Bröstbild. lagning.

Butt, *adj.* o. *adv.* Plump, grof.

Butte, *f.* 4. Bytta, korg att bära på ryggen. (*Fig.*) En liten person eller djur.

Bütte ell. Bütte, *f.* 4. Flundra.

Bütte, *f.* 4. Kar, så, balja; droppfat.

Büttel, *m.* 3. Stadsvakt, polisbetjent; fångvaktare; bödel.

Büttelei, *f.* 4. Fängelse.

Buttenträger, *m.* 3. En som bär en korg på ryggen; jfr Bänkelkrämer.

Butter, *f.* 4. Smör. Wie B. an der Sonne beſtehen, gå illa ifrån en sak, stå med skam. =bämme, *f.* Smörgås. =birn, *f.* 4. Smörpäron. =blume, *f.* 4. Skallnacke, ringblomma; kalfloka. =bohrer, *m.* 3. Smörprofvare. =brezel, *f.* 4. Smörkringla. =brot, *n.* 1. =ſchnitte, *f.* 4. Smörgås. =brühe, *f.* 4. Smörsås. =büchſe, *f.* 4. Smörask; smörburk. =faß, *n.* 2. Smörkärna; smörtunna. =fliege, *f.* Dagfjäril. =frau, *f.* 4. Smörhandlerska. =gebackenes, *n.* Böjes som *adj.* Smörbakelse. =händler, *m.* 3. Smörhandlare. =höfe, *f.* 4. Smörtina, smörbytta. =mann, *m.* 2. Smörhandlare. =milch, *f.* 4. Kärnmjölk. =ſtecher, *m.* 3. Smörstickare, smörprofvare. =ſtößel, *m.* 3. Stång i en smörkärna. =ſtrietzel, *m.* 3. (ett slags smörbakelse) strufvor; äfven en aflång smörklump. =vogel, *m.* 3. Dagfjäril.

Buttericht, *adj.* o. *adv.* Smöragtig. ſmör.

Buttern, *v. a.* o. *n.* h. Kärna smör, blifva

Büttner, *m.* Tunnbindare.

Butz, *m.* des =es, *pl.* die =e. Spetsen eller det yttersta af något. Der B. in einem Geſchwüre, den tjocka delen ell. modern af en böld. B. kallas äfv. torkad snor och ögonvar; äfv. kärnhus i frukt; äfv. på buntläder det ställe vid höften der det är tjockast; äfv. ett doft fall. (*Boktr.*) Puts eller fläck af svärtan. (*Urmak.*) Hylsa som gjutes fast vid axeln af bottenhjulet. =holz, *n.* (*Mur.*) Tunnt trä, att dermed putsa murslefven. =kopf, *m.* 1. Löpare: ett slags delfin, *Delphinus Orca.* =maul, *m.* Ett fiskslägte, *Prochilus.* =ſcheeren, *f.* En sort dåliga vindrufvor. =weizen †, *m.* Bohvete.

Butzen, *v. n.* ſ. Falla med ett doft ljud.

Buxbaum, se Buchsbaum.

Bymeiſe, *f.* Entita.

Byrol, se Goldammer.

C.

(De ord, som saknas, finnas under K).

Cabale, *f.* 4. Kabal, intrig, stämpling.

Cabalenmacher, *m.* 3. En som kabalerar, krånglare.

Cabbala, *f.* (hos judarne) kabbala.

Cabinett, *n.* 1. Kabinett.

Cabiskraut, se Kopfkohl.

Cacao, *m.* =bohne, *f.* 4. Cacao, cacaoböna. =baum, *m.* 1. Cacaoträd.

Cadenz, *f.* 4. Kadans; takt; slutfall.
Cadett, *m.* 4. Kadett.
Caduk, *adj.* o. *adv.* Hemfallande; som är i lägervall eller förlorad.
Caftan, *m.* 1. Kaftan.
Calecuter, *m.* 3. =cutſcher Hahn, *m.* 1. Kalkon, kalkontupp. C. Henne, kalkonböna.
Caliber, *m.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Kaliber, vidd, rymd, storlek.
Calibriren, *v. a.* Kalibrera, malla ut: mäta mynningen af en kanon eller storleken af kulan.
Camerad, *m.* 4. Kamrat.
Cameraliſt, *m.* 4. Kameralist. =weſen, *n.* 3. Kammarverk, drotselverk. =wiſſenſchaft, *f.* 4. Kameral-vettenskap.
Campher, *n.* 3. Kamfert. =kraut, *n.* 2. Åbrodd.
Campiren, *v. n.* h. Kampera; slå läger.
Canal, *m.* 1. Kanal, vatturänna, strömfåra, vattudrag, rännil, brunnsrör; medel, utväg. (*Geogr.*) Sundet emellan Frankrike och England. (*Anat.*) En gång ell. ett rör; äfven stället i munnen på en häst, hvarest tungan ligger. (*Byggn.k.*) Urhålkning på en pelare.
Canapee, *n.* 6. Kanapé; soffa.
Canariengras, *n.* =hecke, *f.* 4. =ſame, *m.* Ett slags flengräs, *Phalaris canariensis.* =ſect, *m.* 1. Vin från Canarie-öarne. =vogel, *m.* 3. Kanariefågel.
Canaſter, *m.* 3. des =s. Knaster, knastertobak.
Candelzucker, Candiszucker, *m.* 3. Sockerkandi. Der braune C., karamell.
Candidat, *m.* 4. Kandidat.
Candiren, *v. a.* Öfverdraga med socker.
Canél, *m.* 1. Kanelbark.
Cannevaß, *m.* 1. Kanfass.
Canon, *m.* 1. Kanon (sort bokstyl).
Canonicus, *m. pl.* (i för us), kanonikus, domherre.
Canoniſch, *adj.* o. *adv.* Kanonisk.
Canoniſiren, *v. a.* Kanonisera, förklara för helgon.
Canoniſſinn, *f.* 4. Stiftsfröken.
Cantate, *f.* 4. Kantat.
Cantor, *m.* 6. Kantor, kyrksångare.
Capellan, *m.* 1. Kaplan.
Capelle, *f.* 4. Kapell; kapell (att probera guld och silfver).
Capellmeiſter, *m.* 3. Kapellmästare.
Caper, *m.* 3. =ſchiff, *n.* 1. Kapare, kaparefartyg.
Caperei, *f.* 4. Kaperi.
Capern, *v. a.* Borttaga, bortsnappa.
Capital, *adj.* o. *adv.* Förnämst, vigtigast, hufvudsaklig. =buchſtab, *m.* Stor bokstaf, som nyttjas i början af en skrift. =linie, *f.* (*Fortif.*) Hufvudlinien, som delar en bastion i två lika delar. =ſchwein, *n.* Svin af utmärkt storlek och art.
Capital, *n.* des =es, *pl.* die =ien. Hufvudstol, kapital. (*Byggn k.*) Kapitälen på en pelare. (*Boktr.*) Kapitäler: steg som vid formens tillrigtning i pressen läggas ofvantill och vid digeln. (*Bokb.*) Pergamentsremsa ofvan och nedantill på ryggen af en bok, som bestickes med silke o. d.
Capitaliſt, *m.* 4. Kapitalist.
Capitän, *m.* 1. Kapten.
Capitel, *n.* 3. Kapitel; domkapitel, ordenskapitel. Einem das C. leſen, göra någon förebräelser. Capitelsherr, *m.* 4. Domherre; bisittare i ett domkapitel.
Capiteln, *v. a.* Gifva skrapa, förebrå.
Capriole, *f.* 4. Kapriol; luftsprång.
Capriolenmacher, *m.* 3. Kapriolmakare, luftspringare.
Capuciner, *m.* 3. Capucinermunk.
Caput, *adj.* o. *adv.* Kapott; ruinerad, förstörd. C. gehen, gå förlorad.
Caputze, *f.* 4. Munkkåpa.
Carabiner, *m.* 3. Karbin.
Carabinier, *m.* 1. Ryttare som för karbin.
Caraffine, *f.* 4. Karafin.
Carbunkel, =ſunkel, *m.* 3. Karbunkel (ädelsten).

Carcer, *n.* 3. Fängelse (i synnerhet vid akademier för studerande).
Cardamome, *f.* 4. Kardemumma.
Cardinal, *m.* 1. Kardinal. ⸗hut, *m.* 1. Kardinalshatt ell. mössa. ⸗würde, *f.* 4 Kardinalsvärdighet.
Carmeliter, *m.* Karmelitermunk.
Carmeſin, ⸗ſinroth, *adj.* o. *adv.* Karmosin, karmosinröd. ⸗farbe, *f.* 4. Karmosinfärg.
Carmin, *m.* 1. Karmin.
Carneol, *m.* 1. Karneol.
Carneval, *n.* 1. Tiden ifrån trettondagen till fastlagen; då brukliga lustbarheter.
Carolin, *m.* 2. Karolin (guldmynt).
Carotte, *f.* 4. Karott.
Carrete, *f.* 4. Kärra, schäskärra.
Carricatur, *f.* 4. Karrikatur.
Carriol, *n.* 1. Carriole, *f.* 4. Karriol, ett slags schäs.
Caroſell, *n.* 1. Tornerspel, ringränning.
Caroſſe, *f.* 4. Täckvagn.
Cartell, *n.* 1. Utmaning, fejdebref; öfverenskommelse om fångars utvexling och rymmares utlefverering; fördrag om handelns obehindrade lopp.
Carthauſe, *f.* 4. Carthäuſerkloſter, *n.* 3. Kartusiankloster.
Carthäuſer, *m.* 3. Kartusianermunk. ⸗nelke, *f.* 4. Borstneglika.
Caſel, *f.* 4. Mess-skjorta.
Caſematte, *f.* 4. Kasematt.
Caſerne, *f.* 4. Kasern.
Caſſe, *f.* 4. Kassa; kassakista.
Caſſenbeſtand, *m.* 1. Behåll; öfverskott.
Caſſerolle, *f.* 4. Kastrull. ⸗rolloch, *n.* 2. Uppvärmningsugn.
Caſſirer, *m.* Kassör.
Caſtell, *n.* 1. Kastell; back och skans.
Caſtellan, *m.* 1. des ⸗s, *pl.* die ⸗e. Slottsfogde, burggrefve; äfv. i vissa furstliga och herrskapshus den betjenten, som har uppsigt öfver rummen.
Caſtellanei, *f.* 4. Kastellani.
Caſtor, *m.* 6. Bäfver; se Biber. ⸗arbeit, *f.* Arbete, förfärdigadt af bäfverhår. (*Fig.*) Ett slags målning med finhackadt och siktadt ullgarn på oljefärgsgrund; stofts-tapeter.
Caſtrat, *m.* 4. Snöping.
Caſtriren, *v. a.* Snöpa, vallacka, utskära.
Cataſter, *n.* 3. Skattläggningslista.
Cauſtiſch, *adj.* o. *adv.* Frätande, bitande.
Cavalier, *m.* 1. Kavaljer. ⸗mäßig, *adj.* o. *adv.* Artig, fri, otvungen, kavaljerisk.
Cavallir, *m.* des ⸗s, *pl.* die ⸗e. Adelsman, riddare, fin belefvad herre.
Caviar, *m.* 1. des ⸗s, *pl.* ⸗e. Kaviar; insaltad rom af ryska stören eller sterlett, *Accipenser ruthenus*. Rothe C. är Kaviar af gädd- och karprom.
Ceder, *f.* 4. ⸗baum, *m.* 1. Ceder, cederträd.
Cedern, *adj.* o. *adv.* Af eller hörande till cederträd.
Cement, *n.* des ⸗s, *pl.* die ⸗e. Cement: ett af salter, i synn. koksalt, eller af svafvel, arsenik, kalksten, kolstybbe, horn, ben o. d. bestående pulver, kitt eller deg, hvarmed man omgifver vissa substanser i smältdiglar, och som har den egenskapen, att genom eldens biträde åstadkomma vissa förändringar i samma substanser; äfv. ett slags starkt och godt murbruk. ⸗büchſe, *f.* Ett flatt lerkärl, hvari guld cementeras. ⸗feuer, *n.* Koleld, som lägges rundtomkring cementerkärlet, för att litet efter hand upphetta det. ⸗kupfer, *n.* Cementkoppar: en koppar, som man ur vissa vitriolhaltiga vatten, medelst ilagdt jern, erhållit genom fällning. ⸗waſſer, *n.* Cementvatten: en vitriolisk lut, ur hvilken man medelst ilagdt jern fällt koppar.
Cementiren, *v. a.* Cementera: utsätta en kropp för cementpulvrets verkan.
Cenſiren, *v. a.* Granska, kritisera.
Cenſor, *m.* 6. Censor; granskare, kritikus.
Cenſur, *f.* 4. Censur, granskning.

Centifolie, *f.* 4. Ros med hundra blad.
Centner, *m.* 3. Centner, 100 marker eller skålpund. =laſt, *f.* 4. En centners tyngd. =ſchwer, *adj.* o. *adv.* Af en centners tyngd.
Ceremonie, *f.* 4. Ceremoni. =moniell, *n.* 1. Ceremoniel. =monienbuch, *n.* 2. Ceremonialbok. =monienmeiſter, *m.* 3. Ceremoniemästare.
Cervelatwurſt, se Hirnwurſt.
Chalcedon, *m.* 4. Chalcedonier, *m.* 3. Chalcedonier (sort fläckig agat).
Chaldäiſch, *adj.* o. *adv.* Kaldeisk.
Chalotte, se Schalotte.
Chamäleon, *n.* 1. Kameleont.
Champagner, *m.* 3. Champagnevin.
Chaos, *n. indecl.* Kaos; villervalla.
Charácter, *m.* 1. Karakter; tecken, kännemärke; lynne; titel, namn och heder. =iſiren, *v. a.* Karakterisera. =iſtik, *f.* 4. Karakteristik. =iſtiſch, *adj.* o. *adv.* Karakteristisk.
Charfreytag, *m.* 1. Långfredag.
Charlatan, *m.* 1. Qvacksalvare; storskrytare.
Charpie, *f.* 4. Linnskaf.
Charwoche, *f.* 4. Dymmelvecka, påskvecka.
Chef, *m.* 1. Chef, anförare.
Chemie, se Chymie.
Cherub, *m.* (Cherubim, *pl.*) Kerubim (en engel).
China, *n* Kina; se Fieberrinde. =rinde, *f.* 4. Kina, kinabark. =wurzel, *f.* 4. Kinarot: en blodrenande ört, *Smilax China.*
Chineſer, *m.* 3 Kine-are. =ſiſch, *adj.* o. *adv.* Kinesisk.
Chirurg, se Wundarzt.
Chirurgiſch, *adj.* o. *adv.* Kirurgisk.
Chocolate, *f.* 4. Schoklad. =latenkanne, *f.* 4. Schokladpanna ell. -kanna. = =ſchenk, *m.* 4. o. 1. Schokladsäljare. = =taſſe, *f.* 4. Schokladkopp.
Choleriſch, *adj.* o. *adv.* Kolerisk; gallsjuk; häftig, bojd till vrede.
Chor, *m.* o. *n.* 1. des =es, *pl.* die Chöre. Sångchor; choret i en kyrka; lektare.
Choral, *m.* 1. des =es, *pl.* Choräle. =muſik, *f.* 4. Choral, kyrkmusik, choralmusik.
Choraltar, *m.* 1. Högaltare. =biſchof, *m.* 1. Chorbiskop. =hemd, *n.* 1. Mess-skjorta. =herr, *m.* 4. Domherre, kanik. =knabe, *m.* 4. =ſchüler, *m.* 3. Chorgosse. =rock, *m.* 1. Chorkäpa. =ſänger, *m.* 3. Choriſt, *m.* 4. des =en, *pl.* =en. Chorsångare. =ſtuhl, *m.* =. Chorbänk. =ſtunden, *pl.* Vissa böner.
Chriſam, *n.* 1. Smörjelse, smörjelseoljan (i katolska kyrkan).
Chriſt, *gen.* Chriſtus, *m.* Christus. Skrifves nu mest och declineras såsom i Latin: Christus, Christi, Christo, Christum. Etwas zum heiligen C. bekommen ell. einen heiligen C. bekommen, få julklapp. Den heiligen C. beſcheren laſſen, ell. den heiligen C., zum heiligen C. beſcheren, gifva julklapp. =abend, *m.* 1. Julafton. =beere, *f.* Stata stickelbär. =beſcherung, *f.* 4. Julklapp. =feſt, *n.* 1. Julhelg, julhögtid. =geſchenk, *n.* 1. Julklapp. =kind, *n.* 2. =kindlein, *n.* 3. barnet Christus. =lich, *adj.* o. *adv.* Christlig. =monat, *m.* 1. Julmånad. =nacht, *f.* Julnatt. =tag, *m.* 1. Juldag. =woche, *f.* 4. Julvecka. =wurz, *f.* Svart prustrot.
Chriſt, *m.* des =en, *pl.* =en. =inn, *f.* 4. Christen, Christinna.
Chriſtenheit, *f.* 4. Christenheten. =thum, *n.* 1. Christna läran.
Chronik, *f.* 4. Krönika.
Chronolog, *m.* 4. Kronolog. =logie, *f.* 4. Tidräkning. =logiſch, *adj.* o. *adv.* Kronologisk.
Chryſolith, *m.* 4. Krysolit (en gröngul ädelsten). =pras, *m.* 1. Krysopras (en ljusgrön ädelsten).
Chur, *f.* 4. Churvärdighet, val, valrättighet; Churfurstvärdighet, landet hvarmed en sådan värdighet är förenad. =fürſt, *m.* 4. Churfurste. =fürſtenthum, *n.* 2. Churfurstendöme. =fürſtinn, *f.* 4. Churfurstinna. =fürſtlich, *adj.* o. *adv.* Churfurstlig. =haus, *n.* 2. Churhus: furstligt

haus, bekläd̈t med churfurstlig värdighet. =hut, *m.* 1. Churhatt. =prinz, *m.* 4. Churprins. =prinzeſſinn, *f.* 4. Churprinsessa.

Chymie, *f.* 4. Kymi. =miſch, *adj.* o. *adv.* Kymisk; metallurgisk. =miſt, *m.* 4. =miker, *m.* 3. Kymist.

Cichorie, *f.* Krus-sallat; cikorie; se Wegwarte.

Cider, *m.* 3. Cider, en dryck, pressad af äpplen och päron.

Circularſchreiben, *n.* 3. Cirkulärbref, cirkulär.

Cirkel ꝛc., se Zirkel ꝛc.

Ciſterne, *f.* 4. Cistern, vattenreservoir.

Citiren, *v. a.* Stämma; anföra.

Citronat, *m.* 1. Insyltade citronskal.

Citrone, *f.* 4. Citron. Citronenbaum, *m.* 1. Citronträd. =ſaft, *m.* 1. Citronsaft. =ſäure, *f.* 4. Citronsyra. =ſchale, *f.* 4. Citronskal.

Civil, *adj.* o. *adv.* Borgerlig, höflig; billig.

Claret, *m.* 1. Kryddadt vin; ljusrödt vin.

Clarinette, *f.* 4. Klarinett.

Claſſe, *f.* 4. Klass.

Claſſiker, *m.* 3. Klassiker, klassisk författare.

Claſſiſch, *adj.* o. *adv.* Klassisk.

Clauſel, *f.* 4. Klausul, slutmening; förbehåll, beting. =ſur, *f.* 4. Instängd klosterlefnad; smide, spänne (på en bok).

Clavicymbel, *n.* 3. Spinett med döfvad ton.

Clavier, *n.* 1. Klavér; klavecin. =macher, *m.* 3. Klavérmakare. =ſpieler, *m.* 3. Klavérspelare.

Clavis, *n. indecl.* Tangent. Claves ell. Claviatur, *f.* 4. Tangentrad.

Cleriſey, *f.* 4. Presterskap, kleresi.

Client, *m.* 4. =inn, *f.* 4. Klient. =ſchaft, *f.* 4. Klientskap.

Cloak, *f.* o. *m.* 6. Ställe dit orenlighet föres; dyngpuss; afträde.

Cochenille, *f.* 4. Koccionell; se Schildlaus.

Cocusbaum, *m.* 1. Kokosträd. =nuß, *f.* 1. Kokosnöt.

Colibri, *m.* 1. des =en, *pl.* die =en. Honingsfågel: den minsta och vackraste af alla.

Collecte, *f.* 4. Collekt; collekt, insamling.

College, *m.* 4. Embetsbroder, kollega.

Collegium, *n. pl.* =ien, 3. ell. 6. Kollegium.

Collet, *n.* 1. Kollett.

Colonie, *f.* 4. Koloni, nybygge.

Coloniſt, *m.* 4. Kolonist, nybyggare.

Colophonium, *n.* 3. Konfonium.

Coloquinthe, *f.* 4. (*Bot.*) Koloqvint.

Colorit, *n.* 1. Kolorit.

Columne, *f.* 4. Kolumn, spalt.

Commandant, *m.* 4. Kommendant.

Commandiren, *v. a.* Kommendera, föra befälet öfver, anföra.

Commando, *n. indecl.* Befäl, kommando; kommando, afskild tropp.

Commende, *f.* Förläning af ett andeligt embete, att deraf njuta inkomsterna på lifstid, utan att man är munk; äfv. en ordensriddares eller riddareordens præbende; äfv. län eller stiftelse, för att underhålla Gudstjensten vid ett altare.

Commentar, *m.* 1. o. *pl.* =ien. Kommentar.

Commentchen, *n.* Såsskäl; äfv. liten bägare, att nyttja på resor.

Commenthur ell. **Comthur**, *m.* 1. des =s, *pl.* die =e. Kommendör; en som besitter ett kommenderi. =thurei, ell. Comthurei, *f.* 4. Kommenderi, ordensgods.

Commerzienrath, ell. **Commerzrath**, *m.* 1. Kommerse-Räd.

Commiſſär, *m.* 1. Kommissarie; fullmägtig, ombud.

Commißbäcker, *m.* 3. Bagare som bakar bröd åt krigsfolk. =brot, *n.* 1. Kommissbröd.

Commiſſionär, *m.* 1. Kommissionär. =ſions=gebühren, *f. pl.* Kommissions-arfvode, provision.

Commode, *adj.* o. *adv.* Beqväm.

Commode, *f.* 4. Kommod, nattkommod.

Communicant, *m.* 4. Nattvardsgäst. =niciren, *v. a.* Meddela, gifva del af; utdela nattvarden. — *V. n.* h. Begå eller gå till Nattvarden. =nion, *f.* 4. Nattvardsgång. Zur C. gehen, gå till Nattvarden.

Compagnie, *f.* 4. Kompani.
Compaß, *m.* 1. des =ſſes, *pl.* die =ſſe. Kompass: dosa med magnetnål uti. =häuschen, *n.* (*Skepp.*) Nakterhuset, der kompassen står. =roſe, se Windroſe. =ſtrich, *m.* Kompass-streck: streck, som magnetnålen på kompassen visar. Hvart Hauptſtrich håller 4 kompass-streck, ett Halbſtrich 2, och ett Viertelſtrich 1.
Compliment, *n.* 1. Kompliment; krus. Ohne alle Complimente, utan allt krus.
Componiren, *v. a.* Komponera.
Componiſt, *m.* 4. Kompositör, komponist.
Concept, *n* 1. Konsept, utkast. Einem das C. verrücken, göra ens förslager om intet.
Concertſänger, =ſpieler, *m.* 3. Koncertant.
Conchilien, *pl.* Allehanda snäckor och mussior.
Concilium, *n. pl.* =ien. Kyrkomöte.
Concipiren, *v. a.* Författa, koncipera.
Concipiſt, *m.* 4. Sekreterare.
Condoliren, *v. n.* h. Betyga sorg, medlidande, beklaga.
Confect, *n.* 1. Konfekt, sötsaker. =büchſe, =ſchale, *f.* 4. Konfekt-ask.
Confisciren, *v. a.* Konfiskera.
Congreß, *m.* 1. Kongress, möte.
Conſcribirter, *m.* Böjes som *adj.* Utskriven till krigstjenst.
Conſcription, *f.* 4. Utskrifning till krigstjenst.
Conſervationsbrille, *f.* 4. Konserver, glasögon som styrka ögonen.
Conſtabler, *m.* 3. Constapel, styckjunkare, fyrverkare.
Conſulent, *m.* 4. Advokat, som ger goda råd, men ej advocerar.
Contingent, *n.* 1. Kontingent, tillskott.
Conto, *n. indecl.* Konto, räkning.
Contract, *adj.* o. *adv.* Lam, borttagen, kontrakt.
Contract, *m.* 1. Kontrakt.
Contractmäßig, *adj.* o. *adv.* Enlig med ell. grundad på kontrakt.
Contraſt, *m.* 1. Kontrast, motsats; strid.
Convent, *m.* 1. Konvent, sammankomst.
Conventionsgeld, *n.* 2. Konventionspenningar.
Copie, *f.* 4. Kopia, afskrift.
Copiren, *v. a.* Kopiera, afskrifva.
Copiſt, *m.* 1. Kopist, afskrifvare.
Corduan, *m.* 1. Karduan. =macher, *m.* 3. Karduansmakare.
Cornett, *m.* 1. Kornett.
Cornette, *f.* 4. Kornett (ett slags hufvudbonad).
Cornut, *m.* des =en, *pl.* die =en. (*Boktr.*) Profgesäll: en lärgosse, som lärt ut sina år, men icke ännu blifvit förklarad för gesäll, genom det så kallade postulatet.
Corſar, *m.* 6. Sjöröfvare, kapare.
Corſett, *n.* 1. Lifstycke ell. lif, korsett.
Courier, *m.* 1. Kurir.
Cours, *m.* 1. Kurs.
Creatur, *f.* 4. Kreatur.
Credenzen, *v. a.* Smaka och probera mat och dryck för Öfverhetspersoner. =zer, *m.* Munskänk. =teller, *m.* 3. Presentertallrik, skänktallrik. =tiſch, *m.* 1. Skänkbord eller -skåp, skänk.
Criminalgericht, *n.* 1. Se Halsgericht. =ſachen, *f. pl.* Lifssaker, brottmål.
Cubebe, *f.* 4. Kobeber, Damasco-russin.
Cultur, *f.* 4. Kultur, odling; bruk, häfd,
Cur, *f.* 4. Kur, botande.
Curatel, *f.* 4. Förmynderskap.
Curiren, se Heilen.
Current, *adj.* o. *adv.* Gångbar. =ſchrift, *f.* 4. Flytande stil ell. skrifsätt, vanlig stil.
Curſiren, *v. n.* h. Gälla, vara gångbar eller gängse; gå i svang.
Cylinder, *m.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Cylinder, vält, vals. =driſch, *adj.* o. *adv.* Cylindrisk.
Cymbel, *f.* 4. Cymbal: musikinstrument, som består af små klockor.
Cypreſſe, *f.* 4. Cypreſſenbaum, *m.* 1. Cypress.
Czar, *m.* 1. Kejsare (i Ryssland).

D.

Da, *adv.* Der; dit; här; sedan. Wer da glaubt, der D., den som tror, han — *Conj.* Då, när, emedan, som —. *Interj.* Der, se der.

Dabei, *adv.* Dervid, derhos, derunder &c.

Dach, *n.* 2. des ses, *pl.* die Dächer. Tak. Einem Dach und Fach geben, hysa och skydda en. Einem auf dem Dache seyn, se en noga på fingrarne. Bei ihm ist gleich Feuer im Dache, han blir het på stund. =decker, *m.* 3. Taktäckare. =fahne, se Wetterfahne. =fenster, *n.* 3. Vindsfönster, vindsglugg. =forst, se =spitze. =geschoß, *m.* Vindsvåning. =kammer, =stube, *f.* 4. Vindskammare; kyffe. =rinne, *f.* 4. Takränna. =spitze, *f.* 4. Takås. =stein, *m.* 1. =ziegel, *m.* 3. Taktegel. =stuhl, *m.* 1. Takstol.

Dachs, *m.* 1. (ch som k), des =es, *pl.* =e. Gräfsvin, gräfling. =hund, *m.* 1. Gräfsvinshund, hanse, taxe.

Dacht, se Docht.

Dadurch, *adv.* Derigenom.

Dafern, *conj.* Om, såvida, såframt, i händelse, derest.

Dafür, *adv.* Derföre, för det; derför, i stället för ...; i det stället, deremot. D. stehen, svara för, vara ansvarig för. D. können, råda för. D. achten, hälla före.

Dagegen, *adv.* o. *conj.* Deremot; emot; tvertom; till vedergällning ell. ersättning för. D. halten, jemnföra mot hvartannat.

Daheim, *adv.* Hemma.

Daher, *adv.* o. *conj.* Derifrån, derutaf, dädan; derföre, alltså, således, fördenskull. I sammansättning med Verber öfversättes det med fram, här, åstad, förbi, t. ex.

Daherziehen, *v. n. irr.* s. Framtåga, tåga förbi.

Daherum, *adv.* Deromkring.

Dahin, *adv.* Dit, derhän; såvida, så länge; bort. Er ist D., det är ute med honom; han är död. Die Zeit ist d., tiden är förliden. D. fallen, förfalla, bortfalla; bortvissna. D. geben, uppoffra; bortgifva. D. reißen, bortföra; hänföra; förföra. Es steht D., ob D., det är mycket osäkert, om. D. stellen, lemna derhän ell. i sitt värde. D. sinken, sjunka ned, — bort.

Dahinaus, *adv.* Dit ut, derpå ut.

Dahinein, *adv.* Dit in.

Dahingegen, *conj.* Deremot; tvertom.

Dahinten, *adv.* Bakom; efter, tillbaka. D. bleiben, blifva efter, — tillbaka. D. lassen, lemna efter sig.

Dahinter, *adv.* Der bakom, — bakefter, — bakpå. D. stecken, ligga derunder. D. kommen, komma under fund med. D. her seyn, eftersträfva; trakta efter; gifva akt; drifva på.

Dahinwärts, *adv.* Ditåt.

Dahlbord, se Plattbord.

Dahlen, *v. n.* h. Fjollas, skalkas, galnas, narras, skämta, leka.

Dahlig, *adj.* o. *adv.* Skämtande, lekande.

Damahlig, *adj.* o. *adv.* Dåvarande.

Damahls, *adv.* Då, då för tiden.

Damascenerklinge, *f.* 4. Damaskerad värjklinga, damaskosabel.

Damasciren, *v. a.* Damaskera.

Damast, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Damast: ett slags sidentyg; damascering. =arbeit, *f.* 4. Damastväfnad.

Damasten, *adj.* o. *adv.* Af damast, damast ...

Damhock, =hirsch, *m.* Dofhjort. =geiß, *f.* ell. =thier, *n.* Dofhind. =wildbret, *n.* Dofdjur, både hjortar och hindar.

Dambrett, *n.* 2. Dambräde.

Dame, *f.* 4. Dam, fru, fruntimmer; äfv. drottning i schack och kortspel; bricka i brädspel; sista fältraden i damspel,

der en bricka kan bli dam. In die D. ell. zur D. kommen. D. är äfven damspel. D. spielen, in der D. spielen, die D. ziehen. I masugnar kallas D. ett stycke tackjern, att tillstänga ugnsöppningen. =fest, *n.* Karrusell för damer, då hvar dame föres af en kavaljer. =papier, *n.* Minsta och finaste sort papper. =spiel, *n.* Damspel, spel i bräde.

Dämisch, *adj.* o. *adv.* Förvirrad; galen, tokig, fjollig, tokrolig.

Damit, *adv.* Dermed, derigenom, dymedelst. — *Conj.* På det att.

Damm, *m.* 1. des =es, *pl.* die Dämme. Dam, dämning; jordbro, upphöjd väg.

Dämmen, *v. a.* Dämma, göra en fördämning; hindra, qvarhålla (vattnet) genom en dam.

Dammerde, *f.* 4. Svartmylla.

Dämmerig, *adj.* o. *adv.* Skum; mörk.

Dämmerlicht, *n.* Skumt, svagt ljus ell. sken.

Dämmern, *v. n.* h. o. *impers.* Börja skymma ell. blifva mörkt; dagas, börja blifva ljust. — *V. a.* Skymma, orsaka skymning.

Dämmerung, *f.* 4. Skymning, dagning, gryning. =sfalter, =vogel, *m.* 3. Skogstroll: ett insektslägte, *Sphinx* L.

Dampf, *m.* 1. des =es, *pl.* die Dämpfe. Dunst, ånga, imme; rök; giftig ånga ur grufvor &c. (*Fig.*) Harm, förargelse, andtäppa. =bad, *n.* 2. Immebad. =loch, *n.* 2. Rökhål. =maschine, *f.* 4. Ångmachin, eldqvarn; eld- och luftmachin.

Dampf, *m.* des =es, *pl.* =e. Flygtig, lättsinnig person.

Dampfen, *v. n.* h. Gifva dunst, rök eller ånga ifrån sig. — *V. a.* Göra att något blossar ell. röker; förorsaka rök.

Dampfen, *n.* 3. Dunstning, rökande.

Dämpfen, *v. a.* Dämpa, qväfva, döda, döfva, göra svag, mildra; stilla; kufva; stufva; släcka; dämpa.

Dämpfer, *m.* 3. Ljussläckare; surdin eller döfvare på ett instrument.

Dampfig, *adj.* o. *adv.* Ångfull, qvalmig, full af rök.

Dämpfig, *adj.* o. *adv* Trångbröstad, andtäppt. Ein dämpfiges Pferd, en sprängd häst. =keit, *f.* Andtäppa (hos djur).

Dämpfung, *f.* 4. Dämpande, underkufvande, stillande &c.

Dammweg, *m.* 1. Jordbro, upphöjd väg, chaussée.

Damthier, se Damhirschkuh.

Danach, *adv* Derefter, sedan, sedermera, derpå; i förhållande med, enligt med; efter; allt efter som, alltsom. Er sieht mir D. aus, han ser ut till det.

Däne, *m.* 4. des =n, *pl.* =n. En Dansk; dansk häst.

Daneben, *adv.* Dervid, bredvid, nära vid; utomdess.

Dänemark, *n.* 3. Danmark.

Danieden, *adv.* Der ner, här ner. =der, *adv.* Der ner; till jorden. D. werfen, D. schlagen, slå i backen; nedslå, betaga (mod, hopp). D. liegen, ligga sjuk; fallen öfverända; vara alldeles förstörd; ligga i barnsäng.

Dänisch, *adj.* o. *adv.* Dansk. Dänische Haare, en sort Dansk ull, som för sin fetma icke gerna tager någon färg. Dänisches Leder, ett slags brunt läder af lam- ell. unga fårskinn.

Dank, *m.* 1. des =es. Tack, tacksägelse, erkänsla. D. wissen, tacka. Schlechten D. bekommen, få skam till tack. Zu D. machen, göra till lags. =bar, *adj.* o. *adv.* Tacksam, erkänsam. =barkeit, *f.* 4. Tacksamhet, erkänsla, erkänsamhet. =barlich, *adv.* Tacksamt, erkänsamt, med tacksamhet. =gebet, *n.* 1. Tacksägelsebön. =sagung, *f.* 4. Tacksägelse. =vergessen, *adj.* o. *adv.* Otacksam.

Danken, *v. n.* Tacka, aflägga tacksägelse; besvara en helsning. Einem etwas zu D. haben; hafva en att tacka för något.

Dann, *adv.* Då; dereſter; sedan. D. und wann, då och då, ibland, stundom.

von Dannen, *adv.* Derifrån, dådan.

Daran, *adv.* Derpå, deruti; dervid; bredvid; dermed. Übel d. ſeyn, vara illa utkommen. Nicht wiſſen, wie man d. iſt, ej veta hvad man skall tro eller göra. Es iſt nichts d., saken är icke sann; det är ej värdt dermed. Unrecht d. ſeyn, vara illa underrättad om saken. D. liegen, vara af vigt. D. müſſen, ej kunna undvika. Nun muß er auch d., nu mäste han också dö. Leib und Leben d. ſetzen, väga lif och blod för något. Er geht ſchwer d., han vill ej gerna befatta sig dermed. Er wird bald d. kommen, turen lär snart komma till honom. Sich d. kehren, bry sig derom.

Darauf, *adv.* Derpå, deruppå; derpå, dereſter, sedan, sedermera. Ich kann nicht d. kommen, jag kan icke påminna mig det. Das Jahr d., året dereſter ell. derpå. † Sein ganzes Vermögen iſt d. gegangen, det har kostat honom hela hans egendom. † Er wird wohl d. gehen, han lär väl dö. Es ſtehet der Galgen d., det förtjenar galgen.

Daraufgeben, *v. a. irr.* Ge på hand; äfv. gifva akt på. Er giebt nichts d., han rättar sig icke dereſter.

Daraufgehen, *v. n.* ſ. Fordras, gå åt, gå förloradt. Alles Wein iſt darauf gegangen, är allt, är utdrucket. Äfv. dö, omkomma.

Daraus, *adv.* Deraf, derutaf; derut, derutur.

Darben, *v. n.* h. Lida brist på det nödvändiga. — *V. a.* Undandraga ell. bero.

Darbei, se Dabei.

Darbieten, *v. a. irr.* Tillbjuda, erbjuda, framräcka. — Sich d., *v. r.* Erbjuda sig, visa sig billig.

Darbietung, *f.* 4. Tillbud &c.

Darbringen, *v. a. irr.* Frambringa, tillföra; framställa, frambära. Ein Opfer d., hembära ett offer.

Darbringung, *f.* 4. Frambringande; framſbärande &c.

Darein, *adv.* Deruti. D. willigen, samtycka till. D. reden, falla i talet. D. ſchlagen, slå, hugga till.

Darge, *f.* Gädd-drag.

Dargeben, *v. a. irr.* Framgifva, framräcka; uppoffra, öfverlemna.

Darhalten, *v. a. irr.* Hålla fram; framräcka.

Darin, *adv.* Deruti; derinne; innanföre.

Darinnen, *adv.* Derinne, innanföre.

Darlage, *f.* En sak som framlägges, i synn. pengar som betalas. (*Lagf.*) Betalning af upplupna kostnader.

Darlangen, se Darreichen.

Darlegen, *v. a.* Framlägga, ådagalägga, bevisa.

Darlehn, *n.* 3. Lån (som gifves).

Darlehnen, *v. a.* Darleihen, *v. a. irr.* Utlåna.

Darlehnung, Darleihung, *f.* 4. Utlänande.

Darleih, se Darlehn.

Darm, *m.* 1. des =es, *pl.* die Därme. Tarm; äfv. inelfvor. =bruch, *m.* 1. Tarmbräck. =fell, *n.* 1. Tarmhinna. =gicht, *f.* Tarmvred, kolik. =faite, *f.* 4. Tarmsträng, =ſenſträng.

Darneben, se Daneben.

Darob, *adv.* Hvaröfver, deröfver, deraf; se Darüber.

Daroben, se Droben.

Darre, *f.* 4. Kölna; tvinsot; hetblemma.

Darreichen, *v. a.* Framräcka, tillbjuda.

Darren, *v. a.* Torka på kölna ell. ugn.

Darrgras, *n.* Holk, tåtel, *Holcus* L. =haus, *n.* 2. Torkhus, kolna. =ofen, *m.* 3. Kölna, darrugn, torkugn. =ſucht, *f.* Tvinsot.

Darrling, *m.* des =es, *pl.* die =e. Darrkoppar, som blir qvar i darrugnen efter segerstockarna.

Darſtellen, *v. a.* Framställa, lägga för ens ögon; föreställa; framställa, uppvisa.

Darſtellung, *f.* 4. Framställande.

Darſtrecken, *v. a.* Framräcka, framvisa; försträcka.

Darſtreckung, *f.* 4. Framräckande; försträckande.

Darthun, *v. a. irr.* Bevisa, ådagalägga.
Darüber, *adv.* Deröfver, deruppöfver; deröfver; utomdess. D. hinaus, derutöfver. D. festhalten, icke gå ifrån något. D. halten, daß, laga så, att. Sich d. aufhalten, tadla, göra narr af något. Sich d. her machen, anfalla; taga i hop med. Es geht d. und darunter, det går huller om buller. Ich bin d. hinaus, jag bryr mig ej derom, sätter mig deröfver. D. hin sterben, dö ifrån något.
Darum, *adv.* o. *conj.* Derföre, för den orsakens skull; emedan, alldenstund; derom. Ihm ist gar nicht D. zu thun, det är ingalunda det han vill; derom bryr han sig ingalunda. Ich wollte hundert Thaler d. geben, wenn, jag skulle gifva hundra R:dr, om. Ich bin d. gekommen, jag har mistat det; jag har blifvit bedragen derpå; jag har förlorat det.
Darunten, *adv.* Der ner, der nedanföre.
Darunter, *adv.* Derunder, der inunder, der nedanför; dervid, deribland. Was verstehst du d.? Hvad vill du säga eller hvad menar du dermed?
Darwägen, *v. a.* Väga fram, — åt.
Darweisen, *v. a. irr.* Framvisa, ådagalägga.
Darzählen, *v. a.* Räkna fram, uppräkna.
Das, *artikel.* -et, det. — *Pron.* Det, detta, som, hvilket.
Daseyn, *n.* 3. Vistande, närvaro; tillvarelse.
Daseyn, *v. n. irr.* Vara för handen, närvarande. Er ist da gewesen, han är icke mer.
Daselbst, *adv.* Der, på samma stället, derstädes, dersammastädes.
Dasjenige, *pron.* Det, detsamma.
Dasig, *adj.* o. *adv.* Dervarande; ifrån det stället.
Dasmahl, *adv.* För den gången.
Daß, *conj.* Att, det; för det att; på det att.
Dasselbe, Dasselbige, *pron.* Detsamma; sak samma.
Datiren, *v. a.* Datera.
Dattel, *f.* 4. Dadel: frukt af palmträdet. Saure Datteln, tamarinder. =baum, *m.* Dadelträd, palm, dadelpalm, *Phœnix dactylifera.* =bohne, *f.* En art trädgårdsbönor med svarta fläckar, *Phaseolus humilis.* =kern, *m.* Dadelkärna; äfv. silkesmaskens puppa. =muschel, *f.* Ett slags stenmussla. =öl, *n.* Dadelolja. =pflaume, *f.* Dadelplommon: frukten af ett utländskt trädslag, *Diospyros* L. =schnecke, *f.* Ett slags rullsnäcka, *Voluta oliva*; äfven förstenad rullsnäcka, Cylindrit. =sperling, *n.* En art sparf, *Fringilla capsa.*
Datum, *n. pl.* Data, datum.
Daube, *f.* 4. Kim, tunnstaf.
Däuchten, *v. imp.* Tycka, mena, hålla före. Ihm däuchte es wär so, honom tycktes så vara. Was däucht dich davon? — *V. n.* h. Synas, tyckas, förekomma. — Sich d., *v. r.* Anse, inbilla sig. Sich groß d. — *Anm.* D. förenas rättast med *dativus.*
Dauen, *v. a.* Se Verdauen. (*Karduansm.*) Bereda färgadt läder. — *V. n.* Upplösas (om is och frusna kroppar).
Dauer, *f.* 4. Varaglighet; beständighet, bestånd. Auf die D., i längden. Auf die D. machen, göra varagtig. Von kurzer D. seyn, icke vara länge. =haft, =haftig, *adj.* o. *adv.* Varagtig; beständig, stadig, fast. =haftigkeit, *f.* 4. Varagtighet, fasthet, stadighet, grundlighet.
Dauern, *v. n.* h. Vara, påstå, räcka; hafva bestånd, vara vid magt; vara, fortfara; hafva medlidande ell. medömkan med, beklaga, ångra. Es dauert mich seiner, det gör mig ondt om honom.
Daum, *m.* des =es, *pl.* die Däume, ell.
Daumen, *m.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Tumme, tum. Jemanden den D. aufs Auge halten, hålla någon i tillbörlig ordning. Eines Daumens breit, en tum bred. (*Fig.*) Einen den D. aufs Auge halten, hålla tummen på ögat på en. Einem den D. halten,

hålla med en, gynna en; äfv. bringa ell. skaffa en lycka. Einem den D. drehen, se igenom fingerna, smickra en, öfverse med ens fel.

Däumerling, *m.* des =es, *pl.* die =e. Tummeliten: en liten, oansenlig menniska.

Däumling, *m.* des =s, *pl.* die =e. Handsk tumme; fingertuta. (*Bergv.*) Små trän på bokstampar, som lyfta stamparna; kugge i ett kugghjul.

Daumwelle, *f.* 4. Dymling.

Daus, *n.* 1. des =es, *pl.* Däuſer. Tvåan i tyska kort; ess på tärning och franska kort. † Wie ein D. ell. Däuschen, nätt, snyggt, förträffligt. Er iſt darauf, ell. er verſteht ſich darauf wie ein D., han förstår sig rätt väl derpå.

Dauungsſaft, *m.* Magsaft, som befordrar matsmältningen.

Daven†, *v. n.* Skaka, rista, skälfva.

Davern, *v. n.* (*Sjöf.*) Das Schiff davert, skeppet arbetar mycket.

David, *m.* (*Skepp.*) Tåg med block uti, att sätta om ankarflyna och hala det upp på bogen; äfv. ett trä med block uti tvert öfver backen; dävert, penterbalk; davidsbjelke.

Davidsbirn, *f.* En päronsort, kallad på fransyska *Catillac.* =harpe, *f.* Davids harpa; äfv. en art trompetsnäcka, *Buccinum harpa.* =korn, *n.* Himmelskorn.

Dávon, ell. Davón, *adv.* Derifrån; deraf; derom; dädan. Nicht weit d. D. kommt es. — D. brukas ofta i allmänna lefvernet i sammansättning med många verber, och bet. då: bort, dädan, ifrån, t. ex. davon bleiben, blifva ifrån. Er kann nicht d., han kan icke hålla sig derifrån. =bringen. Man kann ihn nicht d., man kan icke få honom derifrån. Sein Leben d., rädda sitt lif. =eilen. Er eilt mir ihm d., han skyndar sig bort med honom. =fahren, åka, fara dädan ell. hädan. =fliegen. Er flog wie ein Pfeil d., han flög bort som en pil. =fliehen. Die Feinde flohen plötzlich d.; se Entfliehen. =führen, föra bort. =gehen, gå dädan, rymma. =heben. (*Bibl.*) Draga bort, Ps. 104: 22. Lida dädan, Jer. 49: 30. =helfen. Er hat ihn d. geholfen, han har hulpit honom att komma bort, han har befriat honom derifrån. Er hat ſich bald d. geholfen, han har snart afgjort saken. (*Fig.*) Förstöra, hjelpa en af med något. =jagen. (*Bibl.*) Drifva bort, 2 Macch. 13: 21. =kehren. (*Bibl.*) Frånvända, Esek. 7: 22. =kommen, undkomma. Er iſt mit einem blauen Auge d. gekommen, han har sluppit med ett blått öga. =laſſen, afstå med något. =laufen, löpa bort, taga flykten. =machen. Sich d., *v. r.* Hemligen löpa sin väg. =müſſen. Er muß auch d., han måste ock skiljas härifrån. =reiſen, resa bort ell. dädan. =reiten. Er iſt mit einem Pferde d. geritten. =ſchleichen, smyga sig sagta bort. =ſchwimmen, simma bort. =ſpringen. Als man ihn ergreifen wollte, ſprang er d. =tragen. Er trug den Sieg d., han vann segern. Nutzen d., hafva nytta deraf. =ziehen, draga dädan.

Davor, *adv.* Derför; framföre, frammanföre.

Dawider, *adv.* Deremot.

Dazu, *adv.* Dertill; utomdess, dessutom.

Dazumal, *conj.* allbenstund då, isynnerhet då.

Dazwiſchen, *adv.* Deremellan; deribland. =kunft, *f.* 1. Mellankomst.

Decan, *m.* 1. Dechant, *m.* 4. Dekan.

Decher, *m.* 3. Decker, 10 stycken (skinn).

Deck, *n.* des =es, *pl.* =e. Se Verdeck. =bett, *n.* Öfverbädd, öfverdyna, dunbädd, som i Tyskland brukas i stället f. sängtäcke. =mantel, *m.* 3. Täckmantel, förevändning, undskyllan, ursäkt.

Decke, *f.* 4. Täcke; täckelse; öfverdrag, täcke på möbler &c.; tapet, matta, duk; tak (i rum). Unter der D. der Freundschaft, under sken af vänskap. Unter einer D. liegen, vara i komplott ell. sams med hvarandra. Sich nach der D. strecken, ställa munnen efter matsäcken.

Deckel, *m.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Lock. † Hatt. Der D. einer Pastete, öfra skorpan på en pastej. (*Byggn.k.*) Krans på en pelare. (*Bot.*) Lock, *Operculum.* (*Ankarsm.*) Öfra och undra jernstången, då ett ankarskaft smides. (*Bokb.*) Perm. (*Boktr.*) Deckel. (*Hyttv.*) Öfversta bäljbrädet. =eisen, *n.* (*Bössm.*) Jernarm, att fästa pannlocket vid, då det skall affilas. =feder, *f.* Fjäder på ett bösslås, som trycker locket till fängpannan. =glas, *n.* En sort glas med lock på. =haube, *f.* Ett slags hufva, som i 15:de och 16:de seklet bars af flintskalliga manspersoner i st. f. peruker. =kanne, *f.* Träkanna med lock. =schnecke, se Weinbergsschnecke. Så kallas i allmänhet de snäckor, som hafva ett lock för öppningen. =sieb, *n.* Säll med dubbel botten, hvaraf den understa är af läder.

Decken, *v. a.* Duka; betäcka; täcka. =stück, *n.* 1. Mälning i ett rums tak.

Defect, *adj.* o. *adv.* Felagtig, ofullständig.

Defect, *m.* Brist, felaktighet; ofullkomlighet. Defecte, Defectbogen, *pl.* Defekt-ark.

Degen, *m.* 3. Värja. =band, *n.* 2. Värjband, port-épée. =gefäß, *n.* 1. Värjfäste. =gehenk, *n.* 1. =koppel, *n.* 3. Gehäng, värjgehäng; gehäng öfver axeln. =knopf, *m.* 1. Värjknapp. =quaste, *f.* 4. Värjband. =scheide, *f.* 4. Värjskida, värjbalja.

Dehnbar, *adj.* o. *adv.* Utvidgelig; smidig, sträckbar. =keit, *f.* 4. Utvidgelighet; smidighet, sträckbarhet.

Dehnen, *v. a.* Draga ut, utsträcka, sträcka, utvidga; draga ut på tiden. Ein gedehnter Ton, en släpande röst. — Sich d., *v. r.* Sträcka sig. Er dehnt sich zu weit aus, han blir för vidlyftig.

Dehnkraut, *n.* Mattgräs.

Dehnung, *f.* 4. Utsträckning; töjande.

Deich, *m.* 1. des =es, *pl.* die =e. Dike eller damm att hålla vattnet tillbaka. =damm, *m.* 1. Fördämning ell. vall emot vattnet i en hamn; påfyllning på en väg. =sel, *f.* 4. Dexel: tistel ell. stång för en vagn; skarfyxa. =gabel, *f.* 4. Gaffeltistel, skakel. =pferd, *n.* 1. Stånghäst.

Deichen, *v. a.* Dika; uppföra en dambygnad.

Dein, Deine, *pron.* Din, ditt.

Deinethalben, Deinetwegen, um Deinetwillen, *adv.* För din skull.

Deinige, Deine, *pron.* Din, ditt.

Deist, *m.* 4. Deist, en som tror Gud, men ej antager uppenbarelsen.

Deisterei, *f.* 4. Deisteri.

Delphin, *m.* 1. o. 6. des =s, *pl.* =e. Delfin, hafsvin, tumlare; äfv. en nordlig stjernbild af 10 stjernor nära Örnen; äfven handtagen på en kanon.

Dem, *dat.* i alla *gen.* af Der. Gieb es dem Kinde, gif det åt barnet. Ist dem also? Är det så? Es ist nicht an dem, det är icke sant, det är icke värdt, det hänger icke ihop. Dem sei wie ihm wolle, dermed må vara huru det vill. Zu dem, dertill med. In dem, i detsamma. — *Pron. dem.* Honom. — *Pron. rel.* Hvilken, som.

Demant, *m.* des =s, *pl.* =e. Demant.

Demanten, *adj.* o. *adv.* Af demant; glänsande, hård.

Demnach, *conj.* Då, således, följaktligen; emedan.

Demokrat, *m.* 4. Demokrat, anhängare af folkväldet. =kratie, *f.* 4. Demokrati; folkregering. =kratisch, *adj.* o. *adv.* Demokratisk.

Dempgording, *s.* (*Skepp.*) Dämpgårding, gärding. D. der Marssegel, smörgårding.

Demuth, *f.* 4. Ödmjukhet.
Demüthig, *adj.* o. *adv.* Ödmjuk, undergifven, underdånig.
Demüthigen, *v. a.* Förödmjuka, kufva.
Demüthigung, *f.* 4. Förödmjukelse, förödmjukande, förödmjukadt tillstånd; förödmjukande händelse; knäck, motgång.
Den, *accus. sing.* o. *dat. pl.* af Der.
Denkbar, *adj.* o. *adv.* Tänkbar, upptänklig. =buch, *n.* 2. Minnesbok; dagbok. =kraft, *f.* 1. Tänkekraft. =mahl, *n.* 2. Minnesvård, minnesmärke, monument. =münze, *f.* 4. Skådepenning, medalj. =ſäule, *f.* 4. Minnesstod, ärestod. =ſpruch, *m.* 1. Tänkspråk; valspråk. =würdig, *adj.* o. *adv.* Tänkvärdig, märkvärdig. =würdigkeit, *f.* 4. Tänkvärdighet; lefvernesbeskrifning, handlingar, samlingar. =zeichen, *n.* 3. Vårdtecken. =zettel, *n.* 3. Minnes-sedel, åminnelsetecken; (hos Judarne) vidskepligt förvaringsmedel emot sjukdomar och olyckor; amulett. Einem einen D. geben oder anhängen, näpsa ell. straffa en så, att han kommer ihåg en sak.
Denken, *v. a.* o. *n. irr.* h. *Imp.* ich dachte; *conj.* ich dächte; *part.* gedacht. Tänka, mena; hålla före; tänka på, betänka, öfverväga, besinna; behjerta; tro; hafva i sinnet ell. för afsigt. Sich D., föreställa sig. Seiner ward gar nicht gedacht, man kom alldeles icke ihåg honom, han blef alldeles icke omnämnd. Ich dächte, wir ließen es bleiben, efter min tanke borde vi låta bli det. Das läßt ſich gar nicht denken, man kan ej göra sig något begrepp derom. Wo denkt er hin? Hvart tänker han sig? Hvad tänker han göra? Sehr hoch hinaus d., hafva stora förslag i hufvudet. Der Menſch denkts, aber Gott lenkts, menniskan spår, men Gud rär. — *V. imp.* Mich denkt, ell. mir denkt, jag erinrar mig.

Denker, *m.* 3. Tänkare.
Denkungsart, *f.* 4. Tänkesätt.
Denn, *conj.* Ty; emedan; då, således; följagtligen; (als) än.
Denngras, *n.* Trampgräs; se Wegetritt.
Dennoch, *conj.* Likväl, dock, ickedesmindre; ändå, likafullt.
Depoſitum, *n. pl.* (a för um); nedlagdt, inlagdt, anförtrodt gods. [för tionde.
Deputat, *n.* 1. Vederlag till kyrkoherdar
Deputiren, *v. a.* Deputera, utskicka, förordna.
Deputirter, *m.* Böjes som *adj.* Deputerad, ombud, riksdagsman, sändebud.
Der, *art. def.* die, das, *pl.* die. T. ex. der Mann, mannen; die Frau, hustrun; das Kind, barnet; die Männer, männerne, o.s.v. — *Pron.* Den, densamme; hvilken, som.
Derb, *adj.* o. *adv.* Fast, stadig; stark, styf, hård, tät, kraftfull, dugtig; sträng, skarp; grof.
Dereinſt, *adv.* En dag, en gång, hädanefter.
Derenthalben, Derentwegen, um derentwillen, *adv.* För deras ell. hennes skull.
Dergeſtalt, *adv.* o. *conj.* Så, så mycket; på det sättet; med det villkor.
Dergleichen, *adj.* o. *adv.* Sådan, dylik.
Derjenige, *pron.* Den, densamme.
Dermahleinſt, *adv.* En gång; med tiden.
Dermaßen, *adv.* Så, så kraftigt ell. starkt, så mycket.
Dero, *pron.* Eder, er.
Derſelbe, Derſelbige, *pron.* Densamme. — Dieſelben, *pl.* Desamma.
Derweile, *adv.* Emedlertid.
Derwiſch, *m.* 1. Dervis, turkisk munk.
Desfalls (rättare deßfalls), *adv.* Derföre, för den orsaken.
Desgleichen, *adj.* o. *adv.* Sådan, dylik, likadan. — *Adv.* Likaledes, äfvenså. — *Conj.* Än mer, dessutom, så ock, äfven.
Deshalb, Deshalben, *adv.* Derföre, fördenskull.
Deſpot, *m.* 4. Despot, envåldsherre.
Deſtilliren, *v. a.* Distillera.

Diſtillirer, *m.* 3. Destillerare.
Diſtillirhelm, *m.* 1. Distillerhatt.
Deß, förkortn. af deſſen, *gen. sing. masc.* och *neutr.* af *pron.* der. Er iſt es, deß Richter ich bin, hvars domare jag är. — *Anm.*, Det är lika så origtigt att skrifva detta ord med ett kort s (des), som att skrifva desgleichen, deshalb, deswegen, um deswillen, med ett ß, emedan des här icke är Art. utan *pron.* i st. f. deſſen gleichen, deſſen halben, o. s. v.
Deßwegen, um Deßwillen, *adv.* o. *conj.* Derföre, fördenskull, deraf.
Deſto, *adv.* Desto, ju.
Deute, *f.* Tätta på en bälj; äfv. strut.
Deutel, *m.* (*Skepp.*) Kil i en tränagel. =eiſen, *n.* (*Skeppsb.*) Döteljern.
Deutelei, *f.* Utläggning af drömmar o. d.
Deuteln, *v. a.* Tyda och förklara på ett barnsligt och tvunget sätt.
Deuten, *v. a.* Tyda, uttyda, tolka. — *V. n.* h. Visa; gifva tecken; betyda; vara vänd åt, vetta åt. Auf etwas d., syfta, alludera, hafva afseende på.
Deutlich, *adj.* o. *adv.* Tydlig, redlig, begriplig. =keit, *f.* 4. Tydlighet &c.
Deutſch, *adj.* o. *adv.* Tysk, ifrån Tyskland.
Deutſcher, *m.* Böjes som *adj.* Tysk.
Deutſchland, *n.* 3. Tyskland.
Deutung, *f.* 4. Uttydning, tolkning, förklaring; betydelse, bemärkelse.
Diacónus, *m. pl.* i för us, diakonus, kominister.
Diadem, *n.* 1. Diadem.
Diamant, *m.* 4. Diamant, demant.
Diamanten, *adj.* o. *adv.* Diamant, demants..
Diät, *f.* 4. Diet, ordning i mat och dryck.
Diätetiſch, *adj.* o. *adv.* Dietetisk.
Dicht, *adj.* o. *adv.* Tät, tjock; fast, massiv; D. an, tätt intill, —utmed, —invid, —bredvid. Ein dichter Regen, ett starkt genomträngande regn. Es ſteht d. dabei, det står nära, tätt bredvid. =belaubt, *adj.* o. *adv.* Med tätt löf ell. lummig.
Dichte, *f.* 4. Täthet, tjockhet; fasthet, soliditet.
Dichten, *v. a.* o. *n.* h. Hafva i sinnet, studera på; uppdikta, upptänka, uppfinna, uppspinna, påhitta; göra tät, digta.
Dichten, *n.* 3. Diktan. All ſein D. und Trachten geht dahin, all hans diktan och traktan går derpå ut.
Dichter, *m.* 3. Poet, skald.
Dichteriſch, *adj.* o. *adv.* Poetisk.
Dichterling, *m.* 1. Versmakare.
Dichtigkeit, *f.* 4. Täthet.
Dichtkunſt, *f.* 1. utan *pl.* Skaldekonst, poesi; poetisk afhandling om skaldekonsten.
Dichtung, *f.* 4. Skaldekonst, poesi; dikt, felagtig uppfinning, osanning, uppspinning.
Dick, *adj.* o. *adv.* Tjock, tät, stark; tjock, dryg; tjock och fet, däst, stinn; fet, flottig; uppblåst, uppsvullen. Ein dickes Fell haben, ej mycket akta straff och förmaningar. =bein, *n.* 1. Tjockben, lår. =blatt, se =wurz. =häutig, *adj.* o. *adv.* Tjockhudad; tjockskalig; känslolös, hård. =kopf, *m.* 1. Tjockhufvud. =lich, *adj.* o. *adv.* Litet tjock, undersätsig. =ſchälig, *adj.* o. *adv.* Tjockskalig. =wurz, *f.* 4. Tjockblad, *Crassula* L.
Dicke, *f.* 4. Tjockhet, täthet; fetma, dästhet; storlek och tjocklek, undersätsighet; svulstighet.
Dickicht, *n.* 1. des =es, *pl.* =e. Tjockaste skog.
Dictiren, *v. a.* Diktera, förestafva.
Die, *art. def. Nominat.* ell. *Accus. sing. fem.*; *Nom.* ell. *Accus. pl.* — *Pron.* Den; de, dem; hvilken, som; hvilka, som.
Dieb (b som p), *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Tjuf. =ſtahl, *m.* 1. Tjufnad, stöld.
Diebere, *f.* 4. Tjufveri, stöld; snatteri.

Diebinn, *f.* 4. Tjufkona.
Diebiſch, *adj.* o. *adv.* Tjufagtig. — *Adv.* Tjufagtigt, i smyg.
Diebsbande, *f.* 4. Tjufband, röfvarband.
Diejenige, *pron.* Den, densamma.
Diele, *f.* 4. Planka, bräde; loggolf; tak i ett rum. [golf.
Dielen, *v. a.* Panela, brädslå, förse med
Dienen, *v. n.* h. Tjena; tjena, göra tjenst. Von unten auf d., tjena upp sig. Mir iſt damit nicht gedient, jag är icke belåten dermed.
Diener, *m.* 3. Tjenare; betjent, dräng.
Dienerinn, *f.* 4. Tjenarinna; piga.
Dienerſchaft, *f.* 4. Liveri-betjening, domestiker, tjensthjon, betjenter, drängar, pigor; embetsmän, tjenstemän.
Dienlich, *adj.* o. *adv.* Tjenlig, nyttig, gagnelig, duglig, skicklig till; passande, lämplig.
Dienſt, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Tjenst; förrättning, tjenst; dagsverke; kondition, tjenst; syssla; embete, tjenst; uppvaktning, uppassning. =bar, *adj.* o. *adv.* Skyldig att tjena; skyldig till dagsverke; tjenstagtig, tjenstvillig. =barkeit, *f.* 4. Lifegenskap; träldom, slafveri. =befliſſen, *adj.* o. *adv.* Tjenstagtig, tjenstfärdig. =befliſſenheit, *f.* 4. Tjenstagtighet, tjenstfärdighet, uppmärksamhet. =bote, *m.* 4. Tjensthjon, tjenare. =eifer, *m.* 3. Tjenstnit, -ifver. =fertig, *adj.* o. *adv.* Tjenstfärdig. =fertigkeit, *f.* 4. Tjenstfärdighet, tjenstagtighet. =leiſtung, *f.* 4. Tjenstbevisning. =lich, se Dienlich. =pflicht, *f.* 4. Skyldighet att tjena ell. göra vissa dagsverken. =pflichtig, *adj.* o. *adv.* Tjenstskyldig; skyldig till dagsverk. =willig, *adj.* o. *adv.* Tjenstvillig, tjenstfärdig. =willigkeit, *f.* 4. Tjenstvillighet, tjenstfärdighet. =zwang, *m.* Rättighet att tvinga bönder till att göra vissa dagsverken, och allt hvad som hör till utöfningen af denna rättighet; äfv. ett herrskaps rättighet på vissa orter att tvinga sina underhafvande, mot en obetydlig lön, gå i deras tjenst.
Dienſtag (rättare Dinſtag), *m.* 1. Tisdag.
Dieſe, Dieſer, Dieſes, *pron.* Denne, denna, detta, denna här, detta här.
Dieſelbe, *pron.* Den; densamma.
Dieſesfalls, *adv.* I detta fall; således, derföre.
Dieſesjährig, *adj.* o. *adv.* Detta årets, som är eller har skett detta år.
Dieſesmahl, Dießmahl (rättare dies Mahl), *adv.* Denna gång, för denna gång.
Dieſesſeitig, *adj.* o. *adv.* Belägen på denna sidan.
Dieſesſeits, *adv.* På denna sidan, hitom.
Dieß, *pron.* Detta; detta här.
Dietrich, *m.* 1. Dyrk; tjufnyckel.
Dieweil, se Weil.
Dill, *m.* 6. Dill. [en stake; dill.
Dille, *f.* 4. Hylsa, pipa, rörka; löspipa på
Ding, *n.* 1. des =es, *pl.* =e, o. =er. Ting; varelse, väsende; ting (domstol); sak; tingest, tyg, slag. Sich große Dinge rühmen, storskryta. Mit großen Dingen ſchwanger gehen, hafva stora förslager i hufvudet. Guter Dinge ſeyn, vara vid godt lynne. Das geht nicht mit rechten Dingen zu, det går ej rätt till dermed.
Dingen, *v. a. irr.* Ich dung, *imp.* ich dünge, *conj.* gedungen, *part.* Tinga, beställa, lega, städja. — *V. n.* h. Pruta på.
Dinglich, *adj.* o. *adv.* Das dingliche Recht, sakrätt, så vida den sättes emot personlig rätt, *jus reale.* (*Gramm.*) Das dingliche Geſchlecht, *genus neutrum.* † Hörande till ett ting ell. domstol.
Dinkel, *m.* 3. des =s. Spelt: ett slags hvete. Wilder D., renrepe. =gerſte, *f.* Himmelskorn. =ſpelzen, *f.* (*Bot.*) Renrepe.
Dinte, *f.* Bläck, skrifbläck; se Tinte.

Diöces, *f.* 4. Biskopsstift.
Diplom, *n.* 1. Diplom, fullmakt.
Dir, *dat.* af *pron. pers.* Du. Dig, åt dig.
Dirk, *m.* (*Skepp.*) Dirk.
Dirne, *f.* 4. Flicka; tjenstpiga; flicka eller fruntimmer af medelmåttigt stånd eller af misstänkt dygd, nymf.
Discontiren, *v. a* Diskontera, afdraga intresse för betalning inom förfallotiden.
Disconto, *m.* Diskont; diskontering.
Dispensation, *f.* 4. Frikallelse från uppfyllandet af en förbindelse, eftergift af en skyldighet.
Distel, *f.* 4. Tistel. =feld, *n.* 2. Tistelfält. =fink, *m.* 1. o. 6. Steglisa.
Distelicht, *adj.* o. *adv.* Tistellik.
Distellig, *adj.* o. *adv.* Beväxt med tistel.
Dobber, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Ankarboj; flote på ett fisknät.
Döbel, *m.* des, s, *pl.* l. m. *s.* Bjelke: ett slags fisk, *Cyprinus Dobula*; äfven id; plugg (tapp af jern ell. träd). — *S. n.* (ell. *m.*). Ett slags ogräs bland korn. =boden, *m.* Trossbotten. Som den tillika tjenar till tak för det undervarande rummet, kallas den äfv. =decke.
Döbeln, *v. a.* Förse med dubbar, tappar ell. pluggar.
Doberig, *adj.* o. *adv.* Qvalmig.
Doch, *conj.* Dock, likväl, ändå, ickedestomindre; men; då. So schwer es auch ist, so muß man es d. erdulden, måste det likväl tälas. Hätte ich d. nicht gedacht, daß er so hitzig wäre, aldrig hade jag trott, att han skulle vara så het af sig. Ja d.! ja men! jo men! Nein d.! nej då!
Doch, Dochel †, Hand.
Docht, *m.* des =es, *pl.* =e. Ljusveke. =bank, *m.* Ljusbräde. =binse, *f.* Knappsäf. =garn, *n.* Ljusgarn.
Docke, *f.* Skeppsdocka; innersta delen af en hamn; äfv Engelsk dogg (hund); docka, som barn leka med. Eine D. Seide, en docka silke. I tobaksfabriker kallas äfv. D. en knippa torra tobaksblad af omkring 1/2 skålp. vigt. D. är ock ett slags fruntimmers-hufvudbonad; äfven tangent på klavér. Die D. am Blasbalg, vågbänk. Dockenbank, *m.* Afsatser och gångar i en skeppsdocka. =blätter, *s.* Hästsyra. Dockform, *f.* Skeppsdocka =geländer, *n.* (*Byggn.k.*) Balustrad af små dockor ell. korta svarfvade pelare. =kraut †, *n.* Kardborrar. =stempel, *m.* Stamp i stampqvarnar. =stock, *m.* (*Svarfv.*) Trädocka, hvari jerndockan sitter.
Docken, *v. a.* Docka ell. göra till en docka (silke o. d.); äfv. docka ett skepp ell. införa det i dockan. Nyttjas för öfrigt blott i sammansatta ord, såsom aufdocken, ausdocken. — *V. n.* h. Leka med dockor.
Doctor, *m.* 6. Doktor; läkare. =hut, *m.* 1. Doktorshatt. =inn, *f.* 4. Doktorinna. =promotion, *f.* 4. Doktorspromotion. =würde, *f.* 4. Doctorsvärdighet.
Dogge, *f.* o. *m.* des =n, *pl.* =n. Dogg: ett slags stor Engelsk hund.
Dogger, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Doggerbåt: holländsk fiskarebät; kallas äfv. =boot.
Dohle, *f.* 4. Kaja.
Dohne, *f.* 4. Dona, fågelsnara; stort fågelnät.
Dolch, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Dolk, dart.
Dolde, *f.* 4. Blomflock. Doldenerbse, *f.* 4. Kronärt. =gewächs, *n.* 1. Kronväxt.
Dolmetschen, *v. a.* Tolka, uttolka, uttyda.
Dolmetscher, *m.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Tolk, uttolkare, uttydare.
Dolmetschung, *f.* 4. Tolkning, uttolkning.
Dom, *m* 1. des =es, *pl.* =e. Dôme: kupigt torn ell. tak; dôm, kyrka. =capitel, *n.* 3. Domkapitel. =dechant, *m.* 4. Dekan eller ordförande i ett domkapitel. =kirche, *f.* 4. Domkyrka. =pfaff, *m.* 4. Domherre (fågel). =propst, *m.* 1. Domprost, domherre.

Domäne, *f.* 4. Domänengut, *n.* 2. Domän, dominialgods, kronogods.

Dominicaner, *m.* 3. Dominikanermunk.

Donner, *m.* 3. des =s, *pl.* i. m. *s.* Åska, åskdunder, thordön. =bohne, *f.* 4. =kraut, *n.* 2. Käringkål. =bart, *m.* 1. Huslök, taklök. =keil, *m.* 1. Belemnit, thorvigg, åskvigg; blixt ell. åskstrålar; äfv. viggformig sten som stundom träffas uti jorden och merendels varit nyttjad som stridsyxa, alpsten, pilsten, loss-sten, korpsten, tapp, elfsten, vätteljus. =rebe, *f.* 4. Gundelref, jordref, *Glechoma hederacea.* =schlag, *m.* 1. Åskslag, åskknall, dunderslag. =stag, *m.* 1. Thorsdag. Der grüne D., skärthorsdag; kallas äfv. der hohe, der große ell. der gute D. Der feiste D., thorsdagen före askonsdagen. =stein, se =keil. =stimme, *f.* 4. thordönsröst. =strahl, *m.* 6. Blixtstråle, ljungeld med åska. =wetter, *n.* 3. Åskväder.

Donnern, *v. n.* h. Dundra, knalla, dåna (som åskan). Er donnert und wettert im Hause, han dundrar och svär i huset.

Doobshofdt, *s.* (*Skepp.*) Dodkopp: ett slags block utan skifva. =mannsauge, *f.* Dodkoppsöga: hålet i en dodkopp.

Doppeladler, *m.* Fläkt örn, ell. tvåhöfdad örn, som nyttjas i vissa Rikens vapen. =bier, *n.* Starkt öl, dubbelt öl. =ehe, *f.* Tvegifte; äfv. då tvenne bröder gifta sig med hvar sin syster, ell. ock då en bror ell. slägting till hustrun ägtar en syster ell. slägting till mannen, och tvertom. =haken, *m.* 3. Dubbelhake, hake-bössa, muskedunder. =laut, *m.* Tvåljudande bokstaf, diftong, t. ex. i Tyskan: ai, au, äu, ei, eu. =punkt, *m.* 1. Dubbelpunkt, colon (:), tvepunkt. =schattig, *adj.* o. *adv.* Som kastar dubbel skugga, ömsom åt norr och ömsom åt söder: så kallas de folkslag doppelschättige, *amphiscii*, som bo emellan begge vändkretsarne, emedan solen två gånger om året går lodrätt öfver deras hufvud. =schnepfe, *f.* 4. Horsgök. =sinn, *m.* 1. Tvetydigt ord ell. uttryck, tvetydighet. =sinnig, *adj.* o. *adv.* Tvetydig. =taffet, *m.* 1. Sort vatradt taft. =züngig, *adj.* o. *adv.* Tvetalig.

Doppeln, *v. a.* Dubblera, fördubbla; dobbla, spela tärning.

Doppelt, *adj.* o. *adv.* Dubbel, tvefaldig.

Dorant, *m.* des =es. Sporreblomma, *Antirrhinum* L.

Dorf, *n.* 2. des =es, *pl.* Dörfer. By; landsbygd. Von D. zu Dorfe, från by till by. Auf dem D. wohnen, bo på landet Draußen auf den Dörfern, ute på landsbygden. Das sind ihm böhmische Dörfer, det är alldeles främmande ell. obekant för honom. =junker, *m.* 3. Landtjunkare. =schaft, *f.* 4. Bylag. =schulmeister, *m.* 3. Byskol-

Dörfchen, *n.* 3. Liten by. [mästare.

Dörfer, *m.* Invånare i en by; bonde, landtman.

Dorn, *m.* 2. des =es, *pl.* en, eller Dörner. Törne, törntagg; spänntorn; ten eller tång (på en klinga). (*Fig.*) Er hat ihr einen großen D. aus dem Fuß gezogen, han har befriat henne ifrån en stor oro. Einem andern den D. in den Fuß stecken, vända något ondt ifrån sig inpå en annan. =apfel, se Stechapfel. =busch, *m.* 1. Törnbuske. =dreher, se Neunetödter. =strauch, *m.* 1. Törnbuske.

Dornen, *adj.* o. *adv.* Af törne, törn . . . =krone, *f.* 4. Törnkrona.

Dornicht, *adj.* o. *adv.* Törnig, törnelik, taggig. Säges äfv. om tenn, som är mycket jernblandadt.

Dornig, *adj.* o. *adv.* Af törne; taggig.

Dorren, *v. n.* s. Torkas, torka, bli torr.

Dörren, *v. a.* Torka, göra torr.

Dorsch, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Torsk (fisk).

Dort, *adv.* Der, på den orten, der borta; dit. Dorthin, dit åt.
Dortig, *adj.* o. *adv.* Dervarande.
Dose, *f.* 4. Dosa.
Dose, *f.* 4. Dosis, *f. indecl.* Dosis, sats.
Doſt, *m.* 1. Doſte, *f.* Doſtenkraut, *n.* 2. Dosta, märmynta, *Origanum vulgare.*
Dotter, *m.* des =s. Eggegula, eggblomma. =blume, *f.* 4. Ringblomma; smörblomma.
Drache, *m.* 4. des =n, *pl.* die =n. Drake; flygande pappersdrake.
Drachme, *f.* 4. Drackma: *f.* En fjerdedel af ett lod, qvintin, som åter delas i tre skrupel. (*Bibl.*) Ett judiskt mynt fordom, som gällde ungefär 3 Groschen.
Dragoner, *m.* 3. Dragon.
Draht, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Tråd (af messing &c.). =arbeit, *f.* 4. Filigramsarbete. =bohrer, *m.* 3. Liten handborr ell. vridt. =kugel, *f.* 4. Kedje- ell. stångkula. =puppe, *f.* 4. Marionett. =ſchere, *f.* 4. Sax att klippa messingstråd &c., myntsax. =zieher, *m.* 3. Träddragare. =zieherei, *f.* 4. Dragbänk till ståltråd o. d.
Drähtern, *adj.* o. *adv.* Af messingstråd &c.
Drama, *n.* Dram.
Dramatiſch, *adj.* o. *adv.* Dramatisk.
Dran, se Daran.
Drang, *m.* 1. Trängsel, trängande behof; häftig lust eller längtan; oförrätt, förtryck, plåga; drift; drifvande kraft. =ſal, *n.* 1. Oförrätt, förtryck, betryck, nöd, trångmål; lidande.
Drange, *adj.* o. *adv.* Tätt intill, som sluter noga. Die Thür geht d. zu.
Drängen, *v. a.* Tränga, trycka, klämma; plåga, pina, förfölja, oroa. Sich zu etwas d., tränga sig till; arbeta med ifver att få göra något ell. att få något.
Drappirung, *f.* 4. Draperi.
Dräuen, *v. a.* Hota; se Drohen.
Draußen, *adv.* Derute, utanför.
Drechſelbank, *f.* (ch uttalas som k i detta och följande ord). Svarfstol ell. svarfbänk. =mühle, *f.* Qvarnverk för messingssvarfvare. =müller, *m.* Messingssvarfvare. =walze, *f.* Ett slags rullsnäcka, *Voluta tornatilis.*
Drechſeln, *v. a.* Svarfva. (*Fig.*) Konstla, ſmödosamt åstadkomma.
Drechsler, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Svarfvare.
Dreck, *m.* 1. des =es, *pl.* die =er. Orenlighet, smuts, träck, exkrement, orenlighet som går utur kroppen, lort, träck, afskrap, lappri, strunt. =käfer, *m.* 3. Tordyfvel. =karren, *m.* 3. Dyngkärra. =kärrner, *m.* 3. En som kör gatsmuts.
Dreckig, *adj.* o. *adv.* Lortig; smutsig, gyttjig, oren; smutsig, snuskig.
Drehbahn, *f.* 4. Repslagarbana. =bank, *f.* 1. Skrufbänk; svarfstol. =baße, *f.* 4. Nicka (vid flottan). =baum, *m.* 1. Vindspel; drejbom öfver en väg. =eiſen, *n.* 3. Svarfjern. =krahn, *m.* 1. Kran. =kreuz, *n.* 1. Vändkors ell. korsbom vid en port o. d.; trissa eller machin att vrida eller lyfta slagbommar o. d.; att dreja rodret på stora skepp; spel, vind, vindspel. =orgel, *f.* 4. Lira, positif. =rad, *n.* 2. Svarfhjul; trissa, block. =ſtuhl, *m.* 1. Vändstol, svarfstol. =tiſch, *m.* 1. Vändbord. =würfel, *m.* 3. En sort tärning med stift igenom, hvarpå den går omkring; snurra.
Drehen, *v. a.* Vända, vrida; tvina, sno, vrida, dreja; svarfva; vränga. Einem eine Naſe D., narra en, inbilla en något. — Sich d., *v. r.* Vrida, vända m. m. sig. Der Wind hat ſich gedreht, vädret har vändt sig. † Er weiß ſich ſchon zu d. und zu wenden, han vet nog att på ett eller annat sätt hjelpa sig ur en förlägenhet. Drehend werden, få svindel, svindla.
Dreher, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Svarfvare; äfv. grindstolpe; korset på en väfbom; äfv. ett får, som har hiran; drejare: vef

på en slipsten o. d. (*Anat.*) Andra halsknotan; äfv. Vändknöl: lårpipans 2:ne u'skott, *Trochanter major* och *minor* D. är äfv. ett slags ringdans.

Drei, *adj.* o. *adv.* Tre, trenne. — *S. n.* Tretal. — *S. f.* En trea. **=blatt**, *n.* 2. Väpling. **=dräthtig**, *adj.* o. *adv.* Treträdig. **=eck**, *n.* 1. Trehörnig, triangel, trekant. **=eckig**, *adj.* o. *adv.* Trehörnig, trekantig. **=einig**, *adj.* o. *adv.* Treenig. **=einigkeit**, *f.* 4. Treenighet. **=fach**, *adj.* o. *adv.* Trefaldig, tredubbel. **=faltig**, *adj.* o. *adv.* Trefaldig. **=faltigkeit**, *f.* 4. Trefaldighet, tredubbelt antal, treenighet. **=blume**, *f.* Styfmorsvioler ell. blomster, blåklocker, blåvisel, skatblomster, sammetsvioler, *Viola tricolor.* **=fuß** (u långt), *m.* 1. Trefot. **=hauig, =mähdig**, *adj.* o. *adv.* (t. ex. en äng) som slås tre gånger om året. **=jährig**, *adj.* o. *adv.* Treårig, treårs . . . **=klang**, *m.* 1. Treklang; trestämmig sång. **=königsfest**, *n.* 1. Trettonde dag Jul. **=laut**, *m* 1. **=lauter**, *m.* 3. Triftong: tre vokaler som uttalas på en gång. **=ling**, *m.* 1. Tredjedel; litet svartbrunt bröd; trilling. **=pfündig**, *adj.* o. *adv.* Trepundig; som väger tre skålpund. **=schneidig**, *adj.* o. *adv* Treäggad. **=sitzig**, *adj.* o. *adv.* Tresittsig. **=spännig**, *adj.* o. *adv.* Trespännig. **=sylbig**, *adj.* o. *adv.* Trestafvig. **=tägig**, *adj.* o. *adv.* Tredagars . . . Das dreitägige Fieber, Tredjedags-febern. **=zack**, *m.* 1. Treudd, treuddig gaffel **=zackig, =zinkig**, *adj.* o. *adv.* Treuddig, tretaggig. **=zehn**, *adj.* o. *adv.* Tretton. **=zehnte**, *adj.* o. *adv.* Trettonde. **=züngig**, *adj.* o. *adv.* Som har tre tungor.

Dreier, *m.* 3. Tre; dreyer (mynt om fyra hvitten).

Dreierlei, *adj.* o. *adv.* Trehanda, treslags.

Drein, se Darein.

Dreißig, *adj.* o. *adv.* Trettio. **=kraut**, *n.* Groblad.

Dreißiger, *m.* 3. En trettioårig menniska.

Dreißigjährig, *adj.* o. *adv.* Trettioårig.

Dreißigste, *adj.* o. *adv.* Trettionde.

Dreißigstel, *n.* 1. Trettiondedel.

Dreist, *adj.* o. *adv.* Dristig, djerf, tilltagsen, oförvägen; oförskämd, näsvis.

Dreistigkeit, *f.* 4. Dristighet, tilltagsenhet; vågsamhet, djerfhet; skamlöshet, näsvishet.

Drempel, *m.* des **=s**, *pl.* l. m. *s.* (*Skepp.*) Portrympel, tröskel i styckportar.

Dreschbank, *f.* Tröskmachin. **=flegel**, *m.* 3. Slaga, tröskslaga.

Drey ꝛc., se Drei ꝛc.

Drillbohrer, *m.* 3. Drillborr.

Drillen, *v. a.* Svänga omkring; sätta vid skampålen; borra, utborra, göra pipa (i en nyckel &c.); plåga, förfölja, preja. (*Sjöf.*) Drilla: exercera med kanoner ell. andra vapen; äfv. drilla med roret eller arbeta styft dermed för att styra skeppet; äfv. förhala fartyg.

Drillhäuschen, *n.* 3. Skampåle, kåk.

Drillich, *m.* 1. Glanslärft; buldan; kypert, treskäft.

Drilling, *m.* 1. **Drillingskind**, *n.* 2. Trilling, Trillingsbarn. (*Mjöln.*) Trälla, trällstock; äfv. vef på sliphjul o. d. **=scheibe**, *f.* Trälling. **=stock**, *m.* Trällkafle.

Dringen, *v. a.* o. *n. irr.* *f.* Ich dringe, du dringeſt, er dringet, wir dringen; *imp.* ich drang (drung); *conj.* ich dränge ell. drünge; *part.* gedrungen. Tränga på, tränga; nödga, tvinga. Durch, in etwas D., genomtränga, gå in i ell. igenom. In einem D., yrka på, öfverliggа någon. Auf etwas D., påstå, yrka på något. In gedrungener Kürze, i en sammanträngd korthet.

Dringend, *adj.* o. *adv.* Trängande, nödvändig; trängande, öfverhängande.

Dritte, *adj.* o. *adv.* Tredje.

Drittel, **Dritteil**, *n.* 1. Tredjedel.

Dritteln, *v. a.* Dela i tre delar.

Drittens, *adv.* För det tredje.
Dritthalb, *adj.* Halftredje.
Drob, *adv.* Derofver.
Droben, *adv.* Deruppe i höjden. [ger d.
Drohen, *v. n.* h. Hota. Einem mit dem fin-
Drohend, *adj.* Hotande.
Dröhne, Drohne, *f.* 4. Vattenbi, drönare.
Dröhnen, *v. n.* h. Gifva ett doft ljud; skälfva, darra, skaka, tala långsamt och
Drohung, *f.* 4. Hotelse. [släpigt.
Drohworte, *pl.* Hotande ord, hotelser.
Drollicht, drollig, *adj.* o. *adv.* Pusslustig, tokrolig, narraktig; munter, glädtig, lustig.
Drong, *s.* (*Skepp.*) Ett slags stagring el. vägvisare hvarigenom grundtaljan går.
Droße, *f.* Takelverket på mesanmasten.
Drossel, *f.* 4. Trast el. kramsfågel; strupknöl; nyckelben. =ader, *f.* 4. strupådra; lung-
Drost, *m.* 4. Höfdinge. [ådern hos hästar.
Drüben, *adv.* derofver, på andra sidan.
Druck, *m.* 1. des, es, *pl.* =e, Tryck, tryckning; sammantryckning; spänning; förtryck, betryck; kramning, klämning. =fehler, *m.* 3. Tryckfel. =papier, *n.* 1. Tryckpapper. =werk, *n.* 1. Pumpverk.
Drucken, *v. a.* Trycka. Ein Buch d. lassen.
Drücken, *v. a.* Trycka, krama, klämma; krysta; såra, skafva; förtrycka, undertrycka, plåga, oroa, trycka el. sträfva åt en viss punkt; stå och söla, länge betänka sig. Den Hut in den Augen d., trycka hatten ned i ögonen. Der Schuh drückt, skon klämmer. (*Fig.*) Da drückt uns der Schuh, det är den hemliga smärta som plågar oss. Der Sattel hat das Pferd gedrückt, sadeln har brutit hästen. (*Mål.*) Bättre utmärka ett ställe genom en starkare tryckning af penseln, göra skuggorna mörkare, i motsats till Blicken. — *V. n.* (m. haben). Trycka, hvila tungt på, tynga. Die Luft ist drückend, är tryckande, besvärlig. — *V. r.* Sich d., skafva, skada sig genom tryckning; äfv. draga sig tillbaka, inskränka sig inom trängre gränser; äfv. smyga sig bort.
Drückend, *adj.* o. *adv.* Tryckande; plågande, förtryckande, prejande; tung; drückende Luft, tungt väder.
Drucker, *m.* 3. (Boktr.) Tryckare.
Drücker, *m.* 3. Dörrklinga; anslag, trycke (på skjutgevär).
Druckerey, *f.* 4. Tryckeri, boktryckeri.
Druckfen, *v. n.* h. Stå och söla, länge be-
Drumbaum, *m.* 1. Slagträd. [tänka sig.
Drunten, *adv.* Der ner.
Druse, *f.* 4. Halssvullnad (på unga hästar); grupp, massa af kristallisering. körtel.
Drüse, *f.* 4. (*Min.*) Drus; ett stycke sten som på ytan är anskjuten i form af små kristaller. (*Bergv.*) Förvittrad malm.
Drüsig, *adj.* o. *adv.* Körtelaktig, full med körtlar, plågad af snufva (om hästar).
Du, *pron.* du. Einen auf d. anreden, hårdt tilltala en; du, der du die Tugend schätzest, du, som högaktar dygden.
Ducken, sich *v. r.* Bocka, böja sig; huka sig ned, dyka; förödmjuka sig.
Duckmäuser, *m.* 3. Lismare, skenhelgon, skrymtare; dolsk, förbebållsam menniska; en lufver.
Dudelei, *f.* Birfilning, klåpande på något instrument; obehaglig och tråkig sång; dålig vers. [klåpa på flöjt.
Dudeln, *v n.* h. Spela illa på säckpipa;
Dudelsack, *m.* 1. Säckpipa.
Duell, *n.* 1. Duell, envig.
Duellant, *m.* 4. Duellist.
Duett, *n.* 1. och 6. Duo el. duett.
Duft, *m.* des =es, *pl.* Düfte. Ånga, utdunstning, lukt, dimma, töcken.
Duften, *v. n.* h. Utdunsta, gifva en fin ånga el. lukt ifrån sig, dofta.

Düften, *v. a.* Utdunsta ånga, lukt.
Duftig, *adj. o. adv.* Dunstfull, töcknig.
Dukaten, *m.* des =es, *pl.* l. m. *s.* Dukat.
Düting, *f.* (*Sjöf.*) Kimmingens daling.
Dulden, *v. a.* Tåla, lida, uthärda; tåla, fördraga, öfverse ell. hafva fördrag med.
Dulder, *m.* 3. Dulderinn, *f.* 4. Den som tål ell. uthärdar, en tålig ell. tålsam.
Duldsam, *adj. o. adv.* Tålsam, fördragsam. =keit, *f.* 4. Fördragsamhet, tålsamhet, tolerans.
Duldung, *f.* 4. Fördragande, uthärdande, lidande; tålsamhet, fördragsamhet, tolerans.
Duldungsgeiſt, *m.* 2. Tålsamhetsande.
Dumm, *adj.* o. *adv.* Dum, enfaldig, fåkunnig. =dreiſt, *adj.* o. *adv.* Dumdristig, oförskämd, framfusig, näsvis, fräck; ein dumdreiſter Menſch, äfv. näsperla. =dreiſtigkeit, *f.* 4. Dumdristighet, oförskämdhet, näsvishet. =heit, *f.* 4. Dumhet; enfaldighet; dåraktighet; dumt tal, dum gerning. =kopf, *m.* 1. Dumhufvud, pundhufvud, tjockhufvad menniska.
Dumpf, *adj.* o. *adv.* Dof, betagen, döfvad. =heit, *f.* Slöhet, slapphet, tillstånd då man icke har någon liflig känsla, icke är sina sinnen ell. sitt förstånd mägtig.
Dümpfel, *m.* 3. Kärrpuss, pöl, damm; vattugöl, strömgöl.
Dumſig, *adj.* o. *adv.* Som har unken smak ell. lukt; fuktig, däfven. ſvid stränder.
Düne, *f.* 4. Sandrefvel, sandås, sandberg
Dune, *f.* 4. Dun, fjun. Se Daune.
Dunengras, *n.* Ängull, hardun.
Dung, *m.* 1. des =es, *pl.* Dünge. Se Dünger.
Düngen, *v. a.* Göda, gödsla.
Dünger, *m.* 3. Gödsel; dynga.
Düngung, *f.* 4. Gödslande, gödning.
Dunkel, *adj.* o. *adv.* Dunkel, mörk, skum, dyster; Otydlig, obekant.
Dunkel, *n.* 3. Mörker. =blau, *adj.* o. *adv.* Mörkblå.
Dünkel, *m.* 3. Tycke, godtycke, inbillning; inbillning om ell. förtroende till sig sjelf, sjelfklokhet, dryghet, högdragenhet, inbilsk person.
Dunkelheit, *f.* 4. Mörkhet, mörker.
Dunkeln, *v. n.* h. Mörkna, fördunklas; blifva otydlig. — *V. a.* Fördunkla.
Dünkeln, *v. n.* h. Inbilla sig.
Dünken, *v. n.* h. Tyckas, synas; tycka, tro, inbilla sig. — Sich d., mena, inbilla sig. Du dünkſt dich unglücklich. Sich eines Dinges d., tro sig äga en sak.
Dünkling, *m.* des =es, *pl.* =e. En som inbillar sig något, en löjlig inbilsk person.
Dünn, *adj.* o. *adv.* Tunn, smal; spenslig, klen; smärt; fin, gles; utnött, utsliten, klar, flytande. Er bohrt gern das Brett am dünnſten Ende, han vill gerna bära den lättaste ändan. =häutig, *adj.* o. *adv.* Som har tunnt skinn.
Dünne, Dünnheit, *f.* 4. Tunnhet, finhet; flytande egenskap. ſsdan, ljumske.
Dünne, Dünnung, *f.* 4. Veka lifvet ell. si-
Dunſt, *m.* 1. des =es, *pl.* Dünſte. Dunst, ånga, imma; rök; giftig ånga utur grufvor, &c. Einem einen blauen D. vormachen, slå en blå dunst för ens ögon. =kreis, *m.* 1. dunstkrets, atmosfer.
Dunſten, *v. n.* h. Dunsta, utdunsta; utdunstas, gå upp i ånga ell. rök. Der Kranke dunſtet mäßig, ligger i lindrig svettning.
Dünſten, *v. a.* Förvälla, stufva (kött).
Dunſtig, *adj.* o. *adv.* Dunstfull, immig.

Duodez,

Duobez, *n.* ō. *adv.* Duodes. =band, *m.* 1. Duodesband. [koppartryckare.
Dupfbällchen, *n.* Tampon eller boll hos
Dupfen, *v. a.* Lätt vidröra med en mjuk kropp. Mit angefeuchteter Baumwolle auf eine Wunde d.
Durch, *præp.* med *accus.* Genom, medelst; tvärt ell. midt igenom. D. und d., öfverallt, ända igenom. D. einander, om hvarannan ell. om hvartannat. Seine Schuhe sind d., hans skor hafva gått sönder.
Dúrchackern, *v. a.* Ich ackere durch, durchgeackert. Upplöja, genom plöjning göra mullen lös på åkern, genomploja. — Durchäckern. Ich durchackere, durchackert. Plöja mycket, noga bearbeta med plogen. (*Fig.*) Se Durchwühlen, genomböka.
Durchängsten, *v. a.* Uppfylla med ångest.
Dúrcharbeiten, *v. a.* Ich arbeite durch; durchgearbeitet, durchzuarbeiten. Arbeta igenom; utreda. Den Teig wohl d., knäda degen väl. — Sich d. *v. r.* Arbeta sig fram ell. igenom. — Durcharbeiten. Genom mycket arbete behörigen förrätta, behandla. Ich durcharbeite; durcharbeitet, zu d.
Dúrchäugeln, *v. n.* Ich äugele durch; durchgeäugelt; durchzuäugeln. Glo eller se igenom något. Sie äugelte verstohlen d. das Fenster d. — Durchäugeln, *v. a.* Noga betrakta; taga i noga åskådande.
Durchaus, *adv.* Alldeles, helt och hållet; prompt. D. nicht, alldeles icke, ingalunda.
Durchbacken, *v. a.* Grädda väl.
Durchbeben, *v. a.* ſ. Ein heiliger Schauer durchbebte meine Seele, en helig rysning föll på mig, genomträngde mitt hjerta.
Dúrchbeißen, *v. a. irr.* (se Beißen). Ich beiße durch; durchgebissen; durchzubeißen. Bita igenom. Er wird ſich ſchon d., han lär nog träta sig fram. — Durchbeißen. Bita, bita igenom. Der Hund hat ihm den Finger durchbissen, hunden har bitit honom i fingret. Ich durchbeiße; durchbissen, zu d.
Dúrchbeitzen, *v. n.* h. Ich beitze d.; durchgebeitzet; durchzubeitzen. Fräta igenom. Das Scheidewaſſer hat ſchon durchgebeitzt. — *V. a.* Genombeta. Einen Körper mit einer Schärfe d. — Durchbeizen, *v. n.* ſ. Ich durchbeize; durchbeizt, zu d. Genombetas. Das Leder iſt noch nicht gehörig durchbeizt.
Dúrchbelfern, *v. r.* o. *a.* Sich d., *v. r.* Ich belfer mich durch; durchgebelfert; ſich durchzubelfern. Forthjelpa sig genom bjäbbande, bjäbba sig fram. (*Fig.*) Se ſich durchbeßen. — Durchbelfern, *v. a.* Uppfylla med bjäbbande, bjäbbande genomlöpa. Ich durchbelfere; durchbelfert, zu d.
Dúrchbeten, *v. a.* Ich bete durch; durchgebetet, durchzubeten. Er betete das ganze Gebetbuch d., han läste alla böner i hela bönboken. — Durchbéten. Ich durchbete; durchbetet; zu d. Tillbringa med böner. Die ganze Nacht durchbeten.
Dúrchbetteln, *v. r.* o. *a.* Ich bettele. Sich d., *v. r.* durchgebettelt; ſich durchzubetteln, genom tiggande hjelpa sig fram, tigga sig fram. Er bettelt ſich durch die Welte durch. — Durchbétteln, *v. a.* Ich durchbettelte; durchbettelt, zu d. (*Poet.*) Tiggande genomstryka. Er durchbettelt die ganze Gegend.
Durchbeuteln, *v. a.* Sålla, sikta igenom.
Dúrchblaſen, *v. a. irr.* (se Blaſen). Ich blaſe durch; durchgeblaſen; durchzublaſen. Blåsa igenom. Ich ſehe kein Loch, wo ich d. könnte. Afv. blåsande sönderdela. Es iſt ſo dünn, daß man es d. könnte. Afv. blåsande genomtränga alla delar. Der Wind hat mich recht durchgeblaſen. (*Musik.*) Ein Stück d. — Durchblåſen. Ich durchblaſe; durchblaſen; zu d. Blåsande röra sig ge-

nom ett ställe (i högre stil). Die Winde d. den Hain.

Dúrchblättern, *v. a.* Ich blättere durch; durchgeblättert; durchzublättern. Bläda, bläddra, ögna igenom, se flygtigt på. — Dúrchblättern. Ich durchblättere; durchblättert, zu d. Har samma betydelse som det förra, men nyttjas blott i högre stil.

Durchblicken, *v. n.* h. Ich blicke durch; durchgeblickt, durchzublicken. Blicka igenom, med sina blickar blifva synlig genom något. Der Nebel ist so dunkel, die Sonne kann nicht d. — Durchblícken, *v. a.* Genomskåda. Ich durchblicke; durchblickt; zu d. Har samma betydelse som det förra, men nyttjas blott i högre stil.

Dúrchbohren, *v. a.* Ich bohre d.; durchgebohret; durchzubohren. Genomborra. Ein Brett d. — Sich d. *v. r.* Borra sig fram eller igenom. — Durchbohren. Ich durchbohre; durchbohret; zu d. (*Fig.*) Ein Schiff d., skjuta ett skepp i grund. Jedes Wort durchbohrte mir das Herz, skar mig i hjertat. Äfv. genomtränga. Harte Knospen d. die weiche Rinde der Bäume, (allt i högre stil).

Dúrchbraten, *v. a. irr.* Ich brate d.; durchgebraten; durchzubraten. Genomsteka, väl steka. — Durchbráten, *v. n.* Ich durchbrate; durchbraten; zu d. Likasom genomsteka. Die Sonnenhitze hat mich ganz durchbraten.

Dúrchbrausen, *v. n.* Ich brause d.; durchgebrauset; durchzubrausen. Brusa igenom, brusande fara igenom. Der Wind brauſete zwischen den Bergen heftig d. — Durchbrausen, *v. a.* Ich durchbrause; durchbrauset; zu d. Brusande genomtränga. (*Fig.*) Häftigt och fort genomfara.

Dúrchbrechen, *v. a. irr.* Ich breche durch; durchgebrochen; durchzubrechen. Brytande bana väg genom en kropp. Eine Mauer d. — *V. n.* ſ. Bryta igenom. Hier bracht das Wasser durch, här bröt vattnet igenom. Der Dieb ist im Gefängniße durchgebrochen, har brutit sig ur fängelset. — Sich d. *v. r.* Bryta sig igenom. — Durchbrechen. Göra genombrutet arbete; utskära tecknade figurer i bleck, trä &c.; med väld bryta väg, bana sig väg i trots af alla hinder. Durchbrochene Arbeit, genombrutet arbete. Der Strom durchbrach den Damm.

Dúrchbrennen, *v. n. irr.* h. Ich brenne d.; durchgebrannt; durchbrennen. Bränna eller tränga igenom med sin hetta. Das glühende Eisen brennt d. — Durchbrénnen, *v. a.* Ich durchbrenne; durchbrannt; zu d. Bränna ända igenom. Die Sonne die ihre Kruſte durchbrannt hatte. Äfv. uppfylla med eld och brand, sätta i brand.

Durchbringen, *v. a. irr.* Bringa ell. föra igenom; förskingra, förslösa; bevara, vidmakthålla; nära, föda, underhålla; tillbringa, förnöta. Sie konnte den Faden nicht d., hon kunde icke få tråden igenom nålsögat. Pflanzen, Vieh d., uppehålla plantor, kreatur öfver vintern. Sich kümmerlich d. *v. r.* Med bekymmer draga sig fram, föda sig. Die Nacht mit Spielen d., förnöta, tillbringa natten med spel. Sein ganzes Vermögen d.

Durchbringer †, *m.* Slösare.

Durchbruch, *m.* 1. Genombrytande; hål (som vattnet skurit); rödsot.

Dúrchbrüllen, *v. a.* Ich brülle d.; durchgebrüllt; durchzubrüllen. Med rytande röst genomsjunga, sjunga ifrån början till slut. — Durchbrüllen, *v. a.* Ich durchbrülle; durchbrüllt; zu d. Böla, råma, vråla, ryta, dåna igenom. Der Löwe durchbrüllete den Wald. Nyttjas äfv. om åskan.

Dúrchdampfen, *v. n.* h. Ich dampfe d.; durchgedampft; durchzudampfen. Såsom rök tränga eller stiga igenom. Siehst du die Öffnung, wo es durchdampft? — Durchdámp-

fen, *v. a.* Ich durchdampfe; durchdampft; zu d. Uppfylla med rok.

Dúrchdenken, *v. a. irr.* Ich denke d.; durchgedacht; durchzudenken. Öfverväga, eftersinna, genomtänka. Das alles habe ich längst durchgedacht. — Durchdénken. Ich durchdenke; durchdacht; zu d. Har samma betydelse som det förra, men nyttjas mest i *part.* och i högre stil. Ein durchdachter Plan, en noga öfvervägad, genomtänkt plan.

Durchdrängen, *v. a.* o. *r.* Ich dränge d.; durchgedrängt; durchzudrängen. Tränga igenom. Sich d., tränga sig fram ell. igenom.

Dúrchdringen, *v. n. irr.* s. Ich dringe d.; durchgedrungen; durchzudringen. Tränga fram, tränga igenom; komma fram, gå igenom. Das Wasser dringt durch. Ich konnte nicht d., jag kunde icke komma fram. — Durchdríngen, *v. a.* Ich durchdringe; durchdrungen; zu d. Genomtränga, *v. n.* b. Tränga igenom, uppfylla alla delar. Von Ehrfurcht durchdrungen, uppfylld, rörd eller intagen af vördnad. Eine durchdringende Stimme, en genomträngande röst. Ein durchdringender Schmerz, en häftig sveda. Er hat durchdringende Einsichten, han har djupa insigter.

Durchdringend, *adj.* o. *adv.* Genomträngande; skarp, skarpsinnig.

Durchdringlich, *adj.* o. *adv.* Genomtränglig.

Durchdrücken, *v. a.* Trycka igenom; genomtränga; sära, störta, skada. — Sich d., hjelpa sig fram i möda och elände.

Dúrchdunsten, *v. n.* b. Ich dunste d.; durchgedunstet; durchzudunsten. Uppstiga såsom dunst eller ånga genom något. — Durchdúnsten, *v. a.* Uppfylla med dunst, ånga ell. imma. Die Blumen d., das Zimmer d.

Dúrcheilen, *v. n.* s. Ich eile d.; durchgeeilt; durchzueilen. Skynda sig igenom. Wir sind nur durchgeeilt. — Durchéilen, *v. a.* Ich durcheile; durcheilt; zu d. Skyndsamt gå eller genomfara en ort. (*Fig.*) Hastigt genomse eller genomögna. Wir haben die Stadt durcheilet.

Dúrcheinander, *adv.* Oredigt, om hvartannat, huller om buller; utan åtskillnad.

Dúrchfahren, *v. n. irr.* s. Ich fahre d.; durchgefahren; durchzufahren. Åka, fara igenom. (*Fig.*) Röra sig hastigt genom något ställe. Så fahren die Bergleute durch, när de begifva sig ifrån den ena grufvan, stollen eller orten till den andra. Er will über all mit dem Kopfe d., han vill alltid gå blindt på saken. — *V. a.* Einen Weg d., förderfva en väg genom mycket farande. — Durchfáhren, *v. a.* Ich durchfahre; durchfahren; zu d. Fara hastigt igenom. (*Fig.*) Hastigt och häftigt genomtränga (i högre stil). [serande; sträk.

Durchfahrt, *f.* 4. Genomfart, framfart, pas-

Durchfall, utsot, durklopp.

Durchfallen, *v. n. irr.* s. Falla igenom; blifva utesluten, få afslag; blifva improberad; få en nit i lotteri. (*Fig.*) Er ist durchgefallen, han har icke blifvit utnämnd till sysslan.

Durchfalten, *v. a.* Ich durchfalte; durchgefaltet; zu d. Lägga i veck eller rynkor öfver allt (i högre stil). Starr, mit glühender Stirn, die der Grimm durchfaltete.

Durchfaulen, *v. n.* s. Ich faule d.; durchgefaulet; durchzufaulen. Ruttna igenom, ruttna sönder.

Durchfechten, *v. a. irr.* Fäkta igenom, drifva igenom. Eine Sache d., genomdrifva en sak. — Sich d. *v. r.* Hjelpa sig fram med ovett.

Dúrchfeuern, *v. a.* Ich feuere d.; durchgefeuert; durchzufeuern. Genomhetta, genomelda. Einen Ofen d. Äfv. skjuta genom

ett häl. — Durchfeuern. Ich durchfeure; durchfeuert; zu d. Sätta alltigenom i eld och läga, genomelda (i högre stil).

Dúrchfliegen, *v. n. irr.* ſ. Ich fliege durch; durchgeflogen; durchzufliegen. Flyga igenom, flyga ut. — Durchflíegen, *v. a.* Ich durchfliege; durchflogen; zu d. Genomflyga. Der Adler durchfliegt die Luft. (*Fig.*) Hastigt genomläsa.

Durchfliehen, *v. n. irr.* ſ. Fly genom ett ställe eller en ort, flykta igenom. — Durchfliehen, *v. a.* Flyende genomila. Durchfleuch erſt die blauen Gefilde.

Dúrchfließen, *v. n. irr.* ſ. Ich fließe d.; durchgefloſſen; durchzufließen. Flyta igenom. Hier iſt ein Loch wo das Waſſer durchfließt. — Durchflíeßen, *v. a.* h. Ich durchfließe; durchfloſſen; zu d. Genomflyta. Der Strom durchfließt die Stadt. (*Fig.*) Utbreda sig öfver allt. Es durchfließt mich ſüßes Entzücken.

Durchflößen, *v. a.* Flotta igenom, låta flyta. Das Holz wird nur durchgeflößet.

Durchfluß, *m.* Vattnets flöde genom ett ställe, genomflytning.

Dúrchforſchen, *v. a.* Ich forſche durch; durchgeforſcht; durchzuforſchen. Utforska likasom genom en slöja. — Durchfórſchen. Ich durchforſche; durchforſcht; zu d. Undersöka, genomforska, pröfva; granska.

Dúrchfreſſen, *v. a. irr.* Ich freſſe d.; durchgefreſſen; durchzufreſſen. Fräta igenom. Von Würmern durchgefreſſen, sönderstungen af mask. — Sich d. *v. r.* Snåla ell. snugga sig fram. — Durchfreſſen. Ich durchfreſſe; durchfreſſen; zu d. Genomfräta. Das Scheidewaſſer durchfrißt das Metall.

Durchfüttern, *v. a.* Utfodra, föda öfver vintern (om kreatur).

Durchgällen, *v. a.* Göra bitter som galla.

Durchgang, *m.* 1. Gäng, genomgång, genomfart.

Durchgänger, *m.* Öfverlöpare.

Durchgängig, *adj.* o. *adv.* Som har genomgång; allmän, vanlig; i gemen, öfverallt.

Durchgärben, *v. a.* Garfva väl; piska upp.

Dúrchgehen, *v. n. irr.* ſ. Ich gehe d.; durchgegangen; durchzugehen. Genomgå, genomlöpa; resa igenom; gå igenom, tränga sig fram, gå tvärt öfver, tvärtigenom; afvika, rymma, skena. — *V. a. irr.* Gå igenom; genombläddra; fåskoskaf. Immer gerade d., gå alltid rätt fram. — Durchgehen, *v. a.* Ich durchgehe; durchgangen; zu d. Genomgå, genomtränga; undersöka (i högre stil).

Durchgehends, *adv.* i allmänhet, i gemen; öfverallt, allt igenom, till alla delar.

Dúrchglühen, *v. a.* Ich glühe d.; durchgeglühet; durchzuglühen. Glöda igenom. Eine Stange Eiſen d. — *V. n.* h. Synas, visa sig glödande genom en öppning. (*Fig.*) Augen, die durch den Schleier durchglühten. — Durchglühen, *v. a.* Ich durchglühe; durchglühet; zu d. Genomglöda. (*Fig.* och i högre stil.)

Durchgreifen, *v. n. irr.* h. Sticka handen genom ett häl ell. d.; tala rent ut, taga bladet från munnen; bruka sin makt, sitt anseende.

Dúrchgucken†, *v. n.* h. Ich gucke d.; durchgeguckt; durchzugucken. Titta fram, titta igenom. (*Fig.*) Der bloße Ellenbogen guckte durch, durch den geriſſenen Ärmel. — Durchgúcken, *v. a.* Ich durchgucke; durchguckt; zu d. Noga genomse och beskåda. Wir durchguckten alle Zimmer und Winkel.

Durchguß, *m.* 1. *pl.* =güße. Genomgjutning; älv. ställe, der man slår ut skulor o. d.; älven durkslag.

Dúrchhauen, *v. n. irr.* Ich haue durch; durchgehauen; durchzuhauen. Genom ett huggverktyg tränga sig igenom en kropps delar. Hier kan man d. — *V. a.* Hugga

igenom; hugga i stycken. Einen Wald d., hugga en gata genom en skog. — *V. r.* Sich durch die Feinde d., hugga sig igenom fienden. — Durchhauen, *v. a.* Ich durchhaue; durchhauen; zu d. Hugga ända igenom, hugga ifrån början till slut. Durchhaue den Baum.

Durchhaus, *n.* Hus med genomgång uti.

Durchhecheln, *v. a.* Häckla; häckla, tadla.

Durchheitzen, *v. a.* Elda väl; uppelda.

Durchhelfen, *v. a. irr.* Hjelpa igenom, framhjelpa, hjelpa någon att rädda sig, hjelpa en ifrån en sak, hjelpa en att förtjena sitt bröd, sin föda. [alldeles förlorad.

Durchhin, *adv.* Utät, bortät. Er ist d., han är

Durchhitzen, *v. a.* Upphetsa; genomhetta.

Durchhöhlen, *v. a.* Urhålka; genomgräfva.

Durchhöhlung, *f.* 4. Urhälkning; genomgräfvande.

Durchhöhnen, *v. a.* Begabba, bespotta, göra narr af, försmäda, häda.

Durchholen, *v. a.* Ich hole d.; durchgeholt; durchzuholen. Genomtränga, arbeta sig igenom. Er hat die Sache doch durchgeholt, han har likväl gått igenom med saken. Jemanden d., prygla upp en dugtigt. — *V. n.* Der Wind holet recht durch, det är en skarp, genomträngande blåst. Er holt noch wohl einmal durch, han kommer väl än en gång upp igen (ifrån sjukdomen). [igenom; gä vilse.

Durchirren, *v. n.* s. Fara öfver, sväfva

Durchjagen, *v. a.* Jaga, drifva igenom; fort genomrida ell. fara.

Durchkalen, *v. a.* (*Sjöf.*) Die Besahn d., flytta besanseglet på andra sidan.

Durchkauen, *v. a.* Tugga väl; genomtugga.

Durchklopfen, *v. a.* Ich klopfe d.; durchgeklopft; durchzuklopfen. Klappa, slå, drifva igenom. Den Spund d. Äfv. genombulta. Den Stockfisch d. — Durchklopfen, *v. a.* Ich durchklopfe, durchklopft, zu d. Genombulta eller klappa. (*Fig.*) Lifligen röra, genomtränga. Freude durchklopft meine Brust. Äfv. basa upp, piska en.

Durchkneten, *v. a.* Knåda väl (en deg o. d.).

Durchkochen, *v. n.* h. Ich koche d.; durchgekocht; durchzukochen. Koka mjukt eller mosigt. Die Erbsen haben noch nicht durchgekocht. Äfv. under kokning bringa genom en kropp eller ett rum. — *V. a.* Koka i ordning, efter hvartannat. Alle Lieblingsgerichte d. — Durchkochen, *v. a.* Ich durchkoche; durchkocht; zu d., koka väl igenom.

Durchkommen, *v. n. irr.* s. Komma igenom, slippa fram; tränga sig igenom; undslippa, undkomma. [komma fram.

Durchkönnen, *v. n.* h. Kunna gå igenom ell.

Durchkosten, *v. a.* Smaka på det ena efter det andra. Weinproben d.

Durchkreutzen, *v. a.* Korsa öfver, kryssa, sväfva igenom.

Durchkriechen, *v. n. irr.* s. Ich krieche d.; durchgekrochen; durchzukriechen. Krypa igenom. — Durchkriechen, *v. a.* Ich durchkrieche; durchkrochen; zu d., kräla, genomkrypa. Alle Winkel d. (*Fig.*) Ransaka allt på det nogaste.

Durchlachen, *v. a.* o. *n.* Ich lache d.; durchgelacht. Se skrattande genom ett häl. — Durchlachen, *v. a.* Ich durchlache; durchlacht. Tillbringa sin tid med skrattande.

Durchlaß, *m.* des -sses, *pl.* die -lässe. Genomsläpande; äfv. säll, durkslag o. d. (*Bokv.*) Ett slags malmrist.

Durchlassen, *v. a. irr.* Släppa igenom eller fram; sila, filtrera.

Durchlaucht, *f.* 4. Durchlaucht, durchlauchtighet, höghet.

Durchlauchtig, Durchlauchtigst, *adj.* o. *adv.* durchlauchtig, durchlauchtigst.

Durchlauf, *m.* 1. Genomfart, framfart; utsut, durklopp.

Dúrchlaufen, *v. n. irr.* ſ. Genomlöpa, genomgå; genomvandra; tränga sig fram, gå igenom. — Durchlaufen, *v. a. irr.* Öfverse, genomögna; utnöta, sönderslita genom löpande ell. gående. ſskära.
Durchläutern, *v. a* Luttra väl, sila ifrån,
Durchleben, *v. a.* Tillbringa sitt lif, öfver-
Durchleſen, *v. a. irr.* Genomläsa. [leſva.
Durchleſung, *f.* 4. Genomläsning.
Durchleuchten, *v. a.* o. *n.* h. Genomskina, lysa fram; lysa öfver.
ſich Durchlieger, *v. r. irr.* Få liggsår.
Durchlöchern, *v. a.* Göra hål på, genom-
Durchlüften, *v. a.* Vädra. [borra.
ſich Durchlügen, *v. r. irr.* Hjelpa sig fram med osanningar.
Durchmarſch, *m.* 1. Durkmarsch.
Durchmarſchiren, *v. n.* ſ. Marschera, låga fram ell. igenom.
Durchmengen, se Durchmiſchen.
Durchmeſſer, *m.* 3. Diameter, tverlinie.
Durchmiſchen, *v. a.* Sammanblanda, blanda.
Durchmiſchung, *f.* 4. Blandning, sammanblandning.
Durchmuſtern, *v. a.* Mönstra; noga granska.
Durchnagen, *v. a.* Genomgnaga; fräta.
Dúrchnähen, *v. a.* Ich nähe d., durchgenähet. Skada, sticka sönder med synålen. Sich die Finger d. — Durchnähen. Ich durchnähe, durchnähet. Virka, sticka. (*Fig.*) Blanda upp, specka. Dies durchnähete er weidlich mit Lateiniſchen und Franzöſiſchen
Durchnäſſen, *v. a.* Genomblöta. [Wörtern.
Durchnehmen, *v. a. irr.* Genomhäckla, häda.
Durchprügeln, *v. a.* Piska upp
Durchräuchern, *v. a.* Genomröka, röka väl.
Durchrechnen, *v. a.* Genomräkna, öfverräkna; räkna om igen, räkna efter.
Durchregnen, *v. n.* h. Regna igenom. Es regnet d., regnet tränger sig igenom. Ich bin ganz durchgeregnet, jag är alldeles genomblött af regn.

Durchreiben, *v a. irr.* Rifva, gnida igenom, rifva väl; rifva sår. ſräcka till.
Durchreichen, *v. a.* o. *n.* h. Räcka igenom,
Durchreiſe, *f.* 4. Genomresa, genömfart.
Dúrchreiſen, *v. n.* ſ. o. h. Ich reiſe d., durchgereiſet. Genomresa, genomfara, genomvandra. — Durchreīſen, *v. a.* Ich durchreiſe, durchreiſet. Resa ifrån den ena ändan till den andra. Wir haben ſchon ganz Schweden durchgereiſet. -reiſender, *m.* (böjes säsom *adj.*) som reser igenom en ort, passerande.
Dúrchreißen, *v. a.* o. *n. irr.* ſ. Sönderslita, sönderrifva; sönderslitas, gå sönder. (*Sjöf.*) Das Schiff reißt durch, ankaret dräggar med. — (i högre stil.) Durchreīßen. Ich durchreiße, durchriſſen. Rifva midt i tu.
Dúrchreiten, *v. n. irr.* ſ. Ich reite durch, durchgeritten. Rida igenom. — *V. a.* Rida sär. Ein Pferd d. Er hat ſich durchgeritten, han har fått ridsår. (*Sjöf.*) Rida hårdt for ankar: säges när skeppet går så djupt ned med bogen, att vattnet går öfver. — Durchreīten, *v. a.* Ich durchreite, durchritten. Rida ifrån den ena ändan till den andra. Eine Stadt d. (*Fig.*) Genomfräta. Von den Motten durchrittene Bücher.
Dúrchrennen, *v. n. irr.* ſ. Ich renne durch, durchgerennet, durchgerannt. Ränna eller hasta fort igenom en ort. Er rannte ſehr geſchwinde d., genom rummet. — *V. a.* Ränna, stinga igenom; äfv. ränna ifrån den ena ändan till den andra. Ich habe die ganze Stadt nach ihm durchgerennet. — (I högre stil) Durchrennen, *v. n.* Ich durchrenne, durchrennet. Ränna ifrån början till ändan af ett ställe.
Durchrieſeln, *v. n.* ſ. Rinna, falla sagta igenom. — Durchrieſeln, *v. n.* h. Ich durchrieſele, durchrieſelt. Rinna igenom en ort eller trakt. Der Bach durchrieſelt die Wieſe.

Durchrinnen, *v. n. irr.* s. Rinna igenom.
Durchritt, *m.* 1 Genomridande, genomritt.
Durchrühren, *v. a.* Genomröra, väl omröra.
Durchrütteln, *v. a.* Omskaka, väl skaka.
Durchsäen, *v. a.* Öfverströ, beså öfverallt (hos Poëterna).
Durchsägen, *v. a.* Genomsåga.
Durchsalzen, *v. a.* Salta väl, genomsalta.
Durchsäuern, *v. a.* o *n.* s. Syra väl; surna ell. bli sur ända igenom.
Durchschaben, *v. a.* Skafva sönder.
Durchschallen, *v. n r.* o. *irr.* h. Ich schalle durch, durchgeschallt. Genomljuda, genomskalla. Die Trompeten d. das ganze Haus. — Durchschallen, *v. a.* Ich durchschalle, durchschallt. Genomskalla. Die Musik durchschallt den Saal.
Durchschauen †, *v. n.* h. Ich schaue d., durchgeschauet. Se igenom. — *V. a.* † Stycke-vis beskåda, genomse. — Durchschaüen, *v. a.* Ich durchschaue, durchschauet. Med skarp blick genomtränga. Gott durchschaut das Herz, Gud ser till hjertat.
Durchscheinen, *v. n. irr.* h. Genomskina, genomlysa. — Durchscheinen, *v. a. irr.* Genomtränga med sitt sken ell. ljus; uppfylla med sken ell. ljus.
Durchscheinend, *adj.* o. *adv.* Genomskinlig.
Durchscherzen, *v. a.* Tillbringa med skämt.
Durchscheuern, *v. a.* Göra hål på, sönderslita, skafva hål genom skurande ell. gnagande.
Durchschießen, *v. n. irr.* Ich schieße d, durchgeschossen. Skjuta igenom. — *V. a.* Genomskjuta; i hast genomräkna. — *V. n.* s. Hastigt flyta igenom. — Durchschießen, *v. a.* Ich durchschieße, durchschossen. Genomskjuta; interfoliera; äfv. afplanka.
Durchschiffen, *v. n.* s. Segla igenom.
Durchschimmern, *v. n.* h. Lysa genom ell. fram. — *V. a.* Uppfylla med skimmer ell. glans.
Durchschlag, *m.* 1. Durkslag, sil.
Durchschlagen, *v. n. irr.* h. Slå igenom (om papper); verka, gå igenom; visa sin verkan igenom (om ett läkemedel.) — *V. a. irr.* Slå hål på; genomstinga; låta rinna genom sil ell. durkslag; sila igenom; slå väl.
sich Durchschlängeln, *v. r.* Slingra sig fram igenom.
Durchschleichen, *v. n.* h. o. *a. irr.* eller sich durchschleichen, *v. r.* o. *irr.* Sliuka eller smyga sig igenom; smyga sig undan.
Durchschleifen, *v. a. irr.* Ich schleife d., durchgeschliffen. Slipa igenom, göra hål genom mycken slipning. Das Messer ist auf einer Stelle beinahe durchgeschliffen. (*Fig.*) Utnöta, nöta hål på.
Durchschleifen, *v. a. r.* Ich schleife d., durchgeschleifet. Smyga fram eller igenom.
Durchschlingen, *v. a. irr.* Genomfläta, infläta.
Durchschlüpfen, *v. n.* s. Slinka sig igenom; slippa fram; smyga sig undan.
Durchschmettern, *v. n.* s. Ich schmettere d., durchgeschmettert. Genomtränga en öppning med ett smattrande ljud. Die Kugel traf und schmetterte durch. — *V. a.* Smattrande kasta genom en öppning. — Durchschmettern, *v. n.* h. o. *a.* Ich durchschmettere, durchschmettert. Smattrande genomtränga. Der Donner durchschmetterte die Luft.
Durchschneiden, *v. a. irr.* Ich schneide d., durchgeschnitten. Skära, såga igenom. Ein Brett d. — Sich d. *v. r.* Skära sig igenom. (*Jäg.*) Bita sig igenom näten (om vargar o. d.) — Durchschneiden, *v. a.* Ich durchschneide, durchschnitten. Genomskära. (*Fig.*) Dela i två delar. Das Land d., ploja. (*Sjöf.*) Die Linie d., passera linien. Die Luft d., flyga genom luften. Das durchschnitt mir das Herz, det skar mig i hjertat. (*Vapenk.*) Ein durchschnittenes Schild, som genom en diagonal-linie är delad i två delar.

Durchschneien, *v. n. r. o. irr.* h. Uppfylla med snö; snöa igenom.

Durchschnitt, *m.* Genomskärning, afskärning; åtdelning, sektion; profilritning. Im Durchschnitte, öfverhufvud, efter medeltalet, per medium.

Durchschuß, *m.* Genomskjutning, genombrytning; äfv. inslag till en väf.

Durchschwärmen, *v. n.* s. Svärma igenom ell. omkring.

Durchschweifen, *v. a.* Löpa, sväfva omkring, genomstryka, utan bestämdt ändamål genomfara.

Durchschwimmen, *v. a. o. n. irr.* s. Simma igenom.

Durchschwitzen, *v. n.* s. Ich schwitze d., durchgeschwitzt. Svettas igenom. Ich bin ganz durchgeschwitzt. Äfv. genomträngas helt och hållet af svett. Das Hemde ist ganz durchgeschwitzt. — (Med haben.) Genomtränga med sin svett. Die Kleider d. — Durchschwitzen. Ich durchschwitze, durchschwitzt. Genomtränga med sin svett. Das Hemde d. Ein durchschwitztes Hemde.

Durchsegeln. Se Durchschiffen.

Durchsehen, *v. n. irr.* h. Se igenom. — *V. a. irr.* Genomse, gå igenom, granska; inse, utgrunda. — Durchsehen, *v. a.* Ich durchsehe, durchsehen. Med skarp blick genomtränga (i högre stil).

Durchseihen, *v. a.* Genomsila.

Durchseihung, *f.* 4. Genomsilning.

Durchseyn, *v. n. irr.* s. Vara, komma igenom. Nun bin ich durch, nu är jag fri, nu har jag vunnit. Er wünschte, daß er auch diese Tage durchwäre, hade öfverlefvat dessa dagar. Er ist glücklig durch, han har lyckligt öfvervunnit sjukdomen. Ich bin damit durch, t. ex. mit dem Buche, har genomläst den.

Durchsetzen, *v. n.* s. Ich setze d., durchgesetzt. Sätta igenom eller springa igenom en öppning. Das Pferd setzte muthig durch. (*Fig.*) Die Reiterei setzte d. den Fluß. (*Sjöf.*) Der Anker setzt d., se Durchgehen. — *V. a.* (*Bergv.*) Sälla; äfv. utsmälta. Eine Sache d., sätta, gå igenom med en sak, bringa en sak till stånd, i trots af alla hinder. — Durchsétzen, *v. a.* Ich durchsetze, durchsetzt. (*Bergv.*) En stenart kallas durchsetzt af ett annat mineral eller malm, då en eller flere upplösta bergarter afbrutet och utan bestämd figur gå igenom densamma.

Durchseufzen, *v. a.* Tillbringa med suckande.

Durchsicht, *f.* 4. Genomseende; beskådande, påseende; besigtning; revision, granskning.

Durchsichtig, *adj. o. adv.* Genomskinlig; klar; naturlig, okonstlad.

Durchsichtigkeit, *f.* 4. Genomskinlighet.

Durchsieben, *v. a.* Sikta; sålla igenom.

Durchsickern, Durchsintern, *v. n.* s. Utsila, utlakas, utsipra, drypa, rinna ell. flyta småningom.

Durchsitzen, *v. n. irr.* h. Sitta igenom; sitta sönder; tillbringa med sittande.

Durchspähen, *v. a.* Genomspana, skärskåda, utforska.

Durchspalten, *v. n.* s. Ich spalte d., durchgespalten. Spricka ända igenom. — *V. a.* Spräcka, klyfva igenom. — Durchspalten, *v. n.* Ich durchspalte, durchspalten. Vara full med sprickor; äfv. klyfva ända igenom. (*Fig.*) Åtskilja.

Durchspicken, *v. a.* Ich spicke d., durchgespickt. Späcka allt igenom. — Durchspicken, *v. a.* Ich durchspicke, durchspickt. Genomspäcka. (*Fig.*) Rikligen förse. Seine Reden mit Französischen Brocken d.

Durchspielen, *v. a.* Ich spiele d., durchgespielt. Spela öfver, igenom ell. ifrån början till slut; göra alla sticken i kortspel; äfv. spela sönder. Sich die Finger d. — Durchspielen, *v. a.* Ich durchspiele, durchspielt.

Spelande genomtränga, spela igenom. Wo nur der West das Laub durchspielt. Äfv. tillbringa med spelande ell. spel. Die ganze Nacht d. [spjut.

Durchspießen, *v. a.* Sticka igenom med ett

Durchsprengen, *v. n.* s. Genomrida i fyrsprång; förmå att springa genom en öppning; spränga åtskils. Durchsprengen, *v. a.* Ich durchsprenge, durchsprengt. Genomrida i fyrsprång. Sie durchsprengten alle Gassen. Äfv. bespränga. Mit Gold durchsprengtes Glas.

Durchspringen, *v. a.* o. *n. irr.* s. Ich springe d., durchgesprungen. Springa igenom; spricka eller springa ända igenom. Das Glas ist noch nicht durchgesprungen, sprickan går ännu icke igenom. — Durchspringen, *v. a.* Ich durchspringe, durchsprungen. Springande genomlöpa. Die fröhlichen Lämmer d. die Auen.

Durchstänkern, *v. a.* Uppfylla med stank; stöfva, snoka igenom.

Durchstauben, *v. n.* h. Ich staube d., durchgestaubt. Genomdamma, genomtränga såsom stoft. Das Mehl staubt d., durch den Beutel. — Durchstäuben, *v. n.* s. Ich durchstaube, durchstaubt. Blifva dammig ända igenom. Es ist alles sehr durchstaubt.

Durchstäuben, *v. a.* Genomdrifva i form af stoft. (*Gravör.*) Kalkera; äfv. fara hastigt fram så att dammet står om en.

Durchstechen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Genomstinga, genomsticka; genomskära ell. genomgräfva en dam. Das Getreide d., skyffla spannmål. Etwas mit einander d., spela under ett täcke. [stinga.

Durchstecken, *v. a.* Genomsticka, genom-

sich Durchstehlen, *v. r.* o. *irr.* Stjäla sig igenom eller fram.

Durchsteigen, *v. n. irr.* s. Ich steige d., durchgestiegen. Stiga ell. gå igenom. — Durchsteigen, *v. a.* Ich durchstiege, durchstiegen. Öfver allt bestiga, genomvandra. Wir haben das ganze Gebirge, den Wald durchstiegen. [(*Jäg.*) Ställa ut nät.

Durchstellen, *v. a.* Ich stelle d., durchgestellt.

Durchstich, *m.* Genomstickning; äfv. stället der en dam genomstickes; äfv. sjelfva öppningen.

Durchstöbern, Durchstöchern. Se Durchstänkern.

Durchstoßen, *v. a. irr.* Genomstöta; genomborra; göra hål på, stöta hål på; rifva, skafva huden, skinnet af.

Durchstreichen, *v. a.* o. *n. irr.* s. Stryka ut, öfverstryka; fara, löpa, stryka igenom. Die Luft d. lassen, låta vädret spela igenom.

Durchstreifen, *v. a.* Genomgå, genomvandra; stryka igenom ell. omkring; ströfva omkring.

Durchstreuen, *v. a.* Strö igenom ett hål eller öppning; beströ öfverallt.

Durchstrich, *m.* Streck öfver en skrift; äfv. flyttfåglars streck eller flygt om hösten genom en trakt.

Durchstriegeln, *v. a.* Genomhäckla, tadla härdt, granska strängt, häda. [nom.

Durchströmen, *v. a.* o. *n.* h. Strömma ige-

Durchstürzen, *v. n.* s. Ich stürze d., durchgestürzt. Genomstörta, plötsligt falla igenom. Die Fallthüre war offen und das Kind stürzte durch. — *V. a.* Stöta eller plötsligt störta någon igenom ett hål o. d. — (i högre stil) Durchstürzen, *v. a.* Ich durchstürze, durchstürzt. Störta ell. hastigt genomfara ett ställe.

Durchsuchen, *v. a.* Genomsöka, ransaka; stöfva, snoka igenom; undersöka, efterse. [ning.

Durchsuchung, *f.* 4. Genomsökning, ransak-

Durchtanzen, *v. a.* Ich tanze d., durchgetanzet. Dansa igenom; äfv. dansa ifrån början till slut. Das ganze Menuet d. —

högre stil) Durchtánzen, *v. a.* Ich durchtanze, durchtanzt. Tillbringa med dans. Lange Nächte d. Sich die Schuhe d., dansa sönder skorna.

Durchtasten, *v. n.* h. Ich taste d., durchgetastet. Känna eller gripa igenom något. — *V. a.* Genomtrefva. — Durchtásten, *v. a.* Ich durchtaste, durchtastet. Vidröra i alla delar.

Durchtönen, *v. n.* h. Ljuda, dåna igenom. — *V. a.* Uppfylla ell. genomtränga med sina toner.

Durchtragen, *v. a.* Bära igenom.

Durchträumen, *v. a.* o. *n.* h. Drömma igenom; gå liksom i en dröm.

Durchtreiben, *v. a. irr.* Drifva igenom. Einen Keil d. Eine Sache d. Drifva igenom eller bringa en sak till slut. Erbsen d., pressa ärter genom ett durkslag. — *V. n.* h. Drifva omkring, t. ex. på hafvet. — *V. a.* Hvaraf blott *part.* durchtrieben är brukligt, se ordet.

Durchtreten, *v. n. irr.* s. Ich trete d., durchgetreten. Gå igenom, genomtränga. Das Wasser ist durchgetreten. — *V. a.* Gå ell. trampa sönder. Den Fußboden d. — Durchtréten, *v. a.* Ich durchtrete, durchtreten. Träda; genomtrampa ell. medelst trampning väl sammanknåda (t. ex. deg till groft bröd).

Durchtrieben, *adj.* o. *adv.* Listig, bakslug, illistig, illparig, förslagen.

Durchtriebenheit, *f.* 4. List, knep, svek.

Durchtriefen, *v. n. irr.* s. Drypa igenom.

Durchwachen, *v. a.* Vaka igenom, tillbringa med vakande.

Durchwachs, *n.* Smäbyll, S:t Jans blomster. *Bupleurum rotundifolium.*

Durchwachsen, *v. n.* s. Ich wachse d., durchgewachsen. Växa igenom, växa emellan. — Durchwáchsen, *v. a.* Ich durchwachse, durchwachsen. Växa igenom eller under något. Mit Fett durchwachsenes Fleisch, kött, som är mellanväxt med fett. (*Bot.*) Durchwachsen, genomborrad (om blad), *perfoliatum.*

Durchwandern. Se Durchreisen.

Durchwärmen, *v. a.* Värma väl.

Durchwässern, *v. a.* Vattna väl.

Durchwaten, *v. n.* s. o. *a.* Vada öfver ell. genom.

Durchweben, *v. a.* In-, genom eller hopfläta; inväfva; uppblanda.

Durchwehen, *v. n.* h. Blåsa igenom. — *V. a.* Blåsande genomtränga.

Durchweichen, *v. a.* o. *n.* s. Genomblöta, uppmjuka; genomvattna; genomblötas, uppmjukas.

Durchweinen, *v. a.* Tillbringa med gråt.

Durchwerfen, *v. a. irr.* Ich werfe d., durchgeworfen. Kasta ell. slänga igenom. Getreide d., sälla säd. Ein Fenster d., kasta, slå sönder ett fönster.

Durchwinden, *v. a. irr.* Slingra sig igenom; flata, vrida igenom. Sich d., reda sig ur svårigheter.

Durchwintern, *v. a.* Underhålla öfver vintern.

Durchwirken, *v. a.* Inväfva; genomvirka, inflåta; knåda väl.

Durchwischen, *v. n.* s. Smyga sig igenom ell. undan.

Durchwühlen, *v. a* Genomsöka, ransaka; böka ell. krafsa i jorden.

Durchwurf, *m.* Säll, rissel, durkslag.

Durchwürzen, *v. a.* Krydda väl; förblommera.

Durchzählen, *v. a.* Räkna en i sender, genomräkna. Die Druckbogen d., collationera.

Durchzeichnen, *v. a.* Teckna efter en figur, som ligger under oljadt papper.

Durchziehen, *v. a.* o. *n. irr.* s. Draga igenom, genomtåga, genomfara, genomstryka; göra narr af, spela gäck med.

Durchzug, *m.* 1. Genomtågande, genomfart; dragband; hanbjelke.

Durchzwängen, *v. a.* o. *irr.* Föra, tränga med våld igenom. Sich durch das Volk d.

Dürfen, *v. n. irr.* h. Ich darf, du darfſt, er darf; wir dürfen, ihr dürfet eller dürft, ſie dürfen; *conj.* ich dürfe; *imp.* ich durfte; *conj.* ich dürfte; *part.* gedurft. Väga, drista sig, töras; hafva lof, till-stånd; behöfva; töra, kunna. Es dürfte leicht geſchehen, det torde lätt hända. Darf ich es nicht wiſſen? kan jag icke få veta det? Daß ich ihm doch nie wieder gute Worte geben dürfte, o! att jag dock aldrig vore nödsakad att gifva honom goda ord igen. Darf ich mich auf Euch verlaſſen? kan jag lita på Er? Er darf eben nicht klagen, han har just icke orsak att klaga.

Dürftig, *adj.* o. *adv.* Torftig, behöfvande.

Dürftigkeit, *f.* 4. Torftighet, behof, armod.

Dürre, *adj.* o. *adv.* Torr, förtorkad; ofruktbar, mager.

Dürre, *f.* 4. Torrhet, torka; magerhet; kraftlöshet.

Dürrmaden, *s. pl.* Springmask, barnmask.

Dürrſucht, *f.* Tråsjuka.

Dürrwurz, *f.* 4. Loppfrögräs.

Durſt, *m.* 1. Törst; åtrå, begär.

Durſten, Dürſten, *v. n.* h. Törsta, vara törstig; längta efter.

Durſtig, *adj.* o. *adv.* Törstig. Ein durſtiger Bruder, en suput.

Durſtiglich, *adv.* Med brinnande, häftigt begär.

Duſel, *f.* (*Jäg.*) Honan bland småfåglar. Större fåglars honor kallas Huhn.

Duſſelei, *f.* Halfsömn, tanklöshet.

Düſſeln, Duſſeln, *v. n.* h. Vara dusig, tanklös, icke veta till sig: gå yrvaken som en drömmande eller drucken.

Düſter, *adj.* o. *adv.* Dyster, mörk, dunkel; dyster, sorgbunden; oredig; murrisk.

Düſtern, *v. n.* h. Vara dyster, sprida dysterhet. — *V. a.* Göra dyster. (*Fig.*) Göra mörk, sorgsen. — Sich d., *v. r.* Bli dyster.

Düſternheit, *f.* 4. Mörkhet, dunkelhet, mörker.

Düte, *f.* 4. Strut, pappersstrut.

Düten, Duten, *v. n.* h. Tuta, bläsa i horn, tala igenom spräkrör.

Duzbruder, *m.* 3. Dubroder.

Duzen, *v. a.* Dua, kalla du.

Duzend, *n. indekl.* Dussin, 12 stycken.

Duwock, *n.* 1. (ört) Räfrumpa, skäfte.

E.

Ebbanker, *m.* Ebbankare, som nyttjas endast ebben, till skillnad från Flutanker. Båda ankaren tillsammans kallas Teianker eller Gabelanker.

Ebbe, *f.* 4. Ebb.

Ebben, *v. n.* h. Vara ebb. (*Fig.*) Gå tillbaka, återgå.

Eben, *adj.* Slät, jemn, platt, flat; noga; noggrann. — Eben, *adv.* Just, accurat, precist, på punkten; nyss. Eben ſo, lika så. Eben derſelbe, densamme; just densamme. Eben des gleichen, likaledes. Eben wie, liksom. =bild, *n.* 2. Bild, afbild, likhet, belåte. =bürtig, *adj.* o. *adv.* Af lika stam ell. härkomst. =derſelbe. Se Eben. =bräthig, *adj.* o. *adv.* Jemnträdig. =falls, *adv.* Likaledes, på samma sätt, äfvenså. =gewicht, *n.* Jemnvigt. =maß, *n.* 1 (a längt) Proportion, förhållande, mått, öfverensstämmelse; symmetri; vacker ordning; öfverensstämmelse. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Lik, jemnlik. Se Gleich, Ähnlich.

Ebenbaum, *m.* 1. Ebenholtsträd. =holz, *n.* 2. Ebenholts =iſt, *m.* 4. =tiſchler, *m.* 3. Ebenist, schatullmakare.

Ebene, *f.* 4. Slätt, slättmark.

Ebenen, *v. a.* Jemna, släta, planera. — *V. n.* h. Vara passande, beqväm.

Eber, *m.* 3. des =s, *pl.* l. m. s. Fargalt; nafvare, borr. =wilder, Vildsvin.

Wort

Wort

Wort

Ehelichen, *v. a.* Ägta, gifta sig med.
Ehern, *adj.* o. *adv.* Af koppar ell. brons. Das eherne Zeitalter, kopparåldern. (*Fig.*) Er hat eine eherne Stirne, han är mycket oförskämd, har ingen blygd. Der eherne Donner, kanonens dunder.
Ehrbar, *adj.* o. *adv.* Ärbar; anständig, blygsam. =barkeit, *f.* 4. Ärbarhet, anständighet, blygsamhet. =bartich, se Ehrbar. =begierde, *f.* 4. Äregirighet, ärelystnad. =begierig, *adj.* o. *adv.* Äregirig; ärelysten. durst, se begierde. =eifer, *m.* Hedersnit, point d'honneur. =erbietig, *adj.* o. *adv.* Vördnadsfull, vördsam. =erbietigkeit, =bietung, =furcht, *f.* 4. Vördnad, vördnadsbetygelse, undergifvenhet. =furchtsvoll, *adj.* o. *adv.* Vördnadsfull. =gefühl, *n.* 1. Äre- eller hederskänsla, ambition. =geiz, *m.* 1. =sucht, *f.* 4. Äregirighet, ärelystnad. =geizig, =süchtig, *adj.* o. *adv.* äregirig, ärelysten. =los, *adj.* o. *adv.* Ärelös, oärlig; vanryktad. =sam, *adj.* o. *adv.* Hedersam, hedervärd, aktningsvärd, loflig. =samkeit, *f.* 4. Hedersamhet. =sucht, =süchtig, se =geiz, =geizig. =vergessen, *adj.* o. *adv.* Äreförgäten, skamlös. =würden, *pl.* Ärevördighet, vördighet. =würdig, *adj.* o. *adv.* Arevördig; vördig. =würdigst, Högvördigste.
Ehre, *f.* 4. Ära, heder; rygte, namn, anseende. Einem die letzte E. erweisen, följa någon till grafven. Einem etwas zu Ehren thun, göra något af högaktning för en. Jemandes in Ehren gedenken, tala till någons beröm. Eine Sache sehr in Ehren halten, vårda sig mycket om en sak. Mit Ehren zu melden, med förlof att säga. In allen Ehren, uti all tukt och ärbarhet. Lustig in Ehren, kan niemand wehren, en anständig rolighet må ingen förtryta.
Ehren, *v. a.* Ära, hedra, högakta, vörda; prisa. Ehret den König, ärer Konungen. Einen Wechsel e., honorera, betala en vexel.
Ehrenamt, *n.* 2. Hederstjenst. =bett, *n.* Hederssäng, som föräldrar gifva sin dotter utom brudsängen. =bezeigung, *f.* 4. Ärebetygelse, hedersbevisning, vördnadsbetygelse. =klärung, *f.* 4. Upprättelse för liden skymf, afbön för kränkande af en annans heder. =fest, *adj.* o. *adv.* Högaktad, berömlig. =gedächtniß, *n.* 1. Äreminne. =gelag, *n.* 1. Gästabud, kalas. =halber, =wegen, *adv.* för heders skull. =hold, se Herold. =kette, *f.* 4. Guldkedja. =kleid, *n.* 2. Hedersklädning, hedersdrägt. =mahl, *n.* 1. Äreminne, monument. =mann, *m.* 2. Hedersman. =pfennig, *m.* Ärepenning, skådepenning, som är slagen till ens äreminne, medalj; äfv. penningar, som läggas af att begagnas för hederns skull. =pforte, *f.* 4. Äreport, triumfbåge. =preis, *m.* 1. (ört) Ärenpris. =rede, *f.* 4. Äreminne. =rettung, *f.* 4. Hedersförsvar. =rührig, *adj.* o. *adv.* Ärerörig. =sache, *f.* 4. Hederssak; duell. =stelle, *f.* 4. Äreställe; hederspost. =schänder, *m.* 3. Äreskändare; förförare. =schuß, *m.* Helsning med skott, salut; äfv. skott vid målskjutning, som man af aktning bjuder en att skjuta. =strafe, *f.* (*Lagf.*) Straff, som medför ärans förlust. =stufe, *f.* Hederstrappa. =vest, se =fest. =wache, *f.* 4. Hedersvakt. =zeichen, *n.* 3. Äretecken, hederstecken.
Ehrlich, *adj.* o. *adv.* Ärlig, redlig, hederlig, rättskaffens; skälig, ansenlig.
Ehrlichkeit, *f.* 4. Ärlighet, redlighet, rättsinnighet, hederlighet.
Ei, *interj.* Aj! ack! hå! ack ve! tvi!
Ei, *n.* des =es, *pl.* =er. Egg. Das Ei will kluger seyn als die Henne, egget vill lära hönan värpa. Er ist kaum aus dem Ei gekrochen, han har knappt krupit ur ska-

let, han är knappt torr bakom öronen. Er iſt beſtändig wie aus dem Ei geſchält, han är alltid nätt som en docka. =dot=ter, se dotter. =förmig, =rund, *adj.* o. *adv.* Oval, eggformig, långrund. =linicht, *adj.* o. *adv.* Elliptisk, lik en egglinie. =linie, *f.* Ellips. =linig, *adj.* o. *adv.* Oval, bestående af en egglinie. =weiß, *n. indekl.* egghvita. ſideträd, barrlind.

Eibe, *f.* 4. Eibenbaum, *m.* 1. Id, idegran,

Eibert, *m.* Stork. ſIbisrot, althea.

Eibiſch, *m.* 1. =wurzel, *f.* 4. =kraut, *n.* 2.

Eichapfel, *m.* 3. Galläpple. =bilz, *m.* Eksvamp. ſökstock.

Eiche, *f.* 4. =baum, *m.* 1. Ek, ektråd; äfv.

Eiche, *f.* 4. Likaremått, probermått eller -kärl; probervigt; justering.

Eichel, *f.* 4. Ollon, ekollon; klöfver (i kort); hufvudet på frodlemmen. =ernte, =maſt, *f.* 4. Ollonskörd, ollonbete. =wald, *m.* 2. Ollonskog.

Eicheln, *v. a.* Pryda, förse med ollon.

Eichen, *v. n.* Mäta (ett fat &c.); justera (mått och vigt). ſträd; ekved.

Eichen, *adj.* o. *adv.* Af ek. =holz, *n.* 2. Ek-

Eicher, =meiſter, *m.* 3. Justerare, måttkrönare; skeppsmätare.

Eichorn, *n.* 2. =hörnchen, *n.* 3. Ekorre, ikorn. =maß, *n.* 1. Probervigt eller -mått, likaremått, mätstång. =ſchwamm, *m.* 1. Eksvamp. =ſtab, *m.* 1. Mätstång, profvare. =wald, =enwald, *m.* 2. Ekskog.

Eid, *m.* des =es, *pl.* =e. *m.* 1. Ed; äfv. Edsformulär. Einen E. ſchwören, göra ed. Die Leiſtung eines Eides, edgång. Einen in E. und Pflichten nehmen, taga embetseden af någon; låta en svärja trohetseden. Ein körperlicher E., lifflig ed. Einen auf den E. treiben, påstå att någon skall göra ed. Sich mit einem E. reinigen, värja sig med en ed. Den E. zu erlaſſen, pålägga eden. =bruch, *m.* 1. Edsbrott, mened. =brüchig, *adj.* o. *adv.* Menedig. =genoß, *m.* 4. Bundsförvandt. genoſſenſchaft, *f.* 4. Bundsförvantskap. =ſchoß, *m.* Förmögenhets-afgift efter besvuren uppgift. =ſchwur, *m.* En aflagd ed; äfv. svordom. Einen hohen E. thun, svära en

Eidam, *m.* 1. Måg, dotterman. ſdyr ed.

Eidechs, *m.* Eidechſe, *f.* Ödla, ormödla.

Eiderdunen, *pl.* Ejderdun. =gans, *f.* 1. =vogel, *m.* 3. Ejdergås, ejderfågel.

Eidlich, *adj.* Svuren, besvuren; edsvuren. E. *adv.* Med ed, genom ed.

Eier, *pl.* af Ei. Egg; äfv. små stenar, som nedgräfvas vid råmärken; testiklarne hos menniskor och djur. =kuchen, *m.* 3. Pankaka. =ſchale, *f.* 4. Eggskal. =ſtock, *m.* 1. Eggstock.

Eifer, *m.* 3. Ifver, nit; förifran, öfverilning, häftighet. — *Adj.* o. *adv.* Skarp, bitande; saltagtig; frätande. =ſucht, *f.* 4. Svartsjuka; afund. =ſüchtig, *adj.* o. *adv.* Svartsjuk; afundsjuk, missunnsam.

Eiferer, *m.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Nitälskare, ifrare. ſnande; häftig; hetsig.

Eiferig, *adj.* o. *adv.* Nitisk, ifrig; brin-

Eifern, *v. n.* h. Ifra, ifras, vara nitisk; förifra ell. öfverila sig.

Eige, *m.* des =n, *pl.* =n. Egendom.

Eigel, *m.* 3. Blodigel.

Eigen, *adj.* o. *adv.* Egen; besynnerlig, egen; särskilt; underlig; sällsam; besynnerlig; noga, noggrann. Zu e. machen, tillegna. Zu e. haben, hafva, äga som sitt eget. Zu e. geben, gifva som sitt eget. Eigener Herd iſt Goldes werth, allestädes är godt, men hemma är bäst. Das iſt ihm ſo e., det är så vanligt hos honom. =behörig, *adj.* o. *adv.* Lifegen. =dünkel, *m.* 3. Inbillning om eller förtroende till sig sjelf, eget tycke. =händig, *adj.* o *adv.* Egenhändig; egenhändigt, i egna händer. =hörig, *adj.* o. *adv.* Tillhörighets- =hörig=

keit, *f.* 4. Tillhörighet; egendomsrätt. =liebe, *f.* 4. Egenkärlek: bör noga skiljas ifrån Selbſtliebe. =lob, *n.* 1. Eget beröm. =mächtig, *adj.* o. *adv.* Egenmägtig, sjelfmyndig, sjelfklok. =mittel, *n.* Läkemedel, som ensamt nyttjas med fördel emot någon viss sjukdom, *Specificum.* =nutz, *m.* 1. Egennytta. =nützig, *adj.* o. *adv.* Egennyttig. =nützigkeit, *f.* 4. Egennyttighet. =poſt, *f.* Extrapost. =ruhm, se =lob. =ſchaft, *f.* 4. Egenskap; natur; egen art; särskilt egenskap. =ſchaften, *v. n.* ſ. Äga, besitta egenskaper. Er iſt dazu nicht geeigenſchaftet, han har icke de egenskaper, som fordras dertill. =ſinn, *m.* 1. Egensinnighet, nyck, envishet. =ſinnig, *adj.* o. *adv.* Egensinnig, nyckfull, envis. =ſucht, *f.* Egoism; en för mycket öfverdrifven egenkärlek. =thum, *n.* 2. Egendom. =thümer, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Ägare, -inna: egendomsherre. =thümlich, *adj.* o. *adv.* Egen, egentlig; speciſik. =thümlichkeit, *f.* 4. Ägande, egentlighet; egen art, natur. =thumsherr, *m.* 4. Egendomsherre. =thumsrecht, *n.* 1. Ägande rätt, besittningsrätt. =wille, *m.* 5. Egenvilja, egenhet, sjelfsvåld. =willig, *adj.* o. *adv.* envis.

Eigenheit, *f.* 4. Egenhet, egen art, idiotism; besynnerlighet, sällsamhet.

Eigens, *adv.* Express, serskildt.

Eigentlich, *adj.* o. *adv.* Egentlig; egentligen; naturlig; ägta.

Eignen, *v. n.* h. Höra till, anstå, tillkomma. Sich zu etwas e., hafva der erforderliga egenskaper till något.

Eiland, *n.* 2. des =es, *pl.* e. Liten ö; holme.

Eilbothe, *m.* 4. Kurir.

Eile, *f.* 4. Hast, skyndsamhet; brådska.

Eilen, *v. n.* ſ. o. h. Skynda, ila, hasta, brådska. Eile mit Weile, skynda lagom, *festina lente.*

Eilen, *n.* 3. Se Eile.

Eilend, *adj.* Hastig, snabb. E. werden, bli ömtänd.

Eilends, *adv.* Hastigt, skyndsamt.

Eilfertig, *adj.* o. *adv.* Hastig, skyndsam, bråd, angelägen, som har brådt om.

Eilfertigkeit, *f.* 4. Hast, skyndsamhet, brådska.

Eilig, *adj.* o. *adv.* Skyndsam, angelägen; påskyndande, hastande; hastig, snabb.

Eiligſt, *adv.* Hastigast, i största hast.

Eilmarſch, *m.* 1. Forcerad, stark eller hastig marsch.

Eimer, *m.* 3. Ämbar; åm. Es regnet als wenn es mit Eimern göſſe, det regnar så att det häller ned.

Eimerig, *adj.* o. *adv.* Som håller en half åm.

Ein, einer, eine, eines, *artik. adj.* o. *pron.* En, ett, någon, något; man.

Einackern, *v. a.* Nedplöja.

Einander, *adj.* o. *pron.* Hvarandra; ömsesidig, inbördes. Unter e., äfven sins emellan. Durch e., om hvartannat.

Einärnten. Se Einernten.

Einäſchern, *v. a.* Lägga i aska; asklägga; beströ med aska; lägga i lut eller bet.

Einathmen, *v. a.* Inandas.

Einätzen, *v. a.* Etsa; inrista.

Einätzung, *f.* 4. Etsande; inristande.

Einäugig, *adj.* o. *adv.* Enögd.

Einballen, *v. a.* Inpacka, lägga i balar.

Einballung, *f.* 4. Inpackning.

Einbalſamiren, *v. a.* Balsamera.

Einbalſamirung, *f.* 4. Balsamering.

Einband, *m.* 1. En boks inbindning ell. band.

Einbanſen, *v. r.* (*Fig.*) Sich im Bette e., svepa väl om sig i sängen.

Einbau, *m.* Byggnad vid en flodstrand för att förekomma dess minskning och bortsköljning af vattnet.

Einbauen, *v. n.* h. Bygga i något (om bin) — *V. a.* Ein Gut in das Hauptgut e.

anlägga en biegendom på ett hufvudgods eller stamsäteri.

Einbedingen, *v. a. irr.* Betinga, tinga på.

Einbeere, *f.* 4. Trollbär, ormbär.

Einbeeren, *v. a.* (*Jäg.*) Hänga rönnbär i donorna.

Einbehalten, *v. a. irr.* Behålla inne, icke utlemna. Jemanden seinen Lohn e.

Einbeißen, *v. n. irr.* h. Inbita. (*Fig.*) Fräta sig in. — *V. a.* Bita sönder.

Einbeitzen, *v. a.* Beta in, lägga i ättika ell. saltlake.

Einbekommen, *v. n. irr.* h. Få, erhålla.

Einberichten, *v. a.* Inberätta, ingifva berättelse om något. Sga sig in ell. till.

Einbetteln, *v. a.* Tigga ihop. Sich e., tigga sig till.

Einbeugen, *v. a.* Böja inåt.

Einbiegen, *v. a. irr.* Inkröka, inböja. — *V. n.* In den Wege e., åter vika af åt rätta vägen.

Einbilden, *v. a.* Inbilla. — Sich einbilden, *v. r.* Inbilla sig; tro, mena.

Einbildung, *f.* 4. Inbillning; inbillning om ell. förtroende till sig sjelf; inbillning, griller; tankbild.

Einbildungskraft, *f.* 1. Inbillnings- ell. föreställningskraft.

Einbinden, *v. a. irr.* Inbinda, inveckla; inbinda (en bok); inprägla, ålägga; skänka till saddergårva. (*Sjöf.*) Die Segel e., refva segel.

Einblasen, *v. a. irr.* Inblåsa; ingifva, intala; blåsa omkull.

Einbläser, *m.* 3. Inblåsare, örontasslare.

Einblatt, *n.* Planta med ett blad; äfv. Slåtterblomster.

Einblauen, *v. a.* (*Färg.*) Bringa blåkypen i stånd.

Einbläuen, *v. a.* Blåna, göra blått; inskärpa, inprägla.

Einblenden, *v. a.* (*Byggnk.*). Förse med niche. Eingeblendete Säulen, fristående pelare framför en niche.

Einbohren, *v. a.* Inborra.

Einbökeln, *v. a.* Lägga i saltlake.

Einborden, *v. a.* Taga om bord, embarkera.

Einbrechen, *v. a. irr.* Nedslå, kullslå, nedrifva; bryta upp, bryta igenom. — *V. n.* s. Brista, gå sönder, krossas; bryta sig in; bryta in, ingå med våld; nalkas.

Einbrennen, *v. a. irr.* Inbränna. Sich e., *v. r.* Minskas genom bränning.

Einbringen, *v. a. irr.* Införa; inrycka, inflicka, införa, inrätta; kasta af sig; medföra i hemgift; löna, duga; tillskynda; gifva i inkomst; föra in en arrestant. Wieder e., upprätta, ersätta, godtgöra; hålla skadeslös.

Einbrocken, *v. a.* Smula i, betta sönder.

Einbruch, *m.* 1. Inbrott; uppbrytning; fiendtligt infall; annalkande; nedramlande.

Einbrühen, *v. a.* Påslå hett vatten, sörpa.

Einbugt, *s.* Inbugt på skeppsvirke.

Einbürgen, *v. a.* Upptaga till borgare, gifva borgarerätt.

Einbuße, *f.* 4. (u långt) Förlust, mistning, skada, afsaknad.

Einbüßen, (ü långt) *v. a.* o. *n.* h. Förlora, mista.

Eindammen, *v. a.* Använda eller fästa tillika in i grafven eller dammen. Holz e.

Eindämmen, *v. a.* Omgifva med en dam ell. dike.

Eindampfen, *v. n.* h. Röka in.

Eindämpfen, *v. a.* (*Fågelf.*) Einen Vogel e., inspärra honom på ett mörkt ställe.

Eindecken, *v. a.* Ein Dach e., ordentligt förbinda takpannorna med kalk, till skillnad från Einhängen. Die Weinstöcke e., betäcka dem med jord om vintern.

Eindeutig, *adj.* o. *adv.* Entydig: som blott kan tydas på ett sätt, som ej tål mer än en bemärkelse.

Eindicken, *v. a.* (*Chem.*) Afdunsta en flytande kropp till viss tjocklek.

Eindingen, *v. a.* Intinga, hyra in.

Eindorren, *v. n.* s. Torka in; tvina bort.

Eindörren, *v. a.* Torka till framtida behof.

Eindrang, *m.* Inträng.

Eindrängen, *v. a.* Intränga, intrycka. Sich e., *v. r.* Tränga sig in, kräugla ell. nästla sig in.

Eindringen, *v. n. irr.* s. Intränga; göra ett fiendtligt anfall i ...; tränga sig fram, gå, bryta igenom ell. in; sakta ell. oförmärkt intränga ell. smyga sig in. Sich e., införas, bli gängse, tränga ell. smyga sig in.

Eindringend, *n.* 3. Eindringung, *f.* 4. Inträngande.

Eindruck, *m.* 1. Intryck, verkan; märke efter något; känsla, intryck.

Eindrucken, *v. a.* Intrycka, inpressa.

Eindrücken, *v. a.* Trycka in; -ned, slå in ell. sönder; krama sönder; intrycka.

Eine, *pron.* Den ena.

Einebenen, *v. a.* Göra fullkomligt jemn.

Einegen, *v. a.* Harfva ned.

Einer, *m.* En; etta.

Einerlei, *adj.* o. *adv.* Enahanda, likadan; enformig, likställig, detsamma.

Einernten, *v. n.* h. Inberga, skörda, hösta; insamla, förvärfva.

Einfach, *adj.* o. *adv.* Enkel; rätt och slätt, simpel, okonstlad.

Einfachheit, *f.* 4. Enkelhet.

Einfädeln, *v. a.* Uppträda, träda på ell. igenom; tillställa, tillvägabringa, skaffa tid, tillfälle dertill.

Einfädelung, *f.* 4. Uppträdande; tillställning, &c.

Einfädemen, Einfädenen, se Einfädeln.

Einfahren, *v. a. irr.* Köra in; nedinbryta genom åkande (en väg, bro o. d.); inberga; föra in i lador, köra in, inöfva (hästar) att gå för vagn. — *V. n.* s. Fara, åka in; inlöpa.

Einfahren, *n.* 3. Inkörande, infarande.

Einfahrt, *f.* 4. Infart; inkörsport; en flods mynning eller utlopp; nedstigande i grufvor.

Einfall, *m.* 1. Insjunkning, kullstörtning, rasning; fiendtligt infall ell. inbrott; liflig tanke, infall; nyck, grill.

Einfallen, *v. n. irr.* s. Insjunka, kullstörta, nedramla, rasa; infalla, göra ett infall, inbrott i ...; påkomma, mellankomma, tillstöta; afmagra; blifva infallen. — *V. impers. irr.* Falla i minnet, rinna en i hågen, påminna sig; uppfinna, falla på.

Einfalt, *f.* 4. Enkelhet; enfald, okonstladt väsende; enfaldighet, lättrogenhet, fåkunnighet; våpighet.

Einfältig, *adj.* o. *adv.* Enfaldig, lätt att bedraga, fåkunnig; enfaldig, våpig, dum; redlig.

Einfaltspinsel, *m.* 3. Dumhufvud.

Einfangen, *v. a. irr.* (*Jäg.*) Fånga och sätta i ett särskildt rum, såsom rapphöns; äfv. omgifva. † Ifylla, iskyffla. — *V. n.* h. Bita uti, bita in sig. (*Jäg.*)

Einfärbig, *adj.* o. *adv.* Enfärgad.

Einfassen, *v. a.* Infatta, besätta; instänga, innesluta.

Einfassung, *f.* 4. Infattning, besättning, kant, ram; list, ram; hägn, stängsel.

Einfedern, *v. a.* Duna full.

Einfeuchten, *v. a.* Fukta in.

Einfeuern, *v. a.* Starkt uppelda.

Einfeuerung, *f.* (*Byggn.*) Ugnsmun eller ugnshålet.

Einfiedeln, *v. a.* Spela i sömn; äfv. lära sig genom flitig spelning. Ein Stück e.

sich Einfinden, *v. a. irr.* Infinna, inställa sig.

Einflechten, *v. a. irr.* Infläta, genom- ell. hopfläta; inblanda.

Einflechtung, *f.* 4. In-, genom- ell. hopflätande; inblandning.

Einfleischen, *v. a.* Ein eingefleischter Teufel, en djefvul i menniskoskapnad, en incarnerad djefvul.

Einflicken, *v. a.* Inflicka; inblanda; inlappa. Sich bei jemand e., smeka; ställa sig in hos någon.

Einfließen, *v. n. irr.* ſ. Inflyta, inrinna.
Einflößen, *v. a.* Ingifva, inräda; infundera, filtrera; indrypa; inflotta.
Einflößung, *f.* Ingifvelse; indrypning; inflottning.
Einfluß, *m.* 1. Inflytande, inflytelse, verkan, inſkän, intryck.
Einfodern, *v. a.* Infordra, inkräfva.
Einfodern, *n.* 3. Einfoderung, *f.* 4. Infordrande, inkräfvande.
Einförmig, *adj.* o. *adv.* Enformig.
Einförmigkeit, *f.* 4. Enformighet.
Einfreien, *v. a.* Infria. Er hat ſich ins Handwerk eingefreit, han har genom gifte kommit in i handtverket.
Einfreſſen, *v. a. irr.* Förtära, fräta, uppfräta, fräta bort. Er mußte den Schimpf e., han mäste smälta ell täla den skymfen.
Einfrieden, Einfriedigen †, *v. a.* För säkerhet innesluta eller omgifva. Einen Garten mit einer Mauer e.
Einfrieren, *v. n. irr.* ſ. Infrysa, frysa fast.
Einfrieren, *n.* 3. Infrysning, fastfrysande.
Einfügen, *v. a.* Infoga, inpassa, insalsa, infatta; skrinlägga.
Einfügung, *f.* 4. Infogning &c.
Einfuhre, *f.* 4. Infart, intåg; införsel.
Einführen, *v. a.* Införa, skaffa in- ell. tillträde; antaga; föra med sig; införa (varor); insätta (i fängelse m. m.) Eingeführte Rechte, vedertagna lagar och stadgar. — Sich e., *v. r.* Uppkomma, införas, bli vanlig.
Einführung, *f.* 4. Införande.
Einfüllen, *v. a.* Fylla uti, slå uti.
Einfuttern, *v. a.* Inlägga i ett foderal. In Stroh e., uppstoppa eller omlinda med halm.
Eingabe, *f.* 4. Inlaga.
Eingang, *m* 1. Ingång, inträde, intåg, infart; ingång (i ett tal); insteg, bifall, framgång; import (af varor).
Eingangs, *adv.* I början.
Eingebäude, se Einbau.
Eingeben, *v. a. irr*, Ingifva; inlemna; ingifva, inräda.
Eingebildet, *adj.* o. *adv.* Inbillad, föregifven; inbilsk.
Eingeborne, *n.* 3. Dopgåfva, faddergåfva.
Eingeboren, *adj.* o. *adv.* Enda, enfödd; infödd.
Eingebrachte, *n.* Medgift, medföljd, hemgift.
Eingebung, *f.* 4. Ingifvande, inlemnande; ingifvelse; inrådan, drift.
Eingedenk, *adj.* o. *adv.* Som minnes ell. kommer ihåg. E. ſeyn, komma ihåg, minnas.
Eingefallen, *adj.* o. *adv.* Ihålig, urhälkad; insjunken, nedramlad; mager.
Eingefleiſcht, *adj.* o. *adv.* Som antagit menniskо-natur
Eingehen, *v. n. irr.* ſ. Gå in, träda ell. stiga in, ingå, inkomma; gå in uti, samtycka, bifalla; bli trängre, smalare; krympa, draga sig ihop, bli mindre, torka in; råka i förfall, aftagande; aftyna, förfalla, aftaga, förlora sig; smälta bort: upphöra; afstadna; dö ut, gå ut. Das geht mir ſchwer ein, det lär jag icke lätt; dertill samtycker jag ogerna.
Eingenommen, *adj.* o. *adv.* Intagen; betagen, intagen af, kär i; förut intagen, öfvertalad, vunnen.
Eingenommenheit, *f.* Böjelse eller tycke för eller emot en sak, fördom.
Eingepfarrt, *adj.* o. *adv.* En församlings- ell. socken-kyrkas. Die Eingepfarrten, Sockenboarne.
Eingepflanzt, *adj.* o. *adv.* Medfödd, inplantad.
Eingerichte, *n.* Innanrede i ett lås.
Eingeſchnittene, *n.* Eigenſchniz, *n.* Frikassé, smått sönderskuret kött, stek o. d.
Eingeſchränkt, *adj.* o. *adv.* Inskränkt.
Eingeſeſſen, *adj.* o. *adv.* Boende på en ört.
Eingeſeſſener, *m.* Åbo, invånare.
Eingeſtändig ſeyn, Bekänna, tillstå.
Eingeſtändniß, *m.* 1. Bekännelse.

Eingeſtehen, *v. a. irr.* Tillstå, bekänna; medgifva.
Eingewebe, *n.* Hvad som är inväfdt i något annat. (*Fig.*) Episod, mellanhandling.
Eingeweide, *n.* 3. Inelfvor, innanmäte.
Eingewohnen, *v. n.* f. Bo, vara boende på något ställe. Ich bin hier noch nicht eingewohnt.
Eingewurzelt, *adj.* o. *adv.* Inrotad, inritad
Eingezogen, *adj.* o. *adv.* Confiskerad, satt i qvarstad; indragen, enslig, stilla, aflägsen; inflyttad.
Eingezogenheit, *f.* 4. Ro, stillhet, ensliget; indragenhet, indragen lefnad.
Eingießen, *v. a. irr.* Ingjuta; inösa, slå ell. fylla uti; infundera, draga ur kraften genom pågjutning. Mit Blei e., fästa med bly.
Eingießung, *f.* 4. Ingjutning &c.
Eingraben, *v. a. irr.* Nedgräfva; ingräfva, uthugga, rista ell. skära i. Sich e., förskansa sig; äfven tränga djupt in. Sich bis an die Zähne e., förskansa sig mycket starkt. Einen Acker e., kringstänga ell. omgifva med ett dike.
Eingrabung, *f.* 4. Nedgräfvande &c.
Eingreifen, *v. n. irr.* h. Gripa in i hvarandra, såsom kuggar o. d., gripa in i; göra ingrepp.
Eingriff, *m.* 1. Ingripning (af kuggar o. d.); ingrepp, djerft tilltag, förgripelse.
Einguß, *m.* 1. Ingjutning; ingöte, ingjute (metallarbete).
Einhägen, *v. a.* Inhägna, innesluta med häckar.
Einhäkeln, =haken, *v. a.* Häkta ihop, haka fast, inhäkta. Sich e., fastna i med sina klor.
Einhällig, =hallig, *adj.* o. *adv.* Enstämmig, samhällig.
Einhälligkeit, *f.* 4. Enhällighet.
Einhalt, *m.* 1. Hinder. E. thun, lägga hinder i vägen, hämma; mota.
Einhalten, *v. a. irr.* Qvarhålla, fasthålla, hindra; lägga hinder i vägen, uppehålla, hämma; innehålla, förhålla. — E. *v. n.* h. Afbryta; upphöra; hejda sig; vara noga med att betala.
Einhandeln, *v. a.* Köpa in, handla upp; förstöras genom handel.
Einhändig, *adj.* o. *adv.* Enhänd.
Einhändigen, *v. a.* Inhändiga, öfverlemna i ens händer.
Einhändigung, *f.* 4. Inhändigande.
Einhängen, *v. a.* Hänga in ell. uti; intaga; upphänga; hänga (en dörr &c.) på gångjernen; sätta hämmkedja ell. brinkhake (på hjul.)
Einhauchen, *v. a.* Inblåsa, ingifva, inandas.
Einhauen, *v. a. irr.* Slå, hugga in ell. ned, sönderhugga; uthugga, rista i. — *V. n. irr.* h. Slå ned, bryta löst, rusa på.
Einhauig, =mähdig, *adj.* o. *adv.* (Äng) som slås endast en gång om året.
Einhäusler, *m.* (*Bot.*) Sambyggare, *Monœcia*; den klass, der på samma ört finnas särskilta hanblommor och särskilda honblommor.
Einheben, *v. a. irr.* Lyfta in; hänga, lyfta (en dörr) på sina gångjern.
Einheften, *v. a.* Häfta in.
Einheftung, *f.* 4. Inhäftning.
Einheilen, *v. a.* Hela, läka så att det växer tillsammans med såret. — *V. n.* f. Växa in under läkningen.
Einheimen, *v. a.* Göra inhemsk. — *V. n.* h. Bli inhemsk.
Einheimisch, *adj.* o. *adv.* Inländsk, infödd, endemisk, ett folk ell. ett land särskilt tillhörig.
Einheit, *f.* 4. Enhet.
Einheizen, *v. a.* Elda i kakelugn.
Einhelfen, *v. a. irr.* einem, läsa sakta för en hvad han bör säga, hjelpa en till rätta; hjelpa in.
Einhelfer, *m.* 3. Souffleur.
Einhellig. Se Einhällig.

Einhemmen, *v. a.* Sätta hämmkedja eller brinkhake på (ett hjul).
Einhenken. Se Einhängen.
Einher, *adv.* E. gehen, ꝛc. Gå fram, nalkas, komma närmare.
Einherbſten, *v. a.* Hålla vinbergning, inhösta.
Einheſſen, se Einhöſen.
Einhetzen, *v. a.* Inöfva (till jagt).
Einheuern †, *v. a.* Hyra, hyra in.
Einhode, *m.* Enbälling; mansperson, som har blott en testikel.
Einholen, *v. a.* Gå en till mötes; upphinna, hinna till, uppnå; inhemta. Die Kanonen e., inhala kanonerna. Einen Wald e., afmäta en skog.
Einhorn, *n.* 2. Enhörning.
Einhörnig, *adj.* o. *adv.* Enhornad.
Einhöſen, *v. a.* (*Jäg.*) Einen Haſen e., göra en inskäring i ena bakfoten på en hare och draga den andra igenom för att på denna ögla kunna bära honom.
Einhotzeln, *v. n.* ſ. Bli skrumpen, torr, mager.
Einhufig, *adj.* o. *adv.* Enhofvad.
Einhüllen, *v. a.* Insvepa, inveckla, omlinda, hölja.
Einhüllung, *f.* 4. Insvepning, inveckling.
Einig, *adj.* o. *adv.* Ensam, enda, ensam i sitt slag; ens, enig.
Einige, einige, einiges, *pron.* Enda; någon, något.
Einige, *pron. pl.* Några, somliga.
Einigermaßen, *adv.* (a långt) Någorlunda, på något sätt.
Einigkeit, *f.* 4. Enighet, samdrägtighet, sämja, enhet.
Einimpfen, *v. a.* Inympa.
Einimpfung, *f.* 4. Inympning.
Einjagen, *v. a.* (fruktan &c.). Injaga (*Jäg.*) Einen Hund e., inöfva en hund till jagt. — *V. n.* ſ. Rida ell. åka fort.
Einjährig, *adj.* o. *adv.* Årsgammal.
Einkaken, *v. a.* (*Sjöf.*) Ein Segel e., flytta seglet på andra sidan.
Einkammern, *v. a.* Inspärra i en kammare; äfv. inkammerera; införlifva med påfliga kammaren, förklara för påfvens egendom.
Einkauen †, *v. a.* Intugga, gifva tuggor. (*Fig.*) Göra tydlig. Einem etwas e., tugga något i en.
Einkauf, *m.* 1. Inköp, uppköp, upphandling; uppköpt vara.
Einkaufen, *v. a.* Inköpa, upphandla.
Einkäufer, *m.* 3. Inköpare, upphandlare.
Einkehle, *f.* 4. Hörn der två tak stöta tillsammans och derigenom göra en takränna. (*Fiske*) Den trattformiga öppningen på en ryssja. =ſtein, *m.* Taktegel ell. skifer till takränna.
Einkehlen, *v. a.* Urhålka, urgröpa, förse med en ränna.
Einkehr, *f.* Herberge, qvarter, tillhåll.
Einkehren, *v. n.* ſ. Fara in på ett ställe; helsa på, besöka i förbigående ell. förbilarande. In ſich ſelbſt e., gå till sig sjelf, eftertänka hos sig sjelf.
Einkeilen, *v. a.* Slå, drifva in, fästa med kilar.
Einkerben, *v. a.* Göra inskärning i.
Einkerkern, *v. a.* Sätta i fängelse, arrestera.
Einkind, *n.* Barn af olika giften, sammanbragta barn. =ſchaft, *f.* (*Lagf.*) Arfvets lika fördelning emellan barn af flera giften; äfv. upptagande i barns ställe.
Einkitten, *v. a.* Inkitta, fästa med kitt.
Einkittung, *f.* 4. Inkittande, fästande med kitt.
Einklagen, *v. a.* Klaga ut, få ut genom rättegång.
Einklammern, *v. a.* Fästa med murband, haka fast; sätta emellan parenthes.
Einklang, *m.* 1. Likstämmighet, instämmande i samma ton; harmoni, samljud, enklang.
Einklappen, *v. n.* ſ. Sammanklappa. (*Fig.*) Bli ense. — *V. a.* Lägga ell. fälla ihop. Ein Taſchenmeſſer e.
Einklappig, *adj.* o. *adv.* (*Bot.*) Ettskalig, univalvis.
Einkleben, =kleiſtern, *v. a.* Inklistra, fästa med klister.
Einkleiden, *v. a.* Påkläda klosterdrägt; för-

fedraga, föreställa; gifva utseende; ordna; iklåda. ſsätt, &c.
Einkleidung, *f.* 4. Iklädande, framställnings-
Einklemmen, *v. a.* Klämma in, ihop eller emellan.
Einklemmung, *f.* 4. Inklämning.
Einklinken, *v. a.* o. *n.* ſ. Tillsluta, stänga eller tillsluta sig, stängas med klinka.
Einknicken, *v. a.* Knäcka, bräcka.
Einknickung, *f.* 4. Knäckande. ſkoka in.
Einkochen, *v. n.* ſ. Koka in, — *V. a.* Låta
Einkommen, *v. n. irr.* ſ. Komma in, gå, stiga ell. träda in; kasta af sig; falla i barnsäng; inkomma, ingifva, inlemna. Dawider e., protestera emot, förklara missnöje med, göra påstående emot.
Einkommen, *n.* 3. Inkomst, afkastning.
Einkömmling, *m.* Främling; äfv. inhyseshjon. =ſchein, *m.* Det i Kalendern införda måuskenet. ſtill hage.
Einkoppeln, *v. a.* Instänga ett stycke mark
Einkörben, *v. a.* Bringa i korg eller kupa. Einen Bienenſchwarm e.
Einkramen, *v. a.* Inlägga godset i boden; inköpa; äfven upphöra med kramhandel, gå under derpå. ſkrets.
Einkreiſen, *v. a.* Sluta inom cirkel eller
Einkriechen, *v. n. irr.* ſ. Krypa in; krympa ihop. Er mußte e., han måste gå i häkte.
Einkrimpen †, *v. a.* Krympa ihop, draga sig tillsammans. (*Sjöf.*) Der Wind krimpt ein, vinden skralar, sagtar sig. Gegen den Wind e., Segla digt bi-de-vind.
Einkrümmen, *v. a.* Kröka inåt, inböja, kröka ihop.
Einkugeln, *v. a.* Skjuta af eller in med kula eller klot. — Sich e., *v. r.* Sammanrulla sig som ett klot.
Einkünft, *f.* Inkomster; ränta (mest i *pl.*).
Einkurzen, *v. a.* (*Sjöf.*) Das Tau e., förhala ett skepp med varpankare.
Einkurzungsleine, *f.* Pertina att förhala skeppet med.
Einladen, *v. a. irr.* Lasta; inskeppa, inlasta, föra om bord; bjuda till gäst, till måltid, till någon högtidlighet.
Einladung, *f.* 4. Lastning; inskeppning, inlastning; bjudning.
Einlage, *f.* 4. Inlaga, inneliggande; insats.
Einlager, *n.* En persons frivilliga ingående i arrest på ett visst ställe efter öfverenskommelse, till dess en af honom gjord skuld blifvit betald. =recht, *jus obstagii.* I Holstein är ännu brukligt, att när en ej kan betala sin skuld, så måste han, efter öfverenskommelse, frivilligt hålla sig i arrest i ett visst utsatt värdshus, till dess skulden blifvit betald, hvilket der kallas: Das E. halten.
Einländiſch, *adj.* o. *adv.* Inländsk, inhemsk.
Einlangen, *v. a.* Inlägga, ingifva, inlemna. — *V. n.* ſ. Anlända, inträffa.
Einlaß, *m.* des =ſſes, *pl.* =läſſe. Insläppande; liten port uti ell. utmed en större.
Einlaſſen, *v. a.* Släppa in; lemna tillträde. Sich mit einem e., få mycken bekantskap, ingå förbindelse ell. vänskap med någon; befatta sig med någon. Sich in etwas e., inveckla, fördjupa sig i något; inlåta sig i (diskurs &c.).
Einlaſſung, *f.* 4. Insläppande &c.
Einlauf, *m.* Inlopp, ingång.
Einlaufen, *v. n. irr.* ſ. Inlöpa; inkomma; anlända; bli trängre, smalare, krympa, torka in, draga sig ihop.
Einlaugen, *v. a.* Lägga i lut.
Einläuten, *v. a.* o. *n.* h. Tillkännagifva början af något genom ringning. Es iſt ſchon eingeläutet, man har redan ringt samman. Zur Meſſe e., utlysa marknaden med ringning.
Einlegemeſſer, *n.* Einleger, *m.* 3. Fällknif.
Einlegen, *v. a.* Lägga inuti; packa ned,

lägga ihop, ned ell. i; insylta, inlägga; lägga in (mat med salt, ättika &c.); salta, insalta; plantera med afläggare; fortplanta (vinrankor) genom afläggare; lägga i källare (vin &c.), inkrustera, inlägga; damaseera; göra inläggning i trä ell. sten af flera färger; förvärfva (ära &c.). Ein gutes Wort für jemand e., lägga sig ut för någon. Mit eingelegter Lanze, med fälld lans.

Einleger, *m.* 3. Afläggare: en i jorden inlagd telning eller qvist till plantering; äfv. fällknif.

Einleimen, *v. a.* Inlimma, fastlimma.

Einleimung, *f.* 4. Inlimning, fastlimning.

Einleiten, *v. a.* Inleda, införa; tillställa, tillvägabringa.

Einleitung, *f.* 4. Införande; inledning, anvisning; början; inledning; förberedelse.

Einlenken, *v. a.* Inböja; draga uti led igen. — *V. n.* h. Vända, gå in igen (på vägen). Wieder e., komma tillbaka till sjelfva saken.

Einlenkung, *f.* 4. Inböjning; dragning ut i led igen &c.

Einlesen, se Einsammeln.

Einleuchten, *v. n.* h. Synas tydligt.

Einleuchtend, *adj.* o. *adv.* Ögonskenlig, påtaglig, tydlig och klar.

Einlieben, *v. r.* Sich e., göra sig älskad.

Einliefern, *v. a.* Inlemna, inlefverera.

Einlieferung, *f.* 4. Inlemnande, inlefverande.

Einliegen, *v. n.* s. Ligga inne, ligga uti. Bei einem e., bo hos någon för hyra.

Einlieger, *m.* 3. Hyresman på landet.

Einling, *m.* des -es, *pl.* -e. Ett enskilt ting.

Einlogiren, *v. a.* Inhysa, herbergera, logera, gifva qvarter. Sich e., taga qvarter. Einen bey jemand e., skaffa en qvarter eller husrum hos någon.

Einlösen, *v. a.* Inlösa, igenlösa, infria, återköpa.

Einlösung, *f.* 4. Inlösning, infriande.

Einlöthen, *v. a.* Löda fast, vid.

Einludeln, *v. a.* Slå fängkrut på fängpannan, sedan man förut rymt upp fånghålet.

Einmachen, *v. a.* Sätta, lägga uti ell. inom; insylta, inlägga.

Einmäßig, *adj.* o. *adv.* Se Einhaug.

Einmal eller **Ein Mal**, *adv.* En gäng. Auf e., äfv. hastigt, i hast, i en hast.

Einmal, *adv.* Fordom; omsider, ändteligen; någonsin; något, litet.

Einmaleins, *n. indecl.* Multiplikationstafla.

Einmalig, *adj.* o. *adv.* Som sker en gäng.

Einmahnen, *v. a.* Infordra.

Einmännerig, **Einmannig**, **Einmännisch**, *adj.* o. *adv.* En mans ..., som är för en person. Ein einmänniſches Bett, enbetssäng.

Einmarkten, se Einkaufen.

Einmarſch, *m.* 1. Intåg, inmarsch.

Einmarſchiren, *v. n.* s. Tåga, marschera in.

Einmaß, *n.* Afgång ell. mistning på spanmål, genom torkning, mätning, mussfrat o. d.

Einmaſter, *m.* Enmastare, enmastadt fartyg.

Einmauren, *v. a.* Innesluta, instänga inom en mur ell. fyra väggar; inmura; fästa med murbruk.

Einmengen, *v. a.* Inblanda, blanda, lägga uti.

Einmeſſen, *v. a.* o. *n.* h. Mäta uti. Sich e., minskas genom mätning.

Einmiethen, *v. a.* Tinga, hyra rum för någon. Sich e., hyra sig in.

Einmiſchen, *v. a.* Inblanda, blanda, lägga uti. Er miſcht ſich in alles, han blandar sig i allt. Ich mag mich ungern in fremde Sachen e., jag lägger mig ogerna i saker, som icke angå mig.

Einmummern, *v. a.* Insvepa.

Einmünden, *v. n.* h. Utgjuta sig.

Einmünzen, *v. a.* Förvandla i mynt; äfv. prägla om, förvandla i nytt mynt. Er ließ all ſein Silberzeug e. (bättre Ausmünzen.)

Einmuth, *f.* Samdrägt, enhällighet.
Einmüthig, *adj.* o. *adv.* Enhällig, endrägtig.
Einmüthigkeit, *f.* 4. Enhällighet, enighet
Einnähen, *v. a.* Insy; göra trängre ell. smalare, sy in.
Einnähung, *f.* 4. Insömnad.
Einnahme, *f.* 4. Inkomst; uppbörd, inkassering; intagande, eröfring; uppbördskontor.
Einnehmen, *v. a. irr.* Taga in; emottaga, uppbära; insläppa, hysa, emottaga; bemägtiga sig, sätta sig i besittning af; intaga; eröfra; intaga (läkemedel); förut intaga, öfvertala, vinna; bedära; få, erhålla; tjusa; intaga, förtjusa. Die Segel e., fälla och indraga seglen.
Einnehmend, *adj.* o. *adv.* Förekommande, intagande, behaglig.
Einnehmer, *m.* 3. Uppbördsman.
Einnetzen, *v. a.* Fukta, bestänka.
Einniethen, *v. a.* Näda fast, näda uti.
Einnisteln, Einnisten, *v. r.* Bygga bo om fåglar). Sich e. — *V, r.* Krypa in, gömma ell. insmyga sig; nästla sig in.
Einöde, *f.* 4. Ödemark, öken, enslig eller öde ort.
Einöhrig, *adj.* o. *adv.* Enörig.
Einölen, *v. a.* Fukta, öfverstryka med olja.
Einpacken, *v. a.* Inpacka, lägga i balar. (*Fig.*) Gifva tappt, sticka pipan i säcken och tiga. Er kann nun e., han må nu gå sin väg och tiga stilla.
Einpackung, *f.* 4. Inpackning.
Einpalmen, *v. a.* (*Sjöf.*) Inpalma, hala in ett tåg med handen.
Einpappen, se Einkleistern.
Einpaschen, *v. a.* Lurendräga, hemligen inpraktisera eller insmyga.
Einpassen, *v. a.* o. *n.* h. Inpassa, jemka ihop; gå ihop.
Einpfählen, *v. a.* Omgifva med pålverk, gärda ell. stänga omkring med pålar.
Einpferchen, lägga till en socken ell. församling. Se Eingepfarrt.
Einpflanzen, *v. a.* Inplanta, intrycka, inprägla.
Einpflanzung, *f.* 4. Inplantning.
Einpflastern, *v. a.* Omgifva med stenläggning; äfv. infoga i stenläggning.
Einpflöcken, *v. a* Fästa med nagel ell. pinne,
Einpflügen, *v. a.* Nedplöja.
Einpropfen, *v. a.* Ympa fast; inproppa.
Einpichen, *v. a.* Fästa med beck.
Einplacken, *v. a.* (*Sjöf.*) Haar und Papier hinter die Spikerhaut e., uppstoppa förhydningen.
Einplaudern, *v. a.* Intala med prat; prata till sömns.
Einpökeln, *v. a.* Salta, insalta.
Einprägen, *v. a.* Inprägla, inskärpa.
Einprägung, *f.* 4. Inprägland; inskärpning.
Einpredigen, *v. a.* Inprägla.
Einpressen, *v. a.* Inpressa, tränga ihop.
Einprügeln, *v. a.* Piska uti.
Einpudern, *v. a.* Pudra; narra, bedraga.
Einpünktlig, *adj.* o *adv.* Som har blott en punkt; äfv. som har en och samma medelpunkt, concentrisk.
Einquartieren, *v. a.* Inqvartera, lägga in i qvarter.
Einquartierung, *f.* 4. Inqvartering.
Einquellen, *v. a.* Förvälla.
Einrammeln, Einrammen, *v. a.* Slå in ell. ned (med klubba); päla, förse med pålar.
Einrathen, *v. a. irr.* Råda till, intala. Einem etwas e.
Einräumen, *v. a.* Sätta in i ett rum, städa; lemna en sin plats; förse sig med möbler ell. hus-geråd, sätta bo; packa ned, lägga ihop, ned ell. in; afstå, öfverlåta, afträda; inrymma; medgifva; tillstädja; gilla, godkänna.
Einrechnen, *v. a.* Uppföra med i räkning, inberäkna.
Einrede, *f.* 4. Öfvertalande, intalande; inkast; invändning, motsägelse.
Einreden, *v. a.* Öfvertala, intala. Muth ꝛc. e., ingifva mod, uppmuntra. — *V. n.* h.

Falla en i talet; tala emot en; förmana;
Einreffen, *v. a.* Refva segel. [föreställa.
Einreiben, *v. a. irr.* Gnida, gnugga in; inrifva, rifva uti.
Einreichen, *v. a.* Inräcka, inlemna; ingifva. Das Pferd reicht ein, hästen slår i sko.
Einreihen, *v. a.* Uppträda; träda på eller igenom; tråckla, nästa eller fästa med långa styng. [ärmar.
Einreiher, *m.* Manchetter på fruntimmers-
Einreihig, *adj.* (*Bot.*) Hvars blommor utgå på en sida (om blomklasen), *unilateralis.*
Einreißen, *v. a. irr.* Rifva ned ell. omkull, förstöra. — *V. n.* ſ. Sönderslitas ell. sönderrifvas; spricka, remna, brista; utsprida ell. utbreda sig, inrita ell. inrota sig, gripa omkring sig.
Einreiten, *v. n.* ſ. Inrida, intåga, till häst. — *V. a.* Rida ned ell. omkull. Eine Bette e., bala ner en säng.
Einrenken, *v. a.* Åter inpassa, infoga, infalla, rätta in, återställa i sitt förra stånd; vrida i led. [fogning.
Einrenkung, *f.* 4. Återinpassning, återin-
Einrennen, *v. a. irr.* Ränna ned, rännа omkull. Eine Thür e., ränna upp en dörr. Sich den Kopf e., ränna hufvudet sönder på sig. — *V. n.* ſ. Ränna in på ett ställe. (*Fig.*) Fort och häftigt inträngа (om flytande varor).
Einrichten, *v. a.* Inrätta, åter inpassa, infoga, infalsa; disponera, inrätta, ställa i ordning, tillaga, anställa; laga; rätta, mätta, jemka, lämpa, ställa; organisera. Sich e., ställa sina saker i ordning; förse sig med möbler, sätta bo; fatta stånd, post.
Einrichtung, *f.* 4. Återinpassning, återinfogning; anstalt, tillställning, inrättning, reglering, fastställande, iordningställande, uppställning, tillställning, ordning; bosättning; organisering, inrättning; villa i ett lås; skåphyllor.
Einriegeln, *v. a.* Igenrigla, inrigla, stänga med rigel. [de, stängning med rigel.
Einriegelung, *f.* 4. Igenriglande, inriglan-
Einritt, *m.* 1. Inridande, högtidligt intågande till häst.
Einritzen, *v. a.* Inrispa, inskära.
Einrosten, *v. n.* ſ. Rostas, bli rostig, sitta fast af rost.
Einrücken, *v. a.* Inrycka; inflicka. — *V. n.* ſ. Rycka in; följa, efterträda i en syssla.
Einrückung, *f.* 4. Inryckande, inflickande &c.
Einrühren, *v. a.* Röra uti; röra ihop. Eyer e., vispa ihop egg. Eingerührte Eyer, eggröra.
Eins, *f.* Etta, siffran 1.
Eins, *adj.* o. *adv.* Ett; ett ting; ense. Es ist mir alles e., det är för mig ett och detsamma, det gör mig lika mycket. Eins um andre, hvart om annat. Eins andre gerechnet, räknadt allt i ett, öfverhufvud, det ena med det andra.
Einsaat, *f.* Utsäde.
Einsacken, *v. a.* Lägga eller ösa i säck.
Einsäen, *v. a.* Beså.
Einsagen, *v. a.* Inskärpa, motsäga. Einem etwas e., ingifva en, dictera hvad han skall säga.
Einsalben, *v. a.* Smörja; balsamera.
Einsalzen, *v. a.* Insalta, inlägga i salt.
Einsalzung, *f.* 4. Insaltning.
Einsam, *adj.* o. *adv.* Ensam, enslig, som lefver i enslighet. Hier ist es sehr e., här är det mycket tyst och stilla. In der einsamen Stunde der Mitternacht, i den tysta midnattens enslighet. Einsame Thiere, som icke lefva parvis eller i samhälle.
Einsame, *n.* Enslig trakt.
Einsamkeit, *f.* 4. Enslighet, ensamhet.
Einsammeln, *v. a.* Insamla; skörda.

Einſammlung, *f.* 4. Insamling, kolekt; inbergning, skörd.
Einſang, *m.* (*Musik.*) Solo.
Einſatz, *m.* 1. Insats; insättning; sats (på ett kort; pant).
Einſauen, *v. a.* Svina ner, söla ner.
Einſäuern, *v. a.* Syra, blanda surdeg uti.
Einſaufen, *v. a. irr.* Supa in, supa i sig, insupa. ſmjölken inbringa.
Einſäugen, *v. a.* Likasom med moders-
Einſaugen, *v. a.* Insuga; insupa; väna sig vid.
Einſaugung, *f.* 4. Insugande; insupande.
Einſäumen, *v. a.* Insömma, omgifva med söm.
Einſäufeln, *v. a.* Insöfva; söfva.
Einſchaffen, *v. a.* Inköpa, upphandla.
Einſchalten, *v. a.* Insätta (en skottdag); införa, inskjuta.
Einſchaltung, *f.* 4. En skottdags insättning; införing. (*Gramm.*) En bokstafs eller ett ords införande midt i ett ord (Epenthesis); t. ex. t i antworten; äfv. epi sod eller inflickad berättelse.
Einſchärfen, *v. a.* Inskärpa, inprägla.
Einſchärfung, *f.* 4. Inskärpning.
Einſcharren, *v. a.* Nedgräfva, nedkrafsa.
Einſcharrung, *f.* 4. Nedgräfning.
Einſchattig, *adj.* o. *adv.* Enskuggig; som kastar skugga blott på en sida. Einſchattige Völker, de som middagstiden alltid kasta sin skugga åt ett och samma väderstreck, antingen åt norr- eller sydpolen, *Heteroscii.*
Einſchenken, *v. a.* Slå uti. Einem klaren Wein e., säga en rena sanningen.
Einſcheren, *v. a.* (*Sjöf.*) Inskära (ändan af ett tåg).
Einſchichtig, *adj.* o. *adv.* Som har allenast ett lag eller hvarf. Ein einſchichtiges Zeitdegut, som har andra under sig.
Einſchicken, *v. a. irr.* Inskicka, insända.
Einſchieben, *v. a. irr.* Inskjuta; insmyga, oförmärkt inflicka, insticka; inflicka (i en skrift); inryoka, införa, understicka.
Einſchiebſel, *n.* 3. Som blifvit hemligen införd; inellansats, parenthes.
Einſchiebung, *f.* 4. Inskjutning; inflickning; införande; understickning.
Einſchießen, *v. a. irr.* Skjuta in, omkull ell. ned; sätta in i bakugn; göra inslag i väf; försöka, probera (en bössa &c.); sticka ibland, kasta ibland flera. Ein Pferd e., genom skjutning väna en häst att icke vara rädd för skott. Er hat hier ſein Geld mit eingeſchoſſen, skjutit till eller insatt sina penningar. — Sich e., väna sig vid, öfva sig i att skjuta; göra sig älskad.
Einſchiffen, *v. a.* Inskeppa, inlasta, föra om bord. — *V. n.* ſ. Segla. Sich e., gå om bord.
Einſchiffung, *f.* 4. Inskeppning, inlastning.
Einſchirren, *v. a.* Sela, lägga seldon på hästar.
Einſchlachten, *v. a.* Slagta till husbehof.
Einſchlafen, *v. n. irr.* ſ. Somna, insomna; insöfvas; domna; dö. (*Sjöf.*) Komma ur rätta kosan. Über der Arbeit e., somna vid arbetet. Die Sache iſt ganz eingeſchlafen, saken sofver eller hvilar, hon omtalas icke vidare. Sein Eifer ſchläft bald ein, sagtar sig snart.
Einſchläfen, Einſchläfern, *v. a.* Söfva, insöfva, döfva, komma att domna, göra trygg och säker.
Einſchläferung, *f.* 4. Insöfning.
Einſchlag, *m.* 1. Innesluten, inneliggande vara; omslag; svafvel, för att svafla tunnor; inslag i väf; inläggning ell. invikning på kläder, tapeter &c.; rådslag, råd, utväg.
Einſchlagen, *v. a. irr.* Slå ell. drifva in-

slå in; slå ell. bryta sönder; insvepa, ombinda, inpacka; lägga i; hopfoga, hoplägga; lägga in, göra invikning på, vika in; göra inslag i väf; svafla (vinet); taga (vägen). — *V. n. irr.* h. o. ſ. Gifva handen såsom tecken till samtycke; öfverfalla, anfalla, kasta sig ell. rusa på; slå ned på; slå sig invertes; höra till, lyda under; lyckas, slå in.

Einſchleichen, *v. n. irr.* ſ. o. ſich e. *v. r.* Slinka in, oförmärkt insmyga sig; införas, bli gängse; ställa ell. smeka sig in.

Einſchleichen, *n.* 3. Insmygande.

Einſchleifen, *v. a.* Hemligen införa, lurendräga; inslipa.

Einſchleppen, *v. a.* Insläpa; hemligen införa, lurendräga.

Einſchließen, *v. a. irr.* Instänga, innesluta, inläsa; inhägna, instänga, omgifva, innesluta; lägga uti ...; inringa, blockera, kringränna, inspärra; innehålla, inbegripa, innefatta. — *V. n.* h. Gå i lås. Die Thür ſchließt nicht ein.

Einſchließung, *f.* 4. Instängning, inneslutande, inläsande &c.

Einſchlucken, *v. a.* Uppsluka, svälja ner; tåla, uthärda med tålamod.

Einſchlummern, *v. n.* ſ. Slumra, somna in. — *V. a.* Insöfva.

Einſchlüpfen, *v. n.* ſ. Inslippa.

Einſchlürfen, *v. a.* Sörpla, supa upp eller in; draga in med andedrägten.

Einſchlürfung, *f.* 4. Insörplande, insupande.

Einſchluß, *m.* 1. Det som är innelyckt, inneliggande bref &c.; parenthes. Mit e., inberäknadt, från och med, till och med.

ſich Einſchmarotzen, *v. r.* Snugga sig in.

ſich Einſchmeicheln, *v. r.* Ställa sig in genom smicker, slingra sig in hos någon.

Einſchmelzen, *v. a.* Insmälta, hopsmälta. — *V. n. irr.* ſ. Smälta, smältas.

Einſchmelzung, *f.* 4. Insmältning, hopsmältning; smältning.

ſich Einſchmiegen, *v. r.* Insmyga sig; ställa sig in; tränga sig in.

Einſchmieren, *v. a.* Smörja, insmörja. (*Fig.*) Einem etwas e., göra något tydligt för en.

Einſchmierung, *f.* 4. Smörjande, insmörjande.

Einſchnallen, *v. a.* Spänna igen ell. fast.

Einſchnallung, *f.* 4. Igenspännande, fastspännande.

Einſchneiden, *v. a. irr.* Skära, göra inskäring uti, klippa i; uthugga, rista eller skära i. — *V. n. irr.* Skära sig in, gå, tränga in i köttet.

Einſchneidig, *adj.* o. *adv.* Enäggad.

Einſchneien, *v. a. r.* o. *irr.* Snöa in, insnöa.

Einſchnitt, *m.* 1. Skärning, inskärning, skåra; uthuggning der något skall infogas.

Einſchnittig, se Einſchnürig.

Einſchnüren, *v. a.* Snöra, draga åt; slå om eller förse med rep, strecka; träda upp på ett snöre.

Einſchnurren, *v. n.* ſ. Knorra sig, fara ihop. — *V. a.* Surra eller snurra till sömns; äfven samla genom tiggeri.

Einſchnürung, *f.* 4. Snörande, åtdragning.

Einſchöpfen, *v. a.* Ösa, slå uti; ingjuta.

Einſchränken, *v. a.* Inskränka; förkorta; indraga; sätta gränsor för; förmildra. Einen ſehr eingeſchränkt halten, hålla en mycket strängt. Seine Begierde e., tygla sina begär. — Sich e., *v. r.* Hålla sig inom sina skrankor, minska sina utgifter, inskränka sin hushållning. Sich auf eine einzige Wiſſenſchaft e., inskränka sig till en enda vetenskap, endast studera den.

Einſchränkung, *f.* 4. Inskränkning; förbehåll; indragning; mildring; vilkor, beting.

Einſchrauben, *v. a.* Inskrufva, fästa med skruf. — Sich e., *v. r.* (*Fig.*) Inträngа allt djupare och djupare.

Einſchraubung, *ſ.* 4. Inskrufning, fästande med skruf.

Einſchrecken, *v. a.* Inbringa genom skrämsel. Jemanden eine Arzenei e., skräma en att ta in ett medikament. Die Vögel e., skräma opp fåglarna att de flyga på gillret.

Einſchreiben, *v. a. irr.* Inskrifva, inregistrera, inprotokollera; immatrikulera, inskrifva.

Einſchreibung, *ſ.* 4. Inskrifning, inregistrering, inprotokollering; immatrikulation.

Einſchroten, *v. a.* Nedlåta i källaren.

Einſchrumpfen, *v. n.* ſ. Skrumpa, bli krumpen, krympa, draga sig ihop. — *V. a.* Krympa.

Einſchub, *m.* 1. Inträng.

Einſchulen, *v. a.* Skolmässigt dressera ell. inöfva.

Einſchurig, *adj.* o. *adv.* Som skäres eller klippes endast en gång om året.

Einſchuß, *m.* 1. Inslag; tillskott.

Einſchuſtern, *v. a.* Sätta till, mista, förlora. Er hat eingeſchuſtert, han har spelt bankrutt. — † Sich e., smickra sig in.

Einſchütten, *v. a.* Ösa, slå uti.

Einſchwalchen, *v. a.* Frossande sluka i sig.

Einſchwärzen, *v. a.* Svärta, örena, nedsmutsa; hemligen införa.

Einſchwatzen, *v. a.* Intala. Sich e., vinna ynnest genom fagra ord.

Einſchwatzung, *ſ.* 4. Intalan.

Einſchwelgen, se Einſchwalken.

Einſegnen, *v. a.* Välsigna; läsa välsignelsen öfver; inviga, viga, helga; confirmera (barn).

Einſegnung, *ſ.* 4. Välsignelse; helgande ell. invigning, confirmation.

Einſehen, *v. a.* o. *n. irr.* Inse, hafva insigt uti, begripa; inse, utgrunda.

Einſehen, *n.* 3. Insigt, begrepp; inseende, tillsyn, uppsigt; afseende.

Einſeifen, *v. a.* Tvåla, intvåla; tilltvåla, banna upp.

Einſeitig, *adj.* o. *adv.* Ensidig; ensidig, partisk.

Einſenden, *v. a. irr.* Insända, inskicka.

Einſendung, *ſ.* 4. Öfversändning.

Einſenken, *v. a.* Nedsänka, nedsätta; plantera.

Einſenkung, *ſ.* 4. Nedsänkning, nedsättning; plantering.

Einſetzen, *v. a.* Insätta, inställa; bysätta, sätta i fängelse; inrycka, insätta; infatta; plantera, sätta i jorden; sätta i bur; insätta på spel, på lotteri; tillsätta, nämna till; inrätta, upprätta; installera. Sich e., sätta sig inpå, upp.

Einſetzling, *ſ.* 1. Telning; ympqvist; planta.

Einſetzung, *ſ.* Insättning, inställning; fängslande; inryckning, insättning; infattning; förpantning, pantsättning; införande, inrättning; insättning, utnämnande; tillsättande; installering. Die Worte der E., instiftelseorden i den H. Nattvarden.

Einſicht, *ſ.* 4. Inspektion, uppsigt, tillsyn, inseende; insigt, kännedom.

Einſichtsvoll, *adj.* o. *adv.* Insigtsfull, upplyst.

Einſiedelei, *ſ.* 4. Eremitkoja; enslig ort ell. boning.

Einſiedeln, *v. a.* Lefva ensam ellet såsom en eremit.

Einſieden, se Einkochen.

Einſiedler, *m.* 3. Eremit.

Einſiedleriſch, *adj.* o. *adv.* Eremitisk, ensam, enslig.

Einſiegeln, *v. a.* Försegla.

Einſilber, *m.* Enstafvigt ord.

Einſilbig, *adj.* o. *adv.* Enstafvig; fåordig.

Einſingen, *v. a. irr.* Insöfva med sång.

Einſinken, *v. n. irr.* ſ. Insjunka, nedsjunka; ramla, rasa.

Einſitzen, *v. n.* h. Sätta sig in; sitta inne.

Einſitzig, *adj.* o. *adv.* Ensitsig.

Einmals, *adv.* Med tiden, en dag, framdeles.

Einſpannen, *v. a.* Spänna för; spänna i båge. (*Fig.*) Einen Fluß e., uppdämma.
Einſpännig, *adj.* o. *adv.* Enspännig. (*Fig.*) Ein einſpänniges Bett, enmanssäng.
Einſperren, *v. a.* Inspärra, instänga, sätta i fängelse.
Einſperrung, *f.* 4. Inspärring, instängning.
Einſpielen, *v. a.* Spela till sömns; äfv. fästa med spjälor. Honingſcheiben e. — Sich e., *v. r.* Öfva sig genom flitig spelning (i musik ell. biljard); äfv. spelande, lekande ell. omärkligt inträngа sig.
Einſpinnen, *v. a. irr.* Inspinna. Sich e., *v. r. irr.* spinna sig in i ett silkesbo.
Einſprache, *f.* Intalan, ingifvelse.
Einſprechen, *v. a. irr.* Ingifva (mod); trösta; motsäga; invända. — *V. n.* h. Besöka, helsa på.
Einſprechen, *n.* 3. Einſprechung, *f.* 4. Ingifvande af mod; tröstande; motsägelse; besök, påhelsning.
Einſprengen, *v. a.* Bestänka, fugta, väta; öfverströ; rimsalta; spränga upp (en dörr &c.).
Einſpringen, *v. a. irr.* Spinga i sönder; spränga upp (en dörr). — *V. n.* ſ. Inspringa. (*Fig.*) Das Schloß will nicht e., läset vill ej gå igen.
Einſpritzen, *v. a.* Inspruta; spruta (sår, o. d.), vattna, fukta, bestänka.
Einſpruch, *m.* 1. Återfordran, anspråk; invändning, åtal, klander, jäfvande, hinder, motstånd; besök, påhelsning.
Einſprung, *m.* Inspräng, springande in på ett ställe; äfv. ställe der man springer in. (*Jag.*) Einſprünge kallas konstiga upphöjninger på båda sidor om ett djurgårdsplank, att vildbrådet må utifrån kunna springa in, men icke komma tillbaka.
Einſt, *adv.* En gång, framdeles, fordom.
Einſtallen, *v. a.* Sätta på stall.
Einſtämmig, *adj.* o. *adv.* Som har en stam.
Einſtampfen, *v. a.* Instampa, nedstampa, stampa fast, nedstöta.
Einſtand, *m.* Tillträde till en syssla.
Einſtänkern, *v. a.* Uppfylla med stank.
Einſtauben, *v. n.* ſ. Betäckas, genomträngas med dam, fulldammas.
Einſtäuben, *v. a.* Damma full. (*Fig.*) Das Haar e., pudra håret.
Einſtechen, *v. a. irr.* Sticka uti; sticka hål på, ingrafva.
Einſtecken, *v. a.* Insticka, trycka ell. sätta in; sticka hos sig ell. i fickan; sticka i skidan igen; sätta i fängelse; med tålamod uthärda, fördraga (t. ex. skymf).
Einſtecker, *m.* (*Skepp.*) Insatt upplänga.
Einſtehen, *v. n. irr.* ſ. Svara för, gå i borgen, ansvara, gå i god.
ſich Einſtehlen, *v. r. irr.* Stjäla ell. smyga sig in.
Einſteigen, *v. n. irr.* Instiga; inträda, ingå; bestiga med stormstegar.
Einſtellen, *v. a.* Inställa, insätta; sätta på stall (en häst); sätta i förvar; upphöra med, inställa, suspendera. (*Sjöf.*) Gewerts e., sticka i sjön, taga kursen utåt sjön. Sich e., inställa ell. infinna sig, komma, synas.
Einſten, Einſtens, se Einſt.
Einſticken, *v. a.* Insy, brodera uti.
Einſtieben, se Einſtauben.
Einſtig, *adj.* o. *adv.* Kommande, framtida.
Einſtimmen, *v. n.* h. Instämma, stämma öfverens; vara af samma mening, svara emot, instämma i (en sång).
Einſtimmig, *adj.* o. *adv.* Enstämmig; öfverensstämmande, enhällig.
Einſtimmung, *f.* 4. Instämning, öfverensstämning; bifall, samtycke.
Einſtmals, se Einsmals.
Einſtöbern, *v. n.* ſ. Se Einſtauben. — h. Snöa fint, i små flingor. — *V. a.* Se Einſtäuben. ſplugga; stoppa (en pipa).
Einſtopfen, *v. a.* Instoppa, inproppa, in-
Einſtopfung, *f.* 4. Instoppning; stoppande.
Einſtoßen, (o långt) *v. a. irr.* Slå in; in-

drifva, inköra; stöta in; kullkasta, kullstöta.

Einſtreichen, *v. a. irr.* Instryka, ingnugga; stryka i; stoppa i pungen. — *V. n.* (*Jag.*) Slå ner på fältet, för att söka föda (om rapphöns).

Einſtreiten, *v. a. irr.* Tvinga att tro.

Einſtreuen, *v. a.* Inströ, strö imellan; inblanda; ingifva; inbilla.

Einſtreuung, *f.* (*Lagf.*) Osanning, falskt föregifvande.

Einſtücken, *v. a.* Skarfva uti, sätta en skarf uti.

Einſtudiren, *v. a.* Lära en röle &c.

Einſtürmen, *v. n.* h. Storma löst på; storma, rusa in.

Einſturz, *m.* 1. Omkullfallande, insjunkning, kullstörtning, rasning, jordfall.

Einſtürzen, *v. n.* ſ. Ramla öfverända, sjunka, rasa, ramla.

Einſtürzung, *f.* Ramlande &c.

Einſtweilen, *adv.* Emedlertid, till dess att.

Einſtweilig, *adj.* o. *adv.* Interim, tills vidare skedd, gjord, m. m.

Einſylbig, *adj.* o. *adv.* Enstafvig.

Eintägig, *adj.* o. *adv.* En dags ..., som varar en dag, dagsgammal. Das eintägige Fieber, hvardagsfrossa.

Eintagsfliege, *f.* Dagslända, se Haft.

Eintauchen, *v. a.* Doppa, sänka, nedsänka;

Eintauſchen, *v. a.* Byta till ell. åt sig.

Eintauſchung, *f.* 4. Byte.

Einte, der, die, das. Räkneord som betyder den ene, den förste. Es iſt in der einten Stunde, klockan går på ett.

Eintheilen, *v. a.* Indela, fördela; dela, skifta, afdela.

Eintheilig, *adj.* o. *adv.* Som består blott af en del.

Eintheilung, *f.* 4. Indelande, afdelning, fördelande; fördelning.

Einthun, *v. a. irr.* Instånga. (*Fig.*) Inlägga; förvara. † Öfverlemna Wechſelbriefe ꝛc., upphandla vexlar.

Eintönig, *adj.* o. *adv.* Entonig, enformig.

Eintönigkeit, *f.* 4. Entonighet; obehaglig enformighet.

Eintracht, *f.* 4. Endrägt, sämja, samdrägtighet, enhällighet; godt förstånd.

Einträchtig, *adj.* o. *adv.* Endrägtig, sams, enhällig, samdrägtig.

Einträchtigkeit, se Eintracht.

Einträchtiglich, *adv.* Endrägteligen, enhälligt.

Eintrag, *m.* 1. Inträng, förfång, men, kränkning; inslag (hos väfvare).

Eintragen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Inbära; inskrifva, införa; uppföra i räkning; inregistrera, immatrikulera; göra inslag i väf; ränta, gifva, kasta af sig, gifva i inkomst.

Einträglich, *adj.* o. *adv.* Fördelagtig, lönande, indrägtig.

Einträglichkeit, *f.* 4. Fördelagtighet, indrägtighet.

Eintränken, *v. a.* Låta något indricka, draga eller suga till sig vatten o. d.; upphlöta. (*Fig.*) Gifva en så godt igen, hämnas. Einem etwas e.

Einträufeln, se Einträpfeln.

Eintreffen, *v. n. irr.* ſ. Inträffa; ankomma. — h. Slå in, vara sant eller riktigt; uppfyllas, gå i fullbordan, verkställas.

Eintreiben, *v. a. irr.* Indrifva, slå in, inköra, införa; inkräfva, indrifva utskylder; hålla efter, hårdt ansätta; bringa till tystnad.

Eintreibung, *f.* 4. Indrifning; inkräfning.

Eintreten, *v. n. irr.* ſ. Inträda, gå eller stiga in; påkomma, mellankomma, tillstöta; gå uti, börja. — *V. a.* Trampa ned; förtrampa; trampa sönder; intrampa, genom trampning indrifva.

Eintrichtern, *v. a.* Tratta; inskärpa, inprägla.

Eintrichterung, *f.* 4. Intrattning; inskärpning, inprägling.

Eintritt, *m.* 1. Inträdande, inträde; ingång, början.

Eintrocknen, *v. n.* ſ. Intorkas, hoptorka; draga ſig ihop, krympa ihop.
Eintröpfeln, Eintropfen, *v. a.* Indrypa, drypa uti.
Eintröpfelung, *f.* 4. Indrypande.
Eintunken, *v. a.* Doppa i, doppa i ſås.
Eintüpfen, *v. n.* h. Snoka, vädra (om jagthundar). † Lofva med handslag.
Einverleiben, *v. a.* Införlifva, förena; införa, inrycka, inflicka.
Einverleibung, *f.* 4. Införlifvande, sammanslående; inryckning &c.
Einverſtändniß, *n.* 1. Godt förstånd, öfverensstämmelse, enighet; samband.
Einverſtehen, *v. n. irr.* ſ. Komma öfverens, vara i hemligt förstånd med. Einverſtanden ſeyn in einer Sache, komma öfverens, hafva samma mening i en sak.
Einwachſen, *v. n. irr.* ſ. Växa in, växa vid.
Einwackeln, *v. a.* Runka omkull.
Einwage, *f.* Afgång vid vigt ell. vägning.
Einwägen, *v. a. r.* o. *irr.* Väga uti, förloras genom vägande.
Einwährung, *f.* Sädens minskning deraf att hon ligger länge.
Einwand, *m.* Invändning.
Einwärts, *adv.* Inuti; inåt.
Einwäſſern, *v. a.* Lägga i vatten.
Einweben, *v. a.* Inväfva, invirka.
Einwechſeln, *v. a.* Invexla.
Einwechſelung, *f.* 4. Invexling.
Einwehen, *v. a.* Inblåsa; blåsa omkull. — *V. n.* h. Blåsande inträngа.
Einweichen, *v. a.* Blöta, uppmjuka; draga ut kraften genom pägjutning.
Einweichung, *f.* 4. Blötande, uppmjukning.
Einweihen, *v. a.* Inviga, helga; initiera, inviga, intaga. Ein Kleid e., taga en klädning för första gången på sig.
Einweihung, *f.* 4. Invigning, helgande; invigning, intagning.
Einweiſen, *v. a. irr.* Invisa; installera.
Einweiſung, *f.* 4. Invisning; installation; immission.
Einwenden, *v. a. irr.* Invända; göra inkast, motsäga.
Einwendung, *f.* 4. Inkast, invändning; invändning (i rättegång).
Einwerfen, *v. a. irr.* Kasta, slänga in; slå in ell. sönder; sy in; kullkasta, kullslå; invända, göra inkast.
Einwickeln, *v. a.* Invekkla, insvepa, omlinda, inlinda; linda (barn).
Einwickelung, *f.* 4. Inveckling, insvepning.
Einwiegen, *v. a.* Vagga i sömn; insöfva, göra säker, trygg.
Einwilligen, *v. n.* h. Bevilja, samtycka, bifalla.
Einwilligung, *f.* 4. Samtycke.
Einwindeln, *v. a.* Insvepa.
Einwinden, *v. a. irr.* Inlinda, inveckla, insvepa. Das Ankertau e., vinda upp ankartåget.
Einwintern, *v. a.* Frambringa till vintern. Seine Schafe e. Äfv. försätta i viuter. — *V. n.* ſ. Bli van vid vintern. — Sich e., *v. r.* Väna sig vid vintern.
Einwirken, *v. a.* Inväfva, invirka; yttra verkan. — *V. n.* h. Verka i ell. på något.
Einwirkung, *f.* 4. Inväfning; verkan, medverkan; inverkan; kraftyttring.
Einwohner, *m.* 3. Invånare, inbyggare, skyddsborgare.
Einwühlen, *v. a.* Inböka. Sich e., gräfva sig in i jorden (om djur).
Einwurf, *m.* 1. Inkast, invändning.
Einwurzeln, *v. n* ſ. Taga rötter; inrota, inrita sig; taga öfverhand. Ganz eingewurzelt ſteht er da, helt orörlig.
Einwurzelung, *f.* 4. Rotfästning; inrotande.
Einzählen, *v. a.* Inräkna. Die Schafe e. Äfv. intaga i ett tal eller räkning. Die letzten mit eingezählet, inberäknade.
Einzapfen, *v. a.* Tappa uti; infoga, inpassa.
Einzapfung, *f.* 4. Ittappning; infogning, inpassning.

Einzäunen, *v. a.* Inhägna, instänga; omgifva, instänga med gärdsgård. [gård.
Einzäunung, *f.* 4. Stänsgel, hägnad, gärds-
Einziehen, *v. n.* h. o. ſ. Förtäras, medtagas, bli mager, draga in.
Einzeichnen, *v. a.* Teckna, rita uti . . .; inteckna, inskrifva.
Einzeichnung, *f.* 4. Tecknande, ritande uti; inteckning, inskrifning.
Einzeln, *adj.* o. *adv.* Ensam; enda, ensam i sitt slag; skild, åtskild, afskild; hvar för sig, särskilt, afsöndrad, enstaka.
Einziehen, *v. a. irr.* Draga in; träda på ell. igenom; draga tillbaka; insupa, insuga; draga ihop, göra trängre; indraga, confiskera; arrestera, sätta i fängelse; indraga, afskaffa. — *V. n. irr.* ſ. Intåga, hålla sitt intåg; inflytta (i ett hus &c.); draga sig in (som olja).
Einziehung, *f.* 4. Indragning; påträngande; tillbakadragning; insupande, insugning; hopdragning; indragning, confiskering; arrestering; afskaffande; intågande; inflyttning; indragande; afsmalning.
Einzig, *adj.* o. *adv.* Enda. E. und allein, endast och allenast.
Einzischeln, *v. a.* Inhväsa, inhviska, intassla.
Einzöglingsrecht, *n.* 1. Indigenaträtt.
Einzug, *m.* 1. Intåg.
Einzwängen, *v. a.* Tvinga uti, tvinga in, hoptränga med våld, inskränka.
Einzwingen, *v. a. irr.* Tvinga, truga i.
Eis, *n.* 1. des =es. Is. Das Eis brechen, bryta isen, göra bana, väga. Einen aufs Eis führen, föra en på det hala. Pfingſten auf dem Eiſe, aldrig någonsin. =bahn, *f.* 4. Isväg, isgata. =berg, *m.* 1. Isberg. =bock, *m.* 1. =brecher, Isbokare, isbrytare. =bruch, *m.* 1. Isbrott, isgång, islossning. =grau, *adj.* o. *adv.* Isgrå, gråhårig. =grube, *f.* 4. =keller, *m.* 3. Iskällare. =hacke, *f.* 4. Isbill. =kalt, *adj.* o. *adv.* Iskall, kall som is. =kluft, *f.* 1. Issprucka. =nagel, *m.* 3. brodd. =meer, *n.* 1. Ishaf. =pfahl, *m.* 1. Ispåle; isbrytare. =ſcholle, Isflinga; isbit. =vogel, *m.* 3. Isfågel. =zacken, *m.* 3. Istapp, droppis.
Eiſen, *v. n.* h. Isa, bryta, såga sönder is; åfv. göra till is. (*Fig.*) Göra stel. — *V. n.* ſ. Isas, bli till is.
Eiſen, *n.* 3. des =es, *pl.* l. m. *s.* Jern; värja. Einem in den Eiſen liegen, förfölja någon, följa en i hamn och häl. Noth bricht E., nöden har ingen lag. In die E. ſchlagen eller ſchmieden, sätta fjettrar eller blacken på. E. legen, lägga fotanglar, uppställa räfsaxar. =aber, *f.* 4. Jernmalmstrek. =blech, *n.* 1. Jernbleck. =draht, *m.* 1. Ståltråd. =feil, *n.* =ſpäne, *pl.* filspån. =fleck, *m.* 5. Rostfläck. =freſſer, *m.* 3. Storskrytare. =haltig, *adj.* o. *adv.* Jernhaltig. =händler, *m.* 3. Jernhandlare. =hütte, *f.* 4. Masugn, hytta, stångjernshammare, jernbruk. =kuchen, *m.* 3 gorå; tunnrå. =maal, se Eiſenfleck. =ſchüſſig, *adj.* o. *adv.* jernhaltig, jernbunden. =ſtarke, *f.* 4. (Gjut.) Jernrum. =waare, *f.* 4. Jernvara, jernsmide. =waſſer, *n.* 3. Mineralvatten. =werk, *n.* 1. Jernarbete; jernredskap.
Eiſern, *adj.* o. *adv.* Af jern, jern., . . .; hård, obeveklig, känslolös.
Eiſig, *adj.* o. *adv.* Islupen.
Eitel, *adj.* o. *adv.* Fåfäng, onyttig, förgänglig; fåfänglig, inbilsk; bara, idel, intet annat än. [bilskhet.
Eitelkeit, *f.* 4. Fåfänga, fåfänglighet, in-
Eitelkeitsliebe, *f.* 4. Håg för fåfänglighet.
Eiter, *m.* 3. Var, materia i sår; etter, gift.
Eiterig, *adj.* o. *adv.* Varig, varblandad, varfull; giftig.
Eitern, *v. n.* h. Vara sig, varas, flyta, suppurera.
Eiterneſſel, *f.* 4. Se Brennneſſel.

Eiterung, *f.* 4. Varsättning; vargöring, varflytning, suppuration.
Eke, *f.* Ek; ökstock.
Ekel, *m.* 3. Afsmak, leda, vämjelse, äckel, afsky, vedervilja. =haft, *adj.* o. *adv.* Äcklig, osmaklig, vidrig, motbjudande. =name, *m.* 5. Öknamn.
Ekel, *adj.* o. *adv.* Som väcker afsmak, leda, olust, vedervilja; afsky; kräslig, läcker, kräsmagad. [vidrig, motbjudande.
Ekelig, Ekelhaft, *adj.* o. *adv.* Äcklig, osmaklig,
Ekeln, *v. n.* h. Hafva afsmak, leda, vämjelse ell. äckel; ledsna. Es ekelt mich. Jch ekele davor. — Sich e., *v. r.* Äckla
Elasticität, *f.* Spänstighet. [för något
Elastisch, *adj.* o. *adv.* Elastisk, spänstig.
Elbogen, *m.* 3. Armbåge.
Electricität, *f.* Elektricität.
Electrisch, *adj.* o. *adv.* Elektrisk.
Electrisiren, *v. a.* Elektrisera.
Electrisirmaschine, *f.* 4. Elektrisermachin, elektrisk machin.
Element, *n.* 1. Element; grundämne.
Elementarisch, *adj.* o. *adv.* Elementarisk.
Elend, *n.* 1. Elände, uselhet, armod, nöd; svårighet, vedervärdighet; landsflygt.
Elend, *adj.* o. *adv.* Eländig, usel, ömklig, slät, dålig; olycklig, olycksfull, dålig,
Elend, =thier, *n.* 1. Elg. [oduglig, erbarmlig.
Elephant, *m.* 4. des =en, *pl.* =en. Elefant.
Elf, *numerus* Elfva, Elofva. — *Anm.* Detta ord är oföränderligt i alla häntydelser, utom när det står utan *subst.*, och ett ord går förut, som fordrar *dat.* eller *abl.* då en tillägges, t. ex. er kam noch vor Elfen. Da trat Petrus auf mit den Elfen. =malig, *adj.* o. *adv.* Som skett, blifvit gjord, upprepad elfva gånger.
Elfe, *m.* des =en. Elfva, elfvor, alfar; ett slags fabelaktiga naturwunder.
Elfenbein, *n.* 1. Elfenben. [af elfenben.
Elfenbeinern, *adj.* o. *adv.* Elfenbens . . .,
Elfer, *m.* Ett antal af 11; ledamot af ett sällskap, som består af 11 personer.
Elferlei, *adj.* o. *adv.* Elfvahanda.
Elfkladde ell. =klatte, *f.* Martofva.
Elfte, *adj.* o. *adv.* Elfte.
Elftel, *n.* 3. Elftedel.
Elftens, *adv.* För det elfte. [half.
Elfthalb, *adj.* o. *adv.* Half elfte, tio och en
Ellbogen, Ellenbogen, se Elbogen.
Elle, *f.* 4. Aln. [längd.
Ellenlang, *adj.* o. *adv.* Alnslång, af en alns
Eller, se Erle. [*nus phoxinus.*
Elritze, *f.* 4. Ärlitsfisk, hundgädda, *Cypri-*
Else, *f.* 4. Majfisk.
Elsebeerbaum, *m.* 1. Oxel, oxelträd.
Elsebeere, *f.* 4. Oxelbär, häggbär; tarmbär.
Elster, *f.* 4. Skata. =auge, *n.* 6. Liktorn. =baum, *m.* Xl; hägg.
Eltern, *pl.* Föräldrar. =los, *adj.* o. *adv.* Fader- och moderlös, se Ältern.
Email, *n.* 1. Emalj, emaljering.
Emaillíren, *v. a.* Emaljera. [Gröning.
Emberitz, Embritz, Emmeritz, Emmerling, *m.*
Embryo, *m.* Ofödt foster.
Eminenz, *f.* 4. Eminens (Kardinalstitel).
Emmerling, se Goldammer.
Empfahen (i högre stil), se Empfangen.
Empfang, *m.* 1. Emottagning, inhändigande, antagning, intagning; emottagande, bemötande. Jn E. nehmen, emottaga.
Empfangen, *v. a. irr.* Emottaga, uppbära (penningar); emottaga, bemöta; få, bekomma, undfå. — *V. n.* h. Afla, blifva hafvande.
Empfänger, *m.* 3. Emottagare.
Empfänglich, *adj.* o. *adv.* I stånd att mottaga ell. antaga; skicklig till, fallen för.
Empfänglichkeit, *f.* 4. Skicklighet till, fallenhet för.
Empfängniß, *f.* 1. Aflelse (om qvinnor).
Empfangschein, *m.* 1. Emottagningsbevis, [qvitto.
Empfangung, se Empfang.

Empfehlen, *v. a. irr.* Rekommendera, anbefalla; bedja om sin helsning; taga afsked.
Empfehlung, *f.* 4. Empfehl, *m.* 1. Rekommendation; helsning; afskedstagande; bortgång.
Empfehlungsſchreiben, *n.* 3. Rekommendationsbref.
Empfehlungswürdig, *adj.* o. *adv.* Berömlig, lofvärd.
Empfindbar, *adj.* o. *adv.* Kännbar, verkande på sinnena ell. själen; känslofull, lättrörd, öm, ömsint; ömtålig; lidbar, som kan lida eller emottaga känslor.
Empfindbarkeit, *f.* 4. Känslofullhet, egenskap att röras och emottaga känslor; ömtålighet; ömhet, medlidande; erkänsamhet; lidbarhet.
Empfindelei, *f.* 4. Känslosamhet, tillgjord ell. öfverdrifven ömsinthet.
Empfinden, *v. a. irr.* Känna, hafva känning af; känna ell. emottaga intryck af; märka, röna, erfara; sluta ondt för; röna, njuta frukten af.
Empfindlich, *adj.* o. *adv.* Känslig, lättrörd, öm, ömsint; ömtålig, grannlaga, kinkig; kännbar; verkande på sinnena ell. själen; snarsticken.
Empfindlichkeit, *f.* 4. Känslofullhet, egenskap att röras, emottaga känslor eller lida, lidbarhet; ömtålighet, grannlagenhet, kinkighet; känning (af öfvervunnet ondt m. m.); snarstickenhet.
Empfindniß, *f.* Känsla, som icke väckes genom sinnliga intryck utifrån, utan frambringas genom imagination och fantasi.
Empfindſam, *adj.* o. *adv.* Känslofull, öm, ömsint; känslosam, sentimentalisk.
Empfindſamkeit, *f.* 4. Känslofullhet, sinnesömhet, känsloömhet.
Empfindung, *f.* 4. Känsla, känsel; känsla, intryck; känning.
Empfindungsfülle, *f.* 4. Känslornas höjd.
Empfindungskraft, *f.* 1. Empfindungsvermögen, *n.* 3. Känsloförmåga.
Empfindungslos, *adj.* o. *adv.* Känslolös.
Empor, *adv.* Uppåt, upp; på fötterna ell. på benen; på ytan. E. bringen, bringa upp ell. fram; bringa i svang, i välstånd, i anseende, upphöja. E. kommen, komma, flyta ell. stiga upp ell. fram; höja ell. upphöja sig, uppstiga, svinga sig upp; komma till heder ell. anseende. E. ragen, stå, synas utöfver, nå fram öfver. E. ſchweben, lyfta sig upp. Sich e. ſchwingen, svinga sig upp. E. ſteigen, stiga upp eller fram; uppstiga, komma till heder och anseende. E. wachſen, växa upp.
Empore, *f.* Lektare i en kyrka.
Empören, *v. a.* o. *r.* Göra upprorisk, stöta, förarga, förtörna, upphetsa; förkasta. Sich e., göra uppror, resa sig; bli uppstudsig.
Empörend, *adj.* o. *adv.* Afskyvärd, vederstygglig, motbjudande.
Empörer, *m.* 3. Upprorsman.
Empöreriſch, *adj.* o. *adv.* Upprorisk.
Emporkirche, *f.* 4. Chor, sångchor, läktare.
Empörung, *f.* 4. Uppror, uppresning.
Emſig, *adj.* o. *adv.* Trägen, flitig, idog, verksam, driftig, arbetsam.
Emſigkeit, *f.* 4. Trägenhet, flit, idoghet, verksamhet, driftighet, arbetsamhet.
Emſiglich, *adv.* Se Emſig.
Endabſicht, se =zweck. =fall, *m.* (*Gramm.*) Casus. =los, *adj.* o. *adv.* Utan ände. =reim, *m.* Slutrim, bouts rimés. =ſchaft *f.* 4. Ända, slut, utgång; följd. =ſchluß, *m.* 1. Slutsats; slutlig verkan, beslut, följd. =ſilbe, *f.* 4. Slutstafvelse. =urtheil, *n.* 1. (läs: =urr=) Slutdom, slutligt utslag. =zweck, *m.* 1. Ändamål, syftemål afsigt, uppsåt.
Endchen, *n.* 3. Bit, stump.

Ende, *n.* 3. des =s, *pl.* =n. Ända, spets, slut, det yttersta; ända, slut, utgång, ändalykt. Zu dem E., derföre, i den afsigten. Von allen Orten und Enden, ifrån alla kanter. Ein Hirsch von acht Enden, en hjort, som har åtta grenar på hornen. Einen ohne E. beklagen, beklaga någon oupphörligt. Eine E. nehmen, upphöra; dö.

Endergebniß, *n.* 1. Följd, slutsats; resultat.

Enden, **Endigen**, *v. a.* o. *n.* h. Ända, sluta (att tala), fullborda; ändas, slutas. Sich e., (om ord, stafvelser &c.) lyktas.

Endigung, *f.* 4. Fulländande, fullbordande, ända, till slut, utgång.

Endivie, *f.* 4. Endivia (ört); vägvårda.

Endlich, *adj.* Slutlig, sista; slutlig, ändelig. — *adv.* Åndteligen, slutligen.

Endlichkeit, *f.* 4. Ändelighet.

Endung, *f.* 4 Åndelse.

Engbäuchig, *adj.* o. *adv.* Smalbukig (om hästar). =brüstig, *adj.* o. *adv.* Fallen för andtäppa, trångbröstad. =brüstigkeit, *f.* 4. Andtäppa, andqvaf.

Enge, *adj.* o. *adv.* Trång, smal, knapp, snäf, hopträngd. Im engern Verstande, uti inskränkt mening. Mir ist so e. ums Herz, mitt hjerta är mycket beklämdt. Einen in e. Verwahrung bringen, sätta någon i fängsligt förvar. Die Truppen enger zusammen ziehen, draga tropparne närmare ihop.

Enge, *f.* 4. Trångt pass; trångt ställe; sund; bryderi, förlägenhet, svårighet, trängsel, trångmål. In die E. ziehen, draga ihop. In die E. treiben, sätta i trångmål, i bekymmer.

Engel, *m.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Ängel. =blume, *f.* Bullerblomster. =gruß, *m.* Ave Maria. =stimme, *f.* 4. Änglaröst. =süß, *n.* (*Bot.*) Stensöta.

Engelinn, *f.* Ängel som qvinna betragtad.

Engen, *v. a.* Göra trång, trycka. — Sich e., *v. r.* Smalna, bli trängre, tränga sig tillhopa; sammanpressas.

Engerling, *m.* 1. Mask i huden på boskap.

Engherzig, *adj.* o. *adv.* Hårdhjertad, känslös.

Englisch, *adj.* o. *adv.* Engelsk. Die Englische Kirche, högkyrkan, episkopalkyrkan i England. Englische Krankheit, engelska sjukan, ledknytning: en barnsjukdom, som angriper benen, *Rachitis*. E. Roth, rödmull.

Englisch, *adj.* o. *adv.* Änglalik.

Enkel, *m.* 3. Sonson, dotterson, barnabarn.

Enkelinn, *f.* 4. Sondotter, dotterdotter.

Entadeln, *v. a.* Fråntaga en adelskapet; vanhedra, förnedra.

Entädern, *v. a.* Taga bort ell. plocka ut ådrorna.

Entarten, se Ausarten.

Entäußern, *v. a.* Undandraga, befria; aflägsna. — Sich e., *v. r.* Afhålla sig ifrån, betaga ell. neka sig.

Entäußerung, *f.* 4. Betagande, beröfvande, saknad.

Entbehren, *v. a.* o. *n.* h. Umbära, vara förutan ell. beröfva, hafva brist på, sakna.

Entbehrlich, *adj.* o. *adv.* Umbärlig, öfverflödig, mindre nödig.

Entbehrlichkeit, *f.* 4. Umbärlighet, öfverflödighet.

Entbehrung, *f.* 4. Tillstånd då man ej får nyttja en ting: umbärande, beröfvande, saknad.

Entbieten, *v. a. irr.* Bjuda; förmäla. Waaren e., införskrifva varor.

Entbietung, *f.* 4. Bjudning; förmälning, anmälan.

Entbinden, *v. a. irr.* Lösa, lösa upp; befria, rädda; frikalla, förlossa. Seine Frau ist von einem Sohn entbunden, har blifvit förlöst med en son.

Entbindung, *f.* 4. Befrielse; frikallelse; förlossning; barnsbörd.

Entblättern, *v. a.* Plocka af bladen.

sich Entblöden, *v. r* Understå sig; djerfvas; blygas, hafva försyn för.

Entblößen, (ö långt) *v. a.* Blotta, aftaga lock ell. täckelse; aftäcka; blottställa, betaga, afhända, beröfva; utblotta. Den Degen e., draga ut värjan.
Entblößt, *adj.* o. *adv.* Naken, bar, blott; utblottad, beröfvad.
Entblößung, *f.* 4. Blottande, blottställning, beröfvande; utblottande.
Entblühen, *v. n.* s. Förfallna; ryckas hädan i sina blomstrande år; uppblomstra.
Entbrechen, *v. n. irr.* s. Utbrista, bryta hastigt fram. — Sich e., *v. r.* Förvara sig emot; akta sig för; vägra, söka, undvika, afhålla sig ifrån; undandraga; underlåta.
Entbrennen, *v. n. irr.* s. Upptändas, sättas i låga, brinna. Vor e., upptändas &c. af. In eine Person entbrannt seyn, vara kär i en person. — *V. a.* Tända, upptända. (*Fig.*) Sätta i häftig rörelse, passion o. d.
Entbrennen, *n.* 3. Entbrennung, *f.* 4. Upptändning.
Entbürden, *v. a.* Aflägga, skilja sig vid en börda. Uns der Leiden zu e.
Entdecken, *v. a.* Upptäcka, yppa, uppenbara; utröna; utforska; bli varse; upptäcka, uppspana; röja.
Entdeckung, *f.* 4. Upptäckt, uppfinning; yppande, uppenbarande; röjande.
Ente, *f.* 4. And, anka, egentl. honan. (*Ordspr.*) Die Ente träget ihr Recht auf dem Buckel, när grannens ankor göra mig skada, så har jag rätt att slå ihjel dem.
Entehren, *v. a.* Vanhedra, vanrygta, smäda, förtala; kränka.
Entehrend, *adj.* o. *adv.* Vanhedrande, skamlig.
Entehrung, *f.* 4. Vanhedrande; smädelse, förtal; kränkning.
Entellen, *v. n.* s. Ila utur ell. ifrån. Den Armes des Freundes e.
Entenadler, *m.* Fiskörn.
Ententi, *n.* 2. Andägg.
Enterben, *v. a.* Göra arflös.
Enterbung, *f.* 4. Arflösgörelse.
Enterhaken, *m.* 3. Änterkrok ell. hake med många klor, hvarmed fartyg hakas ihop vid äntringar.
Enterisch, se Entrich.
Entern, *v. a.* (*Sjöf.*) Äntra: lägga om bord med hvarandra och slåss.
Enterung, *f.* 4. Äntring.
Entfahren, *v. n. irr.* s. Undkomma, undslippa, undfalla, undgå.
Entfallen, *v. n. irr.* s. (einem) Undfalla, falla ur händerna ell. minnet, förglömma, förgäta. Ihm entfiel der Muth, han fällde modet, blef modfälld.
Entfalten, *v. a.* Vika upp, veckla ut, breda ut, lägga fram; utveckla, utreda; spricka ut; visa.
Entfärben, *v. a.* Beröfva färgen (i synnerh. ansigtsfärgen). — Sich e., *v. r.* Skifta ell. mista färgen; blygas, blekna ell. rodna.
Entfernen, *v. a.* Aflägsna.
Entfernt, *adj.* o. *adv.* Aflägsen, långväga; aflägsen, afskild; frånvarande.
Entfernung, *f.* 4. Aflägsenhet; afstånd; frånvaro; bortresa; afvikning; aflägsnande, bortskickande, bortflyttning, förvisning, frånvaro.
Entfesseln, *v. a.* Befria från fjettrar.
Entflammen, *v. a.* Antända, upptända, sätta i låga ell. brand; upphetsa, uppreta; uppelda. (*Fig.*) Väcka häftiga begär eller passioner.
Entflammung, *f.* 4. Antändning &c.
Entfleischt, *adj.* Beröfvad kött; mager, torr.
Entfliegen, *v. n. irr.* s. Flyga bort.
Entfliehen, *v. n. irr.* s. Fly, rymma, löpa bort; fly undan, komma undan.
Entfließen, *v. n. irr.* s. Flyta ur. Thränen entflossen seinem Auge.
Entfremden, *v. a.* Afvända, aflägsna; borttaga, stjäla, afhända.
Entfremdung, *f.* 4. Afvandande, aflägsnande; borttagande, afhändande.

Entführen, *v. a.* Bortföra, bortröfva; enlevera. [för; röfvare.
Entführer, *m.* 3. Den, som med våld bort-
Entführung, *f.* 4. Bortförande, bortröfvande; enlevering.
Entgegen, *præp.* med *dat.* och *adv.* emot; stridig, stridande, motsatt; till mötes. E. gehen kommen ꝛc., gå, komma emot ell. till mötes; gå i förväg för. E. halten, setzen, stellen, hålla, sätta emot. E. sehen, motse, vänta. E. seyn, vara emot, hindra, motarbeta.
Entgegnen, *v. a.* Svara, säga emot, falla in.
Entgehen, *v. n. irr.* s. (einem) Undgå, undkomma; försvagas, afmattas, aftynas. Sich keinen Vortheil e. lassen, låta ingen fördel gå ifrån sig. [de; aftynande.
Entgehen, *n.* 3. **Entgehung**, *f.* 4. Undgåen-
Entgeistern, se **Entzücken**.
Entgelt, *n.* utan *pl.* Vedergällning, betalning. Ohne e., för intet; utan betalning, gratis.
Entgelten, *v. n. irr.* (med müssen, sollen och lassen) Umgälla, lida för.
Entgleiten, *v. n. irr.* s. Halka, slinta undan.
Entglimmen, *v. n. irr.* s. Börja brinna, upptändas.
Entgöttern, *v. a.* Beröfva gudomligt värde.
Entgürten, *v. a.* Spänna af gördeln, taga af bältet. [utan hår.
Enthaart, *adj.* o. *adv.* Beröfvad sina hår,
Enthalten, *v. a. irr.* Innehålla; innesluta inom sig, inbegripa. Sich e., afhålla sig ifrån, återhålla sig; vistas, uppehålla sig. Sich einer Sache e., afhålla sig ifrån en sak; icke nyttja den.
Enthaltsam, *adj.* o. *adv.* Återhållsam.
Enthaltsamkeit, **Enthaltung**, *f.* 4. Återhållsamhet, mättlighet.
Enthärten, *v. a.* Betaga hårdheten.
Enthaupten, *v. a.* Halshugga.
Enthauptung, *f.* 4. Halshuggning.
Entheben, se **Befreien**. [besläcka.
Entheiligen, *v. a.* Ohelga, vanhelga, orena,
Entheiligung, *f.* 4. Ohelgande &c.
Enthüllen, *v. a.* Aftäcka; taga slöjan af; upptäcka, yppa; förklara, utreda.
Enthüllung, *f.* 4. Utveckling, utredning; aftäckande; yppande.
Enthusiasmus, *m.* Hänryckning, svärmeri.
Enthusiast, *m.* 4. Svärmare. [natisk.
Enthusiastisch, *adj.* o. *adv.* Svärmaktig, fa-
Entjochen, *v. a.* Taga af oket.
Entjungfern, *v. a.* Taga mödomen ifrån, kränka en jungfru.
Entkerkern, *v. a.* Befria ur fängelse.
Entkleiden, *v. a.* Afklädа; blotta.
Entkommen, *v. n. irr.* s. *Dat.* Undkomma, frälsa ell. rädda sig, komma ell. förfoga sig undan.
Entkörpern, *v. a.* Göra lös och fri från kropp. (*Mystik.*) Die Seele e., så hänrycka själen, att inbillningskraften, svärmande i den idealiska verlden ell. känslans inre regioner, förlorar medvetandet af kroppen och det yttre lifvet.
Entkräften, *v. a.* Försvaga, matta, göra maktlös, utmergla.
Entkräftung, *f.* 4. Försvagande, utmattande, aftagande, aftyning, maktlöshet, förtvinande; brist på krafter. [gen e.
Entküssen, *v. a.* Kyssa bort. Thränen den Wa-
Entladen, *v. a. irr.* Aflasta, utlasta, lossa, lassa af, befria ifrån börda. Sich einer Schuld e., afbörda sig sin skuld. Sein Gewissen e., befria, lätta sitt samvete.
Entladung, *f.* 4. Aflastande &c.
Entlang, **Entlängst**, *adj.* o *adv.* Utföre, fram, utmed, längs efter. [larfven af; blotta.
Entlarven, *v. a.* Demaskera, taga masken,
Entlarvung, *f.* 4. Demaskering, blottande.
Entlassen, *v. a. irr.* Afskeda, afdanka; frigifva; frigifva, entlediga; lösa ell. frikalla (från ett löfte, en ed); affärda.

Entlaſſung, *f.* 4. Afsked; frigörande; entledigande; frikallande; affärdande.
Entlaſten, se Entladen.
Entlauben, *v. a.* Aftaga löfven. Bäume e., berofva träden sina löf.
Entlaufen, *v. n. irr.* ſ. Löpa bort, rymma.
Entledigen, *v. a.* Entlediga, göra fri ell. lös, befria ifrån. Sich e., göra sig ledig ell. fri ifrån, afbörda sig; fullgöra (sin skyldighet).
Entledigung, *f.* 4. Entledigande &c.
ſich Entlegen, se ſich Entbrechen.
Entlegen, *adj.* o. *adv.* Aflägsen, afskild.
Entlegenheit, *f.* 4. Aflägsenhet.
Entlehnen, *v. a.* Låna af, ifrån.
Entlehnung, *f.* 4. Lånande.
Entleiben, *v. a.* Aflifva, mörda, döda. Der Entleibte, den som är dräpen (helst i envig).
Entleibung, *f.* 4. Aflifvande, mördande.
Entlocken, *v. a.* Locka ur, locka bort.
Entmannen, *v. a.* Snöpa.
Entmannung, *f.* 4. Snöpning.
Entmaſten, *v. a.* Kapa ell. taga ned masterna.
Entmenſchen, *v. a.* Afkläda all menskлighet.
Entnebeln, *v. a.* Befria ifrån dimma.
Entnehmen, *v. a. irr.* Borttaga, rycka ur, befria; låna af ell. ifrån; (*Hand.*) draga ell. trassera.
Entnerven, *v. a.* Enervera, utmergla, utmatta, försvaga.
Entnervung, *f.* 4. Kroppens utmerglande, försvagande.
Entomolog, *m.* 4. Insektkännare, insektsamlare.
Entomologie, *f.* 4. Lära om insekterna.
Entpurpern, *v. a.* Berófva purpurfärg; äfv. skilja vid purpurn (ell. högsta värdighet).
Entraſen †, *v. a.* Taga bort torf ell. gräsvall. Einen wilden Boden e.
Entbrathen, *v. a. irr.* Undvara, umbära. Nyttjas blott i *Infin.*
Enträtheln, *v. a.* Upplösa en gåta; dechiffrera, lösa, förklara något otydligt, utstudera.
Enträtheln, *f.* 4. En gåtas upplösning; dechiffrering, förklaring, utstuderande.
Entreißen, *v. a. irr.* Rycka, slita ifrån; upprycka, rycka ut, bort; med våld, möda ell. list taga ell. vinna. — *V. n.* ſ. Fly. Sich der Welt e., slita sig lös ifrån verlden; lemna det jordiska; begifva sig i ensligheten. Sich den Sorgen e., befria sig ifrån sorg.
Entreißung, *f.* 4. Frånryckande, frånslitande; bortryckande; lösslitande.
Entreiten, *v. a. irr.* ſ. Rida bort, rida undan. Dem Feinde e.
Entrich, *m.* 1. des -es, *pl.* -e. Ankbonde. Wilder E., vild andrake.
Entrichten, *v. a.* Betala, godtgöra.
Entrichtung, *f.* 4. Betalning.
Entriegeln, se Aufriegeln.
Entrinnen, *v. n. irr.* ſ. Undkomma, undslippa, rymma. — *V. a.* Rulla bort; upprulla; öppna; uppveckla, utbreda.
Entrinnung, *f.* 4. Undkommande &c.
Entrollen, *v. n.* ſ. Tillra, rinna utföre.
Entrücken, *v. a.* Rycka undan, rycka ifrån.
Entrückung, *f.* Hänryckning, &c.
Entrunzeln, *v. a.* Taga skrynkor ur, slåta. Endlich entrunzelte ſich ſeine Stirn, omsider fick han en gladare uppsyn.
Entrüſten, *v. a.* Förtörna, förtreta, uppreta, sätta i vrede, förorsaka förtret ell. förargelse. Sich e., vredgas, upptändas af vrede.
Entrüſtet, *adj.* o. *adv.* Förtretad, förtörnad, het, hetsig, argsint, uppretad.
Entrüſtung, *f.* 4. Vrede, argsinthet, retande till vrede.
Entſagen, *v. n.* h. (*Dat.*) Försaka, afsäga sig, afstå ifrån, öfvergifva. Einer Perſon e., afstå ifrån allt anspråk på ens person, eftergifva sin rätt på honom.

Aller Hoffnung e., gifva allt hopp förloradt. — *V. a.* † Förkasta, icke antaga; förlofva (att icke göra så mer); undsäga, hota; ursäkta; förbjuda.

Entſagung, *f.* 4. Afsägelse, afstående, öfvergifvande.

Entſatz, *m.* 1. Hjelp, undsättning; äfv. troppar, som komma en belägrad ort till undsättning.

Entſchädigen, *v. a.* Hålla skadeslös, bota, godtgöra.

Entſchädigung, *f.* 4. Skadeslöshållande, skadestånd, ersättning.

Entſchaufeln, *v. a.* Skofla eller skyfla undan. (*Sjöf.*) Ein Anker wird entſchaufelt, då begge flyna eller armarne afbrytas i hafsbotten.

Entſcheiden, *v. a. irr.* Afgöra, afdömma.

Entſcheidend, *adj.* o. *adv.* Afgörande, slutlig.

Entſcheider, *m.* Skiljesman, domare. (*Fig.*) Domedagen.

Entſcheidung, *f.* 4. Afgörande; utslag.

Entſcheidungspunkt, *m.* 1. Afgörande ögonblick.

Entſchlafen, *v. n. irr.* ſ. Insomna; afsomna; dö.

Entſchlagen, *v. a. irr.* Slå bort; befria. Sich e., *v. r. irr.* Göra sig af med; aflägga, vänja sig af med; slå bort ell. ifrån sig; göra sig lös, ledig ell. fri ifrån.

Entſchleichen, *v. n. irr.* ſ. Smyga sig undan.

Entſchleiern, *v. a.* Taga slöjan af; upptäcka, blotta.

Entſchließen, *v. a.* Upplåta; besluta. — Sich e., *v. r. irr.* Fatta beslut, föresätta sig, besluta.

Entſchließung, se Entſchluß.

Entſchloſſen, *adj.* o. *adv.* Resolverad, modig, rask; med beslut; hurtig, rådig.

Entſchloſſenheit, *f.* 4. Mod, dristighet och fasthet i beslut.

Entſchlummern, *v. n.* ſ. Slumra, somna in. *V. a.* Väcka ur sömnen.

Entſchlüpfen, *v. n.* ſ. Slippa undan; undfalla.

Entſchluß, *m.* 1. Beslut, föresats. Mein E. iſt gefaßt, jag har fattat mitt beslut, tagit mitt parti.

Entſchmeicheln, *v. a.* Undandraga genom smicker.

Entſchuldigen, *v. a.* Ursäkta, öfverse med, undskylla.

Entſchuldigung, *f.* 4. Ursäkt, undskyllan.

Entſchütten, *v. a.* Befria; underlåta.

Entſchwellen, se Anſchwellen.

Entſchwimmen, *v. n. irr.* ſ. Simma undan, frälsa sig genom simmande.

Entſchwinden, *v. n. irr.* ſ. Försvinna, bortvissna.

Entſchwingen, *v. a. irr.* Svänga eller slänga bort. (*Fig.*) Hastigt aflägsna; äfv. beröfva vingarna. — Sich e., *v. r.* (*Poet.*) Svinga sig ifrån. Sich dem Glauben e., öfverstiga all tro.

Entſeelen, *v. a.* Beröfva själ ell. lif, döda.

Entſeelt, *adj.* o. *adv.* Död, liflös, afliden.

ſich Entſehen, *v. r. irr.* Hafva försyn, blygas; frukta, tvifla, tveka.

Entſenden, *v. a. irr.* Sända ell. skicka bort, sända till.

Entſetzen, *v. a.* Afsätta från embete eller värdighet; undsätta (en stad); komma att fasa; förskräcka, förfara. — Sich e., *v. r.* Bli betagen af fasa; förskräckas, förfäras. Sich vor eller über eine Sache e.

Entſetzen, *n.* 3. Fasa, förskräckelse; undsättning.

Entſetzlich, *adj.* o. *adv.* Faslig, förskräcklig, förfärlig; oerhörd.

Entſetzung, *f.* 4. Från embete m. m. afsättning; (en stads) undsättning.

Entſiegeln, *v. a.* Bryta upp något försegladt. (*Fig.*) Öppna, upplåta.

Entſiegelung, *f.* 4. Uppbrytande.

Entſinken, *v. n. irr.* ſ. Sjunka undan; falla ur.

Entſinnen, *v. a.* Beröfva sinnenas bruk. — Sich e., *v. r. irr.* Påminna eller erinra sig, komma ihåg; draga sig till minnes.

Entſperren, *v. a.* Deblockera; upphäfva en orts inspärrning.

Entſpinnen, *v. a. irr.* Stämpla, anlägga,

tillställa; börja. — Sich e., beredas, uppkomma, uppväxa.
Entſpinnung, *ſ.* 4. Stämpling, anläggning, tillställning; uppkomst, uppväxande.
Entſprechen, *v. n. irr.* b. *Dat.* Svara emot; neka, neka till.
Entſprießen, *v. n. irr.* ſ. Uppkomma, upprinna; härstamma, hafva, leda sitt ursprung ifrån.
Entſprießung, *ſ.* 4. Uppkomst; ursprung.
Entſpringen, *v. n. irr.* ſ. Springa bort ell. undan; leda sitt ursprung, sin upprinnelse ifrån; härleda sig, uppkomma, härröra, flyta.
Entſproßen, *adj.* o. *adv.* Utgången, härstammande, uppkommen.
Entſtehen, *v. n. irr.* ſ. Uppkomma, uppväxa; uppstå, härflyta, härröra; följa, vara en följd af; bilda sig, uppkomma, tillskapas; (m. b.) fela; icke bista; slå felt.
Entſtehen, *n.* 3. Entſtehung, *ſ.* 4. Begynnelse, början, ursprung, upprinnelse; formerande, bildande; brist.
Entſteigen, *v. n. irr.* ſ. Stiga fram ell. ur. So wie ſie dem Meere entſtieg.
Entſtellen, *v. a.* Vanställa; vanskapa, bringa ur form eller skick.
Entſtellung, *ſ.* 4. Vanställande &c.
Entſtürzen, *v. n.* ſ. Ned- eller undanstöta.
Entſündigen, *v. a.* Rena ifrån synden, försona.
Entſündigung, *ſ.* 4. Försoning.
Entthronen, *v. a.* Stöta från thronen.
Entthronung, *ſ.* 4. Dethronering.
Entübrigen, *v. a.* Hafva öfver; frikalla, befria, förskona ifrån. Entübrigt ſeyn, vara förutan; vara qvitt; spara.
Entvölkern, *v. a.* Utblotta på inbyggare, göra folkfattig, utöda.
Entvölkerung, *ſ.* 4. Utblottande på folk ell. inbyggare; folködning.
Entwachſen, *v. n. irr.* ſ. *Dat.* Växa ifrån ell. utur, fullväxa, utväxa.
Entwaffnen, *v. a.* Afväpna.
Entwaffnung, *ſ.* 4. Afväpnande.
Entwähren, *v. a.* (*Lagf.*) Einen e., lagligen sätta en ur besittning af något.
Entwäſſern, *v. a.* Beröfva vattenaktiga delar genom afdunstning i öppna och distillering i slutna kärl.
Entweder, *conj.* =oder, Antingen eller.
Entwehren, se Erwehren.
Entwehrſchaft, *ſ.* Börd, återbördande af en såld egendom.
Entweichen, *v. n. irr.* ſ. Undgå, undvika; halka undan; afvika, rymma. [flykt.
Entweichung, *ſ.* 4. Afvikande, rymning,
Entweihen, *v. a.* Ohelga, vanhelga. Einen Prieſter e., taga embetet af en prest.
Entweihung, *ſ.* 4. Ohelgande, vanhelgande.
Entweilen, *v. a.* Betaga ell. förtaga ledsnad.
Entwenden, *v. a. irr.* Hemligen borttaga, bortsnappa, snatta, stjäla undan, beröfva. — Sich e., *v. r.* Gå sin väg.
Entwendung, *ſ.* 4. Bortsnappande, beröfvande; stöld; snatteri.
Entwerden, *v. n.* ſ. Höra upp att vara, beröfvas sin existens; äfv. förlora sina sinnen eller sitt medvetande.
Entwerfen, *v. a. irr.* Föreställa i plan; göra utkast till, uppsätta, concipera, uppgöra.
Entwickeln, *v. a.* Utveckla, utreda, bringa i ordning; taga upp; förklara. — Sich e., deplojera. [förklaring.
Entwickelung, *ſ.* 4. Utveckling, utredning;
Entwinden, *v. a. irr.* Slita lös ifrån; rycka ur, rycka ifrån; rycka ur händerna.
Entwinken, *v. a.* Vinka bort ifrån (i högre stil). Der du ihn dem Tode entwinkteſt, befriade honom från en nära död.
Entwiſchen, *v. n.* ſ. Undslippa, undkomma; fly, rymma; undfalla (såsom ord). — *V. a.* Aftorka.
Entwohnen, *v. n.* ſ. Vänjas ifrån, afvänjas. Er iſt der Arbeit ganz entwohnt.

Entwöhnen, *v. a.* Vänja ifrån; afvänja (ett barn).
Entwöhnung, *f.* 4. Afvänjande.
Entwölken, *v. a.* Befria ifrån moln, göra klar; göra munter, glad.
Entwurf, *m.* 1. Utkast, plan; concept; originalakt; kladd. Roher E., kladd.
Entwurzeln, *v. a.* Upprycka med rötter, utrota.
Entwurzelung, *f.* 4. Utrotande.
Entzaubern, *v. a.* Taga, befria ur förtrollning eller förtjusning.
Entziehen, *v. a. irr.* Undandraga, hemligen borttaga, fråntaga, förtaga, berösva, skilja ifrån; undangömma, undansticka. — Sich e., *v. r.* Aflägsna sig. Sich einer Person e. eller † sich von einer Person e., undvika, hålla sig ifrån dess umgänge. Er entzieht sich und seinem Munde nichts, han spar ingenting. Sich der Sorgen e., slå ifrån sig sorgen.
Entziehung, *f.* 4. Undandragning, borttagande, fråntagande &c.
Entziffern, *v. a.* Dechiffrera, läsa, förklara något otydligt, utstudera, upptäcka.
Entzifferung, *f.* 4. Dechiffrering, förklaring, utstuderande.
Entzücken, *v. a.* Förtjusa, hänrycka; betaga.
Entzücken, *n.* 3. Hänryckning &c.
Entzückend, *adj.* o. *adv.* Hänryckande, förtjusande, betagande.
Entzückt, *adj.* o. *adv.* Hänryckt, förtjust.
Entzückung, *f.* 4. Hänryckning, förtjusning; betagning.
Entzündbar, *adj.* o. *adv.* Eldfängd, brännbar.
Entzünden, *v. a.* Antända, upptända, sätta i låga ell. brand; upphetsa, uppreta; inflammera. — Sich e., *v. r.* Fatta, taga eld, upptändas, itändas, taga hetta till sig.
Entzündlich, se Entzündbar.
Entzündung, *f.* 4. Antändning; inflammation, brännhetta.
Entzündungsfieber, *n.* 3. Hetsig feber.

Entzwei, *adv.* I tu, midt i tu, i stycken, sönder.
Entzweien, *v. a.* Göra oense, söndra. Sich e., blifva oense, ovänner, osams, söndras.
Entzweiung, *f.* 4. Tvedrägt, osämja, stridighet, oenighet.
Enzian, *m.* 1. (*Bot.*) Baggsöta.
Epheu, *m.* 1. Murgrön.
Epidemie, *f.* 4. Farsot.
Epidemisch, *adj.* o. *adv.* Epidemisk, smittsam.
Epigramm, *n.* 1. Epigram, kort och satirisk vers.
Epilepsie, *f.* 4. Fallansjuka.
Episode, *f.* 4. Episod, tillfällig historia, som införes i en roman &c.
Epistel, *f.* 4. Epistel; bref, sändebref. Nyttjas mest om Apostlarnes Epistlar i Bibeln; äfv. Episteln, som tjenar till ordentlig text för Sön- och Högtidsdagar, till skillnad från Evangelium. Einen die E. lesen, banna en.
Epoche, *f.* 4. Epok.
Epopee, *f.* 4. Hjeltedikt.
Eppich, *m.* des =es. (*Bot.*) Selleri. Wilder E., finsk ingefära; äfv. korskål.
Er, *pron.* Han, den, ni. — *S. m.* Man; fågelhane.
Erachten, *v. a.* Mena, hålla före, anse, tro, dömma, sluta, tycka.
Erachten, *n.* 3. Mening, tanke, tycke. Meines Erachtens, efter mitt tycke.
Erarbeiten, *v. a.* Förvärfva, erhålla genom arbete.
Eräugnen, se Ereignen.
Erbacker, *m.* 3. Ärftelig jord, fri egen åker. =auskehrung, *f.* 4. Arfvets utdelande. =begräbniß, *n.* 1. Familj-graf. =eigen, *adj.* o. *adv.* Hvilken man besitter såsom egen, eget, allodial. =einigung, se =vergleich. =fähig, (läs erbfähig), *adj.* o. *adv.* som kan gå i arf. =fall, *m.* 1. Arfsak, arfskifte. =fällig, *adj.* o. *adv.* Ärftelig. =fehler, *m.* 3. Medfödt fel. =feind, *m.* 1. Arffiende. =folge, *f.* 4. Arfföljd, succession. =genoß, *m.* 4. Medarfving. =gericht,

Jerusalem, and
Judea, and
Samaria, and
unto the uttermost part of the earth.

9 And when he had spoken these things, while they beheld, he was taken up; and a cloud received him out of their sight.

10 And while they looked stedfastly toward heaven as he went up, behold, two men stood by them in white apparel;

11 Which also said, Ye men of Galilee, why stand ye gazing up into heaven? this same Jesus, which is taken up from you into heaven, shall so come in like manner as ye have seen him go into heaven.

12 Then returned they unto Jerusalem from the mount called Olivet, which is from Jerusalem a sabbath day's journey.

13 And when they were come in, they went up into an upper room, where abode both Peter, and James, and John, and Andrew, Philip, and Thomas, Bartholomew, and Matthew, James the son of Alphæus, and Simon Zelotes, and Judas the brother of James.

14 These all continued with one accord in prayer and supplication, with the women, and Mary the mother of Jesus, and with his brethren.

15 And in those days Peter stood up in the midst of the disciples, and said, (the number of names together were about an hundred and twenty,)

16 Men and brethren, this scripture must needs have been fulfilled, which the Holy Ghost by the mouth of David spake before concerning Judas, which was guide to them that took Jesus.

17 For he was numbered with us, and had obtained part of this ministry.

18 Now this man purchased a field with the reward of iniquity; and falling headlong, he burst asunder in the midst, and all his bowels gushed out.

19 And it was known unto all the dwellers at Jerusalem; insomuch as that field is called in their proper tongue, Aceldama, that is to say, The field of blood.

20 For it is written in the book of Psalms, Let his habitation be desolate, and let no man dwell therein: and his bishoprick let another take.

21 Wherefore of these men which have companied with us all the time that the Lord Jesus went in and out among us,

22 Beginning from the baptism of John, unto that same day that he was taken up from us, must one be ordained to be a witness with us of his resurrection.

23 And they appointed two, Joseph called Barsabas, who was surnamed Justus, and Matthias.

24 And they prayed, and said, Thou, Lord, which knowest the hearts of all men, shew whether of these two thou hast chosen,

25 That he may take part of this ministry and apostleship, from which Judas by transgression fell, that he might go to his own place.

26 And they gave forth their lots; and the lot fell upon Matthias; and he was numbered with the eleven apostles.

2 And when the day of Pentecost was fully come, they were all with one accord in one place.

2 And suddenly there came a sound from heaven as of a rushing mighty wind, and it filled all the house where they were sitting.

3 And there appeared unto them cloven tongues like as of fire, and it sat upon each of them.

4 And they were all filled with the Holy Ghost, and began to speak with other tongues, as the Spirit gave them utterance.

5 And there were dwelling at Jerusalem Jews, devout men, out of every nation under heaven.

6 Now when this was noised abroad, the multitude came together, and were confounded, because that every man heard them speak in his own language.

7 And they were all amazed and marvelled, saying one to another, Behold, are not all these which speak Galilæans?

8 And how hear we every man in our own tongue, wherein we were born?

9 Parthians, and Medes, and Elamites, and the dwellers in Mesopotamia, and in Judæa, and Cappadocia, in Pontus, and Asia,

10 Phrygia, and Pamphylia, in Egypt, and in the parts of Libya about Cyrene, and strangers of Rome, Jews and proselytes,

11 Cretes and Arabians, we do hear them speak in our tongues the wonderful works of God.

12 And they were all amazed, and were in doubt, saying one to another, What meaneth this?

13 Others mocking said, These men are full of new wine.

14 But Peter, standing up with the eleven, lifted up his voice, and said unto them, Ye men of Judæa, and all ye that dwell at Jerusalem, be this known unto you, and hearken to my words:

15 For these are not drunken, as ye suppose, seeing it is but the third hour of the day.

16 But this is that which was spoken by the prophet Joel;

17 And it shall come to pass in the last days, saith God, I will pour out of my Spirit upon all flesh: and your sons and your daughters shall prophesy, and your young men shall see visions, and your old men shall dream dreams:

18 And on my servants and on my handmaidens I will pour out in those days of my Spirit; and they shall prophesy:

19 And I will shew wonders in heaven above, and signs in the earth beneath; blood, and fire, and vapour of smoke:

20 The sun shall be turned into darkness, and the moon into blood, before that great and notable day of the Lord come:

21 And it shall come to pass, that whosoever shall call on the name of the Lord shall be saved.

22 Ye men of Israel, hear these words; Jesus of Nazareth, a man approved of God among you by miracles and wonders and signs, which God did by him in the midst of you, as ye yourselves also know:

23 Him, being delivered by the determinate counsel and foreknowledge of God, ye have taken, and by wicked hands have crucified and slain:

24 Whom God hath raised up, having loosed the pains of death: because it was not possible that he should be holden of it.

25 For David speaketh concerning him, I foresaw the Lord always before my face, for he is on my right hand, that I should not be moved:

26 Therefore did my heart rejoice, and my tongue was glad; moreover also my flesh shall rest in hope:

27 Because thou wilt not leave my soul in hell, neither wilt thou suffer thine Holy One to see corruption.

28 Thou hast made known to me the ways of life; thou shalt make me full of joy with thy countenance.

29 Men and brethren, let me freely speak unto you of the patriarch David, that he is both dead and buried, and his sepulchre is with us unto this day.

30 Therefore being a prophet, and knowing that God had sworn with an oath to him, that of the fruit of his loins, according to the flesh, he would raise up Christ to sit on his throne;

31 He seeing this before spake of the resurrection of Christ, that his soul was not left in hell, neither his flesh did see corruption.

32 This Jesus hath God raised up, whereof we all are witnesses.

33 Therefore being by the right hand of God exalted, and having received of the Father the promise of the Holy Ghost, he hath shed forth this, which ye now see and hear.

34 For David is not ascended into the heavens: but he saith himself, The Lord said unto my Lord, Sit thou on my right hand,

35 Until I make thy foes thy footstool.

36 Therefore let all the house of Israel know assuredly, that God hath made that same Jesus, whom ye have crucified, both Lord and Christ.

37 Now when they heard this, they were pricked in their heart, and said unto Peter and to the rest of the apostles, Men and brethren, what shall we do?

38 Then Peter said unto them, Repent, and be baptized every one of you in the name of Jesus Christ for the remission of sins, and ye shall receive the gift of the Holy Ghost.

39 For the promise is unto you, and to your children, and to all that are afar off, even as many as the Lord our God shall call.

40 And with many other words did he testify and exhort, saying, Save yourselves from this untoward generation.

41 Then they that gladly received his word were baptized: and the same day there were added unto them about three thousand souls.

42 And they continued stedfastly in the apostles' doctrine and fellowship, and in breaking of bread, and in prayers.

43 And fear came upon every soul: and many wonders and signs were done by the apostles.

44 And all that believed were together, and had all things common;

45 And sold their possessions and goods, and parted them to all men, as every man had need.

46 And they, continuing daily with one accord in the temple, and breaking bread from house to house, did eat their meat with gladness and singleness of heart,

47 Praising God, and having favour with all the people. And the Lord added to the church daily such as should be saved.

3 Now Peter and John went up together into the temple at the hour of prayer, being the ninth hour.

2 And a certain man lame from his mother's womb was carried, whom they laid daily at the gate of the temple which is called Beautiful, to ask alms of them that entered into the temple;

3 Who seeing Peter and John about to go into the temple asked an alms.

4 And Peter, fastening his eyes upon him with John, said, Look on us.

5 And he gave heed unto them, expecting to receive something of them.

6 Then Peter said, Silver and gold have I none; but such as I have give I thee: In the name of Jesus Christ of Nazareth rise up and walk.

7 And he took him by the right hand, and lifted him up: and immediately his feet and ankle bones received strength.

8 And he leaping up stood, and walked, and entered with them into the temple, walking, and leaping, and praising God.

9 And all the people saw him walking and praising God:

10 And they knew that it was he which sat for alms at the beautiful gate of the temple: and they were filled with wonder and amazement at that which had happened unto him.

11 And as the lame man which was healed held Peter and John, all the people ran together unto them in the porch that is called Solomon's, greatly wondering.

12 And when Peter saw it, he answered unto the people, Ye men of Israel, why marvel ye at this? or why look ye so earnestly on us, as though by our own power or holiness we had made this man to walk?

13 The God of Abraham, and of Isaac, and of Jacob, the God of our fathers, hath glorified his Son Jesus; whom ye delivered up, and denied him in the presence of Pilate, when he was determined to let him go.

14 But ye denied the Holy One and the Just, and desired a murderer to be granted unto you;

15 And killed the Prince of life, whom God hath raised from the dead; whereof we are witnesses.

16 And his name through faith in his name hath made this man strong, whom ye see and know: yea, the faith which is by him hath given him this perfect soundness in the presence of you all.

17 And now, brethren, I wot that through ignorance ye did it, as did also your rulers.

18 But those things, which God before had shewed by the mouth of all his prophets, that Christ should suffer, he hath so fulfilled.

19 Repent ye therefore, and be converted, that your sins may be blotted out, when the times of refreshing shall come from the presence of the Lord;

20 And he shall send Jesus Christ, which before was preached unto you:

21 Whom the heaven must receive until the times of restitution of all things, which God hath spoken by the mouth of all his holy prophets since the world began.

22 For Moses truly said unto the fathers, A prophet shall the Lord your God raise up unto you of your brethren, like unto me; him shall ye hear in all things whatsoever he shall say unto you.

23 And it shall come to pass, that every soul, which will not hear that prophet, shall be destroyed from among the people.

24 Yea, and all the prophets from Samuel and those that follow after, as many as have spoken, have likewise foretold of these days.

25 Ye are the children of the prophets, and of the covenant which God made with our fathers, saying unto Abraham, And in thy seed shall all the kindreds of the earth be blessed.

26 Unto you first God, having raised up his Son Jesus, sent him to bless you, in turning away every one of you from his iniquities.

4 And as they spake unto the people, the priests, and the captain of the temple, and the Sadducees, came upon them,

2 Being grieved that they taught the people, and preached through Jesus the resurrection from the dead.

3 And they laid hands on them, and put them in hold unto the next day: for it was now eventide.

4 Howbeit many of them which heard the word believed; and the number of the men was about five thousand.

5 And it came to pass on the morrow, that their rulers, and elders, and scribes,

6 And Annas the high priest, and Caiaphas, and John, and Alexander, and as many as were of the kindred of the high priest, were gathered together at Jerusalem.

7 And when they had set them in the midst, they asked, By what power, or by what name, have ye done this?

8 Then Peter, filled with the Holy Ghost, said unto them, Ye rulers of the people, and elders of Israel,

9 If we this day be examined of the good deed done to the impotent man, by what means he is made whole;

10 Be it known unto you all, and to all the people of Israel, that by the name of Jesus Christ of Nazareth, whom ye crucified, whom God raised from the dead, even by him doth this man stand here before you whole.

11 This is the stone which was set at nought of you builders, which is become the head of the corner.

12 Neither is there salvation in any other: for there is none other name under heaven given among men, whereby we must be saved.

13 Now when they saw the boldness of Peter and John, and perceived that they were unlearned and ignorant men, they marvelled; and they took knowledge of them, that they had been with Jesus.

14 And beholding the man which was healed standing with them, they could say nothing against it.

15 But when they had commanded them to go aside out of the council, they conferred among themselves,

16 Saying, What shall we do to these men? for that indeed also hath been done by them is manifest to all them that dwell in Jerusalem; and we cannot deny it.

17 But that it spread no further among the people, let us straitly threaten them, that they speak henceforth to no man in this name.

18 And they called them, and commanded them not to speak at all nor teach in the name of Jesus.

19 But Peter and John answered and said unto them, Whether it be right in the sight of God to hearken unto you more than unto God, judge ye.

20 For we cannot but speak the things which we have seen and heard.

21 So when they had further threatened them, they let them go, finding nothing how they might punish them, because of the people: for all men glorified God for that which was done.

22 For the man was above forty years old, on whom this miracle of healing was shewed.

23 And being let go, they went to their own company, and reported all that the chief priests and elders had said unto them.

24 And when they heard that, they lifted up their voice to God with one accord, and said, Lord, thou art God, which hast made heaven, and earth, and the sea, and all that in them is:

25 Who by the mouth of thy servant David hast said, Why did the heathen rage, and the people imagine vain things?

26 The kings of the earth stood up, and the rulers were gathered together against the Lord, and against his Christ.

27 For of a truth against thy holy child Jesus, whom thou hast anointed, both Herod, and Pontius Pilate, with the Gentiles, and the people of Israel, were gathered together,

28 For to do whatsoever thy hand and thy counsel determined before to be done.

29 And now, Lord, behold their threatenings: and grant unto thy servants, that with all boldness they may speak thy word,

30 By stretching forth thine hand to heal; and that signs and wonders may be done by the name of thy holy child Jesus.

31 And when they had prayed, the place was shaken where they were assembled together; and they were all filled with the Holy Ghost, and they spake the word of God with boldness.

32 And the multitude of them that believed were of one heart and of one soul: neither said any of them that aught of the things which he possessed was his own; but they had all things common.

33 And with great power gave the apostles witness of the resurrection of the Lord Jesus: and great grace was upon them all.

34 Neither was there any among them that lacked: for as many as were possessors of lands or houses sold them, and brought the prices of the things that were sold,

35 And laid them down at the apostles' feet: and distribution was made unto every man according as he had need.

36 And Joses, who by the apostles was surnamed Barnabas, (which is, being interpreted, The son of consolation,) a Levite, and of the country of Cyprus,

37 Having land, sold it, and brought the money, and laid it at the apostles' feet.

5 But a certain man named Ananias, with Sapphira his wife, sold a possession,

2 And kept back part of the price, his wife also being privy to it, and brought a certain part, and laid it at the apostles' feet.

3 But Peter said, Ananias, why hath Satan filled thine heart to lie to the Holy Ghost, and to keep back part of the price of the land?

4 Whiles it remained, was it not thine own? and after it was sold, was it not in thine own power? why hast thou conceived this thing in thine heart? thou hast not lied unto men, but unto God.

5 And Ananias hearing these words fell down, and gave up the ghost: and great fear came on all them that heard these things.

6 And the young men arose, wound him up, and carried him out, and buried him.

7 And it was about the space of three hours after, when his wife, not knowing what was done, came in.

8 And Peter answered unto her, Tell me whether ye sold the land for so much? and she said, Yea, for so much.

9 Then Peter said unto her, How is it that ye have agreed together to tempt the Spirit of the Lord? behold, the feet of them which have buried thy husband are at the door, and shall carry thee out.

10 Then fell she down straightway at his feet, and yielded up the ghost: and the young men came in, and found her dead, and, carrying her forth, buried her by her husband.

11 And great fear came upon all the church, and upon as many as heard these things.

12 And by the hands of the apostles were many signs and wonders wrought among the people; (and they were all with one accord in Solomon's porch.

13 And of the rest durst no man join himself to them: but the people magnified them.

14 And believers were the more added to the Lord, multitudes both of men and women.)

15 Insomuch that they brought forth the sick into the streets, and laid them on beds and couches, that at the least the shadow of Peter passing by might overshadow some of them.

16 There came also a multitude out of the cities round about unto Jerusalem, bringing sick folks, and them which were vexed with unclean spirits: and they were healed every one.

17 Then the high priest rose up, and all they that were with him, (which is the sect of the Sadducees,) and were filled with indignation,

18 And laid their hands on the apostles, and put them in the common prison.

19 But the angel of the Lord by night opened the prison doors, and brought them forth, and said,

20 Go, stand and speak in the temple to the people all the words of this life.

21 And when they heard that, they entered into the temple early in the morning, and taught. But the high priest came, and they that were with him, and called the council together, and all the senate of the children of Israel, and sent to the prison to have them brought.

22 But when the officers came, and found them not in the prison, they returned, and told,

23 Saying, The prison truly found we shut with all safety, and the keepers standing without before the doors: but when we had opened, we found no man within.

24 Now when the high priest and the captain of the temple and the chief priests heard these things, they doubted of them whereunto this would grow.

25 Then came one and told them, saying, Behold, the men whom ye put in prison are standing in the temple, and teaching the people.

26 Then went the captain with the officers, and brought them without violence: for they feared the people, lest they should have been stoned.

27 And when they had brought them, they set them before the council: and the high priest asked them,

28 Saying, Did not we straitly command you that ye should not teach in this name? and, behold, ye have filled Jerusalem with your doctrine, and intend to bring this man's blood upon us.

29 Then Peter and the other apostles answered and said, We ought to obey God rather than men.

30 The God of our fathers raised up Jesus, whom ye slew and hanged on a tree.

31 Him hath God exalted with his right hand to be a Prince and a Saviour, for to give repentance to Israel, and forgiveness of sins.

32 And we are his witnesses of these things; and so is also the Holy Ghost, whom God hath given to them that obey him.

33 When they heard that, they were cut to the heart, and took counsel to slay them.

34 Then stood there up one in the council, a Pharisee, named Gamaliel, a doctor of the law, had in reputation among all the people, and commanded to put the apostles forth a little space;

35 And said unto them, Ye men of Israel, take heed to yourselves what ye intend to do as touching these men.

36 For before these days rose up Theudas, boasting himself to be somebody; to whom a number of men, about four hundred, joined themselves: who was slain; and all, as many as obeyed him, were scattered, and brought to nought.

37 After this man rose up Judas of Galilee in the days of the taxing, and drew away much people after him: he also perished; and all, even as many as obeyed him, were dispersed.

38 And now I say unto you, Refrain from these men, and let them alone: for if this counsel or this work be of men, it will come to nought:

39 But if it be of God, ye cannot overthrow it; lest haply ye be found even to fight against God.

40 And to him they agreed: and when they had called the apostles, and beaten them, they commanded that they should not speak in the name of Jesus, and let them go.

41 And they departed from the presence of the council, rejoicing that they were counted worthy to suffer shame for his name.

42 And daily in the temple, and in every house, they ceased not to teach and preach Jesus Christ.

6 And in those days, when the number of the disciples was multiplied, there arose a murmuring of the Grecians against the Hebrews, because their widows were neglected in the daily ministration.

2 Then the twelve called the multitude of the disciples unto them, and said, It is not reason that we should leave the word of God, and serve tables.

3 Wherefore, brethren, look ye out among you seven men of honest report, full of the Holy Ghost and wisdom, whom we may appoint over this business.

4 But we will give ourselves continually to prayer, and to the ministry of the word.

5 And the saying pleased the whole multitude: and they chose Stephen, a man full of faith and of the Holy Ghost, and Philip, and Prochorus, and Nicanor, and Timon, and Parmenas, and Nicolas a proselyte of Antioch:

6 Whom they set before the apostles: and when they had prayed, they laid their hands on them.

7 And the word of God increased; and the number of the disciples multiplied in Jerusalem greatly; and a great company of the priests were obedient to the faith.

8 And Stephen, full of faith and power, did great wonders and miracles among the people.

9 Then there arose certain of the synagogue, which is called the synagogue of the Libertines, and Cyrenians, and Alexandrians, and of them of Cilicia and of Asia, disputing with Stephen.

10 And they were not able to resist the wisdom and the spirit by which he spake.

11 Then they suborned men, which said, We have heard him speak blasphemous words against Moses, and against God.

12 And they stirred up the people, and the elders, and the scribes, and came upon him, and caught him, and brought him to the council,

13 And set up false witnesses, which said, This man ceaseth not to speak blasphemous words against this holy place, and the law:

14 For we have heard him say, that this Jesus of Nazareth shall destroy this place, and shall change the customs which Moses delivered us.

15 And all that sat in the council, looking stedfastly on him, saw his face as it had been the face of an angel.

7 Then said the high priest, Are these things so?

2 And he said, Men, brethren, and fathers, hearken; The God of glory appeared unto our father Abraham, when he was in Mesopotamia, before he dwelt in Charran,

3 And said unto him, Get thee out of thy country, and from thy kindred, and come into the land which I shall shew thee.

4 Then came he out of the land of the Chaldæans, and dwelt in Charran: and from thence, when his father was dead, he removed him into this land, wherein ye now dwell.

5 And he gave him none inheritance in it, no, not so much as to set his foot on: yet he promised that he would give it to him for a possession, and to his seed after him, when as yet he had no child.

6 And God spake on this wise, That his seed should sojourn in a strange land; and that they should bring them into bondage, and entreat them evil four hundred years.

7 And the nation to whom they shall be in bondage will I judge, said God: and after that shall they come forth, and serve me in this place.

8 And he gave him the covenant of circumcision: and so Abraham begat Isaac, and circumcised him the eighth day; and Isaac begat Jacob; and Jacob begat the twelve patriarchs.

9 And the patriarchs, moved with envy, sold Joseph into Egypt: but God was with him,

10 And delivered him out of all his afflictions, and gave him favour and wisdom in the sight of Pharaoh king of Egypt; and he made him governor over Egypt and all his house.

11 Now there came a dearth over all the land of Egypt and Chanaan, and great affliction: and our fathers found no sustenance.

12 But when Jacob heard that there was corn in Egypt, he sent out our fathers first.

13 And at the second time Joseph was made known to his brethren; and Joseph's kindred was made known unto Pharaoh.

14 Then sent Joseph, and called his father Jacob to him, and all his kindred, threescore and fifteen souls.

15 So Jacob went down into Egypt, and died, he, and our fathers,

16 And were carried over into Sychem, and laid in the sepulchre that Abraham bought for a sum of money of the sons of Emmor the father of Sychem.

17 But when the time of the promise drew nigh, which God had sworn to Abraham, the people grew and multiplied in Egypt,

18 Till the time that another king arose, which knew not Joseph.

19 The same dealt subtilly with our kindred, and evil entreated our fathers, so that they cast out their young children, to the end they might not live.

20 In which time Moses was born, and was exceeding fair, and nourished up in his father's house three months:

21 And when he was cast out, Pharaoh's daughter took him up, and nourished him for her own son.

22 And Moses was learned in all the wisdom of the Egyptians, and was mighty in words and in deeds.

23 And when he was full forty years old, it came into his heart to visit his brethren the children of Israel.

24 And seeing one of them suffer wrong, he defended him, and avenged him that was oppressed, and smote the Egyptian:

25 For he supposed his brethren would have understood how that God by his hand would deliver them: but they understood not.

26 And the next day he shewed himself unto them as they strove, and would have set them at one again, saying, Sirs, ye are brethren; why do ye wrong one to another?

27 But he that did his neighbour wrong thrust him away, saying, Who made thee a ruler and a judge over us?

28 Will thou kill me, as thou didst the Egyptian yesterday?

29 Then fled Moses at this saying, and was a stranger in the land of Madian, where he begat two sons.

30 And when forty years were expired, there appeared to him in the wilderness of mount Sina an angel of the Lord in a flame of fire in a bush.

31 When Moses saw it, he wondered at the sight: and as he drew near to behold it, the voice of the Lord came unto him,

32 Saying, I am the God of thy fathers, the God of Abraham, and Isaac, and Jacob. Then Moses trembled, and durst not behold.

33 Then said the Lord to him, Put off thy shoes from thy feet: for the place where thou standest is holy ground.

34 I have seen, I have seen the affliction of my people which is in Egypt, and I have heard their groaning, and am come down to deliver them. And now come, I will send thee into Egypt.

35 This Moses whom they refused, saying, Who made thee a ruler and a judge? the same did God send to be a ruler and a deliverer by the hand of the angel which appeared to him in the bush.

36 He brought them out, after that he had shewed wonders and signs in the land of Egypt, and in the Red sea, and in the wilderness forty years.

37 This is that Moses, which said unto the children of Israel, A prophet shall the Lord your God raise up unto you of your brethren, like unto me; him shall ye hear.

38 This is he, that was in the church in the wilderness with the angel which spake to him in the mount Sina, and with our fathers: who received the lively oracles to give unto us:

39 To whom our fathers would not obey, but thrust him from them, and in their hearts turned back again into Egypt,

40 Saying unto Aaron, Make us gods to go before us: for as for this Moses, which brought us out of the land of Egypt, we wot not what is become of him.

41 And they made a calf in those days, and offered sacrifice unto the idol, and rejoiced in the works of their own hands.

42 Then God turned, and gave them up to worship the host of heaven; as it is written in the book of the prophets, O ye house of Israel, have ye offered to me slain beasts and sacrifices by the space of forty years in the wilderness?

43 Yea, ye took up the tabernacle of Moloch, and the star of your god Remphan, figures which ye made to worship them: and I will carry you away beyond Babylon.

44 Our fathers had the tabernacle of witness in the wilderness, as he had appointed, speaking unto Moses, that he should make it according to the fashion that he had seen.

45 Which also our fathers that came after brought in with Jesus into the possession of the Gentiles, whom God drave out before the face of our fathers, unto the days of David;

46 Who found favour before God, and desired to find a tabernacle for the God of Jacob.

47 But Solomon built him an house.

48 Howbeit the most High dwelleth not in temples made with hands; as saith the prophet,

49 Heaven is my throne, and earth is my footstool: what house will ye build me? saith the Lord: or what is the place of my rest?

50 Hath not my hand made all these things?

51 Ye stiffnecked and uncircumcised in heart and ears, ye do always resist the Holy Ghost: as your fathers did, so do ye.

52 Which of the prophets have not your fathers persecuted? and they have slain them which shewed before of the coming of the Just One; of whom ye have been now the betrayers and murderers:

53 Who have received the law by the disposition of angels, and have not kept it.

54 When they heard these things, they were cut to the heart, and they gnashed on him with their teeth.

55 But he, being full of the Holy Ghost, looked up stedfastly into heaven, and saw the glory of God, and Jesus standing on the right hand of God,

56 And said, Behold, I see the heavens opened, and the Son of man standing on the right hand of God.

57 Then they cried out with a loud voice, and stopped their ears, and ran upon him with one accord,

58 And cast him out of the city, and stoned him: and the witnesses laid down their clothes at a young man's feet, whose name was Saul.

59 And they stoned Stephen, calling upon God, and saying, Lord Jesus, receive my spirit.

60 And he kneeled down, and cried with a loud voice, Lord, lay not this sin to their charge. And when he had said this, he fell asleep.

8 And Saul was consenting unto his death. At that time there was a great persecution against the church which was at Jerusalem; and they were all scattered abroad throughout the regions of Judæa and Samaria, except the apostles.

2 And devout men carried Stephen to his burial, and made great lamentation over him.

3 As for Saul, he made havock of the church, entering into every house, and haling men and women committed them to prison.

4 Therefore they that were scattered abroad went every where preaching the word.

5 Then Philip went down to the city of Samaria, and preached Christ unto them.

6 And the people with one accord gave heed unto those things which Philip spake, hearing and seeing the miracles which he did.

7 For unclean spirits, crying with loud voice, came out of many that were possessed with them: and many taken with palsies, and that were lame, were healed.

8 And there was great joy in that city.

9 But there was certain man, called Simon, which before time in the same city used sorcery, and bewitched the people of Samaria, giving out that himself was some great one:

10 To whom they all gave heed, from the least to the greatest, saying, This man is the great power of God.

11 And to him they had regard, because that of long time he had bewitched them with sorceries.

12 But when they believed Philip preaching the things concerning the kingdom of God, and the name of Jesus Christ, they were baptized, both men and women.

13 Then Simon himself believed also: and when he was baptized, he continued with Philip, and wondered, beholding the miracles and signs which were done.

14 Now when the apostles which were at Jerusalem heard that Samaria had received the word of God, they sent unto them Peter and John:

15 Who, when they were come down, prayed for them, that they might receive the Holy Ghost:

16 (For as yet he was fallen upon none of them: only they were baptized in the name of the Lord Jesus.)

17 Then laid they their hands on them, and they received the Holy Ghost.

18 And when Simon saw that through laying on of the apostles' hands the Holy Ghost was given, he offered them money,

19 Saying, Give me also this power, that on whomsoever I lay hands, he may receive the Holy Ghost.

20 But Peter said unto him, Thy money perish with thee, because thou hast thought that the gift of God may be purchased with money.

21 Thou hast neither part nor lot in this matter: for thy heart is not right in the sight of God.

22 Repent therefore of this thy wickedness, and pray God, if perhaps the thought of thine heart may be forgiven thee.

23 For I perceive that thou art in the gall of bitterness, and in the bond of iniquity.

24 Then answered Simon, and said, Pray ye to the Lord for me, that none of these things which ye have spoken come upon me.

25 And they, when they had testified and preached the word of the Lord, returned to Jerusalem, and preached the gospel in many villages of the Samaritans.

26 And the angel of the Lord spake unto Philip, saying, Arise, and go toward the south unto the way that goeth down from Jerusalem unto Gaza, which is desert.

27 And he arose and went: and, behold, a man of Ethiopia, an eunuch of great authority under Candace queen of the Ethiopians, who had the charge of all her treasure, and had come to Jerusalem for to worship,

28 Was returning, and sitting in his chariot read Esaias the prophet.

29 Then the Spirit said unto Philip, Go near, and join thyself to this chariot.

30 And Philip ran thither to him, and heard him read the prophet Esaias, and said, Understandest thou what thou readest?

31 And he said, How can I, except some man should guide me? And he desired Philip that he would come up and sit with him.

32 The place of the scripture which he read was this, He was led as a sheep to the slaughter; and like a lamb dumb before his shearer, so opened he not his mouth:

33 In his humiliation his judgment was taken away: and who shall declare his generation? for his life is taken from the earth.

34 And the eunuch answered Philip, and said, I pray thee, of whom speaketh the prophet this? of himself, or of some other man?

35 Then Philip opened his mouth, and began at the same scripture, and preached unto him Jesus.

36 And as they went on their way, they came unto a certain water: and the eunuch said, See, here is water; what doth hinder me to be baptized?

37 And Philip said, If thou believest with all thine heart, thou mayest. And he answered and said, I believe that Jesus Christ is the Son of God.

38 And he commanded the chariot to stand still: and they went down both into the water, both Philip and the eunuch; and he baptized him.

39 And when they were come up out of the water, the Spirit of the Lord caught away Philip, that the eunuch saw him no more: and he went on his way rejoicing.

40 But Philip was found at Azotus: and passing through he preached in all the cities, till he came to Cæsarea.

9 And Saul, yet breathing out threatenings and slaughter against the disciples of the Lord, went unto the high priest,

2 And desired of him letters to Damascus to the synagogues, that if he found any of this way, whether they were men or women, he might bring them bound unto Jerusalem.

3 And as he journeyed, he came near Damascus: and suddenly there shined round about him a light from heaven:

4 And he fell to the earth, and heard a voice saying unto him, Saul, Saul, why persecutest thou me?

5 And he said, Who art thou, Lord? And the Lord said, I am Jesus whom thou persecutest: it is hard for thee to kick against the pricks.

6 And he trembling and astonished said, Lord, what wilt thou have me to do? And the Lord said unto him, Arise, and go into the city, and it shall be told thee what thou must do.

7 And the men which journeyed with him stood speechless, hearing a voice, but seeing no man.

8 And Saul arose from the earth; and when his eyes were opened, he saw no man: but they led him by the hand, and brought him into Damascus.

9 And he was three days without sight, and neither did eat nor drink.

10 And there was a certain disciple at Damascus, named Ananias; and to him said the Lord in a vision, Ananias. And he said, Behold, I am here, Lord.

11 And the Lord said unto him, Arise, and go into the street which is called Straight, and inquire in the house of Judas for one called Saul of Tarsus: for, behold, he prayeth,

12 And hath seen in a vision a man named Ananias coming in, and putting his hand on him, that he might receive his sight.

13 Then Ananias answered, Lord, I have heard by many of this man, how much evil he hath done to thy saints at Jerusalem:

14 And here he hath authority from the chief priests to bind all that call on thy name.

15 But the Lord said unto him, Go thy way: for he is a chosen vessel unto me, to bear my name before the Gentiles, and kings, and the children of Israel:

16 For I will shew him how great things he must suffer for my name's sake.

17 And Ananias went his way, and entered into the house; and putting his hands on him said, Brother Saul, the Lord, even Jesus, that appeared unto thee in the way as thou camest, hath sent me, that thou mightest receive thy sight, and be filled with the Holy Ghost.

18 And immediately there fell from his eyes as it had been scales: and he received sight forthwith, and arose, and was baptized.

19 And when he had received meat, he was strengthened. Then was Saul certain days with the disciples which were at Damascus.

20 And straightway he preached Christ in the synagogues, that he is the Son of God.

21 But all that heard him were amazed, and said, Is not this he that destroyed them which called on this name in Jerusalem, and came hither for that intent, that he might bring them bound unto the chief priests?

22 But Saul increased the more in strength, and confounded the Jews which dwelt at Damascus, proving that this is very Christ.

23 And after that many days were fulfilled, the Jews took counsel to kill him:

24 But their laying wait was known of Saul. And they watched the gates day and night to kill him.

25 Then the disciples took him by night, and let him down by the wall in a basket.

26 And when Saul was come to Jerusalem, he assayed to join himself to the disciples: but they were all afraid of him, and believed not that he was a disciple.

27 But Barnabas took him, and brought him to the apostles, and declared unto them how he had seen the Lord in the way, and that he had spoken to him, and how he had preached boldly at Damascus in the name of Jesus.

28 And he was with them coming in and going out at Jerusalem.

29 And he spake boldly in the name of the Lord Jesus, and disputed against the Grecians: but they went about to slay him.

30 Which when the brethren knew, they brought him down to Cæsarea, and sent him forth to Tarsus.

31 Then had the churches rest throughout all Judæa and Galilee and Samaria, and were edified; and walking in the fear of the Lord, and in the comfort of the Holy Ghost, were multiplied.

32 And it came to pass, as Peter passed throughout all quarters, he came down also to the saints which dwelt at Lydda.

33 And there he found a certain man named Æneas, which had kept his bed eight years, and was sick of the palsy.

34 And Peter said unto him, Æneas, Jesus Christ maketh thee whole: arise, and make thy bed. And he arose immediately.

35 And all that dwelt at Lydda and Saron saw him, and turned to the Lord.

36 Now there was at Joppa a certain disciple named Tabitha, which by interpretation is called Dorcas: this woman was full of good works and almsdeeds which she did.

37 And it came to pass in those days, that she was sick, and died: whom when they had washed, they laid her in an upper chamber.

38 And forasmuch as Lydda was nigh to Joppa, and the disciples had heard that Peter was there, they sent unto him two men, desiring him that he would not delay to come to them.

39 Then Peter arose and went with them. When he was come, they brought him into the upper chamber: and all the widows stood by him weeping, and shewing the coats and garments which Dorcas made, while she was with them.

40 But Peter put them all forth, and kneeled down, and prayed; and turning him to the body said, Tabitha, arise. And she opened her eyes: and when she saw Peter, she sat up.

41 And he gave her his hand, and lifted her up, and when he had called the saints and widows, presented her alive.

42 And it was known throughout all Joppa; and many believed in the Lord.

43 And it came to pass, that he tarried many days in Joppa with one Simon a tanner.

10 There was a certain man in Cæsarea called Cornelius, a centurion of the band called the Italian band,

2 A devout man, and one that feared God with all his house, which gave much alms to the people, and prayed to God always.

3 He saw in a vision evidently about the ninth hour of the day an angel of God coming in to him, and saying unto him, Cornelius.

4 And when he looked on him, he was afraid, and said, What is it, Lord? And he said unto him, Thy prayers and thine alms are come up for a memorial before God.

5 And now send men to Joppa, and call for one Simon, whose surname is Peter:

6 He lodgeth with one Simon a tanner, whose house is by the sea side: he shall tell thee what thou oughtest to do.

7 And when the angel which spake unto Cornelius was departed, he called two of his household servants, and a devout soldier of them that waited on him continually;

8 And when he had declared all these things unto them, he sent them to Joppa.

9 On the morrow, as they went on their journey, and drew nigh unto the city, Peter went up upon the house top to pray about the sixth hour:

10 And he became very hungry, and would have eaten: but while they made ready, he fell into a trance,

11 And saw heaven opened, and a certain vessel descending unto him, as it had been a great sheet knit at the four corners, and let down to the earth:

12 Wherein were all manner of four footed beasts of the earth, and wild beasts, and creeping things, and fowls of the air.

13 And there came a voice to him, Rise, Peter; kill, and eat.

14 But Peter said, Not so, Lord; for I have never eaten any thing that is common or unclean.

15 And the voice spake unto him again the second time, What God hath cleansed, that call not thou common.

16 This was done thrice: and the vessel was received up again into heaven.

17 Now while Peter doubted in himself what this vision which he had seen should mean, behold, the men which were sent from Cornelius had made inquiry for Simon's house, and stood before the gate,

18 And called, and asked whether Simon, which was surnamed Peter, were lodged there.

19 While Peter thought on the vision, the Spirit said unto him, Behold, three men seek thee.

20 Arise therefore, and get thee down, and go with them, doubting nothing: for I have sent them.

21 Then Peter went down to the men which were sent unto him from Cornelius; and said, Behold, I am he whom ye seek: what is the cause wherefore ye are come?

22 And they said, Cornelius the centurion, a just man, and one that feareth God, and of good report among all the nation of the Jews, was warned from God by a holy angel to send for thee into his house, and to hear words of thee.

23 Then called he them in, and lodged them. And on the morrow Peter went away with them, and certain brethren from Joppa accompanied him.

24 And the morrow after they entered into Cæsarea. And Cornelius waited for them, and had called together his kinsmen and near friends.

25 And as Peter was coming in, Cornelius met him, and fell down at his feet, and worshipped him.

26 But Peter took him up, saying, Stand up; I myself also am a man.

27 And as he talked with him, he went in, and found many that were come together.

28 And he said unto them, Ye know how that it is an unlawful thing for a man that is a Jew to keep company, or come unto one of another nation; but God hath shewed me that I should not call any man common or unclean.

29 Therefore came I unto you without gainsaying, as soon as I was sent for: I ask therefore for what intent ye have sent for me?

30 And Cornelius said, Four days ago I was fasting until this hour; and at the ninth hour I prayed in my house, and, behold, a man stood before me in bright clothing,

31 And said, Cornelius, thy prayer is heard, and thine alms are had in remembrance in the sight of God.

32 Send therefore to Joppa, and call hither Simon, whose surname is Peter; he is lodged in the house of one Simon a tanner by the sea side: who, when he cometh, shall speak unto thee.

33 Immediately therefore I sent to thee; and thou hast well done that thou art come. Now therefore are we all here present before God, to hear all things that are commanded thee of God.

34 Then Peter opened his mouth, and said, Of a truth I perceive that God is no respecter of persons:

35 But in every nation he that feareth him, and worketh righteousness, is accepted with him.

36 The word which God sent unto the children of Israel, preaching peace by Jesus Christ: (he is Lord of all:)

37 That word, I say, ye know, which was published throughout all Judæa, and began from Gal

Erbot, *n.* des =es, *pl.* =e. Erbjudande.
Erbötig, *adj.* o. *adv.* Redebogen, beredvillig. — ſeyn, erbjuda sig.
Erbranden, *v. n.* ſ. Häfva sig, stiga som en bränning.
Erbrechen, *v. a. irr.* Bryta in i, bryta upp; öppna. — Sich e., spy, gifva öfver, kasta upp. ſE., gula feberu.
Erbrechen, *n.* 3. Uppkastning. Das ſchwarze
Erbrechung, *f.* 4. Uppbrytning, öppnande.
Erbſe, *f.* 4. Ärt. =würger, *m.* Skärfrö. =zähler, *m.* Ärträknare. (*Fig.*) En, som nosar i grytorna eller lägger sig i koksaker.
Erbuhlen, *v. a.* Söka att förskaffa sig genom älskog. (*Fig.*) Lisma åt sig genom träget bemödande.
Erdämmern, *v. n.* ſ. Börja att bli skumt; äfv. börja att dagas. =apfel, (b som t) *m.* 3. Jordpäron. =ball, *m.* 1. Jordklot. =beben, *n.* 3. Jordbäfning. =beere, *f.* 4. Smultron; jordgubbe. =beerpflanze, *f.* 4. Smultronväxt, smultronstånd. =beſchreiber, *m.* 3. =kundiger, böjes som *adj.* Geograf. =beſchreibung, =kunde, *f.* 4. Geografi, jordens kännedom. =birn, *f.* 4. jordärtskocka, potater. =boden, *m.* 3. Jordmån, jordart; jordmark, grund; jordklotet. =bohrer, *m.* 3. Jordborr. =bruch, *m.* 1. Jordfall. =enge, *f.* 4. Näs. =fahl, *adj.* o. *adv.* Svartblek, jordfärgad. =fall, *m.* 1. Jordfall, jordras. =ferne, *f.* 4. Solens ell. månens längsta afstånd ifrån jorden. =feuer, *n.* 3. Underjordisk eld. =flachs, *m.* 1. Amiant. =galle, *f.* 4. Tusengyllengräs. =geſchoß, *n.* 1. Jordvåning, nedersta botten i ett hus. =grille, *f.* 4. Syrsevad, jordkräfta. =gürtel, *m.* 3. Jordgördel. =haltig, *adj.* o. *adv.* Jordhaltig. =harz, *n.* 1. Jordbeck. =käfer, *m.* 3. Jordborrare (en skalinsekt). =kloß, *m.* 1. =ſcholle, *f.* 4. Jordklimp, jordtorfva. =kohle, *f.* 4. Stenkol. =kreis, *m.* 1. =kugel, *f.* 4. Jordkrets, jordklot, jordglob. =meſſer, *m.* 3. Landtmätare. =nähe, se =ferne. =öl, *n.* 1. Bergolja. =pech, *n.* 1. Jordbeck, Lat. *Naphtha*. =reich, *n.* 1. Jord, mark, jordmån; jorden. =ſcholle, se =kloß. =ſpinnenkraut, *n.* 2. Ilagräs, hvitrik. =ſpitze, *f.* 4. Udde. =ſtrich, *m.* 1. zon; luftstreck. =toffel, *f.* 4. Potates. =zunge, *f.* 4. Landtunga.
Erde, *f.* 4. Jord; mark, jordmån, jordart; mylla, stoft, mull; jordklotet. Zur E. beſtatten, jordfästa. E. kauen, ligga i grafven. Der E. gleich machen, jemna med jorden. ſuppdikta, uppspinna.
Erdenken, *v. a. irr.* Upptänka, uppfinna;
Erdenklich, *adj.* o. *adv.* Upptänklig.
Erdicht, *adj.* o. *adv.* Jordisk.
Erdichten, *v. a.* Uppdikta, dikta, föregifva; uppdikta, uppspinna. ſfalsk.
Erdichtet, *adj.* o. *adv.* Föregifven, diktad,
Erdichtung, *f.* 4. Uppfinning, påfund; osanning, uppspinning.
Erdig, *adj.* o. *adv.* Jordblandad, jordhaltig, jordaktig; smutsig eller smakande af jord, jordisk. ſvara nog djerf.
ſich Erdreiſten, *v. r.* Våga; fördrista sig,
Erdroſſeln, *v. a.* Strypa.
Erdrücken, *v. a.* Qväfva, förqväfva, beta ga andan, trycka ell. ligga ihjäl.
Erdulden, *v. a.* Uthärda, lida, tåla, fördraga, utstå. ſlåtelse, öfverseende.
Erduldung, *f.* 4. Lidande, uthärdande; til-
Erdurſten, se Verdurſten. ſförifra sig.
Ereifern, *v. n.* ſ. Bli ond. — Sich e., *v. r.*
Ereiferung, *f.* 4. Förifran.
ſich Ereignen, *v. r.* Hända, tima, ske, tilldraga sig, yppas, visa sig.
Ereigniß, *n.* 1. des =ſſes, *pl.* =ſſe. Händelse, fall, omständighet, tillfälle, tillfällighet.
Ereilen, *v. a.* Hasta, skynda efter, hinna upp; komma hastigt på, öfverfalla.

Ererben, *v. n.* h. Ärfva.
Erfahren, *v. a. irr.* Köra ihjel; erfara, få veta; förfara, röna, försöka: Er hat ſich ein anſehnliches Vermögen e., förtjent genom körslor eller foror (om åkare).
Erfahren, *adj.* o. *adv.* Erfaren, förfaren, försökt, bevandrad.
Erfahrenheit, *f.* Erfarenhet, förfarenhet; kännedom; lärdom.
Erfahrung, *f.* 4. Erfarenhet, rön, försök. In E. bringen, få veta.
Erfahrungsſatz, *m.* 1. Erfarenhetssats, sats som erfarenheten lärer.
Erfallen, *v. a. irr.* Jemand e., falla och derigenom slå ihjel en. — Sich e., *v. r.* Slå ihjel sig.
Erfaſſen, *v. a.* Fatta, gripa uti.
Erfechten, *v. a. irr.* Erhålla genom fägtning, vinna. Einen herrlichen Sieg e.
Erfiedeln, *v. a.* Förtjena genom birfileri.
Erfinden, *v. a. irr.* Finna på, uppfinna, påhitta; upptäcka; frambringa. Fauſt erfand die Buchdruckerkunſt. — *V. n.* h. Finna, träffa.
Erfinder, *m.* 3. Uppfinnare.
Erfindſam, Erfinderiſch, *adj.* o. *adv.* Fintlig, fyndig, rik på uppfinningar.
Erfindſamkeit, *f.* 4. Fintlighet, uppfinningsgåfva.
Erfindung, *f.* 4. Uppfinning, dikt.
Erfindungskunſt, *f.* Uppfinningskonst.
Erfiſchen, *v. a.* Uppfiska, uppleta.
Erflehen, *v. a.* Erhålla genom böner.
Erfolg, *m.* 1. des -es, *pl.* -e. Följd, påföljd; utgång; framgång, fortgång, slutsats.
Erfolgen, *v. n.* ſ. Flyta, följa, vara en följd af, härröra, uppkomma; ske.
Erforderlich, *adj.* o. *adv.* Erforderlig, nödig.
Erfordern, *v. a.* Fordra.
Erforderniß, *f.* 1. Fordran, kraf, nödvändighet, erforderlighet, behof.
Erforderung, *f.* 4. Påfordran, nödvändighet. Nach E. der Umſtände, allt efter omständigheterna, efter som omständigheterna fordra.
Erforſchen, *v. a.* Ransaka, undersöka, utforska, utgrunda, undersöka, utleta, pröfva.
Erforſchung, *f.* 4. Utforskande, utletande, utgrundande, ransakning; räfst, forskning. ſefterfrågningar, underrätta sig.
Erfragen, *v. a.* Finna eller få veta genom
ſich Erfrechen, *v. r.* Vara fräck; oförskämd; våga, understå sig.
Erfreuen, *v. a.* Förlusta, glädja, roa, fägna, förnöja. — *V. r.* Sich e., Glädjas, fröjda sig, fägna sig. ſfull.
Erfreulich, *adj.* o. *adv.* Glad, lustig, fröjd-
Erfrieren, *v. n. irr.* ſ. Frysa, frysa bort, käla; bli iskall; stelna; frysa ihjel.
Erfrierung, *f.* 4. Bortfrysande; ihjelfrysning.
Erfriſchen, *v. a.* Förfriska, vederqvicka, kyla; läska. ſderqvickande, kylande.
Erfriſchend, *adj.* o. *adv.* Förfriskande, ve-
Erfriſchung, *f.* 4. Förfriskning, läskning, vederqvickelse. ſverkställa.
Erfüllen, *v. a.* Fylla, uppfylla; fullborda,
Erfüllung, *f.* 4. Uppfyllande, fullbordan.
Ergänzen, *v. a.* Upprätta, ersätta, godtgöra, laga, åter iståndsätta, fullfölja, fullborda, fullkomna; åter upprätta, upphjelpa; uppfylla, ersätta bristen på; complettera, göra fullständig, fulltalig.
Ergänzung, *f.* 4. Upprättande, ersättning, godtgörande, lagande, återiståndsättande; fullföljande, fullkomnande; upphjelpande; uppfyllande; complettering.
Ergattern, *v. a.* Fasttaga, gripa; utforska, spionera ut; lura sig till.
ſich Ergeben, *v. r. irr.* Gifva ell. underkasta sig; öfverlemna sig åt; lägga sig på; fästa, hålla sig vid; hända. Hieraus ergiebt ſich, häraf följer. — *V. n.* h. Gifva, kasta af sig.
Ergeben, *adj.* o. *adv.* Begifven på; tillgif-

ven, undergifven; helgad, helt och hållet öfverlemnad åt; ganska ödmjuk.

Ergebenheit, *f.* 4. Tillgifvenhet, uppoffrande; andakt, gudaktighet.

Ergebenſt, *adj.* o. *adv.* Ödmjukast; ödmjukeligen.

Ergebniß, *n.* 1. des -ſſes, *pl.* -ſſe. Resultat, följd.

Ergebung, *f.* 4. Undergifvenhet, underkastande, sjelfförsakelse.

Ergehen, *v. n. irr.* ſ. Blifva tillkännagifven. E. laſſen, aflåta, afgifva, kungöra, utgifva; skipa (lag och rätt). Ein Urtheil e. laſſen, fälla dom. Über ſich e. laſſen, lida, tåla, fördraga; tillåta; (ske) hända, tillkomma, tillstöta. — *V. a.* Gå till ända; vinna genom gående. — Sich e., *v. r.* Gå för att taga sig motion.

Ergeitzen, *v. a.* Samla, skrapa ihop med girighet.

Ergetzen, se Ergötzen.

Ergiebig, *adj.* o. *adv.* Indrägtig, lönande, fruktbar, ymnig.

Ergiebigkeit, *f.* 4. Ymnighet, fruktbarhet, indrägtighet.

Ergießen, *v. a. irr.* Utgjuta. Sich e., utgjuta sig, flöda ell. svämma öfver; falla ut (som floder).

Ergießung, *f.* 4. Uppstigande öfver bräddarne, öfversvämning; utgjutning, ömhetsbetygelse; utfall (en flods).

Erglühen, *v. n.* ſ. Bli glödande. (*Fig.*) Få en glödande röd färg; äfv. intagas af lifliga eldiga känslor och passioner. — *V. a.* Glödga, göra glödande.

Ergötzen, *v. a.* Roa, förlusta, förnöja. — Sich e., *v. r.* Roa, förlusta sig.

Ergötzend, Ergötzlich, *adj.* o. *adv.* Nöjsam, rolig, lustig.

Ergötzlichkeit, Ergötzung, *f.* 4. Förlustande, tidsfördrif, lustbarhet, nöje, rolighet.

Ergraben, *v. a. irr.* Gräfva ut; gräfva upp; erhålla genom gräfvande.

Ergrauen, *v. n.* ſ. Blifva grå, gråna, ertappa; fatta ell. taga med handen, hinna upp, få fatt; jakttaga; betjena sig af. Von Furcht ergriffen werden, blifva öfvertallen af räddhåga.

Ergreifen, *v. a. irr.* Gripa, fasttaga.

Ergrimmen, *v. n.* ſ. Falla i häftig vrede, bli rasande. — *V. a.* Förtörna, förgrymmad säga eller utbrista.

Ergrimmt, *adj.* o. *adv.* Upptänd af vrede, rasande.

Ergründen, *v. a.* Utgrubbla, utgrunda, utforska.

Ergründung, *f.* 4. Utgrundande, begrundande; grundforskning.

Erguß, *m.* 1., *pl.* Ergüſſe. Utgjutning.

Erhaben, *adj.* o. *adv.* Hög, upphöjd; hög, sublim; förnäm, stor, ädel.

Erhabenheit, *f.* 4. Höghet, upphöjdhet; höghet, sublimité; äfv. Eminens; biskopstitel.

Erhalten, *v. a. irr.* Erhålla, få, bekomma; ernå; vinna; förvara, bevara, vidmakthålla, bibehålla, upprätthålla; uppehålla, underhålla, föda. In Bewegung e., hålla, bibehålla, underhålla i rörelse.

Erhalter, *m.* 3. Bevarare, förvarare, vidmakthållare, uppehållare.

Erhaltung, *f.* 4. Erhållande, upprätthållande, vidmakthållande; förvarande, bibehållande, bevarande; underhållande, underhåll.

Erhandeln, *v. a.* Köpa, tillhandla sig.

Erhandelung, *f.* 4. Köp, tillhandlande.

ſich Erhängen, *v. r.* Hänga sig.

Erharten, *v. n.* ſ. Hårdna, blifva hård.

Erhärten, *v. a.* Härda; bevisa, bekräfta.

Erhärtung, *f.* 4. Bevis, bekräftelse.

Erhaſchen, *v. a.* Komma öfver, snappa, snappa bort; fasttaga, gripa, knipa.

Erhaſchung, *f.* 4. Öfverraskning, fasttagande.

Erheben, *v. a. irr.* Lyfta upp; upphöja; åter upplyfta, upprepa, upprätta, upphjelpa, göra högre; berömma; befordra, hjelpa fort; anföra (klagomål); uppbära.

Die Stimme e., höja rösten. — Sich e., *v. r.* Uppstiga, uppkomma; begifva sig; förhäfva sig, resa sig upp.

Erheblich, *adj.* o. *adv.* Vigtig, betydande, angelägen, ansenlig, betydlig.

Erheblichkeit, *f.* 4. Vigtighet, angelägenhet, betydenhet, värde &c.

Erhebung, *f.* 4. Upphöjning, upplyftning; upphöjelse; lyftande, upphäfvande; resning, uppresning, upphöjning; upphöjande, berömmande.

Erheirathen, *v. a.* Erhålla genom giftermål.

Erheirathung, *f.* 4. Erhållande genom giftermål.

Erheischen, *v. a.* Påfordra; erfordra.

Erheitern, *v. a.* o. *r.* Åter göra klar och lugn; muntra, roa; förljufva; klarna upp.

Erheiterung, *f.* 4. Uppklarnande, muntrande, roande; förljufvande.

Erheizen, *v. a.* Uppvärma tillräckligt.

Erhellen, *v. a.* Göra klar, ren, upplysa. — *V. n.* h. Skönjas.

Erhenken, *v. a.* Upphänga.

Erheucheln, *v. a.* Få genom hyckleri, skrymteri.

Erheuchelung, *f.* 4. Erhållande genom skrymteri.

Erhitzen, *v. a.* Upphetsa; göra het; förstörna.

Erhitzung, *f.* 4. Upphetsande.

Erhoben, *adj.* o. *adv.* Upphöjd.

Erhöhen, *v. a.* Upphöja, göra högre; höja, förhöja; upphöja, berömma, sätta i större anseende.

Erhöhung, *f.* 4. Upphöjning, upplyftning, höjning; förhöjning, tillökning; upphöjelse.

Erholen, *v. a.* Inhemta, hinna upp. — Sich e., *v. r.* Repa sig; komma sig före igen, hemta nya krafter, åter komma sig före; hvila sig. Sich e. seines Schadens, taga sin skada igen, göra sig betalt. Sich e. Raths, rådfråga.

Erholung, *f.* 4. Återställande, krafters återfående; hvila, vederqvickelse, fristunder, lekstunder.

Erholungsmittel, *n.* 3. Stärkande medel.

Erholungsstunde, *f.* 4. Fristund, hvilostund.

Erhören, *v. a.* Bönhöra.

Erhörtlich, *adj.* o. *adv.* Värdig ell. säker att blifva bönhörd.

Erhörung, *f.* 4. Bönhörelse.

Erhungern, *v. n.* s. Svälta ihjel.

Erhuren, *v. a.* Få genom hor.

Erinnerer, *m.* 3. Påminnare.

Erinnerlich, *adj.* o. *adv.* Som man kommer ihåg ell. kan påminna sig.

Erinnern, *v. a.* Erinra, påminna, föra till minnes; omröra, omnämna; anföra; varna. — Sich e., *v. r.* Påminna sig, ihågkomma, draga sig till minnes. Sich seiner Freunde e.

Erinnerung, *f.* 4. Erinran, minne, hågkomst; förmaning, varning. In E. bringen, föra till minnes, påminna om.

Erjachtern, *v. a.* Få eller erhålla genom mycket jägtande och språng.

Erjagen, *v. a.* Uppjaga, få medelst jagande; vinna genom mycket eftersträfvande och bemödande. Ruhm und Ehre zu e. suchen, fika efter heder och beröm.

Erjahren, *v. n.* h. Erhålla såsom eget genom flera års oafbruten besittning.

Erkalten, *v. n.* s. Kallna, svalna, bli kall, förkolna.

sich Erkälten, *v. r.* Förkyla sig, bli frusen.

Erkältung, *f.* 4. Förkylning.

Erkämpfen, *v. a.* Tillkämpa sig.

Erkargen, *v. a.* Förvärfva genom öfverdrifven sparsamhet.

Erkargung, *f.* 4. Förvärfvande genom öfverdrifven sparsamhet.

Erkaufen, *v. a.* Köpa; muta, besticka.

sich Erkecken, *v. r.* Göra sig käck ell. rask; understå sig, våga.

Erkennbar, *adj.* o. *adv.* Igenkännelig.

Erkennen, *v. a. irr.* Känna igen; urskilja, åtskilja; erkänna, bekänna, tillstå, vidkännas; finna, upptäcka, erfara, märka; fälla dom; afdömma. Es iſt auf die Eheſcheidung zu Tiſch und Bett erkannt, domen har fallit, att de skola skiljas till säng och säte. (*Bibl*) Adam erkannte ſein Weib Heva, kände sin hustru Eva

Erkenntlich, *adj.* o. *adv.* Igenkännelig; erkänsam.

Erkenntlichkeit, *f.* 4. Erkänsamhet, erkänsla.

Erkenntniß, *f. c. n.* 1. Kännedom, kunskap; insigt; erkännande; utslag, dom.

Erkennung, *f.* 4. Igenkännande; erkännande, bekännelse, vidkännande; kännedom, insigt.

Erker, *m.* 3. Utbyggnad, altan, svale.

Erkiefen, *v. a.* Utkora, välja. [förklaras.

Erklärbar, *adj.* o. *adv.* Förklarlig, som kan

Erklären, *v. a.* Förklara, tyda, uttyda; kungöra, förkunna, gifva tillkänna.

Erklärtermaaßen, *adv.* Såsom förklaradt är.

Erklärung, *f.* 4. Förklaring, uttydning; förklaring, tillkännagifvande, yttrande.

Erklecken, *v. n.* h. Vara nog, vara tillräcklig.

Erklecklich, *adj.* o. *adv.* Tillräcklig; ansenlig. [klättra upp.

Erklättern, Erklimmen, *v. a.* Klänga sig,

Erklingen, *v. n. irr.* ſ. o. h. Ljuda, låta, klinga; skalla, gifva genljud, klinga.

Erklopfen, *v. a.* Vinna gehör genom klappande. [uppfinna.

Erklügeln, *v. a.* Fint, klyftigt upptänka,

Erkohren, *adj.* o. *adv.* Utkorad, utvald.

Erkramen, *v. a.* Förtjena genom minuthandel.

Erkranken, *v. n.* ſ. Sjukna, blifva sjuk.

Erkriechen, *v. a.* Vinna eller erhålla genom krypande eller nedrig ödmjukhet.

Erkriegen, *v. a.* Få, vinna, förvärfva ge-

Erkrummen, *v. n.* ſ. Krokna. [nom krig.

Erkühlen, se Erkälten, Abkühlen.

ſich Erkühnen, *v. r.* Våga, fördrista sig, understå sig; djerfvas. [de. djerfhet.

Erkühnen, *n.* 3. Erkühnung, *f.* 4. Fördristan-

ſich Erkundigen, *v. r.* Underrätta sig om, höra efter, forska efter.

Erkundigung, *f.* 4. Efterspaning, räfst, forskning; undersökning, förfrägning.

Erkünſteln, *v. a.* Genom konst uppfinna ell. påhitta, tillkonstla. [tvungen.

Erkünſtelt, *adj.* o. *adv.* Konstlad, tillgjord,

Erlaben, *v. a.* Vederqvicka.

Erlabung, *f.* 4. Vederqvickelse.

Erlag, *m.* Erläggande betalning.

Erlahmen, se Verlahmen.

Erlangen, *v. a.* Erhålla, ernå; hinna till, uppnå, träffa, komma intill.

Erlangung, *f.* 4. Erhållande; uppnående.

Erlaß, *m.* 1. Eftergift, tillgift, förlåtelse.

Erlaſſen, *v. a. irr.* Skicka, sända (ett bref); utgifva (ett beslut, dekret); eftergifva, tillgifva, förlåta; frikalla, förskona ifrån. Jemanden ſeines Eides e.

Erlaßjahr, *n.* 1. Friår, jubelår.

Erläßlich, *adj.* o. *adv.* Förlåtlig, som kan eftergifvas.

Erlaſſung, *f.* 4. Eftergift, tillgift, förlåtelse; skonsmål; frikallelse ifrån.

Erlauben, *v. a.* Tillåta, tillstädja; medgifva, hevilja.

Erlaubniß, *f.* 1. Tillåtelse, tillstånd, lof.

Erlaubt, *adj.* o. *adv.* Tillåten, tillåtlig, laglig. [ter &c.

Erlaucht, *adj.* o. *adv.* En titel för prela-

Erlauern, *v. a.* Lura ut, få rätt på genom listigt efterspanande; vänta, afbida, förvänta.

Erlaufen, *v. a.* Löpa upp, springa fatt; få, erhålla, ernå genom mycket löpande ell. springande. [tydlig och klar.

Erläutern, *v. a.* Förklara, upplysa; göra

Erläuterung, *f.* 4. Upplysning, förklaring.

Erle, *f.* 4. Erlenbaum, *m.* 1. Al, alträd, lönn.

Erleben, *v. a.* Upplefva; ernå; se, erfara, försöka.
Erledigen, *v. a.* Göra ledig; befria; afbörda.
Erledigt, *adj.* o. *adv.* Ledig.
Erledigung, *f.* 4. Ledighet; tjenstfrihet; befrielse; afbördande. [betala.
Erlegen, *v. a.* Döda, skjuta ihjel; erlägga,
Erlegung, *f.* 4. Dödande, ihjelskjutning; erläggande, betalande.
Erleichtern, *v. a.* Lätta, lindra, lisa; trösta, hugsvala; lätta, göra lätt, underhjelpa, befordra; befria ifrån börda eller något som besvärar.
Erleichterung, *f.* 4. Lättning, lindring, lisa; lättnad, befrielse. [fördraga.
Erleiden, *v. a. irr.* Lida, tåla, uthärda,
Erleidlich, *adj.* o. *adv.* Dräglig. [dande.
Erleidung, *f.* 4. Lidande, tålande, uthär-
Erlen, *adj.* o. *adv.* Af al, al ... -wald, *m.* 2. Alskog. [sig.
Erlernbar, *adj.* o. *adv.* Som man kan lära
Erlernen, *v. a.* Lära. [dium.
Erlernung, *f.* 4. Lärande, studering, stu-
Erlesen, *v. a. irr.* Utvälja, utsöka, utleta.
Erlesung, *f.* 4. Utväljande, utletande.
Erleuchten, *v. a.* Lysa, upplysa; illuminera.
Erleuchtung, *f.* 4. Upplysning; illumination.
Erliegen, *v. n. irr.* h. o. s. Duka under, ej uthärda; ligga, sjukna. *Anm.* Detta verb nyttjas mest i *infin.* och alldeles icke i de sammansatta tempora.
Erlisten, *v. a.* Få genom list.
Erlogen, *adj.* o. *adv.* Falsk, osann.
Erlöschen, *v. n. irr.* s. Slockna, släckas; utplånas, blifva osynlig; dö ut; upphöra. — *V. a.* Släcka.
Erlöschung, *f.* 4. Släckning, utslocknande; utdöende, upphörande. [en lott.
Erlosen, *v. a.* Vinna genom utdragande af
Erlösen, *v. a.* Återlösa; befria, rädda, förlossa, frälsa. [friare.
Erlöser, *m.* 3. Frälsare, återlösare; be-
Erlösung, *f.* 4. Återlösning; utlösning; befrielse, räddning.
Erlügen, *v. a.* Ljuga, säga osanning; förebringa som en lögn. Nyttjas mest i *part.* Der Gottlosen Lehre ist erlogen, är lögn, uppdiktad.
Erlustigen, *v. a.* Roa, förnöja, förlusta.
sich Ermächtigen, *v. r.* Bemägtiga ell. bemästra sig, göra sig till mästare af; kräkta åt sig; tillskansa sig; våga, fördrista sig, djerfvas.
Ermächtigung, *f.* 4. Bemägtigande; tillskansning; fördristande.
Ermahnen, *v. a.* Förmana, uppmuntra; varna, skrapa. [förmaning, varning.
Ermahnung, *f.* 4. Förmaning, uppmuntran;
Ermangeln, *v. n.* h. Brista, fattas, tryta, fela. An etwas e. lassen, fela, brista i, uraktläta något
Ermangelung, *f.* 4. Brist.
Ermannen, *v. a.* Sätta mod uti, upplifva. — Sich e., *v. r.* Gripa sig an, göra sitt bästa, arbeta upp sig; repa mod, bemanna sig. [*n.* s. Tröttna, afmattas.
Ermatten, *v. a.* Utmatta, uttrötta. — *V.*
Ermattung, *f.* 4. Utmattande; matthet,
Ermel, se Ärmel. [trötthet.
Ermelden, *v. a.* Omröra, omnämna. Nyttjas blott i *part.* ermeldet, ofvannämnde, bemälte.
Ermessen, *v. a. irr.* Mäta, afmäta, afpassa; sluta, dömma, föreställa sig, förmoda, gissa.
Ermessen, *n.* 3. Mening, tanka, omdöme, urskillning. Meines Ermessens, efter min tanka.
Ermorden, *v. a.* Döda, mörda, dräpa.
Ermordung, *f.* 4. Dråp, mord, mördande.
Ermüden, *v. a.* Uttrötta, utmatta. — *V. n.* s. Tröttna. [sam, ledsam.
Ermüdend, *adj.* o. *adv.* Tröttsam, mödo-
Ermüdung, *f.* 4. Trötthet.

Ermuntern, *v. a.* Uppmuntra, upplifva; uppväcka. ſnande.
Ermunterung, *f.* 4. Uppmuntran; uppvak-
Ermuthigen, *v. a.* Ingifva mod, uppmuntra.
Ernähren, *v. a.* Nära, föda, underhålla. Friede ernährt, Unfriede verzehrt, små ting tillvexa genom enighet, och stora förstöras genom oenighet.
Ernährer, *m.* 3. Underhållare; fosterfader.
Ernährerinn, *f.* 4. Matmoder, fostermoder.
Ernährung, *f.* 4. Näring, föda, underhåll, uppehälle.
Erndte, se Ernte.
Ernennen, *v. a. irr.* Utnämna, förordna, fastställa. ſnande.
Ernennung, *f.* 4. Utnämnande, förord-
Erneuen, Erneuern, *v. a.* Förnya, börja på nytt.
Erneuerung, *f.* 4. Förnyande.
Erniedrigen, *v. a.* Göra låg och nedrig; förnedra; förödmjuka. — Sich e., *v. r.* förnedra, ödmjuka sig.
Erniederung, *f.* 4. Förnedring, förödmjukande; lägbet, ringhet.
Ernſt, *m.* 1. des -es. Allvarsamhet, allvar; värdighet; ifver, nit, brinnande åtrå; allvarsamhet; stränghet, hårdhet. -feuer, *n.* Ernstfyrverkeri eller fyrverkeri på allvar, d. ä. för att skada fienden, i motsats till Luſtfeuer. -kugel, *f.* (*Fyrv.*) Kulor, som skola skada fienden.
Ernſt, Ernſthaft, *adj.* o. *adv.* Allvarsam, allvarlig; sträng. het.
Ernſthaftigkeit, *f.* 4. Allvarsamhet; värdig-
Ernſtlich, *adj.* o. *adv.* Allvarlig; sträng.
Ernte, *f.* 4. Skörd, bergning, skördetid; gröda. -kranz, *m.* 1. Krans af ax och blomster. -monat, *m.* 1. Augusti månad.
Ernten, *v. a.* Skörda, inberga, insamla. (*Fig.*) Få gagn utaf; njuta i rikt mått.
Ernüchtern, *v. a.* ſ. Bli nykter.
Eroberer, *m.* 3. Eröfrare, inkräktare.
Erobern, *v. a.* Eröfra, inkräkta; vinna.
Eroberung, *f.* Eröfring, inkräktning.
Eröffnen, *v. a.* Öppna; utblåsa, kungöra; börja. vande; början.
Eröffnung, *f.* 4. Öppnande; tillkännagif-
Eröftern, *v. a.* Ofta nämna eller omtala.
Erörtern, *v. a.* Urskilja, utreda, undersöka; gifva utslag.
Erörterung, *f.* 4. Upplösning, undersökning; utredning; utslag.
Erpel, se Entrich. plöjning.
Erpflügen, *v. a.* Erhålla, förvärfva genom
Erpicht, *adj.* o. *adv* auf etwas, Begärlig efter; begifven på, full af passion för något. vald.
Erpreſſen, *v. a.* Aftvinga, utpressa med
Erpreſſer, *m.* 3. Blodsugare, en som prejar vid indrifningen af skatter o. d.
Erpreſſung, *f.* 4. Aftvingande; utpressning; prejeri, skinneri. erfara.
Erproben, *v. a.* Pröfva, försöka, beprófva;
Erprobt, *adj.* o. *adv.* Beprófvad. trösta.
Erquicken, *v. a.* Vederqvicka, uppfriska;
Erquickend, *adj.* o. *adv.* Nöjsam, rolig, lustig; vederqvickande.
Erquickung, *f.* 4. Vederqvickande, förlustande, vederqvickelse. påhitta.
Errathbar, *adj.* o. *adv.* Som kan gissas,
Errathen, *v. a. irr.* Gissa, gissa till; upplösa.
Errathung, *f.* 4. Gissning, upplösning.
Errechten, *v. a.* Erhålla genom rättegång.
Erregen, *v. a.* Upprora; uppväcka, väcka, åstadkomma. E. betyder egentligen att sätta en redan framdragt sak i verksamhet.
Erregung, *f.* 4. Upprörande; uppväckande; retelse; förorsakande.
Erreich, *m.* Håll, afstånd hvarigenom man kan hinna något. Er war außer unſerm Erreiche. &c.
Erreichbar, *adj.* o. *adv.* Som kan uppnås.
Erreichen, *v. a.* Hinna till, uppnå, träffa, komma intill; upphinna, räka; komma eller

eller hinna till, ernå, anlända, ankomma, komma fram; erhålla, ernå.
Erreiten, *v. a. irr.* Hinna upp, vinna genom ridande, rida ihjel.
Errennen, *v. n. irr.* Ränna fatt, ernå, få genom rännande.
Erretten, *v. a.* Rädda, frälsa, befria.
Erretter, *m.* 3. Frälsare, befriare.
Errettung, *f.* 4. Befrielse, räddning, frälsning.
Errichten, *v. a.* Upprätta, uppställa, uppresa; inrätta, stifta, anlägga, instikta.
Errichtung, *f.* 4. Upprättande, uppresning; inrättning, stiftande, anläggning.
Erringen, *v. a. irr.* Erhålla genom brottande, stridande, fäktande; erhålla genom möda, alla sina krafters användande; slutligen ernå.
Erröthen, *v. n.* ſ. Rodna; blygas. — *v. a.* Göra röd.
Erröthung, *f.* 4. Rodnad, rodnande, blygsel.
Errufen, *v. a. irr.* Ropa åt någon att han hör det.
Erſagen, se Erwähnen.
Erſättigen, *v. a.* Mätta, stilla, tillfredsställa.
Erſättigung, *f.* 4. Mättande, stillande, tillfredsställande.
Erſättlich, *adj.* o. *adv.* Mättlig, som kan mättas ell. förnöjas.
Erſatz, *m.* 1. Ersättning, vederlag; något jemngodt, motsvarande ersättning.
Erſaufen, *v. n. irr.* ſ. Dränka sig, drunkna.
Erſäufen, *v. a.* Dränka.
Erſäufung, *f.* 4. Dränkande.
Erſchaben, *v. a.* Skrapa ihop.
Erſchachern, *v. a.* Skackra ihop, erhålla, vinna genom skackrande.
Erſchaffen, *v. a. irr.* Skapa; dana.
Erſchaffung, *f.* 1. Skapelse; daning.
Erſchallen, *v. n. reg.* o *irr.* ſ. Gifva genljud, skalla, dåna, klinga; utsprida ell. utbreda sig. — *V. a.* Låta skalla.
Erſcharren. Se Ergeizen, Erkargen.
Erſchauen, *v. a.* Se, bli varse, inse, erkänna.
Erſcheinen, *v. n. irr.* ſ. Synas, visa sig; framkomma, inträffa; utkomma (från trycket); inställa sig (för domstolen).
Erſcheinung, *f.* 4. Synlig blifvande; syn, uppenbarelse; inställelse (för domstolen); fenomen, luft- ell. himmelstecken; framkomst, ankomst. Das Feſt der E. Chriſti, trettonde dag Jul.
Erſchießen, *v. a. irr.* Skjuta ihjel; arkebusera, nedskjuta. — *V. n.* ſ. Lyckas, verka, slå in.
Erſchießung, *f.* 4. Ihjelskjutande; arkebusering, nedskjutande.
Erſchiffen, *v. n.* ſ. o. h. Segla. — *V. a.* Erhålla genom seglande ell. sjöfart.
Erſchinden, *v. a. irr.* Erhålla genom skinneri.
Erſchlaffen, *v. a.* Förslappa, göra slapp ell. slak. — *V. n.* ſ. Slakna, bli slapp, vek, efterlåten; bli mindre sträng, modig, grannlaga, arbetsam, &c.; taga af, förminskas.
Erſchlaffung, *f.* 4. Nedspänning, slappande; slapphet, slaknande, slakhet; eftergifvande, efterlåtenhet, sjelfsvåld, tygellöshet.
Erſchlagen, *v. a. irr.* Slå ihjel, döda.
Erſchleichen, *v. a. irr.* Erhålla genom svek, lura ell. stjäla sig till; komma öfver; konstla sig till.
Erſchleichung, *f.* 4. Oförväntadt knep, spratt, falsk uppgift, erhållande genom falsk uppgift, svekfullt förtigande; list, hvarigenom man skaffar sig en förmån.
Erſchleppen, *v. a.* Släpa.
Erſchlichen, *adj.* o. *adv.* Som erhållits genom falsk uppgift ell. förtigande af något, som bordt uppgifvas; understucken.
Erſchmeicheln, *v. a.* Erhålla genom smicker.
Erſchmeichelung, *f.* 4. Erhållande genom smicker.
Erſchnappen, *v. a.* Snappa, nappa bort; öfverkomma; få fatt.
Erſchöpfen, *v. a.* Uttömma, utösa, utblotta; utmatta, utmergla, försvaga. Einen Er-

genſtand e., säga om en sak allt hvad någonsin kan sägas. Seine Kräfte ſind erſchöpft, hans krafter äro utmattade, försvagade; ha aftynat.

Erſchöpfung, *f.* 4. Uttömning, utblottande; utmergling, matthet, försvagande.

Erſchrecken, *v. a.* Förskräcka, förfära, skräma. — *V. n. irr.* ſ. Ich erſchrecke, du erſchrickſt, er erſchrickt; wir erſchrecken &c. *imp.* ich erſchräck; *part.* erſchrocken. Blifva rädd, skrämd, förskräckas.

Erſchrecken, *n.* 3. Förskräckelse, förfärelse, skrämsel.

Erſchrecklich, *adj.* o. *adv.* Förfärlig, förskräcklig, faslig, gruflig, hisklig, ohygglig.

Erſchreckniß, se Erſchrecken.

Erſchreiben, *v. a. irr.* Förvärfva genom skrifvande.

Erſchreien, *v. n. irr.* h. Erhålla genom skrikande; skrika så att man kan höras af en.

Erſchreiten, *v. a.* Hinna med ett steg.

Erſchrocken, *adj.* o. *adv.* Förskräckt, förfärad, betagen, bestört.

Erſchrockenheit, *f.* 4. Förskräckelse.

Erſchütten, *v. a.* Betala.

Erſchüttern, *v. a.* Skaka; sätta i förundran, bestörtning. — *V. n.* ſ. Darra, skälfva, bäfva, skakas, ristas, komma ell. sätta sig i rörelse.

Erſchütterung, *f.* 4. Skakning, stöt.

Erſchwachen, *v. n.* ſ. Försvagas.

Erſchwarzen, *v. n.* ſ. Blifva svart, svarta.

Erſchweren, *v. a.* Göra tung ell. svår; göra värre, svårare, försvåra.

Erſchwingen, *v. a. irr.* Vinna, förskaffa med besvärlighet; förslå till, hinna med.

Erſchwinglich, *adj.* o. *adv.* Som med möda kan förskaffas. Alle erſchwingliche Mühe und Koſten auf etwas wenden, använda all möjlig flit och kostnad på något.

Erſehen, *v. a. irr.* Se, finna af (ett bref &c.); märka, bli varse, anmärka; utse, välja, utvälja, ärna, ämna, tillerna; anslå, bestämma.

Erſehnen, *v. a.* Häftigt efterlängta.

Erſetzen, *v. a.* Uppratta, godtgöra; uppfylla, ersätta bristen på; ersätta förlusten af, komma ell. vara i stället för.

Erſetzlich, *adj.* o. *adv.* Botlig, som kan upprättas, ersättas, som kan ell. bör åstadkommas.

Erſetzung, *f.* 4. Upprättelse, ersättning, skadestånd; försättande i sitt förra stånd; ersättande, uppfyllande; ersättning, vederlag.

Erſeufzen, *v. n.* h. Sucka. — *V. a.* Erhålla genom suckande.

Erſichtlich, *adj.* o. *adv.* Daraus iſt e., deraf skönjes, är tydligt.

Erſiegen, *v. a.* Erhålla genom seger.

Erſingen, *v. a. irr.* Erhålla ell. förvärfva sig genom sjungande eller sång.

Erſinken, *v. n. irr.* ſ. Nedsjunka.

Erſinnen, *v. a. irr.* Upptänka, uppfinna, uppdikta, uppspinna.

Erſinnlich, *adj.* o. *adv.* Upptänklig.

Erſitzen, *v. n. irr.* ſ. Sitta qvar. — *V. a.* Sitta sig till, erhålla genom sittande. Auf ſich e. laſſen, täla, fördraga.

Erſorgen, *v. a.* Erhålla genom sorg och bekymmer. Du wirſt dein Glück doch nicht e.

Erſpähen, *v. a.* Utforska.

Erſparen, *v. a.* Spara, bespara, spara ihop; undvika, skona, förskona ifrån.

Erſparniß, *f.* 1. Erſparung, *f.* 4. Besparing.

Erſpielen, *v. a.* Vinna på spel, spela till sig.

Erſpinnen, *v. a. irr.* Förvärfva genom spinnande.

Erſprießen, *v. n.* ſ. Gagna, tjena, bäta.

Erſprießlich, *adj.* o. *adv.* Gagnelig, nyttig, fördelaktig, god.

Erſprießlichkeit, *f.* 4. Nytta, förmånlighet, gagn.

Erſt, *adv.* Först; förut, tillförene; ej förr än, först; blott, endast. =geboren, *adj.* Förstfödd. =geburt, *f.* 4. Förstfödsel, förstfödslorätt.

Erſtarken, *v. n.* ſ. Blifva stark.

Erſtarren, *v. n.* ſ. Styfna, stelna, rakna, förlrysa, stelna; bli lam, stel, trög &c.; häpna, bli betagen af fruktan &c.; domna.

Erſtarrung, *f.* 4. Styfhet, stelhet, stelnande; stum häpnad; domning.

Erſtatten, *v. a.* Återställa, återgifva, återlemna, återbära, ersätta. Bericht e., rapportera, inrapportera.

Erſtattung, *f.* 4. Återställande, återbärande, ersättning. E. eines Berichts, rapport, berättelse, en referents betänkande öfver en sak.

Erſtaunen, *v. n.* ſ. Bli förvånad, bestört, häpna, förundra sig, hissna.

Erſtaunen, *n.* 3. Häpenhet, bestörtning, förvåning.

Erſtaunenswürdig, Erſtaunlich, *adj.* o. *adv.* förvånande, förunderlig, undransvärd.

Erſtaunt, *adj.* o. *adv.* Förvånad, bestört, häpen, utom sig (af förskräckelse o. d.); förunderlig, öfvernaturlig eller onaturlig, oerhörd.

Erſte, *adj.* o. *adv.* Första, förnämsta.

Erſtechen, se Erſticken.

Erſtechen, *v. a. irr.* Sticka ihjel; mörda

Erſtechung, *f.* 4. Ihjelstickande. [med dolk

Erſtehen, *v. n. irr.* ſ. Uppstå från de döda. — *V. a. irr.* Köpa, inköpa på auktion.

Erſtehung, *f.* 4. Inrop (på auktion).

Erſteigen, *v. a. irr.* Stiga upp på; bestiga med stormstegar, bestorma.

Erſteigung, *f.* 4. Uppstigande; intagande, bestormande.

Erſtens, *adv.* För det första.

Erſterben, *v. n. irr.* ſ. Dö ut, dö bort, dö. Ich erſterbe Ihr gehorſamſter Diener (i bref), jag framhärdar intill döden &c. Das Wort erſtarb ihm auf der Zunge, han förmådde ej uttala ordet.

Erſticken, *v. a.* Qväfva, förqväfva, betaga andan; dämpa, undertrycka. — *V. n.* ſ. Qväfvas, storkna, strypas. Einen Aufruhr gleich in der Geburt e., dämpa ett uppror i första början.

Erſtinken, *v. n. irr.* ſ. Blifva stinkande. Es iſt erſtunken und erlogen, det är en stor lögn.

Erſtickend, *adj.* o. *adv.* Qväfvande; qvalmig.

Erſtickung, *f.* 4. Qväfvande, qväfning.

Erſtlich, *adv.* Först, för det första.

Erſtling, *m.* 1. Förstling.

Erſtoßen, *v. a. irr.* Stöta, stånga ihjel. [de.

Erſtreben, *v. a.* Erhålla, ernå genom sträfvan-

Erſtrecken, *v. a.* Utsträcka, sträcka, utvidga. Sich e., sträcka, utbreda, utvidga sig, räcka; gå; belöpa sig till; hinna till. Sein Alter muß ſich ſehr hoch erſtreckt haben, han lärer hafva hunnit till en hög

Erſtreckung, *f.* 4. Utsträckning &c. [ålder.

Erſtreiten, *v. a. irr.* Strida, kämpa sig till; erhålla genom rättegång.

Erſtummen, se Verſtummen.

Erſtürmen, *v. a.* Intaga med våld.

Erſuch, *n.* 1. (u långt). Se Erſuchen.

Erſuchen, (u långt) *v. a.* Begära, anhålla, anmoda, anlita, göra ansökning om.

Erſuchen, (u långt) *n.* 3. Begäran, anhållan, anmodan, bön, ansökning.

Ertagen, *v. n.* ſ. Dagas. [dans.

Ertanzen, *v. n.* h. Få eller förtärfva med

Ertappen, *v. a.* Ertappa, öfverkomma, fasttaga, gripa, öfverraska.

Ertauſchen, *v. a.* Erhålla genom byte.

Ertheilen, *v. a.* Öfverlåta, tilldela; gifva.

Ertheilung, *f.* 4. Öfverlåtande, tilldelande; gifvande.

Ertödten, *v. a.* Döda; tämja, kufva, undertrycka; tillintetgöra, förstöra.

Ertönen, *v. n.* ſ. Ljuda, låta höras, klinga; skalla, gifva genljud, klinga, dåna.
Ertrag, *m.* 1. Inkomst, afkastning.
Ertragen, *v. a. irr.* Kasta af sig, alstra; fördraga, tåla, lida, uthärda.
Erträglich, *adj.* o. *adv.* Dräglig.
Erträglichkeit, *f.* 4. Dräglighet.
Ertragſam, *adj.* o. *adv.* Indrägtig.
Ertränken, *v. a.* Dränka.
Ertränkung, *f.* 4. Dränkning. [mar.
Erträumen, *v. n.* h. Drömma, se i drömErtreten, *v. a. irr.* Förtrampa, trampa ihjel.
Ertrinken, *v. n. irr.* ſ. Drunkna.
Ertrotzen, *v. a.* Trotsa ell. pocka sig till.
Erübrigen, *v. a.* Hafva, behålla öfrig; beErve, *f.* 4. (*Bot.*) Rosvicker. [spara.
Ervenſtrang ell. -würger, *m.* 3. Skärfrö.
Erwachen, *v. n.* ſ. Vakna, uppvakna, bli
Erwachen, *n.* 3. Uppvaknande. [verksam.
Erwachſen, *v. n. irr.* ſ. Uppväxa, tillväxa, bli stor, tilltaga, uppkomma, uppväxa, härflyta, härröra, följa, vara en följd af.
Erwachſen, *adj.* o. *adv.* Fullvuxen, manbar.
Erwägen, *v. a. irr.* Öfverväga, besinna.
Erwägung, *f.* 4. Öfvervägande, betraktande.
Erwählen, *v. a.* Välja, utvälja.
Erwählung, *f.* 4. Val, väljande.
Erwähnen, *v. a.* Omröra, omnämna, anföra. Einer Sache E. [berörd.
Erwähnt, *adj.* o. *adv.* Ofvannämnd, förErwähnung, *f.* 4. Omtalande. Einer Sache E. thun, omröra, omnämna, omtala en sak.
Erwärmen, *v. a.* Värma, uppvärma; uppmjuka, upplena, uppvärma något styft,
Erwarmen *v. n.* ſ. Bli varm. [domnadt.
Erwarten, *v. a.* Vänta, afbida, förvänta, förmoda; vänta sig, göra sig säker på.
Erwartung, *f.* 4. Väntan, afbidan, förväntande; förväntan.
Erwecken, *v. a.* Väcka, uppväcka; uppmuntra, uppägga, reta; väcka, förorsaka, åstadkomma; uppväcka, anstifta.
Erwecklich, *adj.* o. *adv.* Uppbygglig.
Erweckung, *f.* 4. Väckande, uppväckelse; uppmuntran; uppbyggelse.
ſich Erwehren, *v. r.* Försvara sig emot; afhålla sig ifrån. — *V. a.* Förhindra.
Erweichen, *v. a.* Uppmjuka; röra, beveka,
Erweinen, *v. a.* Gråta sig till. [blidka.
Erweis, se Beweis.
Erweiſen, *v. a. irr.* Demonstrera, bevisa; visa, betyga, bevisa. — Sich e., visa sig.
Erweislich, *adj.* o. *adv.* Bevislig; bevisligen. [skäl; betygande.
Erweiſung, *f.* 4. Tydligt bevis, bindande
Erweitern, *v. a.* Utvidga, göra vidare ell. bredare; vidga i öppningen; utvidga; utsträcka, utvidga, förstora, öka, lägga till; utlägga. Das Herz e., fatta mod.
Erweiterung, *f.* 4. Utvidgande; utvidgning; sträckning, utsträckning, utvidgning; utläggning; tillökning.
Erwerb, *m.* 1. Förvärfvande, köp, det man köpt; profit, vinst; vinning, gagn.
Erwerben, *v. a. irr.* Förvärfva, erhålla, köpa; ådraga, förvärfva, förskaffa. Sich Ehre e., inlägga heder och beröm.
Erwerbmittel, *n.* 3. Medel att förvärfva, näringsgren. [skicklig.
Erwerbſam, *adj.* o. *adv.* Idog, flitig och
Erwerbſamkeit, *f.* 4. Idogbet, konstflit, omtanke, flit och skicklighet.
Erwerbniß, *n.* 1. Profit, vinst, vinning.
Erwerbung, *f.* 4. Förvärfvande &c.
Erwerbzweig, *m.* 1. Näringsfång, näringsgren, födkrok.
Erwerfen, *v. a. irr.* Kasta ihjel.
Erwiedern, *v. a.* Vedergälla, göra lika mot lika; svara, svara på, åter invända.
Erwiederung, *f.* 4. Vedergällning, svar.
Erwinden laſſen, *v. a. irr.* Förvärfva, förtjena. (*Fig.*) Uträtta, göra nytta. — *V. n.* Brista, fela (mest i lagstil). An nichts e. laſſen. — Sich e., *v. r.* Understå sig.

Erwiſchen, *v. a.* Hastigt öfverkomma, ertappa, fasttaga, gripa.
Erworgen, se Erwürgen.
Erwuchern, *v. a.* Erhålla genom ocker.
Erwünſcht, *adj.* o. *adv.* Önsklig; efterlängtad; gunstig, bevågen, gynnande, benägen, förmånlig, beqväm.
Erwürgen, *v. a.* Strypa; döda, bringa om
Erwürgung, *f.* 4. Strypning. [lifvet.
Erz, *n.* 1. des =es, *pl.* =e. Erts, malm, malmart, mineralisk jord; koppar, messing; bronz. =ader, *f.* 4. Malmstreck. =art, =ſtufe, *f.* 4. Malmart. =gebirge, *n.* 3. Berg, som hålla malm. =haltig, *adj.* o. *adv.* Malmartig, som innehåller malm.
Erz ...., Försättningsord, som betyder den eller det förnämsta i sitt slag, så väl i ond som god bemärkelse. =betrieger, *m.* 3. Ertsbedragare. =biſchof, *m.* 1. Erkebiskop. =biſchöflich, *adj.* o. *adv.* Erkebiskoplig. =biſthum, *n.* 2. Erkebiskopsdöme. =engel, *m.* 3. Erkengel. =herzog, *m.* 1. Erkehertig. =herzoglich, *adj.* o. *adv.* Erkehertiglig. =herzogthum, *n.* 2. Erkehertigdöme. =kämmerer, *m.* 3. Erkekammererare (Churfursten af Brandenburg). =marſchall, *m.* Erkemarskalk, Öfverstemarskalk. Sachsen bekläddе denna värdighet. =ſchatzmeiſter, *m.* Erkeskattmästare: en i sednare tider stiftad värdighet, som var öfverlåten åt Churpfalz. =narr, *m.* 4. Stor narr. =prieſter, *m.* 3. Prost. =ſchenk, *m.* 1. Öfverstemunskänk. Churfursten i Böhmen var fordom Tyska rikets E. =ſpieler, *m.* 3. Storspelare. =ſtift, *n.* 2. Erkebiskopsdöme ell. Erkestift. =truchſeß, *m.* 1. Erkedrots. =vater, *m.* 3. Patriark.
Erzählen, *v. a.* Berätta, förtälja.
Erzähler, *m.* 3. Berättare.
Erzählung, *f.* 4. Berättelse, förtäljande.
Erzeigen, *v. a.* Betyga, bevisa.
Erzeigung, *f.* 4. Betygande, bevisning.
Erzen, se Ehren.
Erzen, *v. a.* Kalla någon för han. Man ſoll mich nicht ihrzen, ſondern e., man skall icke kalla mig ni, utan han.
Erzeugbar, *adj.* o. *adv.* Som kan framalstras. [frambringa.
Erzeugen, *v. a.* Afla fram, föda; alstra,
Erzeugniß, *n.* 1. Produkt, alster, afkastning.
Erzeugung, *f.* 4. Aflande, framfödande, alstring, framalstrande, frambringande.
Erziehen, *v. a. irr.* Uppfostra, uppdraga, uppföda, upptukta, lära skick o. seder.
Erzieher, *m.* 3. Uppfostrare, pedagog, guvernör. [sigt öfver flickors uppfostran.
Erzieherinn, *f.* Guvernant, som har upp-
Erziehung, *f.* 4. Uppfostran, uppfödande.
Erziehungsanſtalt, *f.* 4. Uppfostringsanstalt.
Erzielen, *v. a.* Sigta på; hafva till föremål, syftemål, ändamål, för afsigt; uppnå.
Erzittern, *v. n.* s. Darra, skälfva, bäfva, skakas, ristas. [reta.
Erzürnen, *v. a.* Förtörna, förarga, upp-
Erzürnt, *adj.* o. *adv.* Förtörnad, uppretad.
Erzürnung, *f.* 4. Förtörnande, förargande, uppretande.
Erzwingen, *v. a. irr.* Förmå genom våld ell. magt; aftvinga, utpressa.
Erzwingung, *f.* 4. Aftvingande, utpressning.
Es, *pron.* Det.
Eſche, *f.* 4. Eſchenbaum, *m.* 1. Askträd.
Eſchen, *adj.* o. *adv.* Gjord af askträd.
Eſchern, *v. a.* Röra sig häftigt och ända till andtrutenhet, Er hat ſich gewaltig geeſchert.
Eſel, *m.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Åsna; boricka. Einen E. bohren, göra narr af någon. Eſelsarbeit, *f.* 4. Åsnearbete, tungt arbete. =brücke, *f.* 4. Dumt utnött svar, okunnighet i det hvar och en bör veta; en svårighet, som sätter en okunnig i stor förlägenhet. Så kallas ſemte

satsen i Euklides die E. der Geometrie. E. bet. äfven † ett hjelpmedel, en bok, som gynnar beqvämlighet eller lättja. =geſchrei, *n.* 1. Åsneskrik. =ohr, *n.* 6. Åsneöra; veck (i en bok). =ſtall, *m.* 1. Åsnestall =treiber, *m.* 3. Åsnedrifvare.

Eſelchen, Eſelfüllen, *n.* 3. Åsnefåle.

Eſelei, *f.* 4. Åsneaktighet.

Eſelinn, *f.* 4. Åsninna; boricka.

Eſeln, *v. n.* h. Göra tungt arbete som en åsna; begå ett dumt och groft fel. — *V. a.* Einen e., kalla en för åsna.

Eſparſette, *f.* Helgehö.

Eſpe, *f.* 4. Poppel; asp.

Eſpen, *adj.* o. *adv.* Af poppel ell. asp.

Eſping, *m.* des =es, *pl.* =e. Ett slags båt.

Eß, se Aß.

Eßbar, *adj.* o. *adv.* Ätlig, som kan ätas. =begierde, *f.* 4. Matlust, aptit. =enszeit, *f* 4. Mattid, tid att äta. =löffel, *m.* 3. Matsked. =luſt, *f.* Aptit, matlust. =ſaal, *m.* 1. Matsal. =waare, *f.* Lifsmedel, proviant, matvaror, ätande varor, viktualier. [ässja.

Eſſe, *f.* 4. Skorsten, eldstad, spis; härd,

Eſſel, *m.* des =es, *pl.* l. m. *s.* (*Boktr.*) Träklots under brädet, hvarpå papperet ligger vid vidertrycket.

Eſſen, *v. a. irr.* Äta; spisa. Zu Mittag e., äta middag. Zu Abend e., spisa aftonmåltid.

Eſſen, *n.* 3. Mat, spis; rätt, mål, måltid. (*Fig.*) Ein verdecktes E., en i hemlighet öfverenskommen sak.

Eſſenkehrer, *m.* 3. Sotare.

Eſſenz, *f.* 4. Essens. [storätare.

Eſſer, *m* 3. Ätare. Ein ſtarker Eſſer, en

Eſſerlich, *adj.* o. *adv.* Som har matlust, med aptit.

Eſſig, *m.* 1. Ättika. =brauer, =händler, *m.* 3. Ättiksbryggare eller ättikshandlare. =brauerei, *f.* 4. Ättiksbryggeri. =brühe, =ſunke, *f.* 4. Ättik-sås. =flaſche, *f.* 4. =glas, *n.* 2. Ättiksflaska. =gurke, *f.* 4. Vingurka, syltgurka. =ſauer, *adj.* o. *adv.* Ättiksyrlig, ättiksyrad; surmulen.

Eſtrich, *n.* 1. Stenläggning, stengolf; golf ell. tak af halm och ler; tjock sot; gipsmjöl med vatten uppblandadt till en tjock välling. [silduk.

Etamin, *m.* 1. Etamin, flaggduk, bårduk,

Etliche, *pron.* Några, somliga, åtskilliga.

Etlichemal, *adv.* Flera gånger.

Etlichermaßen, *adv.* Någorlunda, på något sätt; till någon del.

Etmal, *m.* (*Sjöf.*) En tid af 24 timmar.

Etter, *m.* Gräns.

Etwa, Etwan, *adv.* Kanske, kanhända, till äfventyrs; vid pass, omkring.

Etwaig, Etwanig, *adj.* o. *adv.* Som till äfventyrs kan påfölja, ske &c.

Etwas, *pron. indecl.* Något; något litet. Er iſt in e. zu entſchuldigen, han kan till någon del ursäktas. [hvarandra.

Euch, *dat.* o. *acc. pron. pl.* Eder, er;

Euer, Eure, *pron. poss.* Eder, edert.

Eule, *f.* 4. Ugla; uf. Unter den Eulen muß man mit heulen, den som vill med ufven äta, måste ock med honom tjuta. Eine E. fangen, fånga en ugla: säges då ett skepp seglar bi-de-vind och genom oförsigtighet i styrningen får vinden rätt ifrån förn. Eulenflucht, *f.* Aftonskymning, skummerasket. =flug, *m.* (*Fig.*) En sagta, hemligt obemärkt flygt. =mücke, *f.* Ett slags harkrank, *Tipula phalænoides.* =ſpiegel, *m.* Ulspegel, putsmakare. =ſpiegelſtreich, *m.* 1. Puts, putsmakeri, skälmstycke, gäckeri. [För eder skull.

Euretbalben, Euretwegen, um Euretwillen, *adv.*

Eurige, *pron.* Eder, edert. Die Eurigen, edra anhörige. Thut ihr nur das E, gören J blott det som Eder tillkommer. Ich bin ganz der E., jag står alldeles till

Europäer, *m.* 3. Europée. [Eder tjenst.

Europäiſch, *adj.* o. *adv.* Europeisk.
Euter, *n.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Jur, juf-
ver, spene (på kor, får o. d.). ſstinn.
Eutern, *v. n.* h. Få ett fullt jur, bli mjölk-
Evangeliſch, *adj.* o. *adv.* Evangelisk.
Evangeliſt, *m.* 4. Evangelist.
Eve, Evenbaum, *m.* Jernek.
Evlam, *m.* Tacklam.
Ever, *m.* Ett slags fartyg.
Ew., förkortning af Euer, Eure. Eders.
Ew. Königliche Hoheit, Eders Kgl. Höghet.
Ewerſegel, se Luggerſegel.
Ewig, *adj.* o. *adv.* Evig; evärdelig; evinnerlig; beständig, städsevarande, oupphörlig. Auf immer und ewig, allt framgent, evärdeligen. Ein ewiges Einerlei, beständigt ett och detsamma. Es iſt doch ewig Schade, daß, det är likväl stor skada att.
Ewigkeit, *f.* 4 Evighet. In E. nicht, aldrig.
Ewiglich, se Ewig
Eviſchbaum, *m.* Rönn.
Excellenz, *f.* 4. Excellens.
Exempel, *n.* 3. Exempel; efterdöme, rättesnöre; varnagel.
Exemplar, *n.* 1. Exemplar. ſefterdömlig.
Exemplariſch, *adj.* o. *adv.* Exemplarisk,
Exequiren, *v. a.* Skicka exekutionsbetjenter på en. ſvapen.
Exerciren, *v. a.* o. *n.* h. Exercera, öfva i
Exercitium, *n. pl.* ien för ium, 3. Exercering; öfning; tema.
Expedition, *f.* 4. Expedition, utfärdande, uträttande, affärdande, afgörande; tåg, fälttåg; skrifkammare, kontor, embets-
Experiment, *n.* 1. Rön, försök. ſrum.
Expreſſer, *m.* 3. Express, särskilt bud; kurir.
Extract, *m.* 1. Utdrag; extrakt, tinktur.
Exulant, *m.* 4. Flygting.
Exuliren, *v. n.* ſ. Gä i landsflygtighet.
Ey, se Ei.
Eyland, se Eiland.

F.

Fabel, *f.* 4. Fabel, dikt. =dichter, *m.* 3. Fabelskald, fabelskrifvare, fabeldiktare. =haft, *adj.* o. *adv.* Fabelaktig. =haftigkeit, *f.* 4. Fabelaktighet. =hans, *m.* 1. Snackare, pratmakare; diktskrifvare. =lehre, *f.* 4. Mythologi, fabelaktig gudalära. =werk, *n.* 1. Fabler; tokeri. ſsladdra.
Fabeln, *v. n.* h. Snacka, prata dikter;
Fabler, *m.* En som diktar eller skrifver fabler. ſfärdiga.
Fabriciren, *v. a.* Fabricera, tillverka, för-
Fabrik, *f.* 4. Fabrik.
Fabrikant, *m.* 4. Fabrikör, fabriksarbetare.
Fabuliren, se Fabeln.
Fach, *n.* 2. des =es, *pl.* Fächer. Hylla, bräde i en hylla; lådfack; dörrspegel; litet rum, pipa, hylsa eller afdelning (såsom i vaskakor, kärnhus, lådor m. m.); hufvudsak, profession; handtering, konst; fack (i en stylkast); yrke; del. Das gehört in mein F., ſchlägt in mein F. ein, det hör till mitt yrke, min handtering. Ein Haus in Dach und F. erhalten, hålla ett hus uti godt ständ ell. vid makt. Einem Dach und F. geben, lemna en fritt husrum hos sig. =baum, *m.* 1. Damstock (i en qvarn). =werk, *n.* 1. Korsverk. ſflägta, vefta.
Fächeln, Fächern, *v. a.* Flägta med solfjäder;
Fachen, *v. a.* Fakta, slå eller piska ull med en båge; äfv. flägta på eld att den må brinna. (*Fig.*) Reta, föröka. Äfv. indela i vissa fach eller afdelningar.
Fächer, *m.* 3. Solfjäder.
Fächerig, *adj.* o. *adv.* Försedd med små rum eller afdelningar.
Fächer, *m.* 3. Afläggare, sättgren.
Facit, *n.* 1. Hufvudsumma. ſren.
Facke, *f.* (*Skepp.*) Öppning emellan tim-

Fackel, *f.* 4. Fackla; bloss; halmfackla. =ſtuhl, *m.* 1. Bord för stora ljusstakar. =träger, *m.* 3. Fackelbärare, fackelstång.

Fackeln, *v. n.* h. Blossa; sväfva omkring med ljus eller fackla; dröja, söla. Damit iſt nicht zu f., den saken är icke att skämta med.

Factor, *m.* 6. Faktor, kommissionär; faktor (i aritm.); boktryckeri-faktor.

Factorei, *f.* 4. Faktori, handelskontor under uppsigt af faktorer.

Factotum, *n.* Allt. Er iſt das F., han kan ſallting.

Factum, *n. pl.* Facta. Verklig händelse.

Factur, *f.* 4. Faktura.

Facultiſt, *m.* 4. Ledamot i en viss fakultet.

Fädchen, *n.* 3. Liten tråd.

Fade, *adj.* o. *adv.* Osmaklig, smaklös, matt, svag, platt.

Fädeln, *v. a.* Die Nadel f., träda på nålen. — Sich fädeln, *v. r.* Rispas upp.

Faden, *m.* 3. des =ens, *pl.* l. m. *s.* Tråd; tråd eller garn (i tyg); famn (6 fot). Das Tuch hat einen feinen F., det är ett fint kläde. (*Skrädd.*) Zu F. ſchlagen, den F. ſchlagen, trådkla. Sein Leben hängt an einem F., (*Fig.*) hans lif är i stor fara. Holz zu F. ſchlagen, in F. ſetzen, hugga ved att sälja famntals. =nackend, *adj.* o. *adv.* Splitternaken. =nudeln, *f. pl.* Vermiceller (en sort makrongryn till formen lika maskar). =recht, *adj.* o. *adv.* trådrätt. =weiſe, *adv.* Trådtals, trådvis; famnvis. =wurm, *m.* 2. Mask emellan hull och skinn, tagelmask.

Fagott, *m.* 1. Fagott eller bassong.

Fagottiſt, *m.* 4. Fagottist.

Fähe, *f.* (*Jäg.*) Honan till hunden och alla fyrfotade rofdjur.

Fahen, *v. a. irr.* Ich fahe, du fähеſt, er fähet; *imp.* ich fieh; *part.* gefahen. Fånga, fatta, se Fangen och Faſſen. — *V. n.* verka, göra intryck.

Fähig, *adj.* o. *adv.* Mägtig, i stånd att ell. till; skicklig, snäll.

Fähigen, *v. a.* Göra skicklig. — Sich f., *v. r.* Vara eller göra sig skicklig.

Fähigkeit, *f.* 4. Förmåga, skicklighet, färdighet.

Fahl, *adj.* o. *adv.* Blek, gulblek, dunkel, matt, svag, ljusröd, blekröd, black. Einen auf den fahlen Pferde ertappen, beslå någon med en lögn.

Fahne, *f.* 4. Fana, standar; flagg; baner; kyrkofana; bomsegel. (*Jäg.*) Svansen på harar och ekorrar; äfv. ett litet lärknät; äfv. krögareräkning, uppskrifven med krita; äfv. fanet på en penna, märke ell. tecken i brädden af en skrift, att en deri åberopad handling medföljer. Einem eine rothe F. aufs Dach ſetzen, sätta eld på ens hus.

Fahnenfutter, *n.* Fodral af vaxduk, som drages öfver fanan, då hon icke nyttjas. =junker, eller Fahnjunker, *m.* 3. Fanjunkare. =marſch, *m.* 1. Fanmarch; march, som slås när fanorna hemtas eller bäras in på sitt vanliga förvaringsställe. =ſchmied, eller Fahnſchmied, *m.* 1. Regements- ell. sqvadrons-hofslagare. =ſchuh, *m.* 1. Sko på fan- ell. flaggstång. =wache, *f.* 4. Fanvakt, fältvakt.

Fähnlein, *n.* Liten fana eller flagga.

Fähnrich, *m.* 1. Fändrik.

Fahr, *f.* Fara. =los, *adj.* o. *adv.* Utan fara.

Fahrbahn, *f.* Farvatten i en flod, der båtar och fartyg säkrast flyta fram. =bar, *adj.* o. *adv.* Som kan köras, färdas på; farbar, segelbar. =geld, *n.* 2. Åkarepenningar; forlön; bropenningar; fragt eller respenningar till sjös. =läſſig, *adj.* o. *adv.* Häglös, känslolös, trög, vårdslös, efterlåten. =läſſigkeit, *f.* 4. Häglöshet, trögbet, vårdslöshet, efterlåtenhet. =leiſe, =geleiſe, *n.* 3. Hjulspår. =waſſer, *n.*

3. Farvatten. =weg, *m.* 1. Landsväg. =zeug, *n.* 1. Fartyg; båt. [vara i fara.
Fährden, *v. a.* Bringa i fara. Gefährdet seyn,
Fahre, se Furche.
Fähre, *f.* 4. Färja; liten färjebåt; färjställe. =geld, *n.* 2. Färjpenningar. =mann, =meister, *pl.* =leute, Färjkarl, båtkarl.
Fahren, *v. a. irr.* Ich fahre, du fährst, er fährt; *imp.* ich fuhr; *conj.* ich führe; *part.* gefahren. Köra, forsla. — *V. n. irr.* s. o. h. Fara, åka, färdas, resa. Einem ins Gesicht f., flyga en i ansigtet. F. lassen, låta köra, fara &c.; låta slippa ur händerna; undfalla; lemna, öfverlemna, öfvergifva, släppa, skilja sig vid eller ifrån; afstå, afstå ifrån; låta gå utan att sticka öfver (i spel). Einem durch den Sinn f., bryta ens envishet. Übers Maul f., snäsa. Ins Herz f., uppreta. Ich bin gut dabei gefahren, jag har stått mig bra dervid. Fahrende Habe, lös egendom.
Fährig, *adj.* o. *adv.* (*Skogsv.*) Ein fähriger Wald, fähriges Holz, småskog, som redan växt så högt, att korna ej kunna afbita topparna.
Fahrniß, *f.* 1. Lös egendom, husgeråd.
Fahrt, *f.* 4. Resa, fart, gång, färd; lopp ell. fart (ett fartygs); öfverfart, genomfart. [spår, väg.
Fährte, *f.* 4. Spår efter vilddjur, fjät;
Fährtenacker, *m.* Åker, i hvars ena ända man måste vända med plogen, och hvilket ställe är planteradt med kål, rofvor o. d. [ljusröd, blekröd.
Falb, *adj.* o. *adv.* Blek, blekgul, black;
Falbe, *m.* o. *f.* 4. Ljusbrun ell. stickelhårig häst. [på fruntimmersskläder).
Falbel, *f.* 4. Falbolan (ett slags garnering
Falbig, Falbicht, se Falb.
Falkaune, *f.* 4. En art fältstycken, hvarmed man kan skjuta kulor af 4 till 6 skålpunds vigt och äro 27 till 34 kaliber långa.
Falke, *m.* 4. Falk.
Falkenbeize, =jagd, *f.* 4. Falkjagt.
Falkener, *m.* 1. Falkner, *m.* 3. Falknär; jägare, som förstår att jaga med falkar o. d. =tasche, *f.* 4. Falknärväska.
Falknerei, *f.* 4. Falknärkonsten; falknärhus, falkgård.
Falkonett, *n.* 1. Falkenett.
Fall, *m.* 1. des =es, *pl.* Fälle. Fall, kullfallande; sluttning; fall, händelse, omständighet, tillfälle, äfventyr; ruin, förfall, förderf, undergång, olycka; conjunktur, omständigheter. (*Jag.*) Se Fallwildbret. F. är äfven den delen af en död lifegens efterlemnade lösören, som tillfaller jordägaren. (*Skepp.*) Fall; löpande tågverke, hvarmed flaggor o. d. hissas och strykas. Der F. des Spiegels, spegelns fall ell. öfverlutning. (*Gramm.*) Casus. Der erste F., Nominativus. Auf allen Fälle, auf allen Fall, i alla fall, i hvarje händelse, huru saken än utfaller. Den F. setzen, antaga, ponera. Der F. kömmt oft, det händer ofta. Sich auf alle Fälle gefaßt halten, bereda sig på allt hvad som kan hända. Gesetzt den F., om så skulle vara eller hända, låt så vara. Das ist gerade (eben) der F., det är just saken. Das ist nicht der F., det är icke så, det är någonting annat. =baum, *m.* 1. Fällgaller (i en fästningsport). =block, *m.* (*Skepp.*) Fallblock, hvarigenom storstagssegelfallet löper. =brücke, *f.* 4. Vindbrygga. =gatter, *n.* 3. Fällgaller (för en fästningsport). =hut, *m.* 1. Fallvalk. =laden, *m.* 3. Fällucka. =reif, *m.* (*Skepp.*) Fallrep; mantåg. =schirm, *m.* 1. Fallskärm. =strick, *m.* 1. Snara, fallstreck, fälla, försåt, hemlig anläggning att skada. =sucht, *f.* 4. Fallandesjuka. =thür, *f.* 4.

Falldörr, fallucka. =stisch, *m.* 1. Fällbord. =wildbret, *n.* (*Jäg.*) Vildbråd, som man antingen träffat dödt, är lamt, ell. annars har något betydligt fel. =wind, *m.* (*Sjöf.*) Fallvind, kastvind.

Fällbar, *adj.* o. *adv.* Som kan fällas ell. [huggas.

Falle, *f.* 4. Snara, fallstreck, fälla; varggrop; räfgrop; försåt. Einem eine F. stellen, ställa försåt för en. Eine F. an der Thür, dörrklinka. (*Anat.*) Skal, skifva, *Valvula.* (*Mjölnare*) Damlucka.

Fallen, *v. n. irr.* s. Ich falle, du fällst, er fällt; wir fallen ꝛc. *imp.* ich fiel; *conj.* ich fiele; *part.* gefallen. Falla, falla ned; lägga ell. sakta sig, afstadna; bli lägre, falla, aftaga; tillfalla; falla, stupa, dö, omkomma, gå under. Sich den Arm aus dem Gelenke f., falla och bryta armen ur led på sig. Über den Haufen f., falla öfver ända. Ins grünliche f., stöta på grönt. Seine Forderung f. lassen, afstå ifrån sin fordran. Die Stimme f. lassen, sänka rösten. In die Augen f., lysa i ögonen; vara tydligt, begripligt. Mit der Thür ins Haus f., komma oförsigtigt fram med något; vara framfusen. Nachdem es fällt, allt som det faller sig, efter omständigheterna.

Fällen, *v. a.* Nedslå, kullslå, fälla, nedrifva; afhugga, fälla; döda, skjuta ihjel; sänka; nedböja, slå ned. Ein Urtheil f., fälla, afkunna en dom; fälla omdöme.

Fällig, *adj.* o. *adv.* Förfallen.

Falls, *adv.* I fall, i händelse.

Falsch, *adj.* o. *adv.* Falsk, osann; lös (om hår, tänder &c.). Eine Sache in einem falschen Lichte zeigen, föreställa en sak helt annorlunda än den är. Eine Sache f. ausdeuten, misstyda en sak. Falsche Götter, afgudar.

Fälschen, *v. a.* Förfalska.

Fälschen, *n.* 3. Fälschung, *f.* 4. Förfalskande, förfalskning.

Fälscher, *m.* 3. Förfalskare.

Falschheit, *f.* 4. Falskhet.

Fälschlich, *adv.* Falsk, oriktig.

Falset, *n.* 1. Falsett, falsett-stämma.

Falte, *f.* 4. Veck, fäll, rynka, skrynka; rynkning, skrynkning; gömma (hjertats). Jede F. des Herzens durchschauen, se i det innersta af hjertat. Sich in alle Falten zu legen wissen, förstå konsten att skicka sig i allt, att antaga alla skepnader.

Fälteln, *v. a.* Lägga i veck eller fällar; [rynka.

Falten, *v. a.* Vika, lägga eller vika ihop, lägga i veck eller fällor; rynka; lägga ihop (händerna).

Faltenmagen, *m.* 3. Mångfällan.

Falter, *m.* 3. Fjäril, sommarfägel.

Faltig, *adj.* o. *adv.* Fällig, veckig, skrynklig, rynkig.

Falz, *m.* 6. des =es, *pl.* e eller Fälze. Fals; inplöjning, spunt, reffla; fals (på doslock o. d.); fals för dörrar ell. fönster; lagg, inskärning uti en lagg; klo eller stjelkfäste på blommor; rent blad i en bok att fästa kartor o. d. — *S. f.* Större fåglars parning, se Balz. =bein, *n.* 1. falsben, falsknif.

Falzen, *v. a.* Falsa, vika, böja, lägga ell. vika ihop; göra inskärning; göra inskärning för bottnen i laggkärl. — *V. n.* h. Para sig (om tjädrar och storfågel).

Falzen, *n.* 3. Falsning &c.

Familie, *f.* 4. Familj, slägt, anhörige; ätt, stam. Familienbegräbniß, *n.* Familjegrafvar; äfven en sådan, som blott tillhör manliga linien af en slägt, såsom ett län, till skillnad från Erbbegräbniß, som tillhör beggedera linien såsom ett Allodium.

Famulus, *m.* Skrifvare, kommissionär.

Fanatiker, *m.* 3. Fanatist, fantast, svärmare.

Fanatisch, *adj.* o. *adv.* Fanatisk.

Fanatismus, *m. indecl.* Fanatism, svärmeri.

Fang, *m.* 1. des =es, *pl.* Fänge. Fänge, fångande, fångst, byte, kap, uppbringning; drag; stråk; klo; styng; tand (på rofdjur). =ball, *m.* 1. Boll, kastboll, lekboll. =eisen, *n.* 3. Jagtspjut; räfsax. =füße, *pl.* 1 Spröthorn, spröter. =zähne, *pl.* Betar på vildsvin m. m.

Fangen, *v. a. irr.* Ich fange, du fängst, er fängt; wir fangen; *conj.* ich fange, du fangest, er fange; *imp.* ich fing; *part.* gefangen. Fånga, fasttaga, gripa, häkta; fånga med list; snärja. Er wird den Teufel f., det lärer helt visst slå honom felt. Einen mit seinen eigenen Worten f., slå en med hans egna ord. Mit gefangen, mit gehangen, den som vill i leken gå, han måste med i leken stå. Feuer f., taga eld. Er fängt leicht Feuer, han blir snart ond. Grillen f., plågas med hufvudbry. Rauch f., innestänga rök. Eine wilde Sau f., sticka ihjel en vildsugga. — Sich f., *v. r.* Bli fångad, mista sin frihet; inneslutas, instängas. (*Fig.*) Sich mit seinen eigenen Worten f., beslå sig med sina egna ord, bli gripen med osanning.

Fant, *m.* des =es, *pl.* =e. Pojkslyngel, glop; en qvanter.

Fantasie, *f.* 4. Fantasi, inbillning; inbillningskraft; bildkraft; fantasi, målning, m. m. efter infall ell. blotta målningen.

Fantasieren, *v. n.* h. Yra, fantisera, svärma.

Fantast, *m.* 4. Fantast, grillfångare.

Fantastisch, *adj.* o. *adv.* Fantastisk, underlig, egensinnig; inbillad, som består i inbillningen.

Farbballen, *m.* 3. Boktryckarebollar.

Farbe, *f.* 4. Färg; colorit; hy, anletsfärg; en färgares verkstad; utseende, sken, förevändning. F. geben, sätta färg på. Die F. verschießt leicht, färgen går lätt ur. F. verändern, skifta färg. Die F. halten, hålla färgen; hålla prof. Die Frau hält ihrem Manne nicht F., hustrun är sin man otrogen.

Färbeholz, *n.* 2. Färgträ. =kraut, se Färber=

Farbenbrett, *n.* 2. Färgbräde; färgsten (i Boktr.); palett. =gebung, *f.* 4. Colorit, färgblandning. =reiber, *m.* 3. Färgrifvare. =stein, *m.* 1. Rifsten (för målare &c.;) färgsten (Boktr.). =stift, *m.* 1. Pastell, pastellfärg, ritstift.

Färben, *v. a.* Färga; sätta färg på, gifva vacker eller hög färg. Eine ungefärbte Freundschaft, en oskrymtad vänskap. — *V. n.* h. Få en viss färg. Der Hirsch färbet des Jahres drei Mahl, byter om färg, eller fäller häret.

Färber, *m.* 3. Färgare. =beere, *f.* Bären af Christ-törne (Kreuzdorn), som gifva en skön saftgrön färg. =kamille, *f.* Färggräs.

Färberei, *f.* 4. Färgeri.

Farbig, *adj.* o. *adv.* Färgad; kulört.

Farinzucker, *m.* 3. Pudersocker.

Farken, *m.* Gris; äfven luta att rengöra skepp. =treiber, *m.* Farkendrifvare, sämsta seglaren i en flotta; så kallas äfven på Grönlandsfarare matroser, som fortskaffa specket i speckträget.

Farn, *m.* 3. =kraut, *n.* 2. Ormbunke.

Farre, *m.* 4. des =n, *pl.* =e. Tjur, oxe.

Färse, *f.* 4. Qviga.

Farzen, *v. n.* h. Fisa, fjerta, släppa en fis.

Fasan, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Fasan. =hahn, *m.* 1. Fasantupp. huhn, *n.* 2. Fasanhöna.

Fasanenbeize, *f.* 4. Fasanjagt. =jäger, =wärter, *m.* 3. Fasanjägare, fasanvärdare, fasanskötare.

Fasanerei, *f.* 4. Fasanhus ell. fasangård.

Fäschen, *n.* 3. Tråd ell. tåga i rötter och örter.

Faschine, *f.* 4. Faschin, risknippa att fylla graf var.

Faschinenwerk, *n.* 1. Faschinverk.

Fasching, *m.* Se Fastnacht; äfv. Carneval.

Fasel, *m.* 3. Afföda, afvel; alster (om djur);

äfven fortplantning af sitt slägte (om djur, i motsats till Mastung). Zur F. futtern, fodra knappt, i stället för göda. F. betyder äfven tjur; äfven race eller art. Ein Pferd von guter F. =geld, *n.* Penningar, som betalas för det man låter betäcka ett sto af en annans hingst. =haft, *adj.* o. *adv.* Fjollig, lustig, lekfull. =vieh, *n.* 1. Afvelboskap.

Faſelei, *f.* 4. Lappri, tokeri, fjolleri; tokprat; ålderdomsjoller.

Faſeler, *m.* 3. Som pratar tokeri.

Faſelig, se Faſelhaft.

Faſeln, *v. n.* h. Fjollas, skalkas, galnas, vara flygtig, lättsinnig; uppföra sig ell. tala orimligt, oförnuftigt, yra, svärma, prata dåraktigt, utan sammanhang, gå i barndom; framföda. Sich f., rispas upp.

Fäſeln, Faſen, *v. a.* Draga ut trådar ur något, som är virkadt, rispa upp; söka. — *V. n.* h. Rispa upp, gå tråd ifrån tråd; äfv. tala galenskap. Sich f., *v. r.* Rispa sig.

Faſen, *m.* 3. Faſe, *f.* 4. Tåga ell. tråd i rötter och örter; (fiber i träd); finare tåga eller fiber. =nackend, *adj.* o. *adv.* spillernaken.

Faſer, *f.* 4. Fiber, tåga; finare tåga eller fiber; kött-tråd.

Fäſerchen, *n.* 3. Tåga ell. tråd i rötter och örter; liten fiber.

Faſerig, *adj.* o. *adv.* Trådig, tågig; fibrös, försedd med fibrer; upprispad.

Faſig, *adj.* o. *adv.* Upprispad; fibrös, försedd med fibrer; trådig; fjunig, luddig.

Faß, *n.* 2. des =ſſes, *pl.* Fäſſer. Kärl; tunna, fat, laggkärl; liggare, oxhufvud; åm; styckfat. Dem Faſſe den Boden einſtoßen, slå botten ur tunnan. (*Fig.*) Bringa till det yttersta, öfvergå all måtta, förderfva allt på det högsta. † Du haſt noch etwas bei mir im Faſſe, det ligger ännu i fatet för dig, du har ännu något oafgjordt hos mig. † Es iſt noch nicht in dem Faſſe, darin es gähren ſoll, det är ännu underkastadt många svårigheter.

Fäßchen, *n.* 3. Fäſſel, *n.* Liten tunna, kagge.

Faſſen, *v. a.* Taga, gripa, fatta uti; fatta ell. taga i med handen; slå i tunnor, tunna; infatta (juveler, stenar); infatta i ram; innehålla, innefatta, innesluta, inbegripa; förstå, begripa, fatta; behålla i minnet. In ſich faſſen, rymma. In die Augen f., få i ögonsigte, se uppmärksamt, stint på. Einem bei Worten f., taga någon på sina ord. Einen bei ſeiner Schwäche f., betjena sig af nägons svaghet, taga en på dess svaga sida. Damit ich es kurz faſſe, korrt sagdt. Das Zimmer faßt nicht die Gäſte, rummet rymmer icke gästerne. Sich f., repa, sansa sig. Sich in Geduld f., hafva tålamod. Gefaßt ſeyn, vara beredd, färdig. Sich gefaßt halten, hålla sig färdig, bereda sig.

Faſſer, *m.* Liten kupa, hvari en bisvärm insamlas.

Faßlich, *adj.* o. *adv.* Begriplig, fattlig.

Faßlichkeit, *f.* 4. Begriplighet, tydlighet.

Faſſung, *f.* 4. Fattning; infattning; beskaffenhet, författning; vidd, rymd, innehåll; begrepp. Auſſer F. ſeinen, komma utom sig, bli förvillad.

Faſſungskraft, *f.* utan *pl.* Fattningsgåfva.

Faſt, *adv.* Nästan, inemot, vid pass, snart.

Faſtbecker, *m.* Ett slags bagare, som baka groft och stadigt bröd, till åtskillnad från Loſ- och Weißbecker, som endast baka hvetebröd, som är mera löst.

Faſten, *f.* 3. Fastlag, fasta. =zeit, *f.* 4. Fastlag, fasta, fastetid.

Faſten, *v. n.* h. Fasta; ej äta kött.

Faſtend, *adj.* o. *adv.* Nykter, fastande.

Faſtnacht, *f.* 4. Carneval; fettisdag; fastlag. Die große oder die alte F., första Sondagen i Fastan, *Invocavit.* Die Her-

ren-F., Faſtlags-Söndagen, som ock kallas Pfaffen-F., *Esto mihi*. Die junge F., fettisdag. F. hatten, fira fettisdag, lefva kräsligt.

Faſttag, *m.* 1. Fastdag, fasta; dag då kött ſej får ätas.

Fatſen, *s.* Ett litet räsegel under märsseglet på smackar och galioter.

Fatze, *f.* (*Sjöf.*) Streck, som fästas nedantill på seglet för att fånga mera vind.

Fauchen, *v. n.* Knorra (om kattor).

Faul, *adj.* o. *adv.* Rutten, multen, skämd, sur; rötaktig, som röter; stinkande; lat, lättjefull, oanständig. Sich auf die faule Seite legen, lägga sig på latsidan, bli lat. Er hat gewiß eine faule Sache, en orättmätig sak. Faule Händel, elaka, slemma upptåg. Das ſind faule Fiſche, det är ogrundade ursäkter.

Fäule, se Fäulniß.

Faulen, *v. n.* h. Ruttna, multna, förskämmas, murkna.

Fäulen, *v. a.* Försätta i röta.

Faulenzen, *v. n.* h. Lättjas, vara sysslolös.

Faulenzer, *m.* 3. Lätting, dagdrifvare.

Faulenzerei, *f.* 4. Lättja, sysslolöshet.

Faulfieber, *n.* 3. Rötfeber.

Faulheit, *f.* 4. Lättja, lathet.

Faulicht, *adj.* o. *adv.* Något rutten eller skämd.

Fäulig, *adj.* o. *adv.* Ruttnad, rutten; rötaktig.

Fäuling, *m.* Lätting, lat, trög menniska.

Fäulniß, *f.* 1. Förruttnelse, röta, förmultnande, förskämning; förderfvadt tillſtånd. In F. übergehen oder gerathen, förmultna, undergå förruttnelse.

Faulthier, *n.* 1. Aj ell. sengångare, lösja.

Fäumen, *v. n.* h. Fradgas, skumma sig; — *v. a.* Afskumma.

Fauſt, *f.* die Fäuſte, *pl.* Knytnäfve; hand; geballte, knytnäfve. Das paßt oder reimt ſich wie eine F. aufs Auge, det passar alldeles icke. In die F. ins Fäuſtchen lachen, le i mjugg. Einem die F. ſchmieren, muta en. Die Arbeit geht ihm gut von der F., arbetet går väl, lätt för honom, -birne, se Pfundbirne. -degen, se Dolch. -dick, *adj.* o. *adv.* Tjock som en näfve. Er hat es f. hinter den Ohren, han kan mästerligen förställa sig, ingen skulle anse honom för den han är. -gerecht, *adj.* o. *adv.* Armstyf, handfast. -handſchuh, *m.* 1. Vante utan fingrar, halfhandske, mudd. -kampf, *m.* 1. Boxning, kämpande med knytnäfvar, knytnäfvestrid. -kämpfer, *m.* 3. Kämpe med knytnäfvar. -recht, *n.* 1. Näfrätt, egen hämd.

Fäuſtchen, *n.* 3. Liten knytnäfve. Ins F. ſlachen, le i mjugg.

Fäuſtel, *m.* 3. Slägga; hammare.

Fauſten, *v. a.* Slå med knytnäfven. (*Hattm.*) Utdraga, uttänja med handen.

Fäuſtling, *m.* 1. Påk, stake, käpp.

Fechtboden, *m.* 3. Fäktsal. -degen, *m.* 3. florett. -handſchuh, *m.* 1. Fäkthandske. -kunſt, *f.* utan *pl.* Fäktkonst. -meiſter, *m.* 3. Fäktmästare.

Fechten, *v. n. irr.* h. Ich fechte, du fichſt (fichſt), er ficht; ich focht, *imp.* ich föchte, *conj.*; gefochten, *part.*; fechte, *imper.* Fäkta; slåss, strida; fäkta, kämpa; disputera, tvista; ligga.

Fechter, *m.* 3. Fäktare; gladiator, slagskämpe.

Feder, *f.* 4. Fjäder; penna, pennfjäder; fjäder i hatten, plym, fjäderbuske; fjäder, driffjäder. Eine beißende F., ett bitande skrifsätt. -ball, *m.* 1. Fjäderboll. -beſen, *m.* 3. Fjäderviska. -bett, *n.* 1 o. 6. Fjäderbädd, fjädersäng. -büſche, *f.* 4. Pennfoder. -buſch, *m.* 1. Fjäderbuske, plym; tofs (på fåglar); panasch, fjäderbuske. -hart, *adj.* o. *adv.* Kallhamrad; elastisk, spänstig. -hut, *m.* 1. Fjäderhatt. -kiel, se Federſpule. -kraft, *f.* 1. Spänstighet. -meſſer, *n.* 3. Pennknif. -nelke, *f.* 4. En sort ueglika af mattrod

färg. Federpose, *f.* 4. Se Federspule. =schmucker, *m.* 3. En som färjar fjädrar och gör grannlåt deraf. =spule, *f.* 4. Rör på en penna. =staub, *m.* 1. Fjun (på frukter o. d.) =stäuber, *m.* 3. Fjäderhandlare, fjäderviska. =vieh, *n.* 1. Fjäderfä.

Federicht, *adj.* o. *adv.* Fjädrig, dunig; fjäderlig.

Federig, *adj.* o. *adv.* Betäckt med fjädrar.

Federn, *v. n.* h. Förlora ell. fälla fjädrarne. Sich f., fälla fjädrarne; äfv. sträfva att återtaga sin räta ställning (om spänstiga kroppar).

Fee, *f.* 4. Fee, trollnymf, trollgudinna.

Feenmärchen, *n.* 3. Feesaga.

Fege, *f.* Fejning, rensning; äfv. såll, sikt, rissel. Fegfeuer, *n.* 3. Skärseld. =kraut, *n.* 2. Kannegräs. =lappen, *m.* 3. Skurtrasa, torktrasa. =opfer, *n.* 3. Försoningsoffer.

Fegen, *v. a.* Sopa, sopa bort, sopa ren; sota; rensa, upprensa; rengöra, polera, feja, skura (gevär o. d.); sålla, rissla. Den Beutel f., tömma ut pungen. Einen f., banna upp någon, lära en veta hut.

Fehde, *f.* 4. Fejd, krig, fiendtlighet; äfv. säkerhet, trygghet, borgen. =brief, *m.* 1. Utmaning, fejdbref.

Fehden, *v. n.* Kriga, föra fejd eller krig.

Fehe, *f.* 4. Siberisk ekorre, hvars skinn brukas till foderverk. Schwarze F., gråverk. Weiße F., buken af dess skinn. =händler, *m.* Buntmakare, som handlar med dyrbara utländska skinnvaror.

Fehe, Fehwamme, *f.* 4. Gråverk.

Fehl, *adv.* Fafängt, förgäfves; falskt, orätt, origtigt, galet; fel, miste, förbi. F. gehen, reiten ꝛc., gå, rida vilse, galet. F. greifen, misstaga sig. F. hauen, schlagen, stoßen ꝛc., hugga, slå, stöta miste; slå felt. =bar, *adj.* o. *adv.* Som kan fela eller irra sig. =barkeit, *f.* 4. Möjligheten att kunna fela eller irra sig =bitte, *f.* 4. Fruktlös bön. Eine Fehlbitte thun, få afslag. =haft, *adj.* o. *adv.* Lastbar, lastfull, odygdig; felaktig, oriktig, bristfällig, ofullständig. =griff, *m.* 1. Misstag, förseende, irring. =schlag, =streich, =schuß, =stoß, *m.* 1. Felslagning, misslyckande; misshugg, felslag; felskott; skott, som ej träffar; felstöt, missstötning. =schluß, *m.* 1. falsk slutsats. =tritt, *m.* 1. Felsteg, missstigning.

Fehlen, *v. n.* h. o. *a.* Fela, förse sig; felas, fattas, brista, slå felt; taga ell. gå miste, fara ell. råka vilse &c. Weit gefehlt, daß er das thun sollte, långt ifrån att han skulle göra det. An mir soll es gewiß nicht f., skulden skall visst icke blifva min, å min sida skall visst icke något fela. Ich weiß schon, woran es fehlt, jag vet nog hvad orsaken är, att det ej går bättre.

Fehler, *m.* 3. Fel, lyte; last, odygd; felförseelse, irring, misstag; villa; brist; felkast. =frei, *adj.* o. *adv.* Felfri; utan lyte eller fel.

Fehm, *f.* Hemlig domstol, blodsdomstol, halsrätt; äfv. ek- eller bokollon, såsom bete för svin. =gericht, *n.* 1. Brottmålsdomstol, pinlig rätt. =statt, =stätte, *f.* 4. (ä långt) Afrättsplats.

Fehmen, *v. a.* Instämma för hemliga domstolen.

Fehmer, *m.* Domare i hemliga domstolen.

Fehn, *n.* des =es, *pl.* =e. Torfland.

Feier, *f.* Hvila, ro, stillhet, rast; firande, högtidligt förrättande, begängelse, högtidligt firande; fest, högtid, högtidsdag, helgedag; högtidlighet. =abend, *m.* 1. Helgesmål; aftonlof, upphörande från arbete; fyrabend. =glocke, *f.* 4. Fyrabendsklocka; helgemålsringning. =kleid, se Feiertagskleid. =stunde, *f.* 4. Ledig stund. =tag, *m.* 1. Helgdag, festdag, högtids-

dag; ledighet, dag då man är fri. =täglich, se =lich. =tagskleid, *n.* 2. Helgedagskläding eller galla kläder.
Feierlich, *adj.* o. *adv.* Högtidlig; allvarsam; prunkande.
Feierlichkeit, *f.* 4. Högtidlighet.
Feiern, *v. n.* h. o. *a.* Ej arbeta, hålla frimändag; hvila sig; fira; högtidligt fira.
Feierung, *f.* 4. Firande.
Feifel, *f.* 4. Vissa halskörtlar på en häst; fibel (hästsjukdom).
Feig, se Feige, *adj.*
Feigblatter, *f.* 4. Fikvärta, fikböld. =bohne, *f.* 4. (*Bot.*) Varghöna, sikhöna. =kraut, *n* 2. Flugblomster. =warze, se =blatter. =warzenkraut, *n.* 2. Flugblomster; flenört; svalort.
Feige, *f.* 4. Fikon; fikonträ. Feigenbaum, *m.* 1. Fikonträd. =drossel, =schnepfe, *f.* 4. Fikontrast. =garten, *m.* 3. Fikonkog.
Feigheit, *f.* 4. Feghet, pultroneri.
Feigherzig, *adj.* o. *adv.* Feg, modstulen; rädd, klenmodig, lättskrämd, skygg.
Feigherzigkeit, *f.* 4. Feghet; räddhåga, fruktan.
Feil, *adj.* o. *adv.* Fal; som är till salu ell. till köps. F. haben, bieten, hålla, bjuda ut till salu. =bietung, *f.* 4. Utbjudande till salu.
Feile, *f.* 4. Fil, rasp.
Feilen, *v. a.* Fila, polera.
Feilen, *n.* 3. Feilung, *f.* 4. Filande, polerande.
Feilenhauer, *m.* 3. Filhuggare, filmakare.
Feilicht, *n.* 1. Feilspäne, *f. pl.* Filspån.
Feilschen, *v. a.* Fråga priset på en vara; pruta på, köpslaga.
Feilstock, *m.* 1. Skrufstäd.
Feimstätte, se Fehmstätte.
Fein, *adj.* Fin, ren, luttrad, äkta; smal, fin; liten, klen, smal, tunn, fin; späd, fin; täck, småtäck, smånätt, bygglig; vacker, skön, behaglig; artig, hoflig. — *Adv.* Mycket; rätt. F. bald, rätt snart. Einer feines Vermögen, en betydlig egendom. Ein feiner Fuchs, en listig räf. Wie fein hat er seine Sache gemacht, huru listigt har han gjort sin sak. Eine Sache wieder ins Feine bringen, ställa en sak till rätta igen. Fein viel, fein fest ꝛc., ganska fint, ganska fast ell. starkt. Nur fein höniſch! inte så spotskt! Es klingt nicht fein, det låter icke väl.
Feind, (d som t) *adj.* o. *adv.* Ond. Einem f. werden, bli ond på någon. F. ſeyn, vilja någon illa, vara nägons fiende.
Feind, *m.* 1. des =es, *pl.* e. Fiende, ovän, motståndare, hatare. Der böſe F., hin onde. =ſchaft, *f.* 4. Ovänskap, fiendskap.
Feindlich, *adj.* o. *adv.* Fiendtlig, vidrig, stridande, oblid, oguustig.
Feindſelig, *adj.* o. *adv.* Fiendtlig.
Feindſeligkeit, *f.* 4. Ovänskap, fiendskap; fiendtlighet.
Feine, Feinheit, *f.* 4. Finhet; tunnhet, nätthet; artighet; qvickhet; list, slughet, skarpsinnighet.
Feineln, *v. a.* Göra något fin. — *V. n.* Spela fin, göra sig fin.
Feinern, *v. a.* Förfina.
Feinkörnig, *adj.* o. *adv.* Som har fina korn ell. gryn.
Feinling, *m.* En fin, förfinad, slipad man.
Feiſt, *adj.* o. *adv.* Fet, flottig; frodig. Feiſte Seelen, kalla och känslolösa själar. Ein feiſter Vortrag, yppig, ord- och blomsterrik. — S. *n.* Fettet på ryggstycket af en elg, hjort o. d.
Feiſten, *v. a.* Göda, göra fet. — *V. n.* Fettna, bli fet.
Feiſtigkeit, *f.* 4. Fethet, för mycken fetma.
Feiſtzeit, *f.* 4. Tiden då hjorten är bäst; tiden då vildsvin äro bäst.
Felbel, *m.* 3. Felb, schagg ell. plys.
Feld, (d som t), *n.* 2. des =es, *pl.* =e. Fält; åkerfält; ruta i schack- och damspel; infattad skifva af trä, glas &c.; dörrspegel. Über Feld reiſen, resa bort; resa landvägen. Die Sache iſt noch im weiten Felde, den saken är än på långt när icke

afgjord, är ännu mycket oviss. Hier eröffnete ſich ihm ein F., ſeine Geſchicklichkeit zu zeigen, här yppade sig för honom ett tillfälle att visa sin skicklighet. =ampfer, *m.* 3. Bergsyra, se Schafampfer. =apotheke, *f.* 4. Fältapotek, fältkista. =arbeit, *f.* 4. Åkerbruk, jordbruk. =becker, *m.* 3. Fältbagare. =bau, se Ackerbau. =binde, *f.* 4. Fältbindel, skärp. =bohne, *f.* 4. Åkerböna; hästböna. =flaſche, *f.* 4. Fältflaska för soldater. =geſchrei, *n.* 1. Härskri, fältrop. =grille, heime, *f.* 4. Syrsa. =herr, *m.* 4. Fältherre, general. =huhn, *n.* Rapphöns. =jäger, *m.* 3. Fältjägare. =kümmel, *m.* 3. Kummin. =lazareth, *n.* 1. Fälthospital. =marſchall, *m.* 1. Fältmarskalk. =meſſen, *n.* 3. Landtmätning. =meſſer, *m.* 3. Landtmätare; geometer. =meßkunſt, *f.* Landtmätarekonst; geometri. =mohn, *m.* 1. Vild vallmo. =nachbar, *m.* 6. Granne, hvars ägor gränsa till en annans. =nelke, *f.* 4. Saronsblomster. =oberſte, *m.* 4. Krigsöfverste. =polei, *m.* 1. Backtimian. =prediger, *m.* 3. Fältpredikant. =rain, *m.* 1. Åkerren. =ruthe, *f.* 4. Landtmätarestång. =ſcheide *f.* 4. Råskillnad, råmärke, rågång. =ſcherer, *m.* 3. Fältskär, fältchirurg. =ſchlange, *f.* 4. Fältslanga. =ſchmiede, Fältsmedja. =ſtück, *n.* 1. Fältstycke, fältkanon. =taube, *f.* 4. Skogsdufva. =teufel, *m.* 3. Skogsrå. =webel, *m.* 3. Fältvebel. =weg, *m.* 1. Biväg, väg öfver åkern; ett stycke väg 125 geometriska steg lång. =zeichen, *n.* 3. Fälttecken; fältbindel; kokard. =zeugmeiſter, *m.* 3. Fälttygmästare. =zeug, *m.* 1. Fältstycke.

Felge, *f.* 4. Hjullöt; korfhorn.

Fell, *n.* 1. des =es, *pl.* =e. Skinn, hud, läder; skal, skinn (på frukter &c.); hinna (på ögat &c.). Einem das F. über die Ohren ziehen, Flå skinnet af en, göra en utſattig. Einem das F. gerben, mörbulta någon.

Felleiſen, *n.* 3. Våtsäck, kappsäck, ränsel; ſpostväska.

Fellen, *v. a.* (*Sjöf.*) Die Focke f., hala focken bi.

Fels, *m.* 4. des =es, *pl.* en. Klippa, se Felſen. =kieſel, *m.* 3. Hälleflinta. =klippe, *f.* 4. Stenklippa. =ſtein, *m.* 1. Gråsten.

Felſen, *m.* 3. des =es, *pl.* l. m. *s.* Hälleberg, bergsklippa. =eppiſch, *m.* Klippselleri. =feſt, *adj.* o. *adv.* Klippfast, fast som en klippa ell. ett hälleberg. =grund, *m.* 1. Stengrund. =hart, *adj.* o. *adv.* Stenhård. =kluft, *f.* 1. Bergsklyfta, -refva, -remna. =ſtrauch, *m.* 1. Krepling: ett örtslägte, *Azalea* L. =wand, *f.* 1. Kedja ell. rad af branta klippor.

Felſern, *adj.* o. *adv.* Klippaktig, hård som en klippa.

Felſicht, *adj.* o. *adv.* Stenaktig, klipplik; ſfast, stark, modig.

Felſig, *adj.* o. *adv.* Full af klippor.

Fench, *m.* Ett slags hirs.

Fenchel, *m.* 3. Fenkål.

Fenſter, *m.* 3. Fönster. Aus hohen Fenſtern ſehen, visa sig mycket stolt. =eiſen, *n.* 3. Gardinstång. =geld, *n.* 2. Afgift för hvar fönsterluft. =kreuz, *n.* 1. Fönsterkors ell. båge. =kiſſen, =polſter, *n.* 3. Liten dyna ell. kudde, armstöd. =laden, *m.* 3. Fönsterlucka. =pfeiler, *m.* 3. Väggen emellan tvenne fönster. =rahmen, *m.* 3. Fönsterram, fönsterkarm. =ſcheibe, *f.* 4. Fönsterruta. =ſchirm, *m.* 1. Fönsterskärm. =wand, *f.* Den väggen på ett hus eller i ett rum, der fönstren äro; äfv. pelaren mellan tvenne fönster. =werk, *n.* 1. Fönstern i ett hus, fönsterglasen i en byggnad &c.

Fenſtern, *v. n.* F. gehen, stryka ofta förbi ett fönster, för att få se sin älskarinna. — *V. a.* Förse med fenster.

Ferch, *m.* des =es, *pl.* =e. (*Bergv.*) En dunst

af flygtigt svafvel och salt, som stundom träffas i grufvor; äfven dyna efter dynga efter kreatur. — *S. n.* Blod; lif; kropp; död. =stube, *f.* Rum ell. stuga, hvarifrån varor expedieras eller fortskaffas.

Ferding, *m.* Ett i Neder-Sachsen brukligt mynt, som är fjerdedelen af en mark. I Riga håller 5 Ferdinge 2 Groschen, men en Mark=Ferdinge 2 Ferdinge och 30 Mark eller 60 Ferdinge 1 Riksdaler.

Ferkel, *n.* 3. Gris, en osnygg menniska. =kraut, *n.* Frukål.

Ferkeln, *v. n.* h. Grisa, få grisar.

Fern, *adj.* Aflägsen, långväga. — *Adv.* Långt, vida, långt borta, på långt håll. Das sey ferne, bevare Gud derifrån. Das sey f. von mir, daß, vare det långt ifrån mig att. — *Conj.* So fern, wie f., in so f., så vida, huru vida, om. =glas, *n.* 3. =rohr, *n.* 1. Teleskop, tub. =schreibemaschine, *f.* 4. Telegraf.

Fernambuck, *m.* 1. Fernbock.

Ferne, *f.* 4. Afstånd, aflägsenhet; långt håll. In die F. reisen, resa långt bort. Einen Blick in die F. werfen, kasta en blick uti den tillkommande tiden. In der F. seyn, vara i främmande länder. Das ist noch in weiter f., det är ännu långt borta.

Fernen, *v. n.* h. Se bra ut på afstånd. — *V. a.* Aflägsna.

Ferner, *adj.* Ytterligare, det som fortfar. *Adv.* Ytterligare; än mer, dessutom, vidare, längre bort.

Fernerhin, *adv.* För det tillkommande, hädanefter.

Fernig, *adj.* o. *adv.* Förlidet års. Fernig er Wein.

Fernung, *f.* Aflägsnande, fjermande; aflägsenhet.

Ferse, *f.* 4. Häl. Fersengeld geben, taga flygten. =punkt, *m.* Nadir: den punkten på himmelen, som är under våra fötter emot Zenith ell. den, som är midt öfver vår hjessa.

Fertig, *adj.* o. *adv.* Färdig, tillreds, beredd; färdiggjord, fullbordad; skicklig, händig, behändig, vig. Sich f. machen, tillreda, laga sig till. Er ist mit seinem Vermögen f., han har förstört all sin egendom.

Fertigen, *v. a.* Göra färdig, sluta; förfärdiga.

Fertigkeit, *f.* 4. Snabbhet, vighet, hurtighet, hastighet; skicklighet, färdighet, händighet, vighet, lätthet.

Fessel, *f.* o. *m.* des =es, *pl.* =e. Kedja, band, boja, fjetter, black, handklofve; karleden på hästar. (*Jäg.*) Valdhornsrem.

Fesseln, *v. a.* Binda med kedja, fjettra; tjudra; intaga, tillvinna sig, fängsla; förena; afhålla ifrån.

Fest, *n.* 1. des =es, *pl.* =e. Fest, högtid; högtidlighet, gästabud, kalas, lustbarhet. Weinachtsfest, julhelg. =abend, *m.* 1. Högtidsafton. =kleid, *n.* 2. Högtidsdrägt. =tag, *m.* 1. Högtidsdag, fest. =täglich, se Feierlich.

Fest, *adj.* o. *adv.* Fast, stark, stadig, styf, orörlig; compakt, tät och fast, hård; varaktig, beständig, stadig, stadigvarande; stark, hård, dugtig; säker. F. halten, hålla fast; iakttaga, efterkomma. F. über ein Gesetz halten, gifva akt på, vaka öfver att lagen blir noga efterlefvad. F. setzen, besluta, fastställa, stadga; fasttaga, arrestera; fästa, stadga; göra fast, hård eller tjock.

Feste, *f.* 4. Firmament; fästning.

Festigkeit, *f.* 4. Fasthet, stadighet; ståndaktighet, sinnesstyrka; varaktighet, beständighet, beständigt förblifvande; säkerhet.

Festlich, *adj.* o. *adv.* Högtidlig; ståtlig, prunkande.

Festlichkeit, *f.* 4. Högtidlighet; pomp, stat, prakt.

Festung, *f.* 4. Fästning, skans. Festungsbau, *m.* 1. =baukunst, *f.* Fästningsarbete, fästningsverk, befastning; befästnings-

vetenskapen, krigsbyggnads-konsten. =saſſe, *m.* Invånare i en fästning; äfv. fästningsfånge. =werk, *n.* 1. Fästningsverk.

Fett, *adj.* o. *adv.* Fet, flottig; rik. Ein fetter Pinzel, (*Mål.*) riktigt och öfverflödigt uppdragen färg.

Fett, *n.* 1. Fetma, fett; flott, ister; det bästa af något. =bauch, *m.* 1. Isterbuk. =flecken, *m.* 3. Flottfläck. =gans, *f.* 1. Brillfågel; Nordiska pingvinen, *Alca impennis*. =haut, *f.* 1. Fethinna, grädde. =magen, *m.* 3. Venstern: fjerde magen på idisslande djur. [känns flottig.

Fetticht, *adj.* o. *adv.* Som liknar fett, som

Fettig, *adj.* o. *adv.* Fetaktig, flottig, oljaktig. [för mycken fetma.

Fettigkeit, *f.* 4. Fetma, fethet; oljaktighet;

Fettlich, *adj.* o. *adv.* Något fet.

Fettung, *f.* Smörjning med fett; äfv. fettdroppa; det oljaktiga på mjölk, o. d.

Fetzen, *m.* 3. Stycke, lapp, trasa, slarfva.

Fetzen, *v. a.* Slita i stycken, sarga i något.

Fetzer, *m.* Stor huggvärja; risbastu; stussen.

Fetzig, *adj.* o. *adv.* Trasig.

Feucht, *adj.* o. *adv.* Fuktig, vätskig, våtaktig, däfven. =brett, *n.* (*Boktr.*) Fuktbräde. =glied, *n.* (*Jag.*) Frodlemmen på en hjort. Feuchtemeſſer, *m.* Hygrometer: instrument att mäta graden af luftens fuktighet. =mulde, *f.* (*Boktr.*) Fuktbalja eller fat att fukta papperet i.

Feuchten, *v. a.* Fukta, läska, blöta, väta. — *V. n.* Vätskas, utsila, utlakas, utsipra, drypa, rinna ell. flyta småningom; pissa.

Feuchtigkeit, *f.* 4. Fuktighet, väta, vätska, däfvenhet, våthet. [tig.

Feuchtlich, *adj.* o. *adv.* Däfven, litet fuk-

Feuchtniß, *f.* Fuktighet.

Feuer, *n.* 3. Eld; vådeld, eldsvåda; låga, eldsken; häftighet, glans, styrka, qvickhet, utbrott. In F. ſtehen, stå i låga. F. anlegen, sätta eld på. Zum F. verdammen, dömma att brännas. Das heilige F., rosen. Er fängt gleich F., han blir ond på stunden. (*Skepp.*) F. anſtecken, uppsätta en skeppslykta. =anſtalt, *f.* 4. Brandredskap. =ballen, *m.* 3. Eldkula. =becken, *n.* Kolpanna. =beſtändig, *adj.* o. *adv.* Eldhärdig, oförbränneli g; eldfast. =blatter, *f* Älfblåst. =blume, *f.* 4. Vild valmo. =bock, *m.* 1. Brandjern. =brand, *m.* 1. Brand, eldbrand. =eimer, *m.* 3. Brandämbar. =eſſe, =mauer, *f.* 4. Skorsten, eldstad, spis ell. härd. =fächer, *m.* 3 Eldflägta, vifta. =fangend, *adj.* o. *adv.* Brännbar, eldfängd. =feſt, *adj.* o. *adv.* Eldfast. =geräth, *n.* 3. Brandredskap. =gitter, *n.* 3. Galler framför en spis ell. spisskärm. =gewehr, *n.* 1. Skjutgevär. =gott, *m.* 2. Vulkanus. =haken, *m.* 3. Brandhake. =herd, *m.* 1. Spisel, spishäll, eldstad. =himmel, *m.* 3. Eldhimmel, den högsta himmelen. =käfer, *m.* 3. Ekoxe, hornoxe. =kieke, =kiele, *f.* 4. Sängvärmare; fyrpotta, fyrfat. =kleider, *pl.* Fyrkläder: råhudar, som spikas öfver luckorna till krutdurken på skepp. =krücke, *f.* 4. Ugnsraka. =lärm, *m.* 1. Rop om vådeld, anskri om eldsvåda. F. ſchlagen, röra eldtrumman. =leiter, *f.* 4. Brandstege. =mahl, *n.* 1. Eldmärke på nyfödda barn; äfv. brännsår. =männchen, *n.* Lyktgubbe. =mauer, se Feuereſſe. =mauerkehrer, *m.* 3. Skorstensfejare. =meſſer, *m.* Pyrometer: ett instrument att mäta graden af eldens styrka; äfven ett verktyg, hvari ej allenast ett stycke metall uppvärmes, utan som tillika visar, huru mycket det utvidgat sig genom elden. =ordnung, *f.* 4. Brandordning. =rad, *n.* 2. (*Fyrv.*) Ett hjul, som kastar eld ifrån sig; äfv. stålhjul fordom på muskött- och pistollås, för att spänna hanen och slå eld. =roth, *adj.* o. *adv.* Eldröd, röd som eld.

=ſchaufel, *f.* 4. Eldskyffel. =ſchirm, *m.* 1. Eldskärm. =ſchröter, *m.* 3. Ekoxe, lysmask. =ſchwamm, *m.* 1. Fnöske. =ſorge, se =fiele. =ſpeiend, *adj.* o. *adv.* Eldsprutande. =ſpritze, *f.* 4. Brandspruta. =ſtahl, *m.* 1. Eldstål. =ſtätte, (ä långt) *f.* 4. Spis; hus; eldstad. =ſtein, *m.* 1. Flinta. =wache, *f.* 4. Vakt öfver elden. =wächter, *m.* 3. Brandvakt. =werk, *n.* 1. Fyrverkeri. =werker, Fyrverkare; artillerist. =wurm, *m.* 2. Lysmask, ekoxe. =zange, *f.* 4. Eldtång. =zeug, *n.* 1. Elddon.

Feuern, *v. a.* Göra upp eld; gifva fyr ell. skjuta, aflossa skott; bränna. — *V. n.* h. Brinna, gifva eld ifrån sig; glöda såsom eld; äfv. brinna såsom eld. † Das Geſicht feuert ihm, ansigtet brinner såsom eld på honom, han är helt röd i ansigtet af hetta.

Feuersbrunſt, *f.* 1. Eldsvåda, vådeld, brand.

Feurig, *adj.* o. *adv.* Af eld, af eldens natur; brinnande, glödande, brännande, itänd, lågande; eldig, het; qvick, liflig, ifrig, häftig, hetsig.

Feyer, se Feier.

Fibel, *f.* 4. Abcbok.

Fiber, *f.* 4. Fiber, köttråd, tåga.

Fichte, *f.* 4. Fichtenbaum, *m.* 1. Gran, tall, tallträd.

Fichten, *adj.* o. *adv.* Tall..., af tall ell. grän. =apfel, *m.* 3. =zapfen, *m.* 3. Grankotte.

Ficke, *f.* 4. Ficka. Fickfacker, *m.* En, som löper fåfängt omkring; lättsinnig, opålitlig person; svekfull menniska.

Fid, *s.* (*Skepp.*) Fid eller ters: träpinne, som nyttjas vid splissning.

Fieber, *n.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Feber; frossa. Faules F., rötfeber. Das kalte F., frossa. =anfall, *m.* 1. Feberbrytning. =haft, *adj.* o. *adv.* Feberaktig, feber..., som förorsakar eller har feber. =hitze, *f.* 4. Paroxysm, feberhetta. =klee, *m.* 3. Vattenväpling, missne. =mittel, *n.* 3. Feberdrifvande medel. =moos, *f.* Lönke: en art källmossa. =patient, *m.* 4. som har feber, febricitant. =rinde, *f.* 4. Chinabark. =ſchauer, *m.* 3. Skälfning, rysning i febrar.

Fieberiſch, *adj.* o. *adv.* Som härrör af feber, tillkännagifver eller liknar feber.

Fiebern, *v. n.* h. Hafva feber ell. feberanfall. (*Fig.*) Tala förvirradt liksom i feberyra.

Fiedel, *f.* 4. Fiol, violin; äfv. spanska fiolen: en trämachin, som sättes om halsen på sturska och liderliga konor, att stå och skämmas med. In die F. ſpannen. Äfv. första graden af tortur, som består i ett snöre, hvilket drages fram och åter kring ändan af armbogen. F. är äfven ett slags fisk. =bogen, *m.* 3. Fiolstråke.

Fiedeln †, *v. a.* Spela, stryka, gnida på fiol. † Er fiedelt immer einerlei, han håller alltjemt sin gamla trall.

Fiedern, *v. a.* Fjädra en pil, befjädra.

Fiek, *m.* Se Fadenwurm; äfv. nagelböld, fulslag; röta i hofven eller klofven.

Fiemen, *m.* Halm- eller höstack.

Figur, *f.* 4. Figur; form, utvertes skapnad, bildning, bild; förebild; liknelse; förblommeradt talesätt; anseende; uppseende; utseende, ansigte. [merad.

Figürlich, *adj.* o. *adv.* Figurlig, förblom-

Filett, *n.* des =es, *pl.* =e. Liten eller fin tråd, sträng, band. (*Bokb.*) Filett: verktyg, hvarmed åtskilliga slags figurer intryckas på banden.

Filial, se Tochterkirche.

Filtriren, *v. a.* Filtrera.

Filtrirſack, *m.* 1. Filtrerpapper, sildduk.

Filz, *m.* 1. des =es, *pl.* e. Filt; snål, nisk menniska; skrapa, bannor. =hut, *m.* 1.

Filthatt. =laus, *f.* 1. Flatlus. =ſchuhe, *m. pl.* Filtskor.

Filzen, *v. a.* Filta, hoptofva, banna; skrubba upp. Sich f., förvirra sig, komma i oreda. ſoredig, luden.

Filzig, *adj.* o. *adv.* Karg, nisk; förvirrad,

Filzigkeit, *f.* 4. Karghet, gnideri.

Fimmel †, *m.* Honhampa; äfven en stor kil, som brukas i grufvor att bryta malm med; äfven en stor hammare, hvarmed pålar uti vinbergen nedslås. =fäuſtel eller =päuſchel, *m.* (*Bergv.*) Stenjern: en tung hammare af 20 till 30 skålp. vigt.

Finanzen, *pl.* Statsmedlen, krono-inkomster, allmänna medel, dretsel, kammarverk; ränker, list, knep; bedrägligt ocker.

Finanzier, *m.* 3. Kameralist, m. m. financier; ockrare; listig bedragare.

Finanzwiſſenſchaft, *f.* 4. Kameralvetenskap.

Findebuch, *n.* Inventarium; repertorium. =größe, *f.* eller =zahl, *f* (*Räknek.*) Ett af de tal, som äro nödvändiga för att finna ett annat obekant.

Findeiſen, *n.* Ett spetsigt instrument, hvarmed små betäckta och djupt liggande delar i kroppen vid dissectioner uppsökas och finnas, *Specillum.*

Findelhaus, *n.* 2. Hittebarnshus. =kind, *n.* 2. Hittebarn.

Finden, *v. a. irr.* Ich fand, *imp.*; ich fände, *conj.*; gefunden, *part.* Finna, hitta, träffa, finna på, uppfinna, utröna. Sich f., finna, skicka, lämpa sig; vara; finnas, gifvas; komma. — Sich f., *v. r.* Oförmodadt visa sig, finnas, hittas; upptäckas; befinna sig, vara. Er kann ſich leicht in alles f., att finna, skicka sig i allt. Sich in die Umſtände f., lämpa sig efter omständigheterna. Sich zurecht f., orientera sig, veta hvar man är hemma. Es f. ſich Leute, det gifves eller finnes folk. Ich werde mich gewiß dankbar f. laſſen, söka att visa min erkänsla. Für das Geld iſt es gefunden, det är hittadt för de pengarna.

Finden, *n.* 3. Finnande &c. ſhund.

Finder, *m.* 3. Hittare; äfv. ett slags jagt-

Findig, *adj.* o. *adv.* (*Bergv.*) Ein Bergwerk f. machen, uppfinna, upptäcka.

Findlich, *adj.* o. *adv.* Som kan hittas, uppfinnas. ſhändelsevis hittas i skogen.

Findling, *m.* Hittebarn; äfv. bisvärm, som

Findung, *f.* 4. Hittande, m. m.; dom, utslag.

Finger, *m.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Finger. Das kan man an den Fingern abzählen, det förstår sig af sig sjelft. Lange F. machen, die F. kleben laſſen, snatta, stjäla. Das habe ich nicht aus den Fingern geſogen, det har jag icke uppdiktat. Den F. auf den Mund legen, tiga. Gottes F., Guds hand. =hut, *m.* 1. Fingerborg, syring. =kraut, *n.* 2. biskopsört. =ling, *m.* 1. Fingertuta; äfv. ett slags svamp. (*Skepp.*) Fingerling på rodret. =zeig, *m.* 1. Tecken med fingret, underrättelse, vink.

Fingern, *v. n.* h. Taga ut ett stycke på ett instrument; fingra; spela med fingrarne. — *V. a.* Fingra, vidröra med fingerna; äfven förse med finger, såsom handskar o. d. † Er kann wol geigen, aber nicht f., säges om en, som blott ytligt förstår någon sak.

Fink, *m.* 4. des =en, *pl.* =en. Fink: ett fågelslägte, *Emberiza* L.; bofink; sparf.

Finkeljochen, *m.* 3. Finkel.

Finkler, se Vogelſteller.

Finkmeſſe, *f.* 4. Talgoxe.

Finne, *f.* 4. Finne i ansigtet; dynt; nubb; fena; sump, moras, träsk; äfv. pen ell. tunnaste delen af en hammare; pinne. (*Svarf.*) Den spetsiga jerntappen i dockan.

Finnig, *adj.* o. *adv.* Finnig; som har dynt. Eine finnige Kälte, en sträng köld.
Finnisch, *adj.* o. *adv.* Finsk.
Finnländer, *m.* 3. Finne.
Finnländisch, *adj.* o. *adv.* Finsk.
Finster, *adj.* o. *adv.* Mörk, dunkel; dyster; skum; melankolisk, sorgbunden, olustig, dyster, mörk och mulen; bedröfvad, sorgsen, ängslig. Im Finstern tappen, famla i mörkret. Im Finstern leben, lefva i enslighet, vara okänd.
Finsterling, *m.* En menniska, i hvars hufvud det ser mörkt ut, som saknar riktiga, klara begrepp eller upplysning.
Finsterlings, *adv.* I mörker.
Finsterniß, *f.* 1. Mörker, mörkhet; dunkelhet; förmörkelse. (*Fig.*) Ovisshet; vedervärdighet; olycka; fördömmelse.
Finte, *f.* 4. List, förställning, bedrägeri; dikt, uppdiktning, fint (i fäktn.).
Fipps, *m.* 1. Fingerknäpp i pannan, nässtyfver.
Firlefanz, *m.* 1. Firlefanzerei, *f.* 4. Gyckleri.
Firlefanzen, *v. n.* h. Gyckla.
Firlefanzer, *m.* 3. Gycklare, putsmakare.
Firma, *f.* Firma.
Firmament, *n.* 1. Firmament, himlafäste, upptägsmakare. stjernhimmel.
Firmeln, Firmen, *v. a.* Confirmera ell. firma; brukas i katholska och grekiska kyrkan, då ett barn, i den förra på sjette året, och i den sednare genast efter döpelsen, blir smordt med ett slags olja, Chrysam, och får ett nytt namn. I Evangeliska kyrkan är i dess ställe Einsegnung och Confirmation.
Firmelung, *f.* 4. Confirmation ell. firmelse; stadfästelse, bekräftelse.
Firn, se Vorjährig. Zweifirner Wein, tu års gammalt vin.
Firniß, *m.* 1. des =sses, *pl.* =sse. Fernissa. (*Fig.*) Sken, som man gifver en sak.
Firnissen, *v. a.* Fernissa, öfverstryka med fernissa.
Firste, *f.* 4. Kroppås, takås; topp, spets.
Fiscal, *m.* 1. Fiskal.
Fisch, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Fisk. Die Fische ausnehmen, rensa fisken. Das sind faule Fische, det är en mager ursäkt. =bein, *n.* 1. Hvalfiskben. =blase, *f.* 4. Fiskbläsa, =brut, *f.* =satz, *m.* 1. Småfisk, fiskyngel, sättfisk. =fang, *m.* 1. Fiskfångst, fiskfänge. =hälter, *m.* 3. Fiskdam; fisksump. =händler, *m.* 3. Fiskhandlare. =kasten, *m.* 3. Fisksump; sump i en båt. =kessel, *m.* 3. Fiskgryta. =köder, *m.* 3. Fiskbete, mask ell. agn. =leich, *m.* 1. Romm, som fisken släpper under lektiden. =ohr, *n.* 6. Fiskgel. =otter, *f.* 4. Utter. =reich, *adj.* o. *adv.* Fiskrik. =teich, *m.* 1. Fiskdam. =thran, *m.* 1. Fisktran. =satz, *m.* 1. Sättfisk. =weib, *n.* 2. Fiskmånglerska. =weiher, se =teich. =zug, *m.* 1. Notdrägt, notvarp; fiskfångst.
Fische, *f.* (*Låssm.*) Den delen af ett dörrjern, som fälles in i träet. (*Skepp.*) Fiskar: trän, hvarmed masten fästes vid sidorna ofvanpå däcket; äfven hålet för masten, pumpen &c.
Fischen, *v. a.* Fiska, fånga fisk. Hier ist etwas zu f., här är något att förtjena.
Fischen, *n.* 3. Fiske, fiskande.
Fischer, *m.* 3. Fiskare. =garn, netz, *n.* 1. Fiskarenät, fisknät. =kahn, *m.* 1. =nachen, *m.* 3. Liten fiskarebåt. =stechen, *n.* 3. Fiskarefäktning, fiskarestrid.
Fischerei, *f.* 4. Fiske; fiskeri.
Fischicht, *adj.* o. *adv.* Som tillhör ell. liknar fisk.
Fischler, *m.* Fiskhandlare.
Fispern, *v. n.* h. Hviska.
Fistel, *f.* Fistel, falsett-stämma. Durch die F. singen, fistulieren, sjunga falskt, taga falska toner. =artig, *adj.* o. *adv.* Fistel-

aktig. =traut, *n.* 2. Kallgräs; ledgräs, granört.

Fitten, *v. a.* (*Skepp.*) Måta djupet af ett [borrgat ell. borrhål.

Fittich, *m.* 1. des =tes, *pl.* e. Vinge; skört,

Fittigen, *v. a.* Förse med vingar.

Fitze, *f.* 4. Härfva, pasma. [fäll; arm.

Fitzen, *v. a.* Pasma ihop, binda i pasmar; äfv. skrynkla; äfv. trådvis utdraga ell. utreda det, som är hoptrassladt.

Fix, *adj.* o. *adv.* Fast, stadig, orörlig; snabb, skyndsam, snar, flink.

Fixstern, *m.* 1. Fixstjerna.

Flach, *adj.* o. *adv.* Platt, flack, flat; slät, jemn; icke grundlig; icke djup. =bogen, tarmbåge.

Fläche, *f.* 4. Slätt, slättmark, öppet fält; yta, öfverbryn; plan, jemn yta.

Flachen, *v. a.* Slå ullen med armbogen.

Flächeninhalt, *m.* 1. En slättmarks eller plans innehåll i längd och bredd, areal.

Flachs, (läs Flax) *m.* 1. Lin. =bart, *m.* 1. Fjun. =bläuel, *m.* 3. Linklubba. =dotter, *m.* 3. Dodra, lindodder. =farbe, *f.* 4. Gridelinsfärg. =farben, *adj.* o. *adv.* Gridelinsfärgad. =feld, =land, *n.* 2. Linland. =fink, *m.* 4. Gråsiska, vinterhämpling. =haar, *n.* 1. Linlikt hår. =kopf, *m.* 1. Som har hår, som liknar lin. =raufe, =riffel, *f.* 4. Lintråka. =reiste, *f.* 4. Lintotte =samen, *m.* 3. Linfrö. =seide, *f.* 4. Linsilke, linbinda, gult snärjegräs.

Flächse, *f.* 4. Liten trådaktig sena.

Flächsen, *adj.* o. *adv.* Af bäckladt lin ell. [linne.

Flächsicht, *adj.* o. *adv.* Linlik.

Flack, *n.* Flaket eller botten i ett skepp.

Flacken, *v. n.* h. Röra sig hit och dit, löpa omkring, fladdra. — *V. a.* Göra lös eller locker.

Flackerig, *adj.* o. *adv.* Fladdrande.

Flackern, *v. n.* h. Låga, fladdra; blossa.

Fladen, *m.* 3. Sort tunn tårta eller kaka; kolort.

Flader, *f.* Åder i sten ell. träd: jfr. Flugloch.

Fladerig, *adj.* o. *adv.* Ådrig, som liknar masur. (*Bergv.*) Fladeriges Gestein, klyftig sten, som lätt kan brytas.

Flagge, *f.* 4. Flagg, fana.

Flaggen, *v. n.* h. Flagga, låta flaggorna svaja. — *V. a.* Gifva tecken med en flagg; äfv. flagga; behänga, utsira ett skepp med flaggor och vimplar.

Flaggenschiff, *n.* 1. Flaggskepp.

Flame, *f.* Aderjern för hästar.

Flämmchen, *n.* 3. Flygande eldgnista.

Flamme, *f.* 4. Flamma, låga; kärlek, glans; lifligbet.

Flammen, *v. n.* h. Flamma, låga, kasta låga ifrån sig. — *V. a.* Flamma, låga, gifva skapnad af flamma; vattra, gifva ett flammigt utseende; äfv. hastigt utbreda (i högre stil).

Flammicht, *adj.* o. *adv.* Som liknar en flammerad flamma; lågande; vatrad, flammig.

Flammig, *adj.* o. *adv.* Flammande, varande som i lågor.

Flandrisch, *adj.* o. *adv.* Bördig från Flandern. F. Blau, en af residuum efter armenisk sten beredd blågrön målarefärg, som ock kallas *Cendres vertes.*

Flanell, *m.* 1. Flanell.

Flanke, *f.* 4. Flank, sida; veka lifvet ell. ljumsken på fyrfotade djur. [flanken.

Flankiren, *v. n.* h. Ströfva omkring, falla i

Flappen, *pl.* (*Skepp.*) Hängsla på en rappert.

Fläschchen, *n.* 3. Liten flaska, karafin.

Flasche, *f.* 4. Butelj, flaska. Flaschenbürste, *f.* 4. Borste att rengöra buteljer. =futter, *n.* =keller, *m.* 3. Flaskfoder. =kessel, *m.* 3. Panna att uppkoka vatten uti. =kürbiß, *m.* 1. Kalebass (frukt). =kürbißbaum, *m.* 1. Kalebassträd. =zug, *m.* Ett slags häftyg med åtskilliga trissor, att med ett derom lindadt rep draga stora tyngder upp i höjden.

Flaſchinett, *n.* 1. En sort liten flöjt, flageolett.
Flaſchner, *m.* 3. Blecksslagare.
Flaſerig, se Fladerig.
Flatterer, *m.* 3. Flattergeiſt, *m.* 2. Ostadig menniska.
Flatterhaft, Flatterig, *adj.* o. *adv.* Flygtig, lättsinnig, ostadig, obeständig. =haftigkeit, *f.* 4. Flygtighet, lättsinnighet, obeständighet. =mine, *f.* 4. Fladdermina.
Flattern, *v. n.* h. o. ſ. Flaxa, fladdra; fladdra, fäkta, sväfva, hänga lös; skaka på vingarne.
Flattiren, se Schmeicheln. ſdufven.
Flau, *adj.* o. *adv.* Svag, kraftlös, matt,
Flaum, *m.* 1. =feder, *f.* 4. Dun, fjun.
Flaus, Flauſch, *m.* 1. Små ull; fnask, fnugg.
Flechſe, *f.* 4. Sena vid ändan af en muskel, ſträcksena.
Flechſicht, *adj.* o. *adv.* Senlik.
Flechſig, *adj.* o. *adv.* Senig, senaktig.
Flechte, *f.* 4. Fläta, trens; harpa ell. rissel; bästkorg; reform; mossa.
Flechten, *v. a. irr.* Ich flechte, du flichſt, (flechteſt), er flicht (flechte); wir flechten; *imp.* ich flocht; *conj.* ich flöchte; *part.* geflochten. Fläta, tressa. In einander f., fläta ihop ell. i hvartannat, in-, genom- ell. hopfläta. Kränze f., binda kransar. Aufs Rad f., stegla. Sich in etwas f., blanda sig uti något.
Flechten, *n.* 3. Fläktande, bindande.
Flechtgras, *n.* Qvickrot. =weide, *f.* 4. Korgpil. =werk, *n.* 1. Flätadt arbete, fascinverk.
Fleck, *m.* 5 o. 6. Rum, ställe, plats; lapp, bit, stycke; slarfva, trasa; stump, lapp att höja en klack. =ausmacher, *m.* 3. Fläckmakare. =fieber, *n.* 3. Fläckfeber. =kugel, *f.* 4. Fläckkula.
Flecken, *v. a.* Die Schuhe f., sätta klacklappar på. (*Jäg.*) Skjuta till måls.
Flecken, *m.* 3. Köping; fläck, liten ort; fläck, smutsfläck; skamfläck; vanheder; fläck, teckning; fel, lack och lyte. Einem einen F. anhängen, sätta en fläck på någon. — *S. n.* Utskott, utskottsbleck.
Flecken, *v. a.* Göra fläckig, prickig, isprängd. — *v. n.* h. Fläcka, smutsa; svärta ifrån sig; osnygga sig, göra under sig; taga smuts åt sig; gå fort, lida.
Fleckicht, *adj.* o. *adv.* Lik en fläck.
Fleckig, *adj.* o. *adv.* Fläcklig, fläckad, fläckfull, smutsad; fläckig, prickig, isprängd.
Fledermaus, *f.* 1. Fladermus. =wiſch, *m.* 1. Fjäderviska ell. fågelvinge att sopa med. Om en sipp, tillgjord flicka säges † ſie hat Fledermiſche frü.
Flegel, *m.* 3. Slagbult; dumhufvud, lymmel, knodd. — *Adj.* o. *adv.* Grof, plump, bondaktig. =haft, *adj.* o. *adv.* Grof, plump, rå, ohyfsad, bondaktig.
Flegelei, *f.* 4. Plumphet, dumhet, bondaktighet.
Flehen, *v. a.* o. *n.* h. Bönfalla, anropa om.
Flehen, *n.* 3. Enträgen, enständig bön, bönfallande, ödmjuk eller underdånig anhållan eller ansökning. ſbrinnande.
Flehentlich, *adj.* o. *adv.* Enständig, trägen,
Fleihen, *v. a.* Skölja, se Flauen; äfv. lägga i ordning, pryda, utstoffera.
Fleiſch, *n.* 1. Kott; bull; kötträtt, köttfärg, liffärg; menniskokroppen. =bank, *f.* 1. Slagtardisk; slagtarhus; köttbod. =brühe, *f.* 4. Köttsoppa, buljong. =farbe, *f.* 4. Köttfärg; liffärg, menniskofärg. =farben, *adj.* o. *adv.* Liffärgad, incarnat. =faſer, *f.* 4. Kötttråd. =freſſend, *adj.* o. *adv.* Köttätande, rof ... =gabel, *f.* 4. Köksgaffel. =haltung, *f.* (*Mål.*) Carnation. =kammer, *f.* 4. Köttbod, köttkammare. =ſpeiſe, *f.* 4. Köttmat; kötträtt. =topf, *m.* 1. Gryta, kittel. =wurſt, *f.* 1. Köttkorf, svinkorf. =zeit, *f.* 4. Tiden då man får äta kött. ſtarehund.
Fleiſcher, *m.* 3. Slagtare. =hund, *m.* 1. Slag-

Fleiſchern, *adj.* o. *adv.* Köttaktig, af kött, köttig; lägt sinnlig.
Fleiſchicht, *adj.* o. *adv.* Köttlik, köttartad.
Fleiſchig, *adj.* o. *adv.* Köttfull, trind och fetknubbig. (*Astrol.*) Die fleiſchige Zeichen, Jungfrun, Vågen och Vattumannen, emedan de tros bereda djurens kött.
Fleichlig, *adj.* o. *adv.* Köttslig, verldslig; lekamlig. Die fleiſchlige Vermiſchung.
Fleiß, *m.* 1. Flit, åhåga, trägenhet, studium. Mit F., med flit, uppsåtligen.
Fleißen, *v. r. irr.* Sich f. Ich fliß mich, *imp.* gefliſſen, *part.* Beflita sig. Sich einer Sache fleißen.
Fleißig, *adj.* o. *adv.* Trägen, flitig. Ein fleißiger Stück, som är arbetadt med mycken flit och sorgfällighet.
Fleißigen, *v. a.* Flitigt arbeta, bearbeta. — Sich f., *v. r.* Använda flit, beflita sig, vinlägga sig om. Sich der Lügen f.
Flennen, *v. n.* h. Skära tänder, bita ihop tänderna; gråta; grina, småskratta af dumhet eller arghet.
Fletſchen, *v. a.* Sträcka, utsträcka. Das Maul, die Zähne f., skära tänder, bita ihop tänderna. ſson.
Fletſchzahn, *m.* Gigeltand; gigeltänt per-
Flich, *adj.* o. *adv.* se Flück.
Flicken, *v. a.* Stycka, skarfva, lappa ihop, laga, lappa; slita, slå, bryta i stycken.
Flicken, *n.* 3. Lappande, skarfvande.
Flicker, *m.* 3. Flickare (i sammansättn.).
Flickerei, *f.* 4. Lappning, lagning, hopflickning; flickverk, lappverk.
Flickerlohn, *m.* 1. Arbetslön för flickning eller lagning. ſskeri.
Flickwerk, *n.* 1. Flickverk, lappverk; fu-
Flickwort, *n.* 2. Fyllnadsord: onödigt ord, fyllkalk.
Flieder, *m.* 3 Fläder; oxel. Blauer, ſpaniſcher ell. türkiſcher F., syrén. =blau, *adj.* o. *adv.* Lilas ell. syrénblommeblå. =meſſer, *m.* En sort nattfjäril. ſgevär.
Fliege, *f.* 4. Fluga; ankarfly; sigte på ett
Fliegen, *v. n. irr.* ſ. o. h. Ich fliege, du fliegſt (fliegt, fleugſt), er flieget (fliegt, fleugt); ich flog, *imp.*; ich flöge, *conj.*; geflogen, *part.*; flieg (fleug), *imper.* Flyga; sväfva, fläkta, fladdra. Die Haare f. laſſen, låta håren hänga utslagna. Zu hoch f. wollen, upphäfva sig öfver sitt ständ, sin förmåga, sina krafter. Ein Gerücht f. laſſen, låta utgå, utsprida ett rykte. Fliegende Haare, utslaget hår. Ein fliegendes Gerücht, ett löst rykte. Fliegende Ermel, lösa ärmar. Ein fliegendes Gewand, en lätt, lös, utslagen, fladdrande klädning. Ein fliegendes Siegel, ett öppet insegel. Eine fliegende Andacht, en obeständig andakt, som snart försvagas igen. Eine fliegende Hitze, hastig ell. bråd och tilltagande hetta. (*Fig.*) Hastig ifver, som snart försvinner; ett infall, som man straxt låter fara igen; en öfvergång. Ein fliegender Sturm, orkan, väderilning. Ein fliegendes Blatt, ett litet papper, blad, som ej är inhaftadt; dagblad. Ein fliegendes Lager, lätta troppar, som måste vara snart här, snart der; en flygande armé. Eine fliegende Brücke, vindbro. (*Sjöf.*) Die Schoten f. laſſen, kasta lös skotet. — *V. a.* Göra, verkställa i flygande. Unterm Grün flogen ſie den Deutſchen Ringeltreih'n, dansade dem flygande och snällt.
Fliegen, *n.* 3. Flygande; sväfvande; fläcktande, fladdrande. =baum, *m.* 1. Almträd. =bilz, se =ſchwamm. =garn, net, *n.* 1. Flugnät; myggtjäll. =geſchmeiß, *n.* 1. Ohyra af allehanda slags flugor. =klappe, s =klatſche. =klatſche, *f.* 4. Flugsmälla. =ſchrank, *m.* 1. Skafferi. =ſchwamm, *m.* 1.

Wesel, a strong city of the Lower Rhine, in the circle of Cleves, with a castle, and a bridge of boats over the river. It is seated on the Lippe, 12 miles N. of Duisburg, and 20 E. of Cleves. E. Long. 6. 40. N. Lat. 51. 40.

Wesenberg, a town of Livonia, with a castle, seated on a lake, 30 miles S. of Narva, and 60 E. of Revel. E. Long. 27. 0. N. Lat. 59. 20.

Weser, a river of Germany, which rises in the bishopric of Paderborn, and runs N. through the bishopric of Minden, and the duchy of Brunswick, to Hoya, where it receives the Aller, and then runs N. W. to Bremen, where it receives the Wumme, and then runs N. to Vegesack, where it receives the Lesum, and then runs N. W. to Brake, where it receives the Ochtum, and then runs N. to Elsfleth, where it receives the Hunte, and then runs N. W. to Oldenburg, where it receives the Ollen, and then runs N. to Bremerhaven, where it receives the Geeste, and then runs N. to Nordenham, where it receives the Jade, and then runs N. to Blexen, where it receives the Wapel, and then runs N. to Wangeroog, where it receives the Harle, and then runs N. to Wangeroog, where it receives the Accumer Ee, and then runs N. to Wangeroog, where it receives the Accumer Ee, and then runs N. to Wangeroog, where it receives the Accumer Ee

Flockig, *adj.* o. *adv.* Tofvig; som ligger flockvis ihop.
Flogfeuer, se Flockfeuer.
Floh, *m.* 1. des =es, *pl.* Flöhe. Loppa. Einem einen F. ins Ohr ſetzen, oroa en med en hemlig underrättelse. =kraut, *n.* 2. Loppört, röknäfva. =krebs, *m.* 1. Märta, grundmärgla: en art kräfta. =pfeffer, *m.* 3. Vattenpeppar, bitterblad, jungfrutvål. =ſame, *m.* 5. Loppfrögräs.
Flöhen, *v. a.* Loppa.
Flöhig, *adj.* Loppfull.
Flor, *m.* utan *pl.* Blomma, blomstertid; tid då en ting är i sin största fägring; blomstrande tillstånd, beskaffenhet; flor.
Flor, *m.* 1. des =es, *pl.* Flöre eller Flor. Krusflor, flor.
Floren, *adj.* Af flor. — *m.* Gylden (mynt).
Floretband, *n.* 2. Florettband, paduband. =ſeide, *f.* 4. Florettsilke.
Florett, *n.* 1. Florett, fäktvärja. [i flor.
Floriren, *v. n.* h. Blomstra, florera, vara
Floß, (o långt) *n.* des =es, *pl.* Flöße. Flotta eller lös flottbro; timmerflotta; flöte (på nät o. d.); flod, flytande vatten. =feder, *f.* 4. Flottfena, spol. =graben, *m.* 3. Flottgraf, hvarpå trävirke flottas bort. =holz, *n.* utan *pl.* Flottved, flottimmer.
Floſſe, se Floßfeder.
Flöße, (ö långt) *f.* 4. Flottning; timmerflote; flotte eller lös flottbro. [gifva.
Flößen, *v. a.* Flotta timmer; indrypa; in-
Flöte, *f.* 4. Flöjt, spetsglas; flöjtskepp.
Flöten, *v. a.* o. *n.* h. Blåsa på flöjt. — *V. n.* h. Låta ljufligt, som en flöjt. — *V. a.* † Skumma, aftaga grädde eller flott. — *V. n.* (med gehen). Er geht f., han flyr. Die Sache iſt f. gegangen, är förlorad.
Flötenwerk, *n.* =zug, *m.* 1. Flöjtverk, flöjtstämma, flöjtregister i orgverk.
Flott, *n.* Flott, fett; grädde.

Flott, *adj.* o. *adv.* Flytande på vattnet. F. werden, blifva flott eller komma af grund. F. leben, lefva friskt, hafva fullt
Flotte, *f.* 4. Flotta, skeppsflotta. [upp.
Flöz, (ö långt) *n.* 1. Flöts, horisontelt hvarf eller lag af jord eller stenarter i grufvor; förstuga, portgång.
Flöze, *f.* Flabb, stor bred mun.
Flubbern, *v. a.* Pladdra obetänksamt och oskickligt.
Fluch, (u långt) *m.* 1. des =es, *pl.* Flüche. Förbannelse, svordom. Einem alle Flüche auf den Hals wünſchen, önska en allt ondt.
Fluchen, *v. n.* h. Svärja, svärja och dundra; förbanna, önska ondt öfver.
Fluchen, *n.* 3. Svärjande; förbannande.
Flucher, *m.* 3. Svärjare.
Flucht, *f.* 1. Flykt; svängrum, gång, svängning, rörelse. Der Zeiten ſchnelle Flucht, tidens hastiga bortgång eller framfart. Acht Fenſter in einer F., i en och samma rad eller linie. (*Byggn.k.*) Spelrum. Eine Thüre hat zu viel F., man kan se dagen igenom rundtomkring. F. bet. äfven rådrum att undfly en fara. Damit der Schuldner ein wenig F. bekomme. Er iſt ſehr in der F., ganska ifrig, beställsam. Er iſt vor ihm ſehr in der F., han fruktar mycket för honom. Ich habe ihn nur in der F. eller auf der F. geſehen, i förbigående, i största hast.
Flüchten, *v. a.* Rädda, berga undan, frälsa. — *V. n.* ſ. o. ſich — *v. r* Frälsa ell. rädda sig, fly, taga sin tillflykt, flykta, komma eller förfoga sig undan; rymma.
Flüchten, *n.* 3. Flüchtung, *f.* 4. Flykt; räddning, undanbergning.
Flüchtig, *adj.* o. *adv.* Flyktig, landsflyktig, flyende, flyktande; flyktig; förgänglig, snart öfvergående; lätt, ledig, vig; som är gjord i hast eller vårdslöst.
Flüchtigkeit, *f.* 4. Hastighet; flyktighet,

egenskap att förflyga; flyktighet, obetänksamhet, lättsinnighet; vårdslöshet, slarfaktighet.

Flüchtling, *m.* 1. Flykting; flyende soldat; flyktig, lättsinnig menniska.

Flück, *adj.* o. *adv.* Flygför, flygfärdig.

Flüdern, *v. a.* Så kallas det sättet att flotta ved och timmer, som företages om våren, då intet flytande vatten finnes, då man nemligen genom anlagda dammar samlar snö och regnvatten och gör det till en flottgraf, hvarpå man fortskaffar virket fram till flottvattnet. Så flottad ved eller timmer kallas Flüderholz eller Flüdernholz.

Flug, *m.* 1. des =ges, *pl.* Flüge. Flygt, flygande; längden emellan ändarne af två utsträckta vingar; svärm; kull. =asche, *f.* 4. Fallaska. =hafer, *m.* 3. Vildhafre, landhafre. =loch, *n.* 2. (på bikupor) flyghål. =mehl, *n.* 1. Mjöldam, mjöldoft. =sand, *m.* 1. Flygsand. =schrift, *f.* 4. Ströskrift. =urtheil, *n.* Så kallas vid några lägre rätter i Bremen en dom ell. ett utslag, som i visst fall begäres och i största hast fälles, utan att nämna de deri interesserade personer.

Flügel, *m* 3. Vinge; flygel (klaver); spinett; flygel (på byggnader); halfdörr; flagga, fana. Die F. hangen lassen, vara mycket modfälld. Sich die F. verbrennen, skada sig sjelf af förvetenhet. Ein F. am Netz, en arm på noten. Er nahm ihn beim F., und schmiß ihn zur Thür hinaus, han tog honom i armen och körde honom på dörren. =adjutant, *m.* 4. Flygeladjutant. =decke, *f.* 4. (på insekterna) skalvinge, vingfoder. =farn, *m.* utan *pl.* Ormbunke. =kleid, *n.* 2. Barnkolt. =mann, *m.* 2. Flygelman. =thür, *f.* 4. Flygeldörr, halfdörr. =werk, *n.* 1. Fjäderfä.

Flügelig, *adj.* o. *adv.* (*Bot.*) Vingad (om frön).

Flügeln, *v. a.* Förse med vingar. (*Fig.*) Se Beflügeln. (*Jäg.*) Skjuta i flykten. — *V. n. f.* o. kommen. Komma ganska hastigt, likasom flygande.

Flügge, se Flück.

Flugs, *adj.* o. *adv.* (läs flux) genast, strax, flux.

Fluh, *s. f.* Skeppsbotten.

Flunder, Flönder, *m.* Flundra.

Flunk, *m.* Flunke, *f.* Vinge, fly (i synnerhet skofvelblad och ankarfly); veck på en klädning.

Flunkern, *v. n.* h. Tindra, glindra, tala osant.

Flur, *f.* 4. Slätt, slättmark, öppet fält; jord, åker, slätt, mark, hed; distrikt; förstuga; loge. =graben, *m.* 3. Gränsdike. =schütz, *m.* 4. Skördvaktare, hägnoridare, skogvaktare. =stein, *m.* 1. Råsten, gränssten.

Fluren, Flüren, *v. a.* Förse med gränser eller rågång, uppgå rågång mellan vissa ägor.

Fluß, *m.* 1. des =sses, *pl.* Flüsse. Flod, ström, elf, å; flöd, flytning; smältning; fluss, flussaktighet, snufva. =fieber, *n.* 3. Flussfeber. =schiff, *n.* 1. Farlyg, som nyttjas på floder. =wasser, *n.* 3. Å-vatten, strömvatten, flodvatten.

Flüssig, *adj.* o. *adv.* Flytande; flussig, fallen för flussar, flussaktighet. Flüssige Waaren, vätvaror. =keit, *f.* 4. Flytande egenskap; vätska, flytande ämne; fallenhet för fluss.

Flüstern, se Flistern.

Fluth, Flut, *f.* 4. Flod eller uppsjö, hafsström; ström; öfversvämning, vattuflod. =zeit, *f.* 4. Tiden när floden infaller.

Fluthen, *v. n.* h. Vara flod. Es fluthet, floden, vattnet kommer; svalla.

Focke, *f.* Focksegel: nedersta seglet vid

fockmasten; äfven det trekantiga seglet på smackar o. d. småfartyg; äfven ett slags häger. Du bist ein loser F., lättsinnig menniska. Fockmars, *m.* Mastkorg på fockmasten. =mast, *m.* Fockmast: främsta masten på ett tremastadt skepp. =raa eller =rahe, *f.* Segelstång ell. rä vid focken. =schmiete, *f.* (*Sjöf.*) Fockskot. =wand, *f.* Fockvant.

Foder, *n.* En mellansort jernbleck.

Fodern, se Fordern.

Föhe, Föhn, *f.* Sunnanvind.

Fohlen, se Füllen.

Fohre, se Kiefer; jfr Forelle.

Föhren, *adj.* o. *adv.* Af furu, furu..:

Folge, *f.* 4. Följd, det påföljande eller efterföljande; rad, följd af storheter, som af- eller tilltaga i viss ordning; slutsats, följd; slutföljd; slutlig verkan, följd; oafbruten ordning. In der F., framdeles, hädanefter. Zu f., i följd af, enligt.

Folgen, *v. n.* s. Följa, följa efter, med, på, beledsaga; efterfölja, lyda, efterkomma; följa med sin uppmärksamhet eller med tankarne; komma näst efter, följa på ell. näst efter, efterträda; affölja; följa, vara en följd. [efterföljande.

Folgend, *adj.* o. *adv.* Följande, påföljande,

Folgendergestalt, eller [följer.

Folgendermaßen, *adv.* På följande sätt, som

Folgends, *adv.* Sedan, sedermera, derefter; således. — *Conj.* Följakteligen.

Folgern, *v. a.* Sluta, draga slutsatser eller följder.

Folgerung, *f.* 4. Slutsats, följd.

Folgezeit, *f.* 4. Framtid, tillkommande tid.

Folglich, *adv.* Följakteligen, således.

Folgsam, *adj.* o. *adv.* Lydig, hörsam. =samkeit, *f.* 4. Lydnad, lydaktighet.

Folie, *f.* 4. Folium, spegelfolium.

Folkbeere, *f.* Måbär.

Folter, *f.* 4. Tortur, plåga, pina, pinbänk, pinligt förhör. Auf die F. bringen, spannen, sträcka på pinbänken. Die F. des Gewissens, samvetsagg. =bank, *f.* 1. Pinbänk, sträckbänk; marter, pina, plåga,

Folterer, *m.* 3. Plågare, bödel. [qval.

Foltern, *v. a.* Lägga eller sträcka på pinbänken; plåga, pina.

Folterung, *f.* 4. Läggande eller sträckande på pinbänken; plågande, pinande.

Fönch, Fönich, se Fench.

Fontanell, *n.* 1. Fontanell; hjessöppning på små barn, som sedan betäckes med ben. [af, gäckas med.

Foppen, *v. a.* Gäcka, göra narr eller ätlöje

Fopperei, *f.* 4. Gäckeri.

Forche, *f.* Tall.

Forder, *adj.* o. *adv.* Främst, fram, se Vorder. — *S. m.* Se Förder.

Förder, se Weiter, Ferner.

Förderer, *m.* Befordrare.

Förderlich, *adj.* o. *adv.* Nyttig, gagnelig. Auf das förderlichste, på det skyndsammaste, med det första.

Fordern, *v. a.* Fordra, begära, kräfva, påstå, göra anspråk på; stämma, kalla; utmana.

Fördern, *v. a.* Affärda, afsända; befordra, befrämja; påskynda, hasta med. — Es fördert, det går, det lyckas; det lider

Förderniß, eller [eller går fort.

Förderung, *f.* 4. Fordran, begäran, påfordran, påstående, kräfvande, anspråk; skuldfordran; stämning; utmaning.

Fördersam, Fördersamst, *adv.* På det skyndsammaste.

Förderung, *f.* Bortskaffande; befordring; befrämjelse; tillhjelp. Einen Lehrjungen einem andern Meister zur F. geben, sätta honom i lära. F. är äfven beställd arbete. Ich habe vier Förderungen; äfven ställe der sådant arbete förrättas, t. ex. (*Mur.*) Auf der F. arbeiten.

Forderungsſatz, *m.* 1. (i filosofien) postulat.
Forelle, *f.* 4. Laxöring eller forell.
Forke, se Gabel.
Forkel, *f.* (*Jäg.*) Stöttstänger med gafflar att derpå upphänga lappar eller nät. (*Bergv.*) Fork, slaggfork.
Forkeln, *v. a.* Sätta upp på gafflar eller klykor. (*Jäg.*) Spetsa, träda uppå hornen (om hjortar).
Form, *f.* 4. Form, skapnad, figur; skapnad, skick; form, modell, patron, mönster, gjutform. Nach gewöhnlicher F., på vanligt sätt. In F. Rechtens, efter ell. enligt lagarne. =los, *adj.* o. *adv.* Utan form. =ſchneider, *m.* 3. Formskärare, formmakare.
Formalien, *pl.* Formaliteter.
Format, *n.* 1. Format.
Formel, *f.* 4. Formel, formulär.
Formeln, *v. a.* Forma, jemka.
Formen, *v. a.* Formera, forma, bilda, dana, skapa, tillskapa, förebilda; stöpa i form. =macher, *m.* Formare, *m.* Konstnär eller handtverkare, som gör formar af sten, gips o. d. =ſchneider, *m.* 3. Formskärare, formmakare.
Formieren, *v. a.* Formera, gifva behörig form, tillskapa, dana; ställa, uppställa, ställa eller lägga eller sätta i rad, i ordning, på sitt rätta ställe.
Formierung, *f.* 4. Formerande &c.
Förmlich, *adj.* o. *adv.* Gjord efter formen; skaplig; skicklig, såsom något bör vara, proportionerlig, väl gjord; som sker på tillbörligt och vanligt sätt med vanliga formaliteter; fullständig; uttrycklig, tydlig.
Förmlichkeit, *f.* 4. En saks egenskap att vara gjord efter föreskrift, så att den har allt hvad som dertill hörer, då alla små omständigheter och ceremonier dervid äro noga iakttagna; äfv. formaliteter.
Formulär, *n.* 1. Formulär, förskrift.
Forſchen, *v. a.* Forska, efterforska, efterſöka, efterspana, uppsöka, utforska; undersöka, granska, ransaka. Nach der Wahrheit f.
Forſchen, *n.* 3. Forſchung, *f.* 4. Forskning, efterforskning, efterspaning, utforskning, undersökning, granskning, ransakning.
Forſcher, *m.* 3. Ransakare, forskare, undersökare.
Forſt, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. eller Förſte. Skog, stor skog; en holtsfurstes district; takrygg, se Firſte. =amt, *n.* 2. Underskogsrätt; betjening vid skogsväsendet. =bann, *m.* Rättighet att göra skogsordningar; äfven att tvinga andra att taga sin ved och göda sina kreatur i en skogspark. =bediente, *m.* Skogsbetjening, i synnerhet en jägare, som har en skogspark under sin uppsigt. =brüche, *f.* Penningböter för skogsäverkan. =buch, *n.* Bok, som innehåller skogsordningar; förteckning på alla inkomster och förefallande omständigheter vid skogsväsendet. =dienſt, *m.* 1. Skogssyssla; skogsdagsverke. =gericht, *n.* 1. Skogsrätt ell. domstol. =meiſter, *m.* 3. Skogsvaktare; jägmästare. =recht, *n.* Högsta egendomsrätten öfver en skog tillika med jagten; äfven egendomsrätt öfver skogen i en skogspark, med uteslutande af jagten; äfven underhafvandes rätt, att få hemta ved, gräs och strå på herrskapets skog, samt valla sina kreatur der; äfven alla skogsordningar och lagar sammantagne; äfven på vissa orter en afgift till skogsvaktaren för anvisning på nödigt timmer och bränsle. =weſen, *n.* 3. Skogsväsende. =wirtſchaft, wiſſenſchaft, ꝛc *f.* 4. Skogshushållning, skogsvettenskap &c.
Forſten, *v. a.* Nyttjas blott i *part.* Ein ge=

förſteter Mann, som har del i en skogspark.

Förſter, *m.* 3. Jägmästare; skogsvaktare.

Förſterei, *f.* Del af skogsparken, hvaröfver någon har uppsigt; en sådan uppsyningsmans boställe; äfven en skogsrätts sammanträde. [park.

Forſtlich, *adj.* o. *adv.* Hörande till en skogs-

Fort, *n. pl.* ö. Liten fästning, skans.

Fort (o kort) *adv.* Vidare, längre; bort, undan; skynda dig, er! nå välan! borta, förlorad; (framför verber) längre fram; strax, genast, fram, framåt; bort; fort. — Fort är ock en partikel, som i sammansättning med åtskilliga verba betyder antingen ett fullföljande, en fortsättning, eller en saks rörelse, som nalkas eller går bort och uttryckes i svenskan i förra betydelsen med: fort, vidare, och i den sednare med: fram, bort, undan, åstad, o. s. v. In einem f., i ett. So f., genast. F. und f., beständigt, alltid. Und ſo f., och så vidare. Immer ſo f., fortfar så. — *interj.* Bort; skynda dig, skynda er.

Fortan, *adv.* Genast, straxt derpå, derefter, hädanefter, ytterligare. Und ſo f., och så vidare. [fullfölja arbetet.

Fortarbeiten, *v. n.* h. Fortfara att arbeta,

Fortbau, *m.* (*Bergv.*) Fortsättning med grufbyggnaden.

Fortbauen, *v. n.* h. Fortfara att bygga, fortsätta en byggnad.

Fortbaumen, *v. n.* h. Springa ur det ena trädet i det andra (om mårdar, ikornar o. d.).

Fortbewegen, *v. a.* Röra ur stället, fortskaffa. — Sich f. *v. r.* Vara eller fortfara i rörelse.

Fortblaſen, *v. n.* h. Fortfara att spela eller blåsa på ett instrument. — *V. a.* Blåsa bort.

Fortbringen, *v. a. irr.* Transportera, öfverföra, flytta; bortföra, taga bort med sig; hjelpa fram, förskaffa framgång, lycka. Sich f., fortjena sitt bröd.

Fortdauer, *f.* 4. Fortsättning, fortvarande, påstående.

Fortdauern, *v. n* h. Vara, fortfara, räcka; hafva bestånd, vara länge.

Fortdauernd, *adj.* o. *adv.* Beständig, oupphörlig, fortvarande.

Fortfliehen, *v. n.* ſ. Skynda sig bort ell. åstad.

Forterben, *v. n.* ſ. Genom arf tillfalla efterkommande.

Fortfahren, *v. n. irr.* ſ. Resa, fara bort, åstad, längre, vidare; fortfara, fortsätta, fullfölja. — h. Er fuhr in ſeiner Arbeit fort, han fortfor i sitt arbete. Glaubſt du, fuhr ſie zu ihrem Sohn fort. — *V. a. irr.* Forska, öfverföra, fortskaffa, transportera, flytta.

Fortflechten, *v. n.* Gripa omkring sig, smitta (om sjukdomar).

Fortfliegen, *v. n. irr* ſ. o. h. Flyga bort eller ut; förflyga, fortfara att flyga.

Fortfließen, *v. n.* ſ. o. h. Flyta bort; fortfara att flyta; flyta längre

Fortführen, *v. a.* Bortföra, taga bort med sig, transportera, öfverföra, flytta; fullfölja, fortsätta.

Fortführung, *f.* 4. Bortförande, öfverförande, flyttning; fullföljande, fortsättning.

Fortgang, *m.* 1. Framsteg, fortkomst, förkofran, fortgång, befordran, uppkomst; framgång, lycka.

Fortgehen, *v. n. irr.* ſ. Gå bort, afsides, undan, draga sig tillbaka; vara, fortfara, räcka; sträcka sig; gå längre; fortfara att gå; gå fram, gå fort, lida; göra framsteg; hafva framgång, lycka.

Fortgehen, *n.* 3. Bortgående, bortgång; framgående, längre gående.

Probate of the Will of Thomas Lloyd late of Bryn-
mawr in the County of Brecon Esquire deceased who
died 23 November 1870 at Bryn-mawr aforesaid
was granted at the Principal Registry to Thomas
Lloyd of Bryn-mawr aforesaid Esquire the Son
and Thomas Lloyd of Llanelly in the County of
Carmarthen Esquire the Executors.

Effects under £20,000.

höjda på ett ben, hvarmed det slutar sig till ett annat, benknota, *Apophysis*.

Fortschaffen, *v. a.* Skaffa bort, undan, borttaga, transportera, skicka bort; göra sig af med; slå bort eller ifrån sig.

Fortschicken, *v. a.* Skicka; sända bort; visa bort, afskeda.

Fortschickung, *f.* 4. Bortskickande, bortvisande, afskedande.

Fortschieben, *v. a. irr.* Skjuta fram ell. vi-

Fortschiebung, *f.* 4. Fram- ell. bortskjutande.

Fortschießen, *v. n. irr.* s. Hastigt och plötsligt aflägsna sig från en ort. — h. Fortfara att skjuta.

Fortschiffen, *v. n.* s. Segla bort, — vidare. — *V. a.* Skicka bort sjöledes.

Fortschlagen, *v. a. irr.* h. Slå bort; fortfara att slå eller gifva slängar. — *V. n.* Fortfara att slå eller sjunga (om fåglar). — h. Slå oupphörligt (om ur).

Fortschleichen, *v. r. irr.* s. Smyga sig bort; smyga sig vidare, krypa längre.

Fortschleifen, *v. n.* s. Släpa basarna efter sig, gå trögt och ovärdigt.

Fortschleppen, *v. a.* Släpa, draga bort.

Fortschleudern, *v. a.* Slunga bort; slösa bort.

Fortschreiben, *v. n. irr.* h. Fortfara att skrifva, skrifva vidare.

Fortschreiten, *v. n. irr.* s. Fortskrida, skrida ell. gå framåt ell. fram; gå fort, lida.

Fortschreitung, *f.* 4. Framskridande, fortgång, gång, tilltagande.

Fortschritt, *m.* 1. Framskridande, framsteg, tillväxt, förkofran, tilltagande, fortgång.

Fortsegeln, *v. n.* s. Segla bort. An der Küste f., segla framåt, längs med hafskusten.

Fortsenden, se Fortschicken.

Fortsetzen, *v. a.* Fortsätta, fullfölja; flytta fram eller upp.

Fortsetzung, *f.* 4. Fortsättning.

Fortsingen, *v. n. irr.* h. Fortfara att sjunga.

Fortsitzen, *v. n. irr.* h. Fortfara att sitta.

Fortsollen, *v. n.* h. Blifva befalld ell. nödsakad att gå, resa bort.

Fortspieleu, *v. n.* h. Fortfara att spela, eller

Fortstecken, *v. a.* Sticka vidare. Einen Nagel f., sticka spiken i nästa hål.

Fortsteinigen, *v. a.* Stena bort.

Fortstellen, *v. a.* Ställa, flytta längre fram. † Fortfara, fullfölja.

Fortstoßen, (o långt), *v. a.* Stöta, skuffa bort; stöta vidare; fortfara att stöta.

Fortstudieren, *v. n.* h. Fortfara att studera.

Forttragen, *v. a. irr.* Bära, föra bort.

Forttreiben, *v. a. irr.* Drifva bort; köra bort eller ifrån sig; fortsätta, fullfölja.

sich Forttrollen, *v. r.* Packa sig bort eller undan.

Fortwachsen, *v. n. irr.* s. Fortfara att växa; växa vidare.

Fortwähren, *v. n.* h. Vara, påstå, räcka, fortfara; hafva bestånd, vara länge.

Fortwährend, *adj.* o. *adv.* Beständig, oupphörlig.

Fortwallen, se Fortwandern.

Fortwälzen, *v. a.* Vältra bort, — vidare.

Fortwandeln, Fortwandern, *v. n.* s. Vandra eller gå bort eller vidare.

Fortweben, *v. a.* o. *n.* h. Blåsa bort; fortfara att blåsa.

Fortweisen, *v. a. irr.* Visa bort, afvisa.

Fortwollen, *v. n. irr.* h. Vilja gå bort ell. vidare.

Fortwurzeln, *v. n.* s. Inrota sig allt vidare och vidare, taga, taga rötter, innätsla sig. — h. Fortfara att slå rötter.

Fortziehen, *v. a. irr.* Draga bort, undan. — *V. n. irr.* s. Resa bort; fortsätta sin väg, flytta bort, förändra sin boning &c.; lemna eller flytta ur sin tjenst. — h. Fortfar att draga.

Fortziehen, *n.* 3. **Fortziehung**, *f.* 4. Bortdragande; bortresa &c.

Fortzug, *m.* 1. Se Fortziehen.

Foß, *adj.* o. *adv.* Tanig, så segt, att det låter rispa sig.

Fracht, *f.* 4. Fragt; forlön; laddning; skeppsladdning, last. =brief, *m.* 1. Fragtsedel, forsedel; connoissement. =wagen, *m.* 3. Fragtvagn. =zettel, se =brief.

Frachten, *v. a.* Fragta, tinga ett skepp till öfverförsel.

Frachter, *m.* Fragtare; äfven ägaren till ett skepp, som för en viss lega lemnar det åt andra, att lasta det med varor.

Frack, *m.* 1. Frack.

Fractur, Fracturschrift, *f.* 4. Fraktur, frakturstil.

Fragamt, *n.* Adresskontor. =fetig, *dat.* o. *adv.* Frägvis. =weiße, *adj.* o. *adv.* Frågvis, genom frågor och svar. — *S. f.* Lärosätt medelst frågor och svar.

Frage, *f.* 4. Fråga, spörsmål. (*Spel*) Lof, permis. Peinliche F., pinlig ransakning. =zeichen, *n.* 3. Frågtecken (?).

Fragen, *v. a.* Fråga, spörja; rådfråga. (*Spel*) Begära permis eller tillstånd att spela. Es fragt sich, det frågas. — *Anm.* Ofta förvandlas fragen, *irreg.* i *præs.* ich frage, du frägst, er frägt, och i *imperf.* ich frug, du frugest, er frug, men det är oriktigt.

Fraglich, *adj.* o. *adv.* Som är i fråga, hvarom frågan är.

Fraisch, Fraiß, *f.* Fallandesot; halsrätt: domsrätt öfver lif och död. †

Fraißam, *adj.* o. *adv.* Förskräcklig, faslig. — † *f.* Förskräckelse, ångest, fruktan; äfven mjölkskorf.

Fraißlich, *adj.* o. *adv.* Hörande till en halsrätt.

Frank, *adj.* Fri.

Frankieren, *v. a.* Betala (ett bref).

Franse, *f.* 4. Frans.

Franzband, *m.* 1. Franskt band på böcker. — *S. n.* Ett slags sidenband. =baum, *m.* 1. Lågstammigt träd, dvergträd. =brantwein, *m.* 1. Franskt bränvin. =brot, *n.* 1. Franskt bröd. =gold, *n.* Tvistguld. =obst, *n.* 1. Fransk frukt.

Franze, *f.* Frans. — *S. m.* Fransman.

Franzose, *f.* 4. Fransman; äfven Fransk bergamott. — Franzosen, *pl.* Fransoser: en venerisk sjukdom; äfven ett slags sjukdom hos boskap och svin. =holz, *n.* Fransosenholts, pockenholts, *Guajacum officinale.*

Französig, *adj.* o. *adv.* Som har venerisk smitta eller sjuka; siphylitisk.

Französinn, *f.* 4. En Fransyska.

Französisch, *adj.* o. *adv.* Fransysk, Fransk.

Fraß (a långt) *m.* 1. Ätande; foder, bete, föda; äta (för höns o. d.); mål, måltid.

Fräßig, (ä långt) Glupsk.

Fräßigkeit, *f.* 4. Glupskhet. flöshet.

Fratt, *adj.* o. *adv.* Hudlös. — *S. m.* Hud-

Fratz, *m.* des =en, *pl.* =en. Ett oartigt, illa uppfostradt barn; en tok eller narr. † Oägta barn.

Fratze, *f.* 4. Orimligt prat, sliddersladder; underlig, full eller försmädlig min, grimace. Fratzengesicht, *n.* 2. Contrabandsansigte, markattansigte.

Fratzig, *adj.* o. *adv.* Hudlös.

Frau, *f.* 4. Qvinna, fruntimmer; hustru, gemål, äkta maka; matmoder, värdinna; fru; madam. Unsere Frau, unsere liebe Frau, Jungfru Maria. Vår Fru, vår kära Fru (hos Katholikerne). Unseren lieben Frauen Tag, vårfrudag, Mariedag. Eine F. nehmen, taga sig hustru, gifta sig. Eine alte F., en gammal fru, gumma eller käring. Eine kluge F., hexa, trollpacka, klok gumma. Eine weise F., jordgumma, barnmorska. — *Anm.* I Öfra Tyskland declineras Frau i *genit.* der Frauen, *dat.* der Frauen, *accus.* die Frau eller die Frauen, som väl brukas i Bibeln, men annars med rätta undvi-

kes. Dock gifves tillfällen, då man i gen. kan tillåta detta, t. ex. Er ist der Sohn meiner Frauen Schwester, min hustrus systerson, icke der Sohn meiner Frau Schwester, som blefve min gifta systers son.

Frauenbild, *n.* 2. Jungru Mariebild. **=bruder**, *m.* 3. Svåger. **=dosten**, *n.* 3. Spansk humle. **=faden**, se Sommerfaden. **=flachs**, *m.* 1. Flugblomster. **=glas**, *n.* 2. Ryssglas. **=haar**, *n.* 1. Jungfruhår (öt). **=kloster**, *n.* 3. Nunnekloster. **=kraut**, *n.* 2. Citronmelissa, Svensk salvia. **=münze**, *f.* 4. Salvia. **=nabel**, *m.* 3 Naflegräs. **=spiegel**, *n.* 3. (*Bot.*) Helgehö. **=tag**, *m.* 1. Vårfrudag. **=volk**, *n. pl.* **=leute**, Qvinfolk. **=zeit**, *f.* Månadsrening. **=zimmer**, *n.* 3. Fruntimmer, mamsell, ogift fruntimmer, fröken; könet.

Frauensperson, *f.* 4. Fruntimmer.

Fräulein, *n.* 3. Fröken; hona. **=gerechtigkeit**, *f.* Rättighet, som förnäma furstliga och adeliga enkor hafva till en del af männernas gods. **=steuer**, *f.* En Prinsessas brudskatt, eller den skatt, som undersåterne dertill utgöra.

Frech, *adj.* o. *adv.* Förmäten, öfvermodig, skamlös, fräck, stursk, oförskämd, näsvis.

Frechheit, *f.* 4. Skamlöshet, djerfhet, fräckhet, öfvermod.

Fregatte, *f.* 4. Fregatt: ett lätt krigsskepp, som har ifrån 20 till 44 kanoner; äfv. tremastadt handelsskepp, bygdt och tackladt som fregatt. **Fregattvogel**, *m.* Ett slags pelikan, *Pelecanus Aquilus*, som ock kallas Fregatte.

Frei, *adj.* o. *adv.* Fri, otvungen, obunden, ledig, obehindrad; fritagen, undantagen, frikallad, befriad, fri. Ein freies Gut, ett gods, som är fritt ifrån skuld. Von freien Stücken thun, göra frivilligt, sjelfmant. Freie Tafel, öppen tafel. Auf freier Straße, på öppen gata. F. ausgehen, slippa ostraffad. F. machen, göra fri; befria. F. sprechen, frikalla, frikänna. **=beuter**, *m.* 3. Fribytare, sjöröfvare, kapare. **=brief**, *m.* 1. Fribref, frihetsbref, pass; privilegium. **=denker**, *m* 3. Fritänkare, religionsföraktare. **=denkerei**, *f.* 4. Fritänkeri. **=frau**, *f.* 4. Friherrinna. **=gebig**, *adj.* o. *adv.* Frikostig, gifmild. **=gebigkeit**, *f.* 4. Frikostighet, gifmildhet. **=geist**, *m.* Fritänkare, en som tänker och tror som han vill, utan att binda sig vid vissa systemer och bekännelser; en, som icke vill vara bunden vid en viss religion: en deist; äfven en, som föraktar religionen. **=geist.rei**, *f.* Fritänkeri. **=gelassener**, *m.* böjes som *adj* Frigjord slaf. **=gut**, *n.* 2. Frälseegendom; allodialgods; skattehemman; varor eller gods, som äro fria från vissa afgifter. **=hafen**, *m.* 3. Frihamn. **=haltung**, *f.* 4. Fritt underhållande. **=herr**, *m.* 4. Friherre, Baron. **=herrinn**, *f.* Friherrinna, Baronessa. **=herrlich**, *adj.* o. *adv.* Friherrlig. **=herrschaft**, *f.* 4. Friherrskap. **=hof**, se **=gut**. **=hufe**, *f.* 4. Frälsehemman; skattehemman. **=jahr**, *n.* 1. Friår, frihetsår. **=inn**, se **=frau**. **=lassung**, *f.* 4. Lösgifning, frigifvande, befrielse, befriande. **=lehen**, *n.* 3. Frimanslän, frilän. **=machen**, *n.* 3 **=machung**, *f.* 4. Frigörelse, befrielse. **=mann**, *m.* 2. Ägare af ett frälsehemman, m. m.; fläbuse. **=maurer**, *m.* 3. Frimurare. **=maurerei**, *f.* 4. Frimureri. **=müthig**, *adj.* o. *adv.* Frimodig, uppriktig, rättfram, öppenhjertig, utan förbehåll ell. förställning, redlig, ärbar. **=müthigkeit**, *f.* 4. Frimodighet, uppriktighet, öppenhjertighet. **=pfennig**, *m.* Ett slags afgift för vissa jordegendomar, hvilkas åbor fordom varit lifegne, men blifvit af jordägaren frigifne; äfven en skatt, som lifegne på vissa orter måste

delväg, man måste nödvändigt välja det ena eller det andra. Ein freſſendes Pfand, ett utpantadt lefvande kreatur.

Freſſen, *n.* 3. Ätande, frätande; (för höns o. d.) äta. Das war recht ein F. für ihn, det var mat, som han mest tycker om. (*Fig.*) Det var hans högsta lust och nöje.

Freſſer, *m.* 3. Storätare, frässare.

Freſſerei, *f.* 4. Glupskhet; gästabud, kalas.

Freſſig, *adj.* o. *adv.* Glupsk. ſskunk.

Frett, *n* 1. Frettchen, *n.* 3. Sort vessla,

Freude, *f.* 4. Glädje, fröjd, nöje.

Freudenfeſt, *n.* 1. Fröjdefest, glädjehögtid, lustbarhet, gästbud, kalas. =geſchrei, *n.* 1. Fröjderop, glädjerop. =leer, =los, *adj.* o. *adv.* Utan glädje. =mädchen, *n.* 3. Glädjeflicka, kärleksnymf. =ſtörer, *m.* 3. Glädjestörare. =thräne, *f.* 4. Glädjetår. =voll, *adj.* o. *adv.* Glädjefull, fröjdefull. =zähre, *f.* Glädjetår.

Freudig, *adj.* o. *adv.* Glad, lustig, fröjdfull. =keit, *f.* 4. Glädje, glädtighet, munterhet, fröjd.

Freuden, *v. a.* Fröjd, glädje.

ſich Freuen, *v. r.* Fägna eller fröjda sig, glädjas. Sich auf des Freundes Ankunft f.

Freuen, *v. a.* Fägna, förorsaka glädje.

Freund, *m.* 1. =inn, *f.* 4. Vän, väninna; slägting, anförvandt; frände; kund. =nachbarlich, *adj.* o. *adv.* Som vänskapsfull granne. =ſchaft, *f.* 4. Vänskap, ynnest; slägtskap; umgänge. =ſchaftlich, *adj.* o. *adv.* Vänlig, vänskapsfull, välment. =ſchaftsbezeugung, *f.* 4. Vänskapsbetygelse. =ſchaftstrieb, *m.* Böjelse till vänskap, vänskapsdrift. =ſchaftsſtück, *n.* 1. Vänstycke. =vetterlich, *adj.* o. *adv.* Som fränder och vänner tillkommer.

Freunden, *v. a.* Göra till vän. Nyttjas blott i *part.* gefreundet, slägt, befryndad. † Harte Worte f. nicht.

Freundlich, *adj.* o. *adv.* Leende, glad, täck, behaglig, artig; vänlig, fryntlig, blid, mild.

Freundlichkeit, *f.* 4. Mildhet; vänlighet, fryntlighet, höflighet, artighet.

Frevel, *m.* 3. des =s, *pl.* l. m. *s.* Brott, förbrytelse, missgerning, ogerning, missdåd, nidingsverk; bofstycke, ondska, illska, förmätenhet, djerfhet, oförvägenhet; djerft tilltag; förgripelse, oförrätt. — *Adj.* o. *adv.* Öfverdådig, vrångsint, vrångvis. =haft, Freventlich, *adj.* o. *adv.* Förmäten, djerf, oförvägen, obetänksam, skamlös, fräck, ondskefull, arglistig, illsk. =muth, *m.* 1. Öfverdåd. =that, *f.* 4. Ogerning, nidingsverk, missdåd, våldsverkan. =vogt, *m.* Allmän åklagare.

Frevеln, *v. n.* h. Öfverträda lagen; begå ett nidingsverk; göra ett djerft tilltag, förgripa sig; vara förmäten, oförvägen.

Frevler, *m.* 3. Öfverträdare, våldsverkare, niding, öfversittare; förmäten menniſska, våghals.

Frey, se Frei.

Friedbringend, *adj.* o. *adv.* Som medför frid. =brüchig, *adj.* o. *adv.* Som bryter fred, fredsbrytande. =fertig, Friedlich, Friedliebend, Friedſam, *adj.* o. *adv.* Fredsstiftande, fredsälskande, fredlig, fridsam; stilla; lugn, tyst. Friedliche Tage, ferier, då domstolen icke sitter. =fertigkeit, *f.* 4. Fredsamhet; benägenhet till fred.

Friede, *m.* 5. des =n. Frieden, *m.* 3. des, =s. Fred; frid; ro, stillhet; sämja, enighet. F. ernährt, Unfriede verzehrt, genom enighet växa små ting, genom oenighet förstöras stora.

Friedensfeſt, *n.* 1. Fredsfest. =fürſt, *m.* 4. Fredsfurste. =inſtrument, *n.* 1. Fredstraktat. =kuß, *m.* En kyss, som gifves till försäkran om fred och vänskap. En sådan from kyss gåfvo de förste

Burgh, Burgh, Burgh,

Åker eller stycke jord, hvarför skall göras dagsverke. =arbeit, *f.* 4. Dagsverksarbete. =arbeiter, *m.* 3. Herregårdsarbetare. =bauer, *m.* 6. Kronbonde; herregårdsbonde. =feste, *f.* 4. Fängelse, häkte. =leichnamsfest, *n.* 1. Christi lekamens fest, som firas i Katholska kyrkan Thorsdagen efter Hel. Trefaldighets Söndag. =pflichtig, *adj.* o. *adv.* Pligtig att göra dagsverken. =tag, *m.* 1. Dag, på hvilken dagsverken böra göras.

Frohne, *f.* 4. Frohndienst, *m.* 1. Dagsverke.

Fröhnen, *v. n.* h. Göra dagsverke. Einem f., arbeta för en. Den Lüsten f., vara en slaf af sina lustar.

Fröhner, *m.* 3. Dagsverksbonde eller -torpare.

Fromm, *adj.* o. *adv.* Gudfruktig, gudaktig, from, gudlig, andäktig; rättskaffens, redlig; god, foglig, saktmodig, sedig.

Frömmelei, *f.* Hycklad andakt, bigotteri, sirapssöt gudsfruktan, herrnhuteri.

Frömmeln, *v. n.* h. Låtsa vara andäktig, guda sig, skrymta.

Frommen, *n.* 3. Gagn, nytta.

Frommen, *v. n.* h. Gagna, göra gagn eller nytta.

Frömmigkeit, *f.* 4. Gudsfruktan, gudaktighet, fromhet.

Frömmler, Frömmling, *m.* Hycklare, skrymtare, skenhelgon.

Fronte, *f.* 4. Front, framsida.

Frontignac, *m.* 3. Frontignak (ett slags vin).

Frosch, *m.* 1. des =es. *pl.* Frösche. Groda; frosk (på en stråke); frosk (sjukdom); torsken. Er brüstet sich wie ein F. im Mondschein, han högmodas på ett ganska löjligt sätt. =ader, *f.* 4. (*Anat.*) En åder under tungan. =biß, *m.* Dyblad (ört). =wurm, *m.* 2. Knutmask; grodyngel.

Fröschen, *v. n.* h. Fånga grodor.

Froschleich, *n.* 1. Grodråm.

Frost, *m.* 1. Frost, köld, kyla; frossa, skälfning; brist på lifligbet och eld; ömkyla. =beule, *f.* 4. Kylsår, kylsvulst, ömkyldt ställe.

Fröstеln, *v. impers.* h. Skälfva, rysa; frysa

Frosten, *v. n.* o *impers.* Frysa.

Frostig, *adj.* o. *adv.* Frusen, ömtålig för köld; kallsinnig.

Fröstler, *m.* 3. Fröstling, *m.* 1. Som är frusen, ömtålig för köld; kall, känslolös menniska.

Frottiren, se Reiben.

Frucht, *f.* 1. Früchte, *pl.* Frukt, säd, spannmål; nytta; verkan, följd; fruktbarhet, gagn, nytta; äfven fuktighet i jorden. =auge, *n.* 6. Fruktknopp, blomknopp. =balg, *m.* 1. Fröpåse. =bar, *adj.* o. *adv.* Fruktbar, fruktbärande; fruktsam, bördig; rik, ymnig. =barkeit, *f.* 4. Fruktbarhet, bördighet; fruktsamhet; afvelsamhet; ymnighet. =baum, *m.* 1. Fruktträd. =boden, *m.* 3. Spannmålsbod. (*Bot.*) Fäste, *Receptaculum*, =bringend, *adj.* o. *adv.* Fruktbärande. =gefälle, *pl.* Afrad, ränta af säd eller frukt. =gehäuse, *n.* 3. Fröhus. =horn, se Füllhorn. =lager, *n.* (*Bot.*) Fruktläger, *Thalamus*. =los, *adj.* o. *adv.* Fruktlös. =losigkeit, *f.* 4. Fruktlöshet. =nießung, =nutzung, *f.* 4. Ha gagn och nytta af något, nyttjande rätt, *Usus fructus*. =stück, *n.* Fruktstycke: målning, som afbildar allahanda slags frukt; äfven stycke i en trädgård eller på fältet, som har bara fruktträd. =werfer, *m.* Ett slags bovist, *Sphærobolus stellatus*, l. *Lycoperdon Carpobolus* L. =wolle, *f.* (*Bot.*) Fjun och d. kring frön, *Pappus*. =zapfen, *m.* Kotte. =zinse, *f.* Ränta, som betalas i frukt eller säd.

Früchtchen, *n.* En lättsinnig, illa uppfostrad gosse eller flicka.

Fruchten, *v. n.* h. Gagna, göra gagn eller nytta.

Früh, *adj.* o. *adv.* Tidigt, biltida; bråmogen, tidig, tidigt mogen. F. genug, tids nog. Früher als, förr än.

Watchet, a town in Somersetshire, with a harbour, 3 miles N.W. of Dunster, and 30 W. by S. of Bridgewater. It is a small place, but has a considerable trade in coals, lime, and culm, which are brought from Wales, and exported to Ireland. Pop. 1,500.

Watchet, a river in Somersetshire, which runs into the Bristol Channel at the town of Watchet.

Watchfield, a village in Berkshire, 3 miles S.E. of Faringdon, and 63 W. by S. of London. Pop. 1,000.

Watchingwell, a village in Hampshire, 3 miles S.E. of Andover, and 66 W.S.W. of London. Pop. 200.

Watchtree, a village in Cumberland, 3 miles S.E. of Longtown, and 10 N.E. of Carlisle. Pop. 200.

Watchy, a village in Somersetshire, 3 miles S.E. of Chard, and 140 W.S.W. of London. Pop. 200.

Watcombe, a village in Devonshire, 3 miles S.E. of Torquay, and 210 W.S.W. of London. Pop. 200.

Watcombe, a village in Dorsetshire, 3 miles S.E. of Swanage, and 120 S.W. of London. Pop. 200.

Watcombe, a village in Somersetshire, 3 miles S.E. of Minehead, and 160 W. by S. of London. Pop. 200.

Watcombe, a village in Wiltshire, 3 miles S.E. of Warminster, and 100 W. by S. of London. Pop. 200.

Watcombe, a village in Yorkshire, 3 miles S.E. of Scarborough, and 210 N.E. of London. Pop. 200.

Watcombe, a village in Yorkshire, 3 miles S.E. of Thirsk, and 210 N.E. of London. Pop. 200.

Watcombe, a village in Yorkshire, 3 miles S.E. of Whitby, and 210 N.E. of London. Pop. 200.

Watcombe, a village in Yorkshire, 3 miles S.E. of Wether

Mar. 1. Mr. Hall, Mr. Hall, Mr. Hall,

Bra

Bra, a town of Piedmont, in the province of Coni, and capital of a district, seated on the river Stura, 10 miles E. of Coni, and 30 S. of Turin. Lon. 7. 50. E. Lat. 44. 40. N.

Bra, a river of Piedmont, which runs into the Po, 3 miles above Turin.

Brabant, a duchy of the Netherlands, bounded on the N. by Holland, on the E. by the country of Liege, on the S. by Hainault, and on the W. by Flanders. It is 70 miles long, and 60 broad, and is divided into Dutch and Austrian Brabant. The former belongs to the United Provinces, and contains the towns of Bergen-op-Zoom, Breda, Grave, Heusden, Klundert, Williamstadt, and Ostend. The latter belongs to the house of Austria, and contains the towns of Brussels, Louvain, Antwerp, Mechlin, Tirlemont, Diest, Arschot, Vilvorde, Nivelle, Genappe, Jodoigne, Hall, Tenremonde, Lierre, Herentals, Turnhout, Gertruydenberg, Sichem, Aerschot, Wavre, Perwez, Leau, Judoigne, Landen, Sichem, Thienen, Zoutleeuw, Haelen, Bautersem, Rumpt, Hamme, Boom, Lillo, Liefkenshoek, Ruremonde, Stockem, Montaigu, Grimbergen, Asche, Alost, Ninove, Grammont, Enghien, Halle, Tervueren, Sichem, Diest

Füttern, Futtern, *v. a.* Fodra (kläde o. d.); fodra med pelsverk; öfverdraga, beklä-da med foderväf; öfverkläda eller be-täcka med.

Füttern, *v. a.* Fodra, gifva foder, äta, lå-ta äta, beta; anskaffa foder (i fält); fö-da, underhålla; mata (ett barn &c.). Einen zu Tode f., föda en till dödagar. — *V. n.* h. Duga, vara tjenlig till foder för boskap. Klee füttert gut, väpling är ett godt foder.

Fütterung, *f.* 4. Foder (under kläder), fodring; beklädande, beklädning; fo-der, fodring, stillning, betning; fura-gering: fodersanskaffande i fält. (*Skepp.*) Öfversta plankan på båda sidor af en båt. F. unter Stützen, träskor under stöttor. F. des Steuers, förhudning af roret. Auf die F. austhun, lemna krea tur åt en annan till utfodring.

G.

Gabe, *f.* 4. Gåfva, skänk, offer, messof-fer, almosa; dosis, sats; pålaga, skatt; talang, naturgåfva, snillegåfva.

Gabel, *f.* 4. Gaffel; högaffel, tjuga. =beichsel, *f.* 4. Gaffeltistel, skakel, skakelskalm. =förmig, *adj.* Gaffelformig. =hirsch, *m.* En hjort, hvars horn halva blott två grenar, som liknar en gaffel. =kraut, *n.* 2. Brunskär; vägglusfrö. =kreuz, *n.* (*Va-penk.*) Gaffelkors, Pythagoreiskt kors, som på ändarna har små krokar och hakar, och liknar ett latinskt Y. =mast, *m.* Gaffelmast eller segelgaffel. =nadel, *f.* Hårnål i form af en gaffel. =pferd, *n.* 1. Stånghäst. =stiel, *m.* 1. Gaffelskaft. =wa-gen, *m.* 3. Proviant- ell. packvagn. =zinke, *f.* 4. Tand på en gaffel.

Gabelicht, *adj.* o. *adv.* Lik en gaffel.

Gabelig, *adj.* o. *adv.* Försedd med en ell. flera gafflar. Ein gabeliger Hirsch, se Gabelhirsch.

Gabeln, *v. a.* Träda en gaffel igenom nå-got eller träda upp på en gaffel (helst om hjortar, när de sära folk eller hun-dar med hornspetsarne).

Gabelkraut, *n.* Rölleka.

Gackelig, *adj.* o. *adv.* Som gerna sladdrar fell. pratar.

Gackern, *v. n.* h. Kakla (som höns &c.).

Gaden, *m.* 3. Bod; källare; kammare; la-da; stall; våning.

Gaffel, *f.* Utlagor, afgifter; äfven skrå, embete, gille. Deraf kallas Gaffelherren de Magistratspersoner, som öfvervara handtverkares sammankomster. =meister, ålderman; =knecht, ungbroder o. s. v. =baum, *m.* Gaffel på en mast. =stange †, *f.* Örmask.

Gaffen, *v. n.* h. Gå och gapa.

Gaffen, *n.* 3. Gapande. flolla,

Gaffer, *m.* 3. Gafferinn, *f.* 4. Gapare, gap-

Gagagen, *v. n.* Snattra, skrika (om gäss).

Gagat, *m.* 1. Gagat (sort bergsbeck).

Gäh, Gähling, se Jäh, Jähling.

Gähnaffen, feil haben, Stä och gapa.

Gähnen, *v. n.* h. Gäspa.

Gähnen, *n.* 3. Gäspning; *hiatus*: utlem-nad bokstaf eller stafvelse i ett ord.

Gähnsucht, *f.* 4. Gäspsjuka.

Gahr, se Gar.

Gährbottich, *m.* 1. Gäsningskar.

Gahre, se Gare; äfven gäsning, behörig gäsningsgrad; gäsningsmedel, surdeg o. d.; gäst eller fradga på öl; äfven en bi-vises skicklighet att lägga egg.

Gähren, *v. n irr.* h. Ich gähre, du gährst (gierst), er gährt (giert); gohr, *imp.*; ge-gohren, *part.* Gäsa.

Gährung, *f.* 4. Gäsning; en orolig rörelse. Gährungsmesser, *m.* Zymosimeter; gäs-

ningsmätare, instrument att mäta graderna af en gäsning. =mittel, *n.* Gäsningsmedel: hvarje kropp, som befordrar gäsning.
Gaksen, *v. n.* h. Stamma. Er weiß weder giks noch gaks davon, han vet ingen ting derom.
Gala, *f.* Galla; galladrägt.
Galantcriedegen, *m.* 3. Statsvärja. =händler, *m.* 3. Nipperhandlare. =waare, *f.* 4. Nipp, granlåt.
Galatag, *m.* 1. Galladag.
Galbanum, *n.* Ett slags glänsande, hvitaktigt eller rödgult harts af bitter och skarp smak, samt angenäm balsamisk lukt, som fås af *Bubon galbanum.*
Galeere, *f.* 4. Galer.
Galeerensclave, *m.* 4, Galerslaf. =vogt, *m.* 1. Uppsyningsman öfver galerslafvar.
Galgen, *m.* 3. Galge. Geh an den Galgen, gå till fanders. =dieb, =schelm, *m.* 1. =schwengel, =vogel, *m.* 3. =strick, *m.* 1. Galgfågel. =frist, *f.* Kort tid eller uppskof i en obehaglig sak.
Galimatias, *m. indekl.* Omening.
Galitzenstein, *m.* Hvit vitriol.
Gall, *adj.* o. *adv.* Ofruktsam. — *S. m.* des =es, die =e. Skall, ljud. =glas, *n.* Stora utstående glasögon.
Gallapfel, *m.* 3. Galläple.
Galle, *f.* 4. Galle; galläple; röta; vrede, bitterhet; förtret. Gallen einer Kanone, gallror eller gropar i kanoner. (*Jäg.*) Svansen på hjortar, rådjur o. d. Die G. wird bei ihm rege, die G. lief ihm über, gallen lopp öfver för honom, han blef snarsticken. Er hat seine G. an mich ausgelassen, han har utgjutit sin galle eller bitterhet emot mig.
Gällen, *v. n.* h. Gifva genljud, skalla, dåna. — *V. a.* Blanda med galla.
Gallen, *v. a.* gegallt, *part.* Einen Fisch g., uttaga gallen ur en fisk; äfven gallspränga: vid gallens uttagande krossa gallblåsan, så att fisken deraf får en bitter smak. (*Fabr.*) Die Seide g., draga silket genom ett spad af galläplen. — *V. n.* h. Pinka, kasta vattnet (hos jägare). =bitter, *adj.* o. *adv.* Bitter, bäsk, som galla. =blase, *f.* 4. Gallbläsa. =fieber, *n.* 3. Gallfeber. =sucht, *f.* 4. Gallsjuka, gallsot. =süchtig, *adj.* o. *adv.* Gallsjuk; argsint.
Gallerie, *f.* 4. Galleri.
Gallerte, *f.* 4. Gelée eller mos.
Gallicht, *adj.* o. *adv.* Gallaktig, gallartad.
Gallig, *adj.* o. *adv.* Som har galle, bitter.
Gällig, *adj.* o. *adv.* Härd, fast.
Galmei, *m.* des =es, *pl.* die =e. Galmeja: en med jernokra mineraliserad zink, och med hvars tillsats messing göres af koppar, *Lapis calaminaris.* =blumen, *s. pl.* =flug, *m.* Galmejblommor, hvit nickt: en hvit ullrik kropp, som i öppen eld stiger upp ifrån Galmeja, *Nihilum album.*
Galosche. *f.* 4. Galosch.
Galopp, *m.* 1. Galopp, fyrsprång.
Galoppiren, *v. n.* h. Galoppera. — *S. n.* Galoppering.
Galstern †, *v. n.* Begära något häftigt och oartigt. — s. Vara eller bli härsken, härskna.
Galstrig, se Ranzig.
Gamaschen, *s. pl.* Damaskor.
Gämlich, *adj.* o. *adv.* Obehaglig, äcklig.
Ganasse, *f.* Undra käften på en häst.
Ganerbe, *m.* 4. Medarfving, med-delägare; slägting på sidan.
Ganerbschaftlich, *adj.* o. *adv.* Gemensam.
Gang, *m.* des =es, *pl.* Gänge. Gång; gång, passgång (hästars); gång, marche, marchering; sätt att gå; sakers gång, lopp; besök, påhelsning; allée; korridor, genomgång; rör, gång, kanal; malmgång; omgång; rätt (af mat). Einen G. mit jemanden wagen, spänna bälte med någon. Etwas zu erst in den G. bringen,

komma först upp med något. Er geht immer seinen alten G., han håller sin gamla trall. =bar, *adj.* o. *adv.* Gångbar, gängse; ofta besökt. =barkeit, *f.* 4 Gångbarhet; afsättning, afgång. [gängse.
Gänge und Gebe, *adj.* o. *adv.* Gångbar,
Gänge, *adj.* o. *adv.* Gängse, gångbar. Se =bar. (*Jäg.*) Ein gänger Hund, en snäll hund. † Das ist nun so g., det är så modet nu. — *S. f.* Gångbarhet, bruk. — *Pl.* af Gang, Gångar &c.
Gängelband, *n.* 2. Ledband. =wagen, *m.* 3. Gångstol.
Gängelei, *f.* Förande i ledband. (*Fig.*) Egenvillig ledning. =wagen, *m.* Gångstol.
Gängeln, *v. a.* Leda eller föra med ledband.
Gängig, *adj.* o. *adv.* (*Jäg.*) Einen Leithund g. machen, lära honom att gå i koppel. Ein gängiger Hund, en munter, snäll hund.
Gänglich, *adj.* o. *adv.* Gångbar, som man kan gå eller vandra. Ein gänglicher Weg.
Gängling, *m.* En, som låter andra föra sig i ledband.
Gans, *f.* 1. Gänse, *pl.* Gås, gäss; ett fång halm, hvaraf 4 utgöra en kärfve; äfven en grof stenart vid Pirna, som nyttjas till qvarnstenar o. d. (*Bergv.*) Fast, hård sten; äfv. jerntacka eller gös. I saltverken vid Aldendorf i Hessen, en klump eller massa tillverkadt salt. † Die junge G., gåskrås.
Gänschen, *n.* 3. Liten gås, gåsunge.
Gänse, *pl.* af Gans, Gäss. (*Bergv.*) Galtar: de tackjernsstycken af 4 till 6 qv. längd och 8 till 15 lispunds vigt, hvaraf stångjern tillverkas vid Tysksmide. Die Gänse beißen ihn, säges om en bra dum menniska. =augen, =füße, se Hasenörchen. =blume, *f.* 4. Pytter, tusenskön, som framkommer vid påsktiden. =braten, *m.* 3. Gåsstek. =fett, *n.* 1. Gåsister, gåsfett. =kröse, *n.* 3. =klein, *m. indekl.* Gåskrås. =koben, *m.* 3. Gåsstia. =kohl, *m.* 1. Mjölktistel; fettistel. =kraut, *n.* 2. =garbe, *f.* 4. Gåsört. =pappel, *f.* 4. (*Bot.*) Kattost. =pfeffer, *m.* 3. Se =schwarz. =rich, Gansert, *m.* 1. Gåse, gåskarl; gåsört. =schwarz, *n. indekl.* Svartsoppa, gässoppa. =wein, *m.* 1.
Gant, *f.* Auction. [Vatten.
Ganten, *m.* Skampåle, der förbrytaren måste sticka hufvud och händer genom tre hål i ett bräde, samt stå krokryggig och skämmas.
Ganz, *adj.* All; total, hel, hel och hållen, fullkomlig, orörd, oskadd, fullständig. (*Bergv.*) Ein ganzes Gebirge, som man ännu icke börjat arbeta. Ganzes Gestein, fast berg, som ej behöfver timring. (*Mål.*) Eine ganze Dinte, ren färg. Mit ganzer Haut davon kommen, komma oskadd ell. lyckligt undan. Es ist mein ganzer Ernst, det är mitt fulla allvar. Die Weinflasche ist nicht mehr g., den är utdrucken. Das ist ein ganzer Mann, han är en hel karl, d. ä. en mycket skicklig och fullkomlig man. Ein ganzer Thaler, en Specie R:dr. (*Jäg.*) Die Jagdbauern g. machen, ställa dem i rad och ordning. — *Adv.* Alldeles, helt och hållet, idel. Das Ganze, det hela, allsammans. Ein Ganzes, ett helt, en helhet. Ganz anders, helt annat; på helt annat sätt. Ganz gewiß, helt säkert. Im Ganzen, i det hela, öfverhufvud.
Gänzlich, *adj.* o. *adv.* Total, hel och hållen, fullkomlig, i grund.
Gar, *adj.* Nog, kokt, stekt, mör; färdig; tillredd; rengarfvad, sämskad, beredd; insyltad, inlagd. — *Adv.* Alldeles, helt och hållet; mycket, ganska, nog, — ell. so gar, till och med. Gar schön, ganska skön eller vacker. Ganz und gar, helt och hållet. Warum nicht gar, hvarföre icke

Gäßchen, *n.* 3. Liten gata eller gränd.

Gaſſe, *f.* 4. Gata; äfven tältgata; vägen emellan soldaterne i en haie; i bistockar, mellanrummen emellan skifvorna. Etwas über die G. hohlen, hemta något ur ett annat hus. In eller auf der langen G. wohnen, bo på samma gata. Gaſſenbube, =junge, *m.* 4. Tjufpojke, gatpojke. =hauer, *m.* se =lied, =hauptman, *m. pl.* =leute, =meiſter, *m.* 3. Uppsyningsman öfver gator. =kehrer, *m.* 3. En, som kör gatsmuts, gatsopare. =koth, *m.* 1. Gatsmuts, gatorenlighet. =laufen, *n.* 3. Gatlopp. =lied, *n.* 2. Gatvisa, slagdänga.

Gaſſel †, *f.* Ett stycke bräde, hvarmed bagare sätta degen i en het bakugn, att den hastigt får en brun skorpa.

Gaſſeln †, *v. a.* Insätta degen till bröd i en het bakugn, att den hastigt må få en brun skorpa.

Gaſſenloch, *n.* (*Bergv.*) En särskilt öppning i garugnen, der slaggen afdrages.

Gaßler, *m.* Landsslagtare.

Gaſt, *m.* 1. des =es, *pl.* Gäſte. Gäst; främmande. Zu Gaſte bitten, ſeyn, bjuda till gäst, till någon högtidlighet, bjuda främmande; vara bjuden till &c., vara på kalas m. m. Gäſte ſehen, hålla källare.

Gaſte †, *f.* ut. *pl.* Brukas blott i vissa talesätt, utan *art.* med *præp.* zu, t. ex. Einen zu Gaſte bitten, bjuda en på kalas. Jemanden zu Gaſte haben, undfägna en. Er iſt heute zu Gaſte, på kalas.

Gaſtelknecht, *m.* Så kallas hos handtverkare en dräng, som passar upp på hela embetet, kallar det tillsamman, o. s. v.

Gaſten, *v. n.* Vara på kalas; besöka säsom gäst eller främmande; äfven hålla spisning.

Gaſterei, *f.* 4. Gaſtgebot, Gaſtmahl, *n.* 1. Stor måltid, gästabud, kalas.

Gaſtfreund, *m.* 1. Gäst; gästvän. =ſchaft, *f.* 4. Gästfrihet, gästvänskap.

Gaſtieren, *v. n.* h. Gästa, hålla gästabud; hålla värdshus.

Gaſtieren, *n.* 3. Gästning, gästabuds anställande; värdshushållning.

Gaſtlich, *adj.* o. *adv.* Gästfri; i egenskap af gäst; hörande till främmande eller gäster, dem egen; äfven hörande till, passande för eller lik ett gästabud.

Gaſtfrei, Gaſtfreundſchaftlich, *adj.* Gästfri.

Gaſtfreiheit, Gaſtfreundſchaft, *f.* 4. Gästfrihet.

Gaſtgeber, Gaſthalter, se Gaſtwirt. =hof, *m.* 1. Gästgifvaregård, värdshus. =mahl, se Gaſterei. =ſtube, *f.* 4. Matsal; gästrum, gästkammare. =wirth, *m.* 1. Värdshusvärd; gästgifvare, värd. =wirthinn, *f.* 4. Värdshusvärdinna, gästgifverska, värdinna, =zimmer, se =ſtube.

Gaſtung, *f.* Gästning; värdshus; gästabud.

Gat, *n.* (*Sjöf.*) Öppning eller hål; bakdelen eller eftersta ändan af något. Gat einer Kanone, bottnen på en kanon. Die Beſan aufs Gat ſetzen, hala an mesanskoten.

Gäten, *v. a.* Harka, kratta, rensa bort ſogräs.

Gäten, *n.* 3. Harkande, krattande, ogräsets bortrensande.

Gäter, *m.* Gäterinn, *f* En, som upprycker ogräs, rensar fält- och äkerfrukter.

Gäthacke, Gäthaue, *f.* 4. Harka, kratta.

Gätlich, *adj.* o. *adv.* Beqväm; medelmättig, lagom stor.

Gatte, *m.* 4. Make, äkta man; make (fågelars).

Gatten, *v. a.* Förena, para ihop; sammanpassa.

Gatter, *n* Rutigt gallerverk, galler; grind. =thor, *n.* 1. =thür, *f.* 4. Gallerport, gallerdörr. =zins, *m.* Ett slags ränta eller skatt, som erlägges utom grundräntan äfven spannmålsränta, som utländsk

man

erhåller, men måste i egen person infordra.

Gattern, *v. a.* Göra gallerformig; församla. — *V. n.* h. Gå och lura på något.

Gattin, *f.* 4. Maka, äkta maka, hustru.

Gattlich, *adj.* o. *adv.* Som parar sig, passar sig för hvartannat; tillhörande, passande för en maka. Gattliche Liebe und Treue. [ning.

Gattung, *f.* 4. Art, slag, sort, slägte, par-

Gau, *m.* 1. eller *n.* des =es, *pl.* =e ell. =en. Land, landsbygd; provins, landskap, distrikt; lagsaga. =dieb, *m.* 1. Ficktjuf, skälm, spetsbof. =gericht, *n.* 1. Landting. =graf, *m.* 4. Landtgrefve, landtdomare.

Gauch, *m.* des =es, *pl.* =e eller Gäuche. Narr, tok; spansk fluga. — des =es eller =en, *pl.* =e eller =en. Gök. G. kallas äfven sådane fåglar, hvilkas läte eller skrik liknar detta ljud, t. ex. göken, kråkan, kajan och ufven. =bart, se Bocksbart. =blume, *f.* 4. Ängkrassa. =heil, *n.* 1. (*Bot.*) Hönsbett, rödarfve. =tlee, *m.* 3. Gokmat, harsyra.

Gauche, *f.* 4. Dyngpuss vid gödselhögar.

Gauf, *m* Uf. Der G. der Hand, flata handen.

Gauffeln, se Gäspe.

Gaukelei, *f.* 4. Gaukelwerk, =spiel, *n.* 1. =possen, *f. pl.* Konstigt gyckleri, bländverk, synens förvändande, förblindelse, dårande, tjusning; taskspeleri; hokuspokus; putslustiga upptåg.

Gaukelicht, *adj.* o. *adv.* Gyckelaktig.

Gaukellicht, *n.* Ljus af skraptalg, dank; irrbloss. =mann, *m.* Liten menniskobild eller docka af trä, kork o. d. med rörliga armar och ben, samt invertes försedd med qvicksilfver, genom hvars rörelse dockan tumlar upp och nedföre en liten stege.

Gaukeln, *v. n.* h. Göra hokuspokus, halva

putslustiga upptåg. — *V. a.* Einem etwas in die Tasche g.

Gaukler, *m.* 3. Taskspelare, gycklare, lindansare, konstmakare, en, som förblindar ögonen, hexmästare; en, som petar i eller leker med ljus, eller ovårdigt umgås dermed; äfven en, som genom allahanda gyckel skymmer för ljuset; äfven svartbagge; äfven Numidiska jungfrun: ett slags häger. *Ardea virgo.*

Gaukleriſch *adj.* o. *adv.* Gyckelaktig.

Gaul, *m.* 1. Häst, verkhäst.

Gaumen, *m.* 3. Gom.

Gaumſen †, *v. n.* Kippa efter andan, ängsligt öppna munnen, för att andas.

Gauner, *m.* 3. Ficktjuf, skälm, spetsbof.

Gaunerei, *f.* 4. Bedrägeri, skälmstycke.

Gaunern, *v. a.* Listigt, hemligt, fint bedraga. Gautſchbret, *n.* (*Pappersbruk*) Gnskbräde: ett fyrkantigt bräde, hvarpå de ur formen tagna arken läggas, att vattnet må pressas ur dem.

Gautſchen, *v. a.* (*Pappersbr.*) Guska eller taga arken ur formen och lägga dem på filten. [arken på filten.

Gautſcher, *m.* G säll, som lägger pappers-

Gaze, *f.* 4. Flor, gaze.

Gazette, se Zeitung.

Geäder, *n.* 3. Adrorna i ett djurs och andra kroppar. (*Fig.*) Grannlåter af upphöjdt och drifvet bleck mellan stafvar och stänger på en gallerport o. d.

Geäfter, *n.* (*Jäg.*) Hjortens bakfötter och intrycket efter dem i jorden.

Geartet, *adj.* o. *adv.* Artad, gjord &c.

Geäs, Geäß, *n.* des, =es, *pl.* =e. (*Jäg.*) Det som tjenar vildtet och fåglarne till mat. (*Fig.*) Stället der hjorten ofta betar; äfven munnen på hjortar och rådjur

Gebäck, Geback, *n.* 1. En ugn full, bakning.

Gebackenes, Gebackniß, Gebäckſel, *n.* Bakelse.

Gebälk, *n.* 1. Bjelklag.
Gebären, *v. a. irr.* Ich gebäre, du gebierst (gebärst), er gebiert (gebärt); *imp.* ich gebar; *part.* geboren; *imperat.* gebäre. Föda till verlden, framföda; förorsaka, göra, åstadkomma. Ein geborner Schwede, en infödd Svensk. Er wird einen Fehler g., det lärer slå felt för honom. — Sich g. *v. r.* Födas, förnyas, uppkomma.
Gebärerinn, *f.* 4. Barnföderska, barnsängshustru.
Gebärmutter, *f.* 3. Se Bärmutter.
Gebäude, *n.* 3. Gebäu, Gebau, *n.* 1. Byggnad, byggning; ställning, resning.
Gebauer, se Käfig.
Gebe, se Gänge och Gebe.
Gebefall, *m.* 1. -endung, *f.* Dativus.
Gebeier, *n.* Ett beständigt ringande eller pinglande.
Gebein, *n.* 1. des -es, *pl.* -e. Ben, benhög, bensamling; de dödas mull. Der Feind drohet, es solle kein G. davon kommen, fienden hotar att ej skona barnet i vaggan.
Gebeiße, *n.* utan *pl.* Träta, kif, oväsende.
Gebelfer, *n.* 3. Gnäll, bjebbande.
Gebell, *n.* 1. Ständigt skällande, bjebbande.
Geben, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich gebe, du gibst, er gibt, wir geben; *imp.* gab; *part.* gegeben; *imperat.* gieb. Gifva, öfverlemna; skänka. — *V. n. irr.* h. Gifva, vara gifvande. — *V. impers. irr.* Gifvas, finnas; hända, tilldraga sig, ske. Die Speisen von sich g., kasta upp maten. Sich die Mühe g., göra sig den mödan. Einem Schuld g., beskylla en. Kurz gegeben, kort sagt. Die Sache giebt es von sich selbst, saken talar för sig sjelf. Die Zeit wird es g., tiden lärer utvisa det. Sich zusammen g. lassen, låta visa sig. Das wird einen Spaß g., det skall blifva roligt. Die Flucht g., Reißaus g., taga flykten. Was giebts? hvad är å färde? Was hat es gegeben? hvad har händt, tilldragit sig, skett? Sich von einander g., gå åtskils. Zu erkennen g., tillkännagifva. Er muß sich schon g., han lärer nog gifva köp; blifva fogligare till sinnes. Sich bloß g., förråda, uppdäcka sin svaghet. Auf etwas oder einen g., bry sig om något eller någon. — Sich g. *v. r.* Gifva sig, eftergifva.
Geben, *n.* 3. Gifvande, gifning.
Geber, *m.* 3. Gifvare.
Geberde, *f.* 4. Åtbörd; ställning, manér; uppsyn; hy. Er macht so viele Geberden, wenn er spricht, han har så många miner, så många underliga, tvungna och oanständiga åthäfvor för sig, när han talar. Er ergrimmte und seine ganze G. verstellte sich, och hela hans hy förvandlades.
sich Geberden, *v. r.* Hafva åtbörder, hafva för många eller löjliga åthäfvor, göra
Geberdensprache, -kunst, *f.* Mimik. [miner.
Geberdung, *f.* 4. För många eller öfverdrifna åtbörder.
Gebet, (bet som bät) *n.* 1. Bön (till Gud). Das G. der Herrn, Herrans bön, Fader Vår. -buch, *n.* 2. Bönbok.
Gebete, *n.* Ett ständigt bedjande.
Gebetlein, *n.* En liten bön eller bönesuck.
Gebett, *n.* 1. Så mycket sängkläder, som höra till en hel säng; äfven en dålig bädd.
Gebettel, *n.* 3. Tiggeri.
Gebiet, *n.* 1. Herradöme, välde, öfvervälde; domsaga, distrikt, område, lagsaga, gebit.
Gebieten, *v. a.* Befalla, anbefalla, bjuda, ålägga; herrska, råda öfver, vara rådande, hafva öfverhand.
Gebieter, *m.* 3. Husbonde, herre; befälhafvare, herrskare. [der; herrskarinna.
Gebieterinn, *f.* 4. Fru, Värdinna, matmo-

Gebieterisch, *adj.* o. *adv.* bjudande, myndig och befallande; oinskränkt.

Gebilde, *n.* Ett fortfarande, upprepadt bildande; dålig bildning, bildverk, bild, konststycke (*Hand.*) Dräll.

Gebimmel, se Gebeier.

Gebinde, *n.* 3. Härfva eller docka; tunnband; tunna, fat, laggkärl. (*Byggnk.*) Ett band, en afdelning; korsverkshus emellan två stolpar, som i Skåne kallas: spenne. Hos spinnerskor är G. ett antal af 20, somligstädes äfven af 40 trådar af ¼ alnars längd, 20 G. utgöra en Haspel ell. Zahl, 3 Haspeln en Strähne, och 4 Strähnen 1 Stück. Hos timmermän utgöra 2:ne med tverträn och sträfvare förbundne stolpar en G. I Böhmen är G. ett våtvarumått, som håller 2 kannor. Auf einem Acker muß einerlei G. seyn, böra kärfvarne vara bundna lika stora.

Gebirge, *n.* 3. Berg, bergsträcka; bergsbygd, bergslag. Ein abgesetztes G., afsättningsberg: så kallas de, som bestå af flera öfver hvarandra liggande bergarter, då den öfra delen får namn af kåpa (aufgesetzt). Ein geschüttetes, ein rolliges G., rösberg. Ein prallendes G., stöt; ett berg med torra branter. Ein sanftes G., långslutt berg. Ein steiles G., ett högt brant berg, klack. Ein gemeines G., en bergart af grästen.

Gebirgen, *v. a.* Upphöja till ett berg.

Gebirgig, *adj.* o. *adv.* bergaktig, bergig.

Gebirgisch, *adj.* o. *adv.* Belägen på ett berg; bergsbo.

Gebirgsbewohner, *m.* 3. Bergsbo. -kette, *f.* 4. Bergskedja. -kunde, *f.* Bergverksvetenskap.

Gebiß, *n.* 1. des -sses, *pl.* -sse. Tandrad ell. tänder; munstycke på ett betsel, betsel. Einem ein Gebiß ins Maul legen, tygla en.

Gebläse, *n.* 3. Blåsbäljarna, blästren. Das G. anlassen, låta blåsbäljarna gå.

Gebleiche, *n.* Fortsatt upprepad blekning; dålig blekning; så mycket linne, som på en gång blekes.

Geblöke, *n.* 3. Bräkande, vrålande, råmande.

Geblümt, *adj.* o. *adv.* Blomerad; utsirad, beprydd med blommor.

Geblümte, *n.* Allt hvad bien samla till föda.

Geblüt, *n.* 1. Blod; slägt, härkomst, börd. Das wird freilich kein gutes G. unter ihnen geben, det lär visst förorsaka misstroende och ovänskap (ond blod) dem emellan.

Gebogen, *adj.* o. *adv.* Krökt, krokig, krum, böjd. G. Eisen, ögeljern.

Geboren, *adj.* Född.

Geborgen, *adj.* o. *adv.* Bergad, under, i skygd af eller för, i säkerhet för; länt.

Gebot, *n.* 1. Befallning, bud, order; bud, tillbud, anbud; bud, högre bud eller öfverbjudning. G. und Verbot von jemand annehmen müssen, einem zu Gebote stehen, stå under ens lagsaga och välde. Vernunft zu Gebote stehen, lyda förnuftets lagar. Er glaubt, daß ihm alles zu Gebote steht, han tror att allt står honom till buds, att allt är honom tillåtet. Noth hat kein G., nöden har ingen lag. Ein G. auf eine Waare thun, göra ett bud, bjuda på en vara.

Gebräme, *n.* 3. Bräm, kantning, brodering, schamrering.

Gebraten, se Braten.

Gebräu, se Gebräude.

Gebrauch, *m.* 1. Bruk, nytta, nyttjande; bruk, användande; vana, sedvana, sed, bruk. Durch den G. kann man alles lernen, genom öfning kan man lära allt. Er hat im G. zeitig aufzustehen, han har

den sedvanan att stiga bittida upp om morgonen.

Gebrauchen, *v. a.* Nyttja, bruka, använda, betjena sig af. — *V. n.* h. Se Brauchen. — Sich g. *v. r.* Betjena, begagna sig. Sich seiner Augen g.

Gebräuchlich, *adj.* o. *adv.* Bruklig, vedertagen; gångbar, gängse, vanlig, allmänt bruklig eller brukbar.

Gebräude, *n.* 3. Bryggd: så mycket, som brygges på en gång.

Gebrause, *n.* 3. Ett oupphörligt susande; sorl, susande, brusande.

Gebrech, *n.* Se Gebrechen, *n.* — † *adj.* o. *adv.* (*Bergv.*) Mör, lös, skör.

Gebrechе, *n.* Ständig uppkastning. (*Jäg.*) Vildsvinstryne; äfven ställe der vildsuggor bökat upp jorden. (*Bergv.*) Feiges G., malm, som är lätt att bryta eller vinna.

Gebrechen, *n.* 3. Brist, fel, ofullkomlighet; fel, lyte. Das schwere G., fallandesjuka.

Gebrechen, *v. impers. irr.* h. Fattas, brista, fela, tryta, hafva behof af.

Gebrechlich, *adj.* o. *adv.* Lytt, lam, vanför; krasslig, krämpig; svag, skröplig, vansklig; som har bräck.

Gebrechlichkeit, *f.* 4. Svaghet, bräcklighet, krämpa; skröplighet.

Gebreite, *n.* Fortsatt, äfven dålig bredning; åker, fält i allmänhet. I Meissen och Thüringen är G. ett bredt fält af obestämd storlek, men som är bredare än en Gelänge; d. ä. öfver 4 Ruthen bredt. Ein Gebreitchen är blott i längden olika med en Gebreite, men för öfrigt af samma bredd.

Gebrochen, se Brechen. Ein gebrochener Boden, en couperad mark.

Gebrubel, se Brubel.

Gebrüder, *pl.* Bröder. -kinder, *n. pl.* Syskonbarn, kusiner.

Gebrüll, *n.* 1. Rämande, bölande, vrålande, rytande.

Gebrumme, *n.* 3. Mumlande; knotande; [dån, sorl.

Gebrülle, *n.* Beständigt ynglande; kull: alla ungarne tillsamman.

Gebückt, se Bücken.

Gebühr, *f.* 4. Pligt, skyldighet, åliggande; tillbörlighet; afgift; pålaga, skatt; lön, arfvode; honorarium, äreskänk. Über die G., mer än man är skyldig; öfver höfvan; öfvermåttan. Ich will ihm nach G. bezahlen, jag vill betala honom efter förtjensten. Jedem nach G., hvar och en efter som honom tillkommer. Nach Standes G., efter stånd och värdighet. Wider die G., emot pligten; emot förtjensten; emot rätten; emot billigheten; emot anständigheten.

Gebühren, *v. n.* h. (einem) passa eller skicka sig för, anstå, höfvas; tillkomma, höra till, vara en pligt, skyldighet, hafva förtjent. Ehre dem Ehre gebühret, ära den, som ära bör.

Gebührend, Gebührlich, *adj.* o. *adv.* Tillbörlig, vederbörlig, passande; rättmätig; ojäfaktig.

Gebund, se Bund, *n.* och Bündel.

Gebürsch, *f.* Jagt, jagtdistrikt.

Geburt (u långt) *f.* 4. Barnsbörd, nedkomst, förlossning; födelse; början, ursprung, källa; foster; börd, härkomst, nation; qved, födsel, qvinnoblygd. Unzeitige G., missfall. Die G. abtreiben, fördrifva fostret. Etwas in der G. ersticken, dämpa, qväfva något i början. Sich die G. stellen lassen, låta spå sig i anledning af sin födelse och planeternas ställning i samma stund. Er ist ein Schwede von G., han är Svensk född.

Gebürtig, *adj.* o. *adv.* Född i, bördig ifrån.

Geburtsadel, *m.* Ärftligt adelskap. -arbeit, *f.* 4. Barnsnöd. -brief, *m.* 1. Börds-bref.

=geile, *f.* Pungstenar, testiklar. Se Hoden: äfven eggstockarne hos qvinnan. =glied, *n.* Födslolem (hos båda könen). =grad, *m.* Menniskoålder, generation. =häublein, *n.* Segerhufva: en liten hufva af hud, som barnen stundom hafva på hufvudet med sig till verlden. =haut, *f.* Hinnan, hvari fostret ligger, *Amnios.* =ort, *m.* 2. Födelseort. =schein, *m.* Dopattest. =schmerzen, *m. pl.* Barnvåkar. =stadt, *f.* 1. Födelsestad. =steller, *m.* Planetställare: en som spår i anledning af ens födelsestund och de då herrskande planeter. =stellung, *f.* En sådan spådom. =stern, *m.* 1. Stjerna, planet under hvilken en föddes. =tag, *m.* 1. Födelsedag.

Gebüsch, *n.* 1. Småskog, snår, buskar; lund.

Geck, *m.* 4. Gecke, *pl.* Fogningen uti hufvudskålen. — des =en, *pl.* =en, Gäck, narr, tok, dåre. Den G. stecken, öppna hufvudskålens fogning; göra narr af.

Geckelkraut, *n.* 2. Alster, se Spindelbaum.

Gecken, *v. a.* Gäckas med, göra narr af. — *V. n.* h. Vara en narr.

Geckerei, *f.* Gäckeri; en gäcks uppförande tal och handlingar.

Geckicht, *adj.* Lik en gäck eller narr.

Geckhaft, Geckenhaft, Geckisch, *adj.* Narraktig, lik en gäck.

Gedacht, *adj.* o. *adv.* Ofvannämnd, förberörd; öfverlagd, eftertänkt. Gedachtermaßen, såsom omtaldt är.

Gedächtniß, *n.* 1. Minne; hågkomst, åtanke, åminnelse. =buch, *n.* 2. Minnesbok. =kraft, *f.* 1. Minneskraft. =kunst, *f.* utan *pl.* Mnemonik: konst att underhjelpa minnet. =münze, *f.* 4. Skådepenning. =rede, *f.* 4. Åminnelsetal, äreminne. =tag, *m.* 1. Årl g åminnelsedag.

Gedackt, *adj.* o. *adv.* Säges om de med lock betäckta orgpiporna. Grob g., ett 16 fots register. Mittel g., ett 8 fots. Klein eller still g., ett 4 fots register. =flöte, *f.* Ett flöjtverk i orgor af 16—4 fot.

Gedanke, *m.* 5. des =n, *pl.* =n. Tanke; tankbild, inbillning; fantasi, föreställning; mening, begrepp. Sich Gedanken über etwas machen, vara bekymrad öfver något; fatta misstankar för något. Sich große Gedanken auf etwas machen, göra sig stort hopp om något. In Gedanken sitzen, vara tankspridd.

Gedankenleer, =los, *adj.* o. *adv.* Tanklös. =leere, =losigkeit, *f.* 4. Tanklöshet. =strich, *m.* 1. Tankstrek. =voll, *adj.* o. *adv.* Tankfull.

Gedärm, *n.* 1. Gedärme, Tarmar, inelfvor; inmäte; räk (af fisk).

Gedeck, *n.* 1. Täckelse; tak; täcke; skjul; kuvert.

Gedehne, *n.* Fortsatt utsträckning af en sak, kropp, röst &c.; äfven obehaglig uttänjing af en tanke eller sats.

Gedeien, Gedeihen, *v. n. irr.* s. *imp.* ich gedieh; *part.* gediehen; *imperat.* gedeih. Trifvas, tilltaga, förkofra sig, tillväxa, lyckas, hafva framgång eller lycka; göra godt; komma; blifva. Unrecht Gut gedeihet nicht, orätt fångadt gods kommer ej till tredje arfvingen. Die Sache ist aufs äußerste gediehen, saken har kommit till det yttersta. Es ist dahin gediehen, det har kommit derhän.

Gedeihen, *n.* 3. Lycka, med- eller framgång, välgång, välstånd, fortgång. Es hat kein rechtes G. mit ihm, det vill ej lyckas för honom, han kan ej komma rätt fort i verlden.

Gedeihlich, *adj* o. *adv.* Gagnelig, nyttig, fördelaktig, indräglig; sund, helsosam.

Gedenken, *v. a. irr.* Tänka, påtänka; ämna, hafva för afsigt; omröra, omnämna; anföra. Wo g. Sie hin? hvart gäller resan? Jemandes in allen Ehren, zum Be-

ſten g., omtala en till hans heder och berom, till hans hästa. Ich will es dir ſchon g., jag skall nog hålla dig räkning derför. Du ſoullſt an mich g., du skall ej hafva det olönt eller ogjordt, jag skall nog hämnas på dig igen.

Gedenken, *n.* 3. Minne, åminnelse. Bey Menſchen g., i mannaminne.

Gedenklich, *adj.* Tänkbar.

Gedicht, *n.* 1. Dikt, uppdiktande, fabelaktig uppfinning; poem, skaldestycke.

Gedichtlich, *adj.* o. *adv.* Poetisk.

Gediegen, *adj.* o. *adv.* Gedigen; massiv, tät, fast, bastant; varaktig, stadig.

Gediegenheit, *f.* Renhet, kraft, kraftfullhet.

Gedinge, *n.* Beting; öfverenskommelse; prutande.

Gedoppelt, *adj.* o. *adv.* Dubbel, tvefald, fördubblad.

Gedränge, *n.* 3. Trängsel; trångmål, förlägenhet, fara. — *Adj.* o. *adv.* Trång. Sehr g. ſitzen, sitta mycket trångt.

Gedränge, *adj.* o. *adv.* Trång, hopträngd.

Gedrängt, *adj.* o. *adv.* Hopträngd, trängd; ansatt; kort, nätt; hopdragen.

Gedrängtheit, *f.* 4. Korthet, nätthet.

Gedritt, *adj.* Trefaldig. Gedritte Zahl, tretal. (*Kortſpel*) Ein Gedrittes haben, hafva en ters eller 3 kort i följd af en färg. Ein Gedrittes giebt es nicht, det tredje gifves icke. Der gedritte Schein kallas (i *Astron.*) när planeterne stå 120 grader ifrån hvarandra, *Trigonum Trinum*.

Gedrön, *n.* Ett fortsatt drönande.

Gedrungen, *adj.* o. *adv.* Nödsakad. Se f. ö. Gedrängt. Eine gedrungene Stirn, utstående hvälfd panna.

Geduld, *f.* Tålamod, tålighet. Endlich riß ihm die G., slutligen förlorade han tålamodet. Dieß Zimmer liegt in der G., i skygd för väder och vind.

ſich Geduld en, *v. r.* Hafva tålamod, gifva sig tålamod, vänta tåligt.

Geduldig, *adj.* o. *adv.* Tålig, långmodig.

Gedunſen, *adj.* o. *adv.* Uppblåst, stolt, högmodig; uppsvald; svulstig, högtravande.

Gedünſt, *n.* Dunst, fin doftande ånga.

Gedüft, *n.* Stark eller behaglig lukt.

Geehrt, *adj.* o. *adv.* Ärad; hedrad. Se Ehren.

Geeignet, *adj.* o. *adv.* Zu etwas, passande, tjenlig, beqväm, duglig, skicklig till något.

Geer, Geerde, se Gilling. G. der Beſan, garder. Hubſche Geerden, stötgarder.

Geeſt, *f.* Geeſtland, *n.* 2. Högländt land, i motsats af sidländt vid nordsjön.

Gefächel, *n.* Fortsatt flägtande. (*Fig.*) behaglig flägt. ſtyr.

Gefahr, *f.* 4. Fara, våda, farlighet, äfven-

Gefährde, *f.* 4. Förfördelande, intrång, orätt, skada, bedrägeri.

Gefährden, *v. a.* Skada. Gefährdet ſeyn, lida skada; vara i fara. ſfarande.

Gefahre, *n.* Ett beständigt flackande och

Gefährlich, *adj.* o. *adv.* Farlig, vådlig, äfventyrlig; slipprig, hal.

Gefährlichkeit, *f.* 4. Farlighet, fara.

Gefährt, *n.* Vagn, fordon, fjät ell. spår.

Gefährte, *m.* 4. Kamrat, stallbroder, följeslagare; deltagare. (*Bergv.*) En gång, som stryker utmed hufvudgången. (*Musik.*) I en fuga den korta satsen, som härmar eller upprepar hufvudsatsen så ofta den förefaller i en annan stämma.

Gefährtinn, *f.* Sällskapssyster; följeslagarinna.

Gefäll †, *n.* Fallande. (*Qvarn.*) Vattenfallets höjd framför qvarnrännan. (*Hytte.*) Öfra delen af planhärden. (*Geom.*) är G. den höjd hvarje gifven ort ligger lägre än en annan.

Gefälle, *pl.* Renta, intresse, afkastning, år-

lig inkomst eller afgift; afgifter, pålagor, skatt.

Gefallen, *v. n. irr.* h. Behaga; finna nöje, vara road af, tycka om. Ich lasse mir alles g. was er thut, jag är nöjd med allt hvad han gör.

Gefallen, *m.* 3. Behag, nöje; godtycke; vänskap, tjenst, ynnest. Einem etwas zu G. thun, göra en något till nöjes, till viljes.

Gefällig, *adj.* o. *adv.* Behaglig, angenäm; artig, höflig, foglig, tjenstfärdig, eftergifven; förfallen. Das Fest ist morgen g., högtiden infaller i morgon. Wenn es ihnen g. ist, om, när det behagar eder, om, när ni finner det för godt. Einem g. werden, göra en till viljes. Sich bei jemand g. machen, vinna ens tycke.

Gefälligkeit, *f.* 4. Nöje; artighet, tjenst, tjenstaktighet, höflighet; foglighet, eftergifvenhet.

Gefallsucht, *f.* Behagsjuka, coquetteri.

Gefangen, *adj.* o. *adv.* Fången, fasttagen; fängad; fånge. =nehmung, *f.* 4. Fängslande, arrestering, bysättning, häktande, tillfångatagande. =schaft, *f.* 4. Fångenskap. =wärter, *m.* 3. Fängvaktare.

Gefangene, *m.* o. *f.* 4. Fånge, arrestant.

Gefänglich, *adj.* o. *adv.* Fängslig, som fånge. Einen g. einziehen, in gefängliche Haft bringen, sätta en i fängsligt förvar.

Gefängniß, *n.* 1. Fängelse, häkte, arrest; fångenskap.

Gefäß, *n.* 1. Kärl; åder; blodrör; värjfäste. =haut, *f.* Aderhinnan i ögat, *Tunica choroidea*; äfven hjernhinnan, *Pia mater*. =kegel, *m.* (*Anat.*) Käril, som utgöra hufvudet af bitestiklarne, *coni vasculosi*. =lehre, *f.* (*Anat.*) Angeiologi: läran om ådrorna eller de rör, som kringföra vätskorna. =loch, *n.* (*Anat.*) Små hål på inre ytan af nackbenet, hvarigenom käril löpa, *foramina nutritia*.

Gefaßt, *adj.* o. *adv.* Beredd, färdig, tillreds; resolverad, modig, tilltagsen, rask.

Gefecht, *n.* Strid, kamp; fäktning; drabbning, träffning; handgemäng, skärmytsel.

Gefege, *n.* 3. Sopande, sopning. (*Jäg.*) Bastet, som betäcker de nya hornen på en hjort, och han rifver af.

Gefehrde, *s. pl.* (*Bergv.*) Följeslagare ell. flyktingar: drummer, som följa gången till någon betydande längd i fält och på djup.

Gefeilt, *adj.* o. *adv.* (*Fig.*) Sorgfälligt utarbetad, fulländad, bildad.

Gefiedel, *n.* 3. Fiolgned.

Gefieder, *n.* 3. Fjäder, fjäderbuske; fjädrar på en pil; fjäderfä; stålfjädrar i lås ell. urverk. Die stille Nacht schwingt ihr braunes G., den tysta natten utbreder sina mörka vingar.

Gefiedert, *adj.* o. *adv.* Befjädrad, fjädrad.

Gefilde, *n.* 3. fält, slättmark.

Geflammt, *adj.* o. *adv.* Vågig, vatrad, flammig.

Geflatter, *n.* 3. Ett längvarigt eller ofta upprepadt; fladdrande.

Geflecht, *n.* 1. Hopflätade figurer; inbundet namn; löfverk i galler och dylikt; hårfläta.

Gefleckt, *adj.* o. *adv.* Fläckig, prickig, ispräng d.

Geflicke, se Flicken.

Geflimmer, *n.* Beständigt tindrande eller glimmer.

Geflimmerer, se Flitterschläger.

Geflissen, se Beflissen under Befleißen.

Geflissentlich, *adv.* Med flit eller uppsåt, uppsåtligen, öfverlagdt.

Geflister, *n.* 3. Ett beständigt hviskande; tisslande och tasslande.

Geflucke, *n.* 3. Ständigt bannande och svärjande, svordom.

Gefluder, *n.* Plankränna: bredränna, hvarigenom vattnet kan rinna.

Geflügel, *n.* 3. Fjäderfä; flygfä, flygande djur.
Geflügelt, *adj.* Vingad.
Geflügge, *n.* Något flygande.
Geflunker, *n.* Lögn, ideligt ljugande.
Geflüßt, *adj.* (*Tvgfabr.*) Nockad.
Geflüſter, se Geflüſter.
Gefolge, *n.* 3. Medföljе, medföljande betjening; följe, medföljе; svit; pack; följd på följd.
Gefölgig, se Folgſam.
Gefrage, *n.* 3. Ständigt, upprepadt frågande.
Gefranzet, *adj.* o. *adv.* Försedd, besatt med fransar.
Gefräß, *n.* 1. Se Fraß; äfv. trut.
Gefräßig, *adj.* o. *adv.* Glupsk, snål på mat, slukande.
Gefräßigkeit, *f.* 4. Glupskhet, frässeri.
Gefreit, *adj.* o. *adv.* Fri, fridlyst, privilegierad, undantagen. Ein gefreiter Ort, friställe, fristad.
Gefreite, *m.* böjes som *adj.* Corporal.
Gefreſſe, *n.* 3. Ständigt, långvarigt frossande.
Gefreundet, *adj.* Se Verwandt.
Gefrieren, *v. n. irr* ſ. o. h. Frysa, frysa bort, kälna, stelna, isa sig, frysa till is.
Gefrieren, *n.* Sammanfrysning.
Gefrierkalt, *adj.* Fryskalt. =punkt, *m.* 1. Fryspunkt.
Gefrornes, *n.* böjes som *adj.* Dryck, frukt m. m., som förtäres, afkyld med is.
Gefüge, *n.* Fogningarne i en kropp. (*Bergv.*) Gry, malmernas sammansättning. Öde, skickelse. Sein G. thun, göra sin tarf.
Gefüge, Gefügig, *adj.* o. *adv.* Böjlig, smidig; foglig, efterlåten, eftergifven.
Gefühl, *n.* 1. des =es, *pl.* =e. Känsel, smak; känsla: känning; ömhet. =los, *adj.* o. *adv.* Känslolös, hård. =loſigkeit, *f.* 4. Känslolöshet. =voll, *adj.* o. *adv.* Känslofull, lättrörd, öm, ömsint; rörande, bevekande.
Gefühlig, *adj.* o. *adv.* Känslofull, känslig.
Gefüllſel, *n.* Fyllning.
Gefüllt, *adj.* o. *adv.* Full, fylld, uppfylld. Gefüllte Blumen, dubbla rosor.
Gefünft, *adj.* o. *adv.* Som innehåller ell. består af fem. Die gefünfte Zahl, femtalet, femman. — *S. n.* Ett antal af fem; qvint i kortspel. Bäume ins G. pflanzen (*in quincuncem*), plantera trän i förbund eller så att fem trän utgöra en qvadrat med ett midtuti, såsom en tärningsfemma, eller så att de korsa hvarandra likt ett X. eller såsom rutorna på ett schackbräde.
Gefunkel, *n.* Ständigt, lifligt blixtrande; en lifligt gnistrande sak.
Gefürſtet, *adj.* o. *adv.* Upphöjd till Furste. Ein gefürſteter Abt, en Abbot, som har furstelig värdighet. Eine g. Grafſchaft, ett grefskap, som har titel af furstendöme.
Gefüße, *n.* (*Jäg.*) Långa remmar, hvarmed falkar hållas.
Gegaukel, *n.* Ständigt gyckel eller gyckлande.
Gegen, *præp.* med *Accus.* Mot, emot; åt; inemot; vid; i jemförelse med, emot; till, emot, för. Er iſt taub gegen alle Vermahnungen, han aktar inga formaningar. — *Præp.* med *Dat.* G. über, gent öfver eller gent emot. G. zu, in emot, nära vid. Er wohnt gerade g. über mir, midt emot mig. G. der Stadt zu, in emot staden, nära vid staden. — *Adv.* Ungefär, vid pass, omkring. =anſtalt, *f.* 4. Motanstalt; försvarsstånd. =antwort, *f.* 4. Gensvar, laglig vederläggning. =befehl, *m.* 1. Contraorder, återbud. =bekenntniß, *n.* 1. Bekännelse emot någon, som bekänt på en, contrabekännelse. =beklagter, *m.* böjes som *adj.* beskyllad tillbaka. =beleidigung, *f.* 4. Contraförolämpning. =bericht, *m.* 1. Contrarapport eller berättelse. =beſchuldigung, *f.* 4. Kla-

gemål emot en anklagare, contrabeskyllning. =besuch, (u längt) *m.* 1. Contrabesök, besök tillbaka. =beweis, *m.* 1. Motbevis. =bild, *n.* Motbild. =buch (u längt) *n.* 2. Contrabok, Contraregister. =complimant, *n.* 1. Återhelsning. Ein G. machen, helsa tillbaka. =dienst, *m.* 1. Återtjenst. =druck, *m.* 1. Tillbakatryckande; aftryck. =einander, *adv.* Mot hvarannan eller hvartannat; motsatt, stridig, motsvarande; midt emot hvarandra; å ömse sidor, inbördes. G. halten, jemnföra, likna med hvarandra. =einanderhaltung, *f.* 4. Jemnförelse. =einbringen, *n.* (*Lagf.*) Hvad en har at anföra eller svara på en anklagelse eller beskyllning. =erinnerung, *f.* 4. Moterinran. =fall, *m.* 1. Motsatt fall. =falls, *conj.* (*Lagf.*) I annor eller vidrig händelse. =forderung, *f.* 4. Genfordran. =frage, *f.* 4. Fråga tillbaka. =füßler, *m. pl.* Antipoder: folk på andra sidan af jordklotet, som vända sina fötter emot våra. (*Fig.*) Person, som i tänkesätt och handlingar är oss alldeles motsatt. =gefälligkeit, *f.* 4. Återtjenst. =gewalt, *f.* 4. Repressalier, vedergällning. =gewicht, *n.* 1. Motvigt; jemnvigt. =gift, *n.* 1. Motgift. =grund, *m.* 1. Motskäl. =hall, *m.* 1. Återskall. =klage, *f.* 4. Käromål emot en kärande vederpart, genklagan; reconventions-talan. =kläger, *m.* 3. Som anställer käromål emot sin kärande vederpart. =kraft, *f.* 1. Motsatt kraft. =lage, *f* 4. Vederlag. =laut, *m.* 1. Genljud. =liebe, *f.* Genkärlek. =list, *f.* Motlist. =mine, *f.* 4. Contramina. =mittel, *n.* 3. Motmedel. =notdurft, *f.* 1. Motsägelse, vederläggning, svar. =part, *m.* 6. Motståndare, vederpart, vederdelouan. =partei, *f.* 4. Motparti. =probe, *f.* (*Bergv.*) Ett tredje prof, för att fälla utslag mellan tvenne stridiga prof; äfven afdrag eller aftryck af ett annat nyss afdraget kopparstick eller ritning. =rechnung, *f.* 4. Afräkning; contrabok, moträkning. =rede, *f.* 4. Genssvar, motsägelse; ursäkt, undskyllan, inkast. =register, *n.* 3. Contraregister. =satz, *m.* 1. Motsats, stridighet, antites, motsats; återsvar; genssvar; replik. =schall, *m.* 1. Genljud, återskall. =schattig, *adj.* o. *adv.* Som kastar skugga åt motsatt sida. (*Geogr.*) *Antiscii*: Som kasta sin skugga mot hvarandra vid middagstiden, såsom de göra, hvilka bo på ömse sidor om equatorn. =schein, *m.* 1. Återsken; hemligt dokument, som dödar ett publikt. =schlag, *m.* Motslag; äfven Amphimacer: en versfot, som består af en lång, en kort och en lång, t. ex. *castitas*. =schreiber, *m.* 3. Controllör, som för contrabrok. =schreiberei, *f.* 4. Controllörssysla. =schrift, *f.* 4. Motskrift, försvarsskrift. =schuld, *f.* Skuld, som sättes emot, eller går i afräkning på en annans skuld, passifskuld. Schulden und =schulden, det, som man är andra skyldig, och det, som de äro skyldige oss igen. Debet och Credit. =schwager, *m.* Sådane svägrar, af hvilka den ene är mannens, den andre hustruns fader. =seite, *f.* 4. Motsida, motsatt sida; revers på mynt. =seitig, *adj.* o. *adv.* Inbördes, ömsesidig, motsvarig, hvarandra tillhörig. =seits, *adv.* Ömsesidigt. =siegel, *n.* 3. Motsatt sigill. =sonne, se Nebensonne. =spiel, *n.* 1. Vederspel, motsats. =stand, *m.* 1. Objekt, föremål, sak, ämne; motstånd. =ständlich, *adj.* o. *adv.* Befintlig hos eller förbunden med ett föremål; objectif, varande utom oss. =standsfall, *m.* (*Gramm.*) Accusativus. =glas, *n.* Objectifglas i kikare. =stellung, *f.*

(*Måln.*) Mångfaldighet af stridiga färger, figurer och ställningar, contrast. (*Lagf.*) † Confrontation. =ſtich, *m.* Stick, som göres emot ett annat, från motstående sida, t. ex. i landtmäteri, vid dikgräfning o. d. ett stick med spaden i jorden, som gör vinkel med det första och lossar torfven. =ſtimme, *f.* Röst ell. mening, stridig mot en annan. (*Musik.*) Contrepartie. =ſtolz, *f.* Stolthet mot stolthet. =ſtoß, *m.* Motstöt, genstöt. =ſtück, *n.* 1. Motsvarande stycke, make, pendant. =theil, *n.* 1. Motsats. Im Gegentheile, tvärt emot. =theils, *adv.* Tvertemot. =über, *n.* Vis à vis, förtrolig, sammanvaro. =über, *præp.* med *Dat.* och *adv.* Midt emot. =unterſchrift, *f.* 4. Contrasignering =verehrung, *f.* 4. Gengåfva. =verheißung, =verſprechung, *f.* 4. Genlöfte. =vermächtniß, *n.* Testamente, försäkring, skänk, som mannen gifver åt hustrun för hennes brudskatt och till dess säkerhet, vederlag; äfven inhördes testamente. =vernunft, *f.* Ett konstord att beteckna de fall eller satser, då förnuftet är i strid med sig sjelft, hvilket Kantiska skolan kallar förnuftets antinomier. =verſchreibung, *f.* 4. Hemligt dokument, som dödar ett publikt, contrarevers. =vorſtellung, *f.* 4. Föreställning till någon om des misstag &c. =wart, *f.* 4. Närvarelse, närvaro. G. des Geiſtes, fintlighet, snarfyndighet, rådighet. =wärtig, *adj.* Närvarande; nuvarande. — *Adv.* Nu, för det närvarande. =wehr, *f.* 4. Motstånd, motvärn. =werth, *m.* Något jemngodt, motsvarande ersättning, eqvivalent. =wind, *m.* 1. Motvind, motväder. =wirkung, *f.* 4. Motverkan. =wohner, *m.* (*Geogr.*) De, som bo under lika middagskrets, och i lika men motsatt lati-
, *Antoeci*; =zeichen, *n.* 3. Särskilt märke (på varor); contrasignal; contramark. =ſuſage, *f.* 4. Se =verheißung.

Gegend, *f.* 4. Nejd, trakt; ort, land; klimat. Aus welcher G. kommt der Wind her? från hvilket väderstrek eller kant kommer vinden? — *S. m.* (*Mål.*) Ett landskap.

Gegitter, se Gitter.

Gegittert, *adj.* o. *adv.* Försedd med galler.

Gegliedert, *n.* Ständigt eller ock dåligt förseende med leder; äfven alla leder i kroppen sammantagna. ſende.

Gegner, *m.* 3. Motståndare, vederpart; fi-

Gegnerinn, *f.* 4. Motståndarska.

Gegneriſch, *adj.* o. *adv.* Motsvarande. Die gegneriſchen Waffen, fiendens vapen.

Gegrunze, *n.* 3. Grymtande.

Gehäbe †, *adj.* o. *adv.* Ein gehäbes Faß, ett tätt kärl utan sprickor. Die Garben g. an einander legen, tätt intill hvarandra.

Gehaben, *v. r.* Förhålla, uppföra sig; må. Gehab dich wohl, far väl, må väl.

Gehacke, *n.* 3. Ett ständigt, långvarigt hackande.

Gehäge, *n.* 3. Hägn, stängsel; hägnad, instängd plats; inhägnad skogspark; hage, beteshage; jagtpark; skog &c. hvarpå man tagit förbud. Einem ins G. gehen, kommen, jaga på en annans ägor. (*Fig.*) Smickra sig in och taga sig friheter hos ett fruntimmer, till hvars kärlek en annan tror sig ensam ha rättighet (*Skogsvet.*) Einen Schlag ins G. legen, utmärka ett bygge med halmruskor, till tecken att det skall inhägnas. =reiter, *m.* 3. Hägnridare.

Gehalt, *m.* 1. Halt (i guld och silfver), myntfot; värde; pension; lön, arfvode, sold.

Gehalten, *part.* Förbunden, förpliktad; fast, stadgad, förbehållsam; tvungen. återhållen; tillfreds. Ein gut gehaltenes

Gemälde, der alla delar på det fullkomligaste öfverensstämma, och liksom sammanhållas till ett helt.

Gehaltig, *adj.* o. *adv.* Rymlig, innehållande.

Gehänge, *n.* (*Bergv.*) Det, som sluttar utföre; medlersta delen af ett enstaka berg, äfven gehäng. Das G. von Schweinen, innanmätet på svin. (*Jäg.*) Slokande öron på jagthundar.

Geharnischt, *adj.* o. *adv.* Klädd i harnesk.

Gehässig, *adj.* o. *adv.* Förhatlig, hatfull.

Gehau, *n.* 1. Hygge; småskog, ungskog.

Gehäuft, *adj.* o. *adv.* Rägad; lagd i hög; öfverhopad, ökad.

Gehäuse, *n.* 3. Ask, dosa, låda; bur, fågelbur; reliqvie- eller helgedomsskrin; foder, foderal; fruktgömme, kärnhus.

Gehecke, *n.* (*Jäg.*) En kull af fåglar, i synnerhet änder.

Gehecke, *n.* 3. Ett beständigt häckande ell. kläckande; ungar.

Gehege, se Gehäge.

Geheim, *adj.* o. *adv.* Hemlig, förborgad, lönnlig, dold; nära bekant, förtrolig, hemmastadd, förtrogen. Eine geheime Treppe, en lönntrappa. Ins g., i lönndom, i tysthet. Er kann nichts g. halten, han kan icke förtiga något, som ej bör vara kunnigt. Eine geheime Schrift, en skrift med siffror, tecken eller chiffer, hvilken ingen kan förstå, som ej förut är kunnig om deras betydelse. =haltung, *f.* 4. Förtigande, tysthet. =rath, *m.* 1. Geheimerad. =schreiber, *m.* 3. Handsekreterare. =schreiberei, *f.* 4. Sekreterare-kontor, expeditions-rum. =schrift, *f.* 4. Schiffer.

Geheimniß, *n.* 1. Hemlighet, förborgad ell. förtrodd sak; förborgad konst, hemligt medel eller utväg m. m.; arcanum. Hos dem, som sätta råstenar kallas Geheimniß de oförrutneliga stycken, som på ett hemligt och för dem ensamt bekant sätt läggas under råstenarne. =voll, *adj.* o. *adv.* Hemlighetsfull; mystisk. G. thun, göra eller låtsa, som man hade stora hemligheter för sig.

Geheiß, *n.* 1. Befallning, order.

Gehen, *v. n. irr.* s. Ich gehe, du gehest (gehst), er gehet (geht); *imp.* ich ging; *part.* gegangen; *imperat.* gehe eller geh. Gå, resa, fara; vandra; gå, resa, fara bort, afresa; sträcka, räcka sig. Der Teig geht, degen jäser. Das Gehen wird ihm sauer, han har svårt för att gå. Aus einander g., skiljas åt. Es geht sich hier sehr glatt, här är mycket halt att gå. Er hat sich Blasen in die Füße gegangen. Nach Veilchen g., gå ut och plocka. Hervor g., stiga fram. In die Irre g., gå vilse. In sich selbst g., gå till sig själf. Diesmal mag es so g., för denna gången må det så vara, må han slippa. Der Fluß geht mit Eis, floden för stora isstycken med sig. Der Wald geht voll Wild, parken är full med djur. An die Arbeit g., börja att arbeta. Meine Meinung geht dahin, min mening går derpå ut. Es geht ins vierte Jahr, det är på fjerde året. Er geht schwer daran, han gör det ogerna. Mit Unglück schwanger g., hafva ondt i sinnet. Im Hause über alles g., styra om allt i huset. Das geht ihm sehr im Kopfe herum, det förorsakar honom mycket hufvudbry. Viel auf etwas g. lassen, använda mycket penningar på något; lefva präktigt. Auf die Neige g., vara på hållningen. Auf der Grube g., gå på grafvens brädd. Es geth sehr über ihn her, han är illa utkommen. Von Statten g., gå för sig. Das Fenster geht nach dem Garten, fönstret är beläget ell. ligger ut åt trädgården. Das Haus geht nach dem Wall, huset stöter intill vallen.

Es ist ihr unrichtig gegangen, hon har fått missfall. Die Leute bilden sich ein, es gehe im Hause um, att det spökar i huset. Einem übers Geld g., bestjäla någon. Über sich g. lassen, tåla, uthärda. Es geht hier drunter und drüber, det går här huller om buller.

Gehend, *adj.* o. *adv.* Behändig, snabb, snäll.

Gehenk, *n.* 1. Gehäng, värjgehäng; handtag, grepe, öra på kärl; hänge.

Gehenkelt, *adj.* o. *adv.* Som har handtag, grepe eller öron; som har ögla eller tågring.

Gehetze, *n.* Ständigt fortfarande, jagande larm.

Geheuer †, *adj.* o. *adv.* Sagtmodig; tam; angenäm, behaglig; säker (för spöken); betänklig.

Geheul, *n.* 1. Tjutande, tjut; skrän.

Gehirn, *n.* 1. Hjerna; förstånd. Im G. nicht wohl verwahrt seyn, ej hafva sitt fulla förstånd.

Gehirnlein, *n.* Lilla hjernan.

Gehl, *adj.* o. *adv* Gul.

Gehöfde, gehöft †, *n.* Alla till en landtgård hörande byggnader och hus.

Gehöhne, *n.* 3. Begabberi, bespottelse.

Gehölz, *n.* 1. Liten skog, lund.

Gehör, *n.* 1. Hörsel; gehör; audiens; uppmärksamhet; rygte. =gang, *m.* 1. Hörselgång. =los, *adj.* o. *adv.* Döf, utan hörsel.

Gehorchen, Gehorsamen, *v. n.* h. (einem) Lyda, hörsamma, efterkomma; lyda under.

Gehören, *v. n.* h. (einem) Tillhöra, tillkomma; lyda under ell. till; passa ell. skicka sig för, anstå; vara nödigt, behöfvas.

Gehörig, *adj.* o. *adv.* Tillhörig; behörig, vederbörlig, erforderlig, befogad; passande, lamplig, tjenlig, tillbörlig.

Gehörn, *n.* 1. Horn, *pl.* horn.

Gehörnt, *adj.* o. *adv.* Hornig, som har horn.

Gehorsam, *adj.* o. *adv.* Hörsam, lydig.

Gehorsam, *m.* 1. Hörsamhet, lydnad. Ein thätiger G., en verksam lydnad uti allt hvad som befalles en att göra. Ein leidender G., beredvillighet att låta ske allt det, som beslutes öfver en. Der bürgerliche G., ett slags fängelse för sturska och näsvisa borgare.

Gehorsamen, se Gehorchen.

Gehorsamst, *adj.* Hörsammast, ödmjukast.

Gehre, *f.* 4. Gehren, *m.* 3. Brödkant, skalk; stuf; kil; vaxskifvor i en bikupa; snedd, sned rigtning.

Gehudel, *n.* Ständigt hutlande ell. slarf.

Gehrig, *adj.* o. *adv.* Som har en sned rigtning.

Gehrung, *f.* (*Sniek.*) Sneddning, rigtning efter diagonallinien af en rätvinklig fyrkant, äfven en sådan yta.

Gehülfe, *m.* des =n, *pl.* =n. Hjelpare, medhjelpare, hjelp, bistånd; kamrat; embetsbroder, collega.

Gehülfinn, *f.* Medhjelperska; hustru.

Gehwerk, *n.* 1. Hjulverk.

Gei, *f.* (*Sjöf.*) Das Segel in die Gei setzen, se Aufgeien. =tau, *n.* (*Skepp.*) Gigtåg, giglopare. G. eines Schlupsegels, eller

Geichel, *s.* Bomdirk: gigtåg på ett slupsegel.

Geien †, *v. a.* Giga. Die Segel g.

Geier, *m.* 3. Gam. Geh zum G., gå till fanders!

Geifer, *m.* 3. Dregel, fradga, spott. Seinen G. gegen jemand ausschütten, fräsa af vrede emot någon. =bart, *m.* 1. =maul, *n.* 2. Geiferer, *m.* 3. Dreglare, racklare. =tuch, *n.* 2. Dregelduk, haklapp.

Geiferig, *adj.* o. *adv.* Dreglig, vät af spott.

Geifern, *v. n.* h. Dregla, fradgas. (*Fig.*) Yttra sin ovilja genom ett häftigt tal.

Geige, *f.* Fiol; giga. Eine gute G. spielen, spela väl på fiol. † Ihm hängt der Himmel voller Geigen, han dansar på rosor, han är utom sig af glädje.

Geigen, *v. n.* h. Spela på fiol. Einem etwas g. icke göra hvad en annan önskar. Einem die Wahrheit g., säga en sanningen rent ut. ‑harz, *n.* 1. Confonium, stråkharts. ‑ſattel, ‑ſteg, *m.* Stall på en fiol.

Geigerei, *f.* Ständigt, äfven dåligt spelande på fiol.

Geil, *adj.* o. *adv.* Kåt, okysk, lösaktig, kättjefull, otuktig; fet, flottig; alltför frodig.

Geilen, *f. pl.* Testiklarne.

Geilen, *v. n.* h. Vara kåt, kättjefull; oförskämt och trägt bedja eller tigga. Um ſeines unverſchämtes Geilens willen, derföre att han så enträgen är, Luc. 11:8. — *V. a.* Skära ut, snöpa; äfven göda åkern.

Geiler, *m.* En oförskämd, trägen tiggare eller bedjare.

Geilheit, *f.* 4. Kättja, otukt, lösaktighet; för mycken frodighet.

Geiß, *f.* Get. ‑bart, *m.* 1. Bockskägg; Johannisört; brudbröd, galteknappar. ‑blatt, *n.* 2. Rosentry (ört), getblad. ‑bock, *m.* 1. Bock, getbock. ‑bohne, *f.* 4. Getlort.

Geiße, *f.* 4. Get.

Geißel, *m.* 3. Gisslan.

Geißel, *f.* 4. Gissel, piska, karbas; gissel att späka köttet, landsplåga, plågris. ‑bruder, Geißeler, *m.* Flagellant: de, som i 13:de och 14:de seklet offentligen piskade sig sjelfva, att plikta för sina synder. ‑fahrt, *f.* Flagellanters tågande genom ett land.

Geißeln, *v. n.* Piska, gifva piskslängar, gifva ris, spö, risbastu; gissla, hudflänga.

Geißelung, *f.* 4. Stryk af ris eller piska, risbastu; spö, ris; gisslande, hudflängning

Geißlein, *n.* Kid, kidling.

Geiſt, *m.* 2. des ‑es, *pl.* ‑er. Ande; spöke; rå; snille, förstånd, vett, begrepp, qvickhet; lynne; spiritus, sprit; själ; lifsandar; utdrag; styrka, kraft, eld. Einen hohen G. haben, sträfva efter något högt; hafva höga tankar om sig sjelf, vara mycket storsint. Ein ſchöner G., ett qvickt snille.

Geiſterlehre, *f.* 4. Läran om andar. ‑ſeher, *m.* 3. Andeskådare. ‑welt, *f.* 4. Andevärld.

Geiſtesall, *n.* Andarnes rike eller hela andevärlden. ‑fähigkeit, *f.* 4. Snillegåfva. ‑gegenwart, se Gegenwart. ‑kraft, *f.* 1. Själskraft; snillesstyrka, sinnesstyrka. ‑werk, *n.* 1. Snilleverk, snillefoster.

Geiſtig, *adj.* o. *adv.* Andelig, anderik, gudlig; förståndets, förstånds-; som innehaller mycken spiritus eller sprit, spritstark, spritaktig. Die geiſtige Welt, alla skapade förnuftigt tänkande väsenden, allt hvad som ej hör till den materiela verlden; betyder äfven det, som blott angår förståndet och ej sinnena. Geiſtige Empfindungen, invertes känslor. Eine geiſtige Liebe, en kärlek, som ej syftar på sinnenas förnöjelse. Eine Geiſtige Schönheit, en skönhet, som icke beror af några utvertes eller kroppens, utan själens fullkomligheter.

Geiſtigkeit, *f.* 4. Andelighet, andeligt väsende, andelig lefnad; gudaktighet.

Geiſtiſch, *adj.* o. *adv.* Andäktig, icke äkta andelig (i elak mening).

Geiſtlich, *adj.* o. *adv.* Andelig, gudlig; ecclesiastisk, andlig, presterlig, kyrko-prest-; religions-, klosterordens-. Der geiſtliche Stand, prestestånden. Das geiſtliche Recht, Romerska kyrkolagen, *jus canonicum*. Geiſtliche Güter, kyrkan tillhöriga gods. In den geiſtlichen Stand treten, träda i andeligt stånd, bli prestvigd, bli munk eller nunna; antaga munkekåpan.

Geiſtlicher, *m.* böjes som *adj.* Andelig person, Prest.

Geiſtlichkeit, *f.* 4. Andeliga ståndet, klerisi, presterskap.

Geiſtreich, =voll, *adj.* o. *adv.* Anderik, qvick, skarpsinnig; spritaktig, spritstark.

Geiz, *m.* 1. Girighet, snålhet, gnideri. — des =es, *pl.* =e. Onyttiga blad, som skjuta fram, helst på tobak, och derföre måste afplockas; äfven ögon i spetsen af de fruktbara grenarne på vinstocken; korn i toppen på Turkiskt hvete. — G. är äfven hos fårherdar och jägare en svart stinkande salva för skabbiga hundar. =hals, *m.* 1. Girigbuk, gnidare.

Geizen, *v. n.* h. Vara girig, snål. Mit der Zeit g., hushålla med tiden. — *V. a.* Förvärfva, samla genom girighet och snålhet. Den Tabak g., tjufva tobak: plocka bort de onyttiga bladen.

Geizig, *adj.* o. *adv.* Girig, karg, snål. Nach Ehre g. ſeyn.

Gejauchze, *n.* 3. Glädjerop, fröjderop.

Gekakel, *n.* 3. Kackel, kacklande; sliddersladder.

Gekämmer, *n.* Flera rum eller kammare ſtillsammans.

Gekämpfe, *n.* Långvarigt kämpande.

Gekeife, *n.* 3. Trätande, skällande.

Gekelcht, *adj.* o. *adv.* (*Bot.*) Försedd med blomfoder, *calyculatus*.

Gekelter, *n.* Så mycket vin, som pressas på en gång.

Gekläffe, *n.* 3. Bjebbande, glafs; skällande; sqvaller.

Geklapper, *n.* 3. Slammer, stoj, buller, oväsende, sorl, sus.

Geklatſch, *n.* 3. Klappande med händerna; ſmällande;

Geklimper, Geklirre, *n.* 3. Slammer, slamrande, klingande.

Geklingel, *n.* 3. Ständigt klingande, ruggande.

Geklüft, *n.* En rad med klyftor.

Geknaupel, *n.* Ett beständigt knåpande.

Geknirſch, *n.* 3. Ständigt gnisslande.

Gekoch, *n.* Kokad maträtt; äfven näringsmedel, som bör kokas.

Gekoller, *n.* Ett beständigt kollrande eller kullrande; orrens kutter eller läte.

Gekörnt, *adj.* o. *adv.* Gjord till små korn, ſkornig.

Gekoſe, *n.* Beständigt smekande. ſde.

Gekrach, *n.* 3. Brak, buller, larm, uppseende.

Gekräuſel, *n.* 3. Kräs; spetsar.

Gekreiſch, *n.* 3 Gällande skrik. ſderi.

Gekritzel, *n.* 3. Kräkfötter, plotter, kludd-

Gekröſaaber, *f.* 4. Tarmkäksådra.

Gekröſe, *n.* 3. Tarmkäx, kräs; halskräs.

Gekröſendrüſe, *f.* 4. Kröse.

Gekrumel, *n.* 3. Smul.

Gekünſtelt, *adj.* o. *adv.* Med konst gjord, eftergjord, genom konst, konstlad, tvungen, tillgjord.

Gelach, gelache, *n.* 3. Mycket skrattande.

Gelächter, *n.* 3. Skratt, löje, storskratt; åtlöje. Ein G. auffchlagen eller erheben, gapskratta.

Geladene, *m.* En, som är buden, gäst.

Gelag, *n.* 1. Slutet lag, sällskap, klubb; kalas, stor måltid, gästbud; äfven lag, drickeslag; en lustig sammankomst af goda vänner; äfven lag; hvad som ligger på hvartannat. (*Fiske*) Ett ställe i vattnet, som är beväxt med rör och vass. Ins G. hinein leben, reden, leſva, tala obetänksamt.

Gelahrt, se Gelehrt.

Gelalle, *n.* 3. Stamning, lallande.

Gelähmt, *adj.* o. *adv.* Lam, borttagen, contrakt, förlamad.

Geländer, *n.* 3. Bröstvärn, gallerverk, gallerstängsel; ledstång; spaljer. =ſäule, *f.* 4. Gallerdocka.

Gelänge, *f.* (*Landthush.*) Hvarje stycke fält af betydlig längd. I mera inskränkt bemärkelse kallas G. ett åkerstycke af obestämd längd, men som är fyra Ruthen bredt; till skillnad från Dreigerte, Strichel och Sottel.

Gelangen, *v. n.* ſ. o. h. Anlända, ankomma, komma eller hinna fram; komma

eller hinna till, ernå. Sie gelangt an dich meine Bitte, jag ber dig. G. laſſen, skicka; föredraga.

Geläpp, *n.* (*Jäg.*) Hundöron.

Gelärm, se Lärm.

Gelaß, *m.* 1. Rymlighet, vidd; plats, rum, ställe, beqvämlighet, läglighet. G. haben, bo rymligt; bo beqvämligt.

Gelaſſen, *adj.* o. *adv.* Tålig; lugn, stilla, rolig, tillfreds, sagtmodig.

Gelaſſenheit, *f.* 4. Lugn, stillhet, ro, kall blod, kallsinnighet; undergifvenhet, underkastande, sjelfförsakelse, nöjdt sinne, sagtmod.

Gelaufe, *n.* Löp, mycket löpande, springande.

Geläufig, *adj.* o. *adv.* Otvungen, flytande, lätt; bekant. Er hat eine geläufige Hand, en lätt och flytande hand till att skrifva. Eine geläufige Zunge haben, vara mycket munvig; äfven hafva en talande eller flytande tunga. Die Sache iſt ihm g., är honom ganska väl bekant. Ein geläufiges Gedächtniß, ett starkt, godt minne, som lätt kommer ihåg något.

Geläufigkeit, *f.* 4. Lätthet, hastighet.

Geläut, *n.* 1. Ringning; klingande; bjellror.

Gelb, *adj.* o. *adv.* Gul. Das Gelbe im Ei, ägg gula. Gelbe Rüben, morötter. Mir ward Grün und Gelb vor den Augen, det svartnade för ögonen på mig. =ammer, *f.* 4. Gröning. =braun, *adj.* Brungul. =gießer, *m.* 3. Gelbgjutare. =grün, *adj.* Gulgrön. =holz, *n.* 2. Gulholts (sort trä). =roth, *adj.* Gulröd, rödgul. =ſchnabel, *m.* 3. Rå yngling, våp, glop, snorkilling, knodd. =ſucht, *f.* 4. Gulsot. =ſüchtig, *adj.* o. *adv.* Gulsiktig, som har gulsot. =wurz, *f.* 4. Gurkmeja. =zwiebel, *f.* 4. (*Bot.*) Vårfrudagslök.

Gelbe, *f.* Gulhet.

Gelben, *v. n.* Gulna. — *V. a.* Färga gul.

Gelblig, *adj.* o. *adv.* Gulaktig.

Gelbling, *m.* (*Skepp.*) Rummet öfver rodret, ifrån häckbalken till snitsverket.

Gelblich, *adj.* o. *adv.* Gulaktig, ljusgul, hvitlett.

Geld, *n.* 2. Gelder, *pl.* Penningar, mynt. Nicht bei Gelde ſeyn, hafva brist på penningar. Am Gelde ſtrafen, ålägga penningeböter. Zu Geld machen, vända i penningar. Hartes G., klingande mynt. Leicht G. leichte Waare, lätt mynt, lätt vara, eller varan svarar i godhet emot betalningen. † Er ſitzt im Gelde bis über die Ohren, han har stora rikedomar, mycket penningar. G. auf eines Kopf ſetzen, utlofva en belöning åt den, som kan taga en lefvande eller bringa honom om lifvet. Das gehet über das G. her, det kostar mycket penningar. =arm, *adj.* o. *adv.* Fattig på penningar. =ausgabe, *f.* 4. Penningeutgift. =begierde, *f.* 4. Penningegirighet. =begierig, *adj.* o. *adv.* Penningegirig. =beutel, *m.* 3. =ſack, *m.* 1. Penningepung, penningepåse. =buße, se =ſtrafe. =einnahme, *f.* 4. Penningeuppbörd. =einnehmer, *m.* 3. Uppbördsman. =gülte, *f.* 4. Penningeränta, =kaſten, *m.* 3. Kassakista. =katze, *f.* 4 Penningekatta, lång och smal penningepåse. =mangel, *m.* 3. Penningebrist. =ſack, se =beutel. =ſorte, *f.* 4. Penningsort. =ſpielig, =ſplitternd, *adj.* Kostsam. =ſtrafe, =buße, *f.* 4. Plikt, böter. =wechſel, *m.* 3. Vexelbank, börs, allmän kassa. =wechsler, *m.* 3. Bankör, banquier.

Gelder, *pl.* af Geld. Penningsummor, reda penningar; gäld och skuld.

Gelecke, *n.* 3. Slickande, slick, beständig kyssning; ständigt läckande, läckage.

Gelee, se Gallerte.

Gelege, *n.* Afläggning af vinstockar; sädesklyf.

Gelegen, *adj.* o. *adv.* Belägen; beqvämlig, läglig, passande; vigtig, betydande, an-

gelägen. Daran g. seyn, vara angeläget eller maktpaliggande; göra något till saken; vara af intresse eller ens intresse, m. m. An ihm ist mir nichts g., jag bryr mig ej om honom. Daran war mir sehr viel g., det var af mycken vigt för mig.

Gelegenheit, *f.* 4. Tillfälle, läglighet; inträffande händelse, förefallande omständighet; lägenhet, tillfälle; utväg, lägenhet; belägenhet, läge; afträde. (*Ord-pr.*) G. macht Diebe, tillfället gör tjufven. Der Brief ist mit G. gekommen, brefvet har kommit med någon resande.

Gelegenheitlich, Gelegentlich, *adj.* Tillfällig. — *Adv.* Tillfälligtvis, vid tillfälle, vid läglig tid; efter omständigheterna; när det faller sig så; lätteligen; makligen; med beqvämlighet.

Gelegenheitsgedicht, *n.* 1. Occasions- eller tillfällighets poem. =macher, se Kuppler.

Gelehrig, Gelehrsam, *adj.* o. *adv.* Läraktig, som låter tukta sig, lydig, villig.

Gelehrigkeit, *f.* 4. Läraktighet; villighet, foglighet, lydaktighet.

Gelehrsamkeit, *f.* 4. Lärdom, litteratur, vitterhet, insigter. ſtenskaplig; erfaren.

Gelehrt, *adj.* o. *adv.* Lärd, vitter; vet-

Gelehrte, *m.* des =n, *pl.* =n. böjes som *adj.* En lärd, vitter person. Den Gelehrten ist gut predigen, en kännare förstår saken lätt.

Gelehrtengeschichte, *f.* 4 Litterär-historie.

Gelehrtheit, se Gelehrsamkeit. ſordning.

Geleise, *n.* 3. Djupt hjulspår; spår; skick,

Geleit, *n.* 1. Ledsagande; eskort, betäckning, medfölje, convoj. Das sichere G., lejd, lejdebref; pass. Das G. geben, äfven beledsaga.

Geleiten, *v. a.* Ledsaga; leda; eskortera, convojera. Der Geleitete, en anklagad, som fått lejd.

Geleiter, *m.* Ledsagare. — *S. n.* (*Jagt.*) De fyrkantiga maskorna och deras förhållande i ett nät; äfven nät med sådana maskor.

Geleitlich, *adj.* o. *adv.* Som angår säkerhet och beskydd på vägar o. d., lejd m. m. Die geleitliche Obrigkeit, som har Geleitsgerechtigkeit. Sich g. aufführen, icke ofreda någon på vägar och stigar.

Geleitsbrief, *m.* 1. Lejdebref, pass, resepass. =einnahme, *f* 4. Uppbörd för eskort ell. convoj; convojafgift. — eller =amt, *n.* 2. Uppbördskontor för convoj &c. =einnehmer, *m.* 3. Uppbördsman af convoj eller eskortafgiften. =geld, *n.* Afgift för säkerhet på vägar och stigar. =mann, se Begleiter. =schiff, *n.* 1. Convojskepp. =zettel, *n.* 3. Tullsedel.

Gelenk, *n.* 1. Led; fogning; led, ledgång, ledfogning; knut; länk (i en kedja).

Gelenk, Gelenkig, Gelenksam, *adj.* o. *adv.* Böjlig, smidig, vig; villig, eftergifvande. =drüse, *f* 4. Ledkörtel. =saft, se Gliedwasser. =sam, se Gelenk, *adj.* =samkeit, *f.* 4. böjlighet, smidighet, vighet; villighet, eftergifvenhet.

Gelenkig, *adj.* o. *adv.* Smidig i lederna. (*Bot.*) Ledad, knäförsedd, knäböjd: försedd med en eller flera knälika leder, *Geniculatus*. ſningens läsning.

Gelese †, *n.* Läsande; lectur. (*Väfv.*) Rän-

Gelesen, *adj.* o. *adv.* Allmänt läst och omtyckt. ſeklärering.

Geleucht, *m.* Ljus o. d., som tjenar till

Gelichter, *n.* 3. Band (af tjufvar o. d.); följe, like; slag.

Gelieben, *v. n.* h. Täckas, behaga.

Geliebt, *adj.* o. *adv.* Älskad; kär, älskelig.

Geliebter, *m.* Geliebte, *f.* böjes som *adj.* Älskare, älskarinna, fästman, fästmö, käresta, käreste.

Geliegen, *v. n.* ſ. Ligga; falla i barnsäng.

Mar. Mar.

Gemangkorn, *n.* 2. utan *pl.* Blandsäd.
Gemanſche, *n.* 1. Röra, matens hoprörande.
Gemäß, *n.* Se Maß. *adj.* Enlig, öfverstämmande med; anständig, passande. *prep.* med *Dat.* Enligt, efter.
Gemäßheit, *f.* 4. Enlighet, öfverensstämmelse, likställighet.
Gemäßigt, *adj.* Tempererad; modererad.
Gemäuer, *n.* 3. Murar, väggar.
Gemein, *adj.* o. *adv.* Allmän, samfält, gemensam; publik, allmän; vanlig; bruklig, allmän; allmän, vedertagen, allmänt bruklig, hvardags-, daglig, trivial, utnött; dålig, gemen. Gemeiner Menſchenverſtand, ſävett, *Sens commun*, godt naturligt begrepp, förstånd, vett. Der gemeine Mann, allmogen, menige man, menigheten. Sich einem zu g. machen, göra sig för mycket bekant eller förtrolig med någon. Das gemeine Weſen, för det allmänna. =anger, *m.* 3. Utjord, allmänning till betesmark. =geiſt, *m.* 2. Medborgelighet; medborgelig samfundsande. =hirt, *m.* 4. Gemensam herde. =nützig, *adj.* o. *adv.* Allmänt nyttig ell. gagnelig. =nützigkeit, *f.* 4. Allmän nytta, popularitet. =ochs, *m.* 4. Bytjur, stadstjur. =platz, *m.* 1. Allmän plats, allmän, gemensam egendom. =ſchaft, *f.* 4. Communitet, samfund; skrå, societet; gemenskap; communication; umgänge, bekantskap; likhet, öfverensstämmelse. — G. der Güter, samrätt i bo. =ſchaftlich, *adj.* Allmänt, samfält, gemensam. =ſchreiber, *m.* 3. Se Stadtſchreiber. =ſinn, *m.* 1. Medborgerlighet; medborgerlig samfundsande; sundt förnuft. =trift, =weide, *f.* 4. Allmän betesmark.
Gemeinde, Gemeine, *f.* 4. Menighet, allmoge, bylag, socken, församling; samfund af dem, som äro af en lära, trosförvanter. =gut, *n.* 2. Allmänning.
Gemeinheit, *f.* 1. Gemensam ägande rätt, samfäldt bruk; menighet.
Gemeiniglich, *adv.* Gemenligen, vanligtvis, vanligen, allmänt, i allmänhet.
Gemeinſam, se Gemein.
Gemenge, Gemengſel, *n.* 3. Blandning; röra, mölja, mischmasch.
Gemerk, *n.* 1. Se Kennzeichen.
Gemeſſen, *adj.* o. *adv.* Mätt, mäten, bestämd, inskränkt, noga, ackurat.
Gemetzel, *n.* 3. Blodbad, blodsutgjutelse, slagtning, nederlag.
Gemind, *n.* Ett längdmått i Tyrolska bergverken, som häller längden af en knytnäfve med utsträckt tumme. 4 G. utgöra en Wiener aln.
Gemiſch, se Gemenge. [rad.
Gemodelt, *adj.* o. *adv.* Figurerad, fasone-
Gemorde, *n.* Fortsatt mördande. (*Fig.*) En mördad person.
Gemsbock, *m.* 1. Stenbock.
Gemſe, *f.* 4. Stenget.
Gemſenballen, *m.* 3. =kugel, *f.* 4. Kula af hår o. d. omgifven af ett härdnadt klibbigt ämne, som stundom finnes i magen på stengeten.
Gemsthier, Gemsziege, se Gemſe. [vad.
Gemüht, *adj.* o. *adv.* Med möda förvärf-
Gemüll, Gemülen, Gemülſter, *n.* Byggningsgrus.
Gemurmel, *n.* 3. Sorl, sus, sagta dån; knorr, knot, mumlande, mummel.
Gemurre, *n.* 3. Knot, trätor, bannor; mumlande, mummel.
Gemüſe, *n.* 3. Mat af skidfrukt, grönt, grönsaker. [gen.
Gemüßigt, *adj.* o. *adv.* Nödsakad, tvun-
Gemüth, *pl.* Gemüther, *n.* 2. Själ, sinne, sinnelag, lynne, hjerta. Med ordet G. förstås stundom själen i anseende till viljan och dess begärelser, liksom ordet:

Geiſt, betecknar ſjälen i ans. till förſtån-
det och förnuftet. Stolz von G., hög-
dragen till sinnes. Zu Gemüthe führen,
föra till sinnes. Sich etwas zu Gemüthe
ziehen, lägga något på hjertat, oroa sig
mycket öfver något. Ihm geht nichts
zu Gemüthe, honom rörer ingenting.
Gemüthlich, *adj.* o. *adv.* Full af dunkla
begär eller böjelser. Es iſt mir heute
nicht g. ſpazieren zu gehen, i dag har jag
ingen lust att spatsera.
Gemüthlichkeit, *f.* Munterhet, m. m.
Gemüthsart, =beſchaffenheit, *f.* 4. Sinnelag,
lynne, karakter, temperament. =beſſe-
rung, *f.* 4. Sinnesbättring. =bewegung,
f. 4. Häftig rörelse eller känsla, sinnes-
rörelse. =gabe, *f.* 4. Natursgåfva. =kraft,
f. 1. Själskraft. =krankheit, *f.* 4. Svårmo-
dighet. =neigung, *f.* 4. Sinnesböjelse. =re-
gung, *f* 4. En svagare sinnesrörelse.
=ruhe, *f.* 4. Sinnesro, sinneslugn. =ver-
faſſung, *f.* 4. Sinnesförfattning, sinnes-
ställning, sinnelag, lynne. =zuſtand, *m.* 1.
Sinnets tillstånd eller beskaffenhet.
Gen, *præp.* G. Himmel, emot himmelen.
Genabelt, *adj.* o. *adv.* Naflad; försedd med
nafvel, eller med en nafvellik upphöj-
ning.
Genage, *n.* 3. Ett ständigt gnagande.
Genannt, *adj.* o. *adv.* Kallad, benämnd;
med tillnamn af.
Genaſche, *n.* 3. Se Leckerhaftigkeit. ſker.
Genäſchig, *adj.* o. *adv.* Begärlig på sötsa-
Genau, *adj.* o. *adv.* Snäf, trång, knapp,
hård, utspänd; noga, noggrann, grann-
laga, sträng, punktlig, precis, bestämd;
hushållsaktig, sparsam; ordentlig, rik-
tig. Genaue Freundſchaft, intim vänskap.
Mit genauer Noth, med möda, knappast.
Man muß nicht jedes Wort ſo g. nehmen,
man bör ej så noga granska hvart ord,
ej vara så nogräknad. Er wird es ſchon
genauer geben, han lärer nog gifva bättre
köp, låter handla med sig. (*Fig.*) Gif-
va sig, låta visa och säga sig.
Genauigkeit, *f.* 4. Noghet, noggrannhet;
riktighet; punktlighet; sparsamhet.
Genecke, *n.* Ett fortsatt gnabb.
Genehm, *adj.* o. *adv.* Behaglig, angenäm,
öfverensstämmande med viljan. G. hal-
ten, billiga, samtycka, hålla för godt,
gilla, antaga, stadfästa. =halten, *v. a. irr.*
Genehmigen, *v. a.* Väl upptaga, tillåta,
bifalla, villfara, gilla, godkänna, antaga,
samtycka. =haltung, *f.* Samtycke, gillan-
de, stadfästelse; godtfinnande, tillstäd-
jelse.
Geneigen, *v. n.* h. Behaga, vara benägen.
Einem g., vara en benägen eller bevågen.
Geneigt, *adj.* o. *adv.* Böjd eller fallen för,
begifven på, hägad; sinnad; bevågen,
tillgifven, gynnande, benägen, gunstig.
Für eine Sache g. ſeyn, gynna, hjelpa,
understöda, befordra en sak. =willig,
adj. o. *adv.* (*Lagf.*) Tjenstvillig och
benägen.
Geneigtheit, *f.* 4. Böjelse, fallenhet, begif-
venhet, håg; bevågenhet, benägenhet,
tillgifvenhet, gynnande, gunst.
General, *m.* 1. General. =adjutant, *m.* 4.
Generaladjutant. =baß, *m.* 1. General-
bas. =feldmarſchall, *m.* 1. Generalfältmar-
skalk. =feldwachtmeiſter, *m.* 3. General-
major. =ſtaaten, *pl.* Generalstaterna (i
Nederland). =ſtab, *m.* 1. Generalstab.
=ſuperintendent, *m.* 4. Generalsuperinten-
dent. =ſuperintendentur, *f.* 4. En Gene-
ralsuperintendents embete; dess boning.
=wachtmeiſter, *m.* 3. Generalmajor. =wa-
genmeiſter, *m.* 3. Trossuppsyningsman.
Generalität, *f.* 4. Generalitet, högste be-
fälhafvarne vid arméen.
Generalswürde, *f.* 4. Generalsembete.
Geneſen, *v. n. irr.* ſ. Ich geneſe, du geneſeſt

er geneſet; *imp.* ich genas; *partr.* geneſen; *imperat.* geneſe. Blifva frisk; komma sig före igen, återfå helsan; tillfriskna; falla i barnsäng, blifva förlöst.
Geneſung, *f.* 4. Tillfrisknande, bättring.
Genette, Geneßkatze, Genotte, *f.* 4. Desmanskat.
Genick, *n.* 1. Nacke, nackben. Sich das G. abſtoßen, bryta nackbenet af sig. =fang, *m.* 1. Härsvängarhugg. =fänger, *m.* 3. Härsvängare, jagtspjut.
Geniche, *n.* Ständig nickning.
Genicken, *v. a.* (*Jäg.*) Afbryta nackbenet.
Genie, *n.* 6. äfven *pl.* 8. Snille. =flug, *m.* 1. Snillets flygt eller stigande. =kraft, *f.* 1. Snillets styrka.
Genieß, se Nutzen; umgang. =bar, *adj.* Som kan njutas; ätlig. =brauch, *m.* 1. Nyttjande rätt.
Genießen, *v. a. irr.* Ich genieße, du genießeſt († geneußeſt), er genießet (genießt † geneußt); *imp.* ich genoße; *part.* genoſſen; *imperat.* genieße oder geneuß). Njuta, nyttja; profitera, vinna, förtjena; få, undfå; smaka, smaka på; äta, dricka, förtära. =ätlig; egennyttig.
Genießlich, *adj.* o. *adv.* Som kan njutas; ätlig; egennyttig.
Genießung, *f.* 4. Njutande; ätande.
Geniſt, *n.* Små qvistar och grenar.
Geniſte, *f.* 4. Pingstblomma, *Genista.*
Genöpft, *adj.* Nockad.
Genoß, *m.* 4. des =ſſen, *pl.* =ſſen. Kamrat, deltagare, embetsbroder, collega.
Genoſſam, *m.* Invånare i en
Genoſſame, *f.* Samfund. Canton Uri är ännu fördelad i vissa Genoſſamen ell. kretsar, hvilkas invånare kallas Genoſſame.
Genoſſenſchaft, *f.* 4. Kamratskap, delaktighet, sällskap, samfund.
Genoſſinn, *f.* 4. Deltagerska, sällskapssyster, leksyster; följeslagarinna.
Genſter, se Geniſte.

Genug, *adj.* o. *adv.* Nog, tillräckligt, tillfyllest, nogsamt, ledsen. Sich ſelbſt g. ſeyn, ej behöfva andras hjelp till något, vara nöjd med sig sjelf och sitt tillstånd, veta med sig sjelf att man gjort sin skyldighet, förnöja sig med sig sjelf. =thuend, *adj.* Tillfyllestgörande. =thuung, *f.* 4. Tillfyllestgörelse, tillfredsställelse, förnöjelse; upprättelse. G. begehren, mana ut en.
Genüge, *f.* o. *n.* ut. *pl.* Nog, så mycket, som behöfs, tillräckligen, tillfyllest, nogsamt. Ein G. leiſten, göra tillfyllest, tillfredsställa; uppfylla. Zur G., Tillfyllest. Daraus kann man zur G. abnehmen, deraf kan man med säkerhet sluta.
Genügen, *v. n.* o. *impers.* h. Förslå, räcka till, vara nog, göra tillfyllest, vara tillräcklig. Sich g. laſſen, vara nöjd eller nöja sig med. =näm; förnöjd.
Genüglich, *adj.* o. *adv.* Tillräcklig; angenäm; förnöjd.
Genugſam, *adj.* o. *adv.* Tillräcklig, tillfyllestgörande. =belåten.
Genügſam, *adj.* o. *adv.* Tarflig, förnöjsam, belåten.
Genügſamkeit, *f.* 4. Tarflighet, sparsamhet, förnöjelse, tillfredsställelse.
Genuß, *m.* 1. des =ſſes. Njutning; besittning, nyttjande; fördel, gagn, vinst.
Geograph ꝛc. se Erdbeſchreiber ꝛc.
Geometer, *m.* 3. Geometer; landtmätare, ingeniör.
Geometrie, *f.* 4. Landtmätarekonst.
Geometriſch, *adj.* Geometrisk.
Georgenkraut, *n.* 2. Vändelrot.
Gepäcke, *n.* 1. Tross, ressaker.
Gepfeffert, *adj.* Peppad; äfven dyr.
Gepfeiffe, *n.* Ständigt pipande, qvillande.
Gepfneiſch, *n.* (*Jäg.*) Den andel jagthundarne få af det fällda vildtet. =rande.
Gepink, *n.* Ständigt knackande eller hamrande.
Geplapper, Geplauder, *n.* 3. Ständigt prat, sladder, pladder, sqvaller.

Geplärr, *n.* 1. Skräl, skrikande.
Geplatſcher, *n.* Ständig plaskning.
Geplatze, *n.* 3. Dån, brak.
Gepolter, *n.* 3. Stoj, buller, oväsende, slammer, brak, larm.
Gepräge, *n.* 3. Prägel, aftryck; märke efter något; stämpel, till aftryck.
Geprahle, *n.* 3. Präl, beständigt skryt.
Gepränge, *n.* 3. Pomp, ståt, prakt, präl; fabrikt medtölje.
Gepraſſel, *n.* 3. Brak, buller, larm; gnistrande, sprakande, fräsande, sprättande
Gepräz, *n.* Skräp, afskrap; strunt; ogräs; dåligt folk.
Gepülfer, *n.* Flera pulver sammantagna.
Gequake, *n.* 3. Grodornas läte.
Gequäke, *n.* 3. Barns gråt.
Gequäle, *n.* Ständigt qväljande.
Gerade, *f.* 4. Husgeråd, linntyg, kläder, ringar, klenodier o. d., som efter Sachsiska lagen, när mannen dör, faller hustrun till, och kallas. Die volle G., Hälften deraf, som, efter hennes död, hennes närmaste blodsförvandt af qvinnokönet ärfver, kallas: die halbe G. eller Riftelgerade. G. är äfven rakhet, räthet.
Gerade, *adj.* Rät, rak; välväxt, rät, som går i rät linie eller rätt fram; omedelbar, direkt; jemn, slät; jemn, (motsatsen af udda). — *Adv.* Rätt fram, riktigt, utan omsvep, ärligt, redligt; rätt, rakt, rätt upp, rätt fram; omedelbar, direkte, genast; riktigt, noga, lagom, just. G. heraus, rent ut. Fünf g. ſeyn laſſen, ej räkna så noga, ej nagelfara allt. G. als wenn, liksom. G. gegenüber, gent emot. Der geradeſte Weg, genaste vägen. Geradeš Weges, geradeš Fußes, genast, straxt på stund. Einem g. auf den Leib gehen, gå bröstgänges på en. Der Pfeiler ſteht nicht g., står icke efter vattenpass, lutar litet åt den ena sidan. Nach g., efter hand, småningom, med tiden. Allezeit den geraden Weg gehen, gå alltid rätta vägen; ej bruka några omsvep eller konster. Immer ſeinen geraden Weg fortgehen, gå alltid sin jemna gång. Er iſt ſehr gerade zu, han är alltid rätt fram, utan krus och complimenter. G. ins Geſicht, midt i ansigtet. G. Weg, okonstladt, utan omsvep. -zu, *adv.* I rät eller rak rigtning, ända rätt fram. (*Fig.*) Utan omständigheter ell. omsvep, rent ut; omedelbart, direkte; oböfligt, plumpt, groft. — *m. indecl.* En man, som är rätt fram; en plump, oböflig man.
Geradheit, Geradigkeit, *f.* 4. Räthet, rakhet, jemnhet; rättrådighet, redlighet.
Geradläufig, *adj.* o. *adv.* (*Aſtron.*) Som har ett rakt lopp (om planeter, när de gå ifrån öster till vester). -linig, *adj.* Rätlinig. -ſinn, *m.* Rättsinnighet, rättskaffenhet.
Gerank, *n.* 1. Se Ranken, Ranke.
Gerase, *n.* Ett ihållande raseri.
Geraſſel, *n.* 3. Brak; buller, dån, larm; rullning, kullrande.
Geräth, *n.* 1. Geräthſchaft, *f.* 4. Möbel, lösören, husgeråd, saker, kläder, tross, ressaker; redskap, verktyg; bodkärl.
Gerathen, *v. n.* ſ. Ich gerathe, du geräthſt, er geräth; *imp.* gerieth; *part.* gerathen, Lyckas, hafva framgång, lycka, aflöpa efter önskan; råka, komma i eller på, falla på; möta, träffa, råka, råka på, råka för. An einander g., råka i slagsmål. Über jemanden g., anfalla någon. Die Kinder ſind ihm gut g., barnen hafva svarat emot hans förväntan. Ins Stecken g., afstadna, blifva ogjordt. Wohl gerathene Kinder, välartade barn. Es hat ihm jemand dazu g., rådt honom dertill.
Gerathen, *adj.* o. *adv.* Rådlig, fördelaktig. Für ihn wäre es am gerathenſten, för ho-

nom vore det rådligast. Damit wäre ihm nicht viel g., dermed vore han ej mycket hulpen.

Gerathewohl, *n. indecl.* Vågspel, slumplycka, mäfå, händelse, hända hvad som

Geräthſchaft, se Geräth. [hända kan.

Geraum, Geräumig, Geräumlich, *adj.* o. *adv.* rymlig, rumrik, vid, vidsträckt. Eine geraume Zeit, länge. [vidd.

Geräumigkeit, *f.* 4. Rymlighet, rumrikhet,

Geräumte, *n.* Afröjd skog (till åker), nyplog, upptaga. (*Jagt.*) En för jagtens skull genom skogen huggen väg.

Geräuſch, *n.* 1. Sorl, buller, sus, stoj, brak, larm; orolighet; inmäte af hjerta, lefver och lungor.

Geräusper, *n.* 3. Racklande, hostande.

Gerbeliren, Gerbeln, *v. a.* (*Bergv.*) Med trähammare slå till en massa jernmalm på smälthärden och derigenom förbereda den till smältning.

Gerben ꝛc. se Gärben ꝛc.

Gerecht, *adj.* o. *adj.* Rättmätig, billig, rättvis, rättrådig, rättfärdig; som passar väl, lagom; äkta. In allen Sätteln g. ſeyn, vara fallen till allt, veta att skicka sig i allting. Ein ſchulgerechtes Pferd, en häst, som är tillriden uti ridskolan. Einen g. ſprechen, frisäga en, förklara en för oskyldig; rättfärdiga. Er ſoll mir genug g. werden, han skall nog betala mig; äfv. jag vill nog taga rätt på honom.

Gerechten, *v. a.* Passa. Einem ein Kleid g.,

Gerechtigkeit, *f.* 4. Rättvisa, rättrådighet, rättfärdighet; fri- och rättighet, rätt; domstol. Der G. freien Lauf laſſen, låta rättvisan hafva sin gång.

Gerechtigkeitsliebe, *f.* 4. Kärlek till rättvisan.

Gerechtſame, *f.* 4. Rätt, rättighet; företrädesrätt, förmån.

Gerede, *n.* 3. Allmänt rykte; allmänt tal, omdöme. Ins G. der Leute kommen, råka i folks tal, komma i folks mun, bli ett talämne.

Gereden, *v. a.* (*Lagf.*) Tillsäga, lofva.

Gereed, *adj.* o. *adv.* (*Sjöf.*) Klar. G. ſeyn.

Gerege, *f.* (*Fågelf.*) Fåglarnes uppdrifvande eller uppskrämande.

Gereichen, *v. n.* h. Lända, tjena till.

Gereime, *n.* Rimen.

Gereimſel, *n.* Rimsnideri, dålig vers.

Gereiß, Gereiße, *n.* Ifver, bemödande, slitande, ref. Es iſt vieles G. um die Waare, de rifvas och slitas ständigt om den varan.

Gerenne, *n.* 3. Springande, fikande, rännande efter något.

Gereuen, *v. impers.* h. Ängra.

Gerfalk, *m.* Gamfalk, *Falco gyrfalco.*

Gergel, *m.* (*Tunnbind.*) Laggen: rännan: eller skåran, hvari bottnen infattas; äfv. verktyget, hvarmed denna skåra göres, som ock kallas ſkamm.

Gergeln, *v. a.* Lagga ett käril, sätta botten i en tunna.

Gerhab, se Vormund.

Gericht, *n.* 1. Rätt, domstol; ting, lagskipning, ransakning; domsaga, lagsaga; tribunal, domsäte, yttersta domen; afrättsplats; rätt, mat, spis; anrättning. Das jüngſte G., yttersta domen. Gottes gerechte Gerichte werden dich treffen, Guds rättvisa domar skola drabba dig. ſbarkeit, *f.* 4. Dom, eller lagsaga, jurisdiktion, domsrättighet, välde.

Gerichtlich, *adj.* o. *adv.* Laglig, laga, i laga ordning, genom domares åtgärd, laggil, juridisk. Einen g. belangen, lagsöka, lagföra en, stämma en för rätten. Ein gerichtlicher Beſcheid, utslag ifrån domstolen. G. beſtätigen, lagfästa.

Gerichtsacten, *pl.* Rättegångshandlingar. ſbank, *f.* 1. Domstol, domsäte. ſbarkeit, se Gerichtsbarkeit. ſbothe, *m.* 4. ſdiener, *m.* 3.

Germer, *m.* Hvit prustrot.
Germig, *adj.* o. *adv.* Som hyser jäst.
Gern, *adv.* Gerna; väl; med flit, uppsåtligen. =groß, *m. indecl.* En, som gerna vill vara stor. =tauſcher, *m.* Så kallar Klopstock en Christen, som af hjertans lust hänger efter tviflen i sin religion.
Gerähre, Geröhrig, Geröhricht, *n.* 1. Rör, vass, rörstånd; en med rör beväxt plats.
Gerſch, *n.* (en ört) Kirs, kirskål.
Gerſte, *f.* 4. Korn, bjugg. Die zweizeilige G., tvåradigt korn, guariskorn.
Gerſten, Gerſting, *m.* Ett slags rätt af kornmjöl, egg och mjölk.
Gerſten, *adj.* o. *adv.* Af korn, korn. =grauspen, *f. pl.* Helgryn. =grütze, *f.* 4. Korngryn; korngrynsgröt. =korn, *n.* 2. Bjuggkorn; (i ögat) vagel; linie: 1/12:del af en tum. =ſchrot, *n.* 1. Korngröpe. =trank, *m.* 1. Kornvatten, ett slags mandelmjölk. =zucker, *m.* 3. Kornsocker.
Gerte, *f.* 4. Spö, smal käpp eller staf, ridspö.
Gertel, *n.* Åbrodd.
Gertenkraut, *n.* 2. *Ferula.*
Gertwurz, *f.* 4. Åbrodd.
Geruch, *m.* 1. Lukt, luktsinne; dunst, retande lukt; väderkorn. (*Fig.*) Ein guter G., ett godt namn, beröm. Sie ſtarb im G. der Heiligkeit, hon dog och lemnade ett heligt namn efter sig, hon dog som ett helgon. =los, *adj.* o. *adv.* Utan lukt: både utan luktens sinne, och som ej sprider lukt.
Gerücht, *n.* 1. Rykte; namn, anseende. Ein G. iſt erſchollen, det har utgått ett rykte. Ein gutes G. haben, hafva ett godt rykte om sig. Jemand in ein böſes G. bringen, befläcka ens goda namn och rykte.
Gerufe, *n.* 3. Ständigt ropande.
Geruhen, *v. n.* h. Vara så nådig, täckas, värdigas.
Geruhig, *adj.* o. *adv.* Rolig; stilla, nöjd.
Geruhſam, *adj.* o. *adv.* Rosam, lugn.
Gerülle, *n.* 3. Skräp, bråte; filspån.
Gerumpel, *n* 3. Ständigt bullrande, skakande.
Gerümpel, *n.* 3. Gammalt skräp, bråte. =kammer, *f.* 4. Skräprum. schavott.
Gerüſt, *n.* 1. Ställning, ställningsverk; Geſage, se Gerede: Gerücht.
Geſäge, *n.* 3. Ständigt sågande, sågning.
Geſalbader, *n.* Narraktigt, träkigt prat.
Geſalbe, *n.* Allahanda slags salvor.
Geſame, *n.* 3. Allehanda slags frö.
Geſammel, *n.* Ständigt samlande; äfven samling af något.
Geſammt, *adj.* o. *adv.* Hel, all, samfält, samtlige, gemensam, samt och synnerligen. =gut, *n.* 2. Samfält gods. =ſchaft, *f.* 4. Samfund. =ſtimme, *f.* 4. Gemensam röst.
Geſandte, *m.* 4. Ambassadör; sändebud.
Geſandte, Geſandtinn, *f.* 4. En ambassadörs, ett sändebuds Fru.
Geſandtſchaft, *f.* 4. Ambassad; legation, nunciatur; sändebud. =ſchaftsſecretär, *m.* 1. Legationssekreter.
Geſang, *m.* 1. des =es, *pl.* Geſänge. Sång; visa; säng, låfsång; fågelsång; psalm; lockfågel. =buch, *n.* 2. Psalmbok. =droſſel, *f.* 4 Sjungtrast. =vogel, *m.* 3. Sjungfågel. =weiſe, *f.* 4. Ton, melodi. — *Adv.* Sångvis.
Geſäß, *n.* 1. Bakände, stuss, sätet, sits ell. sätet i en stol; äfven det urhålkade stället i en bikupa, der bien talrikast uppehålla sig; undra delen af en råsten. =bein, *n.* 1. Isben. =fiſtel, *f.* 4. Fistel i sätet.
Geſatz, *m.* des =es, *pl.* Geſätze. Så kallas vid kopparhamrar flera i hvarandra satta skålar af jemnt aftagande storlek.

Ge-

Geſaufe, *n.* 3. Ständigt supande.
Geſäuge, *n.* Spenarne hos djur.
Geſäul, *n.* Pelareverk: alla pelare i en byggnad sammantagne.
Geſauſe, *n.* Ständigt susande.
Geſäuſel, *n.* 3. Ständigt surr; sorl, sus.
Geſchabe, *n.* Oafbrutet eller upprepadt skafvande; äfven det som afskafves.
Geſchäft, *n.* 1. Göromål, förrättning, syssla, sak, angelägenhet: handel, affär. Seinen Geſchäften nachgehen, sie abwarten, sköta sina göromål.
Geſchäftig, *adj.* o. *adv.* Verksam, driftig, arbetsam, angelägen, mån, beställsam.
Geſchäftigkeit, *f.* 4. Verksamhet, flit, drift, ifver, bemödande, beställsamhet.
Geſchäftsform, *f.* 4. Ärendenas gång. =mann, *m.* 2. En i allmänna ärender öfvad eller dermed sysselsatt man; kommissionär. =träger, *m.* 3. Agent, fullmäktig, chargé d'affaires.
Geſchäum, *n.* En myckenhet skum.
Geſcheckt, *adj.* o. *adv.* Brokig, fläckig, spräcklig, tigrerad.
Geſchehen, *v. n.* ſ. *irr.* Ich geſchehe, du geſchiehest (geſchiehſt), es geſchiehet (geſchieht); *imp.* ich geſchahe; *part.* geſchehen; *imper.* geſchehe. Ske, hända, tilldraga sig, tillstöta, vederfaras. Geſchehene Dinge ſind nicht zu ändern, det som en gång är gjordt kan icke blifva ogjordt, ogjord gerning har ingen återvända. Ihm iſt recht g., han har förtjent det, det har skett honom rätt. Ich muß es g. laſſen, jag kan icke hindra det. Alles was von ſeiner Seite dagegen g. konnte, allt hvad han kunde göra deremot. Noch iſt nichts g., ännu har ingenting blifvit uträttadt. (*Fig.*) Es iſt um ihn g., det är ute, det är beställdt med honom.
Geſcheid (Geſcheit), *adj.* Klok, förnuftig, förståndig.
Geſchenk, *n.* 1. Skänk, gåfva; mutor.
Geſcheut, se Geſcheid.
Geſchichtbuch, *n.* 2. Historiebok, tidbok. =kunde, *f.* 4. Kännedom af historien. =kundiger, *m.* 3. Kännare af historien. =mahler, *m.* 3. Historiemålare. =ſchreiber, *m.* 3. Historieskrifvare, häfdetecknare. =wiſſenſchaft, se =kunde.
Geſchichte, *f.* 4. Historie; berättelse; händelse; äfventyr, öde.
Geſchichtenträger, *m.* 3. Örontasslare.
Geſchick, *n.* 1. Skicklighet; lämplighet, tillbörlighet, proportion, öfverensstämmelse; öde, försyn, skickelse.
Geſchicke, *n.* Ständigt skickande. (*Bergv.*) Klyfter och gångarter, som tjena att göra ett malmfall eller en gång fyndigt eller malmförande. Vid flötsverk och äfven vid strykande gångar förstås med G. så väl sjelfva flötsen med dess tak och sola, som ock hela gången med dess hängande och liggande väggar.
Geſchicklich, se Geſchickt.
Geſchicklichkeit, *f.* 4. Skicklighet, färdighet.
Geſchickt, *adj.* o. *adv.* Skicklig, kunnig, snäll; skicklig, färdig, händig, behändig, passande, tjenlig; beqväm, duglig; disponerad; färdig, tillreds, beredd.
Geſchiebe, *n.* (*Bergv.*) Vaskverk; äfv. berg- eller jordart, som i någon stor vidd bredt sig horisontelt öfver en annan; äfven stenkastning.
Geſchirr, *n.* 1. Kärl; bordkärl; seldon. =kammer, *f.* 4. Redskapsbod; ridtygsförråd. =meiſter, *m.* 3. Vagnmästare.
Geſchirren, *v. a.* Betsla hästarne.
Geſchlabber, *n.* Sqval, tunn dryck. (*Fig.*) Obehagligt, onyttigt sladder.
Geſchlacht, *adj.* o. *adv.* Af god art, välartad; rak, smidig, väl bildad; äfven mjuk; mör. Ein geſchlachter Boden, god och

mjuk jordmån, hvari vildtets spår väl intryckas.
Geschlachte, *n.* 3. Slagtande.
Geschlank, *adj.* o. *adv.* Spenslig, smal, smärt.
Geschlankheit, Geschlankigkeit, *f.* 4. spenslighet, smalhet, smärthet.
Geschlecht, *n.* 2. des =es, *pl.* =e o. =er. Slägte, slag, art, kön, ätt, slägt, stam, afkomma; familj, slägt, anhörige.
Geschlechter, *m.* Så kallas i vissa riksstäder en person, som härstammar från en rådsherre eller patricisk slägt. Ein G. von Nürnberg.
Geschlechtshalter, *n.* 3. =folge, *f.* 4. Slägtled, generation. =gut, *n.* 2. Familjegods. =name, *m.* 5. Familjenamn. =register, *n.* 3. Slägtregister, genealogi. =trieb, *m.* 1. Begär, drift eller böjelse att fortplanta sitt slägte. =wappen, *n.* 3. Familjvapen. =wort, *n.* 2. Artikel. =zeichen, *n.* 3. Födslolemmar.
Geschleif, *n.* (*Jäg.*) Ingången till räf-, gräfsvins-, hamster- och bäfverlyor.
Geschlepp, *n.* 1. Betjening, medföljе, svit, tross, tyg; släp på fruntimmerskläder. (*Jäg.*) Lockmat, som släpas med ett snöre framför skogen, för att locka vilddjuren till bestämd ort. (*Bergv.*) Enkelt stångverk, hvars i hvarandra fogade stänger dragas hit och dit genom en vattenkonst.
Geschleppe, *n.* Ett ständigt släpande.
Geschliffe, se Geschleif.
Geschliffen, *adj.* o. *adv.* Slipad, fin, belef [vad
Geschlinge, Geschlinke, *n.* 3. Inmäte af hjerta, lefver och lungor.
Geschlingel, *n.* Tillstånd då något är slingadt eller inveckladt i hvartannat.
Geschluchze, *n.* Ständig snyftning.
Geschmack, *m.* 1. Smak. =los, *adj.* o. *adv.* Osmaklig, smaklös; utan liflighet och behag, platt. =losigkeit, *f.* 4. Smaklöshet, osmaklighet; platthet, äcklighet. =voll, *adj.* o. *adv.* Smakfull, smaklig, aptitlig; behaglig, angenäm.
Geschmackler, *m.* En, som är mycket fin och kräsmagad.
Geschmacklich †, *adj.* o. *adv.* Smaklig, som har eller tillkännagifver smak.
Geschmatter, *n.* Kräkfötter, oläslig stil.
Geschmause, *n.* 3 Kalasande.
Geschmeide, *n.* 3. Klenod, smycke, juvel, nipp; bojor, fjettrar. =kästchen, se Schmuckkästchen.
Geschmeidig, *adj.* o. *adv.* Smidig, mjuk, vigböjlig; lydig; läraktig. Geschmeidige Worte geben, gifva goda ord.
Geschmeidigkeit, *f.* 4. Smidighet, böjlighet, vighet.
Geschmeiß, *n* 1. Smuts (af flugor o. d.); ohyra, insekter; slödder, pack.
Geschmeiße, *n.* Smiskande, kastande, slående, smällande.
Geschmetter, *n.* Smattrande toner eller ljud, t. ex. af trompeter.
Geschmiere, *n.* 3. Smörjande, gnidning; sudderi; usel målning eller skrifning; klotter, plottrande, kludderi, kräkfötter.
Geschmuck, se Schmuck.
Geschnäppig, *adj.* o. *adv.* Pratsam.
Geschnarre, *n.* 3. Skorrande.
Geschnatter, *n.* 3. Snattrande; pladdrande, sliddersladder.
Geschneide, *n.* (*Jäg.*) Fågeldonor.
Geschnuder, *n.* Snafva.
Geschnurre, *n.* 3. Surrande, snorrande.
Geschoben, *adj.* o. *adv.* Skjuten, flyttad. Ein geschobenes Viereck, en skufvad fyrkant, rhomb. [relse.
Geschöpf, *n.* 1. Kreatur, skapadt ting, va-
Geschoß, *n* 1. des =sses, *pl.* =sse, Skatt, utskyld, gärd.
Geschoß, *n.* 1. Skjutgevär; pil, kastspjut; våning.

Geschossen, *adj.* o. *adv.* Skjuten. † G. hollas, göra eller prata fånigt.
Geschräge, *n.* Gärdesgård.
Geschrei, *n.* 1. Skrik, rop, tjut; skrik, trätor och oväsende, käbbel; skrål, stoj; sorl, buller, sus. — Von etwas machen, göra mycket väsende af en sak. Es geht ein G., det går ett rykte. Ein G. ausbringen, utsprida ett rykte. Ins G. kommen, bliſva förtalt. Ins G. bringen, förtala.
Geschrill, *n.* Syrsors läte. (*Jäg.*) Gällt ljud.
Geschröt, *n.* Pung, taskor hos hästar och hjortar.
Geschühe, *n.* Skor eller remmar på falkars fötter. † Skor, skoplagg.
Geschür, *n.* (*Hyttv.*) En slaggartad med rästen blandad massa, som lägger sig i smältugnen och utrakas med ett jern.
Geschütz, *n.* 1. Artilleri, kanoner, stycken =kunſt, *f* 1. Artillerivettenskap.
Geschwader, *n.* 3. Sqvadron; eskader.
Geschwären, se Schwären.
Geschwätz, *n.* 1. Ordprängel, ordkram, sliddersladder, prat, sladder, sqvaller, pladder. Einen, ins G. bringen, bringa en i förtal.
Geschwätzig, *adj.* o. *adv.* Pratsam, pratsjuk, mångordig.
Geschwätzigkeit, *f.* 4. Mångordighet, pratsamhet.
Geschweigen, *v. n. irr.* h. Förbigå med stillatigande; att förtiga att. Geschweige denn (daß), mycket mindre, långt ifrån att. — *V. a. reg.* Tysta, tillfredsställa.
Geschwelge, *n.* 3. Ständigt fråssande, rustande.
Geschwellen, se Schwellen.
Geschwer, se Schwager.
Geschwind, *adj.* o. *adv.* Fort, hastig, snar, skyndsam, snabb, flink. Er weiß sich g. zu kehren und zu wenden, han är mycket snabb i sina vändningar; äfv. han vet att straxt finna sig på ett eller annat sätt. Er war zu g. damit, han förhastade sig deruti. Ein geschwinder Tod, brådöd. — *S. f.* Se Geschwindigkeit. =fuhre, *f.* Velocifère: ett slags åkdon hvarmed man far mycket fort. =schreiber, *m.* Den, som förstår konsten att skrifva hastigt och med tecken, så att det går fort. =schuß, *m.* Gesvindt skott. =stück, *n.* Stycken, hvarmed man inom en viss tid kan skjuta flera skott än med de vanliga.
Geschwindigkeit, *f.* 4. Hastighet; snarhet, skyndsamhet, snabbhet, flinkhet.
Geschwister, *n.* 3. Syskon. =kind, *n.* 2. Syskonbarn, kusin. Undergeschwisterkind, sysling.
Geschworene, *m.* böjes som *adj.* Edsvuren person.
Geschwül, se Schwül.
Geschwulst, *f.* 1. Svullnad; svulst. =kraut, *n.* 2. Huslök, käringkål.
Geschwür, *n.* 1. Böld, varsår, rötsår.
Geschſt, *adj.* o. *adv.* Som består af sex delar af ett slag. (*Astrol.*) Der geschſte Schein, när två planeter äro 60 grader ifrån hvarandra.
Gesegnen, *v. a.* Välsigna, signa.
Gesell, *m.* 4. Gesäll; sällskapsbroder, stallbroder; sälle. Ein junger G., yngling. Ein alter G., gammal ungkarl. Ein schlauer G., en listig, förslagen menniska.
Gesellen, *v. a.* Förfoga sig till, förena sig med, taga med i sällskap, till biträde, till hjelp — Sich g. *v. r.* Göra sällskap, taga till kamrat, sälla sig ihop, med, tillsamman, gifva sig till en. Gleich und Gleich gesellt sich gern, kaka söker maka.
Gesellig, *adj.* o. *adv.* Sällskapslik, umgängsam. Das gesellige Leben, sällskapslefnaden.
Geselligen, *v. a.* Göra sällskapslik, förena i sällskap.

Geſelligkeit, *f.* 4. Sällskapslikhet, umgängsamhet.

Geſellinn, *f.* Sällskapssyster.

Geſellſchaft, *f.* 4. Samfund, samhälle, sällskap; Compani, bolag, handelssällskap; sammankomst, assemblé; närvaro. In der G. ſolcher Männer ſagte er es, han sade det i sådana mäns närvaro. Die menſchliche G., samhället, eheliche G., äktenskapet.

Geſellſchafter, *m.* 3. Sällskapskarl; sällskapsman, medlem af ett sällskap; följeslagare.

Geſellſchafterinn, *f.* 4. Sällskapssyster; leksyster; följeslagarinna.

Geſellſchaftlich, *adj.* o. *adv.* Sällskapslik, umgängsam; samhälls-, samfunds-. G. leben, lefva i samqväm med andra; äfven älska sällskap och umgänge. Das Geſellſchaftliche Leben, borgerliga lefvernet, samhälle.

Geſellſchaftlichkeit, *f.* 4. Sällskapslikhet, omgängsamhet.

Geſellſchaftsfräulein, *n.* 3. Sällskapsfröken. =liebend, *adj.* o. *adv.* Sällskapskär. =rechnung, *f.* 4. Bolagsräkning. =trieb, *m.* 1. Sällskapsböjelse.

Geſellung, *f.* Sällskaps ingående.

Geſenk, *n.* 1. Sättgren; sänke (hos fiskarne).

Geſetz, *n.* 1. Lag, stadga, förordning, regel; artikel eller strof i ett poem. Einem das G. predigen, tilltala, banna upp en. Übertretung des Geſetzes, lagbrott. =buch, *n.* 2. Lagbok, lagsamling. =gebend, *adj.* Lagstiftande. =geber, *m.* 3. Lagstiftare. =gebung, *f.* 4. Lagstiftning. =los, *adj.* o. *adv.* Laglös, utan lag. =loſigkeit, *f.* 4. Laglöshet. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Laglig, laglikmätig, laggiltig, tillåtlig. =mäßigkeit, *f.* 4. Laglighet, laglikmätighet, laggiltighet. =pflege, *f.* 4. Lagskipning. =rolle, *f.* Pergamentrulle, hvarpå Judarne hafva sin lag eller de fem Moses böcker skrifna. =ſtürmer, *m.* 3. Lagförnekare, lagfiende. (*Theol.*) En, som förnekar lagens kraft och verkan. =widrig, *adj.* o. *adv.* lagstridig, olaglig.

Geſetzlich, *adj.* o. *adv.* Laglig, laglikmätig.

Geſetzlichkeit, *f.* 4. Laglighet.

Geſetzt, *adj.* o. *adv.* Satt, ställd; stadig, jemn, ordentlig; bestämd; viss; satt (i tryckerier); componerad; grof ell. låg (ton.); tagom för gifvet eller afgjordt, i händelse eller om så är att.

Geſeufze, *n.* 3. Ständigt suckande.

Geſichert, *adj.* o. *adv.* Säker, tryggad, under skygd af eller för.

Geſicht, *n.* 2. des =es, *pl.* Geſichter. Ansigte, anlete; syn; åsyn; ögnasigte; uppsyn, min; figur, bild; syn, uppenbarelse; sigte på skjutgevär. Vors G. kommen, komma för ögonen. Aus dem G. gehen, gå ifrån ens ögon. Von G. kennen, känna till utseende. Finſteres G., sur min, mörk uppsyn. Die Freude ſah ihm aus dem G., glädjen lyste ur hans ögon. In dem Hauſe giebts wunderliche Geſichter, i det huset äro underliga menniskor. Einem ein freundliches G. machen, se mycket vänligt på en. Es fällt gut in das G., det ser bra ut. Geſichter machen, göra miner. Geſichterſchneider, *m.* En, som gör miner eller grimaser.

Geſichtsbildung, *f.* 4. anletsdrag, fysionomi, tycke. =farbe, *f.* 4. Hy, anletsfärg. =fehler, *m.* 3. Fel på synen. =kreis, *m.* 1. Synkrets, horizont. =kunde, *f.* 4. Konsten att dömma af anletsdrag. =nerve, *f.* 4. Synnerf. =punkt, *m.* 1. Synpunkt. =zug, *m.* 1. Lineament, anletsdrag.

Geſiebent, *adj.* o. *adv.* Som består af sju. Die geſiebente Zahl, sjutalet. Ein Geſiebentes haben, hafva svit af sju kort i en färg.

Geſims *n.* 3. Krans eller kant omkring något; hylla i ett rum, taflett. =hobel,

m. Gesimshyfvel. =kachel, *f.* Kransen på en kakelugn. =klammer, *m.* Ett stycke trä, som inlägges i muren, der något utstående arbete skall göras.

Geſinde, *n.* 3. Tjenstfolk, domestiker. =lohn, *m.* 1. Tjenstfolkslön. =ſtube, *f.* 4. Tjenstehjonsstuga.

Geſindel, *n.* 3. Pack, slödder.

Geſinge, *n.* 3. Ett ständigt sjungande.

Geſinnen, *v. n. irr.* ſ. *Imp.* ich geſonn; *part.* geſonnen, som endast användes; t. ex. geſonnen ſeyn, vara sinnad. — *V. a.* (*Lagstil*) Betyder mer än bedja och mindre än befalla, t. ex. Wir geſinnen an euch gnädigſt, det är vår nådiga vilja till eder. Alles was an euch geſonnen werden kann, allt hvad som fordras af eder. Einen zu etwas g., förmå en till något.

Geſinnet, *adj.* Sinnad.

Geſinnung, *f.* 4. Uppsåt, afsigt; tänkesätt; sinnesförfattning.

Geſippt, se Verwandt.

Geſittet, *adj.* o. *adv.* Hyfsad, civiliserad.

Geſöff, *n.* 1. Supande, fylleri.

Geſonnen, *adj.* o. *adv.* Sinnad; som har beslutit, föresatt sig, ämnar att.

Geſottnes, *n.* böjes som *adj.* Kokt kött.

Geſpan, *m.* des =es, *pl.* =e. Kamrat, stallbroder; äfven höfding i en viss afdelt provins i Ungern, *Comes.* =ſchaft, *f.* Höfdingdöme i Ungern, *Comitatus.*

Geſpann, *n.* 1. Spann, förspann.

Geſparr, *n.* Bjelklag.

Geſpenſt, *n.* 2. des =es, *pl.* =er. Spöke, inbillningssyn. =thier, *n.* 1. Pyssling.

Geſpenſtergeſchichte, *f.* 4. Spökhistorie.

Geſperrbaum, *m.* (*Skeppsb.*) Knän.

Geſperre, *n.* 3. Motspjernande; (på böcker) beslag, krampa, spänne.

Geſpeye, *n.* 3. Ständigt spottande; spyning.

Geſpiele, *m.* Geſpielinn, *f.* 4. Lekkamrat, leksyster.

Geſpiele, *n.* 3. Ett beständigt spelande eller lekande, lek.

Geſpilde, *n.* Naborätt, likväl blott i de fall då egendomen, som skall försäljas är utbruten från en större, med hvilken den fordom varit förenad.

Geſpinſt, *n.* 1. Spånad, spinning.

Geſpött, *n.* 1. Spe, bespottelse, åtlöje, begabberi.

Geſpotte, *n.* Beständigt spottande.

Geſpöttel, *n.* Ett beständigt spottande, begabberi.

Geſpräch, *n.* 1. Samtal, conversation; dialog; rykte. — *Adj.* o. *adv.* Se Geſprächig. =weiſe, *adv.* Samtalsvis.

Geſprächig, *adj.* o. *adv.* Talför; vänlig, fryntlig; pratsam, pratsjuk.

Geſprächlichkeit, *f.* 4. Vänlighet, fryntlighet; pratsamhet.

Geſprenge, *n.* Sprängande. (*Bergv.*) Hvad som afviker ifrån den rätta linien.

Geſprenkelt, *adj.* o. *adv.* Fläckig, prickig, insprängd.

Geſpritze, *n.* 3. Ständigt sprutande, påstänkande.

Geſproß, *n.* Telning.

Geſprudel, *n.* Sprutning; springvatten.

Geſpüle, *n.* 3. Sköljande.

Geſtade, *n.* 3. Strand, åbrädd; kust.

Geſtalt, *f.* 4. Figur, skapnad, form; utseende, kroppsställning; art, slag, beskaffenhet; skepnad. Alle Geſtalten annehmen, skapa om sig på allt sätt. Das heil. Abendmahl unter beiderlei G. nehmen, njuta bröd och vin i nattvarden. Gleicher G., på samma sätt och vis, sammalunda. Solcher G. der Geſtalt, således, i så måtto. Welcher G., huruledes, i hvad måtto.

Geſtalten †, *v. a.* Forma, bilda, tillskapa, gifva eller sätta skapnad eller skick på något, brukas nu mera allenast i *part.* geſtaltet, tillskapad, beskaffad. Ein wohl=

geſtalteter Leib, en välskapad kropp. Bei ſo g. Sachen, vid så fatta omständigheter. Die geſtaltende Kraft des Saamens, sädens danande kraft. — *Conj.* Emedan.

Geſtaltet, *adj.* o. *adv.* Formerad, bildad, ſkapad.

Geſtaltung, *f.* 4. Formerande, bildande, skapande.

Geſtammel, *n.* Ett beständigt stammande, äfven hvad som framstammas.

Geſtände, *n.* (*Jäg.*) Rofſäglarnes fötter.

Geſtändig †, *adv.* (ſ. samt saken i *genit.* o. *accus.*) G. ſeyn, tillstå, vidgå, bekänna. Einer Sache g. ſeyn. Ich bin ihm die Schuld nicht g., jag kan icke vidkännas att jag är skyldig honom den summan.

Geſtändniß, *n.* 1. Tillstående, bekännelse.

Geſtank, *m.* 1. Stank; elaka dunster, elak lukt.

Geſtatten, *v. a.* (einem etwas) Tillstädja, tillåta, medgifva, bevilja.

Geſtattung, *f.* 4. Tillåtelse, tillstädjelse.

Geſtäube, *n.* 3. Dammande. ſfalkbo.

Geſtäude, *n.* 3. Småskog, buskar, snar,

Geſteck, se Beſteck.

Geſtehen, *v. a. irr.* Tillstå, bekänna; medgifva. — *V. n. irr.* ſ. Se Gerinnen. — Sich g. *v. r.* Töras, understå eller fördrista sig. Einem g., stå en till tjenst, till svars. ſberg.

Geſtein, *n.* 1. Gråberg, fältstensart, malm-

Geſtell, *n.* 1. Ställning; piedestal, bildfot; fot; bylla, underrede på en vagn. ſmacher, *m.* 3. Vagnmakare. ſlätsa.

Geſtellen, *v. a.* Ställa. Sich g., visa sig;

Geſtern, *adv.* I går. G. Abend ell. Abends, i går aftons.

Geſtichel, *n.* 3. Stickord; stickande.

Geſtick, *n.* Stickarbete; konst att sticka.

Geſtiefelt, *adj.* o. *adv.* Stöflad, förſedd med

Geſtift, *n.* 1. Stiftning. ſstöflar.

Geſtirn, *n.* 1. Stjerna, constellation, stjernbild; öde.

Geſtirnig, Geſtirnt, *adj.* o. *adv.*, Stjernbeſtrödd; stjernklar.

Geſtirnung, *f.* Stjernornas stånd på himmelen; stjernbild. ſder.

Geſtöber, *n.* 3. Stoft, damb; yrsnö, yrvå-

Geſtolper, *n.* 3. Snafvande, stapplande.

Geſtotter, *n.* 3. Stammande.

Geſträuch, *n.* 1. Småskog, buskar.

Geſtreckt, *adj.* o. *adv.* In geſtrecktem Lauf, i sträckande, i fyrspång.

Geſtreift, *adj.* Strimig, randig.

Geſtrenge, *adj.* o. *adv.* Sträng, skarp, allvarsam; (titel) stor, mäktig.

Geſtricke, *n.* 3 Stickande; stickadt arbete.

Geſtrig *adj.* Gårdags-. Der geſtrige Tag, gårdagen. Geſtrigen Tages, am geſtrigen Tage, i går. ſ*St pitatur.*

Geſtrunkt, *adj.* o. *adv.* (*Bot.*) Skaftad,

Geſtübbe, *n.* 3. Stybbe, kolstybbe.

Geſtüber, *n.* (*Jäg.*) Träck efter åkerhöns.

Geſtück, *n.* Stycke, kanon. ſning.

Geſtühl, *n.* 3. Stolar och bänkar; ställ-

Geſtunden, *v. a.* (*Lagf.*) Lemna uppskof

Geſtüte, *n.* 3. Stuteri. ſeller anstånd.

Geſuch (u långt) *n.* 1. Begäran, ansökning.

Geſuche, *n.* Ständigt sökande efter något.

Geſudel, *n.* Besudling.

Geſumme, Geſumſe, *n.* 3. Brummande, surr, susande, susning.

Geſund, *adj.* o. *adv.* Sund, frisk; helsosam, förnuftig, klok. (*Sjöf.*) Eine geſunde Klippe, som ej är omgifven af blindklippor. Eine geſunde Küſte, kust med rent farvatten. ſbad, *n.* 2. Helsobad. ſbrunnen, *m.* 3. Hel-obrunn.

Geſunden, *n. n.* ſ. Tillfriskna, bli frisk.

Geſundheit, *f.* 4. Helsa, sundhet; helsosamhet; skål; prosit. Geſundheitscollegium, *n.* Sundhetscollegium. ſtrunk, *m.* 1. Skål.

Getäfel, *n.* 3. Se Täfelwerk.
Getäusche, *n.* Bländverk, bedrägeri.
Gethue †, *n.* Hyckleri, tillgjordt väsende. Das iſt nun ſo ein G., det är icke så ment.
Gethürme, *n.* Hvad som är uppstappladt [på hvartannat.
Getigert, *adj.* Tigrerad.
Getöne, *n.* 3. Ljud; läte, klang, genljud.
Getöppelt, *adj.* o. *adv.* Förseld med en tofs eller fjäderbuske på hufvudet.
Getöſe, *n.* 3. Dån, buller, stoj, sorl, gny, oljud.
Getrampel, *n.* 3. Trampande.
Getränk, *n.* 1. Dryck.
Getrapped, *n.* Fortsatt traf eller trafvande.
ſich Getrauen, *v. r.* Tilltro sig, påstå eller inbilla sig att kunna; våga, töras, drista sig; säkert hoppas.
Getreide, *n.* 3. Säd, spannmål; årsväxt, gröda. Hartes eller glattes G., råg, hvete och korn. Weiches eller rauches G., hafre. G. im Stroh, otröskad säd. =art, *f.* 4. Sädesslag. =bau, *m.* 1. Sädes skötsel, åkerbruk. =boden, *m.* 3. Sädesvind; sädesjord. =feld, *n.* 2. Åkerfält. =händler, *m.* 3. Spannmålshandlare =mangel, *m.* 3. Sädesbrist. =preis, *m.* 1. Spannmålspris. =ſperre, *f.* 4. Förbud emot spannmålsutförsel. =zehent, *m.* Skafttionde, spannmålstionde.
Getreu, *adj.* o. *adv.* Trogen, trofast; trogen, ärlig, redlig. Unſer lieber G. treue, vår Troman och oss älskelige. Eine getreue Abſchrift, en sannfärdig och pålitlig afskrift. Er iſt ſeinen Pflichten ſehr g., han uppfyller sina skyldigheter på det nogaste. Ein getreues Gemählde, en målning, som på det nogaste liknar originalet. Etwas zu getreuen Händen abliefern, allemna något i säkra, i ens egna händer.
Getreulich, *adj.* o. *adv.* Troget, trofast, [fredligen, ärligt.
Getriebe, *n.* 3. Drifverk, dref, dreſhjul.
Getroſt, *adj.* o. *adv.* Modig, oförskräckt; säker, trygg.
ſich Getröſten, *v. r.* Hoppas, förtrösta på, förlita sig på. Ich getröſte mich meiner rechtmäßigen Sache, jag litar på min rättmätiga sak. Er getröſtet ſich fremder Hülfe, han tillförser sig andras hjelp.
Getümmel, *n.* 3. Tumult, buller, oväsende, larm, stoj.
Getüpfelt, *adj.* o. *adv.* Punkterad, prickad; prickig, fläckig.
Geübt, *adj.* o. *adv.* Öfvad, erfaren, kunnig, hemma eller bevandrad i, förfaren, väl inöfvad, skicklig.
Gevatter, *m.* 6. Fadder, medfadder, mansfadder. G. ſtehen, stå fadder: stå i pant, vara pantsatt. =brief, *m.* 1. Fadderbref. =ſchaft, *f.* 4. Fadderskap. =ſtück, *n.* Barnfot: bakelse, som på några orter gifves åt faddrar.
Gevatterinn, *f.* 4. Qvinnofadder, gumor; [medfadder.
Geviert, *n.* Fyrkant, qvadrat. (*Berge.*) De till en fyrkant sammanslagna schakträden.
Geviert, *adj.* o. *adv.* Fyrfaldig, fyrdeld. (*Astrol.*) Der gevierte Schein, när planeterne stå 90 grader ifrån hvarandra. Ein Geviertes haben, hafva en qvart (i piket). Geviertes Feld (*Berge.*) Utmål: det omkring en uppad malmanvisning eller ny upptagen grufva, till viss storlek utstakade fält, hvarinom endast den får arbetas, och vid hvars gräns uppfinnarens rätt upphör.
Gevierte, *n.* 3. Qvadrat, fyrkant.
Gevögel, *n.* 3. Fjäderfä, fåglar.
Gevollmächtigter, se Bevollmächtigter.
Gewächs, *n.* 1. Växt; utväxt, växt; gröda, frukt. Wein von eigenem G., vin af egen plantering. Wein vom beſten G., vin af bästa slaget.

Gewachſen, *adj.* o. *adv.* Växt, vuxen.
Gewächshaus, *n.* 2. Drifhus; orangeri. =reich, se Pflanzenreich.
Gewächſig, *adj.* o. *adv.* Växtrik; skicklig att frambringa växter.
Gewäff, *n.* (*Jäg.*) Djurens vapen, i synn. betarne på vildsvin.
Gewahr, *adv.* G. werden, blifva varse, märka.
Gewähr, =leiſtung, =ſchaft, *f.* 4. Borgen, garanti, caution, säkerhet; besittning, ägande. G. leiſten, värja köpet; ståndahemul. Wer leiſtet die G. dafür? hvem vill gå i borgen eller caution derföre? Die Sache verhält ſich ſo wie ich Ihnen ſage, ich leiſte Ihnen die G. dafür, jag går i god derföre. Ich übernehme die G., jag vill vara man derföre. † Etwas in ſeine G. nehmen, taga något i säkert förvar.
Gewähren, *v. a.* Garantera, gå i borgen för; medgifva, bevilja, bifalla ens begäran; lofva; förskaffa, gifva, lända till. — *V. n.* Ansvara, gå i god. Da laßt uns g., låt oss afgöra den saken, draga försorg derom. — *h.* Låta vara, lemna i fred; låta få sin vilja fram, icke vara emot eller hindra.
Gewährmann, *m.* 2. Löftesmann. ſställe.
Gewahrſame, *f.* 1. Förvar, vård, säkert
Gewährſchaft, se Gewähr.
Gewährung, *f.* 4. Bönhörelse, uppfyllande; förskaffande, gifvande; caution, säkerhet. ſstor skog.
Gewälde, *n.* Alla skogar tillsamman i en
Gewalt, *f.* utan *pl.* Våld, tvång, väldsamhet; makt, våld, styrka, välde, herravälde, myndighet. Einem G. anthun, föra våld på någon. Sich G. anthun, tvinga sig till; göra af med sig. G. tragen, hafva makt och myndighet. In ſeiner G. haben, råda öfver; kunna styra; vara fullkomligen hemma uti ell. mäktig. In ſeine G. bringen, bringa i sitt våld, lägga under sig. Mit aller G., utan krus och komplimenter, med all makt. † Die G. Gottes, slagfluss; äfv. fallandesjuka. G. bet. äfven på några ställen i Westfalen, gränserna för borgfriheten, eller den till ett slott hörande adeliga grund och mark. Det heter då Gewäld. =brief †, *m.* Fullmakt på en syssla, förordnande; äfven ett Sändebuds creditif.
Gewaltig, *adj.* o. *adv.* Mäktig, väldig, stark, kraftig, eftertrycklig; våldsam, häftig; stor, ansenlig, betydlig. — *Adv.* Väldigt, ganska, af alla krafter. † Das geht mir g. im Kopf herum, det förorsakar mig stort hufvudbry, det oroar mig mycket. Du biſt mir ein gewaltiger Kerl, man skulle tro att du vore en stor och mäktig man, men så har man icke orsak att frukta för dig. ſtiga.
Gewältigen, *v. a.* Öfvervältiga; befullmäk-
Gewaltiger, *m.* Gevaldiger, profoss, skarp-
Gewaltiglich, se Gewaltig, *adv.* ſrättare.
Gewaltſam, Gewaltthätig, *adj.* o. *adv.* Väldsam, häftig.
Gewaltſamkeit, *f.* 4. Våldsamhet, häftighet.
Gewaltthätigkeit, *f.* 4. Våldsamhet, våld.
Gewand, *n.* 2. des =es, *plur.* Gewänder, Kläde, tyg; klädnad, klädning; draperi på en målad, graverad eller huggen bild. Einer Sache ein G. zu wiſſen geben, veta att sätta färg på en sak. — *S. m.* Graf eller grop hvari afläggare eller vinqvistar läggas. =fall, *m.* Egendomsherrens rättighet på vissa ställen, att vid en underhafvandes död ärfva dess bästa klädning; äfven rättighet att fordra och taga den. =haus, *n.* Byggnad på årsmarknader, der kläde, lärft o. d. säljas. =ſchneider, *m.* 3. Klädeshandlare, kramhandlare. =ſchnitt, *m.* 1. Klädets säljande alntals.

Gewände, se Gewand, *m.*
Gewanden, *v. a.* Drapera.
Gewandsweiſe, *adv.* Underhand, i tysthet; för syns skull.
Gewandt, *adj.* o. *adv.* Vig, snabb eller skyndsam i sina förrättningar, ledig; förslagen, listig; vänd.
Gewandtheit, *f.* 4. Vighet, behändighet.
Gewarten, *v. a.* o. *n.* h. Hoppas, vänta, förvänta, förmoda. Wir haben es noch zu g., det står oss ännu före.
Gewärtigen, *v. a.* Gewärtig ſeyn, *v. n.* Vänta sig, göra sig säker på; vara till tjenst. Ich bin es von ihm g. Ich bin ſeiner alle Stunden g., jag väntar honom hvar stund. Seinem Könige treu, hold und g. ſeyn, vara sin Konung huld, trogen och färdig till hans tjenst.
Gewäſch, *n.* 1. Prat, sladder, pladder, sqvaller, sliddersladder.
Gewäſchig, *adj.* Sladderaktig.
Gewäſſer, *n.* 3. Vatten; farvatten. In den ſpaniſchen G., i Spanska sjön.
Gewebe, *n.* 3. Väfnad; väfdt, flätadt, virkadt arbete; blandning, sammansättning.
Gewehr, *adj.* o. *adv.* Se Gewärtig.
Gewehr, *n.* 1. Gevär, vapen. =fabrik, *f.* 4. Gevärsfaktori. =gericht, *adj.* o. *adv.* (*Jäg.*) Som förstår att handtera och umgås med skjutgevär. =händler, *m.* 3. Vapensäljare, vapensmed, svärdfäjare. =rücken, *m.* 3. Gevärsståndare.
Geweih, *n.* 1. Horn (på hjortar), grenarne (på hjorthorn).
Gewein, Geweine, *n.* 3. Gråt, ständigt gråtande.
Gewetigen, *s. pl.* (*Skepp.*) Gräflingar.
Gewende, *n.* Omvändning; spann. (*Landth.*) Omvändning med plogen; äfv. ett fältmått, så långt åkerstycke, som man i rak linie plär plöja med plogen, utan att vända. Vanligen har en G. sitt bestämda mått, som likväl icke öfverallt är lika. På de flesta orter är det lika med en Morgen.
Gewendig, *adj.* o. *adv.* Som lätt kan vändas.
Gewerbe, *n.* 3. Gångjern; ledgång; led, fog, fogning; knota; näring, handtering, födkrok, näringsfång, profession, yrke; värf; ärende; handel, affär.
Gewerblich, *adj.* o. *adv.* Som angår handel och näringar.
Gewerbſam, *adj.* o. *adv.* Idog, flitig och skicklig; fallen för handel o. näringar.
Gewerbſamkeit, *f.* 4. Idoghet, konstflit, omtanke, flit och skicklighet, slughet att förvärfva något.
Gewerf, *n.* (*Jäg.*) Huggtänder på vildsvin.
Gewerk, *n.* 1. Gille, skrå, embete. — *S. m.* des =en, *pl.* =en. Så kallas i bergslagen de personer, på hvilkas gemensamma kostnad en grufva bearbetas, och dagen då de samlas till rådplägning kallas Gewerkentag.
Gewerklich, *adj.* o. *adv.* Fabriksmässig.
Gewette, *n.* 3. Vads uppsättande, vad.
Gewicht, *n.* 1. Vigt; lod; väglod; vigtighet, eftertryck, betydlighet, värde. Ein abgezogenes Gewicht, en vigt, som är prófvad och märkt, att den är riktig, justerad, krönt vigt. Das G. an einer Wanduhr, lodet på ett väggur. (*Fig.*) Ein Mann von vielem G., som gäller mycket, som kan uträtta mycket. Er weiß ſeinen Worten ein G. zu geben, eftertryck och styrka. =ſtange, *f.* 4. Vigtstång, balanserstång.
Gewichtig, *adj.* Vigtig.
Gewiegt, *adj.* o. *adv.* Erfaren, öfvad i något.
Gewierig, *adj.* o. *adv.* Svarande emot ens önskan, önskelig; villfarig.
Gewillet ſeyn, Vara sinnad, vilja.
Gewillig, *adj.* o. *adv.* Villig, tjenstfärdig.

Gewimmel, *n.* 3. Trängsel eller hop af folk, vimlande, krälande.
Gewimmer, *n.* 3. Qvidande, skrikande.
Gewinde, *n.* 3. Vindning, vridning; skruf-gänga; gångjern; vindspel.
Gewinn, *m.* 1. Vinst, vinning, fördel, intresse. =ſucht, *f.* 4. Vinningslystnad. =ſüchtig, *adj.* Vinningslysten.
Gewinnen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich gewann, *imp.*; ich gewönne, *conj.*: gewonnen, *part.*; gewinn, *imper.* Vinna; bringa på sin sida; profitera, vinna, förtjena på; stiga uppå; intaga; erhålla, få; segra. Wie gewonnen ſo zerronnen, med orätt lås, med sorg förgås. Geſchmack woran g., finna smak uti något. Erz g., bryta malm. Einem gewonnen geben, gifva vika; gifva tappt för en. Rechtmäßig gewonnenes Gut, välfången egendom. Ein Mädchen ſich g., fatta kärlek till en flicka.
Gewinſel, *n.* 3. Suckning, suck, qvidan, jemrande, klagorop, veklagan.
Gewinſt, *m.* Vinst; pris, premie. =haft †, *adj.* o. *adv.* Inbrägtig; vinningslysten.
Gewirbel, *n.* Hvirflande; hvirfvelvind; hvirfvel på en trumma; tofva; hvirflande folkmassa.
Gewirk, *n.* 1. Virkadt eller väfdt arbete. =te honungskaka.
Gewirr, *n.* 3. Inveckling, hoptrasslande; förvirring, oreda, bryderi, förlägenhet; villor i lås.
Gewiſſen, *n.* 3. Samvete; medvetande. Nach ſeinem G. handeln, handla efter sin öfvertygelse. Einem etwas in ſein G. ſchieben, bjuda en att gä ed på något. =haft, *adj.* o. *adv.* Samvetsgrann. =haftigkeit, *f.* 4. Samvetsgrannhet. =los, *adj.* Samvetslös. =loſigkeit, *f.* 4. Samvetslöshet.
Gewiſſensangſt, *f.* 4. Samvetsqval. =biß, *m.* 1. Samvetsagg. =fall, *m.* 1. Samvetsmål. =zwang, *m.* 1. Samvetstvång.
Gewißermaßen, *adv.* På visst sätt.

Gewiß, *adj.* o. *adv.* Viss, säker, försäkrad, tillförlitlig, pålitlig, ofelbar, utsatt, bestämd. Einer Sache g. ſeyn, vara viss om något. Er will ſich zu nichts gewißes verſtehen, han vill ej ingå något visst. Der Tiſch ſteht nicht g., ej stadigt. (*Jäg.*) Der Hund macht den Jäger g., när han ger honom vissa tecken om det han söker. Ein gewiſſer Damon, en viss Damon, en person, om hvilken jag ingenting vidare vet, eller om hvilken ingenting märkvärdigt är att säga, än att han heter Damon
Gewißheit, *f.* 4. Visshet &c. Wegen einer Sache G. geben, en säker underpant.
Gewißlich, *adv.* Visserligen, sannerligen.
Gewitter, *n.* 3. Oväder, åskväder; blixt; storm, stormväder; olycka. =regen, *m.* 3. Åskregn. =ſchaden, *m.* 3. Skada, som åskan gör. =wolke, *f.* 4. Åskmoln.
Gewittern, *v. imp.* Åska; bli åskväder.
Gewitzel, *n.* 3. Spetsfundigt tal; fukter.
Gewitzigt, *adj.* o. *adv.* Försökt, klok, vettig, varsam giord.
Gewoge, *n.* 3. Svall, svallande.
Gewogen, *adj.* (einem) Bevägen, gynnande, benägen, tillgifven; vägd.
Gewogenheit, *f.* 4. Välvilja, bevågenhet, ynnest, gunst.
Gewohnen, Gewohnt werden, *v. n.* h. Blifva eller vara van, vänja sig vid.
Gewöhnen, *v. a.* Vänja vid, tillvänja att; afvänja (barn).
Gewohnheit, *f.* 4. Vana, sedvana, plägsed; vanlighet. Man muß ſich in die Gewohnheiten eines jeden Orts ſchicken, man bör taga seden der man kommer. Gewohnheitsſünde, hemsynd.
Gewöhnlich, *adj.* Ordinär, vanlig, bruklig, allmän; allmänt bruklig eller brukbar, vedertagen. — *Adv.* Vanligen, ge-

menligen, merendels. Wie g.; gewöhnlicher Maßen, efter vanligheten.
Gewöhnlichkeit, *f.* 4. Vanlighet, vanligt tillstånd.
Gewohnt, *adj.* Vand. Jung gewohnt, alt gethan, den smak kärlet får i början, den behåller det [stet.
Gewöhnung, *f.* Barns afvänande från bröst.
Gewölbe, *n.* 3. Hvalf; bod, magasin.
Gewölbt, *adj.* o. *adv.* Hvälfd, kullrig, kupig, bugtig.
Gewölk, *n.* 1. Sky, moln.
Gewölkig, Gewölkt, *adj.* o. *adv.* Molnbetäckt, höljd med skyar.
Gewölle, *n.* Hår eller fjädrar, som roffåglar svälja ned tillika med rofvet, och sedan kasta upp igen.
Gewühl, *n.* 1. Gräfning, bökning; stojande folkhop, tumult, buller, oväsende; [krälande.
Gewührig, se Gewierig.
Gewürfel, *n.* Tärningkast; afgörande genom lyckträff.
Gewürm, *n.* 1. Ohyra, maskar.
Gewürmt, *adj.* o. *adv.* Maskäten.
Gewürz, *n.* 1. Kryddor, speceri; äfv. hvarje kropp af skarp mask, som nyttjas att göra maten smaklig. Salz ist das beste G. =haft, *adj.* Aromatisk. =handel, *m.* 3. Krydd- eller speceri-handel. =händler, =krämer, *m.* 3. Kryddkrämare, specerihandlare. =kram, *m.* 1. =laden, *m.* 3. Kryddbod. =nägelein, *n.* 3. Kryddneglika. =waaren, *f. pl.* Kryddvaror, specerier.
Gewurzel, *n.* Alla rötterna på ett träd o. d. sammantagna.
Geyer, se Geier. [hyttor.
Gezäh, *n.* Allt redskap vid grufvor och
Gezaint, *adj.* o. *adv.* G. Eisen, spikjern, smedsjern.
Gezänk, *n.* Se Zank, Zänkerei.
Gezauder, *n.* 3. Dröjande, söl.
Gezäum, *n.* Betseltyg.

Gezeit, *f.* Viss bestämd tid; tiden för ebb och flod. En G. har sex, men ebb och flod tillsamman 12 timmar.
Gezelt, se Zelt.
Gezeug, *n.* Verktyg, redskap.
Gezifer, *n.* Insekter.
Geziemen, *v. n.* o. *impers.* (einem) Passa eller skicka sig för, anstå, höfvas.
Geziemend, *adj.* o. *adv.* Passande, tjenlig, tillbörlig, anständig.
Gezi.re, *n* 3. Tillgjordt väsende.
Gezirt, *adj.* o. *adv.* Utsirad, prydd; tillgjord, konstlad.
Gezimmer, *n.* Timmer; byggnad af förtimringar i grufvor.
Gezichel, *n.* 3. Hvisslande, pipande, hvinande, hväsning.
Gezogen, *adj* o. *adv.* Dragen, se Ziehen. Gezogene Federkiele, preparerade pennor. Ein gezogenes Rohr, räffelbössa. Übel gezogene Kinder, illa uppfostrade barn.
Gezücht, *n.* 1. Afföda, slag, slägte, ätt.
Gezüngel, *n.* Flitigt slickande; äfven sjelfva tungan. (*Fig.*) Läcker begärlighet [efter något.
Gezupfte, *n.* Linneskaf.
Gezweig, *n.* En hop sammanflätade grenar.
Gezweit, *adj* o. *adv.* (*Bot.*) Parvis, *geminatum*, då tvenne blad vidfastningen förena sig. En lökartad rot kallas äfven *geminata*, då två lökar äro hopfästade i ytan.
Gezwitscher, *n.* 3. Qvitter, qvittrande.
Gezwölft, *adj.* Tolffaldig. Die gezwölfte Zahl, tolftalet.
Gezwungen, *adj.* o. *adv.* Tvingad, nödsakad; tillgjord, konstlad. Gezwungene Thränen, förställda, falska tårar. Gezwungener Weise, med väld eller tvång.
Gicht, *f.* 4 ut. *pl.* Gikt, torrverk. =beere, *f.* 4. Svarta vinbär, häggbär. =blume, *f.* Oxlägga. =brüchig, *adj.* o. *adv.* (gammalt), borttagen, lam, förlamad. =körner, *pl.*

Pionkärnor. =rübe, *f.* 4. Hundrofva. En sympatikur emot flyggikt. Einem eine G. ſetzen, med den giktsjuka lemmen stryka jord i en kruka och sammantrycka den, och sedan plantera en rofva deri, då det tros att gikten går bort så snart rofvan börjar slå ut blad. =ſchwamm, *m.* 1. Giktmurkla. =Wurz, se Diptam.

Gicht, *f.* =en, *pl.* Kallas vid masugnar öppningen, hvarifrån kol och malm nedkastas i ugnen; äfven uppsättningsmål.

Gichteriſch, *adj.* o. *adv.* Plägad eller hopdragen af gikt. [af gikt.

Gichtig, *adj.* o. *adv.* Bekännande; plägad

Gichtiſch, *adj.* o. *adv.* Giktaktig, giktfull.

Gickern †, *v. a.* Småskratta.

Giebel, *m.* 3. Gafvel eller högsta spetsen på ett hus. (*Jäg.*) Toppen af ett träd. I Mark-Brandenburg kallas (*Fig.*) G. hvart hus med tillydande åkrar, trädgårdar o. d. =fenſter, *n.* 3. Gafvelfönster, vindsfönster ell. glugg.

Gieben, *v. n.* h. Med öppen mun och pipande läte snappa efter luft (om vissa fåglar); äfven skrika på ett sädant sätt.

Giebigkeit, se Abgabe.

Giek, *m.* (*Skepp.*) Läsegelsbom. =baum, *m.* Bommen af ett bomsegel. =ſegel, *n.* Bomsegel.

Gienmuſchel, *f.* 4. Båtsnäcka, *Chama* L.

Gientau, *n.* 1. (*Sjöf.*) Ginlöpare.

Giepen, *v. n.* h. Taga efter andan, andas tungt. (*Sjöf.*) Gipa (om bomsegel).

Giepern, *v. n.* h. Se gerna eller begärligt på något.

Gier, se Begierde.

Gierbrücke, *f.* En flygande brygga.

Gieren, *v. n.* h. Vara begärlig. — *V. a.* (*Sjöf.*) Gira. Nach dem Anker zu g., styra skeppet till ankaret.

Gierig, *adj.* o. *adv.* Snål, girig, lysten; glupsk, snål på mat, slukande.

Gierigkeit, *f.* 4. Snålhet, begär; glupskhet.

Gierling, *n.* Snål, girig menniska.

Gierſch, *m.* Svallerkål, se Gerſch.

Gießbach, *m.* 1. Sqvalbäck, regnbäck. =becken, *n.* 3. Handbäcken. =bogen, *m.* 3. Myntform. =buckel, *f.* 4. Smältbägare. =faß, *n.* 2. Handfat. =kanne, *f.* 4. Vattenkanna, handkanna; sprutkanna. =kelle, *f.* 4. =löffel, *m.* 3. Stöpslef. =werk, *n.* Gjutverk. I synnerhet kallas så de i jernhamrar för hammarverket gjutna jernstycken. =zange, *f.* En tång att taga deglarna ur elden med de smälta metallerna uti och gjuta dem i formen. =zapfen, *m.* Det öfverflödiga, som blir öfver vid gjutning och fastnar vid öppningen af formen.

Gießen, *v. a. irr.* Ich gieße, du gießeſt († geußeſt), er gießet eller gießt († geußt); *imp.* ich goß; *part.* gegoſſen; *imperat.* gieß († geuß). Ösa, hälla eller slå uti eller ut; gjuta, stöpa; smälta; vattna, fukta, bestänka; stöpa i form; gjuta. — *V. imp.* Es gießt, det hällregnar.

Gießer, *m.* 3. Gjutare, smältare, stöpare. (*Skepp.*) Gjutare eller gitare, gisare; stor skofvel att befukta segel i stark värme.

Gießerei, *f.* 4. Gjuteri, gjuthus, masugn, smältugn, smälthytta.

Gießung, *f.* Gjutning, smälta.

Gietau, *n.* (*Skepp.*) Gigtåg.

Gift, *n.* o. *m.* 1. Gift, förgift, etter, — *S. f.* Gåfva, skänk. =arznei, *f.* 4. Läkmedel emot gift, motgift. =becher, *m.* 3. Giftbägare. =biſſen, *m.* 3. Förgiftad lockbit, rälkaka. =erz, *n.* 1. Arsenikmalm. =eſſig, se Peſteſſig. =hütte, *f.* 4. Arsenikhytta. =kies, *m.* 1. Arsenik-kies, misspickel. =kraut, *n.* 2. Gul stormhatt. =mehl, *n.* 1. Hvitt arsenikmjöl. =miſcher, *m.* 3 Giftblandare, förgiftare. =miſcherei, *f.* 4. Gift-

blandning, förgiftande, förgiftning. =mittel; se =arznei. =wurzel, *f.* 4. Tulkegräs.
Giftig, *adj.* o. *adv.* Förgiftig, giftig; förgiftad; etterfull, ond; arg. ſska.
Giftigkeit, *f.* 4. Giftig beskaffenhet; ond-
Gift=, se Gatſen. ſſcharte.
Gilbblume, Gilbenblume, *f.* 4. Se Färber=
Gilbe, *f.* Gul färg, gulhet; äfven ett slags silfverhaltig gul bergart; en art gul jernockra; äfven gult färggräs.
Gilben, *v. n.* Gulna. — *V. a.* Färga gult.
Gilbicht, Gilbig, Gilblich, se Gelblich.
Gilblichen, se Gelbel.
Gilbling, *m.* Gröning. ſgille.
Gilde, *f.* 4. Handtverksembete eller skrä-
Gildenhaus, *n.* 2. Gillhus; skräherberge.
Gilft, se Gilbe.
Gilge, *f.* Lilja.
Gilling, *f.* Hvalfvet på ett skepp. Die kleine G., öfra hvalfvet. Gillingen der zerbrochenen Gänge eller der Back und Schanze, förtynningsgillingar.
Gimf, *m.* (*Knappm.*) Vissa stycken rundsnören, som nyttjas till underlag i klädesschleifer och till tjock infattning kring knappbål.
Gimpel, *m.* 3. Domherre (fågel); våp.
Ginſeng, se Kraftwurzel.
Ginſt, Ginſter, se Geniſte.
Gipfel, *m.* 3. Topp, spets, öfra delen af något; höjd af ära m. m., ås, trappa. Der Ehre, hederstrappa. =bruch, *m.* 1. (*Skogsv.*) Toppbrott: när träftoppar nedbrytas om vintern genom snöns ell. istapparnas tyngd. =reich, *adj.* Lummig i toppen: säges om träden, när de hafva en stor och vida utbredd topp. =ſtändig, *adj.* o. *adv.* (*Bot.*) Sittande i toppen, *terminalis*.
Gipfeln, *v. a.* Förse med spets ell. topp.
Gips, se Gyps. ſeller tunna).
Girgel, Gergel, *n.* 3. Lagg (på ett kärl
Girgeln, Gergeln, *v. a.* Lagga ett kärl, sätta botten i en tunna.
Giriren, *v. a.* (*Hand.*) Öfversända ett vexelbref till en annan, till betalnings infordran eller beräknande.
Girobank, *m.* En bank, hvari en summa penningar blott genom beräkning transporteras på en annan.
Girren, *v. n.* h. Kuttra (som dufvor); qvida.
Giſſen, *v. n.* o. *a.* (*Sjöf.*) Gissa, bestämma efter förmodan, ungefär beräkna.
Giſſing, *f.* (*Sjöf.*) Gissning.
Gitter, *n.* 3. Rutigt gallerverk, galler; skrank, staketverk. (*Bergv.*) Rist, halster. G. är äfven Transportör: en fyrkantig ram med rutor af träd, att transportera figurer från större scala till mindre. =fenſter, *n.* 3. Gallerfönster; fönsterskärm. =thür, *f.* 4. Gallerdörr. =werk, *n.* 1. Gallerverk.
Gitterich, *adj.* o. *adv.* Pickhägad.
Gitterigt, *adj.* o. *adv.* Försedd med galler; gallerlik, gallerformig.
Gittern, *v. a.* Förse med galler.
Glamme, *f.* Gränsskillnad emellan åtskilliga ägor.
Glander, *m.* Se Golander. — *S. f.* Isskälla; äfven isbana att åka på.
Glandern, *v. a.* Åka, skrilla på isen.
Glanz, *m.* 1. Glans, starkt sken ell. klarhet; prakt, stort anseende; glanspolitur; blyglans. =erz, *n.* 1. Blyglans. =gras, *n.* 2. Flen, *Phalaris L.* =käfer, *m.* 3. Lysmask; guldbagge. =kobold, *m.* 1. Glanskobold. =leinwand, *f.* 1. Glanslärft. =taffet, *n.* 1. Glanstaft.
Glänzen, *v. n.* h. Glänsa, lysa, blänka, skina; glimma, stråla. (*Fig.*) Falla i ögonen, präla. — *V. a.* Göra glänsande, skinande; polera. Einen Hut g., bögla en hatt med kallt vatten.
Glänzend, *adj.* o. *adv.* Lysande, klar, glän-

sande, präktig, ypperlig; blänkande; polerad, glansslipad.

Glänzig, se Glänzend.

Glas, (läs glaß) *n.* 2. des ⸗es, *pl.* Gläſer. Glas; spegelglas, fönsterglas; hornhinnan i hästögat; timglas. Glück und Glas, wie bald bricht das! lycka och glas gå snart i kras. ⸗achat, *m.* 1. Islandsagat. ⸗amianth, *m.* 1. Stålskörl. ⸗artig, *adj.* Glasaktig. ⸗blaſer, *m.* 3. Glasblåsare. ⸗bürſte, *f.* 4 Borste att rengöra buteljer o. d. ⸗erz, *m.* 1. Silfvermalm. ⸗fenſter, *n.* 3. Glasfönster; vagnsfönster. ⸗feuchtigkeit, *f.* Glasvätskan i ögat. ⸗fluß, *m.* Glasfluss: hvarje ämne, genom hvars tillsats en annan kropp förvandlas i glas, eller förglasningen lättas; äfven fältspat. ⸗fluſſer, *s.* Sträperlor. ⸗fritte, se Fritte, ⸗galle, *f.* Glasgalla, glasskum. Hos guld- och silfverarbetare kallas äfven G. den orenlighet, som flyter ofvanpå, då man med pottaska, vinsten, koksalt och silfverglitt smälter den renade afgången af ädlare metaller; äfven medelpunkten af sådana glastaflor, som vid tillverkningen icke blåsas utan blott svängas omkring i luften. ⸗glocke, *f.* Glasklocka ell. kupa, som sättes öfver ur, växter, m. m. ⸗glöcklein, *n.* (*Bot.*) Bläklockor, *Campanula rotundifolia.* ⸗grün, *adj.* Grön, som glas. ⸗haus, *n.* 2. Drifhus. ⸗haut, *f.* Glashinnan i ögat. ⸗honig, *n.* Sockerhoning: ett slags genomskinlig honing. ⸗hütte, *f.* 4. Glasbruk. ⸗kopf, *m.* 1. Glaskopp: en glänsande strålig, stundom äfven fjällformig jernmalm. Rother G., blodsten. ⸗koralle, *f.* 4. Glaskorall. ⸗korb, *m.* Glaskorg, äfven en korg i glashyttor, hvari glasskifvorna till försäljning och försändning inpackas; äfven sjelfva glasskifvorna, hvaraf 12 till 24 ligga i hvar korg, som ock kallas en Laſt. ⸗körper, *m.* Glasvätskan i ögat. ⸗kraut, *n.* 2. Dag och natt. ⸗kugel, *f.* Glaskula med vatten i, som skomakare m. fl. nyttja att upplysa arbetet. ⸗kupfererz, *n.* En glänsande, svartgrön och strimmig rikhaltig kopparmalm, som tillika innehåller mycket silfver och träffas i hvita qvartsiga gångar. ⸗lampe, *f* Färgad glaslampa, lampion. ⸗laterne, *f.* 4. Glaslanterna. ⸗macher, *m.* 3. ⸗mann, *m.* 2. Glasmakare, glasblåsare, glasarbetare. ⸗mahler, *m.* 3. Glasritare, glasmälare, appretör. ⸗mahlerei, *f.* 4. Glasmälning, glasritning. ⸗mehl, *n.* Fint sönderstött glas. ⸗meiſter, *m.* Ägare eller förpaktare af en glashytta; äfven förste arbetaren eller uppsyningsmannen der. ⸗meſſer, *m.* Vitrometer: instrument att bestämma skörbetsgraden hos alla sorter glas. ⸗nuth, *f.* Skåran eller nätet i fönsterbågen, hvari rutorna insättas. ⸗ofen, *m.* Glasugn, hvari kroppar smältas till glas. ⸗paſte, *f.* Konstfärgadt glas, oägta eller af färgadt glas gjorde ädelstenar. ⸗perle, *f.* 4 Glasperla. Glasperlen werden Maſchenweiſe verkauft; 20 Schnüren machen 1 Maſchen. ⸗petterlein, *n* (*Hand.*) Sträperlor. ⸗puſter †, *m.* Glasbläsare. ⸗ſalz, *n.* 1. Soda; se ⸗galle, ⸗ſcheibe, *f.* 4. Glasskifva, glasruta. ⸗ſchrank, *m.* 1. Glasskåp, hvari allahanda glas förvaras; äfven skåp med glasdörrar. ⸗ſchürer, *m.* Den, som underhåller och bestyr om elden vid glasbruk. ⸗ſpath, *m.* Fluss-spat. ⸗ſpiel, *n.* Ett slags harmonica fordom. ⸗ſtein, *m.* Italiensk glassten, kallad *Quocolos*; äfven oägta eller konstgjord ädelsten. ⸗ſtock, *m.* Bistock eller kupa af glas. ⸗ſtafel, *f.* Glastafla, glasskifva. ⸗ſtiegelſalz, *n.* 1. Glasgalla. ⸗thür, *f.* 4. Glasdörr. ⸗weide, *f.* 4. Skörpil. ⸗werk, *n.* 1. Glasarbete, glaskram.

Gläschen, *n.* 3. Litet glas.
Glaſer, *m.* 3. Glasmästare. =arbeit, *f.* 4. Glasmästararbete.
Gläſern, *adj.* o. *adv.* Af glas, glas ....
Glaſern, *v. n.* Drifva glasmästarebandtverk (helst om fuskare).
Glaſicht, *adj.* Glasartad, glasaktig.
Glaſig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller eller består af glas.
Glaſiren, *v. a.* Glasera. Se Glaſuren.
Glaſur, *f.* 4. Glasering; glasering på postlin; emalj.
Glaſuren, *v. a.* Glasera; glansa, göra blank.
Glätſcher, se Gletſcher.
Glatt, *adj* o. *adv.* Glatt, glansk, jemn, slät, polerad, glasslipad; hal, halkig, slipprig; smickrande; rent af alldeles. Ein glattes Kinn, haka utan skägg. Glatte Worte, söta ord. G. abſchlagen, afslå helt och hållet. =eis, *n.* Isbark; glanskis, =eiſen, *v.-impers.* h. Falla isbark, regna och frysa på en gång, blifva halt, bli isgata. — *n.* 3. Strykjern; polerjern, =feile, *f.* 4. Slätfil. =hobel, *m.* 3. Släthyfvel.
Glätte, *f* 4. Glans, politur, släthet, glatthet; glitt, silfverglitt. Die G. friſchen, äter bringa glette till bly. Die gelbe G., se Goldglätte.
Glätten, *v. a.* Glatta, glanska, släta, polera; planera, lissera.
Glattheit, *f.* Glatthet; finhet, belefvenhet.
Glättholz, *n.* 2. Polerträd eller verktyg. =ſtahl, *m.* 1. Polerstål, polerverktyg. =ſtein, *m.* 1. Gnidsten, polersten. =zahn, *m.* 1. Polertand.
Glättung, *f.* 4. Gnidning, polering.
Glatze, *f.* 4. Skallighet, flintskalle, plätt på hufvudet. (*Anat.*) Rummet emellan ögonbrynen, *Glabella*.
Glatzig, Glatzköpfig, *adj.* o. *adv.* Flintskallig, kal; bar.
Glatzkopf, *m.* Som har ett skalligt hufvud.
Glau, *adj.* o. *adv.* Ljus, klar; skarpsynt, klok.
Glaube, *m.* 5. des =ns, *pl.* =n. Tro; tro, troslära; religion; löfte, försäkran; credit. Jemanden G. beimeſſen, sätta tro till någon. Allen G. verlieren, mista all kredit; mista all trovärdighet. Treu und Glauben halten, hålla tro och löfven. Auf Treu und Glauben, på god tro.
Glauben, *v. a* o. *n.* h. Tro, mena, hålla före; lita på, sätta tro till; vara öfvertygad om. Einen Gott g., tro att en Gud är. An Gott g, tro på Gud.
Glaubensartikel, *m.* 3. Trosartikel. =bekenntniß, *n.* 1. Trosbekännelse. =genoß, *m.* 4. Trosförvant. =gericht, *n.* Kättaredomstol, inqvisition. =lehre, *f.* Troslära; dogmatik =reinigung, *f.* 4. Trons förbättring. =ſache, *f.* 4. Religionssak. =verbeſſerer, *m.* 3. Reformator. =verbeſſerung, *f.* 4. Reformation. =wort, *n.* Så kallas i Theol. *pron. poss.* mein, dein, ſein, o. s. v. i uttrycken mein Gott, mein Erlöſer o. s. v. emedan Tron sysselsätter sig med deras användande på sig sjelf.
Glaubhaft =würdig, *adj.* Trolig, trovärdig. =haftigkeit, =würdigkeit, *f.* 4. Trovärdighet, troligbet.
Glaubig, se Glaublich.
Gläubig, *adj.* Trogen, troende.
Gläubiger, *m.* Gläubige, *f.* böjes som *adj.* Trogen, rättrogen.
Gläubiger, *m.* 3. Borgenär.
Glaublich, *adj.* Trolig, sannolik.
Glaublichkeit, Glaubwürdigkeit, se Glaubhaftigkeit.
Glauch, *adj.* Ljus, glatt, glänsande; vacker. (*Berge.*) Ljusblå, som nästan liknar mögel. Ein glaucher Gang, malmåder, som ej bar någon ägta och duglig malm. =herd, *m.* Ett slags vaskränna; äfv. ett litet fagelgiller.

Glede, *f.* En näfve halm.

Gleich, *n.* Led, ledgång, i synnerhet i djurs kroppar; äfven knä eller led på halm. =ſüchtig †, *adj.* o. *adv.* Plägad af podager eller gikt i lederna.

Gleich, *adj.* o. *adv.* Rät, rak; lika, jemlik; jemn, slät; platt, flack, flat, slät; lik, likadan, dylik, sådan, jemngod; lik. Gleich eller ſogleich, *adv.* På stund, strax, genast. — *Conj.* Ehuru, ehuruväl, änskönt. Wenn g., om än, om ock, änskönt. Das iſt mir g. oder gleichviel, det gör mig lika mycket. Seines Gleichen, sina likar. Gleich als, gleich wie, liksom, likasom. Gleich und gleich geſellt ſich gern, kaka söker maka. =artig, *adj.* Likartad, enahanda. =artigkeit, *f.* Likartighet. =bedeutend, =deutig, *adj.* Liktydig, synonym. =falls, *conj.* Likaledes, äfvenså. =förmig, *adj.* o. *adv.* Likformig, enlig, öfverensstämmande med, likställig; enformig. =förmigkeit, *f.* 4. Likformighet, enlighet, öfverensstämmelse, likställighet. =geltend, *adj.* o. *adv.* Lika gällande, jemngod, motsvarande. =geſinnt, *adj.* o. *adv.* Lika sinnad. =gewicht, *n.* 1. jemnvigt. =gradig, *adj.* o. *adv.* Som har lika grader, i synnerhet i sjöfarten, der gleichgradige Seekarten äro sädana sjökort, när ytorna och deras delningslinier äro rätliniga. =gültig, *adj.* o. *adv.* Lika gällande, jemngod, motsvarande; liknöjd, likgiltig, håglös, känslolös, trög; lika mycket. Gleichgültige Münze, mynt af lika värde. Gleichgültige Sylben kallas i prosodien stafvelser, som lika kunna nyttjas såsom långa och korta, *ancipites.* =gültigkeit, *f.* 4. Lika värde, lika beskaffenhet, jemngodhet; liknöjdhet; likgiltighet; håglöshet, tröghet. =kommen, *v. n. irr.* ſ. Likna, vara lik. =laufend, *adj.* Parallel. =läufig, *adj.* Analogisk; parallel. =laut, *m.* 1. Likstämmighet, instämmande i samma ton; consonans, samljud. =lautend, *adj.* o. *adv.* Lika lydande; sammanstämmande. =machen, *v. a.* Göra lika, jemna, släta. Der Erde g., jemna med jorden, i grund förstöra. =maß, *n.* 1. Proportion, öfverensstämmelse, symmetri. =mäßig, *adj.* Likmätig. =mäßigkeit, *f.* 4. Likmätighet. =muth, *m.* Sinnesjemnhet, liknöjdhet. =müthig, *adj.* och *adv.* Sagtmodig. Se Gelaſſen, =müthigkeit, =muth, se Gelaſſenheit. =namig, *adj.* Af samma namn. =ſchätzen, *v. a.* Hålla, skatta, värdera lika. =ſchätzung, *f.* 4. Lika värdering. =ſeitig, *adj.* o. *adv.* Liksidig; ömsesidig, inbördes. =ſinn, *m.* 1. Lika sinnelag. =ſtellen, *v. a.* Ställa i likhet med, härma, göra efter. =ſtellung, *f.* 4. Likagörelse, likaställande, härmande, eftergörande. =ſtimmig, *adj.* o. *adv.* Likstämmig, lika ljudande, harmonisk, enig. =ſtimmigkeit, *f.* 4. Likstämmighet, harmoni, samljud, enighet. =wie, *adv.* o. *conj.* Liksom. =winklicht, *adj.* Likhörnig. =wohl, *adv.* o. *conj.* Likväl, icke dessmindre. =zeitig, *adj.* o. *adv.* Samtidig, liktidig; samtida. =zu, *adv.* Rätt fram, burdus på, utan krus och komplimenter.

Gleiche, *f.* Gikt i händer och fötter. Se Gleichheit.

Gleichen, *v. a.* Göra lika jemngod el. jemn, jemna, göra slät, polera; justera; jemnföra.

Gleichen, *v. n. irr.* h. Ich glich, *imp.* i geglichen, *part.* Likna, vara lik; gå upp emot, vara jemngod med.

Gleicher, *m.* 3. Æqvatorn eller dagjemningslinien.

Gleichergeſtalt, — maßen, *adv.* På samma ſsätt, likaledes.

Gleichheit, *f.* 4. Likhet, likformighet; jemnlikhet; jemnhet.

Gleichniß, *n.* 1. Liknelse; jemförelse. =weiſe, *adv.* Liknelsevis; jemförelsevis. =wort, *n.* 2. Metaphor.

Gleichſam, *adj.* o. *adv.* Liksom, nästan så godt som, för att så säga.

Gleichſamen, *v. r.* Sich g., hjelpa sig fram med eller begagna ordet gleichſam i jemförelser och liknelser.

Gleichung, *f.* 4. Jemnande; likhet; æqvation; jemkning. (*Fortif.*) Glacis.

Gleichungslinie, *f.* 4. æqvator, dagjemningslinie.

Gleis, *n.* Hjulspår. Se Geleiſe.

Gleiße, *f.* 4. Vild persilja.

Gleißen, *v. n.* h. Följa i spåret.

Gleißen, *v. n. irr.* h. Glänsa, blänka, skina; glittra, glimma matt; synas; se bra ut. — *V. a.* Förställa, efterhärma. Die Soldaten gleißeten die Flucht, låtsade fly.

Gleißend, *adj.* o. *adv.* Glänsande, blänkande, fager.

Gleißner, *m.* 3. Skrymtare, inbunden människa.

Gleißnerei, *f.* 4. Skrymteri; förställning.

Gleißneriſch, *adj.* o. *adv.* Skenhelig, skrymtaktig.

Gleitbahn, *f.* 4. Kana, isbana.

Gleiten, *v. n. irr.* ſ. Ich glitt, *imp.* geglitten, *part.* Halka, slinta; glida, röra sig sagta och lätt. (*Fig.*) Begå ett fel af oförsigtighet. Das Meſſer glitt mir aus der Hand, slant. † Der Wein will nicht g., har icke godt fall, vill ej lätt rinna ned. — h. Åka kana på isen.

Gleſte, *f.* Sand, som nyttjas till lerkärls glasering.

Gletſcher, *m. pl.* Isberg. Så kallas i Schweiz de från snö- och isbergen i stora ofta ofantliga stycken nedsjunkande och ur dalarne framdrifna isklumpar, som visa sig emellan de fruktbara bergen. =ſalz, *n.* Bergsalt.

Glied, *n.* 2. des =es, *pl.* Glieder. Lem; led; sats (i en syllogism); länk (i en kedja); medlem, ledamot. =kraut, *n.* 2. Mära, mårgräs. =maß, *n.* Lem, ledamot i de stora yttre lemmarne hos menniskan (nyttjas mest i *pl.*). =ſchwamm, *m.* Ledsvamp. =ſucht, se Gliederkrankheit. =weiſe, se Gliederweiſe.

Gliederkrankheit, *f.* 4. Gikt. =mann, *m.* 2. Rörlig bild, som målare och bildhuggare bruka att derefter formera draperier. =reißen, =weh, *n.* 3. Ledvärk, torrvärk. =weiſe, *adv.* Ledvis, led för led, led från led.

Gliedlich, *adj.* o. *adv.* Sällskaplig, hörande till ett sällskap.

Glime, se Engerling.

Glimm, se Funken. — *Adj.* o. *adv.* Glödande.

Glimmen, *v. n.* h. Brinna utan lågor. Unter der Aſche g., brinna sagta under askan.

Glimmer, *m.* 3. Glimmer, kattguld.

Glimmerig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller glimmer; lik glimmer. † Skimrande.

Glimmern, *v. n.* h. Glimma, blänka.

Glimpf, *m.* 1. Lindrighet, foglighet, måttlighet.

Glimpflich, *adj.* o. *adv.* Lindrig, sagtmodig.

Glinſtern, Glinzen, *v. n.* h. Glänsa, glimma.

Glippauge, *n.* Skalkaktigt öga. Ein Teufel nennt den andern G., den ena åsnan kallar den andra långöra.

Glippen, se Gleiten.

Gliſtern, *v. n.* h. Glimma, glänsa starkt.

Glitſch. Ett ord, som härmar ljudet af något, som halkar eller rasar. — *S. n.* † Skallergräs.

Glitſche †, *f.* Kane: ett ställe på isen, der man slär kane.

Glitſchen, *v. n.* ſ. o. h. Halka, slinta; slå kana, åka bana.

Glitſcherig, Glitſchig, *adj.* o. *adv.* Hal, glatt, slipprig.

Glitzern, se Gliſtern.

Glöckchen, *n.* 3. Liten klocka, hand-, port-

eller bordklocka; bjellra; klockblomster.

Glocke, *f.* 4. Klocka (i torn &c.); ur, urverk, klocka. Etwas an die G. ſchreiben, göra något hastigt och allmänt bekant. Die G. iſt über ihm gegoſſen, hans undergång är besluten, en stämpling är gjord emot honom.

Glöckeln, *v. a.* Ringa med små klockor.

Glockenblume, *f.* 4. Klocka, nesselklocka. =geläute, *n.* Klockringning. =gieſſer, *m.* 3. Klockgjutare. =gut, *n.* 2. Klockgods. =klöppel, *m.* 3. Klo kkläpp. =läuter, =treter, =zieher, *m.* 3. Ringare, klämtare, klocktrampare, =ſchlag, *m.* Klockslag i ett slagur; äfv. tjockleken af en klockkrans. An keinen G. gebunden ſeyn, icke behöfva rätta sig just efter en viss tid om dagen. =ſchwengel, se =klöppel. =ſpeiſe, se =gut. ſtuhl, *m.* 1. Klockstapel; vakttorn. =treter, =zieher, se =läuter. =weihe, *f.* 4. Klockors invigning.

Glockeniſt, *m.* 4. Klockspelare ſkare.

Glöckner, *m.* 3. Klämtare, ringare; kloc

Glorie, *f.* 4. Ära, härlighet, prakt, =tort namn; pris, lof; gloria, strålkrans kring helgons hufvud. (*Mål.*) Tafla ell. målning, som föreställer himmelen öppen med änglar o. d.

Glorreich, Glorwürdig, *adj.* Glorvördig, ärorik, ärofull, härlig.

Gloſſe *f.* 4. Noter, förklaring, utläggning.

Gloſſiren, *v. a.* Glossera, göra anmärkningar, förklara, uttyda.

Glöthe, Glöthe, se Glätte.

Glotzauge, Glotze, *f.* Stort utstående öga.

Glotzen, *v. n.* h. Lysa, skina, glänsa; glo, se stint på något.

Glotzer, *m.* En, som glor eller gapar på något; en, som har stora utstående ögon.

Gluchzen, *v. n.* h. Se Glucken.

Gluck! Ord, som skall härma dels hönans läte, då hon lockar kycklingarne, dels ljudet ur en butelj eller flaska med trång hals, hvarur någon vätska hälles, äfven så när man klunkar eller dricker. Glu, glu machen, klunka när man dricker.

Glück, *n.* 1. Lycka, sällhet, välfard, medgång. Zum G., till all lycka. Ein blindes G., en slump, slumplycka. Auf gut G., på vinst och förlust. Sich in ſein G. zu finden wiſſen, kunna bära sin lycka. Er hat von G. zu ſagen daß, han må tacka sin lycka, att. Im G. ſitzen, (i spel), sitta och vinna. Werden Sie mir G. bringen? få se om ingen har lycka med er. Weder Stern noch G. haben, hafva motgångar. Sein G. machen, göra lycka. =haft, se Glücklich. =ſelig, *adj.* o. *adv.* Lycksalig, säll. =ſeligkeit, *f.* 4. Lycksalighet, sällhet. =wechſel, *m.* 3. Lyckans omskiften. =wunſch, *m.* 1. Lyckönskning.

Glucke, se Gluckhenne. ſhöns).

Glucken, Gluckſen, *v. n.* h. Skrocka (som

Glücken, *v. n.* ſ. o. h. Lyckas, slå in, slå väl ut, gå väl i hand, hafva framgång.

Gluckhenne, Glucke, *f.* 4. Skrockhöna; liggköna. ſsäll; lycksam.

Glücklich, *adj.* o. *adv.* Lycklig, lycksalig,

Glücksball, *m.* En, som ofta röner lyckans omskiften, en kastboll för lyckan. =baum, *m.* En Ostindisk buskväxt; *Clerodendrum fortunatum.* =bud, *f.* Lyckpotta, lotteri, bod på en marknad, der varulotteri hålles. =fall, *m.* 1. Händelse; lycklig händelse. =güter, *pl.* Lyckans gåfvor. =hafen, *m.* Lyckpotta: en art lotteri. =händchen, *n.* Ett slags rot, som liknar en barnnäfve, och skall medföra lycka, när man bär den på sig. =haube, *f* Segerhufva, hvarmed somliga barn födas. =kind, *n.* 2. Lyckans barn, lycklig menniska. =ritter, *m.* 3. Äfventyrare, lyck-

sökare, en som lefver af knep, spel och bedrägerier. =ruthe, *f.* 4. Slagruta. =ſtand, *m.* 1. Lyckligt tillstånd. =ſtern, *m.* 1. Lyckstjerna, lycklig planet eller konstellation. =ſpiel, *n.* 1. Vågspel, hasardspel; lotteri. =umſtände, *pl.* Lycka, lyckliga omständigheter, goda vilkor. =wurf, *m.* 1. Lyckligt kast.

Glucſen, se Glucken.

Gluh, Glüh, *adj.* o *adv.* Glödande.

Glühe, *f.* Jernets glödhetta eller glödande tillstånd.

Glühen, *v. a.* Glödga. — *V. n.* h. Vara eldröd, bli röd. Etliche g. nach Ehre, alle brinna af åträ efter ära. Für etwas g., häftigt älska, brinna af kärlek till något. Einem eller einen g., hysa den häftigaste kärlek till en.

Glühend, *adj.* o. *adv.* Röd, eldröd, glödande; brännande, brinnande.

Glühfeuer, *n.* 3. Glödeld. (*Ordspr.*) Er greift ein glühendes Eiſen an, han tager på ett rödhett jern: d. ä. han påtager sig en svår och farlig sak.

Glühwürmchen, *n.* 3. Lysmask.

Glümecke, se Bachbunge.

Glumm †, *adj.* o. *adv.* Grumlig. — *S. m.* Smuts, orenlighet; äfven eld, som glimmar under askan.

Glupauge, se Gluper. [på en.

Glupen, *v. n.* h. Snegla på en, se lömskt

Gluper, *m.* En, som sneglar.

Glupiſch, Glupſch †, *adj.* o. *adv.* Sneglande, lömsk.

Gluth, *f.* 4. Glöd, koleld, eldbrasa; flamma, låga. (*Fig.*) Häftig hetta eller ifver, nit. =baum, *m.* (*Skogsv.*) Ett ihåligt träd, som anvises askbrännare till utbränning; äfven träd, som lemnas till förbränning i glasbyttor. =meſſer, *m.* Verktyg att mäta graden af glöd eller hetta. =pfanne, *f.* 4. Glödpanna.

Gnade, *f.* 4. Nåd, gunst, bevägenhet, ynnest; mildhet, nåd; tillgift, förlåtelse. Halten Sie mir zu Gnaden, tag ej onädigt upp. Einem G. widerfahren laſſen, gifva en tillgift för sitt brott, lindring i straffet. Unſere Königl. G. zuvor, vår synnerliga ynnest och nådiga benägenhet med Gud allsmäktig tillförene. Auf G. arbeiten, kallas hos handtverkare då en gesäll icke arbetar för viss lön, utan måste ätnöjas med hvad han får. Auf G. ſündigen, synda på nåden, i hopp att synderna skola förlåtas.

Gnaden, *v. a.* gnade (euch ꝛc.) Gott! Gud vare (Eder &c.) nådig! =brot, *n.* 1. Nådebröd. =bund, *m.* 1. Nådeförbund. =gehalt, *m.* 1. Pension, nådeunderhåll, gratial. =geſchenk, *n.* 1. Nådegåfva, skänk. =jahr, *n.* 1. Nådår. =kraut, *n.* 2. Jordgalla. =ſtoß, *m.* 1. Nådestöt; dödsstöt på bröstet på en, som rådbräkas; äfv. krutpåsen, som hänges på halsen om en som skall brännas på bål. =ſtuhl, *m.* 1. Nådestol. =troſt, *m.* 1. Andelig tröst. =tafel, *f.* =tiſch, *m.* 1. Nådebord, den heliga Nattvarden; frikost. =wahl, *f.* 4. Nådeval. =zeichen, *n.* 3. Nådetecken.

Gnädig, *adj.* o. *adv.* Nådig, gunstig, mild, nådig, blid.

Gnaſſen, *v. n.* h. Låta såsom då man skär i något mjukt.

Gnättern †, *v. n.* Gnaga och skafva, kälta eller gräla utan skäl.

Gnatze, Gnätze, *f* Skabb, utslag.

Gneis, *m.* Ett slags granit, som består af glimmer, qvarts och lera. † Skabb, utslag; äfven affall, spånor o. d. Der rothe G., se Zinnopel.

Gneiße, se Schierling.

Gneißicht, *adj.* o. *adv.* Som liknar gneis.

Gnieden, Gnieden, *v. a.* Glätta, gnida.

Gnüge, se Genüge.

Gnurren, se Knurren.
Göbe, *f.* Simpa.
Göckelhahn, Gökelhahn, *m.* Tupp.
Goding, se Gauding.
Gögler, *m.* Bofink. [af istappar.
Gokelgut, *n.* Hvit gedigen vitriol i form
Golander, se Eisvogel.
Gold, *n.* 1. Guld, guldmynt. (*Bergv.*) När talet är om flera arter eller qvantiteter guld eller guldmalm, säges die Golde, die Gölder eller Golder i *pl.* =ader, *f.* Guldåder, guldstrek. =adler, *m.* Guldörn, stenörn, *Falco chrysaëtos.* =after, *m.* Ett slags nyss ur puppan utkrupen fjärilhona, hvars bakdel är betäckt med en ljusbrun ull. =ammer, *f. pl.* 4 Gulsparf, gröning. =amsel, *f.* 4. Guling. =arbeiter, *m.* 3. Guldarbetare, =barren, *pl.* Guldstänger. =bergwerk, *n.* 1. =grube, *f.* 4. Guldgrufva. =blättchen, *n.* 3. Bladguld. =draht, *m.* 1. Guldträd. =draht, *m.* 1. Guldtråd. =drahtzieher, *m.* 3. Gulddragare. =drossel, *f* 4. Guling. =finger, *m.* 3. Ringfinger. =fink, *m.* Domherre; gröning. =flimmer, =flitter, *f.* Glitterguld. =forelle, *f.* 4. =brassen, *m.* 4. Guldmålare (fisk). =gelb, *adj.* o. *adv.* Guldgul; ljusgul. =glätte, *f.* Guldglitt. =glimmer, *m.* 3. Kattguld. =grube, *f.* 4. Guldgrufva. =grün, *adj.* Guldgrön. =haar, *n.* Guldfärgadt hår. (*Bot.*) Björnmossa; äfv. ett örtslägte *Chrysocoma* L. =hafer, *m.* Gulhafre, *Avena Flavescens.* =hähnchen, *n.* Se Blattkäfer; äfven kongsfågel. =haltig, *adj.* Guldhaltig. =karpfen, *m.* 3. Guldfisk. =lack, *n.* 1. Gyllenlack; lackviol. =lahn, *m.* Guldlan, tunn och flat slagen guldträd. =lasur, *m.* En med guldfärgade fläckar isprängd lazursten. =lebererz, *n.* En lefverbrun kisig, guldhaltig jordart. =leder, *n.* Gyllenläder. =leim, *m.* Borax. =leiste, *f.* Ett slags jordborrare (insekt), *Carabus violaceus.* =letten, *m.* Guldhaltig lera. =lilie, *f.* Ett slags Daglilja, *Hemerocallis fulva.* =lutte, *f.* Vaskränna i guldbergverk. =machen, *m.* Guldmakarekonst, Alchemi. =macher, *m.* 3. Guldmakare. =plätter, *m.* 3. En, som uthamrar guld till tunna skifvor. =scheider, *m.* 3. Guldskedare. =schläger, *m.* 3. Guldslagare. =schlägerhäutchen, *n.* 3. Guldslagarhinna. =schlich, *m.* 1. Guldslick. =schmied. *m.* 1. Guldsmed. =spinner, *m.* 3. Gulddragare. =stange, *f.* 4. Guldtacka, guldstång. =sticker, *m.* 3. Guldbroderare. =stoff, *m.* 1. Guldbroderadt tygstycke. =stück, *n.* 1. Guldstycke; guldmynt; guldbroderadt stycke. =stufe, *f.* 4. Guldstuff: ett stycke guldmalm. =wage, *f.* 4. Guldvigt. =wäscher, *m.* 3. Guldvaskare eller -letare. =wespe, *f.* 4. Guldstekel. *Chrysis* L. =wiesenblume, *f.* 4. Kalfleka. =wurm, *m.* 2. Gulddocka, puppa. =wurz, — wurzel, *f.* 4. Svalört. =zieher, se =spinner.

Golden, *adj.* o. *adv.* Af Guld, guld . . , gyldene; guldgul. Eine goldene Uhr, ett guldur. Die Zeit ist g., tiden är dyr. Einem goldene Berge versprechen, lofva en orimliga saker. Die goldene Regel, Regula de tri. † Er ist noch g. gegen ihn, han är vida bättre än den andre.

Goldig, *adj.* o. *adv.* Gyldene.
Göldner, se Goldwascher.
Golf, Golfo, *m.* Hafsvik.
Gölle, *f.* Sump, puss, julle.
Goller, se Koller; jfr Grünspecht.
Golsch, *m.* Ett slags blårandigt parkum.
Golse, se Mücke.
Gondel, *f.* 4. Gondol (roddarbåt i Venedig). =führer, *m.* 3. Gondolier, *m.* 1. Gondolförare eller -roddare.
Gönnen, *v. n. reg.* o. *irr.* h. Ich gönnete, ich gönnte, *imp.*; gegönnet och gegonnt, *part.* (einem etwas) Unna, förunna,

[illegible]

[illegible]

[illegible]

något för intet. =eiſen, *n.* 3. Spade; graf-stickel. =gerüſte, *n.* 3 Grafställning. =hü-gel, *m.* 3. Grafhög; grifthög. =kraut, *n.* Malört. =mahl, *n.* 1. Grafvård, griftvärd. =meißel, se =ſtichel. =ſäule, *f.* 4. Grafstod. =ſcheit, *n.* 1. Spade. =ſchrift, *f.* 4. Graf-skrift; epitafium, öfverskrift på en graf-vård. =ſtätte, *f.* 4. (ä långt) begrafnings-plats, grafställe. =ſtein, *m* 1. Grafsten. =ſtichel, *m* 3. Grafstickel. =tuch, *n* 2. Svepkläder.

Grabekelle, *f.* Trädgårdsspade. =land, *n.* Ett stycke land eller åker, som kring-gräfves, till skillnad från ett land, som plöjes.

Graben, *v. a. irr.* Ich grabe, du gräbſt, er gräbt; *imp.* ich grub; *part.* gegraben; *imperat.* grabe. Gräfva; gräfva i, genom-gräfva; ingräfva, uthugga, rista eller skära i; sticka.

Graben, *n.* 3. Gräfvande, dikning.

Graben, *m.* 3. Graf, dike; löpgraf; kanal, vatturänna. Einen G. ablaſſen, afleda vattnet ur ett dike. † Noch nicht über den G. ſeyn, ännu icke hafva undanröjt alla hinder.

Gräber, *m.* 3. Gräfvare, dikare.

Grachel, *f.* Agn på ax.

Grad, *m.* 1. Grad; led; grad, värdighet. Grade bet. äfven på vissa orter sten-trapporna utanför en domkyrka. =bogen, *m.* Gradbåge: en i grader eller 360 de-lar af en cirkel indelt båge, hvarmed skeppare finna solens höjd; äfv. gruf-mästares vattenvåg. =buch, *n.* (*Sjöf.*) Gradbok, hvari utsigten af hafskanter, skär o. d. samt graderne af deras längd och bredd finnas antecknade. =leiter, *m.* Gradvisare, skala. =ſtock, *m.* Grad-stock, Jacobsstaf, hvarmed man på sjön mäter höjderna. =weiſe, *adj.* o. *adv.* Gradvis, efter hand, småningom.

Gradieren, *v. a.* (*Salto*) Gradera eller gö-ra solan eller saltvattnet starkare ge-nom de vattenaktiga delarnes afdunst-ning. (*Guldarb.*) Gifva guldet högre färg genom sjudning.

Gradierhaus, *n.* 2. =werk, *n.* 1. Graderverk.

Gradierung, *f.* 4. Gradering.

Gradſinn, *m.* 1. Uppriktighet.

Gradual, *n* En bok i Catholska kyrkan, som innehåller de så kallade *versus gra-duales*, eller psalmer på sön- och helg-dagar, hvarpå choret svarar.

Graduirt, *adj.* o. *adv.* Graduerad, pro-moverad.

Graf, *m.* des =en, *pl.* =en. Grefve. =ſchaft, *f.* 4. Grefskap.

Grafenſtand, *m.* Grefligt stånd eller vär-dighet; samtlige Grefvarne i ett land.

Gräfinn, *f.* 4. Grefvinna.

Gräflich, *adj.* Greflig.

Gram, *m.* 1. Grämelse, sinnesoro, bekym-mer.

Gram, *adv.* ſ. (einem) Hata.

Grämlei, *f.* Grämelse.

ſich Grämen, *v. r.* Gräma sig, oroa sig. Sich über eller um etwas g. ſska.

Grämler, *m.* En harmsen, butter menni-

Grämlich, *adj.* o. *adv.* Orolig, ängslig, knarrig, vresig. ſrig menniska.

Grämling †, *m.* En vresig, butter, knar-

Grammatik, *f.* 4. Grammatik; grammatika.

Grammatiker, *m.* 3. Grammatikus.

Grammatiſch, *adj.* o. *adv.* Grammatikalisk.

Gran, *n.* o. *m.* Grän eller gran: en vigt, som utgör 1/20 af en skrupel och 1/60 af ett qvintin.

Grän, *n.* Grän: en liten guld och silfver-vigt. Tre grän göra ett gran; i guld äro 12 grän 1 karat, och 24 karat 1 mark; men i silfver äro 18 grän ett lod, och 16 lod en mark: således utgö-ra alltid 228 grän en mark.

Granadilla, *f.* Passionsblomma.

Granadillenholz, *n.* 1. Röd ebenholts.

Granat, Granatſtein, *m.* 1. Granat.
Granatapfel, *m.* 3. Granatäple.
Granate, *f.* 4. Granat, granatkula; granat (en röd ädel sten); granatäple.
Granatenbaum, *m.* 1. Granatträd.
Granatier, *m.* 1. Granadör. =mütze, *f.* 4. Granadörsmössa. =taſche, *f.* 4. Patrontaska.
Granatſtein, se Granat.
Grand, *m.* Grof sand, grus; äfven vörtkar. (*Berge.*) Lera blandad med finbokad qvarts, hvarmed borrhålet tilltäppes vid sprängning. † Fint hvetekli =mehl †, *n.* Groft kliblandadt mjöl. =ſtein, *m* Granit.
Grandicht, *adj.* o. *adv.* Som liknar grus eller grof sand.
Grandig, *adj* o. *adv.* Grusig, som innehåller grus eller grof sand. † Stor, häftig, utomordentlig.
Granit, *m.* 1. Granit (gråberg).
Granne, *f.* 4. Snärp: spetsarne af hafrekorn *Arista*; barr på tall och gran, m. m.; svinborst; murrhår på kattor och andra djur. Mustasch. Grannenholz, *n.* Gran. =korn, se Spelt. =los, *adj.* o. *adv.* (*Bot.*) Utan snärp eller borst, *Mutica.*
Grannen, *v. a.* Förse med styfva spetsar. (*Bot.*) Gegrannt, taggig, *aristata.*
Granß, *m.* Den spetsiga ändan af ett skepp.
Gränze, se Grenze.
Gräpel, *m.* (*Berge.*) En spann: så vidt man kan gripa med utsträckta fingrar. 8 G. utgöra 1 Lachter.
Grapen, *m.* 3. Malmgryta.
Grapp, *m.* 1. Den i form af deg sönderstötta mergen eller kärnan af krapp, till skillnad från Röthe, som beredes af de yttre sämre delarna. =roth, *adj.* o. *adv.* Krapprod.
Gras, (läs: Graß) *n.* des =es, *pl.* Grä'ser. Gräs; ört; växt; bete; arrest, fängelse. Darüber iſt lange G. gewachſen, den saken har redan längesedan kommit i glömskan. Er kann G. wachſen hören, han kan höra gräset gro, d. ä. han inbillar sig vara mycket klok och skarpsynt. =anger, *m.* 3. Betesplats. =bank, se Raſenbank. =blume, *f.* 4. Ängnejlika; strandblomster. =garten, *m.* 3. Gräsrik trädgård. =grün, *adj.* Gräsgrön. =huhn, *n.* 2. Ängsnärpa, kornknarr. =hüpfer, *m.* 3. Gräshoppa. =läufer, se =huhn. =mäher, *m.* 3. Slåtterkarl. =magd, *f.* 1. Kovakterska; piga, som skär gräs och bär hem till boskapen. =mäher, *m.* Slåtterkarl; äfv. ett slags nattfjäril, *Phal. Bomb. graminis.* =pappel, *f.* 4. Kattost. =pferd, *n.* Häst, som icke hålles på stall, utan ständigt går i bet; äfv. gräshoppa. =platz, *m.* =ſtück, *n.* 1. Gräsvall, gröngräset, betesmark; grön plan. =ſpecht, *m.* 1. Grönspik, gröngöling, vedknarr; hackspett. =wittwe, se Strohwittwe.
Graſen, *v. a.* Afskära eller slå af gräset. — *V. n.* h. Afbeta, beta, gå i bet. Die Kugel graſet, kulan gräsar: säges när hon blifvit något matt, och understudsningen stryker utåt marken. † (*Fig.*) Nach etwas g., eftertrakta, söka att erhålla något.
Gräſen, *v n.* h. Rysa af förskräckelse.
Graſer, *m.* En, som afskär gräs med skära. (*Jäg*) Hjortunge.
Gräſerei, *f.* 4. Slåtter; bete, betesmark.
Graſicht, *adj.* o. *adv.* Gräsaktig; som liknar eller smakar som gräs.
Graſig, *adj.* o. *adv.* Gräsrik, gräsbeväxt.
Gräſig, *adj.* o. *adv.* Gräslig, ryslig.
Gräſling, *m.* Årsgammal vintelning; vid två års ålder kallas den Fächſer.
Graß, se Schrecklich.
Graß, Gräßlich, *adj.* o. *adv.* Faslig, stygg, vederstygglig, hisklig, förskräcklig, gruflig.

Graſſiren, *v. n.* h. Grasera, vara gängse; gå starkt.
Gräßlichkeit, *f.* 4. Faslighet, stygghet, vederstygglighet, hisklighet, förskräcklighet, [gruflighet.
Graſung, *f.* 4. Slåtter; bete.
Grath, *m.* 1. Spets, skarp kant. (*Skogsv.*) Spånor, små qvistar o. d.; bergspets; äfven ryggrad på hästar o. d.; råägg på nyslipade äggjern. =eiſen, *n.* (*Tunb.*) Jern, hvarmed banden utskäras. =hobel, *m.* Snidhyfvel. =ſäge, *f.* Såg att i hårdt trä inskära lister. =ſparren, *m.* Nocksparre på ett taklag. =thier, *n.* En mindre sort stenget eller vildget.
Gräthe, *f.* 4. Ben i fisk. Die Gräthen ausnehmen, bena fisk. G. är äfven ryggen eller kanten på näsan. (*Anat.*) De spetsiga bakre utskotten på ryggknotorna; äfven den utstående delen af axelbenet; äfven den främre skarpa delen af skenbenet. (*Fortif.*) Den hopgående delen af sluttningen på en Glacis; äfven nocken eller åsen på ett taklag. G. är äfven en sjukdom i bakfötterna på en häst.
Gräthig, *adj.* o. *adv.* Benig (om fisk); äfven tyckmycken, snarsticken, spetsig i tal och svar.
Gratial, *n.* 1. Skänk, gåfva.
Grätſchen †, *v. n.* h. Skrefva, skeka, grena ut med benen; äfven gå bredt med benen. [lyckönska.
Gratuliren, *v. n.* h. (einem) Gratulera,
Grau, *adj.* o. *adv.* Grå, gråhårig. G. werden, gråna. Sich keine graue Haare worüber wachſen laſſen, ej oroa eller bekymra sig öfver något. =bart, *m.* 1. Gråskäggig, gråhårig gubbe. =bärtig, *adj.* o. *adv.* Som har grått skägg. =fink, se Fink. =hänfling, *m.* 1. Gråsiska. =kopf, se =bart. =meiſe, *f.* 4. =meiſchen, *n.* 3. Entita, tomling. =ſchimmel, *m.* 3. Gråskymlig häst. =ſpecht, *m.* 1. Nötväcka; krypare. =werk, *n.* 1. Gråverk.
Grauchen, *n.* Grått djur, helst åsna.
Graue, Gräue, *f.* Grå färg, gråhet.
Graueln, *m.* o. *n.* Fruktan för spöken; äckel, afsky.
Gräuel, *m.* 3. Faslighet, gruflighet, vederstygglighet. =that, *f.* 4. Faslig, gruflig, vederstygglig gerning.
Gräuel, Graueln, *v. n.* h. Känna äckel, vedervilja; afsky. Dir gräult vor den Götzen. [gry eller synas.
Grauen, *v. n.* h. Gråna, få grå hår; börja
Grauen, *v. impers.* h. *Dat.* Hafva afsky, fasa eller fruktan för, grufva sig, rysa; fasa för.
Grauen, *n.* 3. Fasa, afsky; fruktan.
Grauerlich, se Graulich.
Graulich, *adj.* o. *adv.* Gråaktig; † rädd för spöken o. d.; äfven som förorsakar fasa och rysningar af räddhåga för spöken.
Gräulich, *adj.* o. *adv.* Ryslig, vederstygglig, hisklig, förskräcklig, faslig, gruflig; omåttlig, öfverdrifven.
Graupe, *f.* 4. Helgryn; fint hagel, trindsnö, snöglopp.
Gräupelerz, *n.* (*Bergv.*) De grofvaste stycken af malmen, som efter bokning och tvättning blifvit öfriga, stora som ärter eller bönor.
Graupeln, Gräupeln, *v. impers.* Hagla fint, snöga trindsnö, gloppa. — *f. pl.* Fint hagel, trindsnö, snöglopp.
Grauß, *n.* 1. Grus; fasa. — *Adj.* o. *adv.* Förskräcklig. [sa o. d.
Grauſal, *n.* Hvad som väcker rysning, fa-
Grauſam, *adj.* o. *adv.* Grym, hård, omensklig. =keit, *f* Grymhet. [gas vid.
Grauſen, *v. n.* h. *Dat.* Fasa, hisna, rysa, styg-

Grauſen, *n.* 3. Afsky; fasa, hisning. Ein G. kam mich an, befiel mich, en rysning öfverföll mig, jag hisnade.
Grauſend, *adj.* o. *adv.* Faslig, förskräcklig, gruflig, afskyvärd; rädd, lättskrämd, skygg.
Grauſig, *adj.* o. *adv.* Ryslig, förskräcklig.
Grauſtich, *adj.* o. *adv.* Något ryslig.
Grazie, *f.* 4. Täckhet, behag; täckhetsgudinna.
Grebe, *f.* Silkand.
Greep, *s.* Kriet eller skägget på ett skepp. =tauwind, *f.* (*Sjöf.*) Backstagsvind.
Greif, *m.* 1. =geier, *m.* 3. Grip; kondor, ett slags gam i Peru.
Greifgeier, se Greif.
Greifen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich griff, *imp.* gegriffen, *part.* Gripa, fatta, taga till ell. uti; vidröra, taga på. Das greift ihm an die Ehre, det rör hans heder, det går hans heder för när. Einem in ſein Amt g., göra ingrepp i någons embete. In ſeinen eigenen Buſen g., gå till sig sjelf.
Greifig †, *adj.* o. *adv.* (*Skogsv.*) Ein greifiger eller eingreifiger Baum, som man kan gripa om med begge händerna. Greifige Waaren, som lätt kunna stjälas.
Greiflich †, *adj.* o. *adv.* Som lätt låter gripa eller taga sig.
Greinen †, *v. n.* h. Grina, lipa; grymta;
Greiner †, *m.* Ett lipigt barn; äfven en butter tvär menniska.
Greis, *adj.* o. *adv.* Grå, gråhårig.
Greis, *m.* 1. Gammal gubbe. (*Bergv.*) Qvarts och stenstycken, som vid vaskning ösas upp med träget och afskiljes ifrån Zwittern.
Greiſen, *v. n.* h. Gråna (mest om håret).
Greilen, Greling, *m.* (*Skepp.*) Pertlina.
Grempe, Grempel †, *m.* Minuthandel; krämare.
Gremper, Grempler †, *m.* Krämare, minuthandlare, bökare.
Gremſig †, *adj.* och *adv.* För mycket begifven, pickhågad på något.
Grenadier, se Granatier.
Grendel, *m.* Bom, rigel; äfven plogtistel; spännare på ett armborst. =baum, *m.* Plogtistel. =kette, *f.* =wiede, *f.* eller vidja: kedja på en plogtistel, hvarmed plogen ställes att gå mer eller mindre djup
Grenget, *m.* Ett slags kringlor.
Greniß, *n.* (*Bergv.*) Åttondedelen af en grufvepart.
Grenſel †, *m.* Portulak; äfven ett utländskt örtslägte, *Sesuvium* L.
Grenſing, se Gänſerich; äfven ältgräs; äfv. rölleka.
Grenzbaum, *m.* Gränsträd, som är satt till råmärke. =beſichtigung, =beſuchung, *f.* 4. Gränsesyn. =bild, *n.* 2. Gränsstod. =buch, *n.* 2. Jordbok. =feſtung, *f.* 4. Gränsfästning. =linie, *f.* 4. Gränslinie, rågång. =ſäule, *f.* 4. Gränsstod ell. -pelare. =ſcheide, se Markſcheide. =ſcheider, *m.* 3. Landtmätare. =ſcheidung, *f.* 4. Gränsskillnad; rågångs utstakning. =ſtadt, *f.* 1. Gränsstad. =ſtein, *m.* 1. Råmärke, gränssten. =verrückung, *f.* 1. Rästenars ell. råmärkens flyttning. =zeichen, *n.* 3. Råmärke.
Grenze, *f.* 4. Gräns, gränsskillnad, skranka, hinder, förmur.
Grenzen, *v. n.* h. Gränsa eller stöta intill, angränsa. Frankreich gränzet an Spanien. =los, *adj.* o. *adv.* Gränslös, oändlig.
Gret, *n.* Bild. In das G. wirken, kalla tygväfvarne i Nürnberg allt slags konstigare väfnad, såsom kypradt, fasoneradt o. s. v.
Gretchen †, *n.* (*Skepp.*) G. vom Deich, bofvenkryss-segel.
Greuer, *m.* Malmstuffer, stora som valnötter.
Greul, Greulich, se Gräuel.
Griebe, *f.* 4. Talghinna; grummel.
Griebs, *m.* Kärnhus i frukt.

Grieche, *m.* 4. Grek.
Griechiſch, *adj.* Grekisk.
Griechenland, *n.* 3. Grekeland.
Griechſäule, *f.* En liten ståndare på plogen, som nedantill går genom ploghufvudet och ofvantill genom tisteln, den han undersköder.
Gries, *n.* 1. Grus, sandgrus, ör; njurgrus; gryn, hafregryn; grus i blåsan. =bart, *m.* 1. Svallerkål, kirskål. =gram, *adj.* o. *adv.* Tvär, butter. — *S. m.* Butterhet, tvärhet; tvärvigg. =gramen, *v. n.* h. Göra grimaser; låtsa vara förargad. Om en stark köld, som förvänder anletsdragen, säges es griesgrammet. =grämiſch, *adj.* o. *adv.* Högst missnöjd, butter och tvär. =grauern, se =gramen. =hårig, *adj.* o. *adv.* Filtig, tofvig (om ull). =huhn, se Strandläufer. =mehl, *m.* 1. Gröpe. =ſtein, *m.* 1. Njursten. =wärtel, *m.* Så kallades vid fordna tornerspel den uppsyningsman, som förde en Griesſtange och sköt den emellan de kämpande, när de antingen voro för häftige, eller den ene af dem begärte fred.
Grieſeln, *v. n.* h. Grusas, falla sönder i grus. — *V. a.* Krossa i små stycken. — *V. impers.* Känna en lätt rysning af köld ell. fasa. [hirs o. d.
Grieſelwerk, *n.* Bönor, ärter, lins, korn,
Grieſen, *v. a.* Gröpa, mala gröpe.
Grieſicht, *adj.* o. *adv.* Grusaktig, lik grus.
Grieſig, *adj.* o. *adv.* Grusig, stenig. — *S. m.* Det som i bistockar faller på bottnen.
Grieten, *s. pl.* (*Skepp.*) Ribbor emellan balkarne.
Griff, *m.* 1. Vidröring, handtag, grepe, skaft, öra på kärl; en hand full, göpen, nypa; tag, fattande uti ett ting; grepbräde, grephand (på instrumenter); fäste (på en värja); (hals på en luta). Es kommt alles auf den Griff an, det kommer allt an på handgreppet eller huru man bär sig åt vid en sak. Er hat es am Griff, han kan taga på det i mörkret, han vet det på sina fingrar. =brett, *n.* 2. Gripbräde, strängbro; handtag, skaft. =loch, *n.* Tonhål på en flöjt o. d.
Griffel, *m.* 3. Griffel; pekpinne.
Grille, *f.* 4. Syrsa; griller, nyck, egensinnighet, infall; *pl.* Grillen fangen oder nach hängen, plågas med onyttigt hufvudbry. Grillen machen, grubbla djupsint på en förtretlig sak. Einem Grillen in den Kopf ſetzen, inbilla en något; sätta en myror i hufvudet. Das iſt eine G. von ihm, det är ett infall af honom.
Grillenfänger, *m.* 3. Nyckfull, egensinnig, knarrig menniska, grillfångare. =fängerei, *f.* 4. Nycker, griller, grillfångeri. =haft, *adj.* o. *adv.* Nyckfull, egensinnig. =ſpiel, *n.* Spel, som fordrar mycken eftertanke, egentligen ett spel med 33 käglor, som efter viss ordning stå i sina hål på ett bräde, och efter vissa reglor böra så uttagas, att blott en är qvar; äfven ett slags spel med ringar på en gaffel. =ſucht, *f.* Mjeltsjuka. =werk, *n.* 1. Groteska, sällsamma och löjliga figurer.
Grillen, *v. n.* Ha griller, vurma.
Grillig, Grilliſch †, *adj.* o. *adv.* Full med griller, envis, underlig, förtretlig, murrisk, knorrisk.
Grimaſſe, *f.* 4. Grimas, underlig, ful eller försmädlig min; förställning, tillgjordt väsende.
Grimm, *adj.* se Grimmig. [väsende.
Grimm, *m.* 1. Raseri, häftig vrede, förbittring, grymhet. =darm, *m.* Stortarmen, *Intestinum Colon.* =gramſen, *v. n.* h. Vara trumpen, mjeltsjuk, ha spleen. =kalt, *adj.* o. *adv.* Mycket kall.
Grimmen, *n.* 3. Kolik, magref.
Grimmen, *v. impers.* Hafva kolik, magref

[illegible]

jag har lidit en stor förlust genom honom. G. werden, växa till, tilltaga, komma till heder och anseende. G. ziehen, uppfostra. G. machen, öka. Sich womit g. machen, berömma sig af, skryta med något. G. thun, vara stor på sig. G. leben, lefva stort, präktigt, slå stort på. G. sprechen, skryta. G. denken, tänka högt, ädelt. Etwas g. machen, öka något. Einen g. machen, bringa en till heder och anseende; berömma någon. Großen Theils, till en stor del, till större delen. Im Großen handeln, handla i gross. =achtbar, *adj.* Högaktad, ansenlig. =ädelig, *adj.* o. *adv.* Som har stora ådror. =ältern, *pl.* Farfar och farmor, morfar och mormor. =äugig, *adj.* Storögd. =bänker, *m.* En, som har rättighet att hålla stor salubod, i synn. bagare. =base, *f.* Farfars eller farmors, morfars eller mormors syster. =baß, *m.* Contraviolon, =binder, *n.* Tunnbindare, som förfärdigar blott stora kärl. =blech, *n.* Ett slags starkt jernbleck, som brukas till pontoner: kallas äfven großes Kreuzblech. =botschafter, *m.* Ambassadör. =ding, *n.* Stadsrätten i Breslau. =eltern, se =ältern. =enkel, *m.* Husbonddräng. =enkel, *m.* 3. Barnabarn. =fürst, *m.* 4. Storfurste. =fürstenthum, *n.* 2. Storfurstendöme. =garn, *n.* Vinternot; äfven stort kastnät, som brukas vid Rhenströmmen, med tusen blykulor eller sänken på. =gärtner, *m.* Så kallas i Öfra Sachsen en trädgårdsmästare på landet, som äger 1/8:dels tunnland (Hufe) trädgårdsjord. =händler, *m.* 3. Grosshandlare. =herr, *m.* 4. Storherre, Sultan. =herzig, *adj.* Storsint. =herzog, *m.* 1. Storhertig. =hofmeister, *m.* Öfverste Hofmästare: Churfursten af Pfalz kallades G. des Reiches. =hundert, *n.* Ett antal af 120 stycken. =jährig, *adj.* Myndig, till myndiga år kommen. =kämmerer, *m.* Öfverkammarherre. =kammerherr, *m.* Ett af de förnämsta riksembeten i Polen och Lithauen. =knecht, *m.* 1. Husbonddräng. (*Skepp.*) Storknekt. =magd, *f.* 1. Deja. =mögend, *adj.* (titel) Edle großmögende Herren, Ädle, Stormögende Herrar kallades Staterne af provinsen Holland. General-Staterne kallades Hochmögende, Högmögende Herrar. =mundschenk, *m.* Stormunskänk: ett riksembete i Polen och Lithauen. =muth, *f* ut. *pl.* Ädelmod (i en hög grad); hjeltemod. =müthig, *adj.* o. *adv.* Ädelmodig, ädelsint. =mutter, *f.* 3. Farmoder, mormoder. =neffe, *s.* Sonsons son eller dotter. =oheim, *m.* Faders eller moders farbror eller morbror. =prahlen, =sprechen, *v. n.* h. (det sista *irr.*) Skryta, skräfla. =sprecher, =prahler, =thuer, *m.* 3. Storskrytare. =sprecherei, *f.* 4. Storskryteri, skräfleri, stortalighet. =sprecherisch, *adj.* o. *adv.* Skrytande, skrytaktig. =städter, *m.* 3. (å långt) Invånare af en stor stad, invånare i stora städer. =städtisch, *adj.* o. *adv.* Som passar för stora städer. =tante, *f.* 4. Farfars eller morfars syster. =tausend, *n.* Stortusen eller 1,200 stycken. =thuer, se =sprecher. =uhrmacher, *m.* Urmakare, som gör tornur, väggur, o. d.; äfven som gör ur i gross eller partier. =urenkel, *m.* 3. Barnbarns barnbarn. =vater, *m.* 3. Farfar, morfar. =väterlich, *adj.* o. *adv.* Som en farfar eller morfar plägar göra, ell. som dem tillkommer. =vaterstuhl, *m.* 1. Länstol. =vezier, *m.* 1. Storvisir, första Turkiske statsministern. =vorschneider, *m.* Storföreskärare: ett riksembete i Polen och Lithauen. =wahlherr, *m.* Storvalherre (Grand-électeur): en hög Statsperson i Frankrike, som hade uppsigt öfver alla valförsam-

lingar. =waibel, *m.* Storväbel: förnämste rättsbetjenten i en Schweizer-Canton.
Größe, *f.* 4. Storhet, storlek; storhet, höghet, makt, höjd, förträfflighet.
Größen, *v. a.* Förstora. =lehre, *f.* 4. Mathematik. =theils, *adv.* Till större delen.
Größer, *adj. comp.* Större.
Größt, am Größten, *superl.* Störst.
Grossierer, se Großhändler.
Größlich, *adj.* o. *adv.* Något stor.
Groteſk, *adj.* o. *adv.* Grotesk, sällsam och löjlig.
Grotte, *f.* 4. Grotta.
Grottenarbeit, *f.* 4. =werk, *n.* 1. Arbete af musslor, snäckor, kiselstenar o. d., hvarmed grottor klädes. =arbeiter, *m.* 3. Den, som gör arbete af musslor, snäckor o. d.
Grotzen, *m.* Det inre af en blomma. (*Buntmak.*) Ryggen af ett skinn, i synnerhet fårskinn.
Gruasche, *f.* (*Smälth.*) Aska efter halm och stubb, som hvarken duger till tester eller pottaska.
Grübchen, *n.* 3. Liten grop eller graf; häl i kinderna, då man ler.
Grube, *f.* 4. Grop; graf; grufva, håla, urgröpning; grufva, malmbrott. (*Skepp.*) Se Spunning. Auf der G. gehen, gå på grafvens brädd. Einen in die G. bringen, förorsaka ens död.
Grübelei, *f.* 4 Öfverdrifven grannlagenhet ell. spetsfundighet, grubblande.
Grübelkopf, se Grübler.
Grübeln, *v. n. h.* Peta (i näsan); gå in i en fin undersökning, grubbla.
Gruben, *v. a.* Gräfva; äfven fånga vilda djur i gropar. In den Weinbergen g., köra gropar för afläggare.
Grubig, *adj.* o. *adv.* Gropig.
Grübler, *m.* 3. Grubblare, gräler.
Grüblerisch, *adj.* Grubblande.

Grude †, *f.* Glödande aska, askmörja; äfven grått salt. Grudenhaus, *n.* Hus i en by der askan förvaras.
Gruden †, *v. a.* Så kallas i saltverk, der man bränner halm under pannorna, att maka halmen under pannan och laga om den.
Gruft, *f.* 1. Graf, grafställe; likhvalf.
Grummet, *n.* 1. Efterslåtter. =welſe, *f.* Äng, som slås två eller tre gånger om året.
Grün, *n. indekl.* Grön färg, grönska; det gröna. Sich im Grünen beluſtigen.
Grün, *adj.* o. *adv.* Grön; grönskande; färsk fisk; gunstig, bevägen. Der grüne Markt, gröna gången. Grüner Donnerstag, skärthorsdag. =beere, *f.* Stickelbär. =fink, *m.* 4. Gröning; grönsiska. =gelb, *adj.* Gröngul. =hänfling, Grünling, *m.* 1. Grönsiska. =kohl, *m.* 1. Blåkål. =kraut, *n.* 2. Spenat, grönkål. =ſchling, se =fink. =ſchwanz, se =hänfling. =ſpan, *m. indekl.* Spanskgröna. =ſpecht, *m.* 1. Vedknarr, gröngöling (fågel). =wurzel, *f.* Jordrök.
Grund, *m.* Gründe, *pl.* Botten, grund, djup; grund, grundval; dal; däld; mark, grund, fält, jordstycke; jordmån, jordart; grundning, anstrykning; tryck (på tyger); orsak, grund; basis, grund, fot, grundämne, grundstöd, hufvudgrund; ursprung, grundorsak, grundsats, motif, bevekande orsak, drifljäder. Zu Grunde richten, ruinera, förstöra; öfverändakasta. Zu G. gehen, gå under. — Öfverända; sjunka, omkomma. Ein Schiff in den G. ſegeln, G. bohren, segla ett skepp omkull, skjuta det i sank. G. vor ſich haben, hafva rätt eller sanning på sin sida. Seichte Gründe, grundt vatten, lågländ mark; svaga skäl. Auf den G. gehen, grundligen undersöka. Von G. meiner Seele, af hjertans grund, alltför gerna. Den G. auf-

tragen, sätta på grundfärgen. Von G. aus, aus dem Grunde, i Grund. =bau, *m.* 1 Grundval till en byggnad. =begierde, *f.* 4. Hufvudbegär. =begriff, *m.* 1. Hufvudbegrepp. =beſitzer, *m.* 3. Jordägare. =böſe, *adj.* o. *adv.* Genomarg. -ond. =buch, *n.* 2. Jordbok. =eis, *n.* 1. Bottenis. =eiſen, *n.* 3. Se Sonde. =falſch, *adj.* o. *adv.* Grundfalsk, alldeles ogrundad. =fe=ſte, *f.* 4. Grundval. =fläche, *f.* 4. Grundyta, bas, grundlinie. =gekehrt, *adj.* o. *adv.* Grundlärd, spränglärd. =gerechtigkeit, *f.* Egendomsrättighet. =geſetz, *n.* Grundlag. =gütig, *adj.* o. *adv.* Genomgod. =heit, se Gauchheit. =herr, *m.* 4. Jordägare. =herr=ſchaft, *f.* 4 Jordägare; egendoms-rättighet. =geuer, se =zins. =irrthum, *m.* 2. Hufvudvillfarelse. =lage, *f.* Basis, grund, fot, grundstöt, grundval; första orsak. =lagerholz, *n.* (*Byggnk.*) Virke, som läggs i botten eller sanden; äfven stundom på pålar, för att derpå lägga rostet eller botten till byggnaden. =lauwine, *f.* Stor snömassa i Schweiz, som sliter sig lös ifrån bergen och nedstörtar i dalarne. =legung, *f.* 4. Grundläggning. =lehre, *f.* 4. Grundlära; metafysik. =linie, *f.* Basis, grundlinie. (*Fortifik.*) Yttersta sidan af en polygon. I perspectiven är G. den linien, der geometriska ytan och taflan genomskära hvarandra. =los, *adj.* o. *adv.* Grundlös, bottenlös; ogrundad. =mauer, *f.* 4. Grundmur. =recht, *n.* 1. Egendomsrätt. =reich, *adj.* o. *adv.* Öfvermättan rik. =riß, *m.* 1. Grundritning, utkast, plan. =ſatz, *m.* 2. Grundsats; axiom; maxim, hufvudregel. =ſäule, *f.* 4. Grundpelare. =ſchoß, *m.* Skatt, som betalas af fast egendom. =ſchnur, *f.* (*Fiske*) Gängrad: ett snöre med många metkrokar, som sänkes till botten, och är på båda sidor fästadt på landet. =ſchreiber, *m.* Jordebokskrifvare. =ſchwelle, *f.* Understa syllen i en byggnad, närmast jorden. =ſee, *f.* (*Sjöf.*) Grundsjö. =ſichel, *f.* Skära på en lång stång att afskära vass o. d. vid sjöbotten. =ſylbe, *f.* Stam- eller grundstafvelse. =ſohle, *f.* 4. Grundstock. =ſprache, *f.* 4. Grundspråk, modersmål. G. eller Grundtext, *m.* 1. Original, hufvudskrift. =ſtein, *m.* 1. Grundsten. =ſteuer, *s.* Fastighets- och grundskatt. =ſtoff, *m.* Grundämne, urämne; lärgrunder (i en vetenskap). =ſtrich, *m.* 1. Ben eller rakt drag i *m*, *n.* s. =ſtück, *n.* 1. Fastighet, fast egendom. =ſtütze, *f.* 4. Grundstöd, basis. =ſuppe, *f.* 4. Grummel på botten i en vätska; drägg; orenlighet, smuts. =text, se =ſprache. =theil, *m.* 1. Stamdel. =trieb, *m.* 1. Hufvuddrift; naturlig drift. =veſte, se =feſte. =waſſer, *n.* 3. Underjordiskt vatten. =weſen, *n.* 3. Väsen, grundväsen. =wort, se Stammwort. =zahl, *f.* 4. Grundtal, kardinaltal. =zehnte, *m.* 1. Afradstionde, skaft-tionde. =zins, *m.* 6. Jordränta, tomtören. =zug, *m.* 1. Hufvuddrag, grunddrag; äfven det väsendtliga draget i en hufvudbokstaf eller figur. Grundzüge der Charaktere.

Gründen, *v. a.* Grunda, lägga grund eller grundval, stifta; grunda, slätmåla, räcka botten.

Gründlich, *adj.* o. *adv.* Grundlig, som ligger djupt eller har djup insigt.

Gründlichkeit, *f.* 4. Grundlighet.

Gründling, *m.* 1. Simpa.

Gründung, *f.* 4. Grundläggning, grund; stiftning, inrättning, anläggning; grundning, slätmälning, anstrykning.

Grüne, *f.* Brodd, färskt, grönt gräs; spanskgröna. — *S. n.* Grönt löf, gröna växter.

Grünen, *v. n.* h. Grönska, bli grön.

Grünend, *adj.* Grönskande.

Grünlich, *adj.* Grönaktig, grönlett.
Grunzen, *v. n.* h. Grymta; knorra, murra, brumma, käxa; sjunga groft och
Gruppe, *f.* 4. Grupp. [vidrigt.
Gruppiren, *v. a.* Gruppera, föreställa i
Grus, se Graus, Schutt. [grupp.
Grusche, Gruse, se Rasen. [grus.
Grusicht, *adj.* o. *adv.* Som smakar likt
Gruß, *m.* Grüße, *pl.* Helsning, salutering; helsning, compliment. =zeit, *f.* (*Jäg.*) Den tiden, då vildtet ej får skjutas.
Grüßen, *v. a.* Helsa; salutera. Gott grüße euch, Guds frid, god dag.
Grütze, *f.* utan *pl.* Gryn. (*Fig.*) † Förstånd. G. im Kopfe haben, ha förstånd; † vara dum. Grützhafer, *m.* Skallös hafre, *Avena nuda.*
Grützhändler, *m.* 3. =mann, *m.* 2. Grynhandlare. =kopf, *m.* 1. Pundhufvud.
Guardian, *m.* 1. Klosterföreståndare.
Gubst, *f.* Stenget.
Gucken, *v. n.* Titta genom ett litet hål.
Gucken, *v. n.* h. Titta, se på. Er hat sich in die Karte g. lassen, man har tittat i korten för honom. Er mag sich verstellen, wie er will, sein wahrer Charakter guckt doch allemal unter der Maske hervor, sticker ända fram undan masken. Durch die Finger g., låtsa som man ej såg det, som man verkligen ser.
Guckfenster, *n.* Ett litet fönster eller lucka i ett fönster att titta igenom. =kasten, *m.* Camera optica: en låda eller litet skåp med optiska föreställningar uti; äfven en liten ensitsig vagn.
Guckguck, se Kuckuk. [tittar.
Guckloch, *n.* 2. Hål, hvarigenom man osedd
Gühr, *f.* Gäsning. (*Bergv.*) Gühr kallas de mineralier, som vattnet stundom för med sig upplösta. Metallische Gühren, metalliska jordarter, upplösta af vattnet. Des Ganges Kraft dringt in das Gestein aus, säges, då en sådan metallisk Gühr tränger igenom stenen.
Gührig, *adj.* o. *adv.* Skör, kallbräckt.
Gulden, *m.* 3. Gyllen (mynt).
Gülden, *adj.* Se Golden. =klee, *m.* 3. Blå-
Güldisch, *adj.* o. *adv.* Guldhaltig. [sippa.
Gültbar, *adj.* Skattskyldig. =bauer, *m.* 6. Skattbonde. =brief, *m.* 1. Skattebref, =herr, *m.* 4. Uppbördsman.
Gülte, *f.* 4. Ränta, hemmanskatt.
Gülten, *v. a.* Betala skatt eller ränta. [bar.
Gültig, *adj.* o. *adv.* Gällande, giltig; gång-
Gültigkeit, *f.* 4. Giltighet; gällande kraft.
Gummi, *n.* *indekl.* Gummi.
Gummicht, *adj.* Gummiartad.
Gummigutta, *n.* *indekl.* Gummigutta.
Gummiren, *v. a.* Gummera.
Gümpel, se Gimpel. [*hederacea.* L.
Gundermann, *m.* (*Bot.*) Jordref. *Glecoma*
Günsel, *m.* (ört) Käringruka.
Gunst, *f.* 4. Gunst, ynnest, bevågenhet, välvilja, benägenhet. Nach G. urtheilen, göra mammamän, ej vara oveldig. Etwas zu jemandes Gunsten thun, göra något till ens fördel. Mit G. zu melden, med förlof sagdt. =bezeigung, *f.* 4. Välvilja, gunst, bevågenhet.
Günstig, *adj.* o. *adv.* Gunstig, bevågen, gynnande, benägen, förmånlig, beqväm.
Günstling, *m.* 1. Favorit, gunstling, förtrogen.
Gurgel, *f.* 4. Strupe, svalg, hals. Einem die G. zuschnüren, strypa en; taga näringen ifrån en. Sein Vermögen durch die G. jagen, supa och äta upp all sin egendom, förslösa den i mat och dryck. =bein, *n.* Strupknöl. =haha, *m.* Tjäder. =rohr, *n.* Gurgelrör: ett krokigt metallrör, som går ifrån pumpstöfveln i ett tryckverk, der det med sugverk är förenadt. =wasser, *n.* 3. Gurgelvatten.
Gurgeln, *v. a.* Gurgla; sjunga ur strupen.

Gurgeln, *n.* 3. Gurgling.
ſich Gurgeln, *v. r.* Gurgla sig.
Gurke, *f.* 4. Gurka.
Gurkumei, se Gelbwurz.
Gurren, *v. n.* h. (om inelfvorna) Kurra, bullra i magen.
Gurt, *m.* des =es, *pl.* =e. Gjord; gördel, bälte; byx- eller kjortellinning. (*Byggn.k.*) Torus, band: en sirat, som går rundtomkring ett hus, en stod eller en pelare. G. einer Kanone, längden från medlersta affallet till munstycket. =band, *m.* Medjeband. =bett, *n.* Tältsäng: säng med gjordar i botten. =riem, *m.* 5. Bukgjordsrem.
Gürtel, *m.* 3. Gördel, bälte; midja. (*Skepp.*) Refsejsinger. =kraut, *n.* 2. Gurtelmoos, *n.* 1. Mattegräs, vispmossa. =thier, *n.* 1. Bälta.
Gürteln, *v. a.* Förse, fästa med gördel. (*Trädg.*) Låta ett träd dö ut på stammen, genom barkens skalande rundtomkring.
Gürten, *v. a.* Omgjorda, gjorda, spänna (en rem, gördel eller bukgjord) på ell. omkring; binda (värjan) vid sidan.
Gürtler, *m.* 3. Gördelmakare.
Guß, *m.* Güße, *pl.* Gjutning, smältning, om- eller uppsmältning. Das iſt ein heftiger Guß, det regnar så det häller ned. (*Brygg.*) Så mycket vatten, som fordras till en brygd. =eiſen, *n.* 3. Tackjern. =regen, *m.* 3. Slagregn, sqvalregn, skyfall. =ſtein, *m.* 1. Köksrännsten. =werk, *n.* 1. Gjutna jernvaror, gjutgods.
Güſt, se Gelt.
Güſte, *f.* Trädesåker; ofruktbarhet.
Güſtekohl, *m.* Brunkål, som sås i medlet af Augusti och planteras i början af November.
Güſter, *m.* 3. Braxenblicka.
Gut, *adj.* o. *adv.* God; bra, väl; vacker; sagtmodig, vänlig, mild. Helsosam; förnäm; hederlig; stark; säker; gillig; försonad; beſſer, bättre; beſt, am beſten, bäst. Ich bin g. dafür, jag svarar derför. Es g. ſeyn laſſen, vara nöjd med, tiga med. Es mag g. ſeyn, det må vara nog, jag vill tiga. Du haſt g. reden, g. tröſten; det är lätt för dig att tala, — trösta. Etwas g. heißen, gilla något. Guter Dinge ſeyn, vara vid godt mod. Zu gute haben, halva till godo. Seine Sache gut machen, göra väl ifrån sig. Die Birnen ſind noch nicht gut, icke mogna. Zur guten Stunde kommen, komma i en god och lycklig stund. Er iſt aus gutem Hauſe, han är af hederlig, förnäm slägt. † Sich etwas zu Gute thun, laga väl om sig. Sich einen guten Tag thun, göra sig goddagar, roa sig, pläga sig väl. Darauf thut er ſich etwas zu Gute, han är stolt, han yfvas deröfver. Die Manufacturen thun bei uns nicht gut, komma icke fort. Meine Augen wollen nicht mehr gut thun, bli svaga. Es waren gut gern ſechs hundert Menſchen im Saale, icke noga räknadt. Ein guter Gulden, en Gulden om 21 groschen. Etwas im Guten thun, göra någonting frivilligt. Gut machen, ersätta, godtgöra. Zu Gut ſchreiben eller bringen, kreditera. Sie haben gut reden, ni må säga hvad ni vill. Es läßt ſich mit der Krankheit gut an, det liknar sig till bättring. Glaubſt du, daß mir alles gut genug ſey? tror du att jag skall vara nöjd med allt? Er will nicht gut thun, han vill icke göra godt, ej lyda. An ihm iſt nicht viel Gutes, det är icke stort värdt med honom. Aus ihm wird nicht Gutes, det blir aldrig något godt af honom. Laß es immer gut ſeyn, låt så vara, tala ej vidare derom. Diesmal will ich es ihm zu Gute halten, se igenom fingrarna, förlåta honom det. Die Antwort

tadt. =bruch, *m.* 1. =grube, *f.* 4. Gipsgrufva, =decke, *f.* 4. Gipstak.

Gypsen, *v. a.* Gipsa. — *Adj.* o. *adv.* Bestående, gjord af gips.

Gypser, Gypsbereiter, *m.* 3. Gipsmakare, gipsarbetare.

H.

Ha! *interj.* ah! ha! hå! ack!

Haar, *n.* 1. Haare, *pl.* Här; härstrå; tagel; afviga sidan på kläde; snärp på kornax. Mit Haut und Haar, med hull och här, helt och hållet. Die Haare standen mir zu Berge, håret reste sig på mitt hufvud. Es ist kein gutes Haar an ihm, det är ej det minsta godt i honom. Er hat kein Haar von seinem Vater, han är alldeles icke lik sin fader. Auf ein H., på det nogaste. Bei einem Haare, så när, nästan, på ett hår när. Um kein H. nicht, um ein H., alldeles icke, på intet sätt, icke det ringaste. Ich frage kein H. darnach, jag frågar ej det ringaste derefter. Ein H. in etwas finden, finna anledning till misstanke, betänklighet o. d. Mit den Haaren herbei ziehen, tvinga. Haare auf den Zähnen haben, ha ett ganska vördigt skägg. vara en förfaren man, veta att väl försvara sig. Sich graue Haare worüber wachsen lassen, oroa, bekymra sig mycket öfver något. Ihm soll kein H. gekrümmt werden, honom skall ej ske det minsta ondt. In die Haare gerathen, blifva oense, råka i slagsmål. Haare lassen müssen, lida skada och förlust. Fliegende Haare, utslagna här. Einem in die Haare wollen, söka sak med någon. Ganz eller voll in Haaren stehen, vara öfverväxt med trän eller lofrik. =beere, *f.* Hallon; smultron. =bereiter, *m.* 3. Tagelberedare. =beutel, *m.* 3. Hårpung. † Einen H. haben, eller sich einen H. trinken, hafva eller dricka sig ett litet rus. =binde, *f.* Strykband, härbindel. =birke, *f.* 4. Hängbjörk, glasbjörk. =boden, *m.* 3. Härfäste, hårgång. =breit, *adj.* o. *adv.* Nicht ein H., icke ett hårs bredd; icke det minsta; alldeles icke. =fein, =klein, *adj.* Fin, som ett hår; egentlig, tydlig. — *Adv.* På det nogaste, ända till den minsta omständighet. =gürtel, *m.* 3. Tagelgördel. =hemd, *n.* 1. Tagelskjorta. =kamm, *m.* 1. Hårkam. =klauber, *m.* 3. Hårklyfvare, perukmakare. =kraut, *n.* 2. Se Frauenhaar. =krone, *f.* 4. Fröfjun. =locke, *f.* 4. Härlock. =moos, *n.* 1. Björnmossa. =nadel, *f.* 4. Härnäl. =nest, *n.* =nestel, *f.* Flätadt och upplagdt här. =nestel, *n.* Ett slags nät, som fruntimmer nyttja öfver håret. (*Bot.*) Småhår: nätformigt hopväfda hår, som fästa fröna hos vissa svampar (Bauchpilze), *Capillitium*. =pastete, *f.* (*Perukm.*) Deg, hvari håret lägges och bakas. =raufer, *m.* (*Hvitgarfv.*) Skafstock. =raupen, *f.* Häriga eller ludna larver, *larvæ pilosæ* (*Phal. bomb. tomentosæ; Neustria*). =reiber, *m* (*Kortmål.*) Hårfilt, hvarmed det fuktade bakpapperet tryckes på formen, för att taga färg åt sig. =rinde, *f.* Ett slags stenväf (djurväxt), *Flustra pilosa*. =röhre, *f.* Hårrör; rör, fina som hårstrån. =salbe, *f.* Pomada. =salz, *n.* Ett saltaktigt ämne, liknande hvita tunna hår, som anskjuter ur sten, *Halotrichum*. =schaber, *m.* (*Hvitgarfv.*) Verktyg att skafva håren af skinnen. =schar, *n.* Mattegräs. =scharf, *adj.* o. *adv.* Mycket skarp eller hvass, noga, noggrann. =seil, *n.* 1. =schnur, *f.* 1. Tåg, snöre af hår; hank. =sieb, *n.* 1. Hårsikt. =sieder, *m.* En, som bereder hår.

=ſilber, *n.* Gediget silfver i små härfina trådar. =tuch, *n.* 2. Härduk, siktduk, silduk, =wachs, *n.* 1. Hårväxt; pomada, hårvax; äfven ändan af musklarne, i synnerhet hos större djur, som liknar hvitt eller gult läder. =wickel, *m.* 3. Papiljott. =wuchs, *m.* 1. Hårväxt; äfv. hårbeväxt ställe på kroppen. =wurm, *m.* Tagelmask; äfven ett slags sjukdom, som fräter framfötterna hos får; äfven en art rosen. =wurz, *f.* 4. Näckblad. =zopf, *m.* 1. Hårtofs; hårpiska; martofva.

Haaren, *v. a.* Göra skallig, raka af häret, göra att håren falla af, rycka upp håren, aftaga hår. Sich H., fälla, släppa eller forlora håren. — *Adj.* o. *adv.* Se Hären.

Haaricht, *adj.* o. *adv.* Hårlik, hårformig.

Haarig, *adj.* o. *adv.* Hårig, hårbetäckt, hårfull, luden, luddig, ljunig; långhårig.

Habe, *f.* utan *pl.* Gods, egendom; handtag; stadga, fasthet. H. und Gut, allt hvad en har och äger eller besitter.

Haben, *v. n. irr.* Ich habe, du haſt, er hat; wir haben, ihr habet eller habt, ſie haben; *imp.* ich hatte; *conj.* ich hätte; *part.* gehabt; *imper.* habe. Hafva; innehafva, äga, besitta; få, bekomma; känna; finna. Viel auf ſich h., vara af mycken vigt; hafva mycket att tänka på, att draga omsorg för. Nicht mehr zu h. ſeyn, ej finnas mera. Vergnügen an etwas H., finna nöje uti något. Etwas auf einer Waare H., förtjena något på en vara. Das leere Nachſehen h., icke få något med. Etwas an ſich h., pläga, vara van att; hafva. Er hat nichts von ſeinem Vatter, han har ingenting ärft efter sin fader; han brår visst icke på fadern. Seine Gedanken wo anders h., vara tankspridd. Er will es nicht Wort h., han vill nu ej tillstå det. Das hat viel zu ſagen, det vill mycket säga, det kan hafva stora påfölider. Niemand kann es irgend beſſer bei jemand h., als er bei ihm, ingen kan någonsin må bättre än han hos honom. Da haben wir's, se der, der ha vi det, det har jag nog sagt, o. s. v. Seine Andacht h., förrätta sin gudstjenst. Wer hat, der hat, *beati possidentes* Hab' ich, iſt beſſer als hätt' ich, harkött är bättre än fårkött. Wornach ihn euch zu richten h., som eder till efterrättelse länder. Mit jemanden zu thun h., stå i förbindelse, ha affärer med någon. Zu thun haben, vara försedd med arbete. Etwas nicht Umgang h. können, icke kunna undvika det. Er hat es auf ein Mahl bei mir weg, han har förlorat min ynnest. Das hat mich Wunder, det förundrar mig.

Haber, *m.* 3. Hafre.

Haberecht, *m.* 1. En, som alltid vill hafva rätt.

Habergrütze, *f.* utan *pl.* Hafregryn.

Habhaft, *adv.* H. werden, hafva, få; få fatt, erhälla, vinna.

Habicht, *m.* 1. Hök.

Habichtsnaſe, *f.* 4. Krokig näsa.

Häbig, *adj.* o. *adv.* Snål, girig; halsstarrig.

Habit, se Kleidung.

Habſeligkeit, *f.* 4. Egendom, förmögenhet, allt hvad en äger och besitter.

Habſucht, *f.* utan *pl.* Girighet, omättlig begär efter gods och penningar.

Habſüchtig, *adj.* o. *adv.* Girig efter gods och egendomar.

Hachel, *f.* 4. Agn (på ax).

Hacht †, *m.* Hök. — *S. f.* Skaft; äfven ögla på en väf att fästa den på bleke. =gericht, *n.* En af de fem små eller så kallade Flügelgerichte i Köln am Rhein.

Hachten, *v. a.* Sy öglor en blekväf.

Hack, *m.* Hackning; slag eller stöt med en hacka. † Hack und Mack eller Hack und Pack, lappriſvaror; pöbel, pac

=beil, *n.* 1. Liten hackyxa. =block, =ſtock, *m.* 1. Hackbo, hackkubb; hackstock; huggkubb på tre fötter. =bord, bort, *n.* Hackbräde: öfversta delen af bakbordet på ett skepp. =brett, *n.* 2. Hackbräde, köksbräde att hacka på; hackbo; hackbräde (ett instrument). =klotz, se =block. =meßer, *n.* 3. Hackknif; hackelseknif, =ſtock, se =block.

Hacke, *f.* 4. Tvåuddig trädgårdshacka, vingårdshacka, spade; häl på en strumpa; hackning, i synnerhet omkring humle och vinberg. Die erſte Hacke ell. das Karſten, hackningen sedan vinrankorna blifvit lagda omkring Philippi och Jacobi dag. Die zweite H. eller das Wiederkarſten, kort före blomningen; die dritte H., die Beerhacke eller Zwiebracke, omkring Ægidii dag. (*Fig.*) Der H. leicht einen Stiel finden, lätt hitta på en förevändning. H. betyder äfven hos hofslagare knävecket på hästens bakben; äfven stockfisk; leden på en falkvinge.

Hacken, *v. a.* Hacka, gräfva; sönderhacka, sönderstycka, klyfva (ved); hacka: sjunga osäkert; äfven arbeta ojemnt. — *V. n.* h. Låda vid, hänga fast. — Sich h. löpna, ysta sig.

Häcker, *m.* Hackelse.

Hacker, *m.* En, som hackar eller hugger sönder något; hackelse.

Häckerling, *m.* 1. Häckſel, *m* 3. Hackelse. Einer Braut H. ſtreuen, en plägsed bland pöbeln, att dagen före bröllopet strö hackelse utanför brudens port, om hennes rykte är misstänkt.

Häckerlingsbank, *f.* 1. Hackelselåda eller kista. =ſchneider, *m.* 3. Hackelseskärare.

Hackſch, *m.* 1. Fargalt. (*Fig.*) En svinaktig menniska; oanständig förlattare.

Hackſchen, *v. n.* Skrifva eller tala grofheter.

Häckſel, *m.* Hackelse.

Hadel, *f.* Blomvippa.

Hädel, *m.* (*Bergv.*) Den gröfsta och bästa sligen, som vinnes genom malmens slamning.

Hader, *m.* 3. Hadern, *pl.* Trasa, slarfva; kökshandduk, disktrasa, torklapp, tvättrasa. =lumpen, *pl.* Lumpor. =lumpen=ſammler, *m* 3. Lumpsamlare. =ſuppe, *f.* Soppa med förlorade egg.

Hader, *m.* 3. Träta, kif, strid, oenighet. =balg, *m.* 1. =katze, *f.* 4. en trätgirig menniska. =haft, *adj.* o. *adv.* Trätgirig, trätosam. =ſucht, *f.* 4. Trätgirighet. =ſüchtig, *adj.* Trätgirig.

Haderer, *m.* En, som gerna träter; huggtänder hos svin.

Hadern, *v. n.* h. Träta, grälа, kifva, hafva tvist eller oenighet med någon.

Hafen, *m.* 3. Häfen, *pl.* Burk, kruka, krus, potta; hamn; håla i berg, hvari kristall finnes; håla i stampqvarnar, hvari det lägges, som skall stampas.

Hafenanker, *m.* Ett ankare, som ligger fast i en hamn, och hvarvid skeppen fästas med ett tåg. =bake, se Hafenleuchte. =gaſt, *m.* Skeppare, som går in i en hamn och der ligger för ankar. =kapitän, *m.* 1. =meiſter, *m.* 3. Hamninspektor. =leuchte, *f.* Lykta vid sjökuster, fyrbåk. =meiſter, *m.* Uppsyningsman öfver hamnen och de deri liggande skepp. =räumer, *m.* 3. Mudderpråm. =ſchlupf, *m.* Liten hamn eller lugn plats.

Hafer, *m.* Hafre. (*Ordspr.*) Nun iſt gut H. ſäen, nu är det godt att så hafre: säges när det är mycket tyst i ett sällskap, emedan det fordras lugnt väder, när hafre sås. † Der H. ſticht ihn, han är öfverdådig af för många goddagar.

Haferei, *f.* 4. Hamnpenningar; äfven lotspenningar; äfven Averi; skadestånd för

varor, som man i storm måst kasta i sjön; godtgörande af alla utomordentliga omkostningar, som en skeppare har på sjön, och af all skada, som skepp och varor lida af olyckshändelser.

Haffdorn, *n.* 1. Haftorn, hafstörne.

Hafner, se Töpfer.

Haft, *f.* 4. Arrest, arrestering, bysättning, fängslighet; qvarstad; fängelse, häkte; fängslande. — *m.* Häkta, hake, spänne; bokspänne; fasthet, hakring. Etwas ein Paar Hafte geben, fästa något med ett par sting. Das Eis ist zu glatt, ich habe keinen H. darauf, jag kan ej få fotfäste. — *S. n.* Dagslända.

Häftel ꝛc. se Heftel ꝛc.

Haften, *v. n.* h. Sitta fast; bli, dröja ell. stadna qvar, fastna; vara fästad. Für etwas h., gå i borgen eller vara ansvarig för något. Auf etwas h., vara angripen, besvärad, graverad af något; vara behäftad med något. Da haftet es, der står det (om en vagn, som ej kommer längre). Es haftet nicht an mir, det beror ej på mig.

Haftgeld, se Angeld, Handgeld.

Haftung, *f.* Borgen.

Hag, *m.* Hägn, hag; instängning; äfven tjur. =apfel, *m.* Vildäple, suräple; äfven nypon.

Hage, *f.* Skydd, säkerhet; välbehag, tycke; lust, förnöjelse; kalas; bröllop.

Hagebuche, *f.* 4. Hagbok, äfv. enbok. =butte, *f.* 4. Nypon. =dorn, *m.* 2. Hagtorn. =stolz, *m.* 1. Den som lefver ogift, gammal ungkarl. =stolzenrecht, *n.* Rättighet som Landsherren på några orter har, att indraga en sådan ungkarls egendom efter dess död. =torf, *m.* Ett slags dålig, lätt och stinkande torf.

Hägeholz, *n.* Inhägnad skogspark, som ej får huggas. =mahl, *n.* Ting, som i Thüringen hålles på fria fältet, då mål, som angår åker, äng o. d. afdömmas. =reiter, *m.* Hägnridare. =säule, *f.* Påle till råmärke för en inhägnad park och jagten derpå. =schau †, *m.* Syn, besigtning på hagar och gärdesgärdar vid vägarne. =schlag, *m.* En inhägnad del af skogen. =wasser, *n.* Vatten, hvari man icke får fiska, i motsats till Freiwasser. =weide, *f.* Äng, hvarpå man ej får beta boskap. =wisch, *m.* En halmtapp på en stäng, att tillkännagifva att åkern, skogen, ängen o. s. v. hvarpå den är uppsatt, skall vara inhägnad. =zeit, *f.* Tid, när vildet ej får skjutas eller jagas, förbuden tid.

Hageicht, *f.* 4. Hagek, jernek.

Hagel, *m.* 3. Hagel; hagel eller skrot. Hanns (Jan) H., den stora eller allmänna hopen. =dicht, *adj.* o. *adv.* Hageltät; hageltätt; det ena slaget tätt bredvid eller efter det andra. =korn, *n.* 2. Hagelkorn. =schlossen, *pl.* Stora hagelkorn, hagelstenar.

Hageln, *v. impers.* h. Hagla.

Hägen, *v. a.* Hägna, ingärda, instänga; underhålla, vidmakthålla; lemna tillflyktsort; hafva, hysa. Das Wild h., skona vildet. Gericht h., hålla ting. Ein Wald der gehägt wird, fridlyst park der ingen får hugga. Eine Wiese h., ej låta boskapen beta på en äng. Ein Gericht h., hålla ting. Die Bosheit an seinen Kindern h., hålla med, ej straffa. † Geld zusammen h., spara ihop penningar. Diebe h., hysa tjufvar.

Hägen, *n.* 3. Hägung, *f.* 4. Hägnande, ingärdning; vidmakthållande; hysning; tingets hållande; vildtets skonande.

Hager, *adj.* o. *adv.* Mager, torr, spinkig.

Häger †, *m.* En liten backe af sand eller jord, som vattnet tillsatt vid stranden. =gut, *n.* Så kallas vissa slags skattchem-

man i Neder Sachsen, hvars besittare, =mann, njuter hemmanet, men måste till egendomsherren, =herr, =junker, betala tiounde och en viss arfränta. Rätten, under hvars domsaga dessa hemman lyda, kallas: =gericht, och rättigheten att hålla en sådan domstol kallas =recht. =huse, *f.* Ett slags hemman i Neder-Sachsen af 60 Morgen åkerjord eller 4 Hakenhufen, eller 2 Land= eller Dorfhufen. En H. håller der 15, en Land= eller Dorfhufe 30, och en Tripelhufe 45 Morgen.

Hagerkeit, *f.* 4. Magerhet.

Hägereiter, *m.* 3. Hejderidare.

Hagern, *v. n.* h. Magra, bli mager.

Hagjetag, *m.* (*Sjöf.*) Köttdag, då besättningen spisas med kött.

Haha, *n. indecl.* Öppning med fri utsigt i ändan på en trädgård, med en djup graf utanföre.

Hähnung, se Hägen.

Hähr, *m.* 3. Ollon eller nötskrika.

Hahn, *m.* des =es, =en, *pl.* Hähne. Topp; hanne; hane (på gevär); låstapp. Zwei Hähne vertragen sich nicht gern auf einem Mist, två stora förlikas ej gerna på ett bräde. Kein H. wird darüber krähen, ingen lär bry sig derom. Einen einem H. aufs Dach setzen, tända eld på ens hus. Der beste H im Korbe seyn, vara mest afhållen, gälla mest. =buche, =butte, *f.* Nypon. =poot, *m.* (*Skepp.*) Hanfot; nåthake.

Hahn, *m.* des =es, *pl.* Hahne, Hahnen eller Hähnen. Se Herdkorn. (*Skepp.*) Hahnen kallas äfven metallbössor i blockskifvorna.

Hähnker, *m.* Bisvärm, som flyttar sig in i en öfvergifven kupa.

Hahnrei, *m.* 1. Hanrej. =schaft, *f.* 4. Hanrejskap.

Hai, *m.* des =es, *pl.* =en. Haj: ett slags stor hafsfisk.

Hain, *m.* 1. Skogspark, lund, döden.

Hainbuche, se Hagebuche.

Haiternessel, *f.* Etternessla.

Häkchen, *n.* 3. Liten hake, krok eller häkta; tamburnål; apostrof (’). (*Anat.*) Öfra omböjda ändan af det bladet, som delar snäckan i örat i två gångar, *Hamulus*.

Häkel, *n.* En liten krok, hake eller häkta; svarfjern att svarfva invändigt med. † Smuts. =stahl, *m.* Krokigt svarfjern hos konstsvarfvare, att svarfva kulor inom hvarandra.

Hakel, Häkel †, *adj.* o. *adv.* Öm, som lätt smutsas eller fläckas, eller förlorar sin glans (om färger).

Häkelei, *f.* Stickord.

Häkelig, *adj.* o. *adv.* Försedd med små hakar.; betänklig; envis.

Häkeln †, *v. a.* Draga till sig med små krokar; äfven göra stickadt arbete. † Smutsa. Die Katzen h., när de under lek hugga klorna i något.

Haken, *v. a.* Fästa med en hake, &c., plöja med en Hakenpflug. — *V. n.* h. Da haket es, der hänger det. (*Fig.*) Deri ligger det, det är hindret. — Sich h. *v. r.* Löpna, ysta sig.

Haken, *m.* 3. Hake, krok, häkta. Es hat einen H., dervid är någon betänklighet; derunder ligger någonting hemligt; ankarfly eller skofvel; ett slags skjutgevär fordom; ögontänder på hästar. (*Urm.*) Der Englische H., affall i nr. H. är äfven så mycket land, som kan på viss tid köras upp med en =pflug, t. ex. i Meklenburg håller en vanlig Hufe två Haken. (*Bergv.*) Der Gang wirft einen H., gången kröker sig. =mörser, *m.* Ett slags handmörsare att kasta handgranater med. =nadel, *f.* (*Artill.*) Nål med hake att genom fänghålet mäta metallens styrka i en kanon. =ochs, *m.* Dragoxe. =pflug, *m.*

Plog med tvåäggad bill, som drages af oxar. ⸗pulver, *n.* Muskötkrut. ⸗rad, *n.* (*Urm.*) Steghjul. ⸗rein, *adj.* och *adv.* (*Slagt*) Säges om slagtade svin, som säljas utan inelfvorna efter vigt. ⸗zahn, *m.* 1. Kroktand; kindtand (på hästar).

Hakicht †, *adj.* o. *adv.* Lik en hake.

Hakig, *adj.* o. *adv.* Försedd med en eller flera hakar.

Hätſe, *f.* Has, hasar på djurs bakfötter; knäveck, helst på bakbenen af större djur; äfven hela den nedra seniga delen af foten på dem, ifrån knäet ända till foten; † äfven på menniskor.

Halb, (läs: halp) *adj.* o. *præp.* Half; till hälften, till halfs. Auf den halben Mann anſchlagen, med ett skjutgevär sigta midt på en. Auf der halben Zeit ſeyn, vara halfgången (om hafvande). H. und h., halfgjord; ofullkomlig, medelmättig; nästan. Es gefällt mir h., det är icke så illa, det behagar mig nästan. Sie iſt ſchon ſeine halbe Braut, hon är nästan så godt som hans fästmö. Ich habe ſchon ſo h. und h. etwas davon gehört, jag har redan hört glunkas derom. Die Zeit iſt ſchon h. vorbei, tiden är redan halfliden. H. gutwillig, halb gezwungen, halft med våld och halft med vilja. Mit halber Stimme, med låg röst. Halbe Farben, färger, som äro midt emellan. Mit halben Augen ſehen, hastigt genomögna något; betrakta en sak blott ifrån den ena sidan, ej noga öfverväga den. Alles nur h. verſtehen, förstå litet i hvardera. Er verſteht es ſchon, wenn er nur ein halbes Wort hört, så snart han får höra ett halft ord, eller märka en halfdragen ande. ⸗atlaß, *m.* 1. Half-atlas, halfsidensars. ⸗bier, *n.* 1. Svagdricka. ⸗bruder, *m.* 3. Halfbroder. ⸗fenſter, *n.* 3. Halffönster för halfvåning. ⸗geſchoß, *n.* Halfvåning, mellanvåning. ⸗geſchwiſter *pl.* Halfsyskon. ⸗hemd, *n.* 1. Halfskjorta, natthkappa. ⸗inſel, *f.* 4. Halfö. ⸗jährig *adj.* o. *adv.* Halfårig, halfärs... ⸗kugel *f.* 4. Halfklot, hemisfer. ⸗kutſche, *f* Halftäckt vagn. ⸗laken, *n.* En väfnad med hampgarn till ränning och linne till inslag. ⸗larve, *f.* Halfmasque, som blott betäcker halfva delen af ansigtet. ⸗laut *m.* Halfljudande: så kallas de fyra bokstäfverne *l*, *m*, *n* och *r*, som för deras lindriga ljud anses för halfvokaler. — *Adj.* Halfljudande; rädd, förlägen, fruktande. ⸗lehen, *n.* Hemma, som på viss år gifves i förläning eller snarare förpaktas. ⸗maſt, *f.* Svinmat i bokskog emedan den icke göder så väl som den i ekskog. Deraf halbmaſtige Wälder, bokskog. ⸗meier, *m.* Skattebonde på ett halft hemman. ⸗meiſter, *m.* Bödelsknekt, rackare. ⸗meſſer, *m.* Halfdiameter, radius ⸗metall, *n.* Halfmetall: mineral, som väl liknar metaller till tyngd och glans, men är flyktig i elden och ej kan sträckas under hammaren, t. ex. vismut zink, kobolt m. m. ⸗mutter, *f.* Styfmoder. ⸗neue, *f.* (*Jag.*) Upptinande morgonsnö. ⸗ſcheid, se Hälfte. ⸗ſeiden, *adj* Halfsiden. ⸗ſtiefel, *m.* 6. o 3. Halfstöfvel. ⸗ſtündig, *adj.* o. *adv.* Som räcker en half timme eller är en halftimme gammal; äfven som varar eller fordrar en half timme (om vägar). ⸗ſtündlich, *adj* o. *adv.* Som sker hvar halftimme. ⸗tuch *n.* (*Jagt.*) Tre alnars höga jagtlappar; äfven halfkläde, casimir. ⸗vers, *m.* Hälften af en vers, hemistich. ⸗vieh, *n.* Får hvars afvel herrskapet och herden nytt ja till afvel. ⸗vogel, *m.* Småtrast, mindre än Kramsvogel. ⸗wagen, *m.* Caleche

=weg, se Halb. =wege, *adv.* Medelmåttigt, ofullkomligt. =zimmer, *m.* 3. Rum i en halfväning eller mellanvåning.

Halbe †, *f.* Hälft, halfva, en sida. Jemand von der H. ansehen, se på sned på någon. Ich habe es nur von der H. gesehen, blott på ena siden. Auf die H. sitzen, sitta på sned.

Halben, *v. a.* Dela i två lika stycken, halfvera.

Halben, Halber, *præp.* med *Genit.* För, förskull.

Halberhabene, Arbeit, *f.* 4. Halfupphöjdt arbete.

Halberling, *m.* Bastard (i synnerhet af rudor och braxen).

Halbig, *adj.* o. *adv.* Half (om tid). Es ist h. zehen, kl. är half tio. (*Fig.*) Temlig, medelmåttig, något. Der Kranke befindet sich so h., så der.

Halbieren, *v. a.* Halfvera.

Halbling, *m.* En ofullkomlig menniska.

Halde, *f.* Backe, klint. (*Berge.*) En hög af sten och oduglig bergart, varp, varphög. Die Halden stürzen, lägga sådana högar. Die Halden ausklauben, anlägga after- och sofreverk. Einen auf die H. setzen, lagligen afdömma en rättighen till någon gång eller gruſva; äfven bedraga, svika en.

Halden, *v. n.* h. Slutta, vara brant.

Halen, *v. a.* o. *n.* (*Sjöf.*) Hala, draga.

Hälfte, *f.* 4. Hälft, halfpart, halfva.

Halfter, *f.* 4. Grimma; byxhängslen. Ein Pferd an die H. legen, lägga grimma på en häst. (*Chir.*) Ett slags binda som lägges under kindbenet och går tillhopa öfver hufvudet. =geld, *n.* Dickspenningar, som en hästköpare ger drängen, som haft hästen om hand. =kette, *f.* Jerngrimskaft.

Halftern, *v. a.* Påsätta grimma.

Hall, *m.* 1. Skall, ljud. =jahr, *n.* 1. Klangår.

Halle, *f.* 4. Publik och betäckt plats der varor är till salu; betäckt ingång till en kyrka, vapenhus; portik, pelargång.

Hallen, *v. n.* h. Skalla, gifva genljud.

Hallige †, *f.* Allt det land, som ligger vid öppna sjön blottstäldt för öfversvämning.

Hallor, *m.* 5. Arbetare vid saltverk; saltsjudare.

Halm, *m.* 1. Halm, strå, stjelk, pipa. =lese, se Ährenlese.

Hälmchen, *n.* 3. Litet strå, liten stjelk. Einem das H. durch das Maul streichen, smicra en.

Halmen, *v. n.* h. Få eller skjuta halm.

Hals, *m.* des =es, *pl.* Hälse. Hals, strupe; svalg; krage (på en skjorta &c.). (*Skepp.*) Hals: tåg i nedra hörnen på ett segel; den öfre smalare delen af ankarläggen. Den H. abschneiden, halshugga; skära halsen af sig. Den H. umdrehen, strypa. Einen langen H. machen, räcka ut halsen. Es will mir nicht zu Halse, det vill ej smaka mig. Einem zu Halse gehen, gå löst på en, angripa honom. (*Fig.*) Träget bedja en. Er will allen Leuten die Hälse brächen, han vill slåss med alla menniskor. Das bricht ihm den H., det gäller hans hals, det gör fyllnaden af hans olycka. Viel auf dem Halse haben, hafva mycket bekymmer, arbete. Sich etwas vom Halse schaffen, slita sig lös ifrån något; undanrödja, skaffa bort något. Auf den H. sitzen, sitta i fängelse för lifssak. Bis an den H. in Schulden stecken, vara fördjupad i skuld. Aus vollem Halse, öfverljudt. Etwas in den unrechten H. kommen, få något i vrångstrupen. Jemand an den H. schlagen, gifva någon en örfil. Ich werde mir seinen Zorn auf den H. ziehen, jag lärer ådraga mig hans vrede. Jemand einen Proceß an den H. werfen, begynna rättegång med en, göra att en blir invecklad i en rättegång. Auf dem

Halſe laſſen, lemna till last. Es geht ihm an den H., det gäller hans lif. über H. und Kopf, hals öfver hufvud. Jemanden über den H. kommen, oförmodadt öfverfalla en. Du lügſt in deinen H., du ljuger så att det smäller i halsen. † Ein H. Perlen, så mycket perlor, som fordras till ett halsband. † Der todte H., en mördad person. (*Sjöf.*) Zwiſchen zwei Halſen fahren, mit offenen Halſen ſegeln, segla för-di-vind. Auf dem H. reiten, säges om ankaret, då det är stark sträckning på tåget. Die Gezeit bricht den H., floden eller ebben begynner. =ader, *f.* 4. Blodådra; pulsådra. =band, *n.* 2. Halsband, halskedja. =binde, *f.* 4. Halsduk. =bräune, *f.* Halsbränna. =brechend, *adj.* o. *adv.* Halsbrytande, farlig. =bürge, *m.* 4. Borgen i en lifssak. =dreher, *m.* 3. Sädesgök, göktyta. =eigen, *adj.* o. *adv:* Ett slags lifegne i Hildesheim, som erkänna Hertigen af Braunschweig-Lüneburg för deras Halsherr, och till bevis deraf årligen skatta till honom en höna, kallad Halshuhn. =eiſen, *n.* 3. Halsjern; äfv. halfcirkelformig platt jernskena, som är fästad i en slussmur, för att ofvantill hålla portarne tillbaka. =feifel, *f.* En svullnad i hästars halskörtlar. =floßer, *m.* Strupfisk, *Jugulares*, som hafva bukfenorna framför bröstfenorna. =gat, *n.* (*Skepp.*) Stor öppning, hvarigenom storsegelshalsarne gå. =gefangener, *m.* böjes som *adj.* Lifsfånge. =gericht, *n.* 1. Brottmålsdomstol, pinlig rätt. =gicht, *f.* Inflammation i halsen af gikt; äfven lambet i halsmusklarne af gikt. =gräblein, *n.* Halsgrop. =haar, *n.* Man. =hemd, *n.* Nattkappa eller bröstlapp för ringare qvinspersoner. =herr, *m.* Domare i en =gericht; äfven egendomsherre till halsegna undersåter. =joch *n.* Ok, hvarmed oxar draga. =kappe, *f.* Halskappa med capuchon; äfven en art hästtäcke, som betäcker halsen och hela framdelen. =klammer, se =eiſen, =klampe, *f.* (*Skepp.*) Halsklamp omkring halsgatet; äfven sjelfva halsgatet. =knoten, *m.* (*Anat.*) Vissa knutar i halsnerverna.. =kragen, *m.* Halskrage; krage på lintyg omkring halsen. =krauſe, *f.* 4. Halskrås; krusig halskrage =ſache, *f.* 4. Lifssak. =ſtarre, *f.* Styfhet, stelhet i halsen. =ſtarrig, *adj.* o. *adv.* Halsstarrig, envis, styfsint, tresk; gensträfvig, genstörig, stursk. =ſtarrigkeit, *f.* 4. Halsstarrighet, envishet, treskhet. =ſtrafe, *f.* 4 Lifsstraff. =ſucht, se Bräune. =tuch, *n.* 2. Halsduk; halskläde. =weh, *n.* 6. Ondt i halsen, halssjuka.

Halſe, *f.* (*Jäg.*) Halsband på en hund. † Borgträd; äfven jernring, hvarpå tappen på en flygeldörr vänder sig. (*Skepp.*) Halsar: starka tåg.

Halſen †, *v. a.* Falla en om halsen, famntaga. — *V. n.* (*Sjöf.*) Rumpa om: vända för vinden.

Halſing, Hälſing, Hälsling, *m.* Rep att hänga upp en med.

Halſung, *f.* Hundhalsband.

Halt, *m.* 1. Fasthet, stadighet; stöd; halt, stannande under march; halt, värde; äfven en viss trakt, som lyder under ens uppsigt, och der han är skyldig att vaka för allmänna säkerheten. ſhålt!

Halt! *interj.* Halt! håll upp! nog! tyst!

Haltbar, *adj.* o. *adv.* Som kan behållas och förvaras, som kan hålla sig. =ſtatt, *f.* Ställe der man lade sig i försåt. (*Jäg.*) Ställe der jägarne sammanträffa sedan hundarne vädrat. =tau, *n.* (*Skepp.*) Brass på besanstången.

Halten, *v. a. irr.* Ich halte, du hältſt, er hält, wir halten, o. s. v. *conj.* ich halte; *imp.* ich hielt; *part.* gehalten; *imper.* halte

eller halt. Hålla; stanna, stanna qvar; qvarhålla, fasthålla, uppehålla, underhålla; hålla, hålla ihop; vidmakthålla, bibehålla; göra halt; vänta; iakttaga, efterlefva; hålla, våga eller sätta på ett kort. Er wollte sich nicht länger h. lassen, han ville ej längre låta uppehålla sig, ej längre bli qvar. Sich heimlich h., hålla sig undan, förborga sig. Er weiß nicht an sich zu h., han vet icke att behålla något inom sig. Sie konnte sich für Freude nicht länger h., ej längre tvinga sig. Das Abendmahl h., utdela, begå Nattvarden. Tafel h., spisa. Den Kauf nicht h. wollen, uppsäga köpet. Hoch h., skatta högt. Einen lieb und werth h., visa en all kärlek och aktning. Einen sehr gut h., bemöta en mycket väl. Er hält ihn in Kleidern, han gifver honom alla kläder, som han behöfver. Umgang mit jemand h., umgås med någon. Zur Tugend h., hålla, förmana till dygd. Man muß keine Sachen gering h., man bör ingenting förakta. Jemanden bei seinem Worte h., nödga en att hålla sitt löfte. Einem ein Bein h., slå omkull en med kärngkrok. (*Fig.*) Listigt befordra en annans olycka. Das Faß hält, läcker icke. Mittagsruhe h., sofva middag. Ich bin gehalten, jag är tvungen, jag bör. Von sich h., tycka om sig. Es hält schwär, det är, blir svårt. Auf seine Ehre h., vara mån om sin heder. Das Seinige zu Rathe h., hushålla sparsamt. Halts Maul, håll munnen på dig. Reinen Mund h., tiga med en förtrodd hemlighet. Für genehm h., hålla för godt, samtycka till något. Ich will ihm seine Schwachheit zu Gute h., förlåta honom sin svaghet. Er hält seinen Kindern zu viel zu gut, er hält sie nicht kurz genug, han lemnar sina barn för mycken frihet. Ich halte mir das zu schlecht, jag håller mig för god dertill. Einem die Stange h., försvara någon. Mit einer Sache hinter dem Berge h., hålla något hemligt. Hart h., Gå svårt, kosta på. — *V. n.* h. Hålla. Der Centner hält 100 Pfund, en centner håller 100 skålp. i vigt. Der Strich hält, repet håller. Der Nagel, das Brett, das Eis, der Kalk hält nicht, spiken tager ej fäste, brädet går sönder, eller ligger ej fast, isen bär ej, kalken binder icke. Das Zeug hält nicht Stich, tyget håller icke till att sy uti. Die Soldaten hielten nicht Stand, soldaterna togo till flykten. Er mußte festen Fuß h., han måste blifva stående, han torde ej vika derifrån. Bei der Klinge h., hålla sig vid saken. Das Feld h., hålla sig på fältet. Bei der Stange h., blifva ståndaktig, trogen. Der Feind hält hinter dem Berge, fienden har fattat stånd bakom backen. Mit einer Sache hinter dem Berge h. (*Fig.*) Hålla något hemligt; dölja en sak. Er hält es immer mit seinem Bruder, han är alltid af samma mening, som sin broder. Ich halte es mit dem Weine, jag är för eller tycker om vin. Wie hält's? huru står det till? huru går det? Solon erlaubte es seinen Bürgern nicht, es mit keiner Parthei zu h., att vara neutrale. Das wird hart h., det lär gå svårt, det lär kosta på. — Sich h. *v. r.* Hålla sig. Sich an etwas h., hålla sig braf, försvara sig väl, göra väl ifrån sig. Wenn die Sache übel abläuft, so halte ich mich an dich, så tager jag min tillflykt till dig, eller så måste du vara mig ansvarig derför. Ich halte mich an ihn, jag litar på honom. Das Vieh hält sich hier sehr gut, boskapen trif-

ves här mycket väl, har godt hull. Das Obſt hat ſich dies Jahr nicht gut gehalten, begynte snart att skämmas i år.

Halter, *m.* † Fäberde. (*Chir. instrum.*) Två med jernstift sammanfogade trän att hålla i små saker under arbetet. (*Musik.*) Fermate: ton, som uthålles, på hvilken rösten hvilar.

Hälter, se Fiſchhälter.

Haltung, *f.* 4. Hållande; tiden, under hvilken något hålles eller påstår; fasthet, beständighet, stadighet, stadga; klädsel, sätt att kläda sig, kroppsställning; stöd, det som uppehåller en ting; schattering.

Halunke, *m.* 4. Skälm, skurk; trashank.

Hamen, *m.* Håf, fiskhåf. Mit einem goldenen H. fiſchen, fiska med guldkrok; få för penningar.

Hamen, Hämen, *v. a.* Fånga med håf.

Hämflich †, *adj.* o. *adv.* Grof, stark, dugtig; äfven stark och plump.

Hämiſch, *adj.* o. *adv.* Ondskefull, elak, illsk, illsint, bitande, försmädlig.

Hamm, *m.* Skog; äfven fiskhåf; oxok. H. är äfven ett ord, som i synnerhet nyttjas i Nedersachsen, när man förbjuder ett barn något.

Hamme †, *m.* Knäveck; foten på ett djur, i synnerhet af ett slagtadt svin; bakfjerding; skinka. — *S. f.* Den bredare delen af en lie; inhägnad.

Hammel, *m.* 3. Hämmel, *pl.* Gällgumse; bakfjerding af ett slagtadt djur; efterbörd; äfven lortrand nere på kläder.

Hammeln, *v. a.* Snöpa gumsar.

Hammen, *v. a.* Hugga, skära, stympa.

Hammer, *m.* Hämmer, *pl.* Hammare; hammarhaj; masugn, stångjernshammare, jernbruk. (*Jäg.*) Bakfjerding af ett slagtadt svin. I några byar i Obersachsen är die Herumſchickung d.s Hammers ett tecken, hvarmed domaren eller Schulze sammankallar menigheten. H. är i Osnabrück, när någon öfverlåter ett stycke land till en annan, kastas en hammare ur en vagn under venstra benet, för att beteckna storleken af det afträdda jordstycket, och hvilket bruk kallas =wurf. H. kallas äfven knäet på en grädbåge. † En tilltagsen man; äfven en förblomerad benämning af djefvulen; äfven af bödeln. =fiſch, *m.* 1. Hammarhaj. =herr, *m.* 4. Brukspatron. =ſchlag, *m.* 1. Hammarslag; smedjeslagg.

Hämmerbar, *adj.* o. *adv.* Som kan hamras.

Hämmerer, *m.* Hamrare, smed.

Hammern, *v. n.* h. Slå, klappa, som en hammare. Wie mein Herz unruhig hammert. — *S. n.* Hamrande, smidande, bultande.

Hämmern, *v. a.* Hamra.

Hämmling, *m.* 1. Snöping.

Hampelmann, *m.* Små dockor i glas, som alltid hoppa upp och ned.

Hamſter, *m.* 3. Hamster, åkerråtta.

Hand, (d som t) *f.* Hände, *pl.* Hand; styl; försäkring. (*Fig.*) Högra handen; sida; besittning; makt; verkande person. (*Jäg.*) fötterne på en falk. H. anlegen, lägga hand vid. An die H., till hands, vid handen. Zur H., bei der H., till hands. Unter der H., under hand, i tysthet. Eins drückte des andern H., de tryckte hvarandras hand. Mit ſchwerer H. über einen kommen, gå hårdt på någon. Das Buch iſt mir von Händen gekommen, boken har kommit bort för mig. Ich habe es von guter H., från säker hand. Von hoher H., från hög hand, af en förnäm person. Zur geſammten H., samfält. Sich mit H. und Fuß wogegen ſetzen, sträfva emot något med händer och fötter. Er ſchreibt eine gute leſerliche

H., en god, läslig styl. Einem Kinde die H. führen, styra pennan hos ett barn, som skrifver. Ich habe seine H. darauf, jag har hans förskrifning derpå. Unter eigener H. und Siegel, med egenhändig underskrift och sigill. Wie man eine H. umwendet, i en handvändning. Einem etwas an die H. geben, gifva en något vid handen. Einem zur H. eller an die H. gehen, gå en till handa. Es hat alles H. und Fuß mit ihm, allt är lif och anda hos honom. Die Arbeit geht ihm gut von der H., arbetet lider för honom. Ich habe alle Hände voll zu thun, jag är öfverhopad af arbete. Unter Händen haben, hafva om händer; arbeta på. Wieder vor der H. nehmen, företaga något på nytt igen. H. an fremdes Gut legen, angripa främmande egendom. H. an jemand legen, begå våldsamhet emot en. H. an sich selbst legen, bära händer på sig sjelf, bringa sig om lifvet. Gottlob, ich habe keine Hände in der Sache, jag har intet att förevita mig i den saken, jag är oskyldig deri. Einem etwas auf die H. geben, på hand. Einem freie Hände lassen, gifva en frihet, fri makt till något. Etwas auf freier H. thun, på fri hand, med bara händerna, utan andra verktyg. Aus freier H. eller aus der H. verkaufen, frivilligt, af egen makt. Man kann es mit den Händen greifen, det är ögonskenligt, handgripligt. Er hat weder H. noch Fuß, är högst oskicklig. Der Glaube wird ihm wohl in die Hände kommen, han får nog erfara det med egen skada. Wir werden hier fast auf den Händen getragen, man visar oss all möjlig aktning och kärlek. Meine H. ist vergeben, jag är redan förlofvad. Etwas nach der H. verkaufen, sälja efter ungefärligt mått eller vigt. Ihm sind die Hände sehr gebunden, han är mycket inskränkt, bunden. (*Spel.*) Vor der H. sein, hafva för handen. Hinter der H. seyn, sitta i efterhand. Einem die Hände bieten, räcka en handen, hjelpa honom. Die Hände wozu bieten, söka att befordra en sak. Die H. worüber halten, hålla tillsyn öfver något. Einem auf die Hände sehen, se någon på fingren. Einem in die Hände sehen, vänta sitt understöd af en. Mein Tisch wird mit lauter Speisen besetzt, die mir in die H. wachsen, som jag sjelf odlar, slipper köpa. Die Klage gehet dem Beklagten an die H., säges då han förverkat högra handen. † Einem in etwas aus Handen gehen, afslå eller vägra en något. Über eine H. arbeiten, säges om en hop handarbetare, när de alla äro antingen till höger eller venster. Hos Neder-Sachsiska forbönder o. d. betyder zur H., venstra, (åt) och von der H. högra sidan (från). Sich eine Person zur linker H. eller an die linke H. antrauen lassen, gifta sig till venster. Mit gesammter H., alla tillsammans. Die gesammte H. (i länesaker), när alla slägtingar tillika belänas med ett och samma län. Die obere H., länsherren. Die untere H. vasallen. (*Skepp.*) Die dritte H., en talja med kattstjert. Hände des Ankers, ankarfly. Die Hände in den Schoos legen, lägga händerna i kors. Eine krumme H. machen, muta. Die eine H. wäscht die andre, det ena hjelper det andra. † Sein Brot andern aus den Händen sehen, se andra i händerna efter bröd. Alle Mittel zur H. nehmen, försöka alla medel och utvägar. † Jemand die Hände versilbern, mit der krummen H. kommen, muta en med penningar. Auf seiner eigenen H., på egen hand, helt allena för sig. † Sich auf seine eigene H. legen,

sätta sig för sig sjelf, lägga sig på egen hand (om tjenstfolk). Ein Gut zur todten H., Ett gods, som blifvit kyrkans eller de andeligas egendom. Einer Person die H. geben, gifta sig med en. (*Bergcett.*) Zur H. arbeiten, arbeta på ell. till höger; äfven flitigt, snällt. Vor der H., för det närvarande. Vor der H. geschieht es noch nicht, det sker icke så snart. Du muß dich vor der H. damit behelfen, du måste vara nöjd dermed ännu en tid bortåt. Nach der H., efter hand, med tiden. =arbeiter, *m.* 3. Arbetare, handtverkare. =baum, *m.* (*Skepp.*) Spelspakar i ett vindspel. =becken, *n.* 3. Tvättfat, tvättskål, bäcken, rakfat, handfat. =beil, *n.* 1. Handbila, handyxa. =buch, *n.* 2. Handbok. =eisen, *pl.* Handklöfvar. =faß, *n.* 2. Handfat med tapp eller skruf. =fessel, se =eisen. =fest, *adj.* o. *adv.* Handfast; stark. Einen Übelthäter h. machen, fängsla en missdådare. † Eine Kauf h. machen, göra köpet säkert, genom handpenning. =geld, *n.* 2. Handpenningar; hand-sol; städsel. =gelenk, *n.* 1. Handled. =gelöbniß, *n.* 1. Handfästning, handslag. =gemein, *adv.* På nära håll. H. werden, råka i handgemäng eller slagsmål. =gemenge, *n.* 3. Handgemäng, slagsmål. =geschmeide, *n.* 3. Armband, handprydnad; handklöfvar. =greiflich, *adj.* Handgriplig, påtaglig. =greiflichkeit, *f.* 4. Påtaglighet. =griff, *m.* 1. Handgrepp, handtag, grepe, skaft; vana, färdighet genom lång öfning och vana, handlag; konstgrepp. =habe, *f.* 4. Handtag, grepe, öra på kärl, skaft. =haben, *v. a.* Handhafva, sköta, bedrifva, förvalta, förestå, skipa. =habung, *f.* 4. Handhafvande, förrättning, befattning, bestyr, förvaltning, skötande. =kauf, *m.* 1. Köp ur fri hand; minutering, hand-söl. =korb, *m.* 1. Handkorg. =krause, *f.* 4. Manschett. =kunst, *f.* Handaslöjd. =kuß, *m.* 1. Handkyss. =langen, *v. n.* h. Vara handlangare vid murning &c. =langer, *m.* 3. Handlangare. =leder, *n.* Sälhandske. =lehen, *n.* Ett omedelbart län; ett arflän, som ock tillfaller qvinnslinien. =leitung, *f.* 4. Handledande, undervisning. =leuchter, *m.* 3. Ljusstake eller ljusknekt med handtag, ljusstake utan fot. =lohn, *m.* Dagspenning; äfven penningar, som måste betalas till länsherren, af dem, som länet tillfaller. Se Lehenwaare. =lohnbar, =löhnig, *adj.* o. *adv.* Förpligtad till handlän. =los, *adj.* o. *adv.* Handlös, utan händer. Das hat der handlose Mann gethan, säges då en dörr eller fönster far upp af en plötslig vindfläkt. =mahl, *n.* Handslag; förlofning; äfven domstol der domare och ledamöter måste med utsträckt hand aflägga ed; sjelfva eden; ett märke i handen. Die Handmähler Christi, hålen efter spikarne. =mörser, *m.* Handmörsare att kasta handgranater med. =muff, *m.* Liten muff att hålla händerna varma. Små med skinn fodrade handskar utan finger kallas † Handmuffchen. =mühle, *f.* Handqvarn. (*Fig.*) Einen unter die H. kriegen, knyffla, torrbulta en. =münze, *f.* Skiljemynt, småpengar. =ochse, *m.* Den oxen, som går till venster för plogen. =orgel, *f.* Positif. =pferd, *n.* 1. Handhäst; äfven den hästen, som går till höger om spannridarens. (*Fig.*) Fjäskig person. =pflicht, *f.* Hyllning. =protzwagen, *m.* (*Artill.*) Förestållare, som kan dragas med handkraft. =quehle, se =tuch. =reichung, *f.* 4. Handräckning, hjelp, bistånd. =rolle, *f.* Liten handkafle att pressa eller mangla linnekläder med. † Handduk. =roßhandlehn, *n.* Penningar, som arfvagaren till ett län betalar, när han icke

sjelf bör på godset, utan har det blott såsom ett bihemman. =rücken, *m.* Utansidan af handen. =ruthe, *f.* Skaft på en piska eller slaga. =säge, *f.* Handsåg, sticksåg. =saum, *m.* Ärmlinning på en skjorta. =schelle, se =eisen. =schlag, *m.* 1. Högtidligt löfte, handslag, handfästning. =schmitz, *m.* Handplagga. =schraube, *f.* Handskruf: ett torturinstrument. =schreiben, *n.* Handbref: en förnäm herres bref, hvari han talar om sig i *sing.*, som skiljer sig ifrån eigenhändigen Schreiben derigenom, att det icke såsom detta är af honom skrifvet med egen hand, utan af hans handsekreterare och blott af honom underskrifvet. I ett Kanzeleischreiben talas om den skrifvande i *plur.* =schrift, *f.* 4. Handskrift, handstil; manuskript; stil, hand; biljett, sedel. =schriftlich, *adj.* o. *adv.* Skrifven med handskrift. =schuh, *m.* 1. Handske. =schuhmacher, *m.* 3. Handskmakare. =schuhwaare, *f.* 4. Handskmakararbete. =seite, *f.* Venstra sidan. =siegel, *n.* En regerande persons enskilta sigill, som han nyttjar på egenhändiga och handbref, till skillnad från Kanzeleisiegel. =spiel, *n.* Manual, claviatur på ett musikinstrument. =spieß, *m.* Stekspett, som vändes af en person. =stein, *m.* (*Bergv.*) Stuff. =tag, *m.* Dag då en =fröhner gör sitt dagsverke. =taste, *f.* Tangenter på ett musikinstrument. =teller, *m.* 3. Flata handen. =tuch, *n.* 2. Handduk. =voll, *adj.* o. *adv.* Handfull; liten hop; ringa antal. I städad stil skrifves eine Hande voll. =waage, *f.* 4. Besman; handvigt. =werk, *n.* 1. Handtverk, profession; handtverk-embete ell. -skrå. Einem das H. legen, förmena en utöfningen af något. Ins H. freien, gifta sig med en person af samma handtverk; genom gifte komma in i embetet. Einem ins H. greifen, falla en i embetet. Ein zünftiges H., som hör under embete eller skrå. Ein gesperrtes, geschwornes H., som endast får idkas på vissa orter. Ein geschlossenes H., som består blott af ett visst antal mästare. Ein geschenktes Handwerk, ett skänkt handtverk, der gesällerne på sin vandring få en skänk. Er ist seines Handwerkes ein Bäcker, han är till sin handtering en bagare. =werker, *m.* 3. =werksmann, *m pl.* — leute, Handtverkare. =werksbursch, =gesell, *m.* Lärling; handtverksgesäll. =werksleute, *pl.* Handtverkare. =werksmäßig, *adj.* På handtverksvis; mekanisk. =werkszeug, *n.* 1. Handtverksredskap. =werkszunft, *f.* 1. Embete, skrå. =wurzel, *f.* 4. Handlofve. =zeichen, *n.* 3. Bomärke. =zug, *m.* 1. Handstil, sätt att skrifva.

Händchen, *n.* 3. Liten hand; handkusse. (*barnspr.*) Einem Kinde die H. geben, kallas i Öfra Sachsen, då man 8 dagar efter födelsen icke mer lindar ner armarne på ett barn.

Händklatschen, *n.* 3. Handklappning.

Handel, *m.* Händel, *pl.* Tvist, process, mål, sak; handel, handelsrörelse, köpenskap, köp. In den H. fallen, gå i förköp. =schaft, *f.* 4. Handel, handelsrörelse.

Händel, Slagsmål, trätor, gräl, oenighet.

Handeln, *v. n.* h. Handla, idka, drifva handel eller köpenskap; köpslaga, pruta, öfverenskomma; afhandla, handla om, underhandla om; göra, förhålla eller uppföra sig. Grausam mit einem h., förfara hårdt med någon. Er läßt sich genug h., han låter nog pruta med sig. (*Fig.*) gifver nog efter. Mit jemand worüber h., hålla underhandling, söka att komma öfverens med en om något.

Handelsdiener, *m.* 3 Handelsb-tjent. =frau, *f.* 4. Handelsfru. =genoß, *m.* 4. Compan-

jon. =gericht, *n.* 3. Handelsdomstol, rätt, som afdömmer handelsmål. =geſellſchaft, *f.* 4. Handelscompani. =geſellſchafter, *m.* 3. Handelscompanjon. =haus, *n.* 2. Handelshus; handelskontor. =leute, *pl.* Handlande, köpmän. Können wir nicht h. werden? kunne vi icke komma öfverens om köpet? =mann, *m. pl.* =leute, Handlande, köpmän. =ſchiff, *m.* 1. Handelsskepp, köpmansskepp. =ſtadt, *f.* 1. Handelsstad.

Handig, Händig †, *adj.* o. *adv.* Egensinnig. (*Sjöf.*) H. Wetter, händigt väder.

Handlich, *adj.* o. *adv.* Handterlig; medelmåttig, dräglig; foglig.

Handlung, *f.* 4. Gerning, förrättning, handling; akt; handel, handelsrörelse, köpenskap; underhandling. Die H. nach Schweden, handeln på Sverige.

Handlungsdiener ꝛc. se Handelsdiener ꝛc.

Handtieren, *v. n.* Handtera; arbeta, bearbeta; handtera, bemöta, förfara med; göra buller, stoj; idka näring; handla.

Handtierung, *f.* 4. Handtering, profession; handtering; bemötande, förfarande; näringsfång, köpenskap, handel.

Hanf, *m.* 1. Hampa, både växande och beredd, men ospunnen; hampfrö. =acker, *m.* 3. Hampåker. =bereiter, *m.* 3. Hamphäcklare. =fink, se Hänfling. =korn, se =ſamen. =kraut, *n* 2. Fingblomster. =meiſe, *f.* 4. Entita. =neſſel, *f.* 4. Hampört, plister. =ſamen, *m* 3. Hampfrö. =ſchwinge, *f.* 4. Skäkta. =ſtängel, *m.* 3. Skäfva i hampa; hampstjelk. =weide, *f.* Korgpil.

Hänfen, *adj.* o. *adv.* Af hampa, hamp...

Hänfling, *m.* 1. Hämpling, hampticka.

Hang, *m.* 1. Häg, lust, böjelse; sluttning, branthet.

Hangebacke, *f.* Hängande kinder. =bank, *f.* (*Bergv.*) Lafve; vindlafve; äfven en vid väggen fästad bänk, som kan fällas upp. =bauch, *m.* Hängbuk, stor hängande buk. =bohne, se Hängebohne. =kompaß, *m.* Hängande kompass, som grufvemätare bruka. =leuchter, *m.* Ljuskrona; ljusarm. =matte, *f.* 4. Hängmatta. =riemen, *m.* 3. Vagnsrem, hvarpå korgen hvilar.

Hängebohne, *f.* Donor, som hängas på buskar och trän. =pfahl, *m.* 1. Grindstolpe. =ſchloß, *n.* 2. Hänglås, utanlås.

Hängeln, *v. n.* h. Ein Fahrzeug hängelt, när det för varor ifrån den ena redden till den andra.

Hangen, Hängen, *v. n. irr.* h. Ich hange eller hänge, du hangeſt, hangſt eller hängeſt; er hanget, hangt eller hängt; wir hangen o. s. v. *conj.* ich hinge; *imp.* ich hing; *part.* hangend, gehangen; *imper.* hange eller hänge. Hänga, vara upphängd; fastna, hänga vid; luta, slutta. Mit hängenden Haaren, med utslaget hår. Da hängt es, deruti ligger svårigheten.

Hängen, *v. a.* Hänga; upphänga. Den Kopf, das Maul h. laſſen, hänga hufvudet, — läppen. Sich an jemand h., hänga sig vid, hänga efter någon, hålla med en, vara en tillgifven. Sein Herz an etwas h., fästa sitt hjerta vid något. Etwas an den Nagel h., icke göra eller vilja göra något bruk deraf.

Hänger, *m.* (*Skepp.*) Hängare; äfven fyllnings-upphängare.

Hangwerk, Hangewerk, Hängewerk, *n.* 1. [Hängverk.

Hanke, *f.* Bakdelen af en häst. H. in der Noth, nödhjelp. H. und alle Mann, hvar och en; pöbel, pack. =meier, *m.* Bremisk bonde, som mot slåttertiden går till Friesland för att slå gräs.

Hänker, *m* En ledig lemnad bistock med fullt verk, som besättes med en ny svärm.

Hans, Hanns, *n. pr.* Hans; Hänschen, Hänſel, lilla Hans. Hans ohne Sorge, en sorglös menniska. Hans hinter der Mauer,

en rädd stackare. H. in allen Gaſſen, stora hopen; en, som är öfverallt. Was Hänschen nicht lernt, wird H. nicht können, hvad man ej lär i sin ungdom, lär man aldrig på ålderdomen. Meiſter H., skarprättare. H. wurſt, pickelhäring. =wurſt, *m.* 1. Harlekin.

Hanſeatiſcher Bund, *m.* 1. Hanseförbund. Der Hanſeatiſche B.

Hänſel, se Hans.

Hänſeln, *v. a.* Inviga, intaga en nykommen m. m.; (sjöt.) förrätta hönsning, döpa; begabba, narras med.

Hanſeſtadt, *f.* 1. Hansestad.

Haperig, *adj.* o. *adv.* Med afbrott, afbrutet. H. predigen.

Hapern, *v. n.* o. *impers.* h. Fastna vid; stappla, haka emot.

Happ, *m.* Smack (helst om hundar, när de med munnen gripa efter något); munbit.

Happen, *v. n.* Gripa efter med munnen och smacka (om hundar); äfven bita, † äta (om små barn); äfven dö. — *S.*

Happig, se Begierig.

Har, se Hott. [*m.* Munsbit.

Harde, *f.* 4. Härad.

Hardesvogt, *m.* 1. Häradsfogde.

Haren, *v. n.* Ropa, brumma, surra.

Hären, *adj.* o. *adv.* Af hår, hår . . . .

Harfe, *f.* 4. Harpa; sädesharpa; skjul att torka säd uti; äfven ett slags flundra. Die edle H., se Granatapfel. Die H. ſchlagen eller ſpielen, auf der H. ſpielen. =ſchlüſſel, *m.* Harpstämmare; äfven harpclaf.

Harfen, *v. n.* h. Spela på harpa.

Harfenen, *v. a.* o. *n.* Spela på harpa. — h. Låta höra harpetoner.

Harfer, Harfener, *m.* Harplekare: en som spelar på harpa. (*Fig.*) Skald.

Harig, *adj.* o. *adv.* (*Sjöf.*) Die Luft iſt h., det är hägring, *Fata Morgana.*

Häring, *m.* des =es, *pl.* =e. Sill.

Häringsbüſe, *f.* 4. Bät eller fartyg till fiske; sillbuise. =fang, *m.* 1. Sillfiske. =tonne, *f.* 4. Silltunna. =weib, *n.* 2. Sillmängelska; hökerska. Wie eine H. ſprechen, hafva en frisk mun.

Häringer, *m.* Hökare, som handlar med ſill.

Harke, *f.* 4. Harken, *m.* 3. Räfsa, harka, kratta. (*Fig.*) Er kennt die H. nicht mehr, han har utomlands glömt modersmålet.

Harken, *v. a.* Räfsa, harka, kratta. (*Fig.*) Kamma ovårdigt eller tunghändt; äfv. slå, banna upp en.

Harlekin, *m.* 1. Harlekin.

Harm, *m.* 1. Grämelse, bedröfvelse, harm. =los, *adj.* o. *adv.* Harmlös, utan grämelse, bedröfvelse och harm.

Härmen, *v. a.* Väcka harm. Sich h., harmas, gräma, förtreta sig.

ſich Härmen, *v. r.* Gräma ell. bedröfva sig.

Harmonie, *f.* 4. Harmoni, samljud, sammanstämning, välljud, öfverensstämmelse; enighet.

Harmonika, *f. pl.* en för a Harmonika (instrument).

Harmonieren, *v. n.* h. Harmoniera, blifva ense, stämma öfverens; förlikas.

Harmoniſch, *adj.* o. *adv.* Harmonisk, väljudande; enig; öfverensstämmande.

Harn, *m.* des =es, *pl.* =e. Urin, piss. =arzt, *m.* Öknamn på en läkare, som vill bedömma alla sjukdomar efter urinens beskaffenhet. =blaſe, *f.* 4. Urinblåsa. =brennen, *n.* Sjukdomstillstånd, då urinen går med brännsveda. =fluß, *m.* Oförmögenhet att hålla sitt vatten. =gang, *m.* Uringång; äfven rören, som föra urinen från njurarne till blåsan, *Urethræ.* =haut, *f.* Hinna, som sätter sig på urin. (*Anat.*) Korfskinnet: en hinna hörande til efterbörden och ligget emellan *Amnion* och *Chorion*, samt träffas nästan blott

kraut, *n.* 2. Flugblomster, ljungpinnar, lukttorne. =röhre, *f.* 4. Urinrör, uringång. =ruhr, *f.* Mjölkpiss: en sjukdom, när drycken går ifrån en sådan han kommit in, *Diabetes vera*; äfven när mera vatten kastas än man druckit, *D. notha*. =treibend, *adj.* Urindrifvande. =winde, *f.* 4. Kallpiss. [pissa, pinka.

Harnen, *v. a.* o. *n.* h. Låta sitt vatten,

Harnisch, *m.* 1. Harnesk, rustning. † In H. gerathen, bli sticken, uppretad. Einen in H. jagen, reta en till vrede.

Harnischen, *v. a.* Kläda i harnesk.

Harpune, *f.* 4. Harpun.

Harre †, *f.* En torr qvist. Das thut in die H. kein Gut, det gör i längden intet godt. Etwas in die H. ziehen, på längden, på tiden.

Harren, *v. n.* h. Vänta, afbida; dröja. Auf Gott H., sätta sin förtröstan på Gud. Hoffen und Harren macht manchen zum Narren, hopp och väntan gör mången galen

Harren, *n.* 3. Väntande, väntan, afbidan, dröjande.

Harsch, *adj.* o. *adv.* Härd, sträf, skarp, grof, härsk; hes. Eine harsche Luft, kulen och ruskig väderlek.

Harschen, *v. n.* s. Skorpna.

Hart, *adj.* o. *adv.* Härd, fast, tät, stadig, stark, styf; härd; sträng, svår, skarp, sträf, grof; ogen, sträf. Das wird H halten, det lär blifva svårt. Das kommt ihm h. an, det går svårt för honom. Er ist sehr h., han har en stark helsa, han kan tåla allt; äfven han är mycket obarmhertig. Harter Kopf, envist hufvud. Ein harter Schlaf, en djup sömn. Ein harter bättre: schlechter Bezahler, en slät betalare. H. Wasser, vatten, som icke väl upplöser tvål o. d. under kokning, brunnsvatten, brakt vatten. Hartes Getreide, råg, hvete och korn, i motsats till hafre. Hartes Futter, foder af säd, i motsats till halm, hö o. d. H. essen, äta med god aptit. En barnsängsqvinna kallas hart då hon mår temligen väl och har goda krafter. Eine harte Schreibart, en hård skrifart; äfven en skarp penna. Eine harte Malerei, en sträf målning. Die Speise liegt h. im Magen, besvärar magen mycket. Die Katzen sollen ein hartes Leben haben, säges vara seglifvade. Er ist von Jugend auf h. erzogen, er hat eine harte Erziehung gehabt, han är icke klemigt uppfostrad, han är ifrån ungdomen vand att uthärda allt; äfven hån har haft en sträng, allvarsam uppfostran. Seine Kinder sehr h. halten, ej klema med sina barn; vara mycket sträng emot dem. Das Biet schmeckt h., börjar surna. Einem h. zusetzen, gå hårt på en. Sich h halten, hålla sig styf; † vara frisk och sund. =häutig, *adj.* o. *adv.* Hårdskinnad, som icke biter något godt på. =häutigkeit, *f.* 4. Hudens tjockhet eller härdhet. =herzig, *adj.* o. *adv.* Hårdhjertad, obarmhertig. =herzigkeit, *f.* 4. Obarmhertighet. =hebel, *m.* 3. Hyfvel att hyfla hårda saker med. =hörig, *adj.* Lomhörd. =köpfig, *adj.* o. *adv.* Som har ett styft sinne, är mycket envis, tresk. =lehrig, =lernig, *adj.* o. *adv.* Som har svårt för att lära eller fatta. =leibig, *adj.* o. *adv.* Hårdlifvad, förstoppad. =leibigkeit, *f.* 4. Förstoppning. =lernig, se =lehrig. =mäulig, *adj.* o. *adv.* Munstyf, styfmunt. =meißel, *m.* Pensel. =näckig, *adj.* o. *adv.* Envis, hårdnackad, halsstarrig; långvarig, efterhängsen. =näckigkeit, *f.* 4. Envishet, hårdnackenhet, halsstarrighet; långvarighet, efter-

hängsenhet. =riegel, *m.* 3. (*Bot.*) Liguster, benved. =rindig, *adj.* o. *adv.* Som har en hård skorpa eller bark. =spat, *m.* 1. Fältspat.

Härte, *f.* 4. Hårdhet; stränghet, obarmhertighet; hårdhet, sträfhet; jern och ståls härdning, härd i stål. Dem Eisen die H. geben, härda jernet. (*Mål.*) Die H. des Pinsels, penselns styfhet eller sträfhet. Die H. des Kopfes, dumhet, tjockhufvighet.

Harten, *v. n.* s Hårdna. skallhamra.

Härten, *v. a.* Härda, göra hård, förhärda;

Hartheit, *f.* Hårdhet.

Hartheu, *n.* 1. Johannisört.

Härtigkeit, se Härte. slig.

Härtiglich, *adj* o. *adv.* Mödosam, besvär

Härtlich, *adj.* o. *adv.* Något hård, sträf. Das Bier fängt an etwas h. zu schmecken, börjar bli litet surt.

Härtung, *f.* 4. Jerns och ståls härdning; kallhamring.

Harz, *m.* En hög stor skog eller bergsbygd i Tyskland, som mest stryker igenom Brunsvigska landet, *Sylva Hercynia.* =lüge, *f.* En grof lögn. =schlacke, *f.* Gammal slagg ifrån fordna byttearbeten på Harzskogen. =stadt, *f.* En stad på Harzberget.

Harz, *n.* 1. Harts, kåda, harpös. =baum, *m.* 1. Kådaktigt träd, tall, gran &c.

Harzen, *v. n.* h. Taga kåda af granar, som äro ristade i barken, att kådan må bättre rinna fram; äfv. hartsa.

Härzer, Harzer, *m.* 3. En, som bor i Harziska skogstrakten.

Harzer, *m.* En, som samlar kåda af trän; äfven en trög, nölaktig person.

Harzicht, *adj.* o. *adv.* Som liknar kåda.

Harzig, *adj.* o. *adv.* Kådaktig, som gifver kåda eller harts.

Hasardspiel, *n.* 1. Hasardspel, vågspel.

Haschen, *v. a.* Få fatt uti, fånga, gripa, taga.

Häschen, *n.* 3. Ung hare; harunge. Er denkt es habe ihn ein H. gelecht, att det händt honom något förmånligt. sdel.

Häscher, *m* 3. Stadsvakt, polisbetjent; bö-

Hase, *m.* 4. Hare; pultron, kruka; inbilsk narr; strumpskaft utan fötter. Der H. wird genickt, när jägaren slår honom i nacken så att han dör. Der H. sitzt, ynglar. Der H. setzt über das Zeug, springer öfver vägar och gärdesgårdar. Der Hase macht ein Männchen, när han sitter på bakfotterna, räcker hufvudet fram, och med framfötterna putsar hufvudet och skägget. (*Fig.*) Han bär sig narraktigt åt. Er sitzt oder drückt sich im Lager, han sitter eller har tryckt sig i trampet. Er wird von Hunden gerahmet, när hundarne komma honom för när, men han likväl undslipper dem genom en vändning. Er wird ausgeworfen, när inmätet tages ur honom. Er wird gestreift, han blir flådd. Ein gespickter Hase, en späckad hare; äfven en valls på sträckbänken med spetsiga taggar, som rifva upp dens rygg, som skall pinas till bekännelse. Da liegt der Hase im Pfeffer, der ser man orsaken, till hvad som händt. Er bleibt bei seinen Worten, wie der Hase bei der Trommel, han håller aldrig ord. Der Hase brauet, en tjock dimma stiger upp. Hasenampfer, *m.* 3. (*Bot.*) Harsyra, harväpling, gökmat. =fuß, *m.* 1. Harfot; fjollig menniska. Er trägt einen H. in der Tasche, han är en visper, gör sig småaktig. =herz, *n.* 5. Rädsla. =hetze, *f.* Harjagt med vindhundar. =horde, hürde, *f.* Risgärdesgård, som uppsättes efter en spetsig vinkel att fånga harar uti. =jagd, *f.* Harjagt, i synnerhet med nät och hundar. =hund, *m.* Hund, som brukas till harjagt. =kasten, *m.* Stor

låda eller kista med lufthål på, att föra harar lefvandes ifrån ett ställe till ett annat. =klee, *m.* 3. Fläsgräs; bergsyra; gökmat, harväpling. =klein, *n. indekl.* Framdelen af en hare. =kohl, *m.* 1. Mjölktistel. =kopf, *m.* Harhufvud; äfven hästhufvud, som är ganska starkt kring pannan och ganascherna, men mycket smalt omkring munnen; äfven en sort äpplen och päron. (*Fig.*) En fjoller. =kraut, *n.* Fläsgräs. =kühlein, *s.* Kanin. =lager, *n.* Stället, der en hare har sitt tillhåll och läger. =lattig, *m.* Mjölkblomster, svinkål, staduflur, *Leontodon autumnale.* =maul, *n.* Ett slags flundra, *Pleuronectes dentatus.* =maus, *f.* En art kanin på Java. =nest, se =lager. (*Fig.*) Felaktiga ställen på en åker, der plogen halkat öfver. =öhr, *n.* Haröra; äfv. öronen på en häst, då de äro smala, långa samt stå upprätt och tätt tillhopa; äfven darrgräs. =öhrlein, *n.* Byll: ett örtslägte, *Bupleurum* L. =panier, *n.* 1. Flykt. =pappel, *f.* 4. Kattost. =pfeffer, se Hasenklein. =scharte, *f.* 4. Klufven öfverläpp, harmynthet. =schrot, *n.* 1. Harskrot. Er ist mit H geschossen, han är tokrolig. =schwarz, *n.* Svartsoppa af frambogarne på haren med hareblod och mycket peppar. =sprung, *m.* 1. Krumspång. (*Jäg.*) Bakfötterne på en hare; äfv. harspår; äfv. harsprång: ett litet krokigt ben i lederna på harens bakfötter; äfven märke i form af ett harspår, som inbugges i ett träd vid slutet af den upprojda jagtvägen. (Geräumte.)

Hasel, *f.* 4. Hassel, hasselbuske. =busch, *m.* 1. Hasselbuske, hasselskog. =huhn, *n.* 2. Hjerpe. =nuss, *f.* 1. Hasselnöt. =ruthe, *f.* 4. Hasselspö. =staude, se Hasel.

Haselieren, Häseln, *v. n.* h. Bära sig tokigt åt, fjollas, tokas, haslera.

Hasein, Häseln, *adj.* o. *adv.* Af hasselträ.

Haserei, *f.* Gäckeri.

Hasewitz, *m.* En gäck, narr, toklustig person.

Häsinn, *f.* 4. harhona. Haspe, *f.* 4. Haspen, *m.* 3. Dörrhake, hake; gångjern på dörrar eller fönster.

Haspel, *m.* 6. o. *f.* 4. Härfvel, nystfot; vind. Haspeler, *m.* (*Bergv.*) En karl, som med vindspelet vindar upp något ur grufvan.

Haspeln, *v. a.* Härfla eller härfva af, afnysta; hissa, vinda upp. † Das Pferd haspelt, hästen går fortare med framän med bakfötterna.

Hassen, *v. a.* Hata.

Hassenswerth, *adj.* Förhatlig.

Hasser, *m.* Hatare, fiende, förföljare.

Haß, *m.* des =sses. Hat. H. auf sich laden, ådraga sig hat. H. an jemand auslassen, släcka sitt hat på någon.

Häßlich, *adj.* o. *adv.* Ful, vanskaplig; otäck, stygg, gemen, nedrig.

Häßlichkeit, *f.* 4. Fulhet, vederstygglighet.

Hast, *f.* Skyndsamhet.

Hastekopf, *m.* En snarsticken menniska, som är kort om hufvudet.

Hasten, *v. n.* o. *impers.* Hasta, ila, skynda. Es hastet nicht, det brådskar icke. — Sich h. *v. r.* Skynda sig, ha brådtom.

Hastig, *adj.* o. *adv.* Hastig, skyndsam, snabb; hetsig, snarsticken, vresig.

Hastigkeit, *f.* 4. Hast, hastighet; snarstickenhet.

Hätscheln, *v. a.* Smeka, fägna, klema med.

Hatschier, *m.* 1. Lifdrabant i Wien.

Hatz, Hatze, se Hetze.

Hau, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Hugg; skogsbygge, småskog, ängskog. =bar, *adj.* o. *adv.* Som kan fällas eller huggas.

Haube, *f.* 4. Hufva, mössa, tofs (på fåg-

lar); kalott; dôme, kupigt torn eller tak. Mit Ehren unter die H. kommen, blifva ärligt gift. Einem auf die H. seyn oder sitzen, gifva noga akt på en. Jemanden auf die H. greifen, drifva till någon. Ihm steht die H. nicht recht, hufvudet står icke rätt på honom, han är misslynt. (*Falkm.*) Mössan, som sättes på en falk då han tämes. (*Jäg.*) Säck att fånga gräfsvin med; äfven kongshättan: andra magen hos idislande djur; öfra delen eller hufvan på en Holländsk väderqvarn; äfven den delen på en hammare, der ögat är.

Häubel, *n.* Liten hufva.

Häubeln, *v. a.* (*Jäg.*) Den Falken h., sätta bindel för ögonen på falken.

Hauben, *v. a.* Påsätta hufvan. Die Braut ist gehaubt, bruden har fått hufvan, d. ä. hustrudrägten på sig.

Haubenband, *n.* 2. Hakband på en hufva eller mössa. =drossel, *f.* 4. Sidensvans. =fink, *m.* 4. Domherre. =flor, *m.* 1. Sort skirt flor. =kopf, se =stock. =netz, *n.* 1. Hufva; huf. =stock, *m.* 1. Möss-stock, docka (för barn och hos svarfvare).

Haubitze, *f.* 4. Haubits. H. eller Haubitz=kugel, haubits-granat.

Haubkubb.

Haublock, =klotz, *m.* 1. Huggklubb, hugg-

Hauch, *m.* des =es *pl.* =e. Väderpust; andtag.

Hauchen, *v. n.* h. Blåsa; pusta, fläsa, andas, flämta. — *V. a.* Utanda härdt, uttala med aspiration. Einen Buchstaben h.; äfven frambringa, verka genom utandning.

Haudegen, *m.* 3. Huggvärja, huggsabel.

Haudern †, *v. a.* Skjutsa resande. — *V. n.* Låta, som en kalkon.

Haue, *f.* 4. Vingårds- eller trädgårdshacka.

Haueisen, *n.* 3. *irr.* Ich haue, du hauest, er hauet; *imperf.* ich hieb; du hiebest eller hiebst, er hieb; *part.* gehauen; *imper.* haue. Hugga; skära; hacka; slå; piska; ingräfva, uthugga, rista eller skära i; utgräfva, urhålka, urgröpa. Über die Schnur h., gå öfver skredet ell. utom skrankorna. Das war weder gehauen noch gestochen, det var hvarken hackadt eller malet.

Hauer, *m.* 3. Huggare, klyfvare; liten sabel, stor knif; vildsvin. — *pl.* Se Hauzähne.

Haufe, *m.* des =ns, *pl.* =n. Haufen, *m.* des =s, *pl.* l. *s.* Hög, hop, stack; samling, mängd, myckenhet; tropp, band, sällskap. Übern Haufe werfen, kasta öfverända; tillintetgöra, förstöra i grund. Auf einen H. bringen, samla ihop på ett ställe. Es liegt alles übr einen H., det ligger allt i en hög, i en mölja. Übern H. fallen, falla omkull, öfverända.

Häufeln, *v. a.* Lägga eller sätta i små högar; göda, kupa. Das Heu h., välma hö.

Häufen, *v. a.* Lägga i hög eller högtals, samla, hopsamla, föröka, hopa, uppstapla, vräka ihop; råga. Sich h., komma tillsamman; taga, växa till.

Haufen, *v. n.* h. Tilltaga i vidd och höjd.

Haufenweise, *adv.* Högtals, hoptals; skocktals, troppvis.

Häufig, *adj.* Ymnig, öfverflödig; som ofta återkommer eller sker, tätt; många; flera. — *Adv.* Ofta; talrikt, i mängd.

Häufung, *f.* 4. Samlande, förökande; rågande.

Haubichel, *f.* 4. (ört) Ljungpinnar, pukstörne.

Haubloch, se Haublock.

Haupt, *n.* des =es, *pl.* Häupter. Hufvud; hufvudman, öfverhufvud; befälhafvare. Aufs H. schlagen, slå för hufvudet, slå på flykten; slå helt och hållet. An jemandes Häupten sitzen, sitta vid någons hufvudgärd. — (*i sammansättningar*),

godt för hufvudet, hufvudsaklig, förnämst, vigtigast; hufvud... =altar, *m.* 1. Högaltar. =anker, *m.* Pligtankar. =armee, *f.* 4. Hufvudarmée. =balken, *m.* 3. Arkitraf; hanbjelke. =bär, *m.* Liten hvitlätt björn. =bau, *m.* Hufvudbyggnad, Corps-de-logis, i motsats till flyglar och andra hus vid en gärd. =baum, *m.* Träd, som är fullt utväxt, och 50 till 100 år gammalt. =binde, *f.* 4. Hufvudbindel, diadem; turban; strykband. =bohrer, *m.* Trepan. =buch, *n.* Hufvudbok. =dämpfung, *f.* Dämhammare på ett klaver, som hindrar strängarnes efterljud. =deich, *m.* Hufvuddam, som skyddar landet emot öfversvämningar. =dickicht, *n.* Tjockaste skogen, som är full med buskar, der vildtet uppehåller sig och söker sin tillflykt. =druse, *f.* Körtel i hufvudet; äfven den förnämsta körteln ibland flera. =erbe, *f.* 4. Förnämsta arfvingen. =fall, *m.* En vigtig händelse; äfven en länsherres eller läntagares dödliga frånfälle. =farbe, *f.* Hufvudfärg, grundfärg. =figur, *f.* Hufvudfigur; förnämsta figuren i en målning. =fluß, *m.* Förnämsta eller största floden i ett land. (*Med.*) Flus i hufvudet. =flügel, *m.* (*Jäg.*) Hufvudflygel. =frau, *f.* En dugtig hustru. =fünfte, *f.* (*Musik.*) Dominant: qvinten af hufvudtonen i ett stycke. =gang, *m.* Hufvudgång: en stor gång med hvilken andra förena sig (*Berge.*) En rikhaltig gång. =gasse, *f.* Hufvudgata: förnämsta bredaste gatan. =gebäude, *n.* 3. Hufvudbyggnad, karaktersbyggning. =gefälle, *n.* (*Wattenb.*) Fallet i en flod, der floden flyter snabbast. =gegend, *f.* De fyra hufvud-väderstrecken. =geld, *n.* Hufvudstol, kapital. =geschoß, *n.* Förnämsta eller första våningen i ett hus, öfver jordvåningen. =gesimse, *n.* Hufvudkrans på en pelare. =gestell, *n.* Hufvudställning; äfv. hufvudlag på ett hästbetsel. =gewende, *n.* Plogland eller åker der flera åkerstycken på bredden stöta till hvarandra. =glied, *n.* Förnämste ledamoten i ett sällskap. (*Byggnadsk.*) alla delar af en pelare o. d., som nödvändigt fordras dertill. =graben, *m.* Graf, hufvuddike. (*Fortif.*) Grafven, som omgifver sjelfva fästningen och ej utanverken. =grenze, *f.* Hufvudgräns: förnämsta gränsen af ett land. =gut, *n.* Hufvudgods, stamgods; sätesgård; ett stort och indrägtigt gods. =haar, *n.* 1. Hufvudhår. =handlung, *f.* Hufvudhandling i ett skaldestycke; äfven stort handelshus. =hecht, *m.* Stor gädda. =heer, *n.* Hufvudarmée. =hefftel, *m.* (*Jäg.*) Hufvudpanna. =hirsch, *m.* (*Jäg.*) Hjort, som är åtta år och deröfver. =holz, *n.* (*Timm.*) Hammarband: trän, som hvila på öfra ändan af stolpar och ståndare och sammanbinda dem. =hufe, *f.* Så mycket åker, som en =hüfner bör hafva. =hüfner, *m.* Helgårdsbonde. =jagd, *f.* Stor jagt, hufvudjagt. =inhalt, *m.* 1. Hufvudinnehåll, kort och summariskt innehåll, kort utdrag eller begrepp. =kirche, *f.* 4. Domkyrka; moderkyrka. =kissen, *n.* 3. Örngott, hufvuddyna. =krankheit, *f.* 4. Hufvudvärk; farlig sjukdom. =kraut, *n.* Hvitkål. =kreutz, *n.* Hufvudarm vid ett vindspel. =lade, *f.* Hufvudlåda eller största embetslådan i ett skrå. =lager, *n.* Hufvudläger, hufvudqvarter. =laut, *m.* Medljudande bokstaf, consonant. =lehen, *n.* Förnämsta länegodset ibland flera; äfven hufvudlän, hvaraf de andra länen bero. (*Bergv.*) Förnämsta grufvan. — *S. f.* (*Länväs.*) Se Lehenwaare (die hohe). =leute, *pl.* Höfdingar, höfvitsmän. =licht, *n.* Förnämsta ljuset ibland flera. (*Måln.*) Naturligt

ljus eller dager, till skillnad ifrån Wiederſchein. =lied, *n.* Psalmen före predikan. =mangel, *m.* Hufvudbrist eller fel, i synn. hos hästar, hos hvilka räknas bland hufvudfel att vara istadig, blind, hängbukig, kollrig och skabbig, i hvilket fall säljaren är förbunden att 24 timmar efter köpet återtaga hästen. =mann, *m.* 2. Kapten. =leute, *pl.* Hufvudmän, anförare; höfdingar, höfvidsmän. =mannſchaft, *f.* 4. Stathållarskap. =mittel, *n.* Ett allmänt och säkert medel; läkemedel emot sjukdom eller skada i hufvudet; äfven förnämsta skrået eller embetet i ett handtverk. =narr, *m.* 4. Stor narr eller tok. =ort, *m.* 2. Hufvudort, hufvudsäte =perſon, *f.* 4. Hufvudperson; hufvudman; öfverhufvud. =planke, *f.* (*Skepp.*) Bordläggningsplanka. =punkt, *m.* 1. Hufvudpunkt, hufvudartikel. =quartier, *n.* 1. Hufvudqvarter. =ring, *m.* Fallvalk. =riß, *m.* 1. Grundritning. =ſache, *f.* 4. Hufvudsak, hufvudpunkt. =ſächlich, *adj.* o. *adv.* Hufvudsaklig, väsendtlig; hufvudsakligen. =ſchlacht, *f.* 4. Hufvudbatalj, hufvudträfining. =ſchlüſſel, *m.* 3. Hufvudnyckel. =ſchuld, *f.* 4. Största skulden, hufvudstol. =ſiegel, *n.* Storsegel. =ſeite, *f.* Åtsidan på mynt. =ſpann, *m.* (*Skepp.*) Nollspant. =ſprache, *f.* 4. Modersspråk, hufvudspråk, grundspråk, originalspråk. =ſtadt, *f.* 1. Hufvudstad. =ſtein, *m.* Grundsten, hörnsten. Bland gränsstenar kallas den H., som sättes i början eller slutet af den begränsade marken, eller ock i hörnen deraf. =ſtimme, *f.* Discantstämma. =ſtollen, *m.* (*Bergv.*) Grundstoll, djupstoll: förnämsta stollen vid en grufva. =ſtrahl, *m.* (*Persp.*) Den strålen, som ifrån ögat faller lodrätt på taflan. =ſtraße, *f.* 4. Landsväg; förnämsta gatan. =ſtück, *n.* 1. Hufvudstycke; hufvudpunkt; artikel: hufvuddel. =ſumme, *f.* 4. Hufvudsumma; hufvudstol, kapital. =tau, *n.* Vanttåg. =thür, *f.* 4. Hufvuddörr eller -port; portal, stor dekorerad ingångsport. =treiben, *n* (*Jag*) Jagt, då vildtet sammandrifves ur en hel skog; äfven sista drifningen vid en hufvudjagt, då vildtet drifves tillhopa. =uhr, *f.* Solur, som tjenar till beskrifning af andra solur, och låter beskrifva sig. =wache, *f.* Högvakt. =wind, *m.* 1. Ett af de fyra väderstrecken. =wort, *n.* 2. Hufvudord; substantiv. =wunde, *f.* 4. Sär i hufvudet; farligt sår. =zahl, *f.* 4. Grundtal, kardinaltal. =zeichen, *n.* Hufvudtecken. (*Astron.*) De fyra himmelstecknen: Väduren, Kräftan, Vågen och Stenbocken, i hvilka Æqvatorn genomskär Ekliptikan.

Häupteln, *v. r.* Sich h., knyta sig (om sallat och kålhufvuden).

Häuptlings, *adv.* Med hufvudet förut, hufvudstupa.

Haus, *n.* Häuſer, *pl.* Hus; hem; boning; familj, slägt, anhörige. Zu Hauſe, hemma. Nach H., hem. Herr vom Hauſe, husbonde. Ein Schalk von H. aus, en hufvudskalk. Damit hätteſt du immer zu Hauſe bleiben können, dermed hade du kunnat tiga. Ein H. nieder wohnen, komma på husröta. Das werde ich dir wieder nach Hauſe bringen, det skall du få så godt igen, derför skall du få din lön eller betalning. Es wird ihm zu Hauſe kommen, han lär nog få sin lön, sin betalning derföre. Mit vielen hält man Haus, mit wenigen kommt man auch aus, med mycket håller man hus, med litet kommer man ock ut, hvar och en bör rätta munnen efter matsäcken. Haus . . . (*i sammansättningar*) hus-, hem-, hushålls. . . . =arme, *m.* =arme, *f.* böjes som *adj.* Husfattig, som blyges att tig-

ga; *pauvre honteux*. =backenes Brot, *n.* 1. Hembakadt bröd. =balken, *m.* Husbjelke. (*Ordspr.*) Vom H. einen Besenstiel machen, begagna en dyr och viktig sak till något obetydligt och derigenom förderfva den; äfven vara sparsam der det icke behofs. =besichtigung, *f.* 4. Hussyn. =buch, *n.* Räkningsbok öfver utgifter och inkomster i ett hushåll. =büffel, *m.* Husdräng, som förrättar det tyngsta och svåraste arbetet. =bursche, *m.* Ogift ungkarl, som bor hos en i huset. Vid Akademier kallas H. de studenter, som bo i ens hus. =Commentur, *m.* Ordensriddare, som förestär ett enskilt ordenshus. =dieb, *m.* Hustjuf; äfven tätting. =diele, *f.* Förstuga. =ehre, *f.* Husfru, husära (på skämt); äfven husets heder. =flur, *f.* 4. Förstuga. =frau, *f.* 4. Matmoder, värdinna; frun i huset. =gebacken, *adj.* o. *adv.* Hembakad. =geflieder, se =geflügel, *n.* Hemtamde fåglar, fjäderfä, som underhålles hemma vid gårdar. =geist, *m.* Tomtgubbe. =geld, *n.* Hushyra. (*Lag. farenh.*) Penningar, som betalas en adelig enka till husrum. =genoß, *m.* Husfolk: de som bo i ett och samma hus; äfven tjensthjon i huset; äfven ett helt hushåll utom herrn och frun; äfven ett slags lifegue i Westfalen; † inhyseshjon på landet. Fordom kallades i Tyskland Hausgenossen de, som Kejsaren satte vid myntet. =geräth, *n.* 1. Hausrath, *m.* 1. Husgeråd, möbler. =gefäß †, se =haltung. =gesessener, *m.* Husägare. =gesetz, *n.* En såsom lag antagen öfverenskommelse i en furstelig familj. =gesinde, *n.* Husfolk, tjensthjon, drängar och pigor i ett hus. =gewehr, *n.* Käpp. Zum H. greifen, gripa till eldgaffeln. =glocke, *f.* Husklocka; klocka vid förstugudörren. =gott, *m.* Husgud. =gottesdienst, *m.* Enskilt gudstjenst utan prest. =götze †, *m.* Husgud, afgudabeläte i huset. =grille, *f.* Syrsa. =haft, *f.* Husarrest, civil arrest. =halten, *v. n. irr.* h. Hushålla, hålla hushåll; lefva väl eller illa ihop. =hälter, *m.* 3. Hushållare, ekonom. =hälterinn, *f.* 4. Hushållerska. =hälterisch †, =häl tig, *adj.* o. *adv.* Hushållsaktig, tarflig, sparsam. =häl tigkeit, *f.* 4. Hushållsaktighet. =haltung, *f.* 4. Hushållning, hushåll, ekonomi; hushåll, husfolk, familj; matlag; äfven G. och N. Testamentet. Eine eigene H. anfangen, sätta eget hushåll. =hammel, *m.* En, som beständigt sitter hemma. =herr, *m.* Husbonde, husvärd; husfader. =hofmeister, *m.* 3. Hofmästare. =hund, *m.* 1. Hund, som man har hemma; bandhund, gårdshund. =jungfer, *f.* Jungfrun eller dottern i huset; husjungfru, hushållerska. =keller, =kellner, *m.* Föreståndare för en hofkällare. =kirche, *f.* Huskyrka. =kleid, *n.* 2. Hvardagsklädning, vårdslös drägt. =klöppel, *m.* 3. Portklapp. =knecht, *m.* 1, Husdräng; värdshusdräng. =kost, *f.* utan *pl.* Husmanskost. =krähe, *f.* Bläkorp. =kreuz, *n.* 1. Huskors, husförtret. =krieg, *m.* Oenighet emellan ägta makar. =krone, *f.* Huskrona, till skillnad från rikskrona; i synn. Österrikiska huset, der H. betyder Erkehertig-krona. =laub, =lauch, *n.* 1. Huslök, taklök. =leinwand, *f.* 1. Huslärft, slitlärft. =leute, *pl.* Hyresmän; husfolk, tjenstehjon, jfr =mann. =mann, *m. pl.* — leute, Hyresman; husbonde, husvärd; husman; gift husdräng; tornväktare. † Värden i huset; hvarföre ock de, som ha eget hus och hem, stundom kallas =leute. Mest bet. =mann och =leute de, som ej ha eget hus, utan bo hos andra, husmän, hyresfolk. I Holstein kalla frälsebönderne sig sjelfva så. Hausleute är

i Schleswig ett slags landsmän, som bo i Marschländerna och på ön Femern, och hafva större förmåner än vanliga bönder. =mannsthurm, *m.* Torn, hvari tornväktare hålles. =marder, *m.* Boknärd, aspmärd, *Mustela foina*. =mark, *n.* Björndill. =marſchall, *m.* Husmarskalk; adlig hofbetjent, näst under Hofmarskalken. =maße, *f.* Så kallas i Nedersachsiska Marschländerna den afdelta mark på grafvar och diken dem husägarne böra vidmakthålla. =maſt, maſtung, *f.* Svinens gödning på stia. =meiſter, *m.* Lägsta betjenten i ett Collegium; husdräng. =miethe, *f.* 4. Hushyra. =mittel, *n.* 3. Husmedel, huskur. =mutter, *f.* 3. Husmoder, matmoder; god hushållerska. =nath, *f.* Hussöm, slätsöm. =natter, =otter, *f.* Tomtorm. =poſtille, *f.* Huspostilla. † En ärbar husmoder af gamla verlden. =geräth, *m.* 1. Husgeråd. =recht, *n.* 1. Husrätt, husbondrättighet. =regiment, *n.* 1. Hushållsregering; anordning i huset. =ſaß, =ſäſſig, *adj.* o. *adv.* Husägande, bofast. =ſchabe, *f.* Torraka. =ſchlachten, *n.* Slagt till husbehof. =ſchlächter, *m.* Slagtare, som slagtar åt andra =ſchlange, *f.* Huggorm. =ſchlüſſel, *m.* Portnyckel. =ſchoß, *m.* Afgifter eller utskylder af ett hus. =ſchwamm, *m.* Hussvamp, *Merulius septicus* l. *vastator*. =ſchwelle, *f.* Förstugutröskel. =ſegen, *m.* Välsignelse i huset; äfven barn. =ſonnenwirbel, *f.* Ringblomma. =ſorge, *f.* Hushållsbekymmer; förtretligheter inom hus; omsorg för barnen och hushållet. =ſpeiſe, *f.* 4. Huskost. =ſperling, *m.* 1. Tätting, gräsparf. =ſtand, *m.* 1. Hushållsstånd. =ſuchung, *f.* 4. Husvisitation efter lurendrejeri och annat tjufgods. =tenne, *f.* 4. Se =flur. =trauer, *f.* utan *pl.* Enskilt sorg. =trunk, *m.* 1. Husdryck, vanlig dryck. =tuch, *n.* Huslärft. =vater, *m.* 3. Husfader, husbonde, värd. =verwalter, *m.* 3 Husforvaltare, hofmästare. =vogt, *m.* Husfogde, gårdsfogde. (*Bibl.*) Redosven. I Berlin kallas H. det Kammarrätts-Rådet, som bor i Kammarrätten, och tillika har högsta uppsigten öfver fångarne der. =vogtei, *f.* Fögderi under gårdsfogdens uppsigt; stadsfängelse. =wanze, *f.* Vägglus. =warm †, *adj.* o. *adv.* Husvarm, van i huset. =wärme †, *f.* I Obersachsen säges om en, som högtidligt flyttar in i ett nybygdt hus; er wollbringt die erſte H. Furstliga personers hemkomöl. =wäſche, *f.* Hustvätt, stortvätt. =weſen, *n.* 3. Det, som hör till ens hus eller hushållning, hushåll, hushållning. =wirth, *m.* 1. Husvärd, husbonde: hushållare. =wirthlich, se =haushältig. =wirthſchaft, *f.* 4. Hushåll; hushållets förestående. =wurz, =wurzel, *f.* 4 Taklök. =zehent, *m.* 1. Tomtören. =zins, *m.* 6. Hushyra. =zucht, *f.* 4. Husstukt, husaga.

Hauſen, *v. n.* h. Bo, hafva qvarter; lefva väl eller illa ihop; gå illa åt, förfara hårdt med; framfara, husera; stoja, göra oväsende. — *V. a.* Hysa.

Hauſen, *m.* 3. Husen: stor stör (fisk). =blaſe, *f.* 4. Husblås: lim af husens blåsa.

Häuſerer, *m.* En, som går omkring i husen och bjuder ut varor till salu.

Häuſern, *v. n.* Stryka i och ur hus, för att tigga eller sälja; hushålla illa; lefva liderligt.

Hauſieren, H. gehen, *v. n.* h. o. ſ. Bära omkring till salu; illa regera, hushålla, husera.

Hauſieren, Hauſieren gehen, *n.* Varors kringbärande till salu.

Hauſierer, *m.* 3. Gatkrämare; krämare, som går omkring med varor i påsar eller packor.

Häusler, *m.* 3. Husman, hyresman, inhyseshjon, torpare.

Häuslich, *adj.* o. *adv.* Huslig, hushållsaktig. Das häusliche Leben, huslefnaden. Die häusliche Sicherheit husfred, hemfred. Sich h. niederlassen, sätta bo ell. hushåll.

Häusling, se Häusler.

Hauſſen, se Draußen.

Haußen, se Draußen, Außerhalb.

Häufung, se Vertheurung.

Haut, *f.* Häute, *pl.* Hud, skinn; hinna; skal, skorpa; hud, läder. Aus der H. fahren wollen, ej kunna styra sig, vara utom sig. In keiner gesunden H. stecken, vara sjuklig, kraslig. Eine ehrliche H., en god, ärlig karl. Mit ganzer H. davon kommen, undslippa helskinnad eller utan skada. Einem die H. über die Ohren ziehen, die H. abziehen, skinna en. Man muß ihm auf die H. greifen, man bör hålla bra efter honom, förfara strängt emot honom. Er fürchtet sich seiner H., han är rädd om skinnet. Einem die H. voll lügen, ljuga mycket för en. Sich seiner H. wehren, försvara sitt lif. Seine H. theuer verkaufen, sälja sitt lif dyrt. Mit der H. bezahlen, betala med lifvet. Ich möchte nicht in seiner H. stecken, jag vill ej vara i hans kläder. Auf der faulen H. liegen, ligga på latsidan, lättjas. (*Skepp.*) Fordläggningar eller yttre huden. Wieder in der alte H. schleifen, förfalla i gamla synder. Seine H. zu Markte tragen, försöka något på egen fara. Er wird die alte H. nicht ablegen, han lär aldrig ändra sig. Mit H. und Haar, med hull och hår; helt och hållet. =krankheit, *f.* 4. Sjukdom i huden. =wurm, *m.* 2. Ondabettet, fulslag; ett slags tagelmask.

Häutchen, *n.* 3. Tunn och fin hud, hinna.

Häuten †, *v. a.* Taga bort den tunna hinnan på harkött.

Häuten, *v. a.* Af- eller borttaga huden, flå, afdraga skinnet. Sich h., krypa ur skinnet; ömsa hud (som ormar); krypa ur skalet (som insekter).

Häuticht, *adj.* o. *adv.* Hinn- ell. hudlik.

Häutig, *adj.* o. *adv.* Som har hud eller skinn; hinnaktig, som består af hinnor.

Hauzähne, *m. pl.* Betar på vildsvin.

Hay, se Hai.

Haverei, se Haferei.

He! He da! *interj.* Nå! åh! hå! ack! hurtigt! friskt upp! hör! komhit!

Hebamme, *f.* Barnmorska, jodgumma. =arm, *m.* Häfarm, friskel, lyftarm, kugg i hjulet, som lyfter upp hammaren; stamp o. d. (*Hyttv.*) Stång med två ringar, i varmed segerstyckena häfvas ur friskpannan. =kunſt, *f.* Barnförlossningskonst. =eiſen, *n.* Häfstång af jern; jernstör. =opfer, *n.* Häfoffer. =ſchüſſel, *f.* Uppfordringsverk, som uppbringar vattnet från sådant djup, der det mest har en och samma höjd.

Hebebalken, *m.* 3. Vägbalk. =baum, *m.* 1. Häftyg, häfstång. (*Timmerm.*) Liten majstång på taket, till tecken att det är färdigt. =gabel, *f.* (*Jagt.*) Jerngaffel på ett längt skaft att upphänga nätet. =gerüſt, *n.* En anstalt att upplyfta något med, t. ex en kranvind, o. d. =korb, *m.* 1. Handkorg; dragkorg. =korn, *n.* Räntespannmål. =kunſt, *f.* Häfkonst, mekanik. =lade, *f.* Machin, som nästan liknar en aflång kista, att lyfta stora trän på vagnar med. =leiter, *f.* Ett slags vind, som något liknar en stege, och brukas helst af formän vid fragtvagnar. =ſchulter, *f.* (*Bibl.*) Frambogen af ett till häfoffer slagtadt djur. =ſpieget, *m.* (*Artill.*)

Träskifva, som sättes på proppen ell. kammarspegeln af en mörsare ell. kammarstycke, att dermed fördämma granaten och andra kulor. =stange, *f.* 4. Häfstång..

Hebel, *m.* Häfvel, häfstång; surdeg.

Hebeln, *v. a.* Syra med surdeg.

Heben, *v. a. irr.* Ich hob († hub *imp.*; ich höbe (hübe), *conj.*; gehoben *part.* Häfva, lyfta, upplyfta, höja, uppresa; undanrödja; värfva; uppbära. (*Bibl.*) häfva, offra, gå bort. Aus der Taufe h., vara dopvittne. Hebe dich weg von hier! gå bort, laga dig undan. Der Teig hebt sich, degen gäser. Diese Wage hebt hundert Pfund, man kan väga hundra skålpund på denna våg. Er hub ihn bald aus dem Sattel, han kastade honom snart ur sadeln. (*Jäg.*) Der Fuchs hebt die Lockspeise, räfven äter upp lockmaten. Der Wind hebt sich, blåsten tager till.

Heber, *m.* 3. Häfvert; sugrör.

Herlich, *adj.* o. *adv.* Ganska mycket, i hög lgrad.

Hebling, *m.* Se Hebarm.

Hebräer, *m.* 3. Hebreer.

Hebräisch, *adj.* Hebreisk.

Hebung, *f.* 4. Lyftande; häfvande; insamlande, uppbörd; bortförande, undanröjning; värfning.

Hechel, *f.* 4. Häckla; hamphäckla. =bank, *f.* 1. Häckelstötta, häckelbänk. =frau, *f.* 4. Häcklerska. =macher, *m.* 3. =mann, *m.* 2. Häckelmakare, häckelsäljare.

Hecheln, *v. a.* Häckla, grofhäckla; tadla, häckla.

Hecht, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Gädda; knifskaft. Kleiner H., gäddsnipa. Frische eller grüne Hechte, färska gaddor. Der H. ist blau, säges om en person, som alltid vill ha rätt. =bauch, *m.* Säges om buken på en häst då den är inknipen, som på en vindhund. =grau, *adj.* o. *adv.* Blågrå. =könig, *m.* Gul- och svartfläckig gädda. =kopf, *m.* Gäddhufvud; äfven dylik form på ett hästhufvud. =kraut, *n.* Nate. =maul, *n.* Ett visst fel på hästars underläpp. =reißer, *m.* Så kallas i vissa städer de, som egentl. sysslosättas med att salta, packa in och skicka bort saltade gäddor. =satz, *m.* Unga gäddor tills de bli tre år gamla. =schimmel, *m.* Gäddgrå häst.. =stirn, *m.* För smal och inböjd panna på en häst.

Hechtchen, *n.* Gäddsnipa.

Heck, *n.* Grind, se Thor, *n.* (*Skepp.*) Akterspegel. =balken, *m.* Häckbalk: öfversta och yttersta bjelken i en skeppsakter. =boot, *n.* Häcke: ett slags lätt fartyg eller flöjtskepp. =born, *n.* Stärkbär, hagtorn. =feuer, *n.* (*Taktik.*) Häckeneld: då soldaterne springa ur ledet och gifva eld, samt sedan tillbaka igen. =flagge, *f.* Campagneflagg på skepp. =groschen, *m.* En ovanligt stor groschen, som folket tror afla af sig flera; äfven en falsk groschen. =zeit, *f.* 4. Liggetid; tid att yngla.

Hecke, *f.* 4. Häck, snar, småskog, buskar; häck, bur, liggbur; värptid. Bei der H. seyn, vara tillreds, färdig, villig.

Hecken, *v. a.* o *n.* h. Ligga på egg, ligga eller kläcka ut ungar; få ungar, yngla (om småfågel). Er heckt nicht gutes aus, han har intet godt i sinnet; tänker på ondt. Zähne h., få tänder. † Auf einander h., sitta nära intill hvarandra. — *V. a.* Picka, sticka. =beere, *f.* 4. Krusbär.

Heckicht, *adj.* o. *adv* Lik häckar. ſbuskar.

Heckig, *adj.* o. *adv.* Lik häckar; full af törn-

Heckthaler, se Heckgroschen.

Hede, *f.* Blår, i synn. mellanblår.

Heden, *adj.* o. *adv.* Som är gjord af blår eller blängarn.

Hederich, *m.* 1. Väggkrassa, dufvokål.

Heer, *n.* 1. Här, armée, krigshär. Das wüthende Heer, Wodans Heer, inbillade spöken i skogar, som der tros skrika, väsnas och jaga. =bann, *m.* 1. Folkets uppbådande till landets försvar; äfven skyldighet att gå i krig efter ett sådant uppbåd. =führer, *m.* 3. General; anförare, fältherre. =geräth, *n.* 1. Krigsförnödenheter, allt hvad som fordras i fält. =gewette, *n.* Full rustning och annat bohag, som äldste sonen eller närmaste arfvingen, vid arfskifte, får af odelt bo, framför de andra arfvingarna. =pfühl, *m.* Bästa sängen med allt dess tillbehör, som närmaste manliga bröstarfvingen vid arfskiftet får utom lott och byte. =rauch, *m.* 1. Solrök. =schar, *f.* 4. Här skara. =schau, se Musterung. =schnepfe, *f.* 4. Horsgök. =spitzen, *f.* Spetsen af en i slagordning uppställd krigshär; äfv. spetsig slagordning. =steuer, *f.* Landtägsgärd; äfven penningar, hvarmed en vasall eller undersåte köper sig fri från personlig krigstjenst. =strasse, *f.* 4. Stora Landsvägen. =wagen, *m.* 3. Krigsvagn, trossvagn; äfven en trakt af vissa byar eller underhafvande, som i krigstider böra uppsätta och underhålla en sådan vagn. Der H. am Himmel, karlavagnen. =wurm, *m.* Ett slags små spräckliga maskar (harkranklarver) med svarta hufvuden, som hänga sig vid hvarandra ofta till en längd af två alnar, och då liksom ett starkt och spräckligt rep draga sig fram på landsvägar. =zug, *m.* 1. Heerde, se Herde. [Fälttåg.

Heeresfolge, *f.* Skyldighet att följa sin öfverherre i krig.

Hefen, *f. pl.* Drägg; jäst. Die H. aus trinken, få kännas vid alla oangenäma följder af en sak. Auf die H. kommen, H. sitzen, komma emot eller till slutet. Die H. des Volks, slödder, pack.

Heficht, *adj.* o. *adv.* Jästlikt, som smakar jäst. [jäst.

Hefig, *adj.* o. *adv.* Dräggig; grumlig af

Heft, *n.* o. *m.* 1. Handtag, grepe, skaft; häkta, hake, spänne, fäste; söm, nåt, sät, fogning; häfte (af papper o. d.). Eine Sache bei dem Hefte angreifen, behandla en sak på tillbörligt sätt. =eisen, *n.* 3. Lödhult. =ade, *f* 4. Häftbräde (bokbind.). =nadel, *f* 4. Häftnål; knappnål. =pflaster, *n.* 3. Häftplåster. =pulver, *n.* Häftpulver nyttjadt i samma ändamål, som häftplåster. =schafte, *f.* Skaftet af en knif, som brukas vid vinträdsskötsel. (*Tunnb.*) Haket eller skåran vid ändarna af tunnbanden, hvarigenom de bindas ihop, kallas också Heftspäne. =schnur, *f.* (*Bokb.*) Snören, hvarpå en bok häftas. =strick, *m.* (*Bergv.*) Rep omkring ved, som släppes ned i grufvan.

Hefte, *f.* Vinrankornas fastbindande.

Heftel, *n.* o. *m.* 3. Häkta, hake, spänne.

Heften, *v. a.* Häkta ihop, haka fast.

Heften, *v. a.* Fästa; binda; hopsy; häfta (böcker); fästa (ögonen). Einem etwas auf die Ärmel h., missbruka ens lättrogenhet; påbörda någon en osanning.

Hften, *n.* 3. Heftung, *f.* 4. Fästande, bindande; hopsyning; häftning; fästande.

Heftig, *adj* o. *adv.* Häftig, våldsam; hastig, häftig; skarp, stark. H. weinen, gråta bitterligen, vända sig. Einen h. anfahren, öfverfalla en med smädelser.

Heftigkeit, *f.* 4. Häftighet &c.

Hegen, se Hägen.

Hehl. Ihr Wesen hat sie kein H. Es. 3: 9. De skyla icke sitt väsende. Thue nichts, das dich H. hat, hvad du vill hafva doldt. Er hat sie auch keinen H., han fördöljer det icke.

Hehlen, se Verhehlen.
Hehler, *m.* 3. Tjufgömmare. Der H. iſt ſo gut wie der Stehler, hälaren är lika god med ſtjälaren.
Hehr, *adj.* o. *adv.* Hög, sublim; helig.
Heide, *f.* 4. Hed, ljungmark; ljunghed; stor med barrskog beväxt skogsmark; blår. =grütze, *f.* utan *pl.* Bokvetegryn =korn, *n* 2 Bokhvete. =kraut, *n.* 2. Ljung. =lerche, *f.* 4. Tofslärka, skogslärka. =reiter, *m.* 3. Skogvaktare. =roſe, *f.* 4. Smörnjupon.
Heide, *m.* 4. Hedning.
Heidendreck, *m.* Becket: nyfödda barns exkrementer. =haar, *n.* Hedninghår: håret på nyfödda barn. (*Fig.*) Första fjädrarne på dufvor. =haut †, *f.* Hedninghud; orenlighet på nyfödda barns hufvud.
Heidel, *m* Bokhvete. =beerbuſch, *m.* 1. Blåbärs- eller lingonris. =beere, *f.* 4. Blåbär.
Heidenreich, *m.* 1. (*Bot.*) Penninggräs. =rettig, *m.* 1. Stillfrö. =thum, *n.* 2. Hedendom.
Heidniſch, *adj.* o. *adv.* Hednisk.
Heiduck, *m.* 1. Hejduk.
Heie, *f.* Klubba.
Heien, *v. a.* Stampa med en klubba, slå, bulta; vårda, inhägna; skonsamt behandla.
Heil, *adj.* o. *adv.* Läkt, helad; botad, kurerad. H. mager, helt mager. Aus heiler Haut ſterben, dö utan synlig anledning dertill.
Heil, *n.* 1. Lycka, väl, välfärd, välgång, timlig lycka; salighet. Heil! (*Poet.*) Hell! en tillönskning af allt godt; äfv. betygelse af låf och tack. H. mir! väl mig! lycklig jag! H. unſerm Gott! pris vare Dig, o Gud! =art, Heilungsart, *f.* 4. Botande, läkningssätt. =bar, *adj.* Botlig. =blatt, *n.* 2. Torrvärksgräs. =bringend, *adj.* o. *adv.* Som länder till välfärd &c. =brunnen, *m.* 3. Helsobrunn. =kraft, *f.* 1. Läkande kraft. =kraut, *n.* 2. Läkedomsört. =kunde, *f.* 4. Den delen af läkarekonsten, som angår botmedlen. =kunſt, *f.* utan *pl.* Läkarkonst. =los, *adj.* o. *adv.* Ogudaktig, gudlös; bofaktig, skälmsk, trolös, lastfull. =loſigkeit, *f.* 4. Ogudaktighet, gudlöshet; bofaktighet, trolöshet; nedrighet; nedrig gerning, skälmstycke. =mittel, *n.* 3. Läkmedel, botmedel, hjelpmedel. =monat, se Chriſtmonat. =ſchmied, *m.* Hofslagare, som tillika botar hästar. =ſtätte, *f.* Er ſucht Heilſtätten, säges † på flera ställen om en sjuk, som kort före döden blir orolig, och vill flyttas till annat ställe, i hopp att beſinna sig bättre. =ſtoff, *m.* Droguer, medicinalier. =würtig, *adj.* o. *adv.* Helsosam; äfven sund, frisk.
Heil! *interj.* Hell! väl!
Heiland, *m.* 1. Frälsare.
Heilen, *v. a.* o. *n.* f. Sköta, kurera; läkas, helas. Jemand vom Fieber h., bota någon för frossan. Flar eller snöper.
Heiler, *m.* Vallack; läkare; en, som gäl-
Heilig, *adj.* o. *adv.* Helig; obrottslig, oryggelig. Einen h. ſprechen, canonisera, införa en ibland helgonens antal. Der heilige Abend, högtidsafton. Die heilige Woche, dymmelveckan. Das heilige Jahr jubelår. Die heiligen Örter, das heilige Land, det förlofvade landet. Die heilige Kleidung, prestens skrud under Gudstjensten. =machend, *adj.* o. *adv.* Helgande, heliggörande. =macher, *m.* 3. Heliggörare. =machung, *f.* 4. Helgelse, helgande. =ſprechen, *v. a. irr.* Cononisera. =ſprechung, *f.* 4. Canonisering. =thum, *n.* =thümer, *pl.* Helgedom; relik, qvarlefva ell. öfverlefva af något helgon eller af något stort ell. märkvärdigt, af skönhet.
Heiligen, *v. a.* Helga, heliggöra; hålla helig; inviga, viga, helga; egna, uppoffra.

Heiligenbein, *n.* (bättre: =gebein.) Reliquie: ben o. d. efter ett helgon. =buch, *n.* Helgonens lefvernesbeskrifning, legend. =freſſer, *m.* 3. En skenhelig, en stor skrymtare. Heiligenholz, *n.* 2. Poppelträd. =ſchein, *m.* Gloria, nimbus: skenet eller strålkransen kring helgons hufvud. =ſohle, *f.* (*Saltv.*) Den solan, som hvar vecka sjudes till kyrkans fördel. =woche, *f.* Octava: veckan, som följer efter ett helgons fest.

Heiliger, *m.* Heilige, *f.* böjes som *adj.* Helgon.

Heiligkeit, *f.* 4. Helighet, en helig person eller sak. Seiner H., Hans helighet: Påfvens titel.

Heiligung, *f.* 4. Helgelse, helgande; invigning

Heilſam, *adj.* o. *adv.* Sund, helsosam, tjenlig, nyttig.

Heilſamkeit, *f.* 4. Sundhet, helsosamhet.

Heilsglaube, *m.* 5. Saliggörande tro. =gut, *n.* 2. Nådegåfva. =ordnung, *f.* 4. Nådens ordning; äfven sammandrag af de till Theologien hörande samlingar; dogmatik.

Heilung, *f.* 4. Tillfrisknande, bättring, kur, botande.

Heim, *adv.* Hemma; hem. — *S. n.* Gärdesgård, inhägnad; hydda, by. =buch, *n.* Jordbok, som innehåller alla lagar och författningar, rörande åker och äng. =bürge †, *m.* Så kallas i Thüringen en viss person i byn, som är liksom dess kamrer eller advokat H. och dess embete Heimbürgenamt. =ſchaft. Samma namn föra äfven vissa personer, som afdömma stridigheter om åker och äng efter jordboken, och denna rätt, som hålles en gång om året under bar himmel, heter Heimbürgengericht. H. kallas äfven ett slags vaktmästare eller stadstjenare. =fahrt, *f.* 4. =gang, *m.* 1. =kehr, =kunft, *f.* utan *pl.* =reiſe, *f.* 4. =weg, *m.* 1. Återgång, återkomst, återresa, hemresa, hemväg. =fall, *m.* 1. Hemfallande; danaarf; hemfall, återgående till sin förra ägare. =fallen, *v. n. irr.* h. Hemfalla, komma i andras händer, återfalla. =recht, *n* (*Lagf.*) Hemfalls-rätt: rättighet, hvarigenom ens qvarlåtenskap tillfaller någon efter dess död, *Jus devolutionis.* =fällig †, *adj.* o. *adv.* Hemfallande. =feld, *n.* Fält, som ligger på en bys inägor. =gang, *f.* Dödsfall &c. Se Heimfahrt, =holen, *v. a.* Hemta, ledsaga hem, föra hem i sitt hus. Eine Braut h., hemföra sin brud, hålla hemkomöl. =kunft, *f.* Hemkomst. =reiſe, se =fahrt. =ſehnen †, *v. r.* Sich h., tränga hem, önska sig vara hemma igen. =ſiech, *adj.* o. *adv.* Hemsjuk. =ſtellen, *v. a.* Hemskjuta, hemställa. Seine Sache Gott h. =ſteuer, *f.* Hemgift. =ſteuern †, *v. a.* Utstyra, gifva hemgift. =ſuchen, *v. a.* Hemsöka; plåga, hemsöka. =ſuchung, *f.* 4. Hemsökning; plåga, bedröfvelse. Mariä H., Marie bebådelse eller besökelsedag =trachten, *v. n.* h. Längta hem. =tücke, *f.* 4. Hemlig ondska, ilska, skälmaktighet; spratt, skälmstycke, skalkstycke. =tückiſch, *adj.* o. *adv.* Ondskefull, arglistig, illsk; illparig; skalkaktig; försmädlig; dolsk, lömsk. =wärts, *adv.* Hemåt. =weg, se =fahrt. =weh, *n.* 6. Hemsjuka. Das H. haben, längta hem. =weiſen, *v. a.* Visa hem; afvisa. =wollen †, *v. n.* s. Gerna vilja hem, ell. gerna vilja komma hem igen. =ziehen †, *v. a.* o. *n.* s. Draga hem till sitt igen. =zug †, *m.* Hemfärd, hemtåg.

Heimath, *f.* 4. Fädernesland, fosterland, födelseort, hemort.

Heime, *f.* 4. Heimden, *n.* 3. Syrsa.

Heimeln, *v. n.* h. Likna hembygden; uppväcka, komma vid sig; vara plågad af hemsjuka.

Heimiſch, *adj.* o. *adv.* Huslig; inhemsk; ſtam.

Heimlich, *adj.* o. *adv.* Hemlig, förborgad; lönnlig; tyst; glad, munter. Heimlicher Handel, en konstig, sammanspunnen anläggning; kärlekshandel. Ein h. Gemach, afträde. Heimliche Laterne, tjuflykta, blindlykta. Jemand einen heimlichen Stich versetzen, baktala en. Ein heimlicher Schalk, en räf. Etwas h. halten, hälla något tyst. Sich h. halten, hålla sig undan. Einem h. nachstellen, lägga försåt för en. (*Bibl.*) Die Heimlichen, husfolk. † Es ist hier nicht h., här är icke trefligt, här spokar. Heimliche Theile des Leibes, hemlig ting, födslodelarne.

Heimlichkeit, *f.* 4. Hemlighet, förborgad eller förtrodd sak; förborgad konst; af-

sich Heimmachen, *v. r.* Gå hem. [träde.

Heinz, *m.* (*Bergw.*) Uppfordringsverk, att med jernkedja draga vattnet ur gruf-vor. (*Chem.*) Der faule H., ett slags ugn kallad *Athanor*; äfv. dragoxe i Sachsiska bergverken.

Heirath, *f.* 4. Giftermål, gifte. Auf die H. ausgehen, gå i giftas-tankar. =brief, *m.* Skriftlig öfverenskommelse om ett giftermål, helst hvad hemgiften angår. =gut, *n.* 2. Utstyr, hemgift, hemföljd, brudskatt. =versprechen, *n.* 3. Äktenskapslöfte.

Heischen, *v. a.* Begära, fordra, äska.

Heischesatz, *m.* 1. Postulat.

Heiser, *adj.* Hes.

Heiserkeit, *f.* 4. Hesbet.

Heiß, *adj.* o. *adv.* Varm, het, hettande, hetsig; hastig, häftig, ifrig, brännande, brinnande, het. Einem die Hölle h. machen, göra en het om öronen, hota en med hårdt straff. Hier ist ein heißes Pflaster, här är allting mycket dyrt. Er ist sehr h. vor der Stirne, han är mycket het om hufvudet. Es ging da sehr heiß zu, det gick der mycket hårdt till, der vankades mycket stryk eller bannor. =hunger, *m.* 3 Ätsjuka, omättlig hunger, glupskhet. =hungrig, *adj.* o. *adv.* Uthungrad, glupsk, slukande.

Heißen, *v. a. irr.* Ich heiße, du heißest, er heißt; *imp.* ich hieß; *part.* geheißen; *imper.* heiß. Namngifva, kalla, nämna; befalla, anbefalla, påbjuda, ålägga. Er hieß ihn willkommen, han bad honom vara välkommen, han betygade med många ord sin välfägnad att få se honom. Einen Lügen h., beslå en med osanning. Jemanden kurz und lang h., gifva en skällsord. † übel h., ogilla. Wer heißt dich solche Sachen? Wer hat dich das geheißen? hvem har befallt dig det? — *V. n. irr.* h. o. s. Heta, kallas; kalla sig; betyda, vilja säga, vara; sägas. Mit deiner Gelehrsamkeit wills nicht viel h., din lärdom har ej mycket att betyda. Es heißt in der Stadt, det säges i staden, ryktet går. † Das heißt nicht viel, det vill ej mycket säga. Was soll das h.? hvad skall det betyda? hvarföre sker det?

Heister †, *f.* Ett ungt löfträd; äfven en ung smidig ek eller bok; skata. † Er hat =eier gegessen, han kan icke tiga; heter äfven er hat vom Entensteiße gegessen.

Heiter, *adj.* o. *adv.* Lugn och klar, mild, blid; glad, munter, sorgfri; klar, ljus.

Heitere, *f.* Klarhet, ljus; gladhet, munterhet, himmelsluft.

Heiterkeit, *f.* 4. Klarhet och lugn, mildhet, blidhet, gladhet, munterhet.

Heitern, *v. a.* Förljufva, uppklarna, upplysa; muntra.

Heizen, *v. a.* Värma, upphetta, elda.

Heizer, *m.* 3. Fyrbytare, calefactor.

Heizung, *f.* 4. Värmande, eldning; bränsle.

Hektik, *f.* Tvinsot.

Hektisch, *adj.* o. *adv.* Som har tvinsoten. Ein hektisches Fieber, tvinsot.

Held, *m.* des =en, *pl.* =en. Hjelte.
Heldenbrief, *m.* 1. Heroid, hjeltebref. =gedicht, *n.* 1. Hjeltedikt, epopé, episkt poem. =kraft, *f.* 1. Hjeltekraft, hjeltestyrka. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Hjeltelik, heroisk. =muth, *m* 1. Hjeltemod. =müthig, *adj.* o. *adv.* Hjeltemodig, hjeltelik. =that, *f.* 4. Storverk, hjelteb drift, hjeltebragd. =tugend, *f.* 4. Hjeltedygd, heroisk dygd.
Heldinn, *f.* 4. Hjeltinna.
Helenenfeuer, *n.* St. Elms eld: små elektriska eldar, som stundom synas på sjön omkring master, rår o. d. =kraut, *n.* Alansrot.
Helfen, *v. n. ttr.* h. Ich helfe, du hilfft, er hilft, wir helfen, o. s. v.; *impf.* ich half; *conj.* ich hülfe; *part.* geholfen; *imper.* hilf. Hjelpa, bispringa, bistå, undsätta, biträda; bota; gagna, vara nyttig eller förmänlig, medverka, bidraga, hjelpa till. † Ich will dir lachen h., du skall nog få betala din skratt. Ich will dir aus dem Traume h., jag vill förklara hela saken, hela sammanhanget för dig. † Einem vom Brote h., bringa en om lifvet
Helfer, *m.* 3. Hjelp, bistånd, tillhjelp, medhjelpare; diaconus.
Helfershelfer, *m.* 3. Medarbetare, medhjelpare, anhängare, medhållare (i en fal sak).
Heling, *m.* (*Skrpp.*) Ett slags stek ell knut.
Hell, *adj.* o. *adv.* Klar, ljus, blank; skär; ren; gles, tunn; skäll; gäll; tydlig, ögonskenlig; uppenbar; upplyst; redlig. Das helle e, det öppna e. Helle Hölzer, löfskog; äfven gles skog. Hell ſehen, se skarpt. Hell machen, göra glänsande, polera. (*Fig.*) Göra en sak ganska tydlig, ögonskenlig. Nun iſt mir die Sache erſt helle geworden, nu har jag först fått ljus i saken. Er hat einige helle Zwiſchenräume, han har några ljusa, goda mellanskof. Hell bet. äfven hel. Sie kamen mit hellen Haufen, de kommo i hela hopar, i mängd. =blau, *adj.* Ljusblå. =braun, *adj.* Ljusbrun. =butte, *f.* 4. Helgeflundra. =dunkel, *n.* Clair obscur: halfdag, ljusdunkel eller ljusets och skuggans konstmessiga fördelning i en målning. — *S. n.* Ljus, klarhet; en klar genomskinlig kropp. (*Skepp.*) Tågrum, helgat fram i fören. =bewahrer, *m.* Matros, som har vård om tågrummet. =klingend, *adj.* o. *adv.* Klart ljudande, klingande. =ſcheinend, *adj.* o. *adv.* Klart skinande. =ſehend, *adj.* Skarpsynt. =weiß, *adj.* Snöhvit.
Helle, *f.* utan *pl* Klarhet, glans, starkt sken; tydlighet, redlighet. — *S. n.* Klar ljus färg; ljus, klar ört. =barde, *f.* 4. Hillebård (korsgevär). =bardierer, *m.* 3. En, som är beväpnad med hillebård; ständdrabant.
Hellen, *v. a.* Lysa upp. (*Guldsm.*) Höja guldets färg genom pulvret. — *V. n.* Slutta, rinna utföre. — Sich h. *v. r.* Klarna. — *V. a.* Göra sluttande; luta, ställa på häll ell. lutning. Eine Tonne h.
Heller, *m.* 3. Halföre, skärf o. d. Nicht drei H. werth ſeyn, vara af intet värde. Er ſoll es mir zu H. und Pfennig bezahlen, betala till yttersta skärfven. † Er hat keinen rothen H., han har icke ett enda halföre.
Hellig, *adj.* o. *adv.* Trött, matt.
Helligkeit, *f.* Klarhet; trötthet.
Helling, *m.* Helling, hvarpå ett fartyg löper af stapeln; äfven honhampa.
Hellung, *f.* Hällning, lutning; klart sken.
Helm, *m.* 1. Hjelm, stormhatt; hatt (på en bränvinspanna); skaft på en bila, täljyxa; — ell. Helmdach, *n.* 2. Dôme, kupigt torn ell tak. =fenſter, =gitter, *n.* 3. Hjelmgaller. =ſtutz, *m.* 1. Panasch, fjäderbuske.

Helmen, *v. a.* Göra fäste och handtag på; förse med skaft.

Hemd, Hembe, *n.* 1. Lintyg, skjorta; särk; tröja. Einen bis auf das H. ausziehen, (*fig.*) alldeles utblotta, utarma en. Das H. ist mir näher als der Rock, jag är mig sjelf närmast. =knopf, *m.* 1. Skjortknapp.

Hemmen, *v. a.* Hämma, tillbakahålla, hindra, bejda, uppehålla; sätta hämkedja eller brinkhake på (hjul).

Hemmerling, se Goldammer.

Hemmgabel, *f.* 4. Brinkhake. =kette, *f.* 4. Hämmkedja. =schuh, *m.* Hjulsko: ett trä vid hållkedjan, som brukas på fragtvagnar, att hålla hjulen tillbaka utföre backen. flare, hållhake.

Hemmung, *f.* 4. Hinder, hämmande; hål-

Hengst, *m.* Beskälare, hingst; äfv. en vällustig karl. (*Färg.*) Haspel, hvarmed det färgade godset vindas ur blåkypen; äfven hinken på en dragarebrunn, hvarvid ämbaret fästes; äfven † roderhakar. =geld, *n.* Penningar, som betalas för det att en främmande hingst får släppas till ens sto. =mann, *m.* Den, som vid stora stuterier har uppsigten öfver stons bespringning.

Henkel, *m.* 3. Handtag, grepe, öra på kärl =korb, *m.* 1. Korg med handtag eller grepe =topf, *m.* 1. Potta eller kruka med öra eller handtag.

Henkeln, *v. a.* Förse med öra ell. handtag.

Henken, *v. a.* Hänga, upphänga.

Henkenswerth, *adj.* o. *adv.* Som förtjenar att hängas.

Henker, *m.* 3. Hängrum, bödel, tyrann, plägare. Der H., zum (beim) H.! fan! Geh zum H., gå för fan i väld! Er ist ganz des Henkers, det är omöjligt att komma till rätta med honom, han är alldeles förbannad. Er fragt den H. darnach, han frågar alldeles icke derefter. Daß dich der H., att hin onde må ta dig. =beil, *n.* 1. Bödelsyxa. =mahlzeit, *f.* 4. Sista måltiden för en delinquent.

Henkerei, se Scharfrichterei.

Henne, *f.* 4. Höna; fågelhöna; polstjernan; honhampa. Es fliegt keine H. über die Mauer, man tager ingen lifegen till borgare; eller ock bet. det att ingen borgare betalar Zinshühner, Die H. trägt das Hauptrecht auf dem Schwanze, betyd. att den, som ger en höna i tionde, erkänner derigenom att han efter sin död är underkastad Hauptrecht ell. Hauptfall. Das Ei will klüger seyn als die H., egget vill lära hönan att värpa.

Hennegat, *n.* Hål för roderpinnen.

Henning, *m.* Tupp.

Her, *adv.* o. *præp.* Hit; från; fram. Wo — Her, hvar — ifrån. Es sind acht Tage her, det är åtta dagar sedan. Vorher gehen, gå framför. Hin und h., hit och dit. Gieb h., ta hit. Von Ewigkeit h., ända ifrån evigheten. Von ferne h., fjerran ifrån. Hinter einem h. seyn, slå efter en, förfölja en. Von Alters her, ifrån forntiden. Wo kommt er her? hvarifrån kommer han? † Ich komme vom Sitzen her, jag har nu nyss stått upp ifrån stolen. † Sich worüber her machen, angripa, företaga en sak. Hinter einem her seyn, vara, slå efter en, förfölja en. † Nicht weit her seyn, bo ej långt borta. (*Fig.*) Vara ej stort värdt med.

Herab, *adv.* Ofvanifrån, uppifrån, ner; ned, nedåt, utföre. H. fahren, gehen, kommen, steigen, lassen, nehmen ꝛc., fara, stiga, gå, komma, stiga, släppa ned eller utföre, taga ned. Sich h. lassen, nedlåta sig. H. setzen ell. würdigen, förringa, nedsätta. H. stürzen, nedstörta; brådstörta eller kasta sig. =lassen, *v. a. irr.* Nedläta, nedsläppa. Sich an einem

Strich h., gifva sig ned på ett rep. (*Fig.*) Sich zu andern herablassen, umgäs med de ringa, som man vore deras jemnlike. Es ist eine grosse Kunst sich zu den Schwachheiten anderer h., att lämpa sig efter andras svagheter. =lassend, *adj.* o. *adv.* Foglig, efterlåten, nedlåten, vänlig emot de ringare. =lassung, *f.* 4. Foglighet, eftergifvenhet, nedlåtenhet, popularitet, vänlighet mot de ringare. =werfen, *v. a.* Kasta ned, utföre, kasta på något så att det faller ned, kasta af, slå ned. =würdigung, *f.* 4. Förminskande, nedsättande, försämring, förfall.

Herabwärts, *adv.* Utföre, nedåt.

Heran, *adv.* Hitåt, bättre hit, närmare, fram, intill, annalkande. H. brechen, bryta fram; instunda; tillstunda, nalkas; inträffa; =kommen, komma närmare, närma sig. H. nahen rücken, nalkas, komma, rycka närmare, närma sig. H. wachsen, växa, blifva större. =nahung, *f.* 4. Annalkande. =rücken, *v. a.* Komma, rycka närmare; tillstunda, instunda. =schleichen, *v. n.* Smyga sig sagta fram eller intill. =steigen, *v. n.* Gå uppföre, stiga fram. =treten, *v. n.* Träda närmare intill.

Herauf, *adv.* Upp eller i höjden; uppåt, uppföre; hit upp. H kommen, reiten, steigen, treten, komma, rida, stiga, träda upp, uppföre. =gehen, *v. n. irr.* Gå uppföre; gå upp (om solen); uppstå ur grafven; äfven rymmas, få rum. Es geht nicht alles h. (auf den Tisch).

Heraufwärts, *adv.* Uppåt, uppföre, emot höjden.

Heraus, *adv.* Ut, hitut, utåt. H. kommen, utbekomma, få ut; utröna, utforska, få rätt på. =brennen, *v. a. irr.* Bränna utur. — *V. n.* h. Brinna utur. Das Feuer brannte zu den Fenstern heraus. — s. Brinna upp. Das Holzwerk ist mitten heraus gebrannt. =bringen, *v. a. irr.* Föra ut, utskaffa, få ut. Er hat wenig aus der Waare gebracht, han har icke fått mycket penningar för den varan. Man kann nichts aus ihm h., han vill ej bekänna, man kan ej få veta något af honom. Er konnte kein Wort h., han kunde ej få fram ett ord. Sie müssen suchen, es von ihr heraus zu bringen, j måsten söka att låcka det ur henne. Einen Fleck h., taga ut en fläck. =fahren, *v. n.* Fara ut. (*Fig.*) Tala hastigt och obetänksamt. =fallen, *v. n.* Falla utur, utfalla; göra ett utfall. Aus den Fenstern h. =feuern, *v. n.* Skjuta utur. =finden, *v. a.* Hitta, komma ut. Ich kann mich nicht h., jag vet icke huru jag skall hitta ut. (*Fig.*) Jag kan ej begripa det. =fodern, *v. a.* Utfordra, utmana. =forderung, *f.* 4. Utfordring, utmaning, fejdbref. =gabe, *f.* Utgifvande, upplaga af en bok. H. fordern, utfordra, utmana; utkräfva; reta, uppägga, uppmana. H. geben, gifva ut (en bok); utlefverera; gifva, lemna tillbaka, utlemna, återgifva, återställa; kungöra, utgifva. =geber, *m.* Utgifvare, den, som utgifver en bok eller befordrar den till trycket. =gehen, *v. n.* Gät ut. (*Fig.*) Säga. Wenn er nur aufrichtig damit heraus gehet. =graben, *v. a.* Utgräfva. Einen Schatz h., gräfva upp ur jorden. =halten, *v. a.* Hålla ut igenom. Er hielt es zum Fenster heraus. Men är det jag, som håller, bör det vara hinaus. =heben, *v. a.* Draga, lyfta ut, hjelpa utur. Das Beste h., utväja det bästa. H. helfen, ziehen ꝛc., hjelpa eller draga ut, fara ut. — sich aus einer Sache h. helfen, ziehen, reda sig ifrån en sak. =holen, *v. a.* Hemta utur, taga fram. Er hat es aus hundert Büchern h. geholt, han har tagit det ur hundra böcker. =jagen, *v. a.* Utjaga,

köra ut. =klauben, *v. n.* Utplocka, söka, hemta tillsammans med mycken möda och besvär; grāla. H. kommen, komma ut, börja synas, framkomma, utkomma; blifva bekant; befinnas riktigt; tjena till; uppkomma, erhållas (i räkn.). Es kommt auf eins heraus, det āc ett och detsamma. Dabei kommt nichts heraus, det lönar ej mödan. Endlich iſt die Sache heraus gekommen, omsider har saken blifvit upptäckt. Was wird da h.? hvad blir följden deraf? Das kommt ſchön h.? (på skämt) det låter alltför väl, det har ni stor heder af. =kratzen, *v. a.* Utkrafsa, utplåna =kriechen, *v. n.* Krypa fram, krāla ut. =langen, *v. a.* Hemta ut, taga fram; äfven betala ut. =laſſen, *v. a.* Utlāta, ut släppa. — *V. r.* Sich h., utlāta, yttra sig. Er hat ſich ſchon zu weit herausgelaſſen, han har redan sagt för mycket. =laufen, *v. n.* Utlöpa, rinna bort. =legen, *v. a.* Utlägga, låta se. =locken, *v. a.* Läcka utur, ifrān, fram. =machen, *v. r.* Gå ut. Sich aus dem Bett h., lemna, stiga upp ur sängen. =müſſen, *v. n.* Vara nödsakad att gå ut. † Es muß wieder heraus, det mäste gifvas tillbaka igen. Die Sache muß heraus, man bör få veta huru det hänger ihop med den saken. =nehmen, *v. a.* Uttaga, taga bort. Sich zuviel h., taga sig för mycken frihet, vara för djerf. =platzen, *v. n.* Mit etwas h., yttra sig hastigt och oförsigtigt. =poltern, *v. n.* f. Med buller utfalla. — *V. a.* På ett buttert ock knarrigt sätt framföra något. (*Kopparsl.*) Till fullo hamra ut en kettil med polterhammaren. =putzen, *v. a.* Putsa, göra mycket grann. =quetſche, *f.* (*Guldsl.*) Andra slaget af hinnformar. =ragen, *v. n.* Nå utom, stå fram eller utöfver. =reden, *v. n.* Tala fritt ut. Sich h., söka att undskylla sig. =reißen, *v. a.* Slita, rycka ut. Sich h. utreda sig, slita sig lös. =rücken, *v. a.* Rycka ut. Er will mit dem Gelde nicht h., han vill ej ut med penningarna. — *V. n.* Rycka fram. =ſagen, *v. a.* Säga ut, bekänna; tillstå. =ſcheren †, *v. r.* Laga sig bort, utur. =ſcheinen, *v. n.* Skina utur, titta fram. =ſchießen, *v. a.* Skjuta utur. Er ſchoß wie ein Pfeil aus dem Hauſe heraus, han kom rusandes, som en pil ur huset. =ſchiffen, *v. n.* Segla bort ifrān ett stalle. =ſchimmern, *v. n.* Skymta fram. =ſchlagen, *v. a.* Slå ut, bort. Die Kupfer h., slå ut kopparstycken. Der Feind ward aus ſeinem Lager =geſchlagen, drifven ur sitt läger. — *V. n.* Utfalla häftigt och våldsamt. =ſchleichen, *v. n.* o. *r.* Sich h., smyga sig sagta bort =ſchütten, *v. a.* Öса ut. Ein Glas Waſſer zum Fenſter h., slå ut ett glas vatten genom fönstret. =ſchwatzen, *v. n* Sqvallra ur sig. =ſchwimmen, *v. n.* Komma, hjelpa sig utur genom simmande. =ſtechen, *v. a.* Sticka ut. Die Auſtern h., bryta upp ostron. =ſtehen, *v. n.* Stå fram, stå utöfver. =ſtehlen, *v. n.* Stjāla utur. — Sich h. *v. r.* Stjāla sig bort eller undan. =ſtoßen, *v. a.* Utstöta, utkasta. Jämmerliche Klagen h., framföra jemmerliga klagomål. =ſtreichen, *v. a.* Berömma, upphöja, göra större, utmāla. =ſuchen, *v. a.* Utsöka, söka, plocka utur, välja ut. =thun, *v. a.* Utträcka, gifva sig ut, sticka fram. =treten, *v. n.* Träda ut. Der Soldat mußte aus dem Gliede h., träda fram ur ledet. =wallen, *v. n.* Sjuda ut; äfven vandra ut. =wickeln, *v. a.* Utveckla, linda upp det, som är insvept. Sich aus einer Sache h., veckla sig ut, göra sig lös, hjelpa sig utur en sak genom klokhet och list. =wollen, *v. n.* Vilja ut, få ut. Nicht mit der Sprache h. wollen, ej vilja bekänna rent ut. =wür-

gen, *v. a.* Tvinga fram ur sig. =ziehen, *v. a.* Draga ut. Einen Nagel h. — *V. n.* Draga eller taga ut.

Herauswärts, *adv.* Utåt, hit utåt.

Herb, Herbe, *adj.* o. *adv.* Skarp, kärf, hård, sträng, svår, bitter.

Herbe, Herbigkeit, *f.* 4. Skarphet, skärpa, bitterhet, kärfhet, sträfhet.

Herbei, *adv.* Hit, nära intill, hitåt, fram, till, närmare. H. bringen, tillföra, bära fram, hitföra, medföra. =bringen, *v. a.* Bära fram, skaffa fram. Er kann das Geld nicht h., han kan ej förskaffa penningarna. Zeugen h., framställa vittnen. =eilen, *v. n.* Skynda fram, intill. =fließen, *v. n.* Flyta intill, nära förbi. H. führen, föra fram; hitföra: utverka, åstadkomma, framkalla. =holen, *v. a.* Taga, bära eller hemta fram. Ein Schiff h., nalkas det. H. kommen, rücken, treten, komma, rycka, eller gå fram, intill, närmare.

Herben, *v. n.* Bli kärf, sträf. — *V. a.* Göra bitter, kärf.

Herberge, *f.* 4. Herberge, qvarter, värdshus; nattläger, nattqvarter.

Herbergen, *v. a.* o. *n.* h. Hysa, inqvartera, herbergera, rymma; bo, hafva qvarter.

Herberger, *m.* Gästgifvare.

Herberglich, *adj.* o. *adv.* Som liknar ett herberge; gästvänlig, som ger herberge.

Herbergsvater, *m.* Värden på ett gesällherberge.

Herbestellen, *v. a.* Bjuda, kalla eller bestämma till sig, beställa hit.

Herbeten, *v. a.* Uppläsa, läsa en bön ur minnet.

Herblich, *adj.* Se Herbe.

Herbringen, Skaffa, föra hit, tillföra, bära fram. Eine hergebrachte Gewohnheit, en införd sedvana. Ein altes hergebrachtes Recht, en gammal häfd.

Herbst, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Höst; vinskörd. =blume, *f.* Höstlök. =gerste, *f.* Grofkorn. =gestirn, *n.* Vägen, i hvilket tecken Solen går in då hösten börjar. =herd, *m.* Ett slags gille för kramsfågel om hösten. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Höstaktig, höstlik. =monat, *m.* 1. Höstmånad, September månad. =wetter, *n.* 3. Höstväder. =zeitlose se =blume.

Herbsten, *v. a.* Hösta, hösta in, inberga. — *V. impers.* Börja att bli höst.

Herbstlich, *adj.* o. *adv.* Höstlik, höst.... hösten.

Herbstling, *m.* Som födes om hösten, sidfödling (om kreatur); äfven riska, ett slags ätlig svamp, *Agaricus deliciosus.*

Herd, *m.* 1. Spis, spishäll, eldstad, äril. (*Skepp.*) H. eines Blocks, understa kanten eller botten i skifgattet på ett block. Weder Feuer noch H. haben, hafva hvarken hus eller hem. Eigener H. ist Goldes werth, lycklig den, som har eget hus och hem, som står på egen botten. =vogel, *m.* 3. Lockfågel; äfven fågel, som fångas med gille.

Herde, *f.* 4. Hjord, hop, skock.

Herdenweise, *adv.* Hoptals, skocktals.

Herdurch, *adv.* Igenom; hit igenom.

Herein, *adv.* Härin, hitin; kom in. =brechen, *v. n.* Bryta in; visa sig, bli synlig; nalkas. Die Nacht bricht herein, natten instundar. =bringen, *v. a.* Bringa, föra, få in. =drängen, *v. n.* Tränga sig in; tillstöta. H. fahren, gehen, kommen, treten, &c., fara, gå, komma, stiga, träda in &c.

Herfahren, *v. n. irr.* Fara, åka, köra fram eller hit; bli bekant. Worüber h., fara fram öfver något.

Herfließen, *v. n. irr.* s. Flyta hit ell. fram; hafva sitt ursprung ifrån, härleda sig ifrån, komma af.

Herfordern, *v. a.* Fordra eller kalla hit, fram; stämma, inkalla.

Herführen, *v. a.* Föra hit, framföra, leda

Hergang, *m.* 1. Hitgång; förlopp, tilldragelse.

Hergeben, *v. a. irr.* Gifva fram, framlemna; släppa till. Sich wozu h., åtaga sig något, befatta sig med något. Gieb das Buch her, tag hit boken.

Hergehen, *v. n. irr.* s. Gå fram, komma eller närma sig; tillgå, tilldraga sig, hända. Nun soll es darüber h., nu skola vi börja dermed. Es geht über ihn her, det gäller honom; man talar illa om honom; det stannar allt på honom; han blir illa medfaren.

Herholen, *v. a. irr.* Hålla eller räcka fram. — *V. n. irr.* h. H. müssen, hålla här, få utstå, uthärda, slita ondt, lida.

Herholen, *v. a.* Hemta hit, hafva, föra fram. Das ist weit hergeholt, det är hemtadt eller taget länget bort ifrån, (*fig.*) det är hårdraget. Ein weit hergeholtes Gleichniß, en mycket tvungen liknelse.

Herkommen, *v. n. irr.* s. Komma hit, annalka, närma sig hit ell. fram; komma ifrån; komma eller härröra af.

Herkommen, *n.* 3. Annalkande; härkomst, slägt, familj; vana, bruk, plägsed. Das ist so Herkommens, det är så brukligt. Ein uraltes H., urminnes häfd.

Herkömmlich, *adj.* o. *adv.* Daß ist h., det är brukligt, vanligt, antaget genom bruket.

Herkunft, *f.* utan *pl.* Ankomst, framkomst; härkomst, slägt, familj, stånd.

Herlangen, *v. a.* Taga, räcka hit eller fram. — *V. n.* h. Räcka, hinna fram.

Herlegen, -setzen, *v. a.* Lägga, sätta hit eller fram.

Herleiten, *v. a.* Leda hit eller fram, framföra, härleda.

Herleitung, *f.* Härledning; ursprung.

Herlesen, *v. a. irr.* Uppläsa.

Herlesung, *f.* 4. Uppläsande, uppläsning.

Herling, *m.* Sur eller omogen druſva; vindruſva.

Hermachen, *v. a.* o. *n.* h. Sich über etwas h., angripa, företaga något. Einem etwas h., inbilla, narra en.

Hermelin, *n.* 1. Hermelin.

Hernach, *adv.* Härefter, sedan, hädanefter, sedermera, derefter. -mahls, *adv.* Hädanefter.

Hernehmen, *v. a. irr.* Taga hit eller fram; taga, hemta ifrån.

Hernennen, *v. a.* Nämna efter hvartannat. Sich wovon h., taga, härleda sitt namn ifrån något.

Hernieder, se Herunter. [dig fan före.

Herodes, *m.* Das danke dir H., det tacko

Heroisch, *adj.* o. *adv.* Heroisk, hjeltemodig. (*Bildh.*) Eine heroische Figur, menniskostaty emellan 6 och 7 fot. Deröfver kallas den Kolofs.

Herold, *m.* 1. Härold.

Heroldsstab, *m.* 1. Härolds-staf.

Herplappern, -plaudern, *v. n.* h. Pladdra, prata fram.

Herr, *m.* des -en, *pl.* -en. Herre, husbonde. Ein süßer H., spräthök. Er will immer den Herren spielen, han vill alltid spela mästare, och allt skall gå efter hans sinne. Den großen Herren spielen, uppföra sig som en stor förnäm herre. Mit großen Herren ist nicht gut Kirschen essen, det är bäst att ej hafva mycket att dela med stora herrar.

Herreichen, *v. a.* Framräcka, sträcka fram.

Herreise, *f.* 4. Hitresa, återresa.

Herreisen, *n. n.* s. Resa hit; resa, fara hem eller tillbaka.

Herrenbrot, *n.* Bröd, som bakas för herrskapets bord; raspebröd; äfven hvad man får af andra till sitt uppehälle. H.-essen, tjena. -dienst, *m.* Herregårdsarbete. H. geht vor Gottesdienst, kronans

tjenst går framför allt. =essen †, *n.* Herremat, en förträfflig maträtt. =fastnacht, *f.* Fastlagssöndag. =gebäcket, *n.* Ett slags sockerbakelse, som nyttjas vid thebordet, och som i Holland kallas: Dominis Küches =gebot, *n.* Herrebud eller herregärdsbud. =gefälle, *s. pl.* Inkomster, som en landsherre har, afrad, ränta, skatt af en gård. =geld, *n.* En skatt i Holland, som herrskapet bör betala för sitt tjenstefolk. =gelder, *s. pl.* Landsherrens penninge-inkomster. =gerste, *f.* Perlgryn. =geschenk, *n.* Så kallas vid Halliska saltverken en skänk i sola, som sjudes till förmån för verkets embetsmän. =haus, *n.* 2. Herrgård; ett stort och präktigt hus; ett furstligt hus. På landet kallas H. stället der godsägaren eller domhafvanden bor. =hof, *m.* Herregård; äfven sjelfva gårdsplatsen eller borggården der. =knöcklein, *n.* En art små, platt-runda, på ena sidan högröda, på den andra hvita vinteräpplen, Pommes d'Api. =korn, *n.* Spannmålsafrad till lands- ell. egendomsherren. =krankheit, *f.* Podager. =kraut, *n.* Rökpulver. =loch, *n.* Så kallas de främsta hålen på plogbalken, till skilnad från de medlersta eller Lehntöcher, och de efterste eller de närmaste näst intill hålet i plogtisteln, hvilken kallas Frohntöcher, förmodligen emedan plogen ställes efter dessa hål, allt efter som bondedrängen plöjer för sin husbonde, för lön eller för dagsverke. =löffelkraut, *n.* Ett slaggs daggört, *Drosera longifolia.* =los, *adj.* o. *adv.* Utan herre eller husbonde. =papier, *n.* Minsta och finaste sort skrifpapper. =pfarre, *f.* Patronelt pastorat. =schnepfe, *f.* Horsgök. =schwamm, *m.* Champinjon, riska, m. fl. =sitz, *m.* 1. Sätesgård.

Herrgott, *m.* Gud; den hel. Nattvarden.

Herrinn, *f.* Herrskarinna, fru.

Herrisch, *adj.* o. *adv.* Som herre ell. husbonde, myndigt, befallande.

Herrlich, *adj.* o. *adv.* Präktig, ståtlig, härlig, lysande, förträfflig, ypperlig.

Herrlichkeit, *f.* 4. Prakt, ståt, pomp, härlighet; förträfflighet; (titel) härlighet.

Herrschaft, *f.* 4. Herskande, herradöme, makt, välde, herravälde; herrskap, öfverherrskap, herren och frun, husbondfolk. H. genug über sich selbst gewinnen, vara nog herre öfver sig sjelf.

Herrschaftlich, *adj.* o. *adv.* Herre . . ., herrskaps . . .

Herrschen, *v. n.* h. Herrska, råda öfver; regera, vara rådande, hafva öfverhand.

Herrschend, *adj.* o. *adv.* Herrskande, rådande, regerande.

Herrscher, *m.* 3. Herrskare, monark, envåldsherre.

Herrscherinn, *f.* 4. Herrskarinna, monarkinna, regerande furstinna.

Herrscherling, *m.* Liten despot, aristokrat.

Herrschsucht, *f.* Regeringslystnad, sjelfmyndighet, herrsklystnad. =süchtig, *adj.* o. *adv.* Regeringssjuk, regeringslysten.

Herrücken, *v. a.* Närma, föra närmare. — *V. n.* s. Komma närmare, nalkas, rycka hit, rycka närmare.

Herrühren, *v. n.* h. Härröra, komma af eller ifrån, vara en följd af.

Hersagen, *v. a.* Uppläsa, läsa ur minnet, berätta.

Hersagung, *f.* 4. Uppläsande utantill.

Herschießen, *v. a. irr.* Skjuta hit ell. fram; försträcka, göra förskott. — *V. n.* Skjuta fram.

Herschnattern, se Herplappern.

Herschreiben, *v. a. irr.* Berätta skriftligen. — *V. n. irr.* h. Härröra, komma af; hafva sitt ursprung, härstamma ifrån.

Her syn, *v. n. irr.* Vara född; hafva sitt ursprung ifrån; vara ifrån, vara kommen ifrån.

Herſetzen, *v. a.* Sätta hit. — Sich h. *v. r.* Sätta sig hos en.

Herſtammen, *v. n.* h. Härstamma, komma ifrån, leda sitt ursprung ifrån.

Herſtammend, *adj.* o. *adv.* Harstammande, uppkommen, utgången.

Herſtammung, *f.* 4. Härkomst, härstammande; etymologi, ordledning.

Herſtellen, *v. a.* Sätta, ställa hit eller fram; återställa i sitt förra stånd; åter upprätta, upphjelpa. ſrättande.

Herſtellung, *f.* 4. Återställande, återupp-

Herſtrecken, *v. a.* Sträcka fram; gå i förskott, förskjuta penningar.

Herſtreichen, *a. a.* Sträcka hit eller fram. — *V. n.* ſ. Sträcka åter eller hit. Die Zugvögel ſtreichen her.

Herſtrich, *m.* (*Jäg.*) Sträckfåglars återkomst.

Hertreten, *v. n. irr.* ſ. Träda fram, stiga hit, nalkas, komma närmare.

Herüber, *adv.* Häröfver, hitöfver.

Herum, *adv.* Omkring, rundtomkring, i nejden af; vidpass. H. drehen, vända, vrida omkring. H. fahren, fara, -resa eller åka omkring; köra, skoja omkring. =drehen, *v. a.* Vrida omkring; vända om. Einem das Wort im Munde h., vända bort, förtyda ens ord. H. führen, föra omkring. H. bei der Naſe h. führen, narra, bedraga. =gehen, *v. n.* Gå, löpa omkring, omgifva. Die Sache geht mir ſehr im Kopfe h, den saken oroar mig mycket, gör mig mycket hufvudbry. Gehen wie die Katze um den heißen Brei, ej veta hvad man skall göra; bruka många omsvep. Es geht im Hauſe h., det spökar. H. geben, gifva omkring. =kommen, *v. n.* Komma omkring; sluta med något; komma ned eller närmare. Er iſt weit in der Welt herumgekommen, han har kommit, han har rest vida omkring i verlden. Die Sache kommt wunderlich herum, den saken har haft många och underliga omskiften. Ich kann mit der Arbeit nie h., jag kan aldrig komma till slut med det arbetet. =kriechen, *v. n.* Krypa omkring. Er iſt in allen Winkeln herumgekrochen, han har sökt igenom alla vinklar och vrår. H. laufen, löpa omring eller fram och tillbaka, drifva eller stryka omkring; gå, rulla omkring. H. nehmen, taga omkring; bry. Sich h. ſchlagen, slås. H. ſtreichen; ſtreifen, drifva eller stryka omkring. =ſtreifer, *m.* Landstrykare, ströfvare. =ſtreicher, *m.* En, som hela dagen går och drifver omkring, som slår dank. =trinken, *v. n.* Dricka omkring. Er hat alle Geſundheiten herumgetrunken, han har druckit med vid alla skålarna. =tummeln, *a. v.* Tumla. Ein Pferd h., tumla en häst. † Er hat ſich brav in der Welt herumgetummelt, han har mycket försökt sig i verlden, utstått många farligheter. H. werfen, kasta omkring; kasta hit och dit. H. wickeln, inveckla, insvepa, omlinda. H. zaufen, luggas; slitas, härdragas, rycka och slänga eller knuffa fram och tillbaka; illa tilltyga. H. zerren, rycka, slita, nappa, draga hit och dit eller omkring. H. ziehen, *v. n.* draga omkring: flytta omkring Er iſt ſchon in der ganzen Stadt herumgezogen, han har redan flyttat hela staden omkring.

Herumläufer, Herumſtreicher, *m.* 3. En, som skojar omkring; som drifver af och an, stryker omkring &c., landstrykare, skojare.

Herunter, *adv.* Här ned, hit ned, ned till jorden. H. bringen, bringa ned, nedföra; försämra, störta i fattigdom, göra fattig, utarma; ruinera, förstöra. H. geben, fahren, ſteigen, laſſen, nehmen ꝛc., gå

fara, stiga, släppa, taga ned H. kommen, komma ned ell. utför; komma af sig, råka i förfall ell. lägervall. =laſſen, *v. a.* Släppa ned. Sich h., foga, lämpa sig efter de ringare, förnedra sig. Sich zu jemandes Begriff h., lämpa sig efter ens begrepp. =laufen, *v. n.* Löpa ned; rinna utföre. =machen, *v. a.* Taga ned eller af. (*Fig.*) Einen h., vanfrädja, förtala. =müßen, *v. n.* Vara nödsakad att komma eller stiga ned. =ſchieſſen, *v. a.* Skjuta ned. — *V. n.* Storta ned (om vatten). =ſetzen, *v. a.* Sätta ned. Den Preis h., sätta ned priset. Die Münze h., minska myntets värde. =ſtimmen, *v. a.* Stämma lägre. Er hat ſeine Forderungen ſchon ſehr heruntergeſtimmt, han har mycket eftergifvit af sina fordringar, han har gifvit köp. H. ſtürzen ꝛc., se Herab. =wärts, *adv.* Nedåt, nedföre. =ziehen, *v. a.* Draga ned; taga af, t. ex. ringen af fingret.

Hervor, *adv.* Fram. Hervor bringen, frambringa, frambära, framföra; förorsaka, alstra; förebringa; framföra, uttala, framstafva. H. gehen, kommen, treten, gå, komma fram eller ut; sticka fram eller upp; träda, stiga eller gå fram. H. ſtechen, sticka fram eller upp; börja synas, framkomma, utkomma; glänsa, blänka, lysa framför det öfriga; ligga öfver eller högre. H. ragen, ſtehen, stå eller gå fram eller ut, skjuta fram; synas utöfver; framskymta; sticka fram; vara utbygd. Aus dem Waſſer h., nå upp öfver vattnet. Unter dem Mantel h., hänga fram under kappan. Weit über andere h., vara mycket större än andra. (*Fig.*) Vara i större anseende och heder än de, öfverträffa dem. H. ſuchen, söka fram, framleta. Sich h. thun, utmärka sig. =wiſchen †, *v. a.* Mit etwas h., komma oförmodandes fram med något. =ziehen, *v. a.* Framdraga. Einen aus dem Staube h., draga en ur stoftet, upphöja en till heder. Er ward ſehr =gezogen, han blef i många mål hedrad framför andra, mycket firad.

Herwärts, *adv.* Hitåt, åt denna sidan.

Herweg, *m.* r. Hitresa, hitväg.

Herweiſen, *v. a. irr.* Visa; visa hit.

Herz, *n.* des =ens, *pl.* =en. Hjerta; mod, behjertenhet; bröst; känsla, sinne, tanke, samvete; tycke; själens krafter och rörelser; det, som är midt uti något; äfven hjertat af någonting. Das H. in den Pflanzen, hjertblad. (*Repsl.*) Det medlersta i ett tåg; äfven midten af skeppssidan. Zu Herzen faſſen, nehmen, lägga på hjertat. Ans H. greifen, röra det innersta af hjertat. Zu Herzen gehen, röra hjertat, gå till hjertat. Von Herzen gehen, mena, som man säger. Vom Herzen wegreden, tala, som man tänker. H. zu einem faſſen, fatta förtroende till nagon. Sein H. an eine Sache hängen, fästa sitt hjerta vid något. Er iſt ihm ans H. gewachſen, han håller så mycket af honom, som af sig sjelf. Übers H. bringen, vara för ömhjertad. Das H. voll haben, vara bekymrad. Das macht ihm das H. ſchwer, det förorsakar honom mycket bekymmer eller oro. Die Angſt will mir das Herz abſtoßen, ångsten qväfver mig. Es will ihm das H. abſtoßen, säges om en, som med orolighet ger tillkänna att han har en hemlighet att upptäcka. Etwas mit H. und Mund verſprechen, lofva något med hand och mun. Von Herzen ſchlecht, allt för usel. Von Herzen arm, utfattig. Herzen (i kortspel) hjerter. H. faſſen, fatta mod. Wieder H. faſſen, repa mod igen. Einem H. machen, einſprechen, sätta mod i en. =allerliebſt, *adj.* Allrakärast. =beklemmung, *f.*

Hjertklämning, hjertängslan. =beutel, *m.* 3. =fell, *n.* 1. Hjertsäck. =bindsel, *s.* Hardbändsel på ett vanttåg. =blatt, *n.* 2. bröstben. (*Bot.*) Hjertblad. (*Fig.*) En hjertans vän, hjertunge; äfven ett hjerterkort. =brechend, *adj.* o. *adv.* Rörande, bevekande. =drücken, *n.* 3. Hjerttryckning, hjertängest. =geblüt, *n.* 1. Hjertblod. =gespann, *n.* 1. Hjertspräng; kramp i öfra magmunnen. (*Bot.*) Bonässla, äskenäta, *Leonurus cardiaca.* =grube, *f.* 4. Hjertgrop. =haft, *adj.* o. *adv.* Modig, hurtig, behjertad, tapper, dristig, vågsam, djerf, tilltagsen. =haftigkeit, *f.* 4. Mod, behjertenhet, dristighet, tilltagsenhet, vågsamhet, djerfhet. =innig, =inniglich, se Herzlich. =kammer, *f.* 4. Hjertkammare. (*Jäg.*) Häligheten i framdelen af ett vildt djur, der hjertat och lungan ligga. =kirsche, *f.* 4. Bigarrå. =kirchenbaum, *m.* 1. Bigarrå-träd. =klopfen, *n.* 3. Hjertklappning. =knorpel, se Brustbein. =kohl, *m.* En art bläkål, hvars blad sluta midti plantan ihop i skapnad af ett hjerta; hufvudkål. =kraut, *n.* Bonässla; äfv. bläsippa; citronmeliss. =läppchen, =läpplein, *n.* 3. Hjertöra. =leid, se Herzeleid. =leuchte, *n.* (*Bot.*) Blek kattost. =nagend, *adj.* o. *adv.* Hjertgnagande, oroande. =ohr, *n.* 6. =öhrlein, *n.* 3. Hjertöra. =pochen, se =klopfen. =röhre, *f.* Stora pulsådern, *Aorta.* =sack, se =beutel. =schlächtig, *adj* o. *adv.* Trängbröstad, som har qvickdrag. =schlächtigkeit, *f.* 4. Qvickdrag. =schneidend, *adj.* o. *adv.* Skärande genom hjertat. =stärkend, *adj.* o. *adv.* Hjertstyrkande. =stärkung, *f.* 4. Hjertstyrkning, hjertstyrkande medel. =wasser, *n.* Vattnet, som finnes i hjertsäcken; äfven ett hjertstärkande distilleradt vatten. =weh, *n.* Värk i hjertat; hjertängslan. =wurm, *m.* En mask, som gemene man tror vistas i hjertat, och som genom sin bortgång orsakar menniskans död. När derester wattnet stiger upp i magen och i munnen på en säger man: der H. beseicht ihn. H. bet. äfven svår hjertklappning; äfven ett slags skada på hvitkål; spolmask. =wurzel, *f.* Hjertrot.

Herzeleid, *n.* 1. Sorg, bedröfvelse, harm, stor förtret.

Herzen, *v. a.* Kyssa, omfamna.

Herzensangst, .. 1. Ängest, ängslan. =freund, *m.* 1. Intim, förtrogen vän. =kündiger, *m.* 3. Som ransakar hjertat.

Herziehen, *v. a. irr.* Draga till sig ell. hit. — *V. n. irr.* s. Täga, färdas eller resa hit; flytta hit.

Herzig, *adj.* o. *adv.* Förtjusande, intagande, behaglig, angenäm, söt, täck, älskad. gauska.

Herzlich, *adj.* o. *adv.* Hjertlig, uppriktig; Herzlichkeit, *f.* 4. Hjertlig vänskap, uppriktighet.

Herzog, *m.* 1. =inn, *f.* 4. Hertig, -inna. =thum, *n.* 2. Hertigdöme.

Herzoglich, *adj.* Hertiglig

Herzu, se Herbei, Heran.

Hetze, *f.* 4. Jagt med hundar, stor jagt; stället der en sådan jagt anställes. Eine H Hunde, så många hundar, som äro inöfvade och vande att drifva tillsammans, ett koppel jagthundar. (*Fig.*) † In der H. seyn, vara i stor förlägenhet. Eine H. unter Freunden anrichten, stifta osämja ibland vänner. Nun haben sie ihn recht in der H., nu hålla de alle efter honom, nu skona de honom icke. Eine H. mit einem haben, drifva bagabberi med någon.

Hetzen, *v. a.* Jaga; hetsa eller tussa (hundar). An einander h., upphetsa, uppre- ta

ta emot hvarandra. Mit allen Hunden gehetzt, baksług, listig. — *V. n.* h. Skynda, springa.

Hetzhund, *m.* 1. Hetshund. Schwere Hetzhunde, hetshundar, som brukas att taga och bita ihjäl vildjur. Leichte Hetzhunde, hundar, som brukas blott till att jaga och förfölja vildjuren, vindhundar. =los, *adj.* o. *adv.* (*Jäg.*) Lös utur koppel. =peitsche, *f.* 4. Jagtpiska.

Heu, *n.* 1. Hö. H. machen, utbreda, vända och torka hö. — *S. m.* Hoj, ett slags Holländskt fartyg. =baum, *m.* 1. Stäng, höstäng. =binder, *m.* 3. En, som hopbinder hö. =boden, *m.* 3 Höskulle. =bund, *m.* 1. Bunt hö. =druse, *f.* Ett slags halssvullnad. =ernte, *f.* 4. Höbergning. =gabel, *f.* 4 Hötjuga, högaffel. Das hätte ich mit der H. nicht in ihm gesucht, det hade jag visst icke väntat af honom. =haufen, *m.* Höstack, hösäte; hövälm. =hüpfer, *m.* Gräshoppa. =land, *n.* Ängsmark, höbol. =leine, *f.* Lina eller streck, hvarmed hö eller halm fästes på vagnen. =machen, *n.* 3. Höets utbredning, vändning och torkning. =macher, *m.* 3. Den, som ansar hö till torkning, höbergare; bihök. =mäher, *m.* 3. Slåttekarl. =meister, *m.* Fodermarsk. =monat, *m.* 1. Juli månad. =pferd, *n.* 1. Trollslända. =rath, se Heirath. =rechen, *m.* 3. Räfsa. =recht, *n.* Rättighet att slå gräs på en äng till hö. Eine Wiese hat H., när ängen ej så länge får betas, tills höet blir bergadt. =same, *m* Höfrö. =scheibe, *f.* Hövälm. =schein, *m.* Ny i Juli månad. =scheuer, scheune, *f.* Hölada. =schober, *m.* 3. Höstack, hösäta. =schoppen, *m.* 3. Hölada, höskulle. =schrecke, *f.* 4. Gräshoppa. =wage, *f.* 4. Höväg. =wagen, *m.* 3 Hövagn. =werbung, *f.* 4. Höbergning. =wiese, *f.* Äng, på hvilken hoskapen ej får gå i bet förr än gräset är afslaget.

Heuch, *m.* Tungspen.

Heuchelei, *f.* 4. Skrymteri. [se Heuchelei.

Heuchelbuße, *f.* 4. Förställd änger. =schein,

Heucheln, *v. n.* h. Skrymta; låtsa, förställa sig, vara skenhelig.

Heuchler, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Skrymtare, skrymterska.

Heuchlerisch, *adj.* o. *adv.* Skrymtaktig, skenhelig.

Heuen, *v. n.* h. Slå hö; äfven breda, vända och röra hö att det må torkas.

Heuer, *f.* Hyra.

Heuerling †, *m.* En, som hyr eller leger något af en annan; äfven som är född eller tillkommet i år, t. ex. lam, som äro lammade i år, detta årets vinrankor på vinträd o. s. v.

Heuern, *v. a.* Hyra, lega, pakta.

Heulen, *v. n.* h. Tjuta; hvina; gråta, jemra sig.

Heulen, *n.* 3. Tjut, tjutande; gråt.

Heut, Heute, *adv.* I dag. H. zu Tage, nu för tiden, i våra dagar. H. morgen, i morse. Noch h. morgen, än i morse. H. Abend, i afton. H. über acht Tage, i dag åtta dagar till. H. oder morgen, framdeles, en gång. Lieber h. als morgen, ju förr ju hellre. H. mir morgen dir, eller h. roth, morgen todt, i dag frisk och sund, i morgon kall i mun. — *S. n.* (ut. *car.* o. *pl.*) Den dag i dag är, hvad som sker i dag.

Heutig, *adj.* o. *adv.* Som sker eller skett i dag, denna dagens. Heutiges Tages, nu för tiden, i våra dagar. Die heutige Welt, den nu varande verlden. Die heutigen Gelehrten, de lärda i närvarande tid.

Hexe, *f.* 4. Trollpacka, trollkona, hexa. (*Fig.*) En listig, illfundig qvinna, käring; nattskräfva; harkrank.

Hexen, *v. n.* h. Trolla; bruka trolldom. =buch, *n.* 2. Svartkonstbok. =butter, *f.* Smör, som är för mjukt och ännu innehåller kärnmjölk. =eier, *pl.* Tuppegg: hönsegg utan gula; äfven giftmurkla. =fahrt, *f.* Trollpackors föregifna resa till blåkulla. =fall, *m.* Trolldoms-process. =fest, *n.* 1. Trollkarlars eller hexors sammankomst. =geſchichte, *f.* 4. Saga, berättelse om trollpackor. =meiſter, *m.* 3. Trollkarl. =prozeß, *m.* 1. Rättegång mot trollpackor. =ſabbath, *m.* Trollpackors sabat om natten, helst den 1 Maj i Tyskland, men i slutet af dymmelveckan i Sverige. =ſpiel, *n.* Ett slags kortspel i Baiern, som spelas med 36 kort, föreställande åtskilliga slags karlar, 2 trollpackor och 2 arlekiner. =ſtich, *m* Ett slags hålsöm. =tanz, *m.* Trollpackors dans i blåkulla.

Hexer, *m.* Hexmästare, trollkarl.

Hexerei, *f.* 4. Trolldom, hexeri. Das gehet ohne H. zu, det går ganska naturligt till.

Hey da! Heyſa! *interj.* Ah! nå! ack!

Hick, *m.* Hicka.

Hicken, *v. n.* h. Hacka, picka; hicka.

Hie, se Hier.

Hieb, *m.* 1. Hugg, slag; sår; bett; märke efter ett hugg o. d.; hygge; rättighet till hygge; ett litet rus; stickord. Auf einem H., i ett hugg, på en gång. (*Fig.*) Ein H. mit der Zunge, baktal. Der H. galt mir, han hugger på min skog, det angår mig.

Hieber, *m.* 3. Huggsvärd, huggsabel.

Hiebig, *adj.* o. *adv.* (*Skogsv.*) Som kan

Hiedurch, se Hierdurch. [fällas.

Hief, *m.* Jägarerop, när de blåsa i hornet och släppa hundarne på ett djur. Der Hennebergiſche H., består af tre långa stötningar. =horn, *n.* 2. Jagthorn.

Hiefe se Hagebutte.

Hieher, *adv.* Hit, hitåt. =ab, *adv.* Hit neder. =auf, *adv.* Hit upp, hit uppåt. =ein, *adv.* Hitin. =um, *adv.* Hitomkring. =wärts, *adv.* Hitåt.

Hiel, *s.* Mastfot.

Hielen *v. n.* (*Sjöf.*) Vara sjölastig.

Hienieden, *adv.* Här i verlden.

Hier, *adv* Här, på detta ställe. Hieran, härpå, häraf, härefter. Was iſt h.? hvad är häraf samt? Mir liegt viel h., detta är af mycken vigt för mig. Hierauf, härpå, härefter. Hieraus, härutur, härutaf. härifrån. Wird er ſich h. etwas machen? lär han bry sig härom? Hierbei, härvid, vid eller på denna tid; hosgående. Hierdurch, härigenom. Hierein, härin, hitin, häruti. Ich gebe meinen Willen nicht h., jag samtycker icke. — *Anm.* Detta *adv.* kan blott nyttjas då in fordrar *accus.*; med *dativ.* nyttjas hierin. — Hierfür, *adv* Härföre, hit. † Ich kann nicht h., jag rår ej härföre. Hiergegen, Hierwider, Se Dagtagen ꝛc. Hierher, hit, hitåt. Hierherwärts, hitåt, åt denna sidan. Hierhin, hitåt. Hierin, häruti, här inne. Hiermit, härmed, med detta, således, Hiernach, härefter; efter detta. Hiernächſt, härjemte, näst härefter ell. intill; dessutom. Hierneben, härvid, härhos, härjemte. Hiernieden, *adv.* Här nere. Bättre hier nieden. Hierſelbſt †, *adv.* Här på denna orten eller detta stället, just här. Hierſeyn, *s. n.* ut. *pl.* Närvaro, närvarelse. Zeit meines Hierſeyns så länge jag uppehåller mig här på orten. Hierüber, bitöfver; häröfver; utomdess; härom. Hierum, häromkring. Hierunter, härunder, häribland. Hiervon, härifrån, härutaf; härom. Hierzu, härtill; härom. Hierzwiſchen, *adv.* Här emellan. H. lege ich mich nicht, jag blandar mig ej häruti.

Hierarchie, *f.* 4. Kyrkovälde.

hierob, se Hierüber, Hierselbst, se Hieselbst.
hieroglyph, *m.* des =n. Hieroglyf, sinnebild ell. figur med hemlig betydelse.
hieselbst, *adv.* Härstädes.
hiesig, *adj.* o. *adv.* Härvarande, detta landets, denna stadens &c.
hille, *f.* Hoskulle.
hifhorn, se Hiefhorn.
himbeere, *f.* 4. Hallon. [*Idæus* L.
himbeerstrauch, *m.* 1. Hallonbuske, *Rubus*
himen, *v. n.* h. Kikna.
himmel, *m* 3. des =s, *pl.* l. *s.* Himmel; Gud; thronhimmel um des Himmels willen! för all del i verlden; hvad, hur i all verlden! Ihm hängt der H. immer voller Geigen, han dansar alltid på ro sor. =bett, *n.* 1. Säng med himmel öfver. =blau, *adj.* Himmelsblå. =blaumeſſer, *m.* Cyanometer: ett instrument att mäta graden af himmelens blå färg. =brand, *m.* Kongsljus. =bremet, *f.* Hallon. =brot, *n.* Himlabröd, manna. =erz, *n.* Malm, som brytes ej djupt nere i jorden, utan strax uppe under matjorden. =brand, *m.* 1. Kongsljus. =fahrt, *f.* 4. Himmelsfärd. =fahrtsblümlein *n.* 3. Jungfru Mariæ lin. =hoch, *adv.* Himmelshög, som räcker till skyarna. H. bitten, besvärja. =reich, *n.* Himmelrike. =ring, *m.* Regnbåge. =ſchiff, *n.* Gondole: fartyg med himmel. =ſchön, *adj.* Oförliknelig. =ſchreiend, *adj.* o. *adv.* Himmelskriande, som ropar hämd af himmelen. =wärts, *adv.* Uppåt himmelen, =weit, *adj.* o. *adv.* Vida afskiljd, ofantligt vid eller stor.
mmelan, =wärts, *adv.* Emot himmelen.
mmeln, *v. n.* h. Himla med ögonen, se
pp åt himmelen; blixtra; hastigt sy
nas; dö, fara till himla.
mmelsbesen, *m.* (*Sjöf.*) Nordvest storm.
blatt, *n.* 2. =blume, *f.* 4. Skyfall. =brot, *n.* Rödväpling. =gegend, *f.* 4. =gürtel, *m.* =ſtrich, *m.* 1. Himmelsstreck, luftstreck, klimat. =körper, *m* 3. Himlakropp. =kugel, *f* 4. Himmelsglob. =länge, *f.* (*Astr.*) En orts längd ell. afstånd ifrån första middagscirkeln. =leiter, *f.* Himlastege. (*Bot.*) Kosjuss =lilie, *f.* Svärdslilja. =luft, *f.* 1. Himmelsluft, ether. =pferd, *n* Gräshoppa. =rand, *m.* Horisont =ſchüſſel, *m.* 3. Oxlägga (blomma). =ſpur, *f.* (*Jäg.*) Spår, som en bjort lemnar efter sig, icke på marken, utan t. ex. på ett träd, genom löfvet, som han afrifvit till ätskillnad af dess fotspår: Fährte. =wagen, *m.* 3. Karlvagn. [träfflig.
himmliſch, *adj.* o. *adv.* Himmelsk; för-
Himpelbeere, se Himbeere.
Himten, *n.* Ett sädesmått af olika storlek på olika orter.
Hin, (läs: Hinn) *adv.* Dit; borta, död; hän. H. und her, h. und wieder, af och an. So hin, så der, temmeligen, medelmåttigt. Es geht noch ſo hin, det går an, är så der, midt emellan. Freundſchaft h., Freundſchaft her, man kan ej lita på ens vänskap.
Hinab, *adv.* Utföre, nedföre, nedåt. H. fahren, gehen, hangen, kommen, ſteigen &c, fara, köra, gå, hänga, komma, stiga &c. utföre eller nedföre.
Hinabändern, *v. a.* Förändra till ringare eller sämre. =hängen, *v. n.* Hänga nedåt. Bis auf die Erde h. släpa på backen. =rufen. *v. a.* Ropa en att komma ner. — *V. n.* Ropa uppifrån till dem, som stå nedanföre. =ſehen, *v. n.* Se ned. Mit Verachtung auf jemand h., anse en med förakt. =ſtürzen, *v. a.* Störta utföre. — *V. n.* Stupa nedföre. =wärts, *adv.* Nedåt.
Hinan, hinauf, *adv.* Uppföre, emot höjden, intill, inemot. =reichen, *v. a.* Gifva, räc-

ka fram eller uppåt. — *V. n.* Anlända till. =rücken, *v. n.* Rycka upp, intill. Rücket doch näher h., maka er närmare intill.

Hinaufwärts, *adv.* Uppföre, uppåt.

Hinaus, *adv.* Ut, utåt, framåt, utom, utur. H. gehen, gå ut. Wo denkst du h.? hvad tänker du på? hvartåt syftar du? Darüber bin ich weit h., det sätter jag mig mycket öfver, jag håller mig för god dertill. Das läuft auf eins h., det kommer på ett ut. =reichen, *v. a.* Räcka fram, igenom. (*Fig.*) Öfvergå, överträffa. =schieben, *v. a.* Uppskjuta, draga ut. =schleichen, *v. r.* Sich h., smyga sig ut, slinka sig undan. =setzen, *v. a.* Utsätta, uppskjuta. Er setzt es gar zu weit h., han dröjer, uppskjuter saken, halar ut tiden alltför länge. =spielen †, *v. a.* Eine Sache h., utdraga en sak på långbänken. =wärts, *adv.* Utåt. =wüchen, *v. n.* f. Slingra sig bort. =wollen, *v. n. irr.* h. Vilja ut. hoch H. wollen, hafva stora förslager i hufvudet. Wo will das h.? hvad skall det taga för ett slut? Ich sehe schon wo er h. will, jag ser nog hvartåt han syftar. [bort.

sich Hinaus machen, *v. r.* Laga sig ut ell.

Hinbringen, *v. a. irr.* Bringa, bära dit, tillföra, skaffa dit, tillbringa, fördrifva, förnöta.

Hindbeere, *f.* Hallon. =läufte, *f. 4.* Vägvårda, vild krussallat.

Hinde, *f.* Hind, hjortko.

Hinderlich, *adv.* H. seyn, hindra; vara hinderlig, konträr.

Hindern, *v. a.* Hindra; afhålla.

Hinderniß, *n. 1.* Hinderung, *f. 4.* Hinder, förhinder.

Hindeuten, *v. a.* Wo soll ich dieß h.? huru skall jag förklara det?

Hindinn, *f. 4.* Hind, hjortko.

Hindurch, *adv.* Igenom; midtigenom, tvertigenom; under.

Hinein, *adv.* In; uti. In den Tag h. leben, reden, handeln, lefva bekymmerslöst; tala obetänksamt, handla utan eftertanke. H. bringen, schaffen ꝛc., bringa, föra, skaffa in. H. dringen, inträngа; gå in i eller genom, genomtränga; tränga sig eller gå in. =fallen, *v. n.* Falla in eller uti. Das Schiff ist =gefallen säges på Donaufloden, när strömmen så fattat skeppet, att det ej kan styras mer. =greifen, *v. n.* Gripa uti. † Tief in den Beutel h., utbetala en stor summa. H. gehen, kommen, treten, gå, komma, stiga eller träda in. H. schlagen, stecken, slå in, indrifva, instucka. =setzen, *v. a.* Insätta uti. (*Fig.*) † Mitten in die Feinde h., rusa midti fiendens hop. =steigen, *v. a.* Stiga in uti, klifva upp (i en skorsten); stiga ner (i en brunn). H. wagen sich, våga sig in, in uti. Er wagt alles in den Tag h., han frågar ej efter sitt lif, han sätter allt på spel. =wärts, *adv.* Inåt.

Hinfahren, *v. a.* o. *n. irr.* f. Föra, skjutsa hit eller bort; köra bort, fara hädan, gå sin kos; aflida, dö. Da fährt er hin, der reser han sin väg. Längs dem Ufer h., fara ell. segla längs efter stranden. Sachte über eine Sache h., kallsinnigt eller endast litet vidröra en sak. Leichtsinnig über eine Arbeit h., slarfva ifrån sig ett arbete.

Hinfahrt, *f. 4.* Bortresa, hädanfärd; dödligt frånfälle. (*Jag.*) Hjortens gång ifrån fältet till skogen.

Hinfährte, *pl* Hjortens spår.

Hinfall, *m.* Fallande baklänges; instörtning, ras.

Hinfallen, *v. n. irr.* f. Falla, falla ned, förfalla; vissna, dåna bort, dö. Die hinfallende Sucht, fallandesjuka.

Hinfällig, *adj.* o. *adv.* Förfallen, orklös, utlefvad; förgänglig; kraftlös, svag, skröplig, vanskig; bofällig.
Hinfälligkeit, *f.* 4. Bräcklighet, ålderdomssvaghet, orkloshet; bofällighet.
Hinfliehen, *v. n. irr.* ſ. Fly dit; gå hastigt bort, försvinna fort.
Hinfort, Hinfüro, *adv.* Hädanefter, framdeles; framgent.
Hinfracht, *f.* Utfragt.
Hinfragen †, *v. r.* Sich h., Hjelpa sig fram med frägande, fråga sig fram.
Hingang, *m.* 1. Afresa, bortresa; afgång med döden, hädanfärd.
Hingeben, *v. a. irr.* Bortgifva, bortskänka; öfvergifva, släppa, lemna, afstå.
Hingeben, *n.* 3. Öfvergifvande; afträdande.
Hingedenken, *v. n. irr.* h. Tänka sig dit; tänka, syfta på något.
Hingegen, *adv.* Deremot, tvärtom; men, utan.
Hingehen, *v. n. irr.* ſ. Gå dit, fara åstad, gå sin kos, förfoga sig till; lida eller förflyta, upphöra; gränsa intill, slutas vid; syfta på, gå ut på; dö. Es mag h., det må så vara. Er läßt alles ſo h., han låter allt gå som det vill. Dies Mehl wird es dir nicht ſo h., denna gången lär du ej slippa onäpst. H. laſſen, låta gå förbi.
Hingießen, *v. a.* Bortgjuta, utgjuta.
Hingegoſſen, liggande otvungen och i ett behagligt läge.
Hingucken, *v. n.* h. Se dit, kasta ögonen på något.
Hinhaben, *v. n. irr.* Hafva, hafva fått. Er hat ſeine Jahre ſchon hin, han har redan tillbragt sin tid. Wie weit haben wir bis an die Stadt h.? huru långt hafva vi till staden. Wie lange haben wir noch h. bis Oſtern? huru längt är det till Påsk?
Hinhalten, *v. a. irr.* Hålla fram, framräcka; uppehålla (med tomma ord).
Hinhelfen, *v. n.* h. Hjelpa fram. Sich kümmerlich h., taga sig med möda fram, lefva knappt och inskränkt.
Hinholen, *v. a.* Komma och taga med sig till en ort eller till någon.
Hinken, *v. n.* h. Halta, linka, vara vankelmodig. † Es hinkt mit ihm, hans saker stå icke väl, han är på vägen att gå under. † Ihre Freundſchaft fängt an zu h., börjar blifva kallare. Es hinkt mit ſeiner Ausſage, hans utsaga är ej tillförlitlig. [Bothe, oangenäm underrättelse.
Hinkend, *adj.* o. *adv.* Halt. Der hinkende
Hinkommen, *v. n. irr.* ſ. Komma dit eller fram, anlända till; blifva af, taga vägen.
Hinkunft, *f.* Ditkomst, framkomst till en ort.
Hinkriechen, *v. n.* ſ. Krypa dit ell. fram.
Hinlächeln, *v. n.* h. Se leende, mycket nöjd på något.
Hinlangen, *v. a.* Framräcka, framlemna. — *V. n.* h. Hinna till, uppnå, träffa, komma intill; förslå, räcka till, vara nog, göra tillfyllest, vara tillräcklig.
Hinlänglich, *adj.* o. *adv.* Tillräcklig; tillfyllestgörande.
Hinlänglichkeit, *f.* 4. Tillräcklighet; tillräckligt förråd, nog, så mycket, som behöfs.
Hinlaſſen, *v. a. irr.* Släppa dit; släppa fram.
Hinläſſig †, *adj.* o. *adv.* Släpphändt, efterlåten; trög, orklös; oaktsam, värdslös.
Hinlaufen, *v. n.* ſ. Löpa dit eller åstad.
Hinleben, *v. n.* Lefva vårdslöst.
Hinlegen, *v. a.* Lägga dit; lägga. Sich h., lägga sig; sträcka sig.
Hinlehnen, *v. a.* Luta på, stöda vid.
Hinliefern, *v. a.* Öfverstyra, föra, lefverera fram eller dit.
Hinmachen †, *v. a.* o. *r.* Maka, packa, laga sig dit.
Hinmüſſen, *v. n.* h. Vara nödsakad, skyldig att gå dit. Ich muß heut noch hin, jag mäste än dit i dag.

Hinnach, *adv.* Dereſter, efteråt.
Hinnehmen, *v. a. irr.* Taga dit; taga, hålla till godo, tåla; borttaga; taga hädan, ifrån denna verlden.
Hinnen, *adv.* Von h., härifrån, hädan.
Hinraffen, *v. a.* Borttappa, borttaga, bortföra.
Hinreichen, *v. a.* Framräcka. — *V. n.* h. Hinna till, uppnå, förslå, räcka till, vara nog, göra tillfyllest, vara tillräcklig.
Hinreichend, *adj.* o. *adv.* Tillräcklig, tillfyllestgörande.
Hinreiſe, *f.* 4. Ditresa, bortresa.
Hinreißen, *v. a. irr.* Borttaga; hänföra, draga, föra bort med sig; förleda; draga bort med våld. Er läßt ſich zu leicht von ſeinen Begierden hinreißen, han låter alltför lätt öfverväldiga sig af sina begärelser. Ein hinreißendes Vergnügen, ett förtjusande nöje. Junge Leute ſind leicht hingeriſſen, lätt förförde.
Hinrichten, *v. a.* Vända, rikta dit, åt; afrätta; döda, taga lifvet af; störta i förderf, skada, förderfva, skämma bort.
Hinrichtung, *f.* 4. Afrättande.
Hinröthen, *v. a.* Teckna med rödkrita.
Hinrücken, *v. a.* o. *n.* ſ. Rycka, flytta dit, bort, närmare; rycka, tåga eller närma sig dit eller bort.
Hinſch Hinſchkraut, se Hintſch.
Hinſchrid †, *m.* Frånfälle, hädanfärd, död.
Hinſcheiden, *v. n. irr.* ſ. Skiljas hädan, dö.
Hinſcheren, ſich, *v. r.* Begifva sig, gå dit.
Hinſchicken, Hinſchaffen, ꝛc. se Schicken, ꝛc.
Hinſchießen, *v. a.* Skjuta fram eller dit. Geld zu etwas h., försträcka, förskjuta penningar. — *V. n.* h. Nach dem Ziele h., skjuta efter målet. — ſ. Skynda fort bort. Wie ein Pfeil ſchoß er hin.
Hinſchiffen, *v. n.* ſ. Segla bort. Am Ufer h., segla utmed stranden.
Hinſchlafen, *v. n. irr.* ſ. Somna hädan, dö en stilla död.
Hinſchlagen, *v. a.* Slå omkull. † Ich wüßte nicht wo ich meine Augen h. ſollte, hvart jag skulle vända mina ögon.
Hinſchleichen, *v. n.* ſ. Sticka, smyga sig undan eller åstad. Die Zeit ſchleicht bald hin, tiden loper snart förbi. ſtra.
Hinſchlendern †, *v. n.* Gå och drifva, slänHinſchleudern, *v. a.* Kasta bort något med slunga, slunga åstad.
Hinſchlummern, *v. n.* ſ. Bortslumra, dö.
Hinſchlüpfen, *v. n.* ſ. Slinka fram, förborga, försticka sig. über eine Sache h., i hastighet öfverfara, hafsa öfver en sak.
Hinſchreiben, *v. a.* Skrifva bort till en aflägsen ort. Er ſchreibt alles ohne Bedacht h., han skrifver, utan betänkande, allt hvad som kommer för honom.
Hinſchütten, *v. a.* Skaka, slå ut.
Hinſehen, *v. n. irr.* h. Se dit, kasta ögonen på.
Hinſetzen, *v. a.* Sätta, ställa dit eller bort. Ich will mich hier h., jag vill sätta mig här. † Einen h., sätta en i fängelse.
Hinſeufzen, *v. n.* h. Sucka efter något. Sie hat die ganze Nacht hingeſeufzet, hon har suckat hela natten igenom.
Hinſein, *v. n. irr.* ſ. Vara bortgången, bortrest; äfven vara borta eller förlorad; vara död; vara förbi eller förfluten (om tiden).
Hinſicht, *f.* 4. Hänseende, afseende.
Hinſichtlich, *adj.* o. *adv.* i hänseende till.
Hinſinken, *v. n. irr.* ſ. Sjunka eller digna ned; sjunka död till jorden.
Hinſterben, *v. n. irr.* ſ. Dö bort. ſva dit.
Hinſtreben, *v. n.* h. Sträfva fram till; sträfHinſtreben, *n* 3. Ditsträfvande; framsträfvande till. Ihrer aller H. durch ſo unzählige mittlere Zwecke hindurch, zu einem einzigen und großen Endzweck, allas deras

åträfvande genom så otaliga mellanändamål fram till det sista och enda stora ändamålet.

Hinſtrecken, *v. a.* Sträcka fram. † Sich in das Gras h., lägga sig så lång man är i gräset.

Hinſtreich, *m.* Flyttfåglars borttågande.

Hinſtreichen, *v. a. irr.* Skrida, stryka fram, bort, sin kos. — *V. n.* s. Stryka bort (om flyttfåglar).

Hinſturz, *m.* En hastig sammanskockning [af folk.

Hintan, *adv.* Bakpå, bakefter, baktill.

Hintanſetzen, *v. a.* Åsidosätta, försumma; förakta.

Hintanſetzung, *f. g.* Åsidosättande, försummande; forakt.

Hinten, *adv.* Bak, bakom, bakefter, baktill, bakpå. H. an ſtehen, stå bakefter. Sich h. an ſchließen, följa strax efter. Ich fügte noch h. an im Briefe, vid slutet af brefvet tillade jag än. H. auf, bakpå. H. aus, bak ut, m. fl. d. † Er kommt nach, han kommer för sent. Von h. her, af erfarenhet *a posteriore*. H. nach, härefter, slutligen.

Hinter, *præp.* med *Dat.* och *Accus.* Bakom, bakefter, efter; baklänges. Das hat etwas h. ſich, da ſteckt etwas dahinter, der ligger något hemligt under. H. der Hand ſitzen, (i kortspel), sitta i efterhand. H. die Ohren ſchlagen, gifva örfil. H. her, efteråt. H. einem her ſeyn, förfölja en. H. eine Sache kommen, komma under fund med något. Ich will ſehen was h. ihm ſteckt, jag vill lära känna honom nogare. Sich h. einem ſtecken, skyla sig bakom en, söka att få en på sin sida. Hinter eines Sprünge kommen, upptäcka ens skälmstycken. H. einer Sache her ſeyn, sköta den med ifver. H. der Thür Abſchied nehmen, smyga sig sin väg. H. dem Berge halten, vara dolsk, ej vilja fram med sanningen. Es iſt nichts h. dem Dinge, Det är ej bevandt dermed. Nun kann er weiter weder h. noch vor ſich, nu sitter han så i klämman, att han icke vet hvart han skall taga vägen, nu vet han alldeles icke mera råd. † Sich h. d n Ohren kratzen, rifva sig bakom öronen. Er hat's h. den Ohren, han har det bakom öra!, han är förbehållen, baksług. Die Pferde h. den Wagen ſpannen, spänna hästarne bakför vagnen, angripa en sak på oriktigt sätt. Die hintern Räder am Wagen, bakhjulen på en vagn. Das hinterſte nach Vorne kehren, vända bakfram, vända upp och ned på saken. H. der Sache ſteckt keiner als er, det är ingen annan än han, som i tysthet drifver saken. Das hat etwas h. ſich, det har mer att betyda än man tror. H. das Licht führen, bedraga. H. das Ohr ſchreiben, teckna till minnes. — *Adj.* Sednare, efter, =backe, *f. g.* Klinkor. =bein, *n.* t. Bakben, bakfot. (*Fig.*) Auf die Hinterbeine treten, sätta sig till motvärn; äfven rygga sitt beslut. =bleiben, *v. n.* s. Bli efter, till rygga; äfven bli ogjordt, icke ske; (helst i *part.*) die Hinterbliebenen, de efterblifvande. =bringen, *v. a. irr.* Berätta, förkunna, angifva, rapportera. Der Hals iſt ihm geſchwollen, er kann nicht h., han kan icke få ned en tår. =bühne, *f.* Fonden eller bakgrunden af en theater. =caſtell, *n.* Akterkastell på ett skepp. † Se Hintere. =ebbe, *f.* (*Sjöf.*) Sista tiden vid ebb, då vattnet rinner långsamt och står lägst. =eiſen, *n.* Baksko på en häst. =fährte, *f.* (*Jäg.*) Spåren efter en hjort o. d.; spår efter bakfötterna; äfven spåren efter ett djur, när det går till något stalle, till skillnad från Rückfährte. =fleck, *m.* Klacklapp. =flagge, *f.* Flaggen i akter

på ett skepp. =fleth, *n.* Aktermast och aktertacklage. =flügel, *m.* Bakvinge på insekter. =friés, *m.* Frisen på första bandet af en kanon. =fuß, *m.* Bakfot; äfven hälen på menniskor. =gallerie, *f.* Altan på ett skepp. =gang, *m.* Förande bakom ljuset, svek. † Förlikning, compromiss. (*Jäg.*) Vildtets gång ur skogen utåt gärdet. =gebäude, *n.* 3. Bakbyggnad; äfv. bakre delen af en byggnad. =gehen, *v. a. irr.* Besvika, snärja, bedraga, föra bakom ljuset. — *V. n.* s. Ich gehe h., Gå bakåt eller tillbaka; äfv. kunna bringas bakåt eller nedunder. =geschirr, *n.* Ryggstycke på selar; äfven seldon på stånghästarna. =grund, *m.* 1. Bakgrund, fond; det djüpaste eller innersta; framtiden. =halt, *m.* 1. Bakhåll, försåt, hemlig anläggning att skada; reservtropp. (*Chem*) Det silfver, som skedvattnet lemnar qvar i guldet. (*Saltsj.*) Vid en sola af salt, vitriol &c. den man vägt och undersökt med saltvigt, kallas h. det vågen visar för litet, emedan den icke ger ut slg för rätta vigten. =halten †, *v. a. irr.* Hålla tillbaka eller till rygga. Einem ein Pfand h., innehålla en pant för någon. Einem etwas h., hålla något hemligt för en. — *V. n.* Ich halte h., hålla bakom. =hältig, *adj.* o. *adv.* Förtigen; hemlig, fördold. =hand, *f.* 1. Handlofve; efterhand, bela bakdelen på en häst. =her, *adv.* Bakföre, bakefter; efter, efteråt. =hof, *m.* 1. Bakgård. =laden, *m.* 3. Bodkammare =lage, *f.* Inlagsstä, depositum. =laß, *m.* (*Jäg.*) Så kallas vid en hjorts gång, då han med bakfoten icke hinner fram till framfoten. =lassen, *v. a. irr.* Efterlemna, lemna efter sig; qvarlemna; säga. Seine =lassene Gemahlinn, hans efterlefvande maka. Die =lassenen, de efterlemnade, barn, arfvingar. — *V. n.* (*Jäg.*) Der Hirsch =lässet, när han i gången ej kan med bakfötterna hinna framfötterna. =lassenschaft, *f.* 4. Qvarlåtenskap. =lastig, *adj.* o. *adv.* (*Skepp.*) Styrlastig, baklastad. =lauf, *m.* Bakfot. =legen, *v. a.* Anförtro, lemna i förvar, deponera, nedsätta. =list, *f.* utan *pl.* Svek, bedrägeri, list, knep. =listen, *v. a.* Bakslugt bedraga. =listig, *adj.* o. *adv.* Svekfull, listig, baksluig, illistig, ilparig, förslagen, försåtlig. =mann †, *m.* Siste man i ordning n; efterhand i spel. (*Sjöf.*) Beistånber. =nath, *f.* Baksöm, söm på efterstа delen af något. =niedertaß, *m.* (*Jäg.*) En vildsvinshönas djupa bakspår. =pfanne, *f.* (*Saltv.*) Graderpanna. =pferd, *n.* Stånghäst. =pflicht, *f.* Kajuta på fodfartyg. =pforte, *f.* Bakport. † Stussen. =quartier, *n.* (*Skom.*) Ena hälften af bakläderet. =rest, *m.* Återstod. =rücks, *adv.* Baklänges; bakifrån, baktill. =saß, =sattler, *m.* 4. Torpare. =satz, *m.* 1. Slutsats, eftersats. =schiff, *n.* Skepp, som seglar bakefter; äfven akterdelen af ett skepp ifrån spegeln till stormasten. =schlägel, *m.* Bakfjerding af ett vildsvin eller af en hammel. =schleichen, *v. a.* Smygvis anfalla bakifrån. =schraube, *f.* Svansskruf. =segel, *n.* Aktersegel, baksegel. =seitentakel, *n.* (*Skepp.*) Taklet på hvardera sidan af besanmasten. =sitz, *m.* 1. Baksäte (i vagn). =spill, *n.* Dubbelt gångspel på skepp. =stellig, *adj.* o. *adv.* Som återstår, qvarstående; † listig. Etwas h. machen, hindra att något går fram. H. seyn, återstå, vara ifrig. =steven, *m.* Bakstäf, akterstäf. =strich, *m.* Apostrof (’). =stück, *n.* Akterkanon på ett skepp. =stubel, *m.* (*Smed.*) Det stående jernet i bakdelen af ett lås. =tau, *n.* Landfästa i aktern på ett fartyg. =theil, *n.* Bakstycke, bak-

del; bakstam (på ett skepp). =treffen, *n.* 3. Eftertroppar. =treiben, *v. a. irr.* Hindra, afbryta, upphäfva. =wage, *f.* 4. Bakdrägt: eftersta drägten, hvari någon af stänghästarne spännes för en vagn. =wagen, *m.* Bakvagn. =wärts, *adv.* Baklänges, bakifrån, bakifram. Einen h. anfallen, anfalla en på ryggen, stjäla sig på en. † Er kann weder vor noch h. kommen, han kan komma hvarken fram eller tillbaka. =zange, *f.* Andra träskrufven på en hyfvelbänk. =zug, *m.* 1. Eftertroppar.

Hintere, Hinterſte, *adj.* o. *adv.* Sist, efterst, som är baktill.

Hinterſt, se Hintere, *adj.*

Hinthun, *v. a. irr.* Sätta, lägga. Er weiß nicht wo er ſein Geld h. ſoll, han vet ej hvad han skall göra af sina penningar.

Hintritt, *m.* 1. Bortgång; frånfälle, död.

Hintſch, *m.* 1. =kraut, *n.* 2. Qvesbär, ormbär, trollbär.

Hinüber, *adv.* Öfver, ditöfver, åt andra sidan. — H. fahren, öfverföra; öfverfara, resa öfver. H. gehen, gå öfver åt andra sidan; passera eller gå tvert öfver, tvertigenom. H. kommen, komma öfver eller ditöfver.

Hinunter, *adv.* Ned, dit ned; utföre. Se Hinab. =wärts, *adv.* Nedåt, nedföre.

Hinwärts, *adv.* Dit bort, bortåt, på återeller hemvägen.

Hinweg, *m.* 1. Ditresa, bortresa.

Hinweg, *adv.* Se Weg.

Hinweiſen, *v. a. irr.* Visa, ledsaga dit; hänvisa, förvisa.

Hinwerfen, *v. a. irr.* Kasta dit, bort.

Hinzählen, *v. a.* Räkna fram ell. bort.

Hinziehen, *v. a. irr.* Draga dit, bort. — *v. n. irr.* ſ. Draga åstad, täga bort, dit; flytta dit; långsamt draga förbi. Eine Sache h., draga ut den på längden, fördröja. Sein Leben h., tillbringa sitt lif på ett tråkigt sätt.

Hinzielen, *v. n.* h. Syfta, såsom när man vill skjuta, påsyfta, hafva sitt afseende på. Man weiß nicht wo das hinzielt.

Hinzu, *adv.* H. fügen, legen, ſetzen, thun ꝛc., tillägga, bifoga; foga vid eller till. H. führen, tillföra, föra intill. H. gehen, närma sig, nalkas, gå, träda intill, gå fram. H. kommen, komma till, påkomma, mellankomma; tillstöta; blifva tillagd, bifogad, komma till.

Hinzufügung, Hinzuſetzung, ꝛc. *f.* 4. Tillägg-ning, tillsats, bihang.

Hinzugang, *m.* 1. Annalkande, tillgång, ſtillträde.

Hinzuſetzen, *v. a.* Sätta till; sätta bredvid, föröka, tillägga. Er ſetzte noch h., han tillade eller sade vidare.

Hippe, *f.* 4. Liten trädgårds- eller krumknif; (kaka) gorå, tunnrä.

Hippel, *f.* Tunnrän; frodlem; kidling. =eiſen, *n.* Jern att grädda tunnrän i.

Hippenbäcker, *m.* 3. Gorå- eller tunnräns-bagare.

Hirn, se Gehirn. =bal'ken, *m.* (*Anat.*) Den hvita och fastare delen af hjernan, *Corpus callosum.* =beſchirmer, *m.* (*Chir.*) Ett verktyg att vid trepanering hindra hjernhinnans skadande, *Meningophylax.* =blaſe, *f.* Ett slags bandmask, som orsakar hiran hos får, *Tenia cerebralis.* =bohrer, *m.* 3. Trepan (fältskärsinstrument). =brecher, *m.* Dåligt vin, som slår i hufvudet. =bruch, *m.* Hjernbråck: ett slags svulst i hufvudet. =brüten, *n.* Stilla vansinnighet utan medvetande. =brütig, *adj.* o. *adv* Vansinnighet; äfv. rasande, ursinnig. =einſchnitt, *m.* (*Anat.*) *Fossa Sylvii.* =ende, *f.* Ändan af ett stycke trä, som är skuret efter längden af stammen. =fläche, *f.* (*Anat.*) Bakre ytan

af mellanvingen på kilbenet, *Superficies cerebralis.* =gebürt, *f.* =geſpinſt, =gewebe, *n.* Hjernspöke, falsk inbillning, griller. =grille, *f.* Krypare. =haut, *f.* Hjernhinna. Die obere, feſte eller harte H., *Dura mater.* Die untere, weiche eller dünne H., *pia mater.* =kammer, *f.* Hjernkammare. =knoten, *m.* (*Anat.*) Föreningspunkten emellan stora och lilla hjernan, *Protuberantia annularis;* älven den ringformiga upphöjningen, *Pons Varolii.* =koralle, *f.* Ett slags stjernkorall, *Madrepora labyrinthica.* =kraut, *n.* Basilika. =lappen, *m.* (*Anat.*) Hjernflik, *Lobus.* =lehre, *f.* Läran om hjernan, dess beskaffenhet, delar, förrättningar m. m., *Encephalologia.* =los, *adj.* o. *adv.* Utan hjerna; vettlös. =maſſe, *f.* Hjernmassa. Die gelbliche H., *Substantia intermedia;* Die ſchwarze H. är i undra ytan af stora hjernan. =rinde, *f.* (*Anat.*) *Cortex cerebri.* =rob, *m.* Qvarka, som skall ha sitt säte i hjernan och vara obotlig. =ſchädel, *m* 3. =ſchale, *f.* 4. Hufvudskål. =ſchnelle, se Naſenſtüber. =ſchnitte, *f.* Brödskifva med kalfhjerna på. =ſeite, *f.* (*Timmerm.*) Den sidan eller ytan af ett bygguadstimmer, der det är genomsågadt på tvären. =ſtein, *m.* Sten i hjernan. =toben, se =wut. =weber, *m.* Fantast. =wund †, *adj.* o. *adv.* Fanig; vansinnig, rasande. =wurſt, *f.* 1. Ett slags korf, cervelatkorf. =wut, *f.* utan *pl.* Ursinnighet, raseri. =wütig, *adj.* o. *adv.* Ursinnig, rasande.

Hirſch, *m.* 1. Hjort. =bein, *n.* Ett korsformigt benhärdt brosk i hjortens hjerta, som af några anses såsom ett förträffligt läkmedel. =born, *m.* 2. (*Bot.*) Getapel. =fährte, *f.* 4. Hjortspår. =fänger, *m.* 3. Härsvängare. =farben, färbig, *adj.* o. *adv.* Rödbrun, som har hjortfärg. =feiſte, *f.* Tiden, när hjortarne äro som fetast, eller ifrån ſkörden till Jacobsmessa. =gallerte, *f.* Hjorthornsgelee. =garn, *n.* Garn eller nät till hjortjagt. =gefege, *n.* Det ludna skinnet, som hjorten river af de nyvuxna hornen. =geilen, *pl.* Hjortknappar, =gelos, *n.* Hjorttråck. =gerecht, *adj.* o. *adv.* Som väl förstår sig på allt hvad hjortjagt angår. =geweih, *n.* 1. Horn på hjortar, grenarne på hjorthorn. =horn, *n.* 2. Hjorthorn. =hörnern, *adj.* o. *adv.* Gjord af hjorthorn. =hund, *m.* Stor jagthund att jaga hjortar. =käfer, *m* 3. Hornoxe, ekoxe. =kalb, *n.* 2. Hjortkalf, i synnerhet hanen; till skillnad från Wildkalb, honan, då den ännu icke är ett år gammal. =kaſten, *m.* Brädkista eller lår, hvari en hjort kan föras lefvande. =keule, *f.* 4. Hjortlår, lårstycke af en hjort. =kammer, *m.* Ekoxe. =kohl, *m.* 1. Lungört. =kolben, *m.* Första ansatsen till hjorthornen; ett ungt och ännu mjukt hjorthorn. =krankheit, *f.* En krampaktig sjukdom hos hjortar och hästar. =kugel, *f.* En kula, som stundom finnes i hjortars mage, och består af nedsväljdt hår. =kuh, *f.* 1. Hind, hjortko. =lattig, se Hufflattig. =lauf, *m.* 1. Hjortfot. =leder, *n.* 3. Hjortläder, hjortskinn. =luchs, *m.* 1. Varglo. =mangold, =melde, se =kohl. =ruthe, *f.* 4. En hjorts födslolem. =ſchale, *f.* Hjortklöf. =ſchlägel, *m.* Hjortlår. =ſchröter, *m.* Ekoxe. =ſchuh, *m.* (*Jäg.*) Det spår efter en hjort, då på en fet jordmån jord fastnar i klöfvarna efter regn, den han tar med sig, och som åter faller af. =ſchwanben, *m.* 3. Hjortsvans. =ſchweiß, *m.* (*Jäg.*) Hjortblod, mjölk och bröd, som jagthundarne få. =ſprung, *m.* Understa flata delen af en hjortfot. =thräne, *f.* Hjorttårar: ögonvaret på hjortar och elgar.

=ſchwamm, *ſ.* Hjortsvamp: en art blindmjö', som liknar baräple, men ätes icke, *Lycoperdon cervinum.* =wildbret, *n.* 1. Hjort och hind; hjortkött. =wolf, *m.* Varglo. =ziemer, *m.* Eftersta stycket af ryggen på en hjort, hvarvid svansen ſitter.

Hirſchling *m.* Riska.

Hirſe, *ſ.* 4. Hirsen, *m.* Hirs, hirskorn.

Hirſenförmig, *adj.* Hirslik.

Hirt, *m.* 4. des, =en, *pl.* =en. Herde.

Hirtenbrief, *m.* Herdebref: cirkulär af en Biskop. =flöte, *ſ.* 4. Herdepipa, herdefröjt. =gedicht, *n.* 1. Eklog; idyll, herdeqväde. =gras, *n.* Timotheigräs. =leben, *n.* 3. Herdelefnad. =ſpiel, *n.* 1. Herdespel, herdeqväde. =ſtab, *m.* 1. Herdestaf.

Hirtinn, *ſ.* 4. Herdinna.

Hirtiſch, *adj.* o. *adv.* Herdelik, herdelefnaden tillhörig.

Hiß! Tuss: ett ord att drifva hundar till ſanfall.

Hiſſe †, *ſ.* Hiss: i synnerhet att hissa upp segel med.

Hiſſen, *v. a.* Hissa, draga upp.

Hiſtörchen, *n.* 3. Liten historia.

Hiſtorie, *ſ.* 4. Historie.

Hiſtoriſch, *adj.* o. *adv.* Historisk.

Hitſchet, *ſ.* Fläder.

Hitzblatter, Hitzblaſe, *ſ.* 4. Hetblemma.

Hitze, *ſ.* utan *pl.* Hetta, värme; hetsighet, häftighet, hetta, öfverilning, förifran; solbränna. (*Bag.*) Eine H. Brot, en ugn eller så mycket bröd, som på en gång bakas i ugnen. H. är äfven vid pälning arbetet med klubban från ena hvilpunkten till den andra.

Hitzen, *v. a.* Värma, upphetta, elda, uppvärma. — *V. n.* h. Hafva eller känna hetta: vara her.

Hitzig, *adj.* o. *adv.* Varm; het, hettande, brinnande; brännande; hetsig, häftig, het, ifrig. Eine Sache ſehr h. angreifen, taga bett uti en sak. H. hergehen, gå skarpt till. H. vor der Stirn, kort om hufvudet, snarsticken. † Er hat eine hitzige Leber, han är hetlefrad; äfven han kan ej länge vara utan dricka. Hitzige Eiſenſteine, lättflytande. Ein hitziger Boden, för fet jordmån.

Hm! *interj.* Hem.

Ho, *interj.* Hå.

Hobel, *m.* 3. Hyfvel, släthyfvel. =bank, *ſ.* 1. Hyfvelbänk. =eiſen, *n.* 3. Hyfveljern, hyfveltand. =ſpan, *m.* 1. Hyfvelspån.

Hobeln, *v. a.* Hyfla, släthyfla.

Hoboe, *ſ.* 4. Oboe.

Hoboiſt, *m.* 4. Oboist.

Hoch, *adj.* o. *adv.* Hog; upphöjd; stor; brant; förnäm; högdragen; stolt; stor. Eine hohe Stirne, en hög panna. Das hohe Meer, öppna, vida hafvet. Hohes Waſſer, högt vatten, flod. Ein hoher Wald, en stor timmerskog. Ein hoher Ofen, masugn. Hohe Meſſe, mässa vid högaltaret; högmässa. Hohes Wild stort vildt, såsom hjortar, vildsvin, björnar, rådjur, tjädrar, svanor o. d. Jagten efter sådant vildt kallas derföre die hohe Jagd. Die hohe Woche, passionsveckan. Hohe Tücher, förnämsta jagttyget af 5 alnars höjd och 150 stegs längd. Eine hohe Schule, högskola, universitet. Das hohe Lied Salomons, Salomos höga visa. Die Hohen der Erde, de store, de mäktige på jorden. Von hohem Geſchlecht, af förnäm slägt, af hög börd. Ein hohes Verbrechen, statsbrott, högmålssak. Ein hoher Eid, en dyr ed. Drei Mann hoch, i tre led, tre man höga. Es iſt noch h. am Tage, det är ännu långt till qvällen. Es iſt ſchon hoher Tag, det är redan långt lidet på dagen, solen är redan högt uppe. H. achten, halten, ſchätzen, värdera, skatta, sätta värde på, högakta. (*Jag.*) Der Hirſch giebt h. eller

ist hoch vereckt, säges då de nya hornen äro fullväxta. Hoch schwanger seyn, gå i väntande dagarne. (*Jäg.*) Ein Thier gehet h. beschlagen, när det är drägtigt. Hohe Farbe, hog klar färg; äfv. mörkblått. Einen h. leben lassen, ropa vivat för en. H. är då äfven *subst. n.* t. ex. Von den Studenten würde eine H. gebracht, de ropade vivat. H. hinaus wollen, sträfva efter något högt och stort; sätta högt pris på. Den Kopf sehr h. tragen, sätta näsan högt i vädret, hafva stora tankar om sig sjelf. Einen sehr hohen Geist haben, vara mycket storsint; vara högdragen. Bei jemand hoch am Brett seyn, stå mycket väl, vara i stor gunst hos någon. Ich kann mich nicht höher als bis auf mein 16.tes Jahr besinnen, jag kan ej minnas längre tillbaka, än &c. Eine solche Begegung hatte er allerdings Ursache hoch aufzunehmen, att illa upptaga. Einem etwas hoch anrechnen, beräkna en något mycket högt; väl ihågkomma, söka att vedergälla en något. † Etwas hoch aufmutzen, göra mycket väsen af en sak. H. in Ehren halten, hedra mycket. Die Saiten zu h. spannen, gå för långt i sina fordringar. Es ist bei hoher Strafe verboten, det är vid svårt vite förbudet. Einem etwas hoch und theuer versichern, försäkra en något på det högsta, bedyra det. Ich zweifle, dass er es in seiner Kunst hoch bringen wird, att han lär bli stor mästare i sin konst. Er hat sein Leben sehr hoch gebracht, han har kommit till en hög ålder. Er hat sich hoch vermessen sich an ihn hoch zu rächen, han har svurit att &c. Einem etwas hoch verweisen, gifva någon en stor skrapa för något. Wenn es h. kommt, på det högsta, på sin höjd. Aufs höchste, till det yttersta; på det högsta, höglingen. H. kommen, komma till heder och anseende: blifva dyr; gå, komma längt. Die hohe See haben, (*Sjöf.*) Hafva sjörum. Hoch beim Winde segeln, segla bi-de-vind.

Hochachten, *v. a.* Ich achte hoch, hoch geachtet, hochzuachten, högakta, skatta; vardera högt, hålla mycket utaf, vörda. =achtung, =schätzung, *f.* 4. Aktning, högaktning. =adelig, *adj.* o. *adv.* Adelig. Nyttjas blott när man med vördnad talar eller skrifver om adelige; men säger platt ingenting mer än det enkla Adelich. =altar, *m.* 1. Högaltar. =amt, *n.* 2. Hogmessa. =äugig, *adj.* o. *adv.* Stolt. =beinig, *adj.* o. *adv.* Högbent. (*Fig.*) Hochbeinige Jahre, svåra år. =belebt, *adj.* o. *adv.* (*Causli-st.*) Mycket berömd; äfven omnämnd. =beschlagen, *adj.* o. *adv.* (*Jäg.*) Drägtig (om vildtet). =betagt, *adj.* o. *adv.* Högt bedagad, ålderstigen. =betraut, *adj.* o. *adv.* Väl ombetrodd, högt betrodd. =bord, *m.* Skepp med högt bord. =bothe †, *m.* Budskap, sändebud. =deutsch, *adj.* o. *adv.* Högtysk. =edel, =edel=geboren, *adj.* o. *adv.* Högädel, högvälbördig. =ehrwürdig, *adj.* o. *adv.* Ew. Hochehrwürden, Eders Högvördighet. =eigen, *adj.* o. *adv.* (*Causli-st.*) Egen (om högre personer). =fliegend, *adj.* o. *adv.* Högt flygande; högtrafvande: svulstig; stolt. =flug, *m.* 1. Större villbråd (af fåglar). =fürstlich, *adj.* o. *adv.* Högfurstlig, durchlauchtig. =geachtet, *adj.* o. *adv.* Högaktad. =gebenedeihte, *f.* Jungfru Maria. =geboren, *adj.* o. *adj.* Högboren. =gebrustet, *adj.* o. *adv.* Högbröstad; högdragen. =geehrt, =zuehrend, *adj.* o. *adv.* Högtärad. =gelobt, *adj.* o. *adv.* Högtlofvad. =gericht, *n.* 1. Galge, afrättsplats. =gewild, se =wild. =graf, *m.* Öfverdomare på vissa ställen i Westfalen. =heilig, *adj.*

o. *adv.* Mycket helig. Das =heilige Sacrament. =her, *adv.* Ofvan ifrån, från höjden. =herzig, se =müthig. =holz, se Oberholz. =hüfener, *m.* Ordförande i en tingsrätt; länsprost. =kettig, *adj.* o. *adv.* Hochkettige Teppiche, hautelisse-tapeter. =kraut, *n.* Dill. =land, *n.* Ett högländt land eller ställe. =länder, *m.* Högländare, som bo i öfra delen af Skottland. =lehrer, *m.* Professor. =löblich, *adj.* o. *adv.* Höglofvad. =mahl, *n.* Festin; stort prägtigt kalas. =muth, *m.* 1. Högfärd, högmod, stolthet. =muthen, *v. n.* h. Högmodas. =müthig, *adj.* o. *adv.* Högfärdig, högmodig, stolt, högdragen, trotsig, stormodig. =müthigen, *v. a.* Ingifva högt mod eller storsinnighet. =nothpeinlich, *adj.* Ein =nothpeinliches Gericht, se Halsgericht. =obrig, *adj.* o. *adv.* Utgången eller utgifven af Öfverheten. =pflaster, *n.* (*Bibl.*) Stenlagd öppen plats, domstol, domsäte. =preislich, *adj.* o. *adv.* (*Cansli-st.*) Titel, som vissa Collegier föra, t. ex. Hofrätten i Greifswald. =priester, *m.* Öfverstepräst. =ragend, *adj.* o. *adv.* Högt uppskjutande. =roth, *adj.* Högröd, ponso-röd. =schätzbar, *adj.* Högaktad. =schätzen, se Hoch. =schenkelig, *adj.* Högbent (om djur). =schwanger, *adj.* o. *adv.* Som faller snart i barnsäng. =selig, *adj.* o. *adv.* Högstsalig, afliden. =stämmig, *adj.* Högstammig (om trän, hvilkas stam är 12 fot till kronan). =stift, *n.* 2. Högstift, erkebiskopsdöme. =stimme, *f.* Diskant, sopranstämma; äfv. person, som sjunger den. =trabend, *adj.* o. *adv.* Högtrafvande; svulstig. =verrath, *m.* 1. Högförräderi, statsbrott. =verräther, *m.* 3. Som har begått statsbrott. =vieh, *n.* Hornboskap. =wache, *f.* Vakt, utställd på höga berg; vårdkase. =wand †, *f.* Bakre delen af en bondstuga. In der H. liegen, ligga i barnsäng. =warte, *f.* Värdtorn på ett berg. =weg, *m.* Stenlagd väg, chanssée. =weise, *adj.* o. *adv.* Mycket vis. =wild, *n* 1. Vildt af större och ädlare slag, såsom hjortar o. d. =wohledel, *adj.* Högväladel. =wohlehrwürdig, *adj.* Högvälärevördig. =wohlgebohren, *adj.* Högvälboren. =würde, *f.* Prelatur. =würdig, *adj.* Högvördig. Ew. Hochwürden, Eders Högvördighet. Das Hochwürdige, det heliga sakramentet. =würdigst, *adj.* Högvördigste. =zeit, *f.* 4 Bröllop. Zur H., auf die H. gehen. † Eine Mannshochzeit, ett bröllop, der endast manspersoner äro budne. Kalte H., bröllop der endast kall mat frambäres. Nachhochzeit halten, undfägna gästerna flera dagar efter bröllopet. = =bett, *n.* 6. Brudsäng. = =bitter, *m.* 3. En, som bjuder till bröllop. = =brief, *n.* 1. Bröllopsbref. = =gast, *m.* 1. Bröllopsgäst. = =gedicht, *n.* 1. Brudskrift. = =geschenk, *n.* 1. Bröllopsgåfva. = =gott, *m.* 2. Hymen. = =kleid, *n.* 2. Bröllopsklädning. = =kranz, *m.* 1. Brudkrans. = =mutter, *f.* 3. Brudens moder. = =vater, *m.* 3. Brudens fader.

Höchlich, *adv.* Högeligen.

Höchst, *adv.* Högst, ganska, utomordentligt.

Höchste, *adj.* o. *adv.* Högst, förnämst, ypperst; ytterst. Aufs höchste ꝛc. Se Hoch. — *S. m.* Gud.

Höchstens, *adv.* På sin höjd.

Hochzeitlich, *adj.* Bröllops...

Hochzuehrend, se Hochgeehrt.

Hock, *n.* Fähus på skepp. H. zu Masten, Mastgrop, mastställe i sjön.

Hocke, *f.* Börda, knippa; rygg; en rök, skyl; huk i brädspel. Einem in die H. kommen, taga huken af en. Aus der H. schlagen, bryta huken.

Hocken, *v. a.* Bära på ryggen.

Hocken, *v. a.* o. *n.* h. Bära på ryggen;

bära sig på ryggen; huka sig, krypa ihop, huka sig ned; sätta i rökar, i skylar. ſåkern.

Hocker, *m.* En, som uppsätter skylar på

Höcker, *m* 3. Puckel, knö', utväxt; backe; tufva; mullvadshög. (*Anat.*) Andra öfra fortsättningen af armbågen.

Höckericht, *adj.* o. *adv.* Knölig, som har små ojemnheter.

Höckerig, *adj.* o. *adv.* Puckelryggig; ojemn, knölig; knagglig, obanad.

Hocus pocus, blandverk; narrspel.

Hod, *f.* 4. Testickel, pungsten.

Hodenbruch, *m.* 1. Bråck. =ſack, *m.* 1. Testikelpungar.

Hof, *m* 1. des =es, *pl.* Höfe. Hof, gård, gårdsrum, borggård; hofstat, hoffolk; arrendehemman, afvelsgård, hemman, landtgård; ring (om solen eller månen). Haus und H., hus och hem. Mit von Hofe ſeyn, vara af hofstaten. H. halten, hålla hofstat. Einem den H machen, göra sin uppvaktning hos någon, uppvakta en. Zu Hofe dienen, göra dagsverken till herregården. Nach Hofe gehen, gå på hofvet; äfven vända sig med sin ansökning till Konungen. Ein m den H machen, uppvakta en. =acker, *m.* Åker, som egentligen hör till en bonde- ell. herrgård. =amt, *n.* Embete, tjenst vid hofvet. =arbeit, *f.* Arbete för hofvet ell. hofstaten; äfven herregårdsdagverke. =bauamt, *n.* Ett Byggnings-Collegium i Wien, som bestyr om alla herrskapsbyggnader vid Kejserliga hofvet. =bauer, *m.* Lifegen frälsebonde. =beamte, *m.* De förnämare embetsmän vid ett hof. =befreit, *adj* o. *adv.* Som har sitt försvar vid hofvet, och derigenom är befriad ifrån vissa borgerliga skyldigheter. Se Hofhandwerker. =blume, *f.* Gulvifva. =brief, *m.* Ett skriftligt kontrakt eller försäkran, som en bonde får af herrskapet, på en gårds besittning och nyttjande. =brot, *n.* Bröd, som lefvereras till hofvet; äfven bröd för dagsverksfolket vid en herrgård. H. eſſen, vara i tjenst vid hofvet. =buch, *n.* Bok, hvari upptecknas alla de, som lyda under en herrgård, samt deras rättigheter; äfven bok vid ett hof, hvari hofbetjeningen antecknas, när de gå i tjenst och när de flytta. =butter †, Smör, som kärnas och säljes på herrgårdar, ladugårdar och så kallade holländerier. =bygen, *m.* Statsvärja. =diener, *m.* Hofbetjent, frälsebonde. =dienſt, *m.* Syssla vid hofvet; äfven herregårdsarbete, som bönderne göra. (*Fig.*) Tjenst, som göres för intet. Gemeſſene Hofdienſte, vissa fastställda dagsverken. Ungemeſſene Hofdienſte, dagsverken, som bönderne maste göra efter herrskapets godtycke. =dreſcher, *m.* Inhyseshjon, som för viss lön måste tröska i herrgården; äfven en, som tröskar för dagsverke. =druſch, *m.* Herregårdströskning. =fähig, *adj.* o. *adv.* Som har rättighet att vistas på hofvet. =falkenmeiſter, *m.* Öfverfalkenerare vid Wienska hofvet. =farbe, *f.* Hoffärg, höflivrée. =folge, *f.* Skyldighet att i vissa mål följa hofvet; äfven att utgöra skjutsdagsverken vid hofvet. =fräulein, *n.* 3. Hoffröken. =gebrauch, *m.* 1. Hofsed, hofbruk. =gericht, *n.* 1. Hofrätt. =geſinde, *n.* 3. Hofbetjening. =gut, *n.* 2. Kronogods, doman, herrgård. =halten, *v. n. irr.* h. Hålla hof, hafva hofstat. =haltung, *f.* 4. Hofhållning, hofstat. =handwerker, *m.* Handtverkare vid ett hof; äfven handtverkare, som blott har försvar vid hofvet. =häusler, *m.* Torpare under ett säteri. =hieb, *m.* Den H. leiſten, skära säd vid herrgården för dagsverke. =hörig, *adj* o. *adv.* Som lyder

under herregården. I Nya Tyskland i synnerhet i Westfalen äro hofhörige leute, egentl. sådane, som väl till sin person icke äro lifegne, men likväl äro förbundne att till godset göra vissa dagsverken, som åligga lifegne, så att lifegenskapen häfter vid egendomen. Efter deras död får egendomsherrn endast hälften af deras boskap, då han tvertom efter en Eigenhörig får hela qvarlåtenskapen. =hund, *m.* 1. Gårdvard, gårdshund; bandhund. =kapelle, *f.* En Furstes kapell eller kyrka, der han förrättar sin andakt; äfven hofkapell: musici, som underhållas vid ett hof. =kind, *n.* Barn åt en, som lyder under herregården. =kirche, *f.* Slottskyrka. =knecht, *m.* Ladugårdsdräng; herregårdsdräng. =kunst, *f.* Konst att smickra sig in vid hofvet; äfven ränker, som dertill användas. =lager, *n.* 3. Ställe der ett hof residerar. =leben, *n.* 3. Hoflefnad. =leder, *m.* Låg hofsmickrare. =leben, *n.* Ett län, hvarföre en bör göra vissa tjenster vid hofvet. =lerchen, *s.* Gulvifva. =leute, *pl.* Hoffolk, hofmän; dagsverksbönder ell. torpare. =luft, *f.* Hofluft. (*Fig.*) Det bemötande man röner af bättre och sämre hoffolk. =magd, *f.* Piga, som tjenar på en herregård; äfven piga, som lyder under herregården. =mann, *m.* =leute. =männer, *pl.* Hofman; äfv. person, som lyder under herregården; skafare eller hofmästare på en landtgård. =männerei, *f.* En hofmans uppförande, yttrande o. d. =mark, *f.* Det, som lyder under ett säteri eller en herregård; äfv. ett adeligt gods, lägre domsrättighet. =markgerechtigkeit, *f.* Årftlig domsrättighet. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Hoflik, på hofmansvis. =meier, *m.* Gårdsfogde. =meister, *m.* 3. Hofmästare; guvernör; informator; förpaktare, arrendator; slottsfogde. =meisterinn, *f.* 4. Hofmästarinna; guvernant; förpakterska. =meistern, *v. a.* Mästra, häckla, tadla, klandra. — *V. n.* h Lefva som informator. =narr, *m.* 4. Hofnarr. =platz, *m.* 1. Gårdsrum. =rath, *m.* 1. Hofråd. =raum, *m.* 1. Gårdsrum; åbrodd; vinruta. =recht, *n.* Säterifrihet; äfven det, som är brukligt emellan de Kongl. och Furstliga hofven; äfven lagar, som röra herrgårdsfolk, och samlingen deraf; äfven samling af de lagar, hvarefter tvister vid Hoflän afgöras. Er plaget mich auf H., dugligt. Jemanden etwas auf H. erlauben, tillåta någon en ovanlig och annars otillåtlig sak. =reite, *f.* Gårdsplats vid en bondgård. =richter, *m.* 3. Ordförande, President i en Hofrätt eller öfverdomstol. =rolle, *f.* Röle, som någon spelar vid ett hof; äfven förteckning öfver en herregårds underhafvande och deras rättigheter. =schmarotzer, *m.* 3. Tallrickslickare vid hofvet. =schöppe, *m.* Bisittare i hofrätten (i Schlesien). =schranz, *m.* 4. Hofman: hofsvatsare, lismare. =sitte, manier, *f.* 4. Hofsed, hofmanér. =staat, *m.* 1. Hofstat; pragten vid ett furstligt hof; äfv. hela hofbetjeningen med deras hofhållning. =statt, stätte, *f.* Gårdstomt; residens. (*Salw.*) Stället för en sump att samla saltvatten. stätter, *m.* Ett slags dagsverkskarl i Österrike. =tag se Frohntag. vieh, *n.* 1. Herrgårdskreatur. =vogt, *m.* 1. Gårdsfogde. =wehr, =wehrung, *f.* Värdören: den till en bondegård erforderliga åker- och körredskap, stundom äfven boskap och utsäde inberäknadt, som uppföres i en bo-uppteckning, och som alltid bör blifva och hållas i stånd vid bondegården; hvarföre det också kallas ei'ern, kähtern Geräthe oder Geschirr und Vieh

=weib, *f.* Qvinnsperson, som lyder under en herregård. =wirtſchaft, *f.* Hoſhushållning, i synnerhet förvaltningen af nödiga penningar för hofvets kok och källare. =wort, *n.* Compliment, höfligt eller artigt uttryck. =zwang, *m.* 1. Rättighet att begära dagsverken.

Höferei, *f.* Höfviskt uppförande.

Hoffahrt, Hoffart, *f.* utan *pl.* Högmod, högfärd, stolthet. † H. treiben, vara högfärdig. H. muß Zwang leiden, den, som vill vara grann måste pina skinn.

Hoffärtig, *adj.* o. *adv.* Högfärdig, högmodig, stolt, högdragen.

Hoffen, *v. n.* h. Hoppas, vänta, förmoda. Zu eller auf Gott h., hoppas på Gud. (*Jäg.*) Der Hirſch hoffet, eller verhoffet, säges då han står stilla eller håller inne med att äta och ser sig omkring. Hoffen und Harren macht manchen zum Narren, hoppet bedrar menniskan ofta.

Hoffentlich, *adj.* o. *adv.* Förmodeligen, som man hoppas, önskligen.

Hoffnung, *f.* 4. Hopp, förhoppning. Guter H. ſeyn, vara i välsignadt tillstånd.

Hoffnungslos, *adj.* o. *adv.* Utan allt hopp. =voll, *adj.* o. *adv.* Förhoppningsfull, som gifver allt hopp om sig.

Höflich, *adj.* o. *adv.* Höflig, vänlig, artig, beskedlig, belefvad. (*Bergv.*) God, medelmåttig. Eine höfliche Zeche, en rik gruſva. Frågar man en bergsman, huru det går eller huru det står till, så svarar h. h. eller alles h., det är bra, ganska bra.

Höflichkeit, *f.* 4. Höflighet, artighet, belefvenhet.

Höhe, *f.* 4. Höjd; höjd, kulle. Die H. der Sonne, solens höjd: dess skenbara afstånd ifrån horisonten. Die H. eines Schiffes, dess afstånd ifrån landet, äfv. ifrån æqvatorn. Auf der Höhe des Meers, på öppna hafvet, midt på hafvet. Auf der H. von Frankreich, på höjden af Frankrike, eller vid Franska kusten. Die H. eines Menſchen, en mans eller menniskas längd. Die H. eines Gewölbes, ett hvalfs bugt. Die H. eines Bataillons, antalet af led, hvari soldaterne i en bataillon äro uppställde. Sich in die H. richten, resa sig, stiga upp. Die Beine in die H. ſtrecken, sätta benen i vädret.

Hoheit, *f.* 4. Höghet, storhet; höghet (titel). Unter jemandes H. ſtehen, lyda under någon.

Hoheitsrecht, *n.* 1. Höghetsrätt att draga inkomsterna af lediga biskopsdömen och bortgifva pastorater under ledigheten.

Hohelied, *n.* 2. des Hohenliedes, dem Hohenliede; *pl.* Hohenlieder. Salomons höga visa. =prieſter, *m.* 3. Öfverstepräst. =prieſterlich, *adj.* Öfverstepresterlig. =prieſterthum, *n.* 2. Öfverpresterlig värdighet.

Hohenlootſe, *m.* Lots, som lotsar fartyg ut i öppna sjön. =meſſer, *m.* Holometer: instrument att mäta höjden af en kropp; äfven qvadrant att mäta höjden af en stjerna.

Höher, *adj.* o. *adv.* Högre, större.

Hohl, *adj.* o. *adv.* Ihålig, urholkad; tom. Die hohle Hand, djupa handen. Der hohle Leib, veka lifvet. Die See geht h., sjön svallar. =ader, *f.* (*Anat.*) Hålådern: största blodådern, *Vena cava*. =äugeln, *v. n.* Titta fram med insjunkna ögon. =äugig, *adj.* o. *adv.* Hålögd, som har insjunkne ögon. =backig, *adj.* o. *adv.* Gläming, som har infallna kinder. =beil, *n.* 1. Skarfyxa. =bohrer, *m.* 3. Nafvare, borr. =gang, *m.* (*Fortif.*) De under bollverk, halfmånar och alla utanverk vid en fästning grafna, utmurade och hvälfda gångar. =geſchliffen, =rund, *adj.* o. *adv.* Concav; ihålig, urgröpt, urhålkad. =gieſſen, *n.* (*Metallarb.*) Gjutning, då alla

ihåliga saker gjutas, utan att sammansättas af två eller flera stycken. =glas, *n.* (*Opt.*) Concavt glas; lorgnett. =häring, *m.* En sämre art saltad sill, som lekt redan om våren, och fångas, när de hvarken ha mjölke eller rom. =hippel, *m.* En sort hoprullade tunnrän. =hippeln, *v. a.* Gifva stickord. =hobel, *m.* Ploghyfvel. =kehle, *f.* 4. Ploglist, inplöjd list, reffla, reffling. =kirsche, *f.* Häggbär; äfven brakved. =kopf, *m.* Dumhufvud. =krähe, =krahn, *m.* Spillkråka. =kugel, *f.* Ihålig kula eller bomb. =lauch, *m.* Piplök. =meißel, *m.* 3. Hålmeisel, hålkjern. =münze, *f.* Bracteat. =ring, *m.* 1. Fatring. =schnabel, *m.* 3. Kräftfångare (fågel). =schnäbler, *m.* 3. Tukan. =spiegel, *m.* 3. Concav, ihålig spegel, brännspegel. =taube, *f.* 4. Skogsdufva. =treppe, *f.* Svängtrappa: ett slags vindeltrappa. =wagen, *m.* (*Bergv.*) Ett slags fordon att köra malm uti. =weg, *m.* 1. Hålväg: en trång, utskuren, urgröpt väg mellan två höga backar, defilé. =wurz, *f.* 4. Jordrök, hållrot. =zahn, *m.* Tänder, bredvid hörntänderna hos hästar. =ziegel, *m.* Kupiga takpannor ell. utböjdt taktegel.

Hohl, *n.* Ett ihåligt rum, djupet af rum met i ett skepp.

Höhle, *f.* 4. Grop, håla, ihålighet, urgröpning; håla, kula, grotta, kryphål.

Höhlen, *v. a.* Uthålka.

Hohlen †, *v. impers.* Es hohlet, det drar; det är ett fint drag. — *V. a.* Se Holen.

Höhler, *m.* En, som uthålkar något; djup källare i en bergig jordmån, der man nedstiger ifrån bakgrunden af den egentliga källaren. =bier, *n.* Ett slags öl ell. dricka i Gera, som förvaras i en källare ofta 90 trappsteg under jorden.

Hohlunder, *m.* 3. Hohlunderbaum, *m.* 1. Fläder, fläderbuske, fläderträd. Der Türkische, Wälsche eller Spanische, syren.

Hohlung, *f.* 4. Ihålighet, hålighet, urhålkning.

Hohn, *m.* 1. Hån, begabbelse, spe, försmädelse, förakt. H. sprechen, häda. =gelächter, *n.* 3. Hånskratt, spotskt, spefullt skratt. =lachen, lächeln, *v. n.* h. Skratta åt eller begrina af förakt, spottskt skratta åt. =schrift, *f.* 4. Smädeskrift. =sprecher, *m.* 3. Hädare, bespottare, begabbare.

Höhnen, *v. a.* Gäckas med, göra narr af, skämta eller narras med, bry; bespotta.

Höhnerei, *f.* 4. Narri; spe, bespottelse.

Höhnisch, *adj.* o. *adv.* Försmädlig, spefull, spotsk.

Hohnecken, *v. a.* Begabba, gäcka, göra åtlöje eller spe af.

Hohneckerei, *f.* 4. Spe, bespottelse, begaberi, gäckeri.

Höhr, *f.* Penningar, som en ny åbo på ett Hägergut måste betala till jordägaren.

Holen, *v. a.* o. *n.* Smickra; tuska, byta.

Höke, *m.* 4. Höker, *m.* 3. Hökare, viktualiehandlare. =bann, *m.* =leim, *m.* Årlig afgift eller skatt af dem, som sälja skidfrukt och hö.

Höken, Hökern, *v. a.* Minutera, sälja i smått.

Hökerei, *f.* 4. Minutering.

Hökerisch, *adj.* o. *adv.* Som liknar eller passar en hökare, snusförnuftig.

Hökerkram, *m.* 1. =waare, *f.* 4. Hökarvara.

Hökinn, Hökerinn, *f.* Månglerska.

Hokus pokus, se Hocus pocus.

Holbe, se Holen.

Hold, *adj.* o. *adv.* Bevågen; tillgifven, gunstig, benägen; ljuf, angenäm, huld; ljuflig, täck. =selig, *adj.* o. *adv.* Nådig, gunstig, ljuf, blid, mild. =seligkeit, *f.* 4. Ljuflighet, behaglighet, mildhet. I de bildande konsterna är H. högsta graden af behag i himmelska bilder.

Holde, *m.* Holdinn, *f.* Vän, väninna; äfven underhafvande, som för sin jord är för-

bunden till vissa pligter, i synnerhet till tro och lydnad.

Holder, se Hohlunder.

Holdinn, *f.* af Holde; jfr Holdinn.

Holen, *v. a.* Hemta, taga, låta komma, gå att söka. Athem h., andas. Einen tiefen Seufzer h., sucka djupt. Weit her h., söka längväga ifrån. Sich einen Schnupfen h., ådraga sig en snufva. Eine Insel herbei h., nalkas kusten.

Holfter, *f.* 4. Pistolhölster. [botten.

Holk, *m.* Holk: ett lastfartyg med flat

Holla: *interj.* Hör! kom hit! tyst! nä! åh! hå!

Holland, Konungariket Holland. (*Ordspr.*) H. ist in Nöthen, det är för hand, här behöfs hjelp. =gänger, *m.* Så kallas fattigt landfolk och daglönare i Westfalen, i synn. i Osnabrück, som vid skördetiden gå till Holland att förrätta arbete.

Holländer, *m.* Holländare. (*Pappersbr.*) En i Holland uppfunnen vals med många knifvar, hvilken rifver och skär alldeles sönder lumporna, som förut redan äro uppblötte. (*Landthush.*) En, som på en gård tager ett visst antal kor under arrende, samt säljer ost och smör efter dem. (*Sjöf.*) Holländer, smackstek: en art slag med täget. Er gehet durch wie ein H., säges om en, som rymmer, i synnerhet om soldater.

Holländerei, *f.* 4. Holländeri; afvelsgård.

Holländisch, *adj.* Holländsk.

Hölle, *f.* 4. Helvete; graf; jordens medelpunkt; djeflar; helvetesqval; afgrund. Einem die H. heiß machen, göra en ängslig, högligen förskräcka en.

Höllenangst, *f.* utan *pl.* l. Dödlig ångest. =bange, *adj.* Fasansfull. =brand, *m.* 1. Helvetes eldbrand. En gudlös menniska. =fahrt, *f.* 4. Helvetesfärd. =fürst, *m.* Helvetets furste. =heiß, *adj.* o. *adv.* I högsta grad het. =kind, *n.* Ett helvetes barn: af äldre Theologer nyttjades detta uttryck om syndare o. kättare. =stein, *m.* 1. Helvetessten, frätsten.

Höllisch, *adj.* o. *adv.* Helvetisk, helvetes ..., afgrunds, faslig, hisklig; omättlig, öfverdrifven.

Holm, *m.* 1. Skeppshvarf; liten ö, holme. (*Timmerm.*) Tverträd, slana eller bjelke, som håller eller binder ihop något. =major, se Hafenkapitän.

Holper, *m.* 3. Ojemnhet, stöt; lerkoka.

Holpericht, *adj.* o. *adv.* Som liknar lerkokor. [gropig, knölig.

Holperig, *adj.* o. *adv.* Ojemn, knagglig,

Höltgen, *n.* Höltick, *m.* Höltjes, *s.* Surapel; skogspäron.

Holunder se Hohlunder.

Holz, *n.* 2. des =es, *pl.* Hölzer. Trä; virke; skog; ved. (*Bibl.*) Kors, galge; afgudabild af trä. Das lose H., loshols: tverträdet i en fönsterpost. Der Jäger gehet dem Hirsch nach, bis er ihn zu H. hat, tills han finner stället i skogen, der hun har sitt läger. Ein Wildbret zu H. schießen, icke skjuta så att det genast dör, utan släpar sig ett stycke in i skogen. Wie man ins H. schreiet, so schallet es wieder heraus, som man ropar i skogen, får man svar igen, d. ä. såsom man bemöter andra, så bemötes man af dem igen. Ins H. treiben, bli lummig. Ein Scheit H., ett vedträ. =anschlag, *m.* Förslag på nyttan eller värdet af en skog. =apfel, *m.* 3. Skogsäple, vild- eller suräple. =arbeiter, *m.* En, som förfärdigar konstiga arbeten utaf träd. =asche, *f.* Aska af ved. =ast, *m.* Tjockaste och starkaste grenar på ett träd. =aufsetzer, *m.* Den, som lägger ved i famnar. =auswäscher, *m.* Person, som vid träflotar

bringa verket ur vatten och på land. =balſam, *m.* Mekkabalsam. =bar, *adj.* o. *adv.* Beväxt med unga trän, skogslupen. =bau, *m.* En träbyggnads uppförande; äfven skogsodling. =bauer, *m.* 6. Bonde, som bor i skogstrakten, vedbonde; vedhuggare. =binder, *m.* Arbetare vid saltverken i Halle, som binder den till sjudning nödiga veden, rör och halm i knippor. =birn, *f.* 4. Skogspäron, vildt päron. =blume, *f.* Hvitsippa; äfven blåsippa. =bock, *m.* 1. Bock, sågbock; brandjern, (insekt) timmerman; (insekt) qvalster. =boden, *m.* 3. =kammer, *f.* 4. =ſchoppen, *m* 3. =ſtall, *m.* 1. Vedbod; vedgård, vedskjul. =bohrer, *m.* 3. Skeppsmask. =bund, *n.* 1. =bündel, *n.* 3. Vedknippa; bunt af trän eller stänger. =egge, *f.* Harf, som brukas att bereda åkern till sådd af trädfrön. =erbe, *m.* Den, som besitter egen skog eller del i en skog. =erbſchaft, *f.* Del af skogen, som en besitter. =erde, *f.* Jord af ruttnade spånor o. d. =farbe, *f.* Träfärg; äfven en af trä beredd färg. (*Färg.*) Indiſche H., ett slags färg af Indiskt trä, som icke står länge. =faſer, *f.* Träämne: förnämsta beståndsdelen i växterna, som ej låter upplösa sig och hvarken har smak eller lukt. =feile, *f.* Rasp. =fertig, *adj.* o. *adv.* Säges om en kolmila, der veden redan är lagd i ordning, och som endast behöfver betäckas. =flöte, *f.* (*Orgv.*) Ett slags flöjtverk af 8 fots ton. =förſter, *m.* Skogsvaktare. =frei, *adj.* o. *adv.* Som slipper betala ved o. d. =frevel, *m.* Nidingsverk på träden i skogen. =frohne, *f.* Skogskörsel vid herregården. =fürſt, *m.* Skogsböfvitsman. =gedinge, *f.* Beting om lefverans af en viss myckenhet skog eller ved. =gefälle, *pl.* Inkomster af skog. =getänge, *n.* En till skogsplantering bestämd jordremsa. =geld, *n.* Penningar till ved; äfven penningar för såld ved. =gelle, *f.* Stor båt lastad med ved. =gerechtigkeit, *f.* Rättighet öfver en skog och i skogssaker. =gericht *n.* Skogsrätt eller domstol i skogsmål. =göker, *m.* Spillkråka. =graf, *m.* Öfverste domaren i en skogsrätt; domare i eller öfver en skogsmark. =gräſerei, *f.* Nyttjande af det i skogen växande gräset. =graupe, *f.* Ett slags malm, som liknar förstenade qvistar, och stundom håller silfver. =grund, *m.* Ett stycke land, som tjenar till skogsväxt. =hacker, *m.* 3. Vedhuggare. =haken, *m.* (*Timmerm.*) Hållhake. =hammer, *m.* Stämpel att krona eller märka träd, som skola fällas. =handel, *m.* Handel med träd och timmer; vedhandel. =hau, *m.* Hygge: ställe der man fäller skog. =hauer, *m.* Vedhuggare. =haufen, *m.* Vedkast, vedtrafve. =heber, *m* Verktyg att lyfta stora trän af och på en vagn. =herr, *m.* Magistratsperson vid Halliska bergverken, som har uppsigt öfver vedhandeln. =hof, =plaz, *m.* 1. Vedgård; timmerplats. =huhn, *n.* Snöripa. =kammer, se =boden. =kirſchbaum, *m.* 1. Fågelbärsträd. =kirſche, *f.* 4. Fågelbär. =knecht, *m.* Skogsbetjent; skogsvaktare. =kohle, *f.* Kol, träkol, till skillnad från -torf- och stenkol. =krähe, *f.* Kråka; äfven spillkråka. =kurre, *m.* En grufvedel, som bearbetas utan betalning för kronans räkning; endast för det hon består virket till grufbyggnader. =lack, *n.* Gummilack, som än sitter på qvistarna, till skillnad från det, som är smält och gjordt platt, Plattlack. =lager, *n.* Timmerlada eller skulle, hvarpå virke läggas, timmerlager. =leite, *f.* Den skogbeväxta sluttande sidan af ett berg. =lerche, *f.* Ånglärka. =leſe, *f.* Affallna qvistar och deras

hopsamlande, af fattigt folk. =made, *f.* Larfven till väggsmeden. =männchen, *n.* Tibast. =mark, *f.* Gräns af en skog; skogsmark, skogsallmänning. =märker, *m.* Skogsbo. =markt, *m.* Vedtorg; offentlig försäljning af ved, samt tiden när den säljes. =maſt, *f.* Svinens gödning i skogen; äfven den föda boskap och svin få i skogen. =mehl, *n.* Maskmjöl. =meiſter, *m.* Timmerman (skalinsekt), *Cerambyx ædilis*. =meſſer, =leger, *m.* 3. Famnmätare. =rechen, *m.* G'est pålverke tversöfver en flod, att hindra vedträn flyta igenom. =recht, *n.* Rättighet att taga skog eller vedbrand. =rechtler, *m.* En, som njuter vissa rättigheter till timmertägt och vedbrand. =reiſſer, *m.* En, som hugger eller skär spånor i skogen till säll, korgar o. d. =richter, *m.* Bisittare i en skogsrätt. =rutſcher, *f.* Brant ställe der fällda trän, timmer o. d. rullas utföre. =ſäure, *f.* Träsyra, träättika. =ſcher, *m.* =ſchere, *f.* Allonskrika. =ſchieber, *m.* En sort ugnsspade, att skjuta in ved i ugnen. =ſchiff, *n.* Vedskuta. =ſchlag, *m.* 1. Utsyning och fällning af skog, skogshygge. =ſchläger, *m.* En, som fäller ved i skogen; äfven (i Marschländerna) en, som slår ned pålar att förvara vallen för vattnets utskärande; sjelfva pålverket kallas =ſchlagung. =ſchneider, *m.* 3. Formskärare i trä, en som skär figurer i trä; vedsågare. =ſchnepfe, *f.* Morkulla. =ſchnitt, *m.* 1. Träsnitt. =ſchoppen, se =boden. =ſchragen, *m.* 3. På några ställen ett visst vedmått en famn högt och tre eller flera långt; sågbock. =ſchraube, *f.* En art skarp jernskruf att inskrufva i träd. =ſchreier, se =häher. =ſchuh, *m.* 1. Träsko. =ſchwamm, *m.* 1. Trollsmör; svamp i hus. =ſchwartt, *f.* Sägbak, svall. =ſchwarz, *adj.* o. *adv.* (*Färg.*) En svart färg, som färgas med Braun= eller Blauholz. =ſpatter, =ſpeller, se =backer, =ſtoß, *m.* 1. Vedhög; bål. =taube, *f.* 4. Ringdufva, skogsdufva. =trage, *f.* 4. Vedbår. =trank, *m.* 1. Dekokt af träd. =trift, *f.* Boskapens drifvande i bet på skogen; äfven ved eller timmerflotte. =veilchen, *n.* Buskviol, *Viola hirta*. =verwalter, *m.* Den, som har förvaltningen af de till salu fällda trän och af veden, som skall säljas; äfven en, som förestår handeln med trävirke eller en stor vedgård. =waare, *f.* Trävara, träsaker; äfven nyttjande rätten af en skog. =wagen, *m.* Vagn att köra stockar eller ved på; vedlass. =waldrebe, *f.* (*Bot.*) *Clematis flammula*. =wand, *f.* Travägg; äfven pålverke eller träfodring i en vattengraf. =weg, *m.* 1. Skogsväg. =weitel, *m.* 3. Gråsugga. =werk, *n.* 1. Träverk, timmerverk. =weſpe, *f.* 4. Sprötstekel. =zeit, *f.* Bästa tid att fälla skog till timmer och virke. =zettel, *m.* Anvisningssedel på timmer eller ved. =zinn, *n.* Ett slags brun, trådig tennmalm. =zwang, *m.* Käringkäl.

Hölzel, *n.* Trävirke; verktyg af trä. =ofen, *m.* Smältugn, hvari smältningen sker på groft stybbe.

Holzen, *v. a.* Beklädа, fylla med trä eller ved. Die Deiche werden geholzet, grafvarne fodras på sidorna med träd eller plankor. Den Ofen h., lägga så myc ket ved i en bakugn, som behöfves till dess uppeldande. — *V. n.* h. Fälla, lägga ihop, köra hem ved, fara, gå till skogs. (*Jäg.*) Klättra upp i ett träd (om räfvar). Die Marbern und Eichhörnern h., springa ur det ena trädet i det andra.

Hölzermeſſer, *n.* (*Skom.*) Knif att skära ut träklackar med. =nagel, *m.* Spik till trun-

timmersklackar. =rand, *m.* Skinn eller tyg, som betäcker en klack.

Hölzern, *adj.* o. *adv.* Af trä, trä .... H. ſeyn, (*Fig.*) Vara en träkarl. Ein hölzerner Peter, ett tjockhufvud, en tölp. Es klingt ſo h., det läter så doft, det klingar icke.

Holzicht, *adj.* o. *adv.* Träaktig, träartad.

Holzig, *adj.* o. *adv.* Skoglupen, skogrik.

Homogen, *adj.* Se Gleichartig.

Honicht, *adj.* o. *adv.* Söt, som honing; angenäm, intalande; smickrande.

Honig, *m.* 1. Honing. H. ausnehmen, skatta bi. H. bauen, idka biskötsel. H. im Munde und Galle im Herzen führen, vara hal på tungan och bitter i hjertat. =artig, =reich, *adj.* o. *adv.* Honingslik, honingssöt. =bau, *m.* 1. Biafvel, biskötsel. =behältniß, se =kelch. =biene, *f.* Arbetsbi, som insamla honing, till skillnad från drönare och vattenbi. =blümchen, *n.* Hedenblomster. =flecken, *pl.* Fräknar. =gras, *n.* 2. Myskegräs, majgräs. =grube, se =kelch. =grund, *m.* Första honingen ell. vaxet, som bien sätta i bistocken. =gülte, *f.* Skatt, som betalas i honing. =halter, =kelch, *m.* Honingshus, *Nectarium*, på en blomma, hvari honingen finnes, som samlas af Bin. =klee, *m.* Melotengräs, honingsklöfver, *Trifolium melilotus.* =kuchen, se Pfefferkuchen. =ſcheibe, =wabe, =tafel, *f.* 4. Honingskaka. =ſeim, *m.* 1. Jungfruhoning. =ſtein, *m.* 1. Mjölksten. =ſüß, *adj.* Honingssöt. =vogel, *m.* 3. Kolibri. =zelle, *f.* De små sexkantiga piporna i bikakor, hvari honingen ligger.

Honigt, se Honicht.

Honorarium, *n.* 3. *pl.* ien. Honorarium, äreskänk, arfvode.

Hopfen, *m.* 3. Humle. Spaniſcher H., ett slags dosta, *Origanum creticum.* An ihm iſt H. und Malz verlohren, hos honom är både besvär och kostnad förspilld. =feld, *n.* 2. =garten, *m.* 3. Humlegård. =keim, =keimchen, *n.* 3. Humlespira, små telningar, som spricka fram om våren på humlerötter. =klee, *m.* Jordhumle, skogshumle, gulklöfver, gulkulla, *Trifolium agrarium.* =klette, *f.* Kardborre. =korb, *m.* (*Brygg.*) En korg, hvari den kokta humlen qvarblifver efter skedd silning. =kühn, *s.* Humlespira. =mehl, *n.* Ett bittert och starkt luktande stoft under kalkbladen på humle. =öl, *n.* Hummelolja af Spansk humle. =ranke, *f.* Humleranka, refva eller räxna. =ſalat, *m.* Salat af unga humlespiror.

Hopfen, *v. n.* Lägga humle på.

Höpfener, Höpfner, *m.* En, som förstår humlegårds anläggning och skötsel.

Hoppeln, *v. n.* ſ. Hoppa; gå och dangla.

Hörbar, *adj.* o. *adv.* Hörbar, som kan höras.

Horche, *f.* Lyssning. † Örfil. Sich auf die H. ſtellen, ställa sig att lyss.

Horchen, *v. n.* h. Lyssna, lystra, spetsa öronen, stå på lur. Es horcht jemand, någon står och lyss.

Horchen, *n.* 3. Lyssnande &c.

Horcher, *m.* En, som står på lur, som lyss efter något.

Horchwinkel, *m.* 3 Ställe der man kan se eller höra utan att ses.

Horde, *f.* 4. Färfälla; flätadt vide o. d.; hord, flock af Tartarer eller andra nomadiska folkslag.

Hören, *v. a.* Höra, åhöra, höra på; åtlyda, hörsamma; erfara, höra, få veta. Ich habe ihn loben h., jag har hört honom berömmas. Von einem h., höra talas om någon. Wer nicht h will, der muß fühlen, den, som ej vill lyda, han får lof att kännas vid. Wir wollten nur h. was er dächte, allenast, ungefär veta

hans mening. Das läßt ſich h., det låter höra sig, det är väl sagdt. Er will nicht h., han vill ej höra på det örat, ej följa goda råd. Sie wollen von keinem Vergleich h., de vilja icke höra talas om någon förlikning, icke förlikas. Sich h. laſſen, (om Virtuoser), låta höra sin färdighet i sjungande och spelande. Laß h., säg ut, låt höra din tanke. Ich höre daß er nicht kommen werde, jag hör, d. ä. man har sagt mig &c.

Hörenſagen, *n.* 3. Sägen, hvad man hört sägas, berättelse, rykte, andras utsago. Er hat es nur von H., han talar efter sägen, han har ej sjelf förfarit det, utan blott hört det af andra.

Hörer, *m.* 3. Hörare, åhörare.

Hörgaſt, *m.* Främmande personer, som afhora föreläsningarne vid en högskola, utan att vara studerande, *Hospes.* **=kammer**, *f.* Ett rum eller kammare i Rådhuset i Lübeck, dit Rådsherrarne afträda, då de icke få öfvervara ett mål.

Horizont, *m.* 1. Horizont, synkrets.

Horizontal, *adj.* o. *adv.* Horizontal, vågrät.

Horn, *n.* 2. des =es, *pl.* Hörner. Horn; horn, jagthorn, valthorn. Die Hörner abwerfen, släppa hornen. Ins H. ſtoßen, blåsa på valthorn. Einem die Hörner bieten, bjuda en spetsen. Ich will es auf meine Hörner nehmen, jag vill taga det på mig. Sich die Hörnen ablaufen, blifva förståndigare. Einem das Seil über die Hörner werfen, tygla en med list. Hörner tragen, hafva en otrogen maka. Einem Hörner aufſetzen, förföra ens hustru, vara en otrogen. Mit jemanden in ein H. blaſen, göra ett, harmoniera med någon. **=arbeiter, =berefter**, *m.* 3. Hornarbetare. **=bläſer**, *m.* 3. Tutare; en som blåser i horn; valthornist. **=blatt**, *n.* Flobär: ett örtslägte, *Ceratophyllum*

L. **=blei**, *n.* (*Chem.*) Hornbly, saltsyradt bly. **=blende**, *f.* Hornblende: en förstenad fjällig jernmera; strålskimmer, skörlblende. **=bock**, *m.* Horngumse. **=bogen**, *m.* Ett slags stockfisk, *Callarius barbatus.* Kl. **=brett**, *n.* (*Salin.*) Bräde, som sättes vid hörnen eller kanterna af pannan, att luften ej må verka på pannan. **=dreher**, *m.* 3. Hornsvarfvare. **=durchfäule**, *f.* En art bulnad i hästfoten. **=erz**, *n.* (*Min.*) Hornerts, hvit glaserts: en half genomskinlig, smidig och rikhaltig silfvermalm, som liknar arbetadt horn; saltsyradt silfver. **=eule**, *f.* Horrugla, *Strix Otus.* **=farbe**, *f.* Färg, som liknar horn; äfven färg, hvarmed horn färgas. **=farben, =färbig**, *adj.* o. *adv.* Hornfärgad, lik hornfärg. **=feile**, *f.* Rasp, att raspa hästhofvar. **=feſſel**, *n.* (*Jäg.*) Rem öfver axeln, hvarpå jagthornet hänger. **=fiſch**, *m.* Käring: ett fisksläg te, *Balistes.* **=glaserz**, *n.* (*Min.*) En smidig hornfärgad glaserts. **=gold**, *n.* Sämsta sort guld, som på en mark blott håller 9 till 10 karat guld och för öfrigt tillsats. **=groſchen †**, *m.* En gammal furstlig Sachsisk groschen. **=haſpel**, *m.* Ett slags vindspel i grufvor. **=haut**, *f.* Hornhinnan i ögat. **=icht**, *m.* 1. Horngäll, näbbgädda. **=koralle**, *f.* 4. Sjöris. **=kohle**, *f.* Understa delen af hästhofven. **=ſpalte**, *f.* Älla ell. klyfta i hästhofven. **=ſpaltig**, *adj.* o. *adv.* Som har klufven hof. **=ſpitze**, *f.* Spetsen af ett horn; äfven pipmunstycke af horn. **=ſtatt, ſtätte**, *f.* (*Bergv.*) Rum omkring en plats vid öppningen af en grufva, hvarpå spelet står. **=ſtein**, *m.* Hornsten, flinta. (*Bergv.*) Hvarje fast bergart, som är svår att vinna med klubba ell. jern. I saltverk äro Hornſteine de stenar, hvarpå saltpannan hvilar med sina hörn. **=vieh**, *n.* :. Hornboskap. **=warze**,

ſ. En hornaktig vårta på inre delen af hästens framben. =werk, *n.* Hornverk vid fästningar.

Hörnchen, *n.* 3. Insyl'ad gurka; litet horn.

Hornen, *v. a.* Bläsa i horn.

Hörnen, *v. a.* Förse med horn, slinga, med hornen. Der gehörnte Mond, ny och nedan.

Hörnern, *adj.* o. *adv.* Af horn, horn...

Hörnerträger, *n.* 3. Hanrej. [hornig.

Hornicht, *adj.* o. *adv.* Som liknar horn,

Hornig, *adj.* o. *adv.* Hornig, som har horn.

Horniß, *ſ.* 1. Bälgeting.

Hornung, *m.* 1. Februari månad.

Hörrohr, *n.* 1. Hörselrör, språkrör.

Hörſaal, *m.* 1. Auditorium.

Horſt, *m.* o. *f.* Roffågels näste; skogsdunge, lund, snår; skogshage; småskog; sandhög. [lar).

Horſten, *v. n.* h. Bygga näste (om roffåg-

Hort, *m.* 1. Klippa, hopp, beskyddare.

Hörzeuge, *m.* Öronvittne, som vittnar hvad det hört.

Hoſche, *ſ.* Brädränna, hvartutåt malt och dylikt nedhissas.

Hoſchen, *v. a.* Hissa utföre rännan.

Höschen †, *n.* De tunna hinnorna på linrotterna; bindsäla; äfv. linsformiga bihang på arbetsbins bakben, som består af vaxmjöl.

Hoſe, *ſ.* 4. Tina, bytta. Die Hoſen, *pl.* Byxorna. Die Hoſen haben, vara husbonde.

Höſeln, *v. n.* h. Die Bienen h., när de draga vaxmjöl. — *V. a.* Förse med byxor.

Hoſenband, *n.* 2. Byxband; snörband, snörrem. =bund, *m.* 1. Byxlinning; midja. =butter, *ſ.* utan *pl.* Smör i bytta. =ſtiefeln, *m.* (*Jäg.*) Ett fyra år gammalt vildsvin. =halfter, heber, *m.* Byxhängslor. =kaſten, *m.* Byxlucka, som står öppen. =klappe, *ſ.* Byxklaff, byxspjäll, byxlucka. =koch, *m.* Fuskare i handtverket. =latz, *m.* 1. Byxklaff. =ſchlitz, *m.* 1. Spritt på byxor. =ſchnalle, *ſ.* 4. Byxspänne. =ſtricker, *m.* Strumpstickare. =taſche, *ſ.* 4. Byxficka. =träger, *m.* 3. =hebe, *ſ.* 4. Byxhängslor.

Hoſen, *v. a.* Brukas blott i *part.* gehoſet, och säges om fjäderfä, när det har mycket ludna ben eller fötter.

Höſtein, *n.* De tunna vaxskifvorna på biens bakfötter.

Hoſpital, *n.* 2. Hospital, sjukhus, fattighus. =pfleger, *m.* 3. Hospitals-föreståndare.

Hoſtie, *ſ.* 4. Oblatet i Nattvarden.

Hott! *interj.* Till höger! (sägesåt hästar). Er weiß nichts von hott noch von har, han vet hvarken fram eller bak på sig.

Hotte, *ſ.* Träkärl, som bäres på ryggen.

Hotze, *ſ.* Vagga, gunga.

Hotzel, se Schenkel.

Hotzeln, *v. n.* ſ. Skrynkla.

Hotzen, *v. a.* Vagga; gunga.

Hub, *m.* 1. Det bästa, kärnan af något; upplyſtande; uttagande; höjd, hvartill någonting af machiner upplyftes. Hos handtverkare kallas Hub, en enkas rättighet att, efter mannens död, af de andras verkstad, välja och uttaga en gesäll, som bör arbeta för henne. (*Hytte.*) Halfva omloppet af ett vattenhjul. † Uf. Einer Sache den Hub geben, sätta den i gång.

Hübel, *m.* 3. Tufva; blemma.

Hüben, *adv.* Hitom på denna sidan.

Hübſch, *adj.* o. *adv.* Vacker, täck, snärnätt, artig, behaglig, hygglig; skön.

Hübſchheit, *ſ.* Fägring, täckhet.

Hübſchen, *v. a.* Göra fager, täck. Sich h., putsa, snygga sig.

Hucke, Hucken, se Hocke.

Huckeloch, *n.* (*Kolbr.*) Hål i en färdig m:-

la, hvarutur dä och då uppstiger en hvit rök, och hvilket måste kastas igen.

Hudel, *m.* Stång eller underlag på en vagn, när man ej nyttjar stegar; äfven lumpor, trasor. =gesinde, volk, *n.* 3. Pack, trasfölje.

Hudelei, *f.* 4. Fuskeri; gräl, oenighet, oro.

Hudeln, *v. a.* Hutla, fuska ihop; oroa, besvära, öfverhopa med gräl; skämta eller narras med, bry. Eine Sache oben h., slarfva, hafsa ifrån sig en sak. Jemanden h., göra en onödigt besvär och förtret, hutla med en, bry en. Die Arbeit hat mich recht gehudelt, har kostat på för mig, har gjort mig mycket besvär och hufvudbry. — *V. n.* h, Se Schlottern.

Hudler, *m.* 3. Fuskare, klåpare, hutlare.

Huf, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Ein voller Huf, hoftrång. =bein, *n.* Ett ben i hästfoten, som helt och hållet omgifves af hofven och ofvantill är förenadt med kronbenet. =eisen, *n.* 3. Hästsko: jernet på en armerad magnet. Om en kränkt mö säges på skämt: sie hat ein H. verlohren. (*Fortif.*) Ett halfrundt eller långrundt utanverk med ett bröstvärn. =born, *m.* Hvass jernten, hvarmed hästskohålen upprymmas. =erschütterung, *f.* Ett fel hos hästar, då benen i foten skiljas ifrån hornet i hofven, så att den blir ihälig. =hammer, *m.* (*Hufsl.*) Skohammare. =lattig, *m.* (*Bot.*) Hästhof, fälafötter, skräp, *Tussilago farfara.* =nagel, *m.* 3. Hästskosöm. =räumer, *m.* Verkjern. =schlag, *m.* 1. Hästars skoning; hästspår. =schmied, *m.* 1. Hofslagare, grofsmed. =stempel, *m.* (*Grofsm.*) Spetshammare med trubbspetsig pen på ena sidan, att slå hålen i hästskor. =zwang, *m.* 1. Hoftrång (hästsjukdom). =zwängig, *adj.* o. *adv.* Som har hoftrång.

Hufe, *f.* 4. Oresland; dagsplöja; hemman.

Hüfe, se Hagebutte.

Hufen, *v. a.* Förse med hofvar. Nyttjas blott i *part.* gehufft. Gehufte Thiere. — *V. n.* Slå bakut med hofven; äfven gå baklänges.

Hüfener, *m.* 3. Hemmansägare.

Hufengeld, *n.* Skatt eller gärd, som bör betalas för hvart åkerstycke. =gericht, *n.* Egendomsherrens domsrätt öfver sina underhafvande. =gut, *n.* En hel gård, ett helt hemman. =hafer, *m.* En afgift eller skatt i hafre, som bönderne måste betala till jordägaren. =meister, *m.* Tjenstman, som bär upp böndernas afrad. =recht, *n.* Jordägarens rättighet på vissa ställen, att efter sina bönders död fordra något af dess qvarlåtenskap. =richter, *m.* Bydommare. =schlag, *m.* Ett i Hufen indeladt åkerfält; äfven åker. =schoß, se =geld.

Huft, **Hüft**, **Hüfte**, *f.* 4. Höft, länd. (*Skepp.*) Den delen af yttre beklädningen på ett skepp, som ligger närmast till akterspegeln.

Hüftenlahm, *adj.* o. *adv.* Låghalt, ländlam.

Hüftweh, *n.* 6. Höftvärk, ländvärk, gikt i länderna.

Hügel, *m.* 3. Backe, kulle, höjd; hög; knöl.

Hügelicht, *adj.* o. *adv.* Lik en tufva, kulle o. d. Ljemn, backig.

Hügelig, *adj.* o. *adv.* Bergaktig, bergig, o-

Hügeln, *v. a.* Göra till kulle o. d. — Sich h. *v. r.* Höja sig i form af kulle; bli backig.

Hügelrohr, *n.* 1. Bergrör.

Hugenott, *m.* 4. Hugenott.

Huhn, *n.* 2. des =es, *pl.* Hühner. Höna. Junges H., kyckling. Kluge Hühner legen

gen auch Windeier eller in die Nesseln, klokt folk kan ock fela. Hühner setzen, lägga egg under hönsen.

Hühnchen, *n.* 3. Ung höna; kyckling.

Hühnergeier, se =geier. =abend, *m.* Aftonen före bröllopsdagen. =auge, *n.* 6. Liktorn. =biß, *m.* darm, *m.* Narsgräs. =geier, *m.* 3. =weihe, *f.* 4. Hönstjuf (fågel). =händler, *m.* 3. Hönshandlare. =haus, *n.* 2. =stall, *m.* 1. Hönshus. =hund, *m.* 1. Rapphönshund. =lager, *n.* (*Jäg.*) Orten der rapphöns legat om natten. =leder, *n.* Fint och mjukt kidlingskinn till solfjädrar och fruntimmershandskar. =leiter, *m.* Hönsvagel. =milch, *f.* 4. Fägelmjölk. =nest, *n.* Hönsnäste eller bo, i synnerh. flätadt af strå i likhet med en upp- och nedvänd bikupa. =stange, *f.* 4. Hönsstäng, hönsvagn. =steige, *f.* 4. Hönshusstege. =weihe, se =geier.

Hühnerer, *m.* Hönshandlare.

Hui! *interj.* Nä! äh! hå! uff! aj! fort! In einem h., i ett ögonblick. [spen.

Huk, *f.* Näs, landsudde; fiskkrok; tung-

Huker, *m.* Hukare; ett slags lätt fartyg.

Huld, *f.* utan *pl.* Ynnest, bevågenhet, tillgifvenhet, nåd, huldhet. =reich, *adj.* o. *adv.* Nådig, gunstig, mild.

Huldinn, Huldgöttinn, *f.* Huldgudinna, Gratie. [trohetsed.

Huldigen, *v. a.* (einem) Hylla, aflägga

Huldigung, *f.* 4. Hyllning, trohetsed.

Hülfbegierig, Hülfsbegierig, *adj.* o. *adv.* Begärlig att hjelpa.

Hülfe, *f.* utan *pl.* Hjelp, undsättning; bistånd, tillhjelp; utväg, hjelp; hjelpmedel, åtgärd. Einem Pferde H. geben, uppmuntra en häst med ridspöet, tygeln, skenkeln eller sporrarna. Gerichtliche H. suchen, gå laga vägar. (*Lagf.*) Civil exekution.

Hülflich, *adj.* o. *adv.* Hülfliche Hand leisten, vara behjelplig.

Hülflos, *adj.* o. *adv.* Hjelplös, utan hjelp, öfvergifven. =losigkeit, *f.* 4. Öfvergifvet eller hjelplöst tillstånd. =reich, *adj.* och *adv.* Hjelpsam.

Hülfsarmee, *f.* 4. Hjelptroppar, hjelparmé. =auflage, *f.* (*Lagf.*) En öfverrätts befallning till en lägre domstol att verkställa en dom. =bedürftig, *adj.* o. *adv.* Torftig, fattig. =brief, *m.* (*Lagf.*) Bref ifrån en rätt till en annan, att låta verkställa en dom, *Litteræ executoriales.* =gelder, *n. pl.* Subsidier. =leistung, *f.* 4. Hjelpsändning, bjelpande, hjelp. =mittel, *n.* 3. Hjelpmedel; utväg. H. eller Hülfsquelle, *f.* 4. Utväg, hjelp, hjelpmedel, hjelpreda. =recht, *n.* (*Lagf.*) Rättighet att verkställa en dom. =steuer, *f.* Bevillning. =stollen, *m.* (*Bergv.*) Stoll, som leder vattnet till en annan. =ton, *m.* (*Musik.*) Den högre tonen i en drill. =truppen, =völker, *pl.* Hjelptroppar. =wort, =zeitwort, *n.* 2. Hjelpverb, *Verbum auxiliare.* =zwang, *m.* (*Lagf.*) Civil exekution.

Hülle, *f.* 4. Täckelse. (*Fig.*) Kropp. Hülle und Fülle, kläder och föda; rikligen, öfverflödigt. Er hat Geldes die H. und die Fülle, han har penningar till öfverflöd.

Hüllen, *v. a.* Inveckla, insvepa, omlinda; dölja under förtäckta ord, förblommera.

Hullern, *v. n.* s. Rulla, kullra.

Hülse, *f.* 4. Skal; frukthölsa, skida eller balja; stjelk; buss (i hjul).

Hülsen, *v. a.* Sprita (ärter o. d.), skala. Sich h., få skal, skidor. =artig, *adj.* o. *adv.* Som har skidor. =frucht, *f.* 1. Skidfrukt. [nar skidor.

Hülsicht, *adj.* o. *adv.* Hylsartad, som lik-

Hülsig, *adj.* o. *adv.* Hylsig, som har skidor.

Hum! *interj.* Hem!

Hummel, *f.* 4. Humla, mjödhumla. =fänger, *m.* En machin framför flöstret på en bikupa, som släpper ut de små arbetsbina, men instänger drönarne. =flitge, *f.* Ett slags fluga, *Musca mystacea.* =milbe, *f.* Ett slags qvalster, *Acarus coleoptratorum et gymnopterorum.* =motte, *f.* Ett slags skogstroll (insekt), *Sphinx fuciformis.*

Hummelich, *adj.* o. *adv* Kort och tjock, stumpig.

Hummeln, Hummen, *v. n.* h. Brumma, surra, mumla.

Hummer, *m.* 3. Hummer. (*Skepp.*) Hummer: det öfversta af stänger och bramstänger.

Hump, *m.* Stump, kort afskuret stycke.

Humpe, *f.* 4. Humpen, *m.* 5. Välkomma, stor bägare.

Humpeln, *v. n.* h. Ragla; vackla, halta.

Hümpeln, *v. a.* Fuska, göra dåligt.

Hümpler, se Stümpler.

Humpen, *v. a.* o. *n.* Gnola: äfven hoppa eller dansa ovärdigt. — *V. n.* h. Snarka härdt i sömnen. — *V. a.* Stjäla, smuggla, humla; bedraga.

Hund, (d som t) des =es, *pl.* =e. Hund; en art skottkärra med fyra hjul. H. är äfven ett slags torturinstrument, hvarmed den plågade hoprullas liksom till ett nystan. I Bremen är ein H. Landes sjettedelen af en Morgen, eller ett stycke land, som håller 20 Ruthen i längd och 4 i bredd; äfven ett torfmått, som håller 60 till 70 stora korgar, och hvarefter lasten af ett torffartyg bestämmes. Hunde werfen, valpa. Der fliegende H., en art fladermus, *Vespertilio vampyrus.* Er ist ein neidischer H., han är som hund på hötappen, han unnar ingen menniska något godt. † Er lebt wie ein H., han lefver mycket uselt och eländigt. Hunde führen müssen, råka i största elände. Es bekommt ihm wie dem Hunde das Gras fressen, det bekommer honom illa. Da liegt der H. begraben, der ligger knuten. Der Knüttel liegt beim Hunde, käppen ligger bredvid hunden. (*Fig.*) Hans knappa omständigheter tillata det ej. Am Riemen lernt der Hund Leder kauen, man vänjer sig småningom vid odygder. So bekannt seyn als ein bunter H., vara allestädes känd eller bekant. Komme ich über den H. so komme ich auch über den Schwanz, hinner jag öfver alnen, så hinner jag ock öfver qvarteret, värsta föret är i portgången. Je fetter Floh, je magerer H., ju rikare embetsmän, ju fattigare bönder. Man kann keinen H. aus dem Ofen damit locken, det är till ingenting nyttigt. Auf den H. kommen, komma i dåliga omständigheter. Auf dem Hunde seyn, vara i knappa vilkor. Es nimmt kein H. ein Stück Brot von ihm, säges om en högst föraktlig och skymflig menniska. Der H. heißt Denks, hundar hafva godt minne. Diese Meile hat der H. (Fuchs) gemessen und den Schwanz zugegeben, det är en dryg mil. Den lezten beissen die Hunde, skälm som blir sist. (*Bergv.*) Sugga: ett längt stycke trä med jernstaggar, hvarmed det, som släppes ned i grufvan kan hämmas, att det ej löper för hastigt med. (*Fig.*) Den H. anhängen, arbeta mycket trögt och latt, gå fåfäng.

Hundefett, *n.* 1. Hundister. =haus, *n.* 2. Träkappa öfver kajutluckan. =hütte ꝛc., *f.* 4. Hundstall, hundgård, hundkoja. =junge, *m.* (*Jäg.*) Jägarelärling innan han blir Lehrbursche; äfven ett gement skällsord. =korn †, *n.* Spannmålsskatt fordom af vissa gårdar till jagthundarnes underhåll. =loch, *n.* 2. Hundkoja, fänghål,

tjufhål. =pflaume, *f.* 4. Krikon. =schlag, *m.* Hundars borttagande och ihjelslagning af polisbetjenter eller rackare, som då kallas =schläger. =seiche †, *f.* Hundpiss. =wache, *f.* (*Sjöf.*) Tredje nattvakten, från midnatten till kl. 4 om morgonen. =worps, *s.* Mullvad. =zeichen, *n.* Rackarpolett: ett märke, som i rotmanaden köpes af rackaren såsom säkerhetskort för hundarne.

Hündeln, *v. n.* b. Valpa.

Hundenende, *f.* (*Skepp.*) Hundändan på ett nytt tåg, der alla kabelgarnen äro dubbla parter. =pünt, *m.* (*Skepp.*) Kattsvans, hundpynt: den spetsiga ändan på ett tåg.

Hundert, *adj.* Hundra. — *n.* Hundratal. Ein grosses H., 120 stycken. =fach, *adj.* Hundrafald. =jährig, *adj.* Hundraårig; som varar eller gäller för 100 år. =jährlich, *adj.* o. *adv.* Som sker eller infaller hvart hundrade år. =opfer, *n.* Hekatomb: ett slagtoffer af 100 offerdjur. =weise, *adv.* Hundratals.

Hunderte, *adj.* Hundrade i ordningen. Das H. ins Tausendste mischen, blanda om hvartannat, röra ihop, tala oredigt.

Hundertel, *n.* Hundradedel. Ein H., en procent.

Hundertens, *adv.* För det hundrade.

Hunderter, *m.* (*Arith.*) Siffra, som betyder 100.

Hundertertei, *adj.* o. *adv.* Hundrafaldig, af hundra slag.

Hundertste, *adv.* Den, det hundrade.

Hündinn, *f.* 4. Hynda; jagthynda, tik.

Hündisch, *adj.* o. *adv.* Hundaktig; usel, eländig.

Hundsarbeit, *f.* (*Jäg.*) Spårhundens (Leithund) dressering eller inöfning; äfven ett besvärligt och gement arbete. =auge, *n.* 6. Hundöga. (*Fig.*) En, som ser oförskämdt eller med afund på någon. =blume, *f.* 4. Surkulla. =dill, =distel, se =blume. =flechte, *f.* 4. Hundmossa. =fott, *m.* 1. Hundsfott, skurk, skälm. (*Sjöf.*) Liten stropp fästad vid en blockstropp. =fättisch, *adj.* Skurkaktig. =gerecht, *adj.* o. *adv.* (*Jäg.*) Som förstår sig på hundar och kan handtera dem. =gras, *n.* 2. Hundexing. =hunger, *m.* 3. Omättlig hunger. =kamille, *f.* Surkulla. =kirsche, *f.* 4. Hundrofva. =koppel, *f.* Koppel att dermed koppla och leda jagthundar. =melde, *f.* 4. Stäggan. =stall, *m.* Hus för jagthundar. =stern, *m.* (bättre Hundstern), Hundstjernan, *Sirius.* =steuer, *f.* Skatt, som betalas till jagthundars underhåll. =tag, *m.* Hunddagarne: tiden ifrån den 24 Juli till den 23 Aug., rötmånad. † Hundstage haben, hafva furier. =viole, *f.* 4. Skogsviol, källblomster. =wut, *f.* Raseri af hundbett. =zahn, *m.* 1. Hundtand, ögontand. =zwinger, *m.* Hundgård: en instängd öppen plats att förvara jagthundar.

Hüne, *m.* Jätte, rese. Hünenbette, *n.* =grab, *n.* =hügel, *m.* De gamla hedniska Tyskarnes gravar eller jättehögar. =kleid †, *n.* Svepning, svepduk. =stein, *m.* Gravsten, sten på en ättehög.

Hunger, *m.* 3. Hunger; hungersnöd. =blume, *f.* 4. Etterört. =dienst, *m.* Dålig tjenst der man svälter. =franzosen, *pl.* Ett slags utslag hos boskap, förbundna med en qväfvande hosta, hvaraf den utmergelas. =hacke, *f.* Kärfvar, som en tiondegifvare får taga af åkern till brödföda eller för att stilla sin hunger, innan han aflemnar tionden. =kraut, *n.* 2. =blümchen, *n.* 3. Råghlomma. =leider, *m.* Svältling, mager, svulten menniska; äfven en, som af snålhet svälter sig själf.

=ling *m.* Ett slags röda och tidmogna drufvor, som gifva mycket men elakt vin. =pfarre, *f.* † Die =pfoten saugen, suga ramarne. =quelle, *f.* Källa eller brunn, som ger vatten blott i våta år, och skall bebåda hungersnöd. =rechen, *m.* Hästräfsa att hopräfsa de på åkern qvarblifna sädesaxen. =schwarm, *m.* Bisvärm, som af brist på föda eller för skadliga insekters skull tillika med visen öfvergifver kupan och tigger sig in i en annan. =tuch †, *n.* Ett svart kläde, som i fastan bredes öfver altaret i Katholska kyrkan. Am =tuche nagen, svälta. =zähne, *f.* Små taggar på fårtänder. =zitzen, *pl.* Små vårtor, som ofta träffas i gomen och inom läpparne på hästar.

Hungerig, *adj.* o. *adv.* Hungrig. (*Fig.*) Snål, girig, begärlig efter något.

Hungern, *v. n.* h. Hungra, svälta. Mich hungert, es hungert mich, ich hungere, jag är hungrig eller mig hungrar. (*Fig.*) Hafva en stor längtan efter något; äfv. lida brist på något. Nach etwas h.

Hüngern, *v. a.* Låta en hungra.

Hungersnoth, *f.* utan *pl.* Hungersnöd.

Hunten, *adv.* Här under, här nere.

Hüpfen, *v. n.* h. o. *f.* Hoppa, göra små hopp eller språng.

Hüpfen, *n.* 3. Hoppande, springande.

Hüpfling, *m.* Ett litet skutt eller hopp i höjden.

Hürde, *f.* 4. Fårfälla; flätadt vide o. d.

Hürdengerte, *f.* Spjäle eller qvist, hvaraf fårfällor sammanflätas. =lager, *n.* Platsen på åkern, som är eller varit instängd med fällor, och har tjent fåren till nattläger. =pfahl, *m.* Stör, hvarmed fårfällor eller dylika flätade risgärdsgårdar fästas i jorden. =schlag, *m.* Fårfällors uppsläende på åkern och fårens vistande der öfver natten; äfv. rättighet att slå opp fårfällor på sin åker; äfven skyldighet att göda en annans åker förmedelst fällning.

Hürdler, *m.* Ett slags forbönder, som hafva sina vagnar beklädda med flätverk.

Hürdung, *f.* Flätverk af ris ell. spjälar.

Hure, *f.* 4. Hora, gathora.

Huren, *v. n.* h. Hora; öfverlemna sig till otukt. =balg, =sack, *m.* 1. Liderlig kona; horunge. =gesell, se =jäger. =gesinde, *n.* 3. Lättfärdigt folk eller pack. =glück, *m.* Horhuslycka. (*Fig.*) En ofortjent lycka. =haus, *n.* 2. Horhus. =hengst, =jäger, *m.* 1. Horjägare. =steuer, *f.* Skatt, som erlägges af offentliga skökor, till polisens underhåll. =wirth, *m.* 1. Horkopplare; horhusvärd. =wirthinn, *f.* 4. Kopplerska. =wirthschaft, *f.* 4. Koppleri. =zins, =zoll, se =steuer.

Hurer, *m.* 3. Horjägare.

Hurerei, *f.* 4. Hor emellan ogifta, boleri, horeri; afguderi.

Hurisch, *adj.* o. *adv.* Horaktig; kåt, okysk, lösaktig.

Hurkepott †, *m.* Glödpotta, fyrfat att värma fötterna öfver. (*Fig.*) En, som gerna sitter varmt.

Hurkind, *n.* 2. Oäkta barn, horunge.

Hurtig, *adj.* o. *adv.* Hastig, skyndsam, snabb, flink.

Hurtigkeit, *f.* 4. Hastighet, snarhet, skyndsamhet, snabbhet, flinkhet.

Husar, *m.* 4. Husar.

Husch, *interj.* Vips!

Husch, *m.* Husche, *f.* Hast; regnskur; örfil. Der Bergmann bekommt eine H., när en oväntad olycka händer honom.

Huschen, *v. a.* Jemanden h., hastigt gifva någon ett par örfilar. — *V. n.* s. Hasta sig fram. — Sich herum h., Slåss i hastighet.

Hüschen, *v. a.* Gunga, vagga, röra fram och tillbaka; äfven vyssja ett barn till sömns.

Hüſing, *n.* (*Sjöf.*) Hysing: en smal lina af tre garn.

Huſſah, Hurra.

Huſſahen, *v. n.* Ropa hurra, hurra.

Huſten, *m.* 3. Hosta. Der blaue H., Kikhosta.

Huſten, *v. n.* h. Hosta. Flöhe h. hören, vara sjelfklok. Ich will dir was h., vänta ej på det, det är ej för dig. =kraut, se Huflattig.

Hut, *m.* 1. Hatt; topp (socker); hufvudbonad. Der grüne eller der gelbe Hut, öknamn på bankruttörer. Ein Hut Zucker, en sockertopp. (*Bot.*) Mössa, lufva, på mossor, *Calyptra*. Die Frau hat den Hut, hustrun har väldet i huset, har tagit husbondekastet. Viele Köpfe unter einen H. bringen, göra att många bli af en och samma mening. Unterm H. nicht richtig ſeyn, hafva en skruf lös. =feder, *f.* 4. Fjäder i hatten. =futter, *n.* 3. Hattfoder (inuti hatten). =futteral, *n.* 1. Hattfoder, hattfoderal. =händler, *m.* 3. Hatthandlare. =kopf, *m.* 1. Hattkull. =krämpe, *f.* 4 Uppfäst hattskygge, hattskygge. =macher, *m.* 3. Hattmakare. =ſchleife, *f.* 4. Kokard. =ſchnur, *f.* 1. Hattsnöre. =ſtaffirer, =ſtepper, =ſtutzer, *m.* 3. Hattstofferare. =ſtülpe, se =krämpe.

Hut, *f.* utan *pl.* Vakt; värd, uppsigt; bete, betesmark; rättighet att drifva sin boskap i bet på andras ägor. Hut und Trift haben: der Trift egentl. betyder rättighet att drifva i bet på trädesåkern. =faß, *n.* Fisksump. =gerechtigkeit, *f.* Rättighet att beta på en åker eller äng; äfven att drifva boskap öfver och på en annans ägor i bete. =haus, *n.* (*Berg=.*) Hus der bergsmäns redskap förvaras, under tillsyn af en Hutmann. =los, *adj.* o. *adv.* Utan skydd, vård och vakt; äfv. barhufvad. =mann, *m.* Fäherde. =ſtein, *m.* Ett rämärke, som visar huruvida ens rättighet går att drifva sina kreatur i bet.

Hütchen, *n.* En liten hatt; äfven circumflex (ˆ) öfver en bokstaf.

Hüten, *v. a.* Bevaka, vakta. Das Bett ell. des Betts h., ligga till sängs, vara sjuk. Er muß noch das Zimmer h., han törs ännu icke gå ut. Das Vieh h., gå vall med boskapen.

Hüter, *m.* 3. Vaktare, bevakare. (*Boktr.*) Custod; sista ordet på en sida eller ett ark, som hänvisar till första ordet på nästa sida eller ark.

Hüterinn, *f.* 4. Vakterska, bevakerska.

Hütſche, *f.* 4. Fotsteg, fotpall, pall.

Hutſchen, *v. n.* ſ. Krypa, åka på gumpen. — h. Tuska, byta.

Hütte, *f.* 4. Koja, hydda: tjäll; kajuta; marknadsställ. H. eller Hüttenwerk, *n.* 1. Masugn, hytta, smälthytta, smältugn. =gaſt, *m.* Officer, som bor i kajutan. =gebräch, *n.* Det, som går af vid metallers smältning och sedan på nytt igen smältes och tillgodogöres. =gericht, *n.* 1. Bergsrätt. =gezäh, *n.* 1. Hytteredskap. =herr, *m.* 4. Brukspatron. =meiſter, *m.* 3. Masmästare. =nicht, *n.* Hvit arsenik, som sublimerar sig vid calciner- ell. smältugnar; äfven en art zinkblomma, som sublimeras i mynningen af ugnar vid smältningen af zinkhaltiga malmer ell. galmeje, *Nihilum album*. =ordnung, *f.* Förordning angående smälthyttor. =rauch, se Giftmehl, =reiter, *m.* Hyttbetjent, som håller räkning öfver alla smälthyttorna i ett distrikt. =ſohle, *f.* Golfvet i en smälthytta. =ſpan, *m.* Ett bredt trä eller bräde i tennhyttor, hvarpå arterne af tennmalmen antecknas med rödkrita. =ſpeiſe, *f.* 4. Ätskilliga metallblandningar, som i synnerhet uppkomma under vissa blymalmers smältning. =ſteiger,

m. Stigare vid en smälthytta. =verwalter, *m.* Den, som har uppsigten öfver hyttorna, och allt hvad som hör till deras vidmakthållande, arbetarnes inöfning, framskaffande af ved, kol, o. d. =vogt, *m.* Fogde vid hyttor, som har uppsigt öfver att smältningen sker i behörig tid. =wärcher, *m.* Hyttarbetare, som vaskar affallet (geträtz) och bereder till smältning. =werk, *n.* Hyttebruk, smälthytteverk. =zeichen, *n.* Märke, som hvar hytta har, att märka redskapen med.

Hüttler, *m.* Invånare i en hydda; äfven ett slags bönder i Österrike, som delas i gänze H. eller Zughüttler, som hålla oxar och hästar, samt halbe H. och Viertelhüttler, hvilka väl hafva fast egendom, men som mest består i äng.

Hüttlich, *adj.* o. *adv.* Som liknar, passar för eller tillhör en hydda eller ringa boning. Die hüttlichen Götter, husgudar.

Hüttner, *m.* Invånare i en hydda ell. koja.

Hütung, *f.* 4. Bete, betesmark.

Hutzucker, *m.* 3. Toppsocker.

Hutzeln, *v. n.* s. Skrumpna, bli skrynklig. — *V. a.* Skära i små bitar.

Hyacinth, *m.* 1. Hyacint (en ädelsten).

Hyacinthe, *f.* 4. Hyacint (ört).

Hyäne, *f.* 4. Hyäna, Asiatisk filfras.

Hydrostatik, *f.* 4. Hydrostatik: lära om flytande kroppars jemnvigt.

Hydrotechnik, se Wasserbaukunst.

Hygrometer, *m.* 3. Hygrometer, hvarmed man utröner luftens föränderlighet i anseende till dess fuktighet.

Hymen, se Hochzeitgott.

Hymne, *f.* 4. Hymn, lofsång.

Hyperbel, *f.* 4. Hyperbol; (i geometri) hyperbel.

Hyperbolisch, *adj.* o. *adv.* Hyperbolisk, öfverdrifven.

Hypochondrie, *f.* 4. Hypochondri, mjeltsjuka.

Hypochondrisch, *adj.* o. *adv.* Hypochondrisk, mjeltsjuk.

Hypochondrist, *m.* 4. En mjeltsjuk.

Hypothek, *f.* 4. Hypotek, intecknad egendom, underpant.

Hypothese, *f.* 4. Hypotes, förslagsmening.

Hysterik, se Mutterbeschwerde.

Hysterisch, *adj.* o. *adv.* Hysterisk, modersjuk.

I. (vokal.)

I, *interj.* Nå! äh! hå! hem!

Jambe, *f.* 4. Jamb.

Jambisch, *adj.* Jambisk.

Ibe, Ibenbaum, se Eibe.

Ibisch, se Eibisch.

Ich, *pron.* Jag.

Ichen, Ichen, *v. n.* Alltid föra ordet jag i munn n, ofta tala om sitt eget jag.

Ideal, *n.* Ideal, utkast i tankarne, tankbild, inbillning.

Idealisch, *adj.* o. *adv.* Idealisk, inbillad.

Idee, *f.* 4. Idée, begrepp, tanke, tankbild, inbillning.

Identisch, *adj.* o. *adv.* Enahanda; betydande detsamma.

Idylle, *f.* 4. Idyll, herdeqvade.

Igel, *m.* 3. Igelkott; piggsvin. =schnecke, se Meerigel.

Igelicht, *adj.* o. *adv.* Lik en igelkott, försedd med piggar.

Igelskolbe, Igelsknospe, *f.* 4. (*Bot.*) Igelkolf, sträggian.

Ihm, *pron. pers. Dat.* af er, Honom, åt honom. Ich will es ihm sagen, jag vill säga honom det. Was frage ich nach ihm? Er tachte bei ihm (bättre: bei sich selbst) hos eller vid sig sjelf.

Ihn, *Accus. pron.* er. Honom.

Ihnen, *Dat. pl.* af *pron.* er och sie Dem; åt dem, eder, åt eder.

Ihr, *nom. pl. pron. pers.* Du äfven *dat.*

pron. pers. fem. sie, Henne. Seyd ihr da gewesen? hafven j varit der? † Das ist ein Pferd, das ihr heißt, som heter herre, en förträfflig häst. Nimm es ihr weg, tag det ifrån henne. — Ihr, ihre, ihres, *pron.* ihre, *pl.* Hennes, deras; eder. Er ist einer ihres Gleichen, han är en af hennes likar. Alle drei Brüder waren zugegen, allein ich frage nicht nach ihrer Gesellschaft, men jag frågar ej stort efter deras sällskap. † Gehen sie ihrer Wege, gå din väg, gå bort. Ich habe es ihrem Bedienten gesagt, jag har sagt det åt eder betjent. Es sind ihrer viel, de äro många. Ihrer wenige, få af dem. Wer erbarmt sich ihrer? hvem förbarmar sig öfver henne, dem, eder?

Ihre, der, die, das, Se Ihrige.

Ihrer, Ihre, Ihres se Ihrige.

Ihretwegen, ihrerwegen, um ihrerwillen, *adv.* För hennes, för deras, för eder skull.

Ihrige, (der, die, das), *pron.* Hennes; deras; eder: sin, sitt; de sina, anhöriga. Das ist nicht seine Schuld, sondern die I., utan hennes skuld. Sie hat das I. gethan, hon har gjort sitt till. Wenn sie alle das I. gethan hätten, om alle hade gjort sin skyldighet, som de hade bort göra. Morgen wird sie die I. seyn, i morgon lär hon gifva Er sin hand, blifva eder hustru. Ich bin ganz der I., Ni har helt och hållet att befalla öfver mig, jag är och förblifver eder trogen och tillgifven.

Ihro, *pron.* (i hof- och curial-stil) Hans, hennes, eder, eders. Det är felaktigt när det nyttjas om mankön, och det ej allenast när man talar derom i tredje person, utan äfven när man omedelbart tilltalar en. Ihro (bör heta Euro Ew.) Majestät der König haben befohlen, I det stela Canslispraket nyttjas det ock för Dero. Skall detta Ihro eller hellre Ihre änteligen nyttjas, så bör det blott ske om qvinnor i tredje personen eller ock i afseende på flera personer.

Ihrzen, *v. a.* Nia, kalla någon ni.

Ilaub, se Epheu.

Illuminiren, *v. a.* Illuminera.

Iltenschnecke, *f.* 4. Rullsnäcka.

Iltiß, *m.* och *n.* des =sses, *pl.* =sse. Hiller.

Im, (in dem, in einem) *præp.* I, uti &c. Se In.

Imbiß, *m.* 1. Något att äta; frukost.

Imgleichen, *conj.* Likaledes, äfvenledes.

Imker, se Bienenmeister.

Immaßen, *conj.* I anseende till, emedan; ilikasom

Immatrikuliren, *v. a.* Immatrikulera, inskrifva.

Imme, † *f.* Ett bi, arbetsbi; äfven myra. J. kallas äfven på spetsbofvars rotvelska en, som undergått torturen.

Immel, *m.* Kornmask.

Immenbänkert, *s.* Bikupa. =bär, *m.* Myrbjörn. =brot, *m.* Sandarak. =fraß, =fresser, *m.* Bihök. =kraut, *n.* Citronmeliss. =wolf, *m.* Bihök. =zopf, *m.* Biklase vid svärmning.

Immer, Immerzu, *adv.* Alltid, beständigt, allt, alltför väl, väl; gerna. Auf i., för alltid. Immer näher, i. ferner, allt närmare, allt aflägsnare. Wer du auch i. bist (seyn magst), hvem du än må vara. Laß ihn i. reden, låt honom tala, hvad honom behagar. So bald ich i. kann, så snart jag någonsin kan. =dar, *adv.* Allt framgent. =fort, *adv.* Allt stadigt, beständigt. =grün, *n. indecl.* Murgrön; vintergrön. =hin, *adv.* Alltid, än en gang; gerna. J., *interj.* Må göra! nä välan! låt så vara! må ske! Er seyd sey i. reich, låt honom vara så rik han vill. Er mag i. gehen, han må gerna gå sin väg. =fuh, *f.*

Inventarie-ko: kallas äfven die eiserne Kuh. =mehr, *adv.* Allt mer och mer; någonsin. =während, *adj.* o. *adv.* Beständig, städsevarande, oupphörlig. =zu, *adv.* Alltid, alltid fram. [kan.

Immhamen, *m.* (*Boktr.*) Anslag på remi-

Immi, Immig, *m.* Ett mått för torra och flytande varor.

Immittelst, *adv.* och *conj.* Emedlertid.

Immobiliar=vermögen, *n.* 3. Lösören.

Impastiren, *v. a.* (*Måln.*) Uppdraga färgen tjockt och fett; äfven anlägga färgen utan att fördrifva den. (*Graveör.*) Med strek förblanda punkterna med hvarandra.

Imperial, *m.* Ett Ryskt mynt om 10 rubler.

Impfen, *v. a.* Ympa (trän); ympa (koppor).

Impfen, *n.* 3. Impfung, *f.* 4. Ympning.

Impfling, *m.* Person, helst barn, som skall

Impfreis, *n.* 2. Ympqvist. [lympas.

Important, se Wichtig.

Importanz, se Wichtigkeit.

Impost, *m.* 1. Pälaga, skatt.

In (läs: inn), *præp.* med *Dat.* I, uti, inuti, inom. In Ermangelung eines bessern, i brist af det, som bättre är. Im gemeinen Leben, i allmänna lefvernet, i allmänt tal. In zwei Stunden bin ich wieder hier, inom två timmar. Einem im Wege seyn, vara en till hinder. † In der Karte spielen, spela kort. Ich denke in der Frühe zu reisen, helt bittida; med *accus.* In den Krieg ziehen, draga i fält. Einem in den Wurf kommen, möta en, komma till en i olaglig tid. Er ist in das Mädchen sehr verliebt, han är mycket kär i flickan. Bis in den Tag hineinschlafen, sofva till ljusa dagen. † In den Tag hineinleben, taga dagen, som han kommer, lefva lustigt, utan bekymmer, ej fråga efter morgondagen. Das geschieht in alle Ewigkeit nicht, det lär visst aldrig någonsin ske. In langer Zeit habe ich ihn nicht gesehen, på lång tid har jag icke sett honom. In die Leier singen, sjunga under det man spelar på lyra. In den Garten gehen, Gå till trädgården för att vara i den; in dem Garten gehen, redan vara i trädgården och promenera der. In der Grube graben, stå inuti en graf och grälva; in die Grube graben, grälva ned något i en graf.

Inbegriff, *m.* 1. Innehåll; summa. Kurzer I., sammandrag, utdrag. Mit I., inberäknad, från och med, till och med.

Inbiß, se Imbiß.

Inbrunst, *f.* utan *pl.* Ifver, hetta, brinnande nit ell. andakt, brinnande ätrå. Jemanden mit I. lieben, älska en uta allt hjerta.

Inbrünstig, *adj.* o. *adv.* Ifrig, brinnande.

Inbürger, *m.* Invånare i en stad, som har borgarerätt der.

Inbusen, se Ingarn.

Incaminiren, se Einrichten.

Incarnat, *n.* 1. Lifsfärg, -hy; rosenfärg.

Incarnat, se Fleisch=Lebenfarbe.

Inconvenienz, se Unschicklichkeit.

Incorporiren, se Einverleiben.

Indächtig, se Eingedenk. [bäddar.

Indett, *n.* 1. Parkum eller tyg för fjäder-

Indem, *conj.* Då, när, i detsamma, emedan, alldenstund; medan, under det att, så länge som. — *Adv.* Straxt, i ögonblicket; nyss.

Indessen, Indeß, *conj.* Medan; under det att, så länge som; emedlertid, ickedesmindre, likväl.

Indig, (des =s) Indigo, *m.* Indigo; ett sediment af ruttnade indigo-plantor, som gifver en skön blå färg. Der falsche ell. unächte I., se Unform. Rother I., Boråsfärg, byttelet: en mörkröd färg, som göres af några lafarter, t. ex. *Lichen cal-*

careus och *tartareus*. =ammer, *m.* Ett slags fink, *Emberiza cyanea*.
Indigenat, *n.* 1. Hemfödslorätt.
Individuum, *n.* 3. Individ, enkel person eller ting.
Indoſſent, *m.* 4. Den, som skrifver bakpå [en vexel &c.
Indulgenz, se Ablaß.
Indult, *m.* se Friſt.
Ineinander, *adv.* I hvarandra; om hvar[annan; ihop.
Infanterie, *f.* 4. Infanteri, fotfolk.
Infel, Inful, *f.* 4. Biskopsmössa.
Infuliren, *v. a.* Begåfva med biskopsmöſsan. Ein infulirter Abt, Abbot, som af Påfven fått frihet att bära biskopsskruden.
Infuſionsthierchen, *n.* 3. Syrmask.
Ingarn, *n.* (*Jäg.*) Inre nät på jägaregarnet, som egentligen tjenar att fånga djuren i.
Ingber, *m.* 3. Ingefära, *Amomum Zingi[ber.*
Ingebäude, *n.* En inom en fästningsmur =ſtående byggnad; äfven innanredet i ett hus.
Ingeheim, *adv.* I hemlighet, hemligt.
Ingeld, *n.* Räntor, intressen, som inflyta af ett capital; äfven pengar, som finnas i kassan.
Ingeräuſch, se Eingeweide. [ledes.
Ingleichen, *adv.* Likaledes, jemväl, äfven-
Ingredienz, *n. pl.* =ien. Ingrediens, tillsats.
Ingrimm, *m.* En innerlig qvalfd arghet; äfven högmod af ondska eller arghet.
Ingrimmig, *adj.* o. *adv.* Innerlig ond eller vredgad.
Ingrün, *n.* Så kallas några plantor, som dels hafva en hög grön färg, dels blifva gröna öfver vintern, säsom Wintergrün, Sinngrün och Waldrebe.
Inguß, *m.* Bolstervar.
Ingut, *n.* Husgeråd.
Ingwer, *m.* Se Ingber.

Inhaben, *v. n.* h. Innehafva, besitta.
Inhaber, *m.* 3. Innehafvare, ägare, besit[tare.
Inhaften, se Binnenhaften.
Inhaftiren, *v. a.* Arrestera, sätta i fängsligt förvar.
Inhalt, *m.* 1. Innehåll, lydelse, förnämsta innehållet af ett ting; ämne, föremål, rymlighet, vidd (ett skepp). Der kurze J., sammandrag, kort begrepp eller utdrag.
Inholz, *n.* (*Skeppsb.*) Inhult.
Injurie, *f.* 4. Oförrätt; skymf, nesa.
Injurienklage, *f.* 4. Stämning eller käromål för tillfogad skymf.
Injuriiren, *v. a.* Smäda med ord.
Inlage, *f.* 4. Det inneslutna, inneliggande.
Inland, *n.* Det land, hvari den talande, skrifvande eller omtalte sig befinner; i motsats till Ausland.
Inländer, *m.* 3. Inföding. [inländsk.
Inländiſch, *adj.* o. *adv.* Infödd, inhemsk,
Inlet, Inlede, Inlett, *n.* Bolstervar.
Inlich, Inlied, *n.* Bolstervar.
Inliegend, *adj.* o. *adv.* Innesluten, inneliggande, hosgående.
Inlieger, Inmenn, *m.* Hyresman; invånare.
Inmärker, *m.* En, som bor inom en bys rågång.
Inmittelſt, se Immittelſt.
Inne, *adv.* Uti, inne. Brukas nu för tiden i allmänt tal blott med vissa verber, t. ex. med behalten, *v. a.* Behålla inne, hålla tillbaka. Das Vieh inne behalten, ej låta boskapen gå i bet, hålla den i stallet. Einem ſeinen Lohn inne behalten, icke gifva en sin lön, när han skall hafva den. =bleiben, *v. n.* Blifva hemma, ej gå ut. =haben, *v. n.* Innehafva, hafva i besittning, besitta, äga, vara egare eller innehafvare af. =halten, *v. a.* Upphöra med, afstå ifrån, hålla

tillbaka, innehålla, icke släppa ut. — — *V. n.* Hålla sig inne. Die Wage hält i., väger jemnt. J. lassen, hafva innestående. Seine Gelder i. lassen. -stehen, *v. n.* Tillstunda; -stv. väga jemnt, hålla jemnvigt. -werden, *v. n.* Blifva varse, förmärka, få veta, känna något. Zu spät ward ich des Betrugs inne, för sent märkte jag bedrägeriet. Er wird es schon inne werden, han lär nog få kännas vid det.

Innen, *adv.* Inuti, innan, invertes. Von i. und außen, innan och utan till; inne och ute. Von i., von i. her, von i. heraus, von i. zu, innantill, inifrån, innanifrån, invändigt. -welt, *f.* Verlden inom oss, inbegreppet af våra föreställningar och begrepp; den inre menniskan.

Innen, *præp.* Uti, inom, innanför. J. den Mauern.

Innere, Innerste, *adj.* o. *adv.* Inre, innerst, invertes; längst in; fortrolig. Der i. Theil des Hauses, inre delen af huset. Der i. Rath, ett utskott af stora rådet, mindre Rådet. — *S. n.* Det inre, innersta. Er sieht bis in das Innerste der Sache, han ser djupt in i saken. Aus dem innersten des Herzens, af allt hjerta, af innersta hjerta. Einem das innerste seines Herzens offenbaren, uppfacka hjertats hemligsta gömmor för en.

Innerhalb, *adv.* och *præp.* med *Genit.* Inuti, invertes, innanför; inom, innan.

Innerlich, *adj.* o. *adv.* Invertes, innerlig, uppriktig.

Innig, Innigst, *adj.* o. *adv.* Innerlig, förtrogen, fortrognast; ifrig; andäktig.

Innigkeit, *f.* 4. Innerlighet; nära förtrolighet eller förbindelse.

Inniglich, *adv.* Innerligen; ganska nära eller förtroget.

-nung, *f.* 4. Handtverks-embete eller -skrå; societet. -brief, *m.* Handlingar, som innehålla ett embetes friheter och lagar. -geld, *n.* eller Innungspfennig, *m.* Lådpenningar: ett sammanskott, som vissa handtverkare betala till skråets förnödenheter.

Inquiriren, *v. a.* Ransaka, undersöka.

Inquisit, *m.* 4. Brottsling, missdådare.

Ins, d. ä. In das.

Insaß, *m.* 4. Invånare, inbyggare; bofast man.

Insbesondere, *adv.* Särskilt; sardeles; i synnerhet.

Inschlicht, Inschlitt, *n.* Talg.

Inschrift, *f.* 4. Inskription, inskrift, öfverskrift, påskrift.

Insect, *n.* 6. Insekt, yrfä.

Insel, *f.* 4. Ö.

Inselt, *n.* Talg.

Inserat, se Einlage, Intage.

Insert, *m.* Besman.

Insgeheim, se Ingeheim.

Insgemein, *adv.* I allmänhet, öfver hufvud, gemenligen, vanligtvis.

Insgesamt, *adv.* Alla tillsammans, samtlige. Sich i. für etwas verbürgen, gå i borgen en för alla och alla för en.

Insiegel, *n.* 3. Pitschet, signet, sigill; påsatt sigill eller insegel. (*Jäg.*) Den mjuka jorden, som fastnar vid hjortfötterna, och som under loppet åter alfaller; äfven tibast.

Insignien, *pl.* Insignier, hedersmärken.

Inskünftige, *adv.* För det tillkommande, hädanefter.

Insofern, *adv.* Så vida.

Insonderheit, *conj.* I synnerhet, särdeles besynnerligen, framför allt.

Insonders, se Besonders.

Insoweit, se Insofern.

Inständig, *adj.* o. *adv.* Enständig, trägen.

Instanz, *f.* 4. Domstol.

Instehend, se Bevorstehend.

Instengräber, *m.* Gravör.

Inſter, *n.* 3. Stortarmen; kräs, tarmkäxet.
Inſtmann, se Inſte.
Inſtrument, *n.* 1. Instrument; verktyg, redskap. Ein gerichtliches J. worüber aufſetzen, uppsätta en laglig handling öfver något. ſmacher, *m.* 3. Instrumentmakare.
Inſulaner, *m.* 3. Öbo. ſdersåtare.
Inſurgent, *m.* 4. Insurgent, upprorisk un-
Intendant, *m.* 4. Intendent, öfveruppsyningsman.
Intereſſen, *pl.* Interesse, räntor.
Intereſſent, *m.* 4. Interessent, deltagare, bolagsman.
Intermezzo, *n.* Se Zwiſchenſpiel.
Interpunction, *f.* 4. Punktuering, kommaIntolerant, *adj.* Ofördragsam. ſtering.
Intoleranz, *f.* 4. Ofördragsamhet.
Intoniren, se Anſtimmen.
Intraden, *pl.* Inkomster. ſläggning.
Intrigue, *f.* 4. Svek, ränka, konstig anIntriguenmacher, *m.* 3. Intrigmakare, kränglare.
Invalid, *adv.* och *m.* 4. Oförmögen till tjenst eller arbete; invalid.
Inventarium, *n.* 3. *pl.* ien för ium.
Inventur, *f.* 4. Inventarium, förteckning; inventering, bouppteckning.
Inwärts, se Einwärts. ſuantill.
Inwendig, *adj.* o. *adv.* Inre, invertes, inInzicht, Inzucht, *f.* Beskyllning.
Inzwiſchen, *adv.* o. *conj.* Emedlertid; icke dess mindre, likväl.
Irden, *adj.* Ler . . ., sten . . .
Irdiſch, *adj.* o. *adv.* Jordisk, verldslig.
Irgend, *adv.* Kanske, tilläfventyrs; af en händelse; nästan, vidpass; någon gang; någonsin. — ein, eine, — einer, — jemand, någon, något, en. — wo, — wohin, någonstädes, någonstädes åt. — woher, någonstades ifrån. Iſt i. einer hier? är någon här? um i. einer Urſache willen, för hvad orsaks skull det må vara. J. etwas, någonting.
Irre, *adj.* o. *adv.* Vilsefarande, förvillad; irrig, oriktig, falsk. J. führen, leiten, föra vilse, förvilla, inleda i villfarelse. J. gehen, gå, fara eller räka vilse. Es gehet mir irre, det misslyckas för mig. J. machen, förvilla om väderstrecket; göra att man ej vet hvar man är; förvirra; föra vilse; bringa ur concepterna; bringa i oordning. J. reden, prata däraktigt; yra. J. werden, förirra sig, bli förvillad, förlägen, oredig. J. ſeyn, misstaga eller irra sig.
Irre, *f.* 4. Villa, villervalla; villoväg; irrgång, labyrint. In der J. ſeyn, vara villrad g, i villfarelse.
Irren, *v. n.* h. Irra sig, fara vilse, fela; misstaga sig. — *V. a.* Förvirra, bringa i oordning, föra vilse. Laß dich nicht i., låt icke förhindra, stora dig.
Irrenhaus, *n.* 2. Dårhus.
Irrereden, *n.* 3. Yra, yrsel, tankvilla.
Irrfahrt, *f.* 4. Villofart eller -färd.
Irrgang, *m.* 1. Irrgång, villoväg, oriktig väg; labyrint.
Irrgarten, *m.* 3. Labyrint, irrgång.
Irrgeiſt, *m.* 2. Kringsväfvande menniska; villoande.
Irrglaube, *m.* 5. Irrlärighet.
Irrgläubig, *adj.* Irrlärig.
Irrhaus, *n.* Dårhus.
Irrhäusler, *m.* Dårhushjon.
Irrig, *adj.* o. *adv.* Irrig, oriktig, falsk. Irriger Weiſe, falskligen.
Irrläufer, *m.* En, som går och vankar hit och dit, landstrykare.
Irrlehen, *n.* Det först ledigt blifvande län, som man har försäkring på att få.
Irrlehre, *f.* 4. Falsk lära.
Irrlehrer, *m.* 3. Falsk lärare.
Irrlicht, *n.* 2. Lyktgubbe, irrbloss; dim-

eld. (*Fig.*) Falskt ljus eller sken. (*Fyrv.*) Små svärmare, som slingra sig på vattnet likt ormar.

Irrlichteriren, Irrlichtern, *v. n.* Fladdra hit och dit, som ett irrbloss eller en lyktgubbe.

Irrpfad, *m.* Villostig.

Irrſal, se Irrthum.

Irrſam, *adj.* o. *adv.* Som lätt irrar sig eller går vilse; äfven villsam, der man lätt kan förvilla sig.

Irrſtern, *m.* 1. Planet.

Irrthum, *m.* 2. Villfarelse, misstag, irring, villa, fel, missräkning.

Irrung, *f.* 4. Misstag, förseende, irring; tvist, tvistighet, missförstånd.

Irrwahn, *m.* 1. Falsk mening, tanke, inbillning.

Irrweg, *m.* 1. Irrväg, villoväg, oriktig väg.

Irrwiſch, *m.* Större lyktgubbe.

Iſegrimm, *m.* Så kallas vargen i Reinicke Fuchs; äfven en butter och vresig person.

Iſop, *m.* 1. bes =es, Isop.

Iſig, Se Jeſig.

Iſt, se Jeſt.

Iwe, Iwenbaum, se Eibe.

J. (Consonant).

Ja, *adv.* Ja; jo; ju; för all del.

Jabruder, se Jaherr.

Jach, *adj.* se Jähe.

Jachern, *v. n. h.* Springa och rasa, stoja, jägta hvarannan för ro skull, brottas, rusta, leka.

Jacht, *f.* 4. =ſchiff, *n.* 1. Jakt, jaktskepp.

Jachtern, se Jachern.

Jäckchen, *n.* 3. Liten jacka.

Jacke, *f.* 4. Jacka.

Jackern, *v. a.* o. *n.* Rida fort; jägta, flacka omkring.

Jacobsblume, *f.* 4. Ständs. =lauch, *n.* 1. Hällök; gräslök. =ſtab, *m.* (*Sjöf.*) Jacobsstaf att mäta höjder, gradstock. (*Astron.*) Orions gördel; äfv. svansen. =ſtraße, *f.* 4. Se Milchſtraße.

Jade, se Bitterſtein.

Jagd (d som t) *f.* 4. Jagt; jagt eller jägeri, jagtväsendet, jagtstat, jagtbetjening. Hohe J., rättighet att skjuta stort vildt. Niedre J., lägre jagt. J. machen auf, förfölja. (*Skeppsb.*) Kilar, som drifvas emellan plankorna och jagtbultarna kallas Jagden. =amt, *n.* All betjening, som hör till jagtväsendet; äfven ett Collegium, som ransakar och dömmer i jagtmål. =bar, *adj.* o. *adv.* Jagtbar, som kan jagas. =bauer, *m.* En bonde, som bör göra dagsverken vid jagter. =bolzen, *pl.* (*Skeppsb.*) Jagbultar. =brücke, *f.* En med hög pelare försedd brygga öfver en graf, att den må kunna ses på långt håll. =dienſt, *m.* Betjening vid jagtväsendet. =flinte, *f.* 4. Jagtbössa. =flur, *f.* 4. Nejd, trakt, der jagt anställes. =folge, *f.* Skyldighet att följa en på jagt; frihet att förfölja ett vilddjur, som är upptaget och af skott sårad på en annans ägor. =frohne, *f.* Tjenst eller dagsverke, som en bör göra vid anställda jagter. =fröhner, *m.* Se Jagdbauer. =gehäge, *n.* 3. Jagtpark. =geld, *n.* Penningar, som betalas å stället för tjenst eller dagsverken, som borde göras vid jagt. =gerecht, *adj.* o. *adv.* (*Jäg.*) Som väl förstår sig på jagt och allt hvad dertill hör. =gerechtigkeit, *f.* Rättighet eller frihet att jaga på en skog, eller något annat ställe. =geſchrei, *n.* 1. Jagtrop, jägarrop. =gränze, *f.* En orts gränser i anseende till jagten och friheten att jaga. =handwerk, *n.* Ett handtverk, som förnämligast sysselsätter sig

med att förfärdiga allahanda förnödenheter, som brukas vid jagt, t. ex. =ſchmidt, =riemer, o. s. v. =häring, *m.* Sill, som ifrån den tid fångsten börjas, till den 16 Juli, med vissa Holländska fartyg, kallade Bentjagers, föres strax öfver till Holland, ifrån det stället der han fångas i hafvet vid Skottland. =hief, *m.* En stöt eller ton ur jägarehornet. =horn, *n.* Jägarehorn, skallhorn. =hund, *m.* 1. Jagthund. =kleid, *n.* 2. Jagtklädning. =lehen, *n.* Jagträttighet, gifven någon såsom förläning. =leute, *pl.* Alla till en jagt och jagtväsendet hörande personer. =pferd, *n.* En till jagt (i synn. parforcejagt) inöfvad häst. =pforte, *f.* Portar ell. dörrar i staketen eller gärdesgårdarne, som öppnas när jagt hålles. =platz, *m.* Stället der en jagt skall slutas. =poſten, *m.* Ett visst tecken, som gifves med jägarehornet. =recht, *n.* En viss del af det fällda vildtet, som tillfaller ägaren af jagtmarken. =regal, *n.* Jagträttighet, betraktad såsom ett regale. =ſchloß, *n.* Furstligt slott, bestämdt för jagtnöje. =ſtein, *m.* En sten, som tjenar till råmärke, huru vida en jagtpark sträcker sig. =ſtock, *m.* En käpp med en liten gaffel på, som bäres i handen af folk, som går ut på vildsvinsjagt. =ſtück, *n.* Jagtstycke: målning, som föreställer en jagt; äfv. jagtstycke att bläsa på valthorn; äfven kanon i bogen på ett skepp. =tag, *m.* En till jagt utsatt dag; äfven dag då bönder böra göra dagsverke vid jagt. =taſche, *f.* 4. Skjutväska, jägartaska. =teufel, *m.* (*Skepp.*) Ett litet segel på flaggstocken. =tücher, *pl.* Jagtlappar. =uhr, *f.* 4. Jagtur. =zug, *n.* Ett spann af fyra raska hästar, som draga i långa linor, och dem kusken styr från sadelhästen, i synnerh. på jagt.

Jagen, *v. a.* o. *n.* ſ. Jaga; löpa, springa, ränna; sätta i galopp, låta galoppera; springa eller sätta efter. Durch den Leib j., genomborra. Durch die Gurgel j., förslösa. Ein Pferd zu Tode j., köra ihjel en häst. In die Flucht J., drifva på flykten. Er iſt im vollen Galopp vorbei gejagt, han har ridit, kort förbi i fullt fyrspång. Er jagt immer mit dem Eſſen, han äter alltid för fort, för hastigt. — *b.* Köra eller rida ganska fort. Er hat zwei Pferde zu Tode gejagt, *v. a.* Han har ridit eller kört ihjel två hästar.

Jagen, *n.* 3. Jagande, jagt; körande, ridanda i fyrspång.

Jäger, *m.* 3. Jägare; äfven ett litet snällseglande fartyg, som seglar efter sillböjsarna, tar sillen af dem och bortför den till afsalu; äfv. skepparen derpå; äfven klyfvert eller jagare: klyfvare ell. främsta storseglet på et sådant fartyg. =burſch, *m.* 4. Jägarlärling i tredje året (i det första kallas han =junge, Hunds=junge eller Lehrling; i det andra Lehr=burſch). =garn, *n.* 1. Jägargarn, jägarnät. =hof, *m.* 1. Jägeri, jagtstaf. =horn, *n.* 2. Jägarhorn. =kunſt, *f.* Jägerikonst, jagtkonst; äfven vissa vidskepliga konster hos jägare, såsom att göra sig hård, o. s. v. =mantel, *m.* Jägarekappa; äfv. ett slags ostra, *Ostrea plica.* =mäßig, *adj.* Jägarlik. =meiſter, *m.* 3. Jägmästare. =recht, *n.* 1. Jägarrättighet) de delarne af vildbråd, som gifvas åt jagthundarne. =ſprache, *f.* Jägarespråk: sätt att tala, som jägare bruka. =ſtock, *m.* En stark käpp med spetsig doppsko. =zeug, *n.* Jägarerem, horn och jagtknif.

Jägerei, *f.* Ett idkeligt jagande (på spe).

Jägerei, *f.* 4. Jägeri.

Jägeriſch, Jägerlich, *adj.* o. *adv.* Jägarelik, jägareaktig.

Jagetroß, *m.* Ett kabelvis slaget tåg till bogsering.

Jäh, *adj.* o. *adv.* Brant, tvärbrant; hastig; plötslig, bråd. Die jähe Taufe, nöddop.

Jähe, *f.* 4. Branthet; hastighet, förifrån.

Jaherr, *m.* 4. Jaherre, som säger ja till allt.

Jählich, *adj.* o. *adv.* Plötslig, oförmodad.

Jähling, *adj.* o *adv.* Hastig, plötslig, bråd.

Jählings, *adv.* Hastigt, plötsligt. Etwas j. thun, göra något i brådskan.

Jahn †, *m.* (*Landtbr.*) Det toma rummet, som en slätterkarl eller skördeman lemnar efter sig under slättern. Das Getreide liegt noch auf dem J., ligger ännu på slag, är ännu icke bunden i kärfvar. Då man ej kan göda ett stort vinberg på ett år, delas det i anseende till gödningen i vissa Jahne, hvaraf en gödes hvarje år. (*Skogsv.*) Fällda och i rad på hvarandra liggande buskar; äfv. utmätta delar af skogen till hygge.

Jahr, *n.* 1. År. Des Jahres, om året. über J., efter ett års förlopp; åt året. Ein J. lang elf. hindurch, ett år; ett år bortåt ell. igenom. Jemandes Jahre haben, vara lika gammal med någon. Bei Jahren seyn, vara kommen till åren. Die Jahre oder seine Jahre fühlen, börja att känna ålderdomskrämpor. Vor den Jahren, eller vor seinen Jahren sterben, dö i förtid. Jahr und Tag, år och dag, kallas i Sachsiska lagen en tid af ett år, 6 veckor och 3 dagar; på andra ställen ett år och 4 veckor. Die Jahre bei jemanden stehen, stå ut sina läroår hos en. J. bet. äfven safring i ett träd. Zu seinen Jahren kommen, komma till mogna år, bli myndig. Das heilige J., se Jubeljahr. Er geht in sein siebzigstes Jahr, han är på sjuttionde året. Es giebt sich mit den Jahren, det ändrar sig med tiden. Ein J. ums andre, hvart annat år. Weiter hin im J., längre fram på året. J. aus J. ein J. für J., år ut och år in, år från år, hvart år. =arbeit, *f.* (*Handtv.*) Ett betingadt arbete för en gosse eller gesäll på ett år; äfven ett års arbete. =arbeiter, *m.* En, som stadt sig i arbete hos en mästare på ett eller flera års tid; profgesäll. =buch, *n.* 2. Årbok, krönika, annal. =fest, *n.* 1. Årlig fest. =gang, *m.* 1. Årgång. =gebung, *f.* (*Lagf.*) *Venia ætatis*: då en omyndig i förtid förklaras myndig. =gedächtniß, *n.* 1. Årlig åminnelsedag. =geld, *n.* 2. Pension. =gericht, *n.* En rätt, som samlas hvart år. =gesell, *m.* Gesäll, som på ett år tingat sig i arbete hos en mästare; äfven gesäll, som står i årsarbete för att vinna mästarerätt. =gewächs, *n.* 1. =wuchs, *m.* 1. Årsväxt, årsgroda. =gehalt, =lohn, *m.* 1. Årslön. =hundert, *n.* 1. Århundrade, sekel. =kleid, *n.* Klädning, som skänkes barn, då de äro årsgamla. =knecht, *m.* Dräng, som stadt sig för ett år. Så kallas ock vid saltverken i Halle de arbetare, som bära solan i kokhuset. =könig, *m.* Vid skjutsällskaper en konung, hvars värdighet räcker ett helt år. =lohn, se =gehalt, =markt, *m.* 1. Årsmarknad; marknadsgåfva. =pacht, *f.* 4. Förpaktning på vissa år. =tausend, *n.* 1. Tusentalet. =weise, *adv.* Årligen. =wuchs, se =gewächs. =zahl, *f.* 4. Årtal; tidräkning; tidhvarf. =zehent, *n.* 1. En tidrymd af tio år. =zirkel, *m.* Ett tidhvarf i tidräkningen, årscirkel, såsom måncirkeln, solcirkeln, o. s. v.

Jährig, *adj.* o. *adv.* Årig, årsgammal.

Jährlich, *adj.* o. *adv.* Årlig; årligen.

Jährling, *m.* 1. Årsgammal.

Jahresfriſt, *f.* 4. År; ett års rådrum. Binnen J., inom år och dag. =fall, *m.* Lag, hvarefter gift folk har efter ett års förlopp lika del i boet; äfven rättigheten att afstå derifrån. =tag, *m.* 1. Årlig åminnelsedag. =zeit, *f.* 4. Årstid.

Jahren, Jähren, *v. r.* Blifva, fylla ett år. Es wird ſich nun bald j., det lär snart bli ett år. Es jahret ſich heute, daß er geſtorben iſt, det är i dag ett år sedan han dog.

Jähzorn, *m* 1. Häftighet, hetta, hetsighet, Jähzornig, *adj.* o. *adv.* Häftig, hetsig, Jakob, se Jacob.

Jammer, *m.* 3. Jemmer, elände; jemrande, klagorop, veklagan; fallandesot; en stor mängd eller myckenhet. Ein J. Leute. In J. und Noth ſtecken, lefva i största elände och uselhet. O. des Jammers! o! hvilket elände. =fall †, *m.* En ömklig händelse. =geſchrei, *n.* 1. Jemmerskri, jemmerrop. =lied, *n.* 2. =geſang, *m.* 1. Qvidan. =thal, *n.* 2. Jemmerdal.

Jämmerlich, *adj.* o. *adv.* Olycksfull; eländig, usel, ömklig; beklaglig, jemmerlig, ömklig, erbarmlig.

Jammern, *v. n.* h. Jemra sig, hafva medömkan med. Sich jemandes Unglück j. laſſen. Es jammert mich, es jammert mich ſeiner, jag ömkar honom, det ömmar mig om honom.

Jan, Johan. Jan Hagel, pöbeln ell. packet.

Janken, *v. n.* Klaga högt, jemra sig.

Jänner, *m.* 3. Januari månad.

Japen, *v. n.* Gapa.

Jappen, *v. n.* Med svårighet öppna munnen. — h. Uppstå; afstå.

Jasmin, *m.* 1. Jasmin.

Jaſpis, des =ſpiſes, *pl.* =ſpe. Jaspis. =achat, *m.* Jaspis blandad med agat.

Jäten, se Gäten.

Jauch, Jauchart, se Jauchert.

Jauche, *f.* En oren, dålig vätska; gement, grumligt dricka.

Jauchert, *n.* Egentl. så mycket åker, som man med ett par oxar kan köra opp om dagen. Ett fält eller åkermått, som nära öfverensstämmer med en Morgen, men är icke lika på alla ställen, och nyttjas dels om åkrar ensamt, dels om ängar, vinberg, skogsmark o. d.

Jauchzen, *v. n.* h. Upphäfva fröjde- eller glädjerop, hoppa, springa af glädje, högligen gladjas. Jauchzet dem Herrn alle Welt. Jauchze des Siegs in deinem Herzen.

Jauchzen, *n.* 3. Jauchzer, *m.* Glädjerop, fröjderop; jubilering.

Jawort, *n.* 1. Jaord, bifall, jakord.

Je, *partikel.* Ju; någonsin. Je nur, nu, nå, må göra, nå välan. Je zwei und zwei, två och två; parvis. Je mehr, ju mer. Je weniger, ju mindre. Je nachdem, allt efter som, i samma mån. Von j. her, ifrån första tiden tillbaka. J. und j., alltid, beständigt. J. zuweilen, ibland, stundom. J. o j.! Herr J.: o! åh! hem! Herre Jesus. Herr Je.

Je dennoch. Se Doch.

Jedenfalls, *adv.* I allt fall, hända hvad ſom will.

Jeder, ein jeder, jede, jedes, *pron.* Hvar och en, hvarje; en hvar, hvardera. Ein j., en hvar, hvar, hvar och en; hvardera. Sie lebt in jedem meiner Gedanken, jag tänker beständigt på henne. =hand, =lei, *adj.* och *adv.* Allehanda, af alla slag. =mann, *pron.* Hvar och en, alla. =männiglich, *adj.* Öfverallt, allmänt. J. zu wiſſen thun, göra hvar och en vetterligt. =zeit, *adv.* Alltid, beständigt.

Jedesmahl, *adv.* Hvar gång. =mahlig, *adj.* o. *adv.* Som sker hvar gång.

Jedoch, se Doch.

Jedweder, Jeglicher, se Jeder.

Jelängerjelieber, *n.* 3. Rosentry (örl).
Jemahls, *adv.* Någonsin.
Jemand, *pron.* Någon, en viss.
Jener, jene, jenes, *pron.* Den det förra, den, det der; den det andra. Er wird bald dieſes bald jenes, nu det ena, nu det andra. An jener Seite des Stroḥms, på andra sidan om strömmen. Jener Gelehrte ſagte, en viss lärd sade. In jenem Leben werden wir uns wieder ſehen, vi se åter hvarandra i det tillkommande lifvet. An jenem Tage, på yttersta dagen. Daß dich dieſer und jenes! den och den skall anfäkta dig.
Jenerlei, *adj.* På det sättet, af det slaget.
Jenſeit, Jenſeits, (läs: jenn=) *præp.* med *Genit.* och *adv.* Bortom, på andra sidan. J. des Grabes. — *Anm.* I ädlare och högre stil nyttjas jenſeit hellre än jenſeits, utom när det står absolut, t. ex. Sie bleiben jenſeits.
Jenſeitig, *adj.* o. *adv.* Belägen på andra sidan, bortom; yttre.
Jenſeits, *adv.* Se Jenſeit. — *S. n.* Hvad som är på andra sidan, i synn. på andra sidan om grafven. Über das Dann des J. hat dieſes kleine Jetzt keine Stimme.
Jetzig, *adj.* o. *adv.* Nuvarande, närvarande; denna, innevarande; vår tids.
Jetzo, Jetzurd, se Jetzt.
Jetzt, *adj.* o. *adv.* Nu, i denna stund, för det närvarande, nu för tiden. Von j. an, från denna stund. — *S. n.* Nu, närvarande ögonblick.
Joch, *n.* 1. Ok; par, koppel; dagsplöja; tverbjelke. =ochs, *m.* 4. Dragoxe. =pfahl, *m.* Pålar, som äro fästade med en tverbjelke. =träger, *m.* Tverbjelke (vid bro- och slussbyggnad).
Johann, Johannes, ett mansdopnamn. J. und alle Mann, pöbeln.
Johannisbeere, *f.* 4. Röda vinbär. Wilde J., måbär. =beerſtrauch, *m.* 1. Vinbärsbuske. =brot, *n.* 1. Johannisbröd; frukten af. =brotbaum, *m.* 1. Johannisbrödträd, *Ceratonia.* =käfer, *m.* 3. Ällonborre. =ſchießen, *n.* Högtidlig målskjutning vid midsommar. =ſegen, *m.* Vin, som i Katholska kyrkan signas midsommarsdagen; äfv. afskedsskål (på landsbygden). =tag, *m.* Johannis eller midsommarsdagen. =topf, *m.* En lustbarhet för barn, då de midsommarsnatten sätta ljus i en kruka full med blommor. =traube, *f.* Röda och svarta vinbär. =vöglein, *n.* Jungfru Marie nyckelpiga. =wedel, *n.* Johannisört, algräs, elggräs, byttgräs. =weide, *f.* Äng eller betesmark, dit boskapen släppes på bete först efter midsommarsdagen. =weihe, *f.* Vinets invigning midsommarsdagen. =würmchen, *n.* 3. Lysmask.
Jökel, *m.* =gut, *n.* Gedigen vitriol.
Jolen, *v. n.* Skrika. — *V. a.* Skrikande afsjunga.
Jöllblock, *m.* =tau, *n.* (*Sjöf.*) Ett tåg, t. ex. i masttoppen, som löper genom ett enskifvigt block kalladt =block.
Jölle, *f.* Julle; äfven ett slags 80 fot långa och 18 fot breda vedbåtar på Spree och Elbefloden.
Jope, se Jacke.
Joſephsblume, *f.* Bockskägg, hafrerötter, *Tragopogon pratense.* =ſtab, *m.* (*Trädg.*) Hvit dubbel narcissa.
Jot, *ind.* Consonanten J eller Jod, det ringaste eller minsta skriftecken; äfven ett lappri, en bagatell, *ne jota quidem.*
Jubel, *m.* 3. Fröjderop, glädje, jubilering. =bruder, *m.* En lustig ture, en utsvälvande sälle. =hochzeit, *f.* Guld- eller silfverbröllop, efter 50 eller 25 års ägtenskap, då mannen kallas =bräutigam och dess hustru =braut. =jahr, *n.* Jubelår,

friär, klangär; hvart 100:de eller 50:de år, som firas för någon märkvärdighet. I Katholska kyrkan är J. hvart 25:te år; då aflat utdelas åt alla, som besöka vissa kyrkor; äfven 50:de eller 25:te året af ett ägtenskap. =könig, *m.* En Konung, som firar sin regerings jubelår; äfven Konung vid en jubelfäst. =prieſter, *m.* Katholsk prest, som firar 50:de året sedan han blifvit prestvigd. Messan, som han då läser, kallas =meſſe. =tag, *m.* Dagen då en jubelfest firas; äfven då en embetsman firar sin 50:åriga tjenstid, eller ett ägta par sin 50:åriga förening.

Jubeln, Jubiliren, *v. n.* h. Jubilera, upphäfva fröjderop; äfven sväfva ut, lefva i sus och dus (om studenter). — *V. a.* Förafskeda en tjenare för ålder skull med bibehållande af halfva lönen.

Juch! Juch he! *interj.* Hej lustig! (*Ordspråk.*) Auf ein Juch folgen gemeiniglich zwei Ach, på stor glädje följer dubbelt lidande.

Juchten, *m.* 3. Se Juften.

Juchhei, se Juch. I Schlesien nyttjas det som *s. m.* och bet. ett gällt glädjeskri. In einem J. fortlaufen, springa ständigt utan att se sig om.

Juchheien, *v. n.* Ropa hej, gifva sin glädje tillkänna genom fröjdeskri.

Juchheisa, se Juch.

Jucht, *f.* Ett mått vid hammarverk, hvarmed kol o. d. mätes; vid masugnar kallas det Gicht. J. ſetzen, kasta in kol och sten i smältugnen. =maß, *n.* Måttstock af nio tverhands längd, hvarmed undersökes huru djupt malmen och kolen äro smälta i ugnen.

Jucken, *v. n.* h. Klia, krypa, sticka i skinnet. Der Pudel juckt ihm, han vill ha stryk. — *V. a.* Rifva, klå.

Jude, *m.* 4. Jude; en nedrig procentare.

Judelei, *f.* Judisk vinningslystnad; äfven hebraismus: ebreiskt talesätt.

Jüdeln, *v. n.* h. Ockra, skinna; nyttja hebraismer eller ebreiska uttryck; äfven tala Judisk Tyska.

Juden, *v. n.* h. Ockra, skinna. =genoß, *m.* 4. Judisk proselyt. =kirſche, *f.* 4. Judekersbär. =pech, =harz, *n.* 1. Bergbeck, bergbalsam. =ſchaft, *f.* 4. Judarne, judesamfund. =ſchule, *f.* 4. Synagoga, Judisk kyrka eller församling. =ſpieß †, *m.* Judespjut; oskälig ocker eller vinst. Mit dem =ſpieße laufen, söka juderänta: gå omkring och schackra. =ſtadt, *f.* Stad eller en del af en stad, der Judar få bo. =ſtein, *m.* Judesten: förstenad sjöborre, *Echinus* L.; piggarne kallas =nadel. =thum, *n.* 2. Judendom, judiska läran. =zopf, *m.* 1. Martofva.

Judenzen, *v. n.* h. Vara lik en Jude; tänka, tala och handla, som en Jude.

Jüdinn, *f.* 4. Judinna.

Jüdiſch, *adj.* o. *adv.* Judisk, hebreisk. J. Deutſch, förderfvad Ebreiska blandad med Tyska.

Juften, *m.* Juft: Ryskt på visst sätt beredt läder, som är rödt och blankt på ena sidan och har en stark lukt. — *Adj.* Gjord af juft.

Jugelbeere, *f.* Odon.

Jugend, *f.* 4. Ungdom; ungt folk; barn. Von J. auf eller an, ifrån ungdomen, — barndomen. J. hat nicht Tugend, ungdomen är sällan förståndig. =fehler, *m.* 3. Ungdomsfel. =jahre, *pl.* Ungdomsår. =ſünde, *f.* Ungdomssynd; sjelfbefläckelse. =zeit, *f.* 4. Ungdomstid.

Jugendlich, *adj.* o. *adv.* Ung, som tillhör ungdom, som sker eller skett i ungdomen, ungdoms... Das jugendliche Grün,

det späda gräset, första löfvet, som spricker ut.

Juks, *m.* Smuts, orenlighet; liten men orättmätig vinning, underslef, skämt.

Juksen, *v. n.* Göra sig en olofflig vinst, begå underslef.

Jung, jünger, jüngste, *adj.* o. *adv.* Ung, yngre, yngst; späd; nykommen; tidig; sist. J. gewöhnt, alt gethan, hvarvid man vänjer sig i ungdomen, det gör man på ålderdomen. Am jüngsten Tage, på yttersta dagen. Die junge Magd är i Meissen en huspiga, till skillnad från kokerska och kökspiga. Die junge Gans, gåskrås. Junges Bier, dricka, som väl gäst ut, men icke fått sin fulla styrka. Junge Milch, mjölk af en qviga eller nyburen ko, till skillnad från frische Milch, nymjölkad mjölk. (*Fig.*) Jung werden, födas, vara född. In diesem Dorfe ist er j. geworden.

Junge, *m.* 4. Pojke; lärling, lärgosse.

Junge, *n.* Böjes som *adj.* Unge, ungar. J. werfen, yngla, få ungar. J. ausbrüten, ligga ut ungar (om fåglar). † Sie hat etwas Junges, ein Junges bekommen, hon har fått ett barn.

Jungemagd, *f.* 1. Kammarpiga.

Jungen, *v. n.* h. Yngla, få ungar.

Jungenhaft, =mäßig, *adj.* Pojkaktig, barnslig. =possen, *pl.* Pojkstrek, barnsligheter.

Jünger, *adj.* Yngre; sednare, nyare.

Jünger, *m.* 3. Lärjunge; anhängare, professgesäll.

Jungfer, *f.* 4. Jungfru, mö; jungfru; mamsell. (*Stenl.*) Jungfru, gaflaggareklubba; värmflaska; äfven vid hammar- och myntverk en stor jernslef med långt träskaft, hvari de till mynt ämnade små plåtar glödgas innan de präglas; i fängelser en art stock eller black, som lägges eller smides på en fånge, den han måste taga under armen så snart han vill gå. (*Skepp.*) Vissa block att fästa tågen. † Säges ibland om en sak, som än är ny eller obrukad. Es ist noch eine Jungfer, det är en mödom. Die nackte J., Höstlök. J. im Grünen, im Grase, eller im Neste, jungfrun i det gröna; (insekt) verfluchte J., en art trollslända. =schaft, *f.* 4. Jungfrudom, mödom. [Spp.

Jüngferlich, *adj.* o. *adv.* Jungfrulik. (*Fig.*)

Jungfernhäutchen, *n.* 3. =schloß, *n.* 2. Mödom, mödomshinnan, hymen. =honig, *m.* 1. Jungfruhoning: honing efter unga bin; äfven honing, som af sig sjelf dryper ur kakorna. =hopfen, *m.* Humle, som första året växer i en ny humlegård. =kind, *n.* 2. Oäkta barn. =krankheit, =sucht, *f.* 4. Bleksot. =milch, *f.* Jungfrumjölk; äfv. ett slags smink af tvålokssaft och vinsprit; äfv. en blandning af blyättika och alun; äfv. benzoeharts upplöst i vinsprit blandad med vatten, till skönhetsmedel. =moos, *m.* Brun-mossa, *Gymnostomum.* =nelke, *f.* Ängsnejlika, *Dianthus deltoides.* =öl, *n.* 1. Jungfruolja, den klaraste och bästa oljan. =zwinger, *m.* 3. Jungfrukloster.

Jungfrau, *f.* 4. Jungfru, mö; jungfru, flicka. (*Fig.*) Sven (hellre: Junggesell); † stad, som aldrig varit intagen af någon fiende, äfven Jungfrun: ett af tecknen i djurkretsen. — *Anm.* I högre anständig stil nyttjas Jungfrau i stället för Jungfer.

Jungfräulich, *adj.* o. *adv.* Jungfrulik, jungfru . . ., kysk, blygsam; tillhörande jungfrur.

Junggesell, *m.* 4. Ungkarl; sven, en, som har svenbommen. J. är äfven en, som nyss lärt ut eller blifvit gesäll; äfven gesäll, som varit kortaste tiden på ett

ställe. =geſellenſchaft, *f.* 4. Svendom. =geſellenſtand, *m.* 1. Celibat, tillstånd, då en lefver ogift. =mann, *m.* Jungman, upplöpare: ung, obefaren matros. =meiſter, *m.* Ungbror, ungmästare: yngste mastaren i ett skrå. =thier, *n.* (*Jäg.*) En ung hind, som ännu icke är fullvuxen.

Jungfrauſchaft, se Jungferſchaft.

Jungheit, *f.* Unghet. Die Jugend muß trotz ihrer J. zur Bedächtſamkeit gewöhnt werden.

Jüngling, *m.* 1. Yngling.

Jünglingsalter, *n.* 3. =jahre, *n. pl.* Ynglingsälder eller -år.

Jüngſt, *adv.* Nyss, nyligen, nyligast, sist.

Jüngſt, *adj.* Yngst; sist. Das jüngſte Gericht, yttersta domen.

Jüngſthin, *adv.* Nyligen, för ej länge sedan.

Junke, *f.* Ett Chinesiskt fartyg med mastsegel, som drager 1 till 200 läster.

Junker, *m.* 3. Junker, ung adelsman; cavaljer hos en furstlig person; äfv. Marburger-öl; junker i bräd-spel; äfv. yngste bagardrängen eller lärlingen, på vissa ställen, t. ex. i Hamburg. =bauern, *pl.* Frälsebönder, som äro *glebæ adscripti*, på några orter. =birn, *f.* Cyperpäron.

Junkern †, *v. n.* Junkrera omkring, drifva, lefva makligt, förnöta tiden i fåfänga.

Junta, *f.* Junta (collegium i Spanien).

Jupe, *f.* 4. Jacka; lifstycke, lif, korsett.

Juriſt, *m.* 4. Jurist, lagfaren man, lagklok; som studerar juridiken.

Juriſtiſch, *adj.* o. *adv.* Juridisk, laglikmätig.

Juſt, *adv.* Just, accurat, precist, nu nyss, i de samma; lagom riktigt.

Juſtiren, *v. a.* Rätta, måtta, passa, justera.

Juſtitiarius, *m. pl.* ien för fus, Justitiarie.

Juſtiz, *f.* 4. Lagskipning; domstol. =pflege, *f.* 4 Lagskipning.

Jütte, *f.* (*Skepp.*) David: en kort och något krökt sparre af starkt trä, med en skifva på ena ändan; penterbjelke. J. der Luppardunen, däverl.

Juwel, *n.* och *m.* 6. Juwele, *f.* 4. Juvel.

Juwelenhandel, *m.* 3. Juvelhandel.

Juwelier, *m.* 1. Juwelenhändler, *m.* 3. Juvelerare, juvelhandlare.

Juwelierkunſt, *f.* Juvelerarkonst.

Jux, se Schmutz.

K.

(De ord, som saknas under K., uppsökas under G.)

Kaa, *f.* Färkette; hytta, koja.

Kaak, *m.* (*Sjöf.*) Häftig by; kåk.

Kabbeln, *v. n.* h. (*Sjöf.*) Kabbla. Die See kabbelt eller die See geht kabbel, när vågorna löpa tvert emot hvarandra.

Kabel, *f.* 4. Kafvel; en viss andel; ett visst parti varor; en viss del af en skog, som är indelt i vissa hyggen; hallmåneformig jernhake på en vagusvind. =bier, *n.* Dricks, som brygges till en viss andel och efter tur. =gaſten, *pl.* Batsmansgastar. =gat, *n.* (*Skepp.*) Tågrum: ställe der tågverket förvaras. =kleid, *n.* En kabels eller ankartågs beklädning med gamla tåg, för att icke skafvas. =länge, *f.* Kabellängd, kabeltågslängd, vanligen räknad till 120 famnar. =ſeil, *n.* Fartjina. =tanz, *m.* Ett slags högtidlig dans hos skeppare. =tau, *n.* 1 Tross, ankartåg. =weiſe, *adv.* (*Sjöf.*) Kabelvis. K geſchlagenes Tauwerk. =wieſe, *f.* Allmän ängsmark, som i vissa lotter upplåtes åt delägare.

Kabelaar, Kabelarina, *f.* (*Skepp.*) Cabelia.

Kabeljau, *m.* 1. Kabiljo.

Kabeln †, *v. n.* h. Lotta, kasta lott om. — *V. a.* Fördela, indela efter lott.

Kabeſtan, *m.* des =es, *pl.* =e. (*Skepp.*) Spel, ett slags ankarvind.

Kabus, =kraut, se Kopfkohl.

Kabuſe, *f.* 4. Kabysa.

Kachel, *f.* 4. Kakel. =ofen, *m.* 3. Kakelugn.

Kack †, *adj* o. *adv.* Naken (mest om fåglar). =feder, *f.* Första fjädern eller blodpiggen på nyväxt fågel.

Kacke †, *f.* Menniskoträck. Die dünne K., rödsot.

Kacken, *v. n.* h. Göra sitt behof.

Kaddig, Kaddik, se Wachholder.

Käfer, *m.* 3. Tordyfvel, tordbagge, skalbagge. =blume, *f.* 4. Flugblomster. =muſchel, *f.* 4. Skalsugga: ett snäckslägte.

Kaff *n.* 1. Agnar.

Kaffee, *m.* des =s. Kaffe. =baum, *m.* 1. Kaffeträd. =bohne, *f.* 4. Kaffeböna. =braun, *adj.* Kaffebrun, kaffefärgad. =bret, *n.* 2. Thebräde, kaffebricka =geſchirr, =zeug, *n.* 1. Kaffeservis. =haus, *n.* 2. Kaffehus. =kanne, *f.* 4. Kaffekanna. =mühle, *f.* 4. Kaffeqvarn. =ſatz, *m.* 1. Kaffesump. =ſchale, *f.* 4. =ſchälchen, *n.* 3. Kaffekopp. =ſchenk, *m.* 4. Kaffekokare. =taſſe, se =ſchale. =tiſch, *m.* 1. Kaffebord. =trommel, =pauke, *f.* 4. Kaffebrännare.

Käſich, Käſicht, Käſig, *m.* 1. Bur, fågelbur.

Kaſüller, *m.* 3. Bödel; slåbuse.

Kag, *m.* Ett slags Holländskt fartyg.

Kahl, *adj.* o. *adv.* Skallig, naken, bar, blott, kal; arm, usel, eländig. Eine kahle Entſchuldigung, en lam ursäkt. (*Fig.*) † Er iſt ganz kahl, han är blott och bar, alldeles penninglös. † Es ging da nur kahl her, det gick der mycket knappt till. Er beſtand recht kahl, han var rätt modstulen. Damit wirſt du kahl beſtehen, du lärer ej komma fort dermed, du lärer skämma ut dig dermed. Es kam bloß auf einen kahlen Reichsthaler an, på en enda lumpen riksdaler. (*Jäg.*) Kahle Thiere, rådjur o. d. som icke har horn. Ein kahles Schiff, kalt eller afrackladt skepp. =kopf, *m.* 1. Flintskalle, skalligt hufvud; menniska med skalligt hufvud. =köpfig, *f.* 4. Skallig, flintskallig.

Kahlheit, *f.* 4. Skallighet. [varor.)

Kahm, ell. Kahn, *m.* 1. Mögel (på våta

Kahmen, *v. n.* h. Mögla. [lad.

Kahmig, Kahnig, *adj.* o. *adv* Möglig, mög-

Kahn, *m.* 1. des =es, *pl.* Kähne. Liten båt, julle; ökstock. =bein, *n.* (*Anat.*) Det båtformiga benet i handen; äfven julleu eller julibenet i foten, *Os scaphoideum* l. *naviculare*. =eiche, *f.* Ek såsom nyttjad till bättimmer o. d. =geld, *n.* Slusspenningar af små fartyg och båtar.

Kahr, *m.* Träg eller annat ihåligt kärl. — *S. f.* Ett slags sätt att plöja eller köra i åkern; äfven den väg en forman tager, när han vänder.

Kai, *m.* 1. Kaj, strandgata, skeppsbro. =deich, *m.* Kajdam eller inlopp till en lastplats. =geld, *n.* Lastpenningar, som betalas för friheten att lasta ut och in varor på lastplatsen. =meiſter, *m.* Kajmästare: den, som har uppsigten öfver en sådan plats vid bryggor, der man kan lasta ut och in varorna.

Kaien, *v a.* (*Sjöf.*) Die Raaen k., kaja rårna, brassa dem långskepps.

Kaier, *m.* (*Skepp.*) Brass på smackar och smärre fartyg; äfven kokosbast, hvaraf på Ceylon göras tåg.

Kaiſer, *m.* 5. Kejsare. über des Kaiſers Bart ſtreiten, träta om ingenting. Auf den alten K. borgen, eller =zehren, göra skulder utan hopp att kunna betala dem. K. är äfven ett slags pepparkakor; äfven en dagfjäril, *Papilio Paphia*. — K. kallades äfven hos handelsbetjenter i

Königsberg en stor sten af 10 alnar i omkrets, hvaremot en nykommen måste stöta stussen (Kaiſern). =ſchnitt, *m.* 1. Barns utskärning ur moderlifvet. =thee, *m. indecl.* Kejsarthé. =thum, *n.* 2. Kejsardöme. =wurz, *f.* 4. Mästärört. =zahl, *n.* Skattetals eller indiktionscirkeln, som innehåller 15 år.

Kaiſerinn, *f.* 4. Kejsarinna.

Kaiſerlich, *adj.* Kejserlig.

Kaiſerling, *m.* Ett slags ätlig skifsvamp, *Agarus cæsareus*; äfven mjölblomma.

Kaiſern, se under Kaiſer. ſpanisal.

Kajute, *f.* 4. Kajuta. Die obere K., com-

Kak, se Pranger, Halseifen.

Kakao, *m.* Frukten eller nöten af =baum, *m.* Kakaoträdet, *Theobroma Cacao.*

Kakeln, *v. n.* h. Kakla (som höns).

Kaken, *v. a.* (sill) Gela.

Kakerlak, *m.* 4. Torraka. För den hvittigrade färgen skull kallas de af en sjukdom hvitfläckade menniskor i Ostindien också: Kakerlaken.

Kaland, *m.* Kaländ, ett visst bröderskap i 13:de seklet, som församlade sig den 1 af hvar månad; deras församling och huset der de samlades. I Schleswig och andra orter kallas Presternas årliga sammankomst: Kaland.

Kalander, *m.* Fläskänger; äfven en machin uti yllefabriker med två tvervalsar, och en uppvänd metallvals emellan dem, hvarpå tyget dragas.

Kalb, (b som p) *n.* des =es, *pl.* Kälber. Kalf. (*Skepp.*) Klots; klamp. Das K. eines Raperts, bröstet på en rapert. Ein K. iſt gefallen, en kalf har blifvit född. Ein K. abbinden, ab'etzen, afvänja en kalf. Wo iſt ein Ochs, der nicht vorher ein K. geweſen, de små bli också stora. Das K. auslaſſen, vara sjelfsvåldig. Das K. in die Augen ſchlagen, högligen förolampa, förtörna någon. Mit jemandes K. pflügen, få hemligen hjelp af någon. Die Kuh mit dem K. bekommen, få en förut lägrad person till hustru. Ein K. machen oder anbinden, spy. =fell, *n.* Kalfskinn. (*Fig.*) Trumman. Dem =felle folgen, bli soldat. =fleiſch, *n.* 1. Kalfkött. =fleiſchklöschen, *n.* 3. Frikadell af kalfkött. =leder, *n.* 3. Kalfläder, kalfskinn.

Kalbe, *f.* 4. Qviga, qvigkalf.

Kalben, *v. n.* h. Kalfva.

Kälber, *pl.* af Kalb. Kalfvar. =braten, *m* 3. Kalfstek. =briſſel, *n.* =bröschen, *n.* =druſe, se Milchfleiſch. =fang, *m.* (*Jag.*) Sting, som hjortar o. d. få genom bröstet i hjertat. =getröſe, *n.* 3. Krås, tarmkäxet och små-tarmar af kalf. =haft, *adj.* o. *adv.* Kalfaktig; narraktigt, lustig, som en kalf. =haus, *n.* Lifmodern hos en ko. =kraut, *n.* Björnloka. =kropf, *m.* (*Bot.*) Hundkax, hundloka, hundfloka, spokter, hundkummin, *Chærophyllum sylvestre.* =kuh, *f.* En ikalf eller drägtig ko. =lamm, *n.* Tacklam. =ſtoſs, *m.* 1. Kalbs=keule, *f.* 4. Steken af slagtade kalfvar, kalflär.

Kälbern, *v. n.* h. Kalfva; springa och rasa med hvarandra, fjollas. ſkalfaktig.

Kälbern, *adj.* o. *adv.* Hörande till en kalf: Kalbsbraten, se Kälberbraten. =milch, *f.* En Körtel i framdelen på kalfvar.

Kalbaunen, *pl.* Inmäte af slagtade kreatur; kalun, renta. =krämer, *m.* 3. Den, som handlar med inmäte. =markt, *m.* 1. Ställe der slagtade kreaturs inmäte försäljes.

Kalender, *m.* 3. Kalender, almanack. K. machen, göra almanackor; † vara i djupa tankar, grubbla. Er hat einen K. an ſeinen eigenem Leibe, han är en lefvande almanack, d. ä. hans kropp underrättar honom om alla väderskiften.

Kalesche, *f.* 4. Kalesch.
Kalfaterer, *m.* 3. Kalfatrare, kölhalare.
Kalfatern, *v. a.* Kalfatra, kölhala. (*Fig.*) Bearbeta: med mycken omsorg bringa
Kalinkenbeere, *f.* 4. Fågelbär. [i stånd.
Kalk, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Kalk. Lebendiger eller ungelöschter K., osläckt kalk. Der Anwurf von K., kalkband. Zu K. brennen, calcinera: genom eld göra till kalk eller pulver. † Er kommt in den K., han råkar i stor förlägenhet, blir olycklig. =artig, *adj.* Kalkartad. =äscher, *m.* (*Hvitgarfv.*) En grop, hvari kalken tillredes att beta skinnen; äfven sjelfva betan. =bad, *n.* (*Sockerbr.*) Utmurad grop, hvari sockervatt net tillredes. =beere, *f.* Olvon. =brenner, *m.* 3. Kalkbrännare. =bruch, *m.* 1. Kalkbrott. =brühe, *f.* Tunn utspädd kalk, hvari hvitgarfvare beta skinnen. =stein, *m.* 1. Kalksten. Stinkende K., orsten. =streicher, *m.* (*Petgam.*) Några skinn, bundna i ändan på en käpp, att dermed pästryka kalken. =tuff, *m.* Kalkjord, som afsätter sig från vattnet, utan att detta dryper genom jordlager, *Calcareus tophus.* =wurf, *m.* Grof rappning.
Kalken, *v. a.* Kalka, blanda en kalk.
Kalkicht, *adj.* o. *adv.* Kalklik.
Kalkig, *adj* o. *adv.* Kalkig, som innehåller kalk; äfven nerkalkad eller fläckad med kalk. Sich k. machen, kalka ner sig.
Kalm, *adj.* o. *adv.* Stilla, lugn (i synnerh. om väder och sjö). — *S. m.* (*Sjöf.*) Stiltje. [tyg.
Kalmank, *m.* 1. Kalmink, strimmigt ylle-
Kalmäuser, *m* 3. Drömmare, grillfångare, fantast; snål och folkskygg menniska.
Kalmäusern, *v. n.* h. Fånga griller; vara snål och folkskygg. [rot.
Kalmus, *m. indecl.* Kalmus, en aromatisk
Kalt, *adj.* o. *adv.* Kall, kylande, kylig; kallsinnig, likgiltig, känslolös. Mir ist k., jag fryser. Kaltes Fieber, frossa. K. Küche, kallkök, kall mat. Kalter Brand, kallbrand. Kalte Pisse, stranguri, kallpiss. † Ein kalter Schlag, starkt äskeslag, som ej tänder. (*Jäg.*) Eine kalte Fährte, ett gammalt spår, som hundarne ej mera hafva någon känning af. † Zu allen Füssen kalt werden, häpna. Ihr ward bald k. bald warm beim Verhör, hon skiftade ofta by, hon svettades mycket i förhöret. Etwas mit kaltem Blute thun, göra något af berädt mod, utan att vara uti ifver. Ein kaltes Gedicht, en dikt utan lif och eld. =blütig, *adj.* o. *adv.* Kallsinnig, trög. =blütigkeit, *f.* 4. Kall blod, kallsinnighet, liknöjdhet. =brüchig, *adj.* Kallbräckt. =gierig, *adj.* o. *adv.* (*Berge.*) Svaflig (om kopparmalm). =gründig, *m.* Som har en kall grund. Ein kaltgründiger Boden, en kall fuktig mark; äfven frostländt. =lager, *n.* Kallas, när det icke sjudes på saltsjuderier. =meissel, *m.* Huggborr, som smederne bruka, at sönderhugga det kalla jernet. =schlächter, se Abdecker, Schinder. =sieder, *n.* (*Gödelm.*) En blandning af vinsten och silfverkalk, hvarmed för tredje gången försilfras det, som blifvit försilfradt med smält- och brännsilfver. =sinn, *m.* 1. Kallsinnighet. =sinnig, *adj* Kallsinnig. =sinnigkeit, se =sinn.
Kälte, *f.* Köld, kyla; kallsinnighet.
Kälten, *v. a.* Kyla, göra eller förorsaka köld. [skalla.
Kälten, *v. n.* s. Se Erkalten. — h. Bli kall.
Kältend, *adj.* o. *adv.* Som förorsakar köld.
Kältlich, *adj.* o. *adv.* Kylaktig, något kalt.
Kältling, *m.* En kall, känslolös menniska.
Kamasche, *f.* 4. Stöflett, stöfvelkrage.
Kamel, Kamehl, *n.* 1. Kamel; äfven en machin att lyfta svära skepp; äfv. an-

kartåg; trollslända. =blume, *f.* Kamillblomster. =fliege, *f.* 4. Syslända. =garn, *n.* 1. Kamelgarn. =haar, se =fliege. =heu, =stroh, *n.* 1. Kamelhö. =parder, *m* 3. Giraff, kamelopard. =strauß, *m.* 1. Struts. =treiber, *m.* 3. Kameldrifvare. =ziege, Kämelziege, *f* 4. Angorisk get.

Kamelinn, *f.* Kamelhona.

Kamelott, *m.* 1. Kamlott.

Kamerad, *m.* Kamrat.

Kamille, *f.* 4. Kammillblomma.

Kamin, *m.* 1. Spis, eldstad, skorsten. =feger, *m.* 3. Sotare.

Kamisol, *n.* 1. Undervest med ärmar, tröja.

Kamm, *m.* 1. des =es, *pl.* Kämme. Kam; man (på hästar och lejon); ax (på en nyckel); sked (hos väfvare); klase (på vindrufvor); skägg (på ostron); sten, bergart. Es schießt ein K. vor, säga bergsmän, när de träffa på fast berg; öfversta toppen af ett berg; äfven en liten vattendam. (*Skogsv.*) Nedhuggna och i rad liggande buskar. (*Slagt.*) Ett stycke kött, som hugges ur halsen mellan nacken och bogen; äfven ett slags fisknät med fina maskor. Ein weiter K., en gles kam. Ein enger K., en fin kam. (*Skåm.*) Bakre öfre delen af en läst. K. bet. äfven öfvermål på säd. Alle über einen K. scheren, döma eller behandla alla på ett och samma sätt. Jemanden über den K. hauen, snäsa en. Roth um den K. werden, rodna af vrede. =blatt, *n.* 2. (hos väfvare) Blad eller sked hos väfvare. =blume, se Kamille. =bohrer, *m.* Borr att borra hål för hjulkuggar. =braten, *m.* Ett slags rolstek. =brett, *n.* Tallrikstege, fatbylla. =bruch, *m.* Spricka ell. remna, som vattnet gjort; öfra delen af en dam. =eisen, *n.* Kamjern hos stenhuggare. =fett, *n.* Det feta af halsen, som sitter under manen på hästar. =futter, *n.* 3. =futteral, *n.* 1. Kamfoder. =haar, *n.* 1. Håret i hängmanen på en häst. =macher, *m.* 3. Kammakare. =rad, *n.* 2. Kugghjul, kamhjul. =strich, *m.* 1. Stråk eller tag med kammen. =wolle, *f.* Kamull. =zähne, *pl.* Tänder i en kam; kuggar i ett hjul. =zwecke, *f.* (*Spiksm.*) Små spik med platta hufvuden, hvarmed skinnet, deri ullkamstaggarne sitta, fastspikas vid det tunna brädet. När de smidas till mästerstycke, böra 1500 af dem i ett äggskal simma på vattnet, hvarföre de ock kallas Wasserschwimmer.

Kämmelkamm, *m.* Finaste sort ullkam.

Kämmeln, *v. a.* Bearbeta med en sådan kam.

Kämmen, *v. a.* Kamma, häckla, karda.

Kammer, *f.* 4. Kammare; ett rum utan kakelugn; kabinett; bod; hytta på skepp. Die kaiserliche K. in Wetzlar, Kejserliga Kammarrätten i Wetzlar. K. bet. äfv. gallror i en kanon; krutkammaren i en mörsare eller haubits; äfven håligheten i svansskrufven på ett skjutgevär; tomt hål i en selja, der stoppningen är uttagen, för att icke trycka hästen. (*Jag.*) Den med jagtryg omgifna platsen, der vildet kommer i trängsel. =amt, *m.* Kammarbetjening; äfven ett Collegium, som förvaltar stadens inkomster. =bäcken, *n.* 3. =topf, *m.* 1. Nattpotta. =bediente, *m.* Kammartjenare; äfven betjent vid en råttkammare. =blume, *f.* Söfblomster. =bote, *m.* 4. Vaktmästare vid en Kammarrätt. =collegium, *n. pl.* 1.n för ium, Kammarcollegium. =copist, *m.* 4. Kammarskrifvare. =dame, *f.* 4. Kammarfru för påklädning. =degen, *m.* Statsvärja, spatservärja. =diener, *m.* 3. Kammartjenare. =dorf, se =gut. =fest, *n* En högtid, helst i Wien, som icke firas af hela hofvet, utan endast af Öfverhofmästaren och de när

mast till dem hörande personer i små rummen på slottet. =frau, *f.* 4. Kammarfru. =fräulein, *n.* 3. Kammarfröken. =gericht, *n.* 1. Kammarrätt. =geſchirr, se =becken. =gut, *n.* 2. Kronogods, domän. =herr, *m.* 4. Kammarherre. =jäger, *m.* 3. Kammarjägare, rättfängare. =jungfer, *f.* 4. Kammarjungfru. =junker, *m.* 3. Kammarjunkare. =kätzchen, *n.* 3. Kammarjungfru. =knabe, *m.* Kammarpage. =knecht, *m.* Kammardräng; lifegen på ett kronogods. Fordom kallades Judarne des Kaiſers =knechte. =kutſcher, *m.* Kusk, som kör för hofvets kammarbetjening; till skillnad ifrån lif- och hofkusk. =lakei, *m.* Kammardräng, kammarlakej. =latte, *f.* Spjälverk för vinstockar. =lauge, *f.* Urin. =leben, *n.* En viss penningsumma, som en Vasall får på lifstid ur Länherrens räntekammare; äfven län, som förlänas af en herres kammargods. =leute, *pl.* Kammarbetjening. =mädchen, *n.* 3. Kammarjungfru, kammarpiga. =magd, *f.* 1. Kammarpiga. =matrikel, *f.* Förteckning på det hvar Riksfurste skall betala till Kejserl. Kammarrättens underhåll; äfven lista på personalen derstädes. =meiſter, *m.* Kamrerare; hofmästare; räntmästare. =menſch †, *n.* Uppasserska af lägsta rang, som förrättar de ringaste sysslor i slottsrummen: står under en =weib. =rath, *m.* 1. Kammarråd. =richter, *m.* Öfverdomare eller President i en Kammarrätt. =ſchuld, *f.* Kammarskuld: som en Furstlig Finans-kamrerare i länsherrens namn gör eller skall betala. =ſpiegel, *m.* (*Artill.*) Spegel eller träskifva, hvarmed kanonkammaren fördämmes. =ſtück, *n.* Fordom en art stycken, ur hvilka man sköt stora stenar. =ſtuhl, *m.* Nattstol; äfven stor länstol. =tare, *f.* 4. Markegångs-taxa. =ton, *m.* (*Musik.*) Kammarton, i synn. på orgor, den ton, som vanligen nyttjas i kapeller och är 1 1/2 ton djupare än chorton. =topf, se =becken. =trauer, *f.* Lätt sorg. =tuch, *n.* 2. Kammarduk. =wagen, *m.* Husgerådsvagn, vagn för kammarfolket; äfven postvagn. =weib, *n.* Qvinsperson, som förrättar ringare sysslor i rummen vid ett hof. =weſen, *n.* Kammarverk, Cameralväsen. =zahlmeiſter, *m.* Furstlig kammarbetjent, som har handkassan under sin vård och besörjer utbetalningarne; äfven Kassör vid en räntkammare. =ziel, *n.* Penningsumma, som hvar och en af Tyska Riksständerne skall betala till underhåll af Kejserliga Kammarrätten i Wetzlar. =zofe, *f.* Kammarjungfru.

Kämmerer, *m.* 3. Kamrerare; Skattmästare, Räntmästare, Kassör. päpſtlicher K., Päflig Öfverkammarherre.

Kämmerei, *f.* 4. Finans-collegium, Kammar-collegium; räntkammare.

Kämmerier, *m.* Hofkamrerare.

Kämmerling, *m.* Kardinalen, som är Påfvens Öfverste Skattmästare, och som efter Påfvens död bestyr om allt, tills Kardinalerne gå in i Conclaven. Vid orientaliska hofven kallas vissa snöpingar, som hafva uppvaktningen Kämmerlinge; äfven kammardräng, kammartjenare.

Kämmerlein, *n.* 3. Liten kammare.

Kammern, *v. a.* Fördela i rum o. kamrar.

Kämmling, *m.* Ull, som kammas af den finare; kort ull, som vid kamningen blir qvar i kammen, flockull; ull, som med en viss kam i manufactorierna kammas af tyg. =ſeide, *f.* Flocksilke, som stannar qvar i kardorna.

Kamp,

Kamp, *m.* 1. des =es, *pl.* Kämpe, Hägnad
Kämpeln, *v. n.* h. Se Zanken. [marк.
Kampf, *m.* 1. des =es, *pl.* Kämpfe, Kamp, strid; fäktning, lansbrytning; brottning, kamp, täflan. =hahn, *m.* Tupp, som är inöfvad till fägtning; äfven brushane. (*Fig.*) Grälig, stridslysten menniska. =jagen, *n.* Djurstrid: en lustbarhet, då vilddjur på en instängd plats måste kämpa med hvarandra; äfven bjornskall. =platz, *m.* 1. Kämpplats, stridsplats, valplats; fäktarplats, bana, skrank. =richter, *m.* Domare, som skall tilldomma kämpare deras segerlön. =spiel, *n.* Kämpelek, fäktarelek. † =weise, *adv.* Kämpevis. =wärtel, wärter, *m.* Secundant vid ett envig.
Kämpfen, *v. n.* h. Strida, fäkta, kämpa; bryta lansar; brottas, täfla. Mit sich selbst k., vara i strid med sig sjelf. Im Ringen mit einander k., brottas. Mit dem Tode k., kämpa med döden, ligga i själtäget. Sie kämpften um den Vorzug, de täflade om företrädet. (*Jäg.*) K. nyttjas ock om hjortar, när de stångas, eller vildsvin, när de huggas. — *V. a.* Einen Kampf k., bestå, sluta en strid.
Kämpfer, *m.* 3. Stridsman, kämpe, fäktande; lansbrytare, fäktare, kämpare; kämpe, hjelte. [Åbrodd.
Kampher, *m.* Kamfer, kamfert. =kraut, *n.*
Kandelblüte, *f.* Syrén. =zucker, *m.* Sockerkandi, bröstsocker.
Kaneel, *m.* Kanelbark.
Kaninchen, *n.* 3. Kanin. =gehäge, *n.* 3. Kaningård. =wärter, *m.* 3. Kaninvaktare.
Kanker, *m.* 3. Spinnel.
Kanne, *f.* 4. Kanna.
Kannefaß, *m.* Kanfas: ett slags groft oblekt lärft, till styfnad i kläder: äfven ett sort bomullstyg med upphöjda ränder.
Kannefassen, *adj.* o. *adv.* Gjord af kanfas.
Kannenbürste, *f.* 4. Borste att rengöra burteljer o. d. =gießer, *m.* 3. Tenngjutare, kannstöpare. (*Fig.*) En, som pratar och dömmer efter sitt lilla skefva förstånd öfver statssaker: skrifves i den meningen Kannegießer. =glück †, *n.* K. haben, få sonlyckan. =kraut, *n.* 2. Räfrumpa, skafgräs. =weise, *adv.* Kanntals.
Kanone, *f.* 4. Kanon, stycke; vida stöflar.
Kanonenkugel, *f.* 4. Kanonkula.
Kanoniren, *v. a.* Kanonera, beskjuta med kanoner. — *V. n.* Kanonera, skjuta med kanoner.
Kanonier, *m.* 3. Constapel, styckjunkare.
Kante, *f.* 4. Hörn eller kant; brädd, kant, strand, bräm; skarp kant; spets.
Kanteln, *v. a.* Ställa på kant.
Kanten, *v. a.* Kantra, sätta på kant, vältra omkring; äfven kantra omkring.
Kantig, *adj.* o. *adv.* Hörnig, kantig; djerf. Er ist sehr k., han är mycket djerf, han är mycket på sin kant.
Kantschu, *m.* Ett slags Ryskt afstraffningsredskap, bestående i en kort, tjock af smala remmar flätad piska med kort skaft. =schuen, *v. n.* Piska med kantschu.
Kanzel, *f.* 4. Predikstol. † Katheder, lärostol. =andacht, *f.* Andeligt tal ifrån predikstolen. =lied, *n.* Versen, som sjunges när Prosten går upp på predikstolen; äfven vers eller psalm, som sjunges, under predikan. =sprung, *m.* Sie thun den K., säges om brudfolk, när det lyses för dem. =uhr, *m.* Timglas på en predikstol. =vortrag, *m.* Predikostil ell. gåfvor, utförsgåfvor.
Kanzelei, *f.* 4. Cancellie, Cantzli, Causli, Kansli (allt Svenska Akademiens skrifsätt); äfven afskrankning i ett stort rum, der en Rätt och dyl. sitter. =ba-

the, *m.* 4. Vaktmästare i canslict. =rath, *m.* 1. Canslirad. =ſchrift, *f.* 4. Canslistil eller boksläfver. Auf K. ſitzen, hafva rättighet att på sitt gods stå omedelbart under en öfverrätt. =ſtyl, *m.* 1. Canslistil.

Kanzelliſt, *m.* 4. Canslist.

Kanzler, *m.* 3. Cansler; Canslipresident; äfv. Canslivaktmästare; dörrvaktaren i Schweidnitz'ska rådhuset.

Kap, *n.* Se Vorgebirge. Das Schiff hält gute Käpe, seglar väl bi-de-vind.

Kapaun, Kappahn, *m.* 1. Kapun; castrat.

Kapaunen, *v. a.* Kapunera.

Kapelle, *f.* Kapell, lydkyrka; äfven åtskilliga ställen i en Katholsk kyrka, der Gudstjenst hålles; slottskyrka. K. halten, sades om Påfven, då han, beledsagad af Kardinalerne, bevistade Gudstjensten. K. bet. äfven den andeliga betjeningen vid ett kapell; äfven de, som uppföra musiken vid Gudstjensten; äfven kapell eller sällskap af skickliga Musici hos en Furste o. d. I protestantiska kyrkan är K. en täckt stol i kyrkan. (*Chem.*) Kapell: en flack digel af ſiktad aska och brända ben, att derpå afdrifva guld och silfver; slottskyrka. Eine K. ſchlagen; äfven smältdigel, =aſche, *f.* Utlutad aska af något lätt träslag samt rena ben och fiskben, hvaraf chemiska kapeller slås. =futter, *n.* Messingsform, hvari en chemisk kapell slås eller formas. =kar, *n.* Ett af ben brändt, hvitt pulver, hvarmed kapellen beströs, att silfret ej må fastna. =kluft, *f.* (*Proberk.*) Tång, hvarmed kapeller insättas och uttagas. =ſatz, *m.* Form, hvari kapeller slås till malmprof. =ſchläger, *m.* Så kallas i smälthyttor den arbetare, som slår eller tillagar kapeller. =ſilber, *n.* Silfver som blifvit afdrifvet på kapell, eller renas med bly, se Brandſilber.

Kaper, *f.* 4. Kapris (ett slags bär).

Kaper, *m.* Kapare, kaparefartyg; kaparekapiten; commissfarare. — *S. f.* Kapris. =brief, *m.* Kaparebref: tillståndsbref att utrusta kapare, markbref; lettres de marque. =gaſt, En af besättningen på en kapare. =ſchiff, se Kaper.

Kaperei, *f.* Kaperi. (*Fig.*) Listig åtkomst af en sak.

Kapern, *v. n.* o. *a.* Kapra, uppbringa fartyg; äfven med list bemäktiga sig, bortsnappa.

Kapernſtaude, se Kapernſtrauch.

Kapernſtrauch, *m.* 1. Kaprisbuske.

Käppchen, *n.* 3. Liten mössa, hufva, kåpa; [kalott.

Kappe, *f.* 4. Mössa, hufva; kalott; frumtimmerskappa; munkkäpa; kåpa; kappa på pistolhölster; täkappa; kolt (för barn). Die K. ausziehen, öfvergifva klosterlefnaden. Er hat die K. verlohren, han har mist kappan, blifvit afsatt från prestembetet. K. eines Falken, mössa, som sättes på en falk, så att han ej kan se. K. eines Pferdes, täcke, som läggs öfver halsen på hästen. Die K. am Schuh, det styfva lädret frammantill öfver tån. Gleiche Brüder, gleiche Kappen, kaka söker maka. Amt bringt Kappen, ingen syssla är så ringa, att den ju icke lemnar någon inkomst.

Kappen, *v. a.* Förse med kappa; kappa ell. käpa, afbugga (ankartåg, mast o. d.); toppa, taga hufvudet af; snöpa, vallacka, utskära. Einen K., banna upp en. Sich K., gräla. — *V. n.* b. Trampa. † Träda (om tuppar).

Kappfenſter, *n.* 3. =loch, *n.* 2. Vindfönster, vindsglugg. =hahn, *m.* Kapun; äfven tupp, som slåss med en annan. =zaum, *m.* 1. Kapson.

Kapſel, *f.* 4. Fröhus; ask, dosa, låda, foder, foderal.
Kapuſe, *f.* 4. Karpus.
Karat, *n.* 1. Karat; en liten vigt, hvarmed guld och ädla stenar vägas. Af guld håller en karat 12 gran och 24 karat en mark. Af perlor och ädla stenar gör en karat 4 gran. =gewicht, *n.* Karatvigt; messings- eller silfvervigt, indelad i karat och gran, ifrån 1 mark till 1/4 gran.
Karauſche, *f.* 4. Ruda.
Karavane, *f.* 4. Karavan.
Karbatſche, *f.* 4. Karbas, piska.
Karbatſchen, *v. a.* Karbasa, piska, slå med karbas, piska upp.
Karbunkel, *m.* Högröd rubin; äfven en liten mörkröd svulst i hvitögat eller på hornhinnan, som ofta är dödlig; äfven sot på säd.
Kardamomme, *f.* Kardemummor.
Kardätſche, *f.* 4. Karda; borste för hästar.
Kardätſchen, *v. a.* Karda; skrapa, rykta med borstar.
Kardätſcher, *m.* 3. Ullkardare; hästskrapare, -ryktare.
Karde, *f.* Ullkam eller karda. Kardendiſtel, *f.* 4. Kardor, tistelkarda.
Kardeel, *n.* (*Skepp.*) Kardel; tross, hvaraf kabelvis slagna tåg slås.
Kardinal, *m.* Kardinal: högste andelige embetsman näst Påfven, i Romerska kyrkan; äfven ett slags domherre (fågel) i N. Amerika, *Loxia cardinalis*; äfven en keglesnäcka, *Conus cardinalis*. =blume, *f.* En Virginiansk växt, *Lobelia cardinalis*.
Kardiviol, se Blumenkohl.
Karduſe, *f.* Kardus för kanoner.
Karbusgarn, *n.* Otjäradt hampgarn, hvari styckekarduser sammansys. =kiſte, *f.* Kista fodrad med lärft och bly på krigsskepp, att hafva fyllda med karduser uti. =köcher, *m.* Karduskoger: trädosa för karduserna vid en sjöträffning. =ſtock, *m.* Kardusform.
Karfunkel, se Karbunkel.
Karg, *adj.* o. *adv.* Nisk, gnidaktig; ofruktbar, knapp, ringa.
Kargen, *v. n.* h. Skinna, gnida. — *V. a.* Njugga ihop: mest i sammansättningar, såsom abkargen, erkargen.
Kargheit, *f.* 4. Karghet, gnideri.
Kärglich, *adj.* Nisk, gnidaktig; ofruktbar, knapp. — *Adv.* Sparsamt; knappt, med möda och bekymmer.
Karmin, *m.* Karmin: en mycket fin, vacker och dyrbar målarefärg. Man har röd och blå karmin; men den röda förstås med Karmin. =ente, *f.* Ett slags and, *Anas rufina*. =pelikan, *m.* Ett slags skedgås, *Platalea ajaja*.
Karnieß, *n.* 1. Krans omkring eller på en pelare, sims, list eller krans under ett tak. =blei, *n.* (*Glasm.*) Fönsterbly i form af en karnis. =hobel, *m.* Listhyfvel, simshyfvel. =löthbrett, *n.* (*Glasm.*) Bräde, hvari båda hälfterna af karnisblyet sammanlödas. =ſäge, *f.* (*Glasm.*) Liten fin såg att sönderåga karnisblyet. =ſtahl, *m.* Svarfjern, hvarmed man svarfvar ut karniser.
Karniffeln, Karnuffeln, *v. a.* Knuffa, torrbulta.
Karotte, *f.* 4. Morot.
Karpfen, *m.* 3. Karp. =brut, *f.* Unga karpar. =hälter, *m.* 3. Karpsump. =ſtein, *m.* Karpsten, ett litet trekantigt ben, som karpen har bak vid hufvudet, och som gemene man nyttjar emot fallandesjuka. =teich, *m.* Karpdam. =zunge, *f.* (*Fig.*) Ett rutformigt spetsigt jern hos klensmeder, att teckna före med, der ett hål skall slås in.
Karre, *f.* 4. Skottkärra. Einen Verbrecher

zur K. verurtheilen, in die K. ſchmieden, domma en missgerningsman till fästningsarbete, till slafveri.

Karren, *m.* 3. Kärra; kärra till gödsel, sand o. d.; skottkärra. Haſt du den K. in den Koth geſchoben, ſo magſt du ihn auch wieder heraus ziehen, har du skämt bort saken, så må du också hjelpa henne igen. Er hat ſeinen K. aufs Trockene geführt, han har väl försett sig, väl sörjt för sig, satt sig i fullkomlig säkerhet, hans lycka är gjord. Ein angelegter K., en anlagd sak.

Karren, *v. a.* Föra i skottkärra; föra i kärra. — *V. n.* ſ. Föras i skottkärra.

Karrenbüchſe, *f.* Ett slags grof kanon. (*Jäg.*) Dubbelhake: grof bössa att skjuta trappar och vildgäss. =führer, *m.* Åkare, kärrkarl. =gaul, *m.* 1. Kärrhäst. =ſchieber, =zieher, *m.* 3. Kärrkarl.

Karrner, *m.* 3. Åkare, forman.

Karroſſe, *f.* 4. Täckvagn.

Karſt, *m.* 1. Trädgårdshacka, vingårdshacka, spade.

Karſten, *v. a.* Hacka, gräfva.

Kartätſche, *f.* 4. Patron eller skott till gevär; gesvindt skott, kardus ell. skrotkappa till kanoner. Ordet bör ej förblandas med Kardätſche. Kartätſchenbüchſe, *f.* =faſſer, *m.* =futter, *n.* Träfodral till Karteschhylsorna.

Kartätſchen, *v. n.* o. *a.* Skjuta och döda med cartecher.

Kartätſchenſchuß, *m.* 1. Skott med skrot.

Kartaune, *f.* Kartau: ett slags ganska kort kanon. =pulver, *n.* Grof styckekrut.

Karte, *f.* 4. Kort; karta. Ein Spiel Karten, en kortlek. Karten (bättre Karte) ſpielen, spela kort. Die K. legen, lägga kort, göra kortkonster. Die K. ſchlagen, slå volt i kort. Aus einer K. ſpielen, händla efter en afgjord plan. (*Sidenväfv.*) Den egenskapen hos sidentyg då det knarrar. Jemanden in die K. gucken, upptäcka ens afsigt. Sich in die K. gucken laſſen, obetänksamt uppenbara sin afsigt. Die K. verrathen, upptäcka en anläggning. Eine angelegte K., en tillställd sak.

Karten, *v. n.* h. Spela kort. — *V. a.* Aftala, öfverlägga om, rådslå. Sie haben die Sache ſo gekartet, de hafva så anlagt, tillställt saken. Eine Sache zu ſeinem Vortheil K., vrida en sak till sin fördel. Das Spiel iſt wunderlich gekartet, det ser underligt ut dermed. =blatt, *n.* 2. Kort, kortblad. =geben, *n.* 3. Gifning (i kortspel). =geld, *n.* 2. Kortpenningar. =haus, *n.* 2. Korthus. =künſte, *f. pl.* Kortkonster. =macher, maler, *m.* 3. Kortmakare. =ſpiel, *n.* 1. Kortspel.

Karthaune, se Kartaune.

Karthauſe, *f.* Cartheuserkloster.

Karthäuſer, *m.* Cartheusermunk; äfv. ett slags små röda och gula äpplen. =katze, *f.* Blå katt. =pulver, *n.* *Chermes minerale.*

Kartoffel, *f.* 4. Potates, jordpäron. =naſe, *f.* Knölig och röd näsa, som liknar röd potates.

Käſe, *m.* 3. des =s, *pl.* Käſe, Ost; sur mjölk. =frau, *f.* 4. =mutter, *f.* 3. Osthandlerska. =händler, *m.* 3. Osthandlare. =haus, *n.* 2. =kammer, *f.* 4. =kram, *m.* 1. Osttillverkningsställe. =korb, *m.* 1. Ostkorg. =kuchen, *m.* 3. Ostkaka; sort bakelse med ost. =napf, *m.* 1. Ostkar.

Käſen, *v. n.* ſ. Ysta, löpna, ysta sig, skära sig. — *V. a.* Ysta, se Laben.

Käſicht, *adj.* o. *adv.* Som liknar ost, blek, hvitgul.

Käſig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller ost.

Kaſſienrinde, *f.* 4. Moderkanel.

Kaſtanie, *f.* 4. Kastanje.

Kaſtanienbaum, *m.* 1. Kastanjeträd. =braun,

adj. o. *adv.* Kastanjebrun. =wald, *m.* 2. Kastanjeskog.
Käſtchen, *n.* 3. Schatull, skrin.
Kaſten, *m.* 3. Låda, kista, packkista, koffert; infattning om en juvel; kast (i Boktr.); vagnskur. =futter †, *n.* Dopkläder, som plåga hyras ut, och som en af faddrarna betalar vid dopet. (*Boktryck.*) Kasta gal. =geſtell, *n.* Ställning eller fot, hvarpå bokstafslådan står. =haus *n.* Hus, hvari vissa inkomster samlas och förvaras. =herr, *m.* Magistratsperson, som har vård om stadskassan. =käſtner, *m.* Kistmakare. =kunſt, *f.* En machin att uppfordra vattnet medelst de vid en kedja fästade lådor eller rämbar. =ſchreiber, *m.* 3. Kassaskrifvare. =vogt, *m.* 1. Klosterföreståndare; fattigföreståndare; kyrkoföreståndare. =vogtei, *f.* En sådan föreståndares värdighet, rättighet och lagsaga. =vorſteher, *m.* De fattiges föreståndare; äfven Kyrkoföreståndare.
Kaſteien, *v. a.* Späka köttet.
Kaſteiung, *f.* 4. Köttets späkande.
Kat, *s.* (*Skepp.*) Katt eller knutpiska; äfven katt eller päle vid stranden, hvarvid skepp fästas; äfven kattgina. =anker, *s. n.* Kattankare. =ſteert, ſtehrt, *s.* (*Sjöf.*) Kattstjert på ankarbojen; äfven vakare: en kort vimpel, som upphissas efter solens nedgång, äfven kattstjert ell. surrning af ett stjertblock.
Kataloq, *m.* 4. Katalog, förteckning.
Katarrh, *m.* 1. Fluss, snufva.
Katarrhalfieber, *n.* 3. Flussfeber.
Katechet, *m.* 4. Barnlärare i christendomen, kateket.
Katechiſiren, *v. a.* Undervisa i christendomen, hålla katekesförhör.
Katechismus, *m. indecl.* Katekes. =ſchüler, *m.* En, som undervises i christendomen.
Kater, *m.* 3. Stor outskuren katt.
Katharinenpflaume, *f.* 4. Cathrinplommon.
Kathed.r, *m.* Kateder.
Kathedralkirche, *f.* 4. Katedralkyrka, domkyrka.
Kathen, *m.* 3. Torparekoja. =mann, *pl.* =leute, Käthner, *n.* 3. Torpare.
Käthe, *f.* Käthchen, *n.* Carin, Cajsa.
Katholik, *m.* 4. Katolik.
Katholiſch, *adj.* o *adv.* Katolsk.
Katrol, *s.* (*Skepp.*) Svårt ginblock med
Katt, *f.* Kattankar; katt; äfv. en liten åker.
Katte, *f.* Katta. Kattengold, =klar, *n.* Kersbärskåda. =kopf, *m.* (*Skepp.*) Stoppare eller kattkopp till ett bräsvel. =ſpeer, *s.* Puktörne. =ſtert, *s.* Räfrumpa.
Katterol, se Katrol.
Kattun, *m.* 1. Kattun: tryckt bomullstyg.
Kattunen, *adj.* o. *adv.* Gjord af kattun.
Kattunlein, *n.* Tyg af lin och bomull.
Katzanker, *n.* (*Sjöf.*) Kattankar. =block, *n.* (*Sjöf.*) Kattblock, att katta upp ankaret. =haken, *m.* Katthake på kattblocket. =lauſer, *m.* Kattgina. =ſchiff, *n.* Kattskepp. =ſparren, =ſporen, *m.* (*Skeppsb.*) Kattspår: timmer öfver kölsvinet.
ſich Katzbalgen, *v. r.* Slåss, rifvas.
Katzbalgerei, *f.* 4. Slagsmål, gräl.
Kätzchen, *n.* 3. Kattunge; (på träd) hänge.
Katze, *f.* 4. Katt, katta; häst i schack; kattankare; äfven en art farkost med rund bakstam, master och stänger, men utan mastkorg. (*Krigsv.*) En art betäckt gång, fordom; ett slags murbräcka; äfven Cavalier: en mycket hög bastion eller upphöjning derpå. Wie die K. um den heißen Brei gehen, gå försigtigt till väga. Einer guten K. entgeht oft eine Maus, så skicklig man än är, så lyckas det likväl ej alltid. Die K. im Sacke kaufen köpa grisen i säcken. Davon gehen wie die K. vom Taubenſchlage, gå derifrån med lång näsa. Der K. die Stelle nicht

Kabeln †, *v. n.* h. Lotta, kasta lott om. — *V. a.* Fördela, indela efter lott.

Kabeſtan, *m.* des =es, *pl.* =e. (*Skepp.*) Spel, ett slags ankarvind.

Kabus, =kraut, se Kopfkohl.

Kabuſe, *f.* 4. Kabysa.

Kachel, *f.* 4. Kakel. =ofen, *m.* 3. Kakelugn.

Kack †, *adj* o. *adv.* Naken (mest om fåglar). =feder, *f.* Första fjädern eller blodpiggen på nyväxt fågel.

Kacke †, *f.* Menniskoträck. Die dünne K., rödsot.

Kacken, *v. n.* h. Göra sitt behof.

Kaddig, Kaddik, se Wachholder.

Käfer, *m.* 3. Tordyfvel, tordbagge, skalbagge. =blume, *f.* 4. Flugblomster. =muſchel, *f.* 4. Skalsugga: ett snäckslägte.

Kaff *n.* 1. Agnar.

Kaffee, *m.* des =s. Kaffe. =baum, *m.* 1. Kaffeträd. =bohne, *f.* 4. Kaffeböna. =braun, *adj.* Kaffebrun, kaffefärgad. =brett, *n.* 2. Thebräde, kaffebricka =geſchirr, =zeug, *n.* 1. Kaffeservis. =haus, *n.* 2. Kaffehus. =kanne, *f.* 4. Kaffekanna. =mühle, *f.* 4. Kaffeqvarn. =ſatz, *m.* 1. Kaffesump. =ſchale, *f.* 4. =ſchälchen, *n.* 3. Kaffekopp. =ſchenk, *m.* 4. Kaffekokare. =taſſe, se =ſchale. =tiſch, *m.* 1. Kaffebord. =trommel, =pauke, *f.* 4. Kaffebrännare.

Käfich, Käficht, Käfig, *m.* 1. Bur, fågelbur.

Kaſſiller, *m.* 3. Bödel; fläbuse.

Kag, *m.* Ett slags Holländskt fartyg.

Kahl, *adj.* o. *adv.* Skallig, naken, bar, blott, kal; arm, usel, eländig. Eine kahle Entſchuldigung, en lam ursäkt. (*Fig.*) † Er iſt ganz kahl, han är blott och bar, alldeles penninglös. † Es ging da nur kahl her, det gick der mycket knappt till. Er beſtand recht kahl, han var rätt modstulen. Damit wirſt du kahl beſtehen, du lärer ej komma fort dermed, du lärer skämma ut dig dermed. Es kam bloß auf einen kahlen Reichsthaler an, på en enda lumpen riksdaler. (*Jäg.*) Kahle Thiere, rådjur o. d. som icke har horn. Ein kahles Schiff, kalt eller afrackladt skepp. =kopf, *m.* 2. Flintskalle, skalligt hufvud; menniska med skalligt hufvud. =köpfig, *f.* 4. Skallig, flintskallig.

Kahlheit, *f.* 4. Skallighet. [varor.)

Kahm, ell. Kahn, *m.* 1. Mögel (på våta

Kahmen, *v. n.* h. Mögla. [lad.

Kahmig, Kahnig, *adj.* o. *adv* Möglig, mög-

Kahn, *m.* 1. des =es, *pl.* Kähne. Liten båt, julle; ökstock. =bein, *n.* (*Anat.*) De: båtformiga benet i handen; äfven jullen eller julibenet i foten, *Os scaphoideum* l. *naviculare*. =eiche, *f.* Ek såsom nyttjad till bättimmer o. d. =geld, *n.* Slusspenningar af små fartyg och båtar.

Kahr, *m.* Träg eller annat ihåligt kärl. — *S. f.* Ett slags sätt att plöja eller köra i åkern; äfven den väg en forman tager, när han vänder.

Kai, *m.* 1. Kaj, strandgata, skeppsbro. =deich, *m.* Kajdam eller inlopp till en lastplats. =geld, *n.* Lastpenningar, som betalas för friheten att lasta ut och in varor på lastplatsen. =meiſter, *m.* Kajmästare: den, som har uppsigten öfver en sådan plats vid bryggor, der man kan lasta ut och in varorna.

Kaien, *v a.* (*Sjöf.*) Die Raaen K., kaja rårna, brassa dem långskepps.

Kaier, *m.* (*Skepp.*) Brass på smackar och smärre fartyg; äfven kokosbast, hvaraf på Ceylon goras tåg.

Kaiſer, *m.* 5. Kejsare. Über des Kaiſers Bart ſtreiten, träta om ingenting. Auf den alten K. borgen, eller =zehren, göra skulder utan hopp att kunna betala dem. K. är äfven ett slags pepparkakor; äfven en dagfjäril, *Papilio Paphia*. — K. kallades äfven hos handelsbetjenter i

Königsberg en stor sten af 10 alnar i omkrets, hvaremot en nykommen måste stöta stussen (Kaiſern). =ſchnitt, *m.* 1. Barns utskärning ur moderlifvet. =thee, *m. indecl.* Kejsarthé. =thum, *n.* 2. Kejsardöme. =wurz, *f.* 4. Mästärört. =zahl, *n.* Skattetals eller indiktionscirkeln, som innehåller 15 år.

Kaiſerinn, *f.* 4. Kejsarinna.

Kaiſerlich, *adj.* Kejserlig.

Kaiſerling, *m.* Ett slags ätlig skifsvamp, *Agarus cæsareus*; äfven mjölblomma.

Kaiſern, se under Kaiſer. ſpanisal.

Kajute, *f.* 4. Kajuta. Die obere K., com-

Kak, se Pranger, Halseifen.

Kakao, *m.* Frukten eller nöten af =baum, *m.* Kakaoträdet, *Theobroma Cacao.*

Kakeln, *v. n.* h. Kakla (som höns).

Kaken, *v. a.* (sill) Gela.

Kakerlak, *m.* 4. Torraka. För den hvittigrade färgen skull kallas de af en sjukdom hvitfläckade menniskor i Ostindien också: Kakerlaken.

Kaland, *m.* Kaländ, ett visst bröderskap i 13:de seklet, som församlade sig den 1 af hvar månad; deras församling och huset der de samlades. I Schleswig och andra orter kallas Presternas årliga sammankomst: Kaland.

Kalander, *m.* Fläskänger; äfven en machin uti yllefabriker med två tvervalsar, och en uppvänd metallvals emellan dem, hvarpå tyget dragas.

Kalb, (b som p) *n.* des =es, *pl.* Kälber. Kalf. (*Skepp.*) Klots; klamp. Das K. eines Rapierts, bröstet på en rapert. Ein K. iſt gefallen, en kalf har blifvit född. Ein K. abbinden, ab'etzen, afvänja en kalf. Wo iſt ein Ochs, der nicht vorher ein K. geweſen, de små bli också stora. Das K. auslaſſen, vara sjelfsvåldig. Das K. in die Augen ſchlagen, högligen förolämpa, förtörna någon. Mit jemandes K. pflügen, få hemligen hjelp af någon. Die Kuh mit dem K. bekommen, få en förut lägrad person till hustru. Ein K. machen oder anbinden, spy. =fell, *n.* Kalfskinn. (*Fig.*) Trumman. Dem =felle folgen, bli soldat. =fleiſch, *n.* 1. Kalfkött. =fleiſchlöschen, *n.* 3. Frikadell af kalfkött. =leder, *n.* 3. Kalfläder, kalfskinn.

Kalbe, *f.* 4. Qviga, qvigkalf.

Kalben, *v. n.* h. Kalfva.

Kälber, *pl.* af Kalb. Kalfvar. =braten, *m* 3. Kalfstek. =briſſel, *n.* =bröschen, *n.* =bruſe, se Milchfleiſch. =fang, *m.* (*Jag.*) Sting, som hjortar o. d. få genom bröstet i hjertat. =gekröſe, *n.* 3. Krås, tarmkäxet och små-tarmar af kalf. =haft, *adj.* o. *adv.* Kalfaktig; narraktigt, lustig, som en kalf. =haus, *n.* Lifmodern hos en ko. =kraut, *n.* Björnloka. =kropf, *m.* (*Bot.*) Hundkax, hundloka, hundfloka, spokter, hundkummin, *Chærophyllum sylvestre.* =kuh, *f.* En ikalf eller drägtig ko. =lamm, *n.* Tacklam. =ſtoſs, *m.* 1. Kalbs=keule, *f.* 4. Steken af slagtade kalfvar, kalflär.

Kälbern, *v. n.* h. Kalfva; springa och rasa med hvarandra, fjollas. ſkalfaktig.

Kälbern, *adj.* o. *adv.* Hörande till en kalf: Kalbsbraten, se Kälberbraten. =milch, *f.* En Körtel i framdelen på kalfvar.

Kalbaunen, *pl.* Inmäte af slagtade kreatur; kalun, renta. =krämer, *m.* 3. Den, som handlar med inmäte. =markt, *m.* 1. Ställe der slagtade kreaturs inmäte försäljes.

Kalender, *m.* 3. Kalender, almanack. K. machen, göra almanackor; † vara i djupa tankar, grubbla. Er hat einen K. an ſeinem eigenem Leibe, han är en lefvande almanack, d. ö. hans kropp underrättar honom om alla väderskiften.

Kalesche, *f.* 4. Kalesch.
Kalfaterer, *m.* 3. Kalfatrare, kölbalare.
Kalfatern, *v. a.* Kalfatra, kölhala. (*Fig.*) Bearbeta: med mycken omsorg bringa
Kalinkenbeere, *f.* 4. Fågelbär. [i stånd.
Kalk, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Kalk. Lebendiger eller ungelöschter K., osläckt kalk. Der Anwurf von K., kalkband. Zu K. brennen, calcinera: genom eld göra till kalk eller pulver. † Er kommt in den K., han råkar i stor förlägenhet, blir olycklig. =artig, *adj.* Kalkartad. =äscher, *m.* (*Hvitgarfv.*) En grop, hvari kalken tillredes att bota skinnen; äfven sjelfva botan. =back, *n.* (*Sockerbr.*) Utmurad grop, hvari sockervattnet tillredes. =beere, *f.* Olvon. =brenner, *m.* 3. Kalkbrännare. =bruch, *m.* 1. Kalkbrott. =brühe, *f.* Tunn utspädd kalk, hvari hvitgarfvare bota skinnen. =stein, *m.* 1. Kalksten. Stinkende K., orsten. =streicher, *m.* (*Pergam.*) Några skinn, bundna i ändan på en käpp, att dermed pästryka kalken. =tuff, *m.* Kalkjord, som afsätter sig från vattnet, utan att detta dryper genom jordlager, *Calcareus tophus.* =wurf, *m.* Grof rappning.
Kalken, *v. a.* Kalka, blanda en kalk.
Kalklicht, *adj.* o. *adv.* Kalklik.
Kalkig, *adj.* o. *adv.* Kalkig, som innehåller kalk; äfven nerkalkad eller fläckad med kalk. Sich k. machen, kalka ner sig.
Kalm, *adj.* o. *adv.* Stilla, lugn (i synnerh. om väder och sjö). — *S. m.* (*Sjöf.*) Stiltj=. [tyg.
Kalmank, *m.* 1. Kalmink, strimmigt ylle-
Kalmäuser, *m.* 3. Drömmare, grillfångare, fantast; snål och folkskygg menniska.
Kalmäusern, *v. n.* h. Fånga griller; vara snål och folkskygg. [rot.
Kalmus, *m. indecl.* Kalmus, en aromatisk
Kalt, *adj.* o. *adv.* Kall, kylande, kylig; kallsinnig, likgiltig, känslolös. Mir ist k., jag fryser. Kaltes Fieber, frossa. K. Küche, kallkök, kall mat. Kalter Brand, kallbrand. Kalte Pisse, stranguri, kallpiss. † Ein kalter Schlag, starkt äskeslag, som ej tünder. (*Jäg.*) Eine kalte Fährte, ett gammalt spår, som hundarne ej mera hafva någon känning af. † Zu allen Füssen kalt werden, häpna. Ihr ward bald k. bald warm beim Verhör, hon skiftade ofta hy, hon svettades mycket i förhöret. Etwas mit kaltem Blute thun, göra något af beräkt mod, utan att vara uti ifver. Ein kaltes Gedicht, en dikt utan lif och eld. =blütig, *adj.* o. *adv.* Kallsinnig, trög. =blütigkeit, *f.* 4. Kall blod, kallsinnighet, liknöjdhet. =brüchig, *adj.* Kallbräckt. =gierig, *adj.* o. *adv.* (*Berge.*) Svaflig (om kopparmalm). =gründig, *m.* Som har en kall grund. Ein kaltgründiger Boden, en kall fuktig mark; äfven frostländt. =lager, *n.* Kallas, när det icke sjudes på saltsjuderier. =meissel, *m.* Huggborr, som smederne bruka, att sönderhugga det kalla jernet. =schlächter, se Abdecker, Schinder. =silber, *n.* (*Gödelm.*) En blandning af vinsten och silfverkalk, hvarmed för tredje gången försilfras det, som blifvit försilfradt med smält- och brännsilfver. =sinn, *m.* 1. Kallsinnighet. =sinnig, *adj* Kallsinnig. =sinnigkeit, se =sinn.
Kälte, *f.* Köld, kyla; kallsinnighet.
Kälten, *v. a.* Kyla, göra eller förorsaka köld. [skalla.
Kälten, *v. n.* *f.* Se Erkälten. — h. Bli kall,
Kältend, *adj.* o. *adv.* Som förorsakar köld.
Kältlich, *adj.* o. *adv.* Kylaktig, något kalt.
Kältling, *m.* En kall, känslolös menniska.
Kamasche, *f.* 4. Stöflett, stöfvelkrage.
Kamel, Kamehl, *n.* 1. Kamel; äfven en machin att lyfta svära skepp; äfv. an-

kartåg; trollslända. =blume, *f.* Kamillblomster. =fliege, *f.* 4. Syslända. =garn, *n.* 1. Kamelgarn. =haar, se =fliege. =heu, =ſtroh, *n.* 1. Kamelhö. =parder, *m* 3. Giraff, kamelopard. =ſtrauß, *m.* 1. Struts. =treiber, *m.* 3. Kameldrifvare. =ziege, Kämelziege, *f* 4. Angorisk get.

Kamelinn, *f.* Kamelhona.

Kamelott, *m.* 1. Kamlott.

Kamerad, *m.* Kamrat.

Kamille, *f.* 4. Kammillblomma.

Kamin, *m.* 1. Spis, eldstad, skorsten. =feger, *m.* 3. Sotare.

Kamiſol, *n.* 1. Undervest med ärmar, tröja.

Kamm, *m.* 1. des =es, *pl.* Kämme. Kam; man (på hästar och lejon); ax (på en nyckel); sked (hos väfvare); klase (på vindruſvor); skägg (på ostron); sten, bergart. Es ſchießt ein K. vor, säga bergsmän, när de träffa på fast berg; öfversta toppen af ett berg; äfven en liten vattendam. (*Skogsv.*) Nedhuggna och i rad liggande buskar. (*Slagt.*) Ett stycke kött, som hugges ur halsen mellan nacken och bogen; äfven ett slags fisknät med fina maskor. Ein wetter K., en gles kam. Ein enger K., en fin kam. (*Skom.*) Bakre öfre delen af en läst. K. bet. äfven öfvermål på säd. Alle über einen K. ſcheren, dömma eller behandla alla på e t och samma sätt. Jemanden über den K. hauen, snäsa en. Roth um den K. werden, rodna af vrede. =blatt, *n.* 2. (hos väfvare) Blad eller sked hos väfvare. =blume, se Kamille. =bohrer, *m.* Borr att borra hål för hjulkuggar. =braten, *m.* Ett slags rofstek. =brett, *n.* Tallrikstege, fathylla. =bruch, *m.* Sprickа ell. remna, som vattnet gjort; öfra delen af en dam. =eiſen, *n.* Kamjern hos stenhuggare. =fett, *n.* Det feta af halsen, som sitter under manen på hästar. =futter, *n.* 3. =futteral, *n.* 1. Kamfoder. =haar, *n.* 1. Håret i hängmanen på en häst. =macher, *m.* 3. Kammakare. =rad, *n.* 2. Kugghjul, kamhjul. =ſtrich, *m.* 1. Stråk eller tag med kammen. =wolle, *f.* Kamull. =zähne, *pl.* Tänder i en kam; kuggar i ett hjul. =zwecke, *f.* (*Spiksm.*) Små spik med platta hufvuden, hvarmed skinnet, deri ullkamstaggarne sitta, fastspikas vid det tunna brädet. När de smidas till mästerstycke, böra 1500 af dem i ett äggskal simma på vattnet, hvarföre de ock kallas Waſſerſchwimmer.

Kämmelkamm, *m.* Finaste sort ullkam.

Kämmeln, *v. a.* Bearbeta med en sådan kam.

Kämmen, *v. a.* Kamma, häckla, karda.

Kammer, *f.* 4. Kammare; ett rum utan kakelugn; kabinett; bod; hytta på skepp. Die kaiſerliche K. in Wetzlar, Kejserliga Kammarrätten i Wetzlar. K. bet. äfv. gallror i en kanon; krutkammaren i en mörsare eller haubits; äfven håligheten i svansskrufven på ett skjutgevär; tomt hål i en selja, der stoppningen är uttagen, för att icke trycka hästen. (*Jag.*) Den med jagtzyg omgifna platsen, der vildtet kommer i trängsel. =amt, *m.* Kammarbetjening; äfven ett Collegium, som förvaltar stadens inkomster. =bote, *m.* 3. =topf, *m.* 1. Nattpotta. =bediente, *m.* Kammartjenare; äfven betjent vid en rättkammare. =blume, *f.* Sötblomster. =bote, *m.* 4. Vaktmästare vid en Kammarrätt. =collegium, *n. pl.* ien för ium, Kammarcollegium. =topik, *m.* 4. Kammarskrifvare. =dame, *f.* 4. Kammarfru för påklädning. =degen, *m.* Statsvärja, spatservärja. =diener, *m.* 3. Kammartjenare. =dorf, se =gut. =feſt, *n* En högtid, helst i Wien, som icke firas af hela hofvet, utan endast af Ofverhofven och de när-

mast till dem hörande personer i små rummen på slottet. =frau, *f.* 4. Kammarfru. =fräulein, *n.* 3. Kammarfröken. =gericht, *n.* 1. Kammarrätt. =geſchirr, se =becken. =gut, *n.* 2. Kronogods, domän. =herr, *m.* 4. Kammarherre. =jäger, *m.* 3. Kammarjägare, rättfängare. =jungfer, *f.* 4. Kammarjungfru. =junker, *m.* 3. Kammarjunkare. =kätzchen, *n.* 3. Kammarjungfru. =knabe, *m.* Kammarpage. =knecht, *m.* Kammardräng; lifegen på ett kronogods. Fordom kallades Judarne des Kaiſers =knechte. =kutſcher, *m.* Kusk, som kör för hofvets kammarbetjening; till skillnad ifrån lif- och hofkusk. =lakei, *m.* Kammardräng, kammarlakej. =latte, *f.* Spjälverk för vinstockar. =lauge, *f.* Urin. =leben, *n.* En viss penningsumma, som en Vasall får på lifstid ur Länherrens räntekammare; äfven län, som förlänas af en herres kammargods. =leute, *pl.* Kammarbetjening. =mädchen, *n.* 3. Kammarjungfru, kammarpiga. =magd, *f.* 1. Kammarpiga. =matrikel, *f.* Förteckning på det hvar Riksfurste skall betala till Kejserl. Kammarrättens underhåll; äfven lista på personalen derstädes. =meiſter, *m.* Kamrerare; hofmästare; räntmästare. =menſch †, *n.* Uppasserska af lägsta rang, som förrättar de ringaste sysslor i slottsrummen: står under en =weib. =rath, *m.* 1. Kammarråd. =richter, *m.* Öfverdomare eller President i en Kammarrätt. =ſchuld, *f.* Kammarskuld: som en Furstlig Finans-kamrerare i länsherrens namn gör eller skall betala. =ſpiegel, *m.* (*Artill.*) Spegel eller träskifva, hvarmed kanonkammaren fördämmes. =ſtück, *n.* Fordom en art stycken, ur hvilka man sköt stora stenar. =ſtuhl, *m.* Nattstol; äfven stor länstol. =taxe, *f.* 4. Markegångs-taxa. =ton, *m.* (*Musik.*) Kammarton, i synn. på orgor, den ton, som vanligen nyttjas i kapeller och är 1 1/2 ton djupare än chorton. =topf, se =becken. =trauer, *f.* Lätt sorg. =tuch, *n.* 2. Kammarduk. =wagen, *m.* Husgerådsvagn, vagn för kammarfolket; äfven postvagn. =weib, *n.* Qvinsperson, som förrättar ringare sysslor i rummen vid ett hof. =weſen, *n.* Kammarverk, Cameralväsen. =zahlmeiſter, *m.* Furstlig kammarbetjent, som har handkassan under sin vård och besörjer utbetalningarne; äfven Kassör vid en räntkammare. =ziel, *n.* Penningsumma, som hvar och en af Tyska Riksständerne skall betala till underhåll af Kejserliga Kammarrätten i Wetzlar. =zofe, *f.* Kammarjungfru.

Kämmerer, *m.* 3. Kamrerare; Skattmästare, Räntmästare, Kassör. Päpſtlicher K., Påflig Öfverkammarherre.

Kämmerei, *f.* 4. Finans-collegium, Kammar-collegium; räntkammare.

Kämmerier, *m.* Hofkamrerare.

Kämmerling, *m.* Kardinalen, som är Påfvens Öfverste Skattmästare, och som efter Påfvens död bestyr om allt, tills Kardinalerne gå in i Conclaven. Vid orientaliska hofven kallas vissa snöpingar, som hafva uppvaktningen Kämmerlinge; äfven kammardräng, kammartjenare.

Kämmerlein, *n.* 3. Liten kammare.

Kammern, *v. a.* Fördela i rum o. kamrar.

Kämmling, *m.* Ull, som kammas af den finare; kort ull, som vid kamningen blir qvar i kammen, flockull; ull, som med en viss kam i manufactorierna kammas af tyg. =ſeide, *f.* Flocksilke, som stannar qvar i kardorna.

Kamp, *m.* 1. des =es, *pl.* Kämpe, Hägnad mark.
Kampeln, *v. n.* h. Se Zanken.
Kampf, *m.* 1. des =es, *pl.* Kämpfe, Kamp, strid; fäktning, lansbrytning; brottning, kamp, täflan. =hahn, *m.* Tupp, som är inöfvad till fägtning; äfven brushane. (*Fig.*) Grälig, stridslyst n menniska. =jagen, *n.* Djurstrid: en lustbarhet, då vilddjur på en instängd plats måste kämpa med hvarandra: äfven bjornskall. =platz, *m.* 1. Kämpplats, stridsplats, valplats; fäktarplats, bana, skrank. =richter, *m.* Domare, som skall tilldomma kämpare deras segerlön. =spiel, *n.* Kämpelek, fäktarelek. † =weise, *adv.* Kämpevis. =wärtel, wärter, *m.* Secundant vid ett envig.
Kämpfen, *v. n.* h. Strida, fäkta, kämpa; bryta lansar; brottas, täfla. Mit sich selbst k., vara i strid med sig sjelf. Im Ringen mit einander k., brottas. Mit dem Tode k., kämpa med döden, ligga i själtäget. Sie kämpften um den Vorzug, de täflade om företrädet. (*Jäg.*) K. nyttjas ock om hjortar, när de stängas, eller vildsvin, när de huggas. — *V. a.* Einen Kampf k., bestå, sluta en strid.
Kämpfer, *m.* 3. Stridsman, kämpe, fäktande; lansbrytare, fäktare, kämpare; kämpe, hjelte.
Kampher, *m.* Kamfer, kamfert. =kraut, *n.* Åbrodd.
Kandelblüte, *f.* Syrén. =zucker, *m.* Sockerkandi, bröstsocker.
Kaneel, *m.* Kanelbark.
Kaninchen, *n.* 3. Kanin. =gehäge, *n.* 3. Kaningård. =wärter, *m.* 3. Kaninvaktare.
Kanker, *m.* 3. Spinnel.
Kanne, *f.* 4. Kanna.
Kannefaß, *m.* Kanfas: ett slags groft oblekt lärft, till styfnad i kläder: äfven en sort bomullstyg med upphöjda ränder.
Kannefassen, *adj.* o. *adv.* Gjord af kanfas.
Kannenbürste, *f.* 4. Borste att rengöra burteljer o. d. =gießer, *m.* 3. Tenngjutare, kannstöpare. (*Fig.*) En, som pratar och dömmer efter sitt lilla skefva förstånd öfver statssaker: skrifves i den mening Kannegießer. =glück †, *n.* K. haben, få sönlyckan. =kraut, *n.* 2. Räfrumpa, skafgräs. =weise, *adv.* Kanntals.
Kanone, *f.* 4. Kanon, stycke; vida stöflar.
Kanonenkugel, *f.* 4. Kanonkula.
Kanoniren, *v. a.* Kanonera, beskjuta med kanoner. — *V. n.* Kanonera, skjuta med kanoner.
Kononirer, *m.* 3. Constapel, styckjunkare.
Kante, *f.* 4. Hörn eller kant; brädd, kant, strand, bräm; skarp kant; spets.
Kanteln, *v. a.* Ställa på kant.
Kanten, *v. a.* Kantra, sätta på kant, vältra omkring; äfven kantra omkring.
Kantig, *adj.* o. *adv.* Hörnig, kantig; djerf. Er ist sehr k., han är mycket djerf, han är mycket på sin kant.
Kantschu, *m.* Ett slags Ryskt afstraffningsredskap, bestående i en kort, tjock af smala remmar flätad piska med kort skaft. =scheuen, *v. a.* Piska med kantschu.
Kanzel, *f.* 4. Predikstol. † Katheder, lärostol. =andacht, *f.* Andeligt tal ifrån predikstolen. =lied, *n.* Versen, som sjunges när Presten går upp på predikstolen; äfven vers eller psalm, som sjunges, under predikan. =sprung, *m.* Sie thun den K., säges om brudfolk, när det lyses för dem. =uhr, *m.* Timglas på en predikstol. =vortrag, *m.* Predikostil ell. gäfvor, utförsgäfvor.
Kanzelei, *f.* 4. Cancellie, Cantzli, Cansli, Kansli (allt Svenska Akademiens skrifsätt); äfven afskrankning i ett stort rum, der en Rätt och dyl. sitter. =bo-

the, *m.* 4. Vaktmästare i canslict. =rath, *m.* 1. Cansliråd. =schrift, *f.* 4. Canslistil eller bokstäfver. Auf K. sitzen, hafva rättighet att på sitt gods stå omedelbart under en öfverrätt. =styl, *m.* 1. Canslistil.

Kanzelliſt, *m.* 4. Canslist.

Kanzler, *m.* 3. Cansler; Canslipresident; äfv. Canslivaktmästare; dörrvaktaren i Schweidnitz'ska rådhuset.

Kap, *n.* Se Vorgebirge. Das Schiff hält gute Käpe, seglar väl bi-de-vind.

Kapaun, Kappahn, *m.* 1. Kapun; castrat.

Kapaunen, *v. a.* Kapunera.

Kapelle, *f.* Kapell, lydkyrka; äfven åtskilliga ställen i en Katholsk kyrka, der Gudstjenst hålles; slottskyrka. K. halten, sades om Påfven, då han, beledsagad af Kardinalerne, bevistade Gudstjensten. K. bet. äfven den andeliga betjeningen vid ett kapell; äfven de, som uppföra musiken vid Gudstjensten; äfven kapell eller sällskap af skickliga Musici hos en Furste o. d. I protestantiska kyrkan är K. en täckt stol i kyrkan. (*Chem.*) Kapell: en flack digel af sjuktad aska och brända ben, att derpå afdrifva guld och silfver; slottskyrka. Eine K. schlagen; äfven smältdigel. =asche, *f.* Utlutad aska af något lätt träslag samt rena ben och fiskben, hvaraf chemiska kapeller slås. =futter, *n.* Messingsform, hvari en chemisk kapell slås eller formas. =kalk, *n.* Ett af ben brändt, hvitt pulver, hvarmed kapellen beströs, att silfret ej må fastna. =kluft, *f.* (*Proberk.*) Tång, hvarmed kapeller insättas och uttagas. =satz, *m.* Form, hvari kapeller slås till malmprof. =schlager, *m.* Så kallas i smälthyttor den arbetare, som slår eller tillagar kapeller. =silber, *n.* Silfver som blifvit afdrifvet på kapell, eller renas med bly, se Brandsilber.

Kaper, *f.* 4. Kapris (ett slags bär).

Kaper, *m.* Kapare, kaparefartyg; kaparekapiten; commissfarare. — *S. f.* Kapris. =brief, *m.* Kaparebref: tillståndsbref att utrusta kapare, markbref; lettres de marque. =gast, En af besättningen på en kapare. =schiff, se Kaper.

Kaperei, *f.* Kaperi. (*Fig.*) Listig åtkomst af en sak.

Kapern, *v. n.* o. *a.* Kapra, uppbringa fartyg; äfven med list bemäktiga sig, bortsnappa.

Kapernstaude, se Kapernstrauch.

Kapernstrauch, *m.* 1. Kaprisbuske.

Käppchen, *n.* 3. Liten mössa, hufva, kåpa; [kalott.

Kappe, *f.* 4. Mössa, hufva; kalott; frutimmerskappa; munkkåpa; kåpa; kappa på pistolhölster; täkappa; kolt (för barn). Die K. ausziehen, öfvergifva klosterlefnaden. Er hat die K. verlohren, han har mist kappan, blifvit afsatt från prestembetet. K. eines Falken, mössa, som sättes på en falk, så att han ej kan se. K. eines Pferdes, täcke, som läggs öfver halsen på hästen. Die K. am Schuh, det styfva lädret framnantill öfver tån. Gleiche Brüder, gleiche Kappen, kaka söker maka. Amt bringt Kappen, ingen syssla är så ringa, att den ju icke lemnar någon inkomst.

Kappen, *v. a.* Förse med kappa; kappa ell. käpa, afbugga (ankartåg, mast o. d.); toppa, taga hufvudet af; snöpa, vallacka, utskära. Einen k., banna upp en. Sich k., gräla. — *V. n.* h. Trampa. † Träda (om tuppar).

Kappfenſter, *n.* 3. =loch, *n.* 2. Vindfönster, vindsglugg. =hahn, *m.* Kapun; äfven tupp, som slåss med en annan. =zaum, *m.* 1. Kapson.

Kapſel, *f.* 4. Fröhus; ask, dosa, låda, fo-
Kapuſe, *f.* 4. Karpus. [der, foderal.
Karat, *n.* 1. Karat; en liten vigt, hvarmed guld och ädla stenar vägas. Af guld håller en karat 12 gran och 24 karat en mark. Af perlor och ädla stenar gör en karat 4 gran. =gewicht, *n.* Karatvigt; messings- eller silfvervigt, indelad i karat och gran, ifrån 1 mark till 1/4 gran.
Karauſche, *f.* 4. Ruda.
Karavane, *f.* 4. Karavan.
Karbatſche, *f.* 4. Karbas, piska.
Karbatſchen, *v. a.* Karbasa, piska, slå med karbas, piska upp.
Karbunkel, *m.* Högröd rubin; äfven en liten mörkröd svulst i hvitögat eller på hornhinnan, som ofta är dödlig; äfven sot på säd.
Kardamomme, *f.* Kardemummor.
Kardätſche, *f.* 4. Karda; borste för hästar.
Kardätſchen, *v. a.* Karda; skrapa, rykta med borstar. [pare, -ryktare.
Kardätſcher, *m.* 3. Ullkardare; hästskra-
Karde, *f.* Ullkam eller karda. Kardendiſtel, *f.* 4. Kardor, tistelkarda.
Kardeel, *n.* (*Skepp.*) Kardel; tross, hvaraf kabelvis slagna tåg slås.
Kardinal, *m.* Kardinal: högste andelige embetsman näst Påfven, i Romerska kyrkan; äfven ett slags domherre (fågel) i N. Amerika, *Loxia cardinalis*; äfven en keglesnäcka, *Conus cardinalis*. =blume, *f.* En Virginiansk växt, *Lobelia cardinalis*.
Kardiviol, se Blumenkohl.
Karduſe, *f.* Kardus för kanoner.
Karbusgarn, *n.* Otjäradt hampgarn, hvari styckekarduser sammansys. =kiſte, *f.* Kista fodrad med lärft och bly på krigsskepp, att hafva fyllda med karduser uti. =köcher, *m.* Karduskoger: trädosa för karduserna vid en sjöträffning. =ſtock, *m.* Kardusform.
Karfunkel, se Karbunkel.
Karg, *adj.* o. *adv.* Nisk, gnidaktig; ofruktbar, knapp, ringa.
Kargen, *v. n.* b. Skinna, gnida. — *V. a.* Njugga ihop: mest i sammansättningar, såsom abkargen, erkargen.
Kargheit, *f.* 4. Karghet, gnideri.
Kärglich, *adj.* Nisk, gnidaktig; ofruktbar, knapp. — *Adv.* Sparsamt; knappt, med möda och bekymmer.
Karmin, *m.* Karmin: en mycket fin, vacker och dyrbar målarefärg. Man har röd och blå karmin; men den röda förstås med Karmin. =ente, *f.* Ett slags and, *Anas rufina*. =pelikan, *m.* Ett slags skedgås, *Platalea ajaja*.
Karnieß, *n.* 1. Krans omkring eller på en pelare, sims, list eller krans under ett tak. =blei, *n.* (*Glasm.*) Fönsterbly i form af en karnis. =hobel, *m.* Listhyfvel, simshyfvel. =löthbrett, *n.* (*Glasm.*) Bräde, hvari båda hälfterna af karnisblyet sammanlödas. =ſäge, *f.* (*Glasm.*) Liten fin såg att sönderså karnisblyet. =ſtahl, *m.* Svarfjern, hvarmed man svarfvar ut karniser. [bulta.
Karniffeln, Karnuffeln, *v. a.* Knuffa, torr-
Karotte, *f.* 4. Morot.
Karpfen, *m.* 3. Karp. =brut, *f.* Unga karpar. =hälter, *m.* 3. Karpsump. =ſtein, *m.* Karpsten, ett litet trekantigt ben, som karpen har bak vid hufvudet, och som gemene man nyttjar emot fallandesjuka. =teich, *m.* Karpdam. =zunge, *f.* (*Fig.*) Ett rutformigt spetsigt jern hos klensmeder, att teckna före med, der ett hål skall slås in.
Karre, *f.* 4. Skottkärra. Einen Verbrecher

zur K. verurtheilen, in die K. ſchmieden, domma en missgerningsman till fästningsarbete, till slafveri.

Karren, *m.* 3. Kärra; kärra till gödsel, sand o. d.; skottkärra. Haſt du den K. in den Koth geſchoben, ſo magſt du ihn auch wieder heraus ziehen, har du skämt bort saken, så må du också hjelpa henne igen. Er hat ſeinen K. aufs Trockene geführt, han har väl försett sig, väl sörjt för sig, satt sig i fullkomlig säkerhet, hans lycka är gjord. Ein angelegter K., en anlagd sak.

Karren, *v. a.* Föra i skottkärra; föra i kärra. — *V. n.* ſ. Föras i skottkärra.

Karrenbüchſe, *f.* Ett slags grof kanon. (*Jäg.*) Dubbelhake: grof bössa att skjuta trappar och vildgäss. =führer, *m.* Åkare, kärrkarl. =gaul, *m.* 1. Kärrhäst. =ſchieber, =zieher, *m.* 3. Kärrkarl.

Kärrner, *m.* 3. Åkare, forman.

Karroſſe, *f.* 4. Täckvagn.

Karſt, *m.* 1. Trädgårdshacka, vingårdshacka, spade.

Karſten, *v. a.* Hacka, gräfva.

Kartätſche, *f.* 4. Patron eller skott till gevär; gesvindt skott, kardus ell. skrotkappa till kanoner. Ordet bör ej förblandas med Karbätſche. Kartätſchenbüchſe, *f.* =faſſer, *m.* =futter, *n.* Träfodral till Karteschhylsorna.

Kartätſchen, *v. n.* o. *a.* Skjuta och döda med cartecher.

Kartätſchenſchuß, *m.* 1. Skott med skrot.

Kartaune, *f.* Kartau: ett slags ganska kort kanon. =pulver, *n.* Grof styckekrut.

Karte, *f.* 4. Kort; karta. Ein Spiel Karten, en kortlek. Karten (bättre Karte) ſpielen, spela kort. Die K. legen, lägga kort, göra kortkonster. Die K. ſchlagen, slå volt i kort. Aus einer K. ſpielen, händla efter en afgjord plan. (*Siden*väfv:) Den egenskapen hos sidentyg då det knarrar. Jemanden in die K. gucken, upptäcka ens afsigt. Sich in die K. gucken laſſen, obetänksamt uppenbara sin afsigt. Die K. verrathen, upptäcka en anläggning. Eine angelegte K., en tillställd sak.

Karten, *v. n.* h. Spela kort. — *V. a.* Aftala, öfverlägga om, rädslå. Sie haben die Sache ſo gekartet, de hafva så anlagt, tillställt saken. Eine Sache zu ſeinem Vortheil K., vrida en sak till sin fördel. Das Spiel iſt wunderlich gekartet, det ser underligt ut dermed. =blatt, *n.* 2. Kort, kortblad. =geben, *n.* 3. Gifning (i kortspel). =geld, *n.* 2. Kortpenningar. =haus, *n.* 2. Korthus. =künſte, *f. pl.* Kortkonster. =macher, maler, *m.* 3. Kortmakare. =ſpiel, *n.* 1. Kortspel.

Karthaune, se Kartaune.

Karthauſe, *f.* Cartheuserkloster.

Karthäuſer, *m.* Cartheusermunk; äfv. ett slags små röda och gula äpplen. =katze, *f.* Blå katt. =pulver, *n.* *Chermes minerale.*

Kartoffel, *f.* 4. Potates, jordpäron. =naſe, *f.* Knölig och röd näsa, som liknar röd potates.

Käſe, *m.* 3. des =s, *pl.* Käſe, Ost; sur mjölk. =frau, *f.* 4. =mutter, *f.* 3. Osthandlerska. =händler, *m.* 3. Osthandlare. =haus, *n.* 2. =kammer, *f.* 4. =kram, *m.* 1. Osttillverkningsställe. =korb, *m.* 1. Ostkorg. =kuchen, *m.* 3. Ostkaka; sort bakelse med ost. =napf, *m.* 1. Ostkar.

Käſen, *v. n.* ſ. Ysta, löpna, ysta sig, skära sig. — *V. a.* Ysta, se Laben.

Käſicht, *adj.* o. *adv.* Som liknar ost, blek, hvitgul.

Käſig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller ost.

Kaſſienrinde, *f.* 4. Moderkanel.

Kaſtanie, *f.* 4. Kastanje.

Kaſtanienbaum, *m.* 1. Kastanjeträd. =braun,

adj. o. *adv.* Kastanjebrun. =wald, *m.* 2. Kastanjeskog.
Käſtchen, *n.* 3. Schatull, skrin.
Kaſten, *m.* 3. Låda, kista, packkista, koffert; infattning om en juvel; kast (i Boktr.); vagnskur. =futter †, *n.* Dopkläder, som plåga hyras ut, och som en af faddrarna betalar vid dopet. (*Boktryck.*) Kasta gal. =geſtell, *n.* Ställning eller fot, hvarpå bokstafslådan står. =haus *n.* Hus, hvari vissa inkomster samlas och förvaras. =herr *m.* Magistratsperson, som har vård om stadskassan. =käſtner, *m.* Kistmakare. =kunſt, *f.* En machin att uppfordra vattnet medelst de vid en kedja fästade lådor eller ämbar. =ſchreiber, *m.* 3. Kassaskrifvare. =vogt, *m.* 1. Klosterföreståndare; fattigföreståndare; kyrkoföreståndare. =vogtei, *f.* En sådan föreståndares värdighet, rättighet och lagsaga. =vorſteher, *m.* De fattiges föreståndare; äfven Kyrkoföreståndare.
Kaſteien, *v. a.* Späka köttet.
Kaſteiung, *f.* 4. Köttets späkande.
Kat, *s.* (*Skepp.*) Katt eller knutpiska; äfven katt eller päle vid stranden, hvarvid skepp fästas; äfven kattgina. =anker, *s. n.* Kattankare. =ſteert, ſtehrt, *s.* (*Sjöf.*) Kattstjert på ankarbojen; äfv n vakare: en kort vimpel, som upphissas efter solens nedgång, äfven kattstjert ell. surrning af ett stjertblock.
Kataloq, *m.* 4. Katalog, förteckning.
Katarrh, *m.* 1. Fluss, snufva.
Katarrhalfieber, *n.* 3. Flussfeber.
Katechet, *m.* 4. Barnlärare i christendomen, kateket.
Katechiſiren, *v. a.* Undervisa i christendomen, hålla katekesförhör.
Katechiſmus, *m. indecl.* Katekes. =ſchüler, *m.* En, som undervises i christendomen.
Kater, *m.* 3. Stor outskuren katt.
Katharinenpflaume, *f.* 4. Cathrinplommon.
Kathedr, *m.* Kateder. [kyrka.
Kathedralkirche, *f.* 4. Katedralkyrka, dom-
Kathan, *m.* 3. Torparekoja. =mann, *pl.* =leute, Käthner, *n.* 3. Torpare.
Käthe, *f.* Käthchen, *n.* Carin, Cajsa.
Katholik, *m.* 4. Katolik.
Katholiſch, *adj.* o *adv.* Katolsk. [gina.
Katrol, *s.* (*Skepp.*) Svårt ginblock med
Katt, *f.* Kattankar; katt; äfv. en liten åker.
Katte, *f.* Katta. Kattengold, =klar, *n.* Kersbärskåda. =kopf, *m.* (*Skepp.*) Stoppare eller kattkopp till ett brässpel. =ſpeer, *s.* Puktörne. =ſtert, *s.* Räfrumpa.
Katterol, se Katrol.
Kattun, *m.* 1. Kattun: tryckt bomullstyg.
Kattunen, *adj.* o. *adv.* Gjord af kattun.
Kattunlein, *n.* Tyg af lin och bomull.
Katzanker, *n.* (*Sjöf.*) Kattankar. =block, *n.* (*Sjöf.*) Kattblock, att katta upp ankaret. =haken, *m.* Katthake på kattblocket. =lauſer, *m.* Kattgina. =ſchiff, *n.* Kattskepp. =ſparren, =ſporen, *m.* (*Skeppsb.*) Kattspår: timmer öfver kölsvinet.
ſich Katzbalgen, *v. r.* Slåss, rifvas.
Katzbalgerei, *f.* 4. Slagsmål. gräl.
Kätzchen, *n.* 3. Kattunge; (på träd) hänge.
Katze, *f.* 4. Katt, katta; häst i schack; kattankare; äfven en art farkost med rund bakstam, master och stänger, men utan mastkorg. (*Krigsv.*) En art betäckt gång, fordom; ett slags murbräcka; äfven Cavalier: en mycket hög bastion eller upphöjning derpå. Wie die K. um den heißen Brei gehen, gå försigtigt till väga. Einer guten K. entgeht oft eine Maus, så skicklig man än är, så lyckas det likväl ej alltid. Die K. im Sacke kaufen köpa grisen i säcken. Davon gehen wie die K. vom Taubenſchlage, gå derifrån med lång näsa. Der K. die Stelle nicht

anhängen wollen, ej vilja gifva sig i fara för andra. Die K. aufwecken, welche schläft, väcka björnen, när han sofver. In der Nacht sind alle Katzen grau, alla svin äro svarta i mörkret. Wenn die K. nicht zu Hause ist, so tanzen die Mäuse auf den Bänken, när katten är borta, dansa mössen på bordet. Sich wie die Katzen waschen, tvätta sig illa. Die K. fällt auf die alten Füße, saken står på gamla foten. Sieht doch die K. den Kaiser an, katta såg på kung. Das ist für die K., det duger icke. Katzenglas, *n.* 2. Ryssglas. =glimmer, *m.* (*Miner.*) Småfjällig, småskifrig glimmer. =gold, *n.* 1. Kattguld. =grau *adj* o. *adv.* Grå, som kattor. Hos Klensmeder säges ett arbete vara k. gefeilt, när det blott är öfverfaret med grofil. =kerbel, (ört) Jordrök. =klee, *m.* 1. Flåsgräs. =kraut, *n.* 2. =münze, *f.* 4. =nept, *m.* =nessel, *f.* Kattmynta. =loch, *n.* 2. Kattlıål, kattglugg. =ritter, *m.* Slagskämpe fordom, som för penningar stridde mot djur. =rücken, *m.* Kattrygg på skepp. =saphir, *m.* Hvitblå safir. =scheu, *adj.* o. *adv.* Som har afsky för kattor. =schwanz, *m.* 1. Kattrumpa. (*Bot.*) Räfrumpa. =silber, *n.* 3. Kattsilfver. =sprung, *m.* Kattsprång. † Es ist nur ein K. bis dahin, det är icke långt dit. =theriak, *m.* Venderot. =tiger, *m.* Amerikanska tigerkatten. =tisch, *m.* Am =tische essen, äta vid ett särskilt bord eller i vrån, till straff eller skam. =traube, *f.* 4. (ört) Fetknoppar. =wurzel, *f.* 4. Vänderot. [tor).

Kätzeln, *v. n.* b. Kisla: få ungar (om kat-

Katzen, *v. a.* Rifva ned med en hacka. — *V. n.* Spela kastboll. [kattartad.

Katzen, Katzlich, *adj* o. *adv.* Kattaktig,

Kauder, *m.* Småprocentare.

Kauderei, *f.* Ocker i smått.

Kaudern †, *v. n.* Procenta eller ockra i smått; äfven låta som en kalkon; äfv. tala rotvelska. [rotvelska.

Kauderwälsch, *adj.* o. *n.* Råbråkadt språk,

Kauderwälschen, *v. n.* Prata dumt o. otydligt, tala rotvelska.

Kauc, *f.* (*Bergv.*) Ett litet trätak ell. bydda öfver grufvan, der vindspelet står; färkätte; hönsbur.

Kauen, Käuen, *v. a.* Tugga. Einem etwas in das Maul k., tugga i'en något, tydligt och omständligt beskrifva. — *V. n.* Kura, sitta på huk.

Kauern, *v. n.* h. ell. sich — *v. r.* Krypa ihop, huka sig ned.

Kauf, *m.* 1. des =es, *pl.* Käufe, Köp; förvärfvande, köp. Den K. aufheben, slå upp köpet. Den K. halten, stå vid köpet. In den K. drein geben, gifva på köpet. Nähern Kaufs geben, gifva köp. Das Haus ist zu K., huset är till salu. Zu K. haben, hafva att försälja. Hier ist allen guten Kaufs, här säljes allt för godt pris. † Kaufs einig werden, komma öfverens om priset. Waaren auf den K. verfertigen, förfärdiga varor utan att de äro beställda, tills någon köpare kommer. Einem Geld auf den K. bezahlen, gifva på hand. (*Ordspr.*) K. bricht Miethe, äga går för lega, köp bryter hyran. =brief, *m.* 1. Köpebref. =diener, se Kaufmannsdiener. =fahrer, *m.* Köpmansskepp; äfven Coopvardie-Capiten, Sjökapiten eller Skeppare. =fahrtei, *f.* Coopvardie; skeppsfart för handelns skull. =fahrteiflotte, *f.* 4. Handelsflotta. =fahrteischiff, *n.* 1. Handelsfartyg. =geld, *n.* Köpskilling. =glätte, *f.* (*Hyttv.*) Glete till afsalu, till skillnad från Frischglätte. =gut, *n.* Köpmansgods, handelsvaror. =handel, *m.* Handel, köpenskap. Kauf= und Handelsherr, *m.* Grosshandlare. =haus, *n.* 2. Publikt förrådshus eller magasin; pack-

hus, tullhus. =herr, *m.* 4. Grosshandlare. =karte, *f.* Köpkort, tillbytta kort (i spel). =kühn, *adj.* o. *adv.* Rask i handel. (*Bergv.*) Die Zeche macht k., då den är mycket gifvande. =laden, *m.* Köpmansbod, krambod. =lehen, *f.* Penningar, som vid länskifte betalas till länsherren af ett köpt bondhemman. =leinwand, *f.* Lärft, som är tillverkadt för afsalu. =leute, *pl.* af =mann, *m.* Köpman; grosshandlare, till skillnad från Krämer. † Köpare. =männiſch, *adj.* o. *adv.* Köpmanslik, handels... =mannſchaft, *f.* 4. Handel, handelsrörelse, köpenskap; köpmännerna, handelsmännerna. =mannsdiener, *m.* 3. Handelsbetjent. =preis, *m.* 1. Köpepris. =ſchilling, *m.* Köpskilling i handpenning. =ſchlag, *m.* Ett slutadt köp; handel; contrakt. =ſchoß, *m.* Skatt eller afgift på köpt landtgods. =ſohle, *f.* (*Saltverk.*) Sola, som ägarne sjelfva icke vilja eller kunna sjuda och den de försälja. =ſpiel, *n.* Piket: ett slags kortspel.

Kaufen, *v. a.* Köpa, handla.

Käufer, *m.* 3. Köpare, afnämare.

Kaukamm, *m.* (*Bergv.*) En liten yxa med kort skaft och ett hål midti jernet, att draga ut spikar. =mittel, *n.* Läkmedel, som blott tuggas, *Masticatorium.* =muskel, *m.* (*Anat.*) Tuggmuskel, *Masseter.* =pfeffer, *m.* Tuggpeppar, *Piper betle.*

Kaubars, *m.* 1. Girs, gers (fisk). =kopf, *m.* 1. (fisk) Stensimpa.

Kaulicht, Kaulig, se Kugelicht, Kugelig.

Kaum, *adv.* Knappt, med möda, svårligen.

Kaupelei, *f.* Tuskning, byte.

Kaupeln, *v. n.* o. *a.* Tuska, byta.

Kauſche, Kauſſe, *f.* (*Skepp.*) Kusa: jernring, hvaromkring linor och stroppar ligga.

Kaute †, *f.* Byte, utbyte; liten grop eller hålighet (t. ex. i hakan); äfv. lindocka; stor träslef; gers.

Kauz, *m.* 1. Käuzchen, Käuzlein, *n.* 3. Uggla. Ein reicher K., en bottenrik karl.

Kauzen, *v. n.* h. Kusa (om hundar). Er muß k., förödmjuka sig, gifva efter.

Kaviller, se Kaſſiller.

Kayſer ꝛc., se Keiſer ꝛc.

Kebsehe, *f.* 4. Oäkta sammanlefnad. =mann, *m.* 2. Den, som har en frilla. =weib, *n.* 2. =frau, *f.* 4. Frilla.

Keck, *adj.* o. *adv.* Dristig, tilltagsen, oförskräckt, oförvägen, vågsam, djerf; oförskämd, fräck, näsvis. Sehr keck thun, vara oförvägen. † Du kannſt keck glauben, du kan helt säkert tro det.

Kecke, Keckheit, *f.* 4. Dristighet, tilltagsenhet, vågsamhet, djerfhet; skamlöshet, fräckhet, näsvishet.

Kecklich, *adv.* Dristigt, vågsamt, djerft, alltför fritt, oanständigt.

Keep, *s.* (*Skeppsb.*) Käfva ell. skåra i trä.

Keffer, *m.* (*Bergv.*) Ett slags häftyg; äfv. små tennkorn, som tillgodogöras genom bokning; äfven ett slags små fartyg på Elbströmmen. =rad, *n.* Ett slags hjul vid saltverket i Halle, som trampas af menniskor, och hvarigenom det salta vattnet drages upp ur brunnen.

Kegel, *m.* 3. Kägla; kon, kägla; axelben på hästar. (*Boktr.*) Kegel på stil: den länga fyrkanten, som utgör bokstafvens höjd. (*Bössm.*) Den länga spetsen på slagfjädern i ett bösslås. (*Artill.*) Rigtkil af trä, på en kanon; äfv. knyppelpinne; äfv. oäkta barn. K. ſchieben ell. umſchießen, spela kägla, slå käglor. Kind und K., hela familjen. Er hat weder Kind noch K., han har hvarken äkta ell. oäkta barn, eller i allmänhet inga nära arfvingar. =achſe, *f.* (*Geom.*) Axel på en kegelfigur. =ader, *f.* Inre ådern på hästens axelben. =bahn, *f.* 4. Kägelbana. =ſchnecke, *f.* 4. Käglesnäcka, tutsnäcka,

Romes L. =schnitt, *m.* 1. Konisk sektion. =schub, *m.* =spiel, *n.* 1. Kägelspel; kägellek. =stuhl, *m.* Ett slags väfstol, hvarpå blommerade tyg väfvas. =tisch, *m.* Fortuna: ett slags kegelspel. =weizen, *m.* Engelskt hvete, *Triticum turgidum.*

Kegeln, *v. n.* h. Kegla, slå keglor, spela keglor, — *V. a.* Göra kegelformig, förse med en kegla eller något kegelformigt. — *S. n.* Klotspel, kegellek.

Kehlader, *f.* 4. Strupådra. =balken, *m.* En bjelke i taklag, som håller de andra tillsamman. =bars, *m.* Aborre. =braten, se Halsbraten; äfv. isterhaka. =brett, *n.* (*Snick.*) Bräde, hvarpå lister läggas, som skola uthålkas. =buchstabe, *m.* Gutturalbokstaf, som uttalas genom strupen. =deckel, *m.* 3. Locket ofver väderstrupen, tungspänne. =hobel, *m.* 3. Ploghyfvel. =leiste, se Hohlleiste. =linie, *f.* (*Fortif.*) De nigorge: de två linier, som bilda ingången i en bastion. =punkt, *m.* (*Fortif.*) Punkten, der demigorgen eller dessa linier stöta ihop, som då tillika formera en vinkel, hvilken kallas Kehlwinkel. =rieme, *m*, Rem på ett betsel, som snöres under halsen på en häst. =rinne *f.* Ränna, som två tak göra, när de stöta tillsammans. =sparren, *m.* Bjelke, hvarpå en sådan ränna ligger. =stiefel, *m.* Ett slags stöflar, der skaften äro afskurna vid knävecket. =stoß, se =hobel och =leiste. =sucht, se Bräune.

Kehle, *f.* 4. (*Byggn.k.*) En viss lång och smal ränna ell. uthålkning. (*Fortif.*) En trång ingång i en bastion. Gorga. (*Jäg.*) Se Brücke. (*Handtv.*) Hålkel: en uthålkad lång ränna ell. fåra i trä eller annat arbete. Matstrupe, väderstrupe. (*Fig.*) Röst. Einem das Messer an die K. setzen, sätta knifven på strupen på en; sätta en i yttersta förlagenhet och fara. Unrechte K., vrångstrupe, väderstrupe. Einem die K. schmieren, gifva en att dricka så mycket han vill. Helle K., klar, genomtrangande röst.

Kehlen, *v. a.* Urhålka, urhyfla; plöja med ploghyfvel. Einen Fisch k., eller auskehlen, gäla fisk.

Kehr, *f.* Vändning. =ab, =aus, *m.* En slängdans, som vanligen dansas sist vid en lustbarhet. =besen, *m.* 3. Qvast, damborste, viska. =bürste, *f.* 4. Borste, klädesborste; damborste. =frau, *f.* 4. Soperska. =mann, *m.* 2. Sopare. =rad, *n.* Qvarnhjul, som på båda sidor kan drifvas omkring. =ruder, *n.* Styre på Donaufartyg. =salpeter, *m.* Salpeter, som i Indien skjuter an i kristaller på jorden och stenar, och som man blott behöfver sopa af med en qvast. =seite, *f.* 4. Frånsidan, andra sidan. =tau, *n.* (*Skepp.*) Skot och hals. =wand, *f.* (*Vattenb.*) Brädväggar under slus botten och på sidorna, som hindra vattnet att framtränga. =wieder, *m.* 3 Återvändsgränd. =wisch, *m.* 1. Damborste, viska.

Kehren, *v. a.* Sopa, sopa bort, sopa ren; borsta; vända; vrida. In sich gekehrt, dragen inom sig sjelf. Das unterste zu oberst k., vända upp och ned på något. Eine Sache zu k. und zu wenden wissen, förstå att åka och vända, alltid veta godt råd eller att hjelpa sig. Sich an eine Sache nicht k., icke akta, ej bry sig om en sak. Er kehrt sich an keine Ermahnungen, han aktar inga förmaningar. Wer wird sich an ihn und seine Worte k.? hvem lärer bry sig om honom och hvad han säger? Er kehrt sich an nichts, han blir som han är, han går alltid sin jemna gång fram, göra eller säga hvad man vill. Die Hühner k., skräma bort hönsen. Einen Schaden k., ersätta, godtgö-

ra en skada. (*Sjöf.*) Die See k., släpa ett långt segel utåt hafsbotten för att få rätt på ett förloradt ankare. — *V. n.* s. Vända, vända sig.

Kehricht, *n.* 1. Sopor, sophög. =winkel, *m.* 3. Vrå för sopor.

Kehrung, *f.* Vändning; jfr Gehrung.

Keichen, *v. n.* h. Flämta, fläsa, pusta; kikna; hosta med andtäppa.

Keichend, *adj.* Flämtande.

Keichhusten, *m* 3 Kikhosta.

Keifen, *v. n. irr.* h. Ich kiff, *imp.* gekiffen, *part.* Kifva, träta, käbbla, gnabbas, brumma. — *V. a.* Bita, äta.

Keifisch, *adj.* o. *adv.* Trätosam, kifaktig, knarrig.

Keil, *m.* 1. Kil; kil att klyfva med; vigg. (*Skepp.*) Stockar, som äro lagde i skeppen emellan andra, för att hålla dem fast. (*Bergv.*) Ädra, som vid ändan blir allt smalare och smalare. Ein K. Brot, en brödskifva, som är tunnare i ena ändan. Auf einen harten Ast gehört ein harter Keil, om man skall piska bönder, måste man nyttja bönder dertill, hårdt emot hårdt. =haue, *f* 4. Malmhacka. =hauig, *adj.* o. *adv.* (*Bergv.*) Keilhauiges gebirge, en bergart, som ej är svår att hugga lös. =holz, *n.* Trän eller ved, som klyfves med kilar. =spitz, *n.* (*Fortif.*) Linien, som göres med hackan i jorden efter snöret, då man tecknar en figur på marken. =stück, *n.* (*Artill.*) En art stycken, som laddas bakifrån och brukas i mycket trånga fästningsverk.

Keilen, *v. a.* Kila, slå, drifva in.

Keiler, *m.* 3. Brunstig, vildsvinsgalt.

Keim, *m.* 1. Fruktämne, grodd; brodd; frö i ägg; frö, ämne, orsak.

Keimen, *v. n.* h. Gro, gå i brodd, sticka eller skjuta upp; taga sin början.

Keimen, *n.* 3. Groning, uppskjutning.

Kein, Keiner, Keine, Keines, *pron.* Ingen. Keiner von beiden, ingendera. Sich keines Dinges annehmen, bry sig om ingenting. Das weiß keiner, det vet ingen människa. Er ist keiner von den stärksten, han har icke stark helsa. Man hält ihn für einen Gelehrten, aber er ist k., men han är det visst icke. Er hat keine Frau noch Kinder, han har hvarken hustru eller barn. † Das thut in der Länge kein gut, det gagnar ej i längden.

Keinerlei, *adj.* Ingendera, intetdera. Auf k. Weise, på intet sätt.

Keinerseits, *adv.* På ingendera sidan.

Keinesweges, *adv.* Ingalunda.

Keinmal, (bättre kein Mal) *adv.* Ingen gång, aldrig. =seitig, *adj.* o. *adv.* Neutral, opartisk, som icke håller med något parti.

Kelch, *m.* 1. Bägare, skål, dryckskärl; kalk; blomfoder. Den K. trinken, uthärda lidande. =glas, *n.* 2. Pokal.

Kelle, *f.* 4. Slef; murslef. † Mit Einem essen was die K. giebt, hålla till goda husmanskost hos en.

Keller, *m* 3. Källare.

Keller, Kellner, *m.* 3. Den, som i ett hus eller kloster har källaren om hand; källarmästare, kypare; munskänk.

Kellereisel, *m.* 3. Se =wurm. =fenster, *n.* 3. Inåt sluttande fenster. =geschoss, *n.* 1. Jordvåning. =laus, se =wurm. =loch, *n.* 2. Källarglugg. =meister, *m.* 3. Källarmästare; den, som har hushållningen eller källaren om hand i ett kloster. =schabe, =wurm, *m.* 2. Gräsugga; mångfot.

Kellerei, *f.* 4. Munskänks-syssla; källarmästar-syssla; hofkällare; källarbetjening.

Kellern, *v. n.* s. Lopna.

Kellner, se Keller.

Kellschlacke, *f.* (*Hytto.*) Slagg, som skrapas ur ugnen, sedan zinken är uttagen, och som ännu har korn i sig.

Kelter, *f.* 4. Vinpress; presshus ell. -ställe. =bann, *m.* Rättighet att andra böra utpressa sina drufvor i en press. =baum, *m.* Pressträ i en vinpress. =haus, *n.* Huset der vinpressningen sker. =herr, *m.* Ägare till en vinpress. =kasten, *m.* En stor låda, hvari vindrufvor ligga vid vinpressningen. =knecht, *m.* Dräng, som brukas vid vinpressning. =meister, *m.* 3. Pressmästare. =most, *m.* Utpressad drufvesaft. =ordnung, *f.* Förordning angående vinpressning. =recht, *n.* =satz, *m.* Rättighet att hålla vinpress för sig och andra. Den, som äger en sådan press, kallas =treter, *m.* Se Kelterer. =wein, *m.* 1. Pressvin; äfven vin, som gifves åt ägaren af pressen, hvari vinet pressas.

Kelterer, Keltertreter, *m.* 3. Vinpresstrampare.

Keltern, *v. a.* Pressa vin, utkrama saften.

Keltern, *n.* 3. Vinpressning.

Kennbar, Kenntlich, *adj.* o. *adv.* Kännbar, kännelig; tydligen utmärkt, tydlig. Er ist sehr k., han kan lätt igenkännas.

Kennen, *v. n. irr.* Ich kannte, *imp.* gekannt, *part.* Känna, förstå sig på.

Kenner, *m.* 3. Kännare. [skaper.

Kennerei, *f.* Förståsigpåeri; inbillade kun-

Kenntlich, se Kennbar.

Kenntniß, *f.* 1. Kännedom, kunskap, insigt, lärdom; sansning.

Kennung, *f.* 4. Svart fläck på en hästs hörntänder, hvarigenom dess ålder kännes.

Kennzeichen, *n.* 3. Kännetecken, kännemärke, tecken till bevis på; tecken, anledning, spår.

Kepper, *m.* Kypert.

Kepern, *v. a.* Väfva kypert.

Kerb, Kerbe, *f.* 4. Utskärning, skura, inskärning, skåra.

Kerbbeil, *n.* (*Skepp.*) Liten yxa att kappa tåg. =eisen, *n.* Trädklinkor. =holz, *n* 2. Karfstock. (*Bergv.*) Ett stycke trä, af 1 1/2 tums längd och en tums bredd, hvarpå bergmästarens namn är inbrändt. Deraf finnes ett hvitt och ett svart. Skickar Bergmästaren till en bergsman det hvita, så är det ett slags stämning, och bergsmannen måste inlinna sig hos bergmästaren; skickas åter det svarta, så är det arresteringsorder, och bergsmannen måste träda i häkte. =stock, *m.* Karfstock. =thier, *n.* Insekt. =weh, *n.* Sjukdom i foten hos boskap, då klyftan i klöfven svullnar. =zähnig, *adj.* o. *adv.* (*Bot.*) Naggtandad (om blad), *dentatocrenatum.* =zettel, *m.* Så kallades fordom två lika lydande skriftliga handlingar, som lades på hvarandra, då man af begge tillika utskar små stycken, för att i stridiga mål igenkänna deras riktighet på dessa märkens öfverensstämmelse, *Chartæ dentatæ, indentatæ.*

Kerber, *m.* En, som karfvar eller gör skåror; spelman.

Kerbig, *adj.* o. *adv.* Försedd med skåror.

Kerbedortjen, *s.* (*Skepp.*) Karkedor eller släpgording, hvarmed fock- och storseglet lyftas.

Kerker, *m.* 3. Fånghål, tjufhål, fängelse, häkte. =meister, *m.* 3. Fångvaktare.

Kerkern, *v. a.* Sätta i fängelse: plåga, pina.

Kerkner, *m.* Fångvaktare.

Kerl, *m.* 3. des =s, *pl.* =e. † Kerls. Karl, dräng, betjent; gemen karl, skurk.

Kermes, *m.* o. *n.* Skarlakans-bär.

Kern, *m.* 1. Fruktkärna; sten (i plommon, kersbär o. d.); mandel; omogen valnötkärna; frö; trädgårdsfrö; korn; sädeskorn; det innersta, midten af nå-

got; kärna i trän; det utsöktaste el. bästa, kärnan; musten, kraften. (*Artill.*) Den inre uthålkningen af pipan eller loppet i en kanon ifrån mynningen till botten. (*Hofsl.*) Gom på hästar; äfv. de svarta tecknen på hästländer; äfv. inre delen af hästfoten, som omgifves af hofven. Der dritte K., gompulsådern på hästar. Der K. am Ochſen, oxbringa. (*Garfv.*) Dem Leder den K. geben, sätta narf på lädret. Der K. an einer Flöte, kilen i munstycket af en flöjt. Der K. des Heeres, de utvaldaste trupper. — K. bet. äfven sönderskuret och torkadt kött af sjelfdöd boskap, hvarmed hundar spisas; äfven kött af vargar, räfvar o. d. =äſtig, *adj.* o. *adv.* Träd, hvars qvistar äro utväxte ifrån kärnan, så att det icke duger att klyfva och äfven ger däliga bräder. =auſter, *f.* Ostron med purpurfärgad fraus eller skägg kring köttet. =beißer, *m.* 3. Stenknäck. =brav, *adj* o. *adv.* Ganska bra eller dugtig. =faul, *adj.* o. *adv.* (*Skogsv.*) Rutten in i kärnan. =fäule, *f.* Röta i kärnan af träd. =fleiſch, *n.* Fast godt kött. =freſſer, *m.* Tallbit, Svensk papegoja, Nattvaka. =frucht, *f.* 1. Kärnfrukt. =gehäuſe, *n.* 3. Kärnhus. =gerſte, *f.* Storrkorn. =geſchütz, *n.* Kanoner, som hafva lika lopp ifrån mynningen intill bottnen. =geſpinſt, *n.* Spunnen guld- eller silfvertråd, der silket under lanen lyser igenom. =geſtell, *n.* Kärnhus. =gülte †, *f.* Afrad i spannmål. =gut, *adj.* o. *adv.* Utvaldt god. — *n.* 2. Utvaldt gods. =haft, *adj.* o. *adv.* Kärnfull; fast, kraftig, närande (om kött). =haus, *n.* Kärnhus. =holz, *n.* Den inre fasta delen af trä; god ved; äfv. furu. =hüte, *pl.* Finaste sort ullhattar. =kraut, *n.* Eggling. =lauge, *f.* Vitriollut, som håller 24 lod och sjudes till vitriol; äfven lut, som afgår vid kärnvitriolens vaskning. =leder, *n.* Fast, godt läder. =lehm, *m.* Lera, hvarmed kärnan eller inre formen öfverdrages i gjuterier. =mann, *m.* En dugtig man, en kärnkarl. =maß, *n.* (*Stilgj.*) Vinkelhake att gifva rät vinkel åt kärnan i formen. =mauer, *f.* Pipmur. =mehl, *n.* 1. Mjöldoft, fint siktadt mjöl. =milch, se Buttermilch. =obſt, *n.* 1. Kärnfrukt, såsom äpplen, päron och dylikt, till skillnad från stenfrukt; äfven trädstammar, som äro uppdragne af kärnor. =raupe, *f.* En larf, som fräter kärnan af käl. =recht, *adj.* o. *adv.* (*Artill.*) Jemnt efter vattenpasset. =ſack, *m.* En liten påse med alla slags kärnor af stenfrukt, som nyttjas till sängvärmare. =ſchälig, *adj.* o. *adv.* (*Skogsv.*) När det fasta i trädet skiljer sig ifrån dess kärna, eller då safringarne skiljas åt (om barrträn). =ſcheit, *n.* Vedträd af bästa delen af trädet, till skillnad från Kloppel- eller Walzenſcheit, som hugges af grenarne eller Stockſcheit af de qvarstående stockarna. =ſchule, *f.* Trädskola af unga trän, som äro uppväxta af kärna eller frö. =ſchuß, *m.* Kärnskott, till åtskillnad ifrån bågskott; äfven ett lyckligt, ett godt skott. =ſchwinden, *n.* En sjukdom hos hästar, då de antingen få torra höga hofvar, ell. hvarunder hofvarne alldeles affalla. =ſpruch, *m.* Kärnspråk, maktspråk ur den Hel. Skrift. =ſtahl, *m.* Så kallas det bästa Steiermarkska stålet, som göres af droppstenaktigt jern. =ſtange, *f.* En stång, hvarefter man formerar sjelfva pipan eller loppet af en kanon. =ſtechen, *n.* Åderlåtning på hästarnas gom. =ſtein, *m.* Granit. =ſtück, *n.* Stycken af vax eller ler, hvarmed bildgjutare ifylla hålen i en gjuten bild. =tuch, *n.* Kläde af bästa

sort ull. =wächter, *m.* Ett slags vifvel (skalinsekt), *Carculio pericarpius*. =wolle, *f.* Ull af hals eller rygg på får. =zupfen, *n.* (*Jäg.*) En högtidlighet efter slutad jagt, då hundarne få sin andel af kött.

Kernen, *v. a.* Kärna smör. — Sich k., korna sig, bli grynig (om smör under kärningen).

Kerner, *m.* Ett verktyg att märka för hål, som skola utbuggas. [formig.

Kernicht, *adj.* o. *adv.* Lik en kärna, kärn-

Kernig, *adj.* o. *adv.* Kärnfull. K. eller Kernhaft, stark; eftertrycklig, kraftfull.

Kerze, *f.* 4. Vaxljus; talgljus, ljus.

K.rzenkraut, *n.* 2. (*Bot.*) Kongaljus. =meister †, *m.* Kyrkobetjent, som har värden om att alla vanliga straffljus i Romerska kyrkan riktigt inlemnas; äfven ålderman i ett skrädembete; äfven taxeringsman hos slagtare. =ſtock, Leuchter. =träger, *m.* Facklebärare vid högtidliga processioner i Katholska kyrkan.

Kerzler, *m.* En, som säljer ell. stöper ljus.

Keſſel, *m.* 3. des =s, *pl.* l. *s.* Kettil; stor panna; strömgöl, vattugöl; krater (på ett eldsprutande berg). (*Bergv.*) Ett djupt ställe i jorden efter något jordfall. (*Krigsv.*) Den medlersta platsen i ett tomt bålverk; en något gropad plats, der mörsare ställas vid en belägring; loppet i en mörsare till kammaren, der krutet ligger. (*Vattenv.*) Ett djupt hål eller djup i en ström, ett dike, ett bäcken der vattnet samlas vid vattenkonster. (*Jagt.*) En rundtomkring instängd plats, gräfsvinsgrop; äfven ett vildsvins läger. =aſche, se Pottaſche. =baum, *m.* Träd, klippt i kettilform. =beere, *f.* Tranbär. =bier, *n.* Hembrygdt dricka, som brygges i sma kittlar till husbehof. =braun, *n.* Hembrygd till husbehof. =braun, *n.* Ett slags brun jord, hvarmed kopparslagare gifva de nygjorda kopparkettlarna den rödbruna färgen; äfven det fina, som faller af vid kopparslagning. =fang, *m.* Ett slags sanningsprof, *Ordalium*, fordom, då man stack handen i hett vatten, för att bevisa sin oskuld. =flicker, *m.* 3. Kettilflickare. =haken, *m.* 3. Gryt- ell. kettilring eller krok. (*Skepp.*) Spetsvinkliga knän. =haus, *m.* (*Bag.*) Den, som vid kringelbakning vårdar eld:n under kettiln. =jagen, *n.* Ett slags jagt, då vildtet är förut instängdt inom en viss rund plats; vildsvinsjagt, då de uppjagas ifrån de ställen, hvarest de gemenligen hafva sitt uppehälle. =kauf, *m.* Det stället i en mörsare, der bomben ligger. =meiſter, *m.* Den, som hos klädesmakare ger akt på färgkettiln. =pauke, se Pauke. =ſchläger, K.ſler, *m.* 3. Kopparslagare, i synnerhet en, som går omkring att sälja sina varor eller laga gamla kopparkärl.

Keſſeln, *v. r.* Sich k., få en rund fördjupning i skapnad af en kettil.

Keſſer, *m.* Fiskbåf; äfven bernstensfiskare på Prenssiska kusten.

Keſte, *f.* Djefvulens öga: den hornartade vårtan inpå hästars framben; äfven kastanie.

Kettchen, *n.* 3 Liten kedja.

Kette, *f.* 4. Ked, kedja; band, bojor; rånning i väf; länk, sammanhang. (*Skepp.*) Ketten am Bonnet, listor till bonnetten. (*Jäg.*) Eine K. junger Hühner, en kull rapphöns. [rar.

Kettel, *f.* 4. Liten kedja; kasthake på dör-

Ketteln, *v. a.* Fästa med kedja, fastkedja, fasthålla med kedja.

Ketten, *v. a.* Binda med kedja, fjettra; förknippa, sammanfoga. Ein Ungluck

ist an das andre gekettet, den ena olyckan följer tätt efter den andra.

Kettenanker, *m.* Hamnankar. =baum, *m.* 1. Väfbom. =gelenk, *n.* 1. =glied, *n.* 2. Länk i en kedja. =hund, *m.* 1. Bandhund. =kugel, *f.* 4. Kedje- eller stångkula. =naht, *f.* 1. Kedjesöm. =panzer, *m.* Pansarskjorta. =pumpe, *f.* Stormpump. =reim, *m.* Kedjerim: ett slags poëtiskt lekverk fordom, då hvar vers rimmade i början och slutet samt midtuti. =rechnung, *f.* 4. Kedjeräkning. =ring, *m.* 1. Länk i en kedja; äfven ring i ändan af en kedja. =schluß, *m.* 1. (*Log.*) Länk-slut, *sorites.*

Kettich, se Hederich.

Kettler, *m.* Handtverkare, som gör små kedjor, i synnerhet af stål eller messingstråd.

Ketzer, *m.* 3. Kättare. (*Ullarb.*) En med ullgarn fullspunnen rulle. =meister, *m.* Hufvudkättare; öfverdomare i en andelig inqvisitionsrätt. =mütze, *f.* Sanbenito: en målad mössa, som i Spanien bäres af till bålet dömda kättare.

Ketzerei, *f.* 4. Kätteri.

Ketzerisch, *adj.* o. *adv.* Kättersk.

Ketzern, *v. n.* Hysa eller yttra kätterska meningar. — *V. a.* (*Bergv.*) Göra sprickor eller remnor i något.

Keuchen &c., se Keichen &c.

Keule, *f.* 4. Klubba; stöt, mortelstöt, stamp; lår, lårstycke af vildt; fårlår. Grobe K., (skymford) groft stycke, slyna.

Keulen, *v. a.* Slå med klubba.

Keuler, se Keiler.

Keulicht, *adj.* o. *adv.* Klubblik, kul- ell. [klotformig.

Keusch, *adj.* o. *adv.* Kysk, blygsam. =baum, *m.* Ett utländskt trädslag, *Vitex agnus castus.*

Keuscheln, *v. n.* Fara med att vara kysk, [hyckla kyskhet.

Keuschheit, *f.* 4. Kyskhet, blygsamhet.

Kibitz, *m.* 1. Vipa.

Kichern, *v. n.* h. Skratta; smila, grina, småskratta af dumhet eller argbet, flina.

Kicker, Kickererbse, *f.* 4 Kikärt.

Kicks, *m.* 1. Felstöt (i biljardspel).

Kickfen, *v. n.* Kicksa i biljardspel.

Kiefe, *f.* 4. Käft; kek, gel.

Kiefen, *v. n.* Grälа; gnaga, skafva, tugga.

Kiefer, *m.* 3. käft.

Kiefer, *f.* 4. Gärtall, martall; furu; gel.

Kiefern, *adj.* o. *adv.* Utaf tall, tall . . .

Kiele, *f.* 4. Glödpanna att värma fötterna; fyrfat.

Kiel, *m.* 1. Rör på en penna; penna (i en clavecin o. d.); pennfjäder; köl; blomsterlök. (*Fig.*) Fjäder, skrifsätt. =bank, se Brabank. =bett, *n.* Bädd för fattigt folk af ospritad fjäder. =bock, *m.* En bock utan horn. =brief, *m.* Bodmeribref på skepp. =flügel, *m.* Ett slags virfvelsnäcka, *Strombus fisserula.* =frosch, *m.* Rumptroll, grodunge, =gang, *m.* (*Skepp.*) Sandbordplanka. =herr, *m.* Kölherre, skeppare. =holen, *v. a.* Kölhala ett fartyg, lägga det på sidan att kalfatras eller lagas. Einen Bootsmann k., låta en båtsman springa rå, eller på ena sidan af skeppet släppas ned ifrån råen i vattnet, men på andra sidan dragas upp igen. När en sådan blott kastas i vattnet och i hast drages upp igen, kallas det: das trockne K. =klotz, *m.* Kölklots. =kopf, *n.* Fågel, som stannat i växten. =kropf †, *m.* En stor växt framför halsen, som barn ibland födas med; äfv. byting; äfven ett litet otåligt, oroligt barn. =lichter, *m.* =prahm, *m.* Holk. =raube, *m.* Korp. =recht, *n.* Afgift af skepp, som första gången ligger för ankar i en hamn. =rücken, *m.* Ett slags malfisk, *Silurus carinatus.* =schwein, *n.* =schwinne, *f.* (*Skeppsb.*) Kölsvin: bjelken, som ligger på kölen i fartyget, hvaruti masten

står. =waſſer, *n.* Kölvatten: vattenfåra, som syns i sjön efter ett seglande fartyg. =werk, *n.* Blomsterlökar, lökväxter.

Kielig, *adj.* o. *adv.* Som har pennor, men inga fjädrar (om fågel).

Kieme, *f.* Gäl på fisk.

Kiemendeckel, *m.* 3. Gällock. =haut, *f.* 1. Igelhinna.

Kiemer, *m.* Tunnbindare, som i synnerhet gör stora kärl, såsom vinfat, bryggkar och dylikt.

Kien, *m.* 1. Kåda; torrved. =apfel, *m.* Tallkotte. =baum, *m.* 1. Gårtall, martall, tall; kådigt träd, i synnerh. gran. =factel, *f.* 4. Bloss, stickbloss. =harz, *n.* 1. Tallkåda. =öl, *m.* 1. Beckolja. =ruß, (ulångt) *m.* 1. Kimrök. =ſtock, *m.* Stubbe af kådigt trä. =ſtöcke, *pl.* (*Segerh.*) Segerstycken eller kopparskifvorna, sedan större delen af det tillsatta blyet tillika med silfret blifvit derutur i segerugnen utsmält.

Kiene, se Kienbaum.

Kiener, *m.* Kolare, kolbrännare.

Kienig, *adj.* o. *adv.* Kådig.

Kiepe, *f.* En liten korg med lock på att bära på ryggen. I Lybeck håller en K. flundror 600 st. K. är äfven halmhatt; buk.

Kieper, *m.* Kypert: ett slags tyg.

Kiepern, se Kepern.

Kies, *m.* 1. Grus, sandgrus, ör; pyrit, kis, fyrsten. =aber, *f.* Kisåder, som innehåller svafvelkis. =apfel, =ball, *m.* =frucht, *f.* Kis eller svafvelkis i stora runda bollar. =grube, *f.* Kisgrufva; klappergrop. =kloß, *m.* =kugel, *f.* Se =ball. =lauge, *f.* (*Bergv.*) Cementvatten. =niere, *f.* Kisboll: små njurformiga svafvelkisstycken. =nuß, *f.* =rogen, *m.* Se =ball. =ofen, *m.* Krumugn, hvari torkad svafvelkis smältes. =ſand, *m.* Kissand, se Kies. =ſchale, *f.* (*Bergv.*) Ett öfverdrag af svafvelkis, som stundom träffas på qvarts; äfven ett urhålkadt stycke svafvelkis i form af ett musselskal. =trube, *f.* (*Vattenb.*) En af bjelkar gjord kista, som fylles med sand och tillika med tallqvistar sänkes i vattnet, antingen för att göra det grundare eller hämma dess våldsamhet. =weg, *m.* En med grof sand gjord eller beströdd allmän landsväg, chaussée. =zeche, *f.* En del af en grufva, der svafvel eller annan kis brytes. =zimmer, *m.* Ägare till en =zeche.

Kieſel, *m.* 3. Kieſelſtein, *m.* 1. Kisel, flinta, flintsten, klappersten; äfven hagelsten. =mehl, *n.* Fint stött kiselsten, flintmjöl. =ſand, se Kies.

Kieſelhart, *adj.* Hård, som en kiselsten.

Kieſeln, *v. a.* o. *n.* h. Hagla.

Kieſen, *v. a.* Undersöka, välja, utvälja. (*Sjöf.*) Einen Hafen K., löpa in i en hamn. Die Räumte k., sticka ut i öppna sjön.

Kieſicht, *adj.* o. *adv.* Likt grus ell. kis.

Kieſig, *adj.* o. *adv.* Grusig, stenig, full af små sten eller grof sand; kiesartad.

Kiesling, se Kieſel.

Kieze, *f.* 4. Katta.

Kiezel, *m.* Fin fisksil eller durkslag.

Kiff †, *m.* Malen garfvarebark; äfv. gräl, skällsord, bannor. ſsladder.

Kifelkafel †, *n.* Narraktigt, onyttigt prat,

Kifelkafeln, *v. n.* Sladdra.

Killen, *v. n.* (*Sjöf.*) Die Segel k. laſſen, brassa seglen på rand. Die Segeln k., slå eller fladdra.

Kimmband, *n.* 2. Laggband. =eiſen, *n.* (*Tunnbind.*) Liten yxa, hvarmed kimmar ell. laggar uthuggas. =gang, *m.* =planke, *f.* (*Skepp.*) Plankor, som på yttre sidan beklåda kimmingen. =ſchlag, *m.* Lagg på en tunna o. d. =weide, *f.* (*Korgm.*) De

viden, hvarmed stafvarne i bottnen af ett såll sammanflätas, och hvaromkring sjelfva korgen bildas. =weger, *m.* Kimmingsvägare på skepp.

Kimme, *f.* 4. Lagg, fog ell. inskärning, der något skall infogas. (*Skepp.*) Kimming: bordläggning. †Horisont. (*Väfv.*) Den skarpa inskärningen i tandhjulet på en väfbom, hvari klinkan faller.

Kimmen, *v. a.* Göra inskärning; lagga kärl.

Kimming, *m.* (*Skepp.*) Se Kimme.

Kimmter, *m.* Tunnbindare, som gör åtskilliga laggkärl med blott en botten.

Kimmung, *f.* (*Sjöf.*) Hägring.

Kind, *n.* 2. des =es, *pl.* Kinder. Barn. Von Kindesbeinen an, allt ifrån barndomen. Je lieber K. je ſchärfer Ruthe, den, som älskar sitt barn han agar det. Das K. mit dem Bade ausſchütten, på en gång förderfva allt i grund. Einen zum Kinde machen, vilja inbilla en något. =bett, *n.* = Barnsäng, nedkomst. =betterinn, *f.* 4. Barnsängshustru, barnföderska. =ſchaft, *f.* 4. Egenskap af barn, af annex; barnarätt; upptagande såsom eget barn. =taufe, *f.* 4. Barndop, dop, döpelse; barnsöl.

Kindeln, *v. a.* Einen k., på Menlösa barns dag helsa en med bara riset. Se Kindertag: äfv. falla i barnsäng.

Kinder, *pl.* af Kind, Barn. =alter, *n.* Barnaår: räknas ifrån födelsen till 10:de året. =biſchof, *m.* Biskop, som barnen under sina lekar utvälja på Menlösa barns dag eller tredje dag Jul.

Kinderblattern, *f. pl.* Koppor. =fleden, se Maſern. =frau, *f.* Qvinna, som vårdar och sköter barn; torramma; barnmorska. =freſſer, *m.* Buse att skräma barn; äfv. Saturnus. =geld, *n.* Penningar, som tillhöra omyndiga barn. =haft, *adj.* o. *adv.* Barnaktig, barnslig. =haube, *f.* 4. Barnhufva, barnmössa. =huſten, *m.* 3. Kikhosta. =lehre, *f.* 4. Undervisning i christendomen, kateches. =lehrer, *m.* 3. Barnlärare. =lieb, *adj.* Barnkär. =los, *adj.* o. *adv.* Barnlös, utan barn. =markt, *m.* Julmarknad. =meiſter, *m.* Guvernör, uppfostrare för barn. =mord, *m.* 1. Barnmord. =mörder, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Barnmördare, -erska. =muhme, *f.* 4. Smeknamn, som barn gifva sina guvernanter. =mutter, *f.* 3. Moder för flera barn; barnmorska. =müße, se =haube, =pocken, se =blattern. =poſſen, se Kinderei. =ſchuh, *m.* 1. Barnsko. Die Kinderſchuhe austreten, trampa ut, träda ur barnskorna, lägga bort barnsligheterna, ej vara något barn mera, bli manlig. =ſpiel, *n.* 1. Barnspel, barnlek, närri, skämt, lek; en lätt begriplig sak. =tag, *m.* Menlösa barns dag eller Tredje dag Jul; äfven dagen efter stora helgedagar, då barnen hafva skollof. Die =tage, barndomsåren. =zucht, *f.* 4. Barnuppfostran, barnatukt, uppfostringsanstalt.

Kinderei, *f.* 4. Kinderpoſſen, *f. pl.* Barnslighet, barnjoller, pojkaktighet.

Kinderlich, *adj.* o. *adv.* Barnslig, af barnsligt sinne.

Kindern, *v. n.* h. Falla i barnsäng; narras, skämta, leka, fjollas, som barn.

Kindesader, *f.* Åderbrock på hafvande qvinnors lår och ben. =alter, *n.* Barnålder; barndom. =beine, *pl.* Von Kindesbeinen an, allt ifrån barnaåren. =kind, *n.* 2. Barnbarn. =kindeskind, *n.* 2. Barnbarns barn. =mörder, *m.* Barnmördare, som mördar sitt eget barn. =nöthen, *f. pl.* In K., barnvärkar, i barnsnöd. =ſtatt, *f.* An K. annehmen, upptaga för sitt barn eller i barns ställe. =theil, *n.* 1. Barnarf.

Kindheit, *f.* 4. Barndom. Von K. an, ifrån barndomen.

Kindiſch, *adj.* o. *adv.* Barnslig, barnaktig.
Kindlich, *adj.* o. *adv.* Sonlig, dötterlig, barnslig. — *Anm.* Kindiſch har blott afseende på åldern och den dermed förenade brist på allvar och förstånd; Kindlich deremot på förhållandet och uppförandet.
Kindlichkeit, *f.* Barnslig kärlek.
Kindskoch, *m.* Barnvälling. =kopf, *m.* Barnhufvud; dumhufvud. =pech, *s.* Becket: första afföringarne efter nyfödda barn.
Kink, *m.* Kink eller öga på ett nytt eller hårdsnodt tåg. =horn, *n.* 2. En mussla, som liknar ett valthorn.
Kinn, *n.* 1. bes =es, *pl.* =e. Haka på menniskor; undra delen af munnen på hästar; äfven främsta nedhängande listen på en takränna. (*Skepp.*) Underlopp af kölen. =backen, *m.* 3. =lade, *f.* 4. Käft, Kindben. (*Skepp.*) Se Kinn. = =backen=zahn, *m.* 1. Oxeltand. = =zwang, *m.* 1. Krampdrag i kindbenen. =backſtock, *m.* (*Skepp.*) Kipblock. =band, *n.* 2. Bakband. =kette, *f.* 4. Kindked. =lade, se =backen. =reif, se =kette.
Kippe, *f.* 4. Brädd, kant, brant. Auf der k. ſtehen, hålla på eller vara nära att falla.
Kippeln, *v. a.* o. *n.* h. Vippa litet eller flera gånger. — Sich k., *v. r.* Grälа, käbbla.
Kippen, *v. n.* h. Guppa, vara öfvervigtig, gifva utslag. — *V. a.* Lyfta, uppresa; käppas med egg: försöka under lek hvilketdera egget är starkare. K. und wippen, brukas om mynt, när det goda och fullvigtiga utsökes, undanstickes eller omsmältes och det sämre bringas i gång; äfven kringskära mynt, förfalska, skafva det. Sätta något på kant; äfven sortera, utvälja. (*Sjöf.*) Den Anker k., kipa ankaret, hala upp det på långsidan.
Kipper u. Wipper, *m.* 3. Utprånglare af dåligt mynt, en som klipper mynt. K. und Wipperzeit, *f.* Den tid i trettioåriga kriget, då genom det goda och gröfre silfvermyntets utsökande, undanstickande och omsmältande, det blef så sällsynt att en R:dr steg till tio gyllen, så att nästan all handel och vandel upphörde, och folket på många orter upproriskt.
Kipperei, *f.* 4. Utprångling af dåligt mynt.
Kippkarren, *m.* 3. Vippkärra.
Kirchdorf, *n.* 2. Kyrkoby. =fahrt, *f.* 4. Procession, process, kyrkogång; jfr =ſpiel. =gang, *m.* 1. Kyrkoväg, kyrkogång, kyrkogångsöl; äfven en gång i en kyrka. (*Jäg.*) Hjortens gång till skogen. Die Frau hält heute ihren K., tages i dag i kyrkan. =genoß, *m.* 4. Församlingsbo, sockneboo. =herr, se Kirchenpatron. =hof, *m.* 1. Kyrkogård. =höre, se =ſpiel. =iſop, *m.* Harmynta. =leute, *f.* Folk, som går till eller ifrån kyrkan. Du ſollſt es haben mit den letzten Kirchenleuten, säges i Osnabrück, då man lofvar något, som man icke vill hålla. =meſſe, =weihe, *f.* 4. =weihfeſt, *n.* 1. Kyrkovigning, kyrkvigningsfest. K. eller Kirmſe, årlig fest till åminnelse af kyrkovigningen och de högtidligheter, som då anställas. =ſchwalbe, *f.* 4. Ringsvala. =ſpiel, *n.* 1. Församling, socken. = =vogt, *m.* 1. Socknefogde. =ſprengel, *m.* 3. Biskopsstift. =ſtuhl, se Kirchenſtuhl. =thurm, *m.* 1. Kyrktorn. =vater, *m.* 3. Kyrkovärd, kyrkoföreståndare; klockare. =weihe, =weihfeſt, se =meſſe.
Kirche, *f.* 4. Kyrka; gudstjenst; församling. Die K. iſt aus, gudstjensten är slutad. In die Kirche, oder zur K. läu-

ten, ringa tillsamman. Zur K. gehen, tagas i kyrka, hålla kyrkogång.

Kirchenagende, *f.* 4. Kyrko-ritual, kyrkohandbok. =ältester, =vater, se Kirchenvorsteher. =amt, *n.* 2. Andligt embete; äfv. ett Collegium af sådana personer, som hafva bestyret med kyrkogodsens förvaltning och användande; äfven Kyrkoråd, Consistorium. =bann, *m.* 1. Bannlysning. =bedienter, *m.* böjes som *adj.* Kyrkvaktare. =buch, *n.* 2. Kyrkobok; ritual, kyrko- eller messbok. =buße, (ulångt) *f.* 4. Kyrkstraff, kyrkplikt. =diener, *m.* Kyrkotjenare, Prest, andelig man, som följer Biskopen ell. Presten i kyrkan uti sina embets-förrättningar; Klockare. =dienst, *m.* Kyrkoembete, prestlägenhet; ringare syssla vid en kyrka. =eid, *m.* Kyrkoed. =fahne, *f.* Kyrkofana, som brukas vid processioner; flagga, som sitter på kyrkotornet. =falk, *m.* Kyrkofalk, tornfalk. =fest, *n.* Kyrkoinvigningsfest; äfven en hos Katolikerne påbuden fest till något helgons ära. =friede, *f.* Kyrkofred; äfv. enighet emellan lärare och åhörare i en församling. =gebet, *n.* 1. Kyrkobön efter Gudstjensten i Evangeliska kyrkan. =gebot, *n.* Kyrkobud: ett af Påtven gifvet moraliskt bud, som äro fem till antalet. † Das ist nur K., säges om något, som man icke behöfver göra. =gericht, *n.* Consistorium. =gesang, *m.* Kyrkosång; psalm; äfven sättet, hvarpå sången utföres i en kyrka. =brauch, *m.* 1. Kyrkoordning, kyrkobruk eller ceremonier. =geschichte, *f.* 4. Kyrkohistorie. =huf, *f.* 4. Kyrkohemman. =jahr, *n.* Kyrkoår, som börjar förste Adventssöndagen. =knecht, *m.* Kyrkodräng: spögubbe, kyrkovaktare. =kröte, *f.* (*Smalth.*) Silfverkorn, som afspringa på drifhäiden och tillhöra kyrkan. =kux, *m.* Grufvedel, som arbetas för kyrkan. =lehen, *m.* Kyrkoförläning; patronaträttighet. =lehrer, *m.* Kyrkolärare; kyrkofader. =ordnung, *f.* 4. Liturgi, kyrkobruk, kyrko-ordning. =patron, *m.* 1. Kyrkopatron. =pfleger, se =vorsteher. =pfründe, *f.* 4. Kyrkoprebende. =rath, *m.* 1. Consistorium; Consistorieråd. =raub, *m.* 1. Kyrkorån. =räuber, *m.* 3. Kyrkoröfvare, kyrkotjuf. =recht, *n.* 1. Kyrkorätt, kyrkolag. =ruf, *m.* Lysning på predikstolen; kallelse till prest. =satz, *m.* 1. Patronat. =satzung, *f.* Kyrkostadga. =schein, *m.* Prestbevis. =schmuck, *m.* Kyrkoskrud. =schutz, *m.* Beskärm ell. skydd, som någon är skyldig kyrkan och andeliga personer, =stift, se =stuhl. =spaltung, *f.* 4. Schism, split eller söndring i religion. =staat, *m.* 6. Kyrkostat. =stand, se =stuhl. =steuer, *f.* Insamling för en kyrka, collect: almosesamling vid Gudstjensten. =stock, *m.* Fattigkista i kyrkan. =strafe, se =buße. =stuhl, *m.* 1. Kyrkobänk. =thum, *n.* Kyrkosamhet: allt hvad som rör kyrkan, dess lära, satser, bruk och dess handhafvande i det yttre, till skillnad ifrån Christendom. =tuch, *n.* Kläde, som tillhör kyrkan; äfven ett hvitt kläde, som qvinfolken i Franken slå omkring sig i kyrkan. =väter, *m. pl.* Kyrkofäder. =verbesserung, *f.* 4. Reformation. =versammlung, *f.* 4. Kyrkomöte, prestmöte. =vorsteher, *m.* 3. Kyrkovärd eller kyrkoföres ändare. =zettel, *m.* Utdrag ur kyrkoboken, prestbesked. =zucht, *f.* Kyrkotukt, kyrkodisciplin.

Kirchlein, *n.* Liten kyrka, kapell.

Kirchlich, *adj.* o. *adv.* Ecclesiastisk, andlig, presterlig; kyrko ... prest ...

Kirchner, *m.* 3. Den, som har uppsigt öfver sakristian, klockare.

Kireh, *m.* 1. Mantel, surtut, kappa, fodrad med pelsverk, tulubb.

Kirmſe, se Kirchmeße.

Kirre, *adj.* o. *adv.* Tam, spak, spakfärdig; villig, undergifven, eftergifvande. — *S. f.* Turturdufva; vinterand.

Kirren, *v. n.* h. Knurla.

Kirrung, *f.* 4. Tämjande; lockande. (*Jäg.*) Lockmat eller luder för vilddjur; luders utläggande; luderplats.

Kirſchbaum, *m.* 1. Kersbärsträd. =beißer, se =fink. =garten, *m* 3. =wald, Kersbärsskog. =ſaft, *m.* 1. Kersbärssaft. =vogel, *m.* Guling. =wein, *m.* 1. Kersbärsvin.

Kirſche, *f.* 4. Kersbär.

Kirſchenſchneller, *m.* 3. Kirſchfink, *m.* 4. Stenknek.

Kiſſen, *n.* Kudde, dyna, hyende, bolster. (*Skepp.*) Furufyllningar, bolster eller dynor af gamla tåg. Kiſſenbühne, *f.* Bolstervar, örngottsvar.

Kiſtchen, *n.* 3. Liten kista, skrin.

Kiſte, *f.* 4. Låda, kista, packkista, lår, koffert med kupigt lock. Kiſten und Kaſten voll haben, hafva fullt upp. Bei einer offenen K. ſündiget auch wol ein Geſcheuter, tillfälle gör tjufven. Eine K. Fenſterglas, en glaskista, som håller 20 Bund af 6 taflor eller skifvor hvardera. Kiſtenfüllung, *f.* Så kallas i Osnabrück kläder, linne o. d., som en bonde ger sin dotter till hemgift. =geräth, *n.* Lösören. =holz, *n.* Bokträ, som vanligen brukas till kistor; äfven sockerkist. =macher, *m.* Kistmakare, snickare. =pfand, *n.* Löspant. =ſchlagen, *n.* (*Bergv.*) Kistning; förkistning. =zucker, *m.* Moskovad.

Kiſter, *m.* (*Hytto.*) Jern med strykträ i ena ändan, att aftaga slaggen på smält metall.

Kitt, *m.* 1. Kitt, cement, cementpulver; chemiskt kitt; stenlim. =ſchiefer, *f.* (*Urm.*) En flack skifva, hvarpå det kittas, som skall svarfvas. =ſtäbchen. *m.* (*Stenſlip.*) Se Kittſtock. =ſtock, *m.* (*Guldsm.*) Pinne med ett bräde på ena ändan, hvarpå en beckkula är fastsmetad, för att derpå fästa ett arbete, som skall drifvas. (*Stenslip.*) En aftorkad kegla, hvarpå stenen kittas, som skall arbetas.

Kittel, *m.* 3. Stallrock, buldansrock stubb; underkjortel.

Kitten, *v. a.* Kitta; limma eller fästa med stenlim; limma med mastix; lutera.

Kitten, *n.* 3. Kittande, limmande eller fästande med stenlim; limmande med mastix; luterande.

Kitz, *f.* Ett slags fartyg.

Kitze, *f.* 4. Katta; kid, killing.

Kitzel, *m.* Kittlande; kliande, klåda, kittslighet; lust, begärelse, retelse. Der K. ſticht ihn, han har en stor begärelse; han är mycket sjelfsvåldig. =huſten, *m* Kittelhosta.

Kitzeln, *v. a.* Kittla; kittsla; reta, roa. Einen die Ohren K., tala en till behag, smickra en. Sich über etwas K., roa, fägna sig innerligen åt något.

Kitzeln, *n.* 3. Kittlande; kittslande; retande; roande.

Kitzelig, *adj.* o. *adv.* Kittlig; ömtålig, kinkig, svår; snarsticken. Das Pferd iſt ſehr K., tål icke sporren. Ein kitzeliger Menſch, en, som lätt förtörnas, snarsticken: äfven en, som lätt förför sig på andra. Über den Punkt der Ehre iſt er äußerſt kitzelig, mycket grannlaga, stötes lätt, förstår ej skämt. Das iſt eine kitzelige Sache, det är en betänklig, farlig; äfventyrlig sak.

Kitzler, *m.* (*Anat.*) Kittlaren, *Clitoris.*

Klabaien, *s. pl.* (*Skepp.*) Klabajar: små tverträn, som spikas under balkarne.

Klabbe, *f.* 4. Kladd, concept; smuts, vätа.

Klabben, *v. a.* Rena från smuts; göra ett skriftligt utkast. † Sälja under det vanliga priset. ſmussla, *Mya.*

Klaff, *m.* Fjert, drunt. =muſchel, *m.* Perl-

Klaffen, *v. n.* h. Gapa, glappa, ej sitta tätt; prata, pladdra, sqvallra, sladdra.

Kläffen, *v. n.* h. Skälla, bjebba, glafsa. (*Fig.*) Snubba, banna utan skäl. † Förråda, angifva.

Kläffen, *n.* 3. Skällande, bjebbande, glafs.

Klaffer, *m.* Klaffare, sladdrare, pratmakare; äfven skallergräs.

Kläffer, *m.* 3. Den, som ständigt skäller.

Klafter, *f.* 4. Famn, famnmått; famn (ved). =holz, *n.* 2. utan *pl.* Famnved. =maß, *n.* 1. Famnmått. =meſſer, *m.* 3. Vedläggare. =weiſe, *adv.* Famntals.

Klafterig, *adj.* o. *adv.* (*Skogsv.*) Som håller en famn. Ein zweiklafteriger Baum, som gifver två famnar ved. Eine dreiklafterige Eiche, som håller 3 famnar i omkrets. ſfamnmått.

Klaftern, *v. a.* Famna (ved); mäta med

Klagbar, *adj.* o. *adv.* Anklaglig. K. werden — bringen, kära.

Klage, *f.* 4. Klagan; klagomål, besvär; klagoskrift, besvärsskrift; jemrande, klagorop, veklagan; åklagan, tilltal, käromål. Ich habe keine K., jag har ej att klaga. Gerichtliche K. anſtellen, stämma för rätta. Er wird ſchwerlich mit der K. fortkommen, han lärer svårligen kunna bevisa sitt käromål. =frau, *f.* 4. Gråterska. =gedicht, *n.* 1. Elegi, klagodikt. =geſchrei, *n.* 1. Klagoröst, klagorop. =haus, *n.* 2. Sorghus. =lied, *n.* 2. Klagovisa, jemmerlig klagan. =rede, *f.* 4. Sörjetal, åminnelsetal. =ſache, *f.* 4. Käromålssak. =ſchrift, *f.* 4. Klagoskrift, käran. =weib, se =frau.

Klägelei, *f.* Ett beständigt och onödigt klagande.

Klägeln, *v. n.* Klaga och jemra sig onödigtvis; småpjunka.

Klagen, *v. n.* h. Klaga, sörja, beklaga sig öfver; kära, stämma för rätta, anställa process emot en. Trostlos klagt ſie ihren Gatten, tröstlös sörjer hon sin make. Das ſey dem Himmel geklagt! Gud förbarme sig deröfver! — *V. n.* h. Klaga, qvida, beklaga sig, jemra sig, kära. Ich habe nicht Urſache über ihn zu k., att beklaga mig öfver honom. Er hat ſchon einige Tage geklagt, han har redan några dagar klagat öfver, att han mår illa. Vor Gericht k., kära, anställa rättegång emot en, stämma en för rätten. Sich k., få ondt, dåna; beklaga sig. Auf die Eheſcheidung k., begära ägtenskapsskillnad. ſklagan, åklagan.

Klagen, *n.* 3. Klagande, sorg; käromål,

Klagendung, *f.* 4. *Accusativus.* =führer, *m.* Advokat, fullmäktig.

Klagenswerth, *adj* Klagansvärd. ſgare.

Kläger, *m.* 3. Klagande, kärande; ankla-

Klägerei, *f.* Ett beständigt, träkigt klagande, i synnerhet inför rätta och öfver lappri.

Klagfähig, *adj.* o. *adv.* Som får klaga; som får åklagas.

Klaglibell, *n.* 1. Käromålsskrift.

Kläglich, *adj.* o. *adv.* Klagande, beklaglig, klagofull, jemmerlig; ömklig, erbarmlig, eländig. Sehr k. thun, bära sig ömkligt åt. Sie weinte recht k., hon gret bitterligen.

Klaglied, Se Klagelied.

Klaglos, *adj.* o. *adv.* Einen k. ſtellen, förnöja den kärande. ſdrefvet i nåten.

Klameien, *v. a.* (*Skepp.*) Klameja: drifva

Klamm, *adj.* o. *adv.* Trång, smal, knapp, snäf; kram (om snö); rar, sällsynt, ogemen; fuktig. — *S. m.* Ett slags kramp i luftröret.

Klammen, *v. n.* h. Bli kram, ängslig m. m.
Klammer, *f.* 4. Krampa, hake; hällhake; murband, bjelkband; ankar; parenthes. =haken, *m.* Kasthake; änterhake.
Klammern, *v. a.* Fästa med murband; haka fast.
Klampe, *f.* Hake, krampa. (*Timmerm.*) Tverbjelkar i underlaget till en bygg-
Klämpner, se Klempner. [nad; klamp.
Klang, *m.* 1. des =es, Klänge, *pl.* Ljud, låte, ton; klang; skall.
Klapp, *m.* Klapp, slag, smask, ljudet af en smäll. =boje, *f.* (*Sjöf.*) Kummel, tunna.
Klappe, *f.* 4. Pumphjerta; lock på en flöjt o. d.; klaff på ett blåsinstrument; falldörr, fällucka; smäck.
Klappen, *v. a.* o. *n.* h. Klappa, smälla; klappa händerna Mit den Händen k., klappa. Mit der Peitsche k., smälla. Die Thüre klappt nieder, dörren faller igen. Es klappt nicht, det går icke ihop. Wir werden sehen, wenn es zum Klappen kommt, får se, när det blir allvar utaf. Klingt es nicht, so klappt es doch, klingar det ej väl, så låter det dock något.
Klapper, *f.* 4 Qvarnklapp; barnskallra; skallergräs. =jagd, *f.* Klappjagt, då vildbrådet drifves med klappande, smällande och skramlande in i nätet. =farn, =kraut, *n.* Skallergräs. =mann, *m.* Brandvakt; äfven en, som tigger eller insamlar almosor, och ger tecken dertill med en skallra. (*Fig.*) Döden. =maul, *n* 2. Slammertaska. =mühle, *f.* 4. Qvarn med sko ell. klapp; barns kråkslamra eller slammerhjul. (*Fig.*) Slamrare, pratmakerska. =nuß, *f.* Kokosnöt. =rose, *f.* 4. Åkervalmo. =schlange, *f.* 4. Skallerorm. =schlangenkraut, *n.* 2. =wurz, *f.* 4. Skallerormsgräs. =stein, *m.* 1. Skallersten, örnsten. [skallra (om tänderna).
Klappern, *v. n.* h. Slamra, göra buller;
Klapphandschuh, *m.* 1. Klaffhandske, halfhandske.
Klapps, *m.* 1. Smäll, knäpp, örfil.
Klapsen, *v. a.* Smäcka, smälla, daska.
Klapptisch, *m.* 1. Fällbord, slagbord.
Klar, *adj.* o. *adv.* Klar, ljus, blank; skär; ren; gäll; tydlig, ögonskenlig; skir.
Klaren, *v. n.* s. Vara eller blifva klar, klarna. — *V. a.* Klara, göra klar.
Klären, *v. a.* Klara, rena, göra klar, ren; skira; uppmuntra. † Feja, polera, bringa i ordning. — Sich k., *v. r.* Klarna.
Klarfärbig, *adj.* Finträdig.
Klarheit, *f.* 4. Klarhet, sken; ljus; tydlighet, redighet.
Klärlich, *adv.* Klart, ljust; tydligt.
Klasse, *f.* Klass, afdelning: klass i en skola.
Klatsch, *m.* 1. Smäll, släng, smäck, örfil. =büchse, *f.* 4. Fläderbössa. =haft, *adj.* o. *adv.* Sqvalleraktig. =weib, se Klatsche. =rose, se Klapperrose.
Klatsche, *f.* 4. Sqvallrare, sqvallerbytta; flugsmälla; tisseltassel.
Klatschen, *v. n.* h. Klappa händerna; smälla med en pi-ka. — *V. n.* h. o. *a.* Sqvallra, pladdra, sladdra.
Klätscher, *m.* 3. Sqvallrare.
Klatscherei, *f.* 4. Sqvaller, sladder.
Klatschig, *adj.* o. *adv.* Sqvalleraktig.
Klauben, *v. a.* Plocka, rensa, plocka, ut ell. bort; taga ur skalet; fnasa, putsa af; noga undersöka, forska i; gnaga (ett ben. Worte k., klyfva ord.
Klauber, *m.* Den, som utsöker det goda, det dugliga ibland det odugliga; äfven en nötväcka. (*Fig.*) En grubblare.
Klaubericht, Klauberig, *n.* (*Bergv.*) Det odugliga bland malmen. [Magt, våld.
Klaue, *f.* 4. Klo, ram; nagel, klo. (*Fig.*)
Klauen, *v. a.* o. *n.* Klå; äfven gripa och hålla fast med klorna. † Springa fort, kila. (*Sjöf.*) Kalfatra.

Klauer, *m.* Kalfatrare; kalfathammare. (*Fig.*) Ein groſser K., en grof, stor menniska eller djur.

Klauern, *v. n.* Fatta eller gripa med klorna; klättra.

Klauig, *adj.* o. *adv.* Klöfvad, försedd med klöfvar eller klor.

Klauſe, *f.* 4. Liten klosterkammare.; eremitkoja, enslig boning eller ort.

Klauſel, *f.* Slutmening; beting, förbehåll.

Klauſener, *m.* 3. En, som lefver instängd och skild från alla sällskaper; eremit.

Klaver, *s.* En sirat i form af ett klöfverblad på baksidan af styrhufvudet, på Galioter o. d. =tuch, *s.* Ett slags sämre segelduk, som blott nyttjas till bramsegel.

Klavier, *n.* Klaver.

Klavieren, *v. n.* Spela på klaver.

Kleben, *v. a.* o. *n.* h. o. ſ. Klibba, låda vid, fästa sig vid, sitta fast, hänga vid, fastna vid, häfta i fägellimmet; blifva qvar, sitta qvar. Am einen Orte k. bleiben, blifva sittande på en ort utan nöd och utan att komma tillbaka. Etwas an den Fingern k. laſſen, stjäla.

Kleberich, *n.* Snärjgräs.

Klebericht, *adj.* o. *adv.* Limaktig.

Kleberig, *adj.* o. *adv.* Klibbig, seg, slemmig, limaktig.

Kleberigkeit, *f.* 5. Klibbighet, seghet, limſaktighet.

Klebſylbe, *f.* En stafvelse, som är likasom sammanklistrad af tvenne, t. ex. geborn för geboren.

Kleck, Klecks, *m.* 1. Fläck, smutsfläck. Einem einen K. anhängen, sätta en klick på någon. =buch, *n.* 2. Kladd. =ſchulden, *pl.* Småskulder.

Klecken, *v. n.* h. Fläcka, påsätta fläckar ell. plumpar; sudda, kladda, plottra ned; vara tillräcklig.

Klecker, *m.* 3. Plumpare; suddare.

Kleckerei, *f.* 4. Söleri, sudderi.

Kleckig, *adj.* o. *adv.* Fläckig, suddig.

Klee, *m.* 1. Klöfver, väpling. =blatt, *n.* 2. Väplingsblad; klofverblad; tretalet; klöfver i kort. =dank, *n.* Klöfver ess, basta. =farbe, *f.* Rödväplingsfärg; äfven klöfverfärgen i kort. =roth, *adj.* o. *adv.* Röd, som väpling. Der kleerothe Weinſtock, ett slags vinträd, som gifver emellan rödt och blått skiftande vin. =ſalz, *n.* Harsyresalt.

Klei, *m.* Ett slags fet och seg jord eller mylla, i synnerhet mergel i en art lerjord. =balken, *m.* Så kallas i Nedersachsiska slussbyggnader den bjelken, som under jorden ligger på den första af grundbjelkarne och mellan hvilka god lerjord instampas. =land, *n.* Jordmån af lera eller fet mylla. =ſporn, *m.* Ett slags jernbroddar med fyra taggar. — *S. f.* Kläda.

Kleiben, *v. a.* Mura med halm och ler, fastsmeta, påsmeta; limma, klistra. — *V. n.* se Kleben.

Kleiber, *m.* 3. En, som murar med halm och ler. =lehm, *m.* 1. Lerblandning af oskuren halm. =werk, *n.* 1. Blandning af halm och ler.

Kleid, *n.* 2. des -es, *pl.* =er. Klädning, klädnad, drägt. Kleider machen Leute, som man är klädd, så blir man hädd.

Kleiden, *v. a.* Kläda, påkläda, smycka, pryda (ett altar &c.) (*Sjöf.*) Ein Tau k., omveckla det med gamla tåg.

Kleider, *pl.* af Kleid. Kläder; äfven de särskilta våderna i ett segel. =beſen, *m.* 3. Klädborste, viska. =bürſte, *f.* 4. Klädborste. =handel, *m.* 3. =markt, *m.* 1. Klädmäkleri, klädmäklarstånd eller -bod. =händler, =tröbler, *m.* 3. Klädmäklare. =kammer, *f.* 4. Garderob. =narr, se Stutzer. =ordnung, *f.* 4. Klädordning, reglement för kläder. (*Fig.*) Das iſt wieder die K.,

det är emot all vana och bruk. =rechen, *m.* Klädhängare. =ſchrank, *m.* 1. Klädesskåp. =tracht, *f.* 4. Klädedrägt.

Kleidung, *f.* 4. Klädning, klädnad; beklädning; mundering; draperi på en målad, graverad eller huggen bild; beslag på skjutgevär.

Kleidungsſtück, *n.* 1. Klädespersedel.

Kleie, *f.* Kleien, *pl.* Kli, sådor.

Kleien, *v. n.* h. Dika; krafsa; sudda, skrifva kräkfötter; muddra. =brot, *n.* 1. Klibröd. =mehl, *n.* 1. Klimjöl.

Kleiig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller kli; som består af blå och fet lera.

Klein, Kleiner, Kleinſte, *adj.* o. *adv.* Liten, mindre, minst; *pl.* Små, smärre, smärst; klen; ringa; yngre. (*Fig.*) Nedrig, kort, klen, smal, tunn, fin; ringa, slät, klen. Der, die, das Kleine, den, det lilla. Von k. an, allt ifrån barnaåren. Im Kleinen, i smått. Wer das Kleine verachtet, wird des Großen nicht Herr, den, som ej ser på rundstycket, får aldrig plåten. =fügig, se Klein, Gering. =geiſtiſch, *adj.* o. *adv.* Småtänkt. =gläubig, *adj.* o. *adv.* Klentrogen. =gläubigkeit, *f.* Klentrogenhet. =groß, *adj.* o. *adv.* Som är liten, men gerna vill vara eller stor. =gut, *n.* Kanoner, hvarpå godset icke är nog tjockt öfver fänghålet. =handel, *m.* 3. Minuthandel. =händler, *m.* 3 Minuthandlare. =laut, *adj.* o. *adv.* Lågmält, tystlåten, modstulen, försagd, rädd, nedslagen. =meiſter, *m.* Småherre, sprätthök. =meiſtern, *v. n.* o. *a.* Mästra, förbättra på ett småaktigt sätt. — *V. n.* Bära sig åt, som en sprätt eller snushane. =meſſer, *m.* Mikrometer: ett optiskt instrument att mäta små storheter. =muth, *m.* 1. =müthigkeit, *f.* 4. Klenmodighet, feghet. =müthig, *adj.* o. *adv.* Klenmodig, feg. =ſchmid, *m.* 1. Klensmed. =ſtädter, *m.* 3. Småstadsbo. =ſtädtiſch, *adj.* o. *adv.* Som göres i småstäder; medelmåttig, slät, dålig. =vieh, *n.* Småboskap, småkreatur, såsom får, getter, svin o. d. =waare, *f.* Småkram, i synnerhet örhängen o. d.

Kleine, *f.* Litenhet, ringhet, se Kleinheit.

Kleineln, *v. n.* Sträfva efter småsaker, lappri. — h. Vara småaktig. Es kleinelt mit ihm, det går kräftgången med honom. — *V. a.* Göra liten, göra smått.

Kleinen, *v. a.* (*Berge.*) Slå sönder eller i mindre stycken.

Kleinern, *v. a.* Minska.

Kleinheit, *f.* 4. Litenhet, ringhet, obetydlighet, föga anseende; lappri, småsaker.

Kleinigkeit, *f.* 4. Lappri, ringa sak, småsak.

Kleinlich, *adj.* o. *adv.* Liten, ringa; spenslig, klen; slät, obetydlig; låg.

Kleinling, *m.* En, som mycket sysselsätter sig med lappri eller småsaker.

Kleinod, *n.* des =es, *pl.* =e. Klenod, =mycke, juvel, nipp.

Kleiſter, *m.* 3. Klister; stärkelse; mistel; [äfven förvax.

Kleiſterig, *adj.* o. *adv.* Betäckt, full med klister; lik klister, klibbig, degig.

Kleiſtern, *v. a.* Klistra. Sich zu Tode k., äta ihjel sig af degig mat, pastejer o. d.

Klemme, *f.* 4. Klo (roffåglars och kräftors); klämma, kafle att lägga i munnen; trängsel, trångmål.

Klemmen, *v. a.* Krama, klämma, tätt ell. hårdt omfatta, tvinga ihop, knipa åt. — *V. n.* Klättra, klänga.

Klemmen, *n.* 3. Klämning; trängsel; ihoptvingande, åtknipande.

Klemmhölzchen, *n.* 3. Knipträ.

Klempern, *v. n.* h. Hamra på tunt bleck eller metall; bulta, slå, slamra. Den ganzen Tag auf dem Klaviere k., klinka på klaveret.

Klempner, *m.* 3. Beckslagare,

Klepper, *m.* 3. Klippare, ridhäst. † Gatstrykare; äfven barnskällra. =lehen, *n.* En förläning, hvars ofrälse besittare i ställe för krigstjenst bör tillställa länsherren, en ridhäst eller i dess ställe, ett visst mått af spannmål, *Feudum caballinum.* Den, som har en sådan förläning, heter: =mann, och hästen, som han ställer: der Lehenklepper.

Klette, *f.* 4. Kardborre. (*Fig.*) Einem eine K. anhängen, sätta en klick på en.

Klettenstange, *f.* 4. Limstång.

Kletterer, *m.* 3. Klettermann, *m.* 2. Klättrare, klängare. =fuß, *m.* Så kallas sådana djurs fötter, hvilka äro försedde med klor, och hvaraf de betjena sig för att klänga sig upp, *Pedes scansorii.* =stange, *f.* Lång och hal stång, hvarpå man uppklättrar, för att vinna ett derpå liggande pris.

Klettern, *v. n.* s. o. h. Klättra, klänga sig, [klifva.

Kley ꝛc. se Klei ꝛc.

Klibbern, *v. n.* h. Frysa, darra af köld.

Klick, *m.* Klimp; träklots på ett spadblad att trampa på, att spaden må tränga djupare. (*Skepp.*) Klick. K. des Ruders. hål af rodret.

Kliebeisen, *n.* (*Tunnb.*) En bred tjock knif att klyfva virke med, spaltklinga.

Klieben, *v. a.* Klyfva. — *V. n.* Spricka, klyfva sig.

Kliebenklöppel, *m.* (*Kolbr.*) Ett stort trästycke, förmedelst hvilket, genom de derpå lagda vedträn, antändningshålet formeras i en mila.

Kliebig, *adj.* o. *adv.* Som lätt låter klyfva [sig.

Klima, *n. pl.* Klimate, Klimat.

Klimmen, *v. n. irr.* Se Klettern.

Klimpern, *v. n.* h. Förorsaka ett klingande, klinga. Auf dem Klaviere K., spela dåligt på klaver.

Klimpern, *n.* 3. Klingande.

Kling, *s.* Innanmäte. =gedicht, *n.* Sonnet.

Klinge, *f.* 4. Knifblad, klinga; värjklinga. Vor die K. fordern, utmana på värjan. Bei der K. bleiben, blifva vid saken.

Klingel, *f.* 4. Liten klocka, hand-, port-, eller bordklocka; skälla; bjellra. =beutel, *m.* 3. =sack, *m.* 1. Kyrkhåf. =träger, *m.* 3. En, som går med häfven.

Klingeln, *v. n.* h. Ringa med hand-, port-, eller bordklocka. Einen k., ringa efter en.

Klingen, *v. n. irr.* h. Ich klang, *imp.*; ich klänge, *conj.*; geklungen, *part.* Ljuda, höras, låta, klinga; ringa. Es klingt in die Ohren, ich habe Klingen in den Ohren, det ringer eller susar för öronen.

Klingen, *n.* 3. Ljudande, låtande, klingande, ringande, susande. =probe, *f.* Prof, som göres med värjklingor o. d. att försöka deras styrka. =schmid, *m.* 1. Värjsmed, knifsmed. =stock, *m.* Käpp med värjklinga i.

Klingend, *adj.* o. *adv.* Klingande; ringande.

Klinkbolzen, *m.* (*Skepp.*) Klinkbult. =klar, † =schön, *adj.* o. *adv.* Klar, genomskinlig (om flytande varor).

Klinke, *f.* 4. Klinka. (*Skepp.*) Klink: knapetsen af en spik eller bult. (*Klädesväfv.*) Spärrhjul på underbomen af en väfstol.

Klinken, *v. n.* h. Trycka på klinkan.

Klinker, *m.* Flisa, se Fliesen; Klinkert: Holländskt tegel. (*Skeppsb.*) K. gebauet, byggd på klink.

Klinkert, *m.* Ett slags Svenskt och Danskt fartyg med flat botten.

Klinse, *f.* 4. Spricka, remna, refva, klyfva.

Klipp, *m.* Smäll, slag. =fisch, *m.* 1. Kabiljo, som torkas på klippor. =torf, *m.* Bästa slags torf, som är mycket svart, fast och hård, så att han, när man slår derpå, gifver ett ljud ifrån sig. =werk †, *n.* Små trävaror och leksaker. (*Myntv.*)

En machin att prägla skiljemynt medelst slag af hammaren. =zeist, s. Ett slags råtta i Sibirien, *Mus saxatilis.*

Klippe, *f.* 4. Klippa eller skär i ett farvatten, helleberg; stötesten, fara.

Klipper, *m.* Träklubba i form af en stympad kegla, som nyttjas af sten och bildhuggare.

Klippern, se Klimpern.

Klippicht, *adj.* o. *adv.* Lik en klippa.

Klippig, *adj.* o. *adv.* Full med klippor eller skär.

Klirren, *v. n.* h. Slamra; gnissla, gnälla, knarra.

Klirren, *n.* 3. Klingande, slamrande af värjor.

Klistier, *n.* 1. Klistir. =spritze, *f.* 4. Klistirspruta.

Klitsch, *m.* 1. Slag med handen, smäck, släng; bit, stycke.

Klitschen, *v. a.* Smälla till, smäcka, klatscha.

Klitschig, *adj.* o. *adv.* Degig.

Klitter, *m.* Klick, fläck, plump. =buch, *n.* Kladd, conceptbok, minnesbok. =schuld, *f.* Småskulder, plockskulder.

Klittern, *v. n.* h. Kladda, kludda, plumpa, nedsöla.

Kloben, *m.* 3. Trissa, skifva till block; talja eller block med sina trissor; hållhake; lyktstång, skyltstång; krycka; klyfva (på en vågbalk); filklofve; sädeskärfve ell. skyl. (*Smälth.*) En art tång att taga ut glödande kol, proberskärfvor o. d.

Klocke, se Glocke.

Klopf, *m.* Slag, stöt, duns. =damm, *m.* En med grästorf betäckt dam. =eisen, *n.* (*Korgm.*) Ett fyrkantigt verktyg af jern ell. messing, hvarmed de flätade sprötarne hopdrifvas. =fechter, *m.* 3. Slagskämpe, öfversittare; pennfäktare. =fisch, *m.* 1. Stryk; stockfisk. =garn, *n.* Ljusgarn. =hammer, *m.* Bulthammare, i synn. hammare med två pener, hvarmed äggen på skäror o. d. klappas tunnare. =hengst, *m.* 1. Vallack. =holz, *n.* 2. Klappträ, klappholts (i Boktr.). =keule, *f.* 4. Klappträ, träklubba.

Klöpfel, Klöppel, *m.* 3. Klubba; klappträ; kubb; knyppelpinne; portklapp, dörrklapp.

Klopfen, *v. n.* h. o. *a.* Klappa, slå, bulta; klappa, piska; klappa (formen i Boktr.). Das Herz klopft mir, hjertat klappar i mig. Ein Pferd k., vallacka en häst derigenom att stenarne sönderslås. Auf den Busch k. schlagen, lossa ett skott.

Klopfen, *n.* 3. Klappande, bultande; klappning; klappande, piskande.

Klopfer, *m.* 3. Portklapp; klappträ. (*Jäg.*) Den, som vid ett skall drifver vildtet fram med klappande. (*Hattm.*) En, som piskar ullen för att reda och rensa henne, som då kallas geklopfte Arbeit.

Klöpflerinn, *f.* 4. Knöpplerska.

Klopfung, se Klopfen.

Kloppe, se Kluppe.

Klöppel, se Klöpfel.

Klöppelkissen, *n.* 3. Knöppeldyna. =lade, *f.* 4. Knöppellåda.

Klöppeln, *v. a.* Knöppla, virka, slinga. Ein Hund K., sätta klabb eller kafle på en hund.

Klöppler, *m.* En, som knöpplar spetsar o. d.

Kloß, (o långt) *m.* 1. des =es, *pl.* Klöße. Klimp, jordtorfva; degklimp, klimp.

Klößchen, *n.* 3. Klimp, köttbulle.

Kloßig, *adj.* o. *adv.* Degig, klibbig.

Kloster, (o långt) *n.* 3. des =s, *pl.* Klöster. Kloster. =beere, *f.* Krusbär. =bruder, *m.* 3. Klosterbroder, munk. =frau, *f.* 4. Nunna. =gang, *m.* 1. Spatsergäng omkring kloster. =geistlicher, böjes som *adj.* Munk. =gelübde, *n.* 3. Ordens- ell. klosterlöftens afläggande. =habit, *m.* 1. =kappe, *f.* 4. Klosterdrägt. =schwester, *f.* Nunna.

Klö=

Klöſterlich, *adj.* Kloster . . ., klosters . . ., munk . . ., kloster-ordens . . .

Klote, *f.* Fyrkantig torfhög. (*Skepp.*) Klot.

Kloz, *m.* 1. Kubb, block; huggkubb på trefötter, af huggen kubb: stubbe; stump; stock; kluns; kegleklot; sågstock. (*Berge.*) En stor handklubba eller hammare. (*Skom.*) Klackträ eller träklack. (*Fyrv.*) Starkt trästycke, hvarpå satsen eller laddningen indrifves i raketstocken. (*Hattm.*) Tjockt o. rundt trä, hvarpå formen till hattkullen slås. (*Fig.*) En orörlig, grof, ohyfsad, ovig, dum menniska. Da ſteht er als ein K., der står han, som en trästock. =augen, *pl.* Stinna ögon; uglögon. =bahn, *f.* Kegelbana. =beute, *f.* Bistock af ett helt träd. =erbſe, *f.* Stora gula ärter. =holz, *n.* En stockände af härdt träd; kort och tjockt stycke trä, hugget ned vid stammen. =mönch, *m.* Barfotamunk. =pumpe, *f.* Vattenpump med en stor träkluns vid handtaget. =rübe, *f.* Kålrot. =ſchuh †, *m.* Träsko. =wagen, *m.* Liten låg vagn med små hjul, drög.

Klotzen, *v. n.* h. Spärra upp ögonen, se stint på något. — *V. a.* Plikta, böta.

Klotzig, *adj.* o. *adv.* Tjock, grof, ovig, ohyfsad, klumpig.

Kluckern, *v. n.* h. Göra sig till; smeka.

Klüffock, *n.* Klyfſock eller klyfvare på smackar o. d. fartyg.

Kluft, *f.* 1. Klüfte, *pl.* Ihålighet, håla, grop, afgrund, svalg; refva, remna, klyfta; stort vedträd. [Famnved.

Klufter, *m.* Stamändan af ett träd. =holz, *n.*

Klüftig, *adj.* o. *adv.* Som har klyftor eller remnor; qvick, klyftig.

Klug, *adj.* o. *adv.* Klok, försigtig, vis, vettig. Aus der Sache wird man nicht K., ingen begriper den saken.

Klügelei, *f.* 4. Spetsfundigt tal; grubbleri; smäklokhet; härklyfveri, konstlande.

Klügeln, *v. n.* h. o. *a.* Gå in i en fin och spetsfundig undersökning; vara öfverdrifvet grannlaga; alltför noga nagelfara, klyfva hår, konstla.

Klügelu, *n.* 3. So Klügelei. [tighet.

Klugheit, *f.* 4. Klokhet, slughet, ständaktig, småklok, öfverdrifvet grannlaga, härklyfvare.

Klüglich, *adv.* Klokt, försigtigt, visligen.

Klügling, *m.* 1. Näsvis, sjelfklok menniska, näsperla. [fämne; klimp, koka.

Klump, *m.* 1. Massa, klump, oformligt

Klumpen, *m.* 3. Massa, klump; hop, hög; klimp, klump, klase. =weiſe, *adv.* Hop-

Klümper, *m.* 3. Klimp. [tals; högvis.

Klümperig, Klumpig, *adj.* o. *adv.* Klimpig.

ſich Klümpern, *v. r.* Lefra ell. klimpa sig, rinna ihop, stocka ihop.

Klumpfuß, *m.* 1. Klumpfot.

Klunker, *m.* 3. Gatsmuts, vägsmuts, orenlighet i sätet eller eljest på kroppen; nedhängande qvast o. d. =erbſe, *f.* 4. Kronärter. =milch, *f.* Kärnmjölk. =muß, *n.* Klimpvälling. [gande klimpar.

Klunkerig, *adj.* o. *adv.* Full med vidhän-

Klunkern, *v. n.* h. Hänga klimpvis.

Klunſe, *f.* 4. (*Berge.*) Spricka, refva, remna; en grof plump, ovig qvinna.

Kluppe, *f.* Klofve; stryk; klämma; våld. In die K. bekommen, få i sin makt eller våld. Einem in ell. unter die K. kommen, falla i ens händer ell. våld. [tebarn.

Knäbchen, Knäblein, *n.* 3. Liten gosse, pil-

Knabe, *m.* 4. des =n, *pl.* =n. Gosse, pojke.

Knabenalter, *n.* Ålder, då man anses vara gosse, pojkår (räknas till 14:de ell. 15:de året). =kraut, *n.* 2. Ständört; käringkål. =ſchänder, *m.* 3. Drängaskändare, pæ-

derast. =schänderei, *f.* 4. Otukt emellan manspersoner, sodomiteri, pæderasteri. =stimme, *f.* Altstämma.

Knack! *interj.* Bums! vips! knaps! pladask!

Knack, *m.* 1. Knarkning, knarrning, krasande, knakande. =mandel, *f.* 4. Krakmandel. =wurst, *f.* 1. Ett slags rökt hård köttkorf, som knakar vid brytningen.

Knacken, *v. n.* h. Knaka, braka; knarka, knastra, krasa. — *V. a.* Döda med sina naglar; knäcka.

Knacker, *m.* 3. Nötknäcka. [mört bröd).

Knackerig, *adj.* o. *adv.* Som knaprar (om

Knagge, *m.* o. *f.* Knän hos bätbyggare.

Knall, *m.* 1. Knall, brak, smäll. K. und Fall, hastigt, plötsligt, i ett ögonblick. =büchse, *f.* 4. Fläderbössa. =glas, *n.* Glassmällare, springglas: små runda med luft eller vatten fyllda glaskulor, som sönderspringa med en knall, när de läggas på brinnande kol. =gold, *n.* 1. Knallguld. =kugel, se =glas.

Knallen, *v. n.* h. Knalla, smälla, braka. — *V. a.* Skjuta med en knall. (*Fig.*) † Bedraga, lura.

Knapp, Knappe, *adj.* o. *adv.* Knapp, trång, smal, snäf: måttlig; ringa, obetydlig; karg, nisk; rar, sällsynt. Knapper Zustand, dåliga vilkor. Knappe Zeiten, svåra tider. Das Geld ist k., det är ondt efter penningar. =sack, *m.* 1. Tvärsäck, resebylte. =schaft, *f.* 4. Bergmanskap.

Knappe, Knape, *m.* (Riddare) ungadelig väpnare, i tjenst hos en Ridd., vapendragare.

Knappen, *v. a.* o. *n.* h. Knapra; äfven halta. Das Feuer knappt, sprakar. Nüsse k., knäppa nötter.

Knappheit, *f.* 4. Knapphet, trånghet; måttlighet &c.

Knarpelkirsche, *f.* 4. Bigarrå. [lighet &c.

Knarpeln, *v. n.* h. Äta något, som krasar under tänderna, knapra på något; (gnaga ett ben.)

Knarre, *f.* 4. Skallra, skramla.

Knarren, *v. n.* h. Knarra, knarka, gnissla; knorra, knota.

Knarren, *n.* 3. Knarrning, knarkning, gnisslande, gnällande, knorrande, knotande. [rande.

Knarrig, *adj.* o. *adv.* Knarrande, knor-

Knarzen, *v. n.* h. Knarra (om nya stöflar).

Knast, *m.* 1. Qvist, knöl.

Knaster, *m.* 3. Knaster. =bart, *m.* 1. En, som ständigt knotar. [kande.

Knasterig, *adj.* o. *adv.* Knarrande, spra-

Knastern, Knattern, *v. n.* h. Knastra, smattra; spraka, braka; gnistra. (*Fig.*) Knorra, vara murrig; äfv. lukta som knaster.

Knastern, Knattern, *n.* 3. Knastrande, smattrande; sprakande, brakande, gnistrande.

Knastig, *adj.* o. *adv.* Qvistig.

Knäten, se Kneten. [*V. a.* Se Knitschen.

Knatschen, *v. n.* h. Snaska, smacka. —

Knauel, *m.* Tandgrås.

Knäuel, *n.* 3. Nystan.

Knaueln, Knäueln, *v. a.* Gifva form af ett nystan; nysta. (*Bot.*) Geknauelt, gyttrad, *glomerata.*

Knauer, *m.* (*Berge.*) Ett slags fast bergart, särdeles af skifersten. Es bäumt sich ein K. auf, säges då bergsmannen under arbetet råkar på en sådan sten.

Knauerig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller en sådan bergart.

Knaulgras, *n.* 2. Hundexing.

Knauf, *m.* 1. Kapitäl på pelare.

Knaupeln, *v. n.* h. Knapra; gnaga.

Knauser, *m.* 3. Gnidare.

Knauserei, *f.* 4. Gnideri, niskhet, karghet.

Knauserig, *adj.* o. *adv.* Gnidaktig, nisk, karg.

Knausern, *v. n.* h. Skinna, gnida.

Knebel, *m.* 3. Packkäpp; klockkläpp; munkafle. =bart, *m.* 1. Mustasch. =spieß, *n.* Jagtspjut med handkafle och med ett litet jern tvert under spetsen, som på

vildsvinsjagt kallas: das Fangeisen. =stich, *m.* (*Skepp.*) Knäfvelstek: ett slags knut. =trense, *f.* Kapson: en art notbetsel. =wachs, *m.* Vax till mustascher.

Knebeln, *v. a.* Binda till händer och fötter; hopvrida med packkäpp; lägga kafle i munnen.

Knecht, *m.* 1. Dräng; träl, slaf; knekt (i kort). =schaft, *f.* 4. Träldom, slafveri.

Knechtelei, *f.* Drängaktigt sinne och uppförande. [och handla drängaktigt.

Knechteln, Knechten, *v. n.* Vara dräng, tänka

Knechtisch, Knechtlisch, *adj.* o. *adv.* Slafvisk, trälaktig, feg, krypande.

Kneif, *m.* 1. Knif att skära läder, krokknif, skomakarknif, trädgårdsknif, krumknif; knif. =bindsel, *n.* (*Skepp.*) Bindsel, att sammanvrida något med. =eisen, *n.* Knipjern, skrufstad.

Kneifen, *v. a. irr.* Ich kniff, *imp.* gekniffen, *part.* Knipa, nypa.

Kneipe, *f.* 4. Knipningar eller slitningar i inelfvorna; dålig krog; verktyg att knipa med.

Kneipen, *v. a. reg.* o. *irr.* Ich knipp, *imp.* geknippen, *part.* Knipa, nypa, klämma. Es kneipt mich im Leibe, jag har knipningar eller slitningar i inelfvorna.

Kneipen, *n.* 3. Knipande, nypande. Im Leibe, ref, kolik, knipningar eller slitningar i inelfvorna.

Kneipschenke, *f.* 4. Eländig, usel krog. =zange, *f.* 4. Kniptång.

Knenken †, *v. n.* Tala i näsan med en gråtande ton; äfv. klaga på ett sådant sätt.

Kneten, *v. a.* Knåda, älta.

Kneten, *n.* 3. Knådande, ältande.

Kneter, *m.* Knådare: bagaregesäll, som knådar degen. [lerknådning.

Knetgetriebe, *n.* Ett slags bästqvarn för

Knetschen, *v. a.* Sammanpressa, hoptrycka eller klämma (helst om mjuka ämnen, vätt ler o. d.); hopskrynkla.

Knick, *m.* 1. Knäck, spricka, bräck. =beinen, *v. n.* Kneka på knäna. =holz, *n.* 2. Låga buskar.

Knicken, *v. a.* Spräcka (glas, lerkärl o. d.); knäcka, slå ihjel. — *V. n.* h. o. s. Spricka; spillra eller splittra sig, springa i stycken, knalla, braka, brista; niga, buga sig. [som barn leka med.

Knicker, *m.* 3. Smulgråt, girigbuk; knäck,

Knickerei, *f.* 4. Snålhet, gnideri, karghet.

Knickerig, *adj.* o. *adv.* Karg, nisk, snäl, gnidaraktig.

Knickern, *v. n.* h. Skinna, gnida.

Knicks, *m.* 1. Nigning, bugning. Einen K. machen, niga.

Knie, *n.* 1. (1stafv.) des =es, (2stafv.), *pl.* Knie, (2stafv.) Knä; led (på strån) (*Skeppsb.*) Knän eller vränger. =band, *n.* 2. Strumpeband. =beuge, =kehle, *f.* 4. Knäveck; bas (på kreatur). =beugung, *f.* 4. Knäböjning. =bug, se =beuge. =gürtel, *m.* 3. Knäband. =polster, *n.* 3. Pall eller dyna, hvarpå man knäfaller. =riemen, *m.* 3. Knäläder; spannrem. =scheibe, *f.* 4. Knäskäl. =schnalle, *f.* 4. Knäspänne. =tief, *adj.* o. *adv.* Djup till knän; knähög.

Knien, *v. n.* h. o. s. Knäfalla, falla på knä. — *V. a.* Förse med ett knä.

Kniff, *m.* 1. Knipning; märke efter knipning: list, knep, svek, puts.

Kniffeln, *v. a.* Handtera, vidröra med händerna; knapra.

Knippchen, *n.* 3. Knäpp, nässtyfver. Ein K. in der Tasche schlagen, knyta näfven i

Knippen, *v. n.* h. Knäcka. [byxsäcken.

Knippkäulchen, *n.* 3. Knäck, elfenbenskula, hvarmed barn spela knäck.

Knipps, Knirps, *m.* 1. Pyssling, liten menniska; näsknäpp, nässtyfver.

Knippſen, *v. n.* Supa bränvin; äfven knäppas. — *V. a.* Gifva knäppar, knäppa på
Knirren, *v. n.* h. Knarka. [fingrarne,
Knirren, *n.* 3. Knarkande.
Knirſchen, *v. n.* h. Knarka, knarra; krossa; knastra. Mit den Zähnen k., skära tänder, bita ihop tänderna, gnissla. — *V. a.* Krossa, knastra; bräka hampa.
Knirſchen, *n.* 3. Knarkning, knarrning. K. mit den Zähnen, tandagnisslan. [guldlan.
Kniſtergold, Knittergold, *n.* 1. Glitterguld;
Kniſterig, *adj.* o. *adv.* Som lätt o. mycket knastrar.
Kniſtern, *v. n.* h. Knarra, knarka ell. knastra ofta och smått, smattra och spraka, gnistra, fräsa, spritta.
Kniſtern, *n.* 3. Gnistrande, sprakande, fräsande, sprittande.
Knittel, se Knüttel. [schlag, *m.* 1.
Knittergold, se Kniſtergold. =
Äskslag, som brakar.
Knittern, se Kniſtern.
Knoblauch, (b som p) *m.* 1. Hvitlök.
Knoblauchsbrühe, *f.* 4. Hvitlökssås.
Knöchel, *m.* 3. Knöl, knoge; fotknöl.
Knöcheln, *v. n.* Kasta tärning, spela med tärning.
Knochen, *m.* 3. Ben, benknota. =artig, *adj.* Benaktig. =dreher, *m* 3. Bensvarfvare. =hauer, se Fleiſcher. =krebs, *m.* 1. Benfrat. =mann, *m.* Benragel, döden. =ſchwarz, *n. indecl.* Bensvärta. =ſtein, *m.* 1. Benbrottssten.
Knöchern, *adj.* o. *adv.* Af ben, ben ...
Knochicht, *adj.* o. *adv.* Benlik.
Knochig, *adj.* o. *adv.* Som har stora ben.
Knocke, *f.* Linvippa eller docka.
Knocken, *v. a.* Vippa lin.
Knockenflachs, *m.* 1. Lin uti vippor.
Knollen, *m.* 3. Massa, klump, klimp, knöl; stort stycke (t. ex. bröd); balkar (på händer och fötter); potat. =kraut, *n* 2. =wurz, *f.* 4. Äkta lakritsrot.

Knollen, *v. a.* Knåda tillhopa söndersmulad deg, hos kringelbagare.
Knollig, *adj.* Knottrig, knölig; grof, plump.
Knopf, *m.* 1. des =es, *pl.* Knöpfe. Knapp; kant; knopp (på blommor); klot (t. ex. under bordsfötter). =gießer, *m.* 3. Knäppgjutare, gördelmakare. =loch, *n.* 2. Knapphål. =macher, *m.* Knappmakare. =macherarbeit, *f.* Knappmakarearbete. =ſpann, *n.* (*Skepp.*) Ett slags vantknop. =ſtein, *m.* 1. Svartsten.
Knöpfeln, se Klöppeln. [knöl.
Knöpfen, *v. a.* Knäppa.
Knöpfſtrumpf, *m.* Damaska.
Knorpel, *m.* 3. Brosk. K. am Halſe, Halsknorpelicht, *adj.* Broskaktig, brosklik.
Knorpelig, *adj.* o. *adv.* Broskig, af brosk.
Knorpeln, *v. n.* h. Knapra, låta som brosk under tuggning.
Knorren, *m.* 3. Knöl, knut, knölig utväxt.
Knorricht, *adj.* o. *adv.* Lik en knöl o. d.
Knorrig, *adj.* o. *adv.* Knölig, knottrig.
Knorz, *m.* Qvistknöl. [filla växt, ofärdig.
Knorzig, *adj.* o. *adv.* Knölig. (*Fig.*) Liten,
Knospe, *f.* 4. Knopp, skott på träd. Knospen bekommen, ſchießen, gå i knopp, knoppas. [pas.
Knospen, *v. n.* h. Knoppas.
Knospenhäutchen, *n.* 3. Täckbastet.
Knospicht, *adj.* o. *adv.* Knopplig, knottrig.
Knospig, *adj.* o. *adv.* Knoppig, full af knoppar.
Knötchen, *n.* 3. Liten knut.
Knote, *m.* Se Knoten. (*Fig.*) En plump, grof, obildad menniska.
Knöteln, *v. a.* (i söm) göra knutar. [(nät).
Knoten, *v. a.* Förse med knutar; knyta
Knoten, *m.* 3. Knut; led; knöl; knopp; hufvudasklig punkt, svårighet. (*Astron.*) Nodus eller nod. Den rechten K. treffen, råka på saken, träffa på punkten. Einen K. ſuchen wo keiner iſt, söka svårigheter der inga finnas. Da ſteckt der K., deruti ligger svårigheten. Ein harter K., en hård nöt, ett svårt vilkor. Den

K. auflösen, förklara saken, upplösa gåtan. =perücke, *f.* 4. Knutperuk, lockperuk. =sprache, *f.* Ett slags språk och skrift hos Amerikanerne, som består i knutar, dem man efter vissa reglor gör på band och snören, *Quipos*. =spreu, *f.* Agn af fröknoppar. =stock, *m.* 1. Knölig, knottrig käpp, knölpåk. =weise, *adv.* I knutar. =wurz, *f.* 4. Flenört.

Knöterich, *m.* 1. (*Bot.*) Fryle.

Knothölzer, *pl.* Vinrankor till fortplantning.

Knotig, *adj.* o. *adv.* Knutig; knölig; knölig, qvistig; som har leder; ohöfsad, plump.

Knüffeln, Knuffen, *v. a.* Knuffa, stöta med knyfnäfven.

Knülle, *f.* 4. Skrynkla.

Knüllen, *v. a.* Skrynkla.

Knüpfeln, se Klöppeln.

Knüpfen, *v. a.* Knyta, fästa med knut, hopknippa eller binda.

Knüppel, se Knüttel.

Knüppeln, *v. a.* Trumfa, knyffla, slå; förse med en klabb. Einen Hund k.

Knurren, *v. n.* h. Mumla; knota, knorra.

Knurrhahn, *m.* 1. (en fisk) Rötsimpa.

Knurrig, se Mürrisch.

Knute, *f.* Kort piska med bred rem, som i Ryssland nyttjas vid afstraffningar, särdeles vid polisen och bland militären.

Knuten, *v. a.* Gifva knut.

Knüttel, *m.* 3. Påk; knubb; träkubba. Immerzu mit dem K. hinter einem her seyn, drifva ständigt på någon. =damm, *m.* 1. Kastebro, qvistbro. =holz, *n.* 2. Oklufven qvistved. =reim, =vers, *m.* Knittelvers, som väl har rim, men hvarest hvarken masculina och feminina rimslut eller versfötternas antal behöfva motsvara hvarannan; brukas i satirer och komisk genre.

Knüttеln, *v. a.* Slå med påk; förse med en klabb. — *V. n.* Göra knittelvers.

Knütten, *v. a.* Sticka; knyta. Ein Netz k. Strümpfe k.

Koaren, *v. n.* Qväka, låta som grodor.

Kobalt, *m.* 1. Kobolt.

Koben, *m.* 3. Svinstia.

Kober, *m.* 3. Korg.

Kobold, *m.* 1. Tomtgubbe, (elak), bergsrå, gast, smådjefvul.

Koch, *m.* 1. des =es, *pl.* Köche. Kock. Es sind nicht alle Köche, die lange Messer haben, man bör ej dömma efter utseendet. Viele Köche verderben den Brei, ju flere kockar, ju sämre soppa. =kraut, *n.* 2. Grönsaker. =salz, *n.* 1. Koksalt, kökssalt.

Kochen, *v. n.* h. o. *a.* Koka; laga mat; steka, sjuda; smälta.

Köcher, *m.* 3. Koger, pilkoger.

Köchinn, *f.* 4. Kokerska.

Köder, *m.* 3. Lockmat, agn, bete.

Ködern, *v. a.* Sätta agn, bete eller lockmat på eller för.

Kofent, *m.* 1. Spisöl, svagdricka.

Koffer, *m.* 3. Koffert.

Kohl, *m.* 1. Kål, hvitkål o. d. =garten, *m.* 3. Kålhage, kälträdgård, kålland. =kopf, *m.* 1. Kålhufvud. =meise, *f.* 4. Talgoxe. =müllen, *m.* 3. (en fisk) Lyrblick, zaj. =portulak, *m.* 1. (*Bot.*) Portlaka. =rabi, *m. indecl.* Kålrabi. =raupe, *f.* 4. Kålmask. =rübe, *f.* 4. Rotkål, kålrötter. =strunk, *m.* 1. Kålstock. =schwarz, *adj.* Kolsvart.

Kohle, *f.* 4. Kol. Wie auf Kohlen sitzen, ej hafva tålamod att sitta stilla, vara i fruktan och oro.

Kohlenball, *m.* Rund massa af lera och kolstybbe, till bränsle. =becken, *n.* =pfanne, *f.* 4. Kolfat, fyrpanna, kolpanna, glödpanna. =brenner, Köhler, *m.* 3. Kolbrännare, kolare. =dampf, *m.* 1. Kol-os. =dämpfer, *m.* 3 Kolsläckare. =feuer, *n.* 3. Koleld. =händler, *m.* 3. =mann, *m.* 2. =träger, *m.* 3. Kolhandlare. =korb, *m.* 1. Kolkorg; hästkorg. =säure, *f.* Kolsyra.

=schaufel, *f.* 4. Kolskyffel. =topf, *m.* 1. Kolgryta, kolpanna. =träger, se =händler.

Kohr, Köhren, se Wahl, Wählen.

Köken, se Speien.

Koker, *m.* 3. En smal gång på däcket mellan roddarebänkarna på en galer; äfven koger: valsformigt eller kantigt rör af trä, hvarmed åtskilliga saker på skepp omgifvas, för att icke skadas, såsom mastkoger o. d. =stück, *n.* En stor kanon i förn af en galer.

Kolbe, *f.* 4 Kolben, *m.* 3. Klubba, mas (i biljard); kolf, anslag på en bössa; bult, klump; hjelm (på en distillerpanna); fäste (på en växt); ett flintskalligt hufvud. Narren bis K. tausen, narrar måste man förstå att afvisa.

Kolben, *v. a.* Die Hirse k., skära af de många fröknopparne af hirs. Die Seele eines Flintenlaufes k., göra loppet af ett gevär jemnt och slätt. (*Jäg.*) Der Hirsch kolbet, hjorten får nya horn.

Kolbenrecht, *n.* Näfrätt; äfven rättighet att bevisa sin rätt genom envig. =rohr, *n.* Kolfrör. =röhre, *f.* Pumpstock, hvari stången går. =speise, *f.* Blandning af tennaska, talg och tenn, som glasmästare bruka att förtenna med, medelst lödbulten. =stange, *f.* Pumpstång. =taucher, *m.* Vrakfågel. =zirkel, *m.* (*Urm.*) Stångcirkel med kolfvig spets. Kolbezeit, *f.* Tid ifrån Mars till början af Juli, då hjortarne fälla sina horn.

Kolbicht, *adj.* o. *adv.* Kolflik, klubblik.

Kolbig, *adj.* o. *adv.* Knutig, full af knutar.

Kolbweide, *f.* Hvitpil.

Koldergat, *n.* (*Skepp.*) Koldergat. =luke, *f.* (*Skepp.*) Kolderlucka. =stock, *m.* (*Skepp.*) Rodd kult, kolderstock, hvarmed roddret styres.

Kolerisch, *adj.* o. *adv.* Kolerisk, af hetsigt temperament.

Kolik, *f.* 4. Kolik, magref.

Kolken, *v. n.* h. Kolka, klunka, när man dricker; låta, såsom då hästar springa och deras inelfvor slå emot bukcaviteten.

Koller, *m.* 3. Kyller utan ärmar; koller (hästsjuka). =hahn, *m.* 1. Kalkontupp.

Kollerer, *m.* Bistock, som svärmar.

Kollerig, *adj.* o. *adv.* Som har kollern.

Kollern, *v. n.* h. Kollra, hafva kollern. — *V. a.* o. *n.* s. Rulla, trilla, tumla, kullra; locka, som kalkontuppen.

Kollern, *n.* 3. Kollrande; rullande, kullrande.

Kollet, *f.* o. *n.* Kyller. des =t's ell. =ten, *pl.* =te.

Kolon, *n. indecl.* Kolon (:).

Koloß, *m.* 1. Koloss, jättlik stod ell. kropp.

Kolossalisch, Kolossisch, *adj.* o. *adv.* Kolossalisk, jättstor, jättlik, ofantlig.

Kolschwein, Kolsem, *n.* (*Skepp.*) Kölsvin.

Kolter *m.* 3. Sängtäcke, plogbill.

Kombüse, *f.* Kajuta på skepp.

Komisch, *adj.* o. *adv.* Komisk, löjlig, lustig.

Komma, *n. pl.* Kommata, Komma (,)

Kommen, *v. n. irr.* Ich komme, du kommst (kömmst); er kommt (kömmt); *imp.* ich kam; *conj.* ich käme; *part.* gekommen; *imper.* komm. Komma; anlända; gå. Du kommst mir eben recht, du kommer just i rättan tid. Von dem Wege k., gå villse. Ich fürchte, ich komme hier nicht recht, jag fruktar att jag går orätt. Er kommt nie unter Leute, han går aldrig ut ibland folk. K. als wenn man gerufen wäre: einem in den Wurf k., möta en. Auf die Welt k., födas. Ich glaube nicht daß er gut von der Welt kommt, jag fruktar att han icke dör på naturligt sätt. (*Fig.*) Herunter k., komma af sig, råka i lägervall. Hinter etwas k., komma under fund med, få veta något. Der Preis ist sehr herunter gekommen, priset har mycket fallit. Ich glaube er kommt wi-

der auf; jag tror att han kommer sig före igen. Wieder zu sich k., sansa sig, komma till sansning. Sehr wohlfeil wozu k., få för mycket godt pris. Das kommt theuer, det är dyrt. Das Pferd kommt an 30 Rthlr, kostar nästan 30 Rdr. Es kam jedem auf 10 Rthlr, hvar och en fick betala 10 Rdr. Das wird ihm theuer zu stehen k., det lär han få betala dyrt. Wieder zu sich k., samla sig. Gut mit jemand zu rechte k., väl förlikas med någon. So dürfte mir keiner k., så torde ingen våga bemöta mig, det torde ingen understå sig emot mig. Gleich k., likna; komma upp emot. Ich kann nicht an ihn k., jag kan ej få tillfälle att tala med honom. Warte bis es an dich kommt, vänta tills ordningen kommer till dig. In Hitze k., blifva het om hufvudet. In Worten scharf an einander k., ordkastas. † Einem unvermuthet auf den Leib k., öfverfalla en. Komm ich auf meinem Kopf, om jag fullt och fast föresätter mig det. Auf den Bau k., dömmas till fästningsarbete. Wie ist er darauf gekommen? huru har han fallit på den tanken? Ich kann nicht darauf k., jag kan ej besinna mig derpå, det vill ej falla mig in. Mit etwas auf die Bahn k., komma fram med något, bringa en sak å bane. Wir wollen auf etwas anders k., låt oss tala om något annat. Wieder auf die alten Sprünge k., komma på gamla infall tillbaka, falla i gamla trallen igen, begynna sitt fordna lefnadssätt, uppförande. Die ganze Schuld wird auf ihn k., han får bära hela skulden. Eines kommt aus dem Andern, det ena följer af det andra. Was wird daraus k.? hvad lär följden blifva deraf? Das kommt schön heraus, det är väl gjordt, det later vackert (på spe). Da kommt am Ende nichts heraus, det lönar till slut icke mödan. Aus aller Fassung k., komma utom sig sjelf, ej veta hvad man skall säga, göra eller låta. Wir wollen sehen, wie wir aus einander k., tar se huru vi förlikas. Sie werden ihm nicht ans Leben k., de lära ej få rättmätig orsak att taga lifvet af honom. Noch habe ich nicht dazu k. können, jag har ännu icke haft tid och tillfälle dertill. Mit einer Sache krumm herum k., föredraga en sak med många omsvep. Hinter die Wahrheit k., upptäcka sanningen. Das ist mir nie in den Sinn gekommen, jag har aldrig tänkt derpå. Es ist ihm ganz aus den Gedanken gekommen, han har alldeles glömt det. In der Leute Mund k., komma i förtal, i folks prat. Mit einer leichten Strafe davon k., straffas lindrigt. Mit einem blauen Auge davon k., lida en dräglig skada. Wozu wird es endlich mit ihm k.? hvart skall det taga vägen med honom? Über jemand k., få rangen öfver en; äfven straffa en, lära en veta hut. Über etwas k., falla på något. † Er ist ihm über sein Geld gekommen, han har hemligen borttagit något af hans penningar. Um etwas k., mista något. Die Sache ist schon unter die Leute gekommen, saken har redan blifvit allmänt bekant. Sie will nicht gerne, daß es vor ihrem Mann komme, hon vill ogerna att hennes man får veta deraf. Von Kräften k., förlora krafterna. Zu Ohren k., få kunskap om. Zu Schulden k. lassen, göra sig skyldig till. Kurz von der Sache zu k., att tala kort om saken. Zur Richtigkeit k. bringa till slut; blifva afgjord. Zu Falle k., lägras. Zu Athem k., andas, få fram andan. Ich kann zu nichts k. jag kan ej få något, jag kan icke börja med mitt arbete; ingenting lyckas for mig. Wer nicht

arbeitet, kann zu nichts k., den, som ej arbetar, kan ej heller förvärfva sig något. † Wenns zum Treffen kommt, so ist er nie zu Hause, när det blir allvar af, så är han aldrig hemma. Nach dem es kommt, allt efter omständigheterna. Wie viel kommt auf mich? huru mycket blir min andel? Blind k., komma illa an, se sig illa före. Es wird noch besser k., det är icke allt, det lärer ännu blifva mera eller värre utaf.

Komödiant, *m.* 4. Komediant, aktör.

Komödiantinn, *f.* 4. Komediantska, aktris.

Komödie, *f.* 4. Komedi, lustspel.

Komödienhaus, *n.* 2. Komedihus. =zettel, *m.* 3. Komedisedel, affiche.

Kompan, *m.* 1. Kamrat; följeslagare; handelskompanjon.

Komst, *m.* Tjock löpnad mjölk, filbunke; äfven hvitkålshufvuden kokade hela eller skurna i fyra delar, och sedan insyltade till surkål; äfven hvit bernsten.

König, *m.* 1. Konung; (i chem.) regulus ell. metallisk kung; konung i schack, kort och keglor. =reich, *n.* 1. Konungarike.

Königinn, *f.* 4. Drottning; fru (i kortspel); bivise.

Königisch, *adj.* Royalist. Königlich, Konglig; förträfflig, präktig, kostelig, ypperlig; hufvudgaleren tillhörig.

Königsapfel, *m.* 3. Ananas. =fischer, *m.* 3 Isfågel, *Alcedo Ispida.* =kerze, *f.* 4. Kongsljus. =kraut, *n.* 2. Plocks; små-borrar. =mord, *m.* 1. Konungamord. =mörder, *m.* 3. Konungamördare. =rose, *f.* 4. Pionros. *f.* 4. Kongsväg; eriksgata. =tag, *m.* 1. =straße, Trettondagen. =würde, *f.* 4. Konungavärdighet.

Können, *v. n. irr.* h. Ich kann, du kannst, er kann, wir können; *conj.* ich könne; *imp.* ich könnte; *part.* gekennt; *imper.* könne. Kunna, förmå; kunna, förstå. Ich kann nicht dafür, jag rår icke derföre. Er kann auch ein Liedchen davon singen, han har också fått veta, fått lära det, erfarit det.

Kopal, *m.* Ett slags hvitt, glänsande och genomskinligt gummi af kopalträdet; äfven ett slags brunt, guldgult och äfv. hvitt jordharz, från kusten af Guinea, och som nyttjas till kopalfernissa.

Köpeln, *v. n.* h. Vackla, hota att ramla ell. falla öfverända.

Köpern, *v. a.* Noppa, frisera (tyg).

Kopf, *m.* 1. des =es, *pl.* Köpfe. Det yttersta, det främsta och öfversta på något, knapp; Kopp, thékopp o. d., bägare; kopphorn. Köpfe setzen, koppa. K. är äfven ett mått för torr- och våtvaror; hufvud. Vor den K. stoßen, förolämpa. Den K. aus der Schlinge ziehen, draga sig ur faran. Auf seinem K. bestehen, stå fast vid sitt beslut. Mit dem K. durch wollen, K. wider die Wand laufen, söka att få sin vilja fram, det må kosta hvad det vill. Einem zu K. wachsen, ej vidare vilja lyda en. Zu K. kommen, hålla i ordning, i lydnad. Einem den K. waschen, gifva någon en skrapa. Sich etwas in den K. setzen, fast föresätta, inbilla sig något. Einem den K. warm machen, göra att någon blir ond. Den K. wieder empor heben, repa mod. Aus dem K. schlagen, slå ur hågen. Aus dem K. versagen, läsa utantill. Wie vor dem K. geschlagen, häpen, bestört. =band, *n.* 2. =binde, *f.* 4. Hufvudbindel. =brechen, *n.* 3. Hufvudbråk, hufvudbry. =geld, *n.* 2. =steuer, *f.* 4. Koppskatt, mantalspenningar. =hänger, *m.* 3. En, som hänger på hufvudet, skenhelig; en gudfruktig hycklare. =kissen, *n.* 3. Hufvudkudde, hufvudgärd, örngott. =nicken, *n.* 3. Nickande med hufvudet. =pfühl, *m.* 1. Hufvudbolster, hufvudgärd. =puts, *m.* 1. =zeug, *n.* 1. Hufvudbonad. =schatz, se =geld.

=ſcheu, *adj.* Skygg (om hästar). =ſchmerz, *m.* 5. Hufvudvärk. =ſteuer, se =geld. =tuch, *n.* 2. Hufvudkläde. =über, *adv.* Framstupa. =wunde, *f.* 4. Hufvudsår. =weh, se =ſchmerz. =zeug, se =putz.

Köpfen, *v. a.* Halshugga; toppa.

Kopfen, *v. n.* h. Få hufvud, knyta sig (om kål och sallat) i synnerhet om humletuppor, när de börja mogna.

Köpfiſch†, *adj.* o. *adv.* Som har sitt eget hufvud, egensinnig, envis.

Koppe, *f.* 4. Topp, spets, öfre delen af en ting; hufvud; tofs.

Koppel, *f.* 4. Koppel; koppelrem (för hundar); gärde, inhägnadt åkerfält, täppa, =riemen, *m.* 3. Koppelband, halsrep. =wirtſchaft, *f.* 4. Circulations-åkerbruk.

Koppeln, *v. a.* Koppla, sammankoppla; hopkoppla (hundar).

Koppen, *v. a.* Toppa, kulla, topphugga. — *V. n.* h. Rapa; äfven bita i krubban (om hästar).

Koralle, *f.* 4. Korall.

Korallenfarbig, *adj.* Korallfärgad.

Koranzen, *v. a.* Piska upp.

Korb, *m.* 1. des =es, *pl.* Körbe. Korg; bögeln på fästet af en ryttarepallasch; äfven ett slags spatt midti hofven på hästar. (*Fig.*) Hahn im Korbe ſeyn, vara högsta hönset i korgen, gälla mest. Einen K. bekommen, durch den K. fallen, ſich einen K. holen, få korgen. Sie hat ihm den K. gegeben, hon har gifvit honom korgen, eller afslag. =ſtuber, *m.* Handtverkare, som ej blifvit upptagen i embetet, men likväl drifver sitt yrke. =feige, *f.* Fikon, som föras till oss i korgar. =füller, *m.* Ett slags äpplen; på Eng. *Basketfiller*. =hagel, *m.* Druſhagel: hagel eller små stenar, jernbitar o. d., som är packadt i aflånga korgar af stältråd och skjutes utur stora stycken. =macher, *m.* 3. Korgmakare. ==arbeit, *f.* 4. =handwerk, *n.* 1. Korgmakeri. =wagen, *m.* 3. Korgvagn.

Korinter, *f.* Korinter (russin).

Kork, =baum, *m.* 1. =holz, *n.* 2. Kork, korkträd. =ſtöpfel, *m.* 3. Kork, Korkpropp eller =ſtopf. =zieher, *m.* 3. Korkskruf.

Kormoran, *m.* 1. Hafstjäder.

Korn, *n.* des =es, *pl.* Körner. Säd, spannmål; korn, sädeskorn; frökorn; korn (på skjutgevär); skrot och korn, halt af ett mynt. Einen auf's Korn nehmen, komma en på spåren; utleta, utforska någon. Auf dem Korne haben, syfta på, trakta efter; hafva i tankarne, tänka på. =ähre, *f.* 4. Sädesax. =blume, *f.* 4. Blåklint. =boden, *m* 3. Sädes- ell. =spannmålsvind. =brand, *m* Brandkorn. =haus, *n.* 2. =magazin, *n.* 1. Sädesbod, spannmålsbod eller magasin. =jude, *m.* 4. Kornjude, spannmålsockrare. =leſe, *f.* 4. Skördetid. =nägelein, *n.* 3. (*Bot.*) Klint. =roſe, *f.* 4. Åkervallmo; agersilke. =wicke, *f.* 4. (*Bot.*) Dufärt. =wurm, *m.* 2. Sädesmask, kornmask.

Körnchen, *n.* 3. Litet korn, grand, gryn.

Kornelbaum, *m.* 1. Kornelträd. =kirſche, *f.* 4. Kornelkersbär.

Körneln, *v. a.* Korna, granulera bly o. d.; äfven göra lik små korn. Leder k., sätta narf på läder.

Körnen, *v. a.* o. *n.* h. Granulera, bringa (en metall) till små korn; körna; gifva korn eller frö; förvandla i små korn, krossa eller mala till korn; göra grynig, körna; knostra, sätta narfkorn ell. små prickar på läder; locka (fåglar).

Körnicht, *adj.* o. *adv.* Lik små korn, smått som korn.

Körnig, *adj.* o. *adv.* Kornrik, kärnfull, strid; kornig, prickig, grynig; efter-

tryckliq, kraftig. (*Fig.*) Som i smått innehåller eller säger mycket. Ein körniger Gedanke, kärnfull tanke. ſtryck.

Körnigkeit, *f.* Inre halt och värde, eftertryck.

Körnung, *f.* 4. Körning (t. ex. krutets).

Körper, *m.* 3. des =s, *pl.* l. s. Kropp. Eine Farbe die viel K. hat, som har mycken färgstoft. Einen ſchwachen K. haben, vara af svag helsa. Ein entſeelter K., en död kropp, ett lik. Er iſt ein K. ohne Seele, han är en enfaldig menniska. =all *n.* Universum, verldsalltet: hela den skapade naturen tillsammantagen. =ſchaft, *f.* Corporation. =ſtoff, *m.* Materie, ämne, hvaraf en kropp består. =welt, *f.* Sinneverlden, alla kroppar i verlden, i motsats till Geiſterwelt. =zahl, *f.* (*Arithmet.*) Ett tal, som uppkommer när tre andra tal multipliceras med sig sjelfva, *numerus solidus*. Så är t. ex. talet 30, hvilket uppkommer af multiplication med 2, 3 o. h 5 ett Körperzahl.

Körperchen, *n.* 3. Liten kropp, grand, smolk.

Körperlich, *adj.* o. *adv.* Kroppslig, lekamlig. Körperlicher Eid, högtidlig ed.

Koſen, *v. n.* h. Pladdra, prata. — *V. a.* Smeka, fägna; visa sig kärlig, vänlig emot en; klappa.

Koſſet, Kothſaß, *m.* 4. Torpare.

Koſt, *f.* Föda, näring; kost, kosthåll; underhåll, pension. =bar, *adj.* o. *adv.* Kostsam, dyr; kostbar, kostlig, dyrbar; sipp, öfverdrifvet eller osmakligt granlaga; tillgjord; högfärdig. =barkeit, *f.* 4. Kostsamhet, dyrbarhet; kostbarhet, dyrbarhet, kostlighet. =frei, *adj.* Som njuter fri kost. =gänger, =ſchüler, *m.* 3. Kostgångare; pensionär, helpensionär. =geld, *n.* 2 Kostpenningar. =haus, *n.* 2. =ſchule, *f.* 4. Pension. =ſchule, se =haus. =ſchüler, se =gänger. =ſpielig, *adj.* o. *adv.* Kostsam.

Koſten, *v. a.* Smaka, smaka på, försöka.

Koſten, *v. n.* h. Kosta; kosta på

Koſten, *pl.* Kostnad, omkostnad; bekostnad; förfång. Das wird die Koſten nicht tragen, det lär ej bära sig, ej betala omkostnaden. Er hat die Koſten nicht dazu, han har icke råd dertill. Die Koſten überſchlagen, ofverlägga kostnaden. =frei, *adj* Fri från omkostnad.

Köſtlich, *adj.* o. *adv.* Dyrbar, kostbar, kostlig; förträfflig; kräslig, öfvermåttan angenäm, vällustig.

Kot, *s.* (*Skepp.*) Durk, tägrem.

Koth, *m.* 1. des =es. Smuts, orenlighet, gyttja, gatsmuts; vägsmuts; exkrementer, orenlighet, som går utur kroppen, lort, träck. =bürſte, *f.* 4. Skoborste. =grube, se =lache. =lache, *f.* 4. Pöl, dyngpuss, gödselgrop.

Kothe, *f.* 4. Skåp, matskåp; knota: understa leden på hästfoten.

Köther, *m.* 3. Gemen hund, byracka.

Kötherei, Köthnerei, *f.* Torp med dess ägor.

Kothig, *adj.* o. *adv.* Smutsig, oren, gyttjig, full af dy; lortig.

Kotze, *f.* 4. Täcke, ludet täcke; korg.

Kotzen, *v. n.* h. Spy, kasta upp; hosta.

Krabbe, *f.* 4. Krabba, kräfta; räka; pyssling, liten stackare,

Krabbeln, *v. a.* Rifva, klå, kittla, skubba, krafsa sakta. — *V. n.* Krypa, kräla, röra sig, flytta sig, möda eller besvära sig.

Krach, *m.* 1. Brak, buller, larm.

Krachen, *v. n.* h. Knaka, braka, knalla; gnistra, spraka, fräsa. — *V. a.* Nüſſe k., knäppa nötter.

Krachen, *n.* 3. Krasande, knakande; brak, buller, larm; gnistrande, sprakande, fräsande, sprittande (om elden).

Krächzen, *v. n.* h. Ropa (som korpar); suecka, qvida, jemra sig, stånka, pusta, gifva sig. — *s.* Krypa, klänga, klättra.

Krächzen, *n.* 3. Korprop, korplåte; suckning, suck, qvidan.
Kracke, *f.* 4. Dålig häst, skinkmärr; vanartigt barn; tränärter.
Kraft, *præp.* med *Genit.* I kraft af, i stöd af, igenom.
Kraft, *f.* Kräfte, *pl.* Kraft, styrka, makt, förmåga; kraft, egenskap; kraft, verkan; det bästa, musten, kraften. Wieder zu Kräften kommen, repa sig. =anstrengung, *f.* 4. Kraftansträngning. =äußerung, *f.* 4. Kraftyttring. =brühe, *f.* 4. Kraftsoppa. =los, *adj.* o. *adv.* Kraftlös, svag, matt, vanmäktig; kraftlös, utan verkan, ogiltig. =losigkeit, *f.* 4. Kraftlöshet, svaghet; ogiltighet. =mehl, *n.* 1. Stärkelse. =suppe, *f.* 4. Kraftsoppa. =voll, *adj.* o. *adv.* Stark, kraftig, kraftfull, rask, käck, dugtig, eftertrycklig.
Kräftig, *adj.* o *adv.* Stark, kraftig, kraftfull; rask, käck, dugtig; häftig; kraftig, mustig, födande; mäktig, väldig, eftertrycklig, verkande; kraftig, gällande. giltig.
Kräftigen, *v. a.* Gifva kraft eller styrka.
Krägeln, *v. n.* Lalla, börja att tala (om barn).
Kragen, *m.* 3. Krage, klaff, uppslag; lining.
Kragstein, *m.* 1. Kragsten.
Krähe, *f.* 4. Kråka; blåkorp.
Krähen, *v. n.* h. Gala. Kein Hahn wird darüber K., ingen lär bry sig derom, ingen lär fråga derefter. Zu früh k., gladja sig för bitrida.
Krähen *n.* 3. Galande. =auge, *n.* 6. Kråköga; liktorn; rälkaka. =fuß, *n.* 1. Kråkfot. (*Bot.*) Små groblad. (*Fig.*) Illa skrifna bokstäfver. =klaue, *f.* 4. Kråkklo. (*Bot.*) Käringtand, björnklor. =specht, *m.* 1. Spilkråka.
Krähер, *m.* En, som gal. En, som skriker obehagligt eller väsnas öfver lappri.
Krahl, Krail, *m.* 1. (*Bergv.*) Rostharka.
Krahn, *m.* 1. Kran.
Krakeel, *m.* 1. Träta, kif, tvist, käbbel.
Krakeelen, *v. n.* h. Träta, kifva, grála.
Krakeln, *v. n.* h. Låta, som när eggskal krossas.
Kralle, *f.* 4. Klo, ram.
Krallen, *v. a.* Klösa, rifva eller rispa med klor, naglar, nålar o. d.
Krallicht, *adj.* o. *adv.* Lik klor.
Krallig, *adj.* o. *adv.* Kloig, försedd med klor.
Kram, *m.* 1. Minuthandel, kramhandel; krämeri; krambod; kram, kramvara; kram, sak. Das taugt nicht in meinem K., det gagnar mig icke; det tjenar mig till ingen ting, jag kan ej nyttja eller använda det. Das verdarb ihm den ganzen K., det skämde bort hela saken för honom. =bude, *f.* 4. =laden, *m.* 3. Krambod; stånd. =kasten, *m.* 3. Kramskåp, (som bäres på ryggen). =laden, se =bude. =mutter, se Kindbetterin. =waare, *f.* 4. Kramgods.
Kramen, *v. a.* o. *n.* h. Skaffa sig något att göra, vara beställsam; sätta hit och dit; drifva handel med småkram. Sie muß immer etwas im Hause zu k. haben, hon bör alltid vara i rörelse i huset. — *V. n.* h. Ligga i barnsäng.
Krämer, *m* 3. Kramhandlare, krämare, minuthandlare. =gewicht, *n.* 1. Handelsvigt. =innung, *f.* 4. Krämarskrå, krämarembete. =lade, *f.* Läda, hvari Krämare-societeten förvarar sina frihetsbref o. d. =land, *n.* Krämareland, der många köpmän och krämare bo.
Krameramt, *n.* Krämare-embete ell. skrå. =handwerk, *n.* Krämarhandtverk ell. syssla. =meister, *m.* Ålderman vid ett krämar-embete.
Krämerei, *f.* Krämeri, minuthandel.
Kramme, se Krampe.
Krammetsbaum, *m.* Enbuske. =vogel, *m.* 3.

Trast eller kramsfågel, egentligen snöskata. [bokspänne.
Krampe, *f.* 4. Krampa, hake; hällhake,
Krämpe, *f.* 4. Uppfäst hattskygge; äfven hatt-träns; äfv. uppslag på en klädning.
Krämpel, *f.* 4. Grof ullkam.
Krämpeler, *m.* 3. Ullkammare ell. -kardare.
Krämpeln, *v. a.* Karda, kamma ull.
Krämpen, *v. a.* Uppfästa hattskygget.
Krampen, *v. a.* Lägga haken på.
Krampf, *m.* 1. des =es, *pl.* Krämpfe. Kramp, sendrag. =fiſch, *m.* 1. En art räcka, dragfisk.
Krampfen, *v. a.* Krampaktigt sammandraga, fatta uti eller hälla. — Sich k. *v. r.*
Krämpfig, Krampfhaft, *adj.* o. *adv.* Krampaktig, convulsivisk.
Kramsvogel, se Krammetsvogel.
Krän, se Meerrettig.
Kranbeere, se Preißelbeere. [ihop sig.
Krangeln, *v. n.* o. *r.* (*Sejl.*) Trassla, suo
Kranich, *m.* 1. Trana; kran. =hals, *m.* 1. Tranhals. (*Bot.*) Storknäbb. =ſchnabel, *m.* 3. (*Bot.*) En art storknäbb.
Krank, *adj.* o. *adv.* Sjuk; krank. K. am Gemüth, svärmodig. K. am Verſtande, svagt förstånd. Ein krankes Gewiſſen, ett såradt samvete. Sich k. lachen, skratta sig förderfvad.
Kranke, *f.* Hvad som är sjukt; sjukdom.
Kränke, *f.* Krankhet, sjukdomstillstånd; äfven fallandesjuka. [lighet.
Kränkelei, *f.* Kraslighet, krankhet, sjuk-
Kränkeln, *v. n.* h. Hängla, vara sjuklig och kraslig.
Kranken, *v. n.* h. Vara sjuk, sjukna.
Kränken, *v. a.* Smärta, förödmjuka, förarga, oroa, förolämpa; kränka.
Krankenbericht, *m.* Bulletin: en läkares berättelse om en sjuks tillstånd; så kallas äfven då en prest communicerar en sjuk. =bett, *n.* 6. =lager, *n.* 3. Sjuksäng. (*Fig.*) Tillstånd då man är sängliggande. =fall, *m.* En sjukdom med alla dess omständigheter; äfven berättelse derom. =geſchichte, *f.* Berättelse om en sjukdoms ursprung och förbållande. =haus, *n.* 2. Sjukhus. =lager, *n.* Sjuksäng, sjukdom. =wärter, *m.* 3. Sjukvaktare.
Kränkend, *adj.* o. *adv.* Smärtande, föröl-mjukande, förarglig.
Kranker, *m.* böjes som *adj.* En sjuk.
Krankheit, *f.* 4. Sjukdom, sjuka.
Kränkler, *m.* Sjukling.
Kränklich, *adj.* o. *adv.* Sjuklig, krämpig, svag, bräcklig.
Kränklichkeit, *f.* 4. Sjuklighet.
Kränkling, *m.* Sjukling.
Kränkung, *f.* 4. Förtret, förargelse, harm, smärtande, skymf, kränkande, förolämpande.
Kranz, *m.* 1. des =es, *pl.* Kränze. Krans; krona; karnis på en pelare; allahanda prydnader ofvan omkring något; bjulring. Den K. gewinnen, vinna kronan eller priset. Guter Wein bedarf keines Kranzes, godt vin rosar sig sjelft. Sie hat ihren K. ſchon verlohren, hon är icke jungfru mer. =leiſte, *f.* 4. Karnislista. =naht, *f.* 1. (*Anat.*) Kronsöm. =ſtück, *n.* 1. (*Vattenb.*) Löt. [skap, klubb.
Kränzchen, *n.* 3. Liten Krans; slutet säll-
Kränzeiſen, *n.* Svarfjern, hvarmed sneda inskärningar göras på en kransformig rand. =jungfer, *f.* Jungfru, som får bära krans på bröllopsdagen; brudfrämma.
Kränzen, *v. a.* Bekransa, omkransa. (*Skogsvett.*) Taga af barken i ring omkring stammen. (*Jäg.*) Der Hirſch kränzet, då han i gången rifver upp jorden.
Krapf, *m.* des =en (=es), *pl.* =en (=e), eller Krapfen, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Kräppelchen, *n.* 3. Ett slags bakelse; pannkaka.
Krapp, *m.* (*Bot.*) Krapp. — *Adv.* (*Sjöf.*)

Ein k. geſchlagenes Tau, ett styft slaget täg. =eiſen, *n.* (*Tunnb.*) Märkjern.

Krater, *m.* 3. Krater; öppning på ett eldsprutande berg.

Kratſchen †, *v. n.* o. *a.* Med en krokig knif göra jorden lucker omkring plantor, eller under jorden afskära rötterna på ogräs. [nen.

Krätſchen, *v. n.* o. *a.* Spärra ut med be-

Kratſchhuhn †, *m.* Kalkon. =meſſer, *n.* Krokig knif.

Kratzbeere, *f.* 4. Björnbär; hjorttron; hallon. =bürſte, *f.* 4. Kratsborste; skoborste. Er ſitzt da wie eine K., han sitter som han vore dragen på stålträd. =eiſen, *n.* 3. Krats- eller planerjern. =fuß, *m.* 1. Skrapning mod foten under det man bockar sig. =kraut, *n.* Kratstistel.

Kratze, *f.* 4. Skafjern; raderknif; krats; kratta, harka, skrapa.

Krätze, *f.* utan *pl.* Skabb, utslag; skorf i hufvudet; skorf; afskaf, skaf eller filspän. (*Bergv.*) Krats, affall. (*Fig.*) † In die K. gehen, gå till spillo, gå förlorad. K. är äfven skummet på smält messing eller tenn; äfven korg.

Kratzen, *v. a.* Kratsa, krafsa, rifva, klösa, klä, skafva, skrapa; karda; utradera. (*Fig.*) Skrifva illa; äfven kinka eller spela illa på ett klaver o. d. Sich hinter die Ohren k., ängra en sak. Wolle k., karda ull. Es kratzt mich, det kliar. Mit den Füßen k., skrapa med fötterna. Die Feder kratzt, pennan sprättar. Der Wein kratzt, rifver i halsen.

Kratzer, Krätzer, *m.* 3. Skafjern, skrapjern; krats, plunderskruf; dåligt vin.

Krätzerig, *adj.* o. *adv.* Som rifver i halsen (om dåligt vin).

Krätzig, *adj.* o. *adv.* Skabbig, skorfvig.

Kräuel, *m.* 3. Köttgaffel.

Kraueln, *v. n.* Krypa, klättra. Sich müde k., bli trött, utmattad af mycken rörelse; äfven sagta klä.

Krauen, *v. a.* Klä, rifva.

Kraus, *adj.* o. *adv.* Krusig, krusad; knorlig; kantad; äfven osammanhängande, utan viss ordning; svär, obehaglig, elak; äfven fin (stil, röst). Kraufer Kragen, pipkrage. Einen krauſen Sinn haben, vara kinkig att hafva att göra med. K. werden, blifva ond och trotsig, snarsticken. Sich k. machen, blifva trotsig, djerf. Ein krauſer Kragen, pipkrage. Er hat einen krauſen Sinn, han är kinkig att hafva att göra med, det är ett krushufvud. K. werden, bli ond och trotsig, snarsticken. † Sich k. machen, slå stora spikar af litet jern; vara krusig, bli trotsig eller djerf. Ein krauſes Geſicht machen, rynka på pannan, se sundersam, missnöjd ut; äfven ge vedervilja tillkänna. =bart, *m.* En, som har ett tjockt och krusigt skägg. =härig, =köpfig, *adj.* o. *adv.* Som har knorligt här; snarsticken. =kohl, *m.* 1. Kruskål. =kopf, *m.* 1. En menniska med knorligt här.

Krauſe, *f.* 4. Krusning; krusig halskrage; halskrås. Sich die K. zerreißen, yttra en hög grad af smärta eller otälighet.

Kräuſel, *m.* o. *n.* Piksnorra; äfv. bröstkrås. =beere, *f.* Krusbär. =bohrer, *m.* Friserborr. =eiſen, *n.* 3. Krusjern, friserjern. (*Mynto.*) Stålplatt med krusig ränna, hvari myntet får den krusiga kanten. =holz, *n.* (*Perukm.*) Friserstock. =mühle, *f.* Friserqvarn: machin, hvari kläde friseras eller ruggas. =werk, *n.* En inrättning i mynthus att göra mynt kantiga på randen. =zange, *f.* Friserтång, krustång.

Kräuſeln, *v. a.* Krusa, göra krusig. Sich k., skrynklas. Ein Lied k., drilla. Die

derast. =schänderei, *f.* 4. Otukt emellan manspersoner, sodomiteri, pæderasteri. =stimme, *f.* Altstämma.

Knack! *interj.* Bums! vips! knaps! pladask!

Knack, *m.* 1. Knarkning, knarrning, krasande, knakande. =mandel, *f.* 4. Krakmandel. =wurst, *f.* 1. Ett slags rökt hård köttkorf, som knakar vid brytningen.

Knacken, *v. n.* h. Knaka, braka; knarka, knastra, krasa. — *V. a.* Döda med sina naglar; knäcka.

Knacker, *m.* 3. Nötknäcka. [mört bröd).

Knackerig, *adj.* o. *adv.* Som knaprar (om

Knagge, *m.* o. *f.* Knän hos bätbyggare.

Knall, *m.* 1. Knall, brak, smäll. K. und Fall, hastigt, plötsligt, i ett ögonblick. =büchse, *f.* 4. Fläderbössa. =glas, *n.* Glassmällare, springglas: små runda med luft eller vatten fyllda glaskulor, som sönderspringa med en knall, när de läggas på brinnande kol. =gold, *n.* 1. Knallguld. =kugel, se =glas.

Knallen, *v. n.* h. Knalla, smälla, braka. — *V. a.* Skjuta med en knall. (*Fig.*) † Bedraga, lura.

Knapp, Knappe, *adj.* o. *adv.* Knapp, trång, smal, snäf: måttlig; ringa, obetydlig; karg, nisk; rar, sällsynt. Knapper Zustand, dåliga vilkor. Knappe Zeiten, svåra tider. Das Geld ist k., det är ondt efter penningar. =sack, *m.* 1. Tvärsäck, resebylte. =schaft, *f.* 4. Bergmanskap.

Knappe, Knape, *m.* (Riddare) ung adelig väpnare, i tjenst hos en Ridd., vapendragare.

Knappen, *v. a.* o. *n.* h. Knapra; äfven halta. Das Feuer knappt, sprakar. Nüsse k., knäppa nötter.

Knappheit, *f.* 4. Knapphet, trånghet; måttlighet &c.

Knarpelkirsche, *f.* 4. Bigarrå. [lighet &c.

Knarpeln, *v. n.* h. Äta något, som krasar under tänderna, knapra på något; (gnaga ett ben.)

Knarre, *f.* 4. Skallra, skramla.

Knarren, *v. n.* h. Knarra, knarka, gnissla; knorra, knota.

Knarren, *n.* 3. Knarrning, knarkning, gnisslande, gnällande, knorrande, knotande. [rande.

Knarrig, *adj.* o. *adv.* Knarrande, knor-

Knarzen, *v. n.* h. Knarra (om nya stöflar).

Knast, *m.* 1. Qvist, knöl.

Knaster, *m.* 3. Knaster. =bart, *m.* 1. En, som ständigt knotar. [kande.

Knastrig, *adj.* o. *adv.* Knarrande, spra-

Knastern, Knattern, *v. n.* h. Knastra, smattra; spraka, braka; gnistra. (*Fig.*) Knorra, vara murrig; äfv. lukta som knaster.

Knastern, Knattern, *n.* 3. Knastrande, smattrande; sprakande, brakande, gnistrande.

Knastig, *adj.* o. *adv.* Qvistig.

Knäten, se Kneten. [*V. a.* Se Knitschen.

Knatschen, *v. n.* h. Snaska, smacka. —

Knauel, *m.* Tandgräs.

Knäuel, *n.* 3. Nystan.

Knaueln, Knäueln, *v. a.* Gifva form af ett nystan; nysta. (*Bot.*) Geknauelt, gyttrad, *glomerata.*

Knauer, *m.* (*Bergv.*) Ett slags fast bergart, särdeles af skifersten. Es bäumt sich ein K. auf, säges då bergsmannen under arbetet råkar på en sådan sten.

Knauerig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller en sådan bergart.

Knaulgras, *n.* 2. Hundexing.

Knauf, *m.* 1. Kapitäl på pelare.

Knaupeln, *v. n.* h. Knapra; gnaga.

Knaufer, *m.* 3. Gnidare.

Knauferei, *f.* 4. Gnideri, niskhet, karghet.

Knauferig, *adj.* o. *adv.* Gnidaktig, nisk, karg.

Knaufern, *v. n.* h. Skinna, gnida. [karg.

Knebel, *m.* 3. Packkäpp; klockkläpp; munkafle. =bart, *m.* 1. Mustasch. =spieß, *n.* Jagtspjut med handkafle och med ett litet jern tvert under spetsen, som på

vildsvinsjagt kallas: das Fangeiſen. =ſtich, *m.* (*Skepp.*) Knäfvelsrek: ett slags knut. =ſtrenſe, *f.* Kapson: en art notbetsel. =wachs, *m.* Vax till mustascher.

Knebeln, *v. a.* Binda till händer och fötter; hopvrida med packkäpp; lägga kafle i munnen.

Knecht, *m.* 1. Dräng; träl, slaf; knekt (i kort). =ſchaft, *f.* 4. Trälдom, slafveri.

Knechtetei, *f.* Dräng aktigt sinne och uppförande.

Knechteln, Knechten, *v. n.* Vara dräng, tänka och handla dräng aktigt.

Knechtiſch, Knechtliſch, *adj.* o. *adv.* Slafvisk, trälaktig, feg; krypande.

Kneif, *m.* 1. Knif att skära läder, krokknif, skomakarknif, trädgårdsknif, krumknif; knif. =bindſel, *n.* (*Skepp.*) Bindsel, att sammanvrida något med. =eiſen, *n.* Knipjern, skrufstäd.

Kneifen, *v. a. irr.* Ich kniff, *imp.* gekniffen, *part.* Knipa, nypa.

Kneipe, *f.* 4. Knipningar eller slitningar i inelfvorna; dålig krog; verktyg att knipa med.

Kneipen, *v. a. reg.* o. *irr.* Ich knipp, *imp.* geknippen, *part.* Knipa, nypa, klämma. Es kneipt mich im Leibe, jag har knipningar eller slitningar i inelfvorna.

Kneipen, *n.* 3. Knipande, nypande. Im Leibe, ref, kolik, knipningar eller slitningar i inelfvorna.

Kneipſchenke, *f.* 4. Eländig, usel krog. =zange, *f.* 4. Kniptång.

Knenten †, *v. n.* Tala i näsan med en gråtande ton; äfv. klaga på ett sådant sätt.

Kneten, *v. a.* Knåda, älta.

Kneten, *n.* 3. Knådande, ältande.

Kneter, *m.* Knådare: bagaregesäll, som knådar degen.

Knetgetriebe, *n.* Ett slags hästqvarn för lerknådning.

Knetſchen, *v. a.* Sammanpressa, hoptrycka eller klämma (helst om mjuka ämnen, vått ler o. d.); hopskynkla.

Knick, *m.* 1. Knäck, spricka, bräck. =beinen, *v. n.* Kneka på knäna. =holz, *n.* 2. Låga buskar.

Knicken, *v. a.* Spräcka (glas, lerkärl o. d.); knäcka, slå ihjel. — *V. n.* h. o. f. Spricka; spillra eller splittra sig, springa i stycken, knalla, braka, brista; niga, buga sig.

Knicker, *m.* 3. Smutsgrät, girigbuk: knäck, som barn leka med.

Knickerei, *f.* 4. Snålhet, gnideri, karghet.

Knickerig, *adj.* o. *adv.* Karg, nisk, snål, gnidaraktig.

Knickern, *v. n.* h. Skinna, gnida.

Knicks, *m.* 1. Nigning, buguing. Einen K. machen, niga.

Knie, *n.* 1. (1stafv.) des =es, (2stafv.), *pl.* Knie, (2stafv.) Knä; led (på stråna) (*Skeppsb.*) Knän eller vränger. =band, *n.* 2. Strumpeband. =beuge, =kehle, *f.* 4. Knäveck; bas (på kreatur). =beugung, *f.* 4. Knäböjning. =bug, se =beuge. =gürtel, *m.* 3. Knäband. =polſter, *n.* 3. Pall eller dyna, hvarpå man knäfaller. =riemen, *m.* 3. Knäläder; spannrem. =ſcheibe, *f.* 4. Knäskål. =ſchnalle, *f.* 4. Knäspänne. =tief, *adj.* o. *adv.* Djup till knän; knähög.

Knien, *v. n.* h. o. f. Knäfalla, falla på knä. — *V. a.* Förse med ett knä.

Kniff, *m.* 1. Knipning; märke efter knipning: list, knep, svek, puts.

Kniffeln, *v. a.* Handtera, vidröra med händerna; knapra.

Knippchen, *n.* 3. Knäpp, nässtyfver. Ein K in der Taſche ſchlagen, knyta näfven i byxsäcken.

Knippen, *v. n.* h. Knäcka.

Knippkäulchen, *n.* 3. Knäck, elfenbenskula, hvarmed barn spela knäck.

Knipps, Knirps, *m.* 1. Pysling, liten menniska; näsknäpp, nässtyfver.

Knippſen, *v. n.* Supa bränvin; äfven knäppa. — *V. a.* Gifva knäppar, knäppa på
Knirren, *v. n.* h. Knarka. [fingrarne,
Knirren, *n.* 3. Knarkande.
Knirſchen, *v. n.* h. Knarka, knarra; krossa; knastra. Mit den Zähnen k., skära tänder, bita ihop tänderna, gnissla. — *V. a.* Krossa, knastra; bråka bampa.
Kniſchen, *n.* 3. Knarkning, knarrning. K. mit den Zähnen, tandagnisslan. [guldlan.
Kniſtergold, Knittergold, *n.* 1. Glitterguld;
Kniſterig, *adj.* o. *adv.* Som lätt o. mycket knastrar.
Kniſtern, *v. n.* h. Knarra, knarka ell. knastra ofta och smått, smattra och spraka, gnistra, fräsa, spritta.
Kniſtern, *n.* 3. Gnistrande, sprakande, fräKnittel, se Knüttel. [sande, sprittande.
Knittergold, se Kniſtergold. =ſchlag, *m.* 1. Askslag, som brakar.
Knittern, se Kniſtern.
Knoblauch, (b som p) *m.* 1. Hvitlök.
Knoblauchsbrühe, *f.* 4. Hvitlökssås.
Knöchel, *m.* 3. Knöl, knoge; fotknöl.
Knöcheln, *v. n.* Kasta tärning, spela med tärning.
Knochen, *m.* 3. Ben, benknota. =artig, *adj.* Benaktig. =dreher, *m* 3. Bensvarfvare. =hauer, se Fleiſcher. =krebs, *m.* 1. Benfrat. =mann, *m.* Benragel, döden. =ſchwarz, *n. indecl.* Bensvärta. =ſtein, *m.* 1. Benbrottssten.
Knöchern, *adj.* o. *adv.* Af ben, ben ...
Knochicht, *adj.* o. *adv.* Benlik.
Knochig, *adj.* o. *adv.* Som har stora ben.
Knocke, *f.* Linvippa eller docka.
Knocken, *v. a.* Vippa lin.
Knockenflachs, *m.* 1. Lin uti vippor.
Knollen, *m.* 3. Massa, klump, klimp, knöl; stort stycke (t. ex. bröd); balkar (på händer och fötter); potat. =kraut, *n* 2. =wurz, *f.* 4. Äkta lakritsrot.
Knollen, *v. a.* Knåda tillhopa söndersmulad deg, hos kringelbagare.
Knollig, *adj.* Knottrig, knölig; grof, plump.
Knopf, *m.* 1. des =es, *pl.* Knöpfe. Knapp; kant; knopp (på blommor); klot (t. ex. under bordsfötter). =gießer, *m.* 3. Knäppgjutare, gördelmakare. =loch, *n.* 2. Knapphål. =macher, *m.* Knappmakare. =macherarbeit, *f.* Knappmakarearbete. =ſpann, *n.* (*Skepp.*) Ett slags vantknop. =ſtein, *m.* 1. Svartsten.
Knöpfeln, se Klöppeln.
Knöpfen, *v. a.* Knäppa.
Knöpfſtrumpf, *m.* Damaska. [knöl.
Knorpel, *m.* 3. Brosk. K. am Halſe, Hals-
Knorpelicht, *adj.* Broskaktig, brosklik.
Knorpelig, *adj.* o. *adv.* Broskig, af brosk.
Knorpeln, *v. n.* h. Knapra, låta som brosk under tuggning.
Knorren, *m.* 3. Knöl, knut, knölig utväxt.
Knorricht, *adj.* o. *adv.* Lik en knöl o. d.
Knorrig, *adj.* o. *adv.* Knölig, knottrig.
Knorz, *m.* Qvistknöl. [fulla växt, ofärdig.
Knorzig, *adj.* o. *adv.* Knölig. (*Fig.*) Liten,
Knospe, *f.* 4. Knopp, skott på träd. Knospen bekommen, ſchießen, gå i knopp, knopKnospen, *v. n.* h. Knoppas. [pas.
Knospenhäutchen, *n.* 3. Täckbastet.
Knospicht, *adj.* o. *adv.* Knopplig, knottrig.
Knospig, *adj.* o. *adv.* Knoppig, full af
Knötchen, *n.* 3. Liten knut. [knoppar.
Knote, *m.* Se Knoten. (*Fig.*) En plump, grof, obildad menniska.
Knöteln, *v. a.* (i söm) göra knutar. [(nät).
Knoten, *v. a.* Förse med knutar; knyta
Knoten, *m.* 3. Knut; led; knöl; knopp; hufvudasklig punkt, svårighet. (*Astron.*) Nodus eller nod. Den rechten K. treffen, råka på saken, träffa på punkten. Einen K. ſuchen wo keiner iſt, söka svårigheter der inga finnas. Da ſteckt der K., deruti ligger svårigheten. Ein harter K., en hård nöt, ett svårt vilkor. Den

K. auflöfen, förklara saken, upplösa gåtan. =perücke, *f.* 4. Knutperuk, lockperuk. =sprache, *f.* Ett slags språk och skrift hos Amerikanerne, som består i knutar, dem man efter vissa reglor gör på band och snören, *Quipos*. =spreu, *f.* Agn af fröknoppar. =ſtock, *m.* 1. Knölig, knottrig käpp, knölpåk. =weiſe, *adv.* I knutar. =wurz, *f.* 4. Flenört.

Knötericht, *m.* 1. (*Bot.*) Fryle. ſning.

Knothölzer, *pl.* Vinrankor till förtplant-

Knotig, *adj.* o. *adv.* Knutig; knölig; knölig, qvistig; som har leder; ohöfsad, plump. ſknyfnäfven.

Knüffeln, Knuffen, *v. a.* Knuffa, stö a med

Knüde, *f.* 4. Skrynkla.

Knüllen, *v. a.* Skrynkla.

Knüpfeln, se Klöppeln.

Knürfen, *v. a.* Knyta, fästa med knut, hopknippa el'er binda.

Knüppel, se Knüttel.

Knüppeln, *v. a.* Trumfa, knyffla, slå; förse med en klabb. Einen Hund k.

Knurren, *v. n.* h. Mumla; knota, knorra.

Knurrhahn, *m.* 1. (en fisk) Rötsimpa.

Knurrig, se Mürriſch.

Knute, *f.* Kort piska med bred rem, som i Ryssland nyttjas vid afstraffningar, särdeles vid polisen och bland militären.

Knuten, *v. n.* Gifva knut.

Knüttel, *m.* 3. Påk; kubb; träkubba. Immerzu mit dem K. hinter einem her ſeyn, drifva ständigt på någon. =damm, *m.* 1. Kaſtebro, qvistbro. =holz, *n* 2. Oklufven qvistved. =reim, =vers, *m.* Knittelvers, som väl har rim, men hvarest hvarken masculina och feminina rimslut eller versfötternas antal behöfva motsvara hvarannan; brukas i satirer och komisk genre.

Knüttеln, *v. a.* Slå med påk; förse med en klabb. — *V. n.* Göra knittelvers.

Knütten, *v. a.* Sticka; knyta. Ein Netz k. Strümpfe k.

Koaren, *v. n.* Qväka, låta som grodor.

Kobalt, *m.* 1. Kobolt.

Koben, *m.* 3. Svinstia.

Kober, *m.* 3. Korg. ſgast, smådjefvul.

Kobold, *m.* 1. Tomtgubbe, (elak), bergsrå,

Koch, *m.* 1. des =es, *pl.* Köche. Kock. Es ſind nicht alle Köche, die lange Meſſer haben, man bör ej dömma efter utseendet. Viele Köche verderben den Brei, ju flere kockar, ju sämre soppa. =kraut, *n.* 2. Grönsaker. =ſalz, *n.* 1. Koksalt, kökssalt. ſka, sjuda; smälta.

Kochen, *v. n.* h. o. *a.* Koka; laga mat; ste-

Köcher, *m.* 3. Koger, pilkoger.

Köchinn, *f.* 4. Kokerska.

Köder, *m.* 3. Lockmat, agn, bete.

Ködern, *v. a.* Sätta agn, bete eller lockmat på eller för.

Kofent, *m.* 1. Spisöl, svagdricka.

Koffer, *m.* 3. Koffert.

Kohl, *m.* 1. Kål, hvitkål o. d. =garten, *m.* 3. Kålhage, kälträdgård, kålland. =kopf, *m.* 1. Kålhufvud. =meiſe, *f.* 4. Talgoxe. =müllen, *m.* 3. (en fisk) Lyrblick, zaj. =portulak, *m.* 1. (*Bot.*) Portlaka. =rabi, *m. indecl.* Kålrabi. =raupe, *f.* 4. Kålmask. =rübe, *f.* 4. Rotkål, kälrötter. =ſtrunk, *m.* 1. Kålstock. =ſchwarz, *adj.* Kolsvart.

Kohle, *f.* 4. Kol. Wie auf Kohlen ſitzen, ej hafva tålamod att sitta stilla, vara i fruktan och oro.

Kohlenball, *m.* Rund massa af lera och kolstybbe, till bränsle. =becken, *n.* =pfanne, *f.* 4. Kolfat, fyrpanna, kolpanna, glödpanna. =brenner, Köhler, *m.* 3. Kolbrännare, kolare. =dampf, *m.* 1. Kol-os. =dämpfer, *m.* 3 Kolsläckare. =feuer, *n.* 3. Koleld. =händler, *m.* 3. =mann, *m.* 2. =träger, *m.* 3. Kolhandlare. =korb, *m.* 1. Kolkorg; hästkorg. =ſäure, *f.* Kolsyra.

=schaufel, *f.* 4. Kolskyffel. =stopf, *m.* 1. Kolgryta, kolpanna. =träger, se =händler.

Kohr, Köhren, se Wahl, Wählen.

Köken, se Speien.

Koker, *m.* 3. En smal gång på däcket mellan roddarebänkarna på en galer; äfven koger; valsformigt eller kantigt rör af trä, hvarmed åtskilliga saker på skepp omgifvas, för att icke skadas, såsom mastkoger o. d. =stück, *n.* En stor kanon i förn af en galer.

Kolbe, *f.* 4 Kolben, *m.* 3. Klubba, mas (i biljard); kolf, anslag på en bössa; bult, klump; hjelm (på en distillerpanna); fäste (på en växt); ett flintskalligt hufvud. Narren die K. lausen, narrar måste man förstå att afvisa.

Kolben, *v. a.* Die Hirse k., skära af de många fröknopparne af hirs. Die Seele eines Flintenlaufes k., göra loppet af ett gevär jemnt och slätt. (*Jäg.*) Der Hirsch kolbet, hjorten får nya horn.

Kolbenrecht, *n.* Näfrätt; äfven rättighet att bevisa sin rätt genom envig. =rohr, *n.* Kolfrör. =röhre, *f.* Pumpstock, hvari stången går. =speise, *f.* Blandning af tenuaska, talg och tenn, som glasmästare bruka att förtenna med, medelst lödbulten. =stange, *f.* Pumpstång. =taucher, *m.* Vrakfågel. =zirkel, *m.* (*Urm.*) Stängcirkel med kolfvig spets. Kolbezeit, *f.* Tid ifrån Mars till början af Juli, då hjortarne fälla sina horn.

Kolbicht, *adj.* o. *adv.* Kolflik, klubblik.

Kolbig, *adj.* o. *adv.* Knutig, full af knutar.

Kolbweide, *f.* Hvitpil.

Koldergat, *n.* (*Skepp.*) Koldergat. =luke, *f.* (*Skepp.*) Kolderlucka. =stock, *m.* (*Skepp.*) Rodelkult, kolderstock, hvarmed roret styres.

Koleriſch, *adj.* o. *adv.* Kolerisk, af hetsigt temperament.

Kolik, *f.* 4. Kolik, magref.

Kolken, *v. n.* h. Kolka, klunka, när man dricker; låta, såsom då hästar springa och deras inelfvor slå emot bukcaviteten.

Koller, *m.* 3. Kyller utan ärmar; koller (hästsjuka). =hahn, *m.* 1: Kalkontupp.

Kollerer, *m.* Bistock, som svärmar.

Kollerig, *adj.* o. *adv.* Som har kollern.

Kollern, *v. n.* h. Kollra, bafva kollern. — *V. a.* o. *n.* s. Rulla, trilla, tumla, kullra; locka, som kalkontuppen.

Kollern, *n.* 3. Kollrande; rullande, kullrande.

Kollet, *f.* o. *n.* Kyller. des =t's ell. =ten, *pl.* =te.

Kolon, *n. indecl.* Kolon (:).

Koloß, *m.* 1. Koloss, jättlik stod ell. kropp.

Kolossalisch, Kolossiſch, *adj.* o. *adv.* Kolossalisk, jättstor, jättlik, ofantlig.

Kolschwein, Kolsem, *n.* (*Skepp.*) Kölsvin.

Kolter *m.* 3. Sängtäcke, plogbill.

Komtüje, *f.* Kajuta på skepp.

Komiſch, *adj.* o. *adv.* Komisk, löjlig, lustig.

Komma, *n. pl.* Kommata, Komma (,)

Kommen, *v. n. irr.* Ich komme, du kommſt (kömmſt); er kommt (kömmt); *imp.* ich kam; *conj.* ich käme; *part.* gekommen; *imper.* komm. Komma; anlända; gå. Du kommſt mir eben recht, du kommer just i rättan tid. Von dem Wege k., gå villse. Ich fürchte, ich komme hier nicht recht, jag fruktar att jag gär orätt. Er kommt nie unter Leute, han går aldrig ut ibland folk. K. als wenn man gerufen wäre; einem in den Wurf k., möta en. Auf die Welt k., födas. Ich glaube nicht daß er gut von der Welt kömmt, jag fruktar att han icke dör på naturligt sätt. (*Fig.*) Herunter k., komma af sig, råka i lägervall. Hinter etwas k., komma under fund med, få veta något. Der Preis ist sehr herunter gekommen, priset har mycket fallit. Ich glaube er kommt wit-

der auf, jag tror att han kommer sig förr eller sen. Wieder zu sich k., sansa sig, komma till sansning. Sehr wohlfeil wozu k., så för mycket godt pris. Das kommt theuer, det är dyrt. Das Pferd kommt an 30 Rthlr, kostar nästan 30 R:dr. Es kam jedem auf 10 Rthlr, hvar och en fick betala 10 R:dr. Daß wird ihm theuer zu stehen k., det lär han få betala dyrt. Wieder zu sich k., samla sig. Gut mit jemand zu rechte k., väl förlikas med någon. So dürfte mir keiner k., så torde ingen våga bemöta mig, det torde ingen understå sig emot mig. Gleich k., likna; komma upp emot. Ich kann nicht an ihn k., jag kan ej få tillfälle att tala med honom. Warte bis es an dich kommt, vänta tills ordningen kommer till dig. In Hitze k., blifva het om hufvudet. In Worten scharf an einander k., ordkastas. † Einem unvermuthet auf den Leib k., öfverfalla en. Komm ich auf meinem Kopf, om jag fullt och fast föresätter mig det. Auf den Bau k., dömmas till fästningsarbete. Wie ist er darauf gekommen? huru har han fallit på den tanken? Ich kann nicht darauf k., jag kan ej besinna mig derpå, det vill ej falla mig in. Mit etwas auf die Bahn k., komma fram med något, bringa en sak å bane. Wir wollen auf etwas anders k., låt oss tala om något annat. Wieder auf die alten Sprünge k., komma på gamla infall tillbaka, falla i gamla trallen igen, begynna sitt fordna lefnadssätt, uppförande. Die ganze Schuld wird auf ihn k., han får bära hela skulden. Eines kommt aus dem Andern, det ena följer af det andra. Was wird daraus k.? hvad lär följden blifva deraf? Das kommt schön heraus, det är väl gjordt, det later vackert (på spe). Da kommt am Ende nichts heraus, det lönar till slut icke mödan. Aus aller Fassung k., komma utom sig sjelf, ej veta hvad man skall säga, göra eller låta. Wir wollen sehen, wie wir aus einander k., lär se huru vi förlikas. Sie werden ihm nicht ans Leben k., de lära ej få rättmätig orsak att taga lifvet af honom. Noch habe ich nicht dazu k. können, jag har ännu icke haft tid och tillfälle dertill. Mit einer Sache krumm herum k., föredraga en sak med många omsvep. Hinter die Wahrheit k., upptäcka sanningen. Das ist mir nie in den Sinn gekommen, jag har aldrig tänkt derpå. Es ist ihm ganz aus den Gedanken gekommen, han har alldeles glömt det. In der Leute Mund k., komma i förtal, i folks prat. Mit einer leichten Strafe davon k., straffas lindrigt. Mit einem blaue Auge davon k., lida en dräglig skada. Wozu wird es endlich mit ihm k.? hvart skall det taga vägen med honom? Über jemand k., få rangen öfver en; äfven straffa en, lära en veta hut. Über etwas k., falla på något. † Er ist ihm über sein Geld gekommen, han har hemligen borttagit något af hans penningar. Um etwas k., mista något. Die Sache ist schon unter die Leute gekommen, saken har redan blifvit allmänt bekant. Sie will nicht gerne, daß es vor ihrem Mann komme, hon vill ogerna att hennes man får veta deraf. Von Kräften k., förlora krafterna. Zu Ohren k., få kunskap om. Zu Schulden k. lassen, göra sig skyldig till. Kurz von der Sache zu k., att tala kort om saken. Zur Richtigkeit k. bringa till slut; blifva afgjord. Zu Falle k., lägras. Zu Athem k., andas, få fram andan. Ich kann zu nichts k. jag kan ej få något, jag kan icke börja med mitt arbete; ingenting lyckas for mig. Wer nicht

arbeitet, kann zu nichts k., den, som ej arbetar, kan ej heller förvärfva sig något. † Wenns zum Treffen kommt, so ist er nie zu Hause, när det blir allvar af, så är han aldrig hemma. Nach dem es kommt, allt efter omständigheterna. Wie viel kommt auf mich? huru mycket blir min andel? Blind k., komma illa an, se sig illa före. Es wird noch besser k., det är icke allt, det lärer ännu blifva mera eller värre utaf.

Komödiant, *m.* 4. Komediant, aktör.

Komödiantinn, *f.* 4. Komediantska, aktris.

Komödie, *f.* 4. Komedi, lustspel.

Komödienhaus, *n.* 2. Komedihus. =zettel, *m.* 3. Komedisedel, affiche.

Kompan, *m.* 1. Kamrat; följeslagare; handelskompanjon.

Komft, *m.* Tjock löpnad mjölk, filbunke; äfven hvitkålshufvuden kokade hela eller skurna i fyra delar, och sedan insyltade till surkål; äfven hvit bernsten.

König, *m.* 1. Konung; (i chem.) regulus ell. metallisk kung; konung i schack, kort och keglor. =reich, *n.* 1. Konungarike.

Königinn, *f.* 4. Drottning; fru (i kortspel); bivise.

Königisch, *adj.* Royalist. Königlich, Konglig; förträfflig, präktig, kostelig, ypperlig; hufvudgaleren tillhörig.

Königsapfel, *m.* 3. Ananas. =fischer, *m.* 3 Isfågel, *Alcedo Ispida.* =kerze, *f.* 4. Kongsljus. =kraut, *n.* 2. Plocks; små-borrar. =mord, *m.* 1. Konungamord. =mörder, *m.* 3. Konungamördare. =rose, *f.* 4. Pionros. *f.* 4. Kongsväg; eriksgata. =tag, *m.* 1. =straße, Trettondagen. =würde, *f.* 4. Konungavärdighet.

Können, *v. n. irr.* h. Ich kann, du kannst, er kann, wir können; *conj.* ich könne; *imp.* ich könnte; *part.* gekennt; *imper.* könne. Kunna, förmå; kunna, förstå. Ich kann nicht dafür, jag rår icke derföre. Er kann auch ein Liedchen davon singen, han har också fått veta, fått lära det, erfarit det.

Kopal, *m.* Ett slags hvitt, glänsande och genomskinligt gummi af kopalträdet; äfven ett slags brunt, guldgult och äfv. hvitt jordharz, från kusten af Guinea, och som nyttjas till kopalfernissa.

Köpeln, *v. n.* h. Vackla, hota att ramla ell. falla öfverända.

Köper, *m.* 3. Kypert.

Köpern, *v. a.* Noppa, frisera (tyg).

Kopf, *m.* 1. des =es, *pl.* Köpfe. Det yttersta, det främsta och öfversta på något, knapp; Kopp, thékopp o. d., bägare; kopphorn. Köpfe setzen, koppa. K. är äfven ett mått för torr- och våtvaror; hufvud. Vor den K. stoßen, förolämpa. Den K. aus der Schlinge ziehen, draga sig ur faran. Auf seinem K. bestehen, stå fast vid sitt beslut. Mit dem K. durch wollen, K. wider die Wand laufen, söka att få sin vilja fram, det må kosta hvad det vill. Einem zu K. wachsen, ej vidare vilja lyda en. Zu K. kommen, hålla i ordning, i lydnad. Einem den K. waschen, gifva någon en skrapa. Sich etwas in den K. setzen, fast föresätta, inbilla sig något. Einem den K. warm machen, göra att någon blir ond. Den K. wieder empor heben, repa mod. Aus dem K. schlagen, slå ur hågen. Aus dem K. hersagen, läsa utantill. Wie vor den K. geschlagen, häpen, bestört. =band, *n.* 2. =binde, *f.* 4. Hufvudbindel. =brechen, *n.* 3. Hufvudbråk, hufvudbry. =geld, *n.* 2. =steuer, *f.* 4. Koppskatt, mantalspenningar. =hänger, *m.* 3. En, som hänger på hufvudet, skenhelig; en gudfruktig hycklare. =kissen, *n.* 3. Hufvudkudde, hufvudgärd, örngott. =nicken, *n.* 3. Nickande med hufvudet. =pfühl, *m.* 1. Hufvudbolster, hufvudgärd. =puts, *m.* 1. =zeug, *n.* 1. Hufvudbonad. =schatz, se =geld.

=ſcheu, *adj.* Skygg (om hästar). =ſchmerz, *m.* 5. Hufvudvärk. =ſteuer, se =geld. =tuch, *n.* 2. Hufvudkläde. =über, *adv.* Framstupa. =wunde, *f.* 4. Hufvudsår. =weh, se =ſchmerz. =zeug, se =putz.

Köpfen, *v. a.* Halshugga; toppa.

Kopfen, *v. n.* h. Få hufvud, knyta sig (om kål och sallat) i synnerhet om humletuppor, när de börja mogna.

Köpfiſch †, *adj.* o. *adv.* Som har sitt eget hufvud, egensinnig, envis.

Koppe, *f.* 4. Topp, spets, öfre delen af en ting; hufvud; tofs.

Koppel, *f.* 4. Koppel; koppelrem (för hundar); gärde, inhägnadt åkerfält, täppa, =riemen, *m.* 3. Kopplband, halsrep. =wirtſchaft, *f.* 4. Circulations-åkerbruk.

Koppeln, *v. a.* Koppla, sammankoppla; hopkoppla (hundar).

Koppen, *v. a.* Toppa, kulla, topphugga. — *V. n.* h. Rapa; äfven bita i krubban (om hästar).

Koralle, *f.* 4. Korall.

Korallenfarbig, *adj.* Korallfärgad.

Koranzen, *v. a.* Piska upp.

Korb, *m.* 1. des =es, *pl.* Körbe. Korg; bögeln på fästet af en ryttarepallasch; äfven ett slags spatt midti hofven på hästar. (*Fig.*) Hahn im Korbe ſeyn, vara högsta hönset i korgen, gälla mest. Einen K. bekommen, durch den K. fallen, ſich einen K. hohlen, få korgen. Sie hat ihm den K. gegeben, hon har gifvit honom korgen, eller afslag. =Ruder, *m.* Handtverkare, som ej blifvit upptagen i embetet, men likväl drifver sitt yrke. =feige, *f.* Fikon, som föras till oss i korgar. =füller, *m.* Ett slags äpplen; på Eng. *Basketfiller.* =hagel, *m.* Druſhagel: hagel eller små stenar, jernbitar o. d:, som är packadt i aflånga korgar af ståltråd och skjutes utur stora stycken. =macher, *m.* 3. Korgmakare. = =arbeit, *f.* 4. =handwerk, *n.* 1. Korgmakeri. =wagen, *m.* 3. Korgvagn.

Korinter, *f.* Korinter (russin).

Kork, =baum, *m.* 1. =holz, *n.* 2. Kork, korkträd. =ſtöpfel, *m.* 3. Kork, Korkpropp eller -stopp. =zieher, *m.* 3. Korkskruf.

Kormoran, *m.* 1. Hafstjäder.

Korn, *n.* des =es, *pl.* Körner. Säd, spannmål; korn, sädeskorn; frökorn; korn (på skjutgevär); skrot och korn, halt af ett mynt. Einen auf's Korn nehmen, komma en på spåren; utleta, utforska någon. Auf dem Korne haben, syfta på, trakta efter; hafva i tankarne, tänka på. =ähre, *f.* 4. Sädesax. =blume, *f.* 4. Bläklint. =boden, *m* 3. Sädes- ell. spannmålsvind. =brand, *m* Brandkorn. =haus, *n.* 2. =magazin, *n.* 1. Sädesbod, spannmålsbod eller magasin. =jude, *m.* 4. Kornjude, spannmålsockrare. =leſe, *f.* 4. Skördetid. =nägelein, *n.* 3. (*Bot.*) Klint. =roſe, *f.* 4. Åkervallmo; agersilke. =wicke, *f.* 4. (*Bot.*) Dufärt. =wurm, *m.* 2. Sädesmask, kornmask.

Körnchen, *n.* 3. Litet korn, grand, gryn.

Kornelbaum, *m.* 1. Kornelträd. =kirſche, *f.* 4. Kornelkersbär.

Körneln, *v. a.* Korna, granulera bly o. d.; äfven göra lik små korn. Leder k., sätta narf på läder.

Körnen, *v. a.* o. *n.* h. Granulera, bringa (en metall) till små korn; körna; gifva korn eller frö; förvandla i små korn, krossa eller mala till korn; göra grynig, körna; knostra, sätta narfkorn ell. små prickar på läder; locka (fåglar).

Körnicht, *adj.* o. *adv.* Lik små korn, snätt som korn.

Körnig, *adj.* o. *adv.* Kornrik, kärnfull, strid; kornig, prickig, grynig; efter-

tryckliq, kraftig. (*Fig.*) Som i smått innehåller eller säger mycket. Ein körniger Gedanke, kärnfull tanke. ſtryck.
Körnigkeit, *f.* Inre halt och värde, eftertryck.
Körnung, *f.* 4. Körning (t. ex. krutets).
Körper, *m.* 3. des =s, *pl.* l. *s.* Kropp. Eine Farbe die viel K. hat, som har mycken färgstoft. Einen ſchwachen K. haben, vara af svag helsa. Ein entſeelter K., en död kropp, ett lik. Er iſt ein K. ohne Seele, han är en enfaldig menniska. =all *n.* Universum, verldsalltet: hela den skapade naturen tillsammantagen. =ſchaft, *f.* Corporation. =ſtoff, *m.* Materie, ämne, hvaraf en kropp består. =welt, *f.* Sinneverlden, alla kroppar i verlden, i motsats till Geiſterwelt. =zahl, *f.* (*Arithmet.*) Ett tal, som uppkommer när tre andra tal multipliceras med sig sjelfva, *numerus solidus*. Så är t. ex. talet 30, hvilket uppkommer af multiplication med 2, 3 o. h 5 ett Körperzahl.
Körperchen, *n.* 3. Liten kropp, grand, smolk.
Körperlich, *adj.* o. *adv.* Kroppslig, lekamlig. Körperlicher Eid, högtidlig ed.
Koſen, *v. n.* h. Pladdra, prata. — *V. a.* Smeka, fägna; visa sig kärlig, vänlig emot en; klappa.
Koſſet, Kothſaß, *m.* 4. Torpare.
Koſt, *f.* Föda, näring; kost, kosthåll; underhåll, pension. =bar, *adj.* o. *adv.* Kostsam, dyr; kostbar, kostlig, dyrbar; sipp, öfverdrifvet eller osmakligt granlaga; tillgjord; högfärdig. =barkeit, *f.* 4. Kostsamhet, dyrbarhet; kostbarhet, dyrbarhet, kostlighet. =frei, *adj.* Som njuter fri kost. =gänger, =ſchüler, *m.* 3. Kostgångare; pensionär, helpensionär. =geld, *n.* 2 Kostpenningar. =haus, *n.* 2. =ſchule, *f.* 4. Pension. =ſchule, se =haus. =ſchüler, se =gänger. =ſpielig, *adj.* o. *adv.* Kostsam.

Koſten, *v. a.* Smaka, smaka på, försöka.
Koſten, *v. n.* h. Kosta; kosta på
Koſten, *pl.* Kostnad, omkostnad; bekostnad; förfång. Das wird die Koſten nicht tragen, det lär ej bära sig, ej betala omkostnaden. Er hat die Koſten nicht dazu, han har icke råd dertill. Die Koſten überſchlagen, öfverlägga kostnaden. =frei, *adj* Fri från omkostnad.
Köſtlich, *adj.* o. *adv.* Dyrbar, kostbar, kostlig; förträfflig; kräslig, öfvermåttan angenäm, vällustig.
Kot, *s.* (*Skepp.*) Durk, tågrem.
Koth, *m.* 1. des =es. Smuts-, orenlighet, gyttja, gatsmuts; vägsmuts; exkrementer, orenlighet, som går utur kroppen, lort, träck. =bürſte, *f.* 4. Skoborste. =grube, se =lache. =lache, *f.* 4. Pöl, dyngpuss, gödselgrop.
Kothe, *f.* 4. Skåp, matskåp; knota: understa leden på hästfoten.
Köther, *m.* 3. Gemen hund, byracka.
Kötherei, Köthnerei, *f.* Torp med dess ägor.
Kothig, *adj.* o. *adv.* Smutsig, oren, gyttjig, full af dy; lortig.
Koze, *f.* 4. Täcke, ludet täcke; korg.
Kozen, *v. n.* h. Spy, kasta upp; hosta.
Krabbe, *f.* 4. Krabba, kräfta; räka; pyssling, liten stackare,
Krabbeln, *v. a.* Rifva, klå, kittla, skubba, krafsa sakta. — *V. n.* Krypa, kräla, röra sig, flytta sig, möda eller besvära sig.
Krach, *m.* 1. Brak, buller, larm.
Krachen, *v. n.* h. Knaka, braka, knalla; gnistra, spraka, fräsa. — *V. a.* Nüſſe k., knäppa nötter.
Krachen, *n.* 3. Krasande, knakande; brak, buller, larm; gnistrande, sprakande, fräsande, sprittande (om elden).
Krächzen, *v. n.* h. Ropa (som korpar); sucka, qvida, jemra sig, stänka, pusta, gifva sig. — f. Krypa, klanga, klattra.

Krächzen, *n.* 3. Korprop, korpläte; suckning, suck, qvidan.
Kracke, *f.* 4. Dålig häst, skinkmärr; vanartigt barn; tränärter.
Kraft, *præp.* med *Genit.* I= kraft af, i stöd af, igenom.
Kraft, *f.* Kräfte, *pl.* Kraft, styrka, makt, förmåga; kraft, egenskap; kraft, verkan; det bästa, musten, kraften. Wieder zu Kräften kommen, repa sig. =anstrengung, *f.* 4. Kraftansträngning. =äußerung, *f.* 4. Kraftyttring. =brühe, *f.* 4. Kraftsoppa. =los, *adj.* o. *adv.* Kraftlös, svag, matt, vanmäktig; kraftlös, utan verkan, ogiltig. =losigkeit, *f.* 4. Kraftlöshet, svaghet; ogiltighet. =mehl, *n.* 1. Stärkelse. =suppe, *f.* 4. Kraftsoppa. =voll, *adj.* o. *adv.* Stark, kraftig, kraftfull, rask, käck, dugtig, eftertrycklig.
Kräftig, *adj.* o *adv.* Stark, kraftig, kraftfull; rask, käck, dugtig; häftig; kraftig, mustig, födande; mäktig, väldig, eftertrycklig, verkande; kraftig, gällande. giltig.
Kräftigen, *v. a.* Gifva kraft eller styrka.
Krägeln, *v. n.* Lalla, börja att tala (om barn).
Kragen, *m.* 3. Krage, klaff, uppslag; lin=
Kragstein, *m.* 1. Kragsten.
Krähe, *f.* 4. Kråka; bläkorp.
Krähen, *v. n.* h. Gala. Kein Hahn wird darüber K., ingen lär bry sig derom, ingen lär fråga derefter. Zu früh k., glädja sig för bitrida.
Krähen *n.* 3. Galande. =auge, *n.* 6. Kråköga; liktorn; räfkaka. =fuß, *n.* 1. Kråkfot. (*Bot.*) Små groblad. (*Fig.*) Illa skrifna bokstäfver. =klaue, *f.* 4. Kråkklo. (*Bot.*) Käringtand, björnklor. =specht, *m.* 1. Spilkråka.
Krähler, *m.* En, som gal. En, som skriker obehagligt eller väsnas öfver lappri.
Krahl, Krall, *m.* 1. (*Bergv.*) Rosthacka.
Krahn, *m.* 1. Kran.
Krakeel, *m.* 1. Träta, kif, tvist, käbbel,
Krakeelen, *v. n.* h. Träta, kifva, grälа.
Krakeln, *v. n.* h. Låta, som när eggskal
Kralle, *f.* 4. Klo, ram. krossas.
Krallen, *v. a.* Klösa, rifva eller rispa med klor, nagl'ar, nålar o. d.
Krallicht, *adj.* o. *adv.* Lik klor.
Krallig, *adj.* o. *adv.* Kloig, försedd med
Kram, *m.* 1. Minuthandel, kramhandel; krämeri; krambod; kram, kramvara; kram, sak. Das taugt nicht in meinem K., det gagnar mig icke; det tjenar mig till ingen ting, jag kan ej nyttja eller använda det. Das verdarb ihm den ganzen K., det skämde bort hela saken för honom. =bude, *f.* 4. =laden, *m.* 3. Krambod; stånd. =kasten, *m.* 3. Kramskåp, (som bäres på ryggen). =laden, se =bude. =mutter, se Kindbetterin. =waare, *f.* 4. Kramgods.
Kramen, *v. a.* o. *n.* h. Skaffa sig något att göra, vara beställsam; sätta hit och dit; drifva handel med småkram. Sie muß immer etwas im Hause zu k. haben, hon bör alltid vara i rörelse i huset. — *V. n.* h. Ligga i barnsäng.
Krämer, *m* 3. Kramhandlare, krämare, minuthandlare. =gewicht, *n.* 1. Handelsvigt. =innung, *f.* 4. Krämarskrå, krämarembete. =lade, *f.* Låda, hvari Krämare-societeten förvarar sina frihetsbref o. d. =land, *n.* Krämareland, der många köpmän och krämare bo.
Krameramt, *n.* Krämare-embete ell. skrå. =handwerk, *n.* Krämarhandtverk ell. syssla. =meister, *m.* Ålderman vid ett krämar-embete.
Krämerei, *f.* Krämeri, minuthandel.
Kramme, se Krampe.
Krammetsbaum, *m.* Enbuske. =vogel, *m.* 3.

Trast eller kramsfågel, egentligen snöskata. [bokspänne.
Krampe, *f.* 4. Krampa, hake; hällhake;
Krämpe, *f.* 4. Uppfäst hattskygge; äfven hatt-träns; äfv. uppslag på en klädning.
Krämpel, *f.* 4. Grof ullkam.
Krämpeler, *m.* 3. Ullkammare ell. -kardare.
Krämpeln, *v. a.* Karda, kamma ull.
Krämpen, *v. a.* Uppfästa hattskygget.
Krampen, *v. a.* Lägga haken på.
Krampf, *m.* 1. des =es, *pl.* Krämpfe. Kramp, sendrag. =fiſch, *m.* 1. En art räcka, dragfisk.
Krampfen, *v. a.* Krampaktigt sammandraga, fatta uti eller hålla. — Sich k. *v. r.*
Krämpfig, Krampfhaft, *adj.* o. *adv.* Krampaktig, convulsivisk.
Kramsvogel, se Krammetsvogel.
Krän, se Meerrettig.
Kranbeere, se Preißelbeere. [ihop sig.
Krangeln, *v. n.* o. *r.* (*Sejl.*) Trassla, suo
Kranich, *m.* 1. Trana; kran. =hals, *m.* 1. Tranhals. (*Bot.*) Storknäbb. =ſchnabel, *m.* 3. (*Bot.*) En art storknäbb.
Krank, *adj.* o. *adv.* Sjuk; krank. K. am Gemüth, svärmodig. K. am Verſtande, svagt förstånd. Ein krankes Gewiſſen, ett såradt samvete. Sich k. lachen, skratta sig förderfvad.
Kranke, *f.* Hvad som är sjukt; sjukdom.
Kränke, *f.* Krankhet, sjukdomstillstånd; äfven fallandesjuka. [lighet.
Kränkelei, *f.* Kraslighet, krankhet, sjuk-
Kränkeln, *v. n.* h. Hängla, vara sjuklig och kraslig.
Kranken, *v. n.* h. Vara sjuk, sjukna.
Kränken, *v. a.* Smärta, förödmjuka, förarga, oroa, förolämpa; kränka.
Krankenbericht, *m.* Bulletin: en läkares berättelse om en sjuks tillstånd; så kallas äfven då en prest communicerar en sjuk. =bett, *n.* 6. =lager, *n.* 3. Sjuksäng. (*Fig.*) Tillstånd då man är sängliggande. =fall, *m.* En sjukdom med alla dess omständigheter; äfven berättelse derom. =geſchichte, *f.* Berättelse om en sjukdoms ursprung och förhållande. =haus, *n.* 2. Sjukhus. =lager, *n.* Sjuksäng, sjukdom. =wärter, *m.* 3. Sjukvaktare.
Kränkend, *adj.* o. *adv.* Smärtande, förödmjukande, förarglig.
Kranker, *m.* böjes som *adj.* En sjuk.
Krankheit, *f.* 4. Sjukdom, sjuka.
Kränkler, *m.* Sjukling.
Kränklich, *adj.* o. *adv.* Sjuklig, krämpig, svag, bräcklig.
Kränklichkeit, *f.* 4. Sjuklighet.
Kränkling, *m.* Sjukling.
Kränkung, *f.* 4. Förtret, förargelse, harm, smärtande, skymf, kränkande, förolämpande.
Kranz, *m.* 1. des =es, *pl.* Kränze. Krans; krona; karnis på en pelare; allahanda prydnader ofvan omkring något; bjulring. Den K. gewinnen, vinna kronan eller priset. Guter Wein bedarf keines Kranzes, godt vin rosar sig sjelft. Sie hat ihren K. ſchon verlohren, hon är icke jungfru mer. =leiſte, *f.* 4. Karnislista. =naht, *f.* 1. (*Anat.*) Kronsöm. =ſtück, *n.* 1. (*Vattenb.*) Löt. [skap, klubb.
Kränzchen, *n.* 3. Liten Krans; slutet säll-
Kränzeiſen, *n.* Svarfjern, hvarmed sneda inskärningar göras på en kransformig rand. =jungfer, *f.* Jungfru, som får bära krans på bröllopsdagen; brudfrämma.
Kränzen, *v. a.* Bekransa, omkransa. (*Skogsvett.*) Taga af barken i ring omkring stammen. (*Jäg.*) Der Hirſch kränzet, då han i gången rifver upp jorden.
Krapf, *m.* des =en (=es), *pl.* =en (=e), eller Krapfen, *m.* des =s, *pl.* l. m. *s.* Kräppelchen, *n.* 3. Ett slags bakelse; pannkaka.
Krapp, *m.* (*Bot.*) Krapp. — *Adv.* (*Sjöf.*)

Ein k. geſchlagenes Tau, ett styft slaget täg. =eiſen, *n.* (*Tunnb.*) Märkjern.

Krater, *m.* 3. Krater; öppning på ett eldsprutande berg.

Kratſchen †, *v. n.* o. *a.* Med en krokig knif göra jorden lucker omkring plantor, eller under jorden afskära rötterna på ogräs.

Krätſchen, *v. n.* o. *a.* Spärra ut med benen.

Kratſchhuhn †, *m.* Kalkon. =meſſer, *n.* Krokig knif.

Kratzbeere, *f.* 4. Björnbär; hjorttron; hallon. =bürſte, *f.* 4. Kratsborste; skoborste. Er ſitzt da wie eine K., han sitter som han vore dragen på stälträd. =eiſen, *n.* 3. Krats- eller planerjern. =fuß, *m.* 1. Skrapning mod foten under det man bockar sig. =kraut, *n.* Kratstistel.

Kratze, *f.* 4. Skafjern; raderknif; krats; kratta, harka, skrapa.

Krätze, *f.* utan *pl.* Skabb, utslag; skorf i hufvudet; skorf; afskaf, skaf eller filspän. (*Bergv.*) Krats, affall. (*Fig.*) † In die K. gehen, gå till spillo, gå förlorad. K. är äfven skummet på smält messing eller tenn; äfven korg.

Kratzen, *v. a.* Kratsa, krafsa, rifva, klösa, klä, skafva, skrapa; karda; utradera. (*Fig.*) Skrifva illa; äfven kinka eller spela illa på ett klaver o. d. Sich hinter die Ohren k., ängra en sak. Wolle k., karda ull. Es kratzt mich, det kliar. Mit den Füßen k., skrapa med fötterna. Die Feder kratzt, pennan sprättar. Der Wein kratzt, rifver i halsen.

Kratzer, Krätzer, *m.* 3. Skafjern, skrapjern; krats, plunderskruf; dåligt vin.

Krätzerig, *adj.* o. *adv.* Som rifver i halsen (om dåligt vin).

Krätzig, *adj.* o. *adv.* Skabbig, skorfvig.

Kräuel, *m.* 3. Köttgaffel.

Kraueln, *v. n.* Krypa, klättra. Sich müde k., bli trött, utmattad af mycken rörelse; äfven sagta klå.

Krauen, *v. a.* Klå, rifva.

Kraus, *adj.* o. *adv.* Krusig, krusad; knorlig; kantad; äfven osammanhängande, utan viss ordning; svär, obehaglig, elak; äfven fin (*stil, röst*). Krauſer Kragen, pipkrage. Einen krauſen Sinn haben, vara kinkig att hafva att göra med. K. werden, blifva ond och trotsig, snarsticken. Sich k. machen, blifva trotsig, djerf. Ein krauſer Kragen, pipkrage. Er hat einen krauſen Sinn, han är kinkig att hafva att göra med, det är ett krushufvud. K. werden, bli ond och trotsig, snarsticken. † Sich k. machen, slå stora spikar af litet jern; vara krusig, bli trotsig eller djerf. Ein krauſes Geſicht machen, rynka på pannan, se fundersam, missnöjd ut; äfven ge vedervilja tillkänna. =bart, *m.* En, som har ett tjockt och krusigt skägg. =härig, =köpfig, *adj.* o. *adv.* Som har knorligt här; snarsticken. =kohl, *m.* 1. Kruskål. =kopf, *m.* 1. En menniska med knorligt här.

Krauſe, *f.* 4. Krusning; krusig halskrage; halskrås. Sich die K. zerreißen, yttra en hög grad af smärta eller otälighet.

Kräuſel, *m.* o. *n.* Pisksnorra; äfv. bröstkrås. =beere, *f.* Krusbär. =bohrer, *m.* Friserborr. =eiſen, *n.* 3. Krusjern, friserjern. (*Mynto.*) Stålplatt med krusig ränna, hvari myntet får den krusiga kanten. =holz, *n.* (*Perukm.*) Friserstock. =mühle, *f.* Friserqvarn: machin, hvari kläde friseras eller ruggas. =werk, *n.* En inrättning i mynthus att göra mynt kantiga på randen. =zange, *f.* Friserтäng, krustång.

Kräuſeln, *v. a.* Krusa, göra krusig. Sich k., skrynklas. Ein Lied k., drilla. Die

Lerche kräuſelt ſich hoch in der Luft, lärkan svingar sig högt i luften.
Krauſemünze, *f.* 4. Krusmynta.
Krauſen, *v. n.* b Bli ell. vara krusig.
Kräuſen, *v. a.* Krusa. Die Naſe k., rynka på näsan.
Kräuſerinn, *f.* Fruntimmer vid hof, som krusar klädningar o. d.
Kräusler, *m.* Härkrökare, frisör.
Kraut, *n.* 2. des =es, *pl.* Kräuter. Gräs, ört, växt; kål. Wild ins K. hinein hauen gå blindt på en sak, ej skona något. Er muß das K. fett machen, han bör göra det bästa vid den saken. Muß iſt ein bartes (bitteres) K., det är svårt att vara tvungen till nagot. Er miſcht alles unter einander, wie K. und Rüben, han blandar ihop allt i en röra. Für den Tod kein K. gewachſen iſt, mot doden ges ingen bot. =acker, *m.* Källand. =biene, *f.* Trädgårdsbi. =blatt, *n.* Hvitkålsblad. =eiſen, *n.* Kålknif, käljern. =garten, *m.* 3. Kryddgård, kålgård, kålhage, kökaträdgård. =hacke, *f.* 4. Trädgårdshacka. =hänfling, *m.* 1. Gråsiska. =junker, *m.* 3. Lumpen dålig adelsman. =ſtrich, *m.* Ett slags harf att draga fåror eller linier med, att deri plantera kålplantor. =ſtrunk, *m.* Kålstock; äfven dumhufvud. =ſtück, *n.* Kålhage. =vogel, *m.* Ånglärka; äfv. kålfjäril. =weide, *f.* Dvergpil, *Salix herbacea.* =weihe, *f.* J. Maria himmelsfärdsdag, Napoléons födelsedag, ell. d. 15 Aug. =wurm, *m.* Larf, kålmask.
Kraut †, *n.* Krut. K. und Loth, krut och kulor. =horn, *n.* Kruthorn på skepp. =laterne, *f.* Lyktan vid krutdurken på skepp.
Kräutchen, *n.* Liten ört. † Du biſt mir ein ſchönes K., du är mig en vacker gosse.
Kraute, *f.* Ogräsets bortreusande i vingårdar.
Krauten, *v. a.* Utrota, upprensa ogräs i vingärdar. [äfven fuskare.
Krauter, *m.* En, som rensar bort ogräs;
Kräuter, *m.* Grönmänglare; äfven garfvare, som nyttjar Sumak. — *Pl.* af Kraut, örter. =bad, *n.* 2. Kryddbad. =buch, *n.* 2. =ſammlung, *f.* 4. Örtsamling, örtbok. =frau, *f.* 4. Qvinna, som samlar och säljer örter till apothekaren. =hütte, *f.* Torftäckt hydda, hvarifrån man skjuter kråkor. =kammer, *f.* Rummet, der apothekare förvara örterna. =käſe, *m.* 3. Kryddost. =kenner, *m.* 3. Örtkännare, botanist. =mann, *m.* 2. Örthandlare. =ſäckchen, *n.* 3. Krydpåse. =ſammeln, *n.* 3. Botanisering. =ſammler, *m.* 3. Botanist, örtsamlare. =ſuppe, *f.* Grönsoppa. =weib, se =frau. =werk, *n.* 1. Örter.
Kräuterig, *adj.* o. *adv.* Beväxt med örter.
Kravel, Krawel, *s.* (*Skeppsb.*) Ein K. Planken, ett antal af 30 stycken 2 1/2 tums tjocka plankor.
Krebs, *m.* 1. Kräfta. (*Fig.*) Der böſe K., se Erdgrille. Kräfveta, brösthamesk. (*Astron.*) Kräftan: ett af tecknen i djurkretsen. (*Med.*) Kräftan: en frätande sjukdom; äfven kärnhus i frukt. Einen K. im Beutel haben, icke gerna ge ut pengar. =artig, *adj.* o. *adv.* Kräftaktig. =auge, *n.* 6. Kräftöga; kräftsten. =brühe, *f.* 4. Kräftsoppa. =butter, *f.* Kräftsmör. =gang, *m.* 1. Den K. gehen, Krebsgånaig werden, gå baklänges, bakut. =geſchwür, *n.* 1. Kräftsårnad. =kreis, *m.* (*Astron.*) Kräftans vändkrets, norra vändkretsen. =leuchten, *n.* Ett slags kräftfiske med ljus ell. bloss. =naſe, *f.* Kräftnäsa. Gefüllte =naſen, *f.* fyllda kräftskal. =reuſe, *f.* Ryssja, att fånga kräftor uti. =ſalbe, *f.* Kräftsalva, gjord af sönderstötta kräftor och tjenlig emot kräftan. =ſchale, *f.* 4. Kräftskal. =ſchere, *f.* 4. Kräftklo.

Krebſen, *v. a.* Fånga kräftor. (*Fig.*) Leta, trefva sig fram, söka.
Krebſicht, se Krebsartig.
Krechente, *f.* Årta.
Kreide, *f.* 4. Krita. Rothe K., rödkrita. Mit doppelter K. anſchreiben, skrifva sju för tu. In die K. gerathen, räka i skuld. Ich weiß, wie ſeine K. ſchreibt, jag känner honom. Auf die K. zehren, taga på räkning. =kieſel, *m.* 3. Bössflinta. =kugel, *f.* Ett slags örnsten. =ſchiefer, *m.* Svartkrita. Kreidenei, *n.* Kulformiga flintstenar med tjock kritskorpa. =glas, *n.* (*Glasbr.*) Hvitt glas, till hvars sats krita nyttjas. =grund, *m.* Kritgrund hos målare. =land, *n.* Kritör: jordmån der krita finnes. =ſäure, *f.* Kolsyra.
Kreiden, *v. a.* Krita, öfverdraga med krita; skrifva med krita.
Kreidenweiß, *adj.* o. *adv.* Krithvit.
Kreidicht, *adj.* o. *adv.* Lik krita.
Kreidig, *adj.* o. *adv.* Kritaktig; nedkritad.
Kreier, *m.* Krejare: en art lastdragare med tre master, men utan mastkorg och stänger.
Kreis, *m.* 1. Krets, ring; rundel, cirkel. =abſchied, *m.* 1. Kretsbeslut. =amt, *n.* 2. Fogderi, som står under en amtman. =ausſchreibeamt, *n.* 2. Directorium uti en krets. =ausſchreiben, *n.* 3. Kallelsebref till ett möte uti en krets. =ausſchreibend, *adj.* Tillkännagifvande att de till en krets hörande ständer skola samlas. =brief, *m.* Cirkulär. =förmig, *adj.* Kretslik, kretsformig, rund. =hauptmann, *m.* 2. Höfding i en krets. =lauf, *m.* 1. Omlopp. =ſchluß, *m.* 1. Kretsens beslut. =ſtadt, *f.* 1. Hufvudstad i en krets. =ſtand, *m.* Ett ständ i en krets, som har säte och stämma på en herredag i en krets. =ſtandſchaft, *f.* Rättighet och värdighet, att hafva säte och stämma på en herredag i en krets. =ſteuer, *f.* 4. Kretsskatt. =ſteuereinnehmer, *m.* Krets-uppbördsman. =tag, *m.* 1. Möte i en krets. =tanz, *m.* Ringdans. =viereck, *f.* Quadratura circuli: upptäckten af en qvadrat, hvars innehåll är lika med en cirkels. =weg, *m.* (*Jäg.*) Väg omkring en skog, för att se i hvilken del vildtet har gömt sig.
Kreiſchen, *v. n.* h. Ofta ell. jemt och samt skrika; fräsa (om smält fett). — *V. a.* Fräsa upp eller steka i fett.
Kreiſel, *m.* 3. Snurra, pisksnurra. =ſchencke, *f.* 4. Torn.
Kreiſeln, *v. n.* h. Gå, slänga sig omkring sin tyngdpunkt.
Kreiſen, *v. a.* Draga, beskrifva en krets eller cirkel; göra cirkelformig. (*Berg.*) Krossa. — *V. n.* h. Beskrifva en cirkel, gå i kretslopp. (*Jäg.*) Gå omkring skogen för att se hvar vildtet gömt sig.
Kreißen, *v. n.* h. Vara i barnsnöd, hafva barnvärkar.
Kreißerinn, *f.* Qvinna i barnsnöd.
Krellen, Krempe, Krempel, se Krällen, Krämpe, Krämpel.
Krepiren, *v. n.* f. Dö, omkomma.
Krepp, Kreppflor, *m.* 1. Krusflor.
Kreppiſch, *adj.* o. *adv.* Motspänstig, som sätter sig till motvärn (om små eller svaga djur o. menniskor).
Kreſſe, *f.* 4. Krasse; stensimpa.
Kretſcham, *m.* Krog.
Kreuz, *n.* 1. Kors; kors, plåga; fönsterkors eller -båge; länd, bakdel (på en häst); ryggen, ryggraden; gump (på fåglar). Das K. machen, ſchlagen, göra kors för sig. Das K. vor jemand machen, undfly en. In das (ins) K. und in die Quere, härs och tvers. (*Ordspr.*) Wer das K. hat, segnet ſich damit, den, som har korset i handen, korsar sig först sjelf, kärleken börjar af sig sjelf. Ins K. ſegeln, love-

ra. =bein, *n.* (*Anat.*) Korsben, *Os sacrum.* =bindſel, *n.* (*Sjöf.*) Kryssbändsel. =bleck, *n.* Korsbleck: den starkaste arten af jernbleck, som också kallas: Kreuz. Namnet härleder sig ifrån korset, hvarmed de käril tecknas, hvari det packas och bortskickas. =brav, *adj.* o. *adv.* Ganska käck, tapper, brav, ärlig eller beskedlig. =bruder, =fahrer, *m.* 3. Korsfarare. (*Fig.*) En, som lidit många eller lika vedervärdigheter med en annan. =capriole, *f.* 4. =ſprung, *m.* 1. Korssteg i dans. =erfindung, *f.* En helgdag i Katholska kyrkan, som firas d. 3 Maj till åminnelse af Christi kors förmenta igenfinnande. =erhöhung, *f.* Christi kors upphöjelses helg, som firas d. 14 Sept. =fahne, *f.* Korsfana: en fana, som vid processioner i Katholska kyrkan bäres på en lång stång, hvilken liknar ett kors. =fahrer, *m.* Korsfarare; kryssare. =fahrt, *f.* 4. Korsfärd. =flüchtig, *adj.* och *adv.* (*Theol.*) Som skyr att lida i gemenskap med Christo, som undandrager sig Hans kors. =flüchtigkeit, *f.* Olust att lida med Christo. =flügel, *m.* (*Jäg*) Ställvägar, som huggas korsvis eller korsa hvarandra. =fuchs, *m.* Korsräf, tecknad med ett svart eller gult kors på ryggen. =fuß, *m.* Korsfot, foten af ett kors; bordsfot o. d., som liknar ett kors. =gang, *m.* 1. Spatsergång omkring kloster. =gaſſe, =ſtraße, *f* 4. Korsgata, gathörn, korsväg. =gericht, *n.* Ett slags Ordalier fordom eller sätt att bevittna sin oskuld, som skedde på det sättet, att den anklagade och åklagaren måste ställa sig med utsträckta armar fästad vid ett kors, då den, som längst uthärdade var naturligtvis den oskyldige. =groſchen, *m.* En groschen fordom med ett kors på. =gurt, *m.* Bukjord på ridhästar, som ligger i kors. =hammer, *m.* Korshammare, som kopparslagare bruka vid förtenning. =haſpel, *m.* Ett vindspel, hvars axel kringvrides med två armar, som sitta i kors. =herr, *m.* Korsriddare. =hieb, *m.* 1. Hugg i kors. =kelch, *m.* Kalk med vin, som i Romerska kyrkan bäres vid sidan af en missgärningsman, som skall afrättas, till att styrka honom dermed. =kirche, *f.* Korskyrka. =klampe, *f.* (*Skepp.*) Hornklamp. =kluft, *f.* (*Bergv.*) Gångar, som stryka i kors, som korsa hvarandra. =knoten, *m.* (*Anat.*) *Ganglia sacralia.* =kopf, *m.* Ett godt skickligt hufvud. =kraut, *n.* 2. Stenört. =lahm, *adj.* o. *adv.* Lam i länden eller höften, låghalt. =pflanze, se Kreuzkraut. =pforte, *f.* (*Skepp.*) Arkliport. =predigt, *f.* Korspredikan eller uppmaning, som gjordes folket att deltaga i korståget. =punkt, *m.* (*Math.*) Punkten, hvari två linier afskära hvarandra. =raute, *f.* 4. Vinruta. =reefe, *f.* (*Skepp.*) Kryssref på blindan. =reich, *n.* (*Theol.*) Guds nåderike. =riemen, *m.* 3. Rygg- eller korsrem på en häst. =ritter, *m.* Korsriddare. =ruthe, *f.* Ett stycke fält, som är tio fot långt och tio bredt. =ſalbei, *f.* Salvia. =ſchaffirung, *f.* Ett slags gravering med korsstreck. =ſchnabel, *m.* 3. Korsnäbb, kägelrifvare (fågel). =ſchraube, *f.* Den långa skrufven, som går igenom svansen af svansskrufven och sjelfva stocken på en bössa. =ſchuh, *m.* Qvadratfot. =ſchweſter, *f.* En qvinna, som bör utstå mycket lidande och nöd; korsbärerska, korsdragerska, korssyster. =ſpinne, *f.* 4. Korsspinnel. =vogel, se =ſchnabel. =weg, *m.* 1. Korsväg, skiljeväg. =weiſe, *adv.* Korsvis, i kors. =wurz, *f.* 4. Stenört. =zug, *m.* 1. Korståg, korsfärd.

Kreuzen, *v. a.* Teckna med korset, korsa,

göra korstecken. Korsfästa. (*Sjöf.*) Kryssa. Ein Bindſel k. — *V. n.* h. Slänga sig i kors, som ljungeldar, korsvis gå öfver hvarandra, som vägar. † Hälla vallfart med kors och fanor. (*Sjöf.*) Kryssa, lovera. Sich k., gå om hvarandra; komma i collision; genomskära hvarandra.

Kreuzer, *m.* Ett slags skiljemynt. (*Ordspr.*) Kein K. kein Schweizer, för intet får man intet.

Kreuzigen, *v. a.* Korsfästa; späka (sitt kött). Sich k., korsa sig.

Kreuzigung, *f.* 4. Korsfästning.

Kribbel, Kribelkrankheit, *f.* 4 Dragsjuka.

Kribbeln, Kriebeln, *v. n.* h. o. *impers.* Krypa och sticka i huden, mocla; kräla, som i en myrstack; vimla; sticka, picka.

Kriebs, *m.* Kärnhus.

Krieche, *f.* 4. Krikon.

Kriechen, *v. n. irr.* ſ. o. h. Ich krieche, du kriechſt (†kreuchſt), er kriecht (†kreucht); *imp.* ich kroch; *conj.* ich kröche; *part.* gekrochen; *imper.* krieche († kreuch). Krypa, kräla; oanständigt förödmjuka sig. Das Zeug kriecht zuſammen, eller kriecht ein, wenn es naß wird, tyget krymper. Zu Bette k., gå sagta till sängs. In alle Winkel k., undersöka hvar vrå. Zu Kreuz k., krypa till korset, förödmjuka sig. Vor andere k., förödmjuka sig på ett nedrigt, oanständigt sätt för folk. Eine kriechende Schreibart, ett simpelt, lägt skrifsätt.

Kriechenbaum, *m.* 1. Krikonträd.

Kriechend, *adj.* o. *adv.* Krypande.

Kriechente, *f.* 4. Krypand, ärta, kräcka.

Krieg, *m.* 1. des =es, *pl.* Kriege. Krig. Mit K. überziehen, anfalla med krig.

Kriegen, *v. a.* Få bekomma, erhålla, vinna. — *V. n.* h. Kriga, föra krig.

Kriegend, Kriegführend, *adj.* Krigförande.

Krieger, *m.* 3. Krigare, stridsman, krigshjelte. ſtapper.

Kriegeriſch, *adj.* o. *adv.* Krigisk, stridbar,

Kriegsbaukunſt, *f.* utan *pl.* Befästningskonst, fortifikation. =baumeiſter, *m.* 3. Krigsbyggmästare, fortifikationist. =caſſe, *f.* 4. Krigskassa. =dienſt, *m.* 1. Krigstjenst. =erklärung, *f* 4. Krigsförklaring. =gefangener, *m.* böjes som *adj.* Krigsfånge. =gericht, *n.* 1. Krigsrätt. =geſchrei, *n.* 1. Krigsrop, härskri, fältrop. =rath, *m.* 1. Krigsråd. =recht, *n.* 1. Krigsrätt; krigslag, krigsreglemente eller artiklarne. =rüſtung, *f.* 4. Krigsrustning. =ſteuer, *f.* 4. Krigshjelp, krigsgärd; brandskattning, brandskatt. =vogel, *m.* Sidensvans. =weſen, *n.* 3. Krigsväsen.

Kriekente, Se Kriechente.

Krimmen, se Jucken.

Krimpen, *v. a.* o. *n.* h. o. ſ. Krympa.

Kringel, *m.* o. *f.* Kringla.

Krinne, *f* 4. Inplöjning, spunt, reffla; utskärning, skura, inskärning; spricka, refva, remna.

Krippe, *f.* 4. En dam af pålar, utfyllde med sten och jord, för att, när vattnet är uttappadt, kunna uppföra en mur eller dylikt arbete i vatinet; äfven flätverk vid stranden för att göra den fastare. Eine K. ſchlagen, göra ett sådant flätverk; äfv. häck i en krubba, ho för fåglar; krubba, bås.

Krippen, *v. n.* h. In die Krippe beißen, vara krubb-bitare (om hästar).

Krippenbeißen, *n.* 3. Krubb-bitning, en krampaktig hästsjukdom. =beißer, *m.* 3. Krubb-bitare. =reiter, *m.* 3. Fattig landtjunkare, som rider omkring, för att söka uppehälle. =ſetzer, se =beißer.

Kriſpeln, *v. a.* Sätta narf på läder.

Kriſtall, *m.* 1. Kriſtalle, *f.* 4. Kristall.

Kriſtallen, *adj.* Af kristall.

Kriſtalliſiren, *v. a.* Låta anskjuta i kristaller, kristallisera.
Kritik, *f.* 4. Kritik, granskning; tadel.
Kritiker, *m.* 3. Kritikus, granskare; tadlare, häcklare.
Kritiſch, *adj.* o. *adv.* Kritisk, granskande; tadlande, häcklande; ömtålig, grannlaga, kinkig.
Kritiſiren, *v. a.* Kritisera, granska; häckla, tadla.
Krittеln, *v. a.* Dömma småaktigt och öfver småsaker; tadla, kritisera.
Kritzeln, *v. n.* Skrifva för petigt eller fint, måla kråkfötter. Die Feder kritzelt, pennan går illa, rispar, gnislar, sprätter. — *V. a.* Inrista, inskära.
Kritzeln, *n.* 3. Kråkfötter, plotter, kludderi.
Kritzler, *m.* 3. Kluddare.
Krittlich, *adj.* o. *adv.* Kinkig, laggrann.
Kröbs, *m.* Kärnhus; äfven strupknöl.
Krokodill, *m.* o: *n.* 1. Krokodil.
Krollen, *v. n.* (*Jäg.*) Der Birkhahn krollt, orren spelar. — *V. a.* Koka upp; äfv. krusa, vika ihop. — *V. n.* h. Lopa tillsamman i hett vatten.
Krolzen, *v. n.* Låta, som tjädern, när han spelar.
Krone, *f.* 4. Krona, krans; klase (på blommor). Etwas in der K. haben, hafva ett litet rus.
Krönen, *v. a.* Kröna.
Kronengold, *n* 1. Kronguld.
Kronerbe, *m.* 4. Kronarfving. =gut, *n.* 2. Krongods, domän. =leuchter, *m.* 3. Ljuskrona. =prinz, *m.* 4. Kronprins. =prinzeſſinn, *f.* 4. Kronprinsessa. =rad, *n.* 2. Kronhjul, stort kugghjul. =zahn, *m.* Ögontand, hundtand.
Krönung, *f.* 4. Kröning.
Kröpel, *m.* Någonting litet och oansenligt. =ſtuhl, *m.* Låg karmstol, med böjda karmar och ryggstöd. =ſtuhl, *m.* 1. Liten länstol.
Kropf, *m.* 1. Kräfva; strupe, svalg, hals; svampaktig halsväxt eller knöl, halsbölder, skrofler. =gans, *f.* 1. Pelikan. =holz, *n.* 2. Topplträ. =vogel, *m.* 3. Rördrum.
Kröpfen, *v. a.* Böja efter en rät vinkel. Die Weidenbäume k., kulla pilträden; afhugga toppen och grenarne, att de må växa bättre. K. är äfven stoppa eller göda kalkoner o. d. (*Jäg.*) Äta (om roffåglar).
Kröpfig, *adj.* o. *adv.* Som har en växt på strupen; böjd efter en rät vinkel; halsstarrig, envis. Kröpfiges Holz, träd som icke fått sin tillbörliga växt, lurfträd.
Krörchen, *v. a.* Brunsteka, bryna. — *V. n.* h. Gnissla, gnälla, knarra.
Krörſen, *v. a.* Lagga, forse tunnor o. d. med lagg. † Plåga, martera
Kröte, *f.* 4. Padda, groda.
Krötendille, *f.* 4. Surkulla. =diſtel, *f.* 4. Torrvärksgräs. =loch, *n.* 2. Grodpuss. =gras, *n.* 2. Sälting; kryptåg. =kraut, *n.* Ständs. =ſchnecke, *f.* 4. En art spikklubbesnäcka. =ſtein, *m.* 1. Paddsten, bufonit.
Krücke, *f.* 4. Ungsraka, raka; krycka.
Krücken †, *v. a.* Draga till sig, rensa med rakan eller harkan. Einen Fluß k., muddra en flod. — *V. n.* Gå på kryckor.
Krug, *m.* 1. des =es, *pl.* Krüge. Kruka, krus; stop; krog, ölkällare. =bürſte, *f.* 4. Borste att rengöra buteljer o. d.
Krüger, *m.* 3. Krögare.
Kruke, se Krug.
Krüllen, *v. a.* Förse med lockar; sprita färter o. d.
Krullen, *v. a.* Krusa, göra lockig.
Krümchen, Krümelchen, *n.* 3. Smula, brödsmula, matbit.
Krume, *f.* 4. Malle i bröd; brödsmula.
Krümelig, *adj.* o. *adv.* Som söndersmulas.
Krümeln, *v. a.* Söndersmula.
Krümeln, *n.* 3. Söndersmulande.
Krumm, *adj.* o. *adv.* Krum, krökt, krokig, vriden, bugtig, sned, vind; slingr-

rande. K. machen, kröka. Einen k. und lahm ſchlagen, slå arm och ben af en. Einen k. ſchließen, binda ihop händer och fotter på en. Krumme Ränke, räfkrokar. Eine krumme Hand machen, muta. Das Krumme gerade machen, vränga rätten. K. herum kommen, göra många omsvep. =bein, *n.* 1. Krokigt ben. =beinig, *adj.* o. *adv.* Krokbent, bjulbent. =darm, *m.* Den längsta af tarmarne, *Ileum.* =eiſen, *n.* 3. Krokknif. =haue, *f.* Skarfyxa. =holz, *n.* (*Skeppsb.*) Krumhult; kantringstimmer. (*Vagnm.*) Gesäll, som är stadd på vandring. = =baum, *m.* En art tall, som växer mycket lågt och krokigt på bergen i Schweiz m. m. *Pinus montana* eller *Mugo.* = =öl, *n.* Ett slags olja, som fås af nämnde träd, *Oleum templinum.* =horn, *n.* Krokigt blåshorn; en art register i orgverk. =linig, *adj.* kroklinig. =macher, *m.* En elak Advokat, som vränger rätten. =ſtab, *m.* 1. Biskopsstaf. =ſtroh, *n.* 1. Stött, små, oredig halm.

Krümme, Krümmung, *f.* 4. Krökning, böjning; krokighet, krumhet, bugt, bugtighet, slingrande lopp.

Krümmen, *v. a.* o. *r.* Kröka; böja sned eller krokig, vrida, böja, krokna. Das Recht k., vrida, vränga rätten. Sich vor Alter k., gå krokig eller lutad af ålder. Ein Haar k., såra, tillfoga något ondt. Sich vor jemand k., förödmjuka sig för någon. Sich zur rechten Zeit zu k. wiſſen, veta att eftergifva i rättan tid.

Krümmung, se Krümme.

Krümpelbucht, *f.* Toft akter i en båt.

Krüppel, *m.* 3. Krympling.

Krüppelig, *adj.* o. *adv.* Lytt, ofärdig, förlamad, lam, vanför; krympling, vanskaplig.

Kruſte, *f.* 4. Skorpa på bröd, sår o. d.

Kryſtall, se Kriſtall.

Kübel, *m.* 3. Balja, så, bunke.

Kubik..., (*i sammansättn.*) Kubik.... =fuß, *m.* 1. utan *pl.* Kubikfot.

Kubiſch, *adj.* Kubisk.

Küfer, *m.* Tunnbindare.

Kubus, *m.* Kub.

Küche, *f.* 4. (ü långt) Kök; mat, matlagning. Die K. beſorgen, laga maten.

Kuchen, *m.* 3. Kaka, torta, allahanda slags bakverk, bakelse; äfven hvad som blir öfrigt efter pressningen af oliver, linfrö o. d.; tacka af jern o. d. (*Glasbr.*) De lerproppar, hvarmed lufthål i ugnen igentäppas. =becker, *m.* 3. Pastejbagare, de, som bakar allehanda bakelser.

Küchengarten, *m.* 3. Köksträdgård. =geräth, =geſchirr, *n.* 1. Kökskärl, kökssaker. =gewächs, *n.* 1. Kökskrydda. =junge, *m.* 4. Kökspojke. =latein, *n.* 1. Kökslatin, dålig, usel latin. =leben, *n.* Kokslefnad ell. lefverne. † Das K. haben, säges om farligt sjuka personer, som sannolikt snart dö.. =ſalz, *n.* Koksalt, i synnerhet salt, som sjudes af saltkällevatten. =ſchabe, *f.* Torraka. =ſchaf, *n.* Får, som läggas på till slagt. =ſchapp, *n.* Köksskåp. =ſchelle, *f.* Backsippa. =ſchilling, *m.* Kokspenningar. (*Fig.*) Stut, som Pagerne få i köket, när de förbrutit sig. =ſchrank, *m.* 1. Skafferi; kökssskåp. =ſtube, *f.* 4. Fatbur, skafferi. =zettel, *m.* 3. Uppsats, öfverslag på en måltids-anrättning; matsedel.

Küchlein, *n.* 3. Kyckling.

Kucken, se Gucken.

Kuckuck, äfv. Gukuk, *m.* 1. Gök. † Kucku; ett slags öl i Wittenberg. daß dich der K. (helst G.), dig ska satan ta! (*Skepp.*) Tjuflykta: ett slags blindlykta.

Kuckucksblume, *f.* 4. =nägelein, *n.* 3. Källkrasse, ängkrasse.

Kübick, *m.* 1. Åkersenap; krampfrö.

Kufe, *f.* 4. Kar, så; mede (under en släde).
Küfer, Küfner, *m.* 3. Tunnbindare.
Kuff, *n.* Ett slags fartyg.
Kugel, *f.* 4. Kula, klot; boll, kula; kanonkula, bösskula; biljardkula; glob, sfer, klotrund eller sferisk kropp. =bahn, *f.* 4. Kegelbana; ett klots, en sfers bana ell. väg; ett slags spel med klot. =bak, *n.* (*Skepp.*) Kulback. =blume, *f.* 4. Bergskrabba. =büchse, *f.* 4. Bössa, refflad bössa. =diſtel, *f.* 4. (*Bot.*) Klottistel. =fang, *m.* Bilboquet: en art leksak. =feſt, *adj.* o. *adv.* Hård emot kulor, som kulan ej genomtränger. =ſtraus, *s.* Guling. =flaſche, *f.* Flaska med rund buk och lång hals. =flechte, *f.* (*Bot.*) *Lichen globiferus.* =form, *f.* Kulform att gjuta kulor i. =futter, *n.* Fetlapp, som vecklas omkring kulan innan hon drifves in i lodbössan. =gerade, *adj.* o. *adv.* Säges om ett gevär, hvars lopp är noga och jemnt borradt, så att det skjuter väl. =kreiſel, *m.* 3. Snurra. =ring, *m.* 1. Fingerring. =rund, *adj.* o. *adv.* Klotrund, sferisk. =ſchrot, *m.* 1. Rännkula. =zieher, *m.* 3. Krats, plunderskruf. =zirkel, *m.* (*Geom.*) Cirkelyta, som uppkommer då en yta genomskäres, *Circulus sphæræ.*
Kugeln, *v. n.* h. o. f. Rulla, vältra, trilla, tumla, kullra, hvälfva sig, hvälfvas; spela keglor; lotta med kulor.
Kuh, *f.* Kühe, *pl.* Ko. Junge K., qviga. K. mit dem Kalbe nehmen, gifta sig med en förut lägrad person. Blinde K. ſpielen, leka blindbock. =blume, *f.* 4. Kalfleka. =bille, *f.* 4. Surkulla. =fladen, *m.* 3. Kornka. =hirt, *m.* 4. Koherde, fäherde. =koppel, *f.* 4. Kohage. =pilz, *m.* 1. Kosvamp. =pocken, *f. pl.* Kokoppor. =reigen, *m.* Ranz de vache: koherdarnes dans och musiken dertill på Schweizer-Alperne. =riem, *m.* Ett slags fattig och lättflytande jernmalm, som för sin ringa halt nyttjas som fluss för rikhaltigare malmer. =ſauger, *m.* Nattskräfva. =ſchelle, *f.* 4. Koskälla, kobjällra. =ſtall, *m.* 1. Kostall, kohus, fähus.
Kühkamm, *m.* (*Bergv.*) Ett slags bila. =traut, *n.* Ett slags såpört. =ſchicht, *f.* (*Bergv.*) Ett skicht af 12 timmar, som äfven kallas die lange Schicht. =unter, *m.* Skuggrikt ställe på en äng, dit korna drifvas under starkaste hettan för att hvila sig, eller ock för att mjölkas.
Kühl, *adj.* o. *adv.* Frisk, kylig; sval. =eimer, *m.* 3. Kylfat med is uti att hålla vin m. m. kalt. =faß, *n.* 2. Kylfat. =geld, *n.* Penningar, som betalas för sädens omskäfling eller uppfriskning i skepp. =pflaſter, *n.* 3. Kylpläster. ſkyla.
Kühle, *f.* o. *n.* utan *pl.* Svalka, angenäm
Kuhle, *f.* 4. Grop, graf; kulan på ett skepp.
Kühlen, *v. a.* Förfriska, läska, svalka, vederqvicka, kyla. Seinen Muth oder ſein Müthchen an jemand k., släcka sin harm på någon. — *V. n.* h. Svalkas, svalna. =gräber, se Todtengräber.
Kühlend, *adj.* o. *adv.* Förfriskande, läskande, vederqvickande, svalkande, kylande. ſde.
Kühlig, *adj.* o. *adv.* Kylig, sval, svalkan-
Kühling, *m.* (en fisk) Id.
Kühlung, *f.* Svalkning, svalke, förfriskning.
Kühn, *adj.* o. *adv.* Dristig, tilltagsen, djerf, oförskräckt, vågsam, behjertad.
Kühne, Kühnheit, *f.* 4. Dristighet, tilltagsenhet, vägsamhet, djerfhet.
Kühnlich, *adv.* Dristigt, vågsamt, djerft.
Kühnling, *m.* En rask, tilltagsen menniska.
Kuhr, Kühr, se Wahl.
Kühren, se Wählen.
Kühſewind, *m.* Härfvelvind.
Kuks, se Kux.

Küllmitt, *n.* Ett sädesmått i Livland.
Kumme, *f.* Kum: ett djupt, rundt träg ell. käril, spilkum. [minost.
Kümmel, *m.* 3. Kummin. =käse, *m.* 3. Kum-
Kümmeln, *n.* Supa kumminbränvin.
Kummer, *m.* 3. Grämelse, förtret, harm, bekymmer, oro, sorg. K. leiden, lida nöd. (*Lagf.*) Seqvester på fast egendom. =haft, se =voll. =los, *adj.* o. *adv.* Bekymmerlös, sorglös, utan sorg och bekymmer. =losigkeit, *f.* 4. Bekymmerlöshet, sorglöshet. =voll, *adj.* o. *adv.* Bekymmerfull, bekymmersam, sorgfull, bedröflig, ängslig.
Kümmerlich, *adj.* o. *adv.* Bekymmerfull, bekymrad, orolig, eländig, usel, ömklig, slät, dålig.
Kümmerling, se Gurke.
Kümmern, se Bekümmern.
Kümmerniß, *f.* 1. Se Kummer.
Kummet, *n.* 1. Verk- och arbetssele, lokor. =horn, *n.* 2. Bogträd. =kette, *f.* 4. Kedja, som går från selen eller hästens hufvudlag till vagnsstången.
Kummkarren, *m.* Vippkärra.
Kumpe, *m.* Kamrat, gesäll; äfven skråmästare i vissa handverk; äfv. cistern.
Kumpf, *m.* 5. Kumpen, *m.* 3 Skål, spilkum.
Kund, *adv.* Kändt, bekant, vetterligt. =bar, *adj* o. *adv.* Allmänt bekant, kännbar. =leute, *pl.* af =mann, *m.* Kund: en, som vanligen handlar hos någon; äfven afnämare. Sie ist mein K. (icke =frau, elter =jungfer). =schaft, *f.* 4. Kännedom, kunskap, underrättelse; bekantskap; kunder, handel; skriftligt betyg. Auf K. ausreiten, rida ut att utspana fiendens rörelser. Er hat viele Kundschaften in der Stadt, många bekantskaper. K. kommen, säges om en köpman, när han blir bekant, kommer i rop för goda varor och godt köp. Die K. bei den Handwerksgesellen, skriftligt bevis, vittnesbörd af en mästare, lärobref. =schaften, *v. a.* Inhemta kunskap, utspeja, spana efter. =schafter, *m.* 3. Spion, utskickad i någon elak afsigt; kunskapare, efterspanare, spejare.
Kunde, *f.* 4. Kännedom, kunskap.
Kunde, *m.* 4. Kund, afnämare, köpare.
Künden, *v. a.* Kungöra, förkunna, göra
Kunden, *v. n.* h Vara bekant. [bekant.
Kündig, se Kund.
Kundig, *adj.* o. *adv.* Kunnig, förfaren, skicklig. Er ist der Wege im Lande sehr k., han känner alla vägar i landet ganska noga. Eine Sprache k. seyn, vara hemma i ett språk.
Kündlich, *adv.* Uppenbart, klart.
Kunft, *f.* Kommande, ankomst. Die K. Christi. =sonntag, *m.* Advents-söndag.
Künftig, *adj.* o. *adv.* Tillkommande; nästkommande.
Künftig, Künftighin, ins Künftige, *adv.* för det tillkommande, hädanefter, framdeles, med tiden.
Kunkel, *f.* 4. Rockhufvud; totte; spinnrock. (*Fig.*) Spinnkammare; äfven qvinnokönet. =adel, *m.* Adelskap på mödernet. =lehen, *n.* 3. Qvinnolän.
Kunst, *f.* 1. Künste, *pl.* Konst; skicklighet, färdighet, händighet, vighet; handtverk, handtering, konst; vattenverk ell. vattenkonst, pump, pumpverk. =ausdruck, *m.* 1. Konstord. =beflissener, *m.* böjes som *adj.* Som studerar en konst. =drechsler, *m.* 3. Schatullmakare, konstsvarfvare. =erfahren, *adj.* Förfaren i en konst. =fleiß, *m.* 1. Industri, idogbet, kontflit. =gärtner, *m.* Konst-trädgårdsmästare: trädgårdsmästare, som ej allenast ser på nyttan, utan tillika på konst och skönhet i sin trädgård. =gefühl, *n.* Färdighet att känna det vac-

kra uti konsterna. =genoſſe, *m.* Den, som med en annan idkar samma konst. =geſchwür, *n.* Fontanell. =geſtänge, *n.* Konststång: stångverk vid en konstbyggnad eller vattenkonst. =gezeug, *n.* (*Bergv.*) Konstbyggnad; vattenkonst, konst. =graben, *m.* Graf, dike, som leder vattnet till en vattenkonst. =griff, *m.* 1. Konstgrepp; händighet, handlag. =händler, *m.* 3. En, som handlar med kopparstick o. d. =kammer, *f.* 4. Konstkabinett. =knecht, *m.* (*Bergv.*) Dräng vid konstbyggnader ell. vattenkonster. =leder, *n.* Ledret på vattenkonster. =liebhaber, *m.* Älskare af de bildande konsterna, i synnerh. af målare, bildhuggare- och graver-konsten. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Öfverensstämmande med konstens reglor; teknisk, konst... och vettenskaps... =meiſter, *m.* 3. Konstmästare, brunnsmästare. =pfeifer, *m.* Stadsmusikant. =reich, *adj.* o. *adv.* Konstrik, konstig. =richter, *m.* 3. Granskare af ett konststycke eller snilleverk. =ring, *m.* (*Bergv.*) Ring på en vattenkonst. =ſchacht, *m.* Konstschackt, vattenschakt, hvarigenom vatten uppfordras i grufvor. =ſchloß, *n.* (*Bergv.*) Jernringar och skrufvar, som förena två konststänger med hvarandra. =ſchreiner, =tiſchler, *m.* 3. Ebenist, schatullmakare. =ſprache, *f.* 4. Konstspråk. =ſteiger, *m.* Bergsman, som har konstbyggnaden under sin uppsigt. =ſtraße, *n.* Chaussée; en upphöjd med små stenar lagd väg. =ſtück, *n.* 1. Konststycke. =verſtändiger, *m.* 1. böjes som *adj.* Konstförståndig, konsterfaren. =waſſer, *n.* 3. Springkälla, vattenkonst. =werk, *n.* 1. Konstverk, konstarbete. =wort, *n.* 2. Konstord.

Künſtelei, *f.* 4. Konstarbete; öfverdrifven grannlagenhet eller spetsfundighet.

Künſteln, *v. a.* Arbeta med konst; konstla; vara öfverdrifvet grannlaga.

Künſtig, *adj.* o. *adv.* Konstig, hemma i en konst; hörande till en konst.

Künſtler, *m.* 3. Konstnär, artist.

Künſtlich, *adj.* o. *adv.* Med konst gjord, konstig, fintlig, fyndig; eftergjord genom konst; listig, slug.

Künſtlichkeit, *f.* 4. Konstighet, konst.

Kunterbunt, *adj.* o. *adv.* Brokigt om hvartannat.

Kuntjes, *pl.* (*Skepp.*) Stafningskilar.

Kunz † *m.* Katt, katthane; askpåse; fargalt; äfv. Conrad.

Küpe, *f.* 4. Kar, så.

Küper, *m.* Kypare. =ſpiker, *m.* En sort spik af 1 1/4 tums längd.

Kupfer, *n.* 3. Koppar, kopparkärl; kopparstick; finnar i ansigtet. =artig, *adj.* o. *adv.* Kopparaktig. =bergwerk, *n.* 1. Koppargrufva. =blatt, *n.* 2. Kopparstick. =draht, *m.* 1. Koppartråd. =drucker, *m.* 3. Koppartryckare. =geld, *n.* 2. Kopparpenningar. =gang, *m.* 1. Kopparstreck. =geräth, =geſchirr, *n.* 1. Kopparkärl. =geſicht, *n.* 2. Kopparansigte, kopparfärgadt, rödfnasigt, rödbrusigt ansigte. =grün, *n. indecl.* Koppargrön. =platte, *f.* 4. Kopparplåt; kopparstycke. =ſchlange, *f.* 4. Åsping. =ſchmied, *m.* 1. Kopparslagare. =ſtecher, *m.* 3. Kopparstickare, gravör. =ſtecherkunſt, *f.* utan *pl.* Kopparstickarkonst. =ſtein, *m.* 1. Skärsten. =ſtich, *m.* 1. Kopparstick. =ſtichel, *m.* 3. Grafstickel. =vitriol, *m.* Blästen, kopparvitriol, blåvitriol. =waare, *f.* 4. Kopparslagarearbete. =waſſer, *n.* 3. Vitriol. =wurm, *n.* 3. Skeppsmask.

Kupfericht, *adj.* o. *adv.* Kopparrik.

Kuppe, se Koppe.

Kuppel, *f.* 4. Kupikt tak eller torn, dôme, koppel. =pelz, *m.* 1. Gäfva eller arfvode till en koplare eller -erska.

Kuppelei, *f.* 4 Koppleri.
Kuppeln, *v. a.* Koppla, sammankoppla. — *V. a.* o. *n.* h. Förskaffa (ett frun-timmer); agera kopplare el. kopplerska.
Kuppler, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Kopplare, -erska; en, som befattar sig med att stifta äktenskap.
Kupplerei, *f.* 4. Koppleri.
Kupplerisch, *adj.* o. *adv.* På kopplarevis.
Kur, *f.* Valrättighet. † Liten penningplikt, som den bör erlägga, hvilken på domarens kallelse icke infinner sig vid en sockenstämma o. d. Die Kur haben, hafva frihet att välja. Kur bet. äfv. Cur eller sätt t att bota sjukdomar.
Küraß, *m.* des =sses, *pl.* =sse. Harnesk, bröstharnesk.
Küraßier, *m.* 1. Ryttare i harnesk.
Kurbe, Kurbel, *f.* 4. Vef, krokigt handtag; spel, vindspel.
Kurbiß, *m.* 1. des =sses, *pl.* =sse, Kurbis, pumpa; kurbits. =flasche, *f.* 4. Kalebass, kurbisflaska (frukt). =kern, *m.* 1. Kurbiskärna.
Kurkume, *f.* 4. Gurkmeja.
Kürschner, *m.* 3. Bundtmakare, körsnär. =handwerk, *n.* 1. Bundtmakarehandtverk. =waare, *f.* 4. Bundtmakararbete, pelsverk.
Kürste, se Kruste.
Kurz, *adj.* Kort; kort och nätt, hopdragen. Kurze Waare, kramvaror af jern, stål, koppar, messing &c. — *Adv.* Kort; kort och nätt; kortligen. Zu k. kommen, den kürzera ziehen, komma till korta. über k. oder lang, förr ell. sednare. K. angebunden seyn, vara kort om hufvudet, snarsticken. Ein kurzes Gesicht haben, vara närsynt. K. sagen, säga med få ord. K. und gut, med få ord, utan omsvep, utan krus. K. abfertigen, gifva ett kort besked. K. abbrechen, bryta tvert af. Einen k. halten, hålla en i tygeln, ej lemna honom mycken frihet. Einen um eine Spanne kürzer machen, slå hufvudet af en. In kurzem, innan kort. Vor kurzem, nyligen. über k. oder lang, snart eller längt efter, med tiden. =bein, *n.* 1. En art öd'a. =gewehr, *n.* 1. Korsgevär. =sichtig, *adj.* o. *adv.* Kortsynt, närsynt; som har inskränkta insigter eller trångt begrepp. =sichtigkeit, *f.* 4. Närsynthet; inskränkta insigter. =stämmig, *adj.* o. *adv.* Lågstammig. =um, *adv.* Kort, med ett ord; utan krus, rent af. =waare, *f.* Allahanda små träsaker. =weg, *adv.* Kort; enkelt, okonstladt. =weile, *f.* 4. Skämt, narri, löjligt tal eller upptåg, lappri, tokeri, tidsfördrif. =weilen, *v. n.* h. Skämta öfver, fördrifva tiden. =weilig, *adj.* o. *adv.* Nöjsam, rolig; skämtsam; tokrolig, löjlig, lustig, putslustig. =wierig, *adj.* o. *adv.* Kort, som ej varar länge. =wildbret, *n.* Testiklarne på en hjort.
Kürze, *f.* Korthet. In der K., inom kort tid, innan kort. In die K. bringen, ziehen, sammandraga, göra ett sammandrag utaf.
Kürzen, *v. a.* Förkorta, afkorta, göra kortare.
Kürztich, *adv.* Korteligen, i korthet; för kort tid sedan, nyligen; med få ord.
sich Kuschen, *v. r.* (om hundar Kusa), lägga sig ned och krypa på magen.
Küssen, *v. a.* Kyssa, gifva kyssar.
Küssen, (rättare Kissen) *n.* 3. Dyna, kudde, hyende; sadelputa, selputa; knyppeldyna. =ziehe, *f.* 4. Bolstervar, örngotsvar.
Kuß, *m.* 1. des =sses, *pl.* Küsse, Kyss. =hand, *f.* 1. Handkyss. =mahl, *n.* 1. Märke efter en stark kyss.
Küste, *f* 4. Kust, strand, hafskant; långsträckt och jemn strand, öppen redd.
Küstenbewahrer, *m.* 3. Strandridare. =bewohner, *m.* 3. Strandbo. =fahrer, *m.* 3. Kustfarare; skärgårds- eller kustfartyg.

=fahrt, *f.* 4. Kustfart. =wache, *f.* 4. Kustvakt, strandvakt.
Küſter, *m.* 3. Klockare.
Küſterei, *f.* 4. Klockarhus ell. -boställe.
Küterhof, Küttelhof, *m.* 1. Slagtarehus.
Kutſche, *f* 4. Täckvagn.
Kutſchen, se Kutſchiren.
Kutſchenbaum, *m.* 1. Bom på en vagn. =bock, *m.* 1. Kuskbock. =fenſter, *n.* 3. Vagnsfönster. =geſtell, *n.* 1. Vagnsunderrede. =haus, *n.* 2. Vagnshus, lider, skjul. =himmel, *m.* 3. Himmel på en vagn. =kaſten, *m.* 3, Vagnskorg; vagnskoffert. =leder, *n.* 3. Läderdörr på en vagn. =macher, *m.* 3. Vagnmakare. =quaſt, *m.* 6. =quaſte, *f.* 4. Tofs bakpå en täckvagn, vagntofs. =rad, *n.* 2. Hjul på täckvagn. =riemen, *m.* 3. Vagnsrem, hvarpå korgen hvilar. =ſchlag, *m.* 1. =thür, *f.* 4. Vagnsdörr.
Kutſcher, *m.* Kusk. Wie ein K. fluchen, svära, som en åkare.
Kutſcherſitz, *m.* 1. Kuskbock. =ſteuer, *f.* Afgift för rättigheten att få hålla hästar och vagn.
Kutſchiren, *v. n.* ſ. o. h. Kuska, köra en vagn.
Kütt, se Kitt.
Kutte, *f.* 4. Munkkåpa, kjortel. Die K. anlegen, blifva munk. Die K. ablegen, öfvergifva klosterlefnaden.
Kuttel, *f.* Kutteln, *pl.* Inmäte, inelfvor; kallun, ränta af kreatur; råk af fisk. =fiſch, *m.* 1. Bläckfisk. =flecke, *f.* Slarfsylta. =markt, *m.* 1. Ställe, der slagtade kreaturs inmäte försäljes.
Kütten, se Kitten.
Kutten, *v. a.* Gräfva. =geier, *m.* 3. En art gam, *Vultur papa.*
Kutter, *m.* 3. Kutter (fartyg).
Kützel, se Kitzel.
Kux, *m.* 1. Lott, part eller andel i en grufva. Seinen K. liegen laſſen, upphöra att deltaga i grufvebyggnaden.

L.

Laab, lab, *n.* 1. löpe.
Labbe, *f.* 4. läpp; munn.
Labber, *adj.* o. *adv.* (*Sjöf.*) =dan, *m.* 1. saltad kabeljo ell. torsk. ſta, jollra.
Labbern, *v. a.* o. *n.* pladdra, sqvallra, pra-
Laben, *v. a.* ysta, göra lupen; förfriska, svalka, vederqvicka, läska, kyla, roa, förnöja; ſich l., ysta sig, löpna, lefras; svalka sig, svalna, afkylas, bli kylig; hvila, rasta ut; friska upp (om en vind); förfriska, svalka, vederqvicka, läska; kyla, roa, förnöja sig, finna nöje uti.
Labend, *adj.* förfriskande, läskande, vederqvickande, svalkande, kylande.
Labet, Labetſpiel, (et längt) *n.* 1. och *adv.* bet; Labet werden, blifva bet; komma i lägervall.
Labetrunk, *m.* 1. förfriskande, läskande, vederqvickande, svalkande, kylande dryck.
Labkraut, *n.* 2. Jungfru Marie sänghalm.
Labmagen, *m.* 3. mage som innehåller löpe; sur eller ystad mjölk i fjerde magen på unga idisslande djur, och hvarmed annan mjölk ystas. ſmakare.
Laborant, *m.* 4. chemist; alchemist, guld-
Laboratorium, *n. pl.* ien för ium, 3. laboratorium.
Labſal, *n.* 1. Labung, *f.* 4. förfriskning, svalkande, läskande; afkylning; vederqvickelse; tröst, tillfredsställelse, lindring, lättning, lisa. ſhet, förvirring.
Labyrinth, *n.* 1. labyrint, irrgång; svärig-

Lächbar, *adj.* o. *adv.* (*Skogsv.*) Säges blott om hartsträd som är så stort att det kan lakas eller upphuggas för att få harts deraf. Till mått af ett sådant träd brukas en jernring kallad Lachring.
Lache, *f.* 4. Sätt att skratta; kärrpuss, pöl; sumpigt ställe. (*Skogsv.*) Märke som af Skogsbetjeningen hugges i ett träd; äfven ställe på ett furu- eller granträd der barken är borttagen eller ristad, att kådan må bättre rinna ut, laka; skratt, gapskratt, löje, högt skratt.
Lächeln, *v. n.* h. småle, mysa, småskratta, le. Etwas lächelnd anſehen, mysa mannen, åt nagot. Höhniſch über einen l. le spotskt åt en. — *V. n.* Sagta löje, småleende, mysande.
Lachen, *v. a.* (*Skogsv.*) Blecka; märka ett träd; aftaga barken att kådan må rinna ur; äfven göra en gångstig i smaskogen till afdelning af huggen. — *V. n.* h. skratta. Laut l. storskratta, gapskratta. † Jemandes l., über jemand l., auf jemandes Unkoſten l., le öfver en, göra gäck af en, bespotta en. Einen L. machen, komma en att skratta. Vor — berſten wollen, ſich bald krank l., daß einem der Bauch platzen l., möchte, skratta så att det värker i magen. L. daß einem die Augen übergehen, skratta så att tårarne komma en i ögonen. Innerlich l., ins Fäuſtchen L., le i mjugg. Alles lacht ihm an, allting leker för honom; allt ler

mothonom. Eine lachende Aussicht, en angenäm utsigt. Auf diesem Schlosse lacht alles, på detta slottet är allt öfvermåttan vackert. Nun lacht alles auf dem Felde, nu är den ljufligaste tiden på landet. (*Ordspr.*) Wares Geld lacht, för reda penningar kan man få allt; betyder äfven att penningar locka säljaren att lemna för godt köp. *V. n.* 3. Skratt, löje; förmågan att skratta; das ist zum L., zum Todtlachen, derät kunde man skratta sig till döds.

Lachend, *adj.* o. *adv.* leende, glad, täck, behaglig; leende, skrattande.

Lacher, *m.* 3. en som gerna skrattar; spefågel, begabbare.

Lacherhaft, *adj.* o. *adv.* Vid godt mod, fallen för skratt.

Lächerlich, *adj.* löjlig, narraktig, värd att skratta åt; se Lacherhaft. Mir ist jetzt nicht l. zu Muthe, jag är nu icke fallen före, jag har ej lust att skratta. Ein lächerliches Gesicht machen, draga på munnen, smila. Er sieht so l. aus, han ser ut som han ville skratta.

Lächerlichkeit, *f.* 4. löjlighet, narraktighet.

Lächern, *v. imp.* Es lächert mich nicht, jag har ingen lust att skratta. — *V. a.* Das lächert mich, det väcker löje hos mig, förmår mig att skratta.

Lachig, *adj.* gyttjig, äfjig.

Lächler, *m.* En som skrattar ell. ler.

Lachs, *m.* 1. Lax. =fang, *m.* 1 laxfångst, laxfiske. =forelle, *f.* 4. örlax. =weibchen, *n.* 3. laxhona. wurm, *m.* 2. laxhus.

Lachtaube, *f.* 4. Skrattdufva. *Columba risoria.* (*Fig.*) Flicka som skrattar gerna. =weihe, *f.* Dufhök. zahn, *m.* Framtand.

Lachter, *n.* 3. famn, famnmått. =baum, se Lachbaum. =kette, *f.* (*Bergv.*) Messingskedja om 5 till 6 famnar. =latte, se =stab. =maß, *n.* Måttstock af famnslängd, och som är indelt i fyra 8:delar, och hvar 8:del i 10 tum. =stab, *m.* En art måttstock, som brukas när man vill rita något på papper. =schnur, *f.* Ett snöre af hampa om 10 till 12 famnar, som brukas att mäta med. =stab, *m.* En art måttstock som är en famn lång och två tum tjock och bred, och som brukas att mäta med, särdeles vid nivelleringar. Han är indelad i 6/8:delar och hvar 8:del i 10 tum.

Lack, *m.* 1. lack-gummi, lack-fernissa; lack; lackering.

Lack, *m.* o. *n.* Ett ostindiskt räknemynt om 100,000 Rupier, hvar Rupie räknad till 36 skill. i guld; äfven lack; gummilack; breflack; lackering. (*Hytte.*) Lägan som visar sig öfver ugnskransen, och hvaraf smältaren ser smältans beskaffenhet. Goldner Lack, se Lackviole. =farbe, *f.* Lackfärg: en med saftfärger färgad jord, som duger till målning.

Lackei, *m.* 1. lakej.

Lackfirniß, *m.* 1. lackfernissa, Kinesisk lackering.

Lackiren, *v. a.* lackera, glasera. — *V. n.* 3. lackering, glasering.

Lackirer, *m.* 3. lackerare, glaserare.

Lackmus, *n.* 1. lakmus. =stock, *m.* 1. gul fiolbuske. =viole, *f.* Ett slags dubbla leukojor af guldgul och brun färg, *Cheiranthus cheiri.*

Lactuke, se Lattig.

Lade, *f.* 4. låda, kista; draglåda; låda, kassa. (*Handtv.*) Se Amtslade. (*Väfv.*) En viss ställning vid väfstolar, eller spännbågen hvarigenom inslaget slås fastare intill ränningen. (*Landtbr.*) Ställningen af en plog med en tvåäggad bill.

Laden, *v. a. irr.* Ich lade, du ladest (lädest, läbst, er ladet (lädet, lädt), wir laden ꝛc.; *imp.* ich lud; *conj.* ich lüde; *part.* geladen; *imper.* lade, lasta, lassa; ladda;

bjuda. Vor Gericht L., stämma, instämma för rätten; auf sich L., lägga, lasta på sig; ådraga sig.

Laden, *m.* 3. Fönsterlucka; bod; magasin. Einen L. anlegen, börja att handla.

Ladendiener, *m.* 3. Bodbetjent. =flygel, *m.* 3. halfdörr i en bod; ena hälften af en fönsterlucka. =gesell, *m.* lädgesäll, som för räkning öfver embetets kassa, kassaföreståndare. =gewirk, *n.* ett slags prägtigt sticktyg eller broderi. hüter, *m.* 3. Bodvaktare; förlegadt gods som ingen köper. =jungfer, *f.* 4. Bodjungfru. =keil, *m.* (*Bokv.*) Rigel eller trästycke som går ifrån den ena bokkistan till den andra och sammanhåller dem. =meister, *m.* Lådmästare: mästare som på embetets vägnar bivistar gesällernas sammankomster vid embetslådan. =scheider, *m.* (*Bergv.*) Botten i en vind- eller väderläda för att drifva elakt väder ur grufvor. =schwengel, se =diener. =vater, (*Boktr.*) se =gesell. =zins, *m.* Bodhyra.

Läder, Lader, *m.* 3. Pålassare, lastare; laddare; befragtare.

Ladeschaufel, *f.* 4. Laddskyffel. =stecken, =stock, *m.* 1. laddstock; sättare (i artill.). =stopfer, *m.* Laddstock vid bergsprängning. =stuhl, *m.* (*Saltpetersj.*) Trebenig stol hvarpå ställas de kärl som skola fyllas med vatten, aska och salpeter. =takel, se Stagtakel. =tasche, *f.* Patronkök- =wasser, *n.* (*Bokv.*) Kistvatten; vattnet som vid bokning insläppes på bokkistorna, =linie, *f.* (*Sjöf.*) Lastlinien på ett skepp, som visar huru mycket det bör lastas. =zange, *f.* (*Messingsv.*) Smedjetäng med långt grepp, hvarmed diglar insättas och uttagas vid brännugnar. =zeug, *n.* Laddtyg till kanoner.

Ladung, *f.* 4. Laddning, last; skott; fora, last; skeppsladdning; fragt; bjudning; stämning. Eine L. Steine, en last sten. † Er hat seine volle L., han har fått så mycket han behöfver, han är drucken. Laddning, skott; krutmått. Das Schiff gab dem Feinde die volle L., skeppet gaf eld på fienden med hela laget. — (*Bergv.*) Masugnens uppfyllande med malm, kol, kalksten; äfven ett visst antal af korgar, malm, kol, o. d. m. som slås i masugnen.

Ladungsschein, *m.* 1. Förteckning på en skeppsladdning ell. last.

Laf, *s.* (*Sjöf.*) Vatten. Laf in die Pumpe gießen. =windig, *adj.* o. *adv.* (*Sjöf.*) Lafvindig, lofgirig (om skepp).

Laff, *adj.* o. *adv.* Slapp; äfven osmaklig, som förlorat sin smak. Ein laffer Wein, vin som slagit af sig. † (*Fig.*) Laffe Reden, osmakligt, narragtigt tal. — *S.* Se Lab.

Laffe, *m.* 4. Tok, narr, dåre, dumhufvud, våp, enfaldig stackare; ein junger L., en rå yngling, våp.

Läffeln, *v. a.* o. *n.* h. Göra kär ell. förälskad; kurtisera, smeka, smickra.

Läffelei, *f.* 4. Kärlekshandel, smek, smekande.

Lafete, *f.* 4. Lavet, styckevagn. =blöcke, *f.* (*Skepp.*) Blockar under kanonerna i st. f. laveter. =wand, *f.* Sidstycke ell. planka på en lavet.

Lafetenstange, *f.* 4. Bult på en lavet. =wand, *f.* 1. lavet-planka.

Läffler, *m.* 3. Jungfrupilt, kurtisör.

Lage, *f.* 4. Belägenhet, ställning, läge; tillstånd; hvarf, lag; bäddning, underlag, grund; lag el. salfva (af alla kanonerna på ena sidan af ett skepp); läg af ark i ett exemplar; (i fägtning) positur.

Lägel, *n.* 3. Kagge, lägel. (*Skepp.*) Lägels, födror på segel.

Lagenweise, *adv.* Hvarftals.

Digitized by Google

Lager, Läger, *adv.* (*Landtbr.*) Das Getreide wird l., säden lägger sig; se Lager, *n.* 3. Das Vieh kommt zu l. boskapen fastnar i gyttjan. (*Sjöf.*) Nicht l. icke lägre! commando-ord till styrmannen att icke falla af mer. — *V. n.* 3. *pl.* l. -s och Läger, lag, hvarf; säng, bädd; läger, tillhåll, kula (för djur); varulager, magasin; läger, fältläger; positur (i fägtning); bottensats, drägg. Ich fand das L. leer, jag fann näste, tomt. Ein L. haben, ligga på sjuksängen. Er hat alle Jahr ein schweres L., han har hvart år en svår sjukdom. Ein langes L. haben, vara länge sängliggande. Den Pferden ein L. von Stroh machen, strö halm under hästarna; se Laden. Das L. des Wildes, vildbrådets läge, hide, kula, näste. Ein L. Hühner, rapphöns som fallit ned på ett ställe, en kull rapphöns. Ein L. v. Waaren, nederlag af gods. Gute Waaren bleiben nicht auf dem L. liegen, goda varor säljas lätt. Das L. zu den Fässen im Keller, underbädden eller ett lag af stockar, hvarpå tunnor läggas i källaren. Viel Wein auf dem L. haben, hafva ett stort nederlag af vin, hafva många stora vinfat fulla i källaren. Der Wein schmeckt nach dem L., vinet smakar af modern eller fatet. Bier aufs L. brauen, brygga dricka som skall ligga länge. (*Mur.*) L. eines Schlußsteins, den sidan af en slutsten som tager i hvalfröret.

Lager, *n.* 3. Lagerbaum, *m.* 1. vedgård; vedstapel; timmerplats; brädgård; stapel; underlag. -bier, *n.* 1. Marsöl, som håller sig länge. -buch, *n.* 2. jordbok, mantalsbok; varulagerbok. -faß, *n.* Ett stort fat ell. liggkärl i källaren. -fieber, *n.* 3. Fältsjuka. -geld, *n.* Penningar som på några ställen betalas för nederlagsfriheten, se -zins. -genoß, *m.* Sängkamrat. -gestell, *n.* Sängställning. -haft, se Bettlägerig. -haus, *n.* 2. varulager, magasin, förrådshus; stapel- ell. nederlagsplats. -holz, *n.* Omkullfallna eller kullblåsta trän, som blifvit liggande i skogen; äfven tunnstockar eller bjelkar i en källare, hvarpå tunnorna ligga; se -balken. -hütte, *f.* Barack i fält- -korn, *n.* Korn som lägger sig på åkern. -krankheit, *f.* Fältsjuka. -krone, *f.* Guldkrona med tinnar på, hvilken gafs af de Romare åt dem, som först hade trängt sig in i fiendens läger, *Corona vallaris l. castrensis.* -kunst, *f.* Konsten att sticka ut läger. -meister, *m.* Regements-Qvartermästare. -miethe, *f.* Hyra för nederlag af varor, magasinsbyra.

Lagern, *v. n.* lägga; slå läger; nedslå. sich L., lägga sig, lägra sig.

Lagerobst, *n.* 1. vinterfrukt. -punkt, *m.* 2. (*Artill.*) Inskärning eller fördjupning i laveten för kanontapparne. -rebe, *f.* Ett slags vinstock hvars refvor, så snart de slå ut nedvid stocken, krypa utåt jorden. -ruhr, *f.* Rödsot i fält. -salz, *n.* 1. Stensalt i bäddar. -scheit, *n.* (*Skogsv.*) Ved som hugges af sjelfva stammen; till åtskilnad från Stockscheiten. -seuche, *f.* Fältsjuka. -statt, *f.* -stätt, -stelle, *f.* 4. bädd; bäddning; nattläger; tillhåll, läger; hvilorum, lägerstad. -stein, *m.* (*Berge.*) Formvägg. -stock, m. Bistock af bräder som ligga på längden; se Ständerstock. -stützen, *f.* (*Skeppsb.*) Stöttor hvarpå ett skepp hvilar. -sucht, se Fleckfieber. -wache, *f.* Lägervakt. -wand, *f.* (*Berge.*) En fast bergart, som ej behöfver stödas med timmer eller mur; äfven fast grund eller bergart, hvarpå timret i schakterna kan ställas. -wein, *m.* Vin som kan ligga länge eller hålla sig länge. -weise, *adv.* (*Min.*) Flolägig.

=wuchs, *m.* Växtgirighet: när säden skjuter för hastigt upp i lägg, så att den lägger sig. =zins, *m.* 1. Magasinshyra.

Lahm, *adj.* Lam, borttagen, contract; halt; den som linkar; eländig, oduglig; som icke passar. Einen krumm und lahm schlagen, slå arm och ben sönder på en. L. betyder äfven rankig, såsom fällknifvar, saxar o. d. som äro för lösa i vecket eller gångjernet. =lendig † *adj.* o. *adv.* Halt, ofärdig i höfterna.

Lahme, *m.* o. *f.* böjes som *adj.* den lame, halte.

Lähme, *f.* lamhet, borttagenhet; slag, gikt.

Lähmeisen, *n.* (*Krigsk.*) Träkulor försedda med fotanglar som kastas på ställen man satt i brand med bomber eller eldkulor, för att hindra de belägrade att släcka elden.

Lähmen, *v. a.* göra lam, förlama. Einer Gans die Flügel l., bryta sönder vingen på en gås, att hon ej må flyga.

Lähmen, *n.* Ett slags vallackning då sädesådern krossas med en trähammare.

Lähmung, *f.* 4. borttagenhet, lamhet.

Lahn, *m.* 1. Guld och silfverlan.

Lähnig, *adj.* (*Repsl.*) Ein l. gebrehetes Tau, tåg som är drejadt mindre än 1 3:del.

Lähnmacher, *m.* 3. Guld- eller silfverlanmakare. =tresse, *f.* 4. Snöre af guld- ell. silfverlan.

Laib, Laib, Laibbrot, *n.* 1. Ett slags hembakadt bröd.

Laich, *n.* 1. Fiskrom; grodrom.

Laich, Laichzeit, *f.* 4. Fisklek eller parning, lektid.

Laichen, *v. n.* h. Leka (om fisk).

Laie, *m.* 4. Lekman; en oerfaren, okunnig.

Laienbruder, *m.* 3. =schwester, *f.* 4. munk, nunna som blott förrättar verldsliga sysslor ell. passar upp i kloster. =pfründe, *f.* Ett andligt præbende som besittes af en verldslig person. =priester, *m.* Prest hos katholikerna, som ej är munk eller som ej antagit någon andelig orden, ovigd prest.

Lake, *f.* 4. Sallake.

Laken, *n.* 3. Kläde; tyg; lakan; duk.

Lakritze, *f.* 4. Lakris; lakritsört ell. -rot.

Lakritzensaft, *m.* 1. Lakris.

Lallen, *v. n.* h. Stamma, lalla, jollra. — *V. n.* 3. Stammande, lallande, jollrande.

Lambertsnuß, *f.* 1. Lombardisk hasselnöt.

Lamentiren, *v. n.* h. Jemra sig.

Lamm, *n.* des =s, *pl.* Lämmer. Lam. (*Fig.*) En mild, tålig, oskyldig, from i enniska. =gebet, *n.* En bön i romersk kyrkan, som börjas med orden *Agn. s Dei.* =zeit, *f.* Tiden när fåren lamma

Lammen, *v. n.* h. Lamma.

Lämmer, *pl.* af Lamm, Lam, lamungar. =abend, *m.* Fredagen före Pingst: en glädjedag för barnen i Hamburg, emedan alla gå ut till stadsporten för att köpa lefvande eller trälam, som der försäljas. =blume, *f.* Korskål. =wolle, *f.* Lamull.

Lammer, *f.* =braten, *m.* (*Jäg.*) Långt smalt köttstycke, som invändigt skäres ifrån ryggraden på ett rådjur.

Lammfleisch, *n.* 1. Lamkött, fårkött.

Lammsbauch, *m.* Ett slags arfränta på vissa orter af ett slagtadt lam, eller dess värde i penningar, som årligen betalas till länsherren. =braten, *m.* 3. Lamstek. =geschlinge, *n.* 3. Inmäte af lam.

Lämpchen, *n.* 3. Liten lampa.

Lampe, *f.* 4. Lampa. Seine nächtliche L. erhellet den ganzen Erdkreis, hans nattlampa upplyser hela jordkretsen. (*Fig.*) Hans arbeten utbreda en allmän upplysning. Seine L. wird bald verlöschen. (*Fig.*) Han lärer snart ej mera vara till.

Lampenfüller, =mann, *m.* 2. =putzer, *m.* 3. =wärter, *m.* Lykttändare. =ofen, *m.* Thermolampa. =ruß, *m.* =ſchwarz, *n.* Lampsot, som stundom nyttjas till en svart färg. =ſtock, *m.* 1. =träger, *m.* 3. Ställning under en lampa ell. lykta.

Lamprete, *f.* 4. Nejnöga.

Lancette, se Lanzette.

Land, *n.* 2 (d som t) des =es, *pl.* Länder, Land; landskap; landsort, landet, landsbygd; åker, åkerfält; jordmån; mark, grund, fält, jordstycke. (*Skepp.*) L. kallas på klinkfartyg stället der plankorna ligga med kanterna öfver hvarandra. Vom Lande ablegen, abſtoßen, lägga ut med fartyg. Das L. bauen, bruka jorden. Über L. gehen, resa landsvägen; resa utomlands. In meinem Lande, i mitt fädernesland; i min fosterbygd. =accise, *f.* 4. Accis. =adel, *m.* 3. Adel från landsorten. =amman, *m.* Högste embetsmannen på landet i Schweiz. =amt, *n.* Embete på landet; embete som förvaltas vid vissa högtidliga tillfällen, hvilka tillika angå landsherren och landständerna, t. ex. Landmarſchall, o. s. v. =anbauer, *m.* 3. Jordbrukare. =ausſchuß, *m.* Landmilice, soldater som hela landsbygden bör underhålla. =bar, *adj.* o. *adv.* Tjenlig till landstigning; äfven som kan tillandas. Ein landbarer Hafen. =bau, *m.* Landbruk, åkerbruk, jordbruk. =bauer, *m.* Bonde på slättmarken, till skillnad från Bergbauer. =beamte, *m.* Embetsman på landet; se =amt. =becker, *m.* Bagare på landet. =bede †, *f.* Plogskatt. bereiter, se =reiter. =beſchäler, m. Hingst som hålles på herrskaplig bekostnad för att betäcka landfolkets ston. =beutler, *m.* Fuskare ibland hvitgarfvare. =biber, se Erdbiber, =biſchof, *m.* Biskop som förvaltar sitt embete blott på landet, se Chorbiſchof. =bothe, *m.* Landbåd: polsk riksdag, fullmägtig af adeln; se Knecht. =brett, *n.* Så kallas vid sågqvarnar de vanliga bräder som till ätskilligt snickarearbete skickas ut på landet och der förbrukas; till skilnad ifrån Spündebrettern, som äro starkare. (*Skepp.*) Landgang. =buch, *n.* Förteckning på adeln, dess besittningar m. m.; äfven landslag. =deich, *m.* Ett stort dike eller dam, till säkerhet för ett helt land emot vattnets våld; äfven dike som har framför sig 24 Ruthen Land, till skillnad från ett Chordeich, som blott har 12.

Landen, *v. n. ſ.* o. *h.* Landa, komma i land, landstiga. =enge, *f.* 4. Näs, smal landsträcka emellan tvenne land. =fahrer, se =ſtreicher, =falling, se Auflduning. =faß, *n.* Ett våtvarumått. =feſte, *f.* Landfäste, landfästning; äfven tåg hvarmed skepp fasthållas i land. =fieber, *n.* En art feber som är gångbar på landet; äfven epidemisk feber i ett land. =flagge, *f.* En art flagg som hissas på skepp när man upptäcker land; se Landesflagge. =fleiſcher, *m* Slagtare som bor på landet.

Ländereien, *f. pl.* Jordägare, jord, gods, landtegendomar.

Länderiſch, se under Ländern.

Landern, *v. a.* Omgärda, inhägna. — *V. n.* Dansa långsamt omkring i ring. Man säger äfven länderiſch tanzen, eller en länderiſcher Tanz. Nyttjas (*fig.*) om verldskropparnes kretslopp.

Landesabſchied, *f.* Landdagsbeslut; beslut på ett möte af landtständerne. =ältеſte, *m.* De förnämste bland Adeln i en provins. =amt, se Landamt. =anwalt, se =hauptmann. =art, *f.* 4. Ett landskaps eller en landsorts sed, vana, bruk ell. plägsed; klimat, luftstrek; ett lands art, egenskap, beskaffenhet. =ausſchuß, *m.* Utskott af landständerne. =beamte, se Landbeamte.

beſchreibung, *f.* 4. Landskapsbeskrifning. ›beſtallte, ›beſtallter, *m.* Fullmägtig för Adeln vid Landsexamen (t. ex. i Schlesien). ›flagge, *f.* Flagg hvarpå man känner ifrån hvad land ett skepp är; se Landflagge. ›folge, *f.* Efterföljd i regeringen; äfven invånarnes skyldighet i ett land, att i trängande fall lyda landsherrens uppbåd; se Landfolge. ›fürſt, ›herr, *m.* 4. Landsherre, regerande furste. ›fürſtlich, *adj.* Landsfurstlig, enväldig, oinskränkt. högstrådande. ›hauptmann, *m.* 2. Guvernör, landshöfding, ståthållare, landsdomare. ›hauptmannſchaft, *f.* 4. landshöfdingdöme; ståthållerskap ›herrlich, *adj.* Oinskränkt, enväldig, högstrådande. ›herrlichkeit, *f.* 4. Rättigheter som tillkomma en landsherre. ›herrſchaft, *f.* 4. Envälde, regerande magt; regerande furste ell. furstinna. hoheit, *f.* 4. Envälde, regerande magt. ›huldigung, *f.* 4. Allmän hyllning. ›hülfe, *f.* Landshjelp. ›kämmerer, *m.* Landskamrer. ›kanzler, *m.* Lands-Sekreterare i Sachsen. ›kennung, se Landkennung. ›obrigkeit, *f.* 4. Öfverhet uti ett land. ›pflicht, *f.* 4. Hyllning, trohetsed; in L. nehmen, taga trohetseden af en. ›regierung, *f.* 4. Ett lands regering ell. styrelse; regering, de som föra regeringen. ›ſchuld, *f.* Gäld och skuld hvarföre ett land häftar, i synnerh. landtständerne. ›ſchule, *f.* Skola som är inrättad på landets bekostnad. ›ſprache, *f.* 4. Modersmål, landets språk, tungomål; munart, dialekt. ›ſtelle, *f.* Lands-Collegium i Österrike. ›tracht, *f.* Nationaldrägt. ›vater, *m.* Landets fader: landsherren betraktad såsom en fader för sina underhafvande. ›vertrag, m. Landsförening. ›verwalter, ›verweſer, *m.* Vice landshöfding. ›verweiſung, *f.* Landsförvisning. ›verwieſener, *m.* böjes som *adj.* en landförvist. ›flüchtig, *adj.* o. *adv.* Flygtig, landsflygtig, biltog. ›folge, *f.* Undersåternes skyldighet att följa landsherren vid vissa tillfällen, såsom i krigståg, med skjutsning, när missdådare skola efterspanas o. s. v. äfven en samling af adeliga tjenstemän på landet till rättvisans värd. Jfr Landesfolge. ›forſtmeiſter, *m.* Öfverjägmästare. ›fracht, *f.* 4. Forlön, fragt. ›frau, *f.* 4. Bondhustru. ›gericht *n.* 1. Provincial-domstol, jfr Feldgericht. ›geſtüte, *n.* Stuteri på landet, se ›beſchäler. ›graben, *m.* Dike som går igenom en stor del af landet, eller gör gränsskillnaden deraf. ›graf, *m.* 4. Landgrefve; ordförande i en landsrätt. ›grafenbrot, *n.* Ett slags hvetebröd med mycket smör uti, som nyttjas i Hamburg. ›gräfinn, *f.* 4. Landgrefvinna. ›grafſchaft, › ›thum, *f.* 4. Landgrefskap ›gränze, *f.* Gränsen af ett land; äfven råmärke, sten eller dylikt som utmärker den. ›gültig, se gängig. ›gut, *n.* 2. Landtegendom, gods, landtgård. ›haken, *n.* (*Sjöf.*) Ankare med en arm, som brukas vid strömmar och vid stränder. ›handel, *m.* 3. Handel som drifves landvägen; landköp. ›haus, *n.* 2. Landtgård ell. hus. ›haushalter, *m.* 3. Landthushållare. ›haushälterinn, *f.* Landthushållerska, reddeja. ›herr, *m.* Burgherre. ›haushaltung, *f.* 4. Landthushållning. ›junker, *m.* 3. Landtjunker, adelsman på landet. ›kammer, *f.* Landscontor. ›karte, *f.* 4. Landtkarta. ›kaſten, *m.* Landkassa (i Pomern). ›kennung, *f.* (*Sjöf.*) Landkänning. ›kirche, *f.* Sockenkyrka, landskyrka. ›kircheninſpector, se Inſpector. ›knecht, *m.* 1. Fjerdingsman. Se Büttel. ›krämer, *m.* 3. Krämare som går omkring på landet med smått kram. ›krankheit, *f.* Sjukdom, som grasserar på landet; äf-

ven epidemisk sjukdom, farsot; endemisk sjukdom, hvartill grunden finnes i ett lands särskilta beskaffenhet. =krebs, *m.* Ett slags Amerikanska kräftor utan stjert, eller krabbor, som gräfva små hål i jorden och uppehålla sig deri, *Cancer ruricola.* =krokodill, *m.* Ett slags ganska stor ödla i Ostindien. =kundig, *adj.* Allmänt bekant, kunbar. =kutſche, *f.* 4. Forvagn, postvagn. =kutſcher, *m.* Den som kör en sådan vagn; äfv. den som äger eller förpaktar den. =lage, se Nachbarrecht. =läufer, *m.* 3. Landstrykare, skojare. =läuferinn, *f.* 4. Skojerska, slinka. =leben, *n.* 3. Landtlefnad. =leute, *pl.* Landtfolk, landtmän, bönder.

Ländlich, *adj.* Landtlik, landsbygden eller landtväsendet tillhörig; enkel, okonstland; † välvillig, fryntlig. (*Ordspr.*) Ländlich, ſittlich, hvart land har sin sed; man bör ta seden der man kommer.

Landluft, *f* 1 Landtluft. =macht, *f.* 1 Krigsmagt till lands, landtt oppar. =mädchen, *m.* 3. Bondflicka, landtflicka. =mann, *m. pl.* — leute, Landtman, landtbo; bonde, Riddare eller adelsman som är bosatt på landet. =meſſer, *m.* 3. Landtmätare. =miliz, *f.* 4. Landtvärn; vargering. =münze, *f.* Inländskt mynt. I Baiern är L. ett slags individuelt räkenmynt, som gäller 2 och en half Kreutzer eller 10 Pfennige. 24 Landmünzen utgöra 1 Gulden. =pfennig, *m.* Jordränta. I Osnabrück är L. ett slags jordränta, som köparen årligen måste godtgöra säljaren, emedan afgifterne der icke häfta på ägaren utan på sjelfva jorden, och således icke öfvergå till köparen. =pfarre, *f.* 4. Pastorat på landet. =pfarrer, *m.* 3. Sockneprest, prest på landet. =pfleger, *m.* 3. Prefekt, höfding, ståthållare, landshöfding. =plage, *f.* 4. Landsplåga, plågoris. =recht, *n.* 1. Stadgar, lag, som tillhöra en provins eller landsort; lag grundad på gamla sedvanor, landslag. =regen, *m.* 3. regn som faller i ett helt land; dagsregn. =reiter, *m.* Landtridare som rider omkring på landet och vakar öfver ordningen. =reiterei, *f.* En landtridares trakt, boställe och syssla. =richter, *m.* 3. Domare på landet, häradshöfding; lagman, landsdomare. =röthe, *f.* Vanlig krapp, som fortplantas genom telningar och hvars frö icke mognar. =ruhr, *f.* Epidemisk rödsot på landsbygden; äfv. i ett helt land. =ruthe, *f.* Ett längdmått om 16 fot; deremot eine Stadtruthe, räknas endast till 10 eller 12 fot. =ſafran, *f.* Inländsk safran: som växer i landet. =ſaß, *m.* 4. Ägare af ett frälsegods. =ſäſſig, *adj.* besutten. Ein landſäſſiges Rittergut, frälsegods som är taget i förläning af landsherren, hvars äbo är förpligtad till tjenst och skyldigheter, och har säte och stämma på landdagar. =ſaſſigkeit, *f.* Egenskap, ständ, rättigheter och skyldigheter af en innehafvare på ett frälsegods. =ſchaft, *f.* 4. Landskap, provins, höfdingedöme, landsort; landskapsstycke, målning; ständerna i ett land; nation vid en akademi. =ſchaftlich, *adj.* Provincial, en provins ell. landsort tillhörig; som är ifrån eller bruklig i landsorterna. =ſchaftsmaler, *m.* 3. Landskapsmålare. =ſchnecke, *f.* 4. Jordsnäcka, snigel. =ſchöppe, *m.* 4. Bisittare i en lagmans- eller häradsrätt. =ſchreiber, *m.* 3. Häradsskrifvare; sekreterare, notarie, aktuarie. =ſchreiberei, *f.* 4. Landskansli, landskontor, landsarkiv. =ſchule, *f.* Sockenskola; jfr Landesſchule. =ſchwalbe, *f.* Hussvala. =ſchweifer †, *m.* Landsstrykare. =ſecket, *m.* Ett lands offentliga kassa

eller skatt. ſſee, *m.* 6, Insjö. ſſeuche, *f.* 4. Farsot.

Landshauptman. Se Landeshauptman.

Landſicht, *f.* (*Sjöf.*) Landsigte. ſſiedel, *m.* o. *n.* Så kallas på några ställen i Tyskland, särdeles vid Rhenströmmen, ett landtgods, helst det som en besitter ärfteligt för en viss ärlig skatt, på arfränta, skattegods. Se Meier. ſherr, *m.* Egendomsherren, som gifvit ett sådant gods till skatte. Se Grundherr. ſſidelhof, *m.* 1. Skattegård, skattehemman. ſſitz, *m.* 1. Landtgård; gods, landtegendom.

Landskind, *n.* Inföding, landets barn. Ein Preußiſches L. en infödd Preussare. ſknecht, *m.* Landsknekt, landssoldat; äfven Lansquenet: ett franskt kortspel. ſleute, *pl.* Landsmän. ſmann, *m. pl.* ſleute, Landsmänner, landsman. ſmannſchaft, *f.* 4. En landsmans beskaffenhet ell. egenskap; nation. ſſpitze, *f* 4. Näs, udde, landsudde. ſſprache, *f.* Bondspråk; jfr Landesſprache. ſſtadt, *f.* 1. Stad som lyder under landsherren; uppstad; småstad. ſſtand, *m.* ſſtände, *pl.* Landstånd, landständerne. ſſtändiſch, *adj.* o. *adv.* Det som landständerna tillkommer. ſſtein, *m.* Gränssten; äfven myrmalm. ſſtelle, *f.* Syssla på landet, i synnerh. en landprests. ſſterben, *n.* 3. Dödlig farsot. ſſteuer, *f.* 4. Jordeboksränta, hemmansränta; äfven kronoutskylder på landet. ſſtraße, *f.* 4. Landsväg, stråkväg. ſſtreicher, *m.* 3. ſſtreifer, ſſtreiner, ſſtrömer, ſſtörzer, ſſtürer, Landstrykare. ſſtrich, *m.* 1. Landsträcka, distrikt, domsaga. ſſtube, *f.* 4. Domsäte, domstol ell. rätt i en landsort. ſſturm, *m.* 1. Storm till lands; landstorm; alla invånarnes uppbåd till landets försvar. ſſuchung, *f.* Misstänkta personers eftersläende eller uppsökande i landet. ſſyndicus, *m.* Landsständernes advokat och taleman. ſſtabak, *m.* Inländsk tobak. ſſtafel, *f.* Landkarta; äfv. landständernes archiv. ſſtag, *m.* 1. Landdag, riksdag. ſſtagen, *v. n.* Hålla landtdag. ſſtare, se ſſteuer, ſſthurm, *m.* Torn vid ett landtvärn; jfr ſſwehre. ſſtrauer, *f.* Lands- eller allmän sorg. ſſüblich, *adj.* Vanlig, bruklig ell. vedertagen i ett land.

Landung, *f.* 4. Landstigning; anländande.

Landungsplatz, *m.* 1. Landstigningsplats. ſſverderblich, *adj.* Landsförderflig. ſſvogt, *m.* 1. Guvernör, landtfogde, landsdomare, landshöfding. ſſvogtei, *f* 4. Landshöfdingdöme, fögderi, höfdingdöme. volk, *n.* 2. Folk på landet, allmoge. ſſwärts, *adv.* Inåt landet. ſſwehre, *f.* 4. Landtvärn; hinder, gräns, förmur. ſſwein, *m.* 1. Inländskt vin. (*Fig.*) Dåligt vin. ſſweſen, *m.* 3. Landthushållning. ſſwind, *m.* Vind som blåser om dagen ifrån sjön inåt landet; äfven vind som blåser inifrån landet åt kusten till. ſſwirt, *m.* 1. Landthushållare, jordbrukare, åkerbrukare. ſſwirtſchaft, *f.* 4. Landthushållning, jordbruk, åkerbruk. ſſwolle, *f.* ut. *pl.* Inhemsk ull. ſſzins, *m.* 6. Hemmansskatt. ſſzögling, se Landskind. ſſzunge, *f.* 4. Udde.

Lane, *f.* Bottenbräde i en båt.

Lang, länger, längſte, *adj.* o. *adv.* Lång: längre, längst; långvarig. Ein langer Mann, en stor ell. lång karl, lång till växten. Ein Ellen l., en aln lång. Der Länge l. hinfallen, falla så lång man är. (*Ordspr.*) Wer l. hat, läßt l. hängen, den som långt har, låter långt häuga, d. ä. den som har råd, slår stort på. Es iſt ſchon eine lange Zeit her, det är redan längesedan. Im ward die Zeit l. Ein Langes und Breites ſchwätzen, prata länge eller onödigt om en sak. Über lang oder kurz, förr eller senare. Ein langer Wein, tjockt segt vin. Einen kurz und l. nennen.

verhopa en med ovett. Vor langen Jahren, för många år sedan. Lange Weile haben, ledsna, ledas. Sich L. vertreiben, fördrifva tiden. Für die L., för tidsfördrif. Eine lange Brühe, lång eller för tunn säs. Das Essen wird mir im Halse lang, säges i allm. tal när man äter en mat utan aptit.

Lange, länger, längst, *adv.* (äfv. lang) långt, långvarigt, långsamt, för länge; på långt när; l. her, längesedan. Eine Zeit l., en tid; en tid bortåt; en stund. noch l. nicht, ännu icke på lång tid. Bis aufs längste, i det längsta. Ganze Tag l., hela dagar igenom. Er ist l. nicht so groß als sein Bruder, han är på långt när ej så stor som hans broder. Es dauert mir zu l., tiden faller mig för lång. Endlich ward ihm die Zeit lang, till slut blef han otålig. Laß dir die Zeit nicht lang werden, bis ich wieder komme, roa dig bäst du kan, tills jag kommer igen. Es hilft dir nichts, wenn du ihm lange gute Worte giebst, om du gifver honom än så många goda ord, så uträttar du likväl intet dermed. Lange vorher, långt förut. Lange nachher, långt efter. Ja warte nur so lange du willst, ja du kan vänta derefter, det sker ändock icke. Je länger hier, je später dort, ju längre här, ju senare der. Aufs längste in drei Tagen, på sin höjd inom tre dagar. Es ist l. gut für mich, det är godt nog för mig. Was l. währt, wird gut, den Väntar icke för länge som väntar på något godt.

Länge, *f.* 4. Längd; långvarighet; långsamhet, tidsutdrägt; longitud. In der L., i längden. Nach der L., efter längden, längs efter, längs utåt. Der L. Nach ell. † der L. lang, så långt han eller det var. † Eine liebe lange L., en ganska lång tid. L. bet. äfven länga eller tåg att slå om en packe vid hissning; äfv. Länga: ett slags kabiljo, *Gadus molva.* In die L. ziehen, draga ut på tiden. Etwas der L. nach erzählen, berätta något med alla omständigheter. Die L. hat die Last, tiden gör bördan tung. Die L. eines Orts (*Sjöf.*) Longitud: längden af en ort eller dess afstånd ifrån första Meridianen. Die L. eines Sterns, en stjernas längd.

Langen, *v. n.* h. Hinna till, uppnå, komma intill, förslå, räcka till, vara nog ell. tillräcklig; växa, tilltaga. — *V. n.* s. Anlända, ankomma. In die Schüssel L., taga sig något ur fatet. — *V. a.* Gifva, lemna, räcka fram ell. ut.

Längenmaß (a långt) *n.* 1. Längdmått.

Langeweile, *f.* Ledsnad.

Langfisch, *m.* 1. Länga. =gedehnt, *adj.* Långsträckt; vidlöftig. =hals, *s.* (*Skepp.*) Långhals: ett slags mycket vida stroppar på block; äfven skeppsmask (snäcka). =händig, *adj.* o. *adv.* Långhändt. (*Fig.*) Som har vidsträckt magt. =heit, se Länge, =hin, *adv.* På längden, längsefter. =holz, *n.* (*Hand.*) Bjälkar och plankor. =kragen, *m.* Skedanka, se Löffelente, jfr Moorente. =kreis, *m.* Oval eller Ellips.

Länglich, *adj.* Något lång, aflång; långlagd.

Länglichrund, *adj.* Långrund.

Langmuth, müthigkeit, *f.* utan *pl.* Långmodighet. =müthig, *adj.* Långmodig, efterlåten, god, mild, benägen att öfverse; tålig. =ohr, *n.* 6. Sloköra; åsna. =ort, *m.* (*Bergv.*) Långort: ställe i en grufva hvarifrån man börjar bryta den i längden; äfven de försökningsorter vid Altenbergska tenngrufvorna, som drifvas i fast klyft, endast genom bränning eller tillmakning, sedan arbetet hunnit med rollorten genom raset. =rund, se =kreis. =salzling, *m.* (*Skepp.*) Långsalning

Längs, *prep.* med *Dat.* och *Genit.* Längs efter, utefter, utmed.

Langſam, *adj.* Senfärdig, långsam, trög, långvarig. Ein langſamer Kopf, en som långsamt fattar något. L. werden, taga af, förminskas. Wer L. kommt, kommt auch, bättre sent än aldrig.

Langſamkeit, *f.* 4. Senfärdighet, långsamhet, tröghet.

Langſchattig, *adj.* o. *adv.* Som kastar en läng skugga. (*Geogr.*) Så kallas de folkslag som bo i de kalla klimaten, *Macroscii*, hvilka kasta en lång skugga, emedan solen kastar en sned skugga på dem. -ſcherbe, *f.* (*Skepp.*) Långlast. -ſchläfer, *m.* 3. -inn, *f.* 4. Sofvare, -verska, sjusofvare, -verska. -ſchote, *f.* (*Skepp.*) Långskott i handelsfartyg. -ſchub, *m.* 1. Kägelspel på långt häll. -ſichtig, *adj.* Långsynt, som ser på långt håll. -ſpliſſung, (*Sjöf.*) Spansk splissing: -ſtange, se Stemmleiſte. -ſtielter, *m.* En sort päron med ovanligt lång stjelk.

Längſt, *adj.* Längst, högst. Am längſten, längst.

Längſt, *adv.* Länge, längesedan, långt för detta.

Längſtens, aufs, Längſte, *adv.* I det längsta; sednast.

Langſtroh, *m.* 1. Långhalm, halm af råg och hvete, bunden i kärfvar, i motsats af: Krummſtroh, som är halm af korn, hafre, ärter; äfv. stött halm, o. d. -töged, †, se Wierig. -viereck, *m.* Parallelogram. -wagen, *m.* Långvagn, bakvagn; äfven en stång eller trä som går ifrån bakvagnen till framvagnen. -weile, *f.* Ledsnad. -weilen, *v. n.* o. *r.* Ledsna. *V. a.* Ledsna ut, förorsaka ledsnad; göra ledsam, tråkig. -weilig, *adj.* Långvarig, ledsam, tråkig. -wierig, *adj.* Långvarig, långsam, långlig. -wierigkeit, *f.* 4. Långvarighet. -warz, se Lämmerkraut.

Lanze, *f.* 4. Lans, spjut, pik. Eine L. mit jemand brechen, kämpa, strida eller spänna bälte med någon. Die L. ſinken laſſen, gifva sig, gifva efter. Mit eingelegter Lanze, med fälld lans.

Länzen, *v. a.* Döda hafsfisk med spjut eller harpun.

Lanzenbruhn, *n.* 3. Landsbrytning.

Lanzenreiter, Lanzenträger, *m.* 3. Ryttare med lans, lansförare.

Lanzette, *f.* 4. Lansett, åderjern.

Lanzieren, *v. a.* Uppjaga hjorten och förfölja honom, tills de andre jägarne blifva honom varse.

Lapp. Se Schlaff, Schlapp. *S. m.* Skäl på bogsprötet.

Lappalie, *f.* 4. Lappri; osmakligt tal, platt qvickhet ell. skämt.

Läppchen, *n.* 3. Liten lapp ell. stycke, liten slarfva, trasa; liten lob; prestkrage; slokiga hängande öron på jagthundar; örtipp. -arbeit, *f.* Lapparbete: ett konstarbete, då små tygslappar af allehanda slags färg sys tillsamman, så att de föreställa vissa speglar eller figurer.

Lappe, *m.* 4. Lapp, lappländare. Se äfven Laffe.

Lappen, *m.* 3. Slarfva, trasa, lapp. Das Kleid hängt ganz in L. zuſammen, är söndersliten, består blott af traser. (*Bot.* Blomflikar, blomfoderflikar, *Laciniæ*. Die L. der Leber, loberne eller flikarne på lefvern. Rhenskeppare kalla sina segel L. Den som har uppsigten öfver seglen, kallas derföre der: Lappenmann. (*Låssm.*) Se Fiſche. (*Jag.*) Jagtlappar att skräma vildet, se Federlappen och Tuchlappen. Durch die L. gehen, säges, när vildbrådet bryter igenom jagtlapparne. (*Fig.*) Komma lyckligt undan. (*Slagt.*) Die Lappen, den köttagtiga huden vid vämben under buken på kreatur. Lappen betyder äfven lappskor. — *V. a.* Lappa, laga.

Lapperei, *f.* 4. Lappri, strunt.
Läppern, *v. n.* h. Smutta. — *V. a* Es läppert sich zusammen, det blir ändå någonting af, det stiger ändå till någonting. Einem Geld abläppern, fordra pengar af en i små poster. Einem etwas zuläppern, plocka till en i små poster eller summor.
Läpperschuld, *f.* 4. Småskuld.
Lappig, *adj.* o. *adv.* Trasig, slarfvig, lappig.
Läppisch, *adj.* o. *adv.* Matt, platt, barnslig, pojkagtig, fjollig. [Lappsk.
Lappländer, *m.* 3. Lapp. -ländisch, *adj.* o. *adv.*
Lapppelz, *m.* 1 Lappmudd. -reis, *m.* (*Jäg.*) Små tunna trästakar, hvarpå fjäderlappen fästas. -statt, *f.* Park eller ställe i skogen som är instängd med jagtlappar.
Läppschen, *v. n.* h. Fjollas, skalkas, galnas, rasa. -scherei, *f.* 4. Fjolleri.
Lärche, *f.* 4. Lärchenbaum, *m.* 1. Lärkträd.
Lärm, *m.* 1. Buller, brak, oljud, stoj, oväsende, oro; alarm.
Lärmen, *v. n.* h. Göra, förorsaka buller, stoj, ell. oväsende, bullra. — *V. a* Larmande afsjunga. [stiftare.
Lärmenbläser, *m.* 3. Alarmblåsare, upprors-
Lärmer, *m* 3. Stojare, bullérbas.
Lärmglocke, *f.* 4. Larmklocka, stormklocka.
Lärmplatz, *m.* 1. Samlingsplats för krigsfolk då alarm slås.
Larve, *f.* 4. Larf, täckmantel, förställning; mask; skråpuk. Unter der L. der Freundschaft, under sken af vänskap. Immer die L. vors Gesicht nehmen, alltid förställa sig eller hycklа.
Lasche, *f.* 4. Spännrem, skorem, lask; öfverblifven lapp, flik, ficklock, släng-kappa. (*Skom.*) Plös, skolask. (*Timmerm.*) Listen i ett stycke trä, hvarigenom det fogas in i en list af samma slag i ett annat stycke. (*Berge.*) Lasklöt eller låt i ett vattenhjul. -eisen, *n.* Ett slags spik.
Laschen, *v. a.* Laska. † Smörja upp, piska, slå (helst med en rem).
Lase, *f.* 4. Kruka, krus, stort kärl att aftappa vin uti, stånka.
Lasse, *m.* Ett slags skattebonde; jfr Lase.
Lassen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich lasse, du lässest (läßt, egentl. läßst) er lässet (läßt); *imp.* ich ließ; *part.* gelassen; *imper.* laß. Låta; lemna, släppa, öfverlemna, öfvergifva; tillåta, tillstädja. Sein Wasser L. kasta sitt vatten. Sich gegen jemanden heraus L. yppa sig för en. Sich zu jemanden herab L. nedlåta sig till en, rätta sig efter dess svagheter. Einen nicht aus dem Hause L., stänga dörren för en. Den Bedienten gehen L., gifva afsked åt en betjent. Er wird sich nicht L., nicht von ihr L., han lärer icke öfvergifva henne. Dem Pferde den Zügel schießen L., gifva efter, sänka betslet. Eine gute Gelegenheit aus den Händen L., släppa ur händerna ett godt tillfälle. Das Böse L., underlåta det som ondt är. Er hat das Thun und L., han kan göra och låta bli det. Laß dir das gesagt sein, tag det till minnes, rätta sig derefter. Dahin gestellt sein L., lemna derhän. Auf jemandes Thun und L. Acht haben, gifva akt på någons uppförande. Ein Wort fahren L., kasta fram, fälla ett ord. Sein Leben L., sätta lifvet till. Von seiner Meinung L., gå ifrån sin mening. Sich vor Freunde nicht zu L. wissen, vara utom sig af glädje. Sich dankbar finden L., visa sig tacksam. Etwas gut sein L., gifva sig tillfreds, ej göra sig oro. Sich gefallen L., finna sig i, vara nöjd med, gilla.
Lassen, *v. n.* o. *impers. irr.* h. Låta, ljuda, höras, synas, tyckas, förekomma; se ut; sitta passa, kläda, anstå. Es läßt sich als wenn es schneien wollte, det liknar sig till snö. Ich will doch sehen, wie es ihm läßt,

ſär se huru han bär sig åt dervid. Das läßt hier ja nicht wie eine Hochzeit, det ser icke så ut, som här vore bröllop. Das Kleid läßt ihm gut, klädningen passar honom rätt väl. Das läßt für keinen ehrlichen Mann, det anstår, det kläder icke en hederlig man. Die Bienen lassen, bien svärma. Blut L., låta öppna åder.

Läſſig, *adj.* o. *adv.* Trött, försumlig, vårdslös, efterlåten. ſefterlåtenhet.

Läſſigkeit, *f.* 4. Försumlighet, vårdslöshet,

Laß, *adj.* o. *adv.* Trött; lat, lättjefull. =bank, *m.* Domstol för skattebönder (Lassen), der Ordföranden kallas =richter och bisittarne. =ſchöppen. =bauer, se Lasse. =baum, *m.* (*Skogsv.*) Ett trä som man låter stå i hygget af löfskogen. =dünckel, *m.* 3. Egenkärlek, stor inbillning om sig sjelf. =eiſen, *n.* 3. Lansett; snäppare. =gut, *n.* Ett gods som lemnas någon emot ärlig ränta. =hahn, *m.* Låstapp, skruftapp. =hain, *m.* Skog som öfverlåtes åt andra emot arfränta; jfr Lasse. =kanne, se Lase. =kopf. Se Schröpfkopf. =pflichtig, *adj.* o. *adv.* Skyldig att betala arfränta (=zins). =raum, *m.* Ett stycke land eller skog, som emot arfränta öfverlemnas andra till uppodling. =reis, *n.* Små unga trän, som man låter stå i hygget att ännu tillväxa. =richter, =ſchöppe, se =bank. =ſtamm, *m.* Se =baum. =ſünde, *f.* Förlåtlig synd, i Romerska kyrkan, i motsats af: Todsünde. =tag, *m.* Dag då det är tjenligt att låta sig åder. =wieſe, *f.* Äng som öfverlåtes åt andra emot arfränta. =zapfen, *m.* Tunntapp. =zins, *m.* Arfräntan som betalas för ett öfverlåtet stycke land, skog, äng, o. s. v.

Läßlich, *adj.* o. *adv.* Förlåtlig.

Laſt, *f.* 4. Börda, last, tyngd; börda, tunga, svårighet, möda; läst; pålaga; en viss vigt; äfven ett visst mått, som likväl är mycket olika på åtskilliga ställen. Eine Schiffs L., en vigt om 40 à 45 Centner eller 2 tunnor vatten som hvardera räknas till 4000 skälp. Eine Laſt wird in Schweden nur zu 12 Tonnen gerechnet, men en Storläst till 18 tunnor. Einem ſeine Laſt aufbürden, påbörda en något. Ihm wird viel zur Laſt gelegt, det är mycket som han blifver skylld före. — På kofferdifarare som ej ha någon Kuhl, utan ett platt däck, kallas rummet på detta däck mellan bråspelet och stormasten eine Laſt. =balken, *m.* Bjelkar på stora skepp, som ligga 3 1/2 fot under första däcket och 6 fot ifrån hvarandra. Einem zur Laſt ſeyn, falla en besvärlig. Er lebt ſich ſelbſt zur Laſt, han lefver sig sjelf till vedermöda. Die Laſten, öffentliche bürgerliche Laſten, pålagor, skatt, borgerlig tunga. =bar, *adj.* o. *adv.* ein laſtbares Thier, ökdragare, lastkreatur. die laſtbaren Stände, borgare- och bondeständen som draga statens tunga; i motsats till prester och adelsmän. =beere, *f.* Smultron. =holz, *n* Veden eller virket af lindträd. =pferd, *n.* Packhäst, häst, som bär bördor. =raum, *m.* Lastrummet i skepp. =ſand, *m.* Barlast af sand. =ſchiff, *n.* Lastdragare. =ſtrohl, se Ladewaſſerlinie. =ſtein, *m.* Ovanligt stor och tung sten, Zach. 12: 3. ſpå. — *V. a.* Lasta.

Laſten, *v. n.* h. Tynga, betunga, ligga tungt

Laſtend, *adj.* o. *adv.* Tung; svår, besvärlig.

Laſter, *n.* 3. Last, odygd, ogerning; lastfull menniska; förolämpning; skada. Den Laſtern ergeben ſein, vara begifven på laster. ſtalare, hädare, bespottare.

Läſterer, *m.* 3. Lastare, försmädare, bak-

Laſterfrei, *adj.* o. *adv.* Fri ifrån laster. =haft, *adj.* o. *adv.* Lastbar, lastfull, odygdig. =haftigkeit, *f.* 4. Lastbarhet, odygdbrottslighet. =leben, *n.* 3. Ett lastf-

lefverne. =ſtein, *m.* En sten i vissa orter, på eller med hvilken vissa förbrytare schavottera.

Läſterlich, *adj.* o. *adv.* Smädefull och ogrundad; skändlig, skamlig, nedrig, gemen.

Läſtermaul, Se Läſterzunge.

Läſtern, *v. a.* Baktala, beskylla falskt, försmäda, smäda, vanrykta, förtala, tadla, ljuga på, förolämpa, smäda, skymfa; svärja och förbanna. Gott L., häda, försmäda Gud.

Läſtern, *n.* 3. Smädande, hädande.

Läſterrede, *f.* 4. =worte, *pl.* Försmädligt tal, baktal, hädelse. =ſchrift, *f.* 4. Smädeskrift, pasqvill. =ſucht, *f.* ut. *pl.* Häftig begärelse att tadla, baktala och smäda. =that, *f.* 4. Ogerning, nidingsverk.

Läſterung, *f.* 4. Baktal, nedrig och falsk beskyllning; försmädelse, hädelse; ovett, skälsord.

Läſterzunge, *f.* 4. Försmädlig tunga.

Laſtig, *adj.* (*Sjöf.*) Lastig. Ein hinterlaſtiges Schiff.

Läſtig, *adj.* o. *adv.* Tung, svår, besvärlig, som är till last, betungande.

Laſtigkeit, *f.* (*Skepp.*) Ett skepps bärning.

Laſtpferd, *n.* 1. Arbetshäst, ök. =raum, *m.* Lastrummet i skepp. =ſand, *m.* Barlast af sand. =ſchiff, *n.* 1. Lastdragare, transportskepp. =thier, *n.* 1. Lastkreatur, dragare, ök. =träger, *m.* 3. Bärare, en som bär bördor. (*Byggnk.*) Bild som bär en del af ett hus. L. kallas äfven fjärilar som i Aug. krypa ur pupporna till Bürſtenraupen, emedan hanen under parningen ofta tar honan med sig i luften. =trägerinnen, *s. pl.* (*Byggnk.*) Cariatider: fruntimmers-stoder utan armar, satte såsom prydnader eller stöd på architraven i byggnader. =wagen, *m.* 3. Lastvagn, trossvagn, fraktvagn, packvagn. =vieh, *n.* 1. lastkreatur.

Laſur, Laſurſtein, *m.* 1. Lazur, lazursten, himmelsblått. =farbe, *f.* Himmelsblått, lasurfärg, Ultramarin; äfven ett slags ögta Lasur, som göres af blått pulveriseradt glas, bergblått &c. =farben, =blau, *adj.* Himmelsblå.

Latein, *m.* Latin, latinska språket. † Das iſt L. für ihn, det går öfver hans förstånd. † Nun iſt ſein Latein aus, han har icke vidare något att säga, han vet ej vidare något att begynna.

Lateiner, *m.* Latinare. Er iſt ein guter L., han talar eller skrifver god latin.

Lateiniſch, *adj* o. *adv.* Latinsk. L. geben, öfversätta på latin. Ein lateiniſcher Reuter, så kallas på skämt en dålig ryttare. Ein lateiniſches Segel, ett trehörnigt segel.

Laterne, *f.* 4. Laterna, lykta. (*Byggnk.*) Ett rundt hvälfdt tak på ett torn eller en kyrka, med glasfönster i, se Kuppel; äfv. en uppsats af bleck öfver skorstenar, att vädret ej må drifva röken tillbaka. (*Mekanik.*) Trilla i en qvarn, ett litet aflångt hjul med långa taggar, som drifver ett annat hjul omkring. † Ett menniskohufvud. Etwas in der L. haben, vara litet drucken. L. kallas ock bläsen på en häst när den går längre än näsan.

Laternenmann, *pl.* =leute, *m.* 2. =puter, *m.* 3. Lyktändare. =pfahl, *m.* 1. Lyktpåle eller stör.

Latſchbein, *n.* =fuß, *m.* Fötter, som under gåendet släpa utåt marken, såsom på björnar och andra djur. † Hare.

Latſche, *f.* 4. Gammal utsliten sko.

Latſchen, *v. n.* h. Draga benen efter sig när man går, gå ovigt på fötterna.

Latſchgang, *m.* 1. Släpgång.

Latſchig, *adj.* o. *adv.* Som släpar fötterna då han går. (*Fig.*) Ovärdig, liderlig menniska; slaskig, vät, smutsig (om

väderlek eller väglag); äfven mjuk, sladdrig, osmaklig (om vissa djurs kött).

Latte, *f.* 4. Lekt, ribba, spira; räfta på bondhustak; spjäla. (*Fig.*) Lång och mager menniska. Gerissene Latten, klufna spiror af tall eller gran. Geschnittene Latten, sågade takribbor. (*Skepp.*) Latten der Ruften, röstlister. (*Skogsv.*) Unga telningar. Se Laden. † Mit der L. laufen, säges om en löjlig, ostadig menniska; äfven vara pultron. **Lattenart**, *f.* Bila att klyfva lekter. **=baum**, *m.* Träd som duger att hugga ribbor eller lekter af.

Latten, *v. a.* Beslå, förse med läkter. — *part.* belatten. **=nagel**, *m.* 3. Lektspik. **=werk**, *n.* 1. Lektverk, lektlag.

Lattig, *m.* 1. Laktuk.

Latun, *n.* Latun: tunt slaget messingsbleck. **=hütte**, *f.* Bruk der messingen slås till bleck eller plåtar. **=schläger**, *m.* Messingsslagare.

Latwerge, *f.* 4. Latverg, medicinskt mos.

Latz, *m.* 1. Stycke; lapp; bröststycke, lifstycke, undertröja, nattröja.

Lau, *adj.* o. *adv.* Ljum, liknöjd. **=gold**, *n.* Falskt, oägta guld; metall slagen i form af bladguld.

Laub, *n.* 1. Löf; löfverk eller alla löfven sammantagna på ett träd. (*Skogsv.*) Der Schlag stehet im dritten Laube, löfskogen är tre år gammal. Hos konstnärer bet. Laub sirater af löfverk. L. bet. ock på några orter den andel en egendom har i nyttjande af en skog; ett helt hemman har das ganze Laub, som äfven stundom bet. 5 eller 6 famnar ved. **=apfel**, *m.* 3. Galläple. **=band**, *n.* (*Smed*) Löfverk af jern på en dörr. **=dach**, *n.* Tak eller skjul af löf. **=esche**, *f.* Asp. **=fall**, *m.* Löfaffallning: tiden när löfvet faller af; äfven dess affallande. **=fäller**, *m.* Hösten (på skämt).

Laube, *f.* 4. Löfhydda, löfsal, buskhvalf, sal ell. hvalfgång af växande trän.

Laubenhuhn, *n.* Tupp som på vissa orter gifves egendomsherren såsom skatt. **=hütte**, *f.* 4. Löfhydda, löfsal. **=hüttenfest**, *n.* 1. Löfhyddehögtid.

Laubicht, *adj.* o. *adv.* Liklöf eller en löfhydda.

Laubig, *adj.* o. *adv.* Löfrik, tät, tjock, tätt hopvuxen, tofvig, lummig.

Laubfink. Se Dompfaff. **=frosch**, *m.* 1. Groda som klifver i trän. **=hahn**, *m.* 1. Orre. **=holz**, *n.* 2. utan *pl.* Löfskog. **=rolle**, *f.* (*Bokb.*) Filet- messingsrulle att sätta sirater på band. **=rost**, *m.* Ett slags sjukdom på vinstockar, då de efterst bladen förtorka och det ena bladet smittar det andra. **=rüst**, *f.* Löfhydda. **=säge**, *f.* Fin såg hos åtskilliga handtverkare, hvarmed de utsåga antingen ganska fina blad eller andra små sirater. **=schnur**, *f.* Feston: en lång rad af sammanbundna blomster och frukter. **=streu**, *f.* Löf som brukas till strö under boskapskreatur.

Laubthaler, *m.* 3. Ett mynt om sex francs.

Laubwerk, *n.* 1. Löfverk.

Lauch, *m.* 1. Purjolök. **=farbe**, *f.* 4. Gulgrön färg. **=farbig**, *adj.* Lökgrön.

Laue, *f.* Ljumhet.

Läue, se Lauwine.

Lauen, *v. n.* h. Vara ljum; upptina (om snö).

Lauer, *m.* 3. Efterlank af vin när drufvorna pressas andra gången, sedan man slagit vatten på dem; kallas äfven **=wein**. Jfr Lauerer.

Lauer, *f.* utan *pl.* Auf der L. sein, L. stehen, vara, stå på lur ell. i bakhåll, lyss, lyssna. **=grube**, *f.* (*Jäg.* En fortäckt kula der jägaren lurar på vildet för att

få skjuta det. =winkel, *f.* Bakhåll, gömvrå.

Lauerer, Laurer, *m.* 3. Lurant, en som ligger ell. står på lur ell. i bakhåll, spion, spejare.

Lauern, *v. n.* h. Lura ell. passa på, spionera ell. lura ut; lyss, lyssna; vänta. Der Fuchs lauret auf die Hühner, räfven lurar efter hönsen. † Ich habe schon ein par Stunden auf ihn gelauert, jag har redan väntat på honom ett par timmar. An die Thüre l., lystra vid dörren. Se Lauschen. Einem auf den Dienst l., lura på en, lura på tillfälle att skada honom, stämpla efter en.

Lauf, *m.* 1. des, =e, *pl.* Läufe, Lopp, lö pande; lopp, gång, fortgång, fart; rör, pipa (på en bössa &c.); lopp, drill. Der L. des Flusses, strömmens rinnande; äfven dess bädd eller kanalen hvari den rinner. Der L. eines Schiffes, skeppets gång eller väg i hafvet. Seinen L. nach Westen richten, segla vesterut. Im vollen Laufe, i fullt språng (om menniskor); i fyrsprång (om fyrfotade djur); med fulla segel (om skepp). (*Fig.*) Nach dem gewöhnlichen Lauf der Natur, efter naturens vanliga lopp. Der Lauf der Zeit, tidens omlopp. Die Zeitläufte, tidens omskiften, tidernas lopp, omständigheter. Kriegsläufte, krigstider. Seine Einbildungskraft freien L. lassen, gifva fritt utrymme åt sin inbillningskraft. Laß der Sache ihren Lauf, Låt saken hafva sin gång. Bald wird er seinen L. vollenden, han lär snart hafva slutat sitt lefnadslopp, snart vara död. Die Läufe, fötterna på vissa vilddjur, t. ex. Vorderlauf eines Hasen, framfot af en hare. (*Jäg.*) En med jagtlappar instängd jagtplats. Der L. eines Gewehrs, pipa på ett skjutgevär, kullopp. (*Qvarn.*) Infattning af trä omkring qvarnstenar, som hindrar att den malna säden ej sprides omkring, utan faller i qvarnkistan. Der L. eines Siebes, båge på ett såll. Schafe nach dem Laufe verkaufen, sälja fåren stycktals allt efter som de komma ur fårhuset. Djurs parning och löpetid. (*Anat.*) Språnget: största benet i hälen. =bahn, *f.* 4. Rännarbana, ridbana, vädjoban; lefnadslopp, lopp, bana. =band, *n.* 2. =zaum, *m.* 1. Ledband. =bank, *f.* 1. Gångstol, rullstol för barn. =bohne, *f.* Turkiska bönor. =brett, *n.* (*Boktr.*) Presskärra. (*Sidenv.*) Ett bräde fullt med små hål, hvarigenom silket ledes på spolarne. =brief, *m.* Cirkulär. =brücke, *f.* Liten brädbro att gå upp på, eller skjuta en skottkärra. =bursche, *m.* 4. Gosse, dräng som går ärender. =bohne, *f.* (*Jäg.*) Ett slags donor, som ställas tätt intill marken för vildfågel. =espe, *f*, Asp. =faden, *m.* (*Jäg.*) Tåg eller lina hvarpå inre nätet (Ingarn) löper fram och tillbaka.

Laufel, *f.* (*Jäg.*) Fjät eller spår i gräset efter höns och boskap. Jfr Laufbohne.

Laufen, *v. n. irr.* s. o. h. Ich laufe, du läufst, er läuft; *imp.* ich lief; Löpa, springa, ränna; rinna; flyta, läcka; förlöpa förflyta; para sig, vara i brunst, vara löpsk; (*Jäg.*) Nyttjas i samma bemärkelse om gräfsvin. (*Fisk.*) Afla eller föda ungar (om ål). Die Aale haben gelaufen. Davon l., fly, rymma, löpa bort. Gelaufen kommen, komma springandes. Worte l. lassen, kasta fram ord. Sich aus dem Athem l., springa sig andtruten. Ich will ihn künftig l. lassen, jag sköter ej vidare om honom. Laß die Sache l., låt saken gå, vara så. Laufendes Jahr, innevarande år. Ein Gerücht läuft, ett rygte går. Das Gebirge läuft nach Norden, bergsryggen sträcker sig åt norr. Auf die Neige

t., vara på hälningen; vara snart ute, förbi. Mit dem Kopf wider die Wand r., vara envis. Das läuft wider die Ehre, det strider mot äran. Das läuft nicht in mein Fach, det hör icke till min syssla, det är ej min sak. (*Skepp.*) Laufende Tauwert, löpande tågverk, som ej sitter fast, utan kan dragas upp och ned, bit och dit. (*Fig.*) Sie bin mir als schnurgrad nach vergeblich gelaufen, jag har sökt honom mera än tio gånger, men alltid fångt. Sie haben den Dieb l. lassen, de hafva låtit tjufven rymma. Diesmahl mag er so l. denna gången må han slippa onäpst. — *V. a.* (*Bergw.*) Erze l., Löpa: fortskaffa malmen i kärra.

Läufer, *m.* 3. Löpare; en som löper lätt; en som skojar omkring, schässare; springare (en sort häst); löpare att rifva tryckvärtz; rullning, lopp i musik; löpare (i schack). (*Fägelf.*) En art lockfägel, som utom buren kan hoppa fri omkring på gillret. (*Musik.*) Lopp, drill, tremulant; äfven ett slags villhampa. (*Landth.*) Ungt afvandt svin innan det första gången parar sig. (*Ofversk.*) Den rörliga skalmen af saxen. (*Klädesv.*) En utlupen spole hvarpå är för litet ull. Vid rå och rör kallas de stenar e. som stå emellan hufvud- och hörnstenarna. (*Mur.*) Stenar som ligga längs uti murren; jfr Binder; äfven refvorna på smultron; rotskott. (*Nat. hist.*) En afdelning bland spinnlarne, *Phalangium*; äfven ett slags kräfta, *Cancer Cursor*; äfven ett slags timmerman (skalmsekt), *Cerambyx Cursor*; äfven sparkkang, skogsknekt, *Motacilla trochilus*. Jfr Laufkäfer. (*Skepp.*) Löpare på ett tåg; jfr Sandläufer. (*Qvarn.*) Löparen eller öfversta qvarnstenen, som löper omkring på den nedersta, hvilken ligger orörlig och kallas: Bodenstein. (*Sjöf.*) Den rörliga delen som sitter vid Jakobsstafven, se Jakobsstab. (*Mät.*) Löpare till en rifsten, sten hvarmed färgen rifves. (*Repsl.*) Hjul som ständigt måste löpa omkring, när hampa spinnes. (*Hand.*) Se Schüfer. -bürste, *f.* Dosa hvari budbärare hafva bref o. d. -fall, *m.* Slaghök, se Bienenfresser. -platz, *m.* Plats på gillret hvarpå lockfägeln kan hoppa fritt omkring. -rad, *m.* Löparestad. -vogel, *m.* (*Fägelf.*) Se Läufer. -zug, *m.* Små remmar som fästas om vingarna på sådana lockfåglar, att de ej må kunna flyga bort; äfven drag med löparen eller löparens gång i schackspel.

Lauffeuer, *n.* 3. Löpeld, löparseld; äfv. ett slags salva ell. sätt att skjuta bland soldater. -fuß, *m.* Fötter som tjena att löpa med (hos insekter). -geld, *n.* Handpengar, värfningspengar, se Handgeld. (*Handtv.*) Respengar för en förskrifven gesäll. -gerüst, se Brücke. -graben, *m.* 3. Löpgraf. (*Skepp.*) Slaggång. Äfven rörren i en brännare, som innehålla tjenelden. -hund, *m.* Parforce-hund; jfr Bürschhund. -jagen, *n.* Parforce-jagt. -junge, se Bursche. -käfer, *m.* Jordborrare: ett insektsslägte, *Carabus*, L.; jfr Glimmerkäfer. -kameel, *n.* Dromedar.

Laufig, *adj.* Löpsk (om hundar).

Laufkarren, *m.* 3. Skottkärra. -kugel, *f.* 4. Rännkula. -kübel, *m.* Klockare som jcke bor invid kyrkan. -latte, *f.* Stege vid sidan af en pålkran. -leiter, *m.* (*Jag.*) Små låga nät på båda sidor framför jagtlapparna (Treibgarn), att rapphönsen ej må springa förbi. -mahl, *n.* Mål eller ställe hvarifrån man börjar loppet vid kampränning o. d. -paß, *m.* Respass. ‡ Einem den L. geben, låta en gå sin väg, drifva en ur tjensten. -pfanne, *f.*

Digitized by Google

(*Sockerbr.*) Se Kühlpfanne. =planken, *n.* (*Skepp.*) Löpplankor, som förena back o. skans; äfven landgång, landtbräde. =platz, *m.* 1. Rännbana. (*Jäg.*) Det stället i en skog, som är bestämdt till jagtplats. =pulver, *n.* 3. Löpeld. =rad, *n.* 2. Tramphjul. =rädchen, *n.* Horisontal rulle på en silkesmöl, hvari linealen (Laufstock) är fästad med ena ändan. =rock, *n.* En lätt klädning. =säge, se Laubsäge. =schicht, *f.* (*Mur.*) Ett schikt eller hvarf i muren, som består af Läufer. =schießen, *n.* Färdighet att kunna skjuta ett djur i loppet. =schleich, se Ausläufer. =schlinge, se =dohne =schmied, *m.* Smed som går omkring på landet byarna emellan och arbetar. =schmiede, *s. f.* En sådan smeds verkstad. =schneider, *m.* Arbetare som i skogen skär ut bågar till säll och sedan försäljer dem till sällmakare. =schneiße, se =dohne. =schreiben, *n.* Cirkulär. =schuh, *m.* Lätta skor med ganska små klackar, som nyttjas mest af löpare. =schütze, *m.* Snäll skytt som skjuter vildbrådet i fullt lopp. =spiel, *n.* Maillelspel: spel då man driver en liten kula framför sig på marken; äfven stället der det spelas. =stag, se Klimmstag. =stock, *m.* Trälineal på en silkesmöl, som hindrar trådarne att löpa öfver hvarandra. =stuhl, *m.* Gångstol. =tuch, se Rolltuch. =wagen, *m.* 3. Gångstol, barnvagn. =zaum. Se =band. =zehnte, *m.* Så kallas på vissa orter tionde af de åkrar som ligga vid tiondegränsen, der tvenne tiondeägares ägor sammanstöta. =zeit, *f.* 4. Tid då vissa djur löpa. =zettel, *m.* 3. Circulärbref; orlofssedel; afsked.

Läuffisch, *adj.* o. *adv.* Yr, yster (om hästar).

Lauge, *f.* Lut; byk. Mit scharfer L. waschen, lexa upp, gilva en dugtig skrapa.

Laugen, *v. a.* Luta; byka; utlaka.

Laugenartig, Laugenhaft, *adj.* o. *adv.* Lutagtig, alkalisk. =asche, *f.* 4. Bykaska. =bütte, *f.* 4. =faß, *n.* 2. Bykkar, bykså; lutså; fiskbalja. =korb, *m.* 1. Durkslag. =sil. =salz, *n.* 1. Lutsalt, alkali. =tuch, *n.* 2. Askkläde, lutkläde, bykkläde eller bykduk.

Läugnen, *v. a.* Neka, förneka, neka till, ej erkänna ell. vidkännas. Sie läugnet alles, hon tillstår, medgifver icke det ringaste. Ich läugne die Folge, jag säger, att det ej följer deraf, att det är lugen följd.

Läugnen, *n.* 3. Nekande, förnekande.

Lauigkeit, Laulichkeit, *f.* 4. Ljumhet, liknöjdhet.

Laulich, *adj.* o. *adv.* Litet ljum, liknöjd.

Laune, *f.* 4. Lynne, sinnelag; nyck, grill, egen smak, egensinnighet, fantasi; liten dårskap som en föresätter sig. Heute ist er bei guter L., i dag är han vid godt lynne. Wenn seine böse L. kommt, so ist nichts mit ihm anzufangen, när hufvudet icke står rätt på honom, så är intet att uträtta med honom. Sie hat wunderliche Launen, hon har ett ombytligt, ett underligt sinnelag. Nun ist wieder seine ernsthafte L., nu är han åter ganska allvarsam igen. Ich bin jezt nicht bei L. dazu, det faller sig icke nu för mig, jag har ej lust att göra det. In Yoriks Schriften herrscht eine unnachahmliche L. Yoriks skrifart är så upprymd och liflig, att man omöjligen kan härma honom deruti. Die Zwenkische L. kallas på skämt i Meissen, benägenhet att taga sig en middagslur. Launen kallas ock vissa obetydliga sjukdomar, t. ex. snufva, fluss, hosta o. d.

Launen, *v. n.* h. Vara egensinnig; äfven kasta en vresig blick åt sidan.

Launer, *m.* Egensinnig, nyckfull person.
Launerei, *f.* Besynnerligt, ombytligt lynne.
Launig, *adj.* o. *adv* Gladlynt, glädtig, munter, lustig, skämtsam.
Launiſch, *adj.* o. *adv.* Underlig ell. ojemn till sinnes, som oftа är vid elakt lynne.
Laure ꝛc Se Lauer ꝛc.
Laus, *f.* Läuſe, *pl.* Lus. Einem Läuſe in den Pelz ſetzen, säga en något som kan oroa honom. Er prangt, wie eine L. auf einem Sammtkragen, säges om en stackare som prålar med lånta kläder eller fördelar. Er ſitzt ſo ſicher, wie eine L. zwiſchen zwei Nägeln, han är i yttersta fara. Er würde eine L. ſchinden um des Balges willen, säges om en ytterligt snål menniska Die Laus läuft ihm über die Leber, han är mycket sharsticken. Er weiß einer jeden L. eine Stelze zu machen, säges om en som är alltför klok i främmande angelägenheter. Eine L. im Ohren haben, hafva ett ondt samvete.
Lauſche, *f.* Lyssning. Auf die L. ſtzen, stå och lyssna. Die L. haben, lurpassa.
Lauſchen, *v. n.* h. Lura, lyssna, stå på lur; spionera, lura ell. passa på. Nach dem Eſſen ein wenig l., sitta och lura efter maten.
Lauſchgarn, *n.* Garn eller nät som ställes framför skogen för harar och räfvar.
Läuſekrankheit, Läuſeſucht, *f.* 4. Lussjuka.
Lauſen, *v. a.* Löska, lusa. Einem die Kolbe l., tukta en. Einem den Beutel l., narra penningar af en. — *V. n.* h. Få löss, söla, dröja; skinna, gnida.
Lauſer, *m.* 3. En som är mycket trög och långsam i sina sysslor; girigbuk.
Läuſetrankheit, Läuſeſucht, *f.* 4. Lussjuka.
Lausfliege, *f.* Fäfluga. Lausgeld, *n.* Hundpenningar, en lumpen penning; äfven dåligt mynt. =gold, *n.* Föga och dåligt guld. =pflicht, *f.* (*Skepp.*) Lusplikten eller platsen framför backen på trallverket i en galion.
Lauſewenzel, *m.* 3. Lumpen karl; sämsta slag af röktobak, fusel, galgknaster.
Lauſig, *adj.* o. *adv.* Lusig; senfärdig, långsam, trög; snål, girig, nisk, gnidaragtig.
Laut, *m.* 1. Ljud, läte, ton; klang; skall; lydelse; innehåll; bokstaf; snäcka. (*Fig.*) Lydelse. Ein langer L., en lång vokal. Nach L. des Briefes, enligt brefvets lydelse eller innehåll. — L. brukas ock som en partikel med *Genit.* Efter, i följe, i kraft, likmätigt. L. Rechnung, efter räkning. L. meiner Vollmacht, i kraft af min fullmagt.
Laut, *adj.* o. *adv.* Hög; stark, gäll; högt, med hög röst. Ein lauter Buchſtab, en sjelfljudande bokstaf. Die Geſellſchaft ward ſehr l. sällskapet blef ganska högljudt. Sehr l. in Geſellſchaft ſeyn, tala mycket och högt i sällskap. † Du haſt nicht Urſache dich l. zu machen, du har ej orsak att visa dig, att skryta. Die Hunde werden l., hundarne skälla. (*Jäg.*) Hundarne skalla. Der Jäger giebt l., när han gifver tecken åt hundarne med skrikande, blåsande. Eine Sache l. werden laſſen, låta en sak blifva allmänt bekant. Man redet nicht gerne l. davon, man talar ej gerna uppenbarligen, offentligen derom. Es iſt heute l., sags dä frost inträffat utan snö och det är lugnt, så att man på långt håll kan höra det minsta buller. Der Schnee iſt l., knarrar, vid stark köld. † Laut geben, skrifva offentligt.
Lautbar, *adj.* o. *adv.* Som kan höras, högljudd; äfven rygtbar, allmänt bekant. =redig, *adj.* o. *adv.* Stortalig, måldjerf.
Lautbuchſtabe, *m.* 5. Vokal.
Laute, *f.* 4. Luta. Eine L. beziehen, sätta

strängar på en luta. In die L. ſingen, sjunga till lutan. Eine gute L. ſpielen, spela väl på luta. Er ſchickt ſich dazu, wie der Eſel zum Lautenſchlagen, han förstår sig derpå som suggan på väderqvarn. (*Ullfärg.*) Lång träkrycka, att röra om färgen i blåkypen. (*Sjöf.*) In der L. liegen, vara i lä under en kust. Lautenbalken, *m.* Tverbrädet på en luta. =blatt, *n.* Gripbrädet på en luta. =ſteg, *m.* Strängbro på lutan. =zug, *m.* Lutstämma på klaver.

Lauteltag, Dag af hvars beskaffenhet man spår om en blifvande väderlek, t. ex. Sju sofvares dag.

Lauten, *v. n.* h. Ljuda, gifva ljud ifrån sig, låta, klinga; skalla; låta höras; lyda, heta. Sein Nahme lautet, han heter, kallar sig, hans namn är. Das lautet nicht fein für einen ehrlichen Mann, det anstår icke en ärlig man.

Läuten, *v. a.* o. *n.* h. Ringa; klämta. Zur Grube ell. zur Leiche l., Ringa för lik. Er hat L. hören, aber nicht in welcher Kirche, han vet icke rätta sammanhanget af saken.

Läuten, *n.* 3. Läutung, *f.* 4. Ringning; ſklämtning.

Lautener, (Lautner), *m.* En som spelar luta.

Läutener, (Läutner), *m.* En som ringer eller klämtar.

Lauteniſt, *m.* 4. Lautenſpieler, *m.* 3. Lutſpelare.

Lautenmacher, *m.* 3. Lutmakare.

Lautenſteg, *m.* 1. Tvärträ på en luta.

Läuter, *m.* 3. Ringare; klämtare.

Lauter, *adj.* o. *adv.* Pur, ren, oblandad, oförfalskad; obefläckad; bara, idel, blott, ej annat än. Lauterer Wein, aftappadt vin utan drägg. Der lautere Stall der Pferde, säges då vattnet hästarne dricka, går oförändradt bort vid stallningen; kallpiss. Es ſind l. Lügen, det är lutter lögn. Es iſt nicht l. Gold was gleißt, det är icke allt guld som glimmar.

Läuterant, *m.* (*Lagf.*) En som begär lindring i en dom, se Läutern. Motparten kallas Läuterat.

Läuterbeſen, *m.* (*Bokqv.*) Vaskqvast, vask. =kaſten, *m.* (*Alunv.*) Lutterkar. =kiſte, *f.* (*Bokv.*) Krycka, lutterkista. =ofen, *m.* Lutterugn eller distillerugn i svafvelbyttor.

Lauterkeit, *f.* 4. Renhet.

Läutern, *v. a.* Rensa, skära, luttra, klara; raffinera, göra finare och renare, distillera om; begära ändring i en dom. Honig l., skira honing. Der Himmel läutert ſich (bättre klärt ſich auf), himmeln klarnar upp. (*Skogsv.*) Die Hölzer l., hugga bort några trän i skogen när de stå för tätt, se Lichten. (*Sämskmak.*) Die Felle l., rensa skinnen med skafjernet.

Lauterſtall, *m.* utan *pl.* Kallpiss.

Läuterung, *f.* 4. Rening, renelse, luttring, klarning, skedning, raffinering; rektificering, omdistillering.

Lautredig, *adj.* Stortalig.

Lautredigkeit, *f.* 4. Stortalighet.

Lauwarm. Se Lau, Laulich.

Lauwine, Lawine, *f.* 4. Snödrifva som rasar ned af berg, snö-ras.

Lava, *f. pl.* ſ, Lava.

Lavendel, *m.* 2. Lavendel.

Lavendelöhl, *n.* 2. Lavendelolja.

Lavette. Se Laffete.

Laviren, *v. n.* h. Lofva, lofvera; vänta, afbida lugnt, stilla.

Laxiren, *v. a.* Purgera, afföra, gifva in afförande. — *V. n.* h. Taga in afförande.

Laxirmittel, *n.* 3. Afförande medel, purgermedel.

Lazareth, *n.* 1. Lazaret, sjukhus.

Leben, *n.* 3. Lif, lefnad, lifstid, lefnadsslopp, lefverne. lefnadshändelser; lefvernesbeskrifning; lefnadssätt; föda; uppehälle; lif ell. liflighet; qvicka i en hästhof. † Väsende, buller; äfven kärnan

i en sten; bröd. Alles iſt L. an den Knaben, allt är lif hos den gossen. Es gilt Leib und L., det gäller lif och lefverne. Sein L. für jemand laſſen, sätta lifvet till för någon. Sich ſelbſt ums L. bringen, mörda sig sjelf. Im gemeinen L., i dagligt tal; i det dagliga lifvet. Ums L. bringen, döda. Mit dem L. davon kommen, slippa undan med lifvet. Um Lebens und Sterbens willen, för dödsfall skull. Sein L. aufgeben, dö, gifva upp anden, aflida. Der Arzt hat ihm ſchon das L. abgeſprochen, läkaren har redan förkunnat honom döden. Nun fängt er ſein altes L. wieder an, nu börjar han på nytt igen sitt gamla lefnadssätt. † Das war da ein L., der var ett roligt lefverne, det gick lustigt till der. Jemandes L. beſchreiben, ugpsätta ens lefnadsſopp, göra hans lefvernesbeskrifning. Nach dem L. mahlen, mäla efter naturen. Am Leben ſeyn, vara vid lif. Etwas für ſein L. gern thun, göra något allt för gerna. Zeit meines Lebens, i all min tid. Das L. an einem Pferdefuße, kallas den köttagtiga delen af hästfoten, som hofven omgifver. (*Hofsl.*) Einen Huf bis auf das L. auswirken, verka upp hofven med verkjernet ända till qvickan. Bei Leib und L. nicht, alldeles icke, för all del icke. Einen dürren Aſt bis aufs L. abſchneiden, afskära en borttorkad qvist in till det friska.

Leben, *v. n.* h. Lefva, vara vid lif, hafva lif; uppföra sig. Es lebe der König! lefve Konungen! Wie er gelebt, ſo iſt er auch geſtorben, som han har lefvat, så har han ock dödt. Gut L., lefva väl, gona sig. In den Tag hinein L., lefva friskt och ej sörja för morgondagen, taga dagen som han kommer. Von der Feder L., föda sig med pennan. Mit jemand L., lefva tillsammans med en, ständigt umgås med honom. Einem zu Willen L., vara en till viljes. Eines andern Gnade L., lefva af en annans nåd. Er lebt ſchon zwölf Jahre in der Ehe, han har redan tolf år varit gift. Er weiß nicht zu L., han har intet folkvett. Für das Vaterland L., använda sitt lif och sina krafter till fäderneslandets bäs'a. Ganz den Geſchäften L., endast sysselsättas med sina göromål, bry sig icke om annat än sina sysslor. Nun fange ich erſt an mir ſelber zu L., nu börjar jag först att blifva min egen herre. Lange lebt ſchon der Wunſch in mir, jag har redan länge hyst den önskan. L. und L. laſſen, äfven unna andra en fördel. Wie er leibt und lebt, som han är skapad, lifslefvande. Lebe wohl, far väl.

Lebend, *adj.* Lefvande.

Lebendig, (läs: läbännbig) *adj.* o. *adv.* lefvande; liflig; färsk. L. machen, sätta lif uti, lifva, upplifva. Keine lebendige Seele weiß davon etwas, ingen menniska vet något deraf. Lebendiges Fleiſch, färskt kött som sitter under det döda. Ein lebendiger Glaube, en lefvande, saliggörande tro. Lebendige Hoffnung, fast, säkert hopp. L. Holz, löfskog som, när den afhugges, slår ut igen ur roten. Lebendiger Kalk, osläckt kalk. (*Mek.*) Lebendige Kraft, kraft som åstadkommer någon verklig rörelse. Eine lebendige Quelle, springbrunn. (*Stenhugg.*) Lebendiger Stein, en sten af hvilken allt det lösa och förvittrade är borthugget, så att han nu är fullt hård och fast på alla ställen. (*Qvarn.*) Lebendiges Waſſer, nog och så starkt vatten, att det kan drifva omkring qvarnhjulen. (*Jäg.*) Lebendige Wehre, folk som i ställe för jagtlappar ställes omkring en del af skogen att vild-

let ej må slippa derigenom. (*Skeppsb.*) L. Werk, den delen af ett skepps kropp som är under vattengången, i motsats af: todtes Werk. Lebendiger Zaun, växande gärdesgård, lefvande häck. Lebendige Zehnte, qvicktionde.

Lebendigkeit, *f.* Die L. der Erkenntniß Gottes, den innerliga öfvertygelsen om Guds tillvarelse.

Lebendigmachung, *f.* 4. Upplifvande.

Lebenlang. Se Lebenslang.

Lebensart, *f.* 4. Lefnadssätt; uppförande; skick, umgängessätt, verld. =beſchreiber, *m.* 3. Biograf. =beſchreibung, *f.* 4. Biografi, lefvernesbeskrifning. =ende, *n.* 6. Ändalykt. =faden, *m.* 3. Lifstråd. =friſtung, *f.* 4. Lifvets uppehälle. =gefahr, *f.* 4. Lifsfara. =geiſt, *m.* 2. Lifsanda, lifskraft. =geſchichte, *f.* 4. Lefverneshistoria, lefvernesbeskrifning. =größe, *f.* 4. naturlig kroppsstorlek. =holz, *n.* Pockenholts, =kraft, *f.* 1. Lifskraft. =lang, *adv.* auf L., I all sin tid; på eller för lifstid. =länglich, *adj.* o. *adv.* Som är för lifstid eller räcker i ens lifstid. =lauf, *m.* 1. Lefnadsloppⁱ; lefvernesbeskrifning. =licht, *n.* 2. Lif. =linie, *f.* 4. Lifslinien i handen. =luft, *f.* Lifsluft, *Gas oxygene, aër purus.* =mittel, *n. pl.* lifsmedel. =ordnung, *f.* 4. Diet, ordning, återhällsamhet i mat och dryck. =regel, *f.* 4. Lefnadsregel ell. -föreskrift. =ſaft, se Nervenſaft. =ſatt, *adj* o. *adv.* Ledsen vid ell. mätt af lifvet. =ſtoff, *m.* (*Chem.*) Oxygene. =ſtrafe, *f.* 4. Lifsstraff, dödsstraff. =unterhalt, *m.* 1. Lifvets uppehälle. =wandel, *m.* 3. Lefverne, uppförande, lefnadssätt. =waſſer, *n.* 3. distilleradt bränvin. =zeichen, *n.* 3. Lifstecken, tecken till lif. =zeit, *f.* 4. Lifstid. Auf L., för alltid; på ell. för lifstid.

Leber, *f.* 4. Lefver. Von der L. wegreden, tala fritt eller oförskräckt.

Leberblume, *f.* 4. Slotterblomster. =braun, =farben, *adj.* o. *adv.* Lefverbrun, lefverfärgad. =entzündung, *f.* 4. Lefversjuka ell. -inflammation. =erz, *n.* Lebererz, kopparlefvermalm: en art kopparlazur; äfven brun silfvermalm; äfven en ganska rikhaltig lefverfärgad kopparmalm, som ofta håller gedigen koppar. I några koppargrufvor kallas ock en rödagtig jernmalm. L. eller Leberſchlag; äfv. en lefverbrun qvicksilfvermalm i Idria, som håller 80 skålp. på Centnern. =farbe, *f.* 4. Lefverfärg. =fleck, *m.* 3. Fräkne; lefverfläck. =fuchs, *m.* 1. Lefverfärgad häst. =gang, *m.* (*Anat.*) Lefvergång: kanal som leder till och ifrån lefvern; äfven gallgången. =geflecht, *n.* (*Anat.*) *Plexus hepaticus.* =kies, *m.* (*Bergv.*) En brunlett, lefverfärgad kopparkis. =klee, *m.* Väpling. =klette, *f.* 4. (*Bot.*) Småborrar. =krankheit, *f.* 4. Lefversjuka. =kraut, *n.* 2. Blåsippa. =reim, *m.* 1. Rimkläperi, rim för lefvern eller gröten. =ſucht, *f.* utan *pl.* Lefversjuka. =ſüchtig, *adj.* o. *adv.* Sjuk i lefren. =thran, *m.* Tran af lefrar efter stora hafsdjur och som fås ifrån staden Bergen i Norrige. =wurm, *m.* Lefvermask, *Fasciola hepatica.* =wurſt, *f* 1. Lefverkorf.

Lebewohl, *n.* 1. Farväl, afsked.

Lebhaft, *adj.* o. *adv.* Liflig; qvick; eftertrycklig, häftig. Lebhafte Augen, qvicka ögon. Sein Bild ſteht mir immer l. vor Augen, hans bild står liksom lefvande för mina ögon. (*Fig.*) Der alte Mann iſt noch ſehr l., gubben är ännu rätt kry; äfv. vid ett muntert sinne. Eine lebhafte Freude, en liflig, stor glädje. Ein lebhafter Verdruß, en kännbar förtret. Eine lebhafte Schreibart, en munter stil. Eine lebhafte Gemüthsart, ett sinne som lätt kan röras, uppeldas. Es iſt in der Stadt

ſehr l., det är mycken rörelse i staden. Ein lebhafter Handel, handel som sätter mycket folk i rörelse. Er hat das ſehr l. empfunden, daß ſie nicht darin willigen wollte, han har tagit ganska illa upp, att hon ej samtyckt dertill. (*Mäln.*) Lebhafte Farben, höga färger. L. werden, blifva munter, lustig; äfven hetsig. L. machen, uppqvicka, upplifva.

Lebhaftigkeit, *f.* Liflighet, lifagtighet; qvickhet; eftertryck, häftighet.

Lebkuchen, *m.* 3. Pepparkaka. =los, *adj.* o. *adv.* Liflös, död. =loſigkeit, *f.* 4. Liflöshet. =tage, *pl.* Lifsdagar. Mein L., hela min lifstid. Lebtagsrecht, *n.* En enkas rättighet att i sin lifstid få sitta i orubbadt bo. =zeiten, *pl.* Bey L., i lifstid.

Lechen eller Lechzen, *v. n.* h. Plågas af törst; spricka, remna af brist på vatten, rinna, vara otät. (*Fig.*) Längta, trängta efter något. Vor Durſt l. Die Erde lechzet, weil es nicht regnet; Jer. 14: 4) Jorden remnar eller spricker af brist på regn. Nach Blut l., törsta efter blod. Ein lechzendes Verlangen, en stor längtan.

Lechzend, *adj.* o. *adv.* Törstig; brinnande, brännande; ifrig, häftig.

Leck, *adj.* o. *adv.* Läck, otät, gisten. L. ſein, rinna, vara otät, läck. L. werden, få läck (om skepp).

Leck, *m.* 1. Läck, spricka, springa; läcka.

Leckaſie, *f.* (*Sjöf.*) Läckasie: förlust på våtvaror genom läckning.

Lecke, *f.* Hål eller spricka hvarigenom vattnet nedrinner, droppställe; äfv. ställe der sleke lägges för kreatur.

Lecken, *v. n.* o. ſ. Rinna, flyta ut ell. bort; flyta; läcka; drypa; vara otät ell. läck.

Lecken, *v. a.* Slicka; lapa. Wieder den Stachel l., spjerna mot udden. Die Finger nach etwas l., slicka fingerna efter något, njuta det med mycken begärlighet. † Bet. lecken, kyssa mycket och ofta. Hos målare kallas en tafla geleckt, då färgerna äro på ett tvunget och pinadt sätt fördrifne eller sammansmälte, så att den ser ut som vore den slickad. I Brunswig säger man: da kommt der Amtmann, den muß man l., d. ä. stänka med vatten att dammet sätter sig.

Lecker, *m.* 3. Slickare, t. ex. ein Tellerlecker, tallrickslickare. (*Fig.*) † En som kysser ofta och mycket. Er iſt noch ein L., han har ännu mjölk i fingrarne. Jfr =maul. Der L. ſteht ihm darnach, han vattnas i munnen deråt. † Bet. L. tungan, i synn. på boskap. (*Jäg.*) Hjorttunga. Jfr Lapphorn. Ein junger L., en rå yngling, våp. ſkräslig.

Lecker, *adj.* o. *adv.* Läcker, matgrann,

Leckerbiſſen, *m.* 3. Godbit, läckerbit.

Leckerei, *f.* 4. Läckerhet, kräslighet. =haft, *adj.* o. *adv.* Läcker, matgrann, kräslighet. =maul, *n.* 2. Läckermun.

Leckern, *v. n.* h. Vara läcker; hafva lust att slicka eller njuta något.

Leckerwaare, *f.* 4. =werk, *n.* 1. Klifs, sötsaker. =zahn, *m.* (*Fig.*) Sich den L. ausreißen, förneka sig njutningen af något läckert.

Leckfäßchen, *n.* 3. Droppbalja, -så ell. -bunke. =mäulen, *v. n.* h. (*Bergv.*) Säges om gångar då de löpa tillsamman och börja bli gifvande. =ſtein, *m.* Ett slags gips. =ſteinchen, *n.* En art vindelsnäcka, *Turbo politus.* =wein, *m.* 1. Droppvin; vin som dryper vid tappning. =werk, *n.* (*Saltsj.*) Graderverk: resverk med många smala ribbor hvarpå ligger sammanflätadt ris, helst af hagtorn.

Lection, *f.* 4. Lexa, läsning; föreläsning, undervisning.

Leder, *n.* 3. Läder, skinn, hud; hank på hästar, se Haarſeil. Engliſches L., engelskt läder; äfven engelskt skinn: bomulls-

satinet, som för sin styrkas skull äfv. kallas fans skinn. Von L. ziehen, draga värjan. Einem das L. gerben, piska upp en. Einem immer auf das L. sitzen, gifva noga akt på en, drifva på en. (*Ordspr.*) Aus fremdem L. ist gut Riemen schneiden, det är godt att skära breda remmar af andras hud.

Lederband, *n.* 2. Läderband. **=bereiter**, *m.* 3. Garfvare, läderberedare. **=bereitung**, *f.* 4. Garfning, läderberedning.

Lederer, *m.* Garfvare.

Lederhandel, *m.* 3 Läderhandel. **=händler**, *m.* 3 Läderhandlare; skinnhandlare. **=kram**, *m.* 1. Läderhandel, -bod.

Ledern, *adj.* af läder eller skinn, läder ... skinn. . . . (*Fig.*) Dälig, föraktlig. — *V. a.* Förse med läder. † Prygla dugtigt.

Lederwaare, *f.* 4. Lädervara; skinnvara. **=werk**, *n.* 1. Läderarbete; skinnarbete.

Ledig, *adj.* o. *adv.* Tom, ledig; fri, ogift. Ein lediges Pferd, en ledig, lös häst. Ein lediges Schiff, ett skepp utan laddning. Nun ist ein Dienst ledig, nu är en syssla ledig, ett rum öppet. Das Zimmer steht ledig, rummet har ingen hyresman, står ledigt. Das Haus steht leedig (bättre leer), huset står öde. Sie ist noch l., hon är ännu ogift. Ein lediger Mensch, en ungkarl. L. sein, vara fri ifrån sysslor, sysslolös. † Jemandes los und l. werden, blifva af med någon. L. sprechen, frisäga, frikalla. Sich wovon L. machen, göra sig lös, slita sig lös. L. ausgehen, ej få något; ej få sin vilja fram. (*Bergv.*) Ein lediger Stein, ren tennmalm som finnes i Vaskverk. Eine ledige Bergart, ofyndig, som innehåller föga eller ingen malm. Lediger Schicht und l. schiten, bet. arbete efter slutadt ordentligt arbete, och hvarföre erhålles särskilt betalning. † (*Landth.*) Die Ledige, åker som ligger i linda. **=gang**, *m.* Lösdrifveri, sysslolöshet. **=gänger**, *m.* Lösdrifvare.

Ledigkeit, *f.* 4. Ogift stånd. **=lich**, *adj.* o. *adv* Blott, allenast, endast; absolut.

Lee, *adj.* (ästafv.) Lä: säker för vågor och vind. — *S. n.* En ort som är säker för vågor och vind. **=bord**, *n.* (*Sjöf.*) Läbord, bakbord. **=segel**, *n.* Läsegel: små segel som i lugnt väder uppsättas bredvid de stora. **=segelstange**, *f.* Rå, hvarvid dessa små segel fästas. **=seite**, *f.* (*Sjöf.*) Läsida, den sidan som är emot vädret. **=wärts**, *adv.* Lä, lävart: hvartåt vädret bläser.

Leede, Lehe, *f.* Ouppodladt fält.

Leene, *f.* Vildsvinssugga; jfr Lenne.

Leer, *adj.* o. *adv.* Tom; ledig; öde. (*Fig.*) Utan något; utan kraft och verkan. Leere Drohungen, fåfänga hotelser. L. ausgehen, ej få något med. L. ablaufen, vara fåfängt, blifva till intet. Es fiel sehr L. führ ihn aus, det var fåfängt hopp han gjordé sig. L. abziehen, ej få sin vilja fram. Ein leeres Papier, som ingenting är skrifvet på. Leere Speisen, kraftlös, icke födande mat. Ein leerer Monat, måne-månad, som har 29 dygn. — *S. n.* Det toma rummet, lufttomt rum.

Leerbaum, =tanne. Se Lärchenbaum.

Leere, *f.* 4. Tomhet, tom rymd, tomt rum; brist, saknad; tomhet.

Leeren, *v. a.* Tömma, göra tom, uttömma, utrymma.

Leerheit, *f.* Tomhet.

Leerung, Tömmande, uttömmande, utrymmande.

Lefze, *f.* 4. Läpp (på vissa djur); flabb, trut.

Leg, *n.* (*Hytte.*) Den på trenne eldar rostade skärsten. Dünne Leg, trottsten.

=angel,

=angel, *f.* Långref. =bett, *n.* (*Hyttv.*) En grop framför smältugnen hvari den smälta metallen samlas. =eisen, *n.* (*Bergv.*) Fotjern; äfven bergkil. =fohre, se Krummholzbaum. =henne, *f.* Värphöna, ligghöna. =moor, se Leegmoor. =nest, *n.* Fågelbo. =straße, *f.* En af slagg, kol och stybbe gjord ränna, hvari kopparskärstenen rinner.

Leg †, Lege, *adj.* o. *adv.* Låg, sank, lågländt. Leges Wasser, lägsta vatten vid ebb. Leges Land, sank mark, land som ligger lågt. (*Fig.*) Leges Bier, dufvet, dricka, som slagit af sig. Ein leger Mensch, svag, kraftlös menniska. Leg bet. äfv. kraslig, sjuklig; föraktlig, låg, nedrig.

Legal, *adj.* Laglikmätig.

Legat, *n.* 1. Testamenterad gåfva, donation.

Legat, *m.* 4. Legat, påfligt sändebud.

Legationsrath, *m.* 1. Legationsråd.

Lege, *f.* Underlag, grundval; stället der något lägges; bräde hvarofver lärft drages då det skall mätas, och hvarpå det åter sammanlägges; äfven allt lärftet som är uppveckladt på ett sådant bräde. — *adj.* o. *adv.* Se Leg. =bank, se =tisch. =büchse, se Selbstschuß. =feuer, *n.* Löpeld. =geld, *m.* Inträdesafgift. =granate, se Fallgranate. =linnen, *n.* Lärft som är upplagdt eller uppveckladt på bräde och stämpladt. =meister, *m.* En som har uppsigt öfver hurn lärft upplägges, se Legetisch, =reuse, *f.* Ryssja som sänkes ned på bottnen i vattnet. =schuß, se Selbstschuß =stachel, *m.* Tagg, hvarmed vissa insekter lägga sina egg i andra djurs kött. =stadt, *f.* Stapelstad; äfven stad i Tyskland, der riksskatter och utlagor nedläggas och förvaras. =stuhl, se under Leger. =tisch, *m.* Så kallas i några handelsstäder ett bord, hvarpå färdigväfda lärftsstycken läggas, utbredas och mätas på längden och bredden för att se om de hålla behörigt mätt, och till hvad sort det hör, för att kunna stämpla det. =zeit, *f.* Fåglarnes värpetid, liggtid.

Legen, *v. a.* Lägga, sätta, ställa; lägga, nedlägga, lägga eller föra till sängs; utbreda, utsträcka; (egg) värpa. (*Jäg.*) Eisen l., lägga fotanglar; äfven uppsätta räfsaxar för rofdjur. Eier l., värpa. Feuer l., sätta eld på en byggning. Soldaten in die Stadt l., inqvartera soldater i staden. (*Fig.*) Der Trieb zur Geselligkeit, den die Natur in uns gelegt hat, sällskapsböjelsen, som naturen har inplantat i vårt hjerta. Vom Ufer l., lägga, styra ifrån landet. Ins Gefängniß l., kasta i fängelse. Er hat alles sein Geld auf Zinsen gelegt, han har satt alla sina penningar på ränta. Zu recht l., lägga i ordning; lägga afsides; lägga tillreds ell. i beredskap. Er legts darauf an, han har för afsigt. Geld an etwas legen, använda penningar på något. An den Tag l., ådagalägga. Hand anlegen, angripa, göra våld på; lägga hand vid. Hand an sich selbst l., bära händer på sig sjelf. Zu Boden l., slå i backen ell. marken; nedslå, dräpa. Einem etwas nahe l., låta förstå någon; reta någon. Ein Feld in den Grund l., göra en grundritning på ett stycke åker eller fält. Sein Mißvergnügen zu Tage l., gifva tillkänna sitt missnöje. Einem die Worte in den Mund l., förestafva en allt hvad han skall tala. Hand an jemand l., angripa en, göra våld på en. Die Hände ans Werk l., gripa an saken. Hand an sich legen, bära händer på sig sjelf. Seinen Feind zu Boden l., nederslå sin fiende, dräpa

Digitized by Google

honom. Er legte ihm die Sache sehr nahe, han lät honom det tydligen förstå; äfven han retade honom. Sie l. ihm alles zur Last, de räkna honom allt till last, de skjuta all skuld på honom. Einem das Handtwerk l., förbjuda en att drifva ett handtverk, förhindra någons företagande. Die Hand auf den Mund l., tiga af vördnad, lägga handen på munnen. Ein Feld in den Grund l., göra en grundritning deraf i smått eller i liten scala. Bauren l., indraga bönderna och lägga deras åker under herregården. Ein Pferd l., vallacka en häst. (*Sjöf.*) Das Land ist gelegt, landet är lagdt: säges då man seglat alldeles ur sigte af landet. Sich l., *r. v.* sätta, lägga ell. ställa sig; lägga sig, gå till sängs; postera, lägra sig; upphöra, afstadna, förminskas, aftaga, stilla, sagta sig. Sich auf etwas l., vinlägga sig om, lägga sig på något; egna sig åt något. Sich darein l., lägga sig emellan; blanda sig i, befatta sig med, lägga sig uti. Sich ins Mittel l., lägga sig emellan, förmedla. Sich aufs Bitten l., börja att gifva goda ord.

Legende, *f.* 4. Legend, helgons lefvernesbeskrifning.

Legendenschreiber, *m.* 3. Författare af legender.

Leger, *m.* Nöd, släta omständigheter. (*Pappersbr.*) Gesäll som tager de nyss gjorda och pressade pappersarken och lägger dem på en stol som lutar åt en sida, hvilken kallas: Legestuhl. (*Skepp.*) Vattenliggare; äfv. landgång; jfr Kiellichter. =haft, se Bettlägerig. =wall, *m.* (*Sjöf.*) Lägervall: strand hvaremot vind och vågor stöta.

Legezeit, *f.* 4. Värpning, värptid.

Legiren, *v. a.* Loyera; testamentera.

Legiren, *n.* 3. Loyering, tillsats.

Lehde, *f.* (*Landth.*) Linda; öde, obrukadt stycke land; äfven trädesäker.

Lehen, *n.* 3. Lehn, *n.* 1. Län, förläning: en gård, sak eller rättighet, hvars nyttjande rätt är under vissa vilkor öfverlemnad åt någon. Adeliches L., adeligt län, hvarföre besittaren är förpligtad till Riddaretjenst. Krummstäbisch L., ett andeligt, ett Biskopslän. Das L. muthen, göra inom viss tid ansökning att få stadfästelse på sitt län, göra eden som Vasaller böra aflägga. Von jemand zu L. gehen, härröra af någon såsom län, och stå såsom län under samma herre. Zu L. tragen, hafva ett län i besittning. — L. bet. äfven beläning. Die L. suchen, söka beläning, göra ansökning om beläning. Die L. reichen, gifva i förläning, beläna, insätta uti ett län. Die L. entrichten, betala en viss summa penningar för beläningen. Se Lehnwaare. (*Bergv.*) Ett mått om 7 famnar i längden och 3 1/2 i bredden.

Lehen, *f.* utan *pl.* Beläning, insättning i län ell. embete.

Lehnanfall, *m.* 1. Hemfall af eft län. =bar, *adj.* o. *adv.* underlydande; feodal; län . . . ell. läns . . . . =barkeit, *f.* 4. Länbarhet, besittning såsom af län; trohet och hyllning som en vasall är skyldig sin länsherre. =brief, *m.* 1. Förläningsbref. =dienst, *m.* 1. Läns-afgift, länspligt. =erbe, *m.* Arftagare till ett län. — *S. n.* Se Schupfleben. =feld, *n.* Fält som lemnas någon i förläning. =frau, *f.* 4. Länsfru; läntagerska. =frei, *adj.* o. *adv.* Arf och eget, som icke är län, länfri. =geld, *n.* Penningar, som måste erläggas, då man får ett län i besittning; äfven kapital som hör till ett längods, och har naturen af länet. =gericht, se =hof. =gut, *n.* 2. Länegods. =haft, *adj.* o.

adv. Till län hörande. Jfr =bar. =hauer, *m.* (*Bergv.*) Bergsmän som påtaga sig att bryta en grufva som tillhör andra, under beting på vinst och förlust. =herr, *m.* 4. Länsherre, längifvare. =hof, *m.* 1. Länedomstol; länegods ell. egendom. =indult, *m.* Det uppskof länsherren beviljar läntagaren i anseende till tiden då länet skall emottagas. =kammer, se =hof. =klepper, se under Klepper. =knecht, *m.* Bleckmästarens första gesäll på bleckhamrar. =mann, *m.* 2. Läntagare, vasall. =pferd, *n.* 1. Häst som bör lemnas som länspligt. =recht, *n.* 1. Länsrätt; lag och förordningar angående län; jfr =hof. =richter, *m.* Domare i länssaker; äfven en landsdomare som har sysslan såsom förläning af en annan. =rößler, *m* Hyrknsk. =schaft, *f.* (*Bergv.*) Grufva som är gifven en annan i förläning; äfven grufvebolag; äfven egenskap af ett län. =schatz, se =waare. =schulze, *m.* Böndernas förman i en by, hvars embete är ärftligt och har egenskap af ett län. =sinnung, *f.* Ansökning om ett län. =tafel, *f.* Vid saltverken i Halle kallas vaxtaflan L, hvarpå namnen af de belänta pannorna efter gammalt bruk skrifvas; äfven den i anledning deraf sittande rätten och dess sammanträde. Jfr =hof. träger, *m.* Läntagare; äfven en som i läntagarens namn tager emot beläningen. =treue, *f.* Trobet som en läntagare är skyldig sin länherre. =veränderung, *f.* Länskifte. =waare, *f.* Penningar som böra erläggas vid länskifte eller en ny förläning. Die hohe L., penningar som måste betalas när länsherren blifvit död. =wesen, *n.* 3. Länbarhet, egenskap ell. besittning af län. =zins, *m.* Skatt som betalas för något som blifvit gifvet i förläning

Lehener, *m.* Person, som har en sak i förläning af en annan; daglönare.

Lehenserbe, *m.* 4. =folger, =vetter, *m.* 3. Arftagare ell. efterträdare till län. =fähig, *adj.* Längill. =fall, *m.* 1. Hemfall af ett län, hvad som tilldrager sig vid ett län. =folge, *f.* 4. Efterträdande i ett län. =gebühr, Lehenwaare, *f.* 4. Länsafgift. =gefälle, *pl.* Länherrens inkomster af Vasallen. =hand, *f.* Se =folge. Die L. haben, vara berättigad att efterfölja i ett län. Zu L. haben, hafva fått i förläning. =herrlichkeit, *f.* 4. Länsherrskap. =muthung, *f.* Läntagarens ansökning om ny förläning, antingen när den förra länherren blifvit död, eller han först tillträdt ett län; äfven edens afläggande, jemte de vanliga utlagornas betalning. =pflicht, *f.* Länspligt; äfven ed som läntagaren måste göra länherren. In L. nehmen, taga eden af en läntagare. =sache, *f.* En sak, som angår länet och länrätten, länsaker. =schein, *m.* Skriftligt bevis af län-kansliet att man sökt och undfått förläningen på ett län, se Muthschein. =schuld, *f.* Skuld, hvarföre länet häftar. =verbindlichkeit, *f.* En läntagares förbindelse. =vetterbung, *f.* Efterföljd i ett län genom arfsrätt. =vergleich, *m* Förlikning angående ett län. =verwirkung, *f.* Förverkande af ett län. =vettern, *m. pl.* De af samma slägt, som hafva rättighet att efterträda i samma län.

Lehm, *m.* 1. Fet lera, ler.

Lehmarbeit, *f.* 4. Lehmwerk, *n.* 1. Blandning af halm och ler.

Lehmartig, Lehmigt, *adj.* Leraktig.

Lehmen, se Kleiben.

Lehmer, *m.* En som arbetar i ler, bestryker väggar o d.

Lehmern, *adj.* Af lera, ler . . .

Lehmgrube, *f.* 4. Lergrop. =klicker, se Lehmer. =putzen, se =stein. =schindeln, *f.* Ett slags tak på bondhus af halm med påsmetadt ler. =schwalbe, *f.* En art svalor som göra vägräta bål i väggarne af lergropar, för att deri bygga bo. =stake, *f.* Sprötar eller spjälar i lerväggar hvaremellan halmrepen flätas. =stätte, *f.* Lerbydda, hvars väggar äro gjorde af ler och länghalm. =stein, *m.* Mursten af ler, dels torkade i luften, dels brända. Se Schlangenstein. =wand, *f.* 1. Mur af blandad ler och halm. =werk, *n.* Hvad som är gjordt af ler, t. ex. en lervägg, loggolf, bakugn o. d. flig.

Lehmicht, *adj.* o. *adv.* Leraglig, lerig, grum-

Lehmig, *adj.* Blandad med ler.

Lehn. Se Lehen.

Lehnbank, (af lehnen, stöda), *f.* 4. Bänk med ryggstöd. =beet, *n.* Trädgårdssäng, som stöder sig på solsidan emot en mur ell. vägg. =brett, *n.* Bräde, hvaremot man stöder sig. (*Sämskm.*) Bräde, hvaremot de luta kroppen då de skafva skinnen. =schnur, *f.* (*Boktr.*) Anslaget, hvaremot däckelramen hvilar. =sessel, *m.* Liten länstol, fåtölj. =stuhl, *m.* Stor länstol, hvari man kan bequämt hvila sig.

Lehnbank, (af lehnen, låna), *f.* Länebank, se Leihbank. =kutsche, *f.* Hyrvagn. =lakai, *m.* Hyrlakej. =pferd, *n.* Häst som lånas på en kort tid mot betalning; bör noga skiljas från Lehen eller Lehnpferd. =satz, *m.* Lånsats: en sats som öfverföres ifrån en vettenskap till en annan, *Lemma*.

Lehne, (läs läne), *f.* 4. Stöd; ryggstycke; rygg på en stol. — (läs lene), Axelsprint eller bult, hjulpinne.

Lehnen, *v. a.* (läs länen), Stöda; ställa med ryggen emot — *V. n.* h. Stöda sig, ställa sig med ryggen emot.

Lehnen, *v. a.* (läs lenen), Låna af; låna. Se Leihen. — *V. n.* h. Vara ett län af någon; äfven ränta. Das Gut lehnt den Fürsten. Der Acker lehnt zwanzig Thaler, åkern betalar 20 R:dr i arfränta.

Lehnen, *n.* 3. Lehnung, *f.* 4. Stödjande; lånande.

Lehns. Se ofvanföre Lehens, äfven Lehen.

Lehnung, *f.* Karm, stöd. Die L. an einer Treppe, ledstäng vid en trappa. Die L. um ein Dach, galler omkring ett tak.

Lehr, *n.* Mätt, modell (hos ätskilliga handtv.). t. ex Kugellehr, kulform. Nyttjas mest som *f.* Die Lehre. =bogen, se Bogengerüst. =brett, *n.* (*Byggnk.*) Bräde hvarpå utkastet till allt trävirket är tecknadt. =gerüst, se Bogengerüst. =gespärr, *n.* (*Byggnk.*) Sparrlag, hvarefter alla andra göras. =kohlen, *pl.* Bästa sort stenkol. =spann, *n.* (*Skepp.*) Nollspant. =sparren, se =gespärr. =wand, *f.* Sidväggen af en flodbädd.

Lehrabschied, (*Jäg.*) se =brief. =amt, *n.* 2. Läroembete. =art, *f.* 4. Lärosätt, läromethod =begierde, *f.* 4. utan *pl.* Håg att lära; läragtighet; lärgirighet. =begierig, *adj.* Lärgirig. =begriff, *m.* 1. Lärobyggnad, system. =bild, *n.* Mönster. =braten, *m.* Kalas, som en handtverkslärling gör när han blir gesäll eller lösgifven ur läran. =brief, *m.* 1. Lärbref, gesellbref. =buch, *n.* 2. Lärobok. =bursche, *m.* 4. Lärling, lärgosse. (*Jäg.*) Gosse, som tjenar på andra året. I första året kallas han Lehrling, Hundsjunge eller Jägerjunge, och i tredje året Jägerbursch. =essen, se =braten. =frau, se under =herr. =gebäude, *n.* Lärobyggnad; system. =gedicht, *n.* 1. Lärodikt. =geld, *n.* 2. Lärpenningar (isynnerhet hos handtverk.) (*Fig.*) L. geben, betala lärpenningar, bli klok af skadan. =götte †, se =meister. =grund, *m.* Grundsats. =haft, *adj.* o. *adv.*

Läraglig; lärorik; skicklig att lära andra. =häuer, *m.* Lärling vid grufvebrytningar. =herr, *m.* Mästare (vid skrån och handtverk). Dess hustru kallas =frau. Hos jägare, trompetare och barberare kallas han. =prinz, principal. =jahr, *n.* Läroår, lärotid. In die Lehrjahre treten, börja att gå i läran hos någon mästare. =junge, *m.* 4. Lehrling, *m.* 1. Lärling, lärgosse; nybegynnare, =meister. Se Lehrer. =methode. Se Lehrart. =prinz, se =herr. =probe, *f.* 4. Lärprof; lärspån. =punkt. Se =satz. =reich, *adj.* o. *adv.* Lärorik, undervisande, upplysande. =saal, *m.* 1. Auditorium. =satz, *m.* 1. Lärosats. =spruch, *m.* 1. Sentens, märkvärdig eller sinnrik utlåtelse, språk, tänkespråk. =stand, *m.* utan *pl.* Lärostånd. =Stube. Se =saal. =stuhl, *m.* 1. Lärosäte, predikstol, katheder. =stunde, *f.* 4. Lärostund; föreläsning; lästid, termin. =werk, *n.* 1. Lärspån. =zeit, *f.* 4. Lärotid, läro-år

Lehre, *f.* 4. Lära; lärosats; underrättelse, erinring; regel, föreskrift, lärdom, råd; lära, läro-år; mönster; efterdöme, exempel; kaliber. In die L. geben, sätta i läran.

Lehren. *v. a.* o. *n.* h. Lära, undervisa, informera, underrätta; lära, hålla föreläsningar uti. Er lehrt Kinder, han läser för barn. Noth lehrt beten, nöden driver hunden i band.

Lehrer, *m.* 3. Lärare, informator, läromästare; Professor.

Lei, *n.* Tak, skärm. =kuchen, *m.* (*Salin.*) Ett slags rökfång eller skorsten som lägges ofvanpå brädden af härden eller saltpannan, att hettan må kunna stryka rätt uppåt båda sidor om pannan. =laken †, *n.* Lakan. =segel, se Beisegel.

Leib, *m.* des =es, *pl.* Leiber, Kropp; lif; kroppen emellan axlarne och höften; buk: mage, lif, underlif; lif (på kläder); hull. Er wendet alles auf seinen Leib, han använder allt på kläder. Der hohle Leib, veka lifvet. Er faßte ihn um den Leib, han tog honom om lifvet. Reißen im Leibe, ref, bukref. Gesegneten Leibes seyn, vara i välsignadt tillstånd. Wohl bei Leibe seyn, vara vid godt hull. Er hat den Teufel im Leibe, fan regerar honom. Bleib mir vom Leibe, kom mig icke för nära. Einem auf den L. gehen, gå på en. Mit L. und Leben, med lif och själ. Mit L. und Seele, i egen person; af allt hjerta. Bei Leibe nicht, för Guds skull icke; för all del icke. Seines Leibes keine Rath wissen, veta allsintet råd. Er hat es eben nicht auf dem Leibe, han har icke medel dertill; äfven han har icke skäl dertill. † Vom Leibe fallen, magra. Offnen Leibes seyn, hafva öppet lif. Offnen Leib machen, befordra afföring. † Der Leib gehet dem Kinde aus, ändtarmen faller ut. Sich in seinem L. schämen, innerligen blygas. Drei Schritte vom Leibe kom mig icke för nära. Mit seinem selbst L., i egen person. Bis auf den dritten L., ända till tredje led.

Leibarie, *f.* 4. Favorit-aria. =arzt, *m.* 1. Lif medikus. =band, *m.* Gördel. =bede, *f.* Ett slags afgift, hvarigenom visse lifegenskap befrias ifrån lifegenskapen. =biene, *f.* Moderkupa: bistock, som förvaras till afvel. =binde, *f.* 4. Skärp omkring lifvet. =dienst, *m.* 1. Dagsverke. =eigen, *adj.* Lifegen. =eigener, *m.* Böjes som *adj.* Lifegen, träl, slaf. =eigenschaft, *f.* 4. Lifegenskap, träldom. =eigenthum, *n.* 2. Lifegendom. =essen, *n.* 3. Lif- ell. favoriträtt. =fall, *m.* Så kallas den händelse när en lifegen dör utan arfvingar, då dess herre får ärfva honom, Leibfällige Güter, se Schupffall. =farbe, *f.* Lif

färg: färg, som man mest älskar; äfven liffärg, köttfärg, som liknar en naken menniskokropp. =farben, *adj.* Liffärgad. =frohne. Se =dienſt. =garde, *f.* 4. Lifgarde. =gedinge, *n.* 3. Lifgeding, det en man gifver sin hustru att lefva af efter hans död; enksäte, lifränta för en enka. =geld, *n.* Vissa penningar, som lifegne bönder på några ställen böra betala till egendomsherren, för att dermed gifva tillkänna att de äro lifegne. När i stället för penningar betalas en höna, en gås, ett mått hafre, så kallas det: Leibhuhn, Leibgans, Leibhafer, o. s. v. L. kallas äfven de penningar som vid en lifegens frånfälle betalas till egendomsherren af arfvingarne, i stället för den honom annars tillfallande tredjedelen af qvarlåtenskapen; äfven kopfskatt. =geleit, *n.* Personlig convoj eller beledsagning af resande personer; äfv. rättigheten att låta personligen convojera resande. =gericht. Se =eſſen. =gülte. Se =rente. =gurt, *m.* 1. =gürtel, *m.* 3. Gördel, bälte; sadeljord, bukjord. =gut, *n.* Fast egendom, som är anslagen till lifgeding. =größerinn, se =kräuſerinn. =hafer, se =geld. =haft, =haftig, *adj.* o. *adv.* Kroppslig, lekamlig; i egen person; i egen hamn; lifagtig. Das Weib iſt der leibhaftige Teufel, fan sjelf i egen person. =henne, se =geld. =herr, *m.* En lifegens husbonde eller egendomsherre. =hetze, (*Jäg.*) De till ett koppel hörande jagthundar, hvilka jagtherren behåller för sig till vildsvinsjagt, och i sin närvaro låter lössläppa. =hölzer, *pl.* (*Skepp.*) Vaterbordsplankor. =jäger, *m.* 3. Lifjägare. =knoten, *m.* (*Sjöf.*) Lifknop. =koch, *m.* Mun- eller lifkock. =kräuſerinn, *f.* Kammarfru vid hof, som har manchetter, kräs o. d. under sin vård. =lakei, *f.* 4. Första eller lifakej. =laus, *f.* Flatlus. =lied, *n.* 2. Favoritvisa. =pacht, *m.* Lifstidsförpaktning. =pfennig, se =geld. =recht, *n.* Ägande rätt öfver en annans person. =regiment, *n.* 2. Lifregement. =rente, *f.* 4. Lifränta. =rock, *m.* 1. Rock, Lifrock; (presternas) kaftan. =ſchilling, se =geld. =ſchirm, *m.* (*Jäg.*) Jagtskärm. =ſchmerzen, *pl.* =ſchneiden, *n.* 3. =weh. *n.* 6. Magref, knipningar ell. slitningar i inelfvorna. =ſchütz, *m.* Lifskytt, se =jäger. Fordom kallades äfven Drabanter =Leibſchützen. =ſpruch, *m.* Lifspråk, symbolum, devis. =ſtock, se biene. ſtück, *n.* 1. Lifstycke, lif; favoritstycke. =ſtückchen, *n.* 3. Favoritpjes ell. -stycke. =ſtuhl. Se Nachtſtuhl. =wagen, *m.* Så kallas vid hofvet sådana vagnar, hvari hofvet ensamt åker, till skillnad ifrån Hof- och Kammerwagen. =wächſe, *f.* Linne, som bäres dagligen på kroppen. =wäſcherinn, *f.* Tvätterska, som endast tvättar en förnäm herres linne. =waſſer, *n.* Vatten i underlifvet. =weh, *n.* Kolik. =zeichen, *n.* Så kallas vid kriminaldomstolar, i synnerhet i Öfra Tyskland, det inför rätten uppvisade kroppsliga märket, till bevis af ett begånget mord, *Corpus delicti.* =züchter, *m.* En som njuter lifgeding, i synn. en bonde, som vid afträdet af sin gård betingar sig underhåll, rum &c. af efterträdaren; se Ausgedinger. =zwang, se Stuhlzwang.

Leibchen, *n.* 3. Lifstycke ell. lif.

Leibesbeſchaffenheit, *f.* 4. Kroppsbeskaffenhet, kroppsbyggnad. =bewegung, *f.* 4. Kroppsrörelse. =bürde, *f.* 4. Foster, barn i moderlifvet. =erbe, *m.* 4. Lifsarfving, bröstarfving. =frucht, *f.* Foster, lifsfrukt, barn, i synn. ofödt. =gaben, *s. pl.* Kroppsskickligheter; välskapad kropp, vackert utseende, o. s. v. =gebrechen, *n.* 3.

Lyte. =leben, *n.* 3. bei L., På lifstid; i lifstiden. Bei L. nicht, för all del icke. =ſtrafe, *f.* 4. Kroppsstraff. =übung, *f.* 4. Kroppsöfning.

Leiblich, *adj.* o. *adv* Kroppslig, lekamlig; köttslig; liflig (ed). Die leibliche Schönheit, kroppens skönhet. Leibliche Geſchwiſter, köttsliga syskon. Sein leiblicher Vater, hans egen fader. Ein leiblicher Eid, en liflig ed. Die leiblichen Güter, det timliga goda. Der leibliche Tod, den naturliga eller timliga döden. Leibliche Kinder, ägta barn.

Leich. Se Laich.

Leichbier, *n.* Graföl.

Leichdorn, *m.* 6. Liktörn.

Leiche, *f.* Lektid eller parningstid för fisk och grodor. Die Fiſche treten in die L., fisken börjar att leka.

Leiche, *f.* 4. Lik, död, menniskokropp. Zur L. bitten, Bjuda till begrafning.

Leichen, *v. n.* h. Leka; para sig (om fisk och grodor). † Leka, roa sig; rasa; äfven stinka. — *V. a.* Hugga, skära; äfven vaska, skölja. Flachs L. skäkta lin.

Leichenbegängniß, *n.* 1. Begrafning, likbegängelse, likfärd. =begleitung, *f.* 4. Likfölje, likprocession. =beſtattung, *f.* 4. Begrafning. =beſteller, *m.* 3. Som styr om en begrafning. =bitter, *m.* 3. Den som bjuder till en begrafning. =buch, *n* 2. Förteckning på döda. =caſſe, *f.* 4. Begrafningskassa. =eſſen, *n.* 3. =mahl, *n* 1. Graföl. =farbe, *f.* 4. Likfärg, dödblek färg. =gedächtniß, *n.* 1. Grifttal. =gedicht, *n.* 1. Grafskrift, begrafnings-poem. =geld, *n.* 2. Likstol; liksångspenningar. =gepränge, *n.* 3. Likstät, likfärd. =gerüſt, *n.* 1. Katafalk, upphöjd dekoration der en likkista är till åskådande. =haus, *n.* 2. Likhus. =mahl. Se Leichen=eſſen. =muſik, *f.* 4. Sorg- eller begrafningsmusik. =predigt, =rede, *f.* 4. Likpredikan, liktal. =ſtein, *m.* 1. Grafsten. =text, *m.* 1. Liktext, text till ett liktal. =träger, *m.* 3. Likbärare. =tuch, *n.* Bårkläde. =wärter, *m.* 3. Likväktare ell. -skötare. =wurm, *m.* Gråsngga. =zug, *m.* 1. Likprocession, likfärd.

Leichnam, *m.* 1. Död menniskokropp, lik. =ſtein, *m.* (*Bergv.*) Bredt jernbleck hvarmed grufljuset putsas.

Leicht, *adj.* o. *adv.* Lätt; föga vigtig; flytande, naturlig, otvungen. Leichtes Geſtübe, rent eller fint stybbe. Leichtes Gewicht, handelsvigt, till skillnad från schweres Gewicht, eller Fleiſchergewicht. L. auf den Füßen, eller L. von Füßen ſeyn, röra sig fort och med ringa möda. Ich will ſuchen ihm die Laſt leicht zu machen, jag vill söka att lätta hans börda. Eine leichte Sprache, ett språk som är lätt att lära. Eine leichte Schreibart, ett skrifsätt som är lätt att förstå, som är flytande. Er iſt leicht zu Fuß, han är snabbfotad. Das Pferd hat einen leichten Gang, hästen bär lätt. Die leichten Truppen, lätte trupparne. Eine leichte Fregatte, en liten fregatt. Leichte Kleider, tunna kläder. Leichte Speiſen, lättsmält mat. Eine leichte Mahlzeit thun, äta litet, ej göra ett starkt mål. Ein leichtes Genie, ett qvickt snille. Eine leichte Hand, en flytande hand, (*Måln.*) Ein leichter Pinſel, en ledig pensel. Eine leichte Stimme, en angenäm och otvungen röst. Ein leichter Sinn, ett obeständigt, flygtigt sinne. Eine leichte Wunde, ett litet, snart läkt sår. Mit leichter Mühe, utan mycket besvär. Das Sprechen wird ihm ſehr L., han har mycket lätt för att tala. Das iſt ein Leichtes, det är snart gjordt. L. über etwas hingehen, göra någonting ytligt, ej gå djupt in i saken. =fähig, *adj.* o. *adv.* Lättseglande (far-

tyg). =fertig, *adj.* o. *adv.* Fjollig, lustig, lekfull; lättfärdig, lösagtig; skälmagtig, skalkagtig; alltför fri, oanständig. =fertigkeit, *f.* 4. Fjolleri; lättfärdighet, lösagtighet; skälmstycke, puts. flüſſig. *adj.* Qvick, lättsmält. =füßig, *adj.* o. *adv.* Lättfotad. (*Fig.*) Lättsinnig, lättfärdig. =gläubig, *adj.* o. *adv.* Lättrogen, godtrogen. =gläubigkeit, *f.* 4. Lättrogenhet, godtrogenhet. =hin, t. ex. etwas machen, göra något ytligt, ofullkomligt. =ſinn, *m.* 1. Flygtighet, obetänksamhet, lättsinnighet. =ſinnig, *adj.* o. *adv.* Flygtig, obetänksam, lättsinnig. =ſinnigkeit, Se =ſinn.

Leichter, *m.* (*Sjöf.*) Ligtare, lättare, se Lichter.

Leichtheit, Leichtigkeit, *f.* 4. Lätthet.

Leichtlich, *adv.* Lätteligen, lätt, utan möda.

Leid, *n.* 1. Ondt, oförrätt; sorg, bekymmer, oro; förtret, ledsamhet, bedröfvelse; klagan. L. anthun, tillfoga oförrätt; göra af med, bringa om lifvet. Sich ein Leides thun, göra af med sig sjelf. † Lieb und Leid mit einander theilen, dela ljuft och ledt med hvarandra. In Lieb und Leid, i nöd och lust. Er ſieht ſeines Leides kein Ende, han ser intet slut på sin sorg. Vor Leid ſterben, dö af sorg. (*Ordspr.*) Keine Freude ohne Leid, ingen ros utan törne, ingen glädje utan sorg. L. um jemand tragen, sörja någons död. Einem ſein L. klagen, klaga sin nöd för någon. Das L. klagen, beklaga någons sorg. Im Leide gehen, gå i sorgdrägt; äfven gå i likprocession. =bar, *adj.* o. *adv.* Som kan lidas, fördragas. =bitter, *m.* Likbjudare. =brief, *m.* Sorgbref.

Leid, *adj.* o. *adv.* Ondt, okärt. Es iſt (thut) mir L., das ꝛc. det gör mig ondt, jag är ledsen att &c. Laß dir nicht L. ſeyn, oroa, bekymra dig ej, låt icke förtryta dig, ångra ej.

Leiden, *v. a.* o. *n. irr.* Ich litt, *imp.*; *conj.* ich litte; *part.* gelitten; *imper.* leide. Lida, tåla, fördraga, öfverse ell. hafva fördrag med. L. mögen, gern L. mögen, tycka om, tycka mycket om. Lieber L. mögen, tycka mera om. Ich kann ihn vor meinen Augen nicht L., jag tål icke se honom för mina ögon. Er iſt allenthalben gelitten, alla tycka om honom. So viel die Zeit leidet, så mycket tiden tillåter.

Leiden, *n.* 3. Lidande; tillåtelse; öfverseende.

Leidend, *adj.* o. *adv.* Lidande; tålig; passiv.

Leidentlich, *adj.* o. *adv.* som kan passera, antaglig, temlig, ej oäfven; passiv, lidande. Ich werde mich dabei ganz l. verhalten, jag skall åtminstone ej vara medverkande dertill, jag skall i den delen handla med fullkomlig öfverlåtenhet. Die Hitze iſt noch l. hettan är ännu dräglig.

Leidenſchaft, *f.* 4. Passion, sinnesrörelse, böjelse, begär, häftighet.

Leidenſchaftlich, *adj.* o. *adv.* Full af passion, ifrig, upprörd, häftig; öm, kär.

Leidensgeſchichte, *f.* 4. Passionshistoria.

Leider, *interj.* Thy värr! olyckligtvis, beklagligen.

Leideſſen. Se Leichenhaus. =kleid, *n.* Sorgdrägt. =tragend, *adj.* Bedröfvad, broad; som har sorg.

Leidig, *adj* o. *adv.* Bedröflig, sorglig, ledsam; olycklig, skadlig, förderflig; oud, elak, arglistig. Ein leidiger Menſch, en ledsam menniska; äfv. en som med list vet att göra sig till, att ställa sig in hos folk. Ein leidiger Troſt, en svag tröst. Ein leidiger Zufall, en ömkelig händelse. Was thut der leidige Geiz nicht? hvad gör icke den olyckliga begärelsen efter gods och

penningar? Der leidige Teufel, djefvulen sjelf.

Leidlich, *adj.* o. *adv.* Dräglig; temlig; ljuf, angenäm.

Leidlichkeit, *f.* 4. Dräglighet; medelmättighet.

Leidweſen, *n.* 3. Sorg, plåga, bedröfvelse, saknad; ånger, harm.

Leihbank, *f.* 4. Lånbank. =bibliothek, *f.* 4. Länbibliothek. =haus, *n.* 2. Assistanskontor. =kaſſe, *f.* 4. Länkassa. =kauf, *m.* 1. Lidköp; plägning, som gifves på köpet, penningar på hand. =laken, *n.* 3. Lakan eller sängtäcke. =ſegel, se Beiſegel.

Leihen, *v. a. irr.* Ich lieh, *imp.*; ich liehe, *conj.* geliehen, *part.*; liehe, *imper.* Låna; läna; lemna på kredit; taga på kredit.

Leihen, *n.* 3. Lånande.

Leiher, *m.* 3. Lånare, låntagare; långifvare.

Leik, *n.* (*Skepp.*) Lik på ett skepp eller skrofvet utan plankor; äfven lik på ett segel.

Leiken, *v. a.* Lika.

Leim, *m.* 1. Lim.

Leim, **Leimen**, *m.* Se Lehm.

Leimen, *v. a.* Limma, fastlimma; öfverdraga ell. bestryka med lim. Das Papier l., limdränka eller planera papper.

Leimen, *n.* 3. Limmande, fastlimmande; öfverdragande ell. bestrykande med lim.

Leimern. Se Lehmern.

Leimfarbe, *f.* 4. Limfärg, vattenfärg med gummi. =fuge, *f.* 4. Limfogning. =pinſel, *m.* 3. Limpensel. =ruthe, *f.* 4. Limspö. =ſieder, *m.* 3. Limkokare. =ſtange, *f.* 4. Limstång. =tieget, topf, *m.* 3. Limpanna. =waſſer, *n.* 3. Limvatten. =zwinge, *f.* 4. Skrufkläfve, limtvång.

Leimig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller lim.

Leimicht, *adj.* o. *adv.* Limagtig, klibbig; Se äfv. Lehmig.

Lein, *m.* Lin; linfrö. =acker, *m.* 3. Leinfeld, *n.* 2. Linland. =bau, *m.* 1. Linskötsel, odlande af lin. =blatt, *n.* Berglin. =bolle, se =knoten. =dotter, *m.* 3. (ort) dodra. =feld. Se Leinacker. fink. Se Hänfling. =fiſch, se Schleiche. =grau, *m.* Ett slags gråagtig färg, som uppkommer af blåhvitt, lack och berlinerblått. =kabben, =kaff, se ſpreu. =knoten, *m.* 3. Linknopp. =kraut, *n.* 2. Linört =kuchen, *m.* 3. Linfrökaka. =öhl, *n.* 1. Linolja. =amen, *m.* 3. Linfrö. =ſpreu, *f.* Agnar efter linfrö. =wand, *f.* 1. Väf, väfnad; duktyg, lärft, linne. =wanden, *adj.* o. *adv.* Af väf, lärft &c. =wandkram, *m* 1. =handel, *m.* 3. Linnehandel, lärftshandel, linnevaror, lärftsvaror. =händler, *m.* 3. Lärftskrämare. =weber, *m.* 3. Linneväfvare. =weberſtuhl, *m.* 1. Linneväfvarestol.

Leine, *f.* 4. Tåg, rep, lina, streck; snöre att mäta med, att hugga eller bygga efter; språnglina. (*Sjöf.*) En lina högst om 200 famnar med blylod. (*Bot.*) Se Bettlerskraut. † Se Lünſe. **Leinenmeiſter**, *m.* Så kallas i vissa sjöstäder, t. ex. i Lübeck, en person, hvilken det åligger att syna och mäta upp den der tillverkade segelduken, innan den afsändes. =ſchießer, *m.* Matros, som släpper efter linan så snart harpunen är kastad i valfisken. =wächter, *m.* Den som vid fartygs bogsering på floder, ser efter att linan icke fastnar.

Leinen, *n.* 3. Linne; lärft; allehanda kläder och tillverkningar af linne.

Leinen, *v. a.* Se Lehnen. — *V. n.* h. o. *v. a.* Tina upp, se Thauen. Es leinet, det töar.

Leinen, *adj.* Af lin, af linne ell. linväf.

Leinenband, *n.* 2. Linneband. =waare, *f.* 4. Lärfts- ell. linnevara.

Leiſe, *f.* Se Geleiſe, *n.*

Leiſe, *adj.* o. *adv.* Låg, lindrig, sagta; fin (hörsel). L., *adv.* Tyst, sagta; stilla; långsamt; lätt; lindrigt; noga. =treter, *m.* 3. Spion, polis-spion, snok; dolsk, förbehållsam menniska.

Leishörig, *adj.* o. *adv.* Som har fin hörsel.

Leiſſels, *pl.* Stroppar på segelrån.

Leiſt, *m.* En hästsjukdom.

Leiſte, *f.* 4. Smal stång ell. list; ten; kritsnöre; platt list, litet band; ram; list, infattning, kant; rand; ljumske. (*Skepp.*) Santa.

Leiſten, *m.* 3. Läst. Über einen L. geſchlagen, af ett och samma slag, lika hvarandra. Über einen L. ſchlagen, skära öfver en kam, behandla på lika sätt. =ſchneider, *m.* Lästmakare, klackskärare.

Leiſten, *v. a.* Göra, verkställa, bevisa, uppfylla; gifva, öfverlemna; aflägga; hålla, efterlefva, noga efterkomma; göra (sällskap). Einem Hülfe oder hülfreiche Hand L., hjelpa, hiaspringa en. Bürgſchaft L., gå i borgen. Wiederſtand L., sätta sig emot, göra motstånd. Die eheliche Pflicht L., uppfylla ägtenskapspligten. (*Väfv.*) Väfva staden ell. kanten på ett tyg. Die Leitern eines Rüſtwagens L., hänga stegarne på ståndarne, se Stemmleiſte.

Leiſtenbeule, *f.* 4. Venerisk böld i ljumsken. =bruch, *m.* 1. Ljumskbräck. =hobel, *m.* 3. Listhyfvel. =hode, *f.* En tredje testikel, som hos somliga manspersoner stundom ligger i ljumsken. =holz, se Stemmleiſte. =nagel. Ett slags spik hvaraf finnas två sorter; ganze Leiſtennägel, som äro 1 1/2 tum, och halbe, som äro 1 tum långa, tillika breda med långt hufvud. =ſchein, se Schnittſchein. =vers, *m.* *Acrostichon.* =werk, *n.* 1. List, karm, fris.

Leiſtung, *f.* 4. Verkställande, fullbordande uppfyllande; aflåggande (en eds).

Leit, *m.* Töm. =arm, *m.* (*Bergv.*) Ledarm: stång i en konstschakt, som ej går lodrätt, utan leder stänggången åt någon sida. =band, *n.* 2. Ledband. =blei, *n.* En sort bly af mycket hög och glänsande färg; vanligen smältadt af en mängd gement bly. =bleihe, *f.* En art braxenpankor af mycket hög och glänsande färg, som beständigt ätföljas af en mängd vanliga pankor. =faden, *m.* 3. Vägvisare, vägledare; ledtråd. =feuer, *n.* 3. Brandrör, löpeld. =geſang, *m.* (*Musik.*) Canon. =graben, *m.* Dike, hvarigenom vattnet afledes. =haar, *n.* Snarrefva, se Flachſeide. =hammel, *m.* 3. Skällgumse, som går först ibland fären. =hund, *m.* 1. Spårhund: den bäste jagthunden, som alltid föres vid streck, och först lössläppes, för att i tysthet spåra upp vildtet. (*Jäg.*) Der weiße L., snön. =kaſten, *m.* Litet trärör, hvari krutkolfven förvaras hvarmed en mina skall påtändas. =nägel, *m.* (*Bergv.*) Jerndubb på en sugga ell. gruskärra. Nagel i den så kallade suggan (se Hund), nedantill mellan de två främre naglarne, hvilken likasom leder suggan, att den ej kan vika ifrån spåret; äfven styre eller roder. =pferd, *n.* Handhäst. Leitsmann, se Geleitsmann. =riemen, *m.* 3. Ledstrek, ledtöm, korstöm,; draglina; koppel, dragrem, rem ell. band, hvarmed jagthundar ledas. =ſeil, *n.* Lina vid segelstången att draga upp seglen; äfv. tygel på ett betsel. =ſeite, *f.* Högra sidan om vagnstisteln, i motsats till Sattelſeite eller den venstra. =ſtange, *f.* Ledstång. =ſtern, *m.* 1. Ledstjerna, nordstjerna, polstjerna. =ſtrang, *m.* Ledstrång. (*Anat.*) L. der Hoden, *Gubernaculum.* =ſtrick, *n.* Koppelstreck att leda vindhundar. =tau, se =ſeil. =wagen, se Leuwagen. =zeichen, *n.*

Musik.) Custos Mostra, Guidon. =zeug, *n.* (*Chem.* o. *Med.*) Upplösningsmedel. Menstruum.

Leiten, *v. a.* Föra, leda; visa vägen, vägleda, styra, ledsaga, regera.

Leiten, *n.* 3. Se Leitung.

Leiter, *m.* 3 Ledare, förare, vägvisare, ledsagare, styresman. (*Elektr.*) Conduktör. (*Skepp.*) Ledare: tåg, hvarpå klyfvaren hissas och firas.

Leiter, *f.* 4. Stege; skala; vagnstege eller häck. Einen auf die L. spannen, lägga en på sträckbänken. =baum, *m.* 1. Stegskalm, häckskalm. =sprosse, *f.* 4. Steg ell. pinne i en stege. =wagen, *m.* 3. Vagn med häckar.

Leitung, *f.* 4. Ledsagande; anförande; uppsigt, handledning; vattuledning. Die göttliche L., Guds försyn ell. skickelse.

Lende, *f.* Länd, höft, lär; en hästs ryggrad. Lände, *f.* 4. Länd; lår. Aus seinen Lenden entsprossen, född af honom. Frucht der Lenden, barn, son, afkomling &c.

Lendenbraten, *m.* 3. Lärstek (af kalf); ryggstycke (af oxkött). =gries, *m.* 1. Grusig njursten. =krankheit, *f.* Engelska sjukan. =knoten, *m.* (*Anat.*) *Ganglia lumbaria.* =kraut, *n.* Hästkyra. =lahm, *adj.* o. *adv.* Låghalt, ländlam. =schmerz, *m.* 5. och =weh, *n.* 6. Ländverk. =stein, *m.* 1. Njursten. =wirbel, *m.* 3. Ryggbensknotor.

Lenken, *v. a.* Vända, vrida; rigta, vrida; länka, leda, styra, sköta, vårda. Der Mensch denkts, Gott lenkts, menniskan spår, men Gud rår. Das Schiff l., styra rodret. Das Schiff beim Lavieren auf die andere Seite l., gå öfver stag. (*Fig.*) Einen Stein beim Aufziehen l., afhålla en stor sten, att den under upphissningen ej stöter emot muren.

Lenkriemen, *m.* 3. Vändrem. =schämel, *m.* Framvagnen på en bondvagn. =scheit, *n.* Det långa trädet under en vagn som håller tisteln, och hvarmed hela vagnen styres. =seil, *n.* Lina hvarmed man regerar en tyngd, som skall upphissas; äfven tygeln på betslet.

Lenksam, *adj.* o. *adv.* Läragtig, lydig, villig; böjlig.

Lenksamkeit, *f.* 4. Läragtighet, lydighet, villighet; böjlighet.

Lenkung, *f.* 4. Vändning, vridning; rigtande; ledning, styrelse.

Lenne, *f* 4. (*Bot.*) Lönn; vildsvinssugga.

Lens, *adj.* (*Sjöf.*) Läns. Die Pumpe lens, pumpen.

Lenz, *m.* 1. Vår, vårtid; äfv. vårsäd. — *Adj.* o. *adv.* Upplöst, svag, matt. =alter, *n.* Ungdomsålder. =monat, *m.* 1. Mars månad.

Lenzen, *v. n.* h. Upptina, bli ljum; blomstra. — *V. a.* (*Sjöf.*) Länsa: i svår storm löpa för-de-vind.

Lerche, *f.* 4. Lärka. Die Lerchen streichen *v. n.* säges om lärkor när de hösttiden flytta till varmare länder, *v. a.* fånga lärkor med nät.

Lerchenammer, se Schneeammer. =baum. Se Lärchenbaum. =blume, *f.* Majblomster, se Schlüsselblume. =falk, *m.* Lärkfalk, trädfalk. *Falco subbuteo.* Jfr Schmerl. =fang, *m.* Lärkfänge; äfven tiden då det är bäst att fånga lärkor. =fänger, *m.* Lärkefångare; äfven ett slags sparfhök, se =Schmerl. =fink, *m.* Ett slags fink (fågel), *Fringilla Lapponica.* =garn, *n.* 1. Fågelnät, lärknät. =haube, *f.* Ett litet nät, som slås öfver lärkorna, när de duka under för falken. =herd, *m.* Gilder att fånga lärkor på. =heuschrecke, *f.* En art lärka, *Alauda obscura.* =häutchen, *n.* Perlugla. =klaue, *f.* 4. (Ört) riddarsporre. =spiegel, *m.* En machin på vals med många små speglar, att bedraga och fånga lärkor. =spie-

m. Lärkspett att steka lärkor på. ⸗ſtrei⸗chen, ⸗ſtreich, *n.* 3. Lärkfångst med nät.

Lerm. Se Lärm.

Lernen, *v. a.* o. *n.* h. Lära. Geben, l., lära att gå. Er lernt jetzt bei einem Meiſter, han är nu hos en mästare i läran. Das lernt ſich bald, det lär man sig snart. — *V. a.* Se Lehren.

Lernzeit, *f.* 4. Läroår.

Leſe, *f.* 4. Afplockning, inbergning (af frukt); vinbergning; drufskörd; stick (i kortspel), förhand.

Leſeart, *f.* 4. Textförändring, olika läsart af en text. ⸗buch, *n.* 2. Läsebok; compendium. ⸗erz, *n.* (*Bergv.*) Sofvergods: vasket, som blifvit utsofradt af gamla slaggvarp. ⸗eſel, *m.* Hög stoppad stol eller säte hvarpå man sitter grensle och skrifver. ⸗holz, *n.* 2. utan *pl.* Plockved. ⸗kinder, *pl.* Barn, som begynna att läsa. ⸗leiche, *f.* Ett lik, på hvars begrafning på några ställen i Tyskland. i st *f.* likpredikan läses något utur en bok. ⸗meiſter, *m.* Föreläsare i vissa kloster; äfven på några ställen en edsvuren person, som har uppsigt öfver vinbergningen, och uppbär tionden deraf. ⸗pult, *n.* 1. Pulpet, skrifpulpet. ⸗ſchule, *f.* 4. Barnskola. ⸗übung, *f.* 4. Läsöfning. ⸗zeit, *f.* 4. Vinbergningstid, skördtid; tid att läsa, läsetid.

Leſen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich leſe († ich lies), du lieſeſt, er lieſet, wir leſen ꝛc. *imp.* ich las; *conj.* ich läſe; *part.* geleſen; *imper.* lies, († leſe). Läsa, föreläsa. Einem den Text, das Capitel, die Epiſtel, den Leviten l., lexa upp någon, gifva någon en skrapa.

Leſen, *n.* 3. Leſung, *f.* 4. Läsning. — *V. a. irr.* Samla; plocka ell. afterhemta ax vid bergningen; plocka; upplocka; afplocka, samla insamla, uppsamla; afplocka, berga vindrufvor.

Leſenswerth, *adj.* o. *adv.* Värd att läsas, som förtjenar att läsas.

Leſer, *m.* 3. Läsare; föreläsare.

Leſer, *m.* 3. Vinbergare, en som plockar eller bergar frukt och säd, axplockare, axhemtare.

Leſerlich, *adj.* Läslig.

Leſung, *f.* 4. Läsning, läsande; samlande; plockande.

Letten, *m.* 3. Fin sandfri lera, krukmakarlera, piplera; lera; ler. ⸗grube, *f.* 4. Lergrop.

Lettern, *pl.* Stylar, typer.

Lettirt, *adj.* o. *adv.* Liklera.

Lettig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller lera.

Letzen, *v. a.* Roa sig.

Letzt, *adj.* o. *adv.* Sist; ytterst. Im letzten Viertel, på nedanet. In den letzten Zügen liegen, kampa med döden. Zu guter l., till beslut, till afsked. Für das l., på det sista. Bis auf das l., intill det ytterſta.

Letztens, Letzthin, Letzlich, *adv.* Sist, nyligen, för kort tid sedan.

Leu, *adj.* o. *adv.* (*Skepp.*) Icke nog böjd eller krum. — *S. m.* Lejon. ⸗tauen, *pl.* Vissa korta tåg i ändan på laddbommen, då salt eller stenkol lossas. ⸗wagen, *m.* Levagen på ett skeppsroder; äfven för-mesanskott; äfven borste med långt skaft, som doppas i vatten och nyttjas att göra golf och väggar rena.

Leuchte, *f.* 4. Lykta, lanterna; äfven tiden då lammen utskäras; äfven sjelfva snöpningen.

Leuchten, *v. n.* h. och *a.* Lysa, blänka, skina, glänsa, gifva återsken, glimma; lysa, upplysa; blixtra, ljunga. — *V. a.* Snöpa, gälla, skära ut (i synn. lam). Einem heim-l., draga en vid näsan.

Leuchten, *n.* 3. Lysande &c.; ljungande.
Leuchter, *m.* 3. Ljusstake. =stuhl, =stisch, *m.* 1. Gueridon; fot eller ställning att sätta en ljusstake på.
Leuchtfeuer, *n.* 3. Fyr, båk, fyrbåk. =kugel, *f.* 4. Lysande kula, eldkula. =loch, se =röhre. pfanne, *f.* Fyrpanna, att nattetid upplysa något ställe med. =röhre, *f.* (*Bag.*) Ugnsglugg: ett hål på sidan af ugnen, hvari vedsteckor påtändas för att upplysa den. =thurm, *m.* 1. Båk, fyrbåk, båktorn, fyr.
Leue. Se Löwe.
Leuen, *v. n.* Böla, råma; ryta. — *V. a.* (*Skepp.*) Lasta ur en viss sort styckegods.
Leugnen. Se Läugnen.
Leumund, *m.* 1. Namn, rygte, fregd.
Leuten, *pl.* Små menniskor.
Leute, *pl.* Folk. Unter die L. bringen, sprida ut något, göra allmänt bekant; göra bekant med verlden; förslösa, förstöra. Die gemeinen L., den gemena hopen. Einige L., några. Geschiedene L. seyn, ej hafva något mera att dela med hvarandra. =betrüger, *m.* 3. Spetsbof, bedragare. =scherer. Se =schinder. =scheu, *adj.* Vild, folkskygg, ohyfsad. =schinder, *m.* 3. Skinnare, prejare. =schinderei, *f.* 4. Skinneri, prejeri, folkets pressande ell. utsugande.
Leutern, se Läutern. (*Sjöf.*) Se Killen.
Leutselig, *adj.* o. *adv.* Vänlig, fryntlig, mild, öm, som hyser menniskokärlek; folkrik, liflig genom folk och menniskor.
Leutseligkeit, *f.* 4. Vänlighet, fryntlighet, mildhet, mensklighet, godhet.
Levers, *s.* (*Sjöf.*) se Lägels.
Levante, *f.* Levanten: hamnarne i Medelhafvet, särdeles de närmare åt öster; äfven levantsrock, se Schanzläufer.
Levatöl, *n.* En blandning af rofolja och rapsatolja.
Levit, *m.* 4. Levit. Einem den Leviten lesen, Gifva någon en skrapa, lexa upp en.
Levkoje, *f.* 4. Levkoja. =kojenstock, *m.* 1. Levkojbuske.
Leyer, se Leier.
Leyer, *f* 4. Lira eller lyra. Immer bei der alten L. bleiben, slå alltjemt på en sträng, blifva vid sin gamla trall. =gang, *m.* Sländrian.
Leyermann, *m.* 2. Lyrspelare. =stück, *n.* Ett musikaliskt stycke för lyra. (*Fig.*) Ett enformigt stycke att spela eller sjunga, som är träkigt och fullt med upprepningar. =werk, *n.* Träkig sak, det eviga samma; äfven vals- eller sträckverk vid mynt.
Leyern, *v. n.* h. Spela på lyra; dröja, söla. (*Fig.*) Göra en obehaglig musik eller dålig vers. †Den ganzen Tag an etwas l. nöla ell. vara mycket långsam med något. — *V. a.* (*Mynt.*) Valsa ell. sträcka ut myntplattar.
Leyern, *n.* 3. Spelande på lyra; dröjsmål, söleri.
Liverei. Se Livree.
Licht, *m.* 2. Ljus; upplysning; lysande himlakropp; talgljus, ljus, vaxljus. Einem das L. verbauen, bygga så att dagsljuset derigenom betages någon. Mit anbrechendem Lichte, uti dagningen, gryningen. † Zwischen zwei Lichten, i skymningen. Das volle Licht (des Mondes), fullmåne. In ein falsches L. stellen, kasta skugga på. Das neue L., se Neumond. Im abnehmenden Lichte, i nedanet. In diesem Lichte ist nicht gut säen, det är icke godt att så i detta månskifte. Das L. der Welt erblicken, födas. Es verlassen, dö. Jemanden im L. stehen, skymma en; vara någon i vägen. Etwas ins L. setzen, göra något tyd-

ligt, upplysa något. Jns L. bringen, bringa fram i dagsljuset. Einem das L. ausblasen, taga lifvet af någon. Einen hinter das L. führen, bedraga en.

Licht, Lichte, *adj.* o. *adv.* Klar, ljus; gles, tunn; tydlig. (*Skogsv.*) Ein lichter Wald, gles skog, som ej har många trän. Eine lichte Stelle im Holz, ett ställe i skogen, der få eller inga trän äro. Einen Wald licht machen, hugga bort trän ur skogen. Lichte Hölzer, löfskog. (*Jäg.*) Der lichte Zeug, jägare-garn, nät, jagtlappar. Ein Netz mit lichten Maschen, ett grofmaskigt nät. Einen an den lichten Galgen hängen, upphänga en i galgen vid landsvägen. Die Thüre soll im Lichten, noch ein mahl so hoch als breit seyn, dörren skall i öppningen vara än en gång så hög som bred. Ein lichter Kopf, ett ljust, redigt hufvud. Ein Schiff hat 12 Ellen im Lichten, när det är 12 alnar bredt. Ein Zimmer ist im Lichten 18 Fuß lang und 16 breit, invändigt eller väggarne oberäknade. =ader, *f.* Den hvita ådern hos villbråd och slagtade kreatur, hvarvid hjertat, samt lefver och lunga hänger; äfven tinningådern hos hästar. =arbeit, *f.* 4. Nattarbete, arbete vid ljus. =blatt, *n.* Folium under en ädelsten. =blau, *adj.* Ljusblå. =blume, se Zeitlose. =braten †, m. En stekt gås, som handtverkare gifva sitt folk när de börja att arbeta vid ljus. =brett, *n.* Ljusbräde, ljusbricka vid ljusstöpning. =farben, *adj.* Ljusgul, hvitlett. =fuchs, *m.* Ljusröd fuchs. =gans, se =braten. =garn, *n.* Ljusgarn, se Dochtgarn. =gestalt, *f.* Ljusgestalt eller hamn. Die Lichtgestalten des Mondes, månens åtskilliga gestalter vid dess skiften. =gestell, *n.* Ställning hvarpå de stöpta ljusen hängas. =gieser, *m.* 3. Ljusstöpare. =halter, *m.* Ljusknekt. =holz, *n.* Tall och bokspånor nyttjade såsom ljus. (*Skogsv.*) Löfskog. =hut, *m.* 1. Ljussläckare. =kasten, *m.* 3. Ljuslåda. =knecht, *m* 1. Ljusknekt. =köhler, *m.* Kolare, som i gropar bränner ris och buskar till kol. =kraut, se Lichtenkraut. loch, *n.* Hål hvarigenom skenet af dagen eller ljuset kan falla in. L. kallas äfven de små sänkningar eller schakter, som slå neder till stollen att skaffa vädervexling från dagen; jfr =schacht. =marder, se Baummarder. =messe, *f.* 4. Kyndelsmessa, J. Mariæ kyrkogång, som infaller den 2 Febr. =messer, *m.* Photometer: verktyg att mäta ljusets grader. =mirte, se Kretzenbeerstrauch. =moos, se =flechte. =motte, *f.* Fyrbytare: en afdelning ibland nattflyn. =putze, Ljussax. =putzenschale, *f.* 4. =teller, *m.* 3. Ljussax-plåt eller -foderal. =putzer, *m.* 3. Ljusputsare, som tar af ljuset. =recht, *n.* Rättighet att bryta igenom grannens vägg, för att få dag i sin byggning. =röschen, *n.* Vildnejlika, *L. divica.* =röslein, *n.* Studentroser, *Lychnis chalcedonica.* =sauger, se =stein. =schabe, *f.* Torraka, se Schabe. =schacht, *m.* Schakt, som föres ut då man vill hafva ljus i grufvan. =schere. Se Lichtputze. =scheu, *adj.* Som fruktar för ljuset. =schirm, *m.* 1. Ljusskärm. =scherenschale, se Lichtputzenschale. =schnuppe, *f.* 4. Ljusskarn, ljusbrand. =sehen, *n.* En ögonsjukdom då föremålen synas glänsande som eld: ett förebud till svarta starren, *Photopsia, Marmaryge.* =spalter, *m.* Prisma. =schnäutze. Se Lichtputze. =spieß, *m.* 1. Ljusspett. =stecher. Se Lichtknecht. =stock, *m.* En gemen ljusstake af trä. =strahl, *m.* 6. Ljusstråle. =thurm, *m.* Fyrbåk. =träger, *m.* Den som bär ljuset; äfven phosphor, voll, *adj.* o. *adv.* Ljus, klar, lysande, tydlig. ziehen, *n.* 3. Ljusstöpning.

Lichtzicher. Se Lichtgießer.

Lichten, *v. a.* Lysa, upplysa. Einen Edelstein l., gifva den en klarare färg derigenom att den slipas tunnare. (*Skogsv.*) Uthugga en skog, göra den ljusare. — L. betyder äfven lyfta, lätta; lossa; minska tyngden; lyfta, draga upp (ankar), Eine Tonne l., tömma den. Ein Schiff l., lossa, utlasta ett skepp. (Hand.) Den Protest l., upphäfva protesten. Einen zurückgewiesenen Wechsel l., låta den löpa tillbaka. (*Fig.*) Sein Verstand lichtet sich auf, klarnar upp. L. Lichte! ropa åkare till hästen då han skall lyfta foten.

Lichter, *m.* 3. Ligtare: pråm hvarmed man lastar ur större fartyg. *S. pl.* af Licht, Ljus. (*Jäg.*) Ögonen på en hjort. =loh, *adv.* L, brennen, brinna i ljusan låga.

Lichtung, *f.* 4. Ankarets lyftande, uppdragande.

Lieb, *adj.* o. *adv.* Kär; älskad; afhållen; älskvärd, älskelig; behaglig, angenäm. Unser lieber getreuer, vår Troman och älskelige. Einen lieb haben, älska någon, hålla honom kär. Für l. nehmen, hålla till goda. L. gewinnen, fatta kärlek till. Er hat nicht das liebe Brot im Hause, han har icke en gäng bröd i huset. Am liebsten, kärast; helst. Es geht mehr Liebes als Schönes zur Kirche, det gär flera täcka än verkligen sköna menniskor i kyrkan. =äugeln, *v. n.* h. Kasta vänliga, ömma ell. kärleksfulla blickar på någon, gifva någon kärliga blickar. =blümchen, *n.* Tusenskön. =gewinnen, *v. a. irr.* Fatta kärlek till. =haben, *v. n. irr.* Hafva kär, älska. =haber, *m.* 3. Älskare; libhaber; köpare; aktör, som i synnerh. spelar älskare; en som tycker om något, som är begärlig efter något. Ein L. von französischen Büchern, en som gerna läser franssyska böcker. Ein L. vom Wein, en som gerna dricker vin. Seine Waare findet keine L., hans vara finner inga köpare, den är ej begärlig. Es kommt auf den L. an, det kommer an på att finna någon hågad. =haberei, *f.* 4. Kärlek, åstundan ell. begär till något, begärlighet, libhaberej. =haberinn, *f.* 4. Älskarinna. =herzen, =kosen, *v. a.* Smeka, klappa. =kosend, *adj.* o. *adv.* Smekande, klappande. =kosung, *f.* 4. Kärleksbetygelse, smek. =los, *adj.* o. *adv.* Hård, obeveklig, känslolös, obarmhertig. =losigkeit, *f.* 4. Känslolöshet, obarmhertighet. =reich, *adj.* o. *adv.* Kärleksrik; vänlig; godhjertad, gifmild, hjelpsam. =reiz, *m.* 1. Retelser, behag, fägring. =reizend, *adj.* o. *adv.* Förtjusande, intagande, behaglig, angenäm. =schaft, *f.* 4. Kärlekshandel; käraste, kära. =stöckel, *m.* 3. (En ört) libsticka. =werth, *adj.* Kär, dyr.

Liebchen, *n.* 3. Älskarinna.

Liebden, (titel) Euer l., Eders Kärlighet.

Liebe, *f.* utan *pl.* Kärlek; benägenhet, kärlek, ömhet, vänskap; christlig kärlek. Die L. Gottes, Guds kärlek till sina skapade verk; äfven menniskans kärlek till Gud. Zu L. thun, göra till viljes. In L. und Leid, i nöd och lust. (*Ordspr.*) Luft und L. zum Dinge macht alle Arbeit geringe, ofortrutet arbete öfvervinner allt, trägen vinner.

Liebelei, *f.* 4. Kärlekshandel: coketteri, behagsjuka, flygtighet i kärlek; pjåskig, barnslig kärlek eller lek.

Liebeln, *v. a.* o. *n.* h. Visa sig behagsjuk m. m.; visa sig kärlig, vänlig emot en; klappa, smeka.

Lieben, *v. a.* Älska, tycka om, hålla af. Herzlich l., älska ömt; innerligen.

Liebenswerth, =würdig, *adj.* o. *adv.* Älskvärd, dyrbar. =würdigkeit, *f.* 4 Älskvärdighet.

Lieber, Liebſte, *comp.* o. *sup.* af Lieb. Kärare, kärast.

Lieber, *adv.* Hellre; snarare, förr, hellre.

Lieber! *interj.* Ey L.: för all ting i verlden! min käre!

Liebesangelegenheit, *f.* 4. Kärleksintrig. =bezeigung, *f.* 4. Kärleksbetygelse, kärleksbevisning. =blick, *m.* 1. Kärlig, öm blick. =brief, *m.* 1. Kärleksbref. =dienſt, *m.* 1 Kärleks- ell. vänskapstjenst; kärleksverk. =erklärung, *f.* 4. Kärleksförklaring. =fieber, *f.* Kärlekssjuka. Då den urartar till raseri eller bränad för samlag, kallas den =wut, =gedicht, *n.* 1. Kärleksverser. =geſchichte, *f.* 4. Kärlekshistoria; kärlekshandel. =glut, *f.* utan *pl.* Kärleksläga. =gott, *m.* 2. Kärleksgud, Cupido. =göttin, *f.* 4. Kärleksgudinna, Venus. =handel, *m.* 3 Kärlekshandel. =kind, *n.* Ett oägta barn. =leute, *pl.* Brudfolk. =mahl *n.* Kärleksmåltid hos de förste Christne. =paar, *n.* 1. Ett par älskande. =trank, *n.* 1. Kärleksdryck. =werk, *n.* 1. Kärleksverk.

Lieblich, *adj.* o. *adv.* Ljuf, söt; öm, intagande, älskvärd, angenäm, behaglig, ljuflig.

Lieblichkeit, *f.* 4. Ljuflighet, behaglighet, ljufhet; finhet, nätthet.

Liebling, *m.* 1. Favorit, gunstling, förtrogen; älskling, hjertunge, smekunge.

Lieblingsmaterie, *f.* 4. Favoritämne.

Liebſt, am liebſten, Se Lieb.

Liebſte, *m.* och *f.* böjes som *adj.* Älskare, -inna; käraste, käresta; hustru, man, maka.

Lied, *pl.* Lieder, *n.* 2. Visa; aria, sångstycke; sång, lofsång, psalm. Das hohe L., Salomos höga visa. (*Fig.*) Das iſt ein ganz ander Lied, det låter helt annorlunda. Das iſt das Ende vom Liede, det är slutet på leken, dervid blir det. Ich kann ein L. davon ſingen, eller ich weiß ein Liedchen daron zu ſingen, jag har också erfarit det, kan äfven af erfarenhet tala derom. Ein L. ſingen, betyder äfven blott att säga något, i synn. säga det flera gånger; äfven klaga. Deß Brot ich eſſe, deß Lied ich ſinge, man måste hålla med den, i hvars bröd man står.

Liedchen, *n.* 3. Liten visa. Davon weiß ich auch ein L. zu ſingen, jag vet också att tala derom. [visa.

Liedeln, *v. n.* Sjunga eller dikta en liten

Lieder, *pl.* af Lied. Sånger, visor, =buch, *n.* 2. Visbok. =dichter, *m.* 3. Vismakare, lyrisk skald.

Liederde, *f.* Valklera. =lohn †, *m.* Tjenstfolks lön; arbetslön. =löhner, *m.* Daglönare, arbetskarl, som arbetar för dagspenning.

Liederlich, *adj.* Vårdslös; nedrig, låg; liderlig, utsväfvande. Liederliche Arbeit, slätt, ovårdigt arbete. Eine liederliche Urſache, en lappris orsak. Viel Geld liederlicher Weiſe verzehren, slösa bort mycket penningar. Einen Ort dem Feinde liederlicher Weiſe übergeben, snöpligen öfverlemna en fästning åt fienden. Liederliches Gold, slätt ringhaltigt guld.

Liederlicher, *m.* böjes som *adj.* Vidlyftig ſälle, rustare, rucklare.

Liederlichkeit, *f.* 4. Vårdslöshet; liderlighet, utsväfningar, rustande. [köpare.

Lieferant, *m.* 4. Lefverant, in- eller upp-

Liefern, *v. a.* Lefverera; förskaffa; lemna. Einen L., i grund förstöra en.

Lieferſchein, *m.* 1. Qvitto.

Lieferung, *f.* 4. Lefverans, lefverering. Lieferungen ausſchreiben, göra reqvisitioner. Jfr Liefern.

Lieferungsſchein. Se Lieferſchein.

Liegegeld, *n.* (*Sjöf.*) Liggepenningar. =haus, *n.* Quarantaine-hus. =ſtunde, *f.* (*Bergv.*

Hvilostund. ‑tage, *pl.* (*Sjöf.*) Liggedagar. ‑zeit, *f.* Fåglarnas liggtid. (*Sjöf.*) Liggetid: de 40 dagar ett skepp o. d. ligger i quarantaine.

Liegen, *v. n. irr.* h. Jch liege, du liegeſt ell. liegſt, er lieget ell. liegt; *imp.* ich lag; *part.* gelegen; *imper.* liege. Ligga, vara utsträckt, lagd, satt, stald ell. belägen; vara. L., *v. impers. irr.* Er hat viel Geld l., han har mycket penningar, som icke stå på ränta. Liegende Gründe, fast egendom, fastigheter, till åtskillnad ifrån lösören. Wir ließen die Stadt zur Rechten l., vi lemnade staden till höger. (*Fägtmäst.*) Im Vortheile l., hafva en fördelaktig ställning. (*Bergv.*) Vor Ort l., arbeta på en ort i grufvor. Mit jemanden unter Einer Decke l., spela under ett täcke med någon, stämpla tillsammans. † Sich beſtändig in den Haaren l., hårluggas, träta ständigt. Es liegt mirs so auf der Bruſt, det trycker, spänner mig så öfver bröstet. Er liegt mir auf alle Glieder, jag känner en viss tyngd i alla lemmar. Mit dem Gewehr in Anſchlage l., lägga an med bössan. Liegende Schrift, cursivstil. Es liegt mir in allen Gliedern, jag har värk i hela kroppen. Zu Felde l., vara i fält. Die Spanier l. ſchon zwei Jahre vor Gibraltar, Spanioerne hafva redan i två år belägrat Gibraltar. Auf ſeinem Gute l. 100 Mann, han har hundra man till inqvartering på sin gård. Mit jemand vor Gericht l., hafva rättegång med någon. Immer über den Büchern l., läsa beständigt. † Einem auf dem Halſe l., vara någon till besvär. † Einem mit Bitten immer in die Ohren l., ligga öfver en med böner. Hier liegt aller Handel und Wandel, all rörelse har stadnat här på orten. Es liegt an ihm, det beror eller kommer an på honom. Es liegt mir daran, det är mig angeläget, intresserar mig. An mir lags nicht, daß es nicht, det var ej min skuld ell. mitt fel, att det icke. Woran liegts? hvad är orsaken. Vor Augen, am Tage l., vara tydligt, uppenbart. Es liegt viel daran, det har mycket på sig; det beror mycket derpå; det är af mycken vigt. Was iſt daran gelegen? hvad är det mer? hvad skall man bry sig derom? Liegt was daran, ob? hindrar det något, om? Liegend toll, bindgalen.

Liegende, *n.* (*Bergv.*) Nedersta planen i en gång, till åtskillnad ifrån den öfre: das Hangende.

Lieger, *m.* Liggare; köpmansbetjent, som ständigt ligger eller uppehåller sig på en främmande ort för handelns skull. (*Öfversk.*) Den fasta eller orörliga skalmen af saxen. (*Skepp.*) L. des Schiffs, se Bauchſtücke. L. des Galions, öfra delen af skägget. ‑bugt, *f.* (*Skepp.*) Bugt på bottenstockarna.

Lien, *f.* (*Skepp.*) Lina. In der L. laufen, bogsera ett fartyg med lina. † Se Lünſe; äfven lin. ‑bahn, *f.* Repslagarebana. ‑baum, se Ahorn, ‑gut, *n.* (*Skepp.*) Lingods ell. tågverke, som räknas till linor. ‑hock, *m.* Linhock: stället akter och för på Grönlandsfararare der valfisklinorna ligga. ‑ſcheibe, *f.* Jernskifva med hål i, som fästas vid ändan af axeln, och hvarmed 3:dje hästen drar när man far trespännigt. ‑ſchießer, *m.* Så kallas på Grönlandsfarare den som skjuter upp valfisklinan. ‑ſchläger, *m.* Repslagare. ‑wächter, *m.* Den som går långt efter dem, hvilka bogsera ett flodfartyg, och ser efter att linan icke fastnar eller hindras på något ställe.

Lierbaum, *m.* Lärkträd. [*Phleum* L.

Lieſch, ‑gras, *n.* Kampe: ett grässlägte.

Liefen, *m.* o. *f.* Det inre fettet eller fläsket på ett svin.

Liegen, *f.* (*Skepp.*) Lina att litsa an bonetten.

Liespfund, *n.* 1. Lispund, pund.

Lilak, *m.* Syrén.

Lilie, Lilje, *f.* Lilja.

Limitiren, *v. a.* Inskränka; uppskjuta.

Limonade, *f.* 4. Limonad.

Limonadmacher, *m.* 3. -schenk, *m.* 4. Den som tillverkar ell. säljer limonad.

Limone, Limonie, *f.* 4. En sort citroner, limon.

Limonienbaum, *m.* 1. Limonträd.

Limpf, *m.* (*Skogsv.*) Toppen ell. skaten af ett träd; äfven det årligen nyväxta träet ell. veden på ett träd.

Linde, *adj.* o. *adv* Fugtig, däfven; jemf. Gelinde.

Linde, *f.* 4. Lindenbaum, *m.* 1. Lind, lindträd.

Linden, *adj.* o. *adv.* Gjord af lind eller lindträd. -allee, *f.* 4. Allée af lindträd. -baſt, *m.* 1. Lindbast, alm. -baum. Se Linde. -blüte, *f.* 4. Lindblomma.

Lindern, *v. a.* Göra ljufvare, mildra; lena lindra, minska, lätta, lisa; upplena, lindra.

Lindernd, *adj.* o. *adv.* Stillande, lindrande, mildrande, lenande.

Linderung, *f.* 4. Lindring, mildring, lättning, lisa.

Lindigkeit. Se Gelindigkeit.

Lindwurm, *m.* 2. Lindorm, drake.

Lineal, *n.* 1. Lineal.

Lineamente, *pl.* Ansigtsdrag, lineamenter.

Linie, *f.* 4. Linie, strek; rad; linie (tolftedels tum); slägtlinie, ättledning, stämma; eqvator. (*Skeppsb.*) Rang. Förskansning med graf och vallar; penselstreck; tömmar, hvarmed framhästarna regeras. Ein Schiff von der Linie, rangskepp. L. machen, lägga krigsskepp i linie att slåss emot fienden. (*Anat.*) Lång och smal upphöjning eller kant på ett ben. Die weiße L., stället der de yttre sneda bukmusklarne förena sig. (*Stilgj.*) Die L., der Lettern, likartade stilars likställighet. (*Skepp.*) Se Lenkſeil.

Linienblatt, Randpapper, linieradt papper att lägga under då man skrifver. -fober, *f.* Rostral. -papier, *n.* Linieradt papper till räkningar o. d. -ſchiff, *n.* 1. Rangskepp, linieskepp. -truppen, *pl.* Linietroppar. -verjüngung, *f.* Linieperspectif: den perspectifritning, som lär att efter geometriska reglor noga förjynga delarne och linierne af ett object. -zieher, *m.* 3. Ritstift, rostral.

Liniren, *v. a.* Liniera, draga linier.

Link, *adj.* o. *adv.* Venstra; oskicklig, tafatt, bakvänd. Zur linken Hand, åt venster, till venster. Einem linker Hand ſitzen. Linke Seite des Tuches, afviga sidan af klädet. König Ludvig XIV ließ ſich die Maintenon zur linken Hand antrauen, Konung Ludvig XIV lät viga sig till venster vid Mad. Maintenon. Sie ſind von der linken Seite verwandt, de äro slägt, men litet på sned. Die linke Seite eines Berges, den sidan af ett berg hvilken man har till venster då man vänder ryggen deråt. L. ſeyn, vara vensterhändt; äfven irra sig.

Linkheit, *f.* Vensterhändhet, tafatthet.

Linkiſch, *adj.* o. *adv.* Orätt, förvrängd, tafatt, oskicklig.

Linksum, *adv.* Vensterom.

Linnen. Se Leinen.

Linſe, *f.* 4. Lins; hjulpinne.

Linſenglas, *n.* 2. Linſe, *f.* 4. Optiskt glas af plattrund form; convext synglas. -ſuppe, *f.* 4. Linssoppa.

Lippchen, *n.* 3. Liten läpp.

Lippe, *f.* 4. Läpp; läpp på vissa djur; flabb, trut. Mit den L. zuſchmecken oder einſchlupfen, läppja. Es ſoll nie über meine

Lippen kommen, det skall aldrig komma ur min mun, jag skall aldrig säga det.
Lippenbuchſtab, *m.* 5. Bokstaf, som uttalas med läpparne, t. ex. h, m, p, f, v, w, hvaraf de tre sista likväl äro Blaſelaute, emedan de uttalas med ett slags hväsning.
Lippiſch, *m.* 1. Snyltra.
Liſpel, *m.* Hviskning; sagta susande ton.
Liſpeler, *m.* En som läspar.
Liſpeln, *v. n.* h. Hvisla, pipa, hvina, rossla, snarka, hväsa; hviska; läspa, skorra.
Liſt, *f.* utan *pl.* List, knep, svek, bedräglig konst. Auf Liſt bedacht ſeyn, mit Liſt umgehen, Liſt brauchen, umgås med svek. Ohne Liſt und Gefährde, utan svek och arga list.
Liſte, *f.* 1. Lista, längd, förteckning.
Liſtig, *adj.* o. *adv.* Listig, bakslug, illistig, illparig, förslagen, slug, klyftig, fin och bedräglig.
Liſtigkeit, se Liſt.
Litanei, *f.* 4. Litani.
Litterariſch, *adj.* o. *adv.* Litterär, vitterhets . . ., lärdoms . . ., lärd, vitter.
Litterator, *m.* 6. Litteratör, vettenskapsidkare; vitterhetsälskare.
Litteratur, *f.* 4. Litteratur, vitterhet.
Liturgie, *f.* 4. Liturgi, kyrkobok.
Litze, *f.* 4. Snöre, snodd, band, litet snöre, smalt band.
Litzenbruder, *m.* 3. Postbärare: så kallas de som hafva uppvaktning vid postvagnar att packa på och af dem, samt bära och skaffa stora paket och koffertar på posthus och derifrån till sina ägare igen.
Livree, *f.* 4. Livré ell. livri, dränguniform. =bedienter, *m.* böjes som *adj.* Lakej.
Lob, *n.* 1. Beröm, loftal, loford; ära, heder. Eigenes L. ſtinkt, eget beröm luktar illa. =begierde, *f.* 4. Begär efter beröm. =begierig, *adj.* o. *adv.* Begärlig efter beröm. =gedicht, *n.* 1. Äreminne, loftal på vers. =geſang, *m.* 1. =lied, *n.* 2. Lofsång. =gier, =gierde, *f.* utan *pl.* Lofgirighet. =gierig, *adj.* Lofgirig, lofsjuk. =lied. Se Lobgeſang. =opfer, *n.* Lofoffer; lof, pris. =preiſen, *v. a.* Berömma, utropa, skryta af, rosa. =pſalm, *m.* 1. Lofpsalm. =rede, *f.* 4. Loftal, äreminne. L. auf Napoleons Thaten. =redner, *m.* 3. Loftalare; berömmare; rosare, smickrare. =ſagen. Se Loben. =ſchrift, *f.* 4. Äreminne, loftal. =ſingen, *v. n. irr.* h. (einem) Lofsjunga. Lobſinget dem Herrn. =ſpruch, *m.* 1. Loftal, berömm. =ſucht, *f.* Lofsjuka. äregirighet. =würdig. Se Lobenswürdig.
Loben, *v. a.* o. *n.* h. Berömma, prisa, lofva. Wi hoch lobt er die Elle? huru mycket begär han för alnen? Er hat mir den Degen um zehen Thlr gelobt, han har bjudit mig värjan för 10 R:dr. Da lobe ich mir die Morgenzeit, tacka vill eller vet jag morgonstunden.
Loben, *n.* 3. Berömmande, prisande, lofvande.
Lobenswerth, *adj.* o. *adv.* Lofvärd, prisvärd. =würdig, *adj.* o. *adv.* Berömlig, lofvärd
Lobeserhebung, *f.* 4. Beröm, loford.
Löblich, *adj.* o. *adv.* Berömvärd; aktningsvärd, loflig. Nach ſeiner löblichen Gewohnheit, efter hans gamla vana. Das löbliche Gericht, den lofliga Rätten.
Loch, *pl.* Löcher, *n.* 2. Hål, öppning; håla; äfv. bärsalt o. d., som är något tunnare än ett mos. Sich ein Loch in den Kopf fallen, slå sig ett hål i pannan. Ein Loch in der Erde, grop, jordkula, håla. Er mußte ins Loch, han måste krypa i fängelse. Alle Löcher durchkriechen, krypa igenom alla vrår. In einem elenden Loch ſitzen, sitta i ett eländigt rum. Ein Loch in den Feind machen, bryta in genom fien-

dens led. Daz machte ein großes Loch in den Feind, det gjorde ett stort nederlag ibland fienden. Das wird der Sache ein Loch machen, det lär göra slut på saken. Wenn er ein Loch zustopft, so kommt ein anderes wieder offen, när han tillstoppar ett hål, så öppnas strax ett annat igen, när han betalar en skuld, så blir han skyldig igen på ett annat ställe. Ein Loch auf das andere zumachen, betala skuld med skuld. † Auf (aus) dem letzten Loche pfeifen, ligga i själtåget; vara bragt till det yttersta. Loch bet. äfven en återvändsgränd; älv. ett torrvarumått. Den Ort suchen wo der Zimmermann das Loch gelassen hat, söka dörren, gå bort, skynda sig bort ur rummet till att rädda sig. Der Wind bläfet aus einem falten Loche, det bläser en mycket kall vind. Ein L. machen, kasta klotet emellan käglorna så att ingen faller. (*Mål.*) Löcher kallas de för mörka och i svart fallande ställen, som oriktigt äro anbragte i förgrunden och på afstånd se ut som hål. =fäge, *f.* 4. Handsåg, sticksåg. =schreibe, *f.* Plåt med många hål på, som lägges under, när man vill slå hål i något annat. =schiefer, *m.* Den undra mörka skifvan af en skiferflöts.

Löchen, *v. a.* Göra hål på. (*Skogsv.*) Se Lachen. I Öfra Tyskland tocht man das gestorbene Vieh ein, när man begrafver det.

Locher, *m.* Borr för hjulekrar.

Lochern, *v. a.* Undersöka, besöka hål, för att spana eller snoka upp något.

Löcherig, *adj.* o. *adv.* Hålig; söndrig, som har porer, poros, pipig, hålig.

Lock, *m.* (*Bot.*) Älnäse, *Ranunculus aquatilis.* Jfr Log. =gat, *n* Rännor på botten af ett skepp, som löpa längs utåt och leda vattnet till pumparna. =pfeife, *f* 4. Lockpipa. =spfeife, *f.* Lockmat, agn, bete, vette, lockand; retelse, frestelse. =vogel, *m.* 3. Lockfågel, lockand.

Lockaas. Se Lockspeise.

Locke, *f.* 4. Härlock, hårbuckla; fågelfänge med lockpipa; lockpipa. Die lebendige L. kallas när fåglar läckas genom andra lefvande och dertill inrättade fåglar. Die todte L., när läckning sker med läckpipa eller på dylikt sätt.

Löckeln, *v. a.* Krusa, lägga i ringar el. lockar.

Locken, *v. a.* o. *n.* h. Lägga i lockar ell. bucklor; locka; locka ell. fånga (fåglar med fågelpipor); locka, inleda, sätta agn, bete; tillvinna, locka, ådraga. Damit kann er keinen Hund aus dem Ofen l., dermed uträttar han ingenting. Sich l., falla i lockar.

Locker, *adj.* o. *adv.* Slapp, slak, lös; lös, lätt (jord); rörlig, lös; mjuk, blöt, mör; poros, pipig, hålig; liderlig, oordentlig. (*Mjoln.*) Mahlen l., ställa qvarnstenen högre. Lockere Kohlen, fladdriga kol. (*Fig.*) L. leben, lefva härligt och slösaktigt. † Ein lockerer Vogel, en lustig broder. =leben, *n.* Lättsinnigt, liderligt lefverne.

Lockerheit, *f.* 4. Slapphet, slakhet; löshet, lätthet; rörlighet, löshet; mjukhet, blöthet, mörhet; pipig egenskap; liderlighet, oordentlighet; liderligt, oordentligt lefverne.

Lockern, *v. n.* h. Lefva oordentlig; locka till sig (penningar). — *V. a.* Göra loss ell. löst.

Lockherd, *m.* 1. Fågelgiller. sgar, krusad.

Lockig, *adj.* o. *adv.* Lagd i lockar ell. ringar. Lockung, *f.* 4. Läggande i lockar; lockande.

Lode, *f.* Lapp, klut, trasa; ovalkadt kläde. (*Skogsv.*) Unga löftråd, som ej äro större än telningar; äfven årsskott på ett träd; safring; äfven grof matta; hängande oredigt hår.

Loden, *v. n.* 5. Slå skott, rotskott ell. telningar.

Lederasche, *f.* 4. Falaska.

Lof, *n.* Ett Lifländskt spannmålsmått.

Löffel, *m.* 3. Sked, slef. Er ist dessen so satt, als hätte er es mit Löffeln gegessen, han är alldeles mätt deraf ell. ledsen dervid. =blech, *n.* 1. Bleck hvarpå köksskedar hänga. =ente, *f.* 4. Skedgås, *Anas clypeata*: äfven brunnacke, se Breitschnabel. =gans, *f* 1. Pelikan, skedgås, *Platalea* L. =kage, *f.* 4. Skoka. =kraut, *n.* 2. Skedört, skörbjuggräs. =reiher. Se =gans. =schale, *f.* 4. Skedblad. =speise, *f.* 4. Supanmat. =stiel, *m.* 4. Skedskaft. =stint, *m.* Siklöja. =weise, *adv.* Skedtals.

Löffelei, *f.* 4. Hängande efter manfolk ell. fruntimmer.

Löffeln, *v. a.* o. *n.* b. Äta med sked; plåga älskog, hänga efter manfolk eller fruntimmer.

Löffeln Se Löffelei.

Löffler, *m.* En som gerna äter supanmat; äfven fruntimmers curtisör; jfr Löffelgans.

Log, *m.* (*Skepp.*) Logg: ett instrument att mäta skeppets fart. Log seyn, vara en dålig seglare. =gat, *n.* Våghål, se Rüstergat. =holz, *n.* Loggbräde. =glas, *n.* =tafel, *f.* Logg-glas och loggtafla.

Logarithmus, *m.* Logaritm.

Loge, *f.* 4. Loge ell. afstängd bänk på komedier och spektakler

Loggen, *v. a.* Logga: mäta skeppets fart.

Logik, *f.* Logik, slutkonst.

Logiker, *m.* Logikus.

Logisch, *adj.* o. *adv.* Logisk, efter slutkonstens reglor.

Loh, *n.* des =es, *pl.* Lohe. Moras, kärr; torf; äfven ungt skott på trän o. d. — *adj.* Klar, fladdrande (om eldslågor). =feuer, *n.* Ljusläge; stark lågeld.

Lohbad, *n.* (af Lohe, bark). (*Garfv.*) Ställe der barken torkas till garfning. =beet, *n.* Drifbänk i trädgårdar, som i st. f. gödsel drifves med garfvarebark. =farben, =farbig, *adj.* o. *adv.* Mörkbrun som ekbark. =fink. Se Dompfaff. =gar, *adj.* o. *adv.* Tillredd med ekbark. =gärber, *m.* 8. Logarfvare. =gärberei, *f.* 4. Logarfveri. =grube, se =beize. =käse eller =kuchen, *m.* Den utlutade barken, som sedan stampas till bullar ell. kokor och nyttjas till bränsle. =kumm eller =kump, *m.* Träg hvari ekbarken stampas. =mühle, *f.* 4. Barkqvarn.

Lohe, *f.* 4. Låga, flamma; garfvarebark. Die L. geben, barka, garfva.

Lohen, *v. a.* Barkb-tsa, garfva.

Lohen, *n.* 1. Barkning (hudars).

Lohlientje, *f.* Så kallas på fartyg med fast gaflel taget hvarmed dämpgärdingarne och giglagen upphalas. [*arcticus.*

Lohme, *f.* Lom, skarf (fågel), *Colymbus*

Lohn, *pl.* Löhne, *m.* 1. Lön, arbetslön, arfode, belöning; lön, vedergällning, straff. Undank ist aller Welt Lohn, man får öfverallt skam till tack. *Anm.* I Hög- och Öfvertyskan *masc. gen.* men i Nedertyskan *neutr.* Denna obeständighet har äfven insmygt sig i vissa sammansatta ord, t. ex. der Arbeitslohn, der Gnadenlohn, o. s. v. men das Bothenlohn, das Wochenlohn ꝛc. =arbeit, *f* 4. Arbete som sker för betalning. =arbeiter, *m.* 3. Legohjon. =bauer, *m.* Skicklig åkerbrukare, som man emot årslön begagnar för landtskötseln. =begierig, *adj.* o. *adv.* Vinningslysten. =brot, *n.* Bröd som en herde får såsom lön. =gold, se Lahn. =handwerk, *n.* Handtverk, hvars idkare arbeta blott för lega. =häuer, *m.* Bergsman som arbetar för viss lön. =junge, *m.* Timmermanslärling, som redan får lön. =knecht,

Digitized by Google

m. Legodräng. =kutſche, *f.* 4. Hyrvagn. =kutſcher, *m.* 3. Hyrkusk. =ſchäfer, *m.* Färherde, som tjenar för en viss betingad lön; eller ett visst antal af fären. =ſchnitter, *m.* Skördeman som arbetar för viss lön. =ſucht, *f.* Vinningslystnad. =ſüchtig, *adj.* Vinningssjuk. =tag, *m.* Aflöningsdag.

Lohnen, *v. a.* o. *n.* h. (Einem etwas) betala, löna, besolda; belöna, vedergälla Das Getreide lohnt dies Jahr nicht, säden gifver icke i spann i år. Dieſe Art Getreide lohnt viel beſſer als alles andere, detta sädesslaget kastar mycket mer af sig än allt annat.

Löhner, *m.* Daglönare.

Löhneriſch, *adj.* o. *adv.* Såsom arbetare, såsom daglönare eller blott af begär att få lön. ſsold.

Löhnung, *f.* 4. Fem dagars sold, aflöning,

Löhnungstag, *m.* 1. Aflöningsdag.

Lolch, *m.* 1. (Bot.) Repe därrepe, *Lolium* L.

Lombard, *n.* 1. Assistans-contor.

Lomber, *n.* 3. Lomberſpiel, *n.* 1. Lomberspel.

Loos, *n.* 1. Lott, andel; lottsedel; öde, lott. Durchs L. entſcheiden, afgöra genom lottkastning. =kugel, *f.* 4. Valkula. Durch Looskugeln erwählen, ballotera, välja genom kulor. =topf, *m.* Lyckpotta. =zettel, *m.* Lottsedel.

Looſen, *v. n.* h. Draga ell. kasta lott, afgöra ell. slita genom lottkastning.

Looſung, *f.* 4. Lottning, lottkastning.

Lootſe ꝛc. Se Lothſe.

Lopf, *m.* o. *n.* En viss myckenhet af garn. Man har Kauflopf som håller 100 och -Werklopf, som håller 1000 Haspelfäden.

Loppe, *f.* Lopp: så mycket hampa som repslagaren slår om lifvet för att spinna kabelgarn.

Lorbeere, *f.* 4. Lagerbär; lager, lagerkrans.

Lorbeer, Lorbeerbaum, *m.* Lagerträd. =kranz, *m.* Lagerkrans, segerkrona. =öl, *n* 1. Lagerolja. -röſe, *f.* 4. Oleander, sort rosenbuske. =weide, *f.* 4. Jolster. =zweig, *m.* 1. Lagerqvist.

Lording, *n.* Lärdig: fyrtrådigt sjömansgarn.

Lorenz. Ett mans-dopnamn, som † förändras till Lenzel. Einen krummen L. machen, göra en djup bugning.

Los, *n.* (*Skepp.*) Lös eller bugt af en tackellöpare; äfven tåget emellan ankaret och skeppet.

Los *adj.* o. *adv.* Slapp, slak, lös, lossad; löstagen; ledig, fri, obehindrad, qvitt; (*Fig.*) Lättsinnig, lättfärdig (helst löſe). Loſe Zähne, lösa tänder. Loſe Erde, los jord. Er geht frei und los, han går lös och ledig omkring. Los Gelö, småpenningar. Eine loſe Perſon, en qvinnsperson, en förnedrad jungfru. Gott lob daß ich von der Arbeit los bin, jag tackar Gud att jag slipper det arbetet. Endlich bin ich ſeiner losgeworden, ändtligen har jag blifvit af med honom. Einer Schuld los werden, betala sin skuld. Einer Waare los werden, afsätta en vara. Einen Schuldner los borgen, genom sin borgen skaffa en skuldenär sin frihet. Nun geht es los, nu börjar saken att gå raskt. Auf jemanden los ziehen, tadla, förtala en utan skonsmål. (*Sjöf.*) Der Anker iſt los, ankaret draggar med. Ein loſer Kiel, en falsk köl. Loſes Gut, reserfgods af rundhult, segel, tåg o. d. på en resa oundgängliga saker. Ein loſer Maſt, som ännu är otacklad och står lös i skeppet. *Anm.* Alla de sammansatta verber som härefter följa, t. ex. Losbeichten, losarbeiten ꝛc. skrifvas rättare åtskilje, t. ex. los beichten, o. s. v. L. arbeiten, arbeta löst. =backen, *v. n.* ſ. Skilja sig ifrån hvartannat (om kanten och inkrämet af bröd under gräddningen). =häcker, *m.* Ett slags

bagare, som baka ett lösare bröd, och särdeles hvetebröd, till åtskillnad ifrån: Fastbäcker. =beichten, bikta rent ut. =binden, *v. a.* lösa, lösa upp, upprifva, lossa. L. brechen, *v. a. o. n.* bryta löst; bryta sig, brytas; gå af, brista; brista ell. bryta ut, frusa eller forsa ut. (*Fig.*) Ej längre hålla ell. förställa sig. (*Jag.*) Die Hirsche und Saue brechen los, när de jagas och nödgas lemna deras läger. L. brennen, *v. a.* afskjuta, lossa, gifva eld eller fyr; afbränna (svärmare). — *V. n.* f. Brinna af, gå loss (om skjutgevär). L. bringen, *v. a.* taga löst, lossa, taga utur eller ifrån. =brödeln, se Abbrödeln. =brot, *n.* Semla. =brüchig, *adj.* o. *adv.* (*Jäg.*) Eine Sau eller ein wildes Schwein wird l. gemacht, när det jagas upp ur sitt läger. =bürgen, *v. a.* Få någon fri derigenom att man går i borgen för honom. =drücken, *v. a.* tryckа lös ell. af, afskjuta, lossa; släppa, lossa, eftergifva. nedsläppa, nedspänna. — *V. n.* Bryta lös, yttra sig. =eifen, *v. a.* Arbeta löst ur isen. (*Fig.*) Frigöra, befria. =fahren *v. n.* Auf einen L. fahren, bryta löst, rusa på en, utbrista ell. fara ut i ovett emot en. =geben, *v. a.* lösgifva, släppa på fri fot; afdanka; låta en lärgosse bli gesäll. =gehen, *v. n.* lossna, gå upp eller ifrån, gå löss; skilja ell. draga sig ifrån; gå, springa af som skjutgevär, brytas, gå af, brista; lossna, tägna, slakna; begynnas, börja. Auf einen l. gehen, rusa på en, anfalla, antasta någon. =gürten, *v. a.* lösa upp gördeln, taga gördeln af. =hauen, *v. a. o. n.* hugga lös; hugga på =helfen, *v. a.* Hjelpa los. =hetzen, *v. a.* Hetsa på, släppa hundarne lösa. Freunde auf einander l., stifta svänskap emellan vänner. =kauf, *m.* Utlösning, återköp, friköpande. =kaufen, *v. a.* Återköpa, in- ell. utlösa, igenlösa, återlösa, köpa fri. Sich von der Leibeigenschaft l., betala en viss summa penningar för att blifva fri ifrån lifegenskapen. käuflich, *adj.* o. *adv.* Hvad som kan återköpas, inlösas, infrias. =knüpfen, *v. a.* Upplösa, göra lös. =kommen, *v. n.* Komma lös, fri, undan ell. utur, undkomma. =lassen, *v. a.* Släppa lös, fri ell. efter; göra slapp eller slak, eftergifva; lösa ur kedjor eller bojor. — *V. n.* Das Band hat losgelassen, bandet har gifvit efter, har gått upp. Se =gehen. =machen, *v. a.* Göra lös, lösa upp, lossa; sätta på fri fot, frigifva. Sich l., göra sig lös, fri, befria sig ifrån, sätta sig i frihet, skilja sig; afvänja sig ifrån; frisäga sig; veckla sig utur. Sich von seinem Bedienten l., skaffa sin betjent bort ifrån sig. Er muß suchen sich aus der Gesellschaft loszumachen, han bör söka att skilja sig vid det sällskapet. Sich von jemandes Umgang l., upphäfva umgänget med någon, höra upp att umgås med honom. Morgen will ich mich endlich einmal von meinem Versprechen l., i morgon tänker jag ändteligen att uppfylla mitt löfte. Er wird sich schon loszumachen wissen, han lärer nog veta att veckla sig ur saken. Sich vom Joche l., afskudda oket. =platz, *m.* Sluttande plats vid ett lastställe. =platzen, *v. n.* Taga bladet ifrån munnen. =reißen, *v. a.* Slita, rifva, rycka lös eller ifrån. =sagen, *v. r.* Sich l., Säga sig lös, uppsäga; afsäga; afstå; upphäfva. Er hat sich von allen Geschäften losgesagt, han befattar sig icke mera med någonting. Sich von etwas l. sagen, gå ifrån, afsäga sig, afstå ifrån något. Sich von einem Kauf l., kullkasta, upphäfva ett köp. Se Entsagen. =schenkung, *f.* En lärgosses förklarande för gesäll med vissa

vid åtskilliga handtverk brukliga ceremonier. =schießen, *v. a.* Afskjuta eller lossa. Auf einen l. schießen, skjuta på någon; rusa på någon. =schlagen, *v. a.* Slå lös: börja att anfalla fienden; sälja till hvad pris som helst. =schnallen, Spänna lös ell. af. =schneiden, Skära lös. =schwören, *v. r.* Göra fri genom ed. =spannen, *v. a.* Spänna lös ell. ifrån; nedspänna. =sprechen, *v. a.* Frikalla, frikänna, frisäga; tillkännagifva att en lärgosse utlärt. =spühlen, *v. a.* Skölja lös, bortskölja. =stock, *m.* Vägmärke, som utvisar hvad del af vägen en bör underhålla. =stufen, *v. a.* (*Bergv.*) Slå sönder i stora stycken. =stürmen, *v. n.* Bryta löst på, rusa på, anfalla. Einen, etwas l. werden, blifva af med eller qvitt någon eller något. Wickeln l., taga, lösa, sno upp något hoptrassladt, snodt, knutet, flätadt; göra lös och ledig; befria. =zählen, Frikänna. =ziehen, *v. a.* Draga lös. Auf einen l. ziehen, Rusa eller fara fram emot en. =drücken ꝛc. Se under Los, *adj.* =geben ꝛc. Se under Los. =gebung, *f.* 4. Lösgifvande, befrielse; nedspänning, slappande; lösgifning ur fängelse. =gürtung, *f.* 4. Gördelns upplösning, aftagande. =kaufung, *f.* 4. Återköp, inlösen, utlösning, igenlösande. =lassung, *f.* 4. Afkoppling; lössläppande, lösgifning. =machung, *f.* 4. Lossande; lösande, upplösning, befrielse. =reißung, *f.* 4. Lösslitning. =sagung, *f.* 4. Afsägelse, afstående. =schießung, *f.* 4. Lossande, afskjutande. =spannung, *f.* 4. Lös- ell fränspännande; nedspännande. =sprechen ꝛc. Se under Los. =sprechung, *f.* 4. Frikallelse; befrielse. =stürmung, *f.* 4. Pårusande, anfall.

Lösch, *f.* Bisvärm. =bank, *m.* Fyrkantig brädlår hvari kalk släckes. =blatt, *n.* 2. Blad läskpapper, grått papper. =blei, se Wasserblei. =boden, *m.* Ett slags grundhärd vid råstäls smältning. =bord, *n.* (*Skepp.*) Losbord. =brand, *m.* 1. Släckt brand. =eimer, *m.* 3. Brandämbar. =feuerarbeit, *f.* 4. Läsksmide. =geräth, *n.* 1. Brandredskap. =horn, *n.* 2. Ljussläckare. =kohle, *f.* Släckta eller dämda kol i en mila. =kranz, *m.* Ett lager af kolstybbe omkring härden. =kübel, *n.* 3. Smedjekar. (*Glasbr.*) Stora tråg med vatten, att släcka eld eller afkyla redskapen. =napf, se =horn. =papier, *n.* 1. Läskpapper, plånpapper. =platz, se Losplatz, under Los *adj.* =quast, se =wedel. =schaufel, *f.* (*Hyttv.*) Skyfvel att kasta kolstybbe på med. =spieß, *n.* Jernstång som hyttarbetare och smeder bruka, att stöta lös slaggen och kolen, som sätta sig före i härden. =trog, *n.* Smedjeho. =wanne, *f.* (*Kopparhamm*) Ho hvari kopparaskan sköljes ifrån kopparkettlarna. Wasser, *n.* Släckvatten, smedjevatten; äfven vatten, hvari glödande jern släckes; äfv. hvari stål härdas. =wedel, wisch, *m.* Stänkeqvast hos smeder. Jfr Kühlquast.

Löschen, *v. a.* Släcka, utsläcka; dämpa; utplåna, stryka ell. sudda ut; lossa, aflasta, utlasta (ett fartyg); utlasta (varor). (*Ordspr.*) Was dich nicht brennt, das darfst du nicht l., du behöfver icke lägga dig i det som dig ej angår. — *V. n.* s. Ich lösche, du lischest, er lischet eller lischt; *imp.* ich losch; *part.* geloschen. Slockna, se Erlöschen. (*Bergv.*) Der Bergman löscht säges då ljuset slocknar för honom.

Löschung, *f.* 4. Släckning, utslocknande. L. eines Schiffes, ett fartygs ell. skepps lossning, aflastning.

Lose, *adj.* o. *adv.* Slapp, elak, lös, Se Los; fjollig, lustig, lekfull, skalkagtig. Loses Ge-

Geſindel, lösagtigt folk. Ein loſes Maul haben, vara ovettig. Er iſt ein loſer Vogel, han är en skämtfull, lättfärdig sälle. (*Skepp.*) Loſes Gut, förrådsgods.

Löſegeld, *n.* 2. Ranson, lösen för en fånge. **=ſchlüſſel**, *m.* 3. Lösenyckel.

Löſel, *pl.* Så kalla jägare vilddjurs öron, utom harens, som kallas Löffel. **=nacht**, *f.* Så kallas bland gemene man vissa nätter i början af året, då man genom vidskeplig lottning söker erfara tillkommande ting.

Loſen, *v. n.* ſ. Bli lös, qvitt eller befriad ifrån något. — (med h.) † Höra; äfv. lysira. Afv. kasta lott, afgöra genom lottning, lotta.

Löſen, *v. a.* Lösa, upplösa, göra löst; upplösa (t. ex. en gåta); in- eller utlösa, igenlösa, återlösa; frikalla; afskjuta, afbränna; inkassera; göra. Einem Geld zu l. geben, köpa något af en. Er mußte ſich mit vielem Gelde l., han måste betala mycket penningar, för att blifva fri. (*Jäg.*) Sich l., eller som *v. n.* löſen, förrätta sin tarf; träcka (blott om fyrfotade djur). Die Hunde l., släppa hundarna lösa. Ein Geſetz l., upphäfva en lag. Die Sünde l., upphäfva syndens skuld och straff, förlåta synder. — *V. n.* h. Få in penningar.

Loſigkeit, *f.* Älskvärdhet, täckhet; äfven löshet, mjukhet.

Löslich, *adj.* o. *adv.* Löslig, som kan lösas. (*Fig.*) Löſliche Einwürfe.

Löſung, *f.* Lösgörande, lösning, lossning; afsättning; jfr Loſung. Unter L. der Kanone. Er hat heute eine gute L. gehabt, i dag har han inkasserat mycket penningar.

Loſung, *f.* 4. Signal, tecken, lösen; uppbörd, inkomst, inkassering; skatt i penningar (i vissa riksstäder); äfven andel att betala i en gemensam skuld. Zur L. ſchwören, edeligen förpligta sig att betala sin andel. † Kassa, hvari krämare kasta penningar, som de om dagen inkassera. (*Jäg.*) Orenlighet efter fyrfotade djur.

Loſungsamt, *n.* Ett Collegium i några Tyska Riksstäder, t. ex. i Nürnberg, som har öfveruppsigten öfver skatten. **=buch**, *n.* En art handelsbok, hvari allt upptecknas som säljes för reda penningar. **=feuer**, *n.* Eld som upptändes till lösen. **=herr**, *m.* Så kallas i Nürnberg de tre Borgmästare, som hafva tillsyn öfver skatten, dess uppbärande och förvaltning. **=kaſſe**, *f.* Kassa, hvari krämare kasta de penningar, som influtit om dagen. **=ſchuß**, *m.* Skott, som göres till lösen. **=ſtube**, *f.* Ett rum der skatten förvaras i Nürnberg och på några andra ställen.

Loth, *n.* 1. Löthe, Löthung, *f.* 4. Lödning; lödkorn, slaglod.

Loth, *n.* 1. Lod; lod i ur; blylod, sänklod. (*Sjöf.*) Das L. auswerfen, kasta ell. sänka lodet för att undersöka djupet. Das ſchwere L., se Tiefloth. Falſches L. und Maß haben, nyttja falskt mått och vigt. **=aſche**, *f.* (*Chem.*) Bränd aska af soda och andra alkaliska växter. **=balje**, *f.* (*Skepp.*) Balja, hvari lodlinan ligger. **=büchſe**, *f.* 4. Lodbössa. **=garn**, *n.* Fint garn, som säljes lodtals. **=haar**, *n.* (*Hand.*) Fint hvitt menniskohår. **=kirſche**, *f.* En sort stora kersbär, som ofta kunna väga ett lod. **=leim**, *m.* En blandning af rifven hästgödsel, ler och vatten, som knådas tillsammans och nyttjas vid stålslödning. **=leine**, *f.* (*Sjöf.*) Lodlina. **=perlen**, *pl.* Små perlor, som säljas lodtals,

till skillnad ifrån Zahlperlen. =recht, *adj.* o. *adv.* Lodrätt.

Löthblech, *n.* (*Gördelm.*) Ett ihåligt bleck att löda fast öglan vid knappar. =brett, *n.* (*Glasm.*) Bräde med flera uthålkningar, hvari slaglodet till fönsterblyet gjutes och formas till små tunna och långa stänger. =erde, *f.* Ett slags grön lera i Thüringen. =form, *f.* (*Guldsl.*) En form af tarmhinnor, hvari guld och silfver slås till fina blad. =hammer, =kolben, *m.* Lödbult. =korn, *n.* Lödkorn, slaglod. =lampe, *f.* Lampa, hvarvid något lödes. =nagel, *m.* (*Bössmak.*) Nagel på hvars platt armen fastlödes vid fångpannelocket. =ofen, *n.* Ugn, som blecksslagare nyttja vid sina arbeten. =pfanne, *f.* Kolpanna, hvaröfver småsaker lödas. =rohr, *n.* Blåsrör som nyttjas vid lödning. =fatz, se =afche, Lothſchale, *f.* (*Glasbr.*) Två träskålar att fatta den heta lödbulten. =ſchloſſer, *m.* Klensmed, som blott gör hänglås. =ſtein, *m.* 1. (*Glasm.*) Lödsten: sandsten med hål, hvari snällodet ligger. =ſtiel, *m.* (*Tenngj.*) Handtag på lödbulten; äfven sjelfva lödbulten. =zange, *f.* Täng att fasthålla det som skall lödas. =ziegel, *m.* (*Orgb.*) Stor flat tegelsten hvarpå lödtennet till piporna läggas.

Löthen, *v. a.* Löda, pressa horn.

Lothen, *v. n.* h. Bruka blylod, loda, undersöka om en mur o. d. är lodrät; äfven pejla djupet. Das Erz lothet, säges när centnern af malmen håller flera lod silfver.

Lothenbaal, (*Skepp.*) se Pumpkeſſel.

Löther, *m.* Lödare: en som löder; äfven ett verktyg af jern att sammanlöda flera vaxljus till en fyrkantig fackla.

Löthig, *adj.* o. *adv.* Lödig, som håller vissa lod, t. ex. ſechzehnlöthiges Silber, fint, rent silfver utan all tillsats. Vierzehnlöthig Silber, fjortonlödigt silfver, hvarutaf marken håller 14 lod rent silfver och det öfriga är tillsats. L. Gold, rent guld utan tillsats. Eine löthige Mark Silbers, är 14 1/2 lod rent silfver jemte 1 1/2 lod koppar i tillsats. Se Mark. Eine löthige Kugel, kula, som väger ett lod. (*Hyttv.*) Löthiges Erz, enlödig malm, som blott håller ett lod silfver på centnern.

Löthigkeit, *f.* Lödighet, halt.

Lothſe, *m.* 4. Lothsmann, *m.* 2. Lots.

Lothſen, *n.* 3. Lothsgeld, *n.* 2. Lotsning; lotspenningar.

Löthung, *f.* 4. Lödning.

Lotte, *f.* (*Bergv.*) Lutt: fyrkantig kanal eller rör af fyra sammanslagna bräder, att föra frisk luft eller vatten in i gruſvan. I förra fallet kallas de: Wetterlotten, i sednare Waſſerlotten.

Lotter, *adj.* o. *adv.* Se Locker. (*Fig.*) Efterlåten, oordentlig. Flygtig, ostadig; liderlig. — *S. m.* Gyckelmakare; tjuf, röfvare. =bett, Soffa, mjuk hvilsäng. =bube, *m.* 4. Tiggare, kältring; gnidare; skälm, skurk, tjufpojke.

Lotterie, *f.* 4. Lotteri. ſsedel.

Lotterielos, *n.* 1. Vinst på lotteri; lotteri-

Lotto, *n. indekl.* Lottoſpiel, nummerlotteri, lottospel. ſlejonunge.

Löwe, *m.* des, = *pl.* =en. Lejon. Junger L., Löwenfuß, *m.* 1. (*Bot.*) Jungfru Marie kåpa; mattegräs. =geſellſchaft, *f.* Ett sällskap hvari den ena delen har all vinst, den andra all förlust, *Societas Leonina.* =grube, *f.* Lejonkula. =haft, *Adj.* o. *adv.* Modig som ett lejon. =haus, *n.* En ort der lejon och andra vilddjur förvaras. =haut, *f.* Lejonhud. Den Fuchsbalg an die L. binden, förena våld med list. =herz, *n.* Hjeltemod som ett lejon, lejonmod. (*Astron.*) Stjerna af första

storleken i stora lejonet. =hund, *m.* Ett slags små knähundar. =katze, *f.* Ett slags apa. =klaue, *f.* Lejonklo. (*Bot.*) Se Bärenklau. =thaler, *m.* Ett holländskt silfvermynt, som gäller en tysk R:dr och 3 gr. i Guld; äfven ett mynt, som gäller särdeles i Turkiet 34 skill. och hvaraf 500 stycken göra en turkisk pung. =zahn, *m.* 1. (*Bot.*) Lejontand; mjölkblomster.

Löwinn, *f.* 4. Lejoninna.

Luchs, *m.* 1. Lo, lodjur. (*Fig.*) Skarpsynt person. (*Astr.*) Lodjuret, en stjernbild emellan Kusken och stora Björn. =auge, *f.* Loögon. (*Fig.*) Skarpa ögon. =stein, *m.* 1. Lynkur: en half ädelsten, som egentligen är en art agat eller fin hornsten.

Lucifer, *m.* 3. Morgonstjerna; djefvul.

Lucke, *f.* Lucka. (*Skepp.*) Falldörr; äfven locket af en lucka.

Lücke, *f.* 4. Tomhet, tom rymd, tomt rum; brist, saknad; öppning, lucka, bräck, hål; öppning, lucka ell. tomt rum (i en bokhylla &c.).

Lückenbüßer, *m.* 3. Fyllkalk; onödigt ord; vikarie, en som lider för andra; jemf. Flickwort. =haft, *adj.* o. *adv.* Bristfällig, ofullständig. =netz, se Lauschgarn.

Lucken, *v. n.* h. Utbryta häftigt (om eld).

Lückicht, *adj.* o. *adv.* Lik ett hål eller öppning.

Lückig, *adj.* o. *adv.* Full af hål, öppningar, som har luckor &c.

Ludel, *f.* Dihorn; äfven tobakspipa; puss, orent vatten. =horn, *n.* Kruthorn till fängkrut för kanoner. =lerche, se Baumlerche. =macher, *m.* Öknamn på klädesväfvare, som arbeta med fem skaft; fuskare.

Luder, *n.* 3. As, luder, åtel; liderlig kona. (*Jäg.*) Kokadt kött af odugliga och dödade hästar; äfven uppstoppad fågel hvarmed falken lockas tillbaka. I Öfra Sachsen nyttjas det som ett artigt smekord, som till och med en älskare gifver sin älskarinna. Ei! du kleines Luder! Du Luderchen! Spel, lek, skämt. L. mit einem spielen, skämta groft och gement med en. Im L. liegen, lefva liderligt. =hütte, *f.* Jägarehydda bredvid luderplatsen. =krähe, *f.* Spillkråka. =leben †, *n.* Liderligt lefverne; äfven en högst besvärlig och mödosam lefnad. =rabe, *m.* Ett slags gam.

Lüderlich. Se Liederlich.

Ludern, *v. n.* h. Slå sig på liderlighet. (*Jäg.*) Äta luder. — *V. a.* Locka rofdjur med luder; lägga lockmat åt räfven, locka falken till sig igen medelst utkastande af en med konst gjord fågel, se Federspiel.

Luf, *f.* (*Sjöf.*) Lof- eller vindsida. Einem die Luf abstechen, vinna lofven af en. Die Luf halten, segla väl bide-vind och ej drifva. Ett skepp som har den egenskapen kallas ein guter Lufhalter. =baum, *m.* Vissa starka trän som nyttjas till kölhalning. =bug, *m.* (*Sjöf.*) Den sidan af bogen dit vinden blåser. =gierig, *adj.* o. *adv.* Lofgirig (om skepp.) =halter, se under Luf. =wärts, *adv.* Lovart.

Luft, *f.* Lüfte, *pl.* Luft; väder, vind; atmosfer; andedrägt. Freie L. schöpfen, andas fritt. Wieder L. schöpfen, L. bekommen, få luft, komma till sig; repa sig igen, komma utur betrycket. L. machen, skaffa luft. Sich L. machen, gifva sig luft. Dem Geblüte L. machen, åderlåta. In die L. reden, bauen, tala, bygga i vädret. Die L. geht, luften bläser. Schlösser in die Luft bauen, bygga slott i luften, göra stora

men fåfänga förslag. =ader, *f.* Luftåder, pulsåder. =ball, *m.* 1. Luftboll, luftkula, luftseglingsmachin. =blaſe, *f.* 4. Luftbläddra; väderblåsa. =brunnen, *m.* Luftbrunn: ett svalt hvalf under jorden, hvari den utifrån inledda luften förvandlar sig i vatten. =druckwerk, *n.* Machin att sammanpressa luften. =erſcheinung, *f.* 4. Meteor, luftsyn. =eſſe, *f.* =fang, *m.* Luftrör, som för frisk luft till en ort, som tjenar till vädervexling. När ett sådant luftrör är muradt och går mera lodrätt ned, kallas det: =eſſe, =farbe, *f.* Den blå färgen som luften tyckes hafva. (*Mål.*) Färgblandning, som föreställer föremålen på afstånd. =fenſter, *n.* Ett litet fönster eller glugg, hvarigenom man släpper frisk luft i ett tillstängdt rum. =feuer, *n.* 3. Konsteld, =gegend. *f.* 4. Luftkrets. =geiſt, *m.* 2. Sylfid (förmenta andar i luften). =geſchwulſt, *f.* 1. Vädersvulst. =geſpenſt, *n.* Sken, skuggverk, en bild, som man genom inbillningen föreställer sig. Luftgeſpenſter, inbillningar. =gütemeſſer, *m.* Eudiometer: ett verktyg att mäta luftens tjenlighet till inandning. =hahn, *m.* Tapp, hvarigenom luften släppes ut eller in, ventil. =harniſch, se Waſſerharniſch. =himmel, *m.* 3. Luftkrets, atmosfer. =honig, *m.* Honingsdagg. =kiſte, se Wettermaſchine. =klappe, *f.* 4. Ventil, väderlucka, tunga i orgverk eller blåsbälgar &c.; klaff i en pump. =löcher, =kopper, *m.* Så kallas en häst, som med häftighet drager andan åt sig, utan att likväl bita i krubban, såsom vanliga krubbebitare. =kreis. Se Lufthimmel. =kugel, *f.* 4. Eolipil: kula som fylld med vatten och hållen öfver eld ger liksom ett blåsväder. =kunde, *f.* Aërometri: vetenskap om luften och dess egenskaper. =leer, *adj.* o. *adv.* Lufttom, berövad luften. =loch, *n.* 2. Lufthål, draghål; trumma, glugg i källrar &c. =löcher, *pl.* Svetthål, porer. Die L. der Inſekten, andhål, lufthål, *Spiracula.* =malz, *m.* Soltorkadt malt, som torkats genom vädret på vinden, till åtskillnad ifrån det som blifvit torkadt på kölnan och som kallas: Darrmalz. =meſſer, *m.* Luftmätare, t. ex. Manometer, Barometer, Hygrometer, o. s. v. =pfanne, *f.* Så kallas vid saltverken i Halle figurl. en panna, som icke i sjelfva verket finnes, utan anses vara det. =pflanze, *f.* Så kallas vissa mossarter och andra örter, som växa på murar o. d., utan att behöfva mycken näring; äfven ett Chinesiskt örtslägte, *Aërides.* =pumpe, *f.* 4. Luftpump, sugpump. =rand, *m.* Horisont, synkrets. =raum, *m.* Rum, som blott är uppfyldt med luft; äfven spelrum på en kanon. Äfven kallas lavetthälen eller porerne Lufträumchen. =rohr, *n.* Väderbössa. =röhre, *f.* 4. Luftröret; hvisselpipa. =ſalz, *n.* 1. Salt, som finnes på höga fjäll. =ſäule, *f.* Luftpelare; äfven den ihåliga spindeln i en vindeltrappa. =ſäure, *f.* Luftsyra, kolsyrad luft. =ſchacht, *m.* (*Berg.*) Luftschackt, dragöppning i en grufva. =ſcheu, *f.* Aërophobie: Räddhåga eller frugtan att utsätta sig för friska luften. =ſchiff, *n.* 1. Luftskepp, aërostat. =ſchifffahrt, *f.* 4. Luftresa, luftfart. =ſchiffer, *m.* 3. Luftseglare. =ſchloß, *n.* 2. Luftslott, inbillning. =ſchnapper, se Löcher. =ſchwärmer, *m.* Svärmare ell. raket, som stiger upp i luften i form af en orm. =ſchwefel, *m.* Luftsvafvel, svafvelagtig dunst i luften. † Gult blomstoft efter barrträd, som stundom finnes på regnvatten efter åskväder. =ſchwere, *f.* Luftens egentliga tyngd; äfven den föränderliga tyngden af atmosferens med dunster uppfyllda

luft. =ſegel, se Kühlſegel. =ſpringer, *m.* 3. Luftspringare, kapriolmakare. =ſprung, *m* 1. Luftspräng, kapriol. =ſtreich, *m.* 1. Väderhugg, skryt. =ſtreiche thun, hugga, slå i vädret. =veränderung, *f.* 4. Väderskifte. =vogel, *m.* Paradisfågel. =wäger, *m.* Barometer. =waſſer, *n.* I luften varande och ur luften kommande vatten, såsom regn, dagg o. d.; äfven ett slags distilleradt bränvin eller vatten, som lättar andedrägten. =wechſelmaſchine. Se =zieher. =werk, *n.* Sugverk i vattenkonster. =wirbel, *m.* Luftvirfvel, skydrag. =wurzel, se Angelika. =zapfer, *m.* Trokar: verktyg, som man sticker i buken på boskap, som blifvit väderstinn af för mycket klöfverbete. =zäpflein, *n.* En liten svicka i en tunna eller fat, som brukas innan det blir rätt anstucket. =zeichen, *n.* Se =Lufterſcheinung. =zieher, *m.* 3. Ventil, väder-vexlings-machin. =zug, *m.* Luftdrag, väderdrag, hål, hvarigenom luften drar eller hviner. =zünder, *m.* Pyrophor: en art fosfor, som tager eld, så snart luften tillkommer. =zwick, se =zäpflein.

Lüftbaum, *m.* Häfstång vid väderqvarnar att lyfta löparen eller öfra qvarnstenen.

Lüftchen, *n.* Väderpust.

Lüften, *v. a.* Vädra, gifva frisk luft åt, sätta i fria luften; lossa, göra vidare.

Luftig, *adj.* o. *adv.* Luftformig, luftens.. som består af luft, hör till luften, som är eller ligger i luften; utsatt för luften; vädergifvande; flygtig; ostadig, lättsinnig, sval; lätt, tunn. Ein luftiges Zimmer, ett rum, som är frisk luft i, som är rymligt och svalt. Dies Haus iſt ſehr l., här är mycket drag i huset. Ein ſüßer luftiger Schlaf, en ljuf sömn i friska luften, i svalkan. (*Mäln.*) Luftige Figuren, figurer, som synas längt bort och liksom sväfva i luften. Sehr luftig gekleidet ſein, vara mycket lätt, tunt klädd.

Lüftung. Se Lüften, *v. a.*

Lug, *n.* (*Jäg.*) Kula, håla, björnide. Der Bär gehet zu Lug. — *S. m.* Se Lüge. L. und Trug, falsk inbillning och irring, villfarelse ell. lögn; bedrägeri, svek. =geſtalt, *f.* Bedrägligt utseende. =gold, se Flittergold.

Lüge, *f.* 4. Lögn, osanning. Einen Lügen ſtrafen, slå en med lögn. Einen auf einer L. ertappen, beträda en med lögn. (*Ordspråk*) Lügen haben kurze Beine, man kommer icke längt med osanning.

Lügen, *v. n. irr.* h. Ich lüge, du lügeſt (lügſt, † leugſt), er lüget (lügt, † leugt); *imp.* ich log; *conj.* ich löge; *part.* gelogen; *imper.* lüge (leug; leuge), Ljuga, säga osanning. Einem die Haut voll L., inbilla någon en hop osanningar. † L. als wenn es gedruckt wäre, das ſich die Balken biegen, tala uppenbara, stora osanningar. In ſeinen eigenen Beutel lügen, ljuga i sin egen pung. Von fern iſt gut lügen, den som kommer ifrån fjerran land bar godt före att tala osanning. (*Fig.*) Dein Auge lügt, du ser falskt, orätt. Sollte meine Ahndung l.? skulle min aning bedraga mig? Ihre Stirn lügt Freude, det är en förställd glädtighet, som hennes anlete utvisar. † Du lügſt in deinen Hals, det var lögn i halsen på dig, det var en oförskämd osanning. =geiſt, *m.* 2. Ljugare, lögnare. =haft, *adj.* o. *adv.* Lögnagtig, osannfärdig. =haftigkeit, *f.* 4. Lögnagtighet, osannfärdighet. =maul, *n.* 2. Storlögnare.

Lugger, *m.* Ett slags tvåmastadt snällseglande fartyg. =bank, se Faulbett.

Lügner, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Ljugare, lögnare, -erska.

Lügneriſch. Se Lügenhaft.

Luhwaſſer, *n.* Sköljvatten för en rentvättad byk.

Luke, *f.* 4. Vindsfönster, vindsglugg; lucka på däck.

Lülch, se Lolch.

Lull, se Klüfock.

Lullen, *v. n.* h. Lulla.

Lümmel, *m.* 3. Dumhufvud, lymmel, tölp, bondlurk, grobian. — *S. n.* Tarmarne af kreatur; lungmos.

Lummel, *m.* Gammalt knifsblad utan skaft. (*Krukm.*) Fårad skena att göra ränder utanpå bukiga kärl. † Se Geſchlinge.

Lummeln, *v. n.* h Hänga sladdrig, fladdra; äfven vara sysslolös, liderlig.

Lümmeln, *v. n.* Vara en lymmel, uppföra sig som en lymmel. — *V. a.* (*Färg.*) Vadra färggodset flera gånger innan kypen kommer i full kokning, att färgen må bättre tränga in.

Lump, *m.* 6. Stackare, tiggare, kältring, gnidare.

Lumpchen, *n.* 3. Liten trasa.

Lumpen, *v. n.* Vara låghalt; anse någon såsom en stackare. Sich nicht l. laſſen, visa att man också är karl.

Lumpen, *m.* 3. Slarfva; trasa, lumpor, lapp; kökshanddok, disktrasa, torklapp, tvätt-trasa. Das Feuer fängt bald in einem L., olyckan träffar blott fattigt folk. =ding, *n.* Lapprissak, ringa ting, af intet värde. =frau, *f.* Hustru, som samlar lumpor. =geld, *n.* utan *pl.* Dåligt mynt; röfvareköp. =geſindel, *n.* Slödder, pack, byke. =hund, *m.* 1. =kerl, *m.* 3. Skojare, slusk, stackare, tiggare, prackare. =mann, *m.* 2. Lumpsamlare. =pack. Se =geſindel, =ſammler, *n.* 3. Lumpsamlare. =ſchneider, *m.* (*Pappersbr.*) Skärverk, som drifves med vatten, att sönderskära lumpor. =volk, se =geſindel. =zucker, *m.* Lumpsocker. =waare, *f.* 4. Lappri, oduglig vara. =zeug, *n.* Lappri, strunt; lumpor; slödder, pack, byke. =zucker, *m.* 3. Lumpsocker.

Lumpicht, *adj.* o. *adv.* Lik trasor, nisk, gnidaragtig; usel, eländig, slät, lumpen, dålig.

Lumpig, *adj.* o. *adv.* Trasig, sönderſliten, sönderrifven.

Lunge, *f.* 4. Lunga. (*Jäg.*) Hela räntan eller inmätet af ett djur tillika med hjertat och lefvern.

Lungenader, *f.* Lungåder; på hästar är L. en åder på halsen; jfr Droſſelader. =balſam, *m.* En balsam att läka sår och bulnader i lungan. =blume, *f.* 4. Höstklockor. =entzündung, *f.* 4. Inflammation i lungan. =flechte, *f.* 4. Lungmossa. =geſchwür, *n.* 1. Lungböld. =hieb, *m.* Stickord. Einem einen L. verſetzen, säga någon skarpa eller bitande sanningar, som han ogerna hör. Lungenhiebe austheilen, tala bittert och stickande. =klee, *m.* Vattenväpling, se Fieberklee. =kraut, *n.* 2. Lungört; flocks. =mittel, *n.* 3. Läkmedel emot lungans sjukdomar. =muß, *n.* 1. (u långt) Lungmos. =probe, *f.* 4. Lungprof, som anställes med nyfödda barns lungor, för att undersöka om de äro dödfödda eller ej. =ſtein, *m.* En stenartad härdnad, som stundom träffas i luftröret på stenhuggare, och andra, som arbeta i stenbrott. =ſucht, *f.* 4. Lungsot. =ſüchtig, *adj.* o. *adv.* Som har lungsot, lungsiktig.

Lungerig, *adj.* o. *adv.* Lat; begärlig, aptitlig.

Lungern, *v. n.* h. Latas, ligga och sträcka sig i sängen utan att sofva; slå dank; se med begärlighet efter något, sträfva, stryka omkring efter något.

Lünſe, *f.* 4. Hjulpinne, axelpinne.

Lunte, *f.* 4. Lunta. L. riechen, få rök af något, märka oråd. Die L. gerochen haben, hafva varit med i fält. (*Jäg.*) Svans på en räf, varg o. d.

Luntenfeuer, *n.* (*Fyrv.*) Eld då allahanda

bilder och bokstäfver föreställas brinnande. =recht, *n.* Den starkares rätt, näfrätt (på skämt). På samma sätt säger man das kanonische Recht, med allusion på kanonerna. =ſchoß, *n.* Ett slags lås, fordom på handgevär, som påtändes med lunta. =ſtock, *m.* 1. Luntstock.

Lüpfen, Lupfen, *v. a.* Lyfta, lyfta sagta ell. litet. Den Hut l. Die Thür l., oförmärkt läsa upp dörren.

Luppe, *f.* Gös, lupp: en af flera stycken sammansmält jernklump, af något öfver en centners vigt. † Hynda; sköka; äfven en höknippa.

Luppenfeuer, *n.* Smälthytta, der ingen masugn utan blott en smältugn är. =arbeit, *f.* Luppsmältning. =ſtücke, *s. pl.* De utaf en sådan sammansmältad jernklump sönderhuggna stycken.

Lurde, *f.* **Lurding,** *m.* (*Sjöf.*) Smala tjärade rep, som lindas omkring de stora skeppstågen, att de ej må nötas.

Lurk, *adj.* o. *adv.* Venster, vensterhändt, tafatt. — *S. m.* Groda; tafatt menniska; jfr Klette. [jfr Lauer.

Lurke, *f.* Knutar, ojemna ställen på garn;

Lurken, *v. n.* (*Sjöf.*) Die Pumpe lurkt, pumpen lurkar: säges, då pumphjertat icke tar botten; äfven di; tala oredigt.

Lurrendreher, *m.* En som snor strek eller tåg; ränkmakare, skutskeppare, som bedrar sitt husbondfolk, lurendrejare, bedragare, skurk. =taam †, *adj.* Låghalt.

Luſche. Se Pfuſche.

Luſt *pl.* **Lüſte,** *f.* 4. Nöje, ro, glädje, fröjd, lust, nöjsamt tidsfördrif; lust, längtan; lystenhet hos hafvande qvinnor; lusta; begärelse, åtrå, lust. Einem eine L. verſalzen, förbittra ens nöje. Nach Herzens L., efter önskan. Die L. iſt mir vergangen, jag har mistat lusten. Ich hätte nicht übel L., jag skulle gerna vilja ell. önska. Seine L. mit jemanden haben, göra narr af någon. L. und Liebe zu einem Dinge macht Mühe und Arbeit geringe, när man har lust till någon sak, så går allting lätt. =barkeit, *f.* 4. Nöje, ro, tidsfördrif, förlustande, lustbarhet, högtidlighet; lustparti. =fahrt, *f.* 4. Lustresa, lustfärd till sjös, promenad. =garten, *m.* 3. Lustträdgård, lustgård. =haus, *n.* 2. Lusthus. =häuschen, *n.* 3. Löfsal. =ort, *m.* 2. Lust-ort, lust-ställe. =reiſe, *f.* 4. Lustresa. =ſchloß, *n.* 2. Lustslott. =ſeuche, *f.* 4. Venerisk sjuka. =ſpiel, *n.* 1. Lustspel, komedi. =ſtück, *n.* 1. Blomsterplan. =wald, *m.* 2. Lustpark. =wäldchen, *n.* 3. Liten lustpark. =wandeln, *v. n.* ſ. o. h. Promenera.

Lüſtelei, *f.* Sinnligt begär efter njutning, i synnerhet frässeri.

Lüſteln, *v. n.* Vara lysten på eller efter. Nach etwas l.

Lüſten, *v. n. impers.* h. Hafva begärelse till eller vara lysten efter.

Lüſtern, *v. n.* h. Hafva lust för något, lysta; äfven lyssna, höra till. (*Sjöf.*) Lüſtert! vanligt befälsord. Das Schiff lüſtert gut aufs Steuer, skeppet lystrar väl roret. — *S. n.* Lystnad, lystenhet hos hafvande qvinnor. — *adj.* o. *adv.* Begirig, Lysten. [stenhet.

Lüſternheit, *f.* 4. Begärelse, åtrå, lust, ly-

Luſtig, *adj.* o. *adv.* Nöjsam, rolig, lustig, glad, munter; skämtsam; tokrolig, löjlig. Sich worüber l. machen, skratta åt en sak. Sich über jemand l. machen, göra narr af någon. Sich l. machen, Roa sig.

Luſtigkeit, *f.* 4. Munterhet, glädtighet.

Luſtigmacher, *m.* 3. Narr, gäck, en tokrolig menniska, putsmakare.

Lüſtlich, *adj.* o. *adv.* Aptitlig, som väcker smak till njutning.

Lüſtling, *m.* 3. Vällusting, i synn. i otukt.

Lutte, *f.* (*Bergv.*) Sluttande plan, hvrarpå en slik tvättas; äfven lutt, väderlutt: trumina, som befordrar vädervexling.
Lutter, *m.* -waſſer, *n.* Förbränna till bränvin.
Lutheriſch, *adj.* Luthersk.
Lutherthum, *n.* utan *pl.* Lutherska läran.
Luv, *m.* (*Sjöf.*) Lof. Se Luf.
Luvte (*Sjöf.*), se Laute.
Luxus, *m. indekl.* Lyx, yppighet.
Lyceum, *n.* Lyceum.
Lyriſch, *adj.* o. *adv.* Lyrisk, lämplig till musik eller sång.

M.

Maal, (rättare Mahl) *n* 1. Märke; födelsemärke, lyte; mål, syftemål; mål, gräns, råmärke, milstolpe. -baum, *m.* 1. Träd, som tjenar till råmärke.
Maarſchein, *s.* (*Sjöf.*) Marsken: en lysande glans nattetid på hafvet.
Maaß, se Maß.
Maat, *m.* (*Skepp.*) Mat, biträde, hjelp, t. ex. Bootsmannsmaat. -ſchaft, *f.* Matskap, kamratskap; handelssällskap.
Mache, *f.* 4. Arbete; tillverkning; In der M. ſein, vara under arbete. Sie haben noch vieles in der M., (*fig.*) de hafva än mycket i sinnet att göra. Einen in der M. haben, angripa en med hugg och slag, med förebråelser, med spe och spott.
Machen, *v. a.* o. *n.* h. Göra; förfärdiga; forma, bilda, dana, skapa, tillskapa; göra, utgöra; tillaga, anstalta, uträtta; utarbeta, författa; laga, skynda sig; förorsaka, göra. Niemand kann es ihm zu Dank m., ingen kan göra honom något i lag. Mit jemand gemeine Sachen m., göra ett med någon. Er hat ſeine Sachen gut gemacht, han har gjort väl ifrån sig. Einen lachen, weinen m., komma en att skratta, gråta. Sich davon, auf die Seite m, skynda sig bort. Etwas vorzüglich m., sätta mesta värde på något. Zu nicht m., tillintetgöra, förderfva. Zu rechte m., laga till; laga till rätta. Daraus iſt nichts zu m., det duger till ingenting, dermed kan man ingenting uträtta. Seine Sachen ſchon zu m. wiſſen, veta att vinna sitt ändamål; nog förstå sig på sin fördel. Händel m., göra förtret, börja trätor. Einem Luft m., hjelpa en ur betryck. Gelegenheit m., skaffa tillfälle. Es lange m., dröja länge; äfv. vara vidlyftig i sitt tal. Den Kopf warm m., reta. Viele Worte m., vara mångordig. Mache doch! skynda dig! Was machen Sie? hvad gör ni? huru mår ni? Einem etwas weiß m., inbilla en något. Das Bett m., bädda sängen. Heu m., räfsa hö. Holz m., hugga sönder ved; äfven slå eller träffa många keglor i kegelspel. Einem Beine m., sätta fötter under en. Ein gemachter Mann, en välbehållen man. M. Sie von mir viele Grüße, helsa mycket ifrån mig. M. Sie es kurz, tala utan omsvep. Er macht es mir zu lange, han dröjer för länge för mig. Eſſen m., tillreda mat. Der Preis iſt gemacht, priset är bestämdt. Der Kauf iſt gemacht, köpet är slutadt. Gemachtes Gold, falskt guld. Gemachter Wein, eftergjordt vin. Er iſt gerade zum Soldaten gemacht, han är just fallen för att vara soldat. Ich weiß nicht, was ich aus ihm m. ſoll, äfven jag förstår mig icke på honom. Sich aus etwas m., bry sig om något. Sich auf den Weg machen, begifva sig på vägen. Sich an die Arbeit m., börja att arbeta. Sich über jemand her m., öfverfalla någon, taga ihop med en. Sich Gedanken m., oroa sig. Sich groß m., vara stolt, uppblåst. Sich gemein m., förne-

dra sig. Sich weiß m., veta att ursäkta sig, gora sig fri och ren ifrån en beskyllning. Sich auf die Seite m., gömma sig undan. Sich davon m., gå hastigt undan. Sich aus dem Staube m., fly undan. † Etwas m., göra sin tarf, beställa. Das Kind hat nichts gemacht. (*Jäg.*) Das gemachte Neue, nyfallen snö. Der Hirsch macht einen guten Fuß, har en god fot. Der Hirsch hat wenig oder viel gemacht, säges då hjorten fått ett horn med få eller många grenar. Ein Haus m., sätta eget hushåll. (*Spel*) Bank m., hålla bank. Etwas zu Gelde m., sälja något.

Macherei, *f.* 4. **Machwerk**, *n.* 1. Arbete, verk; tillverkning; dåligt arbete.

Macherlohn, *m.* 1. Arbetslön.

Macht, *pl.* Mächte, *f.* 1. Kraft, styrka, magt; magt och myndighet; förmåga, magt, våld; magt (till lands ell. sjös), troppar. =bothe, *m.* Sändebud, minister, ambassadör. =brief, *m.* Fullmagt. =geber †, *m.* En som ger fullmagt åt en annan. =gebünde, *n.* Fasces eller spöknippor, som af Lictorerne buros framför de högste embetsmän i Rom. =spruch, *m.* 1. Magtspråk. =wort, *n.* 2. Eftertryckligt eller myndigt ord. Der Streit wird nicht aufhören, bis er ein M. dazwischen spricht, trätan lärer ej lyktas, förr än han med ett ord gör slut derpå; äfven ett ord, som har ett synnerligt eftertryck med sig, t. ex. smälta i tårar.

Machtheil, *n.* 1. Guldris (ört).

Mächtig, *adj.* o. *adv.* Mägtig, väldig, stark, kraftig, eftertrycklig. Einer Sache m. sein, hafva en sak i sitt våld; vara den mägtig; äga en sak. Seiner Sinne nicht m. sein, vara ifrån sig. Eine mächtige Speise, en mägtig mat. Der Rahm ist mir zu m., grädden är för fet för mig. (*Bergv.*) Der Gang ist drei Lachter m., gången är 3 famnar bred. Die Schieferflötze ist vier Zoll m., Skiferhvarfvet är 4 tum tjockt. Er ist mir zu m., han öfverträffar mig mycket i magt och styrka. Er ist sehr m. geworden, han har fått stor magt och myndighet.

Mächtigkeit, *f.* (*Bergv.*) Mägtighet: bredd och tjocklek af en gång eller malmåder.

Macker, (*Skepp.*) se Beysteher.

Mäckern, *v. n.* Stamma; jfr Meckern.

Mädchen, *n.* 3. Flicka, piga. =jäger, *m.* Flickjägare: en som snor efter flickor. =kraut, *n.* Vintergröna, se Sinngrün. =sommer, *m.* Eftersommaren i September omkring dagjemningen; äfven de spinneltrådar man då ser på fälten, (se Marien-Faden) till åtskillnad från Gallus-Sommer, som innefaller omkring d. 16 Okt. Namnet är ifrån Matthäus, hvars dag infaller d. 21 Sept.

Made, *f.* 4. Matk ell. mask; daggmask. (*Landtbr.*) Ett slags sjukdom hos kalfvar, då tungan blir fläckig och knottrig, och de icke ha lust att di. =beere, *f.* Hallon. **Madenfresser**, *m.* Flotthacka, se Tickenfresser. =kies, *m.* Pipformig kis. =kraut, *n.* Säpört, se =Seifenkraut. =sack †, *m.* Maskmat, masksäck (om menniskan). =wurm, *m.* Springmask.

Madig, *adj.* o. *adv.* Full af maskar; maskstungen, maskäten [art.

Madrigal, *m.* 1. Madrigal, kort sinrik vers.

Magazin, *n.* 1. Magasin, förrådshus; proviant för krigsfolk; foder eller fodermagasin för hästar under march. =dose, *f.* (*Hand.*) Mycket stora snusdosor. =korb, *s.* En ny tom bikupa, som sättes under en gammal och full, att bina må flykta dit. =maus, se Wurzelmaus. =verwalter, *m.* 3. Magasinsförvaltare.

Magd, *pl.* Mägde, *f.* 1. Piga, tjenstpiga. =thum, *n.* utan *pl.* Mödom.

Mägdiglich, *adj.* o. *adv.* Lik en piga eller tjenarinna.

Mägdlein, *n.* Flickebarn; liten flicka eller ſpiga.

Magen, *m.* 3. Mage. =arzenei, *f.* 4. Magstärkande medel. =brei, *m.* Den grofre mjölksaften, *Chymus.* =brennen, *n.* En brinnande hetta i magmunnen och magen. =bruch, *m.* Magbräck. =bürſte, *f.* Magborste: ett fordom brukligt chirurginstrument, att genom magstrupen upphemta slem ur magen. =drang †, *m.* Hunger. =drücken, *n.* 3. Tryckning öfver maggropen, hjertklämning, *Cardialgia* =drüſe, *f.* (*Anat.*) Kröset, *Pancreas.* =entzündung, *f.* 4. Inflammation i magen. =geſchwulſt, *f.* Magens uppdrifning af väder. =haut, *f.* Maghinna. =klee, *m.* Vattenväpling, se Fiberklee. =krampf, *m.* 1. Kramp i magen. =krankheit, *f.* 4. Magplåga, magvärk, magref. =kräzer †, *m.* Dåligt vin. =küchlein, *n.* Magmorseller. =mund, ſchlund, *m.* Magmun, maggrop. =pflaſter, *n.* 3. Magplåster. =ſtärkend, *adj.* o. *adv.* Magstyrkande. =ſtärkung, *f.* 4. Magstyrkande medel. =tropfen, *m. pl.* Magdroppar. =waſſer, *n.* 3. Magstärkande vatten. =wände, *f. pl.* Maghinnor. =weh, *n.* 6. Ondt i magen. =wein, *m.* Gammalt, starkt och kraftigt vin; äfven kryddadt vin. =wurm, *n.* En art springmask hos hästar. =wurſt, *f.* 1. Ett slags svinkorf. =zipfel, *m.* Mångfällan: andra magen hos idislande djur.

Mager, *m.* Ett slags sjukdom hos äpleträn; äfven reform; äfven ett slags skugge (fisk), *Sciæna cirrosa*, som ock kallas =fiſch.

Mager, *adj.* o. *adv.* Mager, ofruktbar, knapp, ringa. (*Boktr.*) Magere Schrift, stilar, der strecken äro alltför tunna. (*Mur.*) Magere Steine, stenar, som äro förmycket huggne, och ej nog fylla upp sin plats. =fiſch, se Mager. =fleck, *m.* Ställe på åkern, som ej fått någon gödning, och der säden således är tunn. =mann, *m.* (*Skepp.*) Bolinerna på förmärsseglet.

Magerkeit, *f.* 4. Magerhet, se Mager.

Magern, *v. n.* h. Magra, bli mager.

Mägern, *v. a.* Utmagra, göra mager.

Magie, *f.* Se Zauberei.

Magier, *m.* 3. Magus, österländskt vis.

Magiſch, *adj.* o. *adv.* Magisk, hexande, förtrollande, trollsk, troll....

Magneſie, *f.* 4. Hvit magnesia. Schwarze M., se Braunſtein.

Magnificenz, *f.* 4. Pragt, stat, pomp, härlighet. Ew. M., en titel för rektorer vid ett universitet.

Magſamen, *m.* Vallmo.

Mahagoniholz, *n.* 2. Mahogoniträ.

Mahd, *f.* Slätter, skörd; äfv. sträng: slag af slaget hö; jfr Swaden; äfv. äng, som skall slås; äfven så mycket, som slås på en dag.

Mähder. Se Mäher.

Mähen, *v. a.* Slå hö; meja ell. skära säd.

Mähen, *n.* 3. Afslående, mejande, afskärande.

Mäher, *m.* 3. Mejare, slätterkarl. =lohn, *m.* 1. Slätterlön.

Mähezeit, *f.* 4. Slättertid.

Mähfeld, *n.* Svedjeland; äfven den gräsbeväxta botten af en graf eller dike.

Mahl, *n.* 1. Gång. Se Mal. *Adv.* Ibland, stundom; framdeles. Es trifft ſich wohl m., det händer ibland. — M. betyder äfven språk; församling; afgift; skatt; äfven mål; måltid. Förbindelse, förening; äfven mål, måltafla; tecken, märke. Nach dem M. ſchießen, skjuta till måls. Mahl oder unmahl ſpielen, spela krona

och klafve eller kronvägg. Blaue Mähler, blå fläckar på hästhofven, som uppkomma af stannad blod Dürren Mähler, komma af hofvens förtorkning. Jfr Mall. ≈art, ≈barte, se Forsthammer. ≈baum, *m.* Träd, som tjenar till rämärke, se Lachbaum. (*Qvarn.*) Damstock, som tillika är mått och tecken till den höjd vattnet bör hafva i qvarndammen. Se Grundbaum. ≈beere, se Himbeere. ≈boden, *m.* (*Skeppsb.*) Sal der modellerna tecknas och sammansättas. ≈brief, *n.* (*Sjöf.*) Contrakt med en skeppsbyggmästare, att inom viss tid bygga ett skepp af visst antal läster, utan att, såsom vid bilbref, uppgifva längd och tjocklek af hvart stycke. ≈eisen, se Forsthammer. ≈gang, *m.* Qvarngång att mala mjöl på. ≈gaſt, *m.* 1. Qvarnkund. ≈geld, *n.* 2. Mahlmetze, *f.* 4. Mölnarepenningar, tullkappe, qvarntull. ≈gerinne, *n.* 3. Qvarnränna. ≈gold (unächtes), se Muſivgold. ≈graben, *m.* Dike, som tjenar till rämärke. ≈groſchen, *m.* Qvarntull. ≈mühle, *f.* Mjölqvarn. ≈pfahl, *m.* Lång stark ekpåle vid vattenqvarnar, som utvisar vattnets egenteliga höjd, och är damstockens mått; äfv. gränspåle. ≈pilz, se Birkenpilz. ≈platz, *m.* Moderfläck: stora rödbruna fläckar i huden; jfr ≈ſtatt. ≈ſand, *m.* Flygsand. ≈ſäule, *f.* Gränsstod. ≈ſchatz, *m.* Kostbar brudskatt, hemgift, medgift, giftgods. ≈ſchloß, *n.* Utanlås. ≈ſieb, *m.* Qvarnsikt, mjölsikt. ≈ſilber (unächtes), se Muſivſilber. ≈ſtatt, *f.* Tingsplats, tingställe; äfven ställe, som bär märke efter något. ≈ſtein, *m.* Råsten eller gränssten; äfven sten, upprest till minnesmärke. ≈ſtrom, *m.* 1. Vattengöl, strömgöl. ≈zahn, *m.* Oxeltand.

Mahlen, *v. a. irr.* gemahlen, *part.* Ich mahle, du mählet, er mählet; *imp.* ich muhl (bättre mahlte). Mala; äfven låta mala. (*Ord.pr.*) Harte Steine *m.* felten rein, hårdt emot hårdt gör sällan godt. Wer eher kommt mahlet eher, den, som först kommer till qvarn, får först mala. Das mahlet mir im Kopfe herum, det går kring kring i hufvudet på mig. Der Sand mahlet eller die Räder m., säges då man kör i torr och djup sand. Waſſer und Schlamm aus Teichen m., fordra upp vatten &c.

Mahlen, *v. a.* gemahlt, *part.* Måla. (*Fig.*) Einem etwas vor Augen m., föreställa någon en sak mycket tydligt och klart, jfr Malen.

Mahler, *m.* 3. Målare. ≈academie, *f.* 4. Målarakademi. ≈metall, *n.* Slagen messing, hvilken nyttjas såsom bladguld. ≈muſchel, *f.* Ett slags perlmussla, *Mya pictorum.* ≈naht, *f.* Brodering, söm af blommor o. d. ≈ſcheibe, *f.* Palett, målarebräde. ≈ſtock, *m.* 1. Käpp, hvarpå en målare stödjer handen.

Mahlerei, *f.* 4. Måleri; målning, skilderi, tafla, målning.

Mahleriſch, *adj.* o. *adv.* Pittoresk, tjenlig att afskildras, lik ett skilderi, liflig.

Mahlholz, *n* (*Bog.*) Trä, hvarmed märke sättes på bröd. ≈horn, *n.* Horn ell. dosa med pip för flytande färger, hvarmed krukmakare måla sina lerkärl. ≈hügel, Kulle eller backe till rämärke.

Mahnbrief, *m.* 1. Fordringsbref, bref som utkräfver en fordran. ≈regiſter, *n.* Uppbördslängd.

Mähne, *f.* 3 Man på hästar och lejon.

Mähnen, *v. a.* Förse med man. † Den Zug m., fara, köra, styra och drifva på hästarna.

Mahnen, *v. a.* einen, Fordra, kräfva en; påminna, erinra en. Einen um Geld m., kräfva en för penningar.

Mahnen, *n.* 3. **Mahnung**, *f.* 4. Fordrande, kräfvande; påminnelse, erinran.

Mahr, *f.* Mara. Von dem Mahre geritten eller gedrückt werden. =flechte, =klatte, locke, *f.* Martofva, se Weichſelzopf. =ſtaen, *m.* Hoptrasladt ris på björkar, dem maran tros hafva ridit.

Mähr, Mähre, *f.* 4. Saga.

Mähre, *f.* 4. Märr, sto; skinkmärr, dålig kamp.

Märchen, *n.* 3. Fabel, dikt, berättelse, saga. =haft, *adj.* o. *adv.* Fabelaktig. =träger, *m.* En som löper omkring med falska nyheter.

Mährte, *f.* Rostadt bröd med vin.

Mai, *m.* Maie, *f.* Maj, Majmånad, blomstermånad. — *S. n.* Gröna löfqvistar, särdeles af nyss utspruckna björkträd, som på några orter om våren brukas att pryda eller löfva hus, förstugor, kyrkor, o. s. vidare. † Björkträd; äfv. unga skott på tall och gran, tallstrunt. Eine mit Mai umwundene Stange, en majstång. =katze, *f.* =kätzchen, *n.* Katt, som blifvit ynglad i Maj. =ſchnee, *m.* Snö, som faller i Maj. (*Fig.*) Blommor, som i Maj hölja träden, likt snö; äfven silfverpoppelns hvita färg. =ſeuche, *f.* Ett slags blodpink hos hornboskap. =ſonntag, *m.* Fjerde söndagen i Fastan, då på några ställen gossar gå omkring med utsirade tallqvistar och sjunga. En sådan tallqvist kallas i Schlesien; Sommerbaum. =ſpecht, se Specht-meiſe. =traube, se Mond=kraut. =unkraut, *n.* Åkerkullor, se Acker=kamille. =veilchen, *n.* Skogsvioler, se Hunds=veilchen. =vogel, *m.* Fjäril; äfven göken; jemf. Brandvogel. =wurm, *m.* Majbagge, *Meloe* L.

Maid, *f.* 1. Mö, okränkt flicka.

Maikenshäring, *m.* Tidigt fångad sill, med fint kött, men som hvarken har mjölke eller rom. =wrack, *s.* Sämre sort utkastad sill, och =wrackwrack är sämsta sorten deraf.

Mais, *m. indekl.* Majs, turkiskt hvete.

Maiſelbraht, *m.* 1. Tarmsträng. =drähtig, *adj.* o. *adv.* För mycket snodd, tvinnad,

Maitreſſe, *f.* 4. Mätress, frilla. [drejad.

Majeſtät, *f.* 4. Majestät.

Majeſtätiſch, *adj.* o. *adv.* Majestätisk.

Majeſtätsverbrechen, *n.* 3. Majestätsbrott; =verbrecher, =ſchänder, *m.* 3. Som brutit emot majestätet.

Majoran, *m.* 1. Mejram.

Majorat, *m.* 1. Förstfödslorätt i Spanien.

Majorenn, *adj.* o. *adv.* Myndig.

Majorennität, *f.* 4. Myndiga år.

Makel, *m.* 3. Skamfläck, vanheder, fel, lyte.

Mäkelei, *f.* 4. Mäkleri, tadlande.

Mäkeln, *n. n.* h. Mäkla.

Mäkler, *m.* 3. Mäklare, tadlare; äfven tadlare, recensent. (*Skepp.*) Knä för flaggstocken; äfven den starka bjelken ell. tappen, som bär en väderqvarn; äfven pelaren i en vindeltrappa. =lohn, *m.* 1. Mäklare-arfode.

Makrele, *f.* 4. Makrill.

Makrone, *f.* 4. Makron.

Mal, *n.* 1. Gång, se Mahl.

Maleſikant, *m.* 4. Missgerningsman.

Maleſizfall, *m.* 1. Lifssak, brottmål. =gericht. So Criminalgericht. =recht, *n.* 1. Pinlig rätt. =ſache, *f.* 4. Lifssak.

Malen, (rättare Mahlen), *v. a.* Måla.

Mall, *f.* (*Skeppsb.*) Mall eller modell. — † *adj.* o. *adv.* Dåragtig, obetänksam. =boden, se Mahlboden.

Mallen, *v. n.* (*Skepp.*) Malla: springa ständigt (om vinden). — *V. a.* Se Mahlen. — *V. n.* o. *a.* Handla och tala dåragtigt; äfven vara yr, lättsinnig.

Malmig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller stoft, pulver eller grus; äfven bestående af lera och mergel.

Malter, *m.* och *n.* En half famn (ved); skeppa.
Malvaſier, *m.* 1. Malvasir-vin.
Malve, *f.* 4. Kattost (ört).
Malz, *n.* 1. Malt. An ihm iſt Hopfen und M. verloren, på honom har man förgäfves användt all möda och kostnad. =darre, dörre, *f.* 4. Kölna. =tenne, *f.* 4. Mälthus.
Malzen, *v. a.* o. *n.* h. Mälta, göra malt.
Malzer, Mälzer, *m.* 3. Mältare.
Mamiering, *f.* (*Skepp.*) Mamiring: tjärduksrör för vattnets afledning.
Mämme, *f.* 4. Pultron, mes.
Mammon, *m.* 3. Mammon, skatter.
Man, *pron.* Man. Man ſagt, man säger. — Man är ock en *part.* som † bet. men, t. ex. ich weiß es wohl, man ich ſage es nicht. Äfven bara, t. ex. Komm man her.
Manakin, *n.* 1. Ärla: ett fågelslägte, *Pipra* L.
Mancher, manche, manches, *pron.* Mången, många, flera; vissa; manches habe ich vergeſſen, manches Buch verkaufen müſſen, åtskilliga saker har jag glömt, jag har fått sälja mången bok.
Mancherlei, *adj.* o. *adv.* Åtskillig, mångahanda. M. Reden führen, tala allahanda saker; äfv. ej blifva vid ett tal.
Manchmahl, *adv.* Ibland, ofta.
Mandat, *n.* 1. Påbud, förordning.
Mandatarius, *m. pl.* ien för ius, Fullmägtig.
Mandel, *f.* 4. Mandel; halskörtel ell. mandel.
Mandel, *f.* 4. o. *n.* Antal af femton. Sädesskyl af 15 kärfvar. =baum, *m.* 1. Mandelträd. =blume, *f.* Backsippa. =brett, se Mangebrett. =brei, *m.* 1. =muß, (u långt) *n.* 1. Mandelmos. =bretzel, *f.* 4. Mandelkringla. =holz. Se Mangeholz. =krähe, *f.* 4. Blåkråka. =milch, *f.* utan *pl.* Mandelmjölk. =muß. Se =brei. =nuß, *f.* Hvita Lamberts nötter. =pfirſiche, =pfirſche, *f.* Ett slags persika, hvars kärna smakar som sötmandel. =pflaume, *f.* Cathrinplommon. =ſpäne, *pl.* Mandelspån: ett slags hoprullad mandelbakelse. =ſtein, *m.* Mandelsten: en jernhaltig jaspis, som innesluter elliptiska körtlar af kalkspat och serpentin, *Amygdaloides.* =ſuppe, *f.* 4. Kalfgélé. =taube, *f.* Blåkråka. =teig, *m.* 1. Mandeldeg. =torte, *f.* 4. Mandeltorta. =treppe, *f.* En art vindeltrappa, i hvars midtel är i st. för spindel, ett mest åttakantigt rum af större längd än bredd. =öl, *n.* 1. Mandelolja.
Mandeln, *v. a.* Lägga, räkna i mandel ell. femton i hvar del. Mangla. (*Landtbr.*) Den Weißen m., sätta hvetet i skyl.
Mandler, *m.* En som drar eller skjuter mangeln; äfven svart- ell. blåfärgare; äfven en som sätter den skurna säden i skylar.
Manen, *pl.* Vålnader, de dödas skuggor.
Mange, Mangel, *f.* 4. Mangel. =brett, Mandelbrett, *n.* 2. Mangelkafle, mangelbräde. =holz, *n.* 2. Mangelstock.
Mangel, *pl.* Mängel, *m.* 3. Brist; fel; hungersnöd, torftighet, armod, fattigdom, saknad; fel, brist. Das Buch hat noch viele Mängel, uti den boken finnas ännu många ofullkomligheter. — *S. f.* Mangel, klädesmangel. =haft, *adj.* o. *adv.* Felagtig, bristfällig, ofullständig, felagtig, origtig. =haftigkeit, *f.* 4. Felagtighet, bristfällighet, ofullständighet. =holz. Se Mandelholz.
Mangeln, *n. v.* h. (einem) Felas, fattas, brista; vara bristfällig, felagtig. Es mangelt ihm an allem, allting brister för honom. An mir ſoll es nicht m., det skall visst icke fattas på min sida. Es mangelt uns der vierte Mann, der vierte Mann mangelt uns, es mangelt uns am vierten Manne, det felas oss fjerde man. — *V. a.* Mangla.

Mangen, *v. a.* Mangla.
Mangkorn, *n.* utan *pl.* Blandsäd.
Mangler, *m.* 3. Manglare.
Mangold, *n.* 1. Beta (bot.).
Manier, *f.* 4. Maner, sätt, art, vis; åtbörd; ställning; umgängessätt.
Manierlich, *adj.* o. *adv.* Manerlig, belefvad, artig, hyfsad.
Manierlichkeit, *f.* 4. Artighet, belefvenhet.
Manifeſt, *n.* 1. Manifest, allmän kungörelse.
Mann, des =es, *pl.* Männer, *m.* 2. (äfven Leute i *pl.* om folk i allmänhet) man, mansperson, karl, person; gift man, make. An den M. bringen, sälja. Seine Tochter an den M. bringen, gifta sin dotter. Er kann seine Kunst nicht an den M. bringen, han kan ej föra sin konst till torgs, han har inga utförsgåfvor. M. wofür sein, vara man för, gå i borgen för något. Seinen M. kennen, känna en ganska noga; veta af hvem man fått något. Seinen M. stehen, vara karl för sig. Sich an seinen M. halten, hålla sig till den, som sagt något ell. man har att göra med. An den rechten M. kommen, råka på den rätta; råka ut för den rätta. Nicht der M. darnach sein, daß, visst icke vara den, som; icke vara så fatt, att. Wenn Noth an den M. geht, när nöden påtränger. Mann für M., man för man; mangrant. Ein Wort, ein Wort, ein M. ein M., en hederlig karl håller sitt löfte. Den dritten M. abgeben, vara tredje mannen; skilja trätan. (*Bergv.*) Der alte M., ett utbrutet och åter igenrasadt fält. † Der arme M., bröd stekt i smör. Der schöne M., en keglesnäcka, *Conus nobilis*. (*Jäg.*) Der volle M. kallas hjortens skränkta gång, då han blifvit fullkomligen utväxt. (*Bergv.*) Der silberne M. kallas, då genom flera gångars sammanlopp, ett vida rikhaltigare rum uppkommer. =bar, *adj.* o. *adv.* Manbar, giftvuxen. =barkeit, *f.* 4. Manbarhet, mannaålder, manliga år. =begierde, *f.* 4. Giftassjuka. =begierig, *adj.* o. *adv.* Giftassjuk. =fest, se =haft. =geld, *n.* Mansbot: böter för mandråp; äfven årlig lön. S. Lehengeld. =gericht, *n.* S. Lehengericht. Das M. in Schlesien, landt- och provincialrätten, öfre domstolen i Schlesien. =gierig, *adj.* o. *adv.* Giftassjuk; galen efter manfolk. =grab, *n.* Så mycket jord, som en karl kan gräfva upp på en dag (i synnerh. såsom ett mått för vinberg). =gut, se =lehen. =haft, *adj.* o. *adv.* Manlig. =haftigkeit, *f.* 4. Manligt mod, manlighet. =heit, *f.* 4. Manlighet, mandom; egenskap af mankön. =lehen, *n.* 3. Man-län, som ej får besittas af qvinnor. M. betyder ock på många orter, t. ex. i Fulda, ett län, som äfven förlänas på qvinnosidan, då den manliga är utgången. =mage, *m.* Slägting på manssidan. =schaft, *f.* 4. Manskap, troppar; (ett skepps) besättning. † Manbarhet, mandom; äfv. mansperson. Das Dorf hat vier und sechzig tjenstbara invånare. =scheu, *adj.* o. *adv.* Rädd för manfolk, som ej tål manfolk. =stoffel, se =grab. =sucht, *f.* Giftassjuka, passion för karlar. =süchtig, *adj.* o. *adv.* Giftassjuk. =tag, se =gericht. =tall †, se Musterung. =theil †, *m.* Del, som faller på hvars och ens lott efter delning. =thier, *n.* Så kallas menniskan i fabeln om grodorna. =toll, *adj.* o. *adv.* Galen efter manfolk. =tollheit, *f.* 4. Moderraseri, qvinnosjukdom med hög grad af kättja. =weib, *n.* 2. Hermafrodit, tveköning; en rask, manlig qvinna. =werk, *n.* Dagsverke, eller så mycket land, som en karl kan plöja med ett par oxar om dagen. I Zürich håller 1 M. äng 320 Quadrat-Ruthen.

Manna, *n. indekl.* Manna, himmelsbröd. =eſche, *f.* 4. Mannaträd. =gras, *n.* 2. Svinsvingel, mannagräs.

Männchen, *n.* 3. Liten man ell. menniska, liten pyssling; hanne bland fåglar. M. und Weibchen, mankön och qvinnkön (om menniskor); hanne och hona (om djur). M. machen, bära sig narragtigt åt, grimacera. (*Möln.*) Das arme M., tjufhålet der de kasta den stulna säden. Der Haſe, das Kaninchen macht ein M., när de sätta sig på bakbenen. (*Boktr.*) En bok aftryckes M. auf M. då sidor och spalter i båda upplagorna på det nogaste inträffa.

Männer, *pl.* af Mann. Män, männer. =mord, *m.* Mannadråp, mord på flera män.

Mannesmord, *m.* En hustrus mord på sin man.

Mannich, Mannig, *adj.* o. *adv.* Mången.

Mannigfaltig, Mannigfach, *adj.* o. *adv.* Mångfaldig, åtskillig, af flera slag. =faltigkeit, *f.* 4. Mångfaldighet, omvexling, olikhet, åtskillighet. =farbig, *adj.* o. *adv.* Mångfärgad.

Männiglich, *adv.* Hvar och en.

Männlich, *adj.* o. *adv.* Manlig; ägta mans, som tillkommer en man; groflemmad, karlagtig (om fruntimmer); masculin (i gramm.). Ein männlicher Reim, enstafvigt rimslut, i motsats af ett tvåstafvigt. (*Bot.*) Die männlichen Blüthen, Blumen, hanblommor. =keit, *f.* 4. Egenskap af mankön; manlighet, manlig charakter.

Mannsalter, *n.* 3. Mansålder, manliga åldern. =bild, *n.* 2. Mansperson. =birn, se Würgbirn. =blut, se Conradskraut. =bruder, *m.* Svåger. =daumen, se =hand. =dick, *adj.* o. *adv.* Tjock som en karl om lifvet. =erbe, *m.* Manlig arfving; äfven arfving till ett Mannlehen. =fahrt, *f.* (*Bergv.*) Nedfarande i grufvor på stegar, i st. f. i tunnor. =hand, *f.* 1. Manshand; manstil. =handſchuh, *m.* 1. Manshandske. =harniſch, se ſchild. =haupt, *n.* (*Skepp.*) Hufvudet på en poll eller pollare. =herz, *n.* Manligt hjerta, mannamod. =hoch, *adj.* o. *adv.* Tre alnar hög. =länge, *f.* 4. Manslängd, höjd ell. statur. =leute, *pl* Manns=volk, *n.* utan *pl.* Mansfolk, männer. =mahd, *f.* Så mycket äng, som en karl kan afslå på en dag; dagsverke. =menſch †, *m.* des =en, *pl.* =en. Mansperson. — *S. n.* des =es, *pl.* =er. Liderlig qvinna som springer efter karlar. =name, *m.* 5. Mansnamn; man, person, karl. =perſon, *f.* 4. Mansperson. =rock, *m.* 1. Mansrock. =ſchild, *m.* Ett örtslägte, *Androsace*; äfven ett slags skifsvamp, *Agaricus androsaceus.* =ſchneider, =ſchuſter, *m.* 3. Skräddare, skomakare, som endast arbetar åt manfolk. =ſeite, *f.* Manssida, der manfolk sitter; äfven manslinie, svärdssida. =ſtamm, *m.* 1. Mansstam, manlig ätt, gren eller stam. =ſtimme, *f.* Mansröst. (*Musik.*) Basstämma. Die hohe, M. Tenor. Die höchſte M. Alt. =tief, *adj.* o. *adv.* Tre alnar djup. =zucht, *f.* 4. Militärisk disciplin.

Manſchen, *v. n.* h. Plaska, slaska.

Manſcherei, *f.* 4. Slask, osnygg röra.

Manſcheſter, *m.* 3. Manchester.

Manſchette, *f.* 4. Manchett.

Mantel, *pl.* Mäntel, *m.* 3. Mantel, kappa; kåpa; kapprock. (*Skepp.*) Mantel på ett tackel. (*Bergv.*) Se Sahlband; äfven kåpa eller bälgkåpa: öfversta delen eller locket på träbälgar; äfven rökkåpa eller gnisterkur vid flamugnar och härdar. (*Landth.*) Ett nytt halmhvarf på ett gammalt halmtak; äfven kappa öfver spiseln. (*Timmerm.*) Se Treppenhaus. Den M. nach dem Winde hängen, vända kappan efter vädret. Mit unter dem M. ſtecken, veta med om en sak; spela med andra under ett täcke. Er ließ ſich den M.

nicht zerreissen um zu bleiben, han lät ej mycket bedja eller nödga sig att blifva qvar. M. kallas hos klädesberedare ändan på ett stycke kläde, der väfvaren börjat väfven. (*Gjut.*) Yttre formen till gjutgods, hvilken formas öfver kärnan. Der Spanische M., ett slags Spanskt kroppsstraff, bestående i en djup och tung stånka, som den brottslige förmedelst ett i botten varande hål bär på axlarna. M. betyder äfven den fjäder, som betäcker ryggen på en fågel; äfv. de yttersta fullväxta träden i en skog. Die Mäntel är äfven en underafdelning bland ostron. =bogen, *m.* Ett ark, som slås om en skrift med påskrifven rubrik. =brett, *n.* 2. Den som bär kappan efter en. =kind, *n.* Oägta barn, som legitimeras genom faderns och moderns ägtenskap, (emedan modern tog det fordom vid vigseln under manteln.) I Sverige var brukligt, att ett sådant barn under vigseln satt i faderns eller moderns sköte, hvadan det kallades skötsätu-barn. =kohr, *s.* Ett slags kyprade band ifrån Harlem. =krähe, se Nebelkrähe. =mewe, *f.* Hafsmåka, se Seemewe. =muschel, se Ohrmuschel. =sack, *m.* 1. Kappsäck, våtsäck, ränsel- =stock, *m.* Käpp med en bred fot, hvarpå kappan fordom hängdes när man icke bar den. =tragen, *n.* Ett slags straff för soldater på några orter, då de i stället för gevären måste bära tolf eller flera vaktkappor på axeln. =zug, *m.* (*Vapenk.*) Det som liknar en mantel i vapen, omklädd med, delad som en mantel.

Mäntelchen, *n.* 3. En liten mantel ell. kappa; läderdörr på en vagn. (*Fig.*) Förevändning. Sie weiß der Sache gleich ein M. umzuhängen, hon förstår strax att bemantla saken, att undskylla, att sätta färg på henne.

Manual, *n.* 1. Manual, handbok; tangentrad på klaver o. d.

Manufaktur, *f.* 4. Manufaktur, slöjd, handslöjd. =gericht, *n.* 1. Hallrätt.

Mar, se Alp.

Marbel, *m.* Marmor; äfven små marmorknäckar hvarmed barn leka.

Marbeln, *v. a.* Marmorera; äfven leka med marmorknäckar.

Marcus, ett mans-dopnamn; äfven Markör på en biljard. =bruder, *m.* Så kalla sig bagare-gesällerne.

Marder, *m.* 3. Mård, mårdskinn. =falle, *f.* 4. Mårdfälla.

Maria, ett qvinno-dopnamn. Förbytes † till Mariechen, Mätke, Mätje, Meigela, Meigeln, Merge, Miedl, Mieke, Miez, Mila och Mützel. I Katholska Församlingen dyrkas, som bekant är, Jesu Moder under namn af Jungfru Maria, eller vanligare unsre liebe Frau eller Mutter Gottes, och till hennes ära hafva de stiftat flera högtider, såsom Mariä Reinigung, Mariæ Kyrkogång, Kyndelsmässa, som infaller den 2 Febr. Mariä Verkündigung, Mariæ Bebådelse, d. 25 Mars. Mariä Heimsuchung, Mariæ Besökelse d. 2 Juli. Mariä Himmelsfahrt eller Würzweihe, Vårfru-dag, d. 15 Aug. Mariä Geburt, Mormässa, d. 8 Sept. Mariä Opferung, Mariæ offring, d. 21 Nov. Mariä Empfängniß, Mariæ aflelse, d. 8. Dec. Mariä Verlöbniß, Mariæ förlofning, d. 23 Jan. Mariä Ohnmachtsfeier, eller Bergkrampf, oder das Fest der sieben Schmerzen Mariä, Fredagen efter 5:te Söndagen i Fastan. Mariä Schneefeier, d. 5 Aug. o. s. v.

Marienbild, *n.* 2. Jungfru Marie bild, Madonna. =blume, *f.* 4. Marie-blomster, pytter. =distel, *f.* 4. Mjölktistel. =faden, *m.* 3. Dvergsnät på marken: tros af vidskepligt folk vara lemningar efter J.

Marias svepning, som hon lät falla vid sin himmelsfärd; jfr Sommerfaden, -flachs, *m.* Fjädergräs, se Pfriemengras, jemf. Frauenflachs. -garn, se -faden. -glas, *n.* 2. Spegelsten, selenit. -gras, *n.* Fryle, se Ackerspergel; äfven bandgräs; äfv. myskgräs; jfr Holunderklee. -schuh, *m.* 1. -pantoffel, *m.* 6. Guckuskor, ormskalle (ört). -tag, *m.* 1. Mariedag ell. fest.

Mariniren, *v. a.* Lägga in (mat med salt, ättika &c).

Mark, *n.* 1. Merg, kärna, det bästa; köttet i frukt. -zieher, *m.* Mergsked.

Mark, *f.* 4. Gräns, omkretsen af en domsaga ell. en församling, distrikt, gränsskillnad; mark (land); mark (vigt och mynt); utan *pl.* -baum, se Lachbaum. -ding, *n.* Gränsskillnadsrätt eller ting. -friede, *m.* Säkerhet (i Westfalen) för åverkan på en skogsmark. -genoß, *m.* Delägare i en skogsallmänning. -gerechtigkeit, *f.* Rättighet att hafva afdelt by, åker eller skog. -gericht, se Holzgericht. -graf, *m.* -gräfinn, *f.* 4. Markgrefve, -inna. -gräflich, *adj.* som tillhör en Markgrefve. -grafschaft, *f.* 4. -grafthum, *n.* 2. Markgrefskap. -holz, *n.* 2. Olvon. -kohlung, *f.* Kol, eggskal o. d., som lägges under gränsstenar; äfven ett slags bördsrätt, i kraft hvaraf ingenting får säljas från allmänningen till en främmande, eller, om det skett, kan bördas eller lösas åter. -mann, se -graf. -ordnung, *f.* Förordning, angående skogsmark. -scheide, *f.* 4. Rågångs uppgående. -scheidekunst, *f.* Markscheideri-vettenskap. -scheider, *m.* 3. Markscheider, den som afmäter och utstakar grufvor. -scheidung, *f.* 4. Markscheideri. -stein, *m.* 1. Råmärke, milstolpe. -stück, *n.* 1. Ett stycke, som gäller en mark, markstycke. -zieher, *m.* 3. Mergsked.

Marke, *f.* 4. Spelpenning eller mark. I Wetterau är M. en domstol, som dömmer i skogsmål. -brief, *m.* Kaparebref, frihetsbref till kaperi.

Märker, *m.* 3. En ifrån Mark Brandenburg och Pommern. Jfr Markgenoß. Se Feldmesser. -ding, -gedinge, se Holzgericht. -recht, se Forstrecht.

Marketender, *m.* 3. -inn, *f.* 4. Marketentare, -erska.

Marketenderei, *f.* 4. Marketenteri.

Marketendern, *v. n.* h. Hålla marketenteri.

Marklicht, *adj.* o. *adv.* Lik merg; senig, stark.

Markig, *adj.* o. *adv.* Mergfull, kärnfull, mustig.

Marksbein, *n.* 1. -knochen, *m.* 3. Mergben. -klößchen, *n.* 3. Mergklimp. -knochen. Se Marksbein. -torte, *f.* 4. Mergtorta.

Markt, des -es, *pl.* Märkte, *m.* 1. Torg, Marknadsplats; marknad; handelsplats, börs. Zum M. schenken, gifva marknadsgåfva. Seine Waaren zu Markte bringen, föra sina varor till torgs. Seine Sachen gut zu M. bringen, hafva goda utförsgåfvor. -amt, *n.* Collegium i vissa städer, som afgör marknadsstridigheter, bestämmer torgprisen o. s. v. -bauer, *m.* Bonde, som för något till torgs. -buch, *m.* Protokollet, som föres hos ofvannämnde Collegium. -bude, *f.* Bod på torget att sälja uti eller bänk att sälja på; marknadsstånd. -fahne, *f.* Fana ell. annat tecken, som uppsättes vid marknadstiderna på några orter, under hvilken tid uppköpare eller månglare ej få drifva sin handel. -flecken, *m.* 3. Köping. -freiheit, *f.* Marknadsfrihet: rättighet att hålla marknad. -friede, *m.* Allmän fred ell. säkerhet. -gang, *m.* Markegång. -gängig, *adj.* o. *adv.* Efter markgången, markgångs ... -gut, *n.* 2. Marknadsvara. -helfer, *m.* Hjelpkarl vid marknader.

=herr, *m.* Magistratsperson, som har uppsigt öfver de lifsmedel, som föras till torgs. =kauf, se =preis. =knecht, *m.* Stadstjenare, som verkställer Magistratens befallningar rörande marknader. =korb, *m.* 1. Stor korg, hvari torg- och marknadsvaror läggas. =leute, *pl.* Marknadsfolk. =meister, *m.* 3. Torgfogde, polisbetjent. =ordnung, *f.* Förordning angående varors säljande under marknadstiden, eller matvarornas om marknadsdagen. =pflicht, *f.* Ständpenningar. =platz, *m.* 1. Marknadsplats, torg. =preis, *m.* 1. Markgång, torgpris. Ein gesetzter M., Markgångstaxa. =recht, *n.* Marknadsrättighet eller fribet; äfven rätt, som gäller emellan köpare och säljare på marknader; äfv. en viss afgift, som Magistraten får af alla, som hafva något till salu på torget. =scheffel, *m.* Ett krönt sädesmått, sådant som brukas på torget. =schiff, *n.* 1. Postjakt på floder, som för varor till marknader. =schreier, *m.* 3. Charlatan, qvacksalfvare. =schreierei, *f.* Qvacksalfveri, bedrägeri. =schreierisch, *adj.* o. *adv.* Lik en Charlatan eller qvacksalfvare. =tag, *m.* 1. Torgdag, marknadsdag.

Markten, *v. n.* h. Falka på, tinga, handla, pruta på.

Marlen, *v. a.* (*Skepp.*) Märla.

Marlen, **Marling**, *f.* (*Skepp.*) Märling.

Marlpfriem, *m.* (*Skepp.*) Märlprim, som nyttjas vid splissning. =reep, se Kerkedortjen. =schlag, *m.* (*Skepp.*) Märlslag. =tau, se Kerkedortjen.

Marlei, *m. indekl.* Marlf: sort flor.

Marmel, **Marmer**, **Marmor**, *m.* utan *pl.* Marmor. =arbeit, *f.* 4. Marmorarbete; marmorering. =band, *m.* 1. Marmoreradt band. =brecher, *m.* 3. Marmorarbetare. =bruch, *m.* 1. =grube, *f.* 4. Marmorbrott. =schneider. Se =brecher. =platte, *f.* 4. Marmorskifva. =tisch, *m.* 1. Marmorbord.

Marmoriren, *v. a.* Marmorera.

Marmorirer, *m.* 3. Marmorerare.

Marmorn, *adj.* Af marmor, marmor....

Marode, *adj.* o. *adv.* Utmattad, trött, utsläpad.

Marodiren, *v. n.* h. Marodera, ströfva.

Marone, *f.* 4. Sort stora kastanier.

Mars, *n.* des =es, *pl.* =e. (*Skepp.*) Märs, mastkorg. =bank, se Mastbank. =fanal, *m.* (*Sjöf.*) Laterna, som främsta skeppet i en flotta för på stora märsstången, för att lysa de öfriga skeppen nattetid. =gast, =klimmer, *m.* Märsgastar: matroser, som ha sin plats i märsen. =laterne, se =fanal. =rand, *m.* (*Skepp.*) Märsrand. =schott, *f.* Märsskot. =segel, *n.* Märssegel.

Marsch, *pl.* Märsche. *m.* 1. March. Se äfv. Marschland. Einem den M. abgewinnen, komma förr än en annan, komma i förväg för någon. =hufe, *f.* Hemman, hvars ägare är förpligtad att taga emot soldater till inqvartering vid durkmarcher. =linie, *f.* Marchelinie för örlogsfartyg. — *S. f.* Marchen, *pl.* Ett sidländt, fett och vattenrikt land vid hafvet ell. stora strömmar, som är tjenligare till boskaps- och ängskötsel än till åkerbruk, i motsats af hög och torr mark, som kallas: Geest. Se Geestland. =krankheit, *f.* En hetsig och farlig sjukdom i Nedra Tysklands marschländer, som i synnerhet angriper främmande arbetare. =land, *n.* 2. Sidländt, fett och vattenrikt land vid hafvet eller stora strömmar, hvars jordmån består af blå och fet lera utan stenar. =länder, *m.* 3. Invånare i ett sådant land.

Marschall, *m.* 1. Marskalk. =amt, *n.* 2. Marskalks-embete. [*f.* 4. Marskalkstafel.

Marschallsstab, *m.* 1. Marskalk-staf =tafel,

Marſchen, Marſchiren, *v. n.* ſ. o. h. Marchera.
Marſtall, *m.* 1. Hofstall, stallstat.
Marter, *f.* 4. Pina, smärta, qval; oro, ångest, qval; tortur, pinbänk, pinligt förhör. Die volle M., en brottslings sträckande på pinbänken: kallas äfven der Zug. =bank, *f.* 1. Pinbänk, sträckbänk; tortur. =holz, *n.* 2. En som alla rida ell. hacka på, som alltid får bära hundhufvud, släphjon, kreatur eller möbel, som man ej skonar. =jagd, *f.* Parforce-jägt. =krebs, *m.* (*Kokk.*) Kräfta, som lefvande slites ur skalet. =predigt, *f.* Passionspredikan. =thum, *n.* 2. Martyrdom, martyrdöd. =woche, *f.* 4. Påsk- eller dymmelveckan. ſgar andra.
Marterer, *m.* En som marterar eller plå-
Märterer, *m.* 3. Martyr. =buch, *n.* 2. =geſchichte, *f.* 4. Martyrlista, martyrhistorie. =krone, *f.* 4. Martyrkrona ell. krans.
Martern, *v. a.* Martyrisera; martera, pina, plåga; lägga på pin- ell. sträckbänken. Sich den Kopf m., göra sig hufvudbråk.
Märtertod, *m.* 1. Martyrdöd.
Martialiſch, *adj.* o. *adv.* Krigisk.
Martinsfeſt, *n.* 1. Martini, *indecl.* Mårtensdag. =gans, *f.* 1. Mårtensgås: dels en stekt gås, som ätes under ett slags högtidlighet Mårtens dag; dels en gås som vid samma tid gifves i skatt åt egendomsherren, på vissa orter. =horn, *n.* 2. Rulladt gorå. =korn, se Mutterkorn. =mann, *m.* En stadstjenare ifrån Lübeck, som aftonen före Mårten Biskops dag, efter gammal häfd, bör med vissa ceremonier lefverera en viss portion vin till Hertigens af Meklenburg kök i Schwerin. =pfennig, *m.* En viss afgift för byggnader. =ſchmaus, *m.* Mårtensgås. =ſchoß, *n.* Ett slags uppbörd i Brandenburgska länderna, som uppbäres vid Mårtensmessa. =tag, *m.* Martini dag, Mårtens dag eller d. 11 Nov.
Märtler, *m.* Släckta bränder ur en utbränd mila, hvilka åter nyttjas i en ny mila.
Marunke, *f.* 4. Ett slags stora plommon; liten gul aprikos.
März, *m. indecl.* Mars månad. =viole, *f.* 4. =veilchen, *n.* 3. Viol (*Bot.*). =wurz, =wurzel, *f.* 4. Neglikerot. ſpistascher.
Marzepan, *n.* 1. Ett slags sockerbakelse,
Maſche, *f* Maska; snara; kokard, bandros.
Maſchen *v. a.* o. *n.* Maska, binda nät o. d. =nagel, *m.* Ett stycke af ett hjorthorn, hvarmed sejlare göra maskor.
Maſchine, *f.* 4. Machin, konstverk. Wie eine M. ſitzen, sitta som ett träbeläte. Alle ſeine Maſchinen auf einmal ſpielen laſſen, använda alla sina konster på en gång.
Maſchinenmacher, =meiſter, *m.* 3. Machinist. konstbyggare. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Machinal, mekanisk. ſMaße.
Maſe, *f.* Ärr, fläck; blemma. (*Berge.*) Se
Maſel, *f.* Utslag, fnassel. =beere, *f.* Tranbär. =ſucht, *f.* Skabb, spetälska.
Maſer, *m.* 3. Spräcklighet, masurering ell. Maſerholz, *n.* 2. utan *pl.* masur, masurträd.
Maſer, *f.* 4. Fläck. Maſern, *pl.* Messling.
Maſericht, *adj.* o. *adv.* Som är likt masur.
Maſerig, *adj.* o. *adv.* Som har krusiga ådror och fläckar (om masur).
Maſern, *v. a.* Förse med krusiga fläckar och ådror likt masur. Die Birke maſert ſich, björken får masurknölar. — *Adj.* o. *adv.* Af masurträ, spräcklig.
Maſholder, *m.* 3. Lönn.
Maske, *f.* 4. Masque: maskerad person. (*Fig.*) Förställning, fint. Se Larve.
Maskenball, *m.* 1. Maskeradbal.
Maskerade, *f.* 4. Maskerad.
Maskiren, Maskiren, *v. a.* Maskera, förklä-da. Dölja, förborga.

Maskopei, *f.* 4. Handelssällskap på vinst och förlust; sammanlag, saminansättning; hemlig förbindelse.

Masleidig, *adj.* o. *adv.* Som fattat afsmak. ≈liebe, *f.* 4. Tusenskön.

Maß (a långt) *n.* 1. Mått; kruka, krus, kanna, stop, mugg. Das M. überschreiten, öfverskrida höfvan. Nach dem Maße, efter måttet, allt efter som, i förhållande af. På vissa orter är M. eller Mått detsamma som en famn ved. (*Hytte.*) Ein M. Röstholz, en hög eller ett antal af 9 till 10 vedträn, hvardera 5 alnar långt. Oftare är M. ett torrvarumått; äfven ett våtvarumått. ≈gabe, ≈gebung, *f.* utan *pl.* nach M., i samma mån; allt efter som, i proportion af, mån af. Ohne M., utan inskränkning ell. förbehåll. ≈kanne, *f.* 4. Mätkanna. ≈lade, *f.* 4. Cirkel, passare, mått, märke. ≈liebe. Se Masliebe. ≈los, *adj.* o. *adv.* Utan mått eller gräns, omätlig. ≈ofen, *m.* En art ugn hvari jernmalm smältes, men der smältningen ej påstår längre än 24 timmar; till åtskillnad ifrån: Flußofen, Hohenofen. ≈rad, *s.* Ett hjul som nyttjas vid vägbyggnad, att afmäta vägens längd och bredd. ≈regel, *f.* 4. Mått och steg. Eine Maßregeln ergreifen, nehmen, taga sina mått och steg. ≈stab, *m.* 1. Mått; gradstock; tumstock, mätstock; äfven visir staf att mäta innehållet af tunnor och fat. Ein verjüngter Maß, en geometrisk måttstock, scala. Sich selbst zum M. annehmen, wenn man über andere urtheilet, dömma andra efter sig sjelf. ≈weise, *adj.* o. *adv.* Kanntals, stoptals.

Mäß, so Klafter.

Maße, *f.* 4. Måtta; maner, sätt, art, vis; förhållande. M. halten, hålla måtta, vara måttlig. Über die M., öfvermåttan. In der M., i så måtto, så vida. Auf die M., på det sättet. Ohne M., utan återhåll. † Zu M. kommen, komma i behaglig tid. (*Bergv.*) En afmätt yta af bestämd storlek, som hör till en Fundgrube, och efter densamma upptages på samma gång. Gewisser Maßen, på visst sätt, i visst afseende. Einiger Maßen, någorlunda. Gehöriger Maßen, som sig bör. Abgeredeter Maßen, efter aftal. In der M., i så mätta. Abhelfliche M. geben, afhjelpa. Was Maßen, huru. Über die M., öfver måttan. Ziemlicher Maßen, temligen.

Masse, *f.* 4. Massa, hop, klump, oformligt ämne. (*Mäln.*) Massen, *pl.* Många på ett ställe samlade dagrar eller skuggor. M. är äfven deg. (*Bildh.*) Stor hammare att slå på huggjernet; äfven mas i biljardspel. Massenhaft, *adj.* o. *adv.* Som innehåller många delar, full af massa; tafatt, plump.

Maßen, *m.* Sångtrast. † Mars månad. — *Conj.* Emedan, helst som. — *Adv.* Se Maße, *f.* — *V. a.* Se Inmaßen och Muthmaßen.

Maßerle, *f.* 4. Lönn.

Mäßig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller ett stop m. m.

Mäßig, *adj.* o. *adv.* Måttlig; nykter, tarflig; återhållsam; medelmåttig, ringa, obetydlig.

Mäßigen, *v. a.* Moderera, inskränka, dämpa, lämpa, hålla i skick, återhålla, göra måttlig; minska, blidka, stilla, tämja.

Mäßigkeit, *f.* 4. Måttlighet, återhållsamhet, nykterhet, tarflighet, måttlighet, medelmåtta, obetydlighet, ringhet; billighet.

Mäßigung, *f.* 4. Moderation, återhållsamhet, måttlighet, måtta; foglighet; minskning, jemkning.

Massiv, *adj.* o. *adv.* Massiv, tät; gedigen, [sgrof.

Maßner, *m.* (*Bergv.*) En som begärt till-

ſtånd att få upptaga ett eller flera fält, se Maße.

Maſt, *m.* des ⸗es, *pl.* ⸗en. Mast, stång, mastträ. Der hintere Maſt, besanmast. (*Timmerm.*) Maſt kallas äfven det stora lodräta träd eller bjelken som bidrager att formera spetsen af ett torn, och hvarpå sparrarne hvila. ⸗band, *n.* Jernringar, som drifvas omkring en mast. ⸗bank, *f.* Masttoft i en båt: främsta, starka bänken. ⸗baum, *m.* Masttråd; äfven mastträ; silfvergran, se Tanne. ⸗block, *m.* Klabb öfverst på mastträden. ⸗bucht, buſt, *f.* Se ⸗bank. ⸗keil, *m.* Kil hvarmed masten fastkilas. ⸗klimmer, se Marsgaſt. ⸗korb, *m.* 1. Mastkorg, märs. ⸗los, *adj.* o. *adv.* Utan master. ⸗meiſter, *m.* Uppsyningsman (vid skeppsvärfvet) öfver masttråns goda förvarande och ändamålsenliga begagnande. ⸗wächter, *m.* 3. Mastväktare, utkik. ⸗wange, *f.* Mastskålar, till förstärkning af masten. ⸗werk, *n.* Alla master och stänger till ett skepp sammantagne. Några räkna äfven dertill öfver hufvud all rundhult samt rår och flaggstänger. Maſtenbügel, se ⸗band. ⸗paſſer, *m.* Krumcirkel.

Maſt, *f.* 4. Gödning; ållonbete, bokållon. Die halbe Maſt, bokållon, emedan de icke göda så väl som ekållon. Die ganze eller volle M., tillräcklig svinmat i ållonskogen. In die Maſt treiben, drifva svin i ållonskogen. Die Maſt iſt nicht gerathen, i år finna svinen ej mycket mat i ållonskogen. Die Maſt fällt, ek- och bokträn släppa sina mogna ållon. Schweine in der Maſt haben, hafva svin som gå på ållonskog att gödas. Schweine auf der Maſt haben, göda svin på stian. † Auf der Maſt liegen, gona sig, göda sig. Maſt bet. äfv. sättet hvarpå man göder kreatur; äfv. tiden då gödningen börjar. (*Jäg.*) Föda för vildsvin. ⸗ader *f.* Gyllenåder. ⸗buche, *f.* Bök, bokträd. ⸗darm, *m.* 1. Ändtarm. ⸗darmgekröſe, *n.* (*Anat.*) Hinna som håller ändtarmen på sitt ställe, *Mesorectum.* ⸗eiche, se Roth⸗eiche. ⸗feder, *f.* Fetfjäder, se Fettfeder. ⸗fiſch, *m.* Ett slags bläsare (fisk), *Physeter Tursio.* ⸗fleck, *m.* (*Landtbr.*) Feta ställen i åkern, som fått öfverflödigt gödsel, se Geilhorſt. ⸗gans, *f.* Gås som står på gödstiga. ⸗gefälle, *pl.* Ållongäld, inkomster af ållonskog. ⸗geld, *n.* Ållongäldspenningar. ⸗gerechtigkeit, *f.* Rättighet, att nyttja ållonskogen att göda svin uti. ⸗haſer, *m.* Hafre som på några orter betalas i stället för ållongäld. ⸗hirt, *m.* Herde som vallar de i ållonskogen intagna svinen. ⸗holz, *n.* Ållonskog hvari svin gödas. ⸗kalb, *n.* 2. Gödkalf. ⸗ſchwein, *m.* 1. Gödsvin. ⸗ſtall, *m.* 1. Gödstiga. ⸗vieh, *n.* 1. Gödboskap, gödkreatur. ⸗waldung, se ⸗holz. ⸗wurm, *m.* Barnmask. ⸗zeit, *f.* 4. Gödetid.

Mäſten, *v. a.* Göda.

Maſten, *v. a.* Nyttjas blott i orden bemaſten och entmaſten. — *V. n.* h. Göda, göra fet (om födämnen). Eicheln m. gut. Äfven blifva fet. Junge Schweine m. nicht gut, bli ej mycket feta.

Maſtig, *adj.* o. *adv.* Fet, tjock; plump, tung; äfven (skog) som har mastträn.

Maſtix, *m.* 1. Mastix; kitt, stenlim. ⸗baum, *m.* Mastixträd.

Maſtochs, *m.* 4. Gödoxe, stalloxe.

Maſtrind, se Maſtochs.

Maſtung, *f.* Svinmat, gödmat; jfr Maſtholz.

Matador, *m.* 1. En utmärkt menniska i sitt slag.

Materialien, *pl.* Materialier.

Materialismus, *m.* Materialism.

Materialiſt, *m.* 4. Specerihandlare; materialist.

Materialwaare, *f.* 4. Speceri. färgstoff, apoteksvara ell. rudimaterier, krydda.

Materie, *f.* 4. Materia, ämne; etter, var.
Materiell, *adj.* o. *adv.* Kroppslig.
Materien, *v. n.* h. Varas, se Eitern. — *V. a.* (*Handtv.*) Göra mästerstycke. =meister, *m.* Skråmästare som bör öfvervara ett mästerstyckes förlärdigande.
Mathematik, *f.* 4. Mathematik.
Mathematiker, *m.* 3. Mathematicus.
Mathematisch, *adj.* o. *adv.* Mathematisk.
Mättraut, *n.* Elggräs.
Matratze, *f.* 4. Madrass.
Matratzenmacher, *m.* 3. Madrassmakare.
Matrikel, *f* 4. Matrikel, namnregister; studentbref.
Matrize, *f.* 4. Matris, originalstamp eller prägel, stilgjuteriform.
Matrone, *f.* 4. Matrona, allvarsamt och ärbart fruntimmer.
Matrose, *m.* 4. Matros, båtsman. Halbbefahrne Matrosen, jungmän.
Matrosengericht, *n.* 1. Fiskrätt på sjömansvis. =sold, *m.* 1. Båtsmanshyra.
Matsch, *m.* 1. o. *adj.* (*Spel.*) M. werden, bli mats: då man förlorar och ej får ett enda stick eller en point. (*Biljard*) Ein einfacher M., när man ej kommer att räkna till 6. Ein Triplematsch, när man ej kan räkna till 2; och ein Quadrupelmatsch, när man får ingen point. M. bet. äfven en blöt massa, t. ex. af sönderkramade kersbär, o. d.; äfv. blöt gatsmuts. [sättningen.
Matschaft, *f.* Kamratskap. (*Sjöf.*) Hela be-
Matschen, *v. n.* h. Göra en till Mats, se Matsch; äfven göra till en blöt massa.
Matschig, *adj.* o. *adv.* Gjord till gröt eller en blöt massa. Matschiges Wetter, slaskväder.
Matt, *adj.* o. *adv.* Matt, vanmägtig, kraftlös, försmägtande; svag, vacklande, utan styrka och liflighet; trött; för mycket arbetad och tvungen; uttröttad, utmattad; matt, dunkel; mattslipad, opolerad, utan glans; matt; gulblek; platt, ljum, liknöjd. Matt im Schachspiel, schachmatt när Konungen är instängd. Matt für Durst, försmägtad af torst. Matt von der Hitze, vanmägtig af hettan. =bunzen, *m.* (*Guldsm.*) Puns att drifva matt ell. opoleradt arbete. =gold, *n.* Matt, opoleradt guld; äfven oäkta bladguld. =warm, *adj.* o. *adv.* Ljum; qvalmig, dofvarm. =weiß, *adj.* o. *adv.* Hvit som porslin. =zeiger, *m.* (*Stenskär.*) Ett fint verktyg af messing, hvarmed glättas de inkurna ställena, som skola vara matta.
Matte, *f.* 4. Matta; äng, gräsvall; qvarnkappe, som mjölnaren tager. Jfr Made eller Motte. † Die fliegende M., dagfjäril. M. var fordom ett fyrkantigt Spanskt silfvermynt. † Löpe, löpnad mjölk, bula på kärl. (*Guldsl.*) Små felagtiga gropar i stålvalsen. (*Bot.*) Se Watte.
Matten, *v. a.* Afmatta, utmatta; uttrötta; äfven taga qvarnkappen. Jemanden m., göra en till matt i schackspel.
Matten, *pl.* Ystad mjölk. =macher, *m.* 3. Mattbindare, -matthandlare.
Mattheit, *f.* 4. Dunkelhet; fördunklande, glansens förlorande. [het.
Mattigkeit, *f.* 4. Mattighet, vanmagt, svag-
Matz, *m.* 1. Ystad mjölk; färsk ost; dum menniska. (*Bergv.*) Ofyndig jord eller stenart, oduglig malm. [runda balar.
Matzenseide, *f.* Silke som försändes i små
Mauscheln, Mauschen, *v. n.* Förborga; skackra, bedraga.
Mauen, *v. n.* h. Jama.
Mauen, *n.* 3. Jamande.
Mauer, *f.* 4. Mur, vägg. =absatz, *m.* 1. Utstående del (i byggnader). =assel, *m.* 3. Gråsugga. =band, *n.* Öfverkransen eller randen omkring en mur. =beschlag, *m.*

Hvad som fäster sig eller anskjuter på en mur, t. ex. mursalt o. d. =biene, *f.* Ett slags bi eller mjödhumla, *Apis muraria.* =blume, *f.* Gul levkoja. =brecher, *m.* 3. Murbräcka. =bruch, *m.* 1. Bräck, breche, ell. öppning i en mur. =eppich, *m.* 1. Murgrön. =efel, *m.* 3. Gråsugga. =feſt, *adj.* o. *adv.* Fast som en mur, fästad i muren. =hammer, *m.* 3. Murhammare, murpicka. =kelle, *f.* 4. Murslef. =kranz, *m.* 1. Murband eller krans omkring en mur. =kraut, *n.* 2. Sommarhyll; dag och natt. =krone, *f.* Krona hvarmed Romarne hedrade den som först besteg en fiendtlig mur, *Corona muralis* l. *obsidionalis.* =latte, *f.* Lekter, ribbor som ligga längs utåt muren. =lattig, *m* (*Bot.*) Prendling, *Prenanthes muralis.* =läufer, se =ſpecht. =lücke, se =bruch. =meiſter, *m.* 3. Murmästare. =pfeffer, *m* 3. Fetknoppar. =raute, *f.* 4. (*Bot.*) Stenruta. =ſchwalbe, *f.* 4. Ringsvala. =ſchweinchen, *n.* Gråsugga. =ſchweiß, se =beſchlag; äfven finkel, dåligt brännvin. =ſinter, *m* Mursinter, se Sinter. =ſpecht, *m.* Murkrypare (fågel), *Certhia muraria.* =ſpinne, *f.* Murspinnel, *Aranea scenica.* =ſteiger, *m.* (*Bergv.*) Bergsman som är satt öfver de murare som undermura stollar, schakt o. d. =ſtein, *m.* 1. Mursten, tegelsten. =werk, *n.* 1. Murarbete, murning, murar, väggar. =wurm, *m.* 2. Gråsugga. =ziegel, *m.* 3. Murtegel.

Mauerer, se Maurer.

Mauern, *v. a.* Mura.

Mauke, *f.* 4. Spritt (hästsjuka); äfv. för tjock ölsupa; bladlöss; äfv. en sjukdom på vinträn, se Erbgalle; äfven en harkrank, *Tipula phalænoides.* M. är äfven förvaringsrum. Obſt in die M. legen, gömma frukt; äfven lägga den någorstädes för att mogna; äfven hvad som så är gömdt eller förvaradt t. ex. sparpengar o. d.

Maul, *pl.* Mäuler, *n.* 2. Mun; mule, nos, tryne, trut; gap, svalg, käft; lapp, kyss; mulåsna. (*Fig.*) Tal; person. (*Snick.*) Öppningen i en hyfvel der jernet insättes. (*Bot.*) Munbräm, *Peristoma* l. *peristomium.* Ein loſes M. haben, hafva en otidig mun, vara ovettig. Einem das M. aufſperren, göra någon fåfängt hopp. Das M. halten, tiga, hålla munnen på sig. Das M. hängen laſſen, eller ein ſchiefes M. machen, hänga läpparna. Einem das M. ſtopfen, gifva en att äta; äfven göra att en tiger. Andern Leuten ins M. ſehen müſſen, lefva på deras nåd. Das M. hinbringen, skaffa sig nödtorftig utkomst. Sich auf das M. ſchlagen, veta tiga i lagom tid. Das M. auf dem rechten Flecke haben, ha mun på skaftet, ha en talande tunga. Das M. wäſſert ihm darnach, han vattnas i munnen derät. Einem ums M. gehen, das M. ſchmieren, tala en efter munnen, smickra en. Sich das M. verbrennen, tala frimodigt till sin egen skada. Das M. rümpfen, kasta näsan i vädret, rynka på näsan, visa sitt förakt i åtbörder. Das M. zu weit aufthun, tala för dristigt. Ein großes M. haben, hafva en stor mun. (*Fig.*) Skryta, tala högt emot. Er hat es bloß im M., han har endast en stor mun, han är storskrytare. Wer kann den Leuten die Mäuler verbieten? hvem kan förbjuda folk att tala? Übers M. fahren, hårdt tilltala, svara, snäsa en. Sich in der Leute Mäuler bringen, blifva ett talämne. Alle unnützen Mäuler aus der Feſtung ſchaffen, skaffa bort allt onyttigt folk ur fästningen. Ein Gebiß ins M. legen, lägga betsel på, tygla. Das Pferd hat ein weiches M., hästen är lösmunt. Einem beißigen Pferde das M.

verbinden, sätta noskorg på en folkilsk häst. Das M. am Schraubenſtock, klämmet på ett skrufstäd som ofvantill klämmer ihop. Das M. am Flintenſchloß, jernet som håller flintan på ett bössläs. (*Hytto.*) Das M. einer Form, formens mynning eller öppning. =affe †, *m.* En som förgapar sig, gapare. =affen feil haben, *f.* ell. =affen †, *v. n.* h. Stå och gapa. =aufreißer, se =affe. =band, *n.* Grimma. =beerbaum, *m.* 1. Mulbärsträd. =beere, *f.* 4. Mulbär. =beerſaft, *m.* 1. Mulbärssaft. =birn, *f.* Päron, i synnerh. Poire du buchet; äfven päronlik käfle att stoppa i munnen för att hindra skrik. =brummer, *m.* Mungiga. =chriſt, *m.* 4. Skrymtare, munchristen. =eſel, *m.* 3. Mulåsna; drönare ibland bin; en sort öl. =faul, *adj.* o. *adv.* Som talar ogerna. Nicht m. fein, äta dugtigt. =freund, *m.* 1. Ögonvän. =fromm, *adj.* o. *adv.* Skenhelig munchristen. =fülle, *f.* Nödtorftigt underhåll. =gatter, *n.* Verktyg af jern i form af galler, för att hålla munnen öppen på hästar. =gerecht, se =recht. =geſperr, *n.* Det uppseende en sak väcker. =harfe, *m.* Mungiga. =held, se Großſprecher. =klemme, *f.* 4. Sort betsel för styfmunta hästar. =knebel, *m.* 3. Munkafle. =korb, *m.* 1. Noskorg, spikgrimma. =macher, *m.* En som ger någon ett falskt hopp. =ochs, *m.* Muloxe; blandning af tjur och åsninna eller sto. =pferd, se =eſel. =recht, *adj.* o. *adv.* Passande, lagom stor för munnen. =ſchelle, *f.* 4. Örfil. =ſperre, *f.* Kramp i kindmusklarne hos hästar, så att munnen måste öppnas med våld. =ſtich, *m.* (*Skepp.*) Mulstek. =ſtreich †, *s.* =taſche, *f.* Örfil; stor mun eller trut; slammertaska. =thier, se Mauleſel. =trummel, *f.* 4. Mungiga. =tuch, *n.* 2. Skägg på maskar. =wärter, *m.* Mulåsnedrifvare. =werk, *n.* 1. Talgåfva, munläder. =wurf, *m.* 1. Mullvad. =wurfsfalle, *f.* 4. Mullvadsfälla. =grille, *f.* 4. Syrsevad, en art gräshoppa, *Gryllus gryllotalpa.*

Mäulchen, *n.* 3. Liten mun; äfven kyss.

Maulen, *v. n.* h. Visa sig sur, trumpen, tvär emot en; smaka. Das Eſſen mault ihm nicht, den maten faller honom icke på läppen.

Mauer, *m.* 4. Morian.

Mauren, se Mauern.

Maurer, Mäurer, *m.* 3. Murare. =arbeit, *f.* 1. Murarbete. =kunſt, *f.* Murmästarehandtverk.

Maus, *pl.* Mäuſe, *f.* 1. Mus, liten råtta; muskel. (*Hofsl.*) En muskel på hvardera sidan om näsan hos hästar, som sträcka sig till ögat och tjena att lyfta öfverläppen. Polniſche Maus, se Ziſelmaus. Mit Mann und Maus untergehen, säges om ett skepp, när det går i qvaf, så att ingen lefvande räddas, förgås med man och allt. (*Ordspr.*) Wenn die M. fatt iſt, ſo iſt das Mehl bitter, när musen är mätt så är mjölet beskt. Eine geſcheute Maus weiß mehr als ein Loch, arm råtta som icke vet sig mer än ett hål, råttan finner nog hål, fast stugan vore full med kattor, list letar sig allestädes fram. Die blinde Maus, blindbock. Der Katzen Scherz iſt der Mäuſe Tod, det är icke rådligt att skämta med tyranner. † (*Skepp.* Stagmus. M. betyder äfven en hårbeväxt moderfläck; äfven är M. eller Mäuschen, ett smekord till flickor.

Mauſchel, *m.* 3. Jude.

Mäuschen, *n.* 3. Liten mus, råttunge.

Mauſe, *f.* 4. Den förändring som fåglar eller andra djur undergå, då de släppa fjädrarne, fälla håren, hornen, ombyta skinn,

skinn, skal &c.; tiden då dessa förändringar ske. In der M. ſin eller liegen, säges i sådant fall om fåglar och kräftor. M. är äfven hus för jagtfalkar att rugga uti. =feder, *f.* Fjäder som fåglarne fälla under ruggningstiden. =katze, *f.* 4. Rättkatt, äfven tjufagtig katt. (*Fig.*) Tjufagtig menniska. =pfeffer, *m.* 3. Stefansfrö. =ſtill, Mäuschenſtill, *adj.* o. *adv.* Helt tyst. =todt, *adj.* o. *adv.* Stendöd.

Mäusfahl, *adj.* o. *adv.* Musgrå, musblek.

Mäuſe, *pl.* af Maus, Möss. =falle, *f.* 4. Mus- eller råttfälla. =fraß, *m.* 1. Musfrat. =gerſte, *f.* Vilkorn. =gift, *n.* 1. Mäuſepulver, *n.* 3. Råttpulver, gift för råttor. =hafer, *m.* 3. Landhafre; räglosta. =holz, *n.* 2. Qvesved. =loch, *n.* 2. Mushål. (*Fig.*) Er möchte vor Fürcht in ein M. kriechen han är en rädd stackare. =neſt, *n.* Musbo. † Er hat =neſter im Kopfe, han har myror i hufvudet, eller sitter i djupa tankar. =ohr, *n.* 6. =örchen, *n.* 3. Musöra; hasselört; musöron; judöron; förgät mig ej.

Mäuſen *v. a.* Die Segel m., göra små hål. (Mauſegaten) i stående sidan af ett mesansegel, tätt bakom liket, hvarigenom dampgårdingarne gå.

Mauſen, *v. n.* h. Taga eller fånga råttor. — *v. a.* Praktisera bort, stjäla. Sich mauſen, *v. r.* fälla håren, hornen, fjädrarne &c. säges ock om kräftor och silkesmaskar, se Häuten. † Er hat ſich gut heraus gemauſet, säges om en som gjort sig grann ell. tagit en bättre klädning på sig.

Mauſer, *m.* 1 räfta.

Mauſerei, *f.* 4. Tjufveri, snatteri, röfveri.

Mäuſicht, *adj.* o. *adv.* Som luktar råttpink.

Mauſig, *adj.* o. *adv.* Djerf, ovettig. ſkas. ch Mauſig machen, vara för djerf, stur-

Maute, *f.* Mauterz, *n.* (*Bergv.*) Malm som icke brytes i gångar, utan klimp- och körtelvis.

Mauth, *f.* 4. Tull.

Mauthner, *m.* 3. Tullnär.

Mauze, *f.* Qvinnoblygd. Mauzenkraut, *n.* Stäggart, se Hundsmelde. =ſtein, se Mutterſtein.

Mauzen, *v. n.* h. Jama.

May ꝛc. Se Mai ꝛc.

Mayblümchen, *n.* 3. Liljekonvalje.

Mechanik, *f.* Mekanik.

Mechaniker, *m.* 3. Mekanikus.

Mechaniſch, *adj.* o. *adv.* Mekanisk.

Meckern, *v. n.* h. bräka; gnägga (sjunga ell. drilla illa).

Meckern, *n.* 3. Bräkande, gnäggande.

Medianoctav, =quart, *n.* 1. Stor oktav, stor qvart.

Medianpapier, *n.* 1. Medianpapper.

Medicin, *f.* utan *pl.* Läkmedel; läkarekonst.

Mediciner, *m.* 3. En som studerar läkarekonsten.

Mediciniren, *v. n.* h. Medicinera.

Mediciniſch, *adj.* o. *adv.* Medicinsk, som handlar om medikamenter.

Medicus. Se Arzt.

Meer, *pl.* Meere, *n.* Haf, Saltsjö; hafsvatten; äfven insjö. *Anm.* De ord som saknas under Meer, sökas under See. =aal, *m.* 1. Hafsål. =adler, *m.* 3. Hafsörn, fiskljuse. =alant, *m.* 4. Slängare: ett fisksläkte, *Mugil* L. =ampfer, *m.* 3. Hafsyra. =amſel, =droſſel, *f.* 4. Ringtrast. =apfel, *m.* 3. Sjöborre. =äſche. Se =alant. =aſche, *f.* Hornsimpa. =aſſel, *f.* 4. Sjöblick: ett maskslägte, *Nereis.* =auſter, *f.* En art sämre ostron som fiskas i öppna hafvet. =bacille, se =fenchel. =ball, *m.* Bollar af trådar utaf sjöplantor o. d. som träffas i Medelhafvet, *Pila marina.* =bambele, se Kornährenfiſch. =barbe,

f. 4. Rödfisk. =buſen, *m.* 3. Hafsvik, bugt. =battel, *f.* 4. En art stenmussla. =eiche, *f.* 4. Svintäng. =eichel, *f.* 4. Skäggmussla =elſter, *f.* 4. Mastpilt, rödfot. =enge, *f* 4. Sund, kanal, träng sjöled. =engel, *m.* 3. Sjömunk, en haj; en art rocka. =faden, *m.* 3. (*Bot.*) Sulträd; pipmossa. =froſch, *m.* 1. En stor sort grodor, öfver 1/2 aln långa, som finnas i Amerika. Se Seeteufel; jemf. Froſchfiſch. =fuchs, *m.* 1. En art haj. =geiß, *m.* 1. Räka. =geſchnalz, *n.* Snäckor, skalmaskar o. d. =gewächs, se Seeſtaude; jfr Hornkoralle. =glöckchen, se =winde. =gob, se =grundel. =gott, *m.* Sjögud, Näcken. =gras, *n.* 2. Sjögräs; tång. =grün, *adj.* o. *n.* Sjögrön; celadongrönt. =grundel, *m.* 3. Sardel, ansjovis. =haſe, *m.* 4. Stenbit, se Seehaſe. =huhn, *n.* 2. Vindspole. =hirſe, *f.* 4. (*Bot.*) Stenfrö. =igel. Se =apfel, =kalb, *n.* 2. Sjökalf, sjöhund. =katze, *f.* 4. Markatta med skägg och lång svans =lerche, *f.* 4. Horsgök. =linſen, *pl.* andmat, (ört). =mann, *m.* 2. Sjöra. =melde, *f.* 4. (*Bot.*) Buskmolla. =nadel, *f.* 4. Näbbgädda; hafsnål; kantnål. =neſſel, *f.* Sjönässla, sjöstråle: ett blötmasslägte, *Actinia*; jfr Aftermoos. =neſt, *n.* 2. Sjöträd: en djurväxt, *Alcyonium* L. =ohr, *n.* 6. Näcköra: ett snäckslägte *Halyothis* L. =pfaffe, *m.* 4. (fisk) Stjernkikare. =rettig, *m.* 1. Pepparrot. =ſchaum, *m.* 1. Sjöskum: en art stenmerg, hvaraf piphufvuden göras; jfr =ſchaft och =ſau; äfven sjösaltblomma, se Salzſchaum. =ſchaumen, *adj.* o. *adv.* Sjöskums .... =ſchwalbe, *f.* 4. Skränmåse. =ſchwein, *n.* 1. Marsvin; delfin. =ſkorpion, *m.* 6. Skrabba. =ſtichling, *m.* 1. Benunge, (fisk). =ſtrudel, *m.* 3. Hafshvirfvel, Strömgöl. =teufel, *m.* 3. Svärta, sothöna. =trompete, *f.* 4. Trompetsnäcka, se Kinkhorn. =wegetritt, *m.* 1. (*Bot.*) Sjötrampegräs. =wärts, nt åt &c. =weib, *n.* 2. Siren, hafsfru. =wolf, *m.* 1. Hafsvarg (fisk) =wunder, *n.* 3. Sjö- eller hafsvidunder. =wurzel, *f.* 4. Blå sjötistel. =zähnchen, *n.* 3. Doppsko: ett snäckslägte, *Dentalium* L.

Meeresfluth, *f.* 4 Hafsvågor; uppflod. =ſtille, *f.* 4. Lugn i hafvet, stiltje.

Meerlicht, *adj.* o. *adv.* Som luktar eller smakar likt hafsvatten.

Mehl, *n.* 1. Mjöl Ungebeuteltes M., sammanmalet, osiktadt mjöl. Schwarzes M., det gröfre rågmjölet. Gegrabenes M, ett slags bolus som liknar mjöl, och tillgripes i hungersnöd, se Bergmehl. =bahn, *f.* (*Qvarn*) Inre sidan af loppet med det deri fasthade mjölet, som på vissa orter är en sportel för mjölnaren. =balken, *m.* Den vågräta bjelken i en väderqvarn. =bank, *f.* (*Qvarn*) Bänk hvarigenom mjölhälet går. =batzen, *m.* (*Bergv.*) En art mjuk och mjölig specksten. =baum, Mehlbeerbaum, *m.* 1. Mjölon, mjölonris. =beere, *f.* 4. Oxelbär; rönnbär; mjölon; äfven lingon; måbär. =beutel, *m.* 3. Qvarnsikt; mjölpåse. =beutelkaſten, *m.* 3. Siktlår. =brei, *m.* 1. Mjölgröt eller vällings. =dorn, *m.* 6. Hagtorn. =droſſel, *f.* 4. Måbär. =käfer, *m.* 3. Budbärare, ett insektslägte, *Tenebrio* L. =kaſten, *m.* 3. Mjöllår, mjölkista. =kleiſter, *m.* 3. Klister af mjöl. =kloß, *m.* 1. Mjölklimp. =kraut, *n.* 2. Etgräs. =loch, *n.* 2. Qvarnöga. =meeſe, *f.* Entita. =ſchabe, *f.* 4. Torraka. =ſpeiſe, *f.* 4. Mjölmat ell. rätt. =ſuppe, *f.* 4. Mjölsoppa. =thau, *n.* 1. Mjöldagg, rugga, rost på säd: egentligen en art små gröna och svarta bladlöss; äfv. honingsdagg, *Mucor erysiphe*. =weiß, *n.* En sort däliga vindrufvor; äfv. ett slags ört, *Clypeola*. =weißel †, En liten honings-

kaka; äfv. en liten örfil. =wurm, *m.* 2. Mjölmask, mal.

Mehlicht, *adj.* o. *adv.* Mjölagtig, mjölig. (*Mål.*) Säges om en tafla då dagrarne äro för hvita och skuggorna för grå.

Mehlig, *adj.* o. *adv.* Mjolig, som innehåller mjöl.

Mehr, *adv.* Mer, mera, återigen; ganska; hellre; så mycket. Glaubst du mehr als alle andre zu ſein, tror du, att du är förnämare än alle andre, att du öfvergår, öfverträffar alla andra? — *Adj.* Mer, mera; flere, större, *comp.* Mehr Arbeit als Kunſt, mer arbete än konst. =gebot, *n.* 1. Bud, högre bud ell. öfverbjudning. Der mehrere Theil, större delen. So gehts mit andern Dingen mehr, så går det också med andra saker. Unſerer ſind mehr, vi äro starkare till antalet. Künftig werde ich es mit mehrern ausführen, framdeles lär jag vidlöftigare tala derom. Das kränkt mich am mehreſten, det förtryter mig mest. † Der Überbringer wird Ihnen das Mehrere ſagen, budbäraren lärer berätta för Er det öfriga. =braten, *m.* Ländstek. =fach, *adj.* o. *adv.* Flerfaldig. =mal, mals, *adv.* Ofta. =malig, *adj.* o. *adv.* Som ofta återkommer ell. sker. =theilig, *adj.* o. *adv.* Som har eller består af flera delar. =zahl, *f.* Större tal ell. mängd. (*Gramm.*) Pluralis.

Mehren, *v. a.* Öka, föröka, fördubbla. — *V. n.* Besluta genom votering. Sich m. *v. r.* Förmeras, öka sig.

Mehrentheils, *adv.* Merendels, vanligtvis, till större delen.

Mehrer, *m.* Förekommer i Romerska Kejsarens titel: allezeit M. des Reichs, Rikets utvidgare, *Semper Augustus.* (*Arith.*) [*metik*) Multiplicator.

Mehrere, *pl.* Flera.

Mehrers, *adv.* Oftare, mer.

Meiden, *v. a. irr.* Ich meide, du meideſt, er meidet; *imp.* ich mied; *part.* gemieden. Undvika; undfly, undgå; afhålla sig ifrån. *V. a. reg.* Skära, snöpa. Leide und meide, tål det vidriga och fly det lifliga, (*sustine et abstine*).

Meidung, *f.* 4. Undvikande.

Meier, *m.* 3. Förpaktare, arrendator, hälftenbrukare; skattebonde; befallningsman. =brief, *m.* Skriftligt bevis på besittningsrätten af en skattegård. =ding, =gedinge, *n.* Ett slags rätt ell. domstol i Neder-Sachsen; äfv. contrakt emellan egendomsherren och skattebonden. =gut, =hof, se Meierei =jagd, *f.* Jagt som godsherren två gånger om året håller på sina skattebönders ägor. =kraut, *n.* 2. (*Bot.*) Mära. =land, *n.* Land eller åker som tillhör ett skattehemman. =lehen, *n.* Skattehemman såsom län betraktadt: jfr Meierei. =ſtatt †, se Meierei. =zins, *m.* Skattebondens ränta till egendomsherren.

Meierei, *f.* 4. Afvelsgård, hemman, landtgård, ladugårdshemman.

Meierich, *m.* 1. (*Bot.*) Nate.

Meile, *f.* 4. Mil. Eine M. der die Füchſe gemeſſen hat, en stor eller lång mil. Meilengeld, *n.* Penningar som ombudsmän få för hvar mil, de måste resa i vissa förrättningar. =maß, *n.* Sätt att beräkna något efter miltal. =recht, *n.* En orts ell. ställes rättighet att ingen inom en mil deromkring får drifva ett visst handtverk. =ſäule, *f.* 4. Milstolpe.

Meiler, *m.* 3. Kolmila. =decke, *f.* Täcke af ris eller strå hvarmed en mila betäckes. =holz, *n.* Ved till kolmilor. =kohle, *f.* Kol som äro brände i milor. =köhler, *m.* En som kolar ved i milor. =ſtatt, =ſtätte, *f.* Kolbotten: ställe der kolmilor anläggas.

Mein, Meine, Meines, *pron. poss.* Min, mitt. Ich meines Theils, jag för min del. Erinnern sie sich meiner, tänk på mig. Mein ist das Verdienst den Grund dazu gelegt zu haben, jag har den förtjensten att hafva lagt grunden dertill. Ich bin nicht weiter mein, jag har ej vidare att råda öfver mig sjelf. † Mein! erweise mir den Gefallen, käre, gör mig det till viljes. Göthe stegrar eller höjer Mein till ett slags *comparativus:* du bist mein, und nun ist das Meine meiner als jemahls, ännu mera mitt än fordom.

Mein, *adj.* o. *adv.* Gemen, allmän. — *S. n.* Gemenhet, falsket, bedrägeri. =bothe, *m.* Falskt budskap. =eid, *m.* Falsk ed, mened, menederi. Sich eines Meineides schuldig machen, göra en falsk ed; äfven bryta sin ed. =eiden, *v. a.* Beskylla för mened. =eidig, *adj.* o. *adv.* Som svärjer falskt eller bryter sin ed. =eidiger, *m.* Menedare. =kauf, *m.* Bedrägligt köp ell. handel. =rath, *m.* Ett falskt, listigt råd. =schwur, se =eid.

Meineln, *v. a.* Hysa och uppställa vissa [meningar (på spe).

Meinen, *v. n.* h. Mena, tänka, tro, tycka. Es ist auf ihn gemeint, det syftar på honom. Ist es so gemeint? är det afsigten dermed? (*Lagf.*) Gemeint sein, vara sinnad. — *V. a.* Älska, vara bevågen.

Meiner, meine, meines, der, die, das Meinige, *pron.* Min, mitt. Erbarme dich meiner, förbarma dig öfver mig. =seits, *adv.* För min del eller egen del.

Meinethalben, wegen, um — willen, *adv.* För min skull, på mina vägnar.

Meinethalben, Meinetwegen! *interj.* Må göra! nå väl an!

Meinige, *m. f.* o. *n.* Min, mitt, mig tillhörig. Ich habe das M. gethan, jag har gjort mitt dertill, det som mig tillkommer. Das M., min egendom.

Meinung, *f.* 4. Mening, tanka, omdöme; uppsåt, afsigt, syftemål; syfte. (*Lagf.*) Vilja.

Meisch, *m.* Mäsk; vin som icke hunnit klarna. =bottisch, *m.* 1. =hufe, *f.* 4. =faß, *n.* 2. Mäskkar; fat hvari druſvorna bäras till vinpressen. =krücke, *f.* Roder att röra om mäsken med. =kufe, *f.* Mäskkar.

Meischen, *v. a.* Mäska.

Meise, *f.* 4. Talgoxe. [för talgoxar.

Meisenkasten, *m.* 3. =schlag, *m.* 1. Slagbur

Meißel, *f.* 4. Linneskaf på sår; vele; *m.* 3. Meisel, huggjern, grafstickel. =bohrer, *m.* En art jordborr, att borra i kalk- eller annan bergart.

Meißeln, *v. a.* Arbeta, gravera med grafstickel. stubba öronen på en häst.

Meist, *adj.* am meisten, *adv.* Mest, flesta. Die meiste Zeit, nästan alltid Am meisten, mestadels. Aufs meiste, högst, på sin höjd. =bietender, *adj.* o. *adv.* Mest- eller högstbjudande.

Meistens. Se Meistentheils. [delen.

Meistentheils, *adv.* Mestadels, till största

Meister, *m.* 3. Mästare; mäster; handtverksmästare; skråmästare; konstnär; äfven afdragare eller fåbuse; skarprättare, mästerman. Hos frimurare kallas ordförande Mästaren M. eller M. vom Stuhl. Ein M. der feinen Künste, Magister. Den M. spielen, spela mästare, hafva öfvervälde, blifva mästare. (*Fig.*) M. werden, få i sitt våld. Sich M. von einer Stadt machen, bemägtiga sig en stad. Es fällt kein M. vom Himmel, ingen födes mästare. Seiner selbst nicht M. sein, ej vara herre öfver sig sjelf. =bier, se =essen. =brief, *m.* Mästerbref. =druck, *m.* (*Mål.*) Ett stort raskt penseldrag, som tillkännagifver en mästare. =essen, *n.* (*Handtv.*) Mästaremåltid, som den, hvilken blir upptagen till mästare, gif-

ver de andra mästarne. =gebühr, =geld, *n.* Penningar som en betalar till skräet då han vill bli mästare; äfven penningar som gesällerne hos åtskilliga handtverkare betala till mästaren för verktygens nyttjande; kallas äfven =groſchen. =geſang, *m.* Vers, som ett slags gamla tyska versmakare gjorde och sjöngo. Se =ſänger. =geſäll, *m.* Gesäll som hos en handtverkares enka arbetar i mästarens ställe. =groſchen, se =gebühr. =gut, *n.* (*Hytto.*) Mästergods, hvitbly. =haft, Meiſterlich, *adj.* o. *adv.* Mästerlig, fullkomlig M., *adv.* mästerligen. =hand, *f.* 1. En mästares skrift ell. stil. =jäger, *m.* Erfaren jägare vid hof, i rang näst under jagtjunkaren. =knecht, *m.* Den förnämste drängen vid ett schäferi. † Förste gesällen vid en fabrik. (*Handtv.*) Se Jung=meiſter. =lade, *f.* 4. Embetslåda. =lauge, *f.* (*Såpsj.*) Den luten som är behörigt stark till såpan. =pfund, *n.* Ett slags tyngre markvigt än vanligt, hvarmed ullväfvare väga ut ullen, som skall spinnas. =pulver, *n.* (*Chem.*) Magisterium. =recht, *n.* 1. Mästarerättighet, mästerstycke. =ſänger, *m.* 3. Mästare i sångkonsten; skald (fordom). =ſchaft, *f.* 4. Mästerskap. =ſchuß, *m.* Mästerskott: ett skickligt, väl rigtadt skott. (*Bag.*) Ett visst sätt att skjuta bröd i ugnen, hvilket anses såsom mästerstycke. =ſinger, se =ſänger. =ſpiel †, *n.* Mästerspel: sista spelet som man kommer öfverens att spela. =ſtelle, *f.* Rättighet, värde af en mästare, rum som en mästare intager. =ſtreich, *m.* 1. Mästerknep. =ſtück, *n.* 1. Mästerstycke. =tag, *m.* (*Handtv.*) En dag på hvilken mästarne i ett handtverk plägа komma tillsammans.

Meiſterei, *f.* Huset der mästermannen bor; äfven hans yrke.

Meiſterer, *m.* Tadlare.

Meiſtern, *v. a.* Kufva, spela mästare öfver, mästra, granska; häckla, tadla.

Melancholie, *f.* 4. Melankoli, svårmodighet.

Melancholiſch, *adj.* o. *adv.* Melankolisk svårmodig.

Melde, *f.* 4. Mylla; trädgårdsmolla.

Melden, *v. a.* (einem etwas) anmäla, förkunna, båda, berätta, tillsäga; omnämna. Sich bei einem m., infinna, inställa, anmäla sig hos en. Ohne Ruhm zu m., utan att skryta, utan att berömma sig sjelf. Mit Ehren zu m., med förlof sagdt. Der Wind fängt an ſich zu m., det börjar att blåsa. Das Fieber meldet ſich, frossan börjar att infinna sig. (*Jäg.*) Der Hirſch meldet ſich, säges då hjorten skriker.

Meldeſchiff, *n.* Advisfartyg.

Meldung, *f.* 4. Omtalande. M. thun, omröra, omnämna; anföra.

Melirt, *adj.* Uppblandad.

Meliſſe, *f.* 4. Meliss, citronmeliss.

Meliszucker, *m.* 3. Melissocker.

Melk, *adj* o. *adv.* Som gifver mjölk. M. werden, börja gifva mjölk. =eimer, *m.* =faß, *n.* 2. =gelte, *f.* =kübel, *m.* Mjölkstäfva, mjölkkärl =kuh, *f.* 1. Mjölkko.

Melken, *v. a. irr.* Ich melke, du melkeſt (milkeſt), er melket (milket); *imp.* ich molk; *conj.* ich mölke; *part.* gemolken; *imper.* melke (milk), Mjölka.

Melker, *m.* En som mjölkar kor o. d. äfven skrikugla. =pappel, *f.* Bullerblomster.

Melkerei, *f.* 4. Ko- eller fähus; holländeri.

Melodie, *f.* 4. Melodi, ton, välljud.

Melodiſch, *adj.* o. *adv.* Melodisk, full af melodi, välljudande.

Melone, *f.* 4. Melon.

Melonenbeet, *n.* 1. Melonsäng, melonqvarter. =pfebe, *f.* (*Bot.*) Melonpumpa. =ſchnitt, *m.* 1. Melonskifva.

Memme. Se Mämme.

Menge, *f.* 4. Mängd, myckenhet; öfverflod. Die ſchwere M., en stor myckenhet. Bücher in M., många böcker. Die M. muß es bringen, mängden får göra det.

Mengel, *f.* Krusnate. — *S. n.* Ett vätvarumätt i Bremen. **=wurz**, *f.* 4. Bäsk syrerot, hästsyra, ängsyra.

Mengen, *v. a.* Blanda, blanda upp; sälja i minut (helst matvaror). Unter einander m., inblanda; hopblanda, bortblanda sätta i oordning. Hundertſte ins Tauſendſte m., blanda allt om hvartannat. Das Sommergetreide menget ſich, säges då de gröna axen börja gulna och mogna. Gemengtes Getreide, blandsäd. Dem Pferde das Futter m., blanda korn eller hafre ibland hackelsen. Sich in alles m., lägga sin näsa i allting. **=maß**, *n.* Mått att mäta kroppars mängd ell. myckenhet. **=preis**, *m.* Partiepris.

Menger, *m.* En som blandar ihop; äfven småkrämare, minuthandlare.

Mengfutter, *n.* 3. Blandsäd. Blandfoder. **=korn**, *n.* 2. Blandsäd.

Mengſel, *n.* 3. Blandning; mölja, röra.

Mennig, *m.* 1. Mönja.

Mennonit, Mennoniſt, *m.* 4. Ett slags verderöpare.

Menſch, *m.* 4. des **=en**, *pl.* **=en**. Menniska; person; karl. Junger M., yngling. Der alte M., det naturliga förderfvet, i motsats till der neue M., en pånyttfödd menniska. Der innere M., den invertes ell. andeliga menniskan i motsats till der äußere M., kroppen eller den sinnliga menniskan.

Menſch, des **=es**, *pl.* **=er**, *n.* 2. Qvinnfolk, piga; hora, gathora. **=möglich**, se Menſchenmöglich. **=pferd**, *n.* (*Myth.*) Centaurer, som var half häst och half menniska. **=ſtier**, *m.* (*Myth.*) Minotaurus, som var half oxe och half menniska. **=werdung**, *f.* 4. Guds menskoblifvande.

Menſchenalter, *n.* 3. Mansålder, menniskoålder. **=feind**, *m.* 1 Folkhatare, misantrop. **=feindlich**, *adj.* o. *adv.* Misantropisk. folkskygg. **=freund**, *m.* 1. Menniskovän. **=freundlich**, *adj.* o. *adv.* Mild, öm, som hyser menniskokärlek. **=freundlichkeit**, *f.* 4. Mensklighet, mildhet, godhet. **=gedenken**, *n.* Bei M., Så långt någon menniska kan minnas **=gefälligkeit**, *f.* Böjelse att behaga andra menniskor, blott derföre att de äro menniskor. **=geſchlecht**, *n.* 2. Menniskoslägte. **=haß**, *m.* 1. Menniskohat, folkskygghet. **=haſſer**, se Menſchenfeind. **=kind**, se Menſch. **=liebe**, *f.* 4. Menniskokärlek. **=möglich**, *adj.* o. *adv.* Allt hvad för en menniska är möjligt. **=mörder**, *m.* Mördare; jfr. Seibelbaſt. **=raub**, *m.* 1. En flickas eller gosses bortröfvande. **=räuber**, *m.* 3. Menniskoröfvare. **=ſatzung**, *f.* Menniskostadga (i synnerhet sådan som strider emot Guds lag). **=ſauger**, se Vampyr. **=ſcheu**. *adj.* o. *adv.* Folkskygg, folkrädd. — *S. f.* Folkskygghet. **=ſinn**, *m.* Menniskosinne, känsla, humanitet. **=ſohn**, *m.* 1. Menniskans son: Gud i anseende till sin mandoms anammelse. **=ſtimme**, *f.* Menniskoröst; äfv. *vox humana*: ett register i orgverk. **=tand**, *m.* Menniskopåfund. **=verſtand**, *m.* 1. Menniskoförstånd. Der gemeine, geſunde M., sundt vett, allmänt, vanligt förstånd, fävett. **=werk**, *n.* 1. Menniskopåfund.

Menſchheit, *f.* 4. Menniskoslägtet; menskflighet; mandom.

Menſchlich, *adj.* o. *adv.* Mensklig, mild, god. Da iſt wohl etwas Menſchliches vorgefallen, det är väl icke allt tillgånget som det borde vara. Wenn mir etwas Menſchliches begegnen ſollte, om jag skulle bedraga mig; om jag skulle dö.

Menſchlichkeit, *f.* 4. Mensklighet, mildhet, godhet. Die Geburt giebt uns die Menſchheit aber die Erziehung muß uns die M.

geben, vi äro naturliga menniskor genom födelsen, men blifva ömma och värdiga menniskor genom uppfostran.
Menſur, *f.* 4. Takt i musiken. (*Bildth.*) Mensur: en i tum indelt ram med ett
Menuette, *f.* 4. Menuett. ¦kors midtuti.
Mergel, *m.* 3. Mergel, jordmerg. ſartig, *adj.* o. *adv.* Mergelagtig. ſgräber, *m.* 3. Mergelgräfvare. ſgrube, *f.* 4. Mergelgrufva eller grop.
Mergeln, *v. a.* Mergla, göda med mergel.
Meridian, *m.* 1. Middagslinia
Merk, *n.* Märke, tecken. — *S. m.* Vattenpalsternacka. ſbar, *adj.* o. *adv.* Märkbar, märklig, som kan kännas genom sinnena. ſmahl, *n.* 1. Märke, kännemärke. ſwürdig, *adj.* o. *adv.* Märkvärdig, minnesvärd. ſwürdigkeit, *f.* 4. Märkvärdighet. ſzeichen, *n.* 3. Kännetecken, märke.
Merken, *v. a.* Sätta märke på, teckna, beteckna, märka, bemärka, bli varse, gifva akt på; förvänta, förmoda något. Etwas ell. ſich etwas m., behålla, förvara något i minnet.
Merkenswerth, se Merkwürdig.
Merker, *m* En som märker eller aktar på något. Så kallades äfven hos mästersångarne (Meiſterſänger) föreståndaren, emedan han i sångskolorna satt inom ett skrank kalladt Gemerk, och anmärkte felen hos de sjungande. (*Skepp.*) M. der Luke, luckkarfvel.
Merklich, *adj.* o. *adv.* Märkbar, synbar, synlig; märklig; ansenlig, betydlig, vigtig.
Merkur, *m.* 1. Merkurius; qvicksilfver.
Merkurialiſch, *adj.* o. *adv.* Merkurialisk, qvicksilfver.
Merle, *f.* 4. Trast.
Merz, se März. *S. n.* Hökeri, handel. ſſchaf, *n.* Frånskildt får som skall läggas på eller ock slagtas.
Meßamt, *n.* (af Meſſe, Meſſa) Messa, se Meſſe. ſbuch, *n.* Messhandbok. ſgewand, *n.* Messkläder, messhake, mess-skjorta. ſglocke, *f.* Messklocka, som ringes under messan. ſkorn, *n.* Skafttionde för Presten. ſwein, *m.* Messvin som nyttjas vid Nattvardon.
Meßbar, *adj.* o. *adv.* (af Meſſen, mäta). Mätbar, som kan mätas. ſbrett, *n.* En geometrisk tafla att mäta med, se ſtiſch. ſbrief, *m.* Mätarebref på skepp. ſfahne, *f.* En liten fana på landtmätares mätstång. ſfaß, *n.* Ett fat att mäta vissa saker med. I Lausitz t. ex. är M. ett mått hvarmed fisk försäljes vid dammarnes utfiskning, och som håller en Dresdner Viertel. ſgeld, *n.* Mätarepenningar. ſkette, *f.* Landtmätarekedja. ſholder †, *m.* Nafverlönn. ſkunſt, *f.* Mätkonst, landtmätarekonst, geodésie. ſkünſtler, *m.* Landtmätare. ſruthe, *f.* Mätstång. ſſtab, *m.* Landtmätarestaf. ſſtange, se ſruthe. ſtiſch, *m.* Landtmätarebord eller tafla, *Mensula prætorjana*, så kalladt efter dess uppfinnare Prætorius, en Mathematicus i Altorf.
Meßbrief, *m.* (af Meſſe, marknad). Vexel som bör betalas i messetiden. ſbuch, *n.* Messkatalog. ſfreiheit, *f.* Frihet att hafva en stor marknad; äfven rättighet som de personer hafva, hvilka besöka en sådan marknad. ſgeld, *n.* Penningar som betalas eller lösas vid marknadstider. ſgeleit, *n.* Säkerhet för de till marknaden resande personer; äfv. penningar som derföre betalas. ſgeſchenk, *n.* Marknadsgäfva. ſglocke, *f.* Klocka hvarmed ringes vid marknadens början och slut. ſgut, *n.* Marknadsgods. ſherr, *m.* Magistratsperson fordom i Strassburg, som dömde i marknadsmål. ſkram, se ſgut. ſleute, *pl.* Främmande handlande

som besöka marknader. =pult, *n.* 1. Pulpet för en messbok. =waare, se =gut. =wechſel, se =brief.

Meſſe, *f.* 4. Messa, gudstjenst; stor marknad. Geſchwenk zur M., Marknadsgåfva.

Meſſen, *v. a. irr.* Ich meſſe, du miſſeſt, er miſſet (mißt), wir meſſen; *imp.* ich maß; *conj.* ich mäße; *part.* gemeſſen; *imper.* miß. Mäta; afmäta, afpassa. — *V. n.* h. Hålla ett visst mått. Das Tuch mißt zwanzig Ellen, håller 20 alnar.

Meſſen, *n.* 3. eller **Meſſung**, *f.* 4. Mätning.

Meſſer, *m.* 3. Mätare; mått. =lohn, *m.* 1. Mätarepenningar.

Meſſer, *n.* 3. Knif. Mit Meſſern auf einander losgehen, knifvas. Das M. ſteht ihm an der Kehle, han är i största förlägenhet. Das große M. führen, skryta. =beſteck, =geſteck, *n.* 1. Kniffoder. =heft, *n.* 1. Knifskaft. =klinge, *f.* 4. Knifsblad. =rücken, *m.* 3. Knifsbak. =ſchale, se =heft. =ſcheide, *f.* 4. Knifslida, äfv. slida: ett snäckslägte, *Solen* L. =ſchmid, *m.* 1. Knifsmed. =ſchneide, *f.* 4. Knifsägg. =ſpitze, *f.* 4. Knifsudd. =ſtiel, se =heft.

Meſſing, *n.* 1. Messing. =draht, *n.* 1. Messingstråd. =hammer, *m.* 3. =hütte, *f.* 4 Messingshammare, messingsbruk eller hytta. =händler, =ſchläger, *m.* 3. =ſchmied, *m.* Messingshandlare, messingsslagare. =waare, *f.* 4. Messingsarbete.

Meſſingen, *adj.* o. *adv.* Af Messing, messings...

Meßner, *m.* 3. Klockare; kyrkovärd.

Metall, *n.* 1. Metall, malm; klockgods. Verquicktes M., qvickmetall: i qvicksilfver upplöst metall, metallblandadt qvicksilfver. =artig, **Metalliſch**, *adj.* o. *adv.* Metallisk, malmartig. =blatt, *n.* Oägta bladguld. =blüte, *f.* De flockiga, fjäderlika delar, som sätta sig på ytan af metall då den förvittrar. =brei, *m.* Amalgama: metall upplöst i qvicksilfver. =gold, *n.* 1. Målareguld. =ſchauer, *m.* (*Med.*) Tårande feber efter en oskicklig merkurial-cur. =ſilber, *n.* Oägta bladsilfver, som slås af tint tenn eller af hvit bränd koppar.

Metallen, *adj.* o. *adv.* Af metall eller malm, metall eller malm...

Metallicht, *adj.* o. *adv.* Liknande metall.

Metallig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller metall.

Metalliſch, se Metallartig.

Metallurg, *n.* 4. Metallurgist.

Metallurgie, *f.* Metallurgi, lära om metallers bearbetande.

Metapher, *f.* 4. Metafor; trop, ords nyttjande i figurlig bemärkelse.

Metaphoriſch, *adj.* o. *adv.* Metaforisk, figurlig.

Metaphyſik, *f.* 4. Metafysik.

Metaphyſiker, *m.* 3. Metafysicus.

Metaphyſiſch, *adj.* o. *adv.* Metafysisk.

Meth, *m.* 1. Mjöd. =ſieder, *m.* 3. Mjödkokare; mjödbryggare.

Methode, *f.* 4. Method.

Methodiſch, *adj.* o. *adv.* Methodisk.

Metonymie, *f.* 4. Oratoriskfigur, melonymi.

Metrum, se Sylbenmaß.

Mett, *n.* 1. Kött som brukas till metvurst. =wurſt, *f.* 1. Metvurst. I Osnabrück har man ett ordspråk om en oförständig pratmakare: Er führt (köret, ſchwatzt) als wie eine M. die an beiden Seiten offen iſt. I Baiern är M. korf, som ätes efter Julottan.

Mette, *f.* 4. Ottsång.

Metten, *f. pl.* Flygande spindelväf om hästen. =brot †, *n.* Första underrättelsen om en lycklig händelse. =gewebe, se Marienfaden. =ſommer †, *m.* Larm, oväsende; jfr Marienfaden.

Mettraum, se Mutterkraut.

Metze, *f.* 4. Halfspann; mäld.

Metze, *f.* 4. Hora, gathora.

Metzelei, *f.* 4. Blodbad, slagtning, nederlag, blodsutgjutelse.

Metzeln, *v. a.* Döda, dräpa, mörda, slå ell. sticka ihjäl; nedgöra, nedhugga.
Metzen, *v. n.* h. Taga tullkappe ell. qvarntull. =geld, *n.* Penningar som betalas till mjölnaren i st. f. qvarntull.
Metzger, se Fleiſcher.
Metzkaſten, *m.* Lår hvari mjölnaren kastar qvarntullen.
Metzner, *m.* Den mjölnaredräng, som tager emot qvarntullen.
Meuchelmord, *m.* 1. Lönnmord. =morden, *v. a.* Lönnmörda. =mörder, *m.* 3. Lönnmördare. =mörderiſch, *adj.* o. *adv.* Mordisk, mördande.
Meuchler, se Meuchelmörder. [i löndom.
Meuchleriſch, *adj.* o. *adv.* På ett lömskt sätt,
Meuchlings, *adv.* Lömligt; hemligt.
Meute, (*Jäg.*) Ett parti jagthundar vid en parforce-jagt, omkring 50 eller 60; jfr Meuterei. =macher, *m.* 3. Orolig menniska, upprorsstiftare.
Meuterei, *f.* 4. Myteri, uppror.
Mewe, *f.* 4. Fiskmås. [(om kattor).
Miauen, Miaulen, Miauzen, *v. n.* h. Jama
Mich, *accus.* af *pron. pers.* Jch. Mig.
Michael, Michel, Ett mans-dopnamn. † Ein grober Michel, en grof enfaldig menniska. Ein Deutſcher M., en som blott förstår sitt modersmål, då han äfven borde förstå andra språk, eller en som i andra språk gör felagtiga germanismer.
Michaelsblume, se Herbſtzeitloſe.
Michaelisfeſt, *n.* =tag, *m.* 1. Mikelsmessa, Mikelsmessdag.
Mick, *n.* Mick: rigtkil på en kanon; jfr Pumpenmick; äfv. klyka eller käring i en båt att lägga masten på. Jfr Geck. =knopf, se Gichtkorn.
Micken, *v. a.* Rigta en kanon. — *V. n.* Se sig omkring; tadla, smågräla.
Mieder, *n.* 3. Lif, lifstycke, korsett.
Miene, *f.* 4. Min, utseende, uppsyn, åtbörd.
Mieneln, *v. n.* Göra miner, låta förstå genom miner.
Miesmuſchel, *f.* 4. Ätlig mussla.
Miethbier, *n.* Öl eller dricka som icke läggeſ och tappas af i hyresmannens hus, utan i hyresägarens. =frau, *f.* Qvinna som bor för hyra, eller ock hyr ut åt andra. =geld, *n.* 2. =groſchen, *m.* Hyra, Hyrespenningar. =haus, *n.* Hyrhus: ett hus som man hyr af någon eller hyr ut åt andra. =herr, *m.* En som uthyr, hyresvärd. =knecht, *m.* 1. Legodräng. =kutſche, *f.* 4. Hyrvagn. =kutſcher, *m.* 3. Hyrkusk. =leute, *pl.* Hyresfolk. =mann, *m. pl.* =leute. Hyresman. =meiſter, se Halbmeiſter. =pfennig, *m.* 1. =ſchatz, *m.* Hyrespenningar, handpenning. =pferd, *n.* 1. Hyrd eller legd häst. =vieh, se Haltvieh. =weiſe, *adv.* I hyra eller lega. =zeit, *f.* 4. Legotid. hyrtid. =zins, *m.* 6. Hyra, hus-
Miethe, *f.* 4. Hyra, lega; husbyra. [hyra.
Miethen, *v. a.* Hyra, lega, städja; befragta (ett fartyg).
Miethen, *n.* 3. Miethung, *f.* 4. Hyrande, legande; städjande; befragtning.
Miethig, *adj.* o. *adv.* Full af mal.
Miethling, *m.* 1. Legohjon.
Miethung, *f.* 4. Se Miethen.
Miez, se Katze. [glas.
Mikroſkop, *n.* 1. Mikroskop, förstorings-
Milan, *m.* Milane, *f.* 4. Glada.
Milbe, *f.* 4. Mott, mal, liten mask; klåmask; qvalster, ett insektslägte *Acarus* L.
Milbig, *adj.* o. *adv.* Full af mal.
Milch, *f.* Mjölk; äfv. unga bilarver. M. der Fiſche, mjölk. Gekrollte, aufgelegte, auf das Tuch gelegte, abgeleckte M., jäsmjölk. Gelabte oder gewellte M., färmjölk som är tjock, lik filbunke, ell. som liknar välling. Sie ſieht aus wie Milch und Blut,

hon är röd och hvit som en ros. Er hat es mit der M. eingesogen, han har insupit det med modersmjölken; han har lärt det ifrån barndomen. Geronnene, gekäſete M., ystad mjölk. Dicke M., filbunke. =ader, *f.* 4. Mjölkåder. =artig, Milchicht, *adj.* o. *adv.* Mjölkagtigt. =aſch, *m.* 1. Mjölkskål, mjölkfat eller bunke. =auge, *n.* Öga hvari vattenvätskan blifvit förmörkad, hvilket inträffar hos barnsängsqvinnor (*Hypogala*). =bahn, se =ſtraße. =bart, *m.* 1. Hullhår, skäggfjun; ung glop eller våp. =behältniß, *n.* 1. (*Anat.*) Mjölkblåsa. =brei, *m.* 1. =muß, *n.* 1. Mjölkgröt eller välling. =brot, *n.* 1. =brötchen, *n.* 3. Mjölkbröd. =bruder, *m.* 3. En som haft samma amma som en annan, dibroder. =brühe, *f.* 4. Mjölksoppa. Die gute M., med kalk uppspädt vatten som sämskmakare bruka att lägga skinn i, se Kalkbrühe. =brunnen, *m.* Utgräfven vattengrop i en mjölkkällare, för att hålla mjölken frisk om sommaren. =bütte, *f.* 4. Mjölkbunke. =cur, *f.* 4. Mjölkkur. =dieb, *m.* 1. Dagfjäril. =fieber, *n.* 3. Mjölkfrossa (hos barnsängsqvinnor). =fiſch, se Milker. =fladen, *m.* Ostkaka. =fleiſch, *n.* Kalfbräs: saftiga körtlar hos unga kalfvar. =flor, *m.* 1. Mjölkflor, glanskflor. =frau, *f.* 4. =mädchen, *n.* 3. =weib, *n.* 2 Mjölkhustru, mjölkflicka. =friſel, *n.* Barnsängsfrisel. =gang, *m.* (*Anat.*) Mjölkgång, *Ductus lactiferi.* =gefäß, *n.* 1. Milchgelte, *f.* 4. Mjölkkärl; (i kroppen) mjölkstrång. =geſchwulſt, *f.* Svullnad i brösten af stockad mjölk; äfv. svullnad på andra kroppsdelar under hafvande tillståndet. =glas, *n.* 1. Ett slags half genomskinligt glas af mjölkhvit färg; äfv. diglas. =glöckchen, glöcklein, *m.* Mjölktepplar, som hänga under halsen på getter. Jfr. Buſch=glöckchen. =gütte, *f.* Mjölkkanna. =haar, *n.* 1. Mjölkhår, fjun på hakan. =harn, *m.* Sockersjuka, mjölkpiss: en sjukdom, *Diabetes chylosa.* =haut, *f.* Hinna eller grädde på mjölk =hut, *m.* Mjölkbunke. =kammer, *f.* 4. Mjölkkammare. =keller, *m.* 3. Mjölkkällare. =kern †, *m.* Grädde. =knabe, *m.* Gosse som börjar få skägg. =kraut, *n.* Sandling, knytningsört, *Glaux Maritima*; äfv. lungört, se Lungenkraut; jfr Kreutzblume. =Koch, *m.* Ett slags bakverk af mjölk och egg. =kriſtall, *m.* Ett slags kristall, ogenomskinlig som mjölk. =leiter, se =gang. =magd, *f.* Mjölkpiga, ladugårdspiga; äfv. mjölkflicka som går omkring och säljer mjölk. =mahler, *m.* Dagfjäril. =maul, *n.* Mjölkkalf: en som gerna äter mjölk; äfv. yngling som ej har fjun på hakan. =meſſer, *m.* Mjölkmätare, Galactometer: ett af Cadet de Vaux uppfunnet verktyg att profva mjölkens renhet eller graden af dess uppblandning med vatten. =mährte, *f.* 4. Bröd uppblött i mjölk. =muß, se =brei. =napf, se =gefäß. =röhrchen, *n.* 3. Mjölksträng. =ruhr, *f.* Diarré hos spåda dibarn. =ſaft, *m.* 1. Chylus; mjölksaft. =ſauer, *adj.* o. *adv.* Sur som mjölk. (*Chem.*) Förenad med mjölksyra. =ſauger, *m.* Spenhorn; äfv. nattskräfva, se Nachtrabe; äfv. skrikugla =ſchale, se =napf. =ſchauer, *m.* 3. Mjölkfeber. =ſchnee, *m.* 1. Snömos. =ſchrank, *m.* 1. Mjölkhylla, mjölkskåp. =ſchweſter, *f.* 4. Disyster. =ſeihe, *f.* 4. =ſieve, *f.* Sil, mjölksil. =ſpeiſe, *f.* Mjölkmat. =ſtraße, *f.* 4. Vintergatan på himmelen. =ſtück, se =fleiſch. =ſtuhl, se =ruhr. =trud †, *n.* Dagfjäril. =tuch, *n.* Silduk, mjölklapp. =verſetzung, *f.* 4. Mjölkkastning. =warm, *adj.* o. *adv.* Ljum, spenvarm. =waſſer, *n.* 1. Mjölkvassla, ostvassla; äfven, mjölkfärg med silfverglans

(på perlor). =weib, se Milchfrau. =weg, *m.* 1. Vintergatan. =weiß, *adj.* o. *adv.* Hvit som mjolk. =zahn, *m.* 1. Mjölktand; så kallas de tänder hvarmed djuren antingen födas eller få under ditiden och som åter falla bort, när de slutat di; äfv. sista oxeltanden på hvardera sidan i ett kalfhufvud. Jfr =maul. =zins, *m.* En afgift på vissa orter som måste erläggas af främmande hafvande qvinnor till domaren i orten, der de vilja ligga i barnsäng; äfv. arrende för mjolk. =zieher, *m.* Spenglas. =zucker, *m.* 3. Mjölksocker.

Milchen, *v. a.* Mjölka, se Melken. — *V. n.* h. Mjölka, gifva mjölk. Die Kuh milcht gut.

Milchen, *adj.* o. *adv.* Som gifver mjölk. † Das ist ihm eine milchene Kuh, det är honom en god mjölkko, han har alltid fördel deraf.

Milcher, se Milchner.

Milchicht, *adj.* o. *adv.* Mjölkaktigt, mjölkslik.

Milchig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller mjölk, som har mjölke (om fisk); mjölkagtig, mjölkfärgad.

Milchling, *m.* Dibarn.

Milchner, *m.* 3. Mjölkfisk.

Mild, *adj.* o. *adv.* Mör; ömsint, känslofull, kär, kärlig, kärleksfull; mjuk, len; ljuflig, ljuf, angenäm, blid, mild; sedig, from, god, foglig, vänlig; godhjertad, gifmild, hjelpsam; gudfruktig, gudagtig, from; gudlig. Eine milde Bergart, som lätt låter arbeta sig. Mildes Obst, söt, god frukt; † mogen frukt. Ein milder Wein, ett lindrigt och angenämt vin. Ein milder Regen, ett sagta eller stilla regn. (*Lagf.*) In mildeste Betrachtung ziehen, taga i nådigt öfvervägande. Mildes Wetter, mildt väder, se Gelinde. Seine milde Hand aufthun, vara gifmild. Eine milde Stiftung, ein mildes Vermächtniß, from stiftelse, testamente till de fattiga, till enkor, till fader- och moderlösa barn, till barnhus o. d. Christmilden Andenkens, salig i åminnelse. Das war ein wenig zu m. gesprochen, det är just icke enligt den strängaste sanningen. =herzig, *adj* o. *adv.* Välvillig, vänlig, mild, godhjertad, gifmild, hjelpsam. =herzigkeit, *f.* Välvilja, gifmildhet, christlig kärlek. =reich, *adj.* o. *adv.* Se =herzig. =thätig, *adj.* o. *adv.* Godhjertad, gifmild, hjelpsam. =thätigkeit, *f.* 4. Christlig kärlek.

Milde, Mildigkeit, *f.* 4. Mildhet, välvilja, vänlighet, christlig kärlek, gifmildhet; lenhet, mörhet.

Mildern, *v. a.* Lena, lindra, minska, blidka, stilla, förmildra, mildra, sagta, tillfredsställa. Der Ausdruck muß etwas gemildert werden, det måste uttryckas litet lindrigare, mindre hårdt.

Milderung, *f.* 4. Lindring, mildring, förmildring, minskning.

Mildigkeit, se Milde.

Militärisch, *adj.* o. *adv.* Militärisk, krigsfält...

Miliz, *f.* 4. Landtvärn; vargering; krigsväsende.

Milz, *f.* 4. Mjelte; äfv. fiskmjölke; jfr Pferdegift. Die M. sticht, mjelten hugger. =ader, *f.* Mjölkäder som går genom mjelten. Jfr Salvatelader. =beschwerung, *f.* 4. Anfall af hypokondri. =brand, *m.* Mjeltbrand: en boskapssjuka hvarvid mjelten svartnar och blir flytande. =entzündung, *f.* 4. Inflammation i mjelten. =farn, *m.* Mjeltört, se =kraut. =krank, se =süchtig, =krankheit, *f.* Mjeltsjuka; äfven mjeltbrand hos hästar. =kraut, *n.* 2. Mjeltgräs, hjorttunga. =stechen, *n.* 3. Mjelthugg; mjeltsjuka. =sucht, *f.* 4. Mjeltsjuka, hypokondri. =süchtig, *adj.* o. *adv.* Mjeltsjuk. =weh, se =beschwerung.

Mimik, se Gebärdensprache.

Minder, *adj.* o. *adv.* Mindre, ring-

Nichts deſto m., ickedessmindre. Von dem mindern auf das größere ſchließen, sluta ifrån det mindre till det större. =bruder M., Minorit: ett slags munk. =heit, *f.* Tillstånd då något är mindre än ett annat, så i anseende till tal och mängd, som till inre styrka och värdighet; äfven minoritet eller mindre antal af röster, i motsats till Mehrheit. =herrſchaft, *f.* Så kallas i Schlesien sådana herrskap, som väl hafva åtskilliga företrädesrättigheter framför andra grefvar och friherrar, men likväl icke hafva någon stämma på furstedagar. =jährig, *adj.* o. *adv.* Minderårig, omyndig. =jährigkeit, *f.* 4. Minderårighet, omyndiga år. ſSich m., minskas; aftaga.

Mindern, *v. a.* Minska, förminska, slä af.

Minderung, *f.* 4. Minskning, aftagande; minskning, jemkning.

Mindeſt (der, die, das), *adj.* o. *adv.* Den, det minsta, allraminsta. Zum mindeſten, åtminstone.

Mine, *f.* 4. Grufva, malmbrott; mina. Eine M. führen, eller ziehen, gräfva en mina. Die M. ſpringen laſſen, spränga en mina; utföra sitt anslag.

Minenauge, *n.* Första gropen till en mina. =biene, *f.* En sort bi, *Apis cuniculatia.* =eule, se Kanincheneule. =gang, *m.* Gång som leder till en mina. =hals, *m.* Den på en viss sträcka från krutkammaren i en mina efter dess laddning fördämda mingången. =herd, *m.* Stället i en mina der svafveltråden upphör och minan antändes. =kammer, *f.* 4. Krutkammare i en mina. =ofen, *m.* Oladdad krutkammare i en mina. =raupe, se Blattgräber. =rinne, *f.* Trä- eller blyrör som i minor gå ifrån den ena kammaren till den andra. =ſpinne, *f.* En sort spinnel som gräfver sig bo under jorden. =trichter, *m.* Entonnoir: den grop eller öppning en mina gör.

Miner, *f.* Se Erz. ſpl. Mineralier.

Mineral, *m.* Bergart; malmart. Mineralien, Mineraliſch, *adj.* o. *adv.* Mineralisk.

Mineralog, *m.* 4. Mineralog.

Mineralogie, *f.* 4. Mineralogi.

Mineralogiſch, *adj.* o. *adv.* Mineralogisk.

Mineralreich, *n.* 1. Mineralrike.

Miniatur, *f.* 4. Miniatur, miniaturmålning. =mahler, *m.* 3. Miniaturmålare.

Miniren, *v. a.* Minera, underminera, undergräfva.

Miniret, *m.* 3. Minör, skansgräfvare.

Miniſter, *m.* 3. Minister, sändebud; statsminister.

Miniſterialſachen, *pl.* Ministeriela ärenden.

Miniſterium, *n. pl.* ien för ium, 3. Ministeren.

Minne, *f.* Kärlek; godhet; öfverenskommelse i godo; äfv. (*fig.*) älskare, älskarinna. † Amma; äfv. asp; se Aſpe, *m.* =barde, se ſinger. =baum, *m.* Ett örtslägte; *Sirium* L. =brief, *m.* Kärleksbref. =haft, *adj.* o. *adv.* Älskansvärd. =geſang, *n.* =lied, *m.* Kärleksvisa. =ſinger, *m.* Ett slags poeter i Tyskland, ifrån år 1138 till 1347; som mest och bäst sjöngo om kärleken. =tag, *m.* En dag då man förliker ett par oense personer.

Minnen, *v. a.* Älska.

Minniglich, *adj.* o. *adv.* Älskansvärd.

Minorit, *m.* 4. Franciskaner-munk.

Minute, *f.* 4. Minut. (*Fig.*) Ögonblick. (*Math.*) Minut: 1/60 af en grad. (*Måln.*) Så kallas de små delar hvarefter proportionerna af menniskokroppen bestämmas. Så delas t. ex. hufvudet i fyra delar, och hvar och en består af 12 delar eller minuter. (*Byggnk.*) En liten del af ett mått, som är 1/30 af en Model. =glas, *n.* se Logglas. Minu=

tenrad, *n.* Ett hjul med 64 kuggar i ett ur, som drifver omkring minutvisaren. =ring, *m.* Ring på en urtafla der minuterna äro utmärkte. =uhr, *f.* 4. Ur som visar minuter. =zeiger, *m.* 3. Minutvisare.

Minutlich, *adj.* o. *adv.* Som sker hvar minut.

Mir, *dat.* o. *abl.* af *pron.* Ich. Mig, åt mig.

Mirobalan, *f.* 4. En sort plommon.

Mirre, *f.* Myra.

Mirrhe, *f.* 4. Myrrha, ett slags Arabiskt gummi.

Mirrhenkerbel, *m.* Spansk körfvel. =körbelkraut, *n.* Hundloka.

Mirte, *f.* Myrten. Deutſche M., Pors. =beere, *f.* Bär på myrten, äfven bläbär. =born, se Chriſtdorn; jfr Mäuſedorn. =heide, *f.* Pors. =ſtrauch, *m.* Myrtenbuske; äfven pors.

Miſchbar, *adj.* o. *adv.* Som låter blanda sig. =barkeit, *f.* 4. Egenskap att kunna blandas. =futter, *n.* Blandfoder. =korn, *n.* Blandsäd. =maſch, *m.* 1. Blandning, miscbmasch; mölja, röra. =ſpiel, *n.* Blandadt skådespel, t. ex. en Tragico-komedi. =ſtein, *m.* Breccia; en blandad stenart.

Miſchen, *v. a.* Blanda, blanda upp, uppblanda. Gemiſchtes Metall, en blandning af åtskilliga metaller. Gemiſchtes Obſt, äpplen och päron om hvarandra. Wein mit Waſſer m., späda upp vin med vatten. Gift m., tillaga gift för andra. Unter einander m., blanda, röra ihop, bortblanda, förvirra; sätta i oordning. Sich in etwas m., blanda sig uti, befatta sig onödigtvis med något. Jemand in etwas m., draga någon in uti något.

Miſchen, *n.* 3. Blandande.

Miſchling, *n.* Blandning, blandfoder; äfv. ett slags qvarts; jfr Blendling.

Miſchung, *f.* 4. Blandning.

Miſpel, *f.* 4. Mispel eller oxelbär. =baum, *m.* 1. Oxelbärsbuske.

Miſſal, *n.* 3. Messbok.

Miſſachten, *v. a.* Föragta.

Miſſanwändung, *f.* 4. Missbruk.

Miſſarten, se Ausarten.

Miſſbehagen, *n.* 3. Misshag, missnöje.

Miſſbeſſern, *v. a.* o. *r.* miſſgebeſſert och gemiſſbeſſert, *præt.* Förfeta det bättre, göra sämre då man vill göra bättre.

Miſſbieten, *v. n. irr.* h. *Dat.* Missbjuda.

Miſſbilligen, *v. a.* Ogilla.

Miſſbilligung, *f.* 4. Ogillande.

Miſſbrauch, *m.* 1. =brauchen, gemiſſbraucht, *part.* Missbruka. Einen m., draga nytta af ens lätttrogenhet, svaghet eller gifmildhet till dess skada. Ein Mädgen m., kränka en flicka.

Miſſbräuchlich, *adj.* o. *adv.* Origtig, lagstridig.

Miſſbündniß, se =heirath, =credit, *m.* 1. Miss-kredit.

Miſſdeuten, *v. a.* gemiſſdeutet, miſſgedeutet, *part.* Misstyda, förtyda; illa upptaga... =deutung, *f.* 4. Misstydning, falsk utläggning ell. tillämpning.

Miſſen, *v. n.* h. Undvara, umbära, vara berofvad en ting. Eines dinges m., sakna något. *V. a.* Se Vermiſſen.

Miſſethat, *f.* 4. Missgerning; synd. =häter, *m.* 3. Missdådare, missgerningsman, brottsling.

Miſſfall, *m.* 1. Ledsam händelse; missfall. =fallen, *v. n. irr.* h. (einem) Misshaga, stöta, förtörna, ej tycka om; ej vara nöjd med.

Miſſfallen, *n.* 3. Misshag, misstycke, förtret, missnöje. Ich habe daran, jag tycker ej om saken. =fällig, *adj.* o. *adv.* Obehaglig, oangenäm, vidrig.

Miſſfarbe, *f.* Mångfald i färger; äfv. obehaglig och vidrig brokighet, en svärjande och vidrig färg, falsk; oägta: äfv. urblekt färg. =farben, =farbig, *adj.* o. *adv.* Brokig; jfr =farbe.

Mißform, *f.* Felagtig, vidrig form eller skapnad; missfoster.
Mißgebären, *v. n. irr.* h. Få missfall; kasta fostret.
Mißgebot, *n.* 1. Missbjudande. Ein m. thun, missbjuda.
Mißgeburt, *f.* 4. Missfoster; missfödsel; missfall; kastning.
Mißgehen, *v. n.* s. Missgå, gå miste, gå vilse.
Mißgeschick, *n.* 1. Missöde.
Mißgeschöpf, *n.* 1. Vanskaplig varelse.
Mißgestalt, *f.* 4. Vanskaplighet.
Mißgestalt, Mißgestaltet, *adj.* o. *adv.* Vanskaplig.
Mißgewächs, *n.* 1. Vanskaplig växt eller produkt.
Mißgißing, *f.* (*Sjöf.*) Magnetnålens missvisning.
Mißglücken, *v. n.* s. o. h. Mißgeglückt och mißglückt, *præt.* (einem) Misslyckas.
Mißgönnen, *v. a.* (einem Etwas) Missunna, afundas. =gönner, *m.* 3. Missunsam menniska, afundsam.
Mißgreifen, *v. n. irr.* s. mißgegriffen, *præt.* Misstaga, fela, taga miste. (*Musik.*) Gripa falskt, taga en falsk ton. =griff, *m.* 1. Misstag, förseende, irring. =gunst, *f.* utan *pl.* Afund, ogunst. =günstig, *adj.* o. *adv.* Afundsjuk, missunsam.
Mißhällig, *adj.* o. *adv.* Misshällig, stridig; oense. =hälligkeit, *f.* 4. Oenighet, stridighet.
Mißhandeln, *v. a.* mißgehandelt, *præp.* Illa handtera, misshandla. — *v. n.* h. Synda, fela, vara felagtig. =handlung, *f.* 4. Elak medfart, handterande eller bemötande; synd, förseelse.
Mißheirath, *f.* 4. Mindre passande, gifte.
Mißjahr, *n.* 1. Missväxtår.
Mißkennen, *v. a. irr.* gemißkannt eller mißkannt, *præt.* Misskänna.
Mißklang, *m.* 1. Missljud.
Mißlauniſch, *adj.* o. *adv.* Misslynt.
Mißlaut, *m.* 1. Missljud. =lautend, *adj.* o. *adv.* Missljudande.
Mißleiten, *v. a.* mißgeleitet, Missleda, föra vilse.
Mißlich, *adj.* o. *adv.* Oviss, osäker; farlig, äfventyrlig; kinkig. Mir iſt m. dabei zu Muthe, jag är tvehägsen dervid, jag spår icke godt för mig om saken, jag fruktar att jag råkar i stort äfventyr.
Mißlichkeit, *f.* 4. Ovisshet; farlighet; kinkighet.
Mißlingen, *v. n. irr.* s. (einem etwas) Misslyckas, slå felt
Mißlingen, *n.* 3. Mißlingung, *f.* 4. Misslyckande.
Mißmuth, *m.* 1. Misslynthet, missnöje; melankoli, svårmodighet. =müthig, *adj.* o. *adv.* Misslynt; melankolisk. =müthigkeit, se Mißmuth.
Mißpickel, *m.* Misspickel, hvit kis, arsenikalisk kis.
Mißpreis, *m.* 1. Vanpris.
Mißrathen, *v. a. irr.* Mißgerathen *præt.* (einem) Afråda, afstyrka. — *V. n. irr.* s. Mißrathen, *præt.* Misslyckas, slå felt.
Mißrathung, *f.* 4. Afrådande.
Mißrechnen, *v. n.* h. mißgerechnet, *præt.* Missräkna ell. förräkna sig.
Mißschlag, *m.* Misshugg; våda. † En felslagen afsigt.
Mißschwören, *v. n. irr.* (se Schwören), mißgeschworen, *præt.* Svära falskt.
Mißstand, *m.* 1. Otillbörlighet, oanständighet.
Mißstehen, *v. a. irr.* mißgestanden, *pl.* (Se Stehen) Neka, icke tillstå ell. erkänna. — *V. n.* Vara oense, icke stämma öfverens. — h. Illa anstå, icke skicka ell. passa sig.
Mißton, *m.* 1. Missljud, falsk ton.
Mißtönen, *v. n.* h. Missljuda, vara missljudande.
Mißtrauen, *v. n.* h. einem, Misstro, misstänka en.
Mißtrauen, *n.* 3. Misstroende, misstänksamhet.
Mißtrauiſch, Mißtrauliſch, *adj.* o. *adv.* Misstrogen, misstänksam.
Mißtreten, *v. n. irr.* s. Stiga miste.

Miſstritt, *m.* 1. Misssteg, felsteg; fel.
Miſströſtlich, *adj.* o. *adv.* Full af misströstan.
Miſsvergnügen, *n.* 3. Missnöje. =vergnügt, *adj.* o. *adv.* Missnöjd.
Miſsverhalten, *n.* Förhållande som afviker ifrån lag och föreskrift. =verhältniß, *n.* Olikt förhållande, disproportion.
Miſsverſtand, *m.* 1. miſsverſtändniß, *n.* 1. Missförstånd, oenighet; missförstående, misstag.
Miſsverſtehen, *v. a. irr.* Missförstå, ej förstå rätt.
Miſswachs, Miſswuchs, *m.* 1. Missväxt; felagtig, dålig växt; äfv. onyttig, skadlig växt.
Miſsweiſung, *f.* 4. (magnetnålens) Missvisning. Se Abweichung.
Miſt, *m.* 1. Gödsel, dynga, träck. (*Fig.*) Moln, töcken, mist. Das iſt nicht auf deinem M. gewachſen, det har du icke utaf dig sjelf. =bahre, Miſttrage, *f.* Dyngbår, gödselbår. =beet, *n.* 1. Dyngbänk, drifbänk. Ein kaltes eller blindes m., vanlig drifbänk med ett litet dike omkring och fylld med hästgödsel. =bellet, *m.* Bondhund; jfr Murmelthier. =bier †, *n.* Traktering med öl åt grannarne i en by, hvarföre de köra hvar sitt lass dynga på värdens åker. =fink, *m.* 1. Smutsig gosse eller flicka, lortvasker, lortlolla. =forke †, *f.* Dynggrep. =fuhre, *f.* Dynglass; äfven tiden då åkern bör gödas. =gabel, *f.* 4. Dynggrep. =gauche, *f.* 4. Dyngvatten. =grube, *f.* 4. Dyngrop, gödselhåla. =haken, *m.* 3. Dynghake. =haufen, *m.* 3. Gödselhög. =hof, *m.* 1. Gödselrum, halmdös. =käfer, *m.* 3. Tordyfvel. =lache, *f.* 4. Pöl, dyngpuss. Melde, *f.* 4. Gullfrö. =pfütze, se =lache. =trage, se =bahre. =wagen, *m.* 3. Gödselvagn, dyngvagn. =waſſer, se =gauche.
Miſtel, *f.* 4. Mistel: en parasitplanta af hvars bär göres fågellim, *Viscum album.* =droſſel, *f.* 4. =fink, *m.* =zieмer, *m.* 3. Björktrast. =ſtich, *m.* (*Jäg.*) Ett sätt att fånga björktrastar, när de samla sig till en tam björktrast som är uthängd i buren.
Miſten, *v. n.* h. Träcka. — *V. a.* Gödsla. Den Stall M., mocka stallet.
Miſten, *n.* 3. Miſtung, *f.* 4. Träckande, gödslande; mockande.
Miſter, *m.* En som mockar stall o. d.
Miſtig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller dynga, eller är dermed besudlad; äfven mistig, smådugganде.
Miſtler, se Miſteldroſſel.
Miſtung, se Miſten.
Mit, *præp.* med *Dat.* o. *adv.* Med, jemte, tillika; äfven; i. Mit Stumpf und Stiel ausrotten, utrota i grund. Mit Anbruch des Tages, i gryningen. Laß mich mit Frieden, lät mig vara i fred. Mit Unglück ſchwanger gehen, hafva ondt i sinnet. Es läßt ſich mit ihrer Schönheit noch halten, hon är just icke särdeles skön, hon har många sina likar i fägring. † Die Sache iſt ihm gar nicht mit, det behagar honom icke, han tycker icke om den saken, han var ej nöjd dermed. Mit allem dem, likväl; slutligen: efter allt detta. Da iſt wohl etwas menſchliches mit unter gelaufen, der har väl blandadt sig något mensкligt i, någon svaghet röjer sig väl deri, det tyckes icke hafva gått så alldeles rigtigt till dermed.
Mitarbeiten, *v. a.* Arbeta med, dela arbetet med någon; medverka, hjelpa till. =arbeiter, *n.* 3. Medarbetare, medhjelpare.
Mitbegriffen, *adv.* Inbegripet, inberäknadt, från och med, till och med.
Mitbeherſcher, *m.* 3. Medregent.
Mitbelehnen, *v. a.* Belöna tillika med en annan. =belehnſchaft, *f.* Tillstånd ell. förhållande då någon har tillika med en annan fått ell. får ett göds till län. =be-

lehnte, *s. m.* En som fått tillika med en annan samma gods till län. =belehnung, *f.* 4. Beläning med en annan. =besitz, =besitzung, *f.* Ett tings gemensamma ägande. =besitzer, *m.* 3. Medägare. =bewerben, sich Täfla med någon. =bewerber, *m.* 3. Medtäflare, =bewerbung, *f.* 4. Medtäflan. =bezahlen, *v. a.* Betala sin del. =bringen, *v. a.* Medbringa, föra ell. bära med sig. =bruder, *m.* 3. Medbroder, embetsbroder. =buhler, *m.* 3. Rival, medtäflare. =bürger, *m.* 3. Medborgare, som är borgare i samma stad som en annan. =christ, *m.* 4. Medchristen.

Mitdasein, *n.* 3. Samvarelse, medvarelse.

Miteigenthümer, *m.* 3. Medägare.

Mit einander, *adv.* Med hvarandra, tillsamman, ihop, på en gång.

Mitempfinden, *v. a.* o. *n. irr.* h. Deltaga i ens lycka eller olycka.

Mitempfindung, *f.* 4. Sympati, deltagande i ens öden.

Miterbe, *m.* 4. Medarfving.

Mitessen, *v. n. irr.* h. Äta, spisa med. — *V. a.* Nedsvälja något jemte maten.

Mitesser, *m.* 3. Medätare. Die m., *pl.* Tagelmaskar, barnmask.

Mitfahren, *v. n. irr.* s. o. h. Fara eller resa med. Einem übel m., fara illa med någon, gå illa åt någon. =fahrt, *f.* 4. Medfart.

Mitfasten, se Mittfasten.

Mitfolgen, *v. n.* s. I sällskap medfölja. =folgig, *adj.* o. *adv.* Öfverensstämmande, enstämmig.

Mitfreude, *f.* 4. Inbördes glädje; deltagande glädje.

Mitführen, *v. a.* Medföra, föra med sig.

Mitgabe, *f.* 4. Hemgift, medgift.

Mitgast, *m.* 1. Gäst tillika med andra.

Mitgeben, *v. a. irr.* Gifva med; uppdraga; befalla. Seiner Tochter nichts m., ej gifva sin dotter någon hemgift.

Mitgefährte, *m.* 4. Följeslagare.

Mitgefangener, *m.* Böjes som *adj.* Medfånge.

Mitgefühl, *n.* 1. Deltagande känsla.

Mitgehen, *v. n. irr.* s. Gå med, beledsaga; kunna passera, vara antaglig. Es gehet noch so mit, det går så der an, det kan passera, slinka med, det är medelmättigt, drägligt.

Mitgehülfe, *m.* 4. Medhjelpare, medbrottsling.

Mitgenoß, *m.* 4. Companjon; kamrat; medbrottsling.

Mitgenossenschaft, *f.* 4. Delagtighet, gemenskap, sällskap.

Mitgenuß, *m.* Inbördes åtnjutande.

Mitgeschöpf, *n.* 1. Medvarelse; nästa.

Mitgesell, *m.* 4. Kamrat, stallbroder; medbrottsling.

Mitgift, se Mitgabe.

Mitglied, *n.* 2. Medlem, ledamot; medarbetare.

Mithalten, *v. a.* o. *n. irr.* Hålla med; vara med. Eines Partei m., vara på någons sida, hålla med någon. Eine Gesellschaft, ein Kränzchen m., vara med, deltaga i ett lag. Ein Collegium m., höra samma föreläsning. Mit auf einer Karte halten, hålla med, bjuda med på ett och samma kort.

Mithelfen, *v. n. irr.* h. Hjelpa till, medverka, bidraga till.

Mithelfer, *m.* 3. Medhjelpare.

Mithin, *adv.* Följagteligen, således.

Mithridat, *m.* 1. Ett motgift.

Mithülfe, *f.* 4. Tillhjelp, medverkan, biträde.

Mitjagd, *f.* Rättighet att få jaga, tillika med andra.

Mitkäufer, *m.* 3. Medköpare.

Mitkommen, *v. n. irr.* s. Komma med.

Mitlassen, *v. a. irr.* Låta gå ell. följa med.

Mitlaufen, *v. n. irr.* s. Löpa ell. springa med; kunna passera.

Mitlaut, *m.* 1. Consonant.

Mitlauter, *m.* Bokstafven eller tecknet för en Consonant.

Mitleid, *n.* 3. Medlidande, medömkan. =leiden, *v. n. irr.* h. Lida med, taga del

i andras lidande. — *S. n.* Medlidande, medömkan. -leidenheit, *f.* 4. Sympati; medlidsamhet. (*Med.*) Smärta i en del af kroppen, så vida den är grundad i den smärta en annan del lider, eller det tillstånd då en del af kroppen lider gemensamt med en annan. M. betyder äfven det tillstånd då någon drar borgerlig skatt och tunga med en annan. Die Klöster mit zur M. ziehen, förmå dem att erlägga borgerliga utskylder. -leidenswürdig, *adj.* o. *adv.* Medömkansvärd, ömklig. -leider, En som har medlidande med en annan. † (*Ordspr.*) Es ist besser Neider als M., det är bättre att afundas än beklagas. -leidig, *adj.* o. *adv.* Medlidande. -leidigkeit, *f.* 4. Medömkan, medlidsamhet, ömsinthet.

Mitleidsbezeigung, *f.* 4. Sorgbeklagelse.

Mitler, se Mittler.

Mitlernen, *v. a.* o. *n.* h. Lära med. Man muß noch immer m., man har aldrig lärt ut.

Mitmachen, *v. a.* o. *n.* h. Göra med; vara med. Gerne alles m., vara sällskapslik. Alle neue Moden m., härma, vara med i alla nya moder. Sie macht mit, säges † om en flicka som gerna öfverträder sjette budet. -macher †, *m.* Sällskapslik, en som ej skämmer ett godt lag; utsväfvande; lösagtig.

Mitmeister, *m.* 3. Mästare i samma handtverk, embetsbroder.

Mitmensch, *m.* 4. Nästa; medmenniska.

Mitminner, *m.* Medälskare, rival.

Mitnacht, se Mitternacht.

Mitnehmen, *v. a. irr.* Taga med sig; taga eller sticka hos sig; medföra; bortföra, taga bort med sig; försvaga, matta, utmatta, utmergla; uttömma, utösa, utblotta; härja, skövla, ödelägga; filtrera, sila.

Mitnichten, *adv.* Alldeles icke, ingalunda; långt derifrån.

Mitpächter, *m.* 3. Medarrendator.

Mitpfleger, *m.* Medkurator ell. förestånndare. I Frankfurt am Main kallas M. de tolf deputerade af Borgerskapet hvilka med de sex Råds-Deputerade förvalta fattighusets inkomster.

Mitrechnen, *v. a.* Räkna med, föra upp med i räkning. Das nicht mit gerechnet, det oräknadt.

Mitregentschaft, Mitregierung, *f.* Medregering.

Mitreisen, *v. n.* s. Resa, följa med.

Mitsäugling, *m.* 1. Dibroder.

Mitscheren †, *v. r.* Sich m., Gå sin väg tillika med andra.

Mitschlagbug, *s.* (*Sjöf.*) Stråckbog.

Mitschuldig, *adj.* o. *adv.* Medbrottslig. -schuldiger, *m.* 1. böjes som *adj.* Medgäldenär; medförbunden; medbrottsling. -schuldner, *m.* 3. Medgäldenär.

Mitschüler, *m.* 3. Medlärjunge, skolkamrat.

Mitspielen, *v. a.* Spela med; illa handtera ell. bemöta. Einem übel m., Gå illa åt någon, illa handtera.

Mitstand, *m.* 1. Ett annat stånd. Die Mitstände, de öfriga stånden, ständerna.

Mitstimmen, *v. n.* h. Komma öfverens; gifva med rösten sitt bifall.

Mitstimmend, Mitstimmig, *adj.* o. *adv.* Lika ljudande; ense, sams.

Mitstimmung, *f.* 4. Samljud; bifall.

Mittag, *m.* Middag, middagstid; söder. (*Fig.*) Den muntra manliga åldern. Zu Mittag essen, äta middag eller till middagen. Am hellen Mittage, midt på ljusa dagen. Das Fenster liegt gegen Mittag, fönstret vetter åt söder. Sein M. ist dahin, han har redan sett sin bästa tid.

Mittägig, Mittäglich, *adj.* o. *adv.* Middags ..; sydlig, södra; sydlig.

Mittags, *adv.* Vid middagstiden. -essen, *n.* 3. -brot, *n.* 1. Middagsmåltid. -gang, *m.* Promenad före eller efter middagsmål-

tiden. (*Berge.*) En gång som strykер efter bergcompassen emellan 3 och 12 linien, eller emellan sydost och öster, eller emellan nord och nordvest. =gegend, *f.* 4. Söder. =kreis, *m.* 1. Meridiancirkel, solvisare. =länder, *m.* Söderländning. — *pl.* Söderländer. =linie, *f.* 4. Middagslinie. =luft, *f.* Middagsluft; lätt sunnanvind. =mahl, *n.* Förnämare folks middagsspisning. =mahlzeit, se Mittagsessen, =predigt, *f.* 4. Middagspredikan, aftonsång. =quartier, *n.* 1. =zeche, *f.* 4. Ställe der man äter middag på en resa, middagsmåltid. =ruhe, *f.* 4. Middagssömn. =schicht, *f.* (*Berge.*) Det schikt som varar ifrån middagen kl. 12 till kl. 8 om aftonen. =seite, *f.* 4. Södra sidan. =tisch, se =essen. =wind, *m.* 1. Sydlig vind. =zirkel, se =kreis.

Mittagen, *v. h.* h. Bli middag.

Mittagwärts, *adv.* Åt söder.

Mitte, *f.* Midten; medelpunkt. Einer aus ihrer M., en af deras klass. Sie nahmen ihn die M., de togo honom midt emellan sig. Die Mitte des Leibes, medjan: In der M. des Reichs, i hjertat af riket. (*Krigsk.*) Sich aus der M. öffnen, öppna sig från centern.

Mittel, der, die, das mittle, *adj.* o. *adv.* Som är midtuti, medlerst. Von mittler Größe, af medelmåttig, lagom storlek. Von mittlern Alter, hvarken för gammal eller för ung; jfr Mittler.

Mittel, *n.* 3. Medel, utväg; läkemedel, botmedel, hjelpmedel; ledamot, medlem. Mittel, *pl.* Medel, tillgångar, förmögenhet. Sich ins M. schlagen, ins M. treten, lägga sig emellan, söka att förlika, bilägga en sak. Sie wählten sich einen König aus ihrem M., de valde sig en Konung ibland sitt eget folk eller sig sjelfva. Einer aus unserm M., en af de våra. Bei Mitteln sein, vara förmögen; hafva förmögenhet. (*Berge.*) Taube M., ofyndiga bergarter. Schwebende M., sådana malm; eller stenmassor, der malmen eller stenen både ofvan och nedantill redan är bortbruten och hvilken således likasom sväfvar midtemellan. =ader, *f.* 4. Medianåder, åder i armen. =alter, *n.* 3. Medelålder. =art, *f.* 4. Medelart, en art eller ett slag som är midt emellan. =bar, *adj.* o. *adv.* Medelbar. Mittelbahre Reichsstände, medelbara riksständer som lyda under högre riksständer, till skillnad från unmittelbahre, som endast äro Kejsaren undergifne. =barkeit, *f.* En saks egenskap i kraft hvaraf den sker igenom vissa dertill verkande medel och orsaker; äfv. medelbarlighet, så vida en person ej står omedelbart under högsta öfverheten. =baum, *m.* Ett träd af medelmåttig växt eller storlek; äfven träd som står midtuti. =begriff, *m.* Medelbegrepp, se =glied. =bein, *n.* Ett ben som är beläget mellan tvenne andra. Hos bin och andra insekter med 6 fötter kallas andra benparet =beine. =berge, *pl.* (*Berge.*) Jord- eller stenarter som ligga midt emellan tvenne andra. I Hohensteinska flötsbergen äro M. en svart vanligen lerhaltig och fattig skifer. =bier, *n.* Dubbeltöls svagöl. =brachvogel, se Gotbschnepfe. =bruch, *m.* (*Klensm.*) Djup skåra midti nyckelaxet på ett fransyskt lås; äfven villan som går igenom denna skåra. =bürger, *m.* Borgare i medelmåttiga omständigheter. =deich, *m.* Så kallas i Nedertyska Marchländerne en graf eller ett dike som ligger midtemellan en sjö- och hafsgraf. =ding, *n.* 1. Medel, medium. =farbe, *f.* Färg, som ligger midtemellan tvenne hufvudfärger, medelfärg; Mezzotinto; kallas

äfven gebrochene Farben. =feder, *f.* En fjäder som är midtemellan tvenne andra; mellansort fjäder, emellan spritfjäder och dun. =feld, Hjertsköld i vapen. (*Nat. hist.*) Medelfält, disk, trilla, medelskifva, *Discus.* =fell, *n.* (*Anat.*) Hinna som delar bröstet midt i tu, *Mediastinum.* =fits, *m.* (*Bergv.*) En mellansort af späd (?) slam. =finger, *m.* Medlersta fingret. (*Falken.*) Mellantån på falken. =fläche, se =feld. =fleisch, *n.* (*Anat.*) Mellangärden, skek: stället emellan födslolemmen och ändtarmens utgång, *Perinæum.* =form, *f.* (*Gramm.*) Participium. =frei, *adj.* o. *adv.* (i tyska Statsrätten). Medelbart frälse. Die Mittelfreien, de höga riksständernas Vasaller, till åtskillnad ifrån Reichsfreie, som stå omedelbart under Kejsaren och riket. =fries, *m.* Mellanfrisen på en kanon mellan bakfrisen och bottenfrisen. =furche, *f.* Medelfåra på ett åkerstycke, som är midtemellan två andra, hvilka kallas: Wechselfurche. =fuß, *m.* Fot midtuti eller midt bland andra fötter. (*Anat.*) Fotbladet ell. fotlaget mellan tårna och fotleden, *Metatarsus.* =galopp, *m.* Kort galopp: då hästen trafvar med framfötterna och galopperar med de bakre. =gang, *m.* Medelgång. (*Anat.*) *Tubulus centralis.* =gattung, *f.* 4. Medlersta sorten, mellansort; neutrum. =gebirge, *n.* Mellanberg: berg som är hvarken af det högsta ell. minsta slaget. (*Bergv.*) Den delen af ett berg som ligger emellan förberget, och är beqvämligast för bergsbruk. =gedeckt, *adj.* o. *adv.* (*Orgb.*) Se Gedeckt. =geige, *f.* Violoncell. =geschirr, *n.* Den delen af hästens seltyg, som ligger midt på kroppen. =glied, *n.* Lem som sammanbinder tvenne andra. (*Log.*) Medelbegrepp i en slutsats, *Medius terminus.* =groschen, se =münze. =gurt, *m.* Ett slags sadeljord, som är anbragt midt på sadeln. =gürtel, se =band. =gut, *n.* Gods eller varor af medelgodhet. =haar, *n.* (*Perukm.*) De kortare håren på en peruk. =hand, *f.* (*Anat.*) Medelhand, som ligger emellan fingerna och flata handen, *Metacarpus.* =haufe, se =treffen. =hecht, *m.* Medelgädda eller af lagom storlek. =heller, se =münze. =hengst, m. Ett slags jernbleck som hör till det svarta dubbelblecket af medeltjocklek. =herz, *n.* En hjertsnäcka, *Cardium medium.* =holz, *n.* (*Skogsv.*) Trän som efter tre hyggen qvarstå på tillväxt, och kunna vara emellan 30 och 40 år gamla. =horn, *n.* Jagthorn af lagom storlek. =hülse, *f.* En art snäcka, se Saubohne. =jagd, *f.* Jagt emellan den högre och nedre jagten, som innehåller friheten att jaga vildsvin, rådjur, orrar och hjerpar. =kern, *s.* En viss grad af smältvärd stuff. =klüver, se Binnen=klüver. =knecht, *m.* Ett slags ladugårdsdräng; äfv. dräng vid schäferier. =kraut, *n.* Erfurter M., ett slags hvitkål. =kreis, se =linie. =kuh, se =vieh. =ländisch, *adj.* o. *adv.* Medelländsk. Das Mittelländische Meer, Medelhafvet. =laut, *m.* En ton som är midtemellan två andra. =leib, *m.* Medjan. =leinwand, *f.* Blångarnslärft. =lerche, se Brachlerche. =linie, *f.* Æquator, linien. (*Fig.*) Se =straße. =los, *adj.* o. *adv.* Medellös, utan medel. =mann, *m. pl.* — leute, Man af medelståndet; äfven en som har sin medelmättiga utkomst. =maß, *n.* Medelmåtta, lagom mått. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Medelmåttig, lagom. =mäßigkeit, *f.* 4. Medelmåtta, måttlighet. =mast, *m.* Stormast. =mauer, *f.* 4. Skiljemur, mellanvägg. =meer, *n.* 1. Medelhaf. =mehl, *n.* 1. Mjöl af mellansorten. =münze, *f.* Ett mynt hvarefter man räknar vid salt-

verken i Halle. =ochs, se =vieh. =ort, *m.* Mellanort. (*Bergv.*) Den ort som driver till communication emellan två konstorter eller sträckor. =pfennig, se =münze. =pferd, se =vieh. =preis, *m.* Medelpris. =punkt, *m.* 1. Medelpunkt; hufvudsak, syftemål. =rabe, *m.* Kråka. =rad, *n.* Medlersta hjulet; ett medelmåttigt hjul. (*Urm.*) Mellanhjulet som sätter steghjulet i rörelse. =raſt, *f.* Medlersta spänningen på ett bröstlås. =reif, *m.* Medlersta repet; äfven ett medelmåttigt rep. (*Artill.*) Band eller staf med två plattar, hvarmed en kanon prydes nedantill vid fänghålet. =rigel, *m.* Rigel som befinner sig midtuti; äfv. stycken som sammanhålla en lavet midtpå. =ring, *m.* Ring emellan tre eller flere, t. ex. på ett hjulsnaf. =röhrchen, *n.* Mellanröret på en musköt, hvari laddstocken sitter. =rücken, *m.* Medelrygg: medlersta ell. kullriga delen af ett åkerstycke. (*Nat. hist.*) Mellanryggen på fåglar, *Tergum.* =ſalz, *n.* Medelsalt, neutralsalt. =ſammet, *m.* Ett slags fyrtrådigt sammet. =ſäule, *f.* Fönsterpost. =ſchießer, *m.* (*Boko.*) Mellanstämpel. =ſchild, *m.* Hjertvapen. =ſchnepfe, *f.* Rörsnäppa, se Haar=ſchnepfe. =ſchock, se =münze. =ſchwein, se =vieh. =ſohle, *f.* Innansåla, bindsåla. =ſpann, se Lehrſpann. =ſpiel, se Miſchſpiel. =ſtand, *m.* 1. Medelstånd, medelklass. =ſteg, *m.* (*Boktr.*) Mittelsteg: medlersta steget, eller spalten som sättes midti formater. =ſtein, *m.* (*Bergv.*) En rik skär- eller trottsten, som håller 70 à 80 pC. garkoppar. =ſteue, *f.* 4. Medlersta stället eller rummet. =ſtimme, *f.* 4. (*Musik.*) Alt- och Tenorstämma, hvaraf den förra heter: die hohe, och den sednare: die tiefe M. =ſtollen, *m.* (*Bergv.*) Stoll i en grufva af 30 till 50 famnars djup. =ſtraße, *f.* 4. Medelväg; medlersta gatan; medelmåtta. =ſtück, *n.* 1. Medlersta stycket; mellanstycke. =treffen, *n.* 3. Medlersta delen af en krigshär, centern. =tuch, *n.* Kläde af mellansort. (*Jagt.*) Mellanjagtlappar. =tücher, kallas collective =zeug. =urſache, *f.* 4. Verkande orsak. =vieh, *n.* Boskap af medelstorlek eller godhet. =wall, *m.* (*Fortif.*) Curtin: vall emellan två bastioner. =wand, se =mauer. =weg, *m.* 1. Medelväg, förmildrande, mildrande steg. =werg, *n.* Blår efter andra häcklingen. =wind, *m.* Mellanvind, bivind, som är emellan två hufvudvindar, t. ex. Nordost, Sydvest, o. s. v. =wolle, *f.* Ull af svans och benlingar. =wort, *n.* 2. Participium; äfv. ett ord som till sin betydelse m. m. håller medelvägen mellan tvenne andra, t. ex. ermahnen iſt ein M. zwiſchen bitten und befehlen. (*Moral.*) Ord. så vidt det betecknar en likgiltig sak, en sak som hvarken är god eller ond. =zahn, *m.* Så kallas hos fålungar de tänder som de vid 3 1/2 års ålder få i stället för de nya fåltänderna. Så kallas äfven hos fullväxta hästar de i midten sittande tänder emellan de två framtänderna och hörntänderna. =zeichen, *n.* (*Jäg.*) Det märket efter ett hjortfjät, som liknar ett steg, och uppkommer då hjorten med bakfoten stiger in i framfotens spår. utan att likväl steget eller spåret noga inträffar.

Mittels, se Mittelſt. =mann, *m.* 2. Mittelsperſon, *f.* 4. Medlare, förmedlare, skiljemur. =zent, *f.* Ett slags domsrättighet på några ställen i Öfra Tyskland; jfr Zent. =zeug, *n.* Tyg som är af medelsort; jfr =tuch. (*Hytto.*) Ett slags jernmalm af medelsort, som hvarken är för skör eller mjuk.

Mittelſt, *prep.* med *Genit.* Förmedelst, genom, med.
Mittelſte, *adj.* o. *adv.* Medlersta.
Mitten, *adv.* M. am Tage, midt på dagen. M. in, auf, unter, midtuti; på, under. M. durch, midtigenom. M. inne, midtuti. M. entzwei, midt i tu. M. unter, midt ibland, emellan, midtemellan.
Mitternacht, *f.* 1. Midnatt, midnattstid; norr, norden. =gang, *m.* (*Bergv.*) En gång som stryker efter bergcompassen emellan 12:te och 9:de timen ell. emellan nord och nordost, eller syd och sydvest: kallas äfven ſtehender Gang. =ſtunde, *f.* Time ifrån 12 till 1 om natten. =uhr, *f.* Solur som anbringas på en mot norden liggande yta. Mitternachten, *v. n.* h. Bli midnatt ell. alldeles mörkt. =nächtlig, *adj.* o. *adv.* Nordlig, norra; midnatts... =nachtwärts, *adv.* Åt norr, nordvest
Mittfaſten, *f.* 3. Midfastan.
Mitthäter, *m.* Medbrottsling.
Mittheilbar, *adj.* o. *adv.* Medelbar; som kan förenas.
Mittheilen, *v. a.* (einem etwas) Meddela, gifva del af, anförtro.
Mittheilend, *adj.* o. *adv.* Som meddelar sig, sprider sig; som gerna meddelar sina tankar eller insigter.
Mittheilung, *f.* 4. Meddelande.
Mittle, *n.* Ett spannmålsmått på vissa orter i Öfra Tyskland.
Mittler, *m.* 3. Medlare, förmedlare. Hos några handtverkare är M. ett mellanting mellan gesäll och lärling, t. ex. profgesäll hos boktr. M. är ock en harr (lax) i tredje året.
Mittler, *adj.* o. *adv.* Medlersta; medelmåttig. Vom mittlern Alter, af medelåldern. Die M. Zeit, medeltiden. =weile, =zeit, *adv.* Emedlertid. — *Conj.* Medan, under det att.
Mittrieb, se Mitweide.
Mittrinken, *v. n.* o. *a irr.* h. Dricka med; nedsvälja det man dricker.
Mittwoche, *f.* 4. Onsdag. Des Mittwochs ell. Mittwochs, om onsdagen ell. onsdagarne. Die krumme M., Askonsdag.
Mitunter, *adv.* Emellanåt; med ibland ell. ſunder.
Mitweide, *f.* Samfält bete; äfv. ställe der man får hafva samfält bete. — Mitweiden, *v. a.* o. *n.* h. Beta eller låta beta samfält med andra.
Mitverbrecher, *m.* 3. Medbrottsling.
Mitverſchworner, *m.* böjes som *adj.* En af de sammansvurne. Die Mitverſchwornen, de sammansvurne.
Mitwerben, *v. n. irr.* h. Fria jemte en annan; täfla om.
Mitwerber, *m.* 3. Medtäflare, medsökande; medfriare.
Mitwerbung, *f.* 4. Täflan, medtäflan; medfriande.
Mitwirken, *v. n.* h. Medverka, bidraga, hjelpa till.
Mitwirkung, *f.* 4. Medverkan, biträde.
Mitwiſſen, *n.* 3. Medvetande, kunskap. Ohne mein M., mig ovetande. Ohne ſein M., utan hans vettskap.
Mitwoche, se Mittwoche.
Mitwürken, se Mitwirken.
Mitzählen, *v. a.* Räkna med, inberäkna.
Mitzehren, *v. n.* h. Lefva på allmän bekostnad.
Mitzeit, *f.* Samtid, närvarande tid. (*Fig.*) Samtida lefvande.
Mixtur, *f.* Blandning, läkmixtur. (*Orgb.*) Mixtur: en orgstämma af många små pipor på en claf. Die M., hos gravörer är en blandning af talg och olja, hvarmed något ställe på plåten betäckes emot skedvattnet.
Mobilien, *f. pl.* Möbler, lösören, husgeråd, lösegendom.
Moblicht, *adj.* o. *adv.* (*Garf.*) Säges om läder som blifvit för mycket garfvadt,

emedan det för länge legat i kalk, hvaraf det blir mjukt och färgen slår igenom.

Mode, *f.* 4. Mod, bruk, vis, sätt. Das iſt nicht M. unter geſitteten Leuten, det är ej brukligt ibland hederligt folk. =händler, *m.* 3. Galanterihandlare. =kleid, *n.* 2. Klädning efter modet. =narr, *m.* 4. En som efterapar alla moder.

Model, *m.* 1. Diameter; form, modell, patron, mönster, gjutform; matris, original-stamp ell. prägel, tryckning på tyger. =macher, *m.* 3. Modellmakare. =ſchneider, *m.* 3. Modellskärare. =tuch, *n.* 2. Märkduk, namnduk, mönster.

Modeler, *m.* Modellör.

Modeling, *m.* Modnarr, som följer alla moder.

Modelirer, *m.* 3. Tygtryckare.

Modell, *n.* 1. Modell; mönster; mall, skeppsmodell.

Modelliren, *v. a.* o. *n.* h. Modellera, forma.

Modellkunſt, *f.* Modellform, konst.

Modeln, *v. a.* Forma, fasonera; trycka på tyger. (*Fig.*) Bilda. Die Fregatten zur ſchnellen Fahrt m., bygga dem så att de blifva snällare seglare. Sich nach fremden Sitten m. — M. bet. äfven göra en modell, form, mönster; modellera; gjuta i en modell ell. form; afbilda i vax eller ler; afforma.

Moder, *m.* 3. Dy, mudder, gyttja, äfja; förruttnelse, röta, förmultnande. =prahmen, *m.* 3. Mudderpråm.

Modericht, *adj.* o. *adv.* Lik mudder eller gyttja; som smakar gyttja; dyagtig, gyttjig; rutten, multen.

Moderig, *adj.* o. *adv.* Muddrig, gyttjig.

Modern, *v. n.* h. Ruttna, multna.

Modern, *adj.* o. *adv.* Modern, nyare, nymodig, vår tids.

Modiſch, *adj.* o. *adv.* Nymodig, på modet; i mod.

Mögen, *v. n. irr.* h. Jch mag, du magſt, er mag; wir mögen ꝛc. *conj.* ich möge, du mögſt, er möge ꝛc.; *imp.* ich mochte; *conj.* ich möchte; *part.* gemocht; *imper.* möge. Kunna förmå; må, hafva rättighet, tillstånd, frihet; vilja, önska, hafva lust, tycka om. So wenig es immer ſein mag, så litet det någonsin kan vara. Sie mag etwa 20 Jahre alt ſein, hon kan vara vid pass 20 år gammal. Sie mag es wol gut meinen, kanske att hon menar det väl. Das möchte wol wahr ſein, torde hända att det är sannt. Kommen Sie, das Eſſen möchte kalt werden, kom, förr än maten kalnar. Jch mag nicht mehr ſchreiben, jag orkar icke skrifva mer. Davon mag er nicht hören, han vill ej höra talas derom. Jch möchte es ihm wohl ſagen, jag har stor lust att säga honom det. Jch möchte wohl wiſſen, jag ville gerna veta. Sie mag ihn wohl leiden, hon tycker om honom. Er mag ſich in Acht nehmen, han har orsak att akta sig. Die Leute mögen ſagen was ſie wollen, låt folket tala hvad det behagar.

Möglich, *adj.* o. *adv.* Möjlig, görlig.

Möglichkeit, *f.* 4. Möjlighet, görlighet. Nach meiner M., efter min förmåga. Wenns irgend eine M. iſt, om det på något sätt låter sig göra.

Möglichſt, *adj.* o. *adv.* Möjligast. Jch will mein möglichſtes thun, jag skall göra allt hvad som står i min förmåga.

Mohn, *m.* 1. Valmo.

Möhnig, *adj.* o. *adv.* Säges om häst då han har svullna ögon, se Dank.

Mohr, *m.* 1. des, =es, *pl.* =e. Moire (ett slags sidentyg.)

Mohr, *m.* 4. des, =es, *pl.* =en. Mor, Neger, Morian.

Mohr, *n.* Mohre, Möhre, *pl.* Maſſ, se Moor.

Möhre, Mohrübe, *f.* 4. Morot.

Mohren, *adj.* o. *adv.* af Moire. =farbig, *adj.* o. *adv.* Svartbrun i hyn; beckswart. =land, *n.* 2. Ethiopien, Mauritanien.

Möhrenkoch, *m.* Morotkaka. =kraut, *n.* Ett slags spenört, *Laserpitium prutenicum.* =wachs, *n.* De bruna vaxskifvorna uppe i en bikupa. =wurz, se =kraut.

Moker, *m.* Stor hammare att slå jernbultar i skepp. =beitel, *m.* (*Skepp.*) Jernvigg att klyfva virke.

Molch, *m.* 1. Salamander.

Molke, *f.* Vassla, mjölkvassla, ostvassla (mest i *pl.* Molken). Molkenbieb, *m.* Dagfjäril. =faß, *n.* Fat hvari vasslan silas. =kirſche, *f.* En sort ljusröda ell. rosenröda, och på ena sidan mjölkhvita, tidiga kersbär. =kur, *f.* Vasslekur, mjölkbrunn. =ſtauber, =ſtehler, =teller, =töpfer †, *m.* Dagfjäril.

Molkicht, *adj.* o. *adv.* Lik mjölkvassla.

Molkenbieb, *m.* Ett slags fjäril.

Molkig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller vassla.

Moll, *m.* Ett slags tunt ylletyg; äfv. Salamander. =maus †, *f.* Mullvad. =wurm, *m.* Salamander.

Molkebeere, *f.* 4. Hjortron.

Monade, *f.* 4. Enhet, atom.

Monarch, *n.* 1. Monark.

Monarchie, *f.* 4. Monarki.

Monarchinn, *f.* 4. Monarkinna.

Monarchiſch, *adj.* o. *adv.* Monarkisk.

Monat, *m.* 1. Månad. Ein natürlicher oder aſtronomiſcher M., en tid af 29 dagar, 12 timmar, 44 minuter. Ein bürgerlicher oder politiſcher M., tid af dels 30 dels 31 dagar, 12 sådana månader utgöra ett år. Der leere M., se Mondenmonat.

Monatlich, *adj.* o. *adv.* Månadtlig; om månaden. Das Monatliche eller die Monatliche Reinigung, månadsrening, månadssjuka.

Monatsblume, *f.* 4. Pytter; vattenväpling. =fluß, *m.* 1. Månadsrening. =friſt, *f.* 4. En månads tid eller rådrum. =geld, *n.* 2. Månadspenningar. =ſtein, *m.* Adelsten hvari är graveradt tecknet af den månaden hvari man är född, och som bäres på fingret. Månadssten kallades äfven hos de gamle vissa ädla stenar, som tillegnades månaderne i året, t. ex. Hyacint; *Jan.*; Ametist: *Febr.*; Jaspis: *Mars*; Safir: *April*; Smaragd: *Maj*; Calcedon: *Juni*; Sarder: *Juli*; Sardonix: *Aug.*; Chrysolith: *Sept.*; Beryll: *Okt.*; Topas: *Nov.* och Chrysopras *Dec.* =tag, *m.* Dag af en borgerlig månad. =taube, *f* Dufva som får ungar i hvar månad; jfr Trommeltaube. =uhr, *f.* Ett ur som blott drages upp en gång i månaden; äfv. ett ur som tillika med timmarne visar dagarne i månaden. =weiſe, *adv.* I hvarje månad, se Monatlich.

Mönch, *m.* 1. Så kallas i allmänna lefvernet och vid några handteringar, en art spindlar, stampar, upprätt-stående tappar, o. s. v. t. ex. Der M. an einer Windeltreppe, en vägrätt spindel, hvaromkring vindeltrappan går. Der M., ell. Waſſermönch im Waſſerbau, stopp ell. tapp i en dam, som håller vattnet tillbaka att det ej kan aflöpa; äfven sjelfva rännan, hvarigenom vattnet kan aftappas, o. s. v. Mönch bet. äfv. Vallak; äfv. antita, se Sumpfmeiſe; jfr Mohrenkopf; äfv. sjömunk, se Engelfiſch. (*Hytte.*) Stampen hvarmed kapellerne stötas fast i ringen, se Nonne; äfv. varg, se Wolf; äfv. ett slags taktegel. — Mönch är ock Munk: ordensperson; jfr Hohlkreiſel; äfv. de urartade vassa stjelkarne på vild safran. † Einem den M ſtechen, visa en knytnäfven så att tummen sitter uti; äfv. bedraga. =meiſe, *f.* Entita. =ſchlag, *m.* (*Boktr.*) Munk: misslyckad uppdragning med bollen, då något ställe på formen icke får nog färg.

Mönchein, *v. n.* *h.* Bära sig åt som en munk.

Mönchen, *v. a.* Snöpa, gälla, vallaka, göra till munk. — *V. n.* h. Bli munk; jfr Möncheln.

Möncherei, *f.* 4. Munkväsende; munklefverne.

Mönchheit, *f.* En munks tillstånd; tillstånd, egenskap; äfven hela munkväsendet sammantaget.

Mönchisch, *adj.* o. *adv.* Munklik, munk.., kloster.

Mönchsbogen, *m.* 3. Tryckt ark med fläckar, hvarpå svärtan ej fastnat. =kappe, *f.* 4. Munkkåpa; blå stormhatt. =kloster, *m.* 3. Munkkloster. =kopf, *m.* 1. Munkhufvud, skallnacke; ett slags mynt. =kutte, *f.* 4. Munkkåpa. =platte, *f.* 4. Skalligt munkhufvud. =schrift, *f.* 4. Munkstil. =wesen, *n.* 3. Munkväsen, munklefnad. Mönchzelle, *f.* 4. Munkcell.

Mond, *m.* des, =es (=en), *pl.* =e =en. Måne; månad. Das erste Viertel des Mondes, det första qvartalet; då månens sida är upplyst åt vester, eller man likasom kan gripa i den med venstra handen. Der volle M., fullmåne. Der zu- und abnehmende M., Ny och Nedan. Der halbe M., halfmåne; äfv. ett slags fästningsverk. demi-lune. (*Sämskm.*) Skafjern. Der Mann im Monde, kallas en främmande och likgiltig person. =abend, *m.* Månskensqväll. =alter, *n.* Månens ålder: tiden ifrån den ena nymånen till den andra. =auge, *n.* 6. =fluß, *m.* Periodisk fluss i hästögon. =äugig, *adj.* o. *adv.* Månadsgalen. =blind, *adj.* o. *adv.* Som är besvärad af =auge. =epacten, *pl.* Öfverskottet af tid, när en vanlig månad med en astronomisk, ell. en astronomisk med en synodisk månad jemföres, och den mindre tiden af den större afdrages, eller skillnaden emellan ett borgerligt solår och ett astronomiskt månår. =finsterniß, *f.* 1. Månförmörkelse. =kalb, *n.* 2. Se Monkalb. =licht, *n.* 2. Månljus, månsken. =milch, *f.* Månmjölk: ett slags fin hvit kalkmull. =raute, *f.* Låsgräs, *Osmunda lunaria*; jfr =kraut. =samen, *m.* =samenkraut, *n.* Ett örtslägte, *Menispermum* L. =schein, se =licht. =sucht, *f.* 4. Månadsraseri. =süchtig, *adj.* o. *adv.* Månadsgalen. =wechsel, *m.* Tungelskifte. =viertel, *n.* 3. Ny eller Nedan. =zirkel, *m.* Måncirkel: en följd af 19 år, efter hvars förlopp ny- och fullmånen åter infalla på samma dag af Julianska året.

Mondenhell, *adj.* o. *adv.* Månljus. =jahr, *n.* 1. Månår. Ein gemeines bürgerliches M., ett år hvaruti räknas 384 ell. 385 dagar. Das astronomische, synodische M., som räknas till 384 dagar, 8 timmar, 38′ 48″ 12‴ ell. också till 383 dagar, 21 timmar, 32′ 51″ och 23‴ =monat, *m.* En månad som beräknas efter månens omlopp, eller ifrån den ena nymånen till den andra. Synodischer M., en tid af 29 dagar, 12 tim. 44′ 3″ 11‴ Periodischer M., tiden som månen brukar att löpa omkring jorden, eller 27 dagar, 7 tim. 43′ 5″

Mondig, *adj.* o. *adv.* Som varar en månad.

Mondlich, *adj.* o. *adv.* Månlik; hörande till månen; härrörande af månen eller dess sken; äfven månatlig.

Mondsbrüche, *f.* Tungelskifte: månens förvandling eller af- och tilltagande. =uhr, *f.* Månur, månvisare, som genom månens skugga visar timmarne om natten. =wandelung, se =brüche. =zirkel, se Mondzirkel.

Monkalb, *n.* 2. Månkalf, oformligt foster.

Monopolist, *m.* 4. Ensäljare.

Monopolium, *n.* Ensäljning.

Monstranz, *f.* 4. Monstrans: det prydliga huset eller fordralet i Romerska kyrkan,

kan, hvari den consakrerade hostien förvaras och visas.

Montag, *m.* 1. Måndag, der blaue ell. gute M., frimåndag.

Montiren, *v. a.* Mundera, utrusta.

Montirung, se Montur.

Montur, *f.* 4. Uniform, mundering.

Moor, *n.* 1. Moras; kärr; mosse, myra; äfv. sugga. Jfr Mohr. Ein wildes M., ett stort och vidsträckt, otillgängligt kärr. =aal, *m.* Kärrål som fångas på sumpiga ställen och ser brunare ut än den som fångas i åar. =beere, *f.* Mjölon. Schwarze M., blåbär. =damm, =deich, *n.* Dam, uppförd tvärsöfver eller emot ett träsk. =eisen, *n.* Myrjern. =ente, *f.* Ett slags and, *Anas muscaria*. =erde, *f.* Dyjord, kärrjord. =fahrer, *m.* Skeppare i Bremen, som för till staden torf ifrån träsken kring Weser. =füllen, se Mutterfüllen.

Moorig, *adj.* o. *adv.* Kärraglig; sumpig, sank.

Moos, *n.* 1. Mossa. =bär, *m.* 4. Myrbjörn. =beere, *f.* 4. Tranbär; utterbär. =flechte, *f.* 4. Laf, färgmossa.

Moosen, *v. n.* h. Sätta mossa, bli öfverväxt med mossa; beta på ängmossa. — *V. a.* Förse, betäcka med mossa.

Moosicht, *adj.* o. *adv.* Lik mossa. Moosichte Karpfen, karp som smakar gyttja.

Moosig, *adj.* o. *adv.* Mosig, mossslupen, full med mossa.

Mops, *m.* 1. Mops. (*Fig.*) Dumhufvud, vresig, förtretlig person.

Mopsig, *adj.* o. *adv.* En mops tillhörig ell. passande. (*Fig.*) Förarglig, dum.

Moral, *f.* 4. Moral, sedolära.

Moralisch, *adj.* o. *adv.* Moralisk.

Moralisiren, *v. n.* h. Moralisera.

Moralist, *m.* 4. Moralist, sedolärare.

Moralität, *f.* 4. Moralitet, moralisk beskaffenhet, moraliskt afseende.

Morast, *m.* 1. des =es, *pl.* Moräste, Moras, kärr; dy, gyttja, äfja; sumpigt ställe, puss, pöl.

Morastig, *adj.* o. *adv.* Kärraglig, sumpig, sank; gyttjig, äfjig; smutsig, ören.

Moratorium. *n. pl.* Jernbref.

Mordel, *f.* 4. Murkla.

Mord, *m.* 1. Mord, dråp. Mord Schade, det är en stor, en evig skada. Ett slags starkt öl i Eisleben kallas på skämt Mord und Todtschlag. Äfven nyttjas M. ofta som en svordom. =art, *f.* Stridshammare eller yxa. =brenner, *m* 3 Mordbrännare. =geschoß, *n.* 1. Mordiskt skjutgevär. =geschrei, *n.* 1. Anskri, faslig, ängsligt rop. =keller, *m.* 3. Casematt; mördarkula. =loch, se Mördergrube. =lust, *f.* Blodgirighet. =that, *f.* 4. Dråp, mord. =weg, *m.* 1. Farlig väg.

Morden, *v. a.* Mörda, dräpa, döda, nedergöra, nedhugga. — *S. n.* Blodbad, mordbrand.

Mörder, *m.* 3. Mördare, dräpare. =grube, *f.* 4. Mördarkula, röfvarnäste. =krüppel, *m.* Invalid, blesserad soldat.

Mörderisch, se Mörderlich.

Mörderlich, *adj.* o. *adv.* Omåttlig, öfverdrifven. M. schreien, skrika med full hals.

Mördisch, *adj.* o. *adv.* Mordisk, dödande, mördande.

Mordio †, *interj.* Zeter M. schreien, ropa om mord.

Morelle, *f.* 4. Morell.

Morgeln, *v. a.* Skjuta upp till morgonda-gen.

Morgen, *v. n.* h. Bli morgon. (*Fig.*) Börja, begynna. — *V. a.* Se Morgeln.

Morgen, *m.* 3. Morgon; öster; öresland, dagsplöja. Des Morgens ell. Morgens, om morgonen ell. morgnarne.

Morgen, *adv.* I morgon. Heute M., i morse. Übermorgen, öfvermorgon. Morgendes Tages, i morgon, morgondagen. =brot, *n.* 1. Frukost. =dämmerung, *f.* 4. Dagning, dagbräckning, gryning. =gabe, *f.* 4. Morgongåfva. =gang, *m.* (*Bergv.*) En gång som stryker emellan nordost och öster, eller sydvest och vester, eller hvars streck på compassen faller emellan 3 och 6. =geſprech, se =ſprache. =land, *n.* 2. Österland, orient, Levanten. =länder, *m.* 3. Österländning. =ländiſch, *adj.* o. *adv.* Östlig; orientalisk, österländsk. =lied, *n.* 2. Morgonpsalm. =luft, *f.* 1. Morgonluft; svalkande östanvind, =roth, *adj.* o. *adv.* Aurorafärgad: lik morgonrådnaden i färg. =röthe, *f.* 4. Morgonrådnad. (*Fig.*) Blomstrande ungdomstid: uppgående lycka. =ſchuß, *m.* Reveljskott på skepp. =ſegen, *m.* 3. Morgonbön, morgonsignelse. =ſeite, *f.* 4. Den sida som ligger åt öster, östra sidan. =ſprache, *f.* 4. (*Bergv.*) Sammankomst om morgonen. =ſtändchen, *n.* 3. Morgonmusik. =ſtillſtand, *n.* (*Astron.*) Så kallas, då en planet, om morgonen, tyckes stå stilla några dagar i en punkt af djurkretsen. =ſtunde, *f.* 4. Morgonstund. =uhr, *f.* Solvisare eller solur som visar timmarne till 12 .. midd. =volk, *n.* Folkslag som bor emot öster. =wache, *f.* Morgonvakt. Die M. ſchlagen, slå revelj. =wärts, *adv.* Åt öster. =wind, *m.* 1. Morgonvind; östanvind ell. -väder. =zeit, *f.* 4. Morgonstund, morgon.

Morgend, *adj.* o. *adv.* Morgondags ... Der morgende Tag, morgondagen.

Morgendlich, *adj.* o. *adv.* Som står bittida upp om morgonen.

Morgens, *adv.* Om morgonen, på morgonstunden.

Morſch, *adj.* o. *adv.* Mjuk, blöt, mör, len, vek; matt, kraftlös; murken; förmultnad; rutten.

Morſelle, *f.* 4. Morsellkaka, -skifva.

Mörſeln, Mörſcheln, *v. a.* Krossa, stöta sönder i morteln.

Mörſer, Mörſel, *m.* 3. Mortel, mörsare. M. des Kompaßes, compassdosa. =block, *m.* Block ell. lavet till en mörsare. =kerze, *f.* Stöpta vaxljus som äro korta samt tjockare uppåt. =keule, *f.* 4. Stöt, morteltelstöt, stamp.

Mortalität, *f.* 4. Dödlighet.

Mörtel, *m.* 3. Murbruk. =haue, *f.* 4. Kalkhacka. =kelle, *f.* 4. Murslef, kalkspade. =trücke, se =haue. =pfanne, *f.* 4. Kalkbänk der murbruk tillblandas. =wäſche, *f.* Tunt murbruk som strykes emellan fogningarne.

Mörteln, Mörten, *v. a.* Krossa, stöta eller rifva fint. — *V. n.* ſ. Falla sönder i små stycken.

Mortificiren, *v. a.* Döda en förskrifning [m. m.

Morzenkraut, *n.* 2. Ringblomma.

Mos ꝛc. Se Moos ꝛc.

Moſaiſch, *adj.* o. *adv.* Mosaisk. Moſaiſche Arbeit, se Muſivarbeit.

Mösch, *n.* 1. (*Bot.*) Myske, madra. — *S.* [*m.* Tätting.

Moſchee, *f.* 4. Moské, mahometansk kyrka.

Moſchus, *m.* Se Bisam.

Möſeln, *v. n.* h. Lukta mossa; lukta ler.

Moſt, *m.* 1. Must, söt ogäst vin =beere, se Moosbeere. =bluſt, se Rebendolde. =büte, *f.* Så kallas på vissa orter, t. ex. i Meissen, ett käril i form af en strut, som när vinmusten jäser, sättes i sprundet, förmodligen för att hindra de spirituösa delarna att förflyga. =jöckchen, =jocken †, *n.* Lingon. =meſſer, *m.* Gleukometer: ett af Cadet de Vaux uppfunnet verktyg att bestämma vinmustens godhet och styrka. =reich, se Moſtig.

Moſtart, se Möſtrich. =körnlein, ell. -töpflein, *n.* 3. Senapsdosa eller -skål.

Moſteln, Moſten, *v. n.* h. Pressa vindruf-vor; hafva lukt af must.
Moſtig, *adj.* o. *adv.* Mustig, saftfull; lik vinmust; som smakar af vinmust.
Möſtrich, Moſtrich, *m.* 1. Malen senap.
Motete, *f.* 4. Motett, ett slags kyrkmusik.
Motiv, *n.* 1. Motiv, bevekande orsak, bevekelsegrund, driffjäder ſmal.
Motte, *f.* 4. Mal, mott, bokmal, klädes-
Mottenfraß, *m.* 1. Gnagande ell. frätande af mal; äfv. af dem förderfvade kläder. =fräßig, *adj.* o. *adv.* Maläten. =kraut, *n.* 2. Sqvattram.
Motto, *n. indekl.* Motto, devis.
Motzig, *adj.* o. *adv.* Kort, af liten växt. (*Bergv.*) Säges om smärre gångar, hvilkas sträckning i fält endast hinner högst till 300 famnars längd.
Mucheln, *v. n.* h. Lukta eller smaka mögel ell. unken. Das Mehl mucheit; jfr Mauchen.
Muchlig, *adj.* o. *adv.* Möglig, ankommen, som luktar unken.
Mucke, *f.* 4. Nyck, egensinnighet, underlighet. Das Ding hat Mucken, der ligger något hemligt innunder som hindrar saken. Das Pferd hat Mucke, hästen är istadig eller ostyrig. † Die Mucken zeihen, snörpa på munnen.
Mücke, *f.* 4. Mygg; fluga; harkrank, som ock kallas die große M. Mücken fangen, fånga mygg, vara fåfäng. Aus einer M. Elephanten machen, göra stort väsen af ett lappri. — M. är äfven gevärsständare; äfv. ett slags gaffel eller tjufva hvarmed drufvorna i fatet skiljas ifrån kimmarne. =Mückenbaum, *m.* Flugträd, se Schwarzpappel. =bein †, *n.* Purrhafre; jfr Haubennadeln; äfven person med smala ben. =ſchmalz, *n.* Myggfett: (*fig.*) något som icke finnes, t. ex. ett botmedel emot något som icke kan hjelpas. =ſehen, *n.* Ett slags ögonsjuka som vanligen plägar föregå svarta starren.
Mucken, *v. n.* h. Låta gifva ett läte ifrån sig; mucka, se Muckſen; äfv. gifva sitt missnöje, sin förtret på ett mindre anständigt sätt tillkänna genom surt utseende och stillatigande; äfv. sitta och lura, stå och sofva. Es muckt mit der Sache; ell. die Sache muckt, det vill icke gå rätt bra med den saken, det är något som häftar. — *V. a.* † Lönnmörda.
Mucker, *m.* 3. Dolsk, förbehållsam menniska; en skenhelig.
Muckerei, *f.* Skenhelighet.
Muckiſch, *adj.* o. *adv.* Dolsk, förbehållsam; grubblande; skenhelig.
Mücklich, *adj.* o. *adv.* Lik mygg; liten, obetydlig.
Muckſen, *v. n.* h. Mucka, kny, knysta. Er darf gegen ihn nicht m., han törs icke mucka för honom, ej säga ett ord emot honom, ej röra sig. Es giebt Leute, welche verlangen, daß die gesunde Vernunft in Religionsstreitigkeiten nicht m. soll, att man ej får bruka ell. beropa sig på sitt sunda förnuft i religionsstridigheter.
Müdd, *m.* Ett mått för torra varor.
Muddern, *v. n.* (*Skepp.*) Muddra: röra botten under seglingen. — *V. a.* Muddra.
Muddig, *adj.* o. *adv.* Gyttjig (om fisk och vatten); unken, oren (om säd o. d.).
Müde, *adj.* o. *adv.* Trött, matt, utmattad.
Müden, *v. n.* h. Bli trött. — *V. a.* Se Ermüden. — Sich m. *v. r.* Tröttna. (*Fig.*) Gifva efter.
Müdigkeit, *f.* 4. Trötthet.
Muff, *m.* 1. *pl.* =en, Müffe. Muff. (Ut. *pl.*) Mögel. † Säges om god knastertobak, som luktar väl: er iſt ein guter M.... (*pl.* Muff). Doft läte af en stor hund,

som egentligen icke är skällning; äfven hund som låter höra ett sådant läte. † En butter, vresig person. =handſchuh, *m.* 1. Luden vante. =muff †, *m.* Hund som beständigt skäller.

Muffel, *f.* (*Chem.*) Muffel. † Hund med tjocka hängande läppar, mops; äfv. skenhelig Herrnhutare. =blatt, *n.* (*Hytto.*) Tegelstensskifva hvarpå muffeln står. =herd, *m.* En liten ofvantill tillmurad och blott med smala öppningar försedd härd i kölnor.

Muffeln, *v. n.* *h.* Morra, knota; tugga stort, mumsa, lukta illa. — *V. a.* Förmumma, utklädа. ſskälla.

Muffen, *v. n.* *h.* Visa sig trumpen, tvär;

Muffen, Müffen, *v. n.* *b.* Lukta ell. smaka unken.

Muffig, Müffig, Müffend, *adj.* o. *adv.* Unken, ornad, härsk.

Muffig, *adj.* o. *adv.* Trumpen, misslynt.

Mühe, *f.* 4. Möda, besvär, omak, arbete, släp, svårighet. Es iſt nicht der M. werth, es lohnt der M. (bättre die M.) nicht, det lönar icke mödan. Einem die M. abnehmen, taga besväret på sig i en annans ställe. Der M. ſoll er überhoben ſeyn, han skall slippa det besväret. Sich alle mögliche M. um eine Sache geben, använda all möjlig flit på en sak.

Mühen, *v. n.* *b.* Böla, vråla.

Mühen, *v. a.* Möda, göra omak, besvära. — Sich *m. v. r.* Möda sig, besvära sig. Se Bemühen, som är mera brukligt.

Mühlarzt, *m.* 1. Qvarnbyggmästare. =bach, *m.* 2. Qvarn-å. =beutel, *m.* 3. Qvarnsikt. =bottich, *m.* 1. Qvarnstenskar ell. -kista. =burſche, *m.* 4. Mjölnardräng. =eiſen, Jernaxel hvaromkring löparen går; äfven jern som lägges på qvarnhjulaxeln för att fästa den (*Vapenk.*) Qvarnjern. =gang, *m.* 1. Ett par qvarnstenar. =gaſt, se Mahlgaſt. =gebiet, *n.* Ställningen i mjölqvarnar, hvari öfra stenen och kupan finnas. =gerechtigkeit, *f.* Rättighet att anlägga qvarn, särdeles mjölqvarn. =gold, *m.* (*Bergv.*) Rent guld som lägger sig öfverst på planhärdarne. =heimchen †, *n.* Syrsa. =herr, *m.* Ägare af en qvarn. =käfer, se Mehlkäfer. =klapper, *f.* 4. Qvarnklapp. =knappe, se =burſche. =krapp, *m.* Det yttersta bruna skalet af krapp. =lauf, *m.* Träomfattningen hvari qvarnstenen löper. =mahler †, *m.* Dagsjäril. =metze, *f.* 4. Qvarntull, tullkappe. =rad, *n.* 2. Qvarnhjul. =rumpf, *m.* 1. =trichter, *m.* 3. Qvarnskruf; qvarnöga. =ſchlammbruch, *n.* Pagementguld: silfverhaltigt guld som genom qvartering skall fineras. =ſchnur, *f.* (*Hand.*) Kyprade halfsidenband. =ſpiel, se Mühlenſpiel. =ſtänder, *m.* Bjelken hvarpå en väderqvarn hvilar. =ſteiger, *m.* (*Bergv.*) En som har uppsigt öfver bokverket och tennvaskningen. =ſtein, *m.* Qvarnsten. =wehr, *n.* 1. Kajdam, uppdämning.

Mühle, *f.* 4. Qvarn. Eine M. mit drei Gängen, en qvarn med tre par stenar. Der Müller ſtellt die M., säges när han vrider qvarnen omkring efter vädret, eller då han ställer löparen något högre. Att ställa löparen något lägre, kallas: die M. zuſammen laſſen. Dem Tuch die M. geben, låta valka klädet på valkqvarnen. †Das iſt recht Waſſer auf ſeine M., det är vatten på hans qvarn, det är just som han vill hafva det. Mühlenamtmann, *m.* Amtman som förestår flera mjölqvarnar. =anker, *m.* Ankare hvarmed skeppsqvarnar fästas. =arbeiter, *m.* (*Bergv.*) Arbetare vid bok- och vaskverk. =bau, *m.* 1. Qvarnbyggnad. =burſch, *m.* Mjölnaredräng. =fachbaum, *m.* Damstock vid vattenqvarnar. =frohne, *f.* Dagsverke till

qvarnbyggnad, eller för att skaffa egendomsherrens spannmål till qvarn. =gerüſt, *n.* Det runda träverket öfver qvarnstenarna. =haus, *n.* Huset eller byggnaden omkring en väderqvarn. =klapper, *m.* Qvarnlekan. =mahler †, *m.* Dagfjäril. =ruder, *n.* Platthugget virke till qvarnbyggnad. =ſchau, *f.* Qvarnsyn. =ſpiel, *n.* 1. Qvarnspel: ett slags brädspel. Im M. hat man eine Mühle, när man har satt tre brickor i en rad. Seine M. auf und zumachen, slå igen och draga upp qvarnen i detta spel. =ſteuer, *f.* Qvarnränta, qvarnskatt. =ſtuhl, *m.* Bandstol. =teich, *m.* Qvarndam. =zwang, *m.* Rättighet som förbinder att mala på en viss qvarn.

Muhme, *f.* 4. Kusin, faster eller moster, slägting; smeknamn som barn gifva sina guvernanter.

Mühſal, *n.* 1. Besvär, nöd, lidande.

Mühſam, *adj.* o. *adv.* Plågsam, mödosam, högst besvärlig.

Mühſelig, *adj.* o. *adv.* Plågsam, mödosam, svår, besvärlig. [svärlighet.

Mühſeligkeit, *f.* 4. Svårighet, möda, be-

Muhskeule, =kühl, *s.* Musköl: en sort stor trähammare på skepp.

Mühwaltung, *f.* 4. Möda, besvär.

Muid, *n.* Ett våtvarumått i Augsburg.

Mulde, *f.* Tråg, skål, spillkum. (*Bergv.*) Fördjupning i orena flötser, som när den är mera lång än bred kallas Groben, och kubisk kallas Pfeiler. Eine M. Blei eller Muldenblei, *n.* Muldan, blytacka. =gewölbe, *m.* Ett korshvalf som ofvantill någorlunda liknar ett aflångt träfat. =grube, *f.* Muldangrop.

Mulje, *f.* Mölja: ett slags hamn.

Mull, *n.* Mull; sopor. — *S. m.* Katthanne. =erz, *n.* Ett slags silfvermalm ifrån Sumatra. =krapp, *m.* Sämsta sort krapp.

Müller, *m.* 3. Mjölnare ell. mölnare. =axt, *f.* En liten yxa med långt skaft, som mjölnaregesäller fordom hade med sig på resor och till sirat. =blau, *adj.* o. *adv.* Hvitblå, ljusblå. =burſch, *m.* Mjölnaredräng. =ingwer, *m.* Gurkmeja.

Müllériſch, *adj.* o. *adv.* Lik, egen ell. passande för en mjölnare, mjölnareagtig.

Mulm, *m.* Mull. (*Bergv.* Mulm: förvittrad malm; äfv. rutten ved. Der Baum hat den M., börjar ruttna. [Bli mull.

Mulmen, *v. a.* Göra till mull. — *V. n.* f.

Mulmicht, *adj.* o. *adj.* Lik mulm ell. mull; fullrutten.

Mulmig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller mulm, som består af malm, mull eller jord. hvilken börjar ruttna likasom trä.

Mulſicht, Mulſig, *adj.* o. *adv.* Die Weintrauben ſchmecken m., säges då de varit frusna.

Multon, Multum, *n.* 3. Svanboj.

Mumie, *f.* 4. Mumie. [svig.

Mumme, *f.* Ett slags starkt öl från Braun-

Mummel, *m.* 3. Buse, julspöke, knekt Robert; äfven sorgdok. (*Bergv.*) Svart och rödbrun jernmalm, med jernglimmer och hvit jernspat ifrån Schmalkalden.

Mummeln, *v. n.* h. Mumla. [den.

Mummerei, *f.* 4. Gyckleri, förställning; maskrad.

Mund, (d som t) *m.* 1. des =es, *pl.* Münder. † Münder. Mun. (*Lif.*) Öppning, ingång, mynning, såsom mag-mun, å-mun, mynning af en kanon, o. s. v.; äfv. föda. Sie hat einen ſchönen Mund, einen Mund zum küſſen, hon har en alltför vacker, en söt mun. (*Ordspr.*) Aus dem Munde ſprechen, tala ur munnen, tala så högt att man kan förstå det. Ich hatte es gerade im Munde, jag ville just säga detsamma. Ein Blatt von dem M. nehmen, taga bladet ifrån munnen. Den M. halten, tiga. Die Hand auf den M. legen, tiga

Murrig, Mürrisch, *adj.* o. *adv.* Knarrig, trätsam, brummande; vresig, butter.
Murrkopf, *m.* 1. Knarr, tvärvigg.
Mus, se Muß.
Muscate, se Muskate.
Muschc, se Schönpflästerchen.
Muschel, *f.* 4. Mussla; snäck- ell. musselskal. =bank, *f.* 1. Musselbädd. =cabinett, *n.* 2. Snäck- ell. musselsamling. =lehre, *f.* 4. Läran om skalmaskar., snäckor och musslor. =sammlung, se cabinett. =schale, *f.* 4. Snäck- ell. musselskal. =stein, *m.* 1. Snäcksten. =werk, *n.* 1. Allehanda snäckor och musslor. [lik en mussla.
Muschelicht, *adj.* o. *adv.* Musselformig,
Muse, *f.* 4. Skaldmö, sånggudinna. (*Fig.*) Poetiskt snille, sätt att dikta, att göra vers, skaldeqväde; äfven vettenskaper. Schon lange hat seine Muse geschwiegen, han har på lång tid icke gjort vers. Da sang seine Muse bei dessen Grabe, då sjöng han ett sorgeqväde vid hans graf. Die sanften Musen fliehen vor dem Geräusch der Waffen, Vitterheten flyr för vapnebrak. Die Musen, muserna; vitterhet, skaldekonst.
Muselmann, *m.* 2. Muselman. mahometan.
Musen, *n.* Så kallas i Ulm ett straff för ägtenskapsbrytare att äta hafvergröt tillsammans.
Musenalmanach, *m.* 1. Vitterhets-almanach. =gaul, *m.* 1. Pegasus, poeternas vingade häst. =sohn, *m.* 1. Apollos lärjunge; studerande.
Musik, *f.* 4. Musik.
Musikalisch, *adj.* o. *adv.* Musikalisk.
Musikant, *m.* Musikant; bondspelman, birfilare.
Musikmeister, *m.* 3. Lärare i musik. =verständiger, *m.* böjes som *adj.* Musikant som är hemma i musiken.
Musivarbeit, *f.* 4. Mosaik: arbete af olikt färgade sten och träbitar. =malerei, *f.* 4. upphöjd målning; måleri i mosaik.
Muskate, *f.* 4. Muskot. Was soll der Kuh die M.? Man bör icke kasta perlor för svin. [Muskotpäron.
Muskateller, *m.* 3. Muskatvin. =birn, *f.* 4.
Muskatenbaum, *m.* 1. Muskotträd. =blume, =blüthe, *f.* 4. Muskotblomma. =nuß, *f.* 1. Muskatwein, se Muskateller. [Muskot.
Muskel, *m.* 3. och 6. Muskel.
Muskelei, *adj.* o. *adv.* Bestående af muskler, muskelagtig, full af muskler, stark.
Muskete *f.* 4. Musköt, bössa.
Musketenfeuer, *n.* 3. Musköteri, musköteld.
Musketier, *m.* 1. Musketerare; bofink.
Muskus, se Bisam.
Muß, *n.* 1. (u långt) Välling, mos.
Muß, *n.* o. *m.* Tvång, nödvändighet. Es ist eben kein M., Det är just icke nödvändigt. M. ist ein bitteres Kraut, det är hårdt att vara tvungen till något, det är en hård nöt att bita på.
Muße, *f.* 4. (u långt) Ledighet, lediga stunder, arbetslöshet. Gute M. haben, hafva godt om tid. Etwas mit guter M. thun, lemna sig full tid till något, göra det efter beqvämlighet. Sich an einer weichlicher M. gewöhnen, vänja sig vid en veklig orklöshet, vid lättja. =stunde, *f.* En ledig stund.
Musselin, *m.* 1. Nettelduk.
Musselwagen, *m.* Vidden eller rymden emellan betingen och fockmasten på skepp.
Müssen, *v. n. irr.* h. Ich muß, du mußt, er muß, wir müßen, ihr müßet, sie müßen; *conj.* ich müsse, du müssest, er müsse; *imp.* ich müßte; *pl.* gemußt, Vara nödigt, behöfvas; måste, böra; vara nödsakad, tvungen. Es muß so seyn, det bör så vara, det kan ej annorlunda vara.
Mußen, *v. a.* Spisa, gifva mat; äta gröt ell. mos; göra till mos eller gröt. (*Fig.*)

Dugtigt prygla, piska sönder och samman.

Mußicht, *adj.* o. *adv.* Mosig, grötagtig.

Mußig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller och i synnerhet gifver mycket gröt ell. mos.

Müßig, *adj.* o. *adv.* Sysslolös; ledig, onyttig ell. obrukad; orklös, lättjefull. Eine müßige Erkenntniß, en kunskap som ej på något sätt är verksam. Das Geld ſteht m., penningarne äro ej utsatte på ränta, ligga fruktlösa. =gang, *m.* 1. ut. *pl.* Ledighet; orklöshet, lättja, sysslolöshet. Sich dem Müßiggange ergeben, slå sig till tättja. (*Ordspr.*) M. lehrt viel böſes und iſt des Teufels Ruhebank, fåfängt gå, lär mycket ondt och är djefvulens örngott. M. iſt aller Laſter Anfang, lättjan är upphofvet till alla laster. Ein geſchäftiger m., kallas: när man sysslosätter sig endast med onyttiga, fåfänga ting. =gänger, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Lätting, dagdrifvare.

Müßigen, *v. a.* Nödga. tvinga. Sich einer Sache m., afhålla sig derifrån, undvika den.

Mußtheil, *n.* (*Lag.*) Hälften af de lifsmedel, som 30 dagar efter mannens död finnes i boet, och efter Sachsiska lagen tillhör enkan (likväl blott hos adeln).

Muſter, *n.* 3. Modell; mönster; efterdöme, exempel; prof, proflapp eller bit; profmått ell. måttstock. (*Trädg.*) Prydlig figur ell. sirat på en blomsterrabatt. =baum, *m.* (*Trädg.*) Prydligt träd eller buske som sättes på en grann rabatt. =buch, *n.* 2. Profbok. =elle, *f.* Aln som tjenar till rättesnöre för allt almmått i ett land. =haft, *adj.* o. *adv.* Exemplarisk, efterdömlig. =herr, *m.* 4. Mönsterherre. =karte, *f.* 4. Prof, profbok eller -karta. =rolle, *f.* 4. Mönsterrulle eller -lista. =ſchreiber, *m.* 3. Mönsterskrifvare.

Muſterlich, se Muſterhaft.

Muſtern, *v. a.* Mönstra, hålla mönstring; mönstra, tadla.

Muſterung, *f.* 4. Mönstring. Durch die M. gehen, undergå mönstring.

Muth, *n.* Ett slags mått för både våta och torra varor.

Muth, *m.* 1 (u långt) Mod, behjertenhet; lynne, sinnelag. Guten Muthes ſeyn, vara vid godt mod. Den M. ſinken laſſen, falla modet, misströsta. Einen M. an jemand kühlen. Se Müthchen. Gut macht M., tålamod och lycka följas åt. Guter Muth macht alles leicht, lust och mod göra bördan lätt. M. hat er genug dazu, nog har han hjerta, nog är han karl dertill. Stolzer M. geht vor dem Fall, högfärd går för fall, öfvermod störtar sig sjelf. Gelaſſener M., tålamod. Ihm iſt bei der Sache nicht gut zu Muthe, han spär sig icke godt om saken. =los, *adj.* o. *adv.* Modfälld, försagd, modstulen, nedslagen. =loſigkeit, *f.* 4. Modstulenhet, klenmodighet, försagdhet. =maßen, *v. a.* Föreställa sig, förmoda, gissa, inbilla sig, sluta, hafva anledning att tro. =maßlich, *adj.* o. *adv.* Grundad på gissningar; saunolik, trolig, antaglig. =maßlichkeit, *f.* 4. Sannolikhet, trolighet. =maßung, *f.* 4. Förmodan, gissning. =wille, willen, *m.* 5. Ondska, illska, elakhet; rasighet, ostyrighet, puts, putsmakeri, skälmstycke, fjolleri; sjelfsvåld, öfverdåd. Muthwillen treiben, vara sjelfsvåldig; göra ätlöje utaf. =willig, *adj.* o. *adv.* Sjelfsvåldig, öfverdådig, yr, rasig, ostyrig; skälmagtig, skalkagtig, fjollig, lustig, lekfull. =willigen, *v. a.* Handla egenmägtigt och af nyck, utan afseende på lag.

Müthchen, *n.* 3. Sein M. an jemand kühlen, släcka sin harm på någon.

Muthen, *v. a.* Göra ansökning om, åstun-

da. Gemuthet ſeyn, vara sinnad; ämna Der Geſell muthet das Meiſterrecht, gesällen gör ansökning att blifva upptagen i handtverksembetet. Das Lehn m., söka stadfästelse på sitt län, medelst edens aflåggande, och vissa penningars betalande till vederbörande, muta. (*Bergvett.*) Muta: af Bergmästaren uttaga mutsedel eller tillståndsbref att få arbeta någon upptäckt malm- eller mineral-anvisning. — *V. n.* Hvaraf blott *part.* gemuthet nyttjas Gemuthet ſeyn, vara sinnad. Wohl gemuthet ſeyn, vara väl sinnad; äfv. vara munter, vid godt mod.

Muther, *m.* En som formligen anhåller eller gör ansökning om något.

Muthgeld, =groſchen, se Lehnsgebühr. =jahr, *n.* (*Handtv.*) Året då gesällerne böra göra ansökning att bli upptagne bland mästarne. =ſchein, *m.* Skriftligt bevis af vederbörande, att en läntagare har sökt och fått stadfästelse på sitt län, och således fullgjort sin skyldighet. =zettel, se Muthung.

Muthig, *adj.* o. *adv.* Modig, hurtig, behjertad, tapper (helst om hästar).

Muthung, *f.* Ansökning om stadfästelse på något; äfven trohetsedens aflåggande. (*Bergv.*) Mutsedel, tillståndsbref.

Mutje, *f.* Ett slags små fartyg i Norra Holland.

Mutſchierung, *f.* Afvexling i förvaltning eller i regeringen hos en slägt, eller då flere hafva del uti inkomsterna af ett gods eller ett land, men den åldsta förregeringen eller förvaltar den.

Mutter †, *m.* Kräfta som ömsar eller nyss ömsat skal. — *S. f.* (utan *pl.*) Moder, drägg. Den Wein auf der M. liegen laſſen. — M. (*pl.* Mütter) Mor, skrufmor; rörka på en böss-stock; äfv. ställhus på en myntstock (*Bergv.*) Bergart hvari malm finnes, som omgifver malmen; äfven den plachma som endast består af svafvelkifver. (*Stilgj.*) Matris: form att gjuta stilar uti. =bein †, *n.* Ett ben i läret på ett boskapskreatur. =eiſen, *n.* Mutterjern, hvarmed gängorna i en skrufmutter utsvarfvas. =hammer, *m.* (*Hofsl.* och *Vapensm.*) Hammare med trubbig spets, hvarmed de slå för hålen till skrufmuttrar.

Mutter, *f.* Mütter, *pl.* Moder; lifmoder. Auf der M. Schooß werden die Kinder groß, mödernas sköte är barnens trefnad. =ader, se Frauenader. =allein, *adv.* Alldeles ensam. =beſchwerde, *f.* 4. Modersjuka. =biene, *f.* Vise i en bistock, bivise. =birke, *f.* Slokbjörk. =blume, *f.* (*Blomst.*) Blomma som skall gifva frö; äfv. backsippa; fagelört. =blutfluß, *f.* Blodflöd ur lifmodern. =bruch, *m.* 1. Moderfall. =erde, *f.* 4. Svartmylla. =eſſig, *m.* Ett slags ättika som nyttjas emot moderpassion. =fieber, *n.* Feber som ofta är åtföljd af moderplågor; äfv. feber som uppkommer af bränad efter samlag. =flecken, se mahl. =fluß, *m.* 1. Hvita flussen. =füllen, *n.* 3. Stofölunge. † Er gab ſich auf ſein M., han begaf sig till fots, red på apostlahästarne. =gerſte, se =korn. =gut, *n.* 2. Möderne. =horn, *n.* En af de stammar ell. rör hvari lifmodern hos åtskilliga djur är fördelad. =huſten, *m.* Torr krampaktig hosta, som ofta är åtföljd af moderkrämpor. =kalb, *n.* 2. Mjölkkalf; qvigkalf; morsgris. =kind, *n.* 2. Menniska. =korn, *n.* 2. Mjöldryga; brandkorn. =krampf, *m.* Kramp i modermunnen. =kranz, *m.* Moderring eller krans af vax, som brukas vid moderfall. =kraut, *n.* 2. Hvitört; matram; sqvattram; melissört. =krebs, *m.* Kräfta som fått nytt skal; äfv. kräfta med rom under stjer-

ten. =kuchen, *m.* 3. Efterbörd. =land, *n.* 2. Moderland: så kallas ett land i anseende till sina colonier. =lauge, *f.* (*Chem.*) Moderlut. =leber, *f.* Efterbörd. =leib, *m.* Moderlif, qved. — *Anm.* Nyttjas vanligen utan art. Von mutterleibe an. =los, *adj.* o. *adv.* Moderlös. =lose, *f.* Ett slags fisk. =losete, *n.* Mudd. =mage, *m.* Slägting på mödernet. =mahl, *n.* 1. Födelsemärke. =mensch, *m.* 4. Menniska. =milch, *f.* Modermjölk. (*Fig.*) Spädaste barndom. =mund, *m.* Modermun: öppningen af lifmodern; äfven yttre öppningen af moderslidan. =nackend, nackt, *adj.* o. *adv.* Splitternaken. =nägelein, *n.* ell. nelke, *f.* Sådana kryddnejlikor som mogna på trädet, affalla af sig sjelfva och nyttjas till frö; äfv. trädgårdsnejlikor som dragas upp till frö. =pfeife, *f.* Pipor i bikupor hvari ungarne ligga. =pfennige, *pl.* Stickpenningar som mödrar ge barnen utom faderns vettskap; äfven penningar som man lägger på kistbotten. =pferd, *n.* 1. Sto, fölsto. =pflaster, *n.* Pläster emot moderkolik. =recht, *n.* 1. Moderlig ell. moderns rätt, moderlighet ell. i egenskap af moder. =rörchen, *n.* Spets, rörka på en böss-stock. =schaf, *n.* Tacka som burit ell. lammat. =schaft, *f.* Moderskap. =scheide, *f.* Moderslida. =schmerzen, *pl.* Modersjuka. =schwein, *n.* So eller sugga som redan grisat. =schwester, *f.* Moster. =schwindel †, *m.* En krampagtig svindel hos qvinnor, som gemene man tillskrifver lifmodern. =seele, *f.* 4. Menniska. =seelen, =selig allein †, *adv.* Helt ensam; mol allena. =sohle, *f.* (*Salto.*) Modersola: moderluten af saltet. =söhnchen, *n.* 3. Hjertunge, smekunge. =spiegel, *m.* (*Chir.*) Instrument att uttaga ett dödt foster. =sprache, *f.* 4. Modersspråk, modersmål; grund- eller hufvudspråk. =stein, *m.* 1. Hysterolith. =stock, *m.* 1. Moderkupa. =theil, *n.* 1. Möderne, arf efter modern. =trompete, *f.* 4. (*Anat.*) Moderhorn, Fallopii trumpeter. =weilchen, *n.* 3. =viole, *f.* 4. Matronal-viol. =wasser, *n.* Ett slags distilleradt vatten emot modersjuka. =weh, *n.* Modersjuka. =wein †, *m.* Ett slags sött vin som drickes emot moderplågor. =witz, *n.* 1. Medfödd qvickhet eller skicklighet; snille. =wut, *f.* Kättja i högsta graden. =zäpfchen, *n.* 3. Ett botmedel eller instrument emot moderfall. =zwiebel, *f.* Så kallas ibland lökväxter en lök som redan burit blommor och satt nya lökar.

Mütterchen, *n.* 3. Mor lilla; gumma; (på gevär) rörka.

Mütterlich, *adj.* o. *adv.* Moderlig; moders; möderne...

Mutz, *n.* 1. Stubbig, stubbrumpig, stympad. (*Fig.*) Dum, enfaldig menniska. =ohr, *n.* Styfvadt ell. afskuret öra; äfv. ett djur med sådana öron.

Mütze, *f.* 4. Mössa, hufva; huf. (*Fig.*) kongshatten: andra magen hos idislande djur. Nicht richtig unter der Mütze seyn, vara yr i mössan, ej vara rätt klok.

Mutzen, *v. a.* Stympa; stubba, klippa; äfv. putsa, snygga, kläda sig. — *V. a.* Spela, leka (om barn).

Mützengericht, *n.* En rätt eller domstol i Hessen som hålles öfver gifte lifegne, som utan sin länherres tillstånd gift sig med en annan adelsmans lifegne, och hvarföre de pliktfällas. =pulver, *n.* Pulver att rengöra pläten på granadörmössor, samt andra metall- och silfversaker.

Mützer, *m.* Mössmakare.

Myriade, *f.* 4. Myriad, antal af 10,000.

Myrrhe, se Mirrhe.

Myrthe, se Mirte.

Mystiker, *m.* 3. Mystisk skribent.

Mystisch, *adj.* o. *adv.* Mystisk.

N.

Nabe, *f.* 4. Naf, hjulnaf.

Nabel, *m.* 3. des =cs, *pl.* Nabel. Nafle; fröärr. (*Byggnk.*) Slutstenen i ett hvalf; den spetsiga upphöjningen i midten af en sköld. (*Mathem.*) Brännpunkt. N. är äfven buckla ell. äs, *Umbo*, på musslor eller det upphöjda stället vid sätet. =binde, *f.* 4. Nafvelbindel ell. band. =kraut, *n.* Nafvelgräs, *cotyledon umbilicus*; äfv. äkermönja; ormgräs; rylört, *Pytolæ umbellata*; äfv. linört, se Flachskraut. =linie, *f.* (*Bot.*) Nafvellinie: den yttre upphöjda linien, som den emellan inhinnan och fröskalet löpande nafvelsträngen gör, *Rhaphe*. =loch, *n.* Nafle: så kallas hos snäckor ett hål, som ligger vid pelarebasen i medelpunkten af skalets bas. *Umbilicus*. =öffnung, *f.* (*Anat.*) Nafvelöppning. (*Byggnk.*) Öppning midt i kupeln. =pflanze, se =kraut. =rinne, *f.* (*Anat.*) Främre delen af den långa lefverränman, *Fossa umbilicalis*. =same, *m.* Snärjgräs; äfven en art munklöss. *Cynoglossum omphalodes*. =schild, *m.* (*Vapenk.*) En liten sköld som sättes på nafvelstället, se =stelle. =schnur, *f.* 1. Nafvelsträng. =stelle, *f.* Nafvelställe, det ställe i en vapensköld, som är något lägre än hjertskölden. Nabeln, *v. a.* Nafla. Ein Kind n. Nabeln, *v. a.* Förse med naf. =bohrer, *m.* Stor nafvare ell. borr att borra hjulsnaf. =eiche, *f.* (*Skogsv.*) Ek som är dugelig till hjulsnaf och bör hålla 11 1/2 tum i tverlinie samt vara 20 aln. lång. =loch, *n.* Bössan eller hälet på ett hjul hvari axeln löper. =ring, *m.* Jernring omkring ell. i ett hjulsnaf.

Näber, *m.* Nafvare. =schmied, *m.* Smed som smider allehanda nafvare och borrar.

Nach, *prep.* med *Dat.* Efter, till, åt, enligt med. Er artet seinem Vater nach, han brår på sin far. Er heißt nach mir, han heter som jag. Nach dem Bocke riechen, lukta bock. Nach der Elle verkaufen, sälja alntals. Der Länge nach erzählen, berätta utförligen. Nach etwas arbeiten, sätta sig något till mönster vid sitt arbete, arbeta efter ett annat mönster. Die Feder ist sehr nach meiner Hand, den pennan går mig väl i lag. Sie ist dem alten Mann sehr nach der Hand, hon är gubben mycket i lag, hon vet alltför väl att skicka sig efter gubben. † Etwas nach (aus) der Hand verkaufen, sälja något ur fri hand. Nach der Hand, efter hand, med tiden. — Nach, *adv.* Nach hinten, bakefter, bakom, efter. Vor wie n., alltid. N. und n., efter hand, småningom.

Nachachtung, *f.* Efterlefnad, efterrättelse.

Nachäffen, *v. a.* Härma, efterapa. Der Affe äfft immer nach, aber nachgeahmt hat er nie. =äffer, *m.* 3. Efterapare. =äffung, *f.* 4. Härmning, efterapning.

Nachahmen, *v. a.* Efterhärma, eftergöra, söka likna. =ahmer, *m.* 3. Härmare, efterföljare. =ahmlich, *adj.* o. *adv.* Som kan eller förtjenar eftergöras. =ahmung, *f.* 4. Härmning; efterföljd, efterdöme, exempel. =ahmungswerth, =würdig, *adj.* o. *adv.* Efterdömlig; exemplarisk.

Nachähren, *v. a.* Efterhemta, plocka efter. Einem n. nachältern, *v. n.* s. Bli senare gammal än en annan.

Nacharbeit, *f.* Arbete som man gör efter en annan. (*Bergv.*) Arbete som förrättas efter det ordentliga schiktet, och som äfven kallas die leidige Schicht. Hos färgare bestå die Nacharbeiten i de färgade tygens afkokning, sköljning och torkning, till skillnad från sjelfva färg-

ningen som Hauptarbeit, och Appreturen som Ausarbeitung. =arbeiten, *v. n.* h. Arbeta efter en annan; uppfylla, ersätta bristen på en annans arbete.

Nacharten, *v. n.* f. o: h. Einem n., bräs eller slägtas på någon; vara lik, träda i ens fotspår.

Nachbar, *m.* 6. Granne, byinvånare. =barinn, *f.* 4. Grannqvinna, -hustru eller flicka. =bartich, *adj.* o. *adv.* Nära eller näst intill belägen, nästgränsande; nabolig, hvad grannar och nabor tillkommer. Nachbarliche Freundschaft halten, lefva som goda grannar. =recht, *n.* 1. Naborätt. =schaft, *f.* 4. Grannskap, nära belägenhet; grannar. =weg, *m.* Byväg.

Nachbeben, *v. n.* h. Bäfva, darra efteråt (om strängar o. d.) — (m. seyn.) Bäfvande efterfölja

Nachbedenken, *v. n. irr.* (se Denken.) Efteråt betänka. (*Ordspr.*) Vorgethan und nachbedacht, hat manchen in groß Leid gebracht, förut gjordt och sent betänkt, har mången mod och hjerta kränkt.

Nachbeißen, *v. n. irr.* (se Beißen.) Svida efteråt. — *V. a.* Äta ell. tugga på, sedan man förtärt något. Nach einer Arzenei etwas n. Bei einem Glase W. etwas n.

Nachbellen, *v. n.* h. Skälla efter någon. Einem Hunde n., härma en hund i skällande.

Nachberg, (*Bergv.*) En sehikt svarthornig ofyndig skifer i Mansfeld, som häller en mark koppar på centnern.

Nachbeschickung, *f.* (*Hyttv.*) Förnyad beskickning efter en misslyckad. frepa.

Nachbeten, *v. a.* Repetera, säga om, upp-

Nachbeter, *m.* 3. En som endast gör och säger efter andra.

Nachbier, *n.* Svagdricka.

Nachbild, *n.* Afbild, gjord efter en viss förebild. =bilden, *v. a.* Eftergöra; efterapa, härma. — *V. n.* h. Likna. =bildung, *f.* 4. Eftergörande; efterapning, härmning. fnan bundit förut.

Nachbinden, *v. a. irr.* Binda hvad en an-

Nachbittern, *v. a.* Förbittra efteråt; göra bittrare. — *V. n. h.* Smaka bittrare ef-

Nachblechen, se Nachzahlen. lteråt.

Nachbleiben, *v. n. irr.* f. Blifva efter, -tillbaka; ej ske. (*Ordspr.*) Um eins willen bleibt das Andre nicht nach, för .... en munks skull är icke klostret bygdt.

Nachbrechen, *v. n.* o. *n. irr.* f. (se Brechen.) Bryta efter ell. efteråt. Als die Wand weggenommen ward, brach die Decke nach, ramlade taket efter. — h. Arbeta efter med brytning. (*Bergv.*) Fortsätta arbetet i en gång. Die Schweine brechen auf dem Acker den Furchen nach, böka upp jorden längs utåt fårorna. =bruch, *m.* (*Glasm.*) Blyets andra dragning genom valsen; äfv. satsen ell. tillbehöret till en sådan dragning.

Nachbrennen, *v. a.* o. *n. irr.* f. Bränna efter. (*Jäg.*) Ein Gewehr brennet nach, då skottet brinner af en stund efter fångkrutet.

Nachbringen, *v. a. irr.* Bringa, föra eller bära efter; hota, laga, upphjelpa, iståndsätta hvad man försummat.

Nachbrunft, *f.* (*Jäg.*) De smärre hjortarnes brunsttid efter de starkares vanliga löptid. ftur.

Nachbruft, *f.* Bibringa på ett slagtadt krea-

Nachdem, *conj.* Sedan, eftersom, emedan. Je n., allt eftersom. — *Adv.* Sedan, sedermera, derefter.

Nachdenken, *v. n. irr.* h. Eftersinna, öfverlägga med sig sjelf, betänka, öfverväga.

Nachdenken, *n.* 3. Eftertanke, öfvervägande, eftersinnande, betragtelse, begrundan; djupa tankar. =denkend, *adj.* o. *adv.* Eftertänkande, öfvervägande; tankfull =denklich, *adj.* o. *adv.* Eftertänksam; be-

tänklig, eftertänklig; värd att tagas i öfvervägande. =donnern, *v. n.* h. Dundra efter. — *V. a.* Einem Flüche n., skicka förbannelser efter någon.

Nachdringen, *v. n. irr.* s. Sätta efter, följa

Nachdruck, *m.* 1. Eftertryckning, aftryck; vigtighet, eftertryck, betydlighet, värde, kraft, styrka, magt, emfas, tillgjordt eftertryck. =drücken, *v. n.* h. Eftertrycka. =drucken, *v. a.* Trycka, pressa efter eller för andra gången. — *V. n.* Idisla. =drucker, *m.* 3. Eftertryckare. =drücklich, *adj.* o. *adv.* Eftertrycklig, kraftig, dugtig, vigtig, allvarsam, sträng. =drücklichkeit, *f.* 4. Eftertrycklighet; kraft, vigtighet, allvarsamhet; stränghet.

Nachdunkeln, *v. n.* h. Säges hos målare om färger, när de bli mörkare, sedan de äro påstrukna, t. ex. oljefärger.

Nachdurst †, Törst som infinner sig dagen efter man rucklat eller druckit förmycket.

Nacheifer, *m.* 3. Nacheiferung, *f.* 4. Täflan, efterföljd. =eiferer, *m.* Medtäflare. =eifern, *v. n.* h. Söka att likna en uti något. =eiferung, se Nacheifer.

Nacheile, *f.* Skyndande efter någon, förföljande; en rymmares eftersättande; rättighet att förfölja en sådan. =eilen, *v. n.* h. (einem) Ila, skynda sig efter, förfölja.

Nach einander, *adv.* Efter hvarandra; å rad.

Nachen, *m.* 3 Liten båt, julle; ökstock.

Nacherbe, *m.* En som efter första arfvingens död är insatt till arfving efter honom.

Nacherfinden, *v. a.* Göra redan uppgifna ell. redan försökta upptäckter.

Nachernte, *f.* 4. Efterskörd; axplockning. =ernten, *v. a.* Skörda efter; plocka ax.

Nachessen, *v. a.* Äta efteråt; äta hvad en annan lemnat öfrigt. — *S. n.* En rätt som ätes efter en af hufvudrätterna, efterkost; äfv. frukt och syltsaker, som bäras fram vid slutet af måltiden; desert.

Nachfahren, *v. n. irr.* s. (einem) Fara, åka eller resa efter; eftersätta, efterträda. Mit der Hand gleich n., öfverfara något efteråt med handen. (*Jäg.*) Die Hunde fahren nach, när de snällt förfölja vildbrädet. Seinen Vätern n., gå till sina fäder, dö. (*Bergv.*) Fara efter och se om arbetarne gjort sin skyldighet. =fahrer, *m.* 3. Efterträdare i ett embete. (*Bergv.*) Viss tjensteman som befar grufvorna för att efterse om Geschwornerne gjort sin skyldighet.

Nachfahrt †, *f.* Efterträdande i ett embete; äfven på vissa ställen skyldigheten att lägga sitt vin i en viss källare, mala sin säd på en viss qvarn, o. s. v. =fährte, (*Jäg.*) Spår efter bakfoten på vildt.

Nachfallen, *v. n. irr.* s. Falla efter.

Nachfärben, *v. a.* Färga om igen. — *V. n.* h. Låta sin färg lysa igenom andra, meddela den åt andra dermed brutna färger (hos målare). Der Umber und alles Schwarz färbet nach.

Nachfolge, *f.* 4. Efterträdande, efterföljd; härmning. =folgen, *v. n.* s. Följa efter; efterträda; härma, söka likna, taga till efterdöme. =folger, *m.* 3. Efterträdare, efterföljare, anhängare.

Nachfordern, *v. a.* Fordra än mera; framkomma med en förgäten fordran, göra efterräkning. =forschen, *v. n.* h. Efterforska, eftersöka, söka ell. spana efter. =forscher, *m.* 3. Efterforskare, efterspanare. =forschung, *f.* 4. Efterforskande, efterspaning. =frage, *f.* 4. Efterfrågan, efterspaning, räfst, forskning. In starker N. seyn (om varor) vara mycket begärlig. =fragen, *v. n.* h. Fråga, höra efter, underrätta sig, göra sig underrättad om.

Nachfühlen, *v. n.* h. Sätta sig i en annans författning, antaga en annans känslor. Die Fertigkeit in Stelle anderer zu treten und dem unglücklichen n., gåfva att sätta sig i andras ställe, och att känna hvad en olycklig lider.

Nachführen, *v. a.* Föra efter, låta följa med.

Nachfüllen, *v. a.* Fylla på igen.

Nachgänger, *m.* 3. Controllör; häcklare, tadlare.

Nachgeben, *v. a. irr.* Tillägga, bifoga, gifva efteråt. — *V. n. irr.* h. Slakna, bli slapp, vek, efterlåten; blifva mindre sträng, modig, grannlaga &c.; eftergifva, bli mindre mån om; tågna; afstå; gifva vika för; böja sig; böjas; bevekas, röras; underkasta ell. undergifva sig. Einem N., foga ell. lämpa sig efter en. Die Hunde geben nach, hundarne höra upp att söka eller jaga efter vildet.

Nachgeben, *n.* 3. Eftergifvande, eftergifvenhet; vilfarande. -gebend, *adj.* o. *adv.* Beredvillig, eftergifvande.

Nachgebohren, *adj.* o. *adv.* Född efter faderns död. -geburt, *f.* 4. Efterbörd. -gehen, *v. n. irr.* s. Gå efter, följa efter ell. bakefter; vara mindre, ringare ell. lägre; gå med begär efter (t. ex. en flicka); se på, hafva afseende på (t. ex. sin fördel); sköta; lyda; slå sig till. -gehends, *adv.* Sedermera, derefter.

Nachgeld, *n.* Pengar som någon vid ett byte måste betala till.

Nachgericht, se Nachessen.

Nachgemacht, *adj.* o. *adv.* Eftergjord.

Nachgeschmack, *m* 1. Eftersmak af något.

Nachgeschwisterkind, *n.* 2. Syssling.

Nachgesetzter, böjes som *adj.* Högbåtsman; uppsyningsman.

Nachgewinnen, *v. a. irr.* h. Vinna efteråt, senare ell. dessutom. — *V. a.* (*Berg.*) Se Nachschlagen.

Nachgiebig, *adj.* o. *adv.* Foglig, eftergifven, nedlåtande, saktmodig. -giebigkeit, *f.* 4. Foglighet, eftergifvenhet, nedlåtenhet.

Nachgießen, *v. a. irr.* Gjuta, ösa eller slå på, påfylla, gjuta efter, eftergöra.

Nachgrüben, *v. n. irr.* h. Gräfva efter, gräfva för att söka.

Nachgrasen, *v. a.* o. *n.* h. Slå, afbeta gräs efter andra.

Nachgrübeln, *v. n.* Grubbla, fundera på ell. efter, alltför noga, nagelfara, klyfva hår, konstla; gå in i en fin undersökning.

Nachgrummel, *n.* Gräs som slås för tredje gången om året.

Nachguß, *n.* 1. Eftergjutning.

Nachhall, *m.* 1. Återskall, eko. -hallen, *v. n.* h. Återskalla, genljuda.

Nachhand, se Hinterhand.

Nachhangen, *v. n. irr.* s. o. h. Hänga efter, följa; vara begifven på, öfverlemna sig. Seiner Bitte n., vara efterhängsen i sin begäran. Seinen Leidenschaften n., följa sina begärelser, låta dem herrska. Dem Grame n., öfverlemna sig åt sorg. Nur einem Gedanken beständig n., vara ständigt sysslosatt med en och samma tanke. Seinem gemachten Plan immer n., ständigt sträfva efter att fullborda den plan som man en gång fattat. (*Jäg.*) Eftersöka en hjort med spärhund; säges äfven om hunden då han ifrigt söker.

Nachhänger, *m.* (*Repsl.*) Nahangare.

Nachhären, *v. a.* (*Slagt.*) Med knif borttaga de finare håren på ett slagtadt svin, sedan borsten är aftagen.

Nachharke, se Nachrechen.

Nachhauen, *v. n. irr.* h. Hugga efter, sätta efter, förfölja.

Nachhausekunft, *f.* Hemkomst.

Nachhelfen, *v. n. irr.* h. (einem) Hjelpa efter, hjelpa fram, hjelpa ell arbeta upp.

Nachhelfer, *n.* 3. Efterhjelpande, frambjelpande, upparbetande.

Nachher, *adv.* Sedan, sedermera, efteråt.
Nachherbst. *m.* 1. Efterhöst.
Nachherig, *adj.* o. *adv.* Sednare, nyare, yngre, följande, påföljande, efterföljande.
Nachheu, se Grummel.
Nachhinken, *v. n.* s. o. h. Halta efter; härma en som haltar.
Nachhochzeit, *f.* De första dagarne efter bröllopet, då än gästabnd hålles.
Nachholen, *v. a.* Hemta efter; återtaga, taga igen, ersätta.
Nachhut, *f.* Eftertruppar, arriergarde, efterbete. =hüten, *v. n.* h. Beta efter, hafva efterbete.
Nachjagen, *v. n.* h. (einem) Förfölja, efterjaga; söka att uppnå, efterfölja, eftersträfva.
Nachkehren, *v. a.* Sopa efter.
Nachklage, *f.* Genklagan.
Nachklang, *m.* 1. Genljud, klang, dån, återskall. (*Fig.*) Rygte som man lemnar efter sig, eftertal.
Nachklatschen, *v. n.* h. einem, Smälla efter någon. — *V. a.* Etwas n., sqvallra ut något.
Nachklingen, *v. n. irr.* h. Skalla, gifva genljud, klinga.
Nachkommen, *v. n. irr.* s. Komma efter; uppfylla, efterkomma, rätta sig efter. =kommen, *pl.* Afkomlingar, efterkommande. =kommenschaft, *f.* 4. Efterkommande, efterverld. =kömmling, *m.* 1. Ättelägg; efterkommande.
Nachkünsteln, *v. a.* Konstigt eftergöra.
Nachlaß, *m.* 1. Arf, ärfvande, qvarlåtenskap; afslag, minskning i pris ell. värde, afdrag, rabatt, afkortning, nedsättning; eftergift, tillgift, förlåtelse, skonsmål; upphörande, afbrott; hvila, rast, uppehör; ojemnhet eller afbrott (pulsens); eftersläng.
Nachlassen, *v. a. irr.* Lemna efter sig; släppa, lossa; eftergifva; afslå på priset; underlåta. Er will von dem Mädgen nicht n., han vill ej öfvergifva flickan. Die Salzpfannen werden nachgelassen, när solan är inkokt, och ny sola slås i saltpannorna. (*Jäg.*) Släppa hundarne i spåret. — *V. n. irr.* h. Slakna, bli slapp; vek, efterlåten, bli mindre sträng, modig, arbetsam, flitig, m. m.; sagta sig, aftaga i styrka ell. häftighet, gifva efter, upphöra, minskas. Ein nachlassendes Fieber, en frossa som ej alltid håller jemt uti. Das Salz läßt nach, säges, när saltet börjar formera sig vid saltverk.
Nachlässig, *adj.* o. *adv.* Efterlåten, försumlig, vårdslös. =lässigkeit, *f.* 4. Försumlighet, oaktsamhet, vårdslöshet, efterlåtenhet.
Nachlassung, *f.* Efterlemnande.
Nachlauf, *m.* Efterlank. =laufen, *v. n. irr.* s. (einem) Löpa eller springa efter.
Nachleben, *v. n.* h. Efterlefva, efterkomma, lyda; öfverlefva. =lebung, *f.* 4. Efterlefnad.
Nachlegen, *v. a.* Lägga efter till. Holz n., Lägga mera ved på elden.
Nachlese, *f.* 4. Axplockning, efterhemtning; bihang, tilläggning. =lesen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Plocka ax, efterhemta; skörda efter andra; samla, plocka (efter skörden qvarblifna ell. nedfallna drufvor o. d.). Einem n., läsa efter ens exempel.
Nachliefern, *v. a.* Anskaffa fyllnad; lefverera efteråt.
Nachmachen, *v. a.* Göra efter, härma.
Nachmahd, *f.* Efterslåtter.
Nachmähen, *v. a.* Skära, slå efter.
Nachmahlen, *v. a. part.* Nachgemahlet, Afcopiera en målning; måla efter original; efterapa. — Nachmahlen, *v. a. part.* Nachgemahlen, Mala till eller mer.
Nachmahlig, *adj.* o. *adv.* Följande, sednare. =mahls, *adv.* Sedan, sedermera, efteråt, framdeles, hädanefter.

Nachmahnungsrecht, *n.* Så kallas i Hamburg borgenärers rättighet, som förlorat vid en konkurs, att tvinga skuldenären till deras ersättning, gifva af det öfverflöd han förvärfvat efter sitt nya etablissement.

Nachmarſchiren, *v. n.* ſ. (einem) Marchera efter.

Nachmaſt, *f.* Svinmat i ållonskog, som är ſöfrig efter första gödningen.

Nachmeſſen, *v. a. irr.* Mäta om.

Nachmittag, *m.* 1. Eftermiddag. Des Nachmittags, om eftermiddagen ell. eftermiddagarne. =mittägig, *adj.* o. *adv.* Eftermiddags . . . =mittags, *adv.* På eftermiddagen. =predigt, *f.* 4. Aftonsångspredikan. =zeit, *f.* 4. Eftermiddagstid, eftermiddagen.

Nachquellen, *v. n. irr.* ſ. Tillra fram. Eine Thräne qwoll der andern nach, den ena tåren följde den andra, det var en oupphörlig tårekälla.

Nachrädern, *v. a.* Rådbråka sednare eller efter en annan; äfven sålla ell. sikta sednare.

Nachraum, *m.* (*Skogsv.*) Affall, spånor, qvistar o. d.; äfven småskog öfrig efter ett bygge. =räumen, *v. n.* h. Städa efter en annan, städa på nytt.

Nachrechen, *m.* Hungerrechen, *m.* =harke, *f.* Hästräfsa. — *V. a.* Med hästräfsa samla de på åkern qvarblifna sädesaxen.

Nachrechnen, *v. a.* Räkna efter, räkna om; undersöka en räkning. =rechnung, *f.* 4. Efterräkning; en räknings undersökning. Bei der n. zu kurz kommen, komma på bakräkning.

Nachrecht, *n.* Rättigheter eller förmåner, hvilka först ådagaläggas efter en viss timad sak; förekommer dock blott på vissa orter, vid afskeds meddelande o. s. v. in welchem man ſich die gewöhnlichen Nachrechte vorbehält, d. å. de grundade anspråk man vidare kan göra. På andra ställen betyder N. en viss andel som jägare och skogvaktare hafva i böter eller sakören.

Nachrede, *f.* 4. Epilog, slutet af ett tal, af ett poem o. d.; tal ell. vers som följer efter en tragedi; (üble) elakt rygte, förtal, beskyllning, baktal. =reden, *v. a.* Säga efter. Einem n., härma, efterapa någons röst; baktala, förtala någon.

Nachreiſen, *v. n.* ſ. Resa ell. sätta efter.

Nachreißen, *v. a. irr.* Rita efter, copiera; äfv. slita sönder efter en annan; slita ännu mera sönder. — *V. n.* ſ. Spricka än mera. Nach ſich reißen, *transl.* rifva åt sig.

Nachreiten, *v. n. irr.* ſ. (einem) Rida efter; sätta efter till häst.

Nachrennen, se Nachlaufen. (*Fig.*) Eſträfva.

Nachreue, *f.* 4. För sen ånger, efterånger.

Nachricht, *f.* 4. Efterrättelse, underrättelse, tidning; offentligt anslag. =richten, *v. a.* Ställa ell. rigta en sak bättre, jemka. Das Jagdzeug n., sätta i fullkomlig ordning det som underlåts vid första uppställningen. N. bet. äfv. (*Jäg.*) att med led- och blodhunden (Schweißhund) söka efter i ett spår. =richter, *m.* 3. Mästerman, skarprättare, bödel. =richterei, *f.* Mästermannens hus ell. boställe. =richtlich, *adv.* Till efterrättelse, till att rätta sig efter, till att ställa sig till efterlefnad.

Nachrücken, *v. n.* ſ. (einem) Rycka efter.

Nachruf, *m.* 1. Rop, rygte efter ens bortresa ell. bortgång; sista röst ell. förmaning till de lefvande. =rufen, *v. a. irr.* (einem) Ropa efter, kalla en åter.

Nachruhm, *m.* 1. Rygte, namn, anseende som en lemnar efter sig. Das kann ich zu ſeinem N. ſagen, det kan jag på hans mull säga till hans heder. =rühmen, *v. a.* Berömma någon i hans frånvaro eller efter hans död.

Nachſäen, *v. a.* Så efter, — om eller på

Nachſagen, *v. a.* Säga efter; säga om igen;

upprepa. Einem etwas N., säga något om någon.

Nachsatz, *m.* 1. Eftersats, slutsats, följd; andra termen i en proposition.

Nachschallen, se Nachhallen.

Nachschieben, *v. n.* o. *a. irr.* Skjuta efter, skjuta på. -schieber, *m.* Så kallas på flerfotade insekter de fötter som sitta vid bakre delen af kroppen, äfven de efterste bakfötterne på larver med flera än 6 fötter.

Nachschicken, *v. a.* (einem etwas) Skicka efter, eftersända

Nachschießen, *v. n. irr.* s. Falla ell. störta efter. — h. Skjuta i ordning efter en annan. — *V. a. irr.* Fylla bristen i en summa; räkna kastvis; tillsäga, bifoga.

Nachschlachten, se Nachharten. — *V. a.* Slagta ånyo; äfven slagta efter andra.

Nachschlag †, *m.* Mynt som är slaget efter ett annat, (*Musik.*) Liten not som man låter höra efter en större; i motsats till Vorschlag. -schlagen, *v. a. irr.* Eftergöra, slå efter (mynt); efterslå i en bok, rådföra en författare. (*Bergv.*) Genom gräfning förfölja; uppsöka. — *V. n. irr.* h. o. s. (einem) Bräs på.

Nachschleichen, *v. n. irr.* s. (einem) Smyga sig efter. (*Fig.*) Söka att hemligen bekomma ell. upptäcka.

Nachschlüssel, *m.* 3. Tjufnyckel, falsk nyckel.

Nachschmack, se Nachgeschmack.

Nachschmaus, *m.* Ett litet efterkalas.

Nachschmecken, *v. n.* h. Smaka efter något, ha eftersmak.

Nachschneiden, *v. a. irr.* Skära ut efter modell, såsom formskärare. -schnitt, *m.* Figur som är skuren efter en annan. -schoß, *m.* Penningar som undersåterne måste betala, när de flytta i ett annat land. -schreiben *v. a. irr.* Afskrifva, omskrifva; skrifva efter; efterskrifva; skrifva hvad en annan dikterar. -schreien, *v. a.* Ropa efter; äfv. härma någon i skrikande, -schrift, *f.* 4. Postscriptum, tillägg (vid ett bref).

Nachschroter, *m.* Ett slags stor brunnsborr.

Nachschub, *m.* Kast som man gör efter en annan i kägelspel.

Nachschuß, *m.* 1. Skott efter andra; tillskott, ny utgift; fyllnad i en summa.

Nachschwarm, *m.* Eftersvärm: andra svärmen af en bistock på ett och samma år.

Nachschwärzen, *v. a.* o. *n.* h. Blifva allt svartare; svartna allt mer och mer.

Nachsegeln, *v. n.* s. (einem) Segla efter.

Nachsehen, *v. n.* h. o. *a. irr.* (einem) Se efter eller följa någon med ögonen; granska, genomse; hafva öfverseende; förlåta; se genom fingren. Leer n. das leere N. von etwas haben, gå tomhänd derifrån; ej få något med. Einem das N. lassen, sjelf taga musten och lemna dräggen åt en annan.

Nachsehen, *n.* 3 Genomseende, granskning; öfverseende, tillsyn.

Nachseyn, *v. n. irr.* s. Hafva följt ell. kommit efter. Er ist ihm nach, han har följt eller rest efter honom. Ich bin nach, jag har inhemtat, ertappat det; äfven jag är efter, har icke hunnit så långt.

Nachsenden, se Nachschicken.

Nachsetzen, *v. a.* Sätta efter eller bakefter; akta ringare, förakta, uraktlåta. Nachgesetzte Worte beweisen, följande ord bevisa. — *V. n.* h. einem, sätta efter, förfölja en (*Fig.*) Genomdrifva. Einen Hasen n., jaga efter en hare. -setzung, *f.* 4 Följande; efterföljande; föraktande.

Nachsicht, *f.* 4. Eftergifvenhet, godhet; mildhet, benägenhet att öfverse; öfverseende; eftergift, tillgift, förlåtelse; skonsmål; uppskof, anstånd; sigt (på en vexel). -sichtig, *adj.* o. *adv.* Efterlåten, god, mild, benägen att öfverse.

Nachſingen, *v. a.* o. *n.* h. Sjunga efter; äfven härma en sång, sjungande upprepa något.
Nachſinken, *v. n. irr.* ſ. Sjunka efter.
Nachſinnen, *v. n. irr.* h. (*Dat.*) Eftersinna, eftertänka, öfverlägga med sig, tänka djupt, noga betänka.
Nachſommer, *m.* 3. Eftersommar.
Nachſorge, *f.* 4. Sen sorg; sen omsorg.
Nachſpähen, se Nachſpüren.
Nachſpeiſe, se Nachteſſen.
Nachſpiel, *n.* 1. Efterspel ell. -pjes.
Nachſpotten, *v. n.* h. (einem) Löjligt härma, göra narr af, bele, begabba någon som gått bort
Nachſprechen, *v. a. irr.* Härma någons målföre; säga efter, upprepa ens ord. Nachſprecheſpiel, *n.* Ett slags pantlek, då man måste ge pant när man icke kan uttala vissa föreskrifvade ord. ſter.
Nachſpringen, *v. n. irr.* ſ. (einem) Springa efNachſpüren, *v. n.* h. *Dat.* Söka, spåra efter, följa en på spåren; eftersöka, efterspana, uppsöka, utforska, undersöka, granska.
Nachſpüren, *n.* 3. Nachſpürung, *f.* 4. Eftersökning, efterspaning; undersökning, granskning.
Nachſpürer, *m.* 3. Efterspanare, granskare.
Nächſt, *adv.* N. daran, zu n., närmast ell. nästintill, helt nära, näst för ell. efter; sist, nyligen, för kort tid sedan. N. *prep.* med *Dat.* N. mir, efter ell. omedelbart efter mig; N. dem, omedelbart derefter.
Nächſte, *adj.* o. *adv.* Den, det nästa, närmast belägna; närliggande, följande. Nächſten Tages, i de första dagarne, med det första. — *S. m.* Nästa.
Nachſtechen, *v. a. irr.* Sticka efter i koppar ell. dylikt. *V. n.* h. Den Häuern oder Bergleuten n., fara efter dem för att se om de riktigt göra sin syssla.
Nachſtehen, *v. n. irr.* (einem) Stå efter en annan; följa, följa efter; vara eftersatt ell ringare aktad; återstå. ſter.
Nachſteigen, *v. n. irr.* ſ. Stiga, klättra upp efNachſtellen, *v. a.* Ställa, sätta ell. lägga efter; ställa en klocka &c. så att hon går senare. — *V. n.* h. (einem) Lägga sig i bakhåll ell. försåt; sätta snara, försåt för. Den Vogeln n., gillra för fågeln. =ſtellung, *f.* 4. Bakhåll, försåt, hemlig anläggning att skada, snara.
Nächſtenliebe, *f.* 4. Kärlek till sin nästa.
Nächſtens, *adv.* Med det första, innan kort, i dessa dagar. ſmenniska.
Nächſter, *m.* böjes som *adj.* Nästa, medNachſteuer, *f.* Ytterligare understod i penningar för samma sak. =ſteuern, *v. a.* Betala skatt till; lemna vidare understöd. — *V. n.* ſ. Styra efter.
Nächſtfolgend, *adj.* o. *adv.* Nästföljande.
Nachſtich, *m.* 1. Efterstyng; eftergjordt kopparstick.
Nächſtkünftig, *adj.* o. *adv* Nästkommande.
Nachſtolpern, *v. n.* ſ. (einem) Stappla, snafva efter.
Nachſtoppeln, *v. n.* h. Plocka eller efterhemta ax.
Nachſtoppeln, *n.* 3. Nachſtoppelung, *f.* 4. Efterplockning, efterhemtning.
Nachſtreben, *v. n.* h. (einem) Eftersträfva, efterjaga, slå efter.
Nachſtreben, *n* 3. Nachſtrebung, *f.* 4. Efterstrafvande, efterjagande. ſbeströ.
Nachſtreuen, *v. a.* Strö efter; äfven vidare
Nachſuche, *f.* (*Jäg.*) Rättighet att uppsöka ett skjutet vildt på en annans ägor.
Nachſuchen, *v. a.* Eftersöka, efterspana, leta efter, göra ansökning om. =ſuchung, *f.* 4. Eftersökning, efterspaning, efterletande, forskning; ansökning om.
Nacht, *pl.* Nächte, *f.* 1. Natt; mörker. Des Nachts, om natten ell. om nätterna. Sich

bei N. und Nebel davon machen, gå undan eller bort nattetid. † Zu N. essen, äta till afton. Gute N. geben, bjuda farväl; afsäga sig. Den Welt gute N. geben, dör. Das Reich der N., de dödes rike. Bei N. sind alle Katzen grau, alla svin äro svarta i mörkret. Die Zwölf Nächte, de tolf nätterne efter Juldagen, af hvilkas beskaffenhet gemene man slutar till väderleken för det kommande året, och hvarvid hvarje natt gäller för en månad. =arbeit, *f.* 4. Nattarbete, arbete vid ljus. =arbeiter, *m.* 3. Som arbetar om natten; privetrensare. =becken, *n.* 3. Nattbäcken, nattpotta. =eimerweib, *n.* 2. Afträdesrensärska. =essen, *n.* 3. Aftonmåltid, qvällsmat. =eule, *f.* 4. Ugla, nattugla; nattfjäril. =falter, *m.* 3. Nattfly (insekt). =frost, *m.* 1. Nattfrost. =gänger, se =wanderer. =geschirr, se =becken. =gleiche, *f.* 4. Dagjemning. =kleid, *n.* 2. Nattkläder. =lager, *n.* 3. Nattläger, nattherberge, nattqvarter. =lampe, *f.* 4. Nattlampa. =leuchter, *m.* 3. Nattljusstake, nattljus. =mahl, *n.* 1. Nattvard. =mahr, männchen, se Alp. =mette, *f.* 4. Ottsång. =mücke, *f.* 4. Lysmask. =quartier, se =lager. =reiher, se =rabe. =riegel, *m.* 3. Låsrigel, läskolf. =schatten, *m.* 3. Qvesved (örl); hansletsgräs, flenört; ståndpers. =schicht, se Abendschicht. =schichter, *m.* En som arbetar i grufvor om natten. =schießen, *n.* Högtidlighet vid vissa hof, bestående i målskjutning nattetid. =schlafend †, *adj.* o. *adv.* Bei =schlafender Zeit, nattetid. =schläger, *m.* Näktergal. =schmetterling, se =falter. =schnur, *f.* Långref som ligger öfver natten i vattnet och vittjas om morgonen. =schreiber, *m.* Tullskrifvare som antecknar alla nattetid till staden ankommande personer. =schwalbe, se =rabe. =schwärmer, *m.* 3. Nattsvärmare. =schwärmerei, *f.* 4. Nattsvärmeri. =sitzen, *n.* 3. Nattarbete ell. nattvak. =ständchen, *n.* Aftonmusik på gatan, serenad. =stellen, *n.* (*Jagt.*) En skogparks omringande nattetid. =stuhl, *m.* 1. Nattstol. =tisch, *m.* 1. Nattduksbord. =topf, *m.* 1. Nattpotta. =viole, *f.* 4. Nattviol. =vogel, se =falter. =wache, *f.* 4. Nattvak, vak, vakande; nattväkt. =wächter, *m.* 3. Nattväktare; brandvakt. (*Fig.*) Tuppen. =wanderer, wandler, *m.* 3. Nattvandrare, sömngångare. =wärmer, *m.* 3. Sängvärmare. =wärts, *adv.* Emot midnatten. =weiser, (*Sjöf.*) Nattvisare: ett instrument att taga polhöjden om natten. =zeit, *f.* 4. Nattetid. Zur N., om natten. =zeug, *n.* Nattyg; uppsatt mössa. =zug, *m.* Tåg om natten.

Nachten, *v. n.* h. Blifva natt.

Nachtheil, *m.* 1. Skada, men, förfördelande, intrång. Meinen Rechten ohne N., med förbehåll af min rätt. =theilig, *adj.* o. *adv.* Skadlig, förfördelande.

Nächtig, *adj.* o. *adv.* Som består af nätter, t. ex. dreinächtig, som varar tre nätter.

Nachthun, *v. a. irr.* Härma, eftergöra, efterapa.

Nachthun, *n.* 3. Härmning, eftergörning, efterapning.

Nachtigall, *f.* 4. Näktergal.

Nachtisch, *m.* 1. Desert, sluträtt.

Nächtlich, *adj.* o. *adv.* Nattlig, nattetid, natt...; om natten.

Nachtrab, *m.* 1. Eftertroppar. arrièrgarde. =rabe, *m.* 4. =schwalbe, *f.* 4. Nattskräfva, nattskära, stönjare.

Nachtrachten, *v. n.* h. Eftertragta, eftersträfva; lägga försåt.

Nachtrag, *m.* 1. Tillskott; tillägg, tillsats.

Nachtragen, *v. a. irr.* Bära, draga ell. föra efter; betala åtstoden; göra tillägg, uppfylla; ersätta bristen på. Einem etwas N., bära hat till en för något. =tra-

gend, *adj.* o. *adv.* Långsint. =tragung, *f.* 4. Efterbärande, N. dragande eller förande; återstodens betalande &c.
Nachts, *adv.* Nattetid, om natten.
Nachtreten *v. n. irr.* ſ. (einem) Gå, följa efter, följa i ens fotspår.
Nachurtheil, *n.* (*Lag.*) Omdöme hvartill man kommer genom slutsatser.
Nachwachſen, *v. n. irr.* ſ. Växa upp på nytt (om slaget gräs). Einem n., hinna upp någon i växten.
Nachwägen, *v. a. irr.* Väga om.
Nachwägen, *n.* 3. Omvägande, vägande på nytt, återvägning.
Nachwärts, *adv.* Bakåt, efteråt; a tergo.
Nachweh, *n.* 6. Nachwee, *f.* Nachwehen, *pl.* Efterverk, barnsängsverk; känning af öfvervunnet ondt m. m.; ånger efter gerningen.
Nachweide, *f.* 4. Efterbete.
Nachwein, *m.* 1. Svag must af pressade drufvors skal.
Nachweiſen, *v. a. irr.* Visa ell. peka efter, hänvisa, förvisa, gifva adress på. =weiſung, *f.* 4. Hänvisning, förvisning. =weiſungszeichen, *n.* 3. Custos, hänvisningstecken.
Nachwelt, *f.* 4. Efterverld, efterkommande.
Nachwerfen, *v. a. irr.* (einem etwas) kasta efter. Den Stiel der Axt n., kasta yxan i sjön och gå landvägen, öfvergifva allt. Holz n., lägga mera ved på elden.
Nachwiegen, se Nachwägen.
Nachwille, *m.* Codicill: skrift hvarigenom man sätter något till ell. ändrar något i sitt testamente. ſigen.
Nachwinden, *v. a.* Vinda efter; nysta om
Nachwinter, *m.* 3. Eftervinter.
Nachwirken, *v. n.* h. Verka efteråt. t. ex. om läkmedel. — *V. a.* (*Salto.*) Upprepa ell. återtaga en försummad eller hindrad kokning.
Nachwuchs, *m.* 1. Ungskog; ungdom.
Nachwünſchen, *v. a.* Önska en afresande något. Gutes, Böſes n., önska godt, ondt. =wünſchung, *f.* 4. Nachwunſch, *m.* 1. Tillönskan efter någon.
Nachzahlen, *v. a.* Betala återstoden, göra tillskott. =zählen, *v. a.* Räkna efter, räkna om ell. på nytt.
Nachzähler, *m.* (*Hytto.*) En som ser efter att rigtigt antal malmtunnor uppkommer ur grufvan m. m. ſefter.
Nachzeichnen, *v. a.* Teckna, märka, rita
Nachzerren, *v. a.* Draga efter.
Nachziehen, *v. a. irr.* Draga ell. släpa efter; uppdraga, uppföda. — *V. n. irr.* ſ. Följa med, efter, på.
Nachzins, se Gatterzins.
Nachzotteln, *v. n.* Släpa efter. ſpå året.
Nachzucht, *f.* Sista bisvärmen ur en kupa
Nachzug, *m.* 1. Medföljе, medföljande betjening; eftertroppar; följe; efterslång. =zügler, *m.* En som hör till eftertropparne, äfv. Trainard: soldat som med flit håller sig bakom arméen för att få begå oordningar.
Nacken, *m.* 3. Nacke, nackgrop. (*Fig.*) hårdnackenhet, egensinnighet; äfv. bakhår ell. chignon på fruntimmer. † Viel auf ſeinem N. haben, hafva mycket att sköta ell. syssla. Einem immer auf dem N. ſeyn, följa någon i hamn och häl. Auf dem N. liegen, ligga till last. Den N. beugen, förödmjuka. =gehenk, Stångpiska och d. =loch, *n.* Blåshålen på en valfisk. =ſchlag †, *m.* Förtal, elakt rygte.
Nackt, Nackend, Nackicht, Nackig, *adj.* o. *adv.* Naken, bar, blott. Ein nacktes Kinn, ett oskäggadt kindben. Nackte Vögel, ofjädrade fåglar. Ein nackter Hund, en ryggbärig, hårlös hund. Die nackten Wände, tome väggarne. Die nackte Wahrheit ſagen, säga rena sanningen utan allt krus

bei N. und Nebel davon machen, gå undan eller bort nattetid. † Zu N. essen, äta till afton. Gute N. geben, bjuda farväl; afsäga sig. Den Welt gute N. geben, dör. Das Reich der N., de dödes rike. Bei N. sind alle Katzen grau, alla svin äro svarta i mörkret. Die Zwölf Nächte, de tolf nätterne efter Juldagen, af hvilkas beskaffenhet gemene man slutar till väderleken för det kommande året, och hvarvid hvarje natt gäller för en månad. =arbeit, *f.* 4. Nattarbete, arbete vid ljus. =arbeiter, *m.* 3. Som arbetar om natten; privetrensare. =becken, *n.* 3. Nattbäcken, nattpotta. =eimerweib, *n.* 2. Afträdesrensärska. =essen, *n.* 3. Aftonmåltid, qvällsmat. =eule, *f.* 4. Ugla, nattugla; nattfjäril. =falter, *m.* 3. Nattfly (insekt). =frost, *m.* 1. Nattfrost. =gänger, se =wanderer. =geschirr, se =becken. =gleiche, *f.* 4. Dagjemning. =kleid, *n.* 2. Nattkläder. =lager, *n.* 3. Nattläger, natthärberge, nattqvarter. =lampe, *f.* 4. Nattlampa. =leuchter, *m.* 3. Nattljusstake, nattljus. =mahl, *n.* 1. Nattvard. =mahr, männchen, se Alp. =mette, *f.* 4. Ottsång. =mücke, *f.* 4. Lysmask. =quartier, se =lager. =reiher, se =rabe. =riegel, *m.* 3. Låsrigel, läskolf. =schatten, *m.* 3. Qvesved (ört); hansletsgräs, flenört; ståndpers. =schicht, se Abendschicht. =schichter, *m.* En som arbetar i grufvor om natten. =schießen, *n.* Högtidlighet vid vissa hof, bestående i målskjutning nattetid. =schlafend †, *adj.* o. *adv.* Bei =schlafender Zeit, nattetid. =schläger, *m.* Näktergal. =schmetterling, se =falter. =schnur, *f.* Längref som ligger öfver natten i vattnet och vittjas om morgonen. =schreiber, *m.* Tullskrifvare som antecknar alla nattetid till staden ankommande personer. =schwalbe, se =rabe. =schwärmer, *m.* 3. Nattsvärmare. =schwärmerei, *f.* 4. Nattsvärmeri. =sitzen, *n.* 3. Nattarbete ell. nattvak. =ständchen, *n.* Aftonmusik på gatan, serenad. =stellen, *n.* (*Jagt.*) En skogparks omringande nattetid. =stuhl, *m.* 1. Nattstol. =tisch, *m.* 1. Nattduksbord. =topf, *m.* 1. Nattpotta. =viole, *f.* 4. Nattviol. =vogel, se =falter. =wache, *f.* 4. Nattvak, vak, vakande; nattväkt. =wächter, *m.* 3. Nattväktare; brandvakt. (*Fig.*) Tuppen. =wanderer, wandler, *m.* 3. Nattvandrare, sömngångare. =wärmer, *m.* 3. Sängvärmare. =wärts, *adv.* Emot midnatten. =weiser, (*Sjöf.*) Nattvisare: ett instrument att taga polhöjden om natten. =zeit, *f.* 4. Nattetid. Zur N., om natten. =zeug, *n.* Nattyg; uppsatt mössa. =zug, *m.* Tåg om natten.

Nachten, *v. n.* h. Blifva natt.

Nachtheil, *m.* 1. Skada, men, förfördelande, intrång. Meinen Rechten ohne N., med förbehåll af min rätt. =theilig, *adj.* o. *adv.* Skadlig, förfördelande.

Nächtig, *adj.* o. *adv.* Som består af nätter, t, ex. dreinächtig, som varar tre nätter.

Nachthun, *v. a. irr.* Härma, eftergöra, efterapa.

Nachthun, *n.* 3. Härmning, eftergörning, efterapning.

Nachtigall, *f.* 4. Näktergal.

Nachtisch, *m.* 1. Desert, sluträtt.

Nächtlich, *adj.* o. *adv.* Nattlig, nattetid, natt...; om natten.

Nachtrab, *m.* 1. Eftertroppar. arrièrgarde. =rabe, *m.* 4. =schwalbe, *f.* 4. Nattskräfva, nattskära, stönjare.

Nachtrachten, *v. n.* h. Eftertragta, eftersträfva; lägga försåt.

Nachtrag, *m.* 1. Tillskott; tillägg, tillsats.

Nachtragen, *v. a. irr.* Bära, draga ell. föra efter; betala återstoden; göra tillägg, uppfylla; ersätta bristen på. Einem etwas N., bära hat till en för något. =tra-

gend, *adj.* o. *adv.* Långsint. =tragung, *f.* 4. Efterbärande, N. dragande eller förande; återstodens betalande &c.
Nachts, *adv.* Nattetid, om natten.
Nachtreten, *v. n. irr.* ſ. (einem) Gå, följa efter, följa i ens fotspår.
Nachurtheil, *n.* (*Lag.*) Omdöme hvartill man kommer genom slutsatser.
Nachwachſen, *v. n. irr.* ſ. Växa upp på nytt (om slaget gräs). Einem n., hinna upp någon i växten.
Nachwägen, *v. a. irr.* Väga om.
Nachwägen, *n.* 3. Omvägande, vägande på nytt, återvägning.
Nachwärts, *adv.* Bakåt, efteråt; a tergo.
Nachweh, *n.* 6. Nachwere, *f.* Nachwehen, *pl.* Eftervärk, barnsängsvärk; känning af öfvervunnet ondt m. m.; ånger efter gerningen.
Nachweide, *f.* 4. Efterbete.
Nachwein, *m.* 1. Svag must af pressade drufvors skal.
Nachweiſen, *v. a. irr.* Visa ell. peka efter, hänvisa, förvisa, gifva adress på. =weiſung, *f.* 4. Hänvisning, förvisning. =weiſungszeichen, *n.* 3. Custos, hänvisningstecken.
Nachwelt, *f.* 4. Efterverld, efterkommande.
Nachwerfen, *v. a. irr.* (einem etwas) kasta efter. Den Stiel der Art n., kasta yxan i sjön och gå landvägen, öfvergifva allt. Holz n., lägga mera ved på elden.
Nachwiegen, se Nachwägen.
Nachwille, *m.* Codicill: skrift hvarigenom man sätter något till ell. ändrar något i sitt testamente. ſigen.
Nachwinden, *v. a.* Vinda efter; nysta om
Nachwinter, *m.* 3. Eftervinter.
Nachwirken, *v. n.* h. Verka efteråt. t. ex. om läkmedel. — *V. a.* (*Saltv.*) Upprepa ell. återtaga en försummad eller hindrad kokning.
Nachwuchs, *m.* 1. Ungskog; ungdom.
Nachwünſchen, *v. a.* Önska en afresan något. Gutes, Böſes n., önska god ondt. =wünſchung, *f.* 4. Nachwunſch, *m.* Tillönskan efter någon.
Nachzahlen, *v. a.* Betala återstoden, gö tillskott. =zählen, *v. a.* Räkna efter, räl na om ell. på nytt.
Nachzähler, *m.* (*Hyttv.*) En som ser efte att rigtigt antal malmtunnor uppkom mer ur grufvan m. m. ſefte
Nachzeichnen, *v. a.* Teckna, märka, rit
Nachzerren, *v. a.* Draga efter.
Nachziehen, *v. a. irr.* Draga ell. släpa el ter; uppdraga, uppföda. — *V. n. irr* ſ. Följa med, efter, på.
Nachzins, se Gatterzins.
Nachzotteln, *v. n.* Släpa efter. ſpå året
Nachzucht, *f.* Sista bisvärmen ur en kup
Nachzug, *m.* 1. Medfölje, medföljande be tjening; eftertroppar; följe; efterslän =zügler, *m.* En som hör till eftertrop parne, äfv. Trainard: soldat som me flit håller sig bakom arméen för att f begå oordningar.
Nacken, *m.* 3. Nacke, nackgrop. (*Fig.*) hårdnackenhet, egensinnighet; äfv. bak hår ell. chignon på fruntimmer. † Viel auf ſeinem N. haben, hafva mycket att sköta ell. syssla. Einem immer auf dem N. ſeyn, följa någon i hamn och häl. Auf dem N. liegen, ligga till last. Den N. beugen, förödmjuka. =gehenk, Stångpiska och d. =loch, *n.* Blåshålen på en valfisk. =ſchlag †, *m.* Förtal, elakt rygte.
Nackt, Nackend, Nackicht, Nackig, *adj.* o. *adv.* Naken, bar, blott. Ein nacktes Kinn, ett oskäggadt kindben. Nackte Vögel, ofjädrade fåglar. Ein nackter Hund, en ryggh hårig, hårlös hund. Die nackten Wände, tome väggarne. Die nackte Wahrheit ſa gen, säga rena sanningen utan allt krus

N. und bloß einhergehen, gå med utslitna kläder. Er ist nackend und bloß, han har knappt skjortan på kroppen, han är utfattig, han är blott och bar. Einen n. ausziehen, kläda af en, att han blir naken. (*Fig.*) Berófva någon, taga ifrån honom allt hvad han äger. Eine nackte Figur, en naken figur; äfv. nuditet: figur på hvilka de delar icke äro betäckta, som af bruk och anständighet annars pläga bland alla nationer vara skylda.

Nacktheit, *f.* 4. Nakenhet, naken kropp, nuditet.

Nadel, *f.* 4. Nål, knappnål, barr. Sich mit der N. nähren, föda sig med söm. † Etwas mit der heißen N. nähen, sy hastigt och ovårdigt. Etwas bei einem auf der N. haben, hafva något till goda hos en; äfven ha bannor att vänta. =büchse, *f.* 4. Nålhus. geld, *n.* 2. Nålpenningar. =grund, *m.* (*Sjöf.*) Nålgrund, som är fullt med små spetsiga musslor. =holz, *n.* 1. Barrskog. =knopf, kopf, *m.* 1. Knappnålshufvud. =küssen, *n.* 3. Nåldyna. =öhr, *n.* 1. Nålsöga. =waare, *f.* 4. Kramvaror af nålar, jern, stål, koppar, messing &c. nålstolskram.

Nadler, *m.* 3. Nålmakare.

Nagel, *m.* 3. des =es, *pl.* Nägel. Nagel på finger eller tår. (*Fig.*) † Einem die Nägel beschneiden, stäcka vingarne på någon, stäcka, inskränka ens välde, förminska hans magt. Die Nägel blühen, säges då man får hvita fläckar på dem. Etwas bis auf den N. abglätten, göra det ytterst fullkomligt. (*Bot.*) Ett längdmått af 1/2 tum. N. kallas hos hästar den hinna som går ifrån ögonvinkeln till ögonstenen. Nicht einen Nagel breit weichen, ej vika ell. eftergifva en hårsmån, det ringaste. Etwas auf den Nägeln herzusagen wissen, kunna något på sina fingrar. Er arbeitet nie eher, als bis es ihm auf die Nägel brennt, han arbetar ej förr, än nöden tvingar honom. Sich in die Nägel beißen, förtretas bemligen, vara i förlägenhet, sitta och noga eftertänka en sak. (*Bot.*). Klo, *Unguis.* — N. är äfven spik; äfven nejlika. N. von Holz, träpinne eller nagel. N. im Deichsel, bult som sättes i vagnstisteln. N. zum Zündloch eines Geschützes, en rymnäl, hvarmed fänghålet öppnas och rensas på kanoner. Jeden N. nachsehen, nagelfara. (*Ordspr.*) Ein Nagel treibt den andern, en vigge drifver den andra. † Das Studieren an den Nagel hängen, öfvergifva studierna. Die Flegel an den N. hängen, sluta att tröska. † Einen hohen N. haben, sätta näsan i vädret, vara stursk. Einem den N. niederklopfen, kufva ens högmod. Er hat einen N., han är litet stursk af sig. Das hängt an einem schwachen N., det har svagt bestånd, det är en äfventyrlig, farlig sak, det lutar till undergång. I Würtemberg är N. 1/16 af ett famnmått. =bank, *m.* (*Skepp.*) Koffernagelbänk. =blume, blüte, *f.* Blå nagel ell. hvita nagelfläckar. =bohrer, *m.* 3. Spikborr, liten nafvare. =braun, se =farbe. =eisen, *m.* Jern, hvaraf spik smides. =farbe, *f.* (*Färg.*) Brun färg som består af en blandning rödt och blekgult. Denna bruna färg kallas =braun= =fell, *n.* Vagel i ögat, stolsteg. =fest, *adj.* o. *adv.* Fastspikad i muren. — *S. n.* En fest fordom till åminnelse af de tre spikar hvarmed Christus blef korsfäst. =fluhe, *f.* Sammangyttring af kisel, skifer och andra stenar, *Breccia helvetica.* =freund, *m.* Den fjermaste slägting, som är slägt på längsta håll. =fügung, *f.* (*Anat.*) Inkilning, innagling: ett slags orörlig benfogning, *Gomphosis.* =geschwür, *n.* 1. Fingerböld,

sina fingrar. Er arbeitet nie ehrt, ub bis es ihm auf die Nägel brennt, han arbetar ej förr, än nöden tvingar honom. Sich in die Nägel beißen, förtretas hetligen, vara i förlägenhet, sitta och noga efterlänka en sak. (*Bot.*) Klo, *Ungvis.* — R. är äfven spik; äfven nejlika. R. von Holz, träpinne eller nagel. R. in Deichsel, bult som sättes i vagnstelen. R. zum Zündloch eines Geschützes, en tvinnal, hvarmed fänghålet öppnas ochrensas på kanoner. Jeden R. nachrichten, nagla på. (*Ordspr.*) Ein Nagel treibt den andern, en vigge driver den andra. † Das Studieren an den Nagel hängen, öfvergifva studierna. Die Faust an den R. hängen, sluta att tröska. † Einen über den Nabel, sätta näsan i vädret, vara stursk. Einem den R. niederklopfen, kufva ens hogmod. Er hat einen R., han är litet stursk af sig. Das hängt an einem schwachen R., det har svagt bestånd, det är en äfventyrlig, farlig sak, det lutar till undergång. † Würtemberg ist R. 16/6 af ett sammanmått. -baum, *m.* (*Skepp.*) Kolsternagelbank. -blume, -blüte, *f.* Blå nagel ell. hvita nagelblackar. -bohrer, *m.* Spikborr, liten näfvare. -braun, se -farbe. -eisen, *m.* Jern, hvaraf spik smides. -farbe, *f.* (*Färg.*) Brun färg som består af en blandning rödt och blekgult. Den bruna färg kallas -braun. -fest, *a.* Fast i ögat, stolstyg. -fest, *adj.* o. *adv.* Fast spikad i muren. — *S. n.* En fast fordon till åminnelse af de tre spikar hvarmed Christus blef korsfäst. -flube, *f.* Sammanstus blef korsfäst. -flube, *f.* Sammanyttring af kisel, skifer och andra stenar, *Breccia helvetica.* -freund, *m.* Den fjermaste slägting, som är slägt på längsta håll. -fügung, *f.* (*Anat.*) Inklämning, innagling: ett slags ordrlig benförening, *Comphosis.* -geschwür, *n.* 1. Fingerbölder.

nagelböld. -hammer, *m.* 3. Spikhammare. -kopf, *m.* 1. -kuppe, *f.* 4. Spikhufvud. -mahl, *n.* (*Bibl.*) Spikhål i Christi händer och fötter. -neu, *adj.* o. *adv.* Splitterny, alldeles ny. -probe, *f.* 4. Nagelprof då man i dryckeslag sätter ett uppoch nedvändt glas på nageln, och låter sista droppen utflyta; att så väl tömma ett glas kallas i Franken auf ein Nägelein trinken. -schmiede, *f.* 4. Spiksmedja. -schneider, *m.* Nagelmakare på skepp. -schnitz, *m.* Nagelspån: afklipp efter naglar. -schrote, *f.* (*Spiksm.*) Mejsel att afhugga spikar. -spitzkreuz, *n.* (*Vapenk.*) Kors med spetsig fot, *Croix fichue.* -stein, *m.* Onix: en ädelsten. -werk, *n.* Spjälverk. -wurzel, *f.* Nagelrot. -zange, *f.* Spiktång, nageltång. -zieher, *m.* Verktyg af jern hvarmed spikar tagas ur skifern vid taktäckning. -zwang, *m.* 1. utan *pl.* Nagelträng.

Nägelein, *n.* 3. Liten nagel; kryddnejlika.

Nageln, *v. a.* Spika, nagla, fastnagla (*Skepp.*) Mit hölzernen Nägeln n., nagla. — *V. n.* h. Fatta eller klösa med klorna i jorden. (*Jäg.*) Der Fuchs hat genagelt, säges då spåren efter räfklorna synas i jorden.

Nagen, *v. a.* o. *n.* h. Gnaga, skafva; fräta, förtära; plåga, pina. Am Hungertuche n., lida brist på det nödvändiga. Wer nicht wagt, der nicht nagt, den som icke vågar han vinner icke.

Nagen, *n.* 3. Gnagande: Das N. des Gewissens, se Qual.

Nagler, *m.* Spiksmed. [wissens, samvetsagg.

Nägbrett, se -kloben. -braht, *m.* Tvertråd i en pappersform. -tissen, *n.* Sydyna. -kloben, *m.* (*Sadelm.*) Klofve att sammanhålla det som skall hopsys. -lade, *f.* Sylåda, syask. -nadel, *f.* Synål. -pult, *m.* Syskrin. -rahm, -rahmen, *m.* Sybåge. -riemen, *m.* (*Sadelm.*) Tunna remmar

att sy med. -ring, *m.* -schraube, *f.* gerborg. -schraube, *f.* dyna.

Nahe, Näher, Nächste, *a.* nära vid; nära beläg Einem zu N. kommen, röra någon för när. S schehen, honom har sk ihm sehr N., det rö det gör honom myck was n. liegen, reta; ket tydlig.

Nähe, *f.* 4. Nära beläge skap; nejd. In der pet; i nejden; på när Zeit erlaubt es mir nic instundande tiden tillå N. är äfven ett platt

Nahen, *v. n.* s. o. sich. komma närmare, närn

Nähen, *v. a.* Sy, sömm

Näher, *adj.* o. *adv.* N gifva bättre köp. Ich men, jag medgifver, mare; äfven jag vill klara mig. — *S. m.* Sömmare. -gelung, -te *n.* 1. Bördrätt; återkö

Näherei, *f.* Sätt eller k sydt arbete.

Nähern, *v. a.* Närma, fö n., nalkas, närma sig

Näherung, *f.* 4. Annalka

Nahheit, se Nähe.

Nahme, ꝛc. se Name, ꝛc.

Nähren, *v. a.* o. *n.* h. N

Nähren, *n.* 3. Närande, hållande.

Nährend, *adj.* o. *adv.* Nä

Nahrhaft, *adj.* o. *adv.* F indrägtig, lönande. Ei en födande mat, dryg

Digitized by Google

haftes Handwerk, ett handtverk som föder sin man. † Ein nahrhafter Mann, en närig, idog man. Ein nahrhafter Ort, en ort som har mycken rörelse. =haftigkeit, *f.* En saks, särdeles matens födande kraft. =los, *adj.* o. *adv.* Näringslös, utan föda ell. näring; otacksam, ofruktbar. Eine nahrlose Kunst, en brödlös konst. Ein nahrloser Ort, en ort hvarest icke är mycket att förtjena. Nahrlose Zeiten, svåra tider. =losigkeit, *f.* Näringslöshet, brödlöshet, svårighet att förtjena födan.

Nährig †, *adj.* o. *adv.* Närig, idog, som förstår att föda sig.

Nährlich, *adj.* o. *adv.* Närande, födande; hushållsaktig, sparsam; knappt med möda. Eine nährliche Stelle, en syssla eller plats som man kan lefva af. Nährliche Zeiten, svåra tider.

Nährling, *m.* Ett barn eller ung menniska som man uppfostrar, fosterbarn.

Nährmutter, *f.* Fostermor. =ſtand, *m.* Hushålls-stånd; närande ständ, såsom jordbrukare, handtverkare. =vater, *m.* Fosterfader.

Nahrung, *f.* 4. Näring, föda, uppehälle; handtering, handtverk, näringsfång, handel, köpenskap.

Nahrungsart, *f.* Näring, näringsfång, födkrok. =fleiß, *m.* Idoghet i näringar. =geld, se =ſteuer. =mittel, *n.* 3. Näringsmedel, lifsmedel, födkrok. =ſaft, *m.* 1. Näringssaft. =ſorge, *f.* Näringsbekymmer. =ſteuer, af Skatt som hvar och en måste betala *f.* sin näring ell. handtering.

Nähſchule, *f.* 4. Syskola.

Nähſeide, *f.* 4. Sysilke.

Naht, *f. pl.* Nähte, Söm, nåt, såt, fogning; söm i hufvudskålen. (*Skepp.*) Nåt. Die durchgenähete N., dubbelsöm. (*Chir.*) Trockne Nähte, torra häftor, *Suturæ siccæ*. Einen auf die N. fühlen, utforska någon; sätta honom på prof. † Auf die N. greifen, aus der N. klauben, skrapa ihop sista styfvern ur fickan. =haken, *m.* (*Bundtm.*) Liten tång att draga ändarne af skinnen vid syningen för att undvika skrynklor. (*Skepp.*) Hake hvarmed vid kalfatring det gamla drefvet rifves ur näten. =nadel, *f.* Grof segelsömmarenål att sy sömmarne på de undra seglen. =preſenning, *f.* (*Skepp.*) Nåtpresenning.

Nähterei, *f.* 4. Söm, syarbete.

Nähtern, *v. n.* Sy; lefva af söm ell. syarbete.

Nähterinn, *f.* 4. Sömmerska.

Nähzeug, *n.* 1. Sydon, sytyg.

Nambrett, (*Skepp.*) Namnbräde hvarpå skeppets namn står. =haft, =kundig, *adj.* o. *adv.* Ansenlig; betydlig, vigtig, ryktbar; utsatt, bestämd, fastställd. N. machen, nämna. namngifva. An einem nahmhaften Tage, på en viss bestämd dag. Bei nahmhafter Strafe, vid utsatt fastställdt straff. Eine nahmhafte Summe Geldes, en betydlig penningsumma. Es koſtet mir ein Namhaftes, det kostar mig ansenligt.

Name, *m.* 5. des =ns, *pl.* =n. Namn, rygte, anseende. (*Fig.*) Förvändning; folk, nation; efterkommande. In fremden Namen reden, tala i en annans namn. (*Fig.*) Er hat den Namen, daß er ſtolz iſt, det säges om honom, att han är stolt. Dem Namen nach, till namnet. Er hat den Namen mit der That, han har både namnet och gagnet.

Namenbuch, *n.* 2. Namenklatur, namnlista, förteckning på ord och termer, Abcbok. =chriſt, *m.* Skenchristen. =lieskeu †, *n.* Små barn som ännu icke fått namn. =los, *adj.* o. *adv.* Anonym, utan namn; outsäglig, oberömd, icke namnkunnig eller känd. =meier, träger, *m.* Bokhållare,

lare, factor på stora handelskontor. Förvaltare af en gemensam egendom. =tuch †, *n.* Märkduk för flickor. =wappen, *n.* Vapen som helt och hållet eller till en del uttrycker slägtens namn, t. ex. en sparre i det Sparriska o. s. v. =wechsel, *m.* Förvexling af namn. (*Retor.*) Metonymi: trop, då orsaken tages för verkan, subjektet för predikatet, det innehållande för det innehållna, t. ex. Krigsguden för kriget o. s. v. Namensfest, *n.* 1. Namenstag, *m.* 1. Namnsdag. =zug, *m.* 1. Inbundet namn; monogram, bomärke.

Namentlich, *adv.* Namneligen; uttryckligen; vid namn. [samma.

Nämlich, *adv.* Nämnligen. — *Adj.* Den-

Nämlichkeit, *f.* Identitet: tillstånd då ett ting är detsamma med ett annat.

Napf, *m.* 1. des =es, *pl.* Näpfe. Skål; terrin, soppskål, skål, spilkum.

Näpfchen, *n.* Den lilla skålen hvari ållonet ligger; äfven den lilla nektarknoppen hvari naturen satt vissa stenlafvar. † In das N. treten, begå ett felsteg; äfv. af förseende göra sig skada. Bei jemanden ins N. treten, göra sig förhatlig för någon. (*Bot.*) Skålar, småsköldar: platta urhålkade frökäril, *Scutella.*

Narbe, *f.* 4. Ärr, koppärr; (på skinn ell. läder) narf. (*Bot.*) Märke, *Stigma*; äfv. fröärr, nafvelgrop, *Hilum.* Narbenbrüchig, *adj.* o. *adv.* Sprucken på narfsidan.

Narben, *v. n.* o. sich — *v. r.* Ärra sig, läkas. — *V. a.* Knåttra, sätta narfkorn ell. små prickar på läder.

Narbicht, *adj.* o. *adv.* Liknande narf. (*Klädesv.*) Das Tuch n. machen, krusa klädet.

Narbig, *adj.* o. *adv.* Ärrig, skråmig; som har narf; narfvig.

Narcisse, se Narzisse.

Narde, *f.* 4. Nardus (ört).

Nardengras, *n.* 2. Ängborst. =kraut, *n.* 2. =same, *m.* 5. Svart kummin.

Narkotisch, *adj.* o. *adv.* Döfvande.

Narr, *m.* 4. des =en, *pl.* =en. Narr, tok, dåre, gäck, fånig menniska. Ein guter N., en god, enfaldig, en fö[illegible] godhjertad karl. Einen Narren abgeben, uppföra sig som en tok. Zum Narren haben, göra narr af. Sich zum N. brauchen lassen, låta göra narr af sig. Einen N. an jemand gefressen haben, kasta en blind kärlek på någon. (*Ordspr.*) Jedem Narren gefällt seine Kappe, narren behagar sitt eget vis. Ein Narr versteht keinen Scherz, på narren skall man ej sticka fingrarna i munnen. Narren und Kinder reden die Wahrheit, narrar och barn tala gemenligen oförtäckt.

Narren, *v. a.* Narra, narras; bära sig tokigt åt. — *V. n.* Skämta; gäckas, tokas. (*Bibl.*) Galnas, vara fåvisk. =haft, *adj.* o. *adv.* Galen, tokig, dåragtig, fjollig, lekfull, skämtsam, lustig. =haus, *n.* 2. Dårhus. =kappe, =kolbe, *f.* 4. Kappa eller hufva med skälla på; staf med en narrbild öfverst. Sich um die N. zanken, täfla om företrädet i orimliga saker. =kopf, *m.* En narr, ett underligt, tokigt hufvud. =liebe, *f.* Blind, oförnuftig kärlek till något. =luft, *f.* se Narrheit. =mässig, se =haft. =posse, *f.* 4. =streich, *m.* 1. Galenskap, dårskap, narragtighet, fjollighet; puts, fjolleri, tokeri; skämt, narragtigt upptåg, harlekins-puts; lappri. =seil, Am N. führen, narra någon. =thei, =theidung, se Narrenposse.

Närren, *v. a.* Reta (en hund).

Narrheit, *f.* 4. Galenskap, dårskap, tokeri, narragtighet, fjollighet, vurm.

Närrinn, *f.* 4. Toka, fjolla.
Närrisch, *adj.* o. *adv.* Narragtig, galen, tokig, däragtig, tokrolig, putslustig.
Narzisse, *f.* 4. Narcissa.
Naschen, *v. n.* h. Snaska, snatta. (*Fig.*) Af lystnad smaka på det som är förbudet. Es mag gerne n., han älskar sötsaker, frukt o. d. slisk. † Aufs N. ausgehen, gå ut på flickjagt.
Näschel, Näscher, *m.* 3. -inn, *f.* 4. Läckermun, läckertand; snattare, snatterska.
Näscherei, *f.* 4. Läckerhet, kräslighet; godbit, läckerbit; snatteri.
Naschhaft, Näschig, *adj.* o. *adv.* Läcker, matgrann, kräslig, begifven på slisk; snattagtighet. -haftigkeit, Näschigkeit, *f.* 4 Läckerhet, kräslighet; snattagtighet. -markt, *m.* 1. Marknadsplats der fägel, vildbråd och frukt säljas. -maul, se Näscher. -werk, *n.* 1. Sötsaker, klifs, läckerheter. -wildbret, *n.* Vildbråd, som plägar gå öfver gränsen in på en annans mark och der skjutes.
Nase, *f.* 4. Näsa. Einem etwas auf die N. binden (heften), eine N. drehen, ansetzen, inbilla en något. Bei der N. herumführen, narra, bedraga. Die N rümpfen, sätta näsan i vädret, rynka på näsan. Die N. hängen lassen, skämmas. Zupfe dich bei deiner N., gå till dig sjelf. Unter die N. reiben, förebrå. Eine N. bekommen, få läng näsa, få afslag på sin begäran, bli bedragen i sitt hopp. Einem eine N. geben, gifva någon en skrapa. Sich die N. verbrennen, få näsbränna. Nimm dich selbst, oder zupfe dich bei der N., tag dig sjelf om näsan, känn dig sjelf. Er sieht nicht länger als die N reicht, han ser ej länger än näsan är läng. Die N. ins Buch stecken, hänga näsan i boken, läsa, studera. Dünne N., fin näsa, fin lukt. Die N. sehr hoch tragen, hafva höga tankar om sig sjelf. Das sticht ihm in die N., det tycker han om, dertill har han lust. Es fehlt ihm zwei Finger über die N., det fattas honom förstånd. Sich die N. begießen, supa sig full. Laß die N. davon, lägg dig icke i den saken. Es schnupfte ihm in die N., han blef stött deröfver. — Nase betyder äfven Näs, landtuddde; † bergspets; framstam på ett fartyg. (*Snick.*) Näsan, eller främre delen på en hyfvel. På fönster äro Nasen eller Wassernasen utstående delar, som afleda vattnet ifrån rutorna. (*Bergv.*) Spetsen på en blåsbälg. Die N. an den Dach- und Holzziegeln, krok på taktegel. (*Hytte.*) Nas, slagg, som man med flit låter fästa sig på forman i smältugnen. -gien, *f.* Näsgina på Grönlandsfarare att göra fast hvalfisken med vid sidan af fartyget. -horn, *n.* 2. Noshörning. -lucker, *m.* Utkik på skepp. -rümpfer, *m.* En som rynkar på näsan; äfven en art kärngfisk, *Balistes ringens.* -weis, *adj.* o *adv.* Näsvis, inbilsk, sjelfklok, dryg, förmäten, impertinent. Ein Naseweiser, ein Naseweise, en näsperla. -weisheit, *f.* 4. Näsvisbet, oförskämdhet, inbilskhet, sjelfklokhet, förmätenhet.
Nasenband, *n.* 2. -riemen, *m.* 3. Nosrem på betsel; grimma på hundar. -bein, *n.* 1. Plogbenet i näsan. -bluten, *m.* 3. Näsblod. -buchstab, *m* 5. Bokstaf, som uttalas genom näsan. -butzen, *m.* 3. Rots (hästsjukdom). -fisch, *m.* 1. Ett slags id. -flügel, *m.* Köttet ell. brosket som formerar näsborrarna, sidorna på dem. -geruch, *m.* 1. Elak andedrägt genom näsan. -geschwür, *n.* Näseböld. -gewächs, *n.* Köttväxt ell. polyp i näsan. -hauch, *m.* Andande genom näsan; äfv. vana att uttala vissa bokstäfver genom na-

san. =horn, se Naſehorn. =keil, *m.* (*Sadelm.*) En med näsa försedd kil på en sadel. (*Bergv.*) Ett tjockt och kilformigt jernstycke, som inmuras straxt öfver formen och till dess bevarande. =klemmer, *m.* Trångt glas som klämmer näsan då man dricker. =korb, *m.* Noskorg. =kriecher, *m.* En art styngfluga, *Aestrus nasalis.* =kuppe, se =ſpitze. =loch, *n.* 2. Näsborr. =quetſche †, *f.* =quetſcher, *m.* Politikista, gemen och trång likkista. =riemen, *m.* Nosrem på betsel eller grimma. =rümpfen, *n* 3. Rynkande på näsan, dumt ell. ilskt löje, smil, begrinande. =ſcheide, *f.* Skiljeväggen mellan näsborrarne. =ſchiene, *f.* Jernskena på nosen af en plog. =ſchlacken, (*Hytte.*), se under Naſe. =ſchnalzer, =ſchnaller, *m.* Näsknäpp, näsſtyfvet. (*Fig.*) Näsbränna. =ſpitze, *f.* 4. Nästipp, näsrot, brosket i näsändan. =ſtüber, se =ſchnalzer. =ſtuhl, *m.* (*Bergv.*) En pall ell. afsättning af 3 à 4 tums bredd, som lemnas under forman af det instötta redningsstycket, och hvaremot nasen under smältningen kan taga fäste; äfv. bord: det rum som vid Sulubruk lemnas emellan forman och spåret att Naſen derpå må kunna sätta sig. =tropf, *m.* Näsperla, näsdropp i sträng köld. =zäpflein, *n.* Små klutar ell. velar i näsan, för att väcka nysning.

Naſelbuchſtabe, *m.* Bokstaf, som uttalas genom näsljud.

Näſeln, *v. n.* (*Jäg.*) Nosa, näsja; vädra, söka; äfven tala i näsan.

Naſen, *v. n.* Vädra, lukta med näsan. — *V. a.* Förse med näsa, i synnerhet i *part.* genaſet. (*Fig.*) Gifva en skrapa, banna. — Sich naſen, *v. r.* Kyssas. (*Hytte.*) Säges då slagg sätter sig i forman.

Naſhorn, *n.* 2. Noshörning.

Näslein, *n.* (*Jäg.*) En liten tunn upphöjning på jorden i ett hjortspår.

Näsling, *m.* Ett slags karp.

Naß, näſſe, näſſeſte, *adj.* o. *adv.* Fuktig, däfven, våt; sank; blöt, genomblöt, beständ; litet våt. Naſſes Wetter, rävädet, nederbörd. Naſſes Holz, rå och sur ved. Das wird doch naſſe Augen ſetzen, det lär än kosta många tårar. † Ein naſſer Bruder, supbroder. — *S. n.* Flytande kropp; en dryck. Das edle Naß, Rhenskt vin. =haufen, *m.* (*Brygg.*) Maltdråse. =küttet †, *m.* Supbroder. =pochwerk, *n.* Bokverk der malmen bokas våt.

Näſſe, *f.* utan *pl.* Fuktighet, våthet, vätska, väta.

Naſſel, se Aſſel.

Näſſeln, Naſſen, *v. n.* h. Vara litet våt, vätska sig litet. — *V. a.* Göra litet våt, fukta.

Näſſen, *v. n.* h. Utsila, utlakas, utsipra, drypa, rinna ell. flyta småningom. — *V. a.* Befukta, göra vät. (*Sjöf.*) Fukta an segel att de må bli tätare.

Näßlich, *adj.* o. *adv.* Litet fuktig, däfven ell. våt; litet blöt eller genomblöt.

Nation, *f.* 4. Nation, folkslag.

National ... National, infödd, inhemsk.

Nativität, *f.* 4. Planet, som man födes under. Sich die N. ſtellen laſſen, låta uttyda sig hvad någons planet utvisar. =ſteller, *m.* 3. Planetställare, som spår ens öde. =ſtellung, *f.* 4. Spådom af någons öde efter planeternas ställning vid dess födelse.

Natter, *f.* 4. Åsping, huggorm. =kraut, *n.* 2. Kläkunter. =milch, *f.* (*Bot.*) Svinrot, ormrot. =wendel *m.* Göktyta. =wurz, se =kraut. =zunge, *f.* 4. (ört) Läketunga.

Natur, *f.* 4. Natur; egenskap, art, beskaffenhet; naturlig drift, böjelse. Das Geſetz der Natur, den naturliga lagen. Der

Stand der N. im Gegensatz des Standes der Gnaden, menniskans tillstånd utom Guds nåd. Das Licht der N., im Gegensatz der Offenbarung, förståndets ljus i motsats af uppenbarelsens. Der N. gemäß leben, lefva förnuftigt. Er hat eine schwache N., han har en svag helsa. Die Schuld der N. bezahlen, dö. Alle Bande der N. auflösen, upplösa, sönderslita alla sällskaps- eller slägtskaps-band. Bei ihm ist alles N., det är ingen konst utan allt naturligt, otvunget väsen, medfödda gåfvor hos henne. Die N. der Sache bringt es so mit sich, sakens art och beskaffenhet medför sådant.

Naturalien, *pl.* Naturalier; jordens produkter. =cabinett, *n.* 2. Kabinett, hvaruti naturalier förvaras.

Naturalisiren, *v. a.* Naturalisera, gifva infödingsrätt; införlifva; införa, göra gängbar, inhemsk. =begebenheit, *f.* 4. Fenomen, luft- ell. himmelstecken; naturens verkning; något särdeles, sällsamhet. =gabe, *f.* 4. Naturgåfva. =geschichte, *f.* 4. Naturhistorie, naturalhistorie. =kündiger, *m.* böjes som *adj.* Naturforskare, naturkännare. =lehre, *f.* 4. Fysik, naturkunnighet, naturforskning. =trieb, *m.* Naturlig drift, instinkt, =verständiger, se Naturkundiger.

Natürlich, *adj.* o. *adv.* Naturlig, okonstlad, otvungen; uppriktig, rättfram; medfödd; fysisk; naturlig; tydlig. Der natürliche Tod, en naturlig död i motsats af en våldsam. (*Astron.*) Der natürliche Tag, ett helt dygn. Das sind natürliche Pflichten, det är pligter, som naturen, som förnuftet ålägger oss. Eine natürliche Schreibart, en lätt, otvungen skrifart. Die natürliche Magie, naturens konst. Ein natürlicher Gedanke, en tanke, som hvar och en strax faller på. Das ist sein natürliches Haar, det är hans eget hår. Ein natürlicher Sohn, en naturlig son, som är född utom ägtenskap. Das Bild sieht n. so aus wie er, afbilden, teckningen liknar honom ganska noga. Eine Sache n. abbilden, afmåla en sak ganska lifligen. Das ging gewiß nicht n. zu, det gick visst icke rätt till. Eine natürliche Cavallerie, kallas i Tarokspel då man har fyra figurer i en färg.

Natürlichkeit, *f.* 4. Naturlig beskaffenhet; enfaldigt, okonstladt väsende.

Naufahrt, *f.* Så kallas på Donaufloden farten utföre ifrån Ulm ända till Ungern, i motsats till Gegentriebe, farten uppföre floden.

Nebel, *m.* 3. Dimma, töcken; mörker. Einem einen N. vor den (die) Augen machen, slå blå dunster för ögonen på en. † Bei Nacht und N. ausziehen, maka sig hemligen undan. =bank, *f.* (*Sjöf.*) En dimma, som ligger på ytan af sjön ell. vid stranden, och ser ut som det vore en ö, ell. strand. =bogen, *m.* Regnbåge, som bildar sig i ett moln och är hvit utan alla färger. =dunst, *m.* En uppstigande dunst af dimma, jordrök. =fleck, *m.* (*Astron.*) Stjernor, hvilka se ut som hvita moln; i synnerhet sådana stjernor som, äfven genom tuber, icke kunna urskiljas utan blott se ut som molnfläckar. =kappe, *f.* Regnkappa; karpus. I riddare-romaner var N. en förtrollad kappa, hvarmed man kunde förvandla sig i ett moln och göra sig osynlig. =krähe, *f.* Kråka. =reißen †, *n.* Ett molns upplösning i duggregn. =stein, *m.* Chalcedon: ett slags ädelsten. =stern, *m.* (*Astron.*) Töckenagtig stjerna, som liknar ett litet moln eller en ljus fläck, *Nebulosa.*

Nebelicht, *adj.* o. *adv.* Töckenagtig.

Nebelig, *adj.* o. *adv.* Dimmig, töcknig.

Nebeln, *v. impers.* h. Blifva ell. vara dimmigt, töcknigt, uppstiga som töcken.

Neben, *prep.* med *Dat.* o. *Accus.* Bredvid, hos, jemte, med, näst vid.

Neben, *adv.* N. an, tätt bredvid. Bei, N. her, N. hin, N. zu, bredvid, på sidan, utmed, derjemte. =abſchied, *m.* Biafsked, riksdags eller landtdags beslut, som kungöres jemte hufvudbeslutet. =abſicht, *f.* 4. Biafsigt, bisyftemål. =allee, *f.* 4. Sido-allé. =arbeit, *f.* 4. Arbete, som göres vid lediga stunder. =augen, *s. pl.* Vingögon, *Ocelli.* på insekter; äfven knappar, *Stemmata*, 2 mest 3 runda kullriga, glatta och skinande prickar på insekters hufvud. =begriff, *m.* Ett begrepp, som, jemte ett annat, ledes af samma sats ell. grund. Das Wort hat einen gewiſſen unanſtändigen N., detta ord har tillika en viss oanständig betydelse. =bei, *adv.* Bredvid; derjemte; i förbigående. =bericht, *m.* Afvikning ifrån hufvudberättelsen till en mindre märkvärdig sak. =beweis, *m.* Ett mindre bevis ell. skäl utom hufvudskälet. =bewohner, *m.* Så kallas invånarne på en sådan ort af jordytan, som ligger under samma bredd ell. parallelkretsar, men i motsatta punkter deraf eller i motsatta middagskretsar, *Periœci.* =blatt, *n.* Bihang till ett papper. (*Bot.*) Skärm, *Bractea.* =bruder, *m.* 3. Medbroder, medmenniska. =buhler, *m.* 3. Medtäflare; medsökande; rival. =buhlerei, *f.* 4. Medtäflan. =chriſt, *m.* 4. Medchristen. =ein, *adv.* Dessutom, på köpet. =eſſen, *n.* 3. =gericht, *n.* 1. Birätt, mellanrätt. =gebäude, *n.* 3. Flygel eller flygelbyggnad; näst intill belägen byggnad; sidobyggnad. =gemach, *n.* 2. Kabinett, sidorum. =her, =hin, se Neben, *adv.* =herd, *m.* (*Hyttv.*) En bredvid förhärden anlagd mindre härd. =hode, *f.* (*Anat.*) Liten rund kropp på hvardera testikeln, *Epididymis.* =höhle, *f.* (*Anat.*) *Sinus Narium.* =kammer, *f.* Sidkammare. (*Anat.*) *Atria cordis.* =linie, *f.* Bilinie, sidolinie, (i synnerh. i genealogien.) =mann, *m.* Knäkamrat; en soldats sidokamrat i ledet; äfv. mannens oombedda bispringare hos hustrun. =menſch, *m.* 4. Nästa, medmenniska, hjelphustru, bipiga, som ock kallas =magd. =modus, *m.* Så kallas i Pommern ett slags mantalspenningar af obesutna fria personer i de Kongliga Amterna. =mond, *m.* Vädermåne. =niere, *f.* (*Anat.*) Binjure. =pacht, *f.* =pachtung, *f.* Underpaktning; äfv. små inkomster jemte hufvudräntan. =pfeiler, *m.* Sidopelare, pelare bredvid hufvudpelaren. =pforte, *f.* En liten port jemte den större stegluckan i en stadsport. =planet, *m.* (*Astron.*) Drabant. =punkt, *m.* Punkt utom hufvudpunkten; bisak; sak för sig sjelf. =querſtute, *f.* (*Trigon.*) Cosinus versus. =ſache, *f.* 4. Bisak, lappri, småsak. =ſchale, *f.* Biskal, *Valvulæ succenturiatæ*: de små olikt formade skal som hos några musslor äro infogade vid gångfästet. =ſchnittlinie, *f.* (*Trigon.*) Cosecant. =ſchoß, =ſchößling, *m.* Utskott på träd. =ſohn, *m.* Oägta son. =ſonne, *f.* Vädersol. =ſtreiche, *f.* (*Fortif.*) Secund-flank. =ſtrich, *m.* Strek jemte hufvudstreket (t. ex. på en kompass). =ſtube, *f.* 4. =zimmer, *m.* 3. Sidokammare ell. rum, rum bredvid ett annat. =ſtück, *n.* Ett stycke jemte ett annat, pendant. N. eines Guts, underliggande gods. =ſtunde, *f.* Hvilostund, ledig stund. =taſte, *f.* Tangent bredvid en annan på klaver o. d. (*Trigon.*) Cotangent. =thür, *f.* 4. Bidörr; londörr. =tiſch, *m.* Ett särskilt bord jemte ett annat;

äfv. kammarbord. =trumm, *n.* (*Bergv.*) Flygting, följeslagare, bidrum: en mindre parallelgång, som stryker nära till hufvudgången, men är en obeständig följeslagare. =uhr, *f.* (*Geom.*) Biur, =verſtand, *m.* Tvetydighet, undantag, förklaring ell. förstånd på ett ord, som man har i sinnet, och som vanligen annorlunda förstås af en annan. =vormund, *m.* En förmyndare jemte en annan, den andre förmyndaren. =wachs, *n.* Förvax i bikupan. =weg, *m.* 1. Sido- eller biväg; krokväg, omväg; afväg; omsvep, undflygt, knep, förevändning. =werk, *n.* 1. Biverk; bihang, tillsats. =wind, *m.* Bivind, sidovind. =winkel, *m.* (*Geom.*) Vinkel bredvid en annan, eller som har ett gemensamt ben och en gemensam spets. =wort, *n.* 2. Adverb. =zweck, se =abſicht. =zweig, *m.* 1. Bitelning.

Neber, *m.* 3 Nalvare, borr.

Nebſt, *prep.* med *Dat.* Med, jemte; tillika med.

Necken, *v. a.* Reta, bry, oroa, retas med; söka att behaga.

Neckerei, *f.* 4. Bryderi, stickord, små stridigheter; små konster att behaga.

Neckiſch, *adj.* o. *adv.* Löjlig, tokrolig, lustig, putslustig, narragtig; snarsticken.

Neer, *f.* Ede: vatten i en ström, som genom hinder drifves tillbaka och får en till strömmen motsatt rigtning.

Neeren, *v. a.* (*Skepp.*) Garnera med plankor.

Neffe, *f.* Bror- ell. systerson; äfven sonson eller dotterson. Romerske Kejsaren kallar andeliga Kurfurstar Neffen, och verldsliga Oheime. — *S. f.* Bladlus.

Neffengunſt, *f.* Nepotism: apkärlek för sina slägtingar.

Neger, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Neger, negrinna. =hauer, *m.* Sablar ell. huggare, som tillverkas i Westfalen och skickas till Vestindien, att af Negrerne begagnas till sockerrörs afhuggande.

Nehmen, *v. a. irr.* Ich nehme, du nimmſt, er nimmt, *præs.* nahm, *imp. ind.* nähme, *imp. conj.* nimm, *imper.* genommen, *part.* Taga, fatta i, gripa; fasttaga. Etwas über, ell. auf ſich n., påtaga, ätaga sig något. Einem etwas n., taga ifrån en något. Einer Sache (*Dat.*) etwas n., betaga en sak något. Sich n., uppföra, förhålla sig, bära sig åt. Zu Herzen n., lägga på hjertat. Einen beim Kopfe n., (*Fig.*) Sätta någon i häkte. Er will die Poſt n., han vill resa med extra post. Geld n., taga mutor. Einem ſeinen Dienſt n., sätta någon ifrån tjensten. Zu ſich n., taga. In Verhaft n., arrestera. Im Ernſt nehmen, upptaga för allvar. Ich mag die Sache n. von welcher Seite ich will, jag må betrakta saken på hvilken sida jag vill. Was ſoll ich daraus n.? hvad skall jag sluta deraf? So wie man es n. will, allt som man vill uttyda, förklara det. Im Ganzen genommen, i allmänhet. Für lieb n., hålla till goda. Er hat ſich nicht gut dabei genommen, han har ej angripit saken på rätta sättet, ej tagit henne på rätta foten, ej tagit ett godt parti, ej gjort som han borde göra. † Zu viel zu ſich n., äta ell. dricka förmycket. Das nimmt und gibt mir nichts, det kan hvarken skada eller gagna mig. Ich nehme ſie beim Worte, jag tager er på orden. Caius nahm hier das Wort, fortsatte samtalet. Etwas zu Ohren n., (*Bibl.*) Fatta med öronen, höra. — *V. n. h.*, Taga. Überhand n., taga öfverhand. Schaden n., taga skada, blifva skadad. Einen Anfang n., taga sin början. Ein Ende n., slutas. Man wird ſehen, was das Spiel für ein Ende nimmt, får se huru leken lyktas. Es nimmt mich Wunder,

das er darin willigt, jag undrar på, att han gifver sitt samtycke dertill. — Sich n. *v. r.* uppföra sig, skicka sig, bära sig åt, se ut, taga sig ut. Wie nimmt sich den die Sache? bättre: wie sieht sie aus, wie nimmt sie sich aus, wie macht sie sich?

Nehmendung, *f.* 4. -fall, *m.* Ablativus.

Nehmer, *m.* Tagare, en som uppbringar skepp. Es giebt mer N. als Geber, det äro flere som taga än som gifva. Viehle Freier und wenig N., många friare, men få som verkligen tänka på ägtenskapet.

Nehmlich, se Nämlich.

Neid, *m.* 1. Afund, missunsamhet. -bau, *m.* Byggnad, som uppföres mera för att skada en annan än för egen nytta. -haken, *m.* Nagelrot. -hammel, hart, *m.* En afundsjuk menniska. -nagel, *m.* Nagelrot

[h. Känna afund, afundas.

Neiden, *v. a.* Afundas, missunna. — *V. n.*

Neider, *m.* 3. Afundsam, missunnare.

Neiderei, *f.* Barnslig, småagtig afund.

Neidisch, *adj.* o. *adv.* Afundsjuk, missunsam.

Neige, *f.* 4. Tunndrank; rest, öfverlefva, lemning; aftagande, förfall. Auf die N. gehen, eller seyn, vara på hällningen, luta till undergång.

Neigen, *v. a.* Luta; böja; sänka, nedböja, falla, slå ned. Sich n., luta, slutta; bli lägre, förfalla, aftaga. Sich vor einem n., buga sig, niga för någon. Der Tag, die Sonne neigt sich, Det lider emot aftonen. Sich zu etwas n., Vara böjd, benägen till något. (*Bibl.*) Sein Ohr zu etwas n., gifva akt på någons ord och följa dess råd. Sein Herz zu jemanden, fatta kärlek till någon. Jemandes Willen n., länka någons vilja.

Neigung, *f.* 4. Lutning; böjning, bugning; böjelse, häg, lust, kärlek, tycke; bugning, nigning.

Nein, *adv.* Nej, nej då; ingalunda. Weder Ja noch Nein zu einer Sache sagen, hvarken jaka eller neka till något. -herr, *m.* En som säger nej till allting. -wort, *n.* Bestämdt förnekande af en sak.

Neißen, *v. n.* h. Nosa, förnimma genom lukten; spåra; vädra upp; äfv. böka likt svinen; förtryta.

Nektar, *m.* 3. Gudadryck.

Nelke, *f.* 4. Neglika; kryddneglika. (*Jäg.*) Den lilla hårtofsen på en räfsvans, närmast ryggen.

Nelkenbeet, *n.* 1. Negliksäng eller -plantering. -fenker, *m.* 3. Skott på neglikor. -ſtock, *m.* 1. Neglikstånd.

Nemlich, se Nämlich.

Nennbar, *adj.* o. *adv.* Som kan nämnas.

Nennen, *v. a. reg.* och *irr.* Ich nannte (nennte) *imp.*; nennete *conj.*; genannt (genennt) *part.* Nämna, namng fva, kalla. Sich n., heta, kallas. Er hat keine gewisse Zeit genannt, han har ej utsatt någon viss tid. Ein Genanntes kallas på vissa ställen en viss bestämd inkomst ell. underhåll, som äfven har namn af Fixum. I Nürnberg äro die Genannten ledamöter af det inre Rådet.

Nennendung, *f.* Nominativus.

Nenner, *m.* 3. Nämnare; nominativus.

Nennwort, *n.* 2. Nämnord, nomen.

Nept, *m.* Nepte, *f.* Kattmynta.

[sena.

Nerve, *m.* 4. des -n, *pl.* -n. Nerve, *f.* 4 Nerv; Nervenfieber, *n.* 3. Nervfeber. -gras, *n.* 2. Sandrör. -haut, *f.* (*Anat.*) *Tunica nervea.* -knoten, *m.* (*Anat.*) Ganglion: flera förenade nerfgrenar, som tillsammans bilda en rödagtig klimp. -krampf, *m.* 2. Sendrag. -röhre, *f.* Pump, häfvare, *Sipho* hos snäckor. -ſaft, *m.* Nervsaft, lifsandar. -ſchlinge, *f.* (*Anat.*) Föreningen af två lika tjocka nerver, *Ansa.* -ſchwäche, *f.* 4. Svaghet uti nerverna.

=ſtärkend, *adj.* o. *adv.* Nervstyrkande. =ſyſtem, *n.* 1. Nervsystem. =warze, *f.* De fina ändar ell. vårtor vid ändan af känslosträngarne på tungan och i näsan, som äro egentliga sätet för smaken och lukten. =wurm, *m.* Tagelmask.

Nerven, *v. a.* Förse med senor. Einen Bogen n., sätta sträng på en båge. Sich n., *v. r.* Stryka sig (om hästar).

Nervigt, *adj.* o. *adv.* Nervlik.

Nervig, *adj.* o. *adv.* Nervstark, senig; stark, kraftig, eftertrycklig. ſull.

Nervigen, *v. a.* Styrka nerverna, göra nerv-

Neſſel, *f.* 4. Nässla. =fieber, *n.* 3. =krankheit, =ſucht, *f.* 4. Nässelfeber. =tuch, *n.* 2. Nettelduk.

Neſſeln, *v. a.* Bränna, slå med nesslor.

Neſt, *n.* 2. des =es, *pl.* =er. Näste, fågelbo; roffågelnäste; säng, bädd; litet dåligt hus; usel koja, osnygg kammare, kyffe; håla. (*Fig.*) Slott; boning. † Säng. Ein Neſt bauen, göra bo: sammanbära hvad som tjenar till boets förfärdigande. Zu Neſt tragen, draga till bo: sammanbära hvad som tjenar till boets förfärdigande. Zu Neſt ſitzen, ligga på egg. Ein Neſt ausnehmen, taga fågelungar eller egg ur deras näste. Ein Neſt Vögel, en kull fåglar. (*Ordspr.*) Einem jeden Vogel gefällt ſein Neſt, hemma är bäst. Das Neſt iſt nicht in einem Tage gebauet, småningom kommer man till sitt ändamål.

Neſtel, *f.* 4. Stor nål, hvarom fruntimren fordom flätade sina hår; snörband. Die N. knäpfen, fordom en vidskepelse, bestående i den inbillningen att genom en viss knytning af en rem kunna förtrolla nygifta personer, och göra dem oskickliga till ägtenskap. =nadel, *f.* 4. Snörhål. =ſtift, *m.* 1. Snörhål. =wurm, se Bandwurm.

Neſteln, *v. a.* Snöra.

Neſten, Boegg, egg, som lägges att locka hönan till värpning. =feder, *f.* Fjun på fågelungar. =hecker, *m.* Ofärdig gris eller den sämste i kullen. =kammer, *f.* Åkerråttans bo under jorden, till skilnad från dess förrådsrum.

Neſter, *s. pl.* (*Bergv.*) Malmnjurar. =weiſe, *adv.* (*Bergv.*) Nästervis, i näster.

Neſtküch, =küchlein, *n.* 3. Den sist framkomne ungen i ett fågelbo; yngsta barnet i ett hus, askfis. =nadel, *f.* En stor hårnål som bondeqvinnfolk bruka att fästa sitt flätade hår midt på hufvudet; äfvsnörhål. =raupe, *f.* Larver, som sätta sig i klimpar eller bon på trän. =taube, *f.* Dufunge, som ännu icke kan flyga.

Neſtling, *m.* 1. Roffågelsunge, tagen ur nästet.

Nett, *adj.* o. *adv.* Nätt, snygg, vacker och prydlig, småtäck, smånätt; söt, täck.

Nättigkeit, *f.* 4. Nättbet, renhet, snygghet, renlighet.

Nette, *adv.* Just, ackurat; rent af, rent ut; tvert af.

Netz, *n.* 1. des =es, *pl.* =e. Nät, snara; nätet (öfver inelfvor); nät, not. =bruch, *m.* 1. Bråck uti nätet.

Netzbecken *m.* (af Netzen). Käril med vatten i, som brukas vid spånad o. d. =kammer, *f.* En kammare i brygghus, der maltet fugtas innan det skickas till qvarnen. =ſchale, *f.* Skål med vatten att fugta med. =ſchwamm, *m.* En svamp med vatten uti, att fugta något med. =ſtänder, *m.* (*Pappersbr.*) Ett käril med kallt alunvatten i, hvari papperet doppas.

Netze, *f.* Något hvarmed man fugtar ell. väter en sak; † spott att fugta tråden då man spinner.

Netzen, *v. a.* Blöta, väta, fugta, läska; göra, knyta nät. — *V. n.* h. o. ſ. Utsila, utlakas, utsipra, drypa, rinna ell. flyta småningom.

Lönan till värpning. =feder, *f.* Fjun på fågelungar. =heder, *m.* Ofärdig gris eller den sämste i kullen. =kammer, *f.* Åkerråttans bo under jorden, till skillnad från dess förrådsrum.

Neſter, *s. pl.* (*Berge.*) Malmnjurar. =weiſe *adv.* (*Berge.*) Nästervis, i näster.

Neſtling, =küchlein, *n.* 3. Den näst framkomne ungen i ett fågelbo; yngsta barnet i ett hus, askfis. =nadel, *f.* En stor hårnål som bondeqvinnfolk bruka att fästa sitt flätade hår midt på hufvudet; ärfspörhök. =raupe, *f.* Larver, som sätta sig i klimpar eller bon på träd. =taube, *f.* Dufunge, som ännu icke kan flyga.

Neſtling, *m.* 1. Roffågelsunge, tagen ur nästet.

Nett, *adj.* o. *adv.* Nätt, snygg, vacker och prydlig, småtäck, småsnäll; söt, täck.

Nettigkeit, *f.* 4. Nättbet, renhet, snygghet, renlighet.

Nette, *adv.* Just, ackurat; rent af, rent ut; tvert af.

Netz, *n.* 1. des =es, *pl.* =e. Nät, snara; nätet (ofver inelfvor); nät, not. =artig, *m.* 1. Bräck uti nätet.

Netzbecken *m.* (af Netzen). Kärl med vatten i, som brukas vid spånad o. d.

Netzer, *f.* En kammare i bryggehus, der maltet fugtas innan det skuckas till qvarnen. =ſchale, *f.* Skål med vatten att fugta med. =ſchwamm, *m.* En svamp med vatten uti, att fugta något med.

Netzer, *m.* (*Pappersbr.*) Ett kärl med kalk alunvatten i, hvari papperet doppas.

Netze, *f.* Något hvarmed man fugtar ell. väter en sak; i spott att fugta tråden då man spinner.

Netzen, *v. a.* Blöta, väta, fugta, läska; göra, knyta nät. — *V. n.* h. o. f. Utsila, utlakas, utsipra, drypa, rinna ell. flyta småningom.

Netzen, *n.* 3. Blötande, fugtande; nätknytning; utsilning, drypande.

Neu, *adj.* o. *adv.* Ny; färk, frisk; nyss gjord ell. skedd, oförfaren; oförmodad; modern, nymodig. Von neuem, aufs neue, *adv.* ånyo; nyligen; nyss. Neuer Wein, vin af första året. Neues Brot, bröd af ny ell. detta årets säd. Der neue Mond, se =mond. =aufgelegt, *adj.* o. *adv.* Ånyo upplagd, omtryckt. =backen, *adj.* o. *adv.* Nybakad, färsk. (*Fig.*) Ein neugebackener Edelmann, en nykläckt adelsman. =bauer, *m.* Colonist, nybyggare. =begierde, *f.* Nyfikenhet; =bekehrte, bekenner, *m.* En nyligen omvänd, proselyt. =blau, *n.* (*Hand.*) Stärkelsefärgad med vitriolsur indigo-upplösning. =bruch, *m.* Nybrytning, nyplog, ny upptaga ell. skog o. d., som nyss blifvit gjord till åker ell. äng. =fänger, *m.* En som först upptäcker och bearbetar en grufva. =fündler, *m.* Förslagsmakare. Fürſtlich, *adj.* o. *adv.* Som tillkommer eller tillhör nya furstar. =gänger, *m.* (*Berge.*) En som blottar och går upp en ny gång. =geboren, *adj.* o. *adv.* Nyfödd, nyss född. =gereut, se =bruch. =gewürz, *n.* Kryddpeppar. =gier, =gierde, *f.* Nyfikenhet, förvett. =gierig, *adj.* o. *adv.* Nyfiken, förveten. =gieriger, *m.* =gierige, *f.* böjes som *adj.* Förveten menniska. =gierigkeit, *f.* 4. Nyfikenhet, förvetenhet. =jahr, *n.* 1. Nyår. Das große N., Trettondedagen; kallas i Würtemberg das kleine N. =land, *n.* 2. Nyss upptaget land. =modiſch, *adj.* o. *adv.* Nymodig. =mond, *m.* 1. Nymåne, ny. =teſtamentlich, =teſtamentiſch, =teſtamentaliſch, *adj.* o. *adv.* Som angår ell. hörer till det Nya Testamentet. =vermählt, *adj.* o. *adv.* Nygift.

Neue, *n.* böjes som *adj.* Nyhet, något nytt. (*Jäg.*) Morgondagg ell.

Ein gemachtes Neues, n

Neuen, *v. a.* Börja arbet

Neuerdings, *adv.* Ånyo

=thum, *n.* Nyare tiden na, som deri lefva, i terthum.

Neuerer, *m.* En som kö något nytt ell. ovanlig

Neuerlich, *adv.* Nyligen,

Neuerung, *f.* 4. Förändri

Neuerungsſtifter, *m.* 3. med nyheter. =ſucht, *f.* att införa nyheter.

Neuheit, *f.* 4. Nyhet.

Neuigkeit, *f.* 4. Nyhet, n

Neulich, *adj.* Sist, som *Adv.* Nyligen, nyss.

Neuling, *m.* 1. Nykomlin nyläring; munk ell. n

Neun, *adj.* o. *adv.* Nie e

Nejnöga (fisk). =fach, Niofaldig. -jährig, *adj.* nio år gammal. =mah Som skett eller sker ner. *s. pl.* Ett Collegiu =männeria, *adj.* o. *adv.* (*Bot.*) =männerige Pfla gar, *Enneandria.* =mo Nio månader gammal nader. =monatlich, *adj.* träffar hvar 9:de må Neuntödter. =tödter, *m.*

Neune, *f.* 4. Nia.

Neuner, *m.* Ett antal af äfven ett landsmynt i ler 9 penningar och ä pfennig (Albus) och le bürgerlichen N., är ett C furt am Main, som bes hvilka genomse Rådet

hafva besvär om stadens ekonomi. =probe, *f.* Ett visst prof i räkenkonsten om man räknat rätt.

Neunerlei, *adj.* o. *adv.* Af nio slag eller sorter. N. Luft, ett läkmedel att gifva barn ro eller sömn, *Requies Nicola*.

Neunte, *adj.* o. *adv.* Nionde. — *S. f.* (*Musik.*) Nona: nionde tonen ifrån en annan ton.

Neuntehalb, *adj.* o. *adv.* Halfnionde.

Neuntel, *n.* 3. Niondedel.

Neuntens, *adv.* För det nionde.

Neunzehn, *adj.* o. *adv.* Nitton.

Neunzehnte, *adj.* o. *adv.* Nittonde.

Neunzig, *adj.* o. *adv.* Nittio.

Neunziger, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Nittio år gammal. Repick: nittio på hand (i piket). =jährig, *adj.* o. *adv.* Nittioårig.

Neunzigste, *adj.* o. *adv.* Nittionde.

Neutral, *adj.* o. *adv.* Neutral, opartisk.

Neutralität, *f* 4. Neutralitet, opartiskhet.

Nicht, *m.* 1. Weißer N., zinkblommor: en fin och mjolig produkt, som vid zinksmältning stiger upp i form af hvita flagor. Der graue N., se Grauisch.

Nicht, *adv.* Icke, ej. Er mag wollen oder N., om han vill ell. ej. Zu nichte, om intet. N. anders, als ob, liksom Mit nichten, ingalunda. Es ist nicht anders, det är som jag har sagt. — *Anm.* Till bevis, huru en olika ställning af detta ord kan göra en olika mening, vill man anföra följande fras: ich kann es nicht gar wol thun, jag kan eller vågar knappast göra det. Ich kann es gar nicht wol thun, det är ganska svårt för mig att göra. Ich kann es wol gar nicht thun, det är lätt för mig att icke göra det. Ich kann es gar wol nicht thun, jag kan icke gerna underlåta att göra det. =achtung, *f.* 4. Åsidosättande, brist på agtning. =bildung, *f.* 4. Ofördragsamhet. =leiter, *m.* 3. (*Fysik.*) Kropp, som är elektrisk i sig sjelf.

Nichte, *f.* 4. Brors- och systerdotter; äfv. =son.

Nichtig, *adj.* o. *adv.* Oduglig, af intet värde; fåfäng, onyttig, ogiltig, olaglig. Die nichtige Hütte ablegen, dö.

Nichtigkeit, *f.* 4. Oduglighet, ogiltighet, olaglighet; ringa värde, obetydlighet.

Nichts, *adv.* o. *s. n.* Intet, ingenting. Sein eigen N. fühlen, känna sitt eget intet, sin ovärdighet, svaghet. Das heißt N. gesagt, det hörer icke till saken, det bevisar intet. Er hat seine Sachen auf n. gesetzt, han har ingen viss afsigt, plan eller grund för det han gör, han lefver bekymmerlöst, frågar efter ingenting. Es wird n. daraus, det har ingenting på sig, det uträttar eller verkar ingenting. Seine Hoffnungen sind zu n. geworden, allt hans hopp har slagit honom alldeles felt. Man hält n. auf ihn, man anser honom för ingenting, han är af ingen betydelse. N. desto weniger, *adv.* icke desmindre. — *S. n. indekl.* Intet. =bedeutend, *adj.* o. *adv.* Obetydlig, som betyder ingenting. =nützig, *adj.* o. *adv.* Oduglig, onyttig. =nützigkeit, *f.* 4. Oduglighet, onyttighet. =würdig, *adj.* o. *adv.* Af intet värde, obetydlig, föraktlig; oduglig, lumpen, ovärdig, låg (i uppförande). =würdigkeit, *f.* Ringa värde, obetydlighet, oduglighet; ovärdighet, lågt uppförande.

Nickel, *m.* Nickel: en halfmetall *Niccolum*; äfven klippare, liten häst; åkarehäst; äfven en gemen hora; äfven förkortning af Nikolaus. =könig, *m.* Nickelregulus. =muln, =ocher, *m.* Nickel i kalkform. =vitriol, *m.* En vacker grön vitriol, som utlutas af förvittrad kopparnickel.

Nicken, *v. n.* h. Nicka, gifva tecken med

hufvudet; nicka med hufvudet; sitta och slumra. — *V. a.* Böja, luta; nickande göra ell. tillkännagifva.

Nicken, *n.* 3. Nickande, nickning.

Nicker †, *m.* Nick, nickning; slummer, kort sömn; äfven bängman; djefvulen. Einen N. machen, taga en liten lur.

Nie, Niemahls, *adv.* Aldrig, aldrig någonsin.

Nieder, *adj.* o. *adv.* Låg, lägre, ringa, ringare, nedre, sämre. — *Adv.* Ned, nedåt. Die niedere Jagd, den ringare jagten. Die hohe und niedere Geiſtlichkeit, de andeliga af högre och lägre ſtånd och värde. Der Haß der Niedern, menighetens hat. Die niedere Gerichtsbarkeit, underdomsrättighet. Das niedere Eigenthum, nyttjande rätt. Auf und n., upp och ned. =beugen, =biegen, *v. a.* Det sista *irr.* nedböja. =bord, *m.* Skepp ell. fartyg med lågt bord, som har åror, eller jemte seglen äfven brukar åror. =brechen, *v. a. irr.* Bryta ned. =brennen, *v. n. irr.* ſ. Afbrinna. Die Feinde haben die Stadt gebrannt eller =gebrennet. =büchſen, *v. a.* Nedskjuta. =bügeln, *v. a.* Pressa, stryka ned, nedrifva, nedslå. =deutſch, *adj.* o. *adv.* Nedertysk, Plattysk. =deutſchland, *n.* Nedre Tyskland. =donnern, *v. a.* Döda eller nedstörta med åska, skjuta i grund; häftigt beskjuta, bombardera; dundra, häftigt utfara eller storma emot, fördömma. =drücken, *v. a.* Nedtrycka, nedtynga; ligga, sitta eller hala ned; nedtrycka, förödmjuka, förnedra; förtrycka, betunga. Eine Sache n., trycka sig ned som rappböns för hundarne. drückung, *f.* 4. Nedtryckning, nedtyngande; förtryckning &c. =ducken, se Niederhocken ꝛc. =fahren, *v. n. irr.* ſ Nedfara. — *V. a. irr.* Köra ned, slå omkull, t. ex. säd. =fahrt, *f.* 4 Nedfart, nedstigande. =fallen, *v. n. irr.* ſ. Nedfalla, kullfalla, falla öfver ända. Vor einem N., fotfalla för en, kasta sig ned for ens fötter. (*Jäg.*) Sänka flygten ell. sätta sig igen (om rapphöns). =fällen, *v. a.* Nedfalla, slå omkull. N werden, förlora processen. =folge, *f.* Så kallas på vissa orter undersåtares och vasallers skyldighet att lyda Länsherren eller jordägaren i lägre eller ringare fall, i motsats till Heeresfolge. =gang, *m.* 1. Nedergång, nedgång. =gehen, *v. n. irr.* ſ. se Gehen, Gå ned. Ein Haus gehet nieder, då det litet efter hand sätter sig eller sjunker. =gericht, *n.* 1. Underrätt. (*Jäg.*) En lägre fågelsnara eller dona. N. in den Städten, Kämnersrätt. =geſchlagen, *adj.* o. *adv.* Modfälld, nedslagen. =geſchlagenheit, *f.* 4. Nedslagenhet, bekymmer, bedröfvelse, sorgsenhet. =halten, *v. a. irr.* Hälla ned (*Fig.*) Ej låta uppkomma, Die Augen n., slå ned ögonen (bättre =ſchlagen). =haltig, *adj.* o. *adv.* Sluttande. =hauen, *v. a. irr.* Nedslå, kullslå, fälla; nedergöra, nedhugga, nedsabla. =hocken, Niederkauern, *v. n.* ſ. Huka sig ned. =holen, *v. a.* (*Sjöf.*) Hala ned. =holer, *m.* Nedhalare. =holz, se Unterholz. =klappen, *v. a.* Fälla eller slå ned; nedfälla en klaff. Einen Tiſch n., slå ned skifvan på ett fällbord. =kleid, se Hoſen. =knien, *v. n.* ſ. Knäfalla, falla på knä. =kommen, *v. n. irr.* ſ. Falla i barnsäng. Vor der Zeit n., Få missfall. =krämpen, *v. a.* Nedböja, sänka hattskyfven. =kunft, *f.* 1. Nedkomst, förlossning. =lage, *f.* 4. Nederlag; nederlag, nederlagsplats, magasin; upplag, upplagsort (*Sjöf.*) Stapelrättighet, se Stapelrecht. Eine große N. leiden, förlora en stor slagtning och mycket folk dervid. Nach einer kurzen N. ſterben, dö, utan att ha legat länge sjuk. Niederlagsplatz, *m.* Nederlagsort

der ett nederlags- ell. stort varumagasin är. =verwandte, eller Niederläger, *m.* Så kallas i Wien en utländning, som får handla en gros. =lagern, *v. r.* Sich n., lägra sig, slå upp sitt läger på något ställe. =lande, *pl.* Nederländerna. =laß, *m.* Nybygge; handling då man sätter sig ned på något ställe. =laßen, *v. n. irr.* h. Nedlåta, låta falla ned, nedsänka, taga, hissa, slå, släppa eller föra ned, fälla. Sich, n., sätta sig, intaga sitt ställe. Sich (häuslich) n., nedsätta sig, sätta bo. Die Segel n., stryka segel. =laſſung, *f.* 4. Nedlåtande, nedsänkande, nedhissande, nedsläppande; bosättning, folkflyttning, nybygge. =legen, *v. a.* Nedlägga, nedsätta; lägga eller föra till sängs; lemna i förvar, deponera, nedsätta; afsäga sig, nedlägga. Sich n., lägga sig, gå till sängs. Das Getreide hat ſich =gelegt, har lagt sig. Das Gewehr n., sträcka gevär. † Einem die Straße n., Förbjuda någon att fara en viss väg eller gata. Einem das Handwerk n., förbjuda en att idka sin handtering. =legung, *f.* Nedläggande, nedsättande; lemnande i förvar; nedläggande (en sysslas). =liegen, *v. n.* h. Ligga ned, ligga sjuk. =machen, *v. a.* Taga, hissa, släppa ned, sänka, nedböja, fälla, slå ned; kullslå, nedrifva; döda, nedergöra, nedhugga, nedsabla, slå ihjel. =metzeln, *v. a.* Nedsabla, nedhugga, döda; dräpa, mörda, slå ell. sticka ihjel. =metzelung, *f.* 4. Nedsablande, nedhuggning. =reißen, *v. a. irr.* Nedrifva, förstöra; kullkasta; kullslå. =reißung, *f.* 4. Nedrifning, förstöring; kullkastning. =reiten, *v. a. irr.* Rida ned ell. omkull. — *V. n. irr.* ſ. Rida ned. =rennen, *v. a. irr.* Springa, rida omkull. — *V. n.* ſ. Springa ned. =ſäbeln, *v. a.* Nedsabla, nedhugga. =ſäbelung, *f.* 4. Nedsäblande. =ſchießen, *v. a. irr.* Nedskjuta, fälla; arkebysera, nedskjuta, skjuta ihjel. — *V. n. irr.* ſ. o. h. Stupa; falla hastigt uppifrån ned. =ſchlag, *m.* 1. (*Chem.*) Precipitat, nederslag. (*Fysik.*) Nederbörd. (*Salpeters.*) Kramplut, krampning. (*Musik.*) Nederslag, Thesis, till skillnad från Aufſchlag. Gelber N., ett slags svafvelsyradt qvicksilfver, *Turpethum minerale* eller *Mercurius flavus.* =kupfer, *n.* Cementkoppar. =ſchlagen, *v. a. irr.* Slå ihjel, döda, slagta, nedslå, kullslå, fälla; göra modfälld, nedslagen; slå ned, nedsätta, fälla, sänka; ösa, hälla ell. slå ned; nedböja, sänka; precipitera; fälla till botten; lindra, sagta, dämpa, stilla; ängsla, bedröfva, oroa. — *V. n. irr.* ſ. o. h. Falla hårdt ned; lägga sig (om säd). =ſchlagend, *adj.* o. *adv.* Lindrande, dämpande; bedröflig, smärtande. =ſchlucken, ſchlingen, *v. a.* det sista *irr.* Svälja ned. =ſchreiben, *v. a. irr.* Skrifva upp, skriftligen upptecknа. =ſenken, *v. a.* Sänka ned. =ſetzen, *v. a.* Nedsätta; sätta ned; sätta, ställa, lägga. Sich n., sätta sig. Einen Ausſchuß n., förordna ett utskott. =ſinken, *v. n. irr.* ſ. Sjunka ned, sätta sig; digna ned; sjunka till botten. =ſitzen, *v. n. irr.* ſ. Sitta, sätta sig ned. — Mit einem n., underhandla med en; äfven bilägga en tvist. =ſtämmig, *adj.* och *adv.* Lågstammad; småväxt, liten. =ſtampfen, *v. a.* Stampa ned. =ſtechen, *v. a. irr.* Sticka ihjel. =ſteigen, *v. n. irr.* ſ. Stiga ned, utföre. =ſteigen, *n.* 3. Nedstigande. =ſtoßen, *v. a. irr.* Nedstöta, kullstöta, omstörta, sticka ihjel. =ſtürzen, *v. a.* Störta, nedstörta. — *V. n.* ſ. Falla ned ell. omkull, nedstörta; stupa.

Niederſtürzen, *n.* 3. Nedstörtande, stupande. =thun, *v. a. irr.* Nedgöra; nedsätta. =

(*Jäg.*) Sich n., Duka ned (om vildbråd). =trächtig, *adj.* o. *adv.* Låg, nedrig, gemen; † af ringa börd; nedlåtande; gemen, icke högmodig. =trächtige Schafe, små långbenta får. =trächtigkeit, *f.* 4. Låghet, nedrighet. =treiben, *v. n. irr.* h. Drifva ned ell. utföre (om farlyg). — *V. a.* Neddrifva. Die Saat n., låta boskapen trampa ned säden. =treten, *v. a. irr.* Trampa ned, förtrampa; kufva; gå bakut (på skor). =wärts, *adv.* Nedåt, nedantill. =werfen, *v. a. irr.* Nedslå till jorden, slå omkull; nedkasta; nedslå, kullslå, fälla, kullkasta. Sich vor einem n., kasta sig ned för någons fötter (*Lagf.*) Häkta. =zerren, *v. a.* Draga ned. =ziehen, *v. a. irr.* Draga ned. — *V. n. irr.* ſ. Draga ned.

Niedere, se Nieder — *S. f.* Sidländ, låg-ſländ mark.

Niederung, *f.* 4. Lågt, sumpigt ställe.

Niedlich, *adj.* o. *adv.* Småtäck, smånätt; vacker, täck, artig, behaglig, vacker och prydlig; finsmakad, utsökt, utvald, makalös.

Niedlichkeit, *f.* 4. Smånätthet, finhet; nätthet; skönhet och prydlighet.

Niednagel, se Nietnagel.

Niedrig, *adj.* o. *adv.* Låg; gemen, nedrig, föraktlig, låg; lägre (t. ex. skrifsätt). Der Acker liegt n., åkern är sidländ. (*Jäg.*) Der Hirſch gehet n., när han fällt sina horn.

Niedrigen, *v. a.* Förnedra, göra låg eller ſlägre.

Niedrigkeit, *f.* 4. Låghet, ringhet, nedrighet; låghet (i pris).

Niemals, se Nie.

Niemand, *pron.* Ingen, ingen menniska. — *S. m.* Der leidige N. hat alles gethan, den stygga Ingen har gjort allting.

Niere, *f.* Njure. Die Nieren, kallas den delen af ryggraden på en häst, som ligger emellan sadeln och länden.

Nierenbeſchwerung, =krankheit, *f.* 4. =ſchmerz, *m.* 5. o. 6. =weh, *n.* 6. Njurvärk. =entzündung, *f.* 4. Inflammation i njurarne. =ſtein, *m.* 1. Njursten, som alstras i njurarne, till skillnad ifrån Blaſenſtein. *Min.* Njursten, *Lapis nephriticus.* =ſtolle, *f.* Smält njurtalg i form af en kaka. =ſtück, *n.* Njurstycke, njurstek.

Nieſekraut, *n.* 2. Nysgräs. =mittel, pulver, *n.* 3. Nysmedel. =wurz, *f.* utan *pl.* Prustrot.

Nieſeln, *v. n.* h. Tala genom näsan; äfv. ſdugga, småregna.

Nieſerlich, *adj.* o. *adv.* Som har lust för att nysa.

Nieſen, *v. n.* h. Nysa. — *n.* 3. Nysning.

Nieskraut, se Nieſekraut.

Nießbrauch, *m.* 1. Nyttjande rätt.

Nießling, *m.* En som vill beständigt njuta.

Niet, *n.* 1. Nådad udd, nitnagel; nådning. =bleck, *n.* Rundt krusigt bleck på knifskaft o. d. =egel †, *m.* Blodigel. =eiſen, *n.* 3. Nädjern. =nagel, *m.* 3. Nådad spik, nitnagel, nagelrot på fingrarne.

Niete, *f.* 4. Nit (i lotteri) nummer eller lottsedel utan vinst. Eine N. ziehen, vinna ingenting. (*Fig.*) En sak utan värde, anseende och kraft.

Nieten, *v. a.* Nåda, nåda fast. † Stängas; njuta. — Sich n., *v. r.* Bemöda sig, sträfva. Sich über etwas n.

Niet und nagelfeſt, *adj.* o. *adv.* Fastnådad, fastspikad.

Nimfe, *f.* Nymf; äfv. flygtig ell. lösagtig flicka; äfv. lindring; äfv. en art trollslända.

Nimmer, =mehr, *adv.* Aldrig mer, aldrig någonsin; alldeles icke. =ſatt, *m. indekl.* Som aldrig blir mätt, som aldrig får nog.

Nipp, *m.* 1. Liten klunk eller dryck.

Nippen, *v. n.* h. Smutta, pimpla. N. bet. ock hacka med snabeln, picka. (*Fig.*) Sticka, förarga, reta.

Nirgend, =gends, =gendwo, *adv.* Ingenstädes, ſpå intet ställe.

Nirren, *v. n.* h. Se Knirren; äfv. spinna (om kattor), se Schnurren.

Niſche, *f.* 4. Nisch, uthälkning i en mur att sätta bilder &c. uti.

Niß, *f.* 1. Gnet. [gement snål.

Niſſig, *adj.* o. *adv.* Full med gnetter; äfv.

Niſteln, Niſten, *v. n.* h. Bygga näste (*Bot.*) Niſtende Samen, kallas när fröen äro likasom strödda i bärets saftiga innanmäte, *Semina nidulantia.*

Nix, *m.* 1. Sjörå, Necken, strömkarl. =blume, *f.* Näckblad. =haar, *n.* En växt som träffas i vattenledningar, växer mycket ordigt och ofta tillstoppar dem: kallas af Dalechamp *Trichomanes aquaticum.*

Nixe, *f.* 4. Hafsfru. [ticum.

Noah, *m.* 3. Noach.

Noberge, *f.* Så kallas vid Eisleben den jord- eller stenart, som ligger närmast ofvanpå skifern; en sand- och skimmerblandad kopparhaltig skifer.

Noch, *adv.* Ännu; redan; endast; dessutom. Weder n., hvarken — eller. Noch ſo, än aldrig, så än så. =mahlig, *adj.* o. *adv.* Repeterad, upprepad, förnyad, ånyo anställd ell. gjord. =mahls, *adv.* Ännu en gång, åter igen.

Nock, *n.* (*Skepp.*) Nock. =leuver, =ohr, Nocklödra. =pferd, *n.* Nockpert. [slag.

Nomaden, *pl.* Nomader, vandrande folk-

None, *f.* Nionde timmen om dagen ell. kl. 3 e. m. (i kloster). I musik är N. Nona eller nionde tonen.

Nonne, *f.* 4. Nunna; äfven dihorn; äfven utskuren sugga. (*Hytte.*) Messingsring hvari kapellerne slås. Bland taktegel kallas de Nonnen, som vända den kupiga sidan utåt. (*Slagt.*) Korfhorn. N. är ock en odlad glatt saffiorstock.

Nonnenkraut, *n.* 2. Jordrök. =zelle, Nunnekoja. [vissa ullrika tyger.

Noppe, *f.* Liten knut eller knöl af ull på

Noppen, *v. a.* (*Klädeso.*) Noppa: utrycka, plocka bort de små knutarne i klädet; äfv. frisera kläde: göra det småknottrigt; skafva ell. klå med tänderna (om hästar).

Nopper, *m.* En som noppar kläde.

Nord, *m.* 5. Norden, *m.* 3. Nord, norden, norr. =bär, *m.* Hvita björnen. (*Astron.*) Stora björnen eller Carlvagnen. =gans, *f.* Fjällgäs, se Baumgans; äfv. *Anas casarka* l. *rutila.* =gürtel, *m.* (*Skepp.*) Vissa täg vid ändan af seglen, hvarmed de hissas upp emot räen. =kante, *f.* (*Sjöf.*) Den emot norden liggande stranden af en flod. =loper, *m.* 3. (hvalfisk) Löpare. =länder, *m.* 3. Norrländning. =licht, *n.* 2. Norrsken. =oſt, =oſten, *m.* Nordost; nordostvind. =oſtering, *f* (*Sjöf.*) Nordostring: magnetnålens afvikning från norr till öster. =öſtlich, *adj.* o. *adv.* Kommande från nordost; äfv. belägen eller rigtad åt Nordost. =pol, *m.* Nordpol, norrpol. =ſchein, se =licht. =ſee, *f.* 4. Nordsjö. =ſeite, *f.* 4. Norra sidan. =ſtern, *m.* 1. Nordstjerna. =wärts, *adv.* At norr, norr ut. =waſſer, *n.* (*Sjöf.*) Nordvatten: Den ström af stora verldshafvet, som går ifrån norrpolen till söder. =weiſer, *m.* Compass. =weſt, =weſten, *m.* Nordvest; nordvestlig vind. =weſtering, *f.* Nordvestring: magnetnålens afvikning ifrån norr till vester. =weſtlich, *adj.* Nordvest. =wind, *m.* 1. Nordanvind.

Norden, *m.* (utan artikel) Nord, nordan, norr; norra delen af Europa.

Norderbreite, *f.* 4. (*Geogr.*) Norra bredden, nordlig latitud. =ſonne, *f.* I de länder, der solen vissa årstider icke går ner, kallas den stunden N. då det i andra länder är midnatt, emedan solen då står i norr. [nordiſchen Kronen.

Nordiſch, *adj.* o. *adv.* Nordisk. Die drei

Noppen, *v. a.* (*Kläder.*) Noppa: utreda, plocka bort de små knutarne i klädet; äfv. frisera kläde: göra det småknottrigt; skafva ell. klä med tänderna (om hästar).

Nopper, *m.* En som noppar kläde.

Nord, *m.* 5. Norden, *m.* 3. Nord, norden, norr. =bär, *m.* Hvita björnen. (*Astron.*) Stora björnen eller Carlvagnen. =gau, *f.* Fjällgas, se Baumgau; äfv. *Anas canarka L. rutila.* =gürtel, *m.* (*Skepp.*) Vissarka i. *rutila.* =gürtel, *m.* (*Skepp.*) Vissar tag vid ändan af seglen, hvarmed de hissas upp emot räen. =lante, *f.* (*Sjöf.*) Den emot norden liggande stranden af en flod. =läufer, *m.* 3. (bränsk) Löpare. =länder, *m.* 3. Norrländning. =licht, *n.* 2. Norrsken. =oft, =often, *m.* Nordost; nordostvind. =öftlich, *adj.* o. *adv.* Kommande från nordost; äfv. belägen eller rigtad åt Nordost. =pol, *m.* Nordpol, norrpol. =schein, se =licht. =see, *f.* 4. Nordsjö. =seite, *f.* 4. Norra sidan. =stern, *m.* 1. Nordstjerna. =wärts, *adv.* At norr, norr ut. =waffer, *n.* (*Sjöf.*) Nordvatten: Den strida af stora verldshafvet, som går ifrån norrpolen till söder. =weiser, *m.* Compass. =weft, =westen, *m.* Nordvest; nordvestlig vind. =westering, *f.* Nordvestring; magnetnålens afvikning ifrån norr till vester. =westlich, *adj.* Nordvest. =wind, *m.* 1. Nordanvind.

Norden, *m.* (utan artikel) Nord, nordan, norr; norra delen af Europa.

Norderbreite, *f.* 4. (*Geogr.*) Norra bredden, nordlig latitud. =lenne, *f.* I de länder, der solen vissa årstider icke går ner, kallas den stunden N. då det i andra länder är midnatt, emedan solen då står i norr. [nordiska Kronan.

Nordiſch, *adj.* o. *adv.* Nordisk. Die dritt

Nordlich, *adj.* o. *adv.* Nordlig, norr, nordisk. [bråspel.

Normannen, *pl.* (*Skepp.*) Normännen i ett

Norwegen, *n.* 3 Norrige; äfv. en art kobrygga på Grönlandsfarare och handelsfartyg.

Norweger, *n.* 3. Norman, Norsk.

Nößel, *n.* 3. Vätvarumått om nära ett och ett halft qvarter.

Noſtoch, *n.* 1. (örf) Skyfall.

Notar, *m.* 6. *pl.* ien Notarie.

Note, *f.* 4. Not, anmärkning; musikalisk not; nota. Ein Lied in Noten ſetzen, sätta en visa på noter. Geſchwänzte Noten, strukna noter.

Notenbuch, *n.* 2. Notbok. =plan, *m.* (*Musik.*) Notsystem: de fem linierne, som föreställa noternes stigande och fallande.

Noth, (o långt). *adv.* Es thut (iſt) mir n., jag behöfver det. Es iſt ihm n., han vill gå till stols.

Noth, *f.* 4. Nöd, behof, armod, fattigdom, brist, torftighet; pina, pläga, smärta; fara. Im fall der Noth, wen Noth an Mann geht, i nödfall. Aus Noth, för nöd skull. Zur Noth geht es an, det går an i nödfall. Nach dem es Noth iſt, allt som nöden tränger. Zur Noth von ſeinem Dienſt leben können, hafva sin knappa bergning af sin tjenst. Nun kann er zur Noth leben, nu har han sin tarfliga utkomst. Über N. eſſen, äta mer än man behöfver. † Es thut mir N., jag är trängd. Es thäte N., ich ginge ſelbſt, det är nödvändigt att jag går sjelf. Er wird N. haben, damit fertig zu werden, det lär hålla svärt för honom, att bli färdig dermed. Seine liebe N. mit jemand haben, hafva mycket besvär med någon, mycket förtret af någon. Die äußerſte N., den yttersta nöden, det yttersta elände. Nun kan er zur N. leben, nu har han sin tarfliga utkomst. S
hvar har sitt kors a
genauer N., med mö
N. klagen, klaga uta
then ſeyn, vara af nö
bat kein Gebot, nöd
N. bricht Eiſen, nöd
det hårdaste företag
den drifver hunden
Künſte, nöden söker
björnen dansa. Zur
past; temmeligen;
in der N., gehen viel
den prölvar vänne
fallsjuka. Zur höchſt
ej en gång det, kr
Nödankare. =arbeit,
påtages för nöds
Utkastning af gods
för att lätta skepp
till en sådan kastni
kedja. =bau, *m.* Byg
nöds skull. (*Jag.*)
stundom gör på fri
Bud, som inför en
förfall för ägtenska
orsaker. =brot, Brö
hos Anglosaxerne
bevisa sin oskuld.
(*Berge.*) Eine Stuf
bryta en stuff för
skaffenhet. =brunnen
nover betäckta or
dit vattnet vid elds
=dich, *m.* 1. Dämnin
länge tills hufvud
dig. =dienſt, *m.* Tj
extra dagsverke nä
=drang, *m.* Nöd, bris
gen, dringen, *v. a.*
(*Lagf.*) =dringend, *a*
de, tryckande, som

f. 1. Nödtorf, behof, tarf; reslåda ell. -skrin. Der N. erachten, anse för nödigt. =dürftig, *adj.* o. *adv.* Torftig, fattig, arm, behöfvande; knappt tillräcklig. =eimer, *m.* Brandämbar. =erbe, *m.* Den, som utan trängande nöd ej kan förbigås i arf; äfv. en, som göres till arfving i st. f. en annan bättre och mera berättigad. =erbſchaft, *f.* Den delen af ett arf, som man är tvungen att lemna åt sina anhörige. =fall, *m.* 1. Nödfall. =feſt, *adj.* o. *adv.* Pröfvad i nöden. =feuer, *n.* Eld, som det ringare folket vidskepligen åstadkommer medelst gnidning af hårrep mot en torr gärdsgårdsstake, hvilken eld sedan underhålles och hvarigenom de sjuka kreaturen jagas tre gånger å rad. =folglich †, *adj.* o. *adv.* Nödvändigt. =freund, *m.* En vän i nöden, en beprövad vän. =friſt, *f.* Sista terminen, som man är tvungen att afvakta. =gebührniß, se Erbſchaft. =gedinge, *n.* (*Bergv.*) Beting, som sker på vinst och förlust. =gedrungen, *adj.* o. *adv.* Nödsakad, tvungen. =geld, *n.* Så kallas på några ställen, t. ex. i Bremen, de penningar, som erläggas för att betala criminalkostnader. =gericht, *n.* Criminaldomstol. =geſchrei, *n.* Nödrop. =geſtelle, *m.* Kamrat; äfv. hjelpare i nöden. =haft, *adj.* o. *adv.* Nödtvungen, rättmätig. — *S. f.* Nödfall, tvingande omständighet. =helfer, *m.* 3. Hjelpare i nöden: en som hjelper ur en trängande nöd; äfv. nödhjelp. I Romerska kyrkan äro die vierzehn N. fjorton helgon, som i allt slags nöd i synn. anropas. =hemde, *n.* Skjorta, som fordom af vidskeplige personer nyttjades för att göra sig hård, eller och för qvinnor i barnsnöd. =hobel, *m.* En art hyfvel hos stockmakare. =hülfe, *f.* 4. Nödhjelp. =jahr, *n.* 1. Missväxtår. =klage, *f.* (*Lagf.*) Klagan öfver uppenbart våld, i synn. öfver våldtägt. =knecht †, *m.* Nödhjelpare. =könig, se Zwiſchenkönig. =leidend, *adj.* o. *adv.* Nödlidande. =lüge, *f.* 4. Osanning i god afsigt, nödfallsosanning. =nagel, *m.* 3. Ryggstöd, hjelp, som man är mån om när ingen annan gifves; se Nietnagel. =pfennig, *m.* 1. Nödpenning, förråds- eller reserv-penning, sparpenning, som tillgripes i nöden. =recht, *n.* Rättighet att klaga öfver lidet öfvervåld, i synn. våldtägt; äfv. en rättighet till hvars utöfvande någon tvingas eller kan tvingas, t. ex. då någon väljes till ett embete, som han nödvändigt måste emottaga; äfven rättighet att i nödfall göra något under lagens värn, t. ex. nödvärn. =rede, *f.* Nödtvunget försvar inför rätta. =reif, *adj.* o. *adv.* Brådmogen. — *S. m.* (*Tunnb.*) Ett band, som förloradt lägges om ett kar eller tunna, tills de ordentligen kunna lagas. =ſache, *f.* 4. Nödfall; äfv. laga förfall. =ſchatzung, *f.* Brandskattning. =ſchein, *m.* Bevis öfver laga förfall. =ſchnitt, *m.* (*Bergv.*) Grufva, som göres af nöd och icke efter konstens reglor. Nothſchnitte thun, borttaga malm der den finnes, för att så snart, som möjligt få sin kostnad ersatt. =ſchott, *m.* Öppning i en dam för att gifva luft när vattnet stiger för högt. =ſchuß, *m.* 1. Nödskott i sjönöd. =ſchwarm, *m.* Bisvärm, som redan i April eller i början af Maj nödgas lemna stocken. =ſpake, *f.* (*Skepp.*) Nödhandspak vid ankarets lyftning. =ſtall, *m.* 1. Nödspilta, skospilta. =ſtand, *m.* utan *pl.* beträngdt tillstånd, nöd, trångmål. =ſtein, se Kragſtein. =ſtern, *m.* Komet. =ſtopf, se =nagel. =tag, *m.* Fataliedag. =talje, *f.* (*Skepp.*) Nödtalja. =taufe, *f.* 4. Nöddop. =theil, se Pflichttheil. =thür, *f.*

Dörr, som öppnas blott i nödfall. =wachs, *s.* Utskottsvax. =wehr, *f.* 4. Nödvärn. =weiſer, *m.* Vise, som bien göra sig sjelfva, då de förlorat den rätta visen. =wendig, *adj.* o. *adv.* Nödvändig; oundgänglig. =wendigkeit, *f.* 4. Nödvändighet. =werk, *n.* Ett verk, en gerning, som är oundgänglig till vår eller andras räddning. =werker †, *m.* En som har mycket att göra. =wurf, se =auswurf. =zucht, züchtigung, *f.* 4. Våldtägt, våldtagande, kränkning. =züchtigen, *v. a.* Våldtaga. =zwang, *m.* Nödvändighet, trug; våldtägt.

Nöthig, *adj.* o. *adv.* Nödvändig, nödig. Etwas n. haben, behöfva eller vara i behof af något. ſbedja, bjuda.

Nöthigen, *v. a.* Nödsaka, tvinga, nödga;

Nöthigen, *n.* 3. Nöthigung, *f.* 4. Nödsakande, tvång, nödgande; bedjande, bjudning. ſhet.

Nöthigkeit, *f.* Nödvändighet, oundgänglig-

Notiren, *v. a.* Anmärka, anteckna.

Notiz, *f.* 4. Underrättelse. N. von etwas nehmen, underrätta sig om något.

Notoriſch, *adj.* o. *adv.* Allmänt bekant, kunbar. ſhistorie.

Novelle, *f.* 4. Ett slags kort roman eller

Nu, in einem n., I ett ögonblick.

Nüchtern, *adj.* o. *adv.* På fastande mage; nykter, måttlig, tarflig. (*Fig.*) Von einer heftigen Leidenſchaft wieder n. werden, befinna sig, komma till sig sjelf, till sansning igen, vakna upp ur dvalan. † Nüchternes Fleiſch, kött, som icke har någon smak, ingen kraft. Ein nüchterner Einfall, ett osmakligt, orimligt infall.

Nüchternheit, *f.* 4. Fastande; nykterhet, måttlighet, tarflighet.

Nücke, *f.* 4. Nyck.

Nudel, *f.* 4. Vermiseller (en sort macrongryn, till formen lika maskar); en Italiensk rätt af deg med ost &c.; deg att göda kalkoner o. d. =freſſer, *m.* 3. Tallrickslickare, snugg-gäst. =holz, *n.* Rund stock, kafle att kafla ut deg.

Nudeln, *v. a.* Stoppa, göda med deg, klimpar. Ein Gans n. (*Fig.*) Ein Kind n.

Null, *adv.* Null und nichtig, af intet värde, upphäfven.

Null, *f.* 4. Nolla bland siffror. ſna, tälja.

Numeriren, Nummern, *v. a.* Numrera; räk-

Nummer, *f.* 4. Nummer; numero. (*Fig.*) Eine gute N. bei einer Perſon, an einer Sache haben, stå väl hos en person, hafva en indrägtig syssla. =eiſen, *n.* (*Hyttv.*) Jern, hvarmed nummern slås in i det smälta blyet.

Nun, (u långt) *adv.* nu, för det närvarande. — *Conj.* och *interj.* men, nu, nå, allt så; nå, må göra, välan. Von n. an, ifrån denna stund, hädanefter. N. und nimmer mehr, nu och aldrig mera; aldrig någonsin. Nun n., nå, nå, stilla. Ja n. välan. ſtiden.

Nunmehr, Nunmehro, *adv.* Numera, nu för

Nunmehrig, *adj.* o. *adv.* Nuvarande.

Nuntius, *m.* Påfligt sändebud.

Nur, *adv.* Nyss; nu först. *Conj.* Endast, allenast, blott, bara, intet mer än. Wenn n., så framt, ifall, med vilkor att, allenast att. Nur — immer, någonsin, möjligen.

Nuß, Nüſſe, *pl. f.* 1. Nöt, valnöt; nöt i bösslås; hasselnöt; äfv. klot eller fogning på foten af mathematiska instrumenter, hvari de kunna dragas och vridas hvart man vill; tillhårdnad jord- eller lerklimpar i stenar eller mergel; rännan eller skåran på ett armborst eller båge hvari senan ligger; äfven skåran på pilen. (*Jäg.*) Honans födslolem på hyndor eller andra fyrfotade djur. Eine harte Nuß, en hård nöt att

bita på. (*Fig.*) En svår, oangenäm sak. In die Nüſſe gehen, gå i skogen för att plocka nötter. (*Fig.*) Gå förlorad. Eine N. mit einander aufzubeißen haben, hafva något otalt med hvarandra. Wer die Nüſſe gegeſſen, mag auch die Schalen nehmen, den, som druckit vinet, må också taga dräggen. (*Ordspr.*) Wenn große Herren Nüſſe knacken, müſſen die Unterthanen oft die Zähne dazu hergeben, när store herrar vilja äta nötter, så måste ofta deras underhafvande släppa tänderna till. =baum, *m.* 1. Nötträd; valnötträd =beißer, =brecher. Se =hacker. braun, *adj.* o. *adv.* Valnötfärgad.

Nußbraun, *n. indekl.* Färgvatten af valnötblad &c. =hacker, *m.* 3. Väcka (fågel). =kern, *m.* 1. Nötkärna. =knacker, *m.* 3. Nötknäppa. =krähe, *f.* 4. Se =hacker. =ſchale, *f* 4. (grön) Fnas på nötter; (hårdt) nötskal.

Nuſcheln, *v. a.* o. *n.* Tala i näsan; tala otydligt, förargerligt.

Nuſchen †, Nüſchen†, *v. a.* o. *n.* Arbeta trögt och långsamt; äfv. berätta tråkigt; nöla; äta långsamt eller svinagtigt, snaska.

Nuſter eller Nüſter, *f.* Näsborre; äfv. hälften af en sluss, som genom en mellanvägg är delad i två delar; äfven korallhalsband. =gat, *n.* (*Skepp.*) Våghål.

Nuth, *f.* (*Snick.*) Uthålkning i trä med foghyfveln (=hobel), hvari ett annat trä fogas. ſinsuga.

Nutſcheln, Nutſchen. *v. n.* h. Suga, insupa;

Nutſchkännchen, =läppchen, *n.* 3. Dihorn; napp.

Nutz, Nütz, *adj.* o. *adv.* Tjenlig, duglig.

Nutzanwendung, *f.* 4. Tillämpning.

Nutzbar, *adj.* o. *adv.* Nyttig, förmånlig, gagnelig, indrägtig.

Nutzbarkeit, *f.* 4. Nytta, gagn.

Nutzen, *m.* 3. Bruk, nytta, nyttjande; nytta, gagn, fördel, intresse; nytta, verkan, vinst. Er hat bloß ſo lange er lebt, den N. davon, han har endast nyttjande rätten deraf så länge han lefver. Der N. eines Gutes, det som ett gods kastar af sig, dess inkomster.

Nutzen, ell. Nützen, *v. a.* Nyttja, göra sig nytta ell. gagn af, göra nyttig, draga vinst eller fördel af; nyttja, bruka, använda. — *V. n.* h. Vara nyttig, fördelagtig, indrägtig; duga till; kasta af sig, gifva i inkomst. Zu etwas N., tjena till något. ſskapsvirke.

Nutzholz, *n.* Slöjd-, byggnings- eller red-

Nützlich, *adj.* o. *adv.* Nyttig, gagnelig.

Nützlichkeit, *f.* 4. Nyttighet.

Nutzlos, *adj.* o. *adv.* Onyttig, fruktlös.

Nutznießer, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Den, som blott har nyttjande rätten.

Nützniessung, *f.* 4. Nyttjande rätt.

Nutzung, Nützung, *f.* 4. Nyttjande; bruk, nytta och inkomst af något, nyttjande rätt.

Nymphe, se Nimfe.

O.

O! *interj.* O! ack! hå! åh!

Ob, (läs opp) *Conj.* Om. Als ob, likasom.

Ob, *prep.* med *Genit.* o. *Dat.* Öfver; vid.

Obacht, *f.* Akt, aktsamhet, omvärdnad, förvar, vård. Aus der O. laſſen, släppa undan ögonen, slå ur hägen, värdslösa. Die göttliche O., Guds försyn.

Obangerecht, obbemeldet, obbenannt, obberührt, obbesagt, obgedacht, obgemeldet, obgedachter Maßen, som förbemäldt är, omförmält, ofvannämnd, förberörd.

Obdach, *n.* 2 Tak ell. skjul öfver något; skygd; herberge. Ein O. finden, få tak öfver hufvudet.

Obelisk, *m.* 4. Obelisk.

Oben, *adv.* Ofvan, ofvanpå, ofvanför; uppe. Da o., deruppe. Obendrein, utom dess, ännu dertill, på köpet. O. an, öfverst, främst. Von o., ofvan eller upp ifrån. Von o. herab, uppifrån ned; ofvan efter. Von o. an, uppifrån. O. hin, lösligen, värdslöst. (*Sjöf.*) O. Wind kommen, vinna lofven af ett skepp. I sjöspråket bet. oben bofven t. ex. =bindsel, *n.* Bofvenbändsel. =leik, *n.* Rålik. =werk, *n.* Öfverskeppet ell. den delen, som är öfver vattengången. Oben auf, ofvan på, öfverst. — Oben aus ſeyn, vara flygtig, obetänksam. O. aus wollen, hafva stora förslag, vilja före.

Obenhinnig, *adj.* o. *adv.* Ytlig, löslig.

Ober, oberer, oberſt, *adj.* o. *adv.* Öfre, öfra; ypperligare, öfverlägsen, *adv.* öfver. =ältester, *adj.* böjes som *adj.* Alderman. =amt, *n.* 2. Öfveramtmansrätt ell. -fögderi. =amtmann, *m.* 2. Öfveramtman. =arche, *f.* (*Jagt.*) Öfra linorna på jagttyget. =arm, *m.* Öfverarm: öfra delen af armen emellan axeln och armbågen. =aufſeher, *m.* 3. Öfverintendent. =aufſicht, *f.* 4. Öfverinseende. =balken, *m.* Öfverste bjelken, ås, kroppås. =bau, *m.* Byggnad, hvartill grunden läggas ofvan jord. =bauch, *m.* Öfre delen af buken. (*Linn.*) Bommen hvarpå ketten uppvindas. =bede, *f.* Afgift, som ett helt landskap måste erlägga. =befehl, *m.* 1. Oberkommando, *n. indekl.* Öfverbefäl. =befehlshaber, *m.* 3. Öfverbefälhafvare. =bein, *n.* Benväxt. =berg, *m.* (*Bergv.*) Första hvarfvet 3 till 6 tum mägtigt i kopparflötser. =bett, *n.* 6. Öfverdyna, sängtäcke. =beute, *f.* Öfra hälften af en bistock. =blatt, *n.* Öfra bladet; äfven en del af ryggstycket på ett seldon. =blech, *n.* Öfra jernblecket på en vagnsaxel. =blinde, *f.* Öfversta seglet på bogsprötet. =boden, *m.* Loft, vind. =bogen, *m.* Utsides rundningen af ett hvalf. =bothe, *m.* Förnämt sändebud. =bothmäßigkeit, *f.* Herravälde. =deck, *n.* Täcke öfver något; äfven tak i ett rum. =deutſch, *adj.* o. *adv.* Öfver- ell. Högtysk. =deutſchland, *n.* 3. Öfra Tyskland, ell. den sydligare delen af Tyskland, som ligger närmare bergen, och i Tyska Statsrätten äfven kallas die Lande des Schwäbiſchen Rechtes; i motsats till Nieder=Deutſchland, dit i samma mening också Ober=Sachſen räknas. =eigenthum, *n.* Högsta ägande rätt öfver fast egendom. =einnehmer, *m.* 3. Öfveruppbördsman. =enke, se =knecht. =erzheiler, *m.* Ett slags malmproberare. =falkenier, =falkenmeiſter, *m.* Öfverfalkenerare. =faß, *n.* (*Vaskv.*) Öfverfat. (*Saltv.*) De öfre eller högre liggande faten hvari solan förvaras. =fäule, *f.* (*Bergv.*) En Fäule, d. ä. en af kalksand och ler sammansatt stenart, som ligger öfver der zarten Fäule, och strax under den så kallade Sechſtein. =fauth, se =vogt. =feldherr, *m.* 4. General *en chef*. =fläche, *f.* 4. Yta, bryn, öfverbryn. =flächlich, *adj.* o. *adv.* Ytlig, löslig, ej grundlig ell. djup. =förſter, *m.* 3. Öfverjägmästare. =forſtmeiſter, *m.* 3. Öfverskogvaktare; öfverjägmästare. =fuß, *m.* Smalben; äfv. fotvrist =gebiß, *n.* Tänderne i öfra käften. =gericht, *n.* 1. Öfverrätt, öfverdomstol. =gewalt, *f.* Öfvervälde, högsta välde, oinskränkt makt. =gewehr, *n.* 1. Öfvergevär. Mit Ober= und Untergewehr, i full rustning. =gurt, *n.* En art gjord vid sadeln, till skillnad från bukjorden. =haken, *m.* O. machen eller im O. arbeiten, förstås vid Halliska saltverken hvad Hallorerne efter första sjudningsdagen på särskilta timmar för- och e. m. ar-

beta. =halb, *adv.* o. *prep.* med *Genit.* Öfvanför, öfver; i öfra delen. =hand, *f.* 1. Öfra delen af handen; öfra ell. yttra delen ell. sidan; företräde, försteg; öfverhand, seger. =haupt, *n.* 2. Hufvudman, öfverhufvud; befälhafvare. =haus, *n.* Öfra våningen; äfven Öfverhuset i Engelska parlamentet. =haut, *f.* Den yttre huden eller skinnet på ett djurs kropp. (*Garfv.*) Narf. =hefen, *f.* Jäst, som går upp genom sprundet, till skillnad från tunndrank. =hemd, *n.* 1. Öfverskjorta. =herr, *m.* 4. Öfverherre, öfverhet, öfverman; envåldsherre. =herrſchaft, *f.* 4. Envälde; regerande makt; öfvervälde, sjelfständig magt. =hofgericht, *n.* 1. Öfverhofrätt. =hofprediger, *m.* 3. Öfverhofpredikant. =hofrichter, *m.* 3. Ordförande i hofrätten. =jägermeiſter, *m.* 3. Öfverjägmästare. =junker, *m.* Ett slags bättre bagaregesäll. =kämmerei, *f.* En Öfverkammarherres embete och embetsrum. =kanonier, *m.* Befälhafvare på skepp, som kommenderar allt artilleriet. =kleid, *n.* 2. Öfverrock. =land, *n.* 2. Öfra delen af ett land. =länder, *m.* En som är född i den delen af landet, som kallas =land, uppländning. Ö. kallas ock i Holland vissa små fartyg på Rhen- och Maasfloderne, som föra jord och lera för krukkäril. =ländiſch, *adj.* o. *adv.* Som är född eller bor i den öfre delen af landet. =landrichter, *m.* Lagman. =laſt, *f.* (*Sjöf.*) Den öfre lastningen af ett skepp. =laſtig, *adj.* o. *adv.* Som har för stor förladdning eller går för djupt (om skepp). =lauf, *m.* Öfversta däcket på ett skepp, öfverdäck. =loch, *n.* Trollsten, se =Spurſtein. =leder, *n.* 3. Öfverläder. =leſegel, *n.* Märs-läsegel. =lefze, *f.* Öfverläpp; äfv. det intryckta sneda fältet i öfra ändan af en flöjt. =lehn, *n.* Län, som tages i förläning omedelbart af högsta länsherren, till åtskillnad ifrån: Afterlehn. =lehnsfall, *m.* Hemfall af ett län till högsta länsherren. =lehnsherr, *m.* Högste länsherre. =lehre, *f.* Så kallas hos mjölnare det förbättrade felet, då öfra qvarnstenen sväfvat ojemnt och blifvit rigtad vågrätt. =leib, *m.* 2. Öfverlif; bröst. =leine, *f.* (*Jagt.*) Hufvudlina på lappar och nät. =macht, se Übermacht. =mann, *m.* 2. Öfvermann. =meiſter, *m.* 3. Ålderman; öfvermästare; äfven Öfver-Chirurg på skepp. =offizier, *m.* Öfver-Officer. Vid en landtarmée kallas alle Officerare från Fändriken Ö. På skepp räknas Skepparen och stundom Styrmannen dit. =pfarrer, *n.* 3. Förste Pastorn; Pastor primarius. =pfarrkirche, *f.* Moderkyrka. =piquet, *m.* En af de första jagtbetjenter vid en parforce-jagt. =rechnet, *m.* Förnämste uppbördsmannen på vissa ställen. I Rothweil t. ex. är Ö. en förnäm Rådsperson, som är hvad på andra orter kallas Oberkämmerer. =rechnungsrath, *m.* Råd vid första Räntkammaren. =reihe, *f.* (*Takt.*) Öfversta raden af taktegel. =rinde, *f.* 4. Öfverste ell. yttersta barken. =rock, se Überrock. =ſatz, *m.* 1. Försats i en syllogism. =ſchale, *f.* 4. =ſchälchen, *n.* 3. Kopp, till åtskillnad från fat. =ſchenk, *m.* 4. Öfverste munskänk. =ſchenkel, *m.* Lårben. =ſchiffamt, *m.* Ett Öfver-Collegium, som har uppsigt öfver skeppsfarten. =ſchild, *m.* Ryggpansar ell. öfra skalet på en sköldpadda. =ſchlächtiges Rad, Öfverfallshjul (i en vattenqvarn). =ſchwelle, *f.* Öfra dörrträet. =ſegel, *n.* Toppsegel. =ſichter, *m.* Förnämste siktaren vid stora bagerier. =ſieger, *m.* (*Salto.*) Öfveruppsyningsman. =ſippſchaft, *f.* Blodsförvandter i uppstigande linie. =ſitz, *m.* En högre bänk eller säte. (*Fig.*) He-

dersplats, högsäte. =ſtadt, *f.* Den öfre ell. högre liggande delen af en stad =ſtelle, *f.* 4. Högsäte; företräde. =ſtemme, *f.* Discantstämma. =ſtrich, *m.* (*Gramm.*) Apostrof. =ſtück, *n.* (*Bergv.*) Öfra stycket eller stången af en bergborr. (*Svarfv.*) Den nedre starkare delen af munstycket på ett pipskaft. =ſtufe, *f.* (*Gramm.*) Superlativus. =ſtuhl, *m.* (*Gramm.*) Det öfra eller högre stående örat på saltpannan. =theil, *m.* 1. Öfra delen. =thor, *n.* Den stadsporten, som ligger i öfra delen af staden. =thüre, *f.* Öfre delen af en dörr. =trog, *m.* (*Glasbr.*) Litet tråg att afkyla bläsröret uti. =umgang, =untergang, *f.* Förnämsta refningen ell. besigtningen af en stads mark eller ägor. =verſteher, *m.* Öfverföreståndare. =wähnt, *adj.* o. *adv.* Ofvannämnd. =wärts, *adv.* Uppåt, i öfra delen. =waſſer, *n.* (*Sjöf.*) Det vatten, som ifrån flodens ursprung, flyter ned till mynningen eller hafvet. =welt, *f.* Denna verlden, detta lif vet, i motsats till Unterwelt. =wind, *m.* Sidovind. † Sunnanväder. =wolle, *f.* Rå och ruggig ull. =wurf, *m.* (*Jäg.*) Öfra käften på ett vildsvin. =zahl, se Achtung. =zahn, *m.* 1. Tand i öfra kindkäken. =zeug, *n.* 1. Öfvertyg; öfverdrag.

Obere, *m.* o. *f.* böjes som *adj.* Öfverman, förman.

Obgedacht, obgemeldet, obgenannt. Se Ob=

Obgleich, Obſchon, Obwohl, *conj.* Ehuru, änskönt, fastän, oaktadt.

Obhabend, *f.* (*Lagf.*) Wegen meines obhabenden ſchweren Amtes, i kraft af det mig ålagda vigtiga embete.

Obhand, se Oberhand. =handen, se Vorhanden.

Obhut, *f.* utan *pl.* Vård, hägn, beskydd, beskärm.

Obig, *adj.* o. *adv.* Ofvannämnd, förberörd.

Oblate, *f.* 4. Oblat; munlack.

Oblei, *f.* 4. Allt hvad som skänkes kloster och andeliga stiftelser af lifsmedel och penningar; äfven skatt eller penningränta för något.

Obliegen, *v. n. irr.* h. Einer Sache o., lägga sig på, vinnlägga sig om, fästa sig vid, beflita sig om en sak. Es liegt mir ob, det åligger mig, är min pligt eller skyldighet. — (m. ſ) Ligga ofvanpå. (*Fig.*) Hafva öfverhand. Du haſt mit Gott und mit Menſchen gekämpfet und biſt obgelegen, 1 Mose B. 32: 28. =liegenheit, *f.* Åliggande, pligt och skyldighet.

Obmann, se Schiedsrichter. ſmann.

Obrigkeit, *f.* 4. Öfverhet, magistrat; for-

Obrigkeitlich, *adj.* o. *adv.* Öfverhets . . . , magistrats . . . .

Obriſt, se Oberſte.

Obſchon, se Obgleich. ſchrift.

Obſchrift, *f.* 4. Öfverskrift, påskrift, in-

Obſchweben, *v. n.* h. Förestå, instunda; vara för handen.

Obſicht, se Aufſicht.

Obſiegen, *v. n.* h. Öfvervinna, segra.

Obſieger, *m.* 3. Segervinnare.

Obſieglich, *adj.* o. *adv.* (*Lagst.*) Segrande. Ein obſiegliches Urtheil erhalten, få en gunstig dom, ett önskeligt utslag.

Obſt, (o långt) *n.* 1. Trädfrukt. =baum, *n.* 1. Fruktträd. =garten, *m.* 3. Fruktträdgård. =händler, *m.* 3. =inn, *f.* 4. =mann, *m.* 2. =frau, *f.* 4. Frukthandlare, -erska. =kammer, *f.* 4. Fruktkammare. =werk, *n.* 1. Frukter, trädfrukter. =zeit, *f.* 4. Tid då frukt blir mogen eller bergas.

Obſtler, se =händler.

Obwalten, *v. n.* h. Finna ell. befinna sig, finnas; vara rådande ell. herrskande; hota. (*Lagst.*) Tillstunda, vara å färde. Aus obwalten den Urſachen, utaf föreliggande orsaker. Sein eigenes Intereſſe waltet hierunter ob, hans egen fördel är här

med i spelet, ligger derunder förvarad. Gott wird mit seiner Gnade ob ihm walten, Gud lärer taga honom i sitt beskydd.

Obwol, se Obgleich.

Ocean, *m.* 1. Ocean, verldshaf.

Ocher, *m.* 3. Ockra, kyllerfärg. =gelb, *adj.* o. *adv.* Kyllerfärgad.

Ochs, (läs Ochs) *m.* 4. des =en, *pl.* Ochsen. Oxe. Ein grober O, en grof, dum menniska. Die Ochsen hinter den Pflug spannen, spänna hästarne bakefter vagnen, d. ä. börja en sak bakfram Jfr Berg Ochsenauge, *n.* En oxes öga; ett ganska stort öga. (*Byggn.k.*) Oxöga: rundt fönster i taket; äfven munkar af i smör stekta egg. (*Bot.*) Se Ackerkamille; jfr Färberkamille. (*Sjöf.*) Oxöga: öppning, som man vid tjockt väder ser i molnen. O. kallas äfven de små svarta moln, som vid stilla och klart väder stiga öfver Tafelberget, inom en timme sprida sig vidt och bredt, och åstadkomma de förskräckligaste stormar, hvilka stundom löpa hela compassen rundt om och göra de rysligaste härjningar; äfv. en art månsnäcka, *Helix ampullacea.* =äuglein, *n.* Kongsfägel. =bauer, *m.* Bonde, som i st. f. hästar håller endast oxar. =beutel, *m.* (*Bot.*) Blästarr. =blume, *f.* Natt och dag. =borche, =bruch, *f.* Puktörne =bremse, *f.* Styng, brömskula, *Oestrus bovis.* =darm, *m.* En slangsnäcka, *Serpula arenaria.* =dumm, =haft, *adj.* o. *adv.* Dum, som en oxe, fäagtig. =fieber †, *n.* (*Fig.*) Das O. haben, känna en liten rysning strax efter måltiden; äfven bära sig groft och oskickligt åt. =frosch, *m* En amerikansk groda, *Rana boans* =galle, *f.* Oxgalle. (*Fig.*) Små midtpå kulliga glas i handlyktor, eller glasmästarskyltar =gaum, *m.* En mössesnäcka, *Nerita albicilla.* =geld, *n.* Afgift till den, som håller tjuren vid en by. =hacker, *m.* Stynghacka: ett fågelslägte, *Buphaga* L. =haftig †, *adj.* o. *adv.* Oxagtig, grof, plump, dum, som en oxe; fäagtig. =haftigkeit, *f.* 4. Oxagtighet, plumphet, dumhet, fäagtighet. =hirt, *m.* 4. Oxherde, oxvallhjon. =horn, *n.* Oxhorn. (*Byggn.k.*) Ett tunnhvalf, hvars ena Widerlage är märkbart kortare än den andra. =huf, *m.* Oxklöf; äfven en felagtig hästhof; som framtill är sprucken långs efter. =knie, *n.* Kobent häst. =kopf, *m.* Oxhufvud. (*Fig.*) Dum, oskicklig menniska. I Berlin kallas arbetshuset ännu O. emedan det fordom hade ett oxhufvud till skylt, och på många ställen har slagtareherberget samma namn. O. säges äfven om en häst då hufvudet är mycket tjockt och nästan likformigt ofvan och nedantill; äfv. ett slags trompetsnäcka, *Buccinum cornutum;* äfv. frodlemmen på en drönare. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Se =dumm, =maul, *n.* Oxmule; äfv. en rätt tillagad af Oxmular. =monat, *m.* Oktober månad. =post, se Schneckenpost. =rippe, =rübe (*Bot.*), se Hasenohr. =sehne, se =ziemer. =spalte, se Hornkluft. =spath, *m.* Oxspatt baki knäet på hästar. =stirn, *f.* Säges då pannan på en häst är för bred. =weisen, se =blume. =ziemer, *m.* 3. Tjur- ell. oxpes.

Octant, *m* Spegel-octant. Halleys octant: ett instrument att till sjös göra höjdmätningar.

Octav, *n.* 1. Octavband, *m* 1. Oktav, oktavband. =flötchen, *n.* 3. Oktav-flöjt.

Octave, *f.* 4. (*Musik.*) Oktav.

Oculiren, *v. a.* Okulera, ympa.

Ode, *f* 4. Ode, Skaldesång.

Öde, *adj.* o. *adv.* Öde, obebodd, ödslig, obrukad, onppodlad, ödelagd, förhärjad; tom; skändlig, gemen. † Utan

mycken kostnad; beständigt. — *S. f.* Öcken, ödemark; ödesmål; tomhet; folkbrist; ödslighet, ensamhet.

Odem, se Athem.

Oder, *conj.* Eller; annars.

Odermennig, *m.* o. *f.* Åkermönja.

Oel eller Oehl, se Öhl.

Ofen, *m.* 3. des =s, *pl.* Öf.n. Ugn; kakelugn. Der hohe O., masugn. Den O. anlaſſen, drifva, blåsa på, låta bälgarne gå. Den O. ablaſſen, ausbrennen, auslaſſen, drifva, låta elden gå ut. Den O. zumachen, reda, reda in, ställa. (*Min.*) Krutkammare, minkammare. Den O. hüten, hinter den O. ſitzen, sitta bakom kakelugnen, ej komma ur sin kakelugnsvrå. (*Fig.*) Ej komma hem ifrån, ej taga sig något före. (*Ordspr.*) Keiner ſucht den andern hinter dem O., der nicht ſelbſt dahinter geweſen, ingen söker den andra bakom dörren, utan den, som sjelf stått der. =anker, *m.* En liten jernklamra i kakelugnen. =auge, *m.* Öga eller öppning framtill i masugnar, som öppnas, när den flytande malmen skall rinna ut eller aftappas. =bank, *f.* Bänk bakom kakelugnen. =blaſe, *f.* Långrundt kopparkärl, som är inmuradt i kakelugnar eller dess brandmur, för att beständigt ha varmt vatten till hands. =blech, *n.* 1. Spjäll. =brand, *m.* En ugn full eller så mycket som på en gång bränns m. m. i en ugn, t. ex. Ein O. Ziegel, Kalk, o. s. v. =gabel, *f.* 4. Eldgaffel, ugnsraka. =g.ſtübe, *n.* Stybbe, som brytes ur en smalthytta eller härd. =heizer, *m.* Fyrbytare, calfactor. =keſſel, *m.* Inmurad panna. =kraut, *n.* Bästa sort rökpulver. =krücke, *f.* 4. Ugnsraka. =lack, *n.* (*Hand.*) Röklack att roka med, rökstänger. =lehm, *m.* Kakelugnsmakarelera; äfv. ler, som är brutet ur en ugn. =loch, *n.* 2. Ugnshål, öppning i ugnar. =meiſter, *m.* Masmästare. =platte, *f.* Jernplåtar till en jernugn; äfv. jernplåt på härden i en ugn. =röhre, *f.* Kakelugnsrör, kakelugn innantill. =röhren, *pl* Kakelugnspipa, spisrör, spjällrör; äfv. nisch i en kakelugn med dörr före, att hålla mat varm. =ſchacht, *m.* (*Hytte.*) Ugnspipa. =ſchaufel, *f.* 4. Ugnsspade, ugnsskyffel. =ſchirm, *m.* 1. Eldskärm, ugnsskärm. =ſetzer, *m.* Kakelugnsmakare. =ſtange, *f.* Brandstake att laga om elden med i en ugn. =ſtock, *m.* Ringmur: den grästensmur vid masugnar, som omgifver pipmuren. =thür, *f.* Jerndörr eller lucka för en ugn. =wiſch, *m.* Ugnssopa eller qvast. =zins, *m.* Penningar, som betalas för rättigheten att anlägga en bakugn, tegelugn, o. s. v.; äfv. för friheten att få bruka en annans bakugn.

Offen, *adj.* o. *adv.* Öppen, aftäckt, blottad, obetäckt; öppen, blott och bar. Offener Ort, obefäst ort. Offenes Geſicht, ärligt ansigte. Offener Kopf, qvickt hufvud. Aus ell. mit offenem Herzen reden, tala uppriktigt, förtroligt. (*Sjöf.*) Offener Wind, god vind, rum vind. Ein Schiff o. halten, hålla lofven af ett skepp. Ein offener Schade, ett öppet sår. Ein offener Wechſel, en öppen, oinskränkt vexel. Die Rechnung iſt noch o., räkningen är än icke slutad. (*Fig.*) Ein offener Paß, ett fritt pass, resepass. Ein offener Ort, en obefäst ort. Ein offenes Land, ett oppet land, som ej har något, som kan hindra fienden att komma in. Die Erde iſt noch nicht o., kälen är än icke ur marken. Die offene Zeit, tid när det är lofgifvet att jaga, att släppa kreatur på bete i skogen, på åkern, o. s. v. Einen auf offener Landſtraße angreifen, angripa en på allmänna landsvägen. Offenen Ta-

fel halten, hålla öppen tafel. Offenen Laden halten, hålla bod. Offenen Credit, offent Kasse bei jemand haben, kunna få låna så mycket penningar hos någon, som man vill. Das Lehen steht o., länet är hemfallet, är icke bortgifvet igen. =bar, *adj.* o. *adv.* Uppenbar, påtaglig, ögonskenlig; allmänt bekant, kunbar; publik, allmän, offentlig. =baren, *v. a.* Uppenbara, ådagalägga, gifva tillkänna; upptäcka, yppa, uppenbara; göra allmän, kungöra, utropa. =barung, *f.* 4. Uppenbarande, ådagaläggande; upptäckande; yppande; uppenbarelse. Die O. Johannis, Uppenbarelseboken. Die göttliche O., den heliga Skrift. Die O. eines Geheimnisses, en hemlighets upptäckande. =baß, *m.* (*Orgb.*) En orgpipa af trä, 16 fot stor. =burger, *m.* Ett slags gammalt mynt. =haus, *n.* Slott eller stad der en har Öffnungsrecht; horhus. =heit, *f.* 4. Se Offenherzigkeit. =herzig, *adj.* o. *adv.* Öppenhjertig, uppriktig, frimodig, rätt fram. =herzigkeit, *f.* 4. Öppenhjertighet, uppriktighet, frimodighet.

Öffentlich, (läs öffentlich,) *adj.* o. *adv.* Publik, allmän, offentlig.

Officiant, *m.* 4. Officiant; tjensteman, tjenstgörande. Officier, Offizier, *m.* 1. Officer.

Officin, *f.* 4. Apothek; tryckeri; verkstad.

Öffnen, *v. a.* Öppna, skaffa öppning, afloppp, luft; yppa; anatomisera; befria ifrån förstoppning eller stockning. Einen Kanal ö., gräfva en kanal; äfven rensa honom. Diese Kräuter ö. den Leib, dessa örter öppna lifvet, ge öppet lif. Das Wasser öffnete sich einen Weg, vattnet skar sig igenom, bröt igenom. Die Blume öffnet sich, blomman öppnar, utvecklar sig, slår ut. Seinen Mund nicht öffnen, ej upplåta sin mun, ej tala ett enda ord. Einem sein Herz ö., yppa sitt hjerta för någon. Das hat ihm den Weg dazu geöffnet, det har banat honom vägen dertill. Die Augen ö., öppna ögonen, komma till sig sjelf, på bättre tankar igen. Einem die Augen ö., öppna förståndet för någon, upplysa honom, bringa honom på rätta vägen. Einem die Schrift ö., förklara skriften för någon. Der Himmel öffnet sich, det klarnar. Einen Wald ö., upplåta en skog till bete.

Öffnung, *f.* 4. Öppning; yppande; anatomisering; uttömning, afföring. Sich eine Ö. machen, göra rum för sig, bryta igenom fienden. Keine Ö. haben, vara förstoppad. Öffnungslehen, *n.* Ett län der läntagaren måste inrymma ett slott åt länsherren och äfven undfägna honom der. =recht, *n.* Rättighet för en länsherre att ha fritt tillträde till ett slott, *Jus aperturæ.*

Oft, öfter, am öftesten (oftesten), öfters, oftmals, *adv.* Ofta; många gånger, mången gång.

Oftmahlig, *adj.* o. *adv.* Som ofta återkommer eller sker, återupprepad eller förnyad, än ytterligare omrörd.

Öfter, *adj.* o. *adv.* Oftare, åtskilliga eller flera gånger. Zum öftern, som oftast. Öftere Versuche anstellen, göra åtskilliga försök. Ich habe ihn schon ö. gesehen, jag har sett honom många gånger förut.

Öftesten. Am ö., oftast; ganska ofta.

Oheim, *m.* 1. Farbror, morbror. =schaft, *f.* Farbrorskap; † slägtingar, anhörige; äfv. samtlige myntbetjeningen.

Oheime, *f.* Faster, moster.

Oheimlich, *adj.* o. *adv.* Tillhörande en farbror eller morbror.

Ohm, se Oheim.

Ohm, *n.* 1. Ohme, *f.* 4. Åm, fat.

Ohnblatt, *n.* Tandört, lungört.

Ohne, *conj.* o. *adv.* Utan, förutan. Einer Sache o werden, bli af med en sak. Es ist nicht ohne, det är icke utan grund, det kan ingen neka, det är sannt.

Ohne hin, *adv.* Dessutom.

Ohngeachtet, Ongefähr, Ohnlängst, se Ungeachtet, Ungefähr, Unlängst.

Ohnmacht, *f.* 4. Svaghet, matthet; vanmagt, däning, svimning. In O. fallen, däna, falla i vanmagt. Aus der O. wieder zu sich selbst kommen, qvickna vid. =mächtig, *adj.* o. *adv.* Vanmägtig, kraftlös; bortdänad O. werden, däna, svimma, falla i vanmagt. =schattig, *adj.* o *adv.* Så kallas i mathematiska jordbeskrifningar de folkslag, som hafva solen middagsstunden i Zenit, och således då ingen skugga. =schwanz, *m.* Ägta struts eller gracasuar, *Struthionothus.* =schwer †, *adj.* o. *adv.* Utan besvär ell. svårighet; bör noga skiljas ifrån unschwer.

Ohr, *n.* 6. des =es, *pl.* Ohren. Öra; hörsel; gehör; handtag, grepe, öra på kärl; örlapp. Ein feines O. haben, hafva en fin hörsel. Zu Ohren kommen, få höra, veta. Zu Ohren tragen, berätta. Er findet immer ein offenes Ohr bei ihm, han finner honom alltid benägen att höra. Einem etwas ins Ohr sagen, hemligen anförtro en sak åt någon. Er ist ganz Ohr, han är hel och hållen öra, själen tyckes vara flyttad i hans öron, han hör uppmärksamt på. Sein Ohr um Rath fragen, dömma efter hörseln. † Die Ohren klingen mir, det klingar i öronen på mig. Er legte sich aufs Ohr und schlief, han gick till sängs. Die Ohren spitzen, höra noga på, vara nyfiken att få höra något. Jemand die Ohren kitzeln, tala någon till behag, roa hans nyfikenhet. Sich etwas hinter die Ohren schreiben, lägga något på minnet. Ohr im Buch, ett inslaget blad, veck i en bok, blad, som är viket på hörnet, hundöra. Ein hartes, ein dünnes Ohr haben, höra illa, noga. Er hat es hinter die Ohren, han har det bakom öronen, han är bakslug. Sich hinter die Ohren kratzen, vara i stor förlägenhet, ångra sig. Die Ohren hängen lassen, sloka öronen. Einem etwas ins Ohr blasen, hemligen berätta något för en, inblåsa något. Einem etwas ins Ohr setzen, skaffa en myror i hufvudet, sätta en i bryderi. Einen über das Ohr hauen, bedraga någon i handel, så att han får betala för mycket. Er hat kein Ohr dazu, han vill ej höra på det örat. Tauben Ohren predigen, ej uträtta något med sina förmaningar. Zu einem Ohr herein und zum andern heraus gehen lassen, slå i vädret. Einem die Ohren warm machen, göra någon het om öronen, vara honom besvärlig med sina föreställningar. Bis über die Ohren in Schulden stecken, vara fördjupad i skuld. Den Kopf zwischen die Ohren nehmen und davon gehen, skynda sig hufvudstupa bort. Jemand hinter die Ohren, an die Ohren schlagen, hugga en vid örat. Noch nicht hinter den Ohren trocken seyn, icke vara torr bakom öronen, vara ung och oerfaren. Die Ohren jucken ihm, han är fasligt nyfiken. Bohnen in den Ohren haben, auf den Ohren sitzen, eller auf den Ohren gehen, icke vilja höra. (*Byggnk.*) Ett litet hvalf uti och på ett större. Die Ohren kallas äfven de krokige hakarne i en hjulbössa. (*Skepp.*) Ein übers Ohr gebauetes Schiff, säges om ett skepp der öfverskeppet faller ut,

eller, som är mycket bredt ofvantill. bachen †, *m.* Käften af ett svin med derpå varande fläsk. =batſche, *f.* Örfil. =blatt, *n.* eller =bock, *m.* Bolde bakom örat. (*Anat.*) Öfra öronsnibben. =bohrer, *m.* Örmask. =bolzen, *m.* (*Skepp.*) Se Bockshorn. =buckerlei, =drüſe, =ecke, se =bock. =elſen, *m.* Örmask. =engel, *m.* 3. Manskraftsört. =feige, *f.* 4. Örfil. =finger, *m.* 3. Lillfinger. =flügel, *m.* Den öfre utſtående delen af utörat, =gegend, *f.* Den delen af hufvudet på djur, der öronen sitta. =gehänge, *n.* Örhänge, örbuckla. =gewölbe, *n.* Ett litet hvalf öfver fönstret eller dörren inuti ett annat. =gricbel, =griffel, *m.* Örslef. =hahn †, *m.* Tjäder. =hangen, *v. n.* h. Sloka med öronen; vara feg, modlös. =höhle, *f.* Det inre ihåliga rummet i yttre örat. =höhler, se =wurm. =horn, *n.* Antenner på insekter när de sitta vid sidan af hufvudet i form af öron; äfven örhornet: en månsnäcka, *Helix auricularia.* =kauz, *m.* En art små uglor, *Strix Scops.* =kiſſen, *n.* Örngott. =klaker, *m.* Örslef. =kneiper †, *m.* Örmask. =lack, *m.* Ett slags gummilack. =lamm, *n.* (*Sjöf.*) Befaren matros. =läppchen, *n.* 3. Örtipp. =leiſte, *f.* (*Anat.*) Hufvuddelen af det stora öronbrosket. Die äußere O., *Helix.* Die innere O., *Anthelix.* =loch, *n.* 2. Öröppning. =löffel, *m.* 3. Örslef. =mahl, *n.* Märke på fåröron. =muſchel, *f* En mussla med öra, med en utstående hoptryckt och lång flik vid sidan af hängslen, *Concha aurita;* äfv. hela den inre musselformiga delen af det yttre örat; äfv. en klöfskalsnäcka, *Anomia aurita.* =nagel, *m.* (*Sejl.*) Verktyg af ett krokigt hjorthorn, hvarmed öglan på ett snöre göres. =ring, *m.* 1. Örring, örhäng. =ſpann, *m.* (*Skepp.*) Första spantet. =taube, *f.* Ett slags turtelduſva. =trommel, *f.* 4. Örhinna. =weitzel, se =bock. =werk, *n.* (*Fortif.*) Orillon: rund utbyggnad på sidan af bastioner. =weſchel, se läppchen. =wurm, *m.* 2. Örmask, tvestjert.

Ohr, *n.* 1. Handtag, grepe, öra på kärl; [nålsöga; ögla.

Ohren, *v. a.* Påsätta grep, öra, ögla, o. d. Ein ſchön geöhrtes Pferd, en häst med vackra öron.

Ohren, *pl.* af Ohr. Öron. =beichte, *f.* 4. Öronbikt, hemligt skriftemål. =bläſer, *m.* 3. Örontasslare, lismare. =brauſen, *n.* Öronsusning. =diener, *m.* Smickrare, lismare. =draht, *m.* Örring, som blott klämmer örlappen och ej går igenom. =drüſe, *f.* Spottkörteln, *Glandula parotis.* =gang, *m.* Hörselgång, örgång. =gehenk, *n.* 1. Örhäng; hjertöra. =geſchwür, *n.* Öronböld. =grübler †, *m.* Örmask. =höhler, *m* =käfer, *m.* =kitzel, *m.* Nyfikenhet efter nyheter. =klamm, *m.* klemme, *f.* Örsprång. =klingen, *n.* 3. Ringning i öronen. =kneiper, *m.* Örmask. =melker, *m.* Örontasslare. =mittel, *m.* Örmask. =morchel, *f.* Murkla. =pflanze, *f.* Ett utländskt örtslägte, *Hedyotis auricularis.* =räumer, *m.* Örslef. =ring, se =draht. =ſauſen, se =brauſen. =ſchmalz, *n.* 1. Örvax. =trappe, *f.* 4. Ett slags trappgås. =zeuge, *n.* 4. Åhöra vittne. =zwang, *m.* 1. Örvärk, öronsprång.

Ohrlenbar, *adj.* o. *adv.* (*Sjöf.*) Säges om en yngling i segelkonsten, eller färskvatten-matros.

Ohrlietsblock, *s.* (*Skepp.*) Orlitzblock.

Öhrling, se Öhrwurm.

Ökonom, *m.* 6. Ekonom, hushållare.

Ökonomie, *f.* 4. Hushållning, hushållsaktighet, sparsamhet.

Ökonomiſch, *adj.* o. *adv.* Ekonomisk, hushållsaktig.

Oktober, *m.* Slagtmånad, vinmånad.

Öl, *n.* des =es, *pl.* Öle. Olja. =bäuchen, *n.* Liten boll ell. dyna, hvarmed plåten aftorkas hos koppartryckare. =baum, *m.* 1. Oliv-träd. beere, *f.* 4. Oliv. =bild, *n.* 2. Oljemålning. =blase, *f.* Blåsa till kopparpanna, att deri koka olja eller fernissa. =blatt, *n.* 2. Blad eller löf af olivträd. =blau, *n.* (*Mål.*) Bästa sort smalts. =flasche, *f.* Oljeflaska, oljekruka. Das heilige Ölfläschlein zu Reims, den lilla oljeflaskan i Reims, som brukas vid Franska Konungarnes smörjelse, la sainte ampoule. =farbe, *f.* 4. Oljefärg. =garten, *m.* 3. Olivegård, oljeberg. =kelter, *m.* Oljepress. =kitt, *m.* Ett slags stenhuggarekitt af glas, järnslagg, tegelmjöl, släckt kalk och linolja. =kuchen, *m.* Det, som efter utpressade oliver blir öfver och sitter ihop, som en kaka; äfven en med eller i olja bakad kaka. =materei, *f.* 4. Oljemålning. =mühle, *f.* 4. Oljequarn. =müller, =schläger, *m.* 3. Oljeslagare. =ruß, (u långt) *m.* 1. Sot af oljerök. =seife, *f.* Hvit såpa. =stein, *m.* Oljesten, oljebryne: så kallas ock i Tyrol en med bergolja genomträngd orsten, hvaraf distilleras den så kallade Dürschenöl. =zucker, *m.* (*Apoth.*) Olja, blandad med socker, för att sedan kunna blandas med vatten. =zweig, *m.* Olivqvist.

Ölen, *v. a.* Olja, smörja med olja.

Öler, *m.* En som smörjer in med olja; oljehandlare.

Oligarchie, *f.* 4. Mångvälde, då några få af de förnämste hafva styrelsen om händer.

Ölicht, *adj.* o. *adv.* Oljaktig, som liknar olja.

Ölig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller olja, oljblandad; nedsmord med olja.

Olive, *f.* 4. Oliv.

Olivenbaum, *m.* 1. Olivträd. =ernte, =lese, *f.* 4. Olivskörd. =farbig, =grün, *adj.* o. *adv.* Olivfärgad, gulbrun.

Ölung, *f.* Oljande. Die letzte Ö., sista smörjelsen: ett af de sju sakramenterne i katholska kyrkan.

Onyx, Onyxstein, *m.* 1. Onyx, onyxsten.

Opal, *m.* 1. Opal: en mjölkfärgad half ädelsten, som i olika rigtning spelar med olika färger.

Oper, *f.* 4. Opera.

Operngucker, *m.* Operakikare. =haus, *n.* 2. Operahus, =sänger, *m.* 3. Operist, *m.* 4. =sinn, *f.* 4. Sångare, erska vid operan.

Operment, *n.* 1. Operment.

Opfer, *n.* 3. Offer; uppoffring, försakelse; drickoffer; offerdjur, offer, slagtoffer. =altar, *n.* Brännoffers-altar. =geld, *n.* Offerpenningar, frivilliga gåfvor i penningar, som offras eller samlas för presten ell. för de fattige vid bröllop och andra högtidliga tillfällen. O. kallas ock på några ställen i Neder-Sachsen de skänker man ger tjenstfolket till nyåret eller midsommar. =guß, *m.* Drickoffer, libation. =kuchen, *m.* 3. Offerkaka. =mann, *m.* Klockare. =pfennig, se =geld, =schale, *f.* Offerskål, hvari offerdjurens blod upphemtades. =stock, *m.* Offerbössa. =thier, *n.* 1. Offerdjur, slagtoffer.

Opferbecken, *n.* 3. Offerbäcken.

Opfern, *v. a.* o. *n.* h. Offra; uppoffra; offra, slagta offerdjur. (*Fig.*) Einem etwas o., frambära en sak till någon af erkänsla, undergifvenhet, vördnad. † Er läßt sich brav o., säges om en orättfärdig domare, när han gerna tager mutor. Er hat dafür o. müssen, han har måst betala starka penningeböter.

Opfern, *n.* 3. Opferung, *f.* 4. Offer; uppoffring; offrande; utgjutande af vin ell. andra vätskor vid offer; drickoffer; offring.

Opiat, *n* Opiat, (läkedom med opium uti).
Opium, *n.* 3. Opium, vallmosaft.
Opperwall, *m.* (*Sjöf.*) Lofvall, i motsats till Legerwall.
Optik, *f.* 4. Optik, vettenskap om ljuset, synen och deras lagar.
Optisch, *adj.* o. *adv.* Optisk.
Orakel, *n.* 3. Orakel, gudasvar. =ſpruch, se Orakel.
Orange, *f.* 4. Pomerans.
Orangenbaum, *m.* 1. Pomeransträd. =blüthe, *f.* 4. Pomeransblomma. =farben, =gelb, *adj.* o. *adv.* Pomeransfärgad, brandgul.
Orangerie, *f.* 4. Orangeri, drifhus.
Oranien ꝛc., se Orange ꝛc.
Orbil, *m.* 1. En lärare, som gerna slår.
Orcheſter, *n.* 3. Orkester.
Orden, *m.* 3. Ständ, ordensband eller -tecken. Er iſt mit von unſerm Orden, han är af vårt ständ. Geiſtlicher Orden, ett sällskap af andeliga personer i Romerska kyrkan, som antagit vissa reglor för sin lefnad och Gudstjenst. Einen Orden tragen, bära ordenstecken, vara riddare. =alter, *n.* Ålder, som fordras för att kunna upptagas i en viss andelig orden.
Ordensband, *n* 2. Ordensband. =gebrauch, *m.* Ceremonier vid ordens-utdelningen. =geiſtliche, *m.* En andelig person, som är upptagen i någon af de andeliga orden, till åtskillnad ifrån: Weltgeiſtliche, som icke är det. =geiſtlichkeit, *f.* De andelige, som äro af någon inom den Romerska kyrkan bruklig orden. =gelübde, *n.* 3. Ordenslöftes afläggande. =genoſſe, *m.* 4. =mitglied, *n.* 2. Medlem af en orden. =geſellſchaft, *f.* 4. Ordenssällskap. =kapitel, *n.* 3. Ordenskapitel. =kette, *f.* 4. Ordenskedja. =kleid, *n.* 2. Ordensdrägt; klosterdrägt. =kreuz, *n.* Ordenskors ell. stjerna. =regel, *f.* 4. Ordensregel eller -stadga. =ſchweſter, *f.* 4. Ordenssyster; nunna. =ſtern, *m.* 1. =zeichen, *n.* Ordensstjerna, ordenstecken.
Ordentlich, (läs: =órdentlich) *adj.* o. *adv.* Ordentlig, stadig, jemn, ställd, lagd ell. satt i ordning; ordinär, vanlig, bruklig.
Order, *f.* 4. Order, befallning. Ich habe gemeſſene O. dazu, jag har strånga ordres, befallning dertill, det är mig på det nogaste föreskrifvet. (*Vexels*) An jemand oder O. bezahlen, betala till någon eller order. =geber, *m.* Vexelgifvare, trassent. =haber, *m.* Vexeltagare, remittent.
Ordinanz, Ordonnanz, *f.* 4. Ordonans.
Ordination, *f.* Föreskrift; prestvigning.
Ordiniren, *v. a* Ordinera, befalla, anordna, föreskrifva; prestviga.
Ordnen, *v. a.* Ställa, sätta i ordning, rangera, ordna; bringa i behörig ordning; anordna; leda; förordna, föreskrifva, stadga.
Ordnung, *f.* 4. Ordning; iordningställande, uppställning, tillställning, ordning, anstalt, inrättning, fördelning; tur; skick; stadga, föreskrift; klass. An wem iſt ell. wen triſt die O? till hvem står turen? Sich an keine gewiſſe O. binden, ej binda sig vid vissa reglor.
Ordnungsmeſſig, *adj.* o. *adv.* Efter ell. enligt ordning ell. förordning. =zahl, *f.* 4. (*Gramm.*) Ordningstal, (*numerus ordinalis.*) =zahlwort, *n.* 2. Ordningstalord (*nomen numerale ordinale*), t. ex. der Erſte, Zweite, den förste, andre.
Organ, *n.* 1. Organ; röst; person, genom hvilken man uträttar eller låter säga något.
Organiſch, *adj.* o. *adv.* Organisk.
Organiſt, *m.* Orgelspelare.
Organiſiren, *v. a.* Organisera; inrätta med organer, med orgstämmor; inrätta, sätta i gång, i ordning.
Organſinſeide, *f.* 4. Organsin, tvinnadt silke.

Orgel, *f.* 4. Orgor, orgverk; orgelstare. Die O. ſpielen, ell. ſchlagen, auf der O. ſpielen, spela orgor. =bälge, *pl.* Orgelbälgar. =bauer, *m.* 3. Orgelbyggare. =gehäuſe, *n.* 3. Orgverk; positiv. =geſchütz, *n.* Ett slags muskedunder med flera pipor, på skepp. =kaſten, *m.* Rummet, som innesluter orgpiporna. =pfeife, *f.* 4. Orgpipa. (*Sjöf.*) Orgpipor: hamnpålar; jfr =geſchütz. =punkt, *m.* (*Musik.*) Orgpunkt. =regiſter, *n.* =zug, *m.* Register ell stämma i orgverk. =treter, *m.* Org trampare. =werk, *n.* 1. Orgverk, orgor. =wolf, *m.* Så kallas ett fel på orgor, då två öfverensstämmande pipor röras tillika och låta höra emellan sig en tredje dissonanston. =zug, se =regiſter.

Orgeln, *v. n.* h. Spela på orgor.

Orgiſch, *adj.* o. *adv.* Bacchanalisk.

Orient, *m.* 1. Östern, österland. [ländsk.

Orientaliſch, *adj.* o. *adv.* Orientalisk, öster-

Orientiren, *v. a.* Ställa i öster och väster, i riktigt väderstreck. Sich o., finna väderstreket der man är; sansa sig; besinna sig. [döme.

Original, *n.* 1. Original, mönster, efter-

Orkan, *n.* 1. Orkan, häftig storm.

Orlean, (uttalas: Orleang). Orleanbaum, *m.* 1. Orleana: en gul saftfärg, ell. torkad deg af sönderstötta bär, af =baum, *m.* Ett Amerikanskt trädslag, *Bixa orellana.*

Orlogſchiff, *n.* 1. Örlogsskepp.

Ornat, *m.* 1. Prydnad, skrud, ornat.

Orſeille, *f.* (*Bot.*) Ett slags stenlaf, *Lichen roccella*, som växer på Canariska öarne, och gifver den bekanta columbiafärgen: den kallas ock die canariſche Orſeille.

Ort, *m.* des =es, *pl.* Orte och Örter. Ett slags vigt, mynt och mått; äfv. hörn, knut, kant, se =ſtein. (*Bergv.*) Ort i grufvor. Örter anſtellen oder treiben, göra horisontela och på tveren gående oppningar och gångar i grufvan. Vor Ort kommen, arbeiten, komma vid ändan af en sådan ort, bryta vidare fram med jernhammare. — Ort är äfv. Ort, ställe, rum, plats; stad; land; ände, kant. (*Fig.*) Del, sida, spets af en berghammare. Die Schweizeriſchen Orte, de Sweitziska cantonerna. Ich habe keinen bequemen Ort dazu in meinem Hauſe, jag har ingen lägenhet dertill i mitt hus. Von welchem Orte iſt er her? hvar är han född, hvarifrån kommer han? Die heiligen Örter, det förlofvade landet. Verdächtige Örter, liderliga hus. Er wohnt am äuſerſten Orte der Stadt, han bor i ytterſta ändeu af staden. Er iſt in der Stille an einen ſichern Ort gebracht, han har i tysthet blifvit satt i fängelse. An allen Ecken und Orten, allestäds. Von allen Ecken und Orten, ifrån alla kanter. Die Fahnen an ihren Ort bringen, introppa fanorna. Ich meines Orts, hvad mig angår, jag för min del. Etwas an ſeinen O. ſtellen, oder geſtellt ſeyn laſſen, lemna derhän, icke afhöra. Höhern Orts, ifrån, af en högre person; på högre ort. =band, *n.* 2. Doppsko. =bret, *n.* 2. Kantbräde, se Schalbrett; äfven sidbräde på en sängställning. =fäuſtel, *m.* (*Bergv.*) Tamp och jernhammare. =ſchaft, *f.* 4. Ort, nejd, trakt, distrikt; by. =ſcheide, =ſcheit, *n.* 1. Förväg ell. springväg till en vagn. =ſchick, *n.* (*Bergv.*) Klyft, som i spetsig vinkel stryker öfver en gång, och genomskär den i form af ett Andreaskors, till åtskillnad ifrån en Kreuzkluft eller Querkluft, som genomskär den i rät vinkel. =ſchickig, *adj.* Säges om en malmart, som låter lätt bryta sig. =ſchief †, *adj.* o. *adv.* Sned-

vinklig. =ſchloß, Ett befästadt gränsslott. =ſemmel, *f.* (*Bag.*) Två ell. flera med kanterna sammanhängande runda semlor. =ſpule, *f.* Hörnpennorna i en gåsvinge, som äro de minsta men hårdaste. =ſtein, *m.* 1. Hörnsten; gränssten; äfv. en fast jernhaltig sandsten, som ligger nära under svartmyllan. =ſtock, *m.* Hörnståndare i en fyrkantig korg. =ſtroh, *n.* Afräte: ratadt foder. =ziegel †, *f.* Hörntegel på ett tak.

Orte, *f.* Det som hvar och en skjuter till i ett dryckeslag.

Orten, *v. n.* h. Hafva, intaga en ort, bo; utbreda, utsträcka sig; utgöra en vinkel. — *V. a.* o. *n.* Välja ut det bästa af fodret, och kringströ det öfriga (om boskap). =geſell, *m.* Åltgesäll hos vissa handtverkare. t. ex. hos gördelmakare, emedan honom ibland annat åligger, att räcka välkomman åt ankommande gesäller och traktera dem.

Örter, *pl.* af Ort. =bank, *f.* Hyfvelbänk, der kanterne på ett bräde afsägas. =geld, *n.* (*Hyttv.*) Arbetslön till bergsmeden för jernets utsmidning. =ſäge, *f.* Grof handsåg att afsåga kanter. =zwitter, *m.* Kornig malm (zwitter), som brytes på stollarne vid ändan af en ort.

Örtern, *v. a.* Afsåga kanterna.

Orthodox, *adj.* o. *adv.* Renlärig.

Orthodoxie, *f.* Renlärighet.

Orthographie, *f.* 4. Ortografi, stafningssätt, rättskrifning.

Orthographiſch, *adj.* o. *adv.* Ortografisk.

Örtlich, *adj.* o. *adv.* Som hör till viss ort ell. ställe; lokal . . . .

Ortsbeſchaffenheit, *f.* 4. Lokal-belägenhet, läge, ett ställes beskaffenhet, lokal, omständighet. =gulden, *m.* 3. En fjerdedel af en gulden.

Ortung, *f.* (*Berge.*) Vinkel, hörn i grufvan; äfv. märken, som inhuggas i berget.

Öſe †, *f.* Takfoten der regnvattnet afrinner; äfv. det bortdrypande vattnet.

Öseiſen, *n.* Forma vid stålsmältning. =fobel, *m.* Flamkåpa, rökkåpa.

Öſen, *v. a.* Ösa; göra tom, öde, ödelägga. Äta, fräta.

Oſt, *m.* 1. Öst, östan, öster, östanväder. =ſee, *f.* 4. utan *pl.* Östersjön. =wärts, *adv.* Emot öster, till öster. =wind, *m.* 1. Östanväder, ostlig vind.

Oſten, *adv.* Öster, östan. Aus O., östan ifrån. — *Anm.* Skrifves alltid med stort O., ehuru det är *adv.*

Oſterabend, *m.* 1. Påskafton. =feſt, *n.* 1. Påskhelg. =feuer, *n.* 1. Eldar, som högtiden till prydnad pläga på landsbygden upptändas påskafton. =grenze, *f.* Den dagen, på hvilken första fullmånen efter värdagjemningen infaller, som bestämmer tiden för Påskhögtiden, hvilken firas nästpåföljande Söndag. =häſchen, *n.* Jungf. Marie Nyckelpiga. =kerze, *f.* Påskljus i Katholska kyrkan. =lamm, *n.* 2. Påskalammet. =meſſe, *f.* 4. Påskmessa, påskmarknad. =montag, *m.* 1. Annandag Påsk. =palme, *f.* De ulliga blomknopparne på sälg. =rechnung, *f.* Uträkning när Påsktiden infaller. =ſchelle, *f.* Hvitsippa. =ſonne, se under Norder=ſonne. =ſonntag, *m.* Påskdagen, första dag Påsk. =ſpiel, *n.* Andeligt skådespel under Påskhelgen, då hela Christi lidandes historia uppföres. =tag, *m.* 1. Påskdag. =tanz, *m.* Dans i Påsktiden; äfv. solens diktade dans ell. hoppning vid dess uppgång Påskmorgonen. =veilgelar, veilchen, *n.* Styfmorsblommor. =waſſer, *n.* Vatten, som hemtas Påsknatten, och skall gifva skön hy.

Öſterlich, *adj.* o. *adv.* Päsk . . . . fröjdefull.

Oſtern, *ſ. pl.* Påsk, Påsktid. Der erſte Sonntag vor O., Palmsöndag, *Palmarum*. Der zweite Sonntag vor O., 2:dra Söndagen i Fastan, *Judica*. Der dritte S. v. O., 3:dje Sönd. i Fast., *Lætare*. Der vierte, S. v. O., 4:de Sönd. i Fastan, *Oculi*. Der fünfte S. v. O., 5:te Sönd. i Fast., *Reminiscere*. Der ſechſte S. v. O., *Invocavit*. Der erſte Sonntag nach O., *Quasimodogeniti*. Der zweite S. nach O., *Misericordias Domini*. Der dritte S. nach O., *Jubilate*. Der vierte S. nach O., *Cantate*. Der fünfte S. nach O., Bönsöndagen, *Rogate* ell. *Vocem Jucunditatis*. Der ſechſte S. nach O., Söndagen efter Christi himmelsfärd, *Exaudi*.

Öſterreich, Öſtreich, *n.* 3. Österrike.

Öſtlich, *adj.* o. *adv.* Östlig, öster ut.

Othem, se Athem.

Otter, *ſ.* 4. Huggorm; utter. =baum, se Erle. =dunen, *s.* Ejderdun. =fang, *m.* Utterfänge; äfv. ställe der uttrar fångas. =fänger, *m.* Jägare, som i synnerhet fångar uttrar och afrättar hundar till utterjagt. =zunge, *ſ.* 4. (*Fig.*) Giftig, försmädlig tunga.

Otternbiß, *m.* 1. Huggormshugg. =gezüchte, *n.* 3. Huggorms afföda. =kenweiſe.

Oval, *adj.* o. *adv.* Aflång. =weiſe, se Klin=

Ochſoft, *indekl.* Oxhufvud (mätt af 90 kannor).

P.

Paar, *n.* 1. des =es, *pl.* Paare, Par, två ting af enahanda slag. Ein P. Schuhe, ett par skor. P. bei P., partals. Zu Paaren eller bei Paaren kommen, partals, parvis, två och två. Ein P. werden, vigas tillhopa. Zu gleichen P. gehen, vara hvarannan alldeles enlig, ej hafva hvarannan något att förevita, vara i samma belägenhet, hafva ett och detsamma att förvänta. † Einen zu Paaren treiben, hålla någon i ordning, tillhålla honom att göra sin skyldighet; öfvervinna honom. — *Adj.* † (*Arithm.*) Lika. Eine paare Zahl, ett tal, som låter jemnt dividera sig med 2. Äfven maka. Dieſe Schuhe ſind nicht p. — *Adv.* Jemnt. Paar oder unpaar ſpielen, spela jemnt ell. udda. Ich will es dir mit ein paar Worte ſagen, jag vill säga dig det med få rader. =weiſe, *adv.* Parvis.

Paard, *n.* (*Skepp.*) Pert, råpert.

Paaren, *v. a.* Para, para ihop.

Pabſt ꝛc., se Papſt ꝛc.

Pacht, *ſ.* 1. des =es, *pl.* Pächte. Arrende, arrendekontrakt, förpaktning; årlig förpaktnings- ell. arrende-afgift; ränta. In P. geben, förpakta, bortarrendera. In P. nehmen, taga på arrende. =anſchlag, *m.* 1. Arrende-förslag. =brief, =contract, *m.* 1. Arrende-kontrakt. =geld, *n.* 2. Arrende-afgift. =gut, *n.* 2. Arrende-gods, arrende-hemman. =ſchilling, =zins, se =geld.

Pachten, *v. a.* Arrendera.

Pachten, *n.* 3. Pachtung, *ſ.* 4. Arrendering.

Pachter, Pächter, *m.* 3. =inn, *ſ.* 4. Förpaktare, arrendator, -erska, -orska.

Pack, *n.* 1. Slödder, pack, byke.

Pack, *m.* och *n.* 5. Packa, bunt, hylte; packa med varor; knippa; tross, bagage. Mit Sack und Pack, med pick och pack, med allt hvad man äger och har. =geräth, *n.* 1. Packor; trosspackor, tross. =haus, *n.* 2. =hof, *m.* 1. Packhus, packbod; tullhus. =knüttel, se =ſcheit. =lade, *ſ.* Decker: 10 stycken. =laken, *n.* Packduk; äfv. ett slags Engelskt kläde, som vanligen hvitt och ofärgadt utföres, samt håller i stycke 37 à 38 alnar. =leinwand,

f. 1. Packduk, buldan: -nadel, *f.* 4. Packnål. -papier, *n.* 1. Packpapper, makulatur. -pferd, *n.* 1. Packhäst, dragare, trosshäst. -fattel, *m.* 3. Klöfsadel. -ſcheit, *m.* Packträ, packstock vid varors packning. -tuch, *n.* 2. Packduk. -wagen, *m.* 3. Packvagn, trossvagn.

Packan, *m.* Bondhund; Polisbetjent.

Päckchen, *n.* 3. Liten packa.

Packen, *v. a.* Taga i, taga fatt i, gripa, fatta i med handen; knipa, gripa och klämma; inpacka, lägga i balar. Sich p., packa sig bort ell. undan.

Packen, *n.* 3. Packung, *f.* 4. Inpackning.

Packer, *m.* 3. Packare, inpackare. (*Jag.*) Stor stark hund, som packar an och håller ett vildsvin tills man hinner sticka det.

Packerei, *f.* Flera packor ell. paket.

Packerei, *f.* Packning, inpackning.

Packet, *n.* 1. Packetchen, *n.* 3. Paket, litet paket. -boot, *n.* 1. Paketbåt; äfven till lands en post, som på bestämd tid far sjövägen med bref, paketer och folk, ifrån det ena stället till det andra.

Pact, se Vertrag, -bürger, *m.* Contingentborgare, skyddsborgare.

Packung, se Packen.

Padde, se Kröte ell. Froſch.

Paddeln †, Padden †, *v. n.* ſ. Traska, gå med ganska korta steg, plaska.

Paff, *interj.* Paff!

Pagament, *n.* (*Mynt.*) Stänger af hopsmält guld- och silfverspink; äfv. myntadt silfver. † Penningar; äfv. en myntsort; agio, uppgäld. ſkinkmärr.

Page, *m.* 4. Page; adelspojke; hingst,

Pagode, *f.* Ett Indiskt guldmynt af 2 R:d. värde; äfv. Chinesiskt afgudatempel.

Pähne, *f.* Pen; flata delen af en hammare, hvarmed slaget sker.

Palatilje, *f.* (*Sjöf.*) De få varor ell. gods, som Skepparen eller dess folk får för sin räkning utan fragt inskeppa.

Palander, *m.* Ett slags platta fartyg i Medelhafvet, som dels nyttjas till fiske, dels till bombardergalioter. -arſten, *pl.* Spritärter.

Palatin, *m.* 1. Palatin.

Pall, *adv.* (*Skepp.*) Pall winden, vinda pall, eller vinda spelet så längt tillbaka, att pallarne gripa in.

Pallaſch, *m.* 1. Bred huggpamp.

Pallaſt, *m.* 1. des -es, *pl.* Paläste.

Palle, *f.* (*Skepp.*) Pallar, som hindra spelet att löpa tillbaka.

Palliſade, *f* 4. Palisad.

Palm, *m.* Knopp; jfr Palme. -baum, *m.* Palmträd. -eſel, *m.* En af trä uthuggen äsna, som Palmsöndagen föres omkring i några Romersk-katholska städer. -gewächs, *n.* Palmväxt: växter med en stam, i hvars topp bladen sitta. -hirn, *n.* Mergen i toppen på kokospalmen. -honig, *m.* Honung, som bien samla den tiden al, hassel o. d. knoppas. -käſe, *m.* Unga och ännu icke utspruckna samt inlagda blad af dadelpalmen, som nyttjas till mat. -öl, *n.* Palmolja. ünächte P., Ricin-olja. -ſtängel, *m.* 3. Palmqvist. -weide, *f.* Sälg. -weihe, *f.* Unga gröna qvistars vigning Palmsöndagen i Katholska kyrkan. -wein, *m.* Palmvin, som tillredes af palmlake, men ej håller sig öfver 36 timmar. -woche, *f.* 4. Dymmelvecka. -zeit, *f.* Den tiden om våren, då al, pil, hassel o. d. knoppas. -zucker, *m.* Fint hvitt pudersocker ifrån Canarieöarne, så kalladt af palmbladen, hvari det förvaras, eller, enligt Campe, af ön Palma. -zweig, *m.* Palmgren, palmqvist (*Rom. K.*) Se Palme.

Palme, *f.* 4. Palmträd; palmqvist. † Knopp på al, hassel, pil och vinträd; äfven

blommande pilgren, som i brist på palm consacreras Palmsöndagen i Romerska kyrkan. P. är äfven ett mått, hvarefter tjockleken af mastträn och rundhols bestämmes.

Palmen, *v. a.* (*Sjöf.*) Uppalma.

Panacee, *f. charlat.* Läkedom mot alla sjukdomar.

Pandecten, *pl.* Pandekterne, Romersk lagbok.

Pandur, *m.* Ett slags Ungerska soldater.

Panier, *n.* 1. Baner.

Panisbrief, *m.* Utspisningsbref, underhållsbref, Kejserliga bref till kyrkor och kloster, hvari dem anbefalles, att gifva en viss Lekman årligt underhåll af klostrets inkomster.

Panket, *n.* 1. Kalas.

Panschen, se Manschen.

Panse, *f.* Ett icke, ell. ock illa uppfostradt barn.

Pansternühle, *f.* En qvarn med ett sådant hjul, en qvarn, hvars hjul kunna efter vattnets mer ell. mindre höjd nedsläppas och höjas. =rad, *n.* Ett stort underfalls-vattenhjul, som drifver två par stenar. =zeug, *n.* Ett sådant hjul med allt dess tillbehör.

Pantschen, *v. a.* o. *n.* ḥ. Nedsudda, nedsöla; slaska, plaska i orent vatten.

Pantalon, *m.* 1. Långbyxor; gycklare; ett slags Pianoforte, uppfunnet i Sachsen 1718 af Pantaleon Hebenstreit.

Panther, *m.* 3. =thier, *n.* 1. Panterdjur. =stein, *m.* 1. Hvitgul jaspis med gulbruna fläckar.

Panthere, *n.* (*Jagt.*) Ett tredubbelt nät att på en gång fånga alla slags fåglar.

Pantoffel, *m.* 6. Toffel. Unter der Herrschaft des Pantoffels stehen, unter dem P. stehen, stå under sin hustrus välde: emedan några damer sägas bruka toffeln, såsom ett anfallsvapen. Unter den P. kommen, komma under qvinnovälde. =taum, *m.* 1. Korkträd. =holz, *n.* Barken på korkträdet. =macher, *m.* 3. Toffelmakare.

Pantsch, se Wanst, Magen.

Pantschen †, *v. a.* Plaska; slaska i vatten; ruska, skaka om; slå. Den Wein P., uppblanda och förfalska vin. — *V. n.* ḥ. Röra sig. Das Wasser pantschet.

Panzer, *m.* 3. Harnesk, pansar. (*Jäg.*) En af läder och fiskben gjord och med hår stoppad beklädnad för jagthundar, för att på vildsvinsjagt skydda dem för hugg af vildsvinet. Der P. des Polsteines, armatur på en magnet. — *S. n.* Se Panster. =ärmel, *m.* Armpansar. =fegen, *v. a.* (*Jäg.*) Gifva en dugtig skrapa, skrubba upp någon. =hemd, *n.* 1. Pansarskjorta.

Panzern, *v. a.* Kläda i harnesk. =thier, *n.* 1. Bälta.

Päonie, *f.* 4. Pion (blomma).

Papagei, *m.* 4. Papegoja. =ente, *f.* 4. Torda.

Papageien, *v. n.* o. *a.* Sladdra utan förstånd, likt en papegoja.

Papageienstock, *m.* (*Skepp.*) Armar öfver galionzieglerne.

Papeln, *v. n.* o. *a.* Lalla, som små barn; sladdra, prata utan eftertanke, likt en papegoja.

Papenaht, *f.* (*Skepp.*) Dubbel söm på ett segel.

Papier, *n.* 1. Papper; dokument, handling; tidning. =adel, *m.* Adel eller adelskap, som grundar sig icke på börd, utan på gamla häfder och dokumenter. =baum, *m.* Ett slags mulbärsträd, *Morus papyrifera*; äfven poppelträd. =beinchen, *n.* (*Anat.*) Pappersbenet i silbenet, *Os planum, papyraceum* l. *orbitarium*. =blume, *f.* Knappar. Die kriechende P., kattfötter. =fenster, *n.* 3. Pappersfonster eller -skärm. =geld, *n.* 2. Sedelmynt. =tapete, *f.* 1. Väggsmed. =macher, =müller, *m.* 3. Pappersmakare. =maß, *n.* Pappersmått

hos skräddare &c. (*Perukm.*) Pappersmått för sidlockarne i en peruk, hvilket brytes i lika många veck, som det skall sys lockar derpå. =mergel, *m.* En art mergel, som i papperstunna blad träffas bland stenkol. =mühle, *f.* 4. Pappersbruk. =ſchnitzel, *n.* =ſpäne, *m. pl.* Pappersspån. =ſtaude, *f.* 4. Pappersplanta, ett slags Cypergräs.

Papieren, *adj.* o. *adv.* Af papper, pappers . . . (*Fig.*) Veklig, klemig.

Papierer, se Papiermacher.

Papiſt, *m.* 4. Papist.

Papiſterei, *f.* 4. Papisteri; påfvelära.

Papiſtiſch, *adj.* o. *adv.* Papistisk, påflig.

Papp, (*Skepp.*) se Pappe.

Pappe, *f.* 4. Välling, barnvälling; klister; pappa. Dicke P., Bottenpapper. (*Skepp.*) Smörja af harts, talg, tran, svafvel och stött glas, att förvara skeppet för mask; äfv. styfning i segelduk.

Pappe, *f.* 4. Pappendeckel, *m.* 3. Papplock af papp, pappfoder.

Pappel, *f.* 4. Poppel, poppelträd. Kleine P., kattost, (ört.) =ſtaude, se Schlingbaum. =weide, *f.* 4. Poppelpil; sälg; hvitpil.

Pappeln, *adj.* o. *adv.* Af asp ell. poppel: träd.

Pappen, *v. a.* Limma, klistra, hopklistra; göra papp. Ein Kind p., uppföda ett barn med välling. Ein Schiff p., lägga papper och hår emellan förbydningen af ett skepp.

Pappen, *adj.* o. *adv.* Gjord af papp. =deckel, *m.* Lock af papp, bottenpapp (*Bokb.*) Papp. =macher, *m.* 3. Pappmakare. =ſtiel, *m.* 1. Afskräde af papp; småsak, lappri.

Pappicht, *adj.* o. *adv.* Lik gröt ell. välling.

Pappig, *adj.* o. *adv.* Mjuk, som gröt; dyig; äfjig (om vägar).

Papſt, *m.* 1. des ſes, *pl.* Päpſte. Päfve. Wer den P. zum Freunde hat, kann leicht Kardinal werden, den som har Biskopen till morbror, får lätt pastorat. =monat, *m.* En af de sex månader i året, då Påfven utdelar förläningar. =thum, *n.* 2. Påfvedöme, Päflig värdighet; papismen, Päfveläran.

Päpſtiſch, *adj.* o. *adv.* Päflig, påfvisk; papistisk.

Päpſtlich, *adj.* o. *adv.* Päflig, påfvisk.

Päpſtler, *m.* Katholik, papist.

Par, se Paar.

Parabel, *f.* 4. Liknelse, parabel (i *geometr.*)

Parade, *f.* 4. Parad, paradering. =platz, *m.* 1. Paradplats. =zimmer, *n.* 3. Statsrum.

Paradies, *n.* 1. Paradis; himmel; en nöjsam och behaglig ort; galeriet: äfven öfversta raden för åskådare i komedihus.

Paradieſiſch, *adj.* o. *adv.* Paradisisk, öfvermåttan angenäm, himmelsk.

Paradiren, *v. n.* h. Paradera.

Paraguaithee, *m.* Ett slags Amerikanskt thée af *Cassine paragua.*

Parador, *adj.* o. *adv.* Egen, besynnerlig; sällsam, orimlig.

Pärchen, *n.* 3. Par; äkta par.

Pardel, Parder, se Panther.

Pardune, *f.* (*Skepp.*) Barduner.

Paren, se Paaren.

Parentation, *f.* 4. Åminnelsetal, liktal.

Parentiren, *v. n.* h. Hålla åminnelsetal.

Parforcejagd, *f.* 4. Parforsjagt.

Pariren, *v. a.* o. *n.* h. Parera, undvika; slå undan; slå vad.

Pariſerblau, *n.* Ett slags Berlinerblått, gjordt utan alun, som derföre är ganska rent och ger starkare färg.

Parmeſankäſe, *m.* 3. Parmesanost.

Parnaß, *m.* 1. Parnass (berg); vitterhet, poesi. =gras, *n.* 2. Slotterblomster.

Parole, *f.* 4. Parol ell. lösen, order; ord, löfte.

Part, *m.* 6. Part; del, andel.

Partei, *f.* 4. Parti, en hel hop af allahanda saker; äfven ett parti folk, anhang,

Wortlaut, der Wortlaut der Bibel, der wörtliche Sinn, der Wortsinn, die Wortbedeutung, die Wortbildung, die Wortableitung, die Wortableitungslehre, die Wortableitungskunde, die Wortableitungswissenschaft, die Wortableitungsgeschichte, die Wortableitungsgeschichtsschreibung, die Wortableitungsgeschichtsschreiber, die Wortableitungsgeschichtsschreiberin, die Wortableitungsgeschichtsschreibung, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaft, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeit, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitslehre, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitskunde, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitswissenschaft, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichte, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreibung, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiber, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberin, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreibung, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaft, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeit, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitslehre, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitskunde, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitswissenschaft, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichte, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreibung, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiber, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberin, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreibung, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaft, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeit, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitslehre, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitskunde, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitswissenschaft, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichte, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreibung, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaft, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeit, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitslehre, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitskunde, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitswissenschaft, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichte, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreibung, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaft, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeit, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitslehre, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitskunde, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitswissenschaft, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichte, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreibung, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaft, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeitsgeschichtsschreiberschaftlichkeit, die Wortableitungsgeschichtsschreiberschaftlichkeit

Paſſion, Paſſionspredigt, *f.* 4. Christi lidande; passions- ell. fastlagspredikan.
Paſſionsblume, *f.* 4. Blå passionsblomma.
Paſſiren, *v. n.* ſ. o. h. Passera; tillkomma, tillstöta, hända.
Paſſirzettel, *m.* 3. Frisedel, tullfribetssedel.
Paſſivſchuld, *f.* 4. Gäld.
Paſte, *f.* Fluss: af glasmassa eftergjord ädelsten; äfv. massa, att deri aftrycka gemmer eller graverade ädelstenar.
Paſtell, *m.* 1. Pastell; pastellfärg. =gemälde, *n.* 3. =malerei, *f.* 4. Pastellmålning.
Paſtete, *f.* 4. Pastej. Die ganze P., allt ihop (om saker, hvilkas namn man egentligen icke känner). Paſtetenband, *n.* Läng träform, att deri forma pastejkanten. =boden, *m.* Botten eller nedersta skorpan af en pastej. =brot, *n.* Degen af en utbakad sönderskuren pastej; äfv. ett slags skorpor. =fleiſch, *n* Kött, som nyttjas till fyllning i en pastej.
Paſtetenwerk, *n.* 1. Bakelse- ell. pastejbageri eller bakning; bakelser.
Paſtinak, *f.* 4. Palsternacka.
Patent, *m.* 1. Patent, öppet bref, fullmagt.
Pater, *m.* 3. (i ett kloster); munk.
Paternoſter, *n.* 3. Radband; Fader vår; jfr Roſenkranz; äfv. hvar tionde stor kula på ett radband, hvarvid Fader vår läses, hvaremot vid de små mellankulorna blott säges Ave Maria; äfv. ett slags sämre lin ifrån Preussen, Curland och Lifland. =werk, *n.* Vattenuppfordringsverk med många ämbare ell. kulor vid en kedja eller ett rep, som, när de gå omkring, upphemta och utösa vattnet.
Pathe, *m.* o. *f* 4. Fadder, gudfadder, gudmoder; gudson, guddotter.
Pathenbrief, *n.* 1. Dopbetyg. =geld, *n.* 2. =geſchenk, *n.* 1. Pfennig, Faddergäfva.
Patriarch, *m.* 4. Patriark.
Patriarchat, *n.* En Patriarks värdighet och syssla.
Patrize, *f.* 4. Pigg; puns. (*Stilgj.*) Stamp ell. bokstaf af stål, som inslås i koppar till matris, hvari stilarne sedan gjutas.
Patrizier, *m.* 3. Patricisk person.
Patrolle, Patrulle, *f* 4. Ett stycke taft med fransar på en trumpet; äfv. patrull.
Patrolliren, *v. n.* h. Patrullera, gå patrull.
Patrone, *f.* 4. Patron, mönster; patron ell. skott; styckepatron ell kardus. =taſche, *f.* 4. Patrontaska. =taſchenriemen, *m.* 3. Bantler.
Patſch, *m.* 1. Slag, smäll med flata handen.
Patſchen, *v. a.* Slå med flata banden att det smäller; lappa, flicka. — *V. n.* h. Plaska; torka, spricka (om skorf).
Patzig, *adj.* o. *adv.* Se Trotzig. Sehr P. thun, slå stort på.
Pauen, *v. n.* Tala i en fin jemmerton; låta som en kalkonunge, gräla, säga emot; gå i smuts och äfja.
Pauke, *f.* 4. Puka; trumpethinnan i örat. Der Pauke ein Loch machen, göra slut på en sak.
Pauken, *v. a.* och *n.* h. Slå på pukor. † Torrbulta, prygla; prata högt och stojande. Die Kanzel p., trumfa, dunka i predikstolen.
Pauken, *n.* 3. Pukslag. =klöpfel, *m.* 3. Pukpinne. =ſchläger, Pauker, *m.* 3. Pukslagare. =ſtock, *m.* 1. Pukpinne.
Pausback, *m.* 1. Som har pussiga kinder. =bäckig, *adj.* o. *adv.* Pussig, uppblåst i ansigtet.
Pauſch, se Bauſch.
Pauſchen, *v. a.* (*Berge.*) Slå sönder eller smått. (*Fig.*) Smälta. — *V. n. h.* Pösa, yfvas, uppblåsas.
Pauſchig, *adj.* o. *adv.* Pösig.
Pauſe, *f.* 4. Paus; hvila, uppehör, afbrott.
Pauſen, Pauſiren, *v. n.* h. Pausera, göra en paus.
Pauſten, *v. a.* o. *n.* h. Pusta; pösa.
Pavian, *m.* 1. Babian: apa med kort svans; äfv. bätväktare; kåt, otäck menniska.

Paviljuhn †, *s.* Däck på smärre fartyg och speljakter.

Pech, *n.* 1. Beck. Das Bier liegt auf P., drickat ligger på beckade kärl. † P. an den Hosen haben, fastna, sitta qvar. =bäume, *f.* (*Brygg.*) Första jästen, som visar sig på ett fat, sedan drickat är påtappadt och fördt i källaren; nyttjas af Skomakare till klister. =baum, =fichte, se Kiefer. =draht, *m.* 1. =faden, *m.* 3. Beckträd =haube, *f.* 4. Beckhufva. =hauer, se Harzscharrer. =hütte, *f.* Beckhytta i skogen, der kådan brännes till beck. =kappe, *f.* Luten svart mössa, som Judarne bära närmast hufvudet under hatten; jfr =haube. =kerze, *f.* Ljus af skraptalg. =kranz, *m.* Beckkrans, att antända hus i krig. =krücke, *f.* (*Tunnb.*) Krycka att röra om becket då fat och tunnor beckas =kugel, *f.* (*Guldsm.*) Drifbeck. =licht, se =kerze. =mann, *m.* En som säljer ell. bräuner beck. (*Fig.*) † Das Pechmännchen kömmt, Jon Blund kommer (säges om små barn när de bli sömniga). =mütze, *f.* Beckhufva; äfv. svart kalott. =nelke, *f.* Tjärblomster, beckblomster, *Lychnis viscaria* Die wilde P., Sarons blomster. =opal, *s.* Ett slags gulbrun opal =ring, se =kranz. =rinne, *f.* (*Skogsv.*) Hålet i ett träd, hvarutur kådan rinner; äfven det inbuggna skogsmärket i ett träd, då det lofvar mycket harts. =schwarz, *adj.* o. *adv.* Becksvart, kolsvart.

Pechen, *v. a.* Bränna beck. — *V. n.* h. Klibba vid som beck.

Pechicht, *adj.* o. *adv.* Beckaktig.

Pechig, *adj.* o. *adv.* Beckig, beckad. (*Hytto.*) Pechiger Arbeit, kallas då jernet i smältningen är orent ell. flyter trögt.

Pechler, *m.* Beckbrännare.

Pechlich, *adj.* o. *adv.* Lik beck, klibbig.

Pedal, *n.* 1. Pedal (i orgverk).

Peil, *n.* Märke att se vattnets höjd. Peil hoch Wasser, säges, då vattnet vid flod hunnit sin största höjd. =loth, *m.* Pejllod. =stock, *m* Visirstaf, mätstock, pejlstock. =stuhl, *m.* Pejl-tol med tre fötter, hvarpå pejlkompassen står under pejlingen.

Peilen, *v. n.* h. (*Sjöf.*) Pejla, kasta blylod.

Pein, *f.* 1. Pina, pläga, smärta, ångest, qval.

Peinigen, *v. a.* Pina, pläga, qvälja; lägga på sträckbänken.

Peiniger, *m.* 3. Plägare; bödel.

Peinigung, *f.* 4 Pinande, plägande, qväljande; läggande på sträckbänken.

Peinlich, *adj.* o. *adv.* Plägande; besvärlig; brottmåls . . . criminal . .; för ängslig, grannlaga, rädd. Die peinliche Frage, pinlig ransakning på sträckbänken. Eine peinliche Anklage, ein peinlicher Handel, ett brottmål, urbota mål Ein hochnothpeinliches Halsgericht, pinlig rätt, domstol i lifssaker. Peinliche Gesetze, lagar, angående lifssaker. Ein peinliches Nachdenken, ett ängsligt eftersinnande, ett plågande hufvudbräk. † Er ist gar zu p., han är allt för noga, för grannlaga, för rädd. Sehr p. mit dem Gelde seyn, vara njugg om styfvern.

Peitsche, *f.* 4. Piska; stryk.

Peitschen, *v. a.* Piska, gifva piskslängar; slå ell. piska med ris ell. spö. =klatsche, *f.* 4. Pisksmäll =riem, *m.* 5. Pisksnärt. =stock, *m.* 1. Piskskaft. =streich, *m.* 1. Piskslång.

Pelikan, *m.* 1. Pelikan; pelikantång.

Pelle, *f.* Skal, i synnerhet det gröna skalet på nötter.

Pelz, *m.* 1. Foderverk, pelsverk, pelsfoder, pelskappa, pels; pelis, tjockt mögel; äfven tjock skinn på mjölk eller grädde. † Einem auf dem P. gehen, gå bröstgänges på en, sätta en i klämman. Einem den P. ausklopfen, basa upp en

Einem den P. wachſen, gifva någon en skrapa. Er will ſich damit einem P. verdienen, han tänker att sko sig dervid. Die alten Weiber ſchütteln den P. aus, säges (*Fig.*) i Osnabrück när det snöar. Einem den P. waſchen, und ihn nicht naß machen, handtera en med öfverdrifven skonsamhet. † Jemanden eine Laus in den P. ſetzen, förmå en att ta emot en tråkig menniska ell. åtaga sig en besvärlig sak; äfven ingifva misstankar hos en. =mütze, *f.* 4. Med pelsverk fodrad mössa. =märtel, *m.* 3. =wickel, *f.* 4. Buse. =reis, *n.* 2. Ympqvist eller gren. =rock, *m.* 1. Rock, fodrad med pelsverk.

Pelzen, *v. a.* Ympa (trän); ympa (koppor).

Pelzer, *m.* 3. Körsnär.

Pelzicht, *adj.* o. *adv.* Svampig; skodd, streckad; trädig.

Pelzig, *adj.* o. *adv.* (*Nat. hist.*) Ärmluggig, brokdragande, tätullig, *manicatus*; äfv. ullbeklädd, blänig, *stupposus*.

Pendul, *n.* 3. Pendel, *n.* 3. Pendel; pendelur, väggstussare.

Penn, *m.* Tränagel, tapp, pinne; äfv. trärigel för en dörr. =rad, (*Skepp.*) Rulle på kolderstocken.

Pennel, *n.* 1. Pennfoder. ſdävert.

Penterbalken, *m.* (*Skepp.*) Penderbalk ell.

Pergament, *n.* Pergament; äfven en skrift eller handling på pergament. =band, *m.* (*Bokb.*) Skinnband, pergamentband. =bänder, *pl.* (*Anat.*) Pergamentagtiga band eller senor, *Vincula membranacea*. =form, *f.* (*Guldsl.*) En bok af många enkla pergamentblad, hvaremellan guldbladen slås tunnare. =haut, *f.* Ett till pergament, beredt skinn. (*Anat.*) Pergamentlik hinna. =leim, *m.* Hornlim.

Pergamenten, *adj.* o. *adv.* Gjord af pergament.

Pergamenter, *m.* Pergamentmakare.

Periodenbau, *m.* 1. Meningars sammansättning i tal och skrift. =drechsler, *m.* 3. En som på ett onaturligt sätt sammanflickar meningar.

Periodiſch, *adj.* o. *adv.* Periodisk. Periodiſche Schriften, skrifter, som utkomma styckevis ell. häftevis.

Perkan, se Berkan.

Perle, *f.* 4. Perla.

Perlenmutter, *f.* 4. Perlemo.

Perlgerſte, =graue, *f.* 4. Perlgryn. =hirſe, *f.* 4. (*Bot.*) Stenfrö. =ſchrift, *f.* 4. Peristil.

Peroriren, *v. n.* h. Hålla tal; tala mycket, perorera.

Perpendikel, *m.* 3. Perpendikel. =uhr, Pendeluhr, *f.* 4. Pendelur.

Perücke, Perucke, *f.* 4. Peruk.

Perückenmacher, *m.* Perukmakare.

Perſon, *f.* 4. Person, menniska. Klein von P., liten till växten. Ohne Anſehen der P., utan anseende till personen.

Perſonendichtung, *f.* (*Rhetor.*) Liflösa tings framställande såsom talande, *Prosopopoeia*. =fall, *m.* (*Gramm.*) Dativus. =rückſicht, *f.* Anseende till person, mannamän (vid ett domslut), *Anthropolepsie*. =ſinn, *m.* Enligt Galls lära, ett eget sinne eller anlag, att efter längre tid genast känna igen personer, som man blott sett en enda gång; och hvars organ han trott sig finna vid öfra kanten af ögongropen. =ſteuer, *f.* Mantalspenningar, kopfskatt. =wort, *m.* (*Gramm.*) *Pronomen personale*.

Perſonificiren, *v. a.* Personifiera.

Perſönlich, *adj.* o. *adv.* Personlig, personligen.

Perſönlichkeit, *f.* 4. Personlighet.

Pertinenzſtück, *n.* 1. Tillhörighet.

Pertlen, se Pferdelen.

Peſel, *m.* Frodiem. — *S. f.* Rum eller kammare på nedra botten; äfven det

ſtörſta och bäſta rummet i ett hus, utan ſpisel eller kakelugn. =beere †, *f.* Lingon.
Peſt, *f.* 4. Pest. =artig, *adj.* o. *adv.* Pestilentialisk, pestaktig.
Peſtilenz, *f.* 4. Pestsmitta, pestsjuka.
Peſtilenzialiſch, *adj.* o. *adv.* Pestaktig, smittsam; anstucken af pest.
Petarde, *f.* 4. Petard, instrument att spränga fästningsportar m. m.
Petardirer, *m.* 3. Den som gör eller anlägger petarder.
Petermännchen, *n.* 3. Färsing (fisk). =ſilie, *f.* 4. Persilja. ſter.
Peterskraut, *n.* 2. Natt och dag; mjölblom-
Petrificat, *n.* 1. Stenvandling.
Petrificiren, *v. a.* Petrificera, stenvandla.
Petſchaft, Petſchier, *n.* 1. Pitscher, signet, sigill. =ſtecher, *m.* 3. Pitscherstickare, sigillgraverare.
Pfad, *m.* 1. Gångstig, gångväg. — *S. n.* Skjorta. =eiſen, *n.* (*Bergv.*) Dynstock, dunsten. =los, *adj.* o. *adv.* Utan väg, obanad. =ſchaud, *f.* Syn, ell. besigtning af vägar.
Pfadler, *m.* Lärftskrämare; äfven en, som gör eller säljer skjortor.
Pfaffe, *m.* 4. Prest.
Pfaffenhöblein, *n.* 1. Kornkäl. =platte, *f.* 4. =röchen, *n.* 3. =traut, *n.* 2. Smörblomster, munkhufvud, skallnacke, pissenlit. =ſchuh, *m.* 1. Guckuskor.
Pfäffling, *m.* Abbé: ett mellanting mellan Prest och lekman; äfv. en som slafviskt tjenar Prester; äfv. en sort äpplen.
Pfafferei, *f.* 4. Prestväsen, prestmyndighet.
Pfaffiſch, *adj.* o. *adv.* Prestlig, prestaktig.
Pfahl, *m.* 1. des =es, *pl.* Pfähle. Påle, stör, stolpe; pinne, tältpinne, stång; palissad. An dem P. ſtehen, stå på påle. Innerhalb vier Pfählen, inom fyra väggar. † Su Hauſe iſt er recht in ſeinen vier Pfählen, hemma mår han bäst. =bauer, *m.* Ett slags bonde, hvars rättighet blott består deri, att, då hans boskap går in på en annans ägor, den af nabolig vänskap icke pantas. =baum, *m.* Träd, tjenligt till bropålar eller att slå ned i sjöbotten. =bürger, *m.* Så kallades fordom dels de, hvilke bodde utom stadsmuren i förstaden inom de pålar, som tjente till råmärken af stadens lagsaga: Bann- und Gerichtspfähle, dels de, som antagit borgarerätt i en stad, ehuru de voro en annan Herres undersäter. =dorf, *n.* Så kallas i Braunschweigska landet vissa byar, hvilka ligga inom staden Braunschweigs råpålar. =eiche, *f.* Ek, som är tjenlig till bropålar eller att slå ned i sjöbotten: bör hålla 15 tum i tverlinie och 25 alnars längd. =eiſen, *n.* Jernpåle att stöta hål med i fast botten, der en träpåle skall nedslås. I glashyttor är P. ett starkt jern i form af en grepe. =geld, *n.* Pålpenningar: en afgift, som fartyg måste betala i sjöstäder och hamnar. =gericht, *n.* Domsaga öfver en enda gård i en annans lagsaga. =graben, *m.* En graf med pallisader; dike, som tjenar till råmärke. =grund, *m.* Pålad grund för en byggnad. =haufen, *m.* En hop med pålar, pålhög. I vinskötsel indelas vinbergen efter P., då 6 Schock vinstockar höra till en P. =hecke, *f.* En med pålar besatt häck, som tjenar till råmärke. =holz, *n.* Gärdesgårdsstör. =maſt, *m.* Mast, som består af ett enda träd. =mühle, *f.* Vattenqvarn, som hvilar på pålgrund. =päuchel, *m.* (*Bergv.*) Stor hammare att slå in pålar. =ramme, *f.* Pålklubba. =ſchwanz, *m.* (*Bergv.*) Öfra ell. breda änden af en påle. =ſtelle, *f.* (*Vapenk.*) Påle i vapen: medlersta stället i ett efter längden i tre lika fält indeladt vapen. =ſtich, *s.* (*Skepp.*) Pålstek: ett

slags lifknop, hvarmed fartyg fästas vid duckdalber. =werk, *n.* Pålverk, pallisader. =wurm, *m.* Skeppsmask. =wurzel, *f.* Hjertroten på ett träd. =zaun, *m.* Gärdesgård af pålar. =zins, *m.* Ränta eller skatt till jordägaren för njutet skydd och tillstånd att bo på dess ägor.

Pfählen, *v. a.* Förse med pålar &c., pala, förse med pålverk, störa (vinrankor o. d.). Den Hopfen p., störa en humlegård. Einen Menſchen p., slå en spetsig päle genom bröstet (på en barnamörderska, fordom).

Pfand, *n.* 2. des =es, pl. Pfände, Pant; underpant, hypotek. Einem etwas zum Pfande geben, sätta något i pant, pantsätta hos någon. Pfänder ſpielen, leka pantlek. Pfänder der Liebe, så kallas ofta barnen: kärlekspanter. Ein Gut in P. haben, hafva ett gods under förpantning. *Anm.* Då fast egendom förpantas, kallas det Unterpfand eller. Hypothek. =bar, *adj.* o. *adv.* Som kan förpantas eller tjena till underpant.

Pfändbar, *adj.* o. *adv.* Som kan utpantas.

Pfändegeld, *n.* Penningar, hvarmed en pant igenlöses. =man, se Pfänder.

Pfanden, *v. n.* h. Tjena till pant. — *V. a.* Panta, taga i pant.

Pfänden, *v. a.* Panta, utmatta; intaga ell. upptaga, seqvestrera (kreatur, som gå på olofligt bete m. m.).

Pfänder, *m.* Hägnridare: den som gifver akt på att ingen kör öfver åkern, att ingen boskap betar på ett ställe, der det gör skada, och som, i fall det sker, har rättighet att hålla boskapen i qvarstad. =ſpiel, *n.* 1. Pantlek.

Pfändung, *f.* 4. Pantning, utmätning, seqvester, seqvestrering, qvarstad.

Pfanne, *f.* 4. Panna, takpanna, taktegel eller plåt; fångpanna; tapphål; murbrukslafve. (*Anat.*) Fogning eller hål; hvari ett ben är fogadt och tager i ett annat. Aus der P. ins Feuer fallen, komma ur askan i elden, d. ä. ur en mindre olägenhet i en större. † In die P. hauen, nedergöra, nedhugga.

Pfannenſchmied, *m.* 1. Pannsmed.

Pfänner, *m.* Den som har del i några hyttor vid saltverk, eller i solan; äfven ägare af en saltpanna, hvari solan sjudes. Är det en person af stånd, kallas han Pfannenherr. =ſchaft, *f.* Egenskap eller värdighet af en Pfänner; äfv. alla sådana personer tillsamman såsom ett sällskap betraktade.

Pfarrdienſt, *m.* 1. Kyrkoherdesyssla, pastorat. =dorf, *n.* By, der en Prest bor; äfv. by eller hemman, som tillhör en kyrka. =frau, *f.* Pastorska. =fuhre, *f.* Körslor, som bönderna måste göra för Prelor, som bönderna måste göra för Presten och kyrkan. =gebühren, *s. pl.* Presträttigheter, inkomster i penningar, som Presten har rättighet att begära, *Jura stolæ.* =gemeinde, *f.* 4. Socken, församling. =genoſſen, *pl.* Sockenfolk, socknemän, församlingens ledamöter. =gut, *n.* Prestgård. =handel, *m.* Olofflig handel med prestsysslor, Simoni, som i synnerhet brukas af vissa Expeditions-Sekreterare vid Ecclesiastik-expeditionen i Hildesheim. =haus, se Pfarre. =herr, *m.* 4. Kyrkoherde, Pastor. =kind, *n.* 2. Sockenbo. =kirche, *f.* 4 Sockenkyrka. =lehen, *n.* Rättighet att tillsätta Prest i en socken, *Jus patronatus*; äfven ett gods, hvartill denna rättighet hör. =leute, *s. pl.* De, som måste utgöra vissa dagsverken åt Socknepresten; äfven socknebor; äfv. en Prests tjenstfolk. =mann, *m.* Sockenbo; äfv. en som är skyldig att arbeta vid prestgården. =wohnung, se Pfarre.

Pfarre, *f.* 4. Pastorat, församling, socken.
Pfarrei, *f.* 4. =haus, *n.* 2. =wohnung, *f.* 4. Prestgård.
Pfarren, *v. n.* Höra till en församling ell. socken, vara sockenbo. Das Dorf N. pfarret nach.
Pfarrer, *m.* 3. Kyrkoherde, Prest, Pastor.
Pfau, *m.* 6. Påfågel. =henne, *f.* 4. Påfågelshöna.
Pfauenspieget, *m.* 3. Brunskär, se Wasserdorst.
Pfebe, *f.* 4. Kurbis, pumpa.
Pfeffer, *m.* 3. Peppar. † Da liegt der Hase im P., der ligger en hund begrafven, det är just knuten. Er legt den P. darauf, han häller det ganska dyrt. Ein Schlag aus dem P., som gör brännande ondt. =brühe, *f.* Sås med peppar. =gurke, *f.* 4. Insyltad gurka. =kuchen, *m.* 1. Pepparkaka. =nüßchen, *n.* 3. Liten pepparkaka, i form af en nöt. =vogel, *m.* 3. Tukan.
Pfeffern, *v. n.* h. Bita, som peppar, på tungan. — *V. a.* Peppra, strö peppar på. (*Fig.*) Das iſt gepfeffert, det är väl saltadt, det har många besvärligheter med sig, den varan är mycket högt uppsatt. Gepfefferte Worte, bitande ord. I Schwaben kallas pfeffern, att på tredje dag Jul eller menlösa barns dag på lek gå omkring och slå folk på händerna med ris, i synnerhet flickor, för att få pepparkakor af dem.
Pfeifchen, *n.* 3. Liten pipa.
Pfeife, *f.* 4. Pipa, hvisselpipa; tverpipa; flöjt; tobakspipa. Die P. einziehen, stoppa pipan i säcken. Pfeifen ſchneiden, weil man im Rohre ſitzt, smida medan jernet är varmt, nyttja tillfället. Er ſchneidet ſeine P. dabei, han har sin fördel dervid, hans åker gror dervid.
Pfeifen, *v. n. irr.* h. Ich pfiff, *imp.* gepfiffen, *part.* Hvissla, pipa; blåsa på tverpipa eller flöjt. Der Wind pfeifft, vädret hvinar. Einen Vogel p. lehren, lära en fågel sjunga. Einem Hunde p., hvissla efter en hund. † Er pfeift beſtändig, han pjunkar ständigt. (*Ordspr.*) Wer gerne tanzt, dem iſt bald gepfiffen, icke svårt att locka, den som med vill hoppa. † Auf den letzten Loche p., sjunga på sista versen, ligga i själtäget. † Einem etwas p., underlåta att göra något, som en annan önskar eller väntar. — *V. a.* Eine Melodie p, blåsa en melodi. =baum, =ſtrauch *m.* 1. Spansk fläder. =topf, *m.* 1. Piphufvud. =muſchel, *f.* 4. Slunga: ett snäckslägte, *Serpula* L. =räumer, *m.* 3. Piprensare. =rohr, *n.* 1. Pipskaft. =ſtopfer, *m.* 3 Pipstoppare.
Pfeifente, *f.* 4. Vriand.
Pfeifer, *m.* 3. Pipare; hvisslare. =gericht, *n.* En rätt, som hälles i Frankfurt vid Main kort före höstmessan, så kallad efter Musikanterne, hvilka beledsaga de Deputerade af städerna Nürnberg, Worms och Bamberg, som der församlas, för att få stadfästelse på sina rättigheter angående messan.
Pfeil, *m.* 1. Pil; kastspjut, dart. P. är ock på en gradbåge det förnämsta i grader indelta stycket, hvarpå hammaren eller knäet är rörligt. (*Mathem.*) *Sinus versus*: den delen af en cirkels halfva tverlinie, som ligger mellan bågen och dess Sinus. (*Fig.*) Seine Pfeile verſchoſſen haben, icke ha något mer att säga: vara försvagad, utmattad. =fiſch, *m.* 1. Hornfisk. =muſchel, *f.* 4. Stenmussla. =ſchütze, *m.* 4. Bågskytt. =ſtein, *m.* 1. Vätteljus, belemnit. =würzel, *f.* 4. Hjertrot på en vinstock.
Pfeiler, *m.* 3. Pelare, pilaster, fyrkantig pelare, som går in i muren; väggen emellan tvenne fönster; stötta, stolpe,

uppståndare. =spiegel, *m.* 3. Spegel på väggen emellan tvenne fönster.

Pfeilern, *v. a.* Förse, understöda en pelare.

Pfennig, *m.* 1. Runstyske. Den hundertsten P. bezahlen, betala en procent. Der zwanzigste P., fem af hundra. † Pfennige haben, vara rik. Er hat keinen rothen P., han äger icke en ny halföre. Er hat manchen schönen P. verzehrt, han har förtärt vackra penningar. (*Ordspr.*) Wer den P. nicht achtet, kommt nicht zum Groschen, den som icke sparar runstycket, han får aldrig räkna dalern. =kraut, *n.* 2. Penningegräs; stillfrö. =mark, *f.* Den i bergväsen brukliga marken, indelt i sina 256 delar. [mästare.

Pfenningmeister, *m.* 3. Räntmästare, skatt-

Pferch, *m.* 1. Pferche, *f.* 4. Träck efter fyrfotade, i synn. tama djur; gödsel; fälla der fåren ligga instängda på marken; äfven sättet att fälla fåren, fällning; park, instängd plats der fritt tillträde är förbudet. =hütte, *f.* =karren, *m.* Schäferkoja vid en fälla. =lager, *n.* De i fällan liggande fåren; äfven alla fåren på ett gods. Das Gut hat ein P. von 400 Stück. =recht, *n.* Rättighet att fälla fåren och sålunda göda äkern. =schlag, *m.* Fällors uppslående på äkern och fårens instängande deri.

Pferchen, *v. n.* Träcka (om djur och fåglar); fälla (får). — *V. a.* Gödsla (jord); beta i fällor.

Pferchen, se Pferchschlag.

Pferd, *n.* 1. Häst; ryttare. Zu Pferde seyn, rida. Ein verschnittenes P., en vallak, utskuren häst. Zu Pferde dienen, tjena vid rytteriet. Zu Pferde blasen, gifva tecken med trompeten, att ryttare skola sitta upp. Ein Commando von 50 Pferden, ett kommando af 50 man till häst. † (*Ordspr.*) Die Pferde hinter den Wagen spannen, das Pferd beim Schwanz aufzäumen, begynna en sak bakfram. Sich vom Pferde auf den Esel setzen, förvärra sitt tillstånd, sina omständigheter. Hüte dich, mein P. schlägt dich, akta dig för mig. Einem geschenkten Pferde muß man nicht in das Maul sehen, man bör icke skåda en gifven häst i munnen. Trauwohl ritt das P. weg, säges då man blir bedragen af en, som man trott mycket väl. =acker, *m.* Så kallas i Grefskapet Schwarzenberg ett bondhemman, som efter ägarens död måste gifva bästa hästen till egendomsherren. =makrele, *f.* En art makrill. =mann, *m.* Centaur: ett fabelaktigt djur, som var hälften karl och hälften häst.

Pferdeapfel, *m.* 1. Torr träck efter hästar. =arbeit, *f.* Arbete, som förrättas med hästar. † (*Fig.*) Mycket svårt och tungt arbete. =arzneit, *f.* Hästläkedom. (*Fig.*) För starkt läkemedel. =bär, *m.* En mindre art röd björn. =bauer, *m.* Bonde, som sköter sin åker med hästar; äfv. bonde, som har så mycken åker, att han till dess skötsel måste underhålla minst ett par hästar. =bremse, *f.* 4. Broms, hästfluga. =decke, *f.* 4. Hästtäcke; schabrack. =dille, *f.* 4. (*Bot.*) Rossdill. =geschirr, *n.* 1. Seldon. =haar, *n.* 1. Hästhår; tagel. De långa håren eller taglet i svansen kallas vanligen P. och de korta håren på kroppen Roßhaare. Es hängt nur an einem Pferdehaare, det behängt nur an einem Pferdehaare, det beror af en bagatell. =wurm, *m.* Tagelmask. =hai, *m.* Största sorten hai, *Squalus maximus.* =händler, *m.* Hästhandlare, hästpränglare, häktmakare. =hirsch, *m.* Brandhjort. =kastanie, *f.* 4. Hästkastanie. =knecht, *m.* 1. Stalldräng. =lin, (*Skepp.*) Pertlina. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Som en häst. (*Fig.*) Grof, dum, oför-

nuſtig. =münze, *f.* 4. Horsmynta. =ſamen, *m.* (*Bot.*) Täkra, =verleiher, *m.* 3. En som hyrer ut hästar. =zeug, se =geſchirr. =zucht, *f.* 4. Stuteri; hästafvel.

Pferdeln, *v. n.* h. Lukta häst.

Pferdiſch, se Pferdemäßig.

Pferdner, se Pfirdebauer.

Pfiff, *m.* 1. Hvisslande med pipa, pip, pipning; list, knep, svek, puts. Nichts auf den P. geben, icke bry sig om när tecken gifves med pipan. † Keinen P. von etwas wiſſen, icke veta det ringaste. Er verſteht den Pfiff, han förstår konsten. Er braucht lauter Pfiffe, han umgäs alltid med ränker.

Pfiffig, *adj.* o. *adv.* Full af småknep, småkonstig, slug, listig; klyftig, förslagen.

Pfiffigkeit, *f.* 4. Slughet; list, knep.

Pfingſtbrunnen, *m.* En brunn ell. källa vid Steinau i Hanau-landet, med hvars vatten gossar vid pingsttiden fylla vissa kärl, kallade =inſuln. =dienstag, *m.* Tredje dag Pingst. =feuer, *n.* En glädjeeld, som herdarne i Schlesien på andra ell. tredje dag Pingst antända af enris o. d. =huhn, *n.* Ett höns, som på några ställen, Pingsttiden, betalas till egendomsherren. =montag, *m.* Annan dag Pingst. =ochs, *m.* Er iſt geputzt wie ein P., han är osmakligt utstofferad.

Pfingſten, *f.* 4. Pfingſtfeſt, *n.* 1. Pingst. pingsthelg. Pfingſten auf dem Eiſe, aldrig någonsin.

Pfippe, *m.* 1. Pippen eller hönstippen.

Pfirſiche, Pfirſche, *f.* 4. Persika.

Pfirſichbaum, *m.* 1. Persikträd.

Pfirſchkraut, *n.* 2. Loppört; loppfrögräs; jungfrutväl.

Pflanzbürger, *m.* 3. Nybyggare.

Pflänzchen, *n.* 3. Liten planta, växt ell. ört.

Pflanze, *f.* 4. Planta, växt, ört.

Pflanzen, *v. a.* Plantera, anlägga, ställa, uppresa, inplanta. =laus, *f.* 1. Bladsput. =reich. *n.* 1. Växtrike.

Pflanzer, *m.* 3. Planterare; nybyggare.

Pflanzholz, *n.* 2. =ſtock, *m.* 1. Planterpinne. =reis, *n.* 2. Sätt-telning. =ſchule, *f.* 4. Trädschola, plantschola; seminarium, schola för prestämnen. =ſtadt, *f.* 1. Nybygge.

Pflänzling, *m.* Trädplanta, som uppskjutit ur fröet, telning; qvist till plantering.

Pflanzung, *f.* 4. Plantering, planteringsställe; nybygge, koloni.

Pflaſter, *n.* 3. Pläster, plåsterlapp; stenläggning, gatuläggning; stengolf; stengata; golfsten, qvadersten. Das P. treten, slå dank. =geld, *n.* 2. Afgift till en gatas ell. vägs underhåll. =ſtein, *m.* 1. Sten till stenläggning. =treter, *m.* 3. Gatstrykare, dagdrifvare, lätting.

Pflaſterer, *m.* 3. Stenläggare, gatläggare.

Pflaſtern, *v. a.* Stenlägga; plåstra, pålägga plåster. Eine Büchſenkugel p., lägga fetlapp under kulan. † Das Geſicht p., sätta muscher i ansigtet.

Pflaſtern, *n.* 3. Stenläggning; plåstrande.

Pflaumfeder, se Flaum. Flaumfeder.

Pflaume, *f.* 4. Plommon.

Pflaumenmuß, *n.* 1. Plommonmos.

Pflegamt, *n.* Ett visst distrikt af gods, som står under förvaltning af en Amtmann, men hvilken kallas =amtmann, Pfleger, Pflegevogt. =befohlen, *adj.* o. *adv.* Omyndig, som står under ens förmynderskap. =haft †, *adj.* o. *adv.* Förpligtad; lifegen. =rechnung, *f.* Förmyndareräkning. =ſam, *adj.* o. *adv* Som låter väl handtera sig, len för känseln; som låter böja och länka sig. (*Fig.*) Böjlig, lättvist.

Pflege, *f.* 4. Skötsel, aus, omvårdnad, sorgfällighet; underhåll, curatel, förmynderskap, förvaltning; distrikt, domsaga, område, trakt, nejd. =ältern, *pl.* Fo-

ster-föräldrar. =kind, *n* 2. =sohn, *m.* 1. =tochter, *f.* 4. Fosterbarn, fosterson, fosterdotter. =mutter, *f.* 3. Fostermoder. =vater, *m.* 3. Fosterfader.

Pflegen, *v. a. reg.* Sköta, ansa, värda, bära omsorg för, sich P., noga värda, sköta sig väl. — *V. a. irr* Ich pflege, du pflichst (pfliegst), er pflicht (pfliegt); *imp.* ich pflag (pflog); *part.* gepflogen; underhalla, uppehälla; betjena sig af, nyttja, njuta. Der Liebe p., vara begifven på kärlek; göra kärleksverk. Umgang p., umgäs. Seinen Lüsten p., öfverlemna sig åt sina begärelser. Unterhandlung, p., underhandla om. Rathes mit einen p., öfverlägga om, öfverväga med någon, rådfråga någon; rådslå med en. — *v. n. reg.* h. Plåga, vara van, bruka.

Pfleger, *m.* 3. Förvaltare, föreståndare; förmyndare; uppfostrare.

Pflegling, se Pflegekind.

Pflegung, *f.* 4. Skötsel, ans, vård.

Pflicht, *f.* 4. Pligt, skyldighet, åliggande. (*Skepp.*) Plikt, halfdäck. In Pflichten nehmen, låta svärja trohetseden; taga trohetseden af. Schoß und Pflichten bezahlen, betala sina utskylder. In P. stehen, stå i tjenst. Die Pflichten leisten, svärja trohetseden. =anker, *m.* 3. Pliktankare. =bar, *adj.* Pligtig, skyldig, förbunden till något. =bare Güter, gods, som böra utgöra vissa dagsverken till herregården; älv. skattegods, till skillnad från frälsegods. =bruch, *m.* 1. Trolöshet, förräderi; edsörebrott. =brüchig, *adj.* o. *adv.* Trolös, otrogen. =frei, *adj.* o. *adv.* Fri (ifrån tjenst, skatt, tunga), frälse. =gefühl, *n.* 1. Känsla af sin pligt. =korn, se Zinskorn. =leistung, *f.* 4. Fullgörande af sin pligt; hyllning. =los, *adj.* o *adv.* Trolös, otrogen; fri ifrån pligt. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Enlig eller öfverensstämmande med sin pligt. =mäßigkeit, *f.* 4. Öfverensstämmelse med sin pligt. =schuldig, se =mäßig. =theil, *m.* 1. Laglig arflott. =vergessen, *adj.* o *adv.* Pligtförgäten. =vergessenheit, *f.* Förgätenhet af sin pligt. =widrig, *adj.* o. *adv.* Stridande emot pligt.

Pflichtig, se Pflichtbar.

Pflichtlich, *adj.* o. *adv.* Grundad i en pligt [ell. skyldighet.

Pflock, *m.* 1. des =es, *pl.* Pflöcke. Pinne, tältpinne, stång; nagel, plugg, pinne, splint. Einen P. zurück nehmen, gifva efter.

Pflöcken, *v. a.* Fästa med pinnar, plugga. † Einen p. und stöcken, lägga en i band och bojor.

Pflückeisen, *n.* (*Sidenv.*) Noppsax. =schulden †, *s pl.* Plockskulder, småskulder.

Pflücken, *v. a.* Plocka; upplocka; afplocka. † Einen p., plocka, lugga en; taga efter hand bort hans egendom. † Wir haben noch ein Hühnchen mit einander zu p., vi hafve än en gås oplockad, något oafgjordt oss emellan.

Pflücken, *n.* 3. Pflückung, *f.* 4. Plockning.

Pflug, *m.* 1. des =es, *pl.* Pflüge. Plog. Hinter dem Pfluge gehen, köra plogen. † Die Pferde hinter dem Pfluge spannen, angripa en sak i orätt ände. Das ist fein Wagen und P., det är hans åker och äng, hela hans födkrok. Bauer geh wieder an deinen P., bry dig icke om det som du icke förstår. På några ställen kallas också ökdagsverke vid plogen: Pflug, och på andra är ein P. så mycket åker, som en plog kan sköta om året, ett öres land. — P. bet. äfven band eller rote: ett sällskap af flera till ett gemensamt arbete förenade personer, t. ex. vid torfskärning kallas P. så många personer, som fordras att förrätta ett dagsverke på bestämd tid, vanligen 7

man. =balken, baum, *m.* Plogtistel, plogstäng. =dienſt, *m.* Herregärdsskötsel med plogen; äfv. ökedagsverke. Das iſt mein P. und Acker, det är min födkrok. =eiſen, =meſſer, *n.* 3. Plogrist; plogbill, plogjern =frohne, se =dienſt. =geld, *n.* Plogskatt. =häckel †, *n.* Plogyxa. =halter, *m.* Den som styr plogen, till åtskillnad ifrån förköraren, som styr oxarne ell hästarna. =haupt, heut, *n.* Mylle, vise, viseqvist: den delen af plogen på hvilken billen fästas. =holz, *n.* Plogås. =höt, se =haupt. =kehre, *f.* Vändning med plogen; stället der vändningen sker. =korn †, *n.* Säd, som måste betalas för hvar plog. =krengel, *m.* Ärderboge, krok vid trädstocken. =krümme, *f.* Den delen af plogen der billen sitter. =land, *n.* Plogland; äfven ett stycke land, som kan upplöjas om dagen. =meſſer, *n.* Plogrist. =muſchel, *f.* En bätsnäcka, *Chama rugosa.* =naſe, *f.* Den delen af plogen der plogfjölen och ståndaren (Griechſäule) fram till stöta tillhopa. =rad, *n.* Ploghjul. (*Fig.*) Åkerbruk. =recht, *n.* En viss rättighet, som plogen har, t. ex. att den, som stjäl en plog, böter eller straffas härdare än för annan tjufnad; äfv. indelning af åkern efter tredingsträde, då två tredjedelar af åkern besås och en hvilar; äfven åkerren. Ein Stück Feld nach P. übernehmen, arrendera åkern på tre år. =reute, *f.* =rödel, *n.* Se =ſcharre. =ſäge, *f.* Plogrist. =ſchar, *f.* 4. Plogjern, plogrist. =ſterze, *f.* 4. Plogstjert, handvetar, bakståndare, hvarmed plogen styres. (*Bot.*) Se Hauhechel. =ſtöchchen, *n.* Se =holz, ſtürze, *f.* Plogfjöl, hvarmed jorden omvändes, mullfjärd. =tag, *m.* En dag då böndern böra göra plogdagsverke. =theil, *m.* Plogskatt. =wage, *f.* Tvärträ på plogtisteln eller stången.

Pflügen, *v. n.* Arbeta i jorden, plöja. (*Sjöf.*) Der Anker pflügt, ankaret har ej tagit fast grund, utan släpar efter skeppet på sjöbottnen. Den Sand p., företaga sig ett otacksamt, fåfängt arbete.

Pfn.iſche, *f.* (*Jäg.*) Jagthundarnes andel af det första fällda vildtet.

Pfneiſchen †, *v. n.* h. Fnysa. — *V. a.* (*Jäg.*) Lägga lockmat åt vilddjuren; äfv. gifva hundarne af det första fällda vildtet.

Pfortader, *f.* Portådern: en af de tre stora bloda'rorna, som föra blodet till lefvern. =brempel, *m.* Trän ell. plankor, som ligga i styckportarne på krigsskepp och utgöra de fyra sidorna deraf. =gat, *n.* Styckport på skepp. =hänge, *f.* Jernverket ell. hasparne på styckportar. =laken, *n.* (*Skepp.*) Portkläde. =ſegel, se Vollaſtſegel. =tau, *n.* (*Skepp.*) Portband, porttåg.

Pförtchen, *n.* 3. Liten portingång.

Pforte, *f.* 4. Port, ingång. Die Ottomaniſche P., Turkiska hofvet; äfv. Turkiska riket. Pfortengericht, *n.* Ett slags ting, som hålles framför porten vid kloster. =tau, *n.* Tåg, hvarmed styckportarne på skepp tillslutas.

Pförtner, *m.* 3. Portvaktare. (*Anat.*) Högra magmunnen.

Pfoſch, *m.* 1. Luder, lockmat.

Pfoſte, *f.* 4. Pfoſten, *m.* 3. Dörrpost, fönsterpost; tjock planka.

Pfote, *f.* 4. Fot, tass, labb, ram.

Pfriem, *m.* 5. Pfrieme, *f.* 4. Syl, pryl; pligg. =eiſen, *n.* Rymnål på krigsskepp. =geld, *n.* (*Sjöf.*) Kapplake.

Propf, *m.* 5. Propfen, *m.* 3. Propp, stopp, kork; förladdning; fyllkalk. =reind, *n.* 2. Ymp, ympqvist. ſympa i trän.

Propfer, *v. a.* Proppa, korka, tilltäppa;

Pfründe, *f.* 4. Prestlägenhet, prebende.

Pfründen, *v. a.* Gifva dagligt underhåll;

förse med prebende. — *V. n.* h. Kasta af sig såsom prebende. Die Abtei pfründet 6000 Thlr. =kauf, *m.* Handel med andeliga embeten och inkomster, *Simoni.*

Pfründner, *m.* 3. Innehafvare af en andelig beställning ell. prebende.

Pfuhl, *m.* 1. Kärrpuss, pöl. Der feurige P., helfvetets afgrund. — *S. n.* Sopor. =baum, *m.* (*Bergv.*) Syltsville, hjulstock i vindspelet vid schakterna. =eiſen, *n.* (*Bergv.*) Jernet, hvari denna hjulstock går. =fiſch, *m.* som uppehåller sig i göl ar, gyttja och pussar, damfisk, gyttjefisk.

Pfühl, *m.* 1. Pöl, kudde, som går tvärs öfver sängen, hufvudgärd.

Pfühlen, *v. n.* h. Smaka gyttja.

Pfühlicht, *adj.* o. *adv.* Gyttjig.

Pfuhlig, *adj.* o. *adv.* Som innehåller en göl eller puss.

Pfui, *interj.* Fi! fi skam! tvi!

Pfund, *n.* 1. Skålpund, mark, talang, natursgåfva, snillegåfva, pund, kunskap.

Pfünder, *m.* Pyndare, snallvåg; äfven en sak, som väger en mark, pundig eller punding. Ein Zwölfpfünder, en tolfpunding, ett tolfpundigt stycke ell. kanon.

Pfündig, *adj.* o. *adv.* Som väger ett skålpund eller en mark; pundig (om kanoner). Pfündige Pfennige kallades fordom sådane penningar, af hvilka det bestämda antalet utgjorde en hel mark fullvigtiga penningar; äfven sådane penningar, som räknades marktals, till skillnad från de ringare och lättare, som räknades efter skillingar.

Pfundleder, *n.* 3. Buntläder.

Pfuſchen, *v. n.* h. Fuska, göra dåligt arbete. In etwas p., befatta sig med, lägga sig uti något.

Pfuſcher, *m.* 3. Handtverkare, som arbetar i mjugg; fuskare; kläpare; löst krut, som brinner af i fängpannan. (*Fig.*) Fel, förseelse.

Pfuſcherei, *f.* 4. Fuskeri, kläperi.

Pfütze, *f.* 4. Puss, pöl, sumpigt ställe.

Pfützeimer, *m.* Ämbar att ösa vatten med. =made, *f.* Metmask. =meiſe, *f.* Entita. =naß †, *adj.* o. *adv.* Genomvåt. =ſchale, *f.* (*Bergv.*) Skålar ell. ämbar af bleck att ösa ut vatten.

Pfützen, *v. a.* (*Bergv.*) Ösa vatten ur en grufva. — *V. n.* h. Hvina. — ſ. Springa, gå sönder, begifva sig hastigt bort.

Pfützicht, *adj.* o. *adv.* Lik en puss eller göl. Pfützichtes Waſſer, grumligt och orent vatten.

Pfützig †, *adj.* o. *adv.* Pussig, gyttjig, oren.

Phantaſie, ꝛc. se Fantaſie, ꝛc.

Philiſter †, *m.* Kälkborgare; äfv. Studenters öknamn på dem, som icke äro det; lättrogen tok; Länsman ell. tobak på botten i en outrökt pipa. (*Tunnb.*) Kil emellan ett för vidt tunnband; äfven gammal utnött ullkam.

Phlegma, *n. indekl.* Flegm.; kallsinnighet, trögh.

Phlegmatiſch, *adj.* o. *adv.* Flegmatisk, kallsinnig, trög.

Phyſik, *f.* 4. Fysik, naturkunnighet, naturkunnig.

Phyſikaliſch, Phyſiſch, *adj.* o. *adv.* Fysisk, naturlig.

Phyſiker, *m.* 3. Fysikus, naturforskare, naturforskning.

Phyſikus, *m.* Provincialmedicus.

Pichen, *v. a.* Becka, tjära.

Pick, *n.* 1. Pickning: stöt med näbben ell. fingret; äfv. pickning eller ljudet af ett urs gång. =meiße, *f.* Talgoxe. =roſinen, =ſchiefer, *m.* Segringsslagg ell. glödspån på koppar. =zibeben, *pl.* Bästa sort Spanska russin.

Pickelhäring, *m.* 1. Pickelhäring, narr, gäck, tok, harlekin, gycklare. =haube se Bickelhaube.

Pickeln †, *v. n.* h. Tokas, spela narr, fjol-

Picken, *v. a.* Hacka med näbben, picka.
Pickern, *v. n.* *h.* Picka tätt och ofta. (om ur); äfven föra fragtgods på en bred fragtvagn.
Picket, *n.* 1. Piket, piketspel.
Pick, *n.* 1. (i kort) Spader. — *S. m.* (*Skepp.*) Pik, dirk. Die Raaen in den Pick setzen, se Picken. — *S. f* Understa och bakersta afdelningen ell. rummet i ett skepp, tätt vid aktern. =pforte, *f.* (*Skepp.*) Portakter i piken, der arbetsfolket går ut och in. =ſtück, *n.* (*Skepp.*) Resande bottenstock.
Picke, *f.* Pik. (*Fig.*) † Hemligt agg, stickord. Von der P. auf dienen, tjena upp sig. (*Fig.*) Eine P. auf jemand haben, hafva hemligt agg till någon. Das war eine P. auf ihn, det var ett stickord, dermed pekades på honom; äfven spader i kortspel; äfven ett längdmått af två famnar. Piekenſchaft, *m.* =ſtange, *f.* Pikskaft. =ſchuh, *m.* Det ihåliga på en pik, hvari skaftet fästes. =tief, *adj.* o. *adv.* Två famnar djup. =träger, *m.* Pikenerare; soldat väpnad med en pik.
Picken, *v. a.* (*Sjöf.*) Die Raaen p., toppa rårne, så att de hänga snedt.
Pietiſt, *m.* 4. Pietist, fantast, svärmare.
Pietiſterei, *f.* 4. Skenhelighet, vidskeplig andakt.
Pike, *f.* 4. Pik, handpik.
Pikenier, *m.* 1. Pikenerare.
Pilaſter, se Pfeiler.
Pilger, *m.* 3. Pilgrim, *m.* 1. Pilgrim, vandringsman, vallfärdas. =ſchaft, fahrt, *f.* 4. Pilgrimsresa, vallfart.
Pilgern, *v. n.* *ſ.* Göra en vallfart.
Pilgrimsflaſche, *f.* 4. Kalebass (frukt).
Pille, *f.* 4. Piller. (*Fig.*) Er bekam bittre Pillen, han fick piller, led stor förtret, fick höra bittra förebräelser. Eine P. verſchlucken, svälja en förtret. Das war eine harte P., det var en hård nöt att bita på.
Pillen, *v. a.* (*Möln.*) Hacka qvarnstenar.
Pilot, *m.* 4. Styrman; lots.
Pilz, *m.* 1. Jordsvamp, fruktsvamp. In die Pilze gehen, gå att plocka svamp. (*Fig.*) Gå förloradt, bli förderfvadt. Mit einem Mädchen in die Pilze gehen, röfva bort en flicka. =artig, *adj.* o. *adv.* Svampaktig.
Pilzicht, *adj.* o. *adv.* Svampig.
Pilzig, *adj.* o. *adv.* Pussig, uppblåst.
Piment, *m.* 1. Kryddpeppar.
Pimpelmeiſe, *f.* 4. Blåmos.
Pimpernelle, se Pimpinelle.
Pimpernuß, *f.* 1. Vild pistacie.
Pimpinelle, *f.* 4. Pimpinella.
Pinaſſe, *f.* Tvåmastadt fartyg, tackladt som en skonert, som tillika för ett par åror. Hos Engelsmän är P. den slagan, som begagnas af Officerarne vid öfre Staben.
Pinie, *f.* 4. Tallkottsmandel.
Pinke, *f.* 4. Fartyg med flat botten och bred och hög spegel.
Pinken *v. n.* Slå eld.
Pinkert, *m.* (*Fågelſ.*) Lockfink, som icke sjunger ordentligt, utan bara lockar.
Pinſel, *m.* 3. Pensel; borste. (*Fig.*) Målningssätt; äfv. dum, enfaldig menniska; knogare, girigbuk. (*Jäg.*) Frodlemmen på vildsvin och råbockar; äfven på en hvalfisk.
Pinſelei, *f.* Pensling, dålig målning; enfaldighet, dumt uppförande; jemmerlig, högljudd klagan.
Pinſeler, *m.* Fuskare i måleri; en som ſjemrar sig.
Pinſeln, *v. n.* *h.* Pjunka, gnälla. — *V. a.* Föra, bruka penseln.
Pipe, *f.* 4. Tobakspipa; äfven pipa att spela på; äfv. pipa: ett slags långa Spanska vin- och oljefat. Ett bestämdt våtvarumått, som vanligen håller 5 Eimer eller 300 Maß.
Pipen, *v. n.* *h.* Pipa, gnälla, pjunka.

Piperling, *m.* Klemig stackare, som alltid piper och gnunkar.

Pipps, se Pfips. [flaggan svaja.

Pisjahren, *v. a.* (*Skepp.*) Låta Paschar-

Pißback, *f.* Kärl att pissa i. =pott, *m.* Natt-bäcken. =potten, *pl.* (*Skepp.*) Pisspottor: tvenne täg på mesanstängen.

Piſſe, *f.* Piss, urin.

Piſſen, *v. n.* h. Låta sitt vatten; pissa.

Piſtazie, *f.* 4. Pistacie (en frukt).

Piſtole, *f.* 4. Pistol; (mynt) pistol.

Piſtolenholfter, *f.* 4. Pistolhölster.

Pitſchaft, se Petſchaft.

Plachmahl, *n.* (*Hytte.*) Genomsvafladt silfver, som vinnes medelst silfvers torra skedning från guld genom svafvel.

Plack, *m.* Bred; flat lapp. (*Byggn.k.*) Platine; äfv. fläck, plump. Eine P. Landes, ett afsöndradt och nyodladt land. =buckel, *f.* (*Perukm.*) Flera rader lockar, som sys öfver den öfra delen af de stora. =ſchrift, *f.* Plakat, anslagssedel. =ſchrobel, *f.* Skrubbla: grof ullkarda. =werk, *n.* Diken eller dammar, som vid slutningen äro faststampade.

Placken, *v. a.* Fastnagla, uppslå; plåga, pina, oroa; skinna, preja.

Plackerei, *f.* 4. Plåga, smärta; skinneri, prejeri af en embetsman.

Plackern, *v. a.* h. Skjuta smått och ojemnt.

Plage, *f.* 4. Plåga, smärta, pina; landsplåga, plågoris.

Plagen, *v. a.* Plåga, pina, besvära, oroa, öfverlöpa eller öfverligga.

Plagge, *f.* Grästorf. (*Skogsv.*) En under träden afskuren plats. =meier, *m.* Torfskärare. Plaggentorf, *m.* Grästorf, moeller flattorf

Plampen, *v. n.* h. Fara långsamt fram och tillbaka, likt en klocka eller pendel. — f. Gå långsamt och ovärdigt; äfv. slå dank: vara sysslolös.

Plan, *adj.* o. *adv.* Jemn, slät, platt, flack, flat, tydlig.

Plan, *m* 1. Plan, jemn yta; planritning, grundritning, plan, utkast, utstakning, förslag, anläggning, anslag, afsigt. (*Skogsvett.*) En med trän beväxt jemn plats; äfv. beteshage för hästar; gärdsplats. Auf dem Plane liegen, ligga på bara marken. (*Guldsl.*) En vanlig form af pergament, hvari hinnformen uppriskas med pägjutet vin. =hirſch, *m.* (*Jäg.*) Hjort, som efter en strid med andra hjortar behåller platsen. =haus, *n.* Byggnaden omkring en smältugn. =kugel, *f.* (*Urm.*) Knorra: planerkula. =los, *adj.* o. *adv.* Planlös, utan plan. =voll, *adj.* o. *adv.* Full med planer, förslager. =weiſe, *adv.* (*Skogsv.*) Das Holz p. verkaufen, sälja skogen efter platser och fläckar af viss storlek.

Plane, *f.* 4. Presenning. (*Bergv.*) Täcken; äfv. grofva kläden af tvåskäftad dräll, som brukas vid malmens bokning. Planenbogen, *m.* (*Mynte.*) Våt hoplagd dräll, hvari det till utmyntning smälta silfret hällles till myntstänger. =herd, *m.* Planhärd, hvarpå vid bokning sådana kläden läggas.

Pläne, *f.* 4. Slätt, slättmark.

Planet, *m.* 4. Planet.

Planetenſteller, *m.* 3. Astrolog.

Planiren, *v. a.* Lavera, rita med tusch, planera, limdränka (papper).

Planirwaſſer, *n.* 3. Planervatten. [plank.

Planke, *f.* 4. Planka, bräde; afplankning,

Plänkeln, *v. n.* h. Klicka ell. smattra med skjutgevär.

Planſche, *f.* Plan: ett stycke gjutet metall. Planſcheneinguß, *m.* Form, hvari silfret gjutes i fyrkantiga stycken. =hammer, *m.* Stor jernhammare från 10 till 20 mar-

kers

kers tyngd, att slå sådana silfverstycken tunnare.

Planſchen, Plathſchen, se Platſchen.

Plapperei, *f.* 4. Prat, sladder, pladder, sqvaller.

Plapperhaft, *adj.* o. *adv.* Pratsam, pratsjuk. =hans, *m.* =käte, *f.* lieſe, *f.* =maŋ, maul, *n.* =taſche, *f.* Sladderhane, sqvallerbytta.

Plappern, *v. n.* h. Sladdra, prata, sqvallra, skräfla.

Plärrauge, *n.* Rödt drypande öga; äfven surögd person; äfv. en ögonsjukdom (*Ectropium*), då det ena ögonlocket är för kort eller ock viker sig utåt, så att det ej med det öfra väl betäcker ögat. =äugig, *adj.* o. *adv.* Plirögd. =hals †, *m.* Ett barn, som ständigt skriker och gråter. =maul †, *m.* Stor gapande mun.

Plarre †, *f.* Stor blemma; i synnerh. ett slags boskapssjuka, förbunden med en stor hvit blemma under tungan eller ock på ändtarmen.

Plärren, *v. n.* h. Ofta eller jemnt och samt skrika, träta ell. göra oväsende.

Platſchen, Plätſchern, *v. n.* h. Plaska i vatten; snattra (som ankor m. m.).

Plätſchern, *v. n.* Plaska; äfven kasta smörgås på vatten, en barnlek, som äfven kallas Jungfernſchießen.

Platt, *adj.* o. *adv.* Platt, flack, flat, slät; dålig, nedrig; låg osmaklig; alldeles; tvert; ända rätt fram, utan omsvep. † Lätt begriplig. Auf dem platten Lande, på slättbygden, som är mera brukligt. Er iſt ſehr p., han gör icke mycket krus. (*Sjöf.*) Den Wind p. eller flach vom Laken haben, hafva vinden rätt akter ifrån. =baum, *m.* (*Fågelf.*) Ett träd utan sidqvistar, hvarpå limspön fästas. =blau, *n.* Indigo i tunna kakor. =bord, *n.* (*Skepp.*) Bröstläningen på galeriet; äfv. det yttersta af skeppsbeklädnaden, som ofvantill går omkring däcket. =decke, *f.* Platt, jemnt tak i ett rum. =deutſch, *adj.* o. *adv.* Platt-tyska. =eiße, *f.* 4. Skålla (fisk). =erbſe, *f.* 4. Gigalsört. =fiſch, se eiße. =frau, *f.* 4. Strykerska, som stryker kläder. =fuß, *m.* Plattfot; äfv. fotblad, fotsåla; äfv. en art skäggmussla, *Lepas palmipes*. † En, som säger sanningen rent ut. (*Skepp.*) Plattfot: vakten ifrån 6 till 8 om aftonen. =garn, *n.* Ett slags fint hvitt garn att stoppa nättelduk o. d.; stoppgarn. =gerſte, *f.* Gumrikskorn. =hammer, *m.* Plåthammare. =heit, *f.* 4. Platthet, äfv. ett platt uttryck. =holz, *n.* (*Tegelsl.*) Trä, hvarmed teglet i formen strykes jemnt. =hoofden, *s. pl.* Platthufvuden: ett slags små tumsspik. =indig, *m.* Indigo i platta stycken eller skifvor. =kopf, *m.* Plattskalle. (*Fig.*) En, som tänker och talar platt. =lack, *n.* Platt och bredslaget gummilack. =laus, *f.* Flatlus; äfven ett slags fartyg i Friesland att föra torf. =loth, *n.* Plattlod: blyplät öfver fänghålet på en kanon. =mühle, *f.* Vals, hvarmed guld- och silfvertråd drages till lan; äfven plåt-bruk eller qvarn; myntvals. =mütze, *f.* 4. Kalott, plattmössa. =naſe, *f.* Brednäsa, plattnäst person. =netz, *n.* Nät, som ställes omkring ett =baum, att fåglarne ej må komma bort. =rief, *m.* (*Tunbind.*) Ett bredt jernband omkring ett kar. =ſchiff, *n.* Gabarre: fartyg med platt botten. =ſchlich, *m.* (*Hytto.*) En oart i form af sinter, som vid guldprof uppkommer genom svaflet i guldkisen. =ſchmiede, *f.* Plåtsmide. =ſchnabel, *m.* 3. Tomtita: ett fågelslägte *Todus* L.

Plättchen, *n.* 3. Plåt eller skifva af någon [metall.

Platte, *f.* 4. Plåt, skifva, bleck; ärilsten i

skälligt hufvud, skällig panna; rakadt ställe på en andelig persons hufvud.

Platte, *f.* 4. Platteisen, *n.* 3. Strykjern, persjern.

Platten, *v. n.* h. Bli flat ell. platt, jemn. Bättre Abplatten. — ſ. Vara platt. — *V. a.* Se Plätten.

Plätten, *v. a.* Platta, smida eller slå till plåtar; belägga med plåtar ell. skifvor; hamra guld; stryka (kläder).

Platterdings, *adv.* Absolut, promt.

Plattiren, *v. a.* Beslå eller bekläda med plåtar.

Plättling, *m.* 1. (föraktl.) Munk. =wäſche, *f.* 4. Kläder, som strykas.

Platz, *m.* 1. Knall, smäll, brak. — *interj.* Pladask! klatsch! kratsch!

Platz, *m.* 1. Platts, rum, ställe; valplats; tomt; utrymme, rum; läge; kampplats; ett slags tunn kaka; embete, syssla. Auf dem Platze, i ögonblicket. Auf dem Platze bleiben, blifva på platsen, falla i striden. Einem P. machen laſſen, göra eller lemna rum åt någon. Ein feſter P., en god fästning. Ein bedeckter P., en betäckt gång. (*Lagst.*) Jemandes Bitte P. geben, ſie P. greifen laſſen, villfara någons begäran. Das findet hier keinen P., det går icke an, det passar icke här. (*Skogsv.*) Märke inhugget i ett träd, till tecken att det är såldt eller skall fällas; äfven en viss del af jorden med den derpå fällda skogen. 60 Skock vedträn eller kastved utgöra 1 P. och 4 Plätze en Sechzig, eller 60 Skock. Eine Waare vom Platze, en i staden eller på stället tillverkad vara, till skillnad från en utländsk. =büchſe, *f.* 4. Fläderbössa. =gold, *n.* 1. Knallguld, slagguld. =gras, *n.* 2. =kraut, *n.* 2. Blå starr. =halter, *m.* 3. Vikarie. =regen, *m.* 3. Slagregn, sqvallregn, hellregn.

Plätze, *f.* (*Jäg.*) Frambogen på en vildsvinsugga; äfv. ett slags bred köksknif att hugga med; äfven en berghacka, som nyttjas vid sprängning.

Platzen, *v. n.* ſ. o. h. Spricka, brista, gå sönder; springa i stycken, knalla, braka; smälla, störta, falla. Es regnet, daß es platzt, det regnar och sqvalar. Lachen daß man p. möchte, skratta hjertligen ell. så att magen värker. Heraus p., (i tal) komma hastigt och obetänksamt fram med något.

Plätzen, *v. n.* Klicka ell. smattra med skjutgevär. — *V. a.* Slå på stussen, plagga på; lappa, sätta lappar på något.

Plätzer, *m.* 3. Handplagga; risbastu.

Plauderei, *f.* 4. Prat, sladder, sqvaller.

Plauderer, *m.* 3. Pratmakare.

Plauderhaft, *adj.* o. *adv.* Pratsam, pratsjuk. =taſche, *f.* 4. Sladdertaska, slammertaska.

Plaudern, *v. n.* h. Prata, pladdra, sladdra. — *V. a.* Säga efter, sqvallra ur skolan.

Plenkern, se Plänkern.

Plauz, *m.* 1. Brak, buller, larm, uppseende.

Pletſche, *f.* Ett stort kälblad; sällträ att slå boll med; bred flabbig trut; äfven ett längt och bukigt lerkärl.

Plinken, se Blinken.

Plinthe, *f.* (*Byggnk.*) Plinth: det platta på basen eller under capitälet af en pelare; † förkläde.

Plite, *f.* Ett platt eller flackt ting; brödskifva; plit: bred och kort värja; löja; slag, sår; sköka; äfven en liten snarsticken person; äfven liten skolla.

Plörren, *v. a.* Blanda, skaka om hvartannat: deraf Plörwein, uppblandadt vin.

Plötze, *f.* 4. Sarf (fisk).

Plötzlich, *adj.* o. *adv.* Plötslig, hastig, oförmodad.

Pluderhoſen, *pl.* Vida byxor.

Plump, *adj.* o. *adv.* Plump, grof, ohyfsad, bondaktig.

Plumpen, *v. n.* *h.* Plumpa, falla i vatten. (*Fiske*) Ins Waſſer p., slå, stöta med fiskarestången ell. pulsen i vassen, för att skräma fisken derur; äfv. göra vattnet dermed grumligt, för att sedan så mycket lättare fånga fisken. Er plumpt gemeiniglich zu, han går alltid groft tillväga. Er plumpte damit heraus, han kom obetänksamt fram dermed. — *V. a.* † Pumpa.

Plumpheit, *f.* 4. Grofhet, plumphet, bondſaktighet.

Plumpſen, *v. n.* *b.* Plumpa, falla tungt. — *V. a.* Straffa eller slå med en hopvriden näsduk.

Plunder, *m.* 3. Lappri, trasa, slarfva, skräp. =kammer, *f.* 4. Skräprum. =kram, *m.* Klädmäkleri; äfv. skräp, skräpgods. =mann, *m.* Lumpsamlare. =milch †, Filmjölk. =wagen †, *m.* Rust- eller annan vagn med alla slags husgerådssaker, linne och kläder.

Plündern, *v. a.* Plundra, skövla, röfva, roffa, härja.

Plünderung, *f.* 4. Plundring, röfvande, skövling, roffande.

Plural, *m.* 1. Pluralis, flertal.

Plüſch, *m.* 1. Plys (tyg).

Pöbel, *m.* 3. Pöbel. =haft, =mäßig, *adj.* o. *adv.* Låg, gemen, nedrig, obelefvad, grof, plump, pöbelaktig. =volk, *n.* 2. Slödder, pack.

Pöbelei, *f.* Pöbelaktigt uppförande, packſaktighet.

Pock, *m.* Slag, stöt. =bret, *n.* 2. =ſpiel, *n.* 1. Pock (ett spel). =erz, *n.* 1. Vask, bokmalm. =gänge, *f.* Den svagaste eller i bergarten mest spridda blymalmen; vaskmalm. =gerinne, *f.* Ränna, hvarigenom vattnet rinner på bokkistan. =geſchworne, *m.* Edsvuren uppsyningsman vid ett bokverk. =heie, *f.* (*Bergv.*) Träklubba. =kammer, *f.* Byggnad vid porslinsbruk der kiseln bokas. =kern, *m.* (*Bokv.*) Småsten, som bokas, stybbe tillhopa med kolen till kol. =leitung, *f.* Tverträn på bokverksstolparne. =mehl, *n.* Fint bokad malm. =mühle, *f.* 4. Bokverk. =rad, *m.* Bokarehjul eller vattenhjul, som drifver hela bokverket. =riegel, *m.* Trän mellan bokstämplarne, som hindra dessas inbördes gnidning. =ring, *m.* Jernring, hvarmed jernet på bokstämpeln fästes. =ſäule, *f.* Bokverksstolpe; trästolpe, hvaremellan bokstämplarne gå upp och ned. =ſchale, *f.* En gjuten jernplåt med en liten grop midtuti, hvari malmen bokas. =ſchlage, *f.* Stor hammare, som brukas vid handbokning. =ſchlamm, *m.* Vask, alldeles smått bokad malm. =ſohle, *f.* Boksåla, boksula: underlag af sten eller jern i boktråget. =ſpiel, *n.* Ett slags brädspel kalladt Poch, som spelas med kort och tärning. =ſteiger, *m.* 3. Uppsyningsman öfver ett bokverk. =trog, *m.* 1. Ho, hvaruti malmen bokas. =waſſe, *f.* Ett slags mycket hård hornskifer, hvaraf bokstampar huggas, för tennverken. =wand, *f.* Boksula af sten; äfv. malmen, som skall bokas; äfv. väggarne ell. sidorna på bokkistan. =welle, *f.* Hjulstock på bokhjulet. =werk, se Pochmühle.

Pochen, *v. n.* o. *n.* *h.* Slå, klappa, stöta sönder, krossa, bryta; slå, klappa, bulta, stöta, stöta emot; hamra, stöta; pocka på; spela pock.

Pocher, *m.* 3. Som slår, klappar &c., pockare; bokare, metallstämpel.

Pocke, Pocken. Se Blatter, Blattern.

Pocken, *v. n.* *h.* Hafva kopporna. — *V. a.* Ympa kopporna, vaccinera.

Pockig, *adj.* o. *adv.* Som har kopporna; koppärrig.

Podagra, *n. indekl.* Podager: gikt i fötter.

Podagriſch, *adj.* o. *adv.* Full eller plågad af podager.
Podagriſt, *m.* 1. En, som har podager.
Poet, se Dichter.
Pogge, *f.* Groda, padda.
Pokal, *m.* 1. Pokal, stor bägare. ſkött.
Pökel, *m.* 3. Saltlake. =fleiſch, *n.* 1. Salt
Pöckeln, *v. a.* Salta, insalta, lägga i saltlake. — *V. n.* Förvandlas i saltlake. Das Salz pöckelt ſchon, smälter redan på köttet.
Poluliren, *v. n.* b. Dricka omåttligt.
Pol, *m.* 1. Pol, vändpunkt.
Polak †, *m.* Polack; äfven kapun. (*Fig.*) Prygel, podogg; äfven Länsman: outrökt tobak i botten af en tobakspipa; äfv. vinsqvätt, som är qvar i ett glas.
Polarſtern, *m.* 1. Nordstjerna.
Pole, *m.* 4. Polack.
Polei, *m.* (*Bot.*) Poleja.
Polerſtein, *m.* 1. Polersten, gnidsten.
Polirbürſte, *f.* 4. Blankborste; polerborste. =zahn, *m.* 1. Polertand.
Poliren, *v. a.* Polera; städa, upphyfsa, göra artig, belefvad; glatta, glanska, släta; polera, feja, skura (gevär o. d.).
Polirer, *m.* 3. Polerare.
Polirung, *f.* 4. Polering.
Poliſch, *adj.* o. *adv.* Polsk, född i Polen. Ein Poliſches Aufſpielen, P. tanzen, spela upp en Polska. ſkonst.
Politik, *f.* 4. Politik, statsklokhet, statsPolitiker, *m.* 3. Statsman; slug, listig karl.
Politiſch, *adj.* o. *adv.* Politisk, statsklok; listig, slug.
Politur, *f.* 4. Politur, glans, polering.
Polize, *f.* 4. Försäkringsbref.
Polizei, *f.* 4. Polis, politi. =bedienter, *m.* böjes s. *adj.* Polisbetjent. =meiſter, *m.* 3. Polismästare. =ordnung, *f.* 4. Politi-förordning. =weſen, se Polizei.
Pöller, *m.* (*Skepp.*) Pollar, hvaromkring tågverket belägges; äfv. liten mörsare.
Polniſch, *adj.* o. *adv.* Polsk.
Polſter, *n.* 3. Bolster, kudde, madrass; dyna; hyende.
Polſtern, *v. a.* Madrassera, stoppa, uppstoppa. =ſtuhl, *m.* 1. Uppstoppad stol, länstol.
Polterabend, *m.* 1. Möqväll. =geiſt, *m.* 1. Smädjefvul, tomtgubbe. =kammer, *f.* 4. Skräprum. =meſſe, *f.* Så kallas på några ställen en messa hos Katholikerne, som läses på Skärthorsdagen och Långfredagen. ſlar häftigt.
Polterer, *m.* 3. Bullrare, stojare; som ta-
Poltern, *v. n.* h. Göra buller, bullra, stoja; bullra eller mullra (som åskan); tala häftigt. † Es poltert im Hauſe, det spökar i huset. Er polterte damit heraus, han kom bullrandes, obetänksamt, trätandes fram dermed. — *V. a.* (*Kopparsl.*) Klappa ell. slå med trähammaren.
Poltron, *m.* 1. Mes, feg stackare.
Polygamie, *f.* 4. Månggifte.
Polygon, *n.* 1. Mångsidig figur.
Polyp, *m.* 1. Köttväxt; trollmask.
Pommer, *m.* Pomrare, Pomerinkare; Pomersk häst; spets: ett slags hund; herdepipa; frisk och knubbig qvinna.
Pomeranze, *f.* 4. Pomerans.
Pomeſine, *f.* 4. Appelsin.
Pomp, *m.* 1. Pomp, stat, pragt. =haft, *adj.* o. *adv.* Praktfull. =haftigkeit, *f.* 4. Praktfullhet.
Ponton, *s.* Ponton: ett slags platt fartyg, eller ock af koppar förfärdigad pråm, som nyttjas då man i hast vill slå bryggor öfver en flod o. d.
Popanz, *m.* 1. Buse, julbock.
Porphir, *m.* 1. Porfyr (ett slags jaspis).
Porre, *m.* 1. Puriolök.
Porſch, *m.* Pors; sqvattram.

Port, *m.* 1. Hamn, säker ort. ſport.
Portal, *n.* Portal, stor dekorerad ingångs-
Portechaiſe, *f.* 4. Portchäs.
Portepee, *n.* Värjband.
Portulak, *m.* 1. Portlak (ört).
Porzellan, *n.* 1. Porslin.
Porzellanen, *adj.* o. *adv.* Porslins . . .
Poſament, *n.* 1. Kantsnöre.
Poſamentirarbeit, *f.* 4. Snörmakarearbete.
Poſamentirer, *m.* 3. Snörmakare.
Poſaune, *f.* 4. Basun, bas-basun.
Poſaunen, *v. n.* h. o. *a.* Basuna, blåsa i basun; utropa, blåsa ut, utsprida.
Poſitiv, *n.* 1. Positiv (litet orgverk).
Poſitur, *f.* 4. Ställning.
Poſſe, *f.* 4. Löjligt skämt, lustigt upptåg, tokrolighet, tokeri, gyckleri, narrspel. Poßen reißen, gyckla, tokas, galnas.
Poſſen, *m.* 3. Knep, strek, puts, skälmstycke, spratt.
Poſſen, *interj.* Lappri! prat! sladder! =haft, *adj.* o. *adv.* Narragtig, tokrolig, lustig, löjlig, putslustig. =reißer, *m.* 3. Gycklare, putsmakare, narr, gäck. =ſpiel, *n.* 1. Gyckleri, narrspel.
Poſſierlich, *adj.* o. *adv.* Nöjsam, rolig; skämtsam; tokrolig, löjlig, putslustig. =keit, *f.* 4. Nöjsamhet, rolighet, skämtagtighet; tokrolighet, löjlighet, putslustighet.
Poſt, *f.* 4. Post; posthus; skjuts; skjutshåll; postbud; tidning; post, summa. Briefe auf die P. geben, lemna bref på posten. Die Poſt nehmen, resa med posten. † Bei ihm geht alles auf der Poſt, han gör allt i hast, i brådska. † Poſten tragen, springa med posten, berätta nytt. =amt, *n.* 2. Posthus, postkontor. =bericht, *m.* 1. Postkarta. =bothe, *m.* 4. Postbud. =felleiſen, *n.* 3. Postväska. =frei, *adj.* o. *adv.* Postfri. =halter, *m.* 3. Som skjutsar posten; Postmästare. =haus, *n.* 2. Posthus; gästgifvaregård, skjutshåll. =kutſche, *f.* 4. Postvagn; skjutsvagn. =pferd, *n.* 1. Skjutshäst. =ſäule, *f.* 4. Vägvisare, milstolpe. =ſchiff, *n.* 1. Postjagt, paketbåt. =wagen, *m.* 3. Postvagn; skjutsvagn. =weſen, *n.* 3. Postverk.
Poſtement, *n.* 1. Det understa, nedersta, fot, fotställning, piedestal, bildfot.
Poſten, *m.* 3. Post, posto, postering; post, artikel, summa. (*Jäg.*) Tecken med jagthornet.
Poſtille, *f.* 4. Postilla.
Poſtillenreiter, *m.* 3. Postillryttare, som stjäler sina predikningar ur postillor.
Poſtillon, Poſtknecht, *m.* 1. Postiljon, postridare; skjutsare. ſpostera sig.
Poſtiren, *v. a.* Postera. Sich p. fatta ståndt,
Poſtirung, *f.* 4. Postering.
Poſtation, *f.* 4. Skjutshåll.
Poſtulat, *n.* (*Boktr.*) En så kallad Cornuts förklarande för gesäll.
Poſtuliren, *v. n.* h. Påstå, begära; blifva gesäll. — *V. a.* Är hos katholikerna begära att en till Biskop utsedd person, som icke har alla i Canoniska lagen erforderliga egenskaper, att blifva ordentligen vald, likväl må få ett biskopsdöme. När en sådan med Påfvens tillstädjelse blir Biskop, så säges, att han blifvit Biskop genom: Poſtulation.
Potdeck, =deckſel, *n.* Skandäck på en båt. =haus, *n.* Styrplikt, der kolderstocken rörde sig. =ſcherbe, *f.* Häggbär. =tuch, *n.* En sort Ryskt lärft.
Pote *f.* Se Pfote. (*Sjöf.*) Små knän, hvarmed gångbordet förenas med sidorna eller fodringen af en bät; äfv. strängar af en hanefot ell. sprit. ſaska.
Pott, *m.* 1. Potta; kärl. =aſche, *f.* 4. Pott-
Pottauſend! *interj.* Pot Henker! För tusan! hä! tänk på!

Pouſſiren, *v. a.* Drifva upp.
Präbende, se Pfründe.
Pracher, *m.* 3. Prackare, tiggare.
Pracherei, se Bettelei.
Pracht, *f.* 4. Pragt, ståt, härlighet; öfverflöd. =bett, *n.* 6. Paradsäng. =himmel, *m.* 3. Himmel, thronhimmel. =kegel, *m.* 3. Obelisk. =liebe, *f.* Kärlek, håg för pragt. =voll, *adj.* o. *adv.* Pragtfull. =zimmer, *n.* 3. Paradrum.
Prachten, *v. n.* h. Göra buller, visa sin pragt, vara prägtig.
Prächtig, *adj.* o. *adv.* Prägtig, ståtlig, prunkande, härlig, förträfflig, ypperlig, lysande.
Practicabel ſeyn, Vara möjlig, kunna ske.
Practike, *f.* 4. Svek, knep, puts, spratt.
Präfect, *m.* 1. Prefekt, höfding, befälhafvare, Ståthållare, Landshöfding; kormästare.
Prägen, *v. a.* Inprägla; prägla eller slå mynt.
Prahlen, *v. n.* h. Präla, skryta, berömma sig, skräfla; glänsa, blänka, lysa.
Prahlen, *n.* 3. Prahlerei, *f.* 4. Präl, skryt.
Prahler, *m.* 3. Storskrytare, storpratare.
Prahleriſch, Prahlhaft, *adj.* o. *adv.* Skrytande, inbilsk, skrytagtig.
Prahlhans, se Prahler.
Prahm, *m.* 1. Präm.
Praktiſiren, *v. a.* Praktisera, Weg= eller hinweg p., skaffa bort med list och behändighet. In die Taſche p., sticka ell. stoppa hemligt i fickan.
Prätiminarien, *pl.* Preliminär-artiklar.
Prall, *adj.* o. *adv.* Hårdt utspänd eller utstoppad, spänslig, elastisk.
Prall, *m.* Ljud af en studsande kropp; åfv. tillbakastudsning. =ſchuß, *m.* Ricochet-skott: ett skott, som studsar tillbaka. =ſtein, *m.* Afvisare: sten, som hindrar att köra emot hus o. d. =triller, *m.* (*Musik.*) Drill, som slås kort och hastigt.
Prallen, *v. n.* ſ. o. h. Studsa, hoppa, ſtudsa tillbaka.
Prallen, *n.* 3. Återstudsning, återstöt.
Prallig, *adj.* o. *adv.* Hård: spänd. (*Fig.*) Brant. (*Bergv.*) Ein pralliges Gebirge, stöt eller berg, som brädt faller och ſtiger.
Prämie, *f.* 4. Premium.
Prang, *m.* Präl, prunkande. † Tryckning, förtryck. =haber †, *m.* Manchetter.
Prangen, *v. n.* h. Glänsa, lysa; prunka med; skryta med sig. † Vara mycket kruserlig, af höflig blygsamhet, göra mycket krus och omständigheter. P. wie eine Braut, vara sipp, som en brud. (*Sjöf.*) Sätta till alla segel. — *V. a.* Trycka, pressa; stöta hårdt emot hvarandra.
Prangen, *n.* 3. Prålande, prunkande.
Pranger, *m.* 3. Skampåle, halsjern, kåk.
Prante, se Klaue.
Prärogativ, se Vorzug.
Präſent, *n.* 1. Skänk, gåfva.
Präſentirteller, *m.* 3. Presentertallrick.
Praſer, *m.* 3. Praser, ädelsten af purjolöks grön färg.
Präſidiren, *v. n.* h. Presidera, föra ordet.
Praſſelgold, *n.* 1. Knallguld.
Praſſeln, *n.* 3. Knastrande, krasande; knakande, brakande; sprakande, gnistrande, fräsande; sprittande.
Praſſen, *v. n.* h. Frässa, lefva jemnt i fyleri.
Praſſer, *n.* 3. Frässare, slösare.
Präſumiren, se Vermuthen.
Prävenire ſpielen, *v. n.* h. Förekomma.
Praxis, *f. indekl.* Praktik, öfning, utöfning.
Predigen, *v. a.* Predika; förmana.
Predigen, *n.* 3. Predikande; förmaning.
Prediger, *m.* 3. Predikant, Prest; predikare.
Predigt, *f.* 4. Predikan. Es iſt P., det predikas. Einem eine P. halten, förmana någon; banna upp någon. =amt, *n.* 2.

Predikoembete. =buch, *n* 2. Predikobok, postilla.
Preien, *v. n.* (*Sjöf.*) Praja; tala genom [språkrör med ett annat skepp.
Preis, *m.* 1. Pris, köp; låf, pris, berömm. Des Preises einig werden, komma öfverens om priset. Die Sache hat gar keinen P. für mich, jag säljer det icke för något pris i verlden. Um welchen P.? till hvad köp, huru dyrt? Er muß genug P. geben, han får nog gifva köp. P. geben, lemna pris; öfverlemna sig åt. Einen P. auf jemandes Kopf setzen, utlofva en viss belöning åt den, som tager någon af daga. Um den P. streiten, täfla med hvarandra. Den P. behalten, vinna segern. P. bet. äfv. söm, rem o. d., t. ex. den hårbeväxta randen på en hästfot, axellapp på en skjorta. =aufgabe, *f.* 4. Täflingsämne, prisämne. =würdig, *adj.* o. *adv.* Prisvärd, berömvärd.
Preiselbeere, *f.* 4. Lingon.
Preisen, *v. a. irr.* Ich preise, *imp.* gepriesen, *part.* Prisa, upphöja; lofva, rosa; pryda, smycka. — *V. a. reg.* Värdera
Preislich, *adj.* o. *adv.* Prislig, berömlig (på skämt). Hochpreislich, epithet för åtskilliga fordna Tyska Kollegier och rätter.
Prelle, *f.* Ett täcke ell. hud, som hålles styft i alla fyra hörnen och sedan hastigt släppas ned och drages upp igen, så att det, som ligger derpå, studsar upp och ned.
Prellen, *v. a.* Prella; begabba, gäcka; narra, bedraga. — *V. n.* h. Stöta kulan emot kanten på en biljard, återstudsa.
Preller, *m.* 3. Bedragare.
Prellerei, *f.* 4. Bedrägeri. [gräsning.
Prellschuß, *m.* 1. Kulors studsning eller
Presenning, Preserving, *f.* Tjärad segelduk, att bevara varor på skepp för väta.
Preßbaum, *m.* 1. Presshom ell. träd. =bengel, *m.* (*Boktr.*) Bängel: jernstång, hvarmed pressen tillvrides. =falte, *f.* Fäll på kläde efter pressen. =freiheit, *f.* 4. Pressfrihet. =gans, *f.* 1. Benad gås. =glanz, *m.* 1. Glans efter pressning. =haft, *adj.* o. *adv.* Lytt; sjuk. =haspel, *m.* vindspel vid pappersbruk. =haut, *f.* Chagrin: ett slags pressadt kornigt skinn. =knecht, *m.* (*Bokb.*) Bräde med tverlist, hvarpå ena ändan af pressen hvilar, när en bok skall förgyllas på snitten. =kopf, *m.* (*Pappersbr.*) Nedre delen af skrufven, hvarigenom press-stången går; äfven presshufvud, ell. kött af svin- eller oxhufvud, som, sedan benen äro uttagne, pressas fast tillhopa; press-sylta. =meister, *m.* (*Boktr.*) Den gesällen, som förrättar tryckningen. =most, *m.* Pressad saft eller must af allehanda frukt. =schraube, *f.* Press-skruf. =sulze, =sulzenstein, *m.* En sort alabaster, som liknar press-sylta. =thür, *f.* (*Kladesv.*) Fyrkantiga bräden, som läggas mellan kläden vid pressning. =wein, *m.* Vinet, som andra gången pressas ur drufvor. =zeug, *n.* (*Chir.*) Tourniquet. =zwang, *m.* 1. Presstvång, brist på pressfrihet.
Presse, *f.* 4. Press; pressning, tryckning; glans, betryck.
Pressen, *v. a.* Pressa, trycka, krama, klämma; utkrama eller pressa saften ur; pressa (kläde &c.); plåga; betrycka.
Pressen, *n.* 3. Pressung, *f.* 4. Pressning, tryckning; plågande, betryck.
Presser, *m.* 3. Pressare.
Preßling, *m.* 1. Pipkrage, ringkrage.
Prester, *m.* 3. Vattenpelare.
Pretzel, se Bretzel.
Pricken, *v. a.* Sticka; pikera; sticka, picka; spränga; sticka (i fingrarne).
Pricken, *v. a.* (*Sjöf.*) Die Karte p., göra bestick.

Prieſter, *m.* 3. Prest.
Prieſterrathe, =hembe, *f.* 4. Mess-skjorta. =amt, *n.* 2. Presteståndet, prestembete. =rock, *m.* 1. Kaftan. =ſchaft, *f.* 4. Presterskap. =thum, *n.* 2. Prestembete, prestestånd. =weihe, *f.* 4. Prestvigning i Romerska och Grekiska kyrkan. I Protestantiska heter det Ordination.
Prieſterlich, *adj.* o. *adv.* Presterlig, prestembetet tillhörig.
Primaner, *m.* 3. Skolgosse i högsta klassen.
Primas, *m. indekl.* Primat, förnämste Biskop ell. Erkebiskop i ett land.
Prime, *f.* 4. En Katholsk bönstund; prima (i skolor). (*Fägtk.*) Prim. (*Musik*) Den djupare ton, från hvilken man börjar räkna intervallerne. (*Boktr.*) Första sidan på ett ark. (*Räknek.*) Tiondedelen af ett helt, som åter har tio Sekunder, hvar sekund tio Tertier, o. s. v.
Primel, *f.* 4. (*Bot.*) Oxlägg, gulvifva.
Principal, *m.* Principal, hufvudman; Patron, husbonde, Herre.
Prinz, *m.* 4. Prins, Furste. =metall, *n.* 1. Prins Roberts metall, pinschback.
Prinzeſſinn, *f.* 4. Prinsessa, Furstinna.
Prinzlich, *adj.* o. *adv.* Furstlig, som tillkommer en Prins.
Prior, *m.* 6. Prior, styresman i kloster.
Priorei, *f.* 4. Priorat, priors ell. priorinnas embete ell. boställe.
Priſe, *f.* 4. Pris, byte; pris, njupa, dosis.
Priſenmeiſter, *m.* Prismästare: som gjort en pris till sjös.
Pritſch, *m.* Ett slag såsom af ett klapptråd. — *Adv.* † Es iſt p., die Sache iſt p., den är borta; äfven den är sönder, förderfvad, förlorad. =meiſter, *m.* 3. Pickelhäring.
Pritſche, *f.* 4. Klappträ; raket till bollspel; baksäte på en släde; hårdt säte; byssja, dålig säng; brist (i vakter). Die P. kommen, få prygel på låren, få risbastu.
Pritſchen, *v. a.* Slå ell. klappa med klappträdet, piska, slå, gifva risbastu.
Privat . . , Privat, enskilt. =leben, *n.* 3. Den enskilta lefnaden.
Privet, *n.* 1. Privet, afträde.
Privilegiren, *v. a.* Privilegiera; gifva privilegium ell. särskild rättighet. ſlegium.
Privilegium, *n.* 3. *pl.* ien för ium, Privi-
Probe, *f.* 4. Prof, försök; prof, proflapp, profbit, profstycke, mönster, profmått; prof, bevis; repetering, repetition, öfverspelning (på theatern); pröfning; märke, kännetecken. =backen, *n.* Profbakning, isynnerhet, för att bestämma taxan på bröd. =band, *n.* (*Tunnb.*) Ett starkt band, hvarefter faten få sin behöriga vidd; äfv. profband, hvarefter Bokbindaren bör binda en bok. =blatt, *n.* 2. =bogen, *m.* 3. Afdrag, profark. =blei, *n.* Silfverhaltigt bly, sådant det nyttjas till malmprobering. =buch, *n.* (*Boktr.*) Bok, hvari proberaren upptecknar alla prof med omständigheterna dervid. =dreſchen, *n.* Profströskning, för att se om säden är gifvande. =druck, *m.* 1. Proftryck, afdrag. =eiſen, *n.* 3. Garspik. =haltig, *adj.* o. *adv.* Som kan uthärda, stå emot, ej frestas af. =hammer, *m.* Hammare att slå sönder små malmstycken, för att anställa prof dermed. =hengſt, *m.* Sämre hingst, som föres till stoen, för att se om de vilja bespringas. =jagen, *n.* Jagt, som anställes af en utlärd jägare, för att visa sin eller utröna en annans skicklighet. =jahr, *n.* 1. Profår, pröftid. =maß, *n.* 1. Justeradt ell. krönt mått. =mehl, *n.* En till fint mjöl stött malm- eller bergart, att anställa prof med. =nadel, *f.* Probernål, stryknål. =pfanne, *f.*

bysja, dålig sång; brist (i vakter). Ett
P. kommen, få prygel på låren, få ris-
bastu.
Pritschen, v. a. Slå ell. klappa med klapp-
trädet, piska, slå, gifva risbastu.
Privat . . , Privat, enskilt. =leben, n. 3.
Den enskilta lefnaden.
Privet, n. 1. Privet, afträde.
Privilegiren, v. a. Privilegiera; gifva pri-
vilegium ell. särskild rättighet. [legium.
Privilegium, n. 3. pl. ien för ium, Privi-
Probe, f. 4. Prof, försök; prof, proflapp,
profbit, profstycke, mönster, profmatt;
prof, bevis; repetering, repetition, öf-
verspelning (på theatern); pröfning;
märke, kännetecken. =baden, n. Prof-
bakning, isynnerhet, för att bestämma
taxan på bröd. =band, n. (Tunnb.) Ett
starkt band, hvarefter faten få sin be-
horiga vidd; äfv. profband, hvarefter
Bokbindaren bör binda en bok. =blatt,
n. 2. =bogen, m. 3. Afdrag, profark. =blei,
n. Silfverhaltigt bly, sådant det nyttjas
till malmprobering. =buch, n. (Bokfr.)
Bok, hvari proberaren uppteckna alla
prof med omständigheterna dervid.
=dreschen, n. Proftröskning, för att se
om säden är gifvande. =druck, m. 1. Prof-
tryck, afdrag. =eisen, n. 3. Garspik. =hal-
tig, adj. o. adv. Som kan uthärda, stå
emot, ej frestas af. =hammer, m. Ham-
mare att slå sönder små malmstycken,
för att anställa prof dermed. =hengst, m.
Sämre hingst, som föres till stoen, för
att se om de vilja bespringas. =jagen, n.
Jagt, som anställes af en utlärd jägare,
för att visa sin eller utröna en annans
skicklighet. =jahr, n. 1. Profår, pröfti-
=maß, n. 1. Justeradt ell. krönt mått.
=mehl, n. En till fint mjöl stött malm-
eller bergart, att anställa prof med. =na-
del, f. Probernål, stryknål. =pfanne, f.

Blypanna vid alunverk, hvari luten efter 6 till 7 dagars kokning proberas, om den kokat nog. =platte, f. (*Tenngj.*) Messingsskifva i st. f. probersten. =predigt, f. Profpredikan. =ring, m. (*Gulddr.*) Jernringar, hvarmed trådens tjocklek proberas. =röhre, f. (*Bergv.*) Rör på en ångmachin, hvarmed man undersöker, om ketteln är tillräckligt full. =scherben, m. (*Hyttv.*) Skärfvel. =silber, n. Silfver af rigtigt skrot och korn; arbetssilfver. =stang, f. Proberstång, hvarpå probervågen hänger. =stein, m. Probersten. (*Tenngj.*) Stenform att deri gjuta Probervigten till tennet; äfven ett slags päron. =zange, f. Så kallas ätskilliga tänger, som nyttjas vid chemiska operationer, såsom digel-, skärfod-, kapell-, knip- och korntänger. =zeit, f. 4. Pröfningstid. =zettel, m. Probersedel vid stuterier. =zinn, n. Arbetstenn ell. blyblandadt tenn, enligt författningarne.

Proben, v. a. Pröfva, profva, probera, försöka, sätta på prof; röna, erfara.

Probiren, v. a. Probera, pröfva, sätta på prof, försöka; repetera (en roll, musik &c.).

Probiren, n. 3. Proberande, pröfvande, profvande, försökande, repetition.

Probirer, m. 3. Proberare; profvare.

Probirgewicht, n. 1. Probervigt. =stein, m. 1. Probersten.

Probirung, se Probiren.

Problem, n. 1. Problem, obevist, oafgjord ell. tvifvelagtig sats; uppgift ell. fråga, som framställes till upplösning.

Problematisch, adj. o. adv. Problematisk, tvifvelagtig, oafgjord.

Probst, se Propst.

Proceß, m. 1. se Prozeß.

Produkt, m. 1. Risbastu, skolstut. — n. 1. Produkt, alster, afkastning; facit, belopp.

Profan, adj. o. adv. O
gudlös. =scribent, m. 4 V
Profaniren, v. a. Ohelg
menlig.
Profeß, f. utan pl. Kloster
=haus, n. 2. Jesuiterk
Profession, f. 4. Näring, le
verk, konst. Auf die
Professur, f. 4. Professors
Progreß, se Fortschritt.
Projekt, n. 1. Förslag,
m. 3. Förslagsmakare.
Promoviren, v. a. Promo
upphöja. — V. n. h.
ell. Magistergraden.
Prophet, m. 4. des =es, pl
Prophetinn, f. Profetissa.
Prophetisch, adj. o. adv. P
Prophezeien, v. a. Profete
Prophezeiung, f. 4. Profe
Propst, m. 1. des =es, pl.
Propstei, f. 4. Prosteri.
i Leipzig är P. en Rä
af Rector och Decani
teterna. =gericht, n. Do
der en Prost för ordet
Pröpstinn, f. Prostinna.
Prosa, Prose, f. Obunden
Prosaisch, adj. o. adv. Pr
Prosaist, m. 4. ell. Prosa
saist, Prosaisk auktor.
Proselit, m. 4. Proselyt,
en religion; ny anhäng
Protest, m. 1. Protest.
Protestiren, v. n. h. Prote
betala (en vexel).
Protokoll, n. 1. Protokol
Protokolliren, v. n. h. Inp
Protzen, v. a. (*Artill.*) Säg
och andra tunga kropp

motstånd vid flyttning. — *V. n.* h. Visa sig sur, trumpen, tvär,

Protzig, se Trotzig.

Protzkette, *f.* Kedja, hvarmed kanonerna fästas på sina föreställare. =wagen, *m.* Förestallare: en axel med två hjul, hvarpå kanonerne med sina lavetter fästas med en stor och stark jernbult, som kallas Protznagel. =landsort.

Provinz, *f.* 4. Provins, Höfdingdöme,

Prozessiren, *v. n.* h. Tala för rätta, processa, tvista, advocera.

Prozeß, *m.* 1. Process, rättegång, rättegångssak, rättegångstvist, rättegångshandlingar. Einem den P. machen, börja process emot någon, ställa någon under ransakning. =kosten, *pl.* Rättegångskostnader. =ordnung, *f.* 4. Rättegångssätt, processväg ell. processordning.

Prudel, *m.* (*Jäg.*) Puss ell. göl, hvari vildsvin och hjortar svalka sig.

Prudeln †, *v. a.* Röra ihop mat (om osnygg matlagning); smutsa.

Prufen, *v. a.* Pröfva, bepröfva, sätta på prof, ransaka, undersöka, examinera.

Prüfung, *f.* 4. Försök, prof; examen, förhör; pröfning, undersökning. (*Theol.*) Kors och olyckor, som Gud pålägger.

Prüfungsgeist, *n.* 2. Genomträngande snille eller förstånd. =zeit, *f.* 4. Pröfningstid.

Prügel, *m.* 3 Käpp, påk. Prügel, *pl.* Käppslängar; påkslängar, prygel, stryk.

Prügeln, *v. a.* Slå, piska upp, prygla, gifva käppslängar. Die Hunde p., sätta en klabb om halsen på dem.

Prunelle, *f.* 4. Brunell (ett slags plommon).

Prunk, *m.* 1. Prakt, fåfängt präl, prunkande högmod, prunkande stat, grannlåt. =bett, *n.* 6. Paradsäng.

Prunken, se Prangen.

Prunklos, *adj.* o. *adv.* Utan prakt m. m. =pferd, *m.* 1. Paradhäst.

Prusten †, *v. n.* Prusta, frusta, nysa; frässa (om kattor då de söka försvara sig emot hundar)) skratta, söka qväfva ett gapskratt; äfv. trotsa.

Psalm, *n.* 1. Psalm. =buch, *n.* 2. Psalmbok, Davids Psaltare. =gesang, *m.* 1. Psalmsång ell. ton. [mis.

Psalmist, *m.* 4. Psalmendichter, *m.* 3. Psal-

Psalter, *m.* 3. Hackbräde; Davids psaltare.

Psychologie, *f.* 4. Läran om själen.

Psyllienkraut, *n.* 2. Loppfrögräs.

Ptisane, *f.* 4. Korndryck.

Publiciren, *v. a.* Publicera, kungöra.

Publicum, *n.* 3. Publiken, allmänhet, det allmänna.

Puckel, se Buckel.

Pudding, *m.* 1. Pudding.

Pudel, *m.* 3. =hund, *m.* 1. Pudel; äfv. förseelse, misstag; bom. =mütze, *f.* 4. Mössa, fodrad med pelsverk. =närrisch, *adj.* o. *adv.* Tokrolig.

Pudeln, *v. n.* h. Förse sig, begå ett fel; slå ell. kasta bom; förfela målet. (*Bag.*) Das Brot pudelt, när det antingen är för blåsigt ell. för litet gräddadt. — f. † Gå och rulta, som en gås; ragla, som en full. — *V. a.* Behandla, handtera, som en hund; öfverfalla med ovett.

Puder, *m.* 3. Puder.

Puderig, *adj.* o. *adv.* Pudrig, pudrad.

Pudern, *v. a.* Pudra.

Puderpüster, *m.* 3. Puderpust.

Puff! *interj.* Puff! bom! Einen P. aushalten können, kunna uthärda ell. utstå mycket.

Puff, *m.* 1. des =es, *pl.* Püffe. Slag, stöt, puff. † Da wird es Püffe setzen, der lär vanka dryga slängar. Er kann einen guten Puff vertragen, han kan härda ut en stöt, han har en mycket stark helsa. I Halle kallas vanligt dricka Puff; äfven puffar på kläder. Jfr =spiel, P. machen,

föra stat. =bohne, *f.* Ett slags stora bönor, *Vicia faba.* =brett, *n.* Inre delen af ett brädspel, vid puffspel. =jacke, *f.* Bergsmansrock. =spiel, *n.* Ett slags brädspel med 2 tärningar och 30 brickor. =wagen, *m.* En lätt bondvagn med obeslagna hjul.

Puff, *m.* =spiel, *n.* 1. Brädspelet Verkehren ell. förkeren.

Puffen, *v. a.* Slå med knytnäfven, puffa, slå. † Es pufft, det låter höra sig, det är ansenligt. P. bet. äfven svälla, bli uppblåst; spela puffspel. — *V. a.* Knuffa, stöta; göra ell. förse med puffar. Die Ärmel eines Kleides p.

Puffer, *m.* 3. Puffert.

Puhahn, *m.* (*Skepp.*) Uppsyningsman, undertimmerman.

Pulle, se Flasche.

Pulpet, se Pult.

Puls, *m.* 1. Puls. (*Fiske*) Puls, fork: en lång stång, som brukas vid skottnät för att skrämma fiskarne deri. (*Klockringn.*) Ringningar, hvaremellan alltid ett litet uppehåll sker. Drei Pulse läuten, ringa tre ringningar. =ader, *f.* Pulsåder. =messer, *m.* =wage, *f.* Verktyg att mäta pulsens snabbhet eller långsamhet.

Pulsen, *v. n. h.* Slå, pulsera (om blodet).

Pult, *n.* 1. Pulpet, skrifpulpet; kyrkpulpet. =dach, *n.* Tak, som sluttar blott åt en sida.

Pulver, *n.* 3. Krut; pulver. Er hat das P. nicht erfunden, han är icke mycket klyftig, är enfaldig. Er hat P. gerochen, han har varit med i fält. =beutel, *m.* 3. Krutpung. =dampf, *m.* 1. Krutrök. =müller, *m.* 3. Krutmakare. =thurm, *m.* 1. Kruttorn. =wurst, *f.* 1. Tjock svärmare; antändningsrör i en mina; kött eller siskonkorf. [tar som krut.

Pulverich, *adj.* o. *adv.* Som liknar ell. luk

Pulverig, *adj.* o. *adv.* Fin, som pulver.

Pulverlein, *n.* Ett litet pulver. Einem ein P. beibringen, gifva en förgift. Das Orientalische P., se Rosette.

Pülvern, *v. a.* Pulverisera.

Pump †, *m.* Stöt, stamp. (*Fig.*) Tjock, oskicklig menniska. Äfven borgen. Etwas auf P. nehmen, äfven puss, pöl. =balken, *m.* Häfstången på en ångmachin. =grob †, *adj.* o. *adv.* Ganska grof. =hosen, *pl.* Vidbyxor. =keule, *f.* (*Sämskm.*) Träklubba att valka skinnen. =öl, *n.* Olja, som läkt ur faten på skepp, pumpas ut och säljes till klädesfabriker. =stein, *m.* Pimpsten. =stiefel, *m.* Vida, styfva och plumpa stöflar.

Pumpe, *f.* 4. Pump. Die P. saßt, pumpen drager. † Einen unter die P. kriegen, blöta någon allt igenom. Pumpenbohrer, *m.* Pumpborr. † Pumpmakare. =daal, *m.* (*Skepp.*) Rör eller ränna, hvarigenom vattnet ifrån pumpen ledes ur skeppet. =drücker, *m.* Ett mynt, hvaraf 160 Kreuzer räknas på en mark. =eimer, *m.* Pumpämbar, pumphjerta. =feuer, *n.* Ett slags fyrverkerield. =gesenk, *n.* Lodrät grufva för en pump i bergverk, som är blott en eller par stegar djup. Är hon djupare, så att flera pumpar stå öfver hvarandra, så kallas det: Pumpenschacht. =hammer, *m.* (*Skepp.*) Liten hammare med en klo och jernskaft äfven försedt med en klo, att uttaga små spikar. =klappe, *f.* De på pumphjertat eller pumpskon varande tvenne ventiler af läder, koppar eller bly. =mick, *f.* Pumpmick, vippknä. =röhre, *f.* Rör, hvari den delen af pumpen går, som drar vattnet, pumpstock. =schuh, *m.* Pumpläder, pumphjerta, pumpsko. =sood, *m.* =topf, *m.* Pumpsot: lägsta stället i skeppet dit allt vattnet rinner till pumpen. =spake,

f. Pumpvipp. ›werk, *n.* Sugverk, pumpverk. ›zug, *m.* Pumpläder.

Pumpen, *v. a.* Pumpa. — *V. n.* h. Låta höra ett doft ljud, som härmar ordet pump, dunsa; äfv. borga, taga på credit (om Studenter).

Pumpen, *n.* 3. Pumpning.

Pumper, *m.* Pumpare. ›mette, *f.* Den messan i Katholska kyrkan, som sjunges Skärthorsdags eftermiddagen. ›nickel †, *m.* Groft bröd af oskrädt rägmjöl; äfv. ett slags starkt öl. I Baiern säger man på landsbygden; da legt man wol eine Kuh in das Bett und singt den P. dazu, barn gör i by, som det är hemma vant, d. ä. landtligt sedligt.

Punkt, *m.* 1. Punkt, prick; afdelning; punkt; stycke; punkt, omständighet; artikel; mål. Er richtet alles auf den Punkt aus, han uträttar allt till punkt och pricka. Auf den P. kommen, komma noga på utsatt tid; äfven röra vid en viss sak. Der P. ist noch streitig, om den saken hafva de än icke kommit öfverens. Wenn es auf den P. der Ehre ankommt, när det angår heder och ära. Er war auf den P. wegzugehen, han var i begrepp att gå bort. ›weise, *adv.* Punktvis; punkt för punkt.

Punkten, Punktiren, *v. a.* Punktera, kommatera; punktera; upptäcka medelst punkterkonsten; teckna med punkter, tatuera. (*Med.*) Punktera eller aftappa vattnet af en vattusigtig.

Punktiren, *n.* 3. Punktering; punktering i Hebräiskan &c.; kommatering, punktering. [punkterkonsten.

Punktirer, *m.* 3. En, som lär ell. utöfvar

Pünktlich, *adj.* o. *adv.* Noggrann, grannlaga, noga, punktlig; rigtig; på punkten. ›keit, *adj.* o. *adv.* Punktlighet, noggrannhet, noggrannhet, rigtighet.

Punktur, *f.* Genomstickning. (*Boktr.*) Punktur. De hvassa nålarne i däckeln, som fasthålla arket under tryckningen; äfv. hålet efter dem. [skål, punschbål.

Punsch, *m.* 1. Punsch, ›napf, *m.* 1. Punsch-

Punschen, *v. n.* Punscha, dricka punsch.

Punt, *m.* Punte, *f.* Spets. (*Skepp.*) Pynt ell. ändan af ett tåg; äfv. ett slags mud-

Punzen, se Bunzen. [dermachin.

Pupille, *f.* Ögonsten, pupill.

Püppchen, *n.* 3. Liten docka; flicka. Mein P., min söta lilla.

Puppe, *f.* 4. Docka; marjonett; puppa.

Puppen, *v. n.* h. Göra dockor. — *V. a.* Fånga fisk på bete. ›spiel, *n.* Dockspel; marionettspel.

Puppern †, *v. n.* h. Svänga sig hastigt fram och tillbaka. [medel.

Purganz, *f.* 4. Afförande medel, purger-

Purgatorium, se Reinigungseid.

Purgiren, *v. a.* Purgera, afföra, gifva in afförande. — *V. n.* h. Taga in afförande; värja sig med ed, svärja värjemålseden. [afföring.

Purgiren, *n.* 3. Purgirung, *f.* 4. Purgering,

Purgirmittel, *n.* 3. Afförande medel.

Purpern, *v. a.* Purpra, färga purpurröd; bekläda med purpur. — *V. n.* h. Vara eller blifva purpurröd. — Sich p. *v. r.* Bli purpurröd. — *Adj.* Se Purpurn, hvilket är en sämre skrifart.

Purpur, *m.* 3. ›farbe, *f.* Purpur, purpurfärg, purpurdrägt. ›farben, ›roth, *adj.* o. *adv.* Purpurfärgad. ›fieber, *n.* 3. Fläckfeber.

Purpuricht, *adj.* o. *adv.* Purpurlik.

Purpurn, *adj.* o. *adv.* Purpurfärgad, klädd i purpur.

Purren †, *v. a.* (*Sjöf.*) Purra, väcka upp matroserne. — *V. n.* h. Skrälla; äfven peta, påta, röra i något. In der Nase p.

Purz, *m.* 1. Pyssling, litet kräk.

Purzeln, se Burzeln.
Puſten, *v. n.* o. *a.* Pusta, blåsa; flämta, [andas häftigt.
Puter, *m.* 3. Kalkontupp.
Pütting, *f.* (*Skepp.*) Putting: långa starka jernlänkar i sidan af skeppet. =tau, *n.* Puttingsvant.
Puz, *m.* 1. Prydnad, zirat, nipp, grannlåt; skrud. =händlerinn, *f.* 4. Nipperhandlerska. =macherinn, *f.* 4. En, som gör hufvudbonader. =ſchere, *f.* 4. Ljussax. =tiſch, *m.* Nattduksbord med tillbehör. =zimmer, *n.* 3. =ſtube, *f.* 4. Rum, hvari fruntimmers nattduksbord står; grannlåtsrum.
Pûze, *f.* Pyts: vattenämbar på skepp.
Puze, *f.* 4. Ljussax; ljusbrand.
Puzen, *v. a.* Pryda, smycka, göra grann, sira, kläda grann; rengöra, rensa; polera, feja, skura (gevär o. d.); borsta, putsa (skor, stöflor &c.); qvista, underqvista (trän); snyta, taga af (ljus).
Puzen, *n.* 3. Puzung, *f.* 4. Prydande, smyckande; rensning; polerande; borstning; putsning; qvistning, underqvistning; aftagande (af ljus).
Pyramide, *f.* 4. Pyramid. [lisk.
Pyramidenförmig, *adj.* o. *adv.* Pyramida-
Pyrole, *f.* 4. (*Bot.*) Vintergrön.
Pyrometer, *n.* 3. Eldmätare (instrument).

Q.

Quabbelig, *adj.* o. *adv.* Knubbig och fet, trind och fet, knubbig.
Quabbeln, *v. n.* h. Vara knubbig och fet, trind och fet, vara knubbig, darra ell. gunga af fetma.
Quabbig, se Quabbelig.
Quackelchen, *n.* Ett quabbligt, sladdrigt ting, t. ex. gamla kärngbröst; äfven sjukligt barn, som man mycket klemar med; morsgris.
Quackelei, *f.* Qvackel; osäkerhet i tal och svar; sladder, klemande.
Quackeln, *v. n.* h. Qvackla, vara ostadig och lättsinnig i sitt tal, sina beslut och gerningar.
Quacken, se Quaken. [gerningar.
Quackſalber, *m.* Qvacksalfvare: oförfaren, men tjenstaktig läkare.
Quackſalberei, *f.* Qvacksalfveri, bedrägeri.
Quackſalbern, *v. n.* h. Qvacksalfva; qvacksalfva ell. qvackla med sig. — *V. a.* Jemand zu Tode q., i egenskap ell. värdighet af Medicinalråd befordra någon till himmelriket.
Quader, *m.* 3. =ſtein, *m.* =ſtück, *n.* 1. Qvadersten, fyrkantigt huggen sten.
Quadrant, *m.* 4. Qvadrant, fjerdedel af en cirkel.
Quadrat, *n.* 1. Qvadrat, fyrkant. =fuß, =ſchuh, *m.* 1. utan *pl.* Qvadratfot.
Quadratur, se Vierung.
Quadriren, *v. a.* Göra fyrkantig. — *V. n.* h. Passa, skicka sig.
Quadrirt, *adj.* o. *adv.* Delad i fyra delar.
Quadrupelallianz, *f.* 4. Förbund emellan fyra makter.
Quaken, *v. n.* h. Sqväka, smacka (som grodor), skrika, som änder; jemra sig. Ich ſchlug ihm, daß es quakte, jag slog honom så att det sade sqvapp i honom.
Quäken, *v. n.* h. Skälla, bjebba, glafsa; gnälla, tjuta.
Quäken, *n.* 3. Skällande, bjebbande, glafsande; gnällande, tjutande.
Quakente, *f.* Knipa, knipand, dopping, *Anas clangula.*
Quäker, *m.* 3. Qväkare.
Quäkerei, *f.* Qväkeri eller qväkarnes religionssystem; äfven ett beständigt qväkande. [ångest.
Qual, *f.* 4. Qval, pina, plåga, smärta, or

Quälen, *v. a.* Plåga, pina, oroa, qvälja, martera.

Quälen, *n.* 3. Quälung, *f.* 4. Plågande, pinande, oroande, qväljande.

Quäler, *m.* 3. Plågoande.

Qualificirt, *adj.* o. *adv.* Beskaffad; passande, skicklig; försedd med egenskaper.

Qualificiren, *v. a.* Göra skicklig, sätta i stånd. Sich — *v. r.* kallas eller låta kalla sig, gifva sig ut för. ſegenskap.

Qualität, *f.* 4. Qvalitet, beskaffenhet,

Qualm, *m.* 1. des =es, *pl.* Quälme. Rök, ånga, dunst, tjock rök; qvalm, qväfvande värma; äckel; sömnsjuka; vanmagt. =bad, *n.* Ångbad, imbad.

Qualmen, *v. n.* h. Röka, gifva rök ell. ånga.

Qualmig, *adj.* o. *adv* Qvalmig, dofvarm.

Qualſter, *m.* 3. Slem eller slemmighet, spottkluns.

Quant, *m.* des =es, *pl.* die, =e. En slug, listig menniska; äfv. en tokrolig person; äfven sken, utseende. — *Adj.* o. *adv.* † Förträfflig.

Quantität, *f.* 4. Qvantitet, myckenhet, storhet, storlek.

Quantsweiſe, *adv.* För syns skull. Etwas p. thun, Lätsa göra något. ſportion.

Quantum, *n.* 3. Myckenhet, qvantitet,

Quappe, *f.* 4. Lake (*fisk*); grodunge.

Quark, *m.* 1. Lös sötmjölksost; smuts, orenlighet, gyttja, lort, träck; lappri, strunt. Er fragt einen Q. darnach, han frågar ej det ringaste derefter. Den ganzen Q. verſchütten, spilla bort allt sådet, förderfva allt genom eget förvållande. =brot, *n.* En art smörgås med ostmyssja. =faß, *n.* Ostkar. =fliege, *f.* Spyfluga. =hänge, *f.* En sort bur att torka ost uti. =käſe, *m.* Liten ost af komjölk. =korb, *m.* Ostkorg. =ſack, *m.* Påse, hvarigenom vasslan silas ifrån osten. =ſpitze, *f.* Lappri, strunt.

Quarre, *f.* Ett gråtande, lipigt barn; en illa lätande person. Die Pfarre mit der Q. (Knarre) bekommen, få sysslan genom hustrun, gå fruntimmersvägen.

Quarren †, *v. n.* Qvida, vara olåtlig (om små barn); äfven knorar; äfv. kurra, tjuta (om tarmarne).

Quart, *n.* 1. Fjerdedel, qvart. (*Skepp.*) Vakt; äfven ett spannmåls- och vätvarumått.

Quartal, *n.* des =es, *pl.* die =e. Qvartal, ett fjerdedels år; äfv. lön, som betalas hvart fjerdedels år; äfv. dagen, som börjar eller slutar ett qvartal. Hos handtverkare kallas Q. den sammankomst mästare och gesäller hålla hvart fjerdedels år på herberget. =weiſe, *adv.* Qvartalsvis.

Quartaner, *m.* 3. Skolgosse i fjerde klassen.

Quarte, *f.* 4. Qvart (i musik, fägtning och kortspel &c.).

Quartel, *s.* (*Sjöf.*) Kardel: stor tunna med jernband, hvari hvalfiskspecket packas på Grönlandsfarare. 1 Q. innehåller 2 tunnor, tunnan till 224 skålp. räknad.

Quartier, *n.* 1. Qvarter, fjerdedels aln; qvarter, herberge; qvarter i en stad; ett vätvarumått, se Quart; ett qvarter: fjerdedelen af ett stop, fyra jungfrur. Kein Q. geben, (i krig), ej skona någons lif. (*Skepp.*) Vakt, eller den tiden då ena delen af besättningen håller vakt medan den andra sofver. Q. ell. Q. iſt aus: Lös af! Qvarter begynner! på vakt! Q. rufen, purra eller väcka. =frei, *adj.* o. *adv.* Fri från inqvartering. =geld, *n.* 2. Inqvarteringspenningar. =meiſter, *m.* Qvartermästare. (*Skepp.*) Qvartermästare: ett slags Underofficer näst skeppmansmaten, på krigsskepp och Ostindiefarare. =ſtadt, *f.* Den första och förnämsta staden uti hvarje af de fordna

hansestädernas 4 qvarter eller klasser, som voro i Lübeck, Cöln, Braunschweig och Danzig. =ſtand, *m.* Ett Regementets ständ.

Quartieren, *v. a.* (*Bergv.*) Qvartera: ett slags skedningssätt vid proberkamrar, att på våta vägen eller genom skedvatten rena guld ifrån silfver.

Quarz, *m.* 1. Qvarts; en glasartad, ganska hård, half genomskinlig stenart. =druſe, *f.* Qvartskörtel, drus. =fluß, *m.* Färgad qvarts. =gang, *m.* (*Bergv.*) Gång, som väl håller sitt strek, men likväl icke för någon metallisk eller mineralisk malm. =maſſe, *f* Gyttradt qvartsberg af qvartskörtlar. ſaf qvarts.

Quarzen, *adj.* o. *adv.* Bestående ell. gjord

Quarzicht, *adj.* o. *adv.* Lik qvarts. ſtad

Quarzig, *adj.* o. *adv.* Qvartsig, qvartsar-

Quaſt, *m.* 6. Quaſte, *f.* 4. Qvast, tofs, frans med tofsar; tofs på seltyg.

Quatember, *m.* o. *n.* =bes =s *pl.* l. m. *s.* Qvartal: dag då ett qvartal börjas; skatt, som då betalas på vissa orter; äfven de fyra årliga fastetider om året i Katholska kyrkan, på första Fredagen i hvart qvartal, som fordom kallades i Sverige Tamperdagar, Ymberdagar, *Quattuor tempora*. =geld, *n.* Afgift, som vid den tiden betalas.

Quaterne, *f.* (*Boktr.*) Ett häfte af fyra i hvarandra lagda tryckta ark, som alla äro märkte med en och samma bokstaf; äfven qvartern i ett lotteri.

Quatſcheln, *v. n.* h. Gå, som en anka.

Quatſchen, *v. n.* h. Slaska, plaska.

Quatſchelig, *adj.* o. *adv.* Mjuk och fetlagd.

Quecke, *f.* 4. Quedengras, *n.* 2. Qvickhvete; qvickrot.

Queckſilber, *n.* 3. Qvicksilfver. =erz, *n.* 1. Qvicksilfvermalm. =pflaſter, *m.* 3. Merkurialplåster.

Quedtreſpe, *f.* (*Bot.*) Ett slags losta.

Quehle, *f.* 4. Handduk.

Quelle, *f.* 4. Quell, *m.* 6. Källa, källåder; springkälla, vattenkonst; ursprung, upphof, grund, orsak.

Quellen, *v. n. irr.* ſ. o. h. Ich quelle, du quillſt, er quillt, wir quellen ꝛc. *imp.* ich quoll; *conj.* ich quölle; *part.* gequollen; *imper.* quill. Uppvälla, fram-, ut ell. uppspringa; tillra, svälla, tjockna. — *V. a. reg.* Göra svällande, låta uppsvälla; låta jäsa; blöta eller låta svälla ut i vattnet. Die Erbſen q., lägga ärterna i blöt.

Quellgrund, *m.* Källsåg; sumpig mark, rik på källådror. =maß, *n.* Svällmån: förhållande, mått, hvari sådana ting, som svälla genom fuktning, t. ex. säd, tilltaga i vidd och fordra mera rum; äfven bestämmandet af detta mått. =waſſer, *n.* 3. Källvatten.

Quendel, *m.* 3. (*Bot.*) Backtimian.

Quengeln †, *v. n.* h. Tala mekigt ell. som en qvinna. ſtin.

Quent, Quentchen, Quentlein, *n.* 3. Qvin-

Quer, *adj.* o. *adv.* På tveran, på sned, vindt, tvertföre; orätt, förvändt, bakvändt, som går tvertöfver, på tveren, snedt öfver. Q. feldein kommen, fara tvers öfver åkern. (*Fig.*) Föreställa en sak förvändt Q. durch, tvers ell. tvers igenom. Mit dem Balken q. ins Haus wollen, köra hufvudet i väggen. =balken, *m.* 3. Tverbjelke, tverslå. =brett, *n.* Tverbräde; tverträ vid plogstjerten; tverslå vid ändan på skaklarna för en vagn. =bügel, *m.* Tverbögel på ett värjfäste. =dach, *n.* Taket i ett bollhus, hvaremot bollarne studsa tillbaka. =feld, *adv.* Tvers öfver åkern eller fältet. (*Fig.*) Emot ordningen, plötsligt, oförmodadt. Skrifves vanl. q. ein, men rättare quer feldein. =flöte, *f.* 4. Flöjttraver, tverflöjt. ſ=gaſ=

ſe, *f.* 4. Tvergata. =geſtein, *m.* (*Bergv.*) Bergart, som ligger tvert emellan gångarna. =giebel, *m.* Sidgafvel, tvergafvel af en byggning. =haus, *n.* Hus med långsidan utåt gatan. =holz, *n.* 2. =ſtange, *f.* 4. Tvärträ, tverstock, tverstång. =pfeife, *f.* 4. Tvärpipa. =pfeifer, *m.* 3. Pipare. =ſack, *m.* 1. Kappsäck, ränsel, tiggarpåse, tversäck med öppningen midtpå, sådan, som Vestgöthar bära öfver axeln; klöf. =ſattel, *m.* Tversadel, fruntimmerssadel. =ſaum, *m.* Tversöm, såsom på armspjell o. d. =ſcheibenbohrer, *m.* (*Tunnbind.*) Ett slags vinkelborr att borra hål för tappen. =ſchemel, *m.* 3. Tramp i väfstolar. =ſchlag, *m.* Tverslag. (*Bergv.*) Öppning, som drifves genom bergarten (Quergeſtein), tvers emellan tvenne gruffvor. Är han af betydlig längd, kallas den Strecke. =ſteg, *m.* (*Pappersbr.*) Staf, som är fästad tversöfver underformen, som håller den tillsamman och hvarvid (der Kautſcher) håller formen, när han låter massan afrinna. =ſtreich eller =ſtrich, *m.* Tverstrek. (*Fig.*) Hinder. Das machte ihm einen großen Q., det förorsakade honom en stor missräkning, gjorde hans förslag &c. om intet. =ſtück, *n.* Tverstycke. (*Möln.*) Sten, som sättes på kant för att arbetas till qvarnsten, till skillnad från Bankſtück. =ſtütze, *f.* (*Trigon. Sinus versus*). =tuch, *n.* Kläde, som går på tveren eller tversöfver. =wand, *f.* Mellanvägg. (*Nat. hist.*) Tverhinna, *Diaphragma*, *Sepimentum*. (*Jäg.*) De korta tversöfver gående väggarne på ett lärknät. =weg, *m.* Väg, som går tversöfver; ginväg. =wetterung, *f.* (*Vattenb.*) Afloppsdike, som är draget tversöfver genom flera länderier. =wind, *m.* Sidovind; äfven hvirfvelvind. =zwickel, *m.* (*Strümpv.*) en art svickla, hvars maskor gå tversöfver de andra maskorna.

Quer, *f.* 4. Tversida, tvera. Ins Kreuz die Q., härs och tvers; om hvartannat; hit och dit; här och der. Ihm kam etwas in die Q., honom tillstötte ett oförmodadt hinder. Alles in die Q. machen, göra allting orätt, förvändt, oskickligt. Einem in die Q. kommen, göra någon ett oförmodadt inkast, förebringa något, som ej hör till saken. Den Hut die Q. ell. in die Q. ſetzen, sätta hatten på sned. † Ihm geht alles in die Q., honom går allting emot, lyckas ingenting.

Quer, *m.* 1. Visp.

Querlen, *v. a.* Vispa. — *V. n.* ſ. Röra sig hastigt hit och dit; göra sig onödigt besvär.

Quetſche, *f.* 4. Trångmål, klämma.

Quetſchen, *v. a.* Krossa, krama sönder, ihjel, trampa sönder, ihjel; sönderstöta, krossa, sönderskaka; stöta (frukt); qväsa.

Quetſchung, *f.* 4. Stött ell. skafvet ställe; blåmärke; fläck ell. stöt på frukter; contusion, qväsning.

Quick, *m.* o. *n.* des =s. Lefvande nötkreatur; äfv. qvicksilfver. (*Gördelm.*) Qvickvatten: i skedvatten dödadt qvicksilfver, hvarmed grunden till förgyllning lägges på messing.

Quick, *adj.* o. *adv.* Qvick, liflig, munter. Die Körner des Hafers ſind nicht q., säges i södra Tyskland om hafran, då den är angripen af rost och skrumpen. =arbeit, *f.* (*Hyttv.*) Gulds amalgamering ell. rifning och blandning med qvicksilfver. =born †, *m.* En lefvande källa, springkälla. =bornig, *adj.* o. *adv.* Innehållande källor eller källvatten. Ein quickborniger Grund. =brei, *m.* Hvarje med

(Strümpf.) en art svickla, hvars maskor gå tversöfver de andra maskorna.

Quere, f. 4. Tversida, tvera. Ins Kreuz die Q., härs och tvers; om hvartannat; hit och dit; här och der. Ihm kam etwas in die Q., honom tillstötte ett oförmodadt hinder. Alles in die Q. machen, göra allting orätt, förvändt, oskickligt. Einem in die Q. kommen, göra någon ett oförmodadt inkast, förebringa något, som ej hör till saken. Den hut die Q. ell. in die Q. setzen, sätta hatten på sned. † Ihm geht alles in die Q., honom går allting emot, lyckas ingenting.

Querl, m. 1. Visp.

Querlen, v. a. Vispa. — V. n. s. Röra sig hastigt hit och dit; göra sig onödigt besvär.

Quetsche, f. 4. Trångmål, klämma.

Quetschen, v. a. Krossa, krama sönder; ihjel, trampa sonder, ihjel; sönderstöta, krossa, sönderskaka; stöta (frukt); qväsa.

Quetschung, f. 4. Stött ell. skafvet ställe; blåmärke; fläck ell. stöt på frukter; contusion, qväsning.

Quick, m. o. n. des s. Lefvande nötkreatur; äfv. qvicksilfver. (Gördelm.) Qvickvatten: i skedvatten dödadt qvicksilfver, hvarmed grunden till förgyllning lägges på messing.

Quick, adj. o. adv. Qvick, liflig, munter. Die Körner des Hafers sind nicht q., säges i södra Tyskland om hafran, då den är angripen af rost och skrumpen. -arbeit, f. (Hyttv.) Gulds amalgamering ell. rifning och blandning med qvicksilfver. -born †, m. En lefvande källa, springkälla. -bornig, adj. o. adv. Innehållande källor eller källvatten. Ein quickborniger Grund. -brei, m. Hvarje med

qvicksilfver upplöst metall, Amalgama. -erz, n. Qvicksilfvermalm. -mühle, f. Qvickqvarn, Amalgamqvarn. -sand, m. Qvicksand, den allmänna hvita skursanden. -stemmerz, n. Ett slags icke hård, lättsmält jernmalm, som gör ett smidigt jern. -wasser, n. (Gördelm.) Se under Quick.

Quicken, v. n. h. Skrika, gnälla, som en gris, pipa, pjunka.

Quinquina, f. Kina, kinabark.

Quintaner, m. 3. Skolgosse i femte klassen.

Quinte, f. 4. Qvint på strängspel, i piket och fägtning. (Fig.) Knep, qvinter. Quintenmacher, eller -fänger, m. En listig, ränkfull menniska. -zirkel, m. (Musik) Cirkel, som uppkommer, då man ifrån c fortgår i uppstigande qvinter, tills man åter kommer till c.

Quinterne, f. (Boktr.) Fem ark inlagda i hvarandra, se Quaterne; äfven Qvintern på lotteriet.

Quintessenz, f. 4. Qvintessans, kraften, musten, kärnan, det finaste ell. bästa.

Quirl, Quirlen, se Querlen.

Quitt, adv. Qvitt; lös och ledig; betaldt. Nun ist es q. unter uns, nu är det jemnt oss emellan. Er kann seine Waare nicht q. werden, han kan icke bli af med sin vara. Ich konnte seiner nicht q. werden, jag kunde icke slippa honom. Er ist der Sache q. gegangen, han har förlorat, gått miste.

Quitte, f. 4. Qvitten (Ett slags sköna äplen).

Quittenbrot, -muß, n. 1. Qvittensaft.

Quittiren, v. a. Qvittera, gifva qvittens, lemna, skilja sig vid ell. ifrån.

Quittung, f. 4. Qvittens, qvitto.

Quitze, f. 4. Rönnbär.

Quodlibet, n. 1. Lågt eller utslitet infall eller ordstäf; orimligt prat, slidder-sladder. Musikalisches Q., m. potpourri.

R.

Rä, Styrmannens utro
vering går öfver stag.
buk; kropp; lekamen.

Raa, f. 4. Rå, segelrå.
storrå, stormärsrå. (
fallen oder laufen lassen
ga rå (ett straff till sjö
strek eller tågstumpar
len. -fang, m. Jernbor
ken, m. Jernkrok på n
Råhult.

Raaken †, v. n. Råka, tr
m. An den Grund r.,
Triftig r., drifva för a
grund. Die Ankertaue
täget är rakadt klart.

Rabateisen, n. Kalfatjern

Rabatt, m. 1. Rabatt, a

Rabatte, f. 4. Uppslag, r

Rabe, m. 4. Korp. Der
pen ropar. Den Rabe
den, dö utan att få l
sina dagar i galgen.

Rabenaas, n. 2. Korpma
kona. -ältern, pl. Ob
drar. -geschrei, n. 1. K
f. Elak, onaturlig mo
Korpnäbb. (Chir.) Tå
splittror o. d. ur sår.
bladets utskott, Proc
(Skepp.) Jernverktyg
va ut dref mellan näte
sko. (Sockerbr.) Kop
handtag och pip att c
heta sirapen i formar
o. adv. Kolsvart. -stei
plats, galgbacke; svart
m. 3. Obarmhertig,
-volk, n. pl. -leute, Tju

Rabuliſt, *m.* 4. Processmakare, krångelmakare, grälmakare.

Rabuliſterei, *ſ.* 4. Schikan, advokatsstrek, invändningar, krångel.

Rache, *ſ.* 4. Hämd. R. nehmen, ausüben, hämnas. An jemand, på någon.

Rachen, *m.* 3. Gap, svalg. † Alles das Seinige durch den R. jagen, slösa bort sin egendom genom mat och dryck. Er ſteckt ſchon dem Tode im R., han är redan i dödens käftar. Einem Pferde den R. ſtechen, öppna ådern på hästen i tredje eller fjerde fåran i gommen. (*Fig.*) En förskräcklig afgrund, våda. (*Bot.*) Gapet på en tvåläppig blomkrona, *Rictus.*

Rächen, *v. a. reg.* o. *irr.* Ich roch (ich rach), *imperf.* vanligare ich gerächte; *part.* gerochen, gerächet, gerächt. Hämna, hämnas.

Rächen, *n.* 3. Rächung, *ſ.* 4. Hämnande.

Rächer, *m.* 3. Hämnare.

Rachgier, =ſucht, *ſ.* 4. Hämdlystnad, hämdsjuka, hämdgirighet. =gierig, =ſüchtig, *adj.* o. *adv.* Hämdgirig. =gierigkeit, s. =gier.

Rächung, se Rächen.

Rack, *m.* Arack; äfv. Spansk kråka; kaja; korp. — *S. n.* (*Sjöf.*) Bugt i en flod; rack på en rå; äfv. klädhängare, taflet eller liten grann hylla på väggen. =aufhohler, aufſeher, *m.* Rackupphalare (till sjös). =baum, =holder †, *s.* Enbuske. =kämpe, *ſ.* (*Skepp.*) Rackklamp. =klotz, *ſ.* Rackklot på skepp. =tau, *m.* 1. Racktåg.

Rackeln, *v. n.* Låta illa, gifva en vidrig ton (om musikinstrumenter).

Racker, *m.* 3. Fläbuse, afdragare, bödelsknekt; rackare; bläkorp, bläkråka.

Racket, *n.* 1. Raket att spela fjäderboll.

Racketе, *ſ.* 4. Raket, svärmare.

Racketenſtock, *m.* 1. Raketstång.

Rad, *n.* 2. des =es, *pl.* Räder. Hjul; rockhjul; spinnrock. Ein R. ſchlagen, hjula; (om påfågeln) breda ut stjerten. Zum Rade verurtheilt werden, dömmas att stegla. Aufs R. flechten, stegla. Ein gutes Rad ſpielen, das Rad gut zu führen wiſſen, rådbråka med skicklighet (om skarprättare). Ein Rädchen machen, dansa i ring. =bärge, *ſ.* 4. =bärn, *s.* Skottkärra, handkärra. =brechen, *v. a.* Rådbråka, stegla; rälbråka ett språk. =fluder, *n.* (*Hyttv.*) Den länga smala rännan, som leder vattnet på vattenhjulet. =formig, *adj.* o. *adv.* Hjulformig, cirkelrund. =garn, *n.* (*Klädesv.*) Groft ullegarn, som spinnes på ett stort hjul. Tyget, som deraf tillverkas kallas Radefunfziger. =fuppe, *ſ.* Hjulspik. =linie, *ſ.* (*Geom.*) Cykloid. =mantel, *m.* Hiskuren slängkappa. =ſchaufel, *ſ.* (*Skepp.*) Hjul, i form af en skifva, som löper omkring i ett block, och hvaröfver en lina löper för att upp- eller nedhissa lasten. =ſchlagen, *n.* 3. Påfågelsstjertens utbredande; hjulande. — *V. n. irr.* h. Hjula. =ſperre, *ſ.* 4. Hämmked-ja; brinkhake. =ſpillig, *adj.* o. *adv.* Så beskaffad, att hjulet afsköljes deraf. † Säges es iſt r., när smutsen på vägen är så tunn och uppblandad med vatten, att hjulen under farten alltid afsköljas. =ſtock, *m.* (*Vagnm.*) Brädslaget häl i mitten med två böjda trän, att fästa hjulet, när nafvet skall utborras. =ſtößer, *m.* Ett slags borr för hjulnaf; äfven afvisare utanför hus att vagnar ej må stöta emot. =ſtube, *ſ.* (*Bergv.*) Orten, der ett vattenhjul vid ett konstverk hänger. =ſtuhl, *m.* (*Bergv.*) Dynbänk. =ther, *n.* Vagnssmörja. =trog, *m.* Träg, hvari det faller, som siktas eller sållas. =welle, *ſ.* 4. Hjulstock.

Rade, *ſ.* Se Gerade. =ber, berge, *ſ.* Skottkärra. =haken, *m.* Hake på en stång, hvarmed hjulskenorna böjas intill lötarne

(om påfågeln) breda ut stjerten. Zum Rade ausgebildet werden, dömmas att stega. Aufs R. fliegen, stegla. Ein gutes Rad fliegen, bra stegla. Ein Rad machen, rådbråka med skicklighet (om skarprättare). Ein Rädchen machen, dansa i ring. =bürge, *f.* 4. =bär, *n.* Skottkärra, handkärra. =brechen, *v. a.* Rådbråka, stegla; rådbråka ett språk. =fluder, *n.* (*Hytte.*) Den långa smala rännan, som leder vattnet på vattenhjulet. =förmig, *adj.* o. *adv.* Hjulformig, cirkelrund. =garn, *n.* (*Kladesv.*) Grofvt yllegarn, som spinnes på ett stort hjul. Tyget, som derav tillverkas kallas Radelfuffajer. =haue, *f.* Hjulspik. =linie, *f.* (*Geom.*) Cykloid. =mantel, *m* Hofskuren slängkappa. =rad, *n.* (*Skepp.*) Hjul, i form af en skifva, som löper omkring i ett block, och hvaröfver en lina löper för att upp- eller nedhissa laster. =schlagen, *n.* 3. Påfågelns stjertens utbredande; hjulande. — *V. irr.* h. Hjula. =sperre, *f.* 4. Hämmelbja; bringhake. =spitig, *adj.* o. *adv.* Sa beskaffad, att hjulet afsköljes derifrån. † Sagen es ist r., när smutsen på vägen är så tunn och uppblandad med vatten, att hjulen under farten alltid afskölja. =stock, *m.* (*Vagnm.*) Bräddlaget hal i mitten med två böjda trän, att fästa hjulet, när nafvet skall utborras. =stoßer, *m.* Ett slags borr för hjulmakare; äfven afrisare utanför hus att ragnar ej må stöta emot. =stube, *f.* (*Bergv.*) Orten, der ett vattenhjul vid ett bergverk hänger. =stuhl, *m.* (*Bergv.*) Dynbink. =tiber, *n.* Vagnssmörja. =treg, *m.* Trög, hvari det faller, som siktas eller tillas. =welle, *f.* 4. Hjulstock.

Rad, *f.* So Gerade. =bar, berge, *f.* Skottkarra. =bahn, *m.* Hake på en stång, hvarmed hjulskenorna böjas intill lötarne

under fastsmidningen. =haue, se Reuthaue; äfven ett slags jernhammare, som nyttjas vid stenbrott. =heller, *m.* Penningafgift till mjölnaren för hjulens underhåll. =hobel, *m.* (*Vagnm.*) Hyfvel att hyfla kilar och lötar. =macher, *m.* 3. Vagnmakare. =welle, =werge †, *f.* Skottkärra. =zange, *f.* (*Hofsl.*) En täng med två långa armar och en mot-tapp, att lägga de glödande skenorna på hjulen. =zirkel, *m.* (*Vagnm.*) Stångcirkel att beskrifva bägen af lötarne, hvarefter deras inre rundning skall uthuggas.

Rädel †, *n.* Litet hjul. — *S. m.* Harpa: ett slags rissel; brandvaktsskramla. (*Hytte.*) En stark fyrkantig bjelke, vid pass 6 alnar läng och 1 aln i qvadr., hvaremot bokstampen slår. † So Lothr. =kreuzer, *m* Mynt, slaget af Ferdinand I, med tvenne kors på, hvilkas 8 ändar formera en cirkel. =pfennig, *m.* Ett slags Mainziskt mynt med stiftets vapen, ett hjul i prägeln. =säule, *f.* (*Hytte.*) Stark bjelke med fyrkantigt hål, hvarigenom der Rädel går. =macher, hufvudman.

Rädelsführer, *m.* 3. Upprorsstiftare eller

Raden, *m.* 3. Därrepe (ört), klätt.

Räder, *m.* Säll eller rissel; äfv. en som sållar. — *S. pl.* af Rad, hjul. =werk, *n.* 1. Hjulverk.

Rädern, *v. a.* Rådbråka; stegla; rissla.

Radieß, *m.* 1. Radießchen, *n.* 3. Rädisa.

Radiren, *v. a.* Radera, utradera; etsa.

Radirmesser, *n.* 3. Raderknif. =nadel, *f.* 4. Etsnål =rädstein, Sporrklinga.

Radlein, Rädchen, *n.* 3. Litet hjul. Sporn=

Raffel, *m.* Jernkam att afrafsa något med; sträka att afstryka linknopp; en art fiskaregarn; äfv. kindbacken på en hjort; äfv. humleblomster. † Sladderkäring.

Raffen, *v. a.* Taga bort, roffa. Zusammen r., rafsa, skrapa ihop.

Raffholz, *n.* 2. utan *pl.* Plo
n. 1. Se Schneidezahn.

Raffiniren, *v. a.* o. *n.* h. R
finare och renare, luttra,
fälligt undersöka. Raffin
listig, slug.

Raffinirung, *f.* 4. Raffinerir

Ragen, *v. n.* h. o. *adv.* (herc
utan att likväl med dem u
Aus etwas heraus r., eller
r., stå fram, skjuta ut ifr
hervor ragende Ecke, ett u

Ragwurz, *f.* 4. Arun, tusengy

Rah, se Raa.

Rahe, Rähe, *f.* 4. Fång (hä

Rähegefoffen, *adj.* o. *adv.*

Rahm, *m.* 1. Grädde. (*Ske*
slags sängställning. (*Berg*
en stark stock ell. bjelke,
rätt och med intappning
manbinder tvenne ifrån
rätt uppstående stolpar.
rökfång, bönstång. R. e
ställning. =äpfelbaum, *m.*

Rähmchen, *n.* Svaflad lärf
hänges i vinfat. (*Boktr.*

Rahmen, *m.* 3. Ram, list, in
karm; båge.

Rahmen, *v. n.* h. Sätta grä
Skumma, skumma grädd
pa, springa efter, taga f
Hunden r. einen Hasen. =fo
med dubbla sälor.

Rahnig, *adj.* o. *adv.* Smidig

Rain, *n.* 1. Rygg emellan
ren; bete, betesmark. =b
ten aflång fläck på åker
dighet ej blifvit upplöjd.
som växer på en åkerre
tjenar till rämärke. =bec
=farn, *m.* Renfana. =herr,
i vissa städer, som har

motstånd vid flyttning. — *V. n.* h. Visa sig sur, trumpen, tvär,

Protzig, se Trotzig.

Protzkette, *f.* Kedja, hvarmed kanonerna fästas på sina föreställare. =wagen, *m.* Förestallare: en axel med två hjul, hvarpå kanonerne med sina lavetter fästas med en stor och stark jernbult, som kallas Protznagel. [landsort.

Provinz, *f.* 4. Provins, Höfdingdöme,

Prozessiren, *v. n.* h. Tala för rätta, processa, tvista, advocera.

Prozeß, *m.* 1. Process, rättegång, rättegångssak, rättegångstvist, rättegångshandlingar. Einem den P. machen, börja process emot någon, ställa någon under ransakning. =kosten, *pl.* Rättegångskostnader. =ordnung, *f.* 4. Rättegångssätt, processväg ell. processordning.

Prudel, *m.* (*Jäg.*) Puss ell. göl, hvari vildsvin och hjortar svalka sig.

Prudeln †, *v. a.* Röra ihop mat (om osnygg matlagning); smutsa.

Prufen, *v. a.* Pröfva, bepröfva, sätta på prof, ransaka, undersöka, examinera.

Prüfung, *f.* 4. Försök, prof; examen, förhör; pröfning, undersökning. (*Theol.*) Kors och olyckor, som Gud pålägger.

Prüfungsgeist, *n.* 2. Genomträngande snille eller förstånd. =zeit, *f.* 4. Pröfningstid.

Prügel, *m.* 3 Käpp, påk. Prügel, *pl.* Käppslängar; pikslängar, prygel, stryk.

Prügeln, *v. a.* Slå, piska upp, prygla, gifva käppslängar. Die Hunde p., sätta en klabb om halsen på dem.

Prunelle, *f.* 4. Brunell (ett slags plommon).

Prunk, *m.* 1. Prakt, fåfängt präl, prunkande högmod, prunkande stät, grannlåt. =bett, *n.* 6. Paradsäng.

Prunken, se Prangen.

Prunklos, *adj.* o. *adv.* Utan prakt m. m. =pferd, *m.* 1. Paradhäst.

Prusten †, *v. n.* Prusta, frusta, nysa; fräsa (om kattor då de söka försvara sig emot hundar)) skratta, söka qväfva ett gapskratt; äfv. trotsa.

Psalm, *n.* 1. Psalm. =buch, *n.* 2. Psalmbok, Davids Psaltare. =gesang, *m.* 1. Psalmsång ell. ton. [mis'.

Psalmist, *m.* 4. Psalmendichter, *m.* 3. Psal-

Psalter, *m.* 3. Hackbräde; Davids psaltare.

Psychologie, *f.* 4. Läran om själen.

Psyllienkraut, *n.* 2. Loppfrögräs.

Ptisane, *f.* 4. Korndryck.

Publiciren, *v. a.* Publicera, kungöra.

Publicum, *n.* 3. Publiken, allmänhet, det allmänna.

Puckel, se Buckel.

Pudding, *m.* 1. Pudding.

Pudel, *m.* 3. =hund, *m.* 1. Pudel; äfv. förseelse, misstag; bom. =mütze, *f.* 4. Mössa, fodrad med pelsverk. =närrisch, *adj.* o. *adv.* Tokrolig.

Pudeln, *v. n.* h. Förse sig, begå ett fel; slå ell. kasta bom; förfela målet. (*Bag.*) Das Brot pudelt, när det antingen är för blåsigt ell. för litet gräddadt. — s. † Gå och rulta, som en gås; ragla, som en full. — *V. a.* Behandla, handtera, som en hund; öfverfalla med ovett.

Puder, *m.* 3. Puder.

Puderig, *adj.* o. *adv.* Pudrig, pudrad.

Pudern, *v. a.* Pudra.

Puderpüster, *m.* 3. Puderpust.

Puff! *interj.* Puff! bom! Einen P. ausstehen können, kunna uthärda ell. utstå mycket.

Puff, *m.* 1. des =es, *pl.* Püffe. Slag, stöt, puff. † Da wird es Püffe setzen, der lär vanka dryga slängar. Er kann einen guten Puff vertragen, han kan härda ut en stöt, han har en mycket stark helsa. I Halle kallas vanligt dricka Puff; äfven puffar på kläder. Jfr =spiel, P. machen,

föra stat. =bohne, *f.* Ett slags stora bönor, *Vicia faba.* =brett, *n.* Inre delen af ett brädspel, vid puffspel. =jacke, *f.* Bergsmansrock. =ſpiel, *n.* Ett slags brädspel med 2 tärningar och 30 brickor. =wagen, *m.* En lätt bondvagn med obeslagna hjul.

Puff, *m.* =ſpiel, *n.* 1. Brädspelet Verkehren ell. förkeren.

Puffen, *v. a.* Slå med knytnäfven, puffa, slå. † Es pufft, det låter höra sig, det är ansenligt. P. bet. äfven svälla, bli uppblåst; spela puffspel. — *V. a.* Knuffa, stöta; göra ell. förse med puffar. Die Ärmel eines Kleides p.

Puffer, *m.* 3. Puffert.

Puhahn, *m.* (*Skepp.*) Uppsyningsman, undertimmerman.

Pulle, se Flaſche.

Pulpet, se Pult.

Puls, *m.* 1. Puls. (*Fiske*) Puls, fork: en lång stång, som brukas vid skottnät för att skrämma fiskarne deri. (*Klockringn.*) Ringningar, hvaremellan alltid ett litet uppehåll sker. Drei Pulſe läuten, ringa tre ringningar. =ader, *f.* Pulsåder. =meſſer, *m.* =wage, *f.* Verktyg att mäta pulsens snabbhet eller långsamhet.

Pulſen, *v. n.* h. Slå, pulsera (om blodet).

Pult, *n.* 1. Pulpet, skrifpulpet; kyrkpulpet. =dach, *n.* Tak, som sluttar blott åt en sida.

Pulver, *n.* 3. Krut; pulver. Er hat das P. nicht erfunden, han är icke mycket klyftig, är enfaldig. Er hat P. gerochen, han har varit med i fält. =beutel, *m.* 3. Krutpung. =dampf, *m.* 1. Krutrök. =müller, *m.* 3. Krutmakare. =thurm, *m.* 1. Kruttorn. =wurſt, *f.* 1. Tjock svärmare; antändningsrör i en mina; kött eller siskonkorf. ſtar som krut.

Pulverich, *adj.* o. *adv.* Som liknar ell. luktar som krut.

Pulverig, *adj.* o. *adv.* Fin, som pulver.

Pulverlein, *n.* Ett litet pulver. Einem ein P. beibringen, gifva en förgift. Das Orientaliſche P., se Roſette.

Pülvern, *v. a.* Pulverisera.

Pump †, *m.* Stöt, stamp. (*Fig.*) Tjock, oskicklig menniska. Äfven borgen. Etwas auf P. nehmen, äfven puss, pöl. =balken, *m.* Häfstången på en ångmachin. =grob †, *adj.* o. *adv.* Ganska grof. =hoſen, *pl.* Vidbyxor! =keule, *f.* (*Sämskm.*) Träklubba att valka skinnen. =öl, *n.* Olja, som läkt ur faten på skepp, pumpas ut och säljes till klädesfabriker. =ſtein, *m.* Pimpsten. =ſtiefel, *m.* Vida, styfva och plumpa stöflar.

Pumpe, *f.* 4. Pump. Die P. ſaßt, pumpen drager. † Einen unter die P. kriegen, blöta någon allt igenom. Pumpenbohrer, *m.* Pumpborr. † Pumpmakare. =baal, *m.* (*Skepp.*) Rör eller ränna, hvarigenom vattnet ifrån pumpen ledes ur skeppet. =brücker, *m.* Ett mynt, hvaraf 160 Kreuzer räknas på en mark. =eimer, *m.* Pumpämbar, pumphjerta. =feuer, *n.* Ett slags fyrverkerield. =geſenk, *n.* Lodrät grufva för en pump i bergverk, som är blott en eller par stegar djup. Är hon djupare, så att flera pumpar stå öfver hvarandra, så kallas det: Pumpenſchacht. =hammer, *m.* (*Skepp.*) Liten hammare med en klo och jernskaft äfven försedt med en klo, att uttaga små spikar. =klappe, *f.* De på pumphjertat eller pumpskon varande tvenne ventiler af läder, koppar eller bly. =mick, *f.* Pumpmick, vippknä. =röhre, *f.* Rör, hvari den delen af pumpen går, som drar vattnet, pumpstock. =ſchuh, *m.* Pumpläder, pumphjerta, pumpsko. =ſood, *m.* =topf, *m.* Pumpsot: lägsta stället i skeppet dit allt vattnet rinner till pumpen. =ſtoke,

f. Pumpvipp. ⸗werk, *n.* Sugverk, pumpverk. ⸗zug, *m.* Pumpläder.

Pumpen, *v. a.* Pumpa. — *V. n.* h. Låta höra ett doft ljud, som härmar ordet pump, dunsa; äfv. borga, taga på credit (om Studenter).

Pumpen, *n.* 3. Pumpning.

Pumper, *m.* Pumpare. ⸗mette, *f.* Den messan i Katholska kyrkan, som sjunges Skärthorsdags eftermiddagen. ⸗nickel †, *m.* Grof bröd af oskrädt rågmjöl; äfv. ett slags starkt öl. I Baiern säger man på landsbygden: da legt man wol eine Kuh in das Bett und singt den P. dazu, barn gör i by, som det är hemma vant, d. ä. landtligt sedligt.

Punkt, *m.* 1. Punkt, prick; afdelning; punkt; stycke; punkt, omständighet; artikel; mål. Er richtet alles auf den Punkt aus, han uträttar allt till punkt och pricka. Auf den P. kommen, komma noga på utsatt tid; äfven röra vid en viss sak. Der P. ist noch streitig, om den saken hafva de än icke kommit öfverens. Wenn es auf den P. der Ehre ankommt, när det angår heder och ära. Er war auf den P. wegzugehen, han var i begrepp att gå bort. ⸗weise, *adv.* Punktvis; punkt för punkt.

Punkten, Punktiren, *v. a.* Punktera, kommatera; punktera; upptäcka medelst punkterkonsten; teckna med punkter, tatuera. (*Med.*) Punktera eller aftappa vattnet af en vattusigtig.

Punktiren, *n.* 3. Punktering; punktering i Hebräiskan &c.; kommatering, punktering.

Punktirer, *m.* 3. En, som lär ell. utöfvar punkterkonsten.

Pünktlich, *adj.* o. *adv.* Noggrann, grannlaga, noga, punktlig; rigtig; på punkten. ⸗keit, *adj.* o. *adv.* Punktlighet, noghet, noggrannhet, rigtighet.

Punktur, *f.* Genomstickning. (*Boktr.*) Punktur. De hvassa nålarne i däckeln, som fasthålla arket under tryckningen; äfv. hålet efter dem.

Punsch, *m.* 1. Punsch. ⸗napf, *m.* 1. Punschskål, punschbål.

Punschen, *v. n.* Punscha, dricka punsch.

Pünt, *m.* Pünte, *f.* Spets. (*Skepp.*) Pynt ell. ändan af ett tåg; äfv. ett slags muddermachin.

Punzen, se Bunzen.

Pupille, *f.* Ögonsten, pupill.

Püppchen, *n.* 3. Liten docka; flicka. Mein P., min söta lilla.

Puppe, *f.* 4. Docka; marjonett; puppa.

Puppen, *v. n.* h. Göra dockor. — *V. a.* Fånga fisk på bete. ⸗spiel, *n.* Dockspel; marionettspel.

Puppern †, *v. n.* h. Svänga sig hastigt fram och tillbaka.

Purgans, *f.* 4. Afförande medel, purgermedel.

Purgatorium, se Reinigungseid.

Purgiren, *v. a.* Purgera, afföra, gifva in afförande. — *V. n.* h. Taga in afförande; värja sig med ed, svärja värjemålseden.

Purgiren, *n.* 3. Purgirung, *f.* 4. Purgering, afföring.

Purgirmittel, *n.* 3. Afförande medel.

Purpern, *v. a.* Purpra, färga purpurröd; bekläda med purpur. — *V. n.* h. Vara eller blifva purpurröd. — Sich p. *v. r.* Bli purpurröd. — *Adj.* Se Purpurn, hvilket är en sämre skrifart.

Purpur, *m.* 3. ⸗farbe, *f.* Purpur, purpurfärg, purpurdrägt. ⸗farben, ⸗roth, *adj.* o. *adv.* Purpurfärgad. ⸗fieber, *n.* 3. Fläckfeber.

Purpuricht, *adj.* o. *adv.* Purpurlik.

Purpurn, *adj.* o. *adv.* Purpurfärgad, klädd i purpur.

Purren †, *v. a.* (*Sjöf.*) Purra, väcka upp matroserne. — *V. n.* h. Skrälla; äfven peta, påta, röra i något. In der Nase p. Purz, *m.* 1. Pyssling, litet kräk.

Purzeln, se Burzeln.
Puſten, *v. n.* o. *a.* Pusta, blåsa; flämta, landas häftigt.
Puter, *m.* 3. Kalkontupp.
Pütting, *f.* (*Skepp.*) Putting: långa starka jernlänkar i sidan af skeppet. =tau, *n.* Puttingsvant.
Puz, *m.* 1. Prydnad, zirat, nipp, grannlåt; skrud. =händlerinn, *f.* 4. Nipperhandlerska. =macherinn, *f.* 4. En, som gör hufvudbonader. =ſchere, *f.* 4. Ljussax. =tiſch, *m.* Nattduksbord med tillbehör. =zimmer, *n.* 3. =ſtube, *f.* 4. Rum, hvari fruntimmers nattduksbord står; grannlåtsrum.
Pütze, *f.* Pyts: vattenämbar på skepp.
Putze, *f.* 4. Ljussax; ljusbrand.
Putzen, *v. a.* Pryda, smycka, göra grann, sira, kläda grann; rengöra, rensa; polera, feja, skura (gevär o. d.); borsta, putsa (skor, stöflor &c.); qvista, underqvista (trän); snyta, taga af (ljus).
Putzen, *n.* 3. Putzung, *f.* 4. Prydande, smyckande; rensning; polerande; borstning; putsning; qvistning, underqvistning; aftagande (af ljus).
Pyramide, *f.* 4. Pyramid.
Pyramidenförmig, *adj.* o. *adv.* Pyramidalisk.
Pyrole, *f.* 4. (*Bot.*) Vintergrön.
Pyrometer, *n.* 3. Eldmätare (instrument).

Q.

Quabbelig, *adj.* o. *adv.* Knubbig och fet, trind och fet, knubbig.
Quabbeln, *v. n.* h. Vara knubbig och fet, trind och fet, vara knubbig, darra ell. gunga af fetma.
Quabbig, se Quabbelig.
Quackelchen, *n.* Ett quabbligt, sladdrigt ting, t. ex. gamla kärngbröst; äfven sjukligt barn, som man mycket klemar med; morsgris.
Quackelei, *f.* Qvackel; osäkerhet i tal och svar; sladder, klemande.
Quackeln, *v. n.* h. Qvackla, vara ostadig och lättsinnig i sitt tal, sina beslut och gerningar.
Quacken, se Quaken.
Quackſalber, *m.* Qvacksalfvare: oförfaren, men tjenstaktig läkare.
Quackſalberei, *f.* Qvacksalfveri, bedrägeri.
Quackſalbern, *v. n.* h. Qvacksalfva; qvacksalfva ell. qvackla med sig. — *V. a.* Jemand zu Tode q., i egenskap ell. värdighet af Medicinalråd befordra någon till himmelriket.
Quader, *m.* 3. =ſtein, *m.* =ſtück, *n.* 1. Qvadersten, fyrkantigt huggen sten.
Quadrant, *m.* 4. Qvadrant, fjerdedel af en cirkel.
Quadrat, *n.* 1. Qvadrat, fyrkant. =fuß, =ſchuh, *m.* 1. utan *pl.* Qvadratfot.
Quadratur, se Bierung.
Quadriren, *v. a.* Göra fyrkantig. — *V. n.* h. Passa, skicka sig.
Quadrirt, *adj.* o. *adv.* Delad i fyra delar.
Quadruplallianz, *f.* 4. Förbund emellan fyra makter.
Quaken, *v. n.* h. Sqväka, smacka (som grodor), skrika, som änder; jemra sig. Ich ſchlug ihm, daß es quakte, jag slog honom så att det sade sqvapp i honom.
Quäken, *v. n.* h. Skälla, bjebba, glafsa; gnälla, tjuta.
Quäken, *n.* 3. Skällande, bjebbande, glafsande; gnällande, tjutande.
Quakente, *f.* Knipa, knipand, dopping, *Anas clangula.*
Quäker, *m.* 3. Qväkare.
Quäkerei, *f.* Qväkeri eller qväkarnes religionssystem; äfven ett beständigt qväkande.
Qual, *f.* 4. Qval, pina, plåga, smärta, oro, ångest.

Quälen, *v. a.* Plåga, pina, oroa, qväljа, martera.

Quälen, *n.* 3. Quälung, *f.* 4. Plågande, pinande, oroande, qväljande.

Quäler, *m.* 3. Plågoande.

Qualificirt, *adj.* o. *adv.* Beskaffad; passande, skicklig; försedd med egenskaper.

Qualificiren, *v. a.* Göra skicklig, sätta i ståndd. Sich — *v. r.* kallas eller låta kalla sig, gifva sig ut för. ſegenskap.

Qualität, *f.* 4. Qvalitet, beskaffenhet,

Qualm, *m.* 1. des =es, *pl.* Quälme. Rök, ånga, dunst, tjock rök; qvalm, qväfvande värma; äckel; sömnsjuka; vanmagt. =bad, *n.* Ångbad, imbad.

Qualmen, *v. n. h.* Röka, gifva rök ell. ånga.

Qualmig, *adj.* o. *adv* Qvalmig, dofvarm.

Qualſter, *m.* 3. Slem eller slemmighet, spottkluns.

Quant, *m.* des =es, *pl.* die, =e. En slug, listig menniska; äfv. en tokrolig person; äfven sken, utseende. — *Adj.* o. *adv.* † Förträfflig.

Quantität, *f.* 4. Qvantitet, myckenhet, storhet, storlek.

Quantsweiſe, *adv.* För syns skull. Etwas p. thun, Låtsa göra något. ſportion.

Quantum, *n.* 3. Myckenhet, qvantitet,

Quappe, *f.* 4. Lake (*fisk*); grodunge.

Quark, *m.* 1. Lös sötmjölksost; smuts, orenlighet, gyttja, lort, träck; lappri, strunt. Er fragt einen Q. darnach, han frågar ej det ringaste dereſter. Den ganzen Q. verſchütten, spilla bort allt sädet, förderfva allt genom eget förvållande. =brot, *n.* En art smörgås med ostmyssja. =faß, *n.* Ostkar. =fliege, *f.* Spyfluga. =hänge, *f.* En sort bur att torka ost uti. =käſe, *m.* Liten ost af komjölk. =korb, *m.* Ostkorg. =ſack, *m.* Påse, hvarigenom vasslan silas ifrån osten. =ſpeiſe, *f.* Lappri, strunt.

Quarre, *f.* Ett gråtande, lipigt barn; en illa lätande person. Die Pfarre mit der Q. (Knarre) bekommen, få sysslan genom hustrun, gå fruntimmersvägen.

Quarren †, *v. n.* Qvida, vara olåtlig (om små barn); äfven knorar; äfv. kurra, tjuta (om tarmarne).

Quart, *n.* 1. Fjerdedel, qvart. (*Skepp.*) Vakt; äfven ett spanmåls- och vätvarumått.

Quartal, *n.* des =es, *pl.* die =e. Qvartal, ett fjerdedels år; äfv. lön, som betalas hvart fjerdedels år; äfv. dagen, som börjar eller slutar ett qvartal. Hos handtverkare kallas Q. den sammankomst mästare och gesäller hålla hvart fjerdedels år på herberget. =weiſe, *adv.* Qvartalsvis.

Quartaner, *m.* 3. Skolgosse i fjerde klassen.

Quarte, *f.* 4. Qvart (i musik, fägtning och kortspel &c.).

Quartel, *s.* (*Sjöf.*) Kardel: stor tunna med jernband, hvari hvalfiskspersket inpackas på Grönlandsfarare. 1 Q. innehåller 2 tunnor, tunnan till 224 skålp. räknad.

Quartier, *n.* 1. Qvarter, fjerdedels aln; qvarter, herberge; qvarter i en stad; ett vätvarumått, se Quart; ett qvarter: fjerdedelen af ett stop, fyra jungfrur. Kein Q. geben, (i krig), ej skona någons lif. (*Skepp.*) Vakt, eller den tiden då ena delen af besättningen håller vakt medan den andra sofver. Q. ell. Q. iſt aus: Lös af! Qvarter begynner! på vakt! Q. rufen, purra eller väcka. =frei, *adj.* o. *adv.* Fri från inqvartering. =geld, *n.* 2. Inqvarteringspenningar. =meiſter, *m.* Qvartermästare. (*Skepp.*) Qvartermästare: ett slags Underofficer näst skeppmansmaten, på krigsskepp och Ostindiefarare. =ſtadt, *f.* Den första och förnämsta staden uti hvarje af de fordna

hänsestädernas 4 qvarter eller klasser, som voro i Lübeck, Cöln, Braunschweig och Danzig. =ſtand, *m.* Ett Regementets ständ.

Quartieren, *v. a.* (*Bergv.*) Qvartera: ett slags skedningssätt vid proberkamrar, att på våta vägen eller genom skedvatten rena guld ifrån silfver.

Quarz, *m.* 1. Qvarts; en glasartad, ganska hård, half genomskinlig stenart. =druſe, *f.* Qvartskörtel, druse. =fluß, *m.* Färgad qvarts. =gang, *m.* (*Bergv.*) Gång, som väl håller sitt strek, men likväl icke för någon metallisk eller mineralisk malm. =maſſe, *f* Gyttradt qvartsberg af qvartskörtlar. ſaf qvarts.

Quarzen, *adj.* o. *adv.* Bestående ell. gjord

Quarzicht, *adj.* o. *adv.* Lik qvarts. ſtad

Quarzig, *adj.* o. *adv.* Qvartsig, qvartsar-

Quaſt, *m.* 6. Quaſte, *f.* 4. Qvast, tofs, frans med tofsar; tofs på seltyg.

Quatember, *m.* o. *n.* =bes =s *pl.* 1. m. *s.* Qvartal: dag då ett qvartal börjas; skatt, som då betalas på vissa orter; äfven de fyra årliga fastetider om året i Katholska kyrkan, på första Fredagen i hvart qvartal, som fordom kallades i Sverige Tamperdagar, Ymberdagar, *Quattuor tempora.* =geld, *n.* Afgift, som vid den tiden betalas.

Quaterne, *f.* (*Boktr.*) Ett häfte af fyra i hvarandra lagda tryckta ark, som alla äro märkte med en och samma bokstaf; äfven qvartern i ett lotteri.

Quatſcheln, *v. n.* h. Gå, som en anka.

Quatſchen, *v. n.* h. Slaska, plaska.

Quatſchelig, *adj.* o. *adv.* Mjuk och fetlagd.

Quecke, *f.* 4. Queckengras, *n.* 2. Qvickhvete; qvickrot.

Queckſilber, *n.* 3. Qvicksilfver. =erz, *n.* 1. Qvicksilfvermalm. =pflaſter, *m.* 3. Merkurialplåster.

Queckſtrefpe, *f.* (*Bot.*) Ett slags losta.

Quehle, *f.* 4. Handduk.

Quelle, *f.* 4. Quell, *m.* 6. Källa, källåder; springkälla, vattenkonst; ursprung, upphof, grund, orsak.

Quellen, *v. n. irr.* ſ. o. h. Ich quelle, du quillſt, er quillt, wir quellen ꝛc. *imp.* ich quoll; *conj.* ich quölle; *part.* gequollen; *imper.* quill. Uppvälla, fram-, ut ell. uppspringa; tillra, svälla, tjockna. — *V. a. reg.* Göra svällande, låta uppsvälla; låta jäsa; blöta eller låta svälla ut i vattnet. Die Erbſen q., lägga ärterna i blöt.

Quellgrund, *m.* Källsåg; sumpig mark, rik på källådror. =maß, *n.* Svällmån: förhållande, mått, hvari sådana ting, som svälla genom fuktning, t. ex. säd, tilltaga i vidd och fordra mera rum; äfven bestämmandet af detta mått. =waſſer, *n.* 3. Källvatten.

Quendel, *m.* 3. (*Bot.*) Backtimian.

Quengeln †, *v. n.* h. Tala mekigt ell. som en qvinna. ſtin.

Quent, Quentchen, Quentlein, *n.* 3. Qvin-

Quer, *adj.* o. *adv.* På tveran, på sned, vindt, tvertföre; orätt, förvändt, bakvändt, som går tvertöfver, på tveren, snedt öfver. Q. feldein kommen, fara tvers öfver åkern. (*Fig.*) Föreställa en sak förvändt Q. durch, tvers ell. tvers igenom. Mit dem Balken q. ins Haus wollen, köra hufvudet i väggen. =balken, *m.* 3. Tverbjelke, tverslå. =brett, *n.* Tverbräde; tverträ vid plogstjerten; tverslä vid ändan på skaklarna för en vagn. =bügel, *m.* Tverbögel på ett värjfäste. =dach, *n.* Taket i ett bollhus, hvaremot bollarne studsa tillbaka. =feld, *adv.* Tvers öfver åkern eller fältet. (*Fig.*) Emot ordningen, plötsligt, oförmodadt. Skrifves vanl. q. ein, men rättare quer feldein. =flöte, *f.* 4. Flöjttraver, tverflöjt. ſ=gaſ=

ſe, *f.* 4. Tvergata. =geſtein, *m.* (*Bergv.*) Bergart, som ligger tvert emellan gångarna. =giebel, *m.* Sidgafvel, tvergafvel af en byggning. =haus, *n.* Hus med långsidan utåt gatan. =holz, *n.* 2. =ſtange, *f.* 4. Tverträ, tverstock, tverstång. =pfeife, *f.* 4. Tverpipa. =pfeifer, *m.* 3. Pipare. =ſack, *m.* 1. Kappsäck, ränsel, tiggarpåse, tversäck med öppningen midtpå, sådan, som Vestgöthar bära öfver axeln; klöf. =ſattel, *m.* Tversadel, fruntimmerssadel. =ſaum, *m.* Tversöm, såsom på armspjell o. d. =ſcheibenbohrer, *m.* (*Tunnbind.*) Ett slags vinkelborr att borra hål för tappen. =ſchemel, *m.* 3. Tramp i väfstolar. =ſchlag, *m.* Tverslag. (*Bergv.*) Öppning, som drifves genom bergarten (Quergeſtein), tvers emellan tvenne gruffvor. Är han af betydlig längd, kallas den Strecke. =ſteg, *m.* (*Pappersbr.*) Staf, som är fästad tversöfver underformen, som håller den tillsamman och hvarvid (der Kautſcher) håller formen, när han låter massan afrinna. =ſtreich eller =ſtrich, *m.* Tverstrek. (*Fig.*) Hinder. Das machte ihm einen großen Q., det förorsakade honom en stor missräkning, gjorde hans förslag &c. om intet. =ſtück, *n.* Tverstycke. (*Möln.*) Sten, som sättes på kant för att arbetas till qvarnsten, till skillnad från Bankſtück. =ſtütze, *f.* (*Trigon. Sinus versus*). =tuch, *n.* Kläde, som går på tveren eller tversöfver. =wand, *f.* Mellanvägg. (*Nat. hist.*) Tverhinna, *Diaphragma*, *Sepimentum*. (*Jäg.*) De korta tversöfver gående väggarne på ett lärknät. =weg, *m.* Väg, som går tversöfver; ginväg. =wetterung, *f.* (*Vattenb.*) Afloppsdike, som är draget tversöfver genom flera länderier. =wind, *m.* Sidovind; äfven hvirfvelvind. =zwickel, *m.* (*Strümpv.*) en art svickla, hvars maskor gå tversöfver de andra maskorna.

Quere, *f.* 4. Tversida, tvera. Ins Kreuz die Q., härs och tvers; om hvartannat; hit och dit; här och der. Ihm kam etwas in die Q., honom tillstötte ett oförmodadt hinder. Alles in die Q. machen, göra allting orätt, förvändt, oskickligt. Einem in die Q. kommen, göra någon ett oförmodadt inkast, förebringa något, som ej hör till saken. Den Hut die Q. ell. in die Q. ſetzen, sätta hatten på sned. † Ihm geht alles in die Q., honom går allting emot, lyckas ingenting.

Querl, *m.* 1. Visp.

Querlen, *v. a.* Vispa. — *V. n.* ſ. Röra sig hastigt hit och dit; göra sig onödigt besvär.

Quetſche, *f.* 4. Trångmål, klämma.

Quetſchen, *v. a.* Krossa, krama sönder; ihjel, trampa sönder, ihjel; sönderstöta, krossa, sönderskaka; stöta (frukt); qväsa.

Quetſchung, *f.* 4. Stött ell. skafvet ställe; blåmärke; fläck ell. stöt på frukter; contusion, qväsning.

Quick, *m.* o. *n.* des =s. Lefvande nötkreatur; äfv. qvicksilfver. (*Gördelm.*) Qvickvatten: i skedvatten dödadt qvicksilfver, hvarmed grunden till förgyllning lägges på messing.

Quick, *adj.* o. *adv.* Qvick, liflig, munter. Die Körner des Hafers ſind nicht q., säges i södra Tyskland om hafran, då den är angripen af rost och skrumpen. =arbeit, *f.* (*Hytto.*) Gulds amalgamering ell. rifning och blandning med qvicksilfver. =born †, *m.* En lefvande källa, springkälla. =bornig, *adj.* o. *adv.* Innehållande källor eller källvatten. Ein quickborniger Grund. =brei, *m.* Hvarje med

qvicksilfver upplöst metall, *Amalgama*. =erz, *n.* Qvicksilfvermalm. =mühle, *f.* Qvickqvarn, Amalgamqvarn. =ſand, *m.* Qvicksand, den allmänna hvita skursanden. =ſtemmer, *n.* Ett slags icke hård, lättsmält jernmalm, som gör ett smidigt jern. =waſſer, *n.* (*Gördelm.*) Se under Quick.

Quicken, *v. n.* h. Skrika, gnälla, som en gris, pipa, pjunka.

Quinquina, *f.* Kina, kinabark.

Quintaner, *m.* 3. Skolgosse i femte klaſſen.

Quinte, *f.* 4. Qvint på strängspel, i piket och fägtning. (*Fig.*) Knep, qvinter. Quintenmacher, eller =fänger, *m.* En listig, ränkfull menniska. =zirkel, *m.* (*Musik*) Cirkel, som uppkommer, då man ifrån *c* fortgår i uppstigande qvinter, tills man åter kommer till *c*.

Quinterne, *f.* (*Boktr.*) Fem ark inlagda i hvarandra, se Quaterne; äfven Qvintern på lotteriet.

Quinteſſenz, *f.* 4. Qvintessans, kraften, musten, kärnan, det finaste ell. bästa.

Quirl, Quirlen, se Querlen.

Quitt, *adv.* Qvitt; lös och ledig; betaldt. Nun iſt es q. unter uns, nu är det jemnt oss emellan. Er kann ſeine Waare nicht q. werden, han kan icke bli af med sin vara. Ich konnte ſeiner nicht q. werden, jag kunde icke slippa honom. Er iſt der Sache q. gegangen, han har förlorat, gått miste.

Quitte, *f.* 4. Qvitten (Ett slags sköna äpplen).

Quittenbrot, =muß, *n.* 1. Qvittensaft.

Quittiren, *v. a.* Qvittera, gifva qvittens, lemna, skilja sig vid ell. ifrån.

Quittung, *f.* 4. Qvittens, qvitto.

Quitze, *f.* 4. Rönnbär.

Quodlibet, *n.* 1. Lågt eller utslitet infall eller ordstäf; orimligt prat, slidder-sladder. Muſikaliſches Q., *m. potpourri.*

R.

Rå, Styrmannens utrop, då han vid lofvering går öfver stag. — *S. n.* † Lif; buk; kropp; lekamen.

Raa, *f.* 4. Rå, segelrå. Die groſze Raa, storrå, stormärsrå. Einen von der Raa fallen oder laufen laſſen, låta en springa rå (ett straff till sjös). =band, *n.* Små strek eller tågstumpar att hopbinda seglen. =fang, *m.* Jernborg på rårna. =haken, *m.* Jernkrok på nockarne. =holz, *n.* Råhult.

Raaken †, *v. n.* Råka, träffa, vidröra m. m. An den Grund r., råka på grund. Triftig r., drifva för ankar och råka på grund. Die Ankertaue ſind klar geraakt, tåget är rakadt klart.

Rabateiſen, *n.* Kalfatjern, drefjern.

Rabatt, *m.* 1. Rabatt, afslag.

Rabatte, *f.* 4. Uppslag, rabatt (i en trädgård).

Rabe, *m.* 4. Korp. Der R. krächzet, korpen ropar. Den Raben zur Speiſe werden, dö utan att få begrafning, sluta sina dagar i galgen.

Rabenaas, *n.* 2. Korpmat, luder; liderlig kona. =ältern, *pl.* Obarmhertiga föräldrar. =geſchrei, *n.* 1. Korprop. =mutter, *f.* Elak, onaturlig moder. =ſchnabel, *m.* Korpnäbb. (*Chir.*) Tång att uttaga bensplittror o. d. ur sår. (*Anat.*) Skulderbladets utskott, *Processus coracoides*. (*Skepp.*) Jernverktyg med hake att rifva ut dref mellan näten; ett slags bästsko. (*Sockerbr.*) Kopparkärl med två handtag och pip att dermed gjuta den heta sirapen i formarna. =ſchwarz, *adj.* o. *adv.* Kolsvart. =ſtein, *m.* 1. Afrättsplats, galgbacke; svart belemnit. =vater, *m.* 3. Obarmhertig, onaturlig fader. =volk, *n. pl.* =leute, Tjufpack.

Rabulist, *m.* 4. Processmakare, krångelmakare, grälmakare.
Rabulisterei, *f.* 4. Schikan, advokatsstrek, invändningar, krångel.
Rache, *f.* 4. Hämd. R. nehmen, ausüben, hämnas. An jemand, på någon.
Rachen, *m.* 3. Gap, svalg. † Alles das Seinige durch den R. jagen, slösa bort sin egendom genom mat och dryck. Er steckt schon dem Tode im R., han är redan i dodens käftar. Einem Pferde den R. stecken, öppna ådern på hästen i tredje eller fjerde fåran i gommen. (*Fig.*) En förskräcklig afgrund, våda. (*Bot.*) Gapet på en tvåläppig blomkrona, *Rictus.*
Rächen, *v. a. reg.* o. *irr.* Ich roch (ich rach), *imperf.* vanligare ich gerächte; *part.* gerochen, gerächet, gerächt. Hämna, hämnas.
Rächen, *n.* 3. Rächung, *f.* 4. Hämnande.
Rächer, *m.* 3. Hämnare.
Rachgier, =sucht, *f.* 4. Hämdlystnad, hämdsjuka, hämdgirighet. =gierig, =süchtig, *adj.* o. *adv.* Hämdgirig. =gierigkeit, se =gier.
Rächung, se Rächen.
Rack, *m.* Arack; äfv. Spansk kråka; kaja; korp. — *S. n.* (*Sjöf.*) Bugt i en flod; rack på en rå; äfv. klädhängare, tallet eller liten grann hylla på väggen. =aufhohler, aufseher, *m.* Rackupphalare (till sjös). =baum, =holder †, *s.* Enbuske. =klampe, *f.* (*Skepp.*) Rackklamp. =klote, *f.* Rackklot på skepp. =tau, *m.* 1. Racktäg.
Rackeln, *v. n.* Låta illa, gifva en vidrig ton (om musikinstrumenter).
Racker, *m.* 3. Fläbuse, afdragare, bödelsknekt; rackare; bläkorp, bläkråka.
Racket, *n.* 1. Raket att spela fjäderboll.
Rackete, *f.* 4. Raket, svärmare.
Racketenstock, *m.* 1. Raketstäng.
Rad, *n.* 2. des =es, *pl.* Räder. Hjul; rockhjul; spinnrock. Ein R. schlagen, hjula; (om påfågeln) breda ut stjerten. Zum Rade verurtheilt werden, dömmas att steglas. Aufs R. flechten, stegla. Ein gutes Rad spielen, das Rad gut zu führen wissen, rådbråka med skicklighet (om skarprättare). Ein Rädchen machen, dansa i ring. =bärge, *f.* 4. =bärn, *s.* Skottkärra, handkärra. =brechen, *v. a.* Rådbråka, stegla; rådbråka ett språk. =fluder, *n.* (*Hyttv.*) Den långa smala rännan, som leder vattnet på vattenhjulet. =formig, *adj.* o. *adv.* Hjulformig, cirkelrund. =garn, *n.* (*Klädesv.*) Groft yllegarn, som spinnes på ett stort hjul. Tyget, som deraf tillverkas kallas Radefunfziger. =kuppe, *f.* Hjulspik. =linie, *f.* (*Geom.*) Cykloid. =mantel, *m.* Halskuren slängkappa. =scheibe, *f.* (*Skepp.*) Hjul, i form af en skifva, som löper omkring i ett block, och hvaröfver en lina löper för att upp- ell. nedhissa lasten. =schlagen, *n.* 3. Påfågelsstjertens utbredande; hjulande. — *V. n. irr.* h. Hjula. =sperre, *f.* 4. Hämmkedja; brinkhake. =spillig, *adj.* o. *adv.* Så beskaffad, att hjulet afsköljes deraf. † Säges es ist r., när smutsen på vägen är så tunn och uppblandad med vatten, att hjulen under farten alltid afsköljas. =stock, *m.* (*Vagnm.*) Brädslaget häl i jorden med två höjda trän, att fästa hjulet, när nafvet skall utborras. =stößer, *m.* Ett slags borr för hjulnaf; äfven afvisare utanför hus att vagnar ej må stöta emot. =stube, *f.* (*Bergv.*) Orten, der ett vattenhjul vid ett konstverk hänger. =stuhl, *m.* (*Bergv.*) Dynbänk. =ther, *n.* Vagnssmörja. =trog, *m.* Träg, hvari det faller, som siktas eller sällas. =welle, *f.* 4. Hjulstock.
Rade, *f.* Se Gerade. =ber, berge, *f.* Skottkärra. =haken, *m.* Hake på en stång, hvarmed hjulskenorna böjas intill lötarne

under fästsmidningen. =haue, se Reuthaue; äfven ett slags jernhammare, som nyttjas vid stenbrott. =heller, *m.* Penningafgift till mjölnaren för hjulens underhåll. =hobel, *m.* (*Vagnm.*) Hyfvel att hyfla kilar och lötar. =macher, *m.* 3. Vagnmakare. =welle, =werge †, *f.* Skottkärra. =zange, *f.* (*Hofsl.*) En tång med två långa armar och en mot-tapp, att lägga de glödande skenorna på hjulen. =zirkel, *m.* (*Vagnm.*) Stångcirkel att beskrifva bågen af lötarne, hvarefter deras inre rundning skall uthuggas.

Rädel †, *n.* Litet hjul. — *S. m.* Harpa: ett slags rissel; brandvaktsskramla. (*Hyttv.*) En stark fyrkantig bjelke, vid pass 6 alnar lång och 1 aln i qvadr., hvaremot bokstampen slår. † Se Lod. =kreuzer, *m* Mynt, slaget af Ferdinand I, med tvenne kors på, hvilkas 8 ändar formera en cirkel. =pfennig, *m.* Ett slags Mainziskt mynt med stiftets vapen, ett hjul i prägeln. =säule, *f.* (*Hyttv.*) Stark bjelke med fyrkantigt hål, hvarigenom der Rädel går. =macher, hufvudman.

Rädelsführer, *m.* 3. Upprorsstiftare eller

Raden, *m.* 3. Dårrepe (ört), klätt.

Räder, *m.* Säll eller rissel; äfv. en som sållar. — *S. pl.* af Rad, hjul. =werk, *n.* 1. Hjulverk.

Rädern, *v. a.* Rådbråka; stegla; rissla.

Radieß, *m.* 1. Radießchen, *n.* 3. Rädisa.

Radiren, *v. a.* Radera, utradera; etsa.

Radirmeſſer, *n.* 3. Raderknif. =nadel, *f.* 4. Etsnål =räblein, Sporrklinga.

Radlein, Rädchen, *n.* 3. Litet hjul. Spornſ

Raffel, *m.* Jernkam att afrafsa något med; stråka att afstryka linknopp; en art fiskaregarn; äfv. kindbacken på en hjort; äfv. humleblomster. † Sladderkäring.

Raffen, *v. a.* Taga bort, roffa. Zuſammen r., rafsa, skrapa ihop.

Raffholz, *n.* 2. utan *pl.* Plockved. =zahn, *n.* 1. Se Schneidezahn.

Raffiniren, *v. a.* o. *n.* h. Raffinera, göra finare och renare, luttra, noga och sorgfälligt undersöka. Raffinirt ſeyn, vara listig, slug.

Raffinirung, *f.* 4. Raffinering.

Ragen, *v. n.* h. o. *adv.* (heraus och hervor; utan att likväl med dem utgöra ett ord). Aus etwas heraus r., eller blott =heraus r., stå fram, skjuta ut ifrån något. Eine hervor ragende Ecke, ett utstående hörn.

Ragwurz, *f.* 4. Arun, tusengyllen, ståndört.

Rah, se Raa.

Rahe, Rähe, *f.* 4. Fång (hästsjukdom).

Rähegeſoffen, *adj.* o. *adv.* Som har fång.

Rahm, *m.* 1. Grädde. (*Skepp.*) Ram: ett slags sängställning. (*Bergv.*) Öfverslag: en stark stock ell. bjelke, som ligger vågrätt och med intappning ofvantill sammanbinder tvenne ifrån grunden lodrätt uppstående stolpar. † Sot; äfven rökfång, bönstång. R. einer Säge, sågställning. =äpfelbaum, *m.* 1. Kanelträd.

Rähmchen, *n.* Svaflad lärftsremsa, som hänges i vinfat. (*Boktr.*) Rämika.

Rahmen, *m.* 3. Ram, list, infattning, kant, karm; båge.

Rahmen, *v. n.* h. Sätta grädde. — *V. a.* Skumma, skumma grädden af; äfv. löpa, springa efter, taga fatt. (*Jäg.*) Die Hunden r. einen Hasen. =ſchuh, *m.* 1. Sko med dubbla sålor.

Rahnig, *adj.* o. *adv.* Smidig, böjlig; smal, smärt.

Rain, *n.* 1. Rygg emellan fåror; åkerren; bete, betesmark. =balken, *m.* En liten aflång fläck på åkern, som af ovårdighet ej blifvit upplöjd. =baum, *m.* Träd, som växer på en åkerren; äfven som tjenar till rämärke. =beere, *f.* Getapel. =farn, *m.* Renfana. =herr, *m.* Rådsherre i vissa städer, som har uppsigt öfver

gränserna af stadens åkerjord: Böricke förvexlas med Reinherr. =kohl, *m.* 1. Harkål, tomtört. =schwalbe, *f.* 4. Rensvala. =stein, *m.* 1. Råsten, gränssten. =weide, *f.* 4. Liguster.

Rainen, *v. n.* h. Gränsa intill. ⌈kråka.

Rak, *m.* 1. (*Sjöf.*) Rack, rackbälte; blå-

Ralle, *m.* 4. Knarr, ängsnärpa.

Rallen †, *v. n.* Larma, väsnas; prata, sladdra; para sig (om kattor). — *V. n.* s. Svalla.

Rallung, *f.* (*Sjöf.*) Svallning af en våg.

Ramm, *m.* Gumse; katthane; tjur; hare; korp. =gerüste, *f.* Pålkran och klubba att slå fast pålar. =kloß, *m.* Pålklubba.

Ramme, Rammel, *f.* 4. Pålkran, jungfru ell. stämpel att nedstöta något.

Rammel, *m.* 3. Rammlock, *m.* 1 Murbräcka; pålklubba, jungfru; vädur; bagge. =stroh, *n.* 1. Säf.

Rammeln, *v. n.* h. Löpa, vara i brunst, para sig (om baggar, harar och kattor). † Slänga, väsnas med armar och ben. (*Berg.*) Ramla: säges om strykande gångar, som korsa hvarandra. Im Bette r., bala ner sängen (om barn).

Rammen, *v. a.* Nedslå pålar med pålkran.

Rammler, *m.* 3. Stor och outskuren katt &c., harhanne, gumse.

Rammskopf, *m.* Gumshufvud; äfv. krok-näsig häst. Halber R., kallas då hästens hufvud gör en halfbåge från öronen till öfra läppen. Som desse äro mest omtyckte, kallas de Widderköpfe.

Rampe, *f.* Sluttning, som kan tjena för trappa till en vall, höjd o. d. (*Kamm.*) Fjäll eller tunna skifvor, som skifva sig utvändigt på hornen och böra borttagas.

Rampen, *v. a.* Slumpa, köpa i en slump. Se Bausch. — *S. m.* Se Ramsel.

Rampsack, *m.* Säck, hvari man lägger allahanda slags varor. (*Fig.*) Magen.

Ramsel, *m.* 3. (*Bot.*) Rams, ramslök.

Rand, *m.* 1. des =es, *pl.* Ränder. Brädd, kant, list; skoning; marginal i en bok; snitt, rand eller kant på en bok, på mynt o. d. Der R. des Meers, hafskant eller strand (om floder och större sjöar nyttjas hellre Ufer). Zu Rande kommen, komma till slut. Daß versteht sich am Rande, det förstår sig af sig sjelft. =fisch, *m.* 1. Braxenpanka, blicka. =geer, *s.* Berghult på en båt. =gloſſe, *f.* 4. Tillägg, anmärkning i brädden eller marginalen. =holz, *n.* (*Skeppsb.*) Två krokiga trän, som utgöra grunden till rundning af bakstammen på ett skepp. =leiſte, *f.* 4. Foglist. =motte, *f.* 4. Ett slags nattfly, *Phal. complana.* =muſter, *s. n.* (*Skom.*) En tums bred läderremsa, som lägges emellan bindsålan och den andra sålan omkring kanten, att sömmen må hålla så mycket bättre. =pfahl, *m.* (*Vattenb.*) Påle, som slås ned framför en ström ell. annat vatten. =pikotbuplet-ten, *s. pl.* Ett slags trädgårdsnejlikor. =scheibe, *f.* Så kallas i Goslarska koppargrufvorna odugliga skifvor af utsmält koppar, hvilka icke kunna förnyttras. =schild, *m.* Randsköld, på en sköldpadda. =schrift, *f.* Kantskrift, randskrift, i synnerh. på mynt. =schüſſel, *f.* Fat med upprättstående brädd, soppfat. =streifen, *m.* Öfversta berghultet på ett fartyg. =zacken, *m.* 3. Udd på en spets, galon o. d.

Rändeln, *v. a.* Förse med en liten kant. Eine Münze rändeln.

Ränden, *v. a.* Förse med rand eller kant. Geränderte Dukaten, dukater med krusig kant. R. kan ock betyda: bringa i land.

Wort, n. s. (Saxon; Goth. vaurd; Dut. woord; Germ. wort; Swed. word; Dan. ord; Lat. verbum; Gr. ῥῆμα.)

1. A single part of language, consisting of a certain combination of letters, and usually bounded by a space on each side when printed or written.

2. Discourse; talk; account.

3. Promise; engagement.

4. Declaration; affirmation.

5. Signal; token.

6. Intelligence; message.

7. Saying; maxim; proverb.

8. Command; order.

9. Dispute; contest.

10. Watchword; password.

11. Word of command, in military affairs, is given out every day to the officers, that the army may know their friends from their enemies.

12. Word for word, adv. Verbatim; in the same words.

13. To eat one's words, v. To retract; to recant.

14. To have a word or two, v. To converse a little.

15. To take one at his word, v. To accept a proposal.

16. To take a word, v. To understand.

17. To take words, v. To dispute; to quarrel.

18. To take up the words, v. To carp; to censure.

19. To put words together, v. To form a sentence.

20. To put in a word, v. To interpose.

21. To put in a word for one, v. To speak in favour of.

22. To put one out of his words, v. To disconcert; to make him forget what he was to say.

23. To put one upon his words, v. To make him repeat what he has said.

24. To give the word, v. To give the watchword.

25. To give one the word, v. To tell him the watchword.

26. To give one a word, v. To tell him a secret.

27. To give one a word and a blow, v. To be very passionate.

28. To give one the word of command, v. To tell him the watchword.

29. To give one a word of command, v. To order.

30. To give one a word and a blow, v. To be very passionate.

31. To give one the word of command, v. To tell him the watchword.

32. To give one a word of command, v. To order.

Wort, n. s. (Saxon; Goth. vaurd; Dut. woord; Germ. wort; Swed. word; Dan. ord; Lat. verbum; Gr. ῥῆμα.)

1. A single part of language, consisting of a certain combination of letters, and usually bounded by a space on each side when printed or written.

2. Discourse; talk; account.

3. Promise; engagement.

4. Declaration; affirmation.

5. Signal; token.

6. Intelligence; message.

7. Saying; maxim; proverb.

8. Command; order.

9. Dispute; contest.

10. Watchword; password.

11. Word of command, in military affairs, is given out every day to the officers, that the army may know their friends from their enemies.

12. Word for word, adv. Verbatim; in the same words.

13. To eat one's words, v. To retract; to recant.

14. To have a word or two, v. To converse a little.

15. To take one at his word, v. To accept a proposal.

16. To take a word, v. To understand.

17. To take words, v. To dispute; to quarrel.

18. To take up the words, v. To carp; to censure.

19. To put words together, v. To form a sentence.

20. To put in a word, v. To interpose.

21. To put in a word for one, v. To speak in favour of.

22. To put one out of his words, v. To disconcert; to make him forget what he was to say.

23. To put one upon his words, v. To make him repeat what he has said.

24. To give the word, v. To give the watchword.

25. To give one the word, v. To tell him the watchword.

26. To give one a word, v. To tell him a secret.

27. To give one a word and a blow, v. To be very passionate.

28. To give one the word of command, v. To tell him the watchword.

29. To give one a word of command, v. To order.

30. To give one a word and a blow, v. To be very passionate.

31. To give one the word of command, v. To tell him the watchword.

32. To give one a word of command, v. To order.

Rasch, *m.* 1. Rask (tyg).
Rasch, *adj.* o. *adv.* Rask, snabb, snäll, munter, hurtig
Raschheit, *f.* 4. Raskhet, snabbhet, snällhet; munterhet, hurtighet.
Rasen, *m.* 3. Gräsvall, grästorfva, grön[gräset.
Rasen, *v. n.* h. Rasa, vara ursinnig eller i raseri; yra; rasa, rusta, husera, gripa sig an; spela narr. =bank, *f.* 1. Gräsbänk, =platz, *m.* 1. =stück, *n.* 1. Grön ell. gräsbevuxen plats, parterr eller grön plan. =rain, *m.* 1. Åkerren. =sitz, *m.* 1. Säte af grästorfvor. =stecher, *m.* En, som sticker ut eller bryter upp torf. =stein, *m.* Ett slags myrmalm, i form af runda stenar, som stundom träffas under jordtorfvor på saka ställen. =stück, *n.* Luststycke i trädgårdar, belagdt ell utsiradt med grästorf. =torf, *m.* Torf, som finnes straxt under jordtorfven. =wälzer, *m.* (*Berge*) Lathund, som icke arbetar; en liderlig flicka. =weg, *m.* 1. Gräsväg.
Rasend, *adj.* o. *adv.* Rasande, ursinnig.
Raserei, *f.* 4. Raseri, ursinnighet, yrsel, yra; vansinnighet, galenskap, vanvett.
Rasig, *adj.* o. *adv.* Grön gräsbevuxen.
Rasiren, *v. a.* Barbera, raka; nedrifva, jemna med jorden.
Raspel, *f.* 4. Rifjern, rasp. =haus, *n.* 2. Tukthus, spinnhus. =mehl, *n.* 1. Filspån; sågspån. =späne, *pl.* Skaf- ell. filspån.
Raspeln, *v. a.* Rifva, raspa.
Rassel, *f.* 4. Skallra, skramla. [smattra.
Rasseln, *v. n.* h. Skramla, slamra, bullra,
Rasseln, *n.* 3. Skramlande, buller; smattrande.
Rast, *f.* Ro, hvila. (*Bössm.*) Inskärning på noten i ett bösslås. Die Vorderrast, armen, hvarpå spetsen af slagfjädern hvilar. Die Mittelrast och Hinterrast, tvenne inskärningar, hvari stångfjädern hvilar. =los, *adj.* o. *adv.* Utan ro eller hvila; oupphörligen. =tag, *m.* 1. Rastdag, hvilodag.
Rast, *m.* 1. (*Krigsk.*) Uppbrott, ell. egentl. näst sista tecknet med trumman att bryta upp. Den Rast schlagen, gifva tecken till uppbrott.
Rasten, *v. n.* h. Rasta, hvila.
Rath, *m.* 1. des =es, *pl.* Räthe. Råd; öfverläggning, rådslag; Senat, Råd; Magistrat; Råd, Rådsherre; Senator; råd, medel, utväg. Einen zu Rathe ziehen, es mit ihm in R. stellen, sich bei ihm Raths erholen rådföra sig med någon. Zu Rathe gehen, R. pflegen, rådslå, rådpläga. Bei sich selbst zu Rathe gehen, rådgöra; öfverlägga med sig sjelf. † Anders Raths werden, besinna sig, ändra sitt beslut. Hier ist guter R. theuer, det är en svår sak, här är svårt att fatta ett visst beslut, här tränger nöden. Mein R. wäre, min mening vore, jag ville råda eder till, att &c. Es kann noch R. dazu werden, kanhända det finnes ännu medel och utvägar dertill. Dafür ist noch R., den saken kan än hjelpas, derföre vet man ännu råd. R. schaffen, skaffa råd och bot för något. R. nach der That kommt zu spät, ett råd gifvet efteråt, är så godt, som intet. Kommt Zeit, kommt R., kommer dag så kommer råd. Hüte dich für die That, der Lügen wird wol Rath, den, som ej har något att förevita sig, har ej heller något att frukta före. In den R. zu Rathe gehen, gå upp i Rådet. Wenn die Herren aus dem Rathe kommen, sind sie allezeit klüger als vorher, man är alltid klokare sedan man kommer ifrån rådhuset än förut. Das Seinige zu Rathe halten, spara, lefva sparsamt och tarfligt, vara god hushållare. Seine Zeit zu Rathe halten, vara mån om sin tid. =fähig, *adj.* o. *adv.* Som kan emottaga råd, låta råda

ein ungeheures Ver-

Ver-

Ver, ein Gebäude, das zu Versammlungen dient, z. B. Rathhaus, Gerichtshaus, Börse, Theater, Concertsaal, Kirche, Schule, Hörsaal, Bethhaus, Synagoge, Moschee, Tempel, Pagode, Kloster, Convent, Gymnasium, Lyceum, Universität, Akademie, Museum, Bibliothek, Lesehalle, Kunstausstellungsgebäude, Gewerbehalle, Industriehalle, Arbeitshaus, Armenhaus, Waisenhaus, Irrenhaus, Krankenhaus, Siechenhaus, Leichenhaus, Gefängniß, Zuchthaus, Kaserne, Reitbahn, Exercirhaus, Schießhaus, Schießstand, Schießplatz, Turnhalle, Fechtboden, Tanzsaal, Ballhaus, Kegelbahn, Billardhaus, Spielhaus, Spielbank, Spielsaal, Spielhölle, Bierhaus, Weinhaus, Kaffeehaus, Theehaus, Speisehaus, Gasthaus, Gasthof, Wirthshaus, Schenke, Kneipe, Restauration, Restaurant, Tabagie, Tabakladen, Tabakbude, Tabakhaus, Tabakbude, Tabakhaus, Tabakbude, Tabakhaus

Ratze, Ratte, *f.* 4. Råtta.
Ratzeneidexe, *f.* 4. Kameleont. =falle, *f.* Råttfälla. =neſt, *n.* Råttbo. (*Fig.*) Liten eländig stad ell. hus. =pfeffer, *m.* Sabadillfrö. =ſchwanz, *m.* Råttsvans; dålig eller naken hästsvans; äfven spritt: skabb på hästars bakben; äfv. felaktiga veck eller skrynklor på kläde under friseringen.
Rätzen, *v. n.* h. Skrika, som en hare. — *V. a.* Einen Haſen r., locka en hare genom härmning af hans läte.
Raub, *m.* 1. Rof, rofferi; rof, byte; en flickas eller gosses bortröfvande, bortförande. Er iſt ein R. des Todes, han är i dödens käftar, han dör helt visst. R. bet. äfv. snabbhet. Auf den R. eſſen, äta mycket fort. (*Bergv.*) Auf den R. bauen, bygga hastigt, således lätt och för tillfället blott; kallas äfven räuberiſch bauen. (*Vapenk.*) Ein zum Raube gerüſteter eller geſchickter Löwe, lejon med höjd framdel och uträckt tunga. =fiſch, *m.* 1. Sväljfisk. =geflügel, *n.* 3. Roffåglar. =gier, *f.* 4. Rofgirighet, glupskhet. =gierig, =ſüchtig, *adj.* o. *adv.* Rofgirig, glupsk. =käfer, *m.* 3. Blåsgump (insekt). =neſt, *n.* 2. Röfvarenäste, -kula. =ſchloß, *n.* 2. Röfvareslott. =ſchütz, *m.* 4. Vildttjuf. =ſegel, *n.* så kallas på Elbfartyg det segel, som upphissas tversför masten, och är fästadt vid die =ſtange. =ſtollen, *m.* (*Bergv.*) En stoll, som har för ändamål att utan fog undandraga andra anbrott. =ſucht, se =gier. thier, *n.* 1. Rofdjur.
Rauben, *v. a.* Röfva, bortröfva; bortrycka; beröfva; borttaga, fråntaga; roffa, plundra.
Rauben, *n.* 3. Rofferi, plundring; stråröfveri.
Räuber, *m.* 3. Röfvare, tjuf; stråtröfvare; den som med våld bortför; roffare. — Am Lichte, tjuf i ljuset. Ein R. am Baum, vattuqvist: oduglig qvist, som blott tager bort saften för de andra. =band, *f.* 4. Röfvarband. =haar, *n.* Hår, som är klufvet i ändan.
Rauberei, se Rauben, *n.*
Räuberiſch, *adj.* o. *adv.* Rofagtig.
Rauch, *adj.* o. *adv.* Luden, luddig, hårig, fjunig.
Rauch, *m.* utan *pl.* Rök; ånga, imma. In R. aufgehen, brinna upp. Zu R. werden, gå bort i rök, bortdunsta. Alle ſeine Hoffnungen ſind zu R. geworden, allt hans hopp har blifvit om intet. Aus dem Rauche ins Feuer kommen, komma ur askan i elden. † Ein kleiner R. beißt ihn nicht, han är icke så lättskrämd. Einen R. machen, röka. R. bet. äfv. eldstad, boning, rök, (nyttjas då tillika i *pl.*) äfven sot, men blott i sammansättningar t. ex. Hüttenrauch och Zechenrauch. Äfven eldstad, skorsten. =beere, *f.* 4. Krusbär. =buche, *f.* 4. afvenbok, hagbok. =fang, *m.* 1. Rökfång, kappa på skorsten; eldstad, rök, boningshus. =fanggeld, *n.* Skorstensafgift: en viss afgift på några orter för hvar eldstad eller spisel; äfven sotningsafgift. =faß, *n.* 2. Rökelsekar, rökfat. =feuer, *n.* Eld, som röker i motsats till koleld; äfv. eld, som uppgöres endast för att gifva tjock rök ifrån sig. =gans, *f.* En rökt gås; äfv. gås, som gifves i skatt af hvart hus ell. eldstad. =gar, *adj.* o. *adv.* Rauchgares Leder, genom rök garfvadt eller rökt läder, såsom Tartarerne pläga bereda sitt. =gelb, *adj.* o. *adv.* Svartgul, gul af rök. =gewölbe, *n.* Hvalf öfver smältugnar att fånga upp röken af tennmalmen. =froſt, *m.* 1. Rimfrost. =fuß, *m.* 1. Snör-

Snöripä. =händler, *m.* 3. Bundtmakare, pelshandlare. =holz, *n.* (*Skogsv.*) Trän, som ännu hafva löfven qvar; skog med sådana träd. =huhn, *n.* Lefvande höns, som bonden på några ställen bör på vissa årstider gifva i skatt. =kopf, *m.* Rund damborste att taga bort spinnelväf o. d.; äfv. ett slags isfågel; äfven en art guldgul falk. =kammer, se Räucher=kammer. =kerze, se Räucherkerze. =kohle, *f.* Outbrända kol, som ännu röka. =kugel, *m.* (*Fyrv.*) Dunstkula. =leder, *n.* 3. Rukarduan: läder, som är beredt på köttsidan. =loch, *n.* Rökhål; rökpörte, litet kyffe, som röker in. =meister, *m.* Betjent vid proviantembetet vid några hof, som har uppsigt öfver all rökt mat och hvad dertill hör. Dess underhafvande kallas =knecht. =pfanne, Räuchpfanne, *f.* Rökpanna. =pfennig, *m.* Penningskatt på vissa orter i st. f. Rauchhühner. =post, *f.* Kallas, när något på afstånd genom en rök om dagen gifves tillkänna, hvilket om nätterna sker genom upptända eldar och kallas Feuerpost. =schlich, *m.* Hytterök. =schwalbe, *f.* 4. Ladusvala. =stahl, *s.* Ett slags rästål. =stube, *f.* Stuga, som röker in. =tabak, *m.* 1. Röktobak. =topas, *m.* Röktopas: en art kristall. =wacke, *s.* (*Bergv.*) Rätsköl, råtflöts. Räuchwerk, *n.* Rökverk, rökelse. = =gebirge, *n.* Ett slags lös och pipig med sand blandad kalksten. =werk, *n.* 1. Foderverk, pelsverk. (*Jäg.*) Fyrfotade djur. (*Skogsv.*) Löfrika grenar och qvistar af ett träd. =werken, *adj.* o. *adv.* Gjord af ell. försedd med pelsverk. — *V. n.* Qvista trän. =werker, *m.* En, som handlar med pelsverk; körsnär. =zehente, *m.* Qvicktionde. =zäpflein, *n.* 3. Liten tapp, hvarigenom rök utsläppes.

Rauchen, *v. n.* h. o. *a.* Röka, gifva rök ell. ånga; röka. Die Küche raucht, det röker in i köket. Seine Küche raucht schon wieder, hos honom lagas redan mat igen. † Davon will meine Küche nicht r., dylikt vankas icke på mitt bord. Er studiert, daß ihm der Kopf raucht, han läser så att han svettas, så att han mä bli yr i hufvudet. † Sehe, wie ihm der Kopf raucht, han ljuger. Da raucht es im Hause, han har en elak hustru. — *V. a.* Röka. Tobak r., röka tobak.

Raucher, *m.* 3. Tobakrökare. =kammer, *f.* 4. Rökkammare, der kött o. d. rökas. =kerze, *f.* Rökljus, pastill, rökgubbe. =pfanne, *f.* 4. Rökfat, rökelsekar. =werk, *n.* 1. Rökverk, rökelse.

Räucherig, *adj.* o. *adv.* Som smakar ell. luktar af rök; rökad, berökt, nedrökt.

Räuchern, *v. a.* Röka, genomröka.

Rauchig, *adj.* o. *adv.* Som röker; rökig, nedrökt.

Raude, Räude, *f.* 4. Skabb, utslag; skorf; fårskabb.

Räudig, *adj.* o. *adv.* Skabbig, skorfvig. =keit, *f.* 4. Skabbighet; skorfvighet.

Raufbold, *m.* Slagskämpe, öfversittare. =degen, *m.* 3. Stor värja att slås med, stridsvärja.

Raufe, *f.* 4. Häck i stall; krubbhäck, linstråka.

Raufen, *v. a.* Rycka ut (hår o. d.); plocka fjädrarne af, plocka; stråka (lin). Sich r., hårdragas, slås. (*Fig.*) Einem die Federn r., plocka en, taga pengarne af honom. Flachs r., stråka lin. (*Ordspr.*) Wenn sich die Herren r., so müssen die Unterthanen die Haare lassen, när herrarne träta, måste undersåtarne släppa häret till.

Raufer, *m.* 3. Slagskämpe, öfversittare, som gerna kifvas o. slåss; se Raufdegen.

Rauhgraf, *m.* En titel, som fordom vissa Grefvar eller domare, särdeles vid Rhen-

strömmen förde, förmodligen, emedan deras lagsaga var belägen i ett obebygdt, bergigt land eller skogsmark, (rauhes Land), som under deras uppsigt skulle uppodlas.

Rauh, *adj.* o. *adv.* Hård, sträf, skarp, grof; hes; ojemn; knagglig; skroflig. (*Fig.*) Sträng, hård; ohyfsad, stötande. Rauhe Klippen, hvassa, branta, ovägade klippor. Rauhe Diamanten, oslipade demanter. Rauhe Speisen, hård eller rå mat. — Ein rauhes Land, ett ouppodladt land; äfven ett kalt, sterilt land. Rauhe Witterung, bister väderlek. Ein rauher Wind, en skarp, genomträngande blåst. Kein rauhes Lüftchen vertragen können, ej kunna tåla den minsta väderpust. Ein rauhes Fell, ett ruggigt, raggigt skinn. Eine rauhe Mütze, en luden mössa, pelsmössa. Ein rauhes Brett, ett ohyflad bräde. Ein rauher Ton, en sträf ton. †Einen rauhen Hals bekommen, bli hes. Ein rauher Geschmack, en kärf, grof smak. Ein rauher Mann, en sträng, trumpen, tvär, bister man. Das rauhe herauskehren, blifva ond; bruka allvar, kasta om bladet; tala i en skarp ton. Einem Widerspruch das R. benehmen, betaga en motsägelse det stötande, som den annars innebär. =arbeit, *f.* (*Borstb.*) Alla slags grofva damborstar. =borste, *f.* (*Borstb.*) Osorterad svinborst i knippor. =frost, se Rauchfrost. =futter, *n.* (*Landth.*) Gräs, hö och halm till foder, i st. f. säd, som kallas glattes Futter. =haar, se =borste. =hobel, *m.* Skrubbhyfvel. =honig, *m.* Vaxblandad håning, till åtskillnad ifrån ren håning; äfv. den håning, som träffas öfverst i kupan, är renast och tillika innehåller blommjöl. =reif, se Rauchfrost. =stahl, *m.* 1. Råstål.

Rauhen, *v. a.* Rugga, som klädesmakare göra med kläden, så att de efter valkningen öfverskäras, som kallas: aus den Haaren r., äfven som Garfvare, när de bereda Karduan på köttsidan.

Rauhigkeit, *f.* 4. Hårdhet, sträfhet, skarphet; ojemnhet; hesbet.

Raum, *adj.* o. *adv.* (*Sjöf.*) Räumen Wind, Backstagsvind.

Raum, *m.* 1. =es *pl.* Räume. Rum, plats, ställe; rymd, vidd; utrymme, rum; rummet (i skepp). Der R. zwischen zween Pfeilern, två pelares afstånd ifrån hvarandra. Der R. zwischen den Sprossen einer Leiter, öppning emellan tverpinnarne på en stege. (*Kolbr.*) Die Räume, små lufthål i kolmilan. (*Fig.*) Seinen Gedanken R. geben, lemna rum, gifva fritt utrymme åt sina tankar. Jemandes Bitte R. geben, uppfylla någons bön. Das Bitten findet nicht R., ansökningen blir afslagen. (*Bibl.*) Tillfälle, läglighet, beqvämlighet. =anker, *m.* Reserfankar. =bohrer, se Räumer. =eiche, *f.* 4. Enstaka ek. =feile, *f.* Ett slags smedsfil. =gast, *m.* Så kallas vid hvalfiskfångst den, som i skeppsrummet förrättar nödigt arbete. =loch, (*Kolbr.*) se Raum. =pfahl, *m.* En tre fot lång spetsad gren, hvarmed lufthålen stickas i en kolmila. Raumschootssegeln (*Sjöf.*) segla rumskots eller med backstagsvind.

Räumauf, *m.* En, som uppstädar allt; äfven en, som tömmer och uppäter allt. =brief, *m.* Befallning att gå i landsflykt. =buße, *f.* Laga bot för den, som mot förbud qvarstadnat i landet. =eisen, *n.* Formspik; jernrensare, att rensa öppningar på formar, ugnar, o. d. =nadel, *f.* Rymnål, att uppborra och rensa fänghålet på ett skjutgevär.

Räumen, *v. a.* Göra rum, borttaga; flytta ur sina rum; utrymma, aftåga ur, ren-

sa, upprensa, rengöra; gifva vika, lemna plats. Die Bäume r., afhugga de öfverflödiga grenarna på ett träd, qvista. Alles in einem Zimmer auf die Seite r., städa en kammare. Er hat mir sein Zimmer geräumt, han har flyttat ur sin kammare och lemnar den åt mig. Er räumt ihm zuviel ein, han lemnar honom för stort insteg. Zu der Wurzel eines Baumes r., blotta rötterna från jord. I vinberg är das R. ett arbete då man gör jorden locker kring rötterna på vinstocken, och tillika rycker upp vattenskotten. (*Sjöf.*) Die Schoten r., fira skoten. — *V. n.* h. Rymma, aflägsna sig. (*Sjöf.*) Der Wind räumt, vinden rymmer, d. ä. blir god.

Räumer, *m.* 3. Rensare; rymnål till kanoner; lufthål i en mila.

Räumig, Raumig, Räumlich, se Geräumig.

Räumlichkeit, *f.* Rymlighet; ett tings egenskap att innefatta ell. uppfylla en viss rymd. (*Mål.*) Die R. beobachten, anvisa föremålen deras vederbörliga plats efter perspectiven.

Räumte, *f.* (*Sjöf.*) Rumsjö, öppna sjön eller hafvet.

Raunen, *v. a.* Snöpa. — *V. n.* h. Löpa fram och tillbaka (om harar). — *V. a.* o. *n.* h. Hviska, tala sagta. (*Fig.*) Rådslå.

Raupe, *f.* 4. Löfmask, skråpuk; larf.

Raupen, *v. a.* Rensa (trän) från mask. =geſäme, *n.* 3. Maskägg. =kraut, *n.* 2. Skorpionsört. =eiſen, *n.* 3. Jern eller sax att rensa träd från mask. =ſchere, se Raupeneiſen. =ſchmeißer, se Schmetterling. =tödter, *m.* 3. Balgstekel.

Rauſch, *m.* 1. des =es, *pl.* Räuſche. Rus, rusighet. =beere, *f.* 4. Ulterbär; kråkris. =gelb, *n. indekl.* Röd arsenik. =gold, *n.* 1. Glitterguld.

Rauſch'chen, *n.* 3. Ein R. haben, vara pirum.

Rauſchen, *v. n.* h. Sorla, bullra, susa, brusa, fräsa, porla; (om suggor) vara i brunst.

Räuſpern, *v. n.* h. och ſich — *v. r.* Hosta, sagta upprackla. ſlande.

Räuſpern, *n.* 3. Hostande, sagta upprack-

Raute, *f.* 4. Ruta, vinruta (ört); ruter (i kort); spetsruta; rhomb, liksidig snedruta.

Rautenkranz, *m.* 1. Rutkrans. =ring, *m.* 1. Ring af rutor, facettring. =viereung, *f.* 4. Rhomb, fyrkant med sneda vinklar.

Raveling, *m.* Ställe i en flod, der strömmen genom bugt ell. krökning får en annan rigtning, så att vattnet derigenom står stilla, ell. tager en annan väg.

Ravenstuch, *n.* Ravnduk: ett slags Rysk kanfas.

Rebe, *f.* 4. Vinranka, vinref; vinqvist, skott på en vinranka; vindrufva.

Rebenaſche, *f.* 4. Aska af vinqvistar. =auge, *n.* 6. Vinknopp. =blatt, *n.* 2. Vinref, vinblad. =holz, Rebholz, *n.* utan *pl.* Trä af vinstockar, vinträ. =laub, *n.* 1. Vinträdslöf. =mann, *m.* 2. Vingårdsman. =ſaft, *m.* 1. Drufsaft, vin. =ſchoß, *m.* 1. Vinplanta. =ſtock, se Weinſtock.

Rebhahn, *m.* 1. Rapphönstupp. =huhn, *n.* 2. Rapphöna; åkerhöna.

Receß, *m.* 1. Recess, mötes- ell. riksdagsbeslut; rest på en räkning.

Rechen, *m.* 3. Räfsa, harka, kratta, härf; galler i diken, dam m. m.

Rechen, *v. a.* Räfsa, krafsa, kratta. =buch, *n.* 2. Räkenbok, dels som lär räkenkonsten, dels hvari man räknar för öfning. † Kladd för utgifter och inkomster. =fehler, *m.* Fel i räkning, missräkning. =haut, *f.* Plån: ett slags pergament. =herr, *m.* Embetsman, som genomser andras räkningar; äfven en, som har upp-

sigt öfver inkomster och utgifter vid ett verk. -stämmet, *m.* Räkne- ell. räntekammare. -tiedt, *m.* Knekt ell. handbok til hjelpreda vid räkning. -tunft, *f.* 4. utan *pl.* Räkenkonst. -meifter, *f.* 4. Räkenmästare. -pfenning, *m.* 1. Räkenpenning, spelpenning. -fkaft, *f.* 4. Räkenskap; redogörelse. -ftintr zur St. ziehen, fordra räkenskap ell. redogörelse af någon. -ftub, *m.* Så kallas små se af någon. -ftub, *m.* Så kallas små sorts bänkar, hvarpå antingen multiplicationstafelan eller lyra stycken af *Canon hexacontadon* äro skrifne, för att lätta räkningen. -ftift, *m.* Griffel. -tafel, *f.* 4. Räkentalla; äfv. multiplicationstafla.

Rechtaus, *m.* 2. Qvickhvete; skallnacke.

Rechtaus, *m.* 1. Aborre.

Rechnen, *v. a. o. n.* Räkna; räkna ell. lita på; räkna, anse för; uträkna, räkna, göra förslag eller uträkning. räkna, göra förslag eller uträkning. Eins ins andere gerechnet, öfver hufvud räknadt.

Rechner, *m.* 3. Räknare, räkenkarl.

Rechnung, *f.* 4. Räkning, räkenskap; redo; uträkning, beräkning; öfverslag; sammanskt förslag; månadsräkning. Sich etwas auf Rt. schreiben, sätta på räkning. (*Fig.*) Anteckna sig något till man får tillfälle att betala med samma mynt. Das ift gerade R., det är just jemnt; det Das ift gerade R., det är just jemnt; det går jemnt upp. Auf R. laufen, köpa på kredit. Seine R. ſchlug ihm hierüber fehl, hans uträkning slog fel för denna gången, han blef bedragen i sitt hopp. Seine R. wobei nicht finden, ej vara belåten dermed. Sch nehme es auf meine R., jag tager det på mitt ansvar. In R. bringen, uppföra på räkning, upptaga i räkning.

Rechnungsbeamter, *m.* böjes som *adj.* -buch, *n.* Förteckning Redogörare; bokhållare. -geld, *n.* småsyn, *f.* Räkenmynt: ett inbilladt mynt, som blott förekommer i räkningar. -gott, *n.* plur. -götter, *m.* Räkenpenning, som ej finnes prägladt, t. ex. pund i England, tunna guld i Sverige. o. s. v.

Recht, *n.* 1. Rätt, rättighet, skäl, rätt, lag, lagfarenhet; rätt, rättvisa; skäl, billighet. R. ſprechen, skipa lag. Sich laſſe ihm ſein R. nicht nehmen, han låter sig ej beröfva honom sin rätt; jag låter honom. R. ergehen laſſen, domma efter lag. Von Rechts wegen, med rätta; på rättens vägnar. Sich den Rechten wehren, ej fatta stöfverten, studera juridiken eller lagfarenheten. Rechten, lyra, vara laglikmägtig. Den Rechten ſprechen, lagföra, lagdöma. Weg Rechtens ergreifen, lagföra, lagdöma. (*Lagf.*) Uns iſt es aus Rechten beſtellt worden, riktigt tillhandahållet. -beſtellung, *m.* böjes som *adj.* Som studerar lagfarenheten. -beſtändig, *adj. o. adv.* Laglängden, lagfarenhet; lagtid. -verfahren, *adj. o. adv.* ständen, laggilig. -verfahren, *adj. o. adv.* Lagfaren. -fall, *m.* 1. Lagföring. -fällig, *adj. o. adv.* Laglig. -fällig, *adj. o. adv.* Sakfälld. -förmig, *adj. o. adv.* Laglikmätig. -gang, *m.* 1. Rättegång. -gelehrſamkeit, *f.* 4. Laglarenhet, laglighet, lagkunnighet. -gebieter, *m.* böjes som *adj.* Jurist, lagklok, lagfaren man. -gilt, *adj. o. adv.* Laggill. -habend, *m.* 3. Rättegångsmål, rättegångsfrågor. -ſache, *f.* 4. Rättegångsmål, rättegångsfrågor. -ſache, *f.* 4. Anhängsak, process. -hängig, *adj. o. adv.* Anhängsak, process. -hängig, *adj. o. adv.* Anhängsak, process. -hängig, *adj. o. adv.*

hvars dom fordras i en rättegångssak. =tag, se Gerichtstag. =verdrehung, *f.* 4. Lagvrängning. =verſtändig, *adj.* o. *adv.* Lagklok, lagkunnig, lagfaren. =wiſſenſchaft, *f.* 4. Lagfarenhet.

Recht, *adv.* Rätt, billigt, rent, väl, lagom, just, ganska. Sage mir r., wie es zuſammenhängt, säg rent ut för mig, huru det hänger ihop. Das Kleid iſt mir eben r., klädningen är just lagom åt mig. Das iſt gerade r. für ihn, det är just hans sak. Ihm iſt r. geſchehen, det är rätt åt honom, det skadar honom icke. Wo mir r. iſt, om jag rätt minnes, om jag icke bedrar mig. Mir iſt heute nicht r., jag mår icke väl i dag. Der Kopf ſteht ihm nicht r., han är ej vid godt lynne. Das war ihm gar nicht r., han tyckte icke derom. Ihr iſt alles r., hon låter allt behaga sig. Wer kann es alles r. machen? hvem kan göra alla i lag? Nicht r. daran ſeyn, fara vilse. Er hat die Sache r. getroffen, han har träffat saken på punkten. Zu r. kommen, tillreda, tillaga. Sich zu recht machen, laga sig till. Etwas zu recht ſetzen, sätta i ordning. Wieder zu recht bringen, bringa till rätta, återställa. Das Klavier iſt nicht recht geſtimmt, Klaveret är ostämdt. Einem den Kopf zurecht ſetzen, bringa en på bättre tankar. † Wie kommt er zu r.? huru mår han? hurn går det med honom? Damit wird er ſchlecht zu r. kommen, han lärer vara illa belåten dermed. Ich würde dabei am ſchlechteſten zu r. kommen, dervid blir jag utan tvifvel mest lidande.

Recht, *adj.* o. *adv.* Rätt, billig, sannskyldig, riktig, lagom, sann, rättmätig, laglig, liflig, stor, af betydelse. Er iſt auf dem rechten Wege, han är på rätta vägen. Das Unglück hat gerade den rechten getroffen, olyckan har just drabbat den sannskyldiga. Das hat die rechte Größe, det är lagom stort. Das iſt mein rechter Ernſt, det är mitt fulla allvar. † Das geht nicht mit rechten Dingen zu, det går ej rättmätigt, på ett tillbörligt sätt till. Rechte Kinder, ägta barn, till åtskillnad ifrån naturliga, äfven egna barn, till åtskillnad ifrån styfbarn. Rechte Geſchwiſter, samsyskon, till åtskillnad ifrån halfsyskon. Das iſt mir eine rechte Plage, det är en stor pläga för mig. Er hat was rechtes gelernt, han har mycket väl läsit. Es iſt nichts rechts, icke något af värde, af betydelse. † Er bildet ſich was rechts ein, han inbillar sig mycket. Auf den rechten Fleck treffen, råka på punkten. † In allen Sätteln recht ſeyn. Se Gerecht. Rechte Perlen, ägta perlor. — Recht, *adj.* Höger. Rechter Hand, till höger. Die rechte Hand Gottes, Guds högra hand, Guds oinskränkta magt, äfv. Guds eviga härlighet. Jemandes rechte Hand ſeyn, vara någons högra hand, bistå en med råd och dåd. Er weis nicht was rechts oder links iſt, han vet ej skilja höger ifrån venster. — Recht, framför något Adject. eller Adv. ökar dess betydelse och eftertryck, t. ex. recht gut, rätt väl, ganska väl. Das war eine rechte Freude, det var en stor glädje o. s. v. =eck, *n.* 1. Rättvinklig fyrkant. =fertig, *adj.* o. *adv.* Rättfärdig. =fertigen, *v. a.* Rättfärdiga, urskulda. =fertigung, *f.* 4. Rättfärdigande; urskuldande, rättfärdiggörelse. =fertigungsſchrift, *f.* 4. Försvarsskrift. =gläubig, *adj.* o. *adv.* Renlärig, rättrogen. =gläubigkeit, *f.* 4. Renlärighet. =haberei, *f.* 4. Envishet, sjelfklokhet. =haberiſch, *adj.* o. *adv.* Som vill hafva rätt, envis, sjelfklok. =läufig, *adj.* o. *adv.* Rättsols. =linig, *adj.* o. *adv.* Rätlinig. =los, *adj.*

o. *adv.* Laglös, olaglig, fridlös. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Laglig, laglikmätig, laggiltig; rättmätig, billig, behörig. =ſchaffen, *adj.* o. *adv.* Rättskaffens, rättsinnig, redlig. — *Adv.* Bra, ganska mycket. Er hat etwas Rechtſchaffenes gelernt, han har grundliga kunskaper. Mich hat heute r. gefroren, jag har frusit mycket i dag. =ſchaffenheit, *f.* 4. Rättskaffenhet, rättsinnighet, redlighet. =ſchreibung, *f.* 4. Rättskrifning, orthografi. =winkelig, *adj.* o. *adv.* Rätvinklig.

Rechte, *f.* 4. Högra hand.

Rechten, *v. n.* h. Tala för rätta, processa, tvista, advocera; disputera, tvista.

Rechten, *n.* 3. Tvistande, advocering.

Rechtlich, *adj.* o. *adv.* Juridisk, laglikmätig; laglig, laga, i laga ordning; rättskaffens, redlig, ärlig. Einen r. belangen, lagsöka någon, föra talan emot honom. Ein rechtliches Gutachten, de lagklokes betänkande om en sak.

Rechtlichkeit, *f.* 4. Ärlighet, trohet, redlighet.

Rechts, *adv.* Till höger. =um, *adv.* Höger om.

Recke, *f.* Ett slags stängsel, som består af långa tverstänger fastbundna vid pålar med risqvistar; bark. (*Färg.*) Stänger, hvarpå det färgade godset upphänges. (*Sadelm.*) Längt trä, hvarpå lädret utsträckes. (*Skepp.*) Räckar att sätta muskötter i, att lägga kulor i, o. s. v. (*Jäg.*) Råget. Eine R. Leinwand håller 12 till 16 alnar. — *S. m.* Rese, jätte; hjelte, Konung.

Recken, *v. a.* Sträcka, räcka, utsträcka, [draga ut.

Reckholder, se Hohlunder; Wachholder.

Reclam, *m.* (*Hand.*) Reclamation (af skepp eller gods).

Reclament, *m.* (*Hand.*) En som reclamerar (ett skepp o. d.).

Reclamiren, *v. a.* (*Hand.*) Reclamera, återkalla (skepp och gods).

Recognitionsſchein, *s.* (*Hand.*) Interimsbevis öfver en vexel, som man föryttrar på en messa, men först utställer nästa messa.

Recognoſcieren, *v. a.* (*Hand.*) Undersöka verkligheten och ägtheten af en handskrift.

Reconſtructionsbrief, *s. m.* Ombygdt skepp.

Recrut, *m.* 4. Rekryt; nyvärfvad soldat, i synnerhet en, som ännu icke svurit fanan

Recrutiren, *v. a.* Rekrytera.

Rector, *s. pl.* =en. Rector i en Latinsk skola, som i Tyska skolor kallas Schulmeiſter; äfv. Rector vid ett Universitet. I Latinska skolor kallas Rectors närmaste man Conrector, och den näst dereſter Subrector.

Redder se Schlucht. =brett, *n.* Ösgatslucka i en platt båt eller litet öppet fartyg.

Redderen, *v. a.* (*Sjöf.*) Göra klar, bringa i ordning. Die Segel r., hafva seglen i tjenstfärdigt stånd.

Rede, *f.* 4. Tal, mål, gåfvan att tala; diskurs, samtal; tal, afhandling; utlåtelse; tal, offentligt tal, oration. In der Rede ſtecken bleiben, komma af sig, stadna i talet. Ich kenne ihn an der Rede, jag känner honom på målet. Sie iſt unſchuldig in die Rede gekommen, hon har oskyldigtvis blifvit ett talämne. Zur R. ſtellen, ſetzen, ställa till ansvar. R. ſtehen, svara, stå till svars. Einem eine Rede abgewinnen, komma med en i tal, hafva tillfälle att börja samtal med någon. =art, Accent, dialekt, organ. =bar, *adj.* o. *adv.* Som kan talas eller uttalas; som duger att berättas. =kunſt, *f.* utan *pl.* Retorik. =ſcheu, *adj.* o. *adv.* Blyg för att tala. — *S. f.* Blyghet att tala. =theil, *m.* 1. Språkdel, *pars orationis.* Man zählet in

den Sprachlehren gemeiniglich neun Redetheile: das Haup- oder Nennwort (*Substantivum*), das Aussagewort od. Zeitwort (*Verbum*), das Fürwort (*Pronomen*), das Beilegungswort (*Adjectivum*), das Mittelwort (*Participium*), das Nebenwort eller Bestimmungswort (*Adverbium*), das Vorwort od. Verhältnißwort (*Præpositio*), das Bindewort (*Conjunctio*), das Empfindungswort eller Zwischenwort (*Interjectio*).

Reden, *v. a.* o. *n.* h. Tala; diskurera; säga. Auf jemanden r., tala illa om någon. Jemanden nach dem Munde r., tala något, som en tycker om. Darein r., falla i talet. In den Tag hinein r., tala obetänksamt allt hvad som faller en in. Einem das Wort r., tala till ens bästa; försvara någon. Ein redendes Bild, en bild, hvilken, är så lifflig att den nästan tyckes tala. Ein redendes Wappen, ett vapen, som uttrycker ägarens namn, t. ex. en höna (Henne) på ett berg, för att uttrycka Henneberg.

Reden, *n.* 3. Talande; tal. Das R. wird ihm schwer, han har svårt för att tala. Viel Redens von einer Sache machen, tala mycket om, göra mycket väsen af en sak. Was brauchts viel Redens? hvad behöfs många ord.

Redensart, *f.* 4. Talesätt, ordlag, fras, bör ej förblandas med Redeart.

Redlich, *adj.* o. *adv.* Redlig, ärlig, uppriktig. -keit, *f.* 4. Redlighet, ärlighet, uppriktighet.

Redner, *m.* 3. Talare, taleman, orator. -bühne, *f.* 4. Tribun, talemansstol. -stuhl, *m.* 1. Kateder, talarestol.

Rednerisch, *adj.* o. *adv.* Oratorisk.

Redselig, *adj.* o. *adv.* Talför, språksam, pratsam. -keit, *f.* 4. Pratsamhet.

Ree, se Rhe. — *S. f.* Segelrå, se Raa och Reh. Ree! (*Sjöf.*) Klar att vända! (kommando-ord).

Reed, *adj.* o. *adv.* Beredd, färdig, iståndsatt. Reedes Geld, contanta penningar.

Reef, Reff, *n.* -es, *pl.* -e. Småsegel, som spännas fast vid maskorna af ett stort segel, läsegel; ref; ryggkorg. R. an der Sense, liegrind, liebåge. † Jemanden auf das Reff kommen, prygla upp en. -band, *n.* (*Skepp.*) Refbändsel. -gat, *n.* Refhål. -lägel, *n.* Refklöddra.

Reefen, *v. a.* (*Sjöf.*) Refva, taga in ref.

Rees, *s.* (*Skepp.*) Eine R. auf die Rath der Segel setzen, sy igen ett nät.

Refectorium, *n. pl.* ien för ium, Matsal i klostren.

Reff, *m.* 1. Bårhake. -mann, *m.* 2. -träger, *m.* 3. Bärare; bördbärare.

Regal, *m.* 1. Plånbok, blad i en plånbok; menniskoröst (i orgverk); hylla; höghetsrätt; privilegium. — *S. n.* eller Regale, *pl.* Regale: vissa rättigheter, som tillkomma Lands-Öfverheten öfver vissa saker, som höra till statens egendom, som t. ex. öfver sjöar och åar, landsvägar, tullar, skogar, bergverk, saltverk, mynt, stämpelpapper, och kallas: das Wasser-, Post-, Zoll- und Mauth-, Forst- und Jagd-, Bergwerks-, Salz-, Münz-, Stempelpapiers-Regal. -zug, *m.* De största träpipor i orgverk, som brumma mest.

Rege, *adj.* o. *adv.* I rörelse, upprörd. R. machen, sätta i rörelse, upprära, uppväcka. (*Jäg.*) Das Wild rege machen, drifva eller jaga upp vildtet. Die Bienen rege machen, reta dem. — *S. f.* Rörelse. Der Morgenstrahl gibt allem Wesen Leben, Rege und Daseyn. Rege är äfven hos fågelfångare en ställning, hvarpå de draga lockfåglarne upp och ned. R. werden, bli upprörd; röra sig; bli uppväckt.

Regeiß, se Rehziege.

Regel, *f.* 4. Regel, rättesnöre, exempel, efterdöme; stadga, föreskrift; ordning. In der R., vanligtvis. =los, *adj.* o. *adv.* Oregelbunden, oordentlig; utan reglor, laglös. =losigkeit, *f.* 4. Afvikande ifrån reglorna, oordentlighet, laglöshet. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Regelbunden, ordentlig, grannlaga, riktig, inrättad efter reglor; stadig, jemn. =mäßigkeit, *f.* Regelbundenhet, ordning, ordentlighet, riktighet, noggrannhet. =meister, *m.* Uppsyningsman i kloster, som vakar öfver reglornas efterlefnad. =schwester, *f.* Nunnor af Francisci tredje Orden, hvilka icke kunna bo tillsammans eller gifta sig, och samlas endast sön- och högtidsdagar.

Regeling, *f.* (*Skepp.*) Reling. Regelingen des Galjons, galjons Zieglor.

Regeln, *v. a.* Ordna, inrätta efter vissa reglor. — Sich r. *v. r.* Bilda sig regelmässigt.

Regen, *v. a.* Röra, uppröra, uppväcka; omröra, omnämna.

Regen, *m.* 3. Regn. Aus dem R. in die Traufe kommen, falla ur askan i elden, fly undan björnen och möta lejonet. =bach, *m.* 1. Sqvalbäck. =bogen, *m.* 3. Regnbåge; ring omkring ögonstenen, *Iris.* =dach, *n.* Vädertak, skjul. =dicht, *adj.* o. *adv.* Vattentät. =fang, *m.* Cistern ell. vattenfång, gräfvet och stenlagdt i jorden, att samla regnvatten. =feuer, *n.* (*Fyrv.*) Eld regn. =galle, *f.* En ofullkomlig regnbåge, blott ett stycke deraf. =guß, *m.* Ett starkt och hastigt regn. =haft, *adj.* o. *adv.* Regnagtig, slaskig. =kappe, *f.* Regnkappa; äfv. jernbleckstak öfver en skorsten, att det icke må regna in. =katze, *f.* Guling, se Pfingstvogel. =kraft, *f.* Pestilensrot. =krimme, *f.* (*Byggn.k.*) Ränna eller skåra under karnislisten. =loch, *n.* Hål ell. trakt hvarifrån vanligen ell. mest regnväder kommer; jfr =fang. =maß, *n.* =messer, *m.* 3. Hyetometer, ombrometer. =schirm, *m.* 1. Regnskärm, paraply. =stein, *m.* 1. Romsten, romlik sandsten. =sturm, *m.* 1. Regnby. =wurm, *m.* 2. Daggmask; metmask.

Regentschaft, *f.* 4. Riksföreståndarskap, regementsförvaltning.

Reggen, *v. a.* Taga ur och lägga ned masten på små fartyg.

Regieren, *v. a.* o. *n.* h. Regera, styra, herrska; råda öfver, hafva öfverhand. Sie regiert im Hause, hon är husbonde. Der regierende Bürgermeister, ordförande Borgmästaren. Kein guter Geist regirte ihn damals, det var ingen god ande, som ingaf honom det, det var ett olyckligt beslut han fattade. Die Pest regiert, pesten grasserar. — *V. n.* † Väsnas, larma. — Sich r. *v. r.* Förhålla, uppföra sig. Wie regiert sich das Fieber, huru yttrar ell. visar den sig.

Regierer, *m.* 3. Styrande, styresman.

Regierung, *f.* 4. Regering, styrelse, välde. An der R. seyn, hafva regeringen eller styrelsen.

Regiment, *n.* 2. Regering, välde, styrelse; regementet.

Regimentstambour, *m. pl. s.* Regimentstrumslagare.

Register, *n.* 3. Register, protokoll, förteckning, rulle, lista, tabell; orgelstämma eller register. Im schwarzen R. stehen, stå illa till boks, ha elakt rygte om sig. Das gehört ins alte R., det är gammalmodigt; äfven vara gammal, utan anseende. † Ein langes R., en stor och lång menniska. (*Boktr.*) R. halten, hålla register: laga att vid vidertrycket arket noga kommer i sköntryckets punkturhål, så att kolumnerne noga svara emot hvarandra. =papier, *n.* Ett slags

stort och starkt skrifpapper. =ſchiff, *n.* Registerskepp, eller fornämsta skeppet i en Spansk silfverflotta. Så kallas i Spanien äfv. alla skepp, som med Kongl. tillstånd fara till Amerika; äfven alla Kongl. fregatter när, de hafva varor ell. guld om bord. [ring.

Regiſtratur, *f.* 4. Registratur, inregistre-

Regiſtrieren, *v. a.* Inregistrera, inproto-

Reglich, *adj.* o. *adv.* Rörlig. [collera.

Regnen, *v. impers.* h. Regna.

Regneriſch, Regnicht, *adj.* o. *adv.* Regnagtig, regnik.

Regreß, *m.* 1. Tillflygt; skadestånd.

Regſam, *adj.* o. *adv.* Verksam, driftig; rörlig. =keit, *f.* 4. Verksamhet, flit, drift; rörlighet. [ta, rätta efter.

Regulieren, *v. a.* Reglera, förordna, inrät-

Regulirung, *f.* 4. Reglering.

Regung, *f.* 4. Rörelse, drift; upprorisk rörelse; oro; krigsrörelse; väckelse.

Reh, *f.* (*Skepp.*) Rå, se Sente.

Reh, *n.* 1. Rehbock, *m.* 1. Rådjur, råbock. =braten, *m.* 3. Rådjursstek. =farben, *adj.* Ljusröd, blekrök. =keule, *f.* 4. Lårstycke af rådjur. =rücken, =ziemer, *m.* 3. Lårstek af rådjur. =ſchlägel, *m.* 3. Rådjurslår. =ziege, *f.* 4. Råget.

Rehde, *f.* (*Sjöf.*) Redd, skeppsredd. Auf der R. liegen. =los, *adj.* o. *adv.* Redlös.

Rehder, *m.* Redare, skeppsredare. † Magistratsperson, som förvaltar stadens inkomster i Bremen.

Rehderei, *f.* Rederi, skeppsrederi.

Rehdung, *f.* Ett skepps utredning; äfven nödigt takel och tyg till ett utrustadt skepp. [star).

Rehe, *adj.* o. *adv.* Som har fång (om hä-

Rehe, *f.* 4. Fång (hästsjukdom).

Reibach, *m.* 1. Mortel.

Reibe, *f.* 4. Reibeiſen, *n.* 3. Rifjern, rasp. =keule, *f.* 4. Stöt, mortelstöt, stamp. =ſtein, *m.* 1. Rifsten för Målare o. d. (*Boktr.*) Färgsten.

Reiben, *v. a. irr.* Ich rieb, *imp.*; gerieben, *part.* Gnida, gnugga; skubba; sönderstöta, stöta smått; rifva, raspa, skafva. Sich an einem r., reta någon, söka sak med någon. Einem etwas unter die Naſe r., eller einem die Ohren mit etwas r., förebrå en något.

Reibholz, *n.* (*Skepp.*) Fribult.

Reibung, *f.* 4. Rifning, gnidning &c.; beröring, contakt, förhållande, hvari en försöker sina krafter mot en annan.

Reich, *n.* 1. Rike, Kejsardöme, Konungarike. Das Reich, Römiſche, Teutſche Reich, Romerska riket eller Tyska Kejsaredömet. Eine Sache an das Reich bringen, då man vände sig med en sak till Tyska Riksförsamlingen i Regensburg. Stundom kallas vissa trakter, särdeles öfre delen af Tyskland (Oberdeutſchland) och delen deraf vid Rhen- och Maineströmmen: das Reich, t. ex. i talesätten: ins Reich reiſen, Briefe aus dem Reiche haben, resa till Öfvertyskland, få bref från den delen af Tyskland, som ligger vid Rhenströmmen o. s. v.

Reich, *adj.* o. *adv.* Rik; ymnig, rikhaltig. =blei, *n.* 1. Verkbly. =gabel, se Heugabel. =haltig, *adj.* o. *adv.* Rikhaltig. =thum, *m.* 2. Rikedom, öfverflöd, ymnighet, rikhet, fruktbarhet.

Reichen, *v. a.* Räcka fram, gifva, framgifva, lemna. — *V. n.* h. Hinna, nå, räcka eller sträcka sig till; förslå, räcka till, vara nog eller tillräcklig.

Reichlich, *adj.* o. *adv.* Tillräcklig, tillfyllestgörande; öfverflödig.

Reichsabſchied, *m.* 1. Riksdagsbeslut. =acht, *f.* Landsförvisning ur Tyska riket. =ach-

ter, *m.* En, som fallit i riksakt, eller blifvit biltog. =adel, *m* Tyska rikets Adel, särdeles den omedelbare. =adler, *m* Örnen i Tyska Riksvapnet. =amt, *n.* Riksembete. Die Ämter des =truchſeſſen, =ſchenken ꝛc. waren =ämter. =anlage, *f.* =anſchlag, *m*, Riksständernas sammanskott, Riksens Ständers bevillning. =anzeiger, *m.* 3. Romerska rikets offentliga anslag. =beamte, *m.* Kronans höge embetsmän. =boden, *m.* Tyska botten; äfven jord och grund, som omedelbart lyder under Tyska riket. I denna mening kallas t. ex. den stora skogen vid Nürnberg der R. =bürger, *m.* Rikets inbyggare, särdeles borgare i de Tyska Riksstäderna. =contingent, *n.* Manskap, som hvar och en af f. d. Tyska Rikets Ständer ställde till Riksarmén. =dorf, *n.* En by i Tyskland, hvilken stod omedelbart under Kejsaren och Riket. =erbamt, *m.* De förnämsta Riksembeten i Tyskland, som bekläddes af Kurfurstar och några Furstliga personer, och som de åter läto förvalta igenom vissa förnäma familjer, som hade arfsrättighet dertill, hvarföre deras embeten kallades: Reichserbämter, och de sjelfve Reichserbbeamte. =forſt, *m.* Riksallmänning: skog, som omedelbart lydde under Kejsaren och Riket. =frei, *adj.* o. *adv.* Som stod omedelbart under Kejsaren och Tyska riket. =fürſt, *m.* 4. Tysk Riksfurste. =fuß, *m.* Myntfot i f. d. Tyska riket. Der alte R., som Ferdinand I införde år 1559, enligt hvilken en mark silfver utmyntades till 8 R:dr. Der neue R., beslöts 1623, och efter den är marken utsatt till 9 R:dr 2 gl. =genoß, *m.* Medregent; af undersåtare, så vida han har del i ett af rikets rättigheter och förmåner. =gericht, *n.* Riksrätt; f. d. Öfverdomstol i hela Tyska riket. =graf, *m.* 4. Riksgrefve. =herkommen, *n.* Det som i ett rike ej genom lagar, utan genom vana och gammalt bruk är infördt, och likväl gäller såsom lag, häfd. =hofrath, *m.* Riks-Hofrätt; högsta domstolen i Tyskland vid Kejsarens hof; äfven Riks-Hofråd eller Ledamot i denna Riks-Hofrätt. =hülfe, *f.* Hjelp i penningar eller troppar, som Tyska Riksständerne beviljade. =kammergericht, *n.* Riks-Kammarrätt i Wezlar, den andra af de två högsta domstolarne i Tyskland. =kleinod, *n.* Regalier, såsom Kronan, Äpplet, Spiran, Svärdet och Nyckeln. =krone, *f.* Rikskrona, kronan, så vida den är den första ibland Regalierna; äfv. Kejsarkronan: en keglesnäcka, *Conus imperialis*. =lehen, *n.* Riks- ell. Kronolän; äfv. beläning med ett sådant län. =leute, *s. pl.* Personer af ringare ständ, som likväl stodo omedelbart under Kejsaren och riket. =matrikel, *f.* Förteckning öfver samtelige Riksständerne och deras bidrag till Rikets bästa. =pflege, *f.* Lagsaga, som stod omedelbart under Kejsaren och riket, och förestods af en Reichspfleger. =poſt, *f.* Rikspost, som omedelbart lydde under Kejsaren och Tyska riket; äfv. en post, som går till eller kommer ifrån Öfra delen af Tyskland (das Reich). =quartiermeiſter, *m.* Embetsman hos Grefven af Pappenheim, såsom Arf-Marskalk, hvilken vid högtidliga sammanträden besörjde om qvarter för Riksständernas sändebud. =rath, *m.* Riksråd. De 3 Riks-Collegierna på Riksdagen i Regensburg, kallades äfven stundom Reichsräthe. =ritter, *m.* Riddare, som lydde omedelbart under Kejsaren och riket. =ſtadt, *f.* Riksstad, fristad. =ſtädtiſch, *adj.* o. *adv.* Som hörde till en Kejserlig fri Riksstad.

Tyska riket, qual. n. 4. Rikspröfve, riksthemman, n. Det som i ett rike gemman ingar, utan hvarje särskild del af riket, och tillhör alla tillsammans, hvad, forbath, n. Rikets förbannelse, dom, som i Tyskland vid lagsaxens hof; äfven Rikes-Hofrad, eller Rikes-Hofrätt, rådh. Hjelp i penningar eller trupper, som Tyska Rikskonstitutionen bestämmer, n. Rikes-Kammarrätt i Wismar, n. Rikes-Kansler, n. Ingalunda en af de två högsta ämbetsmän i Tyskland, rådh. n. Ingalunda, n. Som Kronan, rådh. Rikskrona, n. Nyckeln, rådh. Rikslott, n. Som tillhör den äre dem hvilka äga Regalierna; äfv. Kejserkronan, n. Regalierna; äfv. Kejsarregalierna, n. Rike-ell. Kronämbete, n. Som hörer ett statsämbete, särsk. n. Rikes-ell. Kronområde, n. Som tillhör Kejsaren och riket, n. Förteckning öfver under Rikesdistrikte och deras belägg till Lagsaxen, n. Rikes-Rådet, n. Lagsaxens ombudsmän under Kejsaren, rådh. Rikes-Rådsdag, n. Den dag, på hvilken Rikspost, som omgår Tyskland och Kejsaren och riket kommer ihåg till sammanträde, n. Rikes-Rådsdricksel, n. Som gifves vid Rikes-Rådsdagen, n. Rikes-Rådsdricksel-penningar, n. Rikes-Rådsdricksel-penningarna, n. Rikes-Rådsdricksel-penningarna, n. Rikes-Rådsdricksel-penningarna

V. r. Sich r., ställa sig i led, rad eller ordning.

Reiher, *m.* 3. Häger. (*Skepp.*) Surring, rigare. =beitze, *f.* 4. Hägerjagt. =ſtand, *m.* 1. =hütte, *f.* 4. Hägernäste.

Reichtau, *n.* (*Skepp.*) Tåg, hvarmed den under kölen anbragta släpan (die Schlee), vid skepps uppvindning, fästas ofvan bord.

Reiltopp, *m.* (*Skepp.*) Bofvenbramstång.

Reim, *m.* 1. Rim, rimslut. Ein männlicher R., kallas i vers ett rim der blott en enda stafvelse, eller den sista, hvilken har tonvigt, rimmar, t. ex. Gud, Bud, förlåt, försåt; till skillnad från ein weiblicher R., der två stafvelser ljuda lika, af hvilken den första är lång och den andra kort, t. ex. handen, sanden; lycka, krycka. Reiche Reime äro sådana, som äro fullkomligt lika, t. ex. kalla, *adj.* och kalla *inf.* =aufgabe, *f.* Bontsrimés. =bold, *m.* En stark rimare eller versmakare, som nästan alltid talar i rim. =fall, *m.* Cadence: rimslutens välljudande slutfall i vers. =füller, *m.* Rimfyllning: inflickadt ord i en sång, som blott står der för rimmets skull. =geſetz, *n.* Strof i en vers. =kunſt, *f.* Konsten att rimma; äfven den delen af skaldekonsten, som handlar om rimmen. =los, *adj.* o. *adv.* Rimlös, utan rim.

Reimen, *v. a.* Rimma, rimma ihop; författa eller sätta i rim. Sich r., rimma i hop: stämma öfverens.

Reimer, *m.* 3. Reimſchmied, *m.* 1. Rimare, usel versmakare.

Rein, *adj.* o. *adv.* Ren, oblandad, oförfalskad, obefläckad; städad, snygg, klar, skär: redig, tydlig, oskyldig, upprättig. Ins Reine ſchreiben, renskrifva. Ins reine bringen, utreda; bringa i ordning, verkställa, bringa i sitt rätta skick. Reine Hände haben, vara oskyldig. Rein ausgehen, ej få något med (*Jäg.*) Ein reines Jagen, ren jagt, då blott ett slags villbråd jagas. Einen Hund r. arbeiten, dressera en hund på ett slags vildbråd. Eine Hündinn r. belegen, låta en tik löpa med en hund af samma slag. R. todt, alldeles död. =flachs, *m.* Ett slags rent lin ifrån Narva. =hanf, *m.* Renhampa: allt slags hampa, som redan är skäktad eller häcklad. =heit, *f.* 4. Renhet; kyskhet, oskuld; renlighet, snygghet; redighet, tydlighet. =holz, *n.* 2. Liguster.

Reinen †, *v. n.* (*Jäg.*) Trafva (om räfvar och vargar). — *V. a.* Vidröra.

Reinigen, *v. a.* Rena, rensa, skära, luttra, rengöra, klara; rena (sår). Gold durchs Feuer r., luttra guld igenom elden. Das Getraide r., vanna säd. Einen Platz, wo gebaut iſt r., föra bort grus och smästen ifrån en byggningsplats. Den Leib r., rensa kroppen igenom afförande medel. Sein Gewiſſen r., befria sitt samvete, ställa sitt samvete tillfreds. Sich durch einen Eid r., gå värjemålsed.

Reinigkeit, *f.* 4. Renlighet, renhet, snygghet; kyskhet, oskuld.

Reinigung, *f.* 4. Rening, renelse, luttring, rengöring, rensning, renande; afföring. Mariä r., Kyndelsmessan.

Reinigungseid, *m.* 1. Värjemålsed. =mittel, *n.* 3. Afförande medel. =opfer, *n.* 3. Försoningsoffer.

Reinlich, *adj.* o. *adv.* Renlig, ren, snygg. =keit, *f.* 4. Renlighet, snygghet.

Reis, *m.* 1. Ris, risgryn.

Reis, *n.* 2. Ris, telning, qvist.

Reisaus, *n.* Flykt. =bund, *n.* 1. Risknippa. =feld, *n.* 2. Risfält, risland.

Reiſe, *f.* 4. Resa. =beſchreibung, *f.* Resebeskrifning. =bett, *n.* Tältsäng att nyttja på resor. =buch, *n.* Resebok, som tjenar

till vägvisare. † Resebeskrifning. =bündel, *n.* Resebylte, kappsäck, ränsel, vätsäck. =flaſche, *f.* Flaskfoder. =frohne, *f.* Skjutsdagsverke. =furier, *m.* Qvartermästare, som vid Hofvets eller höga herrars resor utser hvilosställen, qvarter och ombyten af nattläger. =gebühr, *f.* Restraktamente: penningar, som betås för ens reseomkostnader. =gefährter, *m.* böjes som *adj.* Reskamrat. =geräth, *n.* 1. Ressaker. =gerecht, *adj.* o. *adv.* (*Jäg.*) Se Feldgerecht. =gut, *n.* Gods, som, äfven då manliga arfvingar finnas, emot vanan med länegods, falla till arfvingar på qvinnosidan. Jfr Tochterlehen. jäger, *m.* Jägare, som åtföljer en förnäm herre på resor; äfven ringare jägare, som jagar mindre villbråd. =jägerei, *f.* Jagt på mindre villbråd; äfv. alla personer, som höra dertill; äfv. samtlige jägare, som åtfölja en förnäm herre på resor. =kapelle, *f.* Kyrksilfver o. d., som förnäme Katholiker nyttja på resor. =mantel, *m.* Resmantel, reskappa.

Reiſen, *v. n.* ſ. o. h. Resa, färdas, göra en resa. Zur Lande r., resa landvägen. (*Fig.*) Gereiſete Pflanzen, örter, som hitkommit ifrån främmande land. Reiſende Gicht, flygvärk. (*Sjöf.*) Die Sonne reiſet, solen går upp. — *V. a.* Sich müde r., resa sig trött.

Reiſig, Reisholz, *n.* utan *pl.* Risved, qvistar af huggna trän, affall.

Reiſiger, *m.* böjes som *adj.* Ryttare.

Reißblei, *n.* 1. Blyerts. =brett, *n.* 2. Ritbräde, teckningsbord. =feder, *f.* 4. Ritstift. =kohle, *f.* 4. Ritkol. =ſchiene, *f.* 4. Lineal. =zeug, *n.* 1. Rittyg.

Reißen, *v. a. irr.* Ich riß, *imp.* gerissen, *part.*; reiß *imper.* Rifva, slita; klyfva; rycka; slita, borttaga, bortföra, taga med sig; rita, teckna. Hin r., hänrycka, förtjusa; hänföra, borttaga. — *V. n. irr.* ſ. Remna; sönderslitas, gå sönder; rasa. Jemand zu Boden r., kasta någon i backen. Sich um etwas r., rifva och slitas om något. Er hat ihn aus der Gefahr gerissen, hon har frälst honom ur faran. Latten r., klyfva spiror, Einen Baum r., skatta ett granträd, se Harzen. Federn r., sprita fjäder. † Einen Fisch r., rensa en fisk. Possen r., bruka galen mun, galnas. Zoten r., skämta groft. Ich will ihm wieder einen Possen r., jag vill göra honom ett spratt igen. Einen Ochs r., snöpa en tjur. Einen Karpfen r., skära upp en karp efter längden. Den Wein r., i tredje året afskära alla ofvan jord varande telningar på unga vinstockar. Einen Acker r., köra nyplog. Blumen r., rita blommor. † Reime r., rimma inpromptu, improvisera. (*Bot.*) Ein gerissenes Blatt, slarfvigt, *laciniatum*. — h. Es reißt mir im Leibe, jag känner ref i buken. Das Herz reißt mir, wenn ich daran gedenke, hjertat vill brista, när jag tänker derpå.

Reißen, *n.* 3. Ref; värk; ritning.

Reißend, *adj.* o. *adv.* Hastig, snabb, ilande, forslande, stridströmmande; glupande; vild, grym, rof . . .

Reißer, *m.* 3. Ritare, tecknare.

Reißern, *v. n.* h. Vädra, lukta eller nosa på (om jagthundar).

Reißke, Reißker, *m.* Riska: ett slags ätlig svamp, *Agaricus deliciosus* L.

Reitau, *n.* (*Skepp.*) Borgskot.

Reitbahn, *f.* 4. Ridbana. =gerte, *f.* 4. Ridspö. =gurt, *m.* 1. Sadeljord, bukjord. =haus, *n.* 2. =ſchule, *f.* 4. =ſtall, *m.* 1. Ridhus, ridbana, ridskola, ridstall. =knecht, *m.* 1. Stalldräng; beridare, förridare.

=knie, *n.* (*Skepp.*) Knä på förstäfven och kölen. =laus, *f* Flatlus. =lehen, *n.* Län, hvars ägare måste tjena länsherren till häst. =liese †, *f.* Klåmask. =masche, *f.* (*Jäg.*) Felaktig maska i ett nät, som skufvar sig hit och dit. =maus, *f.* Mullvad. =milbe, *f.* Klåmask, *Acarus scabiei.* =ochs, *m.* Tjur. =page, *m.* Ridpage. † Ridhäst. =pferd, *n.* Ridhäst. † Des Teufels R., trollslända. =rock, *m.* 1. Ridrock. =schämel, *m.* Fotspjern på en vagn, hvarpå kusken eller körsvennen håller fötterna; äfv. sågvagn, sågbänk. =scheide, *f.* Slidor af skinn på seltyg, hvarigenom draglinorna gå, att de ej må skafva bästarne. =schmied, *m.* Hofslagare. =schoss, *m.* Vissa penningar, som de lifegne böra betala till Grundherren, för att få gifta sig. =schule, =stall, se Reithaus. =zeug, *m.* 1. Riddon, seltyg.

Reiten, *v. n.* f. o. h. o. *a. irr.* Jch reite, du reitest (reitst), er reitet, *imp.* ich ritt; *conj.* ich ritte; *part.* geritten; *imperat.* reite ell. reit. Rida eller sitta till häst. Das Schiff reitet, skeppet stampar. Ein Buch r, plundra, skrifva utur en bok.

Reiter, *m.* 3. Ryttare; en ridande. Spanische eller Friesische R., Spansk ryttare: bjelkar, som i krig hindra rytteri att framtränga. Jfr Nachtkopf R., kallas äfven tacka, som ständigt löper med gumsen utan att bli lamdiger.

Reiterei, *f* 4. Rytteri, kavalleri.

Reitergar, Reiterisch, *adj.* o. *adv.* Halfkokt.

Reitlings, Rittlings, *adv.* Grensle.

Reiz, *m.* 1. Retning, uppretande, retadt tillstånd; intagande egenskap, behag, retelser; fägring. =bar, *adj.* o. *adv.* Retlig. =barkeit, *f.* 4. Retlighet. =los, *adj.* o. *adv.* Utan behag &c. =mittel, *n.* 3. Retande medel, retningsmedel. =voll, *adj.* o. *adv.* Full af behag &c.

Reizen, *v. a.* Reta, uppreta; uppägga, uppmana, drifva, uppväcka, uppmuntra; tjusa, intaga. (*Jäg.*) Locka.

Reizend, *adj.* o. *adv.* Förtjusande; intagande, behaglig, angenäm, retande; lockande, förledande, förförande.

Reizung, *f.* 4. Retning, uppretande; retadt tillstånd; skönhet, intagande egenskap, behag.

Religion, *f* 4. Religion, lära, tro.

Religionsverwandter, *m.* böjes som *adj.* Trosförvandt.

Religiös, *adj.* o. *adv.* Gudlig, from.

Reliquie, *f.* 4. Reliqvie, qvarlefva eller öfverlefva.

Remedium, *n.* Svängrum: hvad en myntmästare eller Guldsmed har lof att minska på vigten af bästa metallen genom tillsats af sämre.

Remisse, *f.* 4. Remiss, penningars öfversändning.

Remittiren, *v. a.* Remittera.

Renegat, *m.* 4. Renegat, affälling.

Renette, *f.* 4. Renettapfel, *m.* 3. Renett.

Rennbahn, *f.* 4. Rännarbana. (*Bergv.*) Den cirkelformiga platsen i vindspelet, der hästarne gå i cirkel. =baum, *m.* Ränndträ. =berg, *m.* (*Bergv.*) Hvad som faller af ifrån malmen, när den rullas utför en ränna. =eisen, *n.* (*Bergv.*) Krats med långt skaft att rensa ugnen ifrån nasgods; äfven ett slags renadt jern, som slås så länge med träklubbor, tills det är fullkomligen renadt. =herd, *m.* Smältbärd vid en jernhammare. =jagd, *f.* 4. =jagen, *n.* 3. Par force-jagt. =moos, *n.* 1. (*Bot.*) Renmossa. =schlitten, *m.* 3. Kappsläde. =stein, *m.* 1. Rännsten. =thier, *n.* 1. Ren, rendjur.

Renne, *f.* Ränna, rännsten.

Rennen, *v. n. irr.* f. o. h. Jch rannte, *imp.*; gerannt, *part.*; renne, *imper.* Löpa, ränna; rusa, störta sig. — *V. a.* Jemand

den Degen durch den Leib r., ränna värjan igenom någon. Jemanden zu Boden r., rusa en omkull. R. bet. äfven förfalska vin o. d. (*Bergv.*) Smälta.

Renner, *m.* 3. Stor, stolt och snabb häst.

Renommiſt, *m.* 4. Slagskämpe, öfversittare, vild utsväfvende student.

Renovation, se Erneuerung.

Rentant, *n.* 2. Räntkammare; ränteri.

Rente, *f.* 4. Ränta, intresse, afkastning, årlig inkomst eller afgift; äfven uppbördskontor på vissa orter. Renten in Natura, räntepersedlar, afrad. Sein Geld auf Renten legen, sätta ut sina penningar på intresse.

Renten, *v. n.* h. Inbringa i räntor eller årliga inkomster, gifva i afkastning.

Rentenirer, Rentner, *m.* 3. Räntetagare, räntegifvare.

Renterei, Rentenkammer, se Rentamt.

Rentmeiſter, *m.* 3. Räntmästare. =ſchreiber, *m.* 3. Uppbördsskrifvare.

Rentrieren, *v. a.* (*Skrädd.*) Hopsy ell. sticka ihop, så att sömmen icke synes.

Repoſitorium, *n. pl.* ien för ium, ä. Hylla, bokhylla.

Repphuhn, se Rebhuhn.

Repreſſalien, *pl.* Repressalier, vedergällning.

Reputierlich, *adj.* o. *adv.* Hederlig, passande.

Reſidenz, *f.* 4. Residens, hufvudstad.

Reſidieren, *v. n.* h. Residera, hafva sitt hufvudsäte.

Reſonanzboden, *m.* 3. Resonansbotten. =loch, *n.* 2. Tonhål.

Reſt, *m.* 1. Reſtchen, *n.* 3. Rest, återstod, öfverlefva; lemning; öfverskott. Noch ihm R. ſeyn, ſtehen, ännu icke hafva betalt allt; restera, återstå ännu (*Fig.*) † Er hat ſeinen Reſt, det är ute med honom, han är förlorad; äfven pinfull eller drucken. Einem den Reſt geben, mörda någon; göra en alldeles olycklig. =ort, *m.* (*Sjöf.*) Den hamn der en skeppare lastar ur sista gången, och således slutar resan.

Reſtant, *m.* 4. Den, som är skyldig en rest på en räkning.

Reſtieren, *v. n.* h. Återstå; bli öfver.

Reſtriction, se Einſchränkung.

Reſtringieren, se Einſchränken.

Retirade, *f.* 4. Tillflyktsort; återtåg.

Retorte, *f.* 4. Krumhals, (kemiskt kärl.)

Rette, *f.* 4. Hund.

Retten, *v. a.* Rädda, frälsa, befria; berga.

Retter, *m.* 3. Räddare, frälsare, befriare; bergare.

Rettig, *m.* 1. Rättika; pepparrot. ſning.

Rettung, *f.* 4. Räddning, befriande; berg-

Reue, *f.* 4. Ånger, ånger och ruelse. (*Ordspr.*) Vorgedacht macht keine Reue, tidig öfverläggning bespar en sen ånger.

Reuen, *v. n.* o. *impers.* h. Ångra, ångra sig. Es reuet mich, jag ångrar, mig ångrar att jag gjort. Jemra sig, klaga.

Reuerinn, *f.* Botfärdig syster, nunna af Magdalenæ Orden.

Reugeld, *n* se =kauf. =handlohn, *m.* Ångerköp vid landtegendom. =kauf, *m.* 1. Angerköp. =muth, *m.* 1. Änger. =müthig, *adj.* o. *adv.* Ångerfull. =voll, *adj.* o. *adv.* Ångerfull.

Reuig, *adj.* o. *adv.* Botfärdig, ångerfull.

Reuſe, *f.* 4. Ryssja, mjärde.

Reuſel, *s.* Smörja för tågverke.

Reuße, *m.* † Ryss.

Reut, *n.* Nyupptaga, åker, som blifvit upptagen efter en uthuggen skog

Reute, Reuthacke, Reuthaue, *f.* 4. Rotyxa, rothacka. ſrycka, utrota.

Reuten, *v. a.* Röja; rödja, röthugga, rot-

Reuter, se Reiter.

Revier, *n.* 1. Landskap, land, trakt; omkrets; lagsaga. =blume, se Rainfarn. =haſe, *s.* Hare, som beständigt uppehåller sig

på ett ställe. =koſten, *s.* Revierspenningar: hamnpenningar. =kraut, *n.* Renfana.

Revieren, *v. n.* h. Säges om fågelhundar när de gå och vädra här och der på marken; äfven om jagtfalkar.

Rhapontik, *f.* 4. Se Rapontik.

Rhumb, se Windſtrich.

Ribbe, se Rippe.

Richt †, *n.* Rätt, domstol, domsaga; maträtt. =bank, *f.* Domstol; anrättningsbord i kök. =baum, *m.* Ett rätt uppstående träd, hvarmed timmermän uppresa byggningstimmer. =beil, *n.* 1. Bödelsyxa, mästermansbila. =bier, se =eſſen. =blech, *n.* (*Javel.*) Tunt messingsbleck med hål af olika storlek, att utröna ädla stenars storlek. =blei, *n.* 1. Vattenpass, murlod. =bühne, *f.* 4. Upphöjd afrättsplats, bål. =maß, *n.* 1. Vinkelmått, murlod. =platz, *m.* 1. Afrättsplats. =ſcheid, *n.* 1. Vinkelmått. =ſchnur, *f.* 1. Rättesnöre; snöre att mäta med, att bygga eller hugga efter. =ſchwert, *n.* 2. Bödelssvärd. =ſpann, *n.* (*Skepp.*) Rigtspant. =ſtätte, se =platz. =wage, *f.* 4. Vattenpass. =weg, *m.* 1. Genväg.

Richten, *v. a.* Räta, göra eller hålla rak; rigta, vrida, ställa, vända; rätta, uppresa, uppställa; rätta, mätta, passa, justera; tadla, klandra, bestraffa; afrätta. Zu Grunde r., ruinera, förstöra i grund. Sich r., rätta sig, lämpa sig, följa, lyda.

Richten, *n.* 3. Rätande; rigtande; uppresning; passande; dömmande; tadlande; afrättande; lämpning.

Richter, *m.* 3. Domare; skiljeman. =amt, *n.* 2. Domare-embete. =ſpruch, *m.* En domares utslag. =ſtab, *m.* Staf, som på några orter efter afkunnad dödsdom, afbrytes och kastas för missdädarens fötter, hvilket ock kallas den Stab brechen. (*Fig.*) Domare-embete. =ſtube, *f.* 4. Rättegångsrum. =ſtuhl, *m.* 1. Domstol, domsäte.

Richterlich, *adj.* o. *adv.* Tillhörig en domare, grundad på en domares embete eller välde, domare . . . laglig.

Richtern, *v. n.* h. Mästra, klandra, häckla.

Richtig, *adj.* Riktig, rätt, noga, felfri. — *Adv.* Rigtigt, noga, just, accurat, felfritt, visserligen. Es geht nicht alles ſo r. zu, det går ej allt så riktigt, så rättvist till. Der richtigſte Weg, rättaste, ginaste vägen. † Es iſt alles r., allt är i sin ordning, i skick, färdigt. Die Sache iſt unter ihnen r., saken är afgjord emellan dem. Mit einander r. werden, komma öfverens med hvarandra. Seine Forderung iſt r., hans fordran är klar, oneklig. Seine Schuld r. machen, betala sin skuld. † R. einhalten, betala på bestämd tid det man lofvat eller är skyldig till. Eine ſehr richtige Antwort, ett svar, passande väl. Ein richtiges Teſtament, ett lagligt testamente. † Nicht R. im Kopfe ſeyn, vara litet förryckt. Es iſt an einem Orte nicht r., antingen der är tjufvar, röfvare eller spöken.

Richtigkeit, *f.* 4. Riktighet, noggrannhet, noghet. In R. bringen, utreda, ställa i godt skick, uträtta, verkställa; betala.

Richtung, *f.* 4. Rigtning, led, kosa.

Rick, *n.* Klädhängare o. d.; äfven liten hylla; stång, stör; ett slags stängsel, se Recke. =bohne, *f.* Störbönor, turska bönor.

Ricke, *f.* 4. Räget; räcka.

Riechbar, *adj.* o. *adv.* Som kan förnimmas genom lukten. =bein, se Sirbbein. =büchſe, *f.* Svampdosa. =dorn, *m.* Luktörne, se Weinroſe. =ſalz, *n.* Luktsalt: ett af salmiak och åtskilliga tillsatser sublimeradt flygtigt salt.

Riechen, *v. n.* h. o. *a. irr.* Ich rieche, du riechſt († reuchſt), er riecht († reucht); *imp.*

ich roch; *part.* gerochen; *imperat.* rieche († reuch). Lukta, gifva lukt; vädra, vädra upp; lukta upp, få eller hafva väder om: vädra eller lukta på. (*Fig.*) Känna, märka. Ich kann nicht r., jag har ingen lukt. Der Todte riecht ſchon, liket stinker redan. Das riecht nach Wein, Det har lukt af vin. Den Braten r., få lukten af något. Lunte r., märka oråd. Das konnte ich nicht r., det kunde jag ej lukta till, ej veta förut. Kein Pulver r. können, ej tåla krutröken. (*Fig.*) Vara försagd. † Er darf in ſein Haus nicht r., han törs ej nalkas hans hus. Das riecht nach der Schule, det har smak af skolgräl. ſ3. Luktvatten.

Riechfläſchchen, *n.* 3. Luktflaska. =waſſer, *n.*

Rieb, se Rieth.

Rief, se Riff.

Riefe, *f.* 4. Räffla.

Riefeln, *v. a.* Räffla.

Riegel, *m.* 3. Rigel, låsrigel, låskolf; bom, balk, tvärträ. Einen R. vorſchieben, sätta bom, stängsel före. (*Fig.*) Göra förhinder vid en sak. Jemanden einen R. vorſchieben, hälla någon inom sina gränsor, inskränka, tygla. ſma.

Riegeln, *v. a.* Rigla, sätta rigel för, tillbom-

Riemen, *m.* 3. Rem; vagnsrem, hvarpå korgen hvilar; roder på galerer; åra. R am Halfter, grimskaft. R. an der Peitſche, piksnärta. (*Ordspr.*) An kleinen R. lernen die Hunde Leder kauen, man börjar med en knappnål och slutar med en silfverskål. Ein R. Papier, en bal papper eller 10 ris. Ein R. Lachs, en rökt laxhalfva. (*Handtv.*) Tiondedelen af ett qvadratmått. Die R. ziehen müſſen, nödgas draga på eller öppna pungen, d. ä. utgifva penningar. =bein, *n.* 1., =fuß, *m.* 1. Vadare (fågel). =ſchneider, se Riemer. =wage, *f.* 4. Framvåg på en vagn.

Riemen, *v. a.* Ro.

Riemer, *m.* 3. Remsnidare, Sadelmakare.

Ries, *n.* Ris (papper).

Rieſe, *m.* 4. Jätte, rese.

Rieſel, *f.* Ställning, hvarpå stockar o. d. rullas utföre berg; äfv. ett visst kolmått; fräknar.

Rieſeln, *v. n.* h. Hagla fint, snöa trind snö; gloppa; strömma, forsa, frusa; sorla, porla.

Rieſenbett, *n.* 6. Jätthög. =bild, *n.* 2. Koloss. =damm, *m.* Jätteväg i Irland, som består af basaltpelare, som är 600 fot lång, samt 120 till 240 fot bred och hög. =eidechs, *f.* Krokodil. =förmig, =mäſſig, *adj.* o. *adv.* Jättlik, oformligt stor, jättstor. =ſchlange, *f.* 4. Slungorm. =wuchs, *m.* 1. Reslig växt.

Rieſicht, *adj.* o. *adv.* Jättelik, jättestor.

Rieß, se Ries.

Rieſter, *m.* 3. Fotvrist, handlofve.

Rieth, *n.* 1. Rör, vass, säf; väfsked; sumpigt ställe. =gras, *n.* 2. Starrgräs.

Riff, *n.* 1. Ref, sandbank.

Riffel, =kamm, *m.* 1. Linstråka.

Riffeln, Riffen, *v. a.* Stråka lin eller hampa; stryka af fröknopparne, repa, reffla. Das Zeug riffelt ſich, rispar sig. † Einen r., skrubba upp någon, göra honom belefvad.

Riffen, *v. a.* (*Sjöf.*) Refva.

Rind, *n.* 2. Hornboskap, nötkreatur, oxe. =fleiſch, *n.* 1. Oxkött. =vieh, *n.* 1. Nötkreatur, hornboskap. ſstycke.

Rindchen, *n.* 3. Liten skorpa, litet bark-

Rinde, *f.* 4. Bark; skorpa.

Rinder, *pl.* af Rind. Oxar och kor, hornboskap. =braten, *m.* 3. Oxstek.

Rindern, *v. n.* h. Vara i löptiden ell. i brunst. Die Kuh hat gerindert, kon har tagit tjur. — *Adj.* o. *adv.* Af boskapskreatur. Rindernes Fleiſch, oxkött.

Rindfällig, *adj.* o. *adv.* Hvarpå barken afsallit (om trän).

Ring, *m.* 1. Ring; krets, cirkel; safring i träd. R. um die Nabe, skena omkring ett hjulnaf. Ringe an einem Kaſten, grep, handtag på en kista. R. etwas auf dem Kopfe zu tragen, bärvalk. R. um den Hals, halsband på slafvar och hundar. R. am Mundloch der Stücke, rand fram på en kanon. (*Sjöf.*) Verktyg att mäta solens höjd. Einen R. ſchlieſſen, formera en krets, ställa sig i en ring. Nach dem R. rennen, rida till rings, hålla riddarspel. † Die Geſundheiten im Ringe herum gehen laſſen, låta skålen gå omkring. =ente, *f.* 4. Brunnacke. =finger, *m.* 3. Ringfinger. =kragen, *m.* 3. Ringkrage. =mauer, *f.* 4 Ringmur. =platz, *m.* 1. Kampplats. =rennen, *n.* 3. Ringränning, kamplopp.

Ring †, *adj.* o. *adv.* Ringa, se Gering; äfven lätt: svag; rädd. =haltig †, *adj.* o. *adv.* Ringhaltig (om mynt, malm o. d.).

Ringel, *m.* 3. Ringelchen, *n.* 3. Liten ring; rundel, krets. =blume, *f.* 4. Ringblomma. =gedicht, *n.* 1. =reim, *m.* 1. Rondo, ett slags poem och musikaliskt stycke. =rennen, *n.* 3. Ringränning. =ſchlange, *f.* 4. Ringorm. =ſtechen, se =rennen. =taube, *f.* 4. Ringdufva.

Ringelicht, *adj.* o. *adv.* Ringformig.

Ringelig, *adj.* o. *adv.* Försedd med ring; † plägad af svindel, svindlande.

Ringeln, *v. a.* Ringa, förse med ringar, påsätta, pålägga ring; krusa, lägga i lockar. — *V. n.* Falla i lockar. — Sich *v. r.* Falla sig i lockar, ringla sig.

Ringen, *v. a. irr.* Ich rang, *imp.*; gerungen, *part.*; ringe, *imper.* Vrida; rycka, slita (ur någons händer). — *V. n. irr. h.* Brottas; strida, fäkta; täfla, sträfva. Sie rangen mit einander, de brottades. Mit dem Tode r., ligga i dödskampen. Nach Reichthum und Hoheit r., sträfva efter höghet och rikedom. Gegen etwas r., sätta sig med alla krafter emot något. Er ringt nach ſeinem eigenen Unglück, han störtar sig sjelf i olyckan. — *V. a. reg.* Ringa, pålägga ring. Eine Stute r., sätta ring på ett sto, att det ej må bespringas. (*Skogsv.*) Einen Baum r., skala barken rundtomkring af ett träd.

Ringen, *n.* 3. Brottning, kamp; täflan; vridning.

Rings, *adv.* R. um, r. herum, r. umher, [Rundtomkring.

Rinken, *m.* 3. Stor ring, skena. =born, *m.* 2. Spänntorn.

Rinkinken, *v. n. h.* Rinkinka: säges om två skepp, som under storm skafva ell. stöta emot hvarandra.

Rinnäugig, *adj* o. *adv.* Surögd. =baum, *m.* Träd, som duger att göra en ränna af. =eiſen, *n.* Stark jernhake, hvarpå takränna hvilar. =leiſte, *f.* (*Bygg.k.*) List, som är gjord i form af en ränna. =ſtein, *m.* Rännsten.

Rinne, *f.* 4. Ränna, litet afloppsdike; rännsten, rännil; takränna; trumma eller öppning till vattnets aflopp; räffla, räffling.

Rinnen, *v. n. irr.* ſ. o. *h.* Ich rinne, du rinneſt eller rinnſt, er rinnet eller rinnt; *imp.* ich rann; *part.* geronnen; *imper.* rinne. Strömma, forsa, frusa; rinna, flyta; rinna, vara otät; ysta, stocka.

Rippe, *f.* 4. Refben; sida. (*Slagt.*) Die falſchen Rippen, ett stycke kött emellan tvenne refben af framdelen af bröstet. Die Weichen unter den Rippen, veka lifvet. Die Rippen eines Schiffs, vrängerna: de krokiga plankor, som utgöra sidorna på ett fartyg. Die Rippen einer Laute, brädstycken på längden, som formera buken på en luta. (*Bot.*) Die Rippen eines Blattes, de små fina

ådrarne eller nerverna i ett blad. Die Rippen beim Rohſtahl, ribbor eller pennor af rästäl. (*Sidenv.*) Stark ell. grof inslagstråd, som gör tyget upphöjdt. (*Klockgj.*) Teckning af en klockas hälft i genomskärning efter höjden. Rippen kallas äfven ryggäsar, *costæ* på frön. Rippenapfel, *m.* Kantäple.

ſich Rippeln, *v. r.* Röra sig; mucka.

Rippen, *v. a.* Förse med refben eller nerver. (*Bot.*) Ein geripptes Blatt, ett senigt blad, *folium nervosum.*

Rippig, *adj.* o. *adv.* Försedd med refben eller nerver.

Rippsraps, *adv.* I hast; otacksamt.

Riſpe, *f.* 4. Blomruska, vippa.

Riſpengras, *n.* 2. Gröe (ört).

Riß, *m.* 1. ſſes, *pl.* =ſſe. Sönderrifvet ställe, rispa, skråma; spricka, springa, refva, remna, skrefva; ritning, teckning, grundritning, utkast, plankarta; söndring; fara. Vor den R. treten, vor dem Riſſe ſtehen, försvara något med sin egen fara, blottställa sig, afböja faran.

Riſſe, *f.* Så mycket lin eller hampa, som på en gång drages genom häcklan.

Riſſig, *adj.* o. *adv.* Sönderrifven; sprucken, remnad; rispad, rifven; skufvad.

Riſſing, *adj.* o. *adv.* Som har sprickor, full med remnor; sprickfull, *rimosus* (om stammen). R. laufen, (*Bergv.*), löpa graf ell. rännvis.

Riſt, *m.* 1. Vrist, fotvrist; handlofve.

Riſte, *f.* 4. Lindocka, hampdocka.

Riſten, *v. a.* Binda i dockor (om hampa).

Ritt, *m.* 1. Tåg till häst, ridt, lustridt. =meiſter, *m.* 3. Ryttmästare.

Ritter, *m.* 3. Riddare. Zum R. ſchlagen, dubba. An jemand zum R. werden wollen, reta, angripa någon. Ein irrender R. äfventyrare. Arme R., pannbröd. =bank, *m.* Riddarebänk, vid vissa öfverdomstolar i Tyskland, der bisittare af den lägre adeln sitter. =bild, *n.* Bildstod tilll häst, Statue équestre. =buch, *n.* Saga om en eller flere Riddares, äfventyrares, bedrifter. =bürtig, *adj.* o. *adv.* Af gammal adelig eller ridderlig härkomst. =dienſt, *m.* Tjenst, som en Riddare eller läntagare bör göra åt länsherren, medelst vissa ryttares anskaffande i krig; äfv. rusttjenst. † Jemand einen kleinen Ritter thun, visa någon en vänskaps-tjenst. =feld, *n.* Herregårdsåker. =geiſt, *m.* Ridderlig håg. =gericht, *n.* Domstol af adeliga personer; äfv. som har att dömma öfver adelsmän och deras stridigheter. =gut, *n.* 2. Säteri. =ſchaft, *f.* 4. Ridderskap och Adel. =ſitz, *m.* 1. Ridderligt slott eller säte; säteri. =ſpiel, *n.* 1. Tornerspel. =ſporn, *m.* 6. Riddarsporre (ört). =ſtuhl, *m.* Hög hufvudprydnad, som Riddare fordom buro på hjelmen. =tafel, *f.* Adelstafel, marskalkstafel; jfr. =bank. =tag, *m.* Ridderskapets och Adelns möte i en provins. Samlas blott Ridderskapet i en enda =kreis, så heter det Viertels=tag. =taube, *f.* En varietet af den vanliga dufvan, *Columba eques.* =tute, *f.* Ett slags kegelsnäcka, *Conus eques.* =wanze, *f.* Insekt af vägglusslägtet, *Cimex equestris.* =zehrung, *f.* Hvad man gaf en fattig vandrande Riddare till underhåll på dess resor. (*Fig.*) Almosa, som gifves en tiggare på ett förnämt och hånande sätt. =zug, *m.* Krigståg af ridderskap och adel, sådant som korstågen fordom voro; äfven en vandrande Riddares resa.

Ritterlich, mäßig, *adj.* o. *adv.* Ridderlig, tapper.

Rittlings, *adv.* Grensle.

Ritual, *n.* 1. Ritual, kyrkbok, messbok.

Ritz, *m.* 1. Ritze, *f.* 4. Rispa, refva, remna, spricka. springa; skråma, rispa.
Ritzen, *v. a* Rispa, göra skråmor, skåror.
Ritzich, *adj.* o. *adv.* Lik en skråma eller skåra. [ven.
Ritzig, *adj.* o. *adv.* Sprucken; rispad, rif-
Robbe, se Seehund.
Rocambole, *f.* Råckenboll, gräslök, kejpe, *Allium scorodoprasum.*
Roche, *m.* 4. Rocka (en fisk); torn (i schackspel).
Röcheln, *v. n.* h. Rossla (om en, som drages med döden eller har bröstet fullt med slem); sqväka (om grodor). — *V. a.* Rosslande uttala. [i halsen.
Röcheln, *n.* 3. Rossel, rosslande, sorlande
Rochzen, *v. n.* h. Sqväka (om grodor).
Rock, *m.* 1. Rock, långrock; rock, lifrock; kjortel.
Rocken, *m.* 3. Spinnrock; äfven lintotte. Den R. anlegen, anlägga spånad på rocken. =blatt, *n.* Ett blad af papper eller skinn omkring totten på en spinnrock. =bolle, se Rocambole. =ſtock, *m.* Rockhufvud eller käpp på en spinnrock. =trespe, *f.* 4. (*Bot.*) Rågsvingel, losta, gåshafre, faxe, gasse, svemmel, lyx, *Bromus secalinus.* =weisheit, *f.* Spinnrocksfilosofi, ammeskrock.
Rocken, Roggen, *m.* 3. Råg. Egyptiſcher R., se Himmelsgerſte. Wilder R., se Haargras. (*Sjöf.*) Segeldukskrage omkring master och pumpar.
Rocken, *v. a.* Förse med rock; beklåda. (*Damb.*) Öfverdraga med grön torf.
Roden, se Rotten. — *S. m.* Venstern, se Fettmagen. † Pålar eller störar på öppna byggnader eller hölador, hvarmed taket kan höjas eller sänkas.
Rogen, *m.* 3. Rom, fiskrom.
Rogener, *m.* 3 Romfisk.
Roh, *adj.* o. *adv.* Rå, okokt; oblekt (om silke, tråd); oberedd, oarbetad, oförädlad; ohyfsad, sträf, grof; i exemplar.
Roheit, Rohigkeit, *f.* 4. Råhet, omogenhet; hårdhet, sträfhet; ouppodladt tillstånd, råhet.
Rohr, *n.* 1. =es *pl.* =e. Röhre. Rör, vassrör; Spanskt rör; rör, pipa; bössa, musköt; skaft. (*Ordspr.*) Wer im Rohr ſitzt, hat gut Pfeifen ſchneiden, den, som sitter i vassen, har godt för att skära pipor, det är lätt att smida jernet medan det är varmt. Er ſitzt im Rohr und ſchneidet Pfeifen, han nyttjar tillfället att rikta sig. Ein gezogenes R., reffelbössa. Das R. anſchlagen, lägga an med gevären. † Etwas auf dem Rohre haben, sigta, syfta, hafva anslag på något. =dommel, *f.* 4. Rördrum (fågel). =reiger, *m.* 3. Qvidfågel; rördrum. =ſchilf, *m.* 1. Strandrör.
Röhrbein, *n.* Benpipa. =blech, *n.* Starkt bleck till ugnsrör eller kakelugnspipor. =brunnen, *m.* Brunn, som får sitt vatten genom trummor, eller der det så bortledes. =büchſe, *f.* Bred jernring att förbinda tvenne vattenrör. =erz, *n.* Rörmalm. =hammer, *m.* Vällhammare. =hohlſchnauze, *f.* Ett eget fisklägte, *Solenostomus.* =holz, *n.* (*Skogsv.*) Tall ell. granträd, som duger till vattentrummor. Ett sådant stycke träd måste hålla tio tum i diameter och vara 30 alnar långt. =kanne, *f.* Träkanna med pip. =kaſten, *m.* 3. =trog, *m.* 1. Vattenkista, rörkista. brunnkista. =knochen, *m.* 3. Benpipa. =kraut, *n.* 2. (*Bot.*) Lejontand. =meiſter, *m.* 3. Brännmästare. =pfeife, *f.* 4. Rörpipa, skalmeja. ſperling, *m.* 1. Säfsparf. =trog, se =kaſten. =waſſer, *n.* 3. Vatten, som går genom trummor.
Röhre, *f.* 4. Rör. pipa, gång, kanal; tub, rör; pip (på distillerpanna).

Röhren, *v. n.* h. Skrika, som en hjort; rinna. — *V. a.* Förse med rör.
Röhricht eller Röhrig, *n.* 1. Ställe, som är tätt beväxt med rör eller vass; affall; afskräde.
Röhricht, *adj.* o. *adv.* Lik ett rör.
Rohricht, *adj.* o. *adv.* Lik rör eller vass.
Rohrig, *adj.* o. *adv.* Beväxt med rör eller vass.
Röhrig, *adj.* o. *adv.* Som består af eller innehåller rör. (*Bot.*) Ihålig, *fistulosus*; äfven tratt och pipformig *tubulosus*.
Röhring, *m.* Rörring på ett ankar.
Rojebank, *f.* Dukt eller roddarebänk i en båt. =klampe, *f.* Årklampar, hvaremellan årorna ligga. =pforte, *f.* (*Skepp.*) Små portar eller öppningar på sidorna, genom hvilka årorna utstickas.
Rojen, *v. n.* Ro. Über lang r., ro stående. Auf Engliſch r., kasta årorna platt. Es iſt gerojet! årorna upp.
Rojer, *m.* Roddare.
Rolle, *f.* 4. Rulle; rull, trissa, rullhjul, rulle under bords- och stolfötter; trissa, skifva till block; lista, förteckning; mangel; rôle. =bett, *n.* 1. Rullsäng; skottsäng. =boden. *n.* Mangelbod. =brett, *n.* Mangelbräde; rullbräde. =brücke, *f.* Brygga, som hvilar på jernrullar eller trävalsar. =erde, *f.* Siktad jord; äfven locker jord, som rasar i grufvor. =faß, *n.* (*Nälm.*) Rörligt fat, att deri med kli torka nålarna. =gerſte, *f.* Groſkorn. =handtuch, *n.* 2. =quehle, *f.* 4. Handduk. =holz, *n.* 2. Kafle, rullstock, mangelkafle. =kammer, *f.* 4. Mangelkammare. =ſtuhl, *m.* 1. Rullstol. =vorhang, *m.* 1. Rullgardin; gardin innanför vagnsfönster. =wagen, *m.* 3. Rullvagn, gångstol för barn. =wäſche, *f.* Linkläder, som manglas. =zeit, *f.* (*Jäg.*) De fyrfotade rofdjurens brunstid. =zunge, *f.* (*Nat. hist.*) *Lingua spiralis*, lång tunga eller rör, som kan rullas ihop, såsom hos ſjärilar.
Rollen, *v. a.* o. *n.* h. o. ſ. Rulla, vältra; mangla; hvälfva; rulla, trilla, kullra, tumla.
Roller, *m.* (*Pipbr.*) Arbetare, som arbetar leran med rullbrädet; äfven katthane. † Skinkmärr, oduglig häst, som lemnas åt rackaren; gammal fågelbössa. Jfr Mandelkrähe. ſbirge, flamberg.
Rollig, *adj.* o. *adv.* (*Bergv.*) Rolliges Ge=
Roman, *m.* 1. o. 6. Roman. =haft, *adj.* o. *adv.* Romanesk; romanlik. =iſch, *adj.* o. *adv.* Romantisk.
Romanendichter, =ſchreiber, *m.* 3. Romanskribent.
Romanze, *f.* 4. Romans.
Römer, *m.* Romare. † Remmare: ett bukigt grönt vinglas; äfven Rådhuset i staden Frankfurt vid Main. =eiſen, *n.* (*Glasbr.*) Verktyg af jern, hvarmed remmareglas göras bukiga. =fahrt, *f.* Vallfart till någon ort, hvarföre man får aflat af Påfven. =monat, *m.* En viss utlaga, som Tyska Riksſtänderna beviljade på riksdagen, att betala Kejsaren till ett rikskrig eller vid annan förefallande nödvändighet, och som fått namn på den tiden, då Tyska Kejsaren borde företaga en resa till Rom, för att låta kröna sig af Påfven, hvilket kallades Römerzug. =zinszahl, *f.* 4. Skatttals cirkel. Romerska skatt-talet, *Indictio*.
Römiſch, *adj.* o. *adv.* Romersk. Der Römiſche Kaiſer, Romerske ell. Tyske Kejsaren. Der Römiſche Hof, Romerska ell. Påfviska Hofvet. Ein Römiſcher Chriſt, en Katholik.
Römling, *m.* En utartad, oägta Romare.
Rondeboot, *s.* Rundbåt, som far ut och gör rund, för att se om besättningen är vaken.

Rondel, *n.* 3. Rotunda, rund byggnad; rundel.

Roof, *adj.* o. *adv.* Torr och locker (om åkerjord). — *S. m.* (*Sjöf.*) Rof: ett slags hytta framför kajutan på smärre fartyg; ett slags kajuta i aktern på båtar.

Rooß, *n.* Honingsskifvorna i en bistock; äfven tom pipa eller skifva der. =keule, *f.* (*Vaxbl.*) Orenlighet, som det smälta vaxet afsätter, och som nyttjas till facklor.

Röſch, *adj.* o. *adv.* Så hårdt, att det knaprar vid sönderbrytandet; spröd. Röſches Brot, mörkt bröd. Röſches Gewächs, spröd glasers: ett mörkrödt mineral, som är sprödt och kornigt. Röſches Erz. (*Hyttv.*) Malm, som väl är bokad, men i icke för små obetydlig massa.

Röſche, *f.* (*Bergv.*) Graf, hvarigenom vattnet bortledes under svartmyllan, affall för vattnet; vattenfåra på en åker. Röſche geben, säges då botten eller solan, hvaröfver vattnet skall afrinna, har en behörig sluttning från grufvan till giman eller dagen, minst räknad till 20 tum på 100 famnars längd.

Röschen, *n.* 3. Liten ros, ros, prydnad i form af en ros.

Röſcherſchlamm, *m.* (*Bergv.*) Kistslamm, [hejdelslamm.

Roſe, *f.* Ros, törnros; rosen (sjukdom). (*Ordspr.*) Man geht nicht immer auf Roſen, man kan ej alltid sitta ibland rosor, icke jemnt vara lycklig och nöjd. Die Roſen auf dem Geſicht, ungdomsblomma. Eine Roſe von Bändern, bandros. (*Jäg.*) Den härda och krusiga kransen nederst på hjorthornen, tätt in till hjortens hufvud. Die Zeit bringt und bricht Roſen, tiden gifver och tager igen. Feiern bringt keine Roſen, en stilla sittande fågel får intet, när en flygande får något, genom orklöshet vinner man ingenting. Eine ſchöne R. knüpfen, säges om bödeln, då han förstår att sätta snaran på rätta stället på en, som skall hängas.

Roſenfarben, *adj.* o. *adj.* Rosenfärgad. =garten, *m.* 3. =hain, *m.* 1. Rosenqvarter. =kranz, *m.* 1. Krans af rosor; radband. =kreuzer, *m.* Ett slags Ordensnarrar, högre än Frimurare. =roth, *adj.* o. *adv.* Rosenröd. =ſtock, *m.* 1. Rosenbuske. =wagen, *pl.* Röda kinder.

Roſette, *f* 4. Rosensten.

Roſicht, *adj.* o. *adv.* Lik en ros, i synnerhet till färgen rosenröd.

Roſig, *adj.* o. *adv.* Prydd, försedd med rosor; rosenröd; skön; täck.

Roſine, *f.* 4. Russin. Lange Spaniſche Roſinen, blårussin. Kleine runde R., korinter. Falſche R., måbär. — Roſinenbad, *n.* Bad, som göres af inkråmet i russin. =mann, *m.* Docka, gjord af större och mindre sammansatta russin. Kryddkrämare.

Roßmarin, *m.* 1. Rosmarin.

Roſſen, *v. n.* h. Vara i brunst (om hästar).

Roſſig, *adj.* o. *adv.* I brunst.

Roß, *n.* 1. =ſſes, *pl.* =ſſe. Häst, stor, stolt och snabb häst. (*Handtv.*) Ett slags upphöjning eller utsträckning att sätta ell. spänna på något. (*Byggn k.*) Das geſpannte Roß, två krökta tvärbjälkar, som gripa i hvarandra, för att bära en tyngd; äfv. bikaka. (*Sadelm.*) Ett slags bänk, hvari remtyg fästes, som skall utsys med hvitt garn. (*Strumpv.*) Ett trekantigt jern. R. är äfven ett kolmått i Ungerska bergverken, hvaraf 4 gå på 1 fudet. =ader, *f.* De starka senorna på hästfoten. =apfel, *m.* Hästlort; äfv. frukten af *Dillenia* L. =balſam, *m.* Vattenmynta; äfv. skogsmynta. =bauch, *m.* Eggplommon. =beere, *f.* Bläbär. =breme, *f.* Broms. =caſſie, *f.* Ett slags Cassia, *Cassia*,

grandis. =decken, *pl.* Ett slags groft Sachsiskt lärft. =dienſt, *m.* Ökedagsverke. =egel, *m.* Ett slags stora blodiglar, *Hirudo sanguisuga.* =eiſen, *n* 3. Hästsko. =haar, *n.* 1. Hästhär; tagel, kallas Pferdehaar. =händler, *m.* 3. =kamm, *m.* 1. Hästmånglare. =polei, *f.* (*Bot.*) Svinknyler. =ſchweif, *m.* 1. Hästsvans. =tauſcher, se =händler.

Röſſelſprung, *m.* Hästens gång i schackspel. (*Fig.*) Springande bit och dit efter godtycke.

Roſſen †, *v. n.* h. Längta efter hingst (om ſton).

Roſſig †, *adj.* o. *adv.* Brunstig (om ston).

Röſſler, *m.* Så kallas de bland sämskmakare, hvilka arbeta med kmif i stället för skafjern, och hänga skinnen på väggen, i stället för att draga dem öfver stocken, samt derföre anses säsom fuskare.

Rößling, *m.* Ett slags tidiga, söta och strimiga äpplen.

Roſt, *m.* 1. Halster; erg, rost; rustverk (*Byggn.k.*) Rost, som läggas på grundpelarna i grundvalen. (*Bergv.*) Roste; hög, som hvarftals består af ved, malm och kol, att rosta malmen på Den Roſt betten, laga till rosten. Ein Roſt Kalkſteine, så många kalkstenar, som brännas på en gång. (*Fig.*) bet. Roſt, dels den rostade malmen, dels den mängd af malm, ved och kol, som vanligen tages till en roste. I Meissniska bergverken är en Roſt Zwitter en mängd af 60 Fuder, hvar Fuder räknad till 3 Karren. En Roſt Schlich håller 30 Centner. — Roſt är äfven Rost, i synnerhet på jern. Roſt ſetzen, rostas, erga sig. Uti växtriket är rosten ett visst fel på växter, såsom på säd, blommor o. s. v. på säd, *Rubigo.* Weißer und gelber Roſt an den Nelken, den förra kallas på bladen af nejlikor, hvita fläckar, som allt jemt blifva större och större, tills plantan dör ut: den sednare är första början till röta på roten, som då begynner blifva gul. (*Bergv.*) En i vatten upplöst stenbit, som, när den rinner med vattnet genom gångarne, afsätter en skorpa, hvilken, när den t. ex. är blandad med kalkpartiklar, kallas: Sinter, o. s. v. (*Mynteäs.*) Tillsats vid mynts lojering till silfver och guld. =band, *n.* Rostfärgadt band; äfven en månsnäcka, *Helix gothica.* =bett, *n.* Plats, der malmen rostas. =braten, *m.* Halsterstek.

Röſte, *f.* 4. Ställe der lin och hampa rötes; rostverk.

Roſten, *v. n.* ſ. o. h. Rostas, blifva rostig.

Röſten, *v. a.* o. *n.* ſ. o. h. Halstra; torka vid stark hetta, rosta; röta; rötas (om lin och hampa); göra röd eller rödbrun; sveda; bli röd eller rödbrun; svedas.

Röſten, *n.* 3. Halstring, rostning; rötning &c.

Roſterig, Roſtig, *adj.* o. *adv.* Rostig; äfven som innehåller upplöst metallisk jord.

Röſterwerk, *n.* (*Skepp.*) Trall.

Roſtral, *m.* 1. Rostral, notstift.

Röſtung, *f.* 4. Rostning; rostverk; rötning (lin och hampas).

Roth, *adj.* o. *adv.* Röd; rosenröd, rödlätt, högröd; rödbrun, rödblack. Der rothe Huth Cardinalshatten. Rothe Ruhr, rödsot. Roth werden, blifva röd, rodna, skämmas. Roth machen, göra röd, bringa någon att rodna. (*Bergv.*) Das wahre, rothe Todte, den rödaktiga, ofyndiga jordarten, som utgör understa lagret i alla flötsberg, och saknar alla metalliska delar. Das Rothe kallas äfven vägglöss, då man af öfverdrifven anständighet ej vill nämna dem vid deras rätta namn. Rothes Kupfer, kratskoppar. Rothes Erz, en oren tegelfärgad Cinober med mergel och

jernig kis inblandad, som håller omkring 30 proC. qvicksilfver. =bäckig, *adj.* o. *adv.* Som har röda kinder. =bart, *m.* 1. Som har rödt skägg. =brüſtchen, se =kehlchen. =buche, *f.* 4. Rödbokträd. =feder, *f.* 4. Mört (fisk); rödfisk. =fink, *m.* 6. Domherre (fågel). =fuchs, *m.* 1. Röd fuchs (häst). =gärber, *m.* 3. Logarfvare, barkbetsare. =gieſer, *m.* 3. Koppargjutare. =änfling, *m.* 1. Gråsiska. =kehle, =kehlchen, *n.* 3. Rotgel (fågel). =kopf, *m.* 1. Rödhårig menniska. =köpfig, *adj.* o. *adv.* Rödhårig. =kraut, *n.* 2. Rödkäl. =lauf, *m.* 1. Rosen (en sjukdom). =ſchimmel, *m.* 3. Rödskimlig häst. =ſtein, se Röthel. =ſtift, *m.* 1. Rödkritstift eller penna. =vogel, *m.* Domherre; steglitsa. =wälſch, *n. indekl.* Rotvälska. =wildpret, *n.* 1. Hjortar och rådjur. =wurſt, *f.* 1. Blodkorf.

Roth, *n. indekl.* Röd färg; rödhet.

Röthe, *f.* 4. Röd färg; rodnad; rödt smink; rödhet; röd fläck; rödblack färg; krapp (färggräs till rödt).

Röthel, *m.* 3. Rothſtein, *m.* 1. Rödkrita, rödsten; mört. =erde, *f.* 4. Rödmull.

Röthen, *v. n.* h. Rodna, bli litet röd, falla i rödt. — *V. a.* Teckna med rödkrita.

Röthen, *pl.* Messling.

Rothen, *v. n.* h. Vara eller blifva röd.

Röthen, *v. a.* o. *n.* ſich r. Mäla eller färga röd; bli röd.

Röthlich, *adj.* o. *adv.* Rödaktig, rödlett.

Rotte, *f.* 4. Band, tropp, parti, anhang; sekt; korporalskap, rote. Rotten und Glieder halten, bibehälla jemna rotar och leder under marchen. Er gehört mit zur R. der litterariſchen Piraten, han är ock införlifvad i det lärda kaparebandet. Heimliche Rotten machen, göra lönnliga sammangaddningar. Rotten in der Kirche ſtiften, bilda sekter i Religionen. Eine R. Wölfe, en skock vargar. (*Slagt.*) Ett par till slagt bestämda djur af olika art, t. ex. en oxe och ett får. =geiſt, *m.* En, som stiftar olagliga partier och sekter, sektmakare; äfven böjelse för dylikt. =macher, =ſtifter, *m.* Partimakare, upprorsstiftare. =weiſe, *adj.* o. *adv.* Rotetals, skocktals.

Rotten, *v. a.* Förena, församla; äfven utrota. — *V. n.* h. Ruttna.

ſich Rotten, ſich Rottieren, *v. r.* Skocka sig; sammangadda eller sammanrota sig. — *V. a.* Utrota.

Rotterei, *f.* Sammanrotning, myteri.

Rottgans, se Baumgans. =geſell, *m.* Ledamot af ett olagligt parti. Soldat af samma rote. =mann, =meiſter, *m.* Rotmästare, korporal. (*Bergv.*) se Schichtmeiſter. =vogel, se Rothvogel. =zehente, se Reutzehnte.

Roz, *m.* 1. Snor; rots (hästsjukdom). =ſiſch, *m.* 1. Kuffa. [ell. qvarka.

Rotzen, *v. n.* h. Vara snorig; hafva rots

Rotzen, *v. n.* h. Snorfla; ha qvarkan; äfv.

Rotzig, *adj.* o. *adv.* Snorig; rotsig. [ruttna.

Rubber, *m.* Rubbare: segelsömmareverktyg att jemna sömmarna med.

Rubberig, *adj.* o. *adv.* Skroflig, ojemn.

Rübe, *f.* 4. Rofva; morot; rödbeta.

Rubel, *m.* Rubel: Ett Ryskt silfvermynt om 100 Kopek = 39 sk. 3 rst. Svensk Specie.

Rübenkohl, se Kohlrübe.

Rubin, *m.* =es, *pl.* =e. Rubin: en vacker röd ädelsten. =apfel, *m.* Ett slags röda äpplen; äfven Borstorferäpplen. =balaz, *m.* Ett slags blek och blåröd rubin. =fluz, *m.* Rubinfluss, oägta rubin. =glanz, *m.* Brasiliansk bihök. *Merops* L. =ſchwefel, *m.* Röd arsenik.

Rüböl, *n.* 1. Rofolja. [frö.

Rübſaat, *f.* 4. Rübſamen, *m.* 3. Rapsat, rof-

Ruch, *f.* Aktsamhet, sorgfällighet. =gras, (u långt) *n.* 2. Vårbrodd. =los, (u långt) *adj.* o. *adv.* Ogudaktig, gudlös, bofaktig, skälmsk, lastfull. =losigkeit, *f.* 4. Ogudaktighet, bofaktighet, skälmstycke.

Ruchein, *v. n.* Rossla; grymta, som svin i brunsten; skrika, som en åsna; murra, knota.

Ruchbar, (u kort) *adj.* o. *adv.* Ryktbar, kunnig, bekant. =barkeit, *f.* 4. Ryktbarhet.

Ruchtig, *adj.* o. *adv.* Beryktad, som har elakt rykte om sig (bättre berüchtiget).

Ruck, *m.* 1. Ryck, ryckning. =weise, *adv.* Småningom. =wind, *m.* (*Sjöf.*) Föränderlig vind.

Rückbank, *f.* Baksäte: bänk ell. säte baklänges i en vagn. =betagen, *v. a.* Postdatera: sätta äldre datum på ett bref än det verkligen är, när man skrifver det; i motsats till vorbetagen, antedatera. =bleibsel, *n.* (*Chem.*) Residuum, rest, återstod. =bürge, *m.* En, som går i borgen för någon; Cautionist, så att han, när denne ej kan betala, träder i hans ställe, och svarar för honom. =erinnerung, *f.* 4. Ihågkomst. =fall, *m.* 1. Hemfall (af ett gods); nytt fall; återfall i synd; recidiv, nytt anfall af sjukdom. =fällig, *adj.* o. *adv.* Hemfallande; återfallande i. =foderungsrecht, *n.* Laglig återfordran af en tillhörighet, som är i andras händer. =fracht, *f.* Laddning, som en skeppare tager tillbaka ifrån en ort, der han lastat ut sitt fartyg, återfragt. =frage *f.* Förfrågan; efterfrågan. =fuß, *m.* En invändigt upphöjd infattning af en dam, att motstå tryckningen af det utanifrån påträngande vattnet. =gang, *m.* 1. Hemväg, återväg eller -resa; misslyckande. =gängig, *adj.* o. *adv.* Tillbakaskridande. R.

machen, komma att misslyckas eller slå felt. R. werden, misslyckas, slå felt. =gehend, *adj.* o. *adv.* Återgående, omgående. =grath, *m.* 1. Ryggrad, ryggben. =hall, *m.* Echo. =hallen, *v. n.* h. Gifva echo. =halt, *m.* 1. Återhåll, mätta; innehållning på lön o. d. =kauf, *m.* 1. Återköp. =kehr, *f.* 4. Återresa. =kunft, *f.* utan *pl.* Återkomst. =marsch, *m.* 1. Återmarch. =reise, se =kehr. =schein, *m.* 1. Revers. =seite, *f.* 4. Frånsida, baksida; fond (i en vagn). =sicht, *f.* 4. Afseende, betraktande. In R., i afseende på, i betraktande af. =sichtlich, *adj.* o. *adv.* I afseende på, med hänseende till. =sitz, *m.* 1. Framsäte (med ryggen emot kusken). =sprache, *f.* 4. Samtal, öfverläggning. =stand, *m.* 1. Rest, återstod; restantier. =ständig, =stellig, *adj.* och *adv.* Återstående; obetalt. =wand, *f.* 1. Bakstycke i en säng. =wärts, *adv.* Baklänges, bakut, bakvändt, bakifrån. =weg, *m.* 1. Återväg. =zeichen, *n.* Contrasignal. =zoll, *m.* (*Hand.*) Ersättning af en del af tullen för inkommande varor, när samma varor åter utföras. =zug, *m.* 1. Återtåg, reträtt.

Rücke, *f.* Roka, se Saatkrähe. (*Jäg.*) Råget.

Rucken, *v. n.* Kuttra (om dufvor).

Rücken, *v. a.* o *n.* f. Flytta, rubba, rycka, draga, bortflytta; skjuta, draga baklänges eller tillbaka; flytta sig eller skrida tillbaka eller baklänges; maka sig; nalkas, rycka närmare. Zurecht r., sätta i ordning. Aus der Ordnung r., rubba. Den Zeiger an der Uhr r., draga visaren fram eller tillbaka på uret, rucka uret. Den Hut ins Gesicht r., trycka hatten ned i ögonen. Einem den Tisch r., komma med flere obuden till någon; säges i synnerh. om kalas, när

man flyttat på nytt ställe, och enhvar af gästerna har sin rätt med sig.

Rücken, *m.* 3. Rygg; bak. Der R. eines Gebirges, bergsrygg. Der R. eines Ackers, fårbalk. Der R. eines Stuhls, ryggläret på en stol. Der R. der Nase, upphöjning, knölen på näsan. Der R. eines Pferdes, korset på en häst. Er hat einen breiten R., er kann viel tragen, han har en bred rygg att bära mycket. (*Fig.*) Han har nog stark rygg att tåla mycket. Die Hände auf den R. legen. (*Fig.*) Vara fallång. Jemanden den R. kehren, ihn mit dem R. ansehen. (*Fig.*) Vända ryggen till någon af förakt eller vedervilja, draga sig ifrån någon, lemna honom i sticket. Dem Feinde den R. kehren, fly för fienden. Einem den R. halten. (*Fig.*) Hålla ryggen fri åt någon, vara hans ryggstöd. † Jemand immer in den R. sitzen, förfölja någon i hamn och häl. † Einem den R. schmieren, basa upp någon. (*Jäg.*) Se Afterklaue. (*Sjöf.*) Einen R. aufstechen, bli kattryggigt (om fartyg). **=drüse**, *f.* 4. Stora krösen. **=halt**, *m.* 1. Ryggstöd; beskydd, hjelp. **=halter**, *m.* 3. Försvarare. **=lehne**, *f.* 4. Rygg på en stol m. m. **=mark**, *n.* 1. Ryggmerg. **=wirbel**, *m.* 3. Ryggknota. [baktill.

Rücklings, *adv.* Baklänges, bakut, bakifrån; **Rüde**, *m.* 4. Vildsvinshund.

Rudel, *n.* 3. Flock, hjortar o. d. (*Fågelf.*) Sången vid gillret; äfv. kräkla att röra om med; äfv. roder.

Rudeln, *v. n.* h. Röra sig. (*Hytte.*) Das Erz rudelt, säges om malmen, när den under smältningen äter sig in i härden, angriper och upprifver den. — *V. a.* Röra omkring med kräkla eller roder; äfven ro.

Rüdenhorn, *n.* (*Jäg.*) Jagthorn att kommendera vildsvinshundarna.

Ruder, *n.* 3. Åra; roder, styre; kräkla; bryggroder att röra med. (*Jäg.*) Fötterne på vattenfåglar. (*Fig.*) Regering. Am R. ziehen, ro, arbeta med årorna. Einen zum R. verdammen, dömma någon till galer-slaf. Am R. sitzen, sitta vid styret. (*Fig.*) Föra Regeringen. **=bank**, *f.* 1. Roddarbänk. **=gänger**, *m.* (*Sjöf.*) Rorsman: en, som står till rors, styrman. **=gat**, se **=loch**, **=griff**, *m.* Styrkult, roderpinne. **=lichter**, *m.* (*Skepp.*) Rorligtare, roderbrok. **=loch**, *n.* Rodergat: öppning i aktern af ett skepp, hvarigenom styret går. **=meister**, *m.* Befälhafvare öfver rodareknektar. **=nagel**, *m.* Tullpinne, roderpinne. **=poste**, *f.* (*Skepp.*) Roderpost: det längsta stycket af rodret, hvari roderhakarne sitta. **=schaufel**, *f.* Årblad. **=schiff**, *n.* Farkost med åror; galer. **=schlag**, *m.* Årtag. **=schwanz**, *m.* Svans, hvilken tjenar likasom till ett roder, *Gauda pinnata*, såsom på grodungar. **=sklave**, *m.* Galerslaf.

Ruderer, *m.* 3. Roddare.

Rudern, *v. n.* h. Ro; äfven skrika, som orrar. — *V. a.* Styra med roder, ro.

Ruf, *m.* 1. Skrik, rop, rösten, som kallar; kallelse; rop, rygte, namn, anseende. (*Jäg.*) Lockfågeln, lockpipan och tecknet, som man gifver med rösten på jagt. In Ruf kommen, komma i rop, blifva namnkunnig. Der Ruf seiner Gelehrsamkeit, hans lärda anseende. In gutem Rufe stehen, hafva ett godt namn om sig. Er hat den Ruf zu einer Pfarre bekommen, han har fått kallelse till ett pastorat. Der Ruf der Natur, naturens drift. — *S. n.* (*Skepp.*) Se Roof. **=endung**, *f.* **=fall**, *m.* Vocativus. **=falk** †, *m.* Lake (fisk). **=huhn**, *n.* Rapphöna. **=kraut**, *n.* Gråbinka.

Rufen, *v. n. irr.* h. Ich rufe, du rufst, er

rufft, *imp.* ich rief; *part.* gerufen; *imper.* rufe. Skrika, ropa. — *V. a. irr.* Kalla, låta kalla, ropa. Jemand r., ropa efter någon. Feuer, r., ropa att elden är lös. Gott zum Zeugen r., taga Gud till vittne. Er kommt wie gerufen, han kommer i rättan tid. Die Glocke ruft, timmen slår, det är tid att gå.

Rufendung, *f.* 4. Vokativ.

Rufer, *m.* Ropare. (*Saltv.*) Den, som kallar arbetarne till arbete. (*Skepp.*) Lur eller ropare.

Ruffeln, Rüffeln, *v. n.* o. *a.* Rifva; banna, förebrå, äfven kopplare; snoka, efterspära.

Rüge, *f.* 4. Beskyllning, anklagande, angifvande, angifvelse; inqvisition; straff, näpst, vedergällning (för en förolämpning).

Rügen, *v. a.* o. *n.* h. Anklaga, beskylla, angifva; tadla, ogilla; röja, yppa, bestraffa, tilltala, näpsa.

Ruh, Ruhe, *f* 4. Hvila, ro, stillhet, sinneslugn; uppehör, uppehåll, rast; nattro, sömn. In R. laſſen, låta vara i fred. Die R. einer Familie ſtören, störa lugnet uti en familj. Die öffentliche R., allmänna säkerheten. Der R. pflegen, hvila sig, sofva. Vor mir ſoll er ſchon R. haben, jag skall visserligen ej oroa, ej bry mig om honom. Zu ſeiner R. eingehen, dö. Einen zu ſeiner R. begleiten, följa någon till grafven. Jemanden die R. mitnehmen, taga bort barnron, säges i vidskeplig inbillning, då man tror att ett barn eller en sjuk ej får sofva, om en främmande person i rummet icke sätter sig. † Gieb R., stoja ej så mycket. =bank, *f.* Hvilobänk. (*Ordspr.*) Müßiggang iſt des Teufels R., lättja är djefvulens örngott. =bett, *n.* 6. Hvilosäng, =punkt, *m.* 1. Hvilopunkt, stödpunkt. =ſeſſel, *m.* 3. Länstol. =ſtätte, *f.* 4. Hviloställe; graf. =ſtunde, *f.* 4. Hvilotimme, hvilostund.

Ruhen, *v. n.* h. Hvila, hvila sig; upphöra, afstadna; ligga i träde (i höflig lagstil) vara. Denenſelben ruhet noch in friſchem Andenken, daß ꝛc. Der Körper ruhet, hvilar, är icke i rörelse. Der Acker ruhet, ligger i träde. Die Arbeit r. laſſen, låta arbetet ligga. Gott laſſe ihn wohl r.! Gud fröjde hans själ. På de flesta grafstenar läsas de sinnbildliga orden: hier ruhet ꝛc., här hvilar m. m.

Ruhig, *adj.* o. *adv.* Rolig, stilla, fredlig, lugn, tillfreds. Sich r. halten, ligga stilla. Sich r. verhalten, vara stilla, ej oroa sig och andra. Seyn Sie r., gif Eder tillfreds, oroa Er icke.

Rühlen †, *v. n.* Rossla; sqväka (om groſdor); tjuta.

Rühling †, *f.* Groda, som uppehåller sig i diken.

Ruhm, *m.* 1. Beröm, heder, rygte, rygtbarhet, ära. =begierde, =begierig, =gier, =gierig, se Ruhmſucht, =ſüchtig. =redig, *adj.* o. *adv.* Skrytaktig, stortalig, skrytsam. =redigkeit, *f.* 4. Storskryteri, skrytsamhet, stortalighet. =ſucht, *f.* 4. Ärelystnad. =ſüchtig, *adj.* o. *adv.* Äregirig. =voll, =würdig, se Rühmlich. =würdigkeit, *f.* 4. Berömlighet; berömvärdighet.

Rühmen, *v. a.* Berömma, rosa, skryta af. Sich einer Sache r., skryta af en sak, göra sig en heder deraf. — *V. n.* Ropa högt, skrika.

Rühmlich, *adj.* o. *adv.* Berömlig, lofvärd, berömvärd. =keit, *f.* 4. Berömlighet.

Ruhr, *f.* 4. Utsot, durklopp, rödsot. Die weiſe R., utsot, diarré. R. är äfv. andra eller ock tredje arbetet till höst-

säde. (*Falkj.*) Den lefvande fågeln, som man låter flaxa i handen, för att locka falken till sig. =kelle, *f.* 4. =stöffel, *m.* 3. Rörslef, rörsked.

Rührei, *n.* 2. Eggröra.

Rühren, *v. a.* Röra, omröra, uppröra; sätta i rörelse; göra intryck på, beveka; röra; betaga, göra bestört; slå (på trumman) Unter einander R., röra ihop. Er ist vom Schlage gerührt, han är rörd af slag. Gottes Hand hat ihn gerührt, Guds hand har fattat honom. Die Trommel r., slå på trumma. Das rührt mich nicht, det rör mig icke, det angår mig icke, det träffar mig icke. Ich will die Sache nicht weiter r., jag vill ej vidare omröra eller tala om den saken. † Rührt euch doch, skynda eder fort med arbetet. Das rührte ihn ungemein, det gick honom mycket till sinnes. Ein rührender Abschied, ett ömt afsked. Den Acker rühren, tvära åkern: se Pflügen. — *V. n.* h. Härröra, komma af. Alles dies Unglück rührt daher, all den olyckan kommer deraf. Von jemand zu Lehn r., vara någon underkastad såsom ett län. (*Bibl.*) Räcka, nå, sträcka sig.

Rührig, *adj.* o. *adv.* Rörig; vig; rörlig. Rührige Speisen, rörig mat. † Ein rühriger, en rörlig man.

Rührung, *f.* 4. Häftig rörelse eller känsla; [för rörelse.

Ruin, *m.* Ruin, förstöring, förfall, undergång. [vor

Ruinen, *pl.* Ruiner, stenhopar, öfverlef

Ruiniren, *v. a.* Ruinera, förstöra.

Rülps, *m.* 1. Rapning. (*Fig.*) Grof tölp.

Rülpsen, *v. n.* h. Rapa. [rör.

Rum, *m.* 1. Rum eller brännvin af socker-

Rummel, *m.* 3. Samling, hop, hög; rommel (i piketspel). Er versteht den R., han förstår sig på konsten. Im R. taufen, slumpa.

Rummeln, *v. n.* h. Bullra sagta, mullra (som åskan).

Rumor, (sista stafvelsen har tonvigten) *m.* 1. Larm, buller, oro, stoj. =wache, *f.* 4. Ett slags stadsvagt, som bör förhindra allt buller och stoj.

Rumoren, *v. n.* h. Göra buller, stoj &c.

Rumpelkammer, *f.* 4. Skräprum.

Rumpeln, *v. n.* h. Bullra, stoja.

Rumpf, *m.* 1. Skråf, bål, stam; qvarntratt; bäl på en skjorta; lifstycke. Den Kopf, vom R. abhauen, halshugga. Der R. eines Schiffes, skråfvet eller trävirket af ett skepp, innan masten och det öfriga kommer dertill. Der R einer Mühle, qvarntratt; äfven qvarnsko. Der R. an den Stiefeln, stöfvelskaftet. R. är äfven näfverskäppa att plocka bär uti.; bistock, bikupa; äfven inre kransen af ett kakel. =holz, *n.* (*Kakelugnsm.*) Ett trä med skaft att på yttre sidan stryka kanten af stort kakel slät. =leder, *n.* (*Skom.*) Skinn af 4 till 5 veckors gamla kalfvar, till stöfvelskaft. =loch, *n.* (*Qvarn*) Hålet i en siktlår. =zange, *f.* (*Jernham.*) Tång, hvarmed den insmälta tackan utsträckes under hammaren.

Rumpfelig, *adj.* o. *adv.* Skrynklig, skrumpen.

Rümpfen, *v. a.* Das Maul, die Nase, se sur och tvär ut; rynka på näsan.

Rund, *n.* Jordrunden, jordklotet; rund, rundel; äfven en rund tallrik.

Rund, (d som t) *adj.* o. *adv.* Rund, trindren, uppriktig. länglich r., eggformig. R. geschliffen, kullrig slipad. Ein rundes Gesicht haben, vara trindlagd i ansigtet. R. herum, rund umher, kring, omkring, ikring. Die Gläser r. gehen lassen, låta glasen gå omkring. Die Wahrheit r. heraus sagen, säga sanningen rent, fritt ut. Er hat die Sache r. abgeschlagen, han har

tvert af nekat dertill. Mit einer Sache r. herausgehen, vara uppriktig i sin bekännelse. Eine runde Zahl, ett rundt tal, *numerus rotundus*. =auge, *n.* Trindöga; äfven en sort synålar. =bäckig, *adj* o. *adv.* Trindlagd i ansigtet. =baum, *m.* Hjulstock, axel, linstock. =blume, se Kugelblume. =brüstig, *adj.* o. *adv.* Som har rundt bröst. (*Fig.*) Frimodig. =eisen, *n.* (*Tenngj.*) Rundjern: ett slags svarfjern. =erhoben, *adj* o. *adv.* Knöllrig; convex. =fisch, *m.* Rundfisk: stockfisk, som ej är uppskuren i ryggen, i motsats till Flackfisch. =gattet, *adj.* o. *adv.* Ein r. Schiff, ett rundgattadt skepp eller hvars akterdel ifrån undra ändan af ransonstimren ända till häckbalken är rundbygd. =gesang, *m.* 1. Något, som sjunges laget omkring. =holz, *n.* 2 Rundt stycke trä, rundholtz. =schnur, *f.* 1. Hattrens; slejf.

Runde, *f.* 4. Rundel, ring, rund, tropp eller vakt, som går rund. In die R. stellen, trinken, ställa i krets, dricka omkring.

Ründe. Rundheit, *f.* 4. Rundhet, rundning, trindhet.

Ründen, *v. a.* Runda.

Runden, *v. n.* Bli rund.

Rundheit, se Ründe.

Rundlich, *adj.* o. *adv.* Trindlagd, fetlagd.

Ründte, *f.* (*Skepp.*) Bugterne af plankorna i bogen.

Rundung, Ründung, *f.* 4. Rundning; rundhet, se Ründe; äfven en rund krets, plats, väg. (*Jag.*) Eine halbe R., halfcirkelformig väg uthuggen i skogen. (*Skepp.*) Se Ründte.

Rune, *f.* 4. Runa. Runen einschneiden, rista runor. — *S. m.* Vallack.

Runge, *f.* 4. Hämmakedja, brinkhake; stylor eller stakar på sidorna af en bondvagn, som uppehåller vagnsstegarne.

Runkelrübe, *f.* 4. Hvitbeta.

Runken, *m.* 3. Stycke bröd, brödkant, skalk.

Rünken, Runken, *v. a.* Skära; vallacka.

Rünker, Runker, *m.* Vallackare.

Runksen, *v. r.* Sich r., Ligga och sträcka sig.

Runkuntel, *f.* 4 Gammal seglifvad gumma eller jungfru.

Runse, *f.* Skära eller uthugget märke i en gränssten; † bäck.

Runzel, *f.* 4. Rynka, skrynka; veck, fäll.

Runzelig, *adj.* o. *adv.* Rynkig, skrynklig.

Runzeln, *v. a.* Rynka, skrynkla. — *V. n.* h. Bli skrynklig.

Rupfe, *f.* Luggning, plockning; spinnrock af täte eller så mycket lin eller hampa, som på en gång lägges på rockhufvudet.

Rupfen, *v. a.* Afplocka fjädrar; rycka en Ruppe, se Aalraupe; tarf.

Ruppig, *adj.* o. *adv.* Usel, dålig; gnidaktig.

Ruprecht, *m.* 1. Robert. Der Knecht r., buse, julspöke.

Rus, se Ruß.

Rusch, *m.* Säf, rör o. d. Eine Hufe in R. und Busch, ett stycke land, som består af äng och skog, i motsats af: eine Hufe Ackerland, som består endast af bördig mark. Über R. und Busch davon laufen, springa bort hals öfver hufvud.

Ruscheln, *v. n.* h. Gifva ett rasslande läte ifrån sig; behandla vårdslöst; hafsa ifrån sig; fjäska.

Rusefracht, *f.* Ett skepps befraktning helt och hållet full laddning. =nasen, *pl.* (*Skepp.*) Jernplåtar, som förbinda kölen med stäfven.

Ruß, (u långt) *m.* 1. Sot; kimrök. =hutte, *f.* 4. Kimröksbössa eller läda.

Russe, *m.* 4. Ryss.

Rüssel, *m.* 3. Nos, tryne, snabel. =fliege, *f.* 4. Pumpsnut.

Rüsseln, *v. a.* o. *n.* Gripa, fatta eller hugga med sabeln, trynet m. m. † Prassla, göra buller. Im Stroh r.

Rußig, *adj.* o. *adv.* Sotig, full af sot.
Ruſſiſch, *adj* o. *adv.* Rysk.
Ruſt, Rüſt, *f.* (*Skepp.*) Rustar: smala tjocka bräder utanpä fartyget, hvari vanten fästas. Hvila, Almträd. =baum, *m.* 1. Ställningsstång eller trä; alm, almträd. =leiter, *f.* 4. Vagnsstege ell. häck.
Rüſte, *f.* 4. Hvila. Die Sonne geht zu r., solen går ned.
Rüſten, *v. a.* Tillaga, rusta till. — *V. n.* h. Slå upp ställningar.
Rüſter, *f.* 4. Alm, almträd; lönn.
Rüſtern, *adj.* o. *adv.* Af alm, alm...
Rüſthaus, se Zeughaus. =kammer, *f.* 4. Rustkammare. =meiſter, *m.* 3. Rustmästare. =tag, *m.* 1. Tillredelsedag, beredelsedag. =wagen, *m.* 3. Rustvagn, packvagn. =zeug, *n.* 1. Tross, redskap; vindspel, gångspel. (*Skepp.*) Roste till mastens uppresning; äfven machin på ett armborst, hvarmed stålbågen spännes.
Rüſtig, *adj.* o. *adv.* Stark, kraftig, kraftfull, rask, käck, dugtig.
Rüſtigkeit, *f.* 4. Styrka, kraft, raskhet.
Rüſtung, *f.* 4. Rustning, tillrustning, utrustning; armborst; ställning.
Ruthe, *f.* 4. Ris, risqvist; spö; risbastu; stäng, stake, stör. Noch unter der R. ſtehen, stä ännu under agan. Der R. entwachſen ſeyn, ej mera vara barn. Die männliche R., mannens födslolem. Die weibliche R., kittlaren, *clitoris.* (*Jäg.*) Den tunna svansen på de flesta fyrfotade djur. (*Skepp.*) Ankarlägg; jfr Beſanruthe. (*Smed.*) Se Eſſenklinge. Jfr Brückenruthe. — Ruthe är äfven en stång såsom ett bestämdt längdmått, hvilket indelas i 10, 12 och flera fot, att afmäta och bestämma längder och ytor.
Rutſche, *f.* Ställe på en kulle, hvarifrån ved och stockar nedrullas.
Rutſchen, *v. n.* s. Halka, slinta, slå kana, åka bana; släpa sig; undkomma; rulla utföre, åka på rumpan. (*Jäg.*) Zu Holze r., säges om haren, då han långsamt går till skogs.
Rutſcherrecht, *n.* En jordägares rättighet, i följd hvaraf en skuld, som ej betalas på förfallodagen, växer till en storlek af sjelfva summan, t. ex. om någon är skyldig en ränta af 8 Groſchen, och ej betalar den på utsatt dag, så skall han dagen derefter betala 16 Gr. på tredje dagen 1 Thaler o. s. v.; äfven en sådan skulds stigande på det sättet. =zins, *m.* Ränta, som bör betalas på viss dag, om ej skulden skall dagligen på anfördt sätt stiga.
Rüttteln, *v. a.* skaka, ruska, rista; skaka, stöta (som åkdon); sikta, vanna. (*Handskm.*) Glätta sömmarna.
Rüttteln, *n.* 3. Skakning, ruskning; skakning, stöt.

S.

Saal, *m.* 1. Sal. =bader, se Salbader.
Saame, se Same.
Saat, *f.* 4. Utsäde; frö; säde; sädeskorn; gröda; säning. Die S. beſtellen, så. Sie ſind in der Saat, de äro sysselsatte med säning. Der Blumenkohl iſt ſchon ins Saat geſchoſſen, har redan börjat fröa sig. Die grüne Saat, sädesbrodd. Die Saat liegt gut, brodden står vackert. Saat är äfven på några ställen ett almemått, förmodligen så mycket land, som man på en gång plägar besä. =feld, *n.* 2. Sädesåker. =fiſch, *m.* Ett slags torsk på Helgoland. =furche, *f.* Sista fåran man gör i åkern före säningen; jfr Pflügen. furchen, *v. a.* Plöja åkern sista gången näst före sädden. =gras, *n.* Åkerhven. =gurke, *f.*

Gurka; äfven frögurka. =hanf †, *m.* Honhampa, som har frön. =hirſe, *f.* Vanlig hirs. =holz. se Kielſchwein. =huhn, se Brachvogel. =käfer, se =ſpringer. =karde, se Kardendiſtel. =krähe, *f.* Roka, råka, ett slags kråka, *Corvus frugilegus.* =land, se Säeland. =lerche, *f.* Sånglärka. =loos, *adj.* o. *adv.* Utan säd, beröfvad säd. Saatloſe Felder. Älv. osädd, som växer af sig sjelf. =perle, se Samenperle. =rabe, se =krähe. =roſe, *f.* Stockros. =ſee, *f.* o. *m.* Ett stort sädesfält. =ſpringer, *m.* En insekt af vifvelslägtet, *Curculio segetis.* =ſtern, se Sternbaum. =vogel, se Regenvogel. =wicke, *f.* Vicker, som sås till slåtter. =zeit, *f.* Sädestid, såningstid, sädesand.

Sabbat, *m.* 1. Sabbat.

Sabbaterweg, *m.* 1. Sabbatsresa.

Sabbatsſchänder, *m.* 3. Som ohelgar sabbaten. =ſchändung, *f.* 4. Sabbatsbrott.

Sabbel, *m.* 3. Drägel; fradga; slem.

Sabbeler, *m.* 3. Dräglare.

Sabbelig, *adj.* o. *adv.* Dräglig.

Sabbeln, *v. n.* h. Drägla; fradgas; salivera.

Säbel, *m.* 3. Sabel. =bohne, *f.* 4. Turkisk böna, sabelböna. =fiſch, *m.* 1. Svärdfisk. =holz, *n.* 2. Krumholts, krokigt trä.

Säbeln, *v. a.* Sabla, nedsabla.

Säbenbaum, *m.* 1. Säfvenbom.

Sache, *f.* 4. Sak, ting; mål, angelägenhet; omständighet; rättegångssak. Unverrichteter Sachen, med oförrättadt ärende. Bei ſo geſtalteten Sachen, i så fa fatta mål. Nach Geſtalt der Sachen, efter omständigheterna. Seine Sachen ſtehen ſchlecht, hans omständigheter äro svaga; äfven han har icke stort hopp om att vinna sin process. Mit jemand gemeinſchaftliche S. machen, göra ett med någon. Ich kann nichts bei der Sache thun, jag kan ej göra något dervid. Einem Frauenzimmer viel ſchöne Sachen vorſagen, smickra ett fruntimmer med vackra ord, prata om kärlek för henne. Zur S. reden, tala i rättan tid. Er wird ſeine Sachen genug zu machen wiſſen, han lärer nog veta att göra väl ifrån sig. Mehr Worte als Sachen vertragen, hafva mycket af mun men litet af ullen. Die S. der Wahrheit und Unſchuld führen, försvara sanningen och oskulden. Das iſt ſeine S., det är háns skyldighet, det angår honom, det må han försvara; äfven han har skicklighet dertill. † Seine Sachen verrichten, göra sin tarf.

Sächelchen, *n.* 3. Obetydlig sak, småsak.

Sachfällig, *adj.* o. *adv.* Sakfälld. =kundig, *adj.* o. *adv.* Sakkunnig. =regiſter, *n.* 3. Lista, förteckning, register, tabell. =verſtändiger, *m.* böjes som *adj.* Kännare, sakkunnig. =walter, *m.* 3. Advokat, fullmäktig; ombudsman, kommissionär. =waltung, *f.* 4. Sakförvaltning, advokatur, fullmäktigskap.

Sachheit, *f.* Egenskap att vara sak, realitet.

Sächlich, *adj.* o. *adv.* Som angår en sak; grundad i en saks väsende. Das ſächliche Recht, se Sachenrecht. Sächliches Geſchlecht, *Genus neutrum.*

Sachſe, *m.* 4. Saxare, ifrån Sachsen.

Sacht, *adj.* o. *adv.* Låg, senfärdig, långsam, trög. — *Adv.* Sakta, stilla; långsamt, senfärdigt. Das thut ſehr ſ., det gör så godt. † Lätt! Das läßt ſich ſ. ſagen. (*Sjöf.*) Sachte Klippen kallas sådana klippor, som äro betäckta med en hop gräs och gyttja, att fartygen ej stöta häftigt emot. Der ſachte Tritt, se Taſſeltritt. =leben †, *m.* En, som lefver tyst och stilla; äfven enfaldig menniska.

Sachten, *v. a.* Sakta, mildra, lindra.

Sack, *m.* 1. Säck; påse; kjortelsäck; återvändsgränd. In den S. ſtecken (*Fig.*) Öfvervinna, öfverträffa. Die Katze im

Sacke kaufen, köpa grisen i säcken. Mit Sack und Pack, med pick och pack. Sein Bruder kann ihn zehnmahl in den Sack ſtecken, hans broder är mycket slugare än han. Einen im Sacke haben, ha någon i sitt välde. So voll wie ein Sack ſeyn, vara alldeles öfverlastad. Einen aus dem Sacke und in den Sack ſpicken, göra med en hvad man vill. Aus und in den Sack verkaufen, bedraga i köp ell. handel. Es gehet alles in ſeinen Sack, han söker blott sin egen fördel. Er iſt ein Narr in ſeinem Sacke, han gör det narraktigt på sin bekostnad. Den Sack aufhalten, vara medbrottslig i en stöld. Aus dem Sacke eſſen, äta i mjugg. Ein Sack Getreide håller i Mecklenburg 6 och i Basel 8 Mudde eller Scheffel, lika med 28 1/8 Sv. kappar. Sack var hos Judarne ett slags grof och snäf sorgdrägt. Im Sack und in der Aſche Buße thun. (*Fig.*) † Mage; äfv. sköka; plump oskicklig menniska. =buch, *n.* Liten bok, som man kan bära i fickan. =gans, *f.* 1. Pelikan. =gaſſe, *f.* 4. Återvändsgränd. =geige, *f.* 4. Liten fiol, som kan bäras i ränseln af kringvandrande musikanter, stockfiol. =leinwand, *f.* 1. Säckväf, buldan. =pfeife, *f.* 4. Säckpipa. =piſtole, *f.* 4. =puffert, *m.* Puffert. =uhr, *f.* Fickur, byxsäcksur. =zwillich, *m.* 1. Buldan, säckväf.

Säckchen, *n.* 3. Liten säck, påse; liten ficka eller kjortelsäck.

Säckel, *m.* 3. Pung, penningpung. =kraut, *n.* 2. Ett slags solblomma, se Hirten=taſche. =meiſter, *m.* 3. Skattmästare, räntmästare, kassör; pungmakare.

Sacken, *v. a.* Läggas eller ösa i säck. Sich r., sitta påsigt, skrynkligt. (*Jäg.*) Om en hjort säges att han är gut geſackt, då han har ett starkt underlif. — *V. n.* h. o. *v. r.* Sacka, falla ned, som det tjocka i vattnet; äfven stocka, samla sig.

Säcken, *v. a.* Lägga eller stoppa in i en ſäck och dränka.

Säckler, *m.* 3. Säckmakare; pungmakare.

Sackung, Säckung, *f.* Fyllande, ö-ande ell. läggande i säckar; dränkning i en säck.

Sacrament, *n.* 1. Sakrament; äfv. en förbannelseformel, och förbytes till Sacrerment, Sapperment, Sacherloth, (*sacra Alecto*) o. s. v. =ſchänder, *m.* En, som föraktar Sakramenterna, i synnerh. den Hel. Nattvarden.

Sacramentlich, *adj.* o. *adv.* Sakramenterlig.

Sacriſtan, *m.* 1. Den, som har uppsyn öfver sakristia.

Sacriſtei, *f.* 4. Sakristia.

Sadebaum, *m.* 1. Säfvenbom.

Sadrach, *m.* 1. Djefvul till karl eller qvinna.

Säeland, *n.* Åker, som är besådd eller skall besås.

Säemann, *m.* 2. Sädesman, såningsman.

Säen, *v. a.* Så, utså, beså.

Säetuch, *n.* 2. Påse, hvari man bär sädeskorn, såningsduk.

Saft, *m.* 1. des =ſtes, *pl.* Säfte. Saft; safva; vätska; must, kraft, det bästa.

Saft, *m.* 1. Säftchen, *n.* 3. Sirap, mos; must. =behältniß, *n.* 1. Honingshus. =los, *adj.* o. *adv.* Saftlös. =reich, *adj.* o. *adv.* Saftfull.

Saften, *v. n.* h. Få saft ell. safve; äfven safta sig eller lemna saft ifrån sig, vätska sig. — *V. a.* Förse med saft, meddela saft.

Saftig, *adj.* o. *adv.* Saftig, mustig, vätskfull; smutsig, snuskig, sölig.

Säftigen, *v. a.* Göra saftig, förse eller fylla med saft.

Sage, *f.* 4. Utsaga, berättelse; rygte; saga; sägen. =beiwort, *n.* Adverbium. =wort, *n.* Sägen, osäkert rygte (*Gramm.*) Verbum.

Säge, *f.* 4. Såg. =bock, *m.* 1. Sågbock. =mühle, *f.* 4. Sågqvarn. =ſpäne, *pl.* Sägſpän. =zahn, *m.* 1. Framtand.

Sagen, *v. a.* Säga. Gut ſ., gå i borgen. Unter uns geſagt, oss emellan sagt. Ich habe mir ſ. laſſen, jag har låtit berätta för mig. Er hat von Glück zu ſ., han må skatta sig lycklig. Sich etwas geſagt ſeyn laſſen, rätta sig efter något. Er hat hier nichts zu ſ., han har här ingenting att befalla. Das will nicht viel ſ., det betyder ej mycket, det är ej af stort värde. Es hat mit ſeiner Krankheit nichts zu ſ., hans sjukdom är icke farlig, betyder ingenting. Jemanden todt ſ., säga att en är död. Einem etwas ſ. och zu einem etwas ſ., är icke ett och detsamma. Sednare talesättet nyttjas i synn. då orden anföras, som man sagt, t. ex. er ſagte zu mir, er wolle kommen. Wer zu ſeinem Bruder ſagt Racha und Narr (*Sjöf.*) Vrida orätt omkring bräspelet, eller på annat sätt än vanligen vid ankartågets uppvindande.

Sägen, *v. a.* Såga. =ſchmid, *m.* 1. Sågbladssmed, grofsmed.

Sago, *n. indekl.* Sago, sagogryn.

Sahlband, se Salband.

Sahne, *f.* 4. Grädde.

Sahrbache, *f.* 4. Poppelpil.

Saite, *f.* 4. Sträng. Gelinde Saiten aufziehen, gifva goda ord; gifva efter. Die Saiten zu hoch ſpannen, öfverskrida mättan Mit Saiten beziehen, stränga.

Saitenhalter, *m.* 3 Strängbro på en fiol. =ſpiel, *n.* Strängaspel. (*Fig.*) Musik. =wurm, *m.* Tagelmask.

Salamander, *m.* 3. Salamander, eljest ett

Salariren, *v. a.* Löna. [slags ormödla.

Salat, *m.* 1. Sallat. [salfvare.

Salbader, *m.* 3. Pratmakare; skräfla; qvack-

Salbaderei, *f* 4. Sliddersladder, dumt prat, qvacksalfveri.

Salband, *n.* 2. Salbende, *n.* 3. Salleiſte, *f.* 4. Kant, list på tyger o. d.

Salbe, *f.* 4. Salfva.

Salben, *v. a.* Smörja, balsamera; kröna och smörja.

Salbei, *f.* 4. Salvia. [smörjelseakt.

Salbung, *f.* 4. Smörjelse, en Konungs

Salbiren, *v. a.* Saldera eller sluta en räkning, liqvidera.

Salitir, se Salpeter.

Salm, *m.* 1. Lax.

Salmiak, *m.* 1. Salmiak.

Salpeter, *m.* 3. Salpeter. =ſieder, *m.* 3. Salpetersjudare. =ſiederei, *f.* 4. Salpeterverk.

Salpeterig, *adj.* o. *adv.* Salpeteraktig.

Salpetericht, *adj.* o. *adv.* Som liknar salpeter.

Salve, *f.* 4. (af skjutgevär).

Salvegarde, *f.* 4. Salvagarde, vakt, skydd eller skyddsbref för en person eller egendom.

Salvusconductus, *m.* Lejd, lejdebref; pass.

Salz, *n.* 1. Salt; sinnrikt, fint och satiriskt skämt. Fleiſch in das S. hauen, hugga sönder kött till insaltning. (*Fig.*) Jemanden bei einem andern in das S. hauen, förtala någon. Dies iſt mit einem Körnchen Salzes zu verſtehen (*cum grano salis*) med nödig inskränkning eller omdöme. Om dugtiga slängar säges äfven: Sie ſind aus dem Salze. =ader, *f.* Åder i jorden, som innehåller salt. =amt, *n.* Collegium; som har uppsigt öfver saltbruken och salthandeln. =beere, *f.* Ett utländskt örtslägte, *Anabasis* L. =bereiter, *m.* Tjensteman, som rider utåt gatorna för att hindra underslef bland dem, som forsla salt. =binſe, se =aras. =blei, *n.* 1. Blysalt. =factor, *m.* 6. Upp-

syningsman vid saltverk eller saltmagasin. =faß, se =meſte. =geiſt, *m.* 2. Köks-saltsyra. =gras, *n.* 2. (*Bot.*) Kerrsältning. =höke, =ſchenk, *m.* 4. Saltminuterare. =kaſten, *m.* Saltlår; äfven salthandel, som med Regeringens tillstånd drifves af Magistraten eller enskilta personer. =kloß, *m.* Klimpar af salt, kakelugnsler och allahanda frön att locka dufvor. =knappe, *m.* Saltsjudare. =knecht, *m.* Dräng, som arbetar i salthyttor. =köralle, se =körnchen. =korb, *m.* Stor korg, hvari salt slås att torkas. =körnchen, *n.* =korn-porcellane, *f.* En ormskallesnäcka, *Cy. præna citellus.* =kothe, *f.* 4. Saltgrufva, saltverk, saltsjuderi. =lacke, *f.* 4. Saltdam eller -kärr. =meſte, *f.* 4. Saltkar; saltkärl. =moraſt, *m.* Saltkrikor: djupa ställen vid hafsstränder, der man låter hafsvattnet uttorka, och det deri varande saltet anskjuta. =mutter, *f.* (*Saltsj.*) Slemmet, som samlar sig i faten der solan legat. =paß, *m.* Frisedel för salttull. =pfänner, *m.* Delägare i en saltpanna. =probe, *f.* Saltprof: undersökning af salthalten i en sola eller i saltvatten; äfven saltprofvare. =ſamenkraut, *n.* Hafsnate, *Potamogeton marinum.* =ſäure, *f.* Koksaltsyra. =ſchank, *m.* Saltförsäljning i minut. =ſchaum, *m.* Sjösalthlomma: en saltaktig skorpa, som sätter sig på hafsväxter. =ſcheibe, *f.* Ett träkärl i form af en halftunna, att transportera salt. =ſchenk, *m.* En, som säljer salt i minut. =ſchlag, *m.* Saltslag: grofgrynig kalksten. =ſchlange, *f.* Ett slags huggorm, *Coluber dione.* =ſchmalz, *n.* (*Bot.*) Soda eller kali. =ſee, *f.* 4. Saltsjö. =ſieder, *m.* 3. Saltsjudare. =ſiederei, *f.* 4. Saltverk, saltsjuderi. =ſode, *f.* Salthytta; saltsjuderi; saltkokning. =ſohle, *f.* Salt källvatten, hvarutur salt med fördel kan kokas, sola, =ſolen, *pl.* Så kallas de ställen, hvarest naturen sjelf genom jordfall, regnfloder o. d. visar salt. =ſtadel, *n.* =ſpeicher, *m.* Saltlada. =ſtätte, *f.* Stället, der saltet torkas i korgar. =ſtein, *m.* Stensalt, salt, som till form och hårdhet liknar sten, *Salcæduum;* jfr Pfannenſtein och =ſchaum. =ſteuer, *f.* 4. Salttull, afgift på salt. =teich, se =lacke. =werk, *n.* Saltverk. =weſen, *n.* 3. Saltverk.

Salzen, *v. a.* Salta, insalta.

Salzicht, *adj.* o. *adv.* Som liknar salt, saltaktig.

Salzig, *adj.* o. *adv.* Salt; saltartig, saltig; saltad.

Salzigkeit, *f.* 4. Sälta.

Samarie, *f.* 4. Kaftan.

Same, *m.* 3. des =ens, *pl.* =n eller Samen, Frö; säd; frö, upphof, ursprung; säd eller sädesvätskor hos djur eller menniskor. S. kallas äfven afvel efter fisk och insekter. Om fisk nyttjas detta ord tills den blir tu år. (*Hytte.*) Slagg, som ännu innehåller metall; äfv. den flata gropen i bokverk under planhärden, der den affallande sligen uppbemtas. =adet, *f.* (*Anat.*) Sädesäder, som bringar manliga säden i sädeskärlen, eller för bloden till dem. =balg, *m.* Fröhus, *Cocca;* sådana sammanparade fruktgömmen, der hvart och ett höjer sig tillbaka från stiftet och då uppspringer på insidan. =behälter, *m.* (*Anat.*) *Vesicula seminalis.* (*Bot.*) Fruktgömme, fröhus, *Pericarpium.* =beutel, *m.* (*Bot.*) Frukthölsa, *Folliculus.* =blatt, *n.* (*Bot.*) Hjertblad, moderkaka, *Cotyledon.* =boden, *m.* Sädesbod. (*Bot.*) Blomfäste. =bohrer, *m.* Fröhampa. =brei, *m.* (*Bot.*) Frömos, *Chorion:* den första af en svampaktig mossa bestående början till frökärnan. =bruch, *m.* (*Chir.*) Sädesbråck. =büchſe, *f.* Frödosa. (*Bot.*) Se Büchſe. =decke, *f.* Frö-

hinna, hud ell. fnas, *Arillus*. =drüſe, *f.* (*Anat.*) Sädeskörtel. *Prostata*. =dunſt, se =öl. =fiſch, *m.* Sättfisk i dammar. =fluß, *m.* Sädesflöd, dröppel. =gefäß, *n.* (*Anat.*) Rör i menniskors eller djurs kroppar, som innehålla säden. (*Bot.*) Frökäril, enrummige capsler, *Sporangia* (hos stenmossartade växter: alla de bul- ell. skålformige, sköld- och bläslike delar, som innehålla frön. =geflecht, *n.* (*Anat.*) *Plexus spermaticus*. =gehäuſe, *n.* 3. Frö-hus. =korn, *n.* 2. Sädeskorn; frö. =ſtaub, *m* 1. Frömjöl.

Sämerei, *f.* 4. Allehanda slags frö.

Sämiſch, *adj.* o. *adv.* Sämskad, sämsk. =gärber, *m.* 3. Sämskmakare.

Samtoſt, *f.* Den kost eller spis, som en possessionat sjelf tillagar och aflönar arbetare med. =koſten, *pl.* Gemensamma kostnader, hvartill flere lemna sin andel. (*Bergv.*) Till-kott.

Sammelbrot, *n.* Tiggebröd. =glas, *n.* (*Opt.*) Collektifglas. =kaſten, *m.* Skäp eller kista, hvari något samlas, t. ex. som vattnet i en sump, cistern. (*Anat.*) Se Milchb. hältniß. =kohl, *m.* Grönkål. =korn, *n.* Af åkern skördadt korn; äfven hoptigdt korn. =name, *m.* (*Gramm.*) *Nomen collectivum*, t. ex. folk, sand, mjöl &c. =platz, *m.* 1. Samlingsplats, mötesplats, samlingsställe.

Sammeln, *v. a.* Samla, insamla, upphemta, skörda; samla, samka; åter hopsamla, åter förena, draga ihop, skrapa ell. rafsa ihop; hopa, samla; samla kollekter o. d. — Sich ſ. *v. r.* Samla sig. (*Fig.*) Sich wieder ſ., repa sig, komma sig före, få sina tankar åter i ordning. Es ſammelt ſich, säger man, då af små skuldposter småningom blir en betydlig summa.

Sammet, *m.* 1. Sammet. =blume, *f.* 4. Sammetsros. =macher, *m.* 3. Sammetsväfvare.

Sammler, *m.* 3. Den, som insamlar kollekter eller almosor.

Sammlung, *f.* 4. Samling.

Sammt, *prep.* med *Dat.* Jemte. S. und ſonders, samt och synnerligen. — *S. m.* Se Sammet.

Sämmtlich, *adj.* o. *adv.* Hel; alla tillsammans; samtligen.

Samstag, se Sonnabend.

Sand, *m.* 1. Sand; sandöcken. Männlicher S., grof lerblandad sand. Weiblicher S., som låter rifva sig finare. Einem S. in die Augen ſtreuen, lura, bedraga en. =bank, *f.* 1. Sandbank, ref. =bars, *m.* 1. Gös. =beere, *f.* 4. Mjölon. =boden, *m.* 3. Sandig jordmån. =büchſe, *f.* 4. Sanddosa. =mann, *m.* 2. En, som säljer sand. Der S. kommt, säges åt barn, när de bli sömniga och gnugga sig i ögonen. I Hollstein kallas de bönder, som äro bisittare i fält- och criminalrätter, Sandleute. =mohn, *m.* Spikvallmo, agersilke, borstvallmo, *Papaver Argemone*. =mühle, *f.* Ett litet konstigt qvarn- eller slipverk, som sättes i rörelse med påfallande sand. =mumie, *f.* Menniske- eller djurkropp, som i de varma länderna under sanden hoptorkat till mumie. =ranke, *f.* 4. (*Bot.*) Sandkrasse. =rechnung, *f.* (*Räkenk.*) En af Archimedes uppfunnen räkning, d. ä. sätt och vis att med utomordentlig lätthet uttala ett ofantligt tal, som är större än antalet af alla sandkorn, om än hela verldsrymden ända till fixstjernorna vore uppfylld dermed. =reiter, *m.* Sandryttare, jordryttare: en som hästen kastat af. =rettig, *m.* Ett slags rättikor, som sås strax efter midsommar. =ried, rieth, *n.* 1. Sandrör, sandvass. =riethgras, *n.* 2. Sandstarr. =uhr, *f.* 4. Sandur, timglas.

Sandarach, *m.* 1. (ett slags harts), Sandarak; röd arsenik.
Sander, *m.* 3. (fisk) Gös.
Sandig, *adj.* o. *adv.* Sandig, sandblandad, full af sand, sandaktig.
Sanft, *adj.* o. *adv.* Ljuflig; ljuf, angenäm, blid, mild; sagta, lindrig, stilla; god, foglig, sagtmodig, vänlig; len, mjuk. Ein sanftes Gebirge, som småningom böjer sig. =müthig, *adj.* o. *adv.* Sagtmodig, from.
Sänfte, *f.* 4. Portschäs, bärstol.
Sänfteln, Sänften, *v. n.* o. *a.* Sagta handtera, stryka, smeka. =weiſe, *f.* Melodi.
Sänftenträger, *m.* 3 Portschasbärare.
Sanftheit, Sanftmuth, *f.* 3. Ljuflighet, behaglighet, lindrighet, sagtmod, fromhet, mildhet; lenhet.
Sänftig, se Sanft.
Sänftlich, *adv.* Stilla, sagta, långsamt.
Sang, se Geſang. =boden, *m.* Ljudbotten på ett stränginstrument. =droſſel, *f.* 4. Sångtrast, kläda. =herd, *m.* Fägelgiller, hvarpå stora sångfåglar ställas att locka de andra. =meiſter, *m.* Sångmästare, som ger undervisning i sång och förestår vokalmusiken. =rede, *f.* Recitatif. =ſpiel, *n.* Vokalmusik. =lerche, *f.* 4. Kornlärka.
Sange, *f.* Knippa, klase, kärfve, bukett.
Sänger, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Sångare, -erska.
Sangern, *v. n.* b. Väcka eller känna en stickande och brännande hetta i händer och fötter. [sjungas, lyrisk.
Sanglich, *adj.* o. *adv.* Sånglik, som kan
Sanguiniſch, *adj.* o. *adv.* Sangvinisk.
Sanikel, *m.* 3. Sanikelört.
Saphir, *m.* 1. Safir (en blå ädelsten). Männliche Saphire, mörkblå, österländska, safirer, och weibliſche S., blekblå, Europeiska.
Sappe, *f.* (*Fortif.*) Sappirer, *m.* 3. Skansgräfvare, sappör.
Sarbackbaum, Sarbaum, *m.* 1. Poppelträd.
Sardammertag, *m.* Så kallas på skepp de dagar, då besättningen spisas med öfverblifvet kallt kött.
Sardelle, *f.* 4. Sardell, anjovis (fisk).
Sarder, *m.* 3. Sarder (ädelsten).
Sardonier, Sardonyx, *m.* 1. Sardonyx (sort gul agat).
Sarg, *m.* 1. Likkista. (*Hytte.*) Ett litet tak öfver en masugn, hvarunder arbetarne stå och passa på, när ugnen skall fyllas på. =krone, *f* Krona, som fästes på en likkista. =ſtein, *m.* Ett slags sten, hvaraf sarkofager eller likkistor fordom gjordes, *Lapis assius.*
Sarge, *f.* 4. Sars, en sorts ylletyg.
Saß, *m.* des =eſſen, *pl.* =ſſen. Inbyggare, bofast man. =haft, *adj.* o. *adv.* Bofast, boende. =jagen, *n.* Jagt, endast på djur eller villbråd, hvarvid ingen hjort skjutes. =kraut, se Knoblauchskraut.
Saſſe, se Saß. — *S. f.* (*Jäg.*) Stället der en hare sitter eller ligger. — *S. m.* Sachsare.
Säſſig, *adj.* o. *adv.* Bofast, stillasittande.
Satan, *m.* 1. Satan, djefvulen.
Sataniſch, *adj.* o. *adv.* Satanisk.
Satertag, *m.* Lördag.
Satin, *m.* 1. Satin (ett slags halfsidentyg).
Satire, se Satyre.
Satt, *adj.* o. *adv.* Mätt; ledsen. Einen ſatt machen, mätta någon, se Sättigen. Seines Lebens ſatt ſeyn, vara ledsen vid att lefva. Alt und lebens ſatt, gammal och nöjd att dö. — Nyttjas ock med *accus* Und wenn er alsdann des ſchönen Geſichtes ſatt wäre. Ein ſattes Gelb, mörkgult.
Satte, *f.* Filbunke att sätta mjolk uti.
Sattel, *m.* 3. Sadel; hinnan omkring nötkärnan; stall (på fiol). Den Kläger in den S. weiſen, sätta honom i besittning af egendomen. (*Fig.*) Einen aus dem S.

heben, lyfta en ur sadeln, bringa honom i onåd, störta honom. Fest im S. sitzen, vara viss på sin sak. Sich in den S. schwingen, genom skicklighet vinna någon fordel. † Sich auf den S. legen, slå dank. In alle Sättel gerecht seyn, skicklig, passande till allt; äfven vända kappan efter alla väder. =baum, *m.* 1. =bogen, *m.* 3. Sadelbom, sadelbåge. =gurt, *m.* 1. Bukjord. =knecht, *m* 1. Stalldräng. =pferd, *n.* 1. Sadelhäst, ridhäst, klöfhäst. =tasche, *f.* 4. Liten rensel, kappsäck.

Satteln, *v. a.* Sadla, pålägga sadel.

Sattheit, *f.* 4. Mätthet; ledsnad.

Sättigen, *v. a.* Mätta; förnöja, tillfredsställa; saturera, mätta (i *Chem.*) Sich s., äta sig mätt. (*Fig.*) Er ist nicht zu s., han får aldrig nog. Sich mit eller an etwas s., Sich der Kost s.

Sättigung, *f.* 4. Mättning; mättande (i *Chem.*).

Sättigkeit, *f.* Mättande egenskap; mätthet; egenskap att snart bli mätt.

Sattler, *m.* 3. Sadelmakare.

Sättlerei, *f* Sadelmakareyrke ell. verkstad.

Sattsam, *adj.* o. *adv.* Tillräcklig, tillfyllestgörande.

Saturei, *f.* 4. (*Bot.*) Kyndel.

Satyr, *m.* 1. Satyr; skogsgud.

Satyre, *f.* 4. Satir, bitande skrift ell. tal.

Satyriker, *m.* 3. Satirskrifvare.

Satyrisch, *adj.* o. *adv.* Satirisk, bitande.

Satyrisiren, *v. a.* Satirisera, häckla.

Satz, *m.* 1. Språng, hopp, skutt; sediment, bottenfall i en vätska; grums; sump (af kaffe); sats, insats (i spel); småfisk; ställe, som anföres ur en bok; sats, afdelning, punkt, stycke, period; lopp (i musik), komposition; sättning (i boktr.) (*Fyrv.*) Sats: allt ämne, hvarmed raketer o. d. fyllas. (*Berge.*) Tre stampar i ett boktråg. Der Satz an einer Kunst, rörverket att uppfordra vattnet med till en viss höjd. Ein niedriger Satz, kallas, när vattnet uppfordras dermed, icke öfver en höjd af fem famnar. Ein hoher Satz, som består af fyra rör, och uppfordrar vattnet till tolf famnars höjd. Ein Satz Schachteln, flera askar, hvaraf den ena alltid passar i den andra. Drei Sätze auf dem Waldhorn blasen, blåsa tre gånger efter hvarannan på valthorn. — Granulåten af bock- eller hanmelhår på valthorn kallas äfven S. eller Hornsatz; äfven nedra delen af blomfodret på en kronärtskocka. (*Berge.*) Der S. wird matt, säges, när pumpklädret på kolfvarna i en pumpsats eller i kolfröet blir förnött, så att de spilla vatten eller icke draga fullt upp. Den S. anfrischen, säges, då vattnet slås i sättaren på en nyss lädrad eller beslagen kolf att den må bli tätt. =brief, se Pfandbrief. =fische, *pl.* Sättfisk. =hase, *m.* 4. Harhona, som har ungar. =herr, *m.* Embetsman, som sätter en borgenär i besittning af gäldenärens egendom. =karpfen, *m.* Trearig karp till afvel i en dam. =loch, (*Byggn k.*) Hål eller icke utmuradt ställe i en mellanmur mellan tvenne hus, förtagning. =maß, *n.* Krutmått. =mehl, *n.* Stärkelse. =meißel, *m.* (*Smed*) Mejsel, hvarmed nitnaglarne tilldrifvas. =möhre, *f.* (*Trädg.*) Sättmorot, som utplanteras, för att gifva frö. =recht, se Abfoderungsrecht. =stock, *m.* Videstör, som utplanteras i jorden. =stück, *n.* (*Lagf.*) Artikel i en rättegångsskrift. =teich, *m.* Dam att hafva sättfisk uti. =weide, se =stock. =weise, *adv.* Sats från sats. =zeit, *f.* (*Jäg.*) Tiden, då harar o. d. få ungar. =zwiebel, *f.* (*Trädg.*) Lök, som omsättes eller omplanteras.

Satzung, *f.* 4. Författning, stadga, lag, statut.

Sau, *f.* 1. Säue, *pl.* So, sugga; vildsvinshona; bläckplump. (*Bergv.*) En massa råkoppar; äfven härdbrott; äfv. slagg, som håller mycket koppar. Eine Sau machen eller das Silber in die Sau jagen, säges, då silfret lyfter drifhärden, kryper ned, och förlorar sig i slaggen. Vid planhärdar är Sau en flack grop under härden, der schligen upphemtas: äfven ugnen i krappkölnan, genom hvars hetta rötterne torkas; äfven en panna med lock och fötter. (*Fig.*) En osnygg qvinna. =apfel, *m.* Suräple. =aß, *n.* Svinmat; äfven osnygg mat. =auge, *f.* (*Bot.*) Soögon, se Einbeere. =balg, *m.* Rödmolla. =bär †, *m.* =bäz †, *m.* Fargalt. =beere, *f.* Hansletsgräs, se Nachtschatten. =beller, *m.* Vildsvinshund. =birn, se Holzbirn. =blume, *f.* 4. Skallnacke. =bohne, *f.* 4. Stor åkerböna. =borste, *f.* 4. Svinborst. =braten, *m.* Svinstek. (*Fig.*) Dålig, osnygg stek. *Cyclamen europæum*; jfr Erdapfel och Erdmandel. =brot, *n.* Svinbröd. =bruch, *m.* (*Jäg.*) En ort, som vildsvinen bökat upp. =bürste, *f.* Ett slags käringfisk, *Balistes hispidus.* =diſtel, *f.* 4. Mjölktistel, harekål. =eſſen, se =aß. =fang, *m.* Vildsvinsfångst; äfven stället der de fångas; sting, som med jagtspjutet gifves vildsvinet. =fänger, *m.* 3. =hund, *m.* 1. Vildsvinshund. =garn, *n.* Nät att fånga vildsvin. =garten, *m.* Ort, der vildsvin lefvande fångas. =glocke, *f.* (*Fig.*) Mit der S. läuten, skämta groft och oanständigt. =gras, *n.* 2. Sqvattram; äfven trampgräs. se Wegetritt. =gränz †, *s.* =gränzenkraut, *n.* Sqvattram. =hetz, =hetze, *f.* Hetsjagt på vildsvin. =hund, *m.* Hundar till vildsvinsjagt; äfv. ett slags haj, *Squalus centrina.* =hundsarbeit, *f.* (*Jäg.*) Det arbetet, då hundarne om hösten vänas ifrån villbråds- till vildsvinsjagt. =hüter, *m.* Svinherde. =iget, *m.* Igelkott. =jagd, *f.* 4. Vildsvinsjagt. =kaſtanie, *f.* Jordnöt, se Erdnuß. =kaſten, *m.* Lär att föra lefvande vildsvin i. =knoten, *s.* Flenört. =koch, *m.* En svinaktig eller snuskig kock. =kopf, *m.* (*Glash.*) De stenar, som sättas i smältugnen på båda sidor om ringstenen. =kraut, *n.* (*Bot.*) Fibler, *Hypochæris* L.: äfv. flenört, se Braunwurz; libsticka; trampgräs, se Wegetritt; jfr Belladonna; äfven bolmört; jfr Einbeere; äfven björnloka, se Heilkraut. Das gefleckte S., se Coſtenkraut. =kugel, *f.* Styckekulor, som gjutas hälften af jern och hälften af masgods. =lache, *f.* 4. Pöl, hvaruti vildsvin vältra sig. =leder, *n.* Svinskinn. † En snuskig, grof och lastbar menniska. =locker, *m.* Rödstjert (fågel). =löffel, *m.* Nate, aborrgräs. =magen, *m.* Svinmage. (*Fig.*) † Frossare. =mandel, se Erdmandel. =melde, *f.* Lönnmolla. =monat, *m.* Den månaden, då svinen slagtas, eller November. =mutter, *f.* Sugga, som haft eller har grisar. =neſt, *n.* Svinhus, osnyggt hål eller boning. (*Fig.*) Se Haſennneſt. =ohren, *pl.* Svinöra: hängande öron (på hästar); äfven grodblad. =par, *n.* Fargalt; äfven vildhjort. =pelz, *m.* En högst snuskig menniska. =ranke, *f.* Flenört, se Braunwurzel. =rebe, *f.* 4. Qvesved; hansletsgräs. =rudel, *m.* 3. Tropp eller hop af vildsvin. =rüſſel, *m.* 3. Svintryne, vildsvinstryne. (*Bot.*) se Löwenzahn; äfven grodblad. =rüſſelfiſch, *m.* En art silfveröga, *Zeus aper.* =ſack, *m.* En, som korf fylld och rökt svinmage. † Frässare. =ſalat, *m.* Ett slags laktuk, *Lactuca virosa.* =ſamkraut, *n.* Härört, se Federkraut. =ſchnabel, se Löwenzahn. =ſchneider, *m.* Svinsnöpare: en, som gällar svin. =ſpieß, *n.* Jägarespjut att dermed gifva vildsvinen dödssåret. =ſtall, *n.* 1.

Svinstall, ſvinhus. =ſtein, *m.* 1. Orsten, *Lapis suillus.* =ſteller, *m.* Jagthund, som packar an ett vildsvin och tvingar det att stadna, tills jägaren kommer och dödar det. =ſubel, se Lache. =tanne, se Bärlapp; äfv. sqvattram. täubling, se Brechteufel. =tod, *s.* Lönnmolla; äfven rödmolla. =wühle, *f.* Ställe, der vildsvinen bökat upp jorden. =wurzel, *f.* 4. Flenört, thorsnässla, se Braunwurzel; äfv. hundrofva.

Sauber, *adj.* o. *adv.* Snygg, ren, renlig, nätt; len, mjuk; vacker, grann. Saubere Arbeit machen, göra nätt, sirligt, fint arbete. † S. mit etwas umgehen, gå mycket försigtigt till väga med något. † Er iſt mir ein ſ. Vogel, en vidlöftig, liderlig sälle. =kaſten, *m.* Qvarnlår, hvari det siktade mjölet slås.

Sauberkeit, *f.* Renhet, renlighet, snygghet, nätthet.

Säuberlich, *adv.* Sagta; stilla; långsamt; ſsnyggt, renligt.

Säuberling, *m.* Sprätt, petitmaitre.

Säubern, *v. a.* Rengöra, rensa; skura. Das metalliſche aus den Schlacken ſ., sofra. Die Bienen ſ. ſich, då de på en vacker dag flyga upp och ned utanför kupan.

Säubern, *n.* 3. Säuberung, *f.* 4. Rengörande, rensning.

Sauen †, *v. n.* h. Umgås osnyggt, slaska ſfull, svina ned.

Sauer, *m.* En, som svinar ned; äfv. syrlig eller sur kropp; surdeg.

Sauer, *adj.* o. *adv.* Sur, syrlig; mödosam, tröttsam, svär; rynkad, surmulen. Sichs ſ. werden laſſen, göra sig stort besvär; mycken möda. Jemanden das Leben ſ. machen, göra någon stor omak och förtret. Das ward ihm ſ., det föll sig svårt för honom, det kostade på honom. Das geht mir ſ. ein, det är mycket oangenämt för mig, det gör jag med stor vedervilja. S. ſehen, se sur ut, vara förtretlig, missnöjd, surmulen. Zu jemandes Glück ſauer ſehen, se med afundsjuka ögon på någons lycka. =ampfer, *m.* 3. patientia, syra. =braten, *m.* 3. Surstek. =brunnen, *m.* Surbrunn. =dorn, *m.* Berberis. =klee, *m.* 1. Bergsyra; harsyra. =kraut, *n.* 2. Surkål; jfr Buchampfer. =länder, *m.* Jernregn. =lamp, se =ampfer. =luft, *f.* Ren luft, lifsluft, eldsluft; äfven luftsyra, kritsyra, kolsyreluft. =lump, se =ampfer. =ort, *m.* (*Bag.*) Det i baktråget ifrån mjölet afskilda stället, der surdegen uppblötes med vatten. =ranzen, se =ampfer. =ſchotten, *m.* Den sura, ostadiga delen af löpnad mjölk. =ſehen, *n.* 3. Sura miner, surmulenhet. =ſichtig, töpfiſch, *adj.* o. *adv.* Sur och tvär, knarrig, surmulen, trumpen, misslynt. =ſüß, *adj.* o. *adv.* Sötsur, krisk. =ſtroff, *m.* 1. (*Chem.*) Syre, *Oxygenium.* =teig, *m.* 1. Surdeg. =waſſer, *n.* 3. Surbrunn; äfven träsyra, som samlas af kolare och tjärbrännare, och säljes under namn af kolmilet och tjärgalla.

Sauerei, *f.* 4 Svinaktighet; smutsighet; ſotäckhet.

Säuerlich, *adj.* o. *adv.* Syrlig.

Sauern, *v. n.* h. Surna, blifva sur.

Säuern, *v. a.* Göra sur, syra; lägga surdeg i (degen).

Saufaus, *m. indekl.* Se Säufer.

Saufen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich ſaufe, du ſäufſt, er ſäuft (bättre du ſaufeſt, er ſauft), wir ſaufen ꝛc. *imp.* ich ſoff; *conj.* ich ſöffe; *part.* geſoffen; *imper.* ſauf eller ſaufe. Supa, dricka; supa, fylla sig. Einem Pferde zu ſ. geben, vattna en häst.

Saufen, *n.* 3. Sauferei, *f.* 4. Dryckenskap, fylleri.

Säufer, *m.* 3. Drinkare, fyllbult. =inn, *f.* 4. Suplolla.

Säugamme, Säugerinn, *f.* 4. Amma.

Saugeferkel, *n.* 3. Digris. =gefäß, *n.* 1. (*Anat.*) Sugrör, sugkärl. =horn, *n.* 2. Spenhorn,

dihorn. =lamm, *n.* 2. Dilam. =loch, *n.* Öppna ändan af ett sugrör; äfven hålet på ett gräfsvin emellan sätet och svansen, hvarutur det under vintern suger fettet, som det der samlat öfver sommaren. =mahl, *n.* Märke eller röd fläck efter sugning. =mutter, *f.* Tillbringare: ett slags sugpump. =pflanze, *f.* Parasitväxt. =pumpe, *f.* Sugpump; äfv. ett slags luftpump; jfr Saugerüssel. =rohr, *n.* Röret i en sugpump. =röhre, *f.* 4. Sugrör, pumpstock; sugäder. =rüssel, *m.* Pumpsnut hos insekter, *haustellum*; äfven sugsnabel, *rostellum*. =schale, *f.* Sugkopp hos fiskar, *Antabulum* s. *suctellum*, *m.* Badsvamp. =tochter, *f.* En ammas dibarn eller fosterdotter. =werk, *n.* Sugverk: ett slags vattenkonst; pumpverk, =zahn, se Milchzahn.

Säugeln, *v. a.* Aflaktera.

Saugen, *v. a* o. *n. irr.* h. Ich ſauge, du ſaugeſt, er ſauget; *imp.* ich ſog; *conj.* ich ſöge; *part.* geſogen; *imper.* ſauge. Suga i di. In ſich ſ., supa i sig, insupa. Aus den Fingern ſ., erfara; få veta af sig sjelf; uppdikta. (*Sjöf.*) Das Leck hat ſich zugeſogen, läckan är tillstoppad af sig sjelf.

Saugen, *n.* 3. Sugning, diande.

Säugen, *v. a.* Gifva di, amma; dägga.

Säugen, *n.* 3. Digifvande, ammande; däggande.

Sauger, *m.* 3. Sugare; pumphjerta, pumpsko.

Säuger, *m.* (*Skepp.*) Stagringar af trä.

Säugerinn, *f.* 4. Amma, diande qvinna.

Säugethier, *n.* 1. Däggande djur.

Säugling, *m.* 1. Dibarn; fosterbarn.

Säuiſch, *adj.* o. *adv.* Snuskig, osnygg, svinaktig.

Säulbaum, *m.* (*Skogsv.*) Träd, som kan tjena till bjelkar.

Säulchen, *n.* (*Bot.*) Stod, fröstod, *columella*: det i fröhusets axel nedlöpande fröfästet.

Säule, *f.* 4. Stod; pelare. (*Fig.*) Understöd, beskydd. Säulenbaum, se Säulbaum. =blume, *f.* (*Bot.*) Sådana blommor, hos hvilka strängarne sammanhänga i ett trångt rör (*columniferæ*). =fuß, *m* 1. Pelarfot, fot under en stod. =gang, *m.* 1. Kolonnad, rad af pelare. =ordnung, *f.* 4. Pelareordning; förhållande af alla en pelares delning; äfven skillnad på pelares form. Die Toskaniſche, Doriſche, Joniſche, Korinthiſche und Römiſche Ordnung eller S. =ſchaft, *m.* Skaft på en pelare: den delen, som är emellan capitälen och foten. =ſpath, *m.* Ett slags spat, som brytes i form af mångkantiga pelare. =ſtuhl, *m.* 1. Piedestal, pelarfot. =weite, *f.* 4. Pelarnes afstånd ifrån hvarandra.

Säulen, *v. a.* Förse, prydd med pelare.

Saum, *m.* 1. Kantsöm, kantning, fäll; kant, list, rand; snibb. =farn, *m.* 3. Ormbunke. =floſſe, *f.* Fena vid kanten; äfven fena med brädd af annan färg; äfven en art snyltra, *Labrus marginalis*. =latte, *f.* Den länga ribban, som går längs utåt midten på en väderqvarnsvinge. =nath, *f.* Söm på en fäll. =pferd, *n.* 1. Packhäst, trosshäst. =ſattel, *m.* 3. Klöfsadel. =thier, *n.* 1. Arbetshäst, ök, dragare, lastkreatur.

Saumen, *v. a.* Fortskaffa varor på ök ell. dragare.

Säumen, *v. a.* Kanta, fälla. — *V. n.* o. *r.* h. Dröja, söla, sinka sig. Es läßt ſich mit der Sache nicht ſ., den saken tål icke dröjsmål.

Säumer, *m.* En, som sömmar eller fällar; en som håller ök eller dragare och hyr ut dem; äfven ök eller lastdragande djur, i synnerhet hästar.

Saumhaft, Säumig, se Saumſelig.

Säumniß, *f.* o. *n.* Dröjsmål, förhinder.

Saumſal, *f.* Se Saumſeligkeit.

Saumſelig, *adj. o. adv.* Senfärdig, långsam, försumlig. =ſeligkeit, *f.* 4. Senfärdighet, långsamhet, försumlighet, dröjsmål.
Säumung, se Säumen.
Saurach, *m.* 1. Berberisbuske. ſters).
Säure, *f.* Syrlighet, syra; omogenhet (fruk-
Saus: im Sauſe und Brauſe leben, lefva i sus och dus, frássa.
Säuſel, *m.* Susande, sorlande, söfvande.
Säuſeln, *v. n.* h. Susa, sorla sagta; söfva.
Sauſen, *v. n.* h. Sorla, gny, brusa, susa, hvina. ſsusning, hvinande.
Sauſen, *n.* 3. Sorlande, gny, brusning,
Scabioſe, *f.* 4. (*Bot.*) Vädd.
Scale, *f.* 4. Skala eller gamma (i musik).
Scapulier, *n* 1. Nabband.
Scepter, se Zepter.
Scarteke, *f.* 4. Dokument, som bevisar ingenting; liten föraktlig skrift.
Schaar, se Schar.
Schabe, *f.* 4. Skrapa, skafjern, rasp; skabb: utslag; skorf; mal, mått; torraka; grásugga.
Schäbe, *f.* Skäfvor på lin.
Schabelle, *f.* 4. Pall, trästol utan ryggstöd.
Schaben, *v. a.* Skrapa, skafva, skubba, rifva, raspa, afskafva, skrapa ren, skrubba af.
Schaben, *n.* 3. Skrapande, skafvande &c.
Schabernack, *m.* 1. Puts, spratt, skalkstycke.
Schäbig, *adj. o. adv.* Skabbig; utnött.
Schabracke, *f.* 4. Schabrak. ſlinneskaf.
Schabſel, *n.* 3. Skaf- ell. filspån, afskaf;
Schach, eller Schachſpiel, *n.* 1. Schack, schackspel; schackbräde. — *S. m.* En fyrkant, se Schacht. S. dem Könige. Dem Könige S. bieten. =kraut, *n.* 2. Pingstblomma. =matt, *adj. o. adv.* Schackmatt; utmattad. =ſpiel, se Schach.
Schacher, *m.* Schackspelare; äfv. minuthandel; schackreri.
Schächer, *m.* 3. Rofvare, tjuf; stackare.
Schacheriſch, *adj. o. adv.* Sniken, girig.
Schächerkreuz, *n.* 1. Gaffelkors.
Schachern, *v n.* h. o. *a.* Schachra, skinna, ockra.
Schacht, *m.* 1. des =es, *pl.* =e och Schächte. (*Fortif.*) En kropp, som nästan är lika lång som bred, men på långt när ej så tjock; en nästan liksidig qvadrat, utan afseende på tjockleken. (*Bergv.*) Schakt, grufva, den lodrätta ingången i en grufva. † Gren på ett träd; äfven öfversta delen af en masugn, hvarigenom kol och malm inläggas. † Buller, larm, oväsende. (*Skogsv.*) Ein ſchöner S. Holz, en vacker skogstrakt. =bühne, *f.* En afsättning i en schakt, hvarigenom folket far upp och ned i grufvan. =erz, *n.* (*Bergv.*) Malm, som lossnat ifrán berget; äfven ett stycke malm, som väl är lösbrändt, men ännu icke fallit ned. =fuß, *m.* Ett mått eller en kropp, som håller en fot i längden och bredden, men en tum i tjockleken. =geſtänge, *n.* (*Vattenb.*) Storstång. =halm, se Kannenkraut. =haus, *n.* (*Bergv.*) Huset eller hyttan öfver ett schakt, för att bevara öppningen för regn o. d. =holz, *n.* Träd, som brukas till grufvebyggnad. =hut, *m.* 1. =hütchen, *n.* 3. =kappe, *f.* Bergsmanshatt. =kraut, se Bohnen; äfven hareris, se Pfriemenkraut; jfr Färbeginſter. =latte, *f.* Schaktstång. =loch, *n.* Gropen i ändan af en skifergraf, der vattnet samlar sig. =meiſter, *m.* Förnämste arbetaren ibland dem, som grúfva grafvar, diken o. d. =mütze, se hut. =nagel, *m.* Schaktnagel, hvarmed schaktstängerna fastspikas. =richt, *f.* En stoll i Ungerska bergverken. =ruthe, *f.* Schaktruta; ett mått eller en kropp 10 till 12 fot lång och bred, men en fot tjock. =ſcheiber, *m.* Ett slags afplankning i schakt. =ſchiene, *f.* Schaktskena, som slás

öfver ändarne af två schaktstänger. =stätte, *f.* Stället, der ett schakt är eller skall gräfvas. =steuer, *f.* (*Bergv.*) Afgift af främmande verk till en schaktägare. =stoß, *m.* (*Bergv.*) Korta sidan af ett schakt, då den icke liknar en qvadrat, utan en lång fyrkant. =tonne. *f.* (*Bergv.*) Bräder, hvarmed ett schakt utfodras.

Schachtel, *f.* 4. Ask, dosa, låda. =halm, *m.* 1. =heu, *n.* Skafgräs, skäfte. =macher, *m.* 3. Askmakare. =stock, *m.* 1. Askform.

Schachteln, *v. a.* Polera, gnida med skafgräs; äfven lägga in i askar. (*Fig.*) Insluta i hvartannat.

Schachten, *v. a.* Dela i fyrkanter.

Schächten. Se Schlachten.

Schäcke. Se Schecke.

Schade, Schaden, *m.* 5. Skada, förlust, mistning; förderf; förfördelande, intrång, orätt; skada, ohägn, motgång, sår. Es ist S. um ihn, det är skada om honom. Der Tod seines Vaters gereichte ihm zum grossen Schaden, var en stor mistning, saknad för honom. S. an seiner Ehre leiden, lida men på, förolämpas till sin heder. Ich bin mit dem Glase zu Schaden gekommen, jag har brutit sönder glaset. Ein offener S., ett öppet sår.

Schädel, se Schedel.

Schaden, *v. n.* h. (einem) Skada, göra orätt; förfördela, göra intrång; göra skada, ohägn. =frei, *adj.* o. *adv.* Skadeslös. =freude, *f.* 4. Illfägnad, skadefröjd, glädje öfver andras skada. =froh, *adj.* o. *adv.* Som glädjer sig öfver andras skada och olycka.

Schadhaft, *adj.* o. *adv.* Skadad, bortskämd; förfördelad; sårad; bräcklig; bristfällig, felaktig; förderflig, skadlig. =los, *adj.* o. *adv.* Skadeslös. =loshaltung, *f.* 4. Skadestånd, ersättning. =losigkeit, *f.* 4. Skadeslöshet.

Schädlich, *adj.* o. *adv.* Skadlig, förderflig, illgörande.

Schädlichkeit, *f.* 4. Skadlighet, giftighet, osundhet.

Schaf, *n.* 1. Får, tacka. (*Fig.*) En from, enfaldig och dum menniska; äfven hyfvel. =ampfer, *m.* 3. Bergsyra, kråksyra, göksyra, syrbilla, turprot, *Rumex acetosella.* =bau, *m.* Fårgödsel. =bitz, se =vitz. =blattern, *pl.* Färkoppor; äfven oägta koppor på barn. =bock, *m.* 1. Bagge, gumse, vädur. =böckinn, se Sackhase. =bremse, *f.* Nosmask, *Oestrus ovis.* =fell, *n* 3. Färskinn. =garbe, *f.* 4. Rölleka. =gras, *n.* Fårsvingel, fårgräs, *Festuca ovina.* =haut, *f.* Färskinn. In einer S. stecken, vara ett får. =häutchen, *n.* (*Anat.*) Fårhuden, segerhufvan, vattenhinnan: närmaste hinnan omkring fostret i moderlifvet, *Amnion.* =hock, *m.* (*Skepp.*) Platsen ifrån förstäfven till bräspelet. =hof, *m.* Fri plats utanför färhuset; jfr Schäferei. =hund, *m.* Fårhund; äfven larven till majbaggen; äfven snöfläckar på vissa ställen, då snön annars är bortsmält. =hürde, *f.* Häck, fårfålla, ute på marken, der fåren vistas öfver natten. =husten, *m.* Torrhosta. =hütte, *f.* Liten brädkoja på en kärra, hvari herden vistas öfver natten. =kameel, *n.* Se Kameelziege; äfv. Vigogna-kamelen; äfven ett slags kamel i S. Amerika, *Camelus huanaco.* =knecht, *m.* Fårdräng, som står under herdens befäl. =kopf, se Schafskopf. =kräutleingras, *n.* Rollflen =kraut, *n.* Gamander. =kunz, *m.* Judeöron: ett slags svamp. =lamm, *n.* 2. Tacklam. =laub, *n.* Torrt löf till vinterfoder för fåren. =laus, *f.* Färlus. Die fliegende S. eller =fliege, *f.* Fårfläta, *Hippobosca ovina.* =lötel †, *s.* Färperlor. =leberegel, se Leberwurm. =lecke, *f.* Sleke för får. =linse se Pletschen; jfr Linsenbaum och Blasenbaum. =linse, *f.* 4.

Bläsärt. =florbeere, *f.* Torr träck efter får, fårperlor. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Dum som ett får. =maul, *n.* Skariol, se Feldlattig, äfven en äplesort, jemf. Winterrapunzel. =meister, *m.* Herde eller förste mannen vid schäferier. =monat, *m.* Slagtemänad, October. =mühle, =mülbe †, se Keuschbaum =mulle, =müllen, =mummel =mutter, *f.* Tacka ifrån 3 till 6 år. =noß †, *n.* Får utan afseende på kön. =pelz, *m.* Fårskinn; fårskinnspels. =pilz, *m.* Röd björksvamp; jfr Kühling, =pocken, *f. pl.* se =blattern. =rapunzel, *f.* Monke: ett örtslägte, *Jatione.* =rebel, *m.* Fårhund. † Prest. =riet, *s.* Fähund. =rusch, *m.* Skäfte. =salbe, *f.* Skabbsmörja för får. =schatz, *m.* Afgift eller skatt för får. =schenkel, *m.* Ett slags sprisegel på mindre fartyg. =schere, *f.* 4. Ullsax. =scherer, *m.* 3. Färklippare. =schur, *f.* 4. Ullklippning, färklippning. =stall, *m.* 1. Fårhus. =stand, *m.* Den fårahjord, som uppehåller sig på något visst ställe. =stroh, *n.* Skäfte. =trieb, *m.* Rättighet att drifva sina får öfver andras ägor. =trift, *f.* Allmänning, hvarpå fåren drifvas. =vieh, *n.* Får, fårafvel. =waſſer, *n* (*Anat.*) Vattnet i fårhinnan eller efterbörden, *Liquor amnii.* =weide, *f.* Jolster. =weizen, *m.* Dårrepe. =zäcke, *f.* 4. Qvalster (insekt); färlus. =zucht, *f.* 4. Färskötsel; fårafvel. =zunge, se Wegerich. — Schafsauge, *n.* En stel och dum blick: äfven en person med fårögon. =geſicht, *n.* Dumt, enfaldigt ansigte. =hirn, *n.* En dum menniska. =kleid, *n.* Färkläder; färskinnspels. =kopf, *m.* Fårhufvud. (*Fig.*) En dum, enfaldig menniska; äfven en viss form på hästhufvuden, då de likna får, och anses för en sällsynt skönhet.

Schäfchen, Schäflein, *n.* 3. Litet får. Sein S. ins Trockne bringen, bringa sina saker i säkerhet. Er hat ſein S. geſcheren, han har rikligen fått den vinst han väntade.

Schafen, *adj.* o. *adv.* Som är af får. Schafenes Fleiſch, fårkött.

Schäfer, *m.* 5. Herde. =gedicht, *n.* 1. Herdedikt, herdeqväde, idyll. =hund, *m.* 1. Fårhund, herdehund. =pfeife, *f.* 4. =rohr, *n.* 1. Herdepipa. =ſpiel, *n.* 1. Herdespel eller -stycke. =ſtunde, *f.* 4. En för kärleken beqväm, lycklig stund. =taſche, *f.* Brödsäck, matsäck för herdar. =wolle, *f.* Ull, som schäfrarne taga af fåren, till skillnad från Bauerwolle, som är sämre.

Schäferei, *f.* 4. Schäferi, fårhus eller hjord.

Schäferinn, *f.* 4. Herdinna; äfven en schäfrares hustru.

Schäferiſch, Schäferlich, *adj.* o. *adv.* Herdelik, på herdevis.

Schaffen, *v. a.* o. *n. reg.* Skaffa, förskaffa, tillvägabringa, tillskynda, förse med; göra, arbeta. Er wird ſchon Rath ſchaffen, han lärer nog skaffa bot och råd derföre. Was haſt du hier zu ſ.? hvad har du här att göra? Einem etwas zu ſ. geben, gifva någon mycket att syssla med. Sich viel zu ſ. machen, göra sig mycken möda och besvär. Ich habe nichts damit zu ſ. jag har intet att göra, att beställa, jag befattar mig icke dermed. Das ſchafft nichts, det vill ingenting säga, det är på långt när icke tillräckligt. † Anrätta och lägga upp maten; äfven testamentera. Was ſ. Sie? hvad befaller Ni. Bei einem Meiſter als Geſell ſ., arbeta.

Schaffen, *v. a. irr.* Ich ſchuf, *imp.*; ich ſchüfe, *conj.*; geſchaffen, *part.*; Skapa; dana; göra. (*Skepp.*) Äta. Als Gott die Welt ſchuf, när Gud skapade verlden. Warum hat die Natur ſie weiblich geſchaffen? hvarföre har naturen danat henne till qvinna?

Einem Recht ſ., hjelpa en till sin rätt. Er hat ſich was zu ſ. gemacht, han har påtagit sig en svår sak, ädragit sig mycket omak.

Schaffer, *m.* En, som skaffar, besörjer, anordnar något. De båda äldste Diaconi; båda domkyrkorna i Nürnberg kallas äfven S.; jfr Schaffner. **=tanz**, *m.* Första dansen på bondbrollop, som dansas af vicevärden eller Presten.

Schaffner, *m.* 3. Skaffare, inköpare, förvaltare; som skaffar formän ell. skjutsbönder, hållkarl.

Schafott, *n.* 1. Schavott.

Schaft, *m.* 1. des =es, *pl.* =e. Skäfte. Skaft, stock, ställning; lägg (på ankar); blomskaft. Der S. am Schlüſſel, nyckelpipa. Der S. des Ankers, ankarlägg. Der S. eines Baumes, långa och raka stammen af ett träd. (*Bot.*) Blomstam, *Scapus*. S. eines Schiffes, skägg. Der S. eines Taues, tåt. S. bet. äfven † skåp. t. ex. Bücherſchaft. (*Jäg.*) Födslodelarne på en hynda eller på vilddjurshonor; äfven frodlemmen på menniskor och djur; äfven öfra delen af en penna, der mergen sitter. (*Nålmak.*) Schäfte, nälar utan hufvun: skaft på en väfstol. (*Byggnadsk.*) Pelaren eller den delen af minan eller väggen, som är emellan tvenne fönster, eller emellan hörnet och ett fönster eller en dörr. — *S f.* Skapadt kreatur. **=auge**, *n.* (*Väfv.*) Skaft, hvarigenom ranningen går. **=baum**, *m.* Ett utländskt trädslägte, *Spathelia* L. **=bock**, *m.* Bock ell. ställning, hvarpå en kanon lägges. **=draht**, *m.* (*Nålm.*) Messingstråd till knappnålar. **=geſimſe**, *n.* 1. Nedra delen af en pelare. **=halm**, heu, se Schachtelhalm.

Schäften, Schaften, *v. a.* Påsätta skaft; stocka. (*Skogsv.*) Der Baum iſt gut geſchäftet, har en rak och lång stam. Das Schiff iſt auf 50 Kanonen geſchäftet, är byggt att föra 50 kanoner. (*Jäg.*) Splissa ihop en brusten lina. Ein Hund iſt wohl geſchäftet, då han är lång och smal.

Schakal, *m.* 1. Jakhals, *Canis aureus*.

Schäker, *m.* 3. Lekfull, skämtsam, lustig menniska, putsmakare.

Schäkerei, *f.* 4. Narri, skämt, lek.

Schäkern, *v. n.* h. Narras, skämta, leka.

Schakwerk, *n.* (*Skeppsb.*) Damning.

Schal, *adj.* o. *adv.* Matt, svag, utan lifligbet och bebag, platt; osmaklig, smaklös; dufven. **=fiſch**, *m.* 1. Skalfisk. **=loch**, *n.* 2. Ljudhål. **=thiere**, *pl.* Skaldjur, skalmaskar.

Schälbar, *adj.* o. *adv.* Som låter skala sig.

Schälblaſe, =blatter, se Hitzblatter. **=zahn**, *m.* Skämd tand, som skatrar sig (hos hästar).

Schälchen, *n.* 3. Liten skål, dricksskål; [kopp.

Schäle, *f.* Oenighet, gräl.

Schale, *f.* 4. Bark; skal på frukt &c.; aftagit skal, skorpa; fnassel; kopp; skål, fat, bål. Die Schalen eines Meſſers, en knifs skalmar.

Schalen, *v. a.* Förse med skalmar. Die Meſſer ſ., fästa skalmarna på skaftet. Das Ufer eines Deiches ſ., brädsla sidorna. (*Jäg.*) En hjort kallas hoch geſchalt, då han har höga klöfvar.

Schälen, *v. a.* Afbarka; fnasa, skala. Sich ſ., släppa skalet. — *V. n.* h. Sqvalpa; skölja; pladdra; gå i vågor; gå ovärdigt klädd; vara olika. Das ſchälet viel, det är en stor åtskillnad. Weit von einander ſ., äfven vara oense, stridig; fattas, brista, fela. Was ſchälet dir?

Schälhengſt, *m.* 1. Beskällare.

Schalicht, se Schal. Schalichter Eiſenſtein, [skal.

skalmalm.

Schalig, *adj.* o. *adv.* Skalig, försedd med

Schalk, *m.* 1. Skälm, skalk, illparig, illi-

stig menniska. (*Saltsjud.*) En hvit kalkjord, som stundom träffas under den svarta jorden, och af okunnige anses för salpeterjord. Schälke kallas äfv. kålstockar, som väl hafva en frodig växt men ingen kärna; äfv. oenighet, gräl. † Mun; mage; jfr Kohl. Er hat den S. hinter den Ohren, han är en dolsk, förbehållsam menniska. =haft, *adj.* o. *adv.* Skälmaktig, skalkaktig, illistig, skälmsk. =haftigkeit, Schalkheit, *f.* 4. Skalkaktighet, skalkstycke, skälmstycke, spratt, skälmaktighet, list, knep.

Schalken, *v. a.* (*Skeppsb.*) Nagla. — *V. n.* h. Skalkas, lura, bedraga; äfv. gräla.

Schälken, Schalten, *v. a.* Behugga, bearbeta byggnadstimmer.

Schalkśauge, *n.* 6. Argt öga. =beckel, *m.* 3. Falsk förevändning, li-tig ursäkt. =knecht, *m.* 1. Skalkaktig tjenare. =narr, *m.* 4. Narr, gäck. =poſſen, *pl.* Tokeri, narrspel.

Schall, *m.* 1. Skall, ljud, läte.

Schallen, *v. n. r.* o. *irr.* h. Ich ſcholl, *imp.*; ſchölle, *conj.*; =geſchollen, *part.* skalla, gifva genljud, dåna, gälla. (*Jäg.*) Gifva ett läte ifrån sig (om djur).

Schallend, *adj.* o. *adv.* Skallande, dånande, gäll.

Schallung, *f.* Rörbeväxt eller på annat sätt fästad strand af ett dike eller dam (i Nedertyska Marschländerne). Rättare Schalung.

Schalm, *m.* En afsöndrad del af något helt, t. ex. en viss bestämd del af en skog eller betesmark, länk på en kedja. Jfr Lukenſchalm, =baum, =bohm †, *m.* Alm.

Schalmei, Schalmeie, *f.* 4. Skalmeja.

Schalmen, *v. a.* (*Skogsv.*) Afhugga barken, teckna ett träd dermed. (*Skepp.*) Skalka eller skalma: betäcka med presenning.

Schalmeukeln, *v. n.* Ge förstulna, kärliga blickar.

Schalmuſchel, *f.* 4. Täckfat (*Patella*).

Schalotte, *f.* 4. Schalottenlök, *Allium ascalonicum.* =blume, *f.* Backsippa. =gras, se Löuchelgras.

Schalten, *v. n.* h. (und walten) Disponera, förordna om, förfara med. S. laſſen, låta råda.

Schaltjahr, *n.* 1. Skottår. =monat, *m.* 1. Skottmånad. =tag, *m.* 1. Skottdag.

Schalung, *f.* Bålverk vid en ström, kanal eller dylikt, som är gjordt af stora pålar, plankor eller stenar, att vattnet ej må rifva bort jorden vid stranden. Jfr Schallung.

Schaluppe, *f.* 4. Slup, skeppsbåt.

Scham, *f.* utan *pl.* Blygsel, blygsamhet, blyghet; skam; blygden, födslolemmarne. Die mannbare S. kallas på musslor begärdningen, *pubes*, eller kanten, som skiljer laggarne, *labia*, ifrån skalen, ell. som innestänger kynslet, *vulva*. Er hat weder S. noch Schande, han har afkladt sig all blygsamhet. =bein, *n.* 1. Isben, *Os pubis.* =bug, *m.* 1. Ljumske =glied, *n.* 2. Födslolem; blygd. =haft, *adj.* o. *adv.* Blyg, blygsam, som blyges eller skämmes; flat, skamflat; kysk; skamlig. =haftigkeit, *f.* 4. Blygsel, blygsamhet, blyghet. =hügel, *m.* Venusberget: kullen på musslor; äfven den lilla pittoreska Belvederen i gränsen af terra incognita hos könet. =knochenbein, se Schambein. =kraut, *n.* 2. Stäggan. =los, *adj.* o. *adv.* Skamlös, oförskämd. =loſigkeit, *f.* 4. Skamlöshet; oförskämdhet. =rippe, *f.* Refstycke på en oxe, der de korta refbenen börja. =ritze, *f.* (*Anat.*) Sprickan i *vulva* hos damer och musslor. =roth, *adj.* o. *adv.* Röd eller som rodnar af blygsel; skamflat. =röthe, *f.* utan *pl.* Rodnad af blygsel eller blygsamhet. =ſeite, *f.* 4. Ljumske. =theile, *pl.* Födslodelar. =voll,

adj. (*Sjöf.*) Skamfilad, skadad, skafven. =zünglein, *n.* 3. Kittlaren, *Cuticis.*

Schämel, *m.* Pall. † Klump, stycke; äfven fot vidgjuten en mörsare; äfv. tramp or i en väfstol; äfven kullerstol. (*Bergv.*) Skämmel: sätet i en bästvind, hvarpå köraren sitter; äfven skämmel ell. träden vid bläsverk, på hvilken hjulkammarne taga. =bohrer, *m.* (*Snick.*) Stor borr att borra häl för pallfötter o. d. =eisen, *n.* Jernet på en väfstol, hvari tramporna gå. =mörser, *m.* Mörsare med vidgjuten fot.

ſich Schämen, *v. r.* Blygas ell. skämmas för, hafva försyn; veta hut. Ich wundere mich, daß er ſich nicht ſchämt, jag undrar att han icke skäms. Sie darf ſich ihrer Zärtlichkeit nicht ſ., hon har ingen orsak att blygas för sin ömhet. Ich ſchäme mich es zu begehren, jag har försyn att begära det. Pfui, ſchämt euch! tvi, skäm ut eder! Er ſchämt und grämt ſich nicht, han har en gång bitit hufvudet af skammen.

Schämig, *adj.* o. *adv.* Blyg, blygsam. S. thun, låtsa vara blyg.

Schämlich, *adj.* o. *adv.* Blyg; äfven hvad man blyges eller skämmes före.

Schampen, *v. n.* ſ. Skrilla, glida, halka.

Schandbalg, se =hure. =bar, *adj.* o. *adv.* Skamlig, skamfull; otuktig, oanständig. =barkeit, *f.* 4 Skamlighet &c. =bube, *m.* 4. Skamlös bof, niding. =bühne, *f.* Kåk, schavott. =deck, *n.* (*Skepp.*) Skandäck. =deckel, *m.* Skamtäcke eller skjul. † Hatt. =fleck, *m.* 6. och 5. Skamfläck, skam, vanära. Einem einen S. anhängen, sätta en skamfläck på någon. =gebot, *n.* Skambud: för lågt anbud eller missbjudande på en vara. =geld, *n.* Genom skamliga medel förvärfvade penningar; hundpenning, röfvarköp. =gemählde, *n.* Skändlig tafla eller målning; carricatur. =gloc-

ke, *f.* Klocka, hvari ringes då någon landförvises. =hure †, *f.* En gemen gathora. =kauf, *m.* Hundköp, röfvarköp. =lied †, *n.* Horvisa; äfven ridvisa. =lüge, *f.* 4. Skamlig lögn. =mahl, *n.* Brännmärke. =maul, *n.* En skamfull tunga, ovettig trut. † Ein S. haben, skymfa, förolämpa, angripa med ovett. =name, *m.* Öknamn. =pfahl, *m.* 1. =fäule, *f.* 4. Skampåle, kåk, halsjern. =ſchrift, *f.* 4. Smädeskrift. =that, *f.* 4. Nedrig gerning, nidingsverk. =winkel, *m.* 3. Horkyffe. =wiſch, se =ſchrift. =wort, *n.* Smädeord.

Schande, *f.* 4. Skam, vanheder, vanära, nesa, skymf, skamfläck; blygd; privet. (*Skrädd.*) Trasor kring bögeln på ett pressjern. I Halliska saltverken är S. en rund lapp af här eller filt, som arbetarne lägga för bröstet, när de bära de fulla saltkorgarne; äfven ok att bära med; äfven ett 2 finger bredt band, som hjelper skördaren att bära lian. Mit S. beſtehen, S. einlegen, stå med skammen. Zu Schanden werden, komma på skam. Zu S. machen, skämma ut; göra om intet; förderfva, skämma bort. Zu S. reiten, fahren, rida, köra förderfvad. S. anthun, smäda, häda. S. und Laſter begehen, begå de skamfullaste gerningar, skam och laster. Schanden halber etwas thun, göra något för hederns skull, för att icke skämma ut sig.

Schänden, *v. a.* Vanhedra, förnedra, skymfa, befläcka; förolämpa, smäda, vanrykta, förtala; vanställa, vanskapa; kränka, göra våld på, våldtaga, skämma, förderfva; kalla, nämna. Einen braten ſ., skära en stek illa. Den Sabbath ſ., ohelga Sabbaten. Armuth ſchändet nicht, armod gör ingen nesa. Seine Familie ſ., vanhedra sin slägt. Eine Jungfrau ſ., förnedra, kränka.

Schänder, *m.* Skändare, bakdantare; en som öfvar väldtägt.
Schändlich, *adj.* o. *adv.* Skamlig, neslig, vanhedrande; skändlig; vanskaplig, ful; liderlig; snöplig; illa.
Schändlichkeit, *f.* 4. Skamlighet, skam, neslighet; nedrig gerning, skändlighet; vanskaplighet, fulhet.
Schändung, *f.* 4. Vanhedrande; vanryktande; vanskapande; kränkning.
Schank, *m.* 1. Krog; säljning; afsättning; bortauktionerande.
Schanzarbeiter, Schanzer, *m.* 3. Skansgräfvare, minör.
Schanze, *f.* 4. Mindre fästning, skans; förskansning, fältskans. Seine S. bewahren, vara på sin vakt. In die S. ſchlagen, ej akta; våga. =gräber, *m.* 3. Skansgräfvare. =kleid, *n.* Skanskläden, relingskläden: så kallas på örlogsskepp de omkring skeppet utspända kläden af groft lärft, till att afhålla små kulorna, och dölja arbetet på skeppet för fiendens ögon. =korb, *m.* Skanskorg; äfven jordfylld korg att laga brott eller hål på en vattendam. =läufer, *m.* (*Skepp.*) Skanslöpare: en kort och vid sjömans-öfverrock. =meſſer, *m.* Krigsbyggmästare. =pfahl, *m.* Skanspåle, palissad. — Schanzenherr, *m.* Krigsbyggmästare i Schweiz. =käſe, *m.* Ett slags sämre ost, som antingen torkas eller försäljes i korgar.
Schanzen, *v. a.* Göra eller gräfva skansar.
Schar, *f.* 4. Skara, myckenhet, flock, hop, band; plogjern, plogbill. (*Bergv.*) Inskärningen på en dragstämpel. † Mullvad; äfven växande eller afskuren gröda. Jfr Scharte. =beich, *m.* Sträcka i dambyggnad, som är mest utsatt för fara, och derföre ofta måste lagas; äfven en skadad vattendam. =gang, *m.* (*Bergv.*) Schargång, som icke stryker grad åt något väderstreck. På Harz kallas =gänge de, som stryka åt öster. =haufen †, *m.* Myrstack. =klu't, *f.* (*Bergv.*) Gång, som förenar sig med en annan. =kramme, *f.* Krampa på nedra delen af plogen, hvarvid billen är fästad med en jernkil. =kreuz, *n.* (*Bergv.*) Kallas, då två gångar korsa sig i spetsig vinkel och följas åt ett stycke. =müțel, *n.* 3. Skärmytsling. =müțeln, Scharmützren, *v. n.* h. Skärmytsla. =rieget, *m.* Ett stycke jern, som instickes i bulten att fasthålla plogbillen. =tonne, *f.* Yttersta tunnan på Elben. =wache, *f.* Nattvakt, brandvakt. =wachen, *v. n.* Förrätta brandvaktstjenst; ligga orolig, utan att kunna sofva. =wächter, *m.* En ensam nattväktare, brandvakt. =wage, *f.* (*Fortif.*) Doserbräde. =weiſe, *adj.* o. *adv.* Hoptals, i mängd. Scharenweiſe, säges om en större mängd. =werk †, *n.* Dagsverke; äfven skålverke.
Scharbe, *f.* 4. Hafstjäder.
Scharben, Schärben, *v. a.* Karfva, skära, skrapa, skafva.
Scharbock, *m.* 1. utan *pl.* Skörbjugg.
Scharbockskraut, *n.* 2. Skedört.
Scharen, *v. n.* ſ. Stöta tillsammans, förena sig. =weiſe, *adv.* Skocktals, hoptals.
Scharf, *adj.* o. *adv.* Skarp, hvass; genomträngande; bitter, skarp; spetsig, uddvass; hård, sträng, skarp, svår, noga, noggrann, grannlaga. Er hält ſeine Kinder ſehr ſ., han är mycket sträng emot sina barn. Scharfes Waſſer, snabbt flytande. Ihm iſt die ſcharfe Frage zuerkannt, han är dömd till tortur. Scharf an einander gerathen, bli hetsig emot hvarann. Ein ſcharfes Auge worauf haben, hafva noga uppseende på något. S. hören, höra mycket väl. S. zufahren, köra mycket fort. S. denken, tänka djupt. Das Gewehr ſ. ſchultern,

bära geväret rätt. Ein ſ. gebauetes Schiff, ett skarpt skepp. — *S. n.* Skarpet på ett skepp: undra delen akter och för, som smalnar af i en spets; äfv. skarp laddning af en kanon. Groß S. se naget. =bauch, *m.* Hvassbuk. =blick, *m.* 1. Skarp blick, skarpsynthet. =eckig, *adj.* o. *adv.* Spetsvinklig. =hörend, *adj.* o *adv* Som har fin hörsel. =kantig, *adj.* o. *adv.* Spetshörnig eller kantig. =kohl, *m.* Surkål. =kraut, *n.* utan *pl.* Ormögon, skräp, paddfot, *Asperugo procumbens*; äfven surkål. =richter, *m.* 3. Skarprättare. =riechend, *adj.* o. *adv.* Starkt luktande. =ſchneidig, *adj* o. *adv.* Hvass. =ſchütz, *m.* 4. Skarpskytt; skytt; jägare vid armen; äfven jägare, som skjuter med räffelbössa; äfven gränsjägare, som skjuter allt vildbräd, som kommer öfver gränsen. =ſichtig, *adj.* o. *adv.* Skarpsynt. =ſichtigkeit, *f.* 4. Skarpsynthet. =ſinn, *m* 1. Skarpsinnighet. =ſinnig, *adj.* o *adv.* Skarpsinnig. =winkel, *m.* 3. Spetsig vinkel.

Schärfe, *f.* 4. Ägg, hvasshet; skärpa, bitterhet; allvarsamhet, stränghet, noggrannhet, skarphet, härdhet. S. des Geſichts, skarpsynthet. S. des Verſtandes, skarpsinnighet. S. des Geſchmacks, amperhet. Die S. des Meſſers, knifsägg. (*Fig.*) Auf der S. des Meßers ſtehen, vara på afgörningspunkten af en sak. Nach der S. verfahren, handla efter stränga ste rätten. (*Möln.*) Sättet att hugga upp eller hvässa qvarnstenar.

Schärfen, *v. a.* Hvä-sa, slipa, bryna; reta; skärpa. Einen Mühlſtein ſchärfen, hugga upp en qvarnsten. Die Bohnenſtangen ſ., spetsa dem. Eine Sylbe ſ., uttala den med skarp ton. Einem Pferde die Hufeiſen ſ., skarpsko en häst. Einem das Gewiſſen ſchärfen, väcka, uppröra ens samvete.

Schärfhobel, *m.* 3. Skrubbhyfvel.

Schärfſtein, *n.* 3. *Mynt*) Skärf.

Schärfung, *f.* 4. Hvässande, slipande, brynande; retande; skärpning.

Scharlach, *m.* 1. =farbe, *f.* 4. Skarlakan, skarlakansfärg. =fieber, *n.* 3. Skarlakansfeber. =korn, *n.* 2. Kermeskorn.

Scharlachen, *adj.* o. *adv.* Af skarlakans, skarlakans . . . .

Scharn, *m.* 1. Skarn, dynga, gödsel.

Scharnier, *n.* 1. Gängjern, ledgång; hängsle på musslor, *Cardo.*

Schärpe, *f.* 4. Skärp.

Scharreiſen, *n.* Litet drefjern; =erde, *f.* Hopsopad gat- eller vägsmuts. =fuß †, *m.* Krafs eller skrapning med foten; äfven en, som skrapar med fötterna. =füßeln, *v. n.* Skrapa med fötterna, när man bockar sig. =käfer, *m.* Tordyfvel. =maus, *f.* Mullvad; äfven ett slags rätta, *Mus aspalex*; äfven molle. =weges †, *s.* Tordyfvel.

Scharren, *v. a.* o. *n.* h. Kratta, harka; skafva, skrapa; hopa, samla.

Scharren, *m.* 3. Bagarbod; slagtarbod. I Marschländerne äro S. breda pålar, som slås i dammarne att fasthålla plogbillen.

Scharte, *f.* 4. Skår (i en ägg); bräck, öppning; skada, knäck. Die S. auswetzen, (*Fig.*) godtgöra felet; ersätta skadan.

Schartke, *f.* 4. Usel, dålig, oduglig, gammal bok, lunta.

Schartenkraut, *n.* 2. Stjernblomma. Gårdstorknäf, *Geranium rotundifolium*; jfr Färberſcharte. =ſchnäbler, *m.* Flamingo, rödling. *Phœnicopterus ruber.*

Schartenſchnäbler, *m.* 3. Flamingo (fågel).

Schartig, *adj.* o. *adv.* Skärig, taggig, uddig.

Schat-

Schatten, *m.* 3. Skugga; vålnad. (*Måln.*) zu viel S. auftragen, skugga för mycket. =bild, *n.* Skuggbild, silhouette. =erz, *n.* Ett slags spelande blyglans. =führer, *m.* Mercurius, som förde skuggorna eller de aflidne till Styx. =fürst, *m.* Furste för skuggorna; äfv. struntfurste. =gang, *m.* 1. Skuggrik gång, allé, berceau. =hufe, *f.* Kallas, då en schäffrare, smed, fiskare o. s. v., har i en by så mycket åker, äng m. m., som ett bondehemman utgör, och derföre äfven är skyldig att betala så mycket i skatt, som ett bondehemman gifver. =hut †, *m.* Solhatt för fruntimmer. =käfer, se Mehlkäfer. =kraut, *n.* 2. se Sternkraut. =leuchte, *f.* Laterna magica. =papier, *n.* Svart papper till silhouetter. =person, *f.* En blott inbillad person, ett blott tänkt väsende, hvilket man föreställer sig såsom en person. =reich, *n.* 1. De dödas rike. — *adj.* o. *adv.* Skuggrik. =riß, *m.* 1. Skuggporträtt. =spiel, *n.* 1. Skuggspel. =rik.

Schattig, *adj.* o. *adv.* Beskuggad, skugg-

Schattiren, *v. a.* Schattera, lägga skugga på, skugga.

Schattirung, *f.* 4. Schattering, skuggning.

Schatulle, *f.* 4. Schatull. =utgifter.

Schatullgelder, *pl.* Handpenningar till små

Schatz, *m.* 1. Skatt; penningar, rikdom, något dyrbart; käraste, kärasta; vän; fästman, fästmö. Etwas in den S. legen, lägga något till kassan. Einen S. heben, komma i besittning af en nedgrafven skatt. Die Blumen entfalten der ankommenden Sonne alle ihre Schätze, sina behagligaste, vackraste färger. † Mein Schatz, min käraste skatt. S. är äfven ett torrvarumått, ungefär 1/8 af en Metze. =bar, se Steuerbar, =frei, *adj.* o. *adv.* Skattfri. =geld, *n.* Skatt och skuld; äfv. medaljer och sällsynt mynt. =gut, *n.* Gods, som betalar skatt. =haus, *n.* (*Bibl.*) Skatthus; skattkammare; magasin. =kammer, *f.* Skattkammare; äfv. Statskontor. =rath, *m.* Kammar-Råd, Räntmästare; äfven Kammar-Collegium eller Räntkammare.

Schätzbar, *adj.* o. *adv.* Aktningsvärd; värderlig. =barkeit, *f.* 4. Dyrbarhet, förträfflighet. =einnehmer, *m.* 3. Uppbördsman. =tafel, *f.* Tafla hos slagtare, bryggare o. d., hvarpå taxan är anslagen.

Schätzchen, se Schatz.

Schätzen, *v. a.* Värdera, taxera, skatta, sätta värde på, högakta; beskatta, belägga med afgift; anse, hålla för. Wie reich schätzest du ihn? huru högt värderar du hans egendomar? huru rik anser du honom? Das Fleisch s., sätta taxa på köttet. Die Colonisten s., skattlägga nybyggare, pålägga dem skatt och skuld.

Schätzer, *m.* 3. Taxerings- ell. värderings-man.

Schätzerei, *f.* Falskt eller oriktigt värde.

Schatzung, *f.* 4. Pålaga, skatt, utskyld; brandskattning, brandskatt.

Schätzung, *f.* 4. Värdering, kostnadsförslag, taxering, beräkning; skattläggning.

Schau, *f.* 4. Beseende, besigtning, undersökning; beskådande, påseende; uppvisning; det som framvises, prof. Etwas zur S. stellen, framställa något till allmänt åskådande. Zur S. tragen, bära ell. föra något nästan i triumf, föra uppenbarligen, Col. 2: 15. I Marschländerna kallas S. hela trakten, som en Deichgraf skall syna. (*Sjöf.*) Die Flagge in Schau, flagg på ett skepp på redden, hvarmed sluparne i land kallas om bord. På sjön ger man dermed till-

känna att man är i nöd och behöfver hjelp. När man upptäcker land, svajar den för att kalla lots ombord. =amt, *n.* 2. Hallrätt. =brot, *n.* 1. Skådebröd. =bühne, *f.* 4. Theater, skådeplats. =geld, *n.* Skådepenningar; äfv. skådningspenningar, som betalas för en besigtning o. d. =gerüst, *n.* Skådeställning, schavott; äfven ställning för åskådare. =glas, *n.* Lorgnett. =haus, *n.* Amphitheater; äfv. skådespelshus. =münze, *f.* 4. =stück, *n.* 1. Medalj, skådepenning. =platz, *m.* 1. Skådeplats. =spiel, *n.* 1. Spektakel, skådespel; dram. =spieler, *m.* 3. Aktör, komediant. =spielerinn, *f.* 4. Aktris. =stück, se =münze. =thurm, *m.* Belvedere: hvarifrån man har en vidsträckt utsigt. =tisch, *m.* Skådebrödsbord. =tragen, *v. a.* Ställa ut till åskådande; skryta med.

Schaub, *m.* Ren och glatt halm i kärfvar till taktäckning; halmtapp i ändan på en stång, till tecken af något. =brett, *n.* Skuflucka på mjöllåren i en qvarn. =dach, *n.* Halmtak. =hut, *m.* En djup halmhatt för qvinnor på landet. Schaubenband, *n.* Lång och tät matta till halmtak. =haus, *n.* Hus med halmtak, lada.

Schaube, Se Mantel.

Schauder, *m.* 3. Skälfning, rysning; spritt ning, hoppning; fasa, förskräckelse. Ein S. kommt mir an, überfällt mich, jag ryser. =haft, *adj.* o. *adv.* Faslig, förskräcklig, gruflig. =mähr, *f.* Romance =voll, se Schauervoll.

Schaudericht, *adj.* o. *adv.* Som väcker någon fasa.

Schaudern, Schauern, *v. n.* h. Skälfva, rysa; spritta, hoppa till; rysa (af fasa &c.); lissna. Mir schauert die Haut, jag ryser af fasa.

Schauen, *v. a.* o. *n.* h. Se, bese, kasta ögonen på, å kåda, betrakta, se efter. Trau, schau, wem, tro, men se dig före.

Schauer, *m.* 3. Skjul, lider; regnskur; skälfning, rysning &c. Se Schauder. =haft, se Schauderhaft.

Schauerig, Schauerlich, *adj.* o. *adv.* Som förorsakar ell. injagar rysning, fasa &c.; faslig, förskräcklig, gruflig; under skjul.

Schauern, se Schaudern.

Schaufel, *f.* 1. Skåfvel; skyffel, spade; skåfvel på qvarnhjul. =hirsch, *m.* 1. Dofhjort. =rad, *n.* 2. Bladhjul, vattenhjul.

Schaufelicht, *adj.* o. *adv.* Skåfvelformig.

Schaufelig, *adj.* o. *adj.* Försedd med skåflar.

Schaufeln, *v. a.* Skåfla, skyffla, skotta.

Schaufler, *m.* Ett årsgammalt får, som förlorat de två medlersta hundtänderna och fått breda tänder (Schaufelzähne) i stället, kallas en Zweischaufler. Vid slutet af andra året, då det fått fyra, Vierschaufler, och efter tredje året, då det har sex, Sechsschaufler.

Schauke, *f.* (*Skeppsb.*) Flottbro vid kalfatring och dylikt.

Schaukel, *f.* 4. Gunga; repgunga; — eller Schaukelbret; *n.* 2. Gunga (på en bock), gungbräde.

Schaukeln, *v. a.* o. *n.* h. Slänga, svänga, skaka, röra af och an; gunga. (*Sjöf.*) Stampa, vagga.

Schaukeln, *n.* 3. Slängning, svängning, skakning; gungande.

Schaufler, *m.* Choriamb: versfot af en lång, två korta och en lång stafvelse, t. ex. *Nobilitas.*

Schaum, *m.* 1. Skum, fradga, lödder; skum (på vin, choklad o. d.) =fliege, *f.* Spottare: en insekt af stritslägtet, *Cicada spumaria*; kallas äfv. grodspott. =kelle, *f.* 4. =löffel, *m.* 3 Skumslef. =wurm, *m.* 2. Larfven till =fliege.

Schäumen, Schaumen, *v. a.* o. *n.* h. Skumma, skumma af; skumma sig, fradgas, bornera.

Schäumend, Schäumig, *adj.* o. *adv.* Skummig, skummande, fradgande.
Schaumicht, *adj.* o. *adv.* Liknande skum.
Schaumig, *adj.* o. *adv.* Skummig, fradgig.
Schaurig, se Schauerig.
Schavielen, *v. n.* (*Sjöf.*) Skafila. Der Wind ſchavielt, vinden vänder sig.
Schavott, se Schafott.
Schecke, *f.* 4. Schäck (häst).
Schecken, *v. a.* Göra brokig, hvitfläckig.
Scheckig, *adj.* o. *adv.* Brokig, hvitfläckig.
Schedel, *m.* 3. Hufvudskål; dödskalle. =bohrer, *m.* 3. Trepan (fältskärs instrument). ſtätte, *f.* 4. Hufvudskalleplats.
Scheel, se Schel.
Scheere, se Schere. Scheeren, se Scheren.
Scheffel, *m.* 3. Skäppa, halfspann.
Scheffeln, *v. n.* h. Kasta af sig, gifva många korn eller i öfverflöd, öfverflöda, vara ymnig. ſruta.
Scheibe, *f.* 4. Skifva; mål; ruta, fönster-
Scheibe, *f.* 4. Scheibchen, *n.* 3. Litet hjul, rund skifva; måltafla; trissa; ruta. (*Bot.*) Bräm, *Limbus.* (*Jäg.*) Bakdelen af en hjort. (*Hyttev.*) Den öfra svalnade delen af den smälta kopparen eller malmen, sedan slaggen är borttagen. (*Klädesv.*) Ett långt bräde med två handtag, öfvergjutet med husblås och mursand, hvarmed de långa håren borttagas, som kunna vara qvar efter öfverskärningen. (*Pappersbr.*) Ett slags såll af hästhår, hvarigenom vatten och smuts afrinner från de stampade lumporna.
Scheiben, *v. a.* Skära i skifvor; förse med skifvor. =förmig, se Scheibig. =ſchießen, *n.* 3. Målskjutning på tafla. ſrund.
Scheibig, *adj.* o. *adv.* Skiflik, rund, klot-
Scheibling, *m.* En sort trinda äpplen.
Scheide, *f.* 4. Balja, slida; foder, foderal. =brief, *m.* 1. Skiljebref. =kunſt, *f.* utan *pl.* Chemi. =mauer, *f.* 4. Skiljemur. =münze, *f.* 4. Skiljemynt. =wand, *f.* 1. Skiljevägg, skiljemur, afplankning, plank; mellangärde. =waſſer, *n.* 3. Skedvatten. =weg, *m.* 1. Skiljeväg.
Scheiden, *v. a. irr.* Ich ſchied, *imp.* geſchieden, *part.* Skilja, åtskilja, afskilja, dela, söndra, afstänga; upplösa, sönderdela. — *V. n. irr.* f. Skilja sig, skiljas, skiljas åt, skilja sig vid ell. ifrån. Wir ſind geſchiedene Leute, vi hafva ej något vidare att dela med hvarandra. Hier ſcheidet ſich das Land, här äro landets gränser. Von hinnen f., aus der Welt f., skiljas hädan, dö. Von Tiſch und Bette f., åtskilja till säng och säte. Die Milch ſcheidet ſich, skär sig.
Scheiden, *n.* 3. Skiljande, åtskiljande, söndring, afstängning; upplösning, sönderdelning; skilsmessa, bortgång.
Scheider, *m.* (*Bergv.*) Skedare; äfven en som siktar mjölet vid mjölqvarnar; skiljesman.
Scheidig, *adj.* o. *adv.* Slidlik, beslidad, skidgömd, hölsad, skidförsedd.
Scheidung, *f.* 4. Åtskiljande, skilsmessa, afskiljande, fråskiljande, söndring; skiljemur, afplankning; skedning, upplösning; äktenskapsskillnad. S. von Tiſch und Bette, skilsmessa, äktenskapsskillnad till säng och säte.
Schein, *m.* 1. Sken, ljus, lysnad; skymt; utseende, sken; sken, sannolikhet; recepisse, emottagningsbetyg, qvitto; betalnings- ell. aflefvereringsbevis; attest, skriftligt betyg. Es hat den S. als wenn ell. ob, det ser ut som. Er will den S. haben, als ob er, han vill hafva utseende af att. Unter dem S. der Tugend, under förevändning eller sken af dygd. Zum S., dem S. nach, till utseende. Etwas

bloß zum S. thun, göra något blott för syns skull. =bar, *adj.* o. *adv.* Synlig, synbar. =barkeit, *f.* 4. Utseende, sken, sannolikhet. =barlich, se Scheinbar. =begriff, *m.* 1. Falskt begrepp. =christ, *m.* 4. Skenhelig christen, skrymtare. =freund, *m.* 1. Vän till utseende. =glaube, *m.* 5. Skentro. =heilig, *adj.* o. *adv.* =heilige, *m.* och *f.* 4. Skrymtaktig, skenhelig; skrymtare. =heiligkeit, *f.* 4. Skrymteri. =käfer, *m.* 3. Lysmask. =kauf, *m.* 1. Låtsadt, föregifvet köp. =reue, *f.* utan *pl.* Falsk, tillgjord ånger. =spröde, *adj.* o. *adv.* Som affekterar mycken sedighet och ärbarhet i tal och uppförande. Eine S., ett fruntimmer, som vill synas dygdigt och ärbart, och låtsar anse kärlek med förakt och afsky. =sprödigkeit, *f.* 4. Förställd och öfverdrifven ärbarhet och sedighet. =sucht, *f.* Lust eller begär att synas mer eller bättre än man är. =todter, *m.* böjes som *adj.* Skendöd. =tugend, *f.* 4. Låtsad, föregifven, falsk dygd. =wurm, *m.* 2. Lysmask. =zorn, *m.* 1. Förställd vrede.

Scheinagel, *m.* (*Skeppsb.*) Tränagel, som slås in nedantill vid akterstäfven och kölen i borrade hälet, hvarigenom vattnet utsläppes, som samlat sig i skeppet.

Scheinen, *v. n. irr.* h. Ich scheine, *imp.* schien, *conj.* schiene, geschienen, *part.* scheine, *imper.* Lysa, blänka, skina, glänsa, upplysa; tyckas, förekomma, se ut, synas.

Scheintich, *adj.* o. *adv.* Som faller i ögonen, ser bra ut.

Scheißbeerstaude, *f.* 4. =holz, *n.* 2. Brakved, olvon. =kraut, *n.* 2. Binnelgräs.

Scheiße, *f.* 4. Lort, träck, smuts.

Scheißen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Göra sin tarf; fisa, fjerta.

Scheit, *n.* 1. Vedträ; kafle; julkuse. =holz, *n.* 2. Klufven kastved. =maß, *n.* 1. Famnmått.

Scheitel, *f.* 4. o. *m.* 6. Hjessa; bena (håret): =punkt, *m.* 1. Zenit, vertikalpunkt. =recht, *adj.* o. *adv.* Vertikal, lodrät emot horisonten.

Scheiterhaufen, *m.* 3. Bål.

Scheitern, *v. n.* s. o. h. Gå sönder, krossas, lida skeppsbrott, stranda, stöta ell. fastna på grund; förolycka. — *V. a.* Slå sönder, förorsaka skeppsbrott.

Schel, Schelb, *adj.* o. *adv.* Skelögd, vindögd; afundsjuk, missunsam. =sucht *f.* 4. Afund, missunnsamhet. =süchtig, *adj.* o. *adv.* Afundsjuk, missunnsam.

sich Schelfen, Schelfern, *v. r.* Skala, snasa sig; flagna, själla sig, gå sönder i skifvor, falla i skärfvor ell. flisor.

Schelle, *f.* 4. Bjellra, skälla, liten klocka; Schellen, *pl.* Handklofvar, black; (i kort) ruter. Der Katze die S. anhängen, begifva sig i faran.

Schellen, *v. a.* Klinga; ringa; ringa med handklocka. =bube, *m.* 4. Ruterknekt. =geläut, *n.* 1. Ljud af bjellror eller små klockor; seldon med bjellror. =könig, *m.* 1. Ruterkung. =schlitten, *m.* 3. Bjellersläde.

Schellfisch, *m.* 1. Kolja: ett slags kabiljo. =hengst, *m.* 1. Beskälare. =kraut, *n.* 2. =wurz, *f.* 4. Svalört.

Schellig, *adj.* o. *adv.* Argsint, het, ondsint.

Schellung, *f.* Ringning; äfven en sådan skada, då genom ett häftigt fall eller slag benen väl icke krossas, men skakas så våldsamt att köttet lossnar.

Schelm, *m.* 1. Skälm, skurk; skalk. Einen zum S. machen, beskylla en för bedrägeri; äfven göra en ärelös. Den S. hinter den Ohren haben, vara bakslug. Der arme S., den stackars karlen. † Sein Pferd zum Schelme machen lassen, låta flå honom. =auge, *n.* Ett skälmskt, skalkaktigt öga. =graß, *n.* Blåstarr. =kraut,

n. Ett slags genzian, *Gentiana asclepiades.*

Schelmeln, *v. n.* Skalkas, göra små skalkstycken.

Schelmen, *v. a.* Flå. — *V. n.* Vara en skälm. Bära sig åt, som en skälm. =bein, *n* 1. Einem ein S. vor schlagen, bedraga, bestjäla någon.

Schelmerei, *f.* 4. Schelmstreich, *m.* 1. Skälmstycke, bedrägeri; skalkstycke.

Schelmisch, *adj.* o. *adv.* Skälmaktig, skälmsk, skalkaktig.

Schelten, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich schelte, du schiltst, er schilt; ich schalt (scholt) *imp.*; ich schälte, (schölte) *conj.*; geschotten, *part.*; schilt, *imper.* Förolämpa, smäda, skymfa; utösa ovett och skällsord, banna; kalla.

Schelter, *m.* En, som skäller, är ovettig.

Scheltwort, *n* 2. Skällsord. Leichte Scheltworte, snubbor.

Schema, *n. pl.* Schemata, Modell, plan.

Schemel, se Schämel.

Schemen, *m.* 3. Bild, skugga, hamn.

Schemern, *v. n.* h. Vara dunkel, kasta skugga, skymma.

Schenk, *m.* 4. Krögare; munskänk. =bar, *adj.* o. *adv.* Som kan skänkas bort ell. skänkas i. =bier, *n.* Dricka, som säljes i minut. =faß, *n.* Skänkfat: ett uppslaget kärl, hvarur man tappar och säljer öl eller vin; äfven ett med vatten eller is fyldt kärl att kyla buteljer o. d. uti. =gerechtigkeit, *f.* 4. Krogrättighet. =maß, *n.* 1. Utminuteringsmått. =tisch, *m.* 1. Skänkskåp, skänk; krögardisk. =wirth, *m.* 1. Krögare.

Schenke, *f.* 4. Krog; Skänkskåp.

Schenkel, *m.* 3. Lår; ben. Skott på en vinranka. (*Skepp.*) Skänkling. =bein, *n.* 1. =knochen, *m.* 3. Lårben.

Schenkeln, *v. a.* Förse med lår eller ben; mest i *part.* wohl geschenkelt.

Schenken, *v. a.* o. *n.* h. Slå uti (att dricka); hålla krog eller värdshus, minutera ut; gifva di, amma (ett barn); skänka, gifva till skänks; tillgifva, förlåta (einem). Ein geschenktes Handwerk, ett gammalt, fritt, i hela Romerska riket privilegieradt handtverk, hvars gesäller öfverallt få arbete ell. en frivillig gåfva.

Schenker, *m.* 3. Som skänker något, gifvare; krögare.

Schenkung, *f.* 4. Föräring, gåfva, skänk; donation, gåfva genom skriftlig förbindelse; krog- eller värdshushållning, utminutering; eftergift.

Scherbe, *f.* 4. Scherben, *m.* 3. Kruka, kittel; gammalt skrälle; blomkruka; hägg.

Scherbel, *m.* Proberskärfvel. =stein, *m.* 1. Tälgsten.

Scherbengericht, *n.* 1. Ostracism. =kuchen, *m.* 3. Glödkaka, askkaka.

Scherbeutel, *m.* 3. Päse, hvari barberare bära rakdon. =messer, *n.* 3. Rakknif. =kein S. schärfer schiert, als wenn ein Bauer ein Edelmann wird, ingen är värre ell. strängare än den, som svängt sig upp ifrån lågt stånd. =wenzel, *m.* 3. Person, sak, som låter bruka sig, kan brukas till allt; ett slags kortspel; pudelhund. =wenzeln, *v. n.* Spela schervenzel: äfv. vara en tjenstaktig narr. =wolle, *f.* Klippt ull. =zeit, *f.* 4. Klippningstid.

Schere, *f.* 4. Sax; (*pl.*) skär, skärgård; klippor; klo (på kräfta, hummer).

Scheren, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich schere, du schierst, er schiert, ich schor, *imp.*; ich schöre *conj.* geschoren *part.*; schier äfven scher, *imperat.* Klippa; raka; öfverskära; ränna, uppränna, varpa; ciselera (sammet); plåga, oroa, preja; skämta, narras med, göra narr af. Was schiert es dich? hvad angår det dig? Sich fort (weg) s., gå sin väg. S. bet. äfv. träcka; skafva;

äfv. äka skridsko i halfva cirklar. Die Störche ſ., när de långsamt fara af och an i luften.

Scherenaſſet, *ſ.* 4. Tvästjert.

Scherenboot, *n.* Skärgårdsbåt; kanonslup.

Scherenſchleifer, *m.* 3. Skärslipare.

Scherer, *m.* 3. Barberare, klippare.

Scherererei, *ſ.* 4. Oroande, prejeri, gräl, besvär.

Scherflein, *n.* 3. Skärf, halföre. ſbetjent.

Scherge, *m.* 4. Stadstjenare, executions-

Scherpe, se Schärpe.

Scherter, *m.* 3. Styf kanfas.

Scherz, *m.* 1. Skämt, narri, löjligt tal ell. upptåg, lek. S. bei Seite, utan skämt. Es war mein S., jag skämtade &c. Einen S. machen, treiben, skämta. S. verſtehen, icke taga illa upp; taga skämt för skämt, förstå sig på skämt. =haft, *adj.* o. *adv.* Skämtsam, lekfull, lustig. =haftigkeit, *ſ.* 4. Skämtsamhet, rolighet, lustighet. =weiſe, *adv.* Skämtvis.

Scherzen, *v. n.* h. Skämta, narras; leka, ſjolla. — *V. a.* Begabba. ſtande

Scherzlich, *adj.* o. *adv.* Skämtsam, skäm-

Schetter, *m.* 3. Styf kanfas.

Scheu, *adj* o. *adv.* Skygg, rädd, lättskrämd; vild, otamd, folkskygg, skygg (om hästar). =klappe, *ſ.* =leder, *n.* Skygglappar på hästar. =ſal, *n.* r. Fågelskräma; afsky, styggelse; faslighet, gruflighet; en liderlig sälle.

Scheu, *ſ.* utan pl Sky, rädsla, fruktan; försyn; blygsel; vördnad.

Scheuche, *ſ.* 4. Fågelskrämma. ſförfära.

Scheuchen, *v. a.* Skrämma, förskräcka,

Scheuen, *v. a.* o. *n.* h. Sky, undfly, frukta. Sich ſ. frukta, undfly; blygas för.

Scheuer, *m.* Bägare. =tag, *m.* Jungfru Mariæ Kyrkogång; Askonsdag. — *S. ſ.* 4. Lada.

Scheuern, *v. a.* Skura, rensa, rengöra.

Scheuern, *n.* 4. Skurning, rensning, rengörande.

Scheune, *ſ.* 4. Lada; lider.

Scheuntenne, *ſ.* 4. Tröskloge, loge.

Scheuſelig, Scheußlich, *adj.* o. *adv.* Stygg, vederstygglig, hisklig, faslig; vanskaplig.

Scheußlichkeit, *ſ.* 4. Faslighet, stygghet, vederstygglighet, hisklighet, ohygglighet, gruflighet, afskyvärdhet.

Scheute, *ſ.* Liten barnspruta.

Schicht, *ſ.* 4. Hvarf, lag; visst förelagdt ell. betingadt arbete. S. machen, upphöra att arbeta. — *adj.* o. *adv.* (*Bergv.*) Ein Bergmann wird ſ., då han af sjukdom eller oförmögenhet icke kan arbeta mer. =meiſter, *m.* 3. Uppsyningsman öfver grufarbetare. =ſemmel, *ſ.* 4. Ett slags liten hvetsimla. =weiſe, *adv.* Hvarftals, radtals.

Schichten, *v. a.* Lägga, ställa hvarftals ell. i lag; uppstappla, lägga i hög, ell. högar; stufva (skepp). — *V. n.* h. Fälla tänder (om barn). — ſ. Se Gerinnen.

Schick †, *m.* Skick; brukbarhet, skicklighet; anseende; äfven ett slags fink; *Emberiza lesbia*. Das Kleid hat einen tollen S., är besynnerligt tillskuren, sitter illa. Auf ſeinem S. ſeyn, vara mycket munter; äfven må väl.

Schicken, *v. a.* o. *n.* h. Skicka, sända; inrätta, ställa i ordning; passa ell. skicka sig för, anstå. Sich an ſ., lägga sig till, beredas, tillredas; lämpas, beqvämma sig. Sich in die Zeit, in einen ſ., lämpa sig, beqväma sig efter tiden, efter någon. Sich zuſammen ſ., passa tillsammans, komma öfverens. Es kann ſich wunderlich ſ., saken kan hafva en underlig utgång. So wie es Gott ſchickt, som Gud fogar det. Sich in ſein Elend ſ., bära sitt olyckliga öde med tålamod. Sich ſ.,

skynda sig; äfven bereda ell. laga sig till. Der Himmel ſchickt ſich zum Regen.

Schicklich, *adj.* o. *adv.* Passande, lämplig, tjenlig, duglig, skicklig till; tillbörlig, behörig.

Schicklichkeit, *f.* 4. Skicklighet, tjenlighet, duglighet; tillbörlighet, behörighet; anständighet.

Schickſal, *n.* 1. Öde; olycka.

Schickung, *f.* 4. Sändning, öfversändning, afsändning, skickande, affärdande; öde, skickelse; Guds försyn.

Schiebbliude, *f.* Skufblinda: öfversta seglet på bogsprötet. =bock, *m.* 1. =karren, *m.* 3. Ställning att skjuta något fram med; skottkärra. =fenſter, *n.* 3. =laden, *m.* 3. Skottfönster, skottlucka. =karren, se =bock. =ſack, *m.* 1. Ficka, byxsäck.

Schieben, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich ſchiebe, du ſchiebſt, († ſcheubſt), er ſchiebt († ſcheubt); *imp* ich ſchob († ſchub); *conj.* ich ſchöbe († ſchübe); *part.* geſchoben; *imper.* ſchieb († ſcheub). Skjuta, flytta fram. Kegel ſ., kasta, spela keglor. Ins Gewiſſen ſ., öfverlemna åt någons samvet. Von ſich ſ., se Ablehnen. Er ſchob es auf mich, han sköt skulden på mig. Das Papier, das Zeug ſchiebt ſich, papperet rubbar, tyget skufvar sig. (*Landtbr.*) Der Ochſe ſchiebt, när han drar vagnen eller plogen med pannan. Ein Thier ſchiebt eller es ſchiebt Zähne, när det förlorar mjölktänderna. Die Pflanzen haben gut geſchoben, hafva skjutit eller växt bra. — *V. n.* ſ. Im Gehen ſ. gå lutad och svårmodig.

Schieber, *m.* 3. En, som skjuter fram; fönster- ell. dörrhake, rigel; skottfönster ell. skottlucka; dragläda; spade, skåfvel, skyffel.

Schiedlich, *adj.* o. *adv.* Vänlig, icke stridig, foglig. S. und friedlich leben.

Schiedsmann, se Schiedsrichter.

Schiedsrichter, *m.* 3. Skiljeman, god man. =ſpruch, *m.* 1. Skiljemans dom.

Schief, *adj.* o. *adv.* Sned, skef, vind; oskicklig, tafatt, oriktig, bakvänd. =kopf, *m.* Snedt hufvud. (*Fig.*) En, som tänker skeft. =kreuz, *n.* Andreaskors. =lauf, *m.* Snedt lopp eller som sker i sned rigtning. Der S. eines Schiffes, loxodromi. =maß, *n.* (*Stolm.*) Ett slags vinkelmätt.

Schiefe, *f.* 4. Skefhet, snedhet.

Schiefer, *m.* 3. =ſtein, *m.* 1. Skifer. Einen S. auf jemand haben, vara missnöjd med någon. Einen S. im Herzen haben, hafva någon hemlig sorg. =bruch, *m.* 1. =grube, *f.* 4. Skiferbrott. =dach, *n.* 2. Skifertak. =decker, *m.* 3. Skifertaktäckare. =ſtift, *m.* 1. Skiferstift.

Schiefericht, *adj.* o. *adv.* Som liknar skifer.

Schieferig, *adj.* o. *adv.* Skifrig, fjällig, flisig.

ſich Schiefern, *v. r.* Fjälla eller flisa sig, falla i skärfvor ell. flisor, splittra sig. — *V. n.* Idka förbudet fiske. — h. Smägräla, knota.

Schiefheit, *f.* Skeft omdöme.

Schiefling, *m.* En, som är snedväxt eller tänker skeft.

Schiele, *f.* Gös (fisk).

Schielen, *v. n.* h. Skela, vara vindögd ell. skelögd, snegla, titta på sned. Nach etwas ſ., titta på sned efter, bliga eller snegla på något.

Schielend, *adj.* o. *adv.* Skelögd, vindögd; foränderlig, som skiftar (om färg).

Schieler, *m.* 3. En skelögd ell. vindögd; som tittar på sned efter, bliga eller snegla på; ett ljusrödt Franskt vin. =ſtein, *m.* Labradorsten.

Schielkraut, *n.* Svalört. =ohr, *n.* Vidtutstående öron på en häst, som hafva hvarsin rigtning.

Schiemann, *m.* Skeppsman, som bestyr fockmastens tackling. =garn, *n.* Sjömansgarn eller spunnet garn. =mannen, *v. a.* Skeppsmanna: laga tacklaget eller segelverket.

Schienbein, *n.* 1. Skenben, benpipa. =faß, *n.* 2. (*Alunbr.*) Fyllfat, kimfat, kolfat.

Schiene, *f.* 4. Skena, jernskena; spjäle, spjelk, ribba; brädskifva.

Schienen, *v. a.* Beslå (hjul) med skenor; spjelka (ett benbrott).

Schier, *adv.* Nästan; så när; snart; fort. — *Adj.* Skär, klar, ren; hvit; fin, len. Schiere Butter, skirdt smör. Schieres Fleiſch, rent kött utan ben. Ein ſchieres Ei, ett obefrödadt egg. Schieres Holz, utan qvistar eller knölar. — *S. m.* Se =tuch. =ſchauen, *v. a.* Genommönstra, genomhäckla. =tuch, *n.* Skirduk: gles bomullsväf.

Schieren †, *v. a.* Skira. Eier ſ. Den Pferden ſ., gifva hästarne ren hafre utan hackelse. S. är äfven påskynda; uppmuntra; röra om; putsa, göra klar, ren, glatt, slät. † Bringa garnet på verkstolen. [*tum.*

Schierling, *m.* 1. Odört. *Conium macula-*

Schießen, *v. a.* o. *n. irr.* ſ. Ich ſchieße, du ſchießeſt († ſcheußeſt), er ſchießet († ſcheußt); *imp.* ich ſchoß; *part.* geſchoſſen; *imper.* ſchieß († ſcheuß). Skjuta, lossa, afskjuta; kasta, slänga, skjuta; hinna, komma intill; kasta eller svinga sig, rusa eller springa upp; falla, falla ned; växa, bli stor; räkna kastvis; flyga, som en pil; ljunga fram. Brodt in den Ofen ſ., sätta bröd i ugnen. Den Zügel ſ. laſſen, släppa efter tygeln. In die Höhe ſ., växa, bli stor. Ähren ſ., gå i ax. Das ſchoß mir aufs Herz, jag anade strax intet godt.

Schießloch, *n.* 2. Skjutglugg; styckeglugg eller styckeport (på skepp). =pferd, *n.* (*Jäg.*) Inöfvad häst, bakom hvilken man skjuter på vildbråd. =pulver, *n.* 3. Krut. =ſcharte, *f.* 4. Skjutglugg. =ſcheibe, *f.* 4. Mål, målskjutningstafla. =taſche, *f.* 4. Skjutväska.

Schiff, *n.* 1. Skepp, fartyg; skepp (medlersta delen af en kyrka); väfskötel; knytspole. — *Anm.* I följande sammansättningar nyttjas ömsom Schiffs och Schiff. Det första hänför sig till särskilt eller visst skepp, det sednare är mera obestämdt. Så är t. ex. en Schiffsknecht i allmänhet en matros, som nyttjas till de ringaste sysslor på skepp, men Schiffsknecht, är matros på ett visst bestämdt skepp. =bar, *adj.* o. *adv.* Segelbar. =bau, *m.* 1. Skeppsbyggeri. =bühne, *f.* 4. Skeppsdäck. =bruch, *m.* 1. Skeppsbrott. =brüchig, *adj.* o. *adv.* Förolyckad, strandad; förderfvad eller förlorad genom skeppsbrott; som lidit skeppsbrott. =fahrt, *f.* 4. Sjöfart; farvatten. =junge, *m.* 4. Skeppsgosse. =männiſch, *adj.* och *adv.* Sjömans . . . =pfund, *n.* 1. Skeppund. =roſe, *f.* Vindskifva. =ſand, *m.* Barlast. =ſäule, *f. Columna rostrata*: pelare, prydd med bogspröt, ankaren o. d. till minne af någon sjöseger. =ſeil, *n.* Kabel, kabeltross, ankartåg. Kleine =ſeile, tackel och tyg. =ſchuh, *m.* Ett mått af 1 Ruthe, i längd och bredd, samt en fot tjockt. =ſteif, *n.* Ett undersegel på skepp. =ſtopfer, *m.* Kalfatrare, som stoppar och lagar en skeppsläcka. =theil, *n.* Andel i ett skepp. =werft, *n.* Skeppsvarf. = =käfer, *m.* Ett slags bödel (insekt), *Cantharis navalis*. =werken †, *v. n.* Arbeta, förrätta handarbete. =wurm, *m.* Skeppsmask: ett slags snäcka, *Teredo navalis*. — Schiffsbauch, *m.* Innersta rummet i skeppet. =bekleidung, *f.* Inre och yttre beklädningen på ett skepp. =boden, *m.*

Skeppsrum. =brücke, *f.* Skeppsbro, skeppsbrygga. =fahne, *f.* Flagg, flagga. =form, *f.* Mallar eller form hvarefter skeppsskråfvet bygges. =freund, *m.* Skeppsredare. =fuge, *f.* Sål eller springa på fartyg, hvari dref stoppas. =geleite, *n.* Convojskepp. =gerippe, *n.* Skråf af ett skepp. =gerüst, *n.* Ställning utanpå fartyg att stå på. =halter, *m.* En art sugare (fisk), *Echeneis naucratis.* =kammer, *f.* Kajuta. =kiste, *f.* se Seekiste. =krone, *f.* Guldkrans som gafs den, hvilken i en sjödrabbning först besteg ett fiendtligt skepp, *Corona navalis* l. *rostrata.* =leiter, *m.* Styrman. =mat †, *m.* Matros. =patron, *m.* Skeppare eller skeppsägare. =rath, *m.* Sammankomst af alla Officerare på ett skepp, till rådslag. =raum, *m.* Skeppsrum eller botten i ett skepp under nedersta däcket. =rippen, *pl.* Vränger. =rüstung, *f.* Utrustning af ett skepp med hvad dertill hör. =schnabel, *m.* 1. Spröte. =spiegel, *m.* Akterspegeln på ett skepp. =volk, *n.* 2. utan *pl.* Besättning. =vortertheil, *n.* 1. Framstam, förstäf. =zwieback, *m.* 6. Skeppsbröd, knalle.

Schiffen, *v. n.* f. o. h. Segla. — *V. a.* Föra till sjös, föra öfver haf eller vatten.

Schiffer, *m.* 3. Skeppare; sjöman, sjöfarande, båtsman; båtkarl, färjkarl. =zirkel, *m.* Instrument till sjös, i form af en cirkel, att af en orts bredd finna dess längd. [små fartyg.

Schiffern, *v. n.* o. *a.* Fara eller föra på

Schiften, *v. a.* o. *n.* Ein Gewehr f., sätta skaft eller handtag på ett gevär. (*Falk.*) Ein Habicht f., sätta friska vingfjädrar på honom. (*Timmerm.*) Einen Sparren f., förbinda en sparre längs utåt en annan. — *V. a.* Dela, skifta. — *V. n.* h. Bli tunn, skufva sig (om tyg).

Schiftig, *adj.* o. *adv.* Vriden, sned; hänfull, föraktlig (om miner).

Schild, (d som t) *m.* 1. Sköld, vapensköld, sköldemärke; hjertsköld öfver nyckelhål; plåt under en portklapp; försvar, beskyddare. (*Fig.*) Skärm. Zum Schilde geboren seyn, vara af adelig härkomst. (*Fig.*) Er führt nicht viel Gutes im Schilde, han har ej mycket godt i sinne. (*Handw.*) Embetsmärke, skylt öfver en handtverkares port. Den S. einziehen, lägga ned handtverket. (*Smed.*) Skylten: blecket eller messingsplåten omkring nyckelhålet på en dörr. S. är äfven en svag mur mellan två starka pelare, i synnerhet på trädgårdsmurar; skalet på en sköldpadda; ett bredt tjockt brosk på vildsvins rygg; bröstfjädrarne på rapphöns o. d.; elektrophor eller hartskaka vid elektriska försök. (*Jäg.*) Målad bild af ett djur, bakom hvilken skjutes på vildbråd. (*Slagt.*) Ett visst stycke af bogen på en oxe. (*Skom.*) Tjockaste stycket på höften af buntläder. (*Trädg.*) Das Oculiren mit dem Schilde, se Anschilden.

Schild, *n.* 2. Skylt. =amsel, *f.* 4. Ringtrast. =bürger, *m.* 3. Borgare ifrån Schilda i Saxen: svarar mot Telgetoker. =fisch, *m* 1. Skalfisk. =halter, *m.* 3. Vapenhållare, sköldhållare. =käfer, *m.* 3. Hjelmbagge. =knappe, *m.* 4. Vapendragare. =kröte, *f.* 4. Sköldpadda. (Schildkröt, *n.*) Sköldpadda ell. sköldpaddskal. =kröten, *adj.* o. *adv.* Af Sköldpadd. =schlange, *f.* 4. Slungorm. =träger, se Schildknappe. =wache, *f.* 4. Skyltvakt; utpost.

Schilddor, *m.* 1. Ett Franskt guldmynt om nie ecus ell. 27 livres.

Schilden, *v. a.* Förse med sköld. Beskydda, försvara med en sköld.

Schilderei, *f.* 4. Måleri, målning, skilderi, tafla.
Schilderer, *m.* Målare; kattunstryckare, som med pensel anlägger färger, hvilka icke kunna tryckas.
Schilderhaus, *n.* 2. Vaktkur; skyllerkur.
Schilderig, *adj.* o. *adv.* (*Bot.*) Fjällig.
Schildern, *v. a.* Måla, afmåla, taga af, skildra, afskildra. — *V. n.* h. Stå på post.
Schilderung, *f.* 4. Afskildring, föreställning, beskrifning, afmålning.
Schildig, *adj.* o. *adv.* Försedd med sköld.
Schilf, *n.* o. *m.* 1. Rör, vassrör, säf. =klinge, *f.* Stukatklinga. =meer, *n.* 1. Röda hafvet, Arabiska viken. =rohr, se Schilf.
Schilfen, *v. a.* Förse med rör eller säf. Die Gläser f. die Glasscheibe.
Schilficht, *adj.* o. *adv.* Lik rör ell. säf.
Schilfig, *adj.* o. *adv.* Beväxt med vass eller säf.
Schillermoos, *n.* 1. Mossa, som skiftar färg.
Schiller, *m.* Hvad som skimrar; skimrande färg eller glans. =bolz †, *m.* Trollslända. =spath, *m.* Labradorsten: ett slags spat, som skiftar med allahanda färger; äfven lökgrön serpentinsten, med insprängd guldglimmer. =stein, *m.* Opal; äfven Labradorsten. =taffet, *m.* Ett slags skiftande taft. =vogel, *m.* En dagfjäril, *Papilio Iris*. =wein, *m.* Ett slags rödlätt vin, som hvarken är rödt ell. hvitt.
Schillern, *v. n.* h. Skifta; omskifta; spela med olika färger.
Schilling, *m.* 1. Skilling; stryk af ris ell. piska, risbastu. smögel.
Schimmel, *m.* 3. Skimmel, ljusgrå häst;
Schimmel, *m.* 1. Mögel, möglighet.
Schimmelicht, *adj.* o. *adv.* Lik mögel.
Schimmelig, *adj.* o. *adv.* Möglig.
Schimmeln, *v. n.* h. Möglas.
Schimmer, *m.* 3. Skimmer, sken, ljus, glans, lysnad, klarhet, skymt.
Schimmern, *v. n.* h. Skimra, lysa, blänka, skina, glänsa, glimma. Ich konnte es nur s. sehen, jag endast kunde se en skymt deraf. — *V. a.* Verka genom skimmer.
Schimmlig, *adj.* o. *adv.* Möglig.
Schimpf, *m.* 1. Skymf, förolämpning, nesa, skam, vanära, skamfläck. Den S. auf sich sitzen lassen, tillåta att man tillfogar en skymf, ell. sätter på en skamfläck. =name, *m.* 5. Öknamn. =wort, *n.* 2. Ovett, skällsord; skymfligt ord.
Schimpfen, *v. a.* Förolämpa, smäda, skymfa, vara ovettig på.
Schimpfen, *n.* 3. Förolämpning, smädelse, skymfning, ovett. sfar.
Schimpfisch, *adj.* o. *adv.* Som gerna skymf.
Schimpflich, *adj.* o. *adv.* Förolämpande, skymflig, ovettig, skymfande, neslig, skamlig.
Schindaas, *n.* 2. As, luder; liderlig kona.
Schindanger, *m.* 3. Ställe dit as och orenlighet kastas. =mähre, *f.* 4. Dålig häst, skinkmärr, kamp.
Schindel, *f.* 4. Takspån; brädlapp; äfven spjäla. — *S. m.* Gös. =dach, *n.* Spåntak. =decker, *m.* En, som spånslår ett tak. =eisen, *n.* Ett verktyg hos takspånmakare att inhugga fogor i spånen.
Schindeln, *v. a.* Förse med takspån; spjäla.
Schinden, *v. a. irr.* Ich schund, *imp.*: ich schünde, *conj.*; geschunden, *part.*; schinde, *imper.* Flå, rifva, skafva huden, skinnet af; skinna, preja, plåga. Einen Baum s., ovårdigt barka ett träd. Sich s., skrubba eller skafva skinnet på sig.
Schinder, *m.* 3. Bödel; flåbuse, skinnare, prejare. =grube, se Schindanger. =knecht, *m.* 1. En bödels eller flåbuses dräng, rackarknekt, bödelsknekt. =mäßig, *adv.* På bödelsvis; på skinnarvis.
Schinderei, *f.* 4. Afdragarens boställe; äfven dess syssla och arbete; luderplats;

värdshus der gäster prejas; skinneri, prejeri.

Schinkel, se Schenkel. =haken, *m.* (*Skepp.*) Skinkelhake: tåg med två platta hakar att vinda upp tunnor och fat ur fartyg.

Schinken, *m.* 3. Skinka: Einen faulen I. im Salze haben, hafva att frukta för eftersläng.

Schipp, *m.* Ett arealmått. I Schleswig håller en S. Landes 24 Quadratruthen, hvaraf 16 qv. fot.

Schippe, se Schaufel.

Schirken, *v. n.* h. Låta, som en bofink ell. syrsa; äfven kasta smörgås på vattnet.

Schirl, *m.* (*Bergv.*) Skörl; äfven vid Tyska tenngrufvorna en grof skörllik jernbinda ell. hornblende. =haar, *n.* Grofva hår i ull, som icke taga någon färg.

Schirm, *m.* 1. Skärm emot drag; eldskärm; ljusskärm; beskärm, beskydd; skygd. (*Bergv.*) Ytan af en gång. (*Bot.*) Blomflock. *Umbella.* (*Jäg.*) Se Scheibe; äfv. jagtkoja. (*Böss-sm.*) De yttre stafvarne under pannan på ett gevärslås. =blume, *f.* 4. Blomskärm, blomflock. =dach, *n.* 2. Vädertak, skjul, lider; beskärm. =fell, *n.* 1. Förskinn, förkläde. =herr, se Schutzherr. =krieg, *m.* 1. Försvarskrig. =leder, *n.* 3. Läderdörr på en vagn. =werk, *n.* 1. Försvarsverk. =vogt, *m.* 1. Skyddsherre.

Schirmen, se Schützen.

Schirmer, *m.* (*Jäg.*) Ett slags vindhundar, som beskärma haren, att de andre hundarne ej må rifva sönder och uppäta honom.

Schirmling, *m.* En, som njuter beskärm eller skydd af en annan.

Schirrmeister, *m.* 3. Vagnmästare; hållkarl.

Schitterig, *adj.* o. *adv.* Tunn (om väf).

Schlabbern, *v. a.* o. *n.* Läppja, slafsa i sig som en hund; spilla på sig; äfv. sladdra.

Schlacht, *f.* 4. Slagtning; träffning. =bank, *f.* 1. Köttbod; ställe der boskap slagtas. =bar, *adj.* o. *adv.* Slagtgill, som duger att slagtas. =essen, *n.* Slagt. =feld, *n.* 2. Slagtfält, valplats. =felle, *pl.* Skinn, som afdrages slagtade får. =geld, *n.* Slagtarelön: äfven afgift på köpmansgods för bollverks eller dammars underhåll. =haufen, *m.* En hop soldater, äfven en hop boskap, som är bestämd att slagtas. =haus, *n.* 2. =hof, *m.* 1. Ställe der boskap slagtas. =herr, *m.* Magistratsperson i vissa Nedertyska sjöstäder, som har uppsigt öfver bollverken eller vattendammarne. =laterne, *f.* Lysande laterna på krigsskepp under en nattbatalj. =meister, *m.* Person, som förstår att göra bollverk mot vattnet (i Nedertyska Marschländerna). =monat, *m.* Slagtmånad, November. =opfer, *n.* 3. Slagtoffer. =ordnung, *f.* 4. Slagordning; äfven ordning, hvarefter slagtare slagta och försälja köttet. =pferd, *n.* Häst, som för varor till eller från hamnarne; äfv. stridshäst. =schreiber, *m.* Edsvuren person i vissa Nedertyska sjöstäder, som upptecknar skeppsladdningarne och håller räkning öfver inkomsterna (=geld) =schlüssel, *f.* Ett fat med kött eller korf, eller båda delarna, som skickas till vänner och bekanta när man håller husslagt. =steuer, *f.* Afgift för slagtad boskap. =stück, *n.* Stycke af ett slagtadt kreatur, gifvet såsom skänk; äfven bataljstycke. =verband, *n.* (*Skepp.*) Lastlafve eller trossbotten der de sårade förbindas; äfven deras förbindning. =vogt, *m.* Uppsyningsman öfver flodhamnar och der liggande skepp. =wagen, *m.* Vagn eller annat åkdon, hvarmed varor föras ifrån hamnarne. =zettel, *m.* Slagtsedel, till bevis att ett slagt-

kreatur är infriadt, och slagtaren således har lof att slagta det; äfv. uppsats öfver laddningen af ett skepp, hvarefter =geld betalas.

Schlachten, *v. a.* Slagta. (*Fig.*) Uppoffra. — *V. n.* h. Nach einem ſ., bräs ell. slägtas på någon. Aus einer guten Familie ſ., härstamma.

Schlachten, *n.* 3. Schlachtung, *f.* 4. Slagtande, slagtning.

Schlachter, Schlächter, *m.* 3. Varfågel, blåfot; slagtare.

Schlack, *m.* Grundfälle af salpeterlut. † En klick, del af en tjock och mjuk massa, t. ex. murbruk o. d. (*Jäg.*) Sysslolös och kringlöpande hund. =wurſt, *f.* Korf, gjord af ändtarmen.

Schlacke, *f.* 4. Slagg af smälta metaller; slagg ell. skum på metaller.

Schlackenbad, *n.* Ett bad der vattnet blir varmt genom inkastad bet slagg. =bett, *n.* Slaggvarp. =erz, *n.* Skör glaserts: ett slags blygrå silfvermalm. =gang, *m.* (*Hyttv.*) Gång eller rör, hvari slaggen rinner ur masugnen. =gut, *n.* Slagg. =haken, *m.* Jernkrok att draga slaggen ur förhärden i slagg-gropen. =halde, *f.* Slaggvarp, efterhög. =kienſtock, *m.* (*Hyttv.*) Koppar, som vid segringen blir stående på segerhärden. =ſtein, *n.* Spettslagg: den fina slaggen, som faller eller brytes af den gröfre. =kobalt, *m.* Ett slags kobolt, som liknar svampig slagg. =tra=nich, *m.* Slaggvind. =krücke, *f.* (*Saltv.*) Krycka, hvarmed slaggen drages från rosten. =läufer, *m.* Arbetare, som lägger den ofyndiga slaggen i hög. =ofen, *m.* Smältugn, som nyttjas till slaggsmältning. =ſau, *f.* Härdbrott. =ſchicht, *f.* Den myckenhet slagg, som efter ugnens värmning störtas i ugnen. =ſtein, *m.* En stenartad massa, som skiljer sig ifrån malmen och drar silfver till sig. =ſtich, *m.* (*Hyttv.*) Den slagg, som vid smältarbetets början släppes ur ugnen, att se om ugnen är behörigt varm för att sätta upp malm derpå till smältning. =wäſcherei, *f.* (*Bergv.*) Sofring: after- och sofrebruk. =werk, *n.* Allahanda slags blandad slägg. =zinn, *n.* Tenn, som smältes ur tennslagg och ger det bästa och smidigaste tennet.

Schlacken, *v. n.* h. Slagga, gifva slagg. Ein Erz ſchlacket ſehr, när den lemnar mycket slagg.

Schlackerer, *m.* En, som säljer till underpris eller sluddrar bort sina penningar.

Schlackerig, *adj.* o. *adv.* Mycket slaskig (om väderlek).

Schlackern, *v. n.* h. o. ſ. Slackra: stänka full med vatten när man ror; slaska; vackla, bli rankig eller sladdrig; gå ovårdigt i smutsigt väder. — *V. a.* (*Hand.*) Sälja till underpris, sluddra bort sina varor.

Schlackig, *adj.* o. *adv.* Slaggig, slaggfull; smutsig, orenlig; slapp, slak, lös.

Schladden, *v. a.* (*Skepp.*) Sladda: omvira med gammalt tågverke.

Schladding, *m.* Gammalt tågverke till beklädning på ankartåg o. d.

Schlaf, *m.* 1. utan *pl.* Sömn, lur. =apfel, *m.* Sömntorn på törnbuskar. =bank, *f.* Sängbänk, fallbänk. =deich, *m.* Dike ell. graf, som anlägges bakom hufvuddiket, i fall det skulle gå sönder; äfv. dike, som är öfverflödigt genom förläggning af ett nytt dike. =fieber, *n.* Feber, som åtföljes af en omvexlande onaturlig benägenhet till sömn. =fittig, *m.* Slapp hängande vinge; äfven sladdrig ärm på en klädning. =frau, *f.* Mätress; äfven fru, som herbergerar vänner öfver natten. =gänger, *m.* Sömngångare. =geld, *m.* 2, Betalning för nattqvarter. =hoſen, *pl.*

Kalsonger. =kammer, *f.* 4. Sängkammare. =kammerod, *m.* 4. Sängkamrat. =lilie, se Affodill=lilie. =los, *adj.* o. *adv.* Sömnlös. =losigkeit, *f.* 4. sömnlöshet. =mütze, *f.* 4. Nattmössa; sömnaktig menniska. =mützig, *adj.* o. *adv.* Sömnaktig och trög. =ratz, *m.* Murmeldjur. (*Fig.*) En storsofvare. =rock, *m.* 1. Nattrock. =stelle, *f.* 4. Sofställe, nattläger, nattqvarter. =sucht, *f.* 4. Sömnsjuka; sömnaktighet. (*Fig.*) Hög grad af tröghet eller brist på verksamhet. =tisch, *m.* Fallbänk. =trank, *m.* Sömndryck. =trunk, *m.* Qvällsdryck: en dryck, som tages innan man går till sängs; bör ej förblandas med =trank. =trunken, *adj.* o. *adv.* Förtyngd af sömn, mycket sömnig. =wamms, *n.* 1. Natt-tröja. =zeug, *n.* 1. Nattkläder. =zimmer, *n.* 3. Sängkammare.

Schlaf, *m.* 1. *pl.* Schläfe, Tinning. =ader, *f.* 4. Tinningsåder. =beinfuge, *f.* 4. Tinningsömn.

Schlafen, *v. n. irr.* h. Ich schlafe, du schläfst, er schläft; *imp.* ich schlief; *part.* geschlafen; *imper.* schlafe, schlaf. Sofva. S. gehen, sich s. legen, gå till sängs. Eine Sache s. lassen, låta ligga en sak, ej uppröra henne igen. Dies weckte den Funken der Tugend wieder auf, der in seiner Brust schlief, som låg dold i hans bröst. Bei jemanden s., hafva samlag med en. Der Fuß schläft eller schläft ein, foten sofver ell. lär domnad.

Schläfer, *m.* Sofvare.

Schlafer, *m.* (*Skepp.*) Följare innanpå förstäfven. S. der Beting, betingstötta.

Schläferig, se Schläfrig.

Schläfern, *v. impers.* h. Blifva sömnig. Es schläfert mich, mich schläfert, es hat uns geschläfert. — *V. a.* Göra sömnig.

Schlaff, *adj.* o. *adv.* Slapp, slak, los; vek, efterlåten, forslappad, svag, kraftlös.

Schlaffheit, *f.* 4. Nedspänning, slappande, slapphet, slaknande, slakhet; eftergifvande, efterlåtenhet.

Schläfrig, *adj.* o. *adv.* Sömnig; sömnaktig; trög. =keit, *f.* 4. Sömnighet; tröghet, sömnaktighet.

Schlag, (läs: Schlach), des =es, *pl.* Schläge. *m.* 1. Slag, stöt, hugg; (stöt af åkdon på ojemn väg); sparkning bakut (af hästar); knall; slag; lof; takt, tempo, (i musik); säng (näktergalens); dufslag; vagnsdörr; fall-lucka; fotsteg på en vagnsdörr; gärde ell. åkerskifte; prägel, stämpel; slag, sort. (*Fågelf.*) Slagbur för fåglar. (*Skepp.*) Väg eller streck, som skeppet gör vid lovering, hvar gång innan det vändes; äfven sjösqvalp. (*Klädesv.*) Ett visst mått om 9 ell. 10 fot. (*Möln.*) De små rännilarne eller fårorna i qvarnstenar. — S. är äfven hvarf eller slag af ett tåg, som omlindas. S. des Schiffs, slaget eller läsidan af ett skepp i fören, der sjön slår emot. S. unten am Steuer, stråstycke ell. tillökning under roret. (*Fiske*) Stjerten på en fisk. (*Jäg.*) Djupt sår eller hugg efter ett vildsvin. Schläge kallas i Franken de breda grafvarne i ändan af vinbergen, der vattnet samlas. S. är ock vid torfgräfning i kärr ett mått på den skurna torfven, som utgör en yta af 32 fots längd och 8 fots bredd. 8 Schläge, utgöra ett dagsverke, som således innehåller 2,048 qv. fot eller 8,192 st. torf. (*Fyrv.*) Slag eller smäll i en raket. (*Slagt.*) Slag för hufvudet på slagtkreatur. Der kleine S., då småkreatur, lam o. d. slagtas. S. halten, hålla takten vid tröskning, smidning, o. s. v. † Er hat einen S. von der Windmühle, han är förryckt. S. eller Schlagbaum, *m.* 1. Bom, slagbom. S. ell. Donnerschlag, *m.* 1. Åskslag, dunderslag. S. ell. Tauben=

ſchlag, dufslag. S. eller Holzſchlag, *m.* 1. Småskog, ungskog; skogshygge, tiden till skogshygge, utsedd skog till fällning. S. ell. Schlagfluß, *m.* 1. Slag. Den S. bekommen, få slag. Mit dem Schlage vier, på slaget fyra. =ader, *f.* 4. Pulsåder. =balken, *n.* 3. Svängel på vindbryggor. =bar, *adj.* o. *adv.* Som duger att fällas eller huggas. =baum, se under Schlag. =beere, se Kreuzdorn. =betten, *pl.* (*Skeppsb.*) Slädar. =bogen, *m.* Ett slags fågelgiller. =bohrer, *m.* Huggjern eller mejsel att slå hål i dörrklinkor o. d. =brücke, *f* Vindbro. =brunnen, *m.* Fontanell: öppning i hjessbenen på barn. =bug, *m.* (*Sjöf.*) Sträckbog. =eiſen, *n.* Ett verktyg af jern att slå på; äfv. ett jern, som tager in i taggarne af ett hjul att hålla det fast. (*Mur.*) Ett jern med långt skaft, att röra om kalk vid dess släckning. =faß, *n.* 2. Liten tunna, kagge. =fluß, se under Schlag, =gatter, *n.* (*Fortif.*) Liten gallerport vid yttersta ändan af en stads- eller fästningsport. =gewicht, *n.* Lodet, som sätter slagverket i gång i ett ur =gold, se Knallgold. =kraut, *n.* 2. Vild cypress. =lauwine, *f.* Lavin eller snöras, som icke far så fort fram, men härjar och nedslår allting. =licht, *n.* (*Måln.*) En liflig, skickligt anbragt ljusstråle för att låta den delen af en figur komma fram, som mest är utsatt för det infallande solskenet. =lien, *f.* (*Timmerm.*) Slaglina. =loth, *n.* Slaglod, lödkorn. =nagel, *m.* Lodräta stifter i kuggbjulet, som häfva och åter sänka hammaren i slagur. =netz, *n.* Slagnät, som slår ned när det vidrören; äfv. raket i volantspel. =note, *f.* (*Musik.*) Not, som utbåller en hel takt. =pfal, *m.* Främre stolpen hvaremot en gallerdorr vid häckar o. d. slår och hvarvid den fastläses. =pulver, *n.* Pulver emot slagfluss. =pumpe, *f* Skeppspump. =regen, *m.* 3. Slagregn, hällregn. =ring, *m.* Fingerring, som skall bevara för slagfluss. =röhre, *f.* Bleckrör med trattformig öppning, som sättes i fänghålet att affyra kanoner. =ruthe, *f.* Slagruta. =ſaat, *m.* =ſame, *m.* Frön, som användas till oljepressning. =ſchatten, *m.* (*Mål.*) Den starkare skuggan af en kropp, som står i en annans svagare skugga, hvilken omedelbart betäcker den för solskenet. =ſchatz, *m.* 1. Mynträttighet, slagskatt. =ſcheibe, *f.* (*Urm.*) Skifvan i slagur, som bestämmer antalet af slagen för hvar timme. =ſchieber, *m.* (*Bag.*) Lång ungspade att skjuta semlor in i ugnen. =ſchlüſſel, *m.* Nyckel till en slagbom öfver en väg. =ſchreiber, *m.* Skrifvare vid en slagbom. =ſchwelle, *f.* Tröskel, hvari =ſtänder stå, och hvaremot slussportarne sluta nedantill. =ſeite, *f.* Slagsida på ett skepp. =ſpindel, *f.* (*Svarfv.*) Träspindel med hål, hvari tappen inslås af det stycket, som skall svarfvas. =ſpule, *f.* De starkaste pennorna i en gåsvinge. =ſtampfe, *f.* (*Pappersbr.*) En stor 3/4 centner tung jernhammare att glätta papper. =ſtänder, *m.* (*Vattenb.*) De två tjocka ständare, som gå upp ifrån tröskeln till slagbalken. (*Skeppsb.*) Slagstinnare: ekständare eller bjelkar invändigt i ett skepp =taube, *f.* Tam dufva, som underhälles i dufslag. Die zahme S. se Haubentaube. =tuch, *n.* Packduk af ull och lin. =wand, *f.* (*Jäg.*) Nät, som kan fällas upp och ner. =waſſer, *n.* Slagvatten: kallas äfven Ungerskt vatten, emedan en Drottning Elisabet i Ungern skall hafva uppfunnit det. (*Skepp.*) Slagvatten: vatten, som blir stående midti skeppet och ej hinner till pum-

pen. swelt, f. (*Kyrk*) Det håll eller altstånd, hvarpå en elektrisk gnista går öfver till en annan kropp. smide, n. s. Falkeskr. swelt, n. Stöfning. swelt, n. 1. Slagverk eller spelverk i ur.

Schlåg, *pl.* Grafvar i ändan af ett vinberg, som uppfånga det rinnande vattnet.

Schlägel, *m.* 3. Klubba. klapprås; raket till bollspel; lär, lärstycke; trumpinne. -fisch, *m.* Hammarhaj. -stell, *m.* (*Bergv.*) Arbetskamrat i en ort. -stube, *f.* Djupaste stället i en fiskdam. -stuhn, *adj.* o. *adv.* (*Jäg.*) Lös i låret (om hjortar). -smitch, se Buttermitch.

Schlägla, *v. n.* h. Fela, bråka ett litet fel. (*Jag.*) Halta (om hjortar).

Schlagn, *s. o. adv.* Se Schlåg, bu schlagst, er schlägt; *imp.* ich schlug; *conj.* ich schlüge; *part.* geschlagen; *imper.* schlage, schlag. Slå, hamra, stöta; klappa, bulta; dubba; stampa (olja); lägga (t. ex. en bro); falla (träd, ved). Er ist in aller Nächt ein geschlagener Mann, han är i allt afseende en plågad man. Eine Wunde f., sära. In den Kot f., göra akta. Sich hinter dem L., sända sig till venster. Es auf eine Waare f., höja priset på en vara. — *F. n.* f. o. h. Bulta, klappa på en dörr; gifva på, rusa på; stryka upp en; falla, falla ned; vackla; sparka, slå bakut; slå (om klockor); sjunga (som näktergalen), skälla (om hundar). In Eocken f., lägga i lockar. Das schlägt nicht in mein Fach, det är icke min syssla. Der falte Brand schlug dazu, kallbrand kom dertill. Aus der Art f., varieras; ej slägta sin slägten. Sein Gewissen schlug ihn, hans samvete vaknade. In die Schanze f., våga, ej akta.

Schlägar, *m.* 3. En som slår; slagskampe, öfversittare; slagga.

Schlägerei, *f.* 4. Slagsmål, handgemäng.

Schlaken, *v. a.* (*Sof.*) Göra seglen lossare. Schlaken, *v. n.* Gyttja, dy, åfsa, mudder.

Schlämmen, *v. a.* Arbeta upp utur dy; rensa ifrån gyttja, muddra, upprensa; skölja, vaska. — *F. n.* h. Leifva jemt i fylleri, frässa, rusa, rusta.

Schlämmen, *v. n.* h. Sätta eller gifva gyttja, dy; äfv. fyllas, betackas med gyttja.

Schlämmer, *m.* 3. Rensare; tvättare, vaskare; rustmakare. -fass, *n.* Vaskfat.

Schlämmerei, *f.* 4. Fylleri, dryckenskap, liderlighet, frässeri, rustande, rucklande.

Schlämmigt, *adj.* o. *adv.* Lik dy eller gyttja.

Schlämmig, *adj.* o. *adv.* Dyaktig, gyttjig, dyfull, åfsig, moddig, stöpig.

Schlampen, *v. a.* o. *n.* h. Sörpla, sluka i sig vätvaror (om hundar); äfven slampra på ovårdigt och lidelt.

Schlang, *f.* 4. Orm; huggorm; ett långt läderrör vid brandsprutor. (*Brann.*) Kopparrör, som slänger sig flera hvarf omkring i kyffatet. (*Bergv.*) Tillbringare af läder eller starkt tjärad segelduk; äfven messingsesset på en bössekolf. (*Astr.*) Ormen: en stjernbild; äfven fältslånga: ett slags långt faltstycke fordom.

Schlängerlicht, *adj.* o. *adv.* Som slingrar sig, gå i bugter.

Schlängeln, *v. r.* Slingra sig, gå i bugter; finda sig omkring.

Schlangenbalg, *m.* 1. Ormskinn. -brut, *f.* 4. Ormars afsloda. -eyer, n. 2. Ormbunke. -kruthe, *f.* 4. Mercurii staf. -spritz, *f.* 4. Spruta med slang. -stab, *m.* Caduceus: Mercurii staf. -stecher, *m.* Trollslända. -stein, *m.* En fiällig limsten med serpentinkorttar, *Opiates*; äfven ett stycke hjortshorn rostadt i elden. -stich, *m.* Ormsting; äfven en sort stickning till.

Digitized by LooBOle

söm. =weg, *m.* 1. Krokväg. =wundkraut, *n.* 2. Ärenpris. =zünglein, *n.* 3. (*Bot.*) Läketunga.

schlank, *adj.* o. *adv.* Smärt, smal, fin, spenslig, tunn, rankig, klen.

Schlankheit, Schlankigkeit, *f.* 4. Smärthet, spenslighet.

schlapp, se Schlaff. — *S. m.* Smäll, smask. † Liten skinnmössa eller karpus. =hut, *m.* Slokig hatt.

schlappe, *f.* 4. Förlust, skada.

schlappen, Schlappern, *v. a.* o. *n.* h. Hänga slapp eller sladdrig; läppja, slafsa, som hundar; äfven hasa eller gå ovårdigt med tofflor.

schlaraffe, *m.* 4. Lätting, dagdrifvare.

schlaraffengesicht, *n.* 2. Contrabandsansigte. =land, *n.* utan *pl.* Utopien, lättingars land.

schlarfe, *f.* Hasor: stora lätta tofflor utan bakstycke.

schlarfen, *v. n.* h. Gå i hasor och släpa fötterna efter sig.

schlau, *adj.* o. *adv.* Slug, listig, klyftig. =kopf, *m.* 1. Lufver, klippare.

schlauch, *m.* 1. Läderflaska, läderrör, vinsäck. (*Bot.*) Ett slags vattenblåsa: bihang, *Ascidium*, på vissa växter, t. ex. på *Nepenthes destillatoria*, som innehåller rent vatten. Der S. an einer pumpe, spygap. — S. bet. äfven skinnet eller slidan omkring frodlemmen på hästar och åsnor; lökstjelk; isterbuk: i synnerhet det hängande skinnet under halsen. =artig, *adj* o. *adv.* (*Bot.*) Lik en vattenblåsa, *Ascidiformis*. =bohrer, *m.* Ett slags borr att tappa vin ur faten. =ruthe, *f.* Så kallas 6 alnar långa ekrör i vattenledningar, hvarigenom vattnet utledes. =schwamm, *m.* Ett svampslägte, *Ascidium*. =spritze, se Schlangenspritze. =thierchen, *n.* Ett slags infusionskräk, *Vibrio anguillula*.

Schlauchicht, se Schlauchartig.

Schlaudern, *v. n.* h. Vara försumlig, vårdslös, efterlåten; skrilla.

Schlauheit, *f.* 4. List, knep, svek, puts, slughet. =sinn, *m.* Slughetsorgan, som enligt Galls system sitter öfver örat bakom tjuforganen.

Schlecht, *adj.* o. *adv.* Dålig, slät, oduglig, usel, lumpen, föraktlig; ond, elak, låg, nedrig, gemen. Recht und s., rätt och slätt. Einer schlechten Ursache wegen, för en ringa orsaks skull. Eine schlechte Besoldung, en liten lön. S. Geld, dåliga penningar. S. Wetter, elak väderlek. Eine schlechte Mahlzeit, en mager måltid. Die Ernte ist dies Jahr nur s., klen. Schlechte Zeiten, svåra tider. Eine schlechte Entschuldigung, en lam ursäkt. Ein schlechter Soldat, en gemen soldat. Eine schlechte Handlung, en nedrig gerning. Schlechter Trost, svag tröst. Er ist vom schlechten Herkommen, låg härkomst. Dazu hat er schlechte Lust, han har ej stor håg dertill. S. von jemand denken, tänka illa om någon. Der Handel steht s., det står illa till med handeln. Seine Sachen stehen s., han är i svåra omständigheter, i stort betryck. Er ist s. bestanden, han har gjort illa ifrån sig, har ej inlagt någon heder. Er hat eine schlechte Messe gehabt, han lär icke rosa marknaden. — *S. n.* Se Geschlecht. =hin, *adv.* utan förbehåll, enkelt, okonstladt; endast och allenast. =weg, *adv.* Helt kort, utan krus.

Schlechte, *f.* (*Bergw.*) Hvarf, lager; lodräta klyfter, som likna drummer; äfv. dam af fasciner.

Schlechterdings, *adv.* Ovilkorligen, promt.

Schleck †, *m.* Slickning; så mycket man slickar i sig på en gång; äfven sött läkmedel, som suges och smälter i munnen.

Schlacken, *v. a.* o. *n.* h. Slicka, snaska, se Naſchen.

Schlecker, se Leckermaul. (*Jäg.*) Hjort, som icke har någon viss betesplats, utan vandrar omkring för att träffa bästa stället. =haft, se Leckerhaft.

Schleckerei, se Leckerei.

Schleet, *s.* Släp: machin, hvarmed skepp ſuppvindas.

Schlehe, *f.* 4. Stärkbär, slån.

Schlehenbaum, *m.* 1. Schlehdorn, *m.* 2. Stärkbärsbuske.

Schlei, *m.* 1. (fisk) Sutare, lindare.

Schleichen, *v. n. irr.* ſ. o. ſich — *v. r. irr.* Gå sakta eller långsamt; slinka in, oförmärkt insmyga sig; vara släpande, långsamt, matt och kraftlös. Ein ſchleichendes Fieber, en tärande feber.

Schleicher, *m.* 3. Lismare, skenhelgon.

Schleichhandel, *m.* 3. Lurendrejeri. =brief, *m.* Bytesbref (i synnerhet rörande utbyte af lifegne). =fieber, *n.* Lönnfeber, hemligt tärande feber. =gift, *n.* Hemligt eller omärkligt och långsamt dödande gift, *Aqua toffana.* =gut, *n.* Contraband, smyggods. =händler, *m.* 3. Lurendrejare. =treppe, *f.* 4. Lönntrappa. =weg, *m.* 1. Lönnväg, smygväg.

Schleicherei, *f.* Smygning, hemlig gång. (*Fig.*) Smygvägar; hemligt, förstulet uppförande.

Schleie, se Schlei.

Schleier, *m.* Slöja, hufva; dok; flor. Den S. ergreifen, bli nunna. (*Bot.*) Täckelse, slöja, *Volva. curtina, velum.* =eule, *f.* Ett slags ugla, *strix flammea.* =leinwand, *f.* Skirduk. =macher, *m.* Florsväfvare; äfven en, som gör fruntimmersslöjor. =natter, *f.* Ett slags huggorm, *Coluber vittatus.* =wanze, *f.* En insekt af vägglusslägtet, *Cimex Gronovii.*

Schleifbahn, *f.* 4. Kana, isbana. =bank, *f.* Slipbänk. =baum, *m.* (*Väfv.*) Bom, hvaröfver varpen går, för att hålla den sträng. =beinig †, *adj.* o. *adv.* Som släpar benen när han går. =göthe, =göttinn, *f.* (*Handtv.*) Så kallas, när nya gesäller deponeras, två andra gesäller, hvilka föreställa faddrar och gifva den deponerade ett nytt namn. =haken, *m.* En i öfra ändan till venster och nedtill åt höger krokig hake, som skärslipare nyttja och äfv. hafva i vapnet. =hamen, *m.* Fiskhåf, som släpar tätt på sjöbotten. =handel, se Schleichhandel. =kanne, *f.* 4. Stånka. =keil, se Loſekeil. =knoten, *m.* Rännknut. =lade, *f.* Ett slags väderlåda i orgverk. =mühle, *f.* Slipqvarn; äfven machin att slipa optiska glas. =nadel, *f.* Hårnål; äfven snörnål för fruntimmer. =pfaffe, *m.* (*Handtv.*) Gesäll, som deponerar. =rad, *n.* 2. Polerskifva, polerhjul. =rebe, *f.* Vattenskott på en vinranka. =reis, *n.* Långa buskar, som formän fästa baki kärrorna, för att hejda gången utföre backar. =ſand, *m.* Slipsand, slipgorr. =ſchale, *f.* Messingsskål att slipa optiska glas. =ſcheibe, *f.* Skifva af bly, tenn, eller koppar att slipa ädla stenar. =ſchuh, se Schrittſchuh. =ſtein, *m.* 1. Brynsten; slipsten. =trog, *m* 1. Slipstensho; matlåda i en fågelbur. =weg, *m.* Smal väg på åkern att köra under bergningen. =zehente, *m.* Ett slags tionde der 10:detagaren kan taga sina tiondekärfvar hvar han vill. =zügel, *m.* En art lätta tömmar för unga hästar.

Schleife, *f.* 4. Bandros, löpknut; hatt-trens; sleif; prydnad, sirat; snara, rännsnara; giller; kälke, släde; rackarkärra. (*Jäg.*) Hvarje starkt luktande lockmat eller bete, som, fästad vid ett snöre, släpas omkring stället der djuret häller sig: släp på en klädning; äfven tecken ell. märke på råstenar eller vägmärken; isbana.

Schleifen, *v. a. reg.* Släpa, draga, draga efter sig; nedrifva, förstöra, jemna med jorden (en fästning); släpa (noter).

Schleifen, *v. a. irr.* Ich schliff, *imp.*; ich schliffe, *conj.*; geschliffen, *part.* Slipa, hvässa, bryna; slipa, polera (glas). — *V. n. h. irr.* Slå kana.

Schleifer, *m.* 3. Skärslipare; slipare, polerare, fejare; sort danssteg; släpande steg; släpning emellan tvenne toner. (*Fiske*) Den undre ändan på kroken, till skillnad ifrån Hufvet.

Schleifsel, *n.* Slipgorr.

Schleifung, *f.* 4. Släpande; nedrifning, förstöring; slipning.

Schleibe, Schleike, se Schlei.

Schleim, *m.* 1. Slem ell. slemmighet, slemvätska, magslem; slemaktighet. (*Slagt.*) Det köttiga på framfoten på oxar, som är ett tecken att de äro feta. (*Tenngjut.*) Tennspån. =aal, *m.* Blindmask, putål, piräl: ett slags fisk, *Myxine glutinosa*. =apfel, *m.* Frukt af ett Ostindiskt trädslag, *Cratæva marmelos*. =balg, beutel, *m.* (*Anat.*) *Bursa mucosa*. =drüse, *f.* Körtel, hvari slem afsöndras, i synn. i öfra delen af näsan, *Glandula pituitaria*. =fisch, *m.* 1. Kussa. =fluß, *m.* 1. (*Med.*) Förslemning. =harz, *n.* Ett slags hartsigt gummi, som låter upplösa sig till ett slem, *Gummi resinæ*. =haut, *f.* 1. Slemhud. =höhle, *f.* (*Anat.*) Slemhåla i kilbenet.

Schleimig, *adj.* o. *adv.* Slemaktig, full af slem, slemmig. =keit, *f.* 4. Slemaktighet, slemmighet. =pfropf, *n.* Slemig växt i näsan ell. hjertat ett slags polyp.

Schleiße, *f.* 4. Spån, huggspån, hyfvelspån; spjäle, ribba; fanen (på fjädrar); linneskaf; stopp af hår ell. ull.

Schleißen, *v. a. irr.* Klyfva på längden; sprita (fjäder, dun).

Schleißig, *adj.* o. *adv.* Lätt att klyfva.

Schlemmen, Slemmer ꝛc. se Schlämmen, Schlämmer ꝛc.

Schlender, *m.* Släpklädning för fruntimmer. =gang, *m.* 1. Slinkande, trög gång; gammal sed ell. vana.

Schlenderer, *m.* Gatstrykare.

Schlendern, *v. n.* s. Släntra, gå och draga benen efter sig, slå dank, drifva omkring.

Schlendrian, *m.* 1. Slentrian, färdighet att göra något efter gammal vana, utan att vidare dervid tänka.

Schlenkern, *v. a.* o. *n. h.* Skaka, rista, kasta, slänga, svänga, slingra. Mit den Armen s., slänga armarne när man går. Mit den Füßen s., gunga med fötterna. Das Schiff schlenkert, slingrar. Der Schlitten schlenkert, slänger. — s. Se Schlendern.

Schlepp, se Schleppe. =kasten, *m.* (*Berg.*) Låda att fora malm och sten ur stollarne, der kärra ej kan nyttjas. =kette, *f.* Släpkedja med en hake uti, att släpa bort trästockar. =klammer, *m.* Jernhake vid en kedja, som slås uti trästockar, att dermed draga dem bort. =kleid, *n.* 2. Släpklädning. =kübel, *m.* (*Berg.*) Malmtunna, som nyttjas på flack gående schakt. =netz, Ett slags fisknät, som släpar på botten. =riegel, *m.* Så kallas på Tyska kassakistelås den stora rigeln, som sätter de öfriga i rörelse. =sack, *m.* (*Fiske*) Kalf vid nätet, slamsäck. (*Fig.*) Ett lättjefullt, osnygg och liderligt qvinnfolk. =seil, *n.* Bogsertåg. =strang, *m.* (*Berg.*) Lina eller tåg till tyngders bortsläpande. =tau, *n.* Släptåg, i synn. hvarmed den dödade valfisken släpas till fartyget. =trog, *m.* (*Berg.*) Ett tråg, se Schleppkasten.

Schleppe, *f.* 4. Släp (på en klädning o. d.).

Schleppen, *v. a.* o. *n. h.* Släpa, draga,

ester sig. Sich mit einer Kantsten f. dragas med en sjukdom. Der Anker schleppt, rakar eller draggar med. Sich mit neuen Zeitungen f., bringa ut nya tidningar. Sich mit Jemand f., umgås tidningar. Sich mit Jemand f., schleppende med en föraktlig person.

Schreibart, trögt skrisatt. -sträger, m. 3. Slapbärare.

Schleuder, f. -n. Slunga till stenkastning; även trum, hvarmed lien fästes vid hörga armen på en skördeman. -leber, n. Läderlapp i slungan. -leibe, f. Ett slags block eller trissa vid tyngders upphissning. -leisen, f. Ett slags huggorm. Coluber agilis. -schwang, m. Ett slags ödla, Lacerta caudiverbera. -stein, m. Slungsten, som kan kastas med slunga.

Schleuderer, m. 3. Slungare.

Schleuderin, s. -nen. Slunga, kasta, slänga. — V. n. b. Sluddra, vardslösa; sälja till underpris, med stort.

Schleudern, m. 3. Slungning, kastning, slungande; försäljning till underpris.

Schleuderung, se Schleudern.

Schleunig, adj. o. adv. Snabb, hastig, skyndsam, oförmodad. Ein schleuniger Zob, bråddöd.

Schleufe, f. 4. Sluss, dam eller dämning; även kanal eller afloppp under gator. (Büss.-sm.) En del af dragbänken; jfr. Girsbant. Schleusenbrett, n. (Büss.-sm.) Tvenne blad, som höra till dragbänken. -einfah, fah, m. Fallet af en sluss; vattenhöjdsskillnad ofvan och nedanom slussen; även rummet emellan slussen ut- och ingång. -kammer, m. Den delen af slussen, som är emellan båda portarne. -meister, m. Slussinspektor. -nagel, m. Jernspik, som nyttjas vid slussbyggnad och är 27 tum lång samt 1 qv. tum tjock upptill. -räumer, m. 3. Slussrensare.

Schleu ze, se Schleu ze.

Schlich, m. 1. Lönnväg, hemlig gång; pl. -sveh, knep, förevändningar, undflykter, vägarne, gångarne (i ett hus). Sinter die Schliche kommen, upptäcka hemliga gångar &c. -fah, n. (Hytte.) Fat, hvari täckena (bit vägen) vaskas, att ingenting af slaggen må gå förlorad. -fibel, m. (Hytte.) Tunna, hvari den till rostning bestämda slagen vägas.

Schliche, pl. Lönngångar, hemliga vägar, grep och knep. Konstigt sammansatte anläggningar. Einem hinter die Schliche kommen, upptäcka ens hemliga gångar eller konster. Einen nehmen auf die Schliche, bringa en på rätt gång. Schlichen, benom ganska konster.

Schlicht, adj. o. adv. Jemn, slät, glatt, glansk; rät och slät, simpel, okonstlad. Schlichtes haar, rakt hår. Schlichte Menschenverstand, förstånd, -ort, f. -heit, n. Bred timmermanshils. -tbeil, n. Traktering i öl åt dem, som stryka eller klistra vaggar. -tfeil, n. Slättfil, -hobel, m. 3. Slätthöfvel. -tlinge, se -seilen. -mend, m. (Carfe.) Hvass jernskifva med hål midtuti, att jemna budar med. -pinsel, m. (Mal.) Pensel att fördrifva färgerna med. -rahmen, m. (Carfe.) En ram, hvari lädret spännes till att jemnas. -tahl, m. (Sverfe.) Verktyg af stål med en bred klinga, att svarfva horn med en bred klinga, att svarfva horn med en bred klinga, att svarfva horn

(*Snick.*) Holz, ſ., glatta med släthyfveln. (*Garfv.*) Rifva hudarne på köttsidan, att de bli jemna och tunnare. (*Väfv.*) Klistra (varpen). (*Fig.*) Einen Streit ſ., skilja, slita, förlika en tvist.

Schlichtig, *adj.* o. *adv.* Jemn, glatt.

Schlick, *m.* 1. Fet och seg gyttja: slipgorr; seg spinnrockssmörja; anka; äfven en art bernsten. =balken, *m.* Balkar under en sluss, hvarpå bottenplankorna spikas. =damm, *m.* Dam, som anlägges att det stillastående vattnet må fälla gyttjan. =fall, *m.* Sättning af gyttja o. d. vid dambyggnad. =fänger, se Damm. =grund, *m.* En af gyttja bestående hafs- eller strömbotten. =harke, *f.* Harka ell. kratta att rifva lös den gyttjiga botten. =krapfen, *m.* Ravioler: ett slags maträtt. =land, *n.* Ett lågt land, som uppkommit af den gyttja hafvet lemnar efter sig vid flod. =pflug, *m.* En kilformig brädplog att skilja gyttja vid vattenbygge. =watte, *f.* Muddergrund: ett grund, som består af gyttja eller är betäckt dermed. ſlicka.

Schlicken, *v. n.* h. Spruta; skölja; äfven

Schlickern, *v. n.* ſ. Löpna (om mjölk); äfven smyga igenom. — h. Sörpla; jfr Naſchen o. Schlicken.

Schlief, *m.* Degighet, degrand i bröd; äfv. ler och sand. =käfer, se Mehlkäfer.

Schliefen, se Schlüpfen.

Schlieſig, *adj.* o. *adv.* Degig, stälbakad, icke väl bakad.

Schließen, *v. a. irr.* Ich ſchließe, du ſchließeſt (ſchleußeſt), er ſchließ (ſchleußt); *imp.* ich ſchloß; *conj.* ich ſchlöſſe; *part.* geſchloſſen; *imper.* ſchließe, ſchließ (ſchleuß). Stänga, tillsluta, läsa igen; binda med kedja, fjettra; tillstoppa, innesluta, täppa igen; sluta, göra slut på, sluta, afsluta; bevisa, dömma; sluta, draga en följd, förmoda, finna. In ſich ſ., innefatta, innehälla, inbegripa, innesluta. Die Thür iſt nicht geſchloſſen, dörren är ej igenläst. Einen Verbrecher ſ., sätta, lägga en missdädare i bojor. Einen Kreis, einen Bund, einen Handel, eine Heirath ſ., sluta en krets, ett förbund, ett köp, ett giftermål. Die Soldaten ſ. ſich, soldaterne sluta sina led. Geſchloſſen aufmarſchieren, marchera med slutna led. Wohl geſchloſſen zu Pferde ſitzen, sitta till häst med väl slutna knän. Die Wunde fängt an ſich zu ſ., draga sig ihop, gro igen, läkas. Ich habe die Nacht kein Auge geſchloſſen, jag har ej sofvit en blund i natt. Er ſchloß die Reihe, han var den sista i raden. Die Bücher ſ., bringa handelsböckerna i ordning; afsluta dem. Einen Rath ſ., taga ett beslut. Jemand in ſeine Arme ſ., taga någon i famn. Ein geſchloſſenes Land, ett land, som på alla sidor är väl förvaradt emot fienden; äfven ett land, hvars invånare äro alle tillika Vasaller och undersåtare af en och samma Landsherre. Eine geſchloſſene Geſellſchaft, ett slutet sällskap, en klubb. Geſchloſſene Jagd, jagt, som ej är frigifven för hvar och en; äfven då trakten, der jagten sker är alldeles omgifven med nät. Geſchloſſene Zeit, förbuden tid, då en viss handling icke får utöfvas. Eine geſchloſſene Wieſe, en äng, som ej får betas. — *V. n. irr.* ſ. Stängas; gå ihop, sluta; tillsluta sig, stängas; läkas, gro ihop; sluta, passa, gå ihop. Der Schlüſſel ſchließt nicht, tar icke upp läset. Die Thüre ſchließt nicht, går icke igen. † Das ſchließt nicht, det är ingen följd. Hier ſchließt der Brief. — Sich ſ. *v. r.* Sluta tillsammans, gå ihop, växa igen.

Schließer, *m.* 3. Portvaktare; fångvaktare.

Schließlich, *adj.* o. *adv.* Slutlig; sista, slut . . .
Schließerei, *f.* 4. Stockhus.
Schliff, *m.* Slipning, slipgorr.
Schlimm, *adj.* o. *adv.* Ond, elak; illa. † Sned; förslagen, listig. Ihr ward ſ. bei Tiſche, hon fick ondt vid bordet. Wenn es aufs ſchlimmſte kommt, det må gå så illa, som det vill. Die Sache iſt ſ. gegangen, saken har slagit illa ut. Seine Sachen ſtehen ſehr ſ., hans saker äro på en slät fot. Schlimmes Wetter, elak, svär väderlek. Mir iſt ſ. dabei zu Muthe, jag anar intet godt, jag är illa till mods.
Schlimmer, *comparat.* Värre.
Schlimmſt, *adj.* am ſchlimmſten, *adv.* Värst.
Schlinge, *f.* 4. Snara, rännsnara. (*Fig.*) List, försåt. Schlingen ſtellen, lägga snaror, försåt. Den Kopf aus der S. ziehen, draga sig ur faran, reda sig, komma utan skada ifrån något.
Schlingel, *m.* 3. Slyngel, skurk; tjufpojke, skalk. =haft, *adj.* o. *adv.* Slyngelaktig; tjufpojkaktig.
Schlingelei †, *f.* Slyngelaktighet; groft oanständigt och gement uppförande.
Schlingen, *v. a. irr.* In einander, in-, genom- eller hopfläta. Sich um etwas ſ., veckla, linda, slingra sig omkring något. † Krypa; svälja, sluka.
Schlingen, *n.* 3. Slingring, nedsväljning.
Schlinkſchlank, *m.* 1. Lätting, dagdrifvare.
Schlitten, *m.* 3 Släde, kälke, sågvagn. =bahn, *f.* 4. Före, slädföre. =balken, *m.* 3. Mede. =baum, *m.* 1. Fimmelstång. =fahrt, *f.* 4. Slädfart, åkning i släde. =kufe, se =balken. =pferd, *n.* 1. Trafvare. =rad, *n.* (*Sägv.*) Ett af hjulen i balken, hvarpå släden med sågstocken går. =zeug, *n.* Seltyg till en släde.
Schlittſchuh, *m.* 1. Skridsko; skid. =ſchuhfahrer, *m.* 3. Skridskogångare, skidlöpare.
Schlitz, *m.* 1. Snitt, skråma, skåra, spricka; spritt, sprund. =fenſter, *n.* Smal öppning i en mur, för att insläppa dagsljuset. =graben, *m.* Ett ganska smalt dike för att vattna ängar. =mantel, *m.* Ett slags vid fruntimmerskappa utan ärmar, men med spritt för armarne. =meſſer, *n.* Lansett.
Schlitzen, *v. a.* Göra snitt eller skåror i, rista; klyfva. — *V. n.* ſ. Spricka, remna, brista, sönderrifvas, sönderslitas; skuffva sig ell. brista (om tyger).
Schlitzig, *adj.* o. *adv.* Skråmig.
Schlofen, *v. a.* Tvinna ullgarn tredubbelt och mer, men ganska löst.
Schlorfer, *m.* En, som hasar fötterna efter sig, när han går; äfven hasa; nerkippad sko eller toffel.
Schloß, *n.* 2. Lås; bösslås; bokspänne; slott, palats. Ich hätte Schlöſſer auf ihn gebauet, jag hade ett oinskränkt förtroende till honom. (*Jäg.*) Steget, som en hjort gör midt i sitt läger med framfoten, när han stiger upp; äfven isbenet. S. kallas på hästar ändan af nosen, hvarigenom båda näsborrarne skiljas ifrån hvarandra. På stångverk (Kunſtgeſtänge) är S. stället der två stänger gå in i hvarandra. (*Skepp.*) Slott af en bonnett. =arm, *m.* (*Bergv.*) Hufvudarmen på ett konsthjul. =band, *n.* (*Tunnb.*) Bandet, som drifves öfver sättbandet. =beamte, *m.* Slottsfogde. =berg, *n.* Berg, hvarpå ett slott ligger. =beutel, *m.* Låspung. =blech, *n.* Yttre jernblecket eller plåten på ett lås. =feder, *f.* Stinnfjäder i ett lås. =gat, *n.* (*Skepp.*) Slutgatt. =geſeſſen, *adj.* o. *adv.* Som besitter ett slott. =hahn, *m.* Låstapp. =hauptmann, *m.* Slottsfogde, slottshöfding; äfv. i (Braun-

schweig) Underhofmarskalken. =hof, *m.* Borggård. =holz, *n.* (*Skepp.*) Slutbult. (*Fig.*) En rädd och obefaren matros. =kiel †, *m.* Öfversta ännu tillslutna slidan (*Vagina*) på några gräsarter, t. ex. på korn. =kraut, *n.* Fläks. =macher, *m.* Bössläsmakare. =nagel, *m.* Låsspik, se Spann=nagel. =saſſe, *m.* Länsfolk, som lyda omedelbart under Fursten. =weiß, *adj.* o. *adv.* Snöhvit. =zirkel, *m.* (*Tunnb.*) Stor cirkel att bestämma omkretsen af en tunna o. d.

chloßt, *f.* 4. Hagelsten, stort hagelkorn.

chloßen, *v. impers.* h. Hagla. =wetter, *n.* 3. Hagelskur.

chloßer, *m.* 3. Låssmed, klensmed.

chlot, *m.* 1. Vattendike, skorsten. =feger, *m.* Skorstensfejare.

chlotter, *f.* Skallra. — *S. m.* (*Saltsjud.*) Den tjocka slam, som blir öfver, sedan man utkokt det saltet, som fallit i härden ifrån den drypande solan. =apfel, *m.* Ett slags äple, hvari kärnorna skallra. =bein, se Schlenkerbein, =ei, *n.* Egg, hvari gulan skallrar eller sqvalpar. =faß, *n.* (*Landth.*) Ett aflångt träkärl med en slipsten och litet vatten uti, som slåtterkarlar binda med en rem omkring kroppen, när de slå ell. meja. =hoſen, *pl.* Vida byxor. =kaſten, *m.* Slamkista. =milch, *f.* Mjölk, som löpnar eller yster sig af sig sjelf; äfven sur mjölk, sedan grädden är aftagen. =ohr, *n.* Ett djur med slokande öron.

chlotterig, *adj.* o. *adv.* Hängande, slak; sluskig, vårdslös. Er geht ſehr ſ., han är mycket vårdslöst klädd, klädningen hänger honom liksom på kroppen.

chlottern, *v. n.* h. Slakna, slinka; svigta, vara för vid. Der Arm war ihm aus dem Gelenk und ſchlotterte bei zu, slank på honom.

Schlottig, *m.* Liderlig menniska; landstrykare.

Schlubbern †, *v. n.* o. *a.* Slafsa i sig, äta supanmat; äfven arbeta dåligt.

Schluch †, *n.* Småboskap.

Schlucht, *f.* (*Bergv.*) Sänkning; äfv. trång dal och urgröpning i ett berg eller mellan två berg; äfven skott på nejlikor.

Schluchte, *f.* 4. Insjunket eller af vatten utskuret ställe, jordfall; göl; grop, sköl, skölgång; hålväg.

Schluchter †, *m.* Hop, hög, ledstång vid en väg; graf, dike.

Schluchtern, *v. a.* o. *n.* Lägga i hög. — *l.* Växa fort, skjuta i höjden. ſhicka.

Schluchzen, *v. n.* h. Snyfta; sucka djupt; Schluchzen, *n.* 3. Snyftning; djup suck.

Schluchzen, Schlucken, *n.* 3. Hicka, hickning.

Schluchzer, *m.* Hicka.

Schluck, *m.* 1. Drick, klunk. S. är äfven den smala delen af en skorsten. Jemf. Schlich. — *Adv.* † Sorgset, nedslaget.

Schlucke, *f.* Ett slags and, *Anas longirostra.* =warm, *adj.* o. *adv.* Så varm, att man utan fara kan äta det.

Schlückchen, *n.* 3. Sup.

Schlucken, *m.* 3. Hicka. ſhicka.

Schlucken, *v. a.* o. *n.* h. Svälja, sluka;

Schlucker, *m.* 3. Slukare, sväljare. Ein armer S., en fattig stackare; äfv. h=fjäder; äfven nattkräfva. Der arme S., stackars karl, som har ingenting att äta.

Schluckern, *v. n.* h. Vackla, fara af och an.

Schluderig, se Schlotterig.

Schludern, se Schlottern.

Schluff, *m.* (*Jäg.*) Smalt ställe, hvarigenom ett djur vanligen passerar; äfven en gul, mycket sandblandad lerart. — *Adj.* o. *adv.* Däfven; oaktsam, vårdslös.

Schluffel, *m.* Stora trädgårdsmöss.

Schluft, *f.* Trång dal emellan två berg. † Sköka.

Schlug, *m.* Ett slags mindre bernsten, något större än Sandstein. ſdvala.
Schlummer, *m.* 3. Slummer, lätt sömn;
Schlummerig, *adj.* o. *adv.* Slummeraktig, tung af sömn. ſlur, sofva.
Schlummern, *v. n.* h. Slumra, taga sig en
Schlump †, *m.* Slump, oförmodad händelse. =käufer †, *m.* En, som köper på måfå. =ſchlag, *m.* Ett slag, som träffar af en slump; tillfällighet, slump. =ſchläger, *m.* En, som låter allting komma an på ett måfå.
Schlumpe, *f.* En illa, slumpaktigt klädd qvinna; äfven liten ullkam.
Schlumpen, *v. n.* h. Slumpa; äfven gå och draga fötterna efter sig; äfven slumpa till, händelsevis inträffa. ſklädning.
Schlumper, *m.* 3. Lång damklädning; släp-
Schlumpig, *adj.* o. *adv.* Släpande, sluskig, vårdslös.
Schlumps †, *adj.* o. *adv.* Oförsedt, på måfå, oförsigtig, obetänksam.
Schlund, *m.* 1. Strupe; svalg; afgrund, svalg, djup håla, hvad som ej kan utgrundas eller uppfyllas. Skorsten; kanonmynning. Der unrechte S., vrångstrupe. Der S. des Meers, hafvets afgrund, svalg; hafshvirfvel. Der S. eines feuerſpeiendes Berges, crater: den stora öppningen af en vulkan. Der ſchwarze S, en hvirfvelsnäcka, *Strombus luhuanus.* =drüſe, *f.* (*Anat.*) *Glandula thyroidea.* =kopf, *m.* Struphufvudet. =muskelein, *n.* Svalgmuskel.
Schlung, *m.* Klunk, sväljande. =röhre, *f.* Nedersta röret i vattenverk, som suger vattnet i sig; socka, liggaresocka i pumpar.
Schlup, Schluppe, *f.* Slup, jakt; jfr Schlüpe.
Schlupmeiſter, *m.* Qvartermästare, som styr slupen. =ſäge, *f.* Såg, hvars blad sitter midti ställningen.
Schlüpe, *f.* Schlupenkohl, *m.* Hvitkålshufvuden, som stå qvar på kållandet, utan att ha knutit sig. Schlüpen kallas äfven öfverlefvor efter kålhufvuden.
Schlupf †, *m.* Smyghål; äfven smygning, äfven knapp handvänning. =fliege, *f.* Ett slags fluga, *Musca ichneumonea.* =hafen, *m.* Högt ställe vid sjökusten, der små fartyg kunna ligga för ankar. =winkel, *m.* Smyghål, gömställe, (*Fig.*) Undanflykt.
Schlupfen, Schlüpfen, *v. n.* ſ. o. h. Slinka in, oförmärkt insmyga sig, smyga ell. tränga sig in eller fram; slinta; släppa; undfalla. Das Scheermeſſer ſchlüpfte mir aus der Hand, slant ur handen på mig. Er ließ eine gute Gelegenheit aus den Händen ſchlüpfen, han lät fara ett godt tillfälle. Das Wort ſchlüpfte ihm von der Zunge, undföll honom. † In den Rock ſ., taga på sig rocken.
Schlupfer, *m.* 3. En, som smyger; muff.
Schlüpfern, *v. n.* h. Vara slipprig, hal.
Schlüpfrig, *adj.* o. *adv.* Hal, halkig, slipprig; farlig, kinkig, svår; som sårar blygsamhet och anständighet, ohöfvisk.
Schlüpfrigkeit, *f.* 4. Halhet, slipprighet; farlighet, kinkighet, svårighet; oanständig beskaffenhet, smutsighet.
Schlupfwinkel, se Schlupfloch.
Schluren, *v. a.* Liniera, bemalla och utmäta trävirke med ett snöre.
Schlüren †, *v. a.* o. *n.* h. Släpa kläderna efter sig; handtera ovårdigt.
Schlurfen, Schlürfen, *v. a.* Sörpla, supa upp ell. in, smuttra, draga in med andedrägten. — *V. n.* Skrapa med fötterna när man går.
Schlurig, Schlürig, *adj.* o. *adv.* Hängande, släpande (om kläder). (*Fig.*) Olustig, sorgsen. S. säges ock om en häst, som slokar öronen, om en hund, som slokar svansen, och om en fågel, som slo-

kar vingarna. Schluriges wetter, mulen, ängslig väderlek.

Schluß, *m.* 1. Slut, utgång, förnuftsslut; slutsats, följd; slut, afslutande; stängning; beslut; upplösning; öfverläggning, rådslag; dom, utslag, beslut; argument. =art, *f.* 4. Sätt att sluta. =balken, *m.* 3. Kroppås. =bein, *n.* 1. Höftben, bäcken. =erinnerung, *f.* 4. Slutpåminnelse. =folge, *f* 4. Slutföljd. =handel, *m.* Så kallas uti Pommerska handelsstäder handeln med säd, som ifrån landet köres till köpmannen i staden, tills landtmannen på en viss utsatt tid öfverenskommer med honom om priset, eller den efter ett då gångbart pris betalas, som då kallas: Schlußpreis. =nahme †, *f.* Fattande af ett beslut. =recht, *adj.* o. *adv.* Som slutar rigtigt ell. gör rigtiga slutsatser, logisk. =rede, *f.* 4. Syllogism, förnuftsslut, epilog. =reim, *m.* 1. Slutrim, ordstäf eller vers, som upprepas i hvarje strof af en visa; melodi, som återkommer vid slutet af hvarje vers. =satz, *m.* Slutsats, conclusion. =stein, *m.* Slutsten, knytsten, som binder ett hvalf. =ziegel, *m.* Platta taktegel.

Schlüssel, *m.* 3. Nyckel. Sie hat alles unter die S., hon har allt under sin vård. Er allein hat den S. zum Geldkasten, ingen kan få penningar utan genom honom. =bart, *m.* 1. Nyckelax. =bein, *n.* 1. Klafben, nyckelben. =beinader, *f.* 4. Klafåder. =beinmäuschen, *n.* 3. Klafbensmuskel. =blume, *f.* Oxlägga, gulvifva, gökblomma, J. Marias nycklar, nyckelblomster, käringtänder, hanekam, sempertupp, *Primula veris.* =büchse, *f.* Nyckelbössa, hvarmed gossar plåga skjuta. =dorn, *m.* Tenen, som går in i en nyckelpipa. =geld, *n.* Nyckelpenningar, vängåfva, äreskänk vid köp. =gewalt, *f.* Magt att lösa och binda. =häkchen, *n.* Låstapp. =haken *m.* Nyckelkrok, hvarpå nycklar hängas. =kamm, *m.* Nyckelax. =klappe, *f.* (*Klensm.*) Smalt bleck att fasthålla nyckelaxet, då hålen för villorna utbuggas. =loch, *n.* Nyckelhål i dörren; äfven hålet i nyckelpipan. =ring, *m.* Nyckelring; äfven ögla på en nyckel. =rohr, *n.* Nyckelpipa. =schild, *m.* Jernplåt eller bleck omkring nyckelhålet. =senke *f.* (*Smed*) Stålskifva att afrunda pipor. =töpfe, *pl.* (*Hand.*) Ihåliga snurror. =zehnte, *m.* Ett slags tionde (i Amtet Ballenstädt i Anhalt), som gifves blott af några åkrar, och 5 kärfvar af hvar.

Schlüssig, *adj.* o. *adv.* Beslutsam, modig, tilltagsen, rask. S. werden, ärna, fatta ett beslut. Das machte mich s. zur Reise, det gjorde att jag beslöt att resa.

Schmach, *f.* utan *pl.* Skymf, nesa, skam, oförrätt.

Schmacht, *f.* En hög grad af hunger och törst. =hals, *m.* =hans †, *m.* En hungrig stackare; äfven en, som låter betala sig allt lappri. =korn, *n.* Sädeskorn, som ej är riktigt malet. =riemen †, *m.* En bred gördel af läder, som fordnän, ryttare, och dyl. spänna om kroppen, när de sitta till häst. Den S. umschnallen müssen, nödgas svälta.

Schmachten, *v. n.* h. Vara matt eller vanmäktig; försmäkta; tråna, ledsna; högligen längta efter.

Schmachtend, *adj.* o. *adv.* Matt, vanmäktig, kraftlös, försmäktande.

Schmächtig, *adj.* o. *adv.* Smal, tunn, spenslig, liten, klen, läng och smal. Ein schmächtige Herberge, dåligt herberge, der man ingenting får till bästa.

Schmack, *m.* Sumach, *Rhus coriaria*, Smak.

=gar,

=gar, *adj.* o. *adv.* Säges om läder, beredt med sumach. =haft, *adj.* o. *adv.* Välsmakande, smaklig, mustig. =haftigkeit, *f.* 4. Smak, välsmaklighet. =los, *adj.* o. *adv.* Smaklös, utan smak. =pfund, *n.* Ett slags vigt. I Riga håller den 400 skålp. och 4 S. utgöra 5 skeppund i Lübeck.

Schmäd, *f.* Grönling, se Schmerle.

Schmadden, *v. a.* o. *n.* Förtala.

Schmadderbuch, *n.* Kladd.

Schmade, Schmäh †, *adj.* o. *adv.* Liten, ringa, dålig, föraktlig. =brief, *m.* Smädebref. =handel, *m.* Injurieprocess. =schrift, *f.* Smädeskrift, pasqvill.

Schmähen, *v. a.* Smäda, skymfa.

Schmählich, *adj.* o. *adv.* Neslig, skamlig, skymflig. =schrift, *f.* 4. Smädeskrift, pasqvill. =sucht, *f.* 4. Smädesjuka, tadelsjuka. =süchtig, *adj.* o. *adv.* Som förtalar.

Schmähung, *f.* 4. =wort, *n.* 2. Ovett, skällsord, smädord, smädande.

Schmal, *adj.* o. *adv.* Trång, smal, knapp, snäf; tunn, spenslig, liten, klen, lång och smal; liten, dålig, mager, eländig. =bier, *n.* 1. Svagdricka.

Schmälen *v. n.* h. Mumla, knota, knorra, träta, hifva.

Schmälern, *v. a.* Förminska, minska, klippa eller skära af, kringskära, kanthugga, taga af; vara förfördelande, skadlig för; skada, förfördela, göra intrång.

Schmälerung, *f.* 4. Minskning, aftagande, förminskning; förfördelande, intrång, orätt, skada.

Schmalz, *n.* 1. Smält fett; svinister.

Schmaltzig, *adj.* o. *adv.* Isterfull.

Schmaragd, *m.* 1. Smaragd.

Schmarotzen, *v. n.* h. Infinna sig objuden, snugga sig till; lisma, smickra.

Schmarotzen, *n.* 3. Snuggande, smicker.

Schmarotzer, *m.* 3. Matsnuggare, tallrickslickare, parasit, snugg gäst.

Schmarotzerei, *f.* 4. Snuggeri.

Schmarotzerisch, *adj.* o. *adv.* På snuggare vis.

Schmarre, *f.* 4. Skråma i ansigtet, rispa, ärr. — *V. a.* Gifva skrämor.

Schmarrig, *adj.* o. *adv.* Skrämig, ärrig.

Schmasche, *f.* 4. Maska, litet skinn.

Schmatz, *m.* 1. Schmätzchen, *n.* 3. Smällkyss.

Schmatzen, *v. a.* Kyssa. — *V. n.* h. Smaska, smacka med munnen under ätandet.

Schmatzer, *m.* En, som smackar eller ger smällkyssar; smällkyss; äfven åtskilliga fåglar af qvickstjertslägtet.

Schmauch, *m.* En tjock rök. =aal, *m.* Rökt ål. =feuer, *n.* Eld, som ej ger låga, utan blott en tjock rök. (*Tegelbr.*) Den eld, som straxt efter antändningen göres med ekved, som kallas =holz. =stube, *f.* Tobaksrum. Schmauchen, *v. a.* o. *n.* h. Röka. — *V. a.* Tabak, f., röka tobak.

Schmäuchen, *v. a.* Röka, hänga i rök; döda eller fördrifva med rök. † Lukta; äfv. stufva, förvälla; äfven förtiga, hålla hemlig. Den Fuchs aus dem Loche f., Röka räfven ur kulan.

Schmaucher, *m.* Tobaksrökare.

Schmauchig, *adj.* o. *adv.* Rökig, full med rök.

Schmaus, *m.* 1. des =es, *pl.* Schmäuse. Kalas, gästabud.

Schmausen, *v. n.* h. Rusta, ruckla, kalasa.

Schmauser, *m.* 3. Rustare, rucklare, supbroder.

Schmauserei, *f.* 4. Rustande, rucklande, stor måltid, kalas.

Schmeckbüschel, *n.* Blomsterqvast. =herr, *m.* Embetsman, som bör hos bryggare smaka på det dricka de försälja. (*Fig.*) Resencent.

Schmecke, *f.* Smak; blomsterqvast. =nicht, *n.* Hvad som smakar ingenting; äfven hvit jalappa, *Bryonia indica.*

Schmecken, *v. a.* Smaka på. — *V. n.* h. Smaka, hafva smak. Wornach ſ., hafva smak af något. Sich es gut ſ. laſſen, hafva god aptit; äta för fyra andra. Der Hering ſchmeckt nach Thran, sillen smakar tran. † Der Wein ſchmeckt nach mehrern, vinet smakar efter mer. Den Kindern die Ruthe zu ſ. geben, gifva barnen ris. Den Tod nicht ſ., ej få känna dödens bitterhet. † Die Antwort ſchmeckt ihm nicht, han tyckte icke om svaret. Seine Aufführung ſchmeckt nach dem Dorfe, hans uppförande gifver tillkänna en, som alltid varit på landsbygden.

Schmecker, *m.* En, som gerna smakar på det, som är godt; flickjägare; värja. † Mun, i synnerhet på en hjort; äfven näsa; blomsterqvast.

Schmelzfarbe, *f.* 4. Emaljfärg.

Schmeer, *m.* 1. Ister, flott. =bauch, *m.* 1. Fetbuk, isterbuk; underlif. =beere, *f.* Rönnbär. =blüme, *f.* Kalfleka. =haut, *f.* 1. Fethinna. =wurz, *f.* 4. Fetört, Tätgräs; käringkål.

Schmeerig, *adj.* o. *adv.* Flottig. ſde.

Schmeichelei, *f.* 4. Smek, smicker, smekan-

Schmeichelhaft, *adj.* o. *adv.* Smekande, smickrande, kärlig. =wort, *n.* 1. Smekord, smicker.

Schmeicheln, *v. a.* (einem) Smeka, smickra; visa sig kärlig, vänlig emot en. Auf eine niedrige Weiſe ſ., smila. Einem ſ. und es anders meinen, skrymta med någon. Er ſchmeichelte ſich bei ihm ein, han smilade sig in hos honom. Er hat ihm ſo lange geſchmeichelt, bis er die Erbſchaft erhalten, han har lismat sig till arfskapet af honom. Den Laſtern ſ., se igenom fingerna med odygderna.

Schmeichler, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Smickrare, ſmare. smekare, -erska.

Schmeichler, *m.* Smeker, smickrare, lis-

Schmeichleriſch, *adj.* o. *adv.* Se Schmeichelhaft.

Schmeichlich, *adj.* o. *adv.* Angenäm, ljuflig, behaglig; äfven falsk.

Schmeidig, *adj.* o. *adv.* Smidig, se Geſchmeidig; äfven som gör smidig.

Schmeidigen, *v. a.* Göra smidig. — Sich ſ. *v. r.* Bli smidig.

Schmeiß, se Thergalle. =fliege, *f.* Spyfluga. =werk, *n.* (*Bergv.*) Arbete.

Schmeißen, *v. a. irr.* Ich ſchmiß, *imp.*; ich ſchmiſſe, *conj.*; geſchmiſſen, *part.*; ſchmeiß, *imper.* Kasta, slå, träcka (om fåglar och barn); lägga egg (om flugor). Das Pferd ſchmeißt hinten aus, slår bakut. Über den Haufen ſ., kasta öfver ända. S. daß etwas bricht, platzt, u. ſ. w., smiska. Aus dem Hauſe ſ., jaga ur huset. Einem hinter die Ohren ſ., gifva någon en örfil. Sich mit jemanden ſ., slåss med någon. — *V. n.* ſ. Falla häftigt och plötsligt (om stora kroppar). Nyttjas mest i det sammansatta hinſchmeißen.

Schmelz, *m.* 1. Emalj, emaljering; en sort glas eller fluss; lysande fägring och skönhet (t. ex. blomstrens). =arbeit, *f.* 4. Smältningsarbete, emaljering. =arbeiter, *m.* 3. Emaljör. =bar, *adj.* o. *adv.* Smälbar, smältlig. =blau, *adj.* o. *adv.* Smaltsblå. =butter, *f.* u'an *pl.* Smält smör. =eiſen, *n.* (*Hammarv.*) Smältjern, som först måste komma på hammaren, innan det erhåller sin vederbörliga renhet. =farbe, *f.* Smaltsfärg; =feuer, *n.* Smälthetta. =fiſch, se Schmalzfiſch =glas, *n.* 2. Smältglas, en sort glas eller fluss. =hafen, *m.* Taggpuke, ljungpinnar, räfblomster, karbas, *Ononis spinosa*. =herd, *m.* Smältherd. =hütte, se Schmelze. =kunſt, *f.* Konst att genom smältning få metallen ur malmen; äfven emaljerkonst. =löffel, *m.* Stöpslef. =mahler, *m.* Emaljör. =mahlerei, *f.* 4. Emaljering. =ofen, *m.*

Smältugn, tackjernsbytta. =perlen, *pl.* Sträperlor. =rohr, *n.* Blåsrör vid smältning. =schlich, *m.* Sändermalm, blymalm. =silber, *n.* (*Gördelm.*) En med röd borax blandad silfverkalk till försilfring. =stahl, *n.* Gjutstål. =tiegel, *m.* 3 Smält degel, degel, smältpanna. =werk, *n.* (*Guldsm.*) Upphöjda emaljerade figurer.

Schmelze, Schmelzhütte, *f.* 4. Gjuteri, gjuthus, masugn, smältugn, smälthytta.

Schmelzen, *v. a. reg.* o. *irr.* Ich schmelze, du schmilzest, er schmilzt; *imp.* ich schmolz; *conj.* ich schmölze; *part.* geschmolzen; *imper.* schmilz. Smälta, gjuta, hopsmälta; emaljera. — *V. n. irr.* s. Smälta, smältas.

Schmelzer, *m.* 3. Smältare, gjutare.

Schmelzung, *f.* 4. Smältning; emaljering.

Schmergel, *m* 3. Smergel: en strängflytande fattig jernmalm, som nyttjas till polering; äfven tobaksolja; pipskofvor.

Schmergeln, *v. a.* Polera med smergel, besudla, smörja ned.

Schmerl, *m.* 1. Lärkfalk.

Schmerle, *f.* 4. Smärling; grönling.

Schmerz, *m.* 6. o. 5, Smärta, värk, plåga, sveda: sorg, bedröfvelse. Einen mit Schmerzen erwarten, med oro längta efter någon. =haft, Schmerzlich, *adj.* o. *adv.* Smärtfull, smärtsam, plågsam; sorglig, bedröflig, jämmerfull, smärtande; bitterlig; häftig, brinnande. =los, *adj.* o. *adv.* Utan smärta, värk eller sveda. =stillend, *adj.* o. *adv.* Smärtstillande, =voll, *adj.* o. *adv.* Smärtfull, smärtsam.

Schmerzen, *v. n.* h. Smärta, plåga, värka, svida, göra ondt; bedröfva, oroa. =geld, *n.* 2. Böter för värk och sveda, som måste betalas till den, som blifvit sårad.

Schmetterling, *m.* 1. Dagfjäril, sommarfågel, *Papilio.* Der bunte S., en täckfatsnäcka, *Patella granatina.* =fisch, se Meerpapilion. Schmetterlingsblume, *f.* Ett slags Yxne, *Orchis papilionacea*; äfven fjärilformig blomkrona, *Corolla papilionacea.* =fang, *m.* Insekttäng. =flügel, *m* Fjärilvingen: ett slags käglesnäcka, *Conus genuanus.*

Schmettern, *v. n.* h. Smattra, drilla skarpt; gifva ett genomträngande ljud ifrån sig; kasta, slänga eller slunga häftigt och väldsamt, braka, smälla, dåna.

Schmettern, *n.* 3. Smattrande, skarpt drillande; genomträngande ljud; häftigt och väldsamt kastande, slängande ell. slungande, brak, smäll, dän. [smaka på.

Schmicke, *f.* Pisksnärt; äfven profbit att

Schmied, *m.* 1. Smed; hofslagare; smidare.

Schmiede, *f.* 4. Smedja (egentl. en grofsmeds eller hofslagares). † Vor die rechte S. gehen, söka hjelp hos den, som bäst kan hjelpa. — *S. n.* † Se Geschmeide. =balg, *m.* Smedjepust, blåsbälg. =esse, *f.* 4. Smedjehärd, ässja. =kost, *m* (*Bergv.*) Betingad betalning till bergssmeden för tillverkning eller lagning af åtskilliga verktyg. =knecht, *m.* Smedjedräng, grofsmedsgesäll. =kohle, *f.* Kol, som grofsmeder nyttja, äfven en art stenkol. =meister, *m.* Mästersmed: förnämste arbetaren vid en stångjernshammare.

Schmieden, *v. a.* Smida, kamra; hopsmida, uppdikta, uppspinna. Einen in Eisen an die Galeere s., lägga någon i bojor, dömma någon till galererna. Sein eigenes Unglück s., vara orsak till — bereda sin egen olycka. Anschläge gegen jemand s., göra hemliga anläggningar emot någon.

Schmiege, *f.* 4. Snedd, snedhet, krokighet, tvära; sicksack. En vinkel under eller öfver 90 grader, som 2 linier ell. väggar formera med hvarandra; äfven ett instru-

ment att mäta en sådan vinkel. (*Sjöf.*) Mättstock med tunga att taga skefning med.

Schmiegen, *v. a.* Göra böjlig, foglig: vika, böja, kröka. Sich s., linda sig omkring, eftergifva, förödmjuka sig, krypa, buga sig; smyga sig. Der Weinstock schmiegt sich um den Ulmbaum, lindar sig omkring. Der Hund schmiegt sich vor seinem Herrn, hunden kusar eller kryper för sin herre. Sich in einen Winkel s., krypa i en vrå. Er ist nicht gewohnt sich zu s., han är ej van vid att kröka och buga sig. Besser s. als brechen, det är bättre att eftergifva, än att genom halsstarrighet lida skada. Sich aus Verstellung vor jemand s. lirma, skrymta för någon. Die Werkleute s. eine Wand, när de uppföra den efter en vinkel under eller öfver 90 grader.

Schmiele, *f.* 4. Tåtel; säf; hårdnad, dalk eller valk på händer och fötter.

Schmier, *n.* Smörja. =arzt, *m.* Qvacksalvare. =balg, *m.* (*Anat.*) *Folliculi sebacei.* =baum, *m.* Tall. (*Skepp.*) =bäume, *pl.* Slädar på skeppssidan. =brand, *m.* Ett slags sot eller brand i hvete. =buch, *n.* 2. Kladd, kladdbok. =büchse, *f.* 4. =eimer, *m.* 3. =faß, *n.* 2. Tjärbytta; smörjburk. =hammel, †, *m.* En flottig, snuskig menniska. =hölzer, *pl.* (*Skeppsbr.*) Träklotsar, som äro starkt smorda och hvarpå ett skepp löper af stapeln. =käse, *m.* Blötost. =leder, *n.* Smorläder. =ofen, *m.* Beckugn. =pfanne, *f.* (*Skeppsb.*) Skor under stapelslädarna. =propf, *m.* Talgpropp att tillstoppa hål efter kulor på skepp. =pilz, *m.* En smörjig, fet svamp. (*Fig.*) Se =hammel. =rack, *n.* (*Skepp.*) Tågrack. =salbe, *f.* Salva att smörja med. =schaf, *n.* Får, som för klåda alltid smörjes. =seife, *f.* Såpa. Schwarze S., göres af färsk rofolja eller af modern på oljfat eller af fisktran. Die grüne S., göres af hampolja o. såpsjudarelut. =tasche †, *f.* Smickrare. =werk, *n.* Odugligt murverk af ler. =wolle, *f.* Ull af skabbiga och smorda får.

Schmiere, *f.* 4. Fett; smörja; örfil.

Schmieren, *v. a.* Smörja, insmörja; smörja på; sudda, kladda, plottra. Einem um das Maul s., inbilla en något. Jemand ell. jemandes Hände s., muta någon. Den Wein s., blanda medikamenter eller annat i vin. † Er schmiert den ganzen Tag, han sitter och skrifver hela dagen. Aus andern Büchern etwas zusammen s., stjäla något ihop ur andras böcker. † Einem den Buckel s., gifva någon stryk.

Schmierer, *m.* 3. Suddare, kladdare, plottrare, dålig skribent.

Schmiererei, *f.* 4. Sudderi; usel målning eller skrifning; klotter, plottrande.

Schmierling, *m.* Lärkfalk.

Schmierig, *adj. o. adv.* Nedsmord, smutsig, sölig, snuskig; moddig, stöpig.

Schmiermeste, se Schmierbüchse. =mittel, *n.* 3. Vagnsmörja, mutor.

Schmierung, *f.* Smörjande &c.

Schminkbohne, *f.* 4. Tursk böna. =läppchen, *n.* Sminklapp. =pflästerchen, *n.* 3. Musch, skönhetsfläck. =wurzel, *f.* Bockblad.

Schminke, *f.* 4. Smink.

Schminken, *v. a.* Sminka.

Schmirgel, se Schmergel.

Schmirgeln, *v. n.* h. Lukta härsken. — *V. a.* Se Schmergeln.

Schmirmeln, *v. n.* h. Smaka unken, mögelig eller härsken.

Schmiß, *m.* 1. Kast; släng, stryk, släng, smisk; afskräde, orenlighet. (*Fig.*) Er hat einen S., eller er ist geschmissen; han är kär.

Schmitz, *m.* Smisk; slag eller rapp med

ätt spö o. d. (*Bergv.*) Ett slags fet jordart. (*Väfv.*) Hvarje slag af ketten omkring hapseln (Scherramen). =wort †, *n.* Smädeord. [på en piska.
Schmitze, *f.* 4. Penseldrag; snärt ell. smäll
Schmitzen, *v. a.* Hugga, slå; smutsa, svärta, svarta. [eller fint.
Schmolen †, *v. n.* h. Dugga: regna smätt
Schmollen, *v. n.* h. Visa sig sur, trumpen, tvär emot en.
Schmollen, *n.* 3. Trumpenhet.
Schmollwinkel, *m.* 3. Liten kammare att vara allena uti vid elakt lynne.
Schmorbraten, *m.* 3. Grytstek. =topf, *m.* 1. Stekgryta.
Schmoren, *v. a.* o. *n.* h. Stufva, uppstufva, steka i gryta. [de het.
Schmorig, *adj.* o. *adv.* Dofvarm, qväfvan-
Schmu, *m* 1. Fördel, vinst.
Schmuck, *m.* 1. Prydnad, zirat, ornament; skrud; klenod, smycke, juveler, grannlåt. =angel, *f.* Gädd-drag. =geld, *n.* Penningar, som en dotter vid utstyrseln får att köpa sig nipper före. =gerath, *n.* Nipper, grannlät. =kästchen, *n.* Skrudlåda att förvara nipper o. d. uti. =wort, *n.* Compliment; äfven skällsord.
Schmuck, *adj.* o. *adv.* Vacker, täck, smånätt, smätäck
Schmücken, *v. a.* Pryda, smycka, göra grann, utsira; kläda grann.
Schmücken, *n.* 3. Schmückung, *f.* 4. Beprydning, utsirande.
Schmücklich, *adj.* o. *adv.* Grann, utsirad.
Schmudel †, *m.* En snuskig menniska, lortlolla. [ständigt tal o. d.
Schmudelei, *f.* Orenlighet, snusk; oan-
Schmudelig †, *adj.* o. *adv.* Smutsig, oren.
Schmudeln, *v. a.* Handtera en sak snuskigt. — *V. n.* h. Bli smutsig, få fläckar. Das Wetter schmudelt, det är råväder, fuktig väderlek.

Schmuggeln, *v. n.* h. Lurendreja.
Schmunzeln, *v. n.* h. Småle, smila.
Schmurlen †, *v. n.* o. *a.* Nedsmutsa, orena.
Schmutz, *m.* 1. Smuts, smutsighet, osnygghet, snusk, orenlighet, träck.
Schmutzen, *v. n.* h. Smutsa, nedsöla, orena; svärta ifrån sig; taga lätt smuts åt sig.
Schmutzig, *adj.* o. *adv.* Smutsig, snuskig, sölig, osnygg, oren; otäck, oanständig. Schmutzige Reden führen. Es ist schmutziges Wetter, då man snart blir smutsig Schmutzige Farben, som genom blandning af en mörk eller grå färg förlorat sin klara och rena glans.
Schnabel, *m.* 3. des =es, *pl.* Schnäbel. Snabel; näbb; pip; spets. Daß ist nicht für deinen S., det är ej för din mun, det är ej mat för Måns. (*Ordspr.*) Jeder Vogel singt wie ihm der S. gewachsen ist, hvar fågel sjunger efter sin näbb. Der S. eines Schiffs, lång och spetsig framstam. † Er ward ganz roth um den S., han blef röd om näsan, han blef het. † Er ist noch gelb um den S., han är ännu icke torr bakom öronen. Das ist nicht vor deinem S., det är icke för din mun, det är icke mat för Måns. (*Jäg.*) Trägaffel under halsen på en fågelhund, att han må lära sig bära hufvudet högt. † Du S., du läckra unge; äfven du näsvisa stycke. (*Mur.*) Den utstående delen af en takränna. (*Svalfvelbr.*) Förslag af ler framför hvarje kolf; stark, rörlig bjelke i toppen af en kran; äfv. djur, försedt med snabel. (*Bot.*) Köl. Die Schnäbel, klintarne på snäckskal, *Nates.* =ente, *f.* 4. Snytand, näbband. =fisch, *m.* 1. En art lax, näbbgädda. =flöte, *f.* 4. Spetsflöjt, flöjtdus. =hölzer, *s. pl.* De växa ur 1 eller 2 af de sista ögonen af bågen på en vinref. =korn, *n.*

En utländsk buskväxt, *Cnidia* L. =mantel, *m.* Mantel för Malteserriddare. =ring, *m.* Ring omkring näbben; äfven kring bakaxeln på långvagnen. † =schnell, *adj.* o. *adv.* Munvig. =schwanz, *m.* Spikklubbesnäcka, som är mycket taggig och har utstående svans. =thier, *n.* Ett slags fyrfotadt djur på Nya Holland, *Ornithorhynchus paradoxus.* =weide, *f.* 4. Klifs; kyssar. =winkel, *m.* Hakan på en fågelnäbb. =zange, *f.* Tång, i form af en lang näbb; en art hvalfisk, *Balæna Boops*; äfven tupetång.

Schnake, *f.* 4. Mygg; skämt, narri, löjligt tal eller upptåg, putslustighet. [löjlig.

Schnakisch, *adj.* o. *adv.* Putslustig, tokrolig,

Schnalle, *f.* 4. Spänne.

Schnallen, *v. a.* Spänna igen eller fast.

Schnallen, *n.* 3. Igen- eller fastspännande.

Schnalzen, *v. n.* h. Smäcka (med tungan); knäppa (med fingrarna).

Schnalzer, *m.* En, som smäller med tungan o. d.; äfven smack, smäll med tungan.

Schnapp, se Schnapps. =bein †, *n.* Ett ben, som är kortare än det andra. =führer †, *m.* Anförare för ett röfvareband. =hahn, *m.* Snapphane: partigångare i krig. † Polisbetjent; äfven ett slags mynt i Nederland. En S. i Jülich gäller 11 svåra Kreuzer eller 3 Gr. 8 Pf., då deremot en S. i Geldern och Lüttich gäller 13 Kreuzer eller 4 Gr. 4 Pf. =messer, *n.* Fällknif. =sack, *m.* 1. Rensel, matsäck. =stock †, *m.* Trämatsked. =weise, *f.* Härfvel, som knäpper för hvar pasma.

Schnappen, *v. n.* h. Snappa, nappa bort; hugga i eller fasttaga, gripa, knipa; springa af (som skjutgevär m. m.). (*Fig.*) Efterströfva. (*Jäg.*) Smälla: om orren då han börjar spela. Der Hund schnappte nach einem Stücke Fleisch, nappade efter köttstycket. Nach Luft s., andas tungt, hafva svårt för att andas. Die Thüre schnappte zu, dörren smällde i lås. Das Brett schnappt in die Höhe, brädet vippar upp. Das schnappte mir aus den Händen, det slank ur händerna på mig. † Nach Reichthum s., fika efter rikedomar.

Schnäpper, *m.* 3. Armbost; snäppare.

Schnappern, *v. n.* h. Tala fort, pladdra.

Schnapps, *m.* 1. En snp.

Schnapps! *interj.* Bums! vips! [supare.

Schnappsen, *v. n.* h. Taga sig en eller flera.

Schnarchen, *v. n.* h. Snarka; skorra.

Schnarrdrossel, *f.* 4. Björktrast. =werk, *n.* 1. (i orgverk) Brumpipor. [trast.

Schnarre, *f.* 4. Skallra, skramla; björk-

Schnarren, *v. n.* h. Skallra, skramla; snarka; läspa, skorra. [snarkande,

Schnarren, *n.* 3. Skallrande, skramlande;

Schnarrig †, *adj.* o. *adv.* Hastig, snabb; äfven bitande, ovettig.

Schnarzen, *v. n.* Snarka starkt; äfven slå till en dunderfjert. [fjert.

Schnarzer, *m.* En, som snarkar hårdt;

Schnatter, *f.* Mun; äfven sladdrare. =ente, *f.* Snatterand, *Anas strepera.* =gans, *f.* 1. Kackelgås; slabbertaska. =haft, *adj.* o. *adv.* Pratsam, mångtalig; sladderaktig. =hans, =maul, eller

Schnatterer, *m.* Sladderhane, pratmakare; äfven gås.

Schnattern, *v. n.* h. Snattra (som ankor m. m.); sladdra, sqvallra; kackla, sqvattra.

Schnattern, *n.* 3. Snattrande; sladdrande, sqvallrande; kacklande, sqvattrande.

Schnau †, *f.* Tryne, mun, näsa, snabel; bett. (*Fig.*) Ovänligt ord.

Schnauben, *v. a.* o. *n.* h. Fläsa, pusta, flämta; fläsa ut, pusta, hvila; prusta; skorra; snyta. Vor Zorn s., fnysa, fräsa af vrede. Tabak s., snusa.

Schnaue, *f.* 4. Ett slags fartyg.

Schnauen †, *v. n.* Vända snytet till, hota att bita; äfven bita. (*Fig.*) Vara ovettig. — h. Vetta med spetsen ell. ändan.
Schnaue, *f.* 4. Ett slags fartyg. [frusta.
Schnaufen, *v. n.* h. Pusta, stånka, fläsa,
Schnauisch †, *adj.* o. *adv.* Grälig, retsam.
Schnaupe, se Schnauze. (*Fig.*) Pip på en kanna, lampa o. d.
Schnauze, *f* 4. Mule, nos, snyte, tryne, trut; pip. Einem über die S. hauen, snäsa någon.
Schnäutzen, *v. a.* Snyta; taga af (ljus). Einen f., på ett bedrägligt sätt narra penningar af eller ifrån någon. [sets).
Schnäutzen, *n.* 3. Snytande; aftagande (ljuSchnautzhahn, *m.* 1. Snushane.
Schnecke, *f.* 4. Snigel, snäcka (med hus); snäcka (i öra); snigel (utan hus). Schnecken-auge, *f.* Medelpunkt i en snäcklinie. -berg, *m.* Berg eller kulle i trädgårdar, der snäckor samlas, hållas och födas; äfven berg med snäckegång omkring. -blut, *n.* Den röda saften i purpursnäckan. -bohne, *f.* En sort Ostindiska bönor, *Phaseolus caracalla.* -bohrer, *m.* Borr med snäckvriden spets. -deckel, *m.* Locket eller det platta skalet på en olikskalig mussla, hvars andra skal är hvälfdt, *Operculum.* -feder, *f.* Spiralfjäder i ett fickur. -fett, *adj.* o. *adv.* Fet, som en snäcka, som består af bara fett. -gang, *m.* 1. Snäckegång, som i snäcklinie går till en medelpunkt eller öppen plats. -gewölbe, *n.* Hvalfvridet i snäckform, t. ex. i en vindeltrappa. -grube, *f.* Dike eller grufva, hvari snäckor förvaras. -hanf, *m.* Ett slags lång och stark hampa. -haus, *n.* Snäckskal, snäckhus. -horn, *n.* Snäckhorn: en stor efter spirallinie tillspetsad snäcka, i form af ett ymnighetshorn, sådan, som Tritonerne pläga hålla för munnen. -kegel, *m.* (*Urm.*) Snäckhus: kegla utan spets med skefva parallela inskärningar, hvarpå kedjan i fickur vindas. -klee, *m.* Lucern. -kohl, *m.* Ett slags bläkal. -könig, *m.* En sällsynt varietet af trädgårdssnäckan, *Helix pomatia.* -koralline, *f.* En art sjömossa (djurväxt), *Sertularia rugosa.* -linie, *f.* Snäcklinie, spirallinie, -loch, *n.* Lufthålet på ett snäckskal. -marmor, *m.* Ett slags marmor, försatt med förstenade snäckor; äfv. ett slags gammal österländsk marmor, med snäckdrag, *Limachella antica.* -milbe, *f.* En art qvalster, *Acarus helicum.* -post, *f.* Långsam gång, sen fart. -rad, *n.* Ett hjul i fickur med 48 kuggar, under spärrhjulet. -raupen, *s. pl.* Snigelformiga larver, *Larvæ limaciformes* (*Phal. bomb. tortriciformes*). -sammler, *m.* En art blötmask, *Amphitrite conchylega.* -scheibezeug, *n.* (*Urm.*) Verktyg att skära ut gångarne i snäckan. -stein, *m.* En liten hvit, tunn och långrund sten, som träffas i hufvudet på sniglar; äfv. berg i Vogtland, der snäcktopaser brytas; äfven sten i snäckor; äfv. marmor, som består af förstenade snäckor; äfv. Ammonshorn. -topas, *m.* Ofärgad Sachsisk topas, färglös, likt en demant, men hårdare än en Zapfentopas. -treppe, *f.* Vindeltrappa. -weise, *adv.* I form af en snäckl nie.
Schnee, *m.* 1. (1:staf v.), des Schnees (2:st.). Snö. (*Fig.*) Renhet. -ammer, se -sperling. -bahn, *f.* Vinterföre. -ball, *m.* 1. Snöboll, snöklimp; äfven ett slags smörbakelse. (*Bot.*) Snöbollar, olvon. -ballen, *v. n.* h. Kasta snöboll. -baum, *m.* En Nordamerikansk buskväxt, *Chionanthus.* -beere, *f.* Ett utländskt örtslägte, *Chiococca.* -berger Erde, *f.* (*Hand.*) En sort blå jernjord. -birn, *f.* Hvita smörpäron. -blu-

me, *f.* Blomman af =baum, se =händel. =bruch, *m.* (*Skogsv.*) Snöfälle: då af för mycken snö skogen skadas. =brüchig, *adj.* o. *adv.* Sönderbruten af snöns tyngd. =dohle, *f.* Kaja. =eule, *f.* Harfång, *Strix nyctea*; äfven ett slags nattfjäril, *Phal. nivea*. =fink, *m.* Norrqvint. =flocke, *f.* Snöflinga, snöflaga. (*Bot.*) Snöhviter. =gäcke, *f.* Kaja. =galle, *f.* Snöhviter. =gans, se Hagelgans; äfven pelikan. Die Nordische S., se Schleckergans. =garn, *n.* (*Jäg.*) Rapphönsnät, som brukas om vintern. =gebirge, *n.* Fjällar eller berg, som äro ständigt betäckte med snö. =gestöber, *n.* Yrsnö. =glöckchen, *n.* Vårlevkoja; äfven snöhviter. =händel, *n.* Ett slags sippa, *Anemone alpina*. =haufen, *m.* Snöhög, snödrifva. =huhn, *n.* Fjällripa, *Tetrao lagopus*. =kacke, *f.* Kaja. =läufer, *m.* Snöloppa: en insekt, *Podura nivalis*. =leschze †, *f.* Sidensvans. =linie, *f.* Den linie eller gräns i dunstkretsen kring eller öfver jorden, som utvisar höjden der vattenaktiga dunster frysa till snö och äro snö. =milch, *f.* Snömos. =monat, *m.* Snömånad, Januarius, *Nivose*. =netz, se =garn. =pappel, *f.* Poppelträd. =rose, *f.* Sibirische gelbe S., *Rhododendrum chrysanthum*. =schlange, *f.* Ett slags huggorm, *Coluber niveus*. =schuh, *m.* 1. Skid. =sperling, *m.* 1. Snösparf. =staub, *m.* Snödoft, fin snö, yrsnö. =steinbrech, *m.* 1. Fjällört. =tropfen, *m.* (*Bot.*) Galant, snöhviter, *Galanthus nivalis*. Lange spätze =tropschen oder =veilchen, *n.* Sommarlevkoja. =viole, *f.* 4. Snöhvita (ört). =vogel, *m.* Snösparf, snöripa; äfven sidensvans. =weiß, *adj.* o. *adv.* Snöhvit. =wiesel, *f.* Snömus, *Mustela nivalis*. =wurm, *m.* Larven af *Cantharis fusca*. [snö.

Schneeicht, *adj.* o. *adv.* Snölik, hvit, som

Schneeig, *adj.* o. *adv.* Snöig, snöbetäckt.

Schneelich, *adj.* o. *adv.* Snöhvit.

Schneer †, *m.* Björktrast. =kraut, *m.* Åtskilligt ogräs, som skadar hvete, kålrötter o. d.

Schneere †, *f.* Snara.

Schneeren, *v. a.* Snärja. Die Arbeitsleute schneeren die Vorbeigehenden, en sed hos arbetskarlar, att medelst ett reps utsträckande öfver vägen, fordra dricks-penningar af de förbigående.

Schneide, *f.* 4. Ägg, bett. † Gräns. (*Jäg.*) Fågeldona. I Hessen är S. rågata genom en skog. =bank, *f.* 1. Skärbänk; skärbord. =bohrer, *m.* Borr med skarp ägg, t. ex den, hvarmed gängorna uppskäras i skrufmuttern. =büchse, *f.* En liten träkapsel med messingsskifva, hvari de fina delarne af demanten samla sig under slipningen. =eisen, *n.* Skärjern, t. ex. att skära ut kamtänder; äfven skifva att göra skrufvar i. (*Bergv.*) Ett af bergborrens understycken. =geld, *n.* Afgift af klädeshandlare för rättigheten att få sälja kläde, som de icke sjelfve tillverkat. =lade, *f.* Skärkista, hackelselåda. (*Fig.*) En smal bondvagn. =leder, *n.* Tillskuret läder till sålor. =loch, *n.* (*Tunnb.*) Hål i verkstadsgolfvet att tillhugga bottnar till fat. =messer, *n.* Hackelseknif, skärknif; äfv. bandknif med två handtag. =mühle, *f.* 4. Sågqvarn. =müller, *m.* Sågqvarnsägare eller mästare. =scheibe, *f.* (*Urm.*) Stålskifva att utskära taggarna i hjulen. =sohle, *f.* (*Vagnm.*) Stark planka med tre hål, hvari tistlar o. d. under arbetet fästas. =stein, *m.* Tälgsten; äfven huggen sandsten, qvädersten. =stichel, *m.* En liten flack stickel hos pitscherstickare. =tritt, *m.* Andra trampan hos sammetsväfvare. =zahn, *m.* Skärtand: framtand hos menniskor och djur. =zeiger, *m.* En liten stenvisare

hos dem, som gravera i sten, hvarmed conturer inskäras. =zeug, *n.* (*Handtv.*) Verktyg att skära skrufvar.

Scheiden, se Schneiteln.

Schneiden, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich schnitt, *imp.*; geschnitten, *part.*; schneide, *imper.* Skära; beskära; tälja; klippa; inrista. Eine Feder s., göra upp en penna. Einem den Stein s., skära ut en sten på någon. Ein Thier s., utskära ett djur. Gesichter s., göra grimacer. Geld s., skinna. Wie aus den Augen geschnitten, mycket lik. Mit dem grossen Messer s., skära till i växten, skryta. Immer aus dem vollen s., hafva, eller göra, som man hade allting i öfverflöd. Die Bienen s., skatta bin. (*Biljard*) Einen Ball s., tuchera en boll på sidan, att han löper snedt före. Den Wein s., beskära en vinstock. (*Fig.*) Blanda flera vinsorter för att göra vinet bättre; äfven blanda upp vin, förfalska det. — Sich s. *v. r.* Narra sig, göra sig fåfängt hopp. — *V. n.* h. Skära, bita. Das Messer schneidet nicht. Es schneidet mir im Leibe, jag har knipningar. Eine schneidende Kälte, en bister köld. Das schneidende Wasser, kallpiss, stranguri. Das schneidet mir ins Herz, det gör mig innerligen ondt. † Das schneidet in den Beutel, det kostar förskräckligt. (*Måln.*) Schneidende Farben, färger, som icke äro väl fördrifne.

Schneidend, *adj.* o. *adv.* Skärande; hvass; skarp; genomträngande.

Schneider, *m.* 3. Skräddare; äfven formskärare. I vissa spel kallas den S., som ej allenast tappar spelet, utan äfv. ej fått ett visst antal brickor eller ögon. (*Jäg.*) Dålig hjort, som ej lönar mödan att skjuta; äfv. trollslända. =braten, *m.* (*Fig.*) S. machen, sprida en bränd ell. svedd lukt, såsom skräddare när de pressa kläde. =fisch, *m.* Hvitling. =karpfen †, *m.* Sill. =krankheit, *f.* Kläda, skabb. =metze, *f.* Trollslända. =muskel, *m.* (*Anat.*) Muskel, som drar skenbenet inåt, *Musculus sartorius.* =ringe, *s. pl.* Syringar för skräddare. =seele, *f.* Skogstroll, se Abendvogel; äfven rädd, feg menniska. =vogel, *m.* En Indisk qvickstjert, *Motacilla sartoria.*

Schneiderei, *f.* Skräddarearbete.

Schneidig, *v. a.* (*Bergv.*) Som lätt låter bryta sig (om malm). † Tunn, smidig; snabb, hurtig.

Schneien, se Schneyen.

Schneiteln, *v. a.* Qvista, underqvista.

Schneiteln, *n.* 3. Qvistning, underqvistning.

Schnell, *adj.* o. *adv.* Hastig, snabb, skyndsam; plötslig, bråd. Ein schneller Tod, bråddod. =bank, *f.* Katapult: en stenkastningsmachin fordom. =bock, *m.* Stormbock att genombryta murar. =fahrer, *m.* Velocifere: ett slags ganska lätt vagn, hvarmed åkes mycket fort. =falle, *f.* Vippfälla. =füßig, *adj.* o. *adv.* Snabbfotad. =galgen, *m.* Vippgalge. =käfer, *m.* 3. Knäppare (en skalbagge). =käulchen, *n.* 3. Elfenbenskula, hvarmed barn spela knäck. =kraft, *f.* Spänstighet, elasticitet. =kugel, *f.* Knäckar af marmor ell. metall, hvarmed barn leka; äfven luftballon. =loth, *n.* Ett lättflytande slaglod hos metallarbetare: hos gördelmakare består det af vismut, tenn och bly, och kallas =zinn; hos tenngjutare och glasmästare af 3 à 4 delar tenn och en del bly. =schleife, *f.* Ett slags fågelgiller. =seil, se Schwefze. =wage, *f.* Snällvåg, pyndare. =zange *f.* Liten tång hos urfodermakare att fasthålla de små stifterna, som slås in i yttre fodralet. =züngig, *adj.* o. *adv.* Munvig.

Schnellen, *v. a.* Kasta, slänga; bedraga, narra; för högt värdera. — *V. n.* f. o. h. Vippa, slå eller springa tillbaka af spänstighet; springa af, studsa tillbaka; gå löst, lossna, tägna. Eine aufgespannte Feder f. lassen, låta den slå tillbaka. Die Wage f. lassen, låta vågen svigta. Das Pferd schnellt mit dem Kopf, hästen kastar hastigt upp hufvudet. (*Jäg.*) Slå an eller skälla i otid.

Schneller, *m.* 3. Knäpp på näsan; snällare (i ur); tryckfjäder (i bösslås).

Schnelligkeit, *f.* 4. Hastighet, snabbhet, skyndsamhet.

Schnepel, *m.* 3. (fisk) Sik.

Schnepfchen, *n.* En rullsnäcka, *Voluta tringa*.

Schnepfe, *f.* 4. Snäppa: ett fågelslägte, *Scolopax* L.; äfven åtskilliga arter af vipeslägtet, *Tringa*.

Schnepfenfang, *m.* Snäppfänge; äfven stället der snäppor fångas, i synnerh. snaror o. d., hvarmed de fångas. =kopf, *m.* Dumhufvud. =schnabel, *m.* Så kallas några spikklubbesnäckor. =stoß, *m.* Ett slags snäppfänge med nät. =zug, *m.* Snäppdrag, så väl då de flyga ur skogen utåt fältet, som deras ankomst om våren och aftåg om hösten; äfven en svärm af flera snäppor, som flyga i sällskap.

Schnepfhuhn, *n.* En större sort morkullor.

Schnepps, *f.* 4. Snibb, snibbhufva, som brukas af fruntimmer i sorg, spetsigt hörn, näbb, pip, spets.

Schnepper, se Schnäpper.

Schnerker, *m.* Kornknarr.

Schnerre, Schnerrer, *m.* Björktrast.

Schnerz, *m.* Kornknarr.

Schnese †, *f.* Snes: ett antal af 20 stycken.

Schneutzen, se Schnäutzen.

Schneyen, *v. impers.* h. Snöga.

Schnibbe †, *f.* Horsgök; äfv. Snibbhufva.

Schnicken, *v. n.* h. Svinga, svänga, fläkta, slänga. Sich f., strypa sig. — *V. a. & n.* Smälla med fingerna. Die Feldhühner f. mit den Schwänzen, när de röra stjerten hastigt upp och ner. Die Vöget f. das Wasser, sprätta omkring.

Schnie, *f.* Snäcka.

Schnieben, *v. n, irr.* h. Ich schnob, *imp.*; ich schnöbe, *conj.*; geschnoben, *part.* Se Schnauben.

Schniegeln, se Putzen.

Schnipp, *m.* En knäpp med fingret; äfv. ett litet afskuret stycke. =schnappschnurr, *s.* Ett slags kortspel.

Schnippchen, *n.* 3. Fingersmäll. Ein S. schlagen, smälla med fingrarna. Jemanden ein S. schlagen, trotsa någon med förakt. Ein S. in der Tasche schlagen, knyta näfven i byxsäcken.

Schnippe, *f.* 4. Snibb; pip.

Schnippeln, Schnippern, *v. n.* h. Klippa smått; äfven smälla med fingret.

Schnippen †, *v. n.* h. Smälla; äfven vippa upp. (*Jäg.*) Smälla, låta (om trastar), när de om morgon eller afton bli varse ett vilddjur. — *K. a.* Klippa smått. (*Jäg.*) Se Schnicken.

Schnippisch, *adj.* o. *adv.* Snabb och bitande, spotsk, näsvis.

Schnirkel, se Schnörkel.

Schnitt, *m.* 1. Snitt, skärning, klippning; skråma, inskärning: skifva; snitt, rand eller kant på en bok, på mynt o. d. Ein Buch auf den Schnitt vergulden, på snitten eller kanten. Der S einer Feder, formering. Das Kleid hat keinen guten S., skära, skårsa, skråma; ett afskuret stycke, skifva. (*Fig.*) Fördel. Dabei ist ein S. zu machen, dervid kan man vinna ansenligt. Er wird seinen S. schon machen, han lärer helt visst ej glömma sig sjelf. Das war ein S., väl skuret i växten. Der S. in der Ernte, höstsädens afskärande med handskära. (*Skepp.*) Se

Belauf. S. bet. äfven bela skörden. Es ist gut den S. an fremden Tuche zu lernen, bl. klok af en annans skada. S. bet. äfven pappersmönster hos skräddare o. d. (*Glasm.*) Det skarpa stället på demanten. =bohne, *f.* Turkisk böna. =geld, *n.* Penningar, som betalas till husbonden i st. f. skordedagsverke. =gras, *n.* 2. Skafgräs, skäfte. =handel, *m.* 3. Handel alntals. =hobel, *m.* 3. Höfvel att kringskära böcker med. =holz, *n.* 2. Schnittling, *m.* 1. Sättgren =kehl, *m.* En svart blåkål. =linie, *f.* (*Trigon.*) Secant. =riß, *m.* (*Bergbuk.*) Sättet att sä tillhugga stenar, att de genast passa ell. kunna nyttjas på stället. =schein, *m.* Coupon: rantlista der en bit afklippes för hvar betalning. =tuch *n.* Ett slags sämre kläde i Pommern. =waare, *f.* Band och andra kramvaror, som säljas i minut och alntals. =weise, *adv.* I skifvor. =zwiebel, *f.* Utplanterad lök, hvarpå bladen afskäras, att de må växa bättre.

Schnittchen, Schnitzchen, *n.* 3. Skifva (af mat).

Schnitte, *f.* 4. Snitt, afskuret stycke, skifva.

Schnitter, *m.* 3. Skördeman.

Schnittling, *m.* Små vinrankor eller telningar, som afskäras till fortplantning, sättgren; äfven gräslök; äfven en ung utskuren oxe.

Schnitz, *m.* 1. En skuren skifva. Äfven osanning; skämt, tokroligt infall. † Halfskämd frukt, som torkas i ugn ell. solen; äfven Accis. Dürre Schnitze, torra äpleskifvor. =arbeit, *f.* Upphöjdt bildhuggarearbete. =bank, *f.* Skärbänk. =eisen, *n.* Skafjern, grafstickel. =kunst, *f.* Konst att uthugga upphöjda figurer i trä. =loppen †, *m.* Slarfsylta. =messer, *n.* Skärknif, en knif med långt skaft; bandknif. =werk, *n.* Utskuret arbete i trä, upphöjdt bildhuggarearbete. † Snidverk. S. an Schiffen, snirater fram på ett skepp. =zeug, *n* Skärredskap.

Schnitzchen, =lein, *n.* 3. Små afskurne bitar.

Schnitzeln, *v. a.* Skära, tälja, beskära.

Schnitzen, *v. a.* Skära, afskära, beskära; hugga bilder, göra bildhuggerier, uthugga.

Schnitzer, *m.* 3. Bildhuggare; bandknif; fel, forseelse, misstag. Ein Donatschnitzer, ett fel emot latinska grammatican. Das war ein grober S., det var ett stort förseende. =haft, *adj.* o. *adv.* Felaktig, full med fel.

Schnitzern, *v. n.* h. Begå fel.

Schnitzling, *m.* Afklipp, spint. (*Fig.*) Lapp.

Schnobern, *v. a.* Nosa ofta och mycket.

Schnoben, *v. n.* Nosa, snoka, vädra (om hundar).

Schnobisch, *adj.* o. *adv.* Plågad af snufva; äfven af qvarkan (om hästar).

Schnöde, *f.* Blåstarr. — *Adj.* o. *adv.* Föraktande, spotsk; näsvis; stötande, anstötlig, förarglig, förtretlig; fåfäng, onyttig.

Schnödigkeit, *f.* 4. Förakt, spotskhet; näsvishet; anstötlighet, förarglighet, förtretlighet; fåfänglighet, onyttighet.

Schnoppern, Schnuppern, *v. n.* h. o. *a.* Vädra, vädra upp, lukta upp, få ell. hafva väder om; vädra ell. lukta på; snoka.

Schnoren, *v. n.* Snarka; äfven lefva liderligt och lättjefullt.

Schnörkel, *m.* 3. Spiral; vriden snäcka, rullsnäcka, löjligt skämt; lustigt upptåg, tokroliget.

Schnüff, *adj.* o. *adv.* Kräslig, ömtålig, snarsticken. — *S. m.* Se Schnuffe.

Schnuffe, *f.* Spets, snibb; äfven snyte, näsa.

Schnuffeln, Schnüffeln, *v. n.* h. Snorka; fnysa; snoka, nosa, nässja; tala i näsan.

Schnupfen, *m.* 3. Snufva.
Schnupfen, *v. a.* o. *n.* h. Snusa; fnysa.
Schnupfen, *n.* 3. Snusande, fnysande.
Schnupfer, *m.* 3. Snusare.
Schnupfig, *adj.* o. *adv.* Snufvig. ſdnk.
Schnupftobak, *m.* 1. Snus. =tuch, *n.* 2. Näs.
Schnupp †, *m.* Ett plötsligt, doft ljud; äfven bit, litet vägstycke. Es iſt noch ein guter S., det är ännu ett godt stycke.
Schnuppe, *f.* 4. Ljusskarn, ljusbrand.
Schnuppen, *v. a.* Das ſchnupfte ihm vor die Naſe, det stötte honom för hufvudet. — *V. a.* o. *n.* Nosa, nässja, snoka; äfven putsa ljuset.
Schnuppern, se Schnoppern.
Schnur, *f.* 4. Sonhustru.
Schnur, *f.* 1. Snöre, snodd, band, rem; snöre att mäta med, lina: rättesnöre. Nach der S., noggrann. Er mag gerne alles nach der S. haben, han är mycket grannlaga, nogräknad i sina saker. über die S. hauen, öfverskrida mättan. Von der S. leben oder zehren, lefva af hufvudsumman. Schnüre kallas också ett slags pinande på sträckbänken med fina snören, som snos om armar och ben, och dragas fast ihop. =bund, *m.* En tornsnäcka, *Trochus conulus.* =ben, *adj.* o. *adv.* Jemn eller rak, som ett snöre. =feuer, *n.* (*Fyrv.*) Konsteld, som löper längs efter ett tåg. =folge, *f.* (*Byggn.k.*) Rigtning efter ett snöre. =förmig, *adj.* o. *adv.* Perlbandlik. =gerade, =gleich, *adj.* o. *adv.* Snörrätt. =macher, *m.* Snörmakare. =mühle, *f.* Väfstol, hvarpå kunna göras flera snören på en gång. =perle, *f.* Genomborrad perla att uppträda på band ell. snöre. =ſtein, *m.* (*Bergv.*) Gränssten i grufvor. =ſtracks, *adv.* Omedelbart, utan omsvep, direkte, genast; tvärtemot. =ſtrauch, *m.* En utländsk buskväxt, *Sophora.*

Schnürband, *n.* 2. Snörband, snörrem. =bruſt, *f.* Snörlif. =eiſen, *n.* (*Pergam.m.*) Jern, hvarmed pergamentet spännes i ramen. =haken, *m.* Hake att snöra med. =holz, *n.* Verktyg af trä eller elfenben att göra trinda snören. =kaſten, *m.* Fruntimmerssmycke, bestående af en enda infattad ädelsten, hvarigenom nippen snöres och hänges om halsen. =kette, *f.* Kedja att snöra ihop med. =kiſſen, *n.* (*Snörm.*) Kudde, hvarpå snören göras. =latz, *m.* 1. Bröstlapp. =leib, *n.* 2. Snörlif; lifstycke. =loch, *n.* 2. Snörhål. =nadel, *f.* 4. Snörnål. =neſtel, se =band. =ſchuh, *n.* Snörsko, känga. =ſenkel, *m.* Snörband. =ſtift, *m.* 1. Snörnål. =ſtiefel, *m.* Halfstöflar, som snöras igen framtill.
Schnürchen, *n.* 3. Litet snöre, smalt band. An einem S., noggrann, accurat.
Schnüren, *v. a.* Snöra, draga åt; slå om ell. förse med rep, strecka; fästa med snöre; draga, spänna åt; binda till händer och fötter. Perlen ſ., träda pärlor på snöre. Einen Miſſethäter ſ., pina en missdådare på sträckbänken med snörens ihopdragande. Das S. mit vollen Banden, är högsta graden af denna tortur. Ein Thier männlichen Geſchlechts ſ., snöpa det, medelst sädessträngarnas afknytning med snören. S. kallas hos murare, o. d. draga ett rep för den, som går förbi, för att få dricksspenningar af honom. Sich ſ., snöra sig. Sie geht nie geſchnürt, hon brukar aldrig snörlif. Ein geſchnürter Styl, en tvungen stil. (*Mur.*) Slå räta linier med ett snöre.
Schnurrbart, *m.* 1. Mustach; murrhår; äfven en, som har mustacher; äfven ett slags kabiljo, *Gadus cimbricus.* =bärtler, *m.* Tordyfvel. =pfeife, *f.* =pfeiferei, *f.* Småsaker, lappri. =quecke, *f.* Qvickrot.
Schnurre, *m.* Nattväktare, brandvakt. =

S. *f.* Nos; lustigt skämt, tokroliget; äfven spinnrock; ett öppet sår; äfven dåligt husgeråd; skräp. Einem über die S. hauen, snäsa en.

Schnurren, *v. n.* h. Snorra (som en spinnrock); spinna (om kattor); snorra, vara knarrig, knorra, brumma, torka, krypa ihop.

Schnurrig, *adj.* o. *adv.* Löjlig, lustig, rolig.

Schob, *m.* 1. Knippa, hop.

Schober, *m.* 3. Hög, hop; stack, vålm.

Schobern, *v. a.* Hopa, lägga högtals, uppstapla; sätta i stack eller vålm.

Schock, *n.* utan *pl.* Skock (sextio).

Schock, *v. a.* o. *n.* h. Skocka, skyla, sätta i skock eller skyl. (*Skogsv.*) Das Unterholz s., göra risknippor deraf, och sätta 60 i hvar hög. Die Gerste schockt gut, kornet gifver väl. Das Schiff schockt, skeppet, som suttit fast, börjar röra sig.

Schof, *m.* Schöfe, *pl.* Knippe, band, kärfve. (*Glasbr.*) Flera sammanbundna glastaflor. =stein, *m.* Ett slags smala taktegel.

Schofel, *m.* 3. Afskrap, strunt. =zeug, se Schofel.

Schofelig, *adj.* o. *adv.* Dålig, usel.

Schöffe, se Schöppe.

Schöker ꝛc. se Schäker ꝛc.

Schokolade, *f.* 4. Schocklad.

Scholar, *m.* 1. Skolgosse, skolär.

Scholarch, *m.* 4. Som har öfveruppsigten öfver skolan.

Scholastiker, *m.* 3. Lärare.

Scholastisch, *adj.* o. *adv.* Skolastisk.

Scholle, *f.* 4. Torfva; isstycke, isflinga; tunga ell. såla (sort flundra). Schollen=hüpfer, *m.* Stensqvätta.

Schollen, se Hornen.

Schollern, *v. n.* h. Falla sönder (om jordklimpar).

Schollkraut, *n.* 2. Svalört; korskål.

Schölung, *f.* (*Vattenb.*) Vattnets rörelse, äfven åt den sidan, der ingen vind är.

Schon, *adv.* Redan. — *konj.* Nog, väl. Es ist schon gut, det är väl, må göra. Wenn ich s. wollte, om jag också ville. Ob s., wenn s., fastän, änskönt.

Schön, *adj.* o. *adv.* Vacker, skön; täck, artig, behaglig; vacker och prydlig. (*Fig.*) Hög, ansenlig. Das schöne Geschlecht, könet, fruntimmer. Schöner Geist, vitter person. Mit jemanden s. thun, smickra, smeka någon. S. ankommen, råka väl ut, komma vackert fram. Schönen Dank sagen, tacka ödmjukast. Schöne Seele, ädel själ. Eine schöne Summe Geldes, ansenlig. Ein schönes Alter, en temligen hög ålder. † Da würde ich s. ankommen, der skulle jag räka väl ut. =baum, *m.* 1. Lärkträd. =druck, *m.* 1. Sköntryck. =färber, *m.* 3. Färgare, som sätter äkta färgor på tyger. =fleckchen, se =pflästerchen. =geist, *m.* 2. Vitter person. =geisterei, *f.* 4. Ett fel, då man ständigt vill anses för vitter eller föredraga vitterheten framför alla andra vetenskaper. =herr, *m.* Petitmaitre, sprätt (*Fig.*) Väfvare med Tromans-rang. =pflästerchen, =fleckchen, *n.* 3. Musch, skönhetsfläck. =schreibekunst, *f.* utan *pl.* Välskrifning. =schreiber, *m.* 3. Som skrifver väl, kaligraf. =thuer, *m.* En, som smeker eller smickrar andra.

Schöne, *f.* 4. Skönhet; vackert fruntimmer.

Schone, *m.* 4. Skäning, en ifrån Skåne.

Schonen, *n. pr.* Skåne.

Schonen, *v. a.* Spara, hushålla med, akta, omgås varsamt, eller försigtigt med; skona, förskona.

Schönen, *v. n.* h. Vara, synas eller blifva skön. — *V. a.* Göra vacker. Den Wein s., klara det; äfven färga upp det. Die Bäume s., putsa träden.

Schönheit, *f.* Skönhet, fägring; förträfflighet.
Schonſam, *adj.* o. *adv.* Skonsam; rädd om kläder. † Sparsam, hushållsaktig. =zeit, *f.* Förbuden tid.
Schonung, *f.* 4. Skonsamhet, varsamhet; återhållsamhet; foglighet.
Schonungsbrille, *f.* Conservations-glasögon.
Schooß, *m.* 1. Sköte; knä; barm. † Qvinnoblygd.; skört. Jemanden im S. ſitzen, stå i ynnest hos någon. Die Hand in den S. legen, vara fåfäng. =bein, *n.* 1. Blygdbenet, isbenet. =hund, *m.* 1. =hündchen, *n.* 3. Knähund. =kind, *n.* 2. Käraste barn, morsgris. [3. Uppbördsman.
Schoßſünde, *f.* 4. Hemsynd. =einnehmer, *m.*
Schopf, *m.* 1. Tofs, tafs; håret i pannan, hårtofs; tofs på fåglar; topp eller skate på ett träd; bundt eller knippa. † Hufvud. =ende, *n.* Skatände på träd. =ente, *f.* Vigge. =haar, *n.* Tupé. =heher, *m.* Ett slags kråka, *Corvus cristatus*. =lerche, *f.* Tofslärka. =meiſe, *f.* Tofstita. =raupen, *pl.* Ett slags nattfjärilslarver, *Larvæ cristatæ*. (*Phal. Bomb. signatæ*, t. ex. *Anastomosis.*)
Schöpf, se Schöppe.
Schöpfbar, *adj.* o. *adv.* Som kan utösas. =behälter, *m.* (*Vattenb.*) Reservoir dit vattnet ledes och på annat sätt fortskaffas samt bringas högre genom pumpar. =borſte, *f.* Sugborst, *Seta*, på ipsekter. =brett, *n.* Skäfvel på qvarnhjul. =brunnen, *m.* Dragbrunn, vindbrunn. =eimer, *m.* Öskärl, brunnshink; ämbar. =galgen, *m.* Den gaffelformiga stången, hvarpå pumpvippen hvilar i en dragbrunn. =gebäu, *n.* (*Bergv.*) Vattenuppfordringsverk. =gelte, *f.* Ämbar att ösa med. =haken, *m.* Haken på en pumpstång, hvarpå ämbaret hänger, då man vindar upp vatten. =mühle, *f.* Qvarn att upphemta vatten ur diken o. d. =rad, *n.* Sqvalthjul. =ſchaufel, *f.* Vattenskåfvel, skopa; öskar. =werk, *n.* Vattenuppfordringsverk.
Schöpfe, *f.* 4. Källa, vattenställe; äfven kärl att ösa med.
Schöpfen, *v. a.* Ösa, hemta; fatta, hemta, återhemta. Der Hopfen ſchöpft, humlan blomstrar.
Schöpfen, *n.* 3. Ösning, hemtning &c.
Schöpfer, *m.* 3. Skapare; stiftare; hemtare; öskärl.
Schöpferiſch, *adj.* o. *adv.* Fintlig, skarpsinnig, qvick; skapande. [gig.
Schopfig, *adj.* o. *adv.* Som har tofs; lug-
Schöpfung, *f.* 4. Skapelse; daning, danande; stiftande; alla skapade ting, hela naturen.
Schöppe, *m.* 4. Rådman, rådsförvandt.
Schoppen, *m.* 3. Vagnshjul, lider; våtvarumått om nära ett och ett halft qvarter.
Schoppen †, *v. a.* Stoppa upp (bolster, fåglar o. d.); äfven stoppa eller göda kalkoner o. d.
Schöppenamt, *n.* 2. Rådsförvandts eller rådmannssyssla. =ſtuhl, *m.* 1. Collegium af lagfarne.
Schöpſenfleiſch, *n.* 1. Fårkött.
Schöps, *m.* 1. Gumse; får; våp.
Schor †, *s.* Träck. =kopf, *m.* Ett rakadt hufvud såsom på munkar; äfven munk. =maus, *f.* Molle, se Ackermaus; äfven mullvad.
Schorf, *m.* 1. Skorpa ell. ruga på sår.
Schorficht, *adj.* o *adv.* Skorfvig.
Schörl, *m.* 1. (*Min.*) Skörl: en jernhaltig stenart. =korn, *n.* Skörl i små korn.
Schorſtein, *m.* 1. Skorsten. =feger, *m.* 3. Sotare.
Schoß, *m.* 1. des =ſſes, *pl.* =e. Skott på ett träd, årstelning; äfven skatt; äfven vånning; mergel; jord, som uppkastas vid muddring. (*Bergv.*) Instörtad jord och

ateu. — *S. n.* Spiall. -skaft, *m.* 1. Slida, balja, skida. -band, *t.* Lang trabänk med ryggstöd. -bar, *adj.* o. *adv.* Skattskyldig, skattlagd. -brett, *t.* Brakved. -bleke, *t.* Två till tre års gammal braxenpanka. -bräde, *t.* (*Bergs.*) Skjutkoja. -bräde, *m.* Beskattningsed. -bräf, *n.* (*Bryggz.*) Fat, hvari det kokta ölet slås. -brei, *adj.* o. *adv.* Skattfri, fralse. -gatter, *n.* Fallgaller. -gärning, *n.* Strump, förtrumning. -ränna, hvarigenom vattnet rinner ned på hjulet; även klen bokad malm, som vattnet igenom en sådan ränna förer med sig bort. -gräd, *n.* Därrepe. -hatt, *n.* Åtalad person, som vaker. -hiss, *t.* Ett rum hakpå postvagnar att lägga allahanda saker uti. -hiss, *m.* De unga små ax, som först skjuta fram på säd; brodd. -man, *m.* Person, som måste ej lägga skatt. -rapsen, *pl.* Ett slags nattfjärrlarver, *Larvæ stolonifromes* (*Phal. geom. albolineata*). -rot, *t.* ex. *Papilionaria.* -rebe, *t.* Vinranka, skottvel. -rifle, *t.* 4. Fältbyrått de allierade måste bidraga med ammunition och krigsfolk. -rinne, *t.* Liten ränna af tegel emellan taket och skorstenen. -rurs, *t.* Qvickbvete.

Skötschen, *n.* 3. Fals, lopp eller ränna, hvari ett skottfönster går; skottfönster.

Skotten, *v. a.* Göva skatt; alven stånga före med rigel och hindbucka. Gud shous schelst jabrtich achen Thater, be-tahr i skatt. — *V. n. t.* Skjuta, göra skott, sticka upp; gå i as.

Skötter, *m.* 3. Uppbördsman.

Skötterei, *t.* Räntebi.

Schötting, *m.* 1. Schußreis, *n.* 2. Skott, telning, knopp; rotskott.

Schote, *t.* 4. (*Skepp.*) Skot: ett slags tåg i hornen af seglen. Riksgalt Schoten losa skot; fruktskida, -holsa ell. -balja.

Schoten, *pl.* gröna ärter, ärtbaljor. Gröbe Schoten, kåringtänder. Schotenblume, *t.* Die weiße S., se Schneeblümel. -boon, *m.* (*Bot.*) Ungärter eller Kitrainsärter. -se, se Wunderbaum och Heuschreckenbaum. Die Ägyptische S. är *Mimosa scorpioides*. Der S. mit drei Stacheln, se Honigeschotter, *m.* (*Bot.*) Akerrym, *Erysimum cheiranthoides*. -erbse, *t.* Artskidor, gröna ärter. -fisch, *m.* Hund, gullänge, *Lotus L.* Der gehörnte S., kärngtänder, göksmör, kattklor, bjömklor, *L. corniculatus.* -pfeffer, *m.* Spansk peppar. -stein, *m.* (*Min.*) Ett slags skidrigt fossilt stenslag. En dum, tafatt menniska. -stole, *f.* Nattvioli. -strieberich, *m.* Himmelsgräs, brändgräs, almyche, getstabb, allonmärke, *Epilobium angustifolium.*

Schotten, *pl.* Se Molten.

Schrafferen, *v. a.* Göra korsstrek.

Schraffierung, *t.* 4. Strek, korsstrek (i kopparstick).

Schrag, *adj.* o. *adv.* 3. Band i vapen.

Schräge, *adj.* o. *adv.* Sned, skef, vind; snedvinklig, lutande. S. gehen jemand wohnen, bo snedt emot någon.

Schräge, *t.* 4. Snedlut, lutande ställning.

Schragen, *m.* 3. Ställning, bock, sågbock; bord eller säng med fötterna i kors. (*Skogsv.*) Famn: en hop kastved, som är så famn hög och tre famnar lång, egentligtsätt. -f. Rättighet att få nyttja fammmått. -holz, *n.* Famnved.

Schrägen, *v. a.* Göra snedt.

Schrägung, *t.* Snedhugning; sluttning af ett tak.

Schrätel, *m.* Krympling, som är illa växt; mager, oansenlig person, tjuder på en häst. -f. eller Schrätelin, *adj.* o. *adv.* Liten, oansenlig, illa växt.

Schrämen, *v. a.* Skråma, rispa, budlöst

Digitized by Google

Schrammen, *v. a.* Rispa, rifva, klösa, flå, skafva huden, skinnet af. Sich ſ., rifva sig, få en skråma.
Schrammhuſten, *m.* Hackhosta. ⸗ſchuß, se Streifſchuß.
Schrammig, *adj.* o. *adv.* Skråmig &c.
Schrank, *m.* 1. Skåp; skänk; hylla. (*Jäg.*) En hjorts gång eller steg, se Schränken, *v. n.* Jfr Schranke. ⸗ader, *f.* En åder inpå låret på hästar, *Vena saphæna.*
Schranke, *f.* 4. Schranken, *m.* 3. Domstol; skrank, galler. Schranken, *pl.* Skrankor, hinder, gräns; vädjebana. In den Schranken laufen, löpa på vädjobanan, 1 Cor. 9: 24. (*Fig.*) Das Gefühl ſeiner engen Schranken, af sin inskränkthet, sin ringa förmåga. ſdare.
Schränkebein, *n.* Korsslaget ben. † Skräd
Schränkeln, *v. n.* h. Slå slingerben, slå korsskank, slå benen undan någon.
Schränken, *v. n.* h. Gå bredt med benen, slå öfver (om hjortar); äfv. gå i kors med benen. Halta. — *V. a.* Lägga, böja, sätta i kors; äfven förse med skrankor; infatta, omgifva. (*Jäg.*) Die Leinen ſ., slinga ell. vinda dem öfver hvarandra.
Schrankenlos, *adj.* o. *adv.* Utan skrankor, laglös.
Schranz, *m.* Spricka; äfven trompetskall; tallrikslickare, matsnuggare.
Schranzen, Schränzen †, *v. a.* Frässa. — *V. n.* ſ. Slita, bryta, bräcka.
Schranzer, *m.* Frässare.
Schrape, *f.* Skrapa, hästskrapa.
Schrapen, *v. a.* Skrapa.
Schraube, *f.* 4. Skruf. Seine Worte auf Schrauben ſtellen, ſetzen, tala tvetydigt, betjena sig af ord, som hafva flera bemärkelser. Auf Schrauben ſtehen, vara oviss, osäker, tvifvelaktig.
Schrauben, *v. a.* Skrufva, skrufva fast ell. löst. (*Fig.*) Tillkonstla. Geſchraubt ell. geſchroben ſprechen, tala konstladt eller tillgjordt; skämta eller narras med, bry; narra. ⸗mutter, *f.* 3. Skrufmutter. ⸗ſchlüſſel, ⸗zieher, *m.* 3. Skrufnyckel. ⸗zwinger, *m.* 3. Skrufnyckel.
Schrauben, *n.* 3. Skrufning, fast- ell. löskrufning; skämt, narri.
Schrauberei, *f.* 4. Skämt, narr..
Schraubſtock, *m.* 1. Skrufstäd, skrufklåve.
Schreck, *m.* 6. och 5. Skräck, förskräckelse. † Spricka, skråma. (*Jäg.*) Schrecke, jagtlappar. ⸗bild, *n.* 2. Skräckbild; fågelskräma, spöke. ⸗haft, *adj.* o. *adv.* Rädd, lättskrämd, skygg; hisklig, faslig, förskräcklig, gruflig. ⸗ſchuß, *m.* 1. Skräckskott, skräppskott, skrämskott. (*Fig.*) En elak men ogrundad underrättelse. ⸗ſtein, *m.* Afvisare vid hushörn, att de ej må skadas af vagnar. ⸗ſtücket, *pl.* Jagtlappar. ⸗worte, *pl.* Hotande ord, hotelser. ſtan, förskräckelse.
Schrecken, *m.* o. *n.* 3. Skräck, fasa, fruk-
Schrecken, *v. a.* Förfära, förskräcka, skräma; göra bestört, förvirrad. — *V. n. irr.* h. Ich ſchrecke, du ſchrickſt, er ſchrickt; *imp.* ich ſchrak; *part.* geſchrocken. Skrika, skräna (om villbråd och råbockar). — ſ. Spricka, gå sönder (om glas o. d.).
Schrecklich, *adj.* o. *adv.* Förskräcklig, förfärande, faslig, gruflig, hisklig, ohygglig.
Schrecklichkeit, *f.* 4. Förskräcklighet, faslighet, gruflighet, hisklighet; ohygglighet. ſkelse.
Schreckniß, ⸗ſal, se Schrecken.
Schreckung, *f.* 4. Förskräckande; förskräc-
Schrei, *m.* 1. Skrik, rop, tjut. Einen S. thun, skrika till.
Schreibart, *f.* 4. Skrifsätt, skrifart, stil. ⸗feder, *f.* 4. Skrifpenna. ⸗fehler, *m.* 3. Skriffel. ⸗gebühren, *pl.* Skrifpenningar. ⸗geräthe, se ⸗zeug. ⸗kästchen, ſchränken, *n.* 3. Pappersskåp eller hylla på ett skrifbord. ⸗papier, *n.* 1. Skrifpapper. ⸗ſelig,

adj. o. *adv.* Skriftklädig, skriftlysten. =ſtein, *m.* Grapholit: en mycket mjuk stenart; äfven bildsten med skriftlika figurer. =ſtube, *f.* 4. Skrifkontor eller arbetsrum för notarier m. m.; skrifkammare, embetsrum; kansli; arkiv; kontor. =ſucht, *f.* Skriftklåda. =tafel, *f.* 4. Plånbok. =tiſch, *m.* 1. Skrifbord. =zeug, *n.* 1. Skrifdon.

Schreibeblei, *n.* Blyerts. =buch, *n.* 2. Skrifbok; exercitiebok. =meiſter, *m.* 3. Skrifmästare. =kitzel, *m.* 3. Skrifklåda. =pult, *n.* 1. Pulpet, skrifpulpet. =ſchrank, *m.* 1. Skrifpulpet, byrå; pappersläda eller -hylla.

Schreiben, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich ſchrieb, *imp.*; geſchrieben, *part.*; ſchreib, *imper.* Skrifva; afskrifva. Sich f. skrifva eller kalla sig, gifva sig ut för. Ins Gedächtniß f. eller hinter die Ohren, skrifva till minnes. Wo ſchreibt ſich die Nachricht her? hvarifrån kommer den tidningen. Einem etwas gut f., räkna en något till godo, godtgöra en något i räkning.

Schreiben, *n.* 3. Skrifvelse, bref.

Schreiber, *m.* 3. Skrifvare; kopist, afskrifvare, författare, skribent, skriftställare.

Schreiberei, *f.* 4. Skrifning, skrift, handskrift, handstil; bläckhornskram.

Schreien, *v. a.* o. *n. irr.* h. Skrika, ropa; stoja, skråla; träta, göra oväsende; gråta.

Schreien, *n.* 3. Skrik, skrikande, rop; stoj, skrål; träta, oväsende; gråt.

Schreier, *m.* 3. Skrikare, skrikhals; utropare; gatskrikare.

Schreieriſch, *adj.* o. *adv.* Skrikande.

Schrein, se Schrank.

Schreiner, *m.* 3. Snickare.

Schreiten, *v. n. irr.* f. Ich ſchritt, *imp.*; geſchritten, *part.* Gå, skrida. Weit f., taga långa steg. Zu etwas f. skrida ell. komma till något.

Schreitfüße, *pl.* Gångfötter, *pedes gressorii*, kallas på fåglar sådana fötter, hvilkas framtår, i synnerhet de 2:ne innersta, äro till en liten del sammanväxte medelst en tunn hinna.

Schreitung, *f.* Skridande gång. (*Räknek.*) Progression.

Schrift, *f.* 4. Styl, bokstäfver; hand; skrift, handskrift; skrift, bok, arbete, verk. =gelehrter, *m.* böjes som *adj.* Skriftlärd. =gießer, *m.* 3. Stilgjutare. =gießerei, *f.* 4. Stilgjuteri. =halter, *m.* 3. Tenakel, skrift- ell. bokhållare (i tryckeri). =kaſten, *m.* 3. Stillåda, stilfack. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Enligt med skriften. =mutter, *f.* (*Stilgj.*) Matris. =reich, *adj.* o. *adv.* Rik på skrifna eller tryckta handlingar. (*Boktr.*) Försedd med en myckenhet af alla slags boktryckare-stilar, rik på stilar. =ſaß, *m.* 4. Som står omedelbart under regeringen och dess kansli. =ſäßig, *adj.* o. Se Schriftſaß. =ſäule, *f.* Pelare med inskrift. (*Boktr.*) Column. =ſchneider, *m.* En, som gör Boktryckarestilar i stål eller trä. =ſetzer, *m.* 3 Sättare. =ſpötter, *m.* 3. Som begabbar Guds ord. =ſprache, *f.* Språk, som brukas i skrift, till skillnad från det, som brukas i allm. lefvernet och umgänget. =ſteller, *m.* 3. Autor, författare. =ſtempel, *m.* Patris: stamp eller stämpel, som slås in i matrisen till boktryckarestilar. =text, *m.* Text ur Skriften; text till en predikan. =verdreher, *m.* 3. Som vränger Guds ord.

Schriftlich, *adj.* o. *adv.* Skriftlig, skriftligen. S. einkommen, inlemna en skrift. Schriftliche Urkunden, handlingar.

Schrillen, *v. n.* h. Skrälla, skrika gällt, om syrsor. ſhäftig stickande smärta.

Schrinen, Schrinnen, *v. n.* h. Förorsaka en

Schripheimchen, *n.* Syrsa.

Schritt, *m.* 1. Steg, skridt; gång, passgång; förfarande, förhållande, steg. S. für S., fot för fot. Das Pferd geht einem guten S., hästen har en god gång. Einem auf jedem S. folgen, följa någon i hamn och häl. Ich werde keinen S. in der Sache mehr thun, jag vill ej göra det ringaste dervid, ej vidare göra mig den minsta möda derom. Der gewöhnliche ell. einfache S. (*Gressus*) håller 2, 2 1/2 till och med 3 fot. Der doppelte S. (*Passus*) 4 eller 5, men der geometrische S. alltid 3 fot. Eine Deutsche Meile beträgt 12,000 Schritte. =maß, *n.* Stegmått; mått efter steg beräknadt. =schuh, *m.* Skridsko. =stein, *m.* Sten, som lägges i grundt vatten o. d. för att klifva på. =weise, *adv.* Steg för steg.

Schrittlings, *adv.* Grensle.

Schritz, *m.* Ångsnärpa.

Schrobel, *f.* En sort fina kardor hos klädesväfvare.

Schrobeln, *v. a.* Skrubbla: karda den fina ullen till fint kläde.

Schrobsäge, *f.* Sticksäg.

Schröder, *m.* Ekoxe.

Schroff, *adj.* o. *adv.* Ojemn, skråflig, obanad; brant, tvärbrant.

Schroffe, *f.* Skroflighet; branthet; ojemnhet; älv. skroflig, ojemn klippa.

Schroffen, *v. n.* h. Vara skroflig.

Schroffheit, *f.* Skroflighet.

Schrolle, se Rücke.

Schröpfeisen, *n.* 3. Koppjern.

Schröpfen, *v. a.* Uppriva huden, koppa; afskära, afbeta hvete &c. skinna, preja.

Schröpfer, *m.* En, som koppar eller sätter koppor.

Schröpfkopf, *m.* 1. Koppa eller kopphorn. =schnäpper, *m.* 3. Koppjern, snäppare.

Schrot, *n.* 1. Gröpe; hagel eller skrot; kant, list, myntskrot; block; väd. Ein Mann von altem S. und Korn, en man af den gamla ärligheten. =axt, *f.* (*Timmerm.*) Yxa att hugga sönder ett träd på tvären; älven bergsmansyxa. =baum, *m.* Stor bom att häfva tyngder på och if än vagnar; älven skalmarne i en kållarestege. =beutel, *m.* Hagelpung. =bock, *m.* Bock att häfva tyngder med ifrån vagnen. =bohrer, *m.* (*Pumpmak.*) Stor borr. =breit, *adj.* o. *adv.* En väd bred. =büchse, *f.* 4. Hagelbössa. =fleisch, *n.* Magert, köttblandadt fläsk, rimskott. =hobel, *m.* 3. Skrubbhöfvel. =korn, *n.* utan *pl.* Gröpe. =leiter, *f.* 4. Stege, hvarpå fat o. d. nedrullas i källare. =mühle, *f.* 4. Gröpqvarn. =messer, *n.* 3. Krokknif, hackknif. =säge, *f.* 4. Stor säg. =scheere, *f.* 4. Myntsax. =speck, *m.* 1. Magert fläsk. =wage, *f.* Vattenpass. =wasser, *n.* 3. Sörpa.

Schroten, *v. a.* Mala gröpe; afskära, afklippa; beskära, putsa, kringskära, kanthugga, beskära, lägga i källare.

Schröter, *m.* 3. Den som lägger eller för ned något i källare; ekoxe.

Schrumpel, *f.* 4. Rynka, skrynka, veck, fall.

Schrumpelig, Schrumpflig, *adj.* och *adv.* Skrynklig, rynkig.

Schrumpf, Schrumpfel, *m.* Rynka, skrynka, veck.

Schrumpfen, *v. n.* s. Skrynklas, krympa in, hopdraga sig. Das Wasser schrumpft, ränner ihop (när det fryser).

Schrumpflig, *adj.* o. *adv.* Skrumpen, skrynklig.

Schrunde, *f.* 4. Remna, springa.

Schrunden, *v. n.* s. Remna, springa; öppna, öppna sig.

Schrub, *m.* 1. Stöt, tryckning, framskjutande bändning; puff; slag, kast. Ein S. Kegel, ett spel käglor. Auf einen S., på en gång; fort; på kort tid. Wenn ein Pferd drittehalb Jahr alt ist, so thut es den ersten S., släpper han första gången tänderna. =fenster, *n.* 3. Skottlyn-

ster. »farren, m. 3. Skoftkärra. »ſtärket, m. 3. En som kör en skottkärra. »ſtafen, m. 3. »ſtag, f. 4. Lada, dragkista, dragkåda. »ſnäcke, m. Dragoxe. »ſtrigel, m. 3. Hälj, skottrigel. »ſtuf, m. 1. Ficka, kjortelſkuffe. f. Tofslarsk. [telsack.
Schuhut, m. Uf.
Schuhtyren, adj. o. adv. Rädd, blyg, skygg, fruktande; fasansfull, förskräckt. Sch-ter Menſch, fofs. [bygdhet.
Schuhternheit, f. 4. Rädhåga, fruktan,
Schuhtein, v. a. Gunga fort, kasta hit och dit; runka; pumpa. — P. n. b. Vackla, runka, wricka, falta. Schuhtelnd.
Schuck.n, v. a. o. n. Stöta, svänga.
Schuft, m. 1. Skojare; slusk; skurk.
Schuftia †, adj. o. adv. Trasig, utfattig, ländig; nedrig, ärelös, skurkaktig.
Schuftheit, se Ubu.
Schuh, m. 1. Sko, det som betäcker ell. bekläder ändan af något; sko, hvari fanstången sättes; äfven den hornaktiga beklädnaden på understa delen på hästfoten, svin, hjortar o. d.; äfven den hårda huden på fågelfötter. S. in der Pumpe, pumpläder. Schuhe unter dem Schlittenbalken, slädskenor. In der Mittwochwitz, hitta rinna, hvarigenom sedan faller på stenen. — ut. pl. Fot (mått). Jeder meiß am beſten, wo ihn der S. drückt, hvar och en vet bäst hvarest skon klämmer. Einen in Schuhe und treten, förekomma en, bringa en om sin fördel, näring eller embete. † Das habe ich ſchon längſt an den Schuhen gerochen, det har jag länge veta. Es gehört mehr dazu als ein paar Schuhe zum Tanz, det är icke så lätt giordt. Jemanden etwas in die Schuhe ſchieben, skylla något på en. »ſohle, f. Skomakaressl. »ſohle, m. 3. Skoborre. »ſpitze, f. 4. Skoborste. »ſtraht, m. 1. Beckträd. »ſtiefel, m. 3. Skoflickare. »ſtecht, m 1. Skomakargesäll. »ſtehen, m. 3. Skoport, skobod. »ſtaſche, f. 4. Skoplös. »macher, m. 3. Skomakare. »puter, m. 3. Skoputsare. »ſchmierer, f. 4. Skosmörja. »ſchnalle, f. 4. Skospänne. »ſchwärze, se ſchmiere. »macht, n. 1. »wichſe, f. 4. Skovax.
Schuhen, v. a. Sko.
Schulamt, n. Skolsyssla, skolsjenst. »buch, n. 2. Skolbok. »feſtein, pl. Skolfersk. »frohe, f. Skolgrå; älv. skolfux. »freund, m. En, som söker befordra de nedra skolorna; en vän ibland skolkamrater. Bos Weſtenfingen war S. ein ſehr unmenſchliche reglorna for sången. »fuchs, m. 1. Skolfux, pedant, grå. »fuchſerei, f. 4. Pedanteri, skolfuxeri. »gebäude, n. 3. Skolbyggning. »geſellſchaft, adj. o. adv. Skolrigtig. »gerecht, adv. Efter reglorna; beriden; inriden. »geſell, m. 4. Skolkamrat. »halter, m. 3 Skolhållare, skolmästare i en liten eller privat skola. »herr, m. 4. Skolherre. »hector, Inspector Scholæ, Magistratsperson, som har uppsigt öfver skolan. »junge, »knabe, m. 4. »kind, n. 2. Skolgosse, skolyngling, skolbarn. »kram, m. Allt hvad man har med i skolan (på ipe). »krankheit, f. 4. Skoljuka. »lehen, n. Rättighet att sätta till skollärare. »lehrer, m. 3. »mann, m. 2. Skollärare, offentlig lärare vid ett skolgymnasium. »mäßig, adv. Skolrik, på skolevis, efter reglorna. Eine ſchulmäßige Zuſammenſetzung, en afhandling, som är författad noga efter reglorna, men utan smak. Das Pferd geht einen ſchulmäßigen Gang, hästen går, som han lärt på ridbanan. »meiſter, m. 3. Skolmästare; äfven ett slags aborre. »pferd, n. 1. Häst, som blifvit turiden på ridbanan. »ſtaub, m. 1. Skoldamm. Im S. verirren, trampa i skolstoftet tills man

Digitized by Google

blir gammal och grå. =ſtolz, *m.* Högmod öfver lärdom. =theologie, *f.* Skolastisk gudalära; systematisk gudalära. =weſen, *n.* 3. Skolväsende. =witz, *m.* 1. Bokvett.

Schuld, *f.* 4. Skuld, gäld; skuld, fel; syndaskuld, synd; orsak, upphof. Sich etwas zu Schulden kommen laſſen, göra sig skyldig till något. In Schulden ſtecken, sitta i skuld. Die S. beimeſſen, geben, beskylla. Einem ſeine S. gelaſſen, efterskänka någon hvad han är skyldig. Die S. der Natur bezahlen, dö på sotsängen. Die S. liegt an mir, det är min skuld. Durch eigene S., genom eget förvållande. Die S. tragen, taga skulden på sig. Was iſt S. daran? hvad är orsaken der till? =bar, *adj.* o. *adv.* Brottslig. =brief, *m.* 1. Obligation, förskrifning, revers. =buch, *n.* Skuldbok. Er ſteht bei ihm ſehr in S., han är honom mycket skyldig. =bürge, *m.* Löftesman för någons skuld. =forderung, *f.* 4. Skuldford an. =genoß, *m.* Deltagare i en skuld eller brott. =haft, haftig, *adj.* o. *adv.* Skyldig, förpligtad. =heiß, se Schuldheiß. =herr, *m.* 4. Borgenär. =leute, *pl.* Gäldenärer. =los, *adj.* o. *adv.* Oskyldig, saklös; menlös. =mann, *m. pl.* =leute, Schuldner, *m.* 3. Gäldenär, skuldenär; skyldig, förbunden. =poſt, *f.* Skuldsumma, som man har att fordra; äfv. gäld. =regiſter, *n.* 3. Skuldregister, skuldbok. =ſchein, *m.* 1. Revers. =thurm, *m.* 1. Gäldstuga. =verſchreibung, *f.* 4. Förskrifning, skuldsedel. =vogt, *m.* Slottskanslibetjent, exekutionsbetjent.

Schuldenfrei, *adj.* o. *adv.* Fri ifrån skuld.

Schuldig, *adj.* o. *adv.* Brottslig, straffbar, skyldig, förbunden, pliktig; gäldbunden, skyldig. S. ſeyn, vara skyldig, hafva att tacka för. Er iſt allen Menſchen ſ., han är mycket gäldbunden, han står i gäld och skuld hos alla menniskor. An jemandes Tode ſ. ſeyn, vara orsak till någons död. Ich bin ihm mein Glück ſ., jag har att tacka honom för min lycka. Jemand die Antwort ſ. bleiben, ej svara på någons fråga ell. bref.

Schuldiger, se Schuldner under Schuldmann.

Schuldigkeit, *f.* 4. Pligt, skyldighet.

Schule, *f.* 4. Skola; ridbana, ridskola. Hohe S., universitet, högskola. Die Niederländiſche S., hela följden af de Nederländska målare. S. halten, hålla skolstunder, undervisa ungdomen. Die S. iſt aus, skoltimmen är ute. † Die S. vorbeigehen, ſchilten gehen, skolka. Das ſmeckt nach der S., skolgrål. Nicht viel aus der Schule mitbringen, ej hafva mycket lärt i skolan. Aus der S. ſchwatzen, sqvalbra ur skolan, ej hålla mun på sig. (*Fig.*) Jemanden in die S. führen, pröfva någons rättfärdighet, tålamod. Ein Pferd alle Schulen machen laſſen, ts durch alle Schulen führen, låta en häst göra allt hvad som läres på ridskolan. (*Sjöf.*) Der Wind läuft Schulen, nu är lugnt väder.

Schulen, *v. n.* Gå i skolan, lära sig något; äfven gömma sig; skolka. (*Sjöf.*) So Schule. — *V. a.* Lära, undervisa i skola. Ein Pferd ſ., inrida en häst. =läufer, *m.* En, som skolkar ur skolan.

Schuler, *m.* Skollärare; äfv. huslärare.

Schüler, *m.* 3. Skolgosse, scholär, discipel, studerande, lärling, lärjunge. =haft, *adj.* o. *adv.* Skolgosseaktig.

Schülerifch, *adj.* o. *adv.* Skolaktig, skolpojkaktig, full med okunnighetsfel.

Schulter, *f.* 4. Axel, skuldra; bog. Die Schultern ziehen, axla sig. (*Fortif.*) Hörn på ett bålverk. =band, *n.* (*Anat.*) Liga-

menter, som tillhöra axeln eller axelbenet. =blatt, *n.* 2. Skulderblad; bogblad (på kreatur). =blech, *n.* Jernbleck på ett harnesk, som betäcker axeln. =bucht, *f.* Fördjupningen eller gropen mellan axlarne. =ende, *n.* (*Anat.*) Den platta ändan af nyckelbenet åt axeln till, *Extremitas acromialis.* =grath, *m.* (*Anat.*) Upphöjning på bakre ytan af axelbladet, *Spina scapulæ.* =haken, *m.* (*Anat.*) *Processus coracoïdeus.* =höhe, *f.* (*Anat.*) Den öfre spetsen af axelbladet, *Acromion.* =kleid, tuch, *n. Humerale, Scapularium:* ett slags messhake. =winkel, *m.* (*Fortif.*) Skuldervinkel, som synlinien gör med flanken. =zungenbeinmuskel, *m.* (*Anat.*) *Musculus omohyoïdeus.*

Schuft, se Schurke.

Schuften, *v. a.* Laga om eld, sitta och raka i elden; underblåsa.

Schuh, *m.* 1. Skydd för foten, sko; fot-klädsel; fotlist; fotstycke. =band, *n.* 3. Skosnöre. =bürste, *f.* 4. Skoborste. =flicker, *m.* 3. Skomakare. =leder, *n.* 3. Läder till skor. =macher, *m.* 3. Skomakare. =nagel, *m.* 2. Skosöm. =pech, *n.* Skomakarbeck. =putzer, *m.* 3. Skoborstare. =riemen, *m.* 3. Skosnöre. =schmiere, *f.* 4. Skosmörja. =sohle, *f.* 4. Skosula. =stiefel, *m.* 3. Skoborste. =werk, *n.* Skomakarverk. =wichse, *f.* 4. Skosmörja. =zwecke, *f.* 4. Skosöm.

Schuhen, *v. a.* Förse med skor.

Schuhu, *m.* 1. Skrikuggla, *Strix bubo.*

Schuld, *f.* 4. Skuld, brist, fel, förseelse; orsak, anledning; skuldsumma, skuldbörda. =bekenntniss, *n.* Skuldbekännelse. =brief, *m.* Skuldbref. =buch, *n.* Skuldbok. =forderung, *f.* Skuldfordran. =frei, *adj.* o. *adv.* Skuldfri. =haft, *adj.* o. *adv.* Skuldig. =haftigkeit, *f.* Skuldighet. =herr, *m.* 3. Gäldenär. =ig, *adj.* o. *adv.* Skuldig. =igkeit, *f.* Skuldighet. =klage, *f.* 4. Skuldtalan. =los, *adj.* o. *adv.* Skuldfri. =losigkeit, *f.* Skuldfrihet. =mann, *m.* 3. Gäldenär. =schein, *m.* Skuldsedel. =verschreibung, *f.* Skuldförskrifning. =zahlung, *f.* Skuldbetalning.

Schuldigen, *v. a.* Anklaga, tala illa om.

Schuldigen, *v. a.* Gälda, betala.

Schuldigen, *v. a.* Förplikta, förbinda.

Schuldigen, *v. a.* Förtjena, förskylla.

Schuldigen, *v. a.* Fordra, kräfva

någon i rättan tid. Weit davon iſt gut vor dem S., långt ifrån faran gör gamla krigsmän. Recht im S. ſeyn, vara i sin bästa växt. S. des Waſſers, vattnets häftiga framfart. Das iſt ein S. von einem Jahr, ett års skott eller telning. Nun iſt das Mädchen recht im Schuſſe, sin bästa växt. Der S. des Waſſers, vattnets snälla flytande. Der Vogel iſt im Schuſſe, när han, som hastigast flyger genom luften. In den S. kommen, få en viss färdighet i något, komma i lyckan i spel. † Einen S. haben, ej hafva alla skrufvarna i behåll. Ein Bienenſtock ſteht im Schuſſe, när den efter skattningen åter börjar att byggas af bina. (*Jag.*) Stället der skottet träffat djuret. Ein S. Pulver, ett skott eller så mycket krut, som nyttjas till en laddning. (*Bag.*) Ein S. Brot, en ugn eller så mycket bröd, som på en gång sättes i ugnen. =bartel, *m.* En obetänksam menniska; en narr. =baum, *m.* (*Bergv.*) Bräder och trän, som läggas öfver schakten, så att ej något skjuter ned i grufvan på arbetarne. En sådan ställning kallas =bühne. =bolzen, *m.* Ett slags bult i en myntpress. =brett, *n.* Sätt: skottbräde i en sluss. =bühne, se =baum. =feſt, *adj.* och *adv.* Skottfri: hård, som ej kan skadas af skott. =frei, *adj.* o. *adv.* Skottfri: utom skotthåll. =gatter, *n.* Grind, galler, som släppas ned ofvanefter; äfven slussport, damlucka. =geld, *n.* Skjutpenningar, som betalas en jägare för hvart villbråd han skjuter. =gerecht, Skjutmässig: icke skygg för skott (om hästar). =häulchen, *n.* Knäck. =keil, *m.* Rigtkil. =mäßig, *adj.* o. *adv.* (*Jäg.*) Inom skotthåll, så att skottet kan träffa. =pfeiler, *m.* Bakpelare vid masugnar. =ſeite, *f.* Baksida vid masugnen. =waſſer, *n.* Arquebusadevatten. =weide, *f.* Korgpil. =weite, *f.* Skotthåll, skottvidd.

Schüſſel, *f.* 4. Fat; rätt; äfven hvad som rymmes på eller i ett fat; äfven öronen på en hjort. Die Schüſſeln einer Wage, vågskålar. =brett, *n.* 2. Tallrikstege, tallriksbylla. =hecht, *m.* 1. Medelgädda. =ring, *m.* 1. Bricka att bära ell. sätta tallrikar och fat på. =wäſcherinn, *f.* 4. Disktvätterska.

Schuſter, se Schuhmacher. =meiſ, *m.* 1. Skomakareknif, krokknif. =laden, *m.* 3. Skoport.

Schuſtern, *v. n.* Göra skomakarearbete. (*Brädsp.*) Hafva sex band eller Schuſter.

Schüte, *f.* 4. (Fartyg) skuta.

Schutt, *m.* 1. Grus (af nedrifna byggnader). =haufen, *m.* 3. Grushög. =karren, *m.* 3. Vippkärra.

Schüttboden, *m.* 3. Sädesbod, spannmålsmagasin eller -vind.

Schütte, *f.* 4. Sädes- eller spannmålsbod; hög, hop; bunt, knippa (halm).

Schütteln, *v. a.* Skaka, rista, runka.

Schütteln, *n* 3. Skakande, ristande, runkande.

Schütten, *v. a.* Ösa, hälla eller slå uti ell. ut; utösa, utgjuta; kasta, kasta bort, ut. Er ſchüttete ſein Herz vor mir aus, han utgjot sitt hjerta för mig. † Den Hirten ſ., gifva honom sin lön i spannmål. — *V. n.* h. Gifva, kasta af sig. (*Jäg.*) Valpa, få ungar. — Sich ſ. *v. r.* Löpna. =ſtroh, *n.* 1. Långhalm.

Schüttern, *v. n.* h. Darra, skälfva, bäfva, skakas.

Schüttern, *n.* 3. Darrning, skälfning, bäfvan, skakning.

Schutz, *m.* 1. Beskydd, försvar, hägn, beskärm, stöd, hjelp; fristad, skydd, tillflykt; damm, dämning.

Schutz, *m.* 1. =brett, *n.* 2. Damlucka, skott-

lucka (vid qvarnar, slussar o. d.) =blattern, *pl.* Kokoppor, ympkoppor. =brief, *m.* 1. Skyddsbref =dach, se Schirmdach. =gatter, *n.* 3. Fällgaller för en fästningsport; skrank, förmur, stake: =geist, *m.* 2. Skyddsande. =genoß, *m.* 4. Som står under ell. njuter någons beskydd. =gott, *m.* 2. Skyddsgud. =heilige, *m.* o. *f.* 4. Skyddshelgon. =herr, *m.* 4. Skyddsherre, beskyddare, patron. =leistung, *f.* 4. Beskärm, beskydd, försvarande. =los, *adj.* o. *adv.* Utan beskydd. =mauer, *f.* 4. Fästningsmur, värn, förmur. =rede, =schrift, *f.* 4. Försvarstal eller -skrift. =verwandter, se =genoß. =wache, *f.* 4. Salvagarde, skyddsvakt. =waffen, *pl.* Försvarsvapen. =wehr, *f.* 4. Försvarsverk, skyddsvärn. =zettel, *m.* 3. Skriftligt bevis att man står under en viss skyddsherre, och njuter de af honom unnade friheter.

Schütze, *m.* 4. Skytt; skytten i djurkretsen; väfskötel; knytspole.

Schützen, *v. a.* Beskydda, hägna, försvara, beskärma, gynna, skydda, bevara, förvara; (vattnet) stämma.

Schutzengel, *m.* 3. Skyddsengel.

Schützer, *m.* 3. Beskyddare, försvarare.

Schwabbel †, *f.* En lättsinnig slyna. =bohne, *f.* Störbönor.

Schwabbelig, *adj.* o. *adv.* Sladdrig.

Schwabbeln †, *v. n. h.* Sqvalpa; äfv. vara sladdrig. † Lefva läckert, äta och dricka väl. Geschwabbelt voll, så full att det rinner öfver.

Schwabe, *f.* 4. Torraka (insekt).

Schwach, *adj.* o. *adv.* Svag, matt; svag, skröplig, vanskig; sjuklig, krasslig, krämplig; vanmäktig, kraftlös; svag, utan styrka eller liflighet. S. am Gemüth, svagsint. Das schwächere Geschlecht, könet. Ein schwaches Gewissen, ett villfarande samvete. =gläubig, *adj.* o. *adv.* Svag i tron. =herzig, *adj.* o. *adv.* Blödsint. =herzigkeit, *f.* 4. Blödsinthet. =kopf, *m.* 1. Svag, enfaldig menniska.

Schwäche, Schwachheit, *f.* 4. Svaghet, vanmakt; det svaga eller felaktiga; svaga sidan.

Schwachen, *v. n.* s. Försvagas.

Schwächen, *v. a.* Försvaga, matta, göra maklös, utmärgla; kränka (en flicka).

Schwachheit, se Schwäche.

Schwachheitssünde, *f.* 4. Svaghetssynd.

Schwächlich, *adj.* o. *adv.* Svag, skröplig, sjuklig, krasslig; klen, ömtålig. =keit, *f.* 4. Svaghet, sjuklighet, krasslighet; ömtålighet, klemighet.

Schwächling, *m.* 1. Svag menniska. [ning.

Schwächung, *f.* 4. Försvagning; kränk-

Schwade, *f.* 4. Munvighet, lätthet att tala.

Schwaden, *m.* 3. (*Jäg.*) Den korta svansen på en hjort. Dunst, ånga, imma, giftig ånga utur grufvor &c.; lie -slag eller -sträng; kärfve, som ligger och torkas. Auf den S. mähen, slå, meja så att säden blir i strängar liggande, eller som han är afhuggen med lian. =gras, *n.* 2. Svingel, mannagräs.

Schwader, *n.* Sqvadron.

Schwaderer, *m.* En som sqvadronerar.

Schwadern, *v. n. h.* Se Schwabbeln. (*Fig.*) Prata mycket och fort, sqvadronera.

Schwadrone, *f.* 4 Sqvadron.

Schwager, *m.* 3. Svåger; bukbror, compagnon i äktenskap; postiljon.

Schwägerei, *f.* Svågerskap (på spe): för nära umgänge med en annans hustru.

Schwägerinn, *f.* 4. Svägerska.

Schwägerlich, *adj.* o. *adv.* Svågerlig, i svågerlag.

Schwägerschaft, *f.* 4. Svägerskap, -lag.

Schwäher, se Schwiegervater.

Schwaken, *v. n.* (*Skepp.*) Svaja. Das Schiff um seinen Anker s.

Schwalbe, *f.* 4. Svala. Die grosbärtige S., nattskräfva; äfven en ormskallesnäcka; äfven en art mussla. Schwalbenadler, *m.* Hafsörn. =baum, =beerbaum, *m.* Olvonbuske. =eisen, *n.* En sort stångjern ifrån Ziegenrück, märkt med en svalstjert. =falk, *m.* Ett slags Peruviansk falk; äfven glada; sparfhök. =fliege, *f.* En art fästing eller fäfluga, *Hippobosca hirundinis.* =geier, *m.* Hafsörn; äfven sparfhök. =gift, *n.* Arsenikjord. =kraut, *n.* Svalört; äfv. en tulkört, rylört, horskonung, *Asclepias vincetoxicum.* Kleines S., korskål. =schwanz, *m.* Svalstjert; äfven hvarje fågelstjert, hvars yttre stjertfjädrar äro lättare än de medlersta; äfven art dagfjäril, *Papilio machaon.* (*Fortif.*) Ett utanverk i fästningar. Die doppelte Schere, *Double Tenaille*, kallad. (*Byggn.k.*) Laxstjert: ett slags bjelkband, då yttre ändan af bjelkarne får utseende af en svalstjert; äfven en art isfågel, *Alcedo paradisiaca*; äfven en sort stenborr; äfven glada. =sbohrer, *m.* Svansborr. =stein, *m.* Svalsten, *Lapis chelidonius*: tros vara förstenade tänder af någon fisk; äfven små stenar, som träffas i magen på svalor; äfven små agatnötter af åtskillig bildning; äfven en sort taktegel. =wasser, *n.* (*Apoth.*) Ett af svalungar distilleradt vatten. =wurz, *f.* Tulkört.

Schwalg, *m.* Svalg, gap; öppning i smältugnen, hvarigenom flamman slår på metallen, som smältes; äfv. svall, flod. † Fräss are.

Schwall, *f.* 1. Qvantitet, myckenhet; mängd, som kommer med häftighet; svallvåg, öfversvämning.

Schwallen, *v. n.* h. Svalla, sqvalpa.

Schwamm, *m.* 1. Svamp; fnöske; svampig köttväxt, dödkött. Die Schwämme, (hos barnen) sjukdomen torsk.

Schwämme, se Schwemme.

Schwammicht, *adj.* o. *adv.* Svampaktig, svampig, pipig, som svampar, porös.

Schwan, *m.* 1. Svan; äfven en nattfjäril, *Phalæna chrysorrhæa.* Schwanenbett, *n.* En säng af svandun. =boi, *m.* Svanboj: ett slags tjockt, mjukt och mycket ludet boj. =fell, *n.* Svanskinn. (*Fig.*) Fint skinn. =gans, *f.* Turkisk eller Siberisk gås, *Anas cygnoides.* =hals, *m.* Svanhals; äfven häst med lång och krokig hals; äfven räfsax; äfven svanhals på vagnar: eller krokig jernbrancard, som sammanbinder förvagnen med bakvagnen; äfven roderpinne på vissa små fartyg. =krebs, *m.* En Ostindisk kräfta, *Cancer mantis.*

Schwanen, se Ahnden, Ahnen.

Schwang, *m.* 1. Svang, svängning, svigt, gång, full rörelse. Im Schwange seyn eller gehen, vara mycket i bruk; vara i rop; herska, =baum, *m.* 1. Brankard. =bett, *n.* 6. Hängmatta.

Schwängel, *m.* 3. Kläpp; svängel; vef (på en slipsten). =pumpe, *f.* 4. Pumpsvängel.

Schwanger, *adj.* o. *adv.* Hafvande. Mit etwas s. gehen, hafva något i sinne. =schaft, *f.* 4. Hafvande tillstånd.

Schwangern, *v. n.* h. Bli eller vara hafvande.

Schwängern, *v. a.* Göra med barn, lägra; impregnera, uppblanda ell. försätta med något främmande.

Schwängern, *n.* 3. Schwängerung, *f.* 4. lägring; impregnering.

Schwank, *adj.* o. *adv.* Böjlig, smidig; lös och ledig.

Schwank, *m.* 1. Tokprat, dumt prat, skämt, tokrolighet, putslustighet, löjligt, tokroligt infall eller uppptåg.

Schwanken, *v. n.* h. Vackla, runka, svigta, ragla,

ragla, darra, skakas; slingra (om skepp); vara vankelmodig, villrådig.

Schwanken, *n.* Vacklande, ogestadighet, darrning, skakning; slingrande; villrådighet, ovisshet.

Schwänken, *v. a.* Skölja och skura.

Schwankend, *adj. o. adv.* Vacklande, ragla nde, ostadig, obestämd, ovis; vankelmodig, villrådig.

Schwanker, *m.* En, som ragla r m. m. (*Fig.*) Tvehågsen, obeslutsam man.

Schwänkeffel, *m.* 3. -kaſs, *n.* 2. Kylfat; skölj kittel eller kar. -waffer, *n.* 3. Skölj vatten.

Schwanking, *m.* Som likar eller vill vara en svans; älven om ung svan.

Schwanz, *m.* 1. Svans, stjert, rumpa; mangfodslolem; medföljje, avit. Der Schwanz eines Vogels, skyfve. Der G. eines Kometen, svansen, riset på en komet. Der G. in bas boaren, se Zopf. Der G. am Kleide, se Schleppe. (*Fig.*) † Er hat einen langen G. hintec ſich, han har stort, onödigt medföljje. Einem den G. streichen, ſmicka, ſmigra, ſmeka. Geld auf den G. ſchlagen, göra sig olofligt vinst vid inköp. Der Fuchs verbirgt ſeinen G., en arglistig menniska har skälmen bak om örat. Dem Hunde auf den G. treten, peta honom. (*Fig.*) Förompa en. Om långa milar säger man: der Fuchs hat ſie gemeſſen, und noch den G. zugegeben, emedan rävens svans är nästan så lång, som den öfriga kroppen. Der Kafer hat einen G., har en eftersmak. Wer Erdſchen auf den G. ſchlagen, ſtjäla vid inköp. (*Jag.*) På räfjur kallas svansen Blume, Stutz, Fercht, Pedrete; på hjortar Bürzel, Gall, bat Ende, Schwanden; på Rehwildpret, Schürze, Schribe, Spiegel; på Wildſchwein u. d. Bürzel; på räfvar Ruthe, Standarte, Stange, Wedel; på vargen Standarte; på Lodjur Ruthe; på ikarnar Fjäder i på Lodjur Ruthe, villkattor och smårre rofdjur Ruthe; på harar Blümchen, Federte; på fasaner och skator Spitz, o. s. v. -beere, *f.* Blåbär. -brin, *n.* Rumptång, *Os coccygis.* -bürſtchen, *n.* Svansbad på insekter, *Foliolum caudæ.* -ende, *n.* Gump på fåglar. -form, *m.* En utländsk ort, *Adiantum caudatum.* -flöße, *f.* Ett flugslägte, *Uroceræ l.* -floſſe, -floſſer, *f.* Stjertfena på fisk. -fuß, *m.* Fötter närmast stjerten på mångfotade insekter; äfven bakersta fötterne på larver med flera sex fötter. -hafer, *m.* Landhafre. -hammer, *m.* En sort hammare i gevärsfabriker. -klappe, *f.* Sista fotparet på larver, *Pedes spurii.* -klöffe, *f.* Rumpröll, grodunge. -meiſe, *f.* Altita, svanssnes, *Parus caudatus.* -meiſter, *m.* Slag knif med handtag om 6 fot, att afskära stjerten på hvalfiskar. -papagei, *m.* Papegoja med längre stjert än vanligt. -pferd, *n.* Fiskpferd, -pfeiffer, *m.* Kolbarrstratte, *f.* Surinanska pungråttan, *Didelphis dorsigera.* -riemen, *m.* Svansrem, tyggläder på en sadel. -ring, *m.* Ring på en ormstjert. (*Hyttv.*) Jernring omkring vissen på en hammare, att han ej må spricka. -rübe, *f.* Rumptång på djur: -ſtaal, *m.* Sal bakom en herres rum hos Romarne. -ſtück, *n.* En liten såg hos orgbyggare. -ſtreuche, *f.* Svanskruf: bakskruf på skjutgevär. -ſtern, *m.* Komet. -ſtiel, *m.* Svansstift, stylus caudæ: stjert eller svans, som bildar en längre rak och valsformig kropp. -ſtück, *n.* Svanstycke, svans. -ſtrauß, *f.* Sprötstekel: ett insektslägte, *Sirex l.* -wurm, *m.* Ett slags tarmmask, som i vissa än-

dan har en trådlik borste, dubbelt så läng, som kroppen, af några ansedd vara hufvudet, hvarföre slägtet kallas *Trichocephalus*, af andra stjerten, hvadan det kallas *Trichiurus*; äfv. en art hafsegg (blötmask), *Clio caudata*. =wurzel, *f.* Hufvudroten på en vinstock, äfven roten eller början på en svans ell. stjert.

Schwänzeln, *v. n.* h. Vicka på svansen; drifva omkring, slå dank. — *V. a.* Förse med en liten svans eller stjert.

Schwänzelpfennig, *m.* 1. Liten oloflig vinst. =pfennige machen, sko sig.

Schwänzen, *v. a.* Göra eller påsätta svans; fästa upp, uppbinda svansen (på en häst); försumma, uraktlåta, vårdslösa. Geschwänzte Noten, strukna noter. Die Herrschaft s., bedraga herrskapet för en liten oloflig vinst skull. Die Schule s., skolka. — *V. n.* h. Se Schwänzeln; äfv. stoltisera, gå och svansa.

Schwappel ꝛc. Se Schwabbel ꝛc. =backe, *f.* Pussiga kinder.

Schwappelfett, Schwappelig, Schwappend, *adj.* o. *adv.* Pussig, blöt af fetma. [ofta.

Schwappern, *v. n.* h. Sqvalpa mycket och

Schwär, Schwären, *m.* Böld, bulnad, sår. Einem den S. aufstechen, säga någon rent ut, hvari han felar eller felat. =kraut, *n.* Åkervädd.

Schwären, *v. n. irr.* Ich schwor, *imp.* geschworen s. o. h. Slå sig till böld, vara sig, varas, flyta. Der Nagel schwärt ab.

Schwären, *n.* 3. Bulning, vargörning.

Schwaren, *m.* Ett kopparmynt i Bremen, hvaraf 5 utgöra en Bremer Groot och 15 en Groschen.

Schwarm, *m.* 1. Svärm; mängd, mycken-het, stojande folkhop; sorl, oväsen, stoj. Einen S. im Kopf haben, vara litet virrig.

Schwärmen, *v. n.* h. Svärma; flyga, löpa, springa af och an; spela narr; förorsaka sorl, väsen, stoj; yra, svärma, ruckla.

Schwärmer, *m.* 3. Svärmare, som slingrar sig i luften; en, som drifver af och an, fanatist, fantast, svärmare. (*Jäg.*) Hvad, som lätt lockar ifrån spåret; äfv. skogstroll; äfven ett slags klippare (fisk), *Chætodon vagabundus*; äfven en art bärfis, *Cimex vagabundus*; äfven bi, som svärmar. =faß, *n.* Raketkista.

Schwärmerei, *f.* 4. Sorl, oväsen, stoj, buller, larm, rustande, utsväfning; fanatism, svärmeri, häftig ifver, orimlighet, galenskap

Schwärmerisch, *adj.* o. *adv.* Fanatisk, svärmaktig.

Schwarte, *f.* 4. Fläsksvål; skråkant.

Schwartig, *adj.* o. *adv.* Svålaktig.

Schwarz, *adj.* o. *adv.* Svart; svartbrun; smutsig, oren; olycklig, elak; svart, nedrig, gudlös; solbränd. Bei jemanden im schwarzen Register seyn, anses för en lastfull och skadlig medlem i samhället. Der schwarze Sonntag, femte Söndagen i Fastan. Schwarzes Eisen, oförtent jernbleck. Schwarzes Kupfer, oren koppar. (*Jäg.*) Schwarzes Wildpret, se =wild. Schwarzes Holz, se =holz. Die schwarze Kunst, svartkonst: ett slags gravur; äfven trolldom. Schwarze Noten, (*Musik*) Fjerndelar, åttondelar &c. (*Skogsv.*) Eine Blöße oder Lichtung wird s., när den åter blir beväxt med skog. (*Bergv.*) Schwarzer Anflug, dålig malm, der centnern håller blott 1/2 till 3 lod silfver. Schwarze Münze, mynt, som är mycket kopparblandadt. Mir ward s. vor den Augen, det svartnade för ögonen på mig. Einen s. machen, svärta, baktala. S. Brot, groft rågbröd. Das Schwarze im Auge, ögonstenen. Ein Mah-

ler fällt ins Schwarze, när han öfverdrifver sina skuggor. =ächtig, *adj.* o. *adv.* Svartaktig. =auge, *n.* En ormskallesnacka, *Cypræa ocellata;* äfven en art snyltra (fisk), *Labrus melops.* =äugig, *adj.* o. *adv.* Svartögd. =backe, *f.* Ett slags falk, *Falco subbuteo major.* =bäcker, *m.* 3. Hembagare, som bakar groft bröd. =bart †, *m.* En, som har svart skägg; äfven en art papegoja. =bärtchen, *n.* Hämpling. =bauch, *m.* Ett slags karp. =beere, se Heidelbeere. =blech, *n.* Oförtent jernbleck. =blei, *n.* 1. Verkbly. =braun, *adj.* o. *adv.* Svartbrun; solbränd; brun i hyn. =dorn, *m.* 2. Stärk bärsbuske. =drosſel, *f.* 4. Koltrast =dunkel, *adj.* o. *adv* Mörksvart. =elbling, *m.* En Spansk druf-sort. =erz, *n.* En art svartaktig silfvermalm. =färber, *m.* Svartfärgare, som endast färgar svart, brunt och mörkblått, till skillnad från Schönfärber. =feld, *n.* (*Vapenk.*) Svart fält besprängdt med silfver. =flügel, *m.* =flügler, *m.* Ett slags nötväcka. =föhre, *f.* Rödfuru. =gar, *adj.* o. *adv.* Säges om läder, som i barkningen blifvit svartaktigt, till skillnad ifrån Weißgar. =gelb, *adj.* o. *adv.* Olivfärgad, gulbrun, svartgul, svartblå. =gülden, *adj.* (*Bergv.*) Säges om ett slags silfvermalm, som är svartaktig af den deri varande spetsglansen, men för öfrigt är. =gültdisch eller innehåller något guld. =holz, *n.* Barrskog. =kamm, *m.* Ett slags vipa, *Upupa manucodiata.* =käpp-chen, *n.* =kappe, *f.* Svarthätta. =kehlig, *adj.* o. *adv.* Svartstrupad. =königkupfer, *n.* Räkoppar, då verket varit af =erz. = =glas, *n.* Grått kopparglas: en blygrå kopparmalm. =kopf, *m.* Så kallas åtskilliga fåglar med svart hufvud, t. ex. tärna; äfven svarthätta; äfven en art jordbor-rare (insekt), *Carabus melanocephalus;* äfven ett slags klippare (fisk), *Chætodon aruanus;* äfv. ett slags huggorm, *Coluber melanocephalus.* =kraut, *n.* Paddbär, trollbär, *Actæa spicata.* =kümmel, *m.* Ett slags ört, *Nigella sativa;* kallas äfven der zahme, Böhmische eller Böhmische S., äfven ett utländskt örtslägte, *Melanthium* L. =kunſt, *f.* Svartkonst, trolldom. =künſtler, *m.* Svartkonstnär, trollkarl. =macher, *m.* Ett band af tjufvar och stråtröfvare i Belgien i 16de seklet. =mehl, *n.* Groft mjöl. =meiſe, *f.* Talgoxe. =mund, *m.* Ett utländskt örtslägte, *Melastoma* L. =nagelſchmied, *m.* Smed, som endast smider svarta oförtenta spikar. =probe, *f.* (*Färg.*) Prof, hvarmed man undersöker om den svärtade ullen först är färgad i blåkyp; äfvensom den vätska dertill nyttjas. Man tager dertill 1 skålp. vatten, 2 lod alun och 2 lod vinsten. =reiterchen, *n.* =reiterl †, *s.* Röding. =ringel, *m.* Ett slags målare (fisk), *sparus annularis.* =rock, *m.* Öknamn på Prester. =rücken, *m.* Ett slags and, *Anas melanotos.* =ſchecke, *f.* Svartbrokig häst. =ſchimmel, *m.* Gråskimmel: häst med hvita och svarta fläckar. =ſchwanz, *m.* Ett slags aborre, *Perca melanura;* äfven en art målarefisk, *Sparus melanurus,* =ſpecht, *m.* Spillkråka. =ſtein, *m.* Svart brunsten; äfven trapp. =tanne, *f.* Gran. =taucher, *m.* Blåsklacka. =wald, *m.* Barrskog. =wälſche, *m.* Ett slags vinstock med stora, vackra och svartbruna drufvor. =waſſer, *n.* Jernvitriolvatten. =weiß, *m.* Ett trädslag på Amboina, *Melaleuca leucadendra.* =weizen, *m.* Pukhvete. =wild, *n* Vildsvin, uroxar o. d. =winde, *f.* Löfbinda. =winde. =wolle, *f.* Vallört. =wurzel, *f.* Skorsonera; äfven ett slags

ört, *Tamus communis*. =zahn, *m.* En art sjöblick (blötmask), *Nereis norvegica*.

Schwarze, *m. f.* 4. Svart menniska, neger, mor; negrinna, morinna.

Schwärze, *f.* 4. Svärta; nedrighet, vederstygglighet. (*Fig.*) Die S. des Grams, en hög grad af sorg. (*Bergv.*) En svart ell. svartaktig metallisk jord, som uppkommer af förvittrad malm; äfven en sjuka på humlen när den blommar, orsakad af mjöldagg.

Schwärzen, *v. a.* Svärta, göra svart; svärta, illa afmäla ell. berykta; smutsa, orena; göra mulen. Der Himmel schwärzt sich, det mulnar. Ein geschwärztes Gewissen, ett brännmärkt samvete. Waaren s., lurendreja.

Schwärzen, *n.* 3. Schwärzung, *f.* 4. Svärtning; smutsande.

Schwärzer, *m.* Smygbandlare, lurendrägare.

Schwärzlich, *adj.* o. *adv.* Svartaktig, solbränd, brun i hyn; svartmuskig.

Schwatz †, *m.* Samtal; äfv. prat. =haft, *adj.* o. *adv.* Pratsam, sqvalleraktig. =haftigkeit, *f* 4. Pratsamhet; otidigt prat.

Schwatzen, *v. n.* h. o. *a.* Prata, pladdra; sqvallra, sqvattra (som skator).

Schwatzen, *n.* 3. Prat, pladdrande; sqvaller, sqvattrande.

Schwätzer, *m.* 3. Pratmakare, sqvallrare.

Schwebe, *f.* 4. Sväfning, sväfvande tillstånd; äfven öppna sjön. In der S. hängen, sväfva i ovisshet. =band, *n.* Stambållare: ett band i egg, som fäster gulan ofvan och nedan med hvitan, *chalaza*.

Schweben, *v. n.* h. Simma i luften, sväfva; sväfva i ovisshet. Der Vogel schwebt in der luft, fågeln sväfvar i luften, far med sträckta vingar. Die Gefahr schwebt über ihm, faran hänger öfver hans hufvud.

Schwede, *m.* 4. En svensk.

Schweden, *n. pr.* Sverige.

Schwedisch, *adj.* o. *adv.* Svensk.

Schwefel, *m.* Svafvel. =balsam, *m.* Svafvel eller svafvelblomma upplöst i olja. =bock, *m.* (*Ullväfv.*) Ställning, hvarpå ullgarnet utbredes för att svaflas. =brand, *m.* Kis, hvarur svaflet redan är utbrändt eller distillerad. =brech, *m.* Ältgräs. =bündel, *n.* Svafvelstickspnippa. =erz, *n.* Svafvelkis. =fang, *m.* (*Hytte.*) Hål, hvari svaflet från rosten uppfångas och samlas. =feder, *f.* Ett slags torturredskap. =form, *f.* Träform, hvari svaflet formas. =hölzchen, *n.* Svafvelstickor. =hütte, *f.* 4. Svafvelbruk. =kohle, *f* Kolm: en art steukol, som hysa svafvel. =löffel, *m.* Skumslef i svafvelhyttor. =luft, *f.* Flygtig svafvelsyra. =männchen, *n.* Dubbel svafveltråd vid malmsprängning. =meister, *m.* Den, som föreståt en svafvelhytta. =pfanne, *f.* Små blypannor, hvari svafvel hälles att kallna. =regen, *m.* Svafvelregn, som egentl. är ett gult stoft af grankottar. =röhre, *f.* Lerrör, hvarigenom svafvel dryper. =röste, *f.* Ett sätt att genom rostning drifva och samla svafvel ur kisen. =salmiak, *m.* Flygtig svafvellefver. =sauer, *adj.* o. *adv.* Förbunden med eller upplöst i svafvelsyra. =saures, mineriſches Laugensalz, Glaubersalt. =saures Quickſilber, qvicksilfvervitriol. =saures Schwerſpath, Tungspat. =saure Kalkerde, bittersalt. =säure, *f.* Svafvelsyra, vitriolsyra, Engelsk vitriololja. =tropfen, *m.* Droppsvafvel: svafvel, som vid smältningen dryper ur kisen. =wachs, *n.* Hvitt vax med sönderstött svafvel hos skomakare. =waſſer, *n.* Vatten blandadt med upplöst svafvel.

Schwefelicht, Schwefelig, *adj.* o. *adj.* Svafvelaktig.

Schwefeln, *v. a.* Svafla.

Schwefeln, *n.* 3. Svaflande.

Schweif, *m.* 1. Svans; stjert; släp; malm-

skate. Schweife an den Pfeilern, utbålkade ränder och striminor på pelare.

Schweifen, *v. a.* Runda, utskära, ringa ut (kläder o. d.); förse med svans; reffla. — *V. n* Sväfva

Schweifstern, *m.* 1. Komet.

Schweifung, *f.* 4. Rundning, utringning; reffling; sväfvande, sväfning.

Schweigen, *v. n. irr.* h. Ich schwieg, *imp.*: geschwiegen, *part.*; schweig, *imper.* Tiga, vara tyst, tystna. — *V. a.* Förtiga; tysta, bringa till tystnad. Sein Gewissen s.

Schweigen, *n.* 3. Stillatigande, tysthet; tystnad. Zum S. bringen, komma att tiga, bringa till tystnad.

Schweigsam, *adj.* o. *adv.* Tystlåten.

Schweimel, se Schwindel.

Schweimeln, Schweimen †, *v. n.* h. Svimma; äfven ragla, vackla; förgå, försvinna. Das Gesicht schweimet mir, jag förlorar synen.

Schwein, *n.* 1. Svin. Wildes S., vildsvin. (*Fig.*) En mycket snuskig menniska; äfven ett grof fel. Damborste. (*Skeppsb.*) Kölsvin. Ein männliches S., fargalt. Ein weibliches S., so, sugga. — *Anm.* I följande sammansättningar nyttjas ömsom Schwein= ömsom Schweine= och Schweins=; men med den åtskillnad, att det 3:dje är i många fall ädlare än det andra, t. ex. i st. för Schweinebraten o. s. v. säger man hellre Schweinsbraten, o. s. v. =aß, *n.* Sandblandadt mjöl i qvarnar. =bär, *m.* Fargalt. =bete †, *f.* En afgift af svin, som underhafvande lemna till herregården. =blatter, *f.* Svinkoppor: ett slags långa och härda barnkoppor. =cichorie, *f.* (*Bot.*) Slätfibler, *Hypochæris glabra*. =dachs, *m.* Gräfsvin, hvars hufvud liknar ett svins. =faß, *n.* Kärl, hvari svinmat släs. =fraß, *m.* Svinmat. (*Fig.*) Osnygg, dälig mat. =haft, *adj.* o. *adv.* Svinaktig. =halter, *m.* En, som håller många svin; svinherde. =hatze, =hetze, *f.* Vildsvinsjagt. =hund, *m.* Hund hos svinherdar; äfven svinhund, lymmel, m. m.; en osnygg person. =igel, *m.* Igelkott. (*Fig.*) Sugga: en i högsta grad snuskig person =igelei, *f.* Grof svinaktighet eller osnygghet; oanständigt tal och uppförande. =igeln, *v. n.* Bära sig åt, som ett svin. =koth, *m.* Svinlort; äfven kärngfis: en liten hög fuktadt krut, som påtändes. =kresse, *f.* Ett slags groblad, *Plantago subulata*. =krieche, *f.* Krikon. =mast, *f.* Ållon, hvarmed svin gödas i skogen. =meister, *m.* En, som har uppsigt öfver svinen på stora landtgods. =möhre, *f.* Hvit morot. =mutter, *m.* Sugga. =pflaume, *f.* Frukten af ett Vestindiskt trädslag, *Spondias lutea*. =porsch, *m.* Sqvattram. =salat, *m.* Pyssling: ett örtslägte, *Hyoseris* L. =sau, *f.* Sugga, so. =schauer, *m.* Person, hvilken åligger att syna de svin, som säljas, om de hafva dynt eller icke. =schnecke, *f.* Neritit: förstenad möss-snäcka. =schnitt, *m.* Skicklighet; äfven rättighet att snöpa svin. =schrot, *n.* Gröpe till svinmat. =stall, *m.* Svinhus. =stein, *m* Orsten; äfven ett slags bezoar, som träffas hos igelkottar. =pfuhl †, *f.* Pöl, hvari svin välta sig. =wildpret, *n.* 1. På jagt skutet eller fångadt vildsvin.

Schweinerei, *f.* 4. Svinaktighet, snuskighet.

Schweinisch, *adj.* o. *adv.* Svinaktig, snuskig.

Schweinsleule, *f.* 4. Svinlår; vildsvinslår.

Schweiß, *m.* 1. Svett; blod; stor möda; svårt förvärfvad egendom eller förmögenhet. (*Fig.*) Blod, stor möda. (*Jäg.*) Villdjurens blod; äfven en boskapssjukdom, då huden sitter så fast vid kroppen, att den ej kan röras på benen; äfven den vattiga onyttiga fuktigheten,

som efter kådan kommer ur granträd, och hvarpå tjäran kommer. Seinen eigenen S. nicht riechen können, icke hafva lust att arbeta. Der Engliſche S., se Schweißfieber. =bad, *n.* 2. Svettbad. =band, *n.* Svettrem i hatten. =beere, *f.* Olvon. =fieber, *n.* 3. Engelska svetten: en smittsam sjukdom. =fleck †, *m.* Hettblemma. =fuchs, *m.* 1. Brandfux: en art rödlett häst. =hitze, *f.* (*Smed.*) Vällhetta. =hund *m.* Jagthund, som vädrar det sårade vildtet efter blodet. =kraut, *n.* 2. Pestilensört. =loch, *n.* Svetthål, por, svettrör, dunsthål. =ſchnur, *f.* (*Jäg.*) Ett snöre af bestämd längd fordom, som utmärkte huru långt in på en annans jagtområde en jägare fick förfölja en skjuten hjort. =tuch, *n.* Svettduk; näsduk; äfven fin vaxduk; eller taft till foder under armarne. =wurſt, *f.* 1. Blodkorf.

Schweißen, *v. n.* h. Utsila, utlakas, utsipra: blöda. — *V. a.* Välla (jern); löda.

Schweißig, *adj.* o. *adv.* Svettig; blödande, blodig.

Schweiz, *f.* Republiken Schweiz; äfven en skön bergstrakt.

Schweizer, *m.* Schweizare; äfv. portvaktare; ståndbrabant; äfven en, som förstår att på Schweiziskt sätt sköta boskap och göra ost. — *Adj.* o. *adv* Hörande till eller inhemsk i Schweiz, kommande derifrån, m. m. =bart, *m.* Ett slags moustacher. =bohne, *f.* Sockerbönor. =demant, *m.* Bergkristall. =flöte, *f.* En mindre art flöjttraver; äfven ett register i orgverk, som liknar dess ljud. =hoſe, *f.* Vida byxor; äfven en spikklubbesnäcka, *Murex lampas.* =krankheit, *f.* Hemsjuka. =kräuter, *pl.* En blandning af flera helsosamma örter, som finskurna komma ifrån Schweiz och säljas på apotheken. =rad, *n.* Ett slags spinnmachin för bomull. =roſe, *f.* Alpiska rosen, *Rosa alpina.*

Schweizerei, *f.* Ladugård der boskapsskötseln samt smör- och osttillverkning bedrifves på samma sätt, som i Schweiz; äfven boskapen, som hör till en sådan inrättning.

Schwelen, *v. n.* h. Brinna utan låga, så att det blott ryker. † Vara munter och sjunga i dryckeslag. — *V. a.* Frambringa genom sådan eld utan låga. † Göra mjuk, boken (om frukt).

Schwelgen, *v. n.* h. Frässa, rusta, utsväva, ruckla.

Schwelger, *m.* 3. Frässare, rucklare.

Schwelgerei, *f.* 4. Frässeri, sus och dus.

Schwelgeriſch, *adj.* o. *adv.* Frässande, liderlig.

Schwelk, *adj.* o. *adv.* Se Welk. — *S. f.* eller =boden, *m.* Torklafve: golf eller botten att torka malt.

Schwelken, *v. a.* Torka (hö, malt o. d.); röka. — *V. n.* Mjukna. (*Fig.*) Förlora kraft och liflighet. — h. Äckla.

Schwelle, *f.* 4. Tröskel; tvärträ på en port; dynstock, underbjelke. An der S. ſtehen, vara vid ingången, inträdet. (*Fig.*) I början af något.

Schwellen, *v. n. irr.* ſ. Ich ſchwelle, du ſchwillſt, er ſchwillt; *imp.* ich ſchwoll; *conj.* ich ſchwölle; *part.* geſchwollen; *imper.* ſchwill. Svälla, uppsvälla, bli stind; svullna; stiga (om vattnet); växa, tilltaga. — *V. a. irr.* Uppblåsa, fylla med väder, göra svällande eller uppsvullen; äfven förse med syll eller tröskel. Das Waſſer ſ., stämma eller dämma upp vattnet. Ein Pferd ſ., rida honom så att han får ridsär. Etwas in Waſſer ſ., förvilla.

Schwellen, *n.* 3. Svällande; svallande; stigande; tilltagande; uppblåsning.

Schwemme, *f.* 4. Sköljning; vad (för hästar).
Schwemmen, *v. a.* Skölja, löga, vada.
Schwemmergans, *f.* 1. Hafstjäder.
Schwenden, *v. a.* Svedja; äfven bortskaffa; göra att något försvinner; förringa; låta förgå.
Schwenden, *n.* 3. Svedjande.
Schwengel, *m.* Svängel; pendel; klockkläpp; äfven armen, hvari hinan är fästad, hvarmed klockan ringes; äfven brunnsvipp eller hink; vef.
Schwenkbaum, *m.* Vindarm. =bürſte, *f.* Borste att rensa glas och flaskor. =felder, *m.* (*Fig.*) En ostadig menniska. =keſſel, *m.* Kettel, hvari glas o. d. sköljes. (*Sockerbr.*) Flat kopparkettel, hvari frukt glaceras under beständig omsvängning. =waſſer, *n.* Sköljvatten, helst för glas.
Schwenkel, *m.* Svans.
Schwenken, *v. a.* Svänga; slänga, svänga; skölja, rengöra. Sich ſ., svänga, vända eller vrida sig, göra en sväng eller svängning.
Schwenken, *n.* 3. Svängning; sköljande.
Schwenken, *v. a.* Skölja glas och d.; äfv. svänga. Die Fahne ſ. — Sich ſ., svänga eller vända sig om. ſkorta skört.
Schwenker, *m.* En fruntimmerströja med
Schwenkung, *f.* 4. Svängning, sväng, vridning, hvirfvelrörelse, slingrande gång.
Schweppe, *f.* 4. Snärt.
Schwer, *adj.* o. *adv.* Tung; svär, besvärlig; fullvigtig; kinkig; hård; beklämd; orolig; stor; grof. Es iſt 10 Pfund ſ., det väger 10 skålp. Schwerer Athem, andtäppa. Er hat eine ſchwere Zunge, han har ej godt för att tala. † S. zu Fuße ſein, gå illa. Er ſchreibt eine ſchwere Hand, en tung styl. Er ging ſ. daran, han gjorde det ogerna, han ville ej gerna befatta sig dermed. Mit ſchwerem Herzen, med ett beklämdt, ett blödande hjerta. Schwerer Schlaf, tung, orolig. Schwere Sünde, stora synder. Schwere Münze, vigtigt. † Das koſtet ihm Schweres Geld, det kostar honom mycket penningar. Schweres Geſchütz, grofva stycken. Mit der ſchweren Hand kommen, bruka våld; äfven muta. † Die ſchwere Noth, fallande-sjuka. Das macht ſein Verbrechen noch ſchwerer, det gör honom än mera brottslig. † Einen ſchweren Kopf haben, hafva svårt för att fatta. Ich werde mir ſ. hüten, ganska noga. (*Jäg.*) Schwere Hunde, stora doggar. (*Sjöf.*) S. reiten, få sjöstörtningar för aukar. =erde, *f.* Baryt, tungjord. =fall, *m.* Palinbacchius eller Antibacchius: en versfot af två långa stafvelser och en kort, t. ex. *audire*. =fällig, *adj.* o. *adv.* Tung, ovig, trög; plump, grof. =fälligkeit, *f.* 4. Ovighet, tröghet. =flüſſig, *adj.* o. *adv.* Hårdsmält, svårsmält. =muth, *f.* utan *pl.* Svärmodighet, ängslan, ängslighet, mjältsjukt sinnelag. =müthig, *adj.* o. *adv.* Svärmodig, ängslig.
Schwerdt, se Schwert.
Schwere, *f.* 4. Tyngd, vigt, last; svårhet; vigtighet; besvärlighet; hårdhet, strängthet; storlek. Jemand die S. ſeines Armes fühlen laſſen, låta någon känna hela sin magt, sin styrka, straſſa honom hårdt. † Nach der S., på det strängaste.
Schweren, *v. n.* h. Vara tung, tynga. — *V. a.* Betunga, nedtynga.
Schwerer, *comp.* Tyngre, svårare.
Schwerlich, *adj.* o. *adv.* Svårligen, knappt med möda.
Schwert, *n.* 2. Svärd, glaf; värja. Mit dem S. darein ſchlagen, bruka uppenbart våld. =aloe, *f.* Ett slags aloe, *Aloe arborescens*. =bohne, *f.* Sabelbönor. =degen, *m.* Vapendragare. =feger, *m.* 3. Svärdfejare. =fiſch, *m.* Svärdfisk. *Xiphias gla-*

dius. =fortſatz, *m.* (*Anat.*) *Processus xiphoideus*, nedersta brostbenet. =groſchen, *m.* En Churſachſisk groschen (fordom). =heu, *n.* Kalmus. =knecht, *m.* Vapendragare. =lehen, *n.* 3. Manslän. =lilie, *f.* Svärdslilja. Die wohlriechende S., Kalmus. =mage, *m.* En anförvandt på svärdsidan, till ätskillnad ifrån dem på qvinnosidan. =orden, *m.* Svärds-Orden; fordom i Lifland, och än i Sverige. =pfahl, *m.* Stolpe, hvarpå fordom ett svärd upphängdes, till tecken af domsrättighet. =ritter, *m.* Riddare af Svärds-Orden. =ſchleifer, *m.* Skärslipare. =ſchock, *n.* En skock. =groſchen. =ſchwanz, *m.* Djur med svärdlormig svans. =ſeite, *f.* Svärdsida, manslinie. =ſtange, *f.* En bred stång, som fågelfängare nyttja. =ſtreich, *m.* Värjhugg. Ohne S., utan blodsutgjutelse. =tanz (Schwertertanz), *m.* En dans med dragna sablar. =theil, *n.* Arfslott på svärds- eller manssidan. =träger, *m.* Hög embetsman, som vid högtidligheter bär svärdet framför Konungen; äfven ett fiskslägte, *Xiphias* L.

Schwertel, *m.* Svärdslilja. Rother S., är *Gladeolus communis.* =gras, *n.* Rörflen. =maus, *f.* Ett slags råtta, *Mus lagurus.* =ried, *m.* (*Bot.*) Träggan. =wurz, *f.* Blå svärdslilja.

Schweſter, *f.* 4. Syster. Geiſtliche Schweſtern, nunnor. =kind, *n.* Systerbarn, syskonbarn. =mann, *m.* Svåger. =ſchaft, *f.* Systerskap eller -lag.

Schweſterlich, *adj.* o. *adv* Systerlig.

Schwiebbogen, *m.* 3. Hvalfbåge, hvalf; brohvalf; hvälfd grafställe.

Schwieger, *m.* Svåger; äfv. svärfader. — *S. f.* Svära, svärmoder. =eltern, *pl.* Svärföräldrar. =kinder, Mäg och sonhustru. =mutter, *f* 3. Svärmoder, styfmoder. =ſohn, *m.* Mäg, svärson. =tochter, *f.* Svärdotter, sonhustru. =vater, *m.* 3. Svärfar, stjuffar.

Schwiel, Schwiele, *f.* 4. Dalk, valk (på händer och fötter.)

Schwier, *f.* Vändning, sväng; smak, pragt; lysande medfölje. † Supvisa.

Schwierig, *adj.* o. *adv.* Svår, besvärlig, kinkig; ogen; missnöjd.

Schwierigkeit, *f.* 4. Svårighet, besvärlighet; kinkighet; olägenhet.

Schwimmaron, *m.* Ett utländskt örtslägte, *Orontium aquaticum.* =blaſe, *f.* Fiskblåsa, luftblåsa hos fiskar; äfven simbläsa, som bindes under armarne då man simmar. =bruch, *m.* Ett likasom simmande moras. =feder, *f.* Fiskfena. =füße, *m.* Simfötter, *Pedes palmati.* =gürtel, *m.* Gördel af fjädrar, sjöfågelskinn, kork ell. vass, som brukas vid simning. =haut, *f.* Hinna mellan tårna på simfötter. =krähe, *f.* Ålkråka. =ſchwanz, *m.* (*Nat. hist.*) Simsvans, tätt befransad på båda sidor med styfva parallela hår, *cauda natatoria.* =vogel, *m.* Vattenfågel, sjöfågel.

Schwimmen, *v. n. irr.* ſ. o. h. Ich ſchwamm, *impf.*; ich ſchwämme, *conj.*; geſchwommen, *part.*; ſchwimm eller ſchwimme, *imper.* Simma; flyta på vattnet. Er kam daher geſchwommen, han kom fram eller förbisimmandes. Der Boden ſchwimmt von Wein, vinet rinner på golfvet. In Freuden ſ., lefva i öfverflöd af lust och nöje. (*Bergv.*) Ein ſchwimmendes Gebirge, en morasig bergsbygd.

Schwimmen, *n.* 3. Simmande, flytande på vattnet.

Schwimmer, *m.* 3. Simmare. Die beſten S. erſaufen auch, de snällaste och dristigaste omkomma äfven.

Schwind, *adj.* o. *adv.* Hastig; allvarsam; farlig, bekymmersam. — *S. m.* Se Schwund. =blume, *f.* Ett utländskt örtslägte, *Helonias* L. =flechte, *f.* se Schwindbe. =grube (b som t), *f.* 4. Bottenlöst hål

eller djup; afträdeshåla. =loch, *m.* 1. (*Bot.*) Därrepe. =ſucht, *f.* 4. Tvinsot, tränsjuka. =ſüchtig, *adj.* o. *adv.* Tränſjuka.

Schwinde, *f.* 4. Ref-orm; klåmask.

Schwindel, *m.* 3. Svindel; yra; yrsel, galenskap; koller (hästsjuka). =geiſt, *m.* 2. Villhjerne, svärmare. =hafer, *m* 3. Svingel. =körner, *pl.* =ſamen, Koriander-frö. =kraut, *n.* 2. Husblomster.

Schwindelei, *f.* 4. Grill, nyck; koller.

Schwindeler, *m.* En, som är plågad af svindel; äfven lättsinnig, obetänksam menniska.

Schwindeln, *v. n.* h. Vara besvärad af svindel &c. Mir ſchwindelt, allting går omkring för mina ögon.

Schwinden, *v. n. irr.* ſ. Ich ſchwand, *imp.*; ich ſchwände, *conj.*; geſchwunden, *part.*; ſchwinde, *imper.* Försvinna, aftaga, aftyna, förlora sig, smälta bort; torka, krympa ihop. Etwas an der Forderung ſ. laſſen, gifva efter något af fordran. † Nun läßt er alle Hoffnung ſ., nu gifver han allt förloradt.

Schwinge, *f.* 4. Vanna, kastskåfvel; vinge (en fågel); skäkta.

Schwingel, *m.* 3. (*Bot.*) Svingel.

Schwingen, *v. a. irr.* Ich ſchwang, ſchwung, *imp.*; ich ſchwänge, ſchwünge, *conj.*; geſchwungen, *part.*; ſchwinge, *imper.* Svänga, skaka, slänga, vanna ell. kasta säd; skäkta (lin och hampa). Sich ſ., gunga sig, vibrera, svänga, dallra; kasta ell. svinga sig; uppstiga, svinga sig upp.

Schwingen, *n.* 3. Svängning; vannande; skäktande &c.

Schwingmeſſer, (g nästan som ch) *n.* 3. Dart, dolk; skäktknif. =ſtock, *m.* 3. Skäkta.

Schwingung, *f.* 4. Vibrering, svängning, dallring, pendelrörelse.

Schwingungsknoten, *m.* Den hvilande punkten af en i rörelse satt sträng.

Schwippe, *f.* 4. Litet spö, smal käpp ell. staf; snärt ell. smäll på en piska.

Schwippen, *v. a.* Svigta; snärta till, slå med piska; förse med pisksnärt; † sopa, feja.

Schwirbeln, *v. n.* h. Vända sig omkring i kretslopp. Der Kopf ſchwirbelt mir, det går omkring för mig. — *V. a.* Svänga omkring. Eine ſchwirbelnde Hitze, en qväfvande hetta, qvalm, hvari man blir vanmäktig.

Schwirre †, *f.* Något, som svirrar eller surrar, jfr Schwinge.

Schwirren, *v. n.* h. Åstadkomma ett genomträngande ljud eller sorl; qvittra, svirra, sjunga.

Schwitze, *f.* Svettning. (*Garfv.*) Das Pfundleder in die S. legen, beta det med salt, att det må bli fuktigt o. släppa håren.

Schwitzen, *v. n.* h. o. *a.* Svettas, utdunsta.

Schwitzkaſten, *m.* 3. Svettlafve.

Schwope, *f* 4. (fisk) Blicka, braxenpanka.

Schwören, *v. a. irr.* Ich ſchwor, ſchwur, *imp.*; ich ſchwöre, ſchwüre, *conj.*; geſchworen, *part.*; ſchwöre, *imper.* Svärja, aflägga ed. Stein und Bein worauf ſ., bedyra med de största eder. Jemanden den Tod ſ., tillsvärja enom döden. Sie ſind geſchworne Feinde, afsvurne fiender. Bei Gott ſ., svärja, bedyra vid Gud. In die Herberge ſ., svära att icke lemna herberget (om fångar).

Schwören, *n.* 3. Svärjande, en eds aflägſgande.

Schwörer, *m.* 3. Svärjare. Falſcher ſ., menedare.

Schwül, *adj.* o. *adv.* Qvalmig, qväfvande.

Schwüle, *f.* 4. Qvalmighet, qväfvande hetta.

Schwulſt, *m.* 1. Svullnad, svulst; ordprål, högtrafvande stil.

Schwülſtig, *adj.* o. *adv.* Högtrafvande, högspänd, svulstig.

Schwülstigkeit, *f.* 4. Högspändhet, svulstighet, högtrafvande egenskaper.

Schwund, *m.* Tillstånd då något förfaller, förminskas, undergår förtvining, äfven en tillfällighet i ögat, då det faller tillhopa och blir mindre, der S. des Augapfels, *Atrophia s. Phthisis ocularis.* Der S. der Thränenwarzen, kallas, då tårkörtlarne förtäras af långvarig vargöring, *Rhyas, Rhacos.*

Schwung, (g nästan som t) *m.* 1. Svängning; dallring; språng, skutt, hastig rörelse, svängning ell. ryckning; flygt upp i fria luften eller höjden; vändning, omvridning, omrullning. Im S. kommen, komma i gång. =brett, *n.* Trampolin: bräde, som lindansare nyttja för att gifva sig en bättre sväng eller fart. =feder, *f.* Vingfjäder; äfven lång fjäder, som till prydnad svajar i en hatt o. d. =klammer, *f.* Klamror, som hålla svankremmarne på vagnar. =kraft, *f.* Svingkraft; äfven centrifugal-kraft. =linie, *f.* Båglinie; våglinie. =mann *m.*, Skald, talare, som icke gerna yttrar sig på vanligt sätt, utan svulstigt och med svängningar. =rad, *n.* 2. Hjul, som orsakar svängning eller omrullning, svängnings-, omrullningshjul. =riemen, *m.* Svankrem på en vagn. =ring, *m.* Ring hvari svankremmarne på en vagn sitta. =schaufel, *f.* (*Vattenk.*) Skåflar, som antingen äro halfrunda och försedde med ett långt skaft, eller ock äro sammansatte af fyrkantiga bräder. =seil, *n.* Repgunga.

Schwungpunkt, *m.* (*Naturlär.*) *Centrum oscillationis.* =stange, *f.* Stång, som sätter något i sväng eller rörelse; äfven stäng hos kanfasväfvare, som spänner ut ränningen.

Schwur, *m.* 1. Ed; svordom.

Schwürig, se Schwierig.

Sclave, (v som w) *m.* 4. =inn, *f.* 4. Slaf, Sclaverei, *f.* 4. Slafveri, träldom. [-inna.

Sclavisch, *adj.* o. *adv.* Slafvisk, trälaktig; låg, krypande.

Scorbut, *m.* 1. Skörbjugg.

Scorbutisch, *adj.* o. *adv.* Som har skörbjugg, som kommer af skörbjugg, liknar skörbjugg.

Scorpion, *m.* 6. Skorpion. =fliege, *f.* 4. Hornslända.

Scripturen, *f. pl.* Skrifter, handskrifter, dokumenter, papper.

Scrupel, *m.* o. *n.* 3. Skrupel ell. 24 gran; skrupel, betänklighet, tvekan, tvifvelsmål, samvetsagg, grannlagenhet.

Sebenbaum, se Sadebaum 2c.

Sech, *n.* 1. Plogrist, plogjern.

Sechs, (läs: ser) *adj.* Sex. =eck, *m.* 1. Sexhörning, sexkant. =eckig, *adj.* o. *adv.* Sexhörnig, sexkantig. =fach, *adj.* o. *adv.* Sexdubbel, sexfaldig. =füßig, *adj.* o. *adv.* Sexfotad. =groschenstück, *n.* 1. Mynt om 6 groschen. =hundert, *adj.* o. *adv.* Sexhundra. =jährig, *adj.* o. *adv.* Sexårig. =mahl, *adj.* o. *adv.* Sex gånger. =mahlig, *adj.* o. *adv.* Som sker eller har skett, eller varit sex gånger. =monattich, *adj.* o. *adv.* Som är sex månader gammal, som sker eller har skett på sex månaders . . . . =pfündig, *adj.* o. *adv.* Sexmarkig. =spännig, *adj.* o. *adv.* Sexspännig, med sex hästar för. =tägig, *adj.* o. *adv.* Sex dagars . . . . =wochen, *f. pl.* Barnsängstid. =wöchnerinn, *f.* 4. Barnsängshustru.

Sechse, *f.* 4. Sexa, talet sex.

Sechser, *m.* 3. Sexa; mynt om 6 kreutzer.

Sechserlei, *adj.* o. *adv.* Sexhanda, af sex slag.

Sechsling, *m.* 1. En half kopparskilling.

Sechste, *f.* 4. Sext eller sex toners intervall.
Sechste, *adj.* o. *adv.* Sjette; sjette ell. lägsta klassen. Zum Sechsten, för det sjette. =halb, *adj.* o. *adv.* Fem och en half.
Sechstel, *n.* 3. Sjettedel.
Sechstens, *adv.* För det sjette.
Sechzehn, (läs: Sechtzehn) *adj.* o. *adv.* Sextonde.
Sechzehner, *m.* 3. Sextondel, sextontal.
Sechzehnjährig, *adj.* o. *adv.* Sextonårig, sexton år gammal, sextonårs . . .
Sechzehnte, *adj.* o. *adv.* Sextonde.
Sechzehntens, *adv.* För det sextonde.
Sechzehntheil, *n.* 1. Sextondel.
Sechzig, *adj.* o. *adv.* Sextio. =jährig, *adj.* o. *adv.* Sextio-årig.
Sechziger, *m.* 3. Sextio-årig; sextio års menniska; (i piket) sextio.
Sechzigste, *adj.* o. *adv.* Sextionde.
Secriren, *v. a.* Anatomisera.
Seckel, *m.* 3. Pung, börs; kassa; sikel: ett slags vigt hos Judarne; vid Christi tid var den lika med vårt lod; men i Moses tid och ända till efter Babyloniska fängelset blott 1/4 eller 1/5 deraf; äfv. ett Judiskt mynt, som i Christi tid gällde ungefär en Gulden. =amt, *n.* Kassörs- eller skattmästaresyssla. =blume, *f.* En utländsk buskväxt, *Ceanothus africanus*. =meister, *m.* Skattmästare.
Secret, *n.* 1. Privet, afträde.
Secretär, *m.* Sekreterare, skrifvare; äfv. en Afrikansk falk, *Falco serpentarius*.
Sect, *m.* 1. Sekt, vin från Kanariske öarne.
Secte, *f.* 4. Sekt, parti af samma mening.
Section, *f.* 4. Anatomisering.
Sectirer, *m.* 3. Partimakare.
Sectirisch, *adj.* o. *adv.* Secterisk.
Secularisieren, *v. a.* Förvandla andliga stift till verldsliga, secularisera.
Secularisierung, *f.* 4. Secularisation, secularisering.
Secunde, *f.* Sekund: 60:delen af en minut. Markscheider dela en tum i 10 Primer, 1 Prim i 10 Sekunder, 1 sekund i 10 tertier o. s. v.
Secundieren, *v. a.* o. *n.* h. Hjelpa, biträda, bistå; vara sekundant.
Sedativspath, *m.* Kalkjord förenad med boraxsyra.
See, *f.* 4. Sjö, saltsjö, haf; *m.* insjö. In S. gehen, in die S. stechen, lägga ut till sjös; gå till segels. Zur S. reisen, resa till sjös; resa sjövägen, sjöledes. =ananas, *f.* Ett slags stjernkorall, *Madrepora ananas*. =anemone, *f.* Sjöstråle: ett blötmaskslägte, *Actinia* L. =bär, *m.* Sjöbjörn: ett slags säl; *Phoca ursina*. =barbe, *f.* 4. Rödfisk. =barsch, *m.* Gös. =baum, *m.* Bom, hvarmed hamnen stänges. =besen, *m.* Ett slags sjöris (djurväxt), *Gorgonia verrucosa*. =beutel, *m.* Ett slags sjöträd (djurväxt), *Alcyonicum bursa*; äfven en art pese, *Holothuria frondosa*. =binse, *f.* Ett slags taggkorall, *Antipathes orichalcea*; äfven art sjöris *Gorgonia (ænea)*. (*Bot.*) Hafsäf, sjösäf, kålvass, *Scirpus maritimus* och *lacustris*. =blase, *f.* 4. (Insekt) Pese: ett blötmaskslägte, *Holothuria* L. =blume, *f.* 4. Neckblad; sjöblad, *Nymphæa* L.; äfven en art sjöstråle, *Actinia effoeta*. =boot, *n.* Sjöbåt. =börs, *m.* Gös. =brehme, *f.* Ett slags gråsugga, *Oniscus asilus*. =bremse är *O. Oestrum*. =brief, *m.* Sjöpass; äfven Connossement. =bulle, *m.* Hornsimpa, *Cottus quadricornis*. =burg, *f.* En vid sjön liggande borg. =cypresse, *f.* En art taggkorall, *Antipathes cupressus*. =deich, *m.* En dam att afhålla sjövattnet. =dorn, *m.* Haftorn. =drache, *m.* En art sjöhors, *Pegasus Draconis*; äfv. en art blåstål (fisk), *Callionymus draconculus*. =draht, *m.* En art sjömossa (djurväxt), *Sertularia dichotoma*. =erbse,

f. Strandärter; äfven en båtsnäcka, *Chama trapezia.* =euter, *n.* Ett slags sjöträd (djurväxt), *Alcyonium cranium.* =fächer, *m.* En art sjöris, *Gorgonia flabellum.* =fadenwurm, *m.* En sort tagelmask, *Gordius marinus.* =fahrer, *m.* 3. Sjöfarare, sjöman; som reser till sjöss. =fahrt, *f.* Sjöfart. =falten, *pl.* Nate, aborrgräs. =feder, *f.* En art sjöris, *Gorgonia verticillaris.* =feſt, *adj.* o. *adv.* Stadig, som kan hålla sjön (om skepp). =fichte, *f.* Ett slags sjöris, *Gorgonia pinnata.* =fiſch, *n.* Sjöfisk, hafsfisk. =flachs, *m.* Ett slags lin, *Linum maritimum.* =fohre, =forelle, *f.* En art lax, *Salmo Goedenii.* =fuß, *m.* (*Sjöf.*) Seefüße und Seehände haben, vara sjövan. =gall, *m.* Vipa. =gat, *n.* Hål, fördjupning mellan sandbankarna framför mynningen af en flod, som tjenar till passage och utmärkes genom tunnor och bakar. =gebrauch, *m.* Usance: bruk på sjön. =gericht, *n.* Sjörätt, Amiralitetsrätt. =geſicht, *n.* Hägring, *Fata Morgana.* =geſpenſt, *n.* En art pese (blötmask), *Holothuria phantopus.* =gewurm, är *H. tremula.* =gizle, *f.* Räka: ett slags kräfta. =gras, *n.* Hafsnate; äfven sandstarr. =grund, *m.* Sjöbotten. (*Fig.*) Första hvarfvet med sand i en källa öfver det fasta hvarfvet, som icke släpper igenom något vatten. =gründel, *m.* Ett slags kussa (fisk), *Blennius pholis.* =hafen, *m.* 3. Hamn; redd. =hafer, *m.* Ett utländskt grässlag, *Zizania* L. =hahn, *m.* Knot: ett fiskslägte, *Trigla* L. =halde, *f.* Pilnäfva, pilört, *Polygonum amphibium;* äfven vattenserfva, *Zannichella palustris.* =handel, *m.* Sjöhandel, till skillnad från Landhandel; äfven handel, stridighet och i allm. hvarje sak som angår sjöväsende och skeppsfart. =hund, *m.* 1. Haj; säl, sjökalf. =jungfer, *f.* 4. Siren. sjönymf. =krankheit, *f.* 4. Sjösjuka. =krebs, *m.* 1. Hafskräfta, hummer. =kreuzdorn, *m.* 2. Hafstörne. =krone, *f.* Ett slags sjöborre, *Echinus diadema.* =kröpfer, *m.* Ett slags kurra (fisk), *Tetrodon hispidus.* =kröte, *f.* En art qvabba (fisk), *Lophius histrio.* =kuchen, *m.* En art sjöborre, *Echinus placenta.* =kuckuck, *m.* En art kurra (hajfisk), *Ostracion quadricornis;* äfven en knotfisk, *Trigla cuculus.* =kugel, *f.* Ett slags sjöborre, *Echinus globulus;* äfven sjöplommon. =kuh, *f.* Sjöko. =lauben, *m* Staksill. =leim, *m.* Blålera. =lerche, *f.* 4. Strandpipare. =leute, *pl.* Sjöfolk, sjömän. =ling, *f.* (*Sjöf.*) Intrycket eller märket i sjöbotten efter ett skepp, som sutit fast. =linſe, *f.* 4. Andmat. =lotenkäse, *m.* Honingsklöfver. =löwe, *m.* Sjölejon: en art säl, *Phoca leonina;* äfven *Ph. jubata.* =luft, *f.* Sjöluft; äfven en lindrig vind ifrån sjön. =lunge, *f.* En art sjöhare (blötmask), *Aplysia depilans.* =macht, *f.* 1. Sjömakt. =mann, *m.* Sjöman, skeppare. =männiſch, *adj.* o. *adv.* Sjömanslik; på sjömanna-sätt. =mannstreu, *f.* Sjötistel. =marände, *f.* Ett slags sill. =maus, *f.* Det hårda skalet på ett rockegg, hvarutur ungen redan är krupen. =meile, *f.* Sjömil, hvaraf 20 vanligen räknas på en grad. =meerle, *f.* Ett slags snyltra (fisk), *Labrus merula.* =mewe, är *L. marinus.* =mönch, *m.* Ett slags haj, *Squalus squatina.* =miniſter, *m.* 3. Minister vid sjöärender. =mos, *n.* 1. Hafsmossa. =mosſchnecke, *f.* 4. Sjövalp. =natter, *f.* 4. Hafsnäl. =nelke, *f.* Ett slags hornört, *Cerastium repens.* =neſſel, *f.* 4. Sjöstråle. =nuß, *f.* Vattennöt. =officier, *m.* 1. Sjöofficerare. =ohr, *n.* 6. Näcköra: ett örtslägte, *Haliotis* L. =orte, *f.* En sort måslarc (fisk), *Spanus orfus.* =otter, *f.* Sjö-

utter. ⁊palme, *f.* Ett slags svärdslilja, *Iris asteria.* ⁊papaget, *m.* 4. Lunda. ⁊pfau, *m.* Påfågelhäger, *Ardea pavonina.* ⁊pferd, *n.* Vallross, *Trichecus rosmarus.* ⁊pferd, ⁊pferdchen, *n.* En art hafsnål (fisk), *Syngnathus hippocampus.* ⁊pflaume, *f.* (*Bot.*) Sjöplommon: en art hinnblad, *Ulva pruniformis;* äfven en art vattensilke, *Conferva ægagropila.* ⁊rabe, *m.* Pelikan; äfven en sort korp i Lifland. ⁊rathhaltung, *f.* Sjöråd innan gods skall kastas öfver bord. ⁊ratte, ratze, *f.* En halffisk af spökeslägtet, *Chimæra monstrosa.* ⁊räuber, *m.* 3. Sjöröfvare. ⁊raupe, *f.* 4. Skummare. ⁊recht, *n.* 1. Sjölag; sjörätt. ⁊reprhuhn, *n.* 2. (sjöfisk) Tunga. ⁊rinde, *f.* 4. (djurväxt) Stenväf. ⁊ſchabe, *f.* 4. (blötmask) Sprutare. ⁊ſchlund, *m.* 1. Hafssvalg. ⁊ſchnecke, *f.* 4. (utan hus) Hårgump. ⁊ſemfe, *f.* 4. (*Bot.*) Sjösäf, kålvass, *Scirpus lacustris.* ⁊ſkorpion, *m.* 6. Rödsimpa, krabba, skälryta, ulk, pinulk, *Cottus scorpius.* ⁊ſpinne, *f.* Sjöspinnel, *Phalangium grossipes;* äfven taskkräfta. ⁊ſpinnenſtein, *m.* Förstenad taskkräfta. ⁊ſpint, *m.* Ett slags sjötråd, *Alcyogium Albarnum.* ⁊ſtrat, *m.* Sjöstat. ⁊ſtern, *m.* Sjöstjerna, korsfisk: ett djurväxtslägte, *Asterias* L.; äfven ett slags vrakfågel, *Mergus glacialis.* ⁊ſteuntraut, *n.* Ett slags alansrot, *Inula crithmoides.* ⁊ſtühling, *m.* 1. Benunge. ⁊ſturm, *m.* 1. Storm, stormväder på sjön. ⁊teufelbein, *n.* Sjöblick. ⁊teufel, *m.* Qvabba: ett slags fisk, *Lophius piscatorius.* ⁊tonne, *f.* Tunna, som lägges ut på sjön till tecken för sjöfarande; äfven en tornsnäcka, *Trochus telescopium,* ⁊traube, *f.* Ett slags skäggmussla; äfven bläckfiskens eggstockar; äfv. frukten af drufträdet. ⁊treffen, *n.* 3. Sjöslag. ⁊trift, *m.* 1. Det, som hafvet kastar upp på stranden. ⁊truſche, *f.* Ett slags torsk (fisk), *Gadus mediterraneus.* ⁊vielfuß, *m* En art dubbelfota (insekt), *Julus ovalis;* äfven en art sjöblick (blötmask), *Nereis mollis.* ⁊viole, *f.* Ett slags levkoja, *Cheirantus glabrus.* ⁊voat, Föreståndare för ett fiskeri. ⁊wanze, *f.* Ett slags gråsugga, *Oniscus psora.* ⁊wärts, *adv.* Sjövarts. ⁊weſen, *n.* 3. Sjöväsende. ⁊wein, *m.* Så kallas de viner, som växa på öarne och vid stranden af Bodensjön. ⁊weißfiſch, *m.* Braxen. ⁊wind, *m.* 1. Sjövind, vind från hafssidan. ⁊wurf, se ⁊trift.

Seelamt, *n.* Själmessa med sång och musik i Katholska kyrkan. ⁊bad, *n.* Så kallas fordom i Romerska kyrkan ett fritt bad, som man för sin själs salighet i testamente stiftade för fattigt folk, och hvarmed ofta en måltid var förenad. Sedan betecknade det hvarje gåfva till de fattige, som stiftades för egen och slägtingars salighet. ⁊baum, *m.* Likbår. ⁊geräth, *n.* Själarykt, själaråd: testamente eller stiftelse för sin själs salighets skull, t. ex. själamessor o. d. ⁊haus, *n.* Gubbhus, hospital för gamla och fattiga borgare. ⁊knecht, *m.* Handtlangare hos gatsoparne i Augsburg. ⁊lehen, *n.* Hans boställe. ⁊meſſe, *f.* Själamessa. ⁊nonne, *f.* Ogift qvinnfolk i Katholska länderne, som plägar gå svartklädt, samt tvättar upp lik och lägger dem i kistan; sveperska. ⁊ſorge, *f.* Själavård: omsorg för ens själ eller andeliga väl. ⁊ſorger, *m.* Själasörjare, Prest. ⁊ſpende, *f.* Almosors utdelande efter en Erblosserts frånfälle. ⁊tagen, ⁊tägen, *v. n. h.* Ligga i själtåget; äfven vara i klena vilko. ⁊vater, *m.* Föreståndare i ett gubbhus. ⁊wärtel, ⁊wärter †, En, som fullgör ens sista vilja, *Executor testamenti.* ⁊weib, *n.* Qvinna, som lefver af allmosor.

Seelchen, *n.* 3. Hjerta, lilla vän.

Seele, *f.* 4. Själ, sinne, hjerta, ande; lif; kraft; person, någon; inbegrepp, väsendtlig egenskap. Einem etwas auf ſeine S. binden, inskärpa en något på det ömmaste. Im Grunde der S., i det innersta. Die S. iſt ihm ausgefahren, han har uppgifvit andan. Die S. auf die Zunge haben, vara öppenhjertig. Er ſagt alles heraus, was er auf der S. hat, hvad han vet, hvad han har på sitt samvete. In jemandes S. ſchwören, göra ed i en annans namn. Du mußt dich in die S. ſchämen, du bör skämmas på det högsta. Einem an die S. greifen, angripa en på det ömmaste stället. Eine feile S., en, som gör allt för penningar. Das iſt die S. davon, det gifver saken lif och kraft. Das iſt die S. aller Tugenden, inbegreppet af all dygd. S. är äfven kulloppet i skjutgevär; mergen i en penna; äfven den långa silfverhvita blåsan i sill. (*Bildh.*) Kärnan eller första grofva formen till en figur; äfven simblåsa i fisk. =käufer, *m.* Proselytmakare. =kraft, *f.* Själens kraft, sinneskraft. Die unteren =kräfte, själens sinnliga förmögenheter. =krankheit, *f.* Sinnessjukdom; fel i förståndet och hjertat; äfven hemsynd. =regiſter, *n.* Förteckning öfver alla menniskor, som vistas på en ort. =ſchlaf, *m.* Sjalasömn: det själens diktade tillstånd, hvari hon befinner sig ifrån skilsmessan med kroppen till återföreningen med densamma. =ſchüler, *m.* En, som studerar psychologien. =tag, *m.* Åminnelsedag efter aflidna menniskor. =verkäufer, *m.* Så kallas i Holland de, som sälja folk till Ostindiska Compagniet att bortföras på skeppen, som matroser; äfven svekfull värfvare.

Seelen, *v. n.* h. Få själ, vinna på själens vägnar. Was wohl leibet, das ſeelet übel, hvad som tilltager till kroppen, vinner icke alltid till själen. =freund, *m.* 1. Förtrogen vän. =friede, *m.* 5. Samvetsfred. =größe, *f.* 4. Sinneshöjd. =heil, *n.* 1. Själens nytta och bästa. =lehre, *f.* 4. Psychologie, lärobok eller afhandling om själen. =meſſe, *f.* 4. Själamessa, messa för en aflidens själ. =wanderung, *f.* 4. Själavandring, själaflyttning.

Seelig, *adj.* o. *adv.* Begåfvad med själ.

Segeiſen, *n.* Handskära.

Segel, *n.* 3. Segel; fartyg eller skepp; äfven åtskilliga virfvelsnäckor. Eine Flotte von 30 S. Die S. ſtreichen, fälla, stryka segel. (*Fig.*) Gifva efter. =balken, *m.* Midskeppsbalk. =baum, *m.* Mast; äfven det trä, hvarpå galerer, schebecker och dylika tacklade fartyg i Medelhafvet föra sina latinska segel; äfv. Säfvenbom. =boden, *m.* Vinden eller rummet i en segelfabrik, der seglen sys. =fertig, *adj.* o. *adv.* Segelfärdig, klar att gå till sjös. =gießer, *m.* Ett slags skofvel eller öskar att i varm väderlek ösa vatten på seglen och på skeppets sidor; äfv. person, som förrättar det arbetet. =linie, *f.* Krokig linie, lik den ett vindfyldt segel gör, *Linea velaria.* =macher, *m.* Segelsömmare. =meiſter, *m.* Den, som på ett skepp har uppsigten öfver seglen och hvad dertill hör. =quabbe, qualle, *f.* En art manet, *Medusa vetella.* =ring, *m.* Ögla i tåg på segel. =ſchnecke, *f.* En virfvelsnäcka, *Strombus vittatus.* =ſtange, *f.* Rå, segelstång. =ſtein, *m.* Magnet. =tuch, *n.* Segelduk, buldan. =vogel, *m.* En dagfjäril, *Papilio Podalirius.* =werk, eller ſom tillhöra ett skepp.

Segelaſche, *n.* Segelverk eller alla seglen.

Segeln, *v. n.* ſ. o. h. Segla. In den Grund ſ., segla omkull.

Segeln, *n.* 3. Seglande.
Segen, *m.* 3. Välsignelse; lycka med ell. framgång, välgång, välstånd; Abendſegen, Morgenſegen, aftonbön, morgonbön. Den ſ. ſprechen, läsa välsignelsen.
Segenswunſch, *m.* 1. Lyckönskan, välsignelse.
Segler, *m.* 3. Seglare (fartyg).
Segnen, *v. a.* Välsigna; viga, inviga, helga; äfven banna, önska ondt; äfv signa eller göra korstecknet. Das Fieber ſ., läsa bort frossan. Wer das Kreuz hat, ſegnet ſich, den, som har tillfälle och förmåga, riktar sig. † Er hat ſich gut geſegnet, han har blifvit förmögen. Er iſt geſegnet, han är säll ell. pirum. Die Welt ſ., dö. Ein geſegneter Mann, en lycklig man. † Geſegnetes Leibes ſeyn, vara i välsignadt tillstånd. † Er kreuzigte und ſegnete ſich, als er das hörte, när han fick höra det, förundrade han sig högligen deröfver.
Segnen, *n.* 3. Segnung, *f.* 4. Välsignande, välsignelse.
Sehader, *f.* 4. Syn-nerf.
Sehe, *f.* 4. Kristallvätskan i ögat; ögsten, syn. =achſe, *f.* Axis opticus. =hügel, *m.* (*Anat.*) *Thalami nervorum opticorum.* =kraft, *f.* Synkraft. =kunſt, *f.* Synkonst, optik. =linſe, *f.* Kristallvätskan i ögat. =loch, *n.* Synhålet i botten af ögonhålen, hvarigenom synnerverne gå, *Foramen opticum*; äfven pupillen i ögat. =rohr, *n.* Kikare, tub. =winkel, *m.* Synvinkel.
Sehen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich ſehe, du ſiehſt, er ſiehet (ſieht); ich ſahe, *imp.*; ich ſähe, *conj.*; geſehen, *part.*; ſiehe, ſieh († ſich). Se; börja se, skönja, blifva varse; märka; se ut, likna, hafva utseende af. Starr worauf ſ., se stinnt på något. Sauer ſ., se missnöjd ut. Schief ſ., afundas. Ähnlich ſehen, likna. Das ſieht ihm ſo ähnlich, det är honom så likt. Aus andern Augen ſ., hafva annat utseende. Einem etwas an den Augen ſ., se något på ens ögon. Die Fenſter ſehen auf die Gaſſe, fönstren äro åt gatan. Wieder ſehend werden, få sin syn igen. Hervor ſ., (*Fig.*) Framstå; framskymta. Jemanden in die Karte ſ., utröna det, som någon vill hålla hemligt. Sie muß ihm alles aus den Händen ſ., hon får eller har intet annat, än hvad han gifver henne. Er iſt in allen Häuſern gerne geſehen, han är mycket välkommen i alla hus.
Sehen, *n.* 3. Seende; märkande. Mir verging Hören und S., jag glömde att höra och se. Mir verging das S., jag hade ej lust att se.
Sehenswerth, =würdig, *adj* o. *adv.* Som är värd, förtjenar att ses.
Seher, *m.* 3. Siare; profet. (*Jäg.*) Ögonen på en hjort.
Sehnader, *f.* 4. Sensträng, nervsträng. =aderig, *adj.* o. *adv.* Senig, nervstark.
Sehne, *f.* 4. Sträcksena; sena, nerf; bågsträng.
Sehne, *f.* Sorglig känsla, bedröfvelse.
ſich Sehnen, *v. r.* Häftigt längta efter.
Sehnicht, Sehnig, *adj.* o. *adv.* Senig, senaktig.
Sehnlich, *adj.* o. *adv.* Längtande, trängſtande, full af passion.
Sehnſucht, *f.* 4. Häftig längtan. =ſuchtsvoll, =ſüchtig, *adj.* o. *adv.* Längtande efter, försmäktande.
Sehr, *adv.* Ganska mycket, högligen.
Seiche, *f.* 4. Urin, piss.
Seicheln †, *v. a.* o. *n.* h. Lukta urin.
Seichen, *v. n.* h. Läta sitt vatten, pissa.
Seichern, *v. n.* h. Känna retelse att kasta sitt vatten.
Seicht, *adj.* o. *adv.* Grund; låg; torr, mager, ofruktbar; ytlig, ej grundlig eller djup. Eine ſ. Schüſſel, en flat tallrik. Ein ſeichter Verſtand, ett svagt förstånd.
Seichtigkeit, *f.* 4. Grundhet; lághet; torr-

het, magerhet, ofruktbarhet; ytlighet, brist på grundlighet.

Seide, *f.* 4. Silke. Rohe, offene S., rått, otvinadt silke. Keine S. bei etwas spinnen, icke hafva fördel af något (*Bot.*) Snarrefva, kallas große S. Die Virginische S., se Seidenraupe. Wilde S., är spånaden efter *Phalæna atlas.*

Seidel, *n.* 3. Ett mått för torra varor om 33 1/2 Svenska kappar, och för våtvaror 25 Svenska kannor; äfven om 2 1/2 qvarter. =baſt, *m.* 1. Källarhals; tibast.

Seiden, *adj.* o. *adv.* Silkes . . . , siden. =artig, =reich, *adj.* o. *adv.* Silkeslik, mjuk som siden; silkesrik. =baſt, *m.* Ett slags bastubom, som nära liknar sidentyg. =bau, *m.* 1. Silkesafvel. =bracher, *m.* Ett slags brakfågel, *Numenius holosericus.* =budel, *m.* Spansk hund. =ei, *n.* Silkesmasken i bo, cocon. =falter, *m.* Fjärilen till silkesmasken, *Phalæna B. mori.* =frucht, *f.* Tulkört, *Asclepias* L. =gras, *n.* En utländsk ört, *Yucca filamentosa.* =hähnchen, *n.* Ett slags guldbagge, *Chrysomela sericea.* =händler, *m.* 3. Silkeshandlare. =hase, *m.* 4. Silkeshare. =haspel, *m.* En liten haspel att nysta silket af cocon. =hembchen, *n.* En sort äpplen. =hund, *m.* Spansk hund. =jaspis, *s. m.* Ett slags gul jaspis. =koralline, *f.* Ett slags sjömossa (djurväxt), *Sertularia sericea.* =manufaktur, *f.* 4. Sidenfabrik. =moos, *n.* Ett slags grenmossa, *Hypnum sericeum.* =pflanze, *f.* Syriska silkesplantan, *Asclepias syriaca;* äfven ett slags hundsdöd, *Apocynum cannabinum.* =raupe, *f.* 4. Silkeslarv. =ſchmetterling, *m.* 1. Nattfly af silkesmasken. =ſpinner, *m.* Silkesspinnare; äfven silkesmask; äfven får, som har mycket fin ull. =ſtein, *m.* Asbest, bergliu. =vögelchen, *n.* Sparfkung. =wirker, *m.* 3. Silkesväfvare. =wolle, *f.* Silkesaktig, eller fin, kort och glänsande ull; äfven fjunet på frukten af Flaumbaum. =wurm, *m.* 2. Silkesmask. =zeug, *n.* 1. Sidentyg; siden- eller silkesvaror.

Seife, *f.* 4. Såpa; tvål. (*Chem.*) En substans, hvarigenom oljan kan blandas med vattnet.

Seifen, *v. a.* Tvåla, intvåla; öfverstryka och tvätta med tvål ell. såpa; (*Bergv.*) vaska. =apfel, *m.* 3. Tvålkula, frukten af Seifenbaum. =bach, *m.* (*Bergv.*) Bäck med vaskverk vid. =baum, *m.* Tvålträd, *Sapinus saponaria.* =blaſe, *f.* 4. Såpbläddra, tvålbläddra. =blume, *f.* Ett slags fänting, *Gypsophila fastigiata.* =erz, *n.* Ett slags guldmalm; äfv. malm, som erhållits genom vaskning. =gabel, *f.* (*Bergv.*) Ett smalt bräde med många hål och trätaggar, som nyttjas vid malmvaskning. =gebirge, *n.* Sandig eller leraktig bergart, hvarur malm vinnes genom vaskning. =geiſt, =ſpiritus, *m.* Såpspiritus. =geld, *n.* Dickspengar, åt pigor. =gold, *n.* Vaskguld. =graupe, *f.* (*Bergv.*) Tenn (Zinngraupen,) som erhålles genom vaskning. =käfer, *m.* Ett slags jordborrare (insekt), *Carabus saponarius.* =kraut, *n.* 2. Tvålgräs, såpört, *Saponaria officinalis.* =kugel, *f.* 4. Tvålkula. =ſchaum, *m.* 1. Tvållöder, såplöder. =ſieder, *m.* 3. Såpsjudare. =ſiederei, *f.* 4. Tvål- ell. såpsjuderi. =ſtein, *m.* 1. Specksten. =werk, *n.* 1. Vaskningsverk. =zäpfchen, *n.* 3. Stolpill.

Seifen, Seifenen, *v. a.* Tvåla, bestryka med såpa. (*Bergv.*) Vaska: rensa medelst vatten ifrån sand, bergarter och jord.

Seifener, Seifer, *m.* Arbetare, som vaskar malmen.

Seifern, *v. n.* Drägla. (*Fig.*) Rasa, vara farg.

Seifig, *adj.* o. *adv.* Tvål- ell. såpaktig.

Seige, *f.* Sil. =brühe, *f.* Silad soppa, cou-

lis. =pfanne †, *f.* Durkslag. =ſack, *m.* Silduk. (*Fig.*) † En tjock, plump menniska. =ſtein, *m.* Filtrersten. =wagen, *m.* Stor vagn med stegar och korg, att forsla ved, torf, kalk o. d.

Seiger, *adj.* o. *adv.* (*Bergv.*) Lodrät. =ſatlend, *adj.* o. *adv.* Segerfallande, på djupet lodrätt fallande (malmgång). =gang, *m.* En lodrät gång inåt djupet, eller som faller ifrån 75 till 90 grader. =geräde, *f.* Lodrät rigtning. =linie, *f.* Lodrät linie. =recht, *adj.* o. *adv.* Lodrät. =riß, *m.* Teckning af en grufbyggnad i profil. =ſchacht, *m.* En lodrät schakt. =teufe, *f.* Lodrätt djup. (*Marksch.*) Perpendikulärlinien på en rätvinklig triangel.

Seiger, *m.* 3. Visare; ur, tornur. =arbeit, *f.* 4. Segring. =börner, *pl.* =gekräß, *n.* 1. Segringsslagg. =herd, *m.* 1. Segerhärd.

Seigern, *v. a.* (i smälthyttor) segra: utdraga silfret ur kopparn vid smältningen genom tillsatt bly, luttra metaller. Nyttja falsk vigt vid myntning; ställa uret eller visaren; äfven slå på klockan i behörig tid, då slagverk saknas.

Seigerung, *f.* 4. Segring.

Seihe, *f.* 4. Seiher, *m.* 3. Sil, mjölksil,

Seihen, *v. a.* Sila, filtrera. [durkslag.

Seiher, se Seihe. [per.

Seihtuch, *n.* 2. Silduk, härduk, filtrerpap-

Seil, *n.* 1. Tåg, rep, lina, streck; töm; äfven segel. (*Fig.*) An einem Seil mit jemand ziehen, vara ense med någon, vara hans medhjelpare. (*Bergv.*) Etwas zu Seil bringen eller ſchicken, fordra upp i dagen, hemta upp ur grufvan. Seil und Zeug, tacklage. S. nyttjas äfven om ett längdmått. Så håller en S. i Danzig 10 Ruthen, eller 150 fot. En Landſeil, eller Waldſeil i Böhmen håller 52 alnar, och en Weinbergsſeil 64 alnar. =fiſcher, *m.* En, som fångar fisk med krok och metspö. =gänger, *m.* Lindansare. =macher, *m.* Sejlare; äfven segelsömmare. =rad, *n.* (*Vattenb.*) Hjul, som drifves omkring med ett tåg. =tänzer †, *m.* Lindansare. =weide, *f.* Korgpil. =werk, *n.* Tacklage, takel och tyg.

Seilen, *v. n.* Förse med tåg; äfven fästa med tåg; draga med ett tåg. — *V. n.* Segla.

Seiler, *m.* 3. Sejlare: en, som gör allehanda smärre tåg och linor, segelgarn o. d. =bahn, *f.* 4. Repslagarbana. =geſchirr, *n.* Verktyg att tvinna större tåg. =zeug, *n.* En sejlares arbetsverktyg.

Seim, *m.* 1. Simmigt kokadt grynvatten, kornvatten; jungfruhoning. =honig, *m.* 1. Skirad honing.

Seimen, *v. n.* h. Simma sig, bli simmig. — *V. a.* Göra simmig.

Seimicht, *adj.* o. *adv.* Lik en simmig vätska.

Seimig, *adj.* o. *adv.* Som lemnar en tjock, simmig vätska, simmig.

Sein, Seine, *pron.* Hans; sin, sitt. Seine Gleichen, sina likar. Carl ging mit Peter in ſein (Carls) Haus, Carl gick med Peter i sitt (Carls) hus; äfven i hans (Pers) hus. Till undvikande af tvetydigheten är i sednare fallet deſſen, hans. Erbarme dich ſeiner, förbarma dig öfver honom. Seiner ſelbſt nicht mächtig ſeyn, ej vara mäktig eller rå sig sjelf. Verläugnung ſeiner ſelbſt, sjelfförsakelse. Seines Theils, för sin del.

Seinethalben, =wegen, um =willen, *adv.* för hans skull; för sin skull.

Seinige, Seine, *pron.* Det honom tillhör; hans; sin, sitt.

Seit, *præp.* med *Dat.* Sedan, efter, ifrån alltifrån

Seitdem, Seither, *adv.* Sedan, efteråt, sedan den tiden.

Seite, *f.* 4. Sida; flank, sida; sida, ställ

ning. Eine jede Sache hat zwei Seiten, kan betraktas på två sidor. Bei S. ſetzen, sätta å sido. Etwas heimlich bei S. bringen, hemligen undangömma, bortskaffa något. Dadurch ſind viele auf ſeine S. gebracht, derigenom har hans parti blifvit mycket ökadt. Er ging ihm zur S., han gick hos, bredvid, jemte honom; äfven han hjelpte honom. Einen von der S. anſehen, se en öfver axeln. Bei S. gehen, gä i enrum. Sich auf die S. machen, gå fort och hemligt sin väg. Scherz bei S., spar allt skämt, raillerie à part, skämt för sig. Von meiner S., på mina vägnar. Er von ſeiner S., han för sin person. Von väterlicher S., på fäderne. Er iſt von der linken S. abgefallen, han är oäkta född. Das Unglück ſtürmt von allen Seiten auf ihn zu, ifrån alla kanter. Die Sache auf der unrechten S. angreifen, bakvändt. Er nimmt alles auf der unrechten S., annorlunda än han borde. Das iſt nun einmal ſeine ſchwache S., hans svaghet eller svaga. Jemand die weiche S. abgehen, taga något på sin svaga sida. Einen auf ſeiner empfindlichen S. angreifen, taga en på det ömma. Jemanden die weiche Seite geben, se Verzärteln. Sich auf die faule, ſchlimme S. legen, slå sig på lättja, vällust och laster. Seitenabriß, *m.* 1. Profil, profilritning. -bart, *m.* Munspröt. (*Orgb.*) Det stycke tenn eller bly på vissa orgpipor, som sitter på båda sidor om utskärningen. -bein, *n.* 1. Väggben, hjessben. -blick, *m.* 1. Blick, ögonkast på sned eller på sidan. -brempel, *m.* Plankorna, som utgöra sidorna af en styckport. -flach, *adj.* o. *adv.* Hoptryckt. -gebäude, *n.* 3. Flygelbyggnad, sidobyggnad. -geſtell, *n.* Ställmur, kinning vid masugnar. -gewehr, *n.* 1. Sidogevär, sabel, värja, o. d. -hieb, *m.* 1. Sidohugg. -hölzer, *pl.* (i skepp) vränger. -lähmung, *f.* Hemiplexi: lamhet i ena sidan af kroppen. -lehne, *f.* 4. Sidokarm, armstöd. -linie, *f.* 4. Sidolinie. -mahl, *n.* Märke i sidan, t. ex. efter ett sår. Chriſti S. -mauer, *f.* Sträckmur. -rolle, *f.* (*Byggnk.*) Ett slags kragsten, som är lika tjock öfverallt och på sidorna försedd med vridna sirater (Schnörkeln). -ſchiene, *f.* Sidskena, t. ex. på en plogvise. -ſchirm, *m.* (*Jäg.*) Sidoskärm på något afstånd ifrån hufvudskärmen, bakom hvilken man gör sin tarf. -ſchlägel, *m.* (*Kopparsl.*) Klubba att arbeta sidorna af ett kärl. -ſchritt, -ſprung, *m.* 1. Sidosteg ell. språng, snedsprång, afsprång. -ſtechen, *n.* 3. Sidostyng, håll och styng. -ſtück, *n.* Sidostycke, slagsida, refstycke; pendant (skrift). -verwandter, *m.* böjes som *adj.* Sidoslägting. -weh, *n.* Sidoref, värk i sidan. -wehr, *n.* (*Jäg.*) Värn på sidan af jagtplatsen, att vildtet ej må kunna bryta sig igenom. -werk, *n.* Den delen af ett orgverk, som är på sidan af hufvudverket. (*Fortif.*) Mit Seitenwerken verſehen, flankera. -wind, *m.* Sidovind, bi-di-vind, sidväder. -zahl, *f.* 4. Sidotal.

Seiteln, *v. n.* h. Luta åt sidan, vackla.

Seitener, *m.* En, som lutar åt endera sidan eller partiet.

Seither, *adv.* Hittills: sedan den tiden; dereſter, sedan.

Seitherig, *adj.* o. *adv.* Hittillsvarande.

Seits, *adv.* Meiner S., för min del; för min person; hvad mig beträffar. Mach ihm meiner Seits mein Compliment, jag ber om min kompliment till honom.

Seladongrün, *adj.* o. *n.* Seladongrön; seladongrönt.

Selb, *præp.* o. *adv.* 'Nyttjas blott i förening med ordningstal och andra ord,

t. ex. =acht, sjelfåttonde o. s. v. =ander, *n.* Tête à tête, sammanvaro med en mellan fyra ögon. =mündig, *adj.* o. *adv.* Myndig, fullårig, som rår sig sjelf. =muthig, *adj.* o. *adv.* Frivillig. =ſtändig, *adj.* o. *adv.* Sjelfständig. =wärtig, *adj.* o. *adv.* I egen person närvarande.

Selbe, *pron.* t. ex. zur ſelben Zeit, vid ell. på samma tid.

Selber, se Selbſt. ſdetsamma.

Selbiger, *m.* böjes som *adj.* Densamma,

Selbſt, Selber, *adv.* Sjelf; äfven, jemväl, till och med. Um ſein ſ. willen, af kärlek till sig sjelf. Wieder zu ſich ſ. kommen, komma till sansning igen. In ſich ſ. gehen, göra bot och bättring, gå till sig sjelf. (*Ordspr.*) S. iſt der Mann, Sjelf är god karl: det, som man gör sjelf, sker bäst, man bör ej lita på andra. Er kann das Stehlen ſ. nicht laſſen; er kann ſ. das Stehlen nicht laſſen; ſelbſt das Stehlen kann er nicht laſſen; han kan till och med icke sjelf låta bli att stjäla. Sein ſ. Haus, hans eget hus. — S., Egen person, sjelf. Menſchen, die nur ihr nichtswürdiges S. lieben. =befleckung, *f.* 4. Sjelfbefläckelse. =betrug, *m.* 1. Bedrägeri emot sig sjelf, sjelfbedragare. =beweger, *m.* Automat: bild, som rör sig sjelf. =dünkel, *m.* Sjelfklokhet, suffisance. =eigen, *adj.* Egen. =eigenmacht, *f.* Sjelfmyndighet. =erhaltung, *f.* 4. Sjelfvidmakthållande: moralisk pligt, som ålägger oss att vidmakthålla vårt lif och allt, som gör vår natur fullkomlig. =erhebung, *f.* För högt tycke om sig sjelf och sitt värde framför andra. =erkenntniß, *f.* Kännedom af sig sjelf. =erwählt, *adj.* o. *adv.* Sjelftagen. =gefallen, *n.* o. *m.* =gefälligkeit, *f.* Sjelfbehag, eget tycke. =gefühl, *n.* Kännedom af sig sjelf, helst af sitt moraliska tillstånd. =gelehrter, *m.* En, som utan ordentlig anvi ning har lärt sig sjelf. =gelter, *m.* Hu vudgäldenär; äfven den, som tar skuld på sig. =geltſchaft, *f.* Åtagen fö bindelse för hufvudgäldenären. =geſpräc *n.* 1. Samtal med sig sjelf; monolo =halter, =herrſcher, *m.* 3. Titel, som R ska Kejsarne bära. =haß, *m.* 1. Hat t sig sjelf. =klug, *adj.* o. *adv.* Sjelfklok inbilsk. =laut, *m.* 1. =lauter, *m.* 3. V kal. =liebe, *f.* 4. Egenkärlek. =mord, *m* Sjelfmord. =mörder, *m.* 3. Sjelfmördar sjelfspilling. =rache, *f.* 4. Sjelfhämd. =ſ cher, *m.* Hufvuperson i ett tvistemå =ſchuldner, *m.* En person, som sjelf ä skyldig att betala en summa, till skil nad från Bürges =ſchuß, *m.* Sjelfskot lurbössa. =ſtändig, *adj.* o. *adv.* Sjelfstä dig, oberoende. =ſtändigkeit, *f.* 4. Sjel ständighet, oberoende. =ſucht, *f* 4. Ego ism, sjelfkärlek. =ſüchtige, *m.* 4. Sjel kär, egenkär menniska, egoist. =verach tung, *f.* 4. Eget förakt, sjelfförakt. =ver läugnung, *f.* 4. Sjelfförsakelse. =weſen *adj.* o. *adv.* Sjelfständig. =willig, *adj.* o *adv.* Sjelfmant, sjelfkrafd, sjelfviljande =wort, *n.* (*Gramm.*) Substantivum. =zu frieden, *adj.* o. *adv.* Nöjd med sig sjell äfven sjelfgod. =zünder, *m.* Ett ting, sor tänder sig sjelft.

Selbſtelei, *f.* Öfverdrifven sjelfkärlek.

Selbſteln, *v. n.* b. Vara öfverdrifvet sjelfkär

Selbſter, *m.* Sjelfständig, oberoende perso

Selbſtheit, *f.* Sjelfhet, egenhet, proprium

Selbſtig †, *adj.* Egen, sjelf.

Selbſtler, Selbſtling, *m.* Egoist, sjelfkär inbilsk menniska.

Selig, *adj.* o. *adv.* Salig, lycksalig; afl den, salig. Selig ſprechen, förklara fö salig. =keit, *f.* 4. Saligbet, lycksalighet sällhet. =macher, *m.* 3. Saliggörare.

Sellerie, *m.* 1. Selleri.

Selten, *adj.* o. *adv.* Rar, sällsam, sällsynt, ovanlig. — *Adv.* Sällan.
Seltenen, *v. a.* Göra sällsam.
Seltſam, *adj.* o. *adv.* Sällsynt, rar, ovanlig, sällsam, underlig, orimlig. =keit, *f.* 4. Besynnerlighet, sällsamhet; rarhet, sällsynthet.
Selve, *f.* Salvia.
Semiſch, se Sämiſch.
Semmel, *f.* 4. Simla; äfven semlomjöl ell. fint hvetemjöl. =ausbecker, *m.* (*Bag.*) Spade att taga semlor ur ugnen. =hanf, *m.* Gallhampa. =kloß, *m.* Rifvebrödsklimpar (i mat). =koch, *m* En maträtt af semlor och mjölk. =mehl, *n.* Fint hvetemjöl =paſtete, *f.* Semlor fyllda med pastejdeg. =ſchieber, *m.* (*Bag.*) Spade att derpå skjuta semlor i ugnen.
Semſe, se Binſe.
Send, *adj.* o. *adv.* Sorgsen, bedröfvad.
Send, *m.* Andelig rätt, Synod. =bar, *adj.* o. *adv.* Som kan sändas. =brüche, *pl.* Böter till andeliga domstolar. =fällig, *adj.* o. *adv.* Straffbar inför en andelig domstol. =gericht, *n.* Andelig domstol eller rätt. =herr, *m.* Person, som verkställer hvad som blifvit beslutet i en andelig rätt. =korn, *n.* Den spannmål, som erlägges till Ärkediaconus, för den andeliga domstolens underhåll. =mann, *m.* Ledamot i en synod. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Enlig med en synod; skicklig att der hafva säte och stämma. =pflichtig, *adj.* o. *adv.* Som lyder under en synod. =recht, *n.* Rättighet *m.* att hålla en andelig rätt. =richter, *m.* Domare i en Synod.
Senden, *v. a. irr.* Ich ſendete och ſandte, *imp.*; geſendt och geſandt, *part.*; Sända, skicka, kasta.
Sendſchreiben, *n.* 3. Epistel; sändebref.
Sendung, *f.* 4. Sändning, skickande; beskickning.
Senekawurzel, *f.* Roten af *Polygala Senega.*
Senesbaum, *m.* 1. Senetsträd. =blätter, *n. pl.* Senetsblad.
Senf, *m.* 1. Senap; senapsört eller -frö. Wilder S., väggkrasse. =näpfchen, *n.* 3. =topf, *m.* 1. Senapsdosa eller -skål. =pflaſter, *n* 3. =umſchlag, teig, =brey, *m.* 1. Senapsdeg.
Sengen, *v. a.* Sveda, afsveda. S. und brennen, härja med eld och brand. Im geſengen Graſe, i det torra, gulnade gräset. — *V. n.* ſ. Gulna af stark hetta. Wollene Strümpfe ſ. an einem heißen Ofen.
Senkbley, *n.* 1. Blylod, sänklod; murlod. =eiſen, *n.* (*Kopparsl.*) Ett slags litet städ. =fäuſtel, *m.* (*Berge.*) Ett slags jernsläggа. =garn, *n.* Sänknät, läggnät. =grube, *f.* Grop, hvari sättgrenarne läggas. =haken, *m* (*Linv.*) Jernhake, som hakas i femte eller sista skenan af ketten, och hvari en motvigt af trä hänges. =hamen, *m.* Sänkhåf. =hammer, *m.* Hammare att göra fåror i trä. =holz, *n.* Trä i en timmerflotte, som sjunkit till botten. =knecht, *m.* Trästicka med hake, som nedstickes i jorden och fasthåller sättgren. =kolben, *m.* (*Smed*) Borr att vidga ett hål ofvantill, att försänka skrufhufvuden o. d. =linie, *f.* Lodrät linie. =nadel, *f.* Sonde. =pfahl, *m.* Påle hvarvid sättgrenarne fästas när de slå ut. =rebe, *f.* Vinranka, som lägges i jorden till fortplantning. =recht, *adj.* o. *adv.* Lodrät, vertikal. =reuſe, *f.* 4. Ryssja, nedsänkes på djupa ställen i strömmar eller dammar. =ſpaten, *m.* Grof jernspade med starkt skaft hos brunnmakare, att bortaga jord undan korset och brunnsmuren. =ſtock, *m.* Vinstock, hvarifrån en qvist är som afläggare nedlagd i jorden. (*Blecksl.*) En sort städ. =waage, *f.* Profvare, areometer. =waſche, *f.* (*Vat-*

tenb.) Långt och rundt sänkstycke, som består af sammanbundna riskärfvar med stenar. =werk, *n.* Dam af riskärfvar o. d., som blifvit nedsänkte i jorden. =zeit, *f.* Tid när sättgrenarne nedläggas i jorden. =zweig, *m.* 1. Sättgren.

Senke, *f.* 4. (*Fiskeri*) Sänknät; äfven sänka, sank ort eller kärr; afläggning.

Senkel, *m.* 3. Snörband. snöre, snodd, rem; snörnål. (*Bergv.*) Jernhake att sammanhålla något med; äfven sänke på nät. =blech, *n.* Sinklor: tunt jernbleck till skoning på snörband. =holz, *n.* (*Hyttv.*) Ett långt trä att stöta slammen i vaskfatet.

Senkeln, *v. a.* Fästa med snörband.

Senken, *v. a.* Sänka, nedsätta, nedsänka; störta, fördjupa; fortplanta genom afläggare; plantera med afläggare. Sich s., Sjunka, sätta sig.

Senken, *n.* 3. **Senkung**, *f* 4. Sänkning, nedsänkning; plantering, med afläggare, sjunkning.

Senker, *m.* 3. Afläggare, sänknät; äfven Troché: versfot, som består af en lång och kort stafvelse, t. ex. *omnis*.

Senkler, *m.* Snörmakare, helst en, som lgör snörband.

Senn, *m.* 4. Kovaktare.

Senne, *f.* 4. Kovakterska; bågsträng.

Senner, *m.* Häst i ett stuteri; jfr Senn.

Sennerei, *f* 4. Boskapsskötsel, boskapsljord.

Sensal, *m.* Handelsmäklare.

Sense, *f.* 4. Lie. Sensenbaum, *m.* Lieorf eller skaft. =eisen, *n.* Smalt stångjern till liar. =gerüst, *n.* En inrättning i öfra ändan af lieskaft, att fatta axen och nedlägga dem ordentligt. =mann, *m.* 2. Döden. =stein, *m.* Slipsten för liar. =stiel, *m.* 1. Lieorf eller -skaft. =strich, *m.* 1. Lieslag. =tag, *m.* Slåtterdagsverke. =träger, *m.* En, som är väpnad med en lie. (*Fig.*) Döden.

Sentenz, *f.* 4. Sinrikt tal; dom.

Sentimentalisch, *adj.* o. *adv.* Se Empfindsam, Empfindelnd.

Seraph, **Seraphim**, *m.* 1. Seraf, engel af första ordningen.

Serenade, **Serenate**, *f.* Serenad, aftonmusik. (*Skämtv.*) Nattsvärmeri.

Serpentin, =stein, *m.* 1. Serpentin, en sort grön marmor.

Serschant, *m.* 1. Sergeant.

Serviette, *f.* 4. Servet.

Servitut, *f.* Onus, som åtföljer besittningen af gods eller hus.

Sessel, *m.* 3. Stol, säte, bänk; kullerstol.

Seßhaft, *adj.* o. *adv.* Bofast, boendes.

Setzen, *v. a.* Sätta, ställa; plantera; ställa, uppresa; uppställa, sätta i rad, i ordning; fästa, stadga, göra fast; härd ell. tjock (om flytande ämnen); stadga, fastställa, förordna; förse, utstyra, sätta i stånd; tillsätta; ponera, antaga för afgjordt; komponera (musik); sätta (i tryckerier). — *V. n.* h. Kasta ell. svinga sig, rusa, springa, sätta, göra ett språng. über, springa, sätta öfver (en graf); sätta öfver (en flod). — *V. impers.* Es setzt, det gifves; det finnes; det vankar. — Sich s., sätta sig; flyga upp och sätta sig (som fåglar); sätta sig ned, sätta bo; sjunka, sätta sig; sätta sig ned igen, hvila sig; minskas, aftaga, blifva lägre, falla. Sich mit einem s., träffa ett accord, en öfverenskommelse med någon. Sich oben an s., sätta sig främst, i högsätet. Hühner s., lägga ägg under hönsen. Sich in den Kopf S., Fast föresätta sig något. Er hat ihm das in den Kopf gesetzt, han har inbillat honom det, bragt honom på sådane tankar. Sich über etwas hinweg s., sätta sig öfver. — icke akta något. Aus einander s., förklara. Aus den Augen, hintan s., ej

akta; ringa akta, mindre akta. Daran ſ., kosta på. Sich vom Pferde auf den Eſel ſ., förvärra sitt tillstånd. Zur geſetzten Zeit, på utsatt, bestämd tid. An den Feind ſ., angripa fienden.

Setzer, *m.* 3. Kompositör, komponist; sättare. =garten, *m.* 3. Trädskola; plantskola. =graupe, *f.* Kobolt, som genom sällsättning är skild från den mesta bergarten. =graupen, *s. pl.* (*Bergv.*) Malmer, som ej hänga tillhopa med bergarten, utan äro blandade om hvarandra i storlek af sandkorn, linser, ärter och hasselnötter. =haken, *m.* (*Skepp.*) Sätthake. (*Hyttv.*) Ett träd med två hakar, att dermed taga segerstyckena ur segerugnen. =hamen, *m.* 3. Sänkhåf. =haſe, *m.* 4. Harhona. =holz, *n.* 2. Sättgren; planterstock. (*Bergv.*) Stället: en stark jernskodd trästake, som stödes emot vindarmen, att den ej må rasa, när malmtunnan uppkommer. =karpfen, *m.* 3. Ganska litet karp. =kaſten, *m.* (*Boktr.*) Kast eller låda med stilar; äfven en kista, hvari något sättes eller sättnas, t. ex. vid vitriolverk, träfatet, hvari luten kristalliseras. =kohle, *f.* Stora långa kol, som sättas på sidan i kolvagnar, att de smärre ej må falla ut. =kolben, *m.* Sättare: stock, hvarmed laddningen i en kanon stötes. =kompaß, *m.* En art handkompass, som nyttjas i grufvor. =lauge, *f.* Salpeterlut, som sättes att kristalliseras. =linie, *f.* (*Boktr.*) Sättlinie. =meißel, *m.* (*Smed*) Sättmejsel, som nyttjas der man ej kan komma åt med hammaren. =pfanne, *f.* (*Saltsj.*) Liten panna, hvarigenom sanden, som med saltsolan ofta kommer in i pannan, blir frånskild. =pflanze, *f.* Sättplanta. =rebe, *f.* En vinranka, som sänkes eller läges i jorden att rota sig och växa. =reis, *n.* 2. Sättgren. =rohr, *n.* (*Bergv.*) Uppsättningsmål. =ſchäfer, *m.* Schäfrare, som sjelf har ett visst antal får, som han bringar med på en gård till egendomsherrens färhjord, till åtskillnad ifrån: Pachtſchäfer. =ſchiff, *n.* (*Boktr.*) Skeppet eller brädet, hvari de satta raderna sättas. =ſchiffer, *m.* Skeppare, som för en annans skepp. =ſchlich, *m.* (*Hyttv.*) Sättslig. =ſieb, *m.* (*Bergv.*) Säll vid sällsättningen. =ſtange, *f.* *Byggn.*) Jernstänger att fortskaffa stenar och lägga dem i ordning. =ſtempel, *m.* (*Bergv.*) Hammare, hvarmed läsen förkilas på konststängerna. =ſtück, *n.* Surdeg. =teich, *m.* 1. Fiskdam. =trog, *m.* (*Bergv.*) Uppsättningsfat eller kimfat. =wage, *f.* Ett slags nivellermått eller afvägningsinstrument. =weger, *m.* (*Skepp.*) Sättvägare. =weide, *f.* Videqvist eller pilstör, utsatt att slå rot i jorden. =zapfen, *m.* Stolpill. =zeit, *f.* Tid då vildtet ynglar.

Setzling, *m.* 1. Aflägger; ungt träd till omsättning.

Setzung, *f.* 4. Sättning &c.

Seuche, *f.* 4. Sjuka; smitta; farsot.

Seuchtig, *adj.* o. *adv.* Sjuk; fjollig.

Seufzen, *v. n.* h. Sucka, qvida. Nach etwas ſ., suckande, längta efter något. — *V. a.* Suckande frambringa. Sich zu Schatten ſ., sucka, så att man slutligen blir som en skugga.

Seufzen, *n.* 3. Suckande, suckning.

Seufzer, *m.* 3. Suck, suckning, qvidan. Einen S. ausſtoßen, holen, thun, sucka.

Sewenbaum, se Saben ell. Säbenbaum.

Sextant, *m.* Astron. instrument, som håller 60 grader eller 1/6:dels cirkel.

Seyn, *v. n. irr.* ſ. Ich bin, du biſt, er iſt († is), wir ſind († ſeyn, ſeynd, ſunt), ihr ſeyd († ſünt), ſie ſind († ſeyn, ſeyndt, ſünt); *conj.* ich ſey († weſe), du ſeyeſt, ſeyſt († we-

seyst), er sey († wese), wir seyen, seyn († wesen), ihr seyd (weset), sie seyen, seyn († seynd wesen, sient); *imp.* ich war († was), du wärest, warst († weresť), er war († were), wir wären († weren), ihr waret, († weret), sie waren († weren); *conj.* ich wäre; *perf.* ich bin gewesen; *plusq.* ich ware gewesen; *fut.* ich werde seyn; *imp.* sey du ell. sey; *part.* gewesen. Vara till, komma; tillhöra; blifva, ske, finnas m. m. An dem s., vara sant, i begrepp, på punkten nära. Es ist an mir, det är min tur. Es ist dahin, det är ute med honom. † Du bist recht daran, du har rätt. Es ist mir ganz recht, jag är nöjd dermed. Aus s., vara till slut, på hällningen. Es ist nicht viel an ihm, det är icke stort värdt med honom. Über einem her s., falla på någon, bry honom. So ist es mit der Sache, så är det beskaffadt med saken, så hänger den ihop. Für jemand s., vara på någons sida. Ich denke, darum bin ich, jag tänker, derföre är jag till. Das ist von ihm, det kommer ifrån honom. Es ist zu befürchten, man har orsak att frukta. Das Geld ist mein, penningarne höra mig till. Laß es s., låt så vara; låt bli det. Das kann nicht s., det kan icke ske. Auf s., sitta uppe. Wohl auf s., må väl. Wegen einer Sache übel daran s., vara illa kommen för en sak. Daß ist nicht für mich, det passar icke för mig, det är ej min sak. Er ist von wenig Worten, han är mycket tystlåten, han är ej mångtalig. Es ist mir, als wenn ich mich dessen erinnerte, det förefaller mig, det ligger, sväfvar mig i minnet. Ich weiß nicht wie mir ist, jag vet ej sjelf, hvad jag känner. Des Todes s., dö. Er weiß nicht, wie er daran ist, han vet icke hvad han skall tänka, säga eller göra. Dem sey wie ihm wolle, es sey darum, må göra. Da sey Gott für! Gud förbjude! Es sey dann, daß, så framt icke, att.

Sich, *pron.* Sig; hvarandra; eder ell. er. An s. haben, hafva vanan, egenskapen. Auf s. haben, vara af betydenhet. Für sich leben, lefva i enslighet, utan syssla för sig sjelf. † Hier sitzt es sich nicht gut, här sitter man ej väl.

Sichel, *f.* 4. Skära, handskära. =bein, *n.* Krokigt ben. =blume, *f* Blåklint. =blutleiter, *m.* (*Anat.*) *Sinus falciformis.* =ente, *f.* Ett slags and, *Anas falcata* l. *falcaria.* =fisch, *m.* Ett slags kortbuk (fisk), *Cepola trachyptera.* =fliege, *f.* Sylslända: ett insektslägte, *Raphidia L.* Sichelflosse, *f.* Ett slags klippare (fisk), *Chætodon punctatus*; äfven ett slags snyltra, *Labrus falcatus.* Sichelfrohne, *f.* Skördedagsverke med skära. =klee, *m.* Linnés höfrö, gul väpling. Svensk lucern, *Medicago falcata.* =kraut, *n.* Ängskära; äfven vattenaloë; äfven ett slags strätta, *Sium falcaria.* =lege, *f.* Skördens slut då man bortlägger skäran. =schnäbel, =schnäbler, *m.* Ett slags fågel af spofslägtet, *Tantalus falcinellus.* =schote, *f.* Ett slags körtelblomster, *Adenanthera falcata*; äfven sabelärter. =schwanz, *m.* Ett slags flundra, *Pleuronectes lunatus.* =wagen, *m.* Krigsvagn fordom, hvars axlar eller hjul voro försedde med skärformiga hvassa jern.

Sichelicht, *adj.* o. *adv.* Lik en handskära.

Sicheling, *m.* Så stor knippa, som man på en gång afskär med handskära.

Sicheln, *v. a.* Afskära med skära; förse, afbilda med skära. — Sich s., *v. r.* Få utseende af en skära.

Sichenkraut, *n.* 2. Svintistel, mjölktistel.

Sicher, *adj.* o. *adv.* Säker, trygg; viss, tillförlitlig, pålitlig. Seines Lebens nicht

ſ. ſeyn. Ein ſicherer (bättre gewißer) Freund ſagte mir, en viss eller säker vän har sagt mig. S. ſtellen, sätta utom all fara. Ein ſicheres Pferd, häst, som icke staplar. Sichere Arzeneimittel, oskadliga =mahl, *n.* Mål att skjuta på, 1 Sam. 20: 20. =ſtein, *m.* Stor fyrkantig sten i tennhyttor, hvarpå tennmalmen, som skall vaskas, blir rifven. =trog, *m.* (*Bergv.*) Vasktråg.

Sicherheit, *ſ.* 4. Säkerhet, kaution. ſtion.

Sicherheitsleiſtung, Säkerhetsställande, kau-

Sicherlich, *adv.* Säkert, tryggt; säkerligen, visserligen.

Sichern, *v. a.* Sätta eller ställa i säkerhet, assekurera; garantera, gå i borgen för; försäkra; svara för; skydda, försvara. (*Bergv.*) Vaska den bokade malmen, till prof af dess halt. — *V. n.* Sigta, lsyfta, måtta.

Sichler, *m.* Vindspole.

Sichling, *m.* Staksill.

Sicht, *ſ.* 4. (*Vexelv.*) Sigt. Auf Sicht zahlen, betala på sigt eller den stund man sett vexeln. Einen Wechſel auf acht Tage Sicht zahlen, betala en vexel åtta dagar efter sigt, eller sedan man sett den. Zehn Tage nach S., På tio dagars sigt. =bar, Sichlich, *adj.* o. *adv.* Synlig, synbar, ögonskenlig. =barkeit, *ſ.* 4. Synlighet, synbarhet. =barlich, *adj.* o. *adj.* Ögonskenligen. =brief, *m.* Vexel, ställd att betala på Sigt. =korn, *n.* Sigte, sigtkorn på kanoner. =los, *adj.* o. *adv.* Utan utsigt. =wechſel, *m.* Vexel, som skall betalas à vista eller på Sigt.

Sichten, *v. a.* Sålla, rissla; sigta.

Sie, *pron. fem.* Ihrer, *gen.*; ihr. *dat.*; ſie, *acc.*; von ihr, *abl.* Hon, henne; den — *pl.* de, dem; ni, er.

Sie, *ſ. oföränd.* Honn.

Sieb, (b som p) *n.* 1. Såll, rissel, harpa; sikt, sil, durkslag. Durchs S. ſchlagen, sikta. Das S. laufen laſſen, sålla; ett vidskepligt sätt att upptäcka tjufvar. =bein, *n.* (*Anat.*) Silbenet, *Os ethmoides* l. *cribriforme.* =beutel, *m.* Qvarnsikt. =biene, *ſ.* Ett slags geting, *Vespa cribraria.* =blatt, *n.* =boden, *m.* Botten i i en sikt eller såll. =förmig, *adj.* o. *adv.* Som liknar en sil. Das =förmige Bein, se =bein. laufer, *m.* Kanten eller bräden på ett malmsåll. =platte, *ſ.* (*Anat.*) *Lamina cribrosa.* =reiten, *v. n.* Sålla. =ſetzen, *n.* (*Bergv.*) Sällsättning. =ſetzer, *m.* Arbetare, som sållar den bokade malmen. =ſtab, *m.* Virke, hvaraf spånor till rissel, såll o. d. klyfvas. =ſtaub, *m.* Siktdam. =tuch, *n.* Härduk, siktduk.

Sieben, *v. a.* Sålla, rissla; sålla, sikta.

Sieben, *adj.* o. *adv.* Er kam um ſ., när klockan var sju. Seine ſ. Sachen zuſammennehmen, taga ihop sitt pick och pack. — *S. ſ.* Sjutal, en sjua. † Eine böſe S., en ond hustru. — *S. n.* Ett antal af sju. =auge, *n.* Nejnöga. =blume, *ſ.* Ett utländskt örtslägte, *Septas*, =eck, *n.* Sjukant. =fach, =fältig †, *adj.* o. *adv.* Sjudubbel, sjufaldig. =farbenblume, *ſ.* Styfmorsvioler. =füßig, *adj.* o. *adv.* Som har sju fötter; sju fot eller 3 1/2 aln lång. =füßler, *m.* Felaktig sexfotad vers eller hexameter, som har sju fö'ter, t. ex. denna af Voss: "König bin ich! — Nichs weiter verlang' ich Nieberer. Und was gerecht iſt." . . . =geſtirn, *n.* Sjustjernorna, *Plejades.* =geſchlecht, *n.* En art väpling. =hundert, *adj.* o. *adv.* Sjuhundra. =hunderſte, *adj.* Den sjuhundrade. =jährig, *adj.* o. *adv* Sju år gammal; som varar sju år. =jährlich, *adj.* o. *adv.* Som infaller hvart sjunde år. =mahl, *adv.* (rättare ſieben Mahl) Sju gånger eller resor. =mahlig, *adj.* o. *adv.* Som

Som sker 7 gånger. =männerig, *adj.* o. *adv.* Som har 7 mäuner. (*Bot.*) =männerige Gewächſe, Sjumänningar, *Heptandria.* =monatig, *adj.* o. *adv.* Sju månader gammal; som varar 7 månader. =monatlich, *adj.* o. *adv.* Som sker hvar 7:de månad. =nacht, *f.* En vecka. =punkt, *m.* Jungf. Mar. Nyckelpiga. =ſatz, *m.* (*Räkenk.*) *Regula septem.* =ſchläfer, *m.* Sofrätta, *Myoxus glis.* † Sjusofvare: en, som sofver gerna; äfven sömntorn. =ſchläferchen, *n.* Backsippa. =ſylber, *m.* Ett sjustafvigt ord. =ſtrahl, *m.* Sjöstjerna med sju strålar, *Heptactis.* =ſtunt, *adv.* Sju gänger. =tägig, *adj.* o. *adv.* Sju dagar gammal, som varar sju dagar. =täglich, *adj* o. *adv.* Som sker eller kommer igen hvar sjunde dag. =theilig, *adj.* o. *adv.* Som består af sju delar. wö=chentlich, *adj.* o. *adv.* Som sker eller återkommer hvar sjunde vecka. =wöchig, *adj.* o. *adv.* Sju veckor gammal, som varar sju veckor. =züchter, *m.* En domstol fordom i Strasburg, bestående af sju personer.

Siebener, *m.* Ett antal af sju; äfven en myntsort i Österrike, som består af 7 Kreuzer; äfven en sjua i räknek. S. bet. äfven ledamot af ett Collegium, som består af 7 personer; landtmätare. =amt, *n.* En rätt el. ett Collegium i Windsheim, som består af fyra Rådmän och tre Borgare, samt har uppsigt öfver råmärken, åkrar &c. =knecht, *m.* Betjent eller vaktmästare i ett Collegium, som består af 7 ledamöter. ſhanda.

Siebenerlei, *adj.* o. *adv.* Af sju slag, sju-

Siebente, *adj.* o. *adv.* Sjunde. Der S. Mann, hvar sjunde man. (*Musik.*) Die S. Septima, sjunde tonen ifrån grundtonen. =halb, *adj.* Halfsjunde.

Siebentel, *n.* 3. Sjundedel.

Siebentens, *adv.* För det sjunde.

Siebenzig, se Siebzig.

Siebzehn, *adj.* Sjutton. =fuß, *m.* Ett slags dubbelfota (insekt), *Julus terrestris.*

Siebzehnte, *adj.* Sjuttonde.

Siebzig, *adj* Sjuttio. ſtio års menniska.

Siebziger, *m.* 3. Sjuttio år gammal; sjut-

Siebzigjährig, *adj.* o. *adv.* Sjuttioårig.

Siebzigſte, *adj.* Sjuttionde.

Siech, *adj.* o. *adv.* Sjuklig, krämpig. =bett, *n.* 1. Sjuksäng.

Siechen, *v. n.* h. Vara jemnt sjuklig.

Siede, *f.* 4. Sjudning, kokning; äfven sörpe; hackelse. =bank †, *f.* Hackelsebänk. =bottig, *m.* =faß, *n.* Kärl, hvari sörpe tillagas. =grad, *m.* Den värmegrad hvarvid vatten kokar. =hütte, *f.* Hytta vid salpeterbruk der luten inkokas. =ofen, *m.* (*Myntv.*) Ugn, hvari mynten hvitsjudas. =pfanne, *f.* Panna, hvari saltet sjudes. =ſchale, *f.* (*Myntv.*) Skål, hvari mynt hvitsjudes.

Siedel, *m.* o. *n.* Säteri; hus på landet med dertill hörande gods; äfven bänk, säte eller stol. =hof, *m.* 1. Frälsehemman.

Seideln, *v. n.* o. *a.* Sätta sig ned ell. bosätta sig på något ställe; dröja, uppehålla sig. — *V. n.* h. Sjuda eller koka upp litet.

Sieden, *v. a. irr.* Jch ſiede, du ſiedeſt († ſeudeſt), er ſiedet (ſeudet) *imp.* ich ſott; *part.* geſotten; *imper.* ſiede († ſeud). Sjuda, koka. — *V. n. irr.* h. Uppsjuda, koka, svälla.

Sieden, *n.* 3. Sjudning, kokning; svällning.

Siedend, *adj.* o. *adv.* Sjudande, kokhet.

Sieder, *m.* 3. Sjudare.

Siederei, *f.* 4. Sjudning; sjuderi.

Siedler, *m.* En, som nedsatt eller bosatt sig på något ställe.

Sieg, *m.* 1. Seger. Den S. davon tragen erlangen, vinna segern. =haft, *adj.* o. *adv.* Segersam, segersäll. =mann, *m.* Segrare. =mannskraut, *n.* =muth, *m.* Mod ell. lust att segra. =prangen, *v. n.* Pråla med seger, hålla segerintåg. =reich, *adj.* o. *adv.* Segersäll. =ſtein, *m.* Ett slags hvit agat med runda blåletta strimmor, som sägas göra en härd, och öfvervinna alla sjukdomar.

Siegel, *n.* 3. Petscher, signet, sigill; försegling; vapen. Ein fliegendes S., ett öppet sigill. Das S. aufdrucken, sätta inseglet på. (*Fig.*) Gifva en sak sin fulla visshet. Er hat die S. bekommen, han har fått Canslersembetet. Er hat Brief und S. darauf, han har fått skriftlig och med sigill försedd försäkran derpå. Sich unter eines S. binden, betjena sig af ens sigill. Unter den S. der Verſchwiegenheit, under försäkran af en helig tystnad. Schweden führt drei Kronen in S., Sverige förer tre kronor i vapnet. =bank, *f.* (*Klädesv.*) Bordet, hvarpå kläden hallas. =bar, *adj.* o. *adv.* Som kan förseglas. =bewahrer, *m.* 3. Sigillförvarare. =erde, *f* 4. En jordart, som fordom brukades på apotheken, *terra sigillata.* =gebühr, =geld, *n.* 2. Sigill-lösen, förseglingspenningar. =kapſel, *f.* Trädosa med vidhängande sigill. =kunde, *f.* Vetenskap om gamla insegel och sigill, *Sphragistica.* =lack, *n.* 1. Sigillack, breflack. =leinwand, *f.* Vaxduk. =los, *adj.* o. *adv.* Utan eller beröfvad insegel; äfv. som har brutet insegel; En, som icke fullgör ett med sigill försedt löfte. =mäſſig, *adj.* o. *adv.* Som har rättighet att nyttja eget eller öfverhetens sigill. =ring, *m.* Signetring. =ſtein, *n.* 1. Stjernkorall. =wachs, *n.* Sigillvax. † Lack. =zeichen, *n* Märke för sigillet, *Locus Sigilli* ell. *L. S.*

Siegeln, *v. a.* Försegla; sätta sigill eller insegel för eller under, besegla.

Siegeln, *n.* 3. Siegelung, *f.* 4. Försegling, besegling.

Siegen, *v. n.* h. Segra, triumfera. — ſ. Sjunka, falla, dö; borttorka, dunsta bort.

Sieger, *m.* 3. Segrare, segervinnare. =epheu, *m.* Murgrön. =krone, *f.* Segerkrona, lagerkrans.

Siegern, *v. n.* ſ. Sippra, rinna sagta och småningom igenom.

Siegesbogen, *m.* 3. =pforte, *f.* 4. Triumfbåge, äreport, segerport. =gehenk, *n.* Trofé ell. sammanbundna och upphängda vapen. =gepränge, *n.* Triumf, segerståt. =zeichen, *n.* 3. Trofé, segertecken.

Sieglich, *adj.* o. *adv.* Segrande, hörande till segertåg, triumfalisk.

Siehe! ſiehe da! *interj.* Se! se der!

Siehl, *n.* Sluss, hvarigenom vattnet aflåtes ur en dam. =acht, *f.* Trakt, som genom en sluss befrias från öfverflödigt vatten, och derföre måste underhålla den. =bothe, *m.* En i sluss-saker enkom anställd person. =deich, *m.* Dike eller vattendam försedd med en sluss. =frei, *adj.* o. *adv.* Som slipper underhålla en damsluss. =geld, *n.* Penningar till underhåll af en damsluss. =geſchworene, *m.* Edsvuren uppsyningsman öfver en sluss. =graben, *m.* Hufvudgraf, som leder vattnet till en sluss. =grube, =kuhle, *f.* Grop eller fördjupning, hvari en sluss anlägges.

Sicke, *f.* Hona, helst ibland fåglar. (*Blecksl.*) Krans af bleck. ſsippra; drypa.

Sickern, *v. n.* ſ. o. h. Utsila, utlakas, ut-

Siel, *n.* Grepe på en kettel att upphänga den öfver elden.

Siele, *f.* Sele. (*Bergv.*) Läderremmar, hvarmed kärrorna dragas; äfven byxhängslen. (*Fig.*) In den Sielen gehen,

arbeta träget. Siltengeſchirr, *n.* Seltyg, seldon.

Silbe, *f.* Stafvelse. (Bättre Sylbe.) Silben ſtechen, klyfva ord. Silbenmaß, *n.* Qvantitet: stafvelsernas tidmått, kortbet ell. längd; versart, hvad stafvelsernas afmätning angår. =meſſung, *f.* Prosodi. =räthſel, *n.* Charade. =ſtecher, *m.* Ordklyfvare. =ſtecherei, *f.* Ordklyfveri.

Silben, *v. n.* o. *a.* Stafva, syllabera.

Silber, *m.* En, som stafvar.

Silber, *u.* Silfver; silfverkärl; äfven en hvit glänsande färg. (*Gördelm.*) Kaltes S., en blandning af vinsten och silfverkalk till forsilfring. =ader, *f.* Silfveråder, silfverstrek i berg. =ahorn, *m.* Rödlönn, *Acer rubrum.* =arbeit, *f.* Silfverarbete, silfverkäril. =arbeiter, *m.* Silfverarbetare. † Guldsmed. =arche, *f.* En arksnäcka, *Arca nucleus.* =auge, *f.* En Amerikansk korp, *Corvus argyrophthalmus.* äfven en mälarefisk, *Sparus argyrops.* =bach, *m.* Silfverbäck: en mycket ljus och klar bäck. =band, *n.* En art sill i Surinam, *Clupea atherinoides.* =bär, *m.* Landbjörn med silfverfärgade hårspetsar. =barre, *f.* barren, *m.* Silfver, gjutet i långa fyrkantiga stänger. =bars, *m.* Ett slags aborre, *Perca nobilis.* =baum, *m.* Ett utländskt trädslag, *Protea argentea;* äfven poppelträd. =blatt, *n.* Bladsilfver. =blume, *f.* (*Smältk.*) Små blåddror på silfret, när det är nästan rent. =bocksbart, *m.* Kruståtel. =bothe, *m.* Stadstjenare i Strasburg, som indrif fordringar. =bräkling, *m.* En varietet af stekſvampen, *Agaricus lactifluus.* =bräune, *f.* =braunerz, *n* Lefverbrun jernockra med inblandad vittrad silfvermalm. =braut, *f.* Hustru, som efter 50 (vanligast 25) års ägtenskap med en man firar silfverbröllop. Mannen kallas då =bräutigam. =brenner, *m.* Edsvuren person, som finbränner silfver, så att det åtminstone håller 15 lod, 3 qvintin på marken. =diener, *m.* Silfverknekt vid hof. =druck, *m.* Silfvertryck, skrift, tryckt med silfverbokstäfver: en gammal fördom, härrörande från en falsk uppgift att man i Holland skall ha tryckt med silfverstilar, hvilket väl är möjligt, men en misslyckad onödighet. =dukaten *m.* Ducato: silfverdukat, ett Italienskt mynt = 1 R:dr 6 r:st. =faſan, *m.* En chinesisk fasan, *Phasianus nycthemerus.* =federerz, *n.* Fjädersilfver, fjädererts. =fiſch, *m.* Perlfisk, *Argentina* L. Det carolinische S. är *Atherina menidia.* =flimmer, *m.* Det skimrande skenet af silfver. — *S. f.* =flitter, *f.* Silfverpaljetter. =flotte, *f.* Spanska flottan, som årligen seglade till Mexico för att hemföra det i Spanska Amerika vunna silfret. =fuchs, *m.* Virginianska räfven. =gang, *m.* Gång i grufvor, hvaruti finnas rika silfveråder. =gare, *f.* Silfrets tillstånd i smältningen, då det är alldeles rent och fritt ifrån alla främmande metaller. =gehalt, *m.* Silfverhalt: det, som en kropp innehåller af tillsatt silfver. =gehülfe, *m.* Silfverknekt till biträde för Silberdiener. =geld, *n.* Silfverpenningar. I Cassel bet. S. en summa af 1000 Flor., som Judarne årligen måste betala, i stället för det silfver de förr levererade till myntet. =geräth, *n.* Silfverkärl. =gericht, *n.* Bordkärl af silfver. =gerinn, *n.* (*Hytte.*) En uthuggen ränna, hvarigenom vatten ledes på blicksilfret, för att afkyla det. =geſchicht, *n.* (*Berge.*) Bergarter i en ny upptäckt malmgång, som visa på silfver. =gilbe, *f.* Gul silfvermalm. =glanz, *m.* Silfver-

glans; äfven silfverrik blyglans. =glim=mer, *m.* Kattguld. =gras, *n.* Borsttåtel, *Aira canescens.* =groſchen, *m.* Ett silfvermynt fordom. Nu kallas Kaiſergroſchen så i Böhmen, hvilka hålla 3 Kreuzer ell. 9 Pf. =guhr, *f.* Silfverglitter. =gulden, *m.* Ett silfvermynt, som gäller 16 Groſchen. =hafer, *m.* En sort hafre, *Avena sesquitertia.* =hochzeit, *f.* Silfverbröllop. =hörner, *pl.* (*Poet.*) Månens silfverhorn. =hornerz, *n.* En sällsynt och mjuk silfvermalm, som är blekgul, perlmorfärgad, half genomskinlig och mycket liknar hornsilfver. =hund, *m.* En Amerikansk varietet af den vanliga räfven, *Canis cinereo-argenteni.* =käfer, *m.* Ett slags vifvel (insekt), *Curculio argentatus.* =kalk, *m.* Silfverkalk, förkalkadt silfver. =kammer, *f.* Silfverkammare, hvari silfver förvaras; äfv. ett Collegium vid Hof af sådana personer, som vårda silfverkärlen och besörja att de hållas rena. =kämmerer, *m.* Den, som vid ett Hof föreståt silfverkammaren. =kies, *m.* Silfverkis, kis, som liknar silfver. =klumpen, *m.* Silfverklimp: ett stort oformligt stycke silfver. =knecht, *m.* Person fordom i Strassburg, som under betäckning förde hem till Borgmästarens hus de silfverbägare han vid taffeln nyttjat. =könig, *m.* Ett rent och från alla främmande partiklar renadt silfver. =körnchen, *n.* Silfverkorn; i synn. det, som vid probering ligger på kapellen. =kraut, *n.* Gåsört. =kriſtalle, *f.* Silfverkristall, som erhålles då silfver upplöses i någon syra och sedan får anskjuta. =krone, *f.* Ett Franskt mynt fordom. =kuchen, *m.* Silfvertacka. =lahn, *m.* Silfverlahn: utplattad silfvertråd. =laken, *n.* En käglesnäcka, *Conus textile.* =lasur, *m.* Lasursten, försedd med hvita, silfverlika fläckar. =lebererz, *n.* Brun silfvermalm. =letten, *m.* Ett slags lerartad fet jord. =ling, *m.* En sort Holländska äpplen; äfven sikel. =meißel, *m.* (*Smältk.*) Ett slags meisel att taga blicksilfret ifrån härden. =motte, *f.* Ett slags nattfly, *Phalæna argentella.* =mund, *m.* En vindelsnäcka, *Turbo argyrostomus.* Grönt S. är *T. cochlus.* =münze, *f.* Silfvermynt; äfv. medalj. =niere, *f.* Silfverdrus. =pappel, *f.* Poppelträd. =plättchen, *n.* (*Guldsm.*) Det lilla stycket, som lemnas på arbetet, och som afskäres för att undersöka silfrets godhet. =räupchen, *n.* Silfverchenille eller vriden silfvertråd till brodering. =regen, *m.* (*Fyro.*) Hvitt eller silfverfärgadt eldregn; äfven en käglesnäcka, *Conus mindanus.* =reiher, *m.* Ett slags Amerikansk häger, *Ardea egretta.* =röllchen, *n.* Tunt hoprulladt silfverbleck, t. ex. sådant, hvarutur guldet skedas genom syror. =röthe, *f.* Röd silfverhaltig jernokra. =ruf, *m.* (*Berge.*) En mineral, som i blåfargerier vinnes tillika med spejsen, och är mycket silfverhaltig. =ſalpeter, *m.* Silfver, upplöst i salpetersyra, *Nitras argenti.* =ſalz, *n.* Silfvervitriol. =ſand, *m.* Silfverhaltig sand; äfven en art malmslig, som nyttjas till strösand. =ſchaum, *m.* Silfverglitt; äfven bladsilfver. =ſchere, *f.* Sax att klippa silfverbleck med. =ſcherſtein, *m.* Hård silfverhaltig blandning, som vid silfvers anlasjudning flyter ofvanpå verkblyet. *Lapis contumax argenti.* =ſchiff, *n.* Skepp, hörande till silfverflottan. =ſchimmel, *m.* Mögel, som liknar silfver. =ſchläger, *m.* Guldslagare. =ſchmiele, *f.* Fjälltåtel, *Aira alpina.* =ſchrank, *m.* Skåp för silfverkärl. =ſchreiber, *m.* Skrifvare vid silfverkammaren. =ſchwärze, *f.* Svartgylden: en brun eller svartaktig silfvermalm. =ſpinner, *m.* En, som spinner silfvertråd; guld-

Slimpen, Slimpy, Slimsy, Slimzy, Slim-zied, Slim-zier, Slim-ziest, Slim-zily, Slim-ziness, Slim-zy, Slimy, Slin, Slinch, Slind, Slinder, Slinge, Slinger, Slinging, Slingingly, Slingingness, Slingle, Slingly, Slingness, Slinguist, Slinguistic, Slinguistical, Slinguistically, Slinguistics, Slink, Slinkard, Slinkards, Slinkers, Slinkily, Slinkiness, Slinking, Slinkingly, Slinkingness, Slinkpot, Slinkweed, Slinky, Slinter, Slip, Slip-a-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee-dee, Slip-a-dee

Sinker, *m.* På tulpaner kallas S. de små lökarne, som växa lodrätt ner under hufvudlökarne, till skillnad från Sättlingar, som växa på sidan om dem. I Mansfeldska bergverken kallas Sinker bergsfolk, som blott sänka eller gräfva schakter.

Sinkler, *m.* (*Bergv.*) En edsvuren bergsman, som har en viss grufva under sin uppsigt.

Sinn, *m.* 1. o. 6. des =es, *pl.* =e och =en. Sinne, begrepp, förstånd; mening, bemärkelse; tänkesätt; vilja. Nicht bei Sinnen ſeyn, vara ifrån sina sinnen. In den S. kommen, falla in; komma på en tanka. Seinen S. worauf richten, fatta håg för något. Anderes Sinnes werden, blifva annorlunda sinnad, ändra sin mening. Der buchſtäbliche Sinn, ordaförståndet. Jemanden durch den S. fahren, bryta någons envishet. =bild, *n.* 2. Sinnebild, emblem, symbol, devis. =bildlich, *adj.* o. *adv.* Emblematisk. =gedicht, *n.* 1. Epigramm, kort och satirisk vers. =kraut, *n.* 2. =pflanze, *f.* 4. Sensitiva, ört, hvars blad sammandragas då de vidröras. =los, *adj.* o. *adv.* Sanslös; utan mening; oförnuftig, ursinnig. =loſigkeit, *f.* 4. Sanslöshet; omening; oförnuftighet, ursinnighet. =reich, *adj.* o. *adv.* Qvick, sinnrik, fintlig, fyndig. =ſpruch, se Denkſpruch. =verwandt, *adj.* o. *adv.* Liktydig, synonym.

Sinnen, *v. n. irr.* h. Ich ſann, *imp.*; ich ſänne, *conj.*; geſonnen, *part.*; ſinne, *imper.* Tänka, eftersinna, begrunda.

Sinnen, *n.* 3. Eftersinnande, begrundande.

Sinnesänderung, *f.* 4. Sinnets ändring, bot och bättring.

Sinnig, *adj.* o. *adv.* Betänksam, varsam; långsamt, småningom.

Sinnig, *adj.* o. *adv.* Klok, förnuftig, vettig; sedig.

Sinnlich, *adj.* o. *adv.* Sinnlig; vällustig.

Sinnlichkeit, *f.* 4. Sinnlighet, vällustighet.

Sintemal, se Weil, Da.

Sinter, *m.* 3. (*Mineral*) Sinter, droppsten; äfven lakter, masugnsslagg. (*Lärftsblek.*) Aska af ruttet träd. Grauer S., aska efter rutten silfverfuru, *Pinus picea*. Weißer S., aska efter rutten ek, bok och asp. =waſſer, *n.* (*Bergv.*) Utsipprande vatten, i synnerhet då det är mättadt med små sten- och jordpartiklar, som blifva en fast massa sedan vattnet afdunstat.

Sintern, *v. n.* h. Rinna dropptals, drypa, ſvettas ut.

Sipp, *m.* Slägting, som är arfvinge. =hund, *m.* Hund, som är van att följa sin husbonde. =ſchaft, *f.* Skyldskap. =theil, *n.* Arfvedel, som tillfaller en slägting.

Sipp †, *adv.* Sippt. Der Mund ſ. ziehen, göra sig sipp, snörpa ihop munnen. På spe kallas Jungfer Sipp, ett tillgjordt fruntimmer, som gör sig förnäm eller förbehållsam.

Sippe, *m.* Slägting, anförvandt. — *S. f.* Slägtskap.

Sippen, *v. n.* h. Vara slägt; äfven springa med, som en hund; äfven smutta.

Sirop, *m.* Sirap, Syrop.

Sitte, *f.* 4. Plägsed, vana, bruk. Sitten, *pl.* Seder. Sittenbeſſerung, *f.* 4. Sedernas förbättring. =geſetz, *m.* 1. Moralisk lag. =lehre, *f.* 4. Sedolära. =lehrer, *m.* 3. Moralist, sedolärare. =los, *adj.* o. *adv.* Omoralisk; utan seder. =loſigkeit, *f.* 4. Immoralitet, osedlighet.

Sittig, *adj.* o. *adv.* Sedig, blygsam, ärbar.

Sittig, *m.* se Papagei.

Sittlich, *adj.* Moralisk, sedolärande. Ländlich, ſittlich, efter landets sed.

Sittlichkeit, *f.* 4. Moralitet, beskaffenhet i moraliskt afseende.

Sittſam, *adj.* o. *adv.* Sedig, höfvisk, blyg.

sam, ärbar, anständig, försynt. =keit, *f.* 4. Sedighet, blygsamhet, ärbarhet, anständighet.

Situation, se Lage.

Sitz, *m.* 1. Stol, bänk, säte; säte, rätt att sitta (i en rätt o. d.); boning, residens, hufvudstad, hufvudsäte. (*Jag.*) Stället der rådjur duka ned. Ein königlicher, fürstlicher S., en Konungs eller Furstes Residensstad. Ein adlicher S., ett säteri. Ein S. auf dem Lande, ett gods eller hemman på landet. Seinen S. aufschlagen, bo. Keinen beständigen S. haben, ej bo på ett visst ställe. Die alten Teutschen hatten ihren S. am schwarzen Meer, bodde omkring svarta hafvet. S. und Stimme im Rath haben, hafva säte och stämma i Rådet. =anker, *m.* (*Skepp.*) Ett stort och tungt ankar, som beständigt blir liggande på en redd eller i en hamn, för att kunna bogsera skeppen. =arbeit, *f.* Sittarbete eller sittsyssla. =aufthül, *s.* Ett slags bofink. =bein, *n.* Höftbenet, *Os ischii.* =bett, *n.* Soffa. =fleisch, *n.* † Kein S. haben, ej kunna sitta stilla, vara i ständig rörelse. =gebund, *n.* Knippa hö eller halm på en bondvagn att sitta på. =geld, *n.* Fångpenningar, som en fånge bör betala, när han blir fri; äfven nämndemans lön vid en tingsrätt; äfven inhyseshjons skatt till jordägaren. =kasten, *m.* Låda eller koffert att sitta på, t. ex. på en vagn. =kissen, *n.* Hvende eller dyna att sitta på. =ort, *m.* (*Berge.*) Sittort: ställe, der en bergsman sitter och arbetar i grufvan. =pfahl, *m.* (*Berge.*) Käpp eller klots, hvarpå en grufarbetare sitter, när han hugger malm. =sam, *adj.* o. *adv.* Som sitter gerna och mycket.. =stock, *m.* (*Berge.*) Stock, hvarpå man sitter, då man vill vinna malm ur en lerflöts. =tag, *m.* Sessionsdag, då en Rätt sitter. =weibe, *f.* Så kallas i Baiern tiden ifrån 6 till 9 om vinteraftnarne, då landtfolket förrättar allahanda slags sittarbeten.

Sitzen, *v. a. irr.* h. Sitta; sitta, passa; sitta, hålla session. über den Büchern s., sitta och läsa. Nichts auf sich s. lassen, försvara sin heder. Einem Maler s., sitta för att låta måla sig. Auf den Eiern s., ligga på ägg, kläcka (om fåglar). Auf Rechnung s., göra räkning för en, t. ex. hålla krog för ens räkning. Er sitzt Schulden halber, han sitter på gäldstugan. Mit im Gericht s., hafva säte i en rätt. In Schulden s., vara i gäld och skuld. Beicht s., afhöra skriftermål. † Er sitzt recht warm, han mår ganska väl, hans omständigheter äro mycket goda. † Da sitzt es, der ligget knuten. Viel Geld s. lassen, förlora mycket penningar. † Das Mädchen ist s. geblieben, flickan har blifvit ogift. Ein Mädchen s. lassen, öfvergifva en flicka, som man varit förlofvad med. Etwas auf sich s. lassen, ej svara på en skedd beskyllning, ej försvara sin heder.

Sitzen, *n.* 3. Sittande.

Sitzend, *adj.* o. *adv.* Sittande, stillasittande.

Sitzer, *m.* En, som sitter. † Stussen eller sätet. (*Skeppsb.*) Zittror. Verkehrte S., resande bottenstockarnes zittror.

Sitzling, *m.* En, som sitter mycket eller arbetar sittande.

Sitzung, *f.* 4. Sittande, session, sessionstid.

Skabiose, *f.* Vädd: ett örtslägte, *Scabiosa* L.

Skalde, *m.* 4. Skald.

Skammoni, *f.* (*Bot.*) Ett slags vindört, *Convolvulus scammonia.*

Skarfenkraut, *n.* Dufstorknäf, *Geranium columbinum.*

Skelett, *n.* 1. Benragel, skelett.

Skize, Skizze, *f.* 4. Utkast, modell.

Skizieren, *v. a.* Göra utkast till.

Sklave ꝛc. se Sclave ꝛc.
Smalte, *f.* Smaltblau, *n.* Blå stärkelse.
Smaragd, *m.* En gräsgrön ädelsten. Der kleine S., se =ſchnecke. =fluß, *m.* En gräsgrön kristall, som liknar smaragd i färg, men ej i hårdhet; äfven konstgjord, oägta smaragd. =praſer, =praß, *m.* En gräsgrön Praser, som liknar smaragd. =ſchnecke, *f.* En trumpetsnäcka, *Buccinum smaragdulus.* ſoleastrum.
Smirnenkraut, *n.* Ett slags ört, *Smyrnium*
Smuggeln, *v. a.* (*Hand.*) Smuggla, drifva smyghandel eller lurendrägeri.
So †, *adv.* och *conj.* Så, således, på det sättet, så mycket; om, derest, så framt, i fall; dessutom. — *Pron.* Hvilken, hvilket, som. Kaum= ſo. knappt . . . förr än. So aber, men så, men om. So als, såsom, liksom. So auch, också. So bald, så snart. So dann, då, derefter, derpå, sedan. So einer eine, eines oder etwas, sådan, sådant. So etwa, kanske, ungefärligen, omtrent. Sofern, *adv.* Så framt, så vida. So fort, på stund, straxt. So fortan, så vidare. So gar, till och med, äfven, hvad ännu mer. So hin, någorlunda. Sogleich, *adv.* Genast, straxt. So als, så snart som. So nach, följaktligen, således. So recht, just rätt, riktigt. So, So! medelmåttigt, icke på det bästa. Sowohl, såväl.
Socke, *f.* 4. Fotsocka, halfstrumpa.
Sod †, *m.* des =es, *pl.* =e eller Söder. Sjudning, kokning; äfven ett kok; † så mycket vatten, som fordras till en brygd. Eine S. Fiſche, en rätt afkokt fisk. Die Hand mit im Sode haben, hafva sin hand med i spelet. — Sod är äfven såd, spad. In ſeinem Sode leben, lefva efter eget tycke. — Sod utan *pl.* Halsbränna. — *Pl.* Söde. En gräfven brunn. =brennen, *n.* Halsbränna. =brot, *n.* Frukten af =brotbaum, *m.* Ett utländskt trädslag, *Ceratonia* L. =häring, *m.* Kokad sill. =rutbe, *f.* Brunnsstång, hvarpå ämbaret hänger. =ſchling †, *m.* Brunnskar. =ſtuhl, *m.* Ställningen eller den stora trätratten, hvari bryggvatten öses.
Sode, *f.* Soda: ett eldfast mineraliskt lutsalt, som är en art pottaska. † En utstucken grästorf. =arſenik, *m.* Arseniksalt eller syra.
Sodomit, *m.* 4. Sodomit, drängskändare.
Sodomiterei, *f.* 4. Sodomiteri.
Sof, *m.* Slummer, lätt sömn.
Sofa, *n.* o. *m. pl.* =s. Soffa, kanapé.
Soff, *m.* 1. Dryckenskap; fylleri; dryck, sup.
Sog, *m.* Soge, *pl.* Kölvatten; äfven skarpet af ett skepp. — (utan *pl.*) Sugning. Es ſind Kinder von einem Soge, barn af en och samma mor; äfv. † (på skämt) de äro lika goda, duga till ingenting. (*Skepp.*) Kista i skeppsbottnen vid mesan, dit allt vattnet drar sig, som samlar sig i skeppet. (*Vattenb.*) En i Vorland gräfven fördjupning att der förlägga skepp. † Skicklighet att gifva di. Die Mutter hat einen guten Sog, kan gifva di, har god mjölk. Sog des Schiffs, fyrresningsakter. =baum, *m.* (*Salto.*) Fyrkantiga träplankor öfver pannorna att sätta korgarne på, hvari saltet slås att afdrypa. =brüſtung, *f.* (*Skeppsb.*) Skeppets afsmalnande i för- och akterstäfven. =ferkel, *n.* Digris =pfanne, *f.* Panna i salthyttor, hvari solan körnas. =ſpan, *m.* Bräde, hvarpå saltkorgarne sättas att afdrypa. =ſtiel, *m.* (*Salto.*) Skaftet på en saltskofvel, hvarmed det körnade saltet tages ur pannan.
Sohlbeere, *f.* Svarta vinbär. =berg, *m.* (*Bergvett.*) Kilberg i flötser och sväfvande gångar. =ei, *n.* Egg, som blifvit kokadt

i saltsola. =faß, *n.* (*Saltsj.*) Stort kärl, hvari solan föres och sedan slås i pannan. =hammer, *m.* (*Skomak.*) Hammare att bulta sålläder t jemnt och fast. =holz, *n.* Bjelke eller stock, som tjenar till syll. =kunſt, *f.* Vattenkonst till solans uppfordring ur brunnar. =lache, *f.* Morasig pöl der vildtet ligger för att svalka sig. =leder, *n.* Sålläder. =linie, *f.* (*Bergv.*) Horisontal linie. =löffel, *m.* Åttondo underſtycket af en bergborr. =rinne, *f.* Träränuil, hvarigenom solan rinner in i saltpannan. =röhre, *f.* Rör, hvarigenom solan ledes i salthyttan. =ſchacht, *m.* (*Salzw.*) Schakt öfver saltkällan der vattenkonsten (=kunſt) står. =ſchiene, *f.* Lång jernskena på plogvisen. =ſpindel, *f* Verktyg att undersöka saltsolans halt. =ſtück, *n.* Basis af ett ting, t. ex. nedra karmen eller ramen af ett fönster. (*Hyttv.*) Sjelfva bottnen af bokkistan, grundstock i ett bokverk. =wage, *f.* En våg att mäta huru mycket salt solan innehåller, vattuprofvare. =wanne, Stora vannor till solan, innan den slås i pannorna.

Sohle, *f.* 4. Såla, fotsåla, fotblad; sålan i en hof; saltvatten.

Sohn, *m.* 1. Son.

Söhnaltar, *n.* Försoningsaltar. =bar, *adj.* o. *adv.* Som kan försonas. =opfer, *n.* 3. Försoningsoffer.

Söhne, *f.* Försoning, tillfyllestgörelse.

Söhnen, *v. a.* Försona.

Soja, *f.* Soja, som i Ostindien tillredes af sojabönan, *Dolichos Soja.*

Solchemnach, *adv.* Således, i följe deraf.

Solcher, ſolche, ſolches, *pron.* Sådan, dylik.

Solchergeſtalt, *adv.* Således, sålunda.

Solcherlei, *adv.* Sådan, af sådant slag.

Sold, (d som t) *m.* 1. Sold, lön, underhåll.

Soldat, *m.* 4. Soldat, knekt. Soldatenaefel, *m.* Trämärr för soldater. =fiſch, *m.* Ett slags klippare, *Chaetodon capistratus.* =galgen, *m.* Galge, hvari rymmare hängas. =gat, *n.* (*Skepp.*) Märsgatt: hålet, hvarigenom masten går. geld, *n.* Knektpenningar; äfven inqvarterings-afgift. =ſtand, *m.* 1. Krigsstånd.

Soldatiſch, *adj* o. *adv.* Krigisk, militärisk.

Söldner, *m.* 3. Legohjon, dagsverkare.

Sole, *f.* 4. Salt vatten, hvaraf salt kokas.

Solei, *n.* 2. Ägg, kokt i salt vatten.

Solenn, *adj.* Högtidlig.

Solennität, *f.* 4. Högtidlighet.

Sollen, *v. n. irr.* h. Jch ſoll, du ſollſt, er ſoll, ſollte, *imp.*; geſollt, *part.* Skola; böra; mäste. S. müſſen, vara nödsakad.

Söller, *m.* 3. Altan.

Somit, *adv.* Följaktligen.

Sommer, *m.* 3. Sommar. Des S., om sommaren. Verwichenen S., i somras. =acker, *m.* Vårland, vårjord. =aufenthalt, *m.* Sommartillhäll, sommarboning. =bau, *m.* 1. Vårplöjning. =birne, *f.* Sommarpäron. =droſſel, *f.* Klera, rödvinge, *Turdus iliaceus.* =fäden, =flocken, *pl.* Spindelväfstrådar, som synas på marken, m. m. =feld, *n.* =flur, *f.* Vårsädesgärde. =flecken, =ſproſſen, *pl.* Fräknar, sommarfläckar. =fleckig, *adj.* o. *adv.* Fräknig. =gallenfliege, *f.* Galläpleſluga, *Cynips Quercus.* =getreide, =korn, *n.* 3. =ſaat, *f.* 4. Vårsäd. =huhn, *n.* Åkerböna. =könig, *m.* Guldhane. =laube, *f.* Löfsal. =loch, *m.* (*Bot.*) Dårrepe, *Lolium temulentum.* =punkt, *m.* Sommarsolstånd. =rocken, =rocken, *m.* Vårråg. =ſaat, *f.* 4. Sommarsäde, värsäde. =ſchlag, *m.* 1. Åkergärde, besådt med vårsäd. =ſeite, *f.* Middagssida, sida mot solen. =ſproſſen, se =flecken. =ſproſſig, se =fleckig. =ſtand, *m.* (*Jäg.*) Ställe, hvarest

djur om sommaren hafva sina tillhåll. =vogel, *m.* 3. Sommarfågel, fågel, som blott om sommaren vistas på en ort; fjäril. [kommer.

Sommern, *v. impers* Es sommert, sommarn

Sömmern, *v. a.* Sätta eller lägga i solen; underhålla om sommaren. — *V. n.* Gifva skugga. Die Linde s. am ſtärkſten, Linden ger mesta skugga.

Sonder, se Ohne. =bar, *adj.* o. *adv.* Besynnerlig, sällsam, underlig. =barkeit, *f.* 4. Besynnerlighet, sällsamhet.

Sonderlich, *adj.* o. *adv.* Särdeles, besynnerlig, egen, synnerlig.

Sonderling, *m.* 1. Egen, besynnerlig menniska.

Sondern, *v. a.* Skilja, åtskilja, afskilja, söndra.

Sondern, *conj.* Utan; men *a*) för att uttrycka en motsats, och far ej förvexlas med aber, som blott till en del uttrycker motsatsen, då ſondern uttrycker den helt och hållet. Till ſondern måste föresatsen vara nekande: till aber, kan den äfven vara jakande; *b*) för att förbinda något, i förening med auch, efter nicht allein, nicht nur i försatsen.

Sonders, *adv.* Sammt und f., alla tillsammans eller ihop.

Sonderung, *f.* 4. Skiljande, åtskiljande, afskiljande, söndring.

Sonnabend, *m.* 1. Lördag.

Sonne, Sol (i alkym.) guld. Mit jeder S. ſteigt mein Muth, med hvarje dag stiger min erkänsla. Das iſt wie die S. in Januar, (*Ordspr.*) det har ingen kraft.

Sonnen, *v. a.* Ställa eller sätta i solen, sola.

Sonnenaufgang, *m.* 1. Solens uppgång; öster. =bahn, *f.* Djurkrets, Ecliptica. =blume, *f.* 4. Solros. =fächer, *m.* Solfjäder. =fackel, *f.* Lysfläck, som stundom visar sig i solen af mer hvithet än den öfriga solkroppen. =ferne, *f.* 4. En planets längsta afstånd ifrån solen, *Aphelium.* =fiſch, *m.* Ett slags fisk, Silfveröga, *Zeus faber.* =finſterniß, *f.* 1. Solförmörkelse. =fleck, *m.* Solfläck, fräkna. =gluth, *f.* Solhetta. =hof, *m.* Ring omkring solen. =höhe, *f.* Solens höjd öfver horisonten. =käfer, *m.* Nyckelpiga, *Coccinella.* =klar, *adj.* o. *adv.* Solklar. =krämer, *m.* Lapprishandlare; en, som på marknader ger oxhandlare förskott mot procent. =kraut, *n.* Vägvårda. *Cichorium Intybus.* =lehen, *n.* Län, fritt från andras välde. =meſſer, *m.* Instrument att mäta solens diameter, Heliometer. =nähe, *f.* 4. En planets närmaste afstånd ifrån solen, *Perihelium.* =reich, *adj.* o. *adv.* Öppen för solen. =ſcheibe, *f.* Solskifva, solens skenbara yta, *Discus solis.* =ſchirm, *m.* 1. Parasoll, solskärm. =ſchuß, *m.* 1. =koller, *m.* 3. Koller (hästsjuka). =ſtäubchen, *n.* 3. Solgrand. =ſtein, *m.* Ett slags opal. =ſtich, *m.* Solstyng. =tag, *m.* Soldag, 24 timmar, dygn. =thau, *m.* 1. Daggört, *Drosera rotundifolia.* =uhr, *f.* 4. Solvisare. =untergang, *m.* 1. Solens nedgång; vester. =wedel, *m.* 3. Vägvårda (ört). =weiſer, =zeiger, *m.* 3. Solvisare. =wende, *f.* 4. Solstånd; cichorie. =wendecirkel, =kreis, *m.* Vändkrefs, Tropik. =wendepunkt, *m.* Solståndspunkt. =wirbel, *m.* (*Astron.*) Solsystem, solen med sina Planeter, planeternas gång kring solen. (*Bot.*) Guldris, *Solago virgaurea.* =wurz, *f.* (*Bot.*) Skärffrö, *Orobanche major.*

Sonntag, *m.* 1. Söndag.

Sontagskind, *n.* Söndagsbarn. (*Fig.*) Lycklig menniska.

Sonntägig, *adj.* o. *adv.* Söndags...

Sonntäglich, se Sonntägig.

Sonſt, *adv.* Annars, eljest, för öfrigt, utomdess; fordom; vanligen. S. nirgends,

på intet annat ställe. S. nicht, på intet annat sätt. S. wo, annorstädes. Wer er ſ. ſeyn mag, hvem det eljest vara må. Er hat ſ. zu leben, han har utomdess att lefva af. S. war er mein Freund, förr var han min vän.

Sonſtig, *adj.* o. *adv.* Öfrig, andra; förra.

Sophienkraut, *n.* 2. Stillfro.

Sophiſt, *m.* 4. Vis, slug ordprånglare.

Sophiſterei, *f.* Falsk slutsats, ordprångleri.

Sophiſtiſch, *adj.* o. *adv.* Sofistisk.

Sorbapfel, *m.* Rönnbär.

Sorbonne, *f.* Theologiska faculteten eller dess hufvudcollegium vid Universitetet i Paris.

Sorge, *f.* 4. Omsorg; bekymmer, oro. S. für etwas tragen, bära omsorg för något. Laß das meine S. ſeyn, låt det vara min sak, låt mig sörja derför.

Sorgen, *v. n.* h. Hafva omsorg för, bära omsorg för, sköta, ansa, vårda; vara bekymrad för, frukta, befara. Für etwas ſ., sörja för något. Für einen, för någon. Er hat für alles geſorgt, han har sörjt för allt, föranstaltat allt. Dafür laß mich ſorgen, låt mig sörja derför. Ich ſorge, es wird ihm gereuen, jag fruktar att han torde ångra det. =frei, *adj.* o. *adv.* Utan sorg, bekymmerlös. =los, se Sorglös, =voll, *adj.* o. *adv.* Sorgfull, bekymmersam, sorgbunden.

Sorgfalt, *f.* 4. Skötsel, ans, omvårdnad, flit, sorgfällighet, aktsamhet, tjenstaktighet, omsorg. =fältig, *adj.* o. *adv.* Sorgfällig, aktsam, mån. fältigkeit, *f.* 4. Sorgfällighet, aktsamhet, omsorg. =los, *adj.* o. *adv.* Sorglös, bekymmerlös, håglös. =loſigkeit, *f.* 4. Sorglöshet; bekymmerlöshet, håglöshet; säkerhet, trygghet. =ſam, *adj.* o. *adv.* Sorgfällig, aktsam, mån. =ſamkeit, *f.* 4. Sorgfällighet, aktsamhet, omsorg.

Sorte, *f.* 4. Sort, art, slag.

Sortement, *n.* 1. Sammanpassning, sortering; fullt förråd af något slags varor, eftersom de följa på hvarandra i storlek, godhet o. s. v.

Sothan, Sothanig, se Solcher, Dieſer.

Souverän, *m.* Envåldsherre. *n.* Ett slags guldmynt om 3 dukaters värde. — *Adj.* Enväldig. Souveränität, *f.* Envälde, högsta makten.

Sowie, *conj.* Såsom, likasom; just som, i det samma som, så snart som.

Sowohl, *conj.* Såväl, både. S. als, såväl — som, både — och. Eben ſ., äfven såväl; likasåväl.

Spadille, *f.* 4. (i kortlek) Spaderäss.

Spähen, *v. a.* o. *n.* h. Spionera eller lura ut, lura eller passa på.

Späher, *m.* 2. Spion, spejare.

Spallier, *n.* 1. Spaljer (i trädgårdar).

Spalt, *m.* 1. Spricka, springa, refva, remna, skrefva, klyfta, sprund, aflång öppning, rispa. (*Jäg.*) Fåra i hjorthorn: spat, sten att befordra metallers smältning. =ader, *m.* Åder i barrskog, der den bäst låter klyfva sig. =art, *f.* 4. =beil, *n.* Klyfyxa. =bar, *adj.* o. *adv.* Som låter klyfva sig. =meſſer, *m.* Ymphnif.

Spalte, *f.* 4. Kolumn, spalt. Se f. ö. Spalt.

Spalten, *v. a.* o. *n.* ſ. Klyfva, spricka, remna, brista: klyfvas, låta klyfva sig. Geſpaltene Klauen, klöfvar. — Seiten (*Buchdruck.*) i spalter eller columner indelta sidor. Weit geſpalten, långbent. Sich ſpalten, gå itu, remna, få sprickor. Die Erde ſpaltet ſich, jorden remnar. Die Thür iſt geſpalten, dörren har fått sprickor. Geſp. Lefzen, spruckna läppar.

Spalten, *n.* 3. Spaltung, *f.* 4. Klyfning; sprickande, remnande, bristande.

Spaltig, *adj.* o. *adv.* Klufven, sprucken, som kan klyfvas, som lätt spricker.

Spaltungsrecht, *n.* Rätt att dela sin egendom.
Span, *m.* 1. Spån, huggspån, hyfvelspån; litet vedträ; vedsticka, ribba, tunn brädlapp. Die S. der Tuchbereiter, pressspapp vid klädespressning. Da wird es S. setsen, der lärer vara något att vinna. =bett, *n.* 6. Ståndsäng. =bruſt, *f.* Bringstycke af en oxe. =ferkel, *n.* 3. Digris. =grün, *n. indecl.* Spanskgröna. — *Adj.* Lik spanskgröna i färg.
Spänen, *v. a.* Afvänja barn, m. m.
Spange, *f.* 4. Häkta; hake; spänne.
Spangen, *pl.* Fruntimmersprydnad af guld och silfver.
Spangen, *v. a.* Spänna, fastspänna.
Spängler, *m.* 3. Bleckslagare.
Spanier, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Spanior, Spanska.
Spaniol, *m.* 1. Spansk tobak eller snus.
Spaniolett, *n.* En sort ratin.
Spaniſch, *adj.* o. *adv.* Spansk, sällsam, besynnerlig.
Spann, *m.* 1. Fotled; fotvrist.
Spann, *n.* Spann, se Geſpann. =ader, *f.* 4. Sena, sträcksena. =dienſt, *m.* 1. Ökdagsverke. =lang, *adj.* och *adv.* En spann läng. =meſſer, *m.* Ett slags nattfly, *Phalæna Geometra.* =holz, *m.* Trä, hvarmed något spännes; väfspännare. =kette, *f.* 4. Hällkedja, brinkhake. =kraft, se Schnellkraft. =nagel, *m.* 3. Stångbult, tistelbult. =rad, *n.* Stål, som hindrar uret att gå för fort. =reif, *m.* Band att sammanhålla tunnstafvar. =riegel, *m.* Bindbjelke i en takresning. =riemen, =ſtricke, *m. pl.* =ſeile, *n. pl.* Spännremmar, tjuder, hållbakar. =ring, *m.* Spännring, tångring, krampa. =ſchnur, *f.* Dragrem på en trumma. =ſeil, *n.* Spanntåg, spannsnöre. =ſtrick, *m.* Tåg, streck, hvarmed något spännes, tjuder.
Spanne, *f.* 4. Spann, längden emellan tummen och lillfingret.
Spannen, *v. a.* Spänna, sträcka, utspänna, uppspänna; spänna för; mäta spannvis: knyta eller spänna åt; bända; binda, eller läsa fast (ett hjul), tjudra. Mit geſpanntem Hahn, med spänd bössa. Die Segel ſ., spänna segel. Das Kleid ſ. mich über die Bruſt, klädningen spetar öfver bröstet. Ein Rad ſ., läsa ett hjul så att det ej går omkring i en backe. Ein weit geſpanntes Gewölb, ett hvalf med stor båge. Eine zu hoch geſpannte Erwartung, ett för stort hopp om något. über den Fuß geſpannt ſeyn, vara oense. Die Saiten zu hoch ſ., begära för mycket; drifva en sak för långt. — *V. n. b.* Spetsa öronen. Auf etwas ſ., lyssna med uppmärksamhet på något; höra, passa på något. ſväntan, hopp.
Spannung, *f.* 4. Spänning, sträckning;
Sparbruder, *m.* 3 Smulgråt, gnidare. =büchſe, *f.* 4. Sparbössa. =geld, *n.* Sparpenning. =geſetz, *n.* Öfverflödsförordning. =kalk, *m.* 1. Kalk, blandad med sand. =pfennig, *m.* 1. Sparpenning. =ſam, *adj.* o. *adv.* Hushållsaktig, sparsam; rar, sällsynt, ogemen. =ſamkeit, *f.* 4. Sparsamhet, hushållning, hushållsaktighet.
Sparen, *v. a.* Spara, bespara, spara ihop; behålla, bespara, förvara, uppskjuta, dröja med.
Sparer, *m.* 3. En, som sparar. Ein S. will einen Zehrer haben, njugg spar och fan tar.
Spargel, *m.* 3. Sparris. =klee, *m.* (*Bot.*) Lucern, *Medicago falcata.* =kohl, *m.* 1. Brokoli (ört). =raupe, *f.* Larven af *Chrysomela Asparagi.*
Spärlich, *adj.* o. *adv.* Tarflig, måttlig, sparsam, knapp, karg.
Sparren, *m.* 3. Sparre. Einen S. zu viel haben, hafva en skruf lös. =kopf, *m.* 1. Kragsten (utstående sten eller stock i en vägg, till zirat eller att lägga bjelken

kar på). ⸗kreuz, *n.* (*Vattenk.*) Kors af sparrar. ⸗löcher, *pl.* Hål i murar att insätta bjelkar. ⸗nagel, *m.* Takspik.

Sparrlatte, *f.* Läkt, takribba, spira. ⸗werk, *n.* 1. Sparrlag.

Spartogras, *n.* 2. (*Bot.*) Sūpa.

Sparung, *f.* 4. Sparning.

Spaß, *m.* 1. Skämt, narri, lek. ⸗haft, Spaßig, *adj.* o. *adv.* Skämtfull, rolig, lustig. ⸗haftigkeit, *f.* 4. Skämtaktighet, rolighet, lustighet. ⸗macher, ⸗vogel, *m.* 3. Skämtare, en som har lustiga upptåg eller infall.

Spät, *adj.* Senfärdig, långsam; sent framkommande, trög växt, senmogen, senfödd. — *Adv.* Sent, nog sent. Es wird ſ., det blifver sent. Bis in die ſ. Nachten ſitzen, sitta långt på natten. Er kam faſt zu ſ., han kom i senaste laget. Die Uhr geht zu ſ., klockan går för sent. In der ſ. Jahrzeit, sent på året, på hösten. ⸗erbſe, *f.* 4. Senmogen ärt. ⸗ernte, *f.* Sen bergning. ⸗fahrt, *f.* Trög, långsam fart. ⸗gang, *m.* (*Jäg.*) Djurs återflykt in i skogen till sitt läge mot dagningen. (*Bergv.*) En malmgång, strykning mot vester. ⸗gerſte, *f.* Senmoget korn. ⸗jahr, *n.* 1. Höst. ⸗lamm, *n.* 2. Senfödt lamm. ⸗ling, *m.* 1. Som kommer senare än vanligt är. ⸗obſt, *n.* 1. Vinterfrukt. ⸗regen, *n.* 3. Särlaregn, sent regn. ⸗reif, *adj.* Senmogen.

Spatel, *m.* 3. (*Chir. Apoth. Mål.*) Spatel; målarspade.

Spaten, *m.* 3. Spade; (i kort) spader.

Spath, *m.* Spatt, (hästsjukdom). (*Miner.*) Spat (sten). ⸗artig, *adj.* o. *adv.* Spatlik. spataktig. ⸗aſche, *f.* Aska af spat. ⸗bruſe, *f.* Spatkörtel, spatklump. ⸗klöße, *f.* Spatklot. ⸗roſe, *f.* Spat, christalliserad i kammlik upphöjning. ⸗ſalz, *n.* Seleniseradt salt.

Spathen, *n.* 1. Höſthö.

Spathig, *adj.* Spatig.

Spatium, *pl.* ⸗en, *n.* Rum, plats, rymd, vidd. (*Boktr.*) Spatium mellan ord, mellanslag.

Spatz, se Sperling.

Spätzlein, *n.* Liten sparf.

Spatzieren, *v. n.* ſ. o. h. S. gehen, promenera, spatsera, gå att spatsera. S. reiten, fahren, göra en spatserridt, en lustresa till häst, i vagn.

Spatzierfahrt, *f.* 4. Spatserfart. ⸗gang, *m.* 1. Spatsergång, promenad. ⸗platz, *m.* Promenadplats. ⸗ritt, *m.* 1. Lustridt, promenad till häst.

Specerei, *f.* Speceri, kryddor.

Specht, *m.* 1. Hackspett, tillkråka, *Picus.* ⸗meiſe, *f.* 4. Nötväcka, *Sitta Europæa.* ⸗wurz, *f.* 4. Diptan, *Dictamnus albus.*

Species, *f. pl.* Arter, slag, slägten; speciemynt; ingredienſier. Die vier S. der Rechenkunſt, quatuor species i arithmetiken. ⸗thaler, Species, *m.* 3. Riksdaler specie.

Speck, *n.* o. *m.* Fläsk, speck. Einem S. auf die Falle legen, lägga försåt för någon. ⸗artig, *adj.* Speckaktig. ⸗bauch, *m.* 1. Isterbuk. ⸗bohne, *f.* Ett slags böna med tjockt skal. ⸗brühe, *f.* 4. Specksås. ⸗fett, ⸗feiſt, *adj.* o. *adv.* Mycket fet, som fläsk. ⸗geſchwulſt, *f.* 1. Blindsvulst, speckhöld. ⸗gewächs, *n.* Fetväxt. ⸗händler, *m.* 3 Fläskhandlare, hökare, marketentare. ⸗hauer, *m.* Löpare, *Delphinus orca.* ⸗käfer, *m.* ⸗chen, *n.* Anger. ⸗lilie, *f.* 4. Matledsträd. ⸗maus, *f.* Fladermus. ⸗ſchneider, *m.* En, som skär späcket af hvalfisken. ⸗ſchnitt, *m.* Fläskskifva. ⸗ſeite *f.* 4. Fläsksida. Mit einer Wurſt nach des ſ. werfen, gifva ett ägg för en böna. ⸗ſpanier, *m.* Född af svart far och hvit mor, eller tvertom. ⸗ſtein, *m.* Specksten; telgsten, ⸗thran, *m.* tran, Hvalfisktran.

Spectakel, *n.* 3. Spektakel, skådespel; ovä-
sen, stoj. [da, afsända.
Spedieren, *v. n.* Expediera, utfärda; affär-
Spediteur, *m.* 1. Handelsexpedit.
Spedierung, Spedition, *f.* 4. Expedition, ut-
färdande, uträttande; affärdande, af-
sändning. [vode.
Speditionsgebührung, *pl.* Commissionsarf-
Speer, *m.* 1. Spjut, lans, pik.
Speiche, *f.* 4. Hjulekra.
Speichel, *m.* 3. Spott; spottkluns. =eur, *f.* 4.
Salivering, spottkur. =druse, *f.* (*Anat.*)
Spottkörtel. =fluß, *m.* 1. Dregling. =gang,
m. Spottgång. =lecker, *m.* 3. Smickrare.
Speicheln, *v. n.* h. Spotta; salivera.
Speichenzupfe, *m.* Tapp på hjulekarne, som
går in i nafvet. [gasin; kyffe.
Speicher, *m.* 3. Sädesbod, sädesvind, ma-
Speien, se Speyen.
Speiler, *m.* 3. Steknål, liten sticka, spjäla.
Speise, *f.* Speis, blandning af vissa berg-
arter och mineraliska produkter.
Speise, *f.* 4. Spis, mat, föda; rätt. =bier,
n. Spisöl. =fisch, *m.* Småfisk. =gewölbe,
se =kammer. =haus, *n.* 2. Värdshus, spis-
qvarter. =kammer, *f.* 4. Skafferi, fatbur;
anrättningsrum. =koster, *m.* En, som sma-
kar på allt. =markt, *m.* Torg der mat-
varor säljas. =meister, *m.* Skaffare, in-
köpare, köksmästare; spisqvartersidka-
re. =röhre, *f.* 4. Matsrupe. =schrank, *m.* 1.
Skafferi. =wein, *m.* 1. Matvin, bordvin.
=wirth, *m.* 1. Traktör, spisvärd.
Speisen, *v. n.* h. Äta; spisa, sitta till bords.
Ich werde heute zu Hause s., i dag skall
jag äta hemma. — *V. a.* Gifva mat,
mata, underhålla, föda; spisa, gifva
mat för penningar, hålla spisning. Das
Brot s., brödet föder, är spissamt. An-
dere für Geld s., hålla spisning. Einen
mit leerer Hoffnung s., Afspisa med tom
förhoppning.

Speisung, *f.* Spisning.
Spellen, *v. a.* Se Spalten.
Spelz, *m.* 1. Spelt, en sort hvete.
Spelze, *f.* 4. Snärp, agn på korn.
Spende, *f.* 4. Gåfvors utdelning, fattigut-
delning. =dabel, *adj.* o. *adv.* Frikostig,
gifmild. =brot, *n.* Allmosebröd, nåde-
Spendieren, *v. a.* Utdela, tilldela. [bröd.
Spengler, *m.* Bleckslagare.
Sperbaum, *m.* 1. =beere, *f.* 4. Rönn, Rönn-
bär, *Sorbus aucuparia.*
Sperber, *m.* 3. Sparfhök. =baum. *m.* 1. Rönn.
=beere, *f.* 4. Rönnbär. [*arvensis.*
Spergel, *m.* (*Bot.*) Fryle, skorf, *Spergula*
Sperling, *m.* 1. Sparf. Die S. auf den Dä-
chern singen davon, det är en allmänt be-
kant sak. =schrot, *n.* Sparfhagel.
Sperrbaum, *m.* 1. Slagbom, stängsel. =eisen,
n. (*Chirurg.*) Uppspärrningsinstrument.
=geld, *n.* 2. Betalning för att man får
passera genom stadsporten, när den
redan är stängd. =glas, *n.* Gipskristall,
spegelsten. =glocke, *f.* 4. Klocka, som till-
kännager att porten skall stängas. =ha-
ken, *m.* 3. Hållhake, brinkhake. =holz, *n.*
Munkafle. (*Slagt.*) Käpp, hvarpå slag-
tade och upphängda kreatur utspännas.
=kegel, *m.* Häfthake. =kette, *f.* 4. Hållkedja.
=leiste, *f.* List, slå, som hophåller ste-
garna på en arbetsvagn. =rad, *n.* (*Urm.*)
Steghjul. =riegel, *m.* Skottregel, skott-
stängel. =stab, =stock, *m.* 1. Utspännings-
skärm. =wage, *f.* Skackel. =weit, *adj.* o.
adv. På vid gafvel. =zeug, *n.* Knippe med
hakar och dyrkar.
Sperre, *f.* 4. Tillspärrande; håll ell. hämm-
kedja, brinkhake; förbud att utföra vis-
sa varor.
Sperren, *v. a.* Upp-, ut-, in- eller tillspär-
ra, tillbomma; göra fast; blockera; sät-
ta hämmkedja eller brinkhake på (hjul);
stämma, dämma. Ein Rad s., stänga

ett hjul, så att det ej går omkring. Ein Stadt ſ., sperra, kringränna en stad. Handel und Schiffart ſ., stänga handel och sjöfart. Einen Fluß ſ., hindra fria farten öfver en flod. Das Maul ſ., gapa. Die Zeilen ſ., (*Bokt.*) Lemna mer rum än vanligt mellan raderna. Ein geſperrtes Handwerk, ett handtverk, hvars mästare ej får antaga andra än borgares söner, med edlig förbindelse, att ej upptäcka sina handgrepp för främmande. Aus einander ſ., utspärra, uppspärra; skrefva. Sich ſ., göra motstånd, vägra, söka undvika.

Sperrig, *adj.* o. *adv.* Vidlyftig (om stil o. d); utspärrad; tillstoppad; tilltäppt.

Sperrung, *f.* 4. Stängning; tillspärrning.

Speſen, *pl.* Omkostningar, omgälder.

Speyarzeneï, *f.* =mittel, *n.* Kräkmedel. =ſieber, *n.* Spottfeber. =kaſten, *m.* =kübel, *m.* =napf, *m.* Spottkopp, spottlåda.

Speyen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Spotta; spy, gifva öfver, kasta upp; sprута (eld, om berg). Er hat Blut geſpien, han har haft blodspottning. Feuer und Flamme, Gift und Galle ſ., utbryta i omättlig vrede.

Speyen, *n.* 3. Spottning; uppkastning.

Speyer, *m.* 3. Som spottar; som kastar upp. =baum, *m.* 1. Rönn.

Speyerling, *m.* 1. Rönnbär.

Spezerei, *f.* Speceri. =waaren, *pl.* Specerier, färgstoffer, apotheksvaror, kryddor.

Sphäre, *f.* 4. Sfer, klot, kula, klotrund el. sferisk kropp. (*Fig.*) Sfer, krets, verkningskrets.

Spicken, *v. a.* Späcka. Der geſpickte Haſe, ett instrument af trä med spetsiga taggar på, som brukades på sträckbänken. Ein Graben mit ſpaniſchen Reutern geſpickt, en graf, besatt med Spanska ryttare. ſnäl. =ſpeck, *m.* 1 Späckrimsor.

Spickhäring, *m.* Spickesill. =nadel, *f.* Späck-

Spiegel, *m.* 3. Spegel; jemn, glänsande yta, små runda sirater på koppar; stora maskor i nät; ställe på chagrin, som ej är kornigt. (*Fig.*) Mönster, efterdöme, modell. Der S. des Pfaues, påfågelns utbredda vackra stjert med dess spelande färger. Der S. in einer Thür, einem Gewölbe, Spegel i en dörr, ett hvalf. =apfel, *m.* Spegelglaskula. =becken, *n.* Bäcken med jämn botten. =erz, *n.* Ett slags jernmalm med små spegelglänsande ytor. =fechterei, *f.* 4. Förställning, skrymtan, låtsande, tillgjordt väsende. =fiſch, *m.* 1. Silfveröga. =folie, *f.* 4. Spegelfolium. =garn, *n.* Nät med stora maskor. =haft, *adj.* o. *adv.* Spegellik, spegelformig. =harz, *n.* 1. Kolofonium. =hütte, *f.* 4. Spegelglasbruk. =karpfen, *m.* 3. Karp, med stora glänsande fjäll. =kunſt, *f.* Katoptrik, vettenskap, som handlar om speglar. =macher, *m.* 3. Spegelfabrikör. =meiſe, *m.* Talgoxe. =roche, *f.* 4. Rocka med stora fjäll. =ſcheibe, *f.* Skifva eller ruta af spegelglas. =ſchiff, *n.* Fartyg med spegel eller platt akter. =ſchimmel, *m.* Äplekastad häst. =ſpath, =ſtein, *m.* Spegelsten, selenit.

Spiegeln, *v. n.* h. Glänsa, skina, lysa, som en spegel. Der S. ſpiegelt nicht gerade, spegeln förställer ansigtet. Sich an einem ſ., taga efterdöme af; taga till varnagel.

Spiegeln, *n.* 3. Speglande.

Spiek, =e, *f.* Lavendel. =öhl, *n.* 1. Spikolja.

Spicke, *f.* 4. Åsping, buggorm.

Spiel, *n.* 1. Spel; lek; parti, spel. Die Beſatzung zog mit fliegender Fahne und klingendem S. aus, besättningen aftågade med flygande fanor och klingande spel. Das S. der Hände, händernas rörelse, åtbörder. Ein S. des Glücks ſeyn, vara en kastboll för lyckan. Sein S. womit treiben, roa sig med något. =art, *f.* 4.

Spelsätt; omvexling, omskifte, förändring. =geist, *m.* Spelvurm. =gesell, =genoß, *m.* 4. Spelkamrat; lekkamrat =hahn, *m.* 1. Orre. =karte, *f.* Spelkort. =leute, *pl.* Spelmän, musikanter. =raum, *m.* 1. Spelrum, svängrum. (*Fig.*) Verkningskrets. =sachen, *pl.* =zeug, *n.* 1. Leksaker. =verderber, *m.* Dålig spelare; förstörare af glädje eller nöje. =werk, *n.* 1. Spelverk, leksaker. =woche, *f.* Smekmånad för nygifta. =zeichen, *n.* 3. Spelmarkfisch.

Spielen, *v. a.* o. *n.* h. Leka. Mit Worten s., leka med ord; spela. Ein Instrument, auf einem Instrumente spielen, Spela på ett instrument. Karten spielen, spela kort. S. in, skifta på (om farg). Den großen Herrn s., agera stor Herre. Den Krieg in Feindes Land s., draga kriget in i fiendens land. Aus den Händen s., rycka ur händerna. Einen Streich (Possen) s., göra ett spratt. Den Meister s., agera mästare; segra. Etwas in die Länge s., draga ut på tiden med något. Die Farbe s. ins, gelbliche, färgen stöter på gult.

Spieler, *m.* 3. Spelare.

Spielerei, *f* 4. Lek, skämt, narri.

Spier, *n.* Strå. Nicht ein S., icke det minsta. =schwalbe, *f.* Ringsvala.

Spiere, *f.* Spira.

Spiering, =ling, *m.* Sardell, anjovis.

Spieß, *m.* 1. Jagtspjut; billebård; pik, handpik; spett, fyllkalk. =bock, *m.* Råbock, kvilkens horn ännu ej hunnit få grenar. =braten, *m.* Stek, stekt på spett. =bürger, *m.* Kälkborgare. =brüse, *f.* Kristalliseradt ämne med små spetsar. =eisen, *n.* Jern på spjut eller pik. =gerte, *f.* 4. Spö, smal käpp. =gesell, *m.* 4. Kamrat, stallbroder; medbrottsling. =glas, *n.* 2. Antimonium, spitsglas (halfmetall) =gras, *n.* 2. Kärrkafle (ört). =haar, *n.* Styft, borstlikt hår. =hirsch, *m.* 1. Årsgammal hjort. =nagel, *m.* Nubb. =ruthe, *f.* 4. Spö, gatlopp. =träger, *m.* Spjutbärare; stekspettsfot. =wurzel, *f.* 4. Hj trot.

Spießen, *v. a.* Genomstinga, räuna värjan igenom; spetsa.

Spießer se Spießbirsch.

Spießbaum, *m.* 1. Lönn; alster; vindspelsbom.

Spille, *f.* 4. Ten, slända; ljusstick; nystpinne; knyppelpinne; vindspel, gångspel; hjulaxel, hjulstock; spindel, snäcka i ur. (*Artill.*) Trolla; vändstock i väderqvarnar; vef i slipsten; pelare, omkring hvilka en vindeltrappa går; sparre, som hopbinder flere andra.

Spilling, *m.* 1. Ett slags stora gula plommon.

Spinat, *m.* 1. Spenat.

Spindel, *f.* 4. Ten, slända; spett; rulle; nystfot; axfäste (på blommor); vält. =baum, se Spillbaum. =gewölbe, *n.* Hvalf eller upphöjd prydnad på tak. =kraut, *n.* (*Bot.*) Safflor, *Carthamus tinctoria.* =muskel, *f.* Strålmuskel. =praße, *f.* Tapp, der skrufven går i skrufmodern. =theil, *m.* o. *n.* Andel i spånad, hvad som i ett odelt bo tillbör döttrar.

Spinett, *n.* 1. Spinett (instrument).

Spinne, *f.* 4. Spindel. =feind, *m.* 1. Hätsk, afsagd fiende.

Spinnen, *v. a.* o. *n. irr.* h. *Imp.* ich spann; *conj.* spönne; *imper.* spinne; *part.* gesponnen. Spinna, spinna eller sno till rep. Keine Seide s., ej hafva någon förrdel. Es ist nichts so klar gesponnen, es kommt endlich an die Sonnen, ingenting är så fördoldt eller så fint anlagdt, att det ej en gång kommer i dagsljuset. =gewebe, *n.* 3. Spindelväf.

Spinner, *m.* 3. Spinnare.

Spinnerei, *f.* 4. Spinneri; spånad, garn, spinning.

Spinnrad, *n.* 2. Spinnrock. =röcken, *m.* 3. Spinnrock; totte.

Spintisieren, *v. n.* h. Grunda på.

Spion, *m.* 1. Spion, spejare, kunskapare.
Spioniren, *v. n.* h. Spionera, bespeja.
Spiralfeder, *f.* 4. Spiralfjäder.
Spiritus, *m. indecl.* Spiritus, sprit.
Spitzing, *m.* 1. Nors eller slom.
Spirſchwalbe, *f.* Ladusvala.
Spital, *n.* 2. Hospital.
Spitz, *m.* 1. Ett slags snagghåriga hundar med spetsiga öron.
Spitz, *adj.* se Spitzig. ⁼amboß, *m.* 1. Sparrhake. ⁼bart, *m.* Pipskägg. ⁼blattern, ⁼pocken, *f. pl.* Vattenkoppor. ⁼bohrer, *m.* 3. Kanonborr. ⁼bube, *m.* 4. Spetsbof, bedragare, skälm. ⁼bubenſprache, *f.* 4. Rotvälska, tjufspråk. ⁼buberei, *f* 4. Bofstycke, bedrägeri. ⁼bübiſch, *adj.* o. *adv.* Skälmsk, bedräglig. ⁼findig, *adj.* o. *adv.* Spitsfundig, klyftig. ⁼findigkeit, *f.* Spetsfundighet, klyftighet, stickord. ⁼gerte, *f.* 4. Spö. ⁼glas, *n.* 2. Spitsglas. ⁼hacke, haue, *f.* 4. Spetshacka; hacka, spade. ⁼hammer, *m.* 3. Pigghammare. ⁼kelle, *f.* Spetsig murslef. ⁼klee, *m.* (*Bot.*) *Xanthium strumarium*. ⁼kopf, *m.* 1. Klyftigt, spetsfundigt hufvud; slug, klippsk, bitande menniska. ⁼maus, *m.* 1. Näbbmus. ⁼nahme, Öknamn. ⁼naſe, *f.* Spetsig näsa; klipsk, klyftig menniska. ⁼pocke, se Spitzblatter. ⁼rad, *n.* Hjul, hvarmed nålar tillspetsas, eller som kringdrifver den filhuggna jernskifva, hvarmed nålar tillspetsas. ⁼ruthe, se Spitzruthe, ⁼ſäule, *f.* 4. Pyramid, obelisk. ⁼wegerich, se Wegerich. ⁼winkelig, *adj.* Spetsvinklig. ⁼zahn, *m.* 1. Ögontand.
Spitze, *f.* 4. Spets, udd; topp, spets, höjd; spetsar, knyppladt arbete; kroppås, takås; udde, näs. (*Fig.*) Stickord. An der S. der Armee, i spetsen för arméen. Sich an die S. ſtellen, ställa sig i spetsen. Vor die S. fordern, utmana till envig.
Spitzen, *v. a.* Hvässa, slipa, spetsa, göra uddvass, spetsig; topphugga; taga bort spetsarna; spetsa (öronen). Eine Feder ſ., hvässa en penna. Die Feder wider einen ſ., hvässa pennan mot nagon. Die Ohren ſ., spetsa öronen. Sich auf etwas ſ., göra sig räkning på något. ⁼arbeit, *n.* Spetsarbete, knyppling. ⁼fabrik, *f.* 4. Spetsfabrik. ⁼garn, *n.* Knyppeltråd. ⁼händler, *m.* 3. Spetshandlare. ⁼ſtich, *m.* Ett slags söm, då blomster m. m. uti spetsar göras. ⁼zäcklein, *v. pl.* Uddar.
Spitzig, *adj.* o. *adv.* Uddhvass, spetsig; bitande, stickande.
Splanchnologie, *f.* 4. Läran om inelfvorna.
Spleiße, *f.* 4. Splint, spillra, skärfva, flisa, sprint.
Spleißen, *v. a.* o. *n. irr.* h. *Imp.* Ich ſpliß; *conj.* ſpliße; *imper.* ſpleiße; *part.* geſpliſſen. Klyfva; spricka, remna, brista, klyfvas, låta klyfva sig; sprita.
Spleißig, *adj.* Lättklufven. ſspillra.
Splint, *m.* 1. Inre mjuk bark; splint; sprint,
Splint, *n.* 1. Spjell.
Splitter, *m.* 3. o. 6. Spillra, splittra, skärfva, flisa; splint; tagg, sticka eller spån, som man ränt i ett finger o. d; benskärfva, grand. (*Bibl.*) ⁼holz, *n.* 2. utan *pl.* Fällskog. ⁼nackend, ⁼nackt, *adj.* o. *adv.* Splitter naken; alldeles blott och bar. ⁼richten, *v. n.* h. Klandra, tadla, otidigt bedömma en annans fel. ⁼richten, *n.* 3. Klander, tadel, otidigt bedömmande af en annans fel. ⁼richter, *m.* 3. Ilskfull kriticus.
Sponton, *m.* 1. Sponton, handpik.
Sporapfel, *m* 3. Rönnbär.
Sporer, *m* 3. Sporrmakare.
Sporei, se Windei.
Sporn, *m.* 6. (läs: ſpärrn) Sporre; tuppsporre, sporre (på hundar); drift, drifvande skäl. ⁼rädchen, *n.* 3. Sporrhjul. ⁼ſtätig, *adj.* o. *adv.* Som ej tål sporrar,

blir istadig, då den sporras (om hästar). =ſtreichs, *adv.* I sporrsträck, i galopp, i fullt språng. =träger, *m.* Sporrläder på en stöfvel, sporrknekt.

Spornen, *v. a.* Sporra; ägga, pådrifva.

Sporteln, *pl.* Sportlar.

Spott, *m.* 1. Spe, bespottelse, begabbelse; åtlöje, ämne för åtlöje; skymf, nesa. S. biethen, bjuda för litet på en vara. Wer den Schaden hat, darf für den S. nicht ſorgen, skam och skada följas åt.

Spöttelei, *f.* 4. Åtlöje, spe, bespottande.

Spötteln, *v. n.* h. Bespotta, begabba, göra narr ell. åtlöje af, narras.

Spötteln, se Spöttelei.

Spotten, *v. a.* o. *n.* h. (jemandes) Bespotta, begabba; gäckas med, göra narr af, bele; skymfa, smäda.

Spotten, *n.* 3. Spottung, *f.* 4. Bespottelse, begabberi; gäckeri; skymfande, smädande. ſfågel.

Spötter, *m.* 3. Bespottare, begabbare, spe-

Spötterei, *f.* 4. Spe, bespottelse, begabberi; speglosa.

Spottgedicht, *n.* 1. =ſchrift, *f.* 4. Pasqvill, satir, bitande poëm eller skrift. =geiſt, *m.* 2. Häg att begabba; bespottare, begabbare, spefågel. =kauf, =preis, *m.* Hundköp, alltför godt köp. =kaufs, *adv.* För hundpris. =name, *m.* 5. Öknamn. =ſchrift, se =gedicht. =vogel, *m.* 3. Spefågel, bespottare. =weiſe, *adv.* På spe. =wohlfeil, *adj.* o. *adv.* För ett lumpet pris. =wort, *n.* 1. Speord. ſironisk.

Spöttiſch, *adj.* o. *adv.* Försmädlig, spefull;

Spöttlich, *adj.* o. *adv.* Försmädlig, spefull, ironisk; föraktlig.

Spottung, se Spotten.

Sprachähnlichkeit, *f.* 4. Analogi i språk. =art, -eigenheit, *f.* 4. Ett språks lynne eller egenhet, idiotism. =ſehler, *m.* 3. Fel emot grammatikan, språkfel. =fenſter, *n.* 3. Gallerfönster i kloster. =fertig, *adj.* o. *adv.* Vältalig, som med färdighet kan uttrycka sig. =forſcher, *m.* 3. Språkforskare. =gebrauch, *m.* 1. Språkbruk. =gelehrſamkeit, *f.* 4. Språkkännedom eller -kunskap, philologi. =gelehrt, *adj.* Språklärd. =gelehrter, *m.* böjes som *adj.* Språklärd. =geſell, *m.* Den, med hvilken man talar. =gewalt, *f.* Välde öfver ett språk. =gitter, se =fenſter. =grübelei, *f.* Språkgrubbel, småaktig grannlagenhet i anseende till språket. =kunde, *f.* 4. Språkkunskap. =kundig, *adj.* Sprakkunnig. =lehre, *f.* 4. Grammatika, grammatik. =lehrer, *m.* 3. Grammatikus; språklärare; språkmästare. =los, *adj.* o. *adv.* Mållös, stum. =loſigkeit, *f.* 4. Mållöshet; stumhet =menger, *m.* En, som onödigtvis inblandar främmande ord i ett språk. =organe, *pl.* Språk- eller talorganer. =reich, *adj.* o. *adv.* Ordrik, pratsam, talför. =rohr, *n.* 1. Språkrör, lur, hörselrör. =ſchule, *f.* Skola, der språk läras. =ſchnitzer, se =fehler. =ſelig, *adj.* o. *adv.* Talför, språksam. =trichter, *m.* 3. Språkrör. =wiſſenſchaft, *f.* Språkkunskap, philologi. =zimmer, *n.* 3. Språkrum i kloster.

Sprache, (a långt) *f.* 4. Språk, tungomål; tal, uttal; mål, målföre. Ich kannte ihn an der S., jag kände honom på målet. Er hat eine ſchwere S., han har svårt uttal. Die S. verändern, förställa målet; tala ur en annan ton. Wen die Sache zur S. kommt, när saken kommer till undersökning. Es wird zur S. kommen, man skall eller lär företaga saken; man skall eller lär tala derom. Mit der S., heraus S., säg ut. ſdialekt.

Sprachen, *v. n.* h. Spraka.

Sprechart, *f.* 4. Sätt att tala, tal, uttal,

Sprechen, *v. n. irr.* h. Ich ſpreche, du ſprichſt, er ſpricht, *imp.* ſprach; *conj.* ſpräche; *im-*

perat. ſprich; *part.* geſprochen. Tala; diskurera; säga; språka, talas vid. Mit einem von einer Sache ſ., tala vid någon om något. Ein Wort mit einem ſ., tala ett ord med någon. Einen ſ., tala med någon. Sich nicht ſ. laſſen, ej låta tala vid sig. Gut zu ſ. ſeyn, vara vid godt lynne. Übel zu ſ. ſeyn auf — vara missnöjd med. Nicht gut zu ſ. ſeyn, icke vara vid godt lynne. — *V. a. irr.* Den Segen ſ., läsa välsignelsen. Frei ſ., frikänna, frikalla. Heilig, ſ., upptaga ibland helgonens antal. G. ſ., gilla; gå i borgen. Recht ſ., dömma. Einem Recht ſ., visa en rättvisa. In einer Sache ſ., afkunna domen uti en sak. Aus jemandes Seele ſ., tala som någon tänker eller önskar.

Sprecher, *m.* 3. Pratare; talare, talman.

Spreißel, *m.* Sticka, spån, tagg.

Spreißen, *v. a.* se Spreitzen.

Spreiten, se Spreitzen.

Spreiten, *v. a.* Utbreda.

Spreitzen, *v. a.* Sprida, utsträcka, sträcka; utbreda; sätta stöttor under. Aus einander ſ., skrefva. Sich ſ., streta emot, sätta sig emot; sprätta, brösta sig, kråma sig.

Sprengel, *m.* 3. Domsaga, lagsaga, distrikt; ſbiskopsstift.

Sprengel, *m.* Stänkeqvast.

Sprengen, *v. a.* o. *n.* ſ. Utströ, utsprida, kringsprida; bestänka, vattna, fukta: göra fläckig, prickig, isprängd; spränga, spräcka; bräcka, sönderslå; bryta upp eller igenom; galoppera; springa; sätta; rida i fyrspräng. Steine ſ., spränga sten. Die Bank ward geſprengt, banken blef sprängd. Im Garten ſ. laſſen, låta vattna i en trädgård. Fleiſch mit Salz ſ., insalta kött. Mit dem Pferde über den Graben ſ., sätta öfver en graf med hästen.

Sprengen, *n.* 3. Sprängning; ut- ell. kringspridning; bestänkning; ridande i fyrspräng.

Sprengkanne, *f.* 4. Sprutkanna. =gras, *n.* 2. Blåstarr, *Carex acuta.* =keſſel, *m.* Vigvattenkärl. =kiſte, *f.* (*Artill.*) Sprängkista. =kugel, *f.* Sprängkula, granat. =maſt, *f.* Föda för svin i ollonskog. =wage, *f.* Våg på vagnstistel, förväg, hvarvid förhästarna spännas. =waſſer, *m.* Vigvatten. =wedel, *m.* 3. Stänkborste till vigvatten. =werk, *n.* Rutigt gallerverk, sprängverk.

Sprengſel, se Heuſchrecke.

Sprengung, se Sprengen.

Sprenkel, *m.* 3. Fågelnät; snara, rännsnara.

Sprenkeln, *v. a.* Göra fläckig, prickig, isprängd.

Spreu, *f.* utan *pl.* Snärp, agn, sådor. =blume, *f.* (*Bot.*) *Achyranthes.* =boden, *m.* Agnbod. =haft, *adj.* o. *adv.* Full af agnar. =ſtaub, *m.* Agnar, fina som stoft. =ſtein, *m.* Ett slags asbest.

Sprichwort, *n.* 2. Ordspråk, ordstäf. =wörtlich, *adj.* Proverbialisk. ſmed kur.

Sprieget, *m.* 3. Båge. =wagen, *m.* 3. Vagn

Sprießen, *v. n. irr.* ſ. o. h. Ich ſprieße, Poet. du ſpreußeſt, er ſpreußt; *imp.* ich ſproß; *conj.* ich ſpröſſe; *imper.* ſprieße; *part.* geſproſſen. Utspricka, gro, göra skott.

Springbrunnen, *m.* 3. (g nästan som ch) Springkälla. =feder, *f.* 4. Stålfjäder. =fluth, *f.* Hastig flod, uppsjö. =fuß, *m.* Springfot på insekter. =gurke, *f.* 4. Vild huudkurbis. =hahn, *m.* 1. Gräshoppa. =hähnchen, *n.* Knäppare, ett slags skalbagge. =heerd, *m.* Ett slags fågelgiller. =hengſt, *m.* 1. Beskällare. =korn, *n.* Springkorn, frö af =kraut, *n.* (*Bot.*) *Impatiens noli matangere.* =kreße, *f.* (*Bot.*) *Cardamine impatiens.* =kugel, *f.* Springkula. =lade, *f.* Väderlåda i orgverk. =maus, *f.* Egyptisk bergrotta, *Mus Jerbua.* =ochs, *m.* 4,

Tjur. =quelle, se =brunnen. =röhre, *f.* Vattenrör från springkälla. =waſſer, *n.* 3. Springåder; springvatten; källvatten. =wurm, *m.* 2. Springmask.

Springen, *v. n irr.* ſ. o. h. *Imp.* ich ſprang; *conj.* ſpränge; *imper.* ſpring; *part.* geſprungen. Hoppa, göra språng; studsa, hoppa; springa ut, frusta, spruta; spricka; brista; gå sönder, jemnas, klyfvas; brytas, springa, gå af, brista; springa, springa i luften; springa, betäcka. In die Augen ſ., falla i ögonen; vara ögonskenligt, tydligt. Eine Waſſerkunſt ſ. laſſen, låta en vattenkonst gå. Über die Zunge ſ. laſſen, förtala, tala illa om. In die Höhe ſ., hoppa i vädret. [Sprung.

Springen, *n.* 3. Springande, hoppande, se

Springer, *m.* 3. Hoppare, springare, luftspringare; löparen i schack); häst; tumlare, *Delphinus Phocæna.*

Spritzbüchſe, *f.* 4. Roſbössa. =fiſch, *m.* 1. Nosklippare. =gurke, *f.* Se Springgurke. =knochen, *m.* 3. Strufva. =kuchen, *m.* Sprutbakelse, strufvor. =leute, *pl.* Pumpare, sprutåre. =nudel, se Nudel. =regen, *m.* Duggregn. =röhre, *f.* 4. Sprutrör eller pipa. =ſtock, *m.* Pumpstång, piston.

Spritze, *f.* 4. Spruta.

Spritzen, *v. a.* Spruta, kasta vatten; rensa med sprutning. Einen etwas in den Hals ſ., spruta något i halsen på en. — *V. n.* ſ. Frusa, spruta, stänka, springa ut. Der Koth ſpritzte mir ins Geſicht, smutsen stänkte mig i ansigtet. Das Blut ſ. ihm auf die Kleider, blodet stänkte på hans kläder.

Spritzen, *n.* 3. Sprutning, stänkning. =haus, *n.* Spruthus. =macher, *m.* Sprutmakare. =meiſter, *m.* Sprutmästare.

Sprock, se Spröde.

Spröde, *adj.* o. *adv.* Skarp, sträf, grof; skör, spröd. S. Eiſen, kallbräckt jern. S. Wind, skarp blåst. S. Lippen, spruckna läppar. *Fig.*) Något föraktande, ell. spotsk, kallsinnig, som gör sig till. S. gegen jemand thun, visa sig kallsinnig, tvär, stolt mot någon.

Sprödigkeit, *f.* 4. Skörhet, sprödhet; föraktande eller spottska maner, kallsinnighet, köld.

Sproß, Sproſſe, *f.* 4. Steg eller pinne i en stege, pinne i en vagnsbäck, gren på hjorthorn, tvärträ i fönsterramar, spole.

Sproſſe, *f.* 4. Sprößling, *m.* 1. Skott, telning, liten qvist; spira (t. ex. af kål); liten son.

Sproſſen, *v. n.* Se Sprießen.

Sprößchen *n.* 3. Ungt skott, späd qvist eller telning.

Sprötzʒ, *n.* 1. Stripmalm. [*Spratteus.*

Sprotte, *f.* 4. (fisk) Hvassbuk, *Clupea*

Spruch, *m.* 1. Skiljemans dom; sentens, språk, tankspråk; dom, utslag, beslut; språk, ställe, som anföres ur en bok. Die Sache kommt zum Spruche, saken kommer att afdömmas inför rätten. Die Sache ſteht auf dem Spruche, det väntas utslag i saken. =lein, *n.* Litet kort språk. =rede, *f.* Sinnrikt tal, märkvärdig utsago, maktord, tänkespråk. =regiſter, *n.* 3. Concordans. =reich, *adj.* o. *adv.* Rik på sinnrika språk eller tänkespråk. =reim, *m* Tänke-språk i rimsweiſe. *adv.* I språk, i tänkespråk. =wort, se Sprichwort.

Sprudeln, *v. n.* h. Frusa, spruta, porla, fräsa upp, uppsjuda, koka, svalla; kasta bubblor, vara i jäsning. Wenn man Waſſer auf einen heißen Stein gießt, ſo ſprudelt es, när man slår vatten på en het sten, så fräser det. Sanfte Entzückungen ſprudelten aus jeder Quelle, ljufva känslor strömmade ur hvarje åder.

Sprühen, *v. n.* h. o. *a.* Kasta, spruta,

fräsa. Es sprühet, det regnar litet eller duggar.

Sprung, *m.* 1. (g nästan som k) Hopp, språng, skutt; studsning, språng, hopp. (*Anat.*) Språnget, ett ben i hälen. (*Väfv.*) Spolens gång genom väfven; spricka (i glas &c.); springa, remna, rispa; spratt, knep, bedrägeri. Einem viele Sprünge machen, skaffa en mycket att göra. Er kann keine S. mehr machen, han är ej mer i stånd att uträtta något. Auf dem S. stehen, stå på språnge, vara i begrepp att uträtta något. Den Hingst zum S. lassen, låta hingsten betäcka ston. Die Natur thut keine Sprünge, naturen bryter aldrig någon länk i den stora kedjan af orsaker och verkningar. Einem auf die Sprünge kommen, komma under fund med någons konstgrepp. =bein, *n.* 1. Språnget, ett ben i hälen. =fischerei, *n.* Fiske med krok, besatt med insekter eller maskar, efter hvilka fisken skyndar. =riemen, *m.* 3. Språngrem, som hindrar hästen att kasta upp hufvudet. =weise, *adv.* I språng.

Sprütze, se Spritze.

Spucke, *f.* Se Speichel.

Spucken, *v. n.* h. Spotta.

Spucknapf, *m.* 1. Spottlåda, spottkopp.

sich Spuden, *v. r.* Skynda sig.

Spuble, Spühlen ꝛc. se Spule ꝛc.

Spuk, *m.* 1. Buller, sus, stoj; spöke. Einem vielen S. machen, göra någon mycken oro eller förtret.

Spukerei, *f.* Spökeri.

Spuken, *v. n.* h. Väsnas, fälas; spöka. Es spukt in seinem Kopfe, han är yr i mössan. Mit dem Gelde s., slösa med penningar.

Spulbaum, se Ahorn. =wurm, *m.* 2. Rund tarmmask; springmask.

Spule, *f.* 4. Spole, rulle, slända, att rulla garn på; rör (på penna). =eisen, *n.* Spolten.

Spulen, *v. a.* Spola.

Spülen, Spühlen, *v. a.* Tvätta, skölja, skura, rengöra; skölja och skura; skölja, löga. Der Fluß s. an die Mauer, floden slår emot muren.

Spülfaß, *n.* 2. =kessel, *m.* 3. Sköljfat, tvättfat eller -skål. =gelte, *f.* Skölj- eller tvättstäfva. =goße, *f.* 4. Köksränna, =köksränsten. =hader, *m.* Disk- eller skurtrasa. =kübel, *m.* Sköljså, sköljkar. =kummen, *n* 3. =napf, *m.* 1. Spillkum. =lappen. *m.* Disktrasa. =mädchen, *n.* =mensch, *n.* Disktvätterska. Schaff, *n.* Skölj- ell. tvättämbar =schaft, *m.* Rost ell. rist, hvarpå tvättade kärl läggas, att vattnet må afrinna; tallrikstege. =stein, *m.* Rännsten från köket. =sköljvatten, skulor.

Spülicht, *n.* 1. =wasser, *n.* 3. Diskvatten,

Spund, (d som t) *n.* 1. Sprund; damlucka, tappöppning i vattenrör. =band, *n.* Tunnband närmast sprundet. =bohrer, *m.* Tunntappnafvare. =bret, Spundbret, *n.* 2. Halfbottenbräde, halfplank. =geld, *n.* Afgift för minutering af öl och bränvin. =hefen, *pl.* Jäst, som går ut genom sprundet. =hobel, *m.* Fals- ell. listhyfvel. =loch, *n.* 2. Sprundhål. =meßer, *m.* Handyxa för tunnbindare. =säge, *f.* Såg, hvarmed sprundhål öppnas. =tiefe, *f.* En tunnas djuphet under sprundet. =zapfen, *m.* Tapp eller propp i sprundet.

Spünden, *v. a.* Sprunda; sammanfoga panela.

Spünder, se Schröter.

Spur, *f.* Spår; fjät; vattenfåra; kölvatten; tecken, märke, anledning, spår. Einen auf die S. bringen, hjelpa någon på spåren, på rätta vägen. Der Hund hat eine gute S. von weitem, hunden har godt väderkorn. Den S. seines Vaters folgen,

träda i fadrens fotspår. Die weiſe S. der Vorſehung, Försynens visa skickelser. =eiſen, *n.* Knif, hvarmed den smälta, i härden fästade metallen utskäres. =gang, *m.* (*Jäg.*) Jagt på spårsnö. =geiſt, *m.* Fallenhet att efterspana något; den, som har denna fallenhet. =heerd, *m.* Rum i härden der den smälta metallen flyter tillhopa. =hund, *m.* 1. Stöfvare; snokare. =pferd, *n.* Lytt, felfull häst.

Spüren, *v. n.* h. o. *a.* Söka; spåra, forska; känna, hafva känning af, märka, blifva varse.

Spüren, *n.* 3. Spürung, *f.* 4. Sökande; spärande, forskning; känning, märkande, varseblifvande.

Spürer, se Spürhund.

ſich Sputen, *v. r.* Skynda sig.

St! *interj.* Tyst! stilla! ſren, *Amourosis.*

Staar, *m.* 1. Stare. (Ögonsjukdom.) Star-

Staat, *m.* 6 Prakt, prunkande stät; grannlåt; fruntimmersprydnad; stat; land, rike; stat, förteckning på inkomster, löner, utgifter, m. m. i en stat.

Staatengeſchichte, *f.* 4. Statshistoria. =kunde, *f.* Statskunskap.

Staatsabgabe, *f.* Statsutgift. =abſicht, *f.* Politisk afsigt. =akten, *pl* Statshandlingar. =angelegenheit, =ſache, *f.* 4. =geſchäft, *n.* 1. Statsangelägenhet, -sak ell. ärende. =anleihe, *f.* Statslån. =beamter, *m.* Embetsman i en stat. =briefe, *pl.* Statspapper. =bürger, *m.* 3. Medborgare i en stat. =einkünfte, *pl.* =einnahme, *f.* Statsinkomster. =genoße, *m.* Medlem, medborgare i en stat. =geſchäft, se =angelegenheit. =kleid, *n.* 2. Galladrägt. =klugheit, =kunſt, *f.* ut. *pl.* Politik, statsklokhet, statskonst. =leute, *pl.* Statsmän, statskloke. =mann, *m.* 2. Statsman, politicus. =mantel, *m.* Förevändning af statens bästa. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Ståtlig, präktig. =materialien, *pl.* Samling af politiska handlingar. =quellen, *pl.* Statens tillgångar. =recht, *n.* 1. Folkrätt; statsrätt. =ſtreich, *m.* Statsstreck, statsgrepp. =trauerſpiel, *n.* Politiskt sorgespel. =umwälzung, *f.* 4. Statshvälfning.

Stab, (läs Stapp) *m.* 1. Käpp, staf, stång; ledstång, bom, balk, tvärträ, läng, halfrund uppphöjd list i byggningskonsten; kim, tunnstaf, (mått) aln; (ett regements &c.) staf. Sein Sohn iſt ſeines Alters S., hans son är hans ålderdomsstöd. Damit war der S. über ihm gebrochen, dermed var hans öde (i elak bemärkelse) afgjordt; dermed var han dömd. Seinen S. weiter ſetzen, gå vidare. =eiſen, *n.* Stångjern. =hammer, *m.* Stångjernshammare. =hobel, *m.* (*Snick.*) Stafhyfvel, hyfvel till halfrunda lister. =holz, *n.* 2. Kim, laggträ. =thierchen, *n.* En art vatteninsekt, som endast med mikroskop kan skönjas. =träger, *m.* Stafbärare, prestaf, pedell, kyrkovaktare, spögubbe. =wurz, *f.* 4. Åbrodd, *Artemisia abrotanum.* Wilder S., vild gräbo, *A. campestris.*

Stäbchen, *n.* Liten staf, käpp, spröt.

Stäbel, *n.* Liten staf, spö, spröt. =erbſen, *pl.* Risade ärter.

Stäbeln, *v. a.* Risa, störa (växter).

Stabsofficier, *m.* 1. (a längt) Stabsofficerare. =quartier, *n.* 1. Hufvudqvarter.

Stachel, *m.* 6. Gadd, tagg; udd; pigg; tagg, sticka eller spån, som man ränt i ett finger o. d. Die S. der Dornen, törnetaggar. Wider den S. lecken, spjertna emot udden. Er iſt ihm ein S. im Auge, han är honom en nagel i ögat. Treibeſtachel eller Stecken mit einem S., käpp med en pigg på ändan. =apfel, *m.* Frukten af *Datura stramonium.* =bars, *m.* Ett slags abborre, *Perca aspera.*

Benbuk, *Gasteroceus.* =bauch, *m.* 1. Halfisk, taggbuk, *Tetrodon hispidum.* =beere, *f.* 4. Stickelbär, krusbär. =beerſtrauch, *m.* 1. Stickelbärsbuske, *Ribes uva crispa.* =biene, *f.* 4. Anbetsbi. =bolde, *f.* (*Bot.*) *Echinophora spinosa.* =fiſch, *m.* Ett slags taggbuk, *Diodon hystrix.* =gras, *n.* (*Bot.*) *Cenchrus racemosus.* =haſe, *m.* Ett slags fisk af sjuryggslägtet, *Cyclopterus spinosus.* =käfer, *m.* 3. Rifvare (en skalbagge). =karpfen, *m.* En art karp. =kraut, *n.* 2. (*Bot.*) Puktörne, *Ononis spinosa.* =natter, *m.* Ett slags huggorm, *Coluber scaber.* =nuß, *f.* 1. Sjönöt (ört), *Trapa natans.* =raupe, *f.* Taggig löfmask. =rede, *f.* 4. Bitande tal, ord. =roche, *f.* En art rocka, *Raja fullonica.* =ſchnecke, *f.* Spikklubba, *Murex.* =ſchrift, *f.* 4. Satir. =ſchwamm, *m.* (*Bot.*) *Hydnum.* =ſchwein, *n.* 1. Piggsvin, *Hystrix.*

Stacheln, *v. a.* Sticka med udd eller tagg.

Stackett, *n.* 1. Pålverk, förpålning; stacket.

Stadium, *n. pl.* =en. Vägmätt hos Greker och Romare om 125 geometriska steg eller 517 Svenska fot och 7 tum; bana af lika längd för kappränningar.

Stadt, *f.* 1. (*pl.* långt ä) Stad. =adel, *m.* Adel, som bor i staden. =amt, *n.* Embete i en stad. =amtmann, *m.* Stadsamtman. =anwald, *m.* Stadssyndicus, advokat, ombudsman för en stad. =arzt, *m.* Stadsläkare. =befehlshaber, *m.* Befälhafvare, Commendant i en stad. =bewohner, *m.* 3. Stadsbo. =buch, *n.* Stadsregister. =eiche, *f.* Justeradt stadsmått. =feld, *n.* 2. =flur, *f.* 4. En stads ägor. =flüchtig, *adj.* o. *adv.* Flyktig, förrymd från stad. =freiheit, *f.* Stadsfrihet, rättighet att bo i en stad och njuta dess förmåner. =fremd, *adj.* o. *adv.* Främmande i en stad. =gebäude, *f.* Stadsbyggnad, stadshus. =gebiet, *n.* 1. En stads område; lagsaga; stadsägor. =gericht, *m.* 1. Rådstugurätt. =gerücht, *n.* Rykte, som går omkring i en stad. =gewicht, *n.* Stadsvigt, hvarefter andra justeras. =hauptleute, *pl.* Borgerskapets hufvudmän. =haus, *n.* 2. Rådhus. =junker, *m.* Adelsman, som bor i stad. =kammerei, *f.* Stadsränteri. =klatſche, *f.* 4. Käring, som bär omkring sqvaller i en stad. =knecht, *m.* 1. Stadstjenare. =kündig, *adj.* o. *adv.* Känd i hela staden. =leute, *pl.* Stadsboer. =mädchen, *n.* Stadsflicka. =manier, *f.* Bruk eller sed i städer. =meiſter, *m.* Adelsman, som äger säte i Rådet i Strasburg. =miliz, *f.* Stadssoldater. =münze, *f.* Mynt, slaget af en stad. =obrigkeit, *f.* 4. Magistrat. =pfeifer, *m.* 3. Musikant i en stad. =pflege, *f.* Stadsregering, stadsstyrelse. =pfleger, *m.* Stadsstyresman, magistratsperson. =pflichtig, *adj.* o. *adv.* Som lyder under en stad och dess lagar; pligtig att betala utskylder till en stad. =recht, *n.* 1. Stadslag, stadsrättighet. =regiment, *n.* 1. En stads styrelse; rådstugurätt. =richter, *m.* 3. Stadsdomare, Kämnär. =ſchlüſſel, *m.* Stadsnyckel. =ſchreiber, *m.* 3. Stadsnotarie eller aktuarie. =ſchreiberei, *f.* 4. Kansli. =ſoldat, *m.* 1. Stadsvakt. =thor, *n.* Stadsport. =zulage, *f.* Stadsaccis.

Städter, *m.* 3. (ä långt) Stadsbo.

Städtiſch, *adj.* o. *adv.* Som finnes uti ell. tillhör en stad.

Städtlein, *n.* Liten stad.

Städtling, *m.* Stadsbo, borgare i en stad.

Staffel, *f.* 4 Steg, trappsteg; fotsteg, tramp. =weiſe, *adv.* Troppvis, tropptals.

Staffelei, *f.* 4. Ställning.

Staffette, *f.* 4. Stafett.

Staffieren, *v. a.* Stoffera, förse, besätta; bekläda, öfverdraga; garnera; smycka, utrusta.

Staffierer, *m.* 3. Stofferare, garnerare.

Staffierung, *f.* 4. Stoffering, garnering.
Stagnol, *n.* 1. Folium, spegelfolium.
Stahl, *m.* 1. Stål; eldstål; brynstål. Er iſt wie Eiſen und S., han har en helsa som tål allt. =aber, *f.* Hård rand i jern, stålrand. =artig, *adj.* o. *adv.* Stålartad, stålaktig. =blatt, *n.* Stålskifva. =blau, *adj.* Stålblå. =herb, *adj.* o. *adv.* Hård, tät, som stål. =floßen, *pl.* En af flere stycken sammansmält jernklump, gös. =grau, *adj.* o. *adv.* Stålgrå, mörkgrå. =grün, *adj.* Mörkgrön. =knoten, *m.* En viss tillsats, hvarigenom stålet får sin tillbörliga hårdhet. =kugel, (*Med.*) Stålkula af jernfilspån och cremor tartari. =mangel, *m.* Flaga i stål. =motte, *f.* Ett slags nattfly, *Phelæna noctua quadra.* =platte, *f.* Stålskifva. =ſchnalle, *f.* Stålspänne. =ſchneider, *m.* Stålgravör.
Stählen, *v. a.* Stålsätta, stållägga; öka, härda (t. ex. modet).
Stählern, *adj.* o. *adv.* Af stål, stål....
Stahr, *m.* Stare, trast.
Stähr, se Schafbock.
Stake, *f.* Staken, *m.* Stake, stör.
Stall, *m.* 1. Stall; fähus, fårhus, svinhus. Der lautere S. stranguri, (hos hästar). Sie gehen nicht in einen S., de förlikas ej med hvarandra. =baum, *m.* 1. Stallträ, stallspilt. =decke, *f.* Hästtäcke. =futterung, *f.* Stallfodring. =gabel, *f.* Stallgaffel. =geld, *n.* 2. Stallhyra. =kittel, *m.* Stallrock af buldan. =kraut, *n.* 2. Linört. =ſtreb, *n.* Handsåll, stallrissel.
Stallen, *v. a.* Sätta på stall, i fähus. — *V. n.* h. Stalla eller pissa (om hästar); verens, förlikas.
Stallen, *n.* 3. Stallande, pissande.
Stallung, *f.* 4. Stallraum, *m.* 1. Insättning i stallet; stallrum.
Stamm, *m.* 1. Stam, bål; stjelk; stam ell. hufvudgren i slägtregister; stam; stamfader; trädstam; ätt, slägt, stam; folkstam, rote; kast, klass af folk; Judestam; (i spel) öfverblifna kort efter gifning. S. zu Bauholz fällen, hugga stockar till byggningsvirke. Der Apfel fällt nicht weit vom S., äpplet faller ej långt ifrån trädet. Hiemit iſt ſein ganzer S. ausgegangen, således är hela hans slägt utgången. Von männlicher weiblicher S., på mans- ell, qvinnolinien. =aloë, *f.* Aloëträd. =ältern, *pl.* Stamföräldrar. =austräge, *pl.* Visse af eller för en hel slägt utvalde skiljedomare. =axt, *f.* Huggyxa. =baum, *m.* 1. Stamträd. =buch, *n.* 2. Stambok, slägtregister; album, minnesbok. =ende, *n.* 6. Stubbe, trästubbe med rötter; storända af ett träd. =erbe, *m.* 4. Stamarfvinge, arfvinge. =geld, *n.* 2. Hufvudstol; (för skogvaktare) anvisningspenningar. =gut, *n.* 2. Arfgods; stamgods. =haft, *adj.* o. *adv.* Stor, tjock, fast, stark. =halter, *m.* 3. En slägts uppehållare. =herr, se =hatter. =holz, *m.* Ved af ett träds storända, högstammigt träd. =karte, *f.* Kort af de öfverblifna, efter gifning. =klafter, *m.* En famn kastved. =lehen, *n.* Stamgods, stamlän. =linie, *f.* 4. =regiſter, *n.* 3. Ättelängd. =lohde, *f.* Telning, som skjuter ut från stammen. =mutter, *f.* Stammoder. =nadel, *f.* (*Skomak.*) Stämnål, kantig mot spetsen. =ochſe, *m.* Stalloxe, gödoxe. =raupe, *f.* Mask, larf, skräpuk. =reisſchlag, *f.* En telnings utslående från en stam. =ſprache, *f.* Stamspråk, grundspråk. =ſylbe, *f.* Stam- eller grundstafvelse. =tafel, *f.* Stamtafla, ättetafla. =träger, *m.* En, som i hela slägtens namn mottager ett län. =vater, *m.* 3. Stamfader. =vermächtniß, *n.* 1. Fideikommiss. =vettern, *pl.* Slägtingar af samma.

pa, M. (port. u. a. Sammetk. exapal, Sammetart, s. d. Stoffen, Sammet, Atlas, Atlasband, Atlasstoff.

Silla, Provinz, s. Kiangsu.

Sillaginiden, s. v. w. Meerbarben, Barbenfische.

Sillago, L. Ritterfisch.

Sillaginoidei, L. Ritterfische.

Sillaginoidei, L. Ritterfische.

Sillaginoidei, L. Ritterfische

Ständpunkt; synpunkt. =recht, *n.* 1. Krigsrätt. =rede, *f.* 4. Åminnelsetal, liktal. =riß, *m.* Teckning eller ritning af en byggnad sådan som hon visar sig utanpå. =thier, *n.* (*Jäg.*) Djur, som håller sig på visst ställe. =vogel, *m.* Fågel, som ständigt uppehåller sig på någon viss ort. =zeichnung, *f.* En figurs afritning efter dess yttersta hufvudlinier.

Standarte, *f.* 4. Standar.

Standartenjunker, *m.* 3. Standarjunkare.

Ständchen, *n.* 3. Serenad, aftonmusik.

Ständer, *m.* Påle, stolpe, stötta, stöd; uppståndare; bytta.

Ständeserhöhung, *f.* Upphöjelse till högre stånd eller embete.

Standesherr, *m.* 4. Höfdinge; Baron. =gebühr, *f.* Pligt, som åligger ett visst stånd. Nach S., efter en persons rang, stånd eller värdighet. =gleichheit, *f.* Likhet i stånd. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Enlig ens stånd och värdighet. =person, *f.* 4. Ståndsperson.

Ständig, *adj.* o. *adv.* Ständig, bestämd viss.

Ständisch, *adj.* Ständernas . . .

Stange, *f.* 4. Stång, stake, stör; stång, ledstång, bom, balk, tvärträ; spröte, käpp, ris. Junge S. an den Bäumen, unga uppskjutna telningar på trän. Die S. an den Hirschgeweihen, stängerna på hjorthorn, på hvilka grenarne utskjuta. Bei der S. bleiben, halten, ej vika ifrån, blifva beständig. Einem die S. halten, beskydda; försvara någon. Einem S. halten, vara någon vuxen.

Stängel, *m.* 3. Stjelk; skaft; strå; stock. =bohne, *f.* 4. Störad böna. =erbsen, *pl.* Risade ärtor.

Stängeln, *v. a.* Risa, störa (växter &c.). — *V. n.* h. Skjuta upp i stjelkar.

Stängelig, *adj.* Stängelformig.

Stangenbett, *m.* Stångsäng. =bürste, *f.* 4. Damborste, viska. =eisen, *n.* 3. Stångjern. =gebiß, *n.* 1. Stångbetsel. =gerüst, *n.* Ställning af stänger eller storar, stångverk under en ställning; ställning, hvarpå en roffågel är fästad. =gewehr, *n.* Vapen med skaft, såsom spjut, pik, lans m. m. =gold, *n.* 1. =silber, Guld ell. silfverstång eller tacka. =holz, *n.* Ung skog, som kommit till någon växt och styrka. =kugel, *f.* 4. Stångkula. =kunst, *f.* 1. Stånggång, konstgång. =leinwand, *f.* 1. Dräll. =leiter, *f.* 4. Kranstege. =pferd, *n.* 1. Stånghäst. =recht, *n.* Auctionsrätt. =tabak; *m.* Rulltobak. =zaum, *m.* 1. Stångbetsel. =zirkel, *m.* 3. Stångcirkel.

Stank, *m.* Stank, ond lukt. S. für Dank haben, få skam till tack.

Stänker, *m.* 3. Svinaktig menniska; gräl-makare.

Stänkerei, *f.* 4. Stank; träta, kif, gräl.

Stänkern, *v. n.* h. Stinka, gifva ifrån sig en elak lukt; stöfva, snoka, snoka efter; träta, kifva, gräla.

Stanze, *f.* Vers, bestående af ett visst antal rader, som utgöra full mening; urhålkad messings- eller stålplåt, hvari den figuren, som ett arbete skall få, är ingräfven.

Stapel, *m.* 3. Hög, stack, hop, uppstapplad hög; stapel eller nederlagsplats; stapel; vedstapel; skeppshvarf. Ein S. Holz, vedkast. In S. setzen, sätta i högar. Ein Schiff auf den S. setzen, bygga ell. börja att bygga ett skepp. Vom S. lassen, låta ett skepp löpa af stapeln. =bar, *adj.* o. *adv.* Underkastad stapelrätt. =gerechtigkeit, *f.* 4. Stapelrättighet. =gut, *n.* Stapelgods eller vara, som, förd genom en stad, der först måste utbjudas till salu. =platz, *m.* 1. =stadt, *f.* 1. Handelsplats, som har stapelrättighet, stapelstad.

Stapeln, *v. a.* Uppstapla, lägga i hög ell.

Wier, in der Mark, Kr. Ruppin, Landtag Lindow, Amt Gransee, Pfarrdorf mit 1 Schäferei, 1 Ziegelei, 1 Windmühle, 1 Wasserm. und 1 Schäferei, 1 Windmühle, 1 Wasserm. und 1 Schäferei, 1 Windmühle, 1 Wasserm. und 1 Schäfer

Stationshaus, *n.* 2. Gästgifvaregård.
Statiſt, *m.* 4. En, som är väl hemma uti statsvettenskapen.
Statiſtik, *f.* Statsvettenskap, statskunskap.
Statiſtiſch, *adj.* o. *adv.* Hörande till statsvettenskapen, statistisk.
Stäts, se Stets.
Stativ, *n.* 1. Ställning.
Statt, *f.* 4. Ställe, rum. S. meiner ꝛc. i stället för mig &c. S. haben, finden, ega rum, beviljas. Von Statten gehen, lyckas, slå väl ut; halva framgång, lycka, gå väl i hand. Zu Statten kommen, komma till pass, i rättan tid; gynna, vara bevägen, befordrå. Keine bleibende S. haben, ej hafva någon varaktig stad. An Kindes S. aufnehmen, upptaga såsom eget barn.
Statt, *prep.* med *Genit.* I stället för. Se Anſtatt. =haft, *adj.* o. *adv.* Antaglig, emottaglig; befogad; laglikmätig. =halter, *m.* 3. Vikarie; ståthållare. =halterſchaft, *f.* 4. Ståthållerskap; ståthållare-embete.
Stätte, *f.* 4. (ä långt) Ställe, rum, plats, ort. =geld, *n.* 2. Ståndpenningar.
Stattlich, *adj.* o. *adv.* Ståtlig, herrlig, präktig; vigtig, betydande, ansenlig.
Statue, *f.* 4. Stod, ärestod, bildstod; orörlig, känslolös menniska, beläte.
Statuiren, *v. a.* Stadga, fastställa; lida; tåla, tillåta. Ein Beiſpiel an einem ſ., statuera ett exempel på en; straffa någon andra till varnagel.
Statur, *f.* 4. Statur, kroppsställning, växt.
Statut, *n.* 6. Statut, stadga, lag ell. regel.
Statutenrecht, *n.* Rättighet att göra sig stadgar eller åtnjuta fastställda lagar.
Staub, *m.* 1. (b som p) Stoft, damb; mull. Etwas zu S. machen, göra något till pulver. Einen aus dem S. hervorziehen, uppdraga någon ur stoftet. Sich im S. krümmen, krypa, förodmjuka sig. Vor jemand, för någon. Sich aus dem Staube machen, fly undan, laga sig bort. S. in die Augen werfen, bedraga, narra. In den S. treten, (Jemanden), trampa i stoftet under fötterna, undertrycka (någon). =behältniß, *n.* 1. =beutel, *m.* 3. (*Bot.*) Knapp, en ståndares öfversta del, *Anthera.* =beſen, *m.* Damqvast. =brand, *m.* Stoftlik brand i hvete. =erde, *f.* 4. Svartmylla. =fäden, *m. pl.* (*Bot.*) Ståndare. =feder, *f.* Dun, fjun. =flügelig, *adj.* o. *adv.* Hörande till insektklassen fjällvingar, *Lepidoptera.* =haar, *n.* Mjölkhår, skäggfjun, Inugg. =käfer, *m. Scarabæus farinosus.* =kein, *n.* Solgrand; atom, finaste stoft. =mehl, *n.* 1. Mjöldamb; frömjöl. =perle, *f.* Perlfrö, liten perla. =regen, *m.* 3. Duggregn. =röhre, *f.* (*Bot.*) Stift, *Stylus.* =ſchwamm, *m.* (*Bot.*) Bovist, käringfis, *Lycoperdon Bovista.* =ſieb, *m.* Fin sikt, damsäll. =träger, *m.* (*Bot.*) Sträng, *Filamentum.* =wirbel, *m.* Hvirfvel af stoft eller dam. =wolke, *f.* Moln af stoft eller dam.
Stäubchen, *n.* 3. Doft, grand.
Stauben, *v. n.* h. Gifva dam ifrån sig.
Stäuben, *v. a.* Damma; damma af, damma, stofta; pudra, damma ned.
Stäuber, *m.* 3. (ett slags hundar) Stöfvare.
Stäubern, *v. n.* h. Vädra, jaga upp, snoka omkring.
Stauche, *f.* 4. Bundt, knippa.
Stauchen, *v. a.* Stöta, stampa; skaka, rista häftigt.
Staude, *f.* 4. Buske, buskväxt; stånd, hufvud (på kål &c.).
Staudengewächs, *n.* Buskväxt, buske. =holz, *n.* Buskaktigt träd, smäskog. =korn, *n.* Korn eller råg, som framskjutit flere stånd från en rot. =ſalat, *m.* 1. Hufvudſallat.
Stauen, *v. a.* Dämma upp. Sich ſ.; sätta ſsig fast, ej hafva aflopp.

Steinen, a. d. Aare (Schweiz), Bez. Schwyz, Kt. Schwyz, 1000 E., Baumwollspinnerei, Weberei, Färberei, Bleicherei, Stickerei, Bandweberei.

Steinen, s. Steinmetzzeichen, a. Kalk.

Steiner, Jakob, Mathematiker, s. Kalk.

Steiner, s. Kreide, Steinsalze, per Chlorsalze, Steinsalz.

Steiner, Jakob, Mathematiker, s. Kalk.

Steinerne Rose, s. Rosenstein.

Steinfeld, Bez.-Amt Aschersleben, Kr. Oschersleben, Preußen, Sachsen, 1000 E., Zuckerfabrik

sta penningar på. Ich will diers nur ſ., jag vill ej dölja det för dig.

Steckenknecht, *m.* 1. Profoss. **=pferd**, *n.* 1. Mål, kastboll, favoritämne; ridkäpp. **=reiter**, *m.* 3. Käppryttare. **=zaun**, *m.* 1. Stängsel, gärdsgård af stakar.

Steg, *m.* 1. Planka, bräde; gångstig; gångväg, spång. (*Bokt.*) Steg. Stall (under strängar).

Stegreif, *m.* 1. Stegbögel. Aus dem S., strax, oförberedd, ex tempore. Ein aus dem S. gemachtes Gedicht ꝛc., ett poem &c., som är gjordt utan förberedelse.

Stehen, *v. n. irr.* h. o. ſ., *Imp.* ich ſtand; *conj.* ich ſtände; *imper.* ſteh! *part.* geſtanden. Stä. Einem ſ., stå någon till svars. Bei etwas ſ., uppehålla sig vid något, stanna vid något. Schildwacht, Gevatter ſ., stå skyltvakt, fadder. Seinem Mann ſ., vara sin man, motståndare, vuxen. Alles ſtehen und liegen laſſen, lemna allt i sticket. Es ſteht bei ihm, det kommer an på, beror af honom. Es ſteht beim Alten, det står nu som förr. Der Wind ſteht auf die Fenſter, vädret ligger på fönsterna. Nach etwas ſ., eftersträfva något. Fein ſ., vara anständigt, se väl ut. Die Koſten ſ., betala omkostnaden. Dahin, im weiten Felde ſ., vara mycket ovisst. Hoch am Brete ſ., vara af mycken betydenhet, galla mycket. Für etwas ſ., svara eller ansvara för en ting. Wie ſteht's (mit ... um ...)? huru står det till (med ...)? S. bleiben, bli stående, stadna.

Stehend, *adj.* o. *adv.* Stående; stillastående, orörlig. Stehenden Fußes, straxt, på stunden.

Stehlen, *v. a. irr.* Stjäla, hemligen bortstaga.

Stehlen, *n.* 3. Stjälande.

Stehler, *m.* 3. Tjuf. Der Hehler iſt nicht beſſer als der S., den, som gömmer tjufgods är ej bättre än den som stjäl.

Stehnen, *v. n.* Stöna, sucka, pusta.

Steif, *adj.* o. *adv.* Styf; fast, stark, styf; fast, stadig, orörlig; stark, styf; oskicklig, tafatt, bakvänd (om hästar) styfbent, stelbent, styf, i lederna. S. werden, bli styf, stelna; styfna. S. anſehen, se med stirrande ögon eller stint på. S. und feſt behaupten (auf), hålla, förblifva fast vid. S. und feſt beſchließen, fatta ett orygglig beslut. — S. in ſeinem Weſen ſeyn, hafva något tvunget i sitt sätt att vara. S. und feſt glauben, tro fullt och fast.

Steife, *f.* 4. Styfhet, stelhet, rakhet, (om hästar &c.) styfhet i lederna. (*Hattm.*) Styfning; stärkelse; styrka, stadga, stöd, stötta, stolpe. **=leinwand**, *f.* 1. Styfkanfass. **=mehl**, *n.* Stärkelse. **=niß**, *f.* 1. (*Med.*) Krampsjuka.

Steifen, *v. a.* Göra styf, stel, rak, spänna styf; stärka (kläder), styrka, stadga, göra varaktig; stödja med stöttor.

Steifheit, se Steife.

Steifling, *m.* Stel menniska, pedant.

Steig, *m.* 1. Stig, gångstig. **=bohne**, *f.* Turkisk böna. **=bygel**, *m.* 3. Stigbygel. (*Anat.*) Stegbögeln i örat, *stapes.* **=bügelriemen**, *m.* 3. Stigbygelrem, rem att fästa stigbyglarne vid sadeln. **=leiter**, *m.* Löstrappa. **=riemen**, *m.* 3. Stigbygelrem, stigläder.

Steige, *f.* Trappa. **=rad**, *n.* (*Urmak.*) Stighjul.

Steigen, *v. n. irr.* ſ. Ich ſteige, du ſteigeſt (ſteigſt), er ſteiget (ſteigt), *imp.* ich ſtieg, *conj.* ich ſtiege, *imper.* ſteige, ſteig, *part.* geſtiegen. Klifva; stiga; höja eller upphöja sig, gå upp, uppstiga, svinga sig upp; uppkomma, tilltaga; stiga i pris. Das Waſſer ſteigt, vattnet stiger. Die

Die Treppen ſ., gå uppföre trapporna. Die Lerche ſteigt, lärkan svingar sig upp i luften. Mit ſteigender Kraft, mit ſteigendem Ausdrucke (*Musik.*) crescendo.

Steigen, *n.* 3. Stigande, stigning.

Steigern, *v. a.* Göra dyrare, stegra.

Steigerung, *f.* 4. Stegring.

Steil, *adj.* Brant, tvärbrant.

Steile, *f.* Brant, sluttning; branthet.

Steilheit, *f.* 4. Branthet.

Steilrecht, *adj.* Vinkelrät.

Stein, *m.* 1. Sten; bricka (i dam- eller brädspel); sten (i frukt); i menniskors och djurs kroppar, såsom njursten, blåsesten; vigt, på särskilda orter i Tyskland af olika storlek; från 8 till 34 och vanligast 20 à 22 skålpund. S. des Anſtoßes, stötesten. Einem Steine in den Weg legen, lägga svåra hinder i vägen för någon. Einen guten S. im Brette haben, hafva ett godt ryggstöd, en stor gynnare. Zwei harte Steine mahlen nicht gut zuſammen, hårdt emot hårdt gör sällan godt. Mit einem Stein zwei Würfe thun, slå två flugor med en smäll. Einen S. im Beſen haben, hafva ett hårdt och känslolöst hjerta. Das möchte einen S. erbarmen, (*Fig.*) det kunde röra det hårdaste hjerta. =adler, se Goldadler. =alt, *adj.* o. *adv.* Mycket gammal, utlefvad. =amſel, se Goldamſel. =beißer, =picker, *m.* 3. (fisk) Tånglake, *Cobitis tænia*; (fågel) stenknäck, *Loxia coccothraustes*. =beſchwerung, *f.* Stenpassion. =bock, *m.* 1. Stenbock; (*Astron.*) Stenbock. =bohrer, *m.* 3. Stenborr; stenborare, *Pholas Dactylus*, äfven *Terebella*. =brauſethon, *m.* 1. Stenvisa. =brech, *m.* 1. (*Bot.*) Stenbräcka, *Saxifraga*. =brecher, *m.* 3. Stenbrytare. =bruch, *m.* 1. =grube, *f.* 4. Stenbrott. =butte, *f.* 4. Butta. *Pleuronectes maximus*. =eiche, *f.* 4. (*Bot.*) Jernek, *Quercus Ilex*; vanlig ek, *Quercus Robur*. =fels, *m.* 4. Stenklippa, bälleberg. =flachs, *m.* 1. Berglin, amiant. =flechte, *f.* 4. Färgmossa. (*Bot.*) *Lichen saxatilis*. =flöße, *f.* 4. Stenflo. =fuchs, *m.* 1. Fjällracka, *Canis Lagopus*. =gall, *m.* 1. Kyrkofalk (fågel), *Falco tinnunculus*. =galle, *f.* (*Berg.*) Hård oduglig stenart bland malm; Stengalla (en häst-sjukdom). =grundel, *m.* 3. Tånglake, *Cobitis tænia*. =gut, *n.* 2. Stenkärl, sandstensarbete ell. kärl. =hauer, *m.* 3. =metz, *m.* 4. Stenhuggare. =haufe, *m.* 5. Stenhög. Darein verwandeln, förstöra i grund. =häufung, *f.* 4. Stengyttring. =hirſe, se =ſame. =katze, *f.* Ett slags vildkatt, *Felis manul*. =kauz, *m.* 1. Ett slags små ugglor; *Strix aluta* L. =klee, *m.* (*Bot.*) Melotengräs, *Trifolium melilotus officinalis*. Käringtänder, *Lotus corniculatus*. v. Linnés höfrö, *Medicago falcata*. =klippe, *f.* 4. Klippa eller skär i ett farvatten; blindskär. =kohle, *f.* 4. Stenkol. =kohlenbergwerk, *n.* 1. Stenkolsgrufva. =marder, *m.* 3. Bergmård, *Mustela Foina*. =meißel, *m.* 3. Mejsel, Stenhuggarejern. =metz, se =hauer. =nuß, *f.* 1. Kantig nöt. =obſt, *n.* 1. Stenfrukt. =öl, *n.* 1. Bergolja. =pfeffer, se Pimpinelle. =pflanze, *f.* 4. Korall. =pflaſter, *n.* 3. Stengata; golfläggning med sten. =picker, *m.* 3. Hornsimpa, bottenmus. =pilz, *m.* 1. Ett slags jordsvamp, *Boletus luteus*. =platte, *f.* 4. Stenskifva; stenhäll; golfsten; qvadersten; ärilsten. =reich, *adj.* o. *adv.* Stenrik, ganska rik. =reich, *n.* 1. Stenriket. =ritze, *f.* 4. Bergskrefva. =ſalz, *n.* 1. Bergsalt. =ſame, *m.* 5. (*Bot.*) Stenfrö. *Lithospermum*. =ſchmätzer, *m.* Namn på flere fåglar af slägtet *Motacilla*. =ſchmerzen, *pl.* Stenpassion. =ſchnalle, *f.* 4. Stenspänne. =ſchneiden, *n.* 3. Stenslip-

ning; stenskärning eller -operation. =ſchneider, *m.* 3. Gravör i sten; operatör för stenpassion. =ſchnitt, *m.* 1. Skärning för sten. =ſchrift, *f.* 4. Inskrift i sten, stenstyl. =ſetzer, *m.* 3. Stenläggare, gatläggare. =weg, *m.* 1. Stenlagd väg. =werk, *n.* 1. Musslor, snäckor, kiselstenar o. d. =wurf, *m.* 1. Stenkast, stenkastning. =wurzel, *f.* 4. (*Bot.*) Stensöta, *Polypodium vulgare*. =wüchſe, *pl.* Stengyttringar.

Steinen, *adj.* Af sten, sten ..., stenhård.

Steinicht, Steinig, *adj.* Stenig, grusig, förstenande.

Steinigen, *v. a.* Stena.

Steinigung, *f.* Stening.

Steiß, *m.* 1. Rumpa, stuss, bakände; gump (på fåglar).

Stelle, *f.* 4. Ställe, plats, ort; syssla, tjenst, embete; ställe (som anföres ur en bok &c.). Auf der S., strax. An Ort und S. kommen, komma dit man har ärnat sig, komma fram. Vaters S. vertreten, vara i faderns ställe.

Stellen, *v. a.* Ställa, sätta; ställa eller sätta i rad, i ordning, på sitt rätta ställe; inställa. Etwas auf, an etwas ſ., ställa något på eller vid något. Das Geſchütz ſ., skottställa, rigta kanoner. Das Bier ſ., bringa dricka till jäsning. Schlingen, Netze ſ., utställa snaror, nät. Eine Schrift, einen Brief ꝛc. ſ., sätta upp en skrift, ett bref &c. Etwas auf Rechnung ſ., uppföra i räkning. Sich ſ., intaga sitt ställe; ställa sig, uppställa sig, ställa sig i rad eller ordning; infinna sig på eller begifva sig till ett ställe; inställa sig (för domstolen); låtsa, göra min af. Dahin geſtellt ſeyn laſſen, lemna derhän. Einem nach dem Leben ſ., trakta efter någons lif. Sie können ſich nicht mit einander ſ., De kunna ej förlikas.

Stellenweiſe, *adv.* På vissa ställen.

Stellmacher, se Wagner.

Stellung, *f.* 4. Ställning, läge, belägenhet; i ordning ställande, uppställning, tillställning, ordning; ställning, kroppsställning.

Stellvertreter, *m.* 3. Fullmäktig, ens rätts innehafvare; substitut, vikarie; surrogat.

Stelze, *f.* 4. Stylta, träben. =fuß, *m.* 1. =bein, *n.* 1. Träben; en, som går på träben.

Stelzlaufer, *m* 3. (fågel) Vadare.

Stemmen, Stempel, se Stämmen, Stämpel.

Stendel, *m.* =wurz, *f.* 4. Ständört, käringkäl, örtslägtet *Orchis*.

Stengel, se Stängel.

Steppe, *f.* 4. Ljunghed, se Heide.

Steppen, *v. a.* Sticka på begge sidor, sticka täcken o. d.; stoppa.

Stepperei, *f.* 4. Sticksöm, stickning, efterstygn.

Steppnath, *f.* 1. =ſtich, *m.* 1. Efterstygn; stoppsöm, =ſeide, *f.* 4. Sticksilke. =zeug, *m.* Sticktyg.

Sterbdrüſe, *f.* 4. Pestböld, karbunkel.

Sterbebett, *n* 1. Dödssäng, sotsäng. =blick, *m.* En döendes blick. =fall, *m.* 1. Dödsfall; rättighet att ärfva en del af en lifegens qvarlåtenskap. =flecken, *m.* Likfläck. =gebet, *n.* En döendes bön; bön för en döende. =geld, *n.* Begrafningshjelp ur en pensionskassa. =geſang, *m.* =lied, *n.* Döds- eller begrafningspsalm. =hemd, *n.* 1, 6 o. 2. Dödsskjorta. =jahr, *n.* 1. Dödsår. =lehen, *f.* Län, vid hvars emottagande efter förre innehafvarens död en viss penningeafgift måste erläggas af emottagaren. =liſte, *f.* 4. Förteckning på döda. =ſchöne, *f.* Skönhet, som förgår eller förlorar sig sist hos en döende. =zeit, *f.* Dödstid.

Sterben, *v. n. irr.* ſ. Ich ſterbe, du ſtirbſt, er ſtirbt; *imp.* ich ſtarb; *conj.* ich ſtürbe;

imper. ſtirb; *part.* geſtorben. Dö, aflida; halfva slut, upphöra. An einer Krankheit ſ., dö af en sjukdom. Vor Hunger, Hungers ſ., dö af hunger. Natürlichen Todes ſ., blifva sotdod. Im Sterben liegen, dragas med döden. Zum ſ. verliebt ſeyn, vara dödligen kär. Über etwas ſ., dö under det man förehafver något. Auf etwas ſ., bekräfta något med sin död.

Sterben, *n.* Död, afsomnande; dödlighet, ſmortalitet.

Sterbensgedanken, *pl.* Dödstankar. =krank, *adj.* o. *adv.* Dödligt sjuk.

Sterblich, *adj.* Dödlig.

Sterblichkeit, *f.* 4. Dödlighet, mortalitet.

Sterbling, *m.* Dödlig menniska; sjelfdödt djur.

Sterling, *m.* Engelskt räknemynt, om 4 R:dr 11 sk. 4 r:st. silfver.

Stern, *m.* 1. Stjerna; stjern, bläs; sjöstjerna; stjernkrans; stjernört; stjerna (Orden); öde, lycka eller olycka. Wer Glück noch S. haben, vara fodd under en olycklig planet, vara olycklig. Unter einem glücklichen S. geboren ſeyn, vara född i en lycklig stund. Der S. im Auge, ögonsten. Potz S., lustigt! väl! nä! (af förundran på allvar eller begabberi.) =anis, *m.* (*Bot.*) Stjernanis. =asbeſt, *m.* 1. Stenslag. =band, *n.* 2. (*Anat.*) Stora ögonringen. =bild, *n.* 2. Konstellation, stjernbild. =blume, *f.* 4. (*Bot.*) Stjernört, *Aster*, *Stellaria*, *Trientalis Europæa* m. fl. =deuter, *m.* 3. Astrolog, stjerntydare. =deutung, *f.* 4. Astrologi, stjerntyderi. =dienſt, *m.* Stjerndyrkan. =feuer, *n.* (*Pyrv.*) Konsteld, som kastar stjernor. =gang, *m.* Stjernornas gång; stjernformig gång i en trädgärd. =gebäude, *n.* Stjernbyggnad, stjernorna betraktade såsom något helt; solsystem. =hell, *adj.* Stjernklar. =himmel, *m.* Stjernhimmel. =jahr, *n.* (*Astron.*) Sideriskt år, solens omloppstid ifrån en conjunktion med en fixstjerna, till en annan med samma stjerna, hällande 365 dagar, 6 timmar, 9 minuter. =kunde, *f.* 4. Astronomi. =kundige, *m.* 4. =ſeher, *m.* 3. Astronom. =kunſt, *f.* Astronomi, astrologi. =lauf, *m.* Stjernornas lopp. =maaß, *n.* Astrolab. =mooß, *n.* (*Bot.*) Stjernmossa, *Mnium*. =pol, =saal, se =himmel. =putze, =ſchnuze, =ſchnuppe, *f.* 4. =ſchuß, *m.* 1. =fall, *m.* 1. Stjernfall. =ſchanze, *f.* (*Fort.*) Skans i form af en 4- eller 6-uddig stjerna. =ſchnuppe, *f.* Stjernfall. (*Bot.*) Skyfall, *Tremella nostoc.* =ſeher, se =kundige. =ſtein, *m.* 1. (*Mineral.*) Astroit, stjernsten. =voll, *adj.* o. *adv.* Full med stjernor; † blixtfull. =warte, *f.* 4. Observatorium. =wiſſenſchaft, *f.* 4. Astronomi. =zeichen, *n.* (*Astrol.*) Himlakroppars aspect; stjernformigt tecken i skrift, *Asteriscus* (*). ſbok).

Sternchen, *n.* 3. Stjerna till tecken i en

Sterz, *m.* 6. Sterze, *f.* 4. Stjert; plogstjert; gump (på fåglar), vändstock på väderqvarn.

Stet, Stetig, se Stät, Stätig.

Stets, *adv.* Alltid, beständig; städse.

Steuer, *n.* 3. Styre, roder; vagustistel. =baum, *n.* Roderkult. =bord, *m.* 1. Styrbord. =feder, *f.* Stjertfjäder på fåglar, tjenande till styre. =mann, *m.* 2. Styrman. =ruder, *n.* 3. Roder, styre.

Steuer, *f.* 4. Koppskatt, mantalsskatt; utlaga, afgift, pålaga, skatt, utskyld; afgifter för dricksvaror. Außerordentliche Steuern, bevillningar. Steuern auflegen, skattlägga. =amt, *n.* 2. Uppbördsembete, -commitée. =anlage, *f.* 4. =anſchlag, *m.* 1. Skattläggning. =bar, =pflichtig, *adj.*

Skattskyldig, som kan beläggas med skatt eller afgift. =beamter, *m.* bojes som *adj.* Uppbördsman, uppbördskommissarie. =betheiligung, *f.* Fördelning af skatter. =betrug, *m.* Skattförsnillning. =buch, *n.* 2. =regiſter, *n.* 3. Mantalslängd, uppbördsbok. =caſſe, *f.* 4. Uppbördskassa. =einnehmer, *m.* 3. Uppbördsman. =frei, *adj.* Skattfri, frälse. =kammer, *f.* 4. Räntkammare eller uppbördskammare. =pflichtig, se =bar. =regiſter, se =buch. =ſchein, *m.* 1. Qvitto, på erlagd skatt.

Steuern, *v. a.* o. *n.* h. Skatta, beskatta; styra (ett fartyg o. d.); styra, taga sin kosa emot... gegen; afstyra, förekomma, förebygga, hämma, styra, tygla, kufva. Viel ſ. müſſen, betala stor skatt. Das Gut ſteuert der Krone, godset betalar skatt till kronan. Zu etwas ſ., bidraga till något. Sich worauf ſ., stödja sig vid eller på något.

Steuern, *n.* 3. Steuerung, *f.* 4. Skattning; styrande; förekommande.

Stich, *m.* 1. Styng. (*Fäktk.*) Stöt; styng eller häll och styng; stickning, stickande värk; graveradt arbete, kopparstick; sömstickning; stickord; stick (i kortspel). (*Bergv.*) Öppning, som göres i smältugnen med genomstickning, så att metallen utrinner, utslagshäl (*Slagt*.) Stickställe på kreatur; grop i en dam, der fisk samlas då vattnet aftappas; byte. Alles im Stiche laſſen, lemna allt i sticket. Nicht S. halten, vända ryggen, ej uthärda; ej hålla att sy, rispa sig; ej hafva bestånd; ej vara tillräcklig. =balken, *m.* Vexelbjelke, bärare i takstolar. =blatt, *n.* 2. Stickblad, skjul; stöd, hjelp; ämne, skott-tafla, mål för skämt eller ovett. =frei, *adj.* o. *adv.* Fri för stick. =handel, se Tauſchhandel. =herd, *m.* (*Bergv.*) Stickhärd, härd nedanför masugnen, hvari smält metall rinner. =ſäge, *f.* Sticksåg. =wort, *n.* Stickord. =wurz, *f.* Hästfibler, *Arnica montana*.

Stichel, *m.* Grafstickel, syl, jernspets, pigg; pik. =beere, se Stachelbeere.

Stichelei, *f.* 4. Stickord, speglosa.

Sticheln, *v. a.* o. *n.* h. Gifva stickord, gifva gläpord, sticka, pika.

Stichelrede, *f.* 4. =worte, *pl.* Se Stichelei.

Sticher †, *m.* Dolk, stilet.

Stichling, *m.* 1. (fisk) Spigg, *Gasterosteus aculeatus*.

Sticken, *v. a.* o. *n.* h. Brodera, sticka, utsy; qväfvas, storkna.

Sticker, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Broderare, -erska.

Stickerei, *f.* 4. Broderi, sticksöm; utsydt arbete.

Stickfluß, *m.* 1. Andtäppa, stickfluss. =garn, *n.* Trad, garn till brodering. =gold, *n.* Guldträd till brodering. =häkchen, *n.* Tambournål. =huſten, *m.* 3. Stickhosta. =luft, *f.* (*Phys.*) Qväfluft, qväfgas. =muſter, *n.* Symönster. =nadel, *f.* Brodernål. =rahmen, *m.* 3. Sybåge eller ram. =ſtoff, *m.* 1. Qväfve. =werk, *n.* 1. Broderi. =wind, *m.* Qväfvande vind t. ex. *Sirocco*. =wurz, *f.* 4. (*Bot.*) Hundrofva, *Brogonia*.

Stieben, *v. n. irr.* ſ. *Imp.* Ich ſtob; *conj.* ſtöbe; *imper.* ſtiebe; *part.* geſtoben. Dugga, guistra. (*Jäg.*) Hastigt flyga upp; hastigt skingras, kringspridas. *V. a.* Skrämma upp, skingra. Se Stäuben.

Stiefältern, *pl.* Styfföräldrar. =bruder, *m.* 3. Styfbroder. =eltern, se =ältern. =geſchwiſter, *n.* Styfsyskon, halfsyskon. =kind, *n.* 2. Styfbarn. =mutter, *f.* 3. Styfmoder, elak moder. Seinem Munde keine S. ſein, pläga sig väl. Die Natur war ihm eine S., naturen var karg emot honom. =mütterchen, *n.* 3. Styfmorsviol (*Viola tricolor*).

ler trefaldighetsblomma. =mütterlich, *adj.* o. *adv.* Som en omild styfmoder, fiendtlig, bitter. =ſchweſter, *f.* 4. Styfsyster. =ſohn, *m.* 1. Styfson. =tochter, *f.* 3. Styfdotter. =vater, *m.* 3. Styffader.

Stiefel, *m.* 3. o. 6. Stöfvel; pumphjerta; rör i vattenkonster, sprutor och luftpumpar, i hvilket pumpstången med kolfven går upp och ned, äfven hos oss kalladt stöfvel. Spaniſche S., tortur, då vadorna skrufvas ihop mellan 2 bräder; bönstör. =anzieher, =zieher, *m.* 3 Stöfvelkrok. =band, *n.* 2. Stöfvelstropp =bret, *n.* 2. Stöfvelblock. =etten, *pl.* Stöfletter. =holz, *n.* 2. Block, hvarpå stöflor slås ut. =kappe, =ſtülpe, *f.* 4. Stöfvelkrage. =knecht, *m.* 1. Stöfvelknekt. =macher, *m.* 3. Stöfvelmakare. =manſchette, *f.* 4. Stöfvelmanschett.

Stiefeln, *v. a.* Göra stöflor.

Stiege, *f.* 4. Trappa, trappsteg; tjog.

Stiglitz, *m.* 1. Steglits (fågel), *Fringilla carduelis.*

Stiel, *m.* 1. Handtag, grepe, skaft; stjelk. (*Bot.*) Bladskaft, *Petiolus*; blomskaft, *Pedunculus.* Mit Stumpf und S. ausrotten, utrota eller utöda helt och hållet. Einen S. zu einer Art ſuchen, söka förevändning.

Stielen, *v. a.* Förse med skaft.

Stier, *adj.* Stirrande. S. anſehen, se på med stirrande ögon.

Stier, *m.* 1. Tjur; vildoxe. (*Astron.*) Oxen i djurkretsen. =gefecht, *m.* 1. Tjurfäktning. =hirſch, *m.* 1. Hjorthanne.

Stieren, *v. n.* Stirra med ögonen.

Stift, *m.* 1. Nål i ändan af ett snöre; nitnagel; stift, blyertspenna, rödkritpenna, ritstift, ritkol; torn i spänne; stump af en sönderbruten tand.

Stift, *n.* 2. Stiftning, inrättning, stift; biskopsdöme eller -stift, kloster, domkapitel.

Stiften, *v. a.* Förse med stift; stifta, inrätta, instikta, anlägga; anordna, testamentera; frambringa, åstadkomma, vara orsaken till. Eine Kirche, ein Kloſter, eine Schule ſ., anlägga en kyrka, ett kloster, en skola. Ein neues Geſchlecht ſ., börja en ny slägt.

Stiften, *n.* 3. Stiftande; anordnande; testamenterande; frambringande.

Stifter, *m.* 3. =inn, *f.* Grundläggare, stiftare, -inna, upphofsman.

Stiftiſch, *adj.* o. *adv.* Som lyder under ett stift eller kloster.

Stiftsamt, *n.* 2. Domkapitel. =brief, *m.* Urkund, som tillhör ett stift och angår dess rättigheter, gods m. m. =dame, =frau, *f.* Adelig nunna i ett Katholskt kloster. =fräulein, *n.* 3. Stiftsfröken. =genoß, *m.* Medlem af ett stift. =herr, *m.* 4. Kanonikus, domherre. =hütte, *f.* 4. Tabernakel. =jungfer, *f.* Ofrälse nunna. =kirche, *f.* 4. Domkyrka, katedralkyrka. =pfründe, *f.* 4. Prebende, som hörer till ett stift. =propſt, *m.* 1. Domprost. =tag, *m.* Dag, då landtständerna i ett stift samlas.

Stiftung, *f.* 4. Stiftning, inrättning, instiktelse. =sbrief, *m.* 1. Stiftningsbref; instiktelsebref. =feſt, *n.* Åminnelsefest af någon stiftning.

Stil, se Styl.

Stilet, *n.* 1. Liten dolk, stilett.

Still, Stille, *adj.* o. *adv.* Tyst och stilla, stilla, lugn, tyst; fridsam, fredlig, rolig, tillfreds; tyst, tystlåten. S. ſchweigen, tiga stilla, vara tyst, tystna. S. halten, hålla, stå stilla, stadna, höra upp med något; hålla en sak tyst ell. hemlig. S. ſitzen bei einer Sache, ej blanda sig i en sak. Gott ſtill halten, lugn of-

verlemna sig åt Guds styrelse. Hier steht mein Verstand ſ., detta kan jag ej begripa. Ein ſ. Meer, lugnt haf. Das ſ. Meer, Stilla hafvet; Söderhafvet. Stille Woche, dymmelvecka. Stiller Freitag, långfredag. Im Stillen, i tysthet, hemligen, i smyg. S. Waſſer ſind tief, eller gründen tief, eller haben tiefe Gründe, (*Ordspr.*) I lugnaste vattnet gå största fiskarne. =ſchweigen, *n.* 3. Tystnad, stillatigande. =ſchweigend, *adj.* o. *adv.* Tyst, stillatigande. =ſtand, *m.* 1. Upphörande, afbrott, uppskof, inställande; stillestånd, vapenhvila. Einen S. machen, ſchließen, göra, sluta stillestånd. Den S. endigen, aufkündigen, uppsäga vapenhvilan.

Stille, *f.* 4. Lugn, stillhet, ro; stillatigande, tystnad; paus. In der S., i tysthet, hemligen, lönligen, i smyg.

Stillen, *v. a.* Stilla, så i anseende till rörelse, som ljud, sakta, tillfredsställa, blidka; släcka (törsten); gifva di, amma (ett barn); lindra (värk); stämma (blod); dämpa (uppror).

Stillen, *n.* 3. Stillning, *f.* 4. Stillande, saktande, tillfredsställande, blidkande; släckande; digifvande, ammande; lindrande; dämpande.

Stillung, se Stillen.

Stimmbar, *adj.* o. *adv.* Sammanstämmande. =berechtiget, *adj.* o. *adv.* Som äger rösträttighet. =fähig, *adj.* o. *adv.* Som kan rösta. =gabel, *f.* 4. Stämgaffel. =gebung, =engebung, *f.* Röstning, votering. =hammer, *m.* 3. Stämhammare. =nerve, *m.* (*Anat.*) *Nervus vagus.* =pfeife, *f.* Pipa, hvarefter orgor stämmas. =recht, *n.* 1. Rättighet att gifva sin röst; valrättighet. =ritze, *f.* 4. (*Anat.*) Lufthålet, öppning på luftröret, *Glottis.*

Stimme, *f.* 4. Röst, stämma; mälföre, läge; röst, volum, tanka, omdöme; parti, stämma. Einen an der S. kennen, känna igen någon på målet. Die S. verändern, verſtellen, skifta målet. Die S. des Donners, åskans dån. Die S. der Natur, des Gewiſſens, naturens, samvetets röst. Seine S. abgeben, afgifva sin röst. Sitz und S., säte och stämma. Die S. in der Orgel, stämma i orgverk.

Stimmholz, *n.* 2. Ljudpinne.

Stimmen, *v. a.* Stämma, sammanstämma; förmå; vinna någon till ... — *V. n.* h. Vara stämd, stämma, stämma öfverens; rösta, votera; gifva sin röst. Die Geige höher, niedriger ſ., stämma violen högre, lägre. Jemanden ſ., disponera en till något. Das ſtimmt nicht dazu, det passar, skickar sig icke dertill. über etwas ſ., rösta om något. Für einen, på någon. Mit einem ſ., öfverensstämma med någon. =mehrheit, *f.* 4. Rösternas pluralitet.

Stimmung, *f.* 4. Stämmande, sammanstämmande, sammanljudande, samljud; röstning, votering; sinnesställning ell. -stämning.

Stinkbaum, *m.* 1. (*Bot.*) Hägg, *Prunus Padus.* =blume, *f.* (*Bot.*) Surtopp, surkulla, *Anthemis cotula.* =fiſch, *m.* 1. Stensimpa. =fliege, *f.* 4. Perslända. =fuchs, *m.* =katze, *f.* =ratze, *f.* =thier, *n.* Hiller, *Mustela putorius*; stinkdjur, *Viverra putorius.* =hahn, *m.* Vipa. =harz, *n.* Dyftvelsträck. =käfer, *m.* (*Entomol.*) Praktbobba, *Buprestis*; torndyfvel, *Scarabæus stercorarius.* =loch, *n.* Lorthål. =ſtein, *m.* 1. Orsten. =ſtrauch, *m.* Svart vinbärsbuske, *Ribes nigrum.* =wurz, *f.* Qvesved, *Solanum Dulcamara.*

Stinken, *v. n. irr.* h. *Imp.* Ich ſtank eller ſtunk; *conj.* ich ſtanke; *imper.* ſtink eller ſtinke; *part.* geſtunken. Stinka, lukta illa. Nach Branntwein, Knoblauch ſ., lukta brän-

vin, hvitlök. Vor Faulheit ſ. (*Ordspr.*) om öfverdrifven lättja. Ein ſtinkende Lüge, oförskämd lögn. Seinen Namen ſtinkend machen, få elakt namn efter sig.

Stint, *m.* 1. Nors ell. slom, stensimpa.

Stipendiat, *m.* 4. Stipendiat, innehafvare af ett stipendium.

Stirn, *f.* 4. Panna. =band, *n.* 2. =binde, *f.* 4. Hufvudbindel; pannrem på hästar. =bein, *n.* Pannben. =haar, *n.* 1. Håret i pannan; lugg på hästar. Höhle, *f.* (*Anat.*) Pannhålan. =krauſe, *f.* 4. Tupé, lugg. =mauer, *m.* Sluttande mur, hufvudmur i en afdrifningsugn. =rad, *n.* Kugghjul. =riemen, *m.* 3. Pannrem på hästar. =ſchnalle, *f.* Näsknäpp. =wand, *f.* Framsida af en byggnad, fronton.

Stöber, se Stäußer. =wetter, *n.* 3. Yrväder.

Stöberig, t. ex. Wetter. Se =wetter.

Stöbern, *v. impers.* Snöga ell. regna smått eller fint. Se Stäubern.

Stöchasſkraut, Stocheskraut, *n.* Ett slags lavendel, *Lavendula Stoechas.*

Stocher, se Zahnſtocher.

Stochern, *v. a.* (Peta tänder); sticka, piska; uppröra. — *n.* 3. Petande; stickande, piskande; upprörande.

Stock, *m.* 1. Käpp, staf, stake, påk; piskskaft; block, kubb, trästubbe, stubbe; fattigbössa; stam, träd; stånd (en örts); våning; stock, black (för fångar); karfstock. Über S. und Steine, på obanade vägar. =adler, *m.* Vanliga svarta och bruna örnen, *Falco melanoaëtos* och *fulvus.* =band, *n.* 2. Käppband. =blind, ꝛc. *adj.* o. *adv.* Stockblind, stenblind &c. =dumm, *adj.* o. *adv.* Stockdum, ganska dum. =erbſe, Sprötärtor. (*Bot.*) *Pisum arvense.* =feder, =ſpule, *f.* 4. Fjäderrör, framdelen af en vinge. =fiedel, =geige, *f.* 4. Stockviol. =finſter, *adj.* o. *adv.* Kolmörk, ganska mörk. =fiſch, *m.* 1. Stockfisk, *Gadus.* =fleck, *m.* 6. o. 5. Fuktfläck, rötfläck. =fleckig, Stockig, *adj.* o. *adv.* Fläckig eller skämd af fukt. =flinte, *f.* 4. Afskuren bössipa, som hopskrufvas. =fremd, *adj.* Alldeles främmande. =geige, se =fiedel. =hamen, *m.* 3. Käxa. =haue, *f.* 4. Rotyxa. =haus, *n.* 2. Stockhus, fängelse. =holz, *n.* 2. Stubbved. =knopf, *m.* 1. Käppknapp. =laterne, *f.* 4. Lykta på en stång, lanterna. =meiſter, *m.* 3. Fångvaktare, vaktmästare. =meſſer, *m.* Trädgårdsknif. =narr, *m.* 4. Stor tok, stolle. =reich, *adj.* Stenrik. =ſcheere, *f.* (*Handw.*) Sax med en fast och en rörlig arm. =ſchlag, *m* 1. Käppslång, prygel. =ſchlange, *f.* Ett slags slungorm, *Boa scytale.* =ſchnupfen, *m.* 3. Förstoppning i näsan af snufva. =ſchraube, *f.* Skruf i skrufstäd. =ſpule, se =feder. =ſteif, *adj.* o. *adv.* Styf, som en stock. =ſtill, *adj.* o. *adv.* Stilla, tyst, som en mur. =wache, *f.* Fångvakt. =werk, *n.* 1. Våning. (*Bergw.*) Stor massa af malm. =zahn, *m.* Oxeltand. =zange, *f.* (*Låssmed.*) Fin tång.

Stocken, *v. a.* Störa, nedsätta pålar. (*Klädm.*) Upprulla kläden. — *V. n.* h. Stadna, upphöra, hålla upp.; blifva hård, stel, oböjlig, stockas. Weinreben ſ., stödja upp vinrankor. Das Blut ſ., blodet stockar sig. Die Uhr ſ., Klockan stär. Die Sache ſ., saken stadnar. In der Rede ſ., stappla i talet. Die Leinwand ſtockt, linnet tager röta. (i tal) Stappla, stamma; bortskämmas af väta; taga röta. — *v. r.* Stocka sig, lefra sig, stadna, ej vara i omlopp.

Stöcken, *v. a.* Störa bönor o. d.; sätta i stocken, i bojor och fängelse, prygla.

Stockig, se Stockſteckig.

Stöckiſch, *adj.* o. *adv.* Upstudsig, halsstarrig, envis, tresk.

Stockung, *f.* 4. Stadnande, stillastående,

stockning; upphörande, afbrott; stapplande.

Stofe, *f.* 4. Fotvärmare, fotpåse.

Stofen, *v. a.* Stufva.

Stoff, *m.* 1. Tyg; ämne, föremål.

Stoffen, *adj.* o. *adv.* Af tyg eller stofter.

Stöhnen, *v. n.* h. Stånka, pusta, sucka, qvida.

Stole, *f.* 4. Stola, remsa med kors på, som brukas af Katholska prester.

Stolgebühren, *pl.* Presträttigheter.

Stolle, *f.* 4. Stollen, *m.* 3. Spetsig kaka, ett slags smörbakelse.

Stollen, *m.* 3. Fot, stolpe (en sängs &c.); brodd (i hästsko); (i grufvor) dagort, stoll, horizontel gång.

Stolpern, *v. n.* s. Då stället anföres, o. h. då stället ej anföres; snafva, stappla; fela. Er ist über einen Stein gestolpert, han har snafvat på eller öfver en sten. Das Pferd hat gestolpert, hästen har snafvat. Über ein Wort s. stappla på ett ord.

Stolpern, *n.* 3. Snafvande.

Stolprian, *m.* 1. Bängel, dumhufvud.

Stolz, *m.* 1. Stolthet, stormodighet, högfärd.

Stolz, *adj.* o. *adv.* Högsinthet i god bem., känsla af eget värde; högsint, stolt, högdragen, dryg, stormodig, högfärdig, högmodig, hög, stor, präktig: medvetande af eget värde. Ein s. Haus, stort, präktigt hus. Ein s. Mädchen, skön, välväxt flicka. S. Kleider, präktiga kläder. S. worauf seyn, högfärdas, yfva sig öfver något. S. thun, uppföra sig högmodigt.

Stolzen, *v. n.* Framstå; hoppa, springa; yfvas, högfärdas, prunka, pråla.

Stolzieren, *v. n.* h. Högfärdas; prunka, yfva sig.

Stolzkraut, *n.* 2. (*Bot.*) Hummelbinda, *Cuscuta Europæa.*

Stöpel, se Stöpfel.

Stopfen, *v. a.* Tilltäppa, proppa, sprunda, korka; fylla, uppstoppa, stoppa; sy ell. skarfva ihop; stoppa (strumpor), laga. Kapaunen s., mata, göda kapuner. Den Stöpfel fest in eine Flasche stopfen, korka èn flaska. Den Mund s., fylla munnen. Einem den Mund s., tillstoppa munnen, tysta; hejda, hämma, stocka sig. Den Durchfall s., hämma diarrhée. Das Treibeis stopft sich an der Brücke, drifisen stockar sig vid bron.

Stopfen, *n.* 3. Tilltäppande; fyllning, uppstoppning, stoppning; ihopsyning ell. -skarfning; stoppning (strumpors); gödning (kalkoners).

Stopfer, *m.* 3. Stoppare, tobaksstoppare.

Stopffarbe, *f.* (*Mål.*) Färg, hvarmed skadade målningar uppmålas. =flocke, *f.* =haar, *n.* Hår till stoppning. =loppen, *m.* 3. Blöja. =muskel, *m.* (*Anat.*) Två muskler, som tillsluta hålet mellan höften och blygdbenet, *musculi obturatores.* =stück, *n.* (*Skepp.*) Med dref omlindad och med tjära smord brädlapp att tillstoppa läck. =werg, *n.* (*Skepp.*) Dref, =werk, *n.* Stoppning.

Stopfung, *f.* 4. Stoppning. Se f. ö. Stopfen.

Stoppel, *f.* 4. Stubb på en åker, blodspinne på fågelungar. =butter, *f.* Höstsmör. =feld, *n.* 2. Stubbgärde, stubbåker.

Stoppeln, *v. a.* Afskära eller upprycka stubb af åkrar; plocka ax vid bergningen, skörda efter andra; ihopflicka (ord, en bok).

Stoppinne, *f.* 4. Stubin.

Stoppler, *m.* 3. Som ihopflickar ell. bylar ihop ord eller en bok.

Stöpfel, *m.* 3. Propp, stopp, kork, tapp.

Stör, *m.* 1. Stör, (fisk), *Accipenser.* =rogen, *m.* Störrom. Gesalzener S. Kaviar.

Storax, *m.* 1. Storaxträdet; kåda deraf.

Storch, *m.* 1. Stork (en fågel), *Ardea ciconia.* =bein, *n.* Storkben. (*Fig.*) Långt

och smalt ben; smalbent menniska. =blume, *f.* 4. Hvitsippa, *Anemone nemorosa*. =ſchnabel, *m.* 3. Storknäbb; storknäf (en ört), *Geranium*; instrument att kopiera ritningar m. m., transportör; kran, (ett slags häftyg.)

Stören, *v. a.* Stora, oroa, hindra, bringa i ordning. — *V. n.* h. Gräfva i, genomgräfva, genomsöka, stöfva, snoka, snoka efter; fuska. An etwas, i något.

Störer, *m.* 3. Förstörare. ſnågot.

Storgen, *v. a.* o. *n* Fuska; i mjugg gora

Storger, *m.* Fuskare, qvacksalfvare.

Störrig, *adj.* o. *adv.* Egensinnig, envis, halsstarrig; stursk, tresk.

Störrigkeit, *f.* 4. Egensinnighet, envishet, halsstarrighet, treskhet, sturskhet.

Störung, *f.* 4 Oro, störande, oordning, oreda, bringande i oreda.

Stoß, *m.* 1. (o långt) Stöt; stöt, skakning; hög, hop. (*Bergv.*) Stöt i en grufva; skada. Windſtoß, väderilning. Einem einen S. beibringen, gifva någon en stöt. Der S. des Windes, vindstöt. Der S. des Eises, islossning. (*Fig.*) Den Geſetzen einen S. geben, öfverträda lagarna. Das gab ſeiner Geſundheit, ſeinem Wohlſtande einen S., det skadade hans helsa &c. =adler, *m.* 3. Roförn. =bank, *f.* 1. Fogbänk. =bock, *m.* Gammal stenbock; bock, som gerna stångas. (*Fam.*) Ostyrigt barn; murbräcka hos de gamle (*Lat. aries*). =degen, *m.* 3. En stor lång och smal värja, stickvärja. =falk, *m.* 4. Roffågel, roffalk. =feile, *f.* (*Låssm.*) Fil, hvarmed nyckelax filas. =gebet, *n.* 1. Bönesuck. =gewehr, *n.* Stötgevär, såsom spjut, värja, bajonett. =heerd, *m.* (*Bergv.*) Strosshärd. =holzen, *m.* 3. Klubba. =nath, *f.* 1 Hopsöm ing, skarf. =ſäge, *f* Stucksåg. (*Chirurg.*) Säg till armars o. bens afsägning. =ſcheibe, *f.* Tistelskifva for en vagn. =ſeufzer, *m.* 3. Bönesuck, själens upplyftning. =ſtange, *f.* 4. Jernstör. =vogel, *m.* 3. Roffågel. =wind, *m.* 1. Vindstöt.

Stößel, *m.* 3. Stöt, mortelstöt, stamp.

Stoßen, *v. a.* o. *n. irr.* h. o. ſ. Ich ſtoße, du ſtößeſt, er ſtößet eller ſtößt, *imp.* ich ſtieß; *conj* ſtieße; *imper.* ſtoße ell. ſtoß; *part.* geſtoßen. Stöta, drifva, skjuta till, stöta emot; knuffa, sknffa; slå, klappa, bulta; slå, drifva in; stöta, krossa, sonderstöta, stota smått; stöta i mortel. An etwas ſtoßen, stöta, löpa, räka på eller mot; gränsa, stöta till nagot. An einander ſ., vara nära intill, gränsa intill hvarandra. Auf einen ſ., träffa, räka på, räka för någon. Zu einem ſ., förena sig med någon. In das Horn ꝛc., bläsa i horn, valthorn, &c. Der Ochs ſtößt, Oxen stångas, är folkilsk. Der Habicht ſtößt, höken spänner, slär ned på. Vom Lande ſ., lägga ut ifrån landet. Vor den Kopf ſ., förolämpa. Aus dem Hauſe ſ., drifva ur huset.

Stößer, *m.* 3. Stötare; stötmachin; roffågel; storätare.

Stößig, *adj.* o. *adv.* Som gerna stångas.

Stotterer, *m.* 3. Stammare.

Stottern, *v. n.* h. Stamma, hacka.

Stottern, *n.* 3. Stammande.

Stoß, *m.* Stock, kubb; fodral; kärl, mått för vätvaror.

Strack, *adj.* o. *adv.* Rät, rak; snar, hastig.

Stracks, *adv.* Genast, straxt, på ögonblicket.

Strafamt, *n.* 2. Straffembete. =bar, *adj.* o. *adv.* Straffbar, brottslig, straffvärd. =barkeit, *f.* 4. Straffbarhet, brottslighet, straffvärd beskaffenhet. =buch, *n.* 2. Bok, hvaruti böterna upptecknas. =büchſe, *f.* 4. Bössa for boter. =fällig, *adj.* o. *adv.* Straffbar, straffvärd; värd boter; brotts-

lig. =gedicht, *n.* Satir. =gefälle, *pl.* Sakören. =geld, *n.* 2. Penningeböter; sakören. =gerechtigkeit, *f.* 4. Den straffande rättvisan. =gesetz, *n.* 1. Strafflag. =los, *adj.* o. *adv.* Strafflös, ostraffad. =predigt, *f.* 4. Predikan emot laster, straffpredikan; tilltal, bannor; skrapa. =ruthe, *f.* 4. Ris att aga barn med; landsplaga, plägoris. =schrift, *f.* Satir, smädeskrift. =wort, *n.* Strafford, bannor, skrapa.

Strafe, *f.* 4. Straff, straffande; näpst, aga, straff, tukt; plikt, böter, vite. S. leiden, undergå straff. S. geben, betala böter.

Strafen, *v. a.* Straffa; af-straffa; näpsa, aga, straffa, tukta; (um Geld) pliktfälla. Einen wegen eines Verſehens ſ., straffa någon för en förseelse. Er iſt für ſeine Unvorſichtigkeit zu hart geſtraft worden, han har for dyrt fått betala sin oförsigtighet.

Straff, *adj.* o. *adv.* Styf, hårdt spänd.

Straffheit, *f.* 4. Styfhet, hård spänning.

Sträflich, *adj.* o. *adv.* Straffbar, klanderlig, tadelbar; straffbar, straffvärd.

Sträflichkeit, *f.* 4. Straffbarhet &c.

Strahl, *m.* 6. † Pil; stråle; stråle i hästhof; radie i en cirkel; (*Bot.*) *hos umbellatväxter* de från en punkt utgående blomskaften i blomflocken; *bland Syngenesisterna* strålblomma; skymt. =geſchwür, *n.* 1. Sprit, svullnad midtuti hästhofven. =gyps, *m.* strålgips, trådig gips, *Gypsum striatum.*

Strahlen, *v. n.* h. Stråla, skina, kasta strålar; glänsa, blänka, lysa. =brechung, *f.* 4. (*Fys.*) Refraktion, ljusstrålars brytning. =kranz, =krone, *f.* 4. Gloria, strålkrans om helgons hufvud.

Strahlig, *adj.* o. *adv.* Strålig, strålkantig.

Strähne, *f.* 4. Härfva eller docka.

Stramm, se Straff.

Strampeln, *v. n.* h. Sprattla, sparka, slänga ell. kasta benen (som barn).

Strampfen, *v. n.* h. Stampa, röra tötterna jemt och samt.

Strampfen, *n.* 3. Stampande, stampning.

Strand, *m.* 1. (d som t) Strand, brädd. =bauer, *m.* =bewohner, *m.* Strandbo, kustbo. =bediente, *m.* Uppsyningsman öfver bernstensinsamlingen i Preussen. =erbſe, *f.* Strandört, *Pisum maritimum.* =gras, *n.* 2. Sandhafre, *Elymus arenarius.* =gut, *n.* Strandvrak, strandgods. =herr, *m.* Strandägare. =iſop, *m.* (*Bot.*) *Glaux maritima.* =jäger, *m.* Struntjägare, *Larus parasiticus.* =läufer, *m.* 3. Svartlasse, *Tringa.* =recht, *n.* Strandrätt, rättighet till en strand ell. strandadt gods. =träger, *m.* En, som bär ell. för skeppsladdningar till och från strand.

Stranden, *v. n.* ſ. Stranda, stöta ell. fastna på grund.

Stranden, *n.* 3. Strandning.

Strang, *m.* 1. Täg, rep, lina, streck; snöre; galgrep; dragrem; nafvelsträng. Zum Strange verurtheilt werden, blidömd att hängas. Wenn alle Stränge reißen, i nödfall, när ej något annat medel fins. Sie ziehen alle an einem S., de arbeta alle på samma sak, hälla ens. Seinen S. ziehen, göra sitt. Den ſtärkſten S. ziehen, göra det mesta, det hufvudsakligaste.

Strangulíren, *v. a.* Strypa.

Strapaze, *f.* 4. Möda, släp, tråk, tröttsamt arbete.

Strapaziren, *v. n.* h. Släpa, arbeta mycket. — *V. a.* Utmatta, uttrötta, utsläpa.

Straße, *f.* 4. (a långt) Väg; landsväg; gata; sund; stråt. Geh deiner eller deine S., gå din väg. Die S. meßen, (*Ordspr.*) om en drucken.

Straßenaufſeher, =bereiter, *m.* 3. Uppsyningsman öfver vägar och gator. =bau, *m.* 1.

gatu- ell. vägbyggnad. =bube, *m.* Gatpojke. =damm, *m.* Dam, hvarpå väg är anlagd; chaussée. =fahrer, *m.* 3. Skeppare, som seglar genom sundet vid Gibraltar. =gesindel, *n.* Gatstrykare, slödder. =köter, *m.* På gator eller vägar kringstrykande hund utan egare; dagdrifvare. =mord, *m.* 1. Mord på gata ell. landsvägen. =raub, *m.* 1. Strätröfveri. =räuber, *m.* 3. Strätröfvare. =schänder, *m.* 3. Strätröfvare. =stein, *m.* Gatsten. =thür, *f.* Dörr ut åt en gata. =zoll, *m.* Tull för rättigheten att begagna en väg.

Strafe, *f.* 4. Kladd, annotationsbok.

Sträuben, *v. a.* Uppresa, ställa upp, uppsätta, resa. Sich s., resa sig (som här o. d.); sträfva, kämpa, fäkta, streta med händer och fötter. Gegen etwas, wider jemand s.

Sträuben, *n.* 3. Uppresning, uppställning, resning; resning (härets o. d.) sträfvande; fäktande, stretande med händer och fötter.

Straubhahn, *m.* =henne, *f.* =huhn, *n.* 2. Trollhöna, *Phasianus crispus.* =rad, *n.* (*Vatten.*) Öfverfallshjul.

Straubig, *adj.* o. *adv.* Borstig, styfhårig, ruggig, taggig.

Strauch, *m.* 1. Buske, buskväxt, buskträd. Auf den S. schlagen, försöka. Bei Jemanden S., försöka med någon. =ahorn, *m.* (*Bot.*) Nafver, maslönn, *Acer campestris.* =bart, *m.* 1. Tjockt skägg. =birke, *f.* (*Bot.*) Ett slags dvärgbjörk, *Betula fruticosa.* =dieb, *m.* 1. Snapphane =herd, *m.* Fågelgiller, som är omgifvet af gröna buskar och qvistar. =mörder, *m.* 3. Lönnmördare, snapphane. =werk, *n.* 1. Snar, snäskog.

Strauchein, *v. n.* h. Snafva, stappla; förse sig, göra felsteg.

Strauchlein, *n.* 3. Liten buske, ell. buskväxt.

Strauchler, *m.* 3. Snafvare; som förser sig eller felar; syndare.

Strauß †, *m.* Buller; hård strid.

Strauß, *m.* 2. (*Bot.*) Blomsterqvast, *Corymbus*, blomvippa, *thyrsus*; tofs (på fåglar). =beere, *pl.* Mäbär, *Ribes alpinum.*

Strauß, *m.* 1. vogel, *m.* 3. Struts. =ente, *f.* Ett slags and, *Anas fuligula.* =feder, *f.* Strutsfjäder. (*Bot.*) En Amerikansk växt, *Iresine* (*Zool.*) Ett slags snäcka, Biskopsmössa, *Voluta mitra.* =federfarn, *m.* Ett slags ormbunke, *Osmunda Struthiopteris.* =gras, *n.* Grässlägtet *Agrostis.* =hahn, *m.* 1. Brushane. =kopf, *m.* Strutshufvud. (*Fig.*) Dumhufvud. =meise, *f.* Tofsmita, *Parus cristatus.* =rabe, *m.* Tofskorp, *Corvus cristatus.* =taucher, *m.* Ett slags Lomm, *Columbus cristatus.* =vogel, se Strauß.

Sträußerfrau, *f.* 4. =mädchen, *n.* 3. Hustru, flicka, som säljer blomsterqvastar.

Straußicht, *adj.* o. *adv.* Som har tofs, tofvig.

Strebe, *f.* 4. Sträfvande. Sich zur S. setzen, sträfva emot, vanl. (hos *Timmermän*) sträfva. =band, *n.* =holz, *n.* =pfahl, *m.* =stange, *f.* Sträfva, stötta, sparre. =kraft, *f.* Kraft att sträfva efter något; sträfvande kraft; centralkraft. =pfeiler, *m.* Stödjepelare.

Streben, *v. n.* h. Sträfva, bemöda sig, fika. Entgegen s., Sträfva emot. Gegen, wider den Strom s., streta mot strömmen. Nach etwas s., sträfva efter något.

Streben, *n.* 3. Sträfvande, bemödande, fikande.

Streckbar, *adj.* o. *adv.* Som kan utsträckas; smidig. =eisen, *n.* (*Garfv.* o. *Skom.*) Räckjern. =feuer, *n.* (*Berge.*) Garfstålshärd. =fuge, *f.* (*Mur.*) Horisontel fog i

mur. =hammer, *m.* (*Bergv.*) Räckhammare. =heerd, *m.* (*Bergv.*) Räckhärd. =teich, *m.* Planterdam för fisk.

Strecke, *f.* 4. Vidd, sträckning, utsträckning; sträcka, vägsträcka; skede. (*Garf.* o. *Skom.*) Räckspade.

Strecken, *v. a.* Utsträcka, förlänga; sträcka, utsmida; sträcka (gevär). Alle seine Kräfte daran s., använda alla sina krafter derpå. Im gestreckten Galopp, i fullt fyrsprång. Sich nach der Decke s., ställa munnen efter matsäcken.

Strecker, *m.* Person, som sträcker något; verktyg att utsträcka något med. (*Anat.*) Sträckmuskel. (*Mur.*) Bindtegel.

Streich, *m.* 1. Slag, stöt, hugg; strek, spratt, puts, skälmstycke, knep. Der Baum fällt nicht auf (mit) einen S., trädet faller icke af ett hugg. Des Streiches verfehlen, slå miste. Ein schlechter S., ett fult strek. Einen S. spielen, göra ett spratt. =bret, *n.* 2. Strykbräde; plogfjöl. =bank, *f.* Bänk, hvarpå bomull kardas. =baum, *m* (*Garfv.*) Skafbock. (*Väfv.*) Bom. =eisen, *n.* Strykjern. (*Garfv.* och *Sämskm.*) Skafjern. =feuer, *n.* (*Bergv.*) Reverbereld. =fisch, *m.* 1. Fisk, som leker. =garn, =netz, *n.* 1. Dragnät, fägelnät; dragnot. =holz, *n.* 2 Strykträ (att stryka sädesmått). =linie, *f.* (*Fortif.*) Bestrykningslinie. =maß, *n.* (*Snick.*) Ritmätt. =ofen, *m.* 3. Refverberugn. =platz, *m.* 1. (*Fortif.*) Sekundflank. =riemen, *m.* 3. Strykrem. =schuß, *m.* Skott, som endast strukit eller rispat i skinnet. =stein, *m.* 1. Probersten. =vogel, *m.* 3. Flyttfågel. =zeit, *f.* 4. Lektid (fiskarnes); flyttningstid (fåglarnas).

Streiche, *f.* Strykning. (*Klädoäf.*) Ett slags karda; ett slags verktyg till ruggning. (*Sockerb.*) Pensel att öfverstryka bakelser. (*Sämskm.*) en sort vals att göra skinn smidigt. (*Fortif.*) Beskjutningslinie.

Streicheln, *v. a.* Stryka sakta med handen; klappa, smeka.

Streicheln, *n.* 3. Klappande, smekande.

Streichen, *v. a.* o. *n. irr.* h. *Imp.* Ich strich; *conj.* striche; *imper.* streiche; *part.* gestrichen. Stryka; utbreda; smörja på, piska upp; sänka, fälla, stryka; ge ris, spö, risbastu; stryka ut, under; stryka (ett sädesmått); leka (om fisk); löpa (om hundar, vargar &c.) bryna (lian). Wolle s., karda ull. Ziegel s., slå tegel. Lerchen s., fånga lärkor i kastnät. In die Luft s., hugga i vädret. Heraus s., berömma, rosa. Die Vögel s., fåglarna flytta. Die Zeit streicht bald hin, tiden förflyter snart.

Streichen, *n.* 3. Strykning; lekande; flyttning. Se f. ö. Verbet.

Streicher, *m.* Strykare, kardare; bryne, brynstål.

Streif, *m.* 5. Streifen, *m* 3. Ströftåg, ströfveri; rem, remsa, list; reffla; strima; linie, strek, rand; stycke (till fruntimmersmössor). =licht, *n.* (*Mål.*) Ljus, som föreställes tränga sig in och upplysa en del af taflan. =linie, *f.* Tangent. =partei, *f.* 4. Ströfvande parti. =schuß, *m.* 1. =wunde, *f.* 4. Skrubbskott eller -sår. =wache, *f.* 4. Patrull. =zug, *m.* 1. Kringströfvande; &c.

Streifchen, *n.* 3. Litet band; liten strima

Streifen, *v. a.* Göra strimmig, rispig ell. stripig, repa, rispa; randa, reffla; skrubba, snudda på; skada på ytan; stryka, skrubba, skråma; flå, draga skinnet af; sprita (ärter). Die Ärmel in die Höhe s., uppfästa ärmarna. Gestreifte Leinwand, randigt lärft. — *V. n.* s. o. h. Stryka tätt förbi, snudda förbi, gnida, snudda förbi och skafva; stryka, ströfva om;

kring. Bis vor die Thore der Stadt f., strölva ända till stadsportarna.
Streiferei, *f.* 4. Strölveri, fribyteri.
Streifig, *adj.* o. *adv.* Rispad, strimmig; randig, refflad; fläckig, spräcklig, flammig (om blommor).
Streit, *m.* 1. Strid, kamp, fäktning, drabbning, träffning; täflan; tvist, träta, kif, ordvexling, tvistighet, stridighet, gräl; kontrovers, lärd strid ell. tvist (helst theologisk); process, rättegång. =art, *f.* 1. Stridsyxa. =bar, *adj.* o. *adv.* Stridbar, tapper, krigisk. =beil, se =art. =durst, *m.* 1. Innerligt begär att strida. =frage, *f.* 4. Stridig, oafgjord fråga, frågomål. =genoß, *m.* 4. Medstridare. =hahn, *m.* 1. Brushane, *Tringa pugnax*. =hammer, *m.* 3. Stridshammare. =handel, *m.* 3. Tvist, rättegångssak. =kolben, *m.* 3. Stridsklubba. =sache, *f.* 4. Tvistemål; rättegångssak, stridig sak. =schrift, *f.* 4. Stridskrift; tes. =sucht, *f.* Trätgirighet. =süchtig, *adj.* o. *adv.* Trätgirig, grälaktig. =wagen, *m.* 3. Stridsvagn.
Streiten, *v. n. irr.* h. *Imp.* Ich stritt; *conj.* stritte; *imper.* streite; *part.* gestritten. Slåss, strida, fäkta, kämpa; disputera, tvista, ordvexlas, träta, gräla.
Streiten, *n.* 3. Stridande, tvist, träta.
Streiter, *m.* 3. Stridsman, kämpe, fäktande; trätgirig menniska, grälmakare.
Streitig, *adj.* o. *adv.* Stridig, tvistig, oenig, som kan bestridas.
Streng, Strenge, *adj.* o. *adv.* Sträng, hård, häftig, skarp; allvarsam, sträng, noggrann, grannlaga, hård, sträf. Das Kleid geht s. an, liegt s. an, klädningen går trångt på, sitter hårdt till. S. schmecken, smaka sträft. S. Erze, strängsmälta malmer. Strenge Herren regieren nicht lange, strängа herrar få sta kigt välde.
Strengflüßig, *adj.* o. *adv.* Strängsmält, strängflytande. =flüßigkeit, *f.* 4. Strängsmältbet.
Strenge, *f.* 4. Allvarsamhet, stränghet, noggrannhet, skarphet, hårdhet, grymhet &c.
Strenget, *m.* 3. Qvarka (hästsjukdom).
Strengen, *v. a.* Hårdt tilldraga, spänna.
Streu, *f.* utan *pl.* Strö under hästar, får o. d.; halm, strå. =büchse, *f.* 4. Sand-, strö-, ell. puderdosa. =gabel, *f.* Tjuga, grep. =pulver, *n.* 3. Stropulver. =sand, *m.* 1. Strösand; skrifsand.
Streuen, *v. a.* Strö, utströ, så, utsprida, kringsprida, kasta här och der. Mit Sand s., sanda, beströ eller betäcka med sand.
Streuen, *n* 3. Streuung, *f.* 4. Ströning, utspridning, kringspridning.
Streuling, *m.* 1. Strö, halm.
Strich, *m.* 1. Streck, drag med penna ell. pensel, linie; åder i trä ell. sten. (*Bergv.*) Malmstreck; streck på kompass; plogfåra, harfdrag. (*Vapenk.*) Band; sträk; väg, som fåglar taga under sin flykt; en flock fåglar, fåglars flyttningstid; fisklek, fiskstimm; spene på jufver; logg (på tyger m. m.). Einen S. durch die Rechnung machen, göra ett streck öfver räkningen; tillintetgöra någons förhoppning. In einem S. weg, oafbrutet, i ett. S. Landes, en stracka land, nejd. =lein, *n.* Litet streck, komma. =punct, *m.* 1. Semikolon (;) =regen, *m.* 3. Snart öfvergående regn, sträkregn.
Strichs, *adv.* Efter strecket eller träden.
Strick, *m.* 1. Tåg, rep, lina, streck; snöre; galgrep. =beutel, *m.* 3. Sypung. =gras, *n.* 2. (*Schoenus*). =holz, *n.* 2. Nätkafle. =höschen, *n.* Stickade byxor. =leiter, *f.* 4. Repstege, kaststege. =nadel, *f.* 4. Strumpsticka. =schaukel, *f.* 4. Repgunga. =scheibe, *f.* 4. Stickskida för strumpstickor o. d.

-sticken, *m.* Strumpsticka. -stuhl, *m.* Strumpvafvarestol. -verdeck, *n.* Midten af däcket, der tåg ligga. -vogel, *m.* Sträckfågel. -werk, se Strickerei. -zeug, *n.* 1. Sticktyg; redskap och tillbehör till stickning eller nätbindning. [o. d.); binda nät.
Stricken, *v. a. o. n.* h. Sticka (strumpor
Stricken, *n.* 3. Stickning.
Stricker, *m.* 3. -inn, *f.* 4. Stickare, -erska.
Strickerei, *f.* 4. -werk, *n.* 1. Stickadt arbete, stickning; sticktyg; tågverk på skepp.
Striegel, *f.* 4. Hästskrapa.
Striegeln, *v. a.* Skrapa; häckla. tadla; preja, prygla. Die Bauern s., plåga bönderna. [tadlande; plågande.
Striegeln, *n.* 3. Skrapande; häcklande,
Strieme, *f.* 4. Blåmärke, strimma; remsa; rynka, skrynka. [blänader, rispad;
Striemig, *adj.* o. *adv.* Strimmig, som har
Strippe, *f.* 4. Stroppe, stöfvelstropp.
Stripperz, *n.* (*Miner.*) Stripmalm, spetsig blyglans.
Strobel, *m.* 3. Tallkotte. -dorn, se Artischocke. -kopf, *m.* En, som har sträft här. -stern, *m.* Komet, hvars strålar synas rundt omkring honom, *Cometes crinicus.*
Stroh, *n.* 1. Halm, halmsträ, strå. -bund, *n.* Halmkarfve. -dach, *n.* Halmtak. -decke, *f.* 4. Halmmatta. -fackel, *f.* 4. Halmfackla, halmbloss. -fiedel, *f.* 4. Sträfiol. -halm, *m.* 1. Halmsträ. -hut, *m.* Halmhatt. -hütte, *f.* 4. Koja med halmtak. -junker, *m.* 3. Oborstad landtjunkare. -karde, *f.* Kardborre, som nyttjas vid kladesfabriker till ruggning. -mann, *m.* 2. Fågelskräma. -sack, *m.* 1. Halmbädd. -seil, *n.* 1. Halmband, halmrep. -teller, *m.* 3. Halmbricka. -wisch, *m.* 1. Halmviska, halmvippa; halmtofs att beteckna sequester. -wittwe, *f.* 4. -wittwer, *m.* 3. Grasenka, gräsenkling, hustru, som på någon tid är utan man, man, som på någon tid är utan hustru. -wulst, *m.* 1 Halmvalk. [halm.
Strohen, *v. a.* Betäcka eller fylla med
Strohern, *adj.* o. *adv.* Af halm; torr, som halm, torr, osmaklig, kraftlös.
Strom, *m.* 1. Ström; å; elf, flod. S. unterwärts, den S. hinab, dem Strome nach, med eller utföre strömmen. Ein reißender S., en strid ström. Wider den S. schwimmen, sätta sig emot en större makt. Sich vom S. hinreißen lassen, följa med strömmen. Dem S. nachgeben, gifva efter för en större makt. Der S. der Zeit, tidens hastiga framflytande. -ab, *adv.* Utför strömmen, med strömmen. -auf, *adv.* Uppför strömmen. -bahn, *f.* -rinne, *f.* 4. Strömfara. -weise, *adv.* Strömvis, strömtals; i öfverflöd.
Strömen, *v. n.* h. Strömma, flyta häftigt eller hastigt. [*rengus minor.*
Strömling, -ming, *m.* Ströming *Clupea Ha-*
Strömung, *f.* 4. Strömgång, strömdrag.
Strophe, *f.* 4. Strof, hel vers eller mening.
Stropp, *n.* (*Sjöf.* Stropp, tågring.
Stroße, *f.* (*Bergv.*) Stross, afsats i grufvor.
Stroß †, *adj.* o. *adv.* Stind, fullproppad.
Strotzen, *v. n.* h. Vara uppsvälld, stind eller fullproppad; vara uppbläst, kräfstind. Der Beutel s. von Geld, pungen är stind af, fullproppad med penningar. Mit etwas s., yfvas öfver något.
Strudel, *m.* 3. Vattuhvirfvel, hafshvirfvel, strömgöl. -kopf, *m.* 1. En het, obetänksam menniska.
Strudeln, *v. n.* h. Hvirfla; uppsjuda, kasta bubblor, vara i gäsning.
Strumpf, *m.* 1. Strumpa; stump, stubbe. Mit S. und Stiel, i grund, alldeles. -band, *n.* 2. Strumpband. -lauser, *m.* Gnidare, girigbuk. -stricken, *n.* 3. Strumpstickning. -stricker, *m.* 3. -inn, *f.* Strump-

stickare, -erska. =wirker, *m.* 3. Strumpväfvare. =zwickel, *m.* 3. Strumpkil.

Strunk, *m.* 1. Stock, kålstock; (i bot.) fot, *Stipes.*

Strunze, *f.* 4. (föraktligt) Stort qvinfolk.

Strupfe, *f.* Spritt (hästsjukdom på hofvarne.)

Strupfen, *v. n.* Blifva hård, knagglig, skrynklig. — *V. a.* Strypa, qväfva.

Struppig, *adj.* o. *adv.* Yfvig (som här o. d.); knagglig, krokig, illa växt (som träd).

Struſe, *f.* Struss, pråm, som brukas i Ryssland och Preussen på strömmar.

Stübchen, *n.* 3. Mått om ungefär 4 Stop; liten kammare.

Stube, *f.* 4. Stuga, kammare.

Stubenarreſt, *m.* 1. Civilarrest i en kammare. =burſch, *m.* 1. o. 4. Stugukamrat. =gelehrter, *m.* böjes som *adj.* Som har lärt allt ur böcker. =genoß, =geſell, se =burſch. =hocker, *m.* 3. Hemmasittare, läsvurm. =kammer, *f.* 4. Kammare bredvid ett rum. =mädchen, *n.* 3. Huspiga. =ofen, *m.* Kakelugn. =ſchabe, *f.* Torraka, *Blatta orientalis.* =ſiech, *adj.* o. *adv.* Sjuk af ständigt innesittande.

Stüber, *m.* 3. (mynt) Styfver; näsknäpp.

Stück, *n.* 1. Stycke; bit; del; afdelning, punkt, stycke; musikaliskt stycke, theaterpjes; kanon, stycke; mynt, penning. Ein S. von Achten, piaster. Von freien Stücken, af sig sjelf; sjelfmant. In einem Stücke fort, i ett, oafbrutet. In allen Stücken, i alla afseenden eller delar. In Stücken gehen, gå sönder. =faß, *n.* 2. Stort vinfat, styckfat. =gerüſt, *n.* 1. Batteri, batteribäddning. =geſtelle, *f.* Lavet. =gießerei, *f.* Styckgjuteri. =gut, *n.* 2. Styckegods. =hufe, *f.* Del af ett land ell. åkerstycke till ett visst utsäde, hälften eller fjerdedelen af hela åkerjorden till en gård. =junker, *m.* 3. Styckjunkare. =knecht, *m.* 1. Artilleridräng. =pforte, *f.* 4. Styckeglugg eller styckeport på skepp. =pferd, *n.* 1. Artillerihäst. =weiſe, *adv.* Styckevis, stycketals. =werk, *n.* 1. Ofullkomligt arbete. =wiſcher, *m.* 3. Styckrensare.

Stückchen, *n.* 3. Litet stycke &c., äfven skälmstycke, spratt, puts.

Stückeln, *v. a.* Stycka, dela i små delar. Se f. ö. Stücken.

Stücken, *v. a.* Sönderstycka; stycka, skarfva, lappa ihop, flicka, hopflicka.

Studien, *pl.* Studier.

Studiren, *v. a.* o. *n.* ℌ Studera; utstudera. Auf einen Arzt ſ., Studera läkarekonsten.

Studiren, *n.* 3. Studering, studium.

Stufe, Stuffe, *f.* 4. Trappsteg; fotsteg; fotpall; grad; stuf af tyg, kläde &c.; stuff, malmstycke; märke i bergarter, malmer. Zur höchſten S. der Ehre gelangen, ſteigen, stiga, svänga sig upp till den högsta hederstrappan. Stufen in einer Leiter, spolar, pinnar i en stege.

Stufenfolge, se =gang. =gang, *m.* 1. Gradation, stigande, tilltagande gradvis. =geld, *n.* Arfvode till Geschwornern för märkens inhuggande i malmer. =jahr, *n.* 1. Hvart sjunde lefnadsår. =kreuz, *n.* (*Vapenk.*) Kors, likt en trappvis uppstigande gafvel. =leiter, *f.* 4. Ledstång i en trappa. =pſalmen, *pl.* Davids 120-134 Psalmen, i Sv. Bibeln, kallade Visor i högre Choren. =weiſe, *adv.* Trapptals, trappvis; gradvis. ſga trappor.

Stufen, *v. a.* (*Berg.*) Bryta malm, uthug.

Stuhl, *m.* 1. Stol; säte, ställning; hufvudstol, kapital; domstol; vindspel i saltverk; nattstol, stolgång, öppning; väfstol. Sich zwiſchen zwei Stühlen nieder ſetzen, ej få någotdera. Einem den S.

vor die Thür setzen, kasta ut någon ur huset; uppsäga all förbindelse. =erbe, *m.* 4. Thronarfvinge. =feier, *f.* Romersk fest, som firas till minne deraf, att Petrus flyttade sitt Patriarkat från Antiochia till Rom. =geld, *n.* Hyra för bänkrum i en kyrka. =kappe, *f.* 4. Stolöfverdrag. =lehne, *f.* Stolskarm. =säule, *f.* Uppständare i takstolar. =schreiber, *m.* 3. Skrif och räknemästare, skrifvare vid domstol. =zäpfchen, *n.* 3. Stolpill. =zwang, *m.* 1. Stoltränga, trängning till stolgång.

Stuk, *m.* 1. Stuck, komposition af siktad hvit marmor och kalk.

Stukatur=arbeiter, *m.* 3 Stuckatur-arbetare.

Stulpe, Stülpe, *f.* 4. Klaff; bål eller skyfve på hatt; uppslag; stöfvelkrage; lock.

Stülpen, *v. a.* Lägga lock på; vika, stjelpa.

Stumm, *adj.* o. *adv.* Stum, mållös; tyst. Stumme Buchstaben, konsonanter.

Stumme, *m.* o. *f.* Dumbe.

Stümmel, *m.* 3. Stump, stubbe; tagg efter en afbruten tand.

Stümmeln, *f.* 4. Stympning.

Stummheit, *f.* 4. Stumhet; stillatigande.

Stümper, *m.* 3. Stympare, kläpare, fuskare. =haft, *adj.* o. *adv.* Stymparaktig.

Stümperei, *f.* 4. Fuskeri.

Stümpern, *v. n.* h. Fuska i hop; (på ett instrument) spela uselt.

Stumpf, *m* 5. Stumpfen, *m* 3. Stump, stubbe; bit. Mit S. und Stiel ausrotten, alldeles utrota.

Stumpf, *adj* o. *adv.* Slö, förslöad; ömtänd; trubbig; svag. =nase, *f.* 4. Platt eller trubbig näsa. =nasig, *adj.* o. *adv.* Som har en platt eller trubbig näsa. =schwanz, *m.* 1. Stubbsvans. =sinn, *m.* 1. Sinnesslöhet, dumhet. =winklig, *adj.* o. *adv.* Trubbvinklig.

Stumpfen, *v. a.* Göra slö eller trubbig, förslöa; göra ömtänd; afkorta, stubba.

Stumpfheit, *f.* 4. Slöhet, trubbighet; ömtändhet.

Stündchen, *n.* 3. Liten stund.

Stunde, *f.* 4. Timma; mil; stund; lektion, *pl.* (*Mythol.*) Horæ, årstidernas gudinnor. Zur ungelegenen S., i oläglig, i orätt tid. Von S. an, zur S., genast, strax, i detta ögonblick.

Stundenbericht, *m.* Bulletin. =brett, *n.* Loggbräde. =geber, =halter, *m.* Person, som vissa timmar gifver undervisning i något. =gebet, *n.* =sang, *m* Bön, sång på vissa timmar i Romerska kyrkan, (*Horæ canonicæ.*) =glas, *n.* 2. Timglas. =lang, *adj.* o. *adv.* Hela timmar igenom eller bortåt, som varar hela timmar. =rufer, *m.* 3. Nattväktare. =uhr, *f* 4. Solvisare; timklocka. =weise, *adv.* Timvis. =zeiger, *m.* 3. Timvisare.

Stundig, *adj.* o. *adv.* Som varar en timme.

Stündlich, *adj.* o. *adv.* Hvar timma; timvis; stundlig, stundligen; från timma till timma, från en timma till den andra.

Stunze, se Wanne.

Stupf, *m.* Stöt; † punkt; piska.

Stupfen, *v. a.* Stöta, sticka, drifva oxar.

Stupriren, *v. a.* Kränka.

Stupriren, *n.* 3. Kränkning.

Sturm, *m.* 1. Storm, stormväder; storm, krigsrop, allarm; klämtning vid eldsvådor o. d.; storm, anfall; hård medfart; olycksstorm. — S. der Leidenschaften, passionernas uppror. =block. *m.* Stormbomb; urhålkad stock med hjul på ändarna och fylld med granater o. d. att rulla utföre en mur mot belägrande. =bock, *m.* 1. (de gamlas) Murbräcka, *Aries.* =dach, *n.* 2. Stormtak. =faß, *n.* 2. Stormfat eller så. =fink, *f* 4. Stormvädersfågel. =fisch, *m.* 1. Löpare, en stor hafsfisk. *Delphinus Orca* =glocke, *f.* 4. Stormklocka. =haube, *f.* 4. Stormhatt;

äfven (*Natur. histor.*) en art nattfjäril, *Phalæna libatrix*. Trompetsnäcka, *Buccina*. =hut, *m.* Stormhatt (*Bot.*) *Aconitum napellus*. =leiter, *f.* 4. Stormstege. =pfeil, *m.* Fyrpil, brandpil, som kastades från de gamlas kastmachiner. =reif, *m.* 1. (*Fyrv.*) Eldcirkel. =vogel, *m.* Stormvädersfågel, *Procellaria pelagica*.

Stürmen, *v. n.* h. o. *f.* Storma, vara oväder; göra allarm, buller; klämta med larm eller stormklocka. — *V. a.* Storma, bestorma, löpa till storms, anfalla, häftigt angripa. Bilder f., förstöra bilder.

Stürmerisch, se Stürmisch.

Stürmisch, *adj.* o. *adv.* Stormig, stormande, orolig.

Sturmkufe, se Sturmfaß.

Sturz, *m.* 1. Fall, kullfallande, kullstörtande; kullbytta; stulp; ruin, undergång; stump; stubbsvans; trädstump, stubbe; klunk; plogstjert; öfverstycke i dörr- ell. fensterkarm. =acker, *m.* 3. Upplöjd åker. =becher, *m.* 3. Bägare med lock; fyllbult, fyllhund. =emz, *n.* Nedra delen af en risknippa. =gut, *n.* (*Sjöf.*) Varor, som utan att inpackas nedkastas i skeppsrummet, såsom säd, salt. =haken, *m.* (*Bergv.*) Stötkrok. =karren, *m.* 3. Stupkärra, skottkärra. =platz, *m.* Plats, der slagg nedstjelpes. =schaufel, *f* Sädesskofvel. [Slaggvarp.

Stürze, *f.* Lock, täcklock; täckfat. (*Bergv.*)

Sturzel, Stürzel, *m.* 3. Stubbe, trädstubbe.

Stürzen, *v. a.* Störta, nedstörta; omstörta; kasta öfverända, förstöra, störta i olycka. — *V. n.* f. Falla ned, stupa; brädstörta eller kasta sig. Einen Acker f., plöja en åker för första gången. Das Getreide f., kasta, skofla säd. Haube, Deckel f., sätta hufvan, locket hastigt på. Zum Thore hinaus f., rusa ut genom porten. Das Blut stürzte hervor, blodet sprang ur såret.

Stute, *f.* 4. Sto.

Stutenfüllen, *n.* 3. Stoföl.

Stuterei, *f.* 4. Stuteri.

Stutz, *m.* 1. Studs, häftig stöt; som är afkortadt eller afstympadt, kort; plym; studsare, bordstudsare; något i höjden upprest till prydnad, t. ex. uppstående fjäderbuske på en hjelm. Auf den S., på stund, i hast, på sista stunden. Die Pferden zu S. beretten. *Äfven hos oss säges på hvardagsspråket* uppstudsa, på studs, o. d. =bart, *m.* 1. Uppstrukna mustacher. =glas, *n.* 2. Glas med en kort fot. =perrücke, *f.* 4. Rund peruk. =schere, *f.* Trädgårdsmästare sax. =schwanz, *m.* 1. Stubbsvans. =uhr, *f.* 4. Studsare, bordstudsare.

Stütze, *f.* 4. Stötta, stolpe; stöd, bjelp.

Stutzen, *v. a.* Afkorta, förkorta, stubba, afklippa. — *V. n.* Puffas (som baggar); stöta ihop eller klinga med (glasen); pråla, högfärdas; byta. Das f., det prålar, låter präktigt. Bei eller über etwas stutzen, studsa, tveka, bli bestört öfver något; studsa, stadna. Das Pferd f., hästen studsar, stadnar.

Stutzen, *n.* 3. Stutzung, *f.* 4. Afkortande, stubbande; studsande, bestörtning.

Stützen, *v. a.* Stödja med stöttor, stödja. Sich worauf f., stödja, förlita, åberopa sig på något.

Stützen, *n.* 3. Stützung, *f.* 4. Stödjande.

Stützer, *m.* 3. Småherre, sprätt.

Stützhandschuh, *m.* 1. Halfhandske, mudd. =holz, *n.* 2. Stylta, stötta, stöd.

Stutzig, *adj.* o. *adv.* Häpen, bestört, egensinnig; (om hästar) istadig, skygg.

Styl, *m.* 1. Skrifsätt, skrifart, styl; dagräkning (i almanachor). [ell. illa.

Stylisiren, *v. n.* h. Skrifva vacker, nätt

Sublunarisch, *adj.* o. *adv.* Som är under månen, jordisk.

Submiß, *adj.* o. *adv.* Undergifven, ödmjuk.
Subtraction, *f.* 4. Subtrahering.
Suchen, *v. a.* (u långt) söka, leta; eftersöka, uppsöka. Eine Ehre worin ſ., sätta en heder uti något. Das hätte ich in dir nicht geſucht, det hade jag ej trott dig om.
Sucht, *f.* 4. (u kort) Sjuka, farsot, galenskap; vurm. Fallende ſ., fallande-sot.
Suchtling, *m.* Sjukling.
Sud, *m.* 1. Uppsjudning, jäsning.
Süd, *m.* 1. (d som t) Süden, syd, söder, sunnan. =oſt, *m.* 1. Sydost. =ſee, *f.* Söderhaf. =wärts, *adv.* Emot söder, söderut.
Sudel, *m.* Pöl, puss, samling af orenlighet. =buch, *n.* 2. Kladdbok. =koch, *m.* 1. Snuskig kock; gårkock. ſsudderi.
Sudelei, *f.* 4. Snuskighet, svinaktighet,
Sudelig, *adj.* o. *adv.* Snuskig, osnygg.
Sudeln, *v. a.* o. *n.* h. Suddla, smutsa, kladda; fuska ihop; sudda, plottra ned.
Süderbreite, *f.* 4. Södra bredden, sydlig latitud. ſre, kläpare.
Sudler, *m.* 3. Suddare, kladdare, plottra
Südlich *adj.* (d som t) Sydlig, emot söder.
ſich Sühlen, *v. r.* Vältra sig i orenlighet.
Sühllasche, *f.* 4. Göl; svinläger.
Sühne, *f.* 4. Förlikning.
Sühnopfer, *n.* 3. Försoningsoffer.
Sulze, Sülze, *f.* 4. Sylta; skälfning; (mossslägte); saltsleke för boskap, saltlake; saltverk.
Sülzmilch, *f.* Tjock sur färmjölk.
Sumach, *m.* (*Bot.*) *Rhus coriaria.*
Summarien, *pl.* Kort innehåll.
Summariſch, *adj.* Summarisk, kort.
Summe, *f.* 4. Summa. In eine S. bringen, utföra i en summa.
Summen, se Sumſen.
Summiren, *v. a.* Summera, räkna ihop.
Summiren, *n.* 3. Summering.

Sumpf, *m.* 1. Sumpigt ställe, kärr, pöl; gyttja, moras, träsk, myra, mossa. =ahorn, *m.* (*Bot.*) *Lycopus Europæus.* =binſe, *f.* 4. Knappsäf. (*Bot.*) *Scirpus palustris.* =diſtel, *f.* 4. Myrtistel. (*Bot.*) *Carduus palustris.* =erz, *m.* Myrmalm. =hahnenfuß, *m.* Altgräs, *Ranunculus flammula.* =heidelbere, *f.* Odon. =kohl, *m.* Strandkål. =loch, *n.* (*Tegelsl.*) Sump der ler ältas. =luft, *f.* Brännbar luft öfver fuktiga ställen, =meiſe, *f.* 4. Entita, tomling *Parus palustris.* =otter, *f.* 4. Mänk, *Mustela luteola.* =ſenfe, se =binſe. =weihe, *f.* 4. Qvidfågel. =vogel, *m.* 3. Vadare, *Gralla.*
Sumſen, Summen, *v. n.* h. Surra, brumma.
Sumſen, Summen, *n.* 3. Brummande, surr, mummel; sorl, öronsusning.
Sund, *m.* 1. Sund; Öresund.
Sündenfall, *m.* 1. Syndafall.
Sünder, *m.* 3, =inn, *f.* 4. Syndare, =erska. Ein armer S., en, som skall gå till döden.
Sündfluth, *f.* 4. (d som t) Syndaflod. =haft, Sündig, *adj.* o. *adv.* Syndig, syndafull. =opfer, se Sühnopfer.
Sündigen, *v. n.* h. Synda, fela.
Sündlich, *adj.* o. *adv.* Syndig, brottslig; ſorättvisa. orättvis.
Sündlichkeit, *f.* 4. Syndighet, brottslighet,
Superintendur, *f.* 4. Superintendentsembete.
Superior, *m.* 6. =inn, *f.* 4. Föreståndare, =erska i kloster.
Superklug, *adj.* Näsvis.
Suppe, *f.* 4. Soppa; välling. In der S. ſitzen, sitta i gyttjan, i nöd.
Suppenſchüſſel, *f.* 4. Soppfat.
Suppicht, *adj.* o. *adv.* Saftig, mustig.
Supplicant, *m.* 4. En, som bönfaller, ödmjukligen anhåller.
Suppliciren, *v. n.* h. Bönfalla, ödmjukligen, anhålla.
Supplik, *f.* 4. Bönskrift, ödmjuk anhållan.

Süring, Sürken, *m.* Ängsyra. (*Bot.*) *Rumex acetosa.*
Surren, *v. n.* h. Surra.
Süß, *adj.* o. *adv.* (ü långt) Söt; ljuflig, ljuf; osyrad, osaltad. Süßer Herr, smickrare; sprätthök. S. Worte geben, gifva goda ord. =baſt, *m.* (*Bot.*) Källarhals, tibast, *Daphne mezereum.* =brot, *n.* (*Sockerb.*) Biscuit. =erde, *f.* (*Chem.*) Glycinjord. =farn, *m.* (*Bot.*) Stensöta, *Polypodium vulgare* =holz, *n.* 2. utan *pl.* Lakrisrot. =holzſaft, *m.* 1. Lakris. =kirſche, *f.* 4. Söta kersbär. =klee, *m.* (*Bot.*) Saint foin, *Hedysarum onobrychis.*
Süße, Süßigkeit, *f.* 4. Sötma, söthet; ljuflighet.
Süßelei, *f.* Smicker.
Süßeln, *v. n.* Vara söt; smickra, smeka.
Süßen, *v. a.* Göra söt, sockra.
Süßigkeit, se Süße.
Süßlich, *adj.* o. *adv.* Sötaktig, obehagligt söt.
Süßling, *m.* Vekling, sprätthök.
Sylbe, *f.* 4. Stafvelse, ord.
Sylbenfuß, *m.* 1. Versfot. =maß, *m.* 1. En stafvelses längd ell. kortbet; versfall, meter, takt.
Syllogismus, *m. indekl.* Förnuftsslut.
Symbolum, *n.* Symbol, sinnebild.
Symmetrie, *f.* 4. Tings likhet i mått och skick. ſannan.
Sympathie, *f.* 4. Naturlig böjelse till hvar-
Sympathiſiren, *v. n.* h. Hafva lika känslor.
Symphonie, *f.* 4. Samljud.
Symptom, *m.* 1. Symptom, anstöt af en sjukdom; tecken eller förebud till någon förändring.
Syndikus, *m.* Syndikus, ombudsman för ett samhälle der man är ledamot.
Synod, *m.* 6. Synode, *f.* 4. Synod, prestmöte, mindre kyrkomöte. ſmärkelsen.
Synonymie, *f.* 4. Öfverensstämmelse i be-

Syrop, Syrup, *m.* 1. Sirap.
Syrte, *f.* 4. Sandrefvel, stengrund.
Syſtem, *m.* 1. Sytem, lärobyggnad; sammansättning, inrättning, uppställning efter reglor och ordning; sammanhang.
Syſtematiſch, *adj.* Systematisk.

T.

Tabak, *m.* 1. Tobak. =bau, *m.* 1. Tobaksplantering. =büchſe, *f.* 4. Tobaksdosa, -ask, -läda. =raucher, *m.* 3. Tobaksrökare. =räumer, *m.* 3. Tobaksrensare. =rohr, *n.* 1. Pipskaft. =ſpinner, *m.* 3. Tobaksspinnare. =ſtube, *f.* 4. Tobaksrum, rökkammare. ſbeller.
Tabellariſch, *adj.* o. *adv.* Tabellarisk, i ta-
Tabelle, *f.* 4. Tabell, tafla.
Tabernakel, *n.* (*Bibl.*) Tabernaklet i G. T. hos Katholikerna, skåp i form af tempel på altaret, hvari patén och kalk insättas, fordom i Sverige kalladt *helga likama hus.*
Tabulat, *n.* 1. Panelning, brädbeklädning, golf eller tak i rum.
Tabulatur, *f.* 4. Tablatur, uppställning af en melodi med bokstäfver på så många linier, som instrumentet har strängar; gammal eller vanlig ordning.
Tabulet, Tablet, *m.* Bärlig läda med smärre lådor och afdelningar. =krämer, *m.* 3. Krämare, som går omkring med varor i påsar och packor.
Taburet, *n.* 1. Kullerstol.
Tachtel, *f.* 4. Örfil, smäll.
Tachteln, *v. a.* Smälla, gifva örfil.
Tact, *m.* 1. Takt; cadans, slutfall. =feſt, *adj.* o. *adv.* Taktfast, fast i takten. =führer, *m.* 3. En, som slår takten, kapell-

mästare. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Efter ell. enlig med takten. =ſtrich, *m.* 1. Taktstreck.

Tadel, *m.* 2. Tadel, beskyllning; tadlande, häcklande; fel, lyte. =frei, *adj.* o. *adv.* Fri från tadel eller lyte. =gott, *m.* Tadlets Gud, *Momus.* =haft, Tadelnswerth, *adj.* Tadelvärd. =ſucht, *f.* 4. Tadelsjuka. =ſüchtig, *adj* Klandersjuk, tadelsjuk.

Tadeln, *v. a.* Tadla, klandra, häckla.

Tadeln, *n.* 3. Tadelung, *f.* 4. Tadlande, klandrande, häcklande

Tadler, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Tadlare, klandrare; -erska.

Tafel, *f.* 4. Tafla, plåt, skifva, panel; taffel, bord; tabell; kaka (choklad); uppslagen sedel, uppslagen tafla. Nach aufgehobener T., efter slutåd måltid. Rechentafel, räknetafla. Geſchlechtstafel, ättelängd, slägtregister. Glastafel, Marmortafel, glasskifva, marmorskifva. Eine T. Seife, en tvålbotten. =aufſatz, *m* Taffel- eller bordservis: plat-menage. =beſteck, *n.* 1. Kniffoder. =bier, *n.* 1. Måltidsdricka. =decker, *m.* 3. Taffeltäckare. =gemach, *n.* 2. =ſtube, *f.* 4. =zimmer, *n.* 3. Matsal. =ſcheibe, *f.* 4. Glasskifva. =ſchneider, *m.* 3. Oldtgesäll; verkgesäll. =zeug, *n.* 1. Duktyg. =zimmer, *n.* 3. Matsal.

Täfelchen, *n.* Litet bord, liten tafla, liten taffel, kaka (choklad).

Tafeln, *v. n.* h. Hälla bord; hålla spisning; sitta länge till bords. (*Färg.*) Låta färgen rinna af tyget på ett bord.

Täfeln, *v. a.* Panela; förse med inlagdt golf.

Täfelwerk, *n.* 1. Panelverk, panelning, brädslagning.

Taffet, *m.* 1. Taft.

Tafften, *adj.* o. *adv.* Taft, tafts...

Tag, *m.* 1. (g som ch) Dag; dagsljus; dygn. Des T., om dagen. Vor T., före dager. Der T. neigt ſich ſchon, det börjar redan blifva aftou. Mit anbrechendem T., i dagningen. Es iſt hoch am T., det har lidit längt på dagen. Am T. ſeyn, liggen, vara klart, uppenbart. An den T. legen, ådagalägga. (*Bergv.*) Erz am T. antreffen, zu T. fördern, träffa, uppfordra malm i dagen. Heutiges Tages, nu för tiden, i dag. In unſern T., i vår tid. In den T. hinein leben, ej bry sig om morgondagen.

Tagedieb, *m.* 1. Dagdrifvare. =falter, *m.* 3. Dagfjäril, *Papilio.* =friſt, *f.* Viss, bestämd dag. =loch, *n.* 2. Vindsglugg eller -fönster. =lohn, *m.* 1. Dagspenning. =löhner, *m.* 3. Dagverkare. =mahd, *f.* Så mycket gräs, som en karl slår på dagen. =weiſe, *adv.* Dagvis, dagtals. =werk, *n.* 1. Dagsverk.

Tag- und Nachtgleiche, *f.* 4. Dagjemning.

Tag- und Nachtbaum, *m.* 1. Oäkta jalappa.

Tag- und Nachtblume, *f.* 4. Styfmorsfiol.

Tagen, *v. impers.* Es tagt, det blir dager. — *V. a.* Bestämma en dag dagtinga.

Tageslicht, *n.* 1. Dagsljus.

Täglich, *adj.* Daglig. — *Adv.* Dagligen.

Takel, *n.* (*Sjöf.*) Tackel, tågverk, tacklage.

Takeln, *v. n.* Tackla.

Takt, se Tact.

Talent, *n.* 1. Talang, snillegåfva; talent (ett Romerskt mynt).

Talg, *m.* 1. (g som ch) Talg. =baum, *m.* Talgträd. *Croton Sebiferum.*

Talgen, *v. n.* Hafva, gifva, förorsaka talg. — *V. a.* Smörja med talg, talga.

Talje, *f.* (*Sjöf.*) Talja.

Talk, *m.* (*Mineral.*) Talk (en stenart).

Talgig, *adj.* Talgaktig; talgig.

Tamarinde, *f.* 4. Tamarind (Träd och frukt), *Tamarindus Indica.*

Tamarindenmark, *n.* 1. Tamarindmos.

Tand, *m.* 1. (d som t) Fåfänglighet; lappri; osmakligt tal, platt qvickhet eller skämt, osmaklighet.

Tändelei, *f.* Lappri, tokeri, sliddersladder.
Tändelhaft, Tändelig, *adj.* o. *adv.* Lekfull, skämtsam, lustig; senfärdig. =weib, =Trödelfrau, =woche, *f.* Smekvecka för ny gifta.
Tändeln, *v. n.* h. Skämta, leka; dröja, söla; prata bort tiden, sladdra.
Tändler, *m.* 3 Som befattar sig med lappri; sölare; sladdrare; fjäskare.
Tang, *m.* 1. (*Bot.*) Täng, *Zostera*, äfven *Fucus*.
Tangel, *f.* 4. Barr. =holz, *n.* 2. Barrskog.
Tangent, *m.* Tangent i klaver; tangent i
Tannapfel, *m.* 3 Tallkotte. [Geometri.
Tanne, *f.* 4. Tannenbaum, *m.* 1. Gran, *Pinus abies*.
Tannen, Tännen, *adj.* Af Gran, gran . . .
Tannenfink, *m.* Norrqvint, *Fringilla montifringilla*. =häher, *m.* =krähe, *f.* Blåkråka, *Corvus garrula*. =hirsch, *m.* Dam- eller dofhjort. =marder, *m.* Furumård, *Mustela Martes*. =meise, *f.* Tofstita, *Parus ater*. =motte, *f.* Tallnattfly, *Phalena Bombyx*. =zapfen, *m.* 3. Tallkotte.
Tante, se Muhme.
Tanz, *m.* 1. Dans. Zum T. aufforbern, bjuda upp till dans. T. geben, det lär blifva en lustig lek, iron. i st. f. förfärligt oväsende. An den T. müssen, komma med i leken, ej blifva utesluten. =bär, *m.* 4. Bjorn, som kan dansa. =boden, *m.* 3. =saal, *m.* 1. Dansal; dansskola.
Tanzen, *v. a.* o. *n.* h. Dansa. (*Fig.*) Nach eines Pfeife T. müssen, nödgas dansa efter någons pipa, ratta sig efter någons vilja.
Tänzer, *m.* 3. =inn. *f.* 4 Dansare, -erska.
Tapet, *n.* Etwas auf das T. bringen, bringa något å bane.
Tapete, Tapezerei, *f.* 4. Tapet; tapetsering.
Tapetenthür, *f.* 4. List eller ram hvarpå tapeter fästas.
Tapeziren, *v. a.* Tapetsera.
Tapezirer, *m.* 3. Tapetserare,
Tapezirung, *f.* 4. Tapetsering.
Tapfer, *adj.* o. *adv.* Tapper, stridbar; dugtig. =keit, *f.* 4. Tapperhet, behjertenhet, mod.
Tappe, *f.* Klumpig hand, fot, tass, has; spär derefter, örfil.
Tappen, *v. n.* s. o. h. Famla eller taga för sig, trefva; stampa. Im finstern t., trefva, famla i mörkret.
Täppisch, se Plump.
Tara, *f.* utan *pl.* Tara (i handel), undermål, undervigt, ett kärls vigt och afdrag derföre. (*Fig.*) Fel, lyte.
Tarantel, *f.* 4. Tarantel (en spindel), *Aranea Tarantula*.
Tarif, *m.* 1. Tulltaxa.
Tariren, *v. a.* Afdraga taran,
Tartane, *f.* Ett slags små fartyg med ett segel på Medelhafvet.
Tartoffel, se Kartoffel.
Tartsche, *f* Ett slags fordom bruklig sköld.
Tasche, *f.* 4. Ficka, kjortelsäck; pung, rensel; skjutväska, jägartaska. (*Fam.*) Mun, trut, nos; slag med flata handen.
Täschelkraut, se Taschenkraut.
Täschen, *n.* 3. Liten ficka eller kjortelsäck; liten pung; liten skida ell. balja.
Taschenbuch, *n.* 2. Taskbok, bok i fickformat, plånbok. =dieb, *m.* Ficktjuf, =geld, *n.* 2. Böxsäcksspenningar, penningar till små nöjen. =kraut, *n.* 2. Nåldynor, lommegräs, *Thlaspi bursa pastoris*; äfven *T. arvense* och *Rhinanthus crista galli*. =krebs, *m.* Krabba, *Cancer pagurus*. =messer, *n.* 3. Fällknif.

mur. =hammer, *m.* (*Bergv.*) Räckhammare. =heerd, *m.* (*Bergv.*) Räckhärd. =teich, *m.* Planterdam för fisk.

Strecke, *f.* 4. Vidd, sträckning, utsträckning; sträcka, vägsträcka; skede. (*Garf.* o. *Skom.*) Räckspade.

Strecken, *v. a.* Utsträcka, förlänga; sträcka, utsmida; sträcka (gevär). Alle seine Kräfte daran s., använda alla sina krafter derpå. Im gestreckten Galopp, i fullt fyrsprång. Sich nach der Decke s., ställa munnen efter matsäcken.

Strecker, *m.* Person, som sträcker något; verktyg att utsträcka något med. (*Anat.*) Sträckmuskel. (*Mur.*) Bindtegel.

Streich, *m.* 1. Slag, stöt, hugg; strek, spratt, puts, skälmstycke, knep. Der Baum fällt nicht auf (mit) einen S., trädet faller icke af ett hugg. Des Streiches verfehlen, slå miste. Ein schlechter S., ett fult strek. Einen S. spielen, göra ett spratt. =bret, *n.* 2. Strykbräde; plogfjöl. =bank, *f.* Bänk, hvarpå bomull kardas. =baum, *m* (*Garfv.*) Skafbock. (*Väfv.*) Bom. =eisen, *n.* Strykjern. (*Garfv.* och *Sämskm.*) Skafjern. =feuer, *n.* (*Bergv.*) Reverbereld. =fisch, *m.* 1. Fisk, som leker. =garn, =netz, *n.* 1. Dragnät, fägelnät; dragnot. =holz, *n.* 2. Strykträ (att stryka sädesmått). =linie, *f.* (*Fortif.*) Bestrykningslinie. =maß, *n.* (*Snick.*) Ritmätt. =ofen, *m.* 3. Refverberugn. =platz, *m.* 1. (*Fortif.*) Sekundflank. =riemen, *m.* 3. Strykrem. =schuß, *m.* Skott, som endast strukit eller rispat i skinnet. =stein, *m.* 1. Probersten. =vogel, *m.* 3. Flyttfågel. =zeit, *f.* 4. Lektid (fiskarnes); flyttningstid (fåglarnas).

Streiche, *f.* Strykning. (*Klädväf.*) Ett slags karda; ett slags verktyg till ruggning. (*Sockerb.*) Pensel att öfverstryka bakelser. (*Sämskm.*) en sort vals att göra skinn smidigt. (*Fortif.*) Beskjutningslinie.

Streicheln, *v. a.* Stryka sakta med handen; klappa, smeka.

Streicheln, *n.* 3. Klappande, smekande.

Streichen, *v. a.* o. *n. irr.* h. *Imp.* Ich strich; *conj.* striche; *imper.* streiche; *part.* gestrichen. Stryka; utbreda; smörja på, piska upp; sänka, fälla, stryka; ge ris, spö, risbastu; stryka ut, under; stryka (ett sädesmått); leka (om fisk); löpa (om hundar, vargar &c.) bryna (lian). Wolle s., karda ull. Ziegel s., slå tegel. Lerchen s., fånga lärkor i kastnät. In die Luft s., hugga i vädret. Heraus s., berömma, rosa. Die Vögel s., fåglarna flytta. Die Zeit streicht bald hin, tiden förflyter snart.

Streichen, *n.* 3. Strykning; lekande; flyttning. Se f. ö. Verbet.

Streicher, *m.* Strykare, kardare; bryne, brynstål.

Streif, *m.* 5. **Streifen**, *m* 3. Ströftåg, ströfveri; rem, remsa, list; reffla; strima; linie, strek, rand; stycke (till frontimmersmössor). =licht, *n.* (*Mål.*) Ljus, som föreställes tränga sig in och upplysa en del af taflan. =linie, *f.* Tangent. =partei, *f.* 4. Ströfvande parti. =schuß, *m.* 1. =wunde, *f.* 4. Skrubbskott eller -sår. =wache, *f.* 4. Patrull. =zug, *m.* 1. Kringströfvande, ströftåg.

Streifchen, *n.* 3. Litet band; liten strima

Streifen, *v. a.* Göra strimmig, rispig ell. stripig, repa, rispa; randa, reffla; skrubba, snudda på; skada på ytan; stryka, skrubba, skråma; flå, draga skinnet af; sprita (ärter). Die Ärmel in die Höhe s., uppfästa ärmarna. Gestreifte Leinwand, randigt lärft. — *V. n.* s. o. h. Stryka tätt förbi, snudda förbi, gnida, snudda förbi och skafva; stryka, ströfva om

kring. Bis vor die Thore der Stadt f., ströfva ända till stadsportarna.
Streiferei, *f.* 4. Ströfveri, fribyteri.
Streifig, *adj.* o. *adv.* Rispad, strimmig; randig, refflad; fläckig, spräcklig, flammig (om blommor).
Streit, *m.* 1. Strid, kamp, fäktning, drabbning, träffning; täflan; tvist, träta, kif, ordvexling, tvistighet, stridighet, gräl; kontrovers, lärd strid ell. tvist (helst theologisk); process, rättegång. =art, *f.* 1. Stridsyxa. =bar, *adj.* o. *adv.* Stridbar, tapper, krigisk. =beil, se =art. =durſt, *m.* 1. Innerligt begär att strida. =frage, *f.* 4. Stridig, oafgjord fråga, frågomål. =genoß, *m.* 4. Medstridare. =hahn, *m.* 1. Brushane, *Tringa pugnax*. =hammer, *m.* 3. Stridshammare. =handel, *m.* 3. Tvist, rättegångssak. =kolben, *m.* 3. Stridsklubba. =ſache, *f.* 4. Tvistemål; rättegångssak, stridig sak. =ſchrift, *f.* 4. Stridskrift; tes. =ſucht, *f.* Trätgirighet. =ſüchtig, *adj.* o. *adv.* Trätgirig, grälaktig. =wagen, *m.* 3. Stridsvagn.
Streiten, *v. n. irr.* h. *Imp.* Ich ſtritt; *conj.* ſtritte; *imper.* ſtreite; *part.* geſtritten. Släss, strida, fäkta, kämpa; disputera, tvista, ordvexlas, träta, gräla.
Streiten, *n.* 3. Stridande, tvist, träta.
Streiter, *m.* 3. Stridsman, kämpe, fäktande; trätgirig menniska, grälmakare.
Streitig, *adj.* o. *adv.* Stridig, tvistig, oenig, som kan bestridas.
Streng, Strenge, *adj.* o. *adv.* Sträng, hård, bäftig, skarp; allvarsam, sträng, noggrann, grannlaga, hård, sträf. Das Kleid geht f. an, liegt f. an, klädningen går trångt på, sitter hårdt till. S. ſchmecken, smaka sträft. S. Erze, strängsmälta malmer. Strenge Herren regieren nicht lange, strängа herrar få sta kigt välde.
Strengflüßig, *adj.* o. *adv.* Strängsmält, strängflytande. =flüßigkeit, *f.* 4. Strängsmälthet.
Strenge, *f.* 4. Allvarsamhet, stränghet, noggrannhet, skarphet, hårdhet, grymhet &c.
Strengel, *m.* 3. Qvarka (hästsjukdom).
Strengen, *v. a.* Hårdt tilldraga, spänna.
Streu, *f.* utan *pl.* Strö under hästar, får o. d.; halm, strå. =büchſe, *f.* 4. Sand-, strö-, ell. puderdosa. =gabel, *f.* Tjuga, grep. =pulver, *n.* 3. Stropulver. =ſand, *m.* 1. Strösand; skrifsand.
Streuen, *v. a.* Strö, utströ, så, utsprida, kringsprida, kasta här och der. Mit Sand ſ., sanda, beströ eller betäcka med sand.
Streuen, *n* 3. Streuung, *f.* 4. Ströning, utspridning, kringspridning.
Streuling, *m.* 1. Strö, halm.
Strich, *m.* 1. Streck, drag med penna ell. pensel, linie; åder i trä ell. sten. (*Bergv.*) Malmstreck; streck på kompass; plogfåra, harfdrag. (*Vapenk.*) Band; stråk; väg, som fåglar taga under sin flykt; en flock fåglar, fåglars flyttningstid; fisklek, fiskstimm; spene på julver; logg (på tyger m. m.). Einen S. durch die Rechnung machen, göra ett streck öfver räkningen; tillintetgöra någons förhoppning. In einem S. weg, oafbrutet, i ett. S. Landes, en sträcka land, nejd. =lein, *n.* Litet streck, komma. =punct, *m.* 1. Semikolon (;) =regen, *m.* 3. Snart öfvergående regn, stråkregn.
Strichs, *adv.* Efter strecket eller tråden.
Strick, *m.* 1. Tåg, rep, lina, streck; snöre; galgrep. =beutel, *m.* 3. Sypung. =gras, *n.* 2. (*Schoenus*). =holz, *n.* 2. Nätkafle. =höschen, *n.* Stickade byxor. =leiter, *f.* 4. Repstege, kaststege. =nadel, *f.* 4. Strumpsticka. =ſchaukel, *f.* 4. Repgunga. =ſcheibe, *f.* 4. Stickskida för strumpstickor o. d.

=ſticken, *m.* Strumpsticka. =ſtuhl, *m.* Strumpväfvarestol. =verdeck, *n.* Midten af däcket, der tåg ligga. =vogel, *m.* Sträckfågel. =werk, se Stickerei. =zeug, *n.* 1. Stickdon; redskap och tillbehör till stickning eller nätbindning. ſo. d.); binda nät.

Stricken, *v. a.* o. *n.* h. Sticka (strumpor

Stricken, *n.* 3. Stickning.

Stricker, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Stickare, -erska.

Stickerei, *f.* 4. =werk, *n.* 1. Stickadt arbete, stickning; stickdon; tågverk på skepp.

Striegel, *f.* 4. Hästskrapa.

Striegeln, *v. a.* Skrapa; häckla. tadla; preja, prygla. Die Bauern f., pläga bönderna. ſtadlande; plågande.

Striegeln, *n.* 3. Skrapande; häcklande;

Strieme, *f.* 4. Blåmärke, strimma; remsa; ryska, skrynka. ſblånader, rispad;

Striemig, *adj.* o. *adv.* Strimmig, som har

Strippe, *f.* 4. Stroppe, stöfvelstropp.

Stripperz, *n.* (*Miner.*) Stripmalm, spetsig blyglans.

Strobel, *m.* 3. Tallkotte. =dorn, se Artiſchocke. =kopf, *m.* En, som har sträft hår. =ſtern, *m.* Komet, hvars strålar synas rundt omkring honom, *Cometes crinitus.*

Stroh, *n.* 1. Halm, halmsträ, strå. =band, *n.* Halmkärfve. =dach, *n.* Halmtak. =decke, *f.* 4. Halmmatta. =fackel, *f.* 4. Halmfackla, halmbloss. =fiedel, *f.* 4. Sträfiol. =halm, *m.* 1. Halmsträ. =hut, *m.* Halmhatt. =hütte, *f.* 4. Koja med halmtak. =junker, *m.* 3. Oborstad landtjunkare. =karde, *f.* Kardborre, som nyttjas vid klädesfabriker till ruggning. =mann, *m.* 2. Fågelskräma. =ſack, *m.* 1. Halmbädd. =ſeil, *n.* 1. Halmband, halmrep. =teller, *m.* 3. Halmbricka. =wiſch, *m.* 1. Halmviska, halmvippa; halmtofs att beteckna sequester. =wittwe, *f.* 4. =wittwer, *m.* 3. Gräsenka, gräsenkling, hustru, som på någon tid är utan man, man, som på någon tid är utan hustru. =wulſt, *m.* 1 Halmvalk. ſhalm.

Strohen, *v. a.* Betäcka eller fylla med

Strohern, *adj.* o. *adv.* Af halm; torr, som halm, torr, osmaklig, kraftlös.

Strom, *m.* 1. Ström; å; elf, flod. S. unterwärts, den S. hinab, dem Strome nach, med eller utföre strömmen. Ein reißender S., en strid ström. Wider den S. ſchwimmen, sätta sig emot en större makt. Sich vom S. hinreißen laſſen, följa med strömmen. Dem S. nachgeben, gifva efter för en större makt. Der S. der Zeit, tidens hastiga framflytande. =ab, *adv.* Utför strömmen, med strömmen. =auf, *adv.* Uppför strömmen. =bahn, *f.* =rinne, *f.* 4. Strömfåra. =weiſe, *adv.* Strömvis, strömtals; i öfverflöd.

Strömen, *v. n.* h. Strömma, flyta bäftigt eller hastigt. ſ*rengus minor.*

Strömling, =ming, *m.* Ströming *Clupea Ha-*

Strömung, *f.* 4. Strömgång, strömdrag.

Strophe, *f.* 4. Strof. hel vers eller mening.

Stropp, *n.* (*Sjöf.* Stropp, tågring.

Stroße, *f.* (*Bergv.*) Stross, afsats i grufvor.

Stroß †, *adj.* o. *adv.* Stind, fullproppad.

Stroßen, *v. n* h. Vara uppsvälld, stind eller fullproppad; vara uppblåst, kraftstind. Der Beutel ſ. von Geld, pungen är stind af, fullproppad med penningar. Mit etwas ſ., yfvas öfver något.

Strudel, *m.* 3. Vattuhvirfvel, hafshvirfvel, strömgöl. =kopf, *m.* 1. En het, obetänksam menniska.

Strudeln, *v. n.* h. Hvirfla; uppsjuda, kasta bubblor, vara i gäsning.

Strumpf, *m.* 1. Strumpa; stump, stubbe. Mit S. und Stiel, i grund, alldeles. =band, *n.* 2. Strumpband. =lauſer, *m.* Gnidare, girighuk. =ſticken, *n.* 3. Strumpstickning. =ſtricker, *m.* 3. =inn, *f.* Strumpstickerska.

stickare, -erska. =wirker, *m.* 3. Strumpväfvare. =zwickel, *m.* 3. Strumpkil.

Strunk, *m.* 1. Stock, kälstock; (i bot.) fot, *Stipes.*

Strunze, *f.* 4. (föraktligt) Stort qvinfolk.

Strupfe, *f.* Spritt (hästsjukdom på hofvarne.)

Strupfen, *v. n.* Blifva hård, knagglig, skrynklig. — *K. a.* Strypa, qväfva.

Struppig, *adj.* o. *adv.* Yfvig (som här o. d.); knagglig, krokig, illa växt (som träd).

Struſe, *f.* Struss, pråm, som brukas i Ryssland och Preussen på strömmar.

Stübchen, *n.* 3. Mått om ungefär 4 Stop; liten kammare.

Stube, *f.* 4. Stuga, kammare.

Stubenarreſt, *m.* 1. Civilarrest i en kammare. =burſch, *m.* 1. o. 4. Stugukamrat. =gelehrter, *m.* böjes som *adj.* Som har lärt allt ur böcker. =genoß, =geſell, se =burſch. =hocker, *m.* 3. Hemmasittare, läsvurm. =kammer, *f.* 4. Kammare bredvid ett rum. =mädchen, *n.* 3. Huspiga. =ofen, *m.* Kakelugn. =ſchabe, *f.* Torraka, *Blatta orientalis.* =ſiech, *adj.* o. *adv.* Sjuk af ständigt innesittande.

Stüber, *m.* 3. (mynt) Styfver; näsknäpp.

Stück, *n.* 1. Stycke; bit; del; afdelning, punkt, stycke; musikaliskt stycke, theaterpjes; kanon, stycke; mynt, penning. Ein S. von Achten, piaster. Von freien Stücken, af sig sjelf; sjelfmant. In einem Stücke fort, i ett, oafbrutet. In allen Stücken, i alla afseenden eller delar. In Stücken gehen, gå sönder. =faß, *n.* 2. Stort vinfat, styckfat. =gerüſt, *n.* 1. Batteri, batteribäddning. =geſtelle, *f.* Lavet. =gießerei, *f.* Styckgjuteri. =gut, *n.* 2. Styckegods. =hufe, *f.* Del af ett land ell. åkerstycke till ett visst utsäde, hälften eller fjerdedelen af hela åkerjorden till en gård. =junker, *m.* 3. Styckjunkare. =knecht, *m.* 1. Artilleridräng. =pforte, *f.* 4. Styckeglugg eller styckeport på skepp. =pferd, *n.* 1. Artillerihäst. =weiſe, *adv.* Styckevis, stycketals. =werk, *n.* 1. Ofullkomligt arbete. =wiſcher, *m.* 3. Styckrensare.

Stückchen, *n.* 3. Litet stycke &c., äfven skälmstycke, spratt, puts.

Stücheln, *v. a.* Stycka, dela i små delar. Se f. ö. Stücken.

Stücken, *v. a.* Sönderstycka; stycka, skarfva, lappa ihop, flicka, hopflicka.

Studien, *pl.* Studier.

Studiren, *v. a.* o. *n.* ℌ Studera; utstudera. Auf einen Arzt ſ., Studera läkarekonsten.

Studiren, *n.* 3. Studering, studium.

Stufe, Stuffe, *f.* 4. Trappsteg; fotsteg; fotpall; grad; stuf af tyg, kläde &c.; stuff, malmstycke; märke i bergarter, malmer. Zur höchſten S. der Ehre gelangen, steigen, stiga, svänga sig upp till den högsta hederstrappan. Stufen in einer Leiter, spolar, pinnar i en stege.

Stufenfolge, se =gang. =gang, *m.* 1. Gradation, stigande, tilltagande gradvis. =geld, *n.* Arfvode till Geſchwornern för märkens inhuggande i malmer. =jahr, *n.* 1. Hvart sjunde lefnadsår. =kreuz, *n.* (*Vapenk.*) Kors, likt en trappvis uppstigande gafvel. =leiter, *f.* 4. Ledstång i en trappa. =pſalmen, *pl.* Davids 120-134 Psalmen, i Sv. Bibeln, kallade Visor i högre Choren. =weiſe, *adv.* Trapptals, trappvis; gradvis. ſga trappor.

Stufen, *v. a.* (*Berg.*) Bryta malm, uthug.

Stuhl, *m.* 1. Stol; säte, ställning; hufvudstol, kapital; domstol; vindspel i saltverk; nattstol, stolgång, öppning; väfstol. Sich zwiſchen zwei Stühlen nieder ſetzen, ej få någotdera. Einem den S.

ver die Thür setzen, kasta ut någon ur huset; uppsäga all förbindelse. =erbe, *m.* 4. Thronarfvinge. =feier, *f.* Romersk fest, som firas till minne deraf, att Petrus flyttade sitt Patriarkat från Antiochia till Rom. =geld, *n.* Hyra för bänkrum i en kyrka. =kappe, *f.* 4. Stolöfverdrag. =lehne, *f.* Stolskarm. =säule, *f.* Uppståndare i takstolar. =schreiber, *m.* 3. Skrif och räknemästare, skrifvare vid domstol. =zäpfchen, *n.* 3. Stolpill. =zwang, *m.* 1. Stoltränga, trängning till stolgång.

Stuk, *m.* 1. Stuck, komposition af siktad hvit marmor och kalk.

Stukatur=arbeiter, *m.* 3 Stuckatur-arbetare.

Stulpe, Stülpe, *f.* 4. Klaff; bål eller skyfve på hatt; uppslag; stöfvelkrage; lock.

Stülpen, *v. a.* Lägga lock på; vika, stjelpa.

Stumm, *adj.* o. *adv.* Stum, mållös; tyst. Stumme Buchstaben, konsonanter.

Stumme, *m.* o. *f.* Dumbe.

Stümmel, *m.* 3. Stump, stubbe; tagg efter en afbruten tand.

Stümmeln, *f.* 4. Stympning.

Stummheit, *f.* 4. Stumhet; stillatigande.

Stümper, *m.* 3. Stympare, kläpare, fuskare. =haft, *adj.* o. *adv.* Stymparaktig.

Stümperei, *f.* 4. Fuskeri.

Stümpern, *v. n.* h. Fuska i hop; (på ett instrument) spela uselt.

Stumpf, *m* 5. **Stumpfen**, *m* 3. Stump, stubbe; bit. Mit S. und Stiel ausrotten, alldeles utrota.

Stumpf, *adj* o. *adv.* Slö, förslöad; ömtänd; trubbig; svag. =nase, *f.* 4. Platt eller trubbig näsa. =nasig, *adj.* o. *adv.* Som har en platt eller trubbig näsa. =schwanz, *m.* 1. Stubbsvans. =sinn, *m.* 1. Sinnesslöhet, dumhet. =winklig, *adj.* o. *adv.* Trubbvinklig.

Stumpfen, *v. a.* Göra slö eller trubbig, förslöa; göra ömtänd; afkorta, stubba.

Stumpfheit, *f.* 4. Slöhet, trubbighet; ömtandhet.

Stündchen, *n.* 3. Liten stund.

Stunde, *f.* 4. Timma; mil; stund; lektion, *pl.* (*Mythol.*) Horæ, årstidernas gudinnor. Zur ungelegenen S., i oläglig, i orätt tid. Von S. an, zur S., genast, strax, i detta ögonblick.

Stundenbericht, *m.* Bulletin. =brett, *n.* Loggbräde. =geber, =halter, *m.* Person, som vissa timmar gifver undervisning i något. =gebet, *n.* =sang, *m* Bön, sång på vissa timmar i Romerska kyrkan, (*Horæ canonicæ.*) =glas, *n.* 2. Timglas. =lang, *adj.* o. *adv.* Hela timmar igenom eller bortåt, som varar hela timmar. =rufer, *m.* 3. Nattväktare. =uhr, *f* 4. Solvisare; timklocka. =weise, *adv.* Timvis. =zeiger, *m.* 3. Timvisare.

Stündig, *adj.* o. *adv.* Som varar en timme.

Stündlich, *adj.* o. *adv.* Hvar timma; timvis; stundlig, stundligen; från timma till timma, från en timma till den andra.

Stunze, se Wanne.

Stupf, *m.* Stöt; †punkt; piska.

Stupfen, *v. a.* Stöta, sticka, drifva oxar.

Stupfiren, *v. a.* Kränka.

Stupfiren, *n.* 3. Kränkning.

Sturm, *m.* 1. Storm, stormväder; storm, krigsrop, allarm; klämtning vid eldsvådor o. d.; storm, anfall; hård medfart; olycksstorm. — S. der Leidenschaften, passionernas uppror. =bock, *m.* 1. (de gamlas) Murbräcka, *Aries.* =dach, *n.* 2. Stormtak. =faß, *n.* 2. Stormfat eller så. =fink, *f* 4. Stormvädersfågel. =fisch, *m.* 1. Löpare, en stor hafsfisk. *Delphinus Orca.* =glocke, *f.* 4. Stormklocka. =haube, *f.* 4. Stormhatt;

äfven (*Natur. histor.*) en art nattfjäril, *Phalæna libatrix.* Trompetsnäcka, *Buccina.* =hut, *m.* Stormhatt (*Bot.*) *Aconitum napellus.* =leiter, *f.* 4. Stormstege. =pfeil, *m.* Fyrpil, brandpil, som kastades från de gamlas kastmachiner. =reif, *m.* 1. (*Fyrv.*) Eldcirkel. =vogel, *m.* Stormvädersfågel, *Procellaria pelagica.*

Stürmen, *v. n.* h. o. f. Storma, vara oväder; göra allarm, buller; klämta med larm eller stormklocka. — *V. a.* Storma, bestorma, löpa till storms, anfalla, häftigt angripa. Bilder f., förstöra bilder.

Stürmerisch, se Stürmisch.

Stürmisch, *adj.* o. *adv.* Stormig, stormande, orolig.

Sturzfuse, se Sturmfaß.

Sturz, *m.* 1. Fall, kullfallande, kullstörtande; kullbytta; stulp; ruin, undergång; stump; stubbsvans; trädstump, stubbe; klunk; plogstjert; öfverstycke i dörr- ell. fensterkarm. =acker, *m.* 3. Upplöjd åker. =becher, *m.* 3. Bägare med lock; fyllbult, fyllhund. =emz, *n.* Nedra delen af en risknippa. =gut, *n.* (*Sjöf.*) Varor, som utan att inpackas nedkastas i skeppsrummet, såsom säd, salt. =haken, *m.* (*Bergv.*) Stötkrok. =karren, *m.* 3. Stupkärra, skottkärra. =platz, *m.* Plats, der slagg nedstjelpes. =schaufel, *f* Sädesskofvel. [Slaggvarp.

Stürze, *f.* Lock, täcklock; täckfat. (*Bergv.*)

Sturzel, Stürzel, *m.* 3. Stubbe, trädstubbe.

Stürzen, *v. a.* Störta, nedstörta; omstörta; kasta öfverända, förstöra, störa i olycka. — *V. n.* f. Falla ned, stupa; brädstörta eller kasta sig. Einen Acker f., plöja en åker för första gången. Das Getreide f., kasta, skofla säd. Haube, Deckel f., sätta hufvan, locket hastigt på. Zum Thore hinaus f., rusa ut genom porten. Das Blut stürzte hervor, blodet sprang ur såret.

Stute, *f.* 4. Sto.

Stutenfüllen, *n.* 3. Stoföl.

Stuterei, *f.* 4. Stuteri.

Stutz, *m.* 1. Studs, häftig stöt; som är afkortadt eller afstympadt, kort; plym; studsare, bordstudsare; något i höjden upprest till prydnad, t. ex. uppstående fjäderbuske på en hjelm. Auf den S., på stund, i hast, på sista stunden. Die Pferden zu S. bereiten. *Äfven hos oss säges på hvardagsspråket* uppstudsa, på studs, o. d. =bart, *m.* 1. Uppstrukna mustacher. =glas, *n.* 2. Glas med en kort fot. =perrücke, *f.* 4. Rund peruk. =schere, *f.* Trädgärdsmästare sax. =schwanz, *m.* 1. Stubbsvans. =uhr, *f.* 4. Studsare, bordstudsare.

Stütze, *f.* 4. Stötta, stolpe; stöd, hjelp.

Stutzen, *v. a.* Afkorta, förkorta, stubba, afklippa. — *V. n.* Puffas (som baggar); stöta ihop eller klinga med (glasen); pråla, högfärdas; byta. Das f., det prålar, låter präktigt. Bei eller über etwas stutzen, studsa, tveka, bli bestört öfver något; studsa, stadna. Das Pferd f., hästen studsar, stadnar.

Stutzen, *n.* 3. Stutzung, *f.* 4. Afkortande, stubbande; studsande, bestörtning.

Stützen, *v. a.* Stödja med stöttor, stödja. Sich worauf f., stödja, förlita, åberopa sig på något.

Stützen, *n.* 3. Stützung, *f.* 4. Stödjande.

Stützer, *m.* 3. Småherre, sprätt.

Stutzhandschuh, *m.* 1. Halfhandske, mudd. =holz, *n.* 2. Stylta, stötta, stöd.

Stutzig, *adj.* o. *adv.* Häpen, bestört, egensinnig; (om hästar) istadig, skygg.

Styl, *m.* 1. Skrifsätt, skrifart, styl; dagräkning (i almanachor). [ell. illa.

Stylisiren, *v. n.* h. Skrifva vacker, nätt

Sublunarisch, *adj.* o. *adv.* Som är under månen, jordisk.

Submiß, *adj.* o. *adv.* Undergifven, ödmjuk.
Subtraction, *f.* 4. Subtrahering.
Suchen, *v. a.* (u längt) söka, leta; eftersöka, uppsöka. Eine Ehre worin ſ., sätta en heder uti något. Das hätte ich in dir nicht geſucht, det hade jag ej trott dig om.
Sucht, *f.* 4. (u kort) Sjuka, farsot, galenskap; vurm. Fallende ſ., fallande-sot.
Suchtling, *m.* Sjukling.
Sud, *m.* 1. Uppsjudning, jäsning.
Süd, *m.* 1. (d som t) Süden, syd, söder, sunnan. =oſt, *m.* 1. Sydost. =ſee, *f.* Söderhaf. =wärts, *adv.* Emot söder, söderut.
Sudel, *m.* Pöl, puss, samling af orenlighet. =buch, *n.* 2. Kladdbok. =koch, *m.* 1. Snuskig kock; gärkock. ſudderi.
Sudelei, *f.* 4. Snuskighet, svinaktighet,
Sudelig, *adj.* o. *adv.* Snuskig, osnygg.
Sudeln, *v. a.* o. *n.* h. Suddla, smutsa, kladda; fuska ihop; sudda, plottra ned.
Süderbreite, *f.* 4. Södra bredden, sydlig latitud. ſre, kläpare.
Sudler, *m.* 3. Suddare, kladdare, plottra
Südlich *adj.* (d som t) Sydlig, emot söder.
ſich Sühlen, *v. r.* Vältra sig i orenlighet.
Sühllaſche, *f.* 4. Göl; svinläger.
Sühne, *f.* 4. Förlikning.
Sühnopfer, *n.* 3. Försoningsoffer.
Sulze, Sülze, *f.* 4. Sylta; skälfning; (mossslägte); saltsleke för boskap, saltlake; saltverk.
Sülzmilch, *f.* Tjock sur färmjölk.
Sumach, *m.* (*Bot.*) *Rhus coriaria.*
Summarien, *pl.* Kort innehåll.
Summariſch, *adj.* Summarisk, kort.
Summe, *f.* 4. Summa. In eine S. bringen, utföra i en summa.
Summen, se Sumſen.
Summiren, *v. a.* Summera, räkna ihop.
Summiren, *n.* 3. Summering.

Sumpf, *m.* 1. Sumpigt ställe, kärr, pöl; gyttja, moras, träsk, myra, mossa. =anddorn, *m.* (*Bot.*) *Lycopus Europæus.* =binſe, *f.* 4. Knappsäf. (*Bot.*) *Scirpus palustris.* =diſtel, *f.* 4. Myrtistel. (*Bot.*) *Carduus palustris.* =erz, *m.* Myrmalm. =hahnenfuß, *m.* Altgräs, *Ranunculus flammula.* =heidelbere, *f.* Odon. =kohl, *m.* Strandkål. =loch, *n.* (*Tegelsl.*) Sump der ler ältas. =luft, *f.* Brännbar luft öfver fuktiga ställen, =meiſe, *f.* 4. Entita, tomling *Parus palustris.* =otter, *f.* 4. Mänk, *Mustela luteola.* =ſenſe, se =binſe. =weihe, *f.* 4. Qvidfågel. =vogel, *m.* 3. Vadare, *Gralla.*
Sumſen, Summen, *v. n.* h. Surra, brumma.
Sumſen, Summen, *n.* 3. Brummande, surr, mummel; sorl, öronsusning.
Sund, *m.* 1. Sund; Öresund.
Sündenfall, *m.* 1. Syndafall.
Sünder, *m.* 3, =inn, *f.* 4. Syndare, -erska. Ein armer S., en, som skall gå till döden.
Sündfluth, *f.* 4. (d som t) Syndaflod. =haft, Sündig, *adj.* o. *adv.* Syndig, syndafull. =opfer, se Sühnopfer.
Sündigen, *v. n.* h. Synda, fela.
Sündlich, *adj.* o. *adv.* Syndig, brottslig; ſorättvisa. orättvis.
Sündlichkeit, *f.* 4. Syndighet, brottslighet,
Superintendur, *f.* 4. Superintendentsembete.
Superior, *m.* 6. =inn, *f.* 4. Föreståndare, -erska i kloster.
Superklug, *adj.* Näsvis.
Suppe, *f.* 4. Soppa; välling. In der S. ſitzen, sitta i gyttjan, i nöd.
Suppenſchüſſel, *f.* 4. Soppfat.
Suppicht, *adj.* o. *adv.* Saftig, mustig.
Supplicant, *m.* 4. En, som bönfaller, ödmjukligen anhåller.
Suppliciren, *v. n.* h. Bönfalla, ödmjukligen, anhålla.
Supplik, *f.* 4. Bönskrift, ödmjuk anhållan.

Süring, Sürken, *m.* Ängsyra. (*Bot.*) *Rumex acetosa.*
Surren, *v. n.* h. Surra.
Süß, *adj.* o. *adv.* (ü långt) Söt; ljuflig, ljuf; osyrad, osaltad. Süßer Herr, smickrare; sprätthök. S. Worte geben, gifva goda ord. =baſt, *m.* (*Bot.*) Källarhals, tibast, *Daphne mezereum.* =brot, *n.* (*Sockerb.*) Biscuit. =erde, *f.* (*Chem.*) Glycinjord. =farn, *m.* (*Bot.*) Stensöta, *Polypodium vulgare* =holz, *n.* 2. utan *pl.* Lakrisrot. =holzſaft, *m.* 1. Lakris. =kirſche, *f.* 4. Söta kersbär. =klee, *m.* (*Bot.*) Saint foin, *Hedysarum onobrychis.*
Süße, Süßigkeit, *f.* 4. Sötma, söthet; ljuflighet.
Süßelei, *f.* Smicker.
Süßeln, *v. n.* Vara söt; smickra, smeka.
Süßen, *v. a.* Göra söt, sockra.
Süßigkeit, se Süße.
Süßlich, *adj.* o. *adv.* Sötaktig, obehagligt söt.
Süßling, *m.* Vekling, sprätthök.
Sylbe, *f.* 4. Stafvelse, ord.
Sylbenfuß, *m.* 1. Versfot. =maß, *m.* 1. En stafvelses längd ell. kortbet; versfall, meter, takt.
Syllogismus, *m. indekl.* Förnuftsslut.
Symbolum, *n.* Symbol, sinnebild.
Symmetrie, *f.* 4. Tings likhet i mått och skick.
Sympathie, *f.* 4. Naturlig böjelse till hvarannan.
Sympathiſiren, *v. n.* h. Hafva lika känslor.
Symphonie, *f.* 4. Samljud.
Symptom, *m.* 1. Symptom, anstöt af en sjukdom; tecken eller förebud till någon förändring.
Syndikus, *m.* Syndikus, ombudsman för ett samhälle der man är ledamot.
Synod, *m.* 6. Synode, *f.* 4. Synod, prestmöte, mindre kyrkomöte.
Synonymie, *f.* 4. Öfverensstämmelse i betydelsen.

Syrop, Syrup, *m.* 1. Sirap.
Syrte, *f.* 4. Sandrefvel, stengrund.
Syſtem, *m.* 1. Sytem, lärobyggnad; sammansättning, inrättning, uppställning efter reglor och ordning; sammanhang.
Syſtematiſch, *adj.* Systematisk.

T.

Tabak, *m.* 1. Tobak. =bau, *m.* 1. Tobaksplantering. =büchſe, *f.* 4. Tobakdosa, -ask, -läda. =raucher, *m.* 3. Tobaksrökare. =räumer, *m.* 3. Tobakrensare. =rohr, *n.* 1. Pipskaft. =ſpinner, *m.* 3. Tobaksspinnare. =ſtube, *f.* 4. Tobaksrum, rökkammare.
Tabellariſch, *adj.* o. *adv.* Tabellarisk, i tabeller.
Tabelle, *f.* 4. Tabell, tafla.
Tabernakel, *n.* (*Bibl.*) Tabernaklet i G. T. hos Katholikerna, skåp i form af tempel på altaret, hvari patén och kalk insättas. fordom i Sverige kalladt *helga likama hus.*
Tabulat, *n.* 1. Panelning, brädbeklädning, golf eller tak i rum.
Tabulatur, *f.* 4. Tablatur, uppställning af en melodi med bokstäfver på så många linier, som instrumentet har strängar; gammal eller vanlig ordning.
Tabulet, Tablet, *m.* Bärlig läda med smärre lådor och afdelningar. =krämer, *m.* 3. Krämare, som går omkring med varor i påsar och packor.
Taburet, *n.* 1. Kullerstol.
Tachtel, *f.* 4. Örfil, smäll.
Tachteln, *v. a.* Smälla, gifva örfil.
Tact, *m.* 1. Takt; cadans, slutfall. =feſt, *adj.* o. *adv.* Taktfast, fast i takten. =führer, *m.* 3. En, som slår takten, kapell-

mästare. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Efter ell. enlig med takten. =ſtrich, *m.* 1. Taktstreck.

Tadel, *m.* 2. Tadel, beskyllning; tadlande, häcklande; fel, lyte. =frei, *adj.* o. *adv.* Fri från tadel eller lyte. =gott, *m.* Tadlets Gud, *Momus.* =haft, Tadelnswerth, *adj.* Tadelvärd. =ſucht, *f.* 4. Tadelsjuka. =ſüchtig, *adj* Klandersjuk, tadelsjuk.

Tadeln, *v. a.* Tadla, klandra, häckla.

Tadeln, *n.* 3. Tadelung, *f.* 4. Tadlande, klandrande, häcklande [re; -erska.

Tadler, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Tadlare, klandra-

Tafel, *f.* 4. Tafla, plåt, skifva, panel; taffel, bord; tabell; kaka (choklad); uppslagen sedel, uppslagen tafla. Nach aufgehobener T., efter slutåd måltid. Rechentafel, räknetafla. Geſchlechtstafel, ättelängd, slägtregister. Glastafel, Marmortafel, glasskifva, marmorskifva. Eine T. Seife, en tvålbotten. =auffatz, *m* Taffel- eller bordservis: plat-menage. =beſteck, *n.* 1. Kniffoder. =bier, *n.* 1. Måltidsdricka. =decker, *m.* 3. Taffeltäckare. =gemach, *n.* 2. =ſtube, *f.* 4. =zimmer, *n.* 3. Matsal. =ſcheibe, *f.* 4. Glasskifva. =ſchneider, *m.* 3. Oldtgesäll; verkgesäll. =zeug, *n.* 1. Duktyg. =zimmer, *n.* 3. Matsal.

Täfelchen, *n.* Litet bord, liten tafla, liten taffel, kaka (choklad).

Tafeln, *v. n.* h. Hålla bord; hålla spisning; sitta länge till bords. (*Färg.*) Låta färgen rinna af tyget på ett bord.

Täfeln, *v. a.* Panela; förse med inlagdt golf. [slagning.

Täfelwerk, *n.* 1. Panelverk, panelning, bräd-

Taffet, *m.* 1. Taft.

Tafften, *adj.* o. *adv.* Taft, tafts . . .

Tag, *m.* 1. (g som ch) Dag; dagsljus; dygn. Des T., om dagen. Vor T., före dager. Der T. neigt ſich ſchon, det börjar redan blifva aftou. Mit anbrechendem T., i dagningen. Es iſt hoch am T., det har lidit längt på dagen. Am T. ſeyn, liggen, vara klart, uppenbart. An den T. legen, ädagalägga. (*Bergv.*) Erz am T. antreffen, zu T. fördern, träffa, uppfordra malm i dagen. Heutiges Tages, nu for tiden, i dag. In unſern T., i vär tid. In den T. hinein leben, ej bry sig om morgondagen.

Tagedieb, *m.* 1. Dagdrifvare. =falter, *m.* 3. Dagfjäril, *Papilio.* =friſt, *f.* Viss, bestämd dag. =loch, *n.* 2. Vindsglugg eller -fönster. =lohn, *m.* 1. Dagspenning. =löhner, *m.* 3. Dagsverkare. =mahd, *f.* Så mycket gräs, sou en karl slår på dagen. =weiſe, *adv.* Dagvis, dagtals. =werk, *n.* 1. Dagsverk.

Tag- und Nachtgleiche, *f.* 4. Dagjemning.

Tag- und Nachtbaum, *m.* 1. Oäkta jalappa.

Tag- und Nachtblume, *f.* 4. Styfmorsfiol.

Tagen, *v. impers.* Es tagt, det blir dager. — *V. a.* Bestämma en dag dagtinga.

Tageslicht, *n.* 1. Dagsljus.

Täglich, *adj.* Daglig. — *Adv.* Dagligen.

Takel, *n.* (*Sjöf.*) Tackel, tågverk, tacklage.

Takeln, *v. n.* Tackla.

Takt, se Tact.

Talent, *n.* 1. Talang, snillegåfva; talent (ett Romerskt mynt).

Talg, *m.* 1. (g som ch) Talg. =baum, *m.* Talgträd. *Croton Sebiferum.*

Talgen, *v. n.* Hafva, gifva, förorsaka talg. — *V. a.* Smörja med talg, talga.

Talje, *f.* (*Sjöf.*) Talja.

Talk, *m.* (*Mineral.*) Talk (en stenart).

Talgig, *adj.* Talgaktig; talgig.

Tamarinde, *f.* 4. Tamarind (Träd och frukt). *Tamarindus Indica.*

Tamarindenmark, *n.* 1. Tamarindmos.

Tand, *m.* 1. (d som t) Fåfänglighet; lappri; osmakligt tal, platt qvickhet eller skämt, osmaklighet.

Tändelei, *f.* Lappri, tokeri, sliddersladder.
Tändelhaft, Tändelig, *adj.* o. *adv.* Lekfull, skämtsam, lustig; senfärdig. =weib, se Trödelfrau, =woche, *f.* Smekvecka för ny gifta.
Tändeln, *v. n.* h. Skämta, leka; dröja, söla; prata bort tiden, sladdra.
Tändler, *m.* 3 Som befattar sig med lappri; sölare; sladdrare; fjäskare.
Tang, *m.* 1. (*Bot.*) Täng, *Zostera*, äfven *Fucus*.
Tangel, *f.* 4. Barr. =holz, *n.* 2. Barrskog.
Tangent, *m.* Tangent i klaver; tangent i
Tannapfel, *m.* 3 Tallkotte. [Geometri.
Tanne, *f.* 4. Tannenbaum, *m.* 1. Gran, *Pinus abies*.
Tannen, Tännen, *adj.* Af Gran, gran . . .
Tannenfink, *m.* Norrqvint, *Fringilla montifringilla*. =häher, *m.* =krähe, *f.* Blåkråka, *Corvus garrula*. =hirsch, *m.* Dam- eller dofhjort. =marder, *m.* Furumård, *Mustela Martes*. =meise, *f.* Tofstita, *Parus ater*. =motte, *f.* Tallnattfly, *Phalena Bombyx*. =zapfen, *m.* 3. Tallkotte.
Tante, se Muhme.
Tanz, *m.* 1. Dans. Zum T. aufforbern, bjuda upp till dans. T. geben, det lär blifva en lustig lek, iron. i st. f. förfärligt oväsende. An den T. müssen, komma med i leken, ej blifva utesluten. =bär, *m.* 4. Bjorn, som kan dansa. =boden, *m.* 3. =saal, *m.* 1. Dansal; dansskola.
Tanzen, *v. a.* o. *n.* h. Dansa. (*Fig.*) Nach eines Pfeife T. müssen, nödgas dansa efter någons pipa, rätta sig efter någons vilja.
Tänzer, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Dansare, -erska.
Tapet, *n.* Etwas auf das T. bringen, bringa något å bane.
Tapete, Tapezerei, *f.* 4. Tapet; tapetsering.
Tapetenthür, *f.* 4. List eller ram hvarpå tapeter fästas.
Tapeziren, *v. a.* Tapetsera.
Tapezirer, *m.* 3. Tapetserare.
Tapezirung, *f.* 4. Tapetsering.
Tapfer, *adj.* o. *adv.* Tapper, stridbar; dugtig. =keit, *f.* 4. Tapperhet, behjertenhet, mod.
Tappe, *f.* Klumpig hand, fot, tass, has; spår derefter, örfil.
Tappen, *v. n.* s. o. h. Famla eller taga för sig, trefva; stampa. Im finstern t., trefva, famla i mörkret.
Täppisch, se Plump.
Tara, *f.* utan *pl.* Tara (i handel), undermål, undervigt, ett kärls vigt och afdrag derföre. (*Fig.*) Fel, lyte.
Tarantel, *f.* 4. Tarantel (en spindel), *Aranea Tarantula*.
Tarif, *m.* 1. Tulltaxa.
Tariren, *v. a.* Afdraga taran.
Tartane, *f.* Ett slags små fartyg med ett segel på Medelhafvet.
Tartoffel, se Kartoffel.
Tartsche, *f* Ett slags fordom bruklig sköld.
Tasche, *f.* 4. Ficka, kjortelsäck; pung, rensel; skjutväska, jägartaska. (*Fam.*) Mun, trut, nos; slag med flata handen.
Täschelkraut, se Taschenkraut.
Täschen, *n.* 3. Liten ficka eller kjortelsäck; liten pung; liten skida ell. balja.
Taschenbuch, *n.* 2. Taskbok, bok i fickformat, planbok. =dieb, *m.* Ficktjuf, =ge=, *n.* 2. Böxsäckspenningar, penningar till små nöjen. =kraut, *n.* 2. Nåldynor, lommegräs, *Thlaspi bursa pastoris*; äfven *T. arvense* och *Rhinanthus crista galli*. =krebs, *m.* Krabba, *Cancer pagurus*. =messer, *n.* 3. Fällknif.

=spieler, *m.* 3. Taskspelare. =spielerei, *f.* 4. Taskspeleri. =uhr, *f.* 4. Fickur.
Täschlein, se Täschen.
Täschner, *m.* 3. Pungmakare, renselmakare, koffert- eller kistmakare.
Taß, *m.* Hög, hop; loggolf.
Tasse, *f.* 4. Kopp.
Taßen, *v. a.* Lägga säd i loggolf.
Taste, *f.* 4. Tangent (på klaver o. d.).
Tasten, *v. n.* h. Taga på, känna på, trefva efter något.
Taster, =zirkel, *m.* Krumcirkel.
Tatar, Tartar, *m.* 4. Tatar; zigenare.
Tatarei, *f.* 4. Tatari.
Tatarisch, *adj.* Tatarisk.
Tatze, *f.* 4. Tass, ram, labb.
Tau, *n.* 1. Täg, rep, streck. =werk, *n.* Tackel, tåg.
Taub, *adj.* o. *adv.* (b som p) Döf. Eine taube Nuß ꝛc., en tom nöt. T. Aehren, tomma ax. T. Bergarten, bergarter utan malm. Tauber Haber, landhafre. Eine taube Nessel, en blindnessla. Die Hand ist ihm ganz t., han har ingen känsla i handen. T. Schmertz, dof värk. Taube Kohlen, utbrända kol. T. Ey, vindägg. Taube Zähne, ömma tänder. Taub bei jemandes Bitten seyn, ej vilja höra på, ej bli rörd af någons bön. =heit, *f.* 4. Döfhet; tomhet; känslolöshet. =korn, *n.* utan *pl.* (ett slags ogräs) skjäde, renrepe, *Lolium temulentum.* =stumm, *adj.* Döfstum.
Täubchen, *n.* 3. Dufunge.
Taube, *f.* 4. Dufva. Er glaubt die gebratenen T. sollen ihm in den Mund fliegen, han tror att stekta sparfvar skola flyga i munnen på honom. Nach seinen eigenen Tauben schießen, göra sig sjelf skada.
Taubenauge, *f.* Duföga. (*Fig.*) Okonstladt, oskyldigt öga eller min. =erbse, *f.* Sibiriskt ärtträd. (*Bot.*) *Robinia caragana.* =farbe, *f.* 4. Skiftande färg. =färbig, *adj.* o. *adv.* Som skiftar röd, blå och grön färg. =kerbel, *m.* 3. (*Bot.*) Jordrök. (*Bot.*) *Fumaria officinalis.* =kropf, *m.* 1. Jernört. (*Bot.*) *Verbena officinalis;* jordrök. =schlag, *m.* 1. Dufslag.
Tauber, Täuber, *m.* 3. Dufhane.
Täubinn, *f.* 4. Dufhona.
Tauchen, *v. n.* Dyka, gömma sig, (om solen) nedgå. — *V. a.* Doppa, neddoppa, nedsänka, bedraga, svika. Sich T., dyka.
Taucher, *m.* 3. Dykare; fiskmås; vrakfågel; lomm. =ente, *f.* 4. Vrakfägel. =gans, *f.* 1. Körfågel.
Taufbecken, *n.* 3. Dopbäcken. =buch, *n.* 2. =register, *n.* 3. Doplista, kyrkobok. =bund, *m.* 1. Döpelseförbund. =geschenk, *n.* 1. Faddergäfva. =mahl, *n.* 1. =schmaus, *m.* 1. Barnsöl. =name, *m.* 5. Dopnamn. =pathe, *m.* Fadder. =register, se Taufbuch. =schein, *m.* 1. Prestbevis. =schmaus, *m.* Barnsöl. =stein, *m.* 1. Dopfunt. =tuch, Dopduk. =zeug, *n.* 1. Dop- linkläder. =zeuge, *m.* =inn, *f.* 4. Gufader, gumoder. =zeugniß, se Taufschein.
Taufe, *f.* 4. Dop, döpelse. Die T. ertheilen, empfangen, meddela, få dopet; dopfunt. Ein Kind über die T. halten, aus der T. heben, stå fadder. Äfven hos sjöfarande det bruket att i vatten doppa eller vattenösa dem, som första gången passera linien; fordom hos Katholikerna sista smörjelsen.
Taufen, *v. a.* Doppa i vatten, ösa vatten på något; döpa, kristna; gifva namn. Wein mit Wasser T., späda upp vin med vatten.
Täufer, *m.* 3. Johannes der T., Johannes döparen.
Taugen, *v. n.* h. Duga. Zu etwas t., tjena eller passa, vara nyttig till något.
Taugenichts, *m. indekl.* Oduglig menniska.
Tauglich, *adj.* o. *adv.* Duglig, nyttig, tjenlig.

=keit, *f.* 4. Duglighet, nyttighet, tjenlighet.

Taumel, *m.* 3. Vacklande, ragglande; yra, yrsel; rusighet, yra. =becher, *m.* 3. =kelch, *m.* 1. Dofdryck, dvalkalk. =geiſt, *m.* 2. Villhjerna.

Taumelig, *adj.* o. *adv.* Ragglande, vacklande; hufvudyr. ſla, vara yr i hufvudet.

Taumeln, *v. n.* h. o. ſ. Tumla, ragla, vack-

Tauſch, *m.* 1. Byte, bytande. Einen T. eingehen, machen, treffen, ingå, göra, träffa byte. =handel, *m.* 3 Byteshandel. =weiſe, *adv.* Bytesvis.

Tauſchen, *v. n.* h. Byta, bortbyta, gifva ell. taga i byte. Ich möchte mit ihm nicht t., jag vill ej vara i hans ställe.

Tauſchen, *n.* 3. Bytande, byte.

Täuſchen, *v. a.* Bedraga, förvilla, förblinda, svika, narra. — *V. n.* Slå felt. Einen in ſeinen Hoffnungen t., svika någon i dess hopp. Die Sinnen t. uns oft, de yttre sinnen bedraga oss ofta. Eine getäuſchte Liebe, inbillad sviken kärlek. Ein täuſchende Ähnlichkeit, förvillande likhet.

Täuſchend, *adj.* o. *adv.* Bedräglig, falsk, förledande, skenfager, föregifven.

Täuſcherei, *f.* 4. Svek, bedrägeri, illusion.

Täuſchung, *f.* 4. Falskt sken, villa, synvilla, villfarelse, förblindelse, falsk inbillning, falskt föregifvande.

Tauſend, *adj.* Tusen. Pot T.! Hå! nå!

Tauſend, *n.* 1. Tusende. =blatt, *n.* 2. (*Bot.*) Rölleka, *Achillæa millefolium.* =erlei, *adj.* o. *adv.* Af tusen slag, på tusen sätt. =fach, =fältig, *adj.* o. *adv.* Tusenfalt, otalig. =fuß, *m.* 1. Gräsugga, *Oniscus Asellus.* =güldenkraut, *n.* 2. (*Bot.*) Tusengyllen, *Gentiana Centaurium.* =korn, *n.* 2. (*Bot.*) Tarmloppsgräs, *Herniaria glabra.* =künſtler, *m.* 3. Tusenkonstnär. =ſchönchen, *n.* 3. (*Bot.*) Tusenskon, *Bellis perennis*; Amaranth, =ſchwager, *m.* 3. Hanrej, horjägare. =weiſe, *adv.* Tusentals.

Tauſendſte, *adj.* Tusende. Nicht der T., icke en ibland tusen. Das Hundertſte ins T. mſchen, blanda allt ihop utan åtskillnad.

Tax, *m.* 1. Taxus, *m. indecl.* Taxusbaum, *m.* 1. Idegran eller barrlind, *Taxus baccata.*

Taxe, *f.* Taxa.

Taxiren, *v. a.* Taxera, värdera.

Taxator, *m.* 6. Taxirer, *m.* 3. Taxerings- eller värderingsman.

Tazette, *f.* 4. (i bot.) Tazette. *Narcissus tacetta.*

Techniſch, *adj.* Konst... slöjd...

Technologie, *f.* 4. Vettenskap om handaslöjder.

Teich, *m.* 1. Damm, fiskdamm; dike; dämning. =fiſch, *m.* 1. Dammfisk. =forelle, *f.* 4. Laxöring. =gräber, *m.* 3. Dammgrälvare, dikare.

Teicheln, *v. a.* Leda vatten genom kanaler.

Teichen, se Deichen.

Teig, *m.* 1. Deg, deglik massa.

Teigicht, Teigig, *adj.* o. *adv.* Degig, klibbig.

Teller, *m.* Tallrik. =bret, *n.* 2. Tallrikshylla. =korb, =ring, *m.* 1. Bricka o. d. att förvara en duk. =lecker, *m.* 3. Matsnuggare, tallriksslickare. =tuch, *n.* 2. Servet.

Tempel, *m.* 3. Tempel.

Temperament, *n.* 1. Lindringsmedel; naturell, temperament.

Tempern †, *v. a.* Temperera. — *V. n.* h. Dröja, söla.

Tenakel, *m.* 3. (*Boktr.*) Tenakel.

Tendenz, *f.* 4. Afsigt, bänsigt; rigtning; egentlig mening.

Tenne, *f.* 4. Stampad lerbotten, lergolf i ſen loge.

Tennengras, *n.* 2. (*Bot.*) Trampgräs, *Polygonum aviculare.*

Tenor, *m.* (*Musik.*) Tenor, -stämma. =geige, *f.* 4. Altfiol. =ſtimme, *f.* 4. Tenorstämma.

Tenoriſt, *m.* 4. Som sjunger tenoren.
Teppich, *m.* 1. Tapet, matta, duk. Mit einer Person auf den Teppich treten, trolofvas. Etwas auf den T. bringen, (*Oldspråk.*) bringa något på tapeten, göra något till ämne för tal ell. öfverläggning.
Termin, *m.* 1. Termin, bestämd tid eller dag.
Terpentin, *m.* 1 Terpentin. =geiſt, *m.* 2. [Terpentinspiritus.
Terraſſe, *f.* 4. (*Trädg.*) Upphöjd stycke jord, terrass.
Terrin, *f.* 4. Soppskål med lock på.
Tertialgut, *n.* 2. Tertialhemman.
Tertianfieber, *n.* 3. Tredjedagsfrossa.
Tertie, Terz, *f.* 4. Terts. (*Musik.*) Tre tonerns intervall. (*Kortsp.*) Tre på hvarandra följande kort. (*Fäkt.*) Terts, stöt, som sker med handen inåt vänd och träffar under motfaktarens arm. (*Boktr.*) Revidersark ell. tredje correcturet. (*Math. Astron.*) Sextiondedelen af en sekund. (*Vapenk.*) Tre band, som utgöra bredden af ett vanligt.
Terzerol, *n.* 1. Puffert.
Terzett, *n.* 1. Trio, trestämmig musik.
Terzmajor, *m.* 1. (i piket) Tersmajor.
Teſt, *m.* (*Chem. Guldsm.*) Test, afdrifningsbärd, kapell; proberdegel.
Teſtament, *n.* 1. Testamente.
Teſtiren, *v. a.* Göra testamente.
Teufe, *f.* 4. (*Bergv.*) Djupet.
Teufel, *m.* 3. Djefvul. In des Teufels Küche kommen, räka illa ut. Das iſt eben der T., det är just olyckan. Das Weib iſt ein eingefleiſchter T., hon är en satan till käring. Dem T. ein Bein abſchwören, svärja fasligen. Das müßte mit dem T. zugehen, det måste gå rasande till.
Teufelei, *f.* 4. Djefvulskap.
Teufelsabbiß, *m.* 1. (*Bot.*) Ängvadd, blåbattar, *Scabiosa succisa.* =braut, *f.* Hexa, trollpacka. =brut, *f.* Djefvulsafföda, elakt slägte. =dreck, *m.* 1. Dyfvelsträck. =inſeln, *pl.* Bermudiske öarne vid Nord-Amerika. =kirſche, *f.* (*Bot.*) *Atropa Belladonna.* =milch, *f.* (*Bot.*) Vargmjölk, *Euphorbia Esula.* =wurz, *f.* 4. (*Bot.*) Stormhatt, *Aconitum Napellus.*
Teufliſch, Teufelmäßig, *adj.* o. *adv.* Djefvulsk; fördjeflad.
Teutſch, ꝛc. ſ. Deutſch, ꝛc.
Text, *m.* 1. Text. Einem den T. leſen, lexa upp någon. Zu tief in den T. kommen, komma för djupt in i saken.
Thal, *n.* 2. Dal, däld. Über Berg und T. ſeyn, vara långt borta; äfven (i Halle) nedersta delen af staden, der saltverken ligga. =ab, aus, ein, *adv.* Utföre, ur, i en dal. =bach, *m.* Bäck, som flyter genom en dal. =gehänge, =hänge, *n.* Den sidan af ett berg eller en höjd, som slutar åt en dal. =leute, *pl.* Dalkarlar; arbetare vid saltverken i Halle. =ſchiff, *n.* Skepp, som går utföre Rheuströmmen.
Thaler, *m.* 3. Riksdaler; äfven penningar i allmänhet. Sich einen ſchönen T. Geld verdienen, förtjena vackra penningar.
That, *f.* 4. Gerning, handling; verkställighet; bedrift, storverk; illgerning, våldsgerning. Einem mit Rath und T. beiſtehen, bistå någon med råd och dåd. In der T., i sanning, i sjelfva verket. Einen auf der T. ertappen, gripa någon på färsk gerning. =handlung, *f.* 4. Gerning, bedrift. =ſache, *f.* 4. Verklig händelse; factum. [hjäsk.
Thätelei, *f.* Otidig, ändamålslös handling,
Thäter, *m.* 3 Upphofsman, stiftare, verkställare; missgerningsman, baneman.
Thätig, *adj.* o. *adv.* Verksam, drifvig, flitig. =keit, *f.* 4. Verksamhet, flit, drift.
Thätlich, *adj.* o. *adv.* Som yttrar sig i gerning eller handling; våldsam. =keit, *f.* 4. Väld, våldsamhet.

Thau, *m.* 1. Dagg. =beere, *f.* Brombär; hjortron. =erde, *f.* 4. Svartmylla. =regen, *m.* Duggregn. =ſchnarre, *f.* Knarr, *Rallus.* =wetter, *n.* 3. Tö, lenväder.

Thauen, *v. impers.* h. Es thauet, det daggar, faller dagg.

Thauen, *v. n.* h. Töa, tina upp ſnande.

Thauen, *n.* 3. Daggande; töande, upptiThaung, *adj.* Daggig.

Theater, *n.* 3. Theater, skådeplats; samling af theaterstycken. =dichter, *m.* 3. Dramatisk skald. =ſtück, *n.* 1. Theaterpjes.

Theatraliſch, *adj.* Theatralisk.

Thee, =baum, =ſtrauch, *m.* 1. The, thebuske. =büchſe, *f.* 4. Theodosa. =ſchale, *f.* 4. =ſchälchen, *n.* 3. Theſat. =ſtaude, =ſtrauch, se Thee. =taſſe, *f.* 4. Thekopp.

Theer, *m.* o. *n.* 1. Tjära. =büchſe, hütte, *f.* Tjärbytta, tjärbuk. =kraut, *n.* =necke, *f.* Tjärblomster, *Lychnis viscosa.* =ofen, *m* 3. Tjärugn.

Theeren, *v. a.* Tjära.

Theerig, *adj.* Tjärig.

Theidigen, *v. a.* o. *n.* Förlika, förlika sig.

Theidung, Theidigung, *f.* Fastställd tid eller dag; hvad som afhandlas på bestämd tid, förlikning; försvarstal; prat.

Theil, *m.* o. *n.* 1. Del; del, andel, lott, stycke; part. Du haſt keinen T. an mir, jag har ingen ting att göra med dig. Zum T., dels, till en del. Eines Theils — andern Theils, dels — dels. Großen, größten Theils, till en stor del, till största delen. Meiſten Theils, mestadels. Zu T. werden, få. T. nehmen, deltaga. =bar, *adj.* Delbar. =barkeit, *f.* 4. Delbarhet. =genoß, *m.* Deltagare. =haber, =nehmer, *m.* 3. Deltagare. =haft, haftig, *adj.* o. *adv.* Deltagande i, delaktig af. Einer Sache T. werden, deltaga i, vara eller blifva delaktig af. =haftigkeit, *f.* Delaktighet. =los, *adj.* o. *adv.* Utan del, lottlös. =nehmung, =nahme, *f.* 4. Deltagande, delaktighet. =nehmungsſchein, *m.* Actie =ſcheibe, *f.* Gradskifva. (*Urmak.*) Del skifva. =wehr, *f.* Ränna vid en damm hvarigenom vattnet afrinner, sedan de stigit till en viss höjd. =weiſe, *adv.* Afdelt, för sig sjelf, hvar för sig. =zirkel, *m.* 3. Ställzirkel.

Theilchen, *n.* 3. Liten del, bit ell. smula

Theilen, *v. a.* Dela, skifta; afdela, åtskilja; taga del i; dela, fördela, afdela, indela; dividera. Durchs Loos t., kasta lott om. Getheilte Meinungen, stridiga meningar.

Theiler, *m.* 3. Delare eller divisor.

Theilig, *adj.* o. *adv.* Af delar bestående blott till en del rum ägande; partiell.

Theils, *adv.* Dels, till en del. An Theils Orten, på några orter; här och der.

Theilung, *f.* 4. Delning, fördelning, afell indelning; dividering; afskiljande, från skiljande. ſell. =tecken

Theilungszeichen, *n.* 3. Divis, skiljestreck

Theolog, *m.* 4. Theolog, kunnig i Guda

Theologie, *f.* 4. Gudaläran. läran

Theologiſch, *adj.* o. *adv.* Theologisk.

Theorbe, *f.* Basluta.

Theorem, *n.* 1. Lärosats.

Theoretiſch, *adj.* o. *adv.* Theoretisk.

Theorie, *f.* 4. Blott kunskap, betraktan lärobegrepp.

Theriak, *m.* 1. Motgift.

Thermometer, *m.* 3. Thermometer.

Theuer †, *adj.* o. *adv.* Stor, stark; dyr dyrbar, kostbar; kär. Hoch und T. versichern, heligt försäkra, bedyra på de högsta.

Theuerdank, *m.* Digtadt namn, under hvilket Kejsar Maximilian I beskrifvit sin

Theure, *f.* Dyrhet. bedrifter

Theurung, *f.* 4. Dyrhet, dyr tid.

Thier, *n.* 1. Djur, best, djur, fä. =gnbe

tung, *f.* =dienſt, *m.* Djurdyrkan. =art, *f.* Djurs art eller natur; djurart, *species* af ett djurslägte. =arzt, *m.* 1. Häst- och boskapsläkare. =arzeneikunſt, *f.* Häst- o. boskapsläkarekonst. =garten, *m.* 3. Djurgård, park. =gefecht, *n.* 1. Djurfäktning. =gehege, =gehölz, *n.* Instängd plats der vilda djur underhållas, gehäg, menagerie. =geſchichte, *f.* 4. Läran om djuren, djurens naturalhistorie. =heide, *f.* (*Bot.*) *Genista pilosa.* =kreis, *m.* 1. Djurkrets. =kunde, lehre, *f.* Kunskap, lära om djur, Zoologie. =liebe, *f.* Djurens kärlek till hvarandra: kärlek till djur. =pflanze, *f.* 4. Djurväxt. =reich, *n.* 1. Djurrike. =ſand, =ſtein, *m.* Grus, sten i djurs kroppar. =ſpeiſe, *f.* Födoämne för djur eller af djurriket. =wolf, *m.* 1. Panterdjur.

Thierchen, *m.* 3. Litet dumt kräk, litet djur.

Thierheit, *f.* Djuriskhet.

Thieriſch, *adj.* o. *adv.* Djurisk; fäaktig; sinnlig. Das t. Leben, det djuriska, sinnliga lifvet, i mots. med växtlifvet o. menniskans förnuftiga lif.

Thierlein, se Thierchen.

Thimian, se Thymian.

Thimſeide, *f.* Snarrefva, *Cuscuta Europæa.*

Thon, *m.* 3. Lera, ler; krukmakarlera, pipplera. =art, *f.* 4. Lerart. =artig, *adj.* o. *adv.* Leraktig. =erde, *f.* 4. Lera såsom jordart (i *Kemien*), leraktig jord. =grube, *f.* 4. Lergrop. =kraut, *n.* (*Bot.*) Gäsgräs, *Potentilla anserina.* =mergel, *m.* 3. Mergellera. =ſalz, *n.* (*Kem.*) Saltsyrad lerjord. =ſchabe, ſcheide, *f.* (*Krukm.*) Skaf- eller skärjern. =ſchiefer, *m.* Lerhaltig skiffer. =ſchlägel, *m.* 3. Lerklubba. =ſeife, *f.* Valklera. =ſtein, *m.* 1. Stenlera.

Tönern, *adj.* o. *adv.* Af lera, ler...

Thonicht, Thonig, *adj.* o. *adv.* Leraktig.

Thor, *m.* 4. Galning, dåre, tok, narr.

Thor, *n.* 1. Port. Zum T. hinaus gehen, gå utom stadsporten. =angel, *m.* Porthake. =baum, *m.* Skottbom för en port. =fahrt, se =weg. =flügel, *m.* 3. Portflygel. =geld, *n.* 2. Portpenningar, som betalas sedan en stadsport blifvit stängd. =glocke, se Sperrglocke. =hüter, se =wärter. =riegel, *m.* 3. Portbom. =ſchluß, *m.* 1. Portarnes stängande. =ſchlüſſel, *m.* 3. Portnyckel. =ſchreiber, *m.* 3. Portskrifvare; tullbetjent, tullnär. =ſperre, *f.* 4. Portarnes stängande. =ſtube, *f.* Boningsrum ofvanpå en port; boningsrum för portvaktare eller tullbetjening. =wache, *f.* 4. Portvakt. =wärter, *m.* 3. Portvaktare. =weg, *m.* 1. Inkörsport. =zettel, *m.* 3. In- och utpasserings-sedel, tullsedel.

Thorheit, *f.* 4. Dårskap, galenskap, narraktighet.

Thöricht, *adj.* o. *adv.* Galen, tokig, dåraktig; fåvisk (*Bibl.*)

Thörinn, *f.* 4. Toka.

Thran, *m.* 1. Tran, fisktran. T. brennen, ſieden, koka tran.

Thräne, *f.* 4. Tår; vattenbi. T. vergießen, utgjuta tårar. Dir fließen meine T., för din skull.

Thränen, *v. n.* h. Gråta, utgjuta tårar. =auge, *n.* 6. (*Med.*) Tåröga. =bach, =guß, *m.* 1. Tåreflod. =bein, *n.* (*Anat.*) Tårben, *Os lacrimale.* =drüſe, *f.* (*Anat.*) Tårkörtel. =ſiſtel, *f.* 4. (*Med.*) Tårfistel. =glas, *n.* 2. Springglas. =leer, los, *adj.* o. *adv.* Utan tårar, tårelös; känslolös. =punkt, *m.* (*Anat.*) Tårpunkt, *Punctum lacrimale.* =ſchlagader, *f.* (*Anat.*) Tårpulsåder. =voll, *adj.* o. *adv.* Tårfull. =weide, *f.* Tårpil.

Thränend, *adj.* o. *adv.* Gråtande.

Thron, *m.* 6. Thron, Erledigung des Thrones, thronledighet. =beſteigung, *f.* 4. Uppstigande på thronen. =erbe, *m.* 4. Arfvinge till thronen, thronföljare. =fähig, *adj.*

o. *adv.* Skicklig att tillträda regeringen. =folge, *f.* 4. Thronföljd. =folger, *m.* 3. Thronföljare. =himmel, *m.* 3. Himmel, thronhimmel. =nebenbuhler, *m.* Thronpretendent. =räuber, *m.* Throninkräktara, usurpator. ſra, herrska.

Thronen, *v. n.* h. Sitta på thronen; rege-

Thuer, *m.* En, som gör eller uträttar något. Er iſt ein groß Srrechet, aber ein kleiner T., han talar mycket, men gör litet.

Thun, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich thue, du thuſt, er thut: *imp.* ich that († thät); *conj.* ich thäte; *imper.* thue, thu; *part.* gethan. Göra; sätta, lägga, ställa, bringa; gjuta, ösa; sticka, stoppa. Mit einem zu T. haben, halva att göra med någon. Es war ihm nur darum zu thun, endast det var hans afsigt; — var det han ville. Es iſt nur um einen Monath zu t., det kommer endast an på en månad. Zu viel t., göra för när, forolämpa. Kinder in die Schule t., skicka barn i skolan. Klug t., låtsa vara klok. Schön t., smeka, smickra. Groß t., skryta. T. als ob, als wenn, als wie, låtsa som ell. liksom. Noth t., vara af nöden, behöfvas. Schuhe, Kleider anthun, taga skor, kläder på sig. Sich hervor t., utmärka sig. Es iſt noch um eine Stunde zu t., man (vi) bör ännu vänta en timma. Es iſt um mich gethan, det är beställdt med mig. Zu wiſſen t., låta veta. Sich leid t., lägga hand på sig sjelf. Einen Blick t., kasta ögonen. *NB.* Thun brukas med afseende på våra handlingar och förrättningar, machen med afseende på de ting, som dessa handlingar och förrättningar åstadkomma.

Thun *n.* 3. Görande; göromål; gerning; alarm, buller. T. und Laſſen, upplörande.

Thunfiſch, *m.* 1. Tonfisk, (fins i medelhafvet), *Scomber thynnus.*

Thunlich, *adj.* o. *adv.* Görlig, möjlig.

Thunlichkeit, *f.* 4. Görlighet, möjlighet.

Thür, *f.* 4 Dörr. Zwiſchen T. und Angel ſtecken, stå emellan två eldar, vara i största faran. Mit der T. ins Haus fallen, plumpa till vägs, komma obetänksamt fram med något. Vor fremden Thüren kehren, und ſeine eigene nicht rein halten, lasta, klandra andras fel, och ej se sina egna. Den Stuhl vor die T. ſetzen, visa på dörren. Vor der T. ſeyn, nalkas. Kehr vor deiner eigenen T., bry dig om dig sjelf. =angel, *rc.* se Angel. =band, *n.* Gångjern. =feld, *n.* 2. Dörrspegel. =flügel, *m.* 3. Halfdörr. =futter, *n.* Dörrfoder. =gerüſt, *n.* Dörrkarm. =hüter, *m.* 3. Portvaktare; dörrvaktare; ett slags snäcka, *Helix tentaculata.* =ſchwelle, *f.* 4. Tröskel. =ſteher, *m.* 3. Dörrvaktare.

Thurm, *m.* 1. Torn; fyrbåk; namn på flere slags snäckor.

Thürmen, *v. a.* Förse med torn; stapla upp. — *V. n.* Resa sig såsom ett torn.

Thürmer, *m.* 3. Tornväktare.

Thürmung, *f.* Uppstapling.

Thymian, *m* 1. Timjan. ſoroa.

Ticken, *v. a.* Peka, sticka på något; (*fig.*)

Tieder, *m.* Tjuder.

Tief, *adj.* o. *adv.* Djup; lågländ. (*Musik.*) Låg. Eine t. Gegend, lågländ trakt. T. in einen Wald hineingehen, gå djupt in i en skog. In die tiefe Nacht hinein, långt inpå natten. T. in Schulden ſtecken, vara fördjupad i skuld. T. Weisheit, Erkentniß, djup visdom, kunskap. =äugig, *adj.* o. *adv.* Med djupt liggande ögon. =fiſch, *m.* Fisk, som går på djupet =gehalt, *adj.* Djup. =hammer, *m.* Fördjupningshammare. =loth, *n.* (*Sjöf.*) Pejlingslod. =ſinn, *m.* 1. Djupsinnighet; melan-

koli; svårmodighet, =sinnig, *adj.* o. *adv.* Tankfull, grubblande; mellankolisk, mjeltsjuk; djupsinnig; som ligger djupt eller har djup insigt. =stimme, *f.* Basröst.

Tiefe, *f.* 4. Djuphet, djup, djuplek; botten, [grund.

Tiefen, *v. a.* o. *n.* h. Göra djup; vara djup. (*Sjöf.*) Mäta djupet, pejla.

Tiegel, *m.* 3. Smältpanna, degel. (*Boktr.*) Digel på tryckpressen.

Tiene, *f.* Tina.

Tiffe, *f.* Tik, hynda.

Tiger, *m.* 3. Tiger. =farben, =fleckig, *adj.* Tigrerad. =hund, *m.* =pferd, *n.* 1. Tigrerad hund, -häst, *Equus Zebra.* =weibchen, *n.* 3. =thier, *n.* 1. Tigerhona.

Tigern, *v. a.* Göra brokig, som en tiger, tigrera.

Tilgbar, *adj.* o. *adv.* Som kan utplånas.

Tilgen, *v. a.* Utplåna, utrota, dämpa, qväfva, döda; upphäfva; betala.

Tilgung, *f.* 4. Utplånande, dödande; betalande.

Tilgungsgericht, *n.* Cassationsdomstol. =kasse, *f.* =stock, *m.* Amortissements-cassa, [-fond.

Tille, se Dille.

Tille, *f.* 4. Dill (ört).

Tille, se Tülle. [*pratense.*)

Timotheusgras, *n.* Timotheigräs, (*Phleum*

Tinte, *f.* 4. Bläck; färg.

Tintenfaß, *n.* 2. Bläckhorn =fisch, *m.* Bläckfisk. =klecks, *m.* 1. Bläckplump.

Tirann, se Tyrann,

Tisane, se Ptisane.

Tisch, *m.* 1. Bord. Zu T., till bords. Bei T., under måltiden. Sich an der T. setzen, sätta sig vid bordet. Sich zu Tische setzen, sätta sig till bords. Den T. bei Jemanden haben, spisa, hålva sin föda hos någon. Freier T., fri kost. Zu T. und Bett geschieden, skiljd till säng och säte. =bier, *n.* 1. Spisöl, svagdricka. =blatt, *n.* 2. Bordskifva. =freund, *m.* 1. Bord- ell. matvän. =gänger, *m.* 3. Spisgäst; kostgängare. =gebet, *n.* 1. Bön till eller från bords. =geld, *n.* 2. Kostpenningar. =genoß, *m.* 4. Spiskamrat. =geräth, *n.* Bordkärl. =geschirr, *n.* 1. Bordkärl. =gesellschaft, *f.* 4. Bordsällskap. =gestell, *n.* 1. Bordfot eller ställning. =korb, *m.* 1. Aflång korg till duktyg. =leben, *n.* Taffelän, taffelgods. =messer, *m.* Bordknif. =stollen, *m.* 3. Bordfot. =tuch, *n.* 2. Bordduk. =zeit, *f.* 4. Måltidstimma. =zeug, *n.* 1. Duktyg med tillbehör.

Tischen, *v. n.* h. Sitta till bords, sitta länge till bords; duka bordet, duka upp. Für jemand t., *v. a.* Stapla upp, lägga i hög.

Tischler, *m.* 3. Snickare.

Titel, *m.* 3. Titel, karakter; namn; orsak, förevändning, sken.

Titeln, Titulirn, *v. a.* Titulera.

Tobak, se T bak.

Tobben, *m.* Dymling.

Tobel, *n.* Hålväg mellan bergshöjder.

Toben, *v. n.* h. Storma; bli rasande eller galen; rasa eller bli utom sig; häftigt värka eller svida. Das tobende Meer, det stormande hafvet. In Leidenschaft t. Eine tobende Leidenschaft, stormande, rasande passion. Es t. mir im Kopfe, jag har olidelig hufvudvärk.

Tobend, *adj.* o. *adv.* Rasande, galen, ursinnig; stormig, stormande.

Töbericht, *m.* Tobhafer, *m.* Dårrepe, *Lolium temulentum;* svingel, klase, *Bromus secalinus.*

Tobiasfisch, *m.* Tobis, *Ammodytes Tobianus.*

Tobin, *m.* Vattradt taft.

Tobsucht, *f.* Raseri.

Tochter, *f.* 3. Dotter. =kirche, *f.* 4. Annex. =mann, *m.* 2. Måg, svärson. =recht, *n.* 1. Dottersrätt.

Tock, *m.* (*Bot.*) Tok, *Potentilla fruticosa.*

Tod, *m.* 1. (d som t) Död; frånfälle, hädanfärd. Todes verbleichen, verfahren, dö, afliva. Ich möchte des Todes ſeyn, jag ville önska att vara död. Des Todes ſeyn, vara dödsens barn. Auf den T. ſitzen, sitta på lifvet. Die Krankheit iſt nicht zum Tode, sjukdomen är ej farlig. Den T. anthun, mörda. Natürlichen Todes ſterben, bli sotdöd. Zu Tode lachen, brista af skratt. =bett, *n.* 1. Dödssång. =feind, *m.* 1. Oförsonlig fiende. =krank, *adj* o. *adv.* Dödligt sjuk. =müde, *adj.* o. *adv.* Dödligt, ytterligt trött. =ſchlag, *m.* Dödsslag, dråp, mord. =ſünde, *f.* 4. Dödlig synd.

Todesangſt, *f.* Dödsångest. =anzeige, *f.* Kungörelse af ett dödsfall; dödsförebud. =block, *m.* Stupstock. =fall, *m.* 1. Dödsfall. =froſt, *m.* =kälte, *f.* Dödskyla; stark köld. =kampf, *m.* Dödskamp; kamp på lif och död. =ſchlaf, *m.* Dödssömn, lethargie. =ſieg, *m.* Dödens seger; seger öfver döden. =ſtrafe, *f.* 4. Dödsstraff. =urtheil, *n.* 1. Dödsdom.

Tödtlich, Tödtlich, *adj.* Dödlig; dödande. — *Adv.* Dödeligen, till döds, in i döden. Tödtlicher Hintritt, frånfälle, död. Eine t. Wunde, Krankheit, dödligt sår, dödlig sjukdom. Ein t. Haß, dödligt, oförsonligt hat. =keit, *f.* 4. Dödlighet.

Todt, *adj.* o. *adv.* Död, afliden. T. ſchlagen ꝛc., slå ihjäl &c. Ein todtes Bild, en liflös bild. T. Fleiſch, dödkött. T. Metall, (*Kem.*) Metall, som förlorat sin metalliska gestalt, och ej mera kan återfå den. =geboren, *adj.* o. *adv.* Dödfödd. =ſchlag, *m.* 1. Dråp, mord. =ſchläger, *m.* 3. Mördare, mandråpare.

Tödten, *v. a.* Döda, dräpa, mörda. Seine Begierden t., dämpa; kufva eller qväfva sina begärelser eller passioner. Die Zeit t., förnöta tiden.

Tödten, *n.* 3. Tödtung, *f.* 4. Dödande; dämpande, kufvande; förnötande (tidens).

Todtenacker, se Gottesacker, Kirchhof. =bahre, *f.* 4. Likbår. =begängniß, *n.* 1. Likbegängelse, likfärd. =bein, *n.* Ben af en död, ish. reliquier efter helgon; ett slags träd i Ostindien, *Crataeva Tapia*. =beliebung, *f.* Anstalt hos handtverkare att begrafva en fattig medlem af ett skrå på gemensam bekostnad. =bitter, *m* 3. Likbjudare. =bläſſe, *f.* 4. Dödsblekhet. =blume, *f.* Blomma, som planteras på en graf, ish. ringblomma, *Calendula officinalis*. =eule, *f.* Namn på några ugglearter, hvilkas skri ansågs såsom dödens förebud, t. ex. *Strix passerina*, *flammea* och *aluco*. =fleck, *m* Likfläck. =fluß, *m.* Flod i underverlden, *Styx*. =geheul, gewimmer, *n.* 3. De dödas skrän. =gelaut, *n.* 1. =glocke, *f.* 4. Själringning. =geleit, *n.* 1. Likföljd. =gerüſt, *m.* Upphöjd begrafningsdekoration, der lik ställas till allmänt åskådande. =gerippe, *n.* 3. Benragel. =geſang, *m* 1. Dödspsalm. =geſpräch, *n.* 1. Samtal i de dödas rike. =gräber, *m.* 3. Dödgrafvare. (*Nat. hist.*) Ett slags skalbagge, *Silpha Vespillo*. =haus, *m.* Dödsboning, likkista, graf, likrum. =hemde, *n.* Svepning. =kleid, *n.* 2. Svepduk, svepning. =kopf, *m.* 1. Dödskalle; ett slags apa i Södra Amerika; dödskallekrabba, *Cancer caput mortuum*; ett slags sjöborre, *Echinus lacunosus*; ett slags nattfly, *Sphinx atropos*; pestacie; mjöldryga; (*Kem.*) hvad som efter många destilleringar qvarblifver i glaskolfven, och hvaraf intet mer flyktigt ämne kan erhållas. =kraut, *n.* Graföl. =neſſel, *f.* Blindnässla, *Lamium*. =ſchein, *m.* 1. Utdrag af förteckning på döda i en församling. =ſchiffer, *m.* (*Mythol.*) Charon.

=ſtille, *adj.* o. *adv.* Stilla såsom en död. =träger, *m.* Likbärare. =uhr, *f.* 4. Väggsmed (insekt).

Tof, Tofſtein, *m.* 1. Ducksten, tuffsten.

Tolerant, *adj.* o *adv.* Fördragsam, tålsam.

Toleranz, *f.* Fördragsamhet, tålsamhet.

Toll, *adj.* o. *adv.* Larmande af vrede eller dryckenskap, galen, tokig, rasande, ursinnig, besatt, oförnuftig, däraktig. Ein toller Kopf, snarsticken. T. und voll, högst drucken. T. reden und handeln, tala och handla vansinnigt. Ein t. Hund, en galen hund. Das iſt zum Toll werden, dervid kunde man nästan blifva rasande. =apfel, *m.* (*Bot.*) *Solanum melongena* o. *lycopersicum.* =beere, =kirſche, *f.* (*Bot.*) *Atropa Belladonna.* =haus, *n.* 2. Därhus. =keuten, *n.* Döfning af fisk, t. ex. lakar. =kopf, *m.* 1. Galet hufvud, ursinnig menniska. =kraut, *n.* (*Bot.*) *Plantæ luridæ* i allmänhet ish. *Atropa Belladonna*, Odört, *Conium maculatum*, Bolmört, *Hyoscyamus niger* o. Spikklubba, *Datura Stramonium.* =kühn, *adj.* o. *adv.* Förmäten, djerf, oförvägen, obetänksam, dristig. =kühnheit, *f.* 4. Förmätenhet, djerfhet, oförvagenhet, dristighet. =lilie, *f.* (*Bot.*) Hvit neckros, *Nymphæa alba.* =rübe, *f.* (*Bot.*) Hundrofva, *Bryonia alba.* =wurm, *m.* 2. Aflång muskel under hundars tunga. =wurz, *f.* 4. Sprängrot, sprängört, *cicuta virosa.* ſskap, därskap, vanvett.

Tollheit, *f.* 4. Raseri, ursinnighet; galen-

Tolpatſch, *m.* Ungersk infanterist. (*Fig.*) Bängel, dumhufvud.

Tölpel, *m.* 3. Dumhufvud, lymmel, tölp. Über den T. werfen, ſtoßen, bedraga upp i synen. Über den T. fallen, begå ett groft fel eller oskicklighet.; äfven i Nat. hist. namn på Dronten, *Didus ineptus* och kroppgåsen, *Pelecanus sula.*

Tölpelei, *f.* 4. Groflhet, plumphet.

Tölpelhaft, se **Tölpiſch, =jahr,** *n.* Slyngelår.

Tölpeln, *v. n.* Uppföra sig plumpt och tölpaktigt.

Tölpiſch, *adj.* o. *adv.* Plump, grof.

Tomback, *m.* Tomback, metallblandning af guld och koppar, ell. af koppar, messing och Engelskt tenn eller zink.

Ton, *m.* 1. Ton; accent; läte; ljud. Ein reiner, unreiner, ganzer, halber T., ren, falsk, hel, half ton. Harte und weiche Töne, Dur- och Molltoner. Aus einem hohen Tone reden, tala ur en hög ton, på ett förnämt, befallande sätt; hafva tankar om sig. Immer den T. angeben wollen, alltid vilja vara främst, vilja att alla andra skola rätta sig efter en. =abſtand, *m.* (*Musik.*) Intervall. =achte, *m.* (*Musik.*) Oktav. =angebend, *adj.* o. *adv.* Som gifver ton åt. =bühne, *f.* Orchester. =dichter, *m.* Componist. =fall, *m.* Tonfull, slutfall. =flöte, *f.* 4. Stämmhorn eller -hammare. =fülle, *f.* Fyllighet i ton. =kunſt, *f.* Tonkonst, musik. =künſtler, *m.* 3. Musicus. =leiter, *m.* 3. Gamma eller skala i musik. =maß, *n.* Tonmått, tonafmätning. =meſſer, *m.* Tonmätare, monochord. =reihe, *f.* Tonföljd, scala. =ſatz, *m.* Tonsättning, composition. =ſinn, *m.* Sinne för toner eller musik. =ſtück, *n.* Musikaliskt stycke, ish. för instrumenter, i mots. till sångstycke. =ſylbe, *f.* 4. Stafvelse, som har tonvigt, =zeichen, *n.* 3. Accent; not.

Tönen, *v. n.* h. Ljuda, höras, låta, skalla, gifva genljud, klinga, dåna.

Tönchen, *n.* 3. Kagge.

Tonne, *f.* 4. Tunna, fat.

Tonnenboje, *f.* Ankarboj, bestående af en tunna. =bojert, *m.* Ett slags Holländskt fartyg. =geld, *m.* Afgift till underhållande af flytande tunnor i segelleder. =ge-

wölbe, *n.* Halfcirkelformigt hvalf. =holz, *n.* Tunnstäfversved, laggved. =ſtab, *m.* Tunnstäfver, =ſtein, *m.* Medelmättig bernsten. =weiſe, *adv.* I tunnor, tunntals.

Topas, *m.* (ädel sten) Topas.

Topf, *m.* 1. Potta; gryta; kanna; panna; kruka; krus; burk; kittel. =brett, *n.* 2. Tallrikstege, fathylla. =käſe, *m.* Pottkäs. =lecker, =naſcher, =ſchlecker, *m.* Storätare, läckermun. =ohr, *n.* Öra på en kruka. =ſcherbe, *f.* Skärfva, skrälle af ett stenkärl. =ſtein, *m.* 1. Täljsten. =ſtolle, *f.* Brandring, pannring.

Töpfer, *m.* 3. Krukmakare. =arbeit, *f.* 4. =geſchirr, *n.* 1. =waare, *f.* 4. =zeug, *n.* 1. Ler- eller stenkärl. =erde, *f.* =thon, *m.* Krukmakarlera. =ofen, *m.* Krukmakareugn. =ſcheibe, *f.* Krukmakareskifva.

Töpferei, *f.* Krukmakareprofession; krukmakareverkstad.

Töpfern, *adj.* o. *adv.* Ler ... sten ...

Topp! *interj.* Topp! må ske!

Topp, *m.* Topp, masttopp. (*Skom.*) Upplåst. =ante, *f.* (*Sjöf.*) Topplänta.

Toppeh, *n.* 1. Håret i pannan.

Torf, *m.* 1. Torf, bränntorf. =binſe, *f.* Torfsäf, *Scirpus cæspitosus.* =heide, *f.* Torfhed. (*Bot.*) *Andromeda polifolia*; *Erica Tetralix.*

Torfland, *n.* 2. Torfmoor. *n.* 1. Torfmåse.

Torkel, *f.* Vinpress. =baum, *m.* 1. Prässtock i en vinpräss.

Torkeln, se Taumeln.

Tormentill, *f.* 4. (*Bot.*) Blodrot.

Tort, *m.* 1. Skada; besvär, förtret.

Törtchen, *n.* 3. Liten tärta.

Torte, *f.* 4. Tårta.

Tortur, *f.* 4. Sträckbänk; marter, plåga.

Tös, *n.* Dån, brusande.

Töſen, *v. n.* Dåna, brusa; hvina.

Trab, *m.* 1. Traf. ſnet, måne.

Trabant, *m.* 4. Drabant. (*Astron.*) Bipla-

Traben, *v. n.* h. Trafva.

Träber, *f. pl.* Draf, mäsk. =wein, *m.* Svag must af prässade drufvors skal.

Tracht, *f.* 4. Last, börda; läcka; djur drägt, kull; drägtighet, bärning; dräg klädedrägt. Eine T. Schläge, ett ko stryk.

Trachten, *v. n.* h. *fordom o. egentl.* lakt taga, tänka; *vanl.* Trakta, sträfva ell fika efter, eftersträfva.

Trachten, *n.* 3. Traktan, fikande.

Trächtig, *adj.* o. *adv.* Drägtig. =keit, *f.* Drägtighet.

Tractiren, *v. a.* Behandla, bemöta; behandla, bearbeta; undfägna (t. ex. me ett kalas); gifva ett kalas; underhandla

Traganth, *m.* 1. (*Bot.*) Dragant; (gumm deraf) gummidragant.

Tragbar, *adj.* o. *adv.* Beqväm att bära fruktbärande; fruktbar.

Trage, Tragbahre, *f.* 4. Dragbär, handbår bär. =balken, *m.* 3. Ås, tvärbjelke, sor bärandra bjelkar, underlagsbjelke. =band *n.* 2. Band, rem, tåg, hvari något bäres byxhängslor; axelband; dragband. =baum *m.* 1. Bärstång. =eiſen, *n.* Bärjern. =him mel, *m.* 3. Himmel, thronhimmel. =knc ſpe, *f.* Fruktknopp. =korb, Tragkorb, (som p) *m* 1. Korg att bära på rygger =lohn, *m.* Bärarlön. =riemen, *m.* 3. Banc rem, tåg, hvari något bäres; dragrer (på seltyg); axelband (för portschäsbä rare). =ſeſſel. *m.* 3. Dragbår; bärsto =wulſt, *m* 1. Bärvalk.

Träge, *adj.* o. *adv.* Trög, lat, senfärdig

Tragen, *v. a.* o. *n. irr.* b. Ich trage, d trägſt, er trägt, wir tragen ꝛc., *imp.* ſ trug; *conj.* trüge; *imper.* trage; *part* getragen. † Draga, *vanl.* bära; föra vara drägtig; bära frukt; bära, hjelp under, hålla uppe, tjena till stöd för bära, kasta af sig; bära (en klädedrägt,

bära, fördraga, utstå, uthärda. Einem etwas nachtragen, ej kunna förlåta en något. Nachtragend, långsint. Sorge t., draga omsorg. Kraft tragenden Amts, på dragande kall och embetes vägnar. Kosten t., betala omkostningar. In Rechnung t., in- eller uppföra i räkning. Bedenken t., draga i betänkande, hafva tvifvelsmål. Leid t., sörja. Sorge für etwas t., bära omsorg för något. Liebe zu eller gegen jemand t., bära kärlek för någon. † Mit einem t., hålla med någon. Auf beiden Achseln t., hålla med begge delar. Man trägt sich mit einer Sache, det går ett rykte, det säges. Davon t., erhålla, vinna. Sich t., vara klädd; föra sig. Das Gewehr trägt so weit nicht, geväret går icke så långt. Meine Augen tragen nicht so weit, jag ser icke på så längt håll.

Träger, *m.* 3. -inn, *f.* 4. Bärare, -erska; lastdragare. (*Anat.*) Första halsknotan, som uppbär hufvudet, *Atlas*. (*Bot.*) Sträng hos ständare, *Filamentum*. Träger eller Tragebalken, underlagsbjelke.

Träge, Trägheit, *f.* Tröghet, lathet. (*Phys.*) En kropps oförmögenhet att försätta sig i rörelse eller hvila.

Tragisch, *adj.* o. *adv.* Tragisk; sorglig, bedröflig, olycklig.

Träglich, *adj.* o. *adv.* Drägelig.

Traid, *n.* Spannmål.

Trakeln, *v. a.* Trockla.

Tralje, *f.* Galler.

Trällern, *v. n.* h. Lalla, tralla; drilla.

Tram, *m.* Bjelke, dynstock, skalm på skottkärra

Tramp, *m.* Stampning, tung gång.

Trampe, *f.* Pulsstång.

Trampel, *m.* En som går tungt, oskickligt.

Trampeler, *m.* En, som går tungt ell. med små afmätta steg.

Trampeln, Trampen, *v. n.* h. Stampa.

Trampeln, *n.* 3. Stampning, trampning.

Trampelthier, *n.* 1. Persianisk kamel, dromedar.

Trank, *m.* 1. Dryck. -opfer, *n.* 3. Dricksoffer. -rinne, *f.* 4. Dricksränna (för får). -steuer, *f.* 4. Afgift på öl och dricka.

Tränke, *f.* 4 Vattenho; vattningsställe.

Tränkelbeere, *f.* 4. Odon.

Tränken, *v. a.* Gifva att dricka; gifva dricka; vattna; blöta, väta, fukta. Papier mit Oehl, Holz mit Leim t., dränka papper i olja, limdränka träd.

Tränken, *n.* 3. Tränkung, *f.* 4. Drickgifvande; vattnande; blötande, vätande, fuktande.

Tränkung, se Tränken.

Transcendental, *adj.* Öfversionlig.

Transchirmesser, *m.* 3. Föreläggareknif.

Transporteur, *m.* 1. Transportör (geometriskt instrument).

Trapp, *m.* Tung gång; afplockad drufstjelk. (*Miner.*) Trappsten.

Trappe, *m.* 4. Trappgans, *f.* 1. Trapp, trappgås, *Otis*.

Trappe, *f.* Spår, gångspår.

Trappen, *v. n.* s. o. h. Gå tungt, trampa.

Trassiren, *v. a.* Trassera, draga (en vexel).

Tratte, *f.* 4. Tratta, växel.

Trau, *f.* Vigsel.

Träubchen, *n.* 3. Liten drufklase.

Traube, *f.* 4. Drufva, klase, (*Bot.*) *Racemus*. T. lesen, plocka drufvor.

Traubenachat, *m.* Agat med drufformiga teckningar. -auge, *n.* 6. (*Med.*) Drufsvulst. -beere, *f.* Drufva, blåhallon, *Rubus cæsius*. -bohrer, *m.* 3. Drillborr, spikborr. -haut, *f.* (*Anat.*) Drufhinna. -hagel, *m.* Drufhagel. -holder, *m.* (*Bot.*) *Sambucus racemosus*. -lese, *f.* Vinbergning. -saft, *m.* 1. Drufsaft. -stock, *m.* Vinstock; thyrs (*Bacchi staf*).

Trauen, *v. a.* Viga, sammanviga.

Trauen, *v. n.* h. Tro. Wer leicht tranet wird leicht betrogen, den, som lätt tror är lätt bedragen. Einem, förtro till, förlita sig på en. Trau, ſchau, wem, tro, men se dig före. Sich T., tilltro sig, töras; säkert hoppas, förtrösta, lita på.

Trauer, *f.* 4. Sorg; sorgdrägt; sorgtid; bedröfvelse, sorgsenhet. T. über etwas empfinden, känna sorg öfver något. In der T. ſeyn, in T. gehen, hafva sorg, gå sorgklädd. =binde, *f.* 4. Sorgflor. =birke, *f.* Hängbjörk. =eſſen, *n.* 3. =mahl, *n.* 1. Gravöl. =fall, *m.* 1. Dödsfall. =gedicht, *n.* 1. Sorgqväde, grafskrift. =geläut, *n.* 1. Själaringning; likringning. =gepränge, *n.* 3. Likståt, präktig likfärd. =gerüſt, *n.* Catafalk. =habit, *m.* 1. Sorgdrägt. =haus, *n.* 2. Sorghus. =jahr, *n.* 1. Sorgår; enkår. =lied, *n.* Sorgqväde, begrafningspsalm. =mahl, se =eſſen. =rede, *f.* 4. Åminnelsetal, liktal =ſchleier, *m* 3. Sorghufva eller duk. =ſpiel, *n.* 1. Tragedi, sorgspel.

Trauern, *v. n.* h. Sörja, öfverlemna sig åt sorgen eller smärtan; sörja, bära sorg-

Trauern, *n.* 3. Sörjande; sorg. [drägt.

Traufdach, *n* 2. Takränna, taklist, takfot.

Traufe, *f.* 4. Dropp, takdropp; aflopp; rännsten, rännil; takränna. Aus dem Regen in die T. kommen, komma ur askan i elden. [drypa.

Träufeln, *v. n.* h. Drypa. — *V. a.* Låta

Träufen, Traufem, se Träufeln.

Traufrecht, *n.* 1. Rättighet till aflopp.

Traugebühr, =geld, *n.* Vigselpenningar. =ring, *m.* 1. Vigselring. =ſchein, *m.* 1. Prestbevis på skedd vigsel. =tuch, *n.* Pell.

Traulich, *adj.* o. *adv.* Förtrolig.

Traum, *m.* 1. Dröm. Auf Träume halten, sätta lit till drömmar. Da ward mein T. erfüllt, då eller der fick jag min dröm igen. Mein Glück war ein T., min lycka var en dröm. =deuter, ausleger, *m.* Drömtydare. =geſicht, *n.* 1. Drömsyn.

Träumen, *v. n.* h. Drömma; vara tan spridd. Sich von etwas T. laſſen, haf aning om något, förmoda något.

Träumer, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Drömmare, -e ska, grillfängare, -erska.

Träumerei, *f.* 4. Drömmar, dåraktig i billning, grillfängeri. [tankfu

Träumeriſch, *adj.* o. *adv.* Drömmand

Traun! *interj.* Visserligen! säkert!

Traurig, *adj.* o. *adv.* Bedröfvad, sorgse sorgfull, bedröflig, olycklig. =keit, *f* Bedröfvelse, sorgsenhet, ängslighet.

Traut, *adj.* o. *adv.* Älskad, kär, troge

Trauung, *f.* 4. Vigsel.

Treber, se Träber. =wein, *m.* 1. Svag mt af pressade drufvors skal.

Treff, *m.* Träff.

Treff, Treffel, *n* 3. (i kort) Klöfver.

Treffen, *v. a.* o. *n. irr.* h, Ich treffe, triffſt, er trifft, wir treffen &c., *conj.* treffe, du treffeſt, er treffet; *imp.* ich tr *conj.* ich träfe; *imper.* triff; *part.* troffen. Träffa; råka, möta; drabba; r ka på; påhitta, finna, falla på; upp likhet; göra (ett val &c.). Mit d Feinde t., drabba tillsammans med fie den. Er traf ihn mit dem Stein ins Au han träffade honom med en sten i ög Von Donner getroffen, träffad af åska Der Mahler trifft gut, målaren träff väl. Nicht t., förfela, ej träffa. Es tr ſich, daß &c. det händer att &c. Die Re trifft ihn, turen kommer till honom. fand ſich getroffen, han trodde, kände man menat honom.

Treffen, *n.* 3. Träffning, drabbning; en slagtordning ställd linie. [fand

Treffend, *adj.* o. *adv.* Passande, noga; trä

Treffer, *m.* 3. En som träffar; träff (i spe

Trefflich, *adj.* o. *adv.* Förträfflig, präkti

Treibaſt, *m.* Drifqvist. =bett, *n.* =kaſten, *m.* (*Trädg.*) Drifbänk. =eis, *n.* 1. Drifis. =faß, *n.* (*Garfv.*) Barkkar. =hammer, *m.* Drifhammare. =haus, se Treibehaus. =heerd, *m.* Drifhärd. =holz, *n.* Flottved, flottimmer. (*Hyttv.*) Ved till drifhärdar. (*Bag.*) Kafle, brödkafle. (*Tunnb.*) Drifkil. =ofen, *m.* (*Hyttv.*) Drefugn. =reis, *n.* 2. Skott på ett träd. =ſand, *m.* Flygsand. =zeug, *n.* (*Jäg.*) Drifnät till rapphönsfångst; hvad som af vattnet uppdrifves på landet, t. ex. säf, gräs, m. m.

Treibehaus, *n.* 2. Drifhus, orangeri. =jagen, *n.* 3. =jagd, *f.* 4. Skall (efter djur). =leute, *pl.* Skallfolk (på jagt).

Treiben, *v. a.* o. *n. irr.* ſ. o. h. Ich treibe, du treibeſt, (treibſt) er treibet (treibt), *imp.* ich trieb; *conj.* ich triebe; *imper.* treib; *part.* getrieben. Drifva, röra sig från ett ställe till ett annat; drifva, starkt växa. (*Bergv.*) Drifva (om silfver då det i drifhärden kommer i flytning och skiljer sig från bly och andra främmande ämnen); drifva, jaga, köra; släppa (på bete); drifva (åsnor, oxar &c.); drifva, idka; utöfva; låta skjuta ell. drifva (växter). Der Schnee, der Sand treibt, snön, sanden drifver. Die Wolken treiben, molnen drifva. In der Wärme t. die Gewächſe, växterna drifva i värmen. Das Vieh auf die Weide t., drifva boskap på bete. Eine Sache t., drifva en sak, flitigt sysselsätta sig dermed. Ein Handwerk, eine Kunſt t., drifva, idka ett handtverk, en konst. Einen Nagel in den Balken t., indrifva en spik. Der Wind treibt die Windmühle, vinden drifver väderqvarnen. Dieſe Arzenei treibt den Schweiß, detta läkemedel drifver svetten. (*Bergv.*) Erz t., uppfordra malm. (*Hyttv.*) drifva silfver ur bly. (*Garfv.*) Barka hudar. Wie man es treibt, ſo gehts, som man ställer till, så går det, som man bäddar, så får man ligga. Er hat es weit getrieben, han har gått för långt dermed. Knoſpen t., få knoppar.

Treiber, *m.* 3. Drifvare; pädrifvare.

Tremulant, *m.* 4. Långsam drill.

Trennbar, *adj.* o. *adv.* Skiljaktig, åtskiljelig. =punkte, *m. pl.* Två prickar öfver en bokstaf.

Trennen, *v. a.* Skilja, åtskilja, afskilja, dela, söndra, afstänga; söndra, göra oense; upplösa, åtskilja; uppsprätta, sprätta isönder (kläder). (*Suick.*) På längden itusäga. (*Räknek.*) Subtrahera. Etwas in Gedanken t., abstrahera.

Trennung, *f.* 4. Skilsmessa; åtskiljande, söndring, oenighet, tvedrägt; upplösning, sönderspräftning.

Trenſe, *f.* 4. Betsel utan stänger, trens.

Trenſen, *v. a.* Trensa, tämja.

Trepan, *m.* 1. Hufvudskålsborr, trepan.

Trepaniren, *v. a.* Uppborra hufvudskålen, trepanera.

Treppe, *f.* 4. Trappa; portsten. Zwei Treppen hoch wohnen, bo två trappor upp. Die T. hinunter ell. herunter, trappan utföre. Trepp auf, T. ab, uppföre, utföre. Treppen. Äfven trappan i öronsnäcka, *Scala cochleæ.* (*Nat. hist.*) Trappsnäcka, *Buccinum spiratum.*

Treſpe, *f.* 4. (*Bot.*) Svingel, klase, *Bromus*; dårrepe, *Lolium Temulentum*; landhafre, *Avena fatua*; åkerklätt, *Agrostema githago.*

Treſſe, *f.* 4. Fläta, trens, galon, livréesnöre.

Treſſenhut, *m.* 1. Galonerad hatt.

Treſter, *pl.* Pressnings-lag, draf (af druvor &c.). =wein, *m.* 1. Elakt vin.

Treten, *v. n.* o. *a. irr.* ſ. o. h. Träda, stiga; trampa. T. auf, trampa på ..., stiga upp på ... T. in ..., gå, stiga eller träda in i. T. aus ..., gå, träda

utur; öfversvämma. Zu t., ..., närma sig, nalkas till. Leise, sanft t., gå långsamt. Vor den Tisch, an das Fenster t., träda framför bordet, till fönstret. In jemandes Fußstapfen t., träda i ens fotspår. An jemandens Stelle t., träda i ens ställe. Einem in den Weg t., gå i vägen för någon. Einem frei unter die Augen t., gå dristigt fram till någon. Ans Licht t., komma fram i dagsljuset, bli uppenbar. Zu nahe t., komma för när, förolämpa. Das Pflaster t., drifva omkring, slå dank. Einen mit den Füßen t., trampa någon med fötterna. Unter den Füßen, under fötterna. Auf den Fuß, på foten. Ich trat mir einen Dorn in den Fuß, jag intrampade en törntagg i foten på mig. Den Takt t., stampa takten. — Äfven betäcka, träda, befrukta (om hannslägtet bland fåglarna).

Treten, *n.* 3. Tretung, *f.* 4. Trädande, stigande; trampande, trampning.

Treter, *m.* 3. Trädare, trampare.

Tretharke, *f.* (*Trädg.*) Planterstock. **=haspel**, *m.* Trampvind. **=rad**, *n.* 2. Tramphjul. **=schemel**, *m.* 3. Träda, väfträda.

Treu, *adj.* o. *adv.* Trogen, trofast; uppriktig, pälitlig, trovärdig, trogen, ärlig. **=brechen**, *m.* Som bryter tro och lofven. **=eid**, *m.* Tro- och huldhetsed. **=fleißig**, *adj.* o. *adv.* Mycket flitig. **=gesinnt**, *adj.* o. *adv.* Trofast, tillförlitlig. **=herzig**, *adj.* o. *adv.* Öppenhjertig, uppriktig, hjertlig, af allt hjerta, välmenande, rättfram. **=herzigkeit**, *f.* 4. Uppriktighet, öppenhjertighet. **=los**, *adj.* o. *adv.* Trolös, falsk, förrädisk. **=losigkeit**, *f.* 4. Trolöshet, falskhet, svek; förräderi.

Treue, *f.* 4. Trohet, trofasthet; upprikthet, pälitlighet, redlighet. Bei meiner T.! min själ! på min heder och ära! Auf T. und Glauben, på god tro. T. und Glauben halten, hålla ord.

Treulich, *adv.* Troget, uppriktigt.

Triangel, se **Dreieck**.

Tribuliren, *v. a.* Onödigt eller för ro skul [oroa, plåga

Tribunal, *n.* 1. Öfversta domstol.

Trichter, *m.* 3. Tratt; krater. (*Anat.*) Tratten i örat, *Scyphus*. **=fisch**, *m.* (*Nat. hist. Gobius*. **=förmig**, *adj.* o. *adv.* Trattformig. (*Bot. om blomkrona*) *Infundibuliformis*

Tricktrack, *n.* Brädspel.

Trieb, *m.* 1. (*b* som *p*) Forsande lopp (en ströms); skott (på träd); drift (af boskap &c.); drift; lust, böjelse; hägn; pådrifning, pådrifvande kraft. Der natürliche T., instinkt, naturlig drift. **=feder** *f.* 4. Driffjäder, motiv. **=rad**, *n.* 2. Drifhjul. **=sand**, *m.* 1. Drifsand, flygsand. **=werk**, *n.* 1. Drifverk, machin.

Triefäugig, *adj.* o. *adv.* Surögd, som har rinnande ögon. **=nasig**, *adj.* o. *adv.* Som har näsdropp.

Triefen, *v. n. r.* o. *irr.* Ich triefe, du triefest (treufst), er trieft (treuft); *imp.* ich troff; *conj.* ich tröffe; *imper.* triefe (treuf); *part.* getroffen. Drypa; rinna.

Triefen, *n.* 3. Drypande; rinnande.

Triegen, *v. r.* Trygga sig vid, förlita sig på.

Triegen, Trügen, *v. a.* och *n. irr.* b. Ich triege, trüge, du triegest, trügest, er trieget, trüget (treugst, treugt); *imp.* trog; *conj.* tröge; *imper.* triege, trüge; *part.* getrogen. Bedraga, svika, narra; slå felt. Sich t., irra sig.

Trieglich, *adj.* o. *adv.* Bedräglig, falsk, förledande, skenfager.

Treuglichkeit, *f.* 4. Bedräglighet, falskhet, osäkerhet.

Trift, *f.* 4. Fä- eller boskapsdrift, oxdrift; bete, betesmark.

Triftig, *adj.* o. *adv.* Vigtig, betydande, bindande, fulltygande.

Triftigkeit, *f.* 4. Vigtighet, betydenhet, fullgiltighet.

Triglyph, *m.* 4. Zirat, list.
Triller, *m.* 3. Drill eller lopp (i musik); trilla i qvarnverk. [lera.
Trillern, *v. n* h. Gora löpningar, qvintil-
Trillich se Drillich. [sum.
Tringelbeere, *f.* Odon, *Vaccinium uliginosum*
Trinkbar, *adj.* o. *adv.* Drickbar. =bruder, *m.* En, som gerna dricker, dryckeskamrat, supbror. =bude, *f.* Krog, värdshus. =gast, *m.* Dryckesgäst, drinkare, fyllhund. =gelag, *n.* 1. =gesellschaft, *f.* 4. Dricks-lag. =geld, *n.* 2. Dryckespenningar. =gern, *m.* En, som gerna dricker. =geschirr, *n.* Dryckeskärl. =haus, *n.* Källare, värdshus, krog. =lied, *n.* 2. Supvisa. =stube, *f.* Källarrum, krogstuga.
Trinken, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich trinke, du trinkest, trinkst, er trinket, trinkt; *imp.* ich trank; *conj.* ich tränke; *imper.* trinke ell. trink; *part.* getrunken. Dricka, supa; dricka. Auf du und du t., dricka brorskål. Die Erde trinkt den Regen, jorden insuper regnet.
Trinken, *n.* 3. Drickande, supande; dryck.
Trinker, *m.* 3. =inn, *f.* 4. Drinkare, -erska.
Tripel, *m.* 3. Trippel (ett slags jord). =hufe, *f.* Åkerstycke om 45 tunnors utsäde.
Tripp, Trippsammet, *m.* 1. Schagg.
Tripp, *m.* Se Turmalin.
Trippeln, *v. n.* h. Stampa, röra fötterna jemt och samt; trippa, taga små steg.
Trippeln, Trippen, *v. a.* o. *r.* Drypa; låta drypa.
Tripper, *m.* 3. Dröppel.
Trippschwefel, *m.* Droppsvafvel.
Trisse, *f.* (*Sjöf.*) Trissa, block.
Tritonshorn, *n.* 2. Stenskägg (skalmask).
Tritt, *m.* 1. Gång, steg; spår; spark; fotsteg, fotpall; tramp; upphöjning ell. afsättning i ett rum. Ich gehe nicht vom Tritte, jag går ej ifrån stället. Falscher T., felsteg. Jemandes Schritte und Tritte beobachten, gifva noga akt på ens uppförande. =bret, *n.* Tramp, tråda på vafstol och spinnrock. =eisen, *n.* Fotsteg på vagn. =harfe, *f.* Pedalharpa. =rad, se Trefrad.
Triumph, *m.* 1. Triumf, segerfiring, segrande intåg; seger. =bogen, *m.* 3. Triumfbåge, äreport. =wagen, m. 3. Segervagn.
Triumphiren, *v. n.* h. Triumfera &c.
Triumphiren, *n.* Se Triumph.
Trocken, *adj.* o. *adv.* Torr, torkad; torr och mager; ofruktbar; kärf, sträf. T. Fleisch, Holz, torrt kött, torr ved. T. Farbe, pastelfärg. T. Witterung, torr väderlek. T. Husten, torrhosta. Ein t. Mensch, kärf, sträf menniska. Eine trockene Erzählung, torr berättelse. T. werden, torka. Einen t. empfangen, emottaga någon med kallsinnighet. =platz, *m.* 1. Torkställe, stuga, -bräde. =wein, =beerwein, *m.* 1. Ett förträffligt Ungersk vin, som pressas af nästan torra drufvor.
Trockenheit, *f.* 4. Torrhet, torka, torr väderlek; ofruktbarhet; kärfhet; kallsinnighet.
Trocknen, *v. a.* Torka, uttorka, aftorka, förtorka; torka upp. — *V. n.* s. Torka, torkas; förtorkas; tråna bort.
Trocknen, *n.* 3. Trocknung, *f.* 4. Torkning, aftorkning; upptorkning; borttränande.
Trockniß, *f.* 1. Torrhet; torka.
Trocknung, se Trocknen.
Troddel, *f.* 4. Frans med tofs, tofsqvast.
Trödel; *m.* 3. =markt, *m.* 1. Handel med gamla kläder eller skräpvaror; klädmäklarstånd eller -bord. =frau, *f.* 4. Klädmäklerska. =haft, Trödelig, *adj.* o. *adv.* Sölig, senfärdig. =kram, *m.* 1. =waare, *f.* 4. Gamla kläder och möbler; gammalt skräp, gamla saker. =mann, *m.* 2.

Klädmäklare. =schnecke, *f.* Ett slags snäcka, hvars skal är tätt belagd med små stenar, koraller och bitar af andra skaldjur, *Trochus conchyliophorus.* =weib, se =frau.

Trödelei, *f.* 4. Klädmäkleri; sliddersladder.

Trödeln, *v. n.* h. Drifva klädmäkleri, sälja igen; dröja, söla.

Trödler, *m.* 3. Klädmäklare; sölare.

Trödlerinn, se Trödelfrau.

Trog, *m.* 1. Träg, ho. =kahn, *m.* Ökstock; canot. =scharre, *f.* 4. Trägskrapa.

Trollblume, *f.* Bullerblomster, *Trollius Europæus.*

Trolle, se Strunze.

Trollen, *v. n.* o. *n.* Vanka af och an; löpa; välta. Sich Trollen, *v. r.* Packa sig bort, laga sig undan.

Trommel, *f.* 4. Trumma. Er bleibt bei seinen Worten, wie der Hase bei der Trommel, (*Ordspr.*) han är ej att lita på. Die T. rühren, slå på trumma. Der T. folgen, blifva soldat. =bauch, *m.* Stor, fet, svälld buk. =fell, *n.* 1. Trumskinn; trumhinna i örat. =haut, *f.* 1. =häutchen, se =fell. =klöpfel, =schlägel, *m.* 3. Trumpinne. =rahmen, *m.* Tamburram. =schlag, *m.* 1. Trumslag. =schläger, *m.* 3. Trumslagare. =sucht, *f.* Vattensot (i buken). =taube, *f.* 4. Tofsdufva.

Trommeln, *v. n.* h. Slå på trumma; trumma (på barntrumma).

Trommeln, *n.* 3. Trummande.

Trompete, *f.* 4. Trumpet. (*Anat.*) Rör, som öppna sig mot främre ytan af tinningbenen, *Tubæ Eustachii*; tvenne rörgängar i lifmodern, *Tubæ Fallopii*; (*Nat. hist.*) hafsnål, ett slags fisk, *Syngnathus acus*; (*fig. fam.*) Sqvallerbytta. In die T. stoßen, blåsa på trumpet.

Trompeten, *v. a.* o. *n.* h. Trumpeta, blåsa på trumpet. (*Fig. Fam.*) Utbasuna, löpa med sqvaller.

Trompeter, *m.* 3. Trumpetare.

Trompetenschall, *m.* 1. Trumpetljud. =schnecke, *f.* Trumpetsnäcka, *Buccinum.* =vogel, *m.* 3. Sprakfågel, *Psophia crepitans*, *Buceros Africanus.*

Tropäe, *f.* 4. Trofé, segertecken.

Tropf, *m.* 1. Tok, narr, dåre, dumhuvud, våp, enfaldig stackare.

Tropf, *m.* Droppe. =bad, *n.* Droppbad, douche. =bar, *adj.* o. *adv.* Som kan drypa. =kraut, *n.* (*Bot.*) *Parietaria officinalis*; äfven träjon, *Polypodium Filimas.* =bret, *n.* 2. Rost eller rissel o. d. hvarpå något ställes ell. lägges att vatten m. m. må rinna af. =stein, *m.* Droppsten. =wurz, *f.* (*Bot.*) Brudbröd, *Spiræa Filipendula*; *Oenante fistulosa*, svärdslilja, *Iris Pseudacorus.* Stensöta, *Polypodium vulgare.*

Tröpfchen, *n.* 3. Liten droppa.

Tröpfeln, *v. n.* h. Drypa. — *V. a.* Låt drypa.

Tropfen, *m.* Droppa. =fall, *m.* 1. Takdroppe. =weise, *adv.* Droppvis.

Trophee, se Tropäe.

Tropiker, *m.* 3. Tropikfågel.

Troß, *m.* 1. Tross; följe, anhang. =bube, =junge, *m.* 4. Trosspojke. =pferd, *n.* Trosshäst. =wagen, *m.* Trossvagn.

Troß, *n.* Tross, groft starkt tåg på skepp.

Trost, *m.* 1. (o långt) Tröstung, *f.* 4. Tröst, tröstande, hugsvalande. =grund, *m.* 1. Tröst, tröstegrund. =los, *adj.* o. *adv.* Otröstlig, tröstlös. =losigkeit, *f.* 4. Tröstlöshet, förtviflan; djup sorg eller ängslan. =reich, se Tröstlich.

Tröstbar, *adj.* o. *adv.* Tröstlig.

Trösten, *v. a.* Trösta, hugsvala.

Tröster, *m.* 3. Tröstare, hugsvalare.

Tröstler, *m.* Oskicklig tröstare.

Tröstlich, Trostreich, *adj.* o. *adv.* Tröstande.

Tröstung, se Trost.

Trott, se Trab.

Trottiren, *v. n.* h. Trafva.
Trotte, *f.* 4. Press, vinpress.
Trotten, *v. a.* o. *n.* h. Pressa, utkrama saft. — *V. n.* s. Trafva, löpa af och an.
Trotz, *m.* 1. Sturskhet, uppstudsighet, djerfhet, trots. T. bieten, trotsa. Zum t., till trots. Trotz ..., oaktadt, oansedt; lika så väl, som; till trots mot, med åsidosättande af. T. dem, der, ve den &c. =auge, *n.* =geſicht, *n.* Trotsigt öga, trotsig min. =kopf, *m.* 1. Egensinnig, nyckfull, trotsig menniska. (*Nat. hist.*) Ett slags vatteninsekt, *Ptinus pertinax.* =köpfig, *adj.* o. *adv.* Uppstussig, halsstarrig, ostyrig, envis, styfsint, tredsk, stursk, gensträfvig. =ſinn, *m.* Trotsigt sinne. =ſtein, *m.* (*Kopparhytt.*) En vid smältningen uppkommande af koppar med jern och svafvel blandad rödgrå strängsmält massa. =wort, *n.* Trotsord, pock, hot.
Trotzen, *v. n.* h. Trotsa; pocka. Einem, alle Gefahren t., trotsa någon, t. alla faror. Auf etwas t., betj na sig af, draga fördel af; högfärdas öfver; pocka på. — hota med något. Mit einem t., visa sig sur, trumpen, tvär emot en, tredskas.
Trotzen, *n.* 3. Trotsande, pockande, pock; genstörtighet.
Trotzig, *adj.* o. *adv.* Trotsig, dryg, stormodig; uppstudsig, stursk, envis, styfsint, tredsk.
Trotzlich, se Trotzig.
Trübe, *adj.* o. *adv.* Grumlig, oren, dunkel; matt, skymlig, mulen, tjock, töcknig; dyster; melankolisk. T. Augen haben, vara skumögd, se otydligt.
Trübe, *f.* Grumlighet, dunkelhet.
Trübe, *n.* Grums, grummel.
Trüben, *v. a.* Grumla, uppröra; göra mulen eller töcknig. Die Stirn t., göra en mulen uppsyn.
Trübſal, *f.* 1. (b som p) Pläga, bedröfvelse, elände, uselhet, olycka. =ſelig, *adj.* o. *adv.* Olycksfull, bedröfvad, sorgsen, ängslig; bedröflig, sorglig. =ſeligkeit, *f.* 4. Bedröfvelse, sorgsenhet; bedröflighet, sorglighet. =ſinn, *m.* 1. Bedröfvelse, sorgsenhet, ängslighet, mjeltsjukt sinnelag. =ſinnig, *adj.* o. *adv.* Bedröfvad, sorgsenhet, ängslig, mjeltsjuk. =ſinnigkeit, se =ſinn.
Truchſeß, *m.* 1. Hofmästare, föreskärare (vid hofvet); Drotz.
Trüffel, *f.* 4. Haräple (ett slags svamp), *Lycoperdon Tuber.*
Trug, *m.* 1. (g nästan som ch) bedrägeri, svek; falskt sken, villa, synvilla, villfarelse, förblindelse, falsk inbillning. Auf Lug und T. ausgehen, gå ut, vara betänkt på lögn och svek. =bild, *n.* 2. Skuggbild, falsk inbillning. =geſtalt, *f.* Bedragligt utseende. =grund, *m.* Skengrund. =los, *adj.* o. *adv.* Utan svek och bedrägeri. =ſatz, *m.* Falsk, oriktig sats. =ſchluß, *m.* 1. Falsk eller förvänd slutsats, sofism, klyftigt men falskt argument. =vernunftelei, *f.* Sofisteri, grillfångeri. =vernunftler, *m.* Sofist, grillfångeri.
Trügen, se Triegen.
Trüger, *m.* Bedragare.
Trügerei, *n.* Bedrägeri.
Trügeriſch, *adj.* o. *adv.* Bedräglig.
Trüglich, *adj.* o. *adv.* Bedräglig, svikfull, lskenfager.
Trugniß †, *f.* Bedrägeri, digt.
Trum, *m. pl.* Trümmer, Ett stycke af ett helt, stump, bet. (*Bergv.*) smal sidogång af malm, som faller in i hufvudgången; malmgång, som, lik ett band efter längden går igenom bergarten; härftråd; väfskaft.
Trümmer, *pl.* Skeppsvrak; öfverlefvor, ruiner, stenhopar. Zu Trümmern gehen, gå i kras, släs sönder; gå i grund, förstöras.

Trümmern, *v. a.* Slå i stycken.
Trumpf, *m.* 1. Trumf. (*Fig.*) Starkt uttryck, gensvar, snäsa.
Trumpfen, *v. n.* h. Trumfa, taga ell. sticka med trumf. (*Fig.*) Snäsa, tysta.
Trunk, *m.* 1. Dryck, drick; klunk; dryckenskap.
Trunken, *adj.* o. *adv.* Drucken, full. =bold, *m.* 1. Fyllhund, drinkare.
Trunkenheit, *f.* 4. Druckenhet; dryckenskap.
Trupp, *m.* 6. Skock, hop; band, tropp. =weiſe, *adv.* Troppvis, i skockar eller hopar.
Truppe, *f.* 4. Trupp (af komedianter).
Truppen, *pl.* Troppar.
Truſche, *f.* 4. Lake (fisk), *Gadus lota.*
Truthahn, *m.* 1. Kalkon, kalkontupp, *Meleagris Gallopavo.* =henne, *f.* 4. Kalkonhöna.
Trutte, se Aalraupe.
Trutz= und Schutzbündniß, *n.* 1. Offensivt och defensivt förbund.
Tuberoſe, *f.* 4. (*Bot.*) Tuberos, *Polyanthes tuberosa.*
Tuch, *n.* 2. (u långt) Väf; kläde; tyg; duk; näsduk, halsduk. *pl.* Tücher, jagtlappar. =artig, *adj.* o. *adv.* Tyg- ell. klädeslik. =bereiter, *m.* 3. Klädesberedare, kratsare. =egge, *f.* 4. Klädeslist. =färber, *m.* Klädesfärgare. =friſirer, *m.* Klädesruggare. =gewölbe, *n.* Klädesmagasin. =halle, *f.* Publikt betäckt ställe der kläden hållas till salu. =haus, *n.* Klädesmagasin, klädbod. =karde, *f.* Kardtistel, *Dipsacus fullonum*, hvaraf kardborrarna nyttjas till klädesruggning. =knappe, *m.* 4. Lärgosse vid en klädesfabrik. =lappen, Jagtlappar. =macher, *m.* 3. Klädesfabrikör. =macherhandwerk, *n.* 1. Klädväfvare-profession. =manufaktur, *f.* 4. Klädesfabrik. =motte, *f.* Klädmott. =preſſe, *f.* Klädpress. =rahmen, *m.* 3. Klädesram. =ſchau, *f.* Klädesbesigtning. =ſchere, *f.* 4. Klädes sax. =ſcherer, *m.* 3. Öfverskärare. =ſchrote, se =egge. =waaren, *pl.* Kläden eller ylletyger. =weber, se =macher. =weſte, *f.* 4. Klädesväst.
Tuchen, *adj.* o. *adv.* Klädes . . .; af tyg.
Tüchtig, *adj.* o. *adv.* Duktig, skicklig, duglig, passande eller nyttig till; stor, stark, mycket.
Tüchtigkeit, *f.* 4. Dugtighet, skicklighet, förmåga, färdighet.
Tuck, *m.* Tücke, *pl.* Ondska, illska, agg, skälmaktighet; knep, svek, lömskhet, illparighet; spratt, skälmstycke. Mit böſen Tücken umgehen, hafva ondt i sinne. Einem hinter die T. kommen, upptäcka ens knep.
Tückebold, *m.* Arglistig varelse.
Tückeln, *v. a.* Hemligen bedraga.
Tückiſch, *adj.* o *adv.* Ondskefull, arglistig, illparig, illsint; bitande, försmädlig; dolsk, förbehållsam. T. auf Jemand ſeyn, vara hemligt ond på någon, hafva ej godt i sinne emot någon. Ein t. Pferd, istadig häst.
Tuf, *m.* Nöthärsväf.
Tuf, Tufſtein, se Tof, Tofſtein.
Tugend, *f.* 4. Styrka, kraft, tapperhet, duglighet; dygd; god egenskap, beskaffenhet. Aus der Noth eine T. machen, göra för nöd, om icke för dygd skull. =adel, *m.* 3. Genom dygd förvärfvadt adelskap. =belobt, *adj.* o. *adv.* Hederlig, hedersvärd. dygdig. =haft, =ſam, *adj.* o. *adv.* Dygdig. =lehre, se Sittenlehre. =lehrer, *m.* 3. Moralist.
Tülle, *f.* 4. Pipa i lykta eller lanterna.
Tulpe, *f.* 4. Tulpan.
Tulpenbaum, *m.* (*Bot.*) Tulpenträd, *Liriodendron Tulipifera.* =droſſel, *m.* (*Nat. hist.*) *Oriolus Baltimore.* =maus, *f.* Tulpanrotta, *Mus socialis.* =ſtein, *m.* Medusehufvud.

Tummel, *m.* 3. Yra, yrsel; rus, oväsende. =plat, *m.* 1. Mötes- eller sammelplats; valplats; rännarban, ridbana, vädjoban.

Tummeln, *v. a.* o. *n.* Tumla, inöfva.

ſich Tummeln, *v. r.* Skynda sig, hasta, ila.

Tummler, *m.* 3. Tumlare (ett slags runda bagare; ett slags delfiner, *Delphinus Delphis* och *Phocæna*; ett slags dufvor, som tumla sig i luften).

Tümpel, Tümpfel, *m.* 3. Vattenhvirfvel, göl. (*Hytte.*) Timpel, botten i masugn.

Tumult, *m.* 1. Tumult, buller, oväsende; hastigt upplopp eller uppror.

Tumultuariſch, *adj.* o. *adv.* Bullersam och bordentlig; bullersam, orolig.

Tumultuiren, *v. n.* h. Göra uppror eller upplopp; göra buller.

Tünche, *f.* 4. Hvitlimning; rappning, hvitlim, rappningsbruk.

Tünchen, *v. a.* Öfverstryka; sminka, rappa; hvitlimma, göra hvit.

Tünchen, *n.* 3. Tünchung, *f.* 4. Rappning; hvitlimning.

Tüncher, *m.* 3. Hvitlimmare.

Tünchkeule, *f.* 4. Murslef. =werk, *n.* 1. Hvitlimning, kalkband.

Tüngel, *m.* Snärjgräs, *Galium aparine.*

Tungſtein, *m.* 1. Tungsten.

Tunke, *f.* 4. Sås.

Tunken, *v. a.* Doppa, blöta; härda (jern) genom doppning; såsa, doppa i sås.

Tunken, *n.* 3. Doppning; härdande genom doppning.

Tunkform, *f.* Ljusform. =näpfchen, *n.* 3. Såſkål.

Tüpfel, *m.* Tüpfelchen, *n.* 3. Punkt, prick; bröstvårta. =farn, *m.* (*Bot.*) Örtslägtet *Polypodium.*

Tüpfelig, *adj.* o. *adv.* Prickig, fläckig.

Tüpfeln, *v. a.* Teckna med punkter, pricka; göra runda fläckar eller hål (på tyger).

Tüpfeln, Tupfen, *v. a.* Röra något helt sakta med ändan af ett ting, picka på.

Türk, *m.* 4. Turk.

Türkenbund, *m.* Förbund med Turkarne; turban. =gebet, *n.* Bön mot Turkarne. =glaube, *f.* Turkarnes religion, Muhammedanism. =ſteuer, *f.* Krigshjelp mot Turkarne. =thum, *n.* Islamism; dess anhängare. =zug, *m.* Krigståg mot Turkarne.

Türkei, *f.* 4. Turki.

Türkiſch, *adj.* o. *adv.* Turkisk. Türkiſche Bohnen, turska bönor.

Türkiß, *m.* 1. Turkos (en blå ädelsten).

Turmalin, *m.* 1. Askbläsaresten.

Turnier, *n.* 1. Tornerspel.

Turnieren, *v. n.* h. Hålla tornerspel, bryta lans; göra buller, stoj eller oväsende.

Turnipſe, se Rübe.

Turtel, *f.* Turturdufva. =täubchen, *n.* 3. Ung turturdufva. =taube, *f.* 4. Turturdufva.

Turteln, *v. n.* Kurra, som en turturdufva.

Tuſch, *m.* 1. Trumpetstycke, fältmusik.

Tuſche, *f.* 4. Tusch, tuschfärg.

Tuſchen, *v. a.* Lavera, rita med tusch.

Tuſchflechte, *f.* (*Bot.*) Tuschlaf, *Lichen pustulatus.*

Tüte, se Düte.

Tuten, *v. n.* h. Blåsa i horn ell. lur; tuta.

Tuter, *m.* Tutare. (*Nat. hist.*) Fågelslägtet *Tringa.*

Tüttel, *m.* 3. Prick, punkt o. d. (öfver bokstäfver).

Tuttel, *f.* Qvinnobröst.

Twalch, *m.* (*Bot.*) Svingel, klase; *Bromus secalinus*; dårrepe, *Lolium temulentum*; *Ægilops.*

Twatſch, *adj.* o. *adv.* Dum, narraktig, inbilsk.

Tyrann, *m.* 4. Tyrann.

Tyrannei, *f.* 4. Tyranni.

Tyranniſch, *adj.* o. *adv.* Tyrannisk, grufvelig.

Tyranniſiren, *v. a.* o. *n.* h. Tyrannisera, förfara obarmhertigt med, illa handtera, plåga.

Ü.

Übel, *n.* 3. Ondt; skada; elände, olycka; äkomma, sjukdom. **ü.** *adj.* Ond, elak; olycklig; dålig, slät. **Übel**, *adv.* Illa; slät, uselt, olyckligt; orätt, galet. Ein **ü.** an sich haben, hafva en äkomma, ett lyte. Der Krieg ist ein großes **ü.**, Kriget är ett stort ondt. Ein übeler Geschmack, Geruch, elak smak, lukt. Das klingt **ü.**, det låter illa. Einen **ü.** begegnen, behandeln, bemöta, behandla någon illa. **ü.** aussehen, se illa ut, sjuklig, ful eller elak. Sich **ü.** befinden, må illa. Es ist (wird) mir **ü.**, jag får ondt; må illa. **ü.** gerathen, ej lyckas. Du magst wohl oder **ü.** wollen, antingen du vill eller ej. **ü.** zu Fuß seyn, gå illa. **ü.** dran seyn, vara illa utkommen; vara i dåliga omständigheter. **ü.** zu frieden seyn, vara föga nöjd, ej tycka om. Ein **ü.** Bezaler, trög, dålig betalare. **ü.** thun, göra illa, bära sig illa eller dåligt åt, taga illa vid sig. =befinden, *n.* Illamående. =geruch, *m.* Elak lukt. =klang, =laut, *m.* 1. Dissonans, missljud. =laune, *f.* Dåligt lynne, vresighet. =launig, *adj.* o. *adv.* som är vid elakt lynne. =seyn, *n.* Tillstånd då något är illa; illamående. =stand, *m.* 1. Olägenhet, oanständighet, otillbörlighet. Es ist ein großer **Ü.** daß Mann und Frau nicht einig sind, det passar allt för illa att man och hustru ej äro öfverens. =that, *f.* 4. Illgerning, ogerning. missgerning, nidingsverk. =thäter, *m.* 3. Missdådare. =willig, *adj.* o. *adv.* Ovillig, motvillig.

Übelkeit, *f.* 4. Vämjelse, uppstigningar.

Übeln, *v. a.* o. *n.* Vara, blifva elak, dålig; göra elak eller dålig.

Üben, *v. a.* Öfva; idka; utöfva. In einer Sprache sehr geübt seyn, vara mycket färdig i ett språk. Seinen Verstand **ü.**, uppbruka sitt förstånd. Geübte Truppen, öfvade, exercerade troppar. Ein Handwerk, eine Wissenschaft, eine Kunst **ü.**, idka ett handtverk &c. Hochmuthe, Bosheit **ü.**, (*Bibl.*) öfva högmod, ondska. Rache **ü.**, hämnas.

Üben, *n.* 3. Übung, *f.* 4. Öfning; idkande; utöfvande, utöfning.

über, *præp.* med *Dat.* o. *Accus.* Öfver; ofvanföre; på andra sidan om, bortom, öfver, utom; under; upp öfver; ofvan på. Der Vogel fliegt **ü.** die Stadt, Fågeln tager under vägen sin flygt öfver staden. — **ü.** der Stadt, af och an öfver staden. Das Wasser steigt über den Damm, vattnet stiger öfver dammen. Der Kronleuchter hang **ü.** dem Tische, Ljuskronan hängde öfver bordet. Aufsicht **ü.** etwas haben, hafva uppsigt öfver något. Sorge **ü.** etwas auf sich nehmen, åtaga sig omsorgen om något. Immer **ü.** den Büchern liegen, sitta beständigt och läsa. Es fällt alles **ü.** mich, det kommer, faller allt på mig. Heute **ü.** acht Tage, i dag åtta dagar till. **Ü.** zehn Jahre, efter tio år; öfver tio år. **Ü.** kurz oder lang, en gång, på sin tid. **Ü.** Vermuthen, emot förmodan. **Ü.** meine Kräfte, öfver mina krafter. Fleißig **ü.** der Arbeit seyn, vara flitig i arbetet. **Ü.** dem Lesen einschlafen, somna från boken. **Ü.** der Mahlzeit trinken, dricka vid måltiden. **Ü.** dem Lärmen erwachen, vakna af bullret. **Ü.** der Arbeit vergaß er das Essen, för arbete skull glömde han att äta. Briefe **ü.** Briefe schicken, skicka bref på bref. **Ü.** eine Weile, **ü.** ein Kleines, inom kort tid. **Ü.** sich nehmen, åtaga sig. **Ü.** etwas sprechen, schreiben, tala, skrifva om något. Über seine Schuldigkeit thun, göra mer än man

är skyldig till. — *Adv.* som endast förekommer i några talesätt, t. ex. Es geht alles bunde ü., det går allt förvirradt till. ü. und ü., öfverallt; helt och hållet.

überackern, *v. a.* Plöja öfver ett åkerfält; plöja in på grannens åker.

überfall, *adv.* Öfverallt.

überantworten, *v. a.* Öfverantvarda, utlefverera.

überarbeiten, *v. a.* Arbeta sig öfver, t. ex. en svårighet, en flod; omarbeta, öfverse och förbättra; i arbete öfverträffa, komma före någon. Sich ü., arbeta öfver förmågan; utmatta sig genom arbete.

überaus, *adv.* Utomordentligt, omättligt, öfvermåttan.

überbau, *m.* Öfverbyggnad, loft.

überbauen, *v. a.* Bygga öfver, — utöfver. Sich ü., bygga utöfver sina krafter.

überbehalten, *v. a. irr.* Bibehålla öfver något; behålla öfrigt.

überbein, *n.* 1. Öfverben (hästsjuka).

überbessern, *v. a.* Ytterligare förbättra; småaktigt förbättra.

überbeugen, *v. a.* Böja öfver; för mycket böja

überbieten, *v. a. irr.* Bjuda öfver, för mycket; öfverträffa.

überblättern, *v. a.* Bläddra igenom; gå förbi, ej märka under det man bläddrar.

überbleiben, *v. n.* Blifva öfver; blifva öfrig; efterlefva.

überbleibsel, *n.* 3. Öfverlefva, lemning, qvarlefva.

überblick, *m.* 1. Ögonkast, blick.

überblicken, *v. a.* o. *n.* Blicka öfver; med en blick öfverse.

sich überblühen, *v. r.* Blomstra för starkt.

überbösen, *v. a.* Framställa det onda med öfverdrift; göra öfvermåttan uppbragt.

überbrechen, *v. a.* Bryta, vika öfver; bryta in öfver. (*Bergv.*) Bryta en grufva ända till dess yttersta kant.

überbreiten, *v. a.* Breda öfver eller på.

überbringen, *v. a. irr.* Öfverbringa, öfverföra.

überbringer, *m.* 3. Öfverförare; sedelhafvare,

überbringung, *f.* 4. Öfverförande; öfverlemnande.

überbrücken, *v. a.* Slå brygga öfver (en flod).

überbürde, *f.* För stor börda; öfverlastning.

sich überburzeln, *v. r.* Stupa kullbytta, falla hufvudstupa,

übercomplett, se überzählig.

überdach, *n.* Tak, utskjutande tak; skjul.

=dachen, *v. a.* Förse med tak.

überdecken, *v. a.* Öfvertäcka; öfverhölja,

überdem, se überdieß. öfverhopa.

überdenken, *v. n. h.* Tänka öfver, efter, öfverväga hos sig sjelf.

überdenken, *n.* 3. =denkung, *f.* 4. Eftertänkande, öfvervägande.

überdieß, *adv.* Dessutom.

überdorren, *v. n.* s. Torka, blifva torr ofvanpå eller på ytan.

überdörren, *v. a.* Torka, göra torr ofvanpå eller på ytan.

überdrängen, *v. a.* Tränga någon öfver från ett ställe till ett annat; öfvermåttan tränga.

überdringen, *v. n.* Tränga fram öfver. Die ne Grenze ü. *v. a.* Tränga öfver, öfverväldiga.

überdruß, *m.* 1. Ledsnad, leda, afsmak.

=drüßig, *adj.* o. *adv.* Ledsen vid, mätt af.

überdüngen, *v. a.* Gödsla öfver (en äker); Gödsla för mycket.

überdunkeln, *v. a.* Med mörker öfvertäcka.

übereck, *adv.* Diagonalt; snedt, på sned.

übereilen, *v. a.* Öfverila, skynda sig öfver, upphinna, öfverraska; förhasta. Sich, öfverila, förhasta sig, fela.

übereilt, *adj.* o. *adv.* Förhastad, brådstörtad.

über=

Übereilung, *f.* 4. Förhastande, brådska.
Überein, *adv.* Öfverens. ſnan.
Übereinander, *adv.* Öfver eller på hvar-
Übereinkunft, *f.* 1. Öfverenskommelse, öf-
verensstämmelse. ſverensstämmande.
Übereinſtimmend, übereinſtimmig, *adj.* Öf-
Übereinſtimmung, *f.* 4. Öfverensstämmelse; likstallighet, motsvarighet; harmoni.
Übereintreffen, *v. n. irr.* ſ. Stämma öfverens.
übereintreffend, se übereinſtimmend.
Übereiſen, *v. a.* Med is öfverdraga. Der Fluß iſt übereiſet, floden är tillfrusen.
Übereiſen, *v. a.* Med jern öfverdraga, jernbeslå.
ſich übereſſen, *v. n. irr.* Äta för mycket.
Überfahren, *v. a.* o. *n. irr.* h. o. ſ. Fara öfver; köra, forssla, åka öfver; fara, köra, åka omkull; öfverfara, öfverstryka.
Überfahrt, *f.* 4. Öfverfart; färjställe.
Überfall, *m.* 1. Ett tings fall öfver ett annat; öfverrumpling; öfverfall, oförmodadt anfall. (*Vatten.*) Öfverfall. Mann iſt vor einem Ü. des Feindes nicht ſicher, man är ej säker för öfverfall af fienden.
Überfallen, *v. a.* o. *n.* ſ. *irr.* Falla öfver; öfverrumpla, öfverfalla, komma oförvarandes öfver; anfalla, angripa.
Überfaſten, *v. n.* Fasta öfver tiden, förmycket fasta.
überfaul, *adj* o. *adv.* Öfverdrifvet lat.
Überfechten, *v. a.* I fäktning öfverträffa; † öfverwinna, besegra.
überfein, *adj.* Superfin, mycket fin.
Überfeuren, *v. a.* o. *n.* Med eldgevär öfverskjuta; i eld, rodnad, glans öfverträffa; starkare elda eller upphetta.
Überfirniſſen, *v. a.* Öfverstryka med fernissa.
Überfläche, se Oberfläche.

Überfliegen, *v. a.* o. *n. irr.* Flyga öfver; flyga fortare; i snabbhet öfvergå; snart eller hastigt gå öfver; flyga öfver förmåga.
Überfließen, *v. n. irr.* ſ. Flyta öfver; flöda öfver, öfversvämma, stiga öfver kanten.
Überfließen, *n.* 3. Öfverflytning; öfversvämning.
Überfloren, *v. a.* Med flor öfverdraga.
Überflügeln, *v. a.* Öfverflygla, öfvervältiga, öfverträffa.
Überfluß, *m.* 1. Öfverflödande (vattens); öfverflöd; ymnighet, myckenhet.
überflüſſig, *adj.* Öfverflödande, öfverflödig.
Überflut, *f.* Flod, ström, som flödar öfver bräddarna. (*Fig.*) Eine Ü. von Vorwürfen, Scheltworten, en ström af förebråelser, skällsord, o. s. v.
überfordern, *v. a.* Begära för mycket.
Überforderung, *f.* 4. Obillig, öfverdrifven fordran.
Überfracht, *f.* 4. För tung frakt; frakt, förlön för det man förer öfver hvad laglig en får föras. ſtungt.
überfrachten, *v. a.* Frakta eller befrakta för
ſich überfreſſen, *v. r. irr.* Föräta sig.
überfrieren, *v. n. irr.* ſ. o. h. frysa öfver, islöpa. ſfahrt.
Überfuhre, *f.* 4. Öfverförsel. Se f. ö. Über-
überführen, *v. a.* Öfverföra; öfverbevisa. Getreide Ü., öfverföra spannmål (öfver gränsen). Einen Ü. das er Unrecht habe, öfverbevisa någon att han har orätt. Einen des Diebſtahles Ü., öfverbevisa någon om stöld.
Überführung, *f.* 4. Öfverförande; öfverbevisning; öfvertygelse. ſPleonasm.
Überfülle, *f.* Öfverfullhet, öfverflöd. (*Rhet.*)
überfüllen, *v. a.* Fylla så att det rinner öfver. Sich Ü., öfverlasta sig. Ein überfülltes Ausdruck, Pleonasmus.
überfüttern, *v. a.* Gifva för mycket föder.

Übergabe, *f.* 4. Tradition, sägen, fornsägen; utlefvererande; uppgifvande, öfverlätenhet. Die ü. einer Feſtung, en fästnings öfverlemnande. Die bedingte ü. eller ü. auf Bedingung, capitulation. Die unbedingte ü. eller ü. ohne Bedingung, uppgift på discretion.

Übergähren, *v. n.* Jäsa öfver. — *v. r.* jäsa för mycket.

Übergang, *m.* 1. Öfvergång, öfverfart; uppgifvande, öfvergång. Der ü. über einen Berg, einen Fluß, öfvergång öfver ett berg, en flod. Dem Feinde den ü. verwehren, hindra öfvergången för fienden. (*Mål.*) Nuance.

Übergattern, *v. a.* (*Rit- o. Teckn.konst.*) Indela en ritning o. d. som skall copieras, i rutor.

Übergeben, *v. a. irr.* Lemna, öfverlemna; öfvergifva; uppgifva; anförtro; afstå, öfverlåta. Sich ü., gifva sig; gifva öfver, kasta upp, spy.

Übergeben, *n.* 3. Übergebung, *f.* 4. Lemnande, öfverlemnande; öfvergifvande; uppgifvande; anförtroende; uppkastning.

Übergebot, *n.* 1. Högre bud, öfverbud.

Übergehen, *v. n.* o. *a. irr.* ſ. Gå, fara öfver; öfverlöpa, rymma; gå eller fara rundt omkring; öfverse, genomögna; uppgifvas (om fästningar); utelemna, förbigå; † öfverträda. Sich ü., gå öfver förmågan. In Fäulniß ü., ruttna. Die Augen gehen über, ögonen fuktas af tårar. Der Fluß geht über, floden stiger öfver. Weß das Herz voll iſt, deß geht der Mund über, hvaraf hjertat är fullt, derom talar munnen.

Übergewicht, *n.* 1. Öfvervigt; välde, öfverhand.

Übergießen, *v. a.* Öfvergjuta.

Übergittern, *v. a.* Försé med galler.

Überglanz, *m.* Öfverträffande glans; för stark glans.

Überglänzen, *v. n.* Öfverglänsa; i glans öfverträffa. — *V. a.* sätta glans på något.

Überglaſen, *v. a.* Sätta glas öfver (något); glasera.

Überglaube, *m.* Öfvertro, vantro.

Übergleißen, *v. n.* o. *a.* Kasta, sprida glans öfver något; med glänsande yta förse, i glans öfverträffa.

Übergolden, *v. a.* Förgylla.

Übergroß, *adj.* Öfvermättan stor.

Übergrößen, *v. a.* Förstora, öfverdrifva.

Überguß, *m.* 1. Det som gjutes öfver eller blifvit öfvergjutet; öfvergjutning.

Überhaben, *v. a.* Hafva öfver sig; hafva öfrig.

Überhand, *adv.* ü. nehmen, taga öfverhand, tilltaga, tillväxa.

Überhängen, *v. n. irr.* h. Öfverhänga, hänga utöfver; luta, skutta.

Überhängen, *v. a.* Hänga öfver; öfverhölja.

Überharſchen, *v. n.* ſ. Få en skorpa på ytan.

Überhäufen, *v. a.* Öfverhopa, betunga, besvära. Die Speicher ſind mit Getreide, mit Waaren überhäuft, magasinerna äro fullpackade med spannmålsvaror. Ein mit Menſchen überhäufter Ort, ett med menniskor fullpackadt ställe.

Überhäufung, *f.* 4. Öfverhopande.

Überhaupt, *adv.* Öfverhufvud, i allmänhet. Eine Waare ü. kaufen, i slump.

Überheben, *v. a. irr.* Lyfta öfver, frikalla, förskona ifrån, befria. Ich möchte gerne der Mühe überhoben ſeyn, jag ville gerna slippa det besväret. Sich ü., förlyfta sig; blifva högfärdig, högfärdas öfver; betjena sig eller draga fördel af.

Überhelfen, *v. a. irr.* Hjelpa öfver,

Überhin, *adv.* Ofvanpå; förbi; i, på eller till ytan, lösligen. Die ü. ſchreitende Vernunftforſchung, transscendentell metaphysik. Etwas nur ü. leſen, flyktigt läsa något. So nimmt man alles ü., så tager man allt lätt. ü. gehend, förbigående.

überhinnig, *adj.* o. *adv.* Ytlig, löslig, ej grundlig.
überhobeln, *v. a.* Hyfla öfver.
überholen, *v. a.* Taga öfver. (*Sjöf.*) Vända (segel), hinna; hinna upp; öfverträffa.
überhören, *v. a.* Icke höra; förhöra; icke låtsa höra, icke vilja höra, icke lyda.
überhüllen, *v. a.* Öfverhölja.
überhüpfen, *v. n.* Hoppa öfver. — *V. a.* Hoppa öfver, utelemna, förbigå.
überhüten, *v. a.* Die Saat, låta fären afbeta sädesbrodden.
überjagen, *v. a.* Jaga öfver; på jagt, i kapplöpning, kappridning, hinna före; öfverträffa; förköra, förrida.
überjährig, *adj.* o. *adv.* Öfverårig, öfver ett år gammal. [melsk.
überirdisch, *adj.* o. *adv.* Öfverjordisk, himsich überkaufen, *v. r.* Köpa för mycket; köpa för dyrt.
überkehr, *f.* Afdamning; dam, axstumpar o. d., som sopas från tröskad säd.
überkehren, *v. a.* Afsopa (säden), afdamma, afborsta (kläder).
überkleiben, *v. a.* Öfverklistra, öfversmeta.
überkleid, *n.* 2. Öfverklädning, öfverplagg.
überkleiden, *v. a.* Kläda öfver, beklädа.
überkleistern, *v. a.* Klistra, smeta öfver.
überklettern, überklimmen, *v. a.* o. *n.* Klättra öfver.
überklug, *adj.* o. *adv.* Inbilsk, sjelfklok.
überklügeln, *v. a.* Gå in i en fin, grannlaga, klyftig undersökning; behändigt narra eller bedraga.
überkochen, *v. n.* f. o. h. Koka öfver; koka för mycket eller för starkt.
überkommen, *v. n. irr.* f. Komma öfver; få.
überkriechen, *v. a.* o. *n. irr.* Krypa öfver; krypa ofvanpå.
überkunft, *f.* utan *pl.* Öfverkomst, ankomst.
überkünsteln, *v. a.* Öfverträffa i konst; öfverdrifvet konstla.
überladen, *v. a. irr.* Öfverlasta, pålägga för stor börda, för mycket belasta ell. betunga, öfverhopa. [ågot.
überlage, *f.* Det, som lägges öfver ell. på
überlang, *adj.* För lång; tillräckligt lång.
überlangen, *v. a.* o. *n.* Räcka öfver. Es langt über, det räcker öfver. Ein Buch überlangen, räcka öfver en bok, t. ex. öfver bredden.
überlassen, *v. a. irr.* Låta fara, släppa öfver; afstå, öfverlåta, afträda, öfvergifva, lemna. Sich ü., öfverlemna sig.
überlast, *f.* 4. Öfverlast, tillökning på en börda eller tunga, för stor börda.
überlasten, *v. a.* Öfverlasta.
überlästig, *adj.* o. *adv.* Öfverlastad; tryckande, öfverhopande, besvärlig, tråkig.
überlästigen, *v. a.* Besvära.
überlästigung, *f.* 4. Betungande, besvärande.
überlauf, *m.* 1. Däck, öfverlopp (på skepp eller dambyggnader); öfverlöpande till fienden; öfverlöpande eller öfverliggande (af tillströmmande folk): öfversvämning; öfverflöd.
überlaufen, *v. n. irr.* f. Flöda öfver, stiga öfver kanten, flyta öfver; rymma, gå öfver till fienden. Die Milch läuft über, mjölken rinner öfver. Die Galle läuft ihm über, gallen löper öfver på honom, d. ä. han blir vred. Ein zu volles Glas l. ü., ett för fullt glas rinner öfver. Die Augen liefen mir über, ögonen flödade af tårar. — *V. a. irr.* Komma i förväg, hinna eller springa om; löpa ell. springa om; löpa eller springa öfver, omkull; öfverlöpa eller öfverligga. Eine Rechnung ü., genomögna en räkning. Ein Schauer überlief mich, det kom på mig en rysning. Einen mit Bitten ü.,

ligga öfver någon med böner. Sich ü., utmatta sig genom löpande eller springande.

Überläufer, *m.* 3. Öfverlöpare, rymmare.

überlaut, *adv.* Öfverljudt, med hög röst.

überleben, *v. a.* Öfverlefva.

überlegen, *v. a.* Lägga öfver; kränga; pålägga; lägga in eller på för mycket; öfverlägga, öfverväga. Alles wohl überlegt, när jag noga öfverväger saken ell. allt.

überlegen, *adj.* Öfverlägsen.

Überlegenheit, *f.* 4. Öfverlägsenhet, öfvermakt.

überlegsam, *adj.* Tänkande, varsam.

Überlegung, *f.* 4. Öfverläggning.

Überlegungskraft, *f.* 1. Urskillnings- eller omdömesgåfva.

überleiten, *v. a.* Leda, föra öfver. überleitende, unüberleitende Aussagswörter (*Grammat.*), transitiva, intransitiva verber.

überlernen, *v. n.* h. Läsa öfver.

überlesen, *v. a. irr.* Rensa t. ex. (sallat); läsa öfver; ögna igenom.

überleuchten, *v. a.* o. *n.* Lysa öfver; vid ljus genomse.

überlei, *adj.* o. *adv.* Öfrig; öfverflödig.

überliefern, *v. a.* Öfverlemna, utlefverera.

Überlieferung, *f.* 4. Öfverlemnande, lefvering; tradition.

Überlieferungsstück, *n.* Något, som öfverlemnas; inventarium.

überliegen, *v. n.* Ligga öfver; ligga för länge.

überlisten, *v. a.* Fånga med list, komma öfver, öfverträffa i listighet.

überlohnen, *v. a.* Gifva större lön än aftalt är, rikligen belöna.

übermachen, *v. a.* Öfversända, öfverstyra, öfverdraga, öfverkläda, öfverskrida, öfverdrifva, hopa.

Übermacht, *f.* 1. Öfvermakt, öfverlägsen styrka.

übermächtig, *adj.* o. *adv.* Mäktigare; öfverlägsen; allt för mäktig.

Übermachung, *f.* 4. Öfversändande, öfverstyrande.

übermannen, *v. a.* Öfvermanna.

Übermaß, (a läugt) *n.* 1. Übermaße, *f.* Öfvermått, öfvermål; öfverdrift, öfverdrifning, omåttlighet; öfverflöd.

übermäßig, *adj.* o. *adv.* Omåttlig, gränslös, öfverdrifven.

übermasten, *v. a.* (*Skeppsb.*) Förse med för hög mast.

übermästen, *v. a.* För mycket göda.

übermauern, *v. a.* Med mur bekläda, murverrösta.

übermehren, *v. a.* I mängd öfverträffa; öfra ofvanpå.

übermeistern, *v. a.* Öfvervinna, kufva.

übermenschlich, *adj.* Öfvermenskligt.

übermeßen, *v. a.* Mäta öfver; ungefär mäta.

übermögen, Se übermeistern.

übermorgen, *adv.* Öfvermorgon.

übermuth, *m.* 1. Öfvermod, öfverdåd, förmätenhet.

übermüthig, *adj.* o. *adv.* Öfvermodig, öfverdådig, förmäten.

übernachten, *v. n. irr.* h. Ligga eller blifva öfver natten; herbergera öfver natten; med natt, mörker, betäcka.

übernachten, *n.* 3. Übernachtung, *f.* 4. Liggande eller blifvande öfver natten.

übernächtig, *adj.* Nattståndén; som varar blott en natt; som sker om natten.

übernahme, *f.* 4. Emottagning, antagning; besittningstagande.

übernatürlich, *adj.* Öfvernaturlig.

übernebeln, *v. a.* Med moln betäcka.

übernehmen, *v. a. irr.* Öfvertaga, emottaga, antaga; taga i besittning; påtaga sig, åtaga sig; taga öfver, taga för mycket, skinna, betunga, öfvervåldiga. Sich ü., gå för vida: öfver förmågan, uttmatta sig; öfverlasta sig; förhäfva sig.

übernehmer, *m.* En, som öfvertager, emottager, åtager sig, tar i besittning; skinnare; entrepreneur.

übernehmung, *f. 4.* Emottagning &c.
überpachten, *v. r.* Sich, gifva för högt arrende.
überpfeffern, *v. a.* Peppra för mycket.
überpflügen, *v. a.* Plöja öfver, plöja in på grannens åker; med plogen öfverfara.
überpolſtern, *v. a.* Öfverklåda med bolster.
überpoltern, *v. n.* Med buller falla öfver. — *V. a.* med hot och pock öfverdyfla, öfvermättan utfara i ovett och skällsord.
ſich überpurzeln, se ſich überburzeln.
überquer, se überzwerch.
überraſchen, *v. a.* Öfverraska.
überaſchung, *f. 4.* Öfverraskning.
überrechnen, *v. a.* Öfverräkna.
überrechnung, *f. 4.* Öfverräknande.
überrecht, *adv.* Alldeles, ostridigt rätt.
überreden, *v. a.* Öfvertala, intala.
überredung, *f. 4.* Öfvertalande.
überreich, *adj.* Öfvermåttan rik, storrik.
überreichen, *v. a.* Räcka öfver eller åt; tillbjuda, gifva, räcka, öfverlemna.
überreichung, *f. 4.* Öfverräckande; öfverlemnande.
überreif, *adj.* För mogen.
überreifen, *v. n.* Vara öfvermogen. — *V. a.* Göra öfvermogen.
überreifen, *v. a.* Öfverbanda. [frost.
überreifen, *v. n.* Vara öfvertäckt med rim-
überreiben, *v. a.* Öfverräfsa, öfverfara med harf.
überreiten, *v. n. irr.* ſ. Rida öfver, passera öfver till häst. — *V. a.* Rida öfver eller omkull; hinna om (genom ridning), förrida (en häst).
überreizen, *v. a.* Öfverdrifvet reta.
überrennen, *v. a.* Ränna, springa omkull; hinna om (genom springande).
überreſt, *m.* 1. Rest, återstod; öfverlefvor, qvarlefvor. (*Chem.*) Sediment.
überrinnen, se überfließen.
überrock, *m.* 1. Öfverrock, surtut, kapott.
überröthe, *f.* Rosen.
überrück, *n.* Spinnrockhufvud.
überrücks, *adv.* Baklänges.
überrumpeln, *v. a.* Öfverrumpla.
überſäen, *v. a.* Så öfver; så för mycket.
überſalzen, *v. a.* Salta; rimsalta, salta något; salta för mycket.
überſättigen, *v. a.* Mätta för mycket.
überſatz, *m.* Det, som sättes öfver något annat. (*Skepp.*) Toppmast, bramstång, fockstång, bogstång. (*Byggn.k.*) Attik; omättlig vinning.
überſcharf, *adj.* För hvass; mycket hvass [ell. skarp.
überſchatten, se Beſchatten.
überſchauen, se überſehen.
überſchießen, *v. n.* o. *a.* ſ. e. h. Öfverflöda; skjuta öfver; skjuta. Sich ü., stupa kullbytta, falla hufvudstupa.
überſchiffen, *v. n.* ſ. Segla, fara eller sätta öfver. — *V. a.* Öfverföra sjöledes.
überſchlag, *m.* 1. Krage, uppslag, klaff; skoning (på en kjortel o. d.); omslag; öfverslag, beräkning.
überſchlagen, *v. a. irr.* Uppvika, göra uppslag, klaff, omslag &c., pålägga, täcka eller breda öfver, hoppa öfver, förbigå, slå om, slå för mycket, göra öfverslag, beräkna. Warme Tücher ü., slå om varma dukar. Das Bettuch ü., breda på lakanet. Den Ball ü., slå bållen öfver (ett hus o. d.) Eine Stelle in einem Buch ü., hoppa öfver, förbigå ett ställe i en bok. Die Baukoſte ü., slå öfver byggnadskostnaden, göra kostnadsförslag till en byggnad Sich ü., stupa kullbytta, falla hufvudstupa, tumla öfverända. — *V. n. irr.* ſ. o. h. Vara öfvervigtig, gifva utslag; falla hufvudstupa. Das Kind ſchlug über, barnet slog sig baklänges. Das Pferd iſt mit ihm übergeſchlagen, hästen stegrade sig, så att han föll baklänges öfver med honom. Mit ſchim-

mer ü., Möglas. Das Bier ist überschlagen, drickat är kylslaget. Die Wage überschlägt, vågen slår öfver, (när tungan lutar åt ena sidan).

überschleichen, *v. a. irr.* Smyga sig öfver eller på, öfverraska.

überschleiern, *v. a.* Skyla, hölja,

überschleimen, *v. n.* Vara öfverdragen med slem. — *V. a.* Med slem öfverdraga.

überschmieren, *v. a.* Smörja öfver ell. på.

überschnabel, *m.* Uppåt stående näbb; fågel med sådan näbb, *Recurvirostra Avosetta.*

überschnappen, *v. n.* s. o, h. Genom halkning ej gripa eller nappa, slinka öfver; förlora jemnvigten, gå af som ett skott; ej gå i lås; bli tokig.

überschneiden, se Berücken.

überschneien, *v. a.* Snöga öfver ell. igen.

überschnüren, *v. a.* Öfverdraga med snören; mäta med snöre.

überschreiben, *v. a. irr.* Skrifva öfver, påsätta öfverskrift, förse med påskrift; numrera med bokstaf eller siffra; berätta, skrifva till; fullskrifva; afskrifva.

überschreien, *v. n. irr.* Skrika öfver; öfverrösta; för starkt skrika, skrika sig hes eller förderfvad.

überschreiten, *v. n.* o. *a. irr.* s. o. h. Stiga, klifva eller skrida öfver; öfverträda, öfverskrida.

überschrift, *f.* 4. Öfverskrift, påskrift.

überschuh, *m.* 1. Galosch.

überschuß, *m.* 1. Öfverskott.

überschütteln, *v. a.* Skaka öfver.

überschütten, *v. a.* Ösa, slå eller gjuta öfver; betäcka, hölja med något; öfverhopa.

überschüttung, *f.* 4. Öfverösande &c.; betäckande, höljande; öfverhopande.

überschwängern, *v. a.* Öfverbefrukta, öfvermåttan impregnera.

überschwank, =schwang, *m.* Öfvervigt, öfverflod.

überschwanken, *v. n.* h. Flyta, sqvalpa öfver; vara öfvervigtig.

überschwänklich, überschwänglich, *adj.* o. *adv.* Öfverflodig, omätlig.

überschwatzen, se überreden.

überschwelle, se Oberschwelle.

überschwemmen, *v. a.* Öfversvämma; sätta under vatten, fördränka.

überschwemmung, *f.* 4. Öfversvämning, vattuflod.

überschwenglich, se überschwänklich.

überschwer, *adj.* o. *adv.* För tung ell. svår.

überschwimmen, *v. n. irr.* s. Simma öfver.

überseegeln, *v. n.* s. Segla öfver. — *V. a.* Segla om eller förbi; segla omkull, i sank. Von Holland nach England ü., segla öfver från Holland till England. Das Weltmeer ü., segla öfver verldshafvet. Das Kriegsschiff übersegelte alle Böte, krigsskeppet seglade alla båtarna i sank. Einen Ort ü., segla förbi ett ställe.

übersehen, *v. a. irr.* Öfverse, se öfver ell. på; genomögna, gå igenom, genomse; förbigå; glomma, förgäta, uraktlåta; öfverse med, öfverträffa. Die weite Ebene kann ich nicht ü., jag kan ej öfverskåda det vida fältet. Eine Arbeit, eine Rechnung ü., öfverse ett arbete, en räkning, om allt är rigtigt. Einen Brief ü., genomögna, flyktigt se igenom ett bref. Die Große kann den Kleinen ü., den store kan se öfver den lilla. Das habe ich übersehen, detta har jag sett öfver, uraktlåtit, förgätit. Die Armen werden gewöhnlich übersehen, de fattige blifva vanligen obemärkte, förgätne, föraktade. Eine Sache ü., icke låtsa märka. Einen Fehler ü., öfverse med ett fel.

übersehen, *n.* 3. Überschung, *f.* 4. Öfverseende, beskådande; genomseende; för-

bigående; förgätande; uraktlåtande; öfverseende med, öfverträffande.
überſeits, *adv.* På sidan.
überſenden, *v. a.* Öfversända, tillskicka.
überſetzen, *v. n.* h. o. *a.* Sätta, springa, hoppa öfver; sätta öfver (en flod m. m.); öfversätta (skrift); sätta för full; hålla för dyr, begära för mycket för. Iſt der Graben nicht zu hoch, ſo ſetzt ein gutes Pferd über, är grafven ej för bred, så sätter en god häst öfver. Ein Gang ſetzt über, (*Bergv.*) en gång i en grufva genomskär en annan. Er ſetzt nach Sicilien über, han sätter (far) öfver till Sicilien. Sich nach dem veſten Lande ü. laſſen, låta sätta sig öfver till fasta landet. Ein Buch ü., öfversätta en bok.
überſetzer, *m.* 3. Öfversättare.
überſetzung, *f.* 4. Öfverfart; öfversättning.
überſehn, *v. n.* Vara öfver, ofvanföre; vara öfvergången till ett tillstånd; vara förbi; vara öfrig.
überſicht, *f.* Uppsigt, tillsyn, inseende; beskådande, påseende, besigtning; öfversigt.
überſichtig, *adj.* o. *adv.* Öfverseende, af oaktsamhet eller öfverilning; mycket närsynt.
überſieden, *v. n.* h. Koka, sjuda öfver.
überſiedeln, *v. r.* Sich ü., Flytta öfver till annan ort.
überſiedern, *v. a.* Forsilfra.
überſingen, *v. a. irr.* Sjunga öfver (något); i sjungande öfverträffa. — *V. r.* Sjunga för starkt, genom för mycket eller för starkt sjungande skada sig.
überſommern, *v. a.* Hålla öfver sommarn. — *V. n.* h. Uppehålla sig, vistas öfver sommarn.
überſpannen, *v. a.* Spänna öfver eller på, spänna för hårdt; mäta med fingerspan, med längden mellan tummen och lillfingret; öfverspänna; öfverdrifva.
überſpinnen, *v. a. irr.* Öfverspinna.
überſprengen, *v. a.* Bestänka.
überſpringen, *v. n. irr.* ſ. Springa ell. hoppa öfver. — *V. a. irr.* hoppa öfver, förbigå. Sich eine Sehne ü., förstäcka en sena på sig genom springande.
überſpritzen, *v. a.* o. *n.* Spruta, stänka
überſpülen, *v. a.* Öfverskölja. [öfver.
überſtändig, *adj.* o. *adv.* Som stått öfver tiden; för mogen.
überſtehen, *v. n. irr.* h. Stå utöfver; öfverstå, utstå, uthärda.
überſteigen, *v. n. irr.* ſ. o. h. Stiga öfver. — *V. a. irr.* Öfverstiga, gå öfver; bestiga med stormstegar, bestorma; öfverrösta; öfvervinna (hinder).
überſteigern, *v. a.* Segra, uppsätta för högt.
überſteinen, *v. a.* Med sten betäcka, med stenskorpa öfverdraga.
überſteuer, *f.* För hög skatt.
überſtimmen, *v. a.* Öfverrösta; stämma för högt, stämma i annan ton (ett instrument).
überſtimmen, *n.* 3. überſtimmung, *f.* 4. Öfverröstning.
überſtolz, *adj.* o. *adv.* Öfverdrifven eller för mycket stolt eller högmodig.
überſtoßen, *v. a.* Stöta öfver; stöta omkull.
überſtrahlen, *v. a.* Beträla, öfverträffa i glans. [öfversmörja.
überſtreichen, *v. a. irr.* Öfverstryka med;
überſtreifen, *v. a.* Stryka öfver, draga öfver, flå öfver; vika upp.
überſtreuen, *v. a.* Strö öfver.
überſtricken, *v. a.* Sticka öfver, virka.
überſtrömen, *v. n.* h. Öfverströmma, flöda öfver. — *V. a.* Öfverströmma, sätta under vatten; öfverhopa.
überſtrümpfe, *pl.* Utanstrumpor.
ſich überſtudiren, *v. r.* Läsa sig vurmig.
überſtülpen, *v. a.* Stjelpa, lägga öfver eller på.

Überstürzen, *v. a.* Stjelpa, störta på eller öfver; omstörta. — *V. n.* s. o. sich — *v. r.* Falla hufvudstupa, tumla öfverända, falla baklänges.

Übersüß, *adj.* o. *adv.* För söt; mycket söt.

Übersüßen, *v. a.* Göra för söt; med något sött öfverdraga, försötma. Einem die bittere Pille ü.

Übertäfeln, *v. a.* Brädslå, panela.

Übertäfelung, *f.* 4. Panelning.

Übertäuben, *v. a.* Göra döf, döfva; prata, skrika ens öron alldeles fulla. Jemand mit seinem Geschrei ü., döfva, tysta någon med sitt skrik. Die Stimme des Gewissens ü., döfva samvetets röst.

Übertaumeln, *v. a.* o. *n.* Tumla öfverända.

Überteufeln, *v. a.* † Med list fånga, listigt handtera.

Überthören, *v. a.* Dåra, förföra, intala med förledande ord, bedraga med fagra löften.

Übertheuer, *adj.* För dyr.

Übertheuern, *v. a.* Hålla för dyr, begära för mycket; bjuda högre, göra dyrare.

Übertheurung, *f.* 4. Stegring.

Übertölpeln, *v. a.* Bedraga, snärja, förtrycka.

Überträchtig, *adj.* o. *adv.* Å nyo drägtig, innan en född.

Übertrag, *m.* Transport i räkning.

Übertragen, *v. a. irr.* Öfverföra, Transportera, flytta; öfverlåta; öfverbringa; öfversätta, uppdraga. Ein jeder trug sein Bündel über, hvar och en bar sin packe öfver. In übergetragener Bedeutung, i öfverförd, metaphorisk bemärkelse. Eine Stelle, eine Rechnung aus einem Buche in ein anderes ü., öfverföra en post, en räkning från en bok i en annan. Einen Wechsel an einen andern ü., endossera en vexel. Einen ü., betala för någon, bestå kostnaden åt någon. Einem etwas ü., uppdraga en något.

Übertragung, *f.* 4. Öfverförsel, metaphor, flyttning, transport; öfverlåtande; förande; uppdragande.

Übertreffen, *v. a. irr.* Öfverträffa, öfvergå. An Ansehen und Ehre ü., öfverträffa i anseende och ära. Im Laufen ü., öfvergå i löpande.

Übertreiben, *v. a. irr.* Drifva öfver något t. ex. kreatur; öfverdrifva, gå för vid uti; uttrötta, utsläpa.

Übertreibung, *f.* Öfverdrift, hyperbol.

Übertreten, *v. n. irr.* s. o. h., Träda, gå öfver; öfversvämma. — *V. a. irr.* Gå bakut på skor; öfverträda, öfverskrida (en förordning); bryta emot.

Übertreter, *m.* 3. Öfverträdare.

Übertretung, *f.* 4. Öfverträdelse, öfverskridande.

Übertrieben, *adj.* Öfverdrifven.

Übertritt, *m.* 1. Öfvergång. Ü. zu einer andern Religion, öfvergång till en annan religion.

Übertünchen, *v. a.* Hvitlimma, sminka.

Übertünchung, *f.* 4. Hvitlimning.

Übervernünftlich, *adj.* o. *adv.* Öfver förnuftet.

Übervolken, *v. a.* Befolka, öfverbefolka.

Übervoll, *adj.* o. *adv.* För full; tillräcklig.

Übervortheilen, *v. a.* Förfördela.

Überwachsen, *v. n.* s. Växa öfver, högre än; betäcka; öfverväxa, betäckas; igenväxa.

Überwägen, se Erwägen.

Überwallen, *v. n.* s. o. h. Koka, porla över; öfverströmma, öfverflöde.

Überwältigen, *v. a.* Öfvervälda, öfverväldiga, underkufvande.

Überwältigung, *f.* 4. Öfverväldigande, ufverande.

Überwälzen, *v. a.* Välta öfver, välta öfver.

Überwalzen, *v. a.* Låta valsen gå öfver.

Überwandeln, -wandern, *v. a.* o. *n.* Öfvervandra.

Überwärmen, *v. a.* Värma helt och hållet; värma för mycket.

überwärts, *adv.* Uppåt.
überwaſſern, *v. a.* Öfvervattna, sätta under vatten; öfverskölja.
überweiſe, *adj.* o. *adv.* För vis, sjelfklok.
überweiſen, *v. a. irr.* Öfverbevisa; öfverbevisning. [tyga.
überweiſung, *f.* 4 Öfverbevisning.
überweißen, se übertünchen.
überwendlich, *adj.* o. *adv.* Eine überwendliche Naht, kastsöm. ü. nähen, sy med kastsöm. [bevisas.
überweißlich, *adj.* o. *adv.* Som kan öfver-
überwerfen, *v. a. irr.* Kasta öfver eller på. Den Mantel ꝛc. ü., svepa in sig i, taga om sig manteln eller kappan. Mit Kalk ü., kalkslå. Sich mit einem ü., blifva ovän med en.
überwerfung, *f.* 4. Öfverkastande; insvepning; rappning; ordkastning, ovänskap.
überwichtig, überwiegend, *adj.* Öfvervägande.
überwickeln, *v. a.* Linda öfver; linda om, omlinda.
überwiegen, *v. a. irr.* Väga öfver; hafva öfvervigt, gifva utslag; vara mera gällande, öfverträffa.
überwinden, *v. a. irr.* Öfvervinna; öfverträffa, öfvergå. Sich ſelbſt ü., göra våld på sig, tvinga sig. [nare.
überwinder, *m.* 3. Öfvervinnare, segervin-
überwindlich, *adj.* o. *adv.* Öfvervinnelig; icke oöfvervinnelig.
überwindſeite, *f.* (*Sjöf.*) Lesida.
überwindung, *f.* 4. Öfvervinnande, segrande; våld.
überwintern, *v. n.* h. Öfvervintra, ligga i vinterqvarter eller vinterläger. — *V. a.* Underhålla, föda öfver vintern.
überwinterung, *f.* 4. Öfvervintrande, liggande i vinterqvarter eller vinterläger; underhållande, födande öfver vintern.
überwitz, *m.* Sjelfklokhet.
überwitzig, se überklug.
überwölben, *v. a.* Öfvervälfva, utbreda.
überwölken, *v. a.* Göra molen, mörk.
überwörteln, *v. a.* Med konstlade ord öfvertala.
überwurf, *m.* 1. Öfverklädsel, kappa.
überzahlen, *v. a.* Öfverbetala, för mycket betala.
überzählen, *v. a.* Räkna öfver.
überzählig, *adj.* o. *adv.* Öfvertalig, extra.
überzahn, *m.* 1. Gigeltand; (hos hästar) varg- eller skifvertand.
überzeugen, *v. a.* Öfvertyga; öfverbevisa. Von der Wahrheit einer Sache ü., öfvertyga om sanningen af en sak. Durch Gründe, durch Zeugniß ü., öfvertyga genom grunder, vittnesbörd. überzeugende Gründe, bindande skäl. [visning.
überzeugung, *f.* 4. Öfvertygelse; öfverbe-
überziehen, *v. a.* o. *n. irr.* Draga, begifva sig öfver, förbi; vara öfverståndan, förbi; öfverdraga, bekläda. Wenn die Wolken überziehen, när molnen stryka öfver. Das Gewitter iſt überzogen, ovädret är förbi. In die neue Wohnung ü., flytta in i ett nytt hus. Einen Rock ü., draga på sig en rock. Einen Pelz neu ü., förse en pels med nytt öfvertyg. Der Himmel überzieht ſich, himmelen betäckas med moln. Mit Krieg ü., anfalla med krig. überzogene Mandeln, sockermandlar.
überzinnen, *v. a.* Förtenna.
überzuckern, *v. a.* Öfverdraga med socker, kandera, öfverströ med socker.
überzug, *m.* 1. Öfverdrag; foder; öfverdrag, täcke (på möbler o. d.); örngått; var, bolstervar.
überzwerch, *adv.* Tvärtföre, på tvären, på sned, vindt, snedt. [übel.
übler, *adj.* o. *adv.* Komparat. värre. Se
üblich, *adj.* Bruklig, vedertagen, i bruk.

übrig, *adj.* o. *adv.* Öfrig, återstående, qvar. Im übrigen, för öfrig. Ein übriges thun, göra mer än man är skyldig. [till.
übrigens, *adv.* För öfrigt, eljest.
Übung, *f.* 4. Öfning; praktik, öfning, utöfning; praxis, erfarenhet; vana, färdighet genom lång öfning och vana.
Uchtblume, *f.* (*Bot.*) Tidlösa, *Colchicum autumnale.*
Ufer, *m.* 3. Strand, åbrädd. =aas, *n.* 2. =fliege, *f.* 4. Dagslända, *Ephemeris.* =grille, *f.* Strandgräshoppa, *Gryllus campestris.* =käfer, *m.* Ett slags dödgräfvare (insekt), *Silpha litoralis.* =kibitz, *m.* Strandvipa, *Gavia litoralis.* =lerche, *f.* Strandlärka, *Charadrius litoralis.* =moos, *n.* Strandmosse, *Hypnum riparium.* =recht, s. Strandrecht. =schwalbe, *f.* Strandsvala, *Hirundo riparia.*
Uhr, *f.* 4. Ur, tornur, slagur; fickur; klocka. Es ist acht Uhr, klockan är åtta. Die U. geht, steht, schlägt, uret går, står, slår. Die U. geht recht, zu spät, zu früh, nach, voraus, uret går rätt, för sent, för fort, efter, före. Die U. ist abgelaufen, uret har gått ner. =gehäuse, *n.* 3. Urfoder. =getriebe, *n.* (*Urmak.*) Drefhjul i ur. =gewicht, *n.* Lod i vägg- eller tornur. =macher, *m.* 3. Urmakare. =macherkunst, *f.* Urmakeri. =schwengel, *m.* Perpendikel i ur. =tasche, *f.* 4. Urficka. =traumel, =trommel, *f.* (*Urmak.*) Fjäderhus i fickur. =zeiger, *m.* 3. Visare, timvisare.
Uhu, *m.* 1. Berguf, *Strix bubo.*
Ukase, *f.* 4. Ukas, Kejserlig Rysk förordning, edikt.
Ukelei, *f.* 4. (fisk) Löja, *Cyprinus albus.*
Ulme, *f.* 4. Almenbaum, *m.* 1. Alm, almträd, *Ulmus Campestris.* [färg.)
Ultramarin, *n.* 1. Ultramarin, (finaste blå-
Um, *præposit.* med *Accusativus* och *adv.* om; om, omkring; hos; med; öfver; omkull; för; om, ånyo. Um . . . willen, för — skull; um . . . zu, för att. U. seyn, vara en omväg, krokväg; vara slutad, forbi, vara förfallen, förfluten, tillandalupen. Es ist um ihn geschehen, det är ute med honom. Um — stehen, stå till med; stå omkring. Um etwas kommen, mista, förlora något. Ein Jahr um das andere, hvart annat år. Um Mitternacht, vid midnattstiden. Es ist mir mehr u. andre, als u mich selbst zu thun, jag ser mer på andra än på mig sjelf. U. drey Thaler weniger, tre Riksdaler mindre. U. und u., rundt omkring, på alla sidor. U. ein Haar wäre ich gefallen, på ett hår när hade jag fallit. U. die Wette, i kapp. Es ist eine schändliche Sache u. das Lügen, det är skamligt att ljuga. Wenns u= und u. kömmt, om man noga öfverväger det; om det också händer; om det än förhåller sig så; slutligen, när det kommer allt omkring.
Umackern, *v. a.* Rispa upp marken, kora i åkern; upprödja, upploja, upptaga ur linda, uppodla.
Umändern, *v. a.* Ändra, göra om.
Umänderung, *f.* 4. Ändring, omändring.
Umarbeiten, *v. a.* Omarbeta, göra på annat sätt, omskapa.
Umarbeitung, *f.* 4. Omarbetning.
Umarmen, *v. a.* Omarma, omfamna, famnstaga.
Umarmung, *f.* 4. Omarmande, omfamnande, famntag.
Umarten, *v. n.* Arta sig annorlunda.
Umbauen, *v. a.* Ombygga, å nyo bygga, omkringbygga.
Umbaumen, *v. a.* Sätta trän rundtomkring.
Umbegriff, *m.* † Omfång. [som.
Umbehalten, *v. a. irr.* Behålla på sig ell.
Umberde, se Umbra.
Umberfisch, *m.* 1. Suylta, skugge, *Sciæna umbra.*

Umbeugen, *v. a.* Omböja.
Umbiegen, *v. a. irr.* Kröka, böja om.
Umbiegung, *f.* 4. Krökning; omböjning.
Umbilden, *v. a.* Bilda om, omskapa.
Umbinden, *v. a. irr.* Binda, linda om.
Umblasen, *v. a. irr.* Blåsa omkull. [det.
Umblättern, *v. a.* Bläddra om, vända bla-
Umblicken, *v. a.* Blicka omkring sig.
Umblitzen, *v. a.* Med blixt eller blixtrande sken omgifva; med blixtrande ögon på alla sidor betrakta.
Umblühen, *v. a.* Med blommor omgifva
Umbra, *f.* (färgjord) Umbra. [ell. pryda.
Umbrechen, *v. a.* o. *n. irr.* Baka omkull, bryta om, bryta omkull; upplöja, upptaga ur linda; bryta om, upptaga något brutet och bryta det å nyo, t. ex. servietter. (*Boktr.*) Bryta om. [döda.
Umbringen, *v. a. irr.* Bringa om lifvet,
Umburzeln, *v. n.* f. Stupa kullbytta, tumla öfverända.
Umdecken, *v. a.* Täcka om eller på nytt; duka om eller å nyo; täcka rundtomkring.
Umdenken, *v. a. irr.* Tänka om; ändra sin tanke; tänka sig om, tänka hit och dit.
Umdichten, *v. a.* Omdigta, med poëtisk klädnad omgifva.
Umdornen, *v. a.* Omgifva med törne.
Umdrehen, *v. a.* Omvända, omvrida, vända, vrida omkring; vrida af (halsen på någon).
Umdreher, *m.* (*Anat.*) Lårmuskel *Musculus rotatorius.* Andra halsknotan, *Epistropheus.*
Umdrehung, *f.* 4. Omvridning &c.
Umdrucken, *v. a.* (*Boktr.*) Trycka om. (*Bundtm.*) Vända skinnen i betan.
Umduften, *v. a.* Kringdofta, omgifva med ljuf lukt.
Umendeform, *f.* (*Gramm.*) Declination.
Umenden, *v. a.* Declinera.
Umfahen, se Umfangen.
Umfahren, *v. n. irr.* f. Fara omkring. — *V. a. irr.* Fara i krok, omkring; äka, köra omkull.
Umfallen, *v. n. irr.* f. Stupa, falla omkull eller baklänges, † anfalla.
Umfällen, *v. a.* (träd) Fälla.
Umfalzen, *v. a.* Falsa om igen.
Umfang, *m.* 1. Omkrets, omfång, vidd.
Umfangen, *v. a. irr.* Omfamna, omfatta.
Umfanglinie, *f.* Peripherie. [gifva.
Umfärben, *v. a.* Omfärga, med färg om-
Umfaß, *m.* Det, som omfattar något.
Umfassen, *v. a.* Infatta på nytt; fatta eller taga i med handen, omfamna, omfatta; innefatta, inbegripa. [hus.
Umfassungsmauer, *f.* Ringmur, hufvudmur i
Umflattern, *v. n.* h. Fladdra omkring.
Umflechten, *v. a. irr.* Fläta omkring; flåta å nyo.
Umfliegen, *v. n. irr.* f. Flyga omkring.
Umfließen, *v. a. irr.* Kringflyta, flyta omkring; omgifva.
Umfließung, *f.* 4. Kringflytning.
Umformen, *v. a.* Förvandla, omskapa; förbättra, rätta.
Umfrage, *f.* 4. U. halten eller Umfragen, *v. n.* h. Fråga omkring, insamla röster.
Umführen, *v. a.* Föra omkring.
Umfüllen, *v. a.* Slå ur ett kärl i ett annat, omtappa. [gapa sig.
Umgaffen, *v. n.* o. *r.* Gapa omkring, för-
Umgang, *m.* 1. Omgång; procession; omväg för att undvika något; omgänge, bekantskap. Ich konnte keinen U. nehmen, es Ihnen zu schreiben, jag kunde ej underlåta att tillskrifva er derom.
Umgänglich, *adj.* o. *adv.* Omgängsam, sällskapslik, pratsam.
Umgänglichkeit, *f.* 4. Omgängsamhet, sällskapslikhet, pratsamhet.
Umgarnen, *v. a.* Med nät omgifva, insnärja.

Umgebung, *f.* Omgifning, kringliggande trakt.

Umgehen, *v. n. irr.* ſ. o. h. Gå omkring eller rundtom; gå eller hvälfva sig omkring; gå i bugter eller krok; gå i procession; göra en omväg ell. krokväg; spöka. Mit etwas u., handtera, handhafva, behandla något; nyttja, använda något; sysselsätta sig med något. Mit ell. auf etwas, hafva något i sinnet, hafva för afsigt. Mit einem u., omgås med någon; handtera, bemöta, uppföra sig emot någon. Ich kanns nicht u. mit ihm zu reden, jag kan ej underlåta, ej undvika att tala me l honom. — *V. a. irr.* Gå omkring, ..nringa; akta sig för, undgå, undfly.

Umgekehrt, *adj.* o. *adv.* Omvänd; upp- och nedvänd; tvärtom.

Umgeſtalten, *v. a.* Ombilda.

Umgießen, *v. a.* Omgjuta, gjuta omkring, gjuta å nyo.

Umgraben, *v. a. irr.* Gräfva i; kringgräfva och rensa; gräfva omkring. ſkring.

Umgreifen, *v. a. irr.* Omfatta, gripa om-

Umgrenzen, *v. a.* Utstaka eller sätta gräns för, begränsa, inskränka. ſning.

Umgrenzung, *f.* 4. Begränsande, inskränk-

Umgucken, se ſich Umſehen.

Umgürten, *v. a.* Omgjorda; binda (värjan) vid sidan.

Umgürtung, *f.* 4. Omgjordning.

Umhaben, *v. n. irr.* Se Haben, hafva om, vara klädd med. ſomkring.

Umhacken, *v. a.* Fälla; upphacka, hacka

Umhaften, *v. a.* Omkringhäfta.

Umhägen, umhegen, *v. a.* Omhägna, inhägna.

Umhalſen, *v. a.* Omarma. ſkappa.

Umhang, *m.* 1. Förhänge, ombänge, förlät;

Umhängen, *v. a.* Ombänga, hänga omkring; hänga om eller på annat sätt; svepa om, hölja med.

Umhauen, *v. a. irr.* Nedhugga, fälla; hugga omkull, fälla.

Umhauung, *f.* 4. Kullhuggning, fällande.

Umher, *adv.* rund u., ringe u., omkring, rundtomkring, för att uttrycka ett föremåls obestämda afstånd från ett annat, eller en rörelse i åtskilliga riktningar. Se Herum.

Umherziehend, *adj.* Kringvändrande.

Umhin, *adv.* Omkring, om, förbi. Nicht u. können, ej kunna underlåta ell. afhålla sig ifrån.

Umhören, ſich nach etwas, efterfråga, göra sig underrättad om något. ſinsvepa.

Umhüllen, *v. a.* Omkringhölja, inveckla,

Umhüllung, *f.* 4. Inveckling, insvepning.

Umirren, *v. n.* Omkringirra, irra af o. an.

Umkehr, *f.* utan *pl.* Omvändning, återkomst; omvändelse.

Umkehren, *v. n.* ſ. o. h. Vända om, återvända. — *V. a.* Vända om eller upp; vända upp och ned, omstörta, kasta öfverända. Ein Kleid u., vända en klädning. Sich u., vända sig om; bättra sig. Die Sache, das Glück hat ſich umgekehrt, saken (lycken) har ändrat sig.

Umkehren, *n.* 3. Umkehrung, *f.* 4. Omvändning; återvändning; upp- och nedvändning, omstörtning.

Umkippen, *v. n.* ſ. o. h. Förlora jemnvigten. — *V. a.* Komma att förlora jemnvigten; slå öfverända, vända opp och ned, hvälfva om.

Umklaftern, *v. a.* Omfatta, omfamna hårdt.

Umklammern, *v. a.* Med krampor hopfästa, hårdt omfatta, omfamna, hårdt tasga om med armar eller tassar och fasthålla.

Umkleiden, *v. a.* Kläda om; kläda eller bekläda rundtomkring.

Umkleidung, *f.* 4. Omklädning; beklädande rundtomkring.

Umklemmen, *v. a.* Hopklämma, med hopklämning fästa.
Umkommen, *v. n. irr.* s. Omkomma, dö.
Umknöpfen, Knüpfen, *v. a.* Hopknyta, hopfästa.
Umkrämpen, *v. a.* Uppfästa, uppvika; kröka, böja eller kröka på ändan, kröka tillbaka, ånyo, ännu mer.
Umkränzen, *v. a.* Bekransa, sätta krans på.
Umkreis, *m.* 1. Omkrets, omfång, vidd.
Umladen, *v. a. irr.* Lasta om; lasta af den ena på den andra vagnen &c. ſgifva.
Umlagern, *v. a.* Belägra, kringränna, om-
Umlagerung, *f.* 4. Belägring.
Umlauf, *m.* 1. Omlopp; skrift, som går omkring, cirkulär.
Umlaufen, *v. a. irr.* Kullstöta genom löpande; gå ell. fara rundt omkring. — *V. n. irr.* s. Vända eller vrida sig, gå omkring; löpa omkring; göra en omväg, krokväg, bugt; kasta om (om vind); löpa till ända, förflyta.
Umlegen, *v. a.* Lägga om; lägga omkring; omgifva, omringa, kringhvärfva; lägga omkull. (*Sjöf.*) Vända, lovera; fälla, kullslå; vika, böja, lägga eller vika om, kröka. — *V. n.* (*Sjöf.*) Kasta om (om vind). Das Schiff legt um, skeppet vänder, går öfver stag. Sich u., böja ell. kröka sig; förslöas, bli trubbig, vika sig (om eggen på eggjärn). ſväg.
Umleiten, *v. a.* Leda en omväg ell. annan
Umlenken, *v. a.* Vända om. ſva med glans.
Umleuchten, *v. a.* Skina omkring, omgifUmliegen, *v. n.* Ligga omkull, ligga omkring, omgifva, ligga här o. der, spridd.
Umliegend, *adj.* o. *adv.* Kringliggande, rundtomkring, i nejden.
Ummachen, *v. a.* Linda, binda om; göra om igen eller på annat sätt.
Ummalen, *v. a.* Måla omkring; måla å nyo; med målningar omgifva.
Ummauern, *v. a.* Kringmura, omgifva med mur. ſmäta omkring.
Ummeſſen, *v. a. irr.* Mäta om eller å nyo;
Ummünzen, *v. a.* Mynta om. ſomgifva.
Umnachten, *v. a.* Med natt eller mörker
Umnagen, *v. a.* Kringgnaga. ſfalla.
Umnähen, *v. a.* Sy omkring; sy kastsöm;
Umnebeln, *v. a.* Omgifva med dimma; förmörka.
Umnehmen, *v. a. irr.* Taga om sig.
Umnieten, *v. a.* Nåda, kröka eller fästa udden på en genomslagen spik.
Umpacken, *v. a.* Ompacka; packa omkring.
Umpangern, *v. a.* Pansarkläda. Umpanzert, pansarkländ. ſomkring.
Umpflanzen, *v. a.* Plantera om, plantera
Umpfählen, *v. a.* Omgifva med pålar.
Umpflügen, *v. a.* Omplöja, med plogen omvända, med plogfårar omgifva, upptaga ur lindan. ſdas omkring.
Umpilgern, *v. a.* o. *n.* Såsom pilgrim färUmprägen, *v. a.* Prägla om igen; förse med rand.
Umqwalmen, *v. a.* Med qvalm omgifva.
Umquartieren, *v. a.* Drifva ur huset, tvinga att flytta; omqvartera.
Umranden, *v. a.* Med ränder omgifva; randa annorlunda.
Umranken, *v. a.* Slingra sig omkring (om rankor). (*Fig.*) Omfamna.
Umraſen, *v. a.* o. *n.* I raseri löpa omkring, i raseri stöta emot eller omkull. (*Fig.*) om häftiga stormar.
Umräumen, *v. a.* Upprymma, sätta på annat ställe; vända upp och ned.
Umreiſen, *v. n.* s. Resa i krok. — *V. a.* Resa omkring.
Umreißen, *v. a. irr.* Nedrifva; kullkasta. Einen Acker u., upplöja en åker; göra konturritning.
Umreiten, *v. n. irr.* s. Rida i krok. — *V. a. irr.* Rida omkring; rida omkull.

Umrennen, *v. a. irr.* Ranna omkring, omkull. [hvärfva.
Umringen, *v. a.* Omgifva, omringa, kring-
Umringung, *f.* 4. Omringning, kringhvärf-
Umriß, *m.* 1. Omkrets, kontur. [ning.
Umritt, *m.* 1. Omridning, omridt.
Umrollen, *v. a.* o. *n.* ſ. Rulla omkring.
Umrühren, Umrütteln, *v. a.* Omröra, kringröra; ruska eller skaka om.
Umrührung, Umrüttelung, *f.* 4 Omrörning, kringrörning; omruskning eller omskakning.
Umſacken, *v. a.* Tömma ur den ena säcken i den andra eller i en annan.
Umſägen, *v. a.* Säga omkull; säga omkring.
Umſatteln, *v. a.* Sadla om; ändra sitt beslut eller tänkesätt.
Umſatz, *m.* 1. Omsats, omsättning, ombyte.
Umſchaben, *v. a.* Kringskafva, -skrapa.
Umſchaffen, *v. a. irr.* Omskapa, förvandla.
Umſchalen, *v. a.* o. *n.* Byta om skal; med skal omgifva.
Umſchanzen, *v. a.* Kringskansa.
Umſchatten, *v. a.* Omgifva med skugga, öfverskygga; beskydda.
Umſchattig, *adj.* o. *adv.* Som inom viss tid kastar skuggen rundtomkring sig; invånare i Polarländerna kallas Umſchattige, Periscii.
ſich Umſchauen, se ſich Umſehen, efter ett annat eller i.
Umſchaufeln, *v. a.* Omskyffla, omskofla.
Umſchießen, *v. a.* o. *n. irr.* Skjuta omkull, med skott fälla; hastigt falla omkull, hastigt ändra sig eller kasta sig.
Umſchiffen, Umſegeln, *v. n.* ſ. Segla i krok. — *V. a.* Segla omkring, kringsegla; föra varor ur det ena fartyget i det andra.
Umſchlag, *m.* 1. Omslag; kuvert; veck; klaff; skoning (på en kjortel o. d.); slag (på en kappa o. d.). (*Bot.*) Frohinna, *Arillus*; Svepe, *Involucrum*; (*Med.*) Baddning eller varmt och fuktigt omslag; omslag af kryddor; omsättning af varor eller penningar; marknad (t. ex. i Kiel). (*Kladesfabr.*) Veck af ojämn skärning; ombyte (väderlekens &c.); omslag, skämning (frukts, vins o. d.); ett skepps vändning åt en annan sida eller gående öfver stag; återkallelse (t. ex. ett köps); kastning, kris (en sjukdoms).
Umſchlagen, *v. n. irr.* ſ. Falla baklänges, slå omkull; välta; stjelpa; lägga sig (om säd); slå om, vända sig (om vinden); bryta sig (om sjukdom); ysta sig (om mjölk); surna (om vin o. d.); vanslägtas, vanartas. — *V. a. irr.* Fälla, kullslå; slå ned, nedsätta, fälla, sänka; vända om (t. ex. ett blad); vända, vrida; vika; kasta om sig, hölja sig med; slå upp (ett kort); göra omslag, inlägga i omslag; inveckla; pålägga omslag m. m.; medelst trumslag kungöra; slå om, omprägla (ett mynt); slå om (t. ex. boll) hvar i sin tour. † Omsätta varor, penningar; rundtomkring beslå; slå omkring.
Umſchlängeln, *v. a.* Slingra omkring, såsom en orm, i spirallinie omgifva.
Umſchleichen, *v. a. irr.* Smyga omkring.
Umſchleiern, *v. a.* Hölja med en slöja.
Umſchleifen, *v. a.* (Schleifen) Å nyo slipa, rundtomkring på alla sidor slipa.
Umſchleifen, *v. a.* (Schleife) Lägga rännsnara omkring; sätta band omkring; med band kanta; kringsläpa.
Umſchließen, *v. a. irr.* Inhägna, instänga, omgifva, kringhvärfva.
Umſchlingen, *v. a. irr.* Omslingra, omsno, kringsno; famntaga.
Umſchlüpfen, *v. n.* Smyga omkring, förbi.
Umſchmeißen, se Umwerfen.

Umſchmelzen, *v. a.* Omsmälta, omgjuta; omslopa.
Umſchnallen, *v. a.* Spänna om, omgjorda.
Umſchneiden, *v. a. irr.* Kringskära.
Umſchnurren, *v. a. o. n.* Snurra omkring.
Umſchränken, *v. a.* Med skrank omgifva, inskränka.
Umſchreiben, *v. a. irr.* Skrifva om igen, skrifva omkring; omskrifva, beskrifva; perifrasera, vidlyftigt och med omsvep uttrycka en tanke.
Umſchreiben, *n.* 3 Umſchreibung, *f.* 4. Omskrifning.
Umſchrift, *f.* 4. Omskrift, kantskrift, inskrift.
Umſchuppen, *v. a.* Stöta omkull.
Umſchütten, *v. a.* Omgjorda, ombinda.
Umſchütteln, *v. a.* Skaka om ell. omkring.
Umſchütten, *v. a.* Omskotta, kringskotta; kasta, ösa, slå ell. gjuta omkring; spilla; utgjuta.
Umſchwärmen, *v. a.* Svärma, sorla omkring.
Umſchweben, *v. n.* ſ. Sväfva omkring.
Umſchweif, *m.* 1. Omsvep, undflykt.
Umſchweifen, *v. n.* ſ. Sväfva omkring.
Umſchweifig, *adj.* Vidlyftig.
Umſchwung, *m.* 1. Omsvängning, vändning.
Umſegeln, *v. a. o. n. h. o. ſ.* Segla omkring, segla omkull, i sank; segla i krok.
ſich Umſehen, *v. r. irr.* Se sig om. Nach etwas u., söka eller leta efter något; försöka att skaffa eller få något.
Umſetzen, *v. a.* Sätta om eller på annat sätt; omgifva, sätta ikring; omplantera, flytta; sätta om, byta.
Umſein, *v. n. irr.* Vara förbi, slutad.
Umſicht, *f.* Omkringseende, utsigt, försigtighet.
Umſichtsbild, *n.* ſ. Gemälde, *n.* Panorama.
Umſichtswiſſen, *n.* Konst att väl skicka sig i alla förhållanden.
Umſinken, *v. n. irr.* ſ. Sjunka ell. falla omkull, neddigna.
Umſinken, *n.* 3. Kullsjunkande eller fallande, neddignande.
Umſinnen, *v. n.* Tänka sig om.
Umſitzen, *v. n.* Sitta omkring; sitta om hvarandra.
Umſonſt, *adv.* För intet; förgäfves, fåfangt, fruktlöst; utan grund, orsak ell. skäl.
Umſpähen, *v. a.* Omkringspeja.
Umſpannen, *v. a.* Spänna om eller på annat sätt; byta om hästar; omspanna med händerna.
Umſpannen, *n.* 3. Umſpannung, *f.* 4 Hästombyte; omspänning; omspanning med händerna.
Umſpinnen, *v. a. irr.* Kringspinna.
Umſprengen, *v. a.* Spränga omkull. Mit Pulver u., med krut spränga; rida omkull; i fyrspräng rida omkring; kringsprida.
Umſpringen, *v. a. irr.* Springa omkull; bemöta, handtera. — *V. n. irr.* ſ. Springa omkring, kasta sig (t. e. vinden).
Umſtand, *m.* 1. Omständighet, fall, händelse. Umſtände, *pl.* Omständigheter; vilkor; komplimenter, krus; omväg, omsvep.
Umſtändig, Umſtändlich, *adj.* Omständlig, vidlyftig. — *Adv.* Omständligen.
Umſtändlichkeit, *f.* Omständlighet, vidlyftighet, utförlighet.
Umſtandswort, *n.* (*Gramm.*) Adverbium.
Umſtauben, *v. n.* Såsom dam flyga omkring.
Umſtäuben, *v. a.* Såsom dam utbreda sig; med dam omgifva, neddamma.
Umſtechen, *v. a. irr.* Skyffla, kasta om (säden); gravera omkring eller å nyo; omgräfva.
Umſtecken, *v. a.* Sticka, sätta omkring.
Umſtehen, *v. n. irr.* Stå omkring; stå på andra sidan (i en bok eller räkning).
Umſtehend, *adj.* Kringstående, närvarande

Umſteigen, *v. a.* o. *n. irr.* Stiga omkring eller på en omväg.
Umſtellen, *v. a.* Ställa omkring, omgifva, ställa i annan ordning.
Umſteppen, *v. a.* Omsy, kringsy.
Umſtimmen, *v. a.* Stämma om; bringa på andra tankar.
Umſtöbern, *v. a.* o. *n.* Yra omkring; ſtöfſva omkring.
Umſtören, *v. a.* Vräka huller om buller, röra om hvartannat; fumla, grabbla, genomgräfva, genomsöka.
Umſtoßen, *v. a. irr.* Omkringstöta, på alla sidor stöta, kullstöta; kullkasta, afskaffa; förklara för ogiltig, upphäfva, ogilla, kassera.
Umſtoßer, *m.* 3. Spannmålsskyfflare.
Umſtößlich, *adj.* o. *adv.* Återkallelig, som kan upphäfvas.
Umſtoßung, *f.* 4. Omstötning, kullstötning, upp- och nedvändning, omrörning, afskaffande; upphäfvande, kassering.
Umſtrahlen, *v. a.* Kringstråla, omgifva med glans eller strålar.
Umſtreichen, *v. n.* Stryka omkring. — *V. a.* Stryka om, rundtomkring bestryka.
Umſtreifen, *v. n.* Ströfva omkring. — *V. a.* Rundtomkring uppvika, uppstryka; rundtomkring med refflor förse.
Umſtricken, *v. a.* Kringsticka (en bäll &c.); omgifva med nät eller snaror, snärja.
Umſtrömen, *v. a.* Strömma omkring.
Umſtülpen, *v. a.* Omstjelpa, vända om ell. upp; uppfästa, uppvika.
Umſturz, *m.* 1. Omstörtning, kullkastande; kullslående; kullstörtning, rasning, insjunkning; undergång, revolution, bankerutt.
Umſtürzen, *v. a.* Omstörta, kasta öfverända, kullkasta, förstöra. — *V. n.* ſ. Omstörta, stupa, falla omkull; välta, stjelpa, göra bankerutt.
Umſtürzen, *n.* 3. Umſtürzung, *f.* 4. Omstörtning, kullkastning; stupande, kullfallande; vältande, stjelpning.
Umſuchen, *v. a.* Söka omkring, genomsöka.
Umſummen, =ſumſen, *v. a.* o. *n.* Surra omkring.
Umtaufen, *v. a.* Döpa om, gifva annat namn.
Umtauſch, *m.* 1. Ombyte, byte, omvexling.
Umtauſchen, *v. a.* Ombyta.
Umthun, *v. a. irr.* Sätta omkring; taga på. Sich nach etwas u., eftersöka, efterstrafva, bemöda sig att vinna, genom vidskepliga konster göra igen det som är stulet.
Umthürmen, *v. a.* Med torn omgifva.
Umtönen, *v. a.* Kringljuda.
Umtragen, *v. a. irr.* Bära, föra omkring.
Umtrampeln, *v. a.* Trampa omkull.
Umtreiben, *v. a. irr.* Kringdrifva, drifva omkring; ſich, stryka, drifva omkring.
Umtreten, *v. a.* o. *n. irr.* ſ. Trampa ned; ändra sin mening, gå öfver till ett annat parti.
Umtrieb, se Umlauf. Omlopp; revolution.
Umtrinken, *v. a.* o. *n. irr.* Dricka om, dricka omkull.
Umtritt, *m.* 1. Nedtrampning; öfvergång.
Umufert, *adj.* Omgifven med stränder.
Um und um, *adv.* Rundtomkring, öfverallt.
Umwachen, *v. a.* Rundtomkring bevaka, beskydda.
Umwachſen, *v. n. irr.* ſ. Kringväxa.
Umwallen, *v. a.* o. *n.* Svalla omkring; irra, vandra omkring; i mängd omgifva; med vall omgifva.
Umwalzen, *v. a.* o. *n.* Välta omkring; valſa omkring.
Umwälzen, *v. a.* Hvälfva omkring på sin axel eller tyngdpunkt; omvältra, vältra omkull.
Umwälzung, *f.* 4. Omvältrande, omrullning; hvälfning; statshvälfning.
Umwandeln, *v. n.* Vandra omkring. — *V. a.* Förvandla, förändra, (*Gram.*) Conjugera.

Umwandelung, *f.* Förändring. (*Gramm.*) Conjugation.
Umwechſeln, *v. a.* Omvexla, skifta, byta om.
Umweg, *m.* 1. Omväg, krokväg.
Umwehen, *v. a. irr.* Blåsa omkring; blåsa omkull.
Umwenden, *v. a.* o. *n.* ſ. Omvända, vända; ſvända om.
Umwerfen, *v. a.* o. *n. irr.* Kasta omkring; kasta om, (om flyende djur); kullkasta; fälla, kullslå; stjelpa, välta, köra omkull.
Umweckeln, *v. a.* Omveckla, omlinda.
Umwinden, *v. a. irr.* Omlinda; linda omkring.
Umwölken, *v. a.* Hölja, betäcka med moln. Eine umwölkte Stirn, en mulen uppsyn.
Umwühlen, *v. a.* Böka upp, uppgräfva, kringgräfva, vända upp o. ned.
Umwühlen, *n.* 3. Umwühlung, *f.* 4. Uppbökande, uppgräfning, kringgräfning.
Umzählen, *v. a.* Räkna om igen; räkna efter ordningen.
Umzäunen, *v. a.* Omgärda, kringstänga.
Umzäunung, *f.* 4. Omgärdning; gärdesgård.
Umzeichnen, *v. a.* Teckna rundt omkring; afrita; å nyo teckna.
Umziehen, *v. a.* o. *n. irr.* ſ. Draga omkull; omgifva, omringa, sätta omkring. Einen u., uppehålla med fagert tal; gå eller fara rundtomkring; flytta. Sich u., ömsa kläder, klåda om sig; betäckas, öfverhöljas.
Umziehen, *n.* 3. Umziehung, *f.* 4. Omkulldragning; omgifning, omringning; gående ell. farande rundtomkring; flyttning.
Umzingeln, *v. a.* Omgifva, omringa, kringhvärfva, inringa.
Umzirk, *m.* 1. Cirkelbåge, omfång, omkrets, område.
Umzirkeln, *v. a.* Draga en cirkel; rundtomkring omgifva.
Umzug, *m.* Omkulldragning; omkringtågande; öfverdrag.

Un (*i sammansättningar*), o ...; utan; ej; t. ex.
Unabänderlich, *adj.* Oföränderlig.
Unabbittlich, *adj.* Oförlåtlig.
Unabbrüchig, *adj.* Oskadd, utan förfång.
Unabbüßlich, *adj.* o. *adv.* Som ej med böter kan försonas.
Unabgenutzt, *adj.* Oafnött, icke afnött.
Unabgerichtet, *adj.* Ej inöfvad.
Unabhängig, *adj.* Oafhängig, oberoende.
Unabhängigkeit, *f.* 4. Oafhängighet, oberoende.
Unabhelflich, *adj.* Obotlig, objelplig.
Unabläſſig, *adj.* Beständig, oupphörlig.
Unableglich, *adj.* o. *adv.* Som ej kan afläggas. U. Gelder, penningar, hvarå räntan blott betalas, men ej capitalet.
Unablöslich, *adj.* o. *adv.* *Brukas i samma bemärkelse om penningar.*
Unabſehbar, *adj.* o. *adv.* Som ej kan öfverses, oöfverseelig.
Unabtragbar, *adj.* o. *adv.* Som ej kan afbördas.
Unächt, *adj.* Oäkta.
Unacht, *f.* Oaktsamhet.
Unachtſam, *adj.* Oaktsam.
Unachtſamkeit, *f.* 4. Oaktsamhet.
Unachtung, *f.* Missaktning.
Unadelich, *adj.* Oadelig, ofrälse.
Unähnlich, *adj.* Olik. Das ſieht ihm u., det kan man icke tro honom om.
Unähnlichkeit, *f.* 4. Olikhet.
Unandächtig, *adj.* Ouppmärksam, icke andäktig.
Unangebauet, *adj.* Obrukad, ouppodlad.
Unangefochten, *adj.* Oanfäktad, opätald.
Unangemeldet, *adj.* Oanmäld.
Unangenehm, *adj.* Oangenäm, obehaglig.
Unangerührt, Unangetaſtet, *adj.* Orörd.
Unangeſehen, *adj.* o. *adv.* Oansenlig; oansedt, oaktadt.
Unangeſeſſen, *adj.* Obesutten.
Unannehmlich, *adj.* Oantaglig, oangenäm-

Unannehmlichkeit, *f.* 4. Obehaglighet, förtretlighet, olägenhet
Unangethan, *adj.* Oklädd.
Unanſäſſig, se Unangeſeſſen. ſföga värde.
Unanſehnlich, *adj.* o. *adv.* Oansenlig; af
Unanſtand, *m.* Oanständighet.
Unanſtändig, *adj.* Oanständig.
Unanſtändigkeit, *f.* 4. Oanständighet.
Unanſtellig, *adj.* o. *adv.* Oskicklig, oanvändbar till något göromål. Die Gelehrten ſind gewöhnlich u. Leute, Lärde, äro vanligen oskicklige för samhällslifvet.
Unanſtößig, *adj.* o. *adv.* Oanstötlig.
Unanſtößigkeit, *f.* 4. Oanstötlighet.
Unanwendlich, *adj.* o. *adv.* Oanvändlig, olämplig.
Unarbeitſam, *adj.* o. *adv.* Trög, lat.
Unart, *m.* Oartig, vanartig menniska.
Unart, *f.* 4. Oart, osed, elak vana, vanart — elt. Unartigkeit, *f.* 4. Oartighet, elakhet; ohöflighet, obelefvenhet.
Unartig, *adj.* o. *adv.* Oartig, vanartig, elak. Ein u. Kind, ett vanartigt barn. Ein u. Betragen, vanartigt, oartigt uppförande. ſartighet, elakhet.
Unartigkeit, *f.* 4. Oartighet, osedighet, van-
Unathembar, *adj.* o. *adv.* Otjenlig att inandas (om vissa luftarter, såsom qväfgas).
Unau, *m.* Sengångare (tvåfingrad), *Bradypus didactylis.*
Unaufbringlich, *adj.* o. *adv.* Som ej kan inbringas eller skaffas. ſogräddad.
Unaufgegangen, *adj.* o. *adv.* Illa bakad,
Unaufgeklärt, *adj.* Oupplyst.
Unaufhaltſam, *adj.* o. *adv.* Som ej kan tillbakahållas eller hejdas, oemotståndelig.
Unaufhörlich, *adj.* o. *adv.* Oupphörlig.
Unauflöslich, Oupplöslig.
Unausbleiblich, *adj.* o. *adv.* Outbliflig, icke utebliſvande, ofelbar.
Unausgebildet, *adj.* o. *adv.* Rå, obyfsad.
Unausforſchlich, se Unerforſchlich.
Unausführlich, *adj.* Outförlig, omöjlig.
Unausgeſchnitten, *adj.* o. *adv.* Icke utskuren. (*Bot.* om örtblad) *Folium integrum s. indivisum.* ſlätlig, oafbruten.
Unausgeſetzt, *adj.* o. *adv.* Icke utsatt, oaf-
Unauslöſchlich, *adj.* o. *adv.* Outsläckhig; outplänlig.
Unausredlich, *adj.* o. *adv.* Som ej kan uttalas; som ej kan ursäktas. ſskriftig.
Unausſprechlich, *adj.* o. *adv.* Outsäglig, obe-
Unausſöhnlich, *adj.* o. *adv.* Oförsonlig.
Unausſtehlich, *adj.* o. *adv.* Odräglig.
Unbändig, *adj.* o. *adv.* Otämjelig, Obändig, oregerlig, som ej låter tukta sig; tygellös, otyglad, vild; omättlig, öfverdrifven.
Unbändigkeit, *f.* 4. Obändighet, oregerlighet, tygellöshet, omättlighet.
Unbarmherzig, *adj.* o. *adv.* Obarmhertig.
Unbarmherzigkeit, *f.* 4. Obarmhertighet.
Unbärtig, *adj.* o. *adv.* Skägglös, utan skägg.
Unbau, *m.* Bristande åbyggnad; vanhäfd.
Unbeantwortlich, *adj.* o. *adv.* Som ej kan ſodlad. besvaras.
Unbebaut, *adj.* o. *adv.* Obebygd, oupp-
Unbedacht, *adj.* o. *adv.* Obetänkt, opåtänkt, oförsörjd. ſtertanka.
Unbedacht, *m.* Obetänksamhet, brist på ef-
Unbedachtſam, Unbedächtig, *adj.* Obetänksam.
Unbedeckt, *adj.* o. *adv.* Obetäckt, bar.
Unbedeutend, *adj.* Utan betydelse, meningslös, obetydlig.
Unbedingt, *adj.* Obetingad, ovillkorlig.
Unbeerbt, *adj.* Utan afkomma eller arfvingar.
Unbefangen, *adj.* o. *adv.* Som ej är förut intagen, fördomsfri; naturlig, okonst lad, enfaldig.
Unbefeſtigt, *adj.* Obefäst.

Unbefiedert, *adj.* Ofjädrad.
Unbefleckt, *adj.* o. *adv.* Obefläckad, obesmittad, ren.
Unbefragt, *adj* o. *adv.* Ofrågad, oåtspord.
Unbefriedigt, *adj.* o. *adv.* Otillfredsställd; ostängd.
Unbefugt, *adj.* o. *adv.* Obefogad.
Unbegreiflich, *adj.* Obegriplig. ſhemgift.
Unbegabt, *adj.* o. *adv.* Icke begåfvad; utan
Unbegrenzt, *adj.* o. *adv.* Oinskränkt.
Unbegriff, *m.* Bristande begrepp.
Unbegründniß, *f.* Ogrund.
Unbehaaret, *adj.* o. *adv.* Utan hår, bar, slät. (*Bot. glaber.*)
Unbehaglich, Obehaglig.
Unbehaltlich, *adj.* o. *adv.* Som icke behåller; som icke kan behållas.
Unbehelflich, *adj.* o. *adv.* Ohjelplig.
Unbehülflich, *adj.* och *adv.* Tung, ovig; otjenstaktig.
Unbehutſam, *adj.* o. *adv.* Ovarsam.
Unbekannt, *adj.* o. *adv.* Obekant, okänd.
Unbekleidet, *adj.* o. *adv.* Naken; afklädd.
Unbekümmert, *adj.* o. *adv.* Obekymrad. Seyn Sie deßhalb u., var derom obekymrad. U. um ihren Vorzug, obekymrad om sitt företräde.
Unbemittelt, *adj.* o *adv.* Obemedlad, fattig.
Unbenamt, *adj.* o. *adv.* Anonym, utan namn. ſobehindrad.
Unbenommen, *adj.* o. *adv.* Fri, obetagen,
Unbequem, *adj.* o. *adv.* Obeqväm, oläglig.
Unberathen, *adj.* o. *adv.* Rådlös, outstyrd; ogift; oförsörjd.
Unberedet, *adj.* o. *adv.* Oöfvertalad; opåtalad, oförtalad; icke talför ell. vältalig.
Unberufen, *adj.* o. *adv.* Okallad; icke beryktigad; otillbörlig.
Unbeſchadet, *adj.* o. *adv.* Med förbehåll af, med iakttagande af, utan minskning ell. hinder för, undantagande; utan förfördelande, inträng, orätt, skada.
Unbeſchnitten, *adj.* o. *adv.* Oskuren, oomskuren. Ein u. Jude, (*Ordspr.*) En vinningslysten menniska.
Unbeſcholten, *adj.* o. *adv.* Oförvitlig.
Unbeſchränkt, *adj.* o. *adv.* Oinskränkt.
Unbeſchreiblich, *adj.* o. *adv.* Obeskriflig.
Unbeſeelt, *adj.* o. *adv* Liflös. ſobesedd.
Unbeſehen, *adj.* o. *adv.* Utan att se på,
Unbeſetzt, *adj.* o. *adv.* Obesatt, ledig, oupptagen.
Unbeſiegt, *adj.* o. *adv.* Oöfvervunnen.
Unbeſonnen, *adj.* o. *adv.* Obetänksam, oförsigtig; näsvis.
Unbeſonnenheit, *f.* 4. Obetänksamhet, oförsigtighet; näsvishet.
Unbeſorgt, *adj.* o. *adv.* Obesörjd, försummad; obekymrad.
Unbeſſerlich, *adj.* o. *adv.* Som ej står att rätta eller förbättra.
Unbeſtand, *m.* 1. Unbeſtändigkeit, *f.* 4 Obeständ, ovaraktighet, återgång (af köp); ostadighet, obeständighet.
Unbeſtändig, *adj.* o. *adv.* Ostadig, obeständig, föränderlig, omskiftlig, ombytlig.
Unbeſtechbar, *adj.* o. *adv.* Som ej kan mutas.
Unbeſtimmt, *adj.* o. *adv.* Obestämd; obeslutsam.
Unbeſtimmtheit, *f.* 4. Obestämdhet.
Unbeſtochen, *adj.* o. *adv.* Omutad.
Unbetaget, *adj.* o. *adv* Odaterad. ſfacta).
Unbethatet, *adj.* o. *adv.* Obestyrkt (med
Unbetreten, *adj.* o. *adv.* Obeträdd, obanad.
Unbetrüglich, *adj.* o. *adv.* Icke bedräglig; som icke bedrager; som icke låter sig bedragas.
Unbeugſam, se Unbiegſam. ſlös.
Unbewaffnet, *adj.* o. *adv.* Obeväpnad, värn-
Unbewährt, *adj.* o. *adv.* Icke bevist; obepröfvad.
Unbeweglich, *adj.* o. *adv.* Orörlig, beständig, ståndaktig; obeveklig; fast (egendom).

Unbeweglichkeit, *f.* 4. Orörlighet; ståndaktighet, sinnesstyrka.
Unbeweislich, se Unerweislich.
Unbewieſen, *adj.* o. *adv.* Obevist.
Unbewußt, *adj.* o. *adv.* Okunnig om, okänd, obekant; utom ens vettskap.
Unbezahlbar, Som ej kan betalas med pen-
Unbezielich, *adj.* o. *adv.* Absolut. [ningar.
Unbezogen, *adj.* o. *adv.* Utan strängar; tom (om ett hus).
Unbezweifelt, *adj.* o. *adv.* Otvifvelaktig.
Unbezwingbar, =lich, *adj.* o. *adv.* Oöfvervinnelig, som ej kan tvingas.
Unbezwungen, *adj.* o. *adv.* Oöfvervunnen.
Unbiegſam, *adj.* o. *adv.* Obeveklig; styfsint, envis, oböjlig.
Unbiegſamkeit, *f.* utan *pl.* Obeveklighet; styfsinthet, envishet, oböjlighet.
Unbild, *n.* 2. Vanskaplig bild, falsk bild: (i kortlekar) hackor.
Unbildlich, *adj.* o. *adv.* Som är utan bild.
Unbildſam, *adj.* o. *adv.* Som ej låter bilda sig.
Unbill, *f.* ut. *pl.* Obillighet.
Unbillig, *adj.* o. *adv.* Obillig, oskälig.
Unbilligen, *v. a.* Ogilla, förkasta.
Unbilligkeit, *f.* 4. Obillighet, oskälighet.
Unbrauch, *m.* Origtigt bruk; obruklighet.
Unbrauchbar, *adj.* o. *adv.* Obrukbar.
Unbrauchbarkeit, *f.* 4. Obrukbarhet.
Unbräutlich, *adj.* o. *adv.* För en brud opassande.
Unbürgerlich, *adj.* o. *adv.* Icke borgerlig, icke borgarståndet tillhörig; en rättskaffens medborgare icke passande.
Unchriſt, *m.* 4. Ochristen.
Unchriſtlich, *adj.* o. *adv.* Ochristlig; barbarisk.
Und, *conj.* Och, jemväl.
Undank, *m.* 1. Undankbarkeit, *f.* 4. Otack, otacksamhet. U. zum Lohn haben, hafva skam till tack.
Undankbar, *adj.* o. *adv.* Otacksam.
Undauer, *f.* Ovaraktighet.
Undauung, *f.* Dålig matsmältning, indigestion.
Undenkbar, *adj.* o. *adv.* Otänkbar, ogriplig.
Undenklich, *adj.* o. *adv.* Som ej låter tänka sig, urminnes.
Undeutlich, *adj.* o. *adv.* Otydlig, oredig.
Undeutlichkeit, *f.* 4. Otydlighet, oredighet.
Undicht, *adj.* o. *adv.* Otät.
Undienlich, *adj.* o. *adv.* Otjenlig.
Undienſt, *m.* Otjenst. =fertig, *adj.* o. *adv.* Otjenstaktig. =fertigkeit, *f.* 4. Ojenstaktighet.
Unding, *m.* 1. Oting, inbillning.
Unduldig, *adj.* o. *adv.* Otålig.
Unduldſam, *adj.* o. *adv.* Otålig, ofördragsam, intolerant.
Undurchdringbar, =lich, *adj.* o. *adv.* Ogenomtränglig; outransaklig, outgrundlig.
Undurchſichtig, *adj.* o. *adv.* Ogenomskinlig.
Undurchſichtigkeit, *f.* 4. Ogenomskinlighet.
Uneben, *adj.* o. *adv.* Ojemn; oäfven.
Unebenheit, *f.* Ojämnhet; ojämn yta.
Unecht, se Unächt.
Unedel, *adj.* o. *adv.* Oädel, låg, gemen.
Unehe, *f.* Concubinat; ägtenskap utan utöfning af ägtenskapets rätt o. pligt.
Unehelich, *adj.* o. *adv.* Oäkta; ogift.
Unehrbar, *adj.* o. *adv.* Oärbar, oanständig.
Unehrbarkeit, *f.* 4. Oanständighet.
Unehre, *f.* 4. Vanheder, vanära, skymf, onesa, skam.
Unehrlich, *adj.* o. *adv.* Oärlig, ärelös, vanhederlig.
Uneigennützig, *adj.* o. *adv.* Oegennyttig.
Uneigentlich, *adj.* o. *adv.* Oegentlig, figurlig.
Uneinbar, *adj.* o. *adv.* Oförenlig.
Uneingebunden, *adj.* o. *adv.* Oinbunden, i exemplar.
Uneingedenk, *adj.* o. *adv.* Som ej erinrar sig, förglömmande.
Uneingenommen, *adj.* o. *adv.* Ointagen, obesvärad, fördomsfri.
Uneingeſchläfert, *adj.* o. *adv.* Oinsöfd.

Uneingeschränkt, *adj.* o. *adv.* Oinskränkt, oumskränkt.
Uneingeweiht, *adj.* o. *adv.* Oinvigd.
Uneinig, *adj.* Uneins, *adv.* Oenig; oens; olikartad.
Uneinigkeit, *f.* 4. Oenighet, miss-sämja.
Unempfänglich, *adj.* o. *adv.* Icke fallen för eller skicklig till.
Unempfindlich, *adj.* o. *adv.* Som icke kännes; känslolös, liknöjd.
Unempfindlichkeit, *f.* 4. Känslolöshet.
Unempfindsam, se Unempfindlich.
Unempfohlen, *adj.* o. *adv.* Oombedd.
Unendlich, *adj.* o. *adv.* Oändlig.
Unendlichkeit, *f.* 4. Oändlighet. [mistelig.
Unentbehrlich, *adj.* o. *adv.* Oumbärlig, o-
Unentbehrlich, *f.* 4. Oumbärlighet. [gäten.
Unentfallen, *adj.* o. *adv.* Icke glömd, oför-
Unentgeltlich, *adj.* o. *adv.* Utan betalning, oförskyld, frivillig, gratis, för intet.
Unenthaltsam, *adj.* o. *adv.* Oåterhållsam, omättlig.
Unenthaltsamkeit, *f.* 4. Omättlighet.
Unentschieden, *adj.* o. *adv.* Oafgjord.
Unentschlossen, *adj.* o. *adv.* Villrådig.
Unentschlossenheit, *f.* 4. Villrådighet. [rad.
Unentsetzt, *adj.* o. *adv.* Oundsatt, oförfä-
Unentsinnlich, *adj.* o. *adv.* Urminnes.
Unerachtet, se Ungeachtet.
Unerbittlich, *adj.* o. *adv.* Obeveklig.
Unerbrochen, *adj.* o. *adv.* Ouppbruten.
Unerdacht, *adj.* o. *adv.* Oupptänkt, sannfärdig.
Unerdenklich, *adj.* o. *adv.* Oupptänklig.
Unerfahren, *adj.* o. *adv.* Oförfaren; oför-
Unerfahrenheit, *f.* 4. Oförfarenhet. [sökt.
Unerfindlich, *adj.* o. *adv.* Obevislig; obe-
Unerforschbar, se Unerforschlich. [griplig.
Unerforschlich, *adj.* o. *adv.* Outransaklig, outgrundlig. [outgrundlighet.
Unerforschlichkeit, *f.* 4. Outransaklighet,
Unerforscht, *adj.* o. *adv.* Outforskad.
Unerfüllt, *adj.* o. *adv.* Ouppfylld, ofullbordad.
Unergänzlich, *adj.* o. *adv.* Oersättlig.
Unergiebig, *adj.* o. *adv.* Icke gifvande, icke lönande. [grundig.
Unergründlich, *adj.* o. *adv.* Bottenlös, out-
Unerheblich, *adj.* o. *adv.* Ovigtig, af föga värde. [icke hörd.
Unerhört, *adj.* o. *adv.* Oerhörd; ohörd,
Unerkannt, *adj.* o. *adv.* Okänd, incognito.
Unerkenntlich, *adj.* o. *adv.* Obemärklig; oerkänsam.
Unerklärbar, Unerklärlich, *adj.* o. *adv.* Som ej kan förklaras, oförklarlig,
Unerlaßbar, -lich, *adj.* o. *adv.* Oefterskänklig, som ej kan efterskänkas; oundviklig.
Unerlaubt, *adj.* o. *adv.* Oloflig, otillåtlig.
Unerleidlich, *adj.* o. *adv.* Odräglig.
Unerleuchtet, *adj.* o. *adv.* Oupplyst.
Unermeßlich, *adj.* o. *adv.* Omätlig, ofantlig.
Unermeßlichkeit, *f.* 4. Omätlighet, omätlig, ofantlig storlek ell. vidd.
Unermüdet, *adj.* o. *adv.* Oouttröttad, outtröttlig, trägen.
Unermüdlich, *adj.* o. *adv.* Outtröttlig.
Unerobertich, *adj.* o. *adv.* Ointaglig, som ej kan eröfras.
Uneröffnet, *adj.* o. *adv.* Ouppbruten; stängd.
Unerörtert, *adj.* o. *adv.* Oafgjord; outredd.
Unerrathen, *adj.* o. *adv.* Icke gissad, ej påhittad. [otillgänglig.
Unerreichbar, *adj.* o. *adv.* Oupphinnelig,
Unerreicht, *adj.* o. *adv.* Som man ej fått, ernått eller vunnit.
Unersättigt, *adj.* o. *adv.* Omättad.
Unersättlich, *adj.* o. *adv.* Omättlig.
Unersättlichkeit, *f.* 4. Omättlighet.
Unerschaffen, *adj.* o. *adv.* Oskapad.
Unerschlichen, *adj.* o. *adv.* Ej förskaffad genom list.
Unerschmeichelt, *adj.* o. *adv.* Ej erhållen genom smicker.

Unerſchöpflich, *adj.* o. *adv.* Outöslig, outtömlig.
Unerſchrocken, *adj.* o. *adv.* Oförskräckt.
Unerſchrockenheit, *f.* 4. Oförskräckt mod.
Unerſchütterlich, *adj.* o. *adv.* Orörlig, obeveklig, orygglig.
Unerſchüttert, *adj.* o. *adv.* Oskakad, oförskräckt; obrottslig, orygglig.
Unerſchwinglich, *adj.* o. *adv.* Som man ej kan svinga sig upp efter, omöjlig att uppbringa, skaffa eller finna; oöfverskinnelig, gränslös, öfvermättan; för mycket, för stor.
Unerſetzlich, *adj.* o. *adv.* Oersättlig, obotlig, oupprättlig.
Unerſetzlichkeit, *f.* 4. Oersättlighet, obotlighet, oupprättlighet.
Unerſinnlich, *adj.* o. *adv.* Oupptänklig.
Unerthätig, *adj.* o. *adv.* Som ej kan tillständiga.
Unerſteiglich, *adj.* o. *adv.* Som ej kan öfverstigas.
Unerſucht, *adj.* o. *adv.* Oombeden, af sig sjelf.
Unerträglich, *adj.* o. *adv.* Odräglig.
Unerwartet, *adj.* o. *adv.* Oförvantad, oförmodad.
Unerwogen, *adj.* o. *adv.* Oöfvervägd; obetänkt.
Unerweislich, *adj.* o. *adv.* Obevislig.
Unerwiedert, *adj.* o. *adv.* Obesvarad; ovedergäld.
Unerwieſen, *adj.* o. *adv.* Obevist.
Unerzogen, *adj.* o. *adv.* Ännu ung.
Unfähig, *adj.* o. *adv.* Oskicklig, ur stånd. Zu etwas u. ſeyn, vara oskicklig till något. Solcher Verbrechen iſt er u., han är ej i stånd att begå sådane brott.
Unfähigkeit, *f.* 4. Oskicklighet.
Unfall, *m.* 1. Ledsam händelse, olycka, olyckshändelse, olycksöde, missöde, ofall.
Unfarbig, *adj.* o. *adv.* Färglös, ofärgad. (*Optik.*) Achromatisk, om synglas, i hvilka föremålen ej ses omgifna med en färgad rand.
Unfehlbar, *adj.* o. *adv.* Ofelbar, osviklig.
Unfehlbarkeit, *f.* 4. Ofelbarhet, osvikelighet.
U. von hier, ej långt derifrån.
Unfern, *adv.* Ej långt ifrån, nära.
Unflath, *m.* 1. Orenlighet, smuts, träck; snuskig menniska; äfven orenhet i sed och uppförande.
Unflathfiſch, (*Nat. hist.*) *Echeneis remora.*
Unflätherei, *f.* 4. Smutsighet, smuts; oträckhet, oanständighet, otuktig grofhet.
Unflätig, *adj.* o. *adv.* Orenlig, osnygg, snuskig; okysk.
Unflätigkeit, *f.* 4. Orenlighet, osnygghet, snuskighet; okyskhet.
Unfolge, *f.* Inconsequence.
Unform, *f.* Oriktig, vidrig form.
Unform, *m.* (*Nat. hist.*) Infusionsdjuret *Gonium*; buskväxten *Amorpha frutiſcosa.*
Unförmlich, *adj.* o. *adv.* Oformlig, oskaplig; vanskaplig.
Unförmlichkeit, *f.* 4. Vanskaplighet.
Unfreund, *m.* Icke vän. — *Adj.* Icke vänskapligt sinnad.
Unfreundlich, *adj.* o. *adv.* Ovänlig, butter, tvär; obehaglig, oblid (väderlek).
Unfriede, *m.* 5. Ofrid, osämja.
Unfruchtbar, *adj.* o. *adv.* Ofruktbar; ofruktsam; utan nytta. -barkeit, *f.* 4. Ofruktbarhet; ofruktsamhet.
Unfug, *m.* 1. Ofog, öfvervåld; orätt; ledsamhet; sjelfsvåld, buller.
Unfüglich, *adj.* o. *adv.* Olämplig, otimlig, oskicklig; obillig.
Unfügſam, *adj.* o. *adv.* Olydig, ohörsam.
Ungangbar, *adj.* o. *adv.* Ogångbar; icke gängse.
Ungaſt, *m.* Objuden, ej välkommen gäst.
Ungeachtet, *adj.* Icke aktad. *Præp.* med *Genit.* och *conj.* Oaktadt; ehuru, fastän.
Ungeahnt, *adj.* o. *adv.* Icke anad.
Ungeahndet, *adj.* o. *adv.* Ostraffad.
Ungeartet, *adj.* o. *adv.* Oartad, illa artad.

Ungebahnt, *adj. o. adv.* Obanad, ovägad.
Ungeberdig, *adj.* o. *adv.* Som sätter minner på sig; sträf, kärf.
Ungebeſſert, *adj.* o. *adv.* Obättrad.
Ungebeten, *adj.* o. *adv.* Oombeden; objuden.
Ungebleicht, *adj.* o. *adv.* Oblekt.
Ungebräulich, *adj.* o. *adv.* Obrukl'g.
Ungebühr, *ſ.* 4. Som strider emot plikten. Zur U., i otid, utan anledning, otjenligt, obehörigt, otidigt; orättvist.
Ungebührlich, Ungebührend, *adj.* o. *adv.* Obehörig, otillbörlig; orättvis; föga passande; oanständig, näsvis.
Ungebührlichkeit, *ſ.* 4. Obehörighet, otillbörlighet; oskicklighet; näsvishet.
Ungebunden, *adj.* o. *adv.* Obunden; otvungen, fri; sjelfsväldig, tygellös. Einem die Hände u. laſſen, lemna någon obundna händer. Ein ungebundenes Buch, obunden bok. Die u. Rede, Schreibart, obundet tal, skrifsätt, d. ä. prosa. Ganz u. leben, lefva helt fritt, sjelfsväldigt.
Ungebundenheit, *ſ.* 4. Sjelfsvåld, tygellöshet; frihet.
Ungebürſtet, *adj.* o. *adv.* Oborstad.
Ungeburt, *ſ.* Foster (ofödt) *embryo.*
Ungedeckt, *adj.* o. *adv.* Obetäckt; odukad (bord).
Ungedrungen, *adj.* o. *adv.* Otvungen, sjelfkrafd.
Ungeduld, *ſ.* 4. Otålighet. (*Bot.*) Springkorn, *Impatiens noli tangere.*
Ungeduldig, *adj.* o. *adv.* Otålig.
Ungefähr, *adj.* Tillfällig, oförmodad; ungefärlig. — *Adv.* Händelsevis; af en slump (äfven von u.); ungefär, vid pass, omkring; nära, inemot.
Ungefähr, *n.* 1 Slump, händelse, tillfällighet, blind lycka.
Ungefallen, *adj.* o. *adv.* Icke fallen.
Ungefallen, *m.* o. *n.* Misshag.
Ungefällig, *adj.* och *adv.* Obehaglig, otjenstaktig.
Ungefälligkeit, *ſ.* 4. Obehaglighet; otjenstaktighet.
Ungefärbt, *adj.* o. *adv.* Ofärgad, oskrymtad.
Ungefeſſelt, *adj. o. adv.* Icke fjettrad; otvungen, fri.
Ungefroren, *adj.* o. *adv.* Ofrusen.
Ungefüge, Ungefügig, *adj.* o. *adv.* Oböjlig.
Ungefühl, *n.* Känslolöshet.
Ungeglättet, *adj.* o. *adv.* Opolerad, ohyfsad, grof.
Ungegliedert, *adj.* o. *adv.* Utan lemmar. Ungegliederte Töne, oarticulerade ljud.
Ungegründet, *adj.* o. *adv.* Ogrundad, falsk.
Ungehalten, *adj.* o. *adv.* Icke hållen; som icke kan hålla sig; förtretad, ledsen, förargad; icke iakttagen. Das Kind kann ſchon u. ſtehen, barnet kan stå utan att hålla i något. Ein u. Verſprechen, löfte, som ej blifvit hållet. U. über etwas ſeyn, vara förtretad öfver något, icke kunna tillbakahålla sin vrede öfver något.
Ungehauen, *adj.* o. *adv.* Ohuggen.
Ungeheißen, *adj.* o. *adv.* Obefallt, sjelfmant.
Ungeheuchelt, *adj.* o. *adv.* Oskrymtad, uppriktig.
Ungeheuer, *n.* 3. Vidunder, odjur, omeniska, missfoster.
Ungeheuer, *adj.* o. *adv.* Omättlig, ofantligt stor; förunderlig, öfvernaturlig eller onaturlig, oerhörd, gräslig; öfverdrifven.
Ungehindert, *adj.* Obehindrad, fri. — *Adv.* (med *Genit.*) Oaktadt.
Ungehobelt, *adj.* o. *adv.* Ohyflad; ohyfsad, plump.
Ungehofft, *adj.* o. *adv.* Oväntad.
Ungehörig, *adj.* o. *adv.* Icke tillhörig, obehörig; otillbörlig.
Ungehorſam, *adj.* o. *adv.* Ohörsam, olydig.
Ungehorſam, *m.* 1. Ohörsamhet, olydnad.
Ungehört, *adj.* o. *adv.* Ohörd.
Ungeiſt, *m.* Falsk ande.
Ungeiſtig, *adj.* o. *adv.* Icke spiritnös; andlös.
Ungeiſtlich, *adj.* o. *adv.* Oändlig, overldslig.

Ungekleidet, *adj.* o. *adv.* Oklädd, † illa klädd.

Ungekränkt, *adj.* o. *adv.* Okränkt, utan förfång.

Ungekünſtelt, *adj.* o. *adv.* Naturlig, okonstlad, otvungen, enfaldig, rätt fram.

Ungeladen, *adj.* o. *adv.* Obuden; oladdad; olastad.

Ungeld, *n.* 2. Omgäld.

Ungelegen, *adj.* Illa belägen; besvärlig, obeqväm, oläglig. — *Adv.* I otid, otjenligt, obehörigt, otidigt.

Ungelegenheit, *f.* 4. Obeqvämlighet, besvärlighet, olägenhet; förtret.

Ungelehrig, *adj.* o. *adv.* Oläraktig.

Ungelehrigkeit, *f.* 4. Oläraktighet.

Ungelehrt, *adj.* o. *adv.* Olärd.

Ungelenk, Ungelenkſam, *adj.* o. *adv.* Ovig, oskicklig, oböjlig, envis.

Ungelenkſamkeit, *f.* 4. Ovighet, oskicklighet.

Ungelobt, *adj.* o. *adv.* Icke berömd; olofvad.

Ungelöſcht, *adj.* o. *adv.* Osläckt.

Ungelöſet, *adj.* o. *adv.* Icke löst; icke uppfylld. Ein u. Verſprechen, ouppfyldt löfte.

Ungemach, *n.* 1. Omak, besvärlighet, möda; motgång, elände, olycka.

Ungemächlich, *adj.* o. *adv.* Obeqväm, besvärlig.

Ungemächlichkeit, *f.* 4. Obeqvämlighet.

Ungemäß, *adj.* o. *adv.* Ej öfverensstämmande med.

Ungemein, *adj.* o. *adv.* Ogemen, utomordentlig, ovanlig, rar, sällsynt.

Ungemeſſen, *adj.* o. *adv.* Omätt, utan att mäta; obestämd; oinskränkt.

Ungemiſcht, *adj.* o. *adv.* Oblandad, ren.

Ungenannt, *adj.* o. *adv.* Anonym, utan namn. U. Beine (*Anat.*) de tre namnlösa benen, som bilda bäckenet *Ossa innominata*. U. Drüſe, tårkörtlarne. Die u. Vertiefung, (*Anat.*) *Cavitas innominata*. (*Fam.*) Fulslag.

Ungeneigt, *adj.* o. *adv.* Obenägen, ej hågad. U. zu etwas ſeyn, vara obenägen till något. Einem u. ſeyn, vara någon obenägen, obevägen.

Ungeneigtheit, *f.* 4. Obenägenhet.

Ungenießbar, *adj.* o. *adv.* Som ej kan njutas.

Ungenoſſen, *adj.* o. *adv.* Onjuten. Das wird ihm nicht u. hingehen, det skall han icke hafva gjort för intet ell. ostraffad.

Ungenügend, *adj.* o. *adv.* Icke tillfredsställande; icke nöjd.

Ungenügſam, *adj.* o. *adv.* Oförnöjsam.

Ungenügſamkeit, *f.* 4. Oförnöjsamhet.

Ungenutzt, *adj.* o. *adv.* Onyttjad.

Ungerächt, *adj.* o. *adv.* Obämnad.

Ungerade, *adj.* o. *adv.* Ojemn; krokig; udda, omaka, som går genom omvägar. (*Fig.*) Icke ärlig eller öppen.

Ungerathen, *adj.* o. *adv.* Illa lyckad; vanartig; rådlös; † oförsörjd.

Ungerechnet, *adj.* o. *adv.* Oräknad, icke med inberäknad; icke omnämd.

Ungerecht, *adj.* o. *adv.* Orättrådig, orättfärdig, orättvis, orättmätig.

Ungerechtfertigt, *adj.* o. *adv.* Icke rättfärdigad, icke frikänd; icke bevist; icke försvarad; icke urskuldad.

Ungerechtigkeit, *f.* 4. Orättrådighet, orättfärdighet, orättvishet, orättmätighet.

Ungereimt, *adj.* o. *adv.* Oriimad; orimlig.

Ungereinigt, *adj.* o. *adv.* Orensad.

Ungereiſet, *adj.* o. *adv.* Oberest.

Ungerichtet, *adj.* o. *adv.* Oklömd.

Ungern, *adj.* o. *adv.* Ogerna, emot sin vilja.

Ungerochen, se Ungeahndet.

Ungerufen, *adj.* o. *adv.* Okallad.

Ungerügt, *adj.* o. *adv.* Ostraffad; otadlad.

Ungerührt, *adj.* o. *adv.* Orörd, icke rörd.

Ungeſalzen, *adj.* o. *adv.* Osaltad. (*Fig.*) Dum.

Ungeſaumt, *adj.* o. *adv.* Osömmad, ofällad.

Ungeſäuert, *adj.* o. *adv.* Osyrad.
Ungeſäumt, *adj.* o. *adv.* Utan försummelse, straxt på stunden.
Ungeſchaffen, *adj.* o. *adv.* Oskapad; van-
Ungeſcheit, *adj.* o. *adv.* Oslug, oförständig, oskicklig.
Ungeſcheut, *adj.* o. *adv.* Oblyg, oförsynt.
Ungeſchichte, *f.* Oangenäm historia eller händelse.
Ungeſchickt, *adj.* o. *adv.* Oskicklig; vändt, obeqväm, ovig.
Ungeſchieden, *adj.* o. *adv.* Ofränskiljd.
Ungeſchlacht, *adj.* o. *adv.* Rå, vild, eländig, oskicklig, plump.
Ungeſchliffen, *adj.* o. *adv.* Oslipad, (*Fig.*) Rå; ohöflig, ohyfsad, plump.
Ungeſchmack, *m.* Osmak. — *Adj.* o. *adv.* Osmaklig; utan smak.
Ungeſetz, *n.* Orimlig lag; laglöshet.
Ungeſittet, *adj.* o. *adv.* Osedig, ohyfsad.
Ungeſtalt, Ungeſtaltet, *adj.* o. *adv.* Vanskaplig, oformlig; ful, stygg.
Ungeſtaltheit, *f.* 4. Vanskaplighet; fulhet.
Ungeſtanden, *adj.* o. *adv.* Som icke stått; som icke tillstås.
Ungeſtändig, *adj.* o. *adv.* Som nekar eller
Ungeſtielt, *adj.* o. *adv.* Utan stjelk ell. skaft.
Ungeſtört, *adj.* o. *adv.* Ostörd, rolig, stilla.
Ungeſtraft, *adj.* o. *adv.* Ostraftad. — Strafflö t, saklöst, fritt.
Ungeſtüm, *adj.* o. *adv.* Stormande, orolig, häftig, våldsamt framrusande.
Ungeſtüm, *m.* o. *n.* 1 Storm, häftighet, våldsam framfart.
Ungeſund, *adj.* o. *adv.* Osund, sjuklig, ohelsosam, skadlig. Ein u. Menſch, sjuklig menniska. U. Verſtand, sjukligt rubbadt förstånd. U. Speiſen, Getränke, osund mat, dryck. Ein u. Ort, osund
Ungeſundheit, *f.* Osundhet, sjuklighet.
Ungetheilt, *adj.* o. *adv.* Odelt.
Ungethüm, *n.* 1. Odjur, vidunder, spöke.

Ungetrennt, *adj.* o. *adv.* Oåtskild.
Ungeübt, *adj.* o. *adv.* Oöfvad.
Ungewagt, *adj.* o. *adv.* Ovågad, oförsökt.
Ungewalt, *f.* Vanmagt; missbruk af magt.
Ungewandt, -wendet, *adj.* o. *adv.* Oväud; ovand, oskicklig.
Ungewarnt, *adj.* o. *adv.* Ovarnad.
Ungeweihet, *adj.* o. *adv.* Profan, ohelig.
Ungewinn, *m.* Brist på vinning; förlust, skada.
Ungewiß, *adj.* o. *adv.* Oviss, osäker; obestämd; villrådig. Aufs ungewiſſe, på måfå.
Ungewiſſenhaft, *adj.* o. *adv.* Samvetslös.
-haftigkeit, *f.* 4. Samvetslöshet.
Ungewißheit, *f.* 4. Ovisshet, osäkerhet.
Ungewitter, *m.* 3. Storm, oväder.
Ungewogen, *adj.* o. *adv.* Obevågen, ogunstig; icke vägd.
Ungewogenheit, *f.* 4. Obevågenhet, ogunst.
Ungewöhnlich, *adj.* o. *adv.* Ovanlig.
Ungewöhnt, *adj.* o. *adv.* Ovan.
Ungeziefer, *n.* Ohyra.
Ungeziemend, *adj.* o. *adv.* Oanständig, oskicklig.
Ungeziert, *adj.* o. *adv.* Oprydd; otillgjord, okonstlad.
Ungezogen, *adj.* o. *adv.* Illa uppfostrad; ohöflig, ohyfsad.
Ungezogenheit, *f.* 4. Ohöflighet, obelefvenhet, näsvishet.
Ungezweifelt, se Unbezweifelt.
Ungezwungen, *adj.* o. *adv.* Otvungen, naturlig, okonstlad.
Ungezügelt, *adj.* o. *adv.* Otamd, vild, obändig, tygellös, otyglad.
Unglaube, *m.* 5. Otro.
Unglaubig, *adj.* o. *adv.* Otrogen.
Unglaublich, *adj.* o. *adv.* Otrolig.
Unglaublichkeit, *f.* 4. Otrolighet.
Ungleich, *adj.* Ojemn; olik; udda. — *Adv.* Långt, mycket.
Ungleichheit, *f.* 4. Ojemnhet; olikhet.
Unglimpf, *m.* Tvärhet, ogenhet, oväulighet.

[illegible] [illegible] [illegible] [

Unlöblich, *adj.* o. *adv.* Oberömlig.
Unluſt, *f.* utan *pl.* Förtret; olust, leda.
Unluſtig, *adj.* o. *adv.* Icke rolig; icke munter, ledsen; obehaglig; ohägad.
Unmacht, se Ohnmacht. ſhyfsad.
Unmanierlich, *adj.* o. *adv.* Omanerlig, o-
Unmann, *m.* Snöpping, dåfig karl.
Unmaßgeblich, *adj.* o. *adv.* Oförgriplig, utan att föreskrifva något.
Unmäßig, *adj.* o. *adv.* Omättlig; öfverdrifven; omätlig.
Unmenſch, *m.* 4. Vidunder, grym menniska.
Unmenſchlich, *adj.* o. *adv.* Omensklig.
Unmerklich, *adj.* o. *adv.* Omärklig.
Unmittelbar, *adj.* o. *adv.* Omedelbar.
Unmodiſch, *adj.* o. *adv.* Urmodig.
Unmöglich, *adj.* o. *adv.* Omöjlig.
Unmöglichkeit, *f.* 4. Omöjlighet.
Unmüdbar, *adj.* o. *adv.* Outtröttlig.
Unmündig, *adj.* o. *adv.* Omyndig.
Unmuth, *m.* utan *pl.* Dåligt lynne, förtret, ovilja, vrede. Unmuths ſeyn, vara vid dåligt lynne. Seinen U. an jemand auslaſſen, låta utbrista sin vrede emot någon. ſlynne.
Unmuthig, *adj.* o. *adv.* Ledsen, vid elakt
Unnachahmbar, -lich, *adj.* o. *adv.* Som ej kan efterhärmas. ſar en granne.
Unnachbarlich, *adj.* o. *adv.* Som icke pas-
Unnachläſſig, *adj.* o. *adv.* Beständig, oupphörlig.
Unnachthulich, *adj.* o. *adv.* Oeftergörlig.
Unnahbar, *adj.* och *adv.* Som man icke kan, bör eller får nalkas.
Unnatürlich, *adj.* o. *adv.* Onaturlig; vanartig; tvungen.
Unnennbar, *adj.* o. *adv.* Outsäglig.
Unnoth, *adv.* Icke af nöden.
Unnöthig, *adj.* o. *adv.* Onödig; öfverflödig.
Unnütz, *adj.* o. *adv.* Onyttig; oduglig; öfverflödig.

Unnützen, *m.* Onyttighet, skada.
Unnützlich, se Unnütz.
Unnützlichkeit, *f.* 4. Onyttighet.
Unordig, *adj.* o. *adv.* Se Unordentlich.
Unordentlich, *adj.* o. *adv.* Oordentlig; oredig.
Unordnung, *f.* 4. Oordning; oreda, oordentlighet.
Unpaar, *adj.* o. *adv.* Icke parjemn, udde, omake. Ein u. Zahl, udde tal. U. Handſchuhe, omaka handskar.
Unparteiiſch, *adj.* o. *adv.* Opartisk, oväldig.
Unparteilichkeit, *f.* 4. Opartiskhet.
Unpaß, Unpäßlich, *adj.* o. *adv.* Opasslig.
Unpäßlichkeit, *f.* 4. Opasslighet.
Unperſönlich, *adj.* o. *adv.* Ej utgörande egen eller särskild person. (*Gramm.*) *om Verba*, impersonel.
Unpflicht, *f.* Pligtstridig handling; utomordentlig pålaga eller besvär.
Unpolirt, *adj.* o. *adv.* Opolerad, utan glans; oböflig, ohyfsad.
Unrath, *m.* 1. Oråd; orenlighet, smuts, träck; oordning, oreda, förvirring; onyttigt eller skadligt öfverflöd; skada; förlust.
Unräthlich, *adj.* o. *adv.* Icke rådlig; icke sparsam, slösaktig.
Unräthlichkeit, *f.* 4. Slösaktighet.
Unrathſam, *adj.* o. *adv.* Icke rådlig.
Unrecht, *adj.* Orätt, oriktig; orättvis. — *Adv.* Orätt, galet; orätt; obilligt. Ein u. Weg, en orätt väg. (*Fig.*) Olofliga afsigter eller medel. U. ankommen, blifva illa bemött eller emottagen.
Unrecht, *n.* 1. utan *pl.* Orätt; oförrätt.
-mäßig, *adj.* o. *adv.* Orättmätig.
Unregelmäßig, *adj.* o. *adv.* Emot regeln, oregelmässig; oregelbundet (verbum).
Unreif, *adj.* o. *adv* Omogen. Ein u. Geſchwür, omogen böld. Dieſer junge Menſch iſt noch u. für die hohe Schule, denne yng-

ling är ännu omogen för högskolan. Ein u. Einfall, omoget, oöfverlagdt infall.

Unreimisch, *adj.* o. *adv.* Galen, tokig, rasande, ursinnig, besatt.

Unrein, *adj.* o. *adv.* Oren. ſsmutsig.

Unreinlich, *adj.* o. *adv.* Orenlig, osnygg,

Unreinlichkeit, *f.* 4. Orenlighet, osnygghet.

Unrichtig, *adj.* o. *adv.* Oriktig; obestämd; falsk; orätt. Es iſt der Frau u. gegangen, frun (hustrun) har fått missfall.

Unrichtigkeit, *f.* 4. Origtighet; felaktighet; falskhet.

Unruhe, *f.* 4. Oro, orolighet; oväsende; bekymmer; oro (i ur).

Unruhig, *adj.* o. *adv.* Orolig, bekymrad, otålig; bullersam och orolig, upprorisk.

Unrühmlich, *adj.* o. *adv.* Utan beröm; oanſtändig.

Unſachte, se Unſanft. ſhörande.

Uns, *pron.* Oss; hvarandra.

Unſachdienlich, *adj.* o. *adv.* Till saken icke

Unſäglich, *adj.* o. *adv.* Outsäglig; oändlig.

Unſanft, *adj.* o. *adv.* Hård, stark, häftig.

Unſauber, *adj.* o. *adv.* Oren, osnygg.

Unſauberkeit, *f.* 4. Orenlighet, osnygghet.

Unſchadhaft, *adj.* o. *adv.* Oskadd.

Unſchädlich, *adj.* o. *adv.* Oskadlig.

Unſchädlichkeit, *f.* 4. Oskadlighet. ſlös.

Unſchattig, *adj.* o. *adv.* Utan skugga, skugg-

Unſchätzbar, *adj.* o. *adv.* Oskattbar, ovärderlig. =barkeit, *f.* 4. Oskattbarhet, ovärderlighet; oförträfflighet.

Unſcheinbar, *adj.* o. *adv.* Oskenbar, utan glans eller sken, osynlig.

Unſchick, *m.* Oskick, ofog.

Unſchicklich, *adj.* o. *adv.* Oskicklig, obehörig, olämplig. ſrighet, olämplighet.

Unſchicklichkeit, *f.* 4. Oskicklighet, obehö-

Unſchiffbar, *adj.* o. *adv.* Osegelbar.

Unſchlachtig, se Ungeſchlacht.

Unſchlitt, *n.* 1. Talg. ſrådig.

Unſchlüſſig, *adj.* o. *adv.* Obeslutsam, vill-

Unſchlüſſigkeit, *f.* 4. Villrådighet.

Unſchmackhaft, *adj.* o. *adv.* Osmaklig, smaklös; matt, svag, platt.

Unſchmelzbar, *adj.* o. *adv.* Osmältlig.

Unſchuld, *f.* utan *pl.* Oskuld, menlöshet, oskyldighet; kyskhet.

Unſchuldig, *adj.* o. *adv.* Oskyldig, menlös; kysk; oskadlig. An einem Verbrechen u. ſeyn, vara oskyldig till ett brott. Unſchuldig wie ein Kind, menlös som ett barn. Ein u. Mädchen, kysk flicka. Ein u. Wort, ett oskyldigt, ej i ond mening sagdt ord. Ein u. Arzneimittel, oskyldigt, oskadligt läkemedel.

Unſegen, *m.* 3. Olycka; förbannelse.

Unſelig, *adj.* o. *adv.* Osalig; olycklig; gudlös. ſhet.

Unſeligkeit, *f.* 4. Osalighet, eländig; gudlös-

Unſer, *pron.* Vår; oss.

Unſertheiben, =wegen, um u. willen, *adv.* för vår skull. ſförlitlig.

Unſicher, *adj.* o. *adv.* Osäker; oviss; otill-

Unſicherheit, *f.* 4. Osäkerhet; ovisshet; fara.

Unſichtbar, *adj.* o. *adv.* Osynlig; osynbar. =barkeit, *f.* 4. Osynlighet, osynbarhet.

Unſichtig, *adj.* o. *adv.* Osynlig; ej seende, ofösigtig. ſsinnighet, raseri.

Unſinn, *m.* 1. Orimlighet; omening, ur-

Unſinnbildlich, *adj.* o. *adv.* Osymbolisk.

Unſinnig, *adj.* o. *adv.* Oförnuftig, orimlig; meningslös; dåraktighet; rasande, ursinnig, besatt.

Unſinnigkeit, *f.* 4. Ursinnighet, raseri, galenskap, vanvett.

Unſinnlich, *adj.* o. *adv.* Som ej faller i sinnena; som ej beträffar sinnena.

Unſitte, *f.* Osed, osedlighet.

Unſittig, Unſittſam, *adj.* o. *adv.* Osedig, oanständig.

Unſittigkeit, *f.* Osedighet &c.

Unſittlich, *adj.* o. *adv.* Osedlig, omoralisk.

Unſittſamkeit, *f.* 4. Osedighet, oanständighet.

Unſöhnbar, *adj.* o. *adv.* Oförsonlig

Unſorge, *f.* Sorglöshet, vårdslöshet.
Unſorgſam, *adj.* o. *adv.* Sorglös, vårdslös.
Unſorgſamkeit, *f.* 4. Vårdslöshet.
Unſrige, *pron.* Vår; vårt.
Unſtät, Unſtätig, *adj.* o. *adv.* Ostadig, flyktig, kringvandrande; obeständig.
Unſtäte, *f.* Af vidskepelse, farligt ansedt ſtälle.
Unſtatt †, *f.* Skada, men.
Unſtatthaft, *adj.* o. *adv.* Som ej kan äga rum; otillräcklig; ogiltig. ſmedgifvas.
Unſtattlich, *adj.* o. *adv.* Som icke kan
Unſterblich, *adj.* o. *adv.* Odödlig.
Unſterblichkeit, *f.* 4. Odödlighet.
Unſtern, *m.* 1. Olycksstjerna, olycka, olycksöde, missöde. ſvirring; upplopp.
Unſteuer, *f.* Accis, (fordom) besvär; för-
Unſteuerbar, *adj.* o. *adv.* Som ej kan styras; oskatte, frälse.
Unſträflich, *adj.* o. *adv.* Ostrafflig, oförvitlig, oklanderlig, rättskaffens, redlig.
Unſträflichkeit, *f.* 4. Ostrafflighet, oförvitlighet, oklanderlighet, rättskaffenhet, redlighet.
Unſtreitig, *adj.* o. *adv.* Ostridig, ovedersäglig; viss, otvifvelaktig.
Unſtudiert, *adj.* o. *adv.* Ostuderad, olärd.
Unſündlich, *adj.* o. *adv.* Utan synd, syndlös.
Unſündlichkeit, *f.* 4. Syndlöshet.
Untadelhaft, Untadlig, *adj.* o. *adv.* Oförvitlig, oklanderlig, ostrafflig.
Untadelhaftigkeit, *f.* 4. Oförvitlighet, oklanderlighet, ostrafflighet.
Untauglich, *adj.* o. *adv.* Oduglig, oskicklig.
Untauglichkeit, *f.* 4. Oduglighet, oskicklighet.
Unten, *adv.* Ned, ner; nedanför. Von u. auf dienen, tjena upp sig. Von u. anfangen, börja nedifrån. u. auf dem Boden, ned på bottnen. u. liegen, vara underlägsen. Von u. her, nedifrån. u. am Markte, vid ändan af torget. u. im Buche, längre fram i boken.

Unter, *præp.* med *Dat.* och *Accus.* Under, inunder; emellan; ibland; om, under; med mindre, för mindre än; uti, på &c. — *Adj.* Neder, låg; nedre, lägre, ringare, sämre. — *Adv.* Ned, ner, under. u. Weges, under vägen. u. dem Tiſch ſpringen, springa omkring under bordet. u. den Tiſch ſ., springa under bordet. u. einem ſeyn, vara under någon i värdighet. u. dem gewöhnlichen Preiſe, under vanliga priset. Den u. uns oss imellan. Der gröſte u. allen, störst bland alla. Eine Arbeit u. den Händen haben, hafva ett arbete under händerna. — Das untere, unterſte Stockwerk, nedra, nedersta våningen. Die unteren Stände, lägre stånd. Der untere, knekt i kort-
Unterabtheilung, *f.* 4. Underafdelning. ſspel.
Unteracker, *v. a.* Plöja ned.
Unterbalken, *m.* 3. Arkitrav.
Unterbauch, *m.* 1. Undre delen af buken, *Hypogastrium*; isterbuk.
Unterbauen, *v. a.* Bygga under, lägga grund. (*Fig.*) Understödja, hjelpa, försvara.
Unterbett ꝛc., *n.* 1. Underbädd, underdyna &c. ſbinda.
Unterbinden, *v. a. irr.* Binda inunder; för-
Unterbindung, *f.* 4. Förbindning.
Unterbleiben, *v. n. irr.* ſ. Ej äga rum, upphöra, ej ske.
Unterbrechen, *v. a. irr.* Afbryta. ſder.
Unterbrechung, *f.* 4. Afbrott, uppehör, hin-
Unterbringen, *v. a. irr.* Bringa, sätta, ställa under tak eller i säkerhet; inqvartera, herbergera, rymma. Einen u., sätta en i tjenst, skaffa en någon syssla, laga att en blir försörjd. † underlägga sig, underkufva.
Unterbringen, *n.* 3. Unterbringung, *f.* 4. Bringande, sättande under tak eller i säkerhet; inqvarterande, herbergerande; försörjning.

Unterdeſſen, *adv.* o. *conj.* Under det, emedlertid; likväl.

Unterdrungen, *v. a.* -dringen, *v. n.* Tränga in under eller ibland.

Unterdrucken, *v. a.* Trycka under något. Seinen Namen u. laſſen, låta trycka sitt namn under något.

Unterdrücken, *v. a.* Undertrycka, förtrycka; nedtrycka, förödmjuka; dölja, förtiga; nedtysta.

Unterdrücker, *m.* 3. Förtryckare.

Unterducken, *v. a.* o. *n.* Nedbocka, huka sig.

Untere, se Unter.

Unterdrückung, *f.* 4. Förtryckande, förtryck; förtigande, fördöljande.

Untereggen, *v. a.* Harfva ned.

Unter einander, *adv.* Om hvarandra, huller om buller, oredigt; sins emellan, inbördes.

Untereitern, *v. n.* Vara sig under något.

Untererdgeſchoß, *n.* Souterrain.

Unterfahren, *v. a.* o. *n.* Fara under, färdas, forssla under tak. (*Bergv.*) Bryta gångar under något. (*Byggn.k.*) Styckevis ommura en gammal grundmur. (*Fig.*) Falla i talet.

ſich Unterfangen, *v. r. irr.* Understå sig, våga, fördrista sig; företaga, angripa.

Unterfangen, *n.* 3. Fördristande, djerft, dristigt företagande.

Unterfutter, *n.* 3. Foder, foderverk; pelsverk.

Unterfuttern, *v. a.* Fodra; fodra med pelsverk.

Untergang, *m.* 1. Nedgång; undergång, ödeläggning, förderf; förfall, aftagande.

Untergebäude, *n.* 3. Nedra delen af en byggnad.

Untergeben, *v. a. irr.* Undergifva, anförtro, öfverlemna.

Untergeben, *adj.* o. *adv.* Undergifven, underdänig, ödmjuk.

Untergebene, *m.* 4. Underhafvande; lägre, ringare; discipel, lärling.

Untergebung, *f.* 4. Undergifning.

Untergehen, *v. n. irr.* ſ. Gå under, gå ned; försäuka sig, blifva satt under vatten, försänkt, öfversvämmad, fördränkt; gå i sank; förgås, gå under; förstöras, undergå.

Untergehen, *n.* So Untergang.

Untergelegt, *adj.* o. *adv.* Underlagd.

Untergericht, *n* 1. Underdomstol.

Untergeſchoß, *n.* 1. Nedra våningen.

Untergeſtell, *n.* 1. Underrede (på en vagn).

Untergießen, *v. a.* Gjuta, ösa under eller ibland något.

Untergleiten, *v. n. irr.* Slinta, halka under något.

Untergott, *m.* Undergud; gud i underverlden.

Untergewehr, *n.* 1. Undergevär.

Untergraben, *v. a. irr.* Undergräfva, underminera; förstöra.

Untergrabung, *f.* 4. Undergräfning, undermining; förstöring.

Unterhaben, *v. a.* Hafva under sig, hafva som händer.

Unterhalb, *præp.* med *Genit.* Under, nedom; i nedra delen.

Unterhalt, *m.* 1. Underhåll, uppehälle, föda.

Unterhalten, *v. a. irr.* Hålla inunder; hålla ner; underhålla, uppehålla, bibehålla; hålla vid makt; roa, hålla samtal med. Einem etwas u., hålla något under en. Ein Gebäude u., underhålla en byggning. Sich mit einem u., samtala med någon.

Unterhaltend, *adj.* o. *adv.* Nöjsam, rolig.

Unterhaltsgelder, *pl.* Pension; tärpenningar.

Unterhaltung, *f.* 4. Underhåll; vidmakthållande; samtal, konversation, nöje, tidsfördrif.

Unterhandeln, *v. a.* o. *n.* þ. Underhandla som, bemedla, mäkla.

Unterhändler, *m.* 3. Underhandlare, bemedlare, mäklare; parlementair.

Unterhandlung, *f.* 4. Underhandling.

Unterhauptmann, *m.* 2. Underhöfvitsman, underkapten.

Unterhaus, *n.* 2. Jordvåning, nedersta bottnen i ett hus; Underhuset (i England).
Unterhefen, *f. pl.* Bottendrägg.
Unterhelfen, *v. a.* Hjelpa under, understödja.
Unterhelfer, *m.* Subdiaconus.
Unterhemd, *n.* 1. Underskjorta.
Unterheerd, *m.* Underhärd, undre delen af en härd eller eldstad; bänk vid eldstaden i Nederländska bondstugor.
Unterhöhlen, *v. a.* Undergräfva; underhälla; underminera.
Unterholz, *n.* utan *pl.* Småskog, buskar; understycke i byggnader.
Unterhosen, *pl.* Underbyxor, lårfoder.
Unterirdisch, *adj.* o. *adv.* Underjordisk.
Unterjagd, *f.* Jagt efter smärre vildt, lilla jagten.
Unterjochen, *v. a.* Underkufva, undertvinga.
Unterjochung, *f.* 4. Underkufvande.
Unterkehle, *f.* 4. -kinn, *n.* 1. Underhaka.
Unterkiefer, *m.* 3. Underkäft eller -kinben, *maxilla inferior.*
Unterkleid, *n.* 2. Underklädning. Die Unterkleider, fotklädnad, benkläder.
Unterkohlrübe, *f.* (*Bot.*) *Brassica napobrassica.*
Unterkommen, *v. n. irr.* f. Komma under (tak); finna qvarter, rum, ställe, tjenst m. m., förekomma; komma imellan.
Unterkommen, *n.* 3. Finnande eller erhållande af qvarter, rum, ställe, tjenst m. m.
Unterkorn, *n.* Slösäd.
Unterköthig, *adj.* o. *adv.* Som varar sig under.
Unterkreutzen, *v. a.* Underskrifva sitt bomärke.
Unterkriechen, *v. a.* o. *n. irr.* Krypa under.
Unterkriegen, *v. a.* Få i sitt våld.
Unterladung, *f.* Barlast i skepp.
Unterlage, *f.* 4. Underlag, bäddning.
Unterlaß, *m.* 1. Ohne U., utan uppehåll.
Unterlassen, *v. a. irr.* Underlåta, låta bli; afhålla sig ifrån; hålla upp, upphöra, afbryta.
Unterlassung, *f.* 4. Underlåtelse.
Unterlassungssünde, *f.* 4. Synd, som begås, då man underlåter något, som borde göras.
Unterlast, *f.* 4. Barlast.
Unterlaufen, *v. n. irr.* Mit u., löpa, utbreda sig under något, löpa med, komma ibland antalet; oförmärkt insmyga sig. Einem den Degen u., springa imellan och hindra en att bruka värjan.
Unterlaufen, *adj* o. *adv.* Mit Blut u., svartblå, blodsprängd.
Unterläufer, *m.* En som löper under. (*Väfv.*) Underbom.
Unterlefze, Unterlippe, *f.* 4. Underläpp.
Unterlegen, *v. a.* Lägga under; garnera. pferde u., ställa ombyteshästar. Einen Text u., skrifva ord eller text under ett sängstycke. Einem Worte einen andre Sinn u., tillägga ett ord en annan mening.
Unterlegen, *adj.* o. *adv.* Underordnad, underlägsen.
Unterlegung, *f.* 4. Underläggning; garnering.
Unterlehrer, *m.* 3. Underlärare.
Unterleib, *n.* 2. Underlif; isterbuk.
Unterliegen, *v. n.* h. Ligga under; ligga till grund; vara underlägsen, duka under, lej utbärda.
Unterlippe, se Unterlefze.
Untermaße, *n.* Undermål.
Untermast, *f.* (*Bot.*) *Lycoperdon cervinum.*
Untermauern, *v. a.* Mura under.
Untermengen, Untermischen, *v. a.* Inblanda, inmänga.
Untermengung, *f.* 4. Inblandning, inmängning.
Unterminen, -iren, se Untergraben.
Unternageln, *v. a.* Spika under eller nedantill.
Unternehmen, *v. a. irr.* Taga under; företaga, åtaga sig.
Unternehmend, *adj.* o. *adv.* Tilltagsen.
Unternehmer, *m* 3. Entrepreneur.
Unternehmung, *f.* 4. Företagande, företag.
Unteroffizier, *m.* 1. Underofficerare.

Unterordnen, *v. a.* Underordna, sätta under förmanskap eller lydnad, undergifva, subordinera; sätta en person ell. en ting i ordningen under andra.
Untergeordnet, *adj.* o. *adv.* Som är ringare eller mindre; som lyder under, subordinerad.
Unterpfand, *n.* 2. Underpant, hypothek; bevis, tecken.
Unterpfändlich, *adj.* Som angär pant; pantsatt. — *Adv.* Såsom ell. till underpant.
Unterpflügen, *v. a.* Plöja ned.
Unterrechen, *v. a.* Nedkratta.
sich Unterreden, *v. r.* Talas vid, hålla samtal med.
Unterredung, *f.* 4. Samtal.
Unterreich, *n.* De dödas rike.
Unterreichen, *v. a.* o. *n.* h. Räcka, sträcka sig under något.
Unterricht, *m.* 1. Undervisning.
Unterrichten, *v. a.* Undervisa, lära; underrätta. Einen in einer Wissenschaft ꝛc. u., undervisa någon i en vettenskap &c. Unterrichten Sie mich darüber, undervisa mig derom.
Unterrichten, *n.* 3. Unterrichtung, *f.* 4. Undervisning.
Unterrichter, *m.* 3. Underdomare.
Unterrinde, *f.* 4. Understa skorpan eller barken.
Unterrock, *m.* 1. Underkjortel.
Untersagen, *v. a.* (einem etwas) Frånsäga, förbjuda; inställa.
Untersagung, *f.* 4. Förbud; inställande.
Untersasse, *m.* 4. Undervasall.
Untersatz, *m.* 1. Stöd; underlag; sockel, fot; minor, andra satsen i en syllogism.
Unterschale, *f.* 4. Inre skalet eller barken; tefat.
Unterscharren, *v. a.* Kratsa, mylla ned.
Unterscheid, se Unterschied.
Unterscheiden, *v. a.* o. *n. irr.* h. Åtskilja; urskilja; utmärka.
Unterscheidend, *adj.* o. *adv.* Åtskiljande, utmärkande.
Unterscheidung, *f.* 4. Skillnad, åtskillnad; åtskiljande; urskillning; utmärkande.
Unterscheidungskraft, *f.* 1. Urskillningsgåfva.
-zeichen, *n.* 3. Åtskillningstecken; skiljetecken, comma.
Unterschenk, *m.* 4. Undermunskänk.
Unterschenkel, *m.* 3. Smalben, benpipa, skenben.
Unterschieben, *v. a. irr.* Skjuta inunder; understicka, sätta i stället för, falskligen föregifva eller uppgifva. Den Wagen u., skjuta en vagn under tak. Ein untergeschobenes Kind, bortbytt barn. Einem eine irrige Meinung u., skylla nagon för villfarelse. Den Worten einen falschen Sinn u., gifva orden origtig mening. Ein untergeschobenes Wort, inflickadt ord.
Unterschiebung, *f.* 4. Underskjutning; understickning.
Unterschied, *m.* 1. Skillnad, åtskillnad, olikhet, skiljevägg.
Unterschieden, *adj.* o. *adv.* Åtskild, tydligen utmärkt. Se Verschieden.
Unterschiedentlich, se Unterschiedlich.
Unterschiedlich, *adj.* o. *adv.* Åtskillig; flera; olika.
Unterschieß, *m.* 1. Ränngarn i väf.
Unterschießen, *v. a.* o. *n. irr.* Skjuta under.
Unterschiff, *n.* Nedra delen af ett skepp.
Unterschlachtig †, *adj.* o. *adv.* Se Ungeschlacht.
Unterschlächtig, *adj.* o. *adv.* t. ex. Ein unterschlächtiges Wasserrad, ett underfallshjul.
Unterschlag, *m.* Mellanstycke, skiljevägg; understöd, underbjelke.
Unterschlagen, *v. a. irr.* Slå, lägga, sätta under; slå undan; försnilla, tillgripa, undansticka, olofligen undangomma; uppsnappa; fördölja. Einem ein Bein u., slå benen undan en; sticka ut, uttränga (en medtäflare).
Unterschlagung, *f.* 4. Försnillning, tillgrepp, undanstickning, olofflig undangömning; fördöljande.
Unterschleichen, *v. a.* o. *n. irr.* Oförmärkt smyga sig in under eller undan.

Unterſchleif, *m.* 1. Tillflyktsort; underslef, bedrägeri; försnillning.
Unterſchleifen, *v. a. r.* Hemligen införa, lurendräga. — *V. irr.* Slipa under.
Unterſchreiben, *v. a. irr.* Underskrifva, underteckna, subscribera.
Unterſchreibung, *f.* 4. Underskrifning, underteckning.
Unterſchrift, *f.* 4. Underskrift.
Unterſchüren, *v. a.* Lägga ved eller eld under; underblåsa.
Unterſchwelle, *f.* 4. Tröskel.
Unterſenken, *v. a.* Nedsänka, försänka, låta sjunka.
Unterſetzen, *v. a.* Sätta under eller ibland.
Unterſetzt, *adj.* o. *adv.* Undersättsig.
Unterſiegeln, *v. a.* Sätta insegel på ell. under.
Unterſiegelung, *f.* 4. Inseglets på- eller undersättande.
Unterſinken, *v. n. irr.* f. Sjunka ned eller till botten.
Unterſinken, *n.* 3. Nedsjunkning till botten.
Unterſippſchaft, *f.* Skyldskap i nedstigande linea.
Unterſpreitzen, *v. a.* Breda under, stödja under.
Unterſt, *adj. superl.* Underst, nederst. Das Unterſte zu Oberſt kehren, vända upp och ned på något. Zu u., nederst, ända ne-
Unterſtämmen, *v. a.* Stödja under. derst.
Unterſtämmen, *n.* 3. Unterſtämmung, *f.* 4. Understödjande.
Unterſtecken, *v. a.* Sticka under ell. ibland.
Unterſteckung, *f.* 4. Understickning.
Unterſtehen, *v. n. irr.* h. Stå eller vara under skjul, under tak eller skygd. Sich u., understå sig, våga.
Unterſtellen, se Unterſetzen.
Unterſtemmen, se Unterſtämmen.
Unterſtichen, *v. a.* Sticka under; smäningom undergräfva.
Unterſtoßen, *v. a.* Stöta under eller ibland; hopstöta, med stötning blanda.
Unterſtreichen, *v. a. irr.* Understryka.
Unterſtreichung, *f.* 4. Understrykning.
Unterſtütze, *f.* Stöd, stödta.
Unterſtützen, *v. a.* Sätta stöttor under; understödja, hjelpa.
Unterſtützung, *f.* 4. Understöd, stöd, bistånd, hjelp.
Unterſuchen, *v. a.* Undersöka, granska. † Försoka.
Unterſuchung, *f.* 4. Undersökning, granskning; forskning; resultat af en undersökning. Gerichtliche U., vittnesforhör. Die peinliche u., pinligt förhör, inqvisition. U. über etwas, undersökning om något.
Untertaſſe, *f.* 4. Tefat.
Untertauchen, *v. a.* o. *n.* f. Neddopa, nedsänka; dyka.
Untertauchung, *f.* 4. Neddoppning; dykning.
Unterthan, *adj.* Underkastad; undergifven, underdånig. — *m.* 6. Undersåte.
Unterthänig, *adj.* Underdånig. U. ell. Unterthänigſt, underdånigst; ödmjukast.
Unterthänigkeit, *f.* 4. Underdånighet; lifegenskap; lydnad; vördnad.
Untertheil, *m.* o. *n.* Nedra delen.
Untertheilen, *v. a.* Underdela, åter fördela delarne af ett helt.
Unterthun, *v. a. irr.* Blanda ibland; påkläda under; underkasta.
Untertreten, *v. n. irr.* f. Träda, gå under skjul för regn &c. — *V. a. irr.* Trampa under fötterna; sticka ut, utträng.
Untertretung, *f.* 4. Undertryckning, förtryck.
Unterwachſen, *v. n. irr.* Växa under, mellan, ibland något.
Unterwachſen, *adj.* (om kött) Mellanväxt.
Unterwald, *m.* Nedre skog, småskog.
Unterwand, *f.* Undervägg. (*Skepp.*) Undervant.
Unterwärts, *adv.* Ned, nedåt; utför.
Unterweges, *adv.* Under vägen, på vägen. U. laſſen, låta bli, låta bli ogjord.
Unterweilen, se Zuweilen.
Unterweiſen, *v. a. irr.* Undervisa.

Unterweiſung, *f.* 4. Undervisning. ſten.
Unterwelt, *f.* 4. Underverlden; elyseiska fälUnterwerfen, *v. a. irr.* Underkasta, underställa, lägga, bringa under (sitt välde).
Unterwerfen, *n.* 3. =werfung, *f.* 4. Underkastande; undergifning.
ſich Unterwinden, se ſich Unterſtehen.
Unterwuchs, *m.* Småskog, buskar.
Unterwühlen, *v. a.* Undergräfva.
Unterwürfig, *adj.* o. *adv.* Underkastad, undergifven, som lyder under. =würfigkeit, *f.* 4. Underkastelse, undergifvenhet.
Unterwütherich, *m.* Underdespot.
Unterzahn, *m.* Tand i nedra käften.
Unterzeichnen, *v. a.* Underteckna, medelst undertecknande deltaga eller förbinda sig, subscribera.
Unterzeichnung, *f.* 4. Underteckning.
Unterziehen, *v. a. irr.* Draga eller lägga under. Sich einer Sache u., åtaga sig något; utsätta sig för något (villigt och gerna).
Unterziehung, *f.* Åtagande; blottställande.
Unterzug, *m.* 1. Underlag, stötta.
Unterzwängen, *v. a.* =zwingen, *v. n. irr.* Tvinga under, med våld bringa under.
Unterzweck, *n.* Biändamål.
Unthat, *f.* 4. Illgerning, ogerning.
Unthätchen, *n.* 3. Fel, mindre brott.
Unthätig, *adj.* o. *adv.* Sysslolös; overksam.
Unthätigkeit, *f.* 4. Overksamhet.
Untheilbar, *adj.* o. *adv.* Odelbar. =haft, *adj.* o. *adv.* Odelaktig. Einer Sache u. ſeyn, icke hafva del i en sak. =haftigkeit, *f.* 4. Odelaktighet. =nehmend, *adj.* o. *adv.* Icke deltagande, känslolös.
Unthier, *n.* 1. Odjur, isynnerh. rofdjur. (*Fig.*) Ohygglig menniska.
Unthieriſch, *adj.* o. *adv.* Icke djurisk; som anstår odjur.
Unthunlich, *adj.* o. *adv.* Ogörlig.
Unthunlichkeit, *f.* 4. Ogörlighet.
Untief, *adj.* o. *adv.* Grund, uppgrundad.
Untiefe, *f.* 4. Ett grund (i haf ell. sjö).
Untijgbar, *adj.* o. *adv.* Outplånlig.
Untödtlich, *adj.* o. *adv.* Som ej medförer döden, odödlig.
Untragbar, *adj.* o. *adv.* Som ej kan bäras; orörlig, ofruktbar.
Unträglich, *adj.* o. *adv.* Se Unerträglich.
Untrennbar, =trennlich, *adj.* o. *adv.* Oskiljaktig.
Untreu, *adj.* o. *adv.* Otrogen, trolös. Ein u. Gemählde, icke trogen målning. u. überſetzen, ej troget öfversätta. Seinem Herrn u. ſeyn, icke vara sin herre trogen.
Untreue, *f.* 4. Otrohet, trolöshet. U. ſchlägt ihren eigenen Herrn, falskhet slår sin egen herre.
Untreukraut, (*Bot.*) *Salsola kali.*
Untrieglich, *adj.* o. *adv.* Ofelbar; som ej kan fela; viss; pålitlig, tillförlitlig.
Untrieglichkeit, *f.* 4. Ofelbarhet; egenskap att ej kunna fela; visshet.
Untropfbar, *adj.* o. *adv.* Som ej låter samla eller skilja sig i droppar.
Untröſtbar, =lich, *adj.* o. *adv.* Otröstlig. Über etwas.
Untröſtlichkeit, *f.* 4. Tröstlöshet.
Untrüglich, se Untrieglich.
Untüchtig, *adj.* o. *adv.* Oduglig, oskicklig.
Untugend, *f.* 4. Odygd, oart, last. =haft, *adj.* o *adv.* Odygdig.
Unüberführt, *adj.* o. *adv.* Ej öfverbevist, [ej öfvertygad.
Unüberlegt, *adj.* o. *adv.* Oöfverlagd; obetänksam. =legtheit, *f.* 4. Obetänksamhet.
Unüberſehbar, *adj.* o. *adv.* Oöfverseelig, som ej kan öfverses; oändlig.
Unüberſetzbar, =lich, *adj.* o. *adv.* Som ej kan öfversättas.
Unüberſteiglich, *adj.* o. *adv.* Oöfverstiglig; oöfvervinnerlig; ointaglig.
Unübertragbar, *adj.* o. *adv.* Som ej kan öfverföras elller öfversättas.

Unübertreffbar, =lich, *adj.* o. *adv.* Oöfvertrefflig. ſlig; ointaglig.
Unüberwindlich, *adj.* o. *adv.* Oöfvervinnerlig.
Unüberwunden, *adj.* o. *adv.* Oöfvervunnen, öbesegrad.
Unüberzeugt, *adj.* o. *adv.* Icke öfvertygad.
Unumendbar, *adj.* o. *adv.* Som ej kan declineras. ſoundgänglig.
Unumgänglich, *adj.* o. *adv.* Oumgängsam; oundgänglig.
Unumgänglichkeit, *ſ.* 4. Oumgängsamhet; oumgänglighet.
Unumſchränkt, *adj.* o. *adv.* Oinskränkt, enväldig, högsträlande. Ein u. Herr, oinskränkt herre. U. herrſchen, oinskränkt herrska.
Unumſtößlich, *adj.* o. *adv.* Orygglig, oomkullstötlig, som ej kan vederläggas.
Unumſtößlichkeit, *ſ.* 4. Oryggighet, oomkullstötlighet.
Unumwunden, *adj.* o. *adv.* Icke omlindad, icke bunden. (*Fig.*) Icke hemlig, öppen, fri.
Ununterbrochen, *adj.* o. *adv.* Oafbruten.
Ununterwürfig, *adj.* o. *adv.* Oundergifven, oberoende, ounderkufvad, ſjelfſtändig, fri.
Unvaterländiſch, *adj.* o. *adv.* Icke fosterländsk, opatriotisk.
Unväterlich, *adj.* o. *adv.* Som ej anstår-, ovärdig en far.
Unverachtet, *adv.* Utan att förakta.
Unverächtlich, *adj.* o. *adv.* Som icke är att förakta.
Unveränderlich, *adj.* o. *adv.* Oföränderlig.
Unveränderlichkeit, *ſ.* 4. Oföränderlighet.
Unverändert, *adj.* o. *adv.* Oförändrad.
Unverantwortlich, *adj.* o. *adv.* Oursäktlig; oförsvarlig; oansvarig. ſoansvarighet.
Unverantwortlichkeit, *ſ.* 4. Oförsvarlighet;
Unveräußerlich, *adj.* o. *adv.* Som ej kan från- eller förytttras. ſjas.
Unverberglich, *adj.* o. *adv.* Som ej kan döl-

Unverbeſſerlich, *adj.* o. *adv.* Fullkomlig, förträfflig; obotelig.
Unverbindlich, *adj.* o. *adv.* Icke förbindlig, oartig; som icke förbinder. ſmerad.
Unverblümt, *adj.* o. *adv.* Icke förblom-
Unverbrennbar, =lich, *adj.* o. *adv.* Oupbrännelig.
Unverbrochen, *adj.* o. *adv.* Obrottslig; orygglig. (*Berge.*) Icke bruten, icke upptagen eller bearbetad (om malmfält).
Unverbrüchlich, *adj.* o. *adv.* Obrottslig, orygglig, helig.
Unverbrüchlichkeit, *ſ* 4 Obrottslighet, oryggighet, helighet. ſtelig.
Unverdaulich, *adj.* o. *adv.* Hårdsmält, osmäl-
Unverdaulichkeit, *ſ.* 4. Elak matsmältning, indigestion. ſbar.
Unverdeckt, *adj.* o. *adv.* Oförtäckt, uppen-
Unverdient, *adj.* o. *adv.* Oförtjent, oförskyld.
Unverdrängbar, =lich, *adj.* o. *adv.* Som icke kan utträngas eller bortskaffas.
Unverdroſſen, *adj.* o. *adv.* Outtröttlig, trägen, flitig.
Unvereinbar, =lich, *adj.* o. *adv.* Oförenlig; oförsonlig.
Unverfälſcht, *adj.* o. *adv.* Oförfalskad, äkta, ren; uppriktig, oskrymtad.
Unverfänglich, *adj.* o. *adv.* Icke förfördelande, oförgriplig, oskadlig; oskadd; overksam, förgäfves.
Unvergänglich, *adj.* o. *adv.* Oförgänglig.
Unvergänglichkeit, *ſ.* 4. Oförgänglighet.
Unvergeblich, *adj.* o. *adv.* Obortgiflig; oförlåtlig. ſlig.
Unvergeßlich, *adj.* o. *adv.* Oförgätlig; odöd-
Unvergleichbar, =lich, *adj.* o. *adv.* Oförliknelig, ojemförlig. (*Nat. hist.*) Snäckarterna *Conus cedo nulli* o. *Turbo perversus.*
Unvergnüglich, =ſam, *adj.* o. *adv.* Oförnöjd.
=gnügt, *adj.* o. *adv.* Missnöjd.

Unverhaftet, *adj.* o. *adv.* Icke häktad; icke förbunden eller skyldig.

Unverheirathet, Unverehlicht, *adj.* o. *adv.* Ogift.

Unverhofft, *adj.* o. *adv.* Oförmodad.

Unverhohlen, *adv.* Rent ut, uppenbarligt.

Unverirrbar, *adj.* o. *adv.* Som icke kan vilseföras; som icke går vilse.

Unverjährt, *adj.* o. *adv.* Som ej är under häfd.

Unverkäuflich, *adj.* o. *adv.* Osäljbar; ej till salu.

Unverkennbar, -kenntlich, *adj.* o. *adv.* Omisskännelig.

Unverkürzt, *adj.* o. *adv.* Oafkortad.

Unverlarvt, *adj.* o. *adv.* Omaskerad.

Unverlegen, *adj.* o. *adv.* Icke förlagd; icke förlägen. U. Waaren, oförlegade varor. U. seyn, icke vara förlägen.

Unverletzlich, *adj.* o. *adv.* Obrottslig, orygglig, helig; som ej kan såras.

Unverletzt, *adj.* o. *adv.* Oskadd; osårad.

Unvertierbar, *adj.* o. *adv.* Som ej kan förloras.

Unverlobt, *adj.* o. *adv.* Oförlofvad.

Unverlohnt, *adj.* o. *adv.* Obelönd.

Unvermeidlich, *adj.* o. *adv.* Oundviklig.

Unvermeint, se Unvermuthet.

Unvermerkt, *adj.* Oförmärkt, omärklig.

Unvermögen, *n.* 3 Oförmögenhet, fattigdom.

Unvermögend, *adj.* o. *adv.* Oförmögen.

Unvermuthet, *adj.* o. *adv.* Oförmodad, oväntad.

Unvernehmbar, -lich, *adj.* o. *adv.* Otydlig.

Unvernehmlichkeit, *f.* 4 Otydlighet.

Unverneinbar, -lich, *adj.* o. *adv.* Oneklig.

Unvernunft, *f.* Oförnuft; dårskap. Mit U. handeln, handla oförnuftigt.

Unvernünftig, *adj.* o. *adv.* Oförnuftig, oskälig; däraktig. Die u. Thiere, oskäliga djur. U. seyn, handeln, vara oförnuftig, handla oförnuftigt. Ein u. Bestreben, däraktigt bemödande.

Unverrichtet, *adj.* Unverrichteter Sache, med oförrättadt ärende.

Unverrückt, *adj.* o. *adv.* Orubbad, orörd, oflyttad.

Unversagt, *adj.* o. *adv.* Icke nekad; icke bortlofvad.

Unversalzen, *adj.* Ej för mycket saltad.

Unversäumbar, *adj.* o. *adv.* Som ej kan eller bör försummas. Eine unversäumbare Frist, fatalier.

Unverschämt, *adj.* o. *adv.* Oförskämd, skamlös, fräck, obillig. Ein u. Mensch, en oförskämd menniska. Ein u. Betragen, oförskämdt uppförande. U. sprechen und handeln, tala och handla oförskamdt. U. Küssen, oförskämdt kyssa. Eine unverschämte Bitte, Forderung, oförskämd bön, fordran.

Unverschämtheit, *f.* 4. Oförskämdhet, skamlöshet.

Unverschont, *adj.* o. *adv.* Oförskonad.

Unverschrien, *adj.* o. *adv.* Oberyktad.

Unverschuldet, *adj.* o. *adv.* Oförskyld; oskyldig; fri ifrån skuld. Ein u. Unglück, oförtjent olycka. U. leiden, lida oförskyldt. Ein u. Mann, oskyldig, skuldfri man. U. Gut, ograverad egendom.

Unverschwiegen, *adj.* o. *adv.* Icke förtegad, känd; icke tystlåten, pratsam, sqvalleraktig.

Unversehen, *adj.* o. *adv.* Icke försedd; oförutsedd, oförmodad.

Unversehens, *adv.* Oförmodadt.

Unversehrlich, *adj.* o. *adv.* Som ej kan rubbas eller skadas, helig.

Unversehrt, *adj.* o. *adv.* Orörd, oskadd, i godt stånd.

Unversengt, *adj.* o. *adv.* Osvedd.

Unversetzt, *adj.* o. *adv.* Icke flyttad; oblandad; icke pantsatt.

Unversichert, *adj.* o. *adv.* Icke försäkrad, icke assecurerad.

Unversiegelt, *adj.* o. *adv.* Oförseglad.

Unversiegbar, -lich, *adj.* o. *adv.* Som icke förtorkas.

Unverſilbert, *adj.* o. *adv.* Oförsilfrad; oförsåld.
Unverſöhnlich, *adj.* o. *adv.* Oförsonlig, som ej kan försonas. Ein unverſöhnliches Herz haben, hafva ett oförsonligt hjerta. Eine u. Sünde, oförsonlig synd.
Unverſöhnlichkeit, *f.* 4. Oförsonlighet.
Unverſorgt, *adj.* o. *adv.* Oförsörjd.
Unverſprochen, *adj.* o. *adv.* Obortlofvad, oförlofvad.
Unverſtand, *m.* 1. Oförstånd (*fordom*).
Unverſtändig, *adj.* o. *adv.* Oförståndig.
Unverſtändlich, *adj.* o. *adv.* Otydlig, mörk, obegriplig.
Unverſtändlichkeit, *f.* 4. Otydlighet; mörkhet.
Unverſtellt, *adj.* o. *adv.* Oförställd.
Unverſtohlen, *adj.* o. *adv.* Icke hemlig, oförstad; oförfaren.
Unverſucht, *adj.* o. *adv.* Oförsökt; ofördold.
Unvertheidigt, *adj.* o. *adv.* Oförsvarad.
Unvertilgbar, =lich, *adj.* o. *adv.* Outplånlig.
Unverträglich, *adj.* o. *adv.* Oförenlig.
Unverwandt, *adj.* o. *adv.* Mit unverwandten Augen, stindr. Oförlikartad.
Unverwandt, *adj.* o. *adv.* Icke beslägtad; Unverwarnt, *adj.* o. *adv.* Frivillig, utan att vara varnad.
Unverwehrt, *adj.* o. *adv.* Tillåten.
Unverweilt, *adj.* o. *adv.* Oförtröjlig.
Unverweislich, *adj.* o. *adv.* Oförvitlig.
Unverwerflich, *adj.* o. *adv.* Oförkastlig, ojäfaktig.
Unverweslich, *adj.* o. *adv.* Oförgänglig.
Unverwundet, *adj.* o. *adv.* Osårad.
Unverwüſtlich, *adj.* o. *adv.* Oförödlig. Sein Körper iſt u., hans kropp är bergstark. U. Geſundheit, berghelsa, ovanligt god helsa.
Unverzagt, *adj.* o. *adv.* Oförsagd, oförfärad.
Unverzeihlich, *adj.* o. *adv.* Oförlåtlig.
Unverzogen, *adj.* o. *adv.* Oförvänd, oförderfvad.
Unverzüglich, *adv.* Oförtröjligen, utan uppskof.
Unvolk, *n.* Rått, vildt, ohyfsadt folk.
Unvollkommen, *adj.* o. *adv.* Ofullkomlig.
Unvollkommenheit, *f.* 4. Ofullkomlighet.
Unvollſtändig, *adj.* o. *adv.* Ofullständig. Ein u. Begriff, (*logik.*) *Idea inadæquata.*
Unvollſtändigkeit, *f.* 4. Ofullständighet.
Unvorgreiflich, *adj.* o. *adv.* Oförgriplig, utan ingrepp i andras omdöme.
Unvorſchreiblich, *adj.* o. *adv.* Utan att föreskrifva eller låta sig föreskrifvas.
Unvorſetzlich, *adj.* o. *adv.* Ouppsåtlig.
Unvorſichtig, *adj.* o. *adv.* Oförsigtig.
Unwahr, *adj.* o. *adv.* Osann. =haft, =haftig, *adj.* o. *adv.* Osann; osannfärdig.
Unwahrheit, *f.* 4. Osanning.
Unwandelbar, *adj.* o. *adv.* Oföränderlig.
Unweg, *m.* Ställe utan banad väg.
Unwegſam, *adj.* o. *adv.* Obanad.
Unweiſe, *adj.* o. *adv.* Ovis.
Unweit, *adv.* Icke långt ifrån (constr. med von ell. med *Gen.* ell. *Dat.*).
Unweit, *adv.* Nära, ej långt ifrån.
Unwerth, *adj.* o. *adv.* Icke värdig ell. värd.
Unwerth, *m.* Ovärde, brist på värde.
Unweſen, *n.* 3. Oväsende, oordning, förvirring.
Unwiderbringlich, *adj.* o. *adv.* För alltid, oföränderligen; oersättlig, obotlig, oupprättlig. =ruflich, *adj.* o. *adv.* Oåterkallelig. =ſprechlich, *adj.* o. *adv.* Oemotsäglig. =ſtehlich, *adj.* o. *adv.* Oemotståndlig.
Unwille, *m.* 5. Harm, ovilja, missnöje; förargelse. Mit Unwillen, ogerna, emot sin vilja, med missnöje.
Unwillig, *adj.* o. *adv.* Ovillig, förargad, stött, missnöjd.
Unwillkürlich, *adj.* o. *adv.* Ej beroende af viljan, ofrivillig; ouppsåtlig.
Unwirthbar, *adj.* o. *adv.* Obeboelig, obebodd, som ej kan odlas eller bebos.

Axel, or Axle-tree, the iron rod which goes through the middle of a wheel, and on which it turns round.

Axel, in a ship, the middle part between the two ends, or the middle between the stem and stern.

Axel-tree, in a coach, the iron bar which goes through the nave of the wheel, and on which it turns round.

Axes, in geometry, a right line drawn through the middle of a figure, and which divides it into two equal parts.

Axes, in mechanics, the same with axis in peritrochio.

Axes, in optics, a right line drawn from the middle of the object to the middle of the eye.

Axes, in perspective, a right line drawn from the eye to the middle of the picture, and perpendicular to it.

Axes, in trigonometry, a right line drawn through the middle of a circle, and which divides it into two equal parts

utlefvad. =vater, *m.* 3. =mutter, *f.* 3. Stamfader, stammoder i femte led.

Uranfang, *m.* Första början; grundämne, element.

Urbar, *adj.* o. *adv.* Uppbrukad, uppodlad. U. machen, uppodla.

Urbar, *n.* Afkastning, nytta, vinning af någon ting; rätt till afkastning af något; uppodladt fält; landtegendom; journal öfver afkastningen af en egendom: jordbok.

Urbegeisterung, *f.* Ursprunglig, renaste, högsta inspiration.

Urbeginn, *m.* 1. Begynnelse, ursprung.

Urbild, *n.* 2. Urbild, ideal, original.

Urborn, *m.* Urkälla.

Ureigen, *adj.* o. *adv.* Originell.

Ureltern, *pl.* Stamfäder, förfäder.

Urenkel, *m.* 3. Sons sonson eller dotters dotterson.

Urenkelinn, *f.* 4. Dotters dotterdotter eller sons sondotter.

Urerbe, *m.* Närmaste arfvinge.

Urerbe, *f.* Jorden i sitt ursprungliga tillstånd.

Urfehde, *f.* 4. Ed att icke hämna sig.

Urfelsen, *m.* Urberg.

Urform, *m.* Urform, grundform, ideal.

Urgeist, *m.* Förste, ursprunglig ande, Gud; originalgenie.

Urgemenge, =misch, *n.* Chaos.

Urgicht, *f.* 4. Bekännelse på sträckbänken.

Urgroßeltern, *pl.* Farfar eller morfar, farmor eller mormor i femte led. =vater, *m.* =mutter, *f.* 3. Farfars eller morfars, mormors eller farmors far eller mor.

Urgrund, *m.* 1. Första grund eller orsak.

Urrehahn, se Auerhahn.

Urheber, *m.* 3. Upphofsman, stiftare.

Urheit, *f.* Originalitet.

Urian, *m. Mansnamn.* Herr U. *brukas om någon person, som man icke vill nämna och med uttryck af mindre aktning, äfven om djefvulen.*

Urin, *m.* 1. Urin.

Urkopf, *m.* Originalgenie.

Urkraft, *f.* 1. Grundkraft, första kraften.

Urkunde, *f.* 4. Skriftlig bevis, akt, dokument. Zu U. deſſen, till yttermera visso.

Urkunden, *v. n.* h. Intyga, attestera. — *V. r.* Förskrifva sig.

Urkundlich, *adj.* Authentik, på urkunder eller authentika handlingar grundad. — *Adv.* Till yttermera visso, fullvisst, giltigt.

Urlaub, *m.* 1. Orlof, permission; afsked.

Urlauben, *v. a.* Tillstädja; gifva permission, förafskeda.

Urlauter, *m.* Vocal.

Urle, *f.* 4. En art lönn; al; alm.

Urmaß, *n.* Likaremätt.

Urmenſch, *m.* Den första menniska; original menniska.

Urne, *f.* 4. Urna, kärl att förvara de dödas aska.

Urochs, se Auerochs.

Urplötzlich, se Plötzlich.

Urquell, *m.* 6. Grundkälla, första orsaken, upphof.

Urſache, *f.* 4. Orsak; grund; upphof; förvändning; † ursäkt. U. zu ell. von ihrem Tode, orsak till hans död. U. meines Glückes, orsak till min lycka. Eine U. vom Zaune brechen, taga, dikta sin orsak.

Urſachen, *v. a.* Försaka.

Urſacher, *m.* 3. Upphofsman.

Urſächlich, *adj.* o. *adv.* Innehållande orsaker, casual.

Urſatz, *m.* Axiom.

Urſchreiber, *m.* Originalförfattare.

Urſchrift, *f.* 4. Urskrift, original.

Urſelbſt, *n.* Original, originalitet.

Urſitte, *f.* 4. Ursprunglig sed.

Urſprache, *f.* 4. Grundspråk.

Urſprung, *m.* 1. Ursprung, upphof, upprinnelse, början.

Urſprünglich, *adj.* o. *adv.* Ursprunglig, först; som gifvit ursprung, stam ...., grund ...., ur ....

Urſtoff, *m.* 1. Grundämne.

Urſtück, *n.* Originalstycke, original.

Urtheil, *m.* Första, enklaste beståndsdel, element.

Urtheil, *n.* 1. Dom, utslag; mening, tanka; omdöme, urskillning. U. fällen, sprechen, fälla, afkunna dom. Sein U. sagen, äußern, zurückhalten, säga, yttra, tillbakahålla sitt omdöme.

Urtheilen, *v. a.* o. *n.* h. Dömma, afdömma; dömma om, fälla omdöme; sluta, förmoda, finna. Von, über, om något.

Urtheilskraft, *f.* 1. Urskillningsförmåga. =spruch, *m.* 1. Dom, utslag.

Urton, *m.* Grundton.

Ururgroßvater, *m.* =mutter, *f.* 8. Stamfader, stammoder i sjette led.

Urwelt, *f.* Fornverld.

Urweſen, *n.* 3. Element, grundväsen.

Urwiſſenſchaft, *f.* Metaphysik.

Urwort, *n.* 2. Stamord. ſden.

Urzeit, *f.* utan *pl.* första tiden, äldsta ti-

Uſurpateur, *m.* 1. Orättmätig ägare; inkräktare.

V.

Vacant, *adj.* o. *adv.* Ledig.

Vacanz, *f.* 4. Ledighet; ferier.

Vagabund, *m.* 4. Landstrykare, skojare.

Valet, *n.* 1. =geben, ell. =ſagen, taga afsked. Valetrede, =ſchmaus, afskedstal, -kalas.

Valentdiſtel, *f.* (*Bot.*) *Eryngium campestre.*

Valentin, samandr. Velten, *m.* Mansnamn.

Valentius Krankheit ell. Veltens Tanz, fallandesot. Potz, Velten! hvad pocker? Das dich der V.! må f—n ta dig!

Vampire, *m.* Vampir, blodsugare, (af fladermöss-slägtet) *Vespertilio spectrum.*

Vanille, *f.* 4. Vanilj ell. vaniljskida, *Epidendrum Vanilla.* ſsort tobak.

Varinas, *indecl.* Varinentobak, *m.* 1. bästa

Vaſe, *f.* 4. (läs: Waſe) Vas, kärl.

Vater, *m.* 3. Fader; upphofsman, stiftare. =güte, *f.* utan *pl.* Faderlig godhet. =herz, *n.* 5. Fadershjerta, faderligt hjerta. =land, *n.* 1. Fädernesland, fosterland. =ländiſch, *adj.* o. *adv.* Fosterlands..., inhemsk, patriotisk. =landsliebe, 4. *f.* Kärlek till fäderneslandet, patriotism. =los, *adj.* o. *adv.* Faderlös, utan fader. =mord, *m.* 1. Fadermord. =nahme, *m.* Fadrens namn, farsnamn. =ſinn, se =herz. =ſöhnchen, *n.* 3. Faderns käraste son. =ſchweſter, *f.* 4. Faster. =ſchaft, *f.* 4. =ſtand, *m.* 1. Faderlighet, egenskap af fader. =ſtadt, *f.* 1. Födelsestad. =ſtand, se =ſchaft. =ſtelle, *f.* 4 Faderns ställe. V. vertreten, vara i faderns ställe. =theil, *n.* 1. Fädernearf.

Väterlich, *adj.* o. *adv.* Faderlig, som en fader. Väterliches Gut, fädernearf.

Vaterunſer, *n.* 3. Fadervår. Ein V. U. lang, så lång tid, som behöfves att läsa F. v.

Vech, Veg, Vehe, *f.* 4. Hermelin; mård.

Veil, *m.* Veilchen, *n.* 3. Viol ell. violblomma. (*Bot.*) *Viola.* Das wilde rauhe V., *viola hirta.* Hunds V., *viola canina.* Das wunderbare V., *viola mirabilis.* Das weiße V., *Leucojum.* Das gelbe V., *Cheiranthus cheiri.* Fünfeckige V., *Campanula speculum.* =blau, *adj.* o. *n.* Violett, violblå; violetfärg, violblått. =moos, *n.* Violsten, *Byssus iolythus.* =ſeele, *f.* Själ, som i anseende till ödmjukhet, och frombet kan jemnföras med en lågväxt, skön och välluktande Viol. =ſtock, *m.* 1. Violstånd, violbuske. =wurz, *f.* Violrot, *Iris florentina.*

Veitsbohne, *f.* Turkisk böna, *Phaseolus vulgaris*; vargböna, *Lupinus albus.* =tanz, *m.* Krampdans, *Chorea Sancti Viti.*

Veneriſch, *adj.* o. *adv.* Venerisk.

Ventil, *n.* 1. Ventil, väderlucka; tunga i orgverk eller blåsbeljar &c.; klaff i en pump.

Venus, *f.* Kärleksgudinnan; planeten Venus; sensitiv växten, *Dionæa muscipula.* =berg, *m.* (*Chiromant.* o. *Anat.*) *Mons Veneris.* =beule, *f.* (*Med.*) Venerisk böld, *Bubo.* =bruſt, *f.* Venusbröst, skönt bröst; ett slags persico; ett slags snäcka, *Nerita mamella.* =ſinger, *n.* (*Bot.*) Hundtunga, *Cynoglossum officinale.* =haar, *n.* Björnmossa, *Polytrichum commune.* =krankheit, =ſeuche, *f.* Venerisk sjukdom. =muſchel, *f.* Mussleslägtet *Venus.* =ſchuh, *m.* (*Bot.*) Guckuskor, *Cypripedium.* =ſpiegel, *m.* (*Bot.*) *Campanula speculum.* =ſtein, *m.* Modersten, Hysterolith. =taube, *f.* Ett slags dufva, *Columba cucullata.*

Verabfolgen, *v. a.* o. *n.* h. Återlemna, tillställa, leſverera. V. laſſen, låta affölja. =folgung, *f.* 4. Aflemnande, leſverans. =redung, *f.* 4. Öfverenskommelse, aftal. =ſäumung, *f.* 4. Försummelse, uraktlåtande. =ſcheuung, *f.* 4. Afsky, fasa. =ſcheuungswürdig, *adj.* o. *adv.* Afskyvärd, Vederstygglig, ohygglig, faslig. =ſchiedung, *f.* 4. Afsked; afdankning.

Verabreden, *v. a.* Aftala, komma öfverens om. [vårdslösa.

Verabſäumen, *v. a.* Försumma, uraktlåta,

Verabſcheuen, *v. a.* Hafva, bära afsky för.

Verabſchieden, *v. a.* Afskeda, entlediga; afdanka; afgöra, besluta.

Veracciſen, *v. a.* Betala accis.

Veraccordiren, *v. a.* Betinga, göra ett accord, öfverenskomma, accordera bort emot något visst i ett för allt.

Verachten, *v. a.* Förakta, ej värdigas.

Verachter, Verächter, *m.* 3. Föraktare.

Verächtlich, *adj.* o. *adv.* Föraktlig.

Verachtung, *f.* 4. Förakt. [värd.

Verachtungswürdig, *adj.* o. *adv.* Föraktans-

Verallgemeinen, *v. a.* Göra allmän, gifva allmän omfattning.

Veralten, *v. n.* ſ. Åldras, föråldras.

Veränderlich, *adj.* o. *adv.* Föränderlig; ombytlig, obeständig. [dighet &c.

Veränderlichkeit, *f.* 4. Föränderlighet, osta-

Verändern, *v. a.* Förändra, förbyta, ombyta, omskifta. Die Stimme v., vara i målbrott.

Veränderung, *f.* 4. Förändring, ombyte, variation, omvexling, ostadighet. V. der Stimme, målbrott. [hoplåsta.

Verankern, *v. a.* Med ankare hopbinda ell.

Veranlaſſen, *v. a.* Gifva anledning, tillfälle till, förorsaka till, åstadkomma.

Veranlaſſung, *f.* 4. Anledning &c.

Veranſchaulichen, *v. a.* Göra åskådlig. (*Math.*) Construera.

Veranſtalten, *v. a.* Föranstalta, förordna eller bestyra om, bereda.

Veranſtaltung, *f.* 4. Anstalt, föranstaltning, tillställning; beredelse, tillrustning.

Verantworten, *v. a.* Försvara, rättfärdiga, ursäkta; svara för, vara ansvarig för. Sich vor jemand, vor Gericht, gegen jemand, gegen die Beſchuldigungen v., försvara sig inför någon, inför domstol; mot någon, mot beskyllningar (*äfven fordom med saken i Genit.*). [svarig.

Verantwortlich, *adj.* o. *adv.* Ursäktlig; an-

Verantwortlichkeit, *f.* 4. Ansvarighet.

Verantwortung, *f.* 4. Försvar, ursäkt, rättfärdigande; ansvar. [använda.

Verarbeiten, *v. a.* Förarbeta, förbruka;

Verarbeitung, *f.* 4. Förarbetande, förbrukning; användning. [lla uttyda.

Verargen, *v. n.* ſ. Förvärras. — *V. a.*

Verärgern, *v. a.* Förvärra.

Verarmen, *v. n.* ſ. Blifva utarmad, fattig.

Verarmung, *f.* 4. Utarmande.

Verarrendiren, se Verpachten.

Verarten, se Ausarten.

Veraſchen, *v. n.* ſ. Förvandlas till aska.

Veräſchen, *v. a.* Förvandla till aska.

Veraſten, *v. n.* ſ. Få grenar, utgrena sig.

Veräſten, *v. a.* Med grenar förse, i grenar dela. — *V. r.* Sich v., utgrena sig.
Veräußern, *v. a.* Föryttra, sälja.
Veräußerung, *f.* 4. Föryttring.
Verbacken, *v. a.* Bruka, förbruka till bakning; förderfva genom bakning.
Verbalken, *v. a.* Med bjelkar förse eller förbinda.
Verballaſten, *v. a.* Förse med barlast.
Verballhornen, *v. a.* Under föregifvande af bättring bortskämma eller försämra.
Verband, *m.* 1. (d som t) Förband, förbindning.
Verbangen, *v. n.* h. I fruktan tillbringa. Seinen Leben v., tillbringa sitt lif i fruktan.
Verbannen, *v. a.* (*fordom* sätta under förbud; sätta i bann; gifva till spillo; förbanna) landförvisa, fördrifva.
Verbannung, *f.* 4. Landförvisning.
Verbauen, *v. a.* Förbygga, med byggnad stänga, betaga utsigten eller ljuset genom byggande; förtära, bruka upp till byggande; bygga dåligt. Sich V., utblotta sig med byggande; kringskansa sig.
Verbauern, *v. n.* ſ. Blifva bonde, blifva ſbondaktig.
Verbeinen, *v. n.* ſ. Blifva ben. — *V. a.* Med ben förse, inlägga.
Verbeißen, *v. a. irr.* Bita sönder; bita ihop läpparne och tiga; smälta, tåligt emottaga något vidrigt; glömma; bita sig faſt. ſisynnerh. på vildsvin.
Verbellen, *v. a.* (*Jäg.*) Gifva ståndskall,
Verbergen, *v. a. irr.* Dölja, fördölja.
Verbergung, *f.* 4. Fördöljelse.
Verbeſſerer, *m.* 3. Förbättrare. (*Boktr.*) Corrector.
Verbeſſerlich, *adj.* o. *adv.* Som låter rätta eller förbättra sig; botlig, ersättlig.
Verbeſſern, *v. a.* Förbättra, rätta; laga, bota.
Verbeſſerung, *f.* 4. Förbättring; rättande; botande.
Verbeten, *v. a.* Afvända genom böner, i bön tillbringa.
Verbetteln, *v. a.* Med tiggeri förnöta.
ſich Verbeugen, *v. r.* Buga eller bocka sig.
Verbeugung, *f.* 4. Bugning.
Verbiegen, *v. a. irr.* Förvrida, kröka. Sich v., kröka sig, slå sig.
Verbieten, *v. a. irr.* Förbjuda. Einem etwas.
Verbietung, *f.* 4. Förbjudning.
Verbilden, *v. a.* Missbilda. ſsera.
Verbildern, *v. a.* I bilder klåda, allegori-
Verbinden, *v. a. irr.* Förbinda; sammanfoga, förena, hopfoga; ingå förbund; förbinda, förplikta. (*Bokb.*) Insätta blad eller ark på orätt ställe. Die Augen v., binda för ögonen, Eine Wunde v., förbinda ett sår. Einen Theil mit dem andern v., förbinda en del med den andra. Sich mit einem v., ingå förbund med någon. Sich zu etwas v., förbinda sig till något. Sich einem v., sätta sig i förbindelse hos någon. Sich einen v., sätta någon i förbindelse hos sig. Einem für etwas verbunden ſeyn, vara er förbunden för något.
Verbindlich, *adj.* o. *adv.* Förbindande; förbindlig; förbunden. Sich v. machen, förbinda, förplikta sig. Sich einem v. machen, göra sig någon förbunden. Sich einen v. machen, göra någon sig förbunden.
Verbindlichkeit, *f.* 4. Förbindelse, skyldighet; erkänsla; höflighet. Ich habe dir viele Verbindlichkeiten, jag är dig mycket förbunden, har att tacka dig för mycket.
Verbindung, *f.* 4. Förening, hopfogning, hopsättning; förening, enighet, förbund; sammanhang; förening, samband; bekantskap, förbindelse.
Verbindungsſtrich, *m.* 1. Bindstrek.
Verbindungswort, *n.* Bindord. (*Gramm.*) Conjunction. (*Logik.*) Copula.

Verbitten, *v. a. irr.* Etwas o[illegible] sich etwas, undanbedja sig något.
Verbittern, *v. a.* Förbittra.
Verbitterung, *f.* 4. Förbittring.
Verblasen, *v. n. irr.* h. Pusta, fläsa ut. — *V. a.* Bortblåsa. (*Hytte.*) Blåsa slut. (*Musik.*) Blåsa falskt.
Verblassen, se Erblassen.
Verblatten, *v. a.* Aftaga vinblad, qvista.
Verblatten, *n.* 3. Afbladning.
Verblättern, *v. a.* Förlora genom bläddring, bortbläddra.
Verblechen, *v. a.* Beslå med bleck.
Verbleffen, *v. n.* h. (*Jäg.*) Skingras, uppskrämmas (om skogsfågel). — *V. r.* Sich v., förse sig. — *V. a.* Göra rädd.
Verblefft, Verblüfft, *adj.* o. *adv.* Perplex; villrådig; rådlös, bestört.
Verbleiben, *v. n. irr.* s. Förblifva, qvarblifva; blifva öfver; uteblifva. Auf, bey etwas v., stå fast vid, — förblifva vid något.
Verbleiben, *n.* 3. Förblifvande, qvarblifvande. Es hat dabey seyn V., det blir dervid.
Verbleichen, *v. n. irr.* s. Blekna; mista glansen: dö.
Verblenden, *v. a.* Förblända, förblinda, förvända synen.
Verblendung, *f.* 4. Förblindelse, förbländning; synvilla.
Verbleyen, *v. a.* Begjuta med bly, löda; med bly ingjuta.
Verblinden, *v. n.* s. Blifva blind, mista synen. — *V. a.* Förblinda.
Verblüffen, *v. a.* o. *n.* s. Göra perplex; göra bestört; blifva bestört, rådlös.
Verblüfft, se Verblefft.
Verblühen, *v. n.* s. Blomma ut, fälla sina blommor; vissna.
Verblümen, *v. a.* Med blomster, fagert sken, bilder, liknelser pryda.
Verblümt, *adj.* o. *adv.* Förblommerad.
Verbluten, *v. n.* s. o. *r.* Sich v., Förblöda.
Verblutung, *f.* 4. Förblödning.
Verbodmen, *v. a.* Sluta bodmeri om något och låna penningar derpå. Ein Schiff v.
Verbohren, *v. a.* Borra miste eller illa; borra hål i, och med dymlingar eller tappar hopfästa.
Verböllen, *v. n.* s. Blifva svampig, svälla.
Verbollwerken, *v. a.* Med bålverk förse.
Verborg, *m.* Utborgning.
Verborgen, *v. a.* Borga ut.
Verborgen, *adj.* o. *adv.* Förborgad, dold.
Verborgenheit, *f.* 4. Hemlighet, tysthet, löndom.
Verborgung, *f.* 4. Utborgning.
Verboten, *adj.* o. *adv.* Förbuden.
Verbot, *n.* 1. Förbud.
Verbrämen, *v. a.* Påsätta bräm; utsmycka.
Verbrämung, *f.* 4. Bräms påsättande; utsmyckning.
Verbrand, *m.* 1. Brennbart ämne.
Verbrannt, *adj.* o. *adv.* Förbränd. Von der Sonne v., solbränd.
Verbrauch, *m.* 1. Förbrukning.
Verbrauchen, *v. a.* Förbruka, uppbruka, använda.
Verbrauchen, *n.* 3. Verbrauchung, se Verbrauch.
Verbrauen, *v. a.* Brygga upp.
Verbrausen, *v. n.* h. o. s. Svalna, sätta sig.
Verbrechen, *v. a. irr.* Bryta, förbryta sig, genom brott förwerka. (*Jäg.*) Genom afbrutna eller öfverlagda qvistar utmärka.
Verbrechen, *n.* 3. Brott, förbrytelse.
Verbrecher, *m.* 3. Förbrytare, brottsling.
Verbrecherisch, *adj.* o. *adv.* Brottslig.
Verbreiten, *v. a.* o. *r.* Utbreda, utsprida.
Verbrennen, *v. a. reg.* o. *irr.* Förbränna, uppbränna; göra solbränd; svedd. — *V. n. irr.* s. Uppbrinna. Von der Sonne verbrannt, solbränd.
Verbrennbar, -lich, *adj.* o. *adv.* Brännbar, feldfängd.
Verbrennung, *f.* 4. Uppbrännande, uppbrinnande.

Verbrettern, *v. a.* Brädslå, med bräder beklåda.
Verbriefen, *v. a.* Bebrefva, fästa med band ſoch sigill.
Verbringen, *v. a. irr.* Tillbringa; bortslösa.
Verbröckeln, se Verkrümeln.
ſich Verbrüdern, *v. r.* Förbrödra sig, göra ſbröderskap.
Verbrüderung, *f.* 4. Medbroderskap, ordenssamfund, congregation.
Verbrühen, *v. a.* Skålla för mycket. Sich v., skålla sig.
Verbrunſten, Verbrunſten, *v. n.* h. Upphöra att vara i brånad (om hjortar m. m.)
Verbuhlen, *v. a.* I liderlighet förstöra.
Verbuhlen, *v. n.* ſ. Försjunka i liderlighet och otukt. — *V. a.* I liderlighet tillbringa eller förstöra. ſkärlek.
Verbuhlt, *adj.* o. *adv.* Flyktig, lättsinnig i
Verbunden, *adj.* o. *adv.* Förbunden, skyldig; förenad. ſförbund.
Verbünden, *v. a.* Förena. Sich v., träda i
Verbündete, *m.* 4. Bundsförvandt.
Verbündniß, *n.* 1. Se Bündniß, eller Ver=
Verbündung, *f.* 4. Förbund. ſbindung.
Verbürgen, *v. a.* Etwas, ſich für etwas v., gå i borgen, gå i god för.
Verbürgung, *f.* 4. Kaution.
Verbürgern, *v. n.* ſ. Blifva borgare; antaga borgareseder. — *V. a.* Göra till borgare.
Verbüßen, *v. n.* h. plikta, umgälla, lida.
Verbutten, *v. n.* ſ. Bli knölig eller vresig och kortväxt; bli dvergträd, vara eller blifva liten och oansenlig.
Verclauſiren, *v. a.* Inskränka.
Verdachen, *v. a.* Förse med tak.
Verdacht, *m.* 1. Misstanka, misstro. V. haben, hegen, ſchöpfen, hafva, hysa, fatta misstanka. In V. haben, bringen, hafva, göra misstänkt. In V. ſtehen, kommen, vara, blifva misstänkt.
Verdächtig, *adj.* o. *adv.* Misstänkt.
Verdächtigen, *v. a.* Göra misstänkt.
Verdammen, *v. a.* Fördömma; dömma.
Verdämmen, *v. a.* Dämma före.
Verdammlich, *adj.* o. *adv.* Fördömlig.
Verdammniß, *f.* 1. Fördömelse. ſbannad.
Verdammt, *adj.* o. *adv.* Fördömd; för-
Verdammung, *f.* 4. Fördömmande.
Verdampfen, *v. n.* ſ. Bortdunsta. — *V. a.* Låta bortdunsta; röka upp (tobak).
Verdämpfen, *v. a.* Låta bortdunsta; förqväfva.
Verdampfung, *f.* 4. Bortdunstning.
Verdanken, *v. a.* Erkänna, vara erkänsam, tacksam emot. Einem etwas v., vara tacksam mot någon för något. Zu v. haben, hafva att tacka för. ſfördraga.
Verdauen, *v. a.* Smälta (mat &c.), kunna
Verdaulich, *adj.* o. *adv.* Lättsmält.
Verdauung, *f.* 4. Matsmältning.
Verdauungskraft, *f.* 1. Smältkraft. =mittel, *n.* 3. Digestiv-medel, matsmältningsmedel. =ſaft, *m.* magsaft, =ſchwäche, *f.* Svag matsmältning. =werkzeug, *n.* 1. Matsmältnings-verktyg.
Verdeck, *n.* 1. Däck.
Verdecken, *v. a.* Öfvertäcka, betäcka; dölja; till täckning förbruka; origtigt täcka eller duka. Ein verdecktes Eſſen, lockmat med snara; hemlig anläggning.
Verdeckung, *f.* 4. Öfvertäckande, betäckande; döljande.
Verdecken, *v. n. irr.* Förtänka, illa uttyda.
Verderb, *m.* 1. Förderf, skada, undergång, olycka.
Verderben, *n.* 3. Förderf, olycka, undergång; förtappelse. Ins V. rennen, störzen, störta sig sjelf i olyckan.
Verderben, *v. n. irr.* ſ. Ich verdirbe, du verdirbſt, er verdirbt, wir verderben ꝛc.; *conj.* ich verderbe, du verderbeſt ꝛc.; *imp.* ich verdarb; *conj.* ich verdürbe; *imper.* verdirb; *part.* verdorben. Förderfvas, bortskämmas, förstöras, förfalla, förgås,

omkomma. Die Waaren ſind verdorben, varorna äro förderfvade, skämda. Der Kaufmann iſt verdorben, kopmannen är på obeſtånd. — *V. a. reg.* o. *irr.* Förderfva, skada, bortskämma, försämra. Es mit einem V., göra sig nagon till ovän. Die Zeit v., förnöta, förspilla tiden.

Verderblich, *adj.* o. *adv.* Som kan förderfvas eller skämmas; förderflig, skadlig.

Verderblichkeit, *f.* 4. Förderflighet, skadlighet.

Verderbniß, *f.* o. *n.* Verderbtheit, Verdorbenheit, *f.* 4. Förderf, förskämning, försummelse; försämring,

Verderbt, *adj.* o. *adv.* Förvänd, elak, vanartig, förderfvad, försämrad.

Verderbung, *f.* 4. Förderfvande, förskämning, förderf.

Verdeuteln, *v. a.* Konstladt och dock origtigt uttyda eller förklara. [förklara.

Verdeuten, *v. a.* Förtyda, orätt tyda eller

Verdeutſchen, *v. a.* Förtyska, öfversätta på Tyska.

Verdichten, *v. a.* Göra tät eller tjock. Sich v., blifva tät eller tjock.

Verdichten, *v. a.* Med poësi tillbringa.

Verdicken, *v. a.* Göra tjock. Sich v., tjockna.

Verdienen, se Dienen.

Verdienen, *v. a.* Förtjena. Verdiene ich das um dich? förtjenar jag detta af dig? Sich um etwas verdient machen, göra sig förtjent af något.

Verdienſt, *m.* 1. Förtjenst, inkomst.

Verdienſt, *n.* 1. Förtjenst (af). Person, en eller flere, som är förtjent, eller kan förtjena något. [belöning värd.

Verdienſtlich, *adj.* o. *adv.* Förtjenande,

Verdienſtvoll, *adj.* o. *adv.* Rik på förtjenster, förtjenstfull.

Verdient, se Verdienen.

Verding, Beting, aftal, öfverenskommelse.

Verdingen, *v. a. reg.* o. *irr.* Hyra ut, utleja; gifva på beting. Sich v., tinga sig bort; lofva bort sig; antaga tjenst. Einem eine Arbeit v., betinga sig ett arbete af någon. Sich bei einem in die Koſt v., inaccordera sig hos någon till spisning.

Verdingung, *f.* 4. Beting, öfverenskommelse.

Verdolmetſchen, *v. a.* Tolka.

Verdolmetſchung, *f.* 4. Tolkning.

Verdoppeln, *v. a.* Fördubbla.

Verdoppelung, *f.* 4. Fördubblande.

Verdorben, se Verderbt.

Verdorren, *v. n.* s. Förtorkas. — *V. a.* Uttorka, upptorka, förtorka.

Verdorrung, *f.* 4. Förtorkande, uttorkande.

Verdorbenheit, se Verderbniß.

Verdrängen, *v. a.* Tränga ut eller bort; köra bort från ett ställe ur en post.

Verdrängung, *f.* 4. Ut- eller bortträngande.

Verdrehen, *v. a.* Förvrida, vrida i baklås; hvälfva ögonen); vränga, förvända. Ein Wort, den Sinn einer Rede v., vränga, falskt uttyda ett ord, meningen af ett tal. Das Recht v., vränga lagen, böja rätten. Sich den Fuß v., försträcka foten.

Verdrehung, *f.* 4. Förvridning; hvälfning (ögonens); vrängning, förvändning; försträckning (fotens).

Verdruß, *m.* Förtret.

Verdrießen, *v. n.* o. *impers. irr.* Ich verdrieße, du verdrießeſt (verdreußeſt), er verdrießet verdreußet); *imp.* verdroß; *conj.* verdröße; *part.* verdroßen. Förtryta, förarga, göra ledsen, missnöjd. Es verdrießt mich, det förtryter mig. Sich v. laſſen, ledsna vid, ångra.

Verdrießlich, *adj.* o. *adv.* Förtretlig, ledsen, förarglig, sur, tvär.

Verdrießlichkeit, *f.* 4. Förtretlighet, ledsamhet, förarglighet; förtret, förargelse.

Verdroſſen, *adj.* o. *adv.* (*egentl.* förtruten, ledsen,) lat, lättjefull.

Verdroſſenheit, *f.* 4. Lättja.

Verdrucken, *v. a.* (*Boktr.*) Trycka upp; trycka galet.
Verdrücken, *v. a.* Undertrycka, förtrycka; trycka i olag. (*Bergv.*) Om aftagande malmstreck.)
Verdruß, *m.* 1. Förtret, ledsamhet, förargelse.
Verdrüßlich, se Verdrießlich.
Verduften, *v. n.* ſ. Dunsta bort.
Verdummen, *v. a.* o. *n.* Göra, vara dum.
Verdumpfen, *v. a.* o. *n.* Dölva, göra, vara dof.
Verdung, se Verdingung.
Verdunkeln, *v. a.* Fördunkla, förmörka, bortskymma; vida öfverträffa. Sich v., blifva dunkel.
Verdunkelung, *f.* 4. Fördunklande, förmörkelse, bortskymning, vida öfverträffande.
Verdunkler, *m.* En, som sprider mörker, obscurant.
Verdünnen, *v. a.* Förtunna, upp- ell. utspäda; göra glesare.
Verdünnung, *f.* 4. Förtunnande, upp- ell. utspädning.
Verdunſten, *v. n.* ſ. Utdunsta, förflyga i dunster.
Verdürſten, *v. n.* ſ. Törsta ihjäl.
Verdüſtern, *v. a.* Göra dyster, fördunkla, förmörka; förvirra. — *V. n.* ſ. Vara dyster.
Verdüſterung, *f.* 4. Fördunklande, förmörkelse; förvirring.
Verdutzen, se Verblüffen
Verebenen, *v. a.* Jämna.
Verecken, *v. a.* Förse med hörn. — *V. n.* (*Jäg.*) *om hjortar*, få nya horn.
Veredeln, *v. a.* Förädla.
Veredlung, *f.* 4. Förädling.
Verehlichen, *v. a.* Bortgifta.
Verehlichung, *f.* 4. Bortgiftande.
Verehren, *v. a.* Vörda, dyrka; honorera, acceptera o. betala en vexel; förära.
Verehrer, *m.* 3. Vördare, dyrkare.
Verehrung, *f.* 4. Vördnad, dyrkan; föräring, gäfva, skänk.
Verehrungswerth, =würdig, *adj.* o. *adv.* Vördnadsvärd.
Vereiden, *v. a.* Beediga; förplikta någon med ed. Vereidet, edsvuren.
Vereidung, *f.* 4. Förpliktelse genom ed.
Vereigenen, *v. a.* Gifva till egendom.
Vereigenthumen, *v. a.* Göra till egen eller egendom.
Verein, *m.* 1. Förening, förbund, samband.
Vereinbar, *adj.* o. *adv.* Förenlig =bara, se Vereinigen. =barlich, se =bar.
Vereinen, Vereinigen, *v. a.* Förena; förlika; öfverenskomma. Sich wegen etwas v., förena sig, öfverenskomma om något. Sich mit einem über etwas v., förena sig, öfverenskomma, förlikas med någon om något.
Vereinfachen, *v. a.* Förenkla, göra en enkel eller enklare.
Vereinigung, *f.* 4. Förening, förlikning, öfverenskommelse.
Vereinigungshaut, *f.* (*Anat.*) *Tunica communicativa*, hinna, som förbinder ögonlocken med ögongloben.
Vereigungslinie, *f.* Communicationslinie mellan löpgrafvar. =ruf, Appell.
Vereinlich, *adj.* o. *adv.* Förenlig, förliklig.
Vereinzeln, *v. a.* Skilja, stycka; minutera.
Vereiteln, *v. a.* Göra om eller till intet, göra fåfäng.
Vereitelung, *f.* 4. Tillintetgörande.
ſich Vereitern, *v. r.* Bulna.
Verekeln, *v. a.* o. *n.* Förorsaka ell. få leda eller vämjelse till något.
Verengen, Verengern, *v. a.* Göra trängre eller smalare; hoptränga.
Vererben, *v. a.* Efterlemna i arf.
Vererden, *v. a.* o. *n.* Göra eller förvandla till jord; blifva jord, (*Fig.*) falla i värde.
Vererzen, *v. a.* o. *n.* Förvandla, förvandlas till metall.
Vereßen, *v. a. irr.* Uppäta. — *V. r.* Sich v., föräta sig, äta för mycket.
Verewigen, *v. a.* Föreviga.
Verfahren, *v. a. irr.* Öfverföra, forsla;

försnilla (tullen.) Seine Schicht v. (*Berg.*) Förrätta sitt bestämda arbete. — *V. n. irr.* ſ. o. h. Förhålla eller uppföra sig; förfara, gå till väga; behandla; *fordom* förfaras, förloras. Todes v., dö.

Verfahren, *n.* 3. Verfahrungsart, *f.* 4. Förfarande; behandlingssätt, medfart; sätt att uppföra sig eller gå till väga.

ſich Verfähren, *v. r.* Förskräckas, förfäras.

Verfalben, *v. n.* ſ. o. *rec.* Förblekna.

Verfall, *m.* 1. Förfall, aftagande, aftynande, förfallet tillstånd; förfallodag (en vexels). In V. kommen, gerathen, råka i förfall, komma af sig, bli ruinerad. In V. bringen, ruinera.

Verfallen, *v. n. irr.* ſ. Förfalla, aftaga, råka i förfall; bli mager; förfalla (om en vexel). Auf etwas, einen Gedanken v., kommer på en tanka.

Verfallen, *adj.* o. *adv.* Förfallen; mager.

Verfällen, *v. a.* Bringa på fall, låta förfalla.

Verfalltag, *m.* 1. Förfallodag. =zeit, *f.* 4. Förfallotid.

Verfälſchen, *v. a.* Förfalska.

Verfälſcher, *m.* 3. Förfalskare.

Verfälſchung, *f.* 4. Förfalskning.

Verfang, *m.* Gagn, verkan; förfång, ingrepp.

Verfangen, *v. n. irr.* Göra verkan, gagna, tjena — *V. a.* Fasthålla. — *V. r.* Sich v., förgripa sig, inveckla sig, bli andtruten; (om hästar) få fång; (om vinden) uppslukas, förlora sig under jorden, störta sig i ett djup eller en afgrund; (om röken) slå ner. Sich im Reden v., snärja sig i sitt tal.

Verfangkraut, *n.* (*Bot.*) Hästfibler, *Arnica montana.*

Verfänglich, *adj.* o. *adv.* Konstig, inbunden, tvetydig; falsk, bedräglig, skenfager.

ſich Verfärben, *v. r.* Skifta färgen. (*Jäg.*) Fälla vinterhåren. — *V. a.* Ändra färg, illa färga, i färgning, bortskämma.

Verfaſſen, *v. a.* Sammanfatta, författa.

Verfaſſer, *m.* 3. Författare.

Verfaſſung, *f.* 4. Författande; författning; belägenhet, beskaffenhet.

Verfaſten, *v. n.* h. Med fastande tillbringa.

Verfaulbar, *adj.* o. *adv.* Förruttnelig.

Verfaulen, *v. n.* ſ. Ruttna, multna, murkna.

Verfaulenzen, *v. a.* Tillbringa i lättja; förlora genom lättja.

Verfechten, *v. a. irr.* Förfäkta, försvara, påstå.

Verfechter, *m.* 3. Förfäktare.

Verfechtung, *f.* 4. Förfäktning.

Verfedern, *v. n.* h. Ömsa fjädrar.

Verfegen, *v. a.* Bortsopa.

Verfeilen, *v. a.* Bortsopa.

Verfehlen, *v. a.* Förfela, gå miste om, underlåta. Das Ziel, des Zieles v., förfela målet.

Verfeilen, *v. a.* Bortfila.

Verfeinden, *v. a.* Göra till fiende ell. ovän; † fiendtligt behandla. — *V. r.* Sich v., Göra sig ovän med.

Verfeinen, Verfeinern, *v. a.* Förfina; hyfsa.

Verfinerung, *f.* 4. Förfining.

Verfertigen, *v. a.* Förfärdiga, göra; författa.

Verfertigung, *f.* 4. Förfärdigande, görande; författning.

Verfeſten, *v. a.* Fästa; gifva fasta (å egendom); sätta i fängelse.

Verfilzen, Verfitzen, *v. a.* Filta, hoptofva genom valkning, trassla ihop.

Verfinſtern, *v. a.* Förmörka, fördunkla.

Verfinſterung, *f.* 4. Förmörkande, fördunkling; förmörkelse.

Verfitzen, se Verfilzen.

Verflachen, =flächen, *v. a.* o. *n.* Göra, bliva jämn, flack.

Verflattern, *v. n.* ſ. Faddra bort.

Verflechten, *v. a. irr.* Fläta ihop eller i hvartannat; inveckla, insnärja; fläta orätt, fläta upp.

Verfliegen, *v. n. irr.* ſ. Förflyga, bortdun-

sta i luften; fort förflyta. Ein verflogenes Gerücht, ett löst rykte.
Verfließen, *v. n. irr.* ſ. Rinna, flyta ut ell. bort; förflyta, förlöpa, lida (om tid).
Verfließung, *f.* 4. Ut- eller bortrinnande eller flytande; förlopp.
Verflößen, *v. a.* Flotta ut eller bort, låta hopflyta, innerligen förbinda.
Verfluchen, *v. a.* Förbanna, önska ondt öfver; försvära.
Verfluchen, *n.* 3. -fluchung, Förbannelse.
Verflüchtigen, *v. a.* (*Chem.*) Göra flygtig, låta förflyga.
Verfluß, *m.* 1. Förlopp (om tiden).
Verfolg, *m.* 1. Fortsättning.
Verfolgen, *v. a.* Förfölja, efterspana, slå efter; fullfölja, fortsätta; hänga efter,
Verfolger, *m.* 3. Förföljare. löfverlöpa.
Verfolgung, *f.* 4. Förföljelse; fullföljande; efterhängande, öfverlöpande.
Verfolgungsgeiſt, *m.* 2. Förföljelseande.
Verformen, *v. a.* Omforma; illa eller origtigt forma.
Verfrachten, *v. a.* Förfrakta, betala frakt.
Verfremden, *v. a.* o. *n.* ſ. Göra eller bliva främmande. ſäta omättligt.
Verfreſſen, *v. a. irr.* Äta upp, frässa bort;
Verfrieren, *v. n. irr.* ſ. Frysa ihjäl, stelna af köld; skämmas af köld; förfrysa, förkylas. ſdigt, anticipera.
Verfrühen, *v. a.* Göra tidigt eller förti-
Verfugen, *v. a.* Hopfoga.
Verfügen, *v. a.* Föranstalta, förordna. Sich wohin v., förfoga, begifva sig till ett ställe.
Verfüglich, *adj.* o. *adv.* Disponibel.
Verfügung, *f.* 4. Anstalt, befallning.
Verführen, *v. a.* Transportera, öfverföra; vilseföra; förföra, förleda. Einen zu etwas v.
Verführeriſch, *adj.* o. *adv.* Förförande.
Verführung, *f.* 4. Öfverförsel, transport; förförelse, förledande.
Verumfuſen, *v. a.* Förderfva, stympa; förslösa. — *V. r.* Sich v. förplumpa sig.
Verfüttern, *v. a.* Nyttja som foder; fodra, stilla upp; förderfva genom för mycken fodring.
ſich Vergaffen, *v. r.* (in) Förgapa sig i, bliva intagen af.
Vergähren, *v. n.* ſ. Gäsa ut.
Vergallen, *v. n.* ſ. Blifva galla, blifva bitter.
Vergällen, *v. a.* Gallspränga; förbittra.
ſich Vergallopiren, *v. r.* Göra ett fel af öfverilning, förgå sig.
Vergallopirung, *f.* 4. Öfverilning.
Vergällt, *adj.* Förgiftad, förbittrad.
Vergang, *m.* Öfvergång, slut.
Vergangen, *adj* Förgången, förfluten.
Vergangenheit, *f.* 4. Det förbigångna, förflutna.
Vergänglich, *adj.* Förgänglig.
Vergänglichkeit, *f.* 4. Förgänglighet.
Verganten, *v. a.* Bortauctionera.
Vergantung, *f.* 4. Bortauctionerande.
Vergattern, *v. a.* Med galler förse, inom galler förvara, inom galler hopsamla, samla.
Vergatterung, *f.* 4. Samm-lplats; die V. ſchlagen, slå på trumman till tecken att soldater böra samlas.
Vergeben, *v. a. irr.* Gifva miste ell. galet; bortgifva; bortgifta; eftergifva, förlåta, tillgifva; förgifva.
Vergebens, *adj.* Förgäfves, fåfängt.
Vergeblich, *adj.* Fåfäng, onyttig; förlåtlig.
Vergeblichkeit, *f.* 4. Fåfänglighet; förlåtlighet.
Vergebung, *f.* 4. Förlåtelse, tillgift; bortgifvande; förgifning.
Vergegenwärtigen, *v. a.* Göra närvarande, föreställa såsom närvarande, såsom nyss skedd.

Vergeben, *v. n. irr.* f. Förflyta, förlöpa; gå öfver; minskas, aftaga; förgäs, förolyckas, omkomma; förtäras, förvissna, tråna; sich V., fela, förse ell. förgå sig; dabey verging ihm alle Geduld, dervid förlorade han allt tålamod.

Vergeben, *n.* 3. Vergehung, *f.* 4. Förseelse, misstag, förbrytelse &c.

Vergeisten, *v. a.* Liksom till ande göra, ingjuta ande, göra själfull, göra spirituös. — *V. n.* Förlora anden eller det spirituösa.

Vergeistern, *v. a.* Göra till ande; inspirera.

Vergeistigen, *v. a.* Ingjuta ande; göra till spiritus.

Vergeizen, *v. a.* o. *n.* f. Vara öfverdrifvet girig; genom girighet förstöra.

Vergelten, *v. a. irr.* Belöna, vedergälla.

Vergelter, *m.* 3. Vedergällare.

Vergeltung, *f.* 4. Vedergällning.

Vergeltungsrecht, *n* 1. Vedergällningsrätt.

Vergelübden, *v. a.* Gifva löfte; genom löfte förpligta.

sich Vergesellschaften, *v. a.* I sällskap bringa och förbinda; *v. r.* gifva sig i sällskap med.

Vergeß, *m.* 1. Glömska, förgätenhet.

Vergessen, *v. a. irr.* Ich vergesse, du vergissest (vergiß), er vergisset (vergißt); *Imperf.* Ich vergaß; *Conj.* vergässe; *Imp.* vergiß; *Part.* vergessen, Förgäta, glömma, åsidosätta, uraktlåta, försumma. Vergiß mir ell. meiner nicht, förgät mig icke.

Vergessen, Vergeßlich, *adj.* Glömsk; som kan glömmas; glömd.

Vergessenheit, Vergeßlichkeit, *f.* 4. Glömska, förgätenhet.

Vergestirnen, *v. a.* Försätta bland stjernorna.

Vergeuden, *v. a.* Förslösa.

Vergewaltigen, *v. a.* Våldföra, göra våld på.

Vergewissern, *v. a.* Förvissa; försäkra; bekräfta; sich V., öfvertyga sig om.

Vergießen, *v. a. irr.* Utgjuta, utösa; hälla öfver ell. bredevid; gjuta upp; begjuta; mit Bley V., begjuta med bly; felgjuta; genom för mycken pågjutning skada.

Vergießung *f* 4. Utgjutelse, utösning.

Vergiften, *v. a.* Förgifta, med gift blanda eller bestryka, smitta.

Vergiftung, *f.* 4. Förgiftning, förgifning.

Vergißmeinnicht, *n. indecl.* (*Bot.*) Förgät mig ej, *Myosotis scorpioides.*

Vergittern, *v. a.* Förse, förvara, innesluta med galler.

Vergitterung, *f.* 4. Förseende med galler.

Verglasen, *v. a.* Öfverdraga med glas, glasera; förvandla eller smälta till glas; förse med glas.

Verglasuren, *v. a.* Glasera.

Vergleich, *m.* 1. Jemförelse, liknelse; förlikning, öfverenskommelse, fördrag.

Vergleichen, *v. a. irr.* Göra lika eller jemn; justera; jemnföra; likna; förlika, förena. Sich wegen etwas v., förlikna, förena sig om något. Sich mit einem v., förlika sig med någon.

Vergleichung, *f.* 4. Jemförelse, liknelse; jemförande; justering.

Vergleichungsgrad, staffel, stufe, *f.* 4. Jemförelse-grad.

Vergleichungsweise, *adv.* Jemförelsevis.

Vergleiten, *v. n.* f. Halka bort; småningom förlora sig.

Verglimmen, *v. n. irr.* f. Slockna småningom.

Verglühen, *v. n.* f. Upphöra att glödgas; sakta stilla.

Vergnügen, *v. a.* Förnöja, tillfredsställa; förlusta, glädja, roa.

Vergnügen, *n.* 3. Vergnügung, *f.* 4. Förnöjande, tillfredsställande; nöje, förnö-

jelse. Sein Vergnügen woran oder worin ſehen, hören, se eller höra något med nöje. ſangenäm, rolig.

Vergnüglich, *adj.* o. *adv.* Tillfredsställande,

Vergnügſam, *adj.* o. *adv.* Förnöjd, förnöjsam.

Vergnügſamkeit, *f.* 4. Förnöjsamhet.

Vergnügt, *adj.* o. *adv.* Förnöjd, tillfredsställd; glad; angenäm, nöjsam.

Vergnügung, se Vergnügen.

Vergolden, *v. a.* Förgylla.

Vergolder, *m.* 3. Förgyllare.

Vergoldung, *f.* 4. Förgyllning.

Vergotten, se Vergelten. ſunna).

Vergönnen, *v. a.* Förunna (*fordom* icke

Vergönnung, *f.* 4. Förunnande.

Vergöttern, *v. a.* Förguda; drifva afguderi.

Vergötterung, *f.* 4. Förgudning. ſförvara.

Vergraben, *v. a. irr.* Nedgräfva; med graf

Vergrabung, *f.* 4. Nedgräfning.

Vergrämen, *v. a.* o. *n.* I sorg tillbringa. Sich, gräma sig.

Vergrasen, *v. n.* ſ. Beväxa med gräs. — *V. a.* Afskära eller afbeta för frodigt gräs eller sädesbrodd.

Vergreifen, *v. a. irr.* Misstaga, förgripa sig; sälja ut ell. slut; vrida ur led (hand eller fot). Sich v., *v. r. irr.* Misstaga eller förgripa sig; vrida handen ur led; (om en vara &c.) sälja sig eller säljas, hafva afsättning. Sich an einen, an etwas v., förgripa sig på någon eller något. Sich die Hand v., vrida handen ur led.

Vergreifen, *n.* 3. =greifung, *f.* 4. Vridande ur led; misstag; våldsamhet.

Vergriff, *m.* Förgripelse, ingrepp.

Vergroben, *v. n.* ſ. Blifva grof. ſgröfre.

Vergröbern, *v. a.* o. *n.* ſ. Göra ell. blifva

Vergrößern, *v. a.* Förstora, göra större; öfverdrifva. ſning.

Vergrößerung, *f.* 4. Förstoring, öfverdrif-

Vergrößerungsglas, *n.* 2. Förstoringsglas, mikroskop. ſbel vanställa.

Vergrübeln, *v. a.* Bortgrubbla, genom grub-

Vergrunden, *v. a.* Med grund förse; låta sjunka till bottnen; orätt grunda.

Vergrünen, *v. n.* ſ. Blifva grön; förlora grönskan, förblekna, förfalla.

Vergunſt, *f.* Tillåtelse.

Vergünſtigen, *v. a.* Tillstädja, förunna.

Vergünſtigung, *f.* 4. Tillstädjelse.

Vergüten, *v. a.* Godtgöra, ersätta.

Vergütung, *f.* 4. Godtgörande, ersättning.

Verhaaren, *v. n.* h. Ömsa hår.

Verhack, se Verhau.

Verhacken, se Verhauen.

Verhaft, *m.* 1. Arrest, fängelse, häkte, fänglighet. In V. nehmen, arrestera.

Verhaften, *v. a.* Fasttaga, arrestera. — *V. n.* ſ. Vara förbunden; vara skyldig.

Verhaftsbefehl, *m.* 1. Arresteringsorder.

Verhägen, *v. a.* Inhägna.

Verhäkeln, Verhaken, *v. a.* Med hakar hopfästa; haka fast. ſljuda.

Verhallen, *v. n.* ſ. Bortljuda, upphöra att

Verhalten, *v. a. irr.* Förhålla, qvarhålla; tillbakahålla, hindra; gömma, dölja. Den Athem v., hålla andan. Seinen Zorn, Schmerz v., tillbakahålla sin vrede, sin smarta (icke låta märka). Sich v., dölja, gömma sig, vara instängd. Das Rehwild verhält sich, gömmer sig. Die Luft verhält sich lange darein, luften håller sig länge instängd der. So verhält sich die Sache, så förhåller sig saken. Wie sich 3 zu 5, so verhält sich 6 zu 10. Sich gut, schlecht v., förhålla sig väl, illa, förhålla sig; uppföra sig.

Verhalten, *n.* 3. Förhållande; uppförande.

Verhältniß, *n.* 1. Sammanhang, gemenskap, förhållande, hänseende, afseende; proportion, förhållande; bekantskap, förbindelse.

Verhältnißmäßig, *adj.* o. *adv.* Proportionerlig, svarande emot.
Verhältnißregel, *f.* Förhållningsregel. (*Räknek.*) Regula de tri. =wort, *n.* (*Gramm.*) Præposition. ſlande; fördöljande.
Verhaltung, *f.* Tillbakahållande, qvarhål-
Verhaltungsbefehl, *m.* 1. Föreskrift, instruktion.
Verhandeln, *v. a.* Borthandla, försälja; afhandla, underhandla om; afgöra, afsluta, dömma.
Verhandlung, *f.* 4. Försäljning; underhandling, afhandling.
Verhängen, *v. a.* Hänga för eller öfvertäcka med, sätta förlät; hänga miste; låta hänga lös eller slak; gifva (tygelu). Mit verhängtem Zügel, i fullt språng; (om Gud och öde) vilja, tillskicka, tillstädja, låta ske, bestämma, låta komma öfver. ſjelse.
Verhängniß, *n.* 1. Öde, skickelse, tillstäd-
Verharren, *v. n.* ſ. Framhärda.
Verharrung, *f.* 4. Framhärdande.
Verharſchen, *v. n.* ſ. Härdna; skorpna; gro igen, som sår.
Verhärten, *v. a.* Härda, göra hård; förstoppa. — *V. n.* ſ. Härdna, förbärdas.
Verhärtung, *f.* 4. Förhärdelse; hårdnad, hård växt eller svulst.
Verhaßt, *adj.* o. *adv.* Förhatlig, hatad.
Verhätſcheln, *v. a.* Klema med, skämma bort genom för mycket klemande.
Verhätſchelung, *f.* 4. Bortskämning genom för mycket klemande, flathet.
Verhau, *m.* 1. Förhuggning (afkullhuggna träd). ſdan.
Verhauchen, *v. n.* h. Utblåsa; uppgifva an-
Verhauen, *v. a.* Förhugga; fälla; afhugga. Sich v. hugga, fälla träd omkring sig; hugga felt, miste.
Verhauſen, *v. a.* Förslösa, förstöra.
Verhäuten, *v. a.* Förse med hud. — *V. r.* Sich v., ömsa hud eller skinn.
Verheben, *v. a. irr.* Förevita. Sich v., förlysta sig. ſödelägga.
Verheeren, *v. a.* Förhärja, härja, skövla,
Verheerer, *m.* 3. Härjare, förstörare.
Verheerung, *f.* 4. Förhärjning, förödelse, förstöring, ödeläggning, härjning.
Verheften, *v. a.* Sammanhäfta; häfta galet.
Verhehlen, *v. a.* Fördölja; förtiga.
Verhehlung, *f.* 4. Fördöljelse; förtigande.
Verheiden, *v. n.* ſ. Förvildas.
Verheilen, *v. n.* ſ. Läkas. — *V. a.* Hela, läka; castrera.
Verheimlichen, *v. a.* Dölja, gömma; förtiga, hålla hemligt.
Verheirathen, *v. a.* Gifta; gifta bort. Sich mit einer Perſon v., gifta sig med en person. Beide Brüder ſind mit zwei Schweſtern verheirathet, båda bröderna äro gifta med hvar sin syster. Er hat ſeine Töchter an brave Männer verheirathet, han har bortgift sina döttrar åt hederliga männer. ſning.
Verheirathung, *f.* 4. Giftermål; bortgift-
Verheißen, *v. a. irr.* Lofva (einem etwas).
Verheißer, *m.* En som gör stora löften utan att hålla.
Verheißung, *f.* 4. Löfte. ſskaffa, hjelpa.
Verhelfen, *v. a. irr.* (einem zu etwas) För-
Verhenkert, *adj.* o. *adv.* Elak, arg; förbannad. ſära (Gud).
Verherrlichen, *v. a.* Förherrliga; prisa och
Verherrlichung, *f.* 4. Förherrligande.
Verhetzen, *v. a.* Förföra, inråda; uppreta, upphetsa, förbittra.
Verhetzung, *f.* 4. Uppretande &c.
Verheuern, *v. a.* Hyra bort.
Verheurathen, se Verheirathen.
Verheutigen, *v. a.* Modernisera.
Verhexen, *v. a.* Förhexa.

Verhindern, *v. a.* Hindra.
Verhinderung, *f.* 4. hinder.
Verhoffentlich, *adv.* Förmodligen.
Verhohlen, *adj.* o. *adv.* Fördold; förtegad; hemlig, i tysthet.
Verhöhnen, *v. a.* Bespotta, gäcka.
Verhöhner, *m.* 3. Bespottare.
Verhöhnung, *f.* 4. Bespottelse.
Verhöken, *v. a.* Utminutera.
Verholen, *v. a.* (*Skepp.*) Förhala.
Verholfen, se Verhelfen.
Verholzen, *v. n.* s. Blifva träd, träaktig, stel, kärf.
Verhör, *n.* 1. Förhör; hörande (vittnens).
Verhören, *v. a.* Höra efter, förhöra, examinera; höra (vittnen). etwas ell. sich v., icke höra, höra miste eller orätt.
Verhudeln, *v. a.* Fuska bort, förfuska, förderfva.
Verhüllen, *v. a.* Betäcka med; skyla, höljа, insvepa.
Verhüllung, *f.* 4. Betäckande; skylande, höljning, insvepning.
Verhungern, *v. n.* s. Hungra, svälta; svälta ihjäl. ehungert, ihjelsvulten; svulten.
Verhunzen, *v. a.* Skämma bort, förderfva.
Verhunzen, *n.* 3. Bortskämmande, förderfvande.
Verhupfen, *v. a.* Med hoppande tillbringa; genom hoppning skada eller vrida ur led. — *V. r.* Sich v., hoppa miste.
Verhuren, *v. a.* Slösa bort, förstöra genom höreri.
Verhurt, *adj.* o. *adv.* Bortslösad genom höreri; horaktig, liderlig.
Verhüten, *v. a.* Hindra; afböja, afvända, afvärja, afstyra; förekomma; dåligt vakta; drifva på dåligt eller förbudet bete; vid vallgång vårdslösa.
Verhütung, *f.* 4. Hindrande; afvärjande; förekommande.
Verhütungsmittel, *n.* Förvaringsmedel, præservativ.
Verinnigen, *v. a.* Innerligen förbinda; gifva inre styrka.
Sich Verirren, *v. r.* Fara eller råka vilse.
Verirrung, *f.* 4. Vilsefarande.
Verjagen, *v. a.* Bortjaga, fördrifva.
Verjagung, *f.* 4. Bortjagning, fördrifning.
Verjährbar, *adj.* o. *adv.* Som kan komma under namn af gammal häfd.
Verjähren, *v. n.* s. Blifva genom ålder ogiltigt; föråldras; afskaffas; genom långvarigt nyttjande blifva en egendom, förfalla under häfd, vinna häfd.
Verjährung, *f.* 4. Häfd, gammal häfd.
Verjammern, *v. a.* I jämmer och klagan tillbringa.
Verjauchzen, *v. a.* I glädje tillbringa.
Verjochen, *v. a.* Fullkomligt underkufva.
Verjubeln, *v. a.* Under jubel tillbringa; genom jubel eller kalaser bortslösa.
Verjüngen, *v. a.* och sich v., göra yngre eller ung på nytt, förnya; göra mindre; bli yngre &c., förnyas. Der verjüngte Maßstab, reductionsstaflan, reductionstabellen.
Verjüngung, *f.* 4. Förnyande, förnyelse; reduction, förvandling.
Verkalben, *v. n.* h. Kalfva i förtid, kasta kalfven.
Verkalken, *v. a.* Förvandla, göra till kalk, calcinera; med kalk öfverstryka.
Verkalkung, *f.* 4. Kalcinering.
Verkälten, se Erkälten.
Verkannt, *adj.* o. *adv.* Misskänd. Se Verkennen.
Verkappen, *v. a.* Förse med vattentak. Sich v., insvepa sig i munkkåpa, mössa o. d.; maskera eller förklåda sig. Verkappter Name, Schriftsteller, falskt namn, författare, som antagit ett falskt namn, Pseudonym.
Verkarten, *v. a.* Förlora på kortspel.
Verkästen, *v. a.* Med kistor förse.
Verkauf, *m.* 1. Försäljning.
Verkaufen, *v. a.* Försälja, sälja.
Verkäufer, *m.* 3. Säljare.
Verkäuflich, *adj.* o. *adv.* Säljbar, fal, till salu.

Verkaufpreis, *m.* 1. Försäljningspris.
Verkehr, *m.* 1. Handelsrörelse, handel, köpenskap; gemenskap, förbindelse.
Verkehren, *v. a.* Vända bakvändt; vända upp och ned på; förvända; förvandla; handla och vandla, spela bräde.
Verkehrt, *adj.* Om- ell. uppvänd; upp- och nedvänd; afvig; förvänd, elak, galen. — *Adv.* Bakvändt; baklänges; förvändt. -schnabel, *m.* (*Nat. hist.*) Fågelarterna *Recurvirostra ovosetta* och *Rynchops nigra.*
Verkehrtheit, *f.* 4. Förvändhet, vrånghet, afvighet; vanart.
Verkehrung, *f.* 4. Förvändning; upp- och nedvändande; vrängande.
Verkeilen, *v. a.* Kila fast; kila igen.
Verkennbar, *adj.* o. *adv.* Misskännelig.
Verkennen, *v. a. irr.* Misskänna, förknippa, sammanfoga.
Verketten, *v. a.* Med kedjor sammanbinda.
Verkettung, *f.* 4. Kedja, sammanhang, följd.
Verkitzern, *v. a.* Förkättra.
Verkielen, *v. a.* Med köl förse. — *V. s.* Få fjädrar.
Verkinden, -kindern, *v. a.* o. *n.* s. Göra till eller blifva barn eller barnslig.
Verkitten, *v. a.* Lutera; kitta.
Verklagen, *v. a.* Anklaga; lagsöka.
Verkläger, *m.* 3. Anklagare; äklagare, kärande part.
Verklagung, *f.* 4. Åklagan, anklagning.
Verklammen, *v. n.* s. Bli stel af köld.
Verklammern, *v. a.* Fästa med jernankare.
Verklären, *v. a.* Klara, rena; förklara; förherrliga.
Verklassen, *v. a.* I klasser indela.
Verklatschen, *v. n.* h. Sqvallra på.
Verkleben, *v. a.* Hop- eller igenklistra, kitta, klistra, dikta, tillstoppa.
Verklecken, *v. a.* Plumpa bort.
Verkleiden, *v. a.* Förkläda, kläda ut; beklädа, öfverkläda. Als Bauer, in einen Bauer v., förkläda till bonde. Mit Brettern v., bekläda med bräder.
Verkleidung, *f.* 4. Förklädning; beklädning, öfverklädning.
Verkleinerlich, *adj.* o. *adv.* Förklenande, skymflig, försmädelig.
Verkleinern, *v. a.* Göra mindre; minska; förnedra, förklena.
Verkleinerung, *f.* 4. Mindre görande; minskning; förklenande.
Verkleinerungswort, *n.* 2. Diminutiv, ord som betyder något mindre än dess stamord.
Verkleistern, *v. a.* Igenklistra.
sich Verklettern, *v. r.* Förklifva sig, klifva miste.
Verklingen, *v. n. irr.* s. Förlora sig i ljudet, ljuda bort, försvinna.
Verklinken, *v. a.* Nåda spik.
Verklüften, *v. a.* Gömma sig i klyftor. (*Jäg.*) Der Dachs verklüftet sich, Gräfsvinet gräfver in sig så längt, att det ej kan igenfås.
Verknistern, *v. n.* h. (*Chem.*) Decrepitera, upphöra att spraka.
sich Verknöchern, *v. r.* Blifva till ben.
Verknöcherung, *f.* 4. Förvandling till ben.
Verknöpfen, *v. a.* Knäppa igen; knäppa galet.
Verknoteln, *v. a.* Fastknyta, igenknyta, af vinstockar afskära skotten så att blott 3 till 5 återstå.
Verknüpfen, *v. a.* Tillknyta att det ej kan upplösas; förknippa, förena, förbinda.
Verknüpfung, *f.* 4. Tillknytning; förknippande, förening.
Verkochen, *v. a.* o. *n.* s. Uppkoka; inkoka; bortkoka.
Verkommen, *v. n.* s. Komma bort, fort; komma af sig, förkomma, omkomma.
Verkorben, *v. a.* Med noskorg eller mulgrimma förse.
Verkörpern, *v. a.* Med kropp förse eller föreställa. (*Chem.*) Bringa till kropp

fixera. — *V. n.* ſ. Blifva till kropp, tixeras.
Verköſtigen, se Beköſtigen.
Verkratzen, *v. a.* Genom klösning ell. skrapning vanställa eller bortskaffa.
Verkreiden, *v. a.* Med krita bestryka.
ſich Verkriechen, *v. r. irr.* Krypa eller gömma sig undan. ſlora.
Verkriegen, *v. a.* I krig förslösa eller för-
Verkröpfen, *v. a.* I hörn på vissa snickararbeten, säsom dörr- och fönsterkarmar, rätt hoppassa listorna mot hvarandra. ſströ.
Verkrümeln, *v. a.* Söndersmula och kring-
Verkrummen, *v. n.* ſ. Krokna, blifva krokig.
Verkrüppeln, *v. a.* o. *n.* ſ. Göra till krympling, göra lytt; vanställa, bli krympling; missbilda; värdslöst bygga; bli knölig eller vresig och kortväxt, få dålig bildning.
Verkümmeln, *v. a.* Bortplottra (egentligen till kumminbränvin).
Verkümmern, *v. a.* Belägga med qvarstad, seqvestrera; förbittra; bekymra, oroa. — *V. n.* ſ. Vara förbittrad; bekymrad, oroad; i dåligt tillſtånd.
Verkümmerung, *f.* 4. Beläggning med qvarstad, seqvestrering; förbittring.
Verkünden, =kündigen, *v. a.* Förkunna, kungöra; bebåda.
Verkündiger, *m.* 3. Förkunnare.
Verkündigung, *f.* 4. Förkunnande, kungörelse, bebådande; bebådelse.
Verkundſchaften, se Auskundſchaften.
Verkünſteln, *v. a.* Förderfva genom för mycket konstlande.
Verkupfern, *v. a.* Beslå med koppar.
Verkuppeln, *v. a.* Koppla ihop; förbinda, förena, beblanda sig (olofligen).
Verkürzen, *v. a.* Förkorta, afkorta; förminska, förringa. ſabbreviatur.
Verkürzung, *f.* 4. Förkortning, afkortning,
Verkülken, se Verkitten.
Verlachen, *v. a.* Göra åtlöje af, begrina.
Verlacher, *m.* 3. Begrinare, spefågel.
Verlachung, *f.* 4. Begrinande, begabbande.
Verlacken, *v. a.* Lackera; igenlacka.
Verladen, *v. a. irr.* Lasta; föra (varor) ur landet; lasta orätt eller förmycket.
Verladung, *f.* 4. Lastande; varors förande ur landet. ſment.
Verladungsſchein, *m.* Märkrulla, Connoisse-
Verlag, *m.* 1. (g nästan som ch) Förlag, (tryckningskostnad), förskott; förråd; förlag, lager.
Verlagsbuch, *n.* 2. Förlagsbok. =recht, *n.* 1. Förlagsrättighet. ſſam.
Verlahmen, *v. n.* ſ. Blifva ofärdig, halt,
Verlähmen, se Lähmen. Förlama.
Verlangen, *v. a.* Begära; hafva begär, åtrå till; åstunda; vara nyfiken att få veta. Es verlangt mich, jag längtar mycket. Föremålet, hvilket man åstundar, står med nach och *accus.* äfven med blotta *accus.*, då det icke brukas såsom *impers.*, fordom med *genit.*
Verlangen, *n.* 3. Åtrå, åstundan, begär, längtan. ſga tiden.
Verlängen, =längern, *v. a.* Förlänga; uttra-
Verlängerung, *f.* 4. Förlängande. S. der Zeit, tidens utdrägt.
Verlappen, *v. a.* Lappa på; lappa upp; med lappar förvara. (*Jäg.*) Med jaglappar omgifva.
Verläppern, *v. a.* Till lappri förstöra.
Verlarven, *v. a.* Maskera.
Verlaß, *m.* 1. Efterträdande, efterföljd; qvarlåtenskap; öfverenskommelse, fördrag; tillförlitlighet.
Verlaſſen, *v. a. irr.* Bortsläppa, lemna, öfverlemna, afträda, öfverlåta, öfvergifva; komma öfverens om; förordna. Sich auf v., lita på, förtro sig till; låta något komma an på; trygga sig vid.

Verlaſſenſchaft, *f.* 4. Qvarlåtenskap, arf.
Verläſſig, *adj.* o. *adv.* Tillförlitlig. ſhåda.
Verläſtern, *v. a.* Lasta, svärta, baktala,
Verlatten, *v. a.* Beslå med läkter.
Verlauf, *m.* 1. Förlopp; sammanhang; utgång; händelse.
Verlaufen, *v. r.* o. *n. irr.* ſ. Rinna, flyta ut eller bort; gå sin väg, försvinna; förflyta, förlöpa, lida; löpa hit och dit, löpa vilse. (*Fig.*) Forgå sig. — *V. a.* Löpa, gå i vägen; med löpande tillbringa; springa bort. Einem den Weg v., gå i vägen för någon. Eine Stunde v., löpa bort en stund.
Verläugnen, *v. a.* Förneka, ej erkänna, neka; forsaka; icke bekänna kort.
Verläugnung, *f.* 4. Förnekande; försakelse.
Verlaufen, *v. n.* ſ. Blifva full med löss.
Verlaut, *m.* 1. Dem Verlaute nach, efter allmänna ryktet.
Verlauten, *v. impers.* Es verlautet, det säges. Sich v. laſſen, säga, låta förstå.
Verleben, *v. a.* Tillbringa.
Verlebt, *adj.* o. *adv.* Utlefvadt, mycket gammal; död. ſaf törst.
Verlechzen, *v. n.* ſ. Spricka af torka; do
Verleckern, *v. a.* Förslösa med kräsligheter, kliſs &c. Verleckert, kräslig.
Verlegen, *v. a.* Forlägga; förlägga, flytta ifrån en tid eller ort till en annan; uppskjuta, dröja med; tillstänga, spärra; anskaffa, lemna, förse; gifva förlag; trycka på eget förlag (fordom vederlägga). ſförlägen.
Verlegen, *adj.* o. *adv.* Förlegad, gammal;
Verlegenheit, *f.* 4. Förlägenhet.
Verleger, *m.* 3. Förläggare.
Verlegung, *f.* 4. Förläggande; förläggning; flytning, uppskjutande; tillstängande &c.
Verlehnen, se Verborgen.
Verleiden, *v. a.* Väcka afsmak, olust, vedervilja, afsky för.
Verleiben, *v. a. irr.* Utlåna; hyra eller lega ut; såsom län gifva, förläna, gifva.
Verleiher, *m.* 3. Som lånar eller hyr ut något; gifvare, längifvare.
Verleihung, *f.* 4. Utlänande; uthyrande eller -legande; förläning, gifvande.
Verleiſten, *v. a.* o. *n.* Med list förse.
Verleiten, *v. a.* Förleda, förföra.
Verleitung, *f.* 4. Förledning, förförelse.
Verlenken, *v. a.* Styra orätt; styra förbi.
Verlernen, *v. a.* Såsom lärjunge tillbringa; glömma; afvänja sig med.
Verlernung, *f.* 4. Glömmande; afvänjande.
Verleſen, *v. a. irr.* Uppläsa; läsa vilse; utsoka; rensa.
Verleſer, *m.* Föreläsare.
Verleſung, *f.* 4. Uppläsande; utsökning.
Verletzen, *v. a.* Såra, skada; förolämpa; kränka, bryta, öfverträda.
Verletzlich, *adj.* o. *adv.* Som kan skadas, brytas emot, öfverträdas.
Verletzung, *f.* 4. Sårande, skadande, förolämpning; kränkning, öfverträdelse.
Verleugnen, se Verläugnen.
Verleumden, *v. a.* Förtala, baktala.
Verleumder, *m.* Förtalare, baktalare.
Verleumderiſch, *adj.* o. *adv.* Smädefull.
Verleumdung, *f.* 4. Förtal, baktal.
ſich Verlieben, *v. r.* (in einen) Blifva kär.
Verliebt, *adj.* o. *adv.* Kär, förälskad; kärlig.
ſich Verliegen, *v. r. irr.* Skämmas af mycket liggande, förligga sig.
Verlieren, *v. a. irr.* Ich verliere, du verlierſt (verleurſt), er verliert (verleurt); *imperf.* ich verlor; *conj.* ich verlöre; *imp.* verliere; *part.* verloren. Förlora, mista, borttappa; förspilla. Sich v., gå bort; försvinna. Sich in Gedanken v., fördjupa sig i tankar.
Verlies, *m.* o. *n.* 1. Förlust; ställe der något förlorar sig; djup källare, djupt underjordiskt fängelse.

Verloben, *v. a.* Bestämdt, högtidligen lofva, förlofva, trolofva.
Verlöbniß, *n.* 1. Verlóbung, *f.* 4. Förlofning, trolofning.
Verlochern, *v. a.* Stampa hål; i hål göma.
Verlocken, *v. a.* På orätt väg locka, förleda.
Verlocken, se Verſchwenden.
Verlodern, *v. n.* ſ. Brinna upp eller ned; upphöra att brinna.
Verlogen, *adj.* o. *adv.* Lögnaktig, storljugare.
Verlohnen, *v. a.* Löna, ersätta.
Verlooſen, *v. a.* Lotta, skifta, dela i lotter.
Verlooſung, *f.* 4. Lottkastning, delande i lotter.
Verlöſchen, *v. n. irr.* ſ. Ich verlöſche, du verliſcheſt, er verliſcht; *imp.* ich verloſch, *conj.* ich verlöſche, *imper.* verliſch, *part.* verloſchen. Slockna, släckas. — *V. a. reg.* Släcka.
Verlöthen, *v. a.* Löda ihop.
Verlubern, *v. a.* Förslösa genom liderlighet.
Verlumpen, *v. a.* Nöta, utslita. (*Fig. fam.*) I liderlighet bortslösa. — *V. n.* Förnötas.
Verluppen, *v. a.* Förgifta, förtrolla.
Verluſt, *m.* 1. Förlust, mistning; saknad. Bei v. des Lebens verbieten, förbjuda vid lifsstraff.
Verluſtig, *adj.* o. *adv.* Förlustig, förlorande. Eines Dinges v., förlustig något.
Vermachen, *v. a.* Tilltäppa, tillbomma; testamentera. (Einem etwas).
Vermacher, *m.* Testamentsgifvare.
Vermächtniß, *n.* 1. Testamenterad gåfva, donation.
Vermachung, *f.* 4. Tilltäppning, tillbomning.
Vermahlen, *v. a.* Förmala.
Vermählen, *v. a.* Förmäla, om Kongl. o. Furstl. personer. Eine Prinzeſſin einem Prinzen, an einen Prinzen, mit einem Prinzen v., Förmäla en Prinsessa med en Prins.
Vermählung, *f.* 4. Förmälning, bilager.
Vermahnen, *v. a.* Förmana, uppmuntra.
Vermahnung, *f.* 4. Förmaning, uppmuntran.
Vermaledeien, *v. a.* Förbanna, önska ondt öfver.
Vermaledeiung, *f.* Förbannelse.
Vermalen, *v. a.* Mäla upp (t. ex. färgor); förse med gränssstenar.
Vermänteln, *v. a.* Bemantla, ursnkla.
Vermaſkiren, *v. a.* Maskera, förkläda.
Vermaſten, *v. a.* Förse med master.
Vermauern, *v. a.* Mura igen, inmura; mura upp, använda till murning.
Vermauthen, se Verzollen.
Vermehren, *v. a.* Förmera, föröka, öka; multiplicera.
Vermehrung, *f.* 4. Tillökning, tillväxt; multiplication.
Vermeiden, *v. a. irr.* Undvika, undgå, undfly.
Vermeidlich, *adj* o. *adv.* Undviklig.
Vermeidung, *f.* 4. Undvikande.
Vermeinen, *v. a.* Förmena, tro.
Vermeint, Vermeintlich, *adj.* o. *adv.* Förment.
Vermelden, *v. a.* Förmäla, berätta; tillkännagifva.
Vermeldung, *f.* 4. Förmälan.
Vermengen, *v. a.* Inmänga, blanda; hopblanda, bortblanda.
Vermengung, *f.* 4. Inmängning, blandning, hopblandning, bortblandning.
Vermenſchen, *v. n.* ſ. Blifva menniska. — *V. a.* Göra till menniska, i menniskogestalt framställa.
Vermerken, *v. a.* Förmärka; anmärka, anteckna; upptaga, uttyda.
Vermerkung, *f.* 4. Förmärkande; upptagande.
Vermeſſen, *v. a. irr.* Mäta, uppreſva. Ein Feld v., uppmäta ett fält. Sich v., förmäta sig, mäta orätt; bekrälta med ed; tilltro sig, påstå eller inbilla sig kunna, gå i god för att; skryta, berömma sig.
Vermeſſen, *adj.* o. *adv.* Förmäten, djerf; ofverdådig.

Vermessenheit, *f.* 4. Förmätenhet, djerfhet, öfverdåd.
Vermessentlich, *adv.* Förmätet, djerft.
Vermiethen, *v. a.* Hyra eller leja ut. Sich v Bortstädja sig till tjenst eller arbete.
Vermiether, *m.* 3. Som uthyr.
Vermiethung, *f.* 4. Uthyrande eller -legande.
Vermindern, *v. a.* Förminska, minska; subtrahera; reducera. Sich v., minskas, aftaga.
Verminderung, *f.* 4. Minskning, aftagande.
Verminderungswort, *n.* 2. Förminskningsord, diminutiv.
Vermischen, *v. a.* Blanda, inblanda; blanda upp; hop- eller bortblanda; beblanda. Sich fleischlich v., beblanda sig kötsligen. Vermischte Nachrichten, Schriften, strödda underrättelser, ströskrifter.
Vermischung, *f.* Blandning. Die fleischliche V., den kötsliga beblandelsen.
Vermissen, *v. a.* Sakna. Ich vermisse mehrere von meinen Sachen, jag saknar flere af mina saker. Des Muthes v., sakna sitt mod.
Vermissung, *f.* 4. Saknande, saknad.
Vermitteln, *v. a.* Förmedla, bemedla. — *V. n.* h. Vara, blifva ett medel till.
Vermittelst, *præp.* med *Genit.* Medelst, genom.
Vermittler, *m.* 3. Medlare, bemedlare.
Vermittelung, *f.* 4. Förmedling, bemedling,
Vermodern, *v. n.* s. Förruttna, förmultna, murkna.
Vermoderung, *f.* 4. Förruttnelse, förmultnande, murknande.
Vermöge, *præp.* med *Genit.* I kraft af, enligt.
Vermögen, *v. a.* o. *n. irr.* Förmå, kunna; vara i stånd; orka. Sie vermochten nicht zu widerstehen, de förmådde ej emotstå. Viel bei jemand v., förmå mycket hos någon. Wie viel vermag er? huru stor är hans förmögenhet? Einen zu etwas, förmå, bringa en till något.
Vermögen, *n.* 3. Förmåga, makt; skicklighet; förmögenhet.
Vermögend, *adj.* o. *adv.* I stånd till, skicklig; förmögen, rik.
Vermögenheit, se Vermögen, *n.* Vermögenssteuer, *f.* Skatt af ens hela förmögenhet.
Vermögensumstände, *pl.* Medel, tillgångar, förmögenhet.
Vermohren, *v. a.* (*Stolmak.*) Inpassa tapparne i en stol.
Vermoosen, *v. n.* s. Öfverväxa med mossa.
Vermörteln, *v. a.* Med murbruk öfverstryka.
Vermorschen, *v. n.* s. Mör, murkna; ruttna.
Vermüden, *v. n.* s. Tröttna, afmattas.
Vermummen, *v. a.* Förkläda, maskera; höljа, insvepa.
Vermummung, *f.* 4. Förklädning, maskering; höljande, insvepning.
Vermünzen, *v. a.* Mynta upp; mynta.
Vermünzen, *n.* 3. Uppmyntande; myntande.
Vermuthen, *v. a.* Förmoda; förvänta.
Vermuthlich, *adj.* Förmodlig, trolig, sannolik — *Adv.* Förmodligen, troligen, sannolikt.
Vermuthung, *f.* 4. Förmodan, gissning; förväntan.
Vermuthungsgrund, *m.* 1. Sannolikt skäl.
Vermutzen, *v. a.* Afhugga, stympa.
Vernachlässigen, *v. a.* Försumma, uraktlåta, vårdslösa. -lässigung, *f.* Försummelse &c.
Vernageln, *v. a.* Spika igen; förnagla (en kanon); sömsticka (en häst). Vernagelt, im Kopfe v. seyn, einen vernagelten Kopf haben, hafva trängt, inskränkt hufvud.
Vernagelung, *f.* 4. Igenspikning; förnagling; sömstickning.
Vernähen, *v. a.* Sy upp; kringsy; felsy.
Vernähmlichen, *v. a.* Identificera.
sich Vernarben, *v. r.* Läkas.
Vernarren, *v. a.* Förslösa sina penningar

på lappri. — *V. n.* ſ. o. *r.* Blifva narraktig, blifva narr, blifva narraktigt kär. Sich in etwas v., blifva kär i, blifva narraktigt intagen af.

Vernaſchen, *v. a.* Förslösa på klifs.

Vernaſcht, *adj.* o. *adv.* Förslösad på klifs; begifven på klifs.

Vernaſchung, *f.* 4. Slöseri på ell. med klifs.

Vernaſen, *v. a.* Förse med näsa. (*Hyttv.*) Lägga slagg öfver bälgformen för rosten, att intet må täppa för vädret.

Vernatürlichen, *v. a.* Göra naturlig, naturenlig, naturalisera.

Vernehmen, *v. a. irr.* Förnimma, höra, erfara, få veta; förhöra. Sich v. laſſen, låta märka.

Vernehmen, *n.* 3. Godt förstånd. Dem v. nach, enligt ryktet. ſtydlig, hörbar.

Vernehmlich, *adj.* o. *adv.* Begriplig, redlig,

Vernehmlichkeit, *f.* 4. Begriplighet, redighet, tydlighet, hörbarhet. ſde, afhörande.

Vernehmung, *f.* 4. Förnimmande; höranſich Verneigen, *v. r.* Niga, visa vördnadsbetygelse.

Verneigung, *f.* 4. Nigning, bugning.

Verneinen, *v. a.* Förneka, neka.

Verneinung, *f.* Nekande.

Verneinungsfall, *m.* 1. Im V., i fall det skulle nekas. ſatz, *m.* 1. Nekande sats, negativ sats. ſwort, *n* 2. Nekord.

Vernennen, *v. a. irr.* Origtigt benämna.

Verneuen, ſneuern, *v. a.* Förnya.

Vernichten, *v. a.* Tillintetgöra, upphäfva, göra om intet: förakta, anse för intet.

Vernichtung, *f.* 4. Tillintetgörande, upphäfvande; föraktande, förakt.

Vernieten, *v. a.* Näda, fastnäda.

Vernunft, *f.* utan *pl.* Förnuft; sundt förnuft, omdöme; förstånd, begrepp. ſforſcher, *m.* Philosoph. ſlehre, *f.* 4. Förnuftslära, logik. ſlos, *adj.* o. *adv.* Oförnuftig. ſloſigkeit, *f.* 4. Oförnuftighet. ſmäßig, *adj.* o. *adv.* Förnuftig; enlig med förnuftet. ſmäßigkeit, *f.* 4. Förnuftighet, förnuftsenlighet. ſſchluß, *m.* 1. Förnuftsslut, syllogism. ſwiſſenſchaft, *f.* Philosophi.

Vernünfteln, *v. n.* h. Alltför noga nagelfara, klyfva här, konstla.

Vernünfteln, *n.* 3. Vernünfteltei, *f.* 4. Alltför noga nagelfarande, härklyfning, konstlande.

Vernünftig, *adj.* o. *adv.* Förnuftig, klok.

Vernünftler, *m.* 3. Härklyfvare.

Vernünftlich, *adj.* o. *adv.* Inom förnuftets gränsor liggande.

Vernützen, *v. a.* Nyttja upp; slita ut.

Veröden, *v. a.* Ödelägga; föröda. — *V. n.* ſ. Blifva öde eller ödslig.

Veroffenbaren, *v. a.* Uppenbara.

Verösterungswort, *n.* Frequentativord.

Verordentlichen, *v. a.* Göra ordentlig, ordentligt inrätta.

Verordnen, *v. a.* Förordna, påbjuda, stadga, fastställa; tillsätta, nämna till; förordna, föreskrifva (t. ex. läkemedel).

Verordnete, *m.* 4. Fullmäktig, ombud.

Verordnung, *f.* 4. Författning, förordning, påbud; utnämnande; föreskrift.

Verpachten, *v. a.* Bortarrendera.

Verpachter, *m* 3. Förpaktare.

Verpachtung, *f.* 4. Bortarrendering.

Verpacken, *v. a.* Använda vid inpackning; inpacka, lägga i balar.

Verpalliſadiren, *v. a.* Förpåla.

Verpanſchen, *v. a.* Bortslaska; nedsöla.

Verpanzern, *v. a.* Kläda i harnesk.

Verpaſchen, *v. a.* Med tärningsspel förlora tid eller penningar; smyghandla.

Verpaſſen, *v. a.* Passa; förpassa.

Verpeilen, *v. a.* Pejla, mäta djupet.

Verpeſten, *v. a.* Förpesta, smitta.

Verpetſchiren, *v. a.* Försegla.

Verpfählen, *v. a.* Befästa eller inslånga

med pälar, förpälning. =pfählung, *f.* Förpälning, pälverk.
Verpfänden, *v. a.* Pantsätta.
Verpfändung, *f.* 4. Pantsättning.
Verpfeffern, *v. a.* Peppra för mycket.
Verpflanzen, *v. a.* Omplantera; flytta, sätta i en annan jordmån.
Verpflanzung, *f.* 4. Omplantering.
Verpflegen, *v. a.* Förpläga, sköta, vårda; underhålla. [sterfader.
Verpfleger, *m.* 3. Skötare, försörjare, fo-
Verpflegung, *f.* 4. Skötsel, omvärdnad, förplägning; underhåll.
Verpflichten, *v. a.* Förplikta, förbinda; låta svärja trohetsed.
Verpflichtung, *f.* 4. Förpliktelse.
Verpflöcken, *v. a.* Plugga före.
Verpflügen, *v. a.* Igenplöja; plöja orätt.
Verpfründen, *v. a.* Igensprunda.
Verpfuſchen, *v. a.* Skämma bort.
Verpichen, *v. a.* Becka igen eller fast.
Verpitſchiren, se Verpetſchiren.
ſich Verplämpern, *v. r.* Obetänksamt trolofva sig. — *V. a.* Slarfva bort.
Verplatzen, *v. a.* Skjuta bort (krut); plottra bort. [bort tiden.
Verplaudern, *v. a.* Sladdra, prata, sqvallra
Verpoltern, *v. a. r.* o. *n.* ſ. Bringa, råka i oordning.
Verpönen, *v. a.* Belägga med straff.
Verpraſſen, *v. a.* Frässa bort.
Verpraſſer, *m.* 3. Slösare, frässare.
Verpraſſung, *f.* 4. Förslösning, frässeri.
Verproviantiren, *v. a.* Förse med lifsmedel, proviantera.
Verprozeſſiren, *v. a.* Förstöra genom process.
Verprügeln, *v. a.* Bortprygla.
Verprunken, *v. a.* I prakt förstöra.
Verpuffen, *v. n.* h. (*Chem.*) Detonera. — *V. a.* Låta detonera; onödigtvis förstöra eller förlora. — *V. r.* Sich v., af obetänksamhet förgå sig, ish. i tal.
Verpülvern, *v. a.* Pulverisera.
ſich Verpuppen, *v. r.* (om insekter) Förvandla sig till puppor.
Verpuſten, *v. n.* h. Pusta ut.
Verputzen, *v. a.* Öfverdrifvet putsa.
Verquackeln, *v. a.* o. *r.* Se Verplampern.
Verqualmen, *v. a.* o. *n.* ſ. Bortdunsta; låta bortdunsta. [rot.
Verquecken, *v. n.* ſ. Öfverväxa med qvick-
Verquellen, *v. n. irr.* ſ. Svälla af fuktighet; upphöra att uppspringa, uppsvälla.
Verquicken, *v. a.* (*Chem.*) Upplosa med qvicksilfver.
Verraffen, *v. a.* Med orätt roffa åt sig.
Verrammeln, Verrammen, *v. a.* Förpala; tillspärra, ladda för. [ning.
Verrammelung, *f.* 4. Förpälning; tillspärr-
Verranzen, *v. a.* Bringa i oordning, genom oordentlig lefnad förstöra. [flöpa.
Verrafen, *v. n.* ſ. Beväxa med gräs, gräs-
Verrafen, *v. n.* h. Rasa ut. — *V. a.* På ursinnigt sätt yttra.
Verrath, se Verrätherei.
Verrathen, *v. a. irr.* Förråda; röja, upptäcka. Ich weiß nicht, ob ich verrathen oder verkauft bin, jag vet icke ibland hvad för folk jag är; huru jag är utkommen; hvad jag skall tänka.
Verräther, *m.* 3. Förrädare. An Jemand zum V. werden, förråda någon.
Verrätherei, *f.* 4. Förräderi; trolös.
Verrätheriſch, *adj.* o. *adv.* Förrädisk.
Verräthſeln, *v. a.* Till gåta förvandla, på gåtlikt sätt eller med gåtlika ord förhemliga.
Verräuchen, *v. n.* ſ. Uppstiga i rök; dunsta bort, utdunsta; svalna. (*Fig. fam.*) Eine Sache v. laſſen, låta en sak förfalla. — *V. a.* Röka upp (t. ex. tobak, penningar).
Verräuchern, *v. n.* ſ. Blifva nedrökt. — *V. a.* Medelst rökning förbruka, förstöra.

Verreuten, *v. a.* Rycka i olag; helt och hållet bortrycka.
Verrücken, *v. a.* Förlägga.
Verrauschen, *v. n.* s. Dundra, dåna ut, gå bort med buller, gå öfver.
Verrechnen, *v. a.* Beräkna, upplöra i räkning; räkna orätt. Sich v., missräkna sig.
Verrechnung, *f.* 4. Beräkning; missräkning.
Verrichten, *v. a.* Förstöra genom process.
Verrecken, *v. n.* s. (egentl. räcka ifrån sig hufvud och fötter), dö, störta (om djur), dö ut (om trän).
Verreden, *v. a.* Förbinda sig, aftala; förneka, ej erkänna; försvärja (t. ex. att spela). — *V. r.* Sich v., Aftala sins emellan; förtala sig.
Verregnen, *v. n.* h. Regna slut; regna igen, (t. ex. spår i sand). — *V. a.* Liksom genom regn uttömma.
Verreiben, *v. n.* Resa bort. — *V. a.* Förspota, förstöra på resor. [ordning.
Verreihen, *v. a. irr.* Sönderslita; bringa i
Verreißen, *v. a.* Till fullo rifva, rifva slut (på färg); genom gnidning bortskaffa.
Verreiten, *v. a. irr.* Förnöta, förstöra genom ridande.
Verreisen, *v. n.* Ägga, reta.
Verrenken, *v. a.* Vrida, rycka eller bryta ur led, förränka.
Verrenkung, *f.* 4. Ledvridning.
Verrennen, *v. a.* Igenstänga (vägen).
Verrichten, *v. a.* Förrätta, uträtta; göra, sköta, beställa; rigta orätt; öfverlemna. (*Jag.*) Uppställa jagttyg; (fordom † afrätta; communicera en sjuk; bringa till slut). [syssla, beställning.
Verrichtung, *f.* 4. Förrättning, ärende,
Verriechen, *v. n. irr.* s. och sich v., *v. r. irr.* Dunsta bort, förlora kraften, dufna.
Verriegeln, *v. a.* Rigla, sätta rigel för, tillbomma.
Verriegelung, *f.* 4 Tillbommande.
Verrinden, *v. n.* s. Förvandlas till bark.
Verringern, *v. a.* Förringa, förminska, förklena. [skande, förklenande.
Verringerung, *f.* 4. Förringande, förmin-
Verrinnen, *v. n.* Förrinna.
Verritzen, *v. a.* Göra många repor eller sprickor. Ein verritztes Feld, (*Bergv.*) uppbrutet malmfält.
Verrollen, *v. n.* s. Bortrulla.
Verrosten, *v. n.* s. Rostas, bli rostig.
Verrotten, *v. n.* s. Förruttna.
Verrucht, *adj.* o. *adv.* Bofaktig, skälmsk.
Verruchtheit, *f.* 4. Bofaktighet, nedrighet.
Verrücken, *v. a.* Rycka i olag, rubba, flytta, bringa i oreda; göra förvirrad, galen, slagen, svarslös.
Verrückschieber, *m.* (*Bag.*) Brödgredsla.
Verrückt, *adj.* o. *adv.* Rubbad, förryckt, galen.
Verrücktheit, *f.* 4. Vanvett, vansinnighet.
Verrückung, *f.* 4. Rubbande, flyttning; förvirring. [bud; elakt rykte.
Verruf, *m.* (egentl.) Något utropadt, på-
Verrufen, *v. a. irr.* Låta utropa, kungöra; illa utropa; förkasta, rata, aflysa (mynt). Ein verrufener Mensch, en illa beryktad menniska. [stande.
Verrufung, *f.* 4. (t. ex. mynts) Förkastande.
Verrunzeln, *v. n.* s. Blifva skrynklig; rynkig.
Verrupfen, *v. a.* Rycka i olag; rycka slut.
Vers, *m.* 1. Vers; strof. =art, *f.* 4. Versart. =drechsler, *m.* Verssvarfvare. =fuß, *m.* Versfot, *Pes metricus.* =kunst, *f.* Verskonst, poetik. =macher, *n.* Versmakeri. =macher, =mann, =schmied, Verseler, *m.* Versmakare, dålig rimmare. =maß, *n.* Versmått. =weise, *adv.* Versvis. =wut, *f.* Kläda att skrifva vers.
Versäen, *v. a.* Så ut; så igen; så miste.
Versagen, *v. a.* (einem etwas) Bortlofva, afslå, neka, vägra. — *V. n.* s. Klicka, ej brinna af; slå felt; svika.

Verſagen, *n.* 3. Verſagung, *f.* 4. Bortlofning; afslag, nekande, vägran; klickande.
Verſalbuchſtabe, *m.* 5. Versal.
Verſalzen, *v. a.* Till saltning förbruka; salta för mycket. Jemanden eine Luſt v., förderfva ett nöje för någon.
Verſammeln, *v. a.* Församla; sammankalla.
Verſammlung, *f.* 4. Församling; sammankomst; möte. V. der Reichsſtände, Riksmöte, Riksdag.
Verſanden, *v. a.* Öfverhölja med sand. — *V. n.* ſ. Grundas igen af sand; öfverhöljas af sand.
Verſatz, Förpantning; omsättning; tillsats.
Verſäubern, *v. a.* Fullpolera; gifva full glans.
Verſauen, *v. a.* Nedsöla, besuddla. — *V. n.* Blifva svinaktig, ytterligt osnygg.
Verſauern, *v. n.* ſ. Blifva sur; blifva gammal, åldras, gråna.
Verſäuern, *v. a.* Göra sur; göra för sur, göra vresig, förbittra.
Verſaufen, se Vertrinken.
Verſäumen, *v. a.* Försumma; hindra.
Verſäumniß, *f.* 1. Verſäumung, *f.* 4. Försummelse, uraktlåtande.
Verſchaben, *v. a.* Genom skafning uppbruka, förnöta eller förderfva.
Verſchachern, *v. a.* Schackra bort.
Verſchaffen, *v. a.* Skaffa, förskaffa. ſpa.
Verſchaffen, *v. a.* (Schaffen) Omskapa, vanska-
Verſchaffung, *f.* 4. Förskaffande.
Verſchalen, *v. n.* ſ. Slå af sig, dufna.
Verſchalen, *v. a.* Påsätta skal.
Verſchallen, *v. n.* ſ. (om ljud) Utbreda sig. (*Fig.*) Blifva allmänt bekant; ljuda ut, förlora sig.
Verſchameriren, se Verbrämen.
Verſchämt, *adj.* o. *adv.* Blyg, blygsam. V. ſeyn, thun, vara blygsam, handla blygsamt. Ein verſchämter Armer, pauvre honteux.
Verſchämtheit, *f.* 4. Blygsamhet, blygbet.
Verſchänden, *v. a.* Vanställa, skämma bort, förderfva; ohelga, kränka.
Verſchanzen, *v. a.* Förskansa.
Verſchanzung, *f.* 4. Förskansning; skans, fästningsverk.
Verſcharren, *v. a.* Nedgräfva, nedkrafsa.
Verſcharrung, *f.* 4. Nedgräfvande.
Verſchatten, *v. a.* (*Mål.*) Schattera; flytta ur skuggan; ställa i skuggan, med skugga omgifva. ſsomna.
Verſcheiden, *v. n. irr.* ſ. Skiljas hädan, af-
Verſcheiden, *n.* 3. Afsomnande.
Verſcheinen, *v. n. irr.* ſ. Förlora skenet, upphöra att skina; (om tid) förlida, fortflyta; (om säd) plötsligt förblekna, uttorka. ſut (dryckesvaror).
Verſchenken, *v. a.* Bortskänka; minutera
Verſchänkung, *f.* 4. Bortskänkning; utminutering. ſförspilla, mista.
Verſcherzen, *v. a.* Tillbringa med skämt;
Verſcherzung, *f.* 4. Förspillning, mistning.
Verſcheuchen, *v. a.* Skrämma bort; fördrif-
Verſchicken, se Verſenden. va, vänja bort.
Verſchieben, *v. a. irr.* Bortflytta, uppskjuta; rubba, bringa i oordning; skjuta för; † förskjuta. — *V. r.* Sich v., skjuta sig, råka i olag; slå bom.
Verſchiebung, *f.* 4. Rubbning; uppskjutning, uppskof. ſskillig.
Verſchieden, *adj.* o. *adv.* Särskild, olik; åt-
Verſchiedenheit, *f.* 4. Åtskilnad, olikhet.
Verſchiedentlich, *adj* o. *adv.* Olika, annorlunda, på flera sätt.
Verſchiefen, *v. a.* Göra sned, vrida på sned; gifva falsk rigtning. ſnor.
Verſchienen, *v. a.* (*Smed.*) Beslå med ske-
Verſchieß, *n.* (*Mål.*) Fördrifning af dag o. skugga.
Verſchießen, *v. a. irr.* Bortskjuta, skjuta upp; gemensamt bestrida kostnaden till skjutning; skjuta bom. Sich v., skjuta

upp allt sitt krut; missräkna sig. (*Boktr.*) Forsätta. (*Mål.*) Fördrifva (färger); skjuta för. — *V. n. irr.* Förlora sig, blifva mattare eller mindre hög och djup, förlora färgen, förlora sin glans; flyta, rinna bort.

Verſchießen, *n.* 3. Verſchießung, *f.* 4. Bort- eller uppskjutning; bomskjutning; färgens förlorande; vattnets bortrinnande.

Verſchiffen, *v. a.* På skepp afsända. — *V. r.* Segla vilse.

Verſchilfen, *v. n.* ſ. Beväxa med hvass.

Verſchimmeln, *v. n.* ſ. Möglas.

Verſchimmern, *v. n.* ſ. Upphöra att skimra; förlora färg eller glans.

Verſchimpfen, *v. a.* Skymfa; vanhedra.

Verſchlacken, *v. a.* Förvandla till slagg. — *V. n.* Blifva slagg. [† Afsomna, dö.

Verſchlafen, *v. a. irr.* Försofva, sofva bort.

Verſchlafenheit, *f.* Tröghet, sömnaktighet.

Verſchlaffen, *v. a.* o. *n.* ſ. Förslappa, förslappas.

Verſchlag, *m.* 1. Öfverslag, förslag; prof med saltsolan; förladdning i kanoner; skiljevägg, afplankning; låda, kista.

Verſchlagen, *v. a. irr.* Slå för, stänga, tillsluta, spika igen; göra skiljevägg, afplanka; slå ifrån sig, slå miste; slå bort (t. ex. en boll); förlora genom bläddrande; förskingra. Sich etwas v., försumma, förlora, mista något; gå ell. fara vilse. Das Schiff ward an die Schwediſche Küſte verſchlagen, skeppet blef kastadt mot Svenska kusten. Sich die Kunden v., slå ifrån sig, aflägsna, mista sina kunder; slå orätt, slå miste, genom slag förderfva. Die Eiſen v., (*Bergv.*) slå nafrarna slöa. Ein Pferd v., sko en häst illa, sömsticka. — *V. r.* Förslå sig, förirra sig, gå vilse, insnärja sig, slå bom. — *V. n. irr.* Förslå, göra verkan; vara magtpåliggande; bli ljum; (om hästar) få fång; (om hjortar) hafva rifvit hinnan af hornen.

Verſchlagen, *adj.* o. *adv.* Förslagen, listig.

Verſchlagenheit, *f.* 4. Förslagenhet, listighet.

Verſchlammen, *v. a.* o. *n.* ſ. Öfvertäcka, öfvertäckas med gyttja; frässa bort.

Verſchlechtern, ſtern, se Verſchlimmern.

Verſchleichen, *v. n. irr.* ſ. o. ſich v. Smyga sig bort eller undan; gömma sig undan.

Verſchleiern, *v. a.* Hölja, betäcka med dok ell. slöja; öfverdraga med flor.

Verſchleif, *m.* 1. Afsättning; afgång.

Verſchleifen, *v. a.* Draga ut; släpa bort, snatta; afsätta, sälja; förnöta, försnilla. — *V. n.* Släpa sig bort; småningom försvinna. [skämma.

Verſchleifen, *v. a. irr.* Med slipning bort-

Verſchleimen, *v. a.* Göra slemmig.

Verſchleißen, *v. a. irr.* Slita, nöta ut, sälja ut. — *V. n. irr.* ſ. Förnötas, utnötas; hafva afsättning. [ſigenfylla.

Verſchlemmen, *v. a.* Med gyttja betäcka ell.

Verſchlemmen, Frässa bort, i frässeri förnöta eller förstöra.

Verſchlendern, *v. a.* t. ex. die Zeit, Förnöta tiden med att drifva omkring.

Verſchleppen, *v. a.* Taga eller släppa hemligt bort; sticka eller gömma undan, snatta, försnilla, förslita.

Verſchleudern, *v. a.* Slunga bort, förslösa; förvärdslöst försumma eller förlora; förspilla, förskingra; sälja med förlust.

Verſchleuderung, *f.* 4. Förslösning; förspillning; förskingring; säljande med förlust.

Verſchleyern, se Verſchleiern.

Verſchlicken, *v. a.* o. *n.* ſ. Med mudder igenfylla eller vara igenfylld. [undan.

ſich Verſchlieſen, *v. r. irr.* Smyga sig, krypa

Verſchließen, *v. a. irr.* Tillsluta, låsa igen eller in; bortsluta, försälja.

Verſchließung, *f.* 4. Igenläsning; försäljning.

Verſchlimmern, *v. a.* Försämra, förvärra,

förringa. — *V. n.* ſ. o. *r.* Sich v., försämras, förvärras.
Verſchlimmerung, *f.* 4. Försämrande, förvärrande; förderfvande; dåligt tillstånd.
Verſchlingen, *v. a.* o. *r. irr.* Inveckla, trassla, hoptrassla, ihopsno; uppsluka; sluka i sig; svälja, förtära; sluta, låta upphöra.
Verſchlingen, *n.* 3. Verſchlingung, *f.* 4. Inveckling, trasslande, hoptrasslande; uppslukande; sväljande.
Verſchloß, *n.* Slutet, väl förvaradt ställe.
Verſchlöſſen *v. n.* ſ. Hagla slut; höljas och förderfvas af hagel. ſlås för.
Verſchlöſſern, *v. a.* Med lås förse, sätta
Verſchlucken, *v. a.* Svälja; sluka. Sich v., storkna. Ein Nadel v., svälja en nål. Mücken ſäugen und Kamele v., sila myggor och svälja kameler. Die Erde verſchluckt das Waſſer, jorden slukar, tar åt ſig vatten.
Verſchlummern, se Verſchlafen.
Verſchlüpfen, *v. n.* ſ. o. *r.* Slinka undan, gömma sig undan. ſkel.
Verſchluß, *m.* 1. Im v., inom lås och nyc-
Verſchmachten, *v. n.* Försmäkta. Vor Durſt v., försmäkta af törst. — *V. a.* Försmäktande tillbringa.
Verſchmachten, *n.* 3. =ſchmachtung, *f.* 4. Försmäktande.
Verſchmähen, *v. a.* Försmå, förakta.
Verſchmählich, *adj.* o *adv.* Föraktlig.
Verſchmähung, *f.* 4. Försmående, förakt.
Verſchmauchen, *v. a.* Roka upp (tobak). — *V. n.* Roka slut. ſförslösa
Verſchmauſen, *v. a.* Förslösa på kalas;
Verſchmauſung, *f.* 4. Slöseri, frässeri.
Verſchmelzen, *v. a.* Uppsmälta, hopsmälta. † Alles Metall v., smälta upp all metall. Geld mit Kupfer v., hopsmälta guld och koppar. Die Farben v., fördrifva färger. — *V. n. irr.* Smälta, försmälta.
Verſchmerzen, *v. a.* Tåla, fördraga; glömma, öfvervinna, smälta i sig. Einen Verluſt v., bära en förlust. ſsmida ihop.
Verſchmieden, *v. a.* Smida, smida upp,
Verſchmiegen, *v. r.* † Smyga sig bort; omfamna.
Verſchmieren, *v. a.* Uppbruka till smörja; öfverstryka med; sudda ned. — *V. r.* (*Möln.*) Degas, sätta sig fast i reflorna på qvarnstenar.
Verſchmitzt, *adj.* o. *adv.* Listig, klyftig, illistig, bakslug, förslagen.
Verſchmoren, *v. a.* o. *n.* ſ. Uppsteka; blifva uppstekt.
Verſchmücken, *v. a.* Med prydnad förse; till prydnad förbruka; vanpryda.
Verſchmutzen, *v. a.* o. *n.* Nedsmutsa, nedsmutsas.
Verſchnappen, *v. n.* ſ. o. *r.* Icke taga läs; fåfängt gripa efter, förtala sig.
Verſchnauben, Verſnaufen, *v. n.* ḥ. Hemta andan, fläsa, pusta ut, hvila.
Verſchneiden, *v. a. irr.* Tillskära, klippa till; klippa (här, träd &c.); skära, klippa upp; sälja alnvis; använda eller bortskämma genom skärning, förskära sig; snöpa, vallacka, utskära.
Verſchneiden, *n.* 3. Tillskärning; bortskämning genom skärning; snöpning; utminutering, säljande alnvis.
Verſchnellen, *v. a.* Kasta bort, kasta slut. — *V. r.* Förtala sig.
Verſchneyen, *v. n. irr.* Igensnöga, fullanöga.
Verſchnieben, se Verſchnauben.
Verſchnippeln, Verſchnitzeln, *v. a.* skära, klippa sönder i små bitar; miss-skära.
Verſchnittene, *m.* 4. Snöping.
Verſchnupfen, *v. a.* Snusa upp, till snus använda. — *V. impers.* Förtreta, förargas. — *V. n.* ſ. Hafva svår snufva.
Verſchnüren, *v. a.* Mäta med snöre; omlinda med snöre.
Verſchollen, *adj.* o. *adv.* Tillräckligt upp-

manad, instämd; beryktigad; bort'juden, glömd.

Verſchonen, *v. a.* Förskona; skona; frikalla, befria, förskona ifrån. Jemandes ell. jemanden v., skona någon. Einen mit der Arbeit, mit der Strafe v., förskona någon från arbete, från straff.

Verſchonung, *ſ. 4.* Frikallelse, befrielse; förskoning, skonsmål.

Verſchönen, Verſchönern, *v. a.* Förskön a.

Verſchönerung, *ſ. 4.* Förskönande.

Verſchöpfen, *v. a.* Ösa vilse, i orätt kärl.

Verſchränken, *v. a.* Lägga, gå i kors; fläta, vrida, slingra uti hvartannat; med skrank förse, inom skrank förvara; inlägga, innesluta; stänga, lägga hinder för. Ein verſchränkter Name, ett inbundet namn.

Verſchrauben, *v. a.* Skrufva igen, skrufva till, förskrufva, misskrufva, skrufva i olag. Einem den Kopf v. eller einen v., göra någon förryckt.

Verſchreiben, *v. a. irr.* Använda till skrifning; felskrifva; förskrifva, införskrifva; föreskrifva (ett läkemedel); förskrifva, pantsätta; tillegna, testamentera. Sich v., misskrifva sig, einem, förskrifva sig åt någon. Sich als Bürge v., gå i borgen för.

Verſchreibung, *ſ. 4.* Uppskrifning; förskrifning; misskrifning; recept; skuldsedel, obligation.

Verſchreien, *v. a. irr.* Skrika ut, illa utropa, förtala; förtrolla, förhexa.

Verſchreiten, *v. a.* o. *r. irr.* Stiga miste, genom felsteg vrida foten ur led.

Verſchrobenheit, *ſ.* Förryckthet.

Verſchrumpfen, *v. n.* ſ. Skrumpna, bli krumpen, få rynkor.

Verſchub, *m.* 1. (b som p) Uppskof, anſtånd.

Verſchüchtern, *v. a.* o. *n.* Göra, blifva skygg, rädd.

Verſchulden, *v. a.* Åsamka sig skuld; förse eller förgå sig; vara skyldig eller orsaken till, förtjena. Seine Güter v., skuldsätta sin egendom. Das haben wir verſchuldet an unſerm Bruder, det halve vi förskyllt på vår broder. Sich mit etwas v., försynda sig med något. Etwas wieder zu v. wiſſen, vara erkänsam, hämnas, vedergälla en ting.

Verſchulden, *n.* 3. Verſchuldung, *ſ. 4.* Förskyllan, förvållande; förtjenst.

Verſchuldet, *adj.* o. *adv.* Gäldbunden.

Verſchütten, *v. a.* Ösa, slå, spilla ut; igenfylla, nedgräfva; betäcka; tillspärra (vägen). — *V. n.* h. Få missfall.

Verſchüttung, *ſ.* Utösning, utspillning; igenfyllning, nedgräfning; betäckning; tillspärrning.

ſich Verſchwägern, *v. r.* Befrynda sig.

Verſchwägerung, *ſ.* Fryndskap, svågerskap.

Verſchwärmen, *v. n.* ſ. o. *r.* Svärma ut, svärma bort, svärma för mycket. — *V. a.* Svärmande förnöta.

Verſchwarzen, *v. n.* ſ. Blifva ell. vara svart.

Verſchwärzen, *v. a.* Svärta, göra svart; svärta, förtala.

Verſchwärzer, *m.* 3. Baktalare.

Verſchwärzung, *ſ. 4.* Förtal.

Verſchwatzen, *v. a.* Sladdra bort; genom otidigt prat, förtala. Sich v., förtala sig.

Verſchweben, *v. n.* ſ. Sväfva bort.

Verſchweigen, *v. a. irr.* Förtiga, hålla tyst.

Verſchweigung, *ſ. 4.* Förtigande, tysthållande. (*Rhet.*) *Aposiopesis.*

Verſchweimen, *v. n.* h. Få svindel, svimma.

Verſchwelgen, se Verpraſſen.

Verſchwellen, *v. n. irr.* ſ. Uppsvälla. — *V. a.* Förse med tröskel.

Verſchwemmen, *v. a.* Täppa igen, höja öfver, öfvertäcka (med jord, vatten &c.); öfversvämma; med flytande ämnen uppblanda, läta flyta i hvartannat, ge-

nom öfversvämning uppgrumla och bortföra.
Verſchwenden, *v. a.* Förslösa; förspilla.
Verſchwender, *m.* 3. Slösare.
Verſchwenderiſch, *adj.* o. *adv.* Slösaktig.
Verſchwendung, *f.* 4. Slösaktighet, slöseri.
Verſchwiegen, *adj.* o. *adv.* Tystlåten; hemlig; förtigen.
Verſchwiegenheit, *f.* 4. Tystlåtenhet. Des Eides V., tysthetseden.
Verſchwimmen, *v. n.* ſ. Flyta ihop, flyta bort.
Verſchwinden, *v. n. irr.* ſ. Försvinna, blifva osynlig.
Verſchwinden, *n.* 3. Försvinnande.
Verſchwiſtern, *v. a.* o. *r.* Göra systerskap, vara nära slägt.
Verſchwitzen, *v. a.* Uppfylla, nedsöla, skämma bort med svett; förglömma. — *V. n.* Svettas ut, genom svettning bortdunsta. — *V. r.* Sich v., genom svettning, såsom svett förflyga.
Verſchwören, *v. a.* Försvärja, afsvärja. Sich v., göra mened; edligen förbinda sig, sammansvärja sig, sammangadda sig.
Verſchworne, *m.* 4. Sammansvuren.
Verſchwörung, *f.* 4. Försvärjande, afsvärjande; sammansvärjning; sammangaddning.
Verſegeln, *v. n.* Segla ur sigte, segla vilse.
ſich Verſegnen, *v. r.* Korsa sig.
Verſehen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Förse sig, fela; glömma, försumma, uraktlåta; förse med; förestå, handhafva, förvalta, hafva bestyr om. Etwas eller ſich v., misstaga sig, fela, förifra sig. An etwas ſich v., förse sig på något (om hafvande qvinnor). Mit etwas v., förse med något. Ein Amt v., förvalta ett embete. Eines Andern Stelle v., företräda en annans ställe. Sich etwas eller einer Sache v., vänta sig, göra sig säker på något. Von jemanden, af någon. Ich verſehe mir zu dir alles Gutes, jag väntar allt godt af dig. Ich hatte mich ſeiner nicht v., jag hade ej väntat honom.
Verſehen, *n.* 3. Misstag, förseende, förselse, irring; försummelse; förvaltning, bestyr, förväntan.
Verſehren, *v. a.* Såra; göra skada på.
Verſehung, *f.* 4. Se Verſehen.
Verſelet, *f.* Versmakeri, dålig vers, rimeri.
Verſeler, *m.* Rimklåpare, verskläpare.
Verſeln, *v. a.* Göra dålig vers.
Verſenden, *v. a. reg.* o. *irr.* Försända.
Verſendung, *f.* 4 Försändning.
Verſengen, *v. a.* Sveda; förbränna.
Verſengung, *f.* 4. Svedande; förbrännande.
Verſenken, *v. a.* Nedsänka, försänka.
Verſenkung, *f.* 4. Nedsänkning, forsänkning.
Verſetzen, *v. a.* Försätta, sätta orätt, galet (bokstäfver, ord, råstenar o. dyl.); omsätta, omplantera; bortflytta, flytta; gifva en annan syssla; tillspärra; försätta med, blanda; loyera; försätta i annan ordning, annat läge, andra omständigheter; tillfoga, gifva (ett slag); pantsätta; svara, åter invända. Einem den Athem v., betaga andan på en. Unter die Heiligen verſetzt werden, blifva upptagen ibland Helgonens antal. — *V. r.* Sich v., (om sjukdomar) kasta sig (på en annan kroppsdel). (*Bokt.*) Försätta sig, sätta fel. (*Hytte.*) Försätta, påsätta för mycket, (om bälger) när något stockar sig o. täpper i formen; (*Med.*) äfven om väderspänningar i underlifvet.
Verſetzung, *f.* 4. Omsättning; försättning; omplantering; flyttning; pantsättning; blandning; loyering: svarande.
Verſeufzen, *v. a.* Tillbringa eller förtära genom suckande.
Verſicherer, *m.* 3. Assuradör.
Verſichern, *v. a.* Försäkra; assekurera; (ei-

Verloben, *v. a.* Bestämdt, högtidligen lofva, förlofva, trolofva.
Verlöbniß, *n.* 1. Verlöbung, *f.* 4. Förlofning, trolofning.
Verlochern, *v. a.* Stampa hål; i hål gömma, nedgräfva.
Verlocken, *v. a.* På orätt väg locka, förleda.
Verlocken, se Verschwenden.
Verlodern, *v. n.* *s.* Brinna upp eller ned; upphöra att brinna.
Verlogen, *adj.* o. *adv.* Lögnaktig, ljugare.
Verlohnen, *v. a.* Löna, ersätta.
Verloosen, *v. a.* Lotta, skifta, dela i lotter.
Verlooſung, *f.* 4. Lottkastning, delande i lotter.
Verlöſchen, *v. n. irr.* *s.* Ich verlöſche, du verliſcheſt, er verliſcht; *imp.* ich verloſch, *conj.* ich verlöſche, *imper.* verliſch, *part.* verloſchen. Slockna, släckas. — *V. a. reg.* Släcka.
Verlöthen, *v. a.* Löda ihop.
Verludern, *v. a.* Förslösa genom liderlighet.
Verlumpen, *v. a.* Nöta, utslita. (*Fig. fam.*) I liderlighet bortslösa. — *V. n.* Förnötas.
Verluppen, *v. a.* Förgifta, förtrolla.
Verluſt, *m.* 1. Förlust, mistning; saknad. Bei v. des Lebens verbieten, förbjuda vid lifsstraff.
Verluſtig, *adj.* o. *adv.* Förlustig, förlorande. Eines Dinges v., förlustig något.
Vermachen, *v. a.* Tilltäppa, tillbomma; testamentera. (Einem etwas).
Vermacher, *m.* Testamentsgifvare.
Vermächtniß, *n.* 1. Testamenterad gåfva, donation.
Vermachung, *f.* 4. Tilltäppning, tillbomning.
Vermahlen, *v. a.* Förmala.
Vermählen, *v. a.* Förmäla, om Kongl. o. Furstl. personer. Eine Prinzeſſin einem Prinzen, an einen Prinzen, mit einem Prinzen v., Förmäla en Prinsessa med en Prins.
Vermählung, *f.* 4. Förmälning, biläger.
Vermahnen, *v. a.* Förmana, uppmuntra.
Vermahnung, *f.* 4. Förmaning, uppmuntran.
Vermaledeien, *v. a.* Förbanna, önska ondt öfver.
Vermaledeiung, *f* Förbannelse.
Vermalen, *v. a.* Mäla upp (t. ex. färgor); förse med gränssstenar.
Vermänteln, *v. a.* Bemantla, ursknlda.
Vermaſkiren, *v. a.* Maskera, förkläda.
Vermaſten, *v. a.* Förse med master.
Vermauern, *v. a.* Mura igen, inmura; mura upp, använda till murning.
Vermauthen, se Verzollen.
Vermehren, *v. a.* Förmera, föröka, öka; multiplicera.
Vermehrung, *f.* 4. Tillökning, tillväxt; multiplication.
Vermeiden, *v. a. irr.* Undvika, undgå, undfly.
Vermeidlich, *adj* o. *adv.* Undviklig.
Vermeidung, *f.* 4. Undvikande.
Vermeinen, *v. a.* Förmena, tro.
Vermeint, Vermeintlich, *adj.* o. *adv.* Förment.
Vermelden, *v. a.* Förmäla, berätta; tillkännagifva.
Vermeldung, *f* 4. Förmälan.
Vermengen, *v. a.* Inmänga, blanda; hopblanda, bortblanda.
Vermengung, *f.* 4. Inmängning, blandning, hopblandning, bortblandning.
Vermenſchen, *v. n.* *s.* Blifva menniska. — *V. a.* Göra till menniska, i menniskogestalt framställa.
Vermerken, *v. a.* Förmärka; anmärka, anteckna; upptaga, uttyda.
Vermerkung, *f.* 4. Förmärkande; upptagande.
Vermeſſen, *v. a. irr.* Mäta, upprefva. Ein Feld v., uppmäta ett fält. Sich v., förmäta sig, mäta orätt; bekrälta med ed; tilltro sig, påstå eller inbilla sig kunna, gå i god för att; skryta, berömma sig.
Vermeſſen, *adj.* o. *adv.* Förmäten, djerf; ſöfverdådig.

Vermeſſenheit, *ſ.* 4. Förmätenhet, djerfhet, öfverdåd.
Vermeſſentlich, *adv.* Förmätet, djerft.
Vermiethen, *v. a.* Hyra eller leja ut. Sich v Bortstädja sig till tjenst eller arbete.
Vermiether, *m.* 3. Som uthyr.
Vermiethung, *ſ.* 4. Uthyrande eller -legande.
Vermindern, *v. a.* Förminska, minska; subtrahera; reducera. Sich v., minskas, aftaga.
Verminderung, *ſ.* 4. Minskning, aftagande.
Verminderungswort, *n.* 2. Förminskningsord, diminutiv.
Vermiſchen, *v. a.* Blanda, inblanda; blanda upp; hop- eller bortblanda; beblanda. Sich fleiſchlich v., beblanda sig kötsligen. Vermiſchte Nachrichten, Schriften, strödda underrättelser, ströskrifter.
Vermiſchung, *ſ.* Blandning. Die fleiſchliche V., den kötsliga beblandelsen.
Vermiſſen, *v. a.* Sakna. Ich vermiſſe mehrere von meinen Sacher, jag saknar flere af mina saker. Des Muthes v., sakna sitt mod.
Vermiſſung, *ſ.* 4. Saknande, saknad.
Vermitteln, *v. a.* Förmedla, bemedla. — *V. n.* h. Vara, blifva ett medel till.
Vermittelſt, *præp.* med *Genit.* Medelst, genom.
Vermittler, *m.* 3. Medlare, bemedlare.
Vermittelung, *ſ.* 4. Förmedling, bemedling,
Vermodern, *v. n.* ſ. Förruttna, förmultna, murkna. [nande, murknande.
Vermoderung, *ſ.* 4. Förruttnelse, förmultVermöge, *præp.* med *Genit.* I kraft af, enligt.
Vermögen, *v. a.* o. *n. irr.* Förmå, kunna; vara i stånd; orka. Sie vermochten nicht zu widerſtehen, de förmådde ej emotstå. Viel bei jemand v., förmå mycket hos någon. Wie viel vermag er? huru stor är hans förmögenhet? Einen zu etwas, förmå, bringa en till något.
Vermögen, *n.* 3. Förmåga, makt; skicklighet; förmögenhet.
Vermögend, *adj.* o. *adv.* I stånd till, skicklig; förmögen, rik.
Vermögenheit, se Vermögen, *n.* Vermögensteuer, *ſ.* Skatt af ens hela förmögenhet.
Vermögensumſtände, *pl.* Medel, tillgångar, förmögenhet. [parne i en stol.
Vermohren, *v. a.* (*Stolmak.*) Inpassa tapVermooſen, *v. n.* ſ. Öfverväxa med mossa.
Vermörteln, *v. a.* Med murbruk öfverstryka.
Vermorſchen, *v. n.* ſ. Mör, murkna; ruttna.
Vermüden, *v. n.* ſ. Trötna, afmattas.
Vermummen, *v. a.* Förkläda, maskera; höija, insvepa.
Vermummung, *ſ.* 4. Förklädning, maskering; höljande, insvepning.
Vermünzen, *v. a.* Mynta upp; mynta.
Vermünzen, *n.* 3. Uppmyntande; myntande.
Vermuthen, *v. a.* Förmoda; förvänta.
Vermuthlich, *adj.* Förmodlig, trolig, sannolik — *Adv.* Förmodligen, troligen, sannolikt. [förväntan.
Vermuthung, *ſ.* 4. Förmodan, gissning:
Vermuthungsgrund, *m.* 1. Sannolikt skäl.
Vermuzen, *v. a.* Afhugga, stympa.
Vernachläſſigen, *v. a.* Försumma, uraktlåta, vårdslösa. -läſſigung, *ſ.* Försummelse &c.
Vernageln, *v. a.* Spika igen; förnagla (en kanon); sömsticka (en häst). Vernagelt, im Kopfe v. ſeyn, einen vernagelten Kopf haben, hafva trängt, inskränkt hufvud.
Vernagelung *ſ.* 4. Igenspikning; förnagling; sömstickning.
Vernähen, *v. a.* Sy upp; kringsy; felsy.
Vernähmlichen, *v. a.* Identificera.
ſich Vernarben, *v. r.* Läkas.
Vernarren, *v. a.* Förslösa sina penningar

på lappri. — *V. n.* ſ. o. *r.* Blifva narraktig, blifva narr, blifva narraktigt kär. Sich in etwas v., blifva kär i, blifva narraktigt intagen af.

Vernaſchen, *v. a.* Förslösa på klifs.

Vernaſcht, *adj.* o. *adv.* Förslösad på klifs; begifven på klifs.

Vernaſchung, *ſ.* 4. Slöseri på ell. med klifs.

Vernaſen, *v. a.* Förse med näsa. (*Hyttv.*) Lägga slagg öfver bälgformen för rosten, att intet må täppa för vädret.

Vernatürlichen, *v. a.* Göra naturlig, naturenlig, naturalisera.

Vernehmen, *v. a. irr.* Förnimma, höra, erfara, få veta; förhöra. Sich v. laſſen, låta märka.

Vernehmen, *n.* 3. Godt förstånd. Dem v. nach, enligt ryktet. ſtydlig, hörbar.

Vernehmlich, *adj.* o. *adv.* Begriplig, redlig,

Vernehmlichkeit, *ſ.* 4. Begriplighet, redighet, tydlighet, hörbarhet. ſde, afhörande.

Vernehmung, *ſ.* 4. Förnimmande; höranſich Verneigen, *v. r.* Niga, visa vördnadsbetygelse.

Verneigung, *ſ.* 4. Nigning, bugning.

Verneinen, *v. a.* Förneka, neka.

Verneinung, *ſ.* Nekande.

Verneinungsfall, *m.* 1. Im V., i fall det skulle nekas. =ſatz, *m.* 1. Nekande sats, negativ sats. =wort, *n* 2. Nekord.

Vernennen, *v. a. irr.* Origtigt benämna.

Verneuen, =neuern, *v. a.* Förnya.

Vernichten, *v. a.* Tillintetgöra, upphäfva, göra om intet: förakta, anse för intet.

Vernichtung, *ſ.* 4. Tillintetgörande, upphäfvande; föraktande, förakt.

Vernieten, *v. a.* Näda, fastnåda.

Vernunft, *ſ.* utan *pl.* Förnuft; sundt förnuft, omdöme; förstånd, begrepp. =forſcher, *m.* Philosoph. =lehre, *ſ.* 4. Förnuftslära, logik. =los, *adj.* o. *adv.* Oförnuftig. =loſigkeit, *ſ.* 4. Oförnuftighet. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Förnuftig; enlig med förnuftet. =mäßigkeit, *ſ.* 4. Förnuftighet, förnuftsenlighet. =ſchluß, *m.* 1. Förnuftsslut, syllogism. =wiſſenſchaft, *ſ.* Philosophi.

Vernünfteln, *v. n.* h. Alltför noga nagelfara, klyfva här, konstla.

Vernünfteln, *n.* 3. Vernünfteltei, *ſ.* 4. Alltför noga nagelfarande, hårklyfning, konstlande.

Vernünftig, *adj.* o. *adv.* Förnuftig, klok.

Vernünftler, *m.* 3. Hårklyfvare.

Vernünftlich, *adj.* o. *adv.* Inom förnuftets gränsor liggande.

Vernützen, *v. a.* Nyttja upp; slita ut.

Verröden, *v. a.* Ödelägga; förröda. — *V. n.* ſ. Blifva öde eller ödslig.

Veroffenbaren, *v. a.* Uppenbara.

Verösterungswort, *n.* Frequentativord.

Verordentlichen, *v. a.* Göra ordentlig, ordentligt inrätta.

Verordnen, *v. a.* Förordna, påbjuda, stadga, fastställa; tillsätta, nämna till; förordna, föreskrifva (t. ex. läkemedel).

Verordnete, *m.* 4. Fullmäktig, ombud.

Verordnung, *ſ.* 4. Författning, förordning, påbud; utnämnande; föreskrift.

Verpachten, *v. a.* Bortarrendera.

Verpachter, *m* 3. Förpaktare.

Verpachtung, *ſ.* 4. Bortarrendering.

Verpacken, *v. a.* Använda vid inpackning; inpacka, lägga i balar.

Verpalliſadiren, *v. a.* Förpåla.

Verpanſchen, *v. a.* Bortslaska; nedsöla.

Verpanzern, *v. a.* Kläda i harnesk.

Verpaſchen, *v. a.* Med tärningspel förlora tid eller penningar; smyghandla.

Verpaſſen, *v. a.* Passa; förpassa.

Verpeilen, *v. a.* Pejla, mäta djupet.

Verpeſten, *v. a.* Förpesta, smitta.

Verpetſchiren, *v. a.* Försegla.

Verpfählen, *v. a.* Befästa eller instänga

med pålar, förpålning. -pfählung, *f.* Förpälning, pålverk.
Verpfänden, *v. a.* Pantsätta.
Verpfändung, *f.* 4. Pantsättning.
Verpfeffern, *v. a.* Peppra för mycket.
Verpflanzen, *v. a.* Omplantera; flytta, sätta i en annan jordmån.
Verpflanzung, *f.* 4. Omplantering.
Verpflegen, *v. a.* Förpläga, sköta, vårda; underhålla. [sterfader.
Verpfleger, *m.* 3. Skötare, försörjare, fo-
Verpflegung, *f.* 4. Skötsel, omvärdnad, förpläging; underhåll.
Verpflichten, *v. a.* Förplikta, förbinda; låta svärja trohetsed.
Verpflichtung, *f.* 4. Förpliktelse.
Verpflöcken, *v. a.* Plugga före.
Verpflügen, *v. a.* Igenplöja; plöja orätt.
Verpfründen, *v. a.* Igensprunda.
Verpfuschen, *v. a.* Skämma bort.
Verpichen, *v. a.* Becka igen eller fast.
Verpitschiren, se Verpetschiren.
sich Verplämpern, *v. r.* Obetänksamt trolofva sig. — *V. a.* Slarfva bort.
Verplatzen, *v. a.* Skjuta bort (krut); plottra bort. [bort tiden.
Verplaudern, *v. a.* Sladdra, prata, sqvallra
Verpoltern, *v. a. r.* o. *n.* f. Bringa, råka i oordning.
Verpönen, *v. a.* Belägga med straff.
Verpraffen, *v. a.* Frässa bort.
Verpraffer, *m.* 3. Slösare, frässare.
Verpraffung, *f.* 4. Förslösning, frässeri.
Verproviantiren, *v. a.* Förse med lifsmedel, proviantera.
Verprozessiren, *v. a.* Förstöra genom process.
Verprügeln, *v. a.* Bortprygla.
Verprunken, *v. a.* I prakt förstöra.
Verpuffen, *v. n.* h. (*Chem.*) Detonera. — *V. a.* Låta detonera; onödigtvis förstöra eller förlora. — *V. r.* Sich v., af obetänksamhet förgå sig, ish. i tal.
Verpülvern, *v. a.* Pulverisera.
sich Verpuppen, *v. r.* (om insekter) Förvandla sig till puppor.
Verpusten, *v. n.* h. Pusta ut.
Verputzen, *v. a.* Öfverdrifvet putsa.
Verquacken, *v. a.* o. *r.* Se Verplampern.
Verqualmen, *v. a.* o. *n.* f. Bortdunsta; låta bortdunsta. [rot.
Verqueckern, *v. n.* f. Öfverväxa med qvick-
Verquellen, *v. n. irr.* f. Svälla af fuktighet; upphöra att uppspringa, uppsvälla.
Verquicken, *v. a.* (*Chem.*) Upplosa med qvicksilfver.
Verraffen, *v. a.* Med orätt roffa åt sig.
Verrammeln, Verrammen, *v. a.* Förpåla; tillspärra, ladda för. [ning.
Verrammelung, *f.* 4. Förpälning; tillspärr-
Verranzen, *v. a.* Bringa i oordning, genom oordentlig lefnad förstöra. [flöpa.
Verrasen, *v. n.* f. Beväxa med gräs, gräs-
Verrasen, *v. n.* h. Rasa ut. — *V. a.* På ursinnigt sätt yttra.
Verrath, se Verräthere.
Verrathen, *v. a. irr.* Förråda; röja, upptäcka. Ich weiß nicht, ob ich verrathen oder verkauft bin, jag vet icke ibland hvad för folk jag är; huru jag är utkommen; hvad jag skall tänka.
Verräther, *m.* 3. Förrädare. An Jemand zum V. werden, förråda någon.
Verrätherei, *f.* 4. Förräderi; trolös.
Verrätherisch, *adj.* o. *adv.* Förrädisk.
Verräthseln, *v. a.* Till gåta förvandla, på gåtlikt sätt eller med gåtlika ord förhemliga.
Verrauchen, *v. n.* f. Uppstiga i rök; dunsta bort, utdunsta; svalna. (*Fig. fam.*) Eine Sache v. lassen, låta en sak förfalla. — *V. a.* Röka upp (t. ex. tobak, penningar).
Verräuchern, *v. n.* f. Blifva nedrökt. — *V. a.* Medelst rökning förbruka, förstöra.

Verraufen, *v. a.* Rycka i olag; helt och hållet bortrycka.
Verräumen, *v. a.* Förlägga.
Verrauſchen, *v. n.* ſ. Dundra, dåna ut, gå bort med buller, gå öfver.
Verrechnen, *v. a.* Beräkna, uppföra i räkning; räkna orätt. Sich v., missräkna sig.
Verrechnung, *f.* 4. Beräkning; missräkning.
Verrechten, *v. a.* Förstöra genom process.
Verrecken, *v. n.* ſ. (egentl. räcka ifrån sig hufvud och fötter), dö, störta (om djur), dö ut (om trän).
Verreden, *v. a.* Förbinda sig, aftala; förneka, ej erkänna; försvärja (t. ex. att spela). — *V. r.* Sich v., Aftala sins emellan; förtala sig.
Verregnen, *v. n.* h. Regna slut; regna igen, (t. ex. spår i sand). — *V. a.* Liksom genom regn uttömma.
Verreiſen, *v. n.* Resa bort. — *V. a.* Förnöta, förstöra på resor.
Verreißen, *v. a. irr.* Sönderslita; bringa i ordning.
Verreiten, *v. a.* Till fullo rifva, rifva slut (på färg); genom gnidning bortskaffa.
Verreiten, *v. a. irr.* Förnöta, förstöra genom ridande.
Verreißen, *v. a.* Ägga, reta.
Verrenken, *v. a.* Vrida, rycka eller bryta ur led, förränka.
Verrenkung, *f.* 4. Ledvridning.
Verrennen, *v. a.* Igenstänga (vägen).
Verrichten, *v. a.* Förrätta, uträtta; göra, sköta, beställa; rigta orätt; öfverlemna. (*Jag.*) Uppställa jagttyg; (fordom † afrätta; communicera en sjuk; bringa till slut).
Verrichtung, *f.* 4. Förrättning, ärende, syssla, beställning.
Verriechen, *v. n. irr.* ſ. och ſich v., *v. r. irr.* Dunsta bort, förlora kraften, dufna.
Verriegeln, *v. a.* Rigla, sätta rigel för, tillbomma.
Verriegelung, *f.* 4 Tillbommande.
Verrinden, *v. n.* ſ. Förvandlas till bark.
Verringern, *v. a.* Förringa, förminska, förklena.
Verringerung, *f.* 4. Förringande, förminskande, förklenande.
Verrinnen, *v. n.* Förrinna.
Verritzen, *v. a.* Göra många repor eller sprickor. Ein verritztes Feld, (*Bergv.*) uppbrutet malmfält.
Verrollen, *v. n.* ſ. Bortrulla.
Verroſten, *v. n.* ſ. Rostas, bli rostig.
Verrotten, *v. n.* ſ. Förruttna.
Verrucht, *adj.* o. *adv.* Bofaktig, skälmsk.
Verruchtheit, *f.* 4. Bofaktighet, nedrighet.
Verrücken, *v. a.* Rycka i olag, rubba, flytta, bringa i oreda; göra förvirrad, galen, slagen, svarslös.
Verrückſchieber, *m.* (*Bag.*) Brödgredsla.
Verrückt, *adj.* o. *adv.* Rubbad, förryckt, galen.
Verrücktheit, *f.* 4. Vanvett, vansinnighet.
Verrückung, *f.* 4. Rubbande, flyttning; förvirring.
Verruf, *m.* (egentl.) Något utropadt, påbud; elakt rykte.
Verrufen, *v. a. irr.* Låta utropa, kungöra; illa utropa; förkasta, rata, aflysa (mynt). Ein verrufener Menſch, en illa beryktad menniska.
Verrufung, *f.* 4. (t. ex. mynts) Förkastande.
Verrunzeln, *v. n.* ſ. Blifva skrynklig; rynkig.
Verrupfen, *v. a.* Rycka i olag; rycka slut.
Vers, *m.* 1. Vers; strof. =art, *f.* 4. Versart. =drechsler, *m.* Verssvarfvare. =fuß, *m.* Versfot, *Pes metricus.* =kunſt, *f.* Verskonst, poetik. =machen, *n.* Versmakeri. =macher, =mann, =ſchmied, Verſeler, *m.* Versmakare, dålig rimmare. =maß, *n.* Versmått. =weiſe, *adv.* Versvis. =wut, *f.* Kläda att skrifva vers.
Verſäen, *v. a.* Så ut; så igen; så miste.
Verſagen, *v. a.* (einem etwas) Bortlofva, afslå, neka, vägra. — *V. n.* s. Klicka, ej brinna af; slå felt; svika.

Verſagen, *n.* 3. Verſagung, *f.* 4. Bortlofning; afslag, nekande, vägran; klickande.
Verſalbuchſtabe, *m.* 5. Versal.
Verſalzen, *v. a.* Till saltning förbruka; salta för mycket. Jemanden eine Luſt v., förderfva ett nöje för någon.
Verſammeln, *v. a.* Församla; sammankalla.
Verſammlung, *f.* 4. Församling; sammankomst; möte. V. der Reichsſtände, Riksmöte, Riksdag.
Verſanden, *v. a.* Öfverhölja med sand. — *V. n.* ſ. Grundas igen af sand; öfverhöljas af sand.
Verſatz, Förpantning; omsättning; tillsats.
Verſäubern, *v. a.* Fullpolera; gifva full glans.
Verſauen, *v. a.* Nedsöla, besuddla. — *V. n.* Blifva svinaktig, ytterligt omygg.
Verſauern, *v. n.* ſ. Blifva sur; blifva gammal, åldras, gråna.
Verſäuern, *v. a.* Göra sur; göra för sur, göra vresig, förbittra.
Verſaufen, se Vertrinken.
Verſäumen, *v. a.* Försumma; hindra.
Verſäumniß, *f.* 1. Verſäumung, *f.* 4. Försummelse, uraktlåtande.
Verſchaben, *v. a.* Genom skafning uppbruka, förnöta eller förderfva.
Verſchachern, *v. a.* Schackra bort.
Verſchaffen, *v. a.* Skaffa, förskaffa. ſpa.
Verſchaffen, *v. a.* (Schaffen) Omskapa, vanska-
Verſchaffung, *f.* 4. Förskaffande.
Verſchalen, *v. n.* ſ. Slå af sig, dufna.
Verſchalen, *v. a.* Påsätta skal.
Verſchallen, *v. n.* ſ. (om ljud) Utbreda sig. (*Fig.*) Blifva allmänt bekant; ljuda ut, förlora sig.
Verſchameriren, se Verbrämen.
Verſchämt, *adj.* o. *adv.* Blyg, blygsam. V. ſeyn, thun, vara blygsam, handla blygsamt. Ein verſchämter Armer, pauvre honteux.
Verſchämtheit, *f.* 4. Blygsamhet, blygbet.
Verſchänden, *v. a.* Vanställa, skämma bort, förderfva; ohelga, kränka.
Verſchanzen, *v. a.* Förskansa.
Verſchanzung, *f.* 4. Förskansning; skans, fästningsverk.
Verſcharren, *v. a.* Nedgräfva, nedkrafsa.
Verſcharrung, *f.* 4. Nedgräfvande.
Verſchatten, *v. a.* (*Mål.*) Schattera; flytta ur skuggan; ställa i skuggan, med skugga omgifva. ſsonna.
Verſcheiden, *v. n. irr.* ſ. Skiljas hädan, af-
Verſcheiden, *n.* 3. Afsomnande.
Verſcheinen, *v. n. irr.* ſ. Förlora skenet, upphöra att skina; (om tid) förlida, förflyta; (om säd) plötsligt förblekna, uttorka. ſut (dryckesvaror).
Verſchenken, *v. a.* Bortskänka; minutera
Verſchänkung, *f.* 4. Bortskänkning; utminutering. ſförspilla, mista.
Verſcherzen, *v. a.* Tillbringa med skämt;
Verſcherzung, *f.* 4. Förspillning, mistning.
Verſcheuchen, *v. a.* Skrämma bort; fördrif-
Verſchicken, se Verſenden. ſva, vänja bort.
Verſchieben, *v. a. irr.* Bortflytta, uppskjuta; rubba, bringa i oordning; skjuta för; † förskjuta. — *V. r.* Sich v., skjuta sig, råka i olag; slå bom.
Verſchiebung, *f.* 4. Rubbning; uppskjutning, uppskof. ſskillig.
Verſchieden, *adj.* o. *adv.* Särskild, olik; åt-
Verſchiedenheit, *f.* 4. Åtskilnad, olikhet.
Verſchiedentlich, *adj* o. *adv.* Olika, annorlunda, på flera sätt.
Verſchiefen, *v. a.* Göra sned, vrida på sned; gifva falsk rigtning. ſnor.
Verſchienen, *v. a.* (*Smed.*) Beslå med ske-
Verſchieß, *n.* (*Mål.*) Fördrifning af dag o. skugga.
Verſchießen, *v. a. irr.* Bortskjuta, skjuta upp; gemensamt bestrida kostnaden till skjutning; skjuta bom. Sich v., skjuta

Verhindern, *v. a.* Hindra.
Verhinderung, *f.* 4. hinder.
Verhoffentlich, *adv.* Förmodligen.
Verhohlen, *adj.* o. *adv.* Fördold; förtegad; hemlig, i tysthet.
Verhöhnen, *v. a.* Bespotta, gäcka.
Verhöhner, *m.* 3. Bespottare.
Verhöhnung, *f.* 4. Bespottelse.
Verhöken, *v. a.* Utminutera.
Verholen, *v. a.* (*Skepp.*) Förhala.
Verholfen, se Verhelfen.
Verholzen, *v. n.* ſ. Blifva träd, träaktig, ſtel, kärf.
Verhör, *n.* 1. Förhör; hörande (vittnens).
Verhören, *v. a.* Höra efter, förhöra, examinera; höra (vittnen). etwas ell. ſich v., icke höra, höra miste eller orätt.
Verhudeln, *v. a.* Fuska bort, förfuska, förderfva.
Verhüllen, *v. a.* Betäcka med; skyla, höl-
Verhüllung, *f.* 4. Betäckande; skylande, höljning, insvepning.
Verhungern, *v. n.* ſ. Hungra, svälta; svälta ihjäl. =hungert, ihjelsvulten; svulten.
Verhunzen, *v. a.* Skämma bort, förderfva.
Verhunzen, *n.* 3. Bortskämmande, förderfvande.
Verhupfen, *v. a.* Med hoppande tillbringa; genom hoppning skada eller vrida ur led. — *V. r.* Sich v., hoppa miste.
Verhuren, *v. a.* Slösa bort, förstöra genom horeri.
Verhurt, *adj.* o. *adv.* Bortslösad genom horeri; horaktig, liderlig.
Verhüten, *v. a.* Hindra; afböja, afvända, afvärja, afstyra; förekomma; dåligt vakta; drifva på dåligt eller förbudet bete; vid vallgång vårdslösa.
Verhütung, *f.* 4. Hindrande; afvärjande; förekommande.
Verhütungsmittel, *n.* Förvaringsmedel, ſpræservativ.
Verinnigen, *v. a.* Innerligen förbinda; gifva inre styrka.
ſich Verirren, *v. r.* Fara eller råka vilse.
Verirrung, *f.* 4. Vilsefarande.
Verjagen, *v. a.* Bortjaga, fördrifva.
Verjagung, *f.* 4. Bortjagning, fördrifning.
Verjährbar, *adj.* o. *adv.* Som kan komma under namn af gammal häfd.
Verjähren, *v. n.* ſ. Blifva genom ålder ogiltigt; föråldras; afskaffas; genom länggvarigt nyttjande blifva en egendom, förfalla under häfd, vinna häfd.
Verjährung, *f.* 4. Häfd, gammal häfd.
Verjammern, *v. a.* I jämmer och klagan tillbringa.
Verjauchzen, *v. a.* I glädje tillbringa.
Verjochen, *v. a.* Fullkomligt underkufva.
Verjubeln, *v. a.* Under jubel tillbringa; genom jubel eller kalaser bortslösa.
Verjüngen, *v. a.* och ſich v., göra yngre eller ung på nytt, förnya; göra mindre; bli yngre &c., förnyas. Der verjüngte Maßſtab, reductionstaflan, reductionstabellen.
Verjüngung, *f.* 4. Förnyande, förnyelse; reduction, förvandling.
Verkalben, *v. n.* h. Kalfva i förtid, kasta kalfven.
Verkalken, *v. a.* Förvandla, göra till kalk, calcinera; med kalk öfverstryka.
Verkalkung, *f.* 4. Kalcinering.
Verkälten, se Erkälten.
Verkannt, *adj.* o. *adv.* Misskänd. Se Verkennen.
Verkappen, *v. a.* Förse med vattentak. Sich v., insvepa sig i munkkåpa, mössa o. d.; maskera eller förkläda sig. Verkappter Name, Schriftſteller, falskt namn, författare, som antagit ett falskt namn, Pseudonym.
Verkarten, *v. a.* Förlora på kortspel.
Verkäſten, *v. a.* Med kistor förse.
Verkauf, *m.* 1. Försäljning.
Verkaufen, *v. a.* Försälja, sälja.
Verkäufer, *m.* 3. Säljare. ſsalu.
Verkäuflich, *adj.* o. *adv.* Säljbar, fal, till

Verkaufpreis, *m.* 1. Försäljningspris.
Verkehr, *m.* 1. Handelsrörelse, handel, köpenskap; gemenskap, förbindelse.
Verkehren, *v. a.* Vända bakvändt; vända upp och ned på; förvända; förvandla; handla och vandla, spela bräde.
Verkehrt, *adj.* Om- ell. uppvänd; upp- och nedvänd; afvig; förvänd, elak, galen. — *Adv.* Bakvändt; baklänges; förvändt. -schnabel, *m.* (*Nat. hist.*) Fågelarterna *Recurvirostra ovosetta* och *Rynchops nigra.*
Verkehrtheit, *f.* 4. Förvändhet, vrånghet, afvighet; vanart.
Verkehrung, *f.* 4. Förvändning; upp- och nedvändande; vrängande.
Verkeilen, *v. a.* Kila fast; kila igen.
Verkennbar, *adj.* o. *adv.* Misskännelig.
Verkennen, *v. a. irr.* Misskänna, förknippa, sammanfoga.
Verketten, *v. a.* Med kedjor sammanbinda.
Verkettung, *f.* 4. Kedja, sammanhang, följd.
Verkeyern, *v. a.* Förkättra.
Verkielen, *v. a.* Med köl förse. — *V. s.* Få fjädrar.
Verkinden, -kindern, *v. a.* o. *n.* s. Göra till eller blifva barn eller barnslig.
Verkitten, *v. a.* Lutera; kitta.
Verklagen, *v. a.* Anklaga; lagsöka.
Verkläger, *m.* 3. Anklagare; åklagare, kärande part.
Verklagung, *f.* 4. Åklagan, anklagning.
Verklammen, *v. n.* s. Bli stel af köld.
Verklammern, *v. a.* Fästa med jernankare.
Verklären, *v. a.* Klara, rena; förklara; förherrliga.
Verklassen, *v. a.* I klasser indela.
Verklatschen, *v. n.* h. Sqvallra på.
Verkleben, *v. a.* Hop- eller igenklistra, kitta, klistra, dikta, tillstoppa.
Verklecken, *v. a.* Plumpa bort.
Verkleiden, *v. a.* Förkläda, kläda ut; bekläda, öfverkläda. Als Bauer, in einen Bauer v., förkläda till bonde. Mit Brettern v., bekläda med bräder.
Verkleidung, *f.* 4. Förklädning; beklädning, öfverklädning.
Verkleinerlich, *adj.* o. *adv.* Förklenande, skymflig, försmädelig.
Verkleinern, *v. a.* Göra mindre; minska; förnedra, förklena.
Verkleinerung, *f.* 4. Mindre görande; minskning; förklenande.
Verkleinerungswort, *n.* 2. Diminutiv, ord som betyder något mindre än dess stamord.
Verkleistern, *v. a.* Igenklistra.
sich Verklettern, *v. r.* Förklifva sig, klifva
Verklingen, *v. n. irr.* s. Förlora sig i ljudet, ljuda bort, försvinna. [miste.
Verklinken, *v. a.* Nåda spik.
Verklüften, *v. a.* Gömma sig i klyftor. (*Jäg.*) Der Dachs verklüftet sich, Gräfsvinet gräfver in sig så längt, att det ej kan igenfås.
Verknistern, *v. n.* h. (*Chem.*) Decrepitera, [upphöra att spraka.
sich Verknöchern, *v. r.* Blifva till ben.
Verknöcherung, *f.* 4. Förvandling till ben.
Verknöpfen, *v. a.* Knäppa igen; knäppa galet.
Verknoten, *v. a.* Fastknyta, igenknyta, af vinstockar afskära skotten så att blott 3 till 5 återstå.
Verknüpfen, *v. a.* Tillknyta att det ej kan upplösas; förknippa, förena, förbinda.
Verknüpfung, *f.* 4. Tillknytning; förknippande, förening.
Verkochen, *v. a.* o. *n.* s. Uppkoka; inkoka; bortkoka.
Verkommen, *v. n.* s. Komma bort, fort; komma af sig, förkomma, omkomma.
Verkorben, *v. a.* Med noskorg eller mulgrimma förse.
Verkörpern, *v. a.* Med kropp förse eller föreställa. (*Chem.*) Bringa till kropp,

fixera. — *V. n.* ſ. Blifva till kropp, fixeras.

Verköſtigen, se Beköſtigen.

Verkratzen, *v. a.* Genom klösning ell. skrapning vanställa eller bortskaffa.

Verkreiden, *v. a.* Med krita bestryka.

ſich Verkriechen, *v. r. irr.* Krypa eller gömma sig undan.

Verkriegen, *v. a.* I krig förslösa eller förſlora.

Verkröpfen, *v. a.* I hörn på vissa snickarbeten, säsom dörr- och fönsterkarmar, rätt hoppassa listorna mot hvarandra.

Verkrümeln, *v. a.* Söndersmula och kringſtrö.

Verkrummen, *v. n.* ſ. Krokna, blifva krokig.

Verkrüppeln, *v. a.* o. *n.* ſ. Göra till krymphling, göra lytt; vanställa, bli krymphling; missbilda; värdslöst bygga; bli knölig eller vresig och kortväxt, få dålig bildning.

Verkümmeln, *v. a.* Bortplottra (egentligen till kumminbränvin).

Verkümmern, *v. a.* Belägga med qvarstad, seqvestrera; förbittra; bekymra, oroa. — *V. n.* ſ. Vara förbittrad; bekymrad, oroad; i dåligt tillſtånd.

Verkümmerung, *f.* 4. Beläggning med qvarstad, seqvestrering; förbittring.

Verkünden, =kündigen, *v. a.* Förkunna, kungöra; bebåda.

Verkündiger, *m.* 3. Förkunnare.

Verkündigung, *f.* 4. Förkunnande, kungörelse, bebådande; bebådelse.

Verkundſchaften, se Auskundſchaften.

Verkünſteln, *v. a.* Förderfva genom för mycket konstlande.

Verkupfern, *v. a.* Beslå med koppar.

Verkuppeln, *v. a.* Koppla ihop; förbinda, förena, beblanda sig (olofligen).

Verkürzen, *v. a.* Förkorta, afkorta; förminska, förringa.

Verkürzung, *f.* 4. Förkortning, afkortning, ſabbreviatur.

Verkütten, se Verkitten.

Verlachen, *v. a.* Göra åtlöje af, begrina.

Verlacher, *m.* 3. Begrinare, spefågel.

Verlachung, *f.* 4. Begrinande, begabbande.

Verlacken, *v. a.* Lackera; igenlacka.

Verladen, *v. a. irr.* Lasta; föra (varor) ur landet; lasta orätt eller förmycket.

Verladung, *f.* 4. Lastande; varors förande ur landet.

Verladungsſchein, *m.* Märkrulla, Connoiſſement.

Verlag, *m.* 1. (g nästan som ch) Förlag, (tryckningskostnad), förskott; förråd; förlag, lager.

Verlagsbuch, *n.* 2. Förlagsbok. =recht, *n.* 1. Förlagsrättighet.

Verlahmen, *v. n.* ſ. Blifva ofärdig, halt, ſlam.

Verlähmen, se Gähmen. Förlama.

Verlangen, *v. a.* Begära; hafva begär, åtrå till; åstunda; vara nyfiken att få veta. Es verlangt mich, jag längtar mycket. Föremålet, hvilket man åstundar, står med nach och *accus.* äfven med blotta *accus.*, då det icke brukas såsom *impers.*, fordom med *genit.*

Verlangen, *n.* 3. Åtrå, åstundan, begär, längtan.

Verlängen, =längern, *v. a.* Förlänga; utdraga tiden.

Verlängerung, *f.* 4. Förlängande. Z. der Zeit, tidens utdrägt.

Verlappen, *v. a.* Lappa på; lappa upp; med lappar förvara. (*Jäg.*) Med jaglappar omgifva.

Verläppern, *v. a.* Till lappri förstöra.

Verlarven, *v. a.* Maskera.

Verlaß, *m.* 1. Efterträdande, efterföljd; qvarlåtenskap; öfverenskommelse, fördrag; tillförlitlighet.

Verlaſſen, *v. a. irr.* Bortsläppa, lemna, öfverlemna, afträda, öfverlåta, öfvergifva; komma öfverens om; förordna. Sich auf v., lita på, förtro sig till; låta något komma an på; trygga sig vid.

Verlassenschaft, *f.* 4. Qvarlåtenskap, arf.
Verläßig, *adj.* o. *adv.* Tillförlitlig. [hädа.
Verläſtern, *v. a.* Lasta, svärta, baktala, be-
Verlatten, *v. a.* Beslå med läkter.
Verlauf, *m.* 1. Förlopp; sammanhang; utgång; händelse.
Verlaufen, *v. r.* o. *n. irr.* s. Rinna, flyta ut eller bort; gå sin väg, försvinna; förflyta, förlöpa, lida; löpa hit och dit, löpa vilse. (*fig.*) Forgå sig. — *V. a.* Löpa, gå i vägen; med löpande tillbringa; springa bort. Einem den Weg v., gå i vägen för någon. Eine Stunde v., löpa bort en stund.
Verläugnen, *v. a.* Förneka, ej erkänna, neka; forsaka; icke bekänna kort.
Verläugnung, *f.* 4. Förnekande; försakelse.
Verlaufen, *v. n.* s. Blifva full med löss.
Verlaut, *m.* 1. Dem Verlaute nach, efter allmänna ryktet.
Verlauten, *v. impers.* Es verlautet, det säges. Sich v. lassen, säga, låta förstå.
Verleben, *v. a.* Tillbringa.
Verlebt, *adj.* o. *adv.* Utlefvadt, mycket gammal; död. [af törst.
Verlechzen, *v. n.* s. Spricka af torka; do
Verleckern, *v. a.* Förslösa med kräsligheter, klåfs &c. Verleckert, kräslig.
Verlegen, *v. a.* Förlägga; förlägga, flytta ifrån en tid eller ort till en annan; uppskjuta, dröja med; tillstänga, spärra; anskaffa, lemna, förse; gifva förlag; trycka på eget förlag (fordom vederlägga). [förlägen.
Verlegen, *adj.* o. *adv.* Förlegad, gammal;
Verlegenheit, *f.* 4. Förlägenhet.
Verleger, *m.* 3. Förläggare.
Verlegung, *f.* 4. Förläggande; förläggning; flyttning, uppskjutande; tillstängande &c.
Verlehnen, se Verpfänden.
Verleiden, *v. a.* Väcka afsmak, olust, vedervilja, afsky för.
Verleihen, *v. a. irr.* Utlåna; hyra eller lega ut; såsom län gifva, förläna, gifva.
Verleiher, *m.* 3. Som lånar eller hyr ut något; gifvare, längifvare.
Verleihung, *f.* 4. Utlånande; uthyrande eller -legande; förläning, gifvande.
Verleiſten, *v. a.* o. *n.* Med list förse.
Verleiten, *v. a.* Förleda, förföra.
Verleitung, *f.* 4. Förledning, förförelse.
Verlenken, *v. a.* Styra orätt; styra förbi.
Verlernen, *v. a.* Såsom lärjunge tillbringa; glömma; afvänja sig med.
Verlernung, *f.* 4. Glömmande; afvänjande.
Verlesen, *v. a. irr.* Uppläsa; läsa vilse; utsoka; rensa.
Verleſer, *m.* Föreläsare.
Verleſung, *f.* 4. Uppläsande; utsökning.
Verletzen, *v. a.* Såra, skada; förolämpa; kränka, bryta, öfverträda.
Verletzlich, *adj.* o. *adv.* Som kan skadas, brytas emot, öfverträdas.
Verletzung, *f.* 4. Sårande, skadande, förolämpning; kränkning, öfverträdelse.
Verleugnen, se Verläugnen.
Verleumden, *v. a.* Förtala, baktala.
Verleumder, *m.* Förtalare, baktalare.
Verleumderiſch, *adj.* o. *adv.* Smädefull.
Verleumdung, *f.* 4. Förtal, baktal.
ſich Verlieben, *v. r.* (in einen) Blifva kär.
Verliebt, *adj.* o. *adv.* Kär, förälskad; kärlig.
ſich Verliegen, *v. r. irr.* Skämmas af mycket liggande, förligga sig.
Verlieren, *v. a. irr.* Ich verliere, du verlierſt (verleurſt), er verliert (verleurt); *imperf.* ich verlor; *conj.* ich verlöre; *imp.* verliere; *part.* verloren. Förlora, mista, borttappa; förspilla. Sich v., gå bort; försvinna. Sich in Gedanken v., fördjupa sig i tankar.
Verlies, *m.* o. *n.* 1. Förlust; ställe der något förlorar sig; djup källare, djupt underjordiskt fängelse.

Verloben, *v. a.* Bestämdt, högtidligen lofva, förlofva, trolofva.
Verlöbniß, *n.* 1. Verlöbung, *f.* 4. Förlofning, trolofning.
Verlochern, *v. a.* Stampa hål; i hål gömma, nedgräfva.
Verlocken, *v. a.* På orätt väg locka, förleda.
Verlocken, se Verſchwenden.
Verlodern, *v. n.* ſ. Brinna upp eller ned; upphöra att brinna.
Verlogen, *adj.* o. *adv.* Lögnaktig, ſljugare.
Verlohnen, *v. a.* Löna, ersätta.
Verloosen, *v. a.* Lotta, skifta, dela i lotter.
Verlooſung, *f.* 4. Lottkastning, delande i lotter.
Verlöſchen, *v. n. irr.* ſ. Ich verlöſche, du verliſcheſt, er verliſcht; *imp.* ich verloſch, *conj.* ich verlöſche, *imper.* verliſch, *part.* verloſchen. Slockna, släckas. — *V. a. reg.* Släcka.
Verlöthen, *v. a.* Löda ihop.
Verludern, *v. a.* Förslösa genom liderlighet.
Verlumpen, *v. a.* Nöta, utslita. (*Fig. fam.*) I liderlighet bortslösa. — *V. n.* Förnötas.
Verluppen, *v. a.* Förgifta, förtrolla.
Verluſt, *m.* 1. Förlust, mistning; saknad. Bei v. des Lebens verbieten, förbjuda vid lifsstraff.
Verluſtig, *adj.* o. *adv.* Förlustig, förlorande. Eines Dinges v., förlustig något.
Vermachen, *v. a.* Tilltäppa, tillbomma; testamentera. (Einem etwas).
Vermacher, *m.* Testamentsgifvare.
Vermächtniß, *n.* 1. Testamenterad gåfva, donation.
Vermachung, *f.* 4. Tilltäppning, tillbomning.
Vermahlen, *v. a.* Förmala.
Vermählen, *v. a.* Förmäla, om Kongl. o. Furstl. personer. Eine Prinzeſſin einem Prinzen, an einen Prinzen, mit einem Prinzen v., Förmäla en Prinsessa med en Prins.
Vermählung, *f.* 4. Förmälning, biläger.
Vermahnen, *v. a.* Förmana, uppmuntra.
Vermahnung, *f.* 4. Förmaning, uppmuntran.
Vermaledeien, *v. a.* Förbanna, önska ondt ſöfver.
Vermaledeiung, *f.* Förbannelse.
Vermalen, *v. a.* Mäla upp (t. ex. färgor); förſe med gränssstenar.
Vermänteln, *v. a.* Bemantla, urskulda.
Vermaſkiren, *v. a.* Maskera, förkläda.
Vermaſten, *v. a.* Förse med master.
Vermauern, *v. a.* Mura igen, inmura; mura upp, använda till murning.
Vermauthen, se Verzollen.
Vermehren, *v. a.* Förmera, föröka, öka; multiplicera. ſmultiplication.
Vermehrung, *f.* 4. Tillökning, tillväxt;
Vermeiden, *v. a. irr.* Undvika, undgå, undfly.
Vermeidlich, *adj* o. *adv.* Undviklig.
Vermeidung, *f.* 4. Undvikande.
Vermeinen, *v. a.* Förmena, tro. ſment.
Vermeint, Vermeintlich, *adj.* o. *adv.* Förmelden, *v. a.* Förmäla, berätta; tillkännagifva.
Vermeldung, *f* 4. Förmälan.
Vermengen, *v. a.* Inmänga, blanda; hopblanda, bortblanda.
Vermengung, *f.* 4. Inmängning, blandning, hopblandning, bortblandning.
Vermenſchen, *v. n.* ſ. Blifva menniska. — *V. a.* Göra till menniska, i menniskogestalt framställa.
Vermerken, *v. a.* Förmärka; anmärka, anteckna; upptaga, uttyda. ſgande.
Vermerkung, *f.* 4. Förmärkande; upptaVermeſſen, *v. a. irr.* Mäta, upprefva. Ein Feld v., uppmäta ett fält. Sich v., förmäta sig, mäta orätt; bekräfta med ed; tilltro sig, påstå eller inbilla sig kunna, gå i god för att; skryta, berömma sig. ſöfverdådig.
Vermeſſen, *adj.* o. *adv.* Förmäten, djerf;

Vermeſſenheit, *f.* 4. Förmätenhet, djerfhet, öfverdåd.
Vermeſſentlich, *adv.* Förmätet, djerft.
Vermiethen, *v. a.* Hyra eller leja ut. Sich v Bortstädja sig till tjenst eller arbete.
Vermiether, *m.* 3. Som uthyr.
Vermiethung, *f.* 4. Uthyrande eller -legande.
Vermindern, *v. a.* Förminska, minska; subtrahera; reducera. Sich v., minskas, aftaga.
Verminderung, *f.* 4. Minskning, aftagande.
Verminderungswort, *n.* 2. Förminskningsord, diminutiv.
Vermiſchen, *v. a.* Blanda, inblanda; blanda upp; hop- eller bortblanda; beblanda. Sich fleiſchlich v., beblanda sig kötsligen. Vermiſchte Nachrichten, Schriften, strödda underrättelser, ströskrifter.
Vermiſchung, *f.* Blandning. Die fleiſchliche V., den kötsliga beblandelsen.
Vermiſſen, *v. a.* Sakna. Ich vermiſſe mehrere von meinen Sachen, jag saknar flere af mina saker. Des Muthes v., sakna sitt mod.
Vermiſſung, *f.* 4. Saknande, saknad.
Vermitteln, *v. a.* Förmedla, bemedla. — *V. n.* h. Vara, blifva ett medel till.
Vermittelſt, *præp.* med *Genit.* Medelst, genom.
Vermittler, *m.* 3. Medlare, bemedlare.
Vermittelung, *f.* 4. Förmedling, bemedling,
Vermodern, *v. n.* ſ. Förruttna, förmultna, murkna.
Vermoderung, *f.* 4. Förruttnelse, förmultnande, murknande.
Vermöge, *præp.* med *Genit.* I kraft af, enligt.
Vermögen, *v. a.* o. *n. irr.* Förmå, kunna; vara i stånd; orka. Sie vermochten nicht zu widerſtehen, de förmådde ej emotstå. Viel bei jemand v., förmå mycket hos någon. Wie viel vermag er? huru stor är hans förmögenhet? Einen zu etwas, förmå, bringa en till något.
Vermögen, *n.* 3. Förmåga, makt; skicklighet; förmögenhet.
Vermögend, *adj.* o. *adv.* I stånd till, skicklig; förmögen, rik.
Vermögenheit, se Vermögen, *n.* Vermögenſteuer, *f.* Skatt af ens hela förmögenhet.
Vermögensumſtände, *pl.* Medel, tillgångar, förmögenhet.
Vermohren, *v. a.* (*Stolmak.*) Inpassa tappar i en stol.
Vermooſen, *v. n.* ſ. Öfverväxa med mossa.
Vermörteln, *v. a.* Med murbruk öfverstryka.
Vermorſchen, *v. n.* ſ. Mör, murkna; ruttna.
Vermüden, *v. n.* ſ. Trötta, afmattas.
Vermummen, *v. a.* Förkläda, maskera; hölja, insvepa.
Vermummung, *f.* 4. Förklädning, maskering; höljande, insvepning.
Vermünzen, *v. a.* Mynta upp; mynta.
Vermünzen, *n.* 3. Uppmyntande; myntande.
Vermuthen, *v. a.* Förmoda; förvänta.
Vermuthlich, *adj.* Förmodlig, trolig, sannolik — *Adv.* Förmodligen, troligen, sannolikt.
Vermuthung, *f.* 4. Förmodan, gissning; förväntan.
Vermuthungsgrund, *m.* 1. Sannolikt skäl.
Vermutzen, *v. a.* Afhugga, stympa.
Vernachläſſigen, *v. a.* Försumma, uraktläta, vårdslösa. -läſſigung, *f.* Försummelse &c.
Vernageln, *v. a.* Spika igen; förnagla (en kanon); sömsticka (en häst). Vernagelt, im Kopfe v. ſeyn, einen vernagelten Kopf haben, hafva trångt, inskränkt hufvud.
Vernagelung *f.* 4. Igenspikning; förnagling; sömstickning.
Vernähen, *v. a.* Sy upp; kringsy; felsy.
Vernähmlichen, *v. a.* Identificera.
ſich Vernarben, *v. r.* Läkas.
Vernarren, *v. a.* Förslösa sina penningar

på lappri. — *V. n.* ſ. o. *r.* Blifva narraktig, blifva narr, blifva narraktigt kär. Sich in etwas v., blifva kär i, blifva narraktigt intagen af.

Vernaſchen, *v. a.* Förslösa på klifs.

Vernaſcht, *adj.* o. *adv.* Förslösad på klifs; begifven på klifs.

Vernaſchung, *f.* 4. Slöseri på ell. med klifs.

Vernaſen, *v. a.* Förse med näsa. (*Hyttv.*) Lägga slagg öfver bälgformen för rosten, att intet må täppa för vädret.

Vernatürlichen, *v. a.* Göra naturlig, naturenlig, naturalisera.

Vernehmen, *v. a. irr.* Förnimma, höra, erfara, få veta; förhöra. Sich v. laſſen, låta märka.

Vernehmen, *n.* 3. Godt förstånd. Dem v. nach, enligt ryktet. ſtydlig, hörbar.

Vernehmlich, *adj.* o. *adv.* Begriplig, redlig,

Vernehmlichkeit, *f.* 4. Begriplighet, redighet, tydlighet, hörbarhet. ſde, afhörande.

Vernehmung, *f.* 4. Förnimmande; höran-

ſich **Verneigen**, *v. r.* Niga, visa vördnadsbetygelse.

Verneigung, *f.* 4. Nigning, bugning.

Verneinen, *v. a.* Förneka, neka.

Verneinung, *f.* Nekande.

Verneinungsfall, *m.* 1. Im V., i fall det skulle nekas. =ſatz, *m.* 1. Nekande sats, negativ sats. =wort, *n* 2. Nekord.

Vernennen, *v. a. irr.* Oriktigt benämna.

Verneuen, =neuern, *v. a.* Förnya.

Vernichten, *v. a.* Tillintetgöra, upphäfva, göra om intet: förakta, anse för intet.

Vernichtung, *f.* 4. Tillintetgörande, upphäfvande; föraktande, förakt.

Vernieten, *v. a.* Näda; fastnåda.

Vernunft, *f.* utan *pl.* Förnuft; sundt förnuft, omdöme; förstånd, begrepp. =forſcher, *m.* Philosoph. =lehre, *f.* 4. Förnuftslära, logik. =los, *adj.* o. *adv.* Oförnuftig. =loſigkeit, *f.* 4. Oförnuftighet. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Förnuftig; enlig med förnuftet. =mäßigkeit, *f.* 4. Förnuftighet, förnuftsenlighet. =ſchluß, *m.* 1. Förnuftsslut, syllogism. =wiſſenſchaft, *f.* Philosophi.

Vernünfteln, *v. n.* h. Alltför noga nagelfara, klyfva hår, konstla.

Vernünfteln, *n.* 3. Vernünftelei, *f.* 4. Alltför noga nagelfarande, hårklyfning, konstlande.

Vernünftig, *adj.* o. *adv.* Förnuftig, klok.

Vernünftler, *m.* 3. Hårklyfvare.

Vernünftlich, *adj.* o. *adv.* Inom förnuftets gränsor liggande.

Vernützen, *v. a.* Nyttja upp; slita ut.

Veröden, *v. a.* Ödelägga; förröda. — *V. n.* ſ. Blifva öde eller ödslig.

Veroffenbaren, *v. a.* Uppenbara.

Veröfterungswort, *n.* Frequentativord.

Verordentlichen, *v. a.* Göra ordentlig, ordentligt inrätta.

Verordnen, *v. a.* Förordna, påbjuda, stadga, fastställa; tillsätta, nämna till; förordna, föreskrifva (t. ex. läkemedel).

Verordnete, *m.* 4. Fullmäktig, ombud.

Verordnung, *f.* 4. Författning, förordning, påbud; utnämnande; föreskrift.

Verpachten, *v. a.* Bortarrendera.

Verpachter, *m* 3. Förpaktare.

Verpachtung, *f.* 4. Bortarrendering.

Verpacken, *v. a.* Använda vid inpackning; inpacka, lägga i balar.

Verpalliſadiren, *v. a.* Förpåla.

Verpanſchen, *v. a.* Bortslaska; nedsöla.

Verpanzern, *v. a.* Kläda i harnesk.

Verpaſchen, *v. a.* Med tärningspel förlora tid eller penningar; smyghandla.

Verpaſſen, *v. a.* Passa; förpassa.

Verpeilen, *v. a.* Pejla, mäta djupet.

Verpeſten, *v. a.* Förpesta, smitta.

Verpetſchiren, *v. a.* Försegla.

Verpfählen, *v. a.* Befästa eller instänga

med pälar, förpälning. -pfählung, *f.* Förpälning, pälverk.
Verpfänden, *v. a.* Pantsätta.
Verpfändung, *f.* 4. Pantsättning.
Verpfeffern, *v. a.* Peppra för mycket.
Verpflanzen, *v. a.* Omplantera; flytta, sätta i en annan jordmån.
Verpflanzung, *f.* 4. Omplantering.
Verpflegen, *v. a.* Förpläga, sköta, vårda; underhålla. [sterfader.
Verpfleger, *m.* 3. Skötare, försörjare, fo-
Verpflegung, *f.* 4. Skötsel, omvärdnad, förplägning; underhåll.
Verpflichten, *v. a.* Förplikta, förbinda; låta svärja trohetsed.
Verpflichtung, *f.* 4. Förpliktelse.
Verpflöcken, *v. a.* Plugga före.
Verpflügen, *v. a.* Igenplöja; plöja orätt.
Verpfründen, *v. a.* Igensprunda.
Verpfuschen, *v. a.* Skämma bort.
Verpichen, *v. a.* Becka igen eller fast.
Verpitschiren, se Verpetschiren.
sich Verplämpern, *v. r.* Obetänksamt trolofva sig. — *V. a.* Slarfva bort.
Verplatzen, *v. a.* Skjuta bort (krut); plottra bort. [bort tiden.
Verplaudern, *v. a.* Sladdra, prata, sqvallra
Verpoltern, *v. a. r.* o. *n.* ſ. Bringa, råka i oordning.
Verpönen, *v. a.* Belägga med straff.
Verpraſſen, *v. a.* Frässa bort.
Verpraſſer, *m.* 3. Slösare, frässare.
Verpraſſung, *f.* 4. Förslösning, frässeri.
Verproviantiren, *v. a.* Förse med lifsmedel, proviantera.
Verprozeſſiren, *v. a.* Förstöra genom process.
Verprügeln, *v. a.* Bortprygla.
Verprunken, *v. a.* I prakt förstöra.
Verpuffen, *v. n.* h. (*Chem.*) Detonera. — *V. a.* Låta detonera; onödigtvis förstöra eller förlora. — *V. r.* Sich v., af obetänksamhet förgå sig, ish. i tal.
Verpülvern, *v. a.* Pulverisera.
sich Verpuppen, *v. r.* (om insekter) Förvandla sig till puppor.
Verpuſten, *v. n.* h. Pusta ut.
Verputzen, *v. a.* Öfverdrifvet putsa.
Verquacken, *v. a.* o. *r.* Se Verplampern.
Verqualmen, *v. a.* o. *n.* ſ. Bortdunsta; låta bortdunsta. [rot.
Verquecken, *v. n.* ſ. Öfverväxa med qvick-
Verquellen, *v. n. irr.* ſ. Svälla af fuktighet; upphöra att uppspringa, uppsvälla.
Verquicken, *v. a.* (*Chem.*) Upplosa med qvicksilfver.
Verraffen, *v. a.* Med orätt roffa åt sig.
Verrammeln, Verrammen, *v. a.* Förpala; tillspärra, ladda för. [ning.
Verrammelung, *f.* 4. Förpälning; tillspärr-
Verranzen, *v. a.* Bringa i oordning, genom oordentlig lefnad förstöra. [flöpa.
Verrasen, *v. n.* ſ. Beväxa med gräs, gräs-
Verrasen, *v. n.* h. Rasa ut. — *V. a.* På ursinnigt sätt yttra.
Verrath, se Verräthere.
Verrathen, *v. a. irr.* Förråda; röja, upptäcka. Ich weiß nicht, ob ich verrathen oder verkauft bin, jag vet icke ibland hvad för folk jag är; huru jag är utkommen; hvad jag skall tänka.
Verräther, *m.* 3. Förrädare. An Jemand zum V. werden, förråda någon.
Verräthere, *f.* 4. Förräderi; trolös.
Verrätherisch, *adj.* o. *adv.* Förrädisk.
Verräthseln, *v. a.* Till gåta förvandla, på gåtlikt sätt eller med gåtlika ord förhemliga.
Verrauchen, *v. n.* ſ. Uppstiga i rök; dunsta bort, utdunsta; svalna. (*Fig. fam.*) Eine Sache v. laſſen, låta en sak förfalla. — *V. a.* Röka upp (t. ex. tobak, penningar).
Verräuchern, *v. n.* ſ. Blifva nedrökt. — *V. a.* Medelst rökning förbruka, förstöra.

Verraufen, *v. a.* Rycka i olag; helt och hållet bortrycka.
Verräumen, *v. a.* Förlägga.
Verrauſchen, *v. n.* ſ. Dundra, dåna ut, gå bort med buller, gå öfver.
Verrechnen, *v. a.* Beräkna, uppföra i räkning; räkna orätt. Sich v., missräkna sig.
Verrechnung, *f.* 4. Beräkning; missräkning.
Verrechten, *v. a.* Förstöra genom process.
Verrecken, *v. n.* ſ. (egentl. räcka ifrån sig hufvud och fötter), dö, störta (om djur), dö ut (om trän).
Verreden, *v. a.* Förbinda sig, aftala; förneka, ej erkänna; försvärja (t. ex. att spela). — *V. r.* Sich v., Aftala sins emellan; förtala sig.
Verregnen, *v. n.* h. Regna slut; regna igen, (t. ex. spår i sand). — *V. a.* Liksom genom regn uttömma.
Verreiſen, *v. n.* Resa bort. — *V. a.* Förnöta, förstöra på resor.
Verreißen, *v. a. irr.* Sönderslita; bringa i ordning.
Verreiten, *v. a.* Till fullo rifva, rifva slut (på färg); genom gnidning bortskaffa.
Verreiten, *v. a. irr.* Förnöta, förstöra genom ridande.
Verreitzen, *v. a.* Ägga, reta.
Verrenken, *v. a.* Vrida, rycka eller bryta ur led, förränka.
Verrenkung, *f.* 4. Ledvridning.
Verrennen, *v. a.* Igenstänga (vägen).
Verrichten, *v. a.* Förrätta, uträtta; göra, sköta, beställa; rigta orätt; öfverlemna. (*Jag.*) Uppställa jagttyg; (fordom † afrätta; communicera en sjuk; bringa till slut).
Verrichtung, *f.* 4. Förrättning, ärende, syssla, beställning.
Verriechen, *v. n. irr.* ſ. och ſich v., *v. r. irr.* Dunsta bort, förlora kraften, dufna.
Verriegeln, *v. a.* Rigla, sätta rigel för, tillbomma.
Verriegelung, *f.* 4 Tillbommande.
Verrinden, *v. n.* ſ. Förvandlas till bark.
Verringern, *v. a.* Förringa, förminska, förklena.
Verringerung, *f.* 4. Förringande, förminskande, förklenande.
Verrinnen, *v. n.* Förrinna.
Verritzen, *v. a.* Göra många repor eller sprickor. Ein verritztes Feld, (*Berg.*) uppbrutet malmfält.
Verrollen, *v. n.* ſ. Bortrulla.
Verroſten, *v. n.* ſ. Rostas, bli rostig.
Verrotten, *v. n.* ſ. Förruttna.
Verrucht, *adj.* o. *adv.* Bofaktig, skälmsk.
Verruchtheit, *f.* 4. Bofaktighet, nedrighet.
Verrücken, *v. a.* Rycka i olag, rubba, flytta, bringa i oreda; göra förvirrad, galen, slagen, svarslös.
Verrückſchieber, *m.* (*Bag.*) Brödgredsla.
Verrückt, *adj.* o. *adv.* Rubbad, förryckt, galen.
Verrücktheit, *f.* 4. Vanvett, vansinnighet.
Verrückung, *f.* 4. Rubbande, flyttning; förvirring.
Verruf, *m.* (egentl.) Något utropadt, bud; elakt rykte.
Verrufen, *v. a. irr.* Låta utropa, kungöra; illa utropa; förkasta, rata, aflysa (mynt). Ein verrufener Menſch, en illa beryktad menniska.
Verrufung, *f.* 4. (t. ex. mynts) Förkastande.
Verrunzeln, *v. n.* ſ. Blifva skrynklig; rynkig.
Verrupfen, *v. a.* Rycka i olag; rycka slut.
Vers, *m.* r. Vers; strof. =art, *f.* 4. Versart. =drechsler, *m.* Verssvarfvare. =fuß, *m.* Versfot, *Pes metricus.* =kunſt, *f.* Verskonst, poetik. =machen, *n.* Versmakeri. =macher, =mann, =ſchmied, Verſeler, *m.* Versmakare, dålig rimmare. =maaß, *n.* Versmått. =weiſe, *adv.* Versvis. =wut, *f.* Kläda att skrifva vers.
Verſäen, *v. a.* Så ut; så igen; så miste.
Verſagen, *v. a.* (einem etwas) Bortlofva, afslå, neka, vägra. — *V. n.* s. Klicka, ej brinna af; slå felt; svika.

Verſagen, *n.* 3. Verſagung, *f.* 4. Bortlofning; afslag, nekande, vägran; klickande.
Verſalbuchſtabe, *m.* 5. Versal.
Verſalzen, *v. a.* Till saltning förbruka; salta för mycket. Jemanden eine Luſt v., förderfva ett nöje för någon.
Verſammeln, *v. a.* Församla; sammankalla.
Verſammlung, *f.* 4. Församling; sammankomst; möte. V. der Reichsſtände, Riksmöte, Riksdag.
Verſanden, *v. a.* Öfverhölja med sand. — *V. n.* ſ. Grundas igen af sand; öfverhöljas af sand.
Verſatz, Förpantning; omsättning; tillsats.
Verſäubern, *v. a.* Fullpolera; gifva full glans.
Verſauen, *v. a.* Nedsöla, besuddla. — *V. n.* Blifva svinaktig, ytterligt osnygg.
Verſauern, *v. n.* ſ. Blifva sur; blifva gammal, åldras, gråna.
Verſäuern, *v. a.* Göra sur; göra för sur, göra vresig, förbittra.
Verſaufen, se Vertrinken.
Verſäumen, *v. a.* Försumma; hindra.
Verſäumniß, *f.* 1. Verſäumung, *f.* 4. Försummelse, uraktlåtande.
Verſchaben, *v. a.* Genom skafning uppbruka, förnöta eller förderfva.
Verſchachern, *v. a.* Schackra bort.
Verſchaffen, *v. a.* Skaffa, förskaffa. ſpa.
Verſchaffen, *v. a.* (Schaffen) Omskapa, vanska-
Verſchaffung, *f.* 4. Förskaffande.
Verſchalen, *v. n.* ſ. Slå af sig, dufna.
Verſchalen, *v. a.* Påsätta skal.
Verſchallen, *v. n.* ſ. (om ljud) Utbreda sig. (*Fig.*) Blifva allmänt bekant; ljuda ut, förlora sig.
Verſchameriren, se Verbrämen.
Verſchämt, *adj.* o. *adv.* Blyg, blygsam. V. ſeyn, thun, vara blygsam, handla blygsamt. Ein verſchämter Armer, pauvre honteux.
Verſchämtheit, *f.* 4. Blygsamhet, blygher.
Verſchänden, *v. a.* Vanställa, skämma bort, förderfva; ohelga, kränka.
Verſchanzen, *v. a.* Förskansa.
Verſchanzung, *f.* 4. Förskansning; skans, fästningsverk.
Verſcharren, *v. a.* Nedgräfva, nedkrafsa.
Verſcharrung, *f.* 4. Nedgräfvande.
Verſchatten, *v. a.* (*Mål.*) Schattera; flytta ur skuggan; ställa i skuggan, med skugga omgifva. ſsomna.
Verſcheiden, *v. n. irr.* ſ. Skiljas hädan, af-
Verſcheiden, *n.* 3. Afsomnande.
Verſcheinen, *v. n. irr.* ſ. Förlora skenet, upphöra att skina; (om tid) förlida, förflyta; (om säd) plötsligt förblekna, uttorka. ſut (dryckesvaror).
Verſchenken, *v. a.* Bortskänka; minutera
Verſchänkung, *f.* 4. Bortskänkning; utminutering. ſförspilla, mista.
Verſcherzen, *v. a.* Tillbringa med skämt;
Verſcherzung, *f.* 4. Förspillning, mistning.
Verſcheuchen, *v. a.* Skrämma bort; fördrif-
Verſchicken, se Verſenden. ſva, vänja bort.
Verſchieben, *v. a. irr.* Bortflytta, uppskjuta; rubba, bringa i oordning; skjuta för; † förskjuta. — *V. r.* Sich v., skjuta sig, råka i olag; slå bom.
Verſchiebung, *f.* 4. Rubbning; uppskjutning, uppskof. ſskillig.
Verſchieden, *adj.* o. *adv.* Särskild, olik; åt-
Verſchiedenheit, *f.* 4. Åtskilnad, olikhet.
Verſchiedentlich, *adj* o. *adv.* Olika, annorlunda, på flera sätt.
Verſchiefen, *v. a.* Göra sned, vrida på sned; gifva falsk rigtning. ſnor.
Verſchienen, *v. a.* (*Smed.*) Beslå med ske-
Verſchieß, *n.* (*Mål.*) Fördrifning af dag o. skugga.
Verſchießen, *v. a. irr.* Bortskjuta, skjuta upp; gemensamt bestrida kostnaden till skjutning; skjuta bom. Sich v., skjuta

upp allt sitt krut; missräkna sig. (*Boktr.*) Forsätta. (*Målj.*) Fördrifva (färger); skjuta för. — *V. n. irr.* Förlora sig, blifva mattare eller mindre hög och djup, förlora färgen, förlora sin glans; flyta, rinna bort.

Verſchießen, *n.* 3. Verſchießung, *f.* 4. Bort- eller uppskjutning; bomskjutning; färgens förlorande; vattnets bortrinnande.

Verſchiffen, *v. a.* På skepp afsända. — *V. r.* Segla vilse.

Verſchilfen, *v. n.* ſ. Beväxa med hvass.

Verſchimmeln, *v. n.* ſ. Möglas.

Verſchimmern, *v. n.* ſ. Upphöra att skimra; förlora färg eller glans.

Verſchimpfen, *v. a.* Skymfa; vanhedra.

Verſchlacken, *v. a.* Förvandla till slagg. — *V. n.* Blifva slagg.

Verſchlafen, *v. a. irr.* Försofva, sofva bort.

Verſchlafenheit, *f.* Tröghet, sömnaktighet.

Verſchlaffen, *v. a.* o. *n.* ſ. Förslappa, förslappas.

Verſchlag, *m.* 1. Öfverslag, förslag; prof med saltsolan; förladdning i kanoner; skiljevägg, afplankning; låda, kista.

Verſchlagen, *v. a. irr.* Slå för, stänga, tillsluta, spika igen; göra skiljevägg, afplanka; slå ifrån sig, slå miste; slå bort (t. ex. en boll); förlora genom bläddrande; förskingra. Sich etwas v., försumma, förlora, mista något; gå ell. fara vilse. Das Schiff ward an die Schwedische Küſte verſchlagen, skeppet blef kastadt mot Svenska kusten. Sich die Kunden v., slå ifrån sig, aflägsna, mista sina kunder; slå orätt, slå miste, genom slag förderfva. Die Eiſen v., (*Bergv.*) slå nafrarna slöa. Ein Pferd v., sko en häst illa, sömsticka. — *V. r.* Förslå sig, förirra sig, gå vilse, insnärja sig, slå bom. — *V. n. irr.* Förslå, göra verkan; vara magtpåliggande; bli ljum; (om hästar) få fång; (om hjortar) hafva rifvit hinnan af hornen.

Verſchlagen, *adj.* o. *adv.* Förslagen, listig.

Verſchlagenheit, *f.* 4. Förslagenhet, listighet.

Verſchlammen, *v. a.* o. *n.* ſ. Öfvertäcka, öfvertäckas med gyttja; frässa bort.

Verſchlechten, ſtern, se Verſchlimmern.

Verſchleichen, *v. n. irr.* ſ. o. ſich v. Smyga sig bort eller undan; gömma sig undan.

Verſchleiern, *v. a.* Hölja, betäcka med dok ell. slöja; öfverdraga med flor.

Verſchleif, *m.* 1. Afsättning; afgång.

Verſchleifen, *v. a.* Draga ut; släpa bort, snatta; afsätta, sälja; förnöta, försnilla. — *V. n.* Släpa sig bort; småningom försvinna.

Verſchleifen, *v. a. irr.* Med slipning bortſkämma.

Verſchleimen, *v. a.* Göra slemmig.

Verſchleißen, *v. a. irr.* Slita, nöta ut, sälja ut. — *V. n. irr.* ſ. Förnötas, utnötas; hafva afsättning.

Verſchlemmen, *v. a.* Med gyttja betäcka ell. ſigenfylla.

Verſchlemmen, Frässa bort, i frässeri förnöta eller förstöra.

Verſchlendern, *v. a.* t. ex. die Zeit, Förnöta tiden med att drifva omkring.

Verſchleppen, *v. a.* Taga eller släppa hemligt bort; sticka eller gömma undan, snatta, försnilla, förslita.

Verſchleudern, *v. a.* Slunga bort, förslösa; förvärdslöst försumma eller förlora; förspilla, förskingra; sälja med förlust.

Verſchleuderung, *f.* 4. Förslösning; förspillning; förskingring; säljande med förlust.

Verſchleyern, se Verſchleiern.

Verſchlicken, *v. a.* o. *n.* ſ. Med mudder igenfylla eller vara igenfylld.

ſich Verſchlieſen, *v. r. irr.* Smyga sig, krypa undan.

Verſchließen, *v. a. irr.* Tillsluta, låsa igen eller in; bortsluta, försälja.

Verſchließung, *f.* 4. Igenläsning; försäljning.

Verſchlimmern, *v. a.* Försämra, förvärra,

förringa. — *V. n.* ſ. o. *r.* Sich v., försämras, förvärras.
Verſchlimmerung, *f.* 4. Försämrande, förvärrande; förderfvande; dåligt tillstånd.
Verſchlingen, *v. a.* o. *r. irr.* Inveckla, trassla, hoptrassla, ihopsno; uppsluka; sluka i sig; svälja, förtära; sluta, låta upphöra.
Verſchlingen, *n.* 3. Verſchlingung, *f.* 4. Inveckling, trasslande, hoptrasslande; uppslukande; sväljande.
Verſchloß, *n.* Slutet, väl förvaradt ställe.
Verſchlöſſen *v. n.* ſ. Hagla slut; höljas och förderfvas af hagel. [ſläs för.
Verſchlöſſern, *v. a.* Med lås förse, sätta
Verſchlucken, *v. a.* Svälja; sluka. Sich v., storkna. Ein Nadel v., svälja en nål. Mücken ſäugen und Kamele v., sila myggor och svälja kameler. Die Erde verſchluckt das Waſſer, jorden slukar, tar åt sig vatten.
Verſchlummern, se Verſchlafen.
Verſchlüpfen, *v. n.* ſ. o. *r.* Slinka undan, gömma sig undan. [kel.
Verſchluß, *m.* 1. Im v., inom lås och nyc-
Verſchmachten, *v. n.* Försmäkta. Vor Durſt v., försmäkta af törst. — *V. a.* Försmäktande tillbringa.
Verſchmachten, *n.* 3. Verſchmachtung, *f.* 4. Försmäktande.
Verſchmähen, *v. a.* Försmå, förakta.
Verſchmählich, *adj.* o *adv.* Föraktlig.
Verſchmähung, *f.* 4. Forsmående, förakt.
Verſchmauchen, *v. a.* Roka upp (tobak). — *V. n.* Röka slut. [förslösa
Verſchmauſen, *v. a.* Förslösa på kalas;
Verſchmauſung, *f.* 4. Slöseri, frässeri.
Verſchmelzen, *v. a.* Uppsmälta, hopsmälta. † Alles Metall v., smälta upp all metall. Gold mit Kupfer v., hopsmälta guld och koppar. Die Farben v., fördrifva färger. — *V. n. irr.* Smälta, försmälta.
Verſchmerzen, *v. a.* Tåla, fördraga; glömma, öfvervinna, smälta i sig. Einen Verluſt v., bära en förlust. [smida ihop.
Verſchmieden, *v. a.* Smida, smida upp,
Verſchmiegen, *v. r.* † Smyga sig bort; omfamna.
Verſchmieren, *v. a.* Uppbruka till smörja; öfverstryka med; sudda ned. — *V. r.* (*Mölн.*) Degas, sätta sig fast i refflorna på qvarnstenar.
Verſchmitzt, *adj.* o. *adv.* Listig, klyftig, illistig, bakslug, förslagen.
Verſchmoren, *v. a.* o. *n.* ſ. Uppsteka; blifva uppstekt.
Verſchmücken, *v. a.* Med prydnad förse; till prydnad förbruka; vanpryda.
Verſchmutzen, *v. a.* o. *n.* Nedsmutsa, nedsmutsas.
Verſchnappen, *v. n.* ſ. o. *r.* Icke taga läs; fåfängt gripa efter, förtala sig.
Verſchnauben, Verſnaufen, *v. n.* h. Hemta andan, flåsa, pusta ut, hvila.
Verſchneiden, *v. a. irr.* Tillskära, klippa till; klippa (hår, träd &c.); skära, klippa upp; sälja alnvis; använda eller bortskämma genom skärning, förskära sig; snöpa, vallacka, utskära.
Verſchneiden, *n.* 3. Tillskärning; bortskämning genom skärning; snöpning; utminutering, säljande alnvis.
Verſchnellen, *v. a.* Kasta bort, kasta slut. — *V. r.* Förtala sig.
Verſchneyen, *v. n. irr.* Igensnöga, fullanöga.
Verſchnieben, se Verſchnauben.
Verſchnippeln, Verſchnitzeln, *v. a.* skära, klippa sönder i små bitar; miss-skära.
Verſchnittene, *m.* 4. Snöping.
Verſchnupfen, *v. a.* Snusa upp, till snus använda. — *V. impers.* Förtreta, förargas. — *V. n.* ſ. Hafva svår snufva.
Verſchnüren, *v. a.* Mäta med snöre; omlinda med snöre.
Verſchollen, *adj.* o. *adv.* Tillräckligt upp-

manad, instämd; beryktigad; bort'juden, glömd.

Verſchonen, *v. a.* Förskona; skona; frikalla, befria, förskona ifrån. Jemandes ell. jemanden v., skona någon. Einen mit der Arbeit, mit der Strafe v., förskona någon från arbete, från straff.

Verſchonung, *ſ. 4.* Frikallelse, befrielse; förskoning, skonsmål.

Verſchönen, Verſchönern, *v. a.* Försköna.

Verſchönerung, *ſ. 4.* Förskönande.

Verſchöpfen, *v. a.* Ösa vilse, i orätt kärl.

Verſchränken, *v. a.* Lägga, gå i kors; fläta, vrida, slingra uti hvartannat; med skrank förse, inom skrank förvara; inlägga, innesluta; stänga, lägga hinder för. Ein verſchränkter Name, ett inbundet namn.

Verſchrauben, *v. a.* Skrufva igen, skrufva till, förskrufva, misskrufva, skrufva i olag. Einem den Kopf v. eller einen v., göra någon förryckt.

Verſchreiben, *v. a. irr.* Använda till skrifning; felskrifva; förskrifva, införskrifva; föreskrifva (ett läkemedel); förskrifva, pantsätta; tillegna, testamentera. Sich v., misskrifva sig, einem, förskrifva sig åt någon. Sich als Bürge v., gå i borgen för.

Verſchreibung, *ſ. 4.* Uppskrifning; förskrifning; misskrifning; recept; skuldsedel, obligation.

Verſchreien, *v. a. irr.* Skrika ut, illa utropa, förtala; förtrolla, förhexa.

Verſchreiten, *v. a.* o. *r. irr.* Stiga miste, genom felsteg vrida foten ur led.

Verſchrobenheit, *ſ.* Förryckthet.

Verſchrumpfen, *v. n.* ſ. Skrumpna, bli krumpen, få rynkor.

Verſchub, *m.* 1. (b som v) Uppskof, anſtånd.

Verſchüchtern, *v. a.* o. *n.* Göra, blifva skygg, rädd.

Verſchulden, *v. a.* Åsamka sig skuld; förse eller förgå sig; vara skyldig eller orsaken till, förtjena. Seine Güter v., skuldsätta sin egendom. Das haben wir verſchuldet an unſerm Bruder, det halve vi förskyllt på vår broder. Sich mit etwas v., försynda sig med något. Etwas wieder zu v. wiſſen, vara erkänsam, hämnas, vedergälla en ting.

Verſchulden, *n.* 3. Verſchuldung, *ſ. 4.* Förskyllan, förvållande; förtjenst.

Verſchuldet, *adj.* o. *adv.* Gäldbunden.

Verſchütten, *v. a.* Ösa, slå, spilla ut; igenfylla, nedgräfva; betäcka; tillspärra (vägen). — *V. n.* h. Få missfall.

Verſchüttung, *ſ.* Utösning, utspillning; igenfyllning, nedgräfning; betäckning; tillspärrning.

ſich Verſchwägern, *v. r.* Befrynda sig.

Verſchwägerung, *ſ.* Fryndskap, svågerskap.

Verſchwärmen, *v. n.* ſ. o. *r.* Svärma ut, svärma bort, svärma för mycket. — *V. a.* Svärmande förnöta.

Verſchwarzen, *v. n.* ſ. Blifva ell. vara svart.

Verſchwärzen, *v. a.* Svärta, göra svart; svärta, förtala.

Verſchwärzer, *m.* 3. Baktalare.

Verſchwärzung, *ſ. 4.* Förtal.

Verſchwatzen, *v. a.* Sladdra bort; genom otidigt prat, förtala. Sich v., förtala sig.

Verſchweben, *v. n.* ſ. Sväfva bort.

Verſchweigen, *v. a. irr.* Förtiga, hålla tyst.

Verſchweigung, *ſ. 4.* Förtigande, tysthållande. (*Rhet.*) *Aposiopesis.*

Verſchweimen, *v. n.* h. Få svindel, svimma.

Verſchwelgen, se Verpraſſen.

Verſchwellen, *v. n. irr.* ſ. Uppsvälla. — *V. a.* Förse med tröskel.

Verſchwemmen, *v. a.* Täppa igen, hölja öfver, öfvertäcka (med jord, vatten &c.); öfversvämma; med flytande ämnen uppblanda, låta flyta i hvartannat, ge-

nom öfversvämning uppgrumla och bortföra.
Verſchwenden, *v. a.* Förslösa; förspilla.
Verſchwender, *m.* 3. Slösare.
Verſchwenderiſch, *adj.* o. *adv.* Slösaktig.
Verſchwendung, *f.* 4. Slösaktighet, slöseri.
Verſchwiegen, *adj.* o. *adv.* Tystlåten; hemlig; förtigen.
Verſchwiegenheit, *f.* 4. Tystlåtenhet. Des Eides V., tysthetseden.
Verſchwimmen, *v. n.* ſ. Flyta ihop, flyta bort.
Verſchwinden, *v. n. irr.* ſ. Försvinna, blifva osynlig.
Verſchwinden, *n.* 3. Försvinnande.
Verſchwiſtern, *v. a.* o. *r.* Göra systerskap, vara nära slägt.
Verſchwitzen, *v. a.* Uppfylla, nedsöla, skämma bort med svett; förglömma. — *V. n.* Svettas ut, genom svettning bortdunsta. — *V. r.* Sich v., genom svettning, såsom svett förflyga.
Verſchwören, *v. a.* Försvärja, afsvärja. Sich v., göra mened; edligen förbinda sig, sammansvärja sig, sammangadda sig.
Verſchworne, *m.* 4. Sammansvuren.
Verſchwörung, *f.* 4. Försvärjande, afsvärjande; sammansvärjning; sammangaddning.
Verſegeln, *v. n.* Segla ur sigte, segla vilse.
ſich Verſegnen, *v. r.* Korsa sig.
Verſehen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Förse sig, fela; glömma, försumma, uraktlåta; förse med; förestå, handhafva, förvalta, hafva bestyr om. Etwas eller ſich v., misstaga sig, fela, förifra sig. An etwas ſich v., förse sig på något (om hafvande qvinnor). Mit etwas v., förse med något. Ein Amt v., förvalta ett embete. Eines Andern Stelle v., företräda en annans ställe. Sich etwas eller einer Sache v., vänta sig, göra sig säker på något. Von jemanden, af någon. Ich verſehe mir zu dir alles Gutes, jag väntar allt godt af dig. Ich hatte mich ſeiner nicht v., jag hade ej väntat honom.
Verſehen, *n.* 3. Misstag, förseende, förselse, irring; försummelse; förvaltning, bestyr, förväntan.
Verſehren, *v. a.* Såra; göra skada på.
Verſehung, *f.* 4. Se Verſehen.
Verſelei, *f.* Versmakeri, dålig vers, rimeri.
Verſeler, *m.* Rimklåpare, verskläpare.
Verſeln, *v. a.* Göra dålig vers.
Verſenden, *v. a. reg.* o. *irr.* Försända.
Verſendung, *f.* 4 Försändning.
Verſengen, *v. a.* Sveda; förbränna.
Verſengung, *f.* 4. Svedande; förbrännande.
Verſenken, *v. a.* Nedsänka, försänka.
Verſenkung, *f.* 4. Nedsänkning, försänkning.
Verſetzen, *v. a.* Försätta, sätta orätt, galet (bokstäfver, ord, råstenar o. dyl.); omsätta, omplantera; bortflytta, flytta; gifva en annan syssla; tillspärra; försätta med, blanda; loyera; försätta i annan ordning, annat läge, andra omständigheter; tillfoga, gifva (ett slag); pantsätta; svara, åter invända. Einem den Athem v., betaga andan på en. Unter die Heiligen verſetzt werden, blifva upptagen ibland Helgonens antal. — *V. r.* Sich v., (om sjukdomar) kasta sig (på en annan kroppsdel). (*Bokbr.*) Försätta sig, sätta fel. (*Hyttv.*) Försätta, påsätta för mycket, (om bälger) när något stockar sig o. täpper i formen; (*Med.*) äfven om väderspänningar i underlifvet.
Verſetzung, *f.* 4. Omsättning; försättning; omplantering; flyttning; pantsättning; blandning; loyering: svarande.
Verſeufzen, *v. a.* Tillbringa eller förtära genom suckande.
Verſicherer, *m.* 3. Assuradör.
Verſichern, *v. a.* Försäkra; assekurera; (ei-

nem etwas) ſich einer Sache v., göra sig försäkrad om en sak. Ich bin deſſen verſichert, jag är säker derpå. Sich von etwas v., försäkra sig om något. Sich einer Sache, einer Perſon v., taga en sak i besittning, sätta en sak i qvarstad; arrestera någon.

Verſicherung, *f.* 4. Försäkran; försäkring, obligation, revers, vexel; assekurans.

Verſicherungsſchein, *m.* 1. (*Sjöf.*) Försäkringsbevis.

Verſickern, *v. n.* ſ. Småningom ut- eller ſbortrinna.

Verſieden, *v. a.* Sigta, sålla slut eller öfver något.

Verſieden, *v. a.* o. *n. irr.* ſ. Sjuda, koka upp; sjuda, koka bort.

Verſiegbar, *adj.* o. *adv.* Utöslig, uttorklig.

Verſiegeln, *v. a.* Försegla. (*Chem.*) Igenblåsa (glasrör).

Verſiegen, *v. n.* ſ. Uttorkas; sina. (*Fig.*) Upphöra. — *V. a.* Låta sina, låta utſtorka.

Verſiegelung, *f.* 4. Försegling.

Verſilbern, *v. a.* Försilfra; vända i penningar; muta.

Verſilberung, *f.* 4. Försilfring; försäljning.

Verſingen, *v. a. irr.* Tillbringa, drifva bort med sjungande.

Verſinken, *v. n. irr.* ſ. Nedsjunka, gå till botten; vara fördjupad.

Verſinnen, *v. r.* Fördjupa sig i tankar.

Verſinnlichen, *v. a.* Försinnliga, göra känbar, verkande på sinnena.

Verſitzen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Försitta, försumma eller förlora genom sittande. Sein Recht v., försumma att i rättan tid bevaka sin rätt. Sich v., sitta sig styf; sitta för mycket; sitta sig trött.

Verſklaven, *v. a.* o. *n.* Göra till slaf; vara eller blifva slaf.

Verſoffen, *adj.* o. *adv.* Försupen.

Verſohlen, *v. a.* Sä'a.

Verſöhnen, *v. a.* Försona, blidka.

Verſöhner, *m.* 3. Försonare.

Verſöhnlich, *adj.* o. *adv.* Försonlig.

Verſöhnlichkeit, *f.* 4. Försonlighet.

Verſöhnopfer, *n.* 3 Försoningsoffer.

Verſöhnung, *f.* 4. Försoning.

Verſorgen, *v. a.* Försörja; underhålla; besörja, hafva omsorg för.

Verſorger, *m.* 3. Försörjare.

Verſorgung, *f.* 4. Försörjande; underhåll; besörjande, omsorg.

Verſorten, *v. a.* Sortera; med nödigt sortement af varor förse. ſna orätt.

Verſpannen, *v. a.* För starkt spänna; spän-

Verſparen, *v. a.* Förspara, uppskjuta.

Verſparung, *f.* 4. Försparing, uppskjutning.

Verſpaßen, *v. a.* Bortskämta. ſför länge.

ſich Verſpäten, *v. r.* Komma försent, dröja

Verſpätung, *f.* 4. Dröjsmål.

Verſpeiſen, *v. a.* Spisa eller äta upp.

Verſpellen, *v. a.* Spillra sönder; plottra bort, förslösa.

Verſpendiren, *v. a.* Spendera bort.

Verſperren, *v. a.* Tillbomma, tillrigla, tillspärra, tillstäppa; stänga igen.

Verſperrung, *f.* 4. Tillbomning, tillspärrning, igenstängning. ſverallt på.

Verſpeyen, *v. a. irr.* Bespotta, spotta öf-

Verſpielen, *v. a.* Spela bort, tappa.

Verſpielen, *n.* 3. Verſpietung, *f.* 4. Bortspelande, tappande.

Verſpillen, se Verthun, Verſchwenden.

Verſpinnen, *v. a. irr.* Spinna upp, spinna ihop.

Verſplittern, se Verſpellen.

Verſpotten, *v. a.* Begabba, utskratta.

Verſpottung, *f.* 4. Begabberi, bespottelse.

Verſprechen, *v. a. irr.* Tillsäga, lofva, bortlofva; gifva hopp om sig; spraka bort. Sich v., förtala sig; lofva bort sig; lofva eller vänta sig; gifva äktenskapslöfte. (Föräldrade bem. neka, fö bjuda; uppsäga, frånsäga sig; försvara; lasa bort (om signare); förtala.)

Verſprechen, *n.* 3. Verſprechung, *f.* 4 Löfte; lofven.

Verſpreiten, *v. a.* Utsprida, utbreda.

Verſpreizen, *v. a.* Utsprida; med spröt eller stödtor förse.

Verſprengen, *v. a.* Använda till att vattna, fukta, bestänka; (på biljard) ſich eller ſeinen Ball v., förlöpa sig, spränga, skingra.

Verſpringen, *v. a. irr.* Sich den Fuß v., Vrida foten ur led genom hoppning eller språng; springa bort. Die Zeit v., springa bort tiden. Sich den Appetit v., springa bort matlusten för sig. — *V. n.* ſ. Springa sig trött; springa bort eller åtskils.

Verſpritzen, *v. a.* Spruta bort; utgjuta.

Verſpritzung, *f.* 4. Bortsprutning; utgjutelse.

Verſpruch, *m.* 1. Löfte; ägtenskapslöfte.

Verſprudeln, *v. a.* o. *n.* h. o. ſ. Spruta från sig, spruta omkring, spruta slut.

Verſpünden, *v. a.* Sprunda.

Verſpüren, *v. a.* Märka, känna.

Verſpürung, *f.* 4. Märkande, kännande.

Verſtählen, *v. a.* Stålsätta. Mit verſtähltem Muth, med härdadt mod.

Verſtählung, *f.* 4 Stålsättning; härdande.

Verſtand, *m.* 1. Förstånd, begrepp, vett; mening; bemärkelse. Nicht bei Verſtande ſeyn, ej hafva sitt förstånd.

Verſtandesverwirrung, *f.* 4. Förståndets rubbning, vanvettighet.

Verſtändig, *adj.* o. *adv.* Förståndig, klok; ſkunnig.

Verſtändigen, *v. a.* Förständiga, låta veta eller förstå.

Verſtändiglich, *adv.* Med förstånd, vettigt.

Verſtändlich, *adj* o. *adv.* Begriplig, tydlig.

Verſtändlichkeit, *f.* 4 Begriplighet, tydlighet.

Verſtändniß, *n.* 1. Förstånd, medvetande, hemligt förstånd (t. ex. med fiender); förhållande. Einem das V. öffnen, låta en veta något, uppenbara en sak för ngn.

Verſtandeskräfte, *pl.* Förståndskrafter. -welt, *f.* 4. Tankevärld.

Verſtärken, *v. a.* Förstärka, styrka.

Verſtärkung, *f.* 4. Förstärkning. (*Rhet.*) [*Climax.*

Verſtarren, se Erſtarren.

Verſtatten, *v. a.* (einem, egentl. gifva rum, tillåta; bevilja. [beviljande.

Verſtattung, *f.* 4. Tillåtelse, tillstädjelse;

Verſtauben, *v. n.* ſ. Damma bort.

Verſtäuben, *v. a.* Låta damma bort, förorsaka bortdamning; förströ. — *V. r.* Förflyga.

Verſtauchen, *v. a.* Vrida ur led; försträcka.

Verſtauchung, *f.* 4. Ledvridning, försträckning.

Verſtechen, *v. a. irr.* Sticka slut (på trumf i kortspel); kringsy; byta, bortbyta.

Verſteck, *m.* Barnleken gömma ringen; bakhåll.

Verſtecken, *v. a.* Sticka igen, stänga igen; sticka af-ides; gömma undan; genom stickning förbruka. Alle Saamenbohnen v., sticka ut, sätta ut alla fröbönor. Das Geld v., sticka in sina penningar i, d. ä. använda dem till hvarjehanda. Sich v., gömma sig; påkosta för mycket penningar.

Verſteckt, *adj.* o. *adv.* Undangömd, fördold; förtäckt. Verſteckter Weiſe, lönnligen, hemligen.

Verſteckung, *f.* 4. Undangömning.

Verſtehen, *v. a.* o. *n. irr.* h. o. ſ. Förstå, förstå sig, stå för länge; fördetsvas af för mycket stående; utstå; stå i någons ställe; begripa; känna, kunna; mena. Sich mit einem v., vara i hemligt förstånd med en. Sich zu etwas v., lystra eller samtycka till något.

Verſtehlen, *v. a.* Stjäla undan. — *V. r.* Stjäla sig bort eller undan.

Verſteifen, *v. a.* o. *n.* ſ. Göra, blifva styf.

ſich Verſteigen, *v. r. irr.* Stiga vilse, stiga för högt.
Verſteigern, *v. a.* Sälja på auktion.
Verſteigerung, *f.* 4. Auktion, öfverbjudning, försäljning till den mestbjudande, auktionering. ſtokoll.
Verſteigerungsbuch, -heft, *n.* Auktionspro-
Verſteinen, *v. a.* o. *n.* ſ. Förstena, göra stenhärd, känslolös, stum och orörlig; med stenar förse eller besätta; kringsätta råstenar; förstenas, blifva stenhärd, känslolös, orörlig.
Verſteinern, *v. a.* Förstena; med stenskorpa öfverdraga; göra hård och känslolös; göra stum och orörlig af häpnad. — *V. n.* ſ. Förstenas, blifva öfverdragen med stenskorpa, blifva hård och känslolös. Wie verſteinert ſtehen, stå orörlig af häpnad, stå som en sten.
Verſteinerung, *f.* 4. Stenvandling, petrifikat.
Verſtellen, *v. a.* Ställa på orätt ställe; förställa, förvända, vanställa; misskläda, vanpryda. Sich v., förställa sig, dölja sina tankar eller afsigter.
Verſtellung, *f.* 4. Bringande i oreda, sättande på orätt ställe; misskädning, vanprydnad; förställning; förklädning.
Verſtellungskunſt, *f.* 1. Konst att förställa sig.
Verſterben, *v. n. irr.* ſ. Aflida, dö.
Verſteuern, *v. a.* Betala skatt, utlagor m. m.
Verſteuern, *v. n.* ſ. o *r.* Styra vilse.
Verſticken, *v. a.* Till stickning förbruka.
Verſtieben, *v. n. irr.* ſ. Damma bort; gå sin kos, försvinna, skingras.
Verſtielen, *v.* *a.* Förse med skaft. ſtelse.
Verſtiften, *v. a.* Med stift fästa; göra stif-
Verſtimmen, *v. a.* Göra ostämd, förstämma.
Verſtimmung, *f.* 4. Förstämning, missljud.
Verſtöbern, *v. a.* Skingra, förströ, öfverhölja, betäcka, tillspärra (t. ex. vägen med snö).

Verſtocken, *v. a.* Förhärda, förstocka. — *V. n.* ſ. Skämma, förderfvas af fukt, vätan.
Verſtockung, Verſtocktheit, *f.* 4. Förhärdelse; skämning af fuktighet.
Verſtohlen, *adj.* och *adv.* Hemlig, dold. Verſtohlener Weiſe, löuligen.
Verſtolzen, *v. a.* o. *n.* ſ. Vara ytterligt högmodig; i högfärd förstora,
Verſtöpfeln, *v. a.* Korka; för hårdt korka.
Verſtopfen, *v. a.* Förstoppa; tilltäppa, tillstoppa; Verſtopfter Leib, hårdt lif.
Verſtopfung, *f.* 4. Förstoppning; tilltäppning, tillstoppning.
Verſtorben, *adj.* o. *adv.* Död, afliden.
Verſtören, *v. a.* Störa, oroa, förvirra, bringa i oordning; afbryta, hindra; förstöra, förskingra.
Verſtoß, *m.* 1. (o långt) fel, förseelse; förolämpning, oenighet.
Verſtoßen, *v. a. irr.* Stöta från sitt ställe, stöta ifrån sig; nöta i yttersta kanten; förskjuta; köra bort; öfvergifva; sälja för nöds skull, sälja till lågt pris; stöta slut. — *V. n. irr.* ſ. Gegen etwas, stöta emot, fela emot något. Sich v., begå ett fel.
Verſtoßung, *f.* 4. Förskjutning; bortkörning; öfvergifvande; försäljning till lågt pris; fel, förseelse.
Verſtrahlen, *v. a.* o. *n.* h. o. ſ. Sprida strålar; strålande uttömma sitt ljus; upphöra att stråla.
Verſtrammen, *v. a.* o. *n.* ſ. Göra, blifva styf.
Verſtranden, *v. n.* ſ. Stranda.
Verſtrecken, *v. n.* h. (*Jäg.* om hjortar) Få nya horn.
Verſtreichen, *v. a. irr.* Stryka igen, igensmeta; stryka upp; tilltäppa. — *V. n. irr.* ſ. Förflyta, förlöpa.
Verſtreichen, *n.* 3. Verſtreichung, *f.* 4. Igensmetning; tilltäppning; förflytning.

Verſtreiten, *v. a. irr.* Förstöra på process; bestrida, göra tvistig.
Verſtreuen, *v. a.* Förströ; strö bort; bruka upp genom underströende; utströ.
Verſtricken, *v. a.* Sticka ihop, sticka upp, med stickning tillbringa, sticka fel; insnärja, inveckla, förvirra; med rep bopbinda, fast tillbinda; fast förbinda sig.
Verſtrickung, *f.* 4. Uppstickning; snärjning.
Verſtrömen, *v. a.* o. *n.* ſ. Strömvis utgjuta; låta bortströmma, låta försvinna; med strömmen eller såsom en ström bortföra; bortströmma eller såsom en ström förflyta.
Verſtudiren, *v. a.* Kosta på studier; mista, förlora genom studerande (t. ex. förståndet).
Verſtümmeln, *v. a.* Stympa.
Verſtümmelung, *f.* 4. Stympning.
Verſtummen, *v. n.* ſ. Blifva stum, mållös, tvärtystna. Einem v., tystna för någon. — *V. a.* Förstumma, bjuda öfver.
Verſtürmen, *v. a.* Stormande bortföra, drifva, skingra. — *V. n.* Upphöra att storma.
Verſtürzen, *v. a.* (*Bergv.*) Igenfylla med sten, grus o. d.
Verſtutzen, *v. a.* Stympa, afklippa.
Verſuch, *m.* 1. (u långt) Försök; rön, försök.
Verſuchen, *v. a.* Försöka, bjuda till; probera; fresta. Sich etwas verſucht haben, hafva varit med i verlden.
Verſucher, *m.* 3. Frestare, förförare; proberare.
Verſuchung, *f.* 4. Frestelse, förförelse.
Verſudeln, *v. a.* Nedsöla; skämma bort, förderfva, bortsudda (färgor: om dåliga målare).
ſich Verſünden, Verſündigen, *v. r.* Försynda sig. An einem, på någon.
Verſündigung, *f.* 4. Förbrytelse.
Verſunken, se Verſinken.
Verſüßen, *v. a.* (u långt) Försötma, göra söt, minska skärpan, göra ljufligare, mildra; göra för söt. (*Chem.*) Urlaka med vatten, tills all smak af syra, kalk, lut o. dyl. är borta.
Vertafeln, *v. a.* Förse med panelverk, panela, brädslå.
Vertagen, *v. a.* Bestämma viss dag; skjuta upp till viss dag; uppskjuta; försumma, förbigå.
Vertändeln, *v. a.* Die Zeit, förnöta tiden med onyttigt sqvaller, lappri, plottra bort (penningar); obetänksamt förlofva sig.
Vertändelung, *f.* Förnötande med lappri; bortplottrande.
Vertanzen, *v. a.* Dansa bort; försumma med dans.
Vertaumeln, *v. a.* Ruckla bort (tid, penningar). — *V. r.* I rusighet förgå sig.
Vertauſchen, *v. a.* Bortbyta, förbyta.
Vertauſchung, *f.* 4. Bortbytning, förbytning.
Verteppichen, *v. a.* Tapetsera.
Verteufelt, *adj.* o. *adv.* Fördjeflad, arg, häftig.
Verteutſchen, se Verdeutſchen.
Vertheidigen, *v. a.* Försvara. Gegen Beſchuldigungen, vor Gericht ſich v., försvara sig mot beskyllningar, inför rätta.
Vertheidiger, *m.* 3. Försvarare.
Vertheidigung, *f.* 4. Försvar.
Vertheidigungskunde, *f.* Apologetik.
Vertheidigungsſchrift, *f.* 4. Försvarsskrift.
Vertheilen, *v. a.* Fördela.
Vertheilung, *f.* 4. Fördelning.
Vertheuern, *v. a.* Stegra, göra dyrare.
Vertheuerung, *f.* Stegring.
Verthieren, *v. a.* Förvandla till djur, göra djurisk; animalisera. — *V. n.* ſ. Blifva djur eller djurisk.
Verthulich, *adj.* o. *adv.* Slösaktig, slösande.
Verthulichkeit, *f.* 4. Slösaktighet.
Verthun, *v. a. irr.* Göra slut på, uppbruka, utgifva; förslösa; försälja.
Vertical, *adj.* Lodrät. — *Adv.* Lodrätt.
Vertiefen, *v. a.* Göra djupare, fördjupa,

urgröpa, urhälka. (*Mål.*) Schattera, anlägga skugga. Sich v. in ..., fördjupa sig i.

Vertiefung, *f.* 4. Fördjupning, djup forskning; urgröpning, häla.

Vertilgen, *v. a.* Utrota, utöda; utplåna; förstöra. An der Wurzel v., utrota helt och hållet.

Vertilger, *m.* 3. Utrotare, utödare; utplånare; förstörare.

Vertilgung, *f* 4. Utrotande; utplåning; förstörelse, förstöring.

Vertilgungsmittel, *m.* 3. Utrotningsmedel.

Vertoben, *v. n.* ſ. Rasa ut, sakta sig.

Vertrackt, *adj.* o. *adv.* Sällsam, underlig; förtvifflad; gudlös, ogudaktig; fördjeflad; orimlig.

Vertrag, *m.* 1. (g som ch) Fördrag, kontrakt; förlikning, öfverenskommelse; uppskof, anstånd. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Enlig eller öfverensstämmande med ett fördrag eller kontrakt. =ſam, *adj.* och *adv.* Fördragsam.

Vertragen, *v. a. irr.* Bära annorstädes; bära bort något, så att man ej finner det igen; utnöta; fördraga, tåla, uthärda. Sich v., förlikas, komma öfverens, sluta fördrag, dagtinga.

Verträglich, *adj.* o. *adv.* Fredsam, foglig. **Verträglichkeit**, *f.* 4. Omgängsamhet, fördragsamhet, foglighet.

Vertrakt, *adj.* o. *adv.* Fördjeflad; orimlig; se Vertrackt.

Vertrauen, *v. n.* b. (einem) Förtro sig till, lita på. — *V. a.* (ſich einem, etwas einem) Förtro, tillita, anförtro; trolofva.

Vertrauen, *n.* 3. Förtroende; tillförsigt, tillit, förtröstan.

Vertrauern, *v. a.* Sörja bort, tillbringa med sorg. — *V. r.* Förstöra sig genom sorg. — *V. n.* b. Sörja slut.

Verträufen, **Verträufeln**, *v. a.* o. *n.* ſ. Dryſpa bort.

Vertraulich, *adj.* o. *adv.* Förtrolig.

Vertraulichen, *v. a.* Göra förtrolig, familiarisera.

Vertraulichkeit, *f.* 4. Förtrolighet.

Verträumen, *v. a.* Drömma bort, tillbringa liksom uti en dröm; förspilla; låta gå förbi.

Vertreiben, *v. a. irr.* Fördrifva, drifva ut eller bort; fördrifva, förnöta, tillbringa (tiden); afsätta; sälja (varor). (*Mål.*) Fördrifva (färger); drifva vilse.

Vertreibung, *f.* 4. Fördrifvande, bort- ell. utdrifvande; förnötande, tillbringande; försäljning, (färgors) fördrifning.

Vertreten, *v. a. irr.* Förtrampa, nedtrampa. Die Pflanzen v., trampa ned plantor. Sich den Fuß v., vrida foten ur led. Einem den Weg v., stänga vägen för någon. Jemandes Stelle v., träda, intaga ett ställe. Einen v., lägga sig ut, fälla förbön eller förord för en, försvara en. Für oder bey einem, hos någon. Die Kinderſchuhe, barnskorna. Die vertretende Staatsgewalt, repräsentativ statsmakt.

Vertreten, *n.* 3. Vertretung, *f.* 4. Förtrampning; fotens vridning ur led; tillstängning (vägens); företrädande; förbön; försvar.

Vertreter, *m.* 3. Förtrampare; vikarie; förmedlare, som fäller förbön, försvarare.

Vertreugen, se Vertrocknen.

Vertrieb, *m.* 1. (b som p) Afsättning, afgång.

Vertriebener, *m.* böjes som *adj.* En landsflygtig.

Vertriefen, se Verträufen.

Vertrinken, *v. a. irr.* Dricka upp; dricka bort; försumma, förlora under dricka det.

Vertrocknen, *n.* 3. o. *v.* Uttorkning, förtorkande, förtorkas.

Vertrödeln, *v. a.* Sälja till klädmäklare; tillbringa i overksamhet.

Vertröpfeln, se Verträufeln.

Vertröſten, *v. a.* (ö långt) Gifva förhopp-

ning, ingifva förtröstan; smickra eller uppehälla med fagra löften; låta hoppas.
Vertröſtung, *f.* 4. Förtröstande; löfte; hopp.
Vertuſchen, *v. a.* Undangömma eller -dölja, hälla tyst; nedtysta.
Vertuſchung, *f.* 4 Döljande; nedtystning.
Verübeln, se Verdenken.
Verüben, *v. a.* Föröfva, begå.
Verübung, *f.* 4. Föröfning, föröfvande.
Verumſtändlichen, *v. a.* Omständeligen framställa, detaillera.
Verunehren, *v. a.* Vanhedra, vanära, ohelga.
Verunehrung, *f.* 4. Vanhedrande, ohelgande.
Veruneinigen, *v. a.* Göra oenig. Sich v., blifva oense.
Verunfrieden, *v. a.* Förorsaka ofrid.
Verunglimpfen, *v. a.* Svärta, förklena.
Verunglimpfung, *f.* 4. Svärtande, förklenande.
Verunglücken, *v. n.* ſ. Förolyckas, omkomma; misslyckas, slå fel.
Verunheiligen, *v. a.* Ohelga, oskära.
Verunheiligung, *f.* 4. Ohelgande.
Verunreinigen, *v. a.* Orena; oskära.
Verunreinigung, *f.* 4. Orenande; oskärande.
Verunruhigen, se Verunruhigen.
Verunſtalten, *v. a.* Vanställa. ſlande.
Verunſtaltung, *f.* 4. Vanskapning, vanstäl-
Veruntreuen, *v. a.* Stjäla undan.
Veruntreuung, *f.* 4. Undanstjälande, förſnillning, otrohet. ſoens.
Verunwilligen, *v. r.* Vara förtretad, blifva
Verunzieren, se Verunſtalten.
Verurſachen, *v. a.* Förorsaka, åstadkomma, föranleda.
Verurſachung, *f.* 4. Förorsakning, orsak.
Verurtheilen, *v. a.* Dömma; fördömma.
Verurtheilung, *f.* 4. Straffdom; fördömelse.
Vervettern, *v. a.* Befrynda, försätta i slägtſkap. ſfäaktig.
Vervielfältigen, *v. a.* Mångdubbla.
Vervielfältigung, *f.* 4. Mångdubblande.
Vervollkommen, *v. a.* Fullkomna, fullkomliga, bringa till fullkomlighet.
Vervollkommnung, *f.* Fullkomnande, fullkomlighet.
Verwachen, *v. a.* Bevaka. — *V. n.* h. Vakande tillbringa. — *V. r.* Utmatta sig genom vakande.
Verwachſen, *v. n. irr.* ſ. Gro ihop; bli puckelryggig. — *V. a. irr.* Ein Kleid v., växa ifrån ell. ur en klädning. Eine Narbe ꝛc. v., förlora ett ärr m. m. under växten. — *V. r.* Förväxa sig.
Verwachſen, *adj.* o. *adv.* Puckelryggig, ofardig; ihopgrodd &c.
Verwagen, *v. a.* o. *r. irr.* Våga för mycket.
Verwägen, *v. a.* Väga för mycket; väga origtigt.
Verwahr, *m.* Förvar. =arzenei, *f.* =mittel, *n.* Præservativ. =geld, =gut, *n.* I förvar satta penningar, godelar, *depositum*.
Verwahren, *v. a.* Förvara, bevara, gömma; befästa, sätta i säkerhet för (vor).
Verwahrlich, *adv.* I förvar. V. niederlegen, sätta i förvar.
Verwahrloſen, *v. a.* Vårdslösa, vansköta, skämma bort af vårdslöshet. ſsel.
Verwahrloſung, *f.* 4. Vårdslöshet, vanskött-
Verwahrung, *f.* 4. Förvar, häkte; förvarande af sin rätt, protest.
Verwaiſen, *v. a.* o. *n.* Göra eller blifva fader- eller moderlös. ſlös.
Verwaiſet, *adj.* o. *adv.* Fader- och moder-
Verwallen, *v. n.* ſ. I eller såsom vågor ell. bubblor bortgå.
Verwalten, *v. a.* Förvalta, föreslå; bestyra.
Verwalter, *m.* 3. Förvaltare.
Verwaltung, *f.* 4. Förvaltning, styrelse.
Verwalzen, *v. a.* Valsa bort; genom valsning förderfva.
Verwälzen, *v. a.* Välta för; välta bort.
Verwandeln, *v. a.* Förvandla.

Verwandlung, *f.* 4. Förvandling.
Verwandlungshülfe, *f.* Puppa.
Verwandt, *adj.* o. *adv.* Beslägtad; lik, lik-
Verwandte, *m.* o. *f.* 4. Slägting, anför-
vandt af samma trosbekännelse, yrke &c.
Verwandtſchaft, *f.* 4. Slägtskap; likhet.
=ſchaftlich, *adj.* o. *adv.* Slägt, skylld;
lik. =ſchaftsmittel, *n.* (*Chem.*) Kropp, ge-
nom hvilken andra, som icke hafva för-
vandtskap, förenas, *intermedium*. =ſchafts=
tafel, se Stammtafel.
Verwarnen, *v. a.* Varna, afråda, afstyrka.
Verwarnung, *f.* 4. Varning.
Verwaſchen, *v. a. irr.* Tvätta upp; till-
bringa med tvättande; tillbringa med
prat; låta gå förbi, försumma under det
man pratar; skämma bort, nöta genom
tvättning; tappa bort i tvätten.
Verwäſſern, *v. a.* Skämma bort genom för
mycket vattnande eller vattenläggning.
(*Fig.*) Göra matt eller kraftlös.
Verweben, *v. a.* Väfva upp; väfva in eller
uti; sammanflåta; förena, väfva illa;
† bortveſta, förskingra.
Verwebung, *f.* 4. Sammanflätning; förening.
Verwechſeln, *v. a.* Förvexla, förbyta; bort-
vexla; bortblanda.
Verwechſelung, *f.* 4. Förvexling, förbytan-
de; bortvexling; bortblandning.
Verwegen, *adj.* o. *adv.* Oförvägen, för-
mäten, djerf, obetänksam.
Verwegenheit, *f.* 4. Oförvägenhet, förmä-
tenhet, djerfhet, obetänksamhet.
Verwehen, *v. a.* Bortblåsa, drifva. — *V. n.*
Upphöra att blåsa.
Verwehren, *v. a.* Hindra; förmena; för-
Verwehrung, *f.* Hinder; förmenande; för-
bjudning.
Verweiblichen, *v. a.* Förqvinnliga, (*Gramm.*)
bilda till femininum. — *V. n.* ſ. Blifva
qvinnlig.

Verweichen, *v. a.* o. *n.* ſ. Göra eller blifva
för mjuk.
Verweichlichen, se Verzärteln
Verweigern, *v. a.* Vägra, neka, afslå.
Verweigerung, *f.* 4. Afslag, vägrande.
Verweilen, *v. n.* h. o. ſich v., dröja, vänta;
stanna. Bei v., fästa sig eller stanna
vid.
Verweilung, *f.* 4. Dröjande, väntande, stan-
nande.
Verweinen, *v. a.* Tillbringa, skämma bort
med gråtande; gråta bort.
Verweis, *m.* 1. Tilltal, förebråelse, skrapa.
Verweiſen, *v. a. irr.* Förvisa, hänvisa;
förvisa; landförvisa, utdrifva; tilltala,
banna, bestraffa, förebrå, förevita. Ei-
nen an ein anderes Gericht v., hänvisa,
förvisa någon till annan domstol. Ei-
nen aus der Stadt, aus dem Lande eller
der Stadt, des Landes, auf eine wüſte In-
ſel, nach Siberien v., förvisa någon ur
staden, ur landet, till en obebodd ö,
till Siberien. Einem etwas v., förevita,
förebrå någon något.
Verweislich, *adj.* o. *adv.* Förevitlig.
Verweiſung, *f.* Hänvisning, förvisning, hän-
skjutande; förvisning, landförvisning,
landsflykt.
Verwelken, *v. n.* ſ. Vissna, förvissna, bort-
Verwelken, *n.* 3. Verwelkung, *f.* 4. Viss-
nande, förvissnande, bortvissnande.
Verweltlichen, *v. a.* Secularisera.
Verwenden, *v. a. reg.* och *irr.* Vrida,
förvända, bortvända; använda. Viel v.
auf eller zu . . ., kosta mycket på. Sich
für einen v., lägga sig ut för, fälla för-
bön eller förord för någon.
Verwendung, *f.* 4. Förvridning, förvänd-
ning; bruk, användande; bemedling
förord, förbön, biträde.
Verwerfen, *v. a. irr.* Bortkasta, bortvrä
ka; kasta huller om buller eller o
hvartannat; förkasta något att man
fin

ſinner det igen; fylla igen, tilltäppa, tillstoppa; förkasta, vräka, rata, försinä; jäfva; förkasta, fördömma. Sich v., kasta miste, genom kastning ledvrida, kasta slut; slå sig, bli vind, krokna. — *V. n. irr.* h. Kasta fostret. Ein verworfener Mensch, en föraktlig menniska, ett afskrap.

Verwerflich, *adj.* o. *adv.* Förkastelig; jäfaktig, jäfvig; oduglig, föraktlig.

Verwerfung, *f.* 4. Bortkastning; bortvräkning; förkastning; igenfyllning, tillstoppning; vräkning, ratande; jäfning; förkastning, fördömmande; misskastning; krokning.

Verweſen, *v. n.* ſ. Ruttna, förmultna.

Verweſen, *v. a.* Förvalta, förestå.

Verweſer, *m.* 3. Förvaltare, föreståndare.

Verweslich, *adj.* o. *adv.* Förgänglig, förvansklig.

Verweslichkeit, *f.* 4. Förgänglighet. förvanslighet.

Verweſung, *f.* 4. Förruttnelse &c.

Verwetten, *v. a.* Mista genom vad eller vadslående. Ich will alles v. wenn, jag vill slå vad om allt, om.

Verwettert, se Verteufelt.

Verwichen, *adj.* Förleden, sistleden. — *Adv.* Nyligen; nyss.

Verwickeln, *v. a.* Inveckla, insnärja, intrassla, hoptrassla.

Verwicklung, *f.* 4. Inveckling, insnärjning, intrasslande, hoptrasslande; knut, svårighet.

Verwilden, *v. n.* ſ. Se Verwildern, *v. n.*

Verwildern, *v. n.* ſ. Blifva vild; förgås, förfalla i brist på odling. — *V. a.* Göra vild, göra att något förgås, gifva vildt utseende.

Verwildert, *adj.* o. *adv.* Vild, oodlad; rå; ohyfsad.

Verwilligen, se Bewilligen.

Verwilligung, *f.* 4. Beviljande, samtycke, tillstädjelse.

Verwimmern, *v. n.* ſ. Växa ihop; innerligen förenas.

Verwimmern, *v. a.* I jämmer tillbringa. — *V. n.* ſ. I jämmer förgås.

Verwinden, *v. a. irr.* Einen Verluſt ꝛc. v., komma ell. repa sig efter en förlust m. m.

Verwirken, *v. a.* Förverka; ådraga; begå ett brott.

Verwirkung, *f.* Förverkande; ådragning; brott; föslust.

Verwirren, *v. a. reg.* o. *irr. Part.* Verwirrt o. Verworren, Förvirra, göra oredig, intrassla; förvilla, förbrylla. Verwirrt im Kopf ſeyn, vara förryckt i hufvudet, galen.

Verwirrung, *f.* 4. Förvirring, oreda, oordning, in- eller hoptrasslande; förvillande, förbryllande; förryckthet.

Verwirtſchaften, *v. a.* Slösa bort, förlora genom misshushållning.

Verwiſchen, *v. a.* Utplåna, stryka eller sudda ut.

Verwittern, *v. n.* ſ. Förvittra, sönderfalla, upplösas i luften. — *V. a.* (*Jäg.*) Utsätta vittring för odjur.

Verwitterung, *f.* 4. Förvittring, upplösning.

Verwittwet, *adj.* o. *adv.* Som blifvit enka eller enkling; enka ...

Verwitzen, *v. a.* Skämta bort; genom groft skämt vanställa.

Verwöhnen, *v. a.* Bortskämma (genom för mycket klemande ellèr flathet); göra läcker. Sich v., taga sig eller få en elak vana.

Verwöhntheit, *f.* Bortskämdt tillstånd, ovana.

Verwöhnung, *f.* 4. Bortskämmande, klemande.

Verworfen, *adj.* o. *adv.* Förkastad, fördömd; föraktlig.

Verworren, *adj.* o. *adv.* Intrasslad, oredig, förvirrad.

Verworrenheit, *f.* 4. Förvirring, oreda, villervalla, bryderi.

Verwuchern, *v. a.* Ockra; på ocker förlora.

Verwuchs, *m.* Felaktig vaxt.

Verwühlen, *v. a.* Genom gräfning upp- och nedvända eller förderfva; vräka i oordning.

Verwundbar, *adj.* o. *adv.* Som kan sårас.

Verwunden, *v. a.* Såra, smärta, skada. (*Berge.*) Ein verwundetes Feld, brutet malmfält.

Verwundern, *v. a.* Förvåna, sätta i förundran. Sich v., förundra sig öfver, häpna vid. (Föremålet med über, eller i *Genit.*)

Verwundernswürdig, *adj.* o. *adv.* Förundransvärd.

Verwunderung, *f.* 4. Förundran, förväning.

Verwundung, *f.* 4. Särande, sår.

Verwünschen, *v. a.* (ü som kort ö) Önska bort, önska ondt öfver, förbanna; förtjusa, förtrolla.

Verwünschung, *f.* 4. Förbannelse; förtjusning, förtrollning.

Verwurzeln, *v. n.* s. Hopfläta sig med rötterna. (*Fig.*) Innerligen förena, förbinda sig.

Verwüzen, *v. a.* Krydda för mycket.

Verwüsten, *v. a.* (ü långt) ödelägga, förhärja; förstöra, härja, skölla, föröda; skada, förderfva; utmergla.

Verwüster, *m.* 3. Härjare, förstörare; förderfvare.

Verwüstung, *f.* 4. Förödelse, förhärjning, förstöring, ödeläggande, skada, ohägn.

Verwüthen, se Wüthen.

Verzagen, *v. n.* s. o. h. Bli modfälld eller försagd: vara förtvifflad, tröstlös. An Gottes Gnade v., tvifla på Guds nåd.

Verzagtheit, *f.* 4. Försagdhet, modstulenhet, fegbet; rädelhåga.

Verzagung, *f.* 4. Förtvifflan.

Verzählen, *v. a.* Räkna fel. — *V. r.* Misstaga sig i räkning.

Verzählung, *f.* 4. Misstag i räkning.

Verzahnen, *v. n.* h. Få tänderna. — *V. a.* Förse med tänder, taggar.

Verzanken, *v. a.* Die Zeit, träta bort tiden.

Verzapfen, *v. a.* Tappa ut, sälja kanutals; pinna.

Verzappeln, *v. n.* h Sprattla, sparka, fäkta sig till döds; slutligen förgås af nöd och förtvifflan.

Verzärteln, *v. a.* Klema med; bortskämma med klemighet.

Verzärtelung, *f.* 4. Klemande, bortskämmande

Verzaubern, *v. a.* Genom trolldom förflytta, förvandla.

Verzäunen, *v. a.* Söla bort. [hägna.

Verzäunen, *v. a.* Omgarda, kringstänga,

Verzäunung, *f.* 4. Hägn, stängsel, gärdesgård.

Verzechen, *v. a.* Dricka upp; försumma, låta gå förbi under dickande.

Verzehnten, *v. a.* Betala tionde; fråta.

Verzehren, *v. a.* Förtära, uppäta.

Verzehrer, *m.* 3. Förtärare.

Verzehrung, *f.* 4. Förtäring, förbrukning; tränsjuka, tvinsot, tärande sjukdom.

Verzeichnen, *v. a.* Teckna orätt; uppteckna, anteckna; specificera. Sich v., Misstaga sig i teckning.

Verzeichniß, *n.* 1. Specifikation, förteckning; förteckning, lista, rulla.

Verzeichnung, *f.* 4. Uppteckning, anteckning; misstag i teckning.

Verzeihen, *v. a. irr.* Förlåta, tillgifva; ursäkta. Sich seines Rechts v. (begeben), afsäga sig, eftergifva sin rätt.

Verzeihlich, *adj.* o. *adv.* Förlätlig.

Verzeihung, *f.* 4. Förlåtelse, tillgift; ursäkt.

Verzerren, *v. a.* Vränga, förvrida, draga på sned, vanskapa, vanställa.

Verzerrung, *f.* 4. Förvridning; vridning på sned.

Verzetteln, *v. a.* Kringsprida, kringströ, skingra; förslösa, förspilla.

Verzettelung, *f.* 4. Kringspridande, kringströende, skingrande; förslösande.

Verzicht, *f.* 4. Afsägelse, afstående. S.

thun eller leiſten, försaka, afsäga sig, afstå ifrån.

Verziehen, *v. a. irr.* Draga, vrida orätt, på sned, vränga; bringa i oordning; in-, genom- eller hopflåta; dröja; illa uppfostra, lemna för mycket sjelfsväld. Sich v., komma i oreda; slå sig, bli vind, krokna; skufva sig (som tyger); gå bort; förlora sig; skingras.

Verziehen, *n.* 3. Verziehung, *f.* 4. Dragande, vridande på sned, vrangande; förvridning; dröjande; illa uppfostrande; bortgående, skingrande.

Verzielen, *v. n.* ſ. Förtela målet. — *V. a.* Utsäta (mål, tid).

Verzieren, *v. a.* Utsira, pryda; vanpryda.

Verzierung, *f.* 3. Prydande; prydnad.

Verziffern, *v. a.* (*Musik.*) Besiffra; under chiffer förborga.

Verzimmern, *v. a.* Timra slut på, till timmer använda, förtimra (schacht i gruf-vor, skepp).

Verzinken, *v. a.* Med zink försätta eller belägga. (*Smak.*) Hopsinka.

Verzinnen, *v. a.* Förtenna.

Verzinnung, *f.* 4. Förtenning.

Verzinſen, *v. a.* Betala ränta.

Verzinſung, *f.* 4. Räntans betalning.

Verzogen, se Verziehen.

Verzögerer, *m.* 3. Förhindrare.

Verzögern, *v. a.* Uppskjuta, dröja med, uppehålla, hindra. ſskof, hinder.

Verzögerung, *f.* 4. Uppehåll, dröjsmål, upp-

Verzollen, *v. a.* Förtulla. ſtalning.

Verzollung, *f.* 4. Förtullande, tullens be-

Verzucken, *v. n.* Förvrida, draga på sned, vrida ur led.

Verzuckern, *v. a.* Försocka, öfverdraga med socker, göra söt.

Verzuckung, *f.* 4. Konvulsion, ryckning.

Verzug, *m.* 1. Dröjsmål, uppskof, hin-

utdrägt. Ohne V., utan dröjsmål, oförd-röjligen. ſom. An etwas.

Verzweifeln, *v. n.* h. Förtvifla; misströsta

Verzweiflung, *f.* 4. Förtviflan; misströstan.

Verzweigen, *v. r.* Sich v. utgrena sig.

Verzwicken, *v. a.* Afhugga, stympa, afkorta.

Veſen, *m.* Spelt, *Triticum Spelta*

Veſper, *f.* 4. Afton; aftonsång. =brot, *n.* t. =koſt, *f.* =mahl, *n.* Aftonvard. =prediger, *m.* 3. Aftonsångsprest. =predigt, *f.* 4. Aftonsångspredikan. =zeit, *f.* 4. Aftonstund.

Veſpern, *v. n.* h. Spisa aftonvard.

Veſte, *f.* 4. Befast ställe, slott &c.

Vettel, *f.* 4. Kona, gathora; gammal käring. (*Nat. hist.*) En art Venusmussla, *Venus exoleta.*

Vetter, *m.* 6. Slägting; kusin; bror- eller systerson; farbror, morbror. =ſchaft, *f.* 4. Kusinskap. ſoroa, plaga; preja.

Vexiren, *v. a.* Gäcka, spela gäck, bry;

Vexirerei, *f.* 4. Gäckeri, bryderi; prejeri.

Vicar, *m.* 1. Vikarie. ſkonung.

Vice .... Vice .... Vice Kõnig &c. Vice-

Victualien, *pl.* Viktualier.

Vieh, *n.* 1. Oskäligt hemdjur, boskap, får, fänad, kreatur, isynnerhet större hornboskap. (*Fig.*) Dum, rå, djurisk menniska. =arzenei, *f.* 4. Fäläkedom. =kunde, *f.* 4. Boskapsläkarevettenskap. =ſchule, *f.* 4. Skola för boskaps-medicinen, veterinärskola. =arzt, *m.* 1. Boskapsläkare. =bremſe, *f.* 4. Bröms, *Tabanus.* =dieb, *m.* Boskapstjuf. =diſtel, *f.* (*Bot.*) Marientistel, *Carduus marianus.* =fall, se =ſterben. =fliege, *f.* Fäfluga, *Oestrus.* =gras, *n.* Grässlägte, *Poa.* =heit, *f.* Fänatur; (*fig.*) brutalitet. =hirt, *m.* 4. Herde, vallhjon. =hof, *m.* 1. Ladugård. =knecht, *m.* Oxdrängs. =kraut, *n.* Till boskapsföder tjenligt gräs. (*Bot.*) *Karoxen officinalis.* =magd, *f.* 1. Ladugårdspiga.

=markt, *m.* 1. Boskapsmarknad; boskapstorg. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Djurisk, bestialisk. =meister, *m.* Ladufogde. =muhme, *f.* Deja. =pacht, *m.* Ladugårdsarrende. =schatz *m.* Skatt för boskap (boskapspenningar), ell. som utgår i boskap. =seuche, *f.* 4. Boskapssjuka, boskapspest. =stall, *m.* 1. Fähus. =sterben, *n.* 3. Boskapssjuka. =tränke, *f.* Vattenställe eller dryckesho för boskap. =trieb, =trift, *f.* 4. Fädrift, betesmark; väg, som boskapen går till betesmarken. =weide, *f.* 4. Betesmark, mulbete. =zucht, *f.* ut. *pl.* Boskapsskötsel eller -afvel.

Viehisch, *adj.* o. *adv.* Fäaktig, djurisk.

Viel, *adj.* o. *adv.* Mycken, mycket; många, flera. Zu v., för mycket. Einem zu v. thun, göra någon för när. V. zu v., allt för mycket. =arm, *m.* En med många armar; Polyp, *Hydra L.* =artig, *adj.* o. *adv.* Mångahanda slags. =äftig, *adj.* o. *adv.* Månggrenad. (*Bot.*) *Multiflorus.* =belagert, *adj.* o. *adv.* Af många belägrad. (*Fig.*) Af många besökt. =blattig, =blätterig, *adj.* o. *adv.* Mångbladig. (*Bot.*) (Om blomkronan) *polypetala*, (om blomfodret) *polyphyllus.* =blumig, *adj.* o. *adv.* Mångblommig. (*Bot.*) (om ax) *Multiflora.* =deutig, *adj.* o. *adv.* Mångtydig. =eck, *n.* 1. Mångkant, månghörning. =eckig, *adj.* o. *adv.* Mångkantig, månghörnig. =fach, =fächerig, *adj.* o. *adv.* Med många rum eller lådor. (*Bot.*) *Multilocularis.* =falt, *m.* Mångfald. =faltig, *adj.* o. *adv.* Med många rynkor. =fältig, *adj.* o. *adv.* Mångfaldig, flerfaldig. — *Adv.* I mängd, i öfverflöd. =fältigkeit, *f.* 4. Mångfaldighet. =farbig, *adj.* o. *adv.* Mångfärgad, brokig, spräcklig. =fraß, *m.* 1. (*Nat. hist.*) Filfras, djurarten *Mustela Gulo*; kroppgås, *Pelecanus onocrotalus*; insecterna *Dermestes lardarius* och *Cantharis fusca*. (*Fig.*) Storätare. =fräßig, *adj.* o. *adv.* Glupsk, matgirig. =fräßigkeit, *f.* 4. Glupskhet. =fuß, *m.* 1. Mångfota, polyp, *Hydra.* =füßig, *adj.* o. *adv.* Mångfotad. =geliebt, *adj.* o. *adv.* Högtälskad. =geschwister, *n.* (*Bot.*) Örtklassen, *Polyadelphia.* =götterei, *f.* 4. Många gudars dyrkande, mångguderi, polytheism. =gültig, *adj.* o. *adv.* Mycket gällande. =gut, (*Bot.*) *Athamanta oreoselinum.* =häutig, *adj.* o. *adv.* Som har många skinn. =jährig, *adj.* o. *adv.* Mångårig. =kopf, *m.* Månghöfdad varelse. (*Fig.*) Publicum. =köpfig, *adj.* o. *adv.* Med många hufvuden. =leicht, *adv.* Kanske, kanhända, tilläfventyrs. *Subst.* Möjlighet, händelse. =mahl, mahls, *adv.* Många gånger, ofta. =mahlig, *adj.* o. *adv.* Åter upprepad eller förnyad. =männerei, *f.* 4. Månggifte, då en hustru har flera män på en gång. =männerig, *adj.* o. *adv.* Gift med flere män på en gång. (*Bot.*) Örtklassen *Polyandria.* =mehr, *adv.* Mycket eller långt mer; snarare, fastmera. =samig, *adj.* o. *adv.* Mångfröig. (*Bot.*) *Polyspermus.* =schreiber, *m.* Mångskrifvare, flitig skriftställare. (*Nat. hist.*) Trädborrare (insekt) *Dermestes polygraphus.* =seitig, *adj.* o. *adv.* Mångsidig. =sinnig, *adj.* o. *adv.* Med mycket sinne, stort förstånd; mångtydig. =sprachig, *adj.* o. *adv.* Mångstafvig. =thuer, *m.* En, som gör mycket, otidigt beställsam menniska, fjäsk. =thuerei, *f.* Otidig beställsamhet, fjäsk. =vermögend, *adj.* o. *adv.* Som förmår mycket, mycket betydande. =weiberei, *f.* 4. Månggifte. =weibig, *adj.* o. *adv.* Gift med många qvinnor. (*Nat. hist.*) Ordn. *Polygynia.* =wisser, *m.* 3. *adj.* o. *adv.* Mångkunnig. =wisserei, *f.* En mångkunnig, polyhistor. =zahl, *f.* =weniger, *adv.* Långt mindre.

(*Gramm.*) Pluralis. =züngig, *adj.* o. *adv.* Med många tungor; på många språk, polyglott, ostadig i sitt tal.

Vielerwärts, *adv.* Mångstädes.

Vielerlei, *adj.* o. *adv.* Mångahanda; af många slag. =wärts, *adv.* Mångenstädes.

Vielheit, *f.* 4. Mycken het, mängd.

Vier, *adj.* o. *adv.* Fyra. Es sind unser, ihrer V., vi, de äro fyra. Die v. Zeiten, de fyra årstiderna, qvartal. Gesang zu vieren, eller zu vier, qvartett. Alle viere strecken, räcka alla fyra fötterna ifrån sig (om djur).

Vier, Viere, *f.* Vierer, *m.* En fyra. =beinig, *adj.* o. *adv.* Fyrbenig, fyrfotad. =blatt, *n.* 2. Trollbär. (*Bot.*) *Paris quadrifolia.* =ding, *m.* 1/4 Gyllen eller mark. =eck, *n.* 1. Fyrkant, fyrbörning. Ein gleichseitiges, gleichwinkeliges V. qvadrat. Ein langes, rechtwinkeliges V., rectangel. Ein geschobenes gleichseitiges V., rhomb. Ein ungleichseitiges schiefwinkeliges V., Trapezium. (*Nat. hist.*) =eckig, *adj.* o. *adv.* Fyrkantig, fyrbörnig. =fach, *adj.* o. *adv.* Fyrdubbel. =flach, *n.* (*Mathem.*) Tetraëder. =fürst, *m.* 4. Fjerding-furste; småkonung, Tetrark. =füßig, *adj.* o. *adv.* Fyrfotad. =geschlagen, *adj.* o. *adv.* Fyrslagen, fyrkantig slagen (om smide). =gesang, *m.* Qvartett. =hufig, *adj.* o. *adv.* Med fyra hofvar; af 4 öresland. =hügel, (*Anat.*) *Eminentia quadrigemina* i hjernan. =mark, *f.* Ställe der 4 gränsor sammanstöta. =paß, *m.* Fyrkant, som passar i eller på något annat. =schäftig, *adj.* o. *adv.* (*Väfv.*) Fyrskaftad. =schaufler, *m.* Två års gammalt får. =schrötig, *adj.* o. *adv.* Skrädd eller huggen fyrkantig. (*Fig.*) Grof, tjock, plump, ovig, ohyfsad. =sitzig, *adj.* o. *adv.* Fyrsitsig. =spaltig, *adj.* o. *adv.* Klufven eller delad i 4 delar. (*Boktr.*) Delt i 4 spalter. =spännig, *adj.* o. *adv.* Fyrspännig. =sylbig, *adj.* o. *adv.* Fyrstafvig. =theilen, *v. a.* Dela i 4 delar; dela (en sköld) i fyra fält; sönderslita mellan fyra hästar; (om ur) slå qvarter. =winkelig, se =eckig. =zahnig, *adj.* o. *adv.* Som har fyra taggar. =zähnig, *adj.* och *adv.* Som har fyra tänder.

Vieren, *v. a.* Göra fyrhörnig, fyrkantig, taga qvadraten af något tal. =fach.

Viererlei, *adj.* o. *adv.* Fyrahanda, af fyra

Vierte, *f.* (*Musik, Fakt.*) Qvart.

Vierte, *adj.* Fjerde. =halb, *adj.* Halffjerde.

Viertel, *n.* 3. (ie kort) Fjerdedel; fjerding; qvarter. =ader, *m.* Lefveråder (på boskap). =bauer, *m* Bonde på 1/4 hemman. =bogen, *m.* Qvartblad. =dreschen, *v. a.* Tröska till spanns. =drescher, *m.* Spanntröskare. =elle, *f.* 1/4 aln, qvarter. =form, =größe, *f.* Qvartformat. =herr, *m.* Qvartersuppsyningsman, rotmästare. =jahr, *n.* 1. Fjerdedelsår. =kreis, *m.* Fjerdedelen af en cirkel; qvadrant. =loth, *n.* 1/4 lod, qvintin. =meile, *f.* Fjerdingsväg. =stunde, *f.* 4. Fjerdedelstimma. =wüchsig, *adj.* o. *adv.* Blott till en fjerdedel vuxen, småväxt.

Viertein, *v. a.* Dela i fyra delar.

Viertelsblick, *m.* Flyktig blick.

Viertens, *adv.* För det fjerde.

Vierung, *f.* 4. Fyrdubblande; fyrkant.

Vierzehn, *adj.* (ie kort) Fjorton.

Vierzehnte, *adj.* Fjortonde.

Vierzig, *adj.* (ie kort) Fyratio. =jährig, *adj.* Fyratio år gammal. =stündig, *adj.* Fyratio timmars.

Vierziger, *m.* 3. Man af fyratio år; en uti ett collegium, som består utaf fyratio medlemmar.

Vierzigste, *adj.* Fyrationde.

Viole, *f.* 4. Viol eller violblomma.

Violenkraut, *n.* (*Bot.*) *Viola odorata.*

=reiher, *m.* (*Nat. hist.*) Ett slags häger, *Ardea violacea.* =schwamm, *m.* (*Bot.*) Ett slags svamp, *Agaricus violaceus.* =vogel, *m.* (*Nat. hist.*) Ett slags dagfjäril, *Papilio Aglaja.*

Violett, se Veilchenblau.

Violinbogen, *m.* 3. Fiolstråke.

Violine, *f.* 4. Fiol.

Violinist, *m.* 4. Fiolist.

Viper, *f. pl.* n. Huggorm, *Coluber vipera.* =gras, *n.* (*Bot.*) Ormgräs, *Scorzonera.* =natter, *m.* (*Nat. hist.*) Ormen *Coluber prester.* =wurz, =wurzel, *f.* (*Bot.*) Ormrot, *Scorzonera hispanica*, även *Polygonum bistorta.*

Visir, *n.* 1. Fällgaller för öppningen på en hjelm, kora på ett skjutgevär. =korn, *n.* 2. Syftekorn. =maß, *n.* =stab, *m.* 1. =ruthe, *f.* 4. Mätstång.

Visitation, *f.* 4. Visitering, besigtning; syn eller syneförrättning, undersökning.

Visitator, *m.* 6. Besökare; visitator.

Visite, *f.* 4. Besök.

Visitenkarte, *f.* 4. Visitkort.

Visitiren, *v. a.* Visitera, besigtiga, syna, undersöka, efterse.

Vitriol, *m.* Vitriol. =geist, *m.* utan *pl.* Vitriolspiritus. =säure, *f.* 4. Vitriolsyra.

Vließ, se Fließ.

Vocal, *m.* 1. Vokal.

Vogel, *m.* 3. Fägel. V. friß oder stirb, antingen bröd eller död. =auge, (*Bot.*) Blåvifva, *Primula farinosa.* =bauer, *m.* 3. Fågelbur. =beerbaum, *m.* 1. Rönn, *Sorbus aucuparius; Try, Lonicera xylosteum.* =darm, *m.* Fågeltarm. (*Nat hist.*) Snäckan *Serpula glomerata.* =deuter, *m.* En, som spår af fåglarnas sång ell. flygt, *Augur.* =dunst, *m.* =schrot, *n.* 1. Hagel eller skrot. =fang, *m.* 1. =stellen, *n.* 3. Fågelfänge, fågelfångeri. =fänger, =steller, *m.* 3. Fågelfångare. =flinte, *f.* 4. Jagtbössa. =frei, *f.* 4. Fågelfri; fridlös, biltog. =fuß, *m.* Fagelfot. (*Bot.*) Örtsläktet *Ornithopus.* =geier, *m.* En art gam, *Vultur cristatus.* =futter, *n.* 3. Äta (för höns o. d.). =händler, *m.* 3. Fågelhandlare. =hecke, *f.* 4 Häckbur. =herd, *m.* 1. Fågelgiller. =kirsche, *f.* 4. (*Bot.*) Fågelbär, *Prunus avium*; hägg, *Prunus padus.* =kraut, *n.* Namn på åtskilliga växter såsom *Alsine media, Arenaria serpyllifolia, Cerastium aquaticum* och *vulgatum, Draba verna, Senecio vulgaris, Anagallis arvensis, Ornithogalum luteum.* =leim, *m.* 1. Fågellim. =milch, *f.* (*Bot.*) Våfferdagslök, *Ornithogalum.* =näpfchen, *n.* 3. Matlåda i en fågelbur. =nest, *n.* Fågelbo. (*Bot.*) Namn på växterna *Athamanta libanotis, Asplenium nidus, Ophrys nidus avis* och vild morot, *Daucus carota.* =scheuche, *f.* 4. Fågelskrämma. =schießen, *n.* 3. Fågelskjutning, målskjutning på en fågelbild. =schrot, se =dunst, =stange, *f.* 4. Fågelstång till målskjutning. =stellen, se =fang: =steller, se =fänger. =strich, *m.* 1. Fåglarnas flyttning. =tod, *m.* Namn på odört, *Conium maculatum.* =wicke, *f.* Namn på flere växter, såsom musärter, *Vicia cracca*; vicker, *Vicia sativa*; tranärter, *Vicia serpium*; dufärter, *Ervum hirsutum*; käringtänder, *Lotus corniculatus.* =wildbret, *n.* 1. Vildbråd af fåglar. =zug, se =strich. =zunge, *f.* Fågeltunga; namn, (*Nat. hist.*) på åtskilliga petrificater. (*Bot.*) Åkerbinda, *Polygonum convolvulus.*

Vögelchen, *n.* 3. Liten fågel. Ich habe ein V. davon singen gehört, jag har på långt håll fatt höra något derom.

Vogler, se Vogelsteller.

Vogt, *m.* 1. Förmyndare; fogde; amtmann, landtfogde; förvaltare, föreståndare, exekutionsbetjent, polisbetjent.

Vogtbar *adj.* o. *adv.* Myndig.
Vogtei, *f.* 4. Förmynderskap; fögderi, amt, härad; förestånderskap.
Vogteilich, *adj.* o. *adv.* Hörande till ett fögderi &c.
Volk, *n.* 2. Folk; nation, folkslag; husfolk, familj; krigsfolk; folkhop, gemena hopen; flock. Die Schwedischen Völker, Svenska tropparne. =arm, *adj.* o. *adv.* Fattig på folk. =mäßig, *adj.* o. *adv.* För folket passande, populär. =reich, *adj.* o. *adv.* Folkrik.
Völkerrecht, *n.* 1. Folkrätt. =ſchaft, *f.* 4. Folkslag, nation. =wanderung, *f.* 4. Folkflyttning.
Volksmenge, *f.* 4. Folkmängd eller -stock. =regiment, *n.* 2. Folkvälde, demokrati.
Voll, *adj.* o. *adv.* Full, uppfylld; hel, full, drucken. (Det hvaraf något är fullt, sättes med von eller i *Genit.* Äfven ein glas voll Wein, o. d. i allm. lefv.) Voll machen, fylla, uppfylla. Den Mund zu voll nehmen, (*Fig.*) Tala otydligt, som man hade något i munnen; skryta. Volle Brust, högt bröst. Voller Ducat, fullvigtig dukat. Aus vollem Herzen, utaf allt hjerta. Der Kopf ist ihm ganz voll davon, han tänker på intet annat, han bryr hufvudet dermed. Sich voll trinken, supa sig full. =auf, *adv.* Fullt upp i öfverflöd. =bauer, *m.* 6. Helgärdsbonde. =blüte, *f.* Full blomning. =blütig, *adj.* o. *adv.* I full blomma; med fulla blommor. =blütig, *adj.* o. *adv.* Blodfull. =blütigkeit, *f.* 4. Blodfullhet. =bringen, *v. a. irr.* =enden, *v. a.* Fullända, fullborda, fullkomna, sluta. =bringer, *m.* 3. Fullbordare. =bringung, *f.* 4. Fullbordan. =fürtig, *adj.* o. *adv.* Köttslig; hel. =enden, se =bringen. =führen, *v. a.* Verkställa, fullgöra, fullborda, uträtta, utföra. =führung, *f.* 4. Verkställande &c. =gültig, *adj.* o. *adv.* Fullgiltig. =gültigkeit, *f.* 4. Fullgiltighet. =huf, *m.* Hel hof; fyllhof. =jährig, *adj.* o. *adv.* Myndig. =jährigkeit, *f.* 4. Myndiga år. =kommen, *adj.* o. *adv.* Fullkommen; fullkomlig; fetlagd; fullkomligen; alldeles, ganska. =kommenheit, *f.* 4. Fullkomlighet, fullkomnande. =machen, *v. a.* Fylla, uppfylla. =macht, *f.* 4. Fullmakt; full makt. =mond, *m.* 1. Fullmåne. sich v. =saufen, *v. r. irr.* =supa sig full. =ſtändig, *f.* 4. Fullständig. =ſtändigkeit, *f.* 4. Fullständighet. =ſtimmig, *adj.* Fullstämmig. v. ſtopfen, *v. a.* Fullstoppa. =ſtrecken, *v. a.* Verkställa. =ſtrecker, *m.* 3. Verkställare. =ſtreckung, *f.* 4. Verkställande, verkställighet. =wichtig, *adj.* o. *adv.* Fullvigtig. =wichtigkeit, *f.* 4. Fullvigtighet. =zählig, *adj.* o. *adv.* Fulltalig. =zähligkeit, *f.* 4. Fulltalighet. =zapf, *m.* Som tappar sig full, fyllbult. =ziehen, *v. a. irr.* Fullborda, uträtta, verkställa. =ziehend, *adj.* o. *adv.* Verkställande. =ziehung, *f.* 4. Fullbordan, uträttande, verkställande. =zug, se Vollziehung.
Vollends, *adv.* Helt och hållet, till fullo; utomdess.
Völlerei, *f.* 4. Fylleri, liderlighet.
Vollheit, *f.* Fullhet; fylleri.
Völlig, *adj.* o. *adv.* Fyllig, fullkomlig, hel och hållen, alldeles; full; tjock och fet, däst, stind.
Völligkeit, *f.* 4. Fyllighet, fetma.
Volte, *f.* 4. Volt, svängning.
Voltigiren, *v. n.* h. Voltigera.
Vomiren, *v. n.* h. Kräka.
Vomitiv, *n.* 1. Kräkmedel.
Von, *præp.* med *Dat.* Af, utaf; om; ifrån; till. Ein Schwede von Geburt, Svensk till födseln, en infödd Svensk. Ein Mann von Stande, Vermögen, en man af stånd &c. Schön von Gestalt, vacker till växten. Der Herr vom Hause, herrn i hu-

set, husbonden. Der Herr des Hauses, husets herre eller ägare. Ein Gedicht v. Leopold, ett skaldestycke af Leopold (författadt). Ein Gedicht L:s, ett L:s skaldestycke (som han äger). Ein Schiffer v. Gefle, en skeppare från G. Ein S. aus G., som är hemma i G. Von .... an, von .... auf, ifrån, alltifrån. V. da an, derifrån, ifrån den tiden. Von v. aus, ut ifrån. Von Grund aus, i grund. Von außen, utantill, utanpå, utifrån. Von daher, derifrån. V. dannen, dädan. Von ferne, på långt håll, på afstånd. V. hinnen, hädan. V. hinnen scheiden, dö. Von jetzt, ell. nun an, ifrån denna stund. Von innen, innantill, inifrån. V. neuem, ä nyo, på nytt. V. oben, ofvanifrån. Von unten, von unten her, nerifrån. V. wannen, hvarifrån, hvadan. V. weitem, långt ifrån; på långt håll. V. Zeit zu Zeit, tid efter annan.

Von einander, *adv.* Från hvarannan, sönder, i stycken eller bitar. V. bringen, — machen, — reißen ꝛc., åtskilja, söndra, slita åtskils. V. brechen, bryta åtskils. V. gehen, skiljas, gå åtskils, lossna ifrån hvartannat, gå sönder. V. schneiden, skära i stycken.

Vonheit, *f.* Adelskap.

Vonling, *f.* Adelsman.

Vonnöthen, *adv.* Se Nöthig.

Vonvornig, *adj.* o. *adv.* Apriorisk.

Vor, *præp.* med *Dat.* och *Accus.* För, framför; före, förrän, innan; midtför, midtemot, utanför; inför, i närvaro af; af. Vor dem Könige predigen, predika för Konungen. Vor einem stehen, stå framför någon. Der Krieg ist vor der Thür, kriget instundar. Hitzig vor der Stirn, het om hufvudet. Vor sich bringen, förvärfva. Vor der Hand, vor jetzt, nu för tiden, tills vidare. Vor Alters, fordom, i fordna tider. Vor und hinten, fram och bak. Vor wie nach, nu som förr.

Vorab, *adv.* Förnämligast.

Vorabend, *m.* 1. Helgedagsafton.

Voracktern, *v. a.* Plöja före (för eller lära någon); plöja tidigare; i plöjning uppnå hinna.

Vorahnen, *v. a.* Ana förut.

Voralpisch, *adj.* o. *adv.* Cisalpinsk.

Vorältern, *pl.* Förfäder.

Voran, *adv.* Förut, framföre; i spetsen, främst.

Vorarbeit, *f.* 4. Föregående arbete; förberedelse.

Vorarbeiten, *v. a.* Förbereda ett arbete; arbeta för någon (för att visa); hinna förut i arbete; arbeta undan; förarbeta sig.

Vorarbeitung, *f.* 4. Förberedelse &c.

Vorärmel, *m.* 3. Lösärm, halfärm.

Vorauf, se Voran.

Voraus, *adv.* Förut, på förhand; i förväg, i förtid, förut. Im v., zum v., förut, på förhand. Vor andern v. =haben, hafva framför andra. V. =nehmen, taga förut, förskottsvis, i förtid. V. =setzen, förutsätta, antaga. V. =sagen ꝛc., Se Vorher. =setzung, *f.* 4. Förutsättning; förutsatt mening; beting, vilkor. =zahlung, *f.* 4. Förutbetalning, prænumeration.

Vorbauen, *v. a.* Bygga förut, framför; förebygga, förekomma.

Vorbauen, *n.* 3. Vorbauung, *f.* 4. Byggande förut eller framför; förebyggande, förekommande.

Vorbauungsmittel, *n.* 3. Förvaringsmedel.

Vorbedacht, *m.* 1. Mit V., vetande och viljande, med berädt mod.

Vorbedächtig, *adj.* o *adv.* Omtänksam, varsam, försigtig.

Vorbedächtlich, se Vorbedächtig.

Vorbedächtlichkeit, Vorbedächtigkeit, *f.* 4. Omtänksamhet, varsamhet, försigtighet.

Vorbedenken, *v. a. irr.* Betänka, öfvervägа förut.

Vorbedeuten, *v. a.* Förebåda, förut antyda.
Vorbedeutung, *f.* 4. Tecken till något förestående, förebud.
Vorbehalt, *m.* 1. Förbehåll, beting, förord, undantag, vilkor.
Vorbehalten, *v. a. irr.* Förhålla, förbehålla, undantaga.
Vorbehaltung, *f.* 4. Förbehållande, undantag.
Vorbei, *adv.* Förbi. V. gehen, fahren, seyn ꝛc., gå, fara, vara förbi &c.
Vorbekommen, *v. a.* Bekomma framför sig eller förut.
Vorbemeldet, Vorbenannt, *adj.* o. *adv.* Förbemäld, förberörd.
Vorbereiten, *v. a.* Förbereda; tillreda, tillaga.
Vorbereitung, *f.* 4. Förberedelse.
Vorberg, se Vorgebierg.
Vorbericht, *m.* 1. Företal.
Vorbesagt, *adj.* o. *adv.* Förutnämnd, förenämnd.
Vorbescheid, *m.* 1. (d som t) Stämning för rätta; föregående dom.
Vorbescheiden, *v. a. irr.* Stämma, instämma, inkalla.
Vorbescheidung, *f.* 4. Stämning, instämning för rätten.
Vorbestimmen, *v. a.* Förutbestämma; utse, ärna.
Vorbeten, *v. a.* Förebedja; förestafva.
Vorbetung, *f.* 4. Förebedjande; förestafvande.
Vorbeugen, *v. a.* Vika ell. böja fram; förekomma, förebygga.
Vorbeugen, *n.* 3. Vorbeugung, *f.* 4. Framböjning; förekommande, förebyggande.
Vorbewußt, *m.* 1. Mit meinem V., mig vetterligt, med min vetskap. Ohnen meinen V., mig ovetande.
Vorbey, se Vorbei.
Vorbiegen, se Vorbeugen.
Vorbild, *n.* 2. Förebild, mönster, eftersyn; modell.
Vorbilden, *v. a.* Förebilda, modellera; såsom förebild framställa. — *V. n.* Förebilda, vara förebild.
Vorbildlich, *adj.* o. *adv.* Förebildande, typisk.
Vorbinden, *v. a. irr.* Förebinda, binda framför eller förut.
Vorbinden, *n.* Vorbindung, *f.* 4. Förebindande.
Vorbitte, se Fürbitte.
Vorblick, *m.* Blick framåt.
Vorbote, *m.* 4. Förebud; förelöpare.
Vorbringen, *v. a. irr.* Förebringa, framföra, säga, bringa å bane, i fråga.
Vorbringen, *n.* 3. Vorbringung, *f.* 4. Förebringande, framförande &c.
Vorbühne, *f.* 4. Framdelen af theatern, spelplatsen.
Vorburg, *f.* 1. Förstad, malm.
Vordach, *n.* 2. Bislag, regntak, förstuguqvist.
Vordem, Vor diesem, *adv.* Fordom, för detta, tillförene.
Vorder, Vordere, Vorderste, *adj.* Främst.
Vorderachse, *f.* 4. (o kort) Framaxel. =arm, *m.* 1. Förarm, armen från armbägen till handleden. =blatt, *n.* Bogblad. =dach, se Vordach. =fuß, *m.* 1. Framfot; vrist. =gebäude, *n.* 3. Utbyggnad; framsida (på en byggnad). =glied, *m.* Främre lem; subject. =grund, *m.* 1. Framdelen af en målning; avant-scen på theatern. =haus, *n.* 2. Framdel eller framsida af ett hus; utbyggnad. =lauf, *m.* 1. (*Jäg.*) Framfot. =mann, *m.* 2. Flygelman; som står, är för ell. öfver en annan. =satz, *m.* 1. Föregående sats. Die Vordersätze, premisserne, de tvenne första satserne i en syllogism. =segel, *n.* 3. Framsegel. =seite, *f.* 4. Framsida. =sitz, *m.* 1. Framsäte. =stube, *f.* 4. =zimmer, *n.* 3. Kammare ell. rum, som är utanför ett annat rum. =theil, *m.* 1. Framdel. =treffen, *n.* 3. Förtroppar, främsta linien af en slagtordning. =viertel, *n.* 3. Framfjerding. =wage, *f.* 4. (på en vagn) Förvåg eller springvåg. =zahn, *m.* 1. Framtand. =zug, *m.* 1. Avantgarde.
Vorderste, se Vordere.
Vordeuten, *v. a.* Tyda för någon, förebåda.
Vordiesem, se Vordem.

Vordrängen, *v. a.* Tränga fram.
Vordringen, *v. n. irr.* s. Framtränga.
Vordringen, *n.* 3. Framträngande.
Vordrucken, *v. a.* Trycka framuti. Ein Siegel v., påsätta ett sigill.
Voreilen, *v. n.* s. Skynda fram; skynda sig framför (einem).
Voreilig, *adj.* Förhastad, för mycket påskyndad. — *Adv.* Hufvudstupa, i hast, bradt, hals öfverhufvud.
Voreiligkeit, *f.* 4. Förhastande, hastighet, brådska.
Voreltern, se Vorältern.
Vorempfinden, *v. a. irr.* Hafva aning om.
Vorempfindung, *f.* 4. Aning.
Vorenthalten, *v. a. irr.* Förhålla, innehålla.
Vorenthaltung, *f.* 4. Förhållande.
Vorerinnern, *v. a.* Påminna förut, varna.
Vorerinnerung, *f.* 4. Varning; företa.
Vorersehen, *v. a. irr.* Utse.
Vorerst, *adv.* Först; framför allt.
Vorerwählen, *v. a.* Förut utvälja, utse.
Vorerwähnt, *adj.* o. *adv.* Här ofvanför omnämnd.
Vorerwiesen, *adj.* o. *adv.* Förutbevist.
Voressen, *v. a. irr.* Äta förut.
Voressen, *n.* 3. Förrätt.
Vorfahr, *m.* 6. o. 4. Företrädare. Vorfahren, *pl.* Förfäder.
Vorfahren, *v. n. irr.* s. o. h. Köra fram. Einem v., köra eller fara framför någon; hinna om någon; komma hastigt fram, rusa fram.
Vorfall, *m.* 1. Med utfallande, framfallande (t. ex. moderfall); händelse, tillfällighet.
Vorfallen, *v. n. irr.* s. Falla framför, framåt; oförmodadt tilldraga sig, hända, tilldraga sig, förefalla, ske, påkomma.
Vorfallenheit, *f.* 4. Händelse.
Vorfechten, *v. n. irr.* h. (einem) Förefäkta; öfvertraffa i fäktning (einen).
Vorfechter, *m.* 3. Förefäktare.
Vorfenster, *n.* 3. Innanfönster.
Vorfinden, *v. a. irr.* Finna, träffa.
Vorflut, *f.* Första floden; en flods afledning.
Vorfordern, *v. a.* Ropa fram; kalla för rätta.
Vorforderung, *f.* 4. Stämning.
Vorfrage ꝛc., se Anfrage ꝛc.
Vorfriede, *f.* Præliminärfred.
Vorführen, *v. a.* Framföra, föra framför sig.
Vorführung, *f.* 4. Framförande.
Vorgang, *m.* 1. Gång före, framför någon, företräde; händelse; eftersyn; förbräma.
Vorgänger, *m.* Föregångare, företrädare.
Vorgängig, *adj.* o. *adv.* Föregående. Se Vorläufig.
Vorgaukeln, *v. n.* h. (einem) Gyckla för någon.
Vorgebäude, se Vordergebäude.
Vorgeben, *v. a. irr.* Gifva förut, på förhand; sätta före (att göra, lära ꝛc.), gifva förmodan, förebringa, föregifva, förebära, dikta.
Vorgeben, *n.* 3. Utsaga, berättelse; föregifvande, täckmantel, förevändning.
Vorgebirge, *n.* 3. Udde, landtudde.
Vorgeblich, *adj.* o. *adv.* Förment, inbillad.
Vorgefaßte Meinung, se Vorurtheil.
Vorgefühl, *n.* 1. Aning.
Vorgehen, *v. n. irr.* s. Gå framåt, framför eller förut; hafva företräde för; föregå; tillkomma, tillstöta, hända; vara öfverman, förman; öfvergå, öfverträffa.
Vorgehen, *n.* 3. Vorgehung, *f.* 4. Framförell. förutgående; föregående ꝛc.
Vorgemach, *n.* 2. Förmak.
Vorgemeldet, *adj.* o. *adv.* Förbemäld.
Vorgenannt, *adj.* o. *adv.* Förenämnd.
Vorgericht, *n.* 1. Förrätt.
Vorgeschmack, *m.* 1. Försmak.
Vorgesehen! *interj.* Ur vägen! se upp!
Vorgesetzte, *m.* 4. Förman.
Vorgestern, *adv.* I förgår.
Vorgestrig, *adj.* o. *adv.* Förgårs ...

Borgewicht, *m.* Öfvervigt.
Borgiebel, *m.* 3. Framgafvel. fglans.
Borglänzen, *v. n.* h. Förelysa; öfvergå i
Borgreifen, *v. n. irr.* h. Gripa förut, i förväg; (einem) göra ingrepp i.
Borgriff, *m.* 1. Ingrepp i andras rättigheter, våldkränkning.
Vorhaben, *v. a. irr.* Hafva för eller framför sig, förehafva; hafva i sinnet, ämna. Einen v., förhöra en; tilltala en.
Vorhaben, *n.* 3. Uppsåt, afsigt. Des Vorhabens seyn, vara sinnad, ämna, hafva beslutat.
Vorhalten, *v. a. irr.* †Förhålla; hålla för; förehålla, föreställa; framvisa, framlägga; förebrå, förevita.
Vorhaltung, *f.* 4. Förhållande; föreställning; förebråelse, förevitelse.
Vorhand, *f.* 1. Handled; företräde, högra hand; (i spel) förhand.
Vorhanden, *adj.* o. *adv.* Förhanden, befintlig. V. seyn, finnas, gifvas; instunda; vara å färde.
Vorhang, *m.* 1. Förhänge; gardin; dörrgardin; sparlakan; förlåt; rideau.
Vorhangen, *v. n. irr.* h. Hänga före; hänga utöfver.
Vorhängen, *v. a.* Hänga, sätta före.
Vorhängeschloß, se Vorlegeschloß.
Vorhangsstange, *f.* 4. Gardinstång.
Vorhaus, *n.* 2 Portgång, förstuga.
Vorhaut, *f.* 1. Förhud.
Vorher, *adv.* Förut, tillförene; förr; före; förut, på förhand. V. bestimmen, förut bestämma. V. gehen, gå framför eller förut. V. sagen, verkündigen, förutsäga, förespå, förebåda. V. sehen, förese, förutse. =bestimmung, *f.* 4. Nådeval, förutbestämmande. =gehend, *adj.* o. *adv.* Föregående. =sagung, =verkündigung, *f.* 4. Förutsägelse, spådom. =sehung, *f.* 4. Förutseende.
Vorherig, se Vorig.
Vorherrschen, *v. n.* Utmärka sig; råda öfver.
Vorheucheln, *v. a.* Hycklа för någon.
Vorhin, *adv.* Tillförene, förut, förr.
Vorhof, *m.* 1. Förgård.
Vorjagen, *v. a.* o. *n.* f. o. h. Jaga fram, drifva fram; springa, rida fram eller framom.
Vorjahr, Första delen af året; vår.
Vorjährig, *adj.* o. *adv.* Förledet års.
Vorjetzt, *adv* Nu, nu för tiden. fförre.
Vorig, *adj.* o. *adv.* Föregående; förleden;
Vorkauf, *m.* 1. Förköp; bördsrätt.
Vorkaufen, *v. n.* h. Göra förköp.
Vorkäufer, *m.* 3. Som gör förköp; uppköpare, mäklare.
Vorkaufsrecht, *n.* 1. Bördsrätt.
Vorkehren, *v. a.* Vända framåt; förut vidtaga, använda, nyttja.
Vorkehrung, *f.* 4. Mått och steg, anstalt.
Vorkenntniß, *f.* 1. Löst eller otillräckligt begrepp. Vorkenntnisse, *pl.* Föregående kunskaper; förberedande kunskaper.
Vorklage, *f.* 4. Förklagan. Mit der V. kommen, klaga förut. fföre.
Vorkleiben, =kleistern, *v. a.* Smeta, klistra
Vorknopfen, *v. a.* Knyta för sig.
Vorkommen, *v. n. irr.* f. Uppkomma, framkomma; förekomma, förebygga; komma i förväg för; komma förr än; bli proponerad, framställd; få audiens; förefalla, yppa sig; hända, ske; synas, tyckas.
Vorkommend, *adj.* o. *adv.* Förekommande, förefallande, inträffande.
Vorkopf, *m.* Främre delen af hufvudet; (*Timmerm.*) Knutskalle.
Vorkost, *f.* utan *pl.* Forkost.
Vorkosten, *v. a.* Smaka förut.
Vorladen, *v. a. irr.* Stämma.
Vorladung, *f.* 4. Stämning.
Vorlage, *f.* 4. Förlag. (*Chem.*) recipient.

Vorlangen, *v. a.* Räcka fram.
Vorlängst, *adv.* Längesedan.
Vorlassen, *v. a. irr.* Låta rycka fram; låta föregå, gå framför; lemna tillträde, släppa fram.
Vorlauf, *m.* 1. Fördroppar.
Vorlaufen, *v. n. irr.* s. Löpa eller springa framför eller förut; hinna om; förefalla.
Vorläufer, *m.* 3. Förelöpare; föregångare, förebud.
Vorläufig, *adj.* Föregående; tills vidare beslutен eller vidtagen. — *Adv.* I förhand, tills vidare, som en förberedelse.
Vorlaut, *adv.* I förtid; ljudt, ganska ljudt.
Vorlegelöffel, *m.* 3. Förläggarsked. =meſſer, *n.* 3. Förskärareknif. =ſchloß, *n.* 2. Hänglås. =werk, *n.* (*Urmak.*) Skarverk i ur.
Vorlegen, *v. a.* Lägga, sätta för; framlägga; framställa; uppvisa.
Vorlegen, *n.* 3. Vorlegung, *f.* 4. Föreläggande; framläggning; framställning; uppvisning.
Vorleger, *m.* 3. Föreläggare (vid bordet).
Vorleiern, *v. a.* Spela på lyra (för ngn); med sång accompagnera en lyra; spela eller sjunga ett och detsamma; hålla sin gamla trall, sjunga illa.
Vorleimen, *v. a.* Smeta för eller igen med lim.
Vorlese, *f.* 4. Första början af vinskörden.
Vorlesen, *v. a. irr.* Plocka, berga för andra; (einem) läsa för någon.
Vorleſer, *m.* 3. Föreläsare; Lektor.
Vorleſung, *f.* 4. Föreläsning.
Vorletzt, *adj.* o. *adv.* Näst för den sista.
Vorleuchten, *v. a.* (einem) lysa för; förelysa.
Vorlieb, *adv.* (b som p) V. nehmen, hålla till godo.
Vorliebe, *f.* 4. Förkärlek, större kärlek, tycke för en eller en ting än för andra.
Vorlieben, *v. a.* Framför annat älska.
Vorliegen, *v. n. irr.* h. Ligga före; sitta före.
Vorliegend, *adj.* o. *adv.* Föreliggande.
Vorlippe, *f.* Främre delen af en läpp, den fina röda randen på en läpp, *Prolabium.*
Vorlügen, *v. a. irr.* (einem etwas) Ljuga för en.
Vormachen, *v. a.* Göra, sätta, hänga, stoppa före. Einem etwas v., göra något för en; locka, förleda en, slå en blå dunst för någon.
Vormagen, *m.* Kräfva på fåglar.
Vormähen, *v. a.* Slä eller skära förut, vara främst bland slåtter- eller skärkarlar; i slåtter eller skörd upphinna; slå eller skära i någons närvaro.
Vormahlen, *v. a.* Måla eller skrifva för någon till efterbildning; lifligt föreställa, måla någon för ögonen.
Vormalig, *adj.* o. *adv.* Förra, fordna.
Vormals, *adv.* Förr, fordom, tillförene.
Vormann, *m.* 2. Som står eller är för en; flygelman; företrädare.
Vormars, *m.* (*Sjöf.*) Förmärs, fockmärs. =ſegel, *n.* (*Sjöf.*) Förmärssegel.
Vormaß, *n.* 1. (a långt) Justermått, likamått.
Vormauer, *f.* 4. Förmur.
Vormerken, *v. a.* Framtill märka; förut märka; förut anmärka.
Vormeſſen, *v. a. irr.* Föremäta; mäta i någons åsyn.
Vormittag, *m.* 1. Förmiddag.
Vormittägig, *adj.* o. *adv.* Förmiddags.
Vormittags, *adv.* På förmiddagen.
Vormund, *m.* 2. Förmyndare. =ſchaft, *f.* 4. Förmynderskap. =ſchaftlich, *adj.* o. *adv.* Som hör till eller grundar sig på förmynderskap. =ſchaftsamt, *n.* 2. Pupillcollegium.
Vorn, *adv.* Framför, förut. Von v., ifrån; å nyo; a priori. (*Musik.*) Da Capo.
Vornagel, *m.* Förnagel, försplint.
Vornageln, *v. a.* Spika för eller igen, förnagla.
Vorname, *m.* 5. Förnamn.
Vorne, se Vorn.

Vornehm, *adj.* o. *adv.* Förnäm, ansedd. V. thun, yfvas, högfärdas.
Vornehmen, *v. a. irr.* (etwas) Taga för sig. Etwas ell. ſich etwas v., företaga något; föresätta sig något. Einen v., examinera, förhöra någon; tilltala någon.
Vornehmen, *n.* 3. Företagande; förehafvande; examinerande, förhörande; tilltal.
Vornehmlich, *adv.* Hufvudsakligen, förnämligast, isynnerhet.
Vornennen, *v. a. irr.* För någon, i någons närvaro nämna; i förhand nämna.
Vornennewort, *n.* 2. *Pronomen.*
Vorpfahl, *m.* Förpåle; jernspett.
Vorplaudern, *v. n.* h. (einem etwas) Prata, sladdra för någon.
Vorpoſten, *m.* 3. Förpost, utpost.
Vorpredigen, *v. a.* (einem) Predika för en, göra vidlöftiga o. trägna föreställningar.
Vorquellen, *v. n. irr.* Framvälla.
Vorragen, *v. n.* h. Gå eller stå fram; stiga utöfver kanten. (*Fig.*) Utmärka sig.
Vorragen, *n.* 3. Vorragung, *f.* 4. Framgående eller -stående; stigande öfver kanten.
Vorrammeln, *v. a.* Med klubba indrifva pålar framför något.
Vorrang, *m.* 1. Första rang, företräde.
Vorrath, *m.* 1. Förråd, tillgång; behållning (an ell. von).
Vorräthig, *adj.* o. *adv.* I förråd eller behållning.
Vorrathsgewölbe, *n.* 3. haus, *n.* 2. Magasin, förrådshus.
Vorrechnen, *v. a.* Räkna för; omständligen berätta eller beskrifva.
Vorrechnung, *f.* 4. Förräkning; omständlig berättelse eller beskrifning.
Vorrecht, *n.* 1. Förmånsrätt; företräde; privilegium.
Vorrecken, *v. a.* Framräcka.
Vorrede, *f.* 4. Företal.
Vorreden, *v. a.* Tala elles säga för, göra företal.
Vorreichen, *v. a.* Räcka fram. — *V. n.* h. Framstå, framsträcka.
Vorreihen, *m.* 3. Fördans. Den V. haben, öppna balen.
Vorreißen, *v. a. irr.* Rycka, slita fram; rita, teckna för, göra utkast till en ritning.
Vorreiten, *v. n. irr.* ſ. Rida för eller förut; rida förbi ell. om någon; rida fram.
Vorreiter, *m.* 3. Förridare.
Vorrennen, *v. a.* Renna, springa, löpa framåt ell. förut; i kapprenning komma före.
Vorrichten, *v. a.* Rigta, ställa framåt eller uppåt. (*Fig.*) Träffa förberedande anstalter. (*Hytte.*) Ställa en masugn.
Vorriß, *m.* Förritning, contur, grundritning, utkast.
Vorrollen, *v. a.* o. *n.* ſ. Rulla fram eller framåt.
Vorrücken, *v. n.* ſ. Rycka fram. — *V. a.* Rycka, föra närmare; förebrå (einem etwas).
Vorrückung, *f.* 4. Framryckande; närmare ryckande eller -förande; förebräelse.
Vorrufen, *v. a. irr.* Framropa eller kalla.
Vorrufen, *n.* 3. Vorrufung, *f.* 4. Framropande, framkallande.
Vorrühmen, *v. a.* I andras närvaro berömma.
Vorrüſten, *v. a.* Förut tillrusta; förbereda.
Vorſaal, *m.* 1. Försal, förmak.
Vorſabbat, *m.* Dagen före Sabbaten hos Judarna.
Vorſagen, *v. a.* (einem) Säga för; diktera; förutsäga.
Vorſager, *m.* Souffleur.
Vorſänger, *m.* 3. Kantor, kyrksångare.
Vorſatz, *m.* 1. Försats; tillägg framför ett ord; föresats, beslut, uppsåt.
Vorſchaffen, *v. a.* Framskaffa.
Vorſchauen, se Vorſehen.
Vorſchein, *m.* 1. Zum V. kommen, komma i dagsljuset; visa sig. Zum V. bringen, bringa i dagsljuset.
Vorſcheinen, *v. n. irr.* h. Skina fram; i sken öfvergå; förklysa.

Vorschicht, *f.* (*Hyttv.*) Första uppsättningen, vid början af blåsning.
Vorschicken, *v. a.* Skicka fram eller framåt; skicka förut; skicka till torgs.
Vorschieben, *v. a. irr.* Skjuta för ell. framför. =schieber, *m.* Person, som skjuter fram; ting, som skjuter fram ell. upp; ting, som skjutes fram eller framför.
Vorschiebung, *f.* 4. Förskjutning.
Vorschießen, *v. n.* s. o. h. o. *a. irr.* Förskjuta, försträcka; skjuta, springa fram; gå eller stå framöfver, vara utbygd; skjuta före någon eller först; öfverträffa i skjutning.
Vorschießen, *n.* 3. Vorschießung, *f.* 4. Förskjutning, försträckning; framskjutande eller springande; förskott; öfverträffande i skjutning.
Vorschlag, *m.* 1. (g nästan som ch) Sprint, som sättes för något; första slaget, förslag; förslag af murbruk vid täckning af tegeltak. (*Chem. Hyttv.*) Förslag, tillsats, fluss vid smältning. (*Artill.*) Förladdning. (*Musik.*) Förslag, diatonisk not; förslag, tillbud; andragande; råd. In V. bringen, föreslå, proponera; bringa å bane.
Vorschlagen, *v. a. irr.* Slå fram, slå före, slå för (t. ex. ett bräde); slå förslag; hålla för dyr, begära för mycket för; föreslå, proponera, framställa, bringa å bane. — *V. n. irr.* h Luta, slutta något; herrska, råda, hafva öfverhand. (*Jag*) I förtid slå an, göra bugt för att få rätt på ett borttappadt spår (om hundar).
Vorschlagung, *f.* 4. Föreslående; förmycket begärande; föresläende, proponerande &c.
Vorschleppen, *v. a.* Släpa fram ell. framåt.
Vorschmack, *m.* 1. Rådande smak; försmak.
Vorschmecken, *v. n.* h. Smaka förut; känna, kännas förut; hafva ypperlig smak framför annat.
Vorschmied, *m.* Första smedgesäll.
Vorschneiden, *v. a.* o. *n. irr.* h. Skära före.
Vorschneidemesser, *n.* 3. Förskärareknif
Vorschneiden, *n.* 3. Vorschneidung, *f.* 4. Föreskärning.
Vorschneider, *m.* 3. Föreskärare.
Vorschnell, *adj.* o. *adv.* Mycket hastig; skyndsam, för hastig.
Vorschreiben, *v. a. irr.* (einem etwas) skrifva före; föreskrifva.
Vorschreibung, *f.* 4. Föreskrifning.
Vorschreiten, *v. n. irr.* s. Skrida, stiga fram; skrida förut, framför; öfverträffa.
Vorschrift, *f.* 4. Föreskrift; bud, befallning.
Vorschritt, *m.* 1. Framsteg.
Vorschub, *m.* 1. (b som p) Förkast (i kegelspel). (*Skrädd.*) Kant; förlag, förskott, hjelp, bistånd, understöd.
Vorschuhen, *v. a.* Försko, förfota.
Vorschule, *f.* Förberedande skola.
Vorschürze, *f.* Sämre förkläde, som sättes utanpå ett bättre för att förvara det.
Vorschürzen, *v. a.* Taga förkläde för.
Vorschuß, *m.* 1. (u kort) Första skottet; förskott; must af oprässade drufvor, fördroppar. =weise, *adv.* Förskottsvis.
Vorschütteln, *v. a.* Skaka framför någon. (*Fig.*) Med skakning på hufvudet framsäga.
Vorschütten, *v. a.* Kasta ell. ösa för, gifva.
Vorschützen, *v. a.* Förebära, föregifva.
Vorschützung, *f.* 4. Förebärande, föregifvande.
Vorschwarm, *m.* Första bisvärm.
Vorschwatzen, *v. n.* h. (einem) Prata för.
Vorschweben, *v. n.* h. o. s. Föresväfva.
Vorschwören, *v. a.* Svärja inför någon; förestafva ed. (*Fam.*) Dricka till, trycka någon att dricka.
Vorsegel, *n.* 3. Framsegel.
Vorsehen, *v. a. irr.* Förutse; förse. Sch

vorſehen, *v. r. irr.* Akta sig; taga sig till vara, se sig före; taga sina försigtighetsmått och steg.
Vorſehung, *f.* 4. Försyn.
Vorſenden, se Vorſchicken.
Vorſetzen, *v. a.* Sätta för eller fram, sätta öfver (att förestå); föredraga; framställa; uppgifva. Sich v., föresätta ell. företaga sig. Einem ein Amt v., gifva någon en syssla.
Vorſetzlich, *adj.* o. *adv.* Förut öfverlagd ell. betänkt, uppsåtlig; uppsåtligen, med berådt mod.
Vorſeyn, *v. n. irr.* Hindra, afvärja; föreslå. Die Sache iſt geſtern vorgeweſen, saken har i går kommit i öfvervägande. Da ſey Gott vor! det förbjude Gud.
Vorſicht, *f.* 4. (Guds) Försyn; försigtighet, omtänksamhet, varsamhet; försyn.
Vorſichtig, *adj.* o. *adv.* Försigtig, omtänksam, varsam.
Vorſichtigkeit, *f.* 4. Försigtighet, varsamhet.
Vorſingen, *v. n. irr.* h. (einem) Sjunga för.
Vorſitz, *m.* 1. Högsäte, företräde; presiderande, presidium.
Vorſitzen, *v. n. irr.* h. Hafva företrädet, presidera, föra ordet.
Vorſommer, *m.* 3. Vår, vårtid.
Vorſorge, *f.* 4. Försigtighetsmått ell. steg, omsorg, omtanka.
Vorſpann, *m.* 1. ſpferde, *pl.* Ombytes- ell. skjutshästar, förhästar.
Vorſpannen, *v. a.* Spänna framföre; spänna för; skaffa skjutshästar.
Vorſpiegeln, *v. a.* Förespegla; (einem etwas) bedraga under falskt sken.
Vorſpiegelung, *f.* 4. Falskt sken, narrverk.
Vorſpiel, *n.* 1. Preludium, förespel.
Vorſpielen, *v. n.* h. Preludera; spela först. — *V. a.* Spela för.
Vorſpinnen, *v. a.* Genom spinning producera; spinna för.
Vorſpitzen, *v. a.* Framtill spetsa; egga upp.
Vorſpötteln, *v. a.* Hånande framsäga.
Vorſprache, Vorſpruch, se Fürſprache.
Vorſprechen, *v. a. irr.* Säfva eller säga för; halsa på. — *V. n.* Ljuda öfver (om en orgpipa); lysa igenom (om grundfärg).
Vorſpringen, *v. n. irr.* h. Springa före en (för att visa); (einem) springa förbi ell. om en; framskjuta, gå eller stå framöfver, vara utbygd.
Vorſpruch, se Fürſpruch.
Vorſprung, *m.* 1. (g nästan som ch) Försprång, förstag; den säd, som spilles eller drossar ur vid inbergning, ell. går längst fram vid kastning; fördroppar; framstigande eller utstående del af en byggnad, utbyggnad. Den V gewinnen, komma i förväg. ſförebåda.
Vorſpuken, *v. n.* h. Spöka för eller förut;
Vorſpüren, *v. a.* I förhand spörja, utforska eller märka.
Vorſtadt, *f.* 1. Förstad, malm. ſstadsbo.
Vorſtädter, *m.* 3. (ä långt) Malm- ell. för-
Vorſtand, *m.* 1. Inställande för rätten; underpant; bongen.
Vorſtänder †, *m.* Föreståndare; (vanl.) ungt tecknadt träd, som vid skogshygge ej får fällas.
Vorſtarren, *v. a.* o. *n.* ſ. Stirra fram, stirrande se framåt.
Vorſtechen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Sticka före; sticka fram, gå fram; afsticka; börja synas, framkomma, hafva öfverhand.
Vorſteckärmel, *m.* 3. Halfärm.
Vorſtecken, *v. a.* Sätta, sticka eller fästa för; utstaka, utsätta (ett mål); räcka ut (t. ex. tungan). ſgel; spunt.
Vorſtecker, *m.* 3. Polertand; stift; metna-
Vorſtehen, *v. n. irr.* h. o. ſ. Stå för, framför; stå framöfver, gå fram; nå utom; inställa sig för rätta; förestå, förvalta,

styra; föreſtå, höta; inſtunda, öfvertraffa.

Vorfteigen, *v. n. ſ.* Stiga före ell. fram.

Vorftellen, *v. a.* Ställa framför; ſtälla förut; föreſtalla, presentera; framſtälla, föreſtälla, visa; agera; förehålla, göra föreſtällning eller påminnelſe. Sich etwas v., föreſtälla eller inbilla ſig något; föreſtalla ſig, begripa; tro; vänta ſig något, göra ſig ſäker på något.

Vorſtellig, *adv.* B. machen, föreſtälla, afbilda, afmåla; framſtälla.

Vorſtellung, *ſ.* 4. Presentation, presenering; uppförande på theatern; föreſtallande, framſtällande; föreſtällning, påminnelſe, förmaning; föreſtällning; idé, begrepp, tanka, inbillning.

Vorſteuern, *v. n. þ.* Styra framåt.

Vorſteven, *m.* Förſtäf.

Vorſtich, *m.* Förſtyng, framskjutning.

Vorſtimmen, *v. a. o. n. þ.* Rösta förut; stämma ett instrument för någon, för att undervisa.

Vorſtoß, *m.* 1. (o långt) Framstötning; något framstående; list i sömmar på kläder; kantning; utbyggnad; bi-harts hvarmed bien klistra igen hålet i bikupan.

Vorſtoßen, *v. a. irr.* Stöta eller skjuta för, stöta fram, sätta framför, fästa, kanta. — *V. n. irr. þ. o. ſ.* Framskjuta, gå eller stå framöfver, vara utbygd; tillstöta, hända, påkomma, mellankomma.

Vorſtoßen, *n.* 3. Vorſtoßung, *ſ.* 4. Förstötande ell. -skjutning, framstötande.

Vorſtrahlen, *v. n. þ.* Framſträla.

Vorſtreben, *v. n. þ.* Sträfva fram ell. framåt.

Vorſtrecken, *v. a.* Sträcka, räcka fram; förstracka.

Vorſtreckung, *ſ.* 4. Framstrăckning eller framräckning; förstrackning, förskjutning, lån.

Vorſtreichen, *v. a. irr.* Stryka fram; stryk.

Vorſtreifen, *v. n. ſ.* Strófva fram. ka för.

Vorſtreuen, *v. a.* Strö för.

Vorſtrich, *m.* Streck framför något. (*Lätsmed.*) Skuror eller villor i nyckelax och deremot svarande delar i inrigtet [på ett lås.

Vorſtrichen, *v. a.* Förſta strecket.

Vorſtufe, *ſ.* Söka fram.

Vorſuchen, *v. a.* Fördans, första dansen.

Vortanz, *m.* 1. Öppna dansen, genom fördansning undervisa i dans.

Vortänzer, *m.* 3. Föredansare.

Vortheil, *m.* 1. Fördel, förmån, gagn; vinst; konst, konstgrepp, -ſkaft, *adj. o. adv.* Fördelaktig; gagnelig, förmånlig. -ſucht, *ſ.* Fördelaktighet. -ſüchtig, *adj. o. adv.* Vinningasjuka.

Vortheilen, *v. n. þ.* Medföra eller draga fördel.

Vortheilig, *adj. o. adv.* Som har eller ger fördel.

Vorthun, *v. a. irr.* Sätta, skjuta för, göra förut. Sich v., utmärka sig. Vor getha und nach bedacht, hat mancher in groß Leid gebracht, förut giordt och sedan betänkt, har mången i mod och sinne krånkt.

Vorthür, *ſ.* 4. Yttre dörr.

Vortrab, *m.* 1. Förtroppar.

Vortrag, *m.* 1. (g nästan som d) Berättelse, föredragning, andragande; föreställning, förslag, tillbud; uttal, utförsätt, sättet att uttrycka eller anföra, aktion.

Vortragen, *v. a. irr.* Bära framför eller fram; föreställa, föreslå; andraga, föredraga; utföra, uppläsa.

Vortragen, *n.* 3. Vortragung, *ſ.* 4. Bärande framför; föreställning, förslag; andragande, föredragande; utförande, uppläsande.

Vorträglich, se Zuträglich.

Vorträumen, *v. a.* Liksom i en dröm föreställa sig.

Vortrefflich, *adj.* o. *adv.* Förträfflig.
Vortrefflichkeit, *f.* 4. Förträfflighet.
Vortreiben, *v. a. irr.* Drifva fram, -framför.
Vortreten, *v. n. irr.* s. Gå, träda fram; ſgå framför.
Vortreten, *n.* 3. Vortretung, *f.* 4. Framträdande; gående framför.
Vortreter, *m.* Föregångare.
Vortrieb, -trift, *m.* Rättighet att drifva boskap på bete förr än andra.
Vortrinken, *v. n. irr.* h. Dricka förut ell. först; dricka till.
Vortritt, *m.* 1. Framträdande; företräde.
Vortruppen, *pl.* Förtroppar, avantgarde.
Vortuch, *n.* 2. Förkläde.
Vorüben, *v. a.* Öfva förut.
Vorüber, se Vorbei.
Vorübung, *f.* 4. Föregående öfning.
Vorurtheil, *n.* 1. Fördom, förut fattad mening.
Vorurtheilen, *v. n.* h. Dömma i förtid ell. förhastadt.
Vorvernünftlen, *v. a.* Från förnuftsgrunder härleda.
Vorverſuchen, *v. a.* Förut försöka, förut ſmaka.
Vorverwandte, *m.* o. *f.* Slägting i uppstigande led.
Vorwache, se Vorpoſten.
Vorwachs, *n.* Se Vorſtoß.
Vorwachs, *m.* Stark tillväxt.
Vorwachſen, *v. n. irr.* ſ. Framväxa, växa för, växa igen, växa om.
Vorwägen, -wiegen, *v. a. reg.* o. *irr.* (einem etwas) väga för någon.
Vorwalten, se Obwalten.
Vorwälzen, *v. a.* Välta eller vältra för.
Vorwand, *m.* 1. Förevändning, ursäkt.
Vorwand, *f.* Förvägg, förmur; småskog.
Vorwärts, *adv.* Framåt. V. gehen, gå framåt; göra framsteg.
Vorwaſchen, *v. a.* Tvätta för någon. (*Fig.*) Sqvalra, pladdra för någon.
Vorweben, *v. a.* Väfva för; sticka vid (strumpor).
Vorweg, se Voraus, I förväg.
Vorwehr, *f.* Förvärn, förmur, försvar.
Vorweiſen, se Vorzeigen.
Vorwelken, *v. n.* ſ. Tidigare vissna.
Vorwelt, *f.* 4. Fornverld, våra förfäder.
Vorwenden, *v. a. reg.* o. *irr.* Förevända, förebära, föregifva, invända.
Vorwendung, *f.* 4. Förevändning, föregifvande, förebärande, invändning.
Vorwerfen, *v. a. irr.* Kasta fram, för ell. framför; förebrå, förevita.
Vorwerfung, *n.* 3. -werfung, *f.* 4. För- eller framförkastning; förebråelse, förevitelse.
Vorwerk, *n.* 1. Fästningsverk framför ett annat; afvelsgård, landtgård (som brukas under hufvudgården).
Vorweſer, *m.* 3. Företrädare.
Vorwiegen, se Vorwägen.
Vorwimmern, *v. a.* o. *n.* h. Jemra eller beklaga sig för någon.
Vorwind, *m.* 1. Gynnande vind, fördevind.
Vorwiſſen, *n.* 3. Ohne jemandes V., utom ens vettskap.
Vorwiſſen, *v. a. irr.* Förut veta.
Vorwitz, *m.* 1. Förvetenhet; förmätenhet. Was deines Amts nicht iſt, da laß deinen V., bry dig ej om det, som icke angår dig.
Vorwitzig, *adj.* o. *adv.* Förveten; förmäten.
Vorwort, *n.* 2. Preposition; förord.
Vorwurf, *m.* 1. Det som framkastas för någon; lockmat; förebråelse; ämne; föremål.
Vorzählen, *v. a.* (einem) Räkna för.
Vorzahn, *m.* Framtand.
Vorzaubern, *v. a.* Framtrolla.
Vorzeichnen, *v. a.* Teckna före.
Vorzeigen, *v. a.* Framvisa, uppvisa; förete, uppte, föreställa.
Vorzeiger, *m.* 3. Framvisare; innehafvare.
Vorzeigung, *f.* 4. Framvisning, uppvisning; företeende &c.

Vorzeit, *f.* 4. Förfluten tid, forntid.
Vorzeiten, *adv.* I fordna tider, fordom.
Vorzergliederer, *m.* Anatomiæ Prosector.
Vorziehen, *v. a. irr.* Draga fram; draga för; föredraga, sätta framför, högre värdera. — *V. n.* f. Draga, täga fram.
Vorziehen, *n.* 3. Vorziehung, *f.* 4. Framdragning; fördragning, fördragande.
Vorzimmer, *n.* 3. Förmak.
Vorzug, *m.* 1. Företräde; förmån; natursgåfva; avantgarde.
Vorzüglich, *adj.* Som förtjenar företrädet, bättre, mera värd; ypperlig, öfverträffande, utmärkt. — *Adv.* Utmärkt, ganska, på ett utmärkt sätt.
Vorzüglichkeit, *f.* 4. Ypperlighet, förträfflighet.
Vorzugsrecht, *n.* 1. Företrädesrätt; förmånsrätt; bördsrätt. =weiſe, *adv.* Framför; företrädesvis eller κατ' ἐξοχήν.
Votiren, *v. n.* b. Votera, gifva sin röst.
Votum, *n.* 3. Valröst; röst, bifall.

W.

Waare, *f.* 4. Vara; handelsvara.
Waarenbrett, *n.* Disk, hvarpå saluvaror ligga. =gewölbe, =haus, *n.* Magasin. =rechnung, *f.* (*Handl.*) Factura. =ſchau, *f.* Visitation.
Waben, *m.* 3. eller Wabe, *f.* 4. Honingskaka, bikaka.
Wach, *adv.* Vaken; vaksam. =aufzug, *m.* Vaktparad. =engel, *m.* Skyddsengel. =feuer, *n.* 3. Vakteld. =frau, *f.* 4. Vakthustru. =geld, *n.* Betalning för vakande ell vakthållning. =habend, *adj.* o. *adv.* Vakthafvande. =halten, *m.* Vakthållare. (*Nat. hist.*) Ett slags ödla, *Lacerta monitor.* =haus, *n.* 2. Vakthus. =häuschen, *n.* 3. Vaktkur, skyllerkur. =hund, *m.* Vakthund, gärdshund, porthund. =meiſter, *m.* 3. Regementsväbel, fältväbel; (fordom major); vaktmästare. =rolle, *f.* Vaktrulle. =ſam, *adj.* o. *adv.* Vaksam; bevakande. =ſamkeit, *f.* 4. Vaksamhet; uppsigt, tillsyn. =ſchau, *f* Mönstring, visitation med vakt. =ſchiff, *n* 1. Vaktsbepp.
Wache, *f.* 4. Vakt, post; vakthus. Auf die W. ſeyn, ziehen, vara, gå på vakt. Auf die W. bringen, föra, sätta i vakten.
Wachen, *v. n.* b. Vaka; hålla vakt; vaka öfver, bära omsorg för.
Wachen, *n.* 3. Vak, vakande.
Wachholder, *m.* 3. Wachholderſtrauch, *m.* 1. =beere, *f.* 4. En, enbuske, enbar, *Juniperus communis.* =droſſel, *m.* Snoskata, *Turdus pilaris.* =flechte, *f* Enlaf, *Lichen juniperinus.* =harz, *n.* Sandarack. =ſtaudenwerge, *f.* Enbärsmos. =motte, *f.* (*Natur. hist.*) Ett slags nattfjäril, *Phalæna juniperina.* vogel, se =droſſel. =wanze, *f.* (*Nat. hist.*) *Cimex juniperinus*, en insekt af vägglusslägtet.
Wachs, *n.* 1. Vax. =abdruck, *m.* Aftryck i vax. =baum, *m.* (*Bot.*) Vaxträd, *Myrica cerifera*, afven andra arter af *Myrica*, såsom *M. Gale*, m fl, svart poppel, *Populus nigra.* =bild, *n.* 2. Vaxbild. =bilder, =bossirer, =former, =künſtler, =puſſirer, *m.* 3. Vaxpusserare; =birn, *f.* Vaxpäron, antingen de vaxgula valsmakande päron med detta namn eller de med konst gjorda. =bleiche, *f.* Vaxblekning. =blume, *f.* Vaxblomma, (*Bot.*) *Cerinthe.* =fiſch, *m.* Gers, *Perca Cernua.* =geld, *n.* Vaxljuspenningar. =gicht, *n.* Vaxsjuka. (*Fig.*) Fint anseende. =hand, *f.* Vaxhand. (*Fig.*) Mjuk hand. =leinwand, *f.* 1. =tuch, *n.* 2. *f.* 4. Vaxljus. =leinwand, *f.* 1. =tuch, *n.* 2. Vaxduk. =licht, *n.* 2 =ſtock, *m.* 1. Vaxljus; vaxstapel. (*Nat. hist.*) Ett slags snäcka, *Conus virgo.* =malerei, *f.* Malning med vax, encaustik målning

=motte, *f.* 4. Honungstjuf (insekt), *Phalæna cereana.* =puſſirer, se =boſſirer. =rörchen, *n.* (*Med.*) Bougie. =ſtock, se =licht. =ſtoxſchachtel, =ſchere, *f.* 4. Vaxstapel med lock, vaxstapel med sax. =tafel, *f.* 4. Vaxkaka; (att skrifva på) plan. =taffet, *m.* o. *n.* Vaxtaft. =tuch, se Wachsleinwand, =ziehen, *n.* 3. Arbetande i vax. =zieher, *m.* 3. Vaxarbetare =zins, *m.* Skatt i vax; vaxljusmedel (till kyrkor).

Wachſen, *v. n. irr.* f. Växa; taga sig; bli stor. Heran w., växa till. Einem zu Kopfe w., växa någon öfver hufvudet, vägra att lyda någon. Ans Herz w., (t. ex. Geld) ligga om hjertat. Es iſt lange Gras darüber gewachſen, det är längesedan glömdt.

Wächſen, *v. a.* Vaxa, med vax bestryka.

Wächſern, *adj.* o. *adv.* Af vax ... Eine wächſerne Naſe drehen, inbilla, bedraga.

Wachsthum, utan *pl. m.* o. *n.* 1. Växt; tillväxt; tilltagande, förkofran. Den W. haben, kommen, hafva värk utaf att man står i vaxten.

Wacht, se Wache. =haus, se Wachhaus. =meiſter, =ſchiff, se Wachmeiſter. =ſchiff.

Wachtel, *f.* 4. Vaktel (fågel), *Tetrao Coturnix.* =falk, *m.* (*Nat. hist.*) Vaktelfalk, *Falco lanarius.* =habicht, *m.* (*Nat. hist.* Vaktelhök. =hund, *m.* Vaktelhund, rapphönshund; Spansk, *Canis extrarius* ell. *Hispanicus*; Engelsk, *Canis brevipilis.* =könig, *m.* 1. Ängsnärpa, kornknarr (fågel), *Rallus Crex.* =lerche, *f. Alauda Italica.* =weizen, *m.* En art kohvete. (*Bot.*) *Melampyrum arvense*; mjölktistel, *Sonchus oleraceus.*

Wächter, *m.* 3. Väktare; som vakar.

Wackelhaft, **Wackelig**, **Wackelnd**, *adj.* o. *adv.* Vacklande.

Wackelhaupt, *n.* =kopf, *m.* Runkande hufvud.

Wackeln, *v. n.* h. Vackla, runka, skakas. — *V. a.* Skaka, prygla någon.

Wacker, *adj.* o. *adv.* Vaken, vaksam; käck, tapper, behjertad; munter, liflig, driftig; vacker.

Wicterling, *m.* Stortarm, *Colon.*

Wade, *f.* 4. Vade, tjockben.

Wadenader, *f.* (*Anat.*) Vadåder, *Vena suralis.* =bein, *n.* Vadben, *Perone.*

Waden, se Waten

Waffe, *f.* 4. Waffen, *pl.* Vapen, gevär; verktyg. Unter W. ſtehen, stå under vapen eller gevär. Waffenbruder, =freund, =gefährth, genoß, Vapenbroder. =gehänge, =gehenk, *n.* Trophé. =geräuſch, =getöne, =getöſe, *n.* 1. Vapengny. =halle, *f.* =haus, *n.* 2. Arsenal. =kammer, *f.* 4. Rustkammare. =ruf, *m.* Allarm. =ſchau, *f.* Mönstring, vapensyn, revue. =ſtillſtand, *m.* 1. Vapenhvila. =träger, *m.* 3. Vapendragare; väpnare.

Waffel, *f.* 4. Våffla. =eiſen, *n.* 3. Våffeljern.

Waffnen, *v. a.* Väpna, beväpna, förse med vapen, rusta till strids. — *v. r.* (*Fig.*) Väpna, försvara, skydda sig, mit, gegen.

Wage, *f.* 4. Väg; vigtskål; förväg eller springvåg (till en vagn); stjernbilden Vågen. Einem die W. halten, vara någon vuxen.

Waage, *f.* 4. =haus, *n.* 2. Väg. våghus, =balken, *m.* 3. Vågbalk. =bret, *n.* 2. Vågbräde. vägskål. =geld, *n.* Vägarepenningar. =hals, Waghals, *m.* 1. Våghals. =balſen, *v. n.* h. Sätta allt på vågspel. =recht, *adj.* o. *adv.* Vågrät, lodrät. =ſchale, Wagſchale, *f.* 4. Vågskål, vigtskål. =ſtück, *n.* 1. Vågstycke, vågspel. =zunge, *f.* Vågtunga.

Wagen, *v. a.* o. *n.* h. Våga, äfventyra, löpa fara om; våga, töras, drista sig.

Wagen, *m.* 3. Vagn; karlevagnen. Auf, in dem W. fahren, färdas på eller i vagn. Zu W. eine Reiſe machen, göra en resa i

vagn. Den W. beſpannen, anſpannen, spänna för en vagn. Die Pferden hinter den W. ſpannen, börja i orätt ände. Ein W. Holz, ett vagnslass ved. Ein W. Kohlen, en ryss kol. =achſe, *f.* 4. Vagnsaxel. =baum, *m.* 1. Svankträd, brankard. =burg, *f.* 1. Vagnborg. =deichſel, *f.* 4. Vagnstistel, vagnsstång. =geleiſe, *n.* =ſpur, *n.* Spår efter vagnshjulen. =geſchirr, *n.* Seldon till en vagn. =geſtell, *n.* Underrede till en vagn. =geſtirn, *n.* Karlvagnen. =kaſten, *m.* Vagnskorg; vagnslåda. =kette, *f.* Vagnskedja, brickhake. =leiter, *f.* 4. Vagnsstege eller bäck. =macher, *m.* 3. Vagnmakare. =meiſter, *m.* 3. Vagnmästare. =ſchuppen, *m.* 3. Vagnskjul, lider. =ſpeichig, *adj.* och *adv.* Rankig om vagnshjul. =winde, *f.* 4. Vagnsvind, vagnsskruf, Wägen, *v. a. reg.* o. *irr.* Väga; afväga med eller ställa efter vattpass.

Wägen, *n.* 3. Vägande &c.

Wäger, *m.* 3. Vägare.

Waglich, *adj.* o. *adv.* Vågsam, äfventyrlig.

Wagner, *m.* 3. Vagnmakare.

Waagniß, *f.* o. *n.* Vågspel, hazard.

Wahl, *n.* En hval af fisk (80 st.).

Wahl, *f.* 4. Val; frihet att välja. Eine Wahl, anſtellen, treffen, anställa, träffa ett val. Einem die Wahl laſſen geben, lemna någon frihet att välja. =ältern, *pl.* Fosterföräldrar. =anziehung, *f.* (*Chem.*) Attraction. =bewerber, *m.* Valcandidat. =bewerbung, *f.* Röstvärfning. =erbe, *m.* Arfvinge, som man sjelf väljer (genom testamente). =fähig, *adj.* o. *adv.* Valbar, valför, berättigad att välja. =kind, *n.* Fosterbarn. =kugel, *f.* 4. Valkula, lottkula. =mann, *m.* Valman, elector. =pfründe, *f.* Prestlägenhet, som besättes genom val. =platz, *m.* 1. Valplats, slagtfält. =recht, *n.* 1. Valrättighet. =reich, *n.* 1. Valrike. =ſpruch, *m.* 1. Valspråk, tänkspråk. =ſtadt, *f.* Stad, som har valrätt eller der val ske. =ſtimme, *f.* 4. Valröst. =verwandtſchaft, *f.* Valförvandtskap. (*Chem.*) Benägenhet hos en kropp att förena sig med annan och skiljas från en den tredje.

Wählblatt, *n.* 2. Uppslagskort.

Wählen, *v. a.* Välja, utvälja. Trumpf w., slå upp trumf.

Wählen, *n.* 3. Wählung, *f.* 4. Väljande; utväljande; trumfs uppslående

Wahlentſcheidung, *f* 4. God mans dom.

Wähler, *m.* 3. Väljare, valherre.

Wählig, *adj.* o. *adv.* Munter, liflig; yppig.

Wahn, *m.* 1. (*fordom* mening, afsigt, misstänka, begär, lust, hopp, tro), Tro, falsk meniug, inbillning. Im W. ſtehen, tro, inbilla sig. =begriff, *f.* Irrigt begrepp. =bild, *n.* Illusion. =ehre, *f.* Vanära. =glaube, *m.* 5. Vanbanke, *m.* Irrig tanke. =glaubt, *m.* 5. Vantro. =gut, *n.* Inbilladt godt. =korn, *n.* Slökorn. =ſchluß, *m.* Falsk slutsats. =ſinn, =witz, *m.* 1. Vansinnighet, vanvett, ursinnighet, raseri. =ſinnig, =witzig, *adj.* o. *adv.* Vansinnig, ursinnig, galen, rasande. =ſucht, *f.* Vansinnighet såsom sjukdom betraktad. =ſüchtig, *adj.* o. *adv.* Af inbillningar förblåndad; vansinnig. =weiſe, *m.* Skenbart vis, Sophist. =witziger, *m.* Böjes som *adj.* En vanvettig menniska, fåne, dåre.

Wahn †, *adj.* o. *adv.* Tom; däraktig.

Wähnen, *v. n.* b. Tro, mena, inbilla sig.

Wahnzen, *v. n.* b. Få elak smak.

Wahr, *adj.* o. *adv.* Sann, verklig, riglig, uppriktig, sannfärdig, grundlig. W. werden, sannas. An ihm iſt das alte Sprichwort wahr geworden, han har sannat det gamla ordspråket. =haft, =haftig, *adj.* o. *adv.* Sannfärdig, verklig, sann. =haftig, *adv.* I sanning, sannerligen. =haftigkeit, *f.* 4. Sannfärdighet, verklighet, sannhet. =ſagekunſt, *f.* 1. Spådomskonst. =ſa-

gen, *v. n.* h. Förutsäga, spå; säga sant. =ſager, *m.* 3. Spåman. =ſagerei, se =ſagung. =ſagerinn, *f.* 4. Spåqvinna. =ſagung, =ſagerei, *f.* 4. Spådom, spåning. =ſcheinlich, *adj.* o. *adv.* Sannolik. =ſcheinlichkeit, *f.* 4. Sannolikhet.

Wahren, *v. a.* Blifva varse; bevaka, förvara, vårda, =kydda. [bestånd.

Währen, *v. n.* h. Vara, påstå, räcka; hafva

Während, *adj.* Varande, *præp.* med *Genit.* och. *conj.* Under, om; under det att.

Wahrheit, *f.* 4. Sanning, sannfärdighet. Mit der W. hinter dem Berge halten, ej vilja fram med sanningen.

Wahrheitseifer, *m.* 3. Nit för sanningen.

Wahrheitsliebe, *f.* utan *pl.* Kärlek för sanningen.

Wahrlich, *adv.* I sanning, visserligen.

Währmann, se Gewährmann.

Wahrnehmen, *v. a. irr.* Märka, bli varse, skönja; iakttaga, efterlefva. Etwas an einem w., blifva varse något hos någon. Eine Sache w., göra afseende på något, ej försumma eller underlåta något, bevaka något. Die Zeit eller der Zeit w., iakttaga tiden. =nehmung, *f.* 4. Upptäckt, uppfinning; iakttagande; anmärkning, observation.

Wahrſchauen, se Warnen. [

Währung, *f.* 4. Varaktighet, bestånd; myntets värde.

Währwolf, *m.* 1. Varulf, gast. [märke.

Wahrzeichen, *n.* 3. Vårdtecken; känne-

Waid, *m.* 1. (*Bot.*) Vejde (färggräs till mörkblått), *Isatis tinctoria.* =aſche, *f.* 4. Pottaska af vejde.

Waidmann ꝛc. se Weidmann ꝛc.

Waiſe, *f.* 4. (*Nat. hist.*) Opal, *Opalus receptus, Orphanus:* ärlitsfisk, *Cyprinus Phoxinus.*

Waiſe, *f.* 4. Waiſenknabe, *m.* 4. =mädchen, *m.* 3. Fader- och moderlös.

Waiſenhaus, *n.* 2. Barnhus för fader- och moderlösa barn. =herr, *m.* 4. Barnhus föreståndare. =kinder, *pl.* Fader- och moderlösa barn. =mutter, *f.* 3. Foster moder i ett barnhus. =vorſteher, =pfleger se =herr.

Wake, (*Miner.*) Halleort, kiselsten; vak is; ett slags dragnot, hvars armar äro fästade vid stänger, som uppehålla henne

Wald, *m.* 2. (d som t) Skog; skogspark hop, mängd. Wie man in den W. ſchreit ſo ſchallt es wieder heraus, som man ro par i skogen får man svar. =acker, *m* I skog belägen åker; ett tunnland skogs mark. =ameiſe, *f.* Skogsmyra, *Formica rufa.* =bart, *m.* (*Bot.*) Svälting, *Alisma plantago.* =beer, *f.* Skogsbär; blåbär svålon, *Vaccinium myrtillus.* =bingelkraut, *n.* (*Bot.*) *Mercurialis perennis* =blume, *f.* Hästfibler, *Arnica montana* =bock, *m.* Vild bock; Capsk Antilop, *Antilope sylvatica.* =bruch, *m.* ell. *n.* Skogsmyra, kärraktig, skogbeväxt mark =bruder, *m.* 3. Eremit =bürger, *m.* Skogsinnevånare. =buſchgras, *n.* 2. Piggstarr *Carex muricata.* =diſtel, *m.* (*Bot.*) Jern ek, *Ilex aquifolium; Eryngium campestre* (umbellat). =doſten, *m.* 3. (*Bot.*) Dosta, *Origanum vulgare.* =eiſen, *n* Utkröningshammare. =eſel, *m.* 3. Vild åsna, *Onager;* Afrikansk vildåsna, tigerhäst, *Equus Zebra.* =erve, *f.* (*Bot.* Örtslägtet *Orobus.* =eule, (*Nat. hist.* Ugglearterna *Strix aluco, S. scops, S passerina;* Nattfjäriln *Phalæna sylvatica.* =farren, *m.* 3. Ormbunke, *Pteris aquilina.* =fenchel, *m.* 3. Björndill. =finke (*Nat. hist.*) Bofink, *Fringilla cælebs* gråfink, *Fringilla petronia.* =flachs, *m* (*Bot.*) Flugblomster, *Antirrhinum linaria.* =gärtner, *m.* (*Nat. hist.*) En ar trädborrare, *Dermestes piniperda.* =geiſ *m.* 2. Skogsrå. =geſang, *m.* 1. Fågelsån

i skogen. =geschrei, *n.* 1. Sång i skogen, jagtrop. =glocke, *f.* (*Bot.*) Klockarterna *Campanula persicifolia*, *pyramidalis* och *Trachelium*; Rhapunzel, *Phyteuma spicata*; äfven *Digitalis lutea*. =glöcklein, *n.* 3. Skogsvinda. =gott, *m.* Skogsgud. (*Nat. hist.*) Ap-arten *Simia coaita*. =gras, *n.* Bergslok, *melica nutans*; Iltäg, *Juncus pilosus*; krustätel, *Aira flexuosa*. =häher, *m.* 3. Ällonskrika, nötskrika. =honig, *m.* 1. Vildhoning. =horn, *n.* 2. Jägarhorn, valthorn. (*Nat. hist.*) Snäckorna *Helix cornea* o. *Turbo delphinus*. =huhn, *n.* 2. Snöripa, *Tutrao albus*. =kirsche, *f.* 4. Fägelbär, *Prunus avium*. =klafter, *f.* En famn ved. =klette, *f.* (*Bot.*) Örtslägtet *Circæa*. =kohl, *m.* (*Bot.*) *Brassica campestris*. =leute, *pl.* Som bo i skogsbygden. =lilie, *f.* (*Bot.*) Try, matledsträd, *Lonicera*. =mangold, *m.* (*Bot.*) Vintergrön, *Pyrola*. =mann, *m.* Vildman; skogsgud, *Satyr*. =männchen, *n.* 3. Liten satyr. =meister, *m.* 3. (ort) Myske-madra, *Asperula*, J. Mariæ sänghalm, *Galium verum*; vallört, *Symphytum officinale*; äfven *Adoxa moscatellina*. =mensch, *m.* 4. Orang-outang, skogsmenniska, *Simia Troglodytes*. =nachtschlatten, *m.* (*Bot.*) *Atropa Belladonna*. =nessel, *f.* (*Bot.*) Stinknässla, *Stachys sylvatica*; *Galeopsis Galeabdolon*. =ochse, *m.* Uroxe. *Bos ferus*; Puckeloxe, *B. Bison*. =ratte, *f.* Pungrotta, *Didelphis*. =rebe, (*Bot.*) Örtslägtet *Clematis*. =rispengras, *n.* 2. Lundgröe, *Poanemoralis*. =röschen, *n.* (*Bot.*) Hvitsippa, *Anemone nemorosa*. =schlange, *f.* 4. Äspling, *Coluber Scytha*. =schnepfe, *f.* 4. Morkulla, *Scolopax rusticola*. =schritt, *m.* Steg af 2 1/2 fot att mäta afstånd på jagt och i skog. =sperling, *m.* Skogssparf, *Passer arboreus*. =stroh, *n.* 1. Mariæ sänghalm, *Galium verum*. =teufel, *m.* 3. Skogsrå, satyr, Aparten *Simia coaita*. =veilchen, *n.* (*Bot.*) Gulsippa, *Anemone ranunculoides*. =wärts, *adj.* o. *adv.* Emot skogen, åt skogen till. =winde, *f.* 4. Getblad, växtarterna *Convolvulus sæpium*, *Lonicera periclymenum* o. *Xylosteum*, *Viburnus opulus* o. *Asperula odorata*.

Wäldchen, *n.* 3. Liten skog, småskog.

Waldicht, Waldig, *adj.* o. *adv.* Skogrik, skogbevaxt.

Waldritgras, *n.* 2. Lundgröe.

Waldung, *f.* 4. Skog, stor skog.

Wälgen, *v. a.* Rulla fram och åter.

Walgerholz, *n.* Brödkafvel.

Wälgern, *v. a.* Rulla mellan händerna.

Walke, *f.* 4. Valkning.

Walke, Walkmühle, *f.* 4. Valk, valkqvarn.

Walken, *v. a.* Valka.

Walken, *n.* 3 Valkning.

Walker, Walkmüller, *m.* 3. Valkare. =distel, *f.* 4. Kardtistel. =erde, *f.* 4. Walkerthon, *m.* 1. Valklera, valkjord.

Walkmühle, se Walke.

Wall, *m.* 1. Bubbla, bladdra, uppskjudning.

Wall, *m.* 1. Vall, fästningsvall ell. =mur; förmur; gärdesgård. (*Sjöf.*) Vall, strand. =bruch, *m.* Bresch på en vall. =gräber, =setzer, *m.* 3. Vallsättare, skansgrafvare.

Wallach, *m.* 1. Vallack, utskuren häst.

Wallachei, *f.* Vallachiet.

Wallachen, *v. a.* Vallacka.

Wallen, *v. n.* h. Uppsjuda, koka, svalla, kasta bubblor, vara i gäsning; häfva vågor; öfverflöda af; vandra, irra omkring.

Wallen, *v. a.* Koka.

Waller, *m.* Pelegrim. [*v. n.* h. Göra vallfarter.

Wallfahrt, *f.* Vallfart, pilgrimsrea. =fahrten,

Wallfisch, *m.* 1. Hvalfisk. =hensel, *m.* 3. =ruthe, *f.* 4. Hvalfiska födslolem.

Wallnuß, Wälsche Nuß, *f.* 1. Valnöt. =rath, *m.* 1. Vallrat.

Wallroß, *n.* 1. Sjöko, sjöhäst eller behemot, *Trichecus.*
Wallfeger, se Wallgräber.
Wallung, *f.* 4. Uppvällning, uppsjudning; vägande; öfverflödande af, häftig rörelse eller känsla; jäsning bland folket.
Walm, *m.* Ryggås, spets på ett taklag.
Walpurgißnacht, *f.* 1. Valborgsmessonatt; trollpackors sammankomst.
Wälſch, *adj.* o. *adv.* Utländsk; Italiensk; sällsam, besynnerlig. Ein Wälſcher Hahn ꝛc., se Truthahn. =kohl, *m.* 1. Kruskål, *Brassica viridis crispa.* =land, *n.* 2. Italien.
Wälſchen, *v. n.* h. Tala rotvälska.
Walten, *v. n.* h. Disponera; förordna om, förfara med, bestyra om, råda. Schalten und w. göra och låta.
Walze, *f.* 4. Kafle, vals, vält, rullhjul.
Walzen, *v. a.* o. *n.* h. Rulla, vältra, valsa. =förmig, *adj.* o. *adv.* Cylindrisk.
Wälzen, *v. a.* Vältra, välta, rulla. Die Schuld von ſich auf einen w., skjuta skulden på en.
Walzer, *m.* 3. Vals (dans).
Walzholz, se Rollholz.
Wälzung, *f* 4 Vältring.
Wamme, Wampe, *f.* 4. Vämb; manke.
Wamms, *m.* 1. Tröja, lifstycke, vest.
Wämmschen, *n.* 3 Tröja, lifstycke, korsett.
Wand, *n.* Tyg.
Wand, *f.* 1. Vägg, mur. (*Jäg.*) Jagtlappar; bergvägg, malmvägg. (*Sjöf.*) Vant, tågverk, som hålla masten. Eine Spaniſche W., skärm emot drag. Mit dem Kopfe wider die W. rennen, köra hufvudet emot väggen. Die Fliege an der W. irrt, till och med flugan på väggen kan förarga honom. =feſt, *adj.* o. *adv.* Väggfast. =flechte, *f.* Vägglaf, *Lichen parietarius.* =haken, *m.* 3. Väggkrok. =kalender, *m.* 3. Kontorsalmanack. =laus, se Wanze. =leuchter, *m.* 3. Lampett. =moos, *n.* Väggmosse, *Hypnum parietarium.* =pfeiler, *m.* =ſäule, *f.* Väggpelare, hvalfpelare. =ruthe, *f.* Stöd mot vägg eller mur. =uhr, *f.* 4. Väggur. =weher, *m.* 3. Lärkfalk.
Wandel, *m.* 3. Vandel, lefverne, uppförande, brist. =bar, *adj.* o. *adv.* Som kan öfvervandras, gängbar, ombytlig, förändlig, ostadig; förgänglig; bräcklig. =barkeit, *f.* 4. Ombytlighet, föränderlighet, ostadighet; förgänglighet; bräcklighet. =bahn, =gang, *m.* Spatsergång, promenad; en planets bana. =haft, *adj.* o. *adv.* Som lätt förändras, försämras. =geiſt, *m.* Ostadigt lynne. =hirn, *n.* Vildbasare, flyktig menniska. =los, *adj.* o. *adv.* Utan förändring eller lyte. =ſtern, *m.* 1. Irrstjerna, planet, komet.
Wandeln, *v. n.* h. Vandra, gå; uppföra sig; lefva; förändra, förvandla.
Wanderbündel, *n.* 3. =ſack, Vandringsbylte. =ſchaft, *f.* 4. Vandring; bana, lefnadsloppp. =ſtab, *m.* 1. Vandringsstaf.
Wanderer, *m.* 3. Wandersmann, *m. pl.* — leute, Vandringsman.
Wandern, *v. n.* ſ. o. h. Vandra, resa.
Wandern, *n.* 3. Wanderung, *f.* 4. Vandring, vandringsresa.
Wandersmann, se Wanderer.
Wanderung, se Wandern, *n.*
Wange, *f.* 4. Kind, kindben; käft. (*Sjöf.*) Skolning, trästycken på sidorna om masten. (*Bergv.*) Byggnad på sidorna om ett schacht.
Wank †, *m.* Vacklande, fel.
Wankel, *adj.* Vaklande. =muth, *m.* 1. =müthig, *adj.* o. *adv.* Vankelmodig. =müthigkeit, *f.* 4. Vankelmodighet, ostadighet.
Wanken, *v. n.* h. Vanka svigta, ragla, vackla. (*Sjöf.*) Stampa. (*Fig.*) Vara vankelmodig.

Wann, *adv.* När då.
Wanne, *f.* 4. Vanna; kastskäfvel; kar, tina,
Wannen, *v. a.* Vanna, sälla, kasta. Lea
Wannen, *adv.* Von w., hvarifrån.
Wanst, *m.* 1. Buk, stor mage.
Wanstig, *adj.* Tjockbukig.
Wanze, *f* 4. Vägglus, *Cimex.*
Wanzig, *adj.* Full med vägglöss.
Wapen, Wappen, *n.* 3. Vapen, sköldemärke. =ausleger, *m.* 3. =kundige, *m.* 4. Kännare af vapenkonsten. =kunde, *f.* 4. Kunskap i heraldiken. =zeichen, *n.* 3. Sköldmärke.
Wappnen, se Waffnen.
Wardein, *m.* 1. Myntproberare.
Wardiren, *v. a.* Försöka, probera.
Warf, *m.* Varp, väft.
Warlich, se Wahrlich.
Warm, *adj.* o. *adv.* Varm, het. W. sitzen, må väl. Einen w. halten, göra någon hufvudbry, plåga någon. Einem den Kopf w. machen, reta någon till vrede.
Wärmbecken, se Wärmflasche. =flasche, =pfanne, *f.* 4. Sängvärmare. =stoff, *m.* 1. (*Chemi.*) Värmet. =stube, *f.* 4. Varmt rum; ställe att värma sig. =zeiger, se Wärmemesser.
Wärme, *f.* 4. Värme, hetta. =maaß, *n.* Temperatur. =messer, *m* 3. Termometer. =sammler, *m.* Condensator.
Wärmen, *v. a.* o. *n.* h. Värma; uppvärma, upphetta.
Wärmen, *n.* 3. Wärmung, *f.* 4. Värmande; uppvärmande, upphettande.
Warnen, *v. a.* Varna; (*fordom*) förvara, befästa; beskydda, försvara; rusta sig; bereda sig; se sig före; afvända.
Warnung, *f.* 4. Varning; varnagel.
Warpen, *v. a.* (*Sjöf.*) Varpa.
Wart, *m.* Vaktare.
Warte, *f.* 4. Vakttorn, vakthus på ett högt ställe; torn. =frau, se Wärter.
Wartegeld, *n.* Väntpenningar, expectance-lön; betalning för vakt- eller vårdhållning.
Warten, *v. n.* h. Vänta, dröja. — *V. a.* Sköta, ansa, värda, bära omsorg för; rykta (en häst); afbörda sig, fullgöra.
Wärter, *m.* 3. =inn, Wartfrau, *f.* 4. Vaktare, skötare, -ryktare, -erska.
Wartthurm, se Warte.
Wartung, *f.* 4. Skotsel, ans, omvårdnad; rykt, ryktning (en hästs).
Warum, *adv.* o. *conj.* Hvarföre; hvi.
Wärwolf, se Wärwolf.
Wärzchen, *n.* 3. Liten vårta; bröstvårta.
Warze, *f* 4. Vårta; Bröstvårta.
Warzig, *adj.* o. *adv.* Vårtig.
Was, *pron.* Hvad; det som; som, hvilken, hvilket; något.
Waschbank, *f.* 4. Tvättbänk, tvättbrygga. =becken, *n.* 3. Tvättfat, handfat. =bläuel, *m.* 3. Klappträ. =erde, se Walkererde. =faß, *n.* 2. Tvättfat, tvättkar. =gelte, se =faß. =kammer, *f.* 4. Ställe der linne förvaras. =kraut, *n.* (*Bot.*) Såpört, *Saponaria officinalis.* =lappen, *m.* 3 Disktrasa, tvättklut. =schwamm, *m.* Tvättsvamp, *Spongia officinalis.* =wanne, se =faß.
Wäsche, *f.* 4. Tvätt, blekning; byk; linnekläder, linne; vaskverk vid byttor.
Waschen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich wasche, du waschest, er wäscht, wir waschen ꝛc., *imp.* wusch; *conj.* wüsche; *imper.* wasche; *part.* gewaschen, Tvätta, byka; vaska; prata, sqvallra, sladdra. Einem den Kopf w., lexa upp, banna upp någon. Die Kehle w., blöta strupen, dricka mycket.
Waschen, *n.* 3. Tvätt; bjkning; vaskning; sqvaller.
Wascher, *m.* Tvättare; vaskare; sladdrare.
Wäscherei, *f.* Sliddersladder.
Wäscherinn, Waschfrau, *f.* 4. Tvätterska.
Waschhaft, *adj.* o. *adv.* Pratsam, pratsjuk

Waschhaftigkeit, *f.* 4. Pratsamhet, sqvalleraktighet.

Wasen, se Rasen, *m.* Vase, risknippa.

Wasser, *n.* 3. Vatten. Zu W. und zu Lande, till lands och sjös. Zu W. werden, machen, blifva, göra om intet. Er reicht ihm das W. nicht, han är längt under honom. =ablaß, =abschlag, *m.* Vattenafledning; ställe dit vatten afledes. =aloë, *f.* (*Bot.*) *Stratiotes aloides.* =ampfer, *m.* 3. Vattensyra, *Rumex aquaticus.* =auge, *n.* (*Med.*) Vattensvulst i ögat, *Hydrophthalmia.* =bau, *m.* Vattenbyggnad, (damm, sluss). =baukunst, *f.* Vattubyggningskonst. =becken, *n.* 3. Bäcken, vattenskål. =behältniß, *n.* 1. Damm; cistern. =benediktkraut, *n.* (*Bot.*) Farpuppor, *Geum rivale.* =beschreibung, *f.* 4. Hydrografi. =betonie, *f.* 4. (*Bot.*) Flenört. =biene, *f.* Vattenbi, dronare. =birn, *f.* 4. Ett slags päron. =blüschen, *n.* 3. Vattublomma. =blase, *f.* Bläsa, bubbla på vattnet; vattenblåsa, med vattenlik vätska uppfylld blåsa, t. ex. bränn-blåsa, inmurad panna. (*Nat. hist.*) Snäckan *Bulla hydatis*; polypen *Hydra hydatula.* =blattern, *pl.* Vattukoppor. =blume, *f.* (*Bot.*) Näckros, *Nymphæa*; vattenblomma, *Byssus flos aquæ.* =bruch, *m.* 1. Vattubråck. =bühne, *f.* 4. Vattenlafve. =bürgel, *m.* 3. (*Bot.*) Strandmolla. =cyperngras, *n.* 2. Harstarr. =damm, *m.* 1. Vattendämning. =dampf, =dunst, *m.* Vattenånga. =dicht, *adj.* o. *adv.* Vattentät. =druck, *m.* Vattnets tryckning. =ebene, *f.* Vattenyta, horizontel yta. =eiche, *f.* Likaremätt för våtvaror; mätt att mäta huru mycket vatten ett rör gifver på en gifven tid. =eppich, *m.* (*Bot.*) Selleri, *Apium graveolens*; äfven *Sium latifolium* och *Ranunculus sceleratus.* =faden, *m.* (*Bot.*)

Cryptogamistslägtet *Conferva.* =fall, *m.* 1. Vattenfall. =feld, *n.* Vattenyta. =fenchel, *m.* 3. (*Bot.*) Stäkra, *Phellandrium aquaticum.* =feuerwerk, *n.* 1. Fyrverkeri på vatten. =fläche, *f.* 4. Vattenyta. =flut, *f.* 4. Vattuflod, öfversvämning. =frau, *f.* Vattennymph; hafsfru; sjörå. =frosch, *m.* Vattengroda, *Rana esculenta* och *temporaria.* =froschlöffel, *m.* (*Bot.*) Svälting, *Alisma plantago.* =fuchsschwanz, *m.* 1. (*Bot.*) Kärrkaffe, *Alopecurus geniculatus.* =furche, *f.* Vattenfåra. =gauchheil, *n.* (*Bot.*) *Veronica anagallis.* =gefäß, *n.* Vattenkärl. (*Anat.*) *Vasa lymphatica.* =geflügel, *n.* 3. Vilda sjöfåglar. =gleich, *adj.* o. *adv.* Horizontel. =gras, *n.* (*Bot.*) *Aira aquatica*; *Arundo calamagrostis.* =hälter, *m.* 3. Vattusamling; dam, vattenkista. =hart, *adj.* o. *adv.* Hård af Vattentorka. =hose, *f.* 4. Skydrag, vattuspolare. =huhn, *n.* 2. Sothöna; blåsklacka, *Fulica* Linn. =jungfer, *f.* 4. Trollslända, *Libellula*; sjörå. =kasten, *m.* 3. Cistern, vattenkista. =kies, *m.* (*Miner.*) Vattenkis, lefverslagg. =klee, *m.* (*Bot.*) Kärväpling, *Menyanthes trifoliata*, vanligen *trifolium aquaticum.* =kopf, *m.* 1. Vattsot i hufvudet, *Hydrocephalus.* =kunst, *f.* 1. Hydraulik; vattkonst. =kutsche, *f.* Postjakt på floder mellan städer. =land, *n.* Sidländt, sumpigt, vattenrikt, af vatten omgifvet eller öfversvämmadt land; land der icke vindrifvor växa. =latte, *f.* Vattenränna. =leitung, *f.* 4. Vattuledning. =mahlerei, *f.* Målning med vattenfärg. =mann, *m.* 2. (i djurkr.) Vattuman. =maus, =ratte, *f.* Vattenråtta, *Mus aquaticus.* =melone, *f.* 4. Vattenmelon, *Cucurbita citrullus.* =milbe, *f.* (*Nat. hist.*) *Acarus aquaticus.* =minze, *f.* (*Bot.* Vattenmynta. =moch, *m.* (*Nat. hist.*) Vat-

tenödla, *Salamandra aquatica*. =moos, *n.* (*Bot.*) Andmat, *Lemna*; *Conferva*. =mühle, *f.* 4. Vattenqvarn. =nabel, *m.* 3. Spikblad, *Hydrocotyle*. =nabelbruch, *m.* 1. Naflevattubråk. =nachtigall, *f.* Svensk näktergal, *Motacilla Svecica*. =nabel, *f.* 4. Slagruta till källådrors uppsökande. =nelke, *f.* =veilchen, *n.* (*Bot.*) *Hottonia palustris*. =noth, *f.* Vattunöd, nöd af för mycket eller för litet vatten. =nuß, *f.* (*Bot.*) Sjönöt, *Trapa natans*. =ordnung, *f.* Ordning för vattens begagnande. =paß, *m.* Vattenpass. — *Adj.* Efter vattenpass, horizontal. =perle, *f.* 4. Oäkta perla. =pfeffer, *m.* (*Bot.*) Jungfrutvål, *Polygonum Hydropiper*; Missne, *Elatine Hydropiper*. =pferd, *n.* Sjöhäst, *Hippopotamus*. =pfütze, *f.* 4. Vattenpuss. =pocken, se =blattern. =probe, *f.* Vattenprof, prof af vatten, eller af metallers specifika tyngd medelst vägning i vatten. =rabe, *m.* (*Nat. hist.*) Hornskata, *Buceros hydrocorax*; hafssjäder, knorrhane, *Pelecanus carbo* o. *sinensis*. =ralle, *f.* (*Nat. hist.*) Fågelslägtet *Rallus*. =reich, *adj.* o. *adv.* Vattenrik. =rettig, *m.* (*Bot.*) *Sisymbrium Amphibium*. =riemen. (*Bot.*) Tång, *Zostera*. =riedgras, *n.* (*Bot.*) Blåstarr, *Carex acuta*. =fäbler, *m.* (*Nat. hist.*) Fågelslägtet *Recurvirostra*. =fäule, *f.* 4. Vattenpelare, -strale. =fäulenwerk, *n.* Vattenuppfordringsverk i grufvor. =fchade, *m.* 5. Skada förorsakad af vatten. =fcheu, *f.* 4. Vattuskräck (sjukdom). =fcheu, *adj.* o. *adv.* Vattuskygg. =fchierling, *m.* 1. Sprengört, *Cicuta virosa*. =fchlauch, *m.* Lädersäck, hvari man har vatten. (*Bot.*) *Utricularia*. =fchnepfe, *f.* 4. Horsgök. =fchwalbe, *f.* 4. Strandsvala. =fchwein, *m.* (*Nat. hist.*) Vattensvin, *Cavia capybara*; Tapir, *Hydrochœris Tapir*. =ſtändler *m.* 3. Fiskdam. =ſtandſehre, *f.* Hydrostatik. =ſtange, *f.* Såstång. =ſtar, *m.* Vattenstare, *Sturnus cinclus*. =ſtein, *m.* Vattensten; kettelsten; filtrersten; vattenskjuten kristall; köksrännsten; vattenho af sten. =ſtiefel, *pl.* Vatten- eller fiskarstöflar. =ſtoff, *m.* (*Chem.*) Vätgas. =ſucht, *f.* 4. Vattsot. =ſüchtig, *adj.* o. *adv.* Vattusiglig. =taucher, *m.* 3. Dykare; vrakfågel. =wage, *f.* 4. Lufmätare; profvare att mäta vatskors specifika tyngder; vattenpass. =wanze, *f.* 4. Hårfot. =weibe, *f.* Vipade, korgpil. =wirbel, *m.* 3. Vattuhvirfvel.

Wäſſerig, *adj.* o. *adv.* Vattenaktig; osmaklig.

Wäſſern, *v. a.* Vattna, fukta, bestänka; vattenlägga, blöta; vatra.

Wäſſern, *n* 3. **Wäſſerung**, *f.* 4. Vattnande, fuktning, bestänkning; vattenläggning; vatrande. [ning, besprutning.

Wäſſerung, *f.* 4. Vattning, fuktning, stänk-

Wat, *f.* Vad, grund.

Wate, Watte, *f.* Stor dragnot.

Waten, *v. n.* ſ. o. h. Vada öfver. Im Kothe w., gå i smutsen.

Watſack, *m.* Vätsäck, kappsäck. [sanka.

Watſcheln, *v. n.* h. Vagga i gången som en

Watſchen, *v. a.* Örfila upp.

Watte, *f.* 4. Vadd.

Wattiren, *v. a.* Vadda, stoppa med vadd.

Wau, *m.* 1. Vau (färggräs).

Webe, *f.* (*Bibl.*) Veſtning. [72 alnar.

Webe, *f.* o. *n.* Väf; stycke lärft om 42 bl

Webel, *m.* Väbel.

Weben, *v. a.* o. *n.* h. Väfva, virka; veſta, röra sig, flytta sig; leſva. Leben und W., leſva och röras. [ſflyttning.

Weben, *n.* 3. Väfning, virkning; rörelse,

Weber, *m.* 3. Väfvare. =baum, *m.* 1. Väfbom. =blatt, *n.* 2. =kamm, *m.* 1. Väfsked. =ſchiff, *n.* 1. =ſchütze, *m.* 4. Väf-köttel, skottspole. =ſchlicht, *m.* 1. Väftlister. =ſtuhl, *m.* 1. =ſtrick, *m.* 3. Väftråda.

Wechſel, *m.* 3. (ch som ck) Förändring, ombyte, skifte, omskifte, omvexling; omskiftlighet, obeständighet; byte, utbyte, utvexling. (*Byggn.k.*) Vexelbjelke, vexelverk; skjutsombyte.

Wechſel, *m.* 3. =brief, *m.* 1. Vexel, vexelbref. Ein gezogener W. en tratta. Ein übermachter W., en remiss. =balg, *m.* 1. Byting. =bank, =tiſch, *f.* Vexelbank, vexlarebord. =bezug, *m.* Vexelförhållande, correlation. =fieber, *n.* 3. Intermittentfeber. =geſchäft, *n.* 1. =handel, *m.* 3. Vexelhandel. =liebe, *f.* Ombytlig kärlek; inbördes kärlek. =platz, *m.* Ställe der vexlar finnas. =recht, *n.* Vexlars förmånsrätt; vexellag. =rede, *f.* Ordvexling; samtal. =ſeitig, *adj.* o. *adv.* Ömsesidig, inbördes. =weiſe, *adv.* Vexelvis. =zahlung, *f.* 4. Betalning i vexlar.

Wechſeln, *v. a.* Vexla; ombyta. — *V. n.* h. Skifta, vara ombytlig eller förändrlig; hålla bank. Kugeln w., slås på pistoler. Worte w., ordkastas. [ombyte.

Wechſelung, *n.* 3. Wechſelung, *f.* 4. Vexling;

Wechsler, *m.* 3. Vexlare; vexelhandlare.

Weck, *m.* 5. Wecken, *m.* 3. Wecke, *f.* 4. Vigg, kil; hvetbröd i sådan form.

Wecken, *v. a.* Väcka, uppväcka.

Wecken, *n.* 3. Väckande, väckning.

Wecker, *m.* 3. Väckare.

Wedel, *m.* 3. Kort svans (såsom hjortars); fläkt, solfjäder; flugsmälla.

Wedeln, *v. n.* h. Fläkta med solfjäder, vefta; vicka.

Wedeln, *n.* 3. Fläktande med solfjäder, veftning; viekande.

Weder, *conj.* Hvarken. W. noch, hvarken eller (*fordom* såsom).

Wefel, *n.* (*Väfv.*) Väft, inslag; väf.

Weg, *m.* 1. Väg; utväg. Unterweg es, under eller på vägen. Es hat gute Wege, derföre är redan sörjdt; det är säkert eller ej att tvifla på; det skola vi ej bry oss om. Sich auf den W. machen, begifva sig på vägen.

Weg, *adv.* (g som ck) Bort; borta, sin kos, undan, afsides; förlorad. Schlicht W., helt enkelt, helt kort. Gerade W., rent af, rent ut. W. da! W. hier! bort härifrån! tillbaka! Kopf w., akta hufvudet! In einem w., i ett, utan uppehåll.

Wegarbeiten, *v. a.* Bortarbeta, bortskaffa genom arbete; fullända genom arbete.

ſich Wegbegeben, *v. n. irr.* Begifva, laga sig bort. [bort.

Wegbeißen, *v. a. irr.* Bita bort; tvätta

Wegbitten, *v. a. irr.* Genom böner aflägsna.

Wegbleiben, *v. n. irr.* ſ. Bli borta, ej komma; blifva återstående; förbigången.

Wegbrechen, *v. a.* Bortbryta, bortkräkas.

Wegdenken, *v. a.* I tanken aflägsna, abstrahera.

Wegeamt, *n.* 2. Väguppsyningsmans-embete. *n.* Wegebreit, *m.* 1. (*Bot.*) Grodblad, *Plantago.* =dorn, *m.* 2. Getapel, *Rhamnus catharticus*; vilda krusbär, *Ribes uva crispa.* =geld, *n.* 2. Vägpenningar. =gras, *n.* =tritt, (*Bot.*) Trampgräs, *Polygonum aviculare.* =lagerer, *m.* Strätröfvare. =rich, se =breit. =ſäule, *f.* 4. Milstolpe, vägvisare. =ſcheide, *f.* 4. Vägsked, skiljeväg. =warte, *f.* Krus-sallat; vägvärda, *Cichorium.* =zoll, *m.* 1. Tull, afgift till en vägs underhåll.

Wegeilen, *v. n.* ſ. Skynda sig bort.

Wegen, *præp.* med *Genit.* För skull, på — vägnar. Von w. des Königl. Hofgerichts, på Kongl. Hofrättens vägnar.

Wegfahren, *v. n. irr.* ſ. Fara, resa, åka

Wegfahrt, *f.* 4. Bortfärd, bortresa. [bort.

Wegfallen, *v. n. irr.* Falla bort; upphöra, ej räknas, ej äga rum, försvinna.

Wegfangen, *v. a. irr.* Fånga bort.
Wegfaulen, *v. n.* s. Ruttna bort eller af.
Wegfeilen, *v. a.* Fila bort.
Wegfischen, *v. a.* Fiska, taga bort.
Wegfliegen, *v. n. irr.* s. Flyga bort.
Wegfliehen, *v. n. irr.* s. Fly bort, rymma, förlopa.
Wegfließen, *v. n. irr.* s. Flyta bort.
Wegflüchten, *v. n.* s. Fly bort, rymma. — *V. a.* Föra bort för säkerhets skull.
Wegfreſſen, *v. a. irr.* Bortfräta, uppäta.
Wegführen, *v. a.* Föra bort.
Weggeben, *v. a. irr.* Gifva, skänka bort.
Weggehen, *v. n. irr.* s. Gå bort.
Weggewöhnen, *v. a.* Fördrifva, vänja bort.
Weggießen, *v. a. irr.* Gjuta, ösa, slå bort.
Weghaben, *v. n.* Hafva redan fått, hafva lärt, hafva borta eller förlorad, hafva, skaffa bort.
Weghalten, *v. a. irr.* Hålla ifrån sig.
Weghaſchen, *v. a.* Snappa bort.
Weghauen, *v. a. irr.* Hugga bort eller af.
Weghaben, *v. a. irr.* Lyfta bort. — *V. r.* Aflägsna sig.
Weghuſten, *v. a.* Hosta upp; hosta bort.
Wegjagen, *v. a.* Jaga, köra bort, fösa bort.
Wegkehren, *v. a.* Vända bort; sopa bort.
Wegkommen, *v. n. irr.* s. Komma bort, förkomma, borttappas, förloras. W. von, slippa ifrån. Gut w., slippa för godt köp.
Wegkönnen, *v. n. irr.* h. Kunna gå eller föras bort.
Weglaſſen, *v. a. irr.* Släppa bort; utelemna.
Weglaufen, *v. n. irr.* s. Löpa bort; rymma; förrinna, förlöpa.
Weglegen, *v. a.* Lägga bort, gömma.
Wegmachen, *v. a.* Bortskaffa, borttaga. Sich w., skynda eller packa sig bort eller undan.
Wegmarſchiren, *v. n.* s. Bortmarchera.
Wegmeſſen, *v. a. irr.* Mäta ifrån sig; sälja ut.
Wegmüſſen, *v. n. irr.* h. Vara nödsakad att gå eller resa bort.
Wegnahme, *f.* 4. Intagande, eröfring; bortförande, bortröfvande.
Wegnehmen, *v. a. irr.* Borttaga, eröfra.
Wegpacken, *v. a.* Packa bort; inpacka för att afsända. — *V. r.* Packa sig bort.
Wegraffen, *v. a.* Taga bort, rofſa.
Wegräumen, *v. a.* Undanrödja, hafva.
Wegreiben, *v. a. irr.* Gnida, rifva bort.
Wegreiſe, *f.* 4. Bortresa.
Wegreiſen, *v. n.* s. Resa, fara bort.
Wegreißen, *v. a. irr.* Rycka, slita bort; nedrifva, förstöra.
Wegrich, se Wegerich.
Wegrücken, *v. a.* Bortryeka, bortflytta. — *V. n.* s. Maka åt sig; gifva plats.
Wegſchaffen, *v. a.* Skaffa bort; afskaffa.
Wegſcheiden, *v. a.* Frånskilja. — *V. n.* s. Skiljas från något; dö.
Wegſcheuchen, *v. a.* Skrämma bort; fösa bort.
Wegſchicken, *v. a.* Skicka bort.
Wegſchiffen, *v. n.* s. Segla bort. — *V. a.* Bortföra sjöledes, utskeppa.
ſich Wegſchleichen, *v. r. irr.* Smyga sig bort eller undan, försvinna.
Wegſchleifen, *v. a.* Slipa bort; släpa bort.
Wegſchlenkern, *v. a.* Slänga bort.
Wegſchleudern, *v. a.* Slunga bort; slänga bort; förslösa; sälja till underpris.
Wegſchmelzen, *v. a.* o. *n. irr.* s. Bortsmälta.
Wegſchnappen, *v. a.* Snappa, nappa bort; attrapera.
Wegſchwemmen, -ſpülen, *v. a.* Bortskölja, bortföra med flod eller ström.
Wegſehen, *v. n. irr.* s. Bortvända ögonen, se bort.
Wegſenden, *v. a. irr.* Sända bort.
Wegſengen, *v. a.* Bränna, sveda bort.
Wegſetzen, *v. a.* Sätta bort, afsides, nedsätta; utkasta och öfvergifva (ett barn); sätta, springa öfver (en graf m. m.).

— *V. n.* ſ. Sätta öfver (en flod &c.). Sich über etwas w., sätta sig öfver något.
Wegſeyn, *v. n. irr.* Vara borta eller frånvarande; ej vara mera till; vara förlorad. ſgifva sig bort.
Wegſollen, *v. n.* h. Vara nödsakad att be-
Wegſpotteln, =ſpotten, *v. a.* Bortspotta; genom gäckeri betaga (t. ex. en ovana).
Wegſprechen, *v. a. irr.* Läsa bort (om signare). — *V. n.* h. Tala fritt ut.
Wegſprengen, *v. a.* Bortspränga. — *V. n.* ſ. Rida bort i fyrsprång.
Wegſpringen, *v. n. irr.* ſ. Springa bort, undan; springa öfver; gå ifrån. ſdan.
Wegſterben, *v. n. irr.* ſ. Dö bort eller un-
Wegſtreichen, *v. a. irr.* Stryka bort; utstryka. — *V. n.* ſ. Flytta bort (om fåglar).
Wegſtreiten, *v. a.* Strida bort; göra stridig.
Weathun, *v. a. irr.* Skaffa, taga, lägga bort, sätta afsides; skilja sig vid eller ifrån, göra sig af med.
Wegwart, se Wegewarte.
Wegwärts, *adv.* Bortåt.
Wegweiſen, *v. a. irr.* Bortvisa.
Wegweiſer, *m.* 3. Vägvisare, vägledare; milstolpe.
Wegwenden, *v. a. r.* o. *irr.* Vända bort.
Wegwerfen, *v. a. irr.* Bortkasta; förkasta; i tal eller skrift utelemna. Sich w., förnedra, vanhedra sig.
Wegwünſchen, *v. a.* Önska vara borta.
Wegwurf, *m.* Bortkastning; det som bortkastas, afskräde, afskrap. (*Fig.*) Föraktlig menniska.
Wegziehen, *v. a. irr.* Bortdraga. (*Fig.*) göra affällig. — *V. n. irr.* ſ. Lemna ett ställe, draga eller fara bort, flytta.
Wegzug, *m.* 1. Aftåg, afresa, bortfärd.
Weh, i Wehe, *interj.* Ve! förbannad vare! o ve! au w.! aj! — *n.* 5. Värk, smärta, sveda, pläga, ondt. Die Wehen, barnvärkarne. — *Adj.* Skadad, sjuk (föga brukl.). — *Adv.* W. thun, göra ondt; oroa, bekymra. Sich w. thun, göra sig skada, ondt eller illa.
Wehen, *v. n.* h. (e som ä) Blåsa; svaja. — *V. a.* Blåsande sätta i rörelse. Der Wind w., vädret blåser. Die Flagge w., flaggan svajar. Der Wind hat allen Schnee in einen Haufen geweht, vädret har hopdrifvit snön i en hög.
Wehend, *n.* 3. Blåsande; svajande; fläktande.
Wehet, *m.* 3. Solfjäder.
Wehgeſang, *m* Klagosång. =klage, *f.* 4. Klagorop, veklagan. =klagen, *v. n.* h. Lamentera, jemra sig. =klagen, *n.* Jemrande, klagorop. =muth, *f.* utan *pl.* Sorg, bedröfvelse, sorgsenhet. =müthig, *adj.* o. *adv.* Klagofull, sorglig, ängslig; bedröfvad; blödig, bevekt, rörd. =müthigkeit, se Wehmuth. =mutter, *f.* 3. Barnmorska. =ruf, *n.* Verop. =ſpiel, *n.* Sorgspel. =tage, *m. pl.* Sorgdagar; sorg.
Wehr, *f.* 4. (e som ä) Värn, försvar, motstånd; vapen (*fordom äfven* bohag). Sich zur W. hre ſetzen, ſtellen, försvara sig, göra motstånd. =baum, *m.* Slagbom. =damm, *m.* Tvärdamm, stenkar. =eiſen, *n.* Varjern. =gehäng, *n.* 1. Gehäng öfver axeln. =haft, *adj.* o. *adv.* Värnbar, duglig eller skicklig att bära vapen, vapenför. W machen, väpna, förse med vapen. In wehrhaften Stand ſetzen, sätta i försvarsstånd. Ein wehrhafter Ort, en befästad ort. =knopf, *m.* Värjfäste. =krieg, *n.* Försvarskrig. =latte, *f.* Dambord. =los, *adj.* o. *adv.* Värnlös, utan försvar; svag. W machen, borttaga vapnen ifrån, afväpna. =loſigkeit, *f.* 4. Värnlöshet. =mittel, *n.* Förvaringsmedel; præservativ. =ſtand, *m.* 1. Försvarsstånd, krigsstånd, =zahn, *m.* Huggtand (vildsvins).
Wehr, *n.* 1. Kajdam; uppdämning; ringmur

vagn. Den W. beſpannen, anſpannen, spänna för en vagn. Die Pferden hinter den W. ſpannen, börja i orätt ände. Ein W. Holz, ett vagnslass ved. Ein W. Kohlen, en ryss kol. =achſe, *f.* 4. Vagnsaxel. =baum, *m.* 1. Svankträd, brankard. =burg, *f.* 1. Vagnborg. =deichſel, *f.* 4. Vagnstistel, vagnsstång. =geleiſe, *n.* =ſpur, *n.* Spår efter vagnshjulen. =geſchirr, *n.* Seldon till en vagn. =geſtell, *n.* Underrede till en vagn. =geſtirn, *n.* Karlvagnen. =kaſten, *m.* Vagnskorg; vagnslåda. =kette, *f.* Vagnskedja, brickhake. =leiter, *f.* 4. Vagnsstege eller häck. =macher, *m.* 3. Vagnmakare. =meiſter, *m.* 3. Vagnmästare. =ſchuppen, *m.* 3. Vagnskjul, lider. =ſpeichig, *adj.* och *adv.* Rankig om vagnshjul. =winde, *f.* 4. Vagnsvind, vagnsskruf,

Wägen, *v. a. reg.* o. *irr.* Väga; afväga med eller ställa efter vattpass.

Wägen, *n.* 3. Vägande &c.

Wäger, *m.* 3. Vägare.

Waglich, *adj.* o. *adv.* Vågsam, äfventyrlig.

Wagner, *m.* 3. Vagnmakare.

Wagniß, *f.* o. *n.* Vågspel, hazard.

Wahl, *n.* En hval af fisk (80 st.).

Wahl, *f.* 4. Val; frihet att välja. Eine Wahl anſtellen, treffen, anställa, träffa ett val. Einem die Wahl laſſen geben, lemna någon frihet att välja. =ältern, *pl.* Fosterföräldrar. =anziehung, *f.* (*Chem.*) Attraction. =bewerber, *m.* Valcandidat. =bewerbung, *f.* Röstvärfning. =erbe, *m.* Arfvinge, som man sjelf väljer (genom testamente). =fähig, *adj.* o. *adv.* Valbar, valför, berättigad att välja. =kind, *n.* Fosterbarn. =kugel, *f.* 4. Valkula, lottkula. =mann, *m.* Valman, elector. =pfründe, *f.* Prestlägenhet, som besättes genom val. =platz, *m.* 1. Valplats, slagtfält. =recht, *n.* 1. Valrättighet. =reich, *n.* 1. Valrike. =ſpruch, *m.* 1. Valspråk, tänkspråk. =ſtadt, *f.* Stad, som har valrätt eller der val ske. =ſtimme, *f.* 4. Valröst. =verwandtſchaft, *f.* Valförvandtskap. (*Chem.*) Benägenhet hos en kropp att förena sig med annan och skiljas från en den tredje.

Wählblatt, *n.* 2. Uppslagskort.

Wählen, *v. a.* Välja, utvälja. Trumpf w., slå upp trumf.

Wählen, *n.* 3. Wählung, *f.* 4. Väljande; utväljande; trumfs uppslående

Wahlentſcheidung, *f* 4. God mans dom.

Wähler, *m.* 3. Väljare, valherre.

Wählig, *adj.* o. *adv.* Munter, liflig; yppig.

Wahn, *m.* 1. (*fordom* mening, afsigt, misstänka, begär, lust, hopp, tro), Tro, falsk mening, inbillning. Im W. ſtehen, tro, inbilla sig. =begriff, *f.* Irrigt begrepp. =bild, *n.* Illusion. =ehre, *f.* Vanära. =gebanke, *m.* Irrig tanke. =glaube, *m.* 5. Vantro. =gut, *n.* Inbilladt godt. =korn, *n.* Slökorn. =ſchluß, *m.* Falsk slutsats. =ſinn, =witz, *m.* 1. Vansinnighet, vanvett, ursinnighet, raseri. =ſinnig, =witzig, *adj.* o. *adv.* Vansinnig, ursinnig, galen, rasande. =ſucht, *f.* Vansinnighet såsom sjukdom betraktad. =ſüchtig, *adj.* o. *adv.* Af inbillningar förblindad; vansinnig. =witz, =weiſe, *m.* Skenbart vis, Sophist. =witziger, *m.* Böjes som *adj.* En vanvettig menniska, fåne, dåre.

Wahn †, *adj.* o. *adv.* Tom; däraktig.

Wähnen, *v. n.* h. Tro, mena, inbilla sig.

Wahnzen, *v. n.* h. Få elak smak.

Wahr, *adj.* o. *adv.* Sann, verklig, rigtig, upprigtig, sannfärdig, grundlig. W. werden, sannas. An ihm iſt das alte Sprichwort wahr geworden, han har sannat det gamla ordspråket. =haft, =haftig, *adj.* o. *adv.* Sannfärdig, verklig, sann. =haftig, *adv.* I sanning, sannerligen. =haftigkeit, *f.* 4. Sannfärdighet, verklighet, sannhet. =ſagekunſt, *f.* 1. Spådomskonst. =ſa-

gen, *v. n.* h. Förutsäga, spå; säga sant. =ſager, *m.* 3. Spåman. =ſagerei, se =ſagung. =ſagerinn, *f.* 4. Spåqvinna. =ſagung, =ſagerei, *f.* 4. Spådom, spåning. =ſcheinlich, *adj.* o. *adv.* Sannolik. =ſcheinlichkeit, *f.* 4. Sannolikhet.

Wahren, *v. a.* Blifva varse; bevaka, förvara, vårda, =kydda. [bestånd.

Währen, *v. n.* h. Vara, påstå, räcka; hafva

Während, *adj.* Varande, *præp.* med *Genit.* och. *conj.* Under, om; under det att.

Wahrheit, *f.* 4. Sanning, sannfärdighet. Mit der W. hinter dem Berge halten, ej vilja fram med sanningen.

Wahrheitseifer, *m.* 3. Nit för sanningen.

Wahrheitsliebe, *f.* utan *pl.* Kärlek för sanningen.

Wahrlich, *adv.* I sanning, visserligen.

Währmann, se Gewährmann.

Wahrnehmen, *v. a. irr.* Märka, bli varse, skönja; iakttaga, efterlefva. Etwas an einem w., blifva varse något hos någon. Eine Sache w., göra afseende på något, ej försumma eller underlåta något, bevaka något. Die Zeit eller der Zeit w., iakttaga tiden. =nehmung, *f.* 4. Upptäckt, uppfinning; iakttagande; anmärkning, [observation.

Wahrſchauen, se Warnen.

Währung, *f.* 4. Varaktighet, bestånd; myntets värde.

Währwolf, *m.* 1. Varulf, gast. [märke.

Wahrzeichen, *n.* 3. Vårdtecken; känne-

Waid, *m.* 1. (*Bot.*) Vejde (färggräs till mörkblått), *Isatis tinctoria.* =ache, *f.* 4. Pottaska af vejde.

Waidmann ꝛc. se Weidmann ꝛc.

Waiſe, *f.* 4. (*Nat. hist.*) Opal, *Opalus receptus, Orphanus;* ärlitsfisk, *Cyprinus Phoxinus.*

Waiſe, *f.* 4. Waiſenknabe, *m.* 4. =mädchen, *m.* 3. Fader- och moderlös.

Waiſenhaus, *n.* 2. Barnhus för fader- och moderlösa barn. =herr, *m.* 4. Barnhusföreståndare. =kinder, *pl.* Fader- och moderlösa barn. =mutter, *f.* 3. Fostermoder i ett barnhus. =vorſteher, =pfleger, se =herr.

Wake, (*Miner.*) Halleort, kiselsten; vak i is; ett slags dragnot, hvars armar äro fästade vid stänger, som uppehålla henne.

Wald, *m.* 2. (d som t) Skog; skogpark; hop, mängd. Wie man in den W. ſchreit, ſo ſchallt es wieder heraus, som man ropar i skogen får man svar. =acker, *m.* I skog belägen åker; ett tumland skogsmark. =ameiſe, *f.* Skogsmyra, *Formica rufa.* =bart, *m.* (*Bot.*) Svälting, *Alisma plantago.* =beere, *f.* Skogsbär; blåbär, svålon, *Vaccinium myrtillus.* =bingelkraut, *n.* (*Bot.*) *Mercurialis perennis.* =blume, *f.* Hästfibler, *Arnica montana.* =bock, *m.* Vild bock; Capsk Antilop, *Antilope sylvatica.* =bruch, *m.* ell. *n.* 1. Skogsmyra, kärraktig, skogbeväxt mark. =bruder, *m.* 3. Eremit =bürger, *m.* Skogsinnevånare. =buſchgras, *n.* 2. Piggstarr, *Carex muricata.* =diſtel, *m.* (*Bot.*) Jernek, *Ilex aquifolium; Eryngium campestre* (umbellat). =doſten, *m.* 3. (*Bot.*) Dosta, *Origanum vulgare.* =eiſen, *n.* Utkröningshammare. =eſel, *m.* 3. Vildåsna, *Onager;* Afrikansk vildåsna, tigerhäst, *Equus Zebra.* =erve, *f.* (*Bot.*) Örtslägtet *Orobus.* =eule, (*Nat. hist.*) Uggleärterna *Strix aluco, S. scops, S. passerina;* Nattfjäriln *Phalæna sylvatica.* =farren, *m.* 3. Ormbunke, *Pteris aquilina.* =fenchel, *m.* 3. Björndill. =fink, (*Nat. hist.*) Bofink, *Fringilla cælebs;* gråfink, *Fringilla petronia.* =flachs, *m.* (*Bot.*) Flugblomster, *Antirrhinum linaria.* =gärtner, *m.* (*Nat. hist.*) En art trädborrare, *Dermestes piniperda.* =geiſt, *m.* 2. Skogsrå. =geſang, *m.* 1. Fågelsång

skogen. =geſchrei, *n.* 1. Sång i skogen. agtrop. =glocke, *f.* (*Bot.*) Klockarterna *Campanula perſicifolia*, *pyramidalis* och *Trachelium*; Rhapunzel, *Phyteuma picata*; äfven *Digitalis lutea*. =glöckchen, *n.* 3. Skogsvinda. =gott, *m.* Skogsgud. (*Nat. hist.*) Ap-arten *Simia coaita*. =gras, *n.* Bergslok, *melica nutans*; lttäg, *Juncus pilosus*; krustätel, *Aira flexuosa*. =häher, *m.* 3. Ållonskrika, nötskrika. =honig, *m.* 1. Vildhoning. =horn, *n.* 2. Jägarhorn, valthorn. (*Nat. hist.*) Snäckorna *Helix cornea* o. *Turbo delphinus*. =huhn, *n.* 2. Snöripa, *Tutrao albus*. =kirſche, *f.* 4. Fågelbär, *Prunus avium*. =klafter, *f.* En famn ved. =klette, *f.* (*Bot.*) Ortslägtet *Circæa*. =kohl, *m.* (*Bot.*) *Braſſica campeſtris*. =leute, *pl.* Som bo i skogsbygden. =lilie, *f.* (*Bot.*) Try, mattdoftgräs, *Lonicera*. =mangold, *m.* (*Bot.*) Vintergrön, *Pyrola*. =mann, *m.* Vildman; skogsgud, *Satyr*. =männchen, *n.* 3. Liten satyr. =meiſter, *m.* 3. (ort) Myske-madra, *Aſperula*, J. Mariæ sänghalm, *Galium verum*; vallört, *Symphytum officinale*; äfven *Adoxa moſcatelina*. =menſch, *m.* 4. Orang-outang, skogsmenniska, *Simia Troglodytes*. =nachtſchatten, *m.* (*Bot.*) *Atropa Belladonna*. =nebel, *f.* (*Bot.*) Stinknäsſla, *Stachys ſylvatica*; *Galeopsis Galeabdolon*. =ochſe, *m.* Uroxe. *Bos ferus*; Puckeloxe, *B. Bison*. =ratte, *f.* Pungrotta, *Didelphis*. =rebe, (*Bot.*) Ortslägtet *Clematis*. =riſpengras, *n.* 2. Lundgröe, *Poa nemoralis*. =röschen, *n.* (*Bot.*) Hvitsippa, *Anemone nemoroſa*. =ſchlange, *f.* 4. Åsping, *Coluber Scytha*. =ſchnepfe, *f.* 4. Morkulla, *Scolopax ruſticola*. =ſchritt, *m.* Steg af 2 1/2 fot att mäta afstånd på jagt och i skog. =ſperling, *m.* Skogsspark, *Paſſer arboreus*. =ſtroh, *n.* 1. Mariæ sänghalm, *Galium verum*. =teufel, *m.* 3. Skogsrå, satyr, Apa-arten *Simia coaita*. =veilchen, *n.* (*Bot.*) Gulsippa, *Anemone ranunculoides*. =wärts, *adj.* o. *adv.* Emot skogen, åt skogen till. =winde, *f.* 4. Getblad, växtarterna *Convolvulus ſæpium*, *Lonicera periclymenum* o. *Xyloſteum*, *Vicera* o. *Aſperula odorata*. *burnus opulus*.

Wäldchen, *n.* 3. Liten skog, småskog.

Waldicht, Waldig, *adj.* o. *adv.* Skogrik, skogbevaxt.

Waldkraut, *n.* 2. Lundgröe.

Waldung, *f.* 4. Skog, stor skog.

Wälgen, *v. a.* Rulla fram och åter.

Wälgerholz, *n.* Brödkafvel.

Wälgern, *v. a.* Rulla mellan händerna.

Walke, *f.* 4. Valkning.

Walke, Walkmühle, *f.* 4. Valk, valkqvarn.

Walken, *v. a.* Valka.

Walken, *n.* 3. Valkning.

Walker, Walkmüller, *m.* 3. Valkare. =diſtel, *f.* 4. Kardtistel. =erde, *f.* 4. Walkerthon, *m.* 1. Valklera, valkjord.

Walkmühle, s. Walke.

Wall, *m.* 1. Bubbla, bladdra, uppskjutning.

Wall, *m.* 1. Vall, fästningsvall ell. -mur; formur; gärdesgård. (*Sjöf.*) Vall, strand. =bruch, *m.* Brosch på en vall. =gräber, =feger, *m.* 3. Vallsättare, skansgrafvare.

Wallach, *m.* 1. Vallack, utskuren häst.

Wallachei, *f.* Vallachiet.

Wallachen, *v. a.* Vallacka.

Wallen, *v. n.* h. Uppsjuda, koka, svalla, kasta bubblor, vara i gäsning; häfva vågor; öfverflöda af; vandra, irra omkring.

Wallen, *v. a.* Koka.

Waller, *m.* Pelegrim. [*v. n.* h. Göra vallfarter.

Wallfahrt, *f.* Vallfart, pilgrimsresa. =fahrten,

Wallfiſch, *m.* 1. Hvalfisk. =benſet, *m.* 3. =ruthe, *f.* 4. Hvalfisks födslolem.

Wallnuß, Wälſche Nuß, *f.* 1. Valnöt. =rath, *m.* 1. Valrat.

Wallroß, *n.* 1. Sjöko, sjöhäst eller behemot, *Trichecus.*
Wallfeger, se Wallgräber.
Wallung, *f.* 4. Uppvällning, uppsjudning; vägande; öfverflödande af, häftig rörelse eller känsla; jäsning bland folket.
Walm, *m.* Ryggås, spets på ett taklag.
Walpurgisnacht, *f.* 1. Valborgsmessonatt; trollpackors sammankomst.
Wälsch, *adj.* o. *adv.* Utländsk; Italiensk; sällsam, besynnerlig. Ein Wälscher Hahn ꝛc., se Truthahn. =kohl, *m.* 1. Kruskål, *Brassica viridis crispa.* =land, *n.* 2. Italien.
Wälschen, *v. n.* h. Tala rotvälska.
Walten, *v. n.* h. Disponera; förordna om, förfara med, bestyra om, råda. Schalten und w. göra och låta.
Walze, *f.* 4. Kafle, vals, vält, rullhjul.
Walzen, *v. a.* o. *n.* h. Rulla, vältra, valsa. =förmig, *adj.* o. *adv.* Cylindrisk.
Wälzen, *v. a.* Vältra, välta, rulla. Die Schuld von sich auf einen w., skjuta skulden på en.
Walzer, *m.* 3. Vals (dans).
Walzholz, se Rollholz.
Wälzung, *f* 4 Vältring.
Wamme, Wampe, *f.* 4. Vämb; manke.
Wamms, *m.* 1. Tröja, lifstycke, vest.
Wämmschen, *n.* 3 Tröja, lifstycke, korsett.
Wand, *n.* Tyg.
Wand, *f.* 1. Vägg, mur. (*Jäg.*) Jagtlappar; bergvägg, malmvägg. (*Sjöf.*) Vant, tågverk, som hålla masten. Eine Spanische W., skärm emot drag. Mit dem Kopfe wider die W. rennen, köra hufvudet emot väggen. Die Fliege an der W. irrt, till och med flugan på väggen kan förarga honom. =fest, *adj.* o. *adv.* Väggfast. =flechte, *f.* Vägglaf, *Lichen parietarius.* =haken, *m.* 3. Väggkrok. =kalender, *m.* 3. Kontorsalmanack. =laus, se Wanze. =leuchter, *m.* 3. Lampett. =moos, *n.* Väggmosse, *Hypnum parietarium.* =pfeiler, *m.* =säule, *f.* Väggpelare, hvalfpelare. =ruthe, *f.* Stöd mot vägg eller mur. =uhr, *f.* 4. Väggur. =weher, *m.* 3. Lärkfalk.
Wandel, *m.* 3. Vandel, lefverne, uppförande, brist. =bar, *adj.* o. *adv.* Som kan öfvervandras, gängbar, ombytlig, föränderlig, ostadig; förgänglig; bräcklig. =barkeit, *f.* 4. Ombytlighet, föränderlighet, ostadighet; förgänglighet; bräcklighet. =bahn, =gang, *m.* Spatsergång, promenad; en planets bana. =haft, *adj.* o. *adv.* Som lätt förändras, försämras. =geist, *m.* Ostadigt lynne. =hirn, *n.* Vildbasare, flyktig menniska. =los, *adj.* o. *adv.* Utan förändring eller lyte. =stern, *m.* 1. Irrstjerna, planet, komet.
Wandeln, *v. n.* h. Vandra, gå; uppföra sig; lefva; förändra, förvandla.
Wanderbündel, *n.* 3. =sack, Vandringsbylte. =schaft, *f.* 4. Vandring; bana, lefnadslopp. =stab, *m.* 1. Vandringsstaf.
Wanderer, *m.* 3. Wandersmann, *m. pl.* — leute, Vandringsman.
Wandern, *v. n.* s. o. h. Vandra, resa.
Wandern, *n.* 3. Wanderung, *f.* 4. Vandring, vandringsresa.
Wandersmann, se Wanderer.
Wanderung, se Wandern, *n.*
Wange, *f.* 4. Kind, kindben; käft. (*Sjöf.*) Skolning, trästycken på sidorna om masten. (*Bergv.*) Byggnad på sidorna om ett schacht.
Wank †, *m.* Vacklande, fel.
Wankel, *adj.* Vaklande. =muth, *m.* 1. =müthig, *adj.* o. *adv.* Vankelmodig. =müthigkeit, *f.* 4. Vankelmodighet, ostadighet.
Wanken, *v. n.* h. Vanka svigta, ragla, vackla. (*Sjöf.*) Stampa. (*Fig.*) Vara vankelmodig.

Wann, *adv.* När då.
Wanne, *f.* 4. Vanna; kastskäfvel; kar, tina,
Wannen, *v. a.* Vanna, sålla, kasta. Lää
Wannin, *adv.* Von w., hvarifrån.
Wanſt, *m.* 1. Buk, stor mage.
Wanſtig, *adj.* Tjockbukig.
Wanze, *f.* 4. Vägglus, *Cimex.*
Wanzig, *adj.* Full med vägglöss.
Wapen, Wappen, *n.* 3. Vapen, sköldemärke. =ausleger, *m.* 3. =kundige, *m.* 4. Kännare af vapenkonsten. =kunde, *f.* 4. Kunskap i heraldiken. =zeichen, *n.* 3. Sköldmärke.
Wappnen, se Waffnen.
Wardein, *m.* 1. Myntproberare.
Wardiren, *v. a.* Försöka, probera.
Warf, *m.* Varp, väft.
Warlich, se Wahrlich.
Warm, *adj.* o. *adv.* Varm, het. W. ſtehen, må väl. Einen w. halten, göra någon hufvudbry, plåga någon. Einem den Kopf w. machen, reta någon till vrede.
Wärmbecken, se Wärmflaſche. =flaſche, =pfanne, *f.* 4. Sängvärmare. =ſtoff, *m.* 1. (*Chemi.*) Värmet. =ſtube, *f.* 4. Varmt rum; ställe att värma sig. =zeiger, se Wärmemeſſer.
Wärme, *f.* 4. Värme, hetta. =maaß, *n.* Temperatur. =meſſer, *m* 3. Termometer. =ſammler, *m.* Condensator.
Wärmen, *v. a.* o. *n.* h. Värma; uppvärma, upphetta.
Wärmen, *n.* 3. Wärmung, *f.* 4. Värmande; uppvärmande, upphettande.
Warnen, *v. a.* Varna; (*fordom*) förvara, befästa; beskydda, försvara; rusta sig; bereda sig; se sig före; afvända.
Warnung, *f.* 4. Varning; varnagel.
Warpen, *v. a.* (*Sjöf.*) Varpa.
Wart, *m.* Vaktare.
Warte, *f.* 4. Vakttorn, vakthus på ett högt ställe; torn. =frau, se Wärter.
Wartegeld, *n.* Väntpenningar, exspectance-lön; betalning för vakt- eller vårdhållning.
Warten, *v. n.* h. Vänta, dröja. — *v. a.* Sköta, ansa, värda, bära omsorg för; rykta (en häst); alhörda sig, fullgöra.
Wärter, *m.* 3. =inn, Wartfrau, *f.* 4. Vaktare, skötare, -ryktare, -erska.
Wartthurm, se Warte.
Wartung, *f.* 4. Skotsel, ans, omvårdnad; rykt, ryktning (en hästs).
Warum, *adv.* o. *conj.* Hvarför; hvi.
Wärwolf, se Währwolf.
Wärzchen, *n.* 3. Liten vårta; bröstvårta.
Warze, *f.* 4. Vårta; Bröstvårta.
Warzig, *adj.* o. *adv.* Vårtig.
Was, *pron.* Hvad; det som; som, hvilken, hvilket; något.
Waſchbank, *f.* 4. Tvättbänk, tvättbrygga. =becken, *n.* 3. Tvättfat, handfat. =blänel, *m.* 3. Klappträ. =erde, se Walkererde. =faß, *n.* 2. Tvättfat, tvättkar. =gelte, se =faß. =kammer, *f.* 4. Ställe der linne förvaras. =kraut, *n.* (*Bot.*) Såpört, *Saponaria officinalis.* =lappen, *m.* 3 Diektrasa, tvättklut. =ſchwamm, *m.* Tvättsvamp, *Spongia officinalis.* =wanne, se =faß.
Wäſche, *f.* 4. Tvätt, blekning; byk; linnekläder, linne; vaskverk vid hyttor.
Waſchen, *v. a.* o. *n. irr.* h. Ich waſche, du waſcheſt, er wäſcht, wir waſchen ꝛc., *imp.* wuſch; *conj.* wüſche; *imper.* waſche; *part.* gewaſchen, Tvätta, byka; vaska; prata, sqvallra, sladdra. Einem den Kopf w., lexa upp, banna upp någon. Die Kehle w., blöta strupen, dricka mycket.
Waſchen, *n.* 3. Tvätt; bjkning; vaskning; sqvaller.
Waſcher, *m.* Tvättare; vaskare; sladdrare.
Wäſcherei, *f.* Sliddersladder.
Wäſcherinn, Waſchfrau, *f.* 4. Tvätterska.
Waſchhaft, *adj.* o. *adv.* Pratsam, pratsjuk.

Waschhaftigkeit, *f.* 4. Pratsamhet, sqvalleraktighet.

Wasen, se Rasen, *m.* Vase, risknippa.

Wasser, *n.* 3. Vatten. Zu W. und zu Lande, till lands och sjös. Zu W. werden, machen, blifva, göra om intet. Er richt ihm das W. nicht, han är längt under honom. =ablaß, =abschlag, *m.* Vattenafledning; ställe dit vatten afledes. =aloë, *f.* (*Bot.*) *Stratiotes aloides.* =ampfer, *m.* 3. Vattensyra, *Rumex aquaticus.* =auge, *n.* (*Med.*) Vattensvulst i ögat, *Hydrophthalmia.* =bau, *m.* Vattenbyggnad, (damm, sluss). =bautunst, *f.* Vattubyggningskonst. =becken, *n.* 3. Bäcken, vattenskål. =behältniß, *n.* 1. Dam; cistern. =benediktkraut, *n.* (*Bot.*) Farnpopp, *Geum rivale.* =beschreibung, *f.* 4. Hydrografi. =betonie, *f.* 4. (*Bot.*) Flenört. =biene, *f.* Vattenbi, drönare. =birn, *f.* 4. Ett slags päron. =bläschen, *n.* 3. Vattublomma. =blase, *f.* Bläsa, bubbla på vattnet; vattenblasa, med vattenlik vätska uppfylld bläsa, t. ex. bränbläsa, inmurad panna. (*Nat. hist.*) Snäckan *Bulla hydatis;* polypen *Hydra hydatula.* =blattern, *pl.* Vattukoppor. =blume, *f.* (*Bot.*) Näckros, *Nymphæa;* vattenblomma, *Byssus flos aquæ.* =bruch, *m.* 1. Vattubråck. =bühne, *f.* 4. Vattenlafve. =bürgel, *m.* 3. (*Bot.*) Strandmolla. =cypergras, *n.* 2. Harstarr. =damm, *m.* 1. Vattendämning. =dampf, =dunst, *m.* Vattenånga. =dicht, *adj.* o. *adv.* Vattentät. =druck, *m.* Vattnets tryckning. =ebene, *f.* Vattenyta, horizontel yta. =eiche, *f.* Likaremätt för våtvaror; mätt att mäta huru mycket vatten ett rör gifver på en gifven tid. =eppich, *m.* (*Bot.*) Selleri, *Apium graveolens;* äfven *Sium latifolium* och *Ranunculus sceleratus.* =faden, *m.* (*Bot.*)

Cryptogamistslägtet *Conferva.* =fall, *m.* 1. Vattenfall. =feld, *n.* Vattenyta. =fenchel, *m.* 3. (*Bot.*) Stäkra, *Phellandrium aquaticum.* =feuerwerk, *n.* 1. Fyrverkeri på vatten. =fläche, *f.* 4. Vattenyta. =flute, *f.* 4. Vattuflod, öfversvämning. =frau, *f.* Vattennymph; hafsfru; sjörå. =frosch, *m.* Vattengroda, *Rana esculenta* och *temporaria.* =froschlöffel, *m.* (*Bot.*) Svälting, *Alisma plantago.* =fuchsschwanz, *m.* 1. (*Bot.*) Kärrkalle, *Alopecurus geniculatus.* =furche, *f.* Vattenfåra. =gauchheil, *n.* (*Bot.*) *Veronica anagallis.* =gefäß, *n.* Vattenkarl. (*Anat.*) *Vasa lymphatica.* =geflügel, *n.* 3. Vilda sjöfåglar. =gleich, *adj.* o. *adv.* Horizontel. =gras, *n.* (*Bot.*) *Aira aquatica; Arundo calamagrostis.* =hälter, *m.* 3. Vattusamling; dam, vattenkista. =hart, *adj.* o. *adv.* Hård af Vatten. =hose, *f.* 4. Skydrag, vattuplare. =huhn, *n.* 2. Sothöna; blåsklacka, *Fulica* Linn. =jungfer, *f.* 4. Trollslända, *Libellula;* sjörå. =kasten, *m.* 3. Cistern, vattenkista. =kies, *m.* (*Miner.*) Vattenkis, lefverslagg. =klee, *m.* (*Bot.*) Kärväpling, *Menyanthes trifoliata,* vanligen *trifolium aquaticum.* =kopf, *m.* 1. Vattsot i hufvudet, *Hydrocephalus.* =kunst, *f.* 1. Hydraulik; vattkonst. =kutsche, *f.* Postjakt på floder mellan städer. =land, *n.* Sidländt, sumpigt, vattenrikt, af vatten omgifvet eller öfversvämmadt land; land der icke vindrifvor växa. =latte, *f.* Vattenränna. =leitung, *f.* 4. Vattuledning. =mahlerei, *f.* Målning med vattenfärg. =mann, *m.* 2. (i djurkr.) Vattuman. =maus, =ratte, *f.* Vattenråtta, *Mus aquaticus.* =melone, *f.* 4. Vattenmelon, *Cucurbita citrullus.* =milbe, *f.* (*Nat. hist.*) *Acarus aquaticus.* =minze, *f.* (*Bot.*) Vattennymfha. =moch, *m.* (*Nat. hist.*) Vat-

tenödla, *Salamandra aquatica*. =moos, *n.* (*Bot.*) Andmat, *Lemna*; *Conferva*. =mühle, *f.* 4. Vattenqvarn. =nabel, *m.* 3. Spikblad, *Hydrocotyle*. =nabelbruch, *m.* 1. Naflevattubråk. =nachtigall, *f.* Svensk näktergal, *Motacilla Svecica*. =nabel, *f.* 4. Slagruta till källådrors uppsökande. =nelke, *f.* =veilchen, *n.* (*Bot.*) *Hottonia palustris*. =noth, *f.* Vattunöd, nöd af för mycket eller för litet vatten. =nuß, *f.* (*Bot.*) Sjönöt, *Trapa natans*. =ordnung, *f.* Ordning för vattens begagnande. =paß, *m.* Vattenpass. — *Adj.* Efter vattenpass, horizontal. =perle, *f.* 4. Oäkta perla. =pfeffer, *m.* (*Bot.*) Jungfrutvål, *Polygonum Hydropiper*; Missne, *Elatine Hydropiper*. =pferd, *n.* Sjöhäst, *Hippopotamus*. =pfütze, *f.* 4. Vattenpuss. =pocken, se =blattern. =probe, *f.* Vattenprof, prof af vatten, eller af metallers specifika tyngd medelst vägning i vatten. =rabe, *m.* (*Nat. hist.*) Hornskata, *Buceros hydrocorax*; hafssjäder, knorrhane, *Pelecanus carbo* o. *sinensis*. =ralle, *f.* (*Nat. hist.*) Fågelslägtet *Rallus*. =reich, *adj.* o. *adv.* Vattenrik. =rettig, *m.* (*Bot.*) *Sisymbrium Amphibium*. =riemen. (*Bot.*) Täng, *Zostera*. =riedgras, *n.* (*Bot.*) Blåstarr, *Carex acuta*. =ſäbler, *m.* (*Nat. hist.*) Fågelslägtet *Recurvirostra*. =ſäule, *f.* 4. Vattenpelare, -strale. =ſäulenwerk, *n.* Vattenuppfordringsverk i grufvor. =ſchade, *m.* 5. Skada förorsakad af vatten. =ſcheu, *f.* 4. Vattuskräck (sjukdom). =ſcheu, *adj.* o. *adv.* Vattuskygg. =ſchierling, *m.* 1. Sprengört, *Cicuta virosa*. =ſchlauch, *m.* Lädersäck, hvari man har vatten. (*Bot.*) *Utricularia*. =ſchnepfe, *f.* 4. Horsgök. =ſchwalbe, *f.* 4. Strandsvala. =ſchwein, *m.* (*Nat. hist.*) Vattensvin, *Cavia capybara*; Tapir, *Hydrochœris Tapir*. =ſtändter *m.* 3. Fiskdam. =ſtandſehre, *f.* Hydrostatik. =ſtange, *f.* Sästång. =ſtar, *m.* Vattenstare, *Sturnus cinclus*. =ſtein, *m.* Vattensten; kettelsten; filtrersten; vatanskjuten kristall; köksrännsten; vattenho af sten. =ſtiefel, *pl.* Vatten- eller fiskarstöflar. =ſtoff, *m.* (*Chem.*) Vätgas. =ſucht, *f.* 4. Vattsot. =ſüchtig, *adj.* o. *adv.* Vattusiglig. =taucher, *m.* 3. Dykare; vrakfågel. =wage, *f.* 4. Luftmätare; prefvare att mäta vatskors specifika tyngder; vattpass. =wanze, *f.* 4. Hårfot. =weide, *f.* Vide, korgpil. =wirbel, *m.* 3. Vattuhvirfvel.

Wäſſerig, *adj.* o. *adv.* Vattenaktig; osmaklig.

Wäſſern, *v. a.* Vattna, fukta, bestänka; vattenlägga, blöta; vatra.

Wäſſern, *n.* 3. Wäſſerung, *f.* 4. Vattnande, fuktning, bestänkning; vattenläggning; vatrande.

Wäſſerung, *f.* 4. Vattning, fuktning, stänkning, besprutning.

Wat, *f.* Vad, grund.

Wate, Watte, *f.* Stor dragnot.

Waten, *v. n.* ſ. o. h. Vada öfver, Im Kothe w., gå i smutsen.

Watſack, *m.* Vätsäck, kappsäck.

Watſcheln, *v. n.* h. Vagga i gången som en ſanka.

Watſchen, *v. a.* Örfila upp.

Watte, *f.* 4. Vadd.

Wattiren, *v. a.* Vadda, stoppa med vadd.

Wau, *m.* 1. Vau (färggräs).

Webe, *f.* (*Bibl.*) Veftning.

Webe, *f.* o. *n.* Väf; stycke lärft om 4a till ſ2a alnar.

Webel, *m.* Väbel.

Weben, *v. a.* o. *n.* h. Väfva, virka; vefta, röra sig, flytta sig; lefva.

W., lefva och röras.

Weben, *n.* 3. Väfning, virkning; rörelse, ſeben und ſflyttning.

Weber, *m.* 3. Väfvare. =baum, *m.* 1. Väfbom. =blatt, *n.* 2. =kamm, *m.* 1. Väfsked. =ſchiff, *n.* 1. =ſchütze, *m.* 4. Väfsköttel, skottspole. =ſchlicht, *m.* 1. Väfklister. =ſtuhl, *m.* 1. =ſchemel, *m.* 3. Väftråda.

Wechſel, *m.* 3. (ch som ck) Förändring, om byte, skifte, omskifte, omvexling; omskiftlighet, obeständighet; byte, utbyte, utvexling. (*Byggn.k.*) Vexelbjelke, vexelverk; skjutsombyte.

Wechſel, *m.* 3. =brief, *m.* 1. Vexel, vexelbref. Ein gezogener W. en tratta. Ein übermachter W., en remiss. =balg, *m.* 1. Byting. =bank, =tiſch, *f.* Vexelbank, vexlarebord. =bezug, *m.* Vexelförhållande, correlation. =fieber, *n.* 3. Intermittentfeber. =geſchäft, *n.* 1. =handel, *m.* 3. Vexelhandel. =liebe, *f.* Ombytlig kärlek; inbördes kärlek. =platz, *m.* Ställe der vexlar finnas. =recht, *n.* Vexlars förmånsrätt; vexellag. =rede, *f.* Ordvexling; samtal. =ſeitig, *adj.* o. *adv.* Ömsesidig, inbördes. =weiſe, *adv.* Vexelvis. =zahlung, *f.* 4. Betalning i vexlar.

Wechſeln, *v. a.* Vexla; ombyta. — *V. n.* h. Skifta, vara ombytlig eller föränderlig; hålla bank. Kugeln w., slås på pistoler. Worte w., ordkastas.

Wechſeln, *n.* 3. Wechſelung, *f.* 4. Vexling; ſombyte.

Wechſler, *m.* 3. Vexlare; vexelhandlare.

Weck, *m.* 5. Wecken, *m.* 3. Wecke, *f.* 4. Vigg, kil; hvetbröd i sådan form.

Wecken, *v. a.* Väcka, uppväcka.

Wecken, *n.* 3. Väckande, väckning.

Wecker, *m.* 3. Väckare.

Wedel, *m.* 3. Kort svans (såsom hjortars); fläkt, solfjäder; flugsmälla.

Wedeln, *v. n.* h. Fläkta med solfjäder, vefta; vicka.

Wedeln, *n.* 3. Fläktande med solfjäder, veftning; vickande.

Weder, *conj.* Hvarken. W. noch, hvarken eller (*fordom* såsom).

Wefel, *n.* (*Väfv.*) Väft, inslag; väf.

Weg, *m.* 1. Väg; utväg. Unterweg es, under eller på vägen. Es hat gute Wege, derföre är redan sörjdt; det är säkert eller ej att tvifla på; det skola vi ej bry oss om. Sich auf den W. machen, begifva sig på vägen.

Weg, *adv.* (g som ck) Bort; borta, sin kos, undan, afsides; förlorad. Schlecht W., helt enkelt, helt kort. Gerade W., rent af, rent ut. W. da! W. hier! bort härifrån! tillbaka! Kopf w., akta hufvudet! In einem w., i ett, utan uppehåll.

Wegarbeiten, *v. a.* Bortarbeta, bortskaffa genom arbete; fullända genom arbete.

ſich Wegbegeben, *v. n. irr.* Begifva, laga sig bort.

Wegbeißen, *v. a. irr.* Bita bort; tvätta

Wegbitten, *v. a. irr.* Genom böner aflägsna.

Wegbleiben, *v. n. irr.* ſ. Bli borta, ej komma; blifva utelemnad; förbigången.

Wegbrechen, *v. a.* Bortbryta, bortkräkas.

Wegdenken, *v. a.* I tanken aflägsna, abstrahera.

Wegeamt, *n.* 2. Väguppsyningsmans-embete. *n.* Wegebreit, *m.* 1. (*Bot.*) Grodblad, *Plantago.* =dorn, *m.* 2. Getappel, *Rhamnus catharticus*; vilda krusbär, *Ribes uva crispa.* =geld, *n.* 2. Vägpenningar. =gras, *n.* =tritt, (*Bot.*) Trampgräs, *Polygonum aviculare.* =lagerer, *m.* Strätröfvare. =rich, se =breit. =ſäule, *f.* 4. Milstolpe, vägvisare. =ſcheide, *f.* 4. Vägsked, skiljeväg. =warte, *f.* Krus-sallat; vägvärda, *Cichorium.* =zoll, *m.* 1. Tull, afgift till en vägs underhåll.

Wegeilen, *v. n.* ſ. Skynda sig bort.

Wegen, *præp.* med *Genit.* För skull, på — vägnar. Von w. des Königl. Hofgerichts, på Kongl. Hofrättens vägnar.

Wegfahren, *v. n. irr.* ſ. Fara, resa, åka bort.

Wegfahrt, *f.* 4. Bortfärd, bortresa.

Wegfallen, *v. n. irr.* Falla bort; upphöra, ej räknas, ej äga rum, försvinna.

Wegfangen, *v. a. irr.* Fånga bort.
Wegfaulen, *v. n.* ſ. Ruttna bort eller af.
Wegfeilen, *v. a.* Fila bort.
Wegfiſchen, *v. a.* Fiska, taga bort.
Wegfliegen, *v. n. irr.* ſ. Flyga bort.
Wegfliehen, *v. n. irr.* ſ. Fly bort, rymma, förlopa.
Wegfließen, *v. n. irr.* ſ. Flyta bort.
Wegflüchten, *v. n.* ſ. Fly bort, rymma. — *V. a.* Föra bort för säkerhets skull.
Wegfreſſen, *v. a. irr.* Bortfräta, uppäta.
Wegführen, *v. a.* Föra bort.
Weggarben, *v. a. irr.* Gifva, skänka bort.
Weggehen, *v. n. irr.* ſ. Gå bort.
Weggewöhnen, *v. a.* Fördrifva, vänja bort.
Weggießen, *v. a. irr.* Gjuta, ösa, slå bort.
Weghaben, *v. n.* Hafva redan fått, hafva lärt, hafva borta eller förlorad, hafva, skaffa bort.
Weghalten, *v. a. irr.* Hålla ifrån sig.
Weghaſchen, *v. a.* Snappa bort.
Weghauen, *v. a. irr.* Hugga bort eller af.
Weghelfen, *v. a. irr.* Lyfta bort. — *V. r.* Aflägsna sig.
Weghuſten, *v. a.* Hosta upp; hosta bort.
Wegjagen, *v. a.* Jaga, köra bort, ſösa bort.
Wegkehren, *v. a.* Vända bort; sopa bort.
Wegkommen, *v. n. irr.* ſ. Komma bort, förkomma, borttappas, förloras. W. von, slippa ifrån. Gut w., slippa för godt köp. [föras bort.
Wegkönnen, *v. n. irr.* h. Kunna gå eller
Weglaſſen, *v. a. irr.* Släppa bort; utelemna. [ma; förrinna, förlopa.
Weglaufen, *v. n. irr.* ſ. Löpa bort; rym-
Weglegen, *v. a.* Lägga bort, gömma.
Wegmachen, *v. a.* Bortskaffa, borttaga. Sich w., skynda eller packa sig bort eller undan.
Wegmarſchiren, *v. n.* ſ. Bortmarchera.
Wegmeſſen, *v. a. irr.* Mäta ifrån sig; sälja ut.
Wegmüſſen, *v. n. irr.* h. Vara nödsakad att gå eller resa bort.
Wegnahme, *f.* 4. Intagande, eröfring; bortforande, bortröfvande.
Wegnehmen, *v. a. irr.* Borttaga, eröfra.
Wegpacken, *v. a.* Packa bort; inpacka för att afsända. — *V. r.* Packa sig bort.
Wegraſſen, *v. a.* Taga bort, roſſa.
Wegräumen, *v. a.* Undanrödja, hafva.
Wegreiben, *v. a. irr.* Gnida, rifva bort.
Wegreiſe, *f.* 4. Bortresa.
Wegreiſen, *v. n.* ſ. Resa, fara bort.
Wegreißen, *v. a. irr.* Rycka, slita bort; nedrifva, förstöra.
Wegrich, se Wegerich.
Wegrücken, *v. a.* Bortrycka, bortflytta. — *V. n.* ſ. Maka åt sig; gifva plats.
Wegſchaffen, *v. a.* Skaffa bort; afskaffa.
Wegſcheiden, *v. a.* Fränskilja. — *V. n.* ſ. Skiljas från något; dö. [bort.
Wegſcheuchen, *v. a.* Skrämma bort; ſösa
Wegſchicken, *v. a.* Skicka bort.
Wegſchiffen, *v. n.* ſ. Segla bort. — *V. a.* Bortföra sjöledes, utskeppa.
ſich Wegſchleichen, *v. r. irr.* Smyga sig bort eller undan, försvinna.
Wegſchleifen, *v. a.* Slipa bort; släpa bort.
Wegſchlenkern, *v. a.* Slänga bort.
Wegſchleudern, *v. a.* Slunga bort; slänga bort; förslösa; sälja till underpris.
Wegſchmelzen, *v. a.* o. *n. irr.* ſ. Bortsmälta.
Wegſchnappen, *v. a.* Snappa, nappa bort; attrapera.
Wegſchwemmen, -ſpülen, *v. a.* Bortskölja, bortföra med flod eller ström.
Wegſehen, *v. n. irr.* ſ. Bortvända ögonen, se bort.
Wegſenden, *v. a. irr.* Sända bort.
Wegſengen, *v. a.* Bränna, sveda bort.
Wegſetzen, *v. a.* Sätta bort, afsides, nedsätta; utkasta och öfvergifva (ett barn); sätta, springa öfver (en graf m. m.).

— *V. n.* ſ. Sätta öfver (en flod &c.). Sich über etwas w., sätta sig öfver något.
Wegſeyn, *v. n. irr.* Vara borta eller frånvarande; ej vara mera till; vara förlorad. ſgifva sig bort.
Wegſollen, *v. n.* h. Vara nödsakad att be-
Wegſpotten, =ſpotten, *v. a.* Bortspotta; genom gäckeri betaga (t. ex. en ovana).
Wegſprechen, *v. a. irr.* Läsa bort (om signare). — *V. n.* h. Tala fritt ut.
Wegſprengen, *v. a.* Bortspränga. — *V. n.* ſ. Rida bort i fyrsprång.
Wegſpringen, *v. n. irr.* ſ. Springa bort, undan; springa öfver; gå ifrån. ſdan.
Wegſterben, *v. n. irr.* ſ. Dö bort eller un-
Wegſtreichen, *v. a. irr.* Stryka bort; utstryka. — *V. n.* ſ. Flytta bort (om fåglar).
Wegſtreiten, *v. a.* Strida bort; göra stridig.
Wegthun, *v. a. irr.* Skaffa, taga, lägga bort, sätta afsides; skilja sig vid eller ifrån, göra sig af med.
Wegwart, se Wegewarte.
Wegwärts, *adv.* Bortåt.
Wegweiſen, *v. a. irr.* Bortvisa.
Wegweiſer, *m.* 3. Vägvisare, vägledare; milstolpe.
Wegwenden, *v. a. r.* o. *irr.* Vända bort.
Wegwerfen, *v. a. irr.* Bortkasta; förkasta; i tal eller skrift utelemna. Sich w., förnedra, vanhedra sig.
Wegwünſchen, *v. a.* Önska vara borta.
Wegwurf, *m.* Bortkastning; det som bortkastas, afskräde, afskrap. (*Fig.*) Föraktlig menniska.
Wegziehen, *v. a. irr.* Bortdraga. (*Fig.*) göra affällig. — *V. n. irr.* ſ. Lemna ett ställe, draga eller fara bort, flytta.
Wegzug, *m.* 1. Aftåg, afresa, bortfärd.
Weh i Wehe *interj.* Ve! förbannad vare! o ve! au w.! aj! — *n.* 0. Värk, smärta, sveda, plåga, ondt. Die Wehen, barnvärkarne. — *Adj.* Skadad, sjuk (föga brukl.). — *Adv.* W. thun, göra ondt; oroa, bekymra. Sich w. thun, göra sig skada, ondt eller illa.
Wehen, *v. n.* h. (e som ä) Blåsa; svaja. — *V. a.* Blåsande sätta i rörelse. Der Wind w., vädret blåser. Die Flagge w., Flaggan svajar. Der Wind hat allen Schnee in einen Haufen geweht, vädret har hopdrifvit snön i en hög.
Wehen, *n.* 3. Blåsande; svajande; fläktande.
Wehen, *m.* 3. Solfjäder.
Wehgeſang, *m* Klagosång. =klage, *f.* 4. Klagorop, veklagan. =klagen, *v. n.* h. Lamentera, jemra sig. =klagen, *n.* Jemrande, klagorop. =muth, *f.* utan *pl.* Sorg, bedröfvelse, sorgsenhet. =müthig, *adj.* o. *adv.* Klagofull, sorglig, ängslig; bedröfvad; blödig, bevekt, rörd. =müthigkeit, se Wehmuth. =mutter, *f.* 3. Barnmorska. =ruf, *n.* Verop. =ſpiel, *n.* Sorgspel. =tage, *m. pl.* Sorgdagar; sorg.
Wehr, *f.* 4. (e som ä) Värn, försvar, motstånd; vapen (*fordom äfven* bohag). Sich zur W. ſetzen, ſtellen, försvara sig, göra motstånd. =baum, *m.* Slagbom. =damm, *m.* Tvärdamm, stenkar. =eiſen, *n.* Varjern. =gehäng, *n.* 1. Gehäng öfver axeln. =haft, *adj.* o. *adv.* Värnbar, duglig eller skicklig att bära vapen, vapenför. W machen, väpna, förse med vapen. In wehrhaften Stand ſetzen, sätta i försvarsstånd. Ein wehrhafter Ort, en befästad ort. =knopf, *m.* Värjfäste. =krig, *n.* Försvarskrig. =latte, *f.* Dambord. =los, *adj.* o. *adv.* Värnlös, utan försvar; svag. W machen, borttaga vapnen ifrån, afväpna. =loſigkeit, *f.* 4. Värnlöshet. =mittel, *n.* Förvaringsmedel; præservativ. =ſtand, *m.* 1. Försvarsstånd, krigsstånd, =zahn, *m.* Huggtand (vildsvins).
Wehr, *n.* 1. Kajdam; uppdämning; ringmur

Wehren, *v. a.* Hindra; förbjuda, neka, förmena; stå emot, förebygga; försvara.
Wehrung, *f.* 4. Valvation (guldets och silfrets).
Weib, *n.* 2. Qvinna, qvinfolk, hustru; mes. Zu einem Weibe werden, blifva qvinlig, veklig.
Weibchen, *n.* 3. Liten qvinna; hona.
Weiberarbeit, *f.* 4. Qvinfolksarbete. =haft, se Weibisch. =leben, *n.* 3. Qvinnolän. =rock, *m.* 1. Kjortel. =zeit, *f.* 4. Månadssjuka.
Weibheit, *f.* Qvinlighet, qvinnonatur.
Weibisch, *adj.* o. *adv.* Qvinlig, veklig.
Weiblich, *adj.* o. *adv.* Qvinlig; af honslägtet. Das weibliche Glied, qvinnors födslolem.
Weiblichkeit, *f.* 4. Qvinlighet.
Weibsbild, *n.* 2. =person, *f.* 4. Qvinfolk, qvinsperson. =leute, *pl.* Qvinfolk, frun-timmer. =stück, =volk, se =bild.
Weich, *adj.* o. *adv.* Vek, mjuk, len, blöt, lös; ömsint, känsloöm, känslofull, veklig, matt. W. machen, mjuka, blöta. W. werden, mjukna, blötna. Es ward mir so w. ums Herz, mitt hjerta blef så rördt. Weiche Töne, rörande toner. (*Musik.*) Molltoner.
Weichbild, *n.* 2. Stadens lagsaga, distrikt. =bottich, *m.* 1. Stöpkar. =geschaffen, *adj.* o. *adv.* Af ömsint, lättrörd natur. =gesotten, *adj.* o. *adv.* Löskokt. =haarig, *adj.* o. *adv.* Med mjukt hår, *Pubescens.* =herzig, *adj.* o. *adv.* Blödhjertad, ömsint, lättrörd, öm. =herzigkeit, *f.* utan *pl.* Ömsinthet, lättrördhet. =mäulig, *adj.* Vekmunt. =müthig, se =herzig.
Weiche, *f.* 4. Mjukhet, lenhet, vekhet; ljumske; veka lifvet eller sidan. (*Kirurg.*) Linneskaf, Charpie; veck.
Weichen, *v. a.* Uppblöta, mjuka. — *V. n.* s. Mjukna, blöna, vekna, bli mör.
Weichen, *v. n. irr.* s. Vika, gifva vika; draga sig undan eller tillbaka; gifva rum; lemna företräde, gifva efter.
Weichen, *n.* 3. Vikande; eftergifvande.
Weichenbruch, *n.* (*Med.*) Ljumskbråck.
Weichheit *f.* 4. Vekhet, mjukhet, lenhet; känsloömhet.
Weichlich, *adj.* o. *adv.* Något mjuk, blöt, mör, len, vek; qvinlig, feg, veklig, klemig; ömtålig, granulaga, kinkig.
Weichling, *m.* 1. Klemig menniska, vekling.
Weichsel, Weichselkirsche, *f.* 4. Morell. =zopf, *m.* 1. Martofva, *Plica Polonica.*
Weid, (ört) se Waid.
Weide, *f.* Inelfvor.
Weide, *f.* 4. Weidenbaum, *m.* 1. Pilträd; vide, korgpil, *Salix.*
Weide, *f.* 4. Bete, betesmark; bet; föda i allmänhet. =land, *n.* 2. Betesmark.
Weiden, *v. a.* Föra i bete, beta; gifva näring eller fägnad, afspisa. — *V. n.* h. Beta, gå i bet. Sich an einer Sache (*Dat.*) weiden, förlusta sig åt något.
Weiden, *n.* 3. Betande.
Weiden, *adj.* o. *adv.* Af pil ell. vide, pil...
Weidenbaum, se Weide. =holz, *n.* utan *pl.* Pilträd. =korb, *m.* 2. Pilkorg.
Weidgeschrei, *n.* 1. Jägarerop. =mann, *m.* 2. Jägare. =männisch, *adj.* o. *adv.* Jägarlik. =mannschaft, *f.* 4. Jägeri, jagtväsendet, jagtstat. =vieh, *n.* 1. Vallboskap. =werk, *n.* 1. Jagtsaker; villbråd, vildt.
Weidlich, *adj.* o. *adv.* Tapper, käck, behjertad, brav.
Weiderecht, *n.* 1. Betesrättighet; jägarrättighet.
Weife, *f.* 4. Härfvel, nystfot. (*Sågv.*) Ram för sågbladet.
Weifen, *v. a.* Härfla eller härfva af: afnysta. (*Fig.*) Vesta omkring.
sich Weigern, *v. r.* Vägra.
Weigern, *n.* 3. Weigerung, *f.* 4. Vägrande.

Im Weigerungsfalle, i fall han skulle neka dertill.

Weihbischof, *m.* 1. Lydbiskop, Vicebiskop. (*Nat. hist.*) Snäckan, *Conus Archiepiscopus.* =kessel, *m.* 3. Vigvattenkärl. =nachten, *f.* 3. Weihnachtsfest, *n.* 1. Julnatt, jul, julhelg. =nachtsabend, *m.* 1. Julafton. =nachtsgeschenk, *n.* 1. Julklapp. =rauch, *m.* 1. (invigd) Rökelse, rökverk. (*Bot.*) *Juniperus thurifera.* =wasser, *n.* 3. Vigvatten. =wedel, =sprenget, *m.* 3. Stänkborste till vigvatten.

Weihe, *f.* och *m.* 4. Glada.

Weihe, Weihung, *f.* 4. Vigning, vigsel.

Weiher, *m.* Nunnedok.

Weihen, *v. a.* Inviga, viga; helga, uppoffra; egna, bestämma; prestviga, promovera, förgunda.

Weiher, *m.* 3. Damm, fiskdam; fisksump.

Weil, *conj.* Emedan, alldenstund, derföre att, eftersom; medan, under det att.

Weiland, *adj.* o. *adv.* Framliden, salig; för detta.

Weilchen, *n.* 3. Liten stund, ögonblick.

Weile, *f.* 4. Någon tid, en stund; hvila, ledighet, fritimma. Lange w. machen, göra ledsen. W. haben, leds, ledsna. über eine kleine w., efter en kort tid. Vor langer w. vergehen, förgås af ledsnad. Für die lange w., för ro skuli eller tidsfördrif. Eile mit w, skynda lagom.

Weilen, *v. n.* b. Dröja; stanna.

Weiler, *m.* 3. Enstaka gård, torp, liten by.

Wein, *m.* 1. Vin; vingård. =apfel, *m.* 3. Vinsurt äple, vinäple. =bau, *m.* 1. Vinskötsel. =bauer, *m.* 3. Vingårdsman. =beere, *f.* Vindrufva. =berg, *m.* 1. Vinbygd, -fält, -land, -gård. =drossel, *m.* (*Nat. hist.*) Trastarterna *Turdus iliaceus* o. *Tomus cus.* =ernte, se Weinlese. =essig, *m.* 1. Vinättika. =fechser, *m.* 3. Vinplanta, vinrefva. =garten, *m.* 3 Vingård. =gebirge, *n.* 3. Vingård, vinbygd. =gegend, *f.* 4. Vinbygd. =geist, *m.* 2. Vinsprit, *Spiritus vini.* =geländer, *n.* 3. =laube, *f.* 4. Bäge af gallerverk öfver vinlöfsalar; vinlofsal. =gelage, =gelenke, *n.* 3. Ett vinträds nedgräfvande i jorden att bära telningar. =glas, *n.* 2. Vinglas. =glut, Weins=glut, *f.* Vins hetsighet, genom vindrickning förorsakad hetta. =gott, *m.* 2. utan *pl.* Bacchus. =grün, *adj.* Genomdrucken af vin. =guß, *m.* Vinutgjutning, libation. =hacke, =haue, *f.* 4. Vingårdshacka. =haus, *n.* 2. Vinkällare, värdshus. =heber, *m.* 3. Vinhäfvert. =hefen, *pl* Vindrägg. =kaltes schale, *f.* 4. Vinkallskål. =kauf, *m.* Vinköp: köpskål. =keller, *m.* 3. Vinkällare. =kelter, *f.* 4 Vinpräss. =kranz, *m.* 1. Källarskylt. =kraut, *n.* (*Bot.*) *Anemone pulsatilla; Lycopodium clavatum.* =küper, =küfer, se Küper, Küfer. =kugel, *n.* 3. Litet vinkäl, vinkagge. =lese, *f.* 4. Vinbergning. =leser, *m.* 3. Vinbergare. =monat, *m.* 1. October månad. =most, *m.* 1. Ojäsen drufsaft. =muß, *n.* 1. Drufsaft ell. must satt med honing ell. socker. =mutter, se Weinhefen. =palme, *f.* (*Bot.*) Vinpalm, *Borassus.* =presse, *f.* 4. Vinpress. =raute, *f.* 3. (*Bot.*) Vinruta, *Ruta graveolens.* =rebe, *f.* 4. Vinrefva, vinqvist. =säuerlich, *adj.* o. *adv.* Vinsyrlig. =schank, *m.* 1. Vinskänkning. =schenk, *m.* 4. Vinskänk. =schenke, *f* 4. Vinkällare. =schlauch, *m.* 1. Lädersäck att föra vin uti. =schröter, se Schröter. =stein, *m.* 1. Vinsten, *Tartarus.* Der gereinigte W. *Cremor tartari.* =stock, *m.* 1. Vinstock, vinträd. =todt, *adj.* o. *adv.* Blixtfull. =träber, =treber, *pl.* Kärnor o. skal af drufvor. =traube, *f.* 4. Vindrufva. =visirer, *m.* 3 Mätare af vinfat. =zeichen, *n.* 3. Källarskylt.

Weinen, *n.* 3. Grät, gråtande. Zum W. bringen, komma att gråta. Das W. ist

mir näher als das Lachen, jag skulle förr kunna gråta än skratta.

Weinen, *v. n.* h. Gråta, fälla, utgjuta tårar. — *V. a.* Begråta, beklaga.

Weinerlich, *adj.* o. *adv.* Gråtig, gråtmild; grätande, ängslig. [fatt gråta öfver.

Weinenswerth, *adj.* o. *adv.* Sorglig, värd

Weis, *adv.* Einem etwas w. machen, inbilla en något. W. werden, bli varse, märka.

Weise, *f.* 4. Sätt, vis, manér; melodi, ton. Gleicher W., likaledes, Ellenweise, alnatals. Stufenweise, gradvis, småningom, efterhand. Tropfenweise, dropptals, o. fl. d.

Weise, *adj.* Vis. — *adv.* Visligen.

Weisel, **Weiser**, *m.* 3. Vise bland bien.

Weisen, *v. a. irr. imp.* Ich weis; *imper.* weise eller weis; *part.* gewiesen, visa; låta se för att lära; peka. Einem den rechten Weg w., visa någon rätta vägen. Einem den Weg w., visa någon vägen; även bortvisa. Einem die Thür w. Einen an den Richter w., visa någon till domaren. Aus dem Lande w., landsförvisa.

Weiser, *m.* 3. Visare; timvisare.

Weisheit, *f.* 4. Vishet, visdom.

Weislich, *adv.* Klokt, förständigt, visligen.

Weismachen, se Weis.

Weissagen, *v. a. part.* geweissaget, Spå, profetera. =sager, *m.* 3. Profet; spåman. =sagerisch, *adj.* o. *adv.* Spåmansvis, =sagung, *f.* 4. Profetia; spådom.

Weisung, *f.* 4. Förebråelse; visande; föreskrift, instruktion; (*fordom* utslag af en skiljedomare).

Weiß, *adj.* **Weiße**, *n.* 1. *Subst.* Hvit; hvitt. =baum, *m.* (*Bot.*) Hvitpoppel, *Populus alba*; Ostindiska trädet *Melaleuca Leucadendron*. =bäcker, *m.* Fin- eller hvetebrödsbagare. =bier, *n.* 1. Hvitt dricka. =birke, *f.* 4. Björk, *Betula alba*. =blech, *n.* 1. Förtennt jernbleck. =brot, *n.* 1. Hvetebröd. =buche, *f.* 4. Hagbok, alfvenbok, *Carpinus betulus*. =dorn, *m.* 2 Hagtorn, *Crataegus oxyacantha*. =erle, *f.* Hvital, *Betula alnus incana*. =erz, *n.* Silfverhaltig, svafvelbunden, arsenikalisk malm eller kies. =fisch, *m.* 1. Löja, *Cyprinus alburnus*; äfven flere arter af fiskslaget *Cyprinus*; Cachelot fisk, *Physeter Catodon*. =fuchs, *m.* 1. Hvit räf; ljus fuchs. =gärber, *m.* 3. Hvitgarfvare; sämskmakare. =gärberei, *f.* 4. Hvitgarfveri. =gelb, =gelblich, *adj.* Ljusgul, hvitlätt. =gold, *n.* Platina. =güldenerz, *n.* Ett slags stalltät, fingnisrig hvit eller ljusgrå silfvermalm. =tanne, *f.* 4. Silfvergran eller furu. =tärche, *f.* utan *pl.* Hvitlim. =winde, *f.* 4. Vild narcissa. =wurz, *f.* 4. Bäckblad, *Convallaria Polygonatum*. =zeug, *n.* 1. Linkläder.

Weiße, *f.* 4. Hvithet.

Weiße, *n. indecl.* Det hvita. Das w. im Ey, egghvita.

Weißen, *v. a.* Göra hvitt; hvitlimma.

Weißer, *m.* 3. Hvitlimmare.

Weißlich, *adj.* o. *adv.* Hvitaktig.

Weisung, se under Weißagung.

Weit, *adj.* o. *adv.* Vid, lång; långt; vida, mycket. Von weitem, på långt håll eller afstånd. Bei weitem nicht, på långt när icke. W. entfernt, daß, långt ifrån att. Bei weitem größer, der größte, vida större, vida den största. Er ist nicht w. hier, han är ej långt ifrån; det är icke mycket med honom; han duger ej.

Weite, *f.* 4. Vidd; rymlighet; sträckning, utsträckning; aflägsenhet, afstånd; längd; [latitud.

Weite, 1. Fria fältet.

Weiten, *v. n.* s. Vara vid. — *V. a.* Utvidga. — *V. r.* Utvidga sig, bli bredare, vidga sig, få vidare öppning.

Weiter, *adj.* Vidare, längre; ytterligare. — *Adv.* Vidare, dessutom; mera, vidare. [termera.

Weiterung, *f.* 4. Vidlyftighet.

Weitläufig, *adj* o. *adv.* Vidlyftig; vidsträckt. W. eil. Weitſchweifig, vidlyftig (om styl o. d.). =läufigkeit *f.* 4. Vidlyftighet; utsväfning; svärighet; stridighet. =ſchichtig, *adj* o. *adv.* Vidsträckt, vidlöftig. =ſchweifigkeit, *f.* 4. Vidlöftighet, mängordighet. =ſichtig, *adj.* o. *adv.* Långsynt, se på långt håll. =ſprechig, *adj.*

Weitung, *f.* Utvidgning. [Yfvig.

Weitzen, *m.* 3. Hvete. =brot, *n.* 1. Hvetebrod. =gras, *n.* Qvickrot, *Triticum repens.*

Weizling, *m.* Ett slags svamp.

Welcher, welche, welches, *pron. relat.* Hvilken, hvilket, som; *pron. interr.* hvilken? Welch ein, eine, ein, hvilken, hvilket. Welche, *pl.* Hvilka, som; några =geſtalt, *adv.* Huruledes, hurulunda. =t i, *adv.* Hurudan. [s'app.

Welk, *adj.* o. *adv.* Vissnad, förtorkad,

Welken, *v. n.* f. Vissna, förvissna, förlora sig. — *V. a.* Göra vissnad.

Welken, *n.* 3. Vissnande, förvissnande.

Welkheit, *f.* 4. Förvissnadt tillstånd.

Wellbaut, *m.* Dyna för hjulstocksnålar.

Wellbaum, *m.* 1. Axel; häfstång.

Welle, *f.* 4. Bölja, våg; hjulstock, axel; bunt, knippa ved, ris eller qvistar till bränsle.

Wellen, *v. a.* Kasta vågor. (*Smed.*) Välla, förvälla, uppkoka. =förmig, *adj.* o. *adv.* Vågig.

Welß, *m.* 1. Mal (fisk), *Silurus glanis.*

Welſch ꝛc. se Wälſch ꝛc.

Welt, *f.* 4. Verld; jorden; menniskor. In jener W., i den andra verlden. In die W. hinein leben, lefva obekymrad; lefva i sus och dus; taga dagen som han kommer. Um aller W. willen, för all ting i verlden. Viel W. haben, hafva mycket folkvett; käuna menniskorna; veta att lefva. Sich in die W. ſchicken, foga sig efter menniskorna. =all, *n.* 1. Verld-byggnaden, *universum.* =alter, *n.* Verldsalder; tidhvarf. =bau *m.* 1. =gebäude, *n.* 3. Verldsbyggnad. =bekannt, se =kundig. =berühmt, *adj.* o. *adv* Vidtfrägdad. =bezwinger, *m.* 3. Verldserofrare. =gegend, *f.* 4. Väderstrek. =geiſtliche, *m.* 4. Andlig utom munkorden. =geſchichte, *f.* 4, Verldshistorie. =gürtel, *m.* 3. Zon, luftstrek. =karte, *f* 4 Verldskarta, globkarta. =kind, *n.* 2. =menſch, *m.* 4. Verldslig sinnad menniska. =klug, *adj* o. *adv.* Verldsklok, statsklok. =körper, *m* 3 kreis, *m.* 1. Verldskropp, jordklot eller -krets. =kugel, *f.* 4. Jordklot, glob. =kundig, *adj.* o. *adv.* Allmänt bekant. =lauf, *m.* 1. Verldens lopp eller gång. =mann, *m.* 2. Man af verldsligt stånd; verldslig sinnad man; statsman. =theil *m.* 1. Verldsdel. =umfahrer, *m.* 3. Verldskringsegl rer. =weiſe, *m.* 4. Filosof. =weisheit, *f.* 4 Filosofi. =weſen, *n.* Aeon; verldens väsende. [jor'isk.

Weltlich, *adj.* o. *adv.* Verldslig, profan,

Wem? Wen? *pron.* At hvem? hvem?

Wende, *f.* Vändning, solstånd, vändpunkt, pol.

Wendehals, *m.* 1. (fågel) Göktyta, *Jynx torquilla.* =kreis, *m.* 1. =zirkel, *m.* 3. Vändkrets.

Wendelbaum, *m.* Vändarm; stock, pelare, omkring hvilken en vindeltrappa går. =treppe, *f.* 4 Vindeltrappa.

Wenden, *v. a.* o. *n. reg.* o. *irr.* h. Vända, vrida. W. auf, an..., kosta på, använda, vända sig (om vind); † lyktas.

Wendig, *adj.* o. *adv.* (om hästar) Lätt vänd, läraktig. [omrullning.

Wendung, *f.* 4. Vändning; omvridning,

Wenig, *adj.* o *adv.* (e som ä) Liten, ring

ga; få; litet, föga. Ein wenig, något litet.

Weniger, *adj.* o. *adv.* Mindre, ringare.

Wenigkeit, *f.* 4. Litenhet, ringhet. Meine W., min ringa person; mina små omständigheter.

Wenigſt, *adj.* o. *adv.* Minst, ringast.

Wenigſtens, zum Wenigſten, *adv.* Åtminstone, till det minsta.

Wenn, *conj.* Om, ifall att; när. W. nicht, om icke, med mindre, så framt ej. W. auch, w. gleich, om än, om ock, änskönt, fastän, ehuruväl. W. nur, w. anders, så framt, med vilkor att, allenast att.

Wenzel, *m.* 3. (i spel) Knekt.

Wer, *pron.* Hvem, hvilken; den som. W. es auch ſeyn mag, hvem det vara må.

Werbegeld, *n.* 2. Värfningspenningar, handpenningar.

Werben, *v. a.* o. *n. irr.* b. Värfva. Neue Truppen w., rekrytera, Um w., fria till; eftersträfva, bemöda sig att vinna.

Werber, *m* 3. Värfvare; friare m. m.

Werbung, *f.* 4. Värfning; friande; sökande.

Werden, *v. n. irr.* ſ. Ich werde, du wirſt, er wird, wir werden ꝛc., *imp.* ich ward ell. wurde, du wardſt ell. wurdeſt, er ward ell. wurde, wir wurden ꝛc.; *conj.* würde; *part.* geworden, Blifva, varda, lära; skola; danas; vara, fortvara. Was wird wohl aus dir werden? hvad lär väl blifva utaf dig? Er iſt anders geworden, han har ändrat, omvändt sig.

Werder, *m.* 3. Holme i en ström.

Werfen, *v. a.* o. *n. irr.* Ich werfe, du wirfſt, er wirft, wir werfen ꝛc.; *imp.* ich warf; *conj.* würfe; *imper.* wirf; *part.* geworfen. Kasta, slänga; kasta, slå öfverända; kasta, skjuta (skulden på någon); yngla, få ungar, kalfva m. m. Sich w., kasta sig; (om trä &c.) slå sig, bli vind, krokna, bugna. Staub in die Augen w., über den Tölpel w., narra, svika, bedraga. In den Wart w., förevita.

Werft, *n.* 1. Skeppshvarf; kölbalning; varp, ränning.

Werg, Werk, *n.* 1. Blånor; dref.

Wergen, Werken, *adj.* o. *adv.* Af blånor.

Werk, *n.* 1. Verk, arbete; fästningsverk; gerning. Ins W. richten, ſetzen, verkställa. Viel Werks machen aus, göra mycket vasen af, mycket berömma. =beil, *n.* Verkbly. =brett, *n.* Skärbräde. =eiſen, *n.* Verkjern. =geräth, se =zeug. =haus, *n.* 2. Arbetshus. =heilig, *adj.* o. *adv.* Verkhelig, som tillägger egna verk ett förtjenande värde hos Gud. =holz, *n.* Byggnings- ell. slöjdvirke. =kunſt, *f.* Mekanik. =leute, *pl.* Arbetsfolk, handtverkare. =mann, *m.* Arbetare. =meiſter, *m.* 3. Verkmästare; byggmästare; fabrikör. =ſchuh, *m.* Fot såsom verkmått betraktad. =ſtatt, =ſtätte, *f.* 4. (ä långt) Verkstad. =ſtellig, *adv.* W. machen, verkställa. =ſtoff *m.* Rudimaterier. =ſtück, *n.* 1. Hugget stenstycke. =tag, *m.* 1. Arbetsdag, söknedag. =thätig, *adj.* o. *adv.* Verksam; verklig. =tiſch, *m.* 1. =bank, *f.* 1. Verkstadsbord. =verſtändige, *pl.* Edsvurne och förfarne män, som förordnas att besigtiga, taxera m. m. =zeug, *n.* 1. Verktyg, redskap. =zoll, *m.* 1. Verktum.

Wermuth, *m.* 1. Malört, *Artemisia absinthium.* Ein mit W. gefüllter Becher, (*Fig.*) ledsamhet, lidande; =eule, *f.* (*Nat. hist.*) Nattfjäriln *Phalæna absinthii.* =tropfen, *pl.* Malörtsdroppar.

Werſte, *f.* 4. Verst (Rysk mil).

Werth, *adj.* o. *adv.* Värd; värdig; dyrbar, kär. Er iſt die Kugel w., han är värd ett skott. Aller Ehre w., all ära värd. Er iſt mir ſehr w., han är mig ganska kär. W. ſchätzen, halten, skatta,

sätta värde på, högakta. =ſchätzung, =haltung, *f.* 4. Högaktning, kärlek.
Werth, *m.* 1. Värde, pris. ſdera.
Werthen, *v. n.* ſ. Vara värd. — *V. a.* Vär-
Weſen, *v. n.* ſ. Vara, bo, blifva qvar; (*fordom*) blifva, ske.
Weſen, *n.* 3. Varelse, väsende; beskaffenhet; maner, sätt, art, vis; oväsende, buller, sus, stoj. Das böſe W., fallandesot. Ein edles W. an ſich haben, hafva ett ädelt sätt att vara. Alles in ſeinem W. erhalten, uppehålla allt i sitt stånd.
Weſenheit, *f.* Väsendtlighet, realitet.
Weſentlich, *adj.* o. *adv.* Väsendtlig; verklig.
Weſpe, *f.* 4. Geting.
Weſſen, **Weß**, *pron. Genit.* Hvars, hvilkens.
Weßhalb, **Weßwegen**, *adv.* Hvarföre.
Weſt, **Weſten**, *m.* Vester; vestanväder. =getiſpel, *n.* Vestanflägt, vestanvindens sus. (*Fig.*) Något obeständigt eller förgängligt. =kante, *f.* (*Sjöf.*) Vestra stranden af en flod. =küſte, *f.* Vestlig kust. =punkt, *m.* Den punkt der æqvatorn skär horizonten. =ſee, *f.* 4. Vesterhafvet. =wärts, *adv.* Åt eller emot vester; vesterut. =wind, *m.* 1. Vestanvind, vestlig vind.
Weſte, *f.* 4. Vest.
Weſterhemd, *n.* 1. Dopskjorta.
Weſtlich, *adj.* o. *adv.* Vestlig; i vester.
Wett, *adv.* Qvitt; W. machen, vedergälla.
=eifer, *m.* 3. Täflan, medtäflan. =eiferer, *m.* Täflare, medtäflare. =eifern, *v. n.* h. Täfla. =fliegen, *v. n. irr.* ſ. Liksom flygande täfla. =geſang, *m.* 1. Täflan i sång. =gericht, *n.* Prisdom i täflingar. =kampf, se =ſtreit. =lauf, *m.* 1. =rennen, *n.* 3 Kappränning. =läufer, *m.* 3. Kapprännare. =ritt, *m.* 1. Kappridning. =ſingen, *v. n. irr.* Täfla i sång. =ſtreit, =kampf, *m.* 1. Täflan.
Wette, *f.* 4. Vad; det man hållер på vad, täflingspris. In die W. reiten, rida i kapp.

Sich um die W. bemühen, täfla med hvarannan. ſvad.
Wetten, *v. a.* o. *n.* h. Slå vad, hålla på
Wetter, *n.* 3. Väder; väderlek; oväder; åskväder. (*Fig. fam.*) Larm, oväsende. Vom W. getroffen werden, blifva rörd af åskan. Das W. leuchtet, det blixtrar. Das dich das W. hole, erſchlage! gå till fanders. =ableiter, *n.* 3. Åskledare. =beobachtung, *f.* 4. Väderleksrön. =bläſer, *m.* Väderledare, ventil i grufvor. =dach, *n.* 2. Väderskärm, vädertak. =fahne, *f.* 4. Väderhane, flöj, flagga på torn, hus &c. =feſt, *adj.* o. *adv.* Fast, skyddad, härdad mot väder och vind. =fiſch, *m.* (*Nat. hist.*) Fiskarten *Cobitis fossilis*. =gebet, *n.* Bön under oväder. =glas, *n.* 2. Barometer; termometer. =hahn, *m.* 1. Tupp (på torn); väderhane. =haufen, *m.* Hövolm, hösätan. =häuschen, *n.* Hygrometer. =hütte, *f.* Tak öfver sädes- och höstackar eller halmdöser. =keil, *m.* Åskvigg. =klug, *adj.* o. *adv.* Som förstår sig på väderleken. (*Fig.*) Som vet skicka sig efter tid och omständigheter. =launiſch, *adj.* o. *adv.* Vädersjuk; ostadig. =leuchten, *v. n.* h. Ljunga, blixtra. =leuchten, *n.* 3. Ljungande, blixtrande. =licht, *n.* Sct Elms eld, små lågor som vid åskväder visa sig på höga, spetsiga kroppar, såsom åskledare, torn, master o. dyl. =lo'ung, *f.* Anstalt att skaffa frisk luft i grufvor. =lotte, *f.* Dragrör (att skaffa frisk luft i grufvor). =männchen, *n.* Machin, som visar väder och vind; Cartesii smådjeflar i barometer. =maſchine, *f.* 4. Väderlucka. =nacht, *f.* Stormig natt. =prophet, *m.* 4. Väderleksprofet. =ſchacht, *m.* Schacht, hvarigenom frisk luft i grufvor föras från det ena schachtet till det andra. =ſchade, *m.* 5. Skada af hagel och oväder. =ſchlag, *n.*, Åsk-

slag. (*Fig.*) Dunderslag, svår händelse. =ſtrahl, *m.* 6. Blixt, ljungeld. =ſtrich, *m.* Oväders rigning från ett ställe till ett annat. =ſtrick, *m.* Hygrometer af en sträng. =vogel, se Regenvogel. =wechſel, *m.* Vädervexling. =wendiſch, *adj.* o. *adv.* Ostadig, ombytlig. =wolke, *f.* 4. Askmoln.

Wettern, *v. impers.* Dundra, knalla. — *V. a.* o. *n.* h. Larma, storma, stoja, väsnas.

Wetzen, *v. a.* Starkt gnida, hvässa, bryna, slipa, skärpa.

Wetzen, *n.* 3. Wetzung, *f.* 4. Hvässning, brynande, slipning.

Wetzſtahl, =ſtein, *m.* 1. Brynstål, brynsten.

Weyrauch, se Weihrauch.

Wichſe, *f.* 4. Skovax.

Wichſen, *v. a.* Vaxa, putsa (skor o. dyl.), prygla.

Wichſen, *n.* 3. Wichſung, *f.* 4. Vaxande, putsande, putsning.

Wicht, *m.* 1. Person, varelse (med begrepp af det dåliga); bof, skälm. Ein armer W., en stackare.

Wicht, *n.* Vigt.

Wichtig, *adj.* o. *adv.* Fullvigtig; vigtig, betydande.

Wichtigkeit, *f.* 4. Fullvigtighet; vigt, vigtighet, betydenhet.

Wicke, *f.* 4. Wickfutter, *n.* 3. Vicker, örtslägtet *Vicia*.

Wickel, *m.* 3. Rulle, bundt; papiljott. =band, *n.* 2. =ſchnur, *f.* 1. Linda. =blume, *f.* (*Bot.*) Örten *Selago*. =flechte, *f.* (*Bot.*) Ett slags laf, *Lichen plicatus*. =kind, *n.* 2. Lindebarn. (*Nat. hist.*) Ett slags snäcka, *Turbo uva*. =koppen, *m.* Blöja. =natter, *m.* (*Nat. hist.*) Ormen *Coluber plicatilis*. =ſchnur, se =band. =ſchwanz, *m.* Svans, som kan slingra sig om något, *Cauda prehensilis*, såsom markattors. =tuch, *n.* Lindekläder. =zeug, *n.* 1. Linddon.

Wickeln, *v. a.* Rulla; inveckla, insvepa; linda (ett barn); nysta. Sich aus einer Sache w., reda sig ur eller ifrån en sak.

Wickeln, *n.* 3. Wickelung, *f.* 4. Veckande, rullande; inveckling, insvepning; lindande (ett barns); nystande.

Wickfutter, =ſtroh, se Wicke.

Wickler, *m.* En som lindar, slingrar. (*Fig.*) Krångelmakare.

Widder, *m.* 3. Bagge; vädur, himmelstecknet väduren; Peruvianska fårkameln, *Vicunna*, *Camelus araucanus*; murbräcka (hos de gamla), *Aries*. =horn, *m.* Väderhorn. (*Nat. hist.*) Namn på flere snäckor. =punkt, *m.* Vardagjemningspunkt.

Wider, *præp.* med *Accus.* Emot.

Widerartig, *adj.* o. *adv.* Olikartad, stridande emot.

Widerbellen, =bellen, *v. n.* h. Bita ell. träta emot, svara näsvist.

Widerchriſt, *m.* 4. Antichrist.

Widerdruck, *m.* 1. (*Phys.*) Motverkan. (*Boktr.*) Vidertryck, tryck på andra sidan.

Widerfahren, *v. n.* irr. h. f. (einem Vederfaras, hända.

Widerſetzen †, *v. a.* irr. Vedergälla.

Widerſetzlich, *adj.* o. *adv.* Lagstridig.

Widerhaken, *m.* 3. Hulling.

Widerhalt, *m.* 1. Motstånd; stöd. =halten, *v. n.* irr. h. Hålla emot.

Widerklage, *f.* 4. Contraaklagan.

Widerlage, *f.* 4. Vederlag; stöd.

Widerlegen, *v. a.* Vederlägga; motsäga. =legung, *f.* 4. Vederläggning, motsägelse.

Widerlich, *adj.* o. *adv.* Vidrig, motbjudande.

Widerlichkeit, *f.* 4. Vidrighet, vämjelse, motbjudande beskaffenhet eller egenskap.

Widern, *v. n.* h. Vara emot, förorsaka, känna vedervilja; (*fordom*) sätta sig emot, vägra.

Widernatürlich, *adj.* o. *adv.* Onaturlig, naturstridig.

Widerpart, *m.* 6. Vederpart, motståndare. Widerpart halten, vara, sätta sig emot.

Widerprall, *m.* 1. Återstudsning, återstöt. =prallen, *v. n.* ſ. Studsa tillbaka.
Widerrathen, *v. a. irr.* (einem) Afråda, afstyrka. =rathung, *f.* 4. Afradande, afstyrkande.
Widerrechtlich, *adj.* Lagstridig, olaglig. — *Adv.* Lagstridigt, olagligen. =keit, *f.* 4. Lagstridighet, olaglighet.
Widerrede, *f.* 4. Motsägelse; gensvar.
Widerriſt, *m.* 1. Manke.
Widerruf, *m.* 1. =rufung, *f.* 4 Återkallelse, afsägelse. =rufen, *v a. irr.* Återkalla; åtra sig; återfordra, reklamera. =ruflich, *adj.* o. *adv.* Återkallelig. =rufung, se =ruf.
Widerſacher, *m.* 3. Motståndare, vederpart; djefvul.
Widerſatz, *m.* Motstånd; motsats, antithes.
Widerſchein, se =ſchein.
Widerſetzen, *v. a.* o. *r.* (einem) Sätta sig emot. =ſetzen, *n* 3. =ſetzung, *f* 4. Motsättande, uppstudsighet, genstrafvighet. =ſetzlich, *adj.* o. *adv.* Uppstudsig, motsträfvig. =ſetzlichkeit, *f.* 4. Uppstudsighet, motsträfvighet. =ſetzung, *f.* 4. Motsättande; motstånd.
Widerſinn, *m.* 1. Stridig eller förvänd mening; motsägelseanda, motsägelse. =ſinnig, *adj.* o. *adv.* Paradox, sällsam, orimlig; motsägande. =ſinnigkeit, se =ſinn.
Widerſpänſtig, *adj.* och *adv.* Motsträfvig, halsstarrig, tresk, genssträfvig, uppstudsig. =ſpänſtigkeit, *f.* 4. Motsträfvighet, halsstarrighet, treskhet, genssträfvighet, uppstudsighet.
Widerſpiel, *n.* 1. Vederspel, motsats. Einem das W. halten, sätta sig emot någon.
Widerſpitz, se Widerhaken.
Widerſprechen, *v. n. irr.* h. (einem) Motsäga, tala emot; vara emot; göra påstående emot. =ſprechen, *n.* 3. =ſprechung, *f.* 4. Se Widerſpruch. =ſprecher, *m.* 3. Motsägare, motståndare. =ſprechlich, *adj.* o. *adv.* Som kan motsägas, eller låter motsäga sig. =ſpruch, *m.* 1. Motsägelse; stridighet.
Widerſtand, *m.* 1. Motstånd.
Widerſtehen, *v. n. irr.* h. (einem) Stå emot, gora motstånd, sätta sig emot; strida ell. strafva emot.
Widerſtoß, *m.* Motstöt. (*Bot.*) Växterna *Asplenium trichomanes; Lychnis dioica; Silene nutans; Cucubalus behen* m. fl.
Widerſtreben, *n.* 3. =ſtrebung, *f.* 4. Motsträfvande, stretande emot.
Widerſtreben, *v. n.* (einem) Sträfva eller streta emot.
Widerſtreit, *m.* Strid, stridighet, collision. =ſtreiten, *v. a. irr.* Strida eller sträfva emot, bestrida; vara stridande emot.
Widerſtrom, *m.* Motström.
Widerſtützen, *v. a.* Stödja emot.
Widerwärtig, *adj.* o. *adv.* Vedervärdig, vidrig, motbjudande; anstötlig, förarglig. =wärtigkeit, *f.* 4. Vedervärdighet; olycka, motgång.
Widerwille, *m.* 5. Vedervilja, afsky; olust.
Widerwind, *m.* Motvind.
Widerwort, *n.* Motsägelseord.
Widmen, *v. a.* (d som t) (einem etwas) uppoffra eller helga, helt och hållet öfverlemna; tillegna; egna, ärna, ämna.
Widrig, *adj.* o. *adv.* Vidrig; motbjudande, stötande, förarglig, ledsam. Widriger Wind, motvind. Das ſind ganz widrige Dinge, det är stridiga ting.
Widrigenfalls, *adv.* I motsatt händelse.
Widrigkeit, *f.* 4. Vidrighet; förarglighet, ledsamhet.
Widriglautend, *adj.* o. *adj.* Missljudande.
Wie, *adv.* o. *conj.* Huru; på hvad sätt, som, liksom, såsom, än; när, då.
Wie, *interj.* Hvi, hvi så.
Wiebeln, *v. n.* h. Kräla, vrimla, krypa.
Wiede, *f.* 4. Halm- ell. vidjeband, hank.

Wiedehopf, *m.* 6. Härfågel, *Upupa Epops.*

Wieder, *adv.* Åter; å nyo; igen, på nytt; tillbaka; ännu en gång. Hin und w., här och der; hit och dit; fram och tillbaka. W. anfangen, ankleiden, anmachen ꝛc., begynna å nyo; omklåda; åter påklåda; återhäfta eller fästa; å nyo uppgöra (eld) m. fl. d. — einbringen, återföra, återbära, fara tillbaka; ersätta, hålla skadeslös. W. einsetzen, återställa, åter insätta; åter uppsätta eller iståndsätta. W. erlangen, återvinna, återfå m. fl. d. sammansättningar.

Wiederaufnahme, *f.* 4. Återupptagande; tilltagande, förkofran.

Wiederbezahlung, *f.* 4. Återbetalning.

Wiederbringen, *v. a. irr.* Återbära, återställa. =bringung, *f.* Återbärande, återställning.

Wiedereintenken, se Eintenken.

Wiedereinsetzung, *f.* 4. Återställning, återinförande; återupprättande, sättande i sitt förra stånd.

Wiedererinnerung, *f.* Erinran, hågkomst.

Wiedererlangung, *f.* 4. Återfående.

Wiedererſetzung, =erſtattung, *f.* 4. Återbetalning, skadeslöshållande.

Wiedererzeugen, *v. a.* Å nyo alstra, reproducera.

Wiederfinden, *v. a. irr.* Återfinna, — *V. r.* [sich, komma till rätta.

Wiedergabe, *f.* 4. Återgifvande, återlemnande.

Wiedergeburt, *f.* 4. Nya födelsen.

Wiederhaben, *v. n. irr.* h. Återfå, återvinna.

Wiederhall, =ſchall, *m.* 1. Återskall, genljud. =hallen, =ſchallen, =tönen, *v. n.* h. Skalla, gifva genljud, klinga.

Wiederherſtellen, se Herſtellen. =herſtellung, *f.* 4. Återställande; återiståndsättande; hälsans återfående.

Wiederholen, *v. a.* Återhemta, hemta tillbaka; upprepa, förnya. Kurz w., i korthet upprepa. =holung, *f.* 4. Återeller tillbakahämtande; upprepande, förnyande. =holungszeichen, *n.* 3. Upprepningstecken; repris, repristecken (i musik).

Wiederkäuen, *v. a.* o. *n.* h. Idissla. =käuer, *n.* 3. =käuung, *f.* 4. Idisslande.

Wiederkauf, *m.* 1. Återköp. =kaufsrecht, *n.* 1. Bördsrätt.

Wiederkehr, =kunft, *f.* utan *pl.* Återkomst. (*Musik.*) Refrain. =kehren, *v. n.* ſ. Återvända; omvända sig.

Wiederlöſen, *v. a.* Tillbakalösa, börda.

Wiederrufen, *v. a. irr.* Återkalla. (*Fig.*)

Wiederſang, *m.* Antiphonie. [Genljuda.

Wiederſchaffen, *v. a.* Tillrättaskaffa; å nyo skaffa. — *V. irr.* Å nyo skapa.

Wiederſchall, se Wiederhall. =ſchallen, =tönen, se Wiederhallen.

Wiederſchein, *m.* 1. Återsken, återstrålning, återkast; återbrytning, återstussning; vedersken. =ſcheinen, *v. n. irr.* h. Återkastas, brytas tillbaka, återstråla, studsa tillbaka.

Wiederſehen, *n.* 3. Återseende, seende på nytt. Lebe wohl bis aufs Wiederſehen, lef väl tills härnäst, tills vi råkas igen.

Wiederſtatten, *v. a.* Återställa.

Wiedertaufe, *f.* 4. Omdöpelse, vederdöpelse. =täufer, *m.* 3. Vederdöpare.

Wiederum, se Wieder. Hinwiederum, Återigen; deremot.

Wiedervergeltung, *f.* 4. Vedergällning. =vergeltungsrecht, *n.* 1. Vedergällningsrätt.

Wiederwuchs, *m.* Återväxt.

Wiege, *f.* 4. Vagga.

Wiegemeſſer, *n.* 3. Hackknif.

Wiegen, *v. a.* o. *r.* Vagga, runka.

Wiegen, *v. a.* o. *n. irr.* h. *Imp.* Ich wog i *conj.* ich wöge; *part.* gewogen, väga.

Wiegen, *n.* 3. Wiegung, *f.* 4. Vaggande; skärande med hackknif; vägande.

Wiegengeſang, *m.* =lied, *n.* 2. Vaggsång, -visa

Wiehern, *v. n.* h. Gnägga.
Wiehern, *n.* 3. Gnäggande.
Wieke, *f* 4. Vele (af linneskaf).
Wieme, *f.* Stång att upphänga köttvaror på till rökning i skorstenen; stång för höns att sitta på.
Wiepe, *f.* Halmvippa på en stång att utmärka förbudna vägar.
Wiese, *f.* 4. Äng. Hohe und trockene Wiesen, hårdvall-ängar.
Wiesel, *m.* 3. Vise. — *n.* Vessla, l-katt, [*Mustela.*
Wiesenandorn, *m.* (*Bot.*) *Lycopus europæus.* =bertram, *m.* (*Bot.*) Tusendskön, *Achillæa ptarmica.* =blume, *f.* (*Bot.*) Kallleka, *Caltha palustris.* =bocksbart, *m.* (*Bot.*) Älggräs, *Spiræa ulmaria.* =diſtel, *m.* (*Bot.*) Ängstis el, *Carduus heterophyllus.* =dungsgras, *n.* 2. Ängull. =ehrenpreis, *m.* (*Bot.*) *Veronica Chamædrys.* =fench, *m.* 1. (*Bot.*) Ängkamp. =flachs, *m.* Vildlin, *Linum catharticum.* =gras, *m.* Ängsgräs. (*Bot.*) Grässlägtet *Poa.* =grund, *m.* Ängsmark. =land, *n.* 2. Ängsmark. =wachs, *m.* 1. Ängsväxt, örter.
Wieviel, *adv.* Huru mycket, huru många. Der, die das wie vieſte, hvilken, hvilket i ordningen. =wohl, *conj.* Ehuru, fastän, ehuruväl.
Wild, *adj.* o. *adv.* (d som t) Vild, otamd, vildsint, grym; bister; obrukad, oupp-odlad; rå, ohyfsad; yr. Wildes Fleiſch, dödt kött. Wilde Wehen, falska barnvärkar.
Wild, *n.* 1. Vildt, villbråd. =bad, *n.* Af naturen beredt varmt bad. =bahn, *f.* Villbråds väg; gehäg, djurgård; vild, obanad väg. =bann, *m.* Uteslutsnde jagträttighet. =bret, =pret, *n.* 1. Villbråd. =dieb, *m.* 1. Tjufskytt. =dieberei, *f.* 4. Tjufskytteri. =fang, *m.* 1. Vildt, fängadt djur. (*Trädg.*) Vild ympad stam; otamd ostyrig häst. (*Fig.*) Vildbasare, glop. =fuhre, *f.* Vild, obanad väg; instängd jagtpark; ren mellan åkrar; fora med villbråd. =geſchmack, *m.* 1. Vild smak. =haſer, *m.* (*Bot.*) Landhafre, *Avena fatua;* därrepe, *Lolium temulentum.* =huhn, *f.* Rapphöna, *Tetrao perdix.* =meiſter, *m.* Hejdridare; jägmästare. =pret, se =bret. =ſchur, *f.* 1. Pels med hår på utsidan. =ſtand, *m.* 1. Vilddjurs ständ eller läger. =taube, *f.* Skogsduſva, *Columba palumbus.*
Wilde, *m.* o. *f.* 4. Vilde; vildhet.
Wildenzen, Wilpern, *v. n.* h. Smaka vildt.
Wille, *m.* 5. Vilja; samtycke, tycke, behag. Willens ſeyn, vara sinnad, ämna. Zu Willen ſeyn, gora till viljes. Um W. willen, för — skull; för. Mit Wiſſen und Willen, med uppsåt.
Willensäußerung, *f.* 4. Sin viljes förklaran-[de.
Willfahren, *v. n.* h. (einem) Foga eller lämpa sig efter, villfara, göra till viljes. =fährig, *adj.* o. *adv.* Villfarig, foglig, eftergifven, tjenstfärdig, tjenstvillig. =fährigkeit, *f.* 4. Villfarighet, foglighet &c. =fahrung, *f.* 4. Villfarande, foglighet, eftergifvenhet.
Willig, *adj.* Villig. Sich w. finden laſſen, visa sig villig. — *Adv.* villigt, gerna.
Willigen, *v. n.* h. Samtycka.
Willigkeit, *f.* 4. Villighet, tjenstfärdighet.
Williglich, *adv.* Villigt, gerna.
Willkommen, *m.* 3. Emottagande, bemötande; välkomma; välkomst; inträdesafgift. =kommen, *adj.* Välkommen. W. heißen, be vara välkommen.
Willkühr, *f.* 4. Fri vilja, godtycke, behag, godtfinnande; lag, förordning; val, fritt val.
Willkürlich, *adj.* o. *adv.* Sjelffri, arbiträr, efter godtycke eller godtfinnande.
Wimmeln, *v. n.* h. Vimla, krypa, kräla; öfverflöda.
Wimmerlich, *adv.* Jämmerligen.

Wimmern, *v. n.* h. Lamentera, jämra sig; qvida. ſqvidan.
Wimmern, *n.* 3. Lamentering, jämrande,
Wimmervogel, *m.* (*Nat. hist.*) Insekten *Sphinx atropos.*
Wimpel, *m.* 3 Vimpel, flagg, *fordom* slöja.
Wimper, *f.* 4. Ögonhår.
Wind, *m.* 1. (d som t) Vind, väder, blåst; väder (i kroppen). W. machen, (*fig.*) skryta. In den W. reden, tala fåfängt, förgäfves. In den W. ſchlagen, icke bry sig om, förakta. Sich manchen ſauern W. anachen (unter die Naſe gehen) laſſen, utstå, försöka mycket. =blatter, *f.* 4. Vattkoppa. =blattern, *pl.* Väderkoppor. =beutel, *m.* 3. Storskrytare, storpratare; ett slags uppsvälld bakelse. =beutelei, *f.* 4. Skryt. =blume, *f.* (*Bot.*) Örtslägtet Sippa, *Anemone.* =braut, *f.* 1. Häftig orkan. =bruch, *m.* 1. Vindfälle; väderbräck. =büchſe, *f.* 4. Väderbössa. =darm, *m.* Stortarm. =eiſen, *n.* Stormjern på fönster. =ey, *n.* Vindegg, ägg utan frö. =fahne, *f.* 4. Väderhane, flöj. =fall, *m.* 1. Vindfälle, nedblästa träd. (*Sjöf.*) Vindstöt. =fang, *m.* 1. Litet yttre rum; väderfång, ventil. =geſchwulſt, *f.* 1. Vädersvulst. =haken, *m.* 3. Stormhake. =halm, *m.* 1. Åkerhven, *Agrostis spica venti*; tägttätel, *Aira cæspitosa.* =harfe, *f.* Aeolsharpa. =hund, *m.* =ſpiel, *n.* 1. Vindthund. =klappe, *f.* 4. Väderlucka, lufthål. =kugel, *f.* Eolipil. =lade, *f.* Väderläda i orgverk. =licht, *n.* 2. Bloss, fackla. =macher, *m.* 3. Storskrytare. =macherei, *f.* 4. Skryt. =monath, *m.* November. =mühle, *f.* 4. Väderqvarn. =ofen, *m.* 3. Vindugn. =pocken, *pl.* Vattkoppor. =röschen, *n.* 3. Sippa. =roſe, *f.* Rosen på compass ell. chartor. (*Bot.*) Sippa, *Anemone.* =ſchief, *adj.* Vind, krokig, sned. (*Fig.*) Ställd på skruf var. =ſchlag, *n.* Vindfälle. =ſeite, *f.* 4. Sida, hvarifrån vädret kommer. =ſeil, se Windbund. =ſtille, *adj.* Lugn. — *f.* Lugn, ilttj.. =ſtoß, *m.* 1. (o långt) Väderil, stormby. =ſtütze, *f.* 4. Fönsterlucka. =ſucht, *f.* 4. Vädersot. =vogel, se Regenvogel. =waſſerſucht, se =ſucht. =webe, *f.* 4. Hög hopblåst snö. =wirbel, se Wirbelwind.
Winde, *f.* 4. Vindspel, gångspel, hissverk; domkraft, häftyg; härſvel, nyſtfot; åkerbinda (ört eller blomma), *convolvulus.* =eiſen, *n.* Skrufnycke. =kraut, *n.* 2. Snärjgräs, åkerbinda, *Convolvulus sepium.* =ſtange, *f.* =ſtock, *m.* Vindstång, vindstock.
Winden, *f.* 4. Linda; blöja. =treppe, *f.* 4. Vändeltrappa. =tuch, *n.* 2. Blöja.
Windeln, *v. a.* Linda (barn).
Winden, *v. a. irr. Imp.* Ich wand; *conj.* ich wände; *imper.* winde; *part.* gewunden. vrida; sno, tvinna, dreja; linda (blomsterqvast &c.); nysta, härfla eller härſva af; rycka (ur händerna). In die Höhe w., hissa, vinda upp. Sich w., vrida, sno sig; knorla eller rulla ihop sig, bugta eller slingra sig; kröka sig.
Windig, *adj.* o. *adv.* Stormig; skrytaktig; i dålig belägenhet. Es iſt w., det blåser.
Windsbraut, se Windbraut.
Wink, *m.* 1. Vink, tecken.
Winkel, *m.* 3. Vinkel; hörn, kant, vrå. =eiſen, Vinkelband af jern. Se för öfrigt *f.* 4. Hemligt giftermål, lönngifte. =maß. Winkelmaß. =haken, *m.* 3. Vinkelhake, =ſteg. =linie, *f.* (*Math.*) Diagonal. =n. Smyghål. =maß, *n.* 1. Vinkelmått, vinkelhake. =meßer, *m.* Vinkelmätare, astrolabium, transportör, graderad cirkel till vinkelmätningar. =münze, *f.* Falskt mynt. =nath, *f.* (*Anat.*) Vinkelformig söm i hufvudskålen. =recht, *adj.* Ratvinklig. =ſäule, *f.* Hörnpelare. =ſchenke, *f.* 4. Uselt värdshus, krog. =ſchule, *f.* 4. Smygeko-

la. =treppe, *f.* 4. Lönntrappa. =zuge, *m. pl.* Undflykter, små konster.
Winkelig, *adj.* o. *adv.* Vinklig, kantig.
Winken, *v. n.* Vinka.
Winken, *n.* 3. Vinkande.
Winnen, *v. n.* ſ. Vinna.
Winſeln, *v. n.* b. Qvida, jämra sig.
Winſeln, *n.* 3. Qvidan, jämrande.
Winter, *m.* 3. Vinter; köld. Des W. im W., om vintern. =aufenthalt, *m* Öfvervintrande; vinterqvarter. =ente, *f.* 4. Alfågel, *Anas hiemalis.* =flur, *f.* I vinterfar lagd åker. =grün, *n. indecl.* Vintergröna, *Pyrola*; äfven *Vinca.* =haft, =mäßig, *adj.* o. *adv.* Vinterlik. =haus, *n.* Vinterhus, orangeri; puppa. =holz, *n.* 2. Vedförråd för vintern. =kannenkraut, *n.* (*Bot.*) Skäfte, *Equisetum hiemale.* =kraut, *n.* Vinterkål, *Brassica capitata alba.* =kreſſe, *f.* Vinterkrasse, *Erysimum Barbarea.* =luſt, *f.* Vinternöje. =mäßig, se =haft. =obſt, *n.* 1. utan *pl.* Vinterfrukt. =punkt, *m.* Vintersolståndspunkt =ſaat, *f.* Vintersäd, (råg, hvete). =ſchlaf, *m.* Vintersömn. =ſeite, *f.* 4 Norra sidan. =ſonnenwende, *f.* Vintersolstånd. =zeit, *f.* 4. Vintertid.
Wintern, *v. impers.* Es wintert, det är kalt, det fryser. — *V. n.* h. Öfvervintra. — *V. a.* Vinterföda (boskap).
Winzer, *m.* 3. Vingårdsman eller arbetare. =hacke, *f.* 4. =meſſer, *n.* 3. Vingårdshacka vingårdsknif.
Winzig, *adj.* o. *adv.* Ganska liten.
Wipfel, *m.* 3. Topp, spets.
Wippe, *f.* 4. Vipp, vippning; sprö; gunga, vippa. Auf der W. ſtehen, stå på vippen (att falla) — nålmakareverktyg att påsätta knappar. W. eller Wippgalgen, *m* 3. Vippgalge.
Wippen, *v. a.* Straffa med vippgalge. Sich w., gunga. Rippen u. w. se Rippen.
Wir, *pron. pl.* Vi.
Wirbel, *m.* 3. Hjeſshvirfvel; hvirfvel; skru (på en fiol o. d.); vändkors ell. korsbom; skål för en benfogning; hvirfvel slagen på trumma ell. puka; hals eller ryggknota. =bein, *n* 1. Knota. =haken *m.* 3. Strängstift på klaver. =punct, *m.* Vertikalpunkt. =wind, *m.* 1. Väderhvirfvel, väderilning.
Wirbeln, *v. n.* b. Hvirfla; gå omkring hafva svindel; slå en hvirfvel på trumman.
Wirkart, *f.* Sätt att verka. =brett, *n.* (*Bag.* Bräde ell. bord hvarpå degen knädes =eiſen, *n.* (*Hofst.*) Verkjern, hofjern =form, *f.* Verkningsform. (*Gramm. Forma activa.* =grund, *m.* Princip, grund för verkan eller handlings-sätt. =haus *n.* Fabrik. =meiſter, *m.* Verkmästare. =ſam *adj.* o. *adv.* Verksam, verkande; kraftig. =ſamkeit, *f.* 4 Verksamhet; kraft flit och drift. =ſtuhl, *m.* 1. Väfstol.
Wirken, *v. a.* o. *n.* h. Verka, åstadkomma, tillvägabringa, verkställa; göra verkan; hjelpa; knåda, älta; väfva, virka tillverka, förfärdiga. Einem Pferde den Huf w., arbeta upp hofven på en häst
Wirker, se Weber.
Wirklich, *adj.* Verklig. — *Adv.* Verkligen i sanning, sannerligen. =keit, *f.* 4. Verklighet, sanning. Zur W. bringen, verkställa, uträtta.
Wirkung, *f.* 4. Verkning, verkan.
Wirkungskreis, *m.* 1. Verkningskrets. =los *adj.* o. *adv.* Utan verkan.
Wirr, wirre, *adj.* o. *adv.* Förvirrad, förbryllad. =kopf, *m.* 1. Oredigt hufvud oroligt hufvud. =ſeide, *f.* 4. Flocksilke
Wirren, *v. a.* In einander, förvirra, bringa i oordning eller oreda. Aus einander w. utreda, utveckla, bringa i ordning

frisk och sund, helbregda, oskuld, i godt stånd; väl conditionerad. =begangen, *adj.* o. *adv.* (*Jäg.*) Med långa hängande öron och läppar (om jagthundar). =beleibt, *adj.* o. *adv.* Hullig, korpulent. =bestallt, *adj.* o. *adv.* Välbetrodd. =betagt, *adj.* o. *adv.* Ålderstegen. =denkend, *adj.* o. *adv.* Vältänkande. =edel, *adj.* o. *adv.* Väladel (titel). =edelgeboren, *adj.* o. *adv.* Af mycket förnäm börd (titel). =ehrwürdig, *adj.* o. *adv.* Vördig (titel). Euer Wohlehrwürden, ers vördighet. =ergehen, *n.* 3. Välgång, välstånd. Auf jemandes w. trinken, dricka någons skål. =erwogen, *adj.* o. *adv.* Väl öfverlagd. =erworben, *adj.* o. *adv.* Välfängen. =erzogen, *adj.* o. *adv.* Väluppfostrad. =fahrt, *f.* 4. Välfärd, välgång. =feil, *adj.* o. *adv.* Icke dyr, för godt köp, lindrig. =feilheit, *f.* 4. Godt köp eller pris. =gebauet, *adj.* o. *adv.* Välbygd; välskapad. =gebildet, =gestaltet, *adj.* o. *adv.* Välskapad. =geboren, *adj.* o. *adv.* Välboren (titel). =gefallen, *n.* 3. Välbehag, förnöjelse. =gefällig, *adj.* o. *adv.* Välbehaglig. =gegeben! *interj.* Förträffligt! =gemuth, *adj.* o. *adv.* Vid godt lynne, munter. =gemuth, *n.* 1. (ört) Dosta, *Origanum vulgare.* =geneigt, *adj.* o. *adv* Mycket bevägen, välbevägen. =gerathen, *adj.* o. *adv.* Som lyckats väl. välartad. =geruch, *m.* 1. Välluft. =geschmack, *m.* 1. Välsmak. =gesittet, *adj.* o. *adv.* Sedig, artig. =gestaltet, se =gebildet. =gewachsen, *adj.* o. *adv.* Välväxt; välskapad. =gewogen, *adj.* o. *adv.* Välvillig, bevägen. =gewogenheit, *f.* 4. Välvillighet, bevägenhet. =gezogen *adj.* o. *adv.* Som är upptuktad, lärt skick och seder. =habend, *adj.* o. *adv.* Välmående. =habenheit, *f.* 4. Välmåga, välstånd, förmögenhet. =hergebracht, *adj.* o. *adv.* Vedertagen genom gammalt bruk eller vana. Wohlhergebrachter Maßen, efter gammal vana och rätt. =klang, =laut, *m.* 1. Välljud, samljud. =klingend, =lautend, *adj.* o. *adv.* Välljudande, klingande; klar och fyllig. =leben, *n.* 3. Vallefnad. =löblich, *adj.* o. *adv.* Välloflig (titel). =meinend, *adj.* o *adv.* Välmenande. =meinung, *f.* 4. God mening, bevägenhet. =muth, *m.* Godt, friskt mod; godt lynne, godsinthet. =nehmen, *n.* Bifall. =ordnung, *f.* God, behörig ordning. =redenheit, se Beredtsamkeit. =riechend, *adj.* o. *adv.* Välluktande. =schmack, se Wohlgeschmack. =schmeckend, *adj.* o. *adv.* Välsmakande. =seyn, *n.* 3. God helsa, välgång. =stand, *m.* 1. Välmagt, välmåga; anständighet. =studiert, *adj.* o. *adv.* Boksynt =that, *f.* 4. God gerning, välgerning. =thäter, *m* 3. Välgörare. =thäterinn, *f.* 4. Välgörerska. =thätig, *adj.* och *adv.* Välgörande, gifmild. =thätigkeit, *f.* 4. Välgörande, gifmildhet. =thun, *v. n. irr.* h. Göra väl, vara gifmild, göra barmhertighetsverk. =verdient, *adj.* o. *adv.* Välfortjent. W. um jemand, af någon. =verhalten, *n.* 3. Godt uppförande. =verlei, *n.* (ört) Hästfibler, *Arnica montana.* =weise, *adj.* o. *adv.* Välvis (titel). =wissend, *adj.* o. *adv.* Med vett och vilja. =wollen, *n.* 3 Valvilja. =wollend, *adj.* o. *adv.* Välvillig, bevägen.

Wohlig, *adj.* o. *adv.* Välmående, angenäma känslor hafvande, med angenäma känslor förbunden.

Wohnbar, *adj.* o. *adv.* Som kan bebos. =ha't, *adj.* o. *adv.* Boende, bosatt. Sich w. nied'rlassen, sätta sig ned och bo. =haus, *n.* 2. Boningshus. =sitz, *m.* 1. Hemvist, boställe. =zimmer, *n.* 3. Boningsrum.

Wohnen, *v. n.* b. Bo, vara boendes.

Wohnung, *f.* 4 Qvarter. boningsrum, bo ning, tillhäll

Wölben, *v. a.* Hvälfva, förse med hvalf.
Wölbung, *f.* 4. Hvalf, hvälfning.
Wolf, *m.* 1. (*fordom* Valp) Varg, ulf; *Gasterosteus aculentus*; Bifjäril, *Attelabus apiarius*; Kornmottfjäril, *Phalæna granella*. (*Astron.*) Stjernbilden vargen. (*Timmerm.*) Högben eller sparrar på halmtak. (*Vattenbyggn.*) Klubba till pålars neddrifning i marken. (*Klädväf.*) Machin att lösa ullen och befria henne från orenlighet; gäng- eller ridsår; bylning i orgelpipor. Sich einen W. reiten, få ridsår. Der W. stirbt in seiner Haut, en elak menniska bättrar sig aldrig. Der W. frißt auch die gezählten Schafe, tjufven bryr sig icke om att välja. Den W. bei den Ohren halten, ej veta huru man skall göra, eller hvad parti man skall taga.
Wölfinn, *f.* 4. Varginna.
Wölfisch, *adj.* o. *adv.* Varglik, vargaktig.
Wolfsauge, *n.* Vargöga; rofgirigt öga; half-ädelstenen *Oculus cati*. =balg, *m.* 1. Vargskinn. =beere, *f* 4. Trollbär, *Paris quadrifolia*: älven *Atropa Belladonna*. =brut, n. Vargyngel. =falle, *f.* 4. Räfsax. =grube, *f.* Varggrop. =kraut, *n.* 2. Paddbär; trollbär. =milch, *n.* Vargmjölk. (*Bot.*) Ört med detta namn, *Euphorbia Esula*. =pelz, *m.* 1. Vargskinnspels; vargskinn. =spiel, *n.* Räfspel.
Wölkchen, *n.* 3. Molnfläck. [syn villa.
Wolke, *f.* 4. Sky, moln; fläck på ögat;
Wolken, *v. n* Höja sig, svälva såsom moln; vara tät såsom moln.
Wölken, *v. a.* Betäcka med moln. Sich w., betäckas med moln, mulna, bli mulen.
Wolkenbruch, *m.* 1. Skyfall, slagregn. =berg, *n.* Bergformigt moln; skyhögt berg. =feste, *f.* Himmelens fäste. =frei, los, *adj.* o. *adv.* Molnfri, bekymmerfri: utan missnöje eller surmulenhet. =gut, *f.* Morgon och aftonrodnad; ur molnen ljungande åskeld. =himmel, *m.* 3. Lufthimmel, äther. =säule, *f.* 4. Molnstod.
Wolkig, *adj.* o. *adv.* Molnfull eller -betäckt.
Wollblume, *f.* 4. (*Bot.*) Kongsljus, *Verbascum*. =distel, *f.* 4. (*Bot.*) Kardtistel, *Verbascum*; älven örtslägtet *Anthyllis*. =gras, *n.* (*Bot.*) Ängsull, hardun, *Eriophorum polystachion*. =habichtkraut, *n.* (*Bot.*) Växtarterna, *Picris hieracioides* och *Hypochæris maculata*. =händler, *m.* 3. Ullhandlare. =kämmer, *m* 3. Ullkammare. =kratze, *f.* 4. Ullkarda. =kraut, *n.* (*Bot.*) Kongsljus, *Verbascum Thapsus* m. fl. växter. =rad, *n.* Spinnrock för ull. =saame, *m.* Bomullstråd, *Bombax*. =schur, *f.* 4 Ullklippning; klippningstid. =weide, *f.* (*Bot.*) Ullpil, *Salix lanata*.
Wolle, *f.* 4. Ull; fjun på växter.
Wollen, *adj.* o. *adv.* Af ull, ylle ...
Wollen, *v. n. irr.* ℌ. Ich will, du willst, er will, wir wollen ꝛc. *conj.* ich wolle, du wollest, er wolle; *imp.* ich wollte; *imper.* wolle; *part.* gewollt. Vilja. Das Haus will einfallen, das Schiff will sinken, huset hotar att ramla, skeppet håller på att sjunka. Will's Gott, med Guds hjelp. Das wolle Gott nicht! Gud bevare, -förbjude. Wollte Gott! Gud gifve!
Wollen, *n.* 3. Viljande, vilje.
Wollenfabrik, *f* 4. Yllefabrik. =garn *n.* 3. Yllegarn, ullgarn. =herde, *f.* Fårhjord. =scheere, Wollscheere, *f.* Ullsax. =waare, *f.* 4. =werk, *n.* 1. Ylletyger, yllevaror. =zeug, *n.* 1 Ylletyg.
Wollicht, *adj.* o. *adv.* Ull-lik; knorrlig, krusig, krullig, ullig. [bär ull.
Wollig, *adj.* o. *adv.* Ullig, ullrik; som
Wollust, *f.* 1. Vällust; kättja. =lüstig, *adj.* o. *adv* Vällustig. =lüstling, *m.* 1. Vällusting.

Womit, *adv.* Hvarmed; med något.
Wonach, se Wornach.
Wonne, *f.* 4. Utsökt nöje, vällust; stor glädje. =leben, *n.* 3. Glädjefullt lefverne. =monat, *m.* 1. Maj månad. =reich, Wonnig, *adj.* o. *adv.* Vällustig, gladjefull. =tag, *m.* 1. Glädjedag. =trunken, *adj.* o. *adv.* Drucken af vällust, gladjedrucken. =voll, *adj.* o. *adv.* Gladjefull.
Wonnig, se Wonnereich.
Wonniglich, *adj.* o. *adv.* Glädjefull; glädjefullt.
Woran, *adv.* Hvarpå; hvartill; hvarvid &c.
Worauf, *adv.* Hvarpå; hvarefter &c.
Woraus, *adv.* Hvarutur, hvaraf &c.
Worein, *adv.* Hvaruti, hvari.
Worfel, *f.* Se Worfschaufel.
Worfeln, *v. a.* Vanna eller kasta (säd).
Worfschaufel, *f.* 4. Kastskofvel.
Worgen, *v. n.* Hafva svårt för att nedsvälja. Sich w., använda sina krafter att kasta upp.
Worin, *adv.* Hvaruti, hvari &c.
Wornach, *adv.* Hvarefter &c.
Wort, *n.* 2. *collect. pl.* Worte, Ord; uttryck; löfte. Viele Worte machen, vara mångordig, mångtalig. Einem ins W. fallen, falla någon i talet. Das W. ausgeben, gifva lösen (i fält eller garnison). Einem das W. reden, föra någons sak; försvara någon. Beim W. halten, taga på orden. =ableitung, *f.* Etymologie. =ähnlichkeit, *f.* 4. Analogi. =arm, *adj.* o. *adv.* Fattig på ord. =art, *f.* Pars orationis i ett språk. =brüchig, *adj.* o. *adv.* W. werden, bryta sitt löfte. =fall, *m.* Casus. =forscher, *m.* 3. Etymolog. =fügung, *f.* 4. Ordfogning, syntax. =führend, =habend, *adj.* o. *subst. m.* Ordförande. =gefüge, se =gepränge. =gepränge, *n.* 3. Ordkrus, ordprål. =haltend, *adj.* Ordförande; ordbållig. =kampf, *m.* Ordstrid, strid om eller med ord. =karg, *adj.* o. *adv.* Ordnjugg. =klauber, *m.* 3. Ordklyfvare. =kohl, *m.* (*fam.*) Ordkål, d. ä. mängd af meningslösa ord. =register, *n.* 3. Ordregister. =reich, *adj.* o. *adv.* Ordrik. =spiel, *n.* 1. Ordlek; ordstäf. =ungeheuer, *n.* Ordspöke, oformligt bildadt ord, t. ex. af flere språk, rotvälskt ord o. d. =verdreher, *m.* 3. Ordvrängare. =verdrehung, *f.* 4. Ordvrängning. =verstand, *m.* 1. Ordaförstånd, ordalydelse. =wert, *n.* Tomma ord. =wechsel, *m.* 3. Ordvexling, ordkastning. =zeichen, *n.* Lösen.
Wörterbuch, *n.* 2. Ordbok. =schreiber, *m.* 3. Lexikograf.
Worth, *f.* 4. (*Landthush.*) Täppa.
Wörtlich, *adj.* Med ord uttryckt, bokstaflig. — *Adv.* Ord från ord, ordagrant, [boksstafligen.
Woselbst, se Wo.
Wovon, *adv.* Hvaraf, hvarifrån; hvarom.
Wowider, *adv.* Hvaremot.
Wozu, *adv.* Hvartill.
Wrack, *n.* 1. Vrak, skeppsvrak; afskrap, [utskott.
Wrange, *f.* Vränger i skepp eller bätar.
Wrensch, *adj* o. *adv.* Vrensk.
Wrenschen, *v. n.* h. Vrenskas.
Wucher, *m.* 3. Wucherei, *f.* 4. Ocker. =blume, *f.* 4. (*Bot.*) Örtslägtet *Chrysanthemum*: dess särskilda arter, såsom Prestkrage, *C. Leucanthemum* &c.
Wucher, *m.* 3. Ockrare, procentare.
Wucherlich, *adj.* o. *adv.* Ockrande, ledande till ocker.
Wuchern, *v. n.* h. Ockra, taga oloflig ränta; gifva vinst, rikta (om ogräs) frodas.
Wuchs, *m.* 1. Växt, kroppsställning. Im Wuchse seyn, stå i växten.
Wucht, *f.* Tyngd, vigt, last; tung kropp.
Wuchten, *v. n.* h. Vara tung. — *V. a.* Hafva, uppväga tunga kroppar.
Wudeln, se Gebeiben.
Wühlen, *v. a.* Gräfva, böka. Sich w., [vältra sig.

Wuhne, *f.* 4. Hål på isen, vak, göl.
Wulſt, *m.* 1. Fallvalk; uppstoppad krans eller kant; valk; fot (på en pelare).
Wulſtig, *adj.* o. *adv.* Valklik; utblåst; högtrafvande.
Wund, *adj.* o. *adv.* Sår; sårad. W. werden, särna. =arzeneikunſt, *f.* Chirurgi. =ärztlich, *adj.* o. *adv.* Chirurgisk. =arzt, *m.* 1. Fältskär, Chirurg. =balſam, *m.* 1. Sårbalsam. =eiſen, *n.* 3. Sökare, sonde. =fieber, *n.* 3. Feber som åtföljer sår. =kraut, *n.* Särläkande ört, namn på växtarterna Räfklo, *Anthyllis vulneraria*; ärenpris, *Veronica officinalis*; Guldris, *Solidago virgaurea*; Fetknoppar, *Sedum telephium o. campestre.* m. fl. =mittel, *n.* 3. Medel emot sår. =waſſer, *n.* Arkebusadvatten.
Wunde, *f.* 4. Sår, sårnad.
Wunden, *v. a.* Såra.
Wundenmaal, *n.* 1. Märke efter Christi sår.
Wunder, *n.* 3. Under; underverk, något oerhördt. W. nehmen, förundra. W. ſehen, hören, se, höra, förundransvärda saker. Ich dachte w. was es wäre, jag förundrade mig hvad det kunde vara. =arzeney, *f.* Undermedel, universalmedel, panacé. =bar, *adj.* o. *adv.* Underbar, underlig, sällsam, besynnerlig. =barlich, *adv.* Underligt, besynnerligt. =baum, *m.* (*Bot.*) Jonæ kurbits, *Recinus communis.* =dinte, *f.* Sympathetisk bläck. =gabe, *f.* 4. Gåfva att göra underverk; utomordentlig gåfva eller talang. =ſalz, *n.* Glaubersalt, =ſam, se =bar. =ſchön, *adj.* o. *adv.* Öfvermåttan skön. =ſelten, *adj.* o. *adv.* Alltför sällsynt; utomordentligt sällan. =that, *f.* 4. Underverk. =thätig, *adj.* o. *adv.* Undergörande. =thier, *n.* 1. Vidunder. =voll, *adj.* o. *adv.* Underfull. =werk, *n.* 1. Underverk. =weizen, *m.* (*Bot.*) Underhvete, *Triticum compositum.* =zeichen, *n.* 3. Undertecken.
Wunderlich, *adj.* o. *adv.* Sällsam, besynnerlig; underlig, egensinnig, orimlig.
Wunderlichkeit, *f.* 4. Sällsamhet, besynnerlighet; underlighet, egensinnighet, orimlighet.
Wundermann, *m.* 2. Man som gör under; undransvärd man.
ſich Wundern, *v. r.* Förundra sig, bliſva förvånad.
Wundernswerth, =würdig, *adj.* o. *adv.* Undransvärd, förundransvärd.
Wundershalben, *adv.* För ro skull.
Wunſch, *m.* 1. Önska, önskning, åstundan.
Wünſchelreis, =ruthe, *f.* 4. Slagruta.
Wünſchen, *v. a.* (ü som kort ö äfven i de följande orden) Önska, åstunda. Glück w., lyckönska.
Wünſchenswürdig, (=werth,) Önskansvärd.
Würde, *f.* 4. Värdighet; äreställe. (*Algebr.*) Dignitet. In Würden halten, vörda, högakta, värdera. In ſeinen W. laſſen, lemna i sitt värde.
Würdern, *v. a.* Taxera, värdera.
Würdevoll, *adj.* o. *adv.* Värdig.
Würdig, *adj.* o. *adv.* Värdig; vördig. Des Lobes w., berömvärd.
Würdigen, *v. a.* Värdigas, täckas. Einen groſſer Ehre w., bevärdiga någon med stor ära; värdera, skatta, sätta värde på. Ein Buch w., recensera. Ein Gut auf 40,000 Thaler w., värdera ett gods til 40,000 Rdr.
Würdiger, *m.* Recensent.
Würdigung, *f.* 4. Värderande.
Wurf, *m.* 1. Kast, kastning; kast, beräkning (4 st.); kull af ungar, (såsom valpar, vargungar &c.) Einen guten W. thun, få ett godt varp. Einem in den W. kommen, möta någon. Der W. iſt aus den Händen, det är en gång vågadt. Der W.

ist gefallen, tärningen är kastad. -angel, *m.* Kastkrok, metkrok. -anker, *m.* (*Sjöf.*) Tojr- eller varpankar.

Würfel, *m.* 3. Tärning; kub. -becher, *m.* 3. Bägare hvaruti tärningar omskakas. -wurzel, *f.* Kubikrot. -zahl, *f.* Kubiktal.

Würfelicht, Würfelig, *adj.* o. *adv.* Kubisk; fyrkantig.

Würfeln, *v. n.* h. Spela tärning.

Wurfgarn, -netz, *n.* 1. Kastnät eller -not. -pfeil, -spieß, *m.* 1. Kastpil, spjut.

Würgbirn, *f.* 4. Vidrigt stenpäron.

Würgen, *v. a.* Strypa, qväfva; döda. Hinunter w., nedsvälja med möda. In sich w., vräka i sig. Würgen soll man w., den som går i borgen, skall ock gå i sorgen.

Würgengel, *m.* 3. Mordengel. (*Nat. hist.*) Varfågel, *Lanius excubitor*; Vanhelfalk, *Falco lanarius*; Slungorm, *Boa constrictor*.

Würger, *m.* 3. Strypare, dräpare.

Würken ɔc., se **Wirken** ɔc.

Wurm, *m.* 2. Mask, matk; nagelböld, springorm eller rots hos hästar; frätsår. (*Fig.*) Vurm; gnagande b-kymmer; inbilskhet. -doctor, *m.* 6. Qvacksalfvare. -farn, *m.* (*Bot.*) Renfana, *Tanacetum vulgare*. -fraß, *m.* 1. -mehl, *n.* 1. Maskstyng, maskhål; maskmjöl. -fräßig, *adj.* o. *adv.* Maskäten. -haut, *n.* En masks hud; skyddshud för maskar; förhydning. -birn, *n.* 1. Vurmbufvud. -käfer, *m.* 3. Grufmask. -kraut, -some, *n.* Renfana, *Tanacetum vulgare*; Spillfrö. *Sisymbrium Sophia*; Flenört, *Scrophularia nodosa*; Älggräs, *Spiræa ulmaria*, m. fl. -mittel, *n.* Medel mot maskar. -nudeln, *pl.* Vermiceller (en sort makrongryn till formen lika maskar). -pulver, *n.* 3. Maskpulver. -stichig, *adj.* o. *adv.* Maskstungen. -tod, *m.* Malört. -trockniß, *f.* Skogs fortorkning genom mask, *Teredo pinorum*.

Wurmen, *v. n.* h. Krypa som en mask; vara vid elakt lynne.

Wurmig, *adj.* o. *adv.* Maskstungen, maskäten; full af maskar.

Wurst, *f.* 1. Svinkorf; blodkorf; medvurst. Mit der W. nach der Speckseite werfen, gifva ett ägg för en höna. Wie der Mann ist, so bratet man ihm die W., som karlen är, så blir han undfägnad. W. wider W., lika för lika. -bügel, *m.* 3. -horn, *n.* 2. Korfhorn. -horn, *m.* Korfsticka. -fülle, *f.* Korfgärd, stoppning i korf. -kraut, *n.* Korfkryddor, såsom mejram o. d., kyndel, *Satureja hortensis*. -maul, *n.* 2 Hängläpp; älskare af korf.

Wurst, *f.* 4. -wagen, *m.* 3. Lång vagn, hvarpå flera personer kunna sitta efter hvarandra.

Wurstwagen, se **Wurst**, *f.* 4.

Wurz, Wurzel, *f.* 4. Rot, rotväxt. (*Algeb.*) Rottal; stamord; grundstafvelse. In der W. angreifen, angripa vid roten. -ähnlich, *adj.* o. *adv.* Rotlik. -baum, *m.* (*Bot.*) Calabasträd, *Rhizophora*, hvars grenar böja sig till jorden och slå nya rötter, hvaraf uppväxa nya träd. -buch, *n.* 2. Örtbok. -faßern, *m. pl.* Rottrådar. -holz, *n.* Stubbved. -mann, *m* 2. Örtkännare, handlande med droguer. -maus, *f.* Sibirisk råtta, *Mus œconomus*. -profe, *f.* Rotskott af eller från roten. -stoff, *m.* 1. Grundstoff, grundgas. -zaßern, *f. pl.* Rothårer. -zeichen, *n.* (*Algebr.* Rottecken.

Wurze, *f.* 4. Krydda; kryddning; vört.

Wurzeln, *v. n.* h. Taga eller slå rötter. — *V. a.* Söka [Lukta kryddlikt

Würzen, *v. a.* Krydda, afreda. — *V.*

Wür

Würzgeruch, *m.* 1. Kryddlukt. =haft, *adj* o. *adv.* Aromatisk. =krämer, *m.* 3. Kryddkrämare. =laden, *m.* 3. Kryddbod. =nelke, se Gewürznägelein.

Wust, *m.* 1. Smörja, mischmasch, röra, smuts, snuskighet, orenlighet.

Wüst, *adj.* (ü längt) öde, obebodd, ödslig; obrukad, ouppodlad; oordentlig; liderlig; yr, förvirrad, galen (i hufvudet).

Wüste, Wüstenei, *f.* 4. Öcken, ödemark.

Wüsten, *v. a.* o. *n.* (*fordom*) Föröda, förstöra: (*vanl.*) ruckla. (*Nat. hist.*) Fågeln *Motacilla ficedula.*

Wüstling, *m.* 1. Rustare, rucklare; fradga för munnen på en i raseri stadd.

Wuth, *f.* Raseri, grymhet, häftighet. Seine W. auslassen, utösa, uttömma sin grymhet. [rasa, utöfva grymhet.

Wüthen, *v. n.* h. Vara rasande, ursinnig,

Wüthen, *n.* 3. Raseri.

Wüthend, Wüthig, *adj.* o. *adv.* Rasande, grym, ursinnig, häftig.

Wütherig, eller Wütherich, *m.* 1. Tyrann, grym, rasande menniska, barbar. Spräng-ört, *Cicuta virosa*; odört, *Conium maculatum.*

Wüthiglich, *adv.* Grufligen, grymt.

Z.

Zach, se Zäh.

Zäckchen, *n.* 3. Liten pigg, tagg ell. udd.

Zackeisen, *n.* Jern till taggars utskärande.

Zacken, *m.* 3. Udd, tagg, spets; liten telning, qvist; nagel, plugg, tand. =blatt, *n.* Taggigt blad. =linie, *f.* Ett slags förskansningslinie. =meissel, *m.* 3. Marmorborr. =walze, *f.* Med taggar försedd vals eller vält. =werk, *n.* Med taggar försedt arbete, Spansk ryttare.

Zacken, *v. a.* Göra skäror i, tagga.

Zackig, *adj.* o. *adv.* Taggig, uddig, tandad.

Zag, *adj.* o. *adv.* Försagd, feg, trög, obeslutsam. =haft, *adj.* o. *adv.* Rädd, modfälld, försagd. =haftigkeit, *f.* ut. *pl.* Rädsla, modstulenhet, försagdhet.

Zagel, *m.* 3. Svans, stjert. [försagd.

Zagen, *v. n.* h. Rädas, fälla modet, bli

Zagen, *n.* 3. Rädsla, försagdhet.

Zähe, *adj.* o. *adv.* Seg, slemmig, limaktig, klibbig; seg (som läder och kött). (*Fig.*) Segsliten, karg, njugg. Ein zähes Leben haben, vara seglifvad.

Zahl, *f.* 4. Tal; antal; ziffra. Die goldene Z., gyllentalet. Ihrer waren fünf an der Z., de voro fem till antalet. Ohne Z., i stor myckenhet. =amt, *n.* 2. Räntkammare. =bar, *adj.* o. *adv.* Som kan betalas; förfallen till betalning. =buchstab, *m.* 5. Räknebokstaf. =fähig, *adj.* o. *adv.* I stånd att betala; vederhäftig. =kunst, se Zahlenrechnung. =los, *adj.* o. *adv.* Oräknelig. =meister, *m.* 3. Skattmästare, räntmästare, uppbördscommissarie. =pfennig, *m.* 1. Räkenpenning. =reich, *adj.* o. *adv.* Talrik. =tag, *m.* 1. Betalningsdag. =woche, *f.* 4. Betalningsvecka. =wort, *n.* 2. Räkneord. =zeichen, *n.* 3. Ziffra.

Zählbar, *adj.* o. *adv.* Räknelig, som kan räknas. =bret, *n.* 2. =tisch, *m.* 1. Penningdisk. =geld, *n.* 2. Uppbördsprocent. =tisch, se Zählbret.

Zahlen, *v. a.* Betala. [talning.

Zahlen, *n.* 3. Zahlung, *f.* 4. Betalande, be-

Zählen, *v. a.* Räkna; tälja. [jande.

Zählen, *n.* 3. Zählung, *f.* 4. Räknande; tälZahlenlotterie, *f.* 4. Nummerlotteri. =rechnung, *f.* 4. Arithmetik, räkenkonst.

Zahler, *m.* 3. Betalare.

Zähler, *m.* 3. Räknare; sorterare; markör; [täljare.
Zahlung, *f.* 4. Betalning.
Zahlungsflüchtig, *adj.* o. *adv.* Betalning undflyende; rymd för skuld. =schein, *m.* Qvitto. =termin, *m.* 1. Betalningstermin. =unfähig, *adj.* o. *adv.* Ur stånd att betala.
Zahm, *adj.* o. *adv.* Tam, hemtamd, spak.
Zähmbar, *adj.* o. *adv.* Tämjelig, som låter styra sig.
Zahmen, *v. n.* h. Vara ell. blifva tam.
Zähmen, *v. a* Tämja, göra tam; undertvinga, kufva, underkufva; tygla, styra. Sich z., hejda sig &c.
Zähmen, *n.* 3. Zähmung, *f.* 4. Tämjande; kufvande, underkufvande; tyglande, styrande.
Zahmheit, *f.* Tamhet.
Zahn, *m.* 1. Tand; tagg; tinne; kugge. Weite Zähne haben, vara glesständ. Schneidezähne, framtänder. Zähne einschneiden, karfva. Mit den Zähnen knirschen, skära tänderna. Haare auf den Zähnen haben, hafva skinn på näsan, ej låta narra sig. Die Zähne bleken, visa tänderna. Einem auf den Z. fühlen, pröfva någon. Es thut ihm kein Z. mehr weh, han är död. =arzt, *m.* 1. Tanddoktor. =brecherzängtein, *n.* 3. Pelikan, tång, hvarmed tänder utbrytas. =bürste, *f.* 4. Tandborste. =eisen, *n.* (*Bildhugg.*) Meisel (*Chirurg.*) Instrument till tänders uttagande. =fäule, *f.* Maskstungna, ruttna tänder. =fleisch, *n.* Tandkött. =hammer, *m.* Tandad hammare. =hobel, *m.* (*Snick.*) Tandhyfvel. =höhle, *f.* 4. Tandhål. =kraut, *n.* (*Bot.*) Tandgräs, *Dentaria*; *Lathræa squamaria*. =lade, *f.* 4. Tandgärd. =los, *adj.* o. *adv.* Tandlös. =lücke, *f.* 4. Tandlöst ställe. =lückig, *adj.* o. *adv.* Tandlös, glesständ. =mäuschen, *n.* 3. Läppmuskel. =rad, *n.* 2. Kugghjul. =schmerz, *m.* 5. och 6. =weh, *n.* 1., Tandvärk. =schnitt, *m.* 1. Uddigt eller kantigt bildhuggar-arbete; såglik inskärning, uddar. =stift, *m.* 1. Tandstump, -tagg. =stocher, *m.* 3. Tandpeta. =weh, se =schmerz. =werk, *n.* 1. Taggigt, utskuret arbete. =wurz, *f.* 4. Tandgräs, *Anthemis pyretrum.*
Zahneln, *v. n.* Få tänder.
Zähneln, *v. a.* Göra taggig, uddig, såglik.
Zahnen, *v. n.* h. Få tänder. — *n.* 3. Tandning.
Zähnen, *v. a.* (*fordom* visa tänderna); med mejsel bearbeta; med taggar förse.
Zähnklappen, *n.* 3. Tändernas hackning och skallrande. =knirschen, *n.* 3. Tandagnissllan.
Zähre, *f.* 4. Tår.
Zain, *m.* 1. Tacka, stång (af guld ell. silfver). =eisen, *n.* Knippjern. =hammer, *m.* Knipphammare. =schmied, Knippsmed.
Zander, *m.* 3. Gös.
Zange, *f.* 4. Täng.
Zängelchen, *n.* 3. Liten tång, kniptång.
Zangenkäfer, *m.* (*Nat. hist.*) Trästjert.
Zank, *m.* 1. Gräl, träta, oenighet. =apfel, *m.* 3. Trätfrö, tvistämne. =sucht, *f.* Trätgirighet, grälaktighet, trätsjuka.
Zanken, *v. n.* h. Träta, gräla, tvista.
Zanken, *n.* 3. Se Zank.
Zänker, *m.* 3. Grälmakare.
Zänkerei, *f.* 4. Träta, kif, tvist.
Zänkisch, Zankſüchtig, *adj.* o. *adv.* Trätgirig, grälaktig, trätsjuk.
Zäpfchen, *n.* 3. Liten tapp; tungspän. Das Z. ist ihm geschossen, tungspänet har fallit ned på honom.
Zapfen, *m.* 3. Tapp; svicka; kork, stopp; plugg; tungspän; tall- eller grankotte. (*Fig. fam.*) Fyllbult. =mutter, *f.* 3. Panna, hvari en tapp o. d. går. =streich, *m.* 1. Tappto. =wein, *m.* 1. Tappvin, droppvin.
Zapfen, *v. a.* Tappa; sälja i minut; med tapp förse eller fästa
Zappeln, *v. n.* h. Sprattla, sparka, slänga

eller kasta benen, fakta. Einen lange z. lassen, icke strax hjelpa någon.
Zappeln, *n.* 3. Sprattlande &c.
Zarge, *f.* 4. Rand, ram, list; lagg.
Zart, *adj.* o. *adv.* Späd; klen; öm; fin, tunn. =gefühl, *n.* 1. Grannlagenhet.
Zärte, *f.* 4. (fisk) Vimba.
Zärteln, *v. a.* Klema, smeka. — *V. n.* Vara späd &c.
Zärtlich, *adj.* o. *adv.* Öm, ömhjertad; veklig. =keit, *f.* 4. Ömhet; veklighet. =sinn, *n.* Känslofullhet, grannlagenhet.
Zärtling, *m.* 1. Veklig.
Zaser, *f.* 4. Tråd, tåga eller fiber, trådar
Zäserchen, *n.* 3. Liten fiber. [i köttet.
Zaserig, *adj.* o. *adv.* Fibrös, trådig, tågig
sich Zasern, *v. r.* Raspas upp.
Zaspel, *f.* 4. Härfva eller docka.
Zauber, *m.* Förtrollning; trolleri; förtrollningsmedel; förtjusning; tjusningskraft. =auge, *n.* Förtrollande, förtjusande öga. =bild, *n.* 2. Talisman. =buch, *n.* 2. Svartkonstbok. =kraft, *f.* 1. Förtjusande, magisk kraft. =kraut, *n.* (*Bot.*) *Circæa.* =kreis, *m.* Trollkrets. =laterne, *f.* 4. Laterna magica, troll-lykta. =mittel, *n.* 3 Trollmedel; förtjusande medel. =reif, *m.* 1. Förtjusande fägring. =ring, *m.* 1. Magisk ring, trollring. =ruthe, *f.* 4. =stab, *m.* 1. Trollstaf. =schloß, *n.* 2. Förtrolladt slott. =segen *m.* Signeri. =stab, se =ruthe. =stimme, *f.* 4. Förtjusande röst. =trank, *m.* 1. Kärleksdryck. =werk, se Zauberei. =worte, *pl.* Signeri.
Zauberer, *m.* 3. Trollkarl, hexmästare.
Zauberei, *f.* 4. Trolldom; tjusning.
Zauberinn, *f.* 4. Trollkona, trollkäring; tjuserska.
Zauberisch, *adj.* o. *adv.* Förtrollande, troll ..., trollsk; förtjusande.
Zaubern, *v. a.* och *n.* h. Förtrolla; förtjusa; använda magiska konster, besvärja andar &c.
Zaubern, *n.* 3. Förtrollande; förtjusande; användning af magiska konster, andars besvärjande.
Zauberer, *m.* 3. Den som drar ut på tiden, sölar ell. prutar mycket.
Zauderei, *f.* 4. Senfärdighet, långsamhet.
Zauderhaft, *adj.* o. *adv.* Senfärdig, långsam; sölaktig. =haftigkeit, *f.* 4. Söl, sölaktighet.
Zaudern, *v. n.* h. Dröja, söla, draga ut på [tiden.
Zaudern, *n.* 3. Dröjsmål, söl, sölaktighet, utdrägt på tiden.
sich Zauen, *v. r.* Skynda sig.
Zaum, *m.* 1. Band, betsel, tygel. Jemand im z. halten, hålla någon i styr. Den Z. schießen lassen, lemna tygeln; lemna frihet, sjelfsvåld. =bar, *adj.* o. *adv.* Som låter tämja eller tygla sig. =frei, *adj.* o. *adv.* Otamd, oinskränkt, åt sin frihet lemnad. =los, *adj.* o. *adv.* Utan betsel; tygellös. Sich Z. machen, stryka betslet af sig.
Zaun, *m.*, 1. Häck; gärdesgård. Vom Z. brechen, söka tillfälle, orsak. =ammer, *m.* Ett slags fågel, *Emberiza cirlus.* =blume, *f.* (*Bot.*) Spindelört, Haggräs, *Anthericum.* =kirsche, =lilie, *f.* (*Bot.*) Try, *Lonicera xylosteum* och *periclymenum.* =könig, *m.* 1. Tomling (fågel); kungsfågel. =pfahl, *m.* 1. Gärdesgårdsstör. =rebe, *f.* (*Bot.*) Qvesved, *Solanum Dulcamara.* =rübe, *f.* 4. Hundrofva, *Bryonia alba.* =stecken, se =pfahl. =wurz, se =rübe.
Zaunen, *v. a.* Gärda, hägna.
Zausen, *v. a.* Rycka, slita, hårdraga.
Zausen, *n.* 3. Ryckning, slitning, hårdragning.
Zechbruder, *m.* 3. Fyllbult; supbroder. =frei, *adj.* o. *adv.* Som slipper att be

tala. Z. halten, hålla fri. =gesell, =kamerad, se =bruder. =schwester, *f.* 4. Suplolla; supsyster. =tag, *m.* Dag till skråns sammankomster; supdag.

Zeche, *f.* 4. Sällskap, skrå; skråordning; byordning; dryckeslag; betalning för ett slutet lag eller spissällskap; skuld; grufva, malmbrott. Die Z. bezahlen müssen, maste betala laget. Der Wirth macht die Z., värden räknar ihop fortäringen.

Zechen, *v. n.* h. Supa, dricka om, klinga med glasen, pimpla.

Zecher, *m.* 3. Supbroder, fyllbult.

Zechine, *f.* 4. Venedisk dukat, zekin.

Zecke, *f.* 4. Qvalster (insekt).

Zecken, *v. a.* Hårdraga, rycka, reta, gifva pik- eller stickord.

Zeder ꝛc. se Ceder ꝛc.

Zehe, *f.* 4. Tå. Eine Z. Knoblauch, en hvitlöksklyfta.

Zehen, se Zehn.

Zehend, *n.* 1. Tiotal.

Zehent, Zehente, *m.* 4. Tionde. =bar, =pflichtig, *adj.* Hvaraf tionde bör gifvas. =herr, *m.* 4. Tiondetagare. =knecht, *m.* 1. Zehentner, *m.* 3. Den som upptager tionde för någon. =pflichtig, se Zehentbar.

Zehenten, *v. a.* Taga tionde.

Zehenter, *m.* 3. Tiondetagare.

Zehn, *adj.* Tio. =eck, *n.* 1. Tiohörnig. =fach, *adj.* Tiodubbel, tiofaldig. =fältig, *adj.* Tiofalt, tiofaldig. =jährig, *adj.* Tioårig. =monatlich, *adj.* o. *adv.* Tio månader gammal, tio månaders . . .

Zehne, *f.* 4. Zehner, *m.* 3. Tia; tiotal.

Zehnerlei, *adj.* Af tio slag.

Zehnte, *adj.* Tionde.

Zehntel, *n.* Tiondedel.

Zehntens, *adv.* För det tionde.

Zehren, *v. n.* h. Tära, äta och dricka; förtäras; träna; bli mager; reta aptiten. Der Sparer will ein Z. haben, nisk spar och f—n tar.

Zehrer, *m.* 3. Förtärare, tärare. Bei einem Wirthe z., spisa hos en värd. Von seine Kosten z., lefva af sina räntor. Der Thee zehrt, thé utmärglar.

Zehrfrei, *adj.* Som har fri förtäring. Z. halten, hålla fri förtäring. =geld, *n.* 2. =pfennig, *m.* 1. Tärpenning. =kraut, *n.* 2. (*Bot.*) Betonika, *Betonica officinalis*; äfven *Valeriana phu.* =wurz, *f.* 4. (*Bot.*) Arirot, *Arum maculatum.*

Zehrung, *f.* 4. Täring; förtäring.

Zeichen, *n.* 3. Kännetecken, märke, kännemärke; tecken; himmelstecken, stjernbild; signal, skylt; förebud; spår; fläck; ärr; biljet. Ein gebranntes Z., brännmärke. =börs, *m.* Fisk af Abborslägtet, *Perca stigma.* =buch, *n* 2. Ritbok. =deuter, *m.* 3. Tecknatydare, astrolog, spåman. =deuterei, =deutung, *f.* 4. Spåkonst. =eisen, *n.* Brännjern att märka saker med. =garn, *n.* 1. Märkningsgarn. =hammer, *m.* Stämpelhammare. =künst, *f.* utan *pl.* Ritkonst. =lehre, *f.* (*Med.*) Semiotik. =meister, *m.* 5. Ritmästare. =schiefer, *m.* Svartkrita; skiffer till räknetaflor och grifflar. =stab, *m.* 1. Landmätarstäng; underteckna med sitt namn eller dess initialbokstäfver. =stift, *m.* Ritstift.

Zeichnen, *v. a.* Märka; rita, teckna.

Zeichner, *m.* 3. Tecknare. =akademie, *f.* 4. Ritakademi.

Zeichnung, *f.* 4. Teckning, ritning.

Zeichnungskunst, *f.* utan *pl.* Ritkonst.

Zeidelbär, *m.* 4. Honungsbjörn, myrbjörn.

Zeideln, *v. n.* h. Taga ut honungen.

Zeidler, *m.* 3. Biman, biskötare, bivaktare.

Zeigefinger, *m.* 3. Pekfinger.

Zeigen, *v. a.* Visa; peka; låta se. Sich z., visa sig, synas.

Zeiger, *m.* 3. Visare; timvisare.

Zeihen, *v. a. irr. Imperf.* ich zieh. *imper.* zeihe, *part.* geziehen, beskylla, öfverbevisa.

Zeiland, *m.* Lagerört, *Cucorum*; källarhals, *Daphne Mezereum* o. *Laureola.*
Zeile, *f.* 4. Rad, linie.
Zeilengerſte, *f.* Groſkorn, *Hordeum vulgare.* =weiſe, *adv.* Radtals.
Zeiſelbär, *m.* 4. Tam björn.
Zeiſig, *m.* 1. Siska, *Fringilla Spinus.* =kraut, *n.* 2. Narf.
Zeit, *f.* 4. Tid; läglighet, tillfälle, rådrum. Bei (in) Zeiten, bittida. Vor Zeiten, fordom. Unter der Z., mittler Z., imedlertid, tidigt, i god tid. Zur Z., hitintills, för närvarande. Zu Zeiten, stundom. Von Z. zu Z., tid efter annan. Vor der Z., i förtid. Zu ſeiner Z., i sinom tid. Außer der Z., i otid. Z. meines Lebens, i all min lifstid. Die Z. tödten, förnöta tiden fåfängt. =alter, *n.* 3. Tidehvarf. =aufwand, *m.* Tidsspillan. =bedrückt, *adj.* o. *adv.* Af tid eller omständigheter betryckt. =beſchreibung, *f.* Chronologi, chronographi. =buch, *n.* Tidbok, årsbok, dagbok, chrönika. =folge, *f.* Tidföljd. =geiſt, *m.* Tidsanda. =gemäß, *adj.* o. *adv.* Tidsenlig. =genoß, *m.* 4. Samtiding. =halter, *m.* Harrissons sjöur. =her, =hero, *adv.* Sedan, hitills. =kunde, *f.* 4. Kronologi. =kürzung, se =vertreib. =lang, *f.* Eine Z., en tid bortåt, någon tid. =lauf, *m.* 1. Tids omlopp. Z., läufte, *pl.* Tider och omständigheter. =lebens, *adv.* Hela min (hans, hennes &c.) lifstid. =lehen, *n.* 3. Län som någon har på viss tid. =loſe, *f.* 4. (*Bot.*) Tidlösa, *Colchicum autumnale*; Pytter, *Bellis perennis.* =maß, se =raum. =punct, *m.* 1. Tidpunkt. =raum, *m.* 1. Tidrymd. =rechner, *m.* 3. Tidräknare, kronolog. =rechnung, *f.* 4. Tidräkning, kronologi. =regiſter, *n.* 3. Tidlängd, krönika. =ſchrift, *f.* 4. Tidskrift, periodisk skrift, skrift som utkommer stycken vis. =ſplitterung, *f.* Tidspillan. =ſtufe, *f.* Epok. =tafel, *f.* Chronologisk tabell. =verderb, se =verluſt. =verkürzung, se =vertreib. =verluſt, *m.* 1. Tidsspillan. Ohne Z., strax på stund. =vertreib, *m.* 1. Tidsfördrif. =vertreiber, *m.* 3. Tidsfördrifvare. =verwandter, se =genoß. =wechſel, *m.* 3. Tidskifte. =wind, *m.* Periodisk vind, passadvind. =wort, *n.* 2. Verb eller verbum.
Zeitig, *adj.* Mogen; snar, skyndsam. — *Adv.* I tid, i rättan tid, tids nog; bittida, tidigt, i god tid.
Zeitigen, *v. a.* o. *n.* f. bringa till mognad; mogna.
Zeitigkeit, *f.* 4. Mognad, mogenhet; rätt tid.
Zeitigung, *f.* 4. Skyndsamhet; mognad.
Zeitlich, *adj.* o. *adv.* Timlig, förgänglig, verldslig. =keit, *f.* 4. Detta timmeliga lifvet, verlden.
Zeitung, *f.* 4. Tidning (fordom årstid).
Zellbruder, *m.* 3. =burſch, =kamerad, *m.* 4. Eremit.
Zelle, *f.* 4. Liten klosterkammare, liten pipa, hylsa eller afdelning (såsom i vaxkakor, kärnhus m. m.).
Zellenförmig, Zellig, *adj.* o. *adv.* Pipig, hälig. =gewebe, *n.* 3. Pipig, hälig väfnad. (*Anat.*) *Tela cellulosa.*
Zellerie, se Sellerie.
Zellernuß, *f.* 1. Lambertsk nöt, *Corylus sativa, fructu rotundo maximo.*
Zellig, se Zellenförmig.
Zelot, *m.* 4. Ifrare, nitälskare.
Zelt, =gang, *m.* 1. Passgäng.
Zelt, *n.* 1. Tält; spetsigt tält. =bett, *n.* Tältsäng. =geſellſchaft, *f.* 4. Tältlag. =haus, *n.* Pavillon. =pfahl, *m.* Tältpåle. =pflock, *m.* Tältpinne. =ſchneider, *m.* 3. Tältmakare.
Zelter, *m.* 3. Passgångare.
Zenge, *f.* Ett visst kolmått.
Zenith, se Scheitelpunct.
Zent, *f.* Brottmålsdomstol.

Zentner, se Centner.
Zephyr, *m.* 1. Zefir, vestanvind.
Zepter, *m* och *n.* 6. Spira.
sich Zerarbeiten, *v. r.* Arbeta sig trött ell. förderfvad eller öfver förmåga.
Zerbeißen, *v. a. irr.* Sönderbita.
Zerbeizen, *v. a.* Genom blotning förderfva.
Zerberſten, *v. n. irr.* ſ. Spricka, brista.
Zerberſtung, *f.* 4. Sprickande, bristande.
Zerbeſſern, *v. a.* Genom otidiga ell öfverdrifna förbättringsförsök förtskämma.
Zerblättern, *v. a.* Afbläda, i skärfvor sönderdela. — *V. r.* Skärfva sig, gå sönder i skärfvor.
Zerblauen, *v. a.* Mörbulta, blåbulta.
Zerbohren, *v. a.* Sönderborra.
Zerbrechen, *v. a. irr.* Bryta, bräcka, slå sönder. — *V. n.* ſ. Brytas, brista, springa, gå sönder. Sich den Kopf z., göra ſig hufvudbräk.
Zerbrechlich, *adj.* o. *adv.* Bräcklig, skör, ſpröd.
Zerbrechlichkeit, *f.* 4. Bräcklighet, skörhet.
Zerbrechung, *f.* 4. Sönderbrytning &c.
Zerbröckeln, *v. a.* Söndersmula. Sich z., ſmula sig.
Zerbreſchen, *v. a.* Söndertröska. (*Fig.*) Mörbulta.
Zerdrücken, *v. a.* Klämma platt eller sönder; krossa, krama sönder, ihjäl.
Zeregen, *v. a.* Sönderharfva.
Zerfahren, *v. a. irr.* Köra sönder. — *V. n.* ſ. *irr.* Gå sönder, åtskiljas, söndras.
Zerfallen, *v. a. irr.* Slå sönder genom fall. — *V. n. irr.* ſ. Falla, krossas i stycken eller bitar; förfalla. Mit einem z., blifva ovän med en. Die Abhandlung zerfällt in drei Theile, afhandlingen delas i tre delar.
Zerfällen, *v. a.* Fälla åtskils, dela.
Zerfallen, *adj.* o *adv.* Förfallen.
Zerfetzen, *v. a.* Skära illa, sarga; sönderslita med piskelängar; gifva skrämor.
Zerfetzung, *f.* 4. Sargande; sönderslitning.
Zerflattern, *v. n.* ſ. Bortfladdra, försvinna, skingras.
Zerfleiſchen, *v. a.* Sönderslita, sönderrifva, såra (egentl. och oegentl.).
Zerfleiſchung, *f.* 4. Sönderslitning, sönderrifning.
Zerfliegen, *v. n. irr.* Flyga åtskils, skingras.
Zerfließen, *v. n. irr.* ſ. Smälta, smältas; smälta bort, försvinna.
Zerfoltern, *v. a.* På sträckbänk sönderbräka; omättligt pina.
Zerfreſſen, *v. a. irr.* Fräta, gnaga sönder.
Zerfreſſung, *f.* 4. Frätande, sondergnagning.
Zergehen, *v. n. irr.* ſ. Gå sönder, smälta, smältas; falla sönder, förgås.
Zergen, se Necken.
Zergerben, *v. a.* I garfning förstöra; omättligt prygla.
Zergliederer, *m.* 3. Anatomist.
Zergliedern, *v. a.* Stycka, sönderstycka, dela; anatomisera; upplösa; tyda, utdela; anatomisera; upplösa; tyda, utdela; anatomisera; upplösa; tyda, utd

Zerknirſchung, *ſ.* 4. Ds Herzens, ånger och ruelse, syndaånger.
Zerknittern, Zerknüllen, *v. a.* Skrynkla.
Zerkochen, *v. a.* Koka sönder.
Zerkratzen, *v. a.* Sönderkrafsa, klösa.
Zerkrümeln, *v. a.* Sönderssmula.
Zerlappt, *adj.* o. *adv.* Slarfvig, trasig.
Zerlaſſen, *v. a. irr.* Smälta, göra flytande.
Zerläſtern, *v. a.* Förderfva; sarga.
Zerlaufen, *v. n., irr.* ſ. Smälta, smältas. — *V. a.* Genom löpande nöta ell. slita sönder (kläder, skor).
Zerlechen, -lechzen, *v. n.* ſ. Spricka, brista, remna, aftorka.
Zerlegen, *v. a.* Taga sönder; sönderdela, upplösa; skära före.
Zerlegung, *ſ.* 4. Söndertagning, sönderdelning, upplösning; föreskärning.
Zerlöchern, *v. a.* Borra hål på, göra full med hål.
Zerlumpt, *adj.* Slarfvig, trasig.
Zermahlen, *v. a.* Söndermala.
Zermalmen, *v. a.* Sönderstöta, stöta smått, pulverisera; förkrossa; krossa.
Zermalmung, *ſ.* 4. Sönderstötning, pulverisering; förkrossning; krossning.
Zermartern, *v. a.* Pina, qvälja.
Zermetzeln, *v. a.* Oskickligt sönderhugga och sämedelst förderfva.
Zernagen, *v. a.* Sondergnaga.
Zernagung, *ſ.* 4. Sönderguagande.
Zernichten, se Vernichten.
Zerplagen, se Zermartern.
Zerplatzen, *v. n.* ſ. Spricka, brista.
Zerplatzung, *ſ.* 4. Sprickande, bristande.
Zerpülvern, *v. a.* Pulverisera.
Zerquetſchen, *v. a.* Krossa, klämma, krama sönder eller platt.
Zerquetſchung, *ſ.* 4. Krossning.
Zerrädern, *v. a.* Med hjul öfverfara och sönderkrossa.
Zerreiben, *v. a. irr.* Sönderrifva, guida sönder.
Zerreißen, *v. a.* Sönderrifva eller -slita; nöta, slita, utslita; förtära, förstöra. — *V. n. irr.* ſ. Sönderslitas, gå af, brista; nötas, slitas, bli utnött; söndras, upplösas.
Zerreißung, *ſ.* 4. Sönderslitning; upplösning.
Zerren, *v. a.* Rycka, slita, nappa, draga hit och dit eller ofta; sträcka.
Zerrinnen, *v. n. irr.* ſ. Smälta bort, försvinna; förloras, förlora sig. Wie gewonnen, ſo zerronnen, hvad orätt fås, med sorg förgås.
Zerrinnung, *ſ.* 4. Bortsmältande, försvinnande.
Zerrollen, *v. a.* o. *n.* ſ. Rulla åtskils, rulla sönder, genom rullning förstöra eller förderfva.
Zerrung, *ſ.* 4. Ryckande &c. hit och dit; sträckning.
Zerrupfen, *v. a.* Sönderplocka; taga sönder.
Zerrütteln, *v. a.* Sönderskaka.
Zerrütten, *v. a.* Röra ihop, förvilla, förvirra, sätta, bringa i oordning eller oreda, förderfva, förstöra.
Zerrüttung, *ſ.* 4. oordning, förvirring, förstöring.
Zerſchaben, *v. a.* Sönderskafva.
Zerſcheiden, *v. a.* o. *n.* ſ. Åtskilja, söndra, söndra sig, åtskiljas, sönderfalla.
Zerſcheitern, *v. n.* ſ. Gå i stycken, sönderslås.
Zerſchellen, *v. a.* Krossa, slå sönder. — *V. n.* ſ. Spricka, gå sönder.
Zerſchlagen, *v. a. irr.* Sönderslå; slå förderfvad. Sich z., (*fig.*) Skingras, söndras, upphäfvas, afbrytas, upplösas (t. ex. underhandlingar, traktater).
Zerſchlagung, *ſ.* 4. Sönderslagning; skingring, upphäfvande.
Zerſchießen, *v. a.* Sönderskjuta. — *V. n.* ſ. Gå sönder, gå åtskils.
Zerſchmeißen, *v. a. irr.* Sönderkasta eller -slå; slå förderfvad.
Zerſchmelzen, *v. a.* Smälta. — *V. n. irr.* ſ.

Zerſchmelzung, *f.* 4. Smältning.
Zerſchmettern, *v. a.* Krossa, slå i kras.
Zerſchmetterung, *f.* 4. Krossande.
Zerſchneiden, *v. a. irr.* Sönderskära eller klippa; skämma bort genom skärning.
Zerſchreien, *v. a.* Skrika sönder.
Zerſetzen, *v. a.* Upplösa; (*Bergv.*) Sönderslå med släggan.
Zerſpalten, -ſpellen, *v. a.* Klyfva, spillra. — *V. n.* ſ. Klyfvas, spricka sönder.
Zerſplittern, *v. a.* Sönderplittra ell. -spillra. — *V. n.* ſ. Spillra sig, springa i stycken.
Zerſprengen, *v. a.* Spränga, spräcka.
Zerſpringen, *v. n. irr.* ſ. Spricka, brista, gå sönder, remna, springa i stycken. — *V. a.* Genom springande på något krossa. ſskingras.
Zerſtauben, *v. n.* ſ. Sönderfalla till stoft, Zerſtäuben, *v. a.* Förströ, förskingra. — *V. n.* ſ. Skingras.
Zerſtieben, se Zerſtäuben, *v. n.*
Zerſtörbar, *adj.* o. *adv.* Som kan förstöras, förstörbar.
Zerſtören, *v. a.* Förstöra, förskingra.
Zerſtörer, *m.* 3. Förstörare.
Zerſtörung, *f.* 4. Förstöring; förskingring, ödeläggning.
Zerſtoßen, *v. a. irr.* Sönderstöta, stöta
Zerſtoßung, *f.* 4. Sönderstötning. ſsmått.
Zerſtreuen, *v. a.* Kringströ, kringsprida, skingra; förströ. (*Arithm.*) Dela.
Zerſtreut, *adj.* o. *adv.* Kringspridd, skingrad; tankspridd.
Zerſtreuung, *f.* 4. Förskingring; förströelse; tankspriddhet.
Zerſtücken, Zerſtückeln, *v. a.* Stycka, sönderstycka, dela.
Zerſtückung, Zerſtückelung, *f.* 4. Styckande, sönderstyckande, delning.
Zerſtümmeln, *v. a.* Stympa. ſning.
Zerſtümmelung, *f.* 4. Stympande, stymp-
Zerſtürmen, *v. a.* Stormande skingra.
Zerte, *f.* Zerten, *m.* Ritning och byggnadsförslag till skepp.
Zerte, (fisk) Mört.
Zertheilen, *v. a.* Sönderdela, frånskilja, stycka; skingra; upplösa; fördela (t. ex. medel).
Zertheilung, *f.* 4. Sönderdelning, frånskiljande, styckning; skingring; upplösning; fördelning.
Zertrampen, -trampeln, *v. a.* Söndertrampa.
Zertrennen, *v. a.* Skilja, taga åtskils eller sönder; uppsprätta (kläder &c.).
Zertrennlich, *adj.* o. *adv.* Skiljaktig, åtſdelning. skiljelig.
Zertrennung, *f.* 4. Åtskiljande, söndring,
Zertreten, *v. a.* Söndertrampa.
Zertretung, *f.* 4. Söndertrampning, förtrampning.
Zertrümmern, *v. a.* Sönderslå; krossa.
Zertrümmerung, *f.* 4. Sönderslående, sönderspillring; krossande, krossning.
Zerwehen, *v. a.* Blåsa sönder eller åtskils; bortblåsa.
Zerwerfen, *v. a. irr.* Kasta, slå sönder ell. åtskiljs; i smärre delar dela och kasta delar af ett helt om hvandra; förstörd.
Zerwühlen, *v. a.* Böka sönder (om svin); spränga sten; förvirra, bringa i oordſning.
Zerzaſern, *v. n.* ſ. Rispas upp.
Zerzaufen, *v. a.* Rycka och slänga ell. knuffa fram och tillbaka; rifva ut håret, hårdraga. ſga åtskils.
Zerzerren, *v. a.* Sönderslita, slita ell. dra-
Zerziehen, *v. a. irr.* Draga åtskils, sönder, ur läge.
Zeſe, *f.* 4. Sänknät. ſder,
Zeter! *interj.* Ve! förbannad varel 3. öfver einen rufen, förklara öfverljudt missnöje med en. -geſchrei, *n.* 1. Verop, nödrop.
Zettel, *m.* 3. Sedel, biljett; uppslagen sedel, anslag, kungörelse; ränning, varpning.

Zetteln, *v. a.* Uppränna, varpa.
Zetteln, *n.* 3. Uppränning, varpning.
Zeug, *m.* o. *n.* 1. (g nästan som ch) (i åtskilliga handtverkerier) Ämnet hvaraf något beredes; (vanl.) tyg, väf; tyg, verktyg, redskap; (*fordom i krigsväs.*) utrednings- och beväringspersedlar ish. artilleri, hvaraf ännu Zeughaus o. =meister bibehållit sig; äfven manskap, t. ex. Der reisige Z., resigtyg (rytteri). — *n.* 1. Verktyg, redskap; saker; käril, husgeräd; ett förfärdigadt ting, en sak, ett ting i allmänh, (i föraktlig mening) Liederliches Z., liderligt tyg, liderligt pack =hauptmann, *m.* 2. Artilleri-öfverste. =haus, *n* 2. Tyghus. =meister, *m.* 3 Tygmästare. =schreiber, *m.* 3. Tygskrifvare. =wärter, *m.* 3. Tygvaktare.
Zeuge, *m.* 4. Vittne. =fall, *m.* 1. (*Gramm.*) Genitivus. =glied, *n.* 2. Födslolem.
Zeugen, *adj.* o. *adv.* Af ylletyg.
Zeugen, *v. a.* Förse med utredning.
Zeugen, *v. a.* Vittna.
Zeugen, *v. a.* Afla, föda, framföda.
Zeugenaussage, *f.* 4. Vittnens utsaga. =frei, =los, *adj.* o. *adv.* Utan vittne. =verhör, *n.* 1. Vittnens förhör.
Zeugniß, *n.* 1. Vittnesbörd, vittnesmål; vittsord, betyg, attest.
Zeugung, *f.* 4. Vittnande; aflande, födande, framfödande.
Zeugungsglieder, =theile, *pl.* Födslolemmar.
Zibeth, *m.* 1. =katze, *f.* 4. Zibetkatt, *Viverra Zibetha.*
Zichorie, se Cichorie.
Zick, *adj.* o. *adv.* Något sur.
Zick, *m.* Ett slags salt.
Zicke, *f.* 4. Zickelchen, *n.* 3 Killing.
Zicklein, se Zicke.
Zickzack, *m.* 1. Sicksack.
Zidwer, se Zitwer.
Zieche, *f.* 4. Örngättsvar.
Ziege, *f.* 4. Get.
Ziegel, *m.* 3. Tegel, tegelsten; taktegel. Z. streichen, slå tegel. =brennerei, =hütte, =scheune, Ziegelei, *f.* 4. Tegelbruk, tegellada. =dach, *n.* 2. Tegeltak. =decker, *m.* 3. Tegeltäckare. =erde, *f.* utan *pl.* Tegellera. =hütte, se =brennerei. =ofen, *m.* Tegelugn. =öl, *n.* Tegelolja, *Oleum laterícium.* =scheune, se =brennerei. =streicher, *m.* 3. Tegelslagare.
Ziegenbock, *m.* 1. Getbock. =dille, *f.* 4. (*Bot.*) Odört, *Conium maculatum.* =fuß, *m.* Getfot; verktyget kofot. (*Chirurg.*) Ett getfotlikt instrument till tänders uttagande; växtarterna *Convolvulus pes capræ* och *Oxalis pes capræ.* =melker, *m.* Getmjölkare. (*Nat. hist.*) Nattskräfva, *Caprimulgus.* =milch, *f.* Getmjölk. =ochs, *m.* Grymtoxe, *Bos grunniens.* =stein, *m.* Bezoar.
Zieger, *m.* 3. Vassla; mesost.
Zieharm, *m.* (*Hammarv.*) Arm, som upplyfter hammaren för hvarje slag. =band, *n.* Dragband, hjulring. =bank, *m.* (*Trådd.*) Dragbänk. (*Glasm.*) blyvind. (*Snick.*) Fogbänk, kantbänk. =brücke, se Zugbrücke. =brunnen, *m.* 3. Ösbrunn. =eimer, *m.* 3. Brunnsämbar. =eisen *n.* Dragskifva. =geld, *n.* 2. Pension; fostringspenningar. =kind, *n.* 2. Dibarn, fosterbarn. =klinge, *f.* 4. Dragklinga, dragknif. =kopf, se Schröpfkopf. =kraft, *f.* Attractionskraft. =loch, *n.* Fluster på bikupor. =mutter, *f.* 3. Fostermoder. =ochs, *m.* 4 Dragoxe. =panster, *n.* Underfallshjul i qvarnverk som kan höjas eller sänkas efter behof. =pflaster, *n.* 3. Dragpläster. =rolle, *f.* 4. Trissa i block. =schraube, *f.* 4. Dragskruf. =seil, *n.* 1. Dragrep.

Ziehen, *v. a. irr.* Ich ziehe, du ziehest (zeuchst), er zieht (zeucht), *imp.* ich zog; *conj.* ich zöge; *imper.* ziehe ell. zieh! *part.* gezogen. Draga, sträcka; odla, uppbruka; uppfostra, uppdraga, uppföda, utdraga. Den Degen z., von Leder z., draga värjan. Den Hut z., aftaga hatten. Draht z., draga tråd. Lichter z., stöpa ljus. Ein Büchsenrohr z., reffla en bösspipa. Saiten auf die Geige z., sätta strängar på en viol. Blasen z., uppdraga blåsor. Eine Linie, eine Furche, einen Graben z., draga en linea &c. Zinsen z., taga skatt. Nutzen, Vortheil, Nahrung aus etwas z., draga nytta &c. af något. Einen Stein z., (i bräd- eller schachspel) flytta en bricka eller pjece. Staub, Luft ꝛc. in sich z., draga i sig med andedrägten. Das Schiff ziehet Wasser, skeppet tar in vatten. Auf Bouteillen z., fylla på bouteljer. Zu Rathe, zur Tafel z., rådfråga; bjuda till middag eller qväll. Auf die Seite z., taga, hälla afsides. Junge Bäume z., plantera unga trän. Ein Rind, ein junges Thier, groß z., uppföda. Pferde, Schafe, Schweine z., underhålla. Einen zu allem Guten z., uppfostra någon till allt godt. Mann kann nichts aus ihm z., man kan ej göra något godt af honom. Eine Silbe, ein Wort z., utdraga en stafvelse, ett ord. — *V. n.* och sich z., draga sig; fara, tåga, resa, flytta; sträcka, utbreda, utvidga sig, räcka; gifva efter, tågna; draga, spinna; slå sig, bli vind, krökna. Auf die Wache z., gå på vakt.

Ziehen, *n.* 3 Ziehung, *f.* 4. Dragning; sträckning; tågande, resande, flyttning; kramp; uppfostran, uppfödande.

Ziehung, *f.* 4. Dragning, afdragning.

Ziel, *n.* 1. Mål; syftemål, ändamål; gräns; ögnamärke, afsigt. Sich zum Z. legen, gifva efter, blifva fogligare, bequäma sig. =gerste, *f.* Flyttnings- eller gummiskorn; *Hordeum distichon.* =scheibe, *f.* Skott-tafla. =schießen, *n.* Målskjutning.

Zielen, *v. n.* h. Sigta på; hafva till mål, syftemål, ändamål; syfta på, angå.

Ziemen, *v. impers.* och sich z., passa eller skicka sig för, anstå, höfvas. [lärstek.

Ziemer, *m.* 3. Kram-fågel, *Turdus pilaris,*

Ziemlich, *adj.* Temlig, medelmåttig, ej oäven. — *Adv.* Temligen, någorlunda, nogefär. Ziemlicher Maßen, temligen, någorlunda, delmättigt

Ziemlichermaßen, *adv.* Temligen, någorlunda.

Ziepdrossel, *f* 4. Trast, *Turdus musicus.*

Zier, Se Zierde. =affe, *m.* 4. Den, som gör miner för att behaga, nippertippa, frunimmer som gör sig till. =bengel, *m.* Sprätt. =bett, *n.* Paradsäng.

Zierath, *m.* 1. Zirat, prydnad; grannlåt.

Zierde, *f.* 4. Prydnad; prydande.

Zieren, *v. a.* Pryda, smycka, zira, göra grann, försköna; dekorera. Sich z., affektera löjliga miner m. m., krusa, vägra mot sin vilja, af origtigt begrepp om anständighet.

Ziererei, *f.* 4. Tillgjordt väsende; miner eller tillgjorda åtbörder i afsigt att behaga, tillgjordt krus.

Zierlich, *adj.* o. *adv.* Vacker och prydlig, zirlig. (*Lagf.*) efter vissa formaliteter.

Ziffer, =schrift, *f.* 4. Siffra, schiffer. =buk, *m.* (*Musik.*) Besiffrad bas, generalbas. =blatt, *n.* 2. Visartafla på ur.

Ziffern, *v. a.* Numrera, paginera, schiffrera.

Zigeuner, *m.* 3 Zigenare, tartare. =traut, *n.* 2. Bolmört, *Hyoscyamus niger*; mattegräs (mosse), *Lycopodium clavatum.* =sprache, *f* 4. Tjufspråk.

Zimmer, *n.* o. *m.* 3. (fordom virke, timmer, timmerstock; timring); Kammare, rum; antal af fyratio stycken; bakelse af en bjort, lårstek. =arbeit, *f.* 4.

=werk, *n.* 1. Timmerarbete; timmerverk, timmer. =art, *f.* 1. =beil, *n.* 1. Timmeryxa. =handwerk, *n.* =kunſt, *f.* Timmermanshandtverk. =kaue, *f.* Verkhus vid hyttor o. bruk. =leute *pl.* Timmermän. =meiſter, *m.* Timmermansmästare. =platz, *m.* 1. Timmerplats. =werk, se =arbeit.

Zimmern, *v. a.* Timra, tillhugga; bygga.

Zimmt, =rinde, *f.* 4. Kanel, kanelbark. =waſſer, *n.* 3. Kanelvatten.

Zindel, *m.* 3. =taffet, *m.* 1. Rask från Cypern (tyg).

Zindel *m.* Fiskarterna, *Asperulus*, *Asperedo* o. *Perca zingel*.

Zink, *m.* 1. Zink (-n halfmetall). =blende, *f.* Svafvelblandad zinkmalm. =blumen, *f pl.* Zinkblommor, hvit fin zinkkalk. =kalk, *m.* Grå zinkkalk. =ocker, *m.* Galmeja. =plate, *f.* Zinkplåt.

Zinke, *f.* 4. Skalm, arm. (*Musik.*) Zinka, krumhorn; klo på en gaffel; tand, tagg; pinne i en harf.

Zinken, *v. a.* (*Snick.*) Sinka ihop.

Zinn, *n.* 1. Tenn, tennkärl. =bergwerk, *n.* 1. Tenngrufva. =blech, *n.* 1. Förtent bleck. =folie, *f.* 4. Tennblad. =graupe, *f.* Tennkristall. =gießer, *m.* 3. Tenngjutare. =mutter, *f.* Tennpræcipitat. =zwitter, *m.* 3. Anskjutet tenn i smärre korn. =zeichen, *n.* Stämpel på tenn; märke af tenn.

Zinne, *f.* 4. Tinne, tagg.

Zinner, *m.* Förtennare.

Zinnern, *adj.* o. *adv.* Af tenn, tenn...

Zinnober, *m.* 3. Zinnober.

Zins, *m.* 6. Jordränta, skatt, afrad; hyra, hushyra; skatt, utlaga, interesse. =acker, *m.* 3. =gut, *n.* 2. Skattehemman, skattskyldig jord. =bar, *adj.* o. *adv.* Skattskyldig, skatte... =bauer, *m.* 6. Skattebonde. =brief, *n.* Skattebref. =buch, *n.* 2. Jordbok; qvittansbok för hyror &c. =buße, *f.* Böter för försummad skattbetalning. =einnehmer, *m.* 3. Uppbördsman. =frei, *adj.* o. *adv.* Skattfri, utan intresse, utan hyra. =freiheit, *f.* 4. Skattfrihet. =gericht, *n.* Domstol i skattfrågor. =gut, *n.* 2. Skattegods, skattehemman. =heber, *m.* Skattagande; uppbördsman. =herr, *m.* 3. Egendomsherre. =korn, *n.* 2 utan *pl.* Afradsspannmål =lehn, *n.* Län mot skatt. =leiſten, *pl.* Stycken som afklippas vid hvarje afbetalning af skatt, hyra &c. =mann, *m. pl.* =leute, Räntegifvare; frälsebonde, skatteman; underforpaktare. =pflichtig, se =bar. =recht, *n.* 1. Skatträttighet. =regiſter, *n.* 2. Jordbok. =ſchreiber, *m.* 3. Uppbördsskrifvare, häradsskrifvare, uppbörds-commissarie. =tag, *m.* 1. Dag då ränta, skatt m. m. skall betalas. =vertrag, *m.* Contract om nyttjanderätt mot skatt. =zahl, *f* 4. Indiktions ell. skatt-tals cirkel, en tid af 15 år.

Zinſe, *f.* Zinſen, *pl.* Ränta. räntor, intresse.

Zinſen, *v. n.* Betala jordränta, skatt, hyra, ränta, interesse. — *V n.* h. Kasta af sig.

Zinſer, Zinsgeber, *m.* Skattdragande, räntegifvare.

Ziper, *m.* Ett slags plommon, *Prunus Juliana*. =gras, *n.* (*Bot.*) Grässlägtena *Cyperus*; starr, *Carex*. =holz, *n.* (*Bot.*) Trädet *Cordia gerascanthus*. =hund, *m.* Turkiske nakne hunden, *Canis ægyptiacus*.

Zipfel, *m.* 3. Ända, spets; snibb; släp; tipp; skört; stycke, hage.

Zipfelig, *adj.* o. *adv.* För lång och sned.

Zipolle, *f.* 4. Gräslök.

Zippe, *f.* 4. Kramsfågel, trast.

Zipperlein, *n.* 3. Podager, flygande gikt. (*Nat. hist.*) Skorpionsnäcka, *Strombus scorpius*.

Zippern, *v. n.* h. o. f. Darra; sippra, dryppa; trippa.

Zirkel, *m.* 3. Cirkel, rundel, krets. =drüſe, *f.* 4. En tallkottformig körtel i hjernan.

Glandula pinealis. =punct, *m.* 1. Medelpunkt. =rund, *adj.* o. *adv.* Cirkelrund.
Zirkeln, *v. a.* Cirkla.
Zirpe, *f.* Gräshoppa, syrsa.
Zirpen, *v. n.* h. Qvittra; sjunga.
Ziſcheln, *v. a.* o. *n.* h. Hviska.
Ziſcheln, *n.* 3. Hviskande, hviskning.
Ziſchen, *v. n.* h. Hvissla; pipa, hvina; hväsa; hviska.
Ziſchen, *n.* 3. Hvisslande; pipande, hvinande; hväsande; hviskande.
Ziſchmaus, se Spitzmaus.
Ziſer, =erbſe, *f.* 4. Kikärt.
Zither, *f.* 4. Zittra, guitarre.
Zits, *m.* 1. Sits, kattun.
Zitſen, *adj.* o. *adv.* Af sits eller kattun, sits . . ., (kattun . . .)
Zitteraal, *m.* Darrål, *Gymnotus electricus.* =affe, *m.* Darrapa, brun med blå händer och fötter, *Simia trepida.* =eſpe, *f.* Asp, *Populus tremula.* =fiſch, *m.* 1. Krampfisk, såsom Darrål, Darrocka, Elektrisk mal. =gold, *n.* 1. Glitterguld. =gras, *n.* ut. *pl.* Darrgräs, *Briza.* =maal, *n.* 1. Ref-orm. =nadel, *f.* 4. Magnetnål. =pappel, *f.* 4. Se =eſpe. =rochen, *m.* 3. Darrrocka, Rocka, som ger elektriska stötar, *Raja torpedo.* =welß, *m.* Elektrisk mal, *Silurus electricus.* wurz, *f.* 4. Hästsyra, *Rumex acutus.*
Zittern, *v. n.* h. Darra, skälfva, bäfva, skakas, ristas. Vor Furcht z., darra af fruktan. Vor jemandes Rache z., bäfva för ens hämnd. Für die Folgen z., Frukta för följderna.
Zittern, *n.* 3. Darrande, skälfvande, bäfvande, bäfvan, skakning.
Zitwer, *m.* 3. Citverrot, *Kaempferia rotunda.* =ſame, *f.* 4. Maskfrö, *Artemisia Judaica.*
Ziz, (tyg) se Zits.
Zitze, *f.* 4. Bröstvärta; spene (på kreatur).
Zobel, *m.* 3. =thier, =fell, *n.* 1. Sobel eller sabelmus, *Mustela zibellina*; sobelskinn. =maus, *f.* Lemmel, fjällrotta, *Mus lemmus.*
Zober, *m.* Balja, så.
Zofe, *f.* 4. Zöfchen, *n.* 3. Kammarjungfru eller piga.
Zögerer, *m.* 3. Dröjare, sölare.
Zögern, *v. n.* h. Dröja, söla.
Zögerung, *f.* 4. Uppehåll, dröjsmål, uppskof, hinder.
Zögling, *m.* 1. Discipel, lärling; fosterbarn.
Zoll, *m.* 1. *pl. lika efter räkneord, så vida ej en præposition föregår, då Dat. heter* Zollen, Tum. =maß, *n.* 1. Tummått. =ſtab, =ſtock, *m.* 1. Tumstock, vinkelmått, vinkelhake. Zoll, *m.* 1. Tull, tullhus, tullkammare; tullafgift, tull. =amt, *m.* 2. Tullkammare. =bar, *adj.* o. *adv.* Tullbar. =beamte, =bediente, *m.* 4. Tullbetjent. =einnahme, *f.* 4. Uppbörd vid tullen. =einnehmer, *m.* 3. Tullnär. =frei, *adj.* o. *adv.* Tullfri. =freiheit, *f.* 4. Tullfribet. =pacht, *f.* 4. Tullarrende. =rolle, =tafel, *f.* Tulltarif, tulltaxa. =ſchein, *m.* 1. Tullsedel. =zeichen, *n.* Tullstämpel.
Zollen, *v. a.* Tulla, betala, erlägga tull; gifva, offra.
Zollig, *adj.* o. *adv.* Tumslång.
Zöllner, *m.* 3. Tullnär.
Zone, *f.* 4. Zon, klimat, himmelsstrek.
Zoologie, *f.* utan *pl.* Djurkännedom, zoologi.
Zope, *f.* 4. Blicka, *Cyprinus ballerus.*
Zopf, *m.* 1. Spets, topp, härpiska, släp.
Zorn, *m.* 1. (o kort) Vrede. =gericht, *n.* 1. Guds vredes dom. =ruthe, *f.* 4. Guds vredes ris.
Zornig, Zornmüthig, *adj.* o. *adv.* Vred, ond.
Zorniglich, *adv.* Ondt, i vrede.
Zote, *f.* 4. Oanständighet, otuktig groſhet, otäckhet, groſt skamt. Zoten reißen, tala oanständigt, otäckt.
Zotte, Zotte, Zottel, *f.* 4. Tofs af ull o. d; slarfva, trasa.

Zotenhaft, Zotig, *adj.* o. *adv.* Som sårar blygsamhet och anständighet, ohöfvisk. =reißer, *m.* 3. Som är grof, oanständig i ord; som berättar narraktigheter och putslustiga historier.

Zotteln, *v. n.* h. Hänga ned ell. omkring.

Zottich, Zottig, *adj.* o. *adv.* Luden, lurfvig.

Zu, *præp.* med *Dat.* Till, åt; emot, vid igen. — *conj.* Att. — *Adv.* För, alltför, för mycket; igen, tillstängd. Zu Hause seyn, vara hemma. Zu Tische sitzen, sitta till bords. Das Waisenhaus zu Halle, barnhuset i Halle. Zu Anfange, i början. Zu dieser Zeit, nu. Zu der Zeit, då. Zur Zeit, i tid. Zu Zeiten, tidtals, under stundom. Zu Nacht, nattetid. Zu Fuß, zu Pferde, till fots, till häst. Zur Genüge, till fyllest, nog. Zu Paaren, parvis. Zu Zwei, (*Musik.*) Duo, Duett. Zum Höchsten, på det högsta. Zum ersten ꝛc., för det första &c. Einen zum Freunde haben, hafva någon till vän. Zu einen gehen, gå till någon. (*NB.* nach, då fråga är om ort, t. ex. nach Hause, icke zu Hause gehen, gå hem). Zu Tische, Bette ꝛc. gehen, gå till bords &c. Zu Grunde gehen, gå i sank, gå förlorad. Zu! zu! fort! skynda er! (dig!) Zu Felde ziehen, gå, draga i fält. Zur Thür, zur Stadt hinaus, ut genom dörren eller staden. Zur Nachtzeit, om natten.

Zuackern, *v. a.* Plöja igen; bruka till jord.

Zubehör, se Zugehör.

Zubeben, *v. n.* s. Bäfvande nalkas. — *V. a.* Bäfvande tilltala.

Zubenamt, *adj.* o. *adv.* Som har binamn eller tillnamn af.

Zuber, *m.* 3. Så, balja, bytta, ämbar.

Zubereiten, *v. a.* Tillaga, tillreda, anrätta.

Zubereitung, *f.* 4. Tillagning, tillredning.

Zubilden, *v. a.* Bilda till något.

Zubinden, *v. a. irr.* Igenbinda, igenknyta; binda för (ögonen).

Zubinden, *n.* 3. Zubindung, *f.* 4. Igenbindning, igenknytning; bindande för ögonen.

Zublasen, *v. n.* s. Fortfara att blåsa, blåsa starkare. — *V. a.* Bläsa igen (ett glasrör); bläsa bort; inblåsa, intassla.

Zubleiben, *v. n.* s. Stå igen (om dörrar o. fönster).

Zubringen, *v. a.* Tillbringa; tillföra; använda, förnöta. Eine Gesundheit z., dricka skål, dricka till.

Zubringen, *n.* 3. Zubringung, *f.* 4. Tillbringande; tillförande; användande, förnötande.

Zubuße, *f.* 4. Hjelp, understättning, tillskott, tillökning.

Zubüßen, *v. a.* Bidraga till kostnaderna, sätta till af sitt eget; förlora.

Zubüßung, *f* 4. Bidrag, tillsättning; förlust.

Züche, se Ziehe.

Zucht, *f.* 4. Afvel, afföda, slag, kull; uppfostran, disciplin, tukt, aga; blygsamhet, ärbarhet; boskapsskötsel. =bar, *adj.* o. *adv.* Som låter tukta sig. =gericht, *n.* 1. Polis. =gewohnt, =entwohnt, *adj.* o. *adv.* Van, ovan vid tukt och skick, disciplinerad, odisciplinerad. =haus, *n.* 2. Tukthus. =hausvater, *m.* 3. Tukthusföreståndare. =hengst, *m.* 1. Beskällare. =kerker, *m.* Straffstock. =ling, *m.* 1. Som är insatt på tukthus. =los, *adj.* o. *adv.* Odisciplinerad, som ej låter tukta sig. =losigkeit, *f.* 4. Brist på disciplin; uppfostran. =meister, *m.* 3. Fångvaktare; preceptor, lärmästare. =mittel, *n.* Correctiv, förbättringsmedel. =ochs, =stirr, *m.* 4. Tjur. =ruthe, *f.* 4. Ris; plågoris; aga, straff. =schaf, *n.* 1. Lamtacka. =stute, *f.* 4. Fölsto. =vieh, *n.* 1. Påläggskreatur.

Zuchten, *v. n.* h. Fortplanta sig.

Züchten, *v. a.* Plantera, uppdraga, uppfostra.

Züchtig, *adj.* o. *adv.* Blygsam, tuktig, kysk.

Züchtigen, *v. a.* Tukta, aga, straffa, näpsa.

Züchtigkeit, *f.* 4. Blygsamhet, kyskhet.
Züchtigung, *f.* 4. Tuktan, aga, straff, näpst.
Züchtiglich, *adv.* Blygsamt, tuktigt, kyskt.
Zuck, *m.* Sprittning. — *Adv.* Strax.
Zucken, *v. n.* ſ. Längsamt fraintrippa.
Zucken, *v. n.* h. Spritta, picka, röra sig; hastigt synas o. försvinna. — *V. a.* Rycka, draga; axla sig.
Zücken, *v. a.* Draga (värjan).
Zucker, *m.* 3. Socker. =ahorn, *m.* (*Bot.*) Sockerlönn, *Acer Saccharinum.* =bäcker, *m.* 3. Sockerbagare. =bäckerei, *f.* 4. Sockerbageri. =brezel, *f.* Sockerkringla. =candi, *m.* 1. Sockerkandi. Brauner Z., Karamell. =erbſen, =ſchoten, *pl.* Sockerärter. =fabrik, *f.* 4. Sockerbruk. =gebackenes, *n.* böjes som *adj.* =werk, *n.* 1. =waare, *f.* 4. Sockerkonfekt, sockersaker, sötsaker. =guß, *m.* 1. Glasering på konfekt. =hut, *m.* 1. Sockertopp. =plätzchen, *n.* 3. Sockerplätt. =rohr, *n.* Sockerrör, *Saccharum officinarum;* Bamburör, *Arundo Bambus.* =ſchachtel *f.* 4. Sockerask, dosa. =ſiederei, *f.* 4. Sockersjuderi, sockerbruk. =ſüß, *adj.* Sockersöt. =werk, *n.* 1. Se =gebackenes. =wurzel, *f.* 4. Sockerrot.
Zuckern, *adj.* o. *adv.* Af socker.
Zuckern, *v. a.* Sockra; försötma. ſning.
Zuckung, *f.* 4 Konvulsion, ryckning; spritt-
Zudecken, *v. a.* Öfvertäcka, hölja öfver.
Zudeckung, *f.* 4. Öfvertäckning, öfverhöljning.
Zudem, *adv.* Dessutom; för öfrigt
Zudenken, *v. a. irr.* (einem etwas) Ämna åt.
ſich Zudrängen, ſich Zudringen, *v. r. irr.* Tränga sig fram eller till, krångla ellen nästla sig in.
Zudrehen, *v. a.* Vrida igen. ſtagsen.
Zudringlich, *adj.* o. *adv.* Efterhängsen, till-
Zudringlichkeit, *f.* 4. Efterhängsenhet, tillagsenhet.
Zudrücken, *v. a.* Trycka åt, till, igen, ihopa.
Zuebenen, *v. a.* Jämna.
Zueggen, *v. a.* Igenharfva, nedharfva. — *V. n.* Fortfara, sluta att harfva.
Zueigen, *adv.* Till eller som eget; machen, tillegna.
Zueignen, *v. a.* Tillegna, tillskrifva, dedicera; tillvälla, tillegna sig.
Zueignung, *f.* 4. Tillegnande, tillvällande; tillräknande, beskyllning.
Zueignung, Zueignungsſchrift, *f.* 4. Dedikation, tillegnelseskrift.
Zueilen, *v. n.* ſ. (einem) Skynda sig till.
Zueitern, *v. n.* ſ. Igenvaras; h. fortfarande varas.
Zuerben, *v. n.* h. Ärfva mer. — *V. a.* I arf lemna åt någon.
Zuerhalten, *v. a.* Hålla till, hålla igen, erhålla mer eller jämte något annat.
Zuerkennen, *v. a. irr.* (einem etwas) Tillerkänna, tilldömma. Einem Geldſtrafe z., slå någon på böter. Z. geben, tillkännagifva. ſdömmande.
Zuerkennung, *f* 4. Tillerkännande, till-
Zuerſt, *adv.* Först.
Zufahren, *v. n. irr.* ſ. o. h. Köra på, köra fort. Auf etwas z., kasta sig, rusa på något. — *V. a.* Tillföra. ſslump.
Zufall, *m.* 1. Tillfällighet, händelse, träff,
Zufallen, *v. n. irr.* ſ. Falla igen, tillsluta sig; stängas; tillfalla; (einem).
Zufällig, *adj.* o. *adv.* Tillfällig, oförmodad.
Zufälligkeit, *f.* 4. Tillfällighet.
Zufertigen, se Ausfertigen. ſThür z.
Zufinden, *v. n. irr.* ſ. Finna tillsluten. Die
Zuflicken, *v. a.* Flicka, lappa.
Zufließen, *v. n. irr.* ſ. Flyta eller rinna till; tillflyta, inflyta; öfverflöda. Z. laſſen, gifva, bevilja. ſflygt: fristad.
Zuflucht, *f.* 1. Tillflygt, tillflygtsort: und-
Zufluß, *m.* 1. Tillflytning, tillopp, öfverflöd.

Zuflüſtern, *v. a.* Hviska åt någon.
Zufolge, *præp.* med *Genit.* och *Dat.* Enligt, se Grammatikan.
Zufordern, *v. a.* (*Bergv.*) Uppfordra.
Zuförderſt, *adv.* Först och främst. Se Zuvörderſt.
Zufragen, *v. a.* Tillfråga, tillspörja.
Zufrieden, *adj.* o. *adv.* Tillfreds, nöjd, belåten (mit), tillfredsställd.
Zufriedenheit, *f.* 4. Förnöjelse, tillfredsställelse, nöje.
Zufrieren, *v. n. irr.* ſ. Frysa igen, tillfrysa.
Zufügen, *v. a.* (einem etwas) Tillfoga, tillskynda.
Zufügung, *f.* 4. Tillfogning.
Zufuhre, *f.* 4. Tillförsel; tillgång.
Zuführen, *v. a.* Tillföra (einem etwas).
Zuführung, *f.* 4. Tillförande.
Zufüllen, *v. a.* Påfylla, igenfylla.
Zufüllung, *f.* 4. Påfyllning, igenfyllning.
Zug, *m.* 1. Drag, dragning; resa, march; tropp; framfart, passerande, stråk; procession; tåg, fälttåg; tross; betjening, medfölje; drag (i rum m. m.); släng vid en bokstaf; märke eller tecken vid namn. In den letzten Zügen liegen, kämpas med döden. Einen Z. thun (i dam- eller schackspel) flytta, draga; (med not) göra ett varp; (med pennan) göra ett drag, en släng; (med årorna) göra ett årtag. Der Z. der Vögel, fåglarnes flyttning; klunk. In einem Z. ausleeren, dricka ut i en dryck, på en gång. Ein Z. Pferde, oxar, ett spann hästar, oxar. Z. an der Orgel, en rad orgelpipor; sug i pumpar och sprutor. =angel, *f.* (*Fisk.*) Längref. =band, *n.* 2. Dragband. =baum, *m.* 1. Vågbalk vid en vindbrygga. =brücke, *f.* 4. Vindbrygga. =fisch, *m.* 1. Flytfisk. =garn, =netz, *n.* 1. Dragnät eller not. =graben, *m.* 3. Afledningsgraf; graf med vindbrygga öfver. =heuſchrecke, *f.* Tågande gräshoppa, tågsyrsa, *Gryllus migratorius*. =leder, *n.* 3. Suchtläder. =loch, *n.* 2. Draghål, lufthål. =luft, *f.* 1. Drag, luftdrag. =meſſer, *n.* 3. Baudknif, tunbindareknif. =mittel, *n.* Dragmedel. =mühle, *f.* 4. Handqvarn; hästqvarn. =nagel, *n.* Tistelpinne. =ochs, *m.* 4. Dragoxe. =ofen, *m.* Dragugn. =pferd, *n.* 1. Draghäst, arbetshäst. =pflaſter, *n.* 3. Dragplåster. =ramme, *f.* 4. Pålklubba, jungfru. =riemen, *m.* 3. =ſeil, *n.* 1. Dragrem, draglina. =ſtange, *f.* 4. Pumpstång. =ſtiefel, *pl.* Suchtstöfiar. =vieh, *n.* 1. Dragkreatur, dragare. =vogel, *m.* 3. Flyttfågel. =volk, =volkerſchaft, *m.* Nomadfolk. =weiſe, *adv.* Med draguing; dryckvis; troppvis; skäftals. =wind, *m.* 1. Drag. =winde, *f.* 4. Vindspel med trissa, talja. =zehent, *m.* Skafttionde.
Zugabe, *f.* 4. Som gifves på köpet; råga, öfvermål; öfvervigt; tilläggning, tillsats, bihang
Zugang, *m.* 1. Tillträde, tillgång.
Zugänglich, *adj.* o. *adv.* Tillgänglig.
Zugeben, *v. a. irr.* (einem etwas) Gifva på köpet, till råga på; medgifva; samtycka; tillåta, tillstädja; (i spel) bekänna.
Zugefall, *n.* Tillfällig inkomst, sportler.
Zugegen, *adv.* Tillstädes, närvarande.
Zugehen, *v. n. irr.* ſ. Gå på eller fort; gå igen, gå ihop, tillslutas; gå till, hända, tilldraga sig.
Zugehör, *n.* 1. Tillbehör, tillhörighet.
Zugehören, *v. n.* h. (einem) Tillhöra.
Zugehörig, *adj.* o. *adv.* Tillhörig.
Zügel *m.* 3. Tygel, töm. Den Z. ſchießen laſſen, lemna, släppa efter tygeln. Mit verhängtem Z., med slappa tyglar. (*Fig.*) Den Leidenſchaften den Z. ſchießen laſſen, lemna passionerna fritt lopp. Im Z. halten, hålla i styr. =los, *adj.* o. *adv.* Tygellös; oregerlig.

Zügeln, *v. a.* Tygla (egentl. o. oegentl.).
Zugemüſe, *n.* 3. Sofvel af växter och grönsaker.
Zugenamt, *adj.* o. *adv.* Med tillnamn.
Zugenieſſen, *v. a. irr.* Njuta jemte något; fortfarande njuta.
Zugeſchweigen, se Geſchweigen.
Zugeſellen, *v. a* Sälla sig till någon; gifva eller taga med i sällskap, till biträde, till hjelp; taga i interessentskap.
Zugeſtändigſeyn, se Zugeſtehen.
Zugeſtehen, *v. a. irr.* (einem etwas) Tillstå, bekänna, erkänna, bevilja; medgifva.
Zugethan, *adj.* o. *adv.* Bevågen, tillgifven.
Zugieſſen, *v. a. irr.* Tillgjuta, ösa, späda till; fylla på.
Zugieſſung, *f.* 4. Tillgjutande, -ösande, -spädande; påfyllning.
Zuglauben, *v. a.* Tilltro.
Zugleich, *adv.* Tillika; på samma tid; samma gång.
Zugleichen, *v. a.* Jämna; lettra (mynt).
Zugreifen, *v. a. irr.* Tillgripa, taga till, nappa uti; stjäla.
Zuhaben, *v. a. irr.* Hafva på köpet; hafva igen eller stängd.
Zuhäkeln, Zuhaken, *v. a.* Tillhaka, igenhäkta.
Zuhalten, *v. a. irr.* Hålla igen eller till, betäcka med handen; hålla sig till någon; vara i hemligt förstånd med, hafva olofligt omgänge med.
Zuhaltung, *f.* 4. Igen- eller tillhållande; betäckande med handen; olofligt omgänge.
Zuhängen, *v. a.* Förhänga, öfverhänga.
Zuhauen, *v. n. irr.* h. Tillhugga, grofhugga, hugga på, slå, piska hårdt.
Zuheften, *v. a.* Hopfästa med häkta.
Zuheften, *v. a.* Hophäkta, haka igen.
Zuheilen, *v. a.* Läka igen. — *V. n.* s. Läkas.
Zuheilen, *n.* 3. Zuheilung, *f.* 4. Igenläkande; läkning.
Zuhelfen, *v. n. irr.* h. Hjelpa till.
Zuherrſchen, *v. a.* I befallande ton tilltala.
Zuhobeln, *v. a.* o. *n.* Hyfla till; hyfla flitigt.
Zuhören, *v. a.* Noga höra till ell. på.
Zuhörer, *v. a.* Skyla, hölja öfver.
Zuhüen, *v. n.* h. Noga lystra ell. höra på.
Zujauchzen, *v. n.* h. (einem) Applaudera, ropa till (att gilla ell. ogilla). [rop.
Zujauchzen, *n.* 3. Zujauchzung, *f.* 4. Bifall,
Zukehren, *v. a.* Sopa till; vända till, åt.
Zukeilen, se Verkeilen.
Zuketteln, *v. a.* Tillkedja, igenkedja.
Zukeulen, *v. a.* Med klubbslag hopdrifva.
Zuklang, *m.* (*Musik.*) Accord.
Zuklatſchen, *v. a.* o. *n.* h. Beifall, (einem) klappa händerna, applaudera.
Zuklatſchen, *n.* 3. Handklappning, applaudering. [smeta.
Zukleben, Zukleiben, *v. a.* Igensmeta, till-
Zukleiſtern, *v. a.* Klistra igen.
Zuklemmen, *v. a.* o. *n.* h. Klämma igen, klämma till. [ning.
Zuklemmung, *f.* 4. Igenklämning, tillklämZuklettern, =klimmern, *v. n.* s. Klättra, klänga upp till något.
Zuklinken, *v. a.* Igenstänga med klinka.
Zuknöpfen, *v. a.* Knäppa igen. — *V. r.* Sich z., Knäppa på sig. [till.
Zuknüpfen, *v. a.* Knyta igen eller ihop ell.
Zuknüpfung, *f.* 4. Igen, ihop- ell. tillknytning.
Zukochen, *v. a.* Koka till, genom kokning tillreda; ytterligare koka, koka mer.
Zukommen, *v. n. irr.* s. (einem) Komma till, åt; tillfalla; tillkomma, tillhöra, angå; (*fam.* blifva drägtig, häfdad).
Zukoſt, *f.* Sofvel.
Zukunft, *f.* utan *pl.* Framtid: ankomst, tillkomst. In Z., för det tillkommande, hädanefter.

Zukünftig, *adj.* Tillkommande. = *Adv.* För det tillkommande, framdeles.
Zulächeln, =lachen, *v. n.* h. (einem) Le emot.
Zulacken, *v. a.* Igenlacka, försegla.
Zulage, *f.* 4. Tilläggning, tillsats, bihang; tillökning, påökning; tillägg.
Zulangen, *v. n.* h. Taga; taga för sig; räcka till (egentl. på längden), förslå, vara nog. — *V. a.* (einem etwas) Gifva, räcka fram.
Zulangen, *n.* 3. Zulangung, *f.* 4. Tagande; för sig tagande; framgifvande ell. räckande.
Zulänglich, *adj.* o. *adv.* Tillräcklig.
Zulänglichkeit, *f.* 4. Tillräckligher.
Zuläppern, *v. a.* Styckevis eller plottervis låta tillkomma, gifva eller betala.
Zulaß, *m.* Tillåtelse. *n.* Ett vinmått i Rhentrakten.
Zulassen, *v. a. irr.* Lemna igen ell. stängd; släppa till; tillåta, tillstädja; lemna tillträde; antaga.
Zulässig, Zulässlich, *adj.* o. *adv.* Tillåtlig; [antaglig.
Zulassung, *f.* 4. Antagande; tilstädjelse.
Zulauf, *m.* 1. Tillopp; öfverflöd; skutt.
Zulaufen, *v. n. irr.* s. Löpa till, skocka sig; springa fort; strömma till; flyta eller gå igen. Spitzig z., slutas med en spets.
Zulegen, *v. a.* Hoplägga, igenlägga; tilllägga, bifoga; öka; lägga ut, taga till (i fetma); betäcka; lägga eller vika ihop. Sich etwas z., lägga sig till, förse sig med något; skaffa sig något.
Zulegen, *n.* 3. Zulegung, *f.* 4. Hopläggning, igenläggning, tilläggning, bifogning; ökning; ihopläggande eller vikande; tilltagande (i fetma); betäckning.
Zuleimen, *v. a.* Limma igen eller ihop.
Zuleiten, *v. a.* Leda till.
Zulenken, *v. a.* Vända till eller åt.
Zuletzt, *adv.* Till slut, slutligen, sist.
Zulocken, *v. a.* Locka till sig.
Zum, kontr. af zu och dem.
Zumachen, *v. a.* Låta igen, igenstänga; tilltäppa; igen- eller hoplägga. — *V. n.* h. Skynda sig.
Zumal, *conj.* I synnerhet, helst som.
Zumauern, *v. a.* Mura igen.
Zumauten, *v. n.* s. Visa sura miner (einem).
Zumengen, Zumischen, *v. a.* Tillblanda.
Zumessen, *v. a. irr.* Mäta till eller åt; tillegna, tillskrifva, tillräkna, påbörda.
Zumessung, *f.* 4. Till- eller åtmätande; tillegnande, tillskrifvande, tillräknande, påbördande.
Zumuthen, *v. a.* (einem etwas) Anlita, fordra', begära af.
Zumuthung, *f.* 4. Anlitande, begäran.
Zunächst, *adv.* och *præp.* med *Dat.* ofta ock med bei, Helt nära, nästintill, närmast; framför allt.
Zunageln, *v. a.* Spika igen.
Zunahe, *adv.* För nära.
Zunahen, *v. n.* s. o. *r.* Nalkas.
Zunähen, *v. a.* Sy igen eller till.
Zunahme, *f.* 4. Tillväxt, tilltagande; framsteg, förkofran, framgång; uppkomst.
Zunamne, *m.* 5. Slägtnamn, tillnamn; öknamn.
Zündbar, *adj.* o. *adv.* (b som t) Eldfängd, brännbar. =barkeit, *f.* utan *pl.* Eldfängdhet, bränbarhet. =kraut, *n.* 2. Fängkrut, lunta. =loch, *n.* 2. Fängbål. =pfanne, *f.* 4. Fängpanna. =pulver, *n.* 3. Fängkrut. =ruthe, *f.* 4. =stock, *m.* 1. Luntstake. =strick, *m.* 1. Lunta; stubin.
Zünden, *v. n.* h. Taga eller fatta eld. — *V. a.* Sätta eld på.
Zunder, *m.* 3. Tunder, sköre; snöske; retelse, hemlig orsak, källa; hammarslagg. =büchse, *f.* 4. Tunderask, skörask.
Zünder, *m.* 3. Löpeld; antändare, lunta, mordbrännare.

Zunehmen, *v. n. irr.* h. Växa, tilltaga, föröka sig; göra framsteg, förkofra sig.
Zunehmen, *n.* 3. Växande, stigande, tilltagande, förökande, framsteg, förkofran.
Zuneigen, *v. a.* Luta åt något.
Zuneigung, *f.* 4. Böjelse, kärlek, tycke, benägenhet, vänskap.
Zunesteln, *v. a.* Snöra fast.
Zunft, *f.* 1. Rote; skrå; gille, handtverksembete; societet. =geist, *m.* Skråanda, esprit de Corps. =gesetz, *f.* Skråordning. =lade, *f.* 4. Embetslåda, skråkista. =mäßig, *adj.* o. *adv.* Skrågill, som kan antagas i ett skrå; skrålik. =meister, *m.* 3. Alderman i ett skrå. =weise, *adv.* Skråtals, efter skrån. =zwang, *m.* 1. Skråtvång.
Zünftig, *adj.* o. *adv.* Hörande till ett skrå eller gille.
Zunftler, *m.* Skråhandtverkare.
Zunge, *f.* 4. Tunga; tungomål. Eine schwere Z. haben, hafva svårt att tala. Eine beredete Z. haben, vara vältalig. Einen über die Z. springen lassen, förtala. Das Herz auf der Z. haben, tala öppenhjertigt. Mit eller in fremden Zungen sprechen, tala främmande språk. (*Fig.*) Tunglik kropp; landtunga; tunga på segel, flagg, väg; spänotorn. (*Nat. hist.*) Tungfisk, sola, *Pleuronectes solea.*
Züngelchen, *n.* 3. Liten tunga; tunga.
Züngeln, *v. n.* h. Spela eller leka med tungan.
Zungenband, *n.* 2. Tungband, *Frenulum Linguæ.* =bein, *n.* 1. Tungben. =buchstab, *m.* 5. Consonant som uttalas med tungan. =drescher, *m* 3. Processmakare, krångelmakare, grälmakare. =dreſcherei, *f.* 4. Advokatstrek, invändningar, krångel. =drüſe, *f.* (*Anat.*) Tungkörtel, *Glandula lingualis* och *sublingualis.* =fehler, *m.* Fel på tungan; språkfel; fel i tal. =gewand, *adj.* o. *adv.* Tillhörande samma talorgan. =krankheit, *f.* 4. Tunghäfta. =kreb, *f.* Kräfta i tungan. =schote, *f.* (*Bot.*) Örtslägtet *Vella.* =stein, *m.* 1. Tung-formig sten; förstenade fisktänder, *Glossopetræ.*
Zünglein, se Züngelchen.
Zunichte, *adv.* Z. machen, göra om intet, tillintetgöra. Z. werden, blifva till intet.
Zunicken, *v. n.* h. (einem) Vinka bifall åt.
Zuniten, *v. a.* Tillnita, tillnåda.
Zunöthigen, *v. a.* Truga, påtruga, tvinga.
Zuordnen, *v. a.* (einem) Gifva till biträde.
Zupassen, se Passen.
Zupfen, *v. a.* Rycka, lugga; rycka upp, bedraga på penningar; rispa upp; löfva, bläda.
Zupflastern, *v. a.* Stena, plåstra igen.
Zupflügen, *v. a.* Plöja igen. *V. n.* Fortfara, sluta att plöja.
Zupfseide, *f.* 4. Stoppsilke, flocksilke.
Zupfsel, *n.* Linneskaf, Charpie.
Zuplatzen, -plumpen, *v. n.* s. Plumpa till vägs.
Zuquellen, *v. n. irr.* s. Rinna igen; rinna till.
Zurathen, *v. a. irr.* (einem) Råda till, tillstyrka.
Zurechnen, *v. a.* Uppföra i räkning; tillräkna, beskylla, påbörda; fortfara att räkna.
Zurechnung, *f.* 4. Uppförande i räkning, tillräkning, beskyllning, påbördande.
Zurecht, *adv.* Till rätta. Z. bringen, sätta i ordning; skaffa till rätta. Z. kommen, komma i rättan tid; hafva nog; komma öfverens, förlikas med. Z. setzen &c., lägga, sätta, ställa i ordning. Z. machen, tillreda, tillaga. Sich z. machen, laga sig till, ställa sig i ordning. Z. weisen, visa vägen &c; rätta, föra på rätta vägen.
Zureden, *v. n.* h. (einem) Tala till; intala, uppmuntra; formana.
Zureden, *n.* 3. Zuredung, *f.* 4. Talande med någon; intalande, uppmuntran, tillstyrkan; påminnelse, förmaning.

Zuregnen, *v. n.* h. Regna till; fortfara att regna. — ſ. Regna igen.
Zureichen, *v. a.* Lemna, räcka fram. — *V. n.* h. Vara tillräcklig eller nog.
Zureichend, *adj.* Tillräcklig.
Zureiten, *v. a. irr.* Inrida, inöfva, berida. — *V. n. irr.* ſ. Rida fort; rida till någon.
Zurichten, *v. a.* Rikta mot något; tillreda, tillaga; bereda; inöfva, dressera; skämma bort, smutsa, orena; tilltyga, illa handtera.
Zurichtung, *f.* 4. Tillredning, tillagning; beredning; inöfning; dresserande; bortskämning, smutsande, orenande; tilltygande.
Zuriegeln, *v. a.* Stänga igen, skjuta rigeln för.
Zürnen, *v. n.* h. (einem äfven auf eller über) (ü som kort ö) Vredgas, vara upprörd, förargas, bli ond.
Zurück, *adv.* Tillbaka; efter; qvar; tillrygga; åter; baklänges, bakut. Z. (framför fl-ra ord) åter, igen å nyo, tillbaka, tillrygga, t. ex.: Sich z. begeben, begifva sig tillbaka, på återresan. Z. behalten, qvarhålla, behålla. Z. bekommen, få igen, återbekomma, återfå. Z. berufen, ell. rufen, återkalla, kalla tillbaka. Z. bleiben, blifva tillbaka, efter, qvar, uteblifva. Z. denken, tänka tillbaka, påminna sig. Z. fahren, fara tillbaka, vända om, återresa. Z. fallen, falla tillbaka, baklänges; bemfalla (som ett län). Z. geben, återgifva, återställa, återlemna. Z. gehen, gå, resa hem ell. tillbaka; draga sig undan; misslyckas, slå fel. Z. halten, återhålla, qvarhålla, hålla tillbaka, hindra; styra, dölja, förborga. Z. kehren, återvända, vända tillbaka, återkomma. Z. kommen, återkomma, komma tillbaka; råka i förfall eller aftagande. Z. laſſen, lemna efter sig. Z. laufen, löpa, springa tillbaka. Z. legen, lägga afsides; förvara; tillryggalägga; fylla (år). Z. lenken, vända tillbaka ell. om igen. Z. nehmen, återtaga, taga igen. Z. prallen, studsa tillbaka. Z. ſetzen, flytta baklänges eller tillbaka; sätta afsides; eftersatta, försumma. Z. ſtehen, stå tillbaka; återstå; stå efter; bli försummad, ringare aktad, glömd. Z. treten, träda tillbaka; stiga upp i kroppen; återkalla, kullkasta, sluta upp. Z. zahlen, betala, godtgöra, ersätta.
Zurückberufung, *f.* 4. Åter- eller hemkallelse. =bilden, *v. a.* Ombilda något i dess fordna gestalt; åter bilda. =bleiben, *n.* 3. Qvarblifvande, stannande. =fahrt, *f.* 4. Återfärd, återresa. =fallen, *n.* 3. Återfall, hemfallande. =fließen, *v. n. irr.* ſ. Flyta tillbaka, åter inflyta. =fließen, *n.* 3. =fluß, *m.* 1. Tillbaka, flyttande; hafvets fallande efter floder. =fordern, *v. a.* Återfordra. =forderung, *f.* 4. Återkallelse, återfordran. =gabe, *f.* 4. Uppgifvande; återställande, återbärande. =gang, *m.* 1. Återgång. =gehen, *n.* 3. Hem- eller tillbakagående, -resande; misslyckande; försämrande. =haltend, *adj.* o. *adv.* Återhållsam, förbehållsam, varsam. =haltung, *f.* 4. Tillbakahållande, hindrande; innehållande, förbehållsamhet. =kehr, =kunft, =reiſe, *f.* Återvändning, återkomst, återresa, hemresa, hemväg. =legung, *f.* 4. Förvarande; tillryggaläggande; fyllande af vissa år. =rufen, *v. a.* Återkalla. =rufung, *f.* 4. Återkallelse. =ſenden, *v. a.* Återsända. =ſendung, *f* 4. Återsändning. =ſetzung, *f.* 4. Flyttning tillbaka; eftersättning, försummelse. =tretung, *f.* 4. Tillbakaträdande: uppstigande i kroppen; återkallelse, kullkastning. =zahlung, *f.* 4. Betalning, godtgörande, ersättning. =ziehen,

v. a. o. *n.* ſ. Draga, tåga tillbaka. =zug, *m.* Återtåg, återmarch.

Zurücken, *v. n.* ſ. o. h. Gifva rum ell. plats; närma sig. — *V. a.* Rycka igen, rycka för.

Zuruf, *m.* 1. Bifallsrop, fröjdrop.

Zurufen, *v. n. irr.* h. (einem) Stämma öfverens; säga till, ropa till eller efter en. Freudig z., upphafva fröjd- ell. bifallsrop.

Zurüſten, Se Rüſten, Ausrüſten.

Zurüſtung, *f.* 4. Tillrustning, anstalt, tillredelse; krigsrustning.

Zuſage, *f.* 4. Löfte, tillsägelse.

Zuſagen, *v. a.* (einem) Tillsäga, afgörande säga, lofva. — *V. n.* h. (einem) Stämma öfverens, bli ense, säga till.

Zuſammen, *adv.* Tillsammans; tillika med; sins emellan; ihop; hop..., samman.... Z. berufen, sammankalla. Z. bringen, sammanbringa; hopföra, hopbära; hopfoga, förena; skaffa. Z. fahren, höpköra; hämta tillsammans med vagn; fara, resa i sällskap eller tillsammans; hoppa till, rysa; ysta sig, lefras. Z. fallen, falla öfverända; krypa ihop af ålderdom eller svaghet; infalla, inträffa på samma tid. Z. falten, fälla, lägga ihop; knäppa ihop. Z. faſſen, sammanfatta eller -taga, inbegripa, innefatta. Kurz z., innefatta med få ord. Seine Gedanken z., samla sina tankar. Sich z. finden, församla sig, sammankomma; träffas tillsammans. Z. fügen, sammanfoga, hopfoga; förena. Z. geben, viga ihop (brudfolk). Z. gehören, höra ihop; vara make. Z. halten, hålla tillsammans eller ihop; jemnföra; vara i hemligt förstånd med. Z. häufen, lägga i hopar, hoptals; samla, söka ihop, föröka. Zuſammengehäuftes Elend, uselhet på uselhet. Z. kommen, samlas, sammankomma; mötas, råkas, stöta ihop; komma öfverens. Z. laufen, skocka sig, samla sig; förena sig; bli trängre, smalare; krympa, draga sig ihop; koncentreras, skära sig, ysta sig. Z. legen, lägga tillsammans eller ihop; slå ihop (ett bref); göra sammanskott. Z. nehmen, sammantaga; hoptaga; uppskjörta; spara, spara ihop. Sich z. nehmen eller raffen, repa mod, samla sina krafter. — Seine Gedanken — nehmen, samla sina tankar. Z. raffen, skrapa eller rafsa ihop. Sich z. rotten, sammanrota, sammangada sig. Sich z. ſchicken, stämma öfverens; passa ihop. Z. ſchlagen, slå ihop; förenas; slå emot hvarandra; klappa (med händerna). Alles Unglück ſchlägt über mich z., alla olyckor drabba mig på en gång. Sich z. ſchlagen, förena sig. Z. ſetzen, sammansätta eller -ställa. Sich z. ſetzen, förena sig. Z. ſtecken, luta ihop (hufvuden); sätta på en gång (t. ex. bönor); vara tillsammans. Z. ſtoßen, stöta ihop; stöta, gränsa intill hvarandra; förena sig. Z. treffen, mötas, råkas, stöta ihop; inträffa på samma punkter; stämma öfverens. Z. treten, trampa ihop; sammankomma; förena sig. Z. werfen, kasta ihop, på en hög; förstöra. Z. ziehen, hopdraga, sammandraga, hopsnörpa, göra trängre eller smalare; hopsamla (troppar); tåga, resa tillsammans; flytta ihop. Sich z. ziehen, sammandraga sig, draga sig ihop, krympa ihop, smalna; åter samla sig, samlas. Es zieht ſich ein Wetter z., det drager sig till regn.

Zuſammenberufung, *f.* 4. Sammankallelse. =forderung, *f.* 4. Sammankallelse. =gebung, *f.* 4. Brudvigning. =haltung, *f.* 4. Jemförelse; hemligt förstånd. =fluß, *m.* 1. Sammanlopp af tvenne floder; tillopp, öfverflöd. =hang, *m.* 1. Sammanhang

=klammern, *v. a.* Hopfästa med krampa, hake eller ankar. =klang, *m.* 1. Sammanljud, samljud, accord, harmoni, öfverensstämmelse. =kunft, *f.* 1. Sammankomst, möte. =läuten, *n.* 3. Sammanringning. =ſchuß, *m.* 1. Sammanskott. =ſtoß, *m.* 1. Sammanstötning; förening; strid. =treffen, *n.* 3. Möte, sammanstötande, sammankomst; inträffande på samma punkter. =tritt, *m.* 1. Sammanträde, möte; förening. =verſchworne, *pl.* Sammansvurne. =verſchwörung, *f.* 4. Sammansvärjning. =ziehung, *f.* 4. Sammandragning.

Zuſammt, se Sammt, Nebſt.

Zuſatz, *m.* 1. Tilläggning, tillsats, bihang, insättning; tillblandning, tillsats.

Zuſaufen, *v. n. irr.* h. (einem) Supa någon full.

Zuſchanzen, *v. a.* (einem etwas) Tillskansa, förskaffa, tillskynda; med skansar igenstänga, förskansa.

Zuſcharren, *v. a.* Krafsa igen, nedmylla; fylla igen (en graf).

Zuſchauen, *v. n.* Se Zuſehen.

Zuſchauer, *m.* 3. Åskådare.

Zuſchicken, *v. a.* (einem etwas) tillskicka, tillsända; tillaga, tillreda.

Zuſchickung, *f.* 4. Tillskickning, tillsändning; tillagning, tillredning.

Zuſchieben, *v. a. irr.* Skjuta igen; föra närmare; skjuta något till en.

Zuſchießen, *v. a. irr.* Göra öfvertryck; skjuta; tillägga. — *V. n. irr.* s. Tillflyta (t. ex. mjölk). Auf.., kasta sig, rusa på.

Zuſchlag, *m.* 1. Slag vid högsta budet på en auction; tilldömmande.

Zuſchlagen, *v. n. irr.* h. Gifva på, slå på; slå fort. — *V. a. irr.* Slå igen; slå emot; sprunda; tilldömma en något.

Zuſchließen, *v. a. irr.* Tillsluta, läsa igen.

Zuſchmeißen, *v. a. irr.* Slå igen (dörren).

Zuſchnappen, *v. n.* h. o. s. Snappa till; hugga eller gripa till; springa i lås.

Zuſchneiden, *v. a. irr.* Skära till.

Zuſchnitt, *m.* 1. Tillskärning. Die Sache iſt im erſten Z. verdorben, saken har blifvit skämd ifrån början.

Zuſchnüren, *v. a.* Snöra till ell. igen. Einem den Hals z., strypa någon.

Zuſchreiben, *v. a. irr.* (einem etwas) Tillegna, tillskrifva; tillräkna, beskylla, påborda; tillegna, dedicera; uppföra i räkning; tilldömma.

Zuſchreiten, *v. n. irr.* s. Fördubbla sina steg.

Zuſchrift, *f.* 4. Tillegnelseskrift; epistel, sändebref, skrifvelse.

Zuſchwüren, *v. a.* Lägga ved på elden; ännu mera uppreta, förbittra, underblåsa.

Zuſchuß, *m.* 1. Supplement, tilläggning, tillskott; hjelp; vattentak.

Zuſchütten, *v. a.* Ösa till; skotta, fylla igen.

Zuſchwären, *v. n. irr.* s. Bulna igen.

Zuſchwören, *v. a. irr.* (einem etwas) Tillsvärja, bedyra en något med ed.

Zuſehen, *v. n. irr.* h. (einer Sache) Se på, se till, åskåda, vara åskådare; draga omsorg; täla, hafva fördrag med. Da mag er z., det mä han se sig om, svara före, det är hans sak. =ſehend, =ſehends, *adv.* Ögonskenligt, synbart, tydligt.

Zuſenden, se Zuſchicken.

Zuſetzen, Tillsätta, tillägga, bifoga, påsätta; sätta till af sitt, förlora; blanda; tilltäppa, proppa, tillstoppa. — *V. n.* h. Einem z., Hårdt ansätta, hålla efter, inspärra någon; öfverligga någon.

Zuſichern, *v. a.* (einem) Försäkra.

Zuſiegeln, *v. n.* h. Försegla.

Zuſiegelung, *f.* 4. Försegling.

Zuſperren, *v. a.* Tillspärra, tilltäppa.

Zuſpitzen, *v. a.* Tillspetsa, göra uddhvass.

Zuſprechen, *v. a.* o. *n. irr.* h. (einem) Tilltala, tala med; tilldömma. Muth z., uppmuntra. Troſt z., trösta. Einem, bey einem z., besöka, göra besök hos en.

Zuſpringen, *v. n. irr.* Komma springande. . auf . . , rusa, springa på.
Zuſpruch, *m.* 1. Tilltal, uppmuntran; tröst; visit, besök, påhelsning.
Zuſtand, *m.* 1. Tillstånd; beskaffenhet.
Zuſtändig, *adj.* o. *adv.* Tillhörig.
Zuſtatten, se Statt.
Zuſtecken, *v. a.* (einem etwas) Fästa med nål &c.; lemna någon ting hemligt.
Zuſtehen, *v. impers. irr.* h. (einem) Tillhöra; skicka sig för, anstå, tillkomma.
Zuſtellen, *v. a.* Tillställa, öfverlemna; tilläppa, tillsluta; (einem etwas). Glauben z., sätta tro till.
Zuſtellung, *f.* 4. Tillställande.
Zuſterben, *v. n. irr.* s. (einem) Tillfalla genom dödsfall.
Zuſtimmen, *v. n.* h. (einem) Samtycka, öfverenskomma, stämma öfverens.
Zuſtimmung, *f.* 4. Bifall, samtycke; öfverenskommelse.
Zuſtopfen, *v. a.* Tillstoppa, stoppa igen.
Zuſtopfung, *f.* 4. Tillstoppning.
Zuſtöpfeln, *v. a.* Proppa, korka.
Zuſtoßen, *v. a. irr.* Stöta till ell. igen. — *V. n. irr.* h. Stöta dugtigt ell. med eftertryck. — *V. impers. irr.* s. Påkomma, tillstöta, hända.
Zuſtürmen, *v. n.* s. Storma intill, storma lös på, rusa på.
Zuſtürzen, *v. n.* h. o. s. Betäcka med ett lock. Auf . . . , kasta eller rusa på.
Zuſtutzen, *v. a.* Tillaga, sätta i ordning, forma, bilda; pryda.
Zuſtutzung, *f.* 4. Iordningsättande, formande, bildande; prydande.
Zutappen, *v. n.* s. o. h. Famla fram; plumpa till vägs.
Zuthat, *f.* 4. Ingrediens, tillsats; tillbehör.
Zuthätig, *adj.* Smickrande. Sich z. machen, insinuera sig, smickra sig in.
Zutheilen, *v. a.* (einem etwas) Tilldela.
Zutheilung, *f.* 4. Tilldelning.
Zuthulich, *adj.* o. *adv.* Som vet att ställa sig in.
Zuthulichkeit, *f.* Skicklighet att ställa sig in.
Zuthun, *v. a. irr.* Tillägga; tillsluta, tillstanga. Sich z., göra sig till, soka att inställa sig. — *n.* 3. Ohne mein Z., utan mitt deltagande ell. biträde ell. min åtgärd.
Zutragen, *v. a. irr.* (einem etwas) bära till, tillföra; berätta. Sich z., tilldraga sig, hända.
Zutragen, *n.* 3. =tragung, *f.* 4. Tillbärande; tillförande.
Zuträglich, *adj.* o. *adv.* (einem) Förmånlig, fordelaktig, nyttig, gagnelig.
Zuträglichkeit, *f.* 4. Förmånlighet, fördelaktighet, nyttighet, gagn.
Zutrauen, *v. a.* (einem etwas) Tro vara i stånd, vara skicklig till, tilltro, tro om.
Zutrauen, *n.* 3. =traulich, *f.* 4. Förtroende; tillförsigt, tillit, förtröstan.
Zutraulich, *adj.* o. *adv.* Som hyser förtroende.
Zutreffen, *v. n. irr.* s. Träffa in, slå in, stämma öfverens; befinnas sann.
Zutreiben, *v. a. irr.* Drifva till; drifva; drifva på, drifva in.
Zutreten, *v. n. irr.* h. o. s. Trampa igen; träda, komma till.
Zutrinken, *v. a.* o. *n. irr.* h. (einem) Dricka en till; dricka ens skål.
Zutritt, *m.* 1. Tillträde, tillgång.
Zuverläſſig, *adj.* o. *adv.* Verklig, viss, tillförlitlig, pålitlig. =läſſigkeit, *f.* 4. Verklighet, visshet, tillförlitlighet, pålithghet.
Zuverſicht, *f.* 4. Tillförsigt, tillit, förtröstan. =ſichtlich, *adj.* o. *adv.* Med tillförsigt ell. förtröstan. =ſichtlichkeit, se Zuv rſicht.
Zuvor, *adv.* Förut, tillförene; framför allt; först; för detta, fordom. Z. einnehmen, förut intaga, inbilla, sätta i fördom. =kommen, *v. n. irr.* s. (einem) Förekomma, komma i förväg, komma förr än; förebygga. =kommen, *n* 3. Förekommande godhet eller artighet. =kommend, *adj.* o. *adv.* Förekommande, intagande, tjenst-

aktig. =merken, *v. a.* Märka, se förut, ana. =ſagen, *v. a.* Spå, säga förut. =thun, *v. n. irr.* h. (es einem) Öfvergå, öfverträffa, ſför allt.

Zuvörderſt, *adv.* Först och främst, fram-

Zuwachs, *m.* 1. Produkt, alster; tillväxt, tilltagande, tillökning; tillandning.

Zuwachſen, *v. n. irr.* ſ. Gro ell. växa igen; tillväxa, tilltaga. ſTillväga.

Zuwägen, *v. a. reg.* o. *irr.* (einem etwas)

Zuwegebringen, *v. a. irr.* Verkställa.

Zuweilen, *adv.* Ibland, då och då, stundom.

Zuweiſen, *v. a. irr.* (einem) Visa till, gifva anvisning på.

Zuwenden, *v. a. irr.* (einem etwas) Vända till; förskaffa, tillskynda, utverka.

Zuwendung, *f.* Förskaffande, tillskyndande.

Zuwerfen, *v. a. irr.* Kasta åt; kasta igen, till; kasta, lägga till. Die Thür z., slå igen dörren.

Zuwider, *præp.* med *Dat.* o. *adv.* Stridig, emot, stridande; vidrigt, stötande.

Zuwiegen, se Zuwägen.

Zuwinken, *v. n.* h. (einem) Vinka, nicka till.

Zuwintern, es wintert zu, vintern kommer.

Zuzählen, *v. a.* Räkna åt eller till.

Zuziehen, *v. a, irr.* Draga till ell. åt, hopdraga, draga igen; uppföda, uppdraga; taga till hjelp, rådfråga. Sich etwas z., ådraga sig något; åsamka sig (skuld, sjukdom); vara skuld till något.

Zuziehung, *f.* 4. Hopdragning &c., ådragande; åsamkande; samråd, tillstyrkan.

Zuzucht, *f.* 4. Afvel, unga kreatur som man uppföder.

Zwacken, *v. a.* Knipa, nypa, klämma; bedraga, narra; öfverallt försvaga (fienden).

Zwackzange, *f.* 4. Kniptång, hoftång.

Zwang, *m.* 1. Tvång. Sich z anthun, tvinga sig. =mühle ꝛc., *f.* 4. Qvarn som en herre kan tvinga underhafvande att nyttja. =weiſe, *adv.* Med tvång eller våld.

Zwängen, *v. a.* Pressa, trycka, krama, klämma, tvinga åt, knipa ihop. ſmedel.

Zwangsmittel, *n.* 3. Tvångsmedel, våldsamt

Zwanzig, *adj.* Tjugu. =jährig, *adj.* Tjugnårig.

Zwanziger, *m.* 3. Siffran 20; mynt om 20

Zwanzigſte, *adj.* Tjugonde. ſKreuzer.

Zwar, *adv.* Det är sant att, väl; nämligen; det.

Zweck, *m.* 1. Mål, syftemål, ändamål, afsigt. =los, *adj.* Som är utan ändamål, ändamålslös. =loſigkeit, *f.* 4. Ändamålslöshet. =mäßig, *adj.* Ändamålsenlig. =mäßigkeit, *f.* 4. Ändamålsenlighet. =widrig, *adj.* Stridande emot ändamålet.

Zwecke, *f.* 4. Nubb, pinne, plugg. ſpå.

Zwecken, *v. n.* h. auf ..., Sylta på, gå ut

Zween, Zwo, se Zwey.

Zweifel, *m.* 3. Tvifvel, tvifvelsmål, ovisshet. In Z. ziehen, draga i tvifvelsmål. In Z. ſtehen, ſeyn, laſſen, stå, vara, lemna i ovisshet. Z. ſetzen in, tvifla på. Keinen Z. haben, ej tvifla. =haft. *adj.* Tvifvelaktig, oviss, osäker; tvetydig; villrådig. =haftigkeit, *f.* 4. Tvifvelaktighet, ovisshet, osäkerhet, tvetydighet; villrådighet. =muth, =ſinn, *m.* 1. Tveksamt sinne. =müthig, *adj.* Tvifvelaktig, tveksam. =ſüchtig, *adj.* Tvifvelsjuk. ſkande; vara villrådig.

Zweifeln, *v. n.* h. Tvifla, draga i betän-

Zweifelsfrei, *adj.* o. *adv.* Som är utan all tvifvel, tvifvelsutan; säker, viss. =grund, *m.* 1. Orsak, skäl till tvifvelsmål. =knoten, *m.* 3. Tvifvelsknut, grubbel. =ohne, *adv.* Utan tvifvel.

Zweifler, *m.* 3. Skeptikus, tviflare. ſning.

Zweig, *m.* 1. Qvist, mindre gren; skott, tel-

Zweigädig, *adj.* Tvåvånings..

Zweigig, *adj.* Qvistig, grenig.

Zwerch, se Quer. =fell, *n.* 1. Diafragma, en muskel emellan bröstet och underlifvet.

Zwerg, *m.* 1. =inn, *f.* 4. Dvärg, -inna. =baum, *m.* 1. Dvärgträd, träd, lågt till växten.

birke, *f.* 4. Dvärgbjörk. =bohne, *f.* 4. Krypböna. =finn, se Zwerg.

Zwetſchge, *f.* 4. Sviskon.

Zwey, *nom. num.* Två; tvåa. Je — und — två och två. Alle Z., båda eller begge två. Eine gezweyte Zahl, tal som består af två enheter. =beinig, *adj.* Tvåfotad, tväbent. =deutig, *adj.* Tvetydig, opålitlig. =deutigkeit, *f.* 4. Tvetydighet, opålitlighet. =drähtig, *adj.* Tvåtrådig. =drittel, *n.* 3. Tvätredjedel. Z. Stück, tvätredjedels riksdaler. =eckig, *adj.* Tväkantig. =fach, =fältig, *adj.* Tväfaldig, dubbel. =fädig, *adj.* Tvätrådig. =falter, *m.* 3. Fjäril. =fältigkeit, *f.* 4. Tväfaldighet. =farbig, *adj.* Tvåfärgad, af två färger. =füßig, *adj.* Tväfotad. =hauig, *adj.* (äng) Som slås två gånger om året. =jährig, *adj.* Tvåårig. =kampf, *m.* 1. Duell, envig. =löthig, *adj.* Tvålödig. =mähdig, se =hauig. mal, *adv.* Två gånger. =männiſch, =ſchläfrig, *adj.* För två personer, tvåmans.. =monatlich, *adj.* Två månaders... =pfündig, *adj.* Tvåpundig. =räderig, =ſitzig, *adj.* Som har två hjul, tvåsitsig. =ruderig, *adj.* Tvåroderig, med två par åror. =ſchläfrig, se =männiſch. =ſchneidig, *adj.* Tvåäggad. =ſchürig, *adj.* Som klippas två gånger om året. =ſeitig, *adj.* Tvåsidig. =ſitzig, se =räderig. =ſpännig, *adj.* Tvåbett. =ſylbig, *adj.* Tvåstafvig. =tägig, *adj.* Två dagars... =wuchs, *m.* 1. ut. *pl.* Engelska sjukan. =wüchſig, *adj.* Som har Engelska sjukan. =zackig, =zinkig, *adj.* Tvåtaggig. = zünzig, *adj.* Tvetalig. =züngler, *m.* 3. Tvetalig menniska.

Zweyte, *ordningstal*, andra; annan, ny. Ein zweyter, en annan.

Zweytens, *adv.* För det andra.

Zweytgeboren, *adj.* Sednare född.

Zwickel, *m.* 3. Kil, strumpkil. =bart, *m.* 1. Mustasch.

Zwicken, *v. a.* Nypa, knipa, klämma.

Zwickmühle, *f.* 4. Skottqvarn.

Zwieback, *m.* 6. Skorpa, skeppsbröd, knalar.

Zwiebel, *f.* 4. Lök, rödlök.

Zwiebeln, *v. a.* Lägga lök på, (*fig.*) plåga.

Zwiebrachen, *v. a.* Plöja andra gången, vanda. =falter, *m.* 3. Fjäril. =licht, *n.* 2. Skymning. =ſpalt, *m.* 1. =tracht, *f.* 4. Tvedrägt, osämja, oenighet.

Zwillicht, *m.* 1. Dräll; tältduk; bolstervar.

Zwilling, *m.* 1. Tvilling.

Zwinge, *f.* 4. Divisor; skruflkälve; ring ell. hälk; rörka.

Zwingen, *v. a. irr.* Tvinga; göra våld,

Zwingen, *n.* 3. Tvingande. [truga, nödga.

Zwinger, *m.* 3. Tom plats emellan vallen o. stadsmuren, innesluten plats.

Zwinkern, *v. n.* h. Blinka tidt.

Zwirn, *m.* 1. Tråd, tvinntråd. =faden, *m.* 3. Tvinnad tråd, trådsända. =rad, *n.* 2. Spinnrock. =ſtrumpf, *m.* 1. Trådstrumpa.

Zwirnen, *v. a.* Tvinna.

Zwiſchen, *præp.* med *Accus.* o. *Dat.* emellan, ibland, bland. =begebenheit, *f.* 4. =fall, *m.* 1. Bihändelse, tillfällighet. =geſchoß, *n.* Mellanvåning. =her, *adv.* Emellanåt. =lage, *f.* 4. Mellanhvarf. =raum, *m.* 1. Mellanrum; mellantid. =ſatz, *m.* 1. Mellansats. =zeit, *f.* 4. Mellantid.

Zwiſt, *m.* 1. Tvist, träta, oenighet, tvistighet.

Zwiſten, *v. n.* h. Tvista, träta. [trande.

Zwitſchern, *v. n.* h. Qvittra. — *n.* 3. Qvit-

Zwitter, *m.* Tvekönig, hermaphrodit; oäkta barn.

Zwölf, *nom. num.* Tolf. =fach, *adj.* Tolffaldig, tolfdubbel. =jährig, *adj.* Tolfårig. =löthig, *adj.* Tolflödig.

Zwölferlei, *adj.* Af tolf slag.

Zwölftel, *n.* 3. Tolftedel.

Zwölfter, *n.* 3. Tolft.

Zwölftens, *adv.* För det tolfte.

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

Digitized by Google

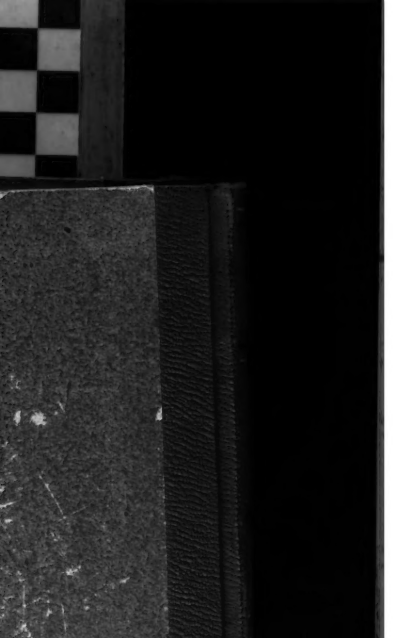

Digitized by Google